KAP stratégiai terv

CCI	2023HU06AFSP001
Cím angolul	CAP Strategic Plan Hungary, 2023-2027
Cím az ország nyelvén (nyelvein)	HU - Magyarország KAP stratégiai terve, 2023-2027
Verzió	7.0
Állapot	A tagállam elfogadta
Első év	2023
Utolsó év	2027
Elszámolhatóság kezdete	2025. ápr. 22.
Elszámolhatóság vége	
A bizottsági határozat száma	C(2025)6207
A bizottsági határozat dátuma	2025. szept. 15.
Érintett alap(ok)	EMGA, EMVA
Jelentés elkészítési dátuma	10/12/2025 09:41

Tartalomjegyzék

Módosítás típusa 42
1. Stratégiai nyilatkozat 43
2 Igényfelmérés és beavatkozási stratégia, beleértve a céltervet és a kontextusmutatókat 46
2.1. Igényfelmérés és beavatkozási stratégia 46
2.1.SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából 64
2.1.SO1.1 A GYELV-elemzés összefoglalása 64
2.1.SO1.1.1 Erősségek 64
2.1.SO1.1.2 Gyengeségek 64
2.1.SO1.1.3 Lehetőségek 64
2.1.SO1.1.4 Fenyegetések 64
2.1.SO1.1.5 Egyéb megjegyzések 65
2.1.SO1.2 Igényfelmérés 65
2.1.SO1.4 Beavatkozási logika 65
2.1.SO1.5 Adott esetben az InvestEU felhasználásának indokolása (összegekkel együtt), valamint annak kifejtése, hogy az miként járul hozzá az egyedi/átfogó célkitűzés teljesítéséhez 69
2.1.SO1.8 Az eredménymutató(k) kiválasztása 69
2.1.SO1.9 A pénzügyi támogatás indokolása 72
2.1.SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció 73
2.1.SO2.1 A GYELV-elemzés összefoglalása 73
2.1.SO2.1.1 Erősségek 73
2.1.SO2.1.2 Gyengeségek 73
2.1.SO2.1.3 Lehetőségek 73
2.1.SO2.1.4 Fenyegetések 74
2.1.SO2.1.5 Egyéb megjegyzések 74
2.1.SO2.2 Igényfelmérés 74
2.1.SO2.4 Beavatkozási logika 75
2.1.SO2.5 Adott esetben az InvestEU felhasználásának indokolása (összegekkel együtt), valamint annak kifejtése, hogy az miként járul hozzá az egyedi/átfogó célkitűzés teljesítéséhez 84
2.1.SO2.8 Az eredménymutató(k) kiválasztása 84
2.1.SO2.9 A pénzügyi támogatás indokolása 86
2.1.SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban 88
2.1.SO3.1 A GYELV-elemzés összefoglalása 88
2.1.SO3.1.1 Erősségek 88
2.1.SO3.1.2 Gyengeségek 88
2.1.SO3.1.3 Lehetőségek 88
2.1.SO3.1.4 Fenyegetések 88
2.1.SO3.1.5 Egyéb megjegyzések 89
2.1.SO3.2 Igényfelmérés 89
2.1.SO3.4 Beavatkozási logika 89
2.1.SO3.5 Adott esetben az InvestEU felhasználásának indokolása (összegekkel együtt), valamint annak kifejtése, hogy az miként járul hozzá az egyedi/átfogó célkitűzés teljesítéséhez 93
2.1.SO3.8 Az eredménymutató(k) kiválasztása 93
2.1.SO3.9 A pénzügyi támogatás indokolása 95
2.1.SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához 97
2.1.SO4.1 A GYELV-elemzés összefoglalása 97
2.1.SO4.1.1 Erősségek 97

2.1.SO4.1.2 Gyengeségek....97
2.1.SO4.1.3 Lehetőségek....97
2.1.SO4.1.4 Fenyegetések....98
2.1.SO4.1.5 Egyéb megjegyzések....98
2.1.SO4.2 Igényfelmérés....98
2.1.SO4.3. Azon, a KAP-rendelet XI. mellékletében említett jogi eszközökön alapuló releváns nemzeti tervek (vagy elemeik) azonosítása, amelyeket a KAP-tervekben az ezen egyedi célkitűzésre vonatkozó igényfelmérés elkészítéséhez figyelembe vettek. 99
2.1.SO4.4 Beavatkozási logika....104
2.1.SO4.5 Adott esetben az InvestEU felhasználásának indokolása (összegekkel együtt), valamint annak kifejtése, hogy az miként járul hozzá az egyedi/átfogó célkitűzés teljesítéséhez....109
2.1.SO4.7 Terveznek-e KAP-hozzájárulást nyújtani a LIFE programhoz? (csak a 4., 5. és 6. egyedi célkitűzés esetében)....109
2.1.SO4.8 Az eredménymutató(k) kiválasztása....109
2.1.SO4.9 A pénzügyi támogatás indokolása....116
2.1.SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével....117
2.1.SO5.1 A GYELV-elemzés összefoglalása....117
2.1.SO5.1.1 Erősségek....117
2.1.SO5.1.2 Gyengeségek....117
2.1.SO5.1.3 Lehetőségek....118
2.1.SO5.1.4 Fenyegetések....118
2.1.SO5.1.5 Egyéb megjegyzések....119
2.1.SO5.2 Igényfelmérés....119
2.1.SO5.3. Azon, a KAP-rendelet XI. mellékletében említett jogi eszközökön alapuló releváns nemzeti tervek (vagy elemeik) azonosítása, amelyeket a KAP-tervekben az ezen egyedi célkitűzésre vonatkozó igényfelmérés elkészítéséhez figyelembe vettek. 120
2.1.SO5.4 Beavatkozási logika....127
2.1.SO5.5 Adott esetben az InvestEU felhasználásának indokolása (összegekkel együtt), valamint annak kifejtése, hogy az miként járul hozzá az egyedi/átfogó célkitűzés teljesítéséhez....132
2.1.SO5.7 Terveznek-e KAP-hozzájárulást nyújtani a LIFE programhoz? (csak a 4., 5. és 6. egyedi célkitűzés esetében)....132
2.1.SO5.8 Az eredménymutató(k) kiválasztása....132
2.1.SO5.9 A pénzügyi támogatás indokolása....136
2.1.SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése....137
2.1.SO6.1 A GYELV-elemzés összefoglalása....137
2.1.SO6.1.1 Erősségek....137
2.1.SO6.1.2 Gyengeségek....137
2.1.SO6.1.3 Lehetőségek....138
2.1.SO6.1.4 Fenyegetések....139
2.1.SO6.1.5 Egyéb megjegyzések....139
2.1.SO6.2 Igényfelmérés....140
2.1.SO6.3. Azon, a KAP-rendelet XI. mellékletében említett jogi eszközökön alapuló releváns nemzeti tervek (vagy elemeik) azonosítása, amelyeket a KAP-tervekben az ezen egyedi célkitűzésre vonatkozó igényfelmérés elkészítéséhez figyelembe vettek. 140
2.1.SO6.4 Beavatkozási logika....145
2.1.SO6.5 Adott esetben az InvestEU felhasználásának indokolása (összegekkel együtt), valamint annak kifejtése, hogy az miként járul hozzá az egyedi/átfogó célkitűzés teljesítéséhez....153
2.1.SO6.7 Terveznek-e KAP-hozzájárulást nyújtani a LIFE programhoz? (csak a 4., 5. és 6. egyedi célkitűzés esetében)....153
2.1.SO6.8 Az eredménymutató(k) kiválasztása....153
2.1.SO6.9 A pénzügyi támogatás indokolása....159

2.1.SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben 160
2.1.SO7.1 A GYELV-elemzés összefoglalása 160
2.1.SO7.1.1 Erősségek....160
2.1.SO7.1.2 Gyengeségek....160
2.1.SO7.1.3 Lehetőségek....161
2.1.SO7.1.4 Fenyegetések 161
2.1.SO7.1.5 Egyéb megjegyzések 161
2.1.SO7.2 Igényfelmérés 161
2.1.SO7.4 Beavatkozási logika....162
2.1.SO7.5 Adott esetben az InvestEU felhasználásának indokolása (összegekkel együtt), valamint annak kifejtése, hogy az miként járul hozzá az egyedi/átfogó célkitűzés teljesítéséhez....165
2.1.SO7.6 Terveznek-e KAP-hozzájárulást nyújtani az Erasmus programhoz? 165
2.1.SO7.8 Az eredménymutató(k) kiválasztása....165
2.1.SO7.9 A pénzügyi támogatás indokolása....167
2.1.SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve....168
2.1.SO8.1 A GYELV-elemzés összefoglalása 168
2.1.SO8.1.1 Erősségek....168
2.1.SO8.1.2 Gyengeségek....168
2.1.SO8.1.3 Lehetőségek....169
2.1.SO8.1.4 Fenyegetések 169
2.1.SO8.1.5 Egyéb megjegyzések 170
2.1.SO8.2 Igényfelmérés 170
2.1.SO8.4 Beavatkozási logika....170
2.1.SO8.5 Adott esetben az InvestEU felhasználásának indokolása (összegekkel együtt), valamint annak kifejtése, hogy az miként járul hozzá az egyedi/átfogó célkitűzés teljesítéséhez....177
2.1.SO8.8 Az eredménymutató(k) kiválasztása....177
2.1.SO8.9 A pénzügyi támogatás indokolása....181
2.1.SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén....182
2.1.SO9.1 A GYELV-elemzés összefoglalása 182
2.1.SO9.1.1 Erősségek....182
2.1.SO9.1.2 Gyengeségek....182
2.1.SO9.1.3 Lehetőségek....182
2.1.SO9.1.4 Fenyegetések 183
2.1.SO9.1.5 Egyéb megjegyzések 183
2.1.SO9.2 Igényfelmérés 183
2.1.SO9.4 Beavatkozási logika....184
2.1.SO9.5 Adott esetben az InvestEU felhasználásának indokolása (összegekkel együtt), valamint annak kifejtése, hogy az miként járul hozzá az egyedi/átfogó célkitűzés teljesítéséhez....190
2.1.SO9.8 Az eredménymutató(k) kiválasztása....190
2.1.SO9.9 A pénzügyi támogatás indokolása....192
2.1.XCO Az ágazat korszerűsítésére irányuló, az ismeretek gyarapításának és megosztásának, az innovációnak és a digitalizációnak a mezőgazdaságban és vidéki térségekben történő előmozdításán keresztül megvalósítandó átfogó célkitűzés 193
2.1.XCO.1 A GYELV-elemzés összefoglalása....193
2.1.XCO.1.1 Erősségek 193
2.1.XCO.1.2 Gyengeségek 193
2.1.XCO.1.3 Lehetőségek....194

2.1.XCO.1.4 Fenyegetések 194
2.1.XCO.1.5 Egyéb megjegyzések 195
2.1.XCO.2 Igényfelmérés 195
2.1.XCO.4 Beavatkozási logika 196
2.1.XCO.5 Adott esetben az InvestEU felhasználásának indokolása (összegekkel együtt), valamint annak kifejtése, hogy az miként járul hozzá az egyedi/átfogó célkitűzés teljesítéséhez 201
2.1.XCO.8 Az eredménymutató(k) kiválasztása 201
2.1.XCO.9 A pénzügyi támogatás indokolása 203
2.2 A célok kiszámításához használt kontextusmutatók és egyéb értékek 204
2.3 Célterv 204
2.3.1 Összefoglaló táblázat 204
2.3.2 Az eredménymutatókhoz közvetlenül és jelentős módon kapcsolódó tervezett beavatkozások és kimenetek 219
2.3.3. Összehangoltság „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiában és az uniós biodiverzitási stratégiában meghatározott, 2030-ra teljesítendő uniós célkitűzésekkel, valamint hozzájárulása azok teljesítéséhez 219
3. A stratégia következetessége és kiegészítő jelleg 225
3.1 A környezet- és éghajlatvédelmi struktúra áttekintése 225
3.1.1 Annak bemutatása, hogy a feltételesség hogyan járul hozzá általánosan a 6. cikk (1) bekezdésének d), e) és f) pontjában említett konkrét környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzésekhez 225
3.1.2 A 31. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében említett vonatkozó alapfeltételek közötti kiegészítő jelleg, a feltételesség és a környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzéseket megvalósító különböző beavatkozások áttekintése 226
3.1.3 A teljes hozzájárulás 105. cikk szerinti növelésének módja 236
3.1.4 Annak ismertetése, hogy a KAP stratégiai terv környezet- és éghajlatvédelmi struktúrája várhatóan hogyan járul hozzá a már meghatározott, a XI. mellékletben említett jogalkotási eszközökből eredő vagy azokban foglalt hosszú távú nemzeti célok megvalósításához 252
3.1.5 Adott esetben a KAP hozzájárulása a LIFE-projektekhez 269
3.2 A generációs megújulásra vonatkozó stratégia áttekintése 269
3.2.1 Adott esetben a KAP hozzájárulása a Erasmus-projektekhez 274
3.3. Annak ismertetése, hogy a III. cím II. fejezete 3. szakaszának 1. alszakasza szerinti termeléstől függő jövedelemtámogatás keretében végzett beavatkozások hogyan vannak összhangban a vízügyi irányelvvel (2000/60/EK irányelv) 274
3.4 A jövedelemtámogatás méltányosabb elosztása, valamint kedvezményezettjei hatékonyabb és eredményesebb megválasztása céljának áttekintése 285
3.5 Az ágazati kapcsolódású beavatkozások áttekintése 295
3.5.1 Gyümölcs- és zöldségfélék 295
3.5.2 Méhészeti termékek 297
3.5.3 Bor 302
3.5.4 Komló 306
3.5.5 Olívaolaj és étkezési olajbogyó 306
3.5.6. Marha- és borjúhús 306
3.5.7. Tej és tejtermékek 308
3.5.8. Juh- és kecskefélék 308
3.5.9. Fehérjenövények 309
3.5.10. Cukorrépa 309
3.5.11. Egyéb ágazatok 309
3.6 Adott esetben annak vázolása, hogy melyik beavatkozás járul hozzá az egységes és integrált kockázatkezelési módszer biztosításához 309
3.7 A nemzeti és a regionális beavatkozások közötti kölcsönhatás ismertetése 317
3.7.1 Adott esetben a nemzeti és a regionális beavatkozások közötti kölcsönhatás ismertetése, ideértve a pénzügyi allokáció beavatkozásonkénti és alaponkénti elosztását 317

3.7.2 Adott esetben, ha a KAP stratégiai terv egyes elemeit regionális szinten határozzák meg, annak leírása, hogy a beavatkozási stratégia hogyan biztosítja a nemzeti szinten elkészített KAP stratégiai terv elemeivel való koherenciájukat és összeegyeztethetőségüket....317
3.8 Annak áttekintése, hogy a KAP stratégiai terv hogyan járul hozzá az állatjólét javítására és az antimikrobiális rezisztencia csökkentésére vonatkozó, a 6. cikk (1) bekezdésének i) pontjában meghatározott célkitűzéshez, beleértve az alapfeltételeket, valamint a kiegészítő jelleget 317
3.9 Egyszerűsítés és az adminisztratív terhek csökkentése 319
3.10 Feltételesség....321
3.10.1 Fő téma: Az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás....321
3.10.1.1 1. sz. GAEC: Az állandó gyepterület fenntartása az állandó gyepterületnek a mezőgazdasági területhez viszonyított aránya alapján....321
3.10.1.1.1 A mezőgazdasági kötelezettségek összefoglalása (pl. előzetes engedélyezési rendszer és visszaalakítási kötelezettség)....321
3.10.1.1.2. Területi hatály (nemzeti, regionális, gazdaságok szintje, mezőgazdasági üzemek csoportja) 322
3.10.1.1.3 A referenciaarány értéke (a számítási módszerrel együtt)....322
3.10.1.1.4. Az érintett mezőgazdasági termelők típusa (valamennyi állandó gyepterülettel rendelkező mezőgazdasági termelő)....323
3.10.1.1.5 A GAEC-előírás fő célkitűzéséhez való hozzájárulás ismertetése....323
3.10.1.2 2. sz. GAEC: A vizes élőhelyek és a tőzegláp védelme....323
3.10.1.2.1 A mezőgazdasági gyakorlat összefoglalása....323
3.10.1.2.2 A GAEC alkalmazásának éve....323
3.10.1.2.3 Területi hatály és kijelölt terület....324
3.10.1.2.4 Az érintett mezőgazdasági termelők típusai....324
3.10.1.2.5 A GAEC-előírás fő célkitűzéséhez való hozzájárulás ismertetése....324
3.10.1.3 3. sz. GAEC: A tarlóégetés tilalma, kivéve növényegészségügyi okokból....324
3.10.1.3.1 A mezőgazdasági gyakorlat összefoglalása....324
3.10.1.3.2 Területi hatály....324
3.10.1.3.3 Az érintett mezőgazdasági termelők típusai....324
3.10.1.3.4 A GAEC-előírás fő célkitűzéséhez való hozzájárulás ismertetése....324
3.10.2 Fő téma: Víz 325
3.10.2.1 4. sz. GAEC: A vízfolyások mentén védelmi sávok kialakítása 325
3.10.2.1.1 A mezőgazdasági gyakorlat összefoglalása....325
3.10.2.1.2. A védelmi sávok minimális szélessége [m]....325
3.10.2.1.3 Területi hatály, beleértve a vízfolyások meghatározását....325
3.10.2.1.4 Az érintett mezőgazdasági termelők típusai....325
3.10.2.1.5 A GAEC-előírás fő célkitűzéséhez való hozzájárulás ismertetése....325
3.10.3 Fő téma: talaj (védelem és minőség) 325
3.10.3.1 5. sz. GAEC: A talajromlás és a talajerózió kockázatát csökkentő talajművelés, ideértve a lejtők dőlésszögének figyelembevételét is 325
3.10.3.1.1 A mezőgazdasági gyakorlat összefoglalása....325
3.10.3.1.2 Területi hatály (beleértve az erózió által veszélyeztetett területeket és a lejtők dőlésszögét) 325
3.10.3.1.3 Az érintett mezőgazdasági termelők típusai....326
3.10.3.1.4 A GAEC-előírás fő célkitűzéséhez való hozzájárulás ismertetése....326
3.10.3.2 6. sz. GAEC: Minimálisan megkövetelt talajborítás a fedetlen talaj elkerülésére a legérzékenyebb időszak(ok)ban 326
3.10.3.2.1 A mezőgazdasági gyakorlat összefoglalása (az érintett időszakot is beleértve) 326
3.10.3.2.2 Területi hatály....326
3.10.3.2.3 Az érintett mezőgazdasági termelők típusai....326
3.10.3.2.4 A GAEC-előírás fő célkitűzéséhez való hozzájárulás ismertetése....326
3.10.3.3 7. sz. GAEC: Vetésforgó a szántóterületeken, kivéve a víz alatt fekvő növényeket....326
3.10.3.3.1 A vetésforgóval kapcsolatos gazdálkodási gyakorlatok összefoglalása....326
3.10.3.3.2 A növénytermesztés diverzifikálásához kapcsolódó gazdálkodási gyakorlatok összefoglalása 328

3.10.3.3.3 Területi hatály 328
3.10.3.3.4 Az érintett mezőgazdasági termelők típusai 328
3.10.3.3.5 A GAEC-előírás fő célkitűzéséhez való hozzájárulás ismertetése (különösen ha a tagállam a növénytermesztés diverzifikálása mellett döntött) 329
3.10.4 Fő téma: Biológiai sokféleség és táj (védelem és minőség) 329
3.10.4.1 8. sz. GAEC: A tájképi elemek megőrzése. A sövények és a fák kivágásának tilalma a madarak költési és fiókanevelési időszakában. Adott esetben az inváziós növényfajok megjelenésének megakadályozását szolgáló intézkedések 329
3.10.4.1.1 A mezőgazdasági gyakorlat összefoglalása 329
3.10.4.1.2 Területi hatály (a minimális arányra vonatkozó előírás tekintetében alkalmazandó) 334
3.10.4.1.3. Az érintett mezőgazdasági termelők típusai 334
3.10.4.1.4 A gyakorlat/előírás fő célkitűzéséhez való hozzájárulás ismertetése 335
3.10.4.2 9. sz. GAEC: Környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületként megjelölt gyepterületek átállításának vagy felszántásának tilalma a Natura 2000 területeken 335
3.10.4.2.1 A mezőgazdasági gyakorlat összefoglalása 335
3.10.4.2.2 Területi hatály 335
3.10.4.2.3 Az érintett mezőgazdasági termelők típusai 335
3.10.4.2.4 A GAEC-előírás fő célkitűzéséhez való hozzájárulás ismertetése 335
3.10.5. Kiegészítő GAEC-előírás (adott esetben) 335
4. Több beavatkozáshoz is tartozó közös elemek 336
4.1. Fogalommeghatározások és minimumkövetelmények 336
4.1.1. Mezőgazdasági tevékenység 336
4.1.1.1. A termelés meghatározása 336
4.1.1.2. A mezőgazdasági terület fenntartásának meghatározása 336
4.1.1.2.1. Karbantartási kritériumok a szántóterületen 336
4.1.1.2.2. Karbantartási kritériumok az állandó kultúrákban 337
4.1.1.2.3. Karbantartási kritériumok az állandó gyepterületen 337
4.1.2. Mezőgazdasági terület 338
4.1.2.1 Az agrárerdészeti rendszer elemei, amennyiben azokaz a mezőgazdasági területen alakították ki és/vagy tartják fenn 338
4.1.2.1.1. Agrárerdészeti rendszerek elemei a szántóterületeken 338
4.1.2.1.2. Az agrárerdészeti rendszerek elemei az állandó kultúrákban 338
4.1.2.1.3. Agrárerdészeti rendszerek elemei az állandó gyepterületeken 339
4.1.2.2 Szántóterület 339
4.1.2.2.1 A szántóterület meghatározására vonatkozó egyéb megjegyzések 339
4.1.2.3 Állandó kultúrák 339
4.1.2.3.1 A faiskolák meghatározása 339
4.1.2.3.2 A rövid vágásfordulójú, fás szárú energetikai ültetvény meghatározása 339
4.1.2.3.3 Az állandó kultúra meghatározására vonatkozó egyéb megjegyzések 340
4.1.2.4 Állandó gyepterület 340
4.1.2.4.1 A gyep és az egyéb egynyári takarmánynövények meghatározása 340
4.1.2.4.2 Határozat a felszántás kritériumnak az állandó gyepterületként besorolt területekhez kapcsolódó használatáról 340
4.1.2.4.3 Határozat a talajművelés kritériumnak az állandó gyepterületként besorolt területekhez kapcsolódó használatáról 340
4.1.2.4.4. Határozat a különböző fűfélékkel való újravetésre vonatkozó kritériumnak az állandó gyepterületként besorolt területekhez kapcsolódó használatáról 340
4.1.2.4.5 Határozat az egyéb, takarmányként szolgáló fajok (például cserjék és/vagy bokrok) támogathatóként való beszámításáról azzal a feltétellel, hogy a gyepnek és az egyéb egynyári takarmánynövényeknek kell túlsúlyban maradnia 341
4.1.2.4.6 Határozat az olyan egyéb, legeltetés céljára alkalmas és/vagy takarmányként szolgáló fajok (például cserjék és/vagy bokrok) támogathatóként való beszámításáról az olyan legelőterületek tekintetében, ahol a gyep és az egyéb egynyári takarmánynövények hagyományosan nincsenek túlsúlyban 341

4.1.2.4.7 Az állandó gyepterület meghatározására vonatkozó egyéb megjegyzések 341
4.1.2.5 Az általános értelemben vett mezőgazdasági terület meghatározására vonatkozó egyéb megjegyzések.....341
4.1.3. Támogatható hektár 341
4.1.3.1 A mezőgazdasági tevékenység dominanciájának megteremtésére vonatkozó kritériumok abban az esetben, ha a területet nem mezőgazdasági tevékenység folytatására is használják 341
4.1.3.2 A földterületnek a mezőgazdasági termelő számára való rendelkezésre állását biztosító kritériumok 342
4.1.3.3 Az az időszak, melynek során az adott területnek meg kell felelnie a „támogatható hektár” fogalommeghatározásának 343
4.1.3.4 Határozat az olyan területeket támogathatóként való beszámításáról, amelyeket csak minden második évben használnak mezőgazdasági tevékenység folytatására 343
4.1.3.5 Határozat az egyéb (a GAEC által nem védett) tájképi elemek támogathatóként való beszámításáról, feltéve hogy azok nincsenek túlsúlyban, és nem akadályozzák jelentősen a mezőgazdasági tevékenység teljesítményét az általuk elfoglalt terület következtében 343
4.1.3.6 Határozat rögzített csökkentési együtthatók alkalmazásáról a támogathatónak minősülő terület meghatározására a szórványosan nem támogatható tájképi elemeket is tartalmazó állandó gyepterületek tekintetében.....345
4.1.3.7 Határozat a korábban támogatható területek támogathatóságának fenntartásáról abban az esetben, ha már nem felelnek meg a „támogatható hektár” fogalom stratégiai tervről szóló rendelet 4. cikke (4) bekezdésének a) és b) pontja szerinti meghatározásának olyan nemzeti rendszerek használatának eredményeként, amelyek feltételei megfelelnek az I. mellékletben fel nem sorolt termékeknek a vizenyős területek művelése révén való termesztését engedélyező horizontális rendelet 63. cikkének (2) bekezdésében említett integrált rendszer hatálya alá tartozó beavatkozásoknak, továbbá amelyek hozzájárulnak a stratégiai tervről szóló rendelet környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzéseihez 345
4.1.4 Aktív mezőgazdasági termelő 346
4.1.4.1 A minimális szintű mezőgazdasági tevékenységet végzők azonosításának kritériumai 346
4.1.4.2 Határozat a nem mezőgazdasági tevékenységek negatív jegyzékének kiegészítő eszközként való használatáról 348
4.1.4.3 Határozat a közvetlen kifizetések azon (5 000 EUR-t meg nem haladó) összegének megállapításáról, amely alatt egy mezőgazdasági termelőt minden esetben aktív mezőgazdasági termelőnek kell tekinteni 349
4.1.5. Fiatal mezőgazdasági termelő 349
4.1.5.1 Felső korhatár 349
4.1.5.2 Azon feltételek, amelyeknek teljesülniük kell ahhoz, hogy a termelő a „mezőgazdasági üzem vezetőjének” minősüljön.....349
4.1.5.3 Megfelelő képzés és/vagy a szükséges készségek.....349
4.1.5.4 A fiatal mezőgazdasági termelőkhöz kapcsolódó egyéb megjegyzések 350
4.1.6 Új mezőgazdasági termelő.....350
4.1.6.1 Azon feltételek, amelyeknek teljesülniük kell ahhoz, hogy a termelő első alkalommal a „mezőgazdasági üzem vezetőjének minősüljön” 350
4.1.6.2 Megfelelő képzés és a szükséges készségek.....350
4.1.7 A közvetlen kifizetések odaítélésének minimumkövetelményei.....351
4.1.7.1 Küszöbérték 351
4.1.7.2 Magyarázat 351
4.1.8 A KAP-tervben használt egyén fogalommeghatározások 353
4.2. A közvetlen kifizetéshez kapcsolódó elemek 358
4.2.2 A közvetlen kifizetések csökkentése 358
4.2.2.1 A közvetlen kifizetések csökkentésének és/vagy maximalizálásának leírása 358
4.2.2.2 A munkaerőköltségek levonása 358
4.2.2.3. A közvetlen kifizetések csökkentésének és maximalizálásának becsült eredménye az egyes évekre vonatkozóan 358
4.2.3 Alkalmazás a jogi személyek vagy csoportok tagjai szintjén / a kapcsolódó jogi személyek csoportja szintjén (110. cikk).....358

4.2.4 Hozzájárulás a kockázatkezelési eszközökhöz 359
4.3. Technikai segítségnyújtás 359
4.3.1. Célkitűzések 359
4.3.2. A tevékenységek hatóköre és indikatív tervezése 360
4.3.3. Kedvezményezettek 361
4.3.4 Ráta 361
4.4. KAP-hálózat 361
4.4.1. A nemzeti KAP-hálózat összefoglaló áttekintése és célkitűzései, beleértve az európai innovációs partnerséget és az AKIS-en belüli ismeretáramlást támogató tevékenységeket 361
4.4.2 A nemzeti KAP-hálózat szerkezete, irányítása és üzemeltetése 363
4.5 Az EMVA és a vidéki térségekben működő egyéb uniós alapok közötti koordinációnak és hatáskör-elhatárolásnak, valamint az említett alapok egymást kiegészítő jellegének felülvizsgálata 375
4.6. Pénzügyi eszközök 383
4.6.1. A pénzügyi eszköz ismertetése 383
4.7. A vidékfejlesztési beavatkozástípusok közös elemei 383
4.7.1. A nem elszámolható beruházások listája 383
4.7.2. A „vidéki térség” fogalmának meghatározása és alkalmazhatósága 384
4.7.3 Az ágazati beavatkozások közös kiegészítő elemei, a vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások közös kiegészítő elemei, illetve az ágazati és a vidékfejlesztésre irányuló beavatkozásokkal közös kiegészítő elemei 384
4.7.4 A vidékfejlesztési beavatkozásokra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 385
5. A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások 387
5.1. Közvetlen kifizetések formájában megvalósuló beavatkozások 397
BISS(21) - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás 397
DP01_E01_BISS_16 - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás 397
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 397
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 397
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 397
4 Eredménymutató(k) 397
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 397
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 398
7 Hatály és támogatási összegek 398
8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 398
9 Megfelelés a WTO szabályainak 398
11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 399
12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 403
CRISS(29) - A fenntarthatóságot elősegítő, kiegészítő, átcsoportosítással nyújtható jövedelemtámogatás 404
DP02_E02_CRIS_16 - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás 404
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 404
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 404
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 404
4 Eredménymutató(k) 404
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 404
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 405
7 Hatály és támogatási összegek 405
8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 405
9 Megfelelés a WTO szabályainak 406
11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 407
12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 410
CIS-YF(30) - A fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás 412

DP03_B01_YFS_16 - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás 412
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 412
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 412
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 412
4 Eredménymutató(k) 413
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 413
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 414
7 Hatály és támogatási összegek 414
8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 414
9 Megfelelés a WTO szabályainak 417
11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 418
12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 421
Eco-scheme(31) - Az éghajlattal, a környezetvédelemmel és az állatjóléttel kapcsolatos rendszerek 422
DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai program 422
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 422
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 422
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 422
4 Eredménymutató(k) 423
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 424
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 435
7 Hatály és támogatási összegek 458
8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 459
9 Megfelelés a WTO szabályainak 459
11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 460
12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 462
CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás 463
DP04_E03_CISB_16 - Cukorrépa termesztés támogatása 463
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 463
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 463
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 463
4 Eredménymutató(k) 463
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 463
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 464
7 Hatály és támogatási összegek 464
8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 464
9 Megfelelés a WTO szabályainak 466
11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 467
12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 468
DP05_E04_CISR_16 - Rizstermesztés támogatása 469
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 469
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 469
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 469
4 Eredménymutató(k) 469
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 469
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 470
7 Hatály és támogatási összegek 470
8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 470
9 Megfelelés a WTO szabályainak 472
11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 474

12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 475
DP06_E05_CISV_16 - Zöldségnövény termesztés támogatása 476
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 476
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 476
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 476
4 Eredménymutató(k) 476
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 476
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 482
7 Hatály és támogatási összegek 482
8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 482
9 Megfelelés a WTO szabályainak 484
11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 485
12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 486
DP07_E06_CISI_16 - Ipari zöldségnövény termesztés támogatása 488
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 488
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 488
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 488
4 Eredménymutató(k) 488
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 488
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 489
7 Hatály és támogatási összegek 489
8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 489
9 Megfelelés a WTO szabályainak 491
11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 492
12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 493
DP08_E07_CISO_16 - Ipari olajnövény termesztés támogatása 494
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 494
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 494
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 494
4 Eredménymutató(k) 494
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 494
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 495
7 Hatály és támogatási összegek 495
8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 495
9 Megfelelés a WTO szabályainak 497
11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 498
12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 499
DP09_E08_CISE_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív) 500
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 500
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 500
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 500
4 Eredménymutató(k) 500
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 500
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 502
7 Hatály és támogatási összegek 502
8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 502
9 Megfelelés a WTO szabályainak 504
11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 505
12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 506
DP10_E09_CISF_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív) 507
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 507

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 507
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 507
4 Eredménymutató(k) 507
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 507
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 509
7 Hatály és támogatási összegek 509
8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 509
9 Megfelelés a WTO szabályainak 511
11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 512
12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 513
DP11_E10_CISS_16 - Anyajuhtartás támogatása 514
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 514
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 514
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 514
4 Eredménymutató(k) 514
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 514
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 515
7 Hatály és támogatási összegek 515
8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 515
9 Megfelelés a WTO szabályainak 518
11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 519
12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 520
DP12_E11_CISC_16 - Anyatehéntartás támogatása 522
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 522
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 522
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 522
4 Eredménymutató(k) 522
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 522
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 524
7 Hatály és támogatási összegek 524
8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 524
9 Megfelelés a WTO szabályainak 527
11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 528
12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 529
DP13_E12_CISM_16 - Hízott bika támogatás 530
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 530
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 530
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 530
4 Eredménymutató(k) 530
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 530
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 531
7 Hatály és támogatási összegek 531
8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 531
9 Megfelelés a WTO szabályainak 534
11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 535
12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 537
DP14_E13_CISD_16 - Tejhasznú tehéntartás támogatása 538
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 538
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 538
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 538
4 Eredménymutató(k) 538

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 538
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 539
7 Hatály és támogatási összegek 539
8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 539
9 Megfelelés a WTO szabályainak 542
11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 543
12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 545
DP15_E14_CISG_16 - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása 546
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 546
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 546
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 546
4 Eredménymutató(k) 546
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 546
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 548
7 Hatály és támogatási összegek 548
8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 548
9 Megfelelés a WTO szabályainak 550
11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 551
12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 552
DP16_E15_CISP_16 - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása 553
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 553
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 553
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 553
4 Eredménymutató(k) 553
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 553
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 556
7 Hatály és támogatási összegek 556
8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 556
9 Megfelelés a WTO szabályainak 558
11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 559
12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 560
5.2. Ágazati beavatkozások 562
Gyümölcs- és zöldségfélék 562
Tervezett egységösszegek – Meghatározás 563
Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat 564
INVRE(47(1)(a)) - - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, kutatás, valamint kísérleti és innovatív termelési módszerek és egyéb tevékenységek 565
SC28_E01_FVI_47 - Beruházások, kutatás valamint kísérleti és innovatív termesztési módszerek és egyéb tevékenységek– zöldség-gyümölcs 565
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 565
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 565
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 566
4 Eredménymutató(k) 567
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 568
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 570
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk 571
8 Megfelelés a WTO szabályainak 572
ADVI1(47(1)(b)) - - Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás, különösen a következők terén: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való

alkalmazkodás, az éghajlatváltozás mérséklése, a foglalkoztatási feltételek és a munkáltatói kötelezettségek, valamint a munkahelyi egészségvédelem és biztonság 573
SC11_A03_FVA_47 - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs.....573
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió.....573
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések.....573
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 574
4 Eredménymutató(k).....574
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 575
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 575
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk.....577
8 Megfelelés a WTO szabályainak.....577
TRAINCO(47(1)(c)) - - Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is, mindenekelőtt a következők tekintetében: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, továbbá a szervezett kereskedelmi platformok és árutőzsdék használata az azonnali és határidős piacokon 578
SC12_A04_FVT_47 - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs.....578
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió.....578
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések.....578
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 579
4 Eredménymutató(k).....579
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 579
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 581
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk.....582
8 Megfelelés a WTO szabályainak.....582
ORGAN(47(1)(d)) - - ökológiai vagy integrált termelés.....583
SC13_G01_FVO_47 - ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs 583
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió.....583
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések.....583
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 583
4 Eredménymutató(k).....584
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 584
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 585
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk.....586
8 Megfelelés a WTO szabályainak.....586
TRANS(47(1)(e)) - - a termékek szállításának és tárolásának fenntarthatóságát és hatékonyságát növelő fellépések 587
SC14_B01_FVE_47 - a termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése - zöldség-gyümölcs.....587
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió.....587
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések.....587
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 587
4 Eredménymutató(k).....588
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 588
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 589
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk.....590
8 Megfelelés a WTO szabályainak.....590

PROMO(47(1)(f)) - - Promóció, kommunikáció és marketing, ideértve különösen az uniós minőségrendszerekkel és az egészséges táplálkozás fontosságával kapcsolatos fogyasztói ismeretek gyarapítására, valamint a piacok diverzifikációjára és konszolidációjára irányuló intézkedéseket és tevékenységeket 591
SC15_E10_FVP_47 - promóció, kommunikáció és marketing - zöldség-gyümölcs 591
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 591
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 591
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 591
4 Eredménymutató(k) 592
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 592
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 593
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk 594
8 Megfelelés a WTO szabályainak 594
QUAL(47(1)(g)) - - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása 595
SC16_E11_FVQ_47 - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása 595
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 595
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 595
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 595
4 Eredménymutató(k) 596
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 596
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 597
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk 598
8 Megfelelés a WTO szabályainak 598
TRACE(47(1)(h)) - - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása, különösen a végső fogyasztóknak értékesített termékek minőségének monitorozása 599
SC17_E12_FVC_47 - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs 599
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 599
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 599
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 599
4 Eredménymutató(k) 600
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 600
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 601
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk 602
8 Megfelelés a WTO szabályainak 602
CLIMA(47(1)(i)) - - Az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések 603
SC18_G02_FVL_47 - az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs 603
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 603
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 603
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 603
4 Eredménymutató(k) 604
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 604
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 605
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk 606
8 Megfelelés a WTO szabályainak 606
SETUP(47(2)(a)) - - A kölcsönös kockázatkezelési alapoknak az 1308/2013/EU rendelet, illetve az e rendelet 67. cikkének (7) bekezdése alapján elismert termelői szervezetek és termelői szervezetek társulásai általi létrehozása, feltöltése és újrafeltöltése 607
SC19_I01_FVF_47 - kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs 607

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió....607
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések....607
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)....607
4 Eredménymutató(k)....607
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei....608
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek....609
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk....610
8 Megfelelés a WTO szabályainak....612
INVVO(47(2)(b)) - - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, beleértve a közös tárolást is....613
SC20_I02_FVV_47 - beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs....613
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió....613
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések....613
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)....613
4 Eredménymutató(k)....614
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei....614
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek....615
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk....616
8 Megfelelés a WTO szabályainak....616
STORE(47(2)(c)) - - Termelői szervezetek vagy ezek tagjai által előállított termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása a közös tárolás megkönnyítése érdekében....617
SC21_I03_FVS_47 - termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása - zöldség-gyümölcs....617
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió....617
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések....617
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)....617
4 Eredménymutató(k)....617
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei....618
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek....618
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk....620
8 Megfelelés a WTO szabályainak....620
ORCHA(47(2)(d)) - - gyümölcsösök vagy olajfaültetvények újratelepítése, amennyiben erre a tagállami illetékes hatóság által egészségügyi vagy növényegészségügyi okokból elrendelt kötelező kivágást követően, vagy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében szükség van....621
SC22_I04_FVR_47 - gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs....621
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió....621
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések....621
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)....621
4 Eredménymutató(k)....621
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei....622
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek....622
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk....624
8 Megfelelés a WTO szabályainak....624
WITHD(47(2)(f)) - - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára és más rendeltetésre, beleértve adott esetben a forgalomból történő ilyen kivonás megkönnyítése céljából történő feldolgozást is....625
SC23_I05_FVW_47 - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára vagy más rendeltetésre - zöldség-gyümölcs....625

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió....625
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések....625
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)....625
4 Eredménymutató(k)....625
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei....625
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek....627
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk....628
8 Megfelelés a WTO szabályainak....628
GREEN(47(2)(g)) - - zöldszüret, azaz az olyan, nem forgalmazható éretlen termékek egy adott területen végzett teljes betakarítása, amelyek sem éghajlati okokból, sem betegség miatt, sem egyéb okokból nem károsodtak a zöldszüret előtt....629
SC24_I06_FVG_47 - zöldszüret - zöldség-gyümölcs....629
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió....629
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések....629
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)....629
4 Eredménymutató(k)....629
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei....629
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek....632
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk....633
8 Megfelelés a WTO szabályainak....634
NOHAR(47(2)(h)) - - be nem takarítás, azaz a folyó termelési ciklus megszakítása az érintett területen, úgy, hogy a termék egészséges, ép és piacképes minőségű; nem értendő ide termékek időjárási jelenség vagy betegség miatti megsemmisítése....635
SC25_I07_FVN_47 - be nem takarítás - zöldség-gyümölcs....635
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió....635
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések....635
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)....635
4 Eredménymutató(k)....635
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei....635
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek....638
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk....639
8 Megfelelés a WTO szabályainak....639
HARIN(47(2)(i)) - - Betakarítási és termelési biztosítás, amely hozzájárul a termelők jövedelmének védelméhez azokban az esetekben, amikor a termelők természeti katasztrófa, kedvezőtlen éghajlati jelenség, betegség vagy károsító általi fertőzés következtében veszteségeket szenvednek el, ugyanakkor biztosítja, hogy a kedvezményezettek megtegyék a szükséges kockázatmegelőzési intézkedéseket....640
SC26_I08_FVH_47 - betakarítási és termelési biztosítás - zöldség-gyümölcs....640
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió....640
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések....640
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)....640
4 Eredménymutató(k)....640
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei....641
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek....641
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk....642
8 Megfelelés a WTO szabályainak....643
COACH(47(2)(j)) - - Személyre szabott tanácsadás az 1308/2013/EU rendelet, illetve az e rendelet 67. cikkének (7) bekezdése alapján elismert egyéb termelői szervezeteknek és termelői szervezetek társulásainak vagy egyéni termelőknek....644
SC29_I10_FVC_47 - személyre szabott tanácsadás - zöldség-gyümölcs....644
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió....644

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 644
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 644
4 Eredménymutató(k) 644
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 644
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 645
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk 646
8 Megfelelés a WTO szabályainak 646
COMM(47(2)(l)) - - a figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek 647
SC27_I09_FVM_47 - figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-gyümölcs 647
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 647
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 647
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 647
4 Eredménymutató(k) 647
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 647
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 649
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk 650
8 Megfelelés a WTO szabályainak 650
Méhészeti termékek 651
ADVIBEES(55(1)(a)) - - Tanácsadási szolgáltatások, technikai segítségnyújtás, képzés, tájékoztatás és a legjobb gyakorlatok cseréje a méhészek és a méhészek szervezetei részére, többek között hálózatok kiépítése révén 651
SC02_A01_BEA_55 - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás 651
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 651
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 651
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 651
4 Eredménymutató(k) 651
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 651
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 653
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk 653
8 Megfelelés a WTO szabályainak 653
9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 655
10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat 655
INVAPI(55(1)(b)) - - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, valamint egyéb fellépések 658
SC03_E02_BEI_55 - Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése 658
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 658
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 658
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 658
4 Eredménymutató(k) 658
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 658
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 661
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk 662
8 Megfelelés a WTO szabályainak 662
9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 663
10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat 667
PROMOBEES(55(1)(f)) - - Promóció, kommunikáció és marketing, ideértve a piacmonitoringhoz kötődő fellépéseket és a különösen a méhészeti termékek minőségével kapcsolatos fogyasztói tudatosság növelésére irányuló tevékenységeket 671
SC01_A02_BEM_55 - Méhészeti marketing 671

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió....671
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések....671
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)....671
4 Eredménymutató(k)....671
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei....671
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek....672
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk....673
8 Megfelelés a WTO szabályainak....673
9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás....674
10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat....674
Bor....677
RESTRVINEY(58(1)(a)) - - szőlőültetvények szerkezetátalakítása és átállítása....677
SC05_E04_WIR_58 - Szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása....677
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió....677
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések....677
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)....677
4 Eredménymutató(k)....677
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei....677
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek....678
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk....678
8 Megfelelés a WTO szabályainak....678
9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás....680
10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat....680
INVWINE(58(1)(b)) - - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások a bortermesztési rendszerekben, az a) pontban foglalt beavatkozástípushoz kapcsolódó műveletek, valamint a feldolgozólétesítményekre, a borászati infrastruktúrára és a marketingstruktúrákra és -eszközökre irányuló beruházások kivételével....682
SC06_E05_WII_58 - Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban....682
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió....682
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések....682
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)....682
4 Eredménymutató(k)....683
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei....683
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek....684
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk....684
8 Megfelelés a WTO szabályainak....684
9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás....685
10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat....685
GREENWINE(58(1)(c)) - - Zöldszüret, azaz a még éretlen állapotban lévő szőlőfürtök teljes megsemmisítése vagy eltávolítása és ezáltal az érintett terület terméshozamának nullára csökkentése; nem értendő ide a be nem takarítás, ami azt jelenti, hogy a szokásos termelési ciklus végén a kereskedelmi célú szőlőt a tőkéken hagyják....687
SC07_E06_WIG_58 - Zöldszüret támogatása a borágazatban....687
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió....687
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések....687
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)....687
4 Eredménymutató(k)....687
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei....687
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek....688
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk....688
8 Megfelelés a WTO szabályainak....688

9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 689
10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat 689
INOVWINE(58(1)(e)) - - Tárgyi és immateriális innovációs beruházások, amelyek közé tartoznak a – többek között a borkészítés termékeiből és melléktermékeiből előállított – innovatív termékek, a borászati termékek előállítására irányuló innovatív folyamatok és technológiák kifejlesztését, valamint e folyamatok és technológiák digitalizálását célzó, továbbá olyan egyéb, az ellátási lánc bármelyik szakaszában hozzáadott értéket teremtő beruházások, amelyek az ismeretek cseréjét, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz történő hozzájárulást célozzák 691
SC04_A01_WIIN_58 - INOVWINE - Innovatív beruházások a borágazatban 691
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 691
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 691
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 691
4 Eredménymutató(k) 691
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 692
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 692
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk 692
8 Megfelelés a WTO szabályainak 692
9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 693
10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat 693
ADVWINE(58(1)(f)) - - Tanácsadási szolgáltatások, különösen a foglalkoztatási feltételekre, a munkáltatói kötelezettségekre, valamint a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozóan 695
SC30a_A02_WIA_58 - Tanácsadási szolgáltatások a borágazatban 695
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 695
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 695
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 695
4 Eredménymutató(k) 695
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 695
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 696
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk 696
8 Megfelelés a WTO szabályainak 696
9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 697
10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat 697
DISTIL(58(1)(g)) - - A borkészítés melléktermékeinek az 1308/2013/EU rendelet VIII. melléklete II. részének D. szakaszában megszabott korlátozásoknak megfelelően elvégzett lepárlása 699
SC08_E07_WID_58 - Borászati melléktermékek lepárlása 699
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 699
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 699
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 699
4 Eredménymutató(k) 699
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 699
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 700
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk 700
8 Megfelelés a WTO szabályainak 700
9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 701
10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat 701
INFOR(58(1)(h)) - - az uniós borokra vonatkozó, a tagállamokban végrehajtott tájékoztatási tevékenységek, amelyek célja a bor felelősségteljes módon történő fogyasztására való ösztönzés, illetve az eredetmegjelölésekre és a földrajzi jelzésekre vonatkozó uniós minőségrendszerek előmozdítása 703
SC09_E08_WIN_58 - Borágazati belpiaci promóció 703
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 703

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 703
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 703
4 Eredménymutató(k) 703
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 703
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 704
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk 704
8 Megfelelés a WTO szabályainak 704
9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 705
10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat 705
ACTREPUT(58(1)(i)) - - A tagállamok által a borágazatban az 1308/2013/EU rendelettel összhangban elismert szakmaközi szervezetek által végrehajtott fellépések, amelyek célja az uniós szőlőültetvények hírnevének növelése a bortermelő régiókban a borturizmus előmozdítása révén 707
SC30b_E10_WIT_58 - Az uniós szőlőültetvények hírnevének növelése a borturizmus előmozdítása révén az elismert szakmaközi szervezetek által 707
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 707
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 707
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 707
4 Eredménymutató(k) 707
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 707
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 708
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk 708
8 Megfelelés a WTO szabályainak 708
9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 709
10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat 709
ACTMKTKNOW(58(1)(j)) - - A tagállamok által a borágazatban az 1308/2013/EU rendelettel összhangban elismert szakmaközi szervezetek által végrehajtott fellépések, amelyek célja a piacismeret javítása 711
SC30c_E11_WIM_58 - Piacismeret javítása elismert szakmaközi szervezetek által a borágazatban 711
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 711
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 711
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 711
4 Eredménymutató(k) 711
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 711
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 712
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk 712
8 Megfelelés a WTO szabályainak 712
9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 713
10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat 713
PROMOWINE(58(1)(k)) - - harmadik országokban folytatott promóció 715
SC10_E09_WIP_58 - Borágazatban alkalmazott, harmadik országokban folytatott promóció 715
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 715
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 715
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 715
4 Eredménymutató(k) 715
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 715
6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 716
7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk 716
8 Megfelelés a WTO szabályainak 716
9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 717

10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat 717
5.3. Vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások 718
ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások 718
RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) 718
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 718
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 718
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 718
4 Eredménymutató(k) 719
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 719
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 759
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 765
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 767
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 767
10 Megfelelés a WTO szabályainak 768
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 769
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 770
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 780
RD19a_G01_AEC_70 - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) 785
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 785
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 785
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 785
4 Eredménymutató(k) 786
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 786
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 799
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 801
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 803
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 803
10 Megfelelés a WTO szabályainak 804
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 804
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 805
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 811
RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása 816
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 816
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 816
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 816
4 Eredménymutató(k) 817
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 817
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 818
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 820
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 821
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 822
10 Megfelelés a WTO szabályainak 822
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 822
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 823
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 825
RD20a_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása 829
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 829
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 829
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 829
4 Eredménymutató(k) 830

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 830
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 831
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 833
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 834
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 834
10 Megfelelés a WTO szabályainak 835
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 835
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 836
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 838
RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés 842
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 842
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 842
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 842
4 Eredménymutató(k) 843
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 843
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 851
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 854
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 855
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 856
10 Megfelelés a WTO szabályainak 856
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 856
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 857
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 858
RD24_G07_GAX_70 - Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése, valamint szakmai támogatása 862
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 862
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 862
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 862
4 Eredménymutató(k) 862
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 862
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 865
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 866
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 868
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 868
10 Megfelelés a WTO szabályainak 869
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 869
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 870
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 872
RD25_G08_GAI_70 - Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése 876
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 876
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 876
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 876
4 Eredménymutató(k) 876
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 876
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 879
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 879
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 881
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 881
10 Megfelelés a WTO szabályainak 882
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 882
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 883

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 886
RD26_G09_GAV_70 - Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése 891
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 891
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 891
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 891
4 Eredménymutató(k) 891
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 891
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 894
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 894
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 895
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 895
10 Megfelelés a WTO szabályainak 896
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 896
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 897
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 898
RD27_G10_GPX_70 - Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése 902
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 902
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 902
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 902
4 Eredménymutató(k) 902
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 902
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 904
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 904
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 906
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 906
10 Megfelelés a WTO szabályainak 907
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 907
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 908
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 909
RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése 913
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 913
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 913
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 913
4 Eredménymutató(k) 913
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 913
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 915
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 915
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 916
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 916
10 Megfelelés a WTO szabályainak 917
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 917
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 918
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 919
RD29_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban 922
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 922
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 922
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 922
4 Eredménymutató(k) 922
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 922
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 924

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 925
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 926
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 926
10 Megfelelés a WTO szabályainak 927
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 927
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 928
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 928
RD30_G13_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban 930
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 930
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 930
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 930
4 Eredménymutató(k) 930
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 930
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 932
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 936
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 937
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 937
10 Megfelelés a WTO szabályainak 937
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 938
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 939
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 940
RD31_G14_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a húshasznú szarvasmarha ágazatban 942
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 942
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 942
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 942
4 Eredménymutató(k) 942
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 942
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 944
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 947
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 948
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 948
10 Megfelelés a WTO szabályainak 950
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 950
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 951
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 952
RD32_G15_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban 955
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 955
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 955
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 955
4 Eredménymutató(k) 955
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 955
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 957
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 965
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 968
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 969
10 Megfelelés a WTO szabályainak 969
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 969
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 970
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 977
RD33_G16_ANB_70 - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban 985
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 985
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 985

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 985
4 Eredménymutató(k) 985
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 985
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 986
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 987
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 987
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 988
10 Megfelelés a WTO szabályainak 988
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 988
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 989
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 989
RD33b_G17_AMR_70 - Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése991
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 991
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 991
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 991
4 Eredménymutató(k) 991
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 991
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 993
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 995
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 996
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 996
10 Megfelelés a WTO szabályainak 998
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 998
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 999
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1005
RD35_F02_FEC_70 - Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV) 1012
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1012
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1012
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1012
4 Eredménymutató(k) 1012
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1012
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1016
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1016
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1019
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1020
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1020
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1020
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1021
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1021
RD36_F03_GEN_70 - Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások 1023
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1023
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1023
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1023
4 Eredménymutató(k) 1023
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1023
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1025
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1026
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1027
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1028
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1028
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1028

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1029
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1029
RD39_F06_AFM_70 - Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása 1031
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1031
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1031
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1031
4 Eredménymutató(k) 1031
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1031
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1032
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1033
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1034
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1034
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1034
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1034
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1036
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1037
ASD(72) - Bizonyos kötelező követelményekből eredő területspecifikus hátrányok 1040
RD23_G06_NAG_72 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések 1040
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1040
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1040
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1040
4 Eredménymutató(k) 1040
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1040
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1045
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1048
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1051
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1051
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1051
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1051
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1052
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1052
RD34_F01_NAF_72 - Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések 1054
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1054
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1054
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1054
4 Eredménymutató(k) 1054
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1054
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1057
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1057
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1059
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1059
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1060
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1060
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1061
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1068
INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve 1076
RD01a_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése 1076
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1076
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1076
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1076
4 Eredménymutató(k) 1076

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1076
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1078
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1078
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1079
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1079
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1080
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1080
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1082
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1082
RD01b_E01_FRM_73 - Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatása 1084
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1084
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1084
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1084
4 Eredménymutató(k) 1084
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1084
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1086
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1086
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1087
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1087
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1088
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1088
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1089
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1089
RD01c_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása 1091
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1091
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1091
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1091
4 Eredménymutató(k) 1091
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1091
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1094
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1094
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1095
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1095
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1096
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1096
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1097
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1097
RD01d_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében 1099
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1099
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1099
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1099
4 Eredménymutató(k) 1099
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1099
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1101
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1101
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1102
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1102
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1103
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1103
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1104

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1104
RD01e_E01_FRM_73 - Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával 1106
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1106
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1106
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1106
4 Eredménymutató(k) 1106
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1106
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1109
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1109
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1110
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1110
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1111
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1111
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1112
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1112
RD02_D01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása 1114
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1114
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1114
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1114
4 Eredménymutató(k) 1114
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1115
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1118
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1118
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1119
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1120
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1121
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1121
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1122
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1122
RD04a_E02_FON_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése 1124
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1124
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1124
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1124
4 Eredménymutató(k) 1125
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1125
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1126
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1126
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1127
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1127
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1128
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1128
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1130
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1130
RD04b_E03_FOF_73 - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása 1132
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1132
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1132
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1132
4 Eredménymutató(k) 1132
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1132

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1135
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1135
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1135
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1136
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1136
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1137
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1138
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1138
RD09a_B05_SML_73 - Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése 1140
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1140
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1140
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1140
4 Eredménymutató(k) 1140
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1140
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1141
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1141
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1142
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1142
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1143
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1143
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1144
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1144
RD09b_R14_OGR_73 - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása 1146
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1146
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1146
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1146
4 Eredménymutató(k) 1146
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1146
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1148
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1148
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1148
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1149
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1150
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1150
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1151
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1151
RD11_B07_DVF_73 - Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja 1153
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1153
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1153
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1153
4 Eredménymutató(k) 1153
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1153
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1155
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1155
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1155
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1156
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1157
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1157
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1158
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1158
RD12_W01_WTO_73 - Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás 1160

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió....1160
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések....1160
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)....1160
4 Eredménymutató(k)....1160
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei....1160
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása....1165
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek....1165
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk....1166
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk....1166
10 Megfelelés a WTO szabályainak....1167
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)....1167
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás....1168
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat....1168
RD18_I03_JGR_73 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása....1170
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió....1170
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések....1170
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)....1170
4 Eredménymutató(k)....1170
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei....1170
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása....1172
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek....1172
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk....1173
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk....1173
10 Megfelelés a WTO szabályainak....1174
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)....1174
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás....1175
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat....1175
RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások....1177
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió....1177
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések....1177
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)....1177
4 Eredménymutató(k)....1178
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei....1178
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása....1188
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek....1188
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk....1190
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk....1191
10 Megfelelés a WTO szabályainak....1191
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)....1191
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás....1192
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat....1194
RD38_F05_AFI_73 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása....1199
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió....1199
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések....1199
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)....1199
4 Eredménymutató(k)....1199
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei....1200
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása....1202
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek....1202
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk....1203

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1204
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1204
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1204
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1205
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1205
RD40_F07_INP_73 - Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit) 1207
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1207
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1207
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1207
4 Eredménymutató(k) 1207
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1207
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1210
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1210
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1211
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1212
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1212
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1212
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1213
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1214
RD41_F08_INN_73 - Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit) 1218
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1218
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1218
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1218
4 Eredménymutató(k) 1218
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1218
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1221
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1221
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1225
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1226
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1226
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1226
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1227
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1227
RD42_R01_RAN_73 - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon 1229
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1229
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1229
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1229
4 Eredménymutató(k) 1229
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1230
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1231
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1232
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1232
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1232
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1233
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1233
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1235
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1235
RD42a_R01_RAN_73 - Vidéki infrastruktúra fejlesztés zártkerti területeken 1237
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1237
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1237
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1237

4 Eredménymutató(k) 1237
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1237
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1239
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1239
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1240
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1240
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1241
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1241
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1242
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1242
RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken 1244
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1244
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1244
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1244
4 Eredménymutató(k) 1245
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1245
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1248
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1248
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1249
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1249
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1250
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1250
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1251
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1251
INSTAL(75) - Fiatal mezőgazdasági termelők és új mezőgazdasági termelők, valamint a vidéki induló vállalkozások tevékenységének megkezdése 1253
RD05_B01_YFS_75 - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával 1253
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1253
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1253
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1253
4 Eredménymutató(k) 1253
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1254
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1255
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1255
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1255
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1255
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1255
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1256
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1257
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1257
RD06_B02_YFY_75 - Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával 1259
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1259
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1259
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1259
4 Eredménymutató(k) 1259
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1259
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1261
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1261
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1262
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1262

10 Megfelelés a WTO szabályainak 1262
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1262
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1263
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1263
RD08_B04_BIS_75 - Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával 1265
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1265
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1265
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1265
4 Eredménymutató(k) 1265
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1265
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1268
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1268
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1268
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1269
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1269
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1269
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1270
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1270
RISK(76) - Kockázatkezelési eszközök 1272
RD14_I03_DMMF_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer I.pillér: Agrárkár-enyhítési Kockázatkezelési Alap 1272
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1272
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1272
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1272
4 Eredménymutató(k) 1272
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1272
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1274
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1274
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1275
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1275
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1275
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1276
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1277
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1277
RD16_I01_INS_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás 1279
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1279
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1279
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1279
4 Eredménymutató(k) 1279
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1279
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1281
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1281
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1282
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1282
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1283
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1284
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1285
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1285
RD17_I02_IST_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer 1287

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió....1287
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések....1287
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)....1287
4 Eredménymutató(k)....1287
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei....1287
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása....1290
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek....1290
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk....1290
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk....1290
10 Megfelelés a WTO szabályainak....1291
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)....1292
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás....1293
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat....1293
COOP(77) - Együttműködés....1295
RD07_B03_YFO_77 - Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés....1295
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió....1295
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések....1295
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)....1295
4 Eredménymutató(k)....1295
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei....1295
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása....1297
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek....1297
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk....1298
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk....1299
10 Megfelelés a WTO szabályainak....1299
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)....1299
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás....1300
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat....1300
RD15_W04_COP_77 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító fenntartható vízgazdálkodási közösségek támogatása....1302
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió....1302
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések....1302
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)....1302
4 Eredménymutató(k)....1302
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei....1302
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása....1304
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek....1304
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk....1305
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk....1305
10 Megfelelés a WTO szabályainak....1305
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)....1305
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás....1306
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat....1306
RD37_F04_FRC_77 - Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása....1308
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió....1308
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések....1308
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)....1308
4 Eredménymutató(k)....1308
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei....1308
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása....1310

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1311
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1311
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1312
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1312
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1312
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1313
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1313
RD44_R03_POG_77 - Termelői csoportok, termelői szervezetek támogatása 1315
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1315
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1315
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1315
4 Eredménymutató(k) 1315
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1315
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1317
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1317
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1317
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1318
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1318
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1318
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1319
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1319
RD45_R04_GIS_77 - Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására, valamint a minőségrendszer működtetéséhez kapcsolódó új tevékenység ellátására az EU-s minőségrendszerek keretében 1321
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1321
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1321
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1321
4 Eredménymutató(k) 1321
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1321
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1323
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1324
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1324
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1325
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1325
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1325
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1326
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1326
RD46_R05_GIJ_77 - Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT, illetve ökológiai termék esetén 1328
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1328
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1328
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1328
4 Eredménymutató(k) 1328
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1328
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1331
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1331
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1332
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1332
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1332
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1332
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1334
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1334

RD47_R06_QSJ_77 - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása 1336
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1336
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1336
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1336
4 Eredménymutató(k) 1336
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1336
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1338
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1338
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1339
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1339
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1339
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1340
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1341
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1341
RD48_R07_QSP_77 - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása 1343
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1343
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1343
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1343
4 Eredménymutató(k) 1343
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1343
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1345
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1345
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1346
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1346
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1346
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1347
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1348
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1348
RD49_R09_SCC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért 1350
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1350
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1350
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1350
4 Eredménymutató(k) 1350
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1350
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1352
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1352
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1353
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1353
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1353
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1354
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1355
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1355
RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért 1357
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1357
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1357
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1357
4 Eredménymutató(k) 1357
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1357

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1360
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1360
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1360
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1361
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1361
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1361
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1362
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1362
RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért 1364
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1364
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1364
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1364
4 Eredménymutató(k) 1364
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1364
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1366
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1366
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1367
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1367
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1367
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1367
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1368
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1368
RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért 1370
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1370
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1370
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1370
4 Eredménymutató(k) 1370
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1371
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1373
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1373
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1374
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1374
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1374
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1374
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1375
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1375
RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása 1377
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1377
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1377
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1377
4 Eredménymutató(k) 1378
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1378
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1385
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1385
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1386
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1386
·A HACS szervezetének fejlesztése (innováció, oktatás, hálózatfejlesztés) 1387
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1388
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1388
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1389

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1389
RD61_A05_EIP_77 - Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés 1391
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1391
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1391
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1391
4 Eredménymutató(k) 1391
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1392
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1398
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1398
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1399
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1399
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1399
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1399
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1400
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1401
KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése 1403
RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok 1403
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1403
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1403
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1403
4 Eredménymutató(k) 1404
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1404
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1407
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1407
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1408
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1408
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1408
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1408
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1410
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1410
RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások 1412
1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió 1412
2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések 1412
3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek) 1412
4 Eredménymutató(k) 1412
5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei 1413
6 A vonatkozó alapelemek azonosítása 1416
7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek 1416
8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk 1417
9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk 1417
10 Megfelelés a WTO szabályainak 1417
11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok) 1417
12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás 1418
13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat 1419
6. Pénzügyi terv 1423
6.1 Áttekintő táblázat 1423
6.2 Részletes pénzügyi információk beavatkozásonkénti bontásban és a kimenet terve 1425
6.2.1. Közvetlen kifizetések 1425
6.2.2. Ágazati 1431
6.2.3. Vidékfejlesztés 1436
7. Irányítási és koordinációs rendszer 1528
7.1. Az irányítási, koordinációs és az ellenőrző szervek azonosítása 1528

7.2. A monitoring- és jelentéstételi struktúra bemutatása 1532
7.3. A kontrollrendszerre és a szankciókra vonatkozó információk....1537
7.3.1 IACS – Integrált igazgatási és kontrollrendszer 1537
7.3.1.1 A horizontális rendeletben meghatározott integrált igazgatási és kontrollrendszer valamennyi eleme ki lett alakítva és 2023. január 1-jétől lép működésbe 1537
7.3.1.1.1 A mezőgazdasági parcellaazonosító rendszer (MePaR)....1537
7.3.1.1.2 A földrajzi térinformatikai (GSA) és állatállomány-alapú kérelmezési rendszer (GSA) 1537
7.3.1.1.3 Alkalmaz a horizontális rendelet szerinti (65. cikk (4) bekezdésének f) pontja) automatikus kérelmezési rendszert? 1538
7.3.1.1.4 Területmegfigyelő rendszer 1538
7.3.1.1.5 Ellenőrzési és szankcionálási rendszer 1538
7.3.1.1.5.1 Az IACS-beavatkozásokhoz kapcsolódó ellenőrzési és szankcionálási rendszer(ek) 1538
7.3.1.1.6 Adott esetben a támogatási jogosultságok azonosítására és rögzítésére szolgáló rendszer 1538
7.3.1.1.7 A 65. cikk (4) bekezdésének c) pontja szerinti, az állatok azonosítására és nyilvántartására szolgáló rendszer [a horizontális rendelet 66. cikk (1) bekezdésének g) pontja] 1538
7.3.2 Nem IACS 1538
7.3.2.1 Az eredményesség, arányosság és a visszatartó erő elvének megfelelő, a nem IACS-beavatkozásokra vonatkozó ellenőrzési rendszer rövid leírása 1538
7.3.2.2. A nem IIER-beavatkozások ellenőrzési rendszerének rövid leírása (ellenőrzési módszerek, keresztellenőrzések, a beruházások tartóssága és a kapcsolódó utólagos ellenőrzések stb.) 1539
7.3.2.3 Közbeszerzési szabályok? 1542
7.4. Feltételrendszer....1542
7.4.1 A feltételességhez kapcsolódó ellenőrzési rendszer 1542
7.4.1.1 A feltételességhez kapcsolódó ellenőrzési rendszer leírása 1542
7.4.1.2 Ellenőrzések típusai 1544
7.4.2 A feltételességhez kapcsolódó szankcionálási rendszer 1546
7.4.2.1 A feltételességhez kapcsolódó szankcionálási rendszer leírása 1546
7.4.2.2. A „megismétlődés” fogalommeghatározása és alkalmazása (számítás és lefedett időszak): 1548
7.4.2.3. A „szándékosság” fogalommeghatározása és alkalmazása 1548
7.4.3. A mezőgazdasági kistermelőkre vonatkozó egyszerűsített kontrollrendszer alkalmazásának feltüntetése....1549
7.4.4. A feltételességhez kapcsolódó gyakorlatokra és a jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményekre vonatkozó ellenőrzésekért felelős illetékes ellenőrző szervezetek 1550
7.5 Szociális feltételesség 1551
7.5.1 A szociális feltételességhez kapcsolódó ellenőrzési rendszer leírása....1551
7.5.2 A szociális feltételességhez kapcsolódó szankcionálási rendszer leírása....1551
8. Korszerűsítés: AKIS és digitalizáció 1553
8.1 AKIS....1553
8.1 A javított AKIS tervezett átfogó szervezeti felépítése 1553
8.2 Annak bemutatása, hogy a tanácsadási szolgáltatások, a kutatás és a KAP-hálózatok hogyan működnek együtt az AKIS keretében (a 114. cikk a) pontjának ii. alpontja)....1556
8.3 A mezőgazdasági tanácsadók szervezeteinek leírása a 15. cikk (2), (3) és (4) bekezdésében említett követelményeknek megfelelően 1557
8.4 A 114. cikk a) pontjának ii. alpontjában említett innovációs támogatás nyújtásának módja....1563
8.5 Digitalizációs stratégia (a 114. cikk b) pontja)....1569
Mellékletek 1582
Az előzetes értékelésről és a 2001/42/EK irányelvben említett stratégiai környezeti vizsgálatról (SKV) szóló I. melléklet....1582
1. Az előzetes értékelések folyamatának és eredményeinek összefoglalása 1582

2. Az előzetes értékelésben és a stratégiai környezeti vizsgálatban megfogalmazott ajánlások és azok alkalmazási módja 1597
3. Előzetes értékelési jelentés 1633
4. A stratégiai környezeti vizsgálatra vonatkozó jelentés....1633
A GYELV-elemzést tartalmazó II. melléklet....1633
A partnerek konzultációjáról szóló III. melléklet....1633
A gyapotra vonatkozó terményspecifikus támogatásról szóló IV. melléklet (adott esetben) 1633
A KAP-stratégiai terv hatálya alatt nyújtott kiegészítő nemzeti finanszírozásról szóló V. melléklet..1634
A gyümölcs- és zöldségágazatban nyújtott nemzeti pénzügyi támogatás az (EU) 2021/2115 rendelet szerint....1651
Az átmeneti nemzeti támogatásról szóló VI. melléklet (adott esetben) 1652
a) az átmeneti nemzeti támogatásban részesülő egyes ágazatok éves ágazatspecifikus pénzügyi keretösszege....1652
b) adott esetben a támogatás maximális egységösszege az időszak minden egyes évére vonatkozóan; 1652
c) adott esetben a 147. cikk (2) bekezdésének második albekezdésével összhangban módosított referencia-időszakra vonatkozó információk 1652
d) az átmeneti nemzeti támogatás és a KAP stratégiai terv beavatkozásai közötti kiegészítő jelleg rövid ismertetése....1658
Egyéb melléklet: a 2030-ra teljesítendő uniós célkitűzésekkel való összehangoltság és az azokhoz való hozzájárulás 1661
Nemzeti hozzájárulás a tápanyagveszteségnek a termékenység romlása nélküli 50%-os csökkentésére vonatkozó 2030-ra teljesítendő uniós célkitűzésekhez....1661
Nemzeti hozzájárulás ahhoz a 2030-ra teljesítendő uniós célkitűzésekhez, amely értelmében a mezőgazdasági területek 10%-ának rendelkeznie kell magas biodiverzitású tájképi elemekkel....1661
Nemzeti hozzájárulás ahhoz a 2030-ra teljesítendő uniós célkitűzésekhez, amely értelmében az Unió mezőgazdasági területeinek legalább 25%-a ökológiai művelés alatt kell állnia....1661
Nemzeti hozzájárulás a vegyi növényvédő szerek által jelentett kockázat és azok általános használatának, valamint a veszélyesebb növényvédő szerek használatának 50%-kal való csökkentésére vonatkozó, 2030-ra teljesítendő uniós célkitűzésekhez 1661
Nemzeti hozzájárulás a haszonállatoknak szánt és az akvakultúrában használt antimikrobiális szerek értékesítésének 50%-os csökkentésére vonatkozó, 2030-ra teljesítendő uniós célkitűzésekhez....1662
Nemzeti hozzájárulás ahhoz a 2025-re teljesítendő uniós célkitűzésekhez, amely a 100%-os hozzáférés elérése céljából a gyors szélessávú internetnek a vidéki területeken való bevezetésére irányul....1662
DOKUMENTUMOK....1664

Módosítás típusa

Az elírások vagy a nyilvánvaló hibák javításai, valamint a pusztán szerkesztési jellegű javítások (az (EU) 2021/2115 rendelet 119. cikkének (12) bekezdése)

1. Stratégiai nyilatkozat

A KAP Stratégiai Terv jövőképe és küldetése

Magyarország Kormánya szövetségese a vidéknek. Meggyőződésünk ugyanis, hogy Magyarország jövőbeni sikereinek egyik legfontosabb alapja, ha vidéki térségeink, városaink és falvaink is sikeresek az ott élő emberekkel együtt. A megújuló vidék, megújuló agrárium programunk a jövőjüket jelenti.

A magyar vidék jövőjének alakítása éppen ezért társadalmi, gazdasági és környezeti szempontból is alapvető fontosságú a magyar kormány számára. Célunk, hogy megújítsuk Magyarország vidéki területeinek gazdaságát és minél magasabb fokú fejlődési pályára állítsuk azt kihasználva a modern technológiák adta lehetőségeket; ott élő honfitársaink számára vonzó életkörülményeket és munkalehetőséget biztosítsunk; az európai és a magyar élelmiszerellátás biztonságát megteremtő mezőgazdasági termelést, a minőségi élelmiszerek előállítását jövedelmező és társadalmilag elismert tevékenységgé tegyük, mindezt pedig úgy, hogy közben hazánk környezeti állapotát, természeti erőforrásainak megújulását is jelentősen javítsuk. Ennélfogva a magyar Stratégiai Terv érdemben hozzájárul az Európai Zöld Megállapodás mezőgazdaságot érintő célkitűzéseinek megvalósulásához.

A vidéki Magyarország számára a mezőgazdaság, az erdőgazdaság, az élelmiszerfeldolgozás és a kapcsolódó gazdasági ágazatok gazdaságilag és környezetileg fenntartható fejlődése olyan lehetőséget jelent, amelynek révén saját erőforrásaira építve képes értéket teremteni és megélhetést biztosítani. A magyar vidéki térségek jelentős része komparatív előnyökkel, felhalmozott tudással rendelkezik a mezőgazdasághoz kapcsoló gazdasági tevékenységek tekintetében, erre érdemes és kell építeni.

Gazdasági fejlődést szolgáló szakpolitikai célok

Az agrárgazdaság alakulásának világszintű és európai folyamatait elemezve Magyarország azt a döntést hozta, hogy a KAP vidékfejlesztési támogatásainak keretében a legfontosabb fejlesztési prioritás az élelmiszeripar lesz, a mezőgazdaságban pedig egyrészt az egy hektárra vetített hozzáadott érték emelését tűzzük ki célul, másrészt a termelés költséghatékonyságának növelését célzó beruházás-támogatási struktúrát tervezünk.

A magyar Stratégiai Terv végrehajtásának eredményeként nemzetközi mércével mérve is versenyképes, erőforrás-hatékony, magas hozzáadott értéket termelő és innovatív mezőgazdaságot és élelmiszeripart kívánunk létrehozni, amely az eddigieknél ellenállóbbá válik a külső gazdasági sokkhatásokkal és a termelést közvetlenül sújtó természeti tényezőkkel szemben.

Mindennek érdekében kiszámítható és hatékony eszközökkel kívánjuk segíteni a kis- és közepes agrárgazdaságok, valamint az élelmiszeripar tudás- és technológiaalapú versenyképességét. Értéknek tekintjük a kisgazdaságokat, akik számára támogatáspolitikai eszközeinkkel széleskörű lehetőséget kívánunk adni saját gazdaságuk erősítésére, a helyi értékesítésben való aktívabb részvételre vagy éppen a termelési értékláncokban történő részvétel feltételeinek megteremtésére. A kisebb gazdaságok helyzetének erősítése érdekében kiemelt figyelmet fordítunk a termelői együttműködések közös fejlesztéseinek, beruházásainak ösztönzésére, különös tekintettel az élelmiszer feldolgozásához kapcsolódó tevékenységek keretében, ezzel is hozzájárulva a termékpályán keletkező jövedelem igazságosabb eloszlásához.

A mezőgazdasági termelésintenzitás további növelése érdekében kiemelten kezelünk több termékpályát, így a főbb állati termékpályákat (baromfi, tej, sertés) és a kapcsolódó takarmányelőállítást, az ipari zöldségtermesztést, a kertészeti kultúrákat, a vetőmagtermesztést és mindezek feldolgozását.

Az állattenyésztés esetében a termeléshez kötött támogatásokon és a beruházási támogatásokon túl az eddiginél jóval szélesebb körben kívánjuk az állatjóléti többletvállalásokhoz kapcsolódó támogatási formákat bevezetni.

Komplexebb beruházásokhoz kapcsolódó pályázatokhoz kapcsolódóan a Stratégiai Terv alapján megjelenő felhívások szempont rendszerében növeljük a beruházási projektek pénzügyi megalapozottságának fontosságát, a fenntarthatósági szempontokat.

Zöld jövőt szolgáló szakpolitikai célok

A Stratégiai Terv végrehajtásának eredményeként azt várjuk, hogy javuljon a mezőgazdasági termelés erőforrás-hatékonysága, a gazdálkodók széles rétege használjon környezetkímélő termelési technológiát és eljárásokat, ennek következtében a mezőgazdaság fenntarthatóbb módon kezelje a természeti erőforrásokat, csökkenő mértékben járuljon hozzá a klímaváltozáshoz és növekedjen a biológiai sokféleség is. Olyan komplex megközelítést alkalmazunk a támogatási rendszerhez kapcsolódó, a környezeti állapot javítását és a természeti erőforrások fenntartható kezelését szolgáló előírásrendszerünkben, amelynek révén termelőinket ésszerűen ösztönözzük gazdálkodási gyakorlataik megújítására. Beavatkozásaink révén minden korábbinál erősebb védelmet kap a talaj és annak szervesanyag tartalma, minden korábbinál erősebben ösztönözzük a vízvisszatartást talajban, tájban egyaránt és vizeink védelmét.

A magyar KAP Stratégiai Tervnek a helyzetfeltárások és szükségletelemzések alapján tervezett zöld felépítménye az alábbiak szerint vázolható:

1. szint: Támogatható terület fogalmának bővítése (AÖT) (I-II. pillér)
2. szint: Kötelező környezeti alapfeltételek (kondicionalitás) (I-II. pillér)
3. szint: Önkéntes agro-ökológiai alapprogram (AÖP, eco-scheme): (I. pillér)
4. szint: Önkéntes emeltszintű agro-ökológiai átállást segítő beavatkozások (II. pillér)
5. szint: Egyéb beavatkozások környezet-, klímavédelmi és adaptációs hatással (II. pillér)

A zöld felépítményben természetesen megtalálhatók az ágazati támogatások egyes zöld elemei, illetve egyes, főleg az energia- és erőforrás-hatékonyságot, valamint a megújuló energia használatát célzó beruházások, az erdészeti intézkedések az erdőtelepítéstől kezdve az erdészeti környezetvédelmi programig, valamint a genetikai erőforrások megőrzését és az állatjólétet célzó támogatások is. Továbbá kiemelt szerepet szánunk a horizontális, minden szintet támogató AKIS beavatkozásoknak, valamint a KAP Hálózat zöld támogató egységének.

Megújuló vidéket szolgáló szakpolitikai célok

A Stratégiai Tervben nagy súlyt helyezünk a generációváltás ösztönzésére, támogatást nyújtunk ahhoz, hogy az idősebb, az önálló gazdaságot már tovább vinni nem óhajtó gazdálkodók megnyugtatóan tudják rendezni a gazdaságuk sorsát azzal, hogy egyben átadják azt a fiatalabb generáció egy tagjának. E cél érdekében támogatjuk a fiatal (40 év alatti) generációt, valamint az ennél idősebbeket is, amennyiben a teljes gazdaságot átveszik, egy ötéves üzleti terv végrehajtásában. Külön támogatjuk az átadó és az átvevő gazda együttműködését, amelynek keretében az átadó, a nyugdíjkorhatárt elért gazda támogatást kap az átadás lebonyolításához.

A KAP Stratégiai Terv a vidéki településeken megvalósítható, számos lehetséges fejlesztési cél közül azokra fókuszál, amelyek kötődnek a mezőgazdasághoz, élelmiszeriparhoz, környezetvédelemhez, tájfenntartáshoz. Így támogatjuk többek közt a gazdálkodói tevékenységek mezőgazdaságon kívüli irányba történő diverzifikációját (pl. turisztikai szolgáltatás), a helyi termelők áruinak értékesítésére szolgáló piacok létesítését, a helyi termékek hasznosítását elősegítő közkonyhák kialakítását, a mezőőri szolgálat fejlesztését, vagy a helyi termelők és a fogyasztók értékesítési közösségeinek létrehozását stb. Ezek a tevékenységek fejlesztik az életszínvonalat meghatározó alapszolgáltatásokat a vidéki térségekben és javítják a helyi foglalkoztatást.

A programidőszakban kiemelt cél a gazdatársadalom alkalmazkodóképességének növelése, melynek egyik pillérét az információkat hatékonyan közvetítő tudáshálózat megteremtése képezi. Ezt segíti elő a falugazdász hálózat, valamint az ágazati szakmai szervezetek szakértői bázisának megerősítése, az agrár közép- és felsőfokú oktatási intézmények tangazdaságainak modern bemutatóüzemmé fejlesztése, a gazdák felnőtt képzési programokba történő bevonása. Az innováció növelésére szakmailag erősebb támogatást nyújtunk a megalakuló innovációs csoportoknak, akik újabb termelőket mozgósítanak.

Támogatjuk, hogy az együttműködő települések önálló helyi stratégiát alkossanak a Stratégiai Terv öt évére vonatkozóan (LEADER program). Emellett támogatjuk az ún. okos falu stratégiák megalkotását,

ahol egyetlen település tudja majd meghatározni – előtérbe helyezve a digitális megoldásokat – a saját fejlesztési stratégiáját az elérni kívánt célokkal és az azokhoz szükséges források megjelölésével. A helyi stratégiákkal szemben fontos követelmény, hogy ne csak az infrastruktúra fejlesztésére koncentráljanak, hanem öleljenek fel gazdaságfejlesztési és környezeti célokat is.

Mezőgazdasági tudás- és innovációs rendszerek a szakpolitikai célok szolgálatában

A programidőszak átfogó célja, hogy a tudás, az innováció és a digitalizáció (AKIS) előmozdítása és megosztása révén hatékonyan hozzájáruljon az egyes szakpolitikai célok megvalósulásához.

2 Igényfelmérés és beavatkozási stratégia, beleértve a céltervet és a kontextusmutatókat

2.1. Igényfelmérés és beavatkozási stratégia

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen	X									
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben	X									
1.1.3.	Kis- és közepes gazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen	X									
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen	X									
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen	X									
1.2.4	Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése	2	Igen	X									
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen		X								
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Igen		X								
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Igen		X								
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Igen		X								
2.1.4	Vízhiány kezelése a szántóföldi növénytermesztésben	1	Igen		X			X					
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Igen		X								
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Igen		X								
2.1.9	Tartástechnológia átalakítása, fejlesztése	1	Igen		X								
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése, válogatás, csomagolástechnológia	2	Igen		X								
2.2.2	Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása	2	Igen		X								
2.2.4	Belvízi áruszállítási infrastruktúra, vasúti ménnyrakodási kapacitások fejlesztése	3	Nem		X								
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Igen		X								X
2.3.2	Üzemi tevékenység diverzifikációja	2	Igen		X								
2.3.3	Magas hozzáadott értékű termékek piaci részesedésének növelése	1	Igen		X								

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
2.3.5	Vállalatok innovativitásának növelése, gyors reakcióképesség a változó piaci igényekre	2	Igen		X								
2.4.1	Piackutatás	3	Igen		X								
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Igen		X								
2.4.3	Szemléletformálás az egészséges táplálkozás terén	1	Igen		X								
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen			X							
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen			X							
3.1.3	Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)	1	Igen			X							
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Igen			X							
3.2.1	Információs aszimmetria megszüntetése termelők és kereskedők között	3	Nem			X							
3.2.2	Szerződéses fegyelem erősítése, hosszútávú szerződéses kapcsolatok erősítése	2	Nem			X							
4.1.1	A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása	1	Igen				X						
4.1.2	ÜHG és ammónia kibocsátás csökkentése az állattartás technológiai fejlesztésével	2	Igen				X						
4.2.1	Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése	2	Igen				X						
4.2.2	ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	2	Igen				X						
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével	3	Igen				X						
4.3.3	Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten	1	Igen				X						
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő megoldások és eszközök fejlesztése	1	Igen				X						
4.4.2	A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata	2	Igen				X		X				
4.4.3	A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás ösztönzésével	1	Igen				X						

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
4.5.1	Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről	1	Igen				X						X
4.6.1	Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segítő regionális adatbázisok fejlesztése.	1	Részben				X						
4.7.1	Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	1	Igen				X						
5.1.1	Üzemszintű talajerő- és tápanyag-gazdálkodás kialakítása	1	Igen					X					
5.1.2	A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása	1	Igen					X					
5.1.3	Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása	1	Igen					X					
5.1.4	Termőföld védelem agrár-erdészeti rendszerekkel	2	Igen					X					
5.1.5	Szennyvíz/iszap, élelmiszerhulladék és biomassza újrahasznosítás a tápanyag utánpótlásban	2	Nem					X					
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Igen					X					
5.2.2	Hullámtereken megfelelő növényzet kialakítása (invazív fajok, háttér-szennyezés)	2	Igen					X					
5.2.3	Vizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása	2	Igen					X					
5.3.1	Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	1	Igen					X	X				
5.3.2	Szárazságtűrő növényfajták termesztésbe állítása	1	Nem					X					
5.4.1	A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése	3	Igen					X					
5.4.2	Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése	2	Igen				X	X					
5.5.2	Integrált környezetbarát növényvédelem	1	Igen					X					
6.1.1	Natura 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen	X					X				
6.1.2	Magas természeti értékű területek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen				X		X				
6.1.3	Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése	2	Igen						X				
6.2.3	Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitás biztosítása köztes zónák által	1	Igen						X				
6.3.1	Natura 2000, valamint védett erdei élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen	X					X				

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
6.3.2	A folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése	1	Igen					X	X				
6.3.3	Erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, erdőfelújítások ösztönzése	1	Igen						X				
6.3.4	Az erdő- és vegetációtüzek kockázatcsökkentése komplex megelőzéssel	2	Igen						X				
6.4.1	Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek fejlesztése a biológiai sokféleség mérésére	1	Részben						X				
6.5.1	Mezőgazdaság, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések támogatása	1	Részben						X				
6.5.2	Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé	2	Igen						X				X
6.5.3	Pollinációs rendszerek stabilitásának biztosítása	1	Igen						X				
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Igen						X				
6.7.1	Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése	2	Igen						X				
7.1.1	Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében	1	Igen							X			
7.1.2	Generációk közötti együttműködések támogatása	2	Igen							X			
7.1.3	Fiatal gazdák földhöz jutásának könnyítése	2	Részben							X			
7.1.4	Fiatal gazdák hitelhez jutásának könnyítése	2	Részben							X			
7.1.5	Agrárvállalkozások generációk közötti átadás-átvétele adminisztratív terheinek csökkentése	2	Részben							X			
7.2.1	Gazdaságindításhoz szükséges komplex vállalkozói ismeretek nyújtása	1	Igen							X			X
7.2.2	A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal generációk számára	1	Igen							X			
7.3.1	Induló mezőgazdasági vállalkozások támogatása a fiatal gazda kategórián kívüliek számára	1	Igen							X			
7.3.2	On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából	2	Igen							X			
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	1	Részben								X		
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Részben								X		
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen							X	X		

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Részben				X				X		
8.1.7	Fosszilis eredetű ipari alapanyagok kiváltása zöld forrásból származó helyettesítőkkel	1	Igen				X				X		
8.2.1	Emberi erőforrás a fejlesztéspolitikai programok végrehajtására	2	Részben								X		
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Részben								X		
8.2.3	A helyi fejlesztési programok összhangjának megteremtése, térségi együttműködések	1	Részben								X		
8.3.1	Vidéki közlekedési infrastruktúra regionális különbségeinek csökkentése	3	Részben								X		
8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	3	Részben								X		
8.4.1	Aprófalvak ellátása gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal	3	Részben								X		
8.4.2	Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése	3	Részben								X		
8.6.1	Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növelése, jövedelmezőség javítása	3	Igen								X		
8.6.2	Erdőállományok növelését és klímaadaptációját biztosító erdészeti szaporítóanyag-előállítás	2	Igen								X		
9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Igen									X	
9.1.2	Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	1	Igen									X	
9.1.3	Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	1	Részben									X	
9.2.1	Okszerű, kizárólag előrejelzésre alapozott célzott növényvédőszer használat elősegítése	1	Igen									X	
9.2.2	Okszerű antibiotikum-felhasználás az állattartásban	1	Igen									X	
9.3.1	Fogyasztói elvárásokat szem előtt tartó termékfejlesztések és a termékek csomagolásának fejlesztése	3	Igen									X	
9.3.2	Innovatív technológiai megoldások alkalmazása az élelmiszer-előállításban -csomagolásban	2	Részben									X	
9.3.3	Csomagolási és hulladék keretirányelv betartásának elősegítése	2	Igen									X	

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
9.3.4	Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás	1	Igen									X	
9.4.1	Ökológiai termékek belpiaci részesedésének és kapcsolódó feldolgozói kapacitások növelése	2	Igen									X	
9.5.1	Információ-átadás és adatgyűjtés hatékonyságának növelése a hatósági ellenőrzések területén	1	Nem									X	
9.7.1	Piaci információs rendszerek fejlesztése	2	Nem									X	
9.8.1	A speciális egészségügyi vagy társadalmi okokra visszavezethető táplálkozási igények kielégítése	2	Igen									X	
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Igen										X
CCO.1.10	Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése	1	Részben										X
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Igen										X
CCO.1.3	Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködések erősítése	1	Igen										X
CCO.1.6	Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében	2	Igen										X
CCO.1.7	Szaktanácsadók képzése	1	Igen										X
CCO.1.9	Agrárvállalkozók duális képzésben, fogadó félként való részvételének ösztönzése	2	Igen										X
CCO.2.1	Közép- és felsőfokú agrároktatási intézmények felkészültségének és eszközparkjának fejlesztése	2	Részben										X
CCO.2.2	Bemutató üzemek kialakítása	1	Igen										X
CCO.3.1	A munkaerő képzettségi szintjének növelése, az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	1	Igen										X
CCO.3.2	Képzett kutatók helyben tartása, KFI szektor támogatása	2	Igen										X
CCO.3.3	Agrár- és élelmiszeripari vállalkozók innovativitásának növelése	2	Igen										X
CCO.4.1	Szélessávú internet szolgáltatásokhoz személyes hozzáférés biztosítása	2	Részben										X
CCO.4.2	Digitális ágazati nyilvántartások kialakítása, integrációja	1	Nem										X
CCO.4.3	Elektronikus ügyintézés, transzparencia	1	Részben										X
CCO.4.4	Agrár, -élelmiszeripari és erdőgazdálkodó vállalkozások digitális infrastruktúrájának fejlesztése	1	Igen										X

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
CCO.4.5	Digitális megoldások fejlesztése a minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, jelölés terén	1	Igen										X

1.1.1 - Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak

A jelenlegi alaptámogatás továbbvitele: egységes területalapú támogatás + a környezeti állapot megőrzését, illetve javítását elősegítő zöld komponens + a fiatal gazdálkodók támogatása;

Ezt kiegészítik továbbá a termeléshez kötött támogatások a következő ágazatokban:

- Növénytermesztés: cukorrépa termesztés, rizs termesztés, ipari zöldség és zöldség termesztés, gyümölcstermesztés, ipari olajnövény termesztés, szemes- és szálas fehérjenövény termesztés.
- Állattenyésztés: anyajuh tartás, hízott bika tartás, anyatehén tartás, tejhasznú tehén tartás.

1.1.2 - Elérhető hitel finanszírozás biztosítása

A jövedelem stabilitás fokozása a gazdálkodók számára kezességvállalással, hitelgaranciával stb.

1.1.3. - Kis- és közepes gazdaságok jövedelmezőségének javítása

Kulcsfontosságú a közvetlen kifizetések méltányosságának, eredményességének és hatékonyságának javítása. A támogatás célzottabbá tétele érdekében különös figyelmet kell fordítanunk a kis- és közepes méretű gazdaságokra, ezt a SWOT- elemzés és a szükségletfelmérés is alátámasztja.

1.2.1 - A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban

A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta termelői károk kezelése a mezőgazdaságban (növénytermesztés, állattenyésztés, kertészet)

1.2.3 - Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése

A gazdálkodók jövedelmét veszélyeztető piaci kockázatok (pl. nagymértékű árcsökkenés) hatásának mérséklése.

1.2.4 - Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése

Annak elősegítése, hogy a gazdálkodók saját maguk is képesek és hajlandók legyenek kockázataik csökkentésére azzal, hogy terményeikre, ingatlanjaikra biztosítást kötnek.

2.1.1 - Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése

A hatékonyság növelése a mezőgazdasági termelésben és az értékesítésben növeli a versenyképességet, a jövedelmezőséget.

2.1.11 - Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése

Az új gyümölcsültetvények létrehozása a korszerűbb technológia révén a versenyképességet jelentősen növeli.

2.1.2 - Modern termelői kapacitások létrehozása

A termelői kapacitások fejlesztését, modernizálását szolgáló beruházások a gazdálkodó piaci helyzetét erősítik a hatékonyság növelése által.

2.1.3 - A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése

Technológia fejlesztés, a feldolgozott termékek arányának növelése, hozzáadott érték növelése, amely a mezőgazdasági termékek piaci pozícióját erősíti.

2.1.4 - Vízhiány kezelése a szántóföldi növénytermesztésben

Amennyiben a gazdálkodó nincs kitéve a vízhiány okozta termés mennyiség/minőség ingadozásnak, az hatékonyságát és piaci pozícióját is erősíti.

2.1.7 - Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével

A növény-egészségügyi előírások követése esetenként jelentős ráfordítást, ezáltal versenyképesség-csökkenést okoz a gazdálkodóknak, a KAP segítségével a forráshiány áthidalható.

2.1.8 - Termesztéstechnológia javítása

A termesztéstechnológiai beruházások a versenyképességet közvetlenül javítják a termékek minőségének javítása, mennyiségének növelése révén.

2.1.9 - Tartástechnológia átalakítása, fejlesztése

A termesztés technológiához hasonlóan a tartástechnológia javítása is több, piacképesebb terméket eredményez.

2.2.1 - Post harvest technológia fejlesztése, válogatás, csomagolástechnológia

Post harvest technológia fejlesztése, ide értve a takarmány, fehérjetakarmány és vetőmag szükséglet kielégítését megfelelő válogatás és csomagolástechnológia alkalmazásával. A post harvest technológia a zöldség- és gyümölcstermesztés esetében az utóbbi években kevesebb figyelmet kapott, a versenyképesség fenntartása érdekében fejlesztésre szorul.

2.2.2 - Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása

Az agrártermékek értékesítése a tárolás minőségétől függ, így a versenyképességet közvetlenül befolyásolja.

2.2.4 - Belvízi áruszállítási infrastruktúra, vasúti terményrakodási kapacitások fejlesztése

A megtermelt áruk hatékony és nagy mennyiségű szállítása a versenyképesség feltétele.

2.3.1 - Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban

Az innovatív és fenntartható technológiák és gazdálkodási módszerek, mint a precíziós gazdálkodás vagy a körforgásos gazdálkodási szemlélet a versenyképesség és a kiszámítható gazdasági eredmények meghatározói.

2.3.2 - Üzemi tevékenység diverzifikációja

A több lábon állás hozzásegíti a gazdálkodót, hogy termelési kockázatát csökkenteni tudja.

2.3.3 - Magas hozzáadott értékű termékek piaci részesedésének növelése

A magas hozzáadott értékű termékek piaci részesedésének növelése az alapvető élelmiszerek piacán, vagy a különleges és niche piacokon a kereslet bővülését és a bevételek növekedését eredményezi.

2.3.5 - Vállalatok innovativitásának növelése, gyors reakcióképesség a változó piaci igényekre

Az innovativitás, a gyors reakció képesség a versenyképesség fontos összetevője.

2.4.1 - Piackutatás

A piackutatás a vállalatok piaci jelenlétének alapvető eszköze.

2.4.2 - Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója

A promóció a piaci jelenlét meghatározó eszköze.

2.4.3 - Szemléletformálás az egészséges táplálkozás terén

Az egészséges táplálkozás iránti igényt a lakosság széles körében ki kell alakítani, ezáltal nemcsak az általános egészségügyi állapot javul, hanem az egészséges agrártermékek piaca is bővül.

3.1.1 - Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése

Az értékláncon belül az integráció és a kooperáció meghatározza a résztvevők lehetőségeit.

3.1.2 - Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése

Az együttműködések hatékony működése a résztvevők piaci lehetőségeit bővíti.

3.1.3 - Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)

A rövid ellátási láncok fejlesztése a helyi termékek piacra jutása, a szállítási költségek csökkentése szempontjából fontos.

3.1.4 - Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén

A helyi együttműködések a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés hatékonyságát is növelik.

3.2.1 - Információs aszimmetria megszüntetése termelők és kereskedők között

A termelők piaci ismeretei és tudásuk az adott piaci helyzetről jellemzően alacsonyabb, mint a kereskedőké, így kiszolgáltatott helyzetben vannak.

3.2.2 - Szerződéses fegyelem erősítése, hosszútávú szerződéses kapcsolatok erősítése

A szerződéses fegyelem a gazdálkodók és a felvásárlók közötti bizalom záloga.

4.1.1 - A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása

A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képessége a gyepterületek, nem termő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakításával, fenntartásával, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztésével, trágyakijuttatás megváltoztatásával javítható.

4.1.2 - ÜHG és ammónia kibocsátás csökkentése az állattartás technológiai fejlesztésével

Az állattartás, különösen a takarmányozás és a tartástechnológia, valamint a trágyatárolás gyakorlatát szükséges olyan irányba fejleszteni, hogy az ÜHG és ammónia kibocsátás ezáltal csökkenjen.

4.2.1 - Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése

Az erdők fenntartása a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás fontos eszköze.

4.2.2 - ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel

Az erdők az ÜHG kibocsátás csökkentésében is szerepet játszanak.

4.3.1 - Megújuló energia alkalmazásának növelése a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével

A megújuló energia alkalmazásának növelése a klíma adaptáció fontos eszköze, amit azonban csak az ökológiai szempontok, valamint a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével (pl. energia ültetvények, invazív fajok, termálvíz-felhasználás stb.) szabad végezni.

4.3.3 - Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten

A hatékony energia felhasználás többek között az ÜHG kibocsátást is csökkenti, így a klímaváltozás ellen is hat.

4.4.1 - A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő megoldások és eszközök fejlesztése

A kármegelőzés, így a klímaváltozás hatásainak enyhítése érdekében a negatív időjárási hatások (pl, aszály, jégesőkár, tűzkár, biotikus károk, fagykár) elleni védekezést segítő megoldások és eszközök fejlesztése nélkülözhetetlen.

4.4.2 - A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata

A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, az alternatív hasznosítás optimalizálása lehetővé teszi, hogy az extenzív gazdálkodás klíma védő hatását kihasználjuk.

4.4.3 - A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás ösztönzésével

A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítását a földhasználat váltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával - beleértve a művelés alá vonható vonalas vízvisszatartó létesítmények kialakítását is - kívánjuk elérni.

4.5.1 - Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről

A gazdasági szereplők tájékoztatása az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről és az alkalmazkodási lehetőségekről alapvető a klíma adaptáció szempontjából.

4.6.1 - Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segítő regionális adatbázisok fejlesztése.

Az adatbázisok, a monitoring - és előrejelző rendszer fejlesztése a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segíti, ezáltal a hatásainak enyhítéséhez is hozzájárul.

4.7.1 - Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása

Az állat- és növényfajták ellenálló képességének növelése a klíma adaptáció fontos eszköze.

5.1.1 - Üzemszintű talajerő- és tápanyag-gazdálkodás kialakítása

A precíziós, üzemszintű talajerő- és tápanyag-gazdálkodás kialakítása, amely a talajok valós tápanyag szolgáltató-képességén (talajvizsgálat) és a növények valós igényén alapul, elősegíti a hatékony talaerő-gazdálkodást.

5.1.2 - A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása

A tápanyagveszteség csökkentése ezt gátló technológiák (pl. pillangósok arányának növelése a vetésforgóban), illetve készítmények (pl. N-inhibitorok, mikrobiológiai készítmények) alkalmazásának elősegítésével lehetséges. Ez hozzájárul a műtrágyahasználat és a növényvédőszer-használat csökkentéséhez.

5.1.3 - Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása

A degradált talajok helyreállítása, ide értve a talajok szervesanyag tartalmának helyreállítását, a talajok vízgazdálkodási tulajdonságainak javítását és a nyomelem pótlást, valamint a talajok erózió és defláció elleni védelmét a talajvédelem legfontosabb eszköze.

5.1.4 - Termőföld védelem agrár-erdészeti rendszerekkel

Termőföld-védelmi célú agrár-erdészeti rendszerek elterjesztése (pl. fás szárú kultúrák talajvédelmi, vízvédelmi vagy levegő-minőség védelmi célú telepítése, mezővédő sávok kialakítása).

5.1.5 - Szennyvíz/iszap, élelmiszerhulladék és biomassza újrahasznosítás a tápanyag utánpótlásban

A körforgásos szemléletmód jegyében a tisztított szennyvíz, és - iszap, valamint a mederiszap és az abból készült komposzt, továbbá az élelmiszerhulladék és/vagy biomassza újrahasznosítás lehetőségeinek megteremtése és ösztönzése a tápanyag utánpótlásban.

5.2.1 - Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata

Felszíni és felszín alatti vizeink, vízbázisaink fenntartható használata, a mezőgazdasági eredetű szennyezésektől, illetve terhelésektől való védelme.

5.2.2 - Hullámtereken megfelelő növényzet kialakítása (invazív fajok, háttér-szennyezés)

A nagyobb vízfolyások hullámterein megfelelő növényzet kialakítása (mozaikosság növelése, inváziós fajok kiszorítása), a háttér felől érkező szennyezés csökkentése.

5.2.3 - Vizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása

Kisvízfolyások és állóvizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása.

5.3.1 - Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban

A vízhiány csökkentése érdekében a vízvisszatartás elősegítése a talajban különböző agrotechnikai eszközökkel, illetve a tájban a diverzebb tájszerkezet kialakítását szolgáló földhasználatváltással.

5.3.2 - Szárazságtűrő növényfajták termesztésbe állítása

A vízhiányos gazdálkodási körülményekhez való alkalmazkodás részeként szükséges olyan új növényfajtákat (elsősorban gabonaféléket) kinemesíteni és felhasználni a termesztésben, amelyek jobban viselik a szárazságot.

5.4.1 - A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése

A levegő szennyezettségének csökkentése a mezőgazdasági eredetű szennyezőkön keresztül.

5.4.2 - Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése

A mezőgazdasági eredetű ammónia-emisszió csökkentése trágyakezelési és kijuttatási előírásokkal, teljes nitrogén-körforgás menedzsmenttel, a szerves trágya használatának ösztönzésével, a karbamid típusú műtrágyák kiváltásával, alacsony fehérjetartalmú takarmányozási rendszerek bevezetésével, a hígtrágyatárolók fedésével és az istállótechnikák fejlesztésével (Országos Levegőterhelés-csökkentési Program)

5.5.2 - Integrált környezetbarát növényvédelem

Integrált növényvédelmi megoldások - különös tekintettel a talaj biológiai életének helyreállítására - és egyéb környezetbarát megoldások alkalmazásának ösztönzése a növényvédelem során, mely segítik a beporzók védelmét

6.1.1 - Natura 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása

A Natura 2000 élőhelyek fenntartása a biológiai sokféleség megőrzésének fontos eszköze

6.1.2 - Magas természeti értékű területek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása

A magas természeti értékű területek (agrár, erdő, vizes) természeti állapotának megőrzése, illetve javítása hozzájárul a biológiai sokféleség megőrzéséhez.

6.1.3 - Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése

A gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése, a cserjésedés megakadályozása pl. legeltetéses állattartással a biológiai sokféleség fenntartását teszi lehetővé.

6.2.3 - Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitás biztosítása köztes zónák által

Az ökológiai átjárhatóság biztosítása megszünteti a művelt területek közötti élőhelyfoltok elszigetelődését, javítva ezáltal a biológiai sokféleség helyzetét, különös tekintettel a beporzókra.

6.3.1 - Natura 2000, valamint védett erdei élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása

A Natura 2000, valamint a védett és fokozottan védett erdő területek fenntartása a biológiai sokféleség fenntartásának fontos eszköze.

6.3.2 - A folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése

Az erdőterületek növelése a klímavédelmi szempontokon felül a biodiverzitást is növeli.

6.3.3 - Erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, erdőfelújítások ösztönzése

Az erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, az erdőfelújítások ösztönzése az erdők fennmaradását teszi lehetővé, az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével.

6.3.4 - Az erdő- és vegetációtüzek kockázatcsökkentése komplex megelőzéssel

Az erdő- és vegetációtüzek nagy károkat okoznak mind az élővilág, mind a tulajdonosok szempontjából, így a megelőzés a legjobb stratégia.

6.4.1 - Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek fejlesztése a biológiai sokféleség mérésére

Az informatikai fejlesztés alapfeltétele a természeti erőforrásokkal való ésszerű gazdálkodásnak. A korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek (biológiai sokféleség, ökoszisztéma szolgáltatások, ingatlan nyilvántartás, földhasználat/területhasználat) kialakítása, az ágazati szereplők tájékoztatása meghatározó.

6.5.1 - Mezőgazdaság, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések támogatása

A mezőgazdaság, vízgazdálkodás, gyepgazdálkodás, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködés nélkül a természetvédelem céljai sem tudnak érvényesülni.

6.5.2 - Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé

A közvélemény tájékoztatása és ezáltal támogatása nélkülözhetetlen a biológiai sokféleség növeléséhez.

6.5.3 - Pollinációs rendszerek stabilitásának biztosítása

A beporzó rovarok ökológiai helyzete, fajgazdagsága, egyedszáma, közösségeik összetétele nagyban függ a környezeti paraméterektől: a megfelelő táplálkozó- és pihenőterületek rendelkezésre állásától, mennyiségétől és eloszlásától. Minél több pollinátor van jelen egy területen, a rendszer annál ellenállóbb a külső károsító hatásokkal szemben, az intenzív mezőgazdasági kezelés azonban negatívan befolyásolja a növények és a pollinátorok diverzitását.

6.6.1 - Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban

A génmegőrzés, a tájfajták, a rég honosult állatfajták és a tájgazdálkodás jó kiinduló pontja lehet klíma adaptív fajták kifejlesztésének.

6.7.1 - Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése

Az ökológiai művelés alatt álló területek bővítése nemcsak green deal elvárás, hanem a biológai sokféleség, a környezet közeli gazdálkodás eszköze is.

7.1.1 - Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében

A mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében hozzájárul a gazdálkodók átlagéletkorának csökkentéséhez.

7.1.2 - Generációk közötti együttműködések támogatása

A fiatal gazdák indulását megkönnyíti, ha együtt tudnak működni a gazdaság átadójával.

7.1.3 - Fiatal gazdák földhöz jutásának könnyítése

A fiatal gazdák indulásához a legfontosabb feltétel, hogy legyen számukra elérhető földterület, amelyen a gazdálkodást el tudják kezdeni.

7.1.4 - Fiatal gazdák hitelhez jutásának könnyítése

A fiatal gazdák indulásához a megfelelő mennyiségben rendelkezésre álló tőke a legfontosabb feltétel, ezt jellemzően hitelből tudják megszerezni.

7.1.5 - Agrárvállalkozások generációk közötti átadás-átvétele adminisztratív terheinek csökkentése

Az agrárvállalkozások átadás-átvételét legtöbbször jelentős adminisztratív terhekkel és költségekkel lehet lebonyolítani. Ennek egyszerűsítése központi feladat.

7.2.1 - Gazdaságindításhoz szükséges komplex vállalkozói ismeretek nyújtása

A gazdaságindításhoz komplex vállalkozói ismeretek nyújtása szükséges, amelyet képzéssel, tájékoztatással, tanácsadással, mentorálással lehet átadni.

7.2.2 - A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal generációk számára

A mezőgazdasági pálya egyre kevésbé vonzó a fiatalok körében, ezért szükséges, hogy - elsősorban az oktatási intézményekben - népszerűsítsük e szakma és életforma előnyeit.

7.3.1 - Induló mezőgazdasági vállalkozások támogatása a fiatal gazda kategórián kívüliek számára

Miközben a fiatal gazdák letelepedését támogatjuk, azok indulását is támogatni kell, akik e kategórián kívül esnek.

7.3.2 - On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából

A több lábon állás a jövedelem szerző képességet javítja, ezáltal a vidéki területeken maradást segíti elő.

8.1.1 - Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése

A nők foglalkoztatása a vidéki területeken különösen fontos az életminőség, az elvándorlás csökkenése szempontjából.

8.1.2 - Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása

A mikrovállalkozások indítása a helyi munkavállalási lehetőségek bővülését eredményezi, ez pedig csökkenti az elvándorlást.

8.1.5 - Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása

A kisgazdaságok jövedelmezősége a mezőgazdaságból élő vidéki lakosság számra meghatározó jelentőségű.

8.1.6 - Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás

A térségi szintű szervezéssel és közösségi alapú megoldásokkal létrejövő, a körkörös gazdálkodás céljainak megfelelően a mezőgazdasági és feldolgozóipari köztes termékek, melléktermékek, hulladékok és a szennyvíz, mederiszap kezelését, felhasználását (pl. tápanyag-utánpótlás) előmozdító megoldások a vidéki területek fenntartható működtetését teszik lehetővé.

8.1.7 - Fosszilis eredetű ipari alapanyagok kiváltása zöld forrásból származó helyettesítőkkel

Fosszilis eredetű ipari alapanyagok (rostok, oldószerek, monomerek, színezők stb.) zöld forrásból származó helyettesítőkkel történő kiváltásának elősegítése.

8.2.1 - Emberi erőforrás a fejlesztéspolitikai programok végrehajtására

A helyi/térségi szinten aktív, helyismerettel, kapcsolatrendszerrel, fejlesztéspolitikai és program végrehajtási tapasztalattal, valamint biztos működési forrással rendelkező emberi erőforrás rendelkezésre állása meghatározza a helyi együttműködések, fejlesztési programok (pl LEADER, okos falu) sikerét.

8.2.2 - Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések

A helyi igényekhez alkalmazkodó fejlesztések a lakosság helyben tartásának fontos eszköze.

8.2.3 - A helyi fejlesztési programok összhangjának megteremtése, térségi együttműködések

A települések fejlődését az szolgálja, ha a fejlesztésükre irányuló koncepciókat összehangolják, továbbá, ha a települések egymás között is összehangolják tapasztalataikat.

8.3.1 - Vidéki közlekedési infrastruktúra regionális különbségeinek csökkentése

A közlekedési infrastruktúra színvonala az életszínvonalat, így a helyben maradás esélyét meghatározza.

8.3.2 - Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése

A helyi lakossági szolgáltatások színvonala az életminőség fontos meghatározója

8.4.1 - Aprófalvak ellátása gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal

Az aprófalvak esetében a helyi szolgáltatások minősége jellemzően a legrosszabb.

8.4.2 - Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése

A cigányság helyzetének javítása a leszakadó települések helyzete javításának egyik legfontosabb eszköze.

8.6.1 - Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növelése, jövedelmezőség javítása

Az erdei termékek hozzáadott értékének növelése a szektor több lábon állását biztosítja.

8.6.2 - Erdőállományok növelését és klímaadaptációját biztosító erdészeti szaporítóanyag-előállítás

A szaporítóanyag-előállítás az erdők klíma adaptációjának fontos eszköze.

9.1.1 - Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése

A társadalom állatjóléti elvárásainak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése, tartáskörülményeinek javítása alapvető célkitűzés.

9.1.2 - Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése

Az élelmiszerbiztonság követelményeinek teljesítése alapvető célkitűzés.

9.1.3 - Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése

Az állategészségügyi problémák (elsősorban madárinfluenza, szalmonella, campylobacter, ASP, PRRS, tőgygyulladás) megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése alapvető feltétele az állattenyésztésnek.

9.2.1 - Okszerű, kizárólag előrejelzésre alapozott célzott növényvédőszer használat elősegítése

Okszerű, kizárólag előrejelzésre alapozott célzott növényvédőszer használat elősegítése, veszteségek csökkentése precíziós technológiák alkalmazásával, digitális eszközök technikai fejlesztésével, mely az indokolatlan kezelések kizárásával hozzájárul a szerhasználat csökkenéséhez. A vegyszerhasználat csökkentése pedig segíti a beporzó rovarok helyzetét.

9.2.2 - Okszerű antibiotikum-felhasználás az állattartásban

Okszerű antibiotikum-felhasználás az állattartásban, antibiotikumok nyomonkövethetőségének biztosítása, az antibiotikum eladás és a felhasználás nyilvántartásával kapcsolatban digitális megoldások fejlesztése.

9.3.1 - Fogyasztói elvárásokat szem előtt tartó termékfejlesztések és a termékek csomagolásának fejlesztése

Globális trendeket és fogyasztói elvárásokat szem előtt tartó termékfejlesztések, és a termékek csomagolásának fejlesztése, ezzel hozzájárulva a környezetkímélő csomagolóanyagok használatához, a körkörös gazdálkodáshoz.

9.3.2 - Innovatív technológiai megoldások alkalmazása az élelmiszer-előállításban -csomagolásban

Fenntartható, innovatív technológiai megoldások kutatása és alkalmazása az élelmiszer-előállításban és az élelmiszerek csomagolásában; egyutas csomagolások kivezetését és a környezeti szempontokat szem előtt tartó csomagolási megoldások fejlesztése

9.3.3 - Csomagolási és hulladék keretirányelv betartásának elősegítése

A csomagolás és a hulladék kezelés szabályozása a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban

9.3.4 - Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás

A mezőgazdasági termelők, élelmiszeripari feldolgozók támogatása a minőségi, egészséges termékelőállításban, az uniós és nemzeti minőségrendszerek, valamint minőségbiztosítási és - tanúsítási rendszerek bevezetésében és alkalmazásában, a fogyasztói/felhasználói tájékoztatás biztosításában.

9.4.1 - Ökológiai termékek belpiaci részesedésének és kapcsolódó feldolgozói kapacitások növelése

Az ökológiai termékek belpiaci részesedésének és kapcsolódó feldolgozói kapacitásoknak a növelése az ökológiai termelés növelését segíti elő.

9.5.1 - Információ-átadás és adatgyűjtés hatékonyságának növelése a hatósági ellenőrzések területén

Információ-átadás és adatgyűjtés hatékonyságának növelése, digitalizációja; hatósági ellenőrzések hatékonyságának növelése és kockázaton alapuló szervezése, laboratóriumi vizsgálatok módszerek fejlesztése

9.7.1 - Piaci információs rendszerek fejlesztése

A piaci információs rendszerek a termékek értékesítése során nélkülözhetetlenek.

9.8.1 - A speciális egészségügyi vagy társadalmi okokra visszavezethető táplálkozási igények kielégítése

A speciális egészségügyi vagy társadalmi okokra visszavezethető táplálkozási igények kielégítése, lehetőleg helyi termékekkel

CCO.1.1 - Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása

A gyakorlatorientált ismeretátadás a jövedelmező, fenntartható gazdálkodás záloga.

CCO.1.10 - Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése

Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése a nemzeti és uniós minőségrendszerek és az élelmiszer-biztonság vonatkozásában, a fenntartható technológiák és élelmiszerek promóciója, szemléletformálás az élelmiszerpazarlás csökkentése érdekében

CCO.1.2 - Gazdálkodók ismereteinek bővítése

Gazdálkodók ismereteinek bővítése: korszerű menedzsment tudás erősítése, gyakorlatorientált ismeretátadás többek között a társadalmi és környezeti kihívásokról, az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről, az alkalmazkodási lehetőségekről, az agrárgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól; innovációs gyakorlatok beépítése a mindennapi munkafolyamatokba, motiválás a természetközeli gazdálkodás folytatására.

CCO.1.3 - Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködések erősítése

Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködések erősítése az innovációs potenciál növelése érdekében

CCO.1.6 - Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében

A tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás esetében is alapvető fontosságú.

CCO.1.7 - Szaktanácsadók képzése

Szaktanácsadók képzése, szaktanácsadási rendszer átalakítása a KAP specifikus célkitűzéseihez alkalmazkodva, különös tekintettel az alacsony környezetterhelésű mezőgazdasági gyakorlatok integrált szemléletű megközelítésére (növényvédő szerek kijuttatása, ÜHG, légköri szennyezők és szálló por kibocsátását csökkentő eljárások, helyes tápanyag-gazdálkodás és komposztálás), valamint az ágazat-specifikus szaktanácsadási szolgáltatások bővítésére.

CCO.1.9 - Agrárvállalkozók duális képzésben, fogadó félként való részvételének ösztönzése

A duális képzés során a leendő gazdálkodók a leghatékonyabban tudnak gyakorlati ismeretekhez jutni.

CCO.2.1 - Közép- és felsőfokú agrároktatási intézmények felkészültségének és eszközparkjának fejlesztése

Az oktatási intézmények hatékony fejlesztése az eszközpark bővítésével érhető el.

CCO.2.2 - Bemutató üzemek kialakítása

Bemutató üzemek kialakítása, szervezése, majd azok összekapcsolása, tudásátadási programok kidolgozása, többek között a korszerű és emisszió-csökkentésen alapuló technológiák bemutatására

CCO.3.1 - A munkaerő képzettségi szintjének növelése, az innovatív technológiák alkalmazása érdekében

A mezőgazdasági munkaerő képzettségi szintjét emelni kell a versenyképesség érdekében.

CCO.3.2 - Képzett kutatók helyben tartása, KFI szektor támogatása

A képzett kutatók helyben tartása a kutatások színvonalának fenntartása érdekében nélkülözhetetlen.

CCO.3.3 - Agrár- és élelmiszeripari vállalkozók innovativitásának növelése

Az agrár- és élelmiszeripari vállalkozók innovativitásának növelésére a változó piaci igényekre adott reagálás gyorsítása érdekében van szükség

CCO.4.1 - Szélessávú internet szolgáltatásokhoz személyes hozzáférés biztosítása

Szélessávú internet szolgáltatásokhoz személyes hozzáférés biztosítása és a digitális alapkészségek megerősítése.

CCO.4.2 - Digitális ágazati nyilvántartások kialakítása, integrációja

Az ágazati nyilvántartások digitalizációja az adminisztráció csökkentését eredményezi.

CCO.4.3 - Elektronikus ügyintézés, transzparencia

Az elektronikus ügyintézés kiépítése a bürokrácia csökkentését eredményezi.

CCO.4.4 - Agrár, -élelmiszeripari és erdőgazdálkodó vállalkozások digitális infrastruktúrájának fejlesztése

A digitális infrastruktúra és informatikai háttér nélkül a vállalkozások nem tudnak megfelelően fejlődni.

CCO.4.5 - Digitális megoldások fejlesztése a minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, jelölés terén

A digitális megoldások fejlesztése a minőségbiztosítás, a tanúsítás, a nyomonkövethetőség, az árujelölés és az osztályozás céljából az adminisztrációs terheket csökkenti, a hatékonyságot növeli.

Az egyes földrajzi területek, például a legkülső régiók, a hegyvidéki területek és a szigeti régiók igényeinek felmérése

Ilyen területek nem szerepelnek a magyar KAP Stratégiai Tervben, így a kérdés nem releváns.

A rangsoroláshoz használt módszertan és feltételek

2019 őszétől kezdve az Agrárminisztérium szakértői munkacsoportokat szervezett a KAP terv főbb fejezeteinek megfelelően (KAP I, KAP II, kockázatkezelés, AKIS, monitoring, ágazati intézkedések, zöld architektúra). Az ágazati szereplők (szántóföldi növények, tej, szarvasmarha, sertés, baromfi, kiskérődzők, zöldség-gyümölcs stb.) számára a minisztérium az Agrárkamara bevonásával workshopokat szervezett a helyzetelemzés és szükségletek összegyűjtése céljából. 2020 első felében az Agrárközgazdasági Intézet (AKI) a munkacsoportok és a workshopok tevékenységét feldolgozva elkészítette a helyzetelemzéseket SO-nként és ágazatonként. Ezek zárása a SWOT tábla.

A SWOT megállapításokból szükségleteket gyűjtöttünk össze. A szükségleteket munkacsoporti üléseken és e-mailes visszajelzések alapján tovább finomítottuk„„osztályoztuk” (főszükségletek alá alszükségleteket rendeltünk), néhány esetben az alszükségleteket SO-nként átsoroltuk.

A szükségletek SO-nként excel táblában kerültek felsorolásra, főszükséglet-alszükséglet bontásban. A szükségletek egy utólagos újracsoportosítást követően kerültek, általános célkitűzésenként csoportosításra (Gazdasági-Környezeti-Társadalmi). Itt már bizonyos szükségletek összevonásra és további átcsoportosításra kerültek (pl. SO 2 -ben több szükséglet megjelenik a CCO-ban is, így azt, a duplikációt elkerülvén, csak egy helyen szerepeltetjük). A segédtáblákban minden átvezetés (összevonás) feltüntetésre került. A szükségletek rangsorolására szolgáló kérdőívet az AKI állította össze és vezette fel egy on-line felületre. A kérdőívet minden munkacsoport minden tagja megkapta.

Összesen 71 kérdőív válasz érkezett vissza. Némely tag több munkacsoportban is megjelenik, illetve némely munkacsoportban egy szervezetet több tag is képvisel. Egy tag csak egy kérdőívet töltött ki, de

minden munkacsoporti tagságát jelölhette.

A kérdőív válaszokban munkacsoport szinten jelentek meg az értékelések, amely két szempont érvényesülését jelentette: az egyik, hogy egy adott személy értékelése annyiszor került be a számolásba, ahány munkacsoportnak tagja volt, ez főleg azok miatt volt fontos, akik egy személyben egy szervezetet több munkacsoportban képviseltek. A másik szempont volt, hogy amennyiben egy munkacsoportban egy szervezet több képviselővel volt jelen, úgy az adott munkacsoporton belül az egyazon szervezettől érkező tagok értékeléseinek az átlaga legyen figyelembe véve.

Az összesítő táblázatban munkacsoportonként a szervezetek átlagai szerepeltek (ha egy képviselő (tag) volt a szervezettől, akkor az átlag megegyezett az ő értékelésével). A kérdések oszlopainak alján kétféle össz-átlag számítás volt olvasható, az egyik az összes válaszból számolt, a másik a munkacsoportokon belüli átlagokból kalkulált átlag. A Min-Max sorok azt mutatták, hogy az adott kérdésre mi volt az előforduló legalacsonyabb és legmagasabb adott prioritás az összes válaszon belül.

A 10 SO-ra átfogóan nincsenek a szükségletek rangsorolva, csak külön gazdasági-környezeti-társadalmi-AKIS szinten.

A rangsor pontszámokból terciliseket képeztünk, majd 3 prioritásba (fontos-közepes-kevésbé fontos) soroltuk, ezeket színekkel jelöltük (piros-sárga-zöld), illetve számokat rendeltünk hozzájuk (1., 2. 3.).

Annak indokolása, hogy az azonosított igények miért nem szerepelnek, vagy miért csak részben szerepelnek a KAP-stratégiai tervben

1.1.2 - A hitelhez jutás adminisztratív eszközökkel könnyíthető, illetve a pénzpiacok függvénye, nem a KAP ST kompetenciája

2.2.4 - A belföldi szállítási infrastruktúra fejlesztése az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz) feladata

3.2.1 - Az adatbázisok és az informatikai háttér fejlesztése elsősorban állami feladat, kisebb részben a Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP Plusz) feladata, a KAP ST csak minimális mértékben járul hozzá

3.2.2 - A szerződéses fegyelmet támogatási intézkedéssel nem tudjuk erősíteni, a jogszabályi környezetet kell megfelelően kialakítani

4.6.1 - Az adatbázisok fejlesztése elsősorban állami feladat, kisebb részben a Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP Plusz) feladata, a KAP ST csak minimális mértékben járul hozzá

5.1.5 - A szennyvíziszap, élelmiszerhulladék és biomassza újrahasznosítása a tápanyag-utánpótlásban egyelőre még nem része a termesztési gyakorlatnak, így a KAP ST ezek alkalmazását nem támogatja

5.3.2 - A szárazságtűrő fajták termesztésbe állítása kutatási projektek része, a KAP ST célzott beavatkozást nem tartalmaz

6.4.1 - Az adatgyűjtés fejlesztése elsősorban állami feladat, kisebb részben a Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP Plusz) feladata, a KAP ST csak minimális mértékben járul hozzá

6.5.1 - Az érdekeltek együttműködése elsősorban nem a támogatások meglétén múlik.

7.1.3 - A földhöz jutás adminisztratív eszközökkel könnyíthető, illetve a földpiac függvénye, nem a KAP ST kompetenciája

7.1.4 - A hitelhez jutás adminisztratív eszközökkel könnyíthető, illetve a pénzpiacok függvénye, nem a KAP ST kompetenciája

7.1.5 - Az adminisztratív terhek csökkentése elsősorban az állami szervek feladata, a stratégiai terv ehhez csak hozzá tud járulni.

8.1.1 - A vidéki foglalkoztatás - így a nők foglalkoztatása is - sok tényező függvénye, támogatás oldalról a KAP-on kívül a legtöbb OP is ösztönzi a foglalkoztatás növelését.

8.1.2 - A vidéki foglalkoztatás sok tényező függvénye, támogatás oldalról a KAP-on kívül a legtöbb OP is ösztönzi a foglalkoztatás növelését.

8.1.6 - A körkörös gazdálkodás kialakítását a vidéki területen számos OP segíti a KAP-on kívül.

8.2.1 - Az emberi erőforrás fejlesztése számos OP feladata is.

8.2.2 - Helyi fejlesztéseket a KAP-on kívül a többi OP is támogat.

8.2.3 - Miután a helyi fejlesztési programokat nemcsak a KAP finanszírozza, összehangolásuk is közös felelősség.

8.3.1 - A közlekedési infrastruktúra fejlesztése elsősorban az IKOP plusz feladata.

8.3.2 - A helyi szolgáltatásokat elsősorban nem a KAP támogatja.

8.4.1 - Az aprófalvak alap infrastruktúrájának fejlesztését elsősorban nem a KAP támogatja.

8.4.2 - A szegregáció csökkentése elsősorban nem a KAP feladata.

8.5.1 - A vidéki megújuló energia hasznosítás több más OP (TOP, KEHOP+) feladata is.

9.1.3 - Az állategészségügyi előrejelző rendszerek fejlesztése állami feladat

9.2.2 - Az adatbázisok fejlesztése elsősorban állami feladat, kisebb részben a Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP Plusz) feladata, a KAP ST csak minimális mértékben járul hozzá

9.3.2 - A KAP ST kutatásokat csak az EIP-eken keresztül támogat, ugyanakkor a kutatások számos egyéb programból finanszírozhatók

9.5.1 - Az adatbázisok fejlesztése elsősorban állami feladat, kisebb részben a Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP Plusz) feladata

9.7.1 - Az információs rendszerek fejlesztése elsősorban állami feladat, kisebb részben a Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP Plusz) feladata

CCO.2.1 - A képzés és továbbképzés infrastruktúrájának fejlesztése állami feladat, illetve DIMOP Plusz és más OP-k feladata

CCO.4.1 - A szélessávú internet hálózat fejlesztése elsősorban a TOP feladata

CCO.4.2 - Az adatbázisok és az informatikai háttér fejlesztése elsősorban állami feladat, kisebb részben a Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP Plusz) feladata

CCO.4.3 - Az elektronikus ügyintézés kiterjesztése nem csak a KAP, hanem a többi OP és az állami költségvetés feladata is.

2.1.SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

2.1.SO1.1 A GYELV-elemzés összefoglalása

2.1.SO1.1.1 Erősségek

E.1. Az éves munkaerőegységre vetített nettó hozzáadott érték Magyarország esetében az uniós átlagon felül javult

E.2. Közepes (90 ezer és 250 ezer euró STÉ) ökonómiai méretű üzemek összességében kiemelkedő hatékonysága

E.3. Jól működő mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer és annak folyamatos fejlesztése

E.4. Benchmark árakhoz igazított szállítási szerződések terjedése (tejtermelés, baromfi- és sertéstartás)

E.5. Mikro-, kis- és középvállalkozások hitelhez jutását segítő AVHGA

E.6. Élelmezésbiztonság szintje

2.1.SO1.1.2 Gyengeségek

Gy.1. Mezőgazdasági jövedelmek nemzetgazdasági átlagnál alacsonyabb szintje [SO1/1.1.]

Gy.2. Jövedelmek erős ingadozása több mezőgazdasági ágazatban (pl. egyes zöldség- és gyümölcsfélék, sertéshízlalás, bikahízlalás stb.) [SO1/1.1.] [SO1/1.2.] [SO1/2.3.]

Gy.3. Mezőgazdasági vállalkozások, különösen a kisüzemek és egyes ágazatok jövedelmezőségének erős függősége a közvetlen támogatásoktól

Gy.4. Uniós összevetésben magas termelési költségek és gyenge hatékonyság

Gy.5. Közvetlen támogatások tőkésedése a földbérleti díjakban

Gy.6. Időjárási kockázatokon kívüli egyéb kockázatok kezelésének hiánya, állatbiztosítások kis aránya, derivatív piaci kockázatkezelési eszközök kihasználatlansága [SO1/2.4.]

Gy.7. Nem mezőgazdasági tevékenységet is folytató gazdaságok számának csökkenése

Gy.8. Importfüggőség egyes inputok esetében (pl. fehérjetakarmányok, állattartás eszközei és anyagai, egyes szaporítóanyagok, műtrágya stb.) [SO1/3.2.]

2.1.SO1.1.3 Lehetőségek

L.1. Közvetlen támogatások hozzájárulása a mezőgazdasági jövedelmekhez, valamint a banki finanszírozás megkönnyítéséhez

L.2. Beruházási támogatások pozitív hatása a beruházási intenzitásra

L.3. Jövedelemstabilizáló eszköz bevezetése

L.4. Fejlesztési pályázatok gyorsabb és rugalmasabb lebonyolítása, kapcsolódó adminisztráció egyszerűsítése

2.1.SO1.1.4 Fenyegetések

F.1. Klímaváltozás, időjárási szélsőségek fokozódó előfordulása, új kórokozók, kártevők megjelenése, zoonózisok terjedése, valamint ebből fakadóan a költségek növekedése és a jövedelmek csökkenése [SO1/2.1.] [SO1/2.2.] [SO1/3.1.]

F.2. Uniós agrártámogatások csökkenése és a piaci intézkedések körének szűkülése miatt növekvő kitettség a piaci válsághelyzeteknek [SO1/2.3.]

F.3. Kisüzemek számának további csökkenése, emiatt vidéki munkahelyek megszűnése [SO1/1.1.] [SO1/1.2.]

F.4. Élelmiszer-önellátottsági szint csökkenése az élelmiszerimport (pl. szabadkereskedelmi

egyezmények) és a költségterhek növekedésének (nem termelő beruházások, importált inputok) hatására [SO1/1.2.] [SO1/3.1.]

2.1.SO1.1.5 Egyéb megjegyzések

Nem releváns.

2.1.SO1.2 Igényfelmérés

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.1.3.	Kis- és közepes gazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
1.2.4	Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése	2	Igen
6.1.1	Natura 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen
6.3.1	Natura 2000, valamint védett erdei élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen

A szükségletfelmérésre vonatkozó egyéb megjegyzések.

Nem releváns

2.1.SO1.4 Beavatkozási logika

Beavatkozási forma	A beavatkozás típusa	A beavatkozás kódja (tagállam) – Név	Közös kimeneti mutató
DPdecoupled	BISS(21) - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás	DP01_E01_BISS_16 - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás	O.4. Azon hektárok száma, amelyek után alapszintű jövedelemtámogatás jár
DPdecoupled	CRISS(29) - A fenntarthatóságot elősegítő, kiegészítő, átcsoportosítással nyújtható jövedelemtámogatás	DP02_E02_CRIS_16 - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás	O.7. Az átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma
DPdecoupled	CIS-YF(30) - A fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás	DP03_B01_YFS_16 - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás	O.6. A fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Az éghajlattal, a környezetvédelemmel és az állatjóléttel kapcsolatos rendszerek	DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai program	O.8. Az ökorendszerekből származó támogatásban részesülő hektárok vagy számosállategységek száma
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP04_E03_CISB_16 - Cukorrépa termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP05_E04_CISR_16 - Rizstermesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől

			függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP06_E05_CISV_16 - Zöldségnövény termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP07_E06_CISI_16 - Ipari zöldségnövény termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP08_E07_CISO_16 - Ipari olajnövény termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP09_E08_CISE_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív)	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP10_E09_CISF_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív)	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP11_E10_CISS_16 - Anyajuhtartás támogatása	O.11. Azon jószágok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP12_E11_CISC_16 - Anyatehéntartás támogatása	O.11. Azon jószágok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP13_E12_CISM_16 - Hízott bika támogatás	O.11. Azon jószágok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP14_E13_CISD_16 - Tejhasznú tehéntartás támogatása	O.11. Azon jószágok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP15_E14_CISG_16 - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP16_E15_CISP_16 - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	SETUP(47(2)(a)) - A kölcsönös kockázatkezelési alapoknak az 1308/2013/EU rendelet, illetve az e rendelet 67. cikkének (7) bekezdése alapján elismert termelői szervezetek és termelői szervezetek társulásai általi létrehozása, feltöltése és újrafeltöltése	SC19_I01_FVF_47 - kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	INVVO(47(2)(b)) - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, beleértve a közös tárolást is	SC20_I02_FVV_47 - beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és	STORE(47(2)(c)) - Termelői szervezetek vagy ezek tagjai által előállított termékek közös	SC21_I03_FVS_47 - termékek közös tárolása, ezen belül	O.35. A támogatott operatív programok száma

zöldségfélék	tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása a közös tárolás megkönnyítése érdekében	szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása - zöldség-gyümölcs	
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	ORCHA(47(2)(d)) - gyümölcsösök vagy olajfaültetvények újratelepítése, amennyiben erre a tagállami illetékes hatóság által egészségügyi vagy növényegészségügyi okokból elrendelt kötelező kivágást követően, vagy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében szükség van	SC22_I04_FVR_47 - gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	WITHD(47(2)(f)) - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára és más rendeltetésre, beleértve adott esetben a forgalomból történő ilyen kivonás megkönnyítése céljából történő feldolgozást is	SC23_I05_FVW_47 - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára vagy más rendeltetésre - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	GREEN(47(2)(g)) - zöldszüret, azaz az olyan, nem forgalmazható éretlen termékek egy adott területen végzett teljes betakarítása, amelyek sem éghajlati okokból, sem betegség miatt, sem egyéb okokból nem károsodtak a zöldszüret előtt	SC24_I06_FVG_47 - zöldszüret - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	NOHAR(47(2)(h)) - be nem takarítás, azaz a folyó termelési ciklus megszakítása az érintett területen, úgy, hogy a termék egészséges, ép és piacképes minőségű; nem értendő ide termékek időjárási jelenség vagy betegség miatti megsemmisítése	SC25_I07_FVN_47 - be nem takarítás - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	HARIN(47(2)(i)) - Betakarítási és termelési biztosítás, amely hozzájárul a termelők jövedelmének védelméhez azokban az esetekben, amikor a termelők természeti katasztrófa, kedvezőtlen éghajlati jelenség, betegség vagy károsító általi fertőzés következtében veszteségeket szenvednek el, ugyanakkor biztosítja, hogy a kedvezményezettek megtegyék a szükséges kockázatmegelőzési intézkedéseket	SC26_I08_FVH_47 - betakarítási és termelési biztosítás - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	COACH(47(2)(j)) - Személyre szabott tanácsadás az 1308/2013/EU rendelet, illetve az e rendelet 67. cikkének (7) bekezdése alapján elismert egyéb termelői szervezeteknek és termelői szervezetek társulásainak vagy egyéni termelőknek	SC29_I10_FVC_47 - személyre szabott tanácsadás - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	COMM(47(2)(l)) - a figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek	SC27_I09_FVM_47 - figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Bor	GREENWINE(58(1)(c)) - Zöldszüret, azaz a még éretlen állapotban lévő szőlőfürtök teljes megsemmisítése vagy eltávolítása és ezáltal az érintett terület terméshozamának nullára csökkentése; nem értendő ide a be nem takarítás, ami azt jelenti, hogy a szokásos termelési ciklus végén a kereskedelmi célú szőlőt a tőkéken hagyják	SC07_E06_WIG_58 - Zöldszüret támogatása a borágazatban	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
RD	ASD(72) - Bizonyos kötelező követelményekből eredő területspecifikus hátrányok	RD23_G06_NAG_72 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések	O.13. A Natura 2000 keretében vagy a 2000/60/EK irányelv alapján támogatásban részesülő hektárok száma
RD	ASD(72) - Bizonyos kötelező követelményekből eredő területspecifikus hátrányok	RD34_F01_NAF_72 - Erdő területeknek nyújtott Natura	O.13. A Natura 2000 keretében vagy a 2000/60/EK

		2000 kompenzációs kifizetések	irányelv alapján támogatásban részesülő hektárok száma
RD	RISK(76) - Kockázatkezelési eszközök	RD14_I03_DMMF_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer I.pillér: Agrárkár-enyhítési Kockázatkezelési Alap	O.9. Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező egységek száma
RD	RISK(76) - Kockázatkezelési eszközök	RD16_I01_INS_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás	O.9. Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező egységek száma
RD	RISK(76) - Kockázatkezelési eszközök	RD17_I02_IST_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer	O.9. Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező egységek száma

Áttekintés

A helyzetfeltárás és a SWOT-elemzés fókuszterületei a mezőgazdasági jövedelmek, a jövedelempótló és egyéb támogatások, továbbá a kockázatkezelés, a rezíliencia, valamint az élelmezésbiztonság. A specifikus célkitűzéssel kapcsolatban legfontosabb megállapítás, hogy Magyarországon a jövedelmek a mezőgazdaságban alacsonyabbak, mint a nemzetgazdaság többi ágazatában, továbbá a jövedelmek egyes ágazatokban (pl. gyümölcstermesztés, állattenyésztés) erősen ingadoznak, ezért a legfőbb teendő/szükséglet a jövedelemstabilitás megteremtése a mezőgazdasággal foglalkozók számára. Ezt egyrészt kiszámítható alapjövedelem biztosításával, továbbá a kiegészítő finanszírozás (hitelfelvétel) megkönnyítésével, illetve a különböző kockázatcsökkentő intézkedésekkel (biztosítások megkötésének ösztönzése támogatásokkal) kívánjuk elérni. A kapcsolódó beavatkozások a mezőgazdasági alapjövedelem (BISS), továbbá az ezt kiegészítő közvetlen támogatási formák (fiatal gazda, termeléshez kötött stb.), a különféle szektorális (SC) támogatások, valamint a vidékfejlesztési eszköztárba tartozó kockázatkezelési eszközök (RD 16, 17). A hitelfelvétel megkönnyítése történhet garanciadíj-támogatással (szinte mindegyik DP, illetve RD intézkedés lehetőséget ad rá), a hitelfelvétel ügyintézésének könnyítésével, a biztosíték csökkentésével, a hiteldíjak csökkentésével stb. A hitelfelvétel szabályozása elsősorban KAP-on kívüli eszközökkel történik, nemzeti jogszabályokon, illetve a bankok saját üzleti szabályzatain keresztül.

Az elemzések alapján kimutatható, hogy az egyes ágazatokban tevékenykedő üzemek közvetlen támogatások nélkül nagy arányban veszteségesen működnének. A közvetlen támogatások célzott formái közül termeléshez kötött támogatást (CIS) ezért a következő ágazatoknak szükséges biztosítani, előmozdítva ezzel a jövedelmezőségük stabilizálását és az ellenálló képességük javulását, közép- és hosszú távon:

Növénytermesztés: cukorrépa termesztés, rizs termesztés, ipari zöldség és zöldség termesztés, gyümölcstermesztés, ipari olajnövény termesztés, szemes- és szálas fehérjenövény termesztés.

Állattenyésztés: anyajuh tartás, hízott bika tartás, anyatehén tartás, tejhasznú tehén tartás.

A mezőgazdasági jövedelmek alacsony szintje és a jövedelemingadozás további, jelentős fenyegetéseket is magában rejt, mint a kisüzemek számának csökkenése, és ezzel munkahelyek megszűnése, illetve az élelmiszer-önellátottsági szint és ezzel párhuzamosan az élelmezésbiztonság csökkenése.

A mezőgazdasági termelést fenyegető tényezők közül külön is kiemelendő az időjárási szélsőségek mind gyakoribb előfordulása, illetve a kártevők és kórokozók gyors terjedése és kártételük növekedése, amely fenyegetéseket a kockázatkezelési eszközök támogatásával kívánunk enyhíteni.

A termelés biztonságát a közvetlen és szektorális támogatásokon, valamint a kockázatok csökkentésén túl

a minőségi termelés alapjainak megteremtésén, így a szaporítóanyagok, gépek, épületek megvásárlásán, felújításán keresztül lehet megteremteni. Az SO1 céljaihoz így közvetve a KAP ST minden támogatás típusa hozzájárul.

2.1.SO1.5 Adott esetben az InvestEU felhasználásának indokolása (összegekkel együtt), valamint annak kifejtése, hogy az miként járul hozzá az egyedi/átfogó célkitűzés teljesítéséhez

Nem releváns.

2.1.SO1.8 Az eredménymutató(k) kiválasztása

Eredménymutató(k) kiválasztása ehhez a konkrét célkitűzéshez

Eredménymutatók [Az ehhez a konkrét célkitűzéshez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.]	Célérték
R.4 - A jövedelemtámogatásnak az előírások betartásától és a bevált gyakorlatok alkalmazásától való függővé tétele Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya	94,17 %
R.5 - Kockázatkezelés Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya	30,29 %
R.6 PR - Újraelosztás kisebb gazdaságok részére Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)	112,25 %
R.7 PR - A sajátos igényű területeken működő gazdaságoknak nyújtott támogatás növelése További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)	111,57 %
R.8 - Adott ágazatokban működő gazdaságok részére biztosított támogatás A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya	18,32 %
R.36 CU PR - Generációs megújulás KAP-támogatás segítségével vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelők száma, nemek szerinti bontással együtt	10 700,00

A célok és a kapcsolódó mérföldkövek indoklása

SO1 – A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

Az egyes R indikátorok mérföldkő értékét, illetve a kapcsolódó beavatkozások hozzájárulásának értékét (éves bontásban) a csatolt táblázat tartalmazza, így ezek minden részletre kiterjedő ismertetésétől a szövegben eltekintünk.

R.4 - A jövedelemtámogatásnak az előírások betartásától és a bevált gyakorlatok alkalmazásától való függővé tétele: Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya

Az R.04 indikátor célértéke: 94,17%, amely évente 5 000 000 ha mezőgazdasági terület (UAA) jövedelemtámogatását jelenti az összes, 5 309 520 ha-hoz viszonyítva. Az indikátor célértékét 100%-ban a fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás (DP01_E01_BISS_16) által lefedett terület határozza meg, az indikátorérték számszerűsítésénél releváns többi beavatkozás által lefedett területek ennek részhalmazai, és így teljes átfedésben vannak. A duplikációk kiszűrése miatt az átfogó célértékhez nem adnak hozzá. Másképp fogalmazva: az R.04 indikátor értéke szempontjából releváns beavatkozások

által támogatott területegységek egyben „a fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatásban” (DP01_E01_BISS_16) is részesülnek.

Az R.04 szempontjából releváns beavatkozások (közvetlen kifizetések és egy - Natura 2000 mezőgazdasági területeket érintő – vidékfejlesztési beavatkozás) mindegyike reagál az SO1 specifikus célkitűzés következő öt szükségletéből legalább egyre:

·Magyarországon a mezőgazdaságban az éves átlagos munkajövedelem 9,4 ezer euró/TME volt, ami a nemzetgazdasági átlag (10,7 ezer euró/TME[1]) 88 százaléka. A 2014–2019 közötti időszakban a mezőgazdasági munkajövedelem lemaradása a nemzetgazdasági átlagtól nem változott.[2] A tapasztalatok azt mutatják, hogy Magyarországon az EU-csatlakozástól 2013-ig folyamatosan növekvő uniós közvetlen támogatások hozzájárultak a mezőgazdasági jövedelmek növekedéséhez, a banki finanszírozás megkönnyítéséhez, a likviditás javulásához, a fejlesztésekhez[3]. Ezért a továbbiakban is szükség van a **kiszámítható alapjövedelem biztosítás**ára a gazdálkodóknak (1.1.1. szükséglet).

·A jövedelem stabilitás a gazdálkodók számára kezességvállalással, hitelgaranciával fokozható. Szükséges **elérhető hitel finanszírozás** biztosítása (1.1.2. szükséglet). A hitelhez jutás adminisztratív eszközökkel könnyíthető, illetve a pénzpiacok függvénye, nem közvetlenül a KAP ST kompetenciája, az alszükségletre az 1.1.1 alszükségletre is válaszoló beavatkozások közvetett módon és részben reagálnak.

·A közvetlen kifizetések méltányosságának, eredményességének és hatékonyságának javítása, valamint a támogatások célzottabbá tétele érdekében különös figyelmet kell fordítani a **kis- és közepes méretű gazdaságok jövedelmezőségének javítás**ára (1.1.3. szükséglet).

·A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta **károk kezelése a mezőgazdaságban** (1.2.1 szükséglet)

·Az elmúlt években tapasztalt erőteljes termelői ár ingadozások (harmadik országok kereskedelemkorlátozó intézkedései, állategészségügyi járványok stb. miatt), valamint az időjárási szélsőségek (pl. tavaszi fagykár, jégeső) miatt szükséges a gazdálkodók jövedelmét veszélyeztető **piaci kockázatok (pl. nagymértékű árcsökkenés) hatásának mérséklése** (1.2.3. szükséglet)

R.5 - Kockázatkezelés: Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya

Az R.5 indikátor célértéke: 30,29%, amely 73.000 kedvezményezett gazdaságot jelent, az összes, 241.000-hez viszonyítva.

Az indikátor célértékéhez nagymértékben járul hozzá az RD14_I03_DMMF_76 Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR I. pillér): Agrárkár-enyhítési kockázatkezelési alap beavatkozás. A „Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás” (RD16_I01_INS_76) beavatkozás az SO1 specifikus célkitűzés 1.2. főszükségletére („Természeti (időjárás) és piaci kockázatokból fakadó jövedelemingadozások csökkentése”) reagál. Az előző programozási időszakban díjtámogatásban részesült termelők számát (2021-ben 20 790) és annak növekedését (2017-2021 között átlagosan 17%) alapul véve, kikérve a Magyar Biztosítók Szövetségének (MABISZ) véleményét is, megalapozottnak tekinthető a 73.000 termelőt számláló célérték.

A célértékhez hozzájárul még kisebb mértékben a „Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer” (RD17_I02_IST_76) beavatkozás is, amely szintén az 1.2. főszükségletre reagál. A 2021. évben bevezetett krízis biztosítási rendszer egy úttörő jellegű támogatási program, amely a növénytermesztés mellett az állattenyésztési ágazatra is kiterjed, továbbá az általa kezelt kockázatok köre is túlmutat az időjárási és klimatikus jelenségek miatti károkon. Mindezek alapján elmondható, hogy a magyar kockázatkezelési rendszer a krízisbiztosítással lett teljes. A 2023-2027-es tervezési időszakban a csatlakozási kedv mérsékelt ütemű növekedésével lehet számolni, tekintve, hogy egy 2021-ben induló intézkedésről van szó. Objektíven mérlegelve a 2026-2027. évre (ST-ből való finaiszírozással érintett évekre) a csatlakozott termelők száma 1050 főre becsülhető, amelyek 20%-a díjtámogatott mezőgazdasági biztosításban is részesül.

Ezen túlmenően még további, SO1 specifikus szükségletekre reagáló beavatkozások is hozzájárulhatnak az indikátor értékéhez, ezek számára azonban nincs előre meghatározott célérték rögzítve. Ilyen beavatkozások pl.:

·Kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs (SC19_I01_FVF_47)

·Betakarítási és termelési biztosítás - zöldség-gyümölcs (SC26_I08_FVH_47)
·Zöldszüret - zöldség-gyümölcs (SC24_I06_FVG_47)
·Zöldszüret támogatása a borászatban (SC07_E06_WIG_58)

R.6 PR - Újraelosztás kisebb gazdaságok részére: Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)

Az R.6 indikátor célértéke 112,25%, amely azt mutatja, hogy az átlagos gazdaságméret alatti kedvezményezettek részére a hektáronkénti átlagos kifizetés összege (299,15 EUR/ha) hogyan viszonyul az összes kedvezményezett felé teljesített hektáronkénti átlagos kifizetés összegéhez (266,51 EUR/ha).

Az indikátor célérték az alábbi tényezők figyelembe vételével került meghatározásra:

·A KAP kedvezményezettek átlagos terület mérete 30,40 ha,

·Közvetlen kifizetések (DP) összege az átlag alatti mérettel rendelkező kedvezményezettek részére: 287 872 956,99 EUR,

·Az átlag alatti mérettel rendelkező kedvezményezettek támogatással érintett hektárszáma összesen: 962 296,25 ha,

·Közvetlen kifizetések összege (DP) az összes KAP kedvezményezettek részére: 1 323 088 879,01 EUR

·Az összes KAP kedvezményezett támogatással érintett hektárszáma összesen (melyet a pontosabb becslés érdekében a legutolsó lezárt év (2020) adataival számoltunk): 4 964 458,61 ha.

Az indikátor célérték kalkulációja során az összes közvetlen kifizetésekkel kapcsolatos beavatkozás figyelembevételre került, amelyek az R.4 indikátor esetében már felsorolt 5 szükséglet mindegyikére reagálnak.

R.7 PR - A sajátos igényű területeken működő gazdaságoknak nyújtott támogatás növelése: További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)

Az indikátor átfogó célértéke 111,57%, amely azt mutatja, hogy a sajátos igényű területeken élő kedvezményezettek számára nyújtott hektáronkénti jövedelemtámogatás összege (303,67 EUR/ha) hogyan viszonyul az összes kedvezményezett részére kifizetett hektáronkénti jövedelemtámogatás összegéhez (272,18 EUR/ha).

Az indikátor célérték kalkulációja során az összes közvetlen kifizetésekkel kapcsolatos beavatkozás mellett a Natura 2000 (mezőgazdasági és erdő) területek részére nyújtott kompenzációs kifizetések is figyelembevételre kerültek, amelyek az R.4 indikátor esetében már felsorolt 5 szükségletekre reagálnak.

R.8 - Adott ágazatokban működő gazdaságok részére biztosított támogatás: A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya

Az indikátor célértéke: 18,32%, mely a CIS támogatásban részesülő kedvezményezettek (44 148) és az összes gazdaság (241 000 gazdaság) arányát mutatja.

Az indikátor célérték kalkulációja során az összes termeléstől függő közvetlen kifizetésekkel kapcsolatos beavatkozás figyelembevételre került, amelyek az R.4 indikátor esetében már felsorolt 5 szükséglet mindegyikére reagálnak.

A célértékek meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy a támogatott ágazatok bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben. A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy a támogatott ágazatok esetében kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás.

Az ágazati helyzetelemzésekben szereplő többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az érintett gazdaságok száma és az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje, és így megelőzhető legyen az adott tevékenység beszüntetése vagy más növénykultúrákra történő áttérés.

R.36 CU PR - Generációs megújulás: KAP-támogatás segítségével vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelők száma, nemek szerinti bontással együtt

Az indikátor átfogó célértéke 6 800 vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelő. Az indikátor célértéknek döntő többségét, 5 500 vállalkozást, a „Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás” (DP03_B01_YFS_16) beavatkozás adja, amely az SO1 specifikus célkitűzést megalapozó, az R.4 indikátor esetében már felsorolt 5 szükséglet mindegyikére reagál.

A 2015-től induló időszak elején kihasznált lehetőséggel élő termelők után várhatóan mérsékelten lehet dinamizálni a lehetséges új belépőket. Ennek eredményeként az öt éves támogathatósági korlátra figyelemmel a „demográfiai tartalék” kimerülni látszik. A 2020-ban tapasztalt érdemi visszaesést követően a későbbi években is ilyen irányú folyamatra lehet számítani. Ennek tompítására szolgál a fajlagos támogatási összeg és a maximális támogatható hektárszám felemelése. A tervezést tehát mind a várható kimenetek, mind pedig az új belépők száma szempontjából bizonytalanság övezi. Ezért a realitásokat követő, óvatos tervezés vált indokolttá.

Az indikátor értéket megalapozó részletes háttérelemzéseket a DP03_B01_YFS_16 beavatkozás tervezett egységösszegeinek indoklását bemutató fejezet tartalmazza.

[1] Teljes munkaidő egyenérték

[2] *1. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 1. fejezet*

[3] *1. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 2. fejezet*

2.1.SO1.9 A pénzügyi támogatás indokolása

A mezőgazdasági üzemek fennmaradását biztosító jövedelem és rezíliencia támogatása és az élelmezésbiztonság fenntartása érdekében az SO céljaira jelentős forrásokat biztosítunk. A közvetlen támogatások (területalapú, valamint a termeléshez kapcsolt támogatások, a fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás, valamint az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések) teljes mértékben ezen célkitűzést szolgálják. Mindezen felül a szektorális beavatkozások valamint a II. pillér forrásai, mint például a kockázatkezeléssel kapcsolatos beavatkozások is az SO céljaihoz járulnak hozzá.

A vonatkozó bizottsági ajánlás "A gazdaságok életképességének javítása a különböző üzemméretű, ágazatot képviselő és területen elhelyezkedő (hivatásos) gazdaságok közötti jövedelemkülönbségek hatékonyabb kezelése révén". Az allokált források révén a cél elérhető.

2.1.SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

2.1.SO2.1 A GYELV-elemzés összefoglalása

2.1.SO2.1.1 Erősségek

E.1. A teljes tényezőtermelékenység Magyarországon az EU28 átlagánál jobban növekedett. (2.)
E.2. A hazai ellátást többségében kielégítő hazai mezőgazdasági termék- és élelmiszer-előállítás (1.)
E.3. Termelési potenciál megléte mind mennyiség, mind minőség tekintetében (1.)
E.4. Pozitív agrár- és élelmiszer-gazdasági külkereskedelmi mérleg (8.)
E.5. Bizonyos termékek esetében jelentős piaci pozíciók az európai piacon (8.)

2.1.SO2.1.2 Gyengeségek

Gy.1. A hazai mezőgazdasági genetikai erőforrások fejlesztésének hiánya, elmaradott infrastruktúra (3. és 11.), [SO2/1.2.] [SO2/1.8.]
Gy.2. Alacsony munkatermelékenység (EU átlagának kevesebb mint fele) (2.), [SO2/1.1.] [SO2/1.2.] [SO2/1.8.]
Gy.3. Feldolgozott élelmiszertermékek alacsony aránya az exportban (EU átlaga alatt) (8.), [SO2/1.3] [SO2/ 4.2.]
Gy.4. Szűk exportrádiusz (szállítási távolság) (8.), [SO2/4.2.]
Gy.5. Az uniós átlagtól elmaradó hazai élelmiszer-fogyasztás (7.), [SO2/4.3.]
Gy.6. Mezőgazdasági jövedelmek erős függése a közvetlen támogatásoktól (4.)
Gy.7. Szétaprózódott termelési szerkezet és ebből adódóan heterogén termelési színvonal (1), [SO2/1.8.]
Gy.8. Elavult infrastruktúra, alacsony a post harvest technológiai színvonala (9.), [SO2/2.1.] [SO2/2.2.] [SO2/2.3.]
Gy.9. Digitalizáció terjedését gátoló demográfiai folyamatok, magas beruházási igény és tudáshiány (10. és SO7, 5.), [SO2/5.1.]
Gy.10. A munkaerő képzettségi szintje nem alkalmas az innovatív technológiák megfelelő használatára (10., SO7, 4. és SO10., 3.) [SO2/ 5.1.] [SO2/5.4.]
Gy.11. Stratégiai tervezés, kereskedelmi és marketingismeretek hiányosságai (SO7., 3. 4., és ÉLIP ágazati helyzetelemzés), [SO2/3.5.] [SO2/4.1.] [SO2/5.1.]
Gy.12. A vállalkozások alacsony fokú innovativitása, lassú reakció a fogyasztói igények változására (SO10, 2. és ÉLIP ágazati helyzetelemzés),[SO2/3.1.]
Gy.13. Képzés és továbbképzés hiányos, elavult infrastruktúrája (SO10, 3.), [SO2/3.1.] [SO2/5.5.]
Gy.14. Kutatók és termelők és feldolgozók közötti gyenge együttműködés, gyenge innovációs potenciál (SO10., 1), [SO2/3.1] [SO2/ 3.6.]
Gy.15. Az új, korszerűbb, magasabb értéket képviselő, piacképessé váló termékek, eljárások és technológiák létrehozására irányuló alkalmazott kutatások elmaradottsága (SO10., 2), [SO2¸/3.1] [SO2/3.6] [SO2/5.2.]
Gy.16. Technológiai lemaradás az élelmiszeriparban (ÉLIP ágazati helyzetelemzés),[SO2/ 3.1]
Gy. 17. Öntözött területek alacsony aránya (1), [SO2/1.4.]
Gy. 18. A főbb gyümölcsök termőterülete csökken vagy stagnál, az ültetvények nagy része elöregedett, felújításra szorul (1, Zöldség és gyümölcs ágazati elemzés), [SO2/1.11.]

2.1.SO2.1.3 Lehetőségek

L.1. Digitális technológiák megléte, Digitális Agrárstratégia, Digitális Élelmiszeripari Stratégia (10.)
L.2. Magasabb hozzáadott értékű, illetve egyedi termékek iránti európai kereslet növekedése (SO9, 4), [SO2/3.3] [SO2/4.1] [SO2/5.3.]

L.3. Diverzifikált, új fogyasztói igények megjelenése (SO9, 4), [SO2/3.2] [SO2/3.3] [SO2/4.1.

L.4. Agrár (benne élelmiszeripar) K+F+I-re fordított hazai források növelése (11.)

L.5. Erősödő tudatosság a fogyasztói oldalról (SO9, 4), [SO2/4.3]

L.6. Piactisztulás és a munkaerőhiány miatt kikényszerített technológiai fejlesztések javíthatják az élelmiszeripari vállalatok hatékonyságát és jövedelmezőségét (ÉLIP ágazati helyzetelemzés)

L.7. Közigazgatási folyamatok gyorsítása és egyszerűsítése digitalizáció segítségével

2.1.SO2.1.4 Fenyegetések

F.1. Szabadkereskedelmi egyezmények és más országok agrár- és élelmiszer-gazdaságának fejlődése miatt erősödő verseny (8.)

F.2. Mezőgazdasági beruházások erős függősége a támogatásoktól (5.)

F.3. Magyarország méreténél fogva nem ármeghatározó. (6.)

F.4. A földtulajdon és a földhasználat elválik egymástól, ezért érdekellentétek alakulhatnak ki, melyek hátráltatják és bizonytalanná teszik a beruházásokat és fejlesztéseket

F.5. A képzett kutatók elvándorlása, további forráskivonás KFI szektorból (11.), [SO2/5.6.]

F.6. A képzett- és idénymunkaerő hiánya, felhajthatja a munkaerő költségét (SO7, 3.)

F.7. A vasúti és folyami hajózás hiányosságai és korlátai jelentős versenyhátrányt okozhatnak (9.), [SO2/2.4]

F.8. Az ország tengeri kikötőktől való elszigeteltségéből eredő logisztika hátrányát a vasúti áruszállítás csökkenő részaránya tovább erősíti (9.), [SO2/2.4]

F.9. A Duna alsó szakaszának korlátozott hajózhatósága (9.), [SO2/2.4]

2.1.SO2.1.5 Egyéb megjegyzések

Nem releváns.

2.1.SO2.2 Igényfelmérés

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Igen
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Igen
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Igen
2.1.4	Vízhiány kezelése a szántóföldi növénytermesztésben	1	Igen
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Igen
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Igen
2.1.9	Tartástechnológia átalakítása, fejlesztése	1	Igen
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése, válogatás, csomagolástechnológia	2	Igen
2.2.2	Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása	2	Igen
2.2.4	Belvízi áruszállítási infrastruktúra, vasúti terményrakodási kapacitások fejlesztése	3	Nem
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Igen

2.3.2	Üzemi tevékenység diverzifikációja	2	Igen
2.3.3	Magas hozzáadott értékű termékek piaci részesedésének növelése	1	Igen
2.3.5	Vállalatok innovativitásának növelése, gyors reakcióképesség a változó piaci igényekre	2	Igen
2.4.1	Piackutatás	3	Igen
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Igen
2.4.3	Szemléletformálás az egészséges táplálkozás terén	1	Igen

A szükségletfelmérésre vonatkozó egyéb megjegyzések.

Nem releváns

2.1.SO2.4 Beavatkozási logika

Beavatkozási forma	A beavatkozás típusa	A beavatkozás kódja (tagállam) – Név	Közös kimeneti mutató
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP04_E03_CISB_16 - Cukorrépa termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP05_E04_CISR_16 - Rizstermesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP06_E05_CISV_16 - Zöldségnövény termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP07_E06_CISI_16 - Ipari zöldségnövény termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP08_E07_CISO_16 - Ipari olajnövény termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP09_E08_CISE_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív)	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP10_E09_CISF_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív)	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP11_E10_CISS_16 - Anyajuhtartás támogatása	O.11. Azon jószágok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP12_E11_CISC_16 - Anyatehéntartás támogatása	O.11. Azon jószágok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP13_E12_CISM_16 - Hízott bika támogatás	O.11. Azon jószágok száma, amelyek után termeléstől függő

			jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP14_E13_CISD_16 - Tejhasznú tehéntartás támogatása	O.11. Azon jószágok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP15_E14_CISG_16 - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DPcoupled	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP16_E15_CISP_16 - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	INVRE(47(1)(a)) - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, kutatás, valamint kísérleti és innovatív termelési módszerek és egyéb tevékenységek	SC28_E01_FVI_47 - Beruházások, kutatás valamint kísérleti és innovatív termesztési módszerek és egyéb tevékenységek– zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	ADVI1(47(1)(b)) - Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás, különösen a következők terén: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, az éghajlatváltozás mérséklése, a foglalkoztatási feltételek és a munkáltatói kötelezettségek, valamint a munkahelyi egészségvédelem és biztonság	SC11_A03_FVA_47 - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRAINCO(47(1)(c)) - Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is, mindenekelőtt a következők tekintetében: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, továbbá a szervezett kereskedelmi platformok és árutőzsdék használata az azonnali és határidős piacokon	SC12_A04_FVT_47 - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRANS(47(1)(e)) - a termékek szállításának és tárolásának fenntarthatóságát és hatékonyságát növelő fellépések	SC14_B01_FVE_47 - a termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	PROMO(47(1)(f)) - Promóció, kommunikáció és marketing, ideértve különösen az uniós minőségrendszerekkel és az egészséges táplálkozás fontosságával kapcsolatos fogyasztói ismeretek gyarapítására, valamint a piacok diverzifikációjára és konszolidációjára irányuló intézkedéseket és tevékenységeket	SC15_E10_FVP_47 - promóció, kommunikáció és marketing - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	QUAL(47(1)(g)) - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása	SC16_E11_FVQ_47 - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRACE(47(1)(h)) - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása, különösen a végső fogyasztóknak értékesített termékek minőségének monitorozása	SC17_E12_FVC_47 - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral -	CLIMA(47(1)(i)) - Az éghajlatváltozás mérséklését	SC18_G02_FVL_47 - az	O.35. A támogatott operatív

Gyümölcs- és zöldségfélék	és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések	éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs	programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	INVVO(47(2)(b)) - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, beleértve a közös tárolást is	SC20_I02_FVV_47 - beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	STORE(47(2)(c)) - Termelői szervezetek vagy ezek tagjai által előállított termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása a közös tárolás megkönnyítése érdekében	SC21_I03_FVS_47 - termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	ORCHA(47(2)(d)) - gyümölcsösök vagy olajfaültetvények újratelepítése, amennyiben erre a tagállami illetékes hatóság által egészségügyi vagy növényegészségügyi okokból elrendelt kötelező kivágást követően, vagy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében szükség van	SC22_I04_FVR_47 - gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	COACH(47(2)(j)) - Személyre szabott tanácsadás az 1308/2013/EU rendelet, illetve az e rendelet 67. cikkének (7) bekezdése alapján elismert egyéb termelői szervezeteknek és termelői szervezetek társulásainak vagy egyéni termelőknek	SC29_I10_FVC_47 - személyre szabott tanácsadás - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	COMM(47(2)(l)) - a figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek	SC27_I09_FVM_47 - figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Méhészeti termékek	INVAPI(55(1)(b)) - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, valamint egyéb fellépések	SC03_E02_BEI_55 - Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy az azzal foglalkozó egységek száma
Sectoral - Méhészeti termékek	PROMOBEES(55(1)(f)) - Promóció, kommunikáció és marketing, ideértve a piacmonitoringhoz kötődő fellépéseket és a különösen a méhészeti termékek minőségével kapcsolatos fogyasztói tudatosság növelésére irányuló tevékenységeket	SC01_A02_BEM_55 - Méhészeti marketing	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy az azzal foglalkozó egységek száma
Sectoral - Bor	RESTRVINEY(58(1)(a)) - szőlőültetvények szerkezetátalakítása és átállítása	SC05_E04_WIR_58 - Szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
Sectoral - Bor	INVWINE(58(1)(b)) - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások a bortermesztési rendszerekben, az a) pontban foglalt beavatkozástípushoz kapcsolódó műveletek, valamint a feldolgozólétesítményekre, a borászati infrastruktúrára és a marketingstruktúrákra és -eszközökre irányuló beruházások kivételével	SC06_E05_WII_58 - Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
Sectoral - Bor	INFOR(58(1)(h)) - az uniós borokra vonatkozó, a tagállamokban végrehajtott tájékoztatási tevékenységek, amelyek célja a bor felelősségteljes módon történő fogyasztására való ösztönzés, illetve az eredetmegjelölésekre és a földrajzi jelzésekre vonatkozó uniós minőségrendszerek előmozdítása	SC09_E08_WIN_58 - Borágazati belpiaci promóció	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban

Sectoral - Bor	ACTREPUT(58(1)(i)) - A tagállamok által a borágazatban az 1308/2013/EU rendelettel összhangban elismert szakmaközi szervezetek által végrehajtott fellépések, amelyek célja az uniós szőlőültetvények hírnevének növelése a bortermelő régiókban a borturizmus előmozdítása révén	SC30b_E10_WIT_58 - Az uniós szőlőültetvények hírnevének növelése a borturizmus előmozdítása révén az elismert szakmaközi szervezetek által	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
Sectoral - Bor	ACTMKTKNOW(58(1)(j)) - A tagállamok által a borágazatban az 1308/2013/EU rendelettel összhangban elismert szakmaközi szervezetek által végrehajtott fellépések, amelyek célja a piacismeret javítása	SC30c_E11_WIM_58 - Piacismeret javítása elismert szakmaközi szervezetek által a borágazatban	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
Sectoral - Bor	PROMOWINE(58(1)(k)) - harmadik országokban folytatott promóció	SC10_E09_WIP_58 - Borágazatban alkalmazott, harmadik országokban folytatott promóció	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD01a_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD01b_E01_FRM_73 - Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatása	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD01e_E01_FRM_73 - Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD02_D01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD04a_E02_FON_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD09a_B05_SML_73 - Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD12_W01_WTO_73 - Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD48_R07_QSP_77 - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP

		tevékenységének támogatása	kivételével)

Áttekintés

2.1.Főszükséglet: Termelés hatékonyságának javítása az üzemek korszerűsítésével

A második specifikus célkitűzést megalapozó helyzetelemzés rámutat, hogy a magyarországi mezőgazdasági vállalkozások termelési hatékonysága alacsony, ami nagymértékben csökkenti versenyképességüket a mezőgazdasági termékek piacán. Az üzemek korszerűsítésével jelentős mértékben javíthatnának versenyhelyzetükön, ezt azonban több tényező is akadályozza. Jellemző rájuk a gyenge innovációs potenciál, a technológiai lemaradás, az elavult termelési infrastruktúra, továbbá hátráltató tényező az új termékek, technológiák és eljárások létrehozására irányuló alkalmazott kutatások elmaradása is. A főszükséglet teljesítésének elengedhetetlen feltétele a humán tőke fejlesztése, mert a munkaerő alacsony képzettségi szintje és a modern termelőeszközök használatához szükséges tudás hiánya szintén gátolja a magyarországi mezőgazdasági vállalkozásokat az üzemfejlesztések megvalósításában.

2.1.1.Szükséglet: Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése

A munkatermelékenység növelését a termelés üzemi és üzleti hatékonyságának javításával igyekszünk elősegíteni, amit az értékteremtés folyamatának minden pontján támogatunk. Miután az elmúlt évtizedekben mind az éghajlati körülmények, mind a piaci igények jelentős mértékben változtak, az intézkedéseknek fontos részét képezi az ültetvények szerkezetátalakítása (SC05, SC22). A megváltozott természeti körülményekhez történő sikeres alkalmazkodást segíti a hatékonyabb vízfelhasználást célzó intézkedés (RD12).). Emellett az üzemi termelés korszerűsítése is fontos eleme a fejlesztési terveknek, a műszaki beruházások és az üzleti modellek modernizálása révén (SC06, SC17, SC18, SC20, SC28). A fejlett technológiák kezeléséhez és a modern üzleti stratégiák elsajátításához szükséges tudás megszerzését a munkaerő képzésével, valamint különféle tanácsadási szolgáltatásokkal támogatnánk (SC11, SC12).

2.1.2.Szükséglet: Modern termelői kapacitások létrehozása

A modern termelői kapacitások megteremtése a magyarországi vállalkozások versenyképességét alapvetően meghatározó szükséglet. Egyrészről a vállalkozások profittermelő képessége nagy mértékben függ az előállított termék hozzáadott értékének nagyságától, másrészről a megválasztott termékek előállításának módja is meghatározó jelentőségű ebben, ezért a vállalkozásokat a termelési folyamatokba történő beruházások támogatásával is ösztönöznénk az SC03, SC06, RD01a, RD01b, RD01e beavatkozásokkal. A gyártási kapacitás mellett a készletezési kapacitás növelése is meghatározó jelentőségű, ezért támogatjuk a logisztikai és raktározási tevékenységeket (SC14, SC28). A kedvezményezett vállalkozásokat az üzleti modellek és stratégiák megtervezéséhez, valamint az új technológiához szükséges tudás elsajátításában is segítjük, szakmai képzések és tanácsadási szolgáltatások igénybevételének támogatásával (SC11, SC12).

2.1.3.Szükséglet: Mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése, technológia fejlesztése, feldolgozott termékek arányának növelése, hozzáadott érték növelése

A Magyarországról származó mezőgazdasági alapanyagok és élelmiszertermékek exportjában a feldolgozott termékek aránya nem éri el az Európai Unió átlagát, ezért szükséges beavatkozás a termékek hozzáadott értékének a növelése, amit az infrastrukturális beruházások támogatásával is javítani kívánunk a termelési folyamat minden pontjára kiterjedően. A magas feldolgozottsági szint elérésének támogatása (RD04a) leginkább azokban az ágazatokban célszerű, ahol az ország éghajlati adottságaiból és az ágazati jellemzőkből következően a vállalkozások a legnagyobb profitnövekedésre számíthatnak. Magyarország esetében kiemelt jelentőségűek a bor (SC06) és a méhészeti (SC03) ágazatba történő beruházások. A termékek magas minősége és kedvező piaci megítélése a minőségbiztosítási rendszerek, valamint a termelési folyamatokat végző humán erőforrás folyamatos képzésével biztosítható (SC12, SC16).

2.1.4.Szükséglet: Vízhiány kezelése a szántóföldi növénytermesztésben

A magyarországi vállalkozások termelési hatékonyságának növelése az öntözött területek arányának növelésével, illetve a már kiépített öntözési infrastruktúra korszerűsítésével nagymértékben javítható. Magyarországon az éves csapadékmennyiség csökkenése várható az elkövetkező évtizedek során az éghajlatváltozás miatt, ezért a hatékony vízfelhasználás jelentősége felértékelődik (RD12).

2.1.7.Szükséglet: Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembevételével

A termelési költségek emelkedése és a versenyképességük megőrzéséhez szükséges beruházások ráfordításigénye egyre nagyobb kihívást jelent a magyarországi mezőgazdasági vállalkozások számára. Ennek okai több tényezőre vezethetőek vissza, mindegyikre szükséges reagálni az üzleti tervekben. Többek között meghatározónak tekinthető a tartósan kedvezőtlen nemzetközi gazdasági és politikai makrokörnyezet, a szigorodó környezetvédelmi, növény- és állategészségügyi követelmények, valamint a fogyasztók növekvő minőségi elvárásai. A változó körülményekhez igazodó technológiai átállás az üzemi termelés minden szakaszát érinti, ezért a beavatkozások is több területet ölelnek fel (SC17, SC28, RD01a, RD01b). A termelési folyamatok digitalizációjára kiemelt figyelmet fordítunk, ezért önálló beavatkozási intézkedéssel támogatjuk azokat (RD02). Az átálláshoz szükséges szakmai tudás megszerzését a képzések és tanácsadási szolgáltatások igénybevételének támogatásával ösztönözzük (SC11, SC12).

2.1.8.Szükséglet: Termesztéstechnológia javítása

A magyarországi mezőgazdasági üzemek szétaprózódott birtokszerkezettel, elmaradott infrastruktúrával, valamint a genetikai erőforrások fejlesztésének hiányával jellemezhetők. Mindezek a tényezők alacsony munkatermelékenységet és gyenge versenyképességet eredményeznek. A termesztéstechnológia javítása erősítheti a magyarországi vállalkozások piaci pozícióját. Egyrészről a hatékonysági mutatók javíthatók az éghajlatváltozás mérséklését célzó intézkedésekkel (SC18). Másrészről a fenntarthatósági fejlesztések (RD01a, RD01b) és a termelői szervezetek célzott támogatása (SC28) hozzájárul a termékelőállítási folyamat egészének optimalizálásához. Továbbá a modern minőségbiztosítási és tanúsítási rendszerek alkalmazása növeli az átláthatóságot, a termelési kapacitások minőségi és mennyiségi stabilitását, ami megfelelő garanciát nyújt a partnerek számára a termékekkel kapcsolatban (SC16, SC17). A fejlesztések kivitelezéséhez szükséges tudás a legtöbb magyarországi mezőgazdasági vállalkozás számára nem áll rendelkezésre, ezért a képzések és szakmai tanácsadási szolgáltatások támogatása elengedhetetlen a sikeres termesztéstechnológiai fejlesztések érdekében (SC11, SC12).

2.1.9.Szükséglet: Tartástechnológia átalakítása, fejlesztése

A tartástechnológia átalakítása és fejlesztése több szempontból is meghatározó szükségletnek számít. Miközben a hazai állattenyésztő telepek egy részében az állattartás infrastruktúrája elmaradott, az állatjóléti követelmények szigorítása és a fenntarthatósági szempontok felértékelődése egyre magasabb követelményeket támasztanak a nagyüzemi állattartással szemben. Szükség van a mezőgazdasági üzemek korszerűsítésére, hogy a vállalkozások meg tudjanak felelni az elvárásoknak (RD01a, RD01b, RD01e). Ezt önerőből nem tudják megvalósítani.

2.1.11.Szükséglet: Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése

Magyarországon a gyümölcsös ültetvények termőterülete folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, a meglévő állomány pedig jellemzően elöregedett, jelentős felújításra szorul. Ez gátolja a termelési hatékonyság növelését a gazdaságokban, ezért szükséges a szőlőültetvények és a gyümölcsösök szerkezetváltoztatásának a támogatása (SC05, SC22). A magyarországi ültetvényeken több növényfaj is rendkívül érzékenyen reagál a klímaváltozásra, ezért a megváltozott természeti körülményekhez történő alkalmazkodás kiemelten fontos támogatási célterület (SC18). A gyenge alkuerővel rendelkező termelők koordinálását, piacképes, homogén árualap előállítását termelői szervezetek segítségével lehet megvalósítani (SC28). A mezőgazdasági üzemek fenntartható fejlesztése (RD01a, RD01b) az ültetvények korszerűsítése hozzájárul az agrárvállalkozások stabil és rugalmas működéséhez. A megvalósításhoz szükséges szakmai tudás elsajátításában a képzések és tanácsadási szolgáltatások igénybevételének ösztönzése segíti a kedvezményezett vállalkozásokat (SC11, SC12).

2.2.Főszükséglet: Infrastruktúra és technológia fejlesztése

A Magyar Zöldség-gyümölcs Ágazati Stratégiában – a Nemzeti Vidékstratégia (2012-2020) részeként – szerepel az ágazat technológiai színvonalával összefüggésben, hogy az ágazatban tevékenykedő mezőgazdasági üzemek gyengeségei közé tartozik többek között a heterogén, helyenként alacsony technikai és technológiai színvonal okozta ingadozó termésátlagok; a post harvest technológia fejletlensége és a kevés öntözött termőterület. Megállapítja azt is, hogy a zöldség- gyümölcstermesztésben működő kisebb gazdaságok ráfordítása a korszerű technológiák bevezetésére, a tárgyi eszközök pótlására, fejlesztésére jelenleg nem elégséges. Mindezek mellett a magyar zöldség- és gyümölcságazat versenyképességének alapvető feltétele a termésbiztonság elérése, a stabil és kiszámítható árualap megléte, a korszerű, versenyképes zöldségtermesztés egyik pillére pedig a megfelelő

termesztéstechnológia alkalmazása.

Ahogy azt a zöldség- és gyümölcságazati helyzetértékelés is megállapítja, a hazai kertészeti termelésben a termésátlagok jellemzően elmaradnak külföldi versenytársakhoz képest. A nagy arányban jelenlévő, széttagolt gazdasági egységek nem alkalmasak magas szintű technológiák bevezetésére, amit a kevés jól képzett szakember és a szaktanácsadás igénybevételének alacsony mértéke tovább nehezít. Az elmaradott infrastruktúra, valamint az alacsony színvonalú post harvest technológia fejlesztését komplex módon, az alábbiak szerint tervezzük megvalósítani:

2.2.1. Szükséglet: Post harvest technológia fejlesztése, ide értve a takarmány, fehérjetakarmány és vetőmag szükséglet kielégítését megfelelő válogatás és csomagolástechnológia alkalmazásával

A magyar mezőgazdaságban, különösen a zöldség- és gyümölcságazatban, jellemző az elavult infrastruktúra és az alacsony színvonalú post harvest technológia. A kiskereskedelmi forgalomba szánt, magasabb hozzáadott értékű termékek előállításának alapfeltétele a hatékonyság növelése és a technológiai színvonal emelése. A hatékonyság és a korszerűség tekintetében (pl. egy vállalkozásra jutó hozzáadott érték előállítása, munkatermelékenység) azonban lemaradásban van a magyar gyümölcs- és zöldségfeldolgozó szektor a meghatározó gyümölcs- és zöldségfeldolgozással rendelkező európai országokhoz képest. Ennek fejlesztése csak komplex módon, a teljes termelési folyamat minden fázisát figyelembe véve és a beavatkozásokat egymáshoz illesztve lehetséges. A gazdaságvezetőknek és a termelői szerveződéseknek nyújtott információk, képzés és tanácsadás (SC11, SC12, SC28) adják az infrastrukturális beavatkozások alapját, azok tervezését és optimalizálását segítve. Tekintettel kell lenni többek között a szektorra jellemző szezonalitásra is, ami megjelenik a betakarításban, a feldolgozásban, a foglalkoztatásban és a fogyasztásban is. A hatékonyság növelése és a kapacitások bővítése (SC14, SC20) nélkül a stabil árualap kialakítása és a termelékenység fokozása nem képzelhető el. Emellett a termelőknek az egyre emelkedő fogyasztói elvárásoknak is meg kell felelnünk, amit többek között a nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazásának támogatásával (SC17) lehet biztosítani.

2.2.2. Szükséglet: Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása

Az Európai Bizottság 2017. évi tanulmánya szerint Magyarországon kb. 20 millió tonna gabonaféle, olajmag és fehérjenövény tárolására van kapacitás. Ezek jelentős része csarnoktároló, ami multifunkcionális, vagyis szemes termény mellett más tömegáru tárolására is alkalmas. A szemes termények tárolása szempontjából előnyösebb silók (fémsiló és vasbeton siló) a tárolókapacitás mindössze 20 százalékát fedik le.

A friss fogyasztásra kerülő kertészeti termékek versenyképességét, piacra jutását nagymértékben befolyásolják a meglévő tároló- és hűtőkapacitások. A korábbi agrárfejlesztési programok elsősorban termelésközpontúak voltak, az agrártermelés logisztikai rendszereinek célirányú fejlesztését nem vették be a prioritások közé, e nélkül pedig súlyos versenyhátrányba került a zöldség- és gyümölcstermelő ágazat. A hazai gyümölcs- és zöldségpiac egyik legnagyobb problémája, hogy kevés és zömében korszerűtlen a meglevő hűtőtároló kapacitás. A termékek szakszerű szállítása és tárolása megnöveli azok élettartamát és piacon tarthatóságát, így ezek a fejlesztések (SC14, SC20, SC21) meghatározóak az ágazat versenyképességének növelésében is. A közös kapacitások kialakítása és menedzselése a termelők együttműködését és a termelés koordinációját teszi szükségessé, amit az SC20, SC21, és SC28 beavatkozásokkal tervezünk támogatni.

2.2.4. Szükséglet: Belvízi áruszállítási infrastruktúra, vasúti terményrakodási kapacitások fejlesztése

A hazai gabona- és olajmagágazat exportorientált, a vasúti, a vízi és a közúti szállítás egyaránt jellemző a kivitelben. A vasúti fuvarozás a Magyarországhoz hasonló tranzitországokban, így Németországban, Ausztriában, Lengyelországban, Csehországban és Szlovákiában is szűk keresztmetszet. Magyarországról jellemzően Olaszországba szállítunk vasúton szemes terményt. A vízi szállítmányozást nehezíti a Rajna–Majna–Duna-csatorna, valamint a Duna alsó szakaszának korlátozott hajózhatóságából eredően viszonylag rövid, 150–200 nap hajózhatósági idő, 250–300 nap helyett. Az ország tengeri kikötőktől való elszigeteltségéből eredő logisztika hátrányát a vasúti áruszállítás csökkenő részaránya tovább erősíti.

Tervezett intézkedések:

Megoldása nem tartozik a KAP hatálya alá.

2.3.Főszükséglet: Innováció előmozdítása, innovatív módszerek alkalmazásának ösztönzése

A KAP átfogó célkitűzése az ágazat korszerűsítése, a tudás gyarapításának és megosztásának elősegítésén, valamint az innováció és a digitalizáció előmozdításán, elterjedésének ösztönzésén keresztül a mezőgazdaságban és a vidéki térségekben. A hazai hatástanulmányok és elemzések alapján elmondható, hogy az innováció támogatásának több okból is kiemelt szerepe lesz az elkövetkező időszakban a magyar mezőgazdaság fejlesztésében. Egyrészt megállapítható, hogy az elmaradott infrastruktúra és a munkaerő képzettségi szintje jelenleg nem alkalmas az innovatív technológiák megfelelő használatára. Másrészt alacsony a vállalkozások innovativitása, lassan reagálnak a fogyasztói igények változására, emellett gyenge a kutatók, termelők és feldolgozók közötti együttműködés, így az innovációs potenciál is. A gyorsan változó új fogyasztói trendeknek való megfelelés a teljes élelmiszer-ellátási láncban innovatív élelmiszeripari megoldásokat igényel. A tömegtermékek mellett a magyarországi feldolgozóknak a magasabb feldolgozású cikkek kivitelét is növelniük kellene, ám ezt hátráltatja a magyarországi cégek gyenge innovációs készsége. Tudásátadási szempontból a képzés és továbbképzés hiányos, elavult az infrastruktúrája, a digitalizációs aspektus mentén pedig a digitalizáció terjedését gátoló demográfiai folyamatok, magas beruházási igény és tudáshiány jelenik meg gátló tényezőként. Mindezek együtt elkerülhetetlenné teszik a technológiai fejlesztéseket, és az új, innovatív megoldások támogatását.

2.3.1. Szükséglet: Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban: precíziós gazdálkodás, körforgásos gazdálkodási szemlélet

Fentiek alapján a hazai fejlesztések egyik kiemelt célja, hogy elterjedjenek és tovább fejlődjenek az innovatív technológiák és fenntartható megközelítések (pl. precíziós gazdálkodás, körforgásos gazdálkodási szemlélet) a mező- és erdőgazdaságban, illetve az élelmiszeriparban. Ezek elterjedését jelenleg részben a vállalkozások forráshiánya, részben szemlélet- és ismeretbeli hiányosságok gátolják. Ennek következménye az is, hogy a mezőgazdasági termelők többsége tudáshiány és technológiai hiányosságok miatt nem képes alkalmazkodni az éghajlatváltozás miatt módosuló termelési feltételekhez. Emellett a zöldség- és gyümölcságazatban a kiszámítható értékesítési lehetőségek hiányában a termelők nem hajtanak végre technológiai fejlesztéseket (pl. ültetvény-korszerűsítés, öntözésfejlesztés) és nem kezdenek újabb fajok termelésbe való bevonásába sem, aminek következtében a feldolgozóipar nem jut megfelelő mennyiségű, minőségű, homogén árualaphoz, ami nélkül nem képes új, innovatív – nem az alapvető ipari zöldség- és gyümölcsfélékre alapozott – termékeket létrehozni. A termelők és feldolgozók szakmai felkészültségét és együttműködését az SC11, SC12, SC28, a technológiai fejlesztéseket az SC17, RD02 beavatkozásokkal kívánjuk erősíteni.

2.3.2. Szükséglet: Üzemi tevékenység diverzifikációja

Az EIT 2020-as országjelentése szerint Magyarországon az EU-hoz viszonyítva is jóval magasabb az allergiával rendelkezők aránya a lakosság körében, a lakosság 7 százaléka gluténérzékeny. Az egészséges, ún. „mentes” termékek forgalma 2017 és 2020 között évente több mint 20 százalékkal növekedett, így az egészséges élelmiszerek gyártása a magyar élelmiszerpiac egyik dinamikusan fejlődő ágazata. A fogyasztók egyre inkább a friss, kevésbé feldolgozott és fenntartható forrásból származó teljes értékű, természetes és tápanyagban gazdag összetevőket tartalmazó élelmiszert szeretnének választani, ami által növekszik az organikus termékek iránti kereslet. Ugyanakkor a trendkutatók szerint a jövővel és a jövőbeli fogyasztási trendekkel kapcsolatban a legfontosabb tényező a kiszámíthatatlanság, vagyis lehetetlen pontosan előrejelezni, milyen új fogyasztói ízlések terjednek el széleskörűen, melyek maradnak rétegtrendek. A legfontosabb tehát, hogy az élelmiszer-előállítóknak rugalmasnak kell maradniuk és mindig felkészültnek kell lenniük a változásokra. Ebben a változó gazdasági és piaci környezetben az üzemi tevékenységek diverzifikálása (pl. a megtermelt növényfajok körének vagy állatfajok számának bővítése, termékfejlesztések) segíthet megteremteni a stabil vállalati működést. Ennek személyi, tudásbeli feltételeit az SC11 és SC12 beavatkozással tervezzük támogatni.

2.3.3. Szükséglet: Magas hozzáadott értékű termékek piaci részesedésének növelése (alapvető élelmiszerek, különleges és niche piacok)

A koronavírus-pandémia rámutatott, hogy a fogyasztói preferenciák gyorsan változhatnak. Kutatások igazolják, hogy a világjárvány hatására számos fogyasztó előnyösen változtatott életvitelén, amelyet a továbbra is fenn kíván tartani. Emellett a magasabb hozzáadott értékű, illetve egyedi termékek iránt is növekszik az európai kereslet. Magyarországon komoly problémát jelent a minőségi termékek másolása, utánzása által okozott fogyasztói bizalomvesztés veszélye, ami hátráltatja az innovatív, magas hozzáadott értékű termékek előállításába történő befektetések megtérülését. A fogyasztói bizalom megnyerését

elősegítheti a termékek minőségét tanúsító védjegyhasználat, amit az SC16, míg a feldolgozott termékek piaci részesedésének növeléséhez szükséges technológiai feltételrendszer megteremtését és fejlesztését az SC20 beavatkozással támogatjuk.

2.3.5. Szükséglet: Vállalatok innovativitásának növelése, gyors reakcióképesség a változó piaci igényekre

A fogyasztók megnyerésének egyik eszköze a folyamatos – leginkább termékhez kapcsolódó – innováció. A hazai élelmiszertermelő és feldolgozó ágazatokban meglévő tudás- és ismerethiány (stratégiai tervezés, kereskedelmi és marketingismeretek hiányosságai, innovációs kérdéseket érintő ismeretek hiánya, nem megfelelő piacismeret) miatt a magyarországi élelmiszertermelők és feldolgozók körében ritkán és kis mértékben találkozhatunk innovációval, amit részben indokol az alacsony jövedelmezőség, emellett gátló tényezőként jelenik meg a belső piac korlátozott mérete is. A mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (RD02) a vállalati fejlesztések és reakcióképesség technikai feltételeinek kialakításában nyújtanak segítséget az érintett szervezeteknek.

2.4.Főszükséglet: Értékesítési csatornák fejlesztése

Ma már nagyon kevés vállalkozás engedheti meg magának, hogy a bevételei megszerzése érdekében csak kis számú értékesítési csatorna használatára támaszkodjon. A legtöbb cég piacán alapvető változások mentek végbe az elmúlt években. Folyamatosan változnak a fogyasztói szokások és maguk az értékesítési csatornák is átalakultak. A mezőgazdasági és élelmiszeripari szektorban, FMCG (*Fast-Moving Consumer Goods*) termékekről lévén szó, különösen gyorsan lecsapódnak ezek a változások, ám nem minden piaci szereplő képes azokhoz megfelelő gyorsasággal alkalmazkodni. A szektor számára egy átfogó támogatási csomagot állítottunk össze, amely piackutatás, marketing és szemléletformálás elemekből épül fel, az alábbiak szerint.

2.4.1. Szükséglet: Piackutatás

A globális trendek szerint a fogyasztók élelmiszerekkel szemben támasztott tradicionális elvárásai (íz, ár, kényelem) mellett egyre inkább nő az igény az egészség, az élelmiszer-biztonság, a társadalmi és környezeti hatások mértékének ismerete iránt. Az élelmiszer termelőknek, feldolgozóknak és kereskedőknek egyaránt fontos, hogy saját termékeiket jól pozícionálják a gyorsan változó élelmiszerpiacon. Ebben a méhészet és a zöldség- és gyümölcságazat szereplőit kiemelten támogatjuk az SC01, SC11 és SC28 beavatkozások révén.

2.4.2. Szükséglet: Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója

A feldolgozott élelmiszertermékek aránya alacsony (EU átlaga alatti) a magyarországi exportban. Ugyanakkor a magasabb hozzáadott értékű, illetve egyedi termékek iránt folyamatosan növekszik az európai kereslet. Mindezek mellett a speciális fogyasztói igények is szükségessé teszik az agrár-élelmiszeripari termékek promócióját mind a belföldi mind az export piacokon. Ebben a méhészet, a bor-, valamint a zöldség- és gyümölcságazat szereplőit kiemelten támogatjuk az SC01, SC09, SC10, SC15 és SC27 beavatkozások révén. Az Eurobarométer felmérése szerint az EU fogyasztói élelmiszer-vásárláskor leginkább az áru származási helyét, az árát, a biztonságosságát és az ízét tartják a legfontosabb tényezőknek. A bel- és külpiacokon történő megjelenést és a piaci pozíciók erősítését célozza az Uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazásának támogatása (SC16).

2.4.3. Szükséglet: Szemléletformálás az egészséges táplálkozás terén a lakosság körében

Az élelmiszerekre és nem alkoholos italokra fordított, egy főre vetített éves kiadásokról szóló adatok összevetése azt mutatja, hogy Magyarországon elmarad a fogyasztás nagysága az EU átlagától. 2017-ben a magyarországi lakosság mindössze 1161 eurót költött fejenként éves szinten ezekre a termékekre, szemben az uniós átlaggal, ami csaknem 2000 euró/fő/év. Az egészséges táplálkozás része többek között a friss zöldségek és gyümölcsök fogyasztása. Az élelmiszermérleg alapján ez Magyarországon 100 kg/fő/év körül alakul. Ez alapján a magyar fogyasztó naponta 270 gramm körüli friss zöldséget és gyümölcsöt fogyaszt, ami lényegesen elmarad a WHO fogyasztási ajánlásától, ami az egészséges táplálkozáshoz napi 400 grammot, azaz évi 146 kilogramm friss zöldség- és gyümölcsfogyasztást javasol.

A magyarországi fogyasztók élelmiszerbiztonsági és táplálkozási kérdésekben az EU átlagánál valamivel nagyobb mértékben hisznek a kutatóknak, de kevésbé a fogyasztói szervezeteknek és gazdálkodóknak. Jóval magasabb viszont a bizalom a nemzeti hatóság (Nébih – Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal), az EU-s intézmények, az élelmiszeripar és a szupermarketek felé az uniós átlagnál, viszont

jelentősen kisebb a sajtóba vetett hitt. Mivel hazánkban a fogyasztók nagymértékben bíznak a hatóságban, fontosnak tartjuk a bizalom fenntartását, és azt, hogy elsődleges információs forrásnak tekintsék a vásárlók. Ennek a kedvező helyzetnek a kihasználásával jogszabályokon és tudományos alapokon nyugvó kommunikációt lehet folytatni közérthető nyelven, csökkentve annak a veszélyét, hogy a fogyasztó nem megfelelő információkra hagyatkozva hozza meg döntéseit. A lakosság szemléletformálását az SC15 beavatkozás révén tervezzük támogatni.

2.1.SO2.5 Adott esetben az InvestEU felhasználásának indokolása (összegekkel együtt), valamint annak kifejtése, hogy az miként járul hozzá az egyedi/átfogó célkitűzés teljesítéséhez

Nem releváns.

2.1.SO2.8 Az eredménymutató(k) kiválasztása

Eredménymutató(k) kiválasztása ehhez a konkrét célkitűzéshez

Eredménymutatók [Az ehhez a konkrét célkitűzéshez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.]	Célérték
R.3 CU - A mezőgazdaság digitalizálása A KAP keretében a digitális gazdálkodási technológiához nyújtott támogatásban részesülő gazdaságok aránya	7,32 %
R.8 - Adott ágazatokban működő gazdaságok részére biztosított támogatás A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya	18,32 %
R.9 CU PR - Gazdaságok korszerűsítése A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő mezőgazdasági termelők aránya	2,86 %
R.10 CU PR - Az ellátási lánc szervezettségének javítása A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya	2,59 %
R.39 CU - A vidéki gazdaság fejlesztése A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma	7 900,00

A célok és a kapcsolódó mérföldkövek indoklása

SO2 – A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

Az egyes R indikátorok mérföldkő értékét, illetve a kapcsolódó beavatkozások hozzájárulásának értékét (éves bontásban) a csatolt táblázat tartalmazza, így ezek minden részletre kiterjedő ismertetésétől a szövegben eltekintünk.

R.03 CU - A mezőgazdaság digitalizálása: A KAP keretében a digitális gazdálkodási technológiához nyújtott támogatásban részesülő gazdaságok aránya

Az indikátor teljes értékének alátámasztása lásd XCO.

R.8 - Adott ágazatokban működő gazdaságok részére biztosított támogatás: A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya

Az indikátor teljes értékének alátámasztása lásd SO1.

R.09 CU PR - Gazdaságok korszerűsítése: A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő

mezőgazdasági termelők aránya

Az R.09 indikátor átfogó, kumulált célértéke: 3,2%, amely 7 700 – duplikációtól mentes – kedvezményezett mezőgazdasági termelőt jelent, az összes, 241.000-hez viszonyítva. Az indikátor célértékéhez hozzájáruló beavatkozások kedvezményezettjei között átfedések várhatók, ezért az egyes években támogatást elnyerő kedvezményezettek egyre kisebb hányadban kerülnek figyelembevételre az átfogó célérték tekintetében (2029-ben már csak a kedvezményezettek 80%-a járul hozzá a célérékhez, mint első alkalommal támogatott mezőgazdasági termelő). Az indikátor célérték minden beavatkozása kapcsolódik az SO2 specifikus célkitűzés eléréséhez.

Az indikátor célérték közel harmadát a mezőgazdasági üzemek fejlesztése (RD01a_E01_FRM_73) beavatkozás adja, amelynek révén – kiemelten az időszak utolsó 3 évében – közel 2 500 gazdaságban fog javulni a termelés üzemi és üzleti hatékonysága, modern termelő kapacitások épülnek ki, áttérnek a fenntartható gyepgazdálkodásra, javul a termesztés- és tartástechnológia (2.1. főszükséglet). Ugyanezeket a szükségleteket igyekszik kezelni a Fiatal gazdák mezőgazdasági beruházásainak támogatása (RD01b_E01_FRM_73) beavatkozás, amely az időszak alatt több mint 700 gazdálkodóhoz jut el, illetve a szükségletek többségéhez hozzájárul az Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása (RD01e_E01_FRM_73) beavatkozás is, 500 gazdálkodó bevonásával.

A célértékhez szintén lényeges hozzájárulást biztosít a Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése (RD09a_B05_SML_73) beavatkozás, hiszen közel 1 800 gazdaságot ér el, kifejezetten növelve a termelés üzemi és üzleti hatékonyságát (2.1.1 szükséglet).

A mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (RD02_D01_FRM_73) révén 2025-2027 közötti három évben, évente 530-540 gazdaság kap valós segítséget a változó körülményekhez igazodó technológiai átállás megvalósításában (2.1.7. szükséglet), az – eddig forráshiány miatt nem megvalósult – innovatív technológiák és fenntartható megközelítések bevezetésében (2.3.1. szükséglet), valamint a – magyarországi élelmiszertermelők és feldolgozók körében ritkán és kis mértékben alkalmazott – vállalati innovációk és gyors reakcióképesség technikai feltételeinek kialakításában, amely fogyasztók megnyerésének egyik fontos eszköze (2.3.5. szükséglet).

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházások (RD12_W01_WTO_74) támogatása révén – kiemelten 2026 és 2027-ben – összesen több mint 500 gazdaság válik képessé a megváltozott természeti körülményekhez – kiemelten a hazai éves csapadékmennyiség elkövetkező évtizedek során várható csökkenéséhez – történő sikeres alkalmazkodásra (2.1.1. és 2.1.4. szükséglet).

A szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása (SC05_E04_WIR_58) révén, az időszak első felében, 1500 gazdaság lesz képes alkalmazkodni az elmúlt évtizedekben jelentős mértékben megváltozott éghajlati körülményekhez és piaci igényekhez (2.1.1. szükséglet), ill. megújítani az elöregedett ültetvényeket (2.1.11. szükséglet).

A borágazatban a tárgyi és immateriális javakba történő beruházások (SC06_E05_WII_58) révén 400 gazdaságban az üzemi termelés korszerűsítése (2.1.1. szükséglet) révén modern termelői kapacitások épülnek ki (2.1.2. szükséglet) és növekedni fog a mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintje (2.1.3. szükséglet).

Az SO2 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletek zömére hatást gyakorló zöldség-gyümölcs termelői szervezetek támogatásán (SC28_E01_FVI_47) keresztül a gazdaságok további forrásokhoz juthatnak a szerkezetátalakításhoz és korszerűsítéshez, azonban e tekintetben nincs tervérték meghatározva.

Az egyes szükségletek részletes indoklását és kapcsolatát az R indikátor értékét biztosító beavatkozásokkal a 2.1.SO2.4. fejezet tartalmazza.

R.10 CU PR - Az ellátási lánc szervezettségének javítása: A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya

Az R.10 indikátor átfogó célértéke 2,55%, amely 6 145 kedvezményezett gazdaságot jelent, az összes, 241.000-hez viszonyítva. Az R.10 indikátor teljes tervértékét biztosító beavatkozások közül a Működési Alapok támogatásán (SC11-28_1-18_FV_47) keresztül megvalósuló szakmai programok reagálnak az SO2 specifikus célkitűzést megalapozó egy vagy több szükségletre.

A Működési Alapok támogatásán keresztül **összesen 3 300, zöldség-gyümölcs ágazatban tevékenykedő gazdaság kaphat segítséget** a következő tevékenységek megvalósításához:

A termelés hatékonyságának javításához (2.1. főszükséglet), az infrastruktúra és technológia fejlesztéséhez (2.2. főszükséglet), az innovatív módszerek alkalmazásához (2.3. főszükséglet), valamint az értékesítési csatornák fejlesztéséhez (2.4. főszükséglet) szükséges tudás megszerzése a munkaerő **képzés**ével, valamint **különféle tanácsadási szolgáltatások**kal (SC11_A03_FVA_47; SC12_A04_FVT_47);

A gyártási kapacitás mellett a készletezési kapacitás növelése (2.1.2. szükséglet), post harvest technológia fejlesztése (2.2.1. szükséglet), valamint a terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása (2.2.2. szükséglet) révén növekszik a **termékek szállításának és tárolásának fenntarthatósága és hatékonysága** (SC14_B01_FVE_47).

A speciális fogyasztói igények szükségessé teszik az **agrár-élelmiszeripari termékek promócióját** (SC15_E10_FVP_47) mind a belföldi mind az export piacokon (2.4.2. szükséglet), amely hozzájárul a lakosságnak az egészséges táplálkozással kapcsolatos – WHO fogyasztási ajánlásától elmaradó – tudatosságához is (2.4.3. szükséglet). Ehhez szorosan kapcsolódik a minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása (RD48_R07_QSP_77), amely biztosítja az agrár-élelmiszeripari termékek promócióját (2.4.2 szükséglet).

·Uniós és nemzeti **minőségrendszerek alkalmazása** (SC16_E11_FVQ_47) révén biztosítható a feldolgozott termékek magas minősége és kedvező piaci megítélése (2.1.3. szükséglet), növekszik az átláthatóság, a termelési kapacitások minőségi és mennyiségi stabilitása, ami megfelelő garanciát nyújt a partnerek számára a termékekkel kapcsolatban (2.1.8. szükséglet), továbbá elősegítheti a magas hozzáadott értékű termékek piaci részesedésének növelését (2.3.3. szükséglet), erősítheti a bel- és külpiacokon történő megjelenést és a piaci pozíciókat;

A technológia fejlesztések során (2.1.1., 2.1.7., 2.1.8., 2.2.1., 2.3.1. szükségletek) a termelőknek az egyre emelkedő fogyasztói elvárásoknak is meg kell felelniük, amelyet a **nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazásá**val (SC17_E12_FVC_47) lehet biztosítani;

Az **éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás** (SC18_G02_FVL_47) keretében új ültetvények jönnek létre, ill. a már meglévő ültetvényeket felújítják és korszerűsítik (2.1.11. szükséglet), a termesztéstechnológia javítása erősíti a magyarországi vállalkozások piaci pozícióját (2.1.8. szükséglet).

Az R.10 indikátor célértékéhez – az SO2 specifikus célkitűzés szükségleteire reagáló – további beavatkozások (SC20_I02_FVV_47, SC21_I03_FVS_47, SC22_I04_FVR_47, SC27_I09_FVM_47, SC28_E01_FVI_47) is hozzájárulhatnak, tervérték azonban nincs előírva a számukra.

Az egyes szükségletek részletes indoklását és kapcsolatát az R indikátor értékét biztosító beavatkozásokkal a 2.1.SO2.4. fejezet tartalmazza.

Az R.39 indikátor célértékéhez az RD04a_E02_FON_73 Mezőgazdasági termékek értéknövelése beavatkozás is hozzájárul, amely a 2.1.3 A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése szükséglettel kapcsolódik az SO2 célkitűzéshez a piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése érdekében.

2.1.SO2.9 A pénzügyi támogatás indokolása

A piacorientáltság fokozása és a versenyképesség növelése, a kutatás, a technológia és a digitalizáció fejlesztésének előtérbe helyezése kiemelt stratégiai célunk. A tervezett beavatkozások a termelékenység, a mezőgazdasági termelés hatékonyságának növelésére, az agrártermékek piaci helyzetének javítására, a post-harvest és logisztika fejlesztésére, valamint a digitalizációs technológiák elterjesztésére fókuszálnak. Kiemelt célunk a gazdaságok, ezen belül is a vidéki gazdaságok fejlesztése. A célokhoz elsősorban a II. pillér beavatkozásai, különösen a beruházások (mezőgazdasági üzemek fejlesztése, vízgazdálkodás hatékonyságának fejlesztése), és az AKIS-hez (digitalizáció fejlesztése, tudásátadás) kapcsolódó egyéb beavatkozások járulnak hozzá. Mindezen túl az I. pillér beavatkozásai, mint pl. a szemes és szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása, valamint a szektorális beavatkozások is a fenti célokat szolgálják. A specifikus célra allokált források elegendőek.

A kapcsolódó bizottsági ajánlás "A mezőgazdasági és agrár-élelmiszeripari ágazat piacorientáltságának és versenyképességének előmozdítása a logisztika és feldolgozás területére irányuló beruházások további támogatása révén." A mezőgazdasági termék feldolgozás/hozzáadott érték növelés beruházásai a korábbi időszakoknál jóval nagyobb forrásokban részesülnek, így az ajánlásnak meg tudunk felelni.

2.1.SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

2.1.SO3.1 A GYELV-elemzés összefoglalása

2.1.SO3.1.1 Erősségek

E.1. Jelentős árualapok bizonyos termékek esetében (pl. gabonafélék, olajnövények, baromfihús) és feldolgozói kapacitások (pl. gabonafélék, olajnövények, baromfihús, sertéshús, tej) (SO2)

E.2. Jól működő integrációk egyes termékpályákon (baromfihús, konzervipar) (5)

E.3. Termelői piacok könnyített feltételek melletti működése (6)

E.4. Erős, a fogyasztók részéről hitelesnek elfogadott hatóság az élelmiszerlánc területén (S9)

E.5. Hazai és nemzetközi jó gyakorlatok bemutatása és adaptációja a vertikális és horizontális koordináció területén

2.1.SO3.1.2 Gyengeségek

Gy.1. Kritikusan alacsony árualap méretek egyes ágazatokban (pl. hagyma, uborka) (5)

Gy.2. Alapvetően szétaprózódott termelési szerkezet, elaprózódott üzemméretek és nagy méretkülönbségek (erdő- és mezőgazdaság) (3 és SO1)

Gy.3. Termelői együttműködési hajlandóság hiánya, (a mezőgazdaság, a feldolgozás, az erdőgazdálkodás területén) (4. és Erdészeti szakmai állásfoglalás), [SO3/1.1]

Gy.4. A mezőgazdasági termelők gyenge alkupozíciója az értékláncban, főként a jelentős információs aszimmetria és a bizalomhiány miatt (3), [SO3/1.1], [SO3/2.1]

Gy.5. Horizontális és vertikális koordináció alacsony foka a legtöbb termékpályán, ami nem kedvez a hatékony együttműködéseknek (4, 5), [SO3/1.2]

Gy.6. Gyenge szerződéses fegyelem (5), [SO3/2.2]

Gy.7. Hosszú távú szerződéses kapcsolatok és ágazati keretmegállapodások hiánya miatt gyakran összehangolatlan az alapanyag-termelés és a feldolgozói igény (5)

Gy.8. A letisztulatlan termékpálya és az ellentétes érdekviszonyok miatt a termékpálya egyes részein sérülhet a transzparencia (különösen a zöldség- és gyümölcstermesztésben) (4, 5), [SO3/2.1]

Gy.9. Egyéni döntések előtérbe kerülése a közösségi döntésekkel szemben (4)

Gy.10. Eszköz, infrastruktúra és kompetencia hiánya a REL fejlesztéséhez (6), [SO3/1.4] [SO3/1.5]

Gy.11. Feldolgozott termékeket előállító és forgalmazó szektorok hozzáadott értéke kisebb a mezőgazdaságénál és elmarad az EU átlagától (1)

Gy.12. Termelői tulajdon/érdekeltség alacsony hányada a feldolgozóiparban (3, 5)

Gy.13. A beruházások erőteljes függése a támogatásoktól (SO1)

2.1.SO3.1.3 Lehetőségek

Digitalizáció hozzájárulhat a koordináció, transzparencia és nyomonkövethetőség javításának lehetőségéhez (SO10)

L.2. Jogszabályi keretek megléte és további erősítése a kistermelői piacra jutás területén javíthatja a termelők pozícióját (REL) (6)

L.3. AZ ICT eszközök fejlődése lehetővé teszi innovatív élelmiszer-ellátási láncok fejlődését (6, SO10)

L.4. Fokozódó fogyasztói figyelem a Covid–19 kapcsán a helyi termékek, biztos forrásból származó termékek iránt (Smartchain H2020 kutatási eredmény, 6)

2.1.SO3.1.4 Fenyegetések

F.1. A termelői összefogás hiányában az alkupozíció gyenge marad az ellátási láncban (3)

F.2. Belpiaci keresleti korlát, importnyomás növekedése (SO2)

F.3. Lassú generációváltás, termelői kompetenciák és érdekek lassú változása akadályozhatja az

összefogást (SO7)
F.4. A kiskereskedelmi láncok kihasználják a piaci erőviszonyokban fennálló különbséget (3)
F5. Szélsőséges áringadozás (5)

2.1.SO3.1.5 Egyéb megjegyzések

Nem releváns.

2.1.SO3.2 Igényfelmérés

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen
3.1.3	Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)	1	Igen
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Igen
3.2.1	Információs aszimmetria megszüntetése termelők és kereskedők között	3	Nem
3.2.2	Szerződéses fegyelem erősítése, hosszútávú szerződéses kapcsolatok erősítése	2	Nem

A szükségletfelmérésre vonatkozó egyéb megjegyzések.

Nem releváns

2.1.SO3.4 Beavatkozási logika

Beavatkozási forma	A beavatkozás típusa	A beavatkozás kódja (tagállam) – Név	Közös kimeneti mutató
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	INVRE(47(1)(a)) - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, kutatás, valamint kísérleti és innovatív termelési módszerek és egyéb tevékenységek	SC28_E01_FVI_47 - Beruházások, kutatás valamint kísérleti és innovatív termesztési módszerek és egyéb tevékenységek– zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	ADVI1(47(1)(b)) - Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás, különösen a következők terén: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, az éghajlatváltozás mérséklése, a foglalkoztatási feltételek és a munkáltatói kötelezettségek, valamint a munkahelyi egészségvédelem és biztonság	SC11_A03_FVA_47 - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRAINCO(47(1)(c)) - Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is, mindenekelőtt a következők tekintetében: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható	SC12_A04_FVT_47 - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma

	használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, továbbá a szervezett kereskedelmi platformok és árutőzsdék használata az azonnali és határidős piacokon		
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	ORGAN(47(1)(d)) - ökológiai vagy integrált termelés	SC13_G01_FVO_47 - ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRANS(47(1)(e)) - a termékek szállításának és tárolásának fenntarthatóságát és hatékonyságát növelő fellépések	SC14_B01_FVE_47 - a termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	PROMO(47(1)(f)) - Promóció, kommunikáció és marketing, ideértve különösen az uniós minőségrendszerekkel és az egészséges táplálkozás fontosságával kapcsolatos fogyasztói ismeretek gyarapítására, valamint a piacok diverzifikációjára és konszolidációjára irányuló intézkedéseket és tevékenységeket	SC15_E10_FVP_47 - promóció, kommunikáció és marketing - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	QUAL(47(1)(g)) - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása	SC16_E11_FVQ_47 - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRACE(47(1)(h)) - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása, különösen a végső fogyasztóknak értékesített termékek minőségének monitorozása	SC17_E12_FVC_47 - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	CLIMA(47(1)(i)) - Az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések	SC18_G02_FVL_47 - az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	SETUP(47(2)(a)) - A kölcsönös kockázatkezelési alapoknak az 1308/2013/EU rendelet, illetve az e rendelet 67. cikkének (7) bekezdése alapján elismert termelői szervezetek és termelői szervezetek társulásai általi létrehozása, feltöltése és újrafeltöltése	SC19_I01_FVF_47 - kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	INVVO(47(2)(b)) - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, beleértve a közös tárolást is	SC20_I02_FVV_47 - beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	STORE(47(2)(c)) - Termelői szervezetek vagy ezek tagjai által előállított termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása a közös tárolás megkönnyítése érdekében	SC21_I03_FVS_47 - termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	ORCHA(47(2)(d)) - gyümölcsösök vagy olajfaültetvények újratelepítése, amennyiben erre a tagállami illetékes hatóság által egészségügyi vagy növényegészségügyi okokból elrendelt kötelező kivágást követően, vagy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében szükség van	SC22_I04_FVR_47 - gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	WITHD(47(2)(f)) - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára és más rendeltetésre, beleértve adott esetben a forgalomból történő ilyen kivonás megkönnyítése céljából történő feldolgozást is	SC23_I05_FVW_47 - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára vagy más rendeltetésre - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma

Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	GREEN(47(2)(g)) - zöldszüret, azaz az olyan, nem forgalmazható éretlen termékek egy adott területen végzett teljes betakarítása, amelyek sem éghajlati okokból, sem betegség miatt, sem egyéb okokból nem károsodtak a zöldszüret előtt	SC24_I06_FVG_47 - zöldszüret - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	NOHAR(47(2)(h)) - be nem takarítás, azaz a folyó termelési ciklus megszakítása az érintett területen, úgy, hogy a termék egészséges, ép és piacképes minőségű; nem értendő ide termékek időjárási jelenség vagy betegség miatti megsemmisítése	SC25_I07_FVN_47 - be nem takarítás - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	HARIN(47(2)(i)) - Betakarítási és termelési biztosítás, amely hozzájárul a termelők jövedelmének védelméhez azokban az esetekben, amikor a termelők természeti katasztrófa, kedvezőtlen éghajlati jelenség, betegség vagy károsító általi fertőzés következtében veszteségeket szenvednek el, ugyanakkor biztosítja, hogy a kedvezményezettek megtegyék a szükséges kockázatmegelőzési intézkedéseket	SC26_I08_FVH_47 - betakarítási és termelési biztosítás - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	COACH(47(2)(j)) - Személyre szabott tanácsadás az 1308/2013/EU rendelet, illetve az e rendelet 67. cikkének (7) bekezdése alapján elismert egyéb termelői szervezeteknek és termelői szervezetek társulásainak vagy egyéni termelőknek	SC29_I10_FVC_47 - személyre szabott tanácsadás - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	COMM(47(2)(l)) - a figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek	SC27_I09_FVM_47 - figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD44_R03_POG_77 - Termelői csoportok, termelői szervezetek támogatása	O.28. Támogatott termelői csoportok és szervezetek száma
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD45_R04_GIS_77 - Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására, valamint a minőségrendszer működtetéséhez kapcsolódó új tevékenység ellátására az EU-s minőségrendszerek keretében	O.29. A hivatalos minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD46_R05_GIJ_77 - Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT, illetve ökológiai termék esetén	O.29. A hivatalos minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD48_R07_QSP_77 - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD49_R09_SCC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és	O.31. A támogatott helyi fejlesztési stratégiák (LEADER) vagy előkészítő

		végrehajtása	intézkedések száma

Áttekintés

3.1.Főszükséglet: Szervezettség növelése, együttműködések hatékonyságának fokozása, kínálatkoncentráció ösztönzése

A helyzetértékelés rámutat arra, hogy Magyarországon a mezőgazdasági termelők együttműködési hajlandósága gyenge, miközben elaprózódott termelési szerkezet, üzemméretek jellemzőek, különösen egyes ágazatokan. A kínálat elégtelen koncentrációja indokolttá teszi mind a horizontális, mind a vertikális együttműködések erősítését, mert ez javíthatja a termékpályák, értékláncok hatékonyságát, valamint a termelők alkupozícióját.

3.1.1.Szükséglet: Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése

3.1.2.Szükséglet: Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése

A termelők horizontális és vertikális együttműködésének ösztönzése hozzájárulhat a kínálat koncentrálódásához, a termékpályák, érékláncok hatékonyságának javításhoz. A cél elérése érdekében az együttműködéseket hozzásegítjük a megfelelő, korszerű ismeretek megszerzéséhez (SC11, SC12 intézkedések), javítjuk piacra jutási esélyeiket a fogyasztók és a kiskereskedelem elvárásainak, követelményeknek való jobb megfelelés elősegítésével (SC14, SC15, SC16, SC17, SC27 intézkedések). A piacképes árualapok, termékvolumenek elérése érdekében segítjük a termelők együttműködésében megvalósuló, közös terméktárolást és feldolgozást (SC20, SC21 intézkedések), és végül, de nem utolsó sorban ösztönözzük és segítjük a termelői összefogások megvalósulását és működését (SC28, RD44 intézkedések).

3.1.3.Szükséglet: Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)

A rövid ellátási láncok (REL) alternatív értékesítési lehetőséget kínálnak a termelőknek, illetve új típusú, személyes bizalmon alapuló beszerzési lehetőséget jelentenek a fogyasztók számára (RD49 intézkedés). A REL hozzájárulhat a társadalmi és környezeti fenntarthatósághoz is, de gazdaságilag csak akkor életképes, ha több termelő összefogásával valósul meg, ezért támogatjuk a termelői összefogásokat (SC28 és RD44 intézkedések).

3.1.4.Szükséglet: Helyi együttműködések (összefogás) fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén

A termelők szoros együttműködése javíthatja a piacra jutásukat, ha közös, az adott földrajzi térséghez kapcsolódó minőségrendszereket, védjegyeket dolgoznak ki, vezetnek be, illetve közös, összefogással megvalósuló termelői, értékesítési, turisztikai célú társulásokat hoznak létre.

3.2.Főszükséglet: Átláthatóság, transzparencia növelése

Az együttműködések alacsony fokának egyik negatív következménye a termelők gyenge alkupozíciója a termékpályákon, értékláncokon belül, emellett hozzájárul a letisztulatlan, ellentétes érdekviszonyok kialakulásához, a transzparens működés ellen hat.

3.2.1.Információs aszimmetria megszüntetése termelők és kereskedők között

Az élelmiszerlánc mentén kialakult egyenlőtlen erőviszonyokat az információhoz való hozzájutásban tetten érhető különbségek is súlyosbítják, ezért fontos, hogy a termelők számára releváns adatok, információk összegyűjtésre, feldolgozásra és megfelelő, érthető formában átadásra kerüljenek. A szükségletet nem a KAP keretében kezeljük.

3.2.2.Szerződéses fegyelem erősítése, hosszútávú szerződéses kapcsolatok erősítése

Az ellátási láncokban a mai napig gondot okoz, hogy a szerződések nem kerülnek betartásra, ami növeli a kockázatokat, nehezíti a hosszú távú tervezést, a helyes piaci döntések meghozatalát. A hosszú távú szerződéses kapcsolatok kialakítása mind a beszállítók, mind az átvevők számára kiszámíthatóbb piaci környezetet eredményez. A szerződéses fegyelmet támogatási intézkedéssel nem tudjuk erősíteni, a jogszabályi környezetet kell megfelelően kialakítani.

2.1.SO3.5 Adott esetben az InvestEU felhasználásának indokolása (összegekkel együtt), valamint annak kifejtése, hogy az miként járul hozzá az egyedi/átfogó célkitűzés teljesítéséhez

Nem releváns.

2.1.SO3.8 Az eredménymutató(k) kiválasztása

Eredménymutató(k) kiválasztása ehhez a konkrét célkitűzéshez

Eredménymutatók [Az ehhez a konkrét célkitűzéshez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.]	Célérték
R.10 CU PR - Az ellátási lánc szervezettségének javítása A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya	2,59 %
R.11/Gyümölcs- és zöldségfélék - A kínálati oldal koncentrációja Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya	20,92 %
R.39 CU - A vidéki gazdaság fejlesztése A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma	7 900,00

A célok és a kapcsolódó mérföldkövek indoklása

SO3 – A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

Az egyes R indikátorok mérföldkő értékét, illetve a kapcsolódó beavatkozások hozzájárulásának értékét (éves bontásban) a csatolt táblázat tartalmazza, így ezek minden részletre kiterjedő ismertetésétől a szövegben eltekintünk.

R.10 CU PR - Az ellátási lánc szervezettségének javítása: A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya

Az R.10 indikátor átfogó célértéke 2,55 %, amely 6 145 kedvezményezett gazdaságot jelent, az összes, 241.000-hez viszonyítva. Az R.10 indikátor teljes tervértékét biztosító beavatkozások mindegyike reagál az SO3 specifikus célkitűzést megalapozó egy vagy több szükségletre.

A célérték közel kétharmadáért felelős, így kiemelten fontos beavatkozás a Működési Alapok támogatása (SC11-28_1-18_FV_47), melyen keresztül már 2023-tól 3 300 gazdaság kap valós segítséget a megfelelő, korszerű ismeretek megszerzéséhez, piacrajutási esélyeik javításához a fogyasztók és a kiskereskedelem elvárásainak, követelményeknek való jobb megfelelés elősegítésével. Az indikátor érték további nagyságrendi növekedése 2025-től várható, amikor további 1905 gazdaság részesülhet az együttműködések előnyeiből a termelői összefogások megvalósulásának és működésének támogatása (RD44_R03_POG_77) révén. Az együttműködések támogatása új (RD45_R04_GIS_77) vagy már létező (RD46_R05_GIJ_77) minőségrendszerek keretében további 730 gazdaságot von be az ellátási lánc szervezettségének javításába, és a kifejezetten rövid ellátási láncok fejlesztését célzó beavatkozás (RD49_R09_SCC_77) további 210 gazdaságot támogat – ezek a beavatkozások 2024-től kezdődően négy év alatt, folyamatosan vonják be a gazdaságokat, így a célérték 2027-re teljesül.

Az R.10 célértékét biztosító beavatkozások eredményessége az SO3 célkitűzést megalapozó szükségletek áttekintésén keresztül válik kézzelfoghatóvá.

Az EU-ban a zöldség és gyümölcstermelők közötti kooperációt és így azokon keresztül a termelők érdekképviseletét, jobb alkupozíciójuk kialakítását a TÉSZ-ek és egyéb termelői csoportok hivatottak biztosítani. Az Európai Bizottság 2007-ben célul tűzte ki, hogy 2013-ra 60 százalékra növekedjen a TÉSZ-eken keresztül forgalmazott zöldség- és gyümölcsfélék aránya, de a szervezet 2014-ben publikált ─ 2010-re vonatkozó ─ adatai szerint ez a cél nem teljesült. Magyarország közel 20 százalékos piaci részesedést tudott csak felmutatni[1]. A hazai környezetben a TCS-k a termeléskoordináció, a szaktanácsadás, az alapanyag-termeléssel összefüggő innovációközvetítés révén meghatározó szerepet

töltenek be a kisebb ökonómiai méretű gazdaságok megerősítésében. Ugyanakkor a hazai környezetben működő TCS-k túlnyomó része egyelőre részleges integrációt valósít meg, tevékenysége az inputanyagok együttes beszerzésére és a tagság által megtermelt árualap közös értékesítésére korlátozódik. A termékpálya több szakaszát lefedő, hozzáadottérték-növekedéssel együtt járó együttműködések a hazai élelmiszer-gazdaságban még jelentős fejlődési potenciált rejtenek magukban[2]. Magyarországon 2018 áprilisában 61 TÉSZ és 6 zöldség-gyümölcs TCS rendelkezett elismeréssel. A szervezetek számát tekintve 2014 óta csökkenő tendencia figyelhető meg.[3] Ezért szükséges az **ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése**. (3.1.2.) A termelés alacsony koordináltsága miatt a feldolgozóipar számára folyamatos kihívást jelent a megfelelő mennyiségű, egyöntetű minőségű alapanyagok beszerzése[4]. A magyarországi gyümölcs- és zöldségfeldolgozás viszonylag szűk termékkínálattal rendelkezik, a termékkör bővítése a termelők és a feldolgozók közötti együttműködés erősítése nélkül nem lehetséges.[5] A **horizontális és vertikális koordináció** alacsony foka a legtöbb termékpályára igaz, amelynek erősítése szükséges a hatékony együttműködések érdekében (3.1.1.). E két szükséglet kezelésében aktív a Működési Alapok támogatása (SC11-28_1-18_FV_47) és a Termelői csoportok, termelői szervezetek támogatása (RD44_R03_POG_77) beavatkozás.

Az elmúlt 10-15 évben az Európai Unió országaiban növekvő fogyasztói igény mutatkozott a közvetlenül a termelők vagy kizárólag egy közvetítő által értékesített élelmiszerek iránt. A rövid ellátási láncban (REL) való termelői és fogyasztói részvétel amellett, hogy a termelők számára a globális ellátórendszerekhez képest kedvezőbb alkupozíciót biztosíthat, társadalmi és környezeti előnyöket is generál[6]. Az együttműködések kialakítása és további társadalmi és gazdasági fejlesztések nélkül mind a modern REL-típusok terjedése, mind pedig a hagyományos formák fenntartható működése meglehetősen bizonytalan. A gazdaság COVID járványt követő újbóli megnyitása után sok újonnan létrehozott közvetlen értékesítési csatorna küzd a túlélésért. Azok fennmaradása érdekében a **rövid ellátási láncok fejlesztése** (3.1.3. szükséglet) ki kell terjedjen többek között az innovatív élelmiszer-ellátási láncok fejlesztésére, a termelők információs és kommunikációs (IKT) eszközei fejlesztésének támogatására, alkalmazott szoftverfejlesztésre, IKT-eszközök használatának oktatására. Továbbá magában kell foglalja a logisztikai kapacitásfejlesztések támogatását, kiszállításhoz (hűtendő vagy törékeny áruk) kapcsolódó innovatív megoldások ösztönzését, valamint segítség lenne a termelők saját házhoz szállítási rendszere jogi feltételeinek megteremtése, átmenetileg az adminisztrációs terhek könnyítése[7]. E szükséglet kezelésére vonatkozóan összesen 2 115 gazdaság kap támogatást az RD44_R03_POG_77 és az RD49_R09_SCC_77 beavatkozásokon keresztül.

A REL-ben jelenleg részt vevő termelők jellemzően a legkisebbek (őstermelők, egyéni vagy mikrovállalkozások), a gazdálkodók nem rendelkeznek megfelelő mennyiségű és minőségű szállítási, raktározási, kereskedelmi infrastruktúrával és eszközökkel, az ellátottság különösen az erőforrás-hatékonyságot tekintve nem kielégítő.[8] Ezért szükséges a **helyi együttműködések (összefogás) további fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén**. (3.1.4.) Az RD44_R03_POG_77 - Termelői csoportok, termelői szervezetek támogatása által érintett 1 905 gazdaság mellett további 940 gazdaságnak javulhatnak a piacra jutási esélyei a közös, az adott földrajzi térséghez kapcsolódó minőségrendszerek, védjegyek kidolgozásával az RD45_R04_GIS_77, RD46_R05_GIJ_77, RD49_R09_SCC_77 beavatkozások révén; továbbá tervérték nélkül, de tényértéken hozzájárul még majd a RD48_R07_QSP_77 beavatkozás is.

A nagyméretű feldolgozókra jellemző, hogy integráció útján biztosítják maguknak a megfelelő mennyiségű, minőségű alapanyagot (például: csemegekukorica, zöldborsó). A kisebb termelők, beszállítók nehezen kötelezik el magukat egy-egy értékesítési csatorna mellett, ezért nehéz velük hosszú távú együttműködést kialakítani. Biztos, kiszámítható, számonkérhető értékesítési lehetőségek hiányában a termelők nem hajtanak végre technológiai fejlesztéseket (pl.: ültetvény-korszerűsítés, öntözésfejlesztés) és nem kezdenek bele – jelentősebb méretben – újabb fajok termelésbe való bevonásába sem, aminek következtében a feldolgozóipar nem jut megfelelő mennyiségű, minőségű, homogén árualaphoz, ami nélkül nem képes új, innovatív – nem az alapvető ipari gyümölcs- és zöldségfélékre alapozott – termékeket létrehozni.[9] Ezért szükséges a **szerződéses fegyelem erősítése, hosszútávú szerződéses kapcsolatok erősítése**. (3.2.2. szükséglet). A zöldség-gyümölcs szektorra vonatkozó zöldszüretet és be

nem takarítást kezelő beavatkozások (SC24_I06_FVG_47, SC25_I07_FVN_47) támogatása révén javulhat a hosszú távú szerződéses kapcsolatok kialakításának lehetősége.

R.11 - A kínálati oldal koncentrációja: Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya

Az R.11 indikátor átfogó célértéke 19,52%. A kalkuláció módszere: Az operatív programokban részt vevő termelői szervezetek által forgalmazott termékek tervezett összértéke: 243 434 744 EUR. Az érintett ágazatok termelésének összértéke (elérhető utolsó évi tényadat): 1 247 231 821 EUR. Az R.11 indikátor teljes célértékéért felelős beavatkozás a Működési Alapok támogatása (SC11-28_1-18_FV_47), amely a következő – R.10 indikátornál már részletesen körül járt – szükségletek kezelését biztosítja, ugyancsak az R.10-nél már bemutatott módon:

·A horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése (3.1.1.);

·Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése (3.1.2.);

·A rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés) (3.1.3.).

R.39 CU - A vidéki gazdaság fejlesztése: A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma

Az R.39 indikátor átfogó, kumulált célértéke 4 600 vidéki gazdaság. A célérték elérése mögött komplex beavatkozás csomag található: 11 db beavatkozásból várunk hozzáadott értéket. Az indikátor célértékében 2027-ben várunk erőteljes előrehaladást, ez előtt és ezt követően folyamatos az érték növekedése.

Az SO3 specifikus célkitűzéssel az R.39 indikátor egy beavatkozáson keresztül áll kapcsolatban, melynek (SC28_E01_FVI_47) tervértéke nincs.

Az R.39 indikátor célértékéhez az SO3 specifikus célkitűzés elérését támogató beavatkozások a következő – R.10 indikátornál már részletesen körül járt – szükségletek kezelésén keresztül járulnak hozzá: A horizontális és vertikális integráció erősítése (3.1.1.) és az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése (3.1.2.), valamint a rövid ellátási láncok fejlesztése (3.1.3.) érdekében a zöldség-gyümölcs termelői szervezetek támogatásán (SC28_E01_FVI_47) keresztül juthatnak a vidéki gazdaságok forrásokhoz; az érintett gazdaságok számára tervérték nincs.

[1] *Dudás, Gy. (2016): Gyümölcs- és zöldségfeldolgozás, -tartósítás. In Kürthy, Gy. (szerk.), Dudás, Gy. (szerk.), Felkai, B. O. (szerk.) (2016): A magyarországi élelmiszeripar helyzete és jövőképe. Agrár-gazdasági Tanulmányok, Agrárgazdasági Kutató Intézet, Budapest*

[2] *Rácz, K. (2017): Termelői csoportok Magyarországon. 173–192. p. In Szabó, G. G. és Baranyai, Zs. (2017): A szövetkezés-együttműködés akadályai, feltételei és fejlesztési lehetőségei a magyar élelmiszer-gazdaságban. Agroinform Kiadó, Budapest*

[3] *3. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 4.1. fejezet*

[4] *3. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 5.3. fejezet*

[5] *3. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 5.3. fejezet*

***[6]** Augère-Granier, M-L. (2016): Short food supply chainsand local food systems in the EU. Eurpoean Parlament, European Parliamentary Research Service, Briefing September 2016*

[7] *3. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 6. fejezet*

***[8]** Szabó, D. (2015): Termelői piacok piacszervezői, termelői és fogyasztói szempontú vizsgálata. PhD-értekezés.*

[9] *Dudás, Gy. (2016): Gyümölcs- és zöldségfeldolgozás, -tartósítás. In Kürthy, Gy. (szerk.), Dudás, Gy. (szerk.), Felkai, B. O. (szerk.) (2016): A magyarországi élelmiszeripar helyzete és jövőképe. Agrár-gazdasági Tanulmányok, Agrárgazdasági Kutató Intézet, Budapest*

2.1.SO3.9 A pénzügyi támogatás indokolása

A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban a horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzésén keresztül valósulhat meg. Célunk az ágazati együttműködések (pl.

TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése, a rövid ellátási láncok és helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén. Céljaink eléréséhez a szektorális intézkedések, valamint a II. pillér együttműködéseken alapuló intézkedései járulnak hozzá. Az allokált források megítélésünk szerint elegendőek a célkitűzések eléréséhez.

Az SO-hoz tartozó bizottsági ajánlások

- A mezőgazdasági termelők helyzetének megerősítése az alábbiak támogatása által: mezőgazdasági termelők közötti együttműködés – különösen azokon a termelői szervezeteken keresztül, amelyek egyesítik az általuk végzett gazdasági tevékenységeket; a mezőgazdasági termelők részvétele a downstream jellegűbb tevékenységekben; innováció; valamint az új piacok kialakítása.
- A mezőgazdasági ágazat rezílienciájának fejlesztése a szektor abban való támogatása révén, hogy a termékeket hozzáadott értékkel ruházza fel – pl. az uniós minőségrendszereken (ideértve az ökológiai gazdálkodást), a feldolgozáson vagy az azokra a termékekre való specializálódáson keresztül, amelyeknek tekintetében Magyarország versenyelőnnyel rendelkezik.

A mezőgazdasági termék feldolgozás/hozzáadott érték növelés jelentősen megnövekvő forrásai ezen SO céljai, illetve az ajánlások teljesítését jelentősen megkönnyítik, éppen úgy, ahogy az SO2 esetében is.

2.1.SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához

2.1.SO4.1 A GYELV-elemzés összefoglalása

2.1.SO4.1.1 Erősségek

E.1. Mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer. A hazai mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer részét képező országos jégkármérséklő rendszer hozzájárulása a mezőgazdasági területeken okozott jégkárok csökkentéséhez. Az agrárkárenyhítési rendszer hozzájárul a mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti események miatti kockázatok kezeléséhez [SO4/4.1]

E.2. Az energiafelhasználás hatékonyságát javító technológiák alkalmazásra kerülnek a mező- és erdőgazdaságban, illetve az élelmiszeriparban [SO4/3.3]

E.3. A talajok szervesanyag-megkötésének és vízgazdálkodásának javítását elősegítő agrotechnikák (takarónövények alkalmazása, talajlazítás stb.) alkalmazásának széles körű elterjedése [SO4/4.3]

E.4. A nem mezőgazdasági területek erdőtelepítési lehetőségeinek feltárása és ösztönzése [SO4/2.2]

2.1.SO4.1.2 Gyengeségek

Gy.1. A mezőgazdaság ÜHG-kibocsátása 2013-tól nő [SO4/1.2]

Gy.2. Megújuló energia viszonylag alacsony részesedése az agrárgazdaság energiafelhasználásában [SO4/3.1]

Gy.3. Mezőgazdasági termelők többsége tudáshiány, mérethatékonyság és technológiai hiányosságok miatt nem képes alkalmazkodni az éghajlatváltozás miatt módosuló termelési feltételekhez [SO4/5.1]

Gy.4. A vízmegtartó talajművelési technikák alkalmazása nem jellemző, az ehhez szükséges gépekkel és tudással a legtöbb gazda nem rendelkezik. Ezek oktatása sem jellemző [SO4/4.3]

Gy.5. Kevés adat áll rendelkezésre klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelésére, a különböző helyeken rendelkezésre álló adatbázisokhoz nehezen lehet hozzáférni és a monitoringrendszer nincs felkészítve a klíma- és energiacélok teljesítésének vizsgálatára [SO4/6.1]

Gy.6. Az alkalmazkodást segítő mozaikos táji struktúra hiánya, a meglévő elemek nem megfelelő kihasználása. A táji adottságokhoz való alkalmazkodás szempontjainak figyelmen kívül hagyása

Gy.7. A hazai erdőállomány több fafaj-csoportjának egészségi állapota romlik, kor- és fajösszetétele kedvezőtlen; az erdőfelújítások elhúzódnak, a szénmegkötő képessége csökken [SO4/2.1]

Gy.8. Az erdőborítottság elmarad a lehetőségektől, és ennek javítását akadályozza az erdőtelepítésben közreműködő állami intézményrendszeri kapacitások elégtelensége. [SO4/2.2]

Gy.9. A termelői együttműködések alacsony szintje gátolja a nagyobb léptékű klímavédelmi mezőgazdasági beruházásokat

2.1.SO4.1.3 Lehetőségek

L.1.Elterjednek és tovább fejlődnek az innovatív technológiák és fenntartható megközelítések a mező- és erdőgazdaságban, illetve az élelmiszeriparban (pl. precíziós gazdálkodás, körforgásos gazdálkodási szemlélet)

L.2.Növekszik a megújuló energiatermelés és felhasználása mező- és erdőgazdaságban [SO4/3.1], [SO4/3.2]

L.3.A rendelkezésre álló kutatási infrastruktúrából kiindulva K+F+I, ITC új technológiák, folyamatok, termékek kerülnek létrehozására, az új technológiák az oktatásban is elterjednek [SO4/5.1]

L.4.A gazdálkodók horizontális és vertikális együttműködése eredményesebb felkészülést és alkalmazkodást tesz lehetővé az éghajlatváltozásra

L.5.A táj klímaszabályozó szerep kihasználásra kerül, nő az erdő- és gyepterületek, a vizes élőhelyek, a szegélyélőhelyek kiterjedése [SO4/2.1] [SO4/4.2]

L.6.A helyben történő vízmegtartásnak a klímaszabályozásban is pozitív hatása van [SO4/4.3]

L.7.A talajok szén-dioxid és egyéb ÜHG megkötésének javítását elősegítő agrotechnika (bolygatás nélküli művelés) alkalmazása széleskörűen elterjed [SO4/1.1]

L.8.A kutatások eredményeképpen egyre szélesebb körű adaptációs lehetőségek az erdők egészségi állapotának és potenciáljának megőrzése érdekében

L.9.A rövid ellátási láncok fogyasztói igényeinek nyomására javulhat a termelők klímatudatossága, ezáltal rezílienciája is

L.10.Számos hazai alternatív klímavédelmi eszköz-, termékfejlesztés létezik, amelyek hatásmechanizmusához kutatások szükségesek

L.11.Az erdőtűz-kezelés javítása

L.12.A jégeső és fagy elleni fizikai védelem (nejlonok, hálók) alkalmazása

L.13.A talaj minőségének javítása, ami hozzájárul a víztartó és tápanyagmegtartó képességének növeléséhez

L.14.A növénytermesztés, gyepgazdálkodás és erdőgazdálkodás fontos szerepet tölt be a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásban és képes enyhíteni az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásait

L.15.Aszály és belvíztérképezés elősegíti az alkalmazkodóképesség növelését [SO4/4.1]

L.16. A hazai klimatikus viszonyokhoz alkalmazkodó fajtaelőállításban nagy tapasztalattal rendelkeznek a kutatóintézetek [SO4/7.1]

2.1.SO4.1.4 Fenyegetések

F.1.Éghajlatváltozás hatására növényi és állati betegségek természetének megváltozása, illetve a megváltozó termesztési feltételek miatt növekvő mezőgazdasági károk [SO4/7.1]

F.2.Klímaváltozás mérsékléséhez és az alkalmazkodáshoz kapcsolódó kötelezettségek miatt bekövetkező élelmiszerár-növekedés szén-dioxid-kibocsátás áthelyezéshez vezethet kevésbé szigorú környezetvédelmi követelményeket támasztó országokba

F.3.Klímaváltozásból eredő pénzügyi kockázatok növekedése

F.4.A zöldmezős beruházások (vonalas létesítmények, ipari beruházások) térnyerése miatt csökken az éghajlatváltozás hatásait mérséklő természetes és félig természetes élőhelyek aránya

F.5.Az alacsony jövedelmezőségből adódó hosszú távú megtérülés hiánya miatt az éghajlatváltozás mérsékléséhez hozzájáruló földhasználatok (pl. extenzív mezőgazdasági termelés, fásítás) felhagyása

F.6.A gyepterületek kiterjedése csökken

F.7.Gyorsuló ütemű klímaváltozás következtében a növénytermesztésre alkalmas mezőgazdasági terület, illetve az erdős vagy fás borítottság csökkenése

F.8.A piac rugalmatlanul kezeli az időjárási anomáliákat, ezáltal a termelői termékek ára nem alkalmazkodik a kereslet kínálathoz

F.9.A klímaváltozás holisztikus modellezése jelenleg túl sok bizonytalansági tényezőt tartalmaz (pl.: állattenyésztési rendszerek előrejelzésének és modellezésének EU-szintű hiánya)

F.10.A mezőgazdaságból származó kibocsátás a „meglévő intézkedésekkel” (WEM) forgatókönyv szerint növekedni fog, a „kiegészítő intézkedésekkel” (WAM) forgatókönyv szerint pedig stagnál

F.11.A LULUCF-ből származó szénelnyelés csökkenni fog mind a WEM, mind a WAM forgatókönyv szerint

F.12. A hazai klímaváltozás monitoringozásához nem rendelkezünk országos adatbázissal és monitoringrendszerrel (a széttagolt intézményi szerkezet miatt) [SO4/6.1]

2.1.SO4.1.5 Egyéb megjegyzések

Nem releváns.

2.1.SO4.2 Igényfelmérés

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a

			KAP stratégiai tervben
4.1.1	A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása	1	Igen
4.1.2	ÜHG és ammónia kibocsátás csökkentése az állattartás technológiai fejlesztésével	2	Igen
4.2.1	Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése	2	Igen
4.2.2	ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	2	Igen
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével	3	Igen
4.3.3	Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten	1	Igen
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő megoldások és eszközök fejlesztése	1	Igen
4.4.2	A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata	2	Igen
4.4.3	A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás ösztönzésével	1	Igen
4.5.1	Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről	1	Igen
4.6.1	Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segítő regionális adatbázisok fejlesztése.	1	Részben
4.7.1	Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	1	Igen
5.4.2	Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése	2	Igen
6.1.2	Magas természeti értékű területek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Részben
8.1.7	Fosszilis eredetű ipari alapanyagok kiváltása zöld forrásból származó helyettesítőkkel	1	Igen

A szükségletfelmérésre vonatkozó egyéb megjegyzések.

Nem releváns

2.1.SO4.3. Azon, a KAP-rendelet XI. mellékletében említett jogi eszközökön alapuló releváns nemzeti tervek (vagy elemeik) azonosítása, amelyeket a KAP-tervekben az ezen egyedi célkitűzésre vonatkozó igényfelmérés elkészítéséhez figyelembe vettek.

Szükségletek

4.1.ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése mezőgazdasági eszközökkel

4.1.1.A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása: gyepterületek, nem termő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakítása, fenntartása, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztése, trágyakijuttatás megváltoztatása

4.1.2.Az állattartás, különösen a takarmányozás és a tartástechnológia, valamint a trágyatárolás

gyakorlatának ÜHG kibocsátást csökkentő irányba történő fejlesztése

4.2.ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel

4.2.1.Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése

4.2.2.ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/841 rendelete (2018. május 30.) a földhasználathoz, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatású gáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az 525/2013/EU rendelet és az 529/2013/EU határozat módosításáról

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/842 rendelete (2018. május 30.) a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok által 2021-től 2030-ig kötelezően teljesítendő, az éghajlat-politikai fellépéshez hozzájáruló éves üvegházhatású gázkibocsátás-csökkentések meghatározásáról, valamint az 525/2013/EU rendelet módosításáról

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1.
   - *A hazai dekarbonizáció eszközrendszere: az üvegházhatású gázok hazai kibocsátásának csökkentésével kapcsolatos kiemelt ágazati cselekvési irányok és feladatok*
   - *Mezőgazdaság; Éghajlati eredetű károk mérséklésének lehetőségei a mezőgazdaságban*

Nemzeti Energia- és Klímaterv

1.
   - *Az üvegházhatású gázok kibocsátását legalább 40%-kal kell csökkenteni 2030-ig 1990-hez képest, azaz a bruttó kibocsátások 2030-ban nem haladhatják meg a bruttó 56,19 millió tCO2e-et, azaz a 2017-es érték 7,6 millió tCO2e-kel való csökkentése szükséges.*
   - *A mezőgazdasági kibocsátások csökkentését elsősorban a helyes mezőgazdasági gyakorlatok előírása és különféle támogatási eszközök szolgálják.*
   - *A CO2-elnyelő kapacitások fokozása érdekében – összhangban a Nemzeti Erdőstratégiával – jelentősen növeljük az erdővel és egyéb faállománnyal borított területek arányát.*

Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia 2021 (tervezet)

1.
   - *Magyarország nettó zéró ÜHG kibocsátásra, azaz klímasemlegességre törekszik 2050-re*
   - *2050-ig a dekarbonizációs követelmények és a ténylegesen bekövetkező klímamódosulások figyelembevételével az éghajlatváltozás, mint peremfeltétel teljes körű integrálása a mezőgazdasági politikákba és mezőgazdasági gyakorlatba*
   - *A mezőgazdaság ÜHG kibocsátásának csökkentése hozamnövekedést is elősegítő eszközökkel;*
   - *A mezőgazdasági eredetű ammónia kibocsátásának csökkentése 32%-kal 2030-ig;*
   - *A szénmegkötés fokozása (szén-dioxid-tárolás talajban talajok szerves szénkészletének növelésével és biomasszában);*
   - *A mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javítása, a talajzsarolás csökkentésével, valamint a szerves anyag visszapótlásával;*
   - *Növényi eredetű melléktermékek körforgásos felhasználása a talaj-erőgazdálkodásban és biomassza-alapú mezőgazdaságban;*
   - *Pilot üzemek beindítása a biomassza-alapú gazdaság innovációinak bemutatására;*
   - *Agrár-környezetvédelmi programokban szereplő területek nagyságának és arányának*

növelése az összes mezőgazdasági területből;

- *A mezőgazdasági eredetű megújuló energia termelése a melléktermékek okszerű felhasználásával;*
- *Termelői együttműködéseken keresztül a klímavédelmi beruházások és agrotechnikai megoldások ösztönzése.*
- *A dekarbonizációs követelmények és a ténylegesen bekövetkező klímamódosulások figyelembevételével az éghajlatváltozás, mint peremfeltétel teljes körű integrálása az erdészeti politikákba.*
- *Az erdők fokozott védelme, az erdőpusztulások, erdőtüzek megelőzése, a kedvezőtlen hatások, az okozott széndioxid-kibocsátás mérséklése.*
- *A szakszerű, minőségi faalapanyagot szolgáltató erdőgazdálkodás és a faanyag minél nagyobb arányú feldolgozására képes faipar fejlesztése, a fa, mint megújítható alapanyag nagyobb arányú alkalmazása, a nagyobb energia befektetéssel, sok ÜHG kibocsátással előállított alapanyagok, termékek fával történő helyettesítése.*

Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030

1.

- *Az erdők szerepe a szénmegkötésben, az erdők klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásának elősegítése*

4.3.A megújuló energia felhasználás és alkalmazás részarányának növelése az agrárágazatban, az energiahatékonyság növelése

4.3.1.Megújuló energia alkalmazásának növelése az ökológiai szempontok, valamint a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével (pl. energia ültetvények, invazív fajok, termálvíz-felhasználás stb.)

4.3.2.Biomassza alapú megújuló energiaforrások előállításának növelése az ökológiai szempontok, valamint a lehetséges környezeti és élelmiszertermelési konfliktusok (pl. energia ültetvények, invazív fajok, szalmahasznosítás stb.) figyelembe vételével.

4.3.3.Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

A 2009/28/EK irányelv a megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról;

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2018/1999 RENDELETE (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2018/2002 IRÁNYELVE (2018. december 11.) az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv módosításáról

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Nemzeti Energiastratégia 2030

1.

- *A megújulóenergia-felhasználás bővítése és az energiahatékonyság javítása*

Nemzeti Energia- és Klímaterv

1.

- *A megújulóenergia-felhasználás bővítése és az energiahatékonyság javítása*

4.4. Az éghajlatváltozás negatív hatásainak mérséklése és az azokhoz való alkalmazkodás elősegítése a technológiák és földhasználatok felülvizsgálatával

4.4.1.A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése a kármegelőzés érdekében (pl, aszály, jégesőkár, tűzkár, biotikus károk, fagykár)

4.4.2.A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása

4.4.3.A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával beleértve a művelés alá vonható vonalas vízvisszatartó létesítmények kialakítását is

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/841 rendelete (2018. május 30.) a földhasználathoz, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatású gáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az 525/2013/EU rendelet és az 529/2013/EU határozat módosításáról

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1.
   - *A hazai dekarbonizáció eszközrendszere: az üvegházhatású gázok hazai kibocsátásának csökkentésével kapcsolatos kiemelt ágazati cselekvési irányok és feladatok*
   - *Mezőgazdaság; Éghajlati eredetű károk mérséklésének lehetőségei a mezőgazdaságban*

Nemzeti Energia- és Klímaterv

1.
   - *Az üvegházhatású gázok kibocsátását legalább 40%-kal kell csökkenteni 2030-ig 1990-hez képest, azaz a bruttó kibocsátások 2030-ban nem haladhatják meg a bruttó 56,19 millió tCO2e-et, azaz a 2017-es érték 7,6 millió tCO2e-kel való csökkentése szükséges.*
   - *A mezőgazdasági kibocsátások csökkentését elsősorban a helyes mezőgazdasági gyakorlatok előírása és különféle támogatási eszközök szolgálják.*
   - *A CO2-elnyelő kapacitások fokozása érdekében – összhangban a Nemzeti Erdőstratégiával – jelentősen növeljük az erdővel és egyéb faállománnyal borított területek arányát.*

Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia 2021 (tervezet)

1.
   - *Magyarország nettó zéró ÜHG kibocsátásra, azaz klímasemlegességre törekszik 2050-re*
   - *2050-ig a dekarbonizációs követelmények és a ténylegesen bekövetkező klímamódosulások figyelembevételével az éghajlatváltozás, mint peremfeltétel teljes körű integrálása a mezőgazdasági politikákba és mezőgazdasági gyakorlatba*
   - *A mezőgazdaság ÜHG kibocsátásának csökkentése hozamnövekedést is elősegítő eszközökkel;*
   - *A mezőgazdasági eredetű ammónia kibocsátásának csökkentése 32%-kal 2030-ig;*
   - *A szénmegkötés fokozása (szén-dioxid-tárolás talajban talajok szerves szénkészletének növelésével és biomasszában);*
   - *A mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javítása, a talajzsarolás csökkentésével, valamint a szerves anyag visszapótlásával;*
   - *Növényi eredetű melléktermékek körforgásos felhasználása a talaj-erőgazdálkodásban és biomassza-alapú mezőgazdaságban;*

- *Pilot üzemek beindítása a biomassza-alapú gazdaság innovációinak bemutatására;*
- *Agrár-környezetvédelmi programokban szereplő területek nagyságának és arányának növelése az összes mezőgazdasági területből;*
- *A mezőgazdasági eredetű megújuló energia termelése a melléktermékek okszerű felhasználásával;*
- *Termelői együttműködéseken keresztül a klímavédelmi beruházások és agrotechnikai megoldások ösztönzése.*
- *A dekarbonizációs követelmények és a ténylegesen bekövetkező klímamódosulások figyelembevételével az éghajlatváltozás, mint peremfeltétel teljes körű integrálása az erdészeti politikákba.*
- *Az erdők fokozott védelme, az erdőpusztulások, erdőtüzek megelőzése, a kedvezőtlen hatások, az okozott széndioxid-kibocsátás mérséklése.*
- *A szakszerű, minőségi faalapanyagot szolgáltató erdőgazdálkodás és a faanyag minél nagyobb arányú feldolgozására képes faipar fejlesztése, a fa, mint megújítható alapanyag nagyobb arányú alkalmazása, a nagyobb energia befektetéssel, sok ÜHG kibocsátással előállított alapanyagok, termékek fával történő helyettesítése.*

Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030

1.
   - *Az erdők szerepe a szénmegkötésben, az erdők klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásának elősegítése*

4.5.1.Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről és az alkalmazkodási lehetőségekről

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs közvetlen kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1.
   - *Éghajlati eredetű károk mérséklésének lehetőségei a mezőgazdaságban*

4.6.1.Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segítő regionális adatbázisok, monitoring - és előrejelző rendszer fejlesztése

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/841 rendelete (2018. május 30.) a földhasználathoz, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatású gáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az 525/2013/EU rendelet és az 529/2013/EU határozat módosításáról

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1.
   - *Az éghajlati sérülékenység területi vizsgálatának térinformatikai megalapozása, komplex monitoringrendszer szükségessége*

*4.7.1.***Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása**

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs közvetlen kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1.
   - *Éghajlati eredetű károk mérséklésének lehetőségei a mezőgazdaságban*

2.1.SO4.4 Beavatkozási logika

Beavatkozási forma	A beavatkozás típusa	A beavatkozás kódja (tagállam) – Név	Közös kimeneti mutató
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Az éghajlattal, a környezetvédelemmel és az állatjóléttel kapcsolatos rendszerek	DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai program	O.8. Az ökorendszerekből származó támogatásban részesülő hektárok vagy számosállategységek száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	INVRE(47(1)(a)) - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, kutatás, valamint kísérleti és innovatív termelési módszerek és egyéb tevékenységek	SC28_E01_FVI_47 - Beruházások, kutatás valamint kísérleti és innovatív termesztési módszerek és egyéb tevékenységek– zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	ORGAN(47(1)(d)) - ökológiai vagy integrált termelés	SC13_G01_FVO_47 - ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	CLIMA(47(1)(i)) - Az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések	SC18_G02_FVL_47 - az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Méhészeti termékek	INVAPI(55(1)(b)) - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, valamint egyéb fellépések	SC03_E02_BEI_55 - Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy az azzal foglalkozó egységek száma
Sectoral - Bor	INVWINE(58(1)(b)) - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások a bortermesztési rendszerekben, az a) pontban foglalt beavatkozástípushoz kapcsolódó műveletek, valamint a feldolgozólétesítményekre, a borászati infrastruktúrára és a marketingstruktúrákra és -eszközökre irányuló beruházások kivételével	SC06_E05_WII_58 - Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	O.14. A környezetvédelem vagy az éghajlatváltozás területéhez kapcsolódó, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD19a_G01_AEC_70 - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	O.14. A környezetvédelem vagy az éghajlatváltozás területéhez kapcsolódó, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett

			hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása	O.17. Ökológiai gazdálkodáshoz nyújtott támogatásban részesülő hektárok vagy egyéb egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD20a_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása	O.17. Ökológiai gazdálkodáshoz nyújtott támogatásban részesülő hektárok vagy egyéb egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés	O.14. A környezetvédelem vagy az éghajlatváltozás területéhez kapcsolódó, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD27_G10_GPX_70 - Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD30_G13_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatás által érintett számosállategységek (szae) száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD31_G14_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a húshasznú szarvasmarha ágazatban	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatás által érintett számosállategységek (szae) száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD39_F06_AFM_70 - Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása	O.16. Az erdőtelepítésre és agrárerdészetre vonatkozó fenntartási kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok vagy egyéb egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD01c_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD01d_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD04b_E03_FOF_73 - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD18_I03_JGR_73 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma

RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások	O.21. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli nem termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD38_F05_AFI_73 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD40_F07_INP_73 - Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD41_F08_INN_73 - Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)	O.23. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli nem termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD42_R01_RAN_73 - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon	O.22. A támogatásban részesülő, infrastrukturális beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken	O.22. A támogatásban részesülő, infrastrukturális beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD37_F04_FRC_77 - Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása	O.31. A támogatott helyi fejlesztési stratégiák (LEADER) vagy előkészítő intézkedések száma

Áttekintés

4.1. Főszükséglet: ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése mezőgazdasági eszközökkel

A helyzetfeltárás rámutat arra, hogy a globális klíma változását az üvegház hatású gázok és a szennyezőanyagok légköri jelenléte befolyásolja legnagyobb mértékben. A mezőgazdaság a klímaváltozásnak leginkább kiszolgáltatott ágazat, a hatások időben és térben differenciáltan jelentkeznek és eltérő károkat okoznak. Magyarországon a legtöbb gazdasági szektor hozzájárul a ÜHG kibocsátás magas szintjéhez, arányaiban az energia termelése és felhasználása 72 százalékban, az ipar és a mezőgazdaság 11-11 százalékban, a hulladékkezelés pedig 5 százalékban. Az agrárgazdaság az ÜHG kibocsátás mellett ugyanakkor a termőterületeken folyó gazdálkodás eredményeképpen jelentős szénmegkötési potenciállal is rendelkezik, ami befolyásolható pozitív és negatív irányba egyaránt, az alkalmazott gazdálkodási gyakorlat függvényében. Az ÜHG kibocsátás csökkentésére összpontosító állattenyésztési és növénytermesztési gazdálkodási gyakorlatok előnyben részesítésével csökkenthető a mezőgazdaság nettó emissziós lábnyoma.

4.1.1 szükséglet: A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása: gyepterületek, nem termő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakítása, fenntartása, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztése, trágyakijuttatás megváltoztatása

A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képessége a gyepterületek, nem termő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakításával, fenntartásával, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztésével, trágyakijuttatás megváltoztatásával javítható. Az agro-ökológiai alapprogram (DP17) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, az ültetvények sorközének takarása, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása egyrészről hozzájárul a mezőgazdasági területek szénmegkötéséhez, másrészről pedig a talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása hozzájárul ahhoz, hogy csökkenjen a műtrágya-kijuttatás, csökkentve az ammónia-emissziót. Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG, RD19) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra, hozzájárulva a műtrágya-kijuttatás csökkentéséhez, ezáltal az ammónia-emisszió mérsékléséhez. Az ökológiai termelésre (RD20, SC13) vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentéséhez. A gyepterületek és a vizes élőhelyek jelenlegi kiterjedésének csökkenését igyekeznek fékezni, illetve a növekedését elősegíteni az agro-ökológiai nem termelő (RD21) és földhasználat-váltást ösztönző (RD22) beavatkozások.

4.1.2. szükséglet: Az állattartás, különösen a takarmányozás és a tartástechnológia, valamint a trágyatárolás gyakorlatának ÜHG kibocsátást csökkentő irányba történő fejlesztése

A KAP-ban tervezett állatjóléti intézkedések jelentős kiterjesztése mind az állatfajok, mind az elvárások tekintetében az állattartás fenntartható fejlesztését célozza meg, elősegítve, hogy az állattartók a kötelező elvárásoknál szigorúbb állatjóléti, higiéniai, tartási és takarmányozási előírásokat alkalmazzanak. A mezőgazdasági üzemek versenyképességének, hozzáadottérték termelésének fokozása új, innovatív és környezetbarát termesztési, tenyésztési és termelési technológiák elterjesztésének és fejlesztésének támogatása (RD30, RD31, RD01d) révén hozzájárul a mezőgazdasági üzemekben a szén-dioxid kibocsátás, valamint az energiafelhasználás csökkenéséhez.

4.2. Főszükséglet: A gazdálkodói tevékenység elkezdéséhez szükséges ismeretek hatékony átadása

A becslések azt mutatják, hogy a magyarországi földhasználati, földhasználat-változási és erdészeti szektor (LULUCF) nettó szénelnyelő volt az elmúlt évtizedben. Általánosságban az erdőterület (FL) járul hozzá a legnagyobb mértékben ehhez a nettó szén-dioxid-elnyeléshez, a vizenyős területek (WL) és a beépített területek (SE) nettó kibocsátási forrást jelentenek, míg a füves területek (GL) és a szántóföldi növénytermesztés (CL) egyes években nettó kibocsátók, míg máskor nettó elnyelők. Az erdőterületek növelése, illetve a mezőgazdasági kárkockázat csökkentésében is ökológiai megoldásként alkalmazható fásszárú borítás növelése egyaránt kívánatos irányok.

4.2.1. szükséglet: Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése

Az erdőterületek növekedésének fontos szerepe van a hazai klímaszabályozásban, amit az erdőtelepítési aktivitás biztosít a jelenlegi mezőgazdasági támogatások mellett is. A hazai erdőállomány több fafaj-csoportjának egészségi állapota romlik, kor- és fajösszetétele kedvezőtlen; az erdőfelújítások elhúzódnak, a szénmegkötő képessége csökken, ezért kiemelten fontos a versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások és az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (RD40, RD41) növelése.

4.2.2. szükséglet: ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel

Az erdőtelepítések és fásítások kialakítását és fenntartását segítő beavatkozás egyik kiemelt célja a földhasználat megváltoztatásával a klímaváltozás hatásainak csökkentése és a szén-dioxid jelentős mértékű megkötése. A helyzetfeltárás rámutatott arra, hogy Magyarországon az erdőborítottság elmarad a lehetőségektől, és ennek javítását akadályozza az erdőtelepítésben közreműködő állami intézményrendszeri kapacitások elégtelensége. A nem mezőgazdasági területek erdőtelepítési lehetőségeinek feltárására és ösztönzésére (RD38), valamint fenntartására (RD35, RD41) szolgálnak a tervezett intézkedések.

4.3. Főszükséglet: A megújuló energiafelhasználás és alkalmazás részarányának növelése az agrárágazatban, az energiahatékonyság növelése

A vidékfejlesztési politika azon intézkedései, amelyek az energiahatékonyság növelését, valamint a megtermelt megújuló energiák felhasználásának növelését eredményezik, makrogazdasági szinten a

fosszilis függőség csökkenésével, energiabiztonság növelésével, a külső energiabehozataltól való kiszolgáltatottság mérséklődésével, a külkereskedelmi mérleg és az ország versenyképességének javulásával járnak.

4.3.1. szükséglet: Megújuló energia alkalmazásának növelése az ökológiai szempontok, valamint a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembevételével (pl. energia ültetvények, invazív fajok, termálvíz-felhasználás stb.)

A megújuló energia alkalmazásának növelése a klímaadaptáció fontos eszköze, amit azonban csak az ökológiai szempontok, valamint a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembevételével (pl. energia ültetvények, invazív fajok, termálvíz-felhasználás stb.) szabad végezni. A mezőgazdasági üzemek fejlesztését szolgáló beruházások, illetve a mezőgazdasági termékek értéknövelése beavatkozások keretében szükséges támogatni azokat a fejlesztéseket, melyek célja többek közt az energetikai hatékonyság javítása, illetve a megújuló energia felhasználása, ezáltal az üzemek fenntarthatóságának fejlesztése (RD01c, RD04b, SC06, SC18). A vidéki infrastruktúra fejlesztésnek is része a megújuló energia alkalmazásának növelése (RD42, RD43, RD52).

4.3.3. szükséglet: Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten

A hatékony energiafelhasználás többek között az ÜHG kibocsátást is csökkenti, így a klímaváltozás ellen is hat, ezt leghatékonyabban üzemi szinten és technológiai célú beavatkozásokkal lehet elérni (RD01c, RD04b).

4.4. Főszükséglet: Az éghajlatváltozás negatív hatásainak mérséklése és az azokhoz való alkalmazkodás elősegítése a technológiák és földhasználatok felülvizsgálatával

Az éghajlatváltozás okozta felmelegedés és az aszály elleni védekezési, klímaalkalmazkodási lehetőség a környezettudatos vízvisszatartás és az öntözésfejlesztés, amihez még nem használjuk ki a fenntartható módon rendelkezésre álló vízhasznosítási lehetőségeket (vízszabályozás, szennyvíztisztítás), illetve a mezőgazdasági területek döntő hányadára jellemző szárazgazdálkodás esetében a földhasználat racionalizálását és a termőhely-specifikus technológiák alkalmazását is előtérbe kell helyezni.

4.4.1. szükséglet: A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése a kármegelőzés érdekében (pl, aszály, jégesőkár, tűzkár, biotikus károk, fagykár)

A kármegelőzés, így a klímaváltozás hatásainak enyhítése érdekében a negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése (pl, aszály, jégesőkár, tűzkár, biotikus károk, fagykár) fontos eszköz és ezek alkalmazására, fejlesztésére vonatkozó beruházások (SC18, SC28, RD18, RD37, RD41).

4.4.2. szükséglet: A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása

A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, az alternatív hasznosítás optimalizálása lehetővé teszi, hogy az extenzív gazdálkodás klímavédő hatását kihasználjuk (DP17, RD21, RD22, RD38, RD39).

4.4.3. szükséglet: A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával beleértve a művelés alá vonható vonalas vízvisszatartó létesítmények kialakítását is

A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítását a földhasználat váltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával lehet a tervezett intézkedésekkel elérni (DP17, RD19, RD21, RD22, RD38, RD39).

4.5. Főszükséglet: Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről és az alkalmazkodási lehetőségekről

Az agrárgazdaság klímaterhelésének enyhítését és alkalmazkodóképességét a klímaváltozáshoz döntően befolyásolja az új ismeretek és innovációk alkalmazása a termelésben, amelynek sikerét a jól képzett, legmodernebb tudással rendelkező szakemberek és precíziós gazdálkodás jelenléte biztosítja a termelésben. A klímaváltozáshoz való alkalmazkodás elősegítését és a mezőgazdasági termelés technikai hatékonyságának növelését eredményező precíziós technológia alkalmazása és szélesebb körű elterjedése

reális piaci versenyképességi tartalékot rejt magában.

4.5.1. szükséglet: Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről és az alkalmazkodási lehetőségekről

A gazdasági szereplők tájékoztatása az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről és az alkalmazkodási lehetőségekről alapvető a klímaadaptáció szempontjából (SC11, SC12, RD58, RD60).

4.6. Főszükséglet: Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segítő adatbázisok, monitoring rendszer fejlesztése

4.6.1. szükséglet: Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segítő regionális adatbázisok, monitoring - és előrejelző rendszer fejlesztése

Az adatbázisok, a monitoring - és előrejelző rendszer fejlesztése a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segíti, ezáltal a hatásainak enyhítéséhez is hozzájárul. Ezeket támogatják a tervezett beavatkozások (SC18). KAP-on kívüli tevékenység.

4.7. Főszükséglet: Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása

4.7.1. szükséglet: Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása

4.7.1. szükséglet: Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása

Az állat- és növényfajták ellenálló képességének növelése a klímaadaptáció fontos eszköze. Ezeket támogatják a tervezett beavatkozások (SC03, SC18, RD27, RD28).

2.1.SO4.5 Adott esetben az InvestEU felhasználásának indokolása (összegekkel együtt), valamint annak kifejtése, hogy az miként járul hozzá az egyedi/átfogó célkitűzés teljesítéséhez

Nem releváns.

2.1.SO4.7 Terveznek-e KAP-hozzájárulást nyújtani a LIFE programhoz? (csak a 4., 5. és 6. egyedi célkitűzés esetében)

: **Nem**

2.1.SO4.8 Az eredménymutató(k) kiválasztása

Eredménymutató(k) kiválasztása ehhez a konkrét célkitűzéshez

Eredménymutatók [Az ehhez a konkrét célkitűzéshez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.]	Célérték
R.12 - Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya	21,51 %
R.13 PR - Az állattenyésztési ágazat kibocsátásainak csökkentése Az üvegházhatásúgáz (ÜHG)- és/vagy ammóniakibocsátás csökkentésére irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek (szae) aránya, ideértve a trágyagazdálkodást	20,74 %
R.14 PR - Szén-dioxid-tárolás talajban és biomasszában A kibocsátás csökkentésére és a szén-dioxid-tárolás fenntartására vagy növelésére irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya (beleértve a következőket: állandó gyepterület, állandó kultúrák állandó növénytakaróval, vizes élőhelyeken és tőzeglápokon található mezőgazdasági földterület)	21,14 %
R.15 CU - A mezőgazdaságból, erdészetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó megújuló energia Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a bioalapú energiák termelését is beleértve (megawatt)	131,29 MW
R.16 CU - Az éghajlattal kapcsolatos beruházások A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy	2,29 %

biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya	
R.17 CU PR - Erdősített terület Erdőtelepítés, agrárerdészet és erdő-helyreállítás céljából támogatott terület, továbbá ezek bontása	16 174,00 ha
R.18 CU - Az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás	399 567 252,00 EUR
R.22 PR - Fenntartható tápanyag-gazdálkodás A tápanyag-gazdálkodás javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya	21,89 %
R.26 CU - Természeti erőforrásokhoz kapcsolódó beruházások A KAP keretében a természeti erőforrások védelméhez kapcsolódó, termelő- és nem termelőberuházásokra vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok aránya	1,20 %
R.27 CU - Környezetvédelmi vagy éghajlat-politikai teljesítmény a vidéki térségekbe irányuló beruházások révén A környezeti fenntarthatósághoz, az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben	1 811,00
R.29 PR - Az ökológiai gazdálkodás fejlesztése A KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva	5,26 %
R.30 PR - A fenntartható erdőgazdálkodás támogatása Az erdővédelemnek és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányításának támogatására tett kötelezettségvállalásokkal érintett erdőterületek aránya	6,54 %

A célok és a kapcsolódó mérföldkövek indoklása

SO4 – Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia hasznosításának terjesztéséhez

Az SO4 specifikus célkitűzéshez kapcsolódó R indikátorok értékére nagy befolyást gyakorolnak az AKG, ÖKO és AÖP beavatkozások. E támogatások esetében a gazdálkodók olyan vállalások közül választanak, amelyek környezetkímélő irányba módosítják a gazdálkodási gyakorlatukat. Az egyes vállalások több R indikátorhoz is hozzájárulnak, mivel olyan mértékben módosítják a gazdálkodási gyakorlatot, hogy az több természeti tényezőre (pl.: víz, talaj, biodiverzitás) is kihat. Példaként említhető az ökológiai gyepgazdálkodás (ÖKO) vagy a kaszálatlan terület megtartása (AKG). Ezek a vállalások egyszerre kímélik a természetet a vegyszerhasználattól, a földmunkáktól és biztosítanak élőhelyet az élővilágnak. Az ÖKO támogatás önmagában egy komplex vállaláscsomag, de az AKG és AÖP esetében is több vállalást kell a gazdálkodóknak választani, így jellemző, hogy egy adott terület a legtöbb környezeti R indikátor értékéhez hozzájárul. Az előírások egy adott R indikátorhoz való hozzájárulása esetenként eltérő területtel lett figyelembe véve, mert az egyes természeti tényezőkre (így R indikátorokra) is eltérő területi léptékben hatnak. A biodiverzitás esetében a gyakorolt hatás jelentősen túlléphet az érintett területen (pl.: 10%-os kaszálatlan terület meghagyása).

R.12 – Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz: Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya

Az R.12 indikátor átfogó célértéke: 21,51%, amely az 5 309 520 ha teljes területhez viszonyítva a 2027. évben támogatott 1 141 836 ha aránya. Az indikátor kizárólag az SO4 céljainak teljesülését méri, a jelenleg megjelölt célérték megvalósulását 6-ból 4 beavatkozás szolgálja a tervezési szakaszban.

Az indikátor célértékét önmagában kitevő egyik legjelentősebb beavatkozás az *Agro-ökológiai alapprogram* (DP17_G01_ECOS_16), amely 2024 és 2028 közötti pénzügyi években, évi azonos mértékben (860 521 ha) járul hozzá a célértékhez. A választható előírásai közül a téli talajtakarás, a

forgatás nélküli talajművelés, az ültetvények sorközének takarása, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása egyrészről hozzájárul a mezőgazdasági területek szénmegkötéséhez, másrészről pedig a talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása hozzájárul, hogy csökkenjen a műtrágya-kijuttatás, ezáltal csökkentve az ammónia-emissziót. A beavatkozás az SO4 következő három szükségletének kezelését szolgálja:

4.1.1. A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása: gyepterületek, nem termelő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakítása, fenntartása, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztése, trágyakijuttatás megváltoztatása,

·4.4.2. A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása,

·4.4.3. A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával beleértve a művelés alá vonható vonalas vízvisszatartó létesítmények kialakítását is.

Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) (RD19_G01_AEC_70) által támogatott hektárszám csak kevéssel marad el az Agro-ökológiai alapprogram által támogatott terület méretétől, és jelentős átfedésben van azzal. Az AKG általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton és levélanalízisen alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása, szerves trágya alkalmazása) hozzájárulva így a műtrágya-kijuttatás csökkentéséhez, ezáltal az ammónia-emisszió mérsékléséhez. A beavatkozás az SO4 következő két szükségletére reagál:

4.1.1. A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása: gyepterületek, nem termelő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakítása, fenntartása, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztése, trágyakijuttatás megváltoztatása.

Az *agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés* (RD22_G05_LCP_70) csak szerény mértékben járul hozzá az R.12 indikátor célértékéhez: évi 1-2 ezer ha terület részesülhet támogatásból. A beavatkozás a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek között gyeptelepítéssel, illetve vizes élőhelyek kialakításával, elősegítve így a földhasználat szénmegkötés szempontjából kedvező irányba történő változását, a szén-dioxid talajban és biomasszában történő tárolását, a talajok szerves szénkészletének növelését. A beavatkozás az SO4 következő három szükségletének kezelését szolgálja:

·4.1.1. A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása: gyepterületek, nem termelő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakítása, fenntartása, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztése, trágyakijuttatás megváltoztatása,

·4.4.2. A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása,

·4.4.3. A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával, beleértve a művelés alá vonható vonalas vízvisszatartó létesítmények kialakítását is.

Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése (RD28_G 11_GPI_70) révén évi 30 260 hektár támogatott területtel lehet számolni a 2024 és 2027-es pénzügyi évek között, így e beavatkozás R.12 indikátor célértékéhez való hozzájárulása a többi beavatkozáshoz képest jóval szerényebb. Ugyanakkor ez nem azt jelenti, hogy a beavatkozásnak önmagában nincs létjogosultsága. Az élőhelyi és faji diverzitáson kívül a biológiai sokféleség kulcsfontosságú eleme a genetikai diverzitás megőrzése, melynek mind mező-, mind erdőgazdálkodási szempontból kiemelt jelentősége van, különösen a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás fényében. A génmegőrzés, a tájfajták, a rég honosult állatfajták és a tájgazdálkodás jó kiinduló pontja lehet klímaadaptív fajták kifejlesztésének. A beavatkozás az SO4 specifikus célkitűzés 4.7.1. „Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása” szükséglet kezelését szolgálja.

Az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések – zöldség-gyümölcs (SC18_G02_FVL_47) és az Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása (SC28_E01_FVI_47) beavatkozások tervértékkel nem bírnak, tényértéken azonban a későbbiekben hozzájárulnak majd az R.12 indikátorhoz.

R.13 PR – Az állattenyésztési ágazat kibocsátásainak csökkentése: Az üvegházhatásúgáz- és/vagy ammónia-kibocsátás csökkentésére tett, támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek (szae) aránya, ideértve a trágyagazdálkodást

Az R.13 indikátor célértékéhez két beavatkozás járul hozzá. Ezek közül az indikátor értékére nézve jelentősebb az *Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban* (RD30_G13_AWC_70), amelynek keretében 327 ezer számosállategység kerül támogatásra, a 2026-os és a 2027-es pénzügyi évben. Az RD31_G14_AWC_70 – *Állatjóléti támogatások a húshasznú szarvasmarha ágazatban* beavatkozás ennekk közel felével, 180 000 SZÁE értékben járul hozzá (azonos években) az indikátorhoz. A célérték meghatározása mindkét beavatkozás esetében független szakértők által készített háttérszámításon alapszik.

A hazai tejelő, illetve húshasznú szarvasmarha állományok általános jólétét, élhetőbb körülményeit a tartástechnológia és a takarmányozás határozzák meg, ezért ezen a két területen különösen indokolt olyan állatjóléti kötelezettségeket, vállalásokat alkalmazni, amelyek az állatok tartási és takarmányozási, összességében pedig az életkörülményeit érdemben javítják. Az ilyen irányú kötelezettségvállalás megvalósítása azonban jelentős jövedelem kieséssel jár, amelyet kompenzálni szükséges.

A beavatkozások az SO4 specifikus célkitűzés 4.1.2. „ÜHG és ammónia kibocsátás csökkentése az állattartás technológiai fejlesztésével” szükséglet kezelését szolgálják.

R.14 PR – Szén-dioxid-tárolás talajban és biomasszában: A kibocsátás csökkentésére, vagy a szén-dioxid-tárolás fenntartására vagy növelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya (beleértve a következőket: állandó gyepterület, állandó kultúrák állandó növénytakaróval, vizes élőhelyeken és tőzeglápokon található mezőgazdasági földterület)

Az R.14 indikátor átfogó célértéke: 21,14%, amely az 5 309 520 ha teljes területhez viszonyítva 2024-ben még 894 285 ha , majd 2027-ben már 1 122 174 ha támogatását jelenti. Az indikátor kizárólag az SO4 céljainak teljesülését méri, amelynek megvalósulását 4 beavatkozás szolgálja a tervértékek tekintetében.

Az R.14 indikátor célérték megvalósulását elsősorban *Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG - RD19_G01_AEC_70)* szolgálja, amelynek keretében 2023-2027 között egységesen évi közel 786 ezer ha terület kap támogatást. Kiemelendő még a *Agro-Ökológiai Alapprogram* (DP17_G01_ECOS_16) beavatkozás által érintett területek nagysága is, amelynek révén 2024-2028 között évente egységesen közel 645 ezer ha részesül támogatásban. Az AÖP által érintett terület azonban jelentős átfedésben van az AKG által lefedett területtel, így az indikátor célértékét nem növeli meg nagy mértékben, csakúgy mint a szerény hozzájárulást (pár ezer ha 2026-tól) felmutató *Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés* (RD22_G05_LCP_70) sem. A felsorolt 3 beavatkozás részletesen bemutatásra került már az R.12 indikátor esetében (lásd ott).

Számottevő részt vállal a célértékből még az *Ökológiai gazdálkodás támogatása* (RD20_G02_ORT_70) is, amelynek révén évente egységesen több mint 108 ezer ha terület jut támogatáshoz 2024-2027 között. A célérték meghatározása független szakértők által készített háttérszámításon alapszik. A hazai ökogazdálkodási akciótervben meghatározott területnövekedés elérésének érdekében cél a beavatkozásban pályázó minden kedvezményezett bevonása a programba. Az Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések, valamint az Ökológiai gazdálkodás támogatása az Agrár-ökológiai alapprogrammal együtt és azzal összhangban került kialakításra. Az egyes előírások során különös gondot fordított arra Magyarország, hogy az egyes támogatási programok egymás hatását környezeti szempontból felerősítsék. Az egyes vállalások úgy kerültek meghatározásra, hogy azok teljes mértékben lefedjék a művelt területeket és ahol az egyik támogatás már nem tud megjelenni, ott a másik be tudjon kapcsolódni, és a gazdálkodók annak megfelelően tudjanak gazdálkodni. A beavatkozás célja a konvencionális területek ökológiai művelés alá vonásának ösztönzése és az ökológiai művelésbe vont területeken a gazdálkodási mód fenntartása. Az ökológiai gazdálkodás többek között védi és javítja a talaj biológiai állapotát. A beavatkozás az SO4-hez kapcsolódóan az 4.1.1. A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása: gyepterületek, nem termő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakítása, fenntartása, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztése, trágyakijuttatás megváltoztatása szükséglet kezelését szolgálja.

R.15 – A mezőgazdaságból, erdészetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó megújuló

energia: Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a biomassza-alapú energiák termelését is beleértve (MW)

Az R.15 indikátor kumulált célértéke 131,29 MW, amelynek elérése 2029-re tervezett, az időszak második felében erőteljesebb felfutással számolva. A célérték közel 50%-nak teljesülése 2027-re várható. Az indikátor célértékhez hozzájáruló 5 beavatkozás közül a *Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása* (RD01c_E01_FRM_73) és a *Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon* (RD42_R01_RAN_73) adja az indikátorérték döntő hányadát. Ezen kívül a célértékhez hozzájárul még szerényebb mértékben (összességében a célérték kevesebb, mint 10%-át kitevő) következő három beavatkozás is: a *Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása* (RD04b_E03_FOF_73), a *Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért* (RD52_R12_BIC_77) és a *Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban* (SC06_E05_WII_58). Az indikátorhoz – rögzített célérték nélkül, majd tényértéken – járul hozzá a *Termelői szervezetek támogatása a zöldség-gyümölcs ágazatban* (SC28_E01_FVI_47), ill. a *LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása* (RD57_R15_LDR_77) beavatkozások. Az R.15 indikátor beavatkozásai a következő, SO4 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekre reagálnak:

·4.3.1. Megújuló energia alkalmazásának növelése az ökológiai szempontok, valamint a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembevételével (pl. energia ültetvények, invazív fajok, termálvíz-felhasználás stb.),

·4.3.3. Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten,

·4.4.1. A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése a kármegelőzés érdekében (pl., aszály, jégesőkár, tűzkár, biotikus károk, fagykár).

R.16 – Az éghajlattal kapcsolatos beruházások: A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya

Az R.16 indikátor kumulált célértéke 29,1%, amely 7.540 – duplikációtól mentes – kedvezményezett gazdaságot jelent, az összes, 241.000-hez viszonyítva. . Az indikátor célértékéhez hozzájáruló beavatkozások kedvezményezettjei között minimális átfedések várhatók (összességében 10%). Az indikátor felfutása az időszak végére várható: 2027-2029-ben éves szinten közel háromszor annyi kedvezményezettre lehet majd számítani, mint 2025-2026-ban.

Az indikátor célértékhez hozzájáruló 9 beavatkozás közül a célérték több mint felét adó *Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása* (RD01c_E01_FRM_73) mellett a *Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon* (RD42_R01_RAN_73) és az *Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása* (RD38_F05_AFI_73) beavatkozások emelhetőek még ki a megközelítőleg 20%-os hozzájárulásukkal. Ezen kívül a célértékhez hozzájárul még szerényebb mértékben (összességében a célérték ~11%-át kitevő) következő három beavatkozás is: *Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása* (RD04b_E03_FOF_73), *Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken* (RD43_R02_LOC_73). Az indikátorhoz – rögzített célérték nélkül, majd tervértéken – járulnak hozzá *Az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések a zöldség-gyümölcs ágazatban* (SC18_G02_FVL_47), *Termelői szervezetek támogatása a zöldség-gyümölcs ágazatban* (SC28_E01_FVI_47)). Az indikátor beavatkozásai a következő, SO4 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekre reagálnak:

·4.2.2. ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel

·4.3.1. Megújuló energia alkalmazásának növelése az ökológiai szempontok, valamint a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembevételével (pl. energia ültetvények, invazív fajok, termálvíz-felhasználás stb.),

·4.3.3. Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten,

·4.4.1. A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése a kármegelőzés érdekében (pl., aszály, jégesőkár, tűzkár, biotikus károk, fagykár).

4.4.2. A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása

4.4.3. A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás ösztönzésével

·4.6.1. Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segítő regionális adatbázisok, monitoring - és előrejelző rendszer fejlesztése

·4.7.1. Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása

R.17 PR – Erdősített terület: Erdőtelepítés, agrárerdészet és erdő-helyreállítás céljából támogatott terület, továbbá ezek bontása

Az indikátor átfogó célértéke 16 174 ha, amely tervezetten a 2025-2028 közötti 4 pénzügyi évben, egyenletes eloszlásban fog realizálódni.

A célérték 94%-át (15 000 ha) az *Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása* (RD38_F05_AFI_73) adja, amely a következő, SO4 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekre reagál:

·4.2.2. ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel,

·4.4.2. A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása,

·4.4.3. A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával beleértve a művelés alá vonható vonalas vízvisszatartó létesítmények kialakítását is.

A célértéket kiegészítő *Agro-ökológiai nem termelő beruházások* (RD21_G04_LCI_73) a következő, SO4 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekre reagálnak:

·4.1.1. A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása: gyepterületek, nem termő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakítása, fenntartása, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztése, trágyakijuttatás megváltoztatása,

·4.4.2. A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása,

·4.4.3. A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával beleértve a művelés alá vonható vonalas vízvisszatartó létesítmények kialakítását is.

R.18 – Az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás: Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás

Az indikátor értékét – érintve az SO4 esetében is releváns beavatkozásokat – az SO6 és az SO8 tárgyalja.

R.22 PR – Fenntartható tápanyaggazdálkodás: A tápanyaggazdálkodás javítására vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya

Az R.22 indikátor átfogó célértéke: 21,89%, amely (az 5 309 520 ha teljes területhez viszonyítva) fokozatos felfutást követően 2026-ra közel 1,2 millió hektár támogatását jelenti évente. A cél elérését két beavatkozás támogatja. Az célértékhez a jelentősebb hozzáadott értéket képviseli az *Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések* (RD19_G01_AEC_70), e mellett hasonlóan fontos a célérték elérésében az *Agrár-ökológiai alapprogram* (DP17_G01_ECOS_16). Az egyes előírások során különös gondot fordított arra Magyarország, hogy az egyes támogatási programok egymás hatását környezeti szempontból felerősítsék. A vállalások úgy kerültek meghatározásra, hogy azok teljes mértékben lefedjék a művelt területeket és ahol az egyik támogatás már nem tud megjelenni, ott a másik be tudjon kapcsolódni és a gazdálkodók annak megfelelően tudjanak gazdálkodni.

A beavatkozások a következő, SO4 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekre reagálnak:

·4.1.1. A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása: gyepterületek, nem termő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakítása, fenntartása, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztése, trágyakijuttatás megváltoztatása,

·4.4.2. A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása,

·4.4.3. A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával beleértve a művelés alá vonható vonalas

vízvisszatartó létesítmények kialakítását is.

R.26: Természeti erőforrásokhoz kapcsolódó beruházások: A KAP keretében a természeti erőforrások védelméhez kapcsolódó, termelő és nem termelőberuházásokra vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok aránya

Az R.26 indikátor számlálója a 2025-2028 pénzügyi évek között 3 300-ra nő, az érintett gazdaságok száma az első két évben dinamikusabban, utána szerényebben növekszik, végül a gazdaságok teljes körének 1.37 %-a lesz érintett természeti erőforrásokhoz kapcsolódó beruházások által. A célérték elérését elsősorban két beavatkozásnak köszönheti, az *Agro-ökológiai nem termelő beruházások* (RD21), illetve az *Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása* (RD38) az érintett gazdaságok több mint 90%-át biztosítja. További, az R.26 értékéhez hozzájáruló beavatkozások a *Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás* (RD12) és a *Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében* (RD01d). Az SC28-as beavatkozás tervértéken nem, majd tényértéken növeli az indikátor értékét.

Az R.26-hoz tartozó beavatkozások közel minden SO4-es főszükségletet érintenek:

4.1.1. A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása

4.1.2. ÜHG és ammónia kibocsátás csökkentése az állattartás technológiai fejlesztésével

4.2.2. ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel

4.3.1. Megújuló energia alkalmazásának növelése a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével

4.4.1. A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése

4.4.2. A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata

4.4.3. A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás ösztönzésével

4.6.1. Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segítő regionális adatbázisok fejlesztése

4.7.2. Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása

R.27 – Környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény a vidéki térségekbe irányuló beruházások révén: A környezeti fenntarthatósághoz hozzájáruló műveletek száma, valamint az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok megvalósítása a vidéki térségekben

Az R.27 indikátor kumulált célértéke: 1 675 támogatott művelet, amelynek elérése 2028-ra várható, haranggörbe jellegű lefutással (2025-ben éri el a maximumot 529 művelettel).

A célérték elérését támogató 7 beavatkozásból egy emelkedik ki: a célérték közel 90%-át adó, *Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)* (RD41_F08_INN_73).

A 7 érintett beavatkozás a következő, SO4 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekre reagál:

·4.2.1. Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése,

·4.2.2. ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel,

·4.4.1. A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése a kármegelőzés érdekében (pl, aszály, jégesőkár, tűzkár, biotikus károk, fagykár),

·4.4.2. A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása,

·4.4.3. A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával beleértve a művelés alá vonható vonalas vízvisszatartó létesítmények kialakítását is,

·4.7.1. Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása.

R.29 PR – Az ökológiai gazdálkodás fejlesztése: A KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva

Az indikátor éves célértéke: 5,26%, amely az 5 309 520 ha teljes területhez viszonyítva 2024-2027 közötti 4 évben 280 ezer hektárnyi terület támogatását jelenti évente. Az indikátor célértékét az *Ökológiai gazdálkodás támogatása* (RD20_G02_ORT_70) adja egymagában, amelyet kiegészíthet – rögzített

célérték nélkül – az *Ökológiai vagy integrált termelés a zöldség-gyümölcs ágazatban* (SC13_G01_FVO_47) beavatkozás.

A két érintett beavatkozás az SO4 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletek közül a 4.1.1. A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása: gyepterületek, nem termő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakítása, fenntartása, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztése, trágyakijuttatás megváltoztatása szükségletre reagál.

R.30PR – A fenntartható erdőgazdálkodás támogatása: Az erdővédelemnek és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányításának támogatására tett kötelezettségvállalásokkal érintett erdőterületek aránya

Az indikátor célértéke 6,54%, amely 127 ezer hektár erdőterületet jelent. Minden évben növekszik a célértékhez képest érintett hektárok aránya, a célértéket majd 2029-ben éri el a mutató. Az R.30 egy beavatkozása kapcsolódik az SO4 specifikus célkitűzés szükségleteihez: az RD39_F06_AFM_70 - Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása beavatkozás, amely a célérték harmadára van hatással. A beavatkozás kifejezetten az SO4-hez tartozó 4. főszükségletre reagál: A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása (4.4.2) mellett a talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával, beleértve a művelés alá vonható vonalas vízvisszatartó létesítmények kialakítását is (4.4.3.) szükségletekhez tud érdemben hozzájárulni.

2.1.SO4.9 A pénzügyi támogatás indokolása

A 4., 5. és 6. specifikus cél az ajánlások teljesítése, illetve a megfelelő pénzügyi allokáció biztosítása szempontjából nem választható szét. A három SO-hoz köthető intézkedésekkel összességében a 93. cikkben foglalt kötelezettségünknek eleget teszünk. A három SO célkitűzéseihez az összes többi SO egyes intézkedései is hozzájárulnak, így a környezethez köthető források a terv kereteinek egyik legjelentősebb részét teszik ki.

A vonatkozó ajánlások:

- A biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és visszafordítása, hozzájárulva az EU zöld megállapodásának magas biodiverzitású tájelemekkel kapcsolatos céljaihoz.
- A mezőgazdaság felkészítése a vízgazdálkodást érintő kihívásokra.
- A tápanyag-gazdálkodás hatékonyságának növelése a veszteségek, valamint a talaj-, lég- és vízszennyezés csökkentése érdekében, a csökkentést célzó intézkedéseken keresztül, ezáltal elősegítve a zöld megállapodás tápanyagveszteség csökkentésére vonatkozó célkitűzésének elérését.
- Az EU zöld megállapodásának ökológiai gazdálkodással kapcsolatos célkitűzéséhez való hozzájárulás.
- Az éghajlatváltozás mérséklését szolgáló gyakorlatok és az ahhoz való alkalmazkodást célzó eszközök támogatása.

Az ajánlások teljesítésére a tervben biztosított pénzügyi keret elegendő, amelyet a 3. és 5. fejezetek vonatkozó részei támasztanak alá.

2.1.SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével

2.1.SO5.1 A GYELV-elemzés összefoglalása

2.1.SO5.1.1 Erősségek

E.1. Jelentős, a nagy folyókhoz kapcsolódó felszíni és parti szűrésű vízkészletek, valamint hasznosítható felszín alatti vízkészletek állnak rendelkezésre

E.2. Táji vízvisszatartást lehetővé tevő domborzati, mikrodomborzati adottságok megléte, helyenként mozaikos tájszerkezet [SO/3.1]

E.3. Az EU-s átlaghoz képest alacsonyabb foszformérleg

E.4. A támogatott mezőgazdasági művelés alatt álló területek 87 százalékán kötelező a talajmintavételen alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése

E.5. Egyetemi végzettségű talajszakértők végzik a talajvédelmi tervezést és engedélyeztetést

E.6. Elfogadásra került az Országos Levegőterhelés-csökkentési Program Mezőgazdasági Alprogramja

E.7. Egyetemi végzettségű növényorvosok felügyelete mellett végzett növényvédelmi tevékenység

E.8. Magas színvonalú növényvédelmi előrejelzés működik, amely lehetővé teszi a megelőző jellegű, környezetkímélőbb védekezést

E.9. Országos levegőterhelés-csökkentési program elfogadása és kiterjesztése a mezőgazdasági szektorra (Bizottság (EU) 2018/1522 végrehajtási határozata)

2.1.SO5.1.2 Gyengeségek

Gy.1. Meglévő, bár elhanyagolt állapotú és hatékonyságú kiépített öntözőrendszerek [SO5/2.1]

Gy.2. A felszíni vizeink nagy része és a sekély felszín alatti vizeknek is közel fele nem felel meg a Víz Keretirányelv által előírt állapotnak, a magas nitrátkoncentrációjú vizek aránya nőtt [SO5/2.1]

Gy.3. Területspecifikus tervezési ismeretek hiánya

Gy.4. Az aszálynak, belvíznek és árvíznek kitett területek aránya magas [SO5/2.1]

Gy.5. Mezővédő erdősávok, víz-pufferorientált erdősávok, meliorációs eljárások és belvízlevezető csatornák vízvisszatartásra történő átalakításának hiánya, hatékony vízgazdálkodással érintett mezőgazdasági földterület kis aránya [SO5/1.2], [SO5/2.2], [SO5/2.3], [SO5/3.1]

Gy. 6. Mezővédő erdősávok, víz-pufferorientált erdősávok erőteljes csökkenése az utóbbi 15 évben [SO5/1.2], [SO5/2.2]

Gy.7. Talajélet, talajszerkezet és talajminőség romlása a jelenlegi gazdálkodási gyakorlatok hatására [SO5/1.1]

Gy.8. Mezőgazdasági talajok tápanyagegyensúlyának sérülékenysége és erőteljes tápanyaghiány [SO5/1.1]

Gy.9. Új és korszerű növényvédő szerek kijuttatásáról, ÜHG, légszennyezők és szálló por kibocsátáscsökkentési eljárásairól, helyes tápanyag-gazdálkodásról és komposztálásról szóló tudásátadási beavatkozások nem elérhetőek a termelők és szaktanácsadók számára [SO5/7.1]

Gy.10. Magyarország egyelőre nem teljesíti teljes mértékben az ammónia és egyéb légszennyező anyagok kibocsátás-csökkentésére vonatkozó vállalt kötelezettségét. [SO5/4.1], [SO5/4.2]

Gy.11. Nincsenek jelenleg olyan mezőgazdasági szaktanácsadók, akik ÜHG és levegőszennyező anyag csökkentésben tudnának integrált szemléletű tanácsot adni [SO5/7.2]

Gy.12. Egységes monitoringrendszer és nyilvántartás még nem létezik az adott témában; a termelőktől beérkező adatok mindig az adott támogatási feltételrendszer szerint érhetők el

Gy.13. A hazai műtrágya-kijuttatás elsősorban az olcsóbb nitrogén műtrágyákon alapszik, pl. karbamid, amely magas ammóniaemissziós értékkel rendelkezik

Gy.14. Integrált és környezettudatos növényvédelmi technológiák és az azokon alapuló szaktanácsadási rendszer sem európai, sem tagállami szinten még nem áll rendelkezésre a drasztikus növényvédőszer-

kivonások élelmiszer-biztonsági és gazdasági hatásainak mérséklésére, különösen a kontinentális klíma gabonatermesztése és a kiskultúrák esetében [SO5/5.1], [SO5/5.2]

Gy.15: A mezőgazdasági termelők között kevés megfelelő ismeret az agrár-erdészeti rendszerek által nyújtott erőforrás-védelmi előnyökről

Gy. 16. Az OVGT keretében létrehozott Nemzeti Aszálystratégiát a Parlament nem fogadta el, az aszálykárok csökkentésére nem készült intézkedési terv

Gy. 17. Az öntözést szolgáló illegális vízkivétel relatíve nagy aránya [SO5/2.1]

2.1.SO5.1.3 Lehetőségek

L.1. A VKI által előírt vízgyűjtő-gazdálkodási tervek és az azokban foglalt intézkedési javaslatok felülvizsgálata

L.2. Fenntartható csapadék- és belvízgazdálkodás elterjedése (vízvisszatartást támogató agrotechnikák, táblán belüli vízvisszatartás, bel- és csapadékvizek összegyűjtése és beszivárogtatása arra alkalmas területeken)

L.3. Erősödik a vízmegtartó szemlélet a vízgazdálkodási ágazatban

L.4. A területi vízvisszatartás adminisztrációs terheinek csökkentése, a szabályozottság felülvizsgálata, engedélyezési eljárások egyszerűsítése

L.5. A főművi vízilétesítmények és elosztórendszerek fejlesztése tovább erősödik az öntözésfejlesztésben

L.6. Javul az erőforrás-hatékonyság, előtérbe kerül a differenciált, takarékos és okszerű inputanyag-kijuttatás és -felhasználás, az ÜHG, légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése a növénytermesztésben és az állattenyésztésben (pl. takarmányozás- és tartástechnológia, trágyatárolás és -kezelés fejlesztése, különös tekintettel a digitalizációra) [SO5/4.2], [SO5/7.3]

L.7. Elterjednek a talajok szervesanyag-megkötését segítő kíméletes agrotechnológiák (pl. forgatás nélküli és talajtakaráson alapuló eljárások) (szakértői megállapítás)

L.8. Meglévő adatbázisok integrálása (pl. DAS, Kockázatkezelési adatbázis, Vizek, Aszálymonitoring, Belvíztérképek, Talajweb, nemzeti laboratórium hálózat [SO5/6.1], [SO5/7.3]

L.9. Uniós és nemzeti kutatási, innovációs és tudásátadási rendszer létrehozása az agroökológiai, azaz az alacsony környezetterhelésű mezőgazdasági gyakorlat széles körű elterjesztésére [SO5/7.3]

L.10. Ezen belül kiemelt kutatási, innovációs és tudásátadási program indítása a mikotoxinok elleni és a kiskultúrás környezettudatos növényvédelmi gyakorlatok kidolgozására [SO5/7.3]

L.11. A fás szárú kultúrák vízvédelmi, talajvédelmi és mikroklimatikus szempontból is kedvező hatással vannak a mezőgazdasági művelésben álló földterületekre

L.12. Szennyvíziszap, szennyvíziszapkomposzt, termékké nyilvánított szennyvíziszapkomposzt, kotrási iszapok és tisztított szennyvíz hasznosítása mezőgazdasági felhasználásának K+F tevékenysége [SO5/1.3]

L.13. A korszerű emissziócsökkentésre koncentráló intenzív állattartás fajlagos környezetterhelése (pl. vízigény és területlekötés) mérsékelhető

L.14. A talaj vízraktározási képességének jobb kihasználását segítő és a talajok szervesanyag-megkötését elősegítő agrotechnológiai módszerek és a természetes vízmegtartó megoldások elfogadottsága nő a gazdálkodók és a szakpolitika részéről is

L.15. Javul az erdők egészségi állapota és korösszetétele

L.16. A termelők nyitottak a korszerű, de gazdaságos trágyakezelési módszerek alkalmazására, ami elősegíti a szerves trágyák előnyben részesítését a műtrágyákkal szemben [SO5/1.1]

L.17. Az ammónia- és ÜHG-csökkentésre alkalmas alternatív, hazai fejlesztésű termékek kutatása szükséges, amellyel költséghatékony megoldások javasolhatók a termelőknek

L.18.Magas színvonalú tápanyag-gazdálkodási tanácsadás és hazai fejlesztésű digitális eszközök állnak rendelkezésre

L.19. A magyarországi erdők, illetve a mezőgazdasági területek közé ékelődő fásítások, mind talajvédelmi, mind vízvédelmi, mind levegővédelmi szempontból egyértelműen pozitív hatásúak

2.1.SO5.1.4 Fenyegetések

F.1. F.1.Megújuló (vagy rendelkezésre álló) vízkészletek csökkenése

F.2.Öntözésre rendelkezésre álló vízkészletek szűkülése a felszín alatti vízkészletek csökkenése, illetve a felszíni vizek nem megfelelő ökológiai állapota miatt

F.3.A vízkivétel (mezőgazdaság+ivóvíz) a víztestek nagy részét fenyegeti

F.4.A felszíni vizekre a mezőgazdaság a víztestek megváltoztatásával nagy nyomást gyakorol

F.5.Vízminőség romlása belvizek bevezetése és a tápanyagszennyezés miatt

F.6.Víz általi talajerózió veszélyeztetettség nő

F.7.A vízfolyások vízgyűjtőjének magasabb fekvésű területein fokozódik az intenzív mezőgazdasági művelés, eltűnnek a gyep- és erdőterületek, fokozódnak a talajdegradációs folyamatok

F.8.Területi vízvisszatartás megvalósításának késlekedése tulajdonosi ellenérdekeltségek, valamint az együttműködés, a koordináció és az eszközrendszer hiányosságai miatt

F.9.A klímaváltozás negatív hatásai a természeti erőforrások minőségi és mennyiségi állapotára

F.10.Környezetvédelmi követelmények teljesítésének nehézsége a kisgazdaságok számára

F.11.A megújuló energiatermelés szükségletének mezőgazdasági melléktermékekkel történő fokozott kielégítésével felgyorsulhat a talajok szervesanyag-tartalmának lebomlása és a levegőszennyezés mértékének növekedése

F.12.Bizonyos légszennyező anyagok és az ÜHG-kibocsátás nyomon követésére konkrét mérőműszerek hiányában nemzetközi becslési módszereket alkalmazunk, amelyek nemveszik figyelembe az egyéni tagállami, alternatív módszereket

F.13. A növénytermesztés és állattenyésztés szétválásával a mezőgazdasági területek szervestrágyázása nem megoldott, mert a növénytermesztő nem érdekelt a magasabb fajlagos költségű és szigorúbb előírásokkal rendelkező szervestrágya-kijuttatásban

F.14.A növényvédelmi, tápanyag-gazdálkodási, károsanyag-kibocsátási (akár állattenyésztés, pl. takarmányozás) kötelezettségvállalásokat csak akkor hajlandóak megfizetni a termelők, ha az támogatási feltétel

F.15.A növényvédőszer-kivonások a hazai termelés költségeinek növekedését jelentik, ami versenyhátrányt jelent a harmadik országokkal szemben

F.16.A Víz Keretirányelv (VKI) 2027-es, illetve az NDS és a F2F stratégiák 2030-as céljainak nem elérése

F.17. A mezőgazdasági diffúz szennyezés a felszíni vizek 36%-át, a tápanyagszennyezés a felszín alatti vizek 39%-át, a kémiai szennyezés ezek 8%-át érinti

2.1.SO5.1.5 Egyéb megjegyzések

Nem releváns.

2.1.SO5.2 Igényfelmérés

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben
2.1.4	Vízhiány kezelése a szántóföldi növénytermesztésben	1	Igen
5.1.1	Üzemszintű talajerő- és tápanyag-gazdálkodás kialakítása	1	Igen
5.1.2	A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása	1	Igen
5.1.3	Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása	1	Igen
5.1.4	Termőföld védelem agrár-erdészeti rendszerekkel	2	Igen
5.1.5	Szennyvíz/iszap, élelmiszerhulladék és biomassza újrahasznosítás a tápanyag	2	Nem

	utánpótlásban		
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Igen
5.2.2	Hullámtereken megfelelő növényzet kialakítása (invazív fajok, háttér-szennyezés)	2	Igen
5.2.3	Vizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása	2	Igen
5.3.1	Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	1	Igen
5.3.2	Szárazságtűrő növényfajták termesztésbe állítása	1	Nem
5.4.1	A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése	3	Igen
5.4.2	Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése	2	Igen
5.5.2	Integrált környezetbarát növényvédelem	1	Igen
6.3.2	A folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése	1	Igen

A szükségletfelmérésre vonatkozó egyéb megjegyzések.

Nem releváns

2.1.SO5.3. Azon, a KAP-rendelet XI. mellékletében említett jogi eszközökön alapuló releváns nemzeti tervek (vagy elemeik) azonosítása, amelyeket a KAP-tervekben az ezen egyedi célkitűzésre vonatkozó igényfelmérés elkészítéséhez figyelembe vettek.

<u>Szükségletek</u>

5.1. Talajok állapotának javítása, védelme, fenntartható használata

5.1.1.A talajok valós tápanyagszolgáltató-képességén (talajvizsgálat) és a növények valós igényén alapuló precíziós, üzemszintű talajerő- és tápanyag-gazdálkodás kialakítása.

<u>XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok</u>

·Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)

·A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv);

<u>Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései</u>

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1.
   - *A mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése*

Országos Levegőterhelés-csökkentési Program *Mezőgazdasági Alprogram*

1.
   - *A tápanyag-gazdálkodás gyakorlati alkalmazásának elősegítése*

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)*

1.
   - *A mezőgazdaságban használt termés és teljesítménynövelő szerek által okozott környezetterhelés jelentős csökkentése.*

Talajvédelmi Cselekvési Terv

1.

- *A gazdálkodók tudatos, környezetkímélő szemléletet követő talajhasználata által - többek között – növekedjen a talajok szervesanyag tartalma, javuljon a tápanyag szolgáltató képessége, csökkenjen a felhasznált műtrágyák mennyisége, illetve erősödjön az erózióvédelem, mellyel megelőzhető a felszíni vizek mezőgazdasági eredetű foszfátterhelése is.*

5.1.2.A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása ezt gátló technológiák (pl. pillangósok arányának növelése a vetésforgóban), illetve készítmények (pl. N-inhibitorok, mikrobiológiai készítmények) alkalmazásának elősegítésével hozzájárulva mindezzel a műtrágyahasználat és a növényvédőszer-használat csökkentéséhez.

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)

A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv)

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Nitrát Cselekvési program (27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről és 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről)

1.

- *A vízminőség megóvása a talajt és a felszíni vizeket érő mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéstől, méghozzá a helyes gazdálkodási gyakorlatok alkalmazásának ösztönzésével*

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1.

- *A mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése*

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)

1.

- *A mezőgazdaságban használt termés és teljesítménynövelő szerek által okozott környezetterhelés jelentős csökkentése.*

Talajvédelmi Cselekvési Terv

1.

- *A gazdálkodók tudatos, környezetkímélő szemléletet követő talajhasználata által - többek között – növekedjen a talajok szervesanyag tartalma, javuljon a tápanyag szolgáltató képessége, csökkenjen a felhasznált műtrágyák mennyisége, illetve erősödjön az erózióvédelem, mellyel megelőzhető a felszíni vizek mezőgazdasági eredetű foszfátterhelése is.*

5.1.3.A degradált talajok helyreállítása, ide értve a talajok szervesanyag tartalmának helyreállítását, a talajok vízgazdálkodási tulajdonságainak javítását és a nyomelem pótlást, valamint a talajok erózió és

defláció elleni védelmét;

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)

A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv)

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1.

- *Talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése*

Talajvédelmi Cselekvési Terv

1.

- *A gazdálkodók tudatos, környezetkímélő szemléletet követő talajhasználata által - többek között – növekedjen a talajok szervesanyag tartalma, javuljon a tápanyag szolgáltató képessége, csökkenjen a felhasznált műtrágyák mennyisége, illetve erősödjön az erózióvédelem, mellyel megelőzhető a felszíni vizek mezőgazdasági eredetű foszfátterhelése is.*

5.1.4.Termőföld-védelmi célú agrár-erdészeti rendszerek elterjesztése (pl. fás szárú kultúrák talajvédelmi, vízvédelmi vagy levegő-minőség védelmi célú telepítése, mezővédő sávok kialakítása)

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1.

- *Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése,*
- *Ivóvízbázisok védelmét szolgáló intézkedések (védőterületek, pufferzónák)*

Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030

1.

- *Az erdőgazdálkodási funkciók fenntartható fejlesztése, erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének bővítése: kiemelten az agrár-erdészeti rendszerek, a faanyag tovább feldolgozása, és a lokális biomassza energetikai hasznosítás által („bio-gazdaság”)*

5.1.5.A körforgásos szemléletmód jegyében a tisztított szennyvíz, és - iszap, valamint a mederiszap és az abból készült komposzt, továbbá az élelmiszerhulladék és/vagy biomassza újrahasznosítás lehetőségeinek megteremtése és ösztönzése a tápanyagutánpótlásban

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1.

- *A szennyvíziszap mezőgazdasági hasznosítása,*
- *Vízfolyásokon és állóvizekben felhalmozódott iszap és mederbeli növényzet egyszeri eltávolítása, hasznosítása*

5.2.A felszíni és a sekély felszín alatti vizek ökológiai és kémiai állapotának javítása

5.2.1.Felszíni és felszín alatti vizeink, vízbázisaink fenntartható használata, a mezőgazdasági eredetű szennyezésektől, illetve terhelésektől való védelme.

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)

A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv);

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1.

- *A mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése*
- *Víztakarékos és zöld energia megoldások alkalmazása a növénytermesztésben*

A Nemzeti Vízstratégiában (Kvassay Jenő Terv) szereplő hosszú távú célok:

1.

- *A vizek állapotának fokozatos javítása, a jó állapot/potenciál eléréséig*

Nitrát Cselekvési program (27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről és 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről)

1.

- *A vízminőség megóvása a talajt és a felszíni vizeket érő mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéstől, méghozzá a helyes gazdálkodási gyakorlatok alkalmazásának ösztönzésével*

5.2.2.A nagyobb vízfolyások hullámterein megfelelő növényzet kialakítása (mozaikosság növelése, inváziós fajok kiszorítása), a háttér felől érkező szennyezés csökkentése

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)

A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv);

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021

Vitaanyag

1.

- *Hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása, a zöld infrastruktúra fejlesztése, átalakítása, fenntartása*

A Nemzeti Vízstratégiában (Kvassay Jenő Terv) szereplő hosszú távú célok:

1.

- *A vizek állapotának fokozatos javítása, a jó állapot/potenciál eléréséig*

5.2.3.Kisvízfolyások és állóvizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)

A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv)

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021
Vitaanyag

1.

- *Vízfolyások és tavak melletti puffer zónák kialakítása*

A Nemzeti Vízstratégiában (Kvassay Jenő Terv) szereplő hosszú távú célok:

1.

- *A vizek állapotának fokozatos javítása, a jó állapot/potenciál eléréséig*

5.3.A területi vízvisszatartás feltételeinek megteremtése

5.3.1. A vízhiány csökkentése érdekében a vízvisszatartás elősegítése a talajban különböző agrotechnikai eszközökkel, illetve a tájban a diverzebb tájszerkezet kialakítását szolgáló földhasználatváltással.

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021
Vitaanyag

1.

- *A természetes vízvisszatartást elősegítő intézkedések*

A Nemzeti Vízstratégiában (Kvassay Jenő Terv) szereplő hosszú távú célok:

1.

- *Vízvisszatartás a vizeink jobb hasznosítása érdekében*

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1.

- *Éghajlati eredetű károk mérséklésének lehetőségei a mezőgazdaságban*

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)

1.
   - *Fenntartható vízgazdálkodás, vízvisszatartás és az ésszerű, takarékos vízhasználat elterjesztése a biológiai sokféleség megőrzése és az ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartása érdekében.*

5.4.Levegővédelem, légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése

5.4.1.A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése

5.4.2.A mezőgazdasági eredetű ammónia-emisszió csökkentése trágyakezelési és kijuttatási előírásokkal, teljes nitrogén-körforgás menedzsmenttel, a szerves trágya használatának ösztönzésével, a karbamid típusú műtrágyák kiváltásával, alacsony fehérjetartalmú takarmányozási rendszerek bevezetésével, a hígtrágyatárolók fedésével és az istállótechnikák fejlesztésével (Országos Levegőterhelés-csökkentési Program)

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2008/50/EK irányelve (2008. május 21.) a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról;

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2284 irányelve (2016. december 14.) egyes légköri szennyező anyagok nemzeti kibocsátásainak csökkentéséről, a 2003/35/EK irányelv módosításáról, valamint a 2001/81/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről;

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Levegőminőségi Cselekvési Terv

1.
   - *A levegőminőségi tervek és az LCsT együttes célja a levegőminőségi határértékeknek való megfelelés biztosítása az ország teljes területén. Kizárólag a mezőgazdasághoz, illetve a Közös Agrárpolitikához közvetlenül vagy közvetve kapcsolódó célkitűzéseket, célértékeket nem tartalmaznak, de az agrárium különösen a másodlagos részecske (PM) kialakulásában szerepet játszó ammónia kibocsátásában bír lényeges hozzájárulással, a PM10 és PM2,5 levegőminőségi határértékek teljesítéséhez kibocsátásaik csökkentése elengedhetetlen.*

Országos Levegőterhelés-csökkentési Program Mezőgazdasági Alprogram

1.
   - *Szerves trágyák használatának előmozdítása,*
   - *Szerves trágya - kijuttatás feltételeinek előírása,*
   - *A tápanyag-gazdálkodás gyakorlati alkalmazásának elősegítése,*
   - *Hígtrágyatárolók lefedése,*
   - *Technológiai fejlesztési előírások az állattartó telepek ammóniamegkötésére vonatkozóan,*
   - *A mezőgazdasági betakarításból származó növényi maradványok és hulladékok, valamint az erdészeti biomasszamaradványok szabadban való égetésének tilalma*

5.5.Növényvédőszerhasználat kockázatának csökkentése

5.5.2.Integrált növényvédelmi megoldások - különös tekintettel a talaj biológiai életének helyreállítására - és egyéb környezetbarát megoldások alkalmazásának ösztönzése a növényvédelem során, mely segítik a beporzók védelmét

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2009/128/EK irányelve (2009. október 21.) a peszticidek fenntartható

használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról;

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési Terv

1.
   - *Előírásoknak megfelelő növényvédőszer-felhasználás, okszerű, a megfelelő időben és módszerrel végzett (kémiai, biológiai, agrotechnikai) növényvédelem,*
   - *Integrált növénytermesztési technológia bevezetése a növényvédőszer-használatból adódó kockázatok mérséklése,*
   - *A növényvédőszer-használatból adódó kockázatok mérséklése*

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)

1.
   - *A mezőgazdaságban használt termés és teljesítménynövelő szerek által okozott környezetterhelés jelentős csökkentése.*

Az alábbi szükséglet az SO9 célkitűzéshez került besorolásra, azonban közvetlenül kapcsolódik a XIII. mellékletben szereplő, az Európai Parlament és a Tanács 2009/128/EK irányelvéhez (2009. október 21.) a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról, valamint a Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési terv, valamint A biológiai sokféleség megőrzésére vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia fent jelzett célkitűzéseihez:

9.2.1. Okszerű, kizárólag előrejelzésre alapozott célzott növényvédőszer használat elősegítése, veszteségek csökkentése precíziós technológiák alkalmazásával, digitális eszközök technikai fejlesztésével, mely az indokolatlan kezelések kizárásával hozzájárul a szerhasználat csökkenéséhez. A vegyszerhasználat csökkentése pedig segíti a beporzó rovarok helyzetét.

5.6.Meglévő adatbázisok összekapcsolása, integrálása

5.6.1.Meglévő adatbázisok összekapcsolása, integrálása, monitoring és előrejelző-rendszerek kialakítása

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs közvetlen kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1.
   - *Az éghajlati sérülékenység területi vizsgálatának térinformatikai megalapozása, komplex monitoringrendszer szükségessége*

Országos Levegőterhelés-csökkentési Program - *Mezőgazdasági Alprogram,*

1.
   - *A kibocsátás csökkentési technológiák alkalmazásának valós eredményét tükröző leltár készítéséhez koordinált mezőgazdasági adatgyűjtési rendszer fejlesztése*

Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési Terv

1.
   - *Információgyűjtés a növényvédelmi gyakorlatról,*
   - *Az adatgyűjtésben érintett állam- és szakigazgatási szervek közötti együttműködési*

megállapodás kialakítása, az adatbázisból megszerezhető információk felhasználására.

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1.
   - *Monitoring rendszerek és információs rendszerek fejlesztése és működtetése*

5.7.A helyes erőforrásgazdálkodást elősegítő szemléletformálás és integrált tanácsadás, ágazati szereplők tájékoztatása

5.7.1.A korszerű agroökológiai, azaz az alacsony környezetterhelésű mezőgazdasági gyakorlatokat integrált szemléletben megközelítő szaktanácsadási rendszer kialakítása (növény-védőszerek kijuttatása, ÜHG, légszennyezők és szálló por kibocsátás csökkentési eljárások, helyes tápanyag-gazdálkodás és komposztálás)

5.7.2.Gazdálkodók bevonása a talaj- víz- és levegővédelmi monitoringba, helyes erőforrásgazdálkodást elősegítő szemléletformálás, ágazati szereplők tájékoztatása

5.7.3.Kiemelt tudásátadási, bemutatógazdasági programok kidolgozása a korszerű és emisszió csökkentésen alapuló technológiák bemutatására

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs közvetlen kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1.
   - *Éghajlati eredetű károk mérséklésének lehetőségei a mezőgazdaságban, a gazdálkodók támogatása a szükséges tudás, tanácsadás biztosításával*

Országos Levegőterhelés-csökkentési Program - *Mezőgazdasági Alprogram,*

1.
   - *A tápanyag - gazdálkodás gyakorlati alkalmazásának elősegítése, tanácsadó eszközök és oktatási anyagok*

Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési Terv

1.
   - *Szemléletformálás a növényvédő szert használók, gazdálkodók, kerttulajdonosok, lakosság körében,*
   - *Növényvédelmi szakirányítói hálózat működtetése*

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1.
   - *Mezőgazdasági tanácsadás vízvédelmi szemponttal kiegészített rendszere*

*A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, a 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia vonatkozásában 2021-ben lezárult a tárcaközi egyeztetés és a stratégia tervezetéről lezajlott egy országos konferencia is az érdekelt felek széles körű részvételével, azonban a Stratégiát az Országgyűlés még nem fogadta el.

2.1.SO5.4 Beavatkozási logika

Beavatkozási forma	A beavatkozás típusa	A beavatkozás kódja (tagállam) – Név	Közös kimeneti mutató

DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Az éghajlattal, a környezetvédelemmel és az állatjóléttel kapcsolatos rendszerek	DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai program	O.8. Az ökorendszerekből származó támogatásban részesülő hektárok vagy számosállategységek száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	INVRE(47(1)(a)) - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, kutatás, valamint kísérleti és innovatív termelési módszerek és egyéb tevékenységek	SC28_E01_FVI_47 - Beruházások, kutatás valamint kísérleti és innovatív termesztési módszerek és egyéb tevékenységek– zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	O.14. A környezetvédelem vagy az éghajlatváltozás területéhez kapcsolódó, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD19a_G01_AEC_70 - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	O.14. A környezetvédelem vagy az éghajlatváltozás területéhez kapcsolódó, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása	O.17. Ökológiai gazdálkodáshoz nyújtott támogatásban részesülő hektárok vagy egyéb egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD20a_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása	O.17. Ökológiai gazdálkodáshoz nyújtott támogatásban részesülő hektárok vagy egyéb egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés	O.14. A környezetvédelem vagy az éghajlatváltozás területéhez kapcsolódó, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD01d_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD12_W01_WTO_73 - Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások	O.21. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli nem termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD38_F05_AFI_73 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása	O.31. A támogatott helyi fejlesztési stratégiák (LEADER) vagy előkészítő intézkedések száma

5.1. Főszükséglet: A talajok állapotának javítása, védelme, fenntartható használata

Az SO 5. *„A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével”* helyzetértékelés alapján Magyarország talajainak nagyrésze hátrányos természeti adottságokkal rendelkezik. A talajaink víztározó képessége területenként igen eltérő, erózióval érintett és a talajok tömörödöttsége hozzájárul a belvizek kialakulásához és a talaj légjárhatóságát is csökkenti.

5.1.1 szükséglet: Üzemszintű talajerő- és tápanyag-gazdálkodás kialakítása

A Nitrát rendelet alapján a felszíni vizek eutrofizációja és a felszín alatti vizek minőségének leromlása ellen védekezni szükséges az ország több mint kétharmadán. Ezt igazolja, hogy Magyarországon a mezőgazdasági talajok bruttó tápanyagegyensúlyának indikátora szerint a 2000-2016 közötti időszakban a talajban lévő nitrogén évenkénti ingadozása és foszforhiány figyelhető meg. A talajállapotot a természetes (talajösszetétel és csapadék) tényezők mellett főleg a helytelen művelési és tápanyagutánpótlási módok, a gépesítés és az öntözés befolyásolják.

Tervezett beavatkozások:

Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70

Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70

5.1.2. szükséglet: A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása

A Nitrát rendelet alapján a felszíni vizek eutrofizációja és a felszín alatti vizek minőségének leromlása ellen védekezni szükséges az ország több mint kétharmadán. Ezt igazolja, hogy Magyarországon a mezőgazdasági talajok bruttó tápanyagegyensúlyának indikátora szerint a 2000-2016 közötti időszakban a talajban lévő nitrogén évenkénti ingadozása és foszforhiány figyelhető meg. A talajállapotot a természetes (talajösszetétel és csapadék) tényezők mellett főleg a helytelen művelési és tápanyagutánpótlási módok, a gépesítés és az öntözés befolyásolják.

Tervezett beavatkozások:

Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16

·Gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs SC22_I04_FVR_47

·Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás RD12_W01_WTO_74

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70

·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70

·Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása SC28_E01_FVI_47

5.1.3. szükséglet: Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása

A szántóföldek szervesanyag-tartalma a teljes szerves széntartalom becsült értéke alapján 280 megatonna. Az országban a Dél-Dunántúl régió és az Északi-középhegység talajainak szerves széntartalma a legalacsonyabb. A legmagasabb szervesszén-készlettel a Dél-Alföld régió rendelkezik, de ez sem haladja meg az 5 százalékos elvárt határértéket. A víz általi talajerózióval főleg az Északi-középhegység és a Dél-Dunántúl régió talajai veszélyeztetettek. A képet árnyalja, hogy a közepes és súlyos talajerózióval veszélyeztetett földterületek százalékos aránya 2007-ben a mezőgazdasági területek közel 1 százalékát, 2012-ben pedig már közel 3 százalékát tette ki.

Tervezett beavatkozások:

·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16

·Gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs SC22_I04_FVR_47

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70

·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70

·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73

·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70

5.1.4. szükséglet: Termőföld védelem agrár-erdészeti rendszerekkel

A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv (2005-2007) eredményei jól mutatják az erdők sokfunkciós, további

külső erőforrás felhasználását nem igénylő közreműködését a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodásban. Az erdővel borított területekről eredő patakok tápanyagterhelése kisebb, az összes szervetlen nitrogéntartalom nagysága szorosan összefügg a vízgyűjtők erdősültségével, értéke az erdősültség növekedésével csökken, továbbá a fás növényzet a talajról történő evaporációt korlátozza.

Tervezett beavatkozások:

Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73

Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70

Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása RD38_F05_AFI_73

Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért RD51_R11_TUC_77

5.1.5. szükséglet: Szennyvíz/iszap, élelmiszerhulladék és biomassza újrahasznosítás a tápanyag utánpótlásban

A térségi szintű szervezéssel és a közösségi alapú megoldásokkal létrejövő, a körkörös gazdálkodás céljainak megfelelően a mezőgazdasági és feldolgozóipari köztes termékek, melléktermékek, hulladékok és a szennyvíz, mederiszap kezelését, felhasználását (pl. tápanyag-utánpótlás) előmozdító megoldások a vidéki területek fenntartható működtetését teszik lehetővé. KAP-on kívüli tevékenység.

5.2. Főszükséglet: A gazdálkodói tevékenység elkezdéséhez szükséges ismeretek hatékony átadása

Az elmúlt években a növénytermesztés erőteljes volumenbővülése figyelhető meg, de annak jövőbeli alakulása nehezen prognosztizálható. Az öntözés várható vízigénye bizonytalan, jelentősen függ az adott évi időjárástól, de a növekvő növénytermesztésnek, az energianövények térnyerésének, a területváltásnak, valamint a tájgazdálkodásnak köszönhetően Magyarországon jelentős vízigény-növekedéssel számolhatunk. A vízvisszatartásra irányuló erőfeszítések megteremthetik az alkalmazkodás lehetőségét.

5.2.1. szükséglet: Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata

Magyarországon az ivóvíz kitermelése döntően felszín alatti vizekből történik, így ezek vízminőségi állapota mind a nitrát-, mind a növényvédőszer tartalom szempontjából kiemelt figyelmet érdemel. A Nitrát rendelet alapján a felszíni vizek eutrofizációja és a felszín alatti vizek minőségének leromlása ellen védekezni szükséges az ország több mint kétharmadán. Általában települési, vagy mezőgazdasági eredetű nitrát, szulfát, ammónium-szennyezés jellemző a szennyezett vízbázisokra, de előfordul vezetőképesség túllépés is, továbbá néhol növényvédőszer-hatóanyag bomlásterméke a vízbázisok gyenge minőségének állapot-okozója.

Tervezett beavatkozások:

·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16

·Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás RD12_W01_WTO_74

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70

·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70

·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73

·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70

·Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása SC28_E01_FVI_47

5.2.2. szükséglet: Hullámtereken megfelelő növényzet kialakítása (invazív fajok, háttér-szennyezés)

A nagyobb vízfolyások hullámterein megfelelő növényzet kialakítása (mozaikosság növelése, inváziós fajok kiszorítása), a háttér felől érkező szennyezés csökkentését teszi lehetővé.

Tervezett beavatkozások:

··Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73

·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70

5.2.3. szükséglet: Vizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása

A helyzetfeltárás rámutatott arra, hogy a mezővédő erdősávok, víz-pufferorientált erdősávok, meliorációs eljárások és belvízlevezető csatornák vízvisszatartásra történő átalakításának hiánya, hatékony vízgazdálkodással érintett mezőgazdasági földterület kis aránya jellemzi hazánkat, ezeken a területeken az alábbi intézkedésekkel lehetne növekedést elérni

Tervezett beavatkozások:

·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73

·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70

5.3. Főszükséglet: A területi vízvisszatartás feltételeinek megteremtése

A harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terv előkészítése során tett megállapítások alapján a kisebb vízfolyásaink és sekély tavaink vízkészletére az éghajlatváltozás hatására már észlelhető mennyiségi csökkenések figyelhetők meg, mivel azok elsősorban a helyi csapadékviszonyoktól, az aszálytól, illetve a felszín alatti vizekben bekövetkezett készletváltozásoktól függenek. A felszín alatti víztestek esetében a vizsgálatok tartós süllyedő vízszinteket mutatnak az elmúlt időszakban.

5.3.1. szükséglet: Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban

A természetes vízvisszatartást elősegítő intézkedések magukban foglalják a belterületi vízvisszatartást, a csapadékgazdálkodást (táblaszintű vízvisszatartás a táblákon belül a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében), a dombvidéki tározást (kisvízfolyásokon záportározókban, esetleg állandó tározókban), valamint a síkvidéki tározást (síkvidéken belvíztározókban, illetve medertározással). Az OVGT (2016) kimondja, hogy a csapadékvíz területi vízvisszatartása többnyire nem megoldott Magyarországon, a csapadékvíz-gazdálkodás és belvízgazdálkodás jó gyakorlatai nem terjedtek el kellőképpen.

Tervezett beavatkozások:

·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70

·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73

·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70

5.3.2 szükséglet: Szárazságtűrő növényfajták termesztésbe állítása

KAP-on kívüli tevékenység

5.4. Főszükséglet: Levegővédelem, légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése

Az ammóniakibocsátás 1990-hez képest 2019-re 41 százalékkal csökkent Magyarországon a szarvasmarha és sertéslétszám drasztikus visszaesése miatt. 2005-höz képest 2019-re csökkent a kibocsátás, ami az állatlétszám további csökkenésével magyarázható. Ugyanakkor a 2018-as évhez képest enyhe növekedést következett be, ami legfőképp a fokozódó műtrágya használatnak, illetve a tejelő szarvasmarha tenyésztés okozta kibocsátás növekedésének köszönhető.

Az ammóniakibocsátás több mint 90 százalékáért a mezőgazdasági termelés felel, ezért a kibocsátáscsökkentési intézkedéseket ebben az ágazatban kiemelten kell kezelni. Jelentős emissziócsökkentés érhető el az állatállomány tartástechnológiájának korszerűsítésével, a szerves trágya tárolása és kijuttatása során alkalmazott emissziócsökkentő technológiákkal, valamint a műtrágya tápanyag-gazdálkodási terven alapuló kijuttatásával és a karbamidalapú műtrágyák kijuttatás utáni azonnali bedolgozásával.

5.4.1. szükséglet: A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése

A nagy távolságra jutó, országhatárokon átterjedő levegőszennyezésről szóló 1979. évi egyezmény 2020-ra és az azt követő évekre vonatkozóan a 2005-ös év alapul vételével minden részes fél számára új kibocsátáscsökkentési kötelezettségeket határoz meg a kén-dioxid, a nitrogén-oxidok, metántól eltérő illékony szerves vegyületek, az ammónia és a finom szálló por tekintetében. Részes félként az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2284 irányelve (NEC Irányelv) az egyes légköri szennyező anyagok nemzeti kibocsátásainak csökkentéséről kibocsátáscsökkentési kötelezettségeket ír elő a tagállamok, köztük Magyarország részére is.

Tervezett beavatkozások:

Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70

·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70

5.4.2. szükséglet: Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése

Az ammónia elsődleges forrása az állattenyésztés, pontosabban a trágyából elillanó nitrogén, amely az istállóból, a trágyatárolóból, a legelőn elejtett bélsárból vagy a trágyakiszórás helyszínéről is távozhat. Emellett a növénytermesztés során felhasznált műtrágyák is felelősek lehetnek a károsanyag-kibocsátásért, amely elsősorban a karbamid típusú műtrágyákat érinti, mivel a legjelentősebb

ammóniaemissziós faktorral rendelkező műtrágyatípus a karbamid. A tejhasznú tehenek viszonylag magas emissziójának legfőbb oka a legeltetés alacsony aránya. Az emisszió 35 százaléka a trágya kijuttatása során keletkezik. Az anyakocáknál az NH_3-emisszió 39 százaléka az istállóban keletkezik (kijuttatás 33 százalék, tárolás 25 százalék).

Tervezett beavatkozások:

Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16

·Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében RD01d_E01_FRM_73

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70

·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70

5.5. Főszükséglet: Növényvédőszerhasználat kockázatainak csökkentése

5.5.2. szükséglet: Integrált környezetbarát növényvédelem

Magyarországon európai átlagot meghaladó szántóföldi, zöldség- és gyümölcskultúrát termesztünk, melyeknek a legkülönbözőbb gyomnövényei, kórokozói és kártevői lehetnek. Így a kiskultúrákban az utóbbi évek hatóanyag-visszavonásai miatt nem, vagy alig maradt növényvédelmi megoldás. A szűk hatóanyagkörnek viszont komoly rezisztenciakialakulási, élelmiszer-biztonsági (mikotoxin) és versenyképességi kockázata van. Ezért kiemelten fontos a növénykultúrák lehető legszélesebb körére kiterjedő integrált, környezettudatos növényvédelmi megoldások európai és nemzeti szintű célzott kutatási, innovációs és széles termelői rétegeket elérő tudásátadási tevékenység támogatása (például agroökológiai partnerség keretében).

Tervezett beavatkozások:

Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16

Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70

Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70

2.1.SO5.5 Adott esetben az InvestEU felhasználásának indokolása (összegekkel együtt), valamint annak kifejtése, hogy az miként járul hozzá az egyedi/átfogó célkitűzés teljesítéséhez

Nem releváns.

2.1.SO5.7 Terveznek-e KAP-hozzájárulást nyújtani a LIFE programhoz? (csak a 4., 5. és 6. egyedi célkitűzés esetében)

: **Nem**

2.1.SO5.8 Az eredménymutató(k) kiválasztása

Eredménymutató(k) kiválasztása ehhez a konkrét célkitűzéshez

Eredménymutatók [Az ehhez a konkrét célkitűzéshez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.]	**Célérték**
R.17 CU PR - Erdősített terület Erdőtelepítés, agrárerdészet és erdő-helyreállítás céljából támogatott terület, továbbá ezek bontása	16 174,00 ha
R.18 CU - Az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás	399 567 252,00 EUR
R.19 PR - Talajjavítás és -védelem A talajgazdálkodás számára előnyös, a talajminőség és a talajbióta javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal (mint például a talajművelés csökkentése, a talaj növényi kultúrákkal történő borítása, továbbá a vetésforgó, többek között hüvelyes növényekkel) érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya	30,48 %
R.20 PR - A levegőminőség javítása Az ammóniakibocsátás csökkentésére irányuló támogatott kötelezettségvállalással érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA)	13,48 %

aránya	
R.21 [PR] - A vízminőség védelme A víztestek minőségére vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya	25,24 %
R.22 [PR] - Fenntartható tápanyag-gazdálkodás A tápanyag-gazdálkodás javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya	21,89 %
R.23 [PR] - Fenntartható vízhasználat A vízegyensúly javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya	18,94 %
R.24 [PR] - A növényvédő szerek fenntartható és csökkentett mértékű használata Azon támogatott egyedi kötelezettségvállalások által érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében	23,94 %
R.26 [CU] - Természeti erőforrásokhoz kapcsolódó beruházások A KAP keretében a természeti erőforrások védelméhez kapcsolódó, termelő- és nem termelőberuházásokra vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok aránya	1,20 %
R.27 [CU] - Környezetvédelmi vagy éghajlat-politikai teljesítmény a vidéki térségekbe irányuló beruházások révén A környezeti fenntarthatósághoz, az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben	1 811,00
R.29 [PR] - Az ökológiai gazdálkodás fejlesztése A KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva	5,26 %

A célok és a kapcsolódó mérföldkövek indoklása

SO5 - A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével

Az egyes R indikátorok mérföldkő értékét, illetve a kapcsolódó beavatkozások hozzájárulásának értékét (éves bontásban) a csatolt táblázat tartalmazza, így ezek minden részletre kiterjedő ismertetésétől a szövegben eltekintünk.

Az SO5 specifikus célkitűzéshez kapcsolódó R indikátorok értékére nagy befolyást gyakorolnak az AKG, ÖKO és AÖP beavatkozások. E támogatások esetében a gazdálkodók olyan vállalások közül választanak, amelyek környezetkímélő irányba módosítják a gazdálkodási gyakorlatukat. Az egyes vállalások több R indikátorhoz is hozzájárulnak, mivel olyan mértékben módosítják a gazdálkodási gyakorlatot, hogy az több természeti tényezőre (pl.: víz, talaj, biodiverzitás) is kihat. Példaként említhető az ökológiai gyepgazdálkodás (ÖKO), vagy a kaszálatlan terület megtartása (AKG). Ezek a vállalások egyszerre kímélik a természetet a vegyszerhasználattól, a földmunkáktól és biztosítanak élőhelyet az élővilágnak. Az ÖKO támogatás önmagában egy komplex vállaláscsomag, de az AKG és AÖP esetében is több vállalást kell a gazdálkodóknak választani, így jellemző, hogy egy adott terület a legtöbb környezeti R indikátor értékéhez hozzájárul. Az előírások egy adott R indikátorhoz való hozzájárulása esetenként eltérő területtel lett figyelembe véve, mert az egyes természeti tényezőkre (így R indikátorokra) is eltérő területi léptékben hatnak. A biodiverzitás esetében a gyakorolt hatás jelentősen túlléphet az érintett területen (pl.: 10%-os kaszálatlan terület meghagyása).

R.17[PR]: Erdősített terület: Erdőtelepítés, agrárerdészet és erdő-helyreállítás céljából támogatott terület, továbbá ezek bontása

Az indikátor teljes értékének alátámasztását lásd SO4.

R.18: Az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás: Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás

Az indikátor értékét biztosító beavatkozások az SO4, SO6 és SO8 specifikus célkitűzésnél kerülnek bemutatásra.

R.19[PR]: Talajjavítás és -védelem: A talajgazdálkodás számára előnyös, a talajminőség és a talajbióta javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal (mint például a talajművelés csökkentése, a talaj növényi kultúrákkal történő borítása, továbbá a vetésforgó, többek között hüvelyes növényekkel) érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya

Az indikátor átfogó célértéke 30,48%, ami a talajgazdálkodás számára előnyös, a talajminőség javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal (mint például a talajművelés csökkentése, a talaj növényi kultúrákkal történő borítása, továbbá a vetésforgó, többek között hüvelyes növényekkel) érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya. A kapcsolódó beavatkozások az SO5 specifikus célkitűzést megalapozó teljes szükségleti kört lefedik, így az R.19 eredményessége kifejezetten szorosan kapcsolódik az SO5-höz, mutatva az abban elért előrelépéseket. A beavatkozások támogatják a talajok állapotának javítását, védelmét és fenntartható használatát (1. főszükséget), hozzájárulnak a gazdálkodói tevékenység elkezdéséhez szükséges ismeretek hatékony átadásához (2. főszükséglet), elősegítik a területi vízvisszatartás feltételeinek megteremtését (3. főszükséglet), a levegővédelmet, a légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentését (4. főszükséglet), illetve a növényvédőszerhasználat kockázatainak csökkentését (5. főszükséglet). Az R.19 célértékét leginkább a DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai alapprogram befolyásolja. Ugyan a duplikáció a többi, R.19-hoz kapcsolódó beavatkozással igen magas arányú, de az AÖP önmagában biztosítja a célérték több mint 90%-át. További jelentős beavatkozás az R.19 céljainak elérésében az RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG), és érdemi, de ezektől jóval szerényebb a hozzájárulása az RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása beavatkozásnak.

R.20[PR]: A levegőminőség javítása: Az ammóniakibocsátás csökkentésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya

Az indikátor célértéke 13,48%, ami az ammóniakibocsátás csökkentésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya. A célértékhez hozzájáruló beavatkozások: DP17_G01_ECOS_16 - Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme), RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG), valamint az RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása. A beavatkozásokhoz rendelt hektárértékek kiegyenlítetten és a több éves beavatkozások újraindulásához alkalmazkodóan határoznak meg értékeket, melyek a levegőminőség javítását szolgálják. A célérték teljesülése elsősorban az AÖP beavatkozáson múlik, amely önmagában is megteremtheti az eredmények elérését; a másik két beavatkozás teljes átfedésben van az AÖP területekkel a levegőminőség javítása tekintetében. Ahogyan az R.19, az R.20 is komplex módon, az SO5 öt különböző főszükségletére kiterjedően reagál a kihívásokra.

R.21[PR]: A vízminőség védelme: A víztestek minőségére vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya

Az indikátor célértéke: 25,24%, ami a víztestek minőségére vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya. A célértékhez a következő beavatkozások járulnak hozzá: DP17_G01_ECOS_16 - Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme), RD19_G01_AEC_70 – Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG), RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat váltás fenntartását ösztönző kifizetés, RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása. A legnagyobb területi értékkel az AÖP járul hozzá a vízminőség védelméhez, azonban nem elhanyagolható a kisebb területi hányaddal, de szigorúbb gazdálkodói kötelezettségekkel járó egyéb beavatkozások pozitív hatása sem. Az egyes beavatkozások által érintett területek jelentős átfedésben vannak, de az átfedés nem teljes körű, így több beavatkozás sikerére is szükség lesz az R.21 indikátor célértékének elérésére. Ahogyan az R.19, az R.21 is komplex módon, az SO5 közel minden főszükségletére kiterjedően reagál a kihívásokra.

R.22PR: Fenntartható tápanyaggazdálkodás: A tápanyaggazdálkodás javítására vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
Az indikátor teljes értékének alátámasztását lásd SO4.

R.23PR: Fenntartható vízhasználat: A vízegyensúly javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
Az indikátor célértéke 18,94%, ami a vízegyensúly javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya. A célértékhez érdemben, megközelítőleg azonos arányban hozzájáruló beavatkozások: DP17_G01_ECOS_16 - Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme) és az RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG). Ahogyan az R.19, az R.23 is komplex módon, az SO5 öt különböző főszükségletére kiterjedően reagál a kihívásokra.

R.24PR: A növényvédő szerek fenntartható és csökkentett mértékű használata: Azon támogatott egyedi kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében
Az indikátor célértéke 23,94%, ami azon támogatott egyedi kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya a teljes hasznosított mezőgazdasági területhez viszonyítva, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése. Az indikátor értékéhez az SO5 szükségleteit célzó beavatkozások mindegyike hozzájárul: a DP17_G01_ECOS_16 – Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme), az RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) és az RD20_G02_ORT_70 – Ökológiai gazdálkodás támogatása, és az SC05_E04_WIR_58 - Szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása is. Az érintett beavatkozások közül az AÖP képviseli a legnagyobb területi hozzájárulást, mely mellé 2024-től az AKG kb. 50%-os, az Ökológiai gazdálkodás támogatása kb. 10%-os területi részesedést biztosít. A területi átfedések ugyan jelentősek, de minden beavatkozásra szükség van a célérték teljesítéséhez. Ahogyan az R.19, az R.24 is komplex módon, az SO5 öt különböző főszükségletére kiterjedően reagál a kihívásokra.

R.26: Természeti erőforrásokhoz kapcsolódó beruházások: A KAP keretében a természeti erőforrások védelméhez kapcsolódó, termelő és nem termelő beruházásokra vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok aránya
Az R.26 indikátor átfogó célértéke 1,37%, ami a KAP keretében a természeti erőforrások védelméhez kapcsolódó, termelő- és nem termelő beruházásokra vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok aránya. Az R.26 eredményindikátor teljes értéken kötődik az SO5 célkitűzéshez. A beavatkozások között 15%-os átfedéssel kalkuláltunk, de így is látható, hogy a célérték elérésében kulcsfontosságú beavatkozások az RD38_F05_AFI_73 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása, amely több mint 1 800, és az RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások, amely 1 420 gazdaság elérését biztosítja a teljes, 3 300-as gazdaságszámon belül. E hozzájárulások harmadát képviseli az RD12_W01_WTO_74 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás beavatkozás. Ezek a beruházások fontos és értékes részét képezik az erőforrások hosszú távú megőrzésének, és az esetlegesen erőltetetten művelésben tartott területek természetes, félig természetes területekké történő konvertálása szintén jelentősen és közvetlenül hozzájárul a megfogalmazott célokhoz. A talajok állapotának javítása, védelme, fenntartható használata (1. főszükséglet) és a gazdálkodói tevékenység elkezdéséhez szükséges ismeretek hatékony átadása (2. főszükséglet) is támogatást kap e két beavatkozás által, a kitűzött eredmények és az eredményindikátor elérése érdekében.

R.27: Környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény a vidéki térségekbe irányuló beruházások révén: A környezeti fenntarthatósághoz hozzájáruló műveletek száma, valamint az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célokmegvalósítása a

vidéki térségekben
Az indikátor értékének bemutatása lásd SO4 és SO6.

R.29[PR]: Az ökológiai gazdálkodás fejlesztése: A KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva
Az indikátor teljes értékének alátámasztását lásd SO4.

2.1.SO5.9 A pénzügyi támogatás indokolása

A 4., 5. és 6. specifikus cél az ajánlások teljesítése, illetve a megfelelő pénzügyi allokáció biztosítása szempontjából nem választható szét. A három SO-hoz köthető intézkedésekkel összességében a 93. cikkben foglalt kötelezettségünknek eleget teszünk. A három SO célkitűzéseihez az összes többi SO egyes intézkedései is hozzájárulnak, így a környezethez köthető források a terv kereteinek egyik legjelentősebb részét teszik ki.

A vonatkozó ajánlások:

- A biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és visszafordítása, hozzájárulva az EU zöld megállapodásának magas biodiverzitású tájelemekkel kapcsolatos céljaihoz.
- A mezőgazdaság felkészítése a vízgazdálkodást érintő kihívásokra.
- A tápanyag-gazdálkodás hatékonyságának növelése a veszteségek, valamint a talaj-, lég- és vízszennyezés csökkentése érdekében, a csökkentést célzó intézkedéseken keresztül, ezáltal elősegítve a zöld megállapodás tápanyagveszteség csökkentésére vonatkozó célkitűzésének elérését.
- Az EU zöld megállapodásának ökológiai gazdálkodással kapcsolatos célkitűzéséhez való hozzájárulás.
- Az éghajlatváltozás mérséklését szolgáló gyakorlatok és az ahhoz való alkalmazkodást célzó eszközök támogatása.

Az ajánlások teljesítésére a tervben biztosított pénzügyi keret elegendő, amelyet a 3. és 5. fejezetek vonatkozó részei támasztanak alá.

2.1.SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

2.1.SO6.1 A GYELV-elemzés összefoglalása

2.1.SO6.1.1 Erősségek

E.1.Európai uniós vagy hazai természetvédelmi oltalom alatt álló területek kiterjedésének számottevő mértéke (1. fejezet)

E.2.Magyarország a Pannon biogeográfiai régió része (az Élőhelyvédelmi Irányelv mellékleteiben felsorolt fajok 17 százalékának, a Madárvédelmi Irányelv hatálya alá tartozó fajok 36 százalékának ad otthont) (1. fejezet)

E.3.Natura 2000 területek közel fele egyúttal országos jelentőségű védett természeti terület (1. fejezet)

E.4.Az erdőterületek Natura 2000 hálózaton belüli aránya az EU átlagának több mint kétszerese (1. fejezet)

E.5.Európai viszonylatban kiemelkedő génbanki állomány

E.6.A hosszú távon biztosított mezőgazdasági termelés a magas biológiai sokféleségen és az egyensúlyban tartott ökoszisztémákon alapul – mindezek megvalósulásához uniós viszonylatban az átlagosnál jobb kondíciókkal rendelkezünk

E.7.EU viszonylatban jelentős vizes élőhelyek, Ramsari területek

E.8.Országos szinten számottevő kiterjedésű ökológiai hálózat (egymástól elszigetelt élőhelyek összekapcsolását szolgáló megoldások) (1. fejezet)

E.9.Mezőgazdaságunk GMO-mentessége (9. fejezet)

E.10.Jelentős ágazati szaktudás a természetvédelem, az erdészet és a vadgazdálkodás vonatkozásában

E.11.Erdészet és vadgazdálkodás vonatkozásában jogszabályi kötelezettség rendelkezik a képzett szakember alkalmazásáról

E.12.Az erdőgazdálkodás jogszabályi hátterének folyamatos korszerűsítése egyértelműen a folyamatos erdőborítottság és elegyesség növelésének irányába mutat. [SO6/3.2.]

E.13.Jogszabály rendelkezik az adott terület művelési ágának megfelelő művelésről

E.14.Elkészült Magyarország Ökoszisztéma alaptérképe (10. fejezet)

E.15.A beépített területek terjedésének üteme lassul (2. fejezet)

E.16.Állandó gyepek térképezése 2013 óta

E.17.Magas szintű ökoszisztéma-szolgáltatásokat nyújtó területek megléte

E.18.Nemzeti Tájstratégia (2017–2026) megléte, meglévő részletes természetvédelmi kezelési és fenntartási tervek (9. fejezet)

E.19.Természetvédelmi érdekképviselet területi jelenléte a gazdálkodásban a nemzeti park igazgatóságokon keresztül

E.20.A földhasználati előírások kompenzálása lassítja a Natura 2000 területeken a mezőgazdasági biodiverzitás csökkenését.

2.1.SO6.1.2 Gyengeségek

Gy.1.Adathiány a biológiai sokféleség pontos állapotáról, hiányos, koordinálatlan monitoring hálózatok (SO6/4.1)

Gy.2.Közösségi jelentőségű[1] élőhelyek és fajok, köztük a mezőgazdasághoz köthető élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzete, állapota rossz vagy nem kielégítő (3. fejezet), (SO6/1.2)

Gy.3.Biodiverzitás fenntartása szempontjából nagy táblaméretek (a biodiverzitás fenntartásához a kisebb parcellaméret a kedvező), az intenzíven művelt mezőgazdasági területek aránya magas (7. fejezet)

Gy.4.A területek mozaikosságának, szegélyélőhelyek, földutak, mezsgyék, mezővédő erdősávok csökkenése folyamatos (7. fejezet)

Gy.5.Az apróvadállomány és a mezőgazdasági élőhelyekhez kötődő madárfajok állományának csökkenése (5. fejezet, 9. fejezet), [SO6/2.4.]

Gy.6.A mezőgazdasághoz köthető élőhelyek állapotának romlása (5. fejezet)

Gy.7.Mezőgazdaság, vízgazdálkodás, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködés színvonala és a tájgazdálkodással érintett területek kis aránya (7. fejezet), [SO6/5.1.]

Gy.8.Hiányos gazdálkodói ismeretek a mezőgazdálkodás környezetre gyakorolt hatásairól, alacsony motiváltság a természetközeli gazdálkodás folytatására, az ilyen irányú szaktanácsadási szolgáltatás hiányzik, [SO6/5.3.]

Gy.9.Az információhiány miatt a természeti környezet által nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatások (pollináció, erdei ökoszisztéma-szolgáltatások értéke) és a biológiai sokféleség megőrzése szempontjainak csekély elismertsége a társadalom részéről, [SO6/5.2.]

Gy.10. A mezőgazdasági élőhelyekhez kötődő madárfajok állományának csökkenése (5. fejezet), [SO6/2.4.]

Gy.11. Az erdőkben tett ökoszisztéma-vállalások hatása lassan alakul ki

Gy.12. Kevés a tájgazdálkodással érintett terület (7. fejezet)

Gy.13. Ökológiai gazdálkodásban részt vevő területek nyilvántartásának hiányosságai

Gy.14. Az inváziós idegenhonos fajok térnyerése jelentős (9. fejezet)

Gy.15. Meglévő részletes természetvédelmi kezelési és fenntartási tervek nem megfelelő végrehajtása

Gy.16. Az agrár-erdészeti rendszerek elterjedésének akadálya a mezőgazdasági területek közvetlen támogatási feltételrendszerével kapcsolatos bizonytalanságok, illetve ellenérdekeltség.

Gy.17. Az ökológiai gazdálkodásban rejlő környezeti, társadalmi és gazdasági potenciál kihasználtsága, illetve a fogyasztói igény alacsony (6. fejezet), [SO6/7.1.]

2.1.SO6.1.3 Lehetőségek

L.1.Ökológiai művelés alatt álló terület növekedése (6. fejezet)

L.2.Natura 2000 szabályozás átalakítása az okszerű, differenciált és az adott élőhely igényeinek megfelelő gyepgazdálkodás tekintetében.

L.3.Javul az erőforrás-hatékonyság, előtérbe kerül a differenciált, takarékos és okszerű inputanyag-kijuttatás és –felhasználás

L.4.Bővülnek a gazdálkodók, szaktanácsadók ismeretei, valamint erősödik a társadalmi szemléletformálás a klímaváltozás, a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások vonatkozásában

L.5.Az erdő-környezetvédelemi beavatkozások komplexitása és célzottsága fejlődik, [SO6/3.3.]

L.6.Szakmai eljárásrend kerül kidolgozásra és alkalmazásra az erdők elegyességének és többkorúsításának érdekében

L.7.Fenntartható vadgazdálkodás a területek ökológiai igényeinek megfelelően (9. fejezet)

L.8.A belvizesedő területekben rejlő biodiverzitási potenciál figyelembevétele a terület hosszú távú vízháztartásának megőrzése érdekében (az extrém belvizes területek vizes élőhellyé alakítása)

L.9.Előtérbe kerül az élőhelyfenntartó gazdálkodás (pl. „gazdaság küszöb alatti” erdők, ökológiai folyosók, zöldarchitektúra-elemek)

L.10.A génmegőrzésben rejlő potenciál hozzájárulhat a klímaadaptációhoz (mező- és erdőgazdálkodásban egyaránt) (9. fejezet), [SO6/6.1.]

L.11.A biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások hozzáadott értékének gazdasági elismerése

L.12.Az agrár-erdészeti rendszerek mint a lokális mikroklímát pozitívan befolyásoló, ökológiai folyosóként is funkcionáló művelési módok, illetve más magasabb növényborítottságot eredményező művelési technológiák elterjedése nő, [SO6/3.2.]

L.13.A táji adottságoknak megfelelő gazdálkodás vízvisszatartó ereje jelentős (7. fejezet)

L.14.A természeti erőforrásokat kímélő és klímatudatos gazdálkodási szemlélet oktatása megjelenik a szakoktatás minden szintjén, már a középfokú oktatástól kezdve

L.15.A biológiai sokféleség jelentőségével és megőrzésével kapcsolatos ismeretek alapkompetenciaként beépülnek az agrárszakképzés rendszerébe

L.16.Létrejön egy hosszú távon működő, a cél megvalósításához szükséges egységes téradatrendszer és adatszolgáltató platform (FIR mintájára vagy abba integrálva), előtérbe kerülnek a barnamezős beépítések a zöldmezős fejlesztések helyett

L.17.Erősödik a szakágazatok közötti együttműködés és információcsere

L.18.Nő a távérzékelési adatok és módszerek alkalmazási köre és a cél megvalósításához szükséges téradatok száma

L.19.A precíziós gazdálkodás nagyobb mértékben koncentrálódik és bevonásra kerül a természetkímélő gazdálkodás elősegítésére

L.20.Az integrált fejlesztések elterjedése és a ténylegesen több ágazat együttműködésében integráltan végrehajtott fejlesztések elősegítik a biodiverzitás és a tájgazdálkodás szempontjából jobb fejlesztések megvalósulását

L.21.Elkészül a 2021-2030 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Biodiverzitás Stratégia

L.22.A szelíd turizmus legnépszerűbb módozata továbbra is az erdei gyalogos kirándulás

2.1.SO6.1.4 Fenyegetések

F.1. A földhasználat megváltozása, a korábbi gyepterületek mezőgazdasági célú feltörése, [SO6/1.3.]; [SO6/1.5.]

F.2.A biodiverzitás szempontjait figyelembe nem vevő árvízi védekezés és belvíz elleni vízrendezések veszélyeztetik a biológiai sokféleség megőrzését ezeken a területeken, és nehezítik az erdő- és vadgazdálkodás fennmaradását (5. fejezet)

F.3. Klímazónák elmozdulásának kedvezőtlen hatása a különböző élőhelyekre és a termelési potenciálra

F.4. Klímaváltozás miatt inváziós, idegenhonos fajok térnyerése, kártevők, kórokozók megjelenése és elterjedése

F.5. Védett természeti területek és Natura 2000 területek természeti értékeinek helyzetét jelentősen veszélyeztetik a szakszerűtlen gazdálkodással közvetlenül és közvetetten összefüggő hatások, [SO6/1.1.]; [SO6/3.1.],

F.6. Élőhely-degradáció további fokozódása, különösen az ökoszisztéma-átmenetek tekintetében (pl. erdőszegélyek, facsoportok eltűnése, kis vízfelületek), [SO6/2.1.]

F.7. A jelentős nagyvadállomány élőhelyekre gyakorolt negatív hatásai (9. fejezet), [SO6/1.4.]

F.8. A C.41 (A mezőgazdaságból és erdészetből származó megújuló energia termelésének növelése) és a C.42 (Energia felhasználás a mezőgazdaságban, erdészetben és élelmiszeriparban) kontextusindikátoroknak való megfelelés természetvédelmi szempontból aggályos

F.9. Beépítés további növekedése (elsősorban ipar, lakóterületek) a mezőgazdasági és természetes területek rovására (2. fejezet)

F.10.Zöldmezős beruházások még mindig jelentősek

F.11. Pollinátorok (vad- és házi méh) állományának csökkenése (9. fejezet)

F.12. A mezőgazdasági termelés intenzifikációja tovább nő, növekszik a nagytáblás, monokultúrás termesztés aránya (7. fejezet), [SO6/2.3.]

F.13. A biodiverzitás szempontjából kedvező földhasználat megváltozása, a gyepterületek szántóvá alakítása (5. fejezet), [SO6/2.2.]

F.14. A mezőgazdasági élőhelyekhez kötődő madárfajok állományának további drasztikus csökkenése (5. fejezet)

F.15. A jelentős nagyvadállomány további növekedése élőhelyekre gyakorolt negatív hatásai fokozódnak (9. fejezet), [SO6/1.4.]; [SO6/1.6.]

F.16. A szegényes élőhelyek (monokultúrák, azonos korosztályú fák, mesterségesen szaporított fák) fokozzák a kártevőknek és a betegségeknek, valamint az erdőtüzeknek való kitettséget,), [SO6/3.4.]

2.1.SO6.1.5 Egyéb megjegyzések

Nem releváns.

2.1.SO6.2 Igényfelmérés

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben
4.4.2	A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata	2	Igen
5.3.1	Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	1	Igen
6.1.1	Natura 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen
6.1.2	Magas természeti értékű területek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen
6.1.3	Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése	2	Igen
6.2.3	Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitás biztosítása köztes zónák által	1	Igen
6.3.1	Natura 2000, valamint védett erdei élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen
6.3.2	A folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése	1	Igen
6.3.3	Erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, erdőfelújítások ösztönzése	1	Igen
6.3.4	Az erdő- és vegetációtüzek kockázatcsökkentése komplex megelőzéssel	2	Igen
6.4.1	Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek fejlesztése a biológiai sokféleség mérésére	1	Részben
6.5.1	Mezőgazdaság, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések támogatása	1	Részben
6.5.2	Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé	2	Igen
6.5.3	Pollinációs rendszerek stabilitásának biztosítása	1	Igen
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Igen
6.7.1	Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése	2	Igen

A szükségletfelmérésre vonatkozó egyéb megjegyzések.

Nem releváns

2.1.SO6.3. Azon, a KAP-rendelet XI. mellékletében említett jogi eszközökön alapuló releváns nemzeti tervek (vagy elemeik) azonosítása, amelyeket a KAP-tervekben az ezen egyedi célkitűzésre vonatkozó igényfelmérés elkészítéséhez figyelembe vettek.

Szükségletek

6.1. A mezőgazdasághoz kötődő élőhelyek állapotának és a fajok helyzetének javítása

6.1.1.Natura 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása

6.1.2.Magas természeti értékű területek (agrár, erdő, vizes) természeti állapotának megőrzése, illetve javítása

6.1.3.Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése, cserjésedés

megakadályozása pl. legeltetéses állattartással

6.1.4.A nagyvad-állomány szabályozása az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével, az élőhelyekre gyakorolt negatív hatások mérséklése

6.1.5.Környezetvédelmi megkötések és kezelési szabályok harmonizálása a szakszerű gyepgazdálkodás követelményeivel

6.1.6.A védett állatok által okozott kártételek megelőzése

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről és

A Tanács 92/43/EGK Irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

V. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv (Az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program 1. melléklete)

1.

- *A kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítása, különös tekintettel az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelv mellékletein szereplő fajokra, illetve a fokozottan védett fajokra.*
- *A természetvédelmi oltalom alatt nem álló területeken előforduló védett fajok oltalma érdekében a gyepterületek megőrzését támogató agrártámogatások fenntartása és fejlesztése.*
- *Őshonos fajaink megőrzését szolgáló kezdeményezések támogatása (pl. madárbarát kert, lepkebarát kert, lepkebarát szőlőművelés).*
- *A védett fajokkal kapcsolatos konfliktushelyzetek megoldását szolgáló intézkedések folytatása és erősítése (épületlakó denevér-, és madárfajok, vetési varjú stb.).*
- *Fokozottan védett fajok kulcsállományai helyzetének javítása.*
- *Erdőterületen kívüli faállományok, fasorok, facsoportok, faegyedek arborétumok, parkok megőrzése, különös tekintettel az idősebb, odvas fákra (elhalt faanyagot fogyasztó fajok és denevérek érdekében).*

Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv a 2021–2027-es időszak többéves pénzügyi keretére vonatkozóan

1.

- *Legeltetéssel, kaszálással történő kezelés támogatása magántulajdonban lévő területeken.*
- *Mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célzó zonális programok Magas Természeti Értékű Területeken (MTÉT) - fajspecifikus agrár-környezetgazdálkodási kifizetések.*
- *A Natura 2000 hálózat mezőgazdasági hasznosítású területeire vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációja*

A biológiai sokféleség megőrzésére vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)*

1.

- *A biológiai sokféleség megőrzését és a környezet- és tájvédelmi szempontokat szem előtt tartó fenntartható és mozaikos mezőgazdálkodás elterjesztése, valamint a biológia sokféleség megőrzés szempontjainak érvényesítése a Közös Agrárpolitikában.*
- *Fenntartható vad- és halgazdálkodás biztosítása, amely nem veszélyezteti a biológiai sokféleség megújulását*

6.2. A mezőgazdasági területek mozaikosságának helyreállítása, földhasználatváltás

6.2.3.Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitás biztosítása köztes zónák által

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

V. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv (Az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program 1. melléklete)

1.

- *Az élőhely-rehabilitációs és rekonstrukciós munkák (pl. visszagyepesítés, vizes élőhelyek helyreállítása) folytatása,*
- *A meglévő és potenciális zöld infrastruktúra-elemek fejlesztése, a klímaváltozás negatív hatásainak mérséklése és az alkalmazkodás elősegítése, a természetes és természetközeli területek közötti átjárhatóság javítása*

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)

1.

- *A biológiai sokféleség megőrzését és a környezet- és tájvédelmi szempontokat szem előtt tartó fenntartható és mozaikos mezőgazdálkodás elterjesztése, valamint a biológia sokféleség megőrzés szempontjainak érvényesítése a Közös Agrárpolitikában.*
- *Fenntartható vízgazdálkodás, vízvisszatartás és az ésszerű, takarékos vízhasználat elterjesztése a biológiai sokféleség megőrzése és az ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartása érdekében.*
- *A zöldinfrastruktúra elemeinek összehangolt fejlesztése, fenntartása és javítása.*

6.3. Az erdei élőhelyek állapotának és a fajok helyzetének javítása

6.3.1.Natura 2000 erdei élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása

6.3.2.A folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése

6.3.3.Az erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, erdőfelújítások ösztönzése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével

6.3.4.Az erdő- és vegetációtüzek kockázatcsökkentése komplex megelőzéssel

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről és

A Tanács 92/43/EGK Irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Nemzeti Erdőstratégia 2016–2030

1.

- *Az erdei ökoszisztémák és élőlények fennmaradásának biztosítása, az erdők biológiai sokféleségének megőrzése és lehetőség szerinti javítása*
- *A változó termőhelyi viszonyokhoz való alkalmazkodás lehetőségének biztosítása*
- *Az erdők természetességének megőrzése vagy lehetőség szerinti javítása*
- *Az erdőkben lejátszódó természetes folyamatok (erdődinamika) védelme, valamint a fenntartható erdőgazdálkodás elősegítése*

- *Az erdőkben előforduló károk megelőzése az erdők ellenálló képességét javító, a klímaváltozás hatásait is figyelembe vevő erdőgazdálkodási módszerekkel*

Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv a 2021–2027-es időszak többéves pénzügyi keretére vonatkozóan

1.
   - *A természetvédelmi célú erdő-környezetvédelmi kifizetések magántulajdonban lévő erdőterületeken.*
   - *A Natura 2000 hálózat erdő hasznosítású területeire vonatkozó erdőgazdálkodási kötelezettségek betartása.*

V. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv (Az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program 1. melléklete)

1.
   - *A természetvédelmi célú erdőkezelés biztosítása a védett természeti területeken és Natura 2000 területeken.*
   - *Az erdőgazdálkodási és természetvédelmi célkitűzések összehangolása a minél kiterjedtebb nemzeti és európai uniós támogatási rendszerekkel*

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)

1.
   - *A meglévő természetes és öreg erdők megőrzése, a biológiai sokféleség szempontjából kiemelkedő értéket képviselő erdőállományok területének bővítése, továbbá a biológiai sokféleség megőrzése és fejlesztése szempontjából kedvező erdőszerkezet kialakítása*

Az RD38_F05_AFI_73 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása elsődleges célja a földhasználat-váltás és a természetes széndioxid-megkötés növelésének előmozdítása. Ugyanakkor az új erdők tekintetében fontos célkitűzés az is, hogy előmozdítsa **„A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény”** 16. § (3)-ban fogalt célt, mely szerint: „Erdő telepítése - ha a termőhelyi adottságok lehetővé teszik - elsősorban őshonos fafajokkal, természetes elegyarányban, természetkímélő módon történjék.” Ezért a támogatási feltételek szűkebb körben határozzák meg a támogathó, mint a hatályosa hazai Erdőtörvény által előírt lehetőség. Nem támogatható: intenzíven terjedő fafajjal erdő, fásítás, illetve fás szárú növényekből álló, külön jogszabály szerint létesített ültetvény telepítése természetes erdő vagy természetszerű erdő természetességi állapotú erdő száz méteres körzetében, valamint bármely védett vagy Natura 2000 természeti terület területén és annak száz méteres körzetében.

6.4. Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek (biológiai sokféleség, ingatlan nyilvántartás, földhasználat/területhasználat) kialakítása a meglévő rendszerek fenntartásával fejlesztésével, ágazati szereplők tájékoztatása

6.4.1.Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek (biológiai sokféleség, ökoszisztéma szolgáltatások, ingatlan nyilvántartás, földhasználat/területhasználat) kialakítása a meglévő rendszerek fenntartásával fejlesztésével, ágazati szereplők tájékoztatása

<u>XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok</u>

Nincs kapcsolódó uniós joganyag

<u>Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései</u>

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)

1.
   - *Az ökoszisztémák hosszú távú fenntartása és helyreállítása érdekében az ökoszisztémák*

kiterjedésének, állapotának és szolgáltatásainak értékelése és térképezése, a változások nyomon követése

- *A természetvédelmi célú monitorozás fenntartása és továbbfejlesztése a biológiai sokféleséggel kapcsolatos hosszú távú adatsorok folytonosságának biztosítása érdekében.*

6.5. Az ágazatok közötti együttműködések segítése, az ökoszisztéma szolgáltatásokkal, valamint mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásaival és a természetközeli gazdálkodás előnyeivel kapcsolatos tudásátadás erősítése

6.5.1.Mezőgazdaság, vízgazdálkodás, gyepgazdálkodás, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések támogatása

6.5.2.Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé

6.5.3.Polinációs rendszerek stabilitásának biztosítása

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)

1.

- *Az ökoszisztéma-szolgáltatások értékelése, valamint a megőrzésüket és helyreállításukat szolgáló szempontok integrálása az érintett ágazati szakpolitikák döntési folyamataiba az ökoszisztémák szolgáltatásnyújtó-képességének hatékonyabb megőrzése és helyreállítása érdekében.*
- *A biológiai sokféleség jelentőségével, a hazai természeti értékek megőrzésével kapcsolatos szemlélet formálása, a tudatosság kialakítása és elterjesztése.*

Nemzeti Erdőstratégia 2016–2030

1.

- *A természetvédelmi érdekből hozott intézkedések társadalmi elfogadtatását segítő hatékony kommunikáció*

6.6. Génmegőrzésben, a tájfajták alkalmazásában, a rég honosult állatfajtákban, a tájgazdálkodásban rejlő potenciál kihasználása a klímaadaptációban a mező- és erdőgazdálkodásban egyaránt

6.6.1.Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)

1.

- *A genetikai erőforrások megőrzése, valamint a genetikai erőforrásokhoz való hozzáférés és a használatukból származó hasznok igazságos és méltányos megosztásának biztosítása.*

6.7. Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése

6.7.1.Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Nemzeti Cselekvési Terv az Ökológiai Gazdálkodás Fejlesztéséért 2021-2027 (tervezet)

1.
   - *A hazai ökológiai ágazat keresleti és kínálati oldalának kiegyensúlyozott fejlesztése az ökológiai gazdálkodás alá vont területek arányának megduplázásával és az ökológiai termékek népszerűsítésével, valamint a piaci növekedést biztosító és támogató környezet kialakításával.*

Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési Terv

1.
   - *Az ökológiai ellenőrzési és tanúsítási rendszerbe alá tartozó gazdálkodók számának, ezzel együtt az ellenőrzött területek nagyságának és a tanúsított termékek mennyiségének növelése.*

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1.
   - *Az alacsonyabb energia- és hatékonyabb műtrágyahasználattal járó termelési rendszerek (pl. a műtrágyát nem használó ökológiai gazdálkodás) térnyerésének gyorsítása, a talaj kevesebb bolygatásával járó művelési módok elterjedésének elősegítése*

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)

1.
   - *A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (tervezet 2021) - A biológiai sokféleség megőrzését és a környezet- és tájvédelmi szempontokat szem előtt tartó fenntartható és mozaikos mezőgazdálkodás elterjesztése, valamint a biológia sokféleség megőrzés szempontjainak érvényesítése a Közös Agrárpolitikában.*

*A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, a 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia vonatkozásában 2021-ben lezárult a tárcaközi egyeztetés és a stratégia tervezetéről lezajlott egy országos konferencia is az érdekelt felek széles körű részvételével, azonban a Stratégiát az Országgyűlés még nem fogadta el.

2.1.SO6.4 Beavatkozási logika

Beavatkozási forma	A beavatkozás típusa	A beavatkozás kódja (tagállam) – Név	Közös kimeneti mutató
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Az éghajlattal, a környezetvédelemmel és az állatjóléttel kapcsolatos rendszerek	DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai program	O.8. Az ökorendszerekből származó támogatásban részesülő hektárok vagy számosállategységek száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	INVRE(47(1)(a)) - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, kutatás, valamint kísérleti és innovatív termelési módszerek és egyéb tevékenységek	SC28_E01_FVI_47 - Beruházások, kutatás valamint kísérleti és innovatív termesztési módszerek és egyéb tevékenységek– zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és	ORGAN(47(1)(d)) - ökológiai vagy integrált termelés	SC13_G01_FVO_47 - ökológiai vagy integrált termelés - zöldség	O.35. A támogatott operatív programok száma

zöldségfélék		gyümölcs	
Sectoral - Méhészeti termékek	ADVIBEES(55(1)(a)) - Tanácsadási szolgáltatások, technikai segítségnyújtás, képzés, tájékoztatás és a legjobb gyakorlatok cseréje a méhészek és a méhészek szervezetei részére, többek között hálózatok kiépítése révén	SC02_A01_BEA_55 - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy az azzal foglalkozó egységek száma
Sectoral - Méhészeti termékek	INVAPI(55(1)(b)) - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, valamint egyéb fellépések	SC03_E02_BEI_55 - Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy az azzal foglalkozó egységek száma
Sectoral - Méhészeti termékek	PROMOBEES(55(1)(f)) - Promóció, kommunikáció és marketing, ideértve a piacmonitoringhoz kötődő fellépéseket és a különösen a méhészeti termékek minőségével kapcsolatos fogyasztói tudatosság növelésére irányuló tevékenységeket	SC01_A02_BEM_55 - Méhészeti marketing	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy az azzal foglalkozó egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	O.14. A környezetvédelem vagy az éghajlatváltozás területéhez kapcsolódó, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD19a_G01_AEC_70 - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	O.14. A környezetvédelem vagy az éghajlatváltozás területéhez kapcsolódó, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása	O.17. Ökológiai gazdálkodáshoz nyújtott támogatásban részesülő hektárok vagy egyéb egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD20a_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása	O.17. Ökológiai gazdálkodáshoz nyújtott támogatásban részesülő hektárok vagy egyéb egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés	O.14. A környezetvédelem vagy az éghajlatváltozás területéhez kapcsolódó, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD24_G07_GAX_70 - Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése, valamint szakmai támogatása	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD25_G08_GAI_70 - Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD26_G09_GAV_70 - Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD27_G10_GPX_70 - Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi,	RD28_G11_GPI_70 - Növényi	O.19. A genetikai erőforrásokat

	éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	genetikai erőforrások in situ megőrzése	támogató műveletek vagy egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD33_G16_ANB_70 - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatás által érintett számosállategységek (szae) száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD35_F02_FEC_70 - Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)	O.15. A környezetvédelem vagy az éghajlatváltozás területéhez kapcsolódó, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (erdészet) vagy egyéb egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD36_F03_GEN_70 - Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
RD	ASD(72) - Bizonyos kötelező követelményekből eredő területspecifikus hátrányok	RD23_G06_NAG_72 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések	O.13. A Natura 2000 keretében vagy a 2000/60/EK irányelv alapján támogatásban részesülő hektárok száma
RD	ASD(72) - Bizonyos kötelező követelményekből eredő területspecifikus hátrányok	RD34_F01_NAF_72 - Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések	O.13. A Natura 2000 keretében vagy a 2000/60/EK irányelv alapján támogatásban részesülő hektárok száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások	O.21. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli nem termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD38_F05_AFI_73 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD37_F04_FRC_77 - Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)

Áttekintés

6.1.Főszükséglet: A mezőgazdasághoz kötődő élőhelyek állapotának és a fajok helyzetének javítása

A helyzetfeltárás rámutatott arra, hogy Magyarországon a biodiverzitás szempontjából értékes élőhelyek találhatók a művelés alatt álló területeken, és a különböző fajok jelenléte is közvetlen kapcsolatban áll a mező-, illetve erdőgazdasággal. A kifejezetten a mezőgazdasághoz kötődő élőhelytípusok (gyepterületek és egyéb agrár-ökoszisztémák) esetében megállapítható, hogy a természetvédelmi helyzet az élőhelytípusok mindegyikén rossz vagy nem kielégítő, a változás irányát tekintve pedig döntően romló tendenciát mutat. Ezért olyan mezőgazdálkodási gyakorlatot kell megvalósítani, ami elősegíti a mezőgazdasághoz kötődő élőhelyek állapotának és a fajok helyzetének javítását.

6.1.1 szükséglet: NATURA 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve

javítása

Az Európai Unió két természetvédelmi irányelve – a Madárvédelmi Irányelv és az Élőhelyvédelmi Irányelv – alapján kijelölt Natura 2000 területek aránya 2016-ban hazánkban 21,44 százalék (1,99 millió hektár) volt. A mezőgazdasági területekből való részesedése 14,73 százalék (787 171 hektár). Védett természeti területeink, illetve a hazai Natura 2000 hálózat döntő többsége (90 százaléka) művelt terület, mező- vagy erdőgazdálkodással érintett (25 százaléka mezőgazdasági terület, szőlő vagy gyümölcsös, 27 százaléka gyep, 38 százaléka erdő). A Natura 2000 élőhelyek fenntartása a biológiai sokféleség megőrzésének fontos eszköze.

Tervezett beavatkozások:

·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73

·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70

·Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések RD23_G06_NAG_72

6.1.2. szükséglet: Magas természeti értékű területek (agrár, erdő, vizes) természeti állapotának megőrzése, illetve javítása

2019-es adatok szerint az Élőhelyvédelmi Irányelv hatálya alá tartozó élőhelytípusok csaknem 87 százaléka nem kielégítő (38 százalék) vagy rossz (49 százalék) természetvédelmi helyzetű, míg a kedvező természetvédelmi helyzetű élőhelyek aránya csupán 13 százalék. A legkedvezőtlenebb helyzetben a mezőgazdasági műveléssel érintett agrárélőhelyek, illetve a környezeti hatásokra legérzékenyebb vizes élőhelyek vannak. A magas természeti értékű területek (agrár, erdő, vizes) természeti állapotának megőrzése, illetve javítása hozzájárul a biológiai sokféleség megőrzéséhez.

Tervezett beavatkozások:

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések RD19_G01_AEC_70

·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73

·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70 70

·Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések RD23_G06_NAG_72

6.1.3. szükséglet: Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése, cserjésedés megakadályozása pl. legeltetéses állattartással

A mezőgazdasági élőhelyekhez kötődő madárfajok állománya 1999-től csökkenő tendenciát mutat Magyarországon. A csökkenés összefüggésbe hozható a mezőgazdaság intenzifikációjával, a földhasználat megváltozásával, a korábbi gyepterületek feltörésével, a mezsgyék, ugarok, fa- és bokorcsoportok visszaszorulásával. A mezőgazdasági művelés által érintett területek biológiai sokféleségének csökkenését mutatja, hogy a mezőgazdasági területekhez kötődő madárfajok populációi esetében 2005 óta az állományok folyamatos csökkenése tapasztalható, a gyepek nagy része rossz ökológiai állapotban vannak. A gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése, a cserjésedés megakadályozása pl. legeltetéses állattartással a biológiai sokféleség fenntartását teszi lehetővé.

Tervezett beavatkozások:

·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16 (Ismétlődés: SO4; SO5)

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések RD19_G01_AEC_70

·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73

·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70

·Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések RD23_G06_NAG_72

6.2. Főszükséglet: A mezőgazdasági területek mozaikosságának helyreállítása, földhasználatváltás

A helyzetértékelés kiemeli, hogy a biodiverzitás fenntartása szempontjából a nagy táblaméretek nem kedvezőek (a biodiverzitás fenntartásához a kisebb parcellaméret a kedvező), az intenzíven művelt mezőgazdasági területek aránya magas. A területek mozaikosságának, szegélyélőhelyek, földutak, mezsgyék, mezővédő erdősávok csökkenése folyamatos. A főszükséglet ezt a problémát kívánja megoldani az élkőhelyek mozaikosságának visszaállításával.

6.2.3. Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitás biztosítása köztes zónák által

A területek mozaikosságának jelentős csökkenése, a szegélyélőhelyek (mint ökológiai folyosók) felszámolása, a tájgazdálkodás megszűnése és a művelés felhagyása (özönfajok terjedése) szintén káros következményekkel jár a biodiverzitás szempontjából [Gy.4.]. Éppen ezért fontos lenne a versenyképes gazdálkodás és a tájgazdálkodás megfelelő arányú alkalmazása. A tájgazdálkodás a tájban található természetes élőhelyek fenntartása mellett ad teret a mezőgazdasági termelésnek, így jelentős mértékben képes hozzájárulni a biodiverzitás megőrzéséhez, és az adott táj környezeti feltételei javulnak. Az ökológiai átjárhatóság biztosítása megszünteti a művelt területek elszigetelődését.

Tervezett beavatkozások:

·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16

·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73

·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70

6.3.Főszükséglet: Az erdei élőhelyek állapotának és a fajok helyzetének javítása

2019-es adatok szerint az Élőhelyvédelmi Irányelv hatálya alá tartozó élőhelytípusok csaknem 87 százaléka nem kielégítő (38 százalék) vagy rossz (49 százalék) természetvédelmi helyzetű, míg a kedvező természetvédelmi helyzetű élőhelyek aránya csupán 13 százalék. A közösségi jelentőségű élőhelytípusok 6,5 százaléka (46 élőhelytípusból 3) esetében (pl. Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek) a természetvédelmi helyzet tényleges romlása figyelhető meg. A hazánkban előforduló erdei ökoszisztémákhoz kötődő közösségi jelentőségű fajok alig több mint 61 százaléka, az élőhelytípusoknak viszont 77 százaléka nem kielégítő vagy rossz természetvédelmi helyzetű.

6.3.1. szükséglet: Natura 2000 erdei élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása

Magyarország természeti értékeinek gazdagságát mutatja, hogy területének 22,2 százaléka, mintegy 2.067.876 hektár áll európai uniós vagy hazai természetvédelmi oltalom alatt [E.1.]. Az Európai Unió két természetvédelmi irányelve – a Madárvédelmi Irányelv[1]és az Élőhelyvédelmi Irányelv[2]– alapján kijelölt Natura 2000 területek aránya 2016-ban hazánkban 21,44 százalék (1,99 millió hektár) volt. A mezőgazdasági területekből való részesedése 14,73 százalék (787 171 hektár). A Natura 2000 területek közel fele (848 140 hektár, 9,108 százalék) egyúttal országos jelentőségű védett természeti terület is. A Natura 2000 hálózat Magyarországon összesen 479 különleges természetmegőrzési területből és 56 különleges madárvédelmi területből áll. A Natura 2000, valamint a védett és fokozottan védett erdőterületek fenntartása a biológiai sokféleség fenntartásának fontos eszköze.

Tervezett beavatkozások:

·Natura 2000 erdei élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása RD34_F01_NAF_72

6.3.2. szükséglet: A folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése

A folyamatos erdőborítást biztosító erdőgazdálkodás a vágásos gazdálkodásnál sokkal inkább épít a természeti folyamatokra, azokat jobban hagyja érvényesülni, illetve jobban „kihasználja” azok előnyeit. Ez a fajta erdőgazdálkodás összhangban van a természettel, elősegíti a biodiverzitás növelését, és nagyobb védettséget nyújt az erdőnek a klímaváltozás kihívásaival szemben. Az erdőterületek növelése a

klímavédelmi szempontokon felül a biodiverzitást is növeli.

Tervezett beavatkozások:

·Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások RD35_F02_FEC_70

·Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása - RD38_F05_AFI_73

6.3.3. szükséglet: Az erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, erdőfelújítások ösztönzése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembevételével

Az utóbbi bő fél évszázadban a magyar erdőkben bekövetkező károk volumene növekvő trendet mutatott a mindenkori erdőterület nagyságára vetítve. Ez egyaránt igaz az abiotikus és biotikus kárformákra is. Az időjárási extremitások (kései fagyok, viharok, aszályok, ónos eső) hatása közvetlenül jelentkezik az abiotikus károk trendjében (aszálykár, tűzkárok, vihardöntések, törések). Ugyanakkor számos biotikus kárforma esetében is egyértelműen igazolható, hogy a növekvő trendekben az időjárási viszonyok alakulása döntő szerepet játszik. Fontos továbbá, hogy az abiotikus károk sok esetben megfelelő körülményeket teremtenek egyes biotikus káresemények kialakulására, illetve növelik azok volumenét és súlyosságát. A kedvezőtlen időjárási viszonyok következményeként legyengült faegyedeken és állományokban (aszálystressz) évről évre tapasztalható olyan őshonos fajok (rovarok, kórokozók egyaránt) által okozott tömeges fapusztulás, amelyeknek korábban nem tulajdonítottunk erdővédelmi jelentőséget. Az egyes termőhelyi klímazónáknak a fák alkalmazkodóképességét meghaladó ütemű elmozdulása következtében egyes fafajok jövőbeli túlélési képessége nagy területen már megkérdőjeleződik (pl. bükk), illetve a 60-80 éves egyes állományok már eltűnőben vannak (lucfenyő). Az erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, az erdőfelújítások ösztönzése az erdők fennmaradását teszi lehetővé, az ökológiai szempontok teljes körű figyelembevételével.

Tervezett beavatkozások:

·Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások RD35_F02_FEC_70

6.3.4 Az erdő- és vegetációtüzek kockázatcsökkentése komplex megelőzéssel

Hazánkban az erdei tüzek relatív gyakorisága az utóbbi évtizedekben megnövekedett. Ennek okai az éghajlati szélsőségekben, a kevesebb csapadékban, a magasabb éves átlaghőmérsékletben, valamint a hótakaró nélküli telek sorozatában keresendők. Jellemző, hogy a klímaváltozás következtében a korábbinál forróbb nyarakon nem csupán az erdőtüzek száma növekedett meg, hanem esetenként a tűz terjedési sebessége és intenzitása is. A nagyobb intenzitású erdőtüzek a korábbinál nagyobb területet érinthetnek és nehezebb eloltani őket.

A hazai erdőkben az ún. felszíni tüzek a jellemzőek, mikor is az erdő talaján levő avar, egyéb elhalt növényi részek, illetve kisebb méretű cserjék kapnak lángra. Ezek nagy intenzitású égés esetén koronatűzzé fejlődhetnek. Az ország összes erdőterülete erdőtűz-veszélyességi kategóriákba van sorolva. A besorolást a NÉBIH által üzemeltetett Országos Erdőállomány Adattár erdőrészletenként és gazdálkodónként tartalmazza. A fenti okok miatt kiemelten fontos az erdő- és vegetációtüzek kockázatcsökkentése komplex megelőzéssel. Az erdő- és vegetációtüzek nagy károkat okoznak mind az élővilág, mind a tulajdonosok szempontjából, így a megelőzés a legjobb stratégia.

Tervezett beavatkozások:

Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása - RD37_F04_FRC_77

6.4. Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek (biológiai sokféleség, ingatlan nyilvántartás, földhasználat/területhasználat) kialakítása a meglévő rendszerek fenntartásával, fejlesztésével, ágazati szereplők tájékoztatása

Bár Magyarország számos adatgyűjtési és monitoring rendszerrel rendelkezik, különösen az ingatlannyilvántartás, földhasználat/területhasználat területén, továbbá léteznek a biológia sokféleségre vonatkozó adatgyűjtések is, ezekre jellemző, hogy elszigeteltek, az adatbázisok nincsennek összehangolva, használatuk, lekérdezésük nehézkes, éppen ezért nem nevezhetők korszerűnek sem az adatgyűjtés, sem a monitoring tekintetében. Különösen jellemző az adathiány a biológiai sokféleség pontos állapotáról, hiányos, koordinálatlan monitoring hálózatok vannak. Az intézkedés megvalósulása ezt a problémát igyekszik kezelni, ami hozzájárul a biológiai sokféleség pontos felméréséhez, és ezáltal

olyan intézkedések alkalmazásához, amelyek elősegítik annak növelését.

6.4.1. Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek (biológiai sokféleség, ingatlan nyilvántartás, földhasználat/területhasználat) kialakítása a meglévő rendszerek fenntartásával, fejlesztésével, ágazati szereplők tájékoztatása

Bár Magyarország különféle adatgyűjtési és monitoring rendszerekkel rendelkezik, különösen az ingatlannyilvántartás, földhasználat/területhasználat területén, tovább léteznek a biológia sokféleségre vonatkozó adatgyűjtések is, ezekre jellemző, hogy elszigeteltek, az adatbázisok nincsennek összehangolva, használatuk, lekérdezésük nehézkes, éppen ezért nem nevezhetők korszerűnek sem az adatgyűjtés, sem a monitoring tekintetében. Különösen jellemző az adathiány a biológiai sokféleség pontos állapotáról, hiányos, koordinálatlan monitoring hálózatok vannak. Az intézkedés megvalósulása ezt a problémát igyekszik kezelni, ami hozzájárul a biológiai sokféleség pontos felméréséhez, és ezáltal olyan intézkedések alkalmazásához, amelyek elősegítik annak növelését. Az informatikai fejlesztés alapfeltétele a természeti erőforrásokkal való ésszerű gazdálkodásnak. A korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek (biológiai sokféleség, ökoszisztéma szolgáltatások, ingatlan nyilvántartás, földhasználat/területhasználat) kialakítása, az ágazati szereplők tájékoztatása meghatározó feladat.

·Agro-ökológiai program – DP17_G01_ECOS_16

·Agro-ökológiai nem termelő beruházások – RD21_G04_LCI_73

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések – RD19_G01_AEC_70

·Az ökológiai gazdálkodás támogatása - RD20_G02_ORT_70

Agro-ökológiai nem termelő beruházások - RD21_G04_LCI_73

·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés - RD22_G05_LCP_70

·Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása – SC28_E01_FVI_47

·Ökológiai vagy integrált termelés – zöldség gyümölcs - SC13_G01_FVO_47

·Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése - RD28_G11_GPI_70

·Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása - RD38_F05_AFI_73

·KAP-on kívüli tevékenység

6.5. Az ágazatok közötti együttműködések segítése, az ökoszisztéma szolgáltatásokkal, valamint a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásával és a természetközeli gazdálkodás előnyeivel kapcsolatos tudásátadás erősítése

A helyzetfeltárás rámutatott, hogy hiányosak a gazdálkodói ismeretek a mezőgazdálkodás környezetre gyakorolt hatásairól, alacsony a motiváltság a természetközeli gazdálkodás folytatására. Csekély a társadalom részéről a természeti környezet által nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatások és a biológiai sokféleség megőrzése szempontjainak elismertsége, az ilyen irányú szaktanácsadási szolgáltatás hiányzik. Az egyes ágazatok között az együttműködés szintje nagyon alacsony, sokkal inkább valamiféle versenyhelyzet alakult ki, ezért fontos az egyes ágazatok közötti együttműködéseket segíteni, azok létrejöttét támogatni.

6.5.1. Mezőgazdálkodás, vízgazdálkodás, gyepgazdálkodás, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések támogatása

A helyzetfeltárás egyértelműen rámutatott arra a gyengeségre, hogy a mezőgazdálkodás, vízgazdálkodás, gyepgazdálkodás, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések szintje nagyon alacsony. A szakemberek, területek között nagyon alacsonyfokú az együttműködés, az egyeztetés, miközben ezek a területek erős kölcsönhatásban vannak, és az egyik területen végrehajtott intézkedés legtöbbször komoly hatást gyakorol a többi területre is. Ezért nagyon indokolt az egyes területek közötti együttműködés támogatása. A mezőgazdaság, vízgazdálkodás, gyepgazdálkodás, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködés nélkül a természetvédelem céljai sem tudnak

érvényesülni.

Tervezett beavatkozások:

·Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért RD52_R12_BIC_77

·Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása - SC28_E01_FVI_47

·KAP-on kívüli tevékenység

6.5.2. Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé

A társadalom egyre inkább szembesül a természeti környezetben zajló negatív folyamatok következményeivel, ugyanakkor nagyon kismértékben van tisztában az ok-okozati viszonyokkal. A társadalom tagjainak nagyon kevés ismerete van az ökoszisztéma szolgáltatásokról, a biológiai sokféleségről, annak szerepéről, arról, hogy milyen összefüggések vannak az egyéni-társadalmi jólét és az egészséges ökoszisztémák működése között. Éppen ezért kiemelt szerepet kell kapjon a közvélemény tájékoztatása ebben a témában. A közvélemény tájékoztatása és ezáltal támogatása nélkülözhetetlen a biológiai sokféleség növeléséhez.

Tervezett beavatkozások:

·Méhészeti marketing SC01_A02_BEM_55

·Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért RD51_R11_TUC_77

6.5.3. A gazdálkodói ismeretek bővítése a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól, motiválás a természetközeli gazdálkodás folytatására

A helyzetfeltárás rámutatott, hogy hiányosak a gazdálkodói ismeretek a mezőgazdálkodás környezetre gyakorolt hatásairól, alacsony a motiváltság a természetközeli gazdálkodás folytatására. A gazdálkodók elsősorban költség-haszon mérlegelésével hozzák meg döntéseiket, és csak sokadik szempont a gazdálkodás környezetre gyakorolt hatásainak figyelembevétele. Éppen ezért alapvető fontosságú az ismeretterjesztés ezen a területen. Különösen azért, mert egészséges élelmiszert csak egészséges, diverz környezetben lehet termelni, és az egészséges ökoszisztéma jobban ellenáll a klímaváltozás okozta kihívásoknak is. Ezen összefüggések megvilágítása különösen fontos a gazdálkodók számára. A gazdálkodói ismeretek bővítése a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól és a motiválás a természetközeli gazdálkodás folytatására fontos ahhoz, hogy a gazdák felismerjék a téma fontosságát.

Tervezett beavatkozások:

·Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás SC02_A01_BEA_55

·Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban RD33_G16_ANB_70

·Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése SC03_E02_BEI_55

6.6. Génmegőrzésben, a tájfajták alkalmazásában, a rég honosult állatfajtákban, a tájgazdálkodásban rejlő potenciál kihasználása a klímaadaptációban a mező- és erdőgazdálkodásban egyaránt

Az élőhelyi és faji diverzitáson kívül a biológiai sokféleség kulcsfontosságú eleme a genetikai diverzitás megőrzése, melynek mind mező-, mind erdőgazdálkodási szempontból kiemelt jelentősége van, különösen a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás fényében. Az erdők genetikai erőforrásainak megőrzésével és fejlesztésével biztosítható az erdősítések jövőbeli életképes szaporítóanyaga és biológiai változatossága. A génmegőrzés, a tájfajták, a rég honosult állatfajták és a tájgazdálkodás jó kiinduló pontja lehet klíma adaptív fajták kifejlesztésének.

6.6.1. Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban

Az élőhelyi és faji diverzitáson kívül a biológiai sokféleség kulcsfontosságú eleme a genetikai diverzitás megőrzése, melynek mind mező-, mind erdőgazdálkodási szempontból kiemelt jelentősége van, különösen a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás fényében. Az erdők genetikai erőforrásainak megőrzésével és fejlesztésével biztosítható az erdősítések jövőbeli életképes szaporítóanyaga és biológiai változatossága. A génmegőrzés, a tájfajták, a rég honosult állatfajták és a tájgazdálkodás jó kiinduló pontja lehet klímaadaptív fajták kifejlesztésének.

Tervezett beavatkozások:

·Méhészeti ágazat versenyképességének növelése SC03_E02_BEI_55

·Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése RD24_G07_GAX_70

·Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése RD25_G08_GAI_70

·Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése RD26_G09_GAV_70

·Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése RD27_G10_GPX_70

·Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése RD28_G11_GPI_70

·Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások RD36_F03_GEN_70

6.7. Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése

Magyarországon 2005 és 2014 között az ökológiai gazdálkodás termelési volumene lényegesen nem változott. A biogazdálkodást folytató termelők száma 1429 és 1672, az ökológiai gazdálkodásba bevont mezőgazdasági területek nagysága 116 és 141 ezer hektár között mozgott. Az ökológiai gazdálkodásba bevont területek nagysága Magyarországon 2019-ben 303 190 ezer hektár volt, amiből az ökológiai terület 185.227 hektár, az átállás alatt lévő terület pedig 117 963 hektár. Ez a területnagyság jelentősen elmarad az EU stratégiai célkitűzésétől, ezért ennek növelése fontos célkitűzés.

6.7.1. Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése

Az ökológiai művelés alatt álló területek bővítése nemcsak green deal elvárás, hanem a biológai sokféleség, a környezet közeli gazdálkodás eszköze is.

Tervezett beavatkozások:

·Ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs SC13_G01_FVO_47

·Az ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70

2.1.SO6.5 Adott esetben az InvestEU felhasználásának indokolása (összegekkel együtt), valamint annak kifejtése, hogy az miként járul hozzá az egyedi/átfogó célkitűzés teljesítéséhez

Nem releváns.

2.1.SO6.7 Terveznek-e KAP-hozzájárulást nyújtani a LIFE programhoz? (csak a 4., 5. és 6. egyedi célkitűzés esetében)

: **Nem**

2.1.SO6.8 Az eredménymutató(k) kiválasztása

Eredménymutató(k) kiválasztása ehhez a konkrét célkitűzéshez

Eredménymutatók [Az ehhez a konkrét célkitűzéshez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.]	**Célérték**
R.7 PR - A sajátos igényű területeken működő gazdaságoknak nyújtott támogatás növelése További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)	111,57 %
R.17 CU PR - Erdősített terület Erdőtelepítés, agrárerdészet és erdő-helyreállítás céljából	16 174,00 ha

támogatott terület, továbbá ezek bontása	
R.18 [CU] - Az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás	399 567 252,00 EUR
R.22 [PR] - Fenntartható tápanyag-gazdálkodás A tápanyag-gazdálkodás javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya	21,89 %
R.24 [PR] - A növényvédő szerek fenntartható és csökkentett mértékű használata Azon támogatott egyedi kötelezettségvállalások által érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében	23,94 %
R.25 - Az állattenyésztési ágazat környezeti teljesítménye A környezeti fenntarthatóság javítására tett, támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek aránya	1,45 %
R.27 [CU] - Környezetvédelmi vagy éghajlat-politikai teljesítmény a vidéki térségekbe irányuló beruházások révén A környezeti fenntarthatósághoz, az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben	1 811,00
R.29 [PR] - Az ökológiai gazdálkodás fejlesztése A KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva	5,26 %
R.30 [PR] - A fenntartható erdőgazdálkodás támogatása Az erdővédelemnek és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányításának támogatására tett kötelezettségvállalásokkal érintett erdőterületek aránya	6,54 %
R.31 [PR] - Élőhelyek és fajok védelme A biológiai sokféleség megőrzésének vagy helyreállításának támogatására irányuló támogatott kötelezettségvállalások által érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, a magas természeti értékű gazdálkodási gyakorlatokat is beleértve	29,95 %
R.32 [CU] - A biológiai sokféleséggel kapcsolatos beruházások A KAP keretében a biológiai sokféleséghez hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya	1,02 %
R.33 - A Natura 2000 kezelésének javítása A támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett összes Natura 2000 terület aránya	11,35 %
R.34 [PR] - A tájképi elemek megőrzése A tájképi elemek – a sövényeket és fákat is beleértve – kezelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya	0,49 %
R.35 [CU] - A méhkaptárok megőrzése: A KAP keretében támogatott méhkaptárok aránya	62,71 %

A célok és a kapcsolódó mérföldkövek indoklása

SO6 - Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

Az egyes R indikátorok mérföldkő értékét, illetve a kapcsolódó beavatkozások hozzájárulásának értékét (éves bontásban) a csatolt táblázat tartalmazza, így ezek minden részletre kiterjedő ismertetésétől a szövegben eltekintünk.

Az SO6 specifikus célkitűzéshez kapcsolódó R indikátorok értékére nagy befolyást gyakorolnak az AKG, ÖKO és AÖP beavatkozások. E támogatások esetében a gazdálkodók olyan vállalások közül választanak, amelyek környezetkímélő irányba módosítják a gazdálkodási gyakorlatukat. Az egyes vállalások több R

indikátorhoz is hozzájárulnak, mivel olyan mértékben módosítják a gazdálkodási gyakorlatot, hogy az több természeti tényezőre (pl.: víz, talaj, biodiverzitás) is kihat. Példaként említhető az ökológiai gyepgazdálkodás (ÖKO), vagy a kaszálatlan terület megtartása (AKG). Ezek a vállalások egyszerre kímélik a természetet a vegyszerhasználattól, a földmunkáktól és biztosítanak élőhelyet az élővilágnak. Az ÖKO támogatás önmagában egy komplex vállaláscsomag, de az AKG és AÖP esetében is több vállalást kell a gazdálkodóknak választani, így jellemző, hogy egy adott terület a legtöbb környezeti R indikátor értékéhez hozzájárul. Az előírások egy adott R indikátorhoz való hozzájárulása esetenként eltérő területtel lett figyelembe véve, mert az egyes természeti tényezőkre (így R indikátorokra) is eltérő területi léptékben hatnak. A biodiverzitás esetében a gyakorolt hatás jelentősen túlléphet az érintett területen (pl.: 10%-os kaszálatlan terület meghagyása).

R.07PR: Sajátos igényű területeken működő gazdaságoknak nyújtott támogatás növelése: További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)

Az R.07PR indikátor minden olyan beavatkozása (és annak értéke), amely az SO6-hoz kapcsolódik, már elemzésre került az SO1 esetében.

R.17PR: Erdősített terület: Erdőtelepítés, agrárerdészet és erdő-helyreállítás céljából támogatott terület, továbbá ezek bontása

Az indikátor teljes értékének alátámasztását lásd SO4.

R.18: Az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás: Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás

Az indikátor célértéke az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás - az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás értéke, ami 399 567 252 EUR. A célértékhez hozzájáruló beavatkozások közül kettő kapcsolódik az SO6 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekhez, amelyek együtt az R.18 célértékének közel feléért felelősek. Ezek közül a jelentősebb (az indikátor összes beavatkozását tekintve is kulcsfontosságú) a 100%-os támogatási intenzitással tervezett RD38_F05_AFI_73 – Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása, amely 2026 és 2028 között, évente közel 5 ezer, összesen közel 15 ezer hektáron biztosít majd kiegyensúlyozottan beruházási támogatást. A terület a 2020-ban megnövekedett telepítési területek alapján, középtávon konszolidálódott területi értékekkel került kalkulációra, a kapcsolódó támogatási összeg az előző tervezési időszak alapján, a várható célállomány figyelembe vételével, az alaptámogatás és a kiegészítő támogatások segítségével tervezett. Az erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása az SO6 specifikus célkitűzéshez kapcsolódóan a folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelését támogatja (6.3.2). Az R.18 indikátor célértékéhez való hozzájárulásban jóval kisebb értéket képvisel az ugyancsak SO6-ot építő RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért beavatkozás, illetve az RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért, mindkét beavatkozás esetében összesen 21 projekt támogatásával 2024 és 2027 között.

R.22PR: Fenntartható tápanyaggazdálkodás: A tápanyaggazdálkodás javítására vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya

Az indikátor teljes értékének alátámasztását lásd SO4.

R.24PR: A növényvédő szerek fenntartható és csökkentett mértékű használata: Azon támogatott egyedi kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében

Az indikátor teljes értékének alátámasztását lásd SO5.

R.25: Az állattenyésztési ágazat környezeti teljesítménye: A környezeti fenntarthatóság javítására

tett,támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek aránya

Az indikátor célértéke: 1,45%, ami a környezeti fenntarthatóság javítására tett, támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek aránya; az indikátor számlálójának értéke 35 573 SZÁE, amely 2026-ban és 2027-ben is teljes értéken jelenik meg. Az R.25 indikátor értékéért felelős mindkét beavatkozás kapcsolódik az SO6 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekhez, így az indikátor teljes értéken bemutatásra kerül. Az indikátor célértékének több mint 88%-át az RD25_G08_GAI_70 - Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése beavatkozás biztosítja, a fennmaradó szerényebb arányt az RD24_G07_GAX_70 - Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése beavatkozás adja. Az egyes beavatkozások számosállategységben számolt eredményei az előző tervezési időszakban beadott kérelmekben megjelenő állatlétszám alapján, a koefficiensek használatával kerültek kalkulálásra. Az R.25 indikátor célértékéhez hozzájáruló beavatkozások ennek megfelelően célzottan támogatják a génmegőrzésben, a tájfajták alkalmazásában, a rég honosult állatfajtákban, a tájgazdálkodásban rejlő potenciál kihasználását a klímaadaptív mezőgazdaságban. (6.6.1).

R.27: Környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény a vidéki térségekbe irányuló beruházások révén: A környezeti fenntarthatósághoz hozzájáruló műveletek száma, valamint az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célokmegvalósítása a vidéki térségekben

Az indikátor értékének alátámasztását lásd SO4; egyetlen beavatkozás van, amely kizárólag az SO6-on keresztül támogatja egy szerény hozzájárulással (10 projekt) az R.27 indikátor teljesülését: RD26_G09_GAV_70 - Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése, mégpedig a 6.6.1 Génmegőrzésben, a tájfajták alkalmazásában, a rég honosult állatfajtákban, a tájgazdálkodásban rejlő potenciál kihasználása a klímaadaptációban a mező- és erdőgazdálkodásban egyaránt szükséglet kezelésével.

R.29[PR]: Az ökológiai gazdálkodás fejlesztése: A KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva

Az indikátor teljes értékének alátámasztását lásd SO4.

R.30[PR]: A fenntartható erdőgazdálkodás támogatása: Az erdővédelemnek és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányításának támogatására tett kötelezettségvállalásokkal érintett erdőterületek aránya

Az indikátor célértéke 6,54%, amely 127 ezer hektár erdőterületet jelent. Minden évben növekszik a célértékhez képest érintett hektárok aránya, a célértéket majd 2029-ben éri el a mutató. Az indikátorhoz kapcsolódó két beavatkozás által érintett területek nincsenek átfedésben. A legfontosabb beavatkozás az indikátor célértéke szempontjából - annak közel kétharmadát biztosítva - az RD35_F02_FEC_70 - Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV) beavatkozás. Ez a beavatkozás kifejezetten az SO6-hoz tartozó 3. főszükségletre reagál: a folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése (6.3.2) mellett az erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, erdőfelújítások ösztönzése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembevételével (6.3.3) a két kezelt szükséget.

Az indikátor értékéhez szerényebb hozzájárulást biztosít az RD36_F03_GEN_70 – Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások beavatkozás, amely támogatja a génmegőrzésben, a tájfajták alkalmazásában, a rég honosult állatfajtákban, a tájgazdálkodásban rejlő potenciál kihasználását a klímaadaptációban és a mező- és erdőgazdálkodásban egyaránt (6.6.1).

R.31[PR]: Élőhelyek és fajok védelme: A biológiai sokféleség megőrzésének vagy helyreállításának támogatására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, a magas természeti értékű gazdálkodási gyakorlatokat is beleértve

Az indikátor célértéke 29,95%, ami a biológiai sokféleség megőrzésének vagy helyreállításának támogatására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, a magas természeti értékű gazdálkodási gyakorlatokat is beleértve. Az indikátor célértékét

megalapozó kalkuláció az előző tervezési időszak területi adatait használta fel, és figyelembe veszi az esetleges duplikációkat. A duplikációszűrés után számított célérték számlálója 1 590 450 hektár, amely öt beavatkozás hozzájárulásából jön létre. A legnagyobb területeket az DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai alapprogram, a második legnagyobb jelentőségű eredményegységet az RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) beavatkozás biztosítja majd. További, de jóval szerényebb a hozzájárulása az R.31 területeihez a RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása, illetve a RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés beavatkozásoknak, ez utóbbinak ugyanakkor a gyakorlati jelentősége – az új élőhelyek fenntartásának segítésével – kiemelkedő. Az e beavatkozások sajátosságaiból adódó területi lefedettség részletesen bemutatásra került az SO4 specifikus célkitűzés 2.1.8-as fejezetében.

Az R.31 indikátor beavatkozásai komplex módon reagálnak az SO6 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekre. A köztes zónák által biztosítják a művelt területek közötti ökológiai átjárhatóságot és biodiverzitást (6.2.3). A mezőgazdasághoz kötődő élőhelyek állapotának és a fajok helyzetének javítását is szolgálják: a NATURA 2000 mezőgazdasági élőhelyek (6.1.1) és a magas természeti értékű területek (6.1.2) természeti állapotának megőrzése, illetve javítása, a gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése, cserjésedés megakadályozása (6.1.3) is a vállalásaik között szerepel. A komplexitás további elemeként támogatják a mezőgazdálkodás, vízgazdálkodás, gyepgazdálkodás, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködéseket (6.5.1), a génmegőrzésben, a tájfajták alkalmazásában, a rég honosult állatfajtákban, a tájgazdálkodásban rejlő potenciál kihasználását (6.6.1), valamint az ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelését (6.7.1).

R.32: A biológiai sokféleséggel kapcsolatos beruházások: A KAP keretében a biológiai sokféleséghez hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya

Az indikátor célértéke 1,18% ami a KAP keretében a biológiai sokféleséghez hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya. Az indikátor célértékének elérését az RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások beavatkozás összesen 1 278 gazdaság bevonásával, az RD38_F05_AFI_73 – Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása összesen 1 560 gazdaság bevonásával. Az indikátor érték 2025 és 2029 között alakul ki, a első két évben nagyobb számú, intenzívebb bevonással kalkulálva.

Az R.32 indikátor beavatkozásai elsősorban két főszükséglet széleskörű kezelésében vállalnak szerepe: a mezőgazdasághoz kötődő élőhelyek állapotának és a fajok helyzetének javítása (1. főszükséglet) mellett a mezőgazdasági területek mozaikosságának helyreállításában, földhasználatváltásban (2. főszükséglet) is szerepet vállal, mind a területi diverzifikáció, mind a művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság tekintetében. Érinti még e mellett a folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelését (6.3.2), és a mezőgazdálkodás, vízgazdálkodás, gyepgazdálkodás, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések támogatását (6.5.1).

R.33: Natura 2000 kezelésének javítása: A támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett összes Natura 2000 terület aránya

Az indikátor célértéke 22,55%, ami a támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett összes Natura 2000 terület aránya Magyarország teljes hasznosított mezőgazdasági területéhez viszonyítva. Az indikátor célértékét elsősorban az RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) beavatkozás biztosítja, elsősorban a Magas Természeti Értékű Területeken biztosított speciális természetvédelmi célú kifizetéseivel segíti a Natura 2000 hálózat kezelési feladatait 2024 és 2027 között, évi egyenletes vállalási értékkel. A beavatkozás az SO6 specifikus célkitűzést megalapozó 1. főszükséglet kezeléséhez járul hozzá: támogatja a magas természeti értékű területek (agrár, erdő, vizes) természeti állapotának megőrzését, illetve javítását (6.1.2) és a gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartását és fejlesztését (6.1.3). Az AKG-hez képest a célértékhez jóval alacsonyabb mértékben (mindösszesen 0,7%-ban) járul hozzá az RD35_F02_FEC_70 - Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV) beavatkozás, ugyanakkor az SO6 egészen más szükségletére reflektál a beavatkozással érintett teljes területek 15%-án: a folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelését (6.3.2) és az erdők szerkezetének, korösszetételének javítását,

erdőfelújítások ösztönzését is támogatja az ökológiai szempontok teljes körű figyelembevételével (6.3.3).

R.34[PR]: A tájképi elemek megőrzése: A tájképi elemek – a sövényeket és fákat is beleértve – kezelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya

Az indikátor célértéke 0,491%, mely a tájképi elemek – a sövényeket és fákat is beleértve – kezelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya hazánk teljes mezőgazdasági hasznosítású területeihez viszonyítva. Az indikátor célértékéhez három beavatkozás járul hozzá; az R.34 indikátor célértékének kalkulációja során a megfelelő duplikációszűrést is biztosítottuk. A két legjelentősebb, az indikátor célértékét nagyságrendileg biztosító beavatkozás a DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai alapprogram és a RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG). Az indikátorhoz kapcsolódó mindhárom beavatkozás az SO6 specifikus célkitűzés 1. és 2. főszükségletére reflektál, az R.31 indikátornál rögzítettek szerint.

A 4. cikk (4) bekezdésének b) pont második albekezdése kimondja, hogy 'Ha a tagállamok úgy döntenek, a „támogatott hektár” más tájjellemzőket is tartalmazhat, feltéve, hogy ezek nem dominálnak, és nem akadályozzák jelentősen a mezőgazdasági tevékenység végzését az általuk elfoglalt terület miatt".Az ilyen tájjellemzők kiegészítik a GAEC 8 alapján védett tájelemeket. Magyarország úgy döntött, hogy többféle ilyen tájjellegű elemet kijelöl, és azokat a BISS-ben is jogosulttá teszi. Ez egy olyan jelentős lépés, melyet minden környezetvédő és természetvédő csoport „történelmi lépésnek” tart. Ez mindenképpen jelentős előrelépésnek tekinthető, hiszen a hagyományos Uniós meghatározás a támogatható hektárra korábban csak olyan mezőgazdasági területre terjedt ki, amelyet termelésre használnak, vagy legalább olyan formában tartanak, amely bármikor alkalmas a mezőgazdasági termelés folytatására.

A 4.1.3.5. fejezetben felsoroljuk azokat az „egyéb tájjellemzőket”, amelyek jogosultak lesznek a BISS-re, így közvetlen ösztönzést kapnak a gazdálkodók számára, hogy fenntartsák azokat teljes ökológiai funkcionalitásukban. Ezek:

-Fás-bokros gyepterületek

-Ökológiai védősáv

-Nem termelő beruházás keretében, szántóföldön létrehozott erózióvédelmi létesítmény

-Táblaszegély

-Erózióvédelmi sáv

A BISS-re való jogosultság elegendő ösztönzést jelent a gazdálkodók számára, hogy:

(i) ezen tájelemeket fenntartsák (függetlenül attól, hogy a GAEC 8 szerint védettek vagy elszámoltak-e; a GAEC-védett tájelemek a 3.10.4.1. fejezetben felsorolt, BISS-re jogosult tájelemek másik nagy halmaza);

(ii) tájelemeket hozzanak létre a jelenleg támogatható mezőgazdasági területeiken anélkül, hogy elveszítenék a BISS-re való jogosultságukat

A BISS-re jogosult „egyéb tájelemek” ugyan módszertanilag nem számolhatók el az R34 be, becsléseink szerint további mintegy 80 000 hektár tükröződhetne az R.34-en keresztül, ha figyelembe vesszük a fent leírt tényeket. Ez természetesen kiegészíti a három másik beavatkozással már kiszámított 26 064 hektárt.

R.35: A kaptárok megőrzése: A KAP keretében támogatott kaptárok aránya

Az indikátor célértéke 62,71%, ami az R.35 értékét biztosító beavatkozások által támogatott méhcsaládok aránya (760 000 méhcsalád). A két érintett beavatkozás között várhatóan teljes átfedés lesz. Az SC03_E02_BEI_55 - Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése már 2023-ban 700 000 méhcsalád támogatását tervezi, majd 2027-ig évente 15 000 új méhcsalád bevonásával kalkulál. Az RD33_G16_ANB_70 - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban beavatkozás 2026-ban és 2027-ben tervezi a méhcsaládok elérését, az előbb említett beavatkozás által támogatott körben maradva. Az R.35 indikátor beavatkozásai kulcsfontosságúak az SO6-hoz tartozó szükséglet, a pollinációs rendszerek stabilitásának biztosítása (6.5.3) érdekében, illetve a génmegőrzésben, a tájfajták alkalmazásában, a rég

honosult állatfajtákban, a tájgazdálkodásban rejlő potenciál kihasználásában (6.6.1).

2.1.SO6.9 A pénzügyi támogatás indokolása

A 4., 5. és 6. specifikus cél az ajánlások teljesítése, illetve a megfelelő pénzügyi allokáció biztosítása szempontjából nem választható szét. A három SO-hoz köthető intézkedésekkel összességében a 93. cikkben foglalt kötelezettségünknek eleget teszünk. A három SO célkitűzéseihez az összes többi SO egyes intézkedései is hozzájárulnak, így a környezethez köthető források a terv kereteinek egyik legjelentősebb részét teszik ki.

A vonatkozó ajánlások:

- A biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és visszafordítása, hozzájárulva az EU zöld megállapodásának magas biodiverzitású tájelemekkel kapcsolatos céljaihoz.
- A mezőgazdaság felkészítése a vízgazdálkodást érintő kihívásokra.
- A tápanyag-gazdálkodás hatékonyságának növelése a veszteségek, valamint a talaj-, lég- és vízszennyezés csökkentése érdekében, a csökkentést célzó intézkedéseken keresztül, ezáltal elősegítve a zöld megállapodás tápanyagveszteség csökkentésére vonatkozó célkitűzésének elérését.
- Az EU zöld megállapodásának ökológiai gazdálkodással kapcsolatos célkitűzéséhez való hozzájárulás.
- Az éghajlatváltozás mérséklését szolgáló gyakorlatok és az ahhoz való alkalmazkodást célzó eszközök támogatása.

Az ajánlások teljesítésére a tervben biztosított pénzügyi keret elegendő, amelyet a 3. és 5. fejezetek vonatkozó részei támasztanak alá.

2.1.SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben

2.1.SO7.1 A GYELV-elemzés összefoglalása

2.1.SO7.1.1 Erősségek

E.1. Fiatal, mezőgazdasági szakképzettséggel rendelkező gazdaságvezetők számának és arányának növekedése

E.2. Agrárgépész szakma népszerűségének növekedése

E.3. Működő mezőgazdasági mikrovállalkozások számának növekedése

E.4. Pályaorientációs kezdeményezések (AGRYA – Fiatal Gazdák Szövetsége, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara) és sikeres iskolai nyílt napok

E.5. Fiatal gazdálkodók nyitottsága a digitális eszközök használata, valamint az új, környezetvédelmet is jobban szem előtt tartó megoldások iránt [CCO/1.4]

E.6. A gazdálkodók a tudásközvetítésben nagy szerepet tulajdonítanak a velük szoros, személyes kapcsolatban állóknak (véleményvezér gazdák, szaktanácsadók, falugazdászok, könyvelők)

E.7. A fiatal gazdálkodókat, ágazati szereplőket érintő tájékoztatási szolgáltatások fejlettek

E.8. A fiatal gazdálkodók érdekképviselete létezik

E.9. Startupsegítő tevékenység az agrárágazatban

E.10 Létezik egyszerű hitelfelvételi mód (Agrár Széchenyi Kártya) a fiatal gazdák számára

E.11. Mezőgazdasági generációs megújulást rendszerszemléletben kezelő szakpolitikai stratégia és jogalkotás

2.1.SO7.1.2 Gyengeségek

Gy.1. Fiatal gazdálkodók mezőgazdasági szakképzettségének és farmmenedzsment-ismereteinek alacsony szintje az uniós átlaghoz képest [SO2/5.1] [SO7/2.1] [SO9/6.1] [CCO/1.1] [CCO/1.2]

Gy.2. Információ- és tudáshiány, valamint a tapasztalatcsere/-megosztás hiánya a gazdálkodással és a gazdaságátadással kapcsolatban [SO7/2.1] [CCO/1.2] [CCO/1.6] [CCO/2.2]

Gy.3. Középfokú agrárszakképzésben csökkenő tanulói létszám, nagy lemorzsolódás, gyakori évfolyamismétlés [SO7/2.2]

Gy.4. Képzés és továbbképzés hiányos, infrastruktúrája elavult mind a közép-, mind a felsőfokú oktatásban [SO2/5.5] [SO3/1.2] [SO7/2.1] [CCO/2.1]

Gy.5. Mezőgazdasági friss diplomások közel harmada más ágazatban helyezkedik el. [SO7/1.1] [SO7/2.2]

Gy.6. Agrárvállalkozások alacsony aktivitása a duális képzésben [SO7/2.2] [CCO/1.9

Gy.7. Pályaorientációs eszközök nagy része nem hatékony [SO7/2.2]

Gy.8. Az idősebb generáció üzemátadási hajlandósága alacsony [SO7/1.2]

Gy.9. A generációk közötti együttműködés alacsony szintű [SO7/1.2]

Gy.10. A speciális, fiatal gazdálkodókat megcélzó elemek hiánya a szaktanácsadási rendszerben [SO7/2.1] [CCO/1.6] [CCO/1.8]

Gy.11. A munkaerő megbecsültsége a mezőgazdaságban alacsony [SO7/2.2]

Gy.12. Szakképzett és betanított munkaerő hiánya [SO2/5.4] [CCO/3.1]

Gy.14. Földhöz jutás lehetősége általában véve is, de a fiatalok esetében különösen szűkös [SO7/1.3]

Gy.14. Új vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelők beruházásaihoz a hitelhez jutás nehezebb, különösen az állattenyésztésben [SO1/1.2] [SO7/1.4]

Gy.15. Vállalkozások indításának és gazdaságok átadás-átvételének adminisztrációs és pénzügyi terhei magasak [SO7/1.4], [SO7/1.5] [SO7/3.1]

Gy.16. Diverzifikált tevékenységszerkezetű gazdaságok száma és aránya csökken [SO7/3.2]

Gy.17. A magánerdőgazdálkodás gazdálkodási struktúrája elaprózott

2.1.SO7.1.3 Lehetőségek

L.1. Mezőgazdasági pálya presztízsének növelése [SO7/2.2]

L.2. Digitalizáció térnyerésével párhuzamosan vonzóbbá válhat az agrárpálya a fiatalok számára [SO7/2.2]

L.3. Agrárvállalkozások nagyobb szerepvállalása az utánpótlás-nevelésben [SO7/2.2]

L.4. Vertikális és horizontális együttműködések térnyerése [SO3/1.1] [SO3/1.2]

L.5. Új, diverzifikált szolgáltatások és termékek iránti fogyasztói igény megjelenése a vidéki térségekben és határainkon túl [SO7/3.1] [SO7/3.2]

L.6. A fiatal mezőgazdasági termelők bevételeinek emelkedése a hozzáadott érték növelése által [SO2/1.3]

L.7. Szakmai potenciál a magánerdészeti vállalkozások hálózatának bővítéséhez [SO7/3.3]

L.8. Bővülő bölcsődei, óvodai férőhely-kapacitás és alapszolgáltatások a vidéki térségekben [SO8/4.1]

L.9. A fiatalok nyitottabb világszemlélete, nyelvtudása megalapozza a külföldi piacra jutás lehetőségét, a nemzetközi kitekintést, valamint a legfrissebb szakmai információk áramlását

L.10. A fiatalok gyorsabb alkalmazkodási képessége a gazdálkodási környezet változásaihoz

L.11. Ökológiai gazdálkodás népszerűségének növekedése a fiatal gazdák körében.

2.1.SO7.1.4 Fenyegetések

F.1. Gazdaságilag aktív korú népesség számának csökkenése [SO8/1.2] [SO8/1.3]

F.2. Fiatal vidéki népesség elvándorlása [SO7/1.1] [SO7/2.2] [SO8/1.2] [SO8/1.3]

F.3. Más ágazatok munkaerő-elszívó hatásának erősödése [SO7/1.1] [SO7/2.2]

F.4. Földárak további emelkedése gátolja a földhöz jutást [SO7/1.3]

F.5. Fejletlen vagy gyengén szervezett értékesítési csatornák [SO3/1.1] [SO3/1.3] [SO3/1.4]

F.6. Más ágazatokhoz viszonyítva alacsony munkajövedelem a mezőgazdaságban [SO1/1.1] [SO8/1.5]

F.7. Szolgáltatási szektor és infrastruktúra fejletlensége az aprófalvas vidéki területeken [SO7/3.1] [SO8/3.1] [SO8/4.1]

F.8. Gazdálkodók kedvezőtlen korszerkezete (különösen a baromfiágazatban, a szőlő- és bortermelésben, a gyümölcs- és szántóföldi növénytermesztésben) [SO7/1.1]

F.9. Az újonnan regisztrált mezőgazdasági vállalkozások száma évről évre csökken [SO7/1.1] [SO7/3.1]

2.1.SO7.1.5 Egyéb megjegyzések

Nem releváns.

2.1.SO7.2 Igényfelmérés

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben
7.1.1	Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében	1	Igen
7.1.2	Generációk közötti együttműködések támogatása	2	Igen
7.1.3	Fiatal gazdák földhöz jutásának könnyítése	2	Részben
7.1.4	Fiatal gazdák hitelhez jutásának könnyítése	2	Részben
7.1.5	Agrárvállalkozások generációk közötti átadás-átvétele adminisztratív terheinek csökkentése	2	Részben
7.2.1	Gazdaságindításhoz szükséges komplex vállalkozói ismeretek nyújtása	1	Igen
7.2.2	A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal	1	Igen

	generációk számára		
7.3.1	Induló mezőgazdasági vállalkozások támogatása a fiatal gazda kategórián kívüliek számára	1	Igen
7.3.2	On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából	2	Igen
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen

A szükségletfelmérésre vonatkozó egyéb megjegyzések.

Nem releváns

2.1.SO7.4 Beavatkozási logika

Beavatkozási forma	A beavatkozás típusa	A beavatkozás kódja (tagállam) – Név	Közös kimeneti mutató
DPdecoupled	CIS-YF(30) - A fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás	DP03_B01_YFS_16 - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás	O.6. A fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD01b_E01_FRM_73 - Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatása	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD04a_E02_FON_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD09a_B05_SML_73 - Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD09b_R14_OGR_73 - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD11_B07_DVF_73 - Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INSTAL(75) - Fiatal mezőgazdasági termelők és új mezőgazdasági termelők, valamint a vidéki induló vállalkozások tevékenységének megkezdése	RD05_B01_YFS_75 - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával	O.25. Tevékenységkezdési támogatásban részesülő fiatal mezőgazdasági termelők száma
RD	INSTAL(75) - Fiatal mezőgazdasági termelők és új mezőgazdasági termelők, valamint a vidéki induló vállalkozások tevékenységének megkezdése	RD06_B02_YFY_75 - Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával	O.27. Vállalkozásindításhoz nyújtott támogatásban részesülő vidéki vállalkozások száma
RD	INSTAL(75) - Fiatal mezőgazdasági termelők és új mezőgazdasági termelők, valamint a vidéki induló vállalkozások tevékenységének megkezdése	RD08_B04_BIS_75 - Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával	O.27. Vállalkozásindításhoz nyújtott támogatásban részesülő vidéki vállalkozások száma
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD07_B03_YFO_77 - Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés	O.30. A generációs megújulásra irányuló támogatott műveletek és egységek száma (kivéve a tevékenységkezdési támogatást)

Áttekintés

7.1. Főszükséglet: Fiatalok gazdálkodói tevékenység indításának megkönnyítése

A helyzetfeltárás rámutat arra, hogy a fiatalok gazdálkodási tevékenységét számos tényező hátráltatja, amelyek közül legfontosabb a vállalkozás indításához szükséges tőke hiánya. A fiatal termelők megfelelő gazdálkodói előélet hiányában nehezen jutnak hozzá kedvezményes hitelekhez. A földárak és bérleti díjak folyamatos növekedése, valamint az alacsony termőföld kínálat miatt a fiatalok földhöz jutása jelentős akadályokba ütközik. A generációváltás fontos akadálya továbbá a nemzedékek közötti együttműködés hiánya, valamint a gazdaság átadásának folyamatát megnehezítő bonyolult és hosszadalmas adminisztráció és annak magas költségei.

7.1.1 szükséglet: Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében

A mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében hozzájárul a gazdálkodók átlagéletkorának csökkentéséhez. A mezőgazdasági generációs megújulást segíthetjük azáltal, hogy a fiatal mezőgazdasági termelők számára kiegészítő jövedelemtámogatást (DP03_B01_YFS_16), vagy a vállalkozásuk indításához tőketámogatást (RD05_B01_YFS_75) nyújtunk, továbbá segíthetjük magát a gazdaságátadás folyamatát azáltal, ha a fiatalabb termelőket támogatjuk abban, hogy az idősebb, a gazdálkodással felhagyni kívánó termelőtől átvegyék és tovább működtessék a gazdaságot (RD06_B02_YFY_75).

Tervezett beavatkozások:

·Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás DP03_B01_YFS_16

·Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával RD05_B01_YFS_75

·Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával RD06_B02_YFY_75

7.1.2. szükséglet: Generációk közötti együttműködések támogatása

A fiatal gazdák indulását megkönnyíti, ha együtt tudnak működni a gazdaság átadójával. Cél a gazdaságátadás ösztönzése, a sikeres utódlási szakaszokon alapuló családi gazdaságok társadalmi és gazdasági fenntarthatóságának elősegítése, amelyet egyrészt a gazdaságátadás tudatos tervezési folyamatának segítése (RD07_B03_YFO_77), másrészt a fiatalabb, gazdálkodni kívánó termelők támogatása (RD06_B02_YFY_75) révén érhetünk el.

Tervezett beavatkozások:

·Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával RD06_B02_YFY_75

·Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés RD07_B03_YFO_77

7.1.3. szükséglet: Fiatal gazdák földhöz jutásának könnyítése

A fiatal gazdák indulásához a legfontosabb feltétel, hogy legyen számukra elérhető földterület, amelyen a gazdálkodást el tudják kezdeni. A földhöz jutás adminisztratív eszközökkel könnyíthető, illetve a földpiac függvénye, nem a KAP ST kompetenciája, ugyanakkor a célhoz közvetetten hozzájárul a fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatása (RD06_B02_YFY_75), vagy éppen a gazdaságátvevő támogatása annak érdekében, hogy egy gazdálkodását felhagyni kívánó idősebb termelőtől átvegye a gazdaságot, földterületet és tovább működtesse azt (RD06_B02_YFY_75).

Tervezett beavatkozások:

·Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával RD05_B01_YFS_75

·Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával RD06_B02_YFY_75

7.1.4. szükséglet: Fiatal gazdák hitelhez jutásának könnyítése

A fiatal gazdák indulásához a megfelelő mennyiségben rendelkezésre álló tőke a legfontosabb feltétel, ezt jellemzően hitelből tudják megszerezni. A hitelhez jutás adminisztratív eszközökkel könnyíthető, illetve a pénzpiacok függvénye, nem a KAP ST kompetenciája, ugyanakkor a fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás (DP03_B01_YFS_16) javíthatja a fiatal termelők hitelképességét.

Tervezett beavatkozások:

·Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás DP03_B01_YFS_16

7.1.5. szükséglet: Agrárvállalkozások generációk közötti átadás-átvétele adminisztratív terheinek és költségeinek csökkentése

Az agrárvállalkozások átadás-átvétele jelentős adminisztratív terhet és költségeket jelent a résztvevők számára. Az adminisztratív terhek csökkentése elsősorban az állami szervek feladata, a stratégiai terv ehhez csak hozzá tud járulni, egyrészt a gazdaságátvevő (RD06_B02_YFY_75) támogatása révén, másrészt a gazdaságátadás tervezési folyamat tanácsadással, mentorálással való segítése (RD07_B03_YFO_77) révén.

Tervezett beavatkozások:

·Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával RD06_B02_YFY_75

·Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés RD07_B03_YFO_77

7.2. Főszükséglet: A gazdálkodói tevékenység elkezdéséhez szükséges ismeretek hatékony átadása

A helyzetértékelés kiemeli, hogy a fiatal gazdálkodók mezőgazdasági szakképzettségének és farmmenedzsment-ismereteinek szintje az uniós átlaghoz képest alacsony, emellett a gazdálkodással és a gazdaságátadással kapcsolatban jellemző az információ- és tudáshiány, valamint a tapasztalatcsere/-megosztás hiánya.

7.2.1. szükséglet: Gazdaságindításhoz szükséges komplex vállalkozói ismeretek nyújtása

A gazdaságindításhoz komplex vállalkozói ismeretekre van szükség, melyet a fiatal termelők képzések és bemutató üzemi programok (RD58_A01_TRA_78) révén, illetve a generációváltást célzó programok részeként tudnak megszerezni.

Tervezett beavatkozások

Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával RD05_B01_YFS_75

Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával RD06_B02_YFY_75

Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával RD08_B04_BIS_75

·Képzések és bemutatóüzemi programok RD58_A01_TRA_78

7.2.2. szükséglet: A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal generációk számára

A mezőgazdasági pálya egyre kevésbé vonzó a fiatalok körében, még a mezőgazdasági szakoktatásban tanulók körében is jellemző a pályaelhagyás, ezért szükséges a gazdálkodás, a mezőgazdasággal kapcsolatos szakmák és a gazdálkodói életforma népszerűsítése, előnyeinek hangsúlyozása.

Tervezett beavatkozások

Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás DP03_B01_YFS_16

Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával RD05_B01_YFS_75

Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával RD06_B02_YFY_75

7.3. Főszükséglet: Vállalkozások indításának ösztönzése vidéki területeken

7.3.1. szükséglet: Induló mezőgazdasági vállalkozások támogatása a fiatal gazda kategórián kívüliek számára

Az ágazat hosszú távú fejlődése, a vidéki népesség helyben maradása miatt fontos, hogy a fiatal gazdák mellett a fiatal gazda kategórián kívüliek mezőgazdasági vállalkozásának indítását is támogassuk. Ezt a célt leginkább a gazdaságátvevő támogatása (RD05_B01_YFY_75) segíti, amely beavatkozás a fiatal gazda kategórián kívüliek számára is lehetőséget teremt arra, hogy a gazdálkodással felhagyni szándékozó gazdaságátadótól átvegyék a gazdaságot és a hozzá tartozó támogatási jogosultságokat, valamint a kötelezettségeket és ilyenformán mezőgazdasági vállalkozást indíthassanak. Ezen kívül a szükségletre

választ ad a „Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése” (RD09a_B05_SML_73) beavatkozás, azáltal, hogy elősegíti a fejlődőképes kisméretű mezőgazdasági termelők jövedelemszerzését és gazdasági több lábon állását. A vidéki térségekben működő mezőgazdasági termelők és erdőgazdálkodók induló vagy már működő mezőgazdasághoz kapcsolódó, vagy ahhoz nem kapcsolódó tevékenységeinek beindítása és továbbfejlesztése (RD11_B07_DVF_73) szintén a hozzájárul a célhoz.

Tervezett beavatkozás

·Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése RD09a_B05_SML_73

7.3.2. szükséglet: On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából

A vállalkozások több lábon állása a jövedelemszerző képességet javítja, ezáltal a vidéki területeken maradást segíti elő. A mezőgazdasághoz és a gazdaság erőforrásaihoz kapcsolódó on-farm és a gazdaságtól független, nem mezőgazdasági tevékenységeket érintő off-farm diverzifikációt a KAP Stratégiai Terv több intézkedése is támogatja, hozzájárulva a vidéken élő népesség helyben történő megélhetéséhez, a vidéki foglalkoztatás növeléséhez és a helyi gazdaság fejlődéséhez.

Tervezett beavatkozások:

· Mezőgazdasági termékek értéknövelése RD04a_E02_FON_73

· Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja RD11_B07_DVF_73

· Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása RD09b_R14_OGR_73

2.1.SO7.5 Adott esetben az InvestEU felhasználásának indokolása (összegekkel együtt), valamint annak kifejtése, hogy az miként járul hozzá az egyedi/átfogó célkitűzés teljesítéséhez

Nem releváns.

2.1.SO7.6 Terveznek-e KAP-hozzájárulást nyújtani az Erasmus programhoz?

: **Nem**

2.1.SO7.8 Az eredménymutató(k) kiválasztása

Eredménymutató(k) kiválasztása ehhez a konkrét célkitűzéshez

Eredménymutatók [Az ehhez a konkrét célkitűzéshez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.]	**Célérték**
R.9 CU PR - Gazdaságok korszerűsítése A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő mezőgazdasági termelők aránya	2,86 %
R.36 CU PR - Generációs megújulás KAP-támogatás segítségével vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelők száma, nemek szerinti bontással együtt	10 700,00
R.39 CU - A vidéki gazdaság fejlesztése A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma	7 900,00

A célok és a kapcsolódó mérföldkövek indoklása

SO7 – A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben

Az egyes R indikátorok mérföldkő értékét, illetve a kapcsolódó beavatkozások hozzájárulásának értékét (éves bontásban) a csatolt táblázat tartalmazza, így ezek minden részletre kiterjedő ismertetésétől a szövegben eltekintünk.

R.36 PR - Generációs megújulás: KAP-támogatás segítségével vállalkozást indító fiatal

mezőgazdasági termelők száma, nemek szerinti bontással együtt

Az R.36 indikátorhoz két beavatkozás járul hozzá, amelyek mindegyike érintett az SO7 célkitűzés vonatkozásában. Az indikátor célértékének 80%-át a „*DP03 Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás*” beavatkozás biztosítja azzal, hogy 5500 újonnan belépő fiatal mezőgazdasági termelő jut általa kiegészítő jövedelemtámogatáshoz. Az „*RD05 Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával*” beavatkozás kisebb, de korántsem elhanyagolható súllyal jelenik meg: 2 695 fiatal gazda elérését tervezik. Duplikációval is kell számolni, a fiatal gazdák egy része mindkét beavatkozásnak kedvezményezettje lesz; ennek kiszűrésével a tervek szerint az indikátor két év alatt, 2025-re eléri a 6 800 fős célértékének több, mint felét, majd további 3 év alatt teljesíti a 100%-át.

·A 2020. évi Agrárcenzus előzetes adatai szerint a gazdálkodók kétharmada nyugdíjkorhatár (65 év) feletti, míg a 40 év alatti üzemvezetők aránya 10 százalékra tehető (KSH, 2021)[1], ezért szükséges a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében, ezáltal a gazdálkodók átlagéletkorának csökkentése (7.1.1.). E szükséglet kezelését mindkét beavatkozás megcélozza, így az időszak végére a 6800 fiatal (40 év alatti) gazdálkodó érdemben csökkenti majd az átlagéletkort.

·A 2020-as Agrárcenzus előzetes adatai alapján a fiatal gazdálkodók körében alacsonyabb a földtulajdon aránya, ők nagyobb arányban bérelnek földterületet, mint a 40 év felettiek. A generációváltás kérdéskörében indított 2019-es AKI kérdőíves felmérés szerint a megkérdezett gazdálkodók a generációváltás hátráltató tényezői közül az átadás-átvétel adminisztrációs terhei után a második legjelentősebb gátló tényezőnek a bővítéshez szükséges bérelhető vagy megvásárolható termőföld hiányát ítélték[2]. Ezért szükséges a fiatal gazdák földhöz jutásának könnyítése (7.1.3.); a *„RD05 Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával”* beavatkozás 2 695 fiatal mezőgazdasági termelő esetében járul hozzá e nehézség kezeléséhez.

·Az induló vállalkozások esetében legtöbbször a tőke- és fedezethiány, valamint a gazdálkodói múlt hiánya akadályozza a hitelfelvételt. Az árutermelő gazdálkodók körében 2019 őszén generációváltás témában lefolytatott kérdőíves felmérésben a válaszadók a fiatal mezőgazdasági termelők hitelhez jutását a generációváltást akadályozó tíz felsorolt tényező közül a negyedik legsúlyosabb problémának tartották[3]. Ezért szükséges a fiatal gazdák hitelhez jutásának könnyítése (7.1.4.). E szükséglet kezelését a *„DP03 Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás”* beavatkozás célozza, így 5500 fiatal gazdálkodó esetében javulnak a hitelhez jutási feltételek.

R.39 - A vidéki gazdaság fejlesztése: A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma

Az R.39 indikátor célértékéhoz 11 beavatkozás járul hozzá, amelyek közül az indikátor célérték közel 60%-át adó 5 beavatkozás kezel az SO7 célitűzéshez tartozó két főszükségletet.

A „7.1. Fiatalok gazdálkodói tevékenység indításának megkönnyítése” főszükséglet 5 alszükségletéből 4 esetében is előrelépést céloz meg 602 gazdaság elérésével, komplex szemléletével az *„RD06 Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával”* beavatkozás.

·Az (R.36 eredményindikátornál már bemutatott) átlagéletkor csökkentést szorgalmazó „mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében” (7.1.1.), ill. a „fiatal gazdák földhöz jutásának könnyítése” (7.1.3.) szükségletek esetében is előrelépést jelent a beavatkozásban való részvétel.

·A 192 nemzedékváltásban érdekelt, többségében fiatal gazdálkodót megkérdező kérdőíves felmérés eredményei szerint az érintettek számára a legfőbb nehézséget a gazdaságok átruházásához kapcsolódó adminisztratív feladatok jelentik (hatósági engedélyek módosítása, eszközök átírása, pályázatok, támogatások átadása-átvállalása)[4]. Ezért szükséges az agrárvállalkozások generációk közötti átadás-átvétele adminisztratív terheinek és költségeinek csökkentése (7.1.5.).

·Szakértők és kutatások felhívják a figyelmet arra, hogy a gazdaságátadási folyamatot akadályozzák a generációk közötti szemléletbeli különbségek, valamint a tapasztalatátadás alapját jelentő együttműködések alacsony szintje az idős és a gazdaságot átvenni kész fiatal nemzedékek között[5]. Ezért szükséges a generációk közötti együttműködések támogatása. (7.1.2.) E szükséglet kezeléséhez az *„RD07 Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés” beavatkozás is hozzájárul*, így 456 gazda kaphat

segítséget a generációk közötti együttműködésben.

A „7.3. Vállalkozások indításának ösztönzése vidéki területeken” főszükséglet kezeléséhez az R.39 indikátorhoz tartozó beavatkozások – a kihívás komplexitásának megfelelően – a következők szerint járulnak hozzá:

·A gazdaságszerkezeti összeírások (FSS) adatai szerint az egyéb, nem mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdaságok száma Magyarországon a statisztikai adatokkal vizsgálható időszakban (2013 és 2016 között) kevesebb mint felére (44 375-ről 19 743-ra) csökkent. A vidékfejlesztési programban a nem mezőgazdasági tevékenységek beindítására és fejlesztésére irányuló felhívásra jelentős volt az érdeklődés, ami azt mutatja, hogy a diverzifikációs tevékenységek indítására, fejlesztésére nyitottak a gazdálkodók[6]. A 2014-2020-as ciklusban továbbra is szükséges az on-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából. (7.3.2.) E szükséglet kezelését több beavatkozás, tervezetten több mint 1000 gazda elérésével valósítja meg: *„RD09b Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása fajlagos költsége”; „RD11 Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja”*.

R.09 PR - Gazdaságok korszerűsítése: A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő mezőgazdasági termelők aránya

Az indikátor teljes értékének alátámasztása lásd SO2.

[1] *7. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 2. fejezet*
[2] *7. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 8. fejezet*
[3] *7. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 9. fejezet*
[4] *7. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 6. fejezet*
[5] *7. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 6. fejezet*
[6] *7. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 6. fejezet*

2.1.SO7.9 A pénzügyi támogatás indokolása

Az SO céljaira a teljes terv mintegy 2%-át kívánjuk fordítani, a 95. cikkben említett kötelezettségünknek ezzel eleget teszünk. A beavatkozások közül legfontosabb a fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatása, de fontos szerepet kapnak az életkori korláton túli induló mezőgazdasági vállalkozók támogatása, a gazdaságátadás támogatása, illetve az induló nem mezőgazdasági vállalkozások támogatása is. Mint a stratégiai terv egészében, itt is elsősorban a mezőgazdasághoz és erdészethez kötődő célokat támogatjuk, az egyéb induló vállalkozások támogatását tekintve az operatív programok forrásaira támaszkodunk.

A Magyarországnak szóló bizottsági ajánlások egyike szerint fontos „a mezőgazdasági ágazat vonzóbbá tétele az újonnan érkezők számára”, a specifikus célhoz tartozó forrásokkal ennek az ajánlásnak kívánunk megfelelni.

2.1.SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve

2.1.SO8.1 A GYELV-elemzés összefoglalása

2.1.SO8.1.1 Erősségek

E.1. Foglalkoztatási ráta növekedése a jellemzően vidéki térségekben mind a 15–64, mind a 20–64 éves korosztályokban
E.2. Foglalkoztatási létszám növekedése a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban
E.3. LEADER és más helyi együttműködési jó gyakorlatok, a helyi akciócsoportok helyismerete, fejlesztéspolitikai és program végrehajtási tapasztalata és kapcsolatrendszere
E.4. Erdősített, illetve faültetvénnyel hasznosított terület folyamatos növekedése, növekvő élőfa-készlet
E.5. Fakészletek – bár jelentős eltérésekkel – az ország egész területén a települések közelében racionális szállítási távolságon belül hozzáférhetők
E.6. Vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikrovállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kis léptékű, a helyi szükségletekre szabott LEADER forrás rendelkezésre állása
E.7. Helyi fejlesztések egymásra épülésének fokozódása és a LEADER HACS-ok humán kapacitásának jobb kihasználása az EMVA alapszolgáltatásokra és KAP-on kívüli vidékfejlesztési források kezelésére
E.8. Az erdészeti szaporítóanyag-termelés képes kielégíteni a hazai klimatikus előrejelzéseknek is megfelelő szükségleteket

2.1.SO8.1.2 Gyengeségek

Gy.1. Nők foglalkoztatási rátája jelentősen elmarad a férfiakétól [SO8/1.1.]
Gy.2. Jövedelmek növekedése ellenére továbbra is jelentős különbségek fennállása a jövedelem eloszlásban (legalacsonyabb és legmagasabb jövedelműek között, valamint településtípusok között) [SO8/4.2.]
Gy.3. Növekvő, de továbbra is alacsony munkatermelékenység
Gy.4. Népességfogyás, különösen a vidéki térségekben [SO8/1.3.]
Gy.5. Munkavállalási célú elvándorlás [SO8/1.2.]
Gy.6. Erdei haszonvételi lehetőségek közül a tűzifa túlsúlyából fakadó erős piaci kitettség [SO8/6.1.]
Gy.7. Az erdészeti szaporítóanyag-előállításban és az erdőgazdálkodásban vállalkozás szintű hatékonysági hiányosságok [SO8/6.1.] SO8/6.2]
Gy.8. Magasabb értékű faválasztékok, illetve az erdőgazdálkodók körében a hozzáadott értékre törekvés fejletlensége [SO6/3.3.] [SO8/6.1.]
Gy.9. Mérsékelt konvergencia ellenére továbbra is jelentős regionális különbségek [SO8/3.1[[SO8/3.2]
Gy.10. Szálláshelykapacitások csökkenése a vidéki térségekben
Gy.11. A vidéki közlekedési és az egyéb lakossági szolgáltatások minőségének javításához szükséges infrastruktúra fejlettségének területi különbségei [SO8/3.1.] [SO8/3.2]
Gy.12. Csatornázottság alacsony aránya a községekben
Gy.13. Aprófalvak általános ellátatlansága gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal [SO8/4.1.]
Gy.14. Kiegészítő turisztikai lehetőségek korlátai kistermelők részére [SO8/1.5.]
Gy.15. LEADER források korlátossága, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terhei [SO8/2.3.]
Gy.16. A magán-erdőgazdálkodás terén elaprózott gazdálkodási, illetve kivitelező szolgáltatói viszonyok

[SO8/1.5.] SO8/6.1.

Gy.17. Biomassza-alapú gazdaság alapanyag termelésének elsődleges felhasználása fejletlen [SO8/5.1.]

Gy.18. Tartósan inaktív aktív korúak reintegrációját elősegítő, programokon átívelő komplex megoldások hiánya [SO8/1.4.]

Gy.19. A veszélyeztetett társadalmi csoportok (romák, munkanélküliek, alacsony iskolai végzettségűek) szegénységnek, illetve társadalmi kirekesztettségnek való kitettsége továbbra is magas

2.1.SO8.1.3 Lehetőségek

L.1. Vállalkozások munkatermelékenységet javító fejlesztése

L.2. Biomassza-alapú gazdaság hozzájárulása az energiahatékonysági és a klímavédelmi célok eléréséhez

L.3. Biomassza-alapú gazdaság értékláncainak fejlesztése az alapanyag-termelés vegyipari és biotechnológia célú feldolgozással történő kiegészítésével

L.4. Biomassza-alapú gazdaság munkahelyteremtési képessége a hátrányos helyzetű térségekben [SO8/5.1]

L.5. Erdőgazdálkodás közjóléti szolgáltatásainak fenntartása

L.6. Az erdőgazdálkodás változatosabb bekapcsolása a lokális biogazdaságba, az „energia-közösségekben" a BAT technológiák alkalmazásával új funkciók és bevételi források megtalálása

L.7. Belföldi turizmus, azon belül is az agro- és ökoturizmus iránti érdeklődés növekedése

L.8. Komplex, több alapból gazdálkodó vidékfejlesztési programok indítása

L.9. Vidék-város együttműködésének megerősítése

L.10. IKT lehetőségek széles körű elérhetőségének növekedése

L.11. Erdőgazdálkodó és erdészeti kivitelező szolgáltató vállalkozások hatékonyságának növelése

L.12. REL típusú együttműködések terjedése

L.13. Tudatos ágazati munkaerőutánpótlás a potenciális belépő tanulók gyakorlati képzésének megszervezésével

L.14. KAP ST-n kívüli, vidékfejlesztési célú vagy azt kiegészítő hazai és EU-s programok, stratégiák, szinergia a programok között összetett problémák (pl. szegénység) kezelése terén [SO8/4.2]

L.15. Potenciális munkaerő-tartalék munkaerőpiaci integrációja

L.16. Helyhez kötött, széles sávú internet lefedettség növekedése az internettel rendelkező háztartások között

L.17. Közlekedési infrastruktúra egyes elemeinek javulása (pl. növekvő autópályahossz)

L.18. Bővülő bölcsődei, óvodai férőhelykapacitás

2.1.SO8.1.4 Fenyegetések

F.1. Gazdaságilag aktív korú népesség számának további csökkenése [SO8/1.3.]

F.2. A népesség elöregedő korszerkezete veszélyezteti a fogyasztásból adódó gazdasági növekedés további bővülését [SO8/1.3.]

F.3. Foglalkoztatás további bővítésének kimerülő tartalékai [SO8/1.4.]

F.4. Az erdőgazdálkodási kitermelésben a tűzifa magas aránya fenntartja az ágazat sérülékenységét [SO6/3.3.] [SO8/6.1.] [SO8/6.2.]

F.5. Helyi alapszintű egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés romlása (pl. betöltetlen háziorvosi és védőnői körzetek számának növekedése) [SO8/4.1.]

F.6. A fát helyettesítő termékek elterjedésének hazai és nemzetközi térnyerése [SO4/5.1.]

F.7. Biomassza-alapú gazdasági stratégia és cselekvési terv hiánya [SO8/5.1.]

F.8. Biomassza alapú energiatermelés kibocsátási határértékeinek, illetve a teljes életciklus GHG-mérleg számításának fokozottabb előtérbe kerülése [SO8/5.1.]

F.9. Elaprózott gazdálkodási viszonyok és a munkaerőhiány tartós fennmaradása az erdőgazdálkodás esetében [SO8/1.2.] [SO8/1.5.]

F.10. Megújuló energiafelhasználás céljából létesített energiaültetvények túlzott térnyerése, ezáltal

inváziós fajok terjedésének elősegítése [SO8/6.1.] [SO8/6.2.] F.11. Roma-felzárkóztatási programok eredményei nem eléggé kézzelfoghatóak [SO8/4.2.] F.12. LEADER HACS-ok egy részénél rendelkezésre álló humán erőforrás további erodálódása [SO8/2.1.] [SO8/2.2.]

2.1.SO8.1.5 Egyéb megjegyzések

Nem releváns.

2.1.SO8.2 Igényfelmérés

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	1	Részben
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Részben
8.1.7	Fosszilis eredetű ipari alapanyagok kiváltása zöld forrásból származó helyettesítőkkel	1	Igen
8.2.1	Emberi erőforrás a fejlesztéspolitikai programok végrehajtására	2	Részben
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Részben
8.2.3	A helyi fejlesztési programok összhangjának megteremtése, térségi együttműködések	1	Részben
8.3.1	Vidéki közlekedési infrastruktúra regionális különbségeinek csökkentése	3	Részben
8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	3	Részben
8.4.1	Aprófalvak ellátása gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal	3	Részben
8.4.2	Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése	3	Részben
8.6.1	Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növelése, jövedelmezőség javítása	3	Igen
8.6.2	Erdőállományok növelését és klímaadaptációját biztosító erdészeti szaporítóanyag-előállítás	2	Igen

A szükségletfelmérésre vonatkozó egyéb megjegyzések.

Nem releváns

2.1.SO8.4 Beavatkozási logika

Beavatkozási forma	A beavatkozás típusa	A beavatkozás kódja (tagállam) – Név	Közös kimeneti mutató
DPdecoupled	CIS-YF(30) - A fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás	DP03_B01_YFS_16 - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás	O.6. A fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma

Sectoral - Bor	DISTIL(58(1)(g)) - A borkészítés melléktermékeinek az 1308/2013/EU rendelet VIII. melléklete II. részének D. szakaszában megszabott korlátozásoknak megfelelően elvégzett lepárlása	SC08_E07_WID_58 - Borászati melléktermékek lepárlása	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD36_F03_GEN_70 - Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD39_F06_AFM_70 - Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása	O.16. Az erdőtelepítésre és agrárerdészetre vonatkozó fenntartási kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok vagy egyéb egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD04a_E02_FON_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD09a_B05_SML_73 - Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD09b_R14_OGR_73 - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD11_B07_DVF_73 - Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD40_F07_INP_73 - Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD42_R01_RAN_73 - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon	O.22. A támogatásban részesülő, infrastrukturális beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD42a_R01_RAN_73 - Vidéki infrastruktúra fejlesztés zártkerti területeken	O.22. A támogatásban részesülő, infrastrukturális beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken	O.22. A támogatásban részesülő, infrastrukturális beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INSTAL(75) - Fiatal mezőgazdasági termelők és új mezőgazdasági termelők, valamint a vidéki induló vállalkozások tevékenységének megkezdése	RD05_B01_YFS_75 - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával	O.25. Tevékenységkezdési támogatásban részesülő fiatal mezőgazdasági termelők száma
RD	INSTAL(75) - Fiatal mezőgazdasági termelők és új mezőgazdasági termelők, valamint a vidéki induló vállalkozások tevékenységének megkezdése	RD08_B04_BIS_75 - Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával	O.27. Vállalkozásindításhoz nyújtott támogatásban részesülő vidéki vállalkozások száma
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD07_B03_YFO_77 - Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés	O.30. A generációs megújulásra irányuló támogatott műveletek és egységek száma (kivéve a tevékenységkezdési támogatást)
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD15_W04_COP_77 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító fenntartható	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban

		vízgazdálkodási közösségek támogatása	említett EIP kivételével)
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása	O.31. A támogatott helyi fejlesztési stratégiák (LEADER) vagy előkészítő intézkedések száma

Áttekintés

1. Főszükséglet: A munkavállalási célú elvándorlás csökkentése a vidéki vállalkozások számának és jövedelmezőségének növelésével, a vidéken élők jövedelem eloszlásának és életszínvonalának javításával, a területi különbségek csökkentésével

8.1.1 Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése

A GYELV elemzés gyengeségként említi, hogy a nők foglalkoztatási környezete (Gy.1.) továbbra is jelentősen rosszabb a férfiakénál, különösképpen a vidéki térségekben. A kedvező trendek ellenére továbbra is jelentős különbségek vannak a jövedelem eloszlásban (legalacsonyabb és legmagasabb jövedelműek között, valamint településtípusok között (Gy.2.). További gyengeség, hogy a vidéki térségeket különösen sújtja a népességfogyás (GY.4.), és a munkavállalási célú elvándorlás (GY.5.). Lehetőségként a vállalkozások munkatermelékenységének javítását célzó fejlesztéseket (L.1.), valamint a tartósan inaktívak munkaerő-piac reintegrációját célzó fejlesztéseket (L.16.) említi a GYELV.

Tervezett beavatkozások:

RD11_B07_DVF_73 – Mezőgazdasági tevékenység diverzifikációja

RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

RD04a_E02_FON_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése

RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken

8.1.2 Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása

A turisztika, a generációváltást támogató beavatkozások, illetve a diverzifikáció és az ÉLIP kiemelt jelentőségű lehet a vidéki kisebb vállalkozások jövedelmezőségének javításában. A 2014-2020-as időszakban a LEADER helyi fejlesztési stratégiák (a továbbiakban HFS) keretéből jelentős számú támogatási kérelem szolgálta a nem mezőgazdasági és élelmiszeripari vidéki mikrovállalkozások fejlesztését. Mivel a HFS-ek a helyi szükségletre alapoznak, amennyiben a rendelkezésre álló forrás és feltételek lehetővé teszik, továbbra is várható a LEADER hozzájárulása e szükséglet kielégítéséhez. Továbbá, a GINOP Plusz-1.2.2-22 pályázati felhívás jelentős mértékben hozzájárulhat e szükséglet kielégítéséhez a szabad vállalkozói zónákba eső, vagy azon kívüli, 5000 főt meg nem haladó települések mikrovállalkozói számára nyújtott támogatási lehetőséggel. A LEADER HFS-ben ezt figyelembevéve, a programok közötti szinergiát helyi szinten kialakítva kell meghatározni a gazdaságfejlesztést szolgáló beavatkozásokat.

Tervezett beavatkozások:

·RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért

RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

DP03_B01_YFS_16 Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás

RD05_B01_YFS_75 Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával

RD08_B04_BIS_75 – Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával

RD11_B07_DVF_73 – Mezőgazdasági tevékenység diverzifikációja

RD04a_E02_FON_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése

RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken (lakosságszám arányosan - össz várható: 2.000.000 fő)

RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért

8.1.5 Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása

A kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása alapvető fontosságú a mezőgazdaságból élő vidéki lakosság számára. Ezzel kapcsolatban a GYELV elemzés rámutatott, hogy továbbra is fennállnak akadályok a kisgazdaságok kiegészítő turisztikai fejlesztései előtt (Gy.14.). A biomassza-alapú gazdaságba való becsatlakozás további lehetőségeket biztosítana a kisgazdaságok jövedelmezőségének javítására (L4.). A LEADER kezdeményezés kapcsán megállapításra került a VP tematikus értékelésében, hogy a HFS-ek keretéből jelentős számú támogatási kérelem szolgált kisléptékű mezőgazdasági vagy élelmiszerfeldolgozó tevékenység fejlesztését. Tekintettel arra, hogy a HFS-ek a helyi szükségletre alapoznak, amennyiben a rendelkezésre álló forrás és feltételek lehetővé teszik, továbbra is várható a LEADER hozzájárulása e szükséglet kielégítéséhez.

Tervezett beavatkozások:

DP03_B01_YFS_16 – Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás

RD04a_E02_FON_73 Mezőgazdasági termékek értéknövelése

RD07_B03_YFO_77 Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés

RD09a_B05_SML_73 Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése

RD09b_R14_OGR_73 Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása

RD11_B07_DVF_73 - Mezőgazdasági tevékenység diverzifikációjának támogatása

RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért

RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért

8.1.6 Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás

A helyi és közösségi szervezésben megvalósuló, a körkörös gazdaság keretein belül megoldott mezőgazdasági és feldolgozóipari köztes termékek, melléktermékek, hulladékok és a szennyvíz kezelése a vidéki térségek fenntarthatóságának fontos építőköve lehet. A fenti szükségletet a GYELV elemzés GY.17. gyengesége alapozza meg, miszerint fejletlen a biomassza-alapú gazdaság alapanyag termelésének elsődleges felhasználása. Lehetőségként jelenik meg a biomassza-alapú gazdaság hozzájárulása az energiahatékonysági és a klímavédelmi célok eléréséhez (L.2), a biomassza-alapú gazdaság alapanyag termelésének vegyipar és biotechnológia célú feldolgozása (L.3.) és munkahelyteremtési képessége a hátrányos helyzetű térségekben (L.4.).

Tervezett beavatkozások:

SC08_E07_WID_58 Borászati melléktermékek lepárlása

·RD42_R01_RAN_73 - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon

·RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken

·RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért

·RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

RD01c_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása

RD04b_E03_FOF_73 - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása

8.1.7 Fosszilis eredetű ipari alapanyagok kiváltása zöld forrásból származó helyettesítőkkel

A szükséglet az L3 lehetőség (Biomassza alapú gazdaság értékláncainak fejlesztése az alapanyag-termelés vegyipari és biotechnológiai célú feldolgozással történő kiegészítésével) kihasználását jeleníti meg.

Tervezett beavatkozások:

RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért
RD01c_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása
RD04b_E03_FOF_73 - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása

2. Főszükséglet: Helyi együttműködések támogatása a vidéki területeken

8.2.1 Emberi erőforrás a fejlesztéspolitikai programok végrehajtására

A GYELV elemzés erősségként említi az ország vidéki térségeit lefedő LEADER helyi akciócsoportok (a továbbiakban HACS) hálózatát, amely helyi ismerettel, kapcsolatrendszerrel, fejlesztéspolitikai és programvégrehajtói tapasztalattal rendelkező helyi erőforrást biztosít a helyi fejlesztésekhez (E8). Ugyanakkor veszélyként említi ezen erőforrás további erodálódását (F.12.). A fent említett humán erőforrás megtartását elsősorban a LEADER beavatkozás működésre és animációra fordítható forrása biztosíthatja.
Tervezett beavatkozások:
·RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

8.2.2 Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések
A GYELV elemzés megállapította, hogy infrastruktúra és szolgáltatás kapcsán továbbra is jelentős az elmaradás a vidéki térségek településein (Gy.11.) (Gy.13.) (F.5.). Az előző programban megkezdett fejlesztések folytatása és bővítése szükséges, a vidéki terek életminőségének javítása érdekében (L.8) (L.9) (L.15). A GYELV elemzésben erősségként szerepel, hogy a LEADER a vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikrovállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kis léptékű, a helyi szükségletekre szabott fejlesztési forrást biztosít (E11). Az elemzés gyengeségként említi a LEADER források korlátosságát, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terheit (GY15). A helyi/térségi igényekhez igazodó fejlesztések megvalósulásához elsősorban a LEADER és az együttműködést szolgáló beavatkozások járulhatnak hozzá.
Tervezett beavatkozások:
·RD15_W04_COP_77 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító fenntartható vízgazdálkodási közösségek támogatása
·RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken
·RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért
·RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért
·RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért

·RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

8.2.3 A helyi fejlesztési programok összhangjának megteremtése, térségi együttműködések

A GYELV elemzés lehetőségei között szerepel a helyi fejlesztések egymásra épülésének erősítése és a LEADER HACS-ok humán kapacitásának jobb kihasználása az EMVA alapszolgáltatásokra és KAP-on kívüli vidékfejlesztési források kezelésére (L15). E lehetőség kiaknázásával kapcsolatosan merült föl az a szükséglet, hogy a LEADER helyi szinten erősítse a fejlesztési programok közötti szinergiát és a térségi együttműködéseket. A 2020-as LEADER értékelés tanulsága szerint a HACS-ok több mint fele részt vett más OP-kból finanszírozott projektek megvalósításában. Ennek a tevékenységnek az általános gyakorlattá válásához hatékony eszköz lehet a HACS-ok számára más OP-kból dedikált források és az ezek hatékony felhasználásához szükséges kapacitásfejlesztés biztosítása.
Tervezett beavatkozások:
RD57_R15_LDR_77 – LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

3. Főszükséglet: Helyi infrastruktúra és szolgáltatások színvonalának javítása

8.3.1 Vidéki közlekedési infrastruktúra regionális különbségeinek csökkentése

A GYELV elemzés megállapította, hogy a közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások nem megfelelő minőségűek a vidéki térségekben (GY.11.) (Gy.12.). Ennek javítása túlmutat a KAP Stratégiai Terv eszközrendszerén, de egyéb fejlesztési programokkal történő közös tervezéssel a szükséglet kezelhető (L.14.). Erre lehet példa a Magyar Falu Program *Falusi útalap* komponense.

Tervezett beavatkozások felülvizsgálata:

RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken

8.3.2 Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése

A GYELV elemzés rámutatott, hogy a helyi lakossági szolgáltatások színvonala az életminőség fontos meghatározója, ezáltal pedig a vidék népesség megtartó erejének fontos összetevője. Az elemzés alapján számos ponton jelentkeznek még hátrányok a vidéki térségekben, azokon belül is elsősorban a falvakban (Gy.11.) (Gy.12.) (Gy.13.) (F5.). A korábbi évek tapasztalatai alapján a helyi gazdaság fejlesztése mellett a LEADER HFS-ek további fontos célja a vidéki élettér fejlesztése a szolgáltatások és az azokhoz szükséges kisléptékű infrastruktúra fejlesztésével; és a helyi kötődés és közösségi kapcsolatok erősítése a közösségeket aktivizáló programokkal és az ahhoz szükséges környezet fejlesztésével. Az Európai Unió vidéki térségeinek hosszú távú jövőképével összhangban a fenti célok elérése érdekében ösztönözni szükséges a társadalmi innovációt és a digitális eszközök adta lehetőségek kihasználását. A szükséglet kezeléséhez szükséges eszköztár ugyan meghaladja a KAP Stratégiai Terv lehetőségeit, ezért javasolt egyéb programokkal közös tervezés lehetőségének megteremtése (L.15.). A szükséglet kezelésének kielégítésében például az 5000 fő alatti települések vonatkozásában jelentős szerepet játszanak a nemzeti finanszírozású Magyar Falu Program évről évre meghirdetett felhívásai.

Tervezett beavatkozások felülvizsgálata:

RD43_R02_LOC_73 – Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken

RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

4. Főszükséglet: Társadalmi befogadás és felzárkóztatás elősegítése a vidéki területeke

8.4.1 Aprófalvak ellátása gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal

A vidéki élettér vonzerejét jelentős mértékben csökkenti az aprófalvak általános ellátatlansága gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal (GY.13.). A szükséglet enyhítéséhez szükség lenne a tartósan inaktív aktív korúak reintegrációját elősegítő programokon átívelő komplex megoldásokra (GY.18.). A szükséglet kezelése azonban túlmutat a KAP Stratégiai Terv eszközrendszerén, ezért elsősorban egyéb programok lehetőségeire kell felhívni a figyelmet (L.15.). E szükségletre elsősorban a Terület és Településfejlesztési Operatív Program Plusz és a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF) tervezete tartalmaz fejlesztési forrásokat. A szükséglet kielégítésében az 5000 fő alatti települések vonatkozásában jelentős szerepet játszanak a nemzeti finanszírozású Magyar Falu Program évről évre meghirdetett felhívásai.

Tervezett beavatkozások:

RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken

RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

8.4.2 Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése

A roma népesség helyzetének javítás a leszakadó települések helyzete javításának egyik legfontosabb

eszköze. A GYELV elemzés ugyanakkor kitért arra, hogy a roma felzárkóztatási programok továbbra sem érnek el kézzelfogható eredményeket, ami fenntartja a vidéki roma népesség halmozottan hátrányos helyzetét (Gy.18.) (F.11.). Ugyan a probléma kezelése túlmutat a KAP Stratégiai Terv eszközrendszerén, az elemzés felhívta a figyelmet arra, hogy a vidéki térségeket érintő fejlesztési programok együttesen nagyobb eséllyel tudnak eredményeket elérni a roma felzárkóztatás területén (L.15.). E szükségletre például az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz tartalmaz fejlesztési forrásokat.

Tervezett beavatkozások:

RD43_R02_LOC_73 – Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken

·RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért

·RD57_R15_LDR_77 – LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

RD04a_E02_FON_73 Mezőgazdasági termékek értéknövelése

6 Főszükséglet: Fenntartható erdőgazdálkodás támogatása

8.6.1 Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növelése, jövedelmezőség javítása

A szükséglet beillesztését indokolják azok a gyengeségek és veszélyek, amelyeket az erdőgazdálkodás kapcsán azonosított a helyzetfeltáró tanulmány és a GYELV elemzés. Ezek az erdei haszonvételi lehetőségek közül a tűzifa túlsúlyából fakadó erős piaci kitettség (Gy.6.) (F.4.), a magasabb értékű faválasztékok, illetve az erdőgazdálkodók körében a hozzáadott értékre törekvés fejletlensége (Gy.8.), a magán-erdőgazdálkodás terén elaprózott gazdálkodási, illetve kivitelező szolgáltatói viszonyok (Gy.16.), valamint a fát helyettesítő termékek elterjedésének hazai és nemzetközi térnyerése (F.6.). A GYELV elemzés azt is megállapította, hogy az erdősített vagy faültetvénnyel hasznosított területek növekedése folyamatos (E.9), valamint, hogy ezek a fakészletek az ország egész területén települések közelében racionális szállítási útvonalon belül helyezkedik el. Az erdei termékek hozzáadott értékének növelése a szektor több lábon állását biztosítja. Erre alapozva került meghatározásra az erdőgazdálkodás közjóléti szolgáltatásainak fenntartása (L.5.), az erdőgazdálkodás változatosabb bekapcsolása a lokális biomassza alapú gazdaságba (L.6.), valamint az erdőgazdálkodó és erdészeti kivitelező szolgáltató vállalkozások hatékonyságának növelése (L.11.), mint az ágazatot jellemző lehetőségek.

Tervezett beavatkozások:

RD39_F06_AFM_70 Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása

·RD40_F07_INP_73 - Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)

·RD57_R15_LDR_77 – LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

8.6.2 Erdőállományok növelését és klímaadaptációját biztosító erdészeti szaporítóanyag-előállítás

A szükséglet felvételét indokolja, hogy a szaporítóanyag-előállítás az erdők klíma adaptációjának fontos eszköze. Az erdészeti szaporítóanyag-előállításban és az erdőgazdálkodásban hatékonysági hiányosságok figyelhetők meg, miközben a gyorsan romló éghajlati körülmények miatt sürgős intézkedésekre van szükség az ágazatban. Ennek elmaradása esetén az erdőgazdálkodásban tevékenykedő vállalkozások termelési hatékonysági mutatói tovább romlanának.

Tervezett beavatkozás:

RD36_F03_GEN_70 Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások

RD40_F07_INP_73 - Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)

A beavatkozási logika LEADER vonatkozású összegzése

A LEADER beavatkozás a helyi fejlesztési stratégiák támogatásán keresztül az SO8 vonatkozásában megállapított számos szükséglet kielégítéséhez hozzájárul. A GYELV elemzés erősségként említi az ország vidéki térségeit lefedő LEADER hálózatot, amely helyi ismerettel, kapcsolatrendszerrel, fejlesztéspolitikai és programvégrehajtói tapasztalattal rendelkező helyi erőforrást (E8) biztosít a helyi fejlesztésekhez. Ugyanakkor veszélyként említi ezen erőforrás további erodálódását (F.12.). E két megállapításra épül az a szükséglet, amely a fejlesztéspolitikai programok végrehajtásához szükséges helyi szintű emberi erőforrás szükségességét definiálja (8.2.1.). E szükséglet kielégítését szolgálja a

LEADER beavatkozás működési és animációs keretéből finanszírozott helyi akciócsoportok hálózata, amely Magyarország vidéki térségeit várhatóan teljes mértékben lefedi.

A GYELV elemzésben erősségként szerepel, hogy a LEADER a vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikrovállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kisléptékű, a helyi szükségletekre szabott fejlesztési forrást biztosít (E11). Az elemzés gyengeségként említi a LEADER források korlátosságát, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terheit (GY15). A fenti erősségre és gyengeségre épül az a szükséglet, amely a helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztéseket és az ehhez szükséges forrás szükségességét definiálja (8.2.2.). E szükséglet kielégítéséhez járul hozzá a LEADER helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása.

A lehetőségek között szerepel a helyi fejlesztések egymásra épülésének erősítése és a LEADER HACS-ok humán kapacitásának jobb kihasználása az EMVA alapszolgáltatásokra és a KAP-on kívüli vidékfejlesztési források kezelésére (L15). E lehetőség kiaknázásával kapcsolatosan merült föl az a szükséglet, hogy a LEADER helyi szinten erősítse a fejlesztési programok közötti szinergiát és a térségi együttműködéseket (8.2.3.).

A LEADER beavatkozás **tematikus fókuszát** a KAP Stratégiai Terv orientációs jelleggel határozza meg. A helyi közösségek a helyi fejlesztési stratégiáik keretén belül tervezik meg az adott területre vonatkozó prioritást élvező területeket. Az Irányító Hatóság ösztönözheti bizonyos területek hangsúlyosabb szerepeltetését (pl. tudásátadással, kiegészítő források megteremtésével), illetve kereteket határozhat meg. A korábbi évek kialakult gyakorlata az volt, hogy a LEADER HACS-oknak a fejlesztési forrásaik legalább 50%-át gazdaságfejlesztésre kellett fordítaniuk. E gyakorlat folytatását támasztja alá a GYELV elemzés GY2 pontja és az erre épülő alábbi főszükséglet: *„A népességfogyás mérséklése és a munkavállalási célú elvándorlás csökkentése a vidéki vállalkozások számának és jövedelmezőségének növelésével, a vidéken élők életszínvonalának javításával, a területi különbségek csökkentésével”*. A gazdaságfejlesztési fókusz erősítésével a korábbi időszak tapasztalatai alapján a LEADER (a rendelkezésre álló forrás mértékével összhangban) hozzájárulhat az önfoglalkoztatáshoz és a munkahelyteremtéshez a vidéki térségekben. Ez a cél összhangban áll az Európai Unió vidéki térségei hosszú távú jövőképének sikeres, vagy virágzó vidéki térségre vonatkozó céljával, a vállalkozások számára vonzó gazdasági tér kialakításával.

A GYELV elemzésben gyengeségként szerepelnek a vidéki közlekedési és az egyéb lakossági szolgáltatások minőségének javításához szükséges infrastruktúra fejlettségének területi különbségei (GY11). Erre reagál a 8.3.2 szükséglet, amely az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztését teszi szükségessé. A korábbi évek tapasztalatai alapján a LEADER HFS-ek fontos célja a vidéki élettér fejlesztése a szolgáltatások és az azokhoz szükséges kisléptékű infrastruktúra fejlesztésével, valamint a helyi kötődés és a közösségi kapcsolatok erősítése a közösségeket aktivizáló programokkal és az ahhoz szükséges környezet fejlesztésével. Az Európai Unió vidéki térségeinek hosszú távú jövőképével összhangban a fenti célok elérése érdekében – elsősorban tudásátadással, jó gyakorlatok bemutatásával – ösztönözni szükséges a társadalmi innovációt és a digitális eszközök adta lehetőségek kihasználását.

2.1.SO8.5 Adott esetben az InvestEU felhasználásának indokolása (összegekkel együtt), valamint annak kifejtése, hogy az miként járul hozzá az egyedi/átfogó célkitűzés teljesítéséhez

Nem releváns.

2.1.SO8.8 Az eredménymutató(k) kiválasztása

Eredménymutató(k) kiválasztása ehhez a konkrét célkitűzéshez

Eredménymutatók [Az ehhez a konkrét célkitűzéshez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.]	Célérték
R.18 CU - Az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás	399 567 252,00 EUR

R.30 PR - A fenntartható erdőgazdálkodás támogatása Az erdővédelemnek és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányításának támogatására tett kötelezettségvállalásokkal érintett erdőterületek aránya	6,54 %
R.37 CU - Növekedés és foglalkoztatás a vidéki térségekben A KAP-projektek keretében támogatott új munkahelyek	10 958,00
R.38 CU - LEADER-lefedettség A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya	99,96 %
R.39 CU - A vidéki gazdaság fejlesztése A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma	7 900,00
R.40 CU - A vidéki gazdaság intelligens átmenete A támogatott „Intelligens falvak” stratégiák száma	52,00
R.41 CU PR - Összeköttetés teremtése Európa vidéki térségei között A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához a KAP-támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya	28,36 %
R.42 CU - A társadalmi befogadás előmozdítása A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma	44 181,00

A célok és a kapcsolódó mérföldkövek indoklása

SO8 - A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve

Az egyes R indikátorok mérföldkő értékét, illetve a kapcsolódó beavatkozások hozzájárulásának értékét (éves bontásban) a csatolt táblázat tartalmazza, így ezek minden részletre kiterjedő ismertetésétől a szövegben eltekintünk.

R.18 - Az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás: Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás

Az R.18 indikátor teljes értékének (448.423.415 EUR) 42,6%-áért felelősek azok a beavatkozások, amelyek az SO8 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekre reagálnak. E három beavatkozás felelős az R.18 indikátor felfutásának ívéért: 2025-ben ugrásszerű az indikátor értékének emelkedése, ezt követően 2026-ban és 2027-ben stabilan magas az éves hozzájárulás, majd 2028-ban éri el a kitűzött célértéket.

Az SO8-hoz kapcsolódó három beavatkozás közül az indikátor célértékének biztosításában kulcsszerepet játszik az RD40_F07_INP_73 - *Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)* beavatkozás, amely önmagában az R.18-hoz kapcsolódó vállalás 40%-át biztosítja. Ez a beavatkozás a 8.6. főszükséglet: Fenntartható erdőgazdálkodás támogatásán belül mindkét alszükségletre, a 8.6.1. Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növelése, jövedelmezőség javítása szükségletre, illetve a 8.6.2. Erdőállományok növelését és klímaadaptációját biztosító erdészeti szaporítóanyag-előállítás szükségletre is reflektál. Összesen 800 projekt elindításával, 50%-os támogatási intenzitás biztosításával és átlagos projektméret növekedésével tervez a beavatkozás. A 2.1.4 fejezetben részletesen kifejtett szükségletek kezelésére a korábbi időszakhoz képest bővül a támogatható tevékenységek köre, a projektméret növekedés és az arányosan ráfordított forrás emelése is indokolt volt.

Az R.18 indikátor 2,6%-át biztosítja a vidéki együttműködésre fókuszáló beavatkozás, az RD51_R11_TUC_77 - *Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért*, illetve az RD52_R12_BIC_77 - *Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért*. E két beavatkozás az SO8-hoz kapcsolódó 8.1 és 8.2 főszükségletek kezelésére tesz lépéseket összesen 42 projekt keretében, több alszükségletet is érintve, komplex hatású együttműködések támogatása által. Ez a

komplex szemlélet a 2.1.4 fejezetben részletesen bemutatott szükségletek alapján indokolt: a vidéki térségek egymással szoros kölcsönhatásban álló kihívásai csak ilyen módon kezelhetőek hatékonyan. E két beavatkozás így a munkavállalási célú elvándorlás csökkentése érdekében tesz a vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javításáért (8.1.2), a kisgazdaságok jövedelmezőségének javításáért (8.1.5), a biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozásának, megújuló energia hasznosításának elősegítéséért (8.1.6). A vidéki területeinek helyi együttműködését a helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések (8.2.2) által segíti ez a két beavatkozás úgy, hogy tekintettel van a helyi fejlesztési programok összhangjának megteremtésére is (8.2.3), és emberi erőforrást is biztosít a fejlesztéspolitikai programok végrehajtására (8.2.1). Összességében fontos hozzáadott érték lesz, hogy az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése (8.3.2) is megvalósul.

R.30 - A fenntartható erdőgazdálkodás támogatása

A fenntartható erdészethez kapcsolódó beavatkozások esetében az R.18 vagy R.30 indikátorhoz rendelhetőek hozzá. Az RD36_F03_GEN_70 - Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások beavatkozás esetében az R.30 indikátor került kiválasztásra, fontosnak tartjuk a genetikai és a fenntarthatósági kapcsolódását is megerősíteni, hiszen a 8.6.2 Erdőállományok növelését és klímaadaptációját biztosító erdészeti szaporítóanyag-előállításszükséglet is kiválasztásra került a beavatkozás esetében.

R.37 - Növekedés és munkahelyteremtés a vidéki térségekben: KAP-projektek keretében támogatott új munkahelyek

Az indikátor minden beavatkozása kapcsolódik az SO8 specifikus célkitűzéshez, így teljes mértékben támogatja a kapcsolódó szükségletek kezelését, a kitűzött célértékek elérését. Az R.37 indikátor átfogó célértéke 6.900 FTE, amelyet a tervezési időszak alatt folyamatosan, évről évre kiegyensúlyozottan növekvő értékkel kíván elérni.

A 6.900 FTE célértéket biztosító három beavatkozás közül kiemelt jelentőséggel bír a DP03_B01_YFS_16 - *Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás* beavatkozás, hiszen önmagában 5.500 FTE értéket biztosít, a demográfiai tartalékokat is figyelembe véve évi 1.100 új fiatal mezőgazdasági termelő bevonásával. A folyamatosan emelkedés eredményeként az R.37 a tervek szerint 2027-re eléri a kitűzött célértéket. A generációs megújulásért felelős két beavatkozás is hozzájárul ezen felül az indikátor által transzparenssé tett eredmények eléréséért: *a fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatását biztosító* RD05_B01_YFS_75, *illetve az induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatását lehetővé tévő* RD08_B04_BIS_75. Ez a két beavatkozás elsősorban 2024-ben és 2025-ben biztosít foglalkoztatási növekményt az indikátor számára, így a teljes célérték a folyamatos emelkedés mellett 2025-re 52%-os várható teljesüléssel tervezhető. Ez a három beavatkozás a munkavállalási célú elvándorlás csökkentése (8.1. főszükséglet) érdekében elsősorban a vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítására koncentrál (8.1.2.), illetve a kisgazdaságok jövedelmezőségének javítását is segíti (8.1.5).

R.38 - LEADER-lefedettség: A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya

Az R.38 indikátor a Bizottsági előírás szerint kifejezetten a LEADER beavatkozáshoz kapcsolható. A teljes vidéki népesség számához (4.056.919 fő) viszonyítva a helyi fejlesztési stratégiával várhatóan érintett vidéki népesség (4.056.919 fő) aránya elérheti a 99.96 %-ot. A LEADER tehát közel teljes mértékben lefedi azt a vidéki térséget (10 ezer fő alatti népességgel bíró települések, illetve 10 ezer fő feletti lakossággal rendelkező tanyás települések külterületei), amelynek fejlesztésére hivatott. Ez az arány 2024-től folyamatos, hiszen a fejlesztések a tervezési időszak kezdetén egyszerre, minden térségben megkezdődnek.

A LEADER program által biztosított foglalkoztatás intenzíven hozzájárul majd a munkavállalási célú elvándorlás csökkentésén belül a nők foglalkoztatási környezetének fejlesztéséhez a vidéki térségekben, különösen a kisebb településeken (8.1.1), illetve javítja a mikrovállalkozások (8.1.2) jövedelmezőségének javítását, valamint érdemi előrehaladást mutat majd a biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítása terén (8.1.6) is. A vidéki területeken megvalósuló helyi fejlesztéseket minden tekintetben támogatja: emberi erőforrást biztosít a fejlesztéspolitikai

programok megvalósítására (8.2.1). A LEADER forrást biztosít majd természetesen az életminőséget javító helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztésére (8.3.2), illetve a társadalmi befogadás és felzárkózás érdekében a szegregáció csökkentésére és roma felzárkóztatási programokra (8.4.2) is. A Fenntartható erdőgazdálkodás támogatása érdekében hozzájárul majd az erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növeléséhez, a jövedelmezőség javításához (8.6.1.) Ezt a komplex szemléletet, a szükségletek kezelésének módját a 2.1.4 fejezet mutatja be részletesen.

R.39 – A vidéki gazdaság fejlesztése: A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma

Az R.39 indikátorhoz tartozó 10 beavatkozás reflektál az SO8 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekre, amelyek a teljes indikátor érték (4.600 gazdaság) kb. 90%-áért felelősek együtt. A beavatkozásokat várhatóan megvalósító gazdaságok között átfedés várható, így a duplikációk kiszűrése miatt az egyes beavatkozások tervértékei elsősorban nagyságrendileg vehetőek figyelembe. Az R.39 indikátor kifejezetten a folyamatosan növekvő, ugrásszerű előrehaladástól mentes indikátorok közé tartozik: 2024-től évről évre dinamikusan nő az értéke 2029-ig.

A 10 beavatkozás közül kiemelkedik a *Mezőgazdasági termékek értéknövelése* (RD04a_E02_FON_73), amely önmagában a célérték egyharmadát adja. További 5 olyan beavatkozás van, amely a tervérték 7-13%-áért felelős egyenként, így az R.39 indikátor szempontjából kifejezetten lényeges. Ezek a *Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés* (RD07_B03_YFO_77), *Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása* (RD09b_R14_OGR_73) *Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával* (RD08_B04_BIS_75), a *Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja* (RD11_B07_DVF_73), illetve a *Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása* (RD47_R06_QSJ_77). Négy további beavatkozás együttesen 6% körüli indikátor értéket biztosít: *Vízfelhasználás hatékonyságát javító fenntartható vízgazdálkodási közösségek támogatása* (RD15_W04_COP_77),*Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért* (RD51_R11_TUC_77), *Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért* (RD52_R12_BIC_77), *Borászati melléktermékek lepárlása* (SC08_E07_WID_58).

Az R.39 indikátorhoz hozzájáruló, széleskörű beavatkozás-csomag majdnem minden olyan szükségletre reagál, amely az SO8 specifikus célkitűzés kapcsán releváns. A vidéki térségekben jellemző, munkavállalási célú elvándorlás csökkentéséhez több beavatkozás is hozzájárul elsősorban a nők foglalkoztatási rátájának növelése által (8.1.1), de a mikro- és kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása (8.1.2; 8.1.5) is prioritás. A biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítása (8.1.6) két beavatkozás esetében is megjelenik. A helyi, térségi fejlesztési programjainak összehangolása (8.2.3), illetve helyi igényekhez illeszkedő fejlesztések támogatása (8.2.2.) is érvényesül a kapcsolódó beavatkozásokban, és az életminőséget emelő helyi szolgáltatások infrastrukturális fejlesztése is előtérbe kerül (8.3.2). Az R.39 indikátor a vidéki helyzetnek, szükségleteknek és igényeknek megfelelően komplex beavatkozás-csomagot kínál, amit – a tervek szerint – legalább 4600 gazdaság használ majd, ezáltal a 2.1.4 fejezetben leírtaknak megfelelően emelkedik a vidéki életszínvonal, javul a munkaerőpiaci helyzet és emelkedik a szolgáltatások színvonala.

R.40 A vidéki gazdaság okos átmenete: A támogatott „okos falvak” stratégiák száma

Az R.40 indikátor célértéke 52 db stratégia, amelynek forrása teljes egészében az RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása beavatkozás. Az összesen 27 stratégia elkészítésére 2024 és 2027 között kerül sor, 2026-ig folyamatosan növekvő éves elemszámmal.

A LEADER beavatkozás 3 főszükségletre is reagál, a digitális átállás szempontjait érvényesítve a beavatkozás során. Az okos falu stratégiák a helyi igényeket figyelembe véve tervezik a szolgáltatás-fejlesztést (8.2.2), reagálnak a vidéki közlekedési infrastruktúra regionális különbségeire (8.3.1) és fejlesztik az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterét, valamint és a biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítása (8.1.6) is a kezelt szükségletek közé tartozik.

R.41[PR] Összeköttetés teremtése Európa vidéki térségei között: A szolgáltatásokhoz és az

infrastruktúrához a KAP támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya

Az R.41 „PR” indikátor teljes értéken kapcsolódik az SO8 specifikus célkitűzéshez: a két beavatkozás által érintett 1.151.000 fő a teljes vidéki lakosság több mint 30%-a.

A 1 151 000 fő elérésében a vidéki infrastruktúra fejlesztést célzó beavatkozások játszanak szerepet: a tanyás térségeket célzó RD42_R01_RAN_73 beavatkozás 9 ezer főt, a kistelepüléseket célzó RD43_R02_LOC_73 beavatkozás több mint 1 millió főt érint majd, a tervek szerint. Az indikátor értéke 2025-ben kezd el növekedni, a beavatkozások előrehaladásában 2027-ben várható nagyságrendi előrelépés, utána az éves hozzájárulás állandó – a célérték elérése 2029-re várható.

A tanyákat célzó infrastruktúra fejlesztés a releváns legerősebb szükségletekre reagál: a vidéken élő nők foglalkoztatási rátáját növeli, a mikrovállalkozások és a kisvállalkozások jövedelmezőségét kívánja javítani, illetve a biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozását, megújuló energia hasznosítását kívánja segíteni több mint 3000 projekten keresztül. A tanyákhoz képest a kistelepülések helyzetének különbségéből adódóan a kistelepüléseket célzó infrastruktúra fejlesztés a tanyák esetében felsoroltak mellett több más főszükségletre reagál 1.565 db projekt megvalósításával: a helyi infrastruktúra és szolgáltatások színvonalának javítása érdekében a vidéki közlekedés feltételeit kívánja javítani (8.3.1), illetve az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatásokra fókuszál (8.3.2); a társadalmi befogadás elősegítése érdekében ellátja az aprófalvakat gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal (8.4.1) és lehetőséget ad roma felzárkóztatási és szegregációt csökkentő programok megvalósítására (8.4.2).

R.42 A társadalmi befogadás előmozdítása: A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma

Az R.42 indikátor teljes értéken kapcsolódik az SO8 specifikus célkitűzéshez: összesen 10.730 fő bevonását célozza meg, két beavatkozáson keresztül. Az indikátor célértékét 2024 és 2027 között tervezzük elérni, 2026-ban ugrásszerű növekedéssel kalkulálva.

Az indikátor értékének eléréséért 97%-ban az RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása beavatkozás felelős, amelyet az R.40 indikátornál már bemutattunk. Az indikátor értékét támogatja szerényebb hozzájárulást képviselve az RD50_R10_SEC_77 - *Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért* beavatkozás, amely igen komplex a kezelt szükségletek tekintetében: javítja a vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségét (8.1.2), emberi erőforrást biztosít a fejlesztési programok megvalósításához (8.2.1), e mellett a helyi igényekre reflektáló fejlesztéseket segíti (8.2.2), valamint hozzájárul az életminőséget javító szolgáltatások kialakításához (8.3.2.), az aprófalvak gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal való ellátásához (8.4.1), és a szegregáció csökkentését célzó programok megvalósításához (8.4.2) is.

2.1.SO8.9 A pénzügyi támogatás indokolása

A specifikus célon belül, mint a terv egészében, a mezőgazdasághoz és erdészethez köthető intézkedéseket igyekszünk megvalósítani, egyéb, a vidéki területekhez kötődő beavatkozások tekintetében pedig az operatív programok forrásaira számítunk. Az SO céljain belül a LEADER-re vonatkozó minimális támogatási kötelezettségünket a 92. cikk szerint teljesítjük.

A vonatkozó bizottsági ajánlás „A Magyarország vidéki térségeit jellemző elnéptelenedési és elöregedési tendenciák megfordítása”. Az ajánlás teljesítését az SO7 intézkedései, valamint az operatív programok is segítik.

2.1.SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

2.1.SO9.1 A GYELV-elemzés összefoglalása

2.1.SO9.1.1 Erősségek

E.1. Szigorú és széles körű élelmiszerlánc-felügyeleti szabályozás, valamint a felelős antimikrobiális szerfelhasználást célzó nemzetközi irányvonalakkal összhangban az antimikrobiális rezisztencia csökkentésére irányuló állategészségügyi intézkedési terv megléte (1)

E.2. Már létező állatjóléti támogatási programok (7)

E.3. A fogyasztók bizalmát élvező élelmiszer-felügyeleti hatóság (4)

E.4. Ökológiai művelés alatt álló terület növekedése, igaz nagyon alacsony szintről (5.2)

E.5. Jól kidolgozott és magas szakmai színvonalon biztosított Növényvédelmi Cselekvési Terv (2)

E.6. Növényvédelmi előrejelzésen alapuló, felsőfokú végzettséggel rendelkező szakértők által működtetett integrált növényvédelmi rendszer (2)

2.1.SO9.1.2 Gyengeségek

Gy.1. Gyenge belföldi fizetőképes kereslet a speciális társadalmi igényeket kielégítő termékek iránt (4, SO2, 7.)

Gy.2. Magas, sokszor tudatos fajlagos antibiotikum-felhasználás (1) [SO9/1.1.]

Gy.3. Ökológiai termékek alacsony belpiaci részesedése, elégtelen feldolgozói kapacitás (5.2) [SO9/4.1.]

Gy.4. Elavult technikák és technológiák, amelyek hátráltatják a jogszabályi követelményeknek és társadalmi igényeknek való megfelelést (1, 2, 3, 6) [SO9/1.1.] [SO9/2.1.]

Gy.5. Adatgyűjtések hiányosságai (pl. tényleges telepi antibiotikum-felhasználás, mikotoxin-szennyezettség, élelmiszer-veszteség, minőségrendszerek), a rendelkezésre álló adatbázisok összekapcsolásának hiánya (1, 2, 5.1, 6) [SO9/2.1.] [SO9/2.2.] [SO9!2.3] [SO9/3.1.] [SO9/7.1.]

Gy.6. Összetett, nehézkes hulladékkezelési követelményrendszer (6) [SO9/3.3.]

Gy.7. Mezőgazdasági termelők hiányos ismeretei az új környezeti és társadalmi kihívásokkal kapcsolatban (1, 2, 6) [SO9/2.1.] [SO9/3.5.] [SO9/6.1.]

Gy.8. Fogyasztók hiányos ismeretei az élelmiszer-termeléssel, védjegyekkel kapcsolatban (5.1, 5.2) [SO9/3.5.] [SO9/8.1.]

Gy.9. Piaci problémák (pl. egyes melléktermékeknek részben szabályozási okból, részben a kereslet hiánya miatt nincs piaca) (6) [SO9/3.3.] [SO9/3.4.]

GY.10. A termelők hiányos ismeretei az antibiotikumok és növényvédőszerek kiváltására alkalmas innovatív, alternatív termékekről és technológiákról.

2.1.SO9.1.3 Lehetőségek

L.1. Speciális társadalmi igényeket kielégítő termékek iránti kereslet növekedése – egyelőre főleg az exportpiacokon (4) [SO9/8.2.]

L.2. A fogyasztók fokozott szegmentálása, speciális igények kielégítése (4) [SO9/5.1.] [SO9/8.2.]

L.3. Modernizáció (pl. precíziós gazdálkodás, telepi higiénia, vakcinázás, takarmányozási rendszerek, rezisztens növényfajták, biológiai növényvédelem, mechanikai gyomirtás, új élelmiszeripari technológiák bevezetése) (SO10, 4.)

L.4. Korszerű adatgyűjtési és monitoringrendszerek (pl. antibiotikumok, növényvédő szerek, mikotoxinok, állami fajtaelismerés, minőségrendszerek, élelmiszer-veszteségek) (1, 2, 5.1, 6) [SO9/1.3.]

L.5. Fenntartható technológiák és élelmiszerek promóciója (4)

L.6. EU promóciós programok megléte (4) [SO9/3.5.]
L.7. Széles körű hatósági kommunikáció, edukáció a fogyasztók felé (4) [SO9/3.5.]
L.8. Erősödő tudatosság a fogyasztói oldalon

2.1.SO9.1.4 Fenyegetések

F.1. Importnyomás növekedése az ökológiai termékek piacán (5.2)
F.2. Új kártevők és betegségek megjelenése, állategészségügyi járványok (1) [SO9/1.2.] [SO9/1.3]
F.3. Klímaváltozás és globális kereskedelem miatt új kártevők és betegségek megjelenése, takarmánybázis csökkenése, hőstressz (1) [SO9/1.3.]
F.4. Élelmiszer-fogyasztási trendek gyors változása (pl. műhúsok, rovarfehérjék, mentes termékek) miatt gyors alkalmazkodási kényszer) (4) [SO9/3.1.]
F.5. Termelési költségek és beruházási igények növekedése új vagy szigorodó környezetvédelmi, növény- és állategészségügyi, állatjóléti stb. követelmények, igények miatt (1, 2, 6, 7)

2.1.SO9.1.5 Egyéb megjegyzések

Nem releváns.

2.1.SO9.2 Igényfelmérés

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben
9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Igen
9.1.2	Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	1	Igen
9.1.3	Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	1	Részben
9.2.1	Okszerű, kizárólag előrejelzésre alapozott célzott növényvédőszer használat elősegítése	1	Igen
9.2.2	Okszerű antibiotikum-felhasználás az állattartásban	1	Igen
9.3.1	Fogyasztói elvárásokat szem előtt tartó termékfejlesztések és a termékek csomagolásának fejlesztése	3	Igen
9.3.2	Innovatív technológiai megoldások alkalmazása az élelmiszer-előállításban -csomagolásban	2	Részben
9.3.3	Csomagolási és hulladék keretirányelv betartásának elősegítése	2	Igen
9.3.4	Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás	1	Igen
9.4.1	Ökológiai termékek belpiaci részesedésének és kapcsolódó feldolgozói kapacitások növelése	2	Igen
9.5.1	Információ-átadás és adatgyűjtés hatékonyságának növelése a hatósági ellenőrzések területén	1	Nem
9.7.1	Piaci információs rendszerek fejlesztése	2	Nem
9.8.1	A speciális egészségügyi vagy társadalmi okokra visszavezethető táplálkozási igények kielégítése	2	Igen

A szükségletfelmérésre vonatkozó egyéb megjegyzések.

Nem releváns

2.1.SO9.4 Beavatkozási logika

Beavatkozási forma	A beavatkozás típusa	A beavatkozás kódja (tagállam) – Név	Közös kimeneti mutató
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	INVRE(47(1)(a)) - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, kutatás, valamint kísérleti és innovatív termelési módszerek és egyéb tevékenységek	SC28_E01_FVI_47 - Beruházások, kutatás valamint kísérleti és innovatív termesztési módszerek és egyéb tevékenységek– zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	ORGAN(47(1)(d)) - ökológiai vagy integrált termelés	SC13_G01_FVO_47 - ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	PROMO(47(1)(f)) - Promóció, kommunikáció és marketing, ideértve különösen az uniós minőségrendszerekkel és az egészséges táplálkozás fontosságával kapcsolatos fogyasztói ismeretek gyarapítására, valamint a piacok diverzifikációjára és konszolidációjára irányuló intézkedéseket és tevékenységeket	SC15_E10_FVP_47 - promóció, kommunikáció és marketing - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	QUAL(47(1)(g)) - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása	SC16_E11_FVQ_47 - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRACE(47(1)(h)) - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása, különösen a végső fogyasztóknak értékesített termékek minőségének monitorozása	SC17_E12_FVC_47 - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	O.14. A környezetvédelem vagy az éghajlatváltozás területéhez kapcsolódó, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD19a_G01_AEC_70 - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	O.14. A környezetvédelem vagy az éghajlatváltozás területéhez kapcsolódó, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása	O.17. Ökológiai gazdálkodáshoz nyújtott támogatásban részesülő hektárok vagy egyéb egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD20a_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása	O.17. Ökológiai gazdálkodáshoz nyújtott támogatásban részesülő hektárok vagy egyéb egységek száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD29_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a kiskéródző ágazatban	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatás által érintett számosállategységek (szae) száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb	RD30_G13_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések

	gazdálkodási kötelezettségvállalások	ágazatban	megerősítéséhez nyújtott támogatás által érintett számosállategységek (szae) száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD31_G14_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a húshasznú szarvasmarha ágazatban	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatás által érintett számosállategységek (szae) száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD32_G15_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatás által érintett számosállategységek (szae) száma
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD33b_G17_AMR_70 - Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatás által érintett számosállategységek (szae) száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD01e_E01_FRM_73 - Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD04a_E02_FON_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD45_R04_GIS_77 - Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására, valamint a minőségrendszer működtetéséhez kapcsolódó új tevékenység ellátására az EU-s minőségrendszerek keretében	O.29. A hivatalos minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD46_R05_GIJ_77 - Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT, illetve ökológiai termék esetén	O.29. A hivatalos minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD47_R06_QSJ_77 - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD48_R07_QSP_77 - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)

Áttekintés

9.1.Főszükséglet: SO9/1. Állatjóléti feltételek javítása és állategészségügyi problémák megelőzése

A helyzetelemzésből kiderül, hogy Magyarországon a mezőgazdaság kihívásaival a gazdák akkor tudnak szembe nézni, ha modernizálják termelési rendszereiket, és a káros hatások mérséklését vagy elkerülését lehetővé tevő tenyésztés-, tartás- és takarmányozástechnológiai fejlesztéseket hajtanak végre. A társadalom részéről az egészséges élelmiszerek előállításán túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került. Szükséges azon állattartókat támogatni, akik vállalják, hogy az állatoknak szigorúbb

higiéniai, takarmányozási és tartási körülményeket biztosítanak, amelyek az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulásához vezetnek. A mezőgazdasági üzemek monitoring rendszerének fejlesztése, az üzemek digitalizációja hozzásegíthetnek e célok eléréséhez.

SO9/1.1. Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése

Magyarországon az állattenyésztésben elavult technikák és technológiák, sokszor magas fajlagos antibiotikum-felhasználás jellemző. A társadalom állatjóléti elvárásainak való megfelelés érdekében indokolt a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése, a tartáskörülmények javítása. Fentiek alapján a hazai fejlesztések egyik kiemelt célja az állattenyésztésben a modernizáció (pl. telepi higiénia, vakcinázás, takarmányozási rendszerek fejlesztése) véghezvitele. Ehhez szervesen hozzájárulnak a különböző ágazatokban – szarvasmarha ágazat (RD30), kiskérődző ágazat (RD29), baromfi-, (RD32), valamint méhészeti ágazat (RD 33) – végrehajtott állatjóléti fejlesztések.

Ennek érdekében a következő intézkedés bevezetését javasoljuk:

RD20 Ökológiai gazdálkodás támogatása

·RD29 Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban

·RD30 Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban

·RD32 Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban

RD33b Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése

SO9/1.2. Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése

Az állategészségügyi járványok kockázatainak csökkentését, az általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítását, ezáltal az élelmiszerbiztonság növelését a mezőgazdasági üzemek fenntarthatóbb fejlesztésével (RD01) érhetjük el. Célunk olyan fenntartható mezőgazdasági üzemek működtetése, amelyek a környezetterhelési szempontból releváns input-hatékonyság javítását, egységnyi szennyezőanyag-kibocsátás csökkentését; újrafelhasználás vagy újrahasznosítás alkalmazását, ökológiai gazdálkodás folytatását, energia-megtakarítást tartanak szem előtt. Mindezeket megújuló energia-felhasználást eredményező fejlesztésekkel, zöld beruházások támogatásával, állatjóléti fejlesztések (RD29, RD30, RD32, RD33) végrehajtásával érhetjük el. A mezőgazdasági termékek értéknövelését (RD04) célzó támogatások hozzájárulnak az élelmiszerbiztonság növeléséhez. A korszerű adatgyűjtési és monitoringrendszerek (pl. antibiotikumok, állami fajtaelismerés, minőségrendszerek) alkalmazása hozzájárul a felmerült problémák kezeléséhez, ezért javasoljuk a mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatását (RD02).

A cél elérése érdekében a következő intézkedések bevezetése indokolt:

RD01e Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása

·RD29 Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban

·RD30 Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban

·RD32 Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban

RD33b Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése

SO9/1.3. Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése

A klímaváltozás és globális kereskedelem miatt új kártevők és betegségek megjelenése, a takarmánybázis csökkenése, az állategészségügyi járványok gyakoriságának növekedése elengedhetetlenné teszi a mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági szempontok szerinti fejlesztését (RD01). Mindezeket segíti a szarvasmarha ágazatra (RD30), a kiskérődző ágazatra (RD29) a baromfi-, (RD32), valamint a méhészeti (RD 33) ágazatra vonatkozó állatjóléti támogatások. A korszerű adatgyűjtési és monitoringrendszerek kialakítása és fejlesztése, az üzemek digitalizálása (RD02) hozzájárul e célok eléréséhez.

Ennek érdekében a következő intézkedés bevezetését javasoljuk:

RD01e Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása

·RD29 Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban

·RD30 Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban

·RD32 Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban

RD33b Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése

9.2.Főszükséglet: SO9/2. Növényvédő szerek és antimikrobiális állatgyógyászati készítmények felelős alkalmazása és csökkentése

A helyzetelemzés alapján megállapítható, hogy a magyar mezőgazdaságban hiányos a növényvédő szerek felelős alkalmazásának gyakorlata. Fontos feladat a növényvédő szerek használatából adódó kockázatok csökkentése, ezeknek a technológiáknak a termelők között minél szélesebb körben való alkalmazása. Az állattartásban a leggyakrabban alkalmazott antibiotikum csoportok, valamint gyógyszerformák valószínűsítik, hogy a ma felhasznált antibiotikumok jelentős része prevenciót és a tartástechnológiai hibák ellensúlyozását szolgálja. Alapvető támogatási cél a környezetkímélőbb növénytermesztés, okszerű növényvédőszer-használat és az állatok jólétét előtérbe helyező állattartás, okszerű antibiotikumfelhasználás elterjesztése, amely célok eléréséhez a mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztésével közelíthetünk. Ezek együtt elkerülhetetlenné teszik a technológiai fejlesztéseket, és az új, innovatív megoldások támogatását.

SO9/2.1. Okszerű, kizárólag előrejelzésre alapozott, célzott növényvédőszer használat elősegítése

A növényvédelem során elterjedt az elavult technikák és technológiák alkalmazása, amelyek hátráltatják a jogszabályi követelményeknek és társadalmi igényeknek való megfelelést. Ezért célul tűztük ki az olyan mezőgazdasági üzemek fejlesztését (RD01), amelyek a fenntarthatósági feltételeknek is megfelelnek. Fontos az alternatív és integrált növényvédelmi megoldások és egyéb környezetbarát technológiák alkalmazásának ösztönzése a növényvédelem során. A fenntartható növényvédőszer-használat (pl. a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédő szerek használatának korlátozása, valamint az ökológiai gazdálkodásban engedélyezett biológiai ágensek alkalmazása) a felhasználható növényvédőszer-hatóanyagok korlátozásának ösztönzésére vonatkozik. Ebből következik, hogy a mezőgazdasági üzemek okszerű növényvédőszer-használatának elősegítése, a veszteségek csökkentése az elsődleges célkitűzés, amelyhez precíziós technológiák alkalmazásával, a digitális eszközök technikai fejlesztésére irányuló intézkedésekkel (RD02) juthatunk. A célok elérését segítheti az uniós és nemzeti minőségrendszerek használata (SC16), valamint a nyomonkövethetőség, a tanúsítási rendszerek (SC17) alkalmazása a mezőgazdaságban.

Tervezett intézkedések:

RD19 Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)

·SC17 Nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása – zöldség-gyümölcs

SO9/2.2. Okszerű antibiotikum-felhasználás az állattartásban

Mivel Magyarországon az antibiotikumok egy része feleslegesen kerül felhasználásra (megelőző állománykezelések), nélkülözhetetlen az állattartásban az okszerű antibiotikum-felhasználás technológiáját elterjeszteni, az állattartói gyakorlat korszerűsítését elérhetővé tenni. Ennek elérése érdekében a mezőgazdasági kis- és nagyüzemek fenntarthatósági fejlesztését célzó intézkedéseket (RD01, RD09) támogatjuk. Az állattartó telepek külső és belső járványvédelmének, valamint a technológia fejlesztésének révén csökkentjük az antimikrobiális szerek szükségességét. A tényleges telepi antibiotikum-felhasználásra vonatkozó adatgyűjtések hiányosságait, valamint a rendelkezésre álló adatbázisok összekapcsolásának hiányát az üzemek digitális átállásának támogatásával (RD02) szeretnénk javítani. Az állattartásban az okszerű antibiotikum-felhasználást és az antibiotikumok nyomonkövethetőségét főként az Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése (RD33b), ezen túl a szarvasmarha-, kiskérődző, baromfi- és a méhészeti ágazatra vonatkozó állatjóléti intézkedések (RD29, RD30, RD32, RD33) támogatásával kívánjuk elérni.

Tervezett intézkedések:

RD33b Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése

9.3. Főszükséglet: SO9/3. Termékfejlesztés, élelmiszer-előállítás és -csomagolás technológiájának fejlesztése

Az élelmiszer-előállítókat érő kihívások, a globális fogyasztási trendek gyors változása miatti gyors alkalmazkodási kényszer megköveteli a vállatok folyamatos technológia- és termékfejlesztését. Az élelmiszer-előállítóknak rugalmasnak kell maradniuk és mindig felkészültnek kell lenniük a változásokra.

A fogyasztói elvárásokban egyre inkább előtérbe kerülnek az élelmiszerek előállításával szemben támasztott környezetvédelmi megfontolások, az élelmiszerek fenntartható csomagolásainak alkalmazása, ami technológiafejlesztéseket követel meg. A szektor számára egy átfogó támogatási csomagot állítottunk össze az alábbiak szerint, amely intézkedések célja, hogy a fejlesztések által a mezőgazdasági, élelmiszeripari ágazatok termelékenyebbé és fenntarthatóbbá váljanak, a versenyképességük javuljon.

SO9/3.1. Fogyasztói elvárásokat szem előtt tartó termékfejlesztések és a termékek csomagolásának fejlesztése

A termelési költségek és beruházási igények az új vagy szigorodó környezetvédelmi követelmények miatt növekednek. Az élelmiszer-fogyasztási trendek (pl. műhúsok, rovarfehérjék, „mentes" termékek) gyors változása miatt az élelmiszer-előállítók gyors alkalmazkodási kényszerben vannak. Nélkülözhetetlen a globális trendeket és fogyasztói elvárásokat szem előtt tartó termékfejlesztések és innovatív technológiai megoldások támogatására irányuló intézkedések (RD04) bevezetése. A termékek csomagolásának fejlesztésére irányuló támogatások hozzájárulnak a környezetkímélő csomagolóanyagok használatához, a körkörös gazdálkodás fejlesztéséhez. Az új technológiák elsajátításának céljából szaktanácsadást, képzéseket, jó gyakorlatok megosztását (SC12) tervezzük alkalmazni. Mivel a mezőgazdasági termelők hiányos ismeretekkel rendelkezek az új környezeti és társadalmi kihívásokkal kapcsolatban, a zöldség- és gyümölcságazatban erre szolgálnak a promóció, kommunikáció és marketing támogatására (SC15), valamint a termelői szervezetek (SC28) támogatására vonatkozó intézkedések.

Tervezett intézkedések:

·SC28 Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása

·RD04a Mezőgazdasági termékek értéknövelése

SO9/3.2. Innovatív technológiai megoldások alkalmazása az élelmiszer-előállításban -csomagolásban

A klímaváltozás és a környezetvédelmi kihívások, a csomagoló anyagok és élelmiszer-hulladékok minimalizálásának igénye is újfajta, fenntartható, innovatív technológiai megoldások alkalmazását, termékfejlesztést (RD04) követelnek meg az élelmiszer-előállítóktól. Mivel a mezőgazdasági termelők hiányos ismeretekkel rendelkezek az új környezeti és társadalmi kihívásokkal kapcsolatban, a zöldség- és gyümölcságazatban ennek ellensúlyozására szolgál a promóció, kommunikáció és marketing (SC15), valamint a termelői szervezetek (SC28) támogatása. Az új technológiák elsajátításának céljából tanácsadást és technikai segítségnyújtást (SC11) tervezünk alkalmazni az ágazatban. Célunk, hogy az innovatív gyakorlatok fejlesztését, átadását és megvalósítását segítő együttműködések révén a különféle szereplők (mezőgazdasággal, erdőgazdálkodással, élelmiszeriparral, kutatással, szaktanácsadással foglalkozók) a meglévő tudásukat olyan innovatív megoldásokra (RD61) váltsák, amelyek a gyakorlatban is alkalmazhatóak. Ezáltal kedvezőbben alkalmazkodjanak olyan aktuális kihívásokhoz, mint az élesebb verseny, az ingadozó piaci árak, a klímaváltozás és a szigorúbb környezetvédelmi szabályok betartása.

Tervezett intézkedések:

·SC28 Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása

·RD04a Mezőgazdasági termékek értéknövelése

SO9/3.3. Csomagolási és hulladék keretirányelv betartásának elősegítése

A jelenleg alkalmazott összetett hulladékkezelési követelményrendszer betartása nehézségekbe ütközik. Az élelmiszer-termelők és -feldolgozók számos akadályozó tényezővel szembesülnek, amennyiben jó hasznosítási lehetőséget keresnének keletkező élelmiszer-hulladékaiknak. Ezek többsége szabályozási kérdés, de emellett jelentős kihívást jelent az is, hogy a melléktermékeknek nem alakult ki valós piaca, nincs megfelelő, láncszerű együttműködés az érdekeltek között és jelenleg nincs elég ösztönzőerő a veszteségek csökkentésére. A mezőgazdasági termékek értéknövelésére (RD04) irányuló támogatásokkal szeretnénk elérni, hogy a cégeknek megérje a termelődő hulladékok (köztük a csomagolási hulladék) elkerülése, a veszteségek minél jobb hasznosítása.

Tervezett intézkedések:

·SC28 Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása

·RD04a Mezőgazdasági termékek értéknövelése

SO9/3.4. Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás

A mezőgazdasági termelők hiányos ismereteit az új környezeti és társadalmi kihívásokkal kapcsolatban, valamint a fogyasztók hiányos ismereteit az élelmiszer-termeléssel, védjegyekkel kapcsolatban pótolni

szükséges. A cél elérése érdekében a mezőgazdasági termelőket, élelmiszeripari feldolgozókat támogatjuk a minőségi, egészséges termékek előállításában (RD04a-b), amit szaktanácsadással (SC11) is meg szeretnénk támogatni. Az uniós és nemzeti minőségrendszerek, valamint minőségbiztosítási és - tanúsítási rendszerek bevezetése és alkalmazása (SC16, SC17, RD45, RD46, RD47, RD48) a mezőgazdasági termelők, élelmiszeripari feldolgozók körében segíti a piaci pozíciók megtartását, fejlesztését. Elengedhetetlen a minőségi, egészséges termékekről a fogyasztók felé intézett széles körű kommunikáció, edukáció (SC27) folytatása.

Ennek érdekében a következő intézkedés bevezetését javasoljuk:

SC14 Zöldség-gyümölcs szállítása és tárolása

SC15 Zöldség-gyümölcs promóció, kommunikáció és marketing

·SC16 Uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása

SC17 Zöldség-gyümölcs nyomonkövethetőség

SC27 Zöldség-gyümölcs kommunikációs tevékenység

·RD45 Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására, valamint a minőségrendszer működtetéséhez kapcsolódó új tevékenység ellátására az EU-s minőségrendszerek keretében

·RD46 Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT, illetve ökológiai termék esetén

·RD47 Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása

·RD48 Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása

Főszükséglet SO9/4. Ökológiai termékek termékfejlesztése, piaci részesedésének növelése

A Magyarországon termelt, tanúsított ökológiai gazdálkodásból származó termékek jelentős része külföldön kerül értékesítésre, zömmel feldolgozatlanul, nyersanyag formájában; ebből kifolyólag alacsony a hozzáadott értékük. Bár a magyar ökológiai termékek kelendők, a nyugati keresleti piac miatt megoldottnak látszik értékesítésük, azonban a jó marketing munkára, a hazai ökotermék fogyasztás népszerűsítésére szükség van, különösen amiatt, hogy a magyar piacokon, a fogyasztók számára elérhető termékek nagy arányban importcikkek.

A hazai ökológiai termékek piaci részesedésének alacsony foka, a feldolgozó kapacitások és a szaktudás hiánya, valamint a támogatási rendszer hiányosságai, mind az ökológiai gazdálkodás és az ökológiai termékek termékfejlesztésének és piacra jutási támogatásának szükségességét támasztják alá.

SO9/4.1. Ökológiai termékek belpiaci részesedésének és kapcsolódó feldolgozói kapacitások növelése

Az ökológiai termékek alacsony belpiaci részesedése, az elégtelen feldolgozói kapacitás miatt, az ökológiai gazdálkodások támogatása, az ökológiai termékek értéknövelésének elérése (RD20, SC13, RD04) szükségszerű. Külön támogatási célcsoport az ökológiai gazdálkodást folytató zöldség-gyümölcs termesztők, akiket a promóció, kommunikáció és marketing (SC15) területen kell támogatni. Az ökológiai termékekre alkalmazott uniós és nemzeti minőségrendszerek (SC16) szintén elősegítik e termékek piaci részesedésének növelését.

Tervezett intézkedések:

·SC13 Zöldség-gyümölcs ökológiai vagy integrált termelés

·SC15 Promóció, kommunikáció és marketing – zöldség-gyümölcs

·RD04a-b Mezőgazdasági termékek értéknövelése

Főszükséglet SO9/5. A hatóság és a vállalkozások közötti együttműködés erősítése

A hiányos adatgyűjtési és monitoringrendszerek indokolják, hogy a vállalkozások digitális infrastruktúrájának fejlesztése mellett szükséges a meglévő adatbázisok összekapcsolása, integrálása, monitoring és előrejelző rendszerek kialakítása, fejlesztése.

SO9/5.1. Információ-átadás és adatgyűjtés hatékonyságának növelése a hatósági ellenőrzések területén

Célunk a korszerű adatgyűjtési és monitoringrendszerek (pl. antibiotikumok, növényvédő szerek, mikotoxinok, állami fajtaelismerés, minőségrendszerek, élelmiszer-veszteségek) fejlesztése a hatósági és a vállalkozások közötti együttműködés erősítése érdekében. A mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (RD02), a digitális megoldások fejlesztése mellett, a minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomon

követhetőség (SC17) fejlesztése szintén az információ-átadás és adatgyűjtés hatékonyságának erősítését célozza. Az innovációs együttműködések révén a különféle szakmai háttérrel rendelkező szereplők komplementer módon kapcsolódhatnak egymáshoz és megoldásokat kereshetnek egy-egy aktuális problémára, kihívásra (RD61) a szükséglet kielégítése érdekében.

KAP-on kívüli tevékenység.

Főszükséglet SO9/7. Piaci információs rendszerek fejlesztése a termelők tájékoztatása céljából

A piaci információs rendszer lehetővé teszi, hogy végbe menjen az információcsere a felek között. Az adatokhoz történő gyors, azonnali hozzájutás fontos kérdés mind a szakhatóság, mind a piaci szereplők számára. A helyzetelemzés rávilágít az adatgyűjtések hiányosságaira, ami indokolja az alábbi szükséglet támogatását.

Szükséglet: SO9/7.1. Piaci információs rendszerek fejlesztés

Az adatgyűjtések hiányosságai, a rendelkezésre álló adatbázisok összekapcsolása indokolja a piaci-információs rendszerek fejlesztését. A piaci szereplők egymás közötti kommunikációja a primer adatok gyűjtésén és feldolgozásán alapul, emiatt a digitális megoldások fejlesztésével az adatokhoz történő gyors, azonnali hozzájutás kulcskérdés a piaci szereplők számára. Ehhez az agrár- és élelmiszeripari vállalkozások digitális infrastruktúrájának fejlesztése (RD02) mellett szükséges a tanácsadási szolgáltatások nyújtásának (SC11) támogatása, amelyek megfelelnek a digitális technológiákkal kapcsolatos környezeti-gazdasági társadalmi elvárásoknak.

KAP-on kívüli tevékenység.

Főszükséglet SO9/8. Fogyasztói ismeretek szintjének növelése az élelmiszer-termeléssel, -előállítással kapcsolatban

Szükséglet: SO9/8.1. A speciális egészségügyi vagy társadalmi okokra visszavezethető táplálkozási igények kielégítése

A speciális táplálkozási szokásokat kielégítő termékek iránti társadalmi igények, ezzel együtt a kereslet növekedése jellemző. A társadalmi igényekre adott válaszként a speciális igények kielégítését a mezőgazdasági termékek értéknövelésének (RD04a-b), a zöldség- és gyümölcságazatban pedig a termelői szervezetek (SC28) támogatásán keresztül tervezzük megvalósítani.

Ennek érdekében a következő intézkedés bevezetését javasoljuk:

RD04a Mezőgazdasági termékek értéknövelése

2.1.SO9.5 Adott esetben az InvestEU felhasználásának indokolása (összegekkel együtt), valamint annak kifejtése, hogy az miként járul hozzá az egyedi/átfogó célkitűzés teljesítéséhez

Nem releváns.

2.1.SO9.8 Az eredménymutató(k) kiválasztása

Eredménymutató(k) kiválasztása ehhez a konkrét célkitűzéshez

Eredménymutatók [Az ehhez a konkrét célkitűzéshez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.]	Célérték
R.10 CU PR - Az ellátási lánc szervezettségének javítása A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya	2,59 %
R.24 PR - A növényvédő szerek fenntartható és csökkentett mértékű használata Azon támogatott egyedi kötelezettségvállalások által érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében	23,94 %
R.29 PR - Az ökológiai gazdálkodás fejlesztése A KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva	5,26 %

R.39 [CU] - A vidéki gazdaság fejlesztése A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma	7 900,00
R.43 [PR] - Az antimikrobiális szerek használatának korlátozása Az antimikrobiális szerek használatának korlátozására irányuló, támogatott intézkedésekkel (megelőzés/csökkentés) érintett számosállategységek (szám) aránya	11,55 %
R.44 [PR] - Az állatjólét javítása Az állatjólét javítását célzó, támogatott intézkedésekkel érintett számosállategységek (szám) aránya	57,03 %

A célok és a kapcsolódó mérföldkövek indoklása

SO9 - Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

Az egyes R indikátorok mérföldkő értékét, illetve a kapcsolódó beavatkozások hozzájárulásának értékét (éves bontásban) a csatolt táblázat tartalmazza, így ezek minden részletre kiterjedő ismertetésétől a szövegben eltekintünk.

R.10 [PR] – Az ellátási lánc szervezettségének javítása

Az indikátor teljes értékének alátámasztása lásd SO2 és SO3.

R.24[PR] - A növényvédő szerek fenntartható és csökkentett mértékű használata

Az indikátor teljes értékének alátámasztása lásd SO5.

R.29[PR] - Az ökológiai gazdálkodás fejlesztése

Az indikátor teljes értékének alátámasztása lásd SO4.

R.39 [CU] - A vidéki gazdaság fejlesztése

Az indikátor teljes értékének alátámasztása lásd SO7 és SO8.

R.43 [PR] - Az antimikrobiális szerek használatának korlátozása

A kapcsolódó három beavatkozásnak (RD20_G02_ORT_70, RD_33b_G17_AMR_70 és RD01e_E01_FRM_73) köszönhetően az indikátor 51,84%-os célértéke mögött 1 267 400 SZÁE jelenik meg.

Ennek megfelelően elmondható, hogy a hazai gazdaságok összes állatállományának közel teljes körére kiterjednek azok a beavatkozások, amelyek biztosítják az antimikrobiális szerek használatának korlátozását. Ez a lefedettség teljes mértékben indokolt, hiszen általánosan jellemző az antibiotikumok egy részének felesleges használata a megelőzésben, így az okszerű antibiotikum-felhasználás az állattartásban (9.2.2) széles körben támogatandó, az állattartói gyakorlatot korszerűsíteni kell. Ugyanígy elengedhetetlen az állatjóléti feltételek javítása és az állategészségügyi problémák megelőzése a tartási igények figyelembe vételével (9.1.1), az általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése (9.1.2), illetve az állategészségügyi problémák megelőzése érdekében előrejelző rendszerek kialakítása és fejlesztése (9.1.3).

R.44[PR] - Az állatjólét javítása

Az indikátor a négy kapcsolódó beavatkozás által 2026-ra eléri a célértékét, 49,67%-ot, amelyet 2027-ben is éves értékként ismétel a kapcsolódó beavatkozások alapján. A hazai gazdaságok összes állatállományának közel felét éri el tehát állatjólét javítását célzó beavatkozás. Ez az arány különösen indokolt, hiszen egyre növekszik a társadalmi nyomás az állatok jóléte, a fenntarthatóság és egészséges élelmiszerek vonatkozásában, ahogyan az EU Élelmiszerbiztonsági Hatósága által 2019-ben végzett kutatás is mutatja: a lakosság 30-50%-a esetében jelennek meg fontosnak tartott, illetve a vásárlás során mérlegelt szempontok között ezek a kérdések. Ugyanakkor az állattenyésztésben alkalmazott technikák

elavultak, magas az antibiotikum felhasználás fajlagos mértéke, a tartási körülményeket és a higiéniát javítani kell. Ennek megfelelően az indikátor minden beavatkozása kapcsolódik az SO9 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekhez, elsősorban az 1. és 2. főszükséglet kezelésében aktívak. Az állatjóléti feltételek javítása és állategészségügyi problémák megelőzése érdekében beavatkoznak az állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése érdekében (9.1.1), fókuszba helyezik az általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítását, az élelmiszerbiztonság növelését (9.1.2) és támogatják az állategészségügyi problémák megelőzését, az előrejelző rendszerek kialakítását és fejlesztését (9.1.3). Mindemellett hozzájárulnak az okszerű antibiotikum-felhasználás terjesztéséhez is (9.2.2).

2.1.SO9.9 A pénzügyi támogatás indokolása

Az SO céljait sokféle beavatkozáson keresztül valósítjuk meg, amelyek sok esetben más SO-khoz is köthetőek, így pl. az antimikrobiális szerek és a növényvédő szerek használatának szabályozása a zöld felépítményen belül. Főbb állatfajonként külön-külön intézkedésünk van az állatjóléti körülmények javítására.

A vonatkozó bizottsági ajánlások:

- Az EU zöld megállapodásának antimikrobiális szerekkel kapcsolatos célkitűzéséhez való hozzájárulás.
- Az állatjólét – különösen a sertések vonatkozásában –, valamint a gazdaságok biológiai biztonságának javítása az állatállománnyal kapcsolatos jobb gyakorlatok támogatásán keresztül.
- Az EU zöld megállapodásának növényvédő szerekkel kapcsolatos célkitűzéséhez való hozzájárulás a legveszélyesebb növényvédő szerek mennyiségének és kockázatainak csökkentésére irányuló erőfeszítések erősítése, valamint a növényvédő szerek fenntartható használatának – különösen az integrált növényvédelmi gyakorlatok elterjedésének biztosításán keresztüli – elősegítése révén.

Az ajánlások teljesítését a biztosított források lehetővé teszik.

2.1.XCO Az ágazat korszerűsítésére irányuló, az ismeretek gyarapításának és megosztásának, az innovációnak és a digitalizációnak a mezőgazdaságban és vidéki térségekben történő előmozdításán keresztül megvalósítandó átfogó célkitűzés

2.1.XCO.1 A GYELV-elemzés összefoglalása

2.1.XCO.1.1 Erősségek

E.1. Az AKIS egyes elemei szervezetten működnek

E.2. A gazdálkodók körében léteznek jól működő – pl. integrátorok, kutatóintézetek, kamara által szervezett – tudásátadást segítő rendezvények

E.3. Az EU-átlag feletti nagy sebességű széles sávú lefedettség és internethozzáférés biztosított a vidéki lakóterületeken

E.4. Nemzetközi szinten is versenyképes hazai agrárinformatikai fejlesztések vannak

E.5. Léteznek stratégiai programok a digitális átalakulás segítésére (pl. DAS)

E.6. Elindult a Digitális Agrárakadémia

E.7. Integrált kutatási hálózat áll rendelkezésre

E.8. A szaktanácsadás mellett a tudásátadást több szakemberhálózat – pl. falugazdász-hálózat, MNVH-hálózat – is segítheti [CCO/1.7], [CCO/1.8], [SO4/5.1], [SO5/7.1]

E.9. Digitális, innovációs kompetenciák és tudásbázis fejlesztésére irányuló stratégiák végrehajtása [CCO/1.2], [CCO/3.1], [CCO/4.1], [SO2/3.1], [SO2/3.5], [SO4/5.1]

E.10. A közép- és felsőfokú oktatás fejlesztésére irányuló stratégiák végrehajtása javíthatja az oktatás színvonalát, biztosíthatja többek között a tankertekkel és tanműhelyekkel való szorosabb együttműködést, az innovációra nyitott szakemberképzést, a duális képzés átalakítását és újabb ösztöndíjpályázatok nyújtását [CCO/1.1], [CCO/1.9], [CCO/2.1], [CCO/2.2], [SO4/5.1], [SO5/7.3]

E.11. A kisgazdaságok számára is elérhető, megfizethető és egyszerűen használható alkalmazások fejlesztése és az innovatív (pl. közös) eszközhasználat támogatása [CCO/1.4], [CCO/4.4], [SO2/3.1], [SO2/3.5]

E.12. Gyakorlatorientált kutatások ösztönzése [CCO/3.3], [SO2/3.6]

E.13. Agrár K+F-re fordított kiadások országos növelése [CCO/3.2]

E.14. Az érintett szervezetek (MÁK, Nébih, NAV, kormányhivatalok, NAK és egyéb mezőgazdasági szakmai szervezetek) közti együttműködés fokozódik [CCO/4.3], [SO4/6.1], [SO5/6.1]

E.15. Profi tanácsadó cégek bevonása az agrárkutatásba [CCO/1.3]

2.1.XCO.1.2 Gyengeségek

Gy.1. Az AKIS egészének struktúrája és az elemek összhangja egyelőre még kialakulatlan [CCO/1.8]

Gy.2. Alacsony a gazdálkodók szakmai, menedzsment, digitális és nyelvi képzettségi szintje [CCO/1.2], [CCO/1.1], [CCO/4.1]

Gy.3. A komplex tudás hiánya jellemző az ágazatra [CCO/1.2], [CCO/1.6], [SO3/1.3.], [SO4/5.1], [SO5/7.1], [SO5/7.3]

Gy.4. A mezőgazdasági képzés elavult és/vagy alacsony színvonalú az infrastruktúrája [CCO/1.5], [CCO/2.1], [SO4/5.1]

Gy.5. Nem vonzó a duális képzés a felsőoktatásban, sem a cégeknek, sem a hallgatóknak [CCO/1.1], [CCO/1.9]

Gy.6. Nem vonzó a duális képzés a középfokú oktatásban. A mezőgazdasági tevékenységet végző gazdasági szervezetek és egyéni gazdaságok közül csak kevesen szeretnének tanulókat foglalkoztatni [CCO/1.1], [CCO/1.9]

Gy.7. A releváns kutatói háttér hiánya mutatkozik [CCO/3.2]

Gy.8. A kutatóműhelyek támogatottsága nem megfelelő [CCO/3.2]

Gy.9. A tudomány/kutatás és a gyakorlat között nagy a szakadék [CCO/1.3], [SO2/3.6]

Gy.10. K+F ráfordítások, kutatóhelyek száma és kutatói létszám tekintetében a vidék jelentősen lemarad a fővároshoz képest [CCO/3.2]

Gy.11. Bizalmatlanság mutatkozik az innovációkkal szemben [CCO/3.1], [SO2/3.1], [SO2/3.5]

Gy.12. Innovációs szereplők „egymásra találásának" problémái jelentkeznek [CCO/1.3], [SO2/3.6]

Gy.13. Bürokratikus akadályok (pl. komplikált pályázati folyamat) okoznak problémát [CCO/4.3]

Gy.14. A gazdálkodói döntésekhez nem áll rendelkezésre elegendő megbízható és könnyen elérhető adat (időjárás, növényvédelem, talaj, piaci információk stb.) [CCO/4.2], [SO4/6.1], [SO9/7.1]

Gy.15. Egymástól elkülönülnek a szakigazgatási rendszerek, a gazdálkodók több helyre szolgáltatnak adatot [CCO/4.2], [CCO/4.3], [SO5/6.1]

Gy.16. Nem megfelelő a mobilhálózati és internetlefedettség a mezőgazdasági és erdőterületeken [CCO/4.1]

Gy.17. A digitalizáció adta lehetőségek kiaknázását segítő jogszabályi háttér hiányzik (pl. drónok, adatgazdálkodás) [SO2/3.1]

Gy.18. Információhiány van a megvalósult, innovatív eljárásokról [CCO/1.4], [CCO/3.3], [SO2/3.1], [SO2/3.5], [SO3/1.3.], [SO5/5.1]

Gy.19. Agrárinformatikai és innovációs ismeretekkel rendelkező szaktanácsadók hiánya jellemző [CCO/1.7], [CCO/4.1], [SO2/3.1], [SO3/1.3.], [SO5/5.1]

Gy.20. A kisgazdaságokban egyes technológiák nem, vagy korlátozottan alkalmazhatók, az innovációs beruházás megtérülése bizonytalan [CCO/3.4], [SO2/3.1], [SO2/3.5]

2.1.XCO.1.3 Lehetőségek

L.1. A gazdálkodók körében igény mutatkozik a tudásátadó, innovációt terjesztő rendezvényekre [CCO/1.2], [CCO/3.1], [SO2/3.1], [SO5/7.3]

L.2. Az agrárcentrumokba szervezett iskolák tevékenysége összehangolhatóvá, koordinálhatóvá válik [CCO/2.2]

L.3. A szakmai képzések indítása keresletvezéreltté válik [CCO/1.1] [CCO/1.2]

L.4. Induló innovatív vállalkozások segítése (pl. mentorálás, tanácsadás, inkubáció, akceleráció) [CCO/3.3], [SO2/3.1], [SO2/3.5]

L.5. Innovációs tevékenységet hatékonyan segítő intézményrendszerek működtetése [CCO/3.3], [SO2/3.1], [SO2/3.5], [SO2/3.6]

L.6. Több szereplő együttműködésén alapuló (multiaktor) projektek végrehajtása [CCO/1.3], [SO2/3.6]

L.7. Adatelérés biztosítása a hatékonyabb gazdálkodáshoz (alaptérképek, környezeti adatok, növény- és állategészségügy, piaci információk stb.) [CCO/4.4], [SO2/3.1], [SO3/1.3.], [SO4/6.1], [SO5/5.1], [SO9/7.1]

L.8. Közös adatbázisok kialakítása (adatintegráció), amiből a releváns intézmények felé adatszolgáltatás történik, ezzel csökkentve az adminisztratív terheket [CCO/4.2], [SO4/6.1], [SO5/6.1]

L.9. A vidéki térségek digitális infrastruktúrája fejlődik (termőföldön, ill. erdőterületeken is) [CCO/4.1], [SO2/3.1]

L.10. A digitális technológiák terjedését ösztönző integrált fejlesztési és támogatási rendszerek kidolgozása [CCO/1.4], [CCO/3.4], [SO2/3.1]

L.11. A szabályozás módosítása a digitális technológiák által biztosított lehetőségek alapján [SO2/3.1], [SO4/6.1], [SO5/5.1]

L.12. A vállalkozási szektor hozzájárulása megnő a K+F ráfordításokban (forrásoldalon és a felhasználás terén is) [CCO/3.2]

2.1.XCO.1.4 Fenyegetések

F.1. Kedvezőtlen demográfiai folyamatok a vidéki területeken [CCO/1.6], [SO8/1.2]

F.2. Agrártudományok terén a K+F ráfordítások aránya csökken az összes K+F ráfordításhoz viszonyítva [CCO/3.2]

F.3. A gazdálkodói pálya társadalmi megítélése tovább romlik, nem sikerül vonzóvá tenni az agráréletpályát [CCO/1.5], [CCO/1.6], [CCO/2.2]

F.4. A technológiai szaktanácsadásban az inputanyaggyártók, forgalmazók tovább erősödnek [CCO/1.7], [CCO/1.8], [SO5/5.1]

F.5. A hatékony termeléshez szükséges környezeti és gazdasági adatok, valamint digitális szolgáltatások hiányoznak és/vagy nem naprakészek [CCO/4.1], [CCO/4.2], [CCO/4.3], [CCO/4.4], [SO4/6.1]

F.6. Az adatok felhasználásával, illetve az adatjogokkal kapcsolatos kérdéseket nem tisztázzák [SO5/6.1]

F.7. A digitalizáció és az információkhoz való hozzáférés egyenlőtlensége fokozhatja egyes termelői körök leszakadását [CCO/1.5] [CCO/1.8] [CCO/4.4], [SO2/3.1]

2.1.XCO.1.5 Egyéb megjegyzések

Nem releváns.

2.1.XCO.2 Igényfelmérés

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Igen
4.5.1	Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről	1	Igen
6.5.2	Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé	2	Igen
7.2.1	Gazdaságindításhoz szükséges komplex vállalkozói ismeretek nyújtása	1	Igen
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Igen
CCO.1.10	Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése	1	Részben
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Igen
CCO.1.3	Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködések erősítése	1	Igen
CCO.1.6	Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében	2	Igen
CCO.1.7	Szaktanácsadók képzése	1	Igen
CCO.1.9	Agrárvállalkozók duális képzésben, fogadó félként való részvételének ösztönzése	2	Igen
CCO.2.1	Közép- és felsőfokú agrároktatási intézmények felkészültségének és eszközparkjának fejlesztése	2	Részben
CCO.2.2	Bemutató üzemek kialakítása	1	Igen
CCO.3.1	A munkaerő képzettségi szintjének növelése, az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	1	Igen
CCO.3.2	Képzett kutatók helyben tartása, KFI szektor támogatása	2	Igen
CCO.3.3	Agrár- és élelmiszeripari vállalkozók innovativitásának növelése	2	Igen
CCO.4.1	Szélessávú internet szolgáltatásokhoz személyes hozzáférés biztosítása	2	Részben
CCO.4.2	Digitális ágazati nyilvántartások kialakítása, integrációja	1	Nem

CCO.4.3	Elektronikus ügyintézés, transzparencia	1	Részben
CCO.4.4	Agrár, -élelmiszeripari és erdőgazdálkodó vállalkozások digitális infrastruktúrájának fejlesztése	1	Igen
CCO.4.5	Digitális megoldások fejlesztése a minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, jelölés terén	1	Igen

A szükségletfelmérésre vonatkozó egyéb megjegyzések.

Nem releváns

2.1.XCO.4 Beavatkozási logika

Beavatkozási forma	A beavatkozás típusa	A beavatkozás kódja (tagállam) – Név	Közös kimeneti mutató
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	INVRE(47(1)(a)) - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, kutatás, valamint kísérleti és innovatív termelési módszerek és egyéb tevékenységek	SC28_E01_FVI_47 - Beruházások, kutatás valamint kísérleti és innovatív termesztési módszerek és egyéb tevékenységek– zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	ADVI1(47(1)(b)) - Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás, különösen a következők terén: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, az éghajlatváltozás mérséklése, a foglalkoztatási feltételek és a munkáltatói kötelezettségek, valamint a munkahelyi egészségvédelem és biztonság	SC11_A03_FVA_47 - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRAINCO(47(1)(c)) - Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is, mindenekelőtt a következők tekintetében: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, továbbá a szervezett kereskedelmi platformok és árutőzsdék használata az azonnali és határidős piacokon	SC12_A04_FVT_47 - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Sectoral - Méhészeti termékek	ADVIBEES(55(1)(a)) - Tanácsadási szolgáltatások, technikai segítségnyújtás, képzés, tájékoztatás és a legjobb gyakorlatok cseréje a méhészek és a méhészek szervezetei részére, többek között hálózatok kiépítése révén	SC02_A01_BEA_55 - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy az azzal foglalkozó egységek száma
Sectoral - Méhészeti termékek	PROMOBEES(55(1)(f)) - Promóció, kommunikáció és marketing, ideértve a piacmonitoringhoz kötődő fellépéseket és a különösen a méhészeti termékek minőségével kapcsolatos fogyasztói tudatosság növelésére irányuló tevékenységeket	SC01_A02_BEM_55 - Méhészeti marketing	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy az azzal foglalkozó egységek száma
Sectoral - Bor	INOVWINE(58(1)(e)) - Tárgyi és immateriális innovációs beruházások, amelyek közé tartoznak a – többek között a borkészítés termékeiből és melléktermékeiből előállított – innovatív termékek, a borászati termékek előállítására irányuló innovatív folyamatok és technológiák kifejlesztését, valamint e folyamatok és technológiák digitalizálását célzó, továbbá olyan	SC04_A01_WIIN_58 - INOVWINE - Innovatív beruházások a borágazatban	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban

	egyéb, az ellátási lánc bármelyik szakaszában hozzáadott értéket teremtő beruházások, amelyek az ismeretek cseréjét, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz történő hozzájárulást célozzák		
Sectoral - Bor	ADVWINE(58(1)(f)) - Tanácsadási szolgáltatások, különösen a foglalkoztatási feltételekre, a munkáltatói kötelezettségekre, valamint a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozóan	SC30a_A02_WIA_58 - Tanácsadási szolgáltatások a borágazatban	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
RD	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD24_G07_GAX_70 - Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése, valamint szakmai támogatása	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
RD	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve	RD02_D01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása	O.31. A támogatott helyi fejlesztési stratégiák (LEADER) vagy előkészítő intézkedések száma
RD	COOP(77) - Együttműködés	RD61_A05_EIP_77 - Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés	O.1. Az európai innovációs partnerség (EIP) operatív csoportjai projektjeinek száma
RD	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma
RD	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma

Áttekintés

1. **Főszükséglet: Az ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása**

A SWOT helyzetértékelés rámutatott számos, a gyakorlati tudásátadást befolyásoló tényezőre. A tudásátadás- és tudáscsere-tevékenységek legnagyobb kihívása a tudomány és a gyakorlat közötti szakadék áthidalása, ám emellett komoly problémát jelent az alacsony együttműködési hajlandóság a gyakorlati szereplők között; az alacsony infokommunikációs érettség; a fogyasztókkal és a társadalommal való kommunikáció, valamint a bizalom hiánya a szereplők között. A tudásátadás és tudás-csere színvonalát befolyásolja továbbá, hogy az egyetemeken, szakképző intézményekben és szaktanácsadó cégeknél elérhető információ mennyisége és minősége különböző témák vonatkozásában meglehetősen eltérő.

A duális szakképzés fogalma a jelenleginél szorosabb együttműködést követel meg a gyakorlati oktatók és a képzőhelyek munkatársai között és ezáltal biztosítja a gyakorlatorientált tudásátadás egyik formáját. Ugyanakkor a duális képzés népszerűsége csökken a részt vevő hallgatók, valamint fogadó vállalkozások száma alapján.

CCO 1.1 Szükséglet: Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása

A VP tudásátadási tematikus értékelése rámutatott arra, hogy a következő programozási időszakban javasolt a tudásátadási formák között a gazdálkodók által preferált gyakorlatorientált bemutató üzemi

programokat és a tanulmányutakat jól megalapozott támogatási konstrukciókkal támogatni. Ugyanakkor a tanácsadási szolgáltatás megerősítése is fontos eleme a gyakorlatorientált ismeretátadásnak, kereslet vezérelt szakmai képzések indításával fejleszthető a gyakorlatorientált ismeretátadás azokon a tematikus területeken, ahol a gazdálkodók és gyakorlati szereplők egyértelmű igénye megjelenik. (SC11, SC12, SC02, RD60). Tematikus szakmai tanácsadás és képzés a kertészeti ágazatban, valamint a méhészeti tudásátadás elősegíti az ágazat korszerűsítését, az innováció megismerését és alkalmazását gyakorlati tudásátadási tevékenységeken keresztül (SC11, SC12, SC02).

CCO 1.2 szükséglet: Gazdálkodók ismereteinek bővítése: korszerű menedzsment tudás erősítése, gyakorlatorientált ismeretátadás többek között a társadalmi és környezeti kihívásokról, az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről, az alkalmazkodási lehetőségekről, a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól; innovációs gyakorlatok beépítése a mindennapi munkafolyamatokba, motiválás a természetközeli gazdálkodás folytatására

A tanácsadási szolgáltatás megerősítésével, kereslet vezérelt szakmai képzések indításával fejleszthetővé válik a gyakorlatorientált ismeretátadás azokon a tematikus területeken, ahol a gazdálkodók és a gyakorlati szereplők egyértelmű igénye megjelenik (SC02, RD60). A SWOT helyzetértékelés alapján is egyértelművé vált, hogy alacsony a gazdálkodók szakmai, menedzsment, digitális és nyelvi képzettségi szintje. Ugyanakkor bemutatóüzemi programmal és célzott képzésekkel lehetővé válik ezen kompetenciák javítása, valamint a bemutatóüzemi programok lebonyolítása lehetővé teszi társadalmi és környezeti kihívásokra, az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekre reagáló, gyakorlati tudás és jó gyakorlatok elsajátítását (RD58).

CCO 1.3 Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködések erősítése az innovációs potenciál növelése érdekében

Az összefogásra ösztönző támogatások, úgy, mint az EIP operatív csoportok támogatása (RD61) interaktív innovációs projektek megvalósításán keresztül biztosítja a kutatók, valamint a termelők feldolgozók közötti együttműködések kialakulását. A tudás előállítói és felhasználói közötti kapcsolatot a tudásátadás szereplői, elsősorban oktatók, képzők, szakértők és tanácsadók teremtik meg innovációs projekt megvalósítása, tudásátadás és tájékoztatása biztosítása céljából.

CCO 1.6 Tudásátadás a mezőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében

A magyar agrártársadalmat általánosságban elöregedés, a fiatal utánpótlás hiánya, a generációk gondolkodása közti különbség, lassú generációváltás jellemzi. Ebben a folyamatban a tudásátadás egy fontos eszköz a bemutatóüzemi programokon, képzéseken, tanácsadásokon keresztül (RD58; RD59, RD60). A fiatal gazdálkodók megismerkednek az agráriumot jellemző legújabb digitális technológiákkal, termelési módszerekkel a gyakorlati körülmények között akár külföldön, akár belföldön.

CCO 1.7 Szaktanácsadók képzése, szaktanácsadási rendszer átalakítása a KAP specifikus célkitűzéseihez alkalmazkodva, különös tekintettel az alacsony környezetterhelésű mezőgazdasági gyakorlatok integrált szemléletű megközelítésére (növényvédő szerek kijuttatása, ÜHG, lég-köri szennyezők és szálló por kibocsátását csökkentő eljárások, helyes tápanyag-gazdálkodás és komposztálás), valamint az ágazat-specifikus szaktanácsadási szolgáltatások bővítésére

A szaktanácsadókkal szemben egyértelmű elvárásként fogalmazódik meg, hogy a gazdálkodókat naprakész technológiai ismeretekkel, speciális tudással - klímaváltozással járó kihívásokra reagáló megoldásokkal lássák el (RD60). Emellett elvárás, hogy az innovációhoz kapcsolódó tudását/szolgáltatásokat biztosítsanak.

CCO 1.9. Agrárvállalkozók duális képzésben, fogadó félként való részvételének ösztönzése

A bemutatóüzemi program egyfajta ösztönző rendszerként lehetővé teszi, hogy a duális képzésben részt vevő fogadó vállalkozások bemutatóüzemi programokban akár belföldön, akár külföldön részt vegyenek, biztosítva ezzel a gyakorlat-vezérelt tudásátadás megvalósulását. A programban való részvétel ösztönzőként jelenik meg a duális képzésben részt vevő fogadó vállalkozások számára, melyet az intézkedés is megcéloz (RD58).

2 Főszükséglet: Közép- és felsőfokú oktatási intézmények, tanüzemek, bemutató üzemek, mintaüzemek infrastruktúrájának fejlesztése

Magyarországon az Kulturális és Innovációs Minisztérium feladat és felelősségi körébe tartozik az innováció, kutatás, felsőoktatás, szakképzés és felnőttképzés (kivéve az agrárszakképzés). Míg a kutatási és innovációs ügyek operatív feladatainak nagy részét a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs

Hivatal (NKFIH) hatáskörébe delegálták. A hazai kutatási infrastruktúra fenntartható fejlesztését és nemzetközi hálózatosodását célzó közfeladataiban a Nemzeti Kutatási Infrastruktúra Bizottság (NKIB) működik közre. Az intézményi struktúra alapján a KAP SP-ben indirekt eszközök állnak rendelkezésre, hogy a közép- és felsőfokú oktatási intézmények, tanüzemek, bemutató üzemek, mintaüzemek infrastruktúráját fejlesszék.

CCO 2. 1 Közép- és felsőfokú agrároktatási intézmények felkészültségének és eszközparkjának fejlesztése

·KAP-on kívüli tevékenység

CCO 2.2 Bemutató üzemek kialakítása, szervezése, majd azok összekapcsolása, tudásátadási programok kidolgozása, többek között a korszerű és emisszió-csökkentésen alapuló technológiák bemutatására

A bemutatóüzemi program lehetővé teszi a gazdálkodók tudásszintjének, a tudásuk minőségének, vagy gyakorlatiasságának fejlődését. A bemutatóüzemi program ösztönzi az egész életen át tartó tanulásban való részvételt a speciális szükségletekre reagáló, alkalmazott szakmai tudásátadási szolgáltatás támogatásával.

3 Főszükséglet: Ágazati célkitűzéseket szolgáló, gyakorlatorientált kutatások és innovációk elősegítése

CCO 3.1 A versenyképes, erőforrás-hatékony, magas hozzáadott értéket termelő és innovatív mezőgazdaság és élelmiszeripar létrehozásához elengedhetetlen a gyakorlatiorientált kutatások és innovációk elősegítése, feltételeinek megteremtése. A munkaerő képzettségi szintjének növelése, az innovatív technológiák alkalmazása érdekében

Az innovatív technológiák alkalmazásával növelhető a versenyképesség, ehhez azonban szükséges a mezőgazdasági munkaerő hozzáértését, képzettségi szintjét növelni. A képzések és a bemutató üzemi programok (TRA_78) lehetővé teszik a gazdálkodók és a vidéki munkavállalók tudásszintjének, a tudásuk minőségének, vagy gyakorlatiasságának fejlődését. A bemutató üzemi program ösztönzi az egész életen át tartó tanulásban való részvételt a speciális szükségletekre reagáló, alkalmazott szakmai tudásátadási szolgáltatás támogatásával. A tanácsadási szolgáltatások (ADP_78) által szintén lehetőség nyílik a munkaerő tudásszintjének növelésére az új technológiák alkalmazásával kapcsolatban.

CCO 3.2 Képzett kutatók helyben tartása, KFI szektor támogatása

A SWOT elemzés is rámutatott arra, hogy szükségszerű a K+F+I-re fordított hazai források növelése, a képzett kutatók helyben tartása. Ugyan az EIP operatív csoportok támogatása volument tekintve nem lesz meghatározó intézkedés az agrár KFI forrás arányát illetően, de jelentős hozzáadott értéket biztosít azzal, hogy innovációt ösztönző együttműködések keretében közelebb hozzá a gyakorlati igényeket a kutatási témákhoz.

CCO 3.3 Agrár- és élelmiszeripari vállalkozók innovativitásának növelése, változó piaci igényekre adott reagálásuk gyorsítása

Az agrár- és élelmiszeripari vállalkozók innovativitásának növelésére a változó piaci igényekre adott reagálás gyorsítása érdekében van szükség. A vállalkozások alacsony fokú innovativitása többek között a szereplők bizalmatlanságára vezethető vissza, amelyen segíthet az EIP együttműködések támogatása (EIP_77). A mezőgazdasági termékek értéknövelését és piacra jutását, technológiai fejlesztését, az élelmiszer-feldolgozás vállalati hatékonyságának növelését, valamint az erőforrás-hatékonyságot célzó fejlesztések (FON_73), akárcsak a jégkármérséklő rendszer további fejlesztése (JGR_73) hozzájárulhatnak a szükséglet kielégítéséhez.

4.Főszükséglet: Digitális megoldások fejlesztése a termelésben és az ágazati nyilvántartásokban

A mezőgazdaság és élelmiszeripar digitalizációja magában foglalja a hardver eszközöket (pl. szenzorok, drónok, robotok), az adatvagyont (pl. nyilvántartások, talajtérképek, időjárási adatok, kártevők és kórokozók felmérése), az elemzést biztosító módszereket és szoftvereket (pl. mesterséges intelligencia, döntéstámogató szoftverek), a vállalatirányítási rendszereket, valamint az e-kormányzati, e-kereskedelmi és online banki szolgáltatásokat, illetve a logisztikához kapcsolódó digitális megoldásokat. A digitális megoldások segíthetik az erőforrások hatékonyabb felhasználását, a termelés kockázatainak csökkentését, a veszteségek csökkentését, a termelékenység fokozását, a nyomonkövethetőséget és a minőségbiztosítást, valamint egyes területeken megoldást jelenthetnek a munkaerőhiányra. A termelés hatékonyságának növelése kedvező hatású a környezetre és az éghajlatra is.

CCO 4.1 Szükséglet: Szélessávú internet szolgáltatásokhoz személyes hozzáférés biztosítása és a digitális

alapkészségek megerősítése

A digitális szolgáltatások elterjedéséhez és igénybevételéhez alapfeltétel a megfelelő digitális infrastruktúra és hálózati lefedettség rendelkezésre állása. Az EU Zöld Megállapodás is hangsúlyozza, hogy a gyors szélessávú internethez való hozzáférés elengedhetetlen a fenntarthatósági célok eléréséhez szükséges technológiák (pl. precíziós gazdálkodás) alkalmazásához. A szélessávú hálózat fejlesztését alapvetően más operatív programok forrásai biztosítják a 2030-ig szóló Nemzeti Digitalizációs Stratégia keretében, a KAP ST az ezekhez való kapcsolódást, illetve a digitális képzettség fejlesztését tekinti feladatának. A vidéki infrastrukturális fejlesztések (pl. okosfalu) hozzájárulnak a digitalizációs törekvésekhez, ezzel is csökkentve a vidéki térségek leszakadását (RD56 intézkedés).

CCO 4.2 Szükséglet: Digitális ágazati nyilvántartások kialakítása, integrációja

A helyzetértékelés rámutatott, hogy a mezőgazdasági termelők és állattenyésztők adatait több szervezet is nyilvántartja (MÁK, Nébih, NAV, NAK, szakmai szervezetek), ami jelentős adatszolgáltatási kötelezettséget jelent. Rendkívül hátrányos az a jelenlegi gyakorlat, hogy a különböző hatóságok, intézmények és szervezetek más-más adatszolgáltatási kötelezettségeket írnak elő ugyanarra az adatkörre. Ugyanakkor vannak olyan adatkörök (pl. antibiotikum-felhasználás), amelyek jelenleg egyik adatbázisban sem érhetők el, pedig azok ismerete elengedhetetlen lenne az egyes ágazatok fejlesztésének és piaci átláthatóságának szempontjából. Az ágazati nyilvántartások eltérő fejlettségűek, például a szőlőültetvények nyilvántartása (VINGIS) teljes körű – de zárt – térinformatikai adatbázis, míg a gyümölcsültetvények és a halgazdaságok nyilvántartása fejlesztésre szorul. Több, a tervezést megalapozó fórumon elhangzott, hogy szükség lenne egy gyepkataszterre is, ami nyilvántartja az állateltartó képességet is.

A helyzetfeltárás azt is megállapította, hogy szükség van a gazdálkodói döntéseket segítő, megbízható és könnyen elérhető alapadatokra (időjárás, növényvédelem, talaj, piaci információk stb.) és döntéstámogató alkalmazásokra.

KAP-on kívüli tevékenység.

CCO 4.3 Szükséglet: Elektronikus ügyintézés, transzparencia, nyomon követhetőség

Az agrárigazgatási rendszerekkel kapcsolatban jelenleg néhány kötelező adatszolgáltatás kizárólag elektronikus úton, ügyfélkapus azonosítással végezhető el, mások továbbra is megtehetők papíralapon is. Az elektronikus ügyintézés lehetőségét bővíteni kell.

Az elektronikus adatszolgáltatás és nyomon követhetőség szempontjából fontos, hogy a termelők is megfelelő digitális nyilvántartásokkal rendelkezzenek, ezért ösztönözni kell az ilyen irányú beruházásokat (RD02).

KAP-on kívüli tevékenység

CCO 4.4 Szükséglet: Agrár- és élelmiszeripari vállalkozások digitális infrastruktúrájának, informatikai hátterének fejlesztése

A digitális technológiák és eszközök széleskörűen elérhetők a hazai gazdálkodók és élelmiszeripari vállalkozások számára, azonban a helyzetelemzés rámutatott, hogy rendkívül heterogén az üzemek digitalizációjának szintje, és – különösen a mezőgazdasági vállalkozásoknál – összességében alacsony szintűnek mondható. Az innovatív, környezetbarát termelési és tenyésztési technológiák (RD02) segíthetik az erőforrások (pl. műtrágya, növényvédőszer, öntözővíz, takarmány) hatékonyabb felhasználását, ezáltal a fenntarthatósági kritériumoknak való megfelelést és a versenyképesség növelését.

CCO 4.5 Szükséglet: Digitális megoldások fejlesztése minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, árujelölés és osztályozás céljából

A nyomon követés az egész élelmiszerláncban szükséges, jogszabályi előírások miatt, valamint a fogyasztói bizalom erősítése céljából. A fogyasztó bizalmát azzal lehet megszerezni és megtartani, ha jó és stabil minőségű élelmiszerrel szolgálják ki, amelyet az összetevőktől egészen a késztermékig nyomon tud követni. Ez különösen fontos a zöldség-gyümölcs szektorban (SC17), valamint az állati termékek esetén. Az informatika fejlődésével a nyomonkövetési rendszerekben is új digitális megoldások jelennek meg (pl. blockchain), amelyek alkalmazásához az élelmiszerlánc szereplőinek technikai tanácsadásra van szüksége (SC11). A termelési adatok alapozzák meg a termék-nyomonkövetési rendszerek működését, ezért támogatni kell az üzemszintű adatgyűjtést, valamint az üzemirányítási alkalmazások használatát a gazdaságok vezetésében és a döntések előkészítésében (RD02). Az alapanyag mennyisége és minősége

ismeretében optimalizálható az élelmiszerek feldolgozása, így javíthatók a kihozatali mutatók és a termékek minősége.

A koronavírus-járvány miatt felértékelődött az online piacterek jelentősége, ezért érdemes a kistelepülések mezőgazdasági termékértékesítését, valamint a helyi köz- és önkormányzati intézmények, valamint a kis boltok élelmiszer-alapanyag beszerzését egy digitális platformon keresztül megvalósítani. A digitális piactéren csak olyan termékek és szolgáltatások jelenhetnek meg, amelyek sikeresen teljesítettek egy előzetes validációt (SC17).

2.1.XCO.5 Adott esetben az InvestEU felhasználásának indokolása (összegekkel együtt), valamint annak kifejtése, hogy az miként járul hozzá az egyedi/átfogó célkitűzés teljesítéséhez

Nem releváns.

2.1.XCO.8 Az eredménymutató(k) kiválasztása

Eredménymutató(k) kiválasztása ehhez a konkrét célkitűzéshez

Eredménymutatók [Az ehhez a konkrét célkitűzéshez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.]	Célérték
R.1 CU PR - A teljesítmény javítása ismeretek és innováció révén A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlati és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma	738 210,00
R.2 CU - Tanácsadási és tudásrendszerek összekapcsolása A mezőgazdasági ismeretek és innovációk rendszerébe (AKIS) való integrálás céljából támogatásban részesülő tanácsadók száma	14 640,00
R.3 CU - A mezőgazdaság digitalizálása A KAP keretében a digitális gazdálkodási technológiához nyújtott támogatásban részesülő gazdaságok aránya	7,32 %
R.28 CU - Környezetvédelmi vagy éghajlat-politikai teljesítmény ismeretek és innováció révén A környezeti-éghajlati teljesítmény tekintetében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma	441 726,00
R.40 CU - A vidéki gazdaság intelligens átmenete A támogatott „Intelligens falvak” stratégiák száma	52,00
R.42 CU - A társadalmi befogadás előmozdítása A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma	44 181,00

A célok és a kapcsolódó mérföldkövek indoklása

XCO - Az ágazat korszerűsítésére irányuló, az ismeretek gyarapításának és megosztásának, az innovációnak és a digitalizációnak a mezőgazdaságban és vidéki térségekben történő előmozdításán keresztül megvalósítandó átfogó célkitűzés

Az egyes R indikátorok mérföldkő értékét, illetve a kapcsolódó beavatkozások hozzájárulásának értékét (éves bontásban) a csatolt táblázat tartalmazza, így ezek minden részletre kiterjedő ismertetésétől a szövegben eltekintünk.

R.1PR - A teljesítmény javítása ismeretek és innováció révén

Az R.1 indikátor sajátossága, hogy a fiche módszertani útmutatójának megfelelően nem szükséges duplikáció szűrése a kapcsolódó beavatkozások által érintett személyek száma tekintetében, így egy

beavatkozáson belül, illetve beavatkozások között is előfordulhat duplikáció, amely az R.1 magas értékét (736 240 személy) eredményezi. Az R.1 indikátor minden kapcsolódó beavatkozása összefügg az XCO-t megalapozó szükségletekkel, így teljesen értéken bemutatásra kerül. A kapcsolódó beavatkozások a képzés, tanácsadás és tájékoztatás; az érintett személyek száma a korábbi évek VP-ben lebonyolításra került szolgáltatások alapján kalkulált, így megbízhatóan megalapozott érték.

Az R.1 indikátor célértékének 68%-át biztosítja, így annak elérésében kulcsfontosságú az RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások beavatkozás, amely az általános tanácsadási hálózat működtetése, mely révén évi 100 000 személyt érint majd 2024 és 2028 között; egy személy évente átlagosan 4,5 tájékoztatást kap. Egyedi szaktanácsadási szolgáltatások támogatásában 2024 és 2028 között tervezetten évente 37 500 személy fog részt venni.. A képzések (RD58_A01_TRA_78) résztvevőinek száma évente változó. A 2026 és 2027 években tervezett a kötelező képzések lebonyolítása, így e két évben kiugró (más éveknek legalább duplája) az érintett személyek száma. A képzésekben résztvevők számának kalkulációjához a VP tapasztalok mellett hozzájárult az új tervezési időszakban megjelenő kihívások, új beavatkozások által generált további képzési igény is. Az SC04_A01_WIIN_58 - Innovatív beruházások a borágazatban beavatkozás további 30 személy részére fog nyújtani támogatást a szőlőből készült uniós termékek piac- és versenyképességének fokozása, különösen innovatív termékek, folyamatok és technológiák kifejlesztése révén.Az R.1 indikátor értékét biztosító beavatkozások kiemelten segítik az első főszükséglet kezelését, többféle módszerrel támogatva a gyakorlatias jellegű ismeretek megszerzését (CCO1.1, CCO.1.2), a kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködések erősítésével (CCO 1.3), segítve a generációk közötti párbeszédet és a generációváltást (CCO 1.6). A szaktanácsadók képzésnek igénye (CCO 1.7) egyértelműen magas hozzáadott értéket képviselő beavatkozások kialakításához vezetett. Az első főszükséglet a szakemberek és gazdálkodók tudásának fejlesztése mellett kitér a fogyasztói edukációra, a fogyasztói tudatosság növelésére (CCO.1.10), e beavatkozások a fogyasztókat is elérik.

A szakember és gazdálkodói kör új belépőinek ismereteit már a formális oktatás keretében támogatni kell, ennek érdekében a beavatkozások egy része bemutató üzemek kialakítására (CCO.2.2) is fordít erőforrásokat.

A szakismeretek mellett az innovációkra való nyitottságot is fejleszteni kell (CCO 3.1), így kifejezetten ilyen irányú programok is megjelennek majd a beavatkozások megvalósítása során. Az innováció és a K+F terület fejlesztéséről (CCO 3.2, CCO 3.3) az R.1 indikátor célértékében önmagában nem túl jelentős arányt képviselő, de az eredményindikátor eredmény-elvárásaiban fontos területet lefedő Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés beavatkozás gondoskodik. A digitalizáció fejlesztését több területen is támogatják a beavatkozások: a minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, árujelölés terén is digitális megoldásokra van szükség (CCO.4.5).

R.2 - Tanácsadási és tudásrendszerek összekapcsolása

Az R.2 indikátornak is – az R.1 indikátorhoz hasonlóan – fontos sajátossága, hogy a fiche szerint nem szükséges a duplikációszűrés. Ezt figyelembe véve a három kapcsolódó beavatkozás 2029-re elérni tervezett célértéke 14 640 támogatásban részesülő tanácsadó, amely 2024-től kiegyensúlyozottan emelkedő érték.

Az R.2 indikátor célértékének több mint felét a képzés (RD58_A01_TRA_78) beavatkozás biztosítja, amelyben a tervek szerint éves szinten 1000 szaktanácsadó és 600 falugazdász vesz majd részt.

A tanácsadást biztosító beavatkozásban (RD60_A04_ADP_78) évente egyedi szaktanácsadási szolgáltatásokba760 tanácsadó kerül bevonásra., míg az általános tanácsadási hálózat működtetése

Az R.1 esetében már ismertetett szükségletek kezelésére a tanácsadók teljes körének bevonása azért fontos, mert a tanácsadókon keresztül az információk, a tudásanyag és a szemléletformálás jóval több gazdálkodóhoz eljuthat, és az egyéni felvetésekre való reflektálás kifejezetten segítheti az információk beépülésének, a szemlélet formálásának hatékonyságát.

R.3 - A mezőgazdaság digitalizálása

Az R.03 indikátor célértéke: 7,67%, amely 18 491 kedvezményezett gazdaságot jelent, az összes, 241.000-hez viszonyítva. Az R.03 indikátor teljes tervértékét biztosító mindkét beavatkozás reagál az XCO specifikus célkitűzést megalapozó egy vagy több szükségletre.

A képzések és bemutatóüzemi programok (RD58_A01_TRA_78) keretében 2026-ban 8 ezer, majd 2027-ben további 8 ezer gazdaság részesül szemléletformálásban, amely – az R.1 esetében ismertetett módon –

az 1. Főszükséglet: Az ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása minden szükségletére reagál. A mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (RD02_D01_FRM_73) révén 2025-2027 közötti három évben, évente 490-530 gazdaság kap valós segítséget a digitális megoldások fejlesztésében, így a szoftveres területen támogatásra kerül az, az elektronikus ügyintézés, transzparencia fejlesztése (CCO.4.3), illetve a beavatkozások elősegítik a gazdálkodók digitális infrastruktúrájának fejlesztését (CCO.4.4), valamint a digitális megoldások kialakítását a minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, árujelölés terén (CCO.4.5) is.

R.28 - Környezetvédelmi vagy éghajlat-politikai teljesítmény ismeretek révén

Az R.28 indikátor esetében – az R.1 és R.2 indikátorhoz hasonlóan – nincs szükség a duplikáció szűrésére. A teljes célérték 441 726 személy, amelynek felfutása, a hozzájáruló beavatkozások szerepe azonos az R.1 esetében leírtakkal. Az R.28 indikátor erős összefüggést mutat az R.1 indikátorral: a mindkét R indikátorhoz hozzájáruló egyes beavatkozások a képzésben, tanácsadásban és tájékoztatásban érintett személyek számát mutatják meg. Az R.1 indikátor esetében ez a teljes résztvevő szám, minden témakörre kitérve. Az R.28 indikátor azt mutatja meg, hogy a teljes résztvevői számból hány személy lesz érintett a környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény ismeretek és innováció témájával. A szakmai tervezés szerint a képzések, tanácsadás és tájékoztatás 60%-a foglalkozik majd ezzel a témával, így az érintett személyek száma az R.28 indikátor esetében (beavatkozásonként és összesen) az R.1 indikátor esetében látható értékek 60%-a.

A kapcsolódó szükségletekre való reflexió, a beavatkozások résztvevői létszámának alátámasztása az R.1 indikátor leírásánál olvasható.

R.40 - A vidéki gazdaság intelligens átmenete

Az indikátor teljes értékének alátámasztása lásd SO8.

R.42 - A társadalmi befogadás előmozdítása

Az indikátor teljes értékének alátámasztása lásd SO8.

2.1.XCO.9 A pénzügyi támogatás indokolása

A CCO céljait sokféle beavatkozáson keresztül valósítjuk meg, amelyek sok esetben más SO-khoz is köthetőek.

A vonatkozó bizottsági ajánlások:

- Az EU zöld megállapodásának széles sávú kapcsolatra vonatkozó célkitűzéséhez való hozzájárulás a vidéki térségek gyors, széles sávú kapcsolat általi lefedettségére irányuló beruházások megfelelő idejű megvalósítása által. A folyamat során fontos az egyéb uniós és nemzeti pénzeszközökkel fennálló szinergiák biztosítása.
- A mezőgazdasági termelők, agrár-élelmiszeripari vállalkozások és a vidéki térségekben élők szerepének erősítése a tudás-, készség- és technológiai fejlesztés, információcsere, kutatás, tanácsadás, digitalizáció és innovációs projektek ösztönzésén keresztül, amelyek a meglévő kutatási, oktatási és gazdálkodási tanácsadási kapcsolatok erősítése, valamint az innováció mezőgazdasági termelők és a vidéki térségekben élők közösségeinek keretein belül való támogatása révén valósulnak meg.

Az ajánlások teljesítését a biztosított források lehetővé teszik. A széles sávú hálózat fejlesztését más operatív programok forrásai biztosítják, a KAP ST forrásai az ezekhez való kapcsolódást, illetve a digitális képzettség fejlesztését tekintik feladatuknak. A képzés, kutatás, tanácsadás a KAP ST kiemelt céljai közé tartoznak, ezért ezekre a korábbi időszakoknál jelentősebb forrást biztosít a terv.

2.2 A célok kiszámításához használt kontextusmutatók és egyéb értékek

Kontextusmutatók (a teljesítménykeret szerinti kód)	Bázisérték	Bázisév	Frissített érték	Frissített év	Indokolás/Megjegyzések	Adatforrás
C.01 Teljes vidéki népesség – LEADER program (R.38) (Személy)	1 813 276,00	2020	4 058 628,00	2022	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.01b Teljes vidéki népesség – szolgáltatások és infrastruktúra (R.41) (Személy)	1 813 276,00	2020	4 058 628,00	2022	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.05 Erdőterület összesen (Hektár)	2 416 138,00	2018	1 941 600,00	2021	A C05 alatt az eredeti érték a CORINE adat, ami fizikai fás szárú borítottságot takar (land cover). Ebben benne vannak: parkok, arborétumok, fásulások	Országos Erdőállomány Adattár 2021. jan.1. 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról 6.§ (1) bek.
C.12 Gazdaságok száma összesen (Gazdaság)	430 000,00	2016	241 000,00	2020	A gazdaságok számáról aktuálisabb képet ad a 2020-as agrárcenzus, az adat hivatalos, hamarosan publikálásra kerül.	Központi Statisztikai Hivatal
C.17 Mezőgazdasági hasznosítású terület összesen (Hektár)	5 309 520,00	2019				
C.19 Natura 2000 területen fekvő mezőgazdasági terület összesen (Hektár)	721 099,00	2018	1 433 344,00	2023	C.19 total agricultural area in Natura 2000 Updated value 1 433 344 ha	Európai Környezetvédelmi Ügynökség becslése, Európai Bizottság, GREX dokumentum 2023.05.02
C.23 Számosállategységek összesen (Számosállategységek)	2 444 890,00	2016				
D.35 Az Európai Bizottságnak bejelentett méhkaptárak száma összesen: a terv kidolgozásakor rendelkezésre álló legutóbbi három év átlaga. (Méhkaptárok)	1 212 009,00	2020				

2.3 Célterv

2.3.1 Összefoglaló táblázat

Eredménymutató	Konkrét célkitűzés	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Átfogó célérték
R.1 CU PR A teljesítmény javítása	XCO	100 000,00	244 545,00	390 096,00	543 644,00	694 189,00	738 204,00	738 210,00	738 210,00

Eredménymutató	Konkrét célkitűzés	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Átfogó célérték
ismeretek és innováció révén A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlati és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma									
R.2 CU Tanácsadási és tudásrendszerek összekapcsolása A mezőgazdasági ismeretek és innovációk rendszerébe (AKIS) való integrálás céljából támogatásban részesülő tanácsadók száma	XCO	582,00	3 506,00	6 430,00	9 354,00	12 278,00	14 639,00	14 640,00	14 640,00
R.3 CU A mezőgazdaság digitalizálása A KAP keretében a digitális gazdálkodási technológiához nyújtott támogatásban részesülő gazdaságok aránya	SO2, XCO	0,00 %	0,00 %	0,01 %	3,47 %	6,93 %	7,32 %	7,32 %	7,32 %
R.3 Számláló: A vonatkozó kifizetett támogatásban részesülő kedvezményezettek száma		0,00 farm	0,00 farm	24,00 farm	8 360,00 farm	16 695,00 farm	17 636,00 farm	17 636,00 farm	17 636,00 farm
R.3 Nevező: Gazdaságok száma összesen		241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm
R.4 A jövedelemtámogatásnak az előírások betartásától és a bevált gyakorlatok alkalmazásától való függővé tétele Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági	SO1		94,17 %	94,17 %	94,17 %	94,17 %	94,17 %		94,17 %

Eredménymutató	Konkrét célkitűzés	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Átfogó célérték
hasznosítású területek (UAA) aránya									
R.4 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma		0,00 ha	5 000 000,00 ha	5 000 000,00 ha	5 000 000,00 ha	5 000 000,00 ha	5 000 000,00 ha	0,00 ha	5 000 000,00 ha
R.4 Nevező: Mezőgazdasági hasznosítású terület összesen		5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha
R.5 Kockázatkezelés Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya	SO1	0,00 %	0,00 %	30,29 %	30,29 %	30,29 %	0,00 %	0,00 %	30,29 %
R.5 Számláló: A vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok száma		0,00 farm	0,00 farm	73 000,00 farm	73 000,00 farm	73 000,00 farm	0,00 farm	0,00 farm	73 000,00 farm
R.5 Nevező: Gazdaságok száma összesen		241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm
R.6 [PR] Újraelosztás kisebb gazdaságok részére Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)	SO1	0,00 %	112,25 %	112,25 %	112,25 %	112,25 %	112,25 %	0,00 %	112,25 %
R.6 Számláló: Az átlagos gazdaságméret alatti kedvezményezetteknek kifizetett átlagos közvetlen kifizetés hektáronként		0,00 EUR/ha	299,15 EUR/ha	299,15 EUR/ha	299,15 EUR/ha	299,15 EUR/ha	299,15 EUR/ha	0,00 EUR/ha	299,15 EUR/ha
R.6 Nevező: Az összes kedvezményezettnek teljesített átlagos közvetlen kifizetés/ha			266,51 EUR/ha	266,51 EUR/ha	266,51 EUR/ha	266,51 EUR/ha	266,51 EUR/ha		266,51 EUR/ha
R.7 [PR] A sajátos igényű területeken működő gazdaságoknak nyújtott támogatás növelése További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)	SO1, SO6	0,00 %	100,00 %	111,57 %	111,57 %	111,57 %	111,57 %	0,00 %	111,57 %
R.7 Számláló: A sajátos igényű területeken élő kedvezményezettek számára nyújtott átlagos jövedelemtámogatás hektáronként		0,00 EUR/ha	272,18 EUR/ha	303,67 EUR/ha	303,67 EUR/ha	303,67 EUR/ha	303,67 EUR/ha	0,00 EUR/ha	303,67 EUR/ha

Eredménymutató	Konkrét célkitűzés	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Átfogó célérték
R.7 Nevező: Az összes kedvezményezettnek kifizetett átlagos jövedelemtámogatás/ha			272,18 EUR/ha	272,18 EUR/ha	272,18 EUR/ha	272,18 EUR/ha	272,18 EUR/ha		272,18 EUR/ha
R.8 Adott ágazatokban működő gazdaságok részére biztosított támogatás A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya	SO1, SO2		18,32 %	18,32 %	18,32 %	18,32 %	18,32 %		18,32 %
R.8 Számláló: A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő kedvezményezettek aránya		0,00 farm	44 148,00 farm	44 148,00 farm	44 148,00 farm	44 148,00 farm	44 148,00 farm	0,00 farm	44 148,00 farm
R.8 Nevező: Gazdaságok száma összesen		241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm
R.9 CU PR Gazdaságok korszerűsítése A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő mezőgazdasági termelők aránya	SO2, SO7	0,00 %	0,25 %	0,58 %	1,04 %	1,87 %	2,41 %	2,86 %	2,86 %
R.9 Számláló: A vonatkozó támogatásban részesülő kedvezményezettek száma		0,00 farm	600,00 farm	1 400,00 farm	2 500,00 farm	4 500,00 farm	5 800,00 farm	6 900,00 farm	6 900,00 farm
R.9 Nevező: Gazdaságok száma összesen		241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm
R.10 CU PR Az ellátási lánc szervezettségének javítása A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő	SO2, SO3, SO9	0,54 %	1,39 %	2,28 %	2,44 %	2,58 %	2,59 %	2,59 %	2,59 %

Eredménymutató	Konkrét célkitűzés	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Átfogó célérték
gazdaságok aránya									
R.10 Számláló: A vonatkozó támogatásban részesülő kedvezményezettek száma		1 300,00 farm	3 353,00 farm	5 498,00 farm	5 892,00 farm	6 228,00 farm	6 230,00 farm	6 231,00 farm	6 231,00 farm
R.10 Nevező: Gazdaságok száma összesen		241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm
R.11 /Gyümölcs- és zöldségfélék A kínálati oldal koncentrációja Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya	SO3	16,50 %	17,59 %	18,76 %	19,81 %	20,92 %	0,00 %	0,00 %	20,92 %
R.11 Számláló: Az operatív programokban részt vevő termelői szervezetek által forgalmazott termékek összértéke		159 525 509,17 EUR	170 123 320,50 EUR	181 361 794,25 EUR	191 536 357,29 EUR	202 265 005,16 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	202 265 005,16 EUR
R.11 Nevező: Az érintett ágazatok termelésének összértéke		966 908 164,00 EUR	966 908 164,00 EUR	966 908 164,00 EUR	966 908 164,00 EUR	966 908 164,00 EUR	966 908 164,00 EUR	966 908 164,00 EUR	966 908 164,00 EUR
R.12 Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya	SO4		16,78 %	16,78 %	21,49 %	21,51 %	16,25 %	0,04 %	21,51 %
R.12 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma		0,00 ha	890 781,00 ha	890 781,00 ha	1 140 759,00 ha	1 141 836,00 ha	862 675,00 ha	2 154,00 ha	1 141 836,00 ha
R.12 Nevező: Mezőgazdasági hasznosítású terület összesen		5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha
R.13 [PR] Az állattenyésztési ágazat kibocsátásainak csökkentése Az üvegházhatásúgáz (ÜHG)- és/vagy ammóniakibocsátás csökkentésére irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett	SO4				20,74 %	20,74 %			20,74 %

Eredménymutató	Konkrét célkitűzés	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Átfogó célérték
számosállategységek (szae) aránya, ideértve a trágyagazdálkodást									
R.13 Számláló: Azon számosállategységek száma, amelyekhez kapcsolódóan kifizetést teljesítettek		0,00 LU	0,00 LU	0,00 LU	507 000,00 LU	507 000,00 LU	0,00 LU	0,00 LU	507 000,00 LU
R.13 Nevező: Számosállategységek összesen		2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU
R.14 [PR] Szén-dioxid-tárolás talajban és biomasszában A kibocsátás csökkentésére és a szén-dioxid-tárolás fenntartására vagy növelésére irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya (beleértve a következőket: állandó gyepterület, állandó kultúrák állandó növénytakaróval, vizes élőhelyeken és tőzeglápokon található mezőgazdasági földterület)	SO4		16,84 %	16,84 %	21,11 %	21,14 %	12,19 %	0,04 %	21,14 %
R.14 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma		0,00 ha	894 285,10 ha	894 285,10 ha	1 121 097,40 ha	1 122 174,40 ha	647 112,00 ha	2 154,00 ha	1 122 174,40 ha
R.14 Nevező: Mezőgazdasági hasznosítású terület összesen		5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha
R.15 [CU] A mezőgazdaságból, erdészetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó megújuló energia Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a bioalapú energiák termelését is beleértve (megawatt)	SO4	0,00 MW	2,23 MW	21,31 MW	29,73 MW	64,67 MW	97,98 MW	131,29 MW	131,29 MW

Eredménymutató	Konkrét célkitűzés	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Átfogó célérték
R.16 [CU] Az éghajlattal kapcsolatos beruházások A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya	SO4	0,00 %	0,02 %	0,27 %	0,46 %	1,14 %	1,81 %	2,29 %	2,29 %
R.16 Számláló: A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok száma		0,00 farm	45,00 farm	645,00 farm	1 118,00 farm	2 759,00 farm	4 356,00 farm	5 525,00 farm	5 525,00 farm
R.16 Nevező: Gazdaságok száma összesen		241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm
R.17 [CU] [PR] Erdősített terület Erdőtelepítés, agrárerdészet és erdő-helyreállítás céljából támogatott terület, továbbá ezek bontása	SO4, SO5, SO6	0,00 ha	0,00 ha	587,00 ha	6 174,00 ha	11 174,00 ha	16 174,00 ha	16 174,00 ha	16 174,00 ha
R.18 [CU] Az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás	SO4, SO5, SO6, SO8	0,00 EUR	22 832 136,00 EUR	85 893 471,00 EUR	203 390 901,00 EUR	312 710 932,00 EUR	399 567 252,00 EUR	399 567 252,00 EUR	399 567 252,00 EUR
R.19 [PR] Talajjavítás és -védelem A talajgazdálkodás számára előnyös, a talajminőség és a talajbióta javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal (mint például a talajművelés csökkentése, a talaj növényi kultúrákkal történő borítása, továbbá a vetésforgó, többek	SO5	0,00 %	28,41 %	28,41 %	30,41 %	30,48 %	28,55 %	0,14 %	30,48 %

Eredménymutató	Konkrét célkitűzés	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Átfogó célérték
között hüvelyes növényekkel) érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya									
R.19 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma		0,00 ha	1 508 361,00 ha	1 508 361,00 ha	1 614 637,00 ha	1 618 456,00 ha	1 515 999,00 ha	7 638,00 ha	1 618 456,00 ha
R.19 Nevező: Mezőgazdasági hasznosítású terület összesen		5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha
R.20 [PR] A levegőminőség javítása Az ammóniakibocsátás csökkentésére irányuló támogatott kötelezettségvállalással érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya	SO5		13,48 %	13,48 %	13,48 %	13,48 %	13,48 %		13,48 %
R.20 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma		0,00 ha	715 521,00 ha	715 521,00 ha	715 521,00 ha	715 521,00 ha	715 521,00 ha	0,00 ha	715 521,00 ha
R.20 Nevező: Mezőgazdasági hasznosítású terület összesen		5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha
R.21 [PR] A vízminőség védelme A víztestek minőségére vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya	SO5		20,40 %	20,40 %	25,19 %	25,24 %	13,66 %	0,09 %	25,24 %
R.21 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma		0,00 ha	1 082 891,97 ha	1 082 891,97 ha	1 337 517,97 ha	1 340 024,97 ha	725 354,00 ha	5 014,00 ha	1 340 024,97 ha
R.21 Nevező: Mezőgazdasági hasznosítású terület összesen		5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha
R.22 [PR] Fenntartható tápanyag-gazdálkodás A tápanyag-gazdálkodás javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya	SO4, SO5, SO6	0,00 %	17,18 %	17,18 %	21,89 %	21,89 %	13,48 %	0,00 %	21,89 %

Eredménymutató	Konkrét célkitűzés	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Átfogó célérték
R.22 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma		0,00 ha	911 988,00 ha	911 988,00 ha	1 162 420,00 ha	1 162 420,00 ha	715 521,00 ha	0,00 ha	1 162 420,00 ha
R.22 Nevező: Mezőgazdasági hasznosítású terület összesen		5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha
R.23 [PR] Fenntartható vízhasználat A vízegyensúly javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya	SO5		15,74 %	15,74 %	18,94 %	18,94 %	9,15 %		18,94 %
R.23 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma		0,00 ha	835 668,00 ha	835 668,00 ha	1 005 794,60 ha	1 005 794,60 ha	486 076,00 ha	0,00 ha	1 005 794,60 ha
R.23 Nevező: Mezőgazdasági hasznosítású terület összesen		5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha
R.24 [PR] A növényvédő szerek fenntartható és csökkentett mértékű használata Azon támogatott egyedi kötelezettségvállalások által érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében	SO5, SO6, SO9	0,00 %	18,14 %	18,14 %	23,94 %	23,94 %	18,14 %	0,00 %	23,94 %
R.24 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma		0,00 ha	963 090,00 ha	963 090,00 ha	1 270 875,00 ha	1 270 875,00 ha	963 090,00 ha	0,00 ha	1 270 875,00 ha
R.24 Nevező: Mezőgazdasági hasznosítású terület összesen		5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha
R.25 Az állattenyésztési ágazat környezeti teljesítménye A környezeti fenntarthatóság	SO6				1,45 %	1,45 %			1,45 %

Eredménymutató	Konkrét célkitűzés	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Átfogó célérték
javítására tett, támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek aránya									
R.25 Számláló: Azon számosállategységek száma, amelyekhez kapcsolódóan kifizetést teljesítettek		0,00 LU	0,00 LU	0,00 LU	35 573,00 LU	35 573,00 LU	0,00 LU	0,00 LU	35 573,00 LU
R.25 Nevező: Számosállategységek összesen		2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU
R.26 [CU] Természeti erőforrásokhoz kapcsolódó beruházások A KAP keretében a természeti erőforrások védelméhez kapcsolódó, termelő- és nem termelőberuházásokra vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok aránya	SO4, SO5			0,29 %	0,79 %	1,04 %	1,20 %	1,20 %	1,20 %
R.26 Számláló: A vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok száma		0,00 farm	0,00 farm	700,00 farm	1 900,00 farm	2 500,00 farm	2 900,00 farm	2 900,00 farm	2 900,00 farm
R.26 Nevező: Gazdaságok száma összesen		241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm
R.27 [CU] Környezetvédelmi vagy éghajlat-politikai teljesítmény a vidéki térségekbe irányuló beruházások révén A környezeti fenntarthatósághoz, az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben	SO4, SO5, SO6	0,00	506,00	1 010,00	1 462,00	1 751,00	1 799,00	1 811,00	1 811,00
R.28 [CU] Környezetvédelmi vagy éghajlat-politikai teljesítmény ismeretek és innováció révén A környezeti-éghajlati teljesítmény	XCO	60 000,00	146 727,00	234 058,00	324 986,00	415 313,00	441 722,00	441 726,00	441 726,00

Eredménymutató	Konkrét célkitűzés	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Átfogó célérték
tekintetében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma									
R.29 [PR] Az ökológiai gazdálkodás fejlesztése A KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva	SO4, SO5, SO6, SO9		5,26 %	5,26 %	5,26 %	5,26 %			5,26 %
R.29 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma		0,00 ha	279 415,00 ha	279 415,00 ha	279 415,00 ha	279 415,00 ha	0,00 ha	0,00 ha	279 415,00 ha
R.29 Nevező: Mezőgazdasági hasznosítású terület összesen		5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha
R.30 [PR] A fenntartható erdőgazdálkodás támogatása Az erdővédelemnek és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányításának támogatására tett kötelezettségvállalásokkal érintett erdőterületek aránya	SO4, SO6, SO8	0,00 %	0,55 %	4,21 %	5,77 %	6,03 %	6,28 %	6,54 %	6,54 %
R.30 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma		0,00 ha	10 660,00 ha	81 650,00 ha	112 000,00 ha	117 000,00 ha	122 000,00 ha	127 000,00 ha	127 000,00 ha
R.30 Nevező: Erdőterület összesen		1 941 600,00 ha	1 941 600,00 ha	1 941 600,00 ha	1 941 600,00 ha	1 941 600,00 ha	1 941 600,00 ha	1 941 600,00 ha	1 941 600,00 ha
R.31 [PR] Élőhelyek és fajok védelme A biológiai sokféleség megőrzésének vagy helyreállításának támogatására irányuló támogatott kötelezettségvállalások által érintett	SO6	0,00 %	19,94 %	19,94 %	29,87 %	29,95 %	19,54 %	0,17 %	29,95 %

Eredménymutató	Konkrét célkitűzés	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Átfogó célérték
mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, a magas természeti értékű gazdálkodási gyakorlatokat is beleértve									
R.31 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma		0,00 ha	1 058 725,00 ha	1 058 725,00 ha	1 586 038,00 ha	1 590 450,00 ha	1 037 289,00 ha	8 824,00 ha	1 590 450,00 ha
R.31 Nevező: Mezőgazdasági hasznosítású terület összesen		5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha
R.32 [CU] A biológiai sokféleséggel kapcsolatos beruházások A KAP keretében a biológiai sokféleséghez hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya	SO6			0,27 %	0,69 %	0,85 %	1,02 %	1,02 %	1,02 %
R.32 Számláló: A vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok száma		0,00 farm	0,00 farm	639,00 farm	1 668,00 farm	2 058,00 farm	2 448,00 farm	2 448,00 farm	2 448,00 farm
R.32 Nevező: Gazdaságok száma összesen		241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm	241 000,00 farm
R.33 A Natura 2000 kezelésének javítása A támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett összes Natura 2000 terület aránya	SO6		10,51 %	11,03 %	11,35 %	11,35 %	0,84 %	0,84 %	11,35 %
R.33 Számláló: Vonatkozó kötelezettségvállalások által érintett hektárok száma Natura 2000 területeken		0,00 ha	150 631,00 ha	158 131,00 ha	162 631,00 ha	162 631,00 ha	12 000,00 ha	12 000,00 ha	162 631,00 ha
R.33 Nevező: Natura 2000 területen fekvő mezőgazdasági terület összesen		1 433 344,00 ha	1 433 344,00 ha	1 433 344,00 ha	1 433 344,00 ha	1 433 344,00 ha	1 433 344,00 ha	1 433 344,00 ha	1 433 344,00 ha
R.34 [PR] A tájképi elemek megőrzése A tájképi elemek – a sövényeket és fákat is beleértve – kezelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású	SO6	0,00 %	0,42 %	0,42 %	0,45 %	0,49 %	0,29 %	0,07 %	0,49 %

Eredménymutató	Konkrét célkitűzés	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Átfogó célérték
területek (UAA) aránya									
R.34 Számláló: A tájképi elemek – a sövényeket és fákat is beleértve – kezelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA)		0,00 ha	22 318,00 ha	22 318,00 ha	24 153,50 ha	25 989,00 ha	15 143,00 ha	3 671,00 ha	25 989,00 ha
R.34 Nevező: Mezőgazdasági hasznosítású terület összesen		5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha	5 309 520,00 ha
R.35 CU A méhkaptárok megőrzése: A KAP keretében támogatott méhkaptárok aránya	SO6	57,76 %	58,99 %	60,23 %	61,47 %	62,71 %	62,71 %	62,71 %	62,71 %
R.35 Számláló: Azon méhkaptárok száma, amelyekhez kapcsolódóan kifizetést teljesítettek		700 000,00 beehives	715 000,00 beehives	730 000,00 beehives	745 000,00 beehives	760 000,00 beehives	760 000,00 beehives	760 000,00 beehives	760 000,00 beehives
R.35 Nevező: Az Európai Bizottságnak bejelentett méhkaptárak száma összesen: a terv kidolgozásakor rendelkezésre álló legutóbbi három év átlaga.		1 212 009,00 beehives	1 212 009,00 beehives	1 212 009,00 beehives	1 212 009,00 beehives	1 212 009,00 beehives	1 212 009,00 beehives	1 212 009,00 beehives	1 212 009,00 beehives
R.36 CU PR Generációs megújulás KAP-támogatás segítségével vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelők száma, nemek szerinti bontással együtt	SO1, SO7	0,00	1 700,00	6 700,00	8 500,00	9 600,00	10 700,00	10 700,00	10 700,00
R.37 CU Növekedés és foglalkoztatás a vidéki térségekben A KAP-projektek keretében támogatott új munkahelyek	SO8	0,00	1 700,00	6 700,00	8 564,00	9 724,00	10 946,00	10 958,00	10 958,00
R.38 CU LEADER-lefedettség A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya	SO8	0,00 %	99,96 %	99,96 %	99,96 %	99,96 %	99,96 %	99,96 %	99,96 %
R.38 Számláló: A programozási időszak alatt a LEADER keretében támogatott helyi akciócsoportok által lefedett vidéki lakosság		0,00 person	4 056 919,00 person	4 056 919,00 person	4 056 919,00 person	4 056 919,00 person	4 056 919,00 person	4 056 919,00 person	4 056 919,00 person

Eredménymutató	Konkrét célkitűzés	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Átfogó célérték
R.38 Nevező: Teljes vidéki népesség – LEADER program (R.38)		4 058 628,00 person	4 058 628,00 person	4 058 628,00 person	4 058 628,00 person	4 058 628,00 person	4 058 628,00 person	4 058 628,00 person	4 058 628,00 person
R.39 CU A vidéki gazdaság fejlesztése A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma	SO2, SO3, SO7, SO8, SO9	0,00	200,00	500,00	2 000,00	4 500,00	6 300,00	7 900,00	7 900,00
R.40 CU A vidéki gazdaság intelligens átmenete A támogatott „Intelligens falvak” stratégiák száma	SO8, XCO	0,00	5,00	0,00	10,00	30,00	50,00	52,00	52,00
R.41 CU PR Összeköttetés teremtése Európa vidéki térségei között A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához a KAP-támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya	SO8		4,39 %	8,75 %	15,28 %	21,81 %	28,36 %	28,36 %	
R.41 Számláló: A vonatkozó fejlesztések által érintett vidéki népesség		0,00 person	0,00 person	178 000,00 person	355 000,00 person	620 000,00 person	885 000,00 person	1 151 000,00 person	1 151 000,00 person
R.41 Nevező: Teljes vidéki népesség – szolgáltatások és infrastruktúra (R.41)		4 058 628,00 person	4 058 628,00 person	4 058 628,00 person	4 058 628,00 person	4 058 628,00 person	4 058 628,00 person	4 058 628,00 person	4 058 628,00 person
R.42 CU A társadalmi befogadás előmozdítása A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma	SO8, XCO	0,00	1 045,00	149,00	25 494,00	37 261,00	43 620,00	44 181,00	44 181,00
R.43 PR Az antimikrobiális szerek használatának korlátozása Az antimikrobiális szerek használatának korlátozására irányuló,	SO9	0,00 %	33,84 %	9,30 %	10,69 %	11,55 %	8,18 %	0,00 %	11,55 %

Eredménymutató	Konkrét célkitűzés	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Átfogó célérték
támogatott intézkedésekkel (megelőzés/csökkentés) érintett számosállategységek (szae) aránya									
R.43 Számláló: Azon számosállategységek száma, amelyekhez kapcsolódóan kifizetést teljesítettek		0,00 LU	827 400,00 LU	227 400,00 LU	261 400,00 LU	282 400,00 LU	200 000,00 LU	0,00 LU	282 400,00 LU
R.43 Nevező: Számosállategységek összesen		2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU
R.44 [PR] Az állatjólét javítása Az állatjólét javítását célzó, támogatott intézkedésekkel érintett számosállategységek (szae) aránya	SO9		1,12 %	1,12 %	57,03 %	57,03 %			57,03 %
R.44 Számláló: Azon számosállategységek száma, amelyekhez kapcsolódóan kifizetést teljesítettek		0,00 LU	27 400,00 LU	27 400,00 LU	1 394 400,00 LU	1 394 400,00 LU	0,00 LU	0,00 LU	1 394 400,00 LU
R.44 Nevező: Számosállategységek összesen		2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU	2 444 890,00 LU

2.3.2 Az eredménymutatókhoz közvetlenül és jelentős módon kapcsolódó tervezett beavatkozások és kimenetek

Lásd az SFC2021 alkalmazás táblázatát

2.3.3. Összehangoltság „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiában és az uniós biodiverzitási stratégiában meghatározott, 2030-ra teljesítendő uniós célkitűzésekkel, valamint hozzájárulása azok teljesítéséhez

Amint azt a Stratégiai állásfoglalásban is rögzítettük: a magyar KAP Stratégiai Terv érdemben járul hozzá az Európai Zöld Megállapodás célkitűzéseinek megvalósulásához.

Az alábbiakban a Termőföldtől az Asztalig (F2F) Stratégia, valamint a Biodiverzitás Stratégia mezőgazdaságot és élelmiszeripart érintő célértékeit tekintjük át, és mutatjuk be Tervünk hozzájárulását ezek teljesüléséhez.

F2F célkitűzés: A tápanyagveszteség csökkentése 50 százalékkal, miközben a talaj termékenysége nem romlik

Magyarországon a talajvédő termőföldhasználat alapelvárásait *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény* szabályozza, mely a talajok általános védelmén túl kiterjed az erózió elleni védekezésre, a talajok szervesanyag-tartalmának megőrzésére, illetve a szikes és savanyú talajok művelésére és a környezetkímélő tápanyag-gazdálkodásra, valamint a talaj túlzott tömörödésének megelőzősére és megszüntetésére, ezáltal vízgazdálkodásának javítására. *A talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet* határozza meg a fenti törvénnyel összhangban, hogy mely tevékenységekhez kell talajvédelmi tervet készíteni (pl. öntözés, hígtrágya, szennyvíz és szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása, erózió elleni műszaki talajvédelmi beavatkozások megvalósítása stb).

KAP Stratégiai Tervünkben a kondicionalitáson belül az **5., 6. és 7. számú GAEC előírás** vonatkozik a talajok védelmére. Ezek az előírások egyrészről a talajromlás és a talajerózió kockázatát hivatottak csökkenteni, másrészről a talajpotenciál megőrzését szolgálják összhangban *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvénnyel.* Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, nitrogén-inhibitorok, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása, a terménydiverzifikáció, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása (pl. parlag, nitrogénmegkötő növények telepítése, másodvetésű zöldtrágya növények termesztése) betartása segíti elő a talajpotenciál megőrzését és javítását, a talajszerkezet és a talaj biodiverzitásának védelmét és javítását, a talajok tápanyag- és vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása), a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.), és ezen felül terület specifikus előíráscsomagok kerültek összeállításra az erózió-, a belvíz-, illetve az aszályérzékeny területekre. Míg az erózió elleni előíráscsomagnak a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése az elsődleges célja, addig a belvíz-érzékeny területeken a vízvisszatartás, az aszály-érzékeny területeken pedig a vízmegtartó talajművelés az támogatott jó gyakorlat. Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, a talajzsarolás csökkentéséhez, valamint a talajok szervesanyag-készletének helyreállításához. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken, ezáltal hozzájárulnak a F2F célkitűzés megvalósulásához.

F2F és Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: Az EU mezőgazdasági területének 25 százalékán ökológiai

gazdálkodást folytassanak

Magyarországon az ökológiai gazdálkodás támogatását a Biodiverzitás Stratégia és a Termőföldtől az Asztalig Stratégia célkitűzéseinek tükrében kiemelt jelentőségűnek tekintjük. Ezzel arányos forrásallokációt, illetve megemelt fajlagos támogatási szintet biztosítunk mind az átállás, mind a fenntartás időszakára.

A már a korábbi vidékfejlesztési programokban is jelenlévő **ökológiai gazdálkodás támogatásának** (ÖKO, beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) **folytatása és a támogatások folyamatosságának biztosítása kiemelt cél** nemzeti szakpolitikai dimenzióban is, mivel az ökológiai gazdálkodás jelentős környezeti hozzáadott értékű gazdálkodási forma, ami jelentős mennyiségű területen és jelentős forrással járul hozzá a környezeti- és klímatörekvéseinkhez. 2022-től megemelt egységköltséggel, 3 éves kötelezettségvállalási időszakkal hirdettük meg – a VP szabályrendszere szerinti – az új ÖKO felhívást, melyet 2025-től újabb – a Stratégiai Terv szabályrendszere szerinti – ÖKO felhívás követ majd. Tehát 2022-ben még: 1305/2013/EU rendelet 28. cikke (Agrár-környezetvédelemi és éghajlattal kapcsolatos műveletek), illetve a 29. cikke (Ökológiai gazdálkodás), míg 2023-tól determináljuk a KAP Stratégiai Terv rendelet 70. cikke alá (Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások). A 2025. évi új ÖKO indítása lehetőséget ad, hogy az időközben felmerülő újabb szükségleteknek és/vagy problémákat még hatékonyabban kezelő előíráscsomagokat dolgozzunk ki.

Amint arra az IFOAM nemzetközi ökogazdálkodási szervezet is rámutatott kiadványában (link: https://www.organicseurope.bio/content/uploads/2021/11/IFOAMEU_policy_CAP_externalbriefing_17112021.pdf?dd), Magyarországon **komoly hangsúlyt fektettünk a KAP stratégia tervezés során, hogy a vele párhuzamosan készülő, nemzeti Ökológiai Cselekvési Tervvel (ÖCST) a lehető legerősebb szinergiát alakítsuk ki**. A két programot gondozó stáb szoros együttműködésben dolgozott az elmúlt egy évben.

A Cselekvési Terv legfontosabb célkitűzése, hogy **2027-ig megduplázza a hazai ökológiai művelés alá vont területek méretét, elérve ezzel a 10 százalékos ökoterületarányt,** jelentősen hozzájárulva ezzel az ambiciózus uniós célszám eléréséhez. A Cselekvési Terv intézkedéseinek megvalósításához szükséges forrás jelentős része a hazai KAP Stratégiai Tervbe beépíthető. A magyar **KAP Stratégiai Terv számos ponton segíteni fogja tehát az intézkedéseket:**

- Az Agrárminisztérium rendszeres szakmai egyeztetéseket tart az érintett ágazati szervezetekkel (Vetőmag Szövetég és Terméktanács, Gabonatermesztők Országos Szövetsége, FruitVeB, Baromfi Termék Tanács, Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Vágóállat és Hús Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Felelős Élelmiszergyártók Szövetsége stb.) és az Agrárminisztérium Irányító Hatóságával a **KAP felhívások öko célértékekkel való összehangolása és a sikeres ökológiai átállási** arány megvalósítása érdekében 2022-től.
- Az Agrárminisztérium a mezőgazdasági termékekre és élelmiszerekre vonatkozó minőségrendszerek és az önkéntes mezőgazdaságitermék-tanúsító rendszerek nemzeti elismeréséről szóló 26/2018. (X. 1.) AM rendelet szerint – a KMÉ védjegyrendszer részeként – **elismer egy ÖKO-KMÉ védjegyet 2023-ig,** amely – a már létező minőségrendszereket tovább erősítve – ösztönzi a teljes átállást és a bio termékek közül kiemeli a magasabb minőséget (nemzetközi példák: osztrák AMA Biosiegel, német Bio-Siegel mintájára).
- Az Agárminisztérium **kiemelten ösztönzi** (pl. jelentős pályázati plusz pontokkal) az innovációra különösen fogékony gazdálkodói kört, a fiatal gazdákat továbbá a friss zöldség és gyümölcs termelőket az **ökológiai termék-előállításra**, illetve a kisebb létszámú **ökológiai állattartó telepek átállítását** segítő takarmány-integrációk kialakulását (pl. tej, sertés, tojás és húshasznú baromfi és kiskérődző vonalon) 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium megbízásából, a NAK kiadásában **ágazat-specifikus technológiai útmutatók és tájékoztatók** készülnek 2022-től a gazdálkodók számára, melyek elősegítik a

sikeres ökológiai átállást, az ökológiai állattartás, tápanyag-utánpótlás gyakorlatának elsajátítását, a tanúsított termék-előállítást, valamint tudatosítják az ökológiai gazdálkodás hozzájárulását a klíma-, biodiverzitás- és egészségvédelmi célokhoz.

- Az Agrárminisztérium a KAP vonatkozó felhívásai (pl. élelmiszerfeldolgozási beruházások felhívásai) által **20 százalékkal megnöveli az ökotermék-integrációban részt vevő termelők számát** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium **pontosítja a REL együttműködésekkel kapcsolatos követelményeket** és a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével támogatja az **ökológiai rövid ellátási láncok létrehozását**, különös tekintettel az ökogazda-molnár-pék együttműködések és a közösség által támogatott ökológiai mezőgazdasági rendszerek (AMAP rendszerek) létrehozási és működtetési költségeit 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi az **ökológiai állati eredetű termék-előállítást** (pl. tejtermékek, méz, hal, hús, tojás), különös tekintettel az **öko gyepterületekhez köthető állattartás ökológiai minősítésére** (pl. istálló fejlesztések, öko állatállomány átállásával járó állatbeszerzési költségek támogatása) és a kiskérődzőkben rejlő potenciál kiaknázására 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi a **tanúsított öko élelmiszer-előállítást végző feldolgozó üzemek számának megduplázódását** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja a **tanúsított ökotermék-előállítók egyéb minőségirányítási rendszerekhez** (IFS, BRC GLOBALG.A.P. stb.) való csatlakozását, legalább a minőségirányítási rendszerekhez való csatlakozás KAP felhíváshoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium pályázati keretet biztosít a tanúsított ökoterméket előállító üzemek **fenntartható csomagolástechnikai és logisztikai fejlesztéseihez** és beruházásaihoz az uniós Körforgásos Gazdasági Akciótervvel összhangban, legalább a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium a hazai agrármarketing keret 15 százalékát fordítja **ökológiai termékek promóciójára**, amit a KAP-pal összefüggő tájékoztatási kötelezettségeire vonatkozó pályázatok és egyéb hazai kiírású pályázati keretek révén valósít meg 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja az **ökológiai tanúsítás és a KMÉ védjegyrendszer részeként létrejövő ÖKO-KMÉ védjegy megszerzését és népszerűsítését** a minőségrendszerekhez való csatlakozás és a minőségrendszerek promóciója KAP felhívásokhoz tartozó keretösszegek ökoterület-arányos részével.

Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: A tagállamok mezőgazdasági területének 10 százalékát magas biodiverzitású tájelemek borítsák

Magyarországon a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény általánosságban kimondja, hogy **a vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani**, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról

KAP Stratégiai Tervünkben a Natura 2000 területekre vonatkozó **3. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** és a **4. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** *az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet*, illetve a *NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet* előírásaiban jelenik meg. Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános

védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le. A kondicionalitás előírásai közül a **1. számú GAEC előírás** (állandó gyepek védelme), a **2**. **számú GAEC előírás** (vizes élőhelyek és lápok védelme), a **8. számú GAEC előírás** (nem termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme és fészkelési időszakra vonatkozó korlátozások), valamint a **9. számú GAEC előírás** (Natura 2000 érzékeny gyepek feltörési tilalma) járul hozzá a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül az állandó gyepek gazdaság szintű megőrzése, az emelt szintű, **10 százalékos nem termelő elem fenntartási arány**, a táblaméret maximalizálása, a méhekre veszélyes növényvédőszerek korlátozása, az ökológiai növényvédelemben engedélyezett ágensek használata, illetve az ültetvény talajtakarás, sorközgyepesítés választása gyakorlatok is hozzájárulnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, a túlzott növényvédőszer-használat csökkentéséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) előíráscsomagjai közül nyolc kifejezetten a mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célozza fajspecifikus előírásokkal a Magas Természeti Értékű Területeken. Mindemellett a többi előíráscsomag is tartalmaz olyan előírásokat, melyek hozzájárulhatnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek és fajok védelméhez, ezáltal elősegítve a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását is. A **Natura 2000 gyep- illetve erdőterületek kompenzációs kifizetései** (beavatkozások kódjai: RD23_G06_NAG_72, RD34_F01_NAF_72) az ezekre a területekre vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációját szolgálja, mely intézkedés hozzájárul a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** (beavatkozások kódja: RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70) a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek közt a biodiverzitás szempontjából fontos élőhelytípusok létrehozásának céljával, úgymint pl. biodiverzitás védelmi tartós zöldugar (méhlegelő), füves cserjesávok, fajgazdag gyepek, mezővédő erdősávok, fás legelők, vizes élőhelyek, illetve gyepes vízvédelmi sávok. Az így létrejövő és megfelelő előírások mentén fenntartott élőhelyek hozzájárulnak a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **erdőgazdálkodás környezeti vagy klíma célú többéves kötelezettségvállalásainak fenntartási támogatása** (EKV, beavatkozás kódja: RD35_F02_FEC_70) intézkedés az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal (folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, folyamatos javított felújítás, intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás) hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is. Az **erdők klíma és környezeti teljesítményének javító beruházások** az erdőszerkezet átalakításával, az elegyesség növelésével hozzájárulnak a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is az érintett erdőrészletre vonatkozó hatóság által jóváhagyott erdőterv alapján. (beavatkozás kódja: RD41_F08_INN_73)

F2F célkitűzés: A növényvédőszerek használatának, valamint kifejezetten a kockázatos növényvédőszerek használatának csökkentése 50 százalékkal

Magyarországon a növényvédő szerek használatára vonatkozó hazai előírásokat elsősorban az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, illetve a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet tartalmazza. Ezek az előírások egyúttal megfelelnek a kondicionalitáson belül a **7. és 8. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeknek** (növényvédő szerek forgalomba hozatala, illetve fenntartható használata) is.

KAP Stratégiai Tervünkben az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) fenti szabályozásokon túlmutató választható előírásai közül több is kapcsolódik a fenntartható

növényvédőszer-használathoz, mint pl. a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédőszerek használatának korlátozása, illetve az ökológiai gazdálkodásban engedélyezett biológiai ágensek alkalmazásának ösztönzése. A nem termelő elemek fenntartása segíti a hasznos élő szervezeteket, melyek részét képezik az integrált növényvédelemnek. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható növényvédőszer-használatra (a felhasználható növényvédőszer hatóanyagok korlátozása), illetve az integrált növényvédelmi megoldások alkalmazására (növényvédelmi előrejelzés alkalmazása, hasznos élő szervezetek segítése). Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentéséhez. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken. A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan csökkenthetik a mezőgazdasági termelők növényvédőszer felhasználását (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

F2F célkitűzés: A forgalomba hozott antimikrobiális készítmények mennyiségének csökkentése 50 százalékkal

A mezőgazdasági haszonállatok tartása az utóbbi évtizedekben jelentősen megváltozott. Továbbá a fogyasztók részéről az egészséges élelmiszerek felhasználásán túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került.

KAP Stratégiai Tervünkben a támogatási körbe vont **megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulásához** vezetnek. Ez csökkenti a megbetegedések számát, ezáltal a gyógykezelések, köztük az antimikrobiális szerek, antibiotikumok adásának szükségességét. Így mérséklődik annak kockázata, hogy antibiotikum rezisztens patogén baktériumtörzsek alakuljanak ki, és terjedjenek el a hazai állományokban. 2022. január 28-tól minden tagállamban közvetlenül alkalmazandó új Uniós szabályozás kerül bevezetésre. Az állatgyógyászati készítményekről szóló 2019/6/EU, továbbá a gyógyszeres takarmányokra irányadó 2019/4/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletek kiemelten kezelik az AMR témakörét, és számos intézkedést és szigorítást tartalmaznak a felelős antibiotikum-használat elősegítésére az állategészségügyben, amire természetesen a KAP-beavatkozásaink kialakításakor is figyelemmel voltunk. (beavatkozás kódok: RD29_G12_AWR_70, RD30_G12_AWC_70, RD31_G12_AWS_70, RD32_G12_AWP_70, RD33_G15_AWB_70)

A nemzetközi irányvonalakkal összhangban 2018 áprilisában **nemzeti állategészségügyi intézkedési terv került kidolgozásra az AMR csökkentésére**, mely többek között célul tűzte ki a 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet módosítását is. A 2021. augusztusban bevezetett új hazai rendelkezések az antibiotikum felhasználás csökkentését és a körültekintő, felelős antibiotikum felhasználást segítik, az állat- és közegészségügy közös védelmének szem előtt tartásával, összhangban a nemzeti szakmapolitikai törekvésekkel. A legfontosabb változások közé tartozik, hogy: (i) antibiotikumot kizárólag vényen írhat fel állatorvos (megrendelő nem alkalmazható), legfeljebb hétnapos kezelésre elegendő mennyiségben; (ii) a humánegészségügyi szempontból ún. kritikusan fontos hatóanyagok megelőző célú alkalmazása tilos, terápiás célra kizárólag rezisztencia vizsgálat elvégzését követően használhatóak; (iii) 2022 januárjától az antibiotikum-felhasználást a jelenleginél bővebb adattartalmú gyógykezelési naplóban kell rögzíteni, s elindul a Nébih online rendszerében történő adatszolgáltatás.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szervek, hatóságok a célzott ellenőrzésekkel, az antimikrobiális készítmények engedélyeinek felülvizsgálatával, a szakmai szervezetekkel való intenzív kapcsolattartással, a vonatkozó nemzetközi feladatok ellátásával, valamint útmutatók kiadásával, képzésekkel járulnak hozzá

a felelős antibiotikum-alkalmazáshoz.

3. A stratégia következetessége és kiegészítő jelleg

3.1 A környezet- és éghajlatvédelmi struktúra áttekintése

3.1.1 Annak bemutatása, hogy a feltételesség hogyan járul hozzá általánosan a 6. cikk (1) bekezdésének d), e) és f) pontjában említett konkrét környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzésekhez

A GAEC előírások a 6. cikk (1) bekezdésének d), e) és f) pontjában meghatározott konkrét környezeti és éghajlati célkitűzések mindegyikét támogatják. Hozzájárulnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia hasznosításának terjesztéséhez. Támogatják a fenntartható fejlődést és a természeti erőforrásokkal – például vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodást. Hozzájárulnak a biológiai sokféleség védelméhez, az ökoszisztéma - szolgáltatások gyarapításához, valamint az élőhelyek és a tájak védelméhez.

- Az 1. számú GAEC előírás az állandó gyepterületek fenntartása segíti a szén-megkötését, részt vesz a helyi klímarendszerek szabályozásában, elősegíti a talajok erózió elleni védelmét, illetve élőhelyként és tájképi elemként hozzájárul a biológiai sokféleség védelméhez, az élőhelyek és tájak megőrzéséhez.

- A 2. számú GAEC előírás alapján megőrzött vizes élőhelyek és a tőzeglápok hozzájárulnak a magas kötöttszén-tartalmú talajok megfelelő kezeléséhez. Az előírás a végrehajtás megfelelő előkészítése miatt csak 2025-től kerül bevezetésre.

- A 3. számú GAEC előírás a tarló, a nád és egyéb növényi maradványok égetésének tilalma segít megőrizni a talaj szerves anyag tartalmát és biológiai állapotát, illetve hozzájárul a légszennyezettség csökkentéséhez

- A 4. számú GAEC előírás keretein belül a vízvédelmi sávokra vonatkozó előírások hozzájárulnak a vízszennyezés elleni védelemhez azáltal, hogy azokon korlátozásra kerül a tápanyagok kijuttatása.

- Az 5. számú GAEC előírás, mint az erózió elleni intézkedés, hozzájárul a talajromlás elkerüléséhez, a talajkészletek megőrzéséhez azáltal, hogy az erózió korlátozására termőhely-specifikus minimális földgazdálkodással kapcsolatos előírások kerülnek meghatározásra.

- A 6. számú GAEC előírás az érzékeny időszakokban történő talajtakarás biztosításán keresztül véd az erózió ellen, segíti a szénmegkötést és a vízvesztés megelőzését, illetve talajtakaró növény termesztésével hozzájárul a talaj szervesanyag tartalmának növeléséhez, a talajszerkezet és a talajpotenciál javításához.

- A 7. számú GAEC előírás vetésváltásra vonatkozó előírásai hozzájárulnak a talajpotenciál megőrzéséhez, valamint a helyes növénysorrend kialakításával és a nagyobb diverzitással csökkenthető a növényvédő szerek felhasználása.

- A 8. számú GAEC előírás keretében a nem termelő tájképi elemek és az agro-ökológiai célú, növényvédő szer mentesen művelt másodvetések, N-megkötő növények hozzájárulnak a biológiai sokféleség védelméhez, az élőhelyek és tájak megőrzéséhez, illetve a talajok védelméhez.

- A 9. számú GAEC előírás a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásával hozzájárul a biológiai sokféleség védelméhez, az élőhelyek és tájak megőrzéséhez.

3.1.2 A 31. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében említett vonatkozó alapfeltételek közötti kiegészítő jelleg, a feltételesség és a környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzéseket megvalósító különböző beavatkozások áttekintése

1.A mezőgazdasági területekre vonatkozó, az STR 4. cikk (2) bekezdés szerinti minimum követelmény

A mezőgazdasági terület akkor minősül megfelelő állapotban tartottnak, ha azon mezőgazdasági termelés folyik, vagy ha mezőgazdasági termelés nem folyik, azt úgy tartják fenn, hogy nem jelentkezik nagymértékű, súlyos gyomosodás. (A részletes előírást lásd a vonatkozó SFC fejezetben: 4.1.1.2.)

2.Műtrágya-használat csökkentése

2.1. Nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelező erejű követelmények és jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények (SMR), illetve GAEC előírások

A műtrágya-használatra vonatkozóan a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 42. §-a mondja ki általánosságban, hogy a termőföldeken a talaj tápanyag-szolgáltatását és a termesztett növények tápanyagigényét figyelembe vevő, környezetkímélő tápanyag-gazdálkodást kell folytatni.

Ezen túlmenően a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendeletben meghatározott Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat kötelező előírásai feleltethetőek meg a kondicionalitáson belül a **2. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelménynek** (a tanács 91/676/EGK irányelve a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről).

2.2. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a célkitűzéshez

Az **agro-ökológiai program** választható előírásai közül a talajkondicionáló és mikrobiológiai készítmények alkalmazásra vonatkozó előírás járul hozzá közvetetten a műtrágyahasználat csökkentéséhez (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16).

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton és levélanalízisen alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása, szerves trágya alkalmazása) hozzájárulva így az okszerű műtrágya-használathoz, illetve a műtrágya-kijuttatás csökkentéséhez. (beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70)

Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a műtrágyahasználat csökkentéséhez. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken. Mind a vonatkozó ágazati (DP), mind a vidékfejlesztési (RDP) beavatkozás hatékonyan szolgálja ezt a kiemelt célt (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70, SC13_G01_FVO_47).

A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan csökkenthetik a mezőgazdasági termelők műtrágya felhasználását (Beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

3.A növényvédő szerek használatának csökkentése

3.1. Nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelező erejű követelmények és jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények (SMR), illetve GAEC előírások

A növényvédő szerek használatára vonatkozó hazai előírásokat elsősorban az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, illetve a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet tartalmazza. Ezek az előírások egyúttal megfelelnek a kondicionalitáson belül a **7. és 8. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeknek** (növényvédő szerek forgalomba hozatala, illetve fenntartható használata) is.

3.2. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a célkitűzéshez

Az **agro-ökológiai program**, fenti szabályozásokon túlmutató választható előírásai közül több is kapcsolódik a fenntartható növényvédőszer-használathoz, mint pl. a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédőszerek használatának korlátozása, illetve az ökológiai gazdálkodásban engedélyezett biológiai ágensek alkalmazásának ösztönzése. A nem termelő elemek fenntartása segíti a hasznos élő szervezeteket, melyek részét képezik az integrált növényvédelemnek (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16).

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható növényvédőszer-használatra (a felhasználható növényvédőszer hatóanyagok korlátozása), illetve az integrált növényvédelmi megoldások alkalmazására (növényvédelmi előrejelzés alkalmazása, hasznos élő szervezetek segítése). Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentéséhez. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken. Mind a vonatkozó ágazati (DP), mind a vidékfejlesztési (RDP) beavatkozás hatékonyan szolgálja ezt a kiemelt cél (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70; SC13_G01_FVO_47).

A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan csökkenthetik a mezőgazdasági termelők növényvédőszer felhasználását (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

4.Állatjóléti követelmények

4.1. Nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelező erejű követelmények és jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények (SMR), illetve GAEC előírások

Az állatjólétre vonatkozó hazai előírásokat a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól szóló 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet tartalmazza. A szabályok kiterjednek az egyedi, illetve csoportos tartás körülményeire, továbbá a borjak, a sertések a baromfifélék és egyéb haszonállatok tartására, valamint kezelésükre. Ez a jogszabály feleltethető meg a kondicionalitáson belül a **9., 10. és 11. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeknek** (borjak, sertések és a tenyésztés céljából tartott állatok védelme).

4.2. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a célkitűzéshez

Az **állatjóléti támogatásokat** tervezzük kiterjeszteni a legtöbb haszonállat fajra (szarvasmarha, baromfi, kiskérődzők és méhészet). Az állatjóléti támogatások esetében a fenti jogszabályban foglaltakon túlmutatóan többek közt nagyobb férőhelyet, gyakoribb ellenőrzést, magasabb szintű technológiai előírásokat, a természetes tartási körülmények biztosítását, prevenciót és okszerű antibiotikum használatot, illetve a megfelelő tisztaságú, minőségű és ásványi anyag tartalmú takarmány, illetve ivóvíz biztosítását írnánk elő. (Beavatkozás kódok: RD29_G12_AWR_70, RD30_G12_AWC_70, RD32_G12_AWP_70, RD33_G15_AWB_70).

A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése** beavatkozások lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan járulnak hozzá állategészségügyi és állatjóléti szempontból kedvezőbb körülményeket biztosító állattartó telepek kialakításához, például a trágyakezelés, a takarmányozás, a szellőztetés, vagy ammóniamegkötés fejlesztésével (beavatkozások kódja: RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

5.Egyéb vonatkozó kötelező követelmények: Talajvédelem

5.1 Nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelező erejű követelmények és GAEC előírások

A talajvédő termőföldhasználat alapelvárásait a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény szabályozza, mely a talajok általános védelmén túl kiterjed az erózió elleni védekezésre, a talajok szervesanyag-tartalmának megőrzésére, illetve a szikes és savanyú talajok művelésére és a környezetkímélő tápanyag-gazdálkodásra, valamint a talaj túlzott tömörödésének megelőzősére és megszüntetésére, ezáltal vízgazdálkodásának javítására. A talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet határozza meg a fenti törvénnyel összhangban, hogy mely tevékenységekhez kell talajvédelmi tervet készíteni (pl. öntözés, hígtrágya, szennyvíz és szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása, erózió elleni műszaki talajvédelmi beavatkozások megvalósítása stb.

A kondicionalitáson belül az **5., 6. és 7. számú GAEC előírás** vonatkozik a talajok védelmére. Ezek az előírások egyrészről a talajromlás és a talajerózió kockázatát hivatottak csökkenteni, másrészről a talajpotenciál megőrzését szolgálják összhangban a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvénnyel.

5.2. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a célkitűzéshez

Az **agro-ökológiai program** választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása, , a terménydiverzifikáció, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása (pl. parlag, nitrogénmegkötő növények telepítése, másodvetésű zöldtrágya növények termesztése) betartása segíti elő a talajpotenciál megőrzését és javítását, a talajszerkezet és a talaj biodiverzitásának védelmét és javítását, a talajok vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16).

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása), a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.), és ezen felül terület specifikus előíráscsomagok kerültek összeállításra az erózió-, a belvíz-, illetve az aszályérzékeny területekre. Míg az erózió elleni előíráscsomagnak a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése az elsődleges célja, addig a belvíz-érzékeny területeken a vízvisszatartás, az aszály-érzékeny területeken pedig a vízmegtartó talajművelés az támogatott jó gyakorlat. (beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70)

Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, a talajzsarolás csökkentéséhez, valamint a talajok szervesanyag-készletének helyreállításához. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken. Mind a vonatkozó ágazati (DP), mind a vidékfejlesztési (RDP) beavatkozás hatékonyan szolgálja ezt a kiemelt cél (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70; SC13_G01_FVO_47).

A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan segítik elő a mezőgazdasági termelők talajkímélő gazdálkodását (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

6.Egyéb vonatkozó kötelező követelmények: Vizek minőségi és mennyiségi védelme

6.1. Nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelező erejű követelmények és jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények (SMR), illetve GAEC előírások

A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet tartalmazza felszíni és felszín alatti vízbázisok védőövezeteinek hasznosítására vonatkozó korlátozásokat.

A felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet tartalmazza a szennyvizek kibocsátására vonatkozó általános szabályokat. A vízminőség megóvása érdekében a szennyvízkibocsátásra vonatkozó környezetvédelmi követelmények meghatározása engedélyben történik a kibocsátó számára. A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet pedig a szennyező anyagok felszín alatti vízbe, illetve a földtani közegbe történő bevezetésének megelőzésére vagy korlátozására vonatkozó előírásokat tartalmazza.

A nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet alapján az árvízvédelmi töltések mentesített oldalán lévő, az árvízi víznyomás miatt felszínre törő fakadó és szivárgó vizek által veszélyeztetett területen mezőgazdasági használat, hasznosítás csak a tulajdonos vagy a használó saját felelősségére történhet.

A vízminőséghez kapcsolódnak az erózió elleni védekezést célzó talajvédelmi szabályok is (lsd. fent)

Az öntözéses gazdálkodásról szóló 2019. évi CXIII. törvény az öntözési szolgalom alapításának, a fenntartható vízgazdálkodási közösségek elismerésének és ellenőrzésének, valamint a környezeti körzeti tervek jóváhagyásának részletszabályait tartalmazza, a végrehajtási szabályokat pedig az öntözéses gazdálkodásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 302/2020. (VI. 29.) Korm. rendelet tartalmazza.

A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet tartalmazza az általános vízgazdálkodási szabályokat, beleértve többek közt a szennyvíztisztítás és –elhelyezés, az árvízmentesítés, a vízrendezés, illetve a mezőgazdasági vízhasznosítás pl. az öntözés általános előírásait. A vízjogi engedélyköteles tevékenységekre, köztük az öntözési célú vízhasználatra vonatkozó további szabályokat a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet tartalmazza. E jogszabályok feleltethetők meg az **1. számú jogszabályban foglalt gazdálkodói követelmény** azon

részének, mely az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló 2000/60/EK irányelvének 11. cikk (3) bekezdésének e) pontjára vonatkozik (vízkivételek és tározások engedélyezése). A 11. cikk 3) bekezdésének h) pontjára (foszfátok diffúz szennyezése elleni védelem) vonatkozó hazai jogszabály kidolgozása még folyamatban van, azonban annak tartalma összhangban lesz a nitrátszennyezés elleni védekezés részét képező Helyes Mezőgazdálkodási Gyakorlat lejtős területekre vonatkozó trágyakijuttatási szabályaival, kiterjesztve a nem nitrátérzékeny lejtős területekre is.

Ezen túlmenően a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendeletben meghatározott Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat kötelező előírásai feleltethetőek meg a kondicionalitáson belül a **2. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelménynek** (a tanács 91/676/EGK irányelve a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről).

A GAEC előírások közül közvetlenül a **4. számú GAEC előírás** (vízvédelmi sávok) előírás segíti elő a Vízgyűjtő-Gazdálkodási Tervben megfogalmazott célkitűzések megvalósulását azáltal, hogy betartásukkal csökkenthető a mezőgazdasági eredetű tápanyag- illetve peszticid szennyezés, a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés, valamint szabályozásra kerül az öntözési célú vízhasználat engedélyhez kötöttsége. A felszíni vizek terhelésének csökkentéséhez közvetve az **5. számú GAEC előírás** (erózióvédelmi célú talajművelés) és az **8. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** (fenntartható növényvédőszer-használat) előírásai is hozzájárulnak. A természetes vízvisszatartást, a vízjárási viszonyok javítását és az ökológiai vízmennyiség biztosítását pedig az **1. számú GAEC előírás** (állandó gyepek védelme), a **2**. **számú GAEC előírás** (vizes élőhelyek és lápok védelme), a **8.számú GAEC előírás** (nem termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme) előírásai segítik.

6.2. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a célkitűzéshez

Az **agro-ökológiai program** választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása egyszerre segítik elő a talajok vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet, így a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentését. Az öntözésre berendezett ültetvényekben a mikroöntözés ösztönzése a fenntartható vízhasználatot segíti, míg a növényvédőszer-használatra vonatkozó korlátozások a mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentéséhez járulhatnak hozzá (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16).

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása), a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.), illetve fenntartható növényvédőszer-használatra (a felhasználható növényvédőszer hatóanyagok korlátozása, növényvédelmi előrejelzés alkalmazása, stb.) hozzájárulva a mezőgazdasági eredetű tápanyag- illetve peszticid szennyezés csökkentéséhez. Ezen felül terület specifikus előíráscsomagok kerültek összeállításra az erózió-, a belvíz-, illetve az aszályérzékeny területekre. Míg az erózió elleni előíráscsomagnak a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése az elsődleges célja, addig a belvíz-érzékeny területeken a vízvisszatartás, az aszály-érzékeny területeken pedig a vízmegtartó talajművelés az támogatott jó gyakorlat.(beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70)

Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű tápanyag- illetve peszticid szennyezés csökkentéséhez. Mind a vonatkozó ágazati (DP), mind a vidékfejlesztési (RDP) beavatkozás hatékonyan szolgálja ezt a kiemelt cél

(beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70; SC13_G01_FVO_47).

Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** célja egyrészről a felesleges vizek minél hosszabb ideig történő megőrzésének ösztönzése adott területen a földhasználat megváltoztatásával, vizes élőhelyek létrehozásával és területi vízvisszatartást szolgáló kisléptékű vízi létesítmények kialakításával, másrészről a vizeinket érintő tápanyagterhelések és szennyezések csökkentése bizonyos erózióvédelmi létesítmények kialakításával, illetve a vízfolyásokat szegélyező mezőgazdaságilag nem művelt pufferzónák kialakításával. (beavatkozások kódja: RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70).

A **vízfelhasználás hatékonyságát javító beruházásokat** és a fenntartható vízgazdálkodási közösségeket támogató beavatkozás keretében egyrészről támogatni kívánjuk a vízfelhasználás hatékonyságát javító öntözésfejlesztési beruházásokat, másrészről a vízvisszatartás létesítményeinek kialakítását a fenntartható vízkészlet-gazdálkodás biztosításával. Bizonyos meliorációs tevékenységek támogatásával pedig a talaj vízhasznosítási képességeinek javítását kívánjuk elérni (beavatkozások kódja: RD12_W01_WTO_74, RD15_W04_COP_77).

A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan járulnak hozzá a mezőgazdasági termelők víztakarékossági intézkedéseinek bevezetéséhez az üzemek és állattartó telepek területén. Továbbá elősegíthetik olyan talajkímélő technológiák bevezetését, amelyek a talaj vízmegtartó képességének növelésével elősegítik a víztakarékos gazdálkodást (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

7.Egyéb vonatkozó kötelező követelmények: ÜHG emissziócsökkentés, szénmegkötés

7.1. Nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelező erejű követelmények és GAEC előírások

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 23. § (2) bekezdése értelmében a törvény erejénél fogva országos jelentőségű védelem alatt áll valamennyi láp. Lápnak azok a földterületek minősülnek, amelyek tartósan vagy időszakosan ki vannak téve a víz hatásának, illetve talajuk időszakosan vízzel telítettek, továbbá jelentős részükön lápi életközösség, illetve lápi élő szervezetek találhatóak, valamint talajukat változó kifejlődésű tőzegtartalom, illetve tőzegképződési folyamatok jellemzik.

A kondicionalitás előírásai közül közvetlenül a **2. számú GAEC előírás** (vizes élőhelyek és lápok védelme) járul hozzá a szénben gazdag talajok megőrzéséhez, azonban a **1. számú GAEC előírás** (állandó gyepek arányának fenntartása) is nagymértékben hozzájárul a mezőgazdasági területek szénmegkötéséhez. Továbbá a **8. számú GAEC előírás** (nem termelő elemek fenntartása) révén is növekszik a szénkészletek talajban és biomasszában történő megkötése.

7.2. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a célkitűzéshez

Az **agro-ökológiai program** választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, az ültetvények sorközének takarása, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása egyrészről hozzájárul a mezőgazdasági területek szénmegkötéséhez, másrészről pedig a talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása hozzájárul, hogy csökkenjen a műtrágya-kijuttatás, ezáltal csökkentve az ammónia-emissziót (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16).

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton és levélanalízisen alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása, szerves trágya alkalmazása) hozzájárulva így a

műtrágya-kijuttatás csökkentéséhez, ezáltal az ammónia-emisszió mérsékléséhez. (beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70)

Az **ökológiai gazdálkodás** támogatása a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentéséhez. Mind a vonatkozó ágazati (DP), mind a vidékfejlesztési (RDP) beavatkozás hatékonyan szolgálja ezt a kiemelt cél (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70; SC13_G01_FVO_47).

Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek között gyeptelepítéssel, illetve vizes élőhelyek kialakításával elősegítve így a földhasználat szénmegkötés szempontjából kedvező irányba történő változását, a szén-dioxid talajban és biomasszában történő tárolását, a talajok szerves szénkészletének növelését. (beavatkozások kódja: RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70).

Az **erdőtelepítések és fásítások kialakítását és fenntartását segítő beavatkozás** egyik kiemelt célja a földhasználat megváltoztatásával a klímaváltozás hatásainak csökkentése és a szén-dioxid jelentős mértékű megkötése. (beavatkozások kódja: RD39_F05_AFI_73, RD36_F06_AFM_70).

Az **erdők klíma és környezeti teljesítményének javító beruházások** célja a fokozódó és egyre szélsőségesebbé váló abiotikus környezeti károsító körülmények és események (mint pl. vízhiány és aszály következtében kialakuló erdő- és vegetációtüzek, fagykárok és viharkárok) továbbá új biotikus kórokozók és károkozók elterjedésének ellensúlyozása mind az erdőpotenciálban keletkező károk lehetséges megelőzésével, mind azok ellenállóbb irányú helyreállításával. Továbbá kiemelt cél az erdők hosszú távú minőségi megújítása, szerkezetátalakítása, klímarezisztens szaporítóanyaggal történő felújítása is. Az erdők szerkezet-átalakítása által javítható az erőállományok korstruktúrája, elegyessége és biodiverzitása, így javul az erdei ökoszisztémák ellenálló képessége és szénmegkötő-kapacitása. (beavatkozás kódja: RD41_F08_INN_73).

Az **együttműködések** keretében támogatni kívánunk olyan önkéntes összefogásokat, melyek az erdőgazdálkodók és szakértő állami szervezetek összefogása által a korszerű, fenntarthatóságot elősegítő, az erdőtüzek megelőzésének és hatásainak mérséklésének területi kiterjedésű, több gazdálkodót érintő komplex tervezése és megvalósítása céljából jönnek létre. Az erdőtüzek megelőzésével csökkenthető a ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátása, illetve megőrizhető az erdőállományok szénegyensúlya és elősegíthető klímaadaptív megújulásuk. (beavatkozás kódja: RD37_F04_FRC_77).

A mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése és a mezőgazdaság digitális átállása valamint a **zöldség-gyümölcs ágazati beavatkozások** közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hozzájárulnak a mezőgazdasági eredetű ammónia-emisszió csökkentéséhez. A növénytermesztésben például a folyamatos talajtakarást elősegítő, vagy injektáló trágyakijuttatást biztosító technológiák bevezetésével, az állattartó telepeken pedig a képződő trágya kezelését, tárolását, felhasználását, az ammóniamegkötést célzó technológiai fejlesztésekkel (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

8.Egyéb vonatkozó kötelező követelmények: Biodiverzitás védelme

8.1. Nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelező erejű követelmények és jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények (SMR), illetve GAEC előírások

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény általánosságban kimondja, hogy a vadon élő

szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról

A Natura 2000 területekre vonatkozó 3. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény és a **4. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, illetve a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet előírásaiban jelenik meg. Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le.

A kondicionalitás előírásai közül a **1. számú GAEC előírás** (állandó gyepek védelme), a **2**. **számú GAEC előírás** (vizes élőhelyek és lápok védelme), a **8. számú GAEC előírás** (nem termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme és fészkelési időszakra vonatkozó korlátozások), valamint a **9. számú GAEC előírás** (Natura 2000 érzékeny gyepek feltörési tilalma) járul hozzá a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Ezen területek a SPR rendelet 4.cikk (4) bekezdés b) pontjának i) és ii) alpontjai alapján támogatásra jogosult területnek minősülnek ezzel is biztosítva a minél magasabb arányú jelenlétüket, növelve így a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek sokszínűségét.

8.2. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a célkitűzéshez

Az agro-ökológiai program választható előírásai közül az állandó gyepek gazdaság szintű megőrzése, az emelt szintű nem termelő elem fenntartási arány, a táblaméret maximalizálása, a méhekre veszélyes növényvédőszerek korlátozása, az ökológiai növényvédelemben engedélyezett ágensek használata, illetve az ültetvény talajtakarás, sorközgyepesítés választása gyakorlatok is hozzájárulnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, a túlzott növényvédőszer-használat csökkentéséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16).

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) előíráscsomagjai közül nyolc kifejezetten a mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célozza fajspecifikus előírásokkal a Magas Természeti Értékű Területeken. Mindemellett a többi előíráscsomag is tartalmaz olyan előírásokat, melyek hozzájárulhatnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek és fajok védelméhez, ezáltal elősegítve a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását is. (beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70)

A **Natura 2000 gyep- illetve erdőterületek kompenzációs kifizetései** az ezekre a területekre vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációját szolgálja, mely intézkedés hozzájárul a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. (beavatkozások kódjai: RD23_G06_NAG_72, RD34_F01_NAF_72)

Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek közt a biodiverzitás szempontjából fontos élőhelytípusok létrehozásának céljával, úgymint pl. biodiverzitás védelmi tartós zöldugar (méhlegelő),

füves cserjesávok, fajgazdag gyepek, mezővédő erdősávok, fás legelők, vizes élőhelyek, illetve gyepes vízvédelmi sávok. Az így létrejövő és megfelelő előírások mentén fenntartott élőhelyek hozzájárulnak a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. (beavatkozások kódja: RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70).

Az **erdőgazdálkodás környezeti vagy klíma célú többéves kötelezettségvállalásainak fenntartási támogatását** (EKV) szolgáló beavatkozás az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is. Ilyen emelt szintű kötelezettségek lehetnek a folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, a folyamatos szerkezetátalakítás vagy javított felújítás, az intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, a tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás (beavatkozás kódja: RD35_F02_FEC_70).

Az **erdők klíma és környezeti teljesítményének javító beruházások** az erdőszerkezet átalakításával, az elegyesség növelésével hozzájárulnak a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is az érintett erdőrészletre vonatkozó hatóság által jóváhagyott erdőterv alapján (beavatkozás kódja: RD41_F08_INN_73).

Azzal együtt, hogy az alapkövetelményeket meghatározó hazai jogszabályok nem terjednek ki a méhekre, ezzel együtt úgy gondoljuk, hogy fontos megemlíteni a **méhészeti ágazati beavatkozásokat**. A hazai méhállomány fenntartása az ökoszisztéma szolgáltatásai révén kiemelt szerepet játszik a hazai biológiai sokféleség megőrzésében.

9.<u>Áttekintő az egyes környezet- és klímavédelmi célkitűzések elérését szolgáló beavatkozások egymásra épüléséről</u>

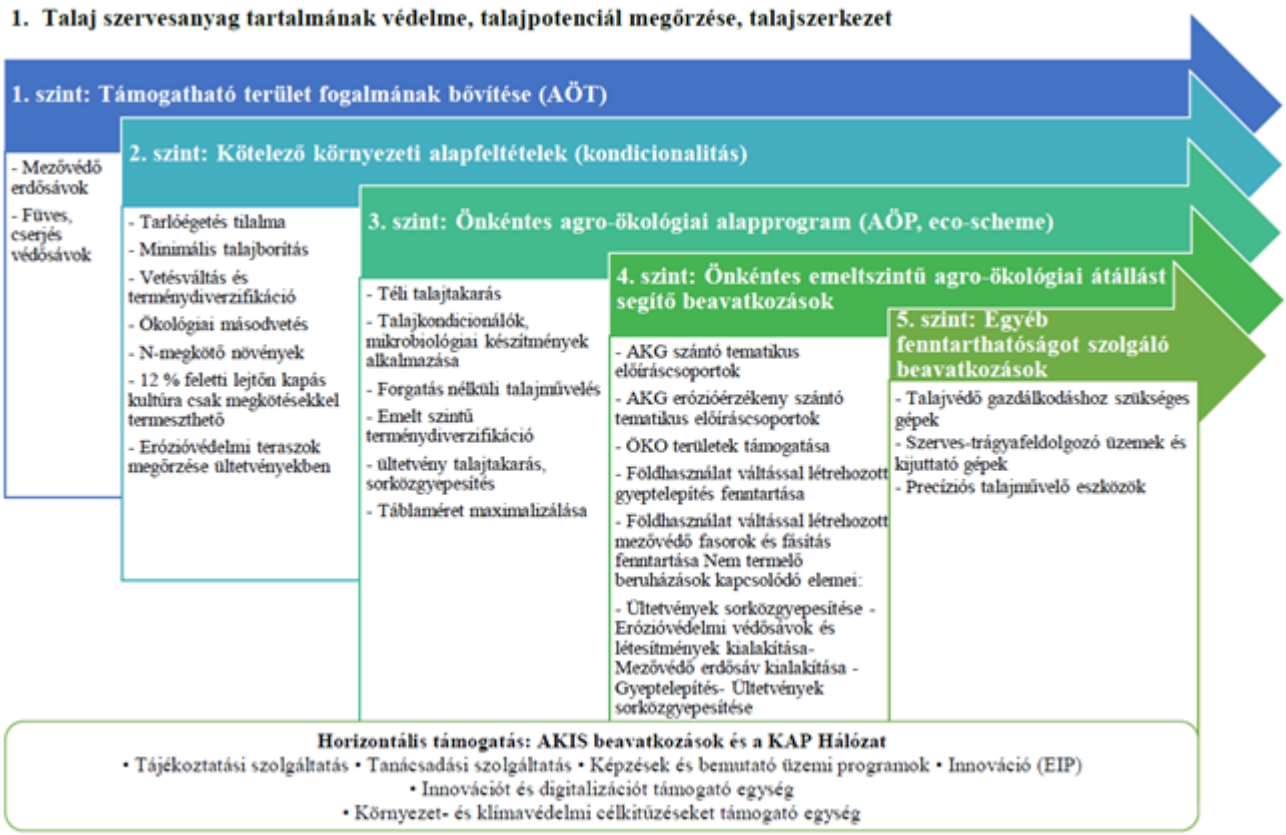

2. Vízvisszatartás a talajban, tájban és víztestek minőségi és mennyiségi védelme

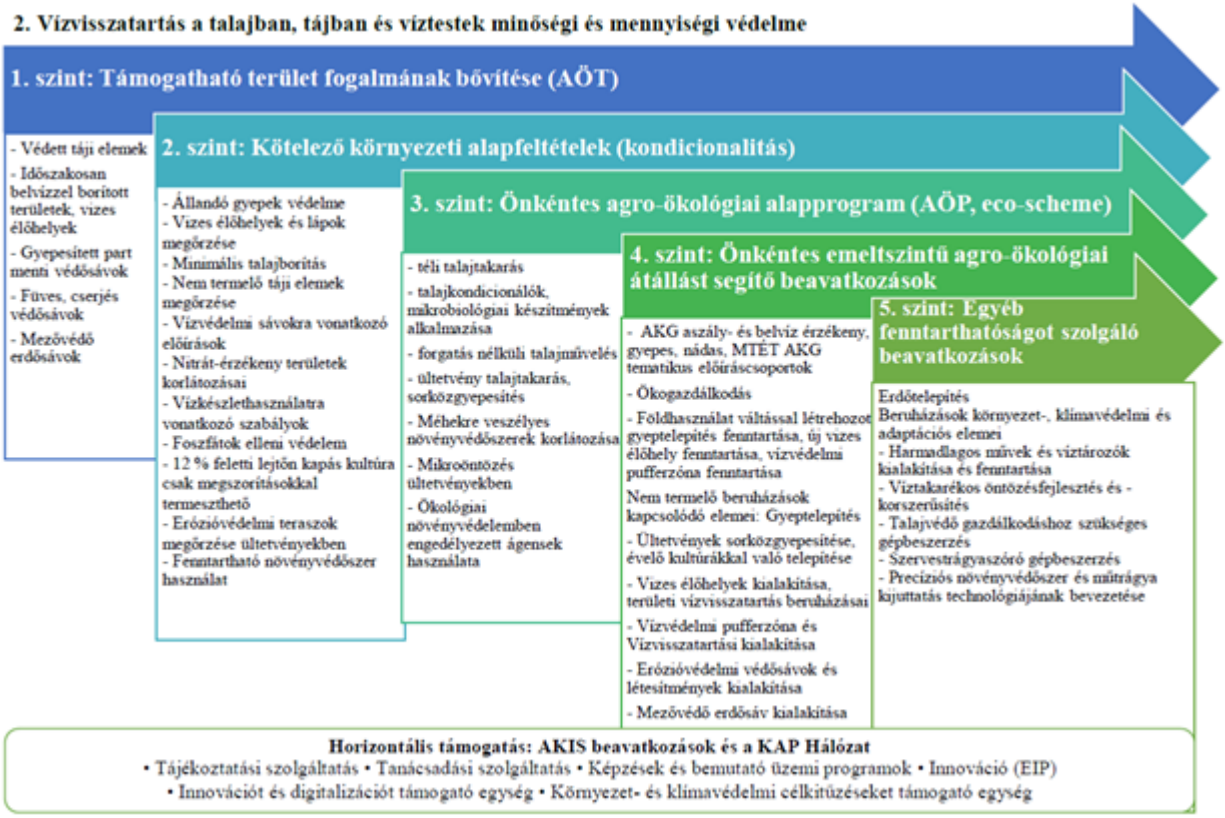

3. Klímavédelem: szénmegkötés, ÜHG és ammónia-emissziócsökkentés

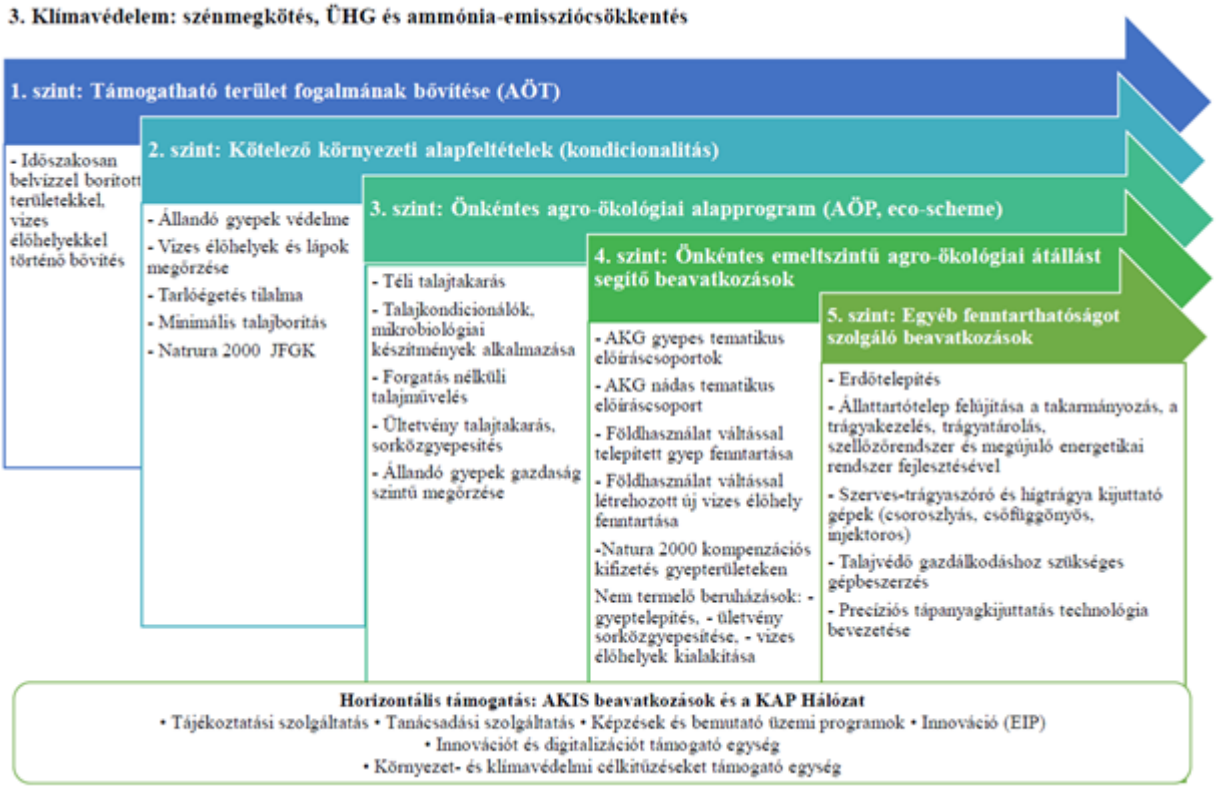

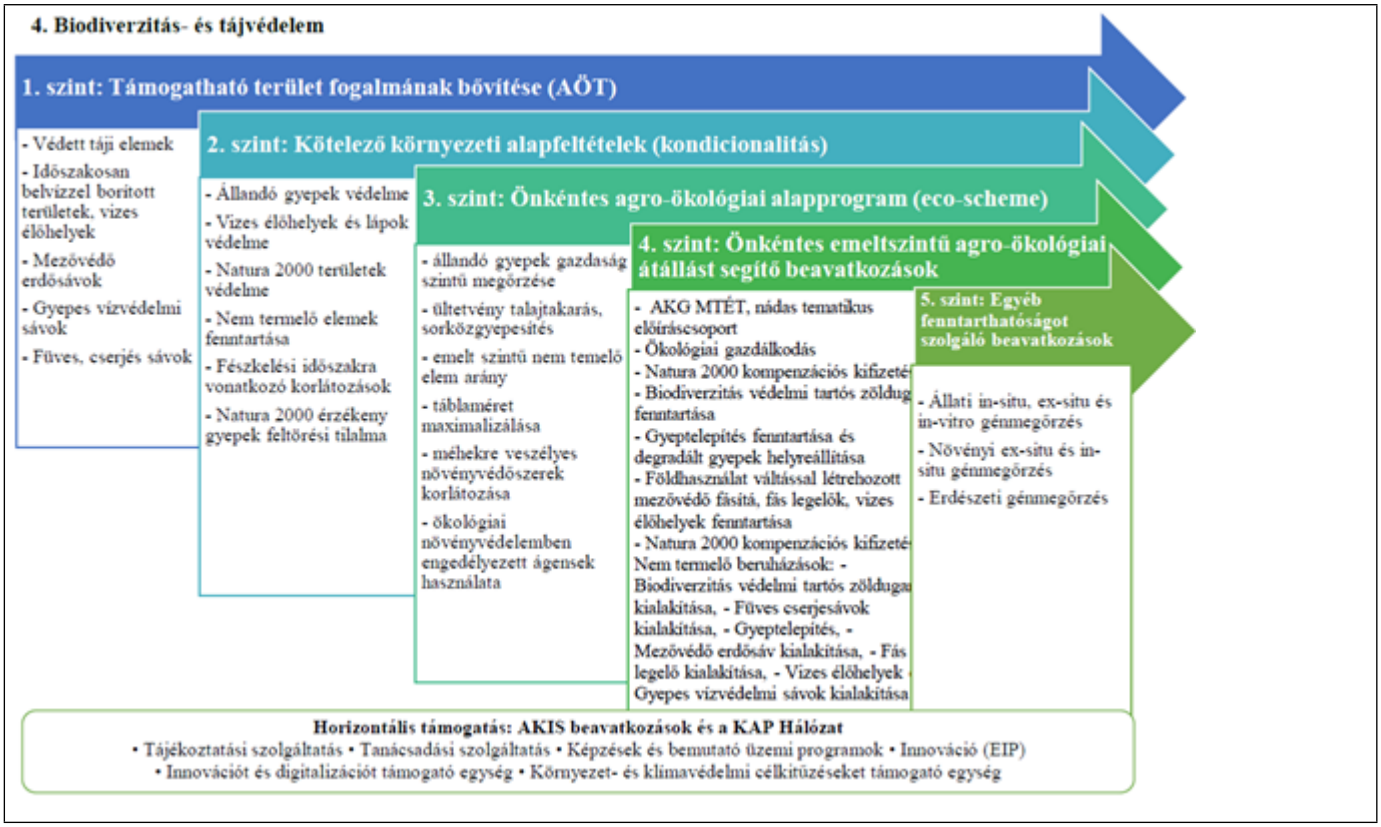

3.1.3 A teljes hozzájárulás 105. cikk szerinti növelésének módja

1. KAP Stratégiai Terv környezeti ambíciószint növelésének bemutatása

A 2023-2027 közötti időszakra vonatkozó Közös Agrárpolitika (KAP) egyik leghangsúlyosabb célkitűzése a környezetvédelem és az éghajlat-politikai fellépések előmozdítása a mezőgazdaság és erdőgazdálkodás területén, valamint az Európai Unió környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseinek teljesítéséhez való hozzájárulás.

A magyar KAP Stratégiai Terv zöld felépítményének beavatkozásain keresztül a 2014-2022-es időszakhoz képest összességében nagyobb hozzájárulást biztosít a 6. cikk (1) bekezdésének d), e) és f) pontjában meghatározott specifikus célkitűzések megvalósításához. Az egyedi célkitűzések tekintetében a kapcsolódó beavatkozásokban az alábbi számszerűsített növekedés azonosítható.

Az áttekinthetőség érdekében, valamint a fölösleges duplikációk elkerülésére először azokat a beavatkozásokat és programelemeket mutatjuk be, amelyek mindhárom környezeti specifikus célkitűzés (SO) esetében relevánsak. Később pedig azokat, amelyek határozottabban rendelhetők hozzá egyik vagy másik SO-hoz.

Mindhárom specifikus környezeti célkitűzés esetében érvényes megállapítások az egyes intézkedések környezeti ambíciószintjéről

Támogatásra jogosult területek fogalmának kibővülése

Az SPR rendelet 4.cikk (4) bekezdés b) pontjának i) és ii) alpontjai alapján támogatásra jogosult területnek minősülnek azok a mezőgazdasági terület fogalmának alapesetben nem megfelelő területek is, melyeket a GAEC 8 és az AÖP keretében tájképi elemként, illetve nem termelő elemként elszámolnak. Ezek olyan területek, amelyek jelenleg vagy az ellenőrzéskor kerülnek kizárásra, vagy eleve nem tartoznak a támogatható terület fogalmába, azonban környezet- és klímapolitikai szempontból rendkívül értékesek (pl. mezővédő erdősávok, ökológiai védősáv, fa- és bokorcsoportok, mezsgyék, nem művelt táblaszegélyek, vízfolyások nem művelt parti sávjai, időszakosan belvízzel borított területek, vizenyős

területek, vizes élőhelyek, szikes területek). Ezzel az új, komoly ambíciószint növekedést biztosító intézkedéssel az a célunk, hogy a támogatható terület fogalmát a jelenleg támogatható területekhez képest nagyjából **100 ezer hektárral növeljük**, biztosítva, hogy a termelőinket az alap területalapú jövedelemtámogatás (BISS) ne késztesse arra, hogy csökkentsék, vagy legalábbis ne növeljék ezen értékes területek kiterjedését. A növekedés mértéke nem okoz érdemi csökkenést a BISS támogatás mértékében, így nem veszélyezteti annak jövedelemstabilizáló célját.

Kondicionalitás előírásrendszerének megerősítése

A kondicionalitás előírásrendszere, azon belül is a helyes környezeti és mezőgazdasági állapot fenntartására vonatkozó előírások (GAEC) köre kibővül a 2015-2022 között érvényben lévő, az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás (ún. zöldítés) feltételeivel, úgymint állandó gyepterületek megőrzése és ökológiai fókuszterületek fenntartása. **Az, hogy ezen előírások a közvetlen és egyes vidékfejlesztési területalapú támogatások alapfeltételként jelennek meg, önmagában biztosítja a magasabb hozzájárulást az előző időszak elvárásaihoz képest.** Ezen túl a HMKÁ előírások jelenleg az 50/2008. FVM rendeletben foglalt előírásrendszerét tovább visszük, illetve megerősítjük az alábbiak szerint:

1. Új elemként megjelenik a vizes élőhelyek és lápok védelme, azonban a tagállami sajátságok és a szükséges végrehajtási feladatok előkészítése miatt ezen előírás bevezetése csak 2025-tól lehetséges. (GAEC 2)

2. A vízfolyások menti védősávokon egységes szabályozás alá kerül a műtrágya és a szervestrágya kijuttatása, megtartva szervestrágyára vonatkozó szigorúbb elvárásokat, valamint tiltva lesz a növényvédőszer-használat is, a sáv szélessége legalább 5 m. (GAEC 4)

3. Az erózió elleni védekezés jegyében a 12 % feletti lejtésű területeken a korlátozás alá eső növények köre kiterjed az összes kapás kultúrára, beleértve a kukorica és a napraforgó, valamint az őszi káposztarepce 24 cm-nél nagyobb sortávolságon való termesztését is. Ennek értelmében ezeket a fajokat csak szintvonalasan vagy erózióvédő sávok beiktatásával vagy direktvetésben lehet termeszteni 12 % feletti lejtésű területeken. (GAEC 5)

4. Minden gazdálkodó számára kötelező lesz a szántóterületének bizonyos arányán nem termelő terület, illetve tájelem fenntartása. A zöldítés 5%-nyi EFA területéhez képest ez – a nitrogénmegkötő és másodvetésű növényeket is figyelembe véve – 7%-ra növekszik, amiből legalább 3%-nak valóban nem termelő elemnek kell lennie. (GAEC 8)

A **fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás** (DP01_E01_BISS_16) keretében az évenkénti tervezett célterület nagysága **5.000.000 ha**, 789.700.000 EUR/év forrásallokáció mellett. A 2020. évi jóváhagyott SAPS terület nagysága 4.942.768 ha volt.

DP17_G01_ECOS_16 Agro-ökológiai program

Az újonnan kialakított intézkedés választható előírásai mindhárom környezeti célkitűzés megvalósulásához hozzájárulnak (pl. a szénmegkötés fokozása az állandó gyepek gazdaság szintű megőrzésével, ammónia-emissziót csökkentő előírás, a talaj védelmét célzó előírások, a biodiverzitás védelme az emelt szintű nem termelő elem fenntartási arány előírásával, stb.).

Tekintettel arra, hogy az intézkedésnek közvetlen előzménye nem volt a 2014-2022 közötti időszakban, bevezetése egyértelműen hozzájárul az ambíciószint növekedéséhez. Az intézkedés kimeneti célértéke **2.500.000 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **202.125.000 EUR/év**.

RD19_G01_AEC_70 – Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)

Az **AKG** intézkedés folytatása és a támogatások folyamatosságának biztosítása kiemelt cél, tekintettel arra, hogy az AKG támogatások magas környezeti hozzáadott értékű gazdálkodási formák, amelyek jelentős mennyiségű területen és jelentős forrással járulnak hozzá a környezeti és klímakiadásokhoz.

2021-ben megemelt egységköltséggel, 3 éves kötelezettségvállalási időszakkal meghirdettük – a VP szabályrendszere szerinti – új, 2022-től induló AKG és ÖKO felhívásokat, melyet majd 2025-től újabb – a Stratégiai Terv szabályrendszere szerinti – AKG/ÖKO felhívás követ majd. Tehát 2022-ben még az 1305/2013/EU rendelet 28. cikke (Agrár-környezetvédelemi és éghajlattal kapcsolatos műveletek), illetve a 29. cikke (Ökológiai gazdálkodás) alapján történik a kifizetés, míg 2023-tól determináljuk azt a KAP Stratégiai Terv rendelet 70. cikke alá (Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások). A 2025. évi új AKG indítása lehetőséget ad, hogy az időközben felmerülő újabb szükségleteknek jobban megfelelő és a felmerülő problémákat hatékonyabban kezelő előíráscsomagokat dolgozzunk ki.

A beavatkozás évenkénti kimeneti célértéke a KAP Stratégiai Tervben **961 324 ha** mezőgazdasági terület támogatása.
A 2014-2022 közötti időszakban, a Vidékfejlesztési Programban átlagosan évente **697 ezer ha** mezőgazdasági terület támogatása valósult meg, a KAP Stratégiai Terv ezzel szemben **961 ezer ha** mezőgazdasági terület évenkénti támogatásával kalkulál, ami megközelítőleg **38%-os** növekedést jelent.

RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása

Az **ÖKO** intézkedés folytatása és a támogatások folyamatosságának biztosítása kiemelt cél, tekintettel arra, hogy az ÖKO támogatások magas környezeti hozzáadott értékű gazdálkodási formák, amelyek jelentős mennyiségű területen és jelentős forrással járulnak hozzá a környezeti és klímakiadásokhoz.

2021-ben megemelt egységköltséggel, 3 éves kötelezettségvállalási időszakkal meghirdettük – a VP szabályrendszere szerinti – új, 2022-től induló AKG és ÖKO felhívásokat, melyet majd 2025-től újabb – a Stratégiai Terv szabályrendszere szerinti – AKG/ÖKO felhívás követ majd. Tehát 2022-ben még az 1305/2013/EU rendelet 28. cikke (Agrár-környezetvédelemi és éghajlattal kapcsolatos műveletek), illetve a 29. cikke (Ökológiai gazdálkodás) alapján történik a kifizetés, míg 2023-tól determináljuk azt a KAP Stratégiai Terv rendelet 70. cikke alá (Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások).

A beavatkozás évenkénti kimeneti célértéke **279 415 ha** mezőgazdasági terület támogatása.
A 2014-2022 közötti időszakban, a Vidékfejlesztési Programban átlagosan évente **178 ezer ha** mezőgazdasági terület támogatása valósult meg, a KAP Stratégiai Terv ezzel szemben közel **280 ezer ha** mezőgazdasági terület évenkénti támogatásával kalkulál, ami megközelítőleg **56%-os** növekedést jelent.

RD21_G04_LCI_73 – Agro-ökológiai célú nem termelő beruházások és
RD22_G05_LCP_70 – Agro-ökológiai földhasználatváltást ösztönző kifizetés

Az agro-ökológiai célú nem termelő beruházások keretében olyan beruházásokat kívánunk támogatni, melyek elősegítik a mezőgazdaság által okozott káros éghajlati változások mérséklését és azokhoz való alkalmazkodást, a biológiai sokféleség védelme mellett a talaj, a víz és a levegő védelmét is, valamint a táj jellegzetességének megőrzését, helyreállítását, az élőhelyek újbóli változatossá tételét. Az agro-ökológiai nem termelő beruházásokkal létrehozott élőhelyek, tájalkotó vagy védelmi elemek hatékonyságát és a gazdálkodói hajlandóságot növeli, hogy az így kialakított élőhelyek, tájképi vagy védelmi elemek nem veszítik el a támogatásra jogosultságukat, így jogosultak maradnak a BISS támogatásra is. Továbbá a 70. cikk keretében többéves **fenntartási jellegű**, az agrár-környezetgazdálkodási programtól (AKG) független támogatást kívánunk kialakítani az egyes nem termelő beruházásokhoz kapcsolódóan.
Míg a VP keretében meghirdetett élőhely-fejlesztési, illetve vízvédelmi nem termelő beruházások keretében összesen *348 projekt* került támogatásra, addig **az agro-ökológiai célú nem termelő beruházások** (RD21_G04_LCI_73) beavatkozás teljes időszakra vonatkozó célértéke **1420 db projekt 19.910.350 €** teljes forrásallokáció mellett. Emellett pedig az előzmény nélküli **agro-ökológiai földhasználatváltást ösztönző kifizetés** (RD22_G05_LCP_70) keretében összesen **9.500 ha**-on kívánjuk

támogatni a földhasználatváltást összesen **28.829.000 €** teljes forrásallokáció mellett

RD38_F05_AFI_73 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása és
RD39_F06_AFM_70 - Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása

Az erdőtelepítési ambíció nominálisan, területi kiterjedésben nem lesz magasabb – évi 5 000 hektár - az előző időszaknál, mivel a klímaváltozás kedvezőtlen hatásai miatt az erdőtelepítésre hosszú távon alkalmas területek is csökkenőben, illetve erősen átalakulóban vannak. Így erőltetett mennyiségi növelés nem indokolt, ugyanakkor fontos az erdőtelepítési ambíciók fenntartása, ezáltal az erdőterületek tartós növekedése. A minőségi ambíciók azonban egyértelműen nőnek. Az erdőtelepítés támogatása során már 2019-ben életbe lépett az a módosítás, amely a ritka elegyfajok telepítését külön ösztönzi. Ez a telepítési egység-költség jelentős növelésével is járt, így már a 2021-től benyújtott kérelmekben is megjelent a megemelkedő támogatási összeg. Mivel a támogatás bemutatott, utólag bevezetett ösztönző eleme népszerű, ennek folytatásával tervezünk, amivel az azonos mértékű, de magasabb biodiverzitási értékű erdők telepítésének ösztönzését magasabb kiadási szinten fogjuk teljesíteni. Annak érdekében, hogy a rendkívül költséges és hosszú megtérülési idejű erdőtelepítéssel történő földhasználat váltás vonzóvá váljon a földhasználók számára, a befejezettség eléréséig az ápolási munkák is támogatásra, továbbá a kieső mezőgazdasági jövedelem is kompenzációra kerül az erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatás intézkedés keretein belül.

A Vidékfejlesztési Program erdősítés támogatása (8.1.1.) intézkedés esetében 2022-ig 4.304 db támogatási kérelem érkezett be, ebből 4.213 db támogatási kérelem a hagyományos erdőtelepítésre és 99 db támogatási kérelem az ipari célú ültetvények telepítésére. Az intézkedés végrehajtása során már több mint **43.000 ha** erdőtelepítésre érkezett be támogatási kérelem. Ezen erdőtelepítések megvalósításának **jelentős része áthúzódik a KAP Stratégiai Terv időszakára**, a 2024-ig várhatóan az eddigieken felül megvalósuló új erdőterület így összesen 40 000 hektár.

Ezen felül a KAP ST keretében újonnan induló intézkedéskimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **20.000 ha**, a teljes indikatív pénzügyi allokáció **63.350.137 EUR,** mely kiegészül a fenntartásra vonatkozó támogatással is, melynek keretében a KAP ST időszakának végére **45.000 ha** újonnan telepített erdő **fenntartása** kerül támogatásra **155.200.000 EUR** teljes pénzügyi keret mellett.

RD41_F08_INN_73 - Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)

Az erdők klímaellenállását és környezeti értékét javító beruházás támogatás célja a fokozódó és egyre szélsőségesebbé váló abiotikus környezeti károsító körülmények és események (mint pl. vízhiány és aszály következtében kialakuló erdő- és vegetációtüzek, fagykárok és viharkárok) továbbá új biotikus kórokozók és károkozók elterjedésének ellensúlyozása mind az erdőpotenciálban keletkező károk lehetséges megelőzésével, mind azok ellenállóbb irányú helyreállításával. Továbbá kiemelt cél az erdők hosszú távú minőségi megújítása, szerkezetátalakítása, klímarezisztens szaporítóanyaggal történő felújítása is. Az erdők szerkezet-átalakítása által javítható az erőállományok korstruktúrája, elegyessége és biodiverzitása, így javul az erdei ökoszisztémák ellenálló képessége és környezeti értéke. Az intézkedés a 2014-2022 közötti Vidékfejlesztési Program VP 8.3.1, 8.4.1 és 8.5.1 intézkedéseinek összevonásával és kiegészítésével került kialakításra. A következő időszakban tulajdonformától függetlenül nagy hangsúlyt tervezünk fektetni erre a beavatkozás-csoportra, amelynek forrás-kerete, több mint kétszerese lesz a VP keretében felhasznált forrásnak. A beavatkozások köre is kibővül a jogszabályi definíció szerint vett szerkezetátalakítás mellett a „javított felújítás" ösztönzésével, amely terveink szerint az elegyesség növelésén túl az elhúzódó erdő-felújítási idők lerövidítésének ösztönzésére is alkalmas lesz.

A Vidékfejlesztési Program 8.3.1, 8.4.1 és 8.5.1 intézkedéseinek, mint előzmény beavatkozásainak keretében 1906 projekt került támogatásra.

Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **2000 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **4.778.588 EUR**.

Célkitűzés-specifikus megállapítások az egyes intézkedések környezeti ambíciószintjéről

-SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához

RD01c_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása és RD04b_E03_FOF_73 - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása

A beavatkozások egyik célja a mezőgazdasági és élelmiszer-feldolgozó üzemek energia önellátásának növelése és az energiafüggőség csökkentése, melynek keretében az energiahatékonyság javításán és a megújuló energiaforrások – beleértve a biomassza alapú energiaforrásokat is – támogatásán keresztül támogatni kívánja a mezőgazdasági üzemekben a szén-dioxid kibocsátás, valamint az energiafelhasználás csökkenését. A beavatkozás olyan körkörös biomassza alapú gazdaság modellt követő projektek végrehajtását is ösztönzi, melyek a lokális biomasszaforrások nem élelmiszercélú felhasználására épülnek és a képződő melléktermékek hasznosítása is fontos szempont (pl.: talajjavítás, rostkinyerés, biofinomítás, fosszilis alapanyagok kiváltása). Az ország geológiai adottságai alapján kifejezett cél a geotermikus hőenergia-potenciál kiaknázása, amelyhez a beavatkozás a mezőgazdasági üzemek fejlesztéseinek támogatásával járul hozzá például az üvegházak fűtése kapcsán. A beavatkozás kiterjed a mezőgazdasági és élelmiszer-feldolgozó üzemekben az energiafelhasználás csökkentésére az ágazat által okozott környezetterhelés csökkentése érdekében: elsősorban épületenergetikai, épületgépészeti és energiaellátást érintő korszerűsítések, felújítások által javítja az állattartó gazdaságok és a kertészeti üzemek energiafelhasználásának hatékonyságát.

Az *RD01c_E01_FRM_73* intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **4180 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **26.744.186 EUR**. Az *RD04b_E03_FOF_73* intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **334 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **13.380.057 EUR**.

A 2014-2022 közötti időszakban, a Vidékfejlesztési Programban a mezőgazdaság és az élelmiszer-feldolgozó iparág általi energiafelhasználás hatékonyságának fokozását célzó 5B fókuszterület kapcsán évente átlagosan **701 projekt** részesült támogatásban. A KAP ST ezzel szemben a vonatkozó két beavatkozásban hozzávetőlegesen **903 projekt** támogatásával számol éves átlagban, ami **28,7%-os növekedést** jelent. A Vidékfejlesztési Program keretében külön dedikált zöld beruházási intézkedés nem volt elérhető.

RD01d_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentése érdekében

Az Európai Parlament és a Tanács 2016/2284 irányelve (ún. NEC irányelv) alapján Magyarországnak a 2005-ös szinthez képest 2030-ra 32%-kal kell az ammónia (NH3) kibocsátását csökkentenie. A hazai NH3-kibocsátás mintegy 92%-a mezőgazdasági eredetű. Mindezeket figyelembe véve a beavatkozás alapján nyújtott támogatásokon keresztül megvalósulhatnak olyan környezetvédelmi célok, melyek által csökken az ammónia és ÜHG gázok kibocsátása, javul a levegő minősége, valamint a felszíni és felszínalatti vizek terhelése. A beavatkozás kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **154 művelet**, a teljes indikatív pénzügyi allokáció **8.139.535 EUR** A korábbi időszakhoz képest alapvető újdonságként jelenik meg a beavatkozás, amely Magyarország ammónia kibocsátásának redukálását célozza meg, **és amely beavatkozás dedikált forrást lehetővé tevő megjelenése szintén jól tükrözi a magasabb ambíciószintet**.

RD27_G10_GPX_70 - Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése és RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése

A beavatkozások évenkénti kimeneti célértéke **ex situ génmegőrzés esetén 94 131 tétel, in situ génmegőrzés esetén 150 fajta és 30 260 ha** támogatása. A beavatkozások a mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésére irányulnak, céljuk a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok és mikroorganizmusok megőrzésének támogatása, mely alapul szolgálhat a klímaváltozás hatásaihoz alkalmazkodó, megfelelő tűrőképességgel rendelkező fajták nemesítéséhez. A Vidékfejlesztési Program keretében már támogatott tételek igénylései tekintetében is növekedés várható, továbbá Magyarország – a környezeti ambíciószint növekedése érdekében – a Stratégiai Terv időszaktól kezdődően jelentős változtatásokat tervez, mivel **új elemként** – bevezetésre kerül az „RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése" című beavatkozás.

A 2014-2022 közötti időszakban, a Vidékfejlesztési Programban átlagosan évente 2.832.876 euro forrással valósult meg a növényi génmegőrzés támogatása, ezzel szemben a KAP Stratégiai Terv keretében a növényi génmegőrzés előmozdításának támogatására évente 5.479.452 euro forrást tervez a tagállam.

RD37_F04_FRC_77 – Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása

Az **együttműködések** keretében új intézkedésként támogatni kívánunk olyan önkéntes összefogásokat, melyek az erdőgazdálkodók és szakértő állami szervezetek összefogása által a korszerű, fenntarthatóságot elősegítő, az erdőtüzek megelőzésének és hatásainak mérséklésének területi kiterjedésű, több gazdálkodót érintő komplex tervezése és megvalósítása céljából jönnek létre, ahol szerepet kap az erdők vízpótlásának kérdése is.

Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **10 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **7.290.698 EUR**.

Az intézkedés bevezetése, tekintettel arra, hogy nem volt előzménye a 2014-20022 közötti időszakban, önmagában hozzájárul az ambíciószint növekedéséhez.

-SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével

RD01c_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása és RD04b_E03_FOF_73 - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása

A beavatkozások egyik célja a mezőgazdasági és élelmiszer-feldolgozó üzemek energia önellátásának növelése és az energiafüggőség csökkentése, melynek keretében az energiahatékonyság javításán és a megújuló energiaforrások – beleértve a biomassza alapú energiaforrásokat is – támogatásán keresztül támogatni kívánja a mezőgazdasági üzemekben a szén-dioxid kibocsátás, valamint az energiafelhasználás csökkenését. A beavatkozás olyan körkörös biomassza alapú gazdaság modellt követő projektek végrehajtását is ösztönzi, melyek a lokális biomasszaforrások nem élelmiszercélú felhasználására épülnek és a képződő melléktermékek hasznosítása is fontos szempont (pl.: talajjavítás, rostkinyerés, biofinomítás, fosszilis alapanyagok kiváltása). Az ország geológiai adottságai alapján kifejezett cél a geotermikus hőenergia-potenciál kiaknázása, amelyhez a beavatkozás a mezőgazdasági üzemek fejlesztéseinek támogatásával járul hozzá például az üvegházak fűtése kapcsán. A beavatkozás kiterjed a mezőgazdasági és élelmiszer-feldolgozó üzemekben az energiafelhasználás csökkentésére az ágazat által okozott környezetterhelés csökkentése érdekében: elsősorban épületenergetikai, épületgépészeti és energiaellátást érintő korszerűsítések, felújítások által javítja az állattartó gazdaságok és a kertészeti üzemek energiafelhasználásának hatékonyságát.

Az *RD01c_E01_FRM_73* intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **4180 művelet**,

teljes indikatív pénzügyi allokáció **26.744.186 EUR**. Az *RD04b_E03_FOF_73* intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **334 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **13.380.057 EUR**.

A 2014-2022 közötti időszakban, a Vidékfejlesztési Programban a mezőgazdaság és az élelmiszer-feldolgozó iparág általi energiafelhasználás hatékonyságának fokozását célzó 5B fókuszterület kapcsán évente átlagosan **701 projekt** részesült támogatásban. A KAP ST ezzel szemben a vonatkozó két beavatkozásban hozzávetőlegesen **903 projekt** támogatásával számol éves átlagban, ami **28,7%-os növekedést** jelent.

RD01d_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentése érdekében

A beavatkozás kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **154 művelet**, a teljes indikatív pénzügyi allokáció **8.139.535 EUR** A korábbi időszakhoz képest alapvető újdonságként jelenik meg a beavatkozás, amely Magyarország ammónia kibocsátásának redukálását célozza meg, **és amely beavatkozás dedikált forrást lehetővé tevő megjelenése szintén jól tükrözi a magasabb ambíciószintet**. Az Európai Parlament és a Tanács 2016/2284 irányelve (ún. NEC irányelv) alapján Magyarországnak a 2005-ös szinthez képest 2030-ra 32%-kal kell az ammónia (NH3) kibocsátását csökkentenie. A hazai NH3-kibocsátás mintegy 92%-a mezőgazdasági eredetű. Mindezeket figyelembe véve a beavatkozás alapján nyújtott támogatásokon keresztül megvalósulhatnak olyan környezetvédelmi célok, melyek által csökken az ammónia és ÜHG gázok kibocsátása, javul a levegő minősége, valamint a felszíni és felszínalatti vizek terhelése.

-SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

RD24_G07_GAX_70 - Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése
RD25_G08_GAI_70 - Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése
RD26_G09_GAV_70 - Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése
RD27_G10_GPX_70 - Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése
RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése

A beavatkozások a mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésére irányulnak, céljuk a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok és mikroorganizmusok megőrzésének támogatása, mely alapul szolgálhat a klímaváltozás hatásaihoz alkalmazkodó, megfelelő tűrőképességgel rendelkező fajták nemesítéséhez. A Vidékfejlesztési Program keretében már támogatott tételek igénylései tekintetében is növekedés várható, továbbá Magyarország – a környezeti ambíciószint növekedése érdekében – jelentős változtatásokat tervezett:

- Állati genetikai erőforrások megőrzése esetén az ex situ, in situ és in vitro megőrzés tekintetében a korábban támogatott fajták köre **kibővül** a fekete mangalica, az akhal teke, a kárpáti borzderes, a magyar hidegvérű ló és a magyar óriásnyúl fajtákkal, továbbá in vitro génmegőrzés esetében még új elemként az embrionális sejtek, és ivarszerv szövetek is támogatható válnak.
- Növényi génmegőrzés esetén - **új elemként** – bevezetésre kerül az „RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése” című beavatkozás a Stratégiai Terv időszaktól kezdődően.

A beavatkozások évenkénti kimeneti célértéke
-az állati genetikai erőforrások **ex situ megőrzése esetén 4000 ÁE**,
-az állati genetikai erőforrások **in situ megőrzése esetén 31 573 ÁE**,
-az állati genetikai erőforrások **in vitro megőrzése esetén 13 000 minta**,

-a növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok **ex situ génmegőrzés esetén 94 131 tétel,**
-a növényi genetikai erőforrások **in situ génmegőrzés esetén 150 fajta és 30 260 ha** támogatása.

A 2014-2022 közötti időszakban, a Vidékfejlesztési Programban átlagosan évente 2.832.876 euro forrással valósult meg a növényi génmegőrzés támogatása, ezzel szemben a KAP Stratégiai Terv keretében - a növényi génmegőrzés előmozdításának támogatására - évente átlagosan 5.479.452 euro forrást tervez a tagállam. Az állati genetikai erőforrások megőrzésének támogatása a Vidékfejlesztési Programban átlagosan évente 13.751.902 euro forrással valósult meg, ezzel szemben a KAP Stratégiai Terv időszakában évente átlagosan - állati genetikai erőforrások megőrzésének támogatására - 24.657.533 euro forrást tervez a tagállam. Fontos továbbá megjegyezni, hogy génmegőrzés esetében hosszas szakmai egyeztetés eredményezte a támogatandó fajták körének alakulását (például magyar óriás nyúl és a fajtarekonstrukció alatt álló fajták beemelése a támogatásba), és az ágazati igényeknek megfelelően nem csak mennyiségi, hanem minőségi növekedést is várunk a Stratégiai Terv időszakától.

RD33_G16_ANB_70 - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban: a beavatkozás évenkénti kimeneti célértéke **98 630 ÁE** támogatása. A beavatkozás célja az állatjóléti feltételek javítása és az állategészségügyi problémák megelőzése azáltal, hogy a méhtartók a kötelező elvárásoknál szigorúbb előírást alkalmaznak. Magyarország - a környezeti ambíciószint növekedése érdekében – már az átmeneti időszaktól kezdődően jelentős változtatásokat vezetett be az állatjóléti feltételek javítása érdekében. A méhészeti ágazatot érintő állatjóléti támogatást Magyarország 2022-ben vezette be első alkalommal, a beavatkozás a KAP Stratégiai Tervben alapvető ambíciószint növekedésnek tekinthető a korábbi időszakhoz képest.

RD35_F02_FEC_70 Erdő-környezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)

Az EKV intézkedés az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal (folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, folyamatos szerkezetátalakítás vagy javított felújítás, intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás) hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához.

Az intézkedés kimeneti célértéke az első tervezett évben (2025) 50.000 ha, az azt követő években évenként **80.000 ha** erdőterület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció az első évben (2025) 6.082.317 EUR/év, az azt követő években **9.940.000 EUR/év**, a teljes időszakra vonatkozóan **45.643.800 EUR.**

Az erdő-környezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások Vidékfejlesztési Program szerinti jelenlegi forráslekötése közel 41 millió euró a teljes program időszakára, és a jelenlegi EMVA rendelet az állami erdőgazdálkodókat kizárta a támogatásból. Így a következő időszakban az ambíciók mind mennyiségben, mind minőségében magasabbak lesznek. Jogosulttá válnak az állami tulajdonú erdők is a támogatás igénybevételére, úgymint erdőgazdaságok, nemzeti parkok, vízügyi szervezetek. Minőségi ambíciószint növelésként több új célprogram is beépítésre kerül, például a megújuló erdők környezeti értékét javító folyamatos szerkezetátalakítás vagy javított felújítás", továbbá a „kis léptékű (moduláris) ökoszisztéma szolgáltatások" célprogram is, olyan vállalási lehetőségekkel, amely a nem magas természetességű erdőállományok gazdálkodói számára is reális környezeti vállalást tesz lehetővé. A Vidékfejlesztési Program 15.1 alintézkedéséhez kapcsolódóan az Erdő-környezetvédelmi szerződések által érintett területek célértéke 8.082 hektár, az alintézkedésének keretében 8.302 db erdőrészlet vonatkozásában 1.430 db támogatási kérelem érkezett be.

RD36_F03_GEN_70 - Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások

A klímaváltozási előrejelzések szerint az erdőgazdálkodás szempontjából a klímazónák elmozdulásának

sebessége meghaladja az erdő-állományok természetes alkalmazkodási képességét. Az erdők hosszú távú fenntarthatóságának kulcskérdése tehát első sorban a klímaváltozás hatásainak ellenálló vagy ahhoz alkalmazkodó, ugyanakkor a szükséges genetikai változatosságát is megőrző szaporítóanyag biztosítása. Ez csak úgy lehetséges, ha mind az in-situ, mind az ex- situ génmegőrzés és fejlesztés eszközeit kihasználjuk és fejlesztjük is. In situ megőrzés során a megőrizni kívánt génkészletet annak eredeti környezetében vagy ahhoz hasonló termőhelyen, élőhelyen természetszerű módszerekkel tartják fenn, így a génkészletre ható, azt alakító folyamatok a továbbiakban is akadálytalanul érvényesülhetnek. Amennyiben az **in situ** megőrzéshez a feltételek nem adottak, a megőrizni kívánt genotípusokat **ex situ** gyűjteményekbe kell helyezni. A megőrzött genetikai anyag későbbi hasznosítása során az így archivált egyedekből szintetikus populációk hozhatók létre. Ezek a továbbiakban szaporítóanyag-forrásként szolgálhatnak klímavédelmi és természetvédelmi célokat szolgáló erdészeti beavatkozásokhoz.

A Vidékfejlesztési Program 2014 és 2022 közötti időszakában az *Erdészeti genetikai erőforrások megőrzése (VP4-15.2.1.1-16)*, illetve az *Erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése (VP4-15.2.1.2-17)* intézkedések keretében összesen 89 támogatási kérelem érkezett be

A KAP Stratégiai Terv keretei között tervezett intézkedés kimeneti célértékeként **2.000 hektárnyi**, az erdészeti génmegőrzésben részt vevő erdőterület támogatását tervezzük **6.000.000 EUR** teljes pénzügyi allokáció mellett. Ehhez jön még hozzá az ex situ génmegőrzés.

RD23_G06_NAG_72 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések

A **Natura 2000 gyepterületek** kompenzációs támogatása egy már a harmadik ciklusát töltő támogatási konstrukció, melynek fenntartása kiemelten fontos. Tekintettel arra, hogy a Natura 2000 gyepterületek kiterjedése véges, és a kompenzációs támogatásban részesülő területek kiterjedése az elmúlt években nagyságrendileg nem változott, a beavatkozás vonatkozásában érdemi ambíciószint növekedés nem várható. A Vidékfejlestési Program 2014-2020-as időszakra tervezett célértéke 241.790 ha volt, melyhez képest a KAP ST tervezett célértéke **287.000 ha** támogatása **33.005.000 €/év** pénzügyi allokáció mellett. Emellett a támogatási összeg mértéke is megemelésre került.

Amennyiben az STR rendelet 72. cikke szerinti kompenzációs kifizetések alapjául szolgáló jogszabályi kötelezettségek más Natura 2000 mezőgazdasági területek esetén – különös tekintettel a szántóterületekre – is bevezetésre kerülnek, a beavatkozás a KAP Stratégiai Terv módosításával kiegészíthető ezen területek kompenzálásával is, mely tovább növelheti e beavatkozás hozzájárulását a környezeti célkitűzésekhez. Ugyanez elmondható a VKI-hoz, illetve az Országos Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervhez kapcsolódó esetleges kompenzációs kifizetés tekintetében is.

A **Natura 2000 szántóterületek** esetében a szükséges kormányrendeleti szabályozás megjelenését 2024 második félévére tartjuk reálisnak. Így 2025-től alkalmazható lesz a 72. cikk szerinti kompenzációs kifizetés Natura 2000 szántóterületek esetében is.

RD34_F01_NAF_72 - Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések

A Natura 2000 erdőterületek támogatása esetében a támogatásra jogosult területek kibővítésre kerülnek a Natura 2000 kijelölés alá eső területek 5%-ának mértékéig a nem kijelölt, de hazai jogszabály alapján védett vagy fokozottan védett és az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról 2009. évi XXXVII. törvény (Erdőtörvény) szerint természetes erdő, természetszerű erdő, származékerdő, átmeneti erdő természetességi osztályba tartozó területekkel. Továbbá a támogatási jogosultság kibővítésre kerül a nem magántulajdonú erdőkre is. Ennek megfelelően a **jelenleg kb. 110.000 hektárra** igénybe vett támogatás **helyett 230.000 hektár** támogatással számolunk **27.490.427 €/év teljes pénzügyi allokáció mellett.**

2. KAP Stratégiai Terv zöld felépítményének részletes bemutatása

A magyar KAP Stratégiai Terv I. és II. pilléres beavatkozásaiból összeállított mezőgazdaságot és

erdőgazdálkodást érintő környezet- és klímapolitikai terve („zöld felépítménye”) az alábbiak szerint összegezhető:

1. szint: Támogatható terület fogalmának bővítése (AÖT) részletes leírása

A Közös Agrárpolitika környezeti célkitűzéseinek megvalósítása már a **támogatásra jogosult területek** kijelölésénél megkezdődik, ugyanis a területalapú támogatások jelentős kihatással vannak a mezőgazdálkodáshoz kapcsolódó ökoszisztémák állapotára. Jelenleg területalapú támogatás ugyanis csak a mezőgazdaságilag művelt területeken vehető igénybe, ahol ún. minimum követelményeket kell betartani. Ezek az előírások segítik a mezőgazdasági területek kultúrállapotban tartását, a túlzott gyomosság elkerülését, ökológiai szempontból azonban nem mindenesetben kedvezőek. Az elmúlt évtizedek gyakorlata sajnos azt mutatja, hogy a jogosultsági feltételeknek, azaz a fenti minimumkövetelményeknek való megfelelés érdekében, illetve a minél nagyobb támogatható terület megléte miatt eltűnnek a fajban gazdag táblaszegélyek, mezővédő sávok, vízjárta területek, belvizes foltok. Ez nem csak természetvédelmi okokból aggasztó, hanem a terület talajállapotának, mikroklímájának és vízháztartásának megváltozása miatt komoly gazdaságossági veszélyeket is rejt magában a talajállapot leromlásával és az aszályhelyzet fokozódásával.

A KAP stratégiai tervről szóló uniós rendelet 4.cikk (4) bekezdés b) pontjának i) és ii) alpontjai alapján lehetővé vált, hogy a „támogatásra jogosult hektár” fogalmába beleértsük azokat a művelés alatt nem álló területeket, illetve tájképi elemeket, amelyeket – a későbbiekben bemutatásra kerülő – Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKÁ) vagy az agrár-ökológiai program (AÖP) keretben kell fenntartani, továbbá a gazdaságok azon területeit, amelyek más kötelezettségek miatt (pl. Natura 2000 előírások, erdősítés stb.) nem felelnek meg a támogatható hektár alapfogalmának.

A támogatható terület fogalmának kibővítésével támogatásra jogosult területté válhatnak tehát az éghajlatvédelmi és környezeti okokból fontos, a mezőgazdasági területekhez szorosan kapcsolódó ún. agro-ökológiai területek (AÖT), mint pl. mezővédő erdősávok, ökológiai védősáv, vízfolyások nem művelt parti sávjai, mocsaras-lápos, vizenyős, zsombékos, időszakosan belvízzel borított területek, szikes területek, amelyek jelenleg vagy az ellenőrzéskor kerülnek kizárásra, vagy elve nem tartoznak a támogatható terület fogalmába. Ezzel együtt azok a mezőgazdasági területek sem veszítik el támogatási jogosultságukat, ahol újonnan hoznak létre ilyen típusú élőhelyeket, agro-ökológiai területeket. Mivel ezek az egységek, AÖT-k nem tartoznak a mezőgazdasági területek körébe, nem vonatkozik rájuk a művelési kötelezettség.

Ez a megközelítés segíti az Új Zöld Megállapodás Termőföldtől az asztalig és Biológiai Sokféleség Stratégiáiban megfogalmazott célkitűzések megvalósulását; különösen azt, amelyik a mezőgazdasági területek 10%-ának termelés nélküli hasznosítását célozza. Amennyiben a nem termelő, de sok szempontból hasznos területek is támogatásra jogosultakká válnak, a gazdáknak nem lesz érdekük ezeket szántóvá alakítani, illetve új területeken alakulhatnak ki tájképi, nem termelő elemek. A talajvédelmi, illetve erózióvédelmi célok megvalósítását segítő agro-ökológiai területek olyan uniós kötelezettségeink teljesítéséhez is hozzájárulnak, mint a vizek nitrát és foszfát szennyeződések elleni védelme, a talajok védelme és nem utolsó sorban a beporzók védelme. A támogatható terület ilyen jellegű kibővítése jelentősen javíthatja az e területek védelmét szolgáló magasabb szintű vidékfejlesztési intézkedések (pl. AKG) hatékonyságát is.

A felszínborítási adatbázisok alapján, figyelembe véve a tulajdonosi, illetve földhasználati jogosultságok heterogenitását is, a várható területnövekmény 100.000 ha körül valószínűsíthető. A nyilvánvaló környezeti-ökológiai előny mellett azonban – elsősorban az ilyen típusú területtel nem rendelkező termelők részéről – felmerül az a kérdés, hogy a területbővülés országos szinten mennyivel csökkenti az alaptámogatás fajlagos összegét. Mivel a jelenlegi 5 millió hektáros támogatható terület mindössze 2 százalékkal bővülne számításaink szerint, a fajlagos BISS támogatás két-három euróval csökkenhet.

2. szint: Kötelező környezeti alapfeltételek (kondicionalitás) részletes leírása

A **kondicionalitás** előírásrendszere, azon belül is a helyes környezeti és mezőgazdasági állapot fenntartására vonatkozó előírások (HMKÁ) köre kibővül a 2015-2022 között érvényben lévő, az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás (ún. zöldítés) feltételeivel, úgymint állandó gyepterületek megőrzése és ökológiai fókuszterültek fenntartása. Az, hogy ezen előírások a közvetlen és egyes vidékfejlesztési területalapú támogatások alapfeltételként jelennek meg, önmagában biztosítja a magasabb hozzájárulást az előző időszak elvárásaihoz képest. Ezen túl a HMKÁ előírások jelenleg az 50/2008. FVM rendeletben foglalt előírásrendszerét tovább visszük, illetve megerősítjük az alábbiak szerint:

1. Új elemként megjelenik a vizes élőhelyek és lápok védelme, azonban a tagállami sajátságok és a szükséges végrehajtási feladatok előkészítése miatt ezen előírás bevezetése csak 2025-tól lehetséges. (GAEC 2)

2. A vízfolyások menti védősávokon egységes szabályozás alá kerül a műtrágya és a szervestrágya kijuttatása, megtartva szervestrágyára vonatkozó szigorúbb elvárásokat, valamint tiltva lesz a növényvédőszer-használat is, a sáv szélessége legalább 5 m. (GAEC 4)

3. Az erózió elleni védekezés jegyében a 12 % feletti lejtésű területeken a korlátozás alá eső növények köre kiterjed az összes kapás kultúrára, beleértve a kukorica és a napraforgó, valamint az őszi káposztarepce 24 cm-nél nagyobb sortávolságon való termesztését is. Ennek értelmében ezeket a fajokat csak szintvonalasan vagy erózióvédő sávok beiktatásával vagy direktvetésben lehet termeszteni 12 % feletti lejtésű területeken. (GAEC 5)

4. Minden gazdálkodó számára kötelező lesz a szántóterületének bizonyos arányán nem termelő terület, illetve tájelem fenntartása. A zöldítés 5%-nyi EFA területéhez képest ez – a nitrogénmegkötő és másodvetésű növényeket is figyelembe véve – 7%-ra növekszik, amiből legalább 3%-nak valóban nem termelő elemnek kell lennie. (GAEC 8)

3. szint: Önkéntes agro-ökológiai program (AÖP, eco-scheme) részletes leírása

A közvetlen támogatások között bevezetésre kerül az **agro-ökológiai program** (*DP17_G01_ECOS_16*) intézkedés (eco-scheme), melynek az előírások minőségére vonatkozó ambíciószintje jóval magasabb a 2015-2022 között érvényben lévő zöldítés támogatásnál. A zöldítési kifizetés és a Vidékfejlesztési Program Agrár-környezetgazdálkodási kifizetésének kedvező tapasztalatai alapján olyan választható előírásokat határoztunk meg, melyek a gazdálkodók számára már valamennyire ismertek, érthetőek, ugyanakkor környezeti szempontból is hasznosak. A megfelelően célzott beavatkozással azt kívánjuk elérni, hogy a mezőgazdasági területek viszonylag nagy részén, sok termelő bevonásával valósulhasson meg egy környezeti szempontból is hatékony támogatási program. Annak érdekében, hogy a gazdálkodók többsége megtalálja a számára legkedvezőbb előírást, hasznosítási módonként fogalmaztunk meg választható előírásokat. Ezek az előírásoknak tekinthető mezőgazdasági gyakorlatok a talaj- és vízvédelemre, a biológiai sokféleség védelmére, valamint az éghajlatváltozás mérséklésére fókuszálnak.

4. szint: Önkéntes emeltszintű agro-ökológiai átállást, illetve a természetkímélő erdőgazdálkodást segítő EMVA beavatkozások részletes leírása

Az önkéntes emeltszintű agro-ökológiai átállást segítő beavatkozások (Natura 2000 gyep és erdő területek kompenzációja, az AKG és ÖKO, szektoriális támogatások, valamint az erdő EKV beavatkozások) mind azt a célt szolgálják, hogy a mezőgazdasági termelőink és az erdészeink a kötelező és az önkéntes alapfeltételeknél (2. és 3. szint) magasabb szintű környezet- és klímavédelmi előírásokat vállaljanak. Ezek olyan beavatkozások és előírások, amelyeket ismernek, és jelenleg is nagy számban alkalmaznak, így elsősorban az új uniós elvárásoknak megfelelő finomhangolásukat tervezzük. Az erdőgazdálkodásban az önkéntes vállalások beruházási formában (RD 41) és több éves kötelezettségvállalás formában is választhatók (RD 35 és DR 36). A gazdálkodók minél szélesebb körének bevonása érdekében mind a kínálatot, mind a forráskerete jelentősen bővítjük. Az agro-ökológiai átálláshoz szükséges nem termelő beruházások, valamint ezen beruházások fenntartásának támogatása új, illetve újratervezett beavatkozások, ahol jelentős ambíciószint emelkedést céloztunk meg. A beavatkozások újra tervezésével és a forráskeretük jelentős emelésével szeretnénk elérni, hogy a jelenlegi időszak alacsony termelői

érdeklődése megváltozzon és így minél több gazdálkodót segítsünk velük a 2-4. szint elvárásainak való megfelelésben.

Az **AKG** (*RD19_G01_AEC_70)* és **ÖKO** *(RD20_G02_ORT_70)* intézkedések folytatása és a támogatások folyamatosságának biztosítása kiemelt cél, tekintettel arra, hogy az AKG és az ÖKO támogatások magas környezeti hozzáadott értékű gazdálkodási formák, amelyek jelentős mennyiségű területen és jelentős forrással járulnak hozzá a környezeti és klímakiadásokhoz.

Az intézkedések célja a környezet (talaj és víz) állapotának megőrzését és javítását, a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés megelőzését, a biodiverzitás megőrzését, a természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló mezőgazdasági gyakorlat erősítését szolgáló – kötelező előírásokon túlmutató – mezőgazdasági gyakorlatok támogatása, amely a megfelelő termelési szerkezet és a földhasználat váltás révén hozzájárul a kedvezőtlen klímaváltozás elleni küzdelemhez, valamint a konvencionális területek ökológiai művelés alá vonásának ösztönzése és az ökológiai művelésbe vont területeken a gazdálkodási mód fenntartása. Az intézkedéseknek köszönhetően erősödnek a természetes önszabályozó folyamatokat, javul a talaj biológiai állapota, csökkenek a növényvédő szerek szakszerűtlen használatából és a helytelen tápanyag-gazdálkodásból eredő kedvezőtlen környezeti hatások, valamint erősödik az élelmiszerbiztonság.

2021-ben megemelt egységköltséggel, 3 éves kötelezettségvállalási időszakkal meghirdettük – a VP szabályrendszere szerinti – új, 2022-től induló AKG és ÖKO felhívásokat, melyet majd 2025-től újabb – a Stratégiai Terv szabályrendszere szerinti – AKG/ÖKO felhívás követ majd. Tehát 2022-ben még az 1305/2013/EU rendelet 28. cikke (Agrár-környezetvédelemi és éghajlattal kapcsolatos műveletek), illetve a 29. cikke (Ökológiai gazdálkodás) alapján történik a kifizetés, míg 2023-tól determináljuk azt a KAP Stratégiai Terv rendelet 70. cikke alá (Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások). A 2025. évi új AKG indítása lehetőséget ad, hogy az időközben felmerülő újabb szükségleteknek jobban megfelelő és a felmerülő problémákat hatékonyabban kezelő előíráscsomagokat dolgozzunk ki.

Az elmúlt években a világ más országaihoz hasonlóan Magyarországon is jelentősen nőtt az ökológiai művelésbe vont ellenőrzött terület és az ökológiai gazdálkodást folytató gazdaságok száma. Magyarországon 2020-ban 301.430,4 hektáron folytattak ellenőrzött ökológiai gazdálkodást, amelyből 193.215,3 hektár már átállt, 108.215,1 hektár pedig átállás alatt álló terület volt. Az **ökológiai gazdálkodás** 2020-ban a hazai mezőgazdasági területek 6,12%-át tette ki, ezzel a tagállamok között hazánk érte el a harmadik legnagyobb léptékű fejlődést (Horvátország és Bulgária után). Kiemelendő továbbá, hogy az ökológiai gazdálkodásba vont területek bővülését tekintve hazánk a 10. legdinamikusabban fejlődő ország a világon.

Az AKG és ÖKO támogatások a Stratégiai Terv kapcsán megfogalmazott szükségletekre is reagálnak, továbbá hozzájárulniuk a „Zöld Megállapodásban" foglalt célok eléréséhez is. Az ökológiai gazdálkodás támogatása a Biodiverzitás Stratégia és a Termőföldtől az Asztalig Stratégia célkitűzéseinek tükrében kiemelt jelentőséggel bír. A tervezésénél fontos szempont az új felhívások és a jelenleg tervezés alatt álló „Zöld felépítmény" rendszerének összehangolása, ezáltal kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy az AÖP (Agrárökológiai program) és az AKG/ÖKO előírások között ne legyen átfedés.

A **Natura 2000 gyepterületek** kompenzációs támogatása (RD23_G06_NAG_72) egy már a harmadik ciklusát töltő támogatási konstrukció, melynek fenntartása kiemelten fontos. A Natura 2000 gyepterületek kiterjedése véges, így a kompenzációs támogatásban részesülő területek kiterjedése az elmúlt években nagyságrendileg nem változott.

Amennyiben az STR rendelet 72. cikke szerinti kompenzációs kifizetések alapjául szolgáló jogszabályi kötelezettségek más Natura 2000 mezőgazdasági területek esetén – különös tekintettel a szántóterületekre – is bevezetésre kerülnek, a beavatkozás a KAP Stratégiai Terv módosításával kiegészíthető ezen területek kompenzálásával is. Ugyanez elmondható a VKI-hoz, illetve az Országos Vízgyűjtő-gazdálkodási

Tervhez (OVGT) kapcsolódó esetleges kompenzációs kifizetés tekintetében is.

A **Natura 2000 erdőterületek** (RD35_F01_NAF_72) esetében a támogatásra jogosult területek kibővítésre kerülnek a Natura 2000 kijelölés alá eső területek 5%-ának mértékéig a nem kijelölt, de hazai jogszabály alapján védett vagy fokozottan védett és az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról 2009. évi XXXVII. törvény (Erdőtörvény) szerint természetes erdő, természetszerű erdő, származékerdő, átmeneti erdő természetességi osztályba tartozó területekkel. Továbbá a támogatási jogosultság kibővítésre kerül a nem magántulajdonú erdőkre is.

Az **agro-ökológiai célú nem termelő beruházások** (*RD21 G04 LCI 73)* keretében olyan beruházásokat kívánunk támogatni, melyek elősegítik a mezőgazdaság által okozott káros éghajlati változások mérséklését és azokhoz való alkalmazkodást, a biológiai sokféleség védelme mellett a talaj, a víz és a levegő védelmét is, valamint a táj jellegzetességének megőrzését, helyreállítását, az élőhelyek újbóli változatossá tételét. Az agro-ökológiai nem termelő beruházásokkal létrehozott élőhelyek, tájalkotó vagy védelmi elemek hatékonyságát és a gazdálkodói hajlandóságot növeli, hogy az így kialakított élőhelyek, tájképi vagy védelmi elemek nem veszítik el a támogatásra jogosultságukat, így jogosultak maradnak a BISS támogatásra is. Továbbá a 70. cikk keretében többéves **fenntartási jellegű**, az agrár-környezetgazdálkodási programtól (AKG) független támogatást kívánunk kialakítani az egyes nem termelő beruházásokhoz kapcsolódóan (*RD22_G05_LCP_70)*.

Az **erdő-környezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások EKV** (*RD35_F02_FEC_70*) intézkedés az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal (folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, folyamatos szerkezetátalakítás vagy javított felújítás, intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás) hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához.

Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló non-profit beruházások támogatásának *(RD41_F08_INN_73)* célja a fokozódó és egyre szélsőségesebbé váló abiotikus környezeti károsító körülmények és események (mint pl. vízhiány és aszály következtében kialakuló erdő- és vegetációtüzek, fagykárok és viharkárok) továbbá új biotikus kórokozók és károkozók elterjedésének ellensúlyozása mind az erdőpotenciálban keletkező károk lehetséges megelőzésével, mind azok ellenállóbb irányú helyreállításával. Továbbá kiemelt cél az erdők hosszú távú minőségi megújítása, szerkezetátalakítása, klímarezisztens szaporítóanyaggal történő felújítása is. Az erdők szerkezet-átalakítása által javítható az erőállományok korstruktúrája, elegyessége és biodiverzitása, így javul az erdei ökoszisztémák ellenálló képessége és környezeti értéke.

5. szint: Egyéb környezet-, klímavédelmi és adaptációs hatású beavatkozások leírása

A zöld célkitűzések megvalósításához hatékonyan járulnak hozzá a **génmegőrzést támogató** beavatkozások:

1. Állatok ex situ génmegőrzés támogatása RD24_G07_GAX_70: A védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták vonatkozásában jóváhagyott tenyésztési programot végrehajtó hímivarú egyedeinek (kivéve baromfifélék) az eredeti tartási, takarmányozási feltételektől eltérő módon, ex situ környezetben történő megőrzését támogatja.
2. Állatok in situ génmegőrzés támogatása RD25_G08_GAI_70: Az alacsony egyedszámmal rendelkező védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták vonatkozásában jóváhagyott tenyésztési programot végrehajtó nőivarú egyedeinek, baromfifélék esetén vegyes ivarú állományának a fajták eredeti tartási-, takarmányozási körülményekhez hasonló, in situ feltételek közötti, tenyésztésben történő fenntartását támogatja.
3. Állatok In vitro génmegőrzés támogatása RD26_G09_GAV_70: A védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták vonatkozásában jóváhagyott

tenyésztési programot végrehajtó egyedei genetikai anyagának (sperma, embrió vagy petesejt) begyűjtését, mélyhűtve történő tárolásra való előkészítését, laboratóriumi körülmények közötti tárolását mélyhűtéses eljárással, továbbá a védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták egyedeinek genetikai vizsgálatát támogatja.

4.Ritka és veszélyeztetett növényfajták genetikai erőforrásainak és mikroorganizmusok ex situ megőrzése RD27_G10_GPX_70: A mezőgazdasági- és élelmezési célú növényfajok tájfajtái, házikerti fajtái, termesztésből kiszorult fajtái illetve az egyéb haszonnövények ökotípusai, továbbá ezek vad- és rokonfajai, valamint a mikroorganizmusok védelmét és fenntartását támogatja.

5.Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése RD28_G11_GPI_70: A mezőgazdasági- és élelmezési célú növényfajok sokféleségének a használatban való (on farm) megőrzését, a tájfajták, házikerti fajták és termesztésből kiszorult fajták megfelelő méretű állományainak termesztését, illetve a haszonnövények ökotípusainak és vad rokon fajainak természetes élőhelyen (in situ) fellelhető állományainak megőrzését, valamint a természetes flóra egyedeinek szaporítóanyagának előállítását és felhasználását támogatja.

Az **erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások** (RD36_F03_GEN_70) keretében mind az in-situ, mind az ex- situ génmegőrzés és fejlesztés eszközeit kihasználjuk és fejlesztjük is. In situ megőrzés során a megőrizni kívánt génkészletet annak eredeti környezetében vagy ahhoz hasonló termőhelyen, élőhelyen természetszerű módszerekkel tartják fenn, így a génkészletre ható, azt alakító folyamatok a továbbiakban is akadálytalanul érvényesülhetnek. Amennyiben az **in situ** megőrzéshez a feltételek nem adottak, a megőrizni kívánt genotípusokat **ex situ** gyűjteményekbe kell helyezni. A megőrzött genetikai anyag későbbi hasznosítása során az így archivált egyedekből szintetikus populációk hozhatók létre. Ezek a továbbiakban szaporítóanyag-forrásként szolgálhatnak klímavédelmi és természetvédelmi célokat szolgáló erdészeti beavatkozásokhoz biztosítva a klímaváltozás hatásainak ellenálló vagy ahhoz alkalmazkodó, ugyanakkor a szükséges genetikai változatosságát is megőrző szaporítóanyag rendelkezésre állását.

Állatjóléti intézkedések jelentős kiterjesztése mind állatfajok, mind elvárások tekintetében az állattartás fenntartható fejlesztését célozza meg, elősegítve, hogy állattartóink a kötelező elvárásoknál szigorúbb állatjóléti, higiéniai, tartási és takarmányozási előírásokat alkalmazzanak. Ezzel mindinkább megfeleljenek az egyre szigorúbb fogyasztói elvárásoknak, valamint a Zöld Megállapodás Termőföldtől az asztalig Stratégiájában is megjelenő antibiotikum használat csökkentésre irányuló célkitűzésének. A jelenlegi alkalmazott tejelőtehén intézkedés mellett a, a baromfi, a kiskérődzők és a méhek esetében is bevezetjük ezt a beavatkozást.

-RD29_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban

-RD30_G13_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban

-RD32_G15_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban

-RD33_G16_ANB_70 - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban

Az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetés *(RD_33b_G17_AMR_70)* beavatkozás célja a nemzetközi, Uniós és hazai szakmai törekvésekkel, stratégiákkal, ajánlásokkal összhangban az antimikrobiális szerek, elsősorban az antibiotikumok felelős, fenntartható használatának szorgalmazása a hazai állattenyésztésben - különösen a humánegészségügyi szempontból kritikus hatóanyagok alkalmazásának visszaszorítása. A támogatási program ellentételezi az uniós szinten megállapított követelményeken túlmutató, az antimikrobiális rezisztencia visszaszorítására vonatkozóan tett kötelezettségvállalások következtében felmerülő többletköltségeket az élelmiszertermelő állatállományokban.

A **mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentése érdekében** (RD01d_E01_FRM_73) beavatkozás a korábbi időszakhoz képest alapvető újdonságként jelenik meg, amely Magyarország ammónia kibocsátásának redukálását célozza meg. Az Európai Parlament és a Tanács 2016/2284 irányelve (ún. NEC irányelv) alapján Magyarországnak a 2005-ös szinthez képest 2030-ra 32%-kal kell az ammónia (NH3) kibocsátását csökkentenie. A hazai NH3-kibocsátás mintegy 92%-a mezőgazdasági eredetű. Mindezeket figyelembe véve a beavatkozás alapján nyújtott támogatásokon keresztül megvalósulhatnak olyan környezetvédelmi célok, melyek által csökken az ammónia és ÜHG gázok kibocsátása, javul a levegő minősége, valamint a felszíni és felszínalatti vizek terhelése.

A mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása (*RD01c_E01_FRM_73)* és **a mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása** *(RD04b_E03_FOF_73)* beavatkozások egyik célja a mezőgazdasági és élelmiszer-feldolgozó üzemek energia önellátásának növelése és az energiafüggőség csökkentése, melynek keretében az energiahatékonyság javításán és a megújuló energiaforrások – beleértve a biomassza alapú energiaforrásokat is – támogatásán keresztül támogatni kívánja a mezőgazdasági üzemekben a szén-dioxid kibocsátás, valamint az energiafelhasználás csökkenését. A beavatkozás olyan körkörös biomassza alapú gazdaság modellt követő projektek végrehajtását is ösztönzi, melyek a lokális biomasszaforrások nem élelmiszercélú felhasználására épülnek és a képződő melléktermékek hasznosítása is fontos szempont (pl.: talajjavítás, rostkinyerés, biofinomítás, fosszilis alapanyagok kiváltása). Az ország geológiai adottságai alapján kifejezett cél a geotermikus hőenergia-potenciál kiaknázása, amelyhez a beavatkozás a mezőgazdasági üzemek fejlesztéseinek támogatásával járul hozzá például az üvegházak fűtése kapcsán. A beavatkozás kiterjed a mezőgazdasági és élelmiszer-feldolgozó üzemekben az energiafelhasználás csökkentésére az ágazat által okozott környezetterhelés csökkentése érdekében: elsősorban épületenergetikai, épületgépészeti és energiaellátást érintő korszerűsítések, felújítások által javítja az állattartó gazdaságok és a kertészeti üzemek energiafelhasználásának hatékonyságát.

A klímaváltozás elleni, illetve hatásainak enyhítését célzó egyik legjelentősebb beavatkozás a széndioxid-megkötés növelése. Az agrárgazdaság ehhez a célhoz - egyebek mellett – földhasználat- váltással is hozzá tud járulni. A fás szárú betelepítések a gyökérzónától a talajszinten keresztül teljes lombkoronájukkal szolgálják ezt a célt, ezért támogatjuk további **erdősítések és fásítások** (RD38_F05_AFI_73 és RD39_F06_AFM_70) létesítését, valamint a kimondottan **környezeti és klímavédelmi célú agrár-erdészeti rendszerek elterjedését** (RD21_G04_LCI_73 és RD22_G05_LCP_70).

Horizontális, minden szintet támogató beavatkozások bemutatása

Az egyes AKIS beavatkozások esetében bemutatott ambíciószint növekedésénél is fontosabbnak tartjuk azt a tervünket, hogy az új KAP indulására készülve már 2022-ben szervezetfejlesztésbe fognánk, a **KAP hálózat és az AKIS koordinációs** egység felállításával. A KAP Hálózat terveink szerint a jelenlegi MNVH vidékfejlesztési egysége mellett létrehoznánk egy Innováció (EIP) és digitális átállást támogató, valamint egy Zöld átállást támogató egységet. Ezzel az előrehozott AKIS szervezetfejlesztéssel az a célunk, hogy az egyes AKIS szereplőket és beavatkozásokat aktív és erős tudáshálóvá fejlesszük az új program indulásáig. A célunk olyan tudásháló kialakítása, amely tudományos megalapozottsággal, mégis „földközeli" gyakorlatiassággal képes segíteni a termelőinket az egyre gyorsabb ütemben változó zöld és digitális elvárásoknak történő megfelelésben.

A **tájékoztatási szolgáltatás** keretében a legkisebb 110 ezer gazdálkodó minden évben többször személyes tájékoztatást kap az előírások változásáról és segítséget kap a szükséges jelentések elkészítésében, valamint a rendelkezésre álló támogatások igénylésében. Ennek a beavatkozásnak az erősítését épp a növekvő környezet- és klímavédelmi elvárásoknak való megfelelés érdekében tervezzük.

A **tanácsadási szolgáltatás** keretében kialakítandó fenntarthatósági üzemfelmérésnek és megfelelési tanácsadásnak minden környezet- és klímavédelmi célú előírás része, így az közvetlenül, míg a digitális átállást szolgáló tanácsadás közvetetten szolgálja a termelőink zöld átállását. Pozitív környezet- és klímavédelmi hatása van továbbá – a jövőben az AKIS rendszerbe szintén integrálni tervezett – méhészeti és zöldség-gyümölcs ágazati tanácsadási beavatkozásoknak is. Mindhárom tanácsadási beavatkozás forráskeretét és így az elérhető gazdálkodók számát jelentősen tervezzük növelni. Az ambíciószint növekedés az AKIS beavatkozások között itt a legjelentősebb.

A környezet- és klímavédelmi célú előírások mindegyike a tananyag részét képezi majd a **képzések és bemutató üzemi programok** keretében támogatni tervezett kötelező tanácsadói képzésnek. A klímavédelmi mezőgazdasági szabályozást és gyakorlatokat feldolgozó három részes kézikönyv az

Agrárkamara (NAK) és az Agrárminisztérium közös gondozásában (az Éghajlatvédelmi Cselekvési Terv részeként: https://www.nak.hu/kiadvanyok/kiadvanyok) már 2021 év elején elkészült és az idei kötelező tanácsadói képzésnek már részét képezte. Továbbá szintén részét képezik az előírások az AKG és az ökológiai gazdálkodási támogatáshoz kapcsolódó termelői kötelező képzéseknek. Továbbá közvetetten, de jelentős pozitív környezet és klímavédelmi hatást várunk a termelők digitális átállását szolgáló képzési és bemutató üzemi programoktól. Pozitív környezet- és klímavédelmi hatása van továbbá – a jövőben az AKIS rendszerbe szintén integrálni tervezett – méhészeti és zöldség-gyümölcs ágazati (DP) képzési beavatkozásoknak is .

Az **innovációs (EIP-Agri) pályázatokon** a 2014-2020 időszakban is a legtöbb operatív csoport a talajokkal és az okszerű inputanyag felhasználással foglalkozott, ezért terveink szerint az új időszakban is kiemelt témaként kezelnénk a környezet és klímavédelmi témájú kezdeményezéseket. Az operatív csoportokban létrejövő tudást a KAP Hálózat innovációt és a zöld átállást támogató egységeinek segítségével dolgoznánk fel tematikus elemzésekké, és ezeken alapuló képzési anyagokká és szakpolitikai ajánlásokká.

3. KAP Stratégiai Terv zöld ambíciószint növelésének forrásallokációs (ring-fencing) bemutatása

Amint azt az 1. fejezet szerinti stratégiai nyilatkozatban is rögzítettük, Magyarország elkötelezett a zöld jövőt biztosító, jelenkori cselekvés mellett. A magyar KAP Stratégiai Tervben mindez a korábbi időszakoknál magasabb zöld kiadási arányban is megmutatkozik. A 6.1. fejezet szerinti pénzügyi áttekintés számszerűen rávilágít arra, hogy:

1. A vidékfejlesztési támogatások (EMVA) esetében az uniós forrás több mint 74 százalékát fogjuk környezeti- és klímapolitikai célokat szolgáló beavatkozások megvalósítására fordítani. Ezen költések közé csupán a „Zöld felépítmény” 1-4. szintjéhez tartozó összes beavatkozást soroltuk be, valamint azokat az 5. szinthez tartozó beavatkozásokat, amelyek csak és kizárólag ilyen célokat szolgálnak. Azaz a 70., 72. cikk és az erdészeti 73. és 77. cikk szerinti beavatkozásokat számoltuk el zöld költésként. Az egyéb „Zöld felépítményhez” tatozó, de csupán részben környezet- és klímapolitikai célt szolgáló 73. és 77. cikk szerinti beavatkozásokat nem is vettük figyelembe.
2. Mivel ennyire robusztusak a „zöld felépítményünk” környezet- és klímapolitikai célt szolgáló EMVA beavatkozásai, ezért alkalmazni kívánjuk a 2021/2115/EU rendelet 97. cikk (2) bekezdése szerinti derogációt.
3. Az előző pontban említett derogáció alapján a közvetlen támogatások (EMGA) esetében az agroökológiai programra (eco-scheme, AÖP) úgy fordítunk legalább 15 százaléknyi EMGA forrást, hogy azt a pillérek közötti átcsoportosítás után adódó borítékra állapítjuk meg. Következésképpen ez az összeg is magasabb lesz, mint a 2021/2115/EU rendelet V. mellékletében Magyarország számára allokált EMGA forrás 15 százaléka.

Összegzés:

Magyarország a KAP Stratégiai Tervében kialakított ötszintű „zöld felépítményével” a szakmai szempontok mellett pénzügyileg is teljesíti a jelentősen magasabb zöld ambíciószintet az előző programozási időszakhoz képest. Szakmai megfontolások alapján, több dedikált társadalmasítási esemény eredményét figyelembe véve döntöttünk a „zöld felépítmény” I. (EMGA) és II. (EMVA) pilléres beavatkozásainak zöld előírásairól, valamint az ezekhez rendelt forrásokról. A célunk az volt, hogy az I. pillér (EMGA) esetében egy olyan racionális agro-ökológiai programot (eco-scheme) hozzunk létre, amely a lehető legtöbb termelőt a lehető legtöbb hektáron ér el, és így erős AKIS támogatással a széleskörű gazdálkodói szemléletváltás mozgatórugója lehet **(„sokakkal lépjünk néhányat előre”).** Amelyre épülve minden korábbinál nagyobb hangsúlyt fektettünk azokra a II. pilléres, dedikált agrár-környezeti és klíma beavatkozásokra, amelyek a területi- és kihívásbéli különbségeket figyelembe tudják venni, így jóval nagyobb célzottságot és hosszabb elköteleződést tudnak biztosítani **(„célzottan lépjünk**

előre sokat”).

Itt szerepelne a termeléshez kötött támogatások (CIS) potenciális negatív környezeti hatásainak kompenzálását lehetővé tevő beavatkozások és gyakorlatok ismertetése, azonban karakterkorlátok miatt külön dokumentumban kerül feltöltésre, az "Egyéb dokumentumok" részben.

3.1.4 Annak ismertetése, hogy a KAP stratégiai terv környezet- és éghajlatvédelmi struktúrája várhatóan hogyan járul hozzá a már meghatározott, a XI. mellékletben említett jogalkotási eszközökből eredő vagy azokban foglalt hosszú távú nemzeti célok megvalósításához

1. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről; és
2. Tanács 92/43/EGK Irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről;

1.1. Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

V. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv (Az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program 1. melléklete)
1.A kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítása, különös tekintettel az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelv mellékleteiben szereplő fajokra, illetve a fokozottan védett fajokra.

Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv (PAF) a 2021–2027-es időszak többéves pénzügyi keretére vonatkozóan

A PAF dokumentum az alábbi intézkedéseket javasolja EMVA forrásból:

1. Legeltetéssel, kaszálással történő kezelés támogatása magántulajdonban lévő területeken. Célterület nagysága: 46.822 ha, becsült éves költség: 8.569.590 EUR/év

2. Mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célzó zonális programok Magas Természeti Értékű Területeken (MTÉT) - fajspecifikus agrár-környezetgazdálkodási kifizetések. Célterület nagysága: gyep: **145.500 ha,** becsült éves költség: **5.269.223 EUR/év** szántó: **58.000 h**a becsült éves költség: **25.514.196 EUR/év**

3. A Natura 2000 hálózat gyep hasznosítású területeire vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációja – Valamennyi gazdálkodással érintett magántulajdonban lévő közösségi jelentőségű gyepes élőhelytípus esetében releváns. Célterület nagysága **287.000 ha**, becsült éves költség: **23.534.029 EUR/év**

4. A természetvédelmi célú erdő-környezetvédelmi kifizetések magántulajdonban lévő erdőterületeken
Célterület nagysága: **14.083 ha**, becsült éves költség: **7.130.845 EUR/év**

5. A Natura 2000 hálózat erdő hasznosítású területeire vonatkozó erdőgazdálkodási kötelezettségek betartása következtében keletkező többletköltség és bevételkiesés kompenzációja - Valamennyi erdőgazdálkodással érintett magántulajdonban lévő közösségi jelentőségű gyepes élőhelytípus esetében releváns Célterület nagysága: **90.000 ha**, becsült éves költség: **13.500.000 EUR/év**

1.2 KAP Stratégiai Terv hozzájárulása a hosszú távú nemzeti célkitűzésekhez

Agrárintézkedések:

A **közvetlen területalapú támogatásra jogosult területek** körének kibővítése hozzájárul a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek sokszínűségének növeléséhez és ezáltal segíti a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását.

A **kondicionalitás** előírásai közül a GAEC 1(állandó gyepek védelme), a GAEC 2 (vizes élőhelyek és lápok védelme), a GAEC 8 (nem termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme és fészkelési időszakra vonatkozó korlátozások), valamint a GAEC 9 (Natura 2000 érzékeny gyepek feltörési tilalma), illetve a Natura 2000 területekre vonatkozó SMR 3 és 4 követelményei szintén hozzájárulnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását.

A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás (*DP01_E01_BISS_16*) keretében az évenkénti tervezett célterület nagysága **5.000.000 ha**, **789.700.000 EUR/év** forrásallokáció mellett.

Az **agro-ökológiai program** (*DP17 G01 ECOS 16*) választható előírásai közül az állandó gyepek gazdaság szintű megőrzése, az emelt szintű nem termelő elem fenntartási arány, a táblaméret maximalizálása, a méhekre veszélyes növényvédőszerek korlátozása, az ökológiai növényvédelemben engedélyezett ágensek használata, illetve az ültetvény talajtakarás, sorközgyepesítés választása gyakorlatok is hozzájárulnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, a túlzott növényvédőszer-használat csökkentéséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását.

Az intézkedés kimeneti célértéke **2.500.000 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **202.125.000 EUR/év**.

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)** (*RD19_G01_AEC_70*) előíráscsomagjai közül nyolc kifejezetten a mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célozza fajspecifikus előírásokkal a Magas Természeti Értékű Területeken, melyek Natura 2000 hálózattal való átfedése átlagosan 55,6 %. Mindemellett a többi előíráscsomag is tartalmaz olyan előírásokat, melyek hozzájárulhatnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek és fajok védelméhez, ezáltal elősegítve a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását is. Az AKG támogatásán belül a Natura 2000-es területek is támogathatóak azonban az előírások átfedése miatt csak úgy, hogy a Natura 2000 gyepterületre vonatkozó agrár-környezetgazdálkodási kifizetés támogatási összege a Natura 2000 gyepterület kompenzációs támogatás összegével csökkentésre kerül, elkerülve így a kettős finanszírozást.

Az intézkedés kimeneti célértéke **961.324 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **373.253.570 EUR/év**. Az AKG esetében nem került meghatározásra részletesebb célérték és forrásallokáció, azonban a Natura 2000 hálózattal jelentős mértékben átfedő MTÉT előíráscsoportok aránya az AKG-n belül az eddigi támogatási adatok alapján közel 30%.

A **Natura 2000 gyepterületek kompenzációs kifizetései** (*RD23_G06_NAG_72*) az ezekre a területekre vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációját szolgálja, mely intézkedés hozzájárul a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához.

Az intézkedés kimeneti célértéke **287.000 ha** gyepterület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **33.005.000 EUR/év,** mely magasabb, mint az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Tervben meghatározott célérték.A Natura 2000 szántóterületekre nem vonatkoznak jogszabályban rögzített speciális földhasználati előírások, így kompenzációs támogatás sem nyújtható ezekre a területekre.

Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** (*RD21_G04_LCI_73*) és az azok fenntartását szolgáló

agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés (*RD22_G05_LCP_70*) a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek közt a biodiverzitás szempontjából fontos élőhelytípusok létrehozásának céljával, úgymint pl. biodiverzitás védelmi tartós zöldugar (méhlegelő), füves cserjesávok, fajgazdag gyepek, mezővédő erdősávok, fás legelők, vizes élőhelyek, illetve gyepes vízvédelmi sávok. Az így létrejövő és megfelelő előírások mentén fenntartott élőhelyek hozzájárulnak a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. A beruházási intézkedés során kiválasztási szempontként emeljük be a Natura 2000 területeket. A fenntartási intézkedés kötelezettségvállalási időszaka legalább 5 év.

A beruházási intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **1451 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **19.854.465,78 EUR**.

A fenntartási intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST utolsó kifizetési évében **14.500 ha**, teljes időszakra vonatkozó indikatív pénzügyi allokáció **34.242.833,33 EUR**.

Erdészeti intézkedések:

A **Natura 2000 erdőterületek kompenzációs kifizetései** (*RD34_F01_NAF_72*) az ezekre a területekre vonatkozó, az illetékes államigazgatási szervek által a körzeti erdőtervben megállapított speciális erdőhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációját szolgálja, mely intézkedés hozzájárul a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához.

Erdőterületek esetében az intézkedés kimeneti célértéke **230.000 ha** erdőterület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **27.490.427 EUR/év,** mely magasabb, mint az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Tervben meghatározott célérték.

Az **erdőgazdálkodás környezeti vagy klíma célú többéves kötelezettségvállalásainak fenntartási támogatása** (EKV) (*RD35_F02_FEC_70*) intézkedés az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal (folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, folyamatos szerkezetátalakítás vagy javított felújítás, intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás) hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is.

Az intézkedés kimeneti célértéke az első tervezett évben (2025) 50.000 ha, az azt követő években évenként **80.000 ha** erdőterület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció az első évben (2025) 6.082.317 EUR/év, az azt követő években **9.940.000 EUR/év**, mely magasabb, mint az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Tervben meghatározott célérték

Az **erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)** (*RD41_F08_INN_73*) az erdőszerkezet átalakításával, az elegyesség növelésével hozzájárulnak a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is az érintett erdőrészletre vonatkozó hatóság által jóváhagyott erdőterv alapján. Az intézkedés kiemelt célja az erdők hosszú távú minőségi megújítása, szerkezetátalakítása, klímarezisztens szaporítóanyaggal történő felújítása is. Az erdők szerkezet-átalakítása által javítható az erőállományok korstruktúrája, elegyessége és biodiverzitása, így javul az erdei ökoszisztémák ellenálló képessége és környezeti értéke, továbbá a vízvisszatartást célzó létesítmények létrehozásával, fejlesztésével segítik az erdei élőhelyek vízpótlását. Az erdőgazdálkodási beavatkozások során kiválasztási szempontként emeljük be a Natura 2000 erdőterületeket a PAF-ban foglalt javaslatokkal összhangban, pl. idegen honos fajok visszaszorítása, erdőszerkezet átalakítás ösztönzése, üzemmód váltás ösztönzése, stb.. Ugyanakkor nem tudjuk figyelembe venni pl. a „legeltetés ösztönzése” javaslatot, mivel az erdőtörvény az összes magas vagy közepes (1-6 természetességi kategóriából 1-4) természetességű erdőállományokban - nem csak védett vagy NATURA kijelölés alatt állókban - kimondottan élőhely- és biodiverzitás védelmi okból tiltja a legeltetést. A nem kívánatos vegetáció visszaszorításának kíméletesebb és körültekintőbb módjait támogatjuk.

Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **2000 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **4.778.588 EUR**.

A KAP AKIS intézkedések minden eleme (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadás, képzés, innováció és digitalizáció) közvetlenül hozzájárul az egyes környezeti szükségletek megoldásához, melyet hatékonyan támogat a kibővített KAP hálózat innovációs és zöld támogató egysége. A Zöld Támogató Egység fő feladata a KAP Stratégiai Terv I. és II. pillér zöld beavatkozásainak segítése, amely hozzájárul a gazdálkodók biodiverzitást védő gazdálkodói gyakorlatának kialakításához és a szemléletformálásához.

3.Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI);

3.1. Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve - OVGT) (Az OVGT-t a Kormány 2022. április 28-án elfogadta.)

1.Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése a a helyes gazdálkodási gyakorlatok alkalmazásának ösztönzésével (nitrát érzékeny területek)

2. Mezőgazdasági termelés tápanyag terhelés és veszteség csökkentésére, a tápananyag hasznosulásának növelésére vonatkozó további intézkedések

3. Egyéb talajjavító és talajvédelmi beavatkozások

4. Művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió), valamint a meglévő gyep, erdő, vizes élőhelyek területének fenntartása

5. Mezőgazdasági területről származó belvizek szűrése a befogadóba történő bevezetés előtt (szűrőmező)

6. Szennyezőanyag és hordalék lemosódás csökkentése növénytermesztési technológiák alkalmazásával

7. Talajerózió elleni védekezés növényzet telepítéssel

8. Talajerózió elleni műszaki létesítmények, terepalakulatok kialakítása (vízmosások megkötése, hordalékfogó gátak stb.)

9. Vízfolyások és tavak melletti vízvédelmi sávok, pufferzónák kialakítása

10. Szélerózió elleni védekezés a légköri kiülepedésből eredő terhelés csökkentése érdekében

11. Az erózió és a lefolyás csökkentése erdőterületeken a jó erdőgazdálkodási gyakorlat részeként

12. Területi vízvisszatartás mezőgazdasági területeken a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében

13. Vízvisszatartás tározással dombvidéki területeken, kisvízfolyásokon záportározókban, esetleg állandó tározókban

14. Vízvisszatartás tározással síkvidéken belvíztározókban, illetve medertározás kiszélesített szakaszokon

15. A szennyvíziszap hasznosításának elősegítése és szabályozásaA szennyvíziszap mezőgazdasági hasznosítása,

16. Vízfolyásokon és állóvizekben felhalmozódott iszap és mederbeli növényzet egyszeri eltávolítása, hasznosítása

17. Víztakarékos és zöld energia megoldások alkalmazása növénytermesztésben (növénykultúra, öntözési technológia, energiahatékonyság)

18. Alternatív vízhasználatok ösztönzése a mezőgazdaságban

19. Állattartótelepek korszerűsítése az EU Nitrát Irányelv alapján valamint az istállótrágya felhasználásának elősegítése

20. Növényvédő szerek alkalmazásának szabályozása az EU Peszticid Irányelve alapján, a Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési terv végrehajtása

21. Növényvédőszerek alkalmazása önkéntesen vállalt környezeti feltételeknek megfelelően

A Nemzeti Vízstratégiában (KJT) szereplő hosszú távú célok:

1. A vizek állapotának fokozatos javítása, a jó állapot/potenciál eléréséig
2. Vízvisszatartás a vizeink jobb hasznosítása érdekében

3.2. KAP Stratégiai Terv hozzájárulása a hosszú távú nemzeti célkitűzésekhez

A rendelkezésre álló vízkészletekből, azok védelme érdekében az öntözővíz igények csak abban az esetben biztosíthatóak, ha a többi vízkivétellel együttesen a vízkivételek az adott felszíni vagy felszín alatti vízkészlet VKI szerinti mennyiségi és minőségi állapotát nem rontják. Ha az igények a rendelkezésre álló készletekből nem elégíthetők ki, szükség lehet készletnövelő vagy vízigény csökkentő lépésekre. Ennek egyik megoldását az Öntözési stratégia keretében a vízvisszatartás és tározás jelenti. A másik megoldást pedig a víztakarékos öntözési technológiák elterjesztése, öntözőberendezések vízfelhasználás hatékonyságának javítása, valamint a víztakarékos öntözési infrastruktúra (szabályozott, automatizált műszaki megoldások) és kapcsolódó műtárgyaik fejlesztése, rekonstrukciója jelenti.

A vízhiány minél későbbi kialakulását, azaz az őszi, téli csapadékból való elraktározódását a megfelelően megválasztott agrotechnikai eljárással, a talajban lévő nedvességtartalom megőrzésével, szárazságtűrő növényfajták termesztésbe állításával, valamint a kedvező mikroklimatikus környezetet kialakító területi, táji vízvisszatartással is szükséges biztosítani, melyet a KAP ST zöld felépítményének minden szintjén elő kívánunk segíteni a területalapú támogatásokon keresztül is.

A **közvetlen területalapú támogatásra jogosult területek körének bővülése** a különböző felszínborítású területtípusok, vizenyős területek fenntartásával elősegíti a természetes vízvisszatartást, hozzájárulva így a vízjárási viszonyok javításához, az ökológiai vízmennyiség biztosításához is.

A **kondicionalitás** előírásai közül közvetlenül a GAEC 4 (vízvédelmi sávok) és az SMR 1 (vízkészletek védelme és foszforszennyezés elleni védelem) és SMR 2 (nitrátszennyezés elleni védelem) előírások segítik elő a Vízgyűjtő-Gazdálkodási Tervben megfogalmazott célkitűzések megvalósulását azáltal, hogy betartásukkal csökkenthető a mezőgazdasági eredetű tápanyag- illetve peszticid szennyezés, a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés, valamint szabályozásra kerül az öntözési célú vízhasználat engedélyhez kötöttsége. A felszíni vizek terhelésének csökkentéséhez közvetve a GAEC 5 (erózióvédelmi célú talajművelés) és az SMR 8 (fenntartható növényvédőszer-használat) előírásai is hozzájárulnak. A természetes vízvisszatartást, a vízjárási viszonyok javítását és az ökológiai vízmennyiség biztosítását pedig a GAEC 1 (állandó gyepek védelme), a GAEC 2 (vizes élőhelyek és lápok védelme), a GAEC 8 (nem termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme) előírásai segítik.

A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás (*DP01_E01_BISS_16*) keretében az évenkénti tervezett célterület nagysága **5.000.000 ha**, **789.700.000 EUR/év** forrásallokáció mellett.

Az **agro-ökológiai program** (*DP17_G01_ECOS_16*) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása egyszerre segítik elő a talajok vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet, így a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentését. Az öntözésre berendezett ültetvényekben a mikroöntözés ösztönzése a fenntartható vízhasználatot segíti.

Az intézkedés kimeneti célértéke **2.500.000 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **202.125.000 EUR/év**.

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)** (*RD19_G01_AEC_70*) általános előírásai közül több is kiterjed a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.) hozzájárulva a talajban lévő nedvességtartalom megőrzéséhez, a talajok vízgazdálkodásának javításához. Ezen felül terület specifikus előíráscsomagok kerültek összeállításra az aszályérzékeny területekre, ahol a vízmegtartó talajművelés a támogatott jó gyakorlat.

Az intézkedés kimeneti célértéke **961.324 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes

indikatív pénzügyi allokáció **373.253.570 EUR/év**.

Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (*RD20_G02_ORT_70*) intézkedés a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű tápanyag- illetve peszticid szennyezés csökkentéséhez.

Az intézkedés évenkénti kimeneti célértéke **134.564 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **98.632.794,63 EUR/év**.

Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** *(RD21_G04_LCI_73)* és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** *(RD22_G05_LCP_70)* egyik kiemelt célja a felesleges vizek minél hosszabb ideig történő megőrzésének ösztönzése adott területen a földhasználat megváltoztatásával, vizes élőhelyek létrehozásával és a területi vízvisszatartást szolgáló kisléptékű vízi létesítmények kialakításával.

A beruházási intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **1451 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **19.854.465,78 EUR**.

A fenntartási intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST utolsó kifizetési évében **14.500 ha**, teljes időszakra vonatkozó indikatív pénzügyi allokáció **34.242.833,33 EUR**.

A **vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás** (*RD12_W01_WTO_74*) két célterülete is célzottan kezeli a vízvisszatartás kérdését:

- 2. célterület: A vízvisszatartás létesítményeinek támogatása fenntartható vízkészlet-gazdálkodás biztosításával: A célterület a művelés alatt álló területekről a tűrhetőnél nagyobb károkat okozó csapadékvizek összegyűjtéséhez és későbbi hasznosítását megelőző tározásához szükséges műszaki megoldásokat támogatja. A tározók javítják a térség éghajlatváltozással szembeni ellenállóképességét, csökkentik a klímaváltozásból fakadó kockázatokat, károkat, veszteségeket, valamint kiegyensúlyozzák a vízhiány-víztöbblet egyenetlenségeket, továbbá a vízminőségi és -mennyiségi célok elérése érdekében pufferzónákat alakítanak ki.

- 3. célterület: A melioráció és a vízfelhasználás-hatékonyság javításának támogatása: A célterület jellemzően az üzemen belüli mezőgazdasági területekhez kapcsolódó meliorációt és a meliorációs utak kialakítását támogatja. A nagy mennyiségben lehulló csapadékvíz a mezőgazdasági területek útjaira fizikai, ritkán kémiai hatást gyakorol, amely ellen védekezni kell megfelelő vízelvezetési és az út pályaszerkezetének állékonyságát biztosító megoldásokkal. A vízrendezés során törekednünk kell a hasznosítható vizek visszatartására, valamint arra, hogy csak a felesleges, nem tárolható vízmennyiség kerüljön levezetésre. A mezőgazdasági vízrendezés feladata többek között a vízkárelhárítás érdekében történő beavatkozás. A talaj a legnagyobb víztartó közeg, ahhoz hogy ezt a funkcióját be tudja tölteni, a térség természetes geológiai és talajtani adottságait is rehabilitálni szükséges. A művelésből fakadóan a kialakuló vízzáró réteget fel kell lazítani annak érdekében, hogy a csapadékvizet a talaj képes legyen tárolni. A beavatkozással jelentős mértékben csökkenthetőek a vízhiány és a víztöbblet által okozott károk.

Fentieken túl az öntözővíz felhasználásának hatékonyságát hivatott segíteni az RD12_W01_WTO_74 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás 1. célterülete, aminek keretében a kedvezményezettek a meglévő öntözési berendezéseik felújítására, optimalizálására, új öntözővíz-szolgáltató művek létrehozására, energiahatékony öntözési technológiák bevezetésére, valamint aszály-monitoring állomás kiépítésére kaphatnak támogatást. Fontos megjegyezni, hogy az öntözött területek növekedése nem feltétlenül jár az öntözővíz mennyiségének növekedésével. A beavatkozás leírása több helyen kitér az optimális öntözés fontosságára, valamint megemlíti az öntözés célzott hatékonyságát, ami alatt olyan víztakarékosságot célzó komplex módszer bevezetése érthető, amelynek során az öntözendő terület sajátosságait (talajadottságok, növénykultúra, domborzati és csapadékviszonyok) figyelembe vevő, valamint előre jelző rendszer alapján történik az öntözés szükségességének, illetve az öntözővíz mennyiségének meghatározása, illetve az öntözőrendszer automatizálása. Ezeket számítógépes szoftverek beszerzésével, fejlesztésével, valamint szaktanácsadással lehet megvalósítani, melyet a beavatkozás támogat. Amennyiben az érintett öntözendő területre szabott öntözés valósul meg, az hosszútávon mindenképpen kedvező hatással van a vízkészletek megóvására.

Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **1070 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **17.202932 EUR**.

A **vízfelhasználás hatékonyságát javító fenntartható vízgazdálkodási közösségek támogatása** (*RD15_W04_COP_77*) beavatkozásnak a fenntartható vízgazdálkodási közösségek működésének támogatása a cél. Az öntözéses gazdálkodás nagy beruházási igénnyel és jelentős üzemeltetési költségekkel jár együtt, de nagyobb területen jobban megéri a tevékenységet folytatni, csökkennek a fajlagos költségek, csökkenek a veszteségek, a munkaszervezés hatékonyabbá válik. Ezek a tényezők mind hozzájárulnak ahhoz, hogy afenntartható vízgazdálkodási közösségek területein a rendelkezésre álló vízkészlet optimálisabban kerüljön felhasználásra. A célzott, precíziós öntözéses módszerek elterjesztése - amelyben a vízmennyiség pontosan mérhető, az elszivárgás és a kimosódás csökkenthető, a táblán belüli vízstressz (túlöntözés) elkerülhető – szintén hozzájárul a vízfelhasználás hatékonyság növeléséhez. A közösségek által végrehajtott ilyen jellegű, nagy forrásigényű, jelen beavatkozás alapján támogatással előkészített beruházások alapvetően járulnak hozzá a vízkészletek hatékony használatához. A fenntartható vízgazdálkodási közösségek támogatása víztakarékos öntözési technológiák bevezetését, az öntözőrendszerek vízfelhasználásának optimalizálását, a víztakarékos öntözési infrastruktúra és a kapcsolódó műtárgyak fejlesztését, és optimális üzemeltetését, fenntartását, energiatakarékos öntözési technológiák bevezetését, valamint az öntözőrendszerek energiafelhasználásának optimalizálását is elősegíti. Mindezek alapján a beavatkozás hozzájárul a vízfelhasználás hatékonyságának növeléséhez, a lokális vízfelhasználás és hasznosítás fenntarthatóságához.

Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **27 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **1.274.291 EUR**.

A **KAP AKIS** intézkedések minden eleme (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadás, képzés, innováció és digitalizáció) közvetlenül hozzájárul az egyes környezeti szükségletek megoldásához, melyet hatékonyan támogat a kibővített KAP hálózat innovációs és zöld támogató egysége. A Zöld Támogató Egység fő feladata a KAP Stratégiai Terv I. és II. pillér zöld beavatkozásainak segítése, amely hozzájárul a gazdálkodók hatékony vízfelhasználásához, és a vízvisszatartást elősegítő gazdálkodásához is, valamint a szemléletformálásához.

Valamennyi intézkedés figyelembe veszi a Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv (VGT 2, 2022-től VGT 3) mezőgazdasági intézkedésekkel kapcsolatban megfogalmazott ajánlásait. Ennek megfelelően a beavatkozás alapvető célja a felszíni és felszínalatti víztestek megfelelő jó állapotba hozásához és/vagy a jó állapotának megőrzéséhez szükséges intézkedések támogatása, ezen belül a vízvisszatartás, a vízkészleteinkkel való fenntartható gazdálkodás, takarékos öntözési technológiák elterjesztése, a klímaváltozásnak ellenálló termelési módszerek és fenntartható területhasználat biztosítása.

A KAP ST keretén kívüli eszközök

Magyarország stratégiai célkitűzése a csapadékvizek visszatartása és az ország területén átfolyó víztömegek hatékonyabb tározása és hasznosítása a természetes víztározási lehetőségek növelésével (pl. talaj, felszín alatti víztartók, medrek és azok ártere). A területi vízvisszatartás (települési csapadékvíz-gazdálkodás, belvíz-gazdálkodás) és a medertározás területén megvalósított és tervezett fejlesztések, valamint a belvízelvezető-, illetve kettős működésű csatornák üzemeltetésének átalakítása a természetes lefolyás vízvisszatartási célú szabályozását célozza. A tározók kiegyenlítik a vízhiányos és vízben bővebb időszakok közti rendelkezésre álló vízkészletekben megmutatkozó különbséget, megteremtik a vízszükséglet és a rendelkezésre álló vízmennyiség összhangját. Az tervezett intézkedések a felszíni vízkészletekre fókuszálnak, mivel a felszín alatti készleteink mennyiségi is minőségi értelemben is a vízhiánnyal leginkább érintett térségekben kockázatosak, a rétegvizek pedig a lakossági vízellátás legfontosabb és megőrzendő vízbázisát képezik. A felszín alatti készletek igénybevétele abban az esetben képzelhető el egy térségben, ha ott talajvízdúsítás történik.

A KEHOP Plusz 1. prioritás (Vízgazdálkodás és katasztrófakockázat csökkentés) kifejezett célja az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a katasztrófakockázatok megelőzése, valamint a reziliencia

előmozdítása, figyelembe véve az ökoszisztéma-alapú megközelítéseket. Ennek érdekében támogatásra kerülnek olyan vízgazdálkodási projektek, amelyek védik a lakosságot, vagyonelemeket, ill. a táj, élővilág vízellátásának biztonságát is (pl. árvíz, belvíz), egyéb felszíni vagy felszín alatti vízhez kapcsolódnak (pl. talajvízszint, vízhiány),. jelentős vízminőségi problémát kezelnek, illetve ezek mellett a vízvisszatartás, -hasznosítás (pl. öntözés, csapadék és tüzivíztározás), vízhasználat- és vízgazdálkodás-hatékonyságát javítják. Különösképpen támogatható víztározók létesítése, megújítása, kék infrastruktúra kialakítása (előnyt élvez a természetközeli vízvisszatartás), klímaalkalmazkodást rezilienciát szolgáló beruházások, a csapadékvíz helyben tartását szolgáló beruházások, illetve kisléptékű, természet alapú vízmegtartó lehetőségek a települések vonatkozásában. Mindemellett tájegységi léptékű projektek is támogathatóak lesznek, melyek komplexen kezelik a vízkár és a vízhiány okozta problémákat. Így különösen támogathatóak a dombvidéki és síkvidéki tarozáshoz szükséges beruházások, a talajvízszint javítást segítő beruházások, a tájegység szintű komplex vízvédelmi, vízgazdálkodási, ökológiai szempontokból kiinduló/azokat figyelembe vevő beruházások, az ideiglenes és állandó vízmegtartó, beszivárgást növelő területek kialakítása, a lefolyási, megtartási és jó ökológiai viszonyok működtetéséhez szükséges beruházások (mederrendezés, kotrás, vizes élőhelyek) a holtágakban, mellékágakban történő természetes vízvisszatartást célzó beruházások, a célzott felszín alatti víztározás, illetve a VKI célok elérését szolgáló további beruházások.

A Helyreállítási és Alkalmazkodási Terv (RRF) tervezetének „D" Vízgazdálkodás komponense elsődleges célkitűzései a vízhiányos területek vízpótlása, a vízvisszatartás fokozása, térségi vízátvezetés lehetővé tétele, felszín alatti vízkészletek védelme, a vízkészletek térbeni és időbeni egyenetlen eloszlásának kiegyenlítése a felszíni és a felszín alatti víztestek, valamint az élőhelyek védelme, továbbá a víztöbbletből vagy -hiányból származó kedvezőtlen hatások mérséklődése érdekében. További célkitűzés a vízpótlás hatásterületének kiterjesztése, a vizes élőhelyek megőrzése, a Víz Keretirányelv (VKI) szerinti jó állapotú víztestek arányának növelése, szemléletformálás a vízkészletek védelme érdekében, valamint monitoring rendszer kiépítése, nyilvános információs rendszer létrehozása. A célkitűzések megvalósítása olyan intézkedésekkel történhet, mint a meglévő vízpótló rendszerek rekonstrukciója, összekapcsolása, új rendszerek létrehozása, medertározást elősegítő mederrendezési beruházások, megfelelő vízkormányzási gyakorlat kidolgozása, a korábbi üzemeltetés átalakítása, a települési tisztított szennyvizek vízpótlási célú hasznosítási lehetőségeinek vizsgálata, vonalas létesítmények kapacitásának jobb kihasználása, a lefolyás késleltetése, a lefolyási hányad csökkentése, belvízöntözés lehetőségeinek vizsgálata és megteremtése, figyelembe véve a minőségi követelményeket (rétöntözés – természetvédelem).

4.A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv);

4.1. Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Nitrát Cselekvési program (27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről és 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről)

1. A vízminőség megóvása a talajt és a felszíni vizeket érő mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéstől, méghozzá a helyes gazdálkodási gyakorlatok alkalmazásának ösztönzésével

Talajvédelmi Cselekvési Terv

1. A gazdálkodók tudatos, környezetkímélő szemléletet követő talajhasználata által - többek között – növekedjen a talajok szervesanyag tartalma, javuljon a tápanyag szolgáltató képessége, csökkenjen a felhasznált műtrágyák mennyisége, illetve erősödjön az erózióvédelem, mellyel megelőzhető a felszíni vizek mezőgazdasági eredetű foszfátterhelése is.

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve - OVGT) (Az

OVGT-t a Kormány 2022. április 28-án elfogadta.)

1. Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése a a helyes gazdálkodási gyakorlatok alkalmazásának ösztönzésével (nitrát érzékeny területek)

2. Állattartótelepek korszerűsítése az EU Nitrát Irányelv alapján valamint az istállótrágya felhasználásának elősegítése

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)

1. A mezőgazdaságban használt termés és teljesítménynövelő szerek által okozott környezetterhelés jelentős csökkentése.

4.2. KAP Stratégiai Terv hozzájárulása a hosszú távú nemzeti célkitűzésekhez

A Nitrát jelentés szerint: „A felszíni vizek eutrofizációs állapotának értékelését az előző időszak eredményeivel összevetve az eutrófnak minősített monitoring pontok aránya a 2020. évi Nitrát Jelentési Útmutató 5.3.2. pontja szerinti új értékelési előírás (eutróf-potenciális eutróf minősítésre vonatkozó új definíció), a megnövekedett vízminta szám, továbbá az éghajlatváltozás hatására növekedett jelentősen: a vízfolyások 77%-a, az állóvizeknek 32%-a lett eutróf. Az eutróf állapotot a nitrogén mellett (és sok esetben annál jelentősebb mértékben) a foszfor emissziók okozzák.” A terhelés kialakulásáért különböző terhelési útvonalak felelősek, amelyek közül kiemelkedik a pontszerű szennyvíz terhelés, emellett jelentős a mezőgazdaságból származó erózió, és a talajvíz, de nem szabad elfeledkezni az ún. másodlagos terhelésről sem, amikor a feliszapolódott mederből a múltbeli szennyezés visszakerül a vízbe. Az Agrártudományi Kutatóközpont Talajtani Intézetének kutatásai továbbá azt is kimutatták, hogy Magyarországon a tápanyagok kimosódását nem a túlzott tápanyag-kijuttatás okozza, mivel a hazai termőtalajok pedig kifejezetten tápanyaghiányosak hanem elsősorban az erózió következménye.

Fentiekkel összefüggésben a zöld felépítmény minden szintjén számos az erózió elleni védekezést szolgáló előírást fogalmaztunk meg.

A **támogatási jogosultság kibővítésével** lehetővé válik, hogy a GAEC 8 vagy az AÖP keretében fenntartott erózióvédelmi sávok, mezővédő fasorok, partmenti pufferzónák megőrizzék támogatási jogosultságukat, így a gazdálkodók számára is vonzó lehet ilyen területek kialakítása

A kondicionalitás előírásai közül közvetlenül a GAEC 4 (vízvédelmi sávok) és az SMR 2 (nitrátszennyezés elleni védelem) előírások segítik elő a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelmét azáltal, hogy betartásukkal csökken a mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés mind a kijuttatás korlátozása, mind az erózió csökkentése által. A nitrátérzékeny területen gazdálkodóknak kötelező ötévente talajvizsgálatot végeztetni, illetve az eredményekre alapozva évente tápanyag-gazdálkodási tervet készíttetni. A felszíni vizek terhelésének csökkentéséhez azonban az erózió csökkentése révén nagy mértékben a GAEC 5 (erózióvédelmi célú talajművelés) és a GAEC 6 (talajtakarás az érzékeny időszakokban) előírások is hozzájárulnak. A GAEC 5 keretében lejtős területeken korlátozásra kerül a kapás kultúrák termesztése, beleértve a kukoricát és a napraforgót, valamint a széles sortávra vetett őszi káposztarepcét. Ezeket a fajokat csak szintvonalasan vagy erózióvédő sávok beiktatásával, vagy direktvetésben lehet termeszteni 12 százalék feletti lejtésű területeken.

A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás (*DP01_E01_BISS_16*) keretében az évenkénti tervezett célterület nagysága **5.000.000 ha**, **789.700.000 EUR/év** forrásallokáció mellett.

Az agro-ökológiai program (*DP17_G01_ECOS_16*) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása a talaj szerkezetének javításával, illetve a fedetlen talajfelszín minimalizálásával segíti az erózió elleni védelmet, így a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentését. Továbbá eróziócsökkentős hatással bírnak a

szántóterületeken fenntartandó nem termelő elemek is, melyek lehetnek többek közt eróziócsökkentő hatású mezővédő fasorok, fás sávok, gyepes-cserjés erózióvédelmi sávok, szántóföldi művelés alatt nem álló vízvédelmi sávok; teraszok, erózióvédelmi létesítmények, MePAR-ban rögzített vizes élőhelyek. Ugyanígy eróziócsökkentő hatással van a gyepterületek táblaszintű megőrzése is a nem érzékeny állandó gyepek esetében.

Az intézkedés kimeneti célértéke **2.500.000 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **202.125.000 EUR/év**.

Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása, istállótrágya kijuttatásam zöldtágyázás, származadványok beforgatása, stb.) és a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet pillangós növényekkel stb.) hozzájárulva a mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentéséhez. Ezen felül terület specifikus előíráscsomagok kerültek összeállításra az erózió-érzékeny területekre, melyek szintén hozzájárulnak a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentéséhez. Az **ökológiai gazdálkodás** támogatása a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentéséhez.

Az **AKG** intézkedés kimeneti célértéke **961.324 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **373.253.570 EUR/év**.

Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (*RD20_G02_ORT_70*) intézkedés évenkénti kimeneti célértéke **134.564 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **98.632.794,63 EUR/év**.

Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** (*RD21_G04_LCI_73*) és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** (*RD22_G05_LCP_70*) célja kifejezetten olyan nem termelési jellegű földhasználatok kialakítása, melyek többek közt hatékonyan hozzájárulnak az eróziós események csökkentéséhez, ezáltal a vizeinket érintő tápanyagterhelések és szennyezések csökkentéséhez is. Kifejezetten az erózió elleni védelemhez hozzájáruló, illetve a tápanyagok felszíni vizekbe történő bejutását csökkentő beruházások az alábbiak:

- szántóterületeken, illetve ültetvényekben kialakítandó erózióvédelmi célú gyepes sávok;
- talajvédelmi célú gyeptelepítés;
- erózióvédelmet biztosító műszaki létesítmények kialakítása, fejlesztése;
- szántóföldi művelés alatt nem álló partmenti vízvédelmi pufferzóna kialakítása, fejlesztése;
- mezővédő fasorok, illetve a több sor fából és cserjéből álló mezővédő erdősávok telepítése

A beruházási intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **1451 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **19.854.465,78 EUR**.

A fenntartási intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST utolsó kifizetési évében **14.500 ha**, teljes időszakra vonatkozó indikatív pénzügyi allokáció **34.242.833,33 EUR**.

A **Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében** (*RD01d_E01_FRM_73*) beavatkozás célja a mezőgazdasági üzemek ammónia kibocsátásának csökkentését elősegítő, technológiai fejlesztést célzó olyan tevékenységek támogatása, amely által a mezőgazdasági ágazat hozzájárul a hazai NH_3-kibocsátás csökkentési célérték teljesítéséhez. A beavatkozás keretében többek között támogatható a korszerű injektálást és az azonnali bedolgozást lehetővé tevő trágyakijuttatási technológiák beszerzése, istállón belüli és kívüli trágyakezelés korszerűsítése, istállón belüli fejlesztések (pl. padozat, tetőszigetelés, csepegésmentes itató, légmosó berendezések beszerzése), meglévő trágyatárolók fedése, új, fedett trágyatárolók építése. A beavatkozás alapján nyújtott támogatásokon keresztül megvalósulhatnak olyan környezetvédelmi célok, melyek által csökken az ammónia és ÜHG gázok kibocsátása, javul a levegő minősége, valamint a felszíni és felszínalatti vizek terhelése.

Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **154 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **8.139.535 EUR**.

A KAP AKIS intézkedések minden eleme (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadás, képzés, innováció és digitalizáció) közvetlenül hozzájárul az egyes környezeti szükségletek megoldásához, melyet hatékonyan támogat a kibővített KAP hálózat innovációs és zöld támogató egysége. A Zöld Támogató Egység fő feladata a KAP Stratégiai Terv I. és II. pillér zöld beavatkozásainak segítése, amely hozzájárul többek közt a gazdálkodók erózió elleni védekezéséhez, a tápanyagkimosodást csökkentő gazdálkodó gyakorlatok kialakulásához, valamint a szemléletformálásához.

5. Az Európai Parlament és a Tanács 2008/50/EK irányelve (2009. november 30.) a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról; és
6. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2284 irányelve (2016. december 14.) egyes légköri szennyező anyagok nemzeti kibocsátásainak csökkentéséről, a 2003/35/EK irányelv módosításáról, valamint a 2001/81/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről;

5.1. Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Levegőminőségi Cselekvési Terv
1. A levegőminőségi tervek és az LCsT együttes célja a levegőminőségi határértékeknek való megfelelés biztosítása az ország teljes területén. Kizárólag a mezőgazdasághoz, illetve a Közös Agrárpolitikához közvetlenül vagy közvetve kapcsolódó célkitűzéseket, célértékeket nem tartalmaznak, de az agrárium különösen a másodlagos részecske (PM) kialakulásában szerepet játszó ammónia kibocsátásában bír lényeges hozzájárulással, a PM10 és PM2,5 levegőminőségi határértékek teljesítéséhez kibocsátásaik csökkentése elengedhetetlen.

Országos Levegőterhelés-csökkentési Program Mezőgazdasági Alprogram
1. Hígtrágyatárolók lefedése,
2.Technológiai fejlesztési előírások e vonatkozóan,
3.Szerves trágyák használatának előmozdítása,
4.Szerves trágya - kijuttatás feltételeinek előírása,
5.A tápanyag - gazdálkodás gyakorlati alkalmazásának elősegítése,
6.A mezőgazdasági betakarításból származó növényi maradványok és hulladékok, valamint az erdészeti biomasszamaradványok szabadban való égetésének tilalma

5.2. KAP Stratégiai Terv hozzájárulása a hosszú távú nemzeti célkitűzésekhez

A kondicionalitás előírásai közül közvetlenül a GAEC 3 (tarlóégetés tilalma) járul hozzá a levegőminőség védelméhez azáltal, hogy a tarló, nád, növényi maradvány valamint gyepek égetése tilos, kivéve, ha erre növény-egészségügyi okokból van szükség.
A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás (*DP01_E01_BISS_16*) keretében az évenkénti tervezett célterület nagysága **5.000.000 ha**, **789.700.000 EUR/év** forrásallokáció mellett.

Az **agro-ökológiai program** (*DP17_G01_ECOS_16*) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés és az ültetvények sorközének takarása a fedetlen talajfelszín minimalizálásával segíti a levegő minőségének védelmét. A talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása hozzájárul, hogy csökkenjen a műtrágya-kijuttatás, ezáltal csökkentve az ammónia-emissziót. A karbamid műtrágyák beforgatással vagy inhibitorral való kijuttatásának előírása pedig közvetlenül csökkenti az ammónia emissziót.
Az intézkedés kimeneti célértéke **2.500.000 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **202.125.000 EUR/év**.

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton és levélanalízisen alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása, szerves trágya alkalmazása) hozzájárulva így a műtrágya-kijuttatás csökkentéséhez, ezáltal az ammónia-emisszió mérsékléséhez. Az **ökológiai gazdálkodás** támogatása a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentéséhez.

Az **AKG** intézkedés kimeneti célértéke **961.324 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **373.253.570 EUR/év**.

Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (*RD20_G02_ORT_70*) intézkedés évenkénti kimeneti célértéke **134.564 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **98.632.794,63 EUR/év**.

A **Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében** (*RD01d_E01_FRM_73*) beavatkozás célja a mezőgazdasági üzemek ammónia kibocsátásának csökkentését elősegítő, technológiai fejlesztést célzó olyan tevékenységek támogatása, amely által a mezőgazdasági ágazat hozzájárul a hazai NH_3-kibocsátás csökkentési célérték teljesítéséhez. A beavatkozás keretében többek között támogatható a korszerű injektálást és az azonnali bedolgozást lehetővé tevő trágyakijuttatási technológiák beszerzése, istállón belüli és kívüli trágyakezelés korszerűsítése, istállón belüli fejlesztések (pl. padozat, tetőszigetelés, csepegésmentes itató, légmosó berendezések beszerzése), meglévő trágyatárolók fedése, új, fedett trágyatárolók építése. A beavatkozás alapján nyújtott támogatásokon keresztül megvalósulhatnak olyan környezetvédelmi célok, melyek által csökken az ammónia és ÜHG gázok kibocsátása, javul a levegő minősége, valamint a felszíni és felszínalatti vizek terhelése.

Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **154 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **8.139.535 EUR**.

A KAP AKIS intézkedések minden eleme (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadás, képzés, innováció és digitalizáció) közvetlenül hozzájárul az egyes környezeti szükségletek megoldásához, melyet hatékonyan támogat a kibővített KAP hálózat innovációs és zöld támogató egysége. A Zöld Támogató Egység fő feladata a KAP Stratégiai Terv I. és II. pillér zöld beavatkozásainak segítése, amely hozzájárul a termelők emissziócsökkentő gazdálkodói gyakorlatának kialalkulásához is és a szemléletformálásához.

7. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/841 rendelete (2018. május 30.) a földhasználathoz, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatású gáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az 525/2013/EU rendelet és az 529/2013/EU határozat módosításáról és

8. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/842 rendelete (2018. május 30.) a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok által 2021-től 2030-ig kötelezően teljesítendő, az éghajlat-politikai fellépéshez hozzájáruló éves üvegházhatású gázkibocsátás-csökkentések meghatározásáról, valamint az 525/2013/EU rendelet módosításáról

7.1. Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1. A hazai dekarbonizáció eszközrendszere: az üvegházhatású gázok hazai kibocsátásának csökkentésével kapcsolatos kiemelt ágazati cselekvési irányok és feladatok
2. Mezőgazdaság; Éghajlati eredetű károk mérséklésének lehetőségei a mezőgazdaságban

3. Az éghajlati sérülékenység területi vizsgálatának térinformatikai megalapozása, komplex monitoringrendszer szükségessége

Nemzeti Energia- és Klímaterv

1. Az üvegházhatású gázok kibocsátását legalább 40%-kal kell csökkenteni 2030-ig 1990-hez képest, azaz a bruttó kibocsátások 2030-ban nem haladhatják meg a bruttó 56,19 millió tCO2e-et, azaz a 2017-es érték 7,6 millió tCO2e-kel való csökkentése szükséges.
2. A mezőgazdasági kibocsátások csökkentését elsősorban a helyes mezőgazdasági gyakorlatok előírása és különféle támogatási eszközök szolgálják.
3. A CO2-elnyelő kapacitások fokozása érdekében – összhangban a Nemzeti Erdőstratégiával – jelentősen növeljük az erdővel és egyéb faállománnyal borított területek arányát.

Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia 2021 (tervezet)

1. Magyarország nettó zéró ÜHG kibocsátásra, azaz klímasemlegességre törekszik 2050-re
2. 2050-ig a dekarbonizációs követelmények és a ténylegesen bekövetkező klímamódosulások figyelembevételével az éghajlatváltozás, mint peremfeltétel teljes körű integrálása a mezőgazdasági politikákba és mezőgazdasági gyakorlatba
3. A mezőgazdaság ÜHG kibocsátásának csökkentése hozamnövekedést is elősegítő eszközökkel;
4. A mezőgazdasági eredetű ammónia kibocsátásának csökkentése 32%-kal 2030-ig;
5. A szénmegkötés fokozása (szén-dioxid-tárolás talajban talajok szerves szénkészletének növelésével és biomasszában);
6. A mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javítása, a talajzsarolás csökkentésével, valamint a szerves anyag visszapótlásával;
7. Agrár-környezetvédelmi programokban szereplő területek nagyságának és arányának növelése az összes mezőgazdasági területből;
8. Termelői együttműködéseken keresztül a klímavédelmi beruházások és agrotechnikai megoldások ösztönzése.
9. A dekarbonizációs követelmények és a ténylegesen bekövetkező klímamódosulások figyelembevételével az éghajlatváltozás, mint peremfeltétel teljes körű integrálása az erdészeti politikákba.
10. Az erdők fokozott védelme, az erdőpusztulások, erdőtüzek megelőzése, a kedvezőtlen hatások, az okozott széndioxid-kibocsátás mérséklése.
11. A szakszerű, minőségi faalapanyagot szolgáltató erdőgazdálkodás és a faanyag minél nagyobb arányú feldolgozására képes faipar fejlesztése, a fa, mint megújítható alapanyag nagyobb arányú alkalmazása, a nagyobb energia befektetéssel, sok ÜHG kibocsátással előállított alapanyagok, termékek fával történő helyettesítése.

Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030

1. Az erdők szerepe a szénmegkötésben, az erdők klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásának elősegítése
2. Az erdők szerepe a klímaváltozás hatásainak mérséklésében kedvező mikro-, mezo- és makroklimatikus hatásai révén, az erdők klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásának elősegítése

Klíma- és Természetvédelmi Akcióterv

1. Az 5. (Minden gyermek után 10 fát ültetünk) akciópont keretében célunk, hogy hazánk erdőborítottsága elérje a 27%-ot.

7.2. KAP Stratégia Terv hozzájárulása a hosszú távú nemzeti célkitűzésekhez

A közvetlen területalapú támogatásra jogosult területek körének kibővítése a különböző

felszínborítású területtípusok, vizenyős területek fenntartásával elősegíti a földhasználat szénmegkötés szempontjából kedvező irányba történő változását, a szén-dioxid talajban és biomasszában történő tárolását, a talajok szerves szénkészletének növelését.

A **kondicionalitás** előírásai közül közvetlenül a GAEC 2 (vizes élőhelyek és lápok védelme) járul hozzá a szénben gazdag talajok megőrzéséhez, azonban a GAEC 1 (állandó gyepek arányának fenntartása is nagymértékben hozzájárul a mezőgazdasági területek szénmegkötéséhez. Továbbá a GAEC 8 (nem termelő elemek fenntartása) révén is növekszik a szénkészletek talajban és biomasszában történő megkötése.

A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás (*DP01_E01_BISS_16*) keretében az évenkénti tervezett célterület nagysága **5.000.000 ha**, **789.700.000 EUR/év** forrásallokáció mellett.

Az **agro-ökológiai program** (*DP17_G01_ECOS_16*) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása szintén hozzájárul a mezőgazdasági területek szénmegkötéséhez. A téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés és az ültetvények sorközének takarása a fedetlen talajfelszín minimalizálásával segíti a levegő minőségének védelmét. A talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása hozzájárul, hogy csökkenjen a műtrágya-kijuttatás, ezáltal csökkentve az ammónia-emissziót. A karbamid műtrágyák beforgatással vagy inhibitorral való kijuttatásának előírása pedig közvetlenül csökkenti az ammónia emissziót.

Az intézkedés kimeneti célértéke **2.500.000 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **202.125.000 EUR/év**.

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton és levélanalízisen alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása, szerves trágya alkalmazása) és a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.) hozzájárulva ezzel a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, a talajzsarolás csökkentéséhez, valamint a talajok szervesanyag-készletének helyreállításához. Az **ökológiai gazdálkodás** támogatása a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, a talajzsarolás csökkentéséhez, valamint a talajok szervesanyag-készletének helyreállításához.

Az **AKG** intézkedés kimeneti célértéke **961.324 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **373.253.570 EUR/év**.

Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (*RD20 G02 ORT 70*) intézkedés évenkénti kimeneti célértéke **134.564 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **98.632.794,63 EUR/év**.

Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** (*RD21_G04_LCI_73*) és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** (*RD22_G05_LCP_70*) a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek között gyeptelepítéssel, illetve vizes élőhelyek kialakításával elősegítve így a földhasználat szénmegkötés szempontjából kedvező irányba történő változását, a szén-dioxid talajban és biomasszában történő tárolását, a talajok szerves szénkészletének növelését.

A beruházási intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **1451 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **19.854.465,78 EUR**.

A fenntartási intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST utolsó kifizetési évében **14.500 ha**, teljes időszakra vonatkozó indikatív pénzügyi allokáció **34.242.833,33 EUR**.

Az **erdőtelepítések és fásítások** (*RD38_F05_AFI_73)* kialakítását és fenntartását segítő beavatkozás

egyik kiemelt célja a földhasználat megváltoztatásával a klímaváltozás hatásainak csökkentése és a szén-dioxid jelentős mértékű megkötése.

Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **20.000 ha**, a teljes indikatív pénzügyi allokáció **63.350.137 EUR**.

Az **erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)** (*RD41_F08_INN_73*) célja többek közt a fokozódó és egyre szélsőségesebbé váló abiotikus környezeti károsító körülmények és események (mint pl. vízhiány és aszály következtében kialakuló erdő- és vegetációtüzek, fagykárok és viharkárok) továbbá új biotikus kórokozók és károkozók elterjedésének ellensúlyozása mind az erdőpotenciálban keletkező károk lehetséges megelőzésével, mind azok ellenállóbb irányú helyreállításával. Továbbá kiemelt cél az erdők hosszú távú minőségi megújítása, szerkezetátalakítása, klímarezisztens szaporítóanyaggal történő felújítása is. Az erdők szerkezet-átalakítása által javítható az erőállományok korstruktúrája, elegyessége és biodiverzitása, így javul az erdei ökoszisztémák ellenálló képessége és szénmegkötő-kapacitása.

Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **2000 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **4.778.588 EUR**.

Az **együttműködések** keretében az *Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása (RD37_F04_FRC_77)* intézkedéssel támogatni kívánunk olyan önkéntes összefogásokat, melyek az erdőgazdálkodók és szakértő állami szervezetek összefogása által a korszerű, fenntarthatóságot elősegítő, az erdőtüzek megelőzésének és hatásainak mérséklésének területi kiterjedésű, több gazdálkodót érintő komplex tervezése és megvalósítása céljából jönnek létre. Az erdőtüzek megelőzésével csökkenthető a ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátása, illetve megőrizhető az erdőállományok szénegyensúlya és elősegíthető klímaadaptív megújulásuk.

Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **10 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **7.290.698 EUR**.

A KAP AKIS intézkedések minden eleme (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadás, képzés, innováció és digitalizáció) közvetlenül hozzájárul az egyes környezeti szükségletek megoldásához, melyet hatékonyan támogat a kibővített KAP hálózat innovációs és zöld támogató egysége. A Zöld Támogató Egység fő feladata a KAP Stratégiai Terv I. és II. pillér zöld beavatkozásainak segítése, amely hozzájárul a termelők emissziócsökkentő gazdálkodói gyakorlatának kialalkulásához is és a szemléletformálásához.

9. A 2009/28/EK irányelv a megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról; és
10. AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2018/2002 IRÁNYELVE (2018. december 11.) az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv módosításáról, valamint
11. AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2018/1999 RENDELETE (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

9.1. Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Nemzeti Energiastratégia 2030

1.A megújulóenergia-felhasználás bővítése és az energiahatékonyság javítása

Nemzeti Energia- és Klímaterv

1. A megújulóenergia-felhasználás bővítése és az energiahatékonyság javítása

9.2. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a hosszú távú nemzeti célkitűzésekhez

A **Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása** *(RD01c_E01_FRM_73)* és a **Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások (***RD04b_E03_FOF_73***)** beavatkozások egyik célja a mezőgazdasági, illetve élelmiszer-feldolgozói üzemek energia önellátásának növelése és az energiafüggőség csökkentése, melynek keretében az energiahatékonyság javításán és a megújuló energiaforrások támogatásán keresztül támogatni kívánja a mezőgazdasági és feldolgozó üzemekben a szén-dioxid kibocsátás, valamint az energiafelhasználás csökkenését. A beavatkozás olyan körkörös biomassza alapú gazdaság modellt követő projektek végrehajtását is ösztönzi, melyek a lokális biomasszaforrások felhasználására épülnek és a képződő melléktermékek hasznosítása is fontos szempont (pl.: talajjavítás). Az ország geológiai adottságai alapján kifejezett cél a geotermikus hőenergia-potenciál kiaknázása, amelyhez a beavatkozás a mezőgazdasági üzemek fejlesztéseinek támogatásával járul hozzá például az üvegházak fűtése kapcsán. A beavatkozás kiterjed a mezőgazdasági és feldolgozó üzemekben az energiafelhasználás csökkentésére az ágazat által okozott környezetterhelés csökkentése érdekében: elsősorban épületenergetikai, épületgépészeti és energiaellátást érintő korszerűsítések, felújítások által javítja az állattartó gazdaságok és a kertészeti üzemek energiafelhasználásának hatékonyságát. Magyarország a bruttó végső energiafogyasztásban 2030-ig legalább 21%-os megújuló energiaforrás részarányt szeretne elérni. A beavatkozás hozzájárul Magyarország ezen célkitűzésének teljesítéséhez is.

Az *RD01c E01 FRM 73* intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **4180 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **26.744.186 EUR**.

Az *RD04b E03 FOF 73* intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **334 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **13.380.057 EUR**.

Az **együttműködések** keretében támogatni kívánunk olyan önkéntes összefogásokat (*RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért*), melyek során a lokális eredetű biomassza-alapanyagot előállító erdő- vagy mezőgazdálkodók és a helyi közszolgáltatásokat nyújtók hosszú távú megoldást találnak az adott közszolgáltatást nyújtó infrastruktúrában az import fosszilis tüzelőanyag kiváltására a lokális biomassza-alapanyag felhasználásával a legjobb elérhető technológiák (BAT) alkalmazása mellett.

Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **21 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **1.274.302 EUR**.

Az **erdőtelepítések és fásítások** (*RD38_F05_AFI_73*) beruházási támogatásával növekszik a lokális biomassza alapú megújuló energiaforrás biztosítása, amely által az import fosszilis energiaforrástól való függőség csökkenthető.

Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **20.000 ha**, a teljes indikatív pénzügyi allokáció **63.350.137 EUR**.

A KAP AKIS intézkedések minden eleme (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadás, képzés, innováció és digitalizáció) közvetlenül hozzájárul az egyes környezeti szükségletek megoldásához, melyet hatékonyan támogat a kibővített KAP hálózat innovációs és zöld támogató egysége. A Zöld Támogató Egység fő feladata a KAP Stratégiai Terv I. és II. pillér zöld beavatkozásainak segítése, amely hozzájárul a termelők energiahatékony gazdálkodói gyakorlatának kialalkulásához is és a szemléletformálásához.

12.Az Európai Parlament és a Tanács 2009/128/EK irányelve (2009. október 21.) a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról;

12.1. Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési Terv

1.Előírásoknak megfelelő növényvédőszer-felhasználás, okszerű, a megfelelő időben és módszerrel végzett (kémiai, biológiai, agrotechnikai) növényvédelem, a növényvédőszer-használatból adódó

kockázatok mérséklése
2.Integrált növénytermesztési technológia bevezetése

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)
1.A mezőgazdaságban használt termés és teljesítménynövelő szerek által okozott környezetterhelés jelentős csökkentése.

12.2. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a stratégiai célok eléréséhez

A kondicionalitás előírásai közül közvetlenül az SMR 8 (fenntartható növényvédőszer-használat) járul hozzá a növényvédő szerek fenntartható használatához, továbbá a GAEC 7-ben szereplő vetésváltási szabályok, mint az IPM egyik alapelemei, segítik a kultúrnövény optimális fejlődését, ezáltal a károsítók elleni kompetícióját.
A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás (*DP01_E01_BISS_16*) keretében az évenkénti tervezett célterület nagysága **5.000.000 ha**, **789.700.000 EUR/év** forrásallokáció mellett.

Az agro-ökológiai program (*DP17_G01_ECOS_16*) választható előírásai közül több is kapcsolódik a fenntartható növényvédőszer-használathoz, mint pl. a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédőszerek használatának korlátozása, illetve az ökológiai gazdálkodásban engedélyezett biológiai ágensek alkalmazásának ösztönzése. A nem termelő elemek fenntartása segíti a hasznos élő szervezeteket, melyek részét képezik az integrált növényvédelemnek.
Az intézkedés kimeneti célértéke **2.500.000 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **202.125.000 EUR/év**.

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG (*RD19_G01_AEC_70*), valamint az ökológiai gazdálkodás támogatása esetében alapkövetelmény az IPM alkalmazása. Ennek megfelelően az AKG támogatást úgy hoztuk létre, hogy az alapkövetelményeken túlmutató követelmények révén hozzájáruljon többek közt a növényvédőszer kijuttatásának csökkentéséhez.
A konkrét előírások szintjén ez a hozzájárulás az alábbiak szerint mutatható be:
Az MTÉT (Magas Természeti Értékű Területek) szántó területekre vonatkozó tematikus előíráscsoport kötelező jelleggel előírja legalább 6 méter széles, peszticid mentes szegélyek kialakítását. Ez az előírás megjelenik a horizontális szántó Tematikus Előíráscsoport választható előírásai között is, ahol a szegélyeket 3 vagy 6 méter szélességben kell kialakítani a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területek kerületének legalább 25%-án, tartós zöldugar vagy méhlegelő telepítésével. Ezen növényvédőszer mentes szegélyeket tartósan (legalább 2 vagy 3 évig) fent kell tartani, így azok hosszabb távon is hozzájárulnak a peszticid használat csökkentéséhez.
Az AKG hozzájárul a peszticid használatból adódó környezeti szennyezés kockázatának csökkentéséhez is, azáltal hogy valamennyi, az intézkedés alá vont szántó és ültetvény területen korlátozza a felhasználható peszticid-hatóanyagok körét. Tilos olyan növényvédőszer-hatóanyagot felhasználni, amely nem környezetkímélő, a nem alkalmazható szerek listáját az illetékes hatóság minden naptári évben felülvizsgálja és közzéteszi.
Az előírások az MTÉT szántó esetén a peszticidek felhasználását időben is korlátozzák, csökkentve ezzel a szerhasználatból eredő kockázatot. MTÉT szántó területeken április 15. és július 1. között nem megengedett peszticidek kijuttatása évelő növénykultúrák, kalászos gabonák, és zöldugar termesztése során.
A kezelések számának csökkentése és az okszerű peszticidhasználat érdekében az intézkedés támogatja növényvédelmi szakirányító bevonását a gazdálkodásba, valamint növényvédelmi előrejelzési rendszer működtetését, mely jelentősen csökkenti a peszticid használat környezeti kockázatát.
Mind horizontális, mind MTÉT gyepterületek estén az inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással. Az előírást tekintve fontos, hogy pontos, cseppmentes és célirányos

vegyszer-kijuttatással szükséges a védekezés, csökkentve ezzel a felesleges növényvédőszer kijuttatást.

Az intézkedés kimeneti célértéke **961.324 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **373.253.570 EUR/év**.

Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (*RD20_G02_ORT_70*) esetében célunk az ökológiai termelésbe vont területek növelése, összhangban az uniós elvárásokkal. A támogatásba bekapcsolódó gazdálkodóknak meg kell felelniük a 834/2007/EK Tanácsi rendeletnek, illetve 2022. január 1-jétől az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/848 rendeletek megfelelő hazai jogszabályokban foglaltak követelményeknek.

Az ökológiai gazdálkodás támogatásának célja a biológiai sokféleség fenntartása és növelése, a természetes önszabályozó folyamatok erősítése, a talaj biológiai állapotának védelme és javítása, a növényvédőszerek szakszerűtlen használatából és a helytelen tápanyag-gazdálkodásból eredő kedvezőtlen környezeti hatások csökkentése és az élelmiszerbiztonság garantálása. A támogatás célja továbbá a konvencionális területek ökológiai művelés alá vonásának ösztönzése, illetve az ökológiai művelésbe vont területeken a gazdálkodási mód fenntartása. A támogatás során szigorú ellenőrzés mellett és szoros nyiltvántartással lehet bárminemű vegyszerhasználatot elvégezni. A növényvédelmi kezelésről szóló nyilvántartást (permetezési napló) a kezelés napján regisztrálni szükséges szemben a gazdálkodási napló egyébb rögzítendő elemeivel. A növényvédőszer-használatra vonatkozó minimumkövetelményt az ökológiai gazdálkodás előírásai mellett kötelezően be kell tartani, tehát többek között gondoskodni kell a növényvédelemi tevékenység során kiürült csomagoló burkolatok, göngyölegek szakszerű összegyűjtéséről, kezeléséről, megsemmisítéséről (pl.: növényvédő szer csomagolóeszköz más célra még tisztított állapotban sem használható).

Fentieken túl a mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése, valamint a zöldség-gyümölcs ágazati beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan csökkenthetik a mezőgazdasági termelők növényvédőszer felhasználását.

Az intézkedés évenkénti kimeneti célértéke **134.564 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **98.632.794,63 EUR/év**.

A **KAP AKIS intézkedések** minden eleme (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadás, képzés, innováció és digitalizáció) közvetlenül hozzájárul az egyes környezeti szükségletek megoldásához, melyet hatékonyan támogat a kibővített KAP hálózat innovációs és zöld támogató egysége. A Zöld Támogató Egység fő feladata a KAP Stratégiai Terv I. és II. pillér zöld beavatkozásainak segítése, amely hozzájárul a gazdálkodók fenntartható növényvédőszer-használatának fejlesztéséhez és a szemléletformálásához

3.1.5 Adott esetben a KAP hozzájárulása a LIFE-projektekhez

3.2 A generációs megújulásra vonatkozó stratégia áttekintése

1. Stratégiai megközelítés szükségessége a helyzetelemzés alapján

Az elmúlt évek közvetlen és vidékfejlesztési támogatásai, valamint a nemzeti hatáskörben elfogadott számos beavatkozás ellenére, az induló fiatal gazdák jövedelmi viszonyai és szakképzettsége még mindig nem megfelelő. Az egyes specifikus célkitűzések (de különösen az SO7, és a SO8 és a CCO) tekintetében elvégzett SWOT-elemzések és azonosított szükségletek rávilágítanak arra, hogy Magyarországon is – az európai tagállamok többségéhez hasonlóan – gyorsuló ütemben elöregedő a gazdatársadalom, ezért a generációs megújulás az egyik legfontosabb társadalompolitikai kérdés. Teljesség igénye nélkül a szükségletelemzésben megjelenő elvárások: SO7: Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében; Agrárvállalkozások generációk közötti átadás-átvétele

adminisztratív terheinek csökkentése; A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal generációk számára. SO8: Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése CCO: Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében.

Az SO7 kapcsolatos elemzés megállapítása, hogy az elmúlt években a gazdálkodók részére biztosított közvetlen és vidékfejlesztési támogatások mérséklik a vidéki térségek népességfogyásának ütemét, azonban a gazdálkodói korstruktúra javulását eddig nem sikerült elérni. Az elemzés rávilágít, hogy a digitalizáció térnyerésével párhuzamosan vonzóbbá válhat az agrárpálya a fiatalok számára. A társadalmi konzultációk tapasztalatai, a SWOT elemzés megállapításai, valamint az abból levezetett szükségletek egyaránt azt vetítik előre, hogy a 2023-2027 közötti időszakban elengedhetetlen a szakpolitikai eszközök továbbfejlesztése.

2.<u>Magyarország stratégiai megközelítése a generációs megújulás tekintetében</u>

A mezőgazdasági generációs megújulással az Agrárminisztérium 2018 óta kiemelten, szakpolitikai program szintjére emelve foglalkozik, amelyet a KAP Stratégiai Tervezés elemzési és társadalmasítási folyamata hatékonyan támogatott. 2019 év végéig négy intézkedési tervet dolgoztunk ki:

- Családi gazdálkodást és a gazdaságátadást könnyítő jogszabályok
- Szemléletformálás kibővítése
- Képzések megerősítése
- Támogatások bővítése (3. pont alatt kifejtve).

A generációváltást közvetetten, de jelentős mértékben támogatja a digitalizáció, Magyarország Digitális Agrár és Élelmiszeripari Stratégiával (DAS és DÉS) is rendelkezik. Mindkét ágazati digitalizációs stratégiában kiemelt szerepe van a képzettség és utánpótlás fejlesztésének, ezért a stratégiák végrehajtása közvetlenül szolgálja a generációs megújulási célt is. Továbbá mindkét stratégia alapjául szolgált és kiegészíti a KAP Stratégiai Tervünk beavatkozásait. Magyarország digitalizációval kapcsolatos stratégiai megközelítésének és beavatkozásainak részleteit a 8. fejezet tartalmazza.

A Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) 2020. évi gazdaságszerkezeti összeírásának adatai alapján mind az egyéni gazdálkodók, mind a gazdasági szervezetek irányítóinak korösszetétele kedvezőtlen, többségük az idős korosztályhoz tartozik. A legfrissebb adatok alapján az egyéni gazdaságok száma 231.351 ezer fő, 645 ezer állategység állatállománnyal gazdálkodnak, még a gazdasági társaságok száma 9.651 db.

Az egyéni gazdálkodók 36%-a 65 éves vagy idősebb (82.406 fő), további 25%-uk 55 és 64 év közötti (56.686 fő); a gazdasági szervezetek irányítóinak 22%-a volt legalább 65 éves (2.153 fő), további 27%-uk pedig 55 és 64 év közötti (2.637 fő). Ugyanakkor az egyéni gazdálkodók között a 40 év alattiak aránya 10% (23.150 fő); a gazdasági szervezetek irányítóinak pedig 12%-a 40 év alatti (1.157 fő).

Hasonló a Vidékfejlesztési Program pályázataiban belépési küszöbként azonosított 6 ezer euró standard termelési értéknél (STÉ) nagyobb, tehát az életképes gazdasági egységek irányítóinak korösszetétele, amely az alábbiak szerint alakult:

A Vidékfejlesztési Program pályázataiban belépési küszöbként azonosított 6 ezer euró standard termelési értéknél (STÉ) nagyobb, tehát az **életképes gazdasági egységek** irányítóinak korösszetétele alapján, az egyéni gazdaságok irányítóinak 28 százaléka volt 65 éves, vagy idősebb, 25 százaléka pedig 55 és 64 év közötti. A 40 év alattiak aránya 2020-ban 13 százalék volt. A gazdasági szervezetek irányítóinak korösszetételét vizsgálva megállapítható, hogy 22 százalékuk legalább 65 éves (1.632 fő), 27 százalékuk 55 és 64 év közötti volt (1.986 fő), a 40 év alattiak aránya 13 százalék (942 fő) volt

	40 év alatti	40 és 55 év közötti	55 és 64 év közötti	65 éves vagy idősebb
Az egyéni gazdaságok irányítói	13%	34%	25%	28%
A gazdasági	13%	38%	27%	22%

szervezetek irányítói				

Leginkább az elmúlt két programozási ciklus fiatal gazda támogatásainak köszönhető, hogy az 54 év alatti korosztály adja az életvitelszerűen mezőgazdasággal foglalkozó termelők 47%-át. Ezen támogatások nélkül vélhetően sokkal nagyobb különbség lenne az 55 évesnél idősebbek és fiatalabbak között.

Összességében elmondható, hogy a KSH gazdaságszerkezeti összeírásának 2016-os és 2020-as adatainak összevetésében, mindkét csoport korösszetétele romlott, másrészt a probléma nagyobb súllyal jelentkezik az egyéni gazdaságok körében, mivel számosságukban több személyt érint, rosszabbak az adatok, továbbá esetükben a társas vállalkozásokkal (gazdasági szervezetekkel) szemben nincsenek meg a gazdaságátadás kiépített jogi lehetőségei.

Az agrárium fiatal termelőinek mintegy 90 %-a elsősorban működő gazdaságot vesz át. A sikeres nemzedékváltás jelentős részben a gazdaságok minél hatékonyabb átadásán múlik. A hazai mezőgazdaság történelmi sajátosságainak eredményeként a rendszerváltáskor indult gazdaságok alapítóinak generációja nagyrészt most éri el azt az életkort, amikor természetes módon felmerül a gazdaság átadása a fiataloknak. Szerencsés esetben ez családon belül történik meg. Sem a családon belüli, sem a családon kívüli nemzedékváltásnak ugyanakkor nincsenek meg a hazai hagyományai, bejáratott rendje.

Az elmúlt időszak felméréseinek eredményeit tekintve a megkérdezett érintettek számára – saját megítélésük szerint – a legnagyobb nehézséget a gazdaság átadásánál-átvételénél az adminisztrációs feladatok jelentik. Ezért a generációs megújítás folyamatában következő lépésként, annak érdekében, hogy még a gazdálkodók életében végbemenő gazdaságátadások megvalósulhassanak, az átadáshoz kapcsolódó adminisztrációs terhek könnyítését céloztuk meg, mivel ebben a kérdésben szakmai-társadalmi konszenzus tapasztalható.

Mivel az agráriumban gazdálkodók meghatározó többségét a mezőgazdasági őstermelők és egyéni vállalkozók alkotják, ezért a generációs megújulást elősegítő intézkedések első lépését a családi gazdaságokról szóló **2020. évi CXXIII. törvény** hatályba lépése jelentette, amely rendezte a mezőgazdasági őstermelők, az őstermelők családi gazdaságának jogállását és a családi mezőgazdasági társasági minősítés elnyerésének feltételeit. A kedvezőbb szabályozás és adózás 2021. évtől életbe lépett, amelynek igénybe vételére év végéig 66 ezer családi gazdaság jelentkezett, úgy véljük ez az a gazdálkodói kör, amely a legfontosabb bázisát képezi a generációs megújulásnak. Az elmúlt időszak felméréseinek eredményeit tekintve a pénzügyi okok után a legnagyobb nehézséget a gazdaság átadásánál-átvételénél az adminisztrációs terhek jelentették. Ezért következő lépésként, annak érdekében, hogy még a gazdálkodók életében végbemenő gazdaságátadások megvalósulhassanak, új egykapus ügyintézést szolgáló, speciális mezőgazdasági gazdaságátadási szerződést dolgoztunk ki. Az új jogintézményét és a hozzá kapcsolódó kedvezményeket az agrárgazdaságok átadásáról szóló, december végén megjelent **2021. évi CXLIII. törvény** tartalmazza, amely 2023. január 1-től segíti a magyar mezőgazdaság generációs megújulását. Az új szabályozásokhoz illeszkedően terveztük a KAP Stratégiai Terv által biztosított beavatkozásokat.

Fontos, hogy **folyamatos kampányokkal formáljuk a gazdálkodók szemléletét** annak érdekében, hogy tudatosan tervezzék meg és készüljenek fel a gazdaság átadására abban az esetben is, ha azt nem is véglegesítik életükben. A gazdaságátadás az emocionális kérdésekkel és az adminisztratív feladatokkal összességében egy hosszú folyamat, amely során az első lépések, azaz az átadásról való döntés meghozatalának elmaradása vezet a nem kellőképpen megtervezett, és ezért a gazdaság feldarabolásával vagy működtetésének megszüntetésével, tehát kudarccal végződő átadáshoz. A fiatal generációk számára a mezőgazdasági pálya vonzóvá tételét hátráltatja az agrár- és élelmiszeripari szakmák kifejezetten alacsony presztízse. A fiatal generáció megszólítása, szemléletformálása fontos, amelyben kiemelt szerepet játszanak a különböző szakmai érdekképviseleti szervezetek által szervezett ifjúsági programok. Az egyetemistákat megszólító programok közül kiemelkednek a NAK TechLab innovációs (https://www.naktechlab.hu/) és az Agrovirtus (https://agrovirtus.hu/) innovációs versenyek. A Covid járvány után, reményeink szerint a jelenleginél is intenzívebb kommunikációs és szemléletformáló kampány indítását tervezzük, ebben továbbra is kiemelten számítunk az MNVH aktív szerepvállalására, természetesen bevonva a korábban említett legfontosabb ágazati szereplőket.

Fontos feladatok állnak előttünk a gazdálkodók képzése tekintetében is. Az ágazatot már a pályaválasztás

során vonzóbbá kell tennünk, ezt a célt is szolgálja **a magyarországi középfokú és felsőfokú képzési rendszer 2020 és 2021 évi átalakítása**. Mind a közép, mind a felsőfokú agrárképzésben növekedett a beiratkozott hallgatók létszáma az elmúlt években. A szakképzés esetében a duális képzés hangsúlyossá vált azáltal, hogy az ágazati alapvizsgát követően a tanulók növekvő képzési időt töltenek mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozásoknál, ezzel is segítve a generációváltást és a munkaerőhiányos agráriumot. A korszerű képzésekben erősíteni szükséges a digitalizáció nyújtotta előnyöket, meg kell ismertetni a tanulókkal az elérhető legjobb technológiát, mivel a technológiai fejlődés és innováció révén a fizikai munkavégzés háttérbe szorulása várható, ami által javulhat a mezőgazdasági szakmák fiatalok és képzett munkakeresők általi megítélése is. A digitalizációval kapcsolatos tervezett beavatkozásokat részletesen a 8. fejezetben fejtjük ki, azonban két a generációs megújuláshoz közvetlenül tartozó beavatkozást itt is kiemelünk. A középiskolai korosztály megszólítását 2021-tól a jánoshalmi mezőgazdasági szakképző iskolában kialakított virtuális valóság oktató terem és program szolgálja, amely az MNVH támogatásával valósult meg. További fontos lépés lesz, a 2022-ben a Vidékfejlesztési program keretében tervezett bemutatóüzem fejlesztési pályázat, amely a közép- és felsőfokú agrárképző intézmények tangazdaságainak digitalizációját célozza. Ezzel a tervezett új pályázattal már az új KAP AKIS beavatkozások hátterét szeretnénk kialakítani, hiszen a modernizált tangazdaságok a köznevelésben résztvevő diákok mellett a fiatalgazda felnőttképzés számára is vonzó gyakorlati képzési helyet biztosítanak.

3.KAP Stratégiai terv emelt ambíciószintű hozzájárulása a kitűzött cél eléréséhez

Amint azt az 1. fejezet szerinti stratégiai nyilatkozatban is rögzítettük, Magyarország elkötelezett a sikeres agrár generációváltás elősegítése mellett. A KAP Stratégiai Tervben tervezett beavatkozások közül öt támogatja közvetlenül a 6. cikk (1) bekezdésének g) pontját a mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és az új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben. Az adminisztratív terhek csökkentése, a szemléletformálás és a képzések mellett kiemelten fontos a generációs megújulást szolgáló támogatások szintjének emelése, hiszen a családok döntését leginkább mégiscsak a biztos megélhetés lehetősége befolyásolja.

Az **I. pillérben** - a Stratégiai terv rendelet 30. cikkének alkalmazása tekintetében - a következő alapvetések kerültek rögzítésre (DP03_B01_YFS_16 beavatkozás):

- A 30. cikk (2) bekezdése alapján, lehetőséget biztosítunk a 2023 előtt induló fiatal gazdák számára az ötéves támogatási időszak teljes kihasználására az új, kedvezőbb feltételek mellett;
- 2023-tól a korábbi 1% helyett a közvetlen **támogatások 1,4%-át fordítjuk** az I. pillérből a fiatal gazdák induló területalapú támogatására, ami évi 18 690 804 EUR/év összeget jelent;
- Az emelt forráskeret egyaránt lehetőséget ad a fajlagos támogatás 67-ről 157 EUR/ha összegre, valamint a területkorlát 90-ről 300 hektárra történő emelésére;
- A szakképzettség terén mutatkozó hiányosságok kezelése érdekében az I. pillérben is lesz egy minimálisan elvárt releváns mezőgazdasági képzettségi küszöb és/vagy mezőgazdasági gyakorlatra vonatkozó feltétel;
- Tekintettel arra, hogy a fiatal gazdák rendelkezésére álló terület az első kérelem benyújtásakor átlagosan 15 hektár körül alakul, ezért a 29. cikk szerinti újraelosztó (redisztributív) támogatás kis és közepes méretű gazdaságok támogatását emelő hatása révén a fiatal gazdák átlagos támogatási szintje azon beavatkozás révén is emelkedhet.

A fiatal mezőgazdasági termelők támogatása, ennek megfelelően a **II. pilléres vidékfejlesztési beavatkozásoknál** a következő alapvető támogatási célok kerültek rögzítése. A 69. cikkben megfogalmazott vidékfejlesztési pillér keretei között, továbbra is hangsúlyos elemként jelenik meg a generációs megújulás kérdése, a 75. cikk fiatalgazda támogatása és a 73. cikk beruházásainak dedikált részével teljesítjük a **közvetlen támogatások 1,6%-ának** forrásallokációs értékét. A közvetlenül ható beavatkozások esetében a tervezett keretösszegek is feltüntetésre kerültek, a közvetetten hatók esetében azonban nem.

A 75. cikk (2) bekezdése a) pontja alapján támogatást nyújtunk **fiatal mezőgazdasági termelőknek tevékenységük megkezdéséhez**. A mezőgazdasági tevékenység hatékony elindításának, továbbfejlesztésének előfeltétele az alapvető szakismeret, valamint a termelési potenciál megléte, amelyek alapul szolgálhatnak az üzleti tervében megfogalmazottak elérése céljából az induló fiatal gazdálkodók számára. Ezért ezeket a támogatáshoz való jutás jogosultsági kritériumaként határozzuk meg. Cél, hogy tevékenységüket a fiatalok hosszú távon fenntartsák, ezt szolgálják a meghatározott kötelezettségvállalások, például a kötelező beruházás megvalósítása (RD05_B01_YFS_75, a korábbi időszakban is alkalmazott beavatkozás, 93 millió euró tervezett keretösszeggel, ami +68% növekedést jelent a 2014-2020 időszakhoz képest).

A 75. és a 77. cikkek alapján támogatási lehetőséget biztosítunk **működő gazdaságok átvételére, illetve a gazdaságátadásra** az előző esetében egy vállalkozás-indítás jellegű támogatással, míg utóbbi egy együttműködés típusú támogatás lenne. A versenyképes mezőgazdaság fenntartásának hatékony eszközeként tekintünk a működő, jól teljesítő üzemek továbbműködtetésére és fejlesztésére. A működő üzemek átadása elősegíti a generációs megújulást, amely során a nyugdíjkorhatárhoz közel álló, tevékenységük megszüntetését tervező termelők üzemeit fiatalabb gazdálkodók veszik át. A 75. cikk alapján a működő gazdaság átvevőjét támogatjuk induló támogatás formájában, míg a 77. cikk alapján a gazdaság átadóját egy együttműködési támogatásban részesítjük 10 és 100 ezer EUR közötti mértékben. A generációváltás – benne a gazdaságátadás – támogatása alapvetően a mezőgazdasági termelők korszerkezetének javítását célozza, de ugyancsak fontos célkitűzés, hogy a jól működő, versenyképes üzemek ne kerüljenek bezárásra, ezáltal is biztosítva a vidéki foglalkoztatás szinten tartását, hozzájárulva a vidék népességmegtartó erejének növeléséhez (RD06_B02_YFY_75, RD07_B03_YFO_77, új beavatkozások, együtt 87 millió euró feletti tervezett keretösszeggel).

A mezőgazdasági vállalkozásokhoz hasonlóan az erdőgazdálkodók esetében is jellemző az elöregedés. Az erdőgazdálkodás rendkívül hosszú megtérülési ideje és a racionális üzemméret eléréséhez szükséges tőke és hitel-ellátottság rendkívül nehézkes az ágazati szakemberek számára. Ennek megfelelően szükséges a 75. cikk alapján a **fiatal erdőgazdálkodó szakemberek önálló vállalkozásindításának** célzott ösztönzése, támogatásuk fő célja az, hogy az erdőgazdálkodásban is kialakult kedvezőtlen korstruktúra javuljon. Járulékos cél a gazdálkodó nélküli erdők lehetőség szerinti újra gazdálkodásba vonása. A fiatal erdőgazdálkodó szakemberek vállalkozás-indításának elősegítését speciális lump sum jellegű támogatással kívánja Magyarország elérni (RD08_B04_BIS_75; új beavatkozás ~9,5 millió euró tervezett keretösszeggel, mivel a beavatkozás az erdészeten kívül más induló vállalkozások támogatását is célozza, így csak a keretösszeg felét jelenítettük meg itt).

Fentieken kívül – kapcsolódva a generációs megújulás ösztönzéséhez – lehetőséget biztosítunk vidéki, a helyi szükségleteket kiszolgáló árutermelő vagy szolgáltató **vállalkozások elindítására és a fejlődőképes mezőgazdasági kisüzemek** fejlesztésére is (RD08_B04_BIS_75, RD09_B05_SML_73).

A fiatal mezőgazdasági termelők üzemeinek fejlesztéseihez nyújtott megemelt támogatási intenzitás sikeres eszköznek bizonyult a Vidékfejlesztési Program keretében, az előző programozási időszakban kiírt beruházásokat támogató pályázatok esetében. Ezért a fiatal mezőgazdasági termelők a 73. cikk alapján, a **mezőgazdasági üzemek fejlesztéséhez** nyújtott beruházási támogatások kapcsán továbbra is számíthatnak a megemelt támogatási mérték lehetőségére, ráadásul a korábbihoz képest magasabb, 15%-os mértékben (RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73, RD03_E02_FON_73).

A 78. és 75. cikk alapján tervezett **AKIS beavatkozások** mindegyike szolgálja a fiatal gazdákat (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadási szolgáltatás, képzés, innováció). A legközvetlenebbül a képzések és bemutató üzemi programok beavatkozás, amelynek keretében a II. pilléres fiatal gazda támogatásokat igénybe vevők számára – a jelenlegi időszakhoz hasonlóan – kötelező és választható képzéseket is tervezünk biztosítani, 100%-os támogatásintenzitás mellett (RD54_A01_TRA_78, RD57_A04_ADP_78, RD58_A05_EIP_77).

-

Magyarország a KAP Stratégiai Tervében a vidéki családok stratégiai döntésének megkönnyítéséhez a 2014-2020 időszaknál jelentősen több és nagyobb forrással rendelkező közvetlen hatású beavatkozást tervezett. Így a generációs megújulást segítő beavatkozások a szakmai szempontok mellett, pénzügyileg is teljesítik a jelentősen magasabb ambíciószintet az előző programozási időszakhoz képest. Szakmai megfontolások alapján, a fiatal gazdálkodókat képviselő érdekvédelmi szervezetekkel együttműködve döntöttünk az I. (EMGA) és II. (EMVA) pilléres beavatkozásainak tartalmáról, valamint az ezekhez rendelt forrásokról.

3.2.1 Adott esetben a KAP hozzájárulása a Erasmus-projektekhez

KAP forrást nem terveztünk Erasmus projektek finanszírozására.

Ugyanakkor az Erasmus pályázatok által kínált lehetőségeket kiemelt jelentőségűnek tartjuk.

Ezért terveink szerint a KAP Hálózat Vidékfejlesztést (MNVH), valamint Innovációt és digitalizácizót (EIP) támogató egységének egyaránt feladata lesz a fiatal gazdálkodók, valamint a közép- és felsőfokú agrárképzésért felelős intézmények tájékoztatása és segítése a pályázásban.

3.3. Annak ismertetése, hogy a III. cím II. fejezete 3. szakaszának 1. alszakasza szerinti termeléstől függő jövedelemtámogatás keretében végzett beavatkozások hogyan vannak összhangban a vízügyi irányelvvel (2000/60/EK irányelv)

I. A víz keretirányelvvel való összhangra biztosítékot jelentő nemzeti jogszabályi környezet bemutatása Magyarországon

A bemutatást egyrészt a vízhasználati engedélyezés, másrészt pedig a vízminőségre potenciális kockázatként megjelenő intenzív állattartó telepekre vonatkozó szabályrendszer ismertetésén keresztül tesszük meg.

Álláspontunk szerint a víz keretirányelvvel való összhangot nem a CIS jogcímek jogosultsági feltételein keresztül kell megteremteni. Az öntözési célú vízkivételre, illetve például az intenzív állattartó telepek létesítésére, működtetésére (kiemelten a trágyatárolásra), esetleges bővítésére vonatkozó engedélyezési, ellenőrzési folyamat eseti alapon működik, figyelembe véve a víz keretirányelvben foglalt szempontokat. Célunk a szabályozási környezet bemutatásán keresztül igazolni, hogy ez horizontálisan biztosítja az összhangot, ezért nem szükséges a jogosultsági feltételek szintjén további szabályokat beépíteni.

Tények a mezőgazdasági célú öntözés magyarországi helyzetéről

	EU	**Magyarország**
Öntözött mezőgazdasági területek aránya	8%	2,4%
Dinamikusan rendelkezésre álló felszíni vízkészletek kihasználtsága	80%	30%
Vízpótló-rendszerek kiépítettsége	8-9%	1-2%

Forrás: AKI, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

Mára Magyarországon is súlyos problémát jelent az aszályosodás, amelyre már rövidtávon megoldásokat kell találni. A KAP stratégiai terv több oldalról is igyekszik pozitív hatást elérni. Ezek közé tartozik a minősített szaporítóanyag használat előírása, a precíziós beruházások vagy az öntözési fejlesztések (például: a meglévő elavult rendszer elemeinek cseréje: új korszerű (víz - és energiatakarékos) gépek, berendezések és szerelvények telepítése vagy tározó terek vízzáró szigetelése). Emellett szorgalmazzuk a fenntartható vízgazdálkodási közösségek alakulását, ami megkönnyítheti az öntözéses beruházások

megvalósítását, és a régebben öntözött területek újra öntözhetővé válnak. Ahogy a táblázatban is látható, az öntözés elterjedtségében, lefedettségében Magyarország jelentősen elmarad az uniós átlagtól.

A vízhasználati engedélyezés folyamatának bemutatása

Jogszabályi hierarchia

- A vízjogi engedélyezési eljárások szabályozása a kormányzati munkamegosztás szerint a belügyminiszter feladatkörébe tartozik.
- Magyarországon a felszíni- és felszín alatti vizekbe történő beavatkozás, a bejelentéshez kötött tevékenységektől eltekintve vízjogi engedély köteles tevékenység. (*Vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. tv.*).
- A vízhasználatokon belül, az öntözési célú vízhasználat engedélyezésének eljárásjogi szabályai: *A vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet*.
- Az öntözés anyagi jogi szabályai: *A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet*.
- Az öntözővíz kivett mennyiségének mérését előíró jogszabályok: *A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról szóló 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet*; *A vízkészletjárulék kiszámításáról szóló 43/1999. (XII. 26.) KHVM rendelet.*

A vízjogi engedélyezés formái

Fontos alapvetés, hogy a mezőgazdasági öntözési célú vízkivétel minden esetben hatósági kontroll mellett történik. Az egyes eljárásokat az alábbi összefoglalókban mutatjuk be.

Előzetes bejelentés

Tartósan vízhiányos időszak alatti rendkívüli öntözési célú vízhasználat, rövid ideig tartó, csak felszíni vízből történő öntözésre. Ebben az esetben is jogszabály határozza meg a vízkivétel paramétereit. A jogszabályi előírások szerint rendkívüli öntözési célú vízhasználat a vízhasználó bejelentése alapján, egy alkalommal lehetséges vízjogi engedély nélkül. Az öntözés nem felszín alatti vízből, hanem közvetlenül felszíni vízből, ideiglenes szivattyúállással, legfeljebb 120 mm/hektár (1200 m³/hektár) vízmennyiség kijuttatásával történhet, legfeljebb 100 hektáros területen, legfeljebb megszakítás nélkül egy hónap időtartamig.

A vízkivétellel érintett felszíni víz kezelője a hozzájárulását kizárólag akkor adja meg, ha a vízkivétel nem veszélyezteti a vízkivétellel érintett felszíni víz ökoszisztémáját és a jogszabályban meghatározott vízgazdálkodási érdekeket, továbbá a hozzájárulásában megállapíthatja a vízkivétel feltételeit.

Bejelentés

Azon mezőgazdasági öntözési célú kutak létesítésére és fennmaradására vonatkozik, amelyek:

-50 méternél nem mélyebbek,

-csak talajvizet használnak,

-nem érintenek vízbázis védőterületet (*kijelölt vízbázisok azok, amelyek ivóvíz célú vízellátást biztosítanak*),

-csak saját tulajdonban lévő területet öntöznek,

-digitális kútvízmérővel felszereltek.

A hatósági feladatokat a Nemzeti Földügyi Központ (a továbbiakban: NFK) látja el. Az eljárás során

vizsgálja, hogy a bejelentett kút a törvényi feltételek alapján az engedélyezési vagy a bejelentési kategóriába tartozik-e. Majd azt is megvizsgálja, hogy megfelel-e a bejelentés feltételeinek és **megkeresi a területileg illetékes Vízügyi Igazgatóságot, mivel az érintett víztest mennyiségi és minőségi állapotáról a vízügyi igazgatóságok rendelkeznek adatokkal**. A vízkivétel lehetőségéről a területileg illetékes Vízügyi Igazgatóság szakvéleményt készít.

Az eljárás a Vízügyi Igazgatóság szakvéleményében foglaltaktól függően, illetve a vízbázis állapotára, valamint a tervezett kútnak a vízbázisra gyakorolt hatására tekintettel hatósági határozatba foglalt jóváhagyással, vagy elutasítással zárul.

<u>Fontos kitétel</u>, hogy az üzemeltető ebben az esetben is felelős azért, hogy a felszín alatti vizet csak olyan mértékben vegye igénybe, hogy a vízkivétel és a vízutánpótlódás egyensúlya minőségi károsodás nélkül megmaradjon, és teljesüljenek a vizek jó állapotára vonatkozó célkitűzések elérését biztosító követelmények.

Engedély

A vízügyi hatóság adja ki a fenti kategóriákba nem tartozó, egyéb vízilétesítményekre. A vízügyi hatósági feladatokat „házi" kutak esetében a jegyző, mezőgazdasági öntözési célt szolgáló kutak esetén az NFK, egyéb esetekben a területileg illetékes Katasztrófavédelmi Igazgatóság látja el. **Az eljárás vízjogi engedély kiadásával vagy elutasítással zárul.** Az engedély lehet elvi (továbbtervezésre jogosít), létesítési (építésre jogosít), üzemeltetési (működtetésre jogosít), megszüntetési (meglévő létesítmény elbontására jogosít), fennmaradási (meglévő létesítmény fennmaradására és további működtetésére jogosít).

A tervezői jogosultsággal rendelkező tervező által összeállított terv, és a szükséges mellékletek beadása után az illetékes engedélyező hatóság (NFK vagy Katasztrófavédelmi Igazgatóság) a dokumentációt formai és tartalmi szempontokból átvizsgálja, a bevonandó szakhatóságokat megkeresi, illetve a szükséges hiánypótlást kiírja.

Az eljárás során az engedélyező hatóság minden olyan hatóságot megkeres, akinek szakterületét a terv érinti. Az engedélyezési dokumentáció kötelező része a területileg illetékes Vízügyi Igazgatóság jóváhagyása a vízkivétel tekintetében, anélkül az engedély nem adható ki.

A szakhatósági állásfoglalások és a hiánypótlás beérkezése után, amennyiben az engedély kiadható, az engedélyező hatóság összeállítja a határozatot, megfogalmazza benne, hogy pontosan milyen műszaki tartalommal, és milyen feltételek mellett járul hozzá a létesítéshez, üzemeltetéshez, megszüntetéshez vagy fennmaradáshoz. Amennyiben az engedély nem adható ki, vagy a hiánypótlás nem teljesül, a hatóság az engedélyt elutasítja.

A vízminőség megőrzését biztosító szabályrendszer az állattartó telepek létrehozása és működése szemszögéből

A.<u>Állattartó telepek létesítését megelőző hatósági engedélyezés</u>

A nemzeti jog értelmében egy jelentősebb beruházás megkezdése előtt a környezeti hatások vizsgálatának ki kell terjednie a tevékenység környezeti elemekre (föld, levegő, víz, élővilág, épített környezet), ezek rendszereire, folyamataira, szerkezetére (különösen a tájra, településre, az éghajlatra), az érintett népesség egészségi állapotára, valamint a társadalmi, gazdasági helyzetükre (életminőség, területhasználat feltételeire) várhatóan gyakorolt hatásainak meghatározására.

<u>Engedélyezési eljárások</u>

Jelentős környezetterhelést okozó, vagy potenciálisan jelentős környezetszennyezést okozó tevékenységek végzéséhez *a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról* szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Korm. rendelet) meghatározott alábbi eljárás/eljárások lefolytatása szükséges:

1) előzetes vizsgálat,
2) környezeti hatásvizsgálat,
3) egységes környezethasználati engedélyezési eljárás.

1) Előzetes vizsgálati eljárás

A Korm. rendelet által meghatározott tevékenységek esetében a környezethasználó előzetes vizsgálatot köteles kezdeményezni a környezetvédelmi hatóságnál. Az eljárás célja azt eldönteni, hogy a tevékenység olyan környezeti igénybevételt jelent-e, amely indokolja részletes környezeti hatásvizsgálati eljárás, illetve egységes környezethasználati engedély iránti eljárás lefolytatását.

Már az előzetes eljárásban szempontként merül fel a víz kérdése: (4. sz. melléklet)
*„a telepítéshez és a megvalósításhoz szükséges szállítás, raktározás, tárolás, vízrendezés, a tevékenység telepítése, működése, felhagyása során az egyes környezeti elemekre várhatóan gyakorolt **hatások előzetes becslése**, figyelembe véve a befolyásoló tényezőket is, **különösen***
...
*ff) **a felszíni és felszín alatti víztesteket**, valamint a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló kormányrendelet szerinti, az ivóvízkivételre kijelölt és megkülönböztetett védelem alatt álló területeket érintő hatások a **vízgyűjtő-gazdálkodási tervben foglaltak figyelembevételével**;*
g) az f) pont ff) alpontja alapján azonosított - a vizek állapotromlását okozó - kedvezőtlen környezeti hatások csökkentése érdekében javasolt intézkedések;”

Az ***előzetes vizsgálat eredményeként*** az illetékes hatóság határozatában:

- megállapítja, hogy a tervezett tevékenység megvalósításából származhatnak-e jelentős környezeti hatások:
  - jelentős környezeti hatás feltételezése esetén: megállapítja a környezeti hatástanulmány, és adott esetben az egységes környezethasználati engedély iránti kérelem tartalmi követelményeit,
  - ha nem feltételezhető jelentős környezeti hatás: tájékoztatást ad arról, hogy a tevékenység mely egyéb engedélyek birtokában kezdhető meg;

·Ha az előzetes vizsgálati dokumentáció több változatot tartalmazott, megjelöli azt a változatot/változatokat, amelyekkel kapcsolatosan a létesítést lehetségesnek tartja;
·Amennyiben az előzetes vizsgálat során a tevékenység engedélyezését kizáró ok merült fel, akkor az adott tevékenység kérelem szerinti megvalósítására engedély nem adható;
·Ha valamely Natura 2000 területre jelentős környezeti hatás várható, akkor a környezeti hatástanulmány tartalmi követelményeit a Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció tartalmát meghatározó előírások figyelembevételével írja elő.
·A határozat jogerőre emelkedését követő két éven belül kérhető a környezetvédelmi vagy egységes környezethasználati engedély kiadása, amely határidő egy ízben legfeljebb egy évvel hosszabbítható.

Példák az előzetes vizsgálatban hozott döntéstől függően környezeti hatásvizsgálatra kötelezett tevékenységekre:

- Mezőgazdasági és egyéb nem belterületi vízrendezés,
- Öntözőtelep,
- Intenzív mezőgazdasági célú földhasználatra való áttérés művelés alól kivettként nyilvántartott területeken,
- Nyílt felszínű öntöző-főcsatorna,
- **Intenzív állattartó telep:**
  - **Szarvasmarhatartás: hígtrágyás technológia alkalmazása esetén 200 számosállattól;**

- **Szarvasmarhatartás: vízbázis védőövezetén (ha a tevékenység megkezdését a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről szóló jogszabály a védőövezeten nem zárja ki), védett természeti területen, Natura 2000 területen, barlang védőövezetén 50 számosállattól;**

2) Környezeti hatásvizsgálati eljárás

A Korm. rendelet besorolása alapján egyes tevékenységeknél minden esetben környezeti hatásvizsgálat eljárás lefolytatására van szükség, míg más esetben a hatóságnak egyedileg kell döntést hoznia arról, hogy a projekt járhat-e olyan jelentős környezeti hatással, amely alapján ilyen eljárás lefolytatására van szükség.

Az eljárás célja a tervezett beruházás környezeti hatásainak meghatározása és a környezethasználat feltételeinek megállapítása.

A környezeti hatásvizsgálat szükségességének megállapításakor a hatóság többek között a következőket vizsgálja:

„*az érintett természeti erőforrások relatív szűkössége, minősége, megújulási képessége,* ***víztest érintettsége esetén az érintett víztest állapota*** *a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló kormányrendelet szerinti vízgyűjtő-gazdálkodási tervben és a felszín alatti vizek vizsgálatának egyes szabályairól szóló miniszteri rendelet, valamint a felszíni vizek megfigyelésének és állapotértékelésének egyes szabályairól szóló miniszteri rendelet szerint elvégzett monitoring mérések alapján*” (Korm. rendelet 5. sz. melléklet)

Az eljárás keretében benyújtott **környezeti hatástanulmány tartalmai elemei** között pedig az alábbiak érdemelnek különös figyelmet a víz szempontjából: (Korm. rendelet 6. sz. melléklet)

4. A várható környezeti hatások becslése és értékelése

...

ah) a vizeket érő hatások következtében a vizek - a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló kormányrendelet szerinti ***vízgyűjtő-gazdálkodási terv****ben meghatározott - állapotában bekövetkező változás értékelése, valamint* ***a tervben az érintett víztestekre és védett területekre meghatározott környezeti célkitűzés elérésének ütemezése****”*

A ***környezeti hatásvizsgálati eljárás eredményeként*** a hatóság határozatot hoz a benyújtott környezeti hatástanulmány tartalma, a saját és szakhatóságok megállapításai és az érintett ügyfelek észrevételei alapján. **A hatóság dönthet a környezetvédelmi engedély kiadásáról, vagy a kérelem elutasításáról.** A környezetvédelmi engedély megadására irányuló kérelem elutasításra kerül, ha:

-a tervezett tevékenység gyakorlása akadályozná a Nemzeti Környezetvédelmi Programban meghatározott környezeti célállapotok elérését (*Ebben a dokumentumban külön fejezet foglalkozik a vizek védelméről és fenntartható használatáról, különös tekintettel a víz keretirányelvben foglalt célok elérésére.*);

-Magyarország nemzetközi szerződésben vállalt környezet- vagy természetvédelmi kötelezettségeinek teljesítését;

A sikeres környezeti hatásvizsgálati eljárás során a környezetvédelmi engedély kiadásra kerül, amelyben elő vannak írva azok az intézkedések, amelyek a káros környezeti hatások elkerülésére, csökkentésére és megszüntetésére vonatkoznak, valamint a hatóság hatáskörébe tartozó egyéb engedélyek megadásra kerülnek, ha annak feltételei fennállnak.

Példák a környezetvédelmi engedély köteles tevékenységekre (**meghatározott küszöbértékek, feltételek teljesülésével**):

Mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, halászat:

- Intenzív állattartó telep,

- Erdő igénybevétele,
- Vadaspark,
- Haltenyésztés intenzív ketreces vagy medencés haltermelő üzembe,
- Halastó vagy tórendszer (ha több, mint 30 hektáron fed országos jelentőségű védett természeti területet).

3) Egységes környezethasználati engedélyezési eljárás (IPPC engedély)

Az egységes környezethasználati engedély a Korm. rendelet 2. számú mellékletében szereplő tevékenységek engedélyeként kerül kiadásra. **(A termeléshez kötött támogatások szempontjából releváns intenzív tejelő szarvasmarha tartás nem tartozik ebbe a mellékletbe sorolt tevékenységek közé.)**

Példák az egységes környezethasználati engedély köteles tevékenységekre (meghatározott küszöbértékek, feltételek teljesülésével):

- Élelmiszeripar
  - Vágóhidak.
  - Élelmiszer, vagy takarmány előállítását szolgáló kezelés és feldolgozás (állati, vagy növényi nyersanyagokból kiindulva).
  - Tej kezelése és feldolgozása.
- Állati anyagok feldolgozása (állati tetemek vagy állati melléktermékek ártalmatlanítása vagy újrafeldolgozása).
- Nagy létszámú állattartás (intenzív baromfi- vagy sertéstenyésztés).

Az egységes környezethasználati engedély jelentős különbsége a környezetvédelmi engedélytől, hogy az engedélynek **az elérhető legjobb technika (BAT) alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket is tartalmaznia kell**.

A környezetvédelmi hatóság az egységes környezethasználati engedélyre vonatkozó határozatában többek között a víz szennyezésének megelőzése, illetve a hulladékok környezetkímélő kezelése céljából intézkedéseket, környezetvédelmi követelményeket, valamint kibocsátási határértékeket, azok teljesítésére pedig határidőt határoz meg.

Környezetvédelmi felülvizsgálat

Környezetvédelmi felülvizsgálat elvégzése szükséges többek között, ha a környezetvédelmi engedély lejár, egységes környezethasználati engedély köteles tevékenység folytatása során ötévente, az engedélyezett tevékenység jelentős módosítása esetén.

Részleges és teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálat elvégzése válhat szükségessé, amely környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentáció formájában kerül benyújtásra az illetékes környezetvédelmi hatóság részére.

A környezetvédelmi felülvizsgálat során a felülvizsgálandó létesítményt és alkalmazott technológiát mélységeiben meg kell ismerni, ellenőrizni és elemezni szükséges a tevékenység 5 éves adatsorait.

B.Trágyakezelés

Magyarországon a **trágyatárolás általános szabályait***a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet* határozza meg. A kormányrendelet:

- Kijelöli a nitrátérzékeny területeket, ahhoz rendszeres felülvizsgálati kötelezettséget rendel.
- Megtiltja az állattartó telepek létesítését és bővítését a hullámtereken, a vízbázisok védőterületén,

az árvízi tározók, illetve a parti és a védősávok területén.

- Ezeken felül trágyatároló nem létesíthető vízjárta területeken, felszíni víztől számított 100 méteren belül és a bányatavak 300 méteres parti sávjában sem.
- Rendelkezik arról, hogy a szabályok betartását a vízvédelmi és a talajvédelmi hatóság ellenőrzi, a meg nem felelés súlyosságától függően pedig a gazdaság tevékenységét felfüggesztheti, korlátozhatja vagy megtilthatja.
- A vizekben a nitrát szennyezettséget, továbbá a felszíni vizek eutrofizációs állapotát országos monitoring keretében ellenőrzik.

A **trágya tárolásának részletes szabályait***a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet* (továbbiakban: nitrát rendelet) határozza meg. A nitrát rendelet területi hatálya csak a nitrátérzékeny területekre terjed ki, azaz Magyarország területének közel 70%-án szabályozza részleteiben a trágya tárolását.

Tárolás - Intenzív tartási rendszerek

Alapszabály, hogy vízbázisvédelmi területen trágyatároló nem létesíthető.

a) Istállótrágya:

A nitrát rendelet értelmében állattartó telepeken, azaz a magánszemélyek háztartási igényeit meghaladó mértékű állattartásra szolgáló létesítményben képződött **istállótrágyát** szivárgásmentes, szigetelt alapú, a trágyalé összegyűjtésére is alkalmas gyűjtőcsatornával és aknával ellátott trágyatárolóban kell tárolni. Az istállótrágya-tároló kapacitásának elegendőnek kell lennie legalább 6 havi istállótrágya tárolására.

b) Hígtrágya, trágyalé:

Hígtrágya, trágyalé kizárólag műszaki védelemmel ellátott tartályban vagy medencében tárolható. A tárolótartály vagy medence anyagát úgy kell megválasztani, hogy az a korróziónak ellenálljon és élettartama legalább 20 év legyen. A hígtrágyatároló kapacitását 6 havi hígtrágya befogadására kell alkalmassá tenni.

A trágyatárolók kapacitásának méretezéséhez szükséges irányszámokat, illetve a kialakításának minimális műszaki paramétereit a nitrát rendelet külön melléklete állapítja meg.

Tárolás - Extenzív állattartás

Mélyalmos, valamint extenzív legeltetéses állattartás estén nem szükséges trágyatárolót építeni, amennyiben biztosított a felhalmozódott trágya 6 hónapig történő tárolása az istállóban vagy az ideiglenes szálláshelyen, és a képződött trágya közvetlenül termőföldre kerül. Az alkalmazott technológiának azt is biztosítania kell, hogy ne történjen kijuttatás a trágyázásra nem alkalmas időszakban.

Legeltetéses állattartás esetén az istállótrágya-tároló kapacitását az istállózott időszak hossza alapján kell megállapítani.

Elszivárgás elleni védelem nélküli ideiglenes trágyakazal nem létesíthető:

·mezőgazdasági táblán a felszíni vizek partjától mért 100 méter távolságon belül.

·vízjárta, pangóvizes területen, valamint alagcsövezett táblán,

·november 30. és február 15. között mezőgazdasági művelés alatt álló táblán, valamint fagyott, vízzel telített, összefüggő hótakaróval borított talajon.

Ideiglenes trágyakazalban a trágya maximum 2 hónapig tárolható.

További szabályok

-

a) Trágyakijuttatás

A felszíni vizek védelme érdekében – a vonatkozó Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat előírásainak megfelelve - a nitrát rendelet meghatározza a műtrágya, szerves trágya és hígtrágya kijuttatás szigorú szabályrendszerét.

Nem juttatható ki:

·műtrágya felszíni vizek partvonalának 2 méteres sávjában;

·szervestrágya

1.
   - tavak partvonalától mért 20 méteres sávban;
   - egyéb felszíni vizektől mért 5 méteres sávban;
   - forrástól, emberi fogyasztásra, illetve állatok itatására szolgáló kúttól mért 25 méteres körzetben;

A mezőgazdasági területen a tápanyag-gazdálkodás tervezése során a kijuttatandó tápanyagok mennyiségének meghatározásakor figyelembe kell venni a talaj tápanyag-ellátottságát, a termesztett növénynek a termőhely adottságaihoz igazított termésszintjéhez tartozó tápanyagigényét. A kijuttatandó tápanyagok mennyiségének kiszámításánál az alkalmazott értékek nem haladhatják meg a rendeletben szereplő értékeket.

Az öntözött terület talaját, valamint – amennyiben a talajvízszint 5 méteren belül elérhető – a talajvíz szintjét és minőségét 5 évente az öntözéshez vízjogi engedéllyel rendelkezőnek ellenőriztetni kell. A talajvédelmi terv részeként a talajvédelmi hatóság részére beérkező, a talajvíz minőségére vonatkozó adatokat, vízvizsgálati eredményeket évente meg kell küldeni a vízvédelmi hatóság részére.

b) Nyilvántartás vezetési kötelezettség

Az érintett mezőgazdasági termelőknek a tevékenységük ezen viszonylatáról is folyamatos nyilvántartást kell vezetniük, a Gazdálkodási Napló tápanyag-gazdálkodásra, trágyázásra, parcella művelési adatokra, valamint állattartásra vonatkozó lapjain. Ezt a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) ellenőrzi.

II. KAP Stratégiai terv kondicionalitással kapcsolatos előírásainak hatása a termeléshez kötött támogatások víztakarékosságára

A megerősített környezeti kondicionalitás 2023-tól a termeléshez kötött támogatások esetében is a támogatásokhoz való hozzáférés alapvető feltételei közé kerül. Ennek megfelelően ezen beavatkozások jogosultjai a 2021/2115/EU rendelet III. mellékletében szereplő minden olyan előírást is betartanak, amelyek közvetlenül vagy közvetve a víz, mint kiemelt jelentőségű természeti erőforrás védelmét szolgálják. Ez a következők:

• GAEC 2 (A vizes élőhelyek és a tőzegláp védelme): Magas kötöttszéntartalmú talajok védelme;

• GAEC 4 (A vízfolyások mentén védelmi sávok kialakítása): A vízszennyezés elleni védelem, a vízkészletek kimerülésének megelőzése;

• JFGK 2 (A Tanács 91/676/EGK irányelve a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről)

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között emellett a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg a víz-keretirányelv egyes elemeinek végrehajtását illetően, amely a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön szintén számon kérhető. Az irányelv 11. cikk (3) e) és h)

pontjai egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartoznak. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.

III. A termeléstől függő jövedelemtámogatás (CIS) és a víz keretirányelv közötti összhangot erősítő további garanciák

A hazai vízhasználati, vízjogi engedélyezési rendszert megfelelő garanciákat tartalmaz a víz keretirányelvben foglalt célkitűzések elérésére. **Az esetleges illegális, illetve az engedélyben foglaltaktól eltérő vízkivételek kiszűrésére a már meglévő hatósági ellenőrzés mellett, 2023-tól bevezetésre kerül egy új, célzott ellenőrzés. Ez az ellenőrzés a termeléshez kötött támogatások esetében további garanciákat jelent arra vonatkozóan, hogy abban érdekelt termelők mezőgazdasági tevékenységük során fenntartható módon bánnak a vízzel, mint kiemelt erőforrással.**

Az új ellenőrzési szint a következők szerint épül majd fel:

1. A termeléshez kötött támogatási jogcímben kérelmet benyújtó gazdálkodók az egységes kérelem benyújtása során nyilatkoznak arról, hogy a támogatással érintett kultúrák termesztése során végeznek-e öntözést vagy sem. Az így előállt információ összevetésre kerül a vízügyi hatóság által vezetett, a vízjogi engedélyeket tartalmazó adatbázissal, amely adminisztratív ellenőrzés keretében megerősítené, hogy a kérelmezők valóban rendelkeznek-e vízhasználati engedéllyel.
2. Amennyiben a vízügyi hatóságok tudomást szereznek az engedélyben foglaltaktól lényegesen eltérő gyakorlatról – ami ezáltal súlyosan veszélyezteti az irányelv egyes célkitűzéseit -, a hatóság megküldi ezen megállapításokat a Kifizető Ügynökség részére.
3. A kérelmek feldolgozása során a Kifizető Ügynökség a kapott információk alapján megvizsgálja, hogy a jelzett gyakorlat az öntözött, termeléshez kötött támogatással érintett kultúra termesztésével összefüggésben valósul-e meg. Ennek igazolása esetén kizárja az érintett kérelmezőt az adott jogcím tárgyévi kifizetéséből.
4. A 3. pontban jelzett visszacsatoláson túl, annak érdekében, hogy a termeléshez kötött támogatások esetében célzottabb ellenőrzésekre is sor kerüljön, a Kifizető Ügynökség helyszíni ellenőrzés keretében vizsgálja, hogy az öntözést végző gazdálkodók a vízjogi engedélyükben foglaltaknak megfelelően járnak el. Az ellenőrzési minta nagysága 3%-ban kerül meghatározásra. Az ellenőrzési minta a víz keretirányelv teljesülése szempontjából releváns jogcímek (cukorrépa, rizs, szántóföldi zöldség, ipari zöldség, intenzív és extenzív gyümölcs) azon kedvezményezettjeiből kerül kijelölésre, ahol a támogatással érintett kultúra jónál rosszabb állapotú víztesthez köthető. Amennyiben a helyszíni ellenőrzés során olyan szabálytalanságot találnak, amely nem felel meg az engedélyben foglaltaknak - ezáltal súlyosan veszélyezteti az irányelv egyes célkitűzéseit -, a kérelmek feldolgozása során a Kifizető Ügynökség kizárja az érintett kérelmezőt az adott jogcím aktuális kifizetéséből.
5. A tejhasznú tehén támogatásban résztvevő gazdálkodók esetében az új ellenőrzési szint azt vizsgálja, hogy a tevékenységet a környezetvédelmi engedélyben foglaltaknak megfelelően végzik-e. Amennyiben a talajvédelmi, vízügyi hatósági ellenőrzés, vagy a Kifizető Ügynökség által végzett helyszíni ellenőrzés során a környezetvédelmi engedélyben foglaltaktól eltérő, így a víz minőségére súlyos kockázatot jelentő gyakorlatra derül fény, az adott évben termeléshez kötött támogatás az érintett jogcímen nem fizethető. A víz minőségi védelmét szolgálja emellett az is, hogy a kondicionalitás elemei között szerepel a diffúz szennyezésről szóló JFGK 1, illetve a nitrát irányelv betartására vonatkozó JFGK 2 előírás.

Az említett többlet ellenőrzési szinten túl, az új KAP rendszeréről szóló széleskörű kommunikációs kampányba beépítésre kerül egy olyan elem, amely „a vízzel, mint erőforrással való körültekintő bánásmódra” hívja fel a figyelmet. Ennek keretében különös figyelem fordul majd a jogszabályi környezet

legfontosabb elemeire (pl. vízkivételi monitoring).

IV. KAP Stratégiai Terv egyéb beavatkozásai, amelyek segíthetik a termeléshez kötött támogatások felhasználóit a Víz keretirányelvnek történő megfelelésben

Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a KAP Stratégiai Terv II. pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani az irányelvnek való jobb megfelelést elősegítő **mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztésére**, amelyből további állattartó telepek modernizációja valósítható meg (beavatkozás kódja: RD01_E01_FRM_73) Magyarországon az állattartó telepek korszerűsítésére a 2015-2022 közötti ciklusban jelentős pályázati források álltak rendelkezésre. A víz minőségi szempontból történő megóvása kiemelt cél, így a trágyatárolás és kihelyezés is a nitrát irányelv előírásaival összhangban történjen.

A KAP Stratégiai Terv II. pillérében tervezett beavatkozással a **precíziós gazdálkodás** minél szélesebb körű térnyerését is szeretnénk ösztönözni, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát az egyes ágazatokban (beavatkozás kódja: RD02_D01_FRM_73). Továbbá jelenleg és a jövőben is támogatni tervezzük a **víztakarékos öntözési technológiák** bevezetését, az öntözőrendszerek vízfelhasználásának optimalizálását, a víztakarékos öntözési infrastruktúra és a kapcsolódó műtárgyak fejlesztését, az energiatakarékos öntözési technológiák bevezetését. Továbbá célunk a digitális technológiák alkalmazásának elterjesztése, a termelők digitalizációs átállását segítő beruházások támogatása. A korszerű és szakszerű öntözéses gazdálkodás, az optimalizált, precíziós öntözéstechnológia növeli a vízfelhasználás hatékonyságát. Az ilyen technológiák beszerzése, kialakítása jelentős többletköltségekkel járhat a termelők számára, de hozzájárul a vízzel és ezzel együtt az energiával történő takarékossághoz, a túlöntözés elkerüléséhez. A célzott, precíziós öntözéses módszerek elterjesztése, amelyben a vízmennyiség pontosan mérhető, az elszivárgás és a kimosódás csökkenthető, hozzájárul a hatékonyság növeléséhez (beavatkozások kódja: RD02_D01_FRM_73; D12_W01_WTO_74; RD15_W04_COP_77).

KIEGÉSZÍTÉS

Miként veszi figyelembe a magyarországi vízjogi engedélyezés a középtávú klímaforgatókönyveket?

A vízjogi engedélyezés során a vízkivétel engedélyezéséhez a Vízügyi Igazgatóságok hozzájárulása szükséges. A Vízügyi Igazgatóságok felelősek a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek elkészítéséért, amelyek tartalmazzák a víztestek állapotfelmérését. A víztestek mennyiségi állapotának megfelelően, kizárólag az **ökológiai vízigény biztosításának feltételével** engedélyezhető a vízkivétel mind a felszín alatti, mind a felszíni vizek tekintetében.

Az ökológiai vízigényt komoly garanciák védik az engedélyezés során. Ez tehát nem egy a számos vizsgálati/mérlegelési szempont közül, hanem rendező elv. A hatóság által kiindulási pontnak tekintett mennyiségi állapot – a Víz Keretirányelv logikájának megfelelően – nem azt mondja meg, hogy sok vagy kevés a szabad vízkészlet a vízhálózat valamely pontján, hanem azt, hogy a már engedélyezett **vízhasználatok okoznak-e az ökológiai vízmennyiséget érintő vízelvonást**. Egy kisvízfolyás például lehet, hogy jó mennyiségi állapotú, mert nem terheli vízkivétel, ugyanakkor hasznosítható vízkészlete egészen jelentéktelen, amely érdemi vízkivételre nem nyújt fedezetet, mivel a korábbi felszíni vízkivételek, illetve a felszín alatti (talaj)vízszint süllyedése miatt már kiszáradt, vagy időszakos vízfolyássá vált, mert a süllyedő tendenciával rendelkező felszín alatti vízkészlet nem képes a vízfolyás alaphozamát sem biztosítani. Az öntözéses beruházás tervezése során **a vízkivétel nagyságát úgy kell tehát meghatározni, hogy a vízelvonással érintett rendszer ökológiai vízigénye is biztosított**

maradjon.

Magyarországon az öntözéses beruházások megkönnyítésére fenntartható vízgazdálkodási közösségek alakulását szorgalmazzuk, akik a beruházáshoz szükséges vízjogi engedély megszerzéséhez **környezeti körzeti tervek** (KKT) készítését igényelhetik, mely terveket *az öntözéses gazdálkodásról* szóló 2019. évi CXIII. törvény 10. § (1) bekezdése alapján a Nemzeti Földügyi Központ, mint öntözés igazgatási szerv készíttet el szakértőkkel a részükre, megkönnyítve ezzel a vízjogi engedélyeztetési eljárás folyamatát.

A fenntartható vízgazdálkodási közösségek működési területe az öntözési körzet, a KKT-k ezekre az öntözési körzetekre készülnek el. Az **előzetes vizsgálati dokumentáció** (EVD) kötelező eleme a környezeti körzeti terveknek. *A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról* szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 4. számú mellékletében meghatározza az EVD és a konzultációs kérelem tartalmát. A kormányrendelet alapján az EVD **kötelező eleme a tervezett tevékenységek/beruházás egyes környezeti elemekre gyakorolt hatásának bemutatása**, melynek során több ponton is szerepet kap az éghajlatváltozás kérdésköre:

1.a beruházás **éghajlatváltozással szembeni érzékenységre** vonatkozó elemzése;

2.egyes **éghajlati tényezőkre vonatkozóan a lehetséges hatások** elemzése;

3.tervezett tevékenységre vonatkozóan az **éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás** bemutatása;

4.annak bemutatása, hogy a tervezett tevékenység hogyan hat a feltételezhető hatásterület **éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képességére**.

Egyértelmű célja tehát a magyar hatóságoknak az, hogy a vízjogi engedélyezés szempontrendszerén keresztül a fenntartható vízgazdálkodást elterjessze. Ennek következtében az öntözött területek növekedése nem eredményezi a vízhasználat (kiöntözött vízmennyiség) szükségszerű vagy egyenes arányú növekedését. Az öntözéses gazdálkodás esetén azokat a műszaki megoldásokat kell előtérbe helyezni, amelyek figyelembe veszik a felszíni és felszín alatti vízkészletek szűkösségét, és ennek megfelelően maximális víztakarékossággal járnak.

Azon jogszabályok listája, amelyek közvetlenül határozzák meg a vízjogi engedélyezés egyes szakaszaiban a környezeti tényezők és az éghajlatváltozási szempontok vizsgálatának kötelezettségét:

-*A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról* szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet

-*A vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról* szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet

-*A vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól* szóló 221/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet

-*A vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló* 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet

-*A* Kormány 1242/2022. (IV. 28.) sz. határozata *Magyarország 2021. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről (VGT3)*

-*A környezet védelmének általános szabályairól* szóló 1995. évi LIII. törvény

Fentiek alapján összefoglalható, hogy az engedélyezési eljárásban a környezetvédelmi és éghajlatváltozási szempontok érvényesülését szakhatósági közreműködés keretében vagy szakkérdésként kell vizsgálni. Ha jogszabály közigazgatási hatósági eljárás során környezetvédelmi (adott esetben a vízvédelmi) szakkérdés vizsgálatát írja elő, az eljárást lezáró döntés rendelkező részének tartalmaznia kell a szakkérdés vizsgálatának tényét, eredményét és az annak alapján meghatározott egyedi előírásokat, valamint az indokolási részében rögzíteni szükséges a szakkérdés vizsgálata során tett részletes megállapításokat.

3.4 A jövedelemtámogatás méltányosabb elosztása, valamint kedvezményezettjei hatékonyabb és eredményesebb megválasztása céljának áttekintése

1.Stratégiai megközelítés szükségessége a helyzetelemzés alapján

Az egyes specifikus célkitűzések (de különösen az SO1, SO3, SO9) tekintetében elvégzett SWOT-elemzések, valamint az azonosított szükségletek rávilágítanak arra, hogy Magyarországon – a globális társadalmai és gazdasági változásoknak megfelelően – a vidéki kistermelői életforma egyre kevésbé vonzó és fenntartható. Teljesség igénye nélkül a szükségletelemzésben megjelenő elvárások: SO1: Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak; Természeti (időjárás) és piaci kockázatokból fakadó jövedelemingadozások csökkentése; Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása; SO3: Rövid ellátási láncok fejlesztése, Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén; SO7: On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából; SO9: Fogyasztói tudatosság erősítése.

2.Magyarország stratégiai megközelítése a kisgazdaságok erősítése kapcsán (targeting)

Meggyőződésünk, hogy a magyar és az európai kultúra alapvető eleme a sokszínűség, nem csak a biológiai alapok, hanem az élelmiszerrendszerek esetében is. Az élelmiszerrendszerek sokszínűségének fenntartásának érdekében a lehető legtöbb eszközzel szükséges támogatnunk a kistermelői és élelmiszer-előállítói réteget, amely ennek a sokszínűségnek a legfőbb letéteményese. A szükségletek felmérése és a szakmai és társadalmi konzultációk tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a 2015–2022-ben alkalmazott támogatási rendszert tovább kell fejleszteni, amelyhez a KAP Stratégia Terv beavatkozásai jó lehetőséget biztosítanak.

A magyar szakpolitikai döntések célzottabb közvetlen támogatási rendszert eredményeznek. Így a 2015–2022-es időszakhoz képest **sokkal erőteljesebb jövedelem átcsoportosítás** irányul majd a kis- és közepes méretű gazdaságok felé (10%, szemben a 2020-as 3%-nál alacsonyabb értékkel). Fent kívánjuk továbbá tartani az érzékeny ágazatok **termeléstől függő támogatását** is, mivel ez a SWOT-elemzések megállapításai, a partnerekkel folytatott konzultációk, valamint a felmerülő szükségletek és tapasztalatok alapján kulcsfontosságú:

- A vidéki lakosság munkahelyteremtés révén történő megőrzéséhez.
- A jövedelembiztonsághoz (SO1 1.1.1. alszükséglet: Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak; SO1: 1.1.3 alszükséglet: Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása).
- A diverzifikált mezőgazdasági termelési struktúra és az exportpotenciál fenntartásához, valamint a környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzések eléréséhez, a megerősített kondicionalitás, az agroökológiai program és a víz-keretirányelvvel való összhang révén (SO5 – 2. Fő szükséglet: A felszíni és a sekély felszín alatti vizek ökológiai és kémiai állapotának javítása).

3.KAP Stratégiai terv emelt ambíciószintű hozzájárulása a kitűzött célok eléréséhez

Az (EU) 2021/2115 rendelet 147. cikkében biztosított lehetőséggel élve az érzékeny ágazatok támogatása érdekében továbbra is fenntartjuk az átmeneti nemzeti támogatást, azok fokozatos kivezetése mellett. A célzottság javítása érdekében élünk a referencia-időszak 2018-ra történő módosításának lehetőségével. Annak biztosítása érdekében, hogy a közvetlen kifizetések formájában megvalósuló beavatkozások hatékonyan elősegítsék az azonosított szükségletek kielégítését, a pillérek közötti rugalmasság révén **alapvető fontosságú a közvetlen kifizetésekre rendelkezésre álló pénzügyi források növelése**. Ez nem veszélyezteti a vidékfejlesztési beavatkozások finanszírozását, mivel a II. pillérben a maximális 80%-os nemzeti társfinanszírozás áll majd rendelkezésre.

Ennek fényében 2023-tól kezdődően az **I. pilléres közvetlen kifizetések rendszerét a következő**

alapvető elemek mentén tervezzük végrehajtani:

- A pillérek közötti átcsoportosítás révén az EMVA-források 25%-át csoportosítjuk a közvetlen kifizetésekre;
- A fenntarthatóságot elősegítő alap jövedelemtámogatást (BISS) területi megkülönböztetés nélkül, de a támogatható hektár meghatározásának kiterjesztésével vezetjük be (DP01_E01_BISS_16).
- A forrásoknak a kis- és középméretű gazdaságok irányába történő átcsoportosításával, beleértve a közvetlen kifizetések méltányosabb elosztását 2023-tól azzal segítjük elő, hogy az újraelosztó jövedelemtámogatást (redisztribúció, CRISS) alkalmazzuk a mezőgazdasági kistermelőknek nyújtott támogatás (korábbi SFS), valamint a degresszió és capping alkalmazása helyett (DP02_E02_CRIS_16).
- Nem élünk derogációval, az újraelosztó támogatást (CRISS) a közvetlen támogatás 14%-ának mértékéig tervezzük alkalmazni.
- Az agro-ökológiai program (AÖP) végrehajtását oly módon dolgoztuk ki, hogy az ambiciózus kötelezettségvállalások lehetővé tegyék a kisméretű gazdaságok részvételét és a kiegészítő támogatás igénybevételét (DP17_G01_ECOS_16).
- A fiatal gazdáknak nyújtott I. pillér szerinti támogatás esetében a pénzügyi források, a támogatás fajlagos mértéke és a területi korlát egyaránt jelentősen növekszik, ugyanakkor lehetővé tesszük, hogy a 2023 előtt induló fiatal mezőgazdasági termelők teljes mértékben kihasználhassák az ötéves támogatási időszakot (DP03_B01_YFS_16).
- A termeléstől függő jövedelemtámogatás (CIS) elérhető marad az érzékeny ágazatok számára, amelyek nagyszámú, főként a gyümölcs- és zöldségágazatban vagy az állattenyésztésben tevékenykedő kisüzemet céloznak meg (DP04_E03_CISB_16- DP16_E15_CISP_16).
- Kihasználva a stratégiai terv rendeletben biztosított lehetőséget, az érintett érzékeny ágazatoknak nyújtott átmeneti nemzeti támogatásokat fokozatos kivezetés mellett fenntartjuk, a referencia-időszak 2018-ra történő frissítése mellett.

A II. pillérben a mezőgazdasági kisüzemeket célzó intervenciót tervezünk a 2021/2115/EU rendelet 73. cikke szerinti átalánytámogatás formájában. E beavatkozás célja a kisüzemek fejlesztésének támogatása. Célkitűzések: a piac stabilizálása és fejlesztése, a termékszerkezet korszerűsítése és diverzifikálása, a hagyományos, kézműves termékek előállítása és feldolgozása, a termelési módszerek korszerűsítése, a környezeti hatékonyság növelése, a hozzáadott érték növelése és a digitalizáció (RD09_B05_SML_73).

Fontos elem a turisztikai fejlesztések megvalósítása, a vidéki térségek támogatásai között a falusi turizmust fejlesztő támogatások is helyet kaphatnak (RD51_R11_TUC_77). A KAP Stratégiai Terv hozzájárulása a turisztikai szolgáltatások fejlesztéséhez alapvető jelentőségű, hiszen a helyi termékrendszerek fejlesztése, a biológiai sokféleség megőrzése, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása és a tájak védelme mind a turisztikai attrakciók és szolgáltatások alappillérei.

Együttműködésen alapuló megközelítéssel segíteni kívánjuk az ellátási lánc rövidítését, a termelők és fogyasztók rövid ellátási láncban való részvételét (RD49_R09_SCC_77). Hangsúlyt fektetünk a társadalmi innovációt megvalósító együttműködések, a társadalmi vállalkozások, így a szociális szövetkezetek támogatására (RD50_R10_SEC_77). A digitalizációt előtérbe helyező fejlesztések is kiemelt szerephez jutnak, mivel a digitális átállás a vidéki térségekben és a mezőgazdaságban egyaránt fontos annak érdekében, hogy a térségek fel tudjanak zárkózni. A LEADER beavatkozáson keresztül – a korábbi tapasztalatok figyelembevételével - a vidéki térségek és közösségek területileg kiegyensúlyozott fejlesztésében jelentős szerepet vállaló, az ország térségeiben már működő vagy megalakuló helyi akciócsoportok számára biztosítunk támogatást (RD57_R15_LDR_77).

A támogatások célzottabbá tételét segíti, hogy az egyes beavatkozások kiválasztási elvei között olyan szempontok jelennek meg – részben a korábbi időszak eredményei, tapasztalatai alapján - mint a térségi szempontok érvényesítése, amellyel előtérbe tudjuk helyezni azon pályázókat, akik hátrányosabb adottságú vidéki térségben kívánnak fejleszteni. Előnyben részesíthetők a roma felzárkóztatási program

keretében megvalósuló fejlesztések is, amelyek az átlagosnál jóval elmaradottabb térségekben valósulnak meg.

KIEGÉSZÍTŐ INFORMÁCIÓK

A redisztribúciós stratégia fókusza

A redisztribúciós stratégiánk fókuszában elsősorban a kisgazdaságok állnak. Fontos kiemelni, hogy a CRISS beavatkozás végrehajtásának vizsgálata önmagában nem ad teljes képet az ez irányú ambícióinkról.

A stratégiai terv különböző elemeinek hozzájárulása a kisgazdaságokra történő fókusz erősítéséhez:

- Magyarország a közvetlen támogatások 14%-át a CRISS beavatkozás finanszírozására fordítja, derogációt sem az alkalmazott eszközök, sem pedig a kiadási arány tekintetében nem kérünk.
- A stratégia eredményeként, az R.6 indikátor értéke 100-ról 112% fölé emelkedik.
- A CRISS kifizetés emelt összegű fajlagos összegét a közvetlen támogatásban részesülő termelők 62%-a (~104 ezer termelő) a teljes területére megkapja, mivel legfeljebb 10 hektáron tevékenykedik.
- A közvetlen támogatások igénybevételének minimumkövetelményei (1 hektár vagy 100 EUR) úgy kerültek kidolgozásra, hogy azok ne szűkítsék a potenciális támogatottak körét a kisméretű gazdaságok kárára.
- Ugyanezen elvek mentén, a termeléshez kötött támogatások állattenyésztési jogcímeinél a minimális támogatható állatlétszám 1 állatban került meghatározásra, éppen azért, hogy a legkisebb szereplőket is bevonhassuk a támogatási rendszerbe. Ezt a Bizottsággal való egyeztetéseknek megfelelően az összes állattenyésztési jogcímre egységesítjük a tervben.
- A kisgazdaságok adminisztratív terheinek csökkentése érdekében:
    - A GAEC 7 és GAEC 8 előírásoknak való megfelelés alól a legfeljebb 10 hektár szántóterülettel rendelkező termelők mentességet kapnak.
    - A kisgazdaságok pályázatai egyszerűsített eljárás keretében kerülnek elbírálásra, amely jelentősen csökkenti a döntéshozatali időt.
- A II. pillérben szintén indítunk a kisebb gazdaságokat célzó beavatkozást, a mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatóságát segítő fejlesztéseire fókuszálva, a 2021/2115/EU rendelet 73. cikke szerint.

A közvetlen támogatási jogcímek együttes hatása az igazságosabb forráseloszlásra

Fontos kiemelni, hogy nem a CRISS az egyetlen olyan beavatkozás, amely a kisgazdaságok célzott támogatását segít megvalósítani. Éppen ezért egyetértünk a Bizottság azon megjegyzésével, miszerint a közvetlen támogatási elemek együttes hatását is érdemes megvizsgálni. Ezt az alábbi ábrákon keresztül mutatjuk be.

A fiatal mezőgazdasági termelőknek nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás (CIS-YF) és több termeléshez kötött támogatási jogcím (CIS) (elsősorban a gyümölcs- és zöldségfélék) esetében a kedvezményezettek többsége a kis-, valamint a kis-közepes gazdaságnak megfelelő területen gazdálkodik.

1.ábra: A közvetlen támogatási jogcímek együttes hatásának vizsgálata (hektárra vetítve)

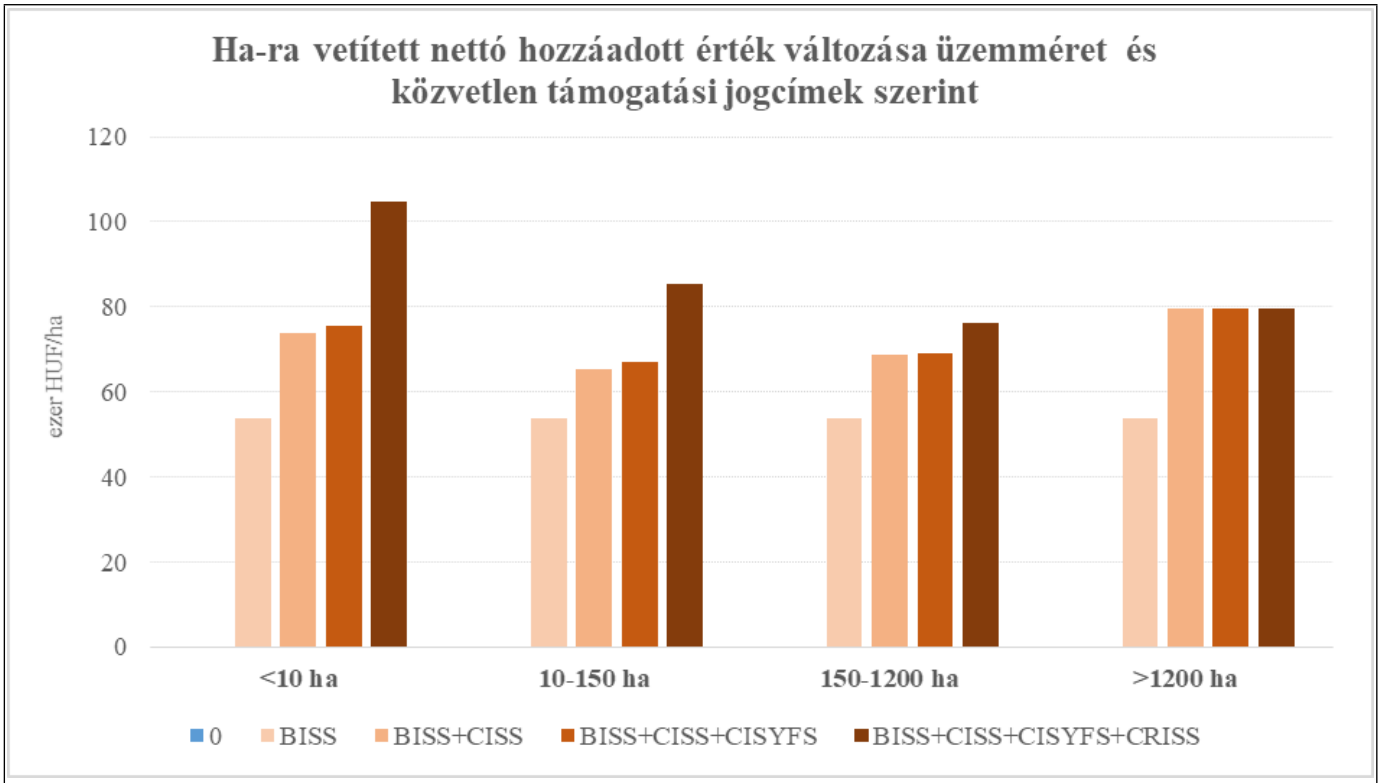

Forrás: Tesztüzemi (FADN) adatok alapján, AKI kalkulációk

Magyarázat: Ahogy az ábrán is jól látható, a javasolt modell alkalmazása mellett a területegységre vetített fajlagos nettó hozzáadott érték a <10 ha méretkategória esetében nőne a legnagyobb mértékben, míg a többi méretkategória esetében körülbelül azonos szinten alakulna. Az *eco-scheme* kifizetések nem szerepelnek a kalkulációban, tekintettel arra, hogy jelentős bizonytalanság övezi a támogatásért cserébe többletvállalásokra hajlandó termelők nagyságrendjét, és azok üzemméretét.

2.ábra: A CRISS hatása a 10-150 hektáros kategóriában

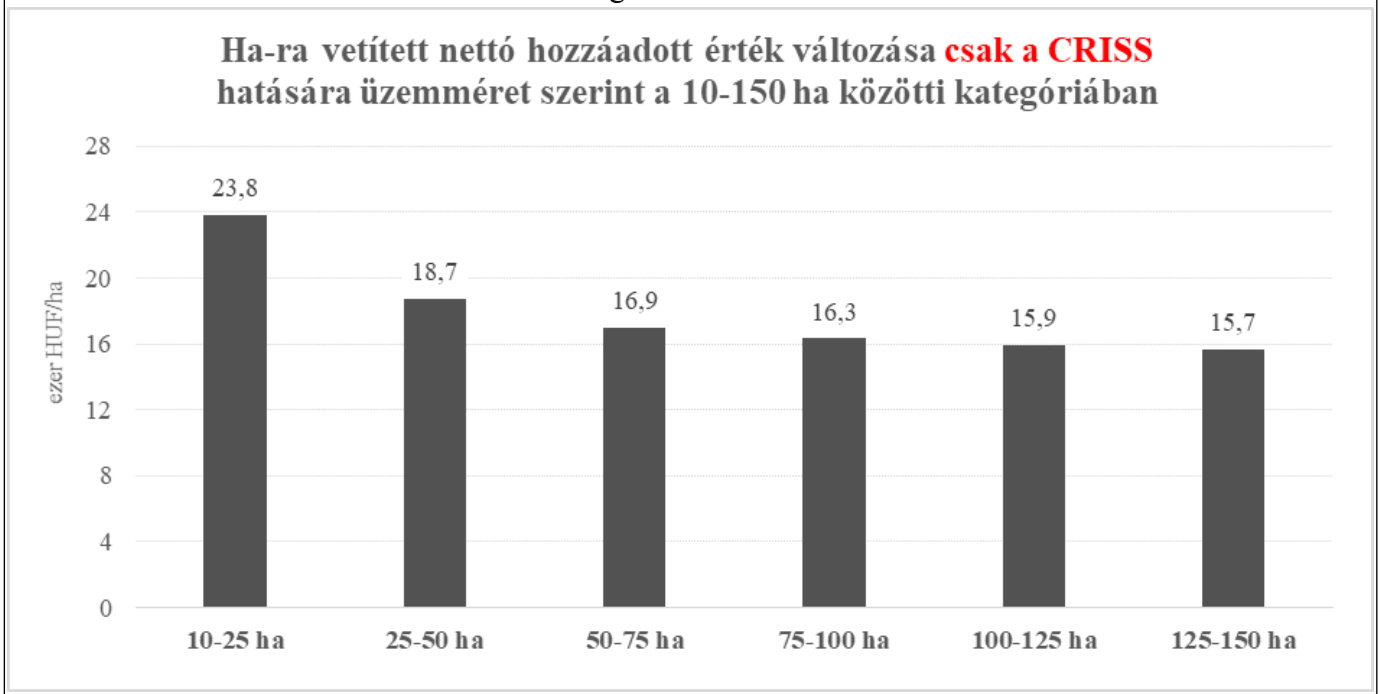

Forrás: Tesztüzemi (FADN) adatok alapján, AKI kalkulációk

3.ábra: Hektárra vetített nettó hozzáadott érték változása a 2023-2027 (*eco-schemes nélkül*) vs. 2014-2020

összevetés esetén, üzemméret szerint a 10-150 hektár közötti kategóriában

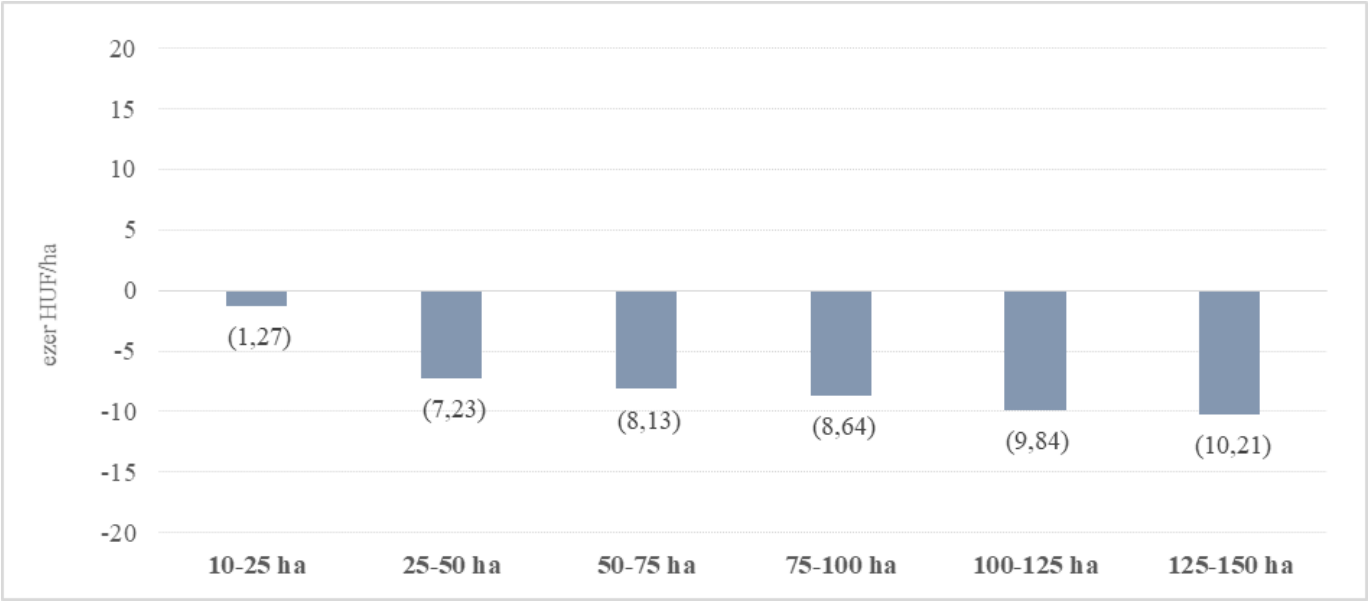

Forrás: Tesztüzemi (FADN) adatok alapján, AKI kalkulációk

4.ábra: A közvetlen támogatási jogcímek együttes hatásának vizsgálata (éves munkaerőegységre vetítve)

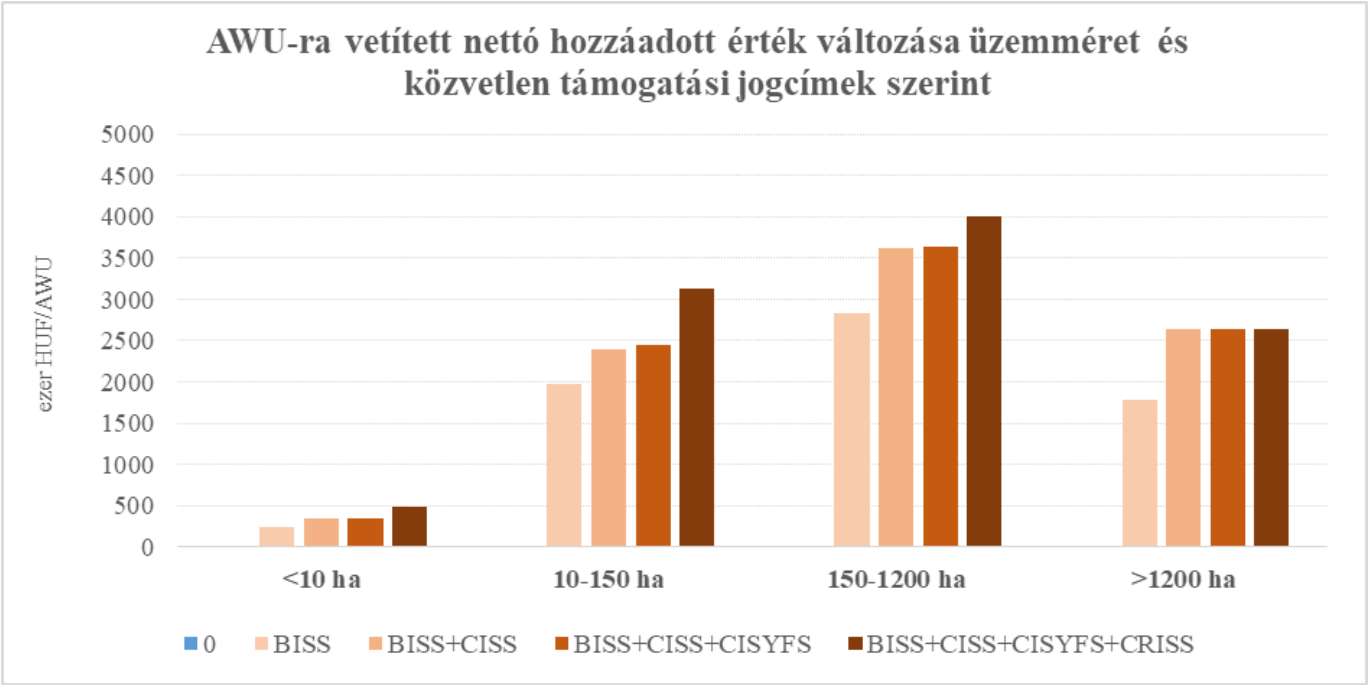

Forrás: Tesztüzemi (FADN) adatok alapján, AKI kalkulációk

Magyarázat: Ahogy az ábrán is látható, az éves munkaerőegységre vetített fajlagos nettó hozzáadott érték a 10-150 ha méretkategória esetében nő a legnagyobb mértékben, míg a 10 hektár alatti méretkategóriában kisebb mértékű előrelépést eredményezne. Az adatok torzulását az okozza, hogy a nagyobb gazdaságok esetében a többlettámogatás alacsonyabb munkaerő felhasználással érhető el. Az *eco-scheme* kifizetések ebben a kalkulációban sem szerepelnek.

5.ábra: AWU-ra vetített nettó hozzáadott érték változása a 2023-2027 (*eco-schemes nélkül*) vs. 2014-2020 összevetés esetén üzemméret szerinti bontásban

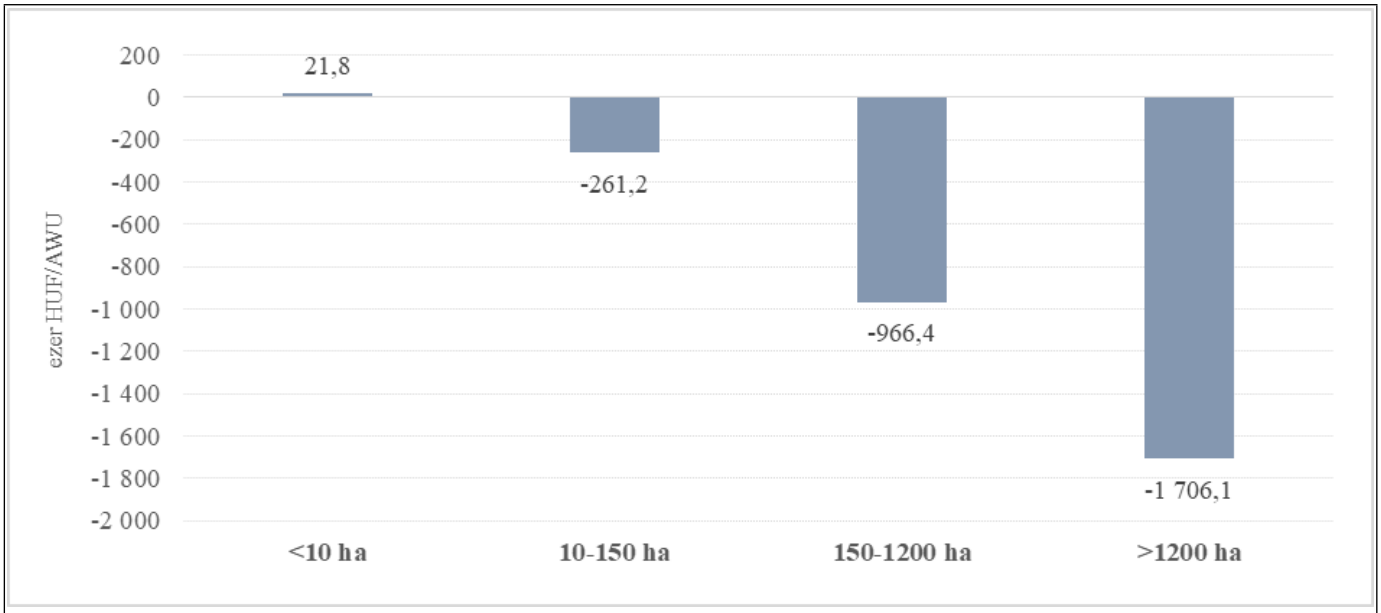

Forrás: Tesztüzemi (FADN) adatok alapján, AKI kalkulációk

6.ábra: AWU-ra vetített nettó hozzáadott érték változása a 2023-2027 (*eco-schemes nélkül*) vs. 2014-2020 összevetés esetén, üzemméret szerint a 10-150 hektár közötti kategóriában

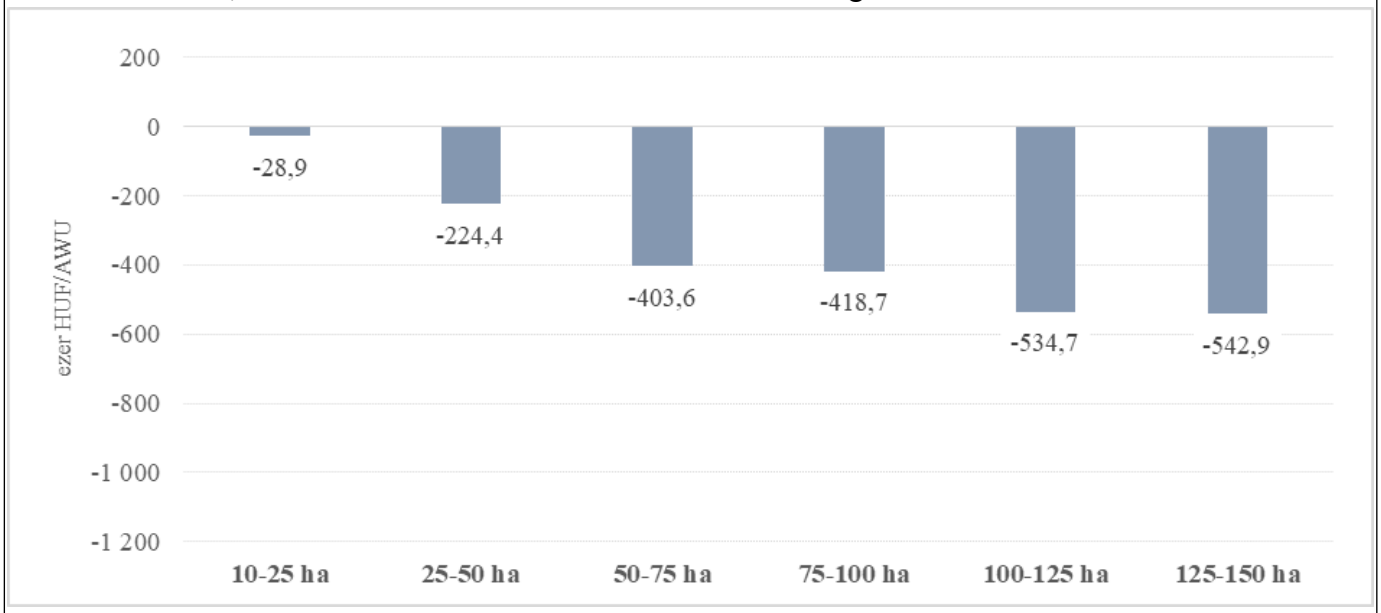

Forrás: Tesztüzemi (FADN) adatok alapján, AKI kalkulációk

7.ábra: A termeléshez kötött támogatások kedvezményezettjeinek megoszlása, méretkategóriánként (Állattenyésztési jogcímek)

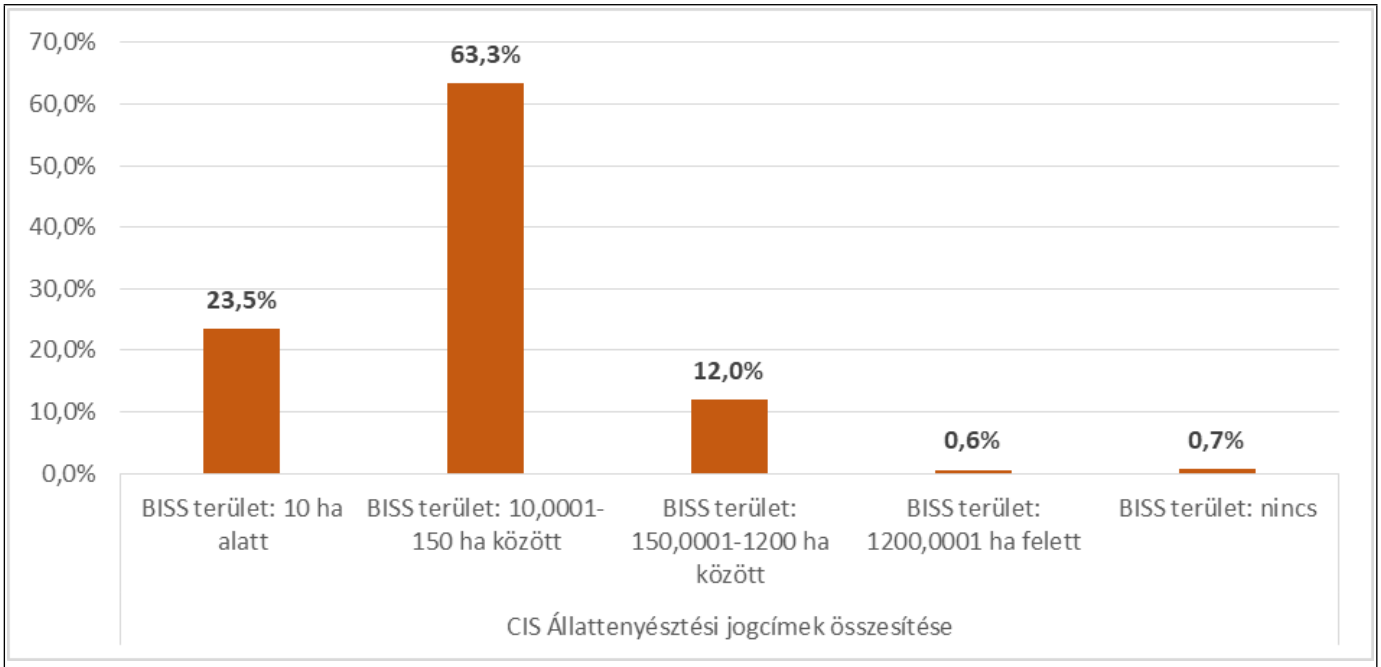

Forrás: Tesztüzemi (FADN) adatok alapján, AKI kalkulációk

8.ábra: A termeléshez kötött támogatások kedvezményezettjeinek megoszlása, méretkategóriánként (Növénytermesztés)

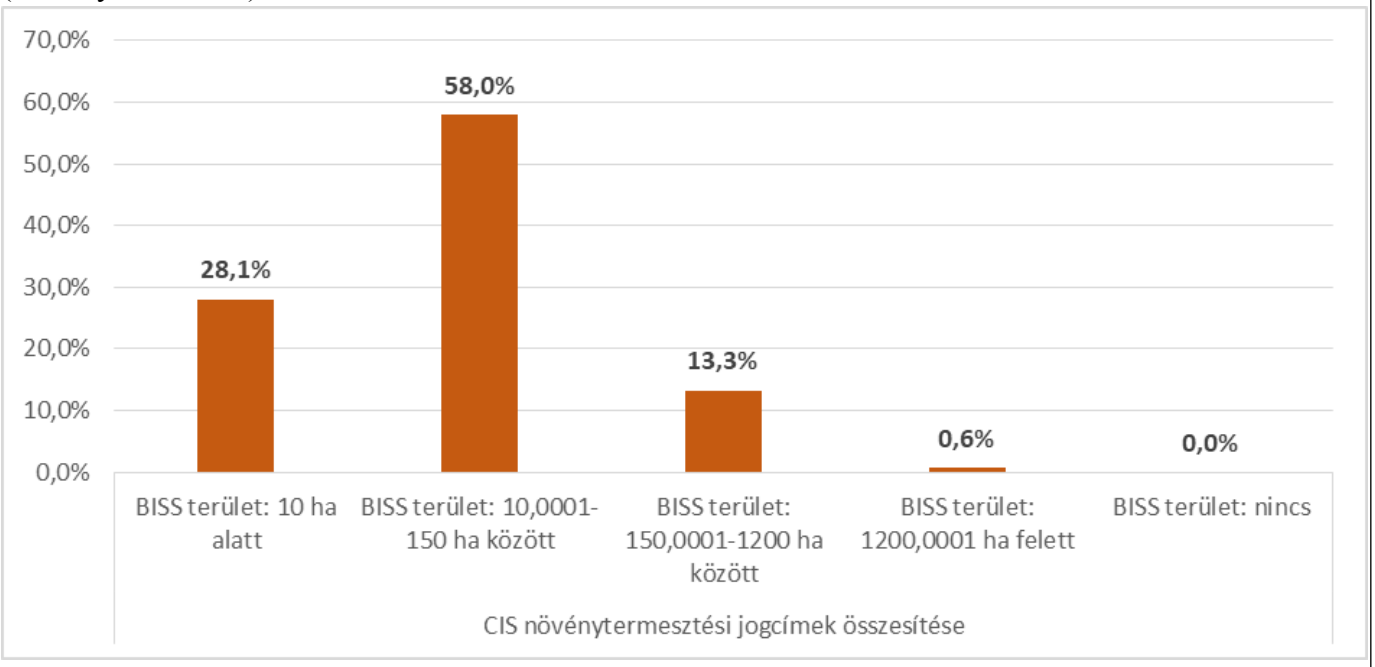

Forrás: Tesztüzemi (FADN) adatok alapján, AKI kalkulációk

9.ábra: A fiatal gazdák kiegészítő jövedelemtámogatásának kedvezményezettjei, méretkategóriánként

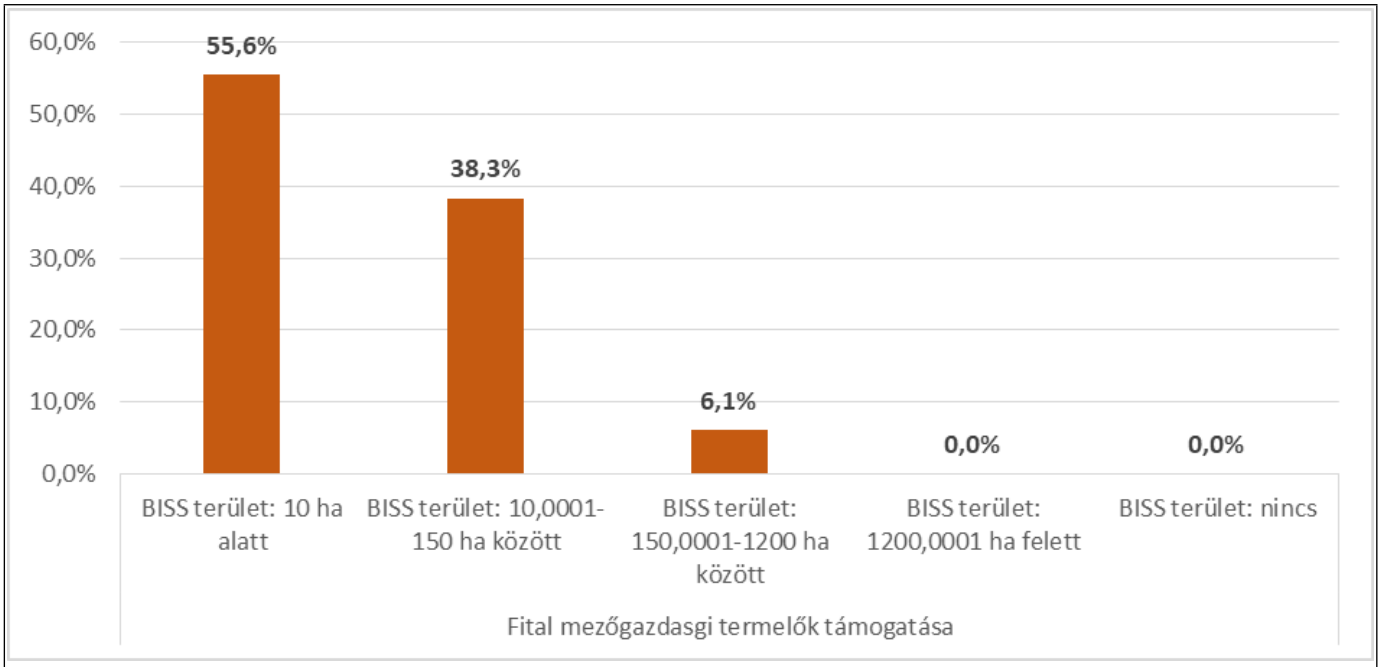

Forrás: Tesztüzemi (FADN) adatok alapján, AKI kalkulációk

A közepes gazdaságok jelentősége a magyar mezőgazdaságban

- A magyar üzemszerkezet évtizedeken át meglehetősen polarizált képet mutatott, ahol rengeteg önellátó, kiegészítő tevékenységként termelő kisgazdaság a mezőgazdasági területek kis részarányát műveli, és van egy nagygazdasági kategória, ahol viszonylag kevés szereplő a terület jelentős részét műveli. Az elmúlt évtized szakpolitikai döntéseinek eredményeként kialakult és folyamatosan erősödik egy közepes, árutermelő, családi gazdasági réteg.
    - A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint a mezőgazdasági terület jelentős része (39,7%) az 5–150 hektárral rendelkező, közepes méretű, árutermelő gazdaságok használatában van, akik a szőlő- és gyümölcsterület közel háromnegyedét, a szántóterület 40%-át, a gyepterület 55%-át használják. Ez a csoport a földterülettel rendelkező gazdálkodók mintegy egyharmadát (31%) tette ki 2020-ban.
    - A birtokkoncentráció eredményeként a gazdaságok száma 2010 és 2020 között összességében 31,3%-kal csökkent. Ezzel egy időben ugyanakkor az 5 és 150 hektár közötti gazdaságok száma 6,4%-kal (+4515 darab) emelkedett. Ezen idő alatt az 5 és 150 hektár közötti gazdaságok által művelt terület 17,3%-kal emelkedett. Hektárban kifejezve az 5 és a 150 hektár közötti gazdaságok térnyerése meghatározó volt (+287,9 ezer hektár), 2020-ban ezek a közepes méretű gazdaságok művelték a mezőgazdasági terület mintegy egyharmadát.
- A közepes vagy kis-közepes üzemkategória támogatásának elvetése ellentétes lenne a magyar mezőgazdaság versenyképességének és hatékonyságának javítására vonatkozó célunkkal, mivel jelentősen visszavetné a nettó hozzáadott érték termelést.
- A gazdaságok mesterséges feldarabolásának kockázata éppen ezért jelentősen megnőne a 2. fajlagos érték eltörlése miatt. A csökkentett fajlagos érték ezért fontos szerepet játszik a lehetséges küszöbérték-hatás („*threshold effect*”) enyhítésében.
- Fontos látni, hogy a XXI. század technológiai viszonyai és az erősödő nemzetközi verseny feltételei között a szántóföldi növénytermesztés esetében egy 150 hektáros gazdaság nem tekinthető nagynak.
- A kis-közepes családi gazdaságok amellett, hogy aktívan részt vesznek a vidéki munkaerő foglalkoztatásában, a vidéki életminőség javításában, valamint képesek hozzájárulni környezeti céljaink eléréséhez, kiemelt szereppel bírnak az élelmiszer ellátás biztosításában is. Az orosz-ukrán konfliktus drasztikus hatást gyakorol a globális élelmiszer ellátási láncra, éppen ezért minden korábbinál fontosabb szempont a termelés színvonalának fenntartása, és ennek uniós és

nemzeti forrásból történő támogatása.

A redisztribúciós stratégia megfelelősége

Az új teljesítési modell keretében a stratégiai tervekben bemutatott tagállami elképzelések szükségszerűen eltérnek egymástól, a tagállamok vállalásai nehezen összehasonlíthatóak. Ennek oka, hogy eltérő üzemszerkezet, eltérő kiindulási helyzet, emiatt pedig eltérő szükségletek adódnak az elemzésekből. Úgy gondoljuk, hogy a 2023-tól induló KAP részben eltérő válaszokat ad majd a tagállami igényeknek megfelelően, mégis közös eszközöket alkalmaz. Az összehasonlítást azonban ebben a helyzetben is megfelelően tudja segíteni a megerősített indikátorrendszer, amely egységes módszertan alapján mutatja ki a tagállami modellek eredményét.

Az igazságosabb forráseloszlás tekintetében irányadó R.6 indikátorra vonatkozó előzetes számításaink szerint, a javasolt végrehajtási módszer egyértelműen javíthatja a közvetlen kifizetések igazságos elosztását. Az R.6 becsült értéke 112% fölé emelkedik, szemben a 2019-re elért ~100%-os adattal. Ez bizonyítja, hogy a választott végrehajtási mód megfelelő az uniós szinten meghatározott célkitűzés eléréséhez.

Az R.6 értéke a jelenlegi ciklusban és a jelenlegi végrehajtási modell hatására lassú, egyenletes emelkedést mutatott (lásd lenti táblázat). Ehhez képest a 2023-tól tervezett végrehajtási modell már az első évtől jelentős ugrást eredményez. Tekintettel arra, hogy az R.6 mutató értékére hatás gyakorló egyéb beavatkozások érdemben nem változnának, ezért egyértelműen azt a következtetést lehet levonni, hogy a capping és degresszió, valamint a kistermelők egyszerűsített támogatása meg sem közelítette azt a redisztribúciós hatást, amit a stratégiai tervben ismertetett modell hozhat. Az R.6 értékének kiugró növekedése mögött a közvetlen támogatások igazságosabb eloszlását elősegítő redisztribúciós modell változása áll.

Év	*R.6 értéke (%)*
2015	*97,7*
2016	*98,8*
2017	*99,6*
2018	*99,9*
2019	*100,3*

A degresszió és capping alkalmazásától való eltekintés magyarázata

Szakmai megfontolások

A kis- és közepes méretű gazdaságok kiemelt kezelése már a 2015-2022 közötti időszakban is meghatározta az uniós agrártámogatási források felhasználásával kapcsolatos magyar döntéseket. Ennek eredményeképpen Magyarország uniós viszonylatban a legszigorúbb elvonást alkalmazta az alaptámogatási elem (*SAPS*) 176 ezer eurót meghaladó összegének teljes elvonásával. Ezt egészítette ki a kistermelők egyszerűsített támogatása (*Small farmers scheme*), amely azonban a szabályozási környezet tökéletlensége miatt csak részben tudta beváltani a hozzáfűzött reményeket. Ezzel együtt az egyszerűsítés valódi és kézzelfogható eszközét láttuk benne. A magyar álláspont a reform tárgyalások során azt a célt szolgálta, hogy a bemutatott modellnél nagyobb ambíciószintű rendszert hozhassunk létre, amely továbbviszi a capping, a degresszió és a kistermelői támogatás termelők által már ismert intézkedéseit, ugyanakkor szabályozási oldalról rugalmasabbá téve, forrásoldalról pedig jelentősen megerősítve a kistermelői támogatást.

Tekintettel arra, hogy az alap jogi aktus végső formája nem tette lehetővé ezt az utat, a fókusz a redisztributív kifizetés (CRISS) irányába fordult, amely az elemzéseink szerint a rendeletben meghatározott minimális kiadási arány teljesítésével nem csak kiváltja, hanem érdemben magasabb szintre

emeli az ez irányú törekvéseinket. Ez pedig az R.6 indikátor értékén is egyértelműen kimutatható, amely 2023 előtt nem tudott 100% fölé nőni, míg az új feltételek mellett már a 2024-es pénzügyi évben 112%-ot érhet el.

A SWOT-elemzések (kiemelten az SO1 és SO8), a szükségletek felmérése (közülük is kiemelten a 1.1.3. számú szükséglet) és a partnerekkel folytatott konzultációk tapasztalatai alapján megállapítható, hogy erős igény mutatkozik a közvetlen kifizetések gazdaságmérettel ellentétes irányú átcsoportosítására.

Az előzetes elemzéseink során megállapítást nyert, hogy a 2021/2115/EU rendelet 17. cikkében rögzített feltételek mellett a részleges (*degresszió*) vagy teljes elvonást (*capping*) csak egy rendkívüli bürokratikus rendszer működtetése mellett lehetett volna a magyar birtokszerkezethez igazodó módon végrehajtani. A döntés meghozatalában emellett az is szerepet játszott, hogy a munkabér kompenzáció alkalmazásával egyenlőtlen feltételek alakultak volna ki a magasabb fokon gépesített növénytermesztési és a több munkaerőt igénylő állattenyésztési ágazatok között.

A tervben szereplő alaptámogatás (BISS) fajlagos értéket alapul véve a 100 ezer eurót meghaladó rész teljes elvonása azt jelentené, hogy az - munkabér kompenzáció nélkül – már ~630 hektáros üzemmérettől belépne, amely az életképes árutermelő üzemek jelentős részének gazdálkodását lehetetlenítené el Magyarországon. Éppen azon réteget, amely az elmúlt évtized során meghozott szakpolitikai döntések eredményeképpen megerősödött. Egy szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó gazdaság esetében pedig ezen a munkabér kompenzáció sem segítene érdemben.

Tekintettel ugyanakkor a korábbi 176 ezer eurós felső korlátra, a legnagyobb gazdaságok (1 200 hektár feletti gazdaságok) kizárásra kerülnének a CRISS jogcímből.

Egyszerűsítési, gyakorlati szempontok

A javasolt végrehajtási modell kidolgozásakor az egyszerűsítésre is figyelemmel voltunk, a következő szempontok mentén:

- A redisztributív kifizetési jogcím (CRISS) alkalmazása mind a termelők, mind pedig a Kifizető Ügynökség szintjén egyszerűsíti a támogatási rendszert. A CRISS a degresszió, a capping és a kistermelői támogatás helyébe lép, egyetlen beavatkozásként.
- Könnyíti a CRISS végrehajtását, hogy a BISS összegét egészíti ki, jogosultsági feltételei szinte teljesen megegyeznek a BISS-szel.
- Az elvont források nagyságának előzetes becslése (*estimated product of reduction*) bizonytalan, amely egyaránt kockázatot jelenthetne az I. pillérben (amennyiben az elvont összeg a BISS vagy CRISS borítékba kerül visszaosztásra) és a II. pillérben (amennyiben az elvont források átcsoportosításra kerülnének, és ott dedikáltan valamely beavatkozás forrását növelné).
- A legkisebb gazdaságok esetében megszűnik a kistermelői támogatási rendszer rugalmatlan szabályai miatti bizonytalanság.
- A kistermelői támogatással ellentétben, ebben a rendszerben a kisméretű gazdaságoknak is lehetőségük lesz többletvállalásokat tenni az agár-ökológiai alapprogramban.

Összefoglalóan elmondható, hogy a tervben bemutatott redisztribúciós végrehajtási modell szakpolitikai, valamint egyszerűsítési szempontok alapján került kialakításra, a szabályozási lehetőségeket kihasználva. Fontos hangsúlyozni ugyanakkor, hogy az uniós szinten meghatározott célkitűzés (igazságosabb forráselosztás) teljesítése tekintetében nem követel áldozatot, sokkal inkább érdemi előrelépést, emelt ambíciószintet képvisel. Ezt pedig egyértelműen alátámasztja az R.6 indikátor tervezett alakulása.

A 29. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséhez és a 98. cikkhez kapcsolódó eltérés indoklása

Magyarország nem kíván élni a 29. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében szereplő lehetőséggel. A közvetlen támogatások igazságosabb eloszlását a CRISS beavatkozáson keresztül kívánjuk megvalósítani, ehhez pedig a közvetlen támogatások 14%-át allokáljuk. Így sem az alkalmazott beavatkozás, sem pedig a minimális kiadási arány tekintetében nem kívánunk eltérni.

3.5 Az ágazati kapcsolódású beavatkozások áttekintése

3.5.1 Gyümölcs- és zöldségfélék

1.<u>Stratégiai megközelítés szükségessége a helyzetelemzés alapján</u>

A zöldség és gyümölcságazat szembesül mind a piaci árak meghatározásában jelentős szerepet játszó, nagymértékben koncentrált kiskereskedelmi és diszkontláncoktól eredő erős nyomással, mind pedig a jobb minőséget viszonylag alacsony árakkal kombináló és gyorsan növekvő piaci részesedéssel rendelkező, harmadik országokból származó termékek támasztotta kíméletlen versennyel. Az ágazat szereplői jellemzően mikro-, kis-és közepes vállalkozások, ezért a sokkal koncentráltabb élelmiszer-kereskedelemmel és a feldolgozóiparral szemben viszonylag gyenge az alkupozíciójuk.

Az ágazat export-import egyenlege jelenleg még pozitív, de a belső fogyasztás egyre nagyobb része származik importból. Ma már nem csupán a déligyümölcsök vagy a választékbővítés céljából történő behozatal a jellemző, a kínálatban megerősödtek azok a nálunk is nagy tömegben termesztett mérsékelt égövi gyümölcsök és zöldségek, amelyek jelentős versenytársává váltak a hazai kínálatnak. A zöldség-gyümölcs termelőinek a hazai piacokon is egyre erősödő versenyben kell megküzdeniük a fizetőképes keresletért. A megtermelt termékmennyiség mintegy fele kerül friss fogyasztásra, a többi terméket pedig a hazai élelmiszeripar dolgozza fel.

A beszerzési oldalon, a beszállítókkal szemben a koncentrációt tovább növelik azok a beszerzési társulások, amelyeket az élelmiszer-kiskereskedelmi vállalatok horizontális stratégiai partnerekként alakítottak meg. E társulások működtetésével a résztvevők összehangolják keresletüket, így alkupozíciójuk tovább javul a beszállítókkal szemben. A nagy volumenű árubeszerzéssel a fajlagos költségek csökkenését érik el. A kereskedelem koncentráltsága így gyenge alkupozíciót eredményez az oda beszállító termelők számára, ezért a zöldség-gyümölcs ágazat termelői nagy részének létkérdés a kínálat koncentrálására hivatott szervezetekbe tömörülni. A termelői szervezetek és operatív programjaik a gyümölcs-és zöldségkínálat csoportosításának kulcsfontosságú elemei voltak az elmúlt időszakban is.

2.<u>Magyarország stratégiai megközelítése a zöldség-gyümölcs ágazat kapcsán</u>

A nemzetközi és a hazai tapasztalatok alapján is még mindig a termelői szervezetek a legeredményesebbek a nagymértékben koncentrált kiskereskedelmi és diszkontláncokkal való együttműködésben. Továbbra is cél, hogy a termelői szerveződések minél nagyobb mértékben vállalják át a piac szervezését, a kereslet és a kínálat, valamint a termelők érdekeinek megfelelő képviseletét, ezáltal is tovább javítva piaci alkupozíciójukat. A hatékonyság növelése érdekében egyes területeken tovább kell ösztönzi újabb termelői szerveződések létrejöttét, újabb termelő tagok beintegrálását, illetve a kisebb szervezetek ésszerű összeolvadását. A termelés hatékonyságának növelése érdekében további segítségnyújtásra van szükség az ágazat szereplőinek tevékenységeihez.

A magyar zöldség-gyümölcs termelés stratégiájában továbbra is első helyen szerepel a termelői szervezetek megerősítése, hiszen rajtuk keresztül növelhető az ágazat technikai és technológiai színvonala, létrehozható az ágazati szaktanácsadás. A termelői szervezetek igényei alapján megerősödhet a piaci szemléletű alkalmazott kutatás és szakemberképzés. Általuk erősíthető az őstermelői tevékenység sajnálatosan alacsony szintű átláthatósága és kialakítható az ágazat specifikus marketingtevékenység. A termelői szervezetek megerősödése nem csak az egyre növekvő friss piac fejlődését segítené, hanem a –jelenleg többségi külföldi tulajdonban lévő –feldolgozóipar érdekeltségét is növelnék a magyar termékek iránt.

A piacorientált termelésfejlesztés kulcskérdése, hogy a klímaváltozáshoz alkalmazkodó technikai-és technológiai fejlesztés, az oktatás és kutatás, valamint a szaktanácsadás összhangját meg kell teremteni, valamint az ehhez szükséges források rövid-és hosszútávon rendelkezésre kell bocsátani. A fő cél a

termékek fogyasztói elvárásoknak megfelelő, jobb piaci értékesülése által a termelők megfelelő jövedelmének biztosítása.

A nem megfelelő minőségű és mennyiségű áruk piaci zavarokat okozó megjelenésének megszüntetéséhez rövidtávon válságkezelési intézkedéseket kell alkalmazni és ezeket meg kell ismertetni a nem szervezett termelőkkel is, hosszabb távon pedig meg kell teremteni a korszerű termelés és áruvá készítés feltételeit, valamint a célirányos ágazat specifikus termékmarketing kialakítását.

Magyarország környezeti tényezői kiválóan alkalmasak a legjobb minőségű zöldség-gyümölcs előállításához. A mezőgazdasági termelő tevékenység során, illetve a termelői szervezetek tevékenysége során azt a célkitűzést kell szem előtt tartani, amely alapján a környezet terhelését csökkentjük, miközben azt a gazdasági növekedéstől elválasztjuk. A mezőgazdaságban különösen fontos, hogy a szennyezést annak forrásánál szüntessük meg. Ebben a témában is kulcsfontosságú a termelői szervezetek szerepe, hiszen a fenti területek mindegyikére hatékony beavatkozásokat kell meghatározni, amelynek segítségével a kitűzött célt, a környezeti terhelés csökkentését, annak gazdasági növekedéstől való elválasztását eredményesen végrehajtsák.

3.KAP Stratégiai terv beavatkozásainak hozzájárulása az ágazat fejlesztési céljaihoz

A megfogalmazott helyzetértékelésből következő szükségletek alapján **az operatív programok** keretében az ágazati célkitűzések megvalósítása érdekében alkalmazott beavatkozás az intézkedések a **zöldség-gyümölcs ágazatban működő elismert termelői szervezetek** és elismert termelői szervezetek társulásai. A beavatkozás előzménye a fenntartható operatív programok nemzeti stratégiájának keretében alkalmazott a zöldség-gyümölcs termelői szervezetek működési alapjának támogatása. A beavatkozás célja a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, a kínálati oldal koncentrációja, a kereskedelmi áru értékének és minőségének növelése, valamint a tagok által előállított termékek népszerűsítése és forgalomba hozatala. Továbbá a gyümölcs- és zöldségtermékek fogyasztásának növelése, a versenyképesség javítása a modernizáció révén, a termelési költségeknek és a termelői áraknak a stabilizálása. Továbbá a fenntartható termelési módszerek fejlesztése, ideértve a kártevőkkel, betegségekkel, éghajlatváltozással szembeni ellenálló képesség növelését, az éghajlatváltozás mérsékléséhez való hozzájárulás, a környezetkímélő termesztési gyakorlatok és termelési technikák előmozdítása, válság- és kockázatkezelés, valamint a foglalkoztatási feltételek javítása.

A támogatás tervezett mértéke a referencia időszaki forgalmazott termék értékének 4,1%-a a termelői szervezetek esetén, 4,5%-a a termelői szervezetek társulása esetén és 5%-a transznacionális termelői szervezetek és társulások esetén. További 0,5% vehető igénybe, ha azt kizárólag a fenntartható termelési módszerek kutatására, fejlesztésére, a környezetkímélő technikák előmozdítására, a környezetvédelmére, az éghajlatváltozás mérséklésére, a termékek kereskedelmi értékének és minőségének növelésére, a termékek népszerűsítésére és forgalmazására fordítják. Az uniós támogatás mértéke nem haladhatja meg a tényleges kiadások 50%-át. A rendeletben meghatározott feltételek teljesülése esetén azonban a felső korlát a 60%-ra, 80%-ra, ill. 100%-ra emelhető. A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani. Az EU/2021/2115 rendelet 47. cikk (2) bekezdésének f), g) és h) pontjában említett beavatkozás típusokhoz tartozó beavatkozásokra fordított kiadások nem haladhatják meg az össze kiadás egyharmadát. Az uniós támogatáson felül a termelői koncentráció alacsony mértékére tekintettel nemzeti pénzügyi támogatást is nyújtunk a forgalmazott termék értékének 10%-áig, de legfeljebb a termelői szervezet vagy a tagjai által befizetett hozzájárulás 80%-áig (beavatkozások kódja: SC11_A03_FVA_47, SC12_A04_FVT_47, SC13_G01_FVO_47, SC14_B01_FVE_47, SC15_E10_FVP_47, SC16_E11_FVQ_47, SC17_E12_FVC_47, SC18_G02_FVL_47, SC19_I01_FVF_47, SC20_I02_FVV_47, SC21_I03_FVS_47, SC22_I04_FVR_47, SC23_I05_FVW_47, SC24_I06_FVG_47, SC25_I07_FVN_47, SC26_I08_FVH_47, SC27_I09_FVM_47, SC28_E01_FVI_47, SC29_I10FVC_47).

Figyelemmel a zöldség-gyümölcs ágazat alacsony szervezettségi szintjére a szektorális beavatkozások

mellett az egyes termékpályák működésére meghatározó jelentőséggel bír az I. pillér másik beavatkozás csoportjának, a **termeléshez kötött támogatásoknak** a rendszere is, amely a nem szerveződött termelők részére is elérhető és céljában is eltérő a szektorális beavatkozásoktól. A tagállami keret 13%-át lehetett erre fordítani, ezen felül a fehérjenövények esetében is lehetővé vált a magyar keret további 2%-át termeléshez kapcsolt támogatás formájában a termelőkhöz juttatni. A szektorális beavatkozással érintett termékkörökben a következő termeléshez kötött támogatási beavatkozásokat tervezünk: zöldség, ipari zöldség, ipari olajnövény, extenzív gyümölcs, intenzív gyümölcs. A beavatkozásokat azért tervezzük fenntartani, mert a zöldség- és gyümölcs termesztésével foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az említett időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet. A beavatkozások fajlagos támogatási értékét a megváltozott piaci viszonyoknak megfelelően módosítottuk (beavatkozások kódja: DP06_E05_CISV_16, DP07_E06_CISI_16, DP08_E07_CISO_16, DP09_E08_CISE_16, DP10_E09_CISF_16).

A II. pillér beavatkozásai közül elsősorban a **mezőgazdasági üzemek** fenntarthatósági fejlesztése és a mezőgazdaság digitális átállása, valamint a vízfelhasználás hatékonyságát javító beavatkozások mind lehetőséget adnak olyan **beruházások** támogatására, amelyek a versenyképesség növelése mellett a zöldség-gyümölcs ágazat fenntarthatóbb működéséhez is hozzájárulnak. Ezen beavatkozások jó része jelenlegi is ismert és népszerű, ezért az ambíciószint növekedést elsősorban a megnövelt forráskeret és az így növekvő kedvezményezett szám révén tervezzük elérni (beavatkozások kódja: RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73, RD12_W01_WTO_74, RD15_W04_COP_77).

Az **AKIS intézkedések minden eleme** (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadás, képzés, innováció és digitalizáció) közvetlenül hozzájárul a zöldség-gyümölcs ágazat kihívásainak kezeléséhez. Az új időszakban a forráskeret emelése mellett a másik fontos ambíciószint növelési tervünk, hogy az ágazati programok AKIS jellegű intézkedéseit végrehajtó szakértőket és szervezeteket a jelenleginél jobban bevonjuk a tudáshálózatba. Ebben a munkában komoly szerepet szánunk az AKIS koordinációs egységnek és a KAP Hálózatnak (beavatkozások kódja: RD02_D01_FRM_73 RD58_A01_TRA_78, RD59_A02_INF_78, RD60_A04_ADP_78, RD61_A05_EIP_77).

3.5.2 Méhészeti termékek

1.<u>Stratégiai megközelítés szükségessége a helyzetelemzés alapján</u>

A természeti adottságok alapján Magyarország teljes területe alkalmas a méhészkedésre. A méhsűrűség (12 méhcsalád/km2) Európában kiemelkedő. A termelés mennyisége évjáratonként különböző, de szinte minden évben több a méztermés, mint amit a lakosság elfogyaszt, ezért jelentős mennyiség exportra kerül, döntő mértékben a magas élelmiszeripari minőséget megkövetelő Európai Unió tagállamaiba.

Az ágazat szükségleti igénye azonban az eddigi sikeres méhészeti programok időszakához képest megváltozott. Mivel méhészeti termékeink számára döntő fontosságúak a külföldi piacok, az utóbbi években különösen nagy problémát jelent, hogy a magyar termékek hagyományos uniós exportpiacain, ahová méztermelésünk 80%-át exportáljuk, jelenleg a harmadik országokból származó, lényegesen olcsóbb vagy alacsonyabb minőségű termékekkel kell versenyezniük.

Az ágazat napjainkra szokatlan gyorsasággal elmélyülő válságba került, mert a tradicionális EU-s mézpiacainkra egyre nagyobb mennyiségben érkezik az EU-n kívüli országokból a gyengébb minőségű, de olcsó méz. Ennek következtében a kiváló minőségű, ám magasabb előállítási költségű magyar mézre drasztikusan lecsökkent a kereslet az elsősorban profitorientált európai nagy mézfeldolgozók részéről.

A mézfeldolgozók elfordulásának oka, hogy a sorozatos nehézségek hatására az európai fogyasztói piac is az árérzékenység irányába mozdult el, a minőségi termékek hátrányára.

A mézpiaci versenyben az unión kívüli termékeknek kétoldalú megállapodásokban biztosított árelőnyt a minőségi uniós termékek előállítása, a feldolgozottsági szint javítása, valamint a

promóciós és marketing tevékenység fokozása sem képes kompenzálni.

A méhészeti eszközök ára ez idő alatt jelentősen nőtt. Ebben a helyzetben lényegesen csökkent az ágazatba történő beruházási kedv.

Tekintettel arra, hogy főállású méhészek számára egyre nehezebb a megélhetés, egy részük lassanként elhelyezkedik a munkaerőpiacon, és a méhészet, mint kiegészítő tevékenység járul hozzá jövedelméhez. A beruházási kedv ilyen hirtelen visszaesése miatt a méhállományok eladhatatlanok, viszont a kiegészítő tevékenységként végzett méhészkedés eseteiben nem jut idő a méhek gondos kezelésére. Utóbbi elmondható a hobbi méhészek egy részéről is. A bevétel elmaradása, a tevékenységre fordítható idő csökkenése valamint állomány értékesíthetőségének hiánya a kezelések elhanyagolását eredményezi.

Mivel az EU-ban Magyarországon az egyik legnagyobb a méhsűrűség, ilyen feltételek mellett a többi méhészet számára fokozott kockázata van egy állategészségügyi járványnak. Mindez a többi méhészet számára a forgóeszközök gyakoribb, fokozott felhasználását teszi kötelezővé, úgymint a gyógyhatású készítmények, vivőanyagok, kijuttatási eszközök, védőfelszerelések, keretléc és viaszcsere. Mindemellett az említett forgóeszközök ára az utóbbi években megkétszereződött.

Összefoglalva: az ágazat szükséglete a termelés, feldolgozás minőséget és költséghatékonyságot elősegítő beruházásai helyett – a megfelelő piac hiányában – a méhállomány egészségének megőrzése, mint az ágazat megmaradásának kulcsa irányába mozdult el, a mézpiaci helyzet rendeződéséig tartósnak ígérkező kedvezőtlen időszak átvészelésére törekedve.

2.<u>Magyarország stratégiai megközelítése a méhészeti ágazat kapcsán</u>

A méhészeti ágazat a korábbi évtizedekben jellemzően melléktevékenység volt. Az európai uniós csatlakozás (2004) előtti években 16-17 ezer méhészet működött, mintegy 850 ezer körüli méhcsaláddal. A fajlagos hozam 18-20 kg körül alakult méhcsaládonként, alacsony élőmunka-hatékonyság mellett. Az ágazat 10-15 ezer tonna körüli méztermést produkált, melynek kétharmada exportra került.

Az európai uniós csatlakozás (2004) óta a magyar mezőgazdaság részeként a magyar méhészeti ágazat – a társadalmi és gazdasági ráhatások következtében – mind formájában, mind tartalmában számottevő változásokon ment keresztül.

A méhészek és méhcsaládok száma jelentősen megnövekedett. A méhészek száma a 2017. évi 22 ezres csúcs után némileg csökkent, jelenleg is 20 ezer fölötti. A méhcsaládok száma hasonlóan alakult, a 2017. évi közel 1,3 millió db csúcsot követően jelenleg 1,1-1,2 millió között van.

Az ágazati fejlődés bekövetkeztével kettévált a méhésztársadalom. Megjelentek az intenzív árutermelő, főállású méhészek, emellett megmaradtak a melléktevékenységként méhészkedők. A méhészenkénti átlagos méhcsaládszám 50-60 közötti. A főállású, legalább 150 méhcsaláddal rendelkező professzionális méhészek aránya nem éri el a 7%-ot, ugyanakkor a méhcsaládok mintegy harmadát kezelik.

A méhésztársadalom átlagéletkora meglehetősen magas, 45-50 év feletti.

A méhészeti ágazat az utóbbi években válságba került, mely egyrészt a klimatikus változások miatti hozamcsökkenésnek, de főként a mézpiaci anomáliáknak köszönhetők. A válságos időszakban a méhegészségügyi helyzet romlása veszélyeztet, ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a méhcsaládok egészségi állapotának megőrzése érdekében tett erőfeszítések támogatására.

A méhészek nagy többsége méhész egyesületi tag. Mintegy 110 méhészegyesület működik az országban, 13 ezer fölötti tagsággal. A méhész egyesületeket az Országos Magyar Méhészeti Egyesület fogja össze, mint a méhészek fő érdekképviseleti szerve, szakmaközi szervezet.

A méhészegyesületek területi alapon szerveződő demokratikus szakmai szervezetek. Anyagi lehetőségeik alapján önálló jogi személyként tagszervezetei az OMME-nak, avagy az OMME helyi szervezetei.

Az OMME és az Agrárminisztérium stratégiai együttműködési megállapodás keretében közösen keresi a megfelelő megoldási lehetőségeket a szakmai kihívásokra.

A szervezeti élet működésének elősegítése nagyban hozzájárul az ágazati célkitűzések megvalósulását támogató gyakorlatorientált ismeretátadáshoz. Az ágazatspecifikus szaktanácsadási és szolgáltató rendszerek bővítik a gazdálkodói ismereteket a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól, segítenek a természet közeli gazdálkodás megismertetésében, a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma szolgáltatás jelentőségének népszerűsítésében.

A méhésztársadalom számára fontos az elméleti ismeretek és a technológia fejlesztése, lehetőség szerinti egységesítése. A méhsűrűség a méhlegelőkön az átlagnál is nagyobb, amely méhegészségügyi kockázatot jelent. Ezért nagy jelentőségű a gyógyhatású készítmények, az őshonos fajtatiszta méhanyák beszerzésének támogatása. A méhészeti ágazat jelenlegi nehézségei miatt várhatóan a fő állású méhészek egy része más foglalkozást kénytelen keresni, míg a nagyszámú méhcsaládok értékesítésére nincs reális kereslet, ezért megemelkedik a helytelenül kezelt méhcsaládok száma. Ez a többi állomány esetében többlet beavatkozást igényel a méhcsaládok egészségi állapotának megőrzése érdekében.

Az európai uniós csatlakozást (2004) megelőző mintegy 10-15 ezer tonna körüli méztermés évente hektikus módon, de jelentősen megnövekedett, a jó évjáratok átlagát tekintve kijelenthető, hogy megduplázódott. A negatív rekordot 2020. és 2021. jelentette a 14 ezer tonna mézterméssel, míg 2022-ben 25 ezer tonna méz keletkezett. A fajlagos mézhozam 2020-2021-ben mindössze 11-12 kg volt méhcsaládonként, míg 2022-ben 21 kg. A fő mézfajtáink a napraforgó (35-50 %), az akác (30-45 %, a repce (5-15 %), a vegyes virágméz (5%) és egyéb fajtamézek (2-10 %).

A magyar méhészeti termékek forgalmazási szerkezete többcsatornás. A méz közvetlen termelői értékesítési ára és a nagybani kereskedelmi felvásárlási ára között lényeges különbség mutatkozik a közvetlen értékesítés javára. A fogyasztók számára történő közvetlen értékesítés azonban mindössze 30 %. A legnagyobb mértékű a felvásárlóknak ömlesztett módon történő értékesítés (64-66 %). Kiskereskedőknek, üzleteknek továbbértékesítés céljából mindössze 3-5 %, míg édesipari felhasználóknak (mézeskalács, édesség) mindössze 1% kerül értékesítésre.

Az európai uniós csatlakozáskori eredményhez képest az exportra kerülő mézmennyiség a jó évjáratokban csaknem megduplázódott (20-22 ezer tonna/év; 2018 - 22 ezer tonna; 2019 - 21 ezer tonna). Az utóbbi években azonban a mézpiac erőteljesen beszűkült a hagyományos európai piacainkon az unióba EU-n kívüli országokból érkező olcsó, sokszor gyenge minőségű mézek miatt. Így 2022-ben már csak 12 ezer tonna, 2023. első félévében mindössze 4,5 ezer tonna mézet sikerült exportálni.

A romló értékesítési kondíciók ellenére Magyarország a méhtartási kedv fenntartására továbbra is törekszik, tekintettel a méhészeti ágazat beporzásban betöltött szerepére, amely az ágazat jövedelemtermelő képességén túlmutató jelentőségű az élelmiszertermelés biztonsága, illetve a biodiverzitás fenntartása szempontjából. Az ágazati szükséglethez igazodva a méhállomány egészségügyi kondíciójának megőrzése elsődleges jelentőségű. Emellett a tudásátadás, marketing és korszerűsítés, valamint minőségfejlesztés támogatása is fontos szempont. Ezért amennyiben a következő években az exportpiaci helyzet javul, az aktuális trendnek megfelelően a változó szükségelteknek megfelelően a beavatkozások súlyozásának felülvizsgálása válhat indokolttá.

Bízva az erősségeinkben, mint az évszázados méhészeti hagyományok, egyedülálló méhlegelő és sokszínű méhészeti technológia, melyek már más nehéz időszakokban is segítettek átvészelni az ágazat problémáit, igyekszünk túllendülni a jelenlegi piaci anomália veszélyhelyzetén. Szem előtt tartva, hogy a méhészet érzékeny ágazat, nagy kitettséggel a klimatikus és piaci viszonyoknak, szilárd szándékunk a méhészeti ágazat fenntartása a közvetlen gazdasági hasznán felüli GDP hozzájárulása és ökológiai szerepe miatt. Azonban tagállami lehetőségünk korlátozott, a helyzet javulása összeurópai megoldással lehetséges. Rövid távon nem számolunk javulással, tekintettel arra, hogy az Európai Unióhoz történt csatlakozásunk óta kérjük a méz eredetjelölésének szigorítását. 2017-ben a Bizottság “Mézjelentés”-e elfogadásra került,

mely szintén szükségesnek ítélte e törekvést, 2023-ban nyilvánosságra került az Európai Bizottságnak a „Kaptárakból” elnevezésű mézvizsgálatának az eredménye, amely igazolta, hogy az EU-ban forgalmazott méz közel 50 %-a nem felelt meg az EU mézelőírásainak. Ennek eredményeként született döntés szerint több év alatt ki kell dolgozni a mézminősítés újabb szabályait. E szabály kidolgozása és bevezetése túlmutat a KAP Stratégiai Terv 2022-2027. végrehajtási időszakán. Ezért jelenleg a méhállomány egészségügyi állapotának megőrzése a prioritás, amely egyben lehetőség a méhészeti ágazat megmentésére, a jövőbeli fejlődés lehetőségének biztosítására.

3.KAP Stratégiai terv beavakozásainak hozzájárulása az ágazat fejlesztési céljaihoz

A megfogalmazott helyzetértékelésből következő szükségletek alapján az ágazati célkitűzések megvalósítása érdekében a KAP Stratégiai Terv **I. pillérének** finanszírozásában három célzott beavatkozást tervezünk az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2115 rendeletének 55. cikk (1) bekezdés a), b) és f) pontjainak megfelelően.

A méhészeti nemzeti program eddig jól működő intézkedéseinek folytatására kerül sor a KAP szektorális intézkedései révén, kiemelten kezelve azokat a területeket, amelyek a méhegészségügy irányába hatnak. A figyelem az ismeretterjesztés, a korszerű technológiák, az élelmiszerbiztonság, a méhegészségügy, a hatékony vándorlás, a minőségi genetikai alapok, a marketing és termékfejlesztés területekre irányul.

A KAP Stratégiai Terv I. pillérének **méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás** *beavatkozás célja* a szakmai szervezetek, valamint szaktanácsadó, illetve szolgáltató hálózat működtetése, amely hozzájárul az ágazat összehangolt működéséhez, az ismeretek gyarapításához, az innováció terjedéséhez és az ágazat korszerűsítéséhez. A nemzetközi és regionális szakmai rendezvények, szakmai tanulmányutak, valamint a méhészeti képzések és egyéb módon történő ismeretterjesztés (szakmai újság, film, kiadványok stb.) az ismeretek gyarapítását és megosztását szolgálja. A képzés és szervezeti támogatás az ágazat rezilienciáját növeli, amely az élelmezésbiztonságot is segíti. A méhegészségügyi és környezetterhelési vizsgálat feltárja a mezőgazdasági technológiák hibás gyakorlatát. A monitoring eredményéről éves kiadvány készül az ismeretek gyarapítása és megosztása céljából. Az új időszakban az ágazati programok **AKIS jellegű intézkedéseit** végrehajtó szakértőket és szervezeteket a jelenleginél jobban **bevonjuk a tudáshálózatba**. Ebben a munkában komoly szerepet szánunk az AKIS koordinációs egységnek és a KAP Hálózatnak (beavatkozás kódja: SC02_A01_BEA_55).

Az ágazat válsága miatt várhatóan csökken az érdeklődés a méhészeti edukáció iránt, így a tudásátadási támogatásnak kissebb szerepe lesz az elkövetkező időszakban, így a forrástervezés során ezt figyelembe kellett venni.

A KAP Stratégiai Terv I. pillérének **méhészeti marketing** beavatkozásának célja a piaci termékek ellenőrzése, a promóciós és marketing tevékenységek folytatása a fogyasztói bizalom növelése, a fogyasztók ismereteinek gyarapítása, a piacorientáltság, illetve a vásárlói tudatosság fokozása érdekében.

A méhészeti termékek értékesíthetőségének válságos időszakában a marketingre, promócióra nagy szükség van, de a visszaeső kínálat miatt, illetve a méhészeti számának csökkentésésnek eredményeképpen kisebb forrásmennyiség szükséges.

A **méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése**, **a méhállomány egészségügyi és genetikai állapotjavítása, valamint a vándorméhészkedés racionalizálása** beavatkozás célja a technológia folyamatos újítása, piacorientált fejlesztése a tevékenység hatékonyságának növelése, versenyképességének fokozása érdekében, továbbá a méhkártevők és –kórokozók elleni gyógykészítményes, alternatív, illetve preventív intézkedések, valamint ellenőrzött tenyészanyag beszerzésének támogatása a méhcsaládok számának és egészségének fenntartása, az őshonos génállomány megőrzése, az ökoszisztéma szolgáltatás fenntartása érdekében.

A méhészeti ágazat jelenlegi válsága miatt várhatóan egyrészt megemelkedik a helytelenül kezelt méhcsaládok száma, másrészt ez a többi állomány esetében többlet beavatkozást igényel a méhcsaládok egészségi állapotának megőrzése érdekében. A fentiek alapján a KAP Stratégiai Terv tervezésekor, illetve az ágazat számára meghatározott stratégiai kialakítása során figyelembe

vettük, hogy az ágazat válsága miatt a közeljövőben várhatóan a méhészeti eszközökbe történő beruházások visszaszorulnak, míg a méhállomány egészségügyi állapotának megfelelő szinten tartása jelentős pótlólagos költségeket indukál. Az ágazat túléléséhez a járványveszély kezelése vált prioritássá, amely jelentős pótlólagos forrásokat emészt fel a kezeléssorozatok számának szükséges növelése és a hatékonyabb készítmények beszerzésének szükségessége miatt. E forrásokat a beavatkozáson belül a támogatott méhészeti eszközök körének és a támogatások számának szűkítésével biztosítjuk.

A méhállomány egészségi állapotának megőrzésére irányuló fokozott törekvés az SO6 célkitűzés elérésének feltétele, ugyanis ha a méhállomány nagy része elpusztul, az az érintett területek biológiai sokféleségének jelentős csökkenését okozza.

E beavatkozás (beavatkozás kódja: SC03_E02_BEI_55) elemeit úgy alakítottuk ki, hogy azokat kiegészítheti a II. pillér innovációs együttműködési (EIP) beavatkozása (beavatkozás kódja: RD61_A05_EIP_77), valamint a kisüzemek beruházási támogatása (beavatkozás kódja: RD09a_B05_SML-73), illetve a méhészeti ágazat állatjóléti támogatása (beavatkozás kódja: RD33_G15_AWB_70).

A kettős finanszírozás elkerülése érdekében az I. és II. pillér támogatási céljai vagy eltérőek, vagy a pályázati felhívás szintjén történik annak kizárása, hogy más forrásból egyidejű finanszírozás történhessen. A kifizető ügynökség figyelemmel kíséri a vonatkozó adatbázisokat a kettős finanszírozás lehetőségének kiszűrésére. A méhészeti szektorális beavatkozások során nem támogatjuk méhészeti termékekkel kapcsolatos kutatási programok végrehajtását. Ezért a II. pillér innovációs együttműködési támogatásával végrehajtott kutatási programok kettős finanszírozása kizárt. A II. pillér kisüzemek beruházási támogatása célú pályázati felhívásában jogosultságot kizáró ok a szektorális méhészeti beavatkozások igénybevétele egyazon beruházás esetén. A II. pillér méhészeti ágazat állatjóléti támogatásához kötelezettség teljesítése van hozzárendelve. A kötelezettség megkövetelése más célt szolgál, mint a méhészeti szektorális beavatkozás méhegészségügyi és genetikai állapotjavítása. A II. pillér követelménye rövid távú, az egyes méhészek állományát érintően adott helyen a méhlegelő szegény időszak átvészelését szolgálja, míg az I. pillér beavatkozása hosszú távú célt szolgál, azaz a teljes méhállomány méhegészségügyi és genetikai állapotának javítását célozza.

A méhészet **társadalmi funkciója** a vidék népességmegtartó képességének erősítésében, valamint a kiváló minőségű méhészeti termékekkel történő ellátásában is megnyilvánul. A méhészeti intézkedéseknek minden esetben illeszkedniük kell a mezőgazdasági, erdészeti, vidékfejlesztési előírásokhoz, így figyelembe kell venni a biodiverzitásra irányuló elvárásokat, a szántóföldi növénytermesztés és a kertészet minél szélesebb körű megporzásra való igényét, valamint a méznek és egyéb méhészeti termékeknek a rövid ellátási láncban (REL) és a falusi turizmusban (mézutak) való megjelenését (beavatkozások kódja: RD49_R09_SCC_77, RD51_R11_TUC_77).

Továbbá az **I. és II. pillér zöld beavatkozásainak** legtöbbje legalább közvetetten segíti a méhészet és méhek helyzetét a növényvédőszer használat csökkentésével és a méhek számára kedvező tájelemek kialakításával. Ilyen tervezett megerősített ambíciószintű beavatkozások elsősorban a kondicionalitás, az agro-ökológiai program, az AKG, Öko, Natura, földhasználatváltást elősegítő nem termelő beruházások és fenntartásuk (beavatkozások kódja: DP17_G01_ECOS_16, RD19_G01_AEC_70, RD20_G02_ORT_70; SC13_G01_FVO_47, RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70).

Az EMGA-ból finanszírozott támogatás 50-50 %, míg az EMVA-ból finanszírozott támogatás 43-57 % EU-HU társfinanszírozási arányú.

A 2023-as költségvetés abban eltér a további évek költségvetésétől, hogy a 2023. évi KAP keretből kerül finanszírozásra a korábban EMGA-ból finanszírozott méhészeti program 2022. évi meghosszabbított időszaka. Ezen átmeneti időszakban keletkező támogatási igények kielégítésére tervezett 689 200 EUR levonásra kerül a 2023. évi KAP keretből, az indikátorok arányos csökkentése mellett.

A tagállamok területén található, minden év szeptember 1. és december 31. között telelésre felkészült méhkaptárak számának meghatározásához használt bevált, megbízható módszer leírása év

A méhkaptárak számának kiszámítási módszere

A tagállamok területén található, telelésre felkészült méhkaptárak számát minden év szeptember 1. és december 31. között ki kell számítani a KAP stratégiai tervekben leírt, megbízható módszer segítségével.

Első módszer:

Méhészet létesítéséhez az illetékes megyei állategészségügyi hatóság (megyei Kormányhivatal) általi nyilvántartásba vétel szükséges. Magyarországon a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet szabályozza a méhtartók nyilvántartását. A rendelet 4. § (1) bekezdés g) pontja alapján minden méhészetet, a méhek állandó tartási helyével az állattartónak be kell jelenteni és az Országos Adatbázisban nyilván kell tartani. Az Országos Adatbázis közhiteles nyilvántartás, melyet a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, mint állami állategészségügyi és nyilvántartás-vezető hatóság vezet. A méhészetek méhtartó tenyészetként kerülnek regisztrálásra az ügyfél kérelme alapján, a méhek tartójának (aki nem feltétlenül a méhek tulajdonosa) és a méhek tartási helyének adatai alapján. A regisztráláskor meg kell adni a méhcsaládok számát is. Minden változásról (növekedés, csökkenés, megszűnés) értesíteni kell a nyilvántartást vezető hatóságot.

Második módszer:

Az állategészségügyi hatóság irányításával – a méhállományok védelméről és a mézelő méhek egyes betegségeinek megelőzéséről és leküzdéséről szóló 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet alapján – a hatósági állatorvos munkáját segítő méhegészségügyi felelősök az évenkénti szeptember 30-i fordulónappal elvégzett kötelező őszi méhegészségügyi vizsgálat során minden méhcsaládot teljes körűen ellenőriznek. Az ellenőrzés eredményéről a méhegészségügyi felelős és a méhész által aláírt hivatalos dokumentumként jegyzőkönyv készül, mely a megvizsgált méhészet telelésre felkészített méhcsaládjainak számára és a kaptártípusra is kiterjed, több kaptártípus használata esetén típusonként összesítve a méhcsaládszámot.

Az első és a második módszer adatai az állategészségügyi hatóságnál összeérnek. A 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet szerinti változásbejelentési kötelezettséget a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet monitoring időpontjára helyezték. A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendeletben foglalt őszi méhegészségügyi vizsgálat a teljes hazai méhállományra kiterjedő, hatósági vizsgálatsorozat, így ennek eredménye alapján az országos adatok igen nagy pontosságúak.

A méhcsaládok megállapítására szolgáló két módszer közül a második az első módszer alapján megadott adatok ellenőrzésére alkalmas s az esetleges korrekció alkalmazásával, az egymással összefüggő eredmények alapján kerül megállapításra a méhcsaládok száma. Az első módszer esetében a tényleges tevékenységet végző méhész a bejelentő ügyfél. Nincs akadálya annak, hogy a méhész béreljen méhállományt, vagy megállapodás alapján kezelje a méheket, ezért nem minden esetben azonos a méhállomány tulajdonosa és a tevékenység folytatását bejelentő méhész. Az utóbbi az országos adatbázisban ügyfélként szerepel, a méhészeti tevékenység gyakorlójaként. A nemzeti szabályozási környezet nem a termelő tőke tulajdonosát, hanem a mezőgazdasági tevékenység tényleges gyakorlóját támogatja.

3.5.3 Bor

1. Stratégiai megközelítés szükségessége a helyzetelemzés alapján

Magyarország egy hagyományos szőlő-bor termelő ország. Magyarország az Európai Unió 7. legnagyobb bortermelő országa. A magyar szőlészet és borászat, valamint a magyar szőlő- és bortermelők közös munkájának eredménye, azaz a magyar bor jelentősége messze túlmutat önmagán: a magyar mezőgazdaság identitásképző tényezője, és fontos országimázsalkotó és -teremtő erő is. A vidéki

területeink jelentős része érintett valamilyen formában a szőlőtermesztéssel, borkészítéssel. A szőlőterület mintegy 65 ezer hektár, több éves átlagban a bortermelés eléri a 3 millió hektolitert. Az ágazat mintegy 100 000 ember megélhetését biztosítja. Egy Hegyközségek Nemzeti Tanácsa megbízásából elvégzett 2017-es piackutatása alapján Magyarországon a 18 év feletti népesség mintegy 22%-a (kb. 1,7 millió ember) fogyaszt bort legalább egyszer egy héten, további 26% (2 millió ember) legalább egyszer havonta.

2. Magyarország stratégiai megközelítése a bor ágazat kapcsán

A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa az Agrárminisztériummal közösen elkészítette az ágazat stratégiáját, amelyben az alábbi célokat megfogalmazza az ágazat. A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa szakmaközi szervezet és egyben a legnagyobb, az ágazati szereplők szinte egészét tömörítő szakmai szervezet is.

A magyar borágazat versenyképességét alapvetően meghatározó tényező a termőalapok (ültetvények) állapota, kora, szerkezete és fajtaösszetétele, valamint az arra épülő borászati feldolgozó kapacitás korszerűsége. Az elavult infrastruktúra korszerűsítése meghatározó jelenleg is a piaci szereplők részéről, amelyet jól mutat a szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása iránti töretlen igény, valamint a jelentős borászati üzemek korszerűsítésére vonatkozó támogatások népszerűsége. Az elmúlt évtized fejlesztéseinek köszönhetően a magyar borászati termékek versenyképessége nőtt, ami az exportadatokon is mérhető módon látszik. Az Európai Unión belüli tájékoztató kampányok, illetve az Európai Unión kívüli promóciós tevékenységek támogatása nélkül azonban piacainkat megőrizni, bővíteni, értékben növelni nem tudjuk. Jelentős lemaradást kell behoznunk a marketing és termékkommunikáció területén, hiszen a belpiaci fogyasztás stagnál. Szükséges növelni az egy liter borra jutó exportárat, hogy az ágazat jövedelemtermelő képessége javuljon, a következő nemzedék számára is biztosítson vonzó megélhetési formát a szőlőtermelés és a borkészítés.

A folyamatosan változó piaci igények szükségessé teszik az innováció, mint új beavatkozás alkalmazását. A borágazati innováció keretében olyan új, vagy Magyarországon még nem alkalmazott technológiák, eljárások bevezetésének támogatását biztosítjuk, amely lehetővé teszi az ágazat szereplőinek, hogy új piacokon, fogyasztókon keresztül hatékonyságukat növeljék, költségeiket csökkentsék, ezzel fenntarthatóbb, versenyképesebb működést érhessenek el. Az innováció keretében lehetőség van olyan technológiai megoldások kifejlesztésére illetve piaci bevezetésére is, amely környezetkímélő, hozzájárul az ágazat környezeti terhelésének csökkentéséhez. A fogyasztói igények változása, a növekvő környezettudatosság, az Európai Unióban tapasztalt fogyasztáscsökkenés szükségessé teszi Magyarország számára is az innováció alkalmazását, az innovatív megoldások bevezetésének elősegítését a borágazatban.

A borágazatban az ágazati szereplők részére nyújtott **tanácsadási szolgáltatások** beavatkozás alkalmazása kulcsfontosságú szerepet játszik e szereplők gazdasági versenyképességének javításában. A tanácsadás kiterjed a jogszabályokból eredő kötelezettségekhez kapcsolódó általános tájékoztatásra, valamint olyan összetett jogszabályi kötelezettségnek történő megfelelésre, mint például a jövedéki jogszabályozás vagy a hulladékgazdálkodás. A tanácsadási szolgáltatás lehetőséget biztosít olyan jógyakorlatok bemutatására, a borágazat szereplőinek széles körére alkalmazható megoldások kidolgozására és átadására, amelyek a borágazat szereplőinek napi munkavégzését könnyítik meg, teszik hatékonyabbá.

A **borturizmus** előmozdítását előirányzó beavatkozás a magyarországi szőlőültetvények hírnevének növelését, a bortermelő régiók borturizmusának fejlesztését szolgálja. A borturizmus képes bemutatni, élményszerű módon átadni a borok készítésének jellegzetességeit, tájhoz kötöttségét, és kiemelni a szőlőültetvények fontosságát az adott régióban. A borturizmus, a termelővel létrejövő közvetlen kapcsolaton keresztül hozzájárul az ismeretterjesztéshez, valamint a kulturált és mértékletes borfogyasztás ismertetéséhez, az ezzel kapcsolatos üzenetek eljuttatásához.

A **piacismeret javítása** beavatkozással célunk a szőlő- és borágazat hatékonyságának, rezilienciájának és versenyképességének növelése. A borágazat szereplőinek a fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlati erőforrások hatékony felhasználásával kapcsolatos teljesítményük javításához nagyban hozzájárul, ha a rendelkezésre álló piaci ismereteik kibővülnek, hozzáférnek az aktuális ismeretanyagokhoz és rendszeresen tájékoztatást kapnak a szőlő- és borpiac aktuális fejleményeiről.

3.KAP Stratégiai terv beavatkozásainak hozzájárulása az ágazat fejlesztési céljaihoz

A fentiekre alapozva szükséges folytatni a termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelését, a modern termelői kapacitások létrehozását a választott beavatkozások segítségével. A KAP Stratégiai Terv **I. pillérében a borágazat** esetében választott hét beavatkozás nagymértékben hozzájárulhatnak a magyar szőlő- és borágazat versenyképes növekedéséhez, a munkahelyek megőrzéséhez, a vidéki élet színvonalának emeléséhez azáltal, hogy a szőlőültetvényektől az innováción át értékesítésig segíti az értéknövelést, a piaci igényekhez igazodást, az értékesítési feltételek és lehetőségek javítását.

A KAP I. pillérének **tájékoztatás a tagállamokban beavatkozását** 2020-tól alkalmazza Magyarország a borágazat Nemzeti Támogatási Programján belül. A támogatás feltételei jóval célzottabbá tették a támogatás felhasználását már az első alkalmazástól kezdve.

A beavatkozás esetében a következő feltételeket határoztuk meg annak érdekében, hogy a bemutatott célkitűzéseket hatékonyan elérhessük:

-kulcsszerepet kapott a kialakított egységes borarculat használatának szerepe,

-az egyes borrégiókban dolgozó ágazati szereplők igényeinek figyelembe vétele a régiós promóciós tervek alkalmazásán keresztül.

Ezzel a kommunikáció hatékonyságát, szinergikus hatásait jobban ki lehet használni. A tagállami tájékoztató kampány nagyban hozzájárul a magyar borágazat versenyképes növekedéséhez. Magyarország kormánya kiemelt figyelmet fordít a munkahelyek megőrzésére és teremtésére. A vidéki térségek lakosságának megőrzése, a helyi foglalkoztatási lehetőségek védelme és fejlesztése ezért fontos szerepet játszik. Magyarországon nő az idegenforgalmi bevétel és a turistaforgalom. A bor fontos turisztikai attrakció, ezért a borfogyasztók ismereteit bővítenünk kell, tájékoztatást adva a különböző földrajzi jelzések értékéről, a felelős borfogyasztásról.

Támogatható kedvezményezettek: A meghatározott kedvezményezettek megegyeznek az EU 126/2022 felhatalmazáson alapuló rendeletének 40. cikkében szereplő kedvezményezettekkel.

(beavatkozás kódja: SC09_E08_WIN_58)

A KAP I. pillérének **promóció harmadik országokban** beavatkozását 2012-től alkalmazza Magyarország a borágazat Nemzeti Támogatási Programján belül. A támogatás feltételei jóval célzottabbá tették a támogatás felhasználását a beavatkozás első alkalmazásához képest. A beavatkozás esetében a következő feltételeket határoztuk meg annak érdekében, hogy a bemutatott célkitűzéseket hatékonyan elérhessük:

-kulcsszerepet kapott a kialakított egységes borarculat használatának szerepe,

-az egyes borrégiókban dolgozó ágazati szereplők igényeinek figyelembe vétele a régiós promóciós tervek alkalmazásán keresztül.

Ezzel a kommunikáció hatékonyságát, szinergikus hatásait jobban ki lehet használni. A harmadik országokban történő promóció nagyban hozzájárul a magyar borágazat versenyképes növekedéséhez. Magyarországnak új piacokat kell kiépítenie harmadik országokban, hogy új fogyasztókat érjen el, az export mennyiségét és értékét növelni tudja az EU területén kívül.

Támogatható kedvezményezettek: A meghatározott kedvezményezettek megegyeznek az EU 126/2022 felhatalmazáson alapuló rendeletének 40. cikkében szereplő kedvezményezettekkel.

(beavatkozás kódja: SC10_E09_WIP_58).

A KAP I. pillérének **szőlőültetvények szerkezetátalakítására és átalakítása** beavatkozását 2008-tól alkalmazza Magyarország a borágazat Nemzeti Támogatási Programján belül. A szerkezetátalakítási támogatás fontos beavatkozás, amely hozzájárul a versenyképes termőalapok megteremtéséhez.

A beavatkozás esetében a következő feltételeket határoztuk meg annak érdekében, hogy a bemutatott célkitűzéseket hatékonyan elérhessük:

-Fontosnak tartjuk olyan fajták telepítését, amelyek leginkább kötődnek a borvidék talaj- és éghajlati

adottságaihoz, szőlőtermesztési hagyományaihoz, és amelyekre hosszú távú kereslet mutatkozik,

-céljaink között szerepel a szerkezetátalakítási támogatás megvalósítása a legjobb termelőhelyeken és területeken; ezért előnyben részesítjük azokat a termelőket, akiknek területe a szőlőkataszter szerint átlag feletti pontszámmal rendelkezik,

-előnyben részesítjük azokat a termelőket, akik biztos felvevőpiaccal, felvásárlási szerződéssel vagy olyan termelői szervezeti háttérrel rendelkeznek, amelyen keresztül a megújult ültetvényekről származó szőlőtermés hasznosítása hosszú távon biztosított

A meghatározott kedvezményezettek megegyeznek az EU 126/2022 felhatalmazáson alapuló rendeletének 40. cikkében szereplő kedvezményezettekkel.

(beavatkozás kódja: SC05_E04_WIR_58).

A KAP I. pillérének **zöldszüreti intézkedés** beavatkozását 2019-től alkalmazza Magyarország a borágazat Nemzeti Támogatási Programján belül. A kereslet-kínálat egyensúlyának fenntartása érdekében bizonyos piaci intervenciós eszközök alkalmazhatók. A zöldszüret hatékony eszköze a kínálati oldal azonnali csökkentésének, amelyet egy adott évben, a krízis jelentkezése esetén kívánunk alkalmazni. A beavatkozás esetében a Terv célkitűzéseihez történő hozzájárulás feltételeit a jelentkező válság nagyságának és területi érintettségének ismeretében tudjuk csak meghatározni.

A meghatározott kedvezményezettek megegyeznek az EU 126/2022 felhatalmazáson alapuló rendeletének 40. cikkében szereplő kedvezményezettekkel.

(beavatkozás kódja: SC07_E06_WIG_58)

A KAP I. pillérének **melléktermék-lepárlás beavatkozását** 2008-tól alkalmazza Magyarország a borágazat Nemzeti Támogatási Programján belül. A melléktermék-lepárlás beavatkozás a melléktermékek ellenőrzött kivonását szolgálja, ezzel is segítve az ezt alkalmazó termelőket. A melléktermék lepárlás beavatkozás elősegíti a borászati melléktermékek költséghatékony és környezetkímélő kivonását. Az intézkedés megalkotása során alaposan átgondolták a költséghatékonyságot és a melléktermékek biztonságos ártalmatlanítását a rendelkezésre álló kivonási módokat és azok elérhetőségét, rendelkezésre állását.

A beavatkozás esetében a következő feltételeket határoztuk meg annak érdekében, hogy a bemutatott célkitűzéseket hatékonyan elérhessük:

-bizonyos üzemméret felett kötelező a borseprő lepárlás útján történő megsemmisítése.

A meghatározott kedvezményezettek megegyeznek az EU 126/2022 felhatalmazáson alapuló rendeletének 40. cikkében szereplő kedvezményezettekkel.

(beavatkozás kódja: SC07_E06_WIG_58).

A KAP **I. pillérének beruházások a borágazatban** beavatkozását 2010-tól alkalmazza Magyarország a borágazat Nemzeti Támogatási Programján belül. A bor ágazat célzott beruházási támogatást igényel, amely tervszerűen hosszú távra biztosít forrást. A szőlővel beültetett területek megújításával párhuzamosan ösztönözni kell a bortermelő kapacitás korszerűsítését is. A megfelelő piaci eredmények eléréséhez az ágazat minden elemének fejlesztése szükséges, hogy a folyamatosan változó fogyasztói igényeknek a termelők meg tudjanak felelni, képesek legyenek a legújabb technológiákat alkalmazni.

A beavatkozás esetében a következő feltételeket határoztuk meg annak érdekében, hogy a bemutatott célkitűzéseket hatékonyan elérhessük:

-csak új, még használtban nem lővő gépek és berendezések vásárlására van lehetőség az intézkedésen belül,

-borászati termékek előállításához, minőségellenőrzéséhez és forgalmazásához kapcsolódó gépek és berendezések beszerzése támogatható.

A meghatározott kedvezményezettek megegyeznek az EU 126/2022 felhatalmazáson alapuló rendeletének 40. cikkében szereplő kedvezményezettekkel.

Ezt a beavatkozást kiegészítik a KAP **II. pilléréből biztosított beruházás típusú beavatkozások**, mint a

mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági és digitális átállásának támogatását, a hozzáadott-érték növelését, valamint a vízfelhasználás hatékonyságát javító támogatások (beavatkozás kódja:RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73, RD03_E02_FON_73, RD04_E03_FOF_73, RD12_W01_WTO_74, RD15_W04_COP_77).

A KAP **I. pillérének innovációra vonatkozó** beavatkozását a borágazatban Magyarország eddig még nem alkalmazta. A KAP reform, a tapasztalható fogyasztáscsökkenés azonban olyan változásokat hozott a borágazat tekintetében, amelyhez a magyar borágazatnak is alkalmazkodnia kell, új, innovatív megoldásokat kell keresnie az új elvárásokra, kihívásokra. A KAP reform során módosult a 1308/2013/EU rendelet, amely lehetővé tette az alkoholcsökkentett és az alkoholmentesített borászati termékek előállítását és forgalmazását. Az ilyen termékek iránti jelentősebb piaci igény lehetőséget jelent az ágazati szereplők számára az ilyen termékek készítését és forgalmazását illetően.

A beavatkozáson keresztül támogatni kívánjuk:

-új technológiák kifejlesztését alkoholcsökkentett és alkoholmentesített borászati termékek előállításához,

-a borászati ágazatban új, környezetbarát csomagolás használatával kapcsolatos kutatásokat,

-Magyarországon még nem használatos új technológiai és informatikai (IT) megoldások kifejlesztését és alkalmazását.

A beavatkozás részeként tehát nem nyújtható támogatás a beruházási intézkedésben támogatható gépekre, berendezésekre, technológiai és informatikai megoldásokra. A beavatkozás kódja: SC04_A01_WIIN_58.

Az **AKIS intézkedések minden eleme** (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadás, képzés, innováció és digitalizáció) közvetlenül hozzájárulhat a bor ágazat kihívásainak kezeléséhez. Az új időszakban a forráskeret emelése mellett a másik fontos ambíciószint növelési tervünk, hogy az ágazati programok AKIS jellegű intézkedéseit végrehajtó szakértőket és szervezeteket a jelenleginél jobban bevonjuk a tudáshálózatba. Ebben a munkában komoly szerepet szánunk az AKIS koordinációs egységnek és a KAP Hálózatnak (beavatkozások kódja: RD02_D01_FRM_73, RD58_A01_TRA_78, RD59_A02_INF_78, RD60_A04_ADP_78, RD61_A05_EIP_77).

3.5.4 Komló

A magyar stratégiai terv nem tartalmaz a komlóágazatot célzottan támogató beavatkozást, így a kiegészítő jelleg bemutatása nem releváns ebben az esetben.

3.5.5 Olívaolaj és étkezési olajbogyó

A magyar stratégiai terv nem tartalmaz a komlóágazatot célzottan támogató beavatkozást, így a kiegészítő jelleg bemutatása nem releváns ebben az esetben.

3.5.6. Marha- és borjúhús

A marha- és borjúhús ágazat számos jogcímen keresztül jut támogatásokhoz, amelyek a húshasznú szarvasmarhatartás különböző részterületeit hivatott segíteni. Ezeket az alábbiakban mutatjuk be.

Általánosságban elmondható, hogy az átmeneti nemzeti támogatások célja, hogy kiegészítő jellegével az azonosított szükségletek teljesítésén keresztül hozzájáruljon az SO1 célkitűzéseinek eléréséhez. Ez a kiegészítő jelleg azonban fokozatosan gyengül, tekintettel arra, hogy az ágazati borítékok lehetséges maximális mérete évről-évre csökken.

1. Hízott bika támogatás

A hízott bika tartás esetében a jövedelemtámogatások két forrásból, az uniós forrású termeléshez kötött támogatásokból, valamint a nemzeti forrásból finanszírozott átmeneti nemzeti támogatásokon keresztül érkeznek. Míg az uniós láb termeléshez kötött, addig az átmeneti nemzeti támogatási jogcím termeléstől elválasztott formában működik, így a jogosultak köre nem mutat teljes átfedést. Ezen részben javít majd a referencia időszak módosítása. A két jogcím közül az uniós forrás tervezhető biztosabban (54,35 EUR), az

átmeneti nemzeti támogatás fajlagos értéke az aktuális nemzeti költségvetési lehetőségek függvényében változik, az elmúlt 2 évben 60 EUR körül alakult jogosultságonként. Ez azonban jelentősen elmarad az indikatív 101,07 EUR-tól. A jóváhagyott pénzügyi boríték kihasználása nem közelíti a jóváhagyott maximális értéket, az elmúlt években 80% alatt alakult.

Ahogy a hízott bika támogatás bemutatásánál is jeleztük, a bika hízlalással foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Erre épül rá a termeléstől elválasztott formában nyújtott, szarvasmarha extenzifikációs átmeneti nemzeti támogatási jogcím, amelynek összege az aktuális nemzeti költségvetési lehetőségek függvényében változik, az elmúlt 2 évben 60 EUR körül alakult jogosultságonként. Ennek kiegészítő jellege ugyanakkor inkább ágazati szinten értelmezhető, hiszen a hús marhát tartó gazdaságoknak csak egy része tartja extenzíven az állományát.

2. Anyatehéntartás támogatása

A húshasznú anyatehéntartás esetében a jövedelemtámogatások két forrásból, az uniós forrású termeléshez kötött támogatásokból, valamint a nemzeti forrásból finanszírozott átmeneti nemzeti támogatásokon keresztül érkeznek. Mindkét jogcím termeléshez kötött formában működik, ennek ellenére a jogosultak köre nem egyezik meg. Ennek az az oka, hogy az átmeneti nemzeti támogatás esetében korlátként működik a támogatható állatok száma, amely 117 000 egyedben van maximalizálva. A stratégiai terv rendeletben szereplő lehetőséggel élve a jogosult állatlétszám felső korlátja a 2018-ban a termeléstől függő önkéntes támogatási rendszer keretében anyatehén támogatásban részesült állatlétszám mértékére (229 215) emelkedik, amely segítségével a jogosultak köre jelentős mértékben közelít majd egymáshoz. A két jogcím közül az uniós forrás tervezhető biztosabban (~140 EUR), az átmeneti nemzeti támogatás fajlagos értéke az aktuális nemzeti költségvetési lehetőségek függvényében változik, és az említett frissítés okán a felére (30 EUR körüli szintre) csökken.

Ahogy az anyatehéntartás támogatás bemutatásánál is jeleztük, a húshasznú anyatehén tartással foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és a javuló célzottságú átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Erre épül rá a termeléstől elválasztott formában nyújtott, szarvasmarha extenzifikációs átmeneti nemzeti támogatási jogcím, amelynek összege az aktuális nemzeti költségvetési lehetőségek függvényében változik, az elmúlt 2 évben 60 EUR körül alakult jogosultságonként. Ennek kiegészítő jellege ugyanakkor inkább ágazati szinten értelmezhető, hiszen a hús marhát tartó gazdaságoknak csak egy része tartja extenzíven az állományát.

Összefoglalóan elmondható, hogy a marha és borjúhús ágazat helyzetének javítása a magyar KAP stratégiai tervben tehát komplex módon, több beavatkozáson keresztül történik. A közvetlen támogatások célzott, termeléshez kötött forrásai több jogcímen segítik az ágazatban tevékenykedők jövedelemhelyzetének javítását, valamint a fenntarthatóság előmozdítását. Ezt fokozatosan csökkenő mértékben, de kiegészítik az átmeneti nemzeti támogatás kapcsolódó jogcímei, részben termeléshez kötött, részben termeléstől elválasztott formában. A marha- és borjúhús ágazat esetében a bemutatott támogatások mellé nem párosul piaci beavatkozás.

3.5.7. Tej és tejtermékek

A tejhasznú tehéntartás esetében a jövedelemtámogatások két forrásból, az uniós forrású termeléshez kötött támogatásokból, valamint a nemzeti forrásból finanszírozott átmeneti nemzeti támogatásokon keresztül érkeznek. Míg az uniós láb termeléshez kötött, addig az átmeneti nemzeti támogatási jogcím termeléstől elválasztott formában működik, így a jogosultak köre nem mutat teljes átfedést. A referencia időszak felülvizsgálatával élve a két jogcím kedvezményezettjei közötti átfedés javul. A két jogcím közül az uniós forrás tervezhető biztosabban (~317 EUR), az átmeneti nemzeti támogatás fajlagos értéke az aktuális nemzeti költségvetési lehetőségek függvényében változik. Az összehasonlítást/kiegészítő jellegének kimutatását nehezíti, hogy a termeléshez kötött támogatás állatalapon, az átmeneti nemzeti támogatás pedig egy kalkulált tej kilogramm alapon kerül kifizetésre.

Általánosságban elmondható, hogy az átmeneti nemzeti támogatások célja, hogy kiegészítő jellegével az azonosított szükségletek teljesítésén keresztül hozzájáruljon az SO1 és részben az SO8 célkitűzések eléréséhez. Ez a kiegészítő jelleg azonban fokozatosan gyengül, tekintettel arra, hogy az ágazati borítékok lehetséges maximális mérete évről-évre csökken.

Ahogy a tejhasznú tehéntartás támogatás bemutatásánál is jeleztük, a tejtermeléssel foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

A beavatkozás célja a tejtermelés jövedelmezőségének szinten tartásával az ágazat által nyújtott gazdasági, társadalmi és környezeti szolgáltatások fenntartása, közvetetten pedig a magyarországi tejfeldolgozás alapanyaggal történő ellátása ésszerű szállítási távolságon belül.

Kiemelendő még, hogy a tejelő tehenet tartó gazdaságok támogatását már 2023 előtt is kiegészítette egy állatjóléti beavatkozás a II. pillérben, ahol állatjóléti többletvállalások teljesítése esetén további kifizetést igényelhetnek. Ez a KAP stratégiai terv keretében tovább folytatódik.

Összefoglalóan elmondható, hogy a tej ágazat helyzetének javítása a magyar KAP stratégiai tervben tehát komplex módon, több beavatkozáson keresztül történik. A közvetlen támogatások célzott, termeléshez kötött forrásai segítik az ágazatban tevékenykedők jövedelemhelyzetének javítását, valamint a fenntarthatóság előmozdítását. Ezt fokozatosan csökkenő mértékben, de kiegészíti az átmeneti nemzeti támogatás, termeléstől elválasztott formában. Az azonosított szükségletek komplex kezelése érdekében pedig állatjóléti intézkedések is segítik az ágazati szereplőket. A tej ágazat esetében a bemutatott támogatások mellé nem párosul piaci beavatkozás.

3.5.8. Juh- és kecskefélék

Az anyajuhtartás esetében a jövedelemtámogatások két forrásból, az uniós forrású termeléshez kötött támogatásokból, valamint a nemzeti forrásból finanszírozott átmeneti nemzeti támogatásokon keresztül érkeznek. Mindkét jogcím termeléshez kötött formában működik, így a jogosultak köre gyakorlatilag megegyezik. A két jogcím közül az uniós forrás teszi ki a nagyobb részt (28,4 EUR), az átmeneti nemzeti támogatás fajlagos értéke elenyésző, mindössze 0,05 EUR állatonként. Érdemes megemlíteni, hogy a tejtermelésben részt vevő anyajuhok esetében a fajlagos érték alacsonyabb (0,04 EUR), azonban a juhtejet előállító termelők a II. pillérben, állatjóléti többletvállalások teljesítése esetén további kifizetést igényelhetnek.

Ahogy az anyajuh támogatás bemutatásánál is jeleztük, az anyajuhtartással foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló

képességet.

Általánosságban elmondható, hogy az átmeneti nemzeti támogatások célja, hogy kiegészítő jellegével az azonosított szükségletek teljesítésén keresztül hozzájáruljon az SO1 és részben az SO8 célkitűzések eléréséhez. Ez a kiegészítő jelleg azonban fokozatosan gyengül, tekintettel arra, hogy az ágazati borítékok lehetséges maximális mérete évről-évre csökken.

Erre épül rá a termeléstől elválasztott formában nyújtott, kedvezőtlen adottságú területeken tartott állatok után megállapított kiegészítő átmeneti nemzeti támogatási jogcím, amelynek fajlagos összege 4,83 EUR. Ennek kiegészítő jellege ugyanakkor inkább ágazati szinten értelmezhető, hiszen az anyajuhtartóknak csak szűk köréhez jut el.

Az említett három jogcímen érkező támogatás az ágazat gazdasági és környezeti értelemben vett fenntarthatóságát, a törzskönyvezett apaállat használat előírásával pedig a minőségi árualap biztosítását hivatott elősegíteni.

Összefoglalóan elmondható, hogy a juh ágazat helyzetének javítása a magyar KAP stratégiai tervben tehát komplex módon, több beavatkozáson keresztül történik. A közvetlen támogatások célzott, termeléshez kötött forrásai segítik az ágazatban tevékenykedők jövedelemhelyzetének javítását, valamint a fenntarthatóság előmozdítását. Ezt fokozatosan csökkenő mértékben, de kiegészíti az átmeneti nemzeti támogatás. Az azonosított szükségletek komplex kezelése érdekében pedig állatjóléti intézkedések is segítik az ágazati szereplőket. A juh ágazat esetében a bemutatott támogatások mellé nem párosul piaci beavatkozás.

3.5.9. Fehérjenövények

A szemes és szálas fehérjetakarmány növények termesztői számára kizárólag a termeléshez kötött támogatás áll rendelkezésre, így a kiegészítő jelleg nem releváns.

3.5.10. Cukorrépa

A cukorrépa termesztők számára kizárólag a termeléshez kötött támogatás áll rendelkezésre, így a kiegészítő jelleg nem releváns.

3.5.11. Egyéb ágazatok

A rizstermesztők számára kizárólag a termeléshez kötött támogatás áll rendelkezésre, így a kiegészítő jelleg nem releváns.

A kiegészítő jelleg a dohánytermesztés esetében kevéssé értelmezhető, tekintettel arra, hogy célzott támogatást az ágazat a KAP stratégiai terv keretében kizárólag az átmeneti nemzeti támogatásokon keresztül kap. A referencia időszak frissítése ugyanakkor lehetőséget teremt arra, hogy a kapcsolat javuljon a jogosultságok tulajdonosai, valamint a válóban dohánytermeléssel foglalkozó gazdák sokasága között.

3.6 Adott esetben annak vázolása, hogy melyik beavatkozás járul hozzá az egységes és integrált kockázatkezelési módszer biztosításához

Magyarországon az időjárási kockázatok kezelése a 2012-ben bevezetett kockázatkezelési rendszer keretében történik. A kezdetben 2 pillérrel (agrár-kárenyhítési rendszer, biztosítási díjtámogatás) elindult rendszer a 2021-es évre négy pillére bővült:

·I. pillér: az Európai Bizottságnál notifikált, nemzeti forrásból finanszírozott agrár-kárenyhítési rendszer;

·II. pillér: az uniós társfinanszírozású, mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás (növénybiztosításokra);

·III. pillér: az uniós forrásból kialakított, nemzeti forrásból működtetett országos jégkármérséklő rendszer

(JÉGER),;

·IV. pillér: mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer.

A 2023. évi tervmódosítás az I. pillért jelentős mértékben érinti, hiszen a korábban termelői hozzájárulásból és azzal legalább megegyező mértékű nemzeti költségvetési forrásból finanszírozott rendszer a 2024-es évben kölcsönös kockázatkezelési alappá történő átalakulásával immáron uniós pénzforrásokat is használ. Az intézkedés hosszútávú pénzügyi fenntarthatósága érdekében szükségesnek látjuk – tekintettel az utóbbi néhány évben tapasztalt gyakoribbá és károsszegben súlyosabbá váló természeti károkra – az uniós pénzforrások bevonását is. Az új intézkedés bevezetésével nagyobb pontossággal lehet tervezni a károk enyhítésére szolgáló kárenyhítő juttatás összegét, valamint a termelői károkat a korábbinál várhatóan nagyobb mértékben lehet kompenzálni.

A veszélynemek közül a jégeső, téli-, tavaszi- és őszi fagy, vihar, aszály, mezőgazdasági árvíz és felhőszakadás okozta veszteségeket az I. és a II. pillér is kezeli illetve mérsékli, viszont az agrárkár-enyhítés/agrárkár-enyhítési kockázatkezelési alap mindezen veszélynemeken túl a belvízkárok kezelésére is kiterjed (1.ábra). A fenti kockázatkezelési eszközöket egészítik ki a Vidékfejlesztési Programban meghirdetett, az éghajlat-változásból eredő és időjárási kockázatok (eső-, jégeső-, tavaszi fagykár) megelőzését szolgáló termelői beruházási pályázatok.

1. ábra: A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer pillérei által lefedett kockázatok

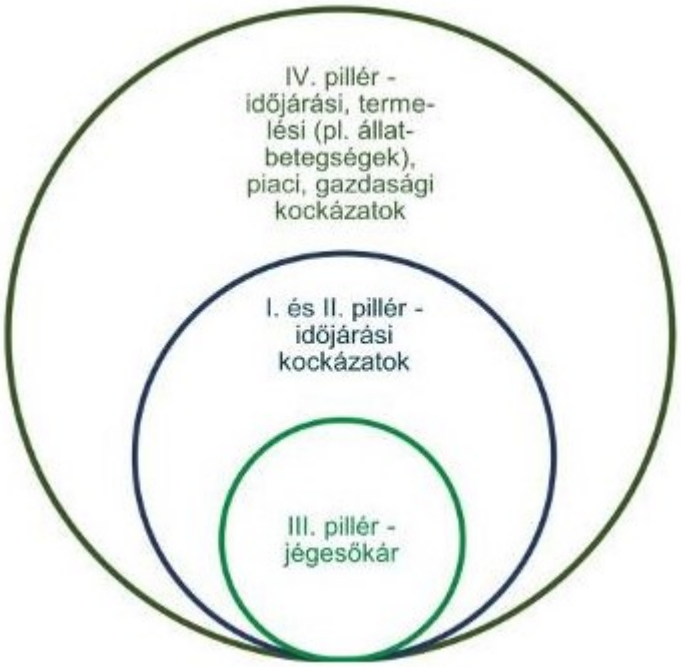

Forrás: Készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

A mezőgazdasági üzemek fennmaradását biztosító jövedelem és rezíliencia támogatása az Európai Unióban az élelmezésbiztonság fenntartása érdekében megnevezésű 1. sz. specifikus célkitűzéshez *a természeti (időjárás) és piaci kockázatokból fakadó jövedelemingadozások csökkentése* megnevezésű 2. sz. főszükséglet kapcsolódik, amely indokolja a beavatkozás 2023-2027. időszakban történő továbbvitelét. Az 1. sz. specifikus célkitűzéssel összefüggésben megfogalmazott három főszükséglet közül a *2. Természeti (időjárás) és piaci kockázatokból fakadó jövedelemingadozások csökkentése* az, amelyhez tartozó alszükségletekre a kockázatkezelési eszközök hatást tudnak gyakorolni.

A 2. sz. főszükségleten belül az alszükségletek egyike a *2.1 kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta termelői károk kezelése a mezőgazdaságban (növénytermesztés, állattenyésztés, kertészet)*. A kockázatkezelési rendszer három pillére a növénytermesztő ágazatok időjárási kockázatok, ezáltal a klímaváltozás elleni védelmet szolgálja, amelyet a SWOT analízis erősségként azonosított be *(E.3. Jól működő mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer és annak folyamatos fejlesztése)*. A kockázatkezelési eszközök iránti növekvő igényt jelzi – alátámasztva ezzel a szükségletet – az agrárkár-enyhítés által évente biztosított kárenyhítő juttatások növekvő volumene, valamint az önkéntesen köthető

díjtámogatott növénybiztosítások fedezetbe vont területének, a díjtámogatás lehetőségével élő termelők számának és a díjállományának a 2012. évi bevezetés óta tartó töretlen növekedése. Az állattenyésztési ágazatok védelmét az időjárási kockázatok ellenében (is) a 2021-től új eszközként az EU-ban elsőként bevezetett mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer (IV. pillér) teszi lehetővé.

A *2.3 Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése* alszükséglethez a SWOT analízisben beazonosított gyengeségek közül a *Gy.6. Időjárási kockázatokon kívüli egyéb kockázatok kezelésének hiánya, állatbiztosítások kis aránya, derivatív piaci kockázatkezelési eszközök kihasználatlansága* kapcsolódik, amely jelzi, hogy a már régebb óta működő mezőgazdasági kockázatkezelési eszközök nem jelentenek védelmet a nem időjárási kockázatok ellen. A 2021-től bevezetett krízisbiztosítási rendszer nyújt erre lehetőséget, amelynek hatásai, valamit a beazonosított szükséglet kezelése – a működésből fakadóan – először 2022-től válik érzékelhetővé a rendszerhez csatlakozott tagok számára. Ugyancsak a krízisbiztosítás növekvő elterjedése jelenti a megoldást a SWOT analízisben megállapított *Gy.2. Jövedelmek erős ingadozása több mezőgazdasági ágazatban (pl. egyes zöldség- és gyümölcsfélék, sertéshízlalás, bikahízlalás stb.)* gyengeségre, valamint a választ az *F.1. Klímaváltozás, időjárási szélsőségek fokozódó előfordulása, új kórokozók, kártevők megjelenése, zoonózisok terjedése, valamint ebből fakadóan a költségek növekedése és a jövedelmek csökkenése* fenyegetésre.

A *2.4 Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése* alszükséglet egyfelől a növénybiztosítási díjtámogatás formájában valósul meg, melynek mértéke a megfizetett díj akár 70%-át is elérheti. A 2.4.-es alszükséglet másfelől a mezőgazdasági krízisbiztosításon keresztül is teljesül, ahol a termelői hozzájárulásokhoz képest (amelyek az összes forrás 30 százalékát jelentik) lényegesen magasabb összeg áll rendelkezésre a jövedelem-ingadozások kompenzálására.

KAP támogatott kockázatkezelő eszközök

A II. pillér azok számára kínál díjtámogatott biztosítást, akik az agrárkár-enyhítési kockázatkezelési alap által nyújtott védelemnél nagyobb mértékben szeretnék mérsékelni a mezőgazdasági termelést sújtó időjárási kockázataikat. A díjtámogatott biztosítások intézkedés keretében legfeljebb 70 százalékos támogatási intenzitás mellett (2019-ig 65 százalék volt a díjtámogatás maximuma) köthetnek biztosítást a termelők háromféle („A”, „B” és „C”) biztosítási típus formájában. Az „A’” biztosítás csomagbiztosítás, amely az előzőekben említett nyolc kockázat ellen nyújt egyszerre védelmet, és amelyet szántóföldi növénykultúrákra, illetve ültetvényekre (2019-től kiegészülve a csonthéjas kultúrákkal) vehetnek igénybe a termelők. A „B” és a „C” biztosítás egyedi biztosítás, amelyek (2019-től) ugyancsak valamennyi kockázatra külön-külön is köthetők. A „B” biztosítás a zöldség- és ültetvénykultúrák esetében választható, a „C” biztosítás csak szántóföldi kultúráknál, kivéve a szántóföldi zöldségeket. A II. pillérben való részvétel önkéntes, ugyanakkor az I. pillérhez szorosan kapcsolódva a termelő a neki járó kárenyhítő juttatás felére jogosult, amennyiben nem rendelkezik az adott növénykultúrára jellemző káreseményre biztosítási szerződéssel. A biztosítással rendelkező termelő részére fizethető kárenyhítő juttatás összegébe bele kell számítani a biztosító által kifizetett kártérítési összegét is.

A díjtámogatott növénybiztosítások jelentősége, hogy azok 2012. évi bevezetésével lehetővé vált több olyan korábban nem biztosított kockázat kezelése, mint az aszály, a felhőszakadás, a tavaszi fagy, vagy a mezőgazdasági árvíz, illetve szélesedett a biztosítható növénykultúrák köre, bővült a kockázatközösség. A díjtámogatott biztosítást kötő termelők száma a rendszer bevezetése óta folyamatosan nő: míg 2012-ben mindössze 3 piaci biztosító kínált díjtámogatott biztosításokat, addig 2021-ben már 4 piaci biztosító és 7 nonprofit biztosító egyesület. A díjtámogatott növénybiztosítások állománya a 2014. évi 5 679 millió forintról növekedve 2020-ra meghaladta a 14 000 millió forintot. 2020-ban közel 21 ezer termelő vette igénybe ezt a kockázatkezelési eszközt, és a biztosítások által lefedett terület meghaladta az 1650 ezer hektárt, amely a vetésterület több mint 40 százaléka. A növekvő igények fedezésére a rendelkezésre álló forráskeret többször emelésre került: 2018-as évtől 5 milliárd, 2020-ban 7 milliárd, 2022-ben pedig már 14,3 milliárd forint használható fel erre a célra. A beavatkozás finanszírozása 2025. év végéig a Vidékfejlesztési Program keretéből, majd az ezt követő években a ST keretéből fog megtörténni.

Magyarország az EU azon kevés tagországai közé tartozik, ahol az agrárbiztosítási piacon viszonylag sok (13 biztosító illetve biztosítóegyesület) szereplő szereplő található.

Az intézkedés nemzetközi viszonylatban is rendkívül sikeresnek mondható, amelyet az is alátámaszt, hogy arról az Európai Számvevőszék is pozitívan nyilatkozott a jelentésében.

Az is igaz, hogy Magyarországon nem érhető el díjtámogatott biztosítás az állattenyésztési ágazat részére. Ennek oka kettős:

- az uniós feltételek szerinti 20%-os kárküszöb olyan nagymértékű kárkifizetést eredményezne, amelyet a piaci alapon működő biztosító-társaságok – megtérülés hiányában – nem vállalnak fel,
- az állatbiztosítások Biztosítási feltételeiben az igazán nagy veszteséget okozó járványok jellemzően nem minősülnek biztosítási eseménynek (kizárások között szerepelnek)

A magyar KAP Stratégiai Tervben azonban megtalálhatóak az állatjóléti támogatások (RD31_G12_AWC_70; RD32_G12_AWC_70; RD33_G15_ANB_70). A támogatási körbe vont megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános **egészségi és higiéniai** állapotának javulásához vezetnek. Ez **csökkenti a megbetegedések számát**, ezáltal a gyógykezelések, köztük az antimikrobiális szerek, antibiotikumok adásának szükségességét. Ezáltal **mérséklődik az antimikrobiális rezisztencia** kialakulásának, terjedésének **kockázata** is. Ezen kockázatcsökkentő megoldások mellett **külön beavatkozás**t hoztunk létre, amely az **antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetés**ét célozza. A támogatási program ellentételezi az uniós szinten megállapított követelményeken túlmutató, az antimikrobiális rezisztencia visszaszorítására vonatkozóan tett kötelezettségvállalások következtében felmerülő többletköltségeket az élelmiszertermelő állatállományokban.

A különböző **járványos állatbetegségek** állattartó telepeken történő megjelenésének kockázata számos **technológia alkalmazásával csökkenthető**. Az állattartó telepek ilyen típusú fejlesztéseit is tervezi Magyarország támogatni a KAP Stratégiai Tervének RD01e_E01_FRM_73 - Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával című beavatkozással.

Az állattenyésztési ágazat jövedelem-kiesésének kockázatát a **mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer** (RD17_I02_IST_76) kezeli, amely intézkedés az állatbiztosítások alacsony mértékét is ellensúlyozza.

A fent előadottak ellenére azonban piaci alapon – néhány biztosító társaságnál – köthető állatbiztosítás. Ezeket a biztosításokat főként a nagyobb értékű tenyészállatokra kötik az állattartók.

A IV. pillér, a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer túlmutat a többi pilléren a lefedett kockázatok terén, a jövedelemingadozást mérsékli, függetlenül attól, hogy az milyen okból következett be. A krízisbiztosítási rendszer nemcsak az időjárási, de valamennyi termelési, piaci, gazdasági kockázat hatását ellensúlyozza. Másik jelentősége, hogy a mezőgazdasági ágazat egésze számára elérhető, beleértve az állattenyésztést is, ahol piaci feltételek között a kockázatkezelési eszközök kevésbé terjedtek el.

A rendszerhez önkéntesen csatlakozó tagok a krízisbiztosítási hozzájárulás megfizetésével a korábbi évek átlagához képest 30 százalékot meghaladó jövedelemkiesés esetén részesülnek kompenzációban, amelynek összege a kiesés legfeljebb 69,9 százaléka. A térítések forrása 30 százalékban a tagok által megfizetett hozzájárulás, 70 százalékban EMVA támogatás. A krízisbiztosítási rendszer finanszírozása 2026. év végéig a VP, 2027 és 2028. évben pedig az ST forrásokból történik majd 2-2 milliárd tervezett keretösszeg erejéig. A jövedelemkiesés meghatározásakor a kockázatkezelési rendszer I. és II. pillérének térítései figyelembevételre kerülnek.

Nem KAP támogatott kockázatkezelő eszközök

Az agrárkár-enyhítési rendszer/agrárkár-enyhítési kockázatkezelési alap (I. pillér) tagjai a befizetett kárenyhítési hozzájárulás megfizetése mellett a növénykultúra szintjén 30 százalékot meghaladó hozamcsökkenés, illetve 15 százalékot meghaladó hozamérték-csökkenés esetén kárenyhítő juttatásban részesülhetnek. A kárenyhítő juttatás legfeljebb a hozamérték-csökkenés 80 százaléka lehet, amennyiben

megfelelő növénybiztosítással rendelkezik a termelő (annak hiányában csupán 40 százalék). A károk fedezetét a Agrárkár-árEnyhítési Kockázatkezelési Alapban rendelkezésre álló források jelentik, amelyek termelői befizetésekből, a legalább a termelői befizetés összegével megegyező mértékű nemzeti költségvetési kiegészítésből és uniós pénzforrásból áll. Az Agrárkár-enyhítési Kockázatkezelési Alapban való részvétel bizonyos mérethatárok (10 hektár szántóföldi növény, 5 hektár szántóföldi zöldség, 1 hektár ültetvény) felett kötelező. A jelzett területméretek alatt önkéntes csatlakozásra van lehetőség. A kockázatközösségben részt vevők száma az I. pillér 2012. évi elindulása óta 72-78 ezer fő között alakult, a lefedett terület nagysága 2019-ben 3722 ezer hektár volt, amely a vetésterület 92,7 százaléka.

Az MKR III. pillére az országos jégkármérséklő rendszer (JÉGER), amely a Magyarországon egyik leggyakrabban előforduló veszélynem elleni védekezést segíti. A 2018 májusától elindított rendszer kialakítása keretében mintegy ezer talajgenerátor telepítésével az ország egész területe lefedésre került. A beruházás a Vidékfejlesztési Program keretében valósult meg, a működtetés éves finanszírozását a fedezi. A talajfelszínen működő berendezésekből elpárologtatott ezüst-jodid csökkenti a kialakuló jégszemcsék méretét. A technológia jelentősen mérsékli a jégesőkárokat, amelynek volumene a rendszer indítása óta elmaradt a bevezetést megelőző évekhez képest. A III. pillér nem kizárólag a mezőgazdaságot védi a jégeső kártételei ellen, hanem ágazattól függetlenül a nemzetgazdaság egészében csökkenti a jégesőkár okozta veszteségeket (2. ábra).

2. ábra: A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer előnyei által potenciálisan érintettek köre

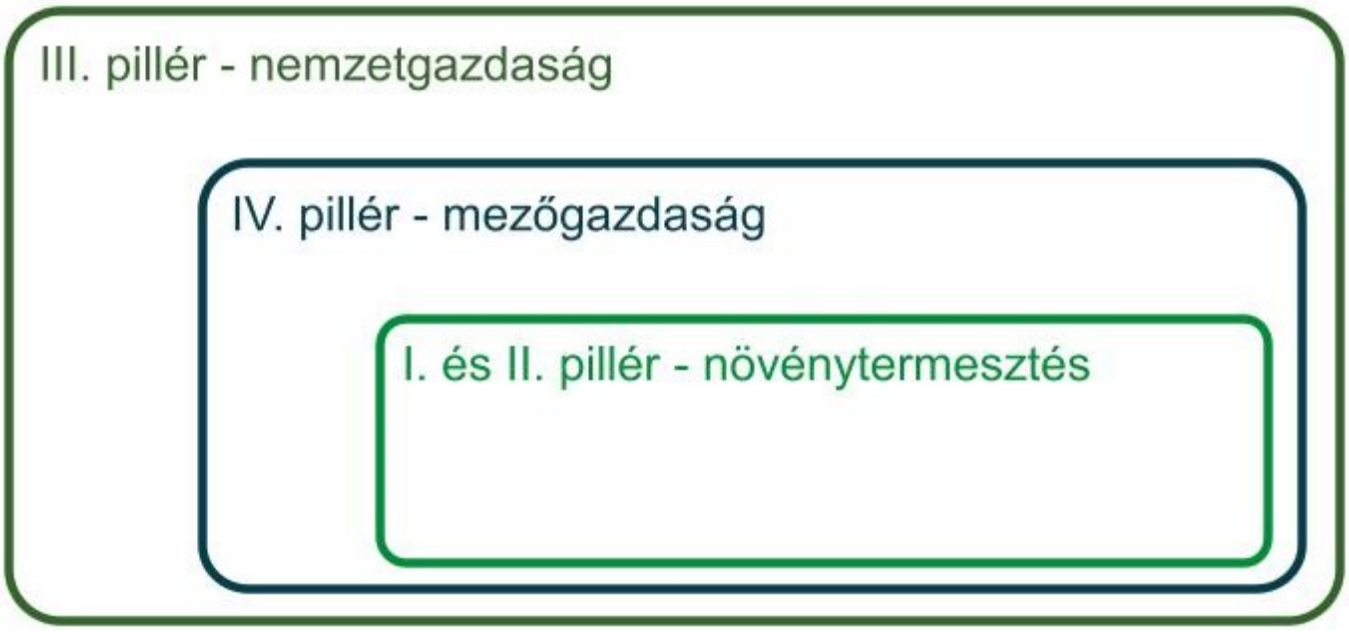

Forrás: Készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer az Agrárminisztérium folyamatos monitoringja mellett működik, amely lehetővé teszi a jogszabályi keretek folyamatos módosítását a működési tapasztalatok függvényében.

Kapcsolódva a kockázatkezeléshez a vidékfejlesztési beavatkozás-típusok keretében támogatást biztosítunk különféle – például a kiszámíthatatlan időjárási viszonyokból eredő – káros hatásokat mérséklő vagy megelőző beruházások megvalósítására. Ezek ugyanis közvetlenül érintik a mezőgazdaságból élőket: sorozatosan jelentkező tavaszi fagyokkal, aszályos időszakokkal, vagy éppen szélsőséges mennyiségű csapadékkal kell számolniuk. A kihívásoknak a gazdák akkor tudnak megfelelni, ha modernizálják termelési rendszereiket, a káros hatások mérséklését vagy elkerülését lehetővé tevő technológiai fejlesztéseket hajtanak végre. A 73., illetve a 74. cikkek alapján lehetőséget biztosítunk a különféle időjárási kockázatok (pl.: jégesőkár, fagykár, esőkár) megelőzését szolgáló beruházások végrehajtására, a vízvisszatartás és eljuttatás létesítményeinek kialakítására, illetve a melioráció és a vízfelhasználás-hatékonyság javítására.

A klimatikus viszonyokon túli kockázatok az alábbiak szerint kerülnek bemutatásra:

<u>Kockázat:</u> Jövedelmek erős ingadozása, Piaci kockázatok

Beavatkozás kódja	Beavatkozás neve	Kezelt kockázat
DP01_E01_BISS_16	A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás	**Jövedelembizonytalanság** A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás a mezőgazdasági termelők jövedelembiztonságát megteremtő közvetlen támogatási rendszer elsődleges alappillére.
DP02_E02_CRIS_16	A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás	**Jövedelembizonytalanság** A redisztributív támogatás célja a kis- és közepes gazdaságok első hektárjaira kiegészítő támogatás nyújtása, elismerve a méretükből adódó nehézségeiket, hátrányaikat, egyúttal pedig biztosítani számukra egy elvárt jövedelemszintet.
DP04_E03_CISB_16; DP05_E04_CISR_16; DP06_E05_CISV_16; DP07_E06_CISI_16; DP08_E07_CISO_16; DP09_E08_CISE_16; DP10_E09_CISF_16 DP16_E15_CISP_16 DP11_E10_CISS_16 DP12_E11_CISC_16 DP13_E12_CISM_16 DP14_E13_CISD_16 DP15_E14_CISG_16	Cukorrépa termesztés támogatása; rizstermesztés támogatása; Zöldségnövény termesztés támogatása; Ipari zöldségnövény termesztés támogatása; Ipari olajnövény termesztés támogatása; Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív); Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív); Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása; Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása, Anyajuhtartás támogatása; Anyatehéntartás támogatása; Hízott bika támogatás; Tejhasznú tehéntartás támogatása;	**Jövedelembizonytalanság** Az érintett növénytermelők és állattartókvalamint családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.
SC19_I01_FVF_47	kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs;	**Piaci kockázatokból eredő vesztségek kezelése**

SC20_I02_FVV_47; SC21_I03_FVS_47	beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását; termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása	**Értékesítési kockázatok kezelése**
SC24_I06_FVG_47	zöldszüret, azaz az olyan, nem forgalmazható éretlen termékek egy adott területen végzett teljes betakarítása, amelyek sem éghajlati okokból, sem betegség miatt, sem egyéb okokból nem károsodtak a zöldszüret előtt	**Piaci kockázatok kezelése** A beavatkozás célja, hogy mérsékelje a borszőlő iránti keresletnél jóval nagyobb mennyiségű szőlőtermés piacra kerülését, ezáltal megelőzze a szüreti piaci feszültségek kialakulását
SC25_I07_FVN_47	be nem takarítás - zöldség-gyümölcs	**Piaci zavarok kezelése**
SC27_I09_FVM_47	figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-gyümölcs	**Értékesítési kockázatok kezelése**
RD17_I02_IST_76	Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer	A krízisbiztosítási rendszer az időjárásból/klimatikus viszonyok változásából eredő kockázatokon túli kockázatokat is (pl.: **piaci árak változásából eredő kockázatok; állategészségügyi-növényegészségügyi kockázatok**) kezeli.

A mezőgazdasági termelőket pedig az alábbi intézkedésekkel ösztönözzük a klimatikus viszonyokból eredő kockázati kitettségük csökkentésére:

A klímaváltozás egyre fokozódó hatásaira, ezzel párhuzamosan a szélsőséges időjárási események további felszaporodására kell számítani a közeljövőben. A változó időjárási körülmények között a különféle káresemények elleni védekezés szerepe felértékelődik, ezért, továbbá az élelmiszerbiztonság miatt is fontos, hogy a növénytermesztéssel foglalkozó gazdálkodók rendelkezzenek olyan technológiákkal, eszközökkel, amelyekkel mérsékelhetik az időjárás kedvezőtlen hatásainak való kitettségüket. Magyarország a KAP Stratégiai Tervének "**Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése"** című beavatkozásán (RD01_E01_FRM_73) keresztül kívánja támogatni a mezőgazdasági termelők **kármegelőző beruházás**ait. A beavatkozás alapján a gazdák támogatást nyerhetnek el többek között **tavaszi fagykár, esőkár, jégkár** elleni védekezést szolgáló technológiák, eszközök megvásárlásához.

A gazdálkodók kitettségét az időjárási kockázatok ellen számos egyéb beavatkozással kívánjuk kezelni. A

vidékfejlesztési terület- és állatlétszám alapú támogatások mind azt a célt szolgálják, hogy a klímaváltozás negatív hatásait ellensúlyozni lehessen. Az **Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (RD19_G01_AEC_70), valamint az **Ökológiai gazdálkodás támogatása** (RD20_G02_ORT_70) a 2014-2020-as időszakban már működő klímaadaptációt segítő, valamint a klímaváltozás hatásainak csökkentését eredményező intézkedések a KAP Stratégiai Tervben tovább folytatódnak megerősített feltételrendszerrel és az Agrár-ökológiai programmal (DP17_G01_ECOS_16) összehangolt előírásokkal. Szerepel a tervben továbbá **környezeti szempontból előnyös beruházások támogatása** is: Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása, Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében, Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása a mezőgazdasági üzemen belül (RD03_E02_FON_73), Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása a mezőgazdasági üzemen kívül (RD04_E03_FOF_73). Továbbá kiemelendőek az agro-ökológiai nem termelő beruházások és az azok fenntartását szolgáló agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetések (RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70) is.

A felsorolt beavatkozások támogatni kívánják a mezőgazdasági üzemekben a szén-dioxid és ammónia kibocsátás, az energiafelhasználás csökkenését, továbbá a megújuló energiát hasznosító technológiák telepítését.

Az **agro-ökológiai program** választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása, a terménydiverzifikáció, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása (pl. parlag, nitrogénmegkötő növények telepítése, másodvetésű zöldtrágya növények termesztése) betartása segíti elő a talajpotenciál megőrzését és javítását, a talajszerkezet és a talaj biodiverzitásának védelmét és javítását, a talajok vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16).

Az **erdőgazdálkodás környezeti vagy klíma célú többéves kötelezettségvállalásainak fenntartására** (beavatkozás kódja: RD32_F02_FEC_70) irányuló intézkedés az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal (*folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, folyamatos szerkezetátalakítás vagy javított felújítás, intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás*) hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is. Az **erdők klíma és környezeti teljesítményének javító beruházások** az erdőszerkezet átalakításával, az elegyesség növelésével hozzájárulnak a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is az érintett erdőrészletre vonatkozó hatóság által jóváhagyott erdőterv alapján. (beavatkozás kódja: RD38_F08_INN_73)

Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás vízvisszatartás létesítményeinek támogatása fenntartható vízkészlet-gazdálkodás biztosítását támogató célterülete a művelés alatt álló területekről a tűrhetőnél nagyobb károkat okozó csapadékvizek összegyűjtéséhez és későbbi hasznosítását megelőző tározásához szükséges műszaki megoldásokat kívánja támogatni. A többletvizek elvezetése és hasznosítása által hozzájárulva a mezőgazdasági termelés hozamingadozásának csökkentéséhez, a vízkárelhárítás megvalósításához és a víztakarékos, fenntartható vízkészlet-gazdálkodás biztosításához. (beavatkozások kód: RD12_W01_WTO_74)

A **minősített szaporítóanyag felhasználás**ának előírásán keresztül a termeléshez kötött támogatás képes hozzájárulni az EU környezet- és klímavédelmi célkitűzéseihez. Az előírás azt a célt szolgálja, hogy a termelők a klímaváltozás negatív hatásait kezelni képes, ellenálló fajtákat termesszenek, ezzel is elősegítve a mezőgazdaság klíma-adaptációját. A termeléshez kötött növénytermesztési jogcímek közül ötben került előírásra a minősített szaporítóanyag használat. (beavatkozások kódja: DP06_E05_CISV_16; DP07_E06_CISI_16; DP08_E07_CISO_16; DP15_E14_CISG_16; DP16_E15_CISP_16)

Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása című beavatkozás a 2018-ban kiépült országos jégkármérséklő rendszer további fejlesztését támogatja. Az országos szinten kiépült – ezüst jodid légtérbe történő kijuttatásán – alapuló jégkárelhárító rendszer ugyancsak a termeszbiztonságot hivatott támogatni és egyúttal a szélsőséges klimatikus viszonyokhoz történő adaptációt is erősíti.

(beavatkozási kód: RD18_I03_JGR_73)

A Magyarországon működő komplex, **négypilléres mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer**en (MKR) belül a díjtámogatott mezőgazdasági biztosítások (MKR II. pillér) és a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer (MKR IV. pillér) ugyancsak a termelői öngondoskodás fokozását szolgálják. Továbbá az előbb említett beavatkozások ugyancsak megtalálhatóak a Stratégiai Terv szektorális beavatkozásai között is. (beavatkozások kódja: RD16_I01_INS_76; RD17_I02_IST_76; SC26_I08_FVH_47; SC19_I01_FVF_47)

Magyarország **AKIS rendszer**e segítséget nyújt a zöld átálláshoz kapcsolódó-, valamint a klímaadaptációs tevékenységek támogatásához. A **gazdálkodók klímavédelmi, klímaadaptációs ismereteinek bővítéséhez a képzés, a tanácsadás** és az **innováció területeire** tervezett beavatkozások (kódok: RD58_A01_TRA_78, RD60_A04_ADP_78, RD61_A05_EIP_77) és azokon belül is az adott kiemelt tématerületek járulnak hozzá. Ezen felül a nemzeti **KAP Hálózat keretében** (lásd Stratégiai Terv 4.4 fejezet) létrehozott **Zöld támogató egység** is felügyeli, koordinálja e tevékenységeket a képzők, tanácsadók képzésének is teret adva, amely biztosítja az, hogy a tudásmegosztási platformokon a legfrissebb információt közvetíthessék a gazdálkodók felé.

3.7 A nemzeti és a regionális beavatkozások közötti kölcsönhatás ismertetése

3.7.1 Adott esetben a nemzeti és a regionális beavatkozások közötti kölcsönhatás ismertetése, ideértve a pénzügyi allokáció beavatkozásonkénti és alaponkénti elosztását

Nem releváns.

3.7.2 Adott esetben, ha a KAP stratégiai terv egyes elemeit regionális szinten határozzák meg, annak leírása, hogy a beavatkozási stratégia hogyan biztosítja a nemzeti szinten elkészített KAP stratégiai terv elemeivel való koherenciájukat és összeegyeztethetőségüket

Nem releváns.

3.8 Annak áttekintése, hogy a KAP stratégiai terv hogyan járul hozzá az állatjólét javítására és az antimikrobiális rezisztencia csökkentésére vonatkozó, a 6. cikk (1) bekezdésének i) pontjában meghatározott célkitűzéshez, beleértve az alapfeltételeket, valamint a kiegészítő jelleget

A Stratégiai Terv állatjóléti beavatkozás-típusai az állatjóléti feltételek javítását és az állategészségügyi problémák megelőzésére irányuló intézkedések ösztönzését tűzik ki célul. A haszonállatok természetes igényeinek kielégítése, a tartáskörülmények javítása, az általános higiéniai feltételek javítása és az állategészségügyi problémák megelőzése elengedhetetlen az állatok jólétének biztosításához.

A 2014-2020-as időszakban a vidékfejlesztési támogatások esetében a tejhasznú szarvasmarha ágazat, illetve a tejhasznosítású kiskérődző ágazat (juh és kecske) részesült állatjóléti támogatásban. A Stratégiai Terv alapján meghirdetendő állatjóléti támogatásokkal még szélesebb kört szeretnénk megcélozni, így Magyarország a méhészeti, a teljes szarvasmarha és kiskérődző, valamint a baromfi ágazat esetében tervezi bevezetni állatjóléti intézkedéseket.

A KAP Stratégiai Terv esetében vidékfejlesztési támogatásból részesülnek olyan állatfajták is, amelyek korábban a nemzeti támogatás keretein belül részesültek állatjóléti támogatásban. A kettős finanszírozás elkerülése érdekében a legtöbb állatfaj a vidékfejlesztési forrásokból részesül állatjóléti támogatásokban. Fontos kihangsúlyozni, hogy Magyarország 80%-os mértékű nemzeti forrás kiegészítés alkalmazása mellett döntött, így valamennyi támogatási forma, köztük az állatjóléti támogatások is magasabb támogatásban részesülhetnek, ezáltal nagyobb környezeti hozzáadott értéket tudnak képviselni, illetve az állatjólét mint támogatási forma népszerűbb lesz és jelentős javulással fog számolni.

A beavatkozások az állattartás fejlesztését célozzák meg azáltal, hogy támogatást biztosítanak az állatok javát szolgáló szigorú állatjóléti, higiéniai és takarmányozási körülmények, feltételek megvalósításához.

A mezőgazdasági haszonállatok tartása az utóbbi évtizedekben jelentősen megváltozott. Ezek a tenyésztés-, tartás- és takarmányozás-technológiai változások éreztetik módosító hatásukat az állatok egészségi állapotában és fitnesz tulajdonságaikban. Továbbá a fogyasztók részéről az egészséges élelmiszerek felhasználásán túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került, azonban ezek többletköltségét nehéz a kész termékekben realizálni. Ezért célszerű azon állattartókat támogatni, akik vállalják, hogy az állatoknak szigorúbb higiéniai-, takarmányozási- és tartási körülményeket biztosítanak. A támogatási körbe vont megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulásához vezetnek. Ez csökkenti a megbetegedések számát, ezáltal a gyógykezelések, köztük az antimikrobiális szerek, antibiotikumok adásának szükségességét. Ezáltal mérséklődik annak kockázata, hogy antibiotikum rezisztens patogén baktériumtörzsek alakuljanak ki, és terjedjenek el a hazai állományokban. Az AMR monitoring adatok alapján az élelmiszertermelő állatokból származó szövetekben jelentős a rezisztens zoonotikus és kommenzalista kórokozók előfordulása. A leggyakrabban alkalmazott antibiotikum csoportok, valamint gyógyszerformák valószínűsítik, hogy a ma felhasznált antibiotikum-tömeg jelentős része preventív célból kerül alkalmazásra, és a tartástechnológiai hibák ellensúlyozását célozza, volumenében ez a sertés- és a baromfiágazatban a legjelentősebb. 2022. január 28-tól minden tagállamban közvetlenül alkalmazandó új Uniós szabályozás kerül bevezetésre. Az állatgyógyászati készítményekről szóló 2019/6/EU, továbbá a gyógyszeres takarmányokra irányadó 2019/4/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletek kiemelten kezelik az AMR témakörét, és számos intézkedést és szigorítást tartalmaznak a felelős antibiotikum-használat elősegítésére az állategészségügyben.

A nemzetközi irányvonalakkal összhangban 2018 áprilisában nemzeti állategészségügyi intézkedési terv került kidolgozásra az AMR csökkentésére, mely többek között célul tűzte ki a 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet módosítását is. Az idén augusztusban bevezetett új hazai rendelkezések az antibiotikum felhasználás csökkentését és a körültekintő, felelős antibiotikum felhasználást segítik, az állat- és közegészségügy közös védelmének szem előtt tartásával, összhangban a nemzeti szakmapolitikai törekvésekkel.

Legfontosabb változások:

·antibiotikumot kizárólag vényen írhat fel állatorvos (megrendelő nem alkalmazható), legfeljebb hétnapos kezelésre elegendő mennyiségben

·a humánegészségügyi szempontból ún. kritikusan fontos hatóanyagok megelőző célú alkalmazása tilos, terápiás célra kizárólag rezisztencia vizsgálat elvégzését követően használhatóak

·2022 januárjától az antibiotikum-felhasználást a jelenleginél bővebb adattartalmú gyógykezelési naplóba kell rögzíteni, elindul a Nébih online rendszerében történő adatszolgáltatás

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szervek, hatóságok a célzott ellenőrzésekkel, az antimikrobiális készítmények engedélyeinek felülvizsgálatával, a szakmai szervezetekkel való intenzív kapcsolattartással, a vonatkozó nemzetközi feladatok ellátásával, valamint útmutatók kiadásával, képzésekkel járul hozzá a felelős antibiotikum-alkalmazáshoz.

Az állatjólét előírásainkat úgy alakítjuk ki, hogy azok a hazai (A mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól szóló 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet) és az Európai Unió által alkotott jogszabályok előírásain (A Tanács 2008/119/EK irányelve, A Tanács 2008/120/EK irányelve, A Tanács 2008/98/58/EK irányelve) túlmutassanak.

A méhészeti állatjólét esetében kiemelten a méz visszahagyására vonatkozó előírásra fókuszálunk, mivel ez az előírás fejleszti legjobban a méhcsaládok ökoszisztéma-szolgáltató képességét azáltal, hogy méhcsaládok egészsége, kiegyensúlyozott fejlődése, avagy nyugalma elősegítésével a méhcsalád jobban ellenállhat a betegségeknek, így az egészséges méhcsalád ökoszisztéma-szolgáltatása fokozódik, és ezen

keresztül a megtermelt méz minősége is jobb lesz.

Általánosságban az állatjóléti előírások betartásának előnyeiről elmondható, hogy a csökkenő stressz hatás miatt a betegségek (hiánybetegségek és fertőző betegségek) kialakulásának kockázata csökken, ezáltal a gyógyszer és antibiotikum felhasználás is csökken, aminek következtében mérséklődik az antibiotikum rezisztens patogén baktériumtörzsek kialakulásának esélye. Ezeken kívül a csökkenő gyógyszerfelhasználás miatti, csökkenő termelési költségek, és ezen keresztül az állattenyésztési ágazatok hatékonyságának növekedése várható. Ezek a hatások mind az állatjóléti előírások betartásából származó pozitív hatások, amik végső soron a hazai mezőgazdasági termelés egyik legfontosabb ágazatának, az állattenyésztési ágazat negatív externáliáinak csökkenéséhez vezetnek.

A állatjóléti beavatkozások kidolgozása során olyan kötelezettségvállalások kidolgozására törekszünk, amelyeknek alapvető célja a környezetkímélőbb és az állatok jólétét előtérbe helyező állattartás elősegítése:

-A takarmányozásra vonatkozó kötelezettségvállalás alatt többnyire ásványi anyag kiegészítést értünk: juhok esetében szelénes nyalósót. Az előírástól a hiánybetegségek kialakulásának megelőzését, valamint a reprodukciós problémák elmaradását várjuk,

-Az állatsűrűségre vonatkozó előírásoknál a kötelező előírásokon túlmutató férőhelyet írunk elő, ettől a stressz csökkenését, a betegségek kialakulásának megelőzését és ennek következményeként csökkenő és felelős gyógyszer és antibiotikum használatot várjuk.

-Az előírások fontos eleme a preventív védekezés, ez állhat a fajspecifikus betegségek előrejelzéséből, a higiénia biztosításából, és a tényleges gyógykezelésből. A prevencióra vonatkozó kötelezettség vállalástól szintén a gyógyszer és antibiotikum használat csökkenését várjuk!

-Nagyon fontos eleme az állatjóléti előírásainknak a gondozói felügyeletre vonatkozó kötelezettség, amely által még az előtt észlelhetőek az esetleges problémák, mielőtt stresszt vagy betegséget okoznának!

A 2023-ban bevezetésre kerülő „Állatjóléti támogatások a húshasznú szarvasmarha ágazatban ” (RD31_G14_AWC_70) c. beavatkozás általános célja a hazai húshasznosítású szarvasmarha állományok általános jólétének javítása, amelynek keretében a több gondozói felügyelet biztosításával, a belső és külső élősködők elleni védekezéssel, az ásványi anyag kiegészítés alkalmazásával, a csülökápolás és a többlet almozás biztosításával, valamint a több élettér, legelő biztosításával kívánjuk elősegíteni a tartási körülmények javítását. A támogatási körbe vont megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések, szükséglet kielégítések a húsmarha állományok általános szaporodásbiológiai, egészségi, higiéniai állapotának és kondíciójának javulásához vezetnek, miközben csökken az állattartás fajlagos környezetterhelése (kevesebb gyógyszer felhasználás, hatékonyabb termelés), ami összhangban van az EU Zöld Megállapodás, a Metánstratégia és a Termőföldtől az Asztalig stratégia céljaival.

3.9 Egyszerűsítés és az adminisztratív terhek csökkentése

Magyarország elkötelezett híve az egyszerűsítésnek, valamint az adminisztratív terhek csökkentésének. Az elmúlt időszakban aktív résztvevői voltunk az ez irányú uniós kezdeményezéseknek. A KAP végrehajtása nehéz, összetett feladat, mindemellett kiemelt helyen kezeljük a gazdálkodók életének könnyítését.

A Magyar Államkincstárral egyetemben egyik legfontosabb feladat a sokrétű támogatás-igénylési rendszerben a gazdálkodók folyamatos segítése, a kérelmek azonnali felülvizsgálata, továbbá a kérelembenyújtás folyamatának egyszerűsítése és az adminisztratív terhek csökkentése a kérelembenyújtástól egészen a támogatás folyósításáig.

A Kincstár elkötelezett a kérelmek minőségét javító fejlesztések iránt, ezért a gazdálkodók érdekében alfanumerikus és térinformatikai eszközökkel végzett ellenőrzések ezreit futtatja a benyújtott adatokra vonatkozóan, és visszajelzést ad az esetlegesen feltárt hibákról, hiányosságokról. Sok területen már azt is jelzi a kérelmezőnek, ha egy-egy adat elírásának akár csak a lehetősége fennáll.

Fentiek érdekében – többek között – az alábbi, az ügyfelek terheit csökkentő fejlesztések, funkciók, adatszolgáltatások kerültek bevezetésre az elmúlt években, melyek jelenleg is megkönnyítik a termelők kérelmezési folyamatát:

1. Hatóságok közötti adatátadás: Az ügyfeleket nem terheli a Magyar Államkincstár felesleges adatszolgáltatással, hanem a közreműködő hivatalok adják át egymásnak a szükséges adatokat. További cél, hogy az adatátadás teljesen automatizáltan valósulhasson meg. Példa (A termeléshez kötött közvetlen támogatások igénybevételének szabályairól szóló 9/2015. (III. 13.) FM rendelet 11. § (4) és 13. § (5) bekezdésein, valamint az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatás, valamint az ahhoz kapcsolódó átmeneti nemzeti támogatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 5/2015. (II. 19.) FM rendelet 14. § (1a) bekezdése értelmében: „A tenyészetben lévő állomány gümőkór-, brucellózis- és leukózismentességére vonatkozó adatokat a tenyészet szerint illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állat-egészségügyi hatáskörében eljáró megyei kormányhivatal a mezőgazdasági termelő egységes kérelme alapján a Kincstár megkeresésére, a megkereséstől számított hatvan napon belül megküldi a Kincstár részére".)

2. Előzetes ellenőrzés: A Magyar Államkincstár 2016. óta folyamatosan, bővülő tartalommal alkalmazza az Egységes Kérelem előzetes ellenőrzésének jogintézményét, melynek keretében ügyfélkapura kiküldött levélben értesíti a gazdálkodókat, ha potenciális problémát találnak, hibát valószínűsítenek. A termelők az értesítésekben szereplő kérdésekben még javíthatják a kérelmeiket, így elkerülhetik a későbbi szankciókat. 2020-ban az előzetes ellenőrzés újabb vizsgálattal bővült: az Európai Űrügynökség által finanszírozott Sentinel műholdcsalád által készített nagyfelbontású műholdfelvétel-idősorok felhasználásával, elemzésével. Ez a vizsgálat pilot jelleggel vezetett be egyes olyan ellenőrzéseket, amik a későbbiek folyamán a monitoring rendszerben is használatosak lesznek. Az ország területéről átlagosan 5 naponta elérhető felvételeket 2020. év őszétől kezdődően az Államkincstár összegyűjti és automatizált képfeldolgozási technológia alkalmazásával megállapítja a lehetséges parcellahatárokat, valamint a parcellákhoz tartozó növénykultúrát. Ennek segítségével az előzetes ellenőrzésről szóló végzésben információt tudnak adni a gazdálkodók számára, ha az elemzés alapján felmerül annak a lehetősége, hogy:

- a gazdálkodó nem a valóságban a parcellán jelen levő növény hasznosítását adta meg a kérelemben;
- a parcella elhelyezkedése, határai nem megfelelően kerültek bejelölésre az EK térképi felületén.

3. Mobilalkalmazás: A Kincstár 2021-ben új mobilalkalmazást fejlesztett ki az agrár-és vidékfejlesztési támogatásokat kérelmezők számára. A mobilGAZDA néven futó applikáció a kérelem beadásban érintett felek számára előnyös, gyorsítja és könnyíti az ügyintézést.

Az applikáció célja, hogy használatával a gazdálkodók valós időben és közvetlenebb kommunikációs csatornán keresztül informálódhassanak a támogatásaik kapcsán jelentkező lehetőségekről és kötelezettségekről. Az alkalmazás használata fokozza az információcserét, a kérelmek pontosabbá válhatnak, ami elősegíti a gördülékenyebb kérelemkezelést, a támogatási döntés hamarabbi meghozatalát és a gyorsabb kifizetést. A dinamikusabb ügyintézésen túl kevesebb helyszíni ellenőrzést is jelenthet a gazdálkodók számára az applikáció megfelelő használata.

A felhasználók számára számos funkció elérhető. Az alkalmazás segítségével a Kincstár gyorsan és egyszerűen tud információt szolgáltatni az ügyfeleknek, továbbá a gazdálkodók is könnyen és gyorsan tudnak adatokat megosztani a Kincstárral.

Az alkalmazásban jelenleg különféle ügyfél-szolgálati (időpontfoglalás, elérhetőségek, kérdés-válasz felület), ügyfél-nyilvántartási (adatok megtekintése, hatósági bizonyítvány igénylése), ügyfél-tájékoztatási és az egységes kérelemhez kapcsolódó kérelem-benyújtási (másodvetés és agrotechnika bejelentése, vis maior bejelentés, területadatok megtekintése) funkciók találhatóak.

4. Mepar Böngésző: A Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR) egyik nyilvánosan elérhető platformja, a MePAR Böngésző weboldal 2021. év elején átfogó átalakításon ment keresztül, melynek során új felhasználói felületet kapott (MePAR Portál), valamint funkcionalitásában is bővült. A megújult MePAR Portál segítségével a gazdálkodók eredményesebben követhetik a MePAR adatok

változásait, érhetnek el a parcelláikhoz kapcsolódó MePAR fedvényekről információt, és így hatékonyabban vehetnek részt akár parcelláikkal kapcsolatos ügyintézésben is. A MePAR portál új kialakítása mindezeken felül megalapozza a további fejlesztési lehetőségeket a növekvő és sokrétű adatigény közvetlen kiszolgálása érdekében.

A korábban működő nyilvános MePAR Böngésző weboldalhoz képest a felhasználók egy modernebb, a kor kihívásainak megfelelő grafikai elemekkel bővített felületet látnak maguk előtt belépéskor. A megjelenés kialakítása során a nyers funkcionalitás kiszolgálásán túl szempont volt a felhasználói élmény javítása is. A könnyebben navigálható, átláthatóbb kereső funkció segítségével a felhasználó gyorsabban megtalálja az érintett területet, hamarabb választ talál a felmerülő kérdéseire.

Az okostelefonok terjedésével párhuzamosan, szem előtt tartottuk, hogy a honlapokat a felhasználók már nem csak számítógépen, illetve laptopon, hanem egyre gyakrabban mobileszközön, okostelefonon vagy tableten keresztül látogatják. Az új weblap kialakítása során a mobilbarát felhasználást is szem előtt tartottuk, így az új weblap mobileszközön is áttekinthetően használható.

A térkép fedvények kezelése kézenfekvővé vált és kiegészült az évente eltérő, a Kincstárnál rendelkezésre álló légifelvételek megválasztásának lehetőségével. A hossz-, terület-, és sugár mérések megújult formában érhetőek el, szintén világos kezelhetőséggel. Az új böngésző segítségével egyszerűen meghatározhatóak koordináták WGS, valamint EOV formátumban is.Egy korábban nem elérhető, azonban nagyon hasznos funkció az aktuális térkép nézet nyomtatása. Ezzel az eszközzel a felhasználók lehetőséget kapnak hagyományos ”képernyőfotó” eszközök használata helyett egy professzionális megjelenésű térkép kinyerésére.

5. Elektronikus kapcsolattartás: Az Államkincstár egyre nagyobb figyelmet fordít az elektronikus kapcsolattartásra, ezzel is támogatva az időbeni és pontos benyújtásokat, bejelentéseket. Az egységes kérelem, valamint a Vidékfejlesztési Program intézkedésein túl egyre több jogcímen történik meg elektronikus felületen (ENTER) a kérelmek, észrevételek, avagy adatszolgáltatások benyújtása, dokumentumok beküldése. Növekvő esetszámban tudtunk áttérni a papír alapú levelezésről a döntések és adatbekérések elektronikus úton történő közlésére is. Mindezekkel az eljárási lépések átfutási ideje lerövidül, a benyújtott adatok átfogó ellenőrzése szükség szerint a benyújtás pillanatában már megtörténik.

3.10 Feltételesség

3.10.1 Fő téma: Az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás

3.10.1.1 1. sz. GAEC: Az állandó gyepterület fenntartása az állandó gyepterületnek a mezőgazdasági területhez viszonyított aránya alapján

3.10.1.1.1 A mezőgazdasági kötelezettségek összefoglalása (pl. előzetes engedélyezési rendszer és visszaalakítási kötelezettség)

Gazdaság szintű kötelezettség nincs, országos szinten kell megőrizni az állandó gyepterületeket a referenciaarányhoz képest. Ez az arány legfeljebb 5% -kal csökkenhet a 2018-as referenciaévhez képest.

A visszaállítási kötelezettségre azon gazdálkodók kötelezhetők, akik az állandó gyepterület arányának már nem megengedett arányú csökkenésének évét megelőző két naptári évben benyújtott egységes területalapú támogatási kérelmük alapján olyan földterülettel rendelkeznek, amely állandó gyepterületként vagy állandó legelőként használt földterületből valamilyen más célú földterületté lett átalakítva, feltörve.

Amennyiben erdőtelepítés történt az állandó gyepterületen, akkor azon terület után nem keletkezik visszaállítási kötelezettség. Ez alól kivételt képez, ha az erdősítés során karácsonyfa-ültetvény vagy energetikai faültetvény telepítésére került sor, ugyanis ez esetben is visszaállítási kötelezettség keletkezik.

A gazdálkodó visszaállítási kötelezettségének mértékét a feltört állandó gyepterületnek minősülő földterületek méretével arányosan kell megállapítani.

A Kifizető Ügynökség (Magyar Államkincstár) a tárgyév december 31-ig meghozott döntésben állapítja meg a gazdálkodót terhelő visszaállítási kötelezettséget, valamint a visszaállítási kötelezettség határidejét,

amely határidő nem lehet hosszabb a következő évi egységes kérelem benyújtására előírt határidőnél. A visszaállítási kötelezettséget nem csak a feltört terület visszaállításával, hanem más terület gyepterületté alakításával – kivéve erdőterület – is, vagy meglévő ideiglenes gyepterület állandó gyepterületté alakításával is lehet teljesíteni. Amennyiben viszont a feltört terület környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületnek minősül, úgy a visszaállítást ugyanezen a területen kell végrehajtani. A visszaállítást egyenként legalább 0,25 hektárnyi kiterjedésű mezőgazdasági területen kell elvégezni. Az állandó gyepterületté visszaalakított vagy állandó gyepterületként létrehozott területek a visszaalakítás, illetve létrehozás első napjától kezdve állandó gyepterületnek minősülnek és azokat a visszaállítás vagy létrehozás időpontjától számított öt évig fenn is kell tartani. Meglévő ideiglenes gyepterület állandó gyepterületté alakításának esetében a fenntartási kötelezettség az ideiglenes gyepterület telepítésétől számított öt évig áll fenn.

A gazdálkodónak a következő évi egységes kérelemben kell nyilatkoznia arról, hogy eleget tett a visszaállítási kötelezettségnek. Meg kell jelölnie az állandó gyepterületei közül azokat a területeket, amelyeket az előző évi visszaalakítási kötelezettség miatt alakított ki. Ideiglenes gyepterület állandó gyeppé alakítása esetében ezen felül a gazdálkodónak arról is nyilatkoznia kell, hogy hány évre visszamenőlegesen minősül a szóban forgó terület ideiglenes gyepnek.

Amennyiben a gazdálkodó a környezetileg érzékeny állandó gyepterületet feltöri, vagy átalakítja, visszaállítási kötelezettsége keletkezik. A gazdálkodóknak a területileg illetékes természetvédelmi hatóság küld hivatalos értesítést a visszaállítási kötelezettségről, melyben haladéktalanul elrendeli a feltört, vagy átalakított gyep visszaállítását. Az értesítés pontos utasításokat ad a visszaállítás módszerére vonatkozóan. A visszaállítási kötelezettségnek való megfelelést a természetvédelmi hatóság helyszíni ellenőrzés keretében ellenőrzi. A kötelezettség csak a terület teljes visszaállításával teljesíthető, részleges teljesítés nem elfogadható.

A 94/2015. (XII. 23.) FM rendeletben foglalt általános vis maior szabályok nem alkalmazhatóak a környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterület engedély nélküli feltörése esetén.

3.10.1.1.2. Területi hatály (nemzeti, regionális, gazdaságok szintje, mezőgazdasági üzemek csoportja)

Nemzeti szint

3.10.1.1.3 A referenciaarány értéke (a számítási módszerrel együtt)

Arány **14.41**

Magyarázat

Magyarország referencia aránya 14.41%, mely a Bizottság 2021/2289/EU végrehajtási rendeletének I. melléklete 3.1. e) pontjának i. alpontja, valamint a Bizottság 2022/126/EU felhatalmazáson alapuló rendelete 48. cikk (1) bekezdésében előírt referenciaarány kiszámítási módszer – a rendelet 1. cikkével együttesen értelmezve – alapján került megállapításra.

A Bizottság 2022/126/EU felhatalmazáson alapuló rendelete 48. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy:

(1) Az állandó gyepterületnek az (EU) 2021/2115 rendelet III. mellékletében említett 1. sz. GAEC-előírás szerinti fenntartása érdekében a tagállamok biztosítják, hogy az állandó gyepterületek mezőgazdasági területekhez viszonyított aránya ne csökkenjen 5 %-ot meghaladó mértékben az egyes tagállamok által a KAP stratégiai tervükben megállapítandó ***referenciahányadoshoz képest, amely úgy számítható ki, hogy az állandó gyepterületek méretét elosztják a teljes mezőgazdasági terület méretével.*** *Az első albekezdésben említett referenciahányados megállapítása érdekében:*

a) „állandó gyepterület”: a közvetlen kifizetésben részesülő mezőgazdasági termelők által 2018-ban az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (16) 72. cikke (1) bekezdése első albekezdésének a) pontjával összhangban bejelentett állandó gyepterület, amelyet a 640/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (17) 2. cikke (1) bekezdésének 23. pontjában említettek szerint határoztak meg, és amelyet szükség esetén a tagállamok kiigazítanak valamely esetleges változás hatásának figyelembevétele érdekében, különös tekintettel a gyepterületnek az (EU) 2021/2115 rendelet 4. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti, tagállamok általi meghatározásában bekövetkezett változás hatására;

b) „teljes mezőgazdasági terület”: a közvetlen kifizetésben részesülő mezőgazdasági termelők által 2018-ban az 1306/2013/EU rendelet 72. cikke (1) bekezdése első albekezdésének a) pontjának megfelelően bejelentett mezőgazdasági terület, amelyet a 640/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelet 2. cikke (1)

bekezdése második albekezdésének 23. pontjában említettek szerint határoztak meg, és amelyet szükség esetén a tagállamok kiigazítanak, különösen a mezőgazdasági területnek az (EU) 2021/2115 rendelet 4. cikkének (3) bekezdése szerinti, tagállamok általi meghatározásában bekövetkezett esetleges változás hatásának figyelembevétele érdekében.

Mindezeket figyelembe véve Magyarország számítási módszertana a következő:

A 2018-ban bejelentett állandó gyepterületet (PP) elosztjuk a 2018-ban bejelentett összes mezőgazdasági területtel (AA). Eme osztás eredményeként 14,41 százalékos referencia arányt kapunk.

Képlettel kifejezve: **709 159,12 ha / 4 921 538,45 ha = 0,14409298 azaz 14,41%.**

Ezt a referencia arányt tekintjük az alap jogi aktusban rögzített 5 százalékos tolerancia alapjának.

3.10.1.1.4. Az érintett mezőgazdasági termelők típusa (valamennyi állandó gyepterülettel rendelkező mezőgazdasági termelő)

Minden területalapú támogatásra jogosult termelő

3.10.1.1.5 A GAEC-előírás fő célkitűzéséhez való hozzájárulás ismertetése

Az állandó gyepterületek segítik a szén-megkötést, részt vesznek helyi klímarendszerek szabályozásában, elősegítik a talajok erózió elleni védelmét, illetve élőhelyként és tájképi elemként hozzájárulnak a biológiai sokféleség védelméhez, az élőhelyek és tájak megőrzéséhez.

3.10.1.2 2. sz. GAEC: A vizes élőhelyek és a tőzegláp védelme

3.10.1.2.1 A mezőgazdasági gyakorlat összefoglalása

A MePAR-ban vizenyős területként lehatárolt objektumok fenntartása kötelező.

Fenntartási szabályok:

Általános szabály, hogy a fedvénnyel érintett területen tilos szántást végezni, a vizet levezetni, és meg kell akadályozni a veszélyes gyomnövények és az inváziós növények megtelepedését. A víz levonulása vagy elszivárgása után a területen mezőgazdasági termelőtevékenység végezhető.

További fenntartási szabály szántóterületen: szántóterületen lévő HMKÁ 2 szerint védett területen tilos szántást és 25 cm-nél mélyebben bármilyen talajművelést végezni.

További fenntartási szabály gyepterületen: amennyiben gyepterületen kerül lehatárolásra HMKÁ 2 szerinti védett terület, akkor azt tilos szántóvá átalakítani.

A támogathatóság feltétele minden esetben a jogszerű földhasználat.

3.10.1.2.2 A GAEC alkalmazásának éve

Válassza ki az évet: **2025**

Indokolás

Magyarország élni kíván a 2021/2115/EU rendelet III. mellékletben felkínált lehetőséggel, miszerint a GAEC 2 előírást csak 2025-től alkalmazzuk. A későbbi bevezetés megalapozott indokai a következők.

Magyarország földrajzi adottságaiból adódóan az ország mezőgazdasági területeinek jelentős része valamilyen szempontból vízjárta terület, vagy legalábbis közvetlenül szomszédos ilyen területekkel.

Az ilyen területek megfelelő kezelése a MePAR-ban kihívást jelent a tagország számára, hiszen a vizes élőhelyek környezetében nem csak a különböző évek között, hanem éven belül is jellemző, hogy a mezőgazdaságilag időszakosan még hasznosítható, illetve az ilyen élőhelyekre jellemző természetes növényzettel és/vagy vízzel folyamatosan borított területek közötti határvonal változik (mintegy 31 000 fizikai blokkban található ilyen változékony állapotú és határú terület).

Ennek a folyamatos változásnak a lekövetése, illetve kezelése a MePAR-ban speciális módszertan kialakítását kívánta meg, amelynek fejlesztése évekig tartó folyamat volt. A módszertan lényege az, hogy a MePAR felújítási ciklusának éveire vonatkozó űrfelvétel-idősorok alapján kerülnek meghatározásra azok a területek, amelyek tartós vizenyősségük – pontosabban ebből következően mezőgazdasági hasznosításra való alkalmatlanságuk – miatt már „SAPS nem támogatható” kategóriába kell, hogy kerüljenek. Az ezen módszertan kialakításával és alkalmazásával kapcsolatos tapasztalatok alapján tudjuk,

hogy **a jelenlegi eljárás aktuális KAP reformmal kapcsolatos átalakítása, fejlesztése csak hasonlóan megalapozott módon történhet meg.** A megvalósításhoz ezért mindenekelőtt szükségesnek látjuk a JRC SEPLA projekt végeredményeiből várható ajánlások megismerését, valamint annak módszeres beépítését térinformatikai rendszereinkbe. Mivel a 2023-as KAP Stratégiai Terv indításához számos kulcsfontosságú fejlesztést szükséges végrehajtani a MePAR rendszerben – például a területi monitoring rendszer (AMS) bevezetésének érdekében –, a JRC SEPLA projekt végeredménye nem volt bevárható.

A MePAR KAP Stratégiai Terv által megkövetelt fejlesztésének első fázisban is szerepel olyan feladat, amely előkészíti a 2025-ös bevezetést azzal, hogy a MePAR-ban jelenleg alkalmazott módszertan szerint, monitorozási célból korábban megjelölt, változékony határral rendelkező vizenyős területeket és azok közvetlen környezetét, pufferzónáját felülvizsgálja és a felülvizsgálat eredményeként ezeket a továbbiakban egységes fedvényben fogja kezelni, amelyet a kérelmezésben és annak ellenőrzésében is alkalmazni fog.

A MePAR fejlesztés következő ütemében, 2023 tavaszától az első ütemben már lehatárolt vizenyős területeken felül a további hasonló területek beazonosítása is megtörténik. A vizes élőhelyek teljes körű beazonosításához távérzékelési (képelemzéses) eljárásokat is alkalmazunk. Végül teljes körű vizuális interpretációs felülvizsgálat során fogjuk lehatárolni e területeket. A lehatárolás a JRC SEPLA projekt végeredményéből következő ajánlások figyelembe vételével kialakításra került módszertan szerint fog megtörténni.

3.10.1.2.3 Területi hatály és kijelölt terület

Az ország egész területén a vonatkozó MePAR fedvény alapján.

A HMKÁ 2 alkalmazása 2025-től:

A HMKÁ 2 MePAR lehatárolási módszertan kialakítása megtörtént, mely lehatárolási módszertant a tervhez mellékletként csatolunk. Ahogy a lehatárolási módszertanból visszatükröződik, három fő szempont szerint kerültek be a területek a fedvénybe: mezőgazdasági területtel való megfelelő mértékű kapcsolódás, az átlagosnál magasabb széntartalom, továbbá a terület vízjárta jellege, időszakos vízzel való borítottsága. A fedvénnyel érintett területekre 2025-től szigorú fenntartási szabályokat írunk elő. Amennyiben a jövőben újabb, pontosabb adatok állnak rendelkezésre, a mindenkori HMKÁ 2 fedvényt frissítjük, kiegészítjük.

3.10.1.2.4 Az érintett mezőgazdasági termelők típusai

Minden területalapú támogatásra jogosult gazdálkodó.

3.10.1.2.5 A GAEC-előírás fő célkitűzéséhez való hozzájárulás ismertetése

A vizenyős területek (beleértve a tőzeglápokat is) megőrzése hozzájárul a magas kötöttszén-tartalmú talajok megfelelő kezeléséhez, ezáltal elősegíti a szénmegkötést és hozzájárul a klímaváltozás elleni küzdelemhez.

3.10.1.3 3. sz. GAEC: A tarlóégetés tilalma, kivéve növényegészségügyi okokból

3.10.1.3.1 A mezőgazdasági gyakorlat összefoglalása

Tarlóégetés tilalma: Tarló, nád, valamint növényi maradvány égetése tilos, kivéve zárlati károsító megjelenése esetén, hatósági határozattal elrendelve.

3.10.1.3.2 Területi hatály

Az ország egész területén

3.10.1.3.3 Az érintett mezőgazdasági termelők típusai

Minden területalapú támogatásra jogosult termelő

3.10.1.3.4 A GAEC-előírás fő célkitűzéséhez való hozzájárulás ismertetése

A tarló, a nád és egyéb növényi maradványok égetésének tilalma segít megőrizni a talaj szervesanyag

tartalmát és biológiai állapotát, illetve hozzájárul a légszennyezettség csökkentéséhez.

3.10.2 Fő téma: Víz

3.10.2.1 4. sz. GAEC: A vízfolyások mentén védelmi sávok kialakítása

3.10.2.1.1 A mezőgazdasági gyakorlat összefoglalása

A vízfolyások mentén védelmi sávok kialakítása:

Nem juttatható ki műtrágya, szervestrágya és növényvédőszer, növény-és talajkondícionáló szerek, valamint mikrobiológiai készítmények

- a MePAR-ban grafikusan megjelölt egyéb felszíni vízfolyások partvonalától mért 5 méteres sávban, azzal, hogy a védőtávolság 3 méterre csökkenthető, ha a mezőgazdasági művelés alatt álló tábla 50 méternél nem szélesebb és 1 ha-nál kisebb területű.

- a völgyzáró gátas halastavak esetében a partvonaltól mért 5 méteres sávban,

- a MePAR-ban grafikusan megjelölt 5000 négyzetméter feletti állóvizek partvonalától mért 20 méteres sávban,

A szervestrágya esetében a meghatározott védőtávolságok nem vonatkoznak a legeltetett állatok által elhullatott trágyára, amennyiben az az itatóhely megközelítése miatt következik be.

3.10.2.1.2. A védelmi sávok minimális szélessége [m]

3.10.2.1.3 Területi hatály, beleértve a vízfolyások meghatározását

Az ország egész területén a vonatkozó MePAR fedvény alapján

A GAEC4-ben szereplő vízvédelmi sávok és azok meghatározásához tartozó víztest fedvény kialakításának alapjául az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) vízkeretirányelvnek megfelelő víztest (vízfolyás) adatai (2015 környéki adat) szolgáltak.

Az OVF adatai az aktuális ortofotóval összehasonítva felülvizsgálatra kerültek a MePAR víztest fedvény kialakítása során, de a felülvizsgálat alatt csak adattisztítást, esetlegesen a víztestek határvonalainak, partéleinek pontosítását kell érteni, így kijelenthető, hogy **a MePAR víztest fedvénye átfedésben van az OVF vízkeretirányelv adataival.**

3.10.2.1.4 Az érintett mezőgazdasági termelők típusai

Minden területalapú támogatásra jogosult termelő

3.10.2.1.5 A GAEC-előírás fő célkitűzéséhez való hozzájárulás ismertetése

A vízvédelmi sávokra vonatkozó előírások hozzájárulnak a vízszennyezés elleni védelemhez

3.10.3 Fő téma: talaj (védelem és minőség)

3.10.3.1 5. sz. GAEC: A talajromlás és a talajerózió kockázatát csökkentő talajművelés, ideértve a lejtők dőlésszögének figyelembevételét is

3.10.3.1.1 A mezőgazdasági gyakorlat összefoglalása

A talajromlás kockázatát korlátozó talajművelés vagy más megfelelő agrotechnológia, figyelembe véve a lejtőszöget is:

Erózió korlátozására vonatkozó termőhely-specifikus minimális földgazdálkodással kapcsolatos előírások:

-12%-nál nagyobb lejtésű területen kapás növények - beleértve a kukoricát és a napraforgót is - termesztése, valamint az őszi káposztarepce 24 cm-nél nagyobb sortávolságon való termesztése tilos, kivéve direktvetés, szintvonalas művelés és/vagy a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon lefolyást gátló füvesített vagy fás védősávok kialakítása mellett;

-erózió ellen kialakított teraszok megőrzése kötelező szőlőültetvények esetében.

3.10.3.1.2 Területi hatály (beleértve az erózió által veszélyeztetett területeket és a lejtők dőlésszögét)

Az ország egész területén a vonatkozó MePAR fedvény alapján a 12%-nál nagyobb meredekséggel rendelkező lejtőkre (szántóterületek és ültetvények).

A GAEC 5 előírás a 2021-es adatok alapján Magyarország egységes kérelemben bejelentett mezőgazdasági területének 32,98%-át lefedi.

3.10.3.1.3 Az érintett mezőgazdasági termelők típusai

Minden területalapú támogatásra jogosult termelő.

3.10.3.1.4 A GAEC-előírás fő célkitűzéséhez való hozzájárulás ismertetése

Az erózió elleni intézkedések hozzájárulnak a talajromlás elkerüléséhez, a talajkészletek megőrzéséhez.

3.10.3.2 6. sz. GAEC: Minimálisan megkövetelt talajborítás a fedetlen talaj elkerülésére a legérzékenyebb időszak(ok)ban

3.10.3.2.1 A mezőgazdasági gyakorlat összefoglalása (az érintett időszakot is beleértve)

Minimális talajtakarás a legérzékenyebb időszak(ok)ban és területeken:

Szántóterületeken fenn kell tartani a minimális talajborítást legalább július 15 - szeptember 30-ig:

- a tárgyévi termesztett főnövény jelenlétével;

- a nyári és őszi betakarítású kultúrák lekerülése után őszi kultúra vagy másodvetés létesítésével, vagy a tarló megőrzésével vagy legfeljebb sekély tarlóhántás és ápolás elvégzésével vagy a talajborítást nem csökkentő, a talaj forgatása/keverése nélkül elvégzett középmély lazítással az őszi csapadék mélyebb talajrétegbe segítésének céljával.

A 12% feletti lejtőn található ültetvények esetében legalább mulcsozással vagy egynyári növények vetésével gondoskodni kell a sorközök talajtakarásáról.

Minden ültetvény esetében az ültetvény kivágását követően, amennyiben a gazdálkodó újra kívánja telepíteni, a kivágás és az újratelepítés közötti időszakban a területen biztosítani kell a talajtakarást.

Víz alatt álló növénykultúrák (rizs, indiánrizs) termesztésére használt területen nem kötelező a minimális talajborítást fenntartani a pihentetés évében akkor, ha a pihentetést megelőző évben a területen víz alatt álló növénykultúrát termesztenek. A részletes technológiai leírást és érvanyagot mellékletként csatoljuk a Tervhez. Ebből kiderül, hogy a pihentetésnek szánt évben talajvédelmi szempontból fontosabb a talaj többszöri szellőztetése, mint a talajtakarás.

3.10.3.2.2 Területi hatály

Az ország egész területe. Üvegház és fólia alatt nem kötelezőella talajtakarás, mivel ott maga a termesztőberendezés nyújt védelmet a talajfelszínnek.

3.10.3.2.3 Az érintett mezőgazdasági termelők típusai

Minden területalapú támogatásra jogosult termelő.

3.10.3.2.4 A GAEC-előírás fő célkitűzéséhez való hozzájárulás ismertetése

A talajtakarás biztosítása véd az erózió ellen, segíti a szénmegkötést és a vízvesztés megelőzését, illetve talajtakaró növény termesztésével hozzájárul a talaj szervesanyag tartalmának növeléséhez, a talajszerkezet és a talajpotenciál javításához.

Magyarországon - figyelembe véve az éves csapadék-eloszlást és a (káros) napsugárzás intenzitásának alakulását - a nyár végi időszak jelenti a legnagyobb kockázatot talajdegradációs szempontból. A talajfelszín fedése ebben a száraz és erős sugárzással terhelt időszakban kritikus.

3.10.3.3 7. sz. GAEC: Vetésforgó a szántóterületeken, kivéve a víz alatt fekvő növényeket

3.10.3.3.1 A vetésforgóval kapcsolatos gazdálkodási gyakorlatok összefoglalása

A 2023-2027 időszakra alkalmazandó vetésváltási és terménydiverzifikációs szabályok Magyarországon a

következőképpen alakulnak:

A 7. sz. HMKÁ előírás keretében a mezőgazdasági termelőnek vetésváltást vagy terménydiverzifikációt kell megvalósítania szántóterületein.

I. A vetésváltás szabályai:

Fő szabály az éves vetésváltás szántóterületeken.

Két főnövény között megfelelően vetett másodvetés úgy tekintendő, hogy azzal a vetésváltás teljesül. Az ily módon figyelembe vehető másodvetésnek minősül a tárgyévre az egységes kérelemben bejelentett első növény betakarítása után a következő év első növényének vetéséig betakarított vagy zöldtrágya-növényként talajba forgatott növénykultúra; ahol mind az első főnövény lekerülését követő, mind a második főnövény vetését megelőző talajmunkákra az agronómiailag indokolt időt meg kell hagyni. A másodvetésnek mindkét főnövénytől különböző növénykultúrának kell lennie.

Az alap jogi aktus 13. cikke szerinti rugalmasság keretében a gazdálkodónak lehetősége van arra, hogy:

-tárgyévben gazdaságának a lenti kivételekkel vagy hibridkukorica-termesztéssel nem érintett részében a szántóterület legalább 33,33%-án valósít meg vetésváltást, de

-gondoskodik róla, hogy minden, a lenti kivételekkel nem érintett szántóterületén megvalósuljon a vetésváltás legfeljebb három éven belül úgy, hogy a három évből legalább egyszer különböző főnövényt termeszt, mint a másik két évben.

Önmaga után akkor sem vethetők a következő növények, ha a gazdálkodó él a fent nevezett rugalmassággal: burgonya, napraforgó, káposztarepce, szójabab, cukorrépa, olajtök, valamint dinnye.

Egymás után legfeljebb négy évig termeszthető a vetőmag termesztés céljából vetett hibridkukorica.

II. A terménydiverzifikáció szabályai:

a) a 10 hektár feletti, de legfeljebb 30 hektár szántóterülettel rendelkező mezőgazdasági termelő tárgyévben legalább kétféle szántóföldi növénykultúrát termeszt, azzal, hogy a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 75%-át foglalhatja el,

b) a 30 hektár feletti szántóterülettel rendelkező mezőgazdasági termelő legalább háromféle növénykultúrát termeszt, azzal, hogy a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 75%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 95%-át.

A különböző növénykultúrák arányának kiszámítása során az egységes kérelem benyújtásának évében május 1. napjától szeptember 30. napjáig tartó időszakot kell figyelembe venni.

III. Közös szabályok:

Kivételek:

A 10 hektárnál kevesebb szántót művelő gazdaságok.

Azok a gazdaságok, amelyek esetében a támogatható mezőgazdasági terület több mint 75 %-a állandó gyepterület és azt gyep vagy egyéb egynyári takarmánynövény termesztésére vagy az év, illetve a növénytermesztési ciklus jelentős részében vízzel elárasztott növények termesztésére vagy ezek kombinációjára használják.

Azok a gazdaságok, amelyek esetében a szántóterület több mint 75 %-át gyep vagy egyéb egynyári takarmánynövény termesztésére, parlagon hagyott földterületként, hüvelyes növények termesztésére vagy e célok közül többre is használják.

Évelő szántóföldi kultúrákkal borított terület.

Árasztásos művelésben (víz alatt) termesztett szántóföldi kultúrák.

Parlagon hagyott terület.

Magyarország a **növénykultúra meghatározásánál** az alábbiakat alkalmazza:

„[...] „növénykultúra” a következők bármelyike:

a) a termények botanikai osztályozásában meghatározott különböző nemzetségek bármely kultúrája, vagy azok keveréke (egy keverék akkor tekinthető különböző kultúrának egy megelőző vagy egy következő

kultúrához vagy keverékhez képest, ha annak minden komponense különböző kultúrának tekinthető az előveteményhez és a másodveteményhez képest),

b) a Brassicaceae, Solanaceae és Cucurbitaceae növénycsaládokba tartozó bármely faj kultúrája,

c) a parlagon hagyott földterület,

d) gyep vagy egyéb takarmánynövény."

Továbbá egy másodvetés akkor teljesíti a vetésváltási kötelezettséget, ha mind az első főnövény lekerülését követő, mind a második főnövény vetését megelőző talajmunkákra az agronómiailag indokolt időt figyelembe vették, és a másodvetés a megelőző és a következő főnövénytől különböző növénykultúrához tartozik, azzal, hogy a Brassica napus (takarmányrepce), Sinapis alba (fehérmustár), Raphanus sativus (retek) fajhoz tartozó növények egymás után még keverékben sem vethetőek.

IV. Eltérések:

Eltérés a 2023-as kérelmezési évben:

Magyarország él a 2022/1317/EU végrehajtási rendeletben foglalt eltérés lehetőségével, miszerint mentesíti a gazdálkodókat a vetésváltási kötelezettség alól 2023-ban.

Burgonyát, napraforgót, káposztarepcét, szójababot, cukorrépát, olajtököt, valamint dinnyét 2023-ban sem lehet önmaga után termeszteni.

Továbbá a mentesség nem érinti az Agro-ökológiai Programban és az Agrár-környezetgazdálkodási Programban résztvevő termelők baseline követelmény-szintjét.

Eltérés a 2024-es kérelmezési évben :

Az (EU) 2021/2115 és az (EU) 2021/2116 rendelet 2024. évi egyszerűsítési csomagjának értelmében Magyarország a HMKÁ 7 esetében már a 2024-es igénylési évre alkalmazza az alábbi egyszerűsítési lehetőséget:

A HMKÁ 7 kiegészül a terménydiverzifikációval az alábbiak szerint:

a) a 10 hektár feletti, de legfeljebb 30 hektár szántóterülettel rendelkező mezőgazdasági termelő tárgyévben legalább kétféle szántóföldi növénykultúrát termeszt, azzal, hogy a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 75%-át foglalhatja el,

b) a 30 hektár feletti szántóterülettel rendelkező mezőgazdasági termelő legalább háromféle növénykultúrát termeszt, azzal, hogy a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 75%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 95%-át.

A mentesülő üzemtípusok ugyanazok, mint a vetésváltásnál. A különböző növénykultúrák arányának kiszámítása során az egységes kérelem benyújtásának évében május 1. napjától szeptember 30. napjáig tartó időszakot kell figyelembe venni.

3.10.3.3.2 A növénytermesztés diverzifikálásához kapcsolódó gazdálkodási gyakorlatok összefoglalása

Magyarország a kondicionalitás keretében 2024-től alkalmazza a terménydiverzifikációt, mint az egyszerűsítési csomag keretében a vetésváltással egyenértékű, alternatív gyakorlatot.

Mivel a két gyakorlatnak vannak közös szabályai is, a terménydiverzifikáció részletszabályait a vetésváltással együtt, a 3.10.3.3.1 fejezetben mutatjuk be.

3.10.3.3.3 Területi hatály

Az ország egész területén

3.10.3.3.4 Az érintett mezőgazdasági termelők típusai

☐Minden gazdálkodó, aki rendelkezik szántóterülettel (nincs mentesség)

☑Vonatkozó mentességek

Amelyek legfeljebb 10 hektár szántóterülettel rendelkeznek (a III. melléklet 5. lábjegyzetének 1.c) pontja)

Amelyek esetében a támogatható mezőgazdasági terület több mint 75%-a állandó gyepterület (a III. melléklet lábjegyzetének 1.b) pontja)

Amelyek esetében a szántóterület több mint 75%-át gyep vagy egyéb egynyári takarmánynövény termesztésére, parlagon hagyott földterületként, hüvelyes növények termesztésére vagy e célok közül többre is használják (a III. melléklet lábjegyzetének 1.a) pontja)

3.10.3.3.5 A GAEC-előírás fő célkitűzéséhez való hozzájárulás ismertetése (különösen ha a tagállam a növénytermesztés diverzifikálása mellett döntött)

A vetésváltásra vonatkozó előírások hozzájárulnak a talajpotenciál megőrzéséhez, valamint a helyes növénysorrend kialakításával és a nagyobb diverzitással csökkenthető a növényvédőszerek felhasználása.

3.10.4 Fő téma: Biológiai sokféleség és táj (védelem és minőség)

3.10.4.1 8. sz. GAEC: A tájképi elemek megőrzése. A sövények és a fák kivágásának tilalma a madarak költési és fiókanevelési időszakában. Adott esetben az inváziós növényfajok megjelenésének megakadályozását szolgáló intézkedések

3.10.4.1.1 A mezőgazdasági gyakorlat összefoglalása

A minimális részarány standard értéke:

☑A gazdaságok szintjén a szántóterület legalább 4%-a nem termelési célú terület vagy tájképi elem, beleértve a parlagon hagyott földterületeket is.

Nem termelési célú területek vagy tájképi elemek részaránya (%) a szántóterületen : **4.0%**

☐A gazdaságok szintjén a szántóterület legalább 3%-a nem termelési célú terület vagy tájképi elem, beleértve a parlagon hagyott földterületeket is, ha a mezőgazdasági termelő vállalja, hogy a 31. cikk (5a) bekezdése szerinti továbbfejlesztett ökorendszernek megfelelően a szántóterületének legalább 7%-át nem termelési célú területeknek és tájképi elemeknek szenteli, beleértve a parlagon hagyott földterületeket is.

☑A gazdaságok szintjén a szántóterület legalább 7%-a nem termelési célú terület vagy tájképi elem, beleértve a parlagon hagyott földterületeket és a növényvédő szerek használata nélkül termesztett köztes növénykultúrákat vagy nitrogénmegkötő növényeket, amelynek 3%-a parlagon hagyott földterület vagy nem termelési célú tájképi elem kell, hogy legyen. A köztes növénykultúrák esetében a tagállamoknak 0,3 értékű súlyozó tényezőt kell használnia.

A nem termelési célú területek, a tájképi elemek, a köztes növénykultúrás és a nitrogénmegkötő növények részaránya (%) a szántóterületen : **7.0%**

A tájképi elemek listája (a minimális részarány kiszámításához figyelembe veendő tájképi elemek és nem termelési célú területek indikatív listája)

☐Védelmi sávok

☐Kőhalmok

☑kulturális elemek

Magyarázat

<u>Kunhalom, gémeskút</u>

Súlyozási tényező: 1

Olyan kunhalmok és gémeskutak fogadhatóak el, amelyek MePAR-ban lehatárolásra kerültek és a HMKÁ-ban védettek. A kunhalmoknak és gémeskutaknak szántóterületen kell elhelyezkedniük. A kunhalmok a MePAR-ban poligonosan vannak feltüntetve a teljes területükkel. A pontszerűen jelölt gémeskutak mindegyike 25 m2-nek megfelelő területtel kerül lehatárolásra.

A gémeskútra vonatkozó HMKÁ előírások szerint a gazdálkodónak fenn kell tartani a gémeskutakat a 2010. évi, a Magyar Államkincstár által felmért állapotnak megfelelően.

A kunhalomra vonatkozó HMKÁ előírások szerint a kunhalom területén semmilyen mezőgazdasági talajmunka nem végezhető. Ez alól kivételt képez a gyep felszínborítás helyreállítása érdekében történő előkészítő beavatkozás. Továbbá a kunhalom területén végzett fakivágás során tilos a földmű bolygatása.

☐Árkok

☑Táblaszegélyek, beékelt földterületek, védelmi sávok
Magyarázat

Ökológiai határsáv:

Súlyozási tényező: 1,5

Minimum terület: 0,01 hektár

Fás és/vagy lágy szárú vegetációval borított, minimum három, legfeljebb húsz méter átlagos szélességgel rendelkező, jellemzően sávszerű kiterjedésű földterület, amely

a) a szántóterületen vagy közvetlenül a szántó mellett, a szántóval érintett fizikai blokkon belül helyezkedik el,

b) mesterséges elem legfeljebb két méter hosszan szakítja meg,

c) a szántóterülettel legalább harminc méter hosszan érintkezik és

d) a teljes elem kerületének kevesebb, mint 30%-a érintkezik állandó gyep területtel.

A dominánsan fás szárú vegetációval jellemezhető ökológiai határsávok esetében meg kell akadályozni a fás szárú vegetáció számottevő csökkenését. Számottevő csökkenésnek az a legalább 20 százalékos térmérték-csökkenés tekintendő, amit már a Területi Monitoring Rendszer (TMR/AMS) is objektívan érzékelni lesz képes akkor, amikor erre technológiailag alkalmassá válik.

Erózióvédelmi sáv:

Súlyozási tényező: 1,5

Olyan fás- vagy lágyszárú növényzettel borított terület, ami a rétegvonallal párhuzamosan helyezkedik el, s kifejezett rendeltetése a vízerózió megakadályozása, mérséklése.

További tulajdonságai:

- legalább három és legfeljebb húsz méter átlagos szélességgel rendelkezik;
- legalább harminc méter hosszú;
- amennyiben a tábla lejtővel párhuzamos oldalai átlagosan kevesebb mint harminc méterre futnak egymástól, úgy az erózióvédelmi sávnak össze kell kötnie a tábla két szélét.

☑Sövények, különálló fák vagy facsoportok, fasorok
Magyarázat

Magányosan álló fa:

Súlyozási tényező: 1,5

Olyan magányos fák fogadhatóak el, amelyek a HMKÁ rendeletben védettek és a MePAR-ban lehatárolásra kerültek. Ezek szántóterületen elhelyezkedő, legalább 4 méter átmérőjű lombkoronával rendelkező elszigetelten álló fák. A HMKÁ előírásai szerint a magányos fát kivágni nem lehet. A pontszerűen jelölt magányos fák mindegyike 20 m2-nek megfelelő területtel kerül lehatárolásra.

Fa- és bokorcsoportok

Súlyozási tényező: 1,5

Olyan fa- és bokorcsoportok fogadhatóak el, amelyek a MePAR-ban lehatárolásra kerültek és aHMKÁ rendeletben védettek.

A MePAR-ban azok a fa-, és bokorcsoportok kerülnek lehatárolásra, amelyek 5000 négyzetméternél kisebbek, jellemzően nem vonalaskiterjedéssel rendelkeznek és legalább 50%-banfás szárú növényekkel borítottak, amelyek legalább 20%-ban, gyep felszínborítással is történő érintkezés esetén pedig legalább 50%-ban szántóval vannak körülvéve.

A lehatárolt fa-és bokorcsoportok mindenesetben szántón helyezkedhetnek el. A fa- és bokorcsoportok az egységes kérelem beadó felületen megjelenítésre kerülnek, ezzel segítve az EFA területek kijelölését.

A HMKÁ előírásai szerint a fa- és bokorcsoport területén bárminemű mezőgazdasági talajmunka végzése

tilos. Ez alól kivételt képez a visszafásítás vagy a gyep felszínborítás helyreállítása érdekében történő előkészítő beavatkozás.

☑Parlagon hagyott földterület
Magyarázat

Súlyozási tényező: 1

A parlagon hagyott terület legrövidebb pihentetési időtartama január 1-jétől augusztus 31-ig terjedő időszak, mely időszak alatt a terület teljes egészén nem használnak növényvédő szert. A pihentetés időszaka alatt gondoskodni kell a talaj takarásáról növényborítottsággal vagy a tarlómaradványok fennhagyásával. A parlagon hagyott területen a kultúrállapot fenntartása érdekében a mechanikai gyomirtás megengedett.

Az öt évnél hosszabb ideig a HMKÁ 8. előírás keretében parlagon hagyott területként elszámolt területet továbbra is szántóterületnek kell tekinteni.

Eltérés a 2023-as kérelmezési évben:

Magyarország él a 2022/1317/EU végrehajtási rendeletben foglalt eltérés lehetőségével, miszerint engedélyezi a gazdálkodók számára, hogy élelmiszer célú növénykultúrát termesszenek a parlagon hagyni tervezett és ekként elszámolt területen 2023-ban.

Kukoricát és szójababot a nevezett végrehajtási rendelettel összhangban nem engedélyezett termeszteni ezeken a területeken. Az élelmiszer célúként elfogadható növénykultúrák listáját az irányító hatóság nemzeti jogszabályban teszi közzé.

Továbbá a mentesség nem érinti az Agro-ökológiai Programban és az Agrár-környezetgazdálkodási Programban résztvevő termelők baseline követelmény-szintjét.

☑Egyéb
Magyarázat

Nem termelő beruházás keretében, szántóföldön létrehozott erózióvédelmi létesítmény:

Súlyozási tényező: 2

MePAR-ban lehatárolt, nem termelő beruházás keretében, szántóföldön létrehozott erózióvédelmi létesítmény.

Művelés alatt nem álló vízvédelmi sáv szántóterületen:

Súlyozási tényező:1,5

A MePAR-ban lehatárolt vízvédelmi sávok ismerhetőek el. Felszíni vízfolyások partvonalától mért 5 m, tavak mentén pedig 20 m puffersáv került lehatárolásra a MePAR-ban.

Puffer nem lehetséges a bejelentett szántóterület és a vízvédelmi sáv között. Az elszámolandó vízvédelmi sávokon tilos mezőgazdasági termelést végezni, kivéve a mezőgazdasági kultúrállapot fenntartása érdekében végzett mechanikai gyomirtást. A HMKÁ előírásainak betartása a vízvédelmi sávokon kötelező. A HMKÁ előírások értelmében nem juttatható ki

- műtrágya a MePAR-ban grafikusan megjelölt felszínivizek partvonalától mért 5 méteres sávban;
- szervestrágya;
- növényvédőszer;
- növénykondicionáló szer;
- talajkondícionáló szer.
- mikrobiológiai készítmény

►a MePAR-ban grafikusan megjelölt 5000 m2 feletti állóvizek partvonalától mért 20 méteres sávban,

►a völgyzáró gátas halastavak esetében a partvonaltól mért 5 méteres sávban,

►a MePAR-ban grafikusan megjelölt egyéb felszíni vízfolyások partvonalától mért 5 méteres sávban azzal, hogy a védőtávolság 3 méterre csökkenthető, ha a mezőgazdasági művelés alatt álló tábla 50 méternél nemszélesebb és 1 hektárnál kisebb területű.

A szerves trágyára vonatkozó védőtávolság nem vonatkozik a legeltetett állatok által elhullatott trágyára, amennyiben az az itatóhely megközelítése miatt következik be.

Ökológiai jelentőségű másodvetés:

Súlyozási tényező: 0,3

Ökológiai jelentőségű másodvetésként olyan a tárgyév október 1-jéig legalább két faj keverékével bevetett MePAR-ban támogatható terület fogadható el, amelyet zöldtrágyának, vagy téli takarónövénynek használnak, a vetéstől számított legalább hatvan napig jelen van a gazdálkodó földterületén mely időszak alatt tilos növényvédő szert használni, beleértve a csávázott vetőmag használatát, és amelyet a következő évi első növény vetése előtt beforgatnak. Csak olyan másodvetés fogadható el ökológiai jelentőségűnek, amely a külön nemzeti jogszabályban felsorolt fajokból áll.

Eltérés a 2024-es kérelmezési évben:

Magyarország él a 2024/587/EU végrehajtási rendeletben foglalt eltérés lehetőségével, miszerint a nem termelő területként figyelmbe vett másodvetés súlyozási tényezője 1 a 2024-es év tekintetében.

Nitrogénmegkötő növénnyel bevetett terület

Súlyozási tényező: 1

Nitrogénmegkötő területként olyan MePAR-ban támogatható terület fogadható el,amely az alábbi listában felsorolt nitrogénmegkötő növény valamelyikével vagy azok keverékével, vagy a fajlistában szereplő nitrogénmegkötő növény és egyéb más nem nitrogénmegkötő növénykeverékével van bevetve, amely keverékben a nitrogénmegkötő növény vetőmag aránya meghaladja az 50%-ot.

Továbbá az egynyári növények esetén a vetéstől a betakarításig, évelő növények esetén az igénylés naptári évének azon részében, amely alatt a növény a területen van, tilos növényvédő szert és csávázott vetőmagot használni, kivéve ha az évelő növénnyel bevetett terület a vetést követő évben vagy években kerül elszámolásra.

Fehérvirágú somkóró (Melilotus albus Medik.)

Szegletes lednek (szögesborsó) (Lathyrus sativus L.)

Csicseriborsó (Cicer arietinum L.)

Közönséges tarka koronafürt (Securigera varia (L.) Lassen)

Keleti kecskeruta (Galega orientalis L.)

Szarvaskerep (Lotus corniculatus L.)

Lucerna (Medicago sativa L.)

Komlós lucerna (Medicago lupulina L.)

Sárkerep lucerna (Medigaco falcata L.)

Tarkavirágú vagy homoki lucerna (Medicago x varia)

Baltacim (takarmánybaltacim) (Onobrychis viciifolia Scop.)

Takarmányborsó (Lathyrus oleraceus Lam.)

Bíborhere (Trifolium incarnatum L.)

Vöröshere (réti here) (Trifolium pratense L.)

Fehérhere (Trifolium repens L.)

Perzsahere (fonákhere) (Trifolium resupinatum L.)

Alexandriai here (Trifolium alexandrinum L.)

Korcshere (svédhere) (Trifolium hybridum L.)

Görögszéna (Trigonella foenum-graecum L.)

Lóbab (disznóbab) (Vicia faba L.)

Pannonbükköny (Vicia pannonica Cr.)

Takarmánybükköny (tavaszi bükköny) (Vicia sativa L.)
Szója (Glycine max L.)
Szöszös bükköny (Vicia vilossa Roth)
Szárazbab (közönséges vagy veteménybab) (Phaseolus vulgaris L.)
Lencse (főzeléklencse) (Vicia lens (L.) Coss. & Germ.)
Zöldborsó (Lathyrus oleraceus Lam.)
Sárgaborsó (Lathyrus oleraceus Lam.)
Mezei borsó (Lathyrus oleraceus Lam.)
Sárgavirágú somkóró (orvosi somkóró) (Melilotus officinalis (L.) Lam.)

Eltérés a 2024-es kérelmezési évben:

Magyarország él a 2024/587/EU végrehajtási rendeletbe foglalt eltérés lehetőségével, miszerint:

A földterületek jó mezőgazdasági és környezeti állapotának 8. sz. HMKÁ előírás első követelményétől eltérve Magyarország úgy döntött, hogy a 2024-es igénylési év tekintetében a mezőgazdasági termelők és az említett előírás hatálya alá tartozó egyéb kedvezményezettek úgy is teljesíthetik az előírás első követelményét, hogy a mezőgazdasági üzemek szintjén a szántóterületek legalább 4 %-át a következőknek szentelik:

– nem termelési célú földterületek és tájképi elemek, beleértve a parlagon hagyott földterületeket is, és/vagy

– nitrogénmegkötő növények, és/vagy

– ökológiai jelentőségű másodvetés.

Az ökológiai jelentőségű másodvetés és a nitrogénmegkötő növények termesztése során mellőzni kell a növényvédő szerek használatát.

Az ökológiai jelentőségű másodvetések esetében 1-es korrekciós együtthatót alkalmazunk.

Eltérés a 2025-ös kérelmezési évtől kezdődően:

Az (EU) 2021/2115 és az (EU) 2021/2116 rendelet 2024. évi egyszerűsítési csomagjának értelmében Magyarország a HMKÁ 8 esetében a 2025-ös igénylési évtől alkalmazza az alábbi egyszerűsítési lehetőséget:

A HMKÁ 8 előírásrendszeréből a nem termelő területek kijelölésének kötelezettsége törlésre kerül azzal, hogy az AÖP-ben (eco-scheme) viszont biztosítunk ilyen előírást, mert ott a termelő esetleges bevételkiesését kompenzálni lehet. A HMKÁ 8-ban marad a védett tájképi elemek megőrzésének kötelezettsége és a sövények és fák kivágásának, metszésének, csonkításának tilalma a költési és fiókanevelési időszakban.

☑Kis tavak

Magyarázat

Kis kiterjedésű tó

Súlyozási tényező: 1,5

A legalább 0,01 ha és legfeljebb 0,5 ha területű, HMKÁ-ban védett, MePAR-ban lehatárolt, mezőgazdaságilag időszakosan sem hasznosított, vagy nyílt vízfelülettel és maximum 10 méter szélespart menti vegetációval szegélyezett, vagy legalább időszakosan vízjárta, de a száraz időszakokban is állandó, a vizes élőhelyekre jellemző növényzettel borított, mélyebb fekvésű terület minősülhet kondícionalitásban elfogadhatónak.

A kis kiterjedésű tó esetében a figyelembe vehető terület nagyságába a kis kiterjedésű tó partja mentén fekvő, legfeljebb 10 méter széles vegetációs sáv is beszámítható.

A HMKÁ előírásai szerint a HMKÁ-ban védett tavakat a fenti paramétereknek megfelelően meg kell őrizni.

☑Kis vizes élőhelyek
Magyarázat

Súlyozási tényező: 2

MePAR-ban rögzített vizes élőhely.

A kis vizes élőhelyek lehatárolása a MePAR-ban a gazdálkodó kérelmében szereplő gazdarajz alapján történik, változásvezetéssel.

Mivel szükséges egymástól megkülönböztetni a HMKÁ 8-ban elszámolható "kis vizes élőhelyeket" a HMKÁ 2 szerinti "vizenyős területektől", az utóbbi lehatárolási módszertant ennek megfelelően alakítottuk ki, és 2025-től alkalmazzuk.

A fent említett módszertantól függetlenül a 8. sz. HMKÁ előírás keretében elszámolható a nem termelő beruházások keretében létrehozott vizes élőhely.

☐Kőfalak

☐Patakok

☑Teraszok
Magyarázat

Súlyozási tényező: 2

Olyan legalább 1 méter magas, szántóterületen elhelyezkedő mesterséges tereplépcsők, amelyek a HMKÁ rendeletben védettek és a MePAR-ban lehatárolásra kerültek.

A HMKÁ védettség azt jelenti, hogy az ilyen teraszok megőrzése kötelező.

A teraszok a kérelembeadás során vonalasan kerülnek megjelenítésre, 2 méter szélességgel számolhatóak el kondícionalistásban. Ez azt jelenti, hogy a terasznak minden egyes métere 2 m2-nek felel meg. A gazdálkodó szántóterületén elhelyezkedő terasz minimális hossza 10 méter.

A (megőrzendő) tájképi elemek listája

- Kis tavak
- Sövények, különálló fák vagy facsoportok, fasorok
- Teraszok
- kulturális elemek

A sövények és a fák kivágásának tilalma a madarak költési és fiókanevelési időszakában (kötelező)

Kivágási tilalomra vonatkozó előírás: Fát, bokrot és sövényt a március 1. és augusztus 31. közötti költési és fiókanevelési időszakban nem lehet kivágni, metszeni vagy egyéb módon csonkítani.

Az inváziós növények megjelenésének megakadályozását szolgáló intézkedések

A lágy- és fásszárú inváziós növényeket gyomnak tekintjük. Ellenük a 4.1.1.2. fejezetben ismertetett módon küzdünk a támogatható területek minimumfeltételei között.

3.10.4.1.2 Területi hatály (a minimális arányra vonatkozó előírás tekintetében alkalmazandó)

Az ország egész területén a vonatkozó MePAR fedvények alapján.

3.10.4.1.3. Az érintett mezőgazdasági termelők típusai

☐Minden gazdálkodó, aki rendelkezik szántóterülettel (nincs mentesség)
☑Vonatkozó mentességek
☐Nem alkalmazandó

Amelyek legfeljebb 10 hektár szántóterülettel rendelkeznek (a III. melléklet 5. lábjegyzetének 1.c) pontja)

Amelyek esetében a támogatható mezőgazdasági terület több mint 75%-a állandó gyepterület (a III. melléklet 5. lábjegyzetének 1.b) pontja)

Amelyek esetében a szántóterület több mint 75%-át gyep vagy egyéb egynyári takarmánynövény termesztésére, parlagon hagyott földterületként, hüvelyes növények termesztésére vagy e célok közül többre is használják (a III. melléklet lábjegyzetének 1.a) pontja)

3.10.4.1.4 A gyakorlat/előírás fő célkitűzéséhez való hozzájárulás ismertetése

A nem termelő tájképi elemek és az agro-ökológiai célú, növényvédő-szer mentesen művelt másodvetések, N-megkötő növények hozzájárulnak a biológiai sokféleség védeléméhez, az élőhelyek és tájak megőrzéséhez, illetve a talajok védelméhez.

3.10.4.2 9. sz. GAEC: Környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületként megjelölt gyepterületek átállításának vagy felszántásának tilalma a Natura 2000 területeken

3.10.4.2.1 A mezőgazdasági gyakorlat összefoglalása

A környezeti szempontból érzékeny Natura 2000 gyepterületek átalakítása és felszántása tilos.

Magyarországon valamennyi Natura 2000 állandó gyepterület környezeti szempontból érzékenynek tekintendő.

3.10.4.2.2 Területi hatály

A GAEC hatály alá tartozó, a Natura 2000 területeken található, környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületek indikatív mérete összesen hektárban: **448119.98**

3.10.4.2.3 Az érintett mezőgazdasági termelők típusai

Minden területalapú támogatásra jogosult termelő.

3.10.4.2.4 A GAEC-előírás fő célkitűzéséhez való hozzájárulás ismertetése

A Natura 2000 gyepterületek hozzájárulnak a biológiai sokféleség védeléméhez, az élőhelyek és tájak megőrzéséhez.

3.10.5. Kiegészítő GAEC-előírás (adott esetben)

Kód	Cím	Ismertetés
-	Kiegészítő GAEC előírás	Magyarország nem alkalmaz kiegészítő GAEC-előírást.

4. Több beavatkozáshoz is tartozó közös elemek

4.1. Fogalommeghatározások és minimumkövetelmények

4.1.1. Mezőgazdasági tevékenység

4.1.1.1. A termelés meghatározása

Ezúton megerősítjük, hogy a mezőgazdasági termékek termelése tekintetében továbbra is a 1307/2013/EU rendelet 4. cikk 1. bekezdése c) pontjának i) alpontjában leírtakat alkalmazzuk.

4.1.1.2. A mezőgazdasági terület fenntartásának meghatározása

4.1.1.2.1. Karbantartási kritériumok a szántóterületen

A szántóterület akkor minősül megfelelő állapotban tartottnak, ha azon a tárgyévben mezőgazdasági termelés folyik, vagy ha a tárgyévben mezőgazdasági termelés nem folyik - ide nem értve az eseti tisztító kaszálást, de a gyomok - ideértve a veszélyes gyomnövényeket, valamint a nádat - és a hasznosítás szempontjából nemkívánatos fás szárú növények legfeljebb olyan mértékben vannak jelen, hogy nem áll fenn a szántóterület, nagymértékű, súlyos lágyszárú vagy fás szárú vagy nagymértékű, súlyos és maradandó fás szárú gyomosodása.

Az ideiglenes gyepterület, mint szántóterület abban az esetben támogatható, ha nem áll fenn az ideiglenes gyepterület olyan helytelen legeltetési módból eredő károsodása (túllegeltetés), amelynek során az állományalkotó fűfélék rövidre rágása és taposás következtében a gyep foltokban kiritkul, és a talajfelszín legalább 50%-ban fedetlenné válik, és az ideiglenes gyepterületen - amennyiben ott tárgyévben mezőgazdasági termelés nem folyik - a gyepalkotó fűfajok - nem beleértve a nádat - és takarmánynövények túlsúlyban vannak, és nem található a tárgyévet megelőző vegetációs időszakból maradt olyan növedék, amelynek szaporító képletei is elnyíltak.

Az a terület, amelyen mezőgazdasági termelés folyik, de nagymértékű, súlyos lágyszárú vagy fás szárú vagy nagymértékű, súlyos és maradandó fás szárú gyomosodás észlelhető, a vizsgált támogatási évben nem támogatható. A nagymértékű, súlyos és maradandó fás szárú gyomosodás esetén a területet a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerről szóló miniszteri rendelet értelmében nem támogatható területté kell átsorolni.

Nagymértékű, súlyos, lágyszárú gyomosodás: a lágyszárú gyomnövény bármely szomszédos földterületre történő átterjedése, vagy ha a vizsgált táblán virágzó veszélyes gyom vagy a földterület 50%-át meghaladó mértékű lágyszárú gyomnövény található;

Nagymértékű, súlyos, fás szárú gyomosodás: a fás szárú gyomnövény bármely szomszédos földterületre történő átterjedése, vagy ha a vizsgált tábla esetében a földterületen 100 db/hektárt meghaladó mértékben található olyan fás szárú gyomnövény, amelynek lombkorona alatti területe nem tartalmaz legeltethető vegetációt, vagy a fás szárú gyomnövény eltávolítása az alapkultúra károsodása nélkül nem hajtható végre, és a terület a vegetációs idő alatt mezőgazdasági művelésre alkalmassá tehető;

Nagymértékű, súlyos, maradandó fás szárú gyomosodás: a fás szárú gyomnövény bármely szomszédos földterületre történő átterjedése, vagy ha a vizsgált tábla esetében a földterületen 100 db/hektárt meghaladó mértékben található olyan fás szárú gyomnövény, amelynek lombkorona alatti területe nem tartalmaz legeltethető vegetációt, vagy a fás szárú gyomnövény eltávolítása az alapkultúra károsodása nélkül nem hajtható végre, és a terület a vegetációs idő alatt mezőgazdasági művelésre alkalmassá nem tehető;

Különös szabály a nem termelő tájképi elemekre és az egyéb tájképi elemekre: A nem termelő tájképi elemekként és egyéb tájképi elemekként megjelölt bejelentett területi objektumokon a mezőgazdasági termelőnek meg kell akadályoznia az inváziós növények és a veszélyes gyomnövények megtelepedését. Az inváziós növények jelenléte automatikusan súlyos gyomosodásnak felel meg.

Különös szabály a nád jelenlétére, és a vízborításos időszakra az ökológiai célú vízpótlásra használt területeken, a kis vizes élőhely típusú tájképi elem területén, valamint a HMKÁ 2. keretében

lehatárolt vizenyős területeken: A vízborítás, illetve a talaj gépi munkavégzést akadályozó mértékű vízzel való telitettségének idejét követően gondoskodni kell a fenntartási szabályok teljesítéséről. A nád folyamatos jelenléte természetes, és megengedett mindaddig, amíg a területen nem kerül túlsúlyba, ezáltal nem akadályozza jelentősen a mezőgazdasági hasznosítást.

4.1.1.2.2. Karbantartási kritériumok az állandó kultúrákban

Az állandó kultúra akkor minősül megfelelő állapotban tartottnak, ha azon a tárgyévben mezőgazdasági termelés folyik, vagy ha a tárgyévben mezőgazdasági termelés nem folyik - ide nem értve az eseti tisztító kaszálást, de a gyomok - ideértve a veszélyes gyomnövényeket, valamint a nádat - és a hasznosítás szempontjából nemkívánatos fás szárú növények legfeljebb olyan mértékben vannak jelen, hogy nem áll fenn az állandó, nagymértékű, súlyos lágyszárú vagy fás szárú vagy nagymértékű, súlyos és maradandó fás szárú gyomosodása.

A fás szárú gyümölcs- és szőlőültetvények a gyommentesen tartási kritériumon túlmenően akkor minősülnek megfelelő állapotban tartottnak, ha az ültetvényben a térállásból számított hektáronkénti tőszámot alapul véve a hiányzó, kiszáradt vagy más okból termőképtelenné vált egyedek aránya nem haladja meg a 30%-ot.

Az a terület, amelyen mezőgazdasági termelés folyik, de nagymértékű, súlyos lágyszárú vagy fás szárú vagy nagymértékű, súlyos és maradandó fás szárú gyomosodás észlelhető, vagy az ültetvényben a térállásból számított hektáronkénti tőszámot alapul véve a hiányzó, kiszáradt vagy más okból termőképtelenné vált egyedek aránya meghaladja a 30%-ot, a vizsgált támogatási évben nem támogatható.

A nagymértékű, súlyos és maradandó fás szárú gyomosodás esetén a területet a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerről szóló miniszteri rendelet értelmében nem támogatható területté kell átsorolni.

Nagymértékű, súlyos, lágyszárú gyomosodás: a lágyszárú gyomnövény bármely szomszédos földterületre történő átterjedése, vagy ha a vizsgált táblán virágzó veszélyes gyom vagy a földterület 50%-át meghaladó mértékű lágyszárú gyomnövény található;

Nagymértékű, súlyos, fás szárú gyomosodás: a fás szárú gyomnövény bármely szomszédos földterületre történő átterjedése, vagy ha a vizsgált tábla esetében a földterületen 100 db/hektárt meghaladó mértékben található olyan fás szárú gyomnövény, amelynek lombkorona alatti területe nem tartalmaz legeltethető vegetációt, vagy a fás szárú gyomnövény eltávolítása az alapkultúra károsodása nélkül nem hajtható végre, és a terület a vegetációs idő alatt mezőgazdasági művelésre alkalmassá tehető;

Nagymértékű, súlyos, maradandó fás szárú gyomosodás: a fás szárú gyomnövény bármely szomszédos földterületre történő átterjedése, vagy ha a vizsgált tábla esetében a földterületen 100 db/hektárt meghaladó mértékben található olyan fás szárú gyomnövény, amelynek lombkorona alatti területe nem tartalmaz legeltethető vegetációt, vagy a fás szárú gyomnövény eltávolítása az alapkultúra károsodása nélkül nem hajtható végre, és a terület a vegetációs idő alatt mezőgazdasági művelésre alkalmassá nem tehető.

Különös szabály a nád jelenlétére, és a vízborításos időszakra az ökológiai célú vízpótlásra használt területeken, a kis vizes élőhely típusú tájképi elem területén, valamint a HMKÁ 2. keretében lehatárolt vizenyős területeken: A vízborítás, illetve a talaj gépi munkavégzést akadályozó mértékű vízzel való telitettségének idejét követően gondoskodni kell a fenntartási szabályok teljesítéséről. A nád folyamatos jelenléte természetes, és megengedett mindaddig, amíg a területen nem kerül túlsúlyba, ezáltal nem akadályozza jelentősen a mezőgazdasági hasznosítást.

4.1.1.2.3. Karbantartási kritériumok az állandó gyepterületen

Az állandó gyepterület akkor minősül megfelelő állapotban tartottnak, ha azon nem áll fenn az állandó gyepterület olyan helytelen legeltetési módból eredő károsodása (túllegeltetés), amelynek során az állományalkotó fűfélék rövidre rágása és taposás következtében a gyep foltokban kiritkul, és a talajfelszín legalább 50%-ban fedetlenné válik, és az állandó gyepterületen - amennyiben ott tárgyévben mezőgazdasági termelés nem folyik - a gyepalkotó fűfajok - nem beleértve a nádat - és takarmánynövények túlsúlyban vannak, és nem található a tárgyévet megelőző vegetációs időszakból

maradt olyan növedék, amelynek szaporító képletei is elnyíltak.

Az a terület, amelyen nagymértékű, súlyos lágyszárú vagy fás szárú vagy nagymértékű, súlyos és maradandó fás szárú gyomosodás észlelhető, a vizsgált támogatási évben nem támogatható. A nagymértékű, súlyos és maradandó fás szárú gyomosodás esetén a területet a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerről szóló miniszteri rendelet értelmében nem támogatható területté kell átsorolni.

Nagymértékű, súlyos, lágyszárú gyomosodás: a lágyszárú gyomnövény bármely szomszédos földterületre történő átterjedése, vagy ha a vizsgált táblán virágzó veszélyes gyom vagy a földterület 50%-át meghaladó mértékű lágyszárú gyomnövény található;

Nagymértékű, súlyos, fás szárú gyomosodás: a fás szárú gyomnövény bármely szomszédos földterületre történő átterjedése, vagy ha a vizsgált tábla esetében a földterületen 100 db/hektárt meghaladó mértékben található olyan fás szárú gyomnövény, amelynek lombkorona alatti területe nem tartalmaz legeltethető vegetációt, vagy a fás szárú gyomnövény eltávolítása az alapkultúra károsodása nélkül nem hajtható végre, és a terület a vegetációs idő alatt mezőgazdasági művelésre alkalmassá tehető;

Nagymértékű, súlyos, maradandó fás szárú gyomosodás: a fás szárú gyomnövény bármely szomszédos földterületre történő átterjedése, vagy ha a vizsgált tábla esetében a földterületen 100 db/hektárt meghaladó mértékben található olyan fás szárú gyomnövény, amelynek lombkorona alatti területe nem tartalmaz legeltethető vegetációt, vagy a fás szárú gyomnövény eltávolítása az alapkultúra károsodása nélkül nem hajtható végre, és a terület a vegetációs idő alatt mezőgazdasági művelésre alkalmassá nem tehető.

Különös szabály a nád jelenlétére, és a vízborításos időszakra az ökológiai célú vízpótlásra használt területeken, a kis vizes élőhely típusú tájképi elem területén, valamint a HMKÁ 2. keretében lehatárolt vizenyős területeken: A vízborítás, illetve a talaj gépi munkavégzést akadályozó mértékű vízzel való telitettségének idejét követően gondoskodni kell a fenntartási szabályok teljesítéséről. A nád folyamatos jelenléte természetes, és megengedett mindaddig, amíg a területen nem kerül túlsúlyba, ezáltal nem akadályozza jelentősen a mezőgazdasági hasznosítást.

4.1.2. Mezőgazdasági terület

4.1.2.1 Az agrárerdészeti rendszer elemei, amennyiben azokaz a mezőgazdasági területen alakították ki és/vagy tartják fenn

4.1.2.1.1. Agrárerdészeti rendszerek elemei a szántóterületeken

Szántóterületen az alábbi hasznosításokat tekintjük agrár-erdészeti rendszernek:

1. szántóföldi növények (beleértve az ideiglenes gyepet) és erdészeti vagy gyümölcstermő fafajok egyidejű, köztes termesztése egyazon területen, ahol a fás szárú egyedek párhuzamos sorokban vagy egyéb szabályos geometriai elrendeződésben állnak, és számuk nem haladja meg a 250-et hektáronként;
2. szántóföldi növények és rövid vágásfordulójú energetikai ültetvény (short rotation coppice) egyidejű, köztes termesztése egyazon területen, ahol a fás szárú egyedek párhuzamos sorokban vagy egyéb szabályos geometriai elrendeződésben állnak, és számuk nem haladja meg a 4000-et hektáronként. A rövid vágásfordulójú energetikai ültetvényekre vonatkozó részletes nemzeti szabályozást ezen agrár-erdészeti rendszerekben is be kell tartani.

4.1.2.1.2. Az agrárerdészeti rendszerek elemei az állandó kultúrákban

Agrár-erdészeti rendszernek tekintjük a következő állandó kultúrákat, amennyiben önálló objektumok, s nem szántó- vagy gyepterület részeként keletkeztek:

1. mezővédő fasorok, mezővédő fás sávok, fa- és bokorcsoportok, továbbá olyan egyéb speciális faültetvények (a rövid vágásfordulójú energetikai ültetvények és a karácsonyfa ültetvények kivételével), amelyek megfelelnek a GAEC 8 szerinti tájelem kritériumainak, s ezáltal támogatható területnek minősülnek;
2. erdészeti és gyümölcstermő fafajok elegyével telepített termelő ültetvények.

4.1.2.1.3. Agrárerdészeti rendszerek elemei az állandó gyepterületeken

Gyepterületen az alábbi hasznosításokat tekintjük agrár-erdészeti rendszernek:

1. fás legelők, ahol a fás szárú egyedek párhuzamos sorokban vagy egyéb szabályos geometriai elrendeződésben állnak, és számuk nem haladja meg a 250-et hektáronként;
2. fás kaszálók, ahol a fás szárú egyedek párhuzamos sorokban vagy egyéb szabályos geometriai elrendeződésben állnak, és számuk nem haladja meg a 250-et hektáronként.

A fás szárú egyedek minden esetben erdészeti fafajokat vagy gyümölcsfákat jelentenek.

4.1.2.2 Szántóterület

4.1.2.2.1 A szántóterület meghatározására vonatkozó egyéb megjegyzések

A szántóterület fogalmába a szántóföldi növénytermesztés céljából megművelt vagy szántóföldi növénytermesztés céljára rendelkezésre álló földterületen, illetve a parlagon hagyott területen kívül az ideiglenes gyepterületet is beleértjük. Ideiglenes gyepterület: olyan gyep vagy egyéb - a herefélék (Trifolium) és a lucernafélék (Medicago) nemzetségébe tartozó fajok és ezek kizárólagos keverékei alkotta növényállományok kivételével -, a fajlistában (4.1.2.4.1. pont) felsorolt fajokból álló takarmánynövény vetés nélküli vagy vetéssel történő termesztésére használt földterület, amely a telepítéstől számítva öt évnél fiatalabb, és nem az állandó gyepterület visszaállítási kötelezettség okán került telepítésre.

4.1.2.3 Állandó kultúrák

4.1.2.3.1 A faiskolák meghatározása

Faiskolák: olyan területek, amelyeken fiatal fás szárú növényeket nevelnek szabadföldön, későbbi átültetésre:

- szőlőoltványiskolák és alanyszőlő,
- gyümölcsfaiskolák,
- díszfaiskolák,
- kereskedelmi erdészeti faiskolák, kivéve azokat, amelyek az erdőterületen belül találhatók és az üzem saját szükségleteit elégítik ki,
- olyan faiskolák, amelyekben kertekbe, parkokba, utak mellé és töltésekre szánt fákat és cserjéket (pl. sövénynövények, rózsák és más díszcserjék, tűlevelű dísznövények) nevelnek, beleértve minden esetben az alanyt és a magoncot.

4.1.2.3.2 A rövid vágásfordulójú, fás szárú energetikai ültetvény meghatározása

Rövid vágásfordulójú fás szárú energetikai ültetvénynek bizonyos meghatározott alapfafajok és azok erdészeti és energetikai célra engedélyezett fajtáikból álló, legfeljebb 5 éves vágásfordulóval kezelt, sarjaztatásos energetikai célú fás szárú ültetvények minősülnek, melynek telepítési sűrűsége legalább 4.000 db/ha, valamint a Miscanthus nemzetségbe tartozó energianádfajok, olasznád- és a szilfiumfajok mint lágyszárú energianövények.

Az engedélyezett fafajok listája:

1. Fehér nyár (Populus alba)
2. Fekete nyár (Populus nigra)
3. Szürke nyár (Populus x canescens)
4. Rezgőnyár (Populus tremula)
5. Fehér fűz (Salix alba)
6. Kosárfonó fűz (Salix viminalis)
7. Mézgás éger (Alnus glutinosa)

8. Magas kőris (Fraxinus excelsior)
9. Keskenylevelű kőris (Fraxinus angustifolia)
10. Korai juhar (Acer platanoides)

A rövid vágásfordulójú energetikai ültetvények engedélyezésére, telepítésére és művelésére vonatkozó részletes nemzeti szabályozás van hatályban.

4.1.2.3.3 Az állandó kultúra meghatározására vonatkozó egyéb megjegyzések

Az állandó kultúra fogalmába a faiskolán és a rövid vágásfordulójú fás szárú energetikai ültetvényen túl az alábbi kultúrákat értjük bele: szőlő- és gyümölcsültetvények, fás szárú egyéb ültetvények, spárga, fásszárú cserje és félcserje típusú, valamint évelő gyógy- aroma- és fűszernövények.

4.1.2.4 Állandó gyepterület

4.1.2.4.1 A gyep és az egyéb egynyári takarmánynövények meghatározása

Gyepalkotó növények közé a pázsitfűfajok (Graminaceae), a pillangósok (Fabales rend), és egyéb családbéli növények tartoznak. A herefélék (Trifolium) és a lucernafélék (Medicago) nemzetségébe tartozó fajok önálló állományai, illetve az ezek kizárólagos keverékei alkotta növényállományok nem minősülnek gyepterületnek.

Gyepalkotó és egyéb takarmánynövény fajok listája

1. Angol perje (Lolium perenne)
2. Réti perje (Poa pratensis)
3. Vörös csenkesz (Festuca rubra)
4. Olaszperje (Lolium multiflorum)
5. Magyar rozsnok (Bromus inermis)
6. Nádképű csenkesz (Festuca arundinacea),
7. Zöld pántlikafű (Phalaris arundinacea)
8. Bíborhere (Trifolium incarnatum L.)
9. Vöröshere (Trifolium pratense L.)
10. Fehérhere (Trifolium repens L.)
11. Perzsahere (Trifolium resupinatum L.)
12. Alexandriai here (Trifolium alexandrinum)
13. Korcshere (Trifolium hybridum)
14. Lódi lóhere (Trifoliumrepens L. var. Giganteum)
15. Fonák lóhere (Trifolium resupinatum)
16. Lucerna (Medicago sativa L.)
17. Komlós lucerna (Medicago lupulina)
18. Sárkerep lucerna (Medicago falcata)
19. Tarkavirágú vagy homoki lucerna (Medicago x. varia)
20. Takarmánylucerna (Medicago sativa)

4.1.2.4.2 Határozat a felszántás kritériumnak az állandó gyepterületként besorolt területekhez kapcsolódó használatáról

: **Nem**

4.1.2.4.3 Határozat a talajművelés kritériumnak az állandó gyepterületként besorolt területekhez kapcsolódó használatáról

: **Nem**

4.1.2.4.4. Határozat a különböző fűfélékkel való újravetésre vonatkozó kritériumnak az állandó gyepterületként besorolt területekhez kapcsolódó használatáról

: **Nem**

4.1.2.4.5 Határozat az egyéb, takarmányként szolgáló fajok (például cserjék és/vagy bokrok) támogathatóként való beszámításáról azzal a feltétellel, hogy a gyepnek és az egyéb egynyári takarmánynövényeknek kell túlsúlyban maradnia

: **Nem**

4.1.2.4.6 Határozat az olyan egyéb, legeltetés céljára alkalmas és/vagy takarmányként szolgáló fajok (például cserjék és/vagy bokrok) támogathatóként való beszámításáról az olyan legelőterületek tekintetében, ahol a gyep és az egyéb egynyári takarmánynövények hagyományosan nincsenek túlsúlyban

Határozat az olyan egyéb, legeltetés céljára alkalmas és/vagy takarmányként szolgáló fajok (például cserjék és/vagy bokrok) támogathatóként való beszámításáról az olyan legelőterületek tekintetében, ahol a gyep és az egyéb egynyári takarmánynövények hagyományosan nincsenek túlsúlyban : **Nem**

a) Pozitív válasz esetén: minden tagállamra/régióra vonatkozik? : **Nem**

b) az a) kérdésre adott negatív válasz esetén: az csak a kialakult helyi gyakorlatok részét képező földterületre vonatkozik? : **Nem**

c) az a) kérdésre adott negatív válasz esetén: nem csak a kialakult helyi gyakorlatok részét képező földterületre korlátozódik, illetve csak azokra alkalmazandó? : **Nem**

4.1.2.4.7 Az állandó gyepterület meghatározására vonatkozó egyéb megjegyzések

Nem releváns.

4.1.2.5 Az általános értelemben vett mezőgazdasági terület meghatározására vonatkozó egyéb megjegyzések

Nem releváns.

4.1.3. Támogatható hektár

4.1.3.1 A mezőgazdasági tevékenység dominanciájának megteremtésére vonatkozó kritériumok abban az esetben, ha a területet nem mezőgazdasági tevékenység folytatására is használják

Nem mezőgazdasági célra ideiglenesen használt területnél a mezőgazdasági célokon kívül eső hasznosítás időszakát úgy kell megválasztani, hogy ne veszélyeztesse a mezőgazdasági főtevékenységet, és időtartama – az ökológiai célú vízpótlásra használt területet kivéve – ne haladja meg az évi hatvan napot

Megerősítjük, hogy ez nem lehetetleníti el a mezőgazdasági főtevékenységet.

A nem mezőgazdasági célra ideiglenesen használt területnél a mezőgazdasági célokon kívül eső hasznosítás időszakát úgy kell megválasztani, hogy ne veszélyeztesse a mezőgazdasági főtevékenységet. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az említett legfeljebb 60 nap lejártát követően a mezőgazdasági területnek érdemi előkészület vagy munka nélkül alkalmasnak kell lennie a mezőgazdasági tevékenység végzésére (termelés vagy megfelelő állapotban tartás).

A vonatkozó nemzeti szabály szerint a jogszerű földhasználó köteles a nem mezőgazdasági tevékenység időtartamát és jellegét is bejelenteni a Kifizető Ügynökség részére.

A nem mezőgazdasági célra ideiglenesen használt földterület egyik meghatározott esete az ökológiai célú vízpótlás. Ez mezőgazdasági területek vízjogi engedéllyel történő időszakos, évi legfeljebb 180 napig tartó elárasztásáta jelenti, a fenntartható vízkészlet-gazdálkodás biztosítása érdekében vízpótlás, beszivárogtatás céljából felszíni víztöbbletből (pl árvíz) vagy szabad vízkészletből (a területen rendelkezésre álló, egyéb vízjogi engedéllyel nem lekötött vízmennyiség) gravitációs úton megvalósuló vízkivezetéssel. Az év fennmaradó időszakában a földterület mezőgazdasági hasznosítása, vagy annak mezőgazdasági művelésre alkalmas állapotban tartása kötelező.

4.1.3.2 A földterületnek a mezőgazdasági termelő számára való rendelkezésre állását biztosító kritériumok

Az ügyfelet a kérelmében megjelölt mezőgazdasági területekre nézve jogszerű földhasználónak kell tekinteni, amíg annak vonatkozásában kétség nem merül fel, vagy ha a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv által lefolytatott ellenőrzési eljárása alapján megállapításra kerül, hogy az ügyfél az alábbiak szerint jogszerű földhasználónak minősül.

A termelőknek többféle lehetőséget biztosítunk, hogy bizonyítsák a földhasználatra való jogosultságukat. Az eljárás részleteit ezúton mutatjuk be:

A Magyar Államkincstárnál regisztrációs számmal rendelkező mezőgazdasági termelő nyújthat be közvetlen támogatási kérelmet arra a földterületre, amelynek vonatkozásában jogszerű földhasználónak minősül. A Kincstár minden termelő esetében vélelmezi a jogszerű földhasználatot.

A termelőnek akkor kell törvényben meghatározott módon bizonyítania, hogy jogszerű használója az általa igényelt földterületnek, ha valamilyen oknál fogva kétség merül fel ennek vonatkozásában (pl. ha kettős igénylés vagy ráigénylés történik az adott területre, vagy ha új belépőként, első alkalommal nyújt be támogatási kérelmet.).

A Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások felhasználásának rendjéről szóló 54/2023. (IX. 13.) AM rendelet 61. § (4) bekezdése részletesen rögzíti, hogy milyen módon tudja a termelő a jogszerű földhasználat tényét bizonyítani. Ezek a következők:

(4) Jogszerű földhasználónak minősül a következő sorrend szerint az a kedvezményezett, aki vagy amely – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a kérelem benyújtására nyitva álló határidő utolsó napjára vonatkozóan, az általa igényelt terület vonatkozásában

a) a földhasználati nyilvántartásba földhasználóként van bejegyezve,

b) a mezőgazdasági őstermelők családi gazdaságáról vezetett nyilvántartásban őstermelők családi gazdaságának képviselőjeként vagy az őstermelők családi gazdaságának alapításáról szóló szerződésben képviselőként szerepel,

c) haszonbérleti, felesbérleti, részesművelési, szívességi földhasználati, rekreációs célú földhasználati vagy alhaszonbérleti szerződés, továbbá – a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény 70. §-a vagy 76. §-a szerinti – használatmegosztásról szóló vagy többlethasználati megállapodás, a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 18. § (5) bekezdése szerinti megbízási szerződés − ideértve nemzeti park igazgatóság által kötött szerződést is −, a Nemzeti Földalap kezeléséért felelős szervvel kötött mintagazdasági földhasználati szerződés alapján jogosult, valamint az, akit a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 65. §-a szerint a föld kényszerhasznosítójaként jelöltek ki, a bíróság ideiglenes intézkedése alapján földhasználó, továbbá honvédelmi rendeltetésű terület, vagy honvédelmi célra feleslegessé nyilvánított terület esetében annak használatára szerződés alapján jogosult,

d) az ingatlan-nyilvántartásba vagyonkezelőként, haszonélvezőként vagy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 5:159. §-a szerinti használat jogának jogosultjaként bejegyzett, valamint a vagyonkezelőként bejegyzett költségvetési szerv költségvetési szervnek minősülő jogutódja,

e) az ingatlan-nyilvántartásba tulajdonosként vagy szövetkezeti földhasználat jogosultjaként bejegyzett,

f) a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 42. § (2) bekezdés c) pontja szerinti esetben az a személy, aki a földhasználati nyilvántartásba bejegyzett földhasználóval kötött írásbeli megállapodással rendelkezik,

g) az osztatlan közös tulajdonban álló földterületen a tulajdoni hányadát meghaladó mértékű területen a tulajdoni hányadát meghaladó mértékű terület vonatkozásában a gazdálkodó tulajdonostárs, ha a földhasználati nyilvántartásba önhibáján kívüli okból nem került bejegyzésre, és rendelkezik a terület adott hányadának használatára jogosító írásbeli megállapodással, és a használat tényét az általa vezetett gazdálkodási napló alátámasztja,

h) osztatlan közös tulajdonban álló földterületen gazdálkodó tulajdonostársnak nem minősülő személy, ha

a földhasználati nyilvántartásba önhibáján kívüli okból nem került bejegyzésre, és rendelkezik a terület adott hányadának használatára jogosító írásbeli megállapodással, és a használat tényét az általa vezetett gazdálkodási napló alátámasztja,

i) az a)–h) pont szerinti jogszerű földhasználó közeli hozzátartozója, vagy

j) a jegyző által kiállított és az adott terület használatának tényét igazoló hatósági bizonyítvánnyal rendelkezik.

Bizonyos, kétséget megalapozó körülmények fennállása esetén a Magyar Államkincstár a kérdéses területek/kérelem automatikusan, minden esetben kijelölésre kerülnek jogszerű földhasználat vizsgálatra:

·ha kettős vagy többszörös igénylés kerül megállapításra helyszíni ellenőrzés során,

·ha a kérelemben megadott tábla adatai jelentősen eltérnek a helyszíni ellenőrzésen talált állapottól,

·adategyeztetést követően feloldatlan túligényléssel érintett táblák esetében.

Más, kétségre utaló körülmények fennállása esetén az érintett parcellák kockázatelemzéssel kiválasztott mintáján kerül ellenőrzésre a jogszerű földhasználat:

·a földhasználati nyilvántartással való keresztellenőrzés során észlelt potenciális eltérések esetén,

·ha adott tábla vonatkozásában korábbi évben a jogszerű földhasználat vizsgálat meg nem felelést állapított meg,

·ha az ügyfél nem igényelt még korábban támogatást,

·ha az ügyfél kérelmét késedelmesen nyújtotta be,

·ha kettős vagy többszörös igényléssel érintett a tábla a kérelem alapján,

·ha a táblarajz átfedésben van más ügyfél rajzával.

A fent felsorolt körülmények felmerülését a Kifizető Ügynökség szisztematikusan, folyamatosan és teljes körűen nyomon követi minden kérelmezett parcella esetén, és indokolt esetben jogszerű földhasználat vizsgálatot folytat le – a fent leírt logika mentén.

A vizsgálat részét képezi a kijelölt parcella állományra vonatkozóan, a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások felhasználásának rendjéről szóló 54/2023. (IX. 13.) AM rendelet 61. § (4) bekezdés a) b) d) és e) pontjaiban meghatározott nyilvántartásokkal történő keresztellenőrzés. Amennyiben ezt követően még nem igazolt a parcella teljes területére a jogszerű földhasználat, úgy az ügyféltől a Kifizető Ügynökség további – a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások felhasználásának rendjéről szóló 54/2023. (IX. 13.) AM rendelet 61. § (4) bekezdés c) és f)-j) pontjaiban felsorolt - igazoló dokumentumokat kér be, amelyek kiértékelése alapján születik meg a döntés a jogszerű földhasználat vonatkozásában.

4.1.3.3 Az az időszak, melynek során az adott területnek meg kell felelnie a „támogatható hektár” fogalommeghatározásának

A teljes támogatási időszakban

4.1.3.4 Határozat az olyan területeket támogathatóként való beszámításáról, amelyeket csak minden második évben használnak mezőgazdasági tevékenység folytatására

: **Nem**

4.1.3.5 Határozat az egyéb (a GAEC által nem védett) tájképi elemek támogathatóként való beszámításáról, feltéve hogy azok nincsenek túlsúlyban, és nem

akadályozzák jelentősen a mezőgazdasági tevékenység teljesítményét az általuk elfoglalt terület következtében

: **Igen**

Valamennyi támogatható területként elfogadható tájképi elemnek mezőgazdasági parcellán kell elhelyezkednie.

Fás-bokros gyepterületek speciális támogatható területként történő meghatározása

Ezek a speciális gyepterületek jellemzően mezőgazdasági művelés alatt állnak, de a fás szárú növényzet jelenléte miatt azok művelése eltér a szokványos gyep műveléstől, többnyire legeltetéssel történik. Az ilyen típusú gyepterületek sajátos művelése és jellemzői miatt indokolt lenne, hogy speciális támogatható elemként, külön fedvényként kerüljenek kezelésre a MePAR-ban. A megőrzésüknek, fenntartásuk feltételeinek és követelményeinek hazai jogszabályban való megjelenítésével biztosítható a támogatható területen belüli eltérő kezelésük, hosszú távú fenntartásuk.

A leválogatás és felülvizsgálat a maximum 30%-os becsült fás szárú növényzetet tartalmazó területek tekintetében történik meg. A 30% feletti becsléssel érintett területek a nem támogatható kategóriába kell, hogy kerüljenek.

A fás szárú növényzetet tartalmazó, de a 30%-os területi arány korlátját el nem érő gyepes területek külön felszínborítási elemként kerülnek majd meghatározásra, ugyanakkor a jelenleg még 30%-nál magasabb mértékben fás szárú növényzetet tartalmazó gyepterületek átkerülnek a nem támogatható kategóriába.

Ha egy fás-bokros gyepterülettel egybefüggő gyep további területei nem érintettek a fás szárú növényzet jelenlétével, akkor ezek a gyep részek külön felszínborítási elemként kezelendőek a fás szárú növényzetet tartalmazó gyepterülettől.

A speciális gyep felszínborítási elemek kialakítása során alsó területi korlát is alkalmazásra kerül majd, amelynek értelmében a 300 négyzetméteres méretet vagy a teljes gyep felszínborítási elem területének 0,5%-át el nem érő, elszórt fás növényzettel borított gyepterületek fedvényelemként történő lehatárolása nem lesz cél. Ennek oka az, hogy az ilyen kis területeken található fás szárú növényzet által a gyepből a földfelszínen elfoglalt terület jellemzően elhanyagolható az adott teljes gyep területéhez képest. Az agro-ökológiai területek különleges fenntartási szabályaira vonatkozó nemzeti rendelkezéseket az elszórtan fás vegetációval rendelkező gyepterületeken is be kell tartani.

Nem termelő beruházás keretében létrehozott erózióvédelmi létesítmény:

MePAR-ban lehatárolt, nem termelő beruházás keretében szántóföldön, állandó kultúra területén vagy gyepterületen létrehozott erózióvédelmi létesítmény.

Ökológiai határsáv:

minimum terület: 0,01 ketár

Fás és/vagy lágy szárú vegetációval borított, minimum három, legfeljebb húsz méter átlagos szélességgel rendelkező, jellemzően sávszerű kiterjedésű földterület, amely:

a) a szántóterületen vagy közvetlenül a szántó mellett, a szántóval érintett fizikai blokkon belül helyezkedik el,

b) állandó kultúrán vagy közvetlenül állandó kultúra mellett, az állandó kultúrával érintett fizikai blokkon belül helyezkedik el,

c) gyepterületen vagy közvetlenül a gyepterület mellett, a gyepterülettel érintett fizikai blokkon belül helyezkedik el,

d) mesterséges elem legfeljebb két méter hosszan szakítja meg.

Ahol fás szárú vegetáció domináns az ökológiai határsávban, ott annak számottevő csökkenését meg kell akadályozni. Számottevő csökkenésnek az a legalább 20 százalékos térmérték-csökkenés tekintendő, amit már a Területi Monitoring Rendszer (TMR/AMS) is objektívan érzékelni lesz képes akkor, amikor erre technológiailag alkalmassá válik.

Erózióvédelmi sáv (a szóban forgó mezőgazdasági parcellán – szántóterület, állandó kultúra, gyepterület

- belül található):

Olyan fás- vagy lágyszárú növényzettel borított terület, ami a rétegvonallal párhuzamosan helyezkedik el, s kifejezett rendeltetése a vízerózió megakadályozása, mérséklése.

További tulajdonságai:

- legalább három és legfeljebb húsz méter átlagos szélességgel rendelkezik;
- legalább harminc méter széles;
- amennyiben a tábla lejtővel párhuzamos oldalai átlagosan kevesebb mint harminc méterre futnak egymástól, úgy az erózióvédelmi sávnak össze kell kötnie a tábla két szélét.

Kis vizes élőhely gyepen, szántóterületen vagy állandó kultúra területén: MePAR-ban rögzített vizes élőhely. Akár szántón, akár gyepterületen vagy állandó kultúra területén helyezkedik el, a kis vizes élőhely teljes kiterjedésében a mezőgazdasági parcella részét képezi, s a parcellának legfeljebb 50 százalékát foglalhatja el, továbbá nem akadályozhatja jelentősen a mezőgazdasági tevékenységet. Állandó vagy időszakos vízborítással rendelkezik, illetve a vizes élőhelyekre jellemző növényzet borítja. A kis vizes élőhely határát ott kell megjelölni a táblán belül, ahol a táblán termesztett haszonnövény művelése véget ér.

Vízvédelmi sáv szántóterületen, állandó kultúra területén és gyepterületen:

A MePAR-ban lehatárolt vízvédelmi sávok ismerhetőek el. Felszíni vízfolyások partvonalától mért 5 m, tavak mentén pedig 20 m puffersáv került lehatárolásra a MePAR-ban.

Puffer nem lehetséges a bejelentett szántóterület és a vízvédelmi sáv között. Az elszámolandó vízvédelmi sávokon tilos mezőgazdasági termelést végezni, kivéve a mezőgazdasági kultúrállapot fenntartása érdekében végzett mechanikai gyomirtást. A HMKÁ előírásainak betartása a vízvédelmi sávokon kötelező. A HMKÁ előírások értelmében nem juttatható ki

- műtrágya a MePAR-ban grafikusan megjelölt felszíni vizek partvonalától mért 5 méteres sávban;
- szervestrágya;
- növényvédőszer;
- növénykondicionáló szer;
- talajkondicionáló szer.
- mikrobiológiai készítmény

►a MePAR-ban grafikusan megjelölt 5000 m2 feletti állóvizek partvonalától mért 20 méteres sávban,

►a völgyzáró gátas halastavak esetében a partvonaltól mért 5 méteres sávban,

►a MePAR-ban grafikusan megjelölt egyéb felszíni vízfolyások partvonalától mért 5 méteres sávban azzal, hogy a védőtávolság 3 méterre csökkenthető, ha a mezőgazdasági művelés alatt álló tábla 50 méternél nemszélesebb és 1 hektárnál kisebb területű.

A szerves trágyára vonatkozó védőtávolság nem vonatkozik a legeltetett állatok által elhullatott trágyára, amennyiben az az itatóhely megközelítése miatt következik be.

4.1.3.6 Határozat rögzített csökkentési együtthatók alkalmazásáról a támogathatónak minősülő terület meghatározására a szórványosan nem támogatható tájképi elemeket is tartalmazó állandó gyepterületek tekintetében

: **Nem**

4.1.3.7 Határozat a korábban támogatható területek támogathatóságának fenntartásáról abban az esetben, ha már nem felelnek meg a „támogatható hektár” fogalom stratégiai tervről szóló rendelet 4. cikke (4) bekezdésének a) és b) pontja szerinti meghatározásának olyan nemzeti rendszerek használatának eredményeként, amelyek feltételei megfelelnek az I. mellékletben fel nem sorolt termékeknek a vizenyős területek művelése révén való termesztését engedélyező horizontális rendelet

63. cikkének (2) bekezdésében említett integrált rendszer hatálya alá tartozó beavatkozásoknak, továbbá amelyek hozzájárulnak a stratégiai tervről szóló rendelet környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzéseihez

: **Nem**

4.1.4 Aktív mezőgazdasági termelő

4.1.4.1 A minimális szintű mezőgazdasági tevékenységet végzők azonosításának kritériumai

Az aktív gazda vizsgálat magyarországi végrehajtásának modelljét az alábbiakban mutatjuk be.

I. A modell bemutatása

1. A természetes személyeket automatikusan aktív gazdának tekintjük. INDOKLÁS: Amennyiben teljes állásban mezőgazdasági tevékenységet végeznek, akkor teljesítik a „főtevékenység" kritériumát. Amennyiben nem ez a főtevékenységük - azaz mellékállásban végeznek mezőgazdasági tevékenységet –, akkor pedig a vidéki életforma megőrzése, valamint a vidék elnéptelenedésének megelőzése indokolja, hogy ezen természetes személyeket ne zárjuk ki a közvetlen támogatások kedvezményezettjei közül.
2. A jogi személyek esetében a legalább 10 hektár mezőgazdasági területtel rendelkezőket szintén automatikusan aktív gazdának tekintjük, tekintettel arra, hogy az már egy jelentősebb mezőgazdasági tevékenységnek tekinthető.
3. A 10 hektárnál alacsonyabb mezőgazdasági területtel rendelkező jogi személyek esetében az lenne aktív gazdának tekinthető, amely az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszerben (FELIR), mint mezőgazdasági tevékenységet végző szervezet nyilvántartásba vételre került. A nyilvántartásba vett szervezetek egy ún. FELIR azonosítóval rendelkeznek. Ilyen azonosítóval mindazon szervezetek rendelkeznek, amelyek tevékenységi körében fő- vagy melléktevékenységként szerepel a mezőgazdasági tevékenység. Aki a Stratégiai Terv rendelet 4. cikk 2. a) pontja szerint mezőgazdasági termelő tevékenységet végez, az az említett nemzeti szabályozás alapján köteles bejelentkezni a FELIR-be.
4. Emellett négy speciális működési formát kiemelnénk, és szintén automatikusan aktív gazdának tekintenénk: az egyházak, az önkormányzatok, az oktatási intézmények és a mezőgazdasághoz köthető non-profit szervezetek. (*„pozitív lista"*)
5. Ha egy jogi személy a fenti lépések után sem tekinthető aktív mezőgazdasági termelőnek, bizonyíthatja, hogy mezőgazdasági tevékenysége nem jelentéktelen. Ezt úgy teheti meg, ha igazolja, hogy az előző évi mezőgazdasági árbevétele meghaladja az előző évi éves nettó minimálbér felét. KIEGÉSZÍTÉS: A mezőgazdasági árbevételbe természetesen a területalapú támogatások is beleszámítanak.
6. A negatív lista alkalmazásától eltekintünk.

II. A FELIR rendszer rövid bemutatása

- FELIR = Élelmiszerlánc-felügyeleti Információs Rendszer. Ez az adatbázis tartalmazza az élelmiszerlánc és agrárágazati szereplők és tevékenységük közhiteles adatait elektronikus formában.
- A FELIR-t a **Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) működteti**. A FELIR-t törvény hozta létre (*az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény*), működését az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszer működéséről szóló 578/2020. (XII. 14.) Korm. rendelet szabályozza.
- A FELIR tartalmazza többek között a törvény hatálya alá tartozó ügyfélre vonatkozóan az ügyfél által végzett tevékenységre vonatkozó adatokat.

- A FELIR adatbázisban szereplők egyedi azonosítója a **FELIR azonosító**. A szereplők az adatbázisban a központi közhiteles adataikkal jelennek meg, amelyet a FELIR azonosító tanúsít. A FELIR azonosító arra szolgál tehát, hogy központilag, közhiteles adatokkal, elektronikusan igazolja az egyes szereplők államilag engedélyezett, nyilvántartásba vett tevékenységeit. Hasonlóan működik, mint az adóazonosító jel, adószám az adójog szempontjából, ugyanazt a funkciót látja el, csak az agrárigazgatás-élelmiszerlánc területén.
- A FELIR azonosító alapján **a hatóság egyszerűen meg tud győződni arról, hogy egy általa ellenőrzött vállalkozás jogszerűen működik-e**, a vizsgált termék jogszerűen került-e forgalomba. Segítségével az élelmiszerlánc szereplők vagy akár a fogyasztók is könnyen meg tudnak bizonyosodni arról, hogy regisztrált szereplőtől származó terméket vásárolnak-e.

Kiket érint a FELIR regisztráció?

A FELIR adatbázis széles körű, hiszen lefedi az élelmiszerlánc és agrárágazati szereplőket, például: őstermelők, kistermelők, állattartók, növénytermesztők, élelmiszer előállítók, élelmiszer forgalmazók, vendéglátók és közétkeztetők, borászok, vadászok, halászok, horgászok, erdészek, fakereskedők, állatorvosok, növényorvosok, takarmányforgalmazók, állatgyógyszer forgalmazók, növényvédő szer forgalmazók, vetőmag előállítók, egyéb agrár tevékenykedők.

- Új szereplőként, új tevékenység indításakor a bejelentéssel automatikusan létrejön a FELIR azonosító.
- Azon ügyfeleknek, akik a FELIR nyilvántartásba vételről szóló szabályozás előtt kezdték meg tevékenységüket, a NÉBIH visszamenőlegesen FELIR azonosítót állapított meg.

A FELIR-t működtető NÉBIH honlapján nyilvános FELIR kereső található, ahol megtekinthető az is, hogy milyen tevékenységgel került be valaki az adatbázisba.

FELIR azonosító köteles tevékenységek

A Kormány rendelet 1. melléklete tartalmazza, melyek között szerepel **többek között (*nem teljes lista*)**:

- élelmiszer-termelési, tenyésztési, kísérleti célból tartott állatok forgalomba hozatala;
- élelmiszer-, takarmánytermelési célból termesztett növény, növényi termék forgalomba hozatala;
- szaporítóanyag előállítása, tárolása, forgalomba hozatala;
- állatorvosként, növényorvosként, segédszemélyzetként folytatott tevékenység;
- az Éltv. szerinti engedélyköteles termék, valamint EK-műtrágya előállítása vagy forgalomba hozatala
- növényvédelmi munkavégzőként folytatott tevékenység;
- növényvédelmi szolgáltatási tevékenység;
- növényvédő szer légi kijuttatása;
- talajvédelmi szakértői tevékenység;
- hígtrágya termőföldön történő felhasználása;
- nem veszélyes hulladék termőföldön történő felhasználása;
- szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszap komposzt termőföldön történő felhasználása;
- faanyag-kereskedelmi lánchoz tartozó tevékenység.

III. A pozitív lista indoklása

- **Egyházak**: Az egyházak esetében a saját tulajdonú mezőgazdasági területen zajló mezőgazdasági termelés nem kerül értékesítésre. A megtermelt áru egyrészt az egyház alkalmazottainak ellátását fedezi, másrészt az egyház által működtetett szociális konyhákon és egyéb szociális tevékenységükhöz kerül felhasználásra.

- **Önkormányzatok**: Az önkormányzatok jellemzően saját tulajdonú mezőgazdasági területükön folytatnak mezőgazdasági termelést, és az többnyire nem kerül értékesítésre. A megtermelt árut saját ellátásra, valamint az önkormányzatok által működtetett szociális konyhák és szociális intézmények ellátására fordítják. A mezőgazdasági tevékenység keretében rászorulókat foglalkoztatnak, ami hozzájárul a vidéki foglalkoztatáshoz.

- **Oktatási intézmények**: Az oktatási intézmények esetében jellemzően azon intézmények érintettek a közvetlen támogatásokban, amelyek mezőgazdasághoz köthető képzést nyújtanak, emiatt pedig saját területükön, tangazdaságaikban, gyakorlati képzés keretében, demonstrációs céllal végeznek termelő tevékenységet.

- **A mezőgazdasághoz köthető non-profit szervezetek**: Speciális működési formákat takar, amelynek keretében olyan non-profit szervezetek (például egyesületek, alapítványok) végeznek mezőgazdasági tevékenységet is, amelyek oktatási, tájékoztatási céllal, demonstrációs jelleggel mutatják be és népszerűsítik a mezőgazdaságot, például a hagyományos állattartást.

A FELIR adatok ellenőrzése

A FELIR-ben szereplő, mezőgazdasági termelésre vonatkozó adatokat (vagyis azt a tényt, hogy az adott vállalkozás mezőgazdasági tevékenységet ténylegesen végez) – figyelemmel az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, valamint az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszer működéséről 578/2020. (XII. 14.) Korm. rendelet előírásaira – a megyei kormányhivatalok és a NÉBIH hatósági jogkörükből fakadóan együttesen ellenőrzik.

Az ellenőrzést követően a 578/2020. (XII. 14.) Korm. rendelet 6. és 7. §-a alapján lehetőség van a FELIR azonosító felfüggesztésére és visszavonására.

6. § (1)

A NÉBIH a FELIR azonosítót felfüggeszti, ha

a) az eljáró szerv rögzíti a tevékenység végzésének megtiltására, engedély visszavonására, nyilvántartásból történő törlésre irányuló hatósági intézkedést a FELIR-ben, és az intézkedés az ügyfél valamennyi tevékenységét érinti,

b) az ügyfél bejelentése alapján az eljáró szerv rögzíti a FELIR-ben az ügyfél tevékenységének megszüntetését, és a bejelentés az ügyfél valamennyi tevékenységét érinti,

c) az ügyfél elektronikus úton kezdeményezte a FELIR nyilvántartásba vételt, de 6 hónapon belül nem kezdeményezte a kérelmezett tevékenység engedélyezési eljárását az eljáró szervtől,

d) az ügyfél tevékenysége tekintetében a FELIR-ben nem történik adatforgalom egy naptári éven belül, és a NÉBIH felszólítása ellenére az ügyfél nem nyilatkozik 30 napon belül tevékenysége aktív állapotával kapcsolatban.

A FELIR azonosító felfüggesztésének megszüntetésére az ügyfél kérelmére, a megfelelő jogosultság igazolása után lehetőség van.

7. § (1)

A NÉBIH a FELIR azonosítót visszavonja, ha bejelentés vagy közhiteles nyilvántartás adatai alapján megállapítja, hogy a FELIR azonosítóval rendelkező

a) jogi személy megszűnt, vagy

b) természetes személy elhalálozott.

4.1.4.2 Határozat a nem mezőgazdasági tevékenységek negatív jegyzékének kiegészítő eszközként való használatáról

: **Nem**

4.1.4.3 Határozat a közvetlen kifizetések azon (5 000 EUR-t meg nem haladó) összegének megállapításáról, amely alatt egy mezőgazdasági termelőt minden esetben aktív mezőgazdasági termelőnek kell tekinteni

: **Nem**

4.1.5. Fiatal mezőgazdasági termelő

4.1.5.1 Felső korhatár

Felső korhatár: **40**

4.1.5.2 Azon feltételek, amelyeknek teljesülniük kell ahhoz, hogy a termelő a „mezőgazdasági üzem vezetőjének” minősüljön

Definíció: Fiatal mezőgazdasági termelő (természetes személy), vagy egy vagy több, a fiatal mezőgazdasági termelő tényleges és hosszú távú ellenőrzése alatt álló jogi személy.

Tényleges és hosszú távú ellenőrzés: a jogi személyben vezető tisztségviselőnek minősülő fiatal mezőgazdasági termelő olyan, irányítási, valamint a haszon és a pénzügyi kockázatok tekintetében történő döntés meghozatalára vonatkozó jogköre, amelyet a szavazati jogok többsége biztosít számára;

Szavazati jogok többsége: a jogi személyben a fiatal mezőgazdasági termelő tényleges és hosszú távú ellenőrzését biztosító szavazatok összessége, amelybe beleszámít

a) a fiatal mezőgazdasági termelő saját szavazata;

b) az a) pont szerinti szavazaton kívül

ba) a szövetkezetnek nem minősülő jogi személyben szintén vezető tisztségviselőnek minősülő, de a fiatal mezőgazdasági termelőnél egyenként több szavazattal nem rendelkező, önállóan a mezőgazdasági termelők részére nyújtandó támogatás igénybevételére vonatkozó szabályok alapján támogatásra jogosult mezőgazdasági termelőnek minősülő természetes személy vagy személyek szavazata, vagy

bb) szövetkezet esetében a szintén vezető tisztségviselőnek minősülő, mezőgazdasági termeléssel összefüggő személyes közreműködést végző tagok szavazata; valamint

c) azon természetes személy vagy személyek szavazata, akik a jogi személyben szintén vezető tisztségviselőnek minősülnek, de a fiatal mezőgazdasági termelőnél nem rendelkeznek egyenként több szavazattal, és támogatásra jogosult mezőgazdasági termelőnek minősülő más jogi személyben vagy személyekben maguk is tényleges és hosszú távú ellenőrzést gyakorolnak.

4.1.5.3 Megfelelő képzés és/vagy a szükséges készségek

A fiatal mezőgazdasági termelők esetében elfogadható, releváns mezőgazdasági végzettségek, szakképzések, valamint szakképesítések listáját, vagy azok minimum feltételeit és keretszabályait az alábbi nemzeti jogszabályok tartalmazzák:

•az Országos Képzési Jegyzékről szóló 7/1993. (XII. 30.) MüM rendelet az Országos Képzési Jegyzékről szóló 7/1993. (XII. 30.) MüM rendelet módosításáról szóló 12/1996. (XII. 29.) MüM rendelet

•az Országos Képzési Jegyzékről szóló 7/1993. (XII. 30.) MüM rendelet módosításáról szóló 2/2000. (I. 31.) OM rendelet

•az Országos Képzési Jegyzékről szóló 37/2003. (XII. 27.) OM rendelet

•az Országos Képzési Jegyzékről szóló 37/2003. (XII. 27.) OM rendelet módosításáról szóló 28/2004. (IX. 30.) OM rendelet

•az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzékbe történő felvétel és törlés eljárási rendjéről szóló 1/2006. (II. 17.) OM rendelet

•az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzékbe történő felvétel és törlés eljárási rendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet

•a szakközépiskolákban és a szakmunkásképző iskolákban oktatható szakokról, illetőleg szakmákról szóló

18/1986. (VIII. 26.) MM rendelet

•a szakmunkásképzésről szóló 1969. évi VI. törvény végrehajtásáról szóló 13/1969. (XII. 30.) MüM rendelet

•az egyes oktatási jogszabályok módosításáról szóló 20/1994. (XI. 10.) MKM rendelet

•a szakközépiskolákban folyó szakmunkásképzésről szóló 14/1976. (XII. 1.) MüM–OM együttes rendelet módosításáról szóló 24/1977. (XII. 28.) MüM–OM együttes rendelet

•a felsőoktatási szakképzések képzési és kimeneti követelményeiről szóló 39/2012. (XI. 21.) EMMI rendelet, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről, valamint a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet módosításáról szóló 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet, valamint a felsőoktatásban szerezhető képesítések jegyzékéről és új képesítések jegyzékbe történő felvételéről szóló 139/2015. (VI. 9.) Korm. rendelet

•az erdészeti szakszemélyzet és az erdészeti szakirányító vállalkozás tevékenységének és nyilvántartásának, valamint az erdészeti szakszemélyzet továbbképzésének szabályairól szóló 244/2020. (V. 28.) Korm. rendelet

•a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet

•504/2013. (XII. 29.) Korm. rendelet a mezőgazdasági vagy erdészeti szakirányú képzettségekről

•65/2021. (XII. 29.) ITM rendelet a felsőoktatásban szerezhető képesítések jegyzékéről és az új képzések létesítéséről

•18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet a felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről, valamint a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet módosításáról;

A szakképzés és felnőttképzés esetében az egyes szakmák, továbbá azok képzés kimeneti követelményei és programtantervei az Innovatív Képzéstámogató Központ Zártkörűen Működő Részvénytársaság (IKK) felületén érhetőek el, az alábbi weboldalon: https://akkreditaltvizsgaztatas.ikk.hu/kkk-ptt

A fiatal mezőgazdasági termelők támogatása során csak olyan képzettség vehető figyelembe melyek a nemzeti jogszabályok által ellenőrzött és akkreditált módon kerülnek meghirdetésre és lefolytatásra. A vonatkozó jogszabályok rögzítik, hogy melyik képzés melyik szakterületekhez tartozik. Van olyan jogszabály, amely csak a mezőgazdasági vagy erdészeti szakirányú képzettségekről szól (504/2013. (XII. 29.) Korm. rendelet. Ezen kívül a horizontális jogszabályok a felsőoktatásban szerezhető képesítések, képzések esetében tudományterületek szerinti, míg a középfokúak esetében szakmacsoportok szerint rendszerezik a képzéseket. Így a mezőgazdasági tudományterületen megjelenő végzettségek – az oktatási területen megjelenő jogalkotói folyamat eredményeként – előredefiniált módon egyértelműen beazonosíthatóak.

A végzettségi előírás minimum 2 év releváns mezőgazdasági szakmai gyakorlattal kiváltható.

4.1.5.4 A fiatal mezőgazdasági termelőkhöz kapcsolódó egyéb megjegyzések

Nincs további megjegyzésünk.

4.1.6 Új mezőgazdasági termelő

4.1.6.1 Azon feltételek, amelyeknek teljesülniük kell ahhoz, hogy a termelő első alkalommal a „mezőgazdasági üzem vezetőjének minősüljön”

A magyar stratégiai terv nem tartalmaz releváns beavatkozást.

4.1.6.2 Megfelelő képzés és a szükséges készségek

A magyar stratégiai terv nem tartalmaz releváns beavatkozást.

4.1.7 A közvetlen kifizetések odaítélésének minimumkövetelményei

4.1.7.1 Küszöbérték

Küszöbérték (hektár) **1**
Küszöbérték (EUR): **100**

4.1.7.2 Magyarázat

A közvetlen támogatások igénybevételének minimumkövetelményei (1 hektár vagy 100 EUR) úgy kerültek kidolgozásra, hogy – erősítve a stratégiai terv célzottságát - azok ne szűkítsék a potenciális támogatottak körét a kisméretű gazdaságok kárára. Ugyanezen elvek mentén, a termeléshez kötött támogatások állattenyésztési jogcímeinél a minimális támogatható állatlétszám 1 állatban került meghatározásra, éppen azért, hogy a legkisebb szereplőket is bevonhassuk a támogatási rendszerbe.

A meghatározott határértékek úgy kerültek kialakításra, hogy a vonatkozó támogatási jogcímek végrehajtása ne eredményezzen túlzott adminisztratív terhet, összhangban a 2021/2115/EU rendelet 18. cikkében foglaltakkal *(„a kapcsolódó kifizetések kezelése nem okoz túlzott mértékű adminisztratív terhet”*). A Kifizető Ügynökségnél a futó költségvetési időszakban szerzett tapasztalatok is bizonyítják, hogy ezek a határértékek nem okozták a területalapú támogatási kérelmek aránytalan emelkedését. Amennyiben a határértékek alacsonyabb szinten kerülnének rögzítésre, egyes jogcímek kezeléséhez köthető költségek meghaladnák a kifizetett támogatási összeget. Célunk értelemszerűen az, hogy az uniós forrásból finanszírozott támogatási rendszer költséghatékonyságának megőrzése érdekében elkerüljünk az olyan helyzeteket, amikor a költségek meghaladják a potenciális előnyöket.

KIEGÉSZÍTŐ ALÁTÁMASZTÁS

1. 100 EUR értékhatár

A 100 EUR értékhatár az állatlétszám alapú közvetlen támogatásokat igénylő állattartók számára adja meg a minimumkövetelményt, akik nem tudnak megfelelni az 1 hektáros minimum követelménynek. Ez a tervezett fajlagos értékek mellett 3-4 anyajuhnak, 1 anyatehénnek vagy 2 hízott bikának felel meg.

A 100 EUR érték alátámasztását azonban más szempontból is meg lehet közelíteni, mégpedig a kérelemkezelés költségei felől. Ehhez a KAP-kiadások irányításához és kontrolljához kapcsolódóan felmerülő tagállami költségek becsléséről szóló 2021. évi jelentést vettük alapul.

Számítási módszertan:

Irányítási és kontrollköltségek támogatási programonként/intézkedésenként = (Az intézmény költségvetése / Személyek száma összesen) * A támogatási program/intézkedés kontrolljában részt vevő személyek száma

Ez a Kifizető Ügynökség esetében, közvetlen támogatásokra vonatkoztatva a következő eredményt adja:
(172 467 479 EUR)/(5 994 fő) x 63,6 fő= 1 829 985 EUR

A delegált feladatokat végző szervekre vonatkoztatva ez a következő eredményt adja:
(561 189 145 EUR)/(50 041 fő) x 343,8 fő = 3 855 575 EUR

Összesen:
1 829 985 EUR+ 3 855 575 EUR= 5 685 560 EUR

Amennyiben ezt az összeget leosztjuk a 2021. évi Egységes Kérelmek számával (5 685 560 EUR / 165 417 darab), akkor megkapjuk, hogy átlagosan 34,37 EUR költsége van egy Egységes Kérelem elbírálásának.

A Kifizető Ügynökség számításai tehát azt jelzik, hogy a 100 EUR minimumkövetelmény csökkentése már azt eredményezhetné, hogy egyes jogcímek kezeléséhez köthető költségek meghaladnák a kifizetett támogatási összeget. Ez pedig ellentétben állna az Európai Unió pénzügyi érdekeivel, a hatékony pénzgazdálkodás elveivel.

2. Az 1 hektáros minimális terület

Az 1 hektáros terület egy önellátó gazdaság belépő szintjét jelenti. Egy egyhektáros területen önellátásra termelhet egy család. Ehhez az alaptámogatás (BISS), a redisztributív támogatás (CRISS), illetve akár fiatal gazda támogatásra is jogosult lehet. Amennyiben például kertészeti tevékenységet folytat, abban az esetben akár olyan mértékű termelő tevékenységet is folytathat, amely a család ellátásán túl egy minimális értékesítést is lehetővé tesz. Ugyanakkor szántó és különösen gyep hasznosítás esetén az önellátás és a klasszikus értelemben vett mezőgazdasági tevékenység végzése nem életszerű és gazdaságilag nem racionális.

Magyarországon a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) által összeírt gazdaságok nagy része önellátásra, kiegészítő tevékenységként termel, többségük nem vesz igénybe agrártámogatásokat. A 241 ezer gazdaságból 216 ezer művel mezőgazdasági területet, közülük 58,5 ezer rendelkezik 1 hektárnál kisebb területtel.

A Kifizető Ügynökségnél a futó költségvetési időszakban szerzett tapasztalatok bizonyítják, hogy az 1 hektár/100 EUR határértékek nem okozták a területalapú támogatási kérelmek aránytalan emelkedését. Amennyiben azonban az 1 hektáros értéket csökkentenénk, akkor az említett 58,5 ezer 1 hektárnál kisebb területtel rendelkező termelő egy része bekerülne a közvetlen támogatási rendszerbe, így jelentős mennyiségű kérelemszám növekedés lenne várható. Ez a Kifizető Ügynökség szintjén többlet adminisztrációs terhet jelentene, hiszen nagyobb szakmai apparátusra lenne szükség a kérelemkezelés és a helyszíni ellenőrzés területén. Amennyiben az 1 hektár minimális méret olyan mértékben lecsökkentenénk, hogy a kis területet használó termelők fele legalább egy kérelmet benyújtana, akkor a rendszerfejlesztés és egyéb egyszeri költségek mellett is évente legalább 1 millió EUR többlet működési költséget kellene a Kifizető Ügynökség részére biztosítani, ami az állami források kevéssé hatékony felhasználását jelentené.

4.1.8 A KAP-tervben használt egyén fogalommeghatározások

Cím	Ismertetés
Veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajta	a 188/2019. (VII. 30.) Korm. rendelet 2. § -ában meghatározott definíció alapján olyan, a miniszter által kiadott rendeletben felsorolt, egyedi genetikai értéket képviselő, a hazai tenyésztésben egykoron meghatározó szerepet játszó, nem védett őshonos mezőgazdasági állatfajta, a) amelynek a termelésből való kiszorulása következtében, a génállomány megőrzése érdekében szükségessé vált a védelme, b) amelynek a létszám jelentős csökkenése következtében, a génállomány megőrzése érdekében szükségessé vált a védelme, c) amely nagy létszámban rendelkezésre áll, ugyanakkor a fajta genotípusa és fenotípusa az intenzív szelekció, a megváltozott tartás és takarmányozás, valamint a keresztezések által olyan mértékben módosult, hogy az eredeti típus vagy típusok elkülönített megőrzése, esetleg rekonstrukciója vált szükségessé, vagy d) amely törzskönyvben nyilvántartott formában már nem volt fellelhető, így szükségessé vált a fajta rekonstrukciója
Védett őshonos mezőgazdasági állatfajta	a 188/2019. (VII. 30.) Korm. rendelet 2. § -ában meghatározott definíció alapján olyan, a miniszter által kiadott rendeletben felsorolt, a nemzeti örökség, a mezőgazdasági génbank, valamint a természet- és tájvédelem részét képező állatfajta, a) amelyet a Kárpát-medencében, Magyarország természetföldrajzi környezetében legalább 50 éves múltra visszatekintően tenyésztenek, b) amelyet korábban hazánkban tenyésztettek, de a fajta törzskönyvi nyilvántartása megszűnt, és a fajtát fajtarekonstrukció keretében újra létrehozták, vagy c) amelynek hazai tenyésztését génmentés, fajtamentés keretében újra megkezdték
Standard termelési érték (STÉ)	a BIZOTTSÁG 2020/1652 végrehajtási rendelete alapján a bruttó termelés standard értéke. A standard termelési érték a mezőgazdasági üzemeknek az uniós gazdaságok tipológiája szerinti osztályozására (ahol a gazdálkodás típusát a fő termelési tevékenységek határozzák meg), valamint a mezőgazdasági üzemek méretének meghatározására szolgál.

Állattartó	A tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló FVM rendelet szerinti gazdálkodó
Fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták	Olyan mezőgazdasági haszonállatfajták, amelyek korábban meghatározó szerepet töltöttek be a hazai állattenyésztésben, de mára törzskönyvi nyilvántartásban meglévő egyedei már nem fellelhetőek, illetve olyan, adott fajtához köthető típusok, amelyek használata háttérbe szorult, és melyek esetében jelenleg tervszerű tenyésztői munka zajlik a fajta újbóli létrehozása érdekében
Erdészeti szaporítóanyag	a 110/2003. (X.21.c) FVM rendelet 1. számú mellékletében felsorolt fajok és mesterséges hibridjeik, fajtáik erdészeti célú növények előállítását szolgáló vetőmagja, vegetatív szaporító alapanyaga - , és az ezekből nevelt ültetési anyagok, amelyek megfelelnek a minősítés követelményeinek
Szociális szövetkezet	a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény 14-19. §-okban meghatározott szövetkezet.
Termelői csoport (TCS)	a termelői csoportok elismeréséről szóló 42/2015. (VII. 22.) FM rendelet 1. § (1) bekezdésében valamint a zöldség-gyümölcs termelői csoportokról és termelői szervezetekről szóló 150/2012. (XII. 28.) VM rendelet 1. § o) pontjában meghatározott termelői csoport.
Termelői szervezet (TÉSZ)	a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1308/2013/EU rendeletének 152. cikkben meghatározott, és a tanácsi rendelet 154. és 159. cikkében meghatározott feltételekkel elismert szervezet
Mezőgazdasági termelőkre vonatkozó különleges szabályok a vidékfejlesztési beavatkozásokban	A vidékfejlesztésre irányuló beavatkozás-típusok esetében mezőgazdasági termelő az a természetes vagy jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet, amely Magyarország területén mezőgazdasági termelő tevékenységet végez. Az egyes beavatkozások további jogosultsági kritériumokat is megállapíthatnak
Térségi szempont	Térségi szempontok alapján többletpontban részesülhetnek a kiválasztási folyamat során az alábbi jogszabályokban felsorolt településeken és térségekben megvalósuló fejlesztések (a jogszabályok részbeni alkalmazása is lehetséges az

	egyes beavatkozások céljainak megfelelően): 1. A „Magyarország egyes területei közötti gazdasági egyenlőtlenség csökkentése” érdekében szükséges fejlesztési programcsomagról szóló 1403/2019. (VII. 5.) Korm. Határozat 2. A „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII. 5.) Korm. Határozat 3. A „Felzárkózó települések” és a gazdaságélénkítő program folytatása érdekében teendő további intézkedésekről szóló 1186/2020. (IV. 28.) Korm. Határozat 4. A kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014 (XI. 26.) Korm. rendelet 5. A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet 6. A Mura nemzeti programmal összefüggő feladatokról és azok finanszírozásáról szóló 1362/2016. (VII. 13.) Korm. határozat 7. Az Ős-Dráva nemzeti programmal összefüggő feladatokról és azok finanszírozásáról szóló 1321/2016. (VII. 1.) Korm. határozat 8. A világörökségről szóló 2011. évi LXXVII törvény 9. A turisztikai térségek meghatározásáról szóló 429/2020. (IX. 14.) Korm. rendelet 10. A Magyarország egyes területei közötti gazdasági egyenlőtlenség csökkentése érdekében szükséges fejlesztési program, továbbá a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának kiterjesztéséről szóló 1057/2021. (II. 19.) Korm. határozat Beavatkozás specifikus térségi szempont (pl.: az RD40_F07_INP_73 - Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit), valamint az RD41_F08_INN_73 - Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit) beavatkozások esetében az „Erdőgazdálkodó teljes erdőgazdálkodási tevékenységének területe”)
Speciális igényű területek	A KAP Stratégiai Terv vonatkozásában az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet alapján kijelölt és a MePAR-ban lehatárolt Natura 2000 gyep- illetve erdőterületek, valamint a Natura 2000 hálózat részeként nem kijelölt, de a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján kijelölt védett vagy fokozottan védett és 1-4. természetességi mutatóval rendelkező erdőállományok területe.
Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás	Kiegészítő nemzeti finanszírozásként az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kedvezményes díjú intézményi kezességvállalása vehető igénybe a KAP stratégiai terv keretében támogatott beruházásokhoz kapcsolódó piaci feltételekkel nyújtott, illetve államilag támogatott kölcsön-, hitel-, hitelkeret-szerződéshez, pénzügyi intézményi

	garanciához, pénzügyi lízing és faktoring ügyletekhez. A kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás állami támogatásnak minősül, amennyiben költségvetési viszontgaranciával biztosított kezességvállalás esetén a kezességvállaló intézmény díjkedvezményt nyújt és/vagy a kezességvállaláshoz kezességi díjtámogatás kapcsolódik. A támogatás az összeszámítási szabályok figyelembe vételével a KAP stratégiai terv rendelet szerinti intézkedésen nyújtható.
ENAR	Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszer
TIR	Tenyészet Információs Rendszer
Nem termelő beruházás	Olyan beruházás, amely nem vezet a mezőgazdasági üzem értékének vagy jövedelmezőségének jelentős növekedéséhez
Ültetvény	Olyan terület, amelynek eredményeként a telepített növények legalább egy évnél hosszabb ideig talajhoz, helyhez kötötten a termesztés alapját képezik, és egybefüggő területük eléri vagy meghaladja, gyümölcsfa ültetvény esetében az 1500 négyzetmétert, bogyósgyümölcs és zöldségültetvény esetében az 500 négyzetmétert
Méhcsalád	A méhállományok védelméről és a mézelő méhek egyes betegségeinek megelőzéséről és leküzdéséről szóló 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 1. § (2) bekezdése rögzíti a méhcsalád fogalmát az alábbiak szerint: „Méhcsalád: a méhlakáson belül, egy légtérben együtt élő anya, kifejlett méhek és a fiasítás.”
Erdőgazdálkodó	az erdészeti hatóság által vezetett erdőgazdálkodói nyilvántartásban szereplő tulajdonos vagy jogszerű használó.
Kollektív beruházás	konzorcium, termelői csoport, termelői szervezet, mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezet, valamint szociális szövetkezet által végrehajtott projekt (amennyiben a beavatkozás másképp nem rendelkezik).
Konzorcium	több tag által végrehajtott együttműködés a projekt közös megvalósítása céljából.

Jogszerű földhasználó	adott mezőgazdasági hasznosítású földterület viszonylatában hasznosításra jogosult természetes vagy jogi személy

4.2. A közvetlen kifizetéshez kapcsolódó elemek

4.2.2 A közvetlen kifizetések csökkentése

4.2.2.1 A közvetlen kifizetések csökkentésének és/vagy maximalizálásának leírása

Alkalmazza a kifizetések csökkentését? : **Nem**
Alkalmaz maximalizálást (azaz 100%-os csökkentést)? : **Nem**

4.2.2.2 A munkaerőköltségek levonása

Alkalmazza a munkaerőköltségek levonását? : **Nem**

4.2.2.3. A közvetlen kifizetések csökkentésének és maximalizálásának becsült eredménye az egyes évekre vonatkozóan

Igénylési év	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Magyarázatok**
Pénzügyi év	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	
Teljes becsült éves eredmény (EUR)	0	0	0	0	0	Nem releváns, mivel Magyarország nem alkalmazza a közvetlen kifizetések csökkentését és maximalizálását.
- felhasználás átcsoportosítással nyújtható támogatásra (EUR)	0	0	0	0	0	Nem releváns, mivel Magyarország nem alkalmazza a közvetlen kifizetések csökkentését és maximalizálását.
- felhasználás közvetlen kifizetések formájában megvalósuló egyéb beavatkozásokra (EUR)	0	0	0	0	0	Nem releváns, mivel Magyarország nem alkalmazza a közvetlen kifizetések csökkentését és maximalizálását.
- átcsoportosítás az EMVA-ba (EUR)	0	0	0	0	0	Nem releváns, mivel Magyarország nem alkalmazza a közvetlen kifizetések csökkentését és maximalizálását.

4.2.3 Alkalmazás a jogi személyek vagy csoportok tagjai szintjén / a kapcsolódó jogi személyek csoportja szintjén (110. cikk)

– A [stratégiai tervről szóló rendeletben] vagy a [horizontális rendeletben] meghatározott küszöbök/korlátok alkalmazása a jogi személyek/csoportok tagjai szintjén:
A stratégiai tervről szóló rendelet 17. cikkének (4) – A támogatások csökkentése
Küszöb alkalmazása : **Nem**

A stratégiai tervről szóló rendelet 29. cikke (6) bekezdésének első albekezdése – Az átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás
Küszöb alkalmazása : **Nem**

A stratégiai tervről szóló rendelet 30. cikkének (4) bekezdése – A fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás
Küszöb alkalmazása : **Nem**

A stratégiai tervről szóló rendelet 17. cikkének (1) bekezdése – Pénzügyi fegyelem
Küszöb alkalmazása : **Nem**

– Ha a küszöböket/korlátokat a tagállam határozta meg, akkor ezeket a küszöböket/korlátokat a jogi személyek/csoportok tagjai szintjén kell alkalmazni:
A stratégiai tervről szóló rendelet 28. cikke – Mezőgazdasági kistermelők részére nyújtott támogatások
Küszöb alkalmazása : **Nem**

A stratégiai tervről szóló rendelet 31. cikke – Ökorendszerek

Küszöb alkalmazása : **Nem**

A stratégiai tervről szóló rendelet 32–34. cikke – Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Küszöb alkalmazása : **Nem**

A stratégiai tervről szóló rendelet 70. cikke – Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Küszöb alkalmazása : **Nem**

A stratégiai tervről szóló rendelet 71. cikke – Hátrányos természeti adottság és egyéb területspecifikus hátrányok
Küszöb alkalmazása : **Nem**

A stratégiai tervről szóló rendelet 72. cikke – Bizonyos kötelező követelményekből eredő területspecifikus hátrányok
Küszöb alkalmazása : **Nem**

A stratégiai tervről szóló rendelet 73. cikke – Beruházások
Küszöb alkalmazása : **Nem**

A stratégiai tervről szóló rendelet 75. cikke – Fiatal mezőgazdasági termelők és vidéki induló vállalkozások tevékenységének megkezdése
Küszöb alkalmazása : **Nem**

– A [stratégiai tervről szóló rendeletben] meghatározott küszöbök/korlátok alkalmazása a kapcsolódó jogi személyek csoportja szintjén:
A stratégiai tervről szóló rendelet 29. cikke (6) bekezdésének második albekezdése – Az átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás
Küszöb alkalmazása : **Nem**

4.2.4 Hozzájárulás a kockázatkezelési eszközökhöz

Alkalmazza azt a feltételt, amely a közvetlen kifizetések legfeljebb 3%-át ahhoz a feltételhez köti, hogy ezzel az összeggel egy kockázatkezelési eszközhöz kell hozzájárulni? : **Nem**
Hány százalékot kell erre a célra fordítani?
Fő elemek

4.3. Technikai segítségnyújtás

4.3.1. Célkitűzések

A Technikai Segítségnyújtás az alábbi, legfontosabb feladatok finanszírozását szolgálja:

- A KAP-stratégiai tervvel összefüggő támogatások eredményes igazgatásához, nyújtásához és végrehajtásához szükséges feladatok és intézkedések
- A monitoring és értékelési feladatok ellátása. Ezek a tevékenységek segítik a folyamatos információszerzést a program végrehajtásának állapotáról, előrehaladásáról, valamint a szükséges módosítások előkészítéséről annak érdekében, hogy a program a lehető leghatékonyabb módon érje el kitűzött céljait. Emellett ezen tevékenységek biztosítják, hogy a Bizottság által elvárt monitoring és értékelési jelentési kötelezettségek teljesüljenek.
- A kibővült KAP Hálózat feladataival és működésével kapcsolatos költségekre. Ezek (többek között): a KAP Stratégiai Tervben belüli és a többi más Uniós pénzügyi alapból finanszírozott

Operatív Programmal kapcsolatos információáramlás, legjobb gyakorlatok bemutatása, hazai és nemzetközi együttműködési események, versenyek és díjak, információs kiadványok, rendezvények, multimédiás és közösségi megjelenési formák, stb. költségei.

- A Helyi Fejlesztési Stratégiák (HFS) elkészítéséhez szükséges központi előkészítő funkciók: képzések, tanácsadás, mentorálás.
- Az egyes fenti feladatokhoz vagy témákhoz szükséges, speciális eseti külső szakértelmek beszerzése.

4.3.2. A tevékenységek hatóköre és indikatív tervezése

A KAP Stratégiai Terv Irányító Hatósága a következő feladatokhoz kíván a Technikai Segítségnyújtás keretében külön forrást biztosítani:

- A Technikai Segítségnyújtás célkitűzéseinek finanszírozására továbbra is a KAP-stratégiai terv keretének 4%-át kívánjuk fordítani.
- Technikai Segítségnyújtás célkitűzéseinek megvalósítását és a források felhasználását az Irányító Hatóságon, a Kifizető Ügynökségen és a Közreműködő Szervezeteken, mint intézményeken keresztül valósítjuk meg és finanszírozzuk.
- A fenti intézmények között a 2014-2022 időszakban megvalósuló finanszírozási arányokat kívánjuk fenntartani azzal, hogy a szervezeti változások, illetve egyes feladatok hangsúlyeltolódásával ezek az arányok változhatnak a megvalósulás során.
- A KAP Hálózatok részére biztosított források el kell érjék a program keret 0,9%-át amelyet Irányító Hatóság részére biztosított Technikai Segítség források kerete tartalmaz.
- A források az alábbi feladatok finanszírozását biztosítják:
    -
        - Intézményrendszer megerősítése, beleértve a KAP Hálózat bővítését, valamint az értékelési kapacitás kiépítésére
        - Értékelések, értékelési tevékenységek elvégzésének költsége, szakértői jelentések, statisztikák, tanulmányok készítése, elemzések készítése, menedzsment, monitoring, információcsere és a program végrehajtása, az értékelési módszerek javítására és az értékelési gyakorlatokra vonatkozó információcserére irányuló intézkedések, az értékelésekhez szükséges adatok tervezésének költségénél az adatok definiálásához, összegyűjtéséhez, transzformálásához és átadásához kapcsolódó szakértői munka költsége, értékelési eredmények kommunikálásának költsége.
        - Közbeszerzési eljárások lebonyolításának költsége.
        - Az ellenőrzési rendszerhez, technikai és adminisztratív segítségnyújtáshoz kapcsolódó feladatok, intézkedések;
        - Az irányítást, a nyomon követést, az ellenőrzést és az értékelést szolgáló informatikai rendszerek üzembe helyezése, működtetése és egymással való összekapcsolása.
        - Módszertani és technológiai fejlesztések költsége.
        - Külső adatforrásokból történő adatvásárlás költsége.
        - IT fejlesztések, a különböző intézmények közötti informatikai rendszerek esetleges összekapcsolásának költsége.
        - Humánerőforrás kapacitás költsége.
        - Képzések, workshopok.
        - KAP Stratégiai Terv végrehajtásával kapcsolatos egyéb költségek (kiutazás kétoldalú találkozókra).

Teljes közkiadásra (uniós + hazai társfinanszírozás) vetített TS keret indikatív felosztása:

Lehetséges kedvezményezettek	VP TS keret arányában	KAP ST TS tervezett arány
KAP Támogató Hálózat (NAK)	23,07%	20% - 25%
Kifizető Ügynökség (MÁK)	16,03%	20% - 25%
Közbenső szervezeti delegált feladatok (KH)	21,07%	23% - 26%
KAP ST IH feladatellátás	39,83%	28% - 35%

2014–2022 VP TS keret terhére megkötött, és a KAP ST indulásakor még hatályos szerződések a végrehajtás folyamatosságát biztosítják, lejáratuk legfeljebb 2025.12.31.

A 2014-2022-es Vidékfejlesztési Programmal való lehatárolást akként biztosítjuk, hogy azon feladatok ellátására, melyeket a KAP ST végrehajtásához is biztosítani kell, és melyekre hatályos szerződéssel rendelkezünk, csak annak lejártát követően kötünk új, a KAP ST TS keretét terhelő szerződést.

Tanúsító szervi feladatellátás finanszírozása:
A 1742/2020 (XI.11.) számú, az Európai Mezőgazdasági Garancia Alap és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap tekintetében a Kifizető Ügynökséggel kapcsolatos tanúsító szervi feladatok, valamint az illetékes hatósági közreműködés keretében az akkreditációs felügyeleti és monitoring vizsgálatok elvégzéséhez szükséges források biztosításáról szóló Kormányhatározat írja elő a tanúsító szervi feladatok ellátását szolgáló források biztosítását a központi költségvetés terhére, valamint engedélyezi a feladatellátást végző minisztérium számára a többéves fizetési kötelezettséggel járó szerződések megkötését is.

4.3.3. Kedvezményezettek

- KAP ST IH – Nemzeti Irányító Hatóság
- Magyar Államkincstár – Nemzeti Kifizető Ügynökség
- Vármegyei Kormányhivatalok – KSZ
- Nemzeti KAP-hálózat
- állami projektértékelői rendszer működtetéséért felelős szervezet,
- közösségi agrármarketing tevékenységhez (beleértve a promóció) kapcsolódó állami feladatok ellátásáért felelős szervezet.

4.3.4 Ráta

Jelezze, hogy a KAP stratégiai tervhez nyújtott teljes EMVA-hozzájárulás hány százalékát kell a technikai segítségnyújtási intézkedések finanszírozására felhasználni. Egyetlen százalékérték az időszakra vonatkozóan (max 4%/max. 6% Belgium, Dánia, Észtország, Ciprus, Litvánia, Lettország, Luxemburg, Málta, Hollandia, Szlovénia és Svédország esetében) **4**

4.4. KAP-hálózat

4.4.1. A nemzeti KAP-hálózat összefoglaló áttekintése és célkitűzései, beleértve az európai innovációs partnerséget és az AKIS-en belüli ismeretáramlást támogató tevékenységeket

A nemzeti KAP Hálózat kialakításának célja

A KAP Hálózat célja az összes érdekelt fél bevonásának ösztönzése a KAP stratégiai terv végrehajtásába, a KAP stratégiai terv végrehajtásának segítése a teljesítményalapú megvalósítási modellre való átállásban, továbbá, hogy a KAP stratégiai terv végrehajtási minőségének javulását ösztönözze. Fontos, hogy a KAP Hálózat szereplői tájékoztassák a nyilvánosságot és a potenciális kedvezményezetteket a KAP-ról és a

finanszírozási lehetőségekről. Kiemelt szerepet szánunk az innováció előmozdításának a mezőgazdaságban és a vidékfejlesztésben, és az egyenrangú ("peer-to-peer") tanulás segítésének, valamint az összes érdekelt bevonásának és interakciójának a tudáscsere és tudásépítés folyamatába.

A KAP Hálózat konkrét innováció-orientált hálózati tevékenységeket biztosít, amelyek magukban foglalják és megkönnyítik az összes érdekelt fél közötti interakciót az AKIS-en belüli tudásáramlás növelése és az EIP operatív csoportok létrehozásának ösztönzése, valamint a nemzetközi ismeret áramlásban való részvétel - mint pl. a Horizon Europe (projektek, missziók és partnerségek) és nemzetközi EIP-AGRI tevékenységek - érdekében. A KAP Hálózat a KAP Stratégiai Terv teljes egészére vonatkozóan (I. és II. pillér) különböző tevékenységeket valósít meg. Elengedhetetlen, hogy a KAP Hálózat részét képezze a nyomon követés és értékelés, valamint a KAP Stratégiai Terv eredményeinek terjesztése is.

A nemzeti KAP Hálózat tervezett elemei

A KAP hálózat terveink szerint három összetett és kiemelt területen biztosít támogató egységet, amelyek lefedik a tudás- és innovációs fejlesztések és a digitális kompetenciafejlesztés, a vidék- és térségfejlesztés (ideértve: LEADER, okos falu stratégiák, generációs megújulás), valamint a klíma- és a környezeti követelményeknek való megfelelés elősegítését. A KAP Hálózat egészét, az Agrárminisztérium AKIS koordinációs szervezete felügyeli.

AKIS koordinációs szervezet

Az Agrárminisztérium szervezeti egysége, szakmai- és felügyeleti feladatokat lát el, összefogja nemcsak a nemzeti KAP Hálózat egyes elemeit, hanem az AKIS rendszert is, valamint képviseletet és aktív közreműködést biztosít a hazai és nemzetközi szakmai hálózati tevékenységében.

Innovációt és digitalizációt támogató egység

A támogató egység fő feladata a KAP Stratégiai Terv EIP és digitális átállást szolgáló beavatkozásainak, valamint a DAS és DÉS végrehajtásának segítése és a kutatással, innovációval és digitalizációval foglalkozó szereplők hálózatosodásának elősegítése, a DAS végrehajtásának segítésére a zöld monitoring hálózat adatbázisának gondozása.

Vidék- és térségfejlesztést támogató egység

A támogató egység fő feladata a KAP Stratégiai Terv LEADER és egyéb vidékfejlesztési beavatkozásainak, valamint az okos falu és generációs megújulás program végrehajtásának segítése, valamint a vidéki szereplők hálózatosodásának elősegítése. Jelenleg Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat.

Zöld támogató egység

A támogató egység fő feladata a KAP Stratégiai Terv I. és II. pillér zöld beavatkozásainak, valamint a kapcsolódó nemzeti programok végrehajtásának segítése, illetve a zöld szereplők hálózatosodásának elősegítése.

Magyarország a támogató egység által olyan intézkedéseket tud bevezetni, amelyeket a hazai klímaváltozás nyomonkövetési rendszerének széttagolt intézményi struktúrája megszüntetése érdekében alkalmazhat, beleértve egy jó adatbázis létrehozását, például a környezeti tudásbázisok egységesítésére.

A KAP-hálózat indikatív finanszírozása és elindításának indikatív ütemezése:

Ütemezés és forrás: A fentiekre a pénzügyi keretek is lehetőséget adnak. A Technikai Segítségnyújtás és a KAP Hálózat teljes pénzügyi kerete: 224 657 534 Euró (incl. TPE+ top-up)

Az AKIS Koordinációs Szervezet az Agrárminisztériumban 2023. november 7-ig feláll.

A KAP Hálózat jogszabályi feltételei megteremtjük 2022. IV. negyedévében, hogy 2023. január 1-jétől az egyes szervezetek már az elfogadott KAP Stratégiai Terv keretében működhessenek.

Elkészült a KAP-hálózat megalakulására vonatkozó jogszabály, amely felsorolja a KAP-hálózat tagjait. A

KAP-hálózat a KAP Stratégiai Tervben meghatározott támogató egységekből áll, akikkel a feladataikról szóló egyeztetések 2022. nyarától elkezdődtek.

4.4.2 A nemzeti KAP-hálózat szerkezete, irányítása és üzemeltetése

Innovációt és digitalizációt támogató egység

Az innovációt és digitalizációt támogató egység feladatait a jövőben az Agrárközgazdasági Intézet Nonprofit Kft. (AKI) fogja ellátni. Az AKI az Agrárminisztérium háttérintézményeként Magyarország legjelentősebb agrár-közgazdasági adatbázisokkal és szakpolitikai tapasztalattal rendelkező, köz- és állami feladatokat ellátó tudásközpontja. Az AKI a stratégiai kutatási tevékenységein keresztül széleskörű hazai kapcsolatrendszert alakított ki, mind a gyakorlati szereplőkkel való együttműködések, mind a szerződéses partneri kapcsolatok formájában a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával, szakmaközi szervezetekkel, a szakiskolákkal, valamint a bankszféra képviselőivel. Az AKI az elmúlt időszakban számos Horizont 2020 projekt megvalósításában vett részt, melyek eredményeinek hazai szereplők felé történő széles körű közzétételében jelenleg is aktív szerepet tölt be. E projektekben való részvételének köszönhetően jelentősen tágult az AKI nemzetközi kapcsolatrendszere. Az AKI az EU KAP hálózat felállítására kiírt EU tender nyertes konzorciumának tagja, melynek köszönhetően az EIP-AGRI Service Point-tal direkt és közvetlen kapcsolata van.

Az innovációt és digitalizációt támogató egység célja, hogy a hazai agrárgazdaság szereplői megismerjék egymást, a szereplők között párbeszédek, valamint rendszeres tudásátadás alakuljon ki, annak érdekében, hogy az érintettek operatív csoportokat/együttműködéseket hozzanak létre, hozzájárulva ezzel az innovatív megoldások kidolgozásához, adaptálásához.

A partnerségek feladata, hogy a mezőgazdasággal, erdőgazdálkodással, vadgazdálkodással, élelmiszeriparral, vidékfejlesztéssel, kutatással, szaktanácsadással foglalkozó különféle szereplők a meglévő tudásukat olyan innovatív megoldásokra és kutatási eredményekre váltsák, amelyek a gyakorlatban is alkalmazhatóak.

Az AKI-ban az innovációt és digitalizációt támogató egység hétéves keretszerződést köt az Irányító Hatósággal. Az adott évi feladatok meghatározása, az Agrárminisztérium AKIS koordinációs szervezettel együtt, éves munkatervek keretében kerül meghatározásra.
Az innovációt és digitalizációt támogató egység minden évben 5 innovációs facilitátor foglalkoztatását tervezi, az AKIS koordinációs szervezet által meghatározott tematikák mentén, akiknek meg van az a képességük, hogy összehangolják a gyakorlati szereplőket egy induló együttműködés létrehozására, ismerik az interaktív innovációs projektek természetét, valamint a szükséges facilitációs technikákat. Az AKI számára a Horizont Europe projektekben (pl.: YouCooperATE, Liaison, Sherpa project) való részvétel, megfelelő hátteret biztosít ahhoz, hogy az évente kiválasztott facilitátorok számára a szükséges módszertani hátteret/technikákat megtanítsa/átadja. Az AKI további 5 fő foglalkoztatását tervezi a kialakított innovációt és digitalizációt támogató egységben, akik a rendezvények szervezésével, szinergiák kialakításával, módszertanok kidolgozásával, tartalom készítéssel, honlap fejlesztésével és további kommunikációs tevékenységek ellátásával foglalkoznak majd.

A KAP innovációs és digitalizációs támogató egysége innovációt támogató szolgáltatást nyújt majd több tevékenységen keresztül. Az AKIS Koordinációs Testület által definiált, a gazdálkodók körében végzett szükségletfelmérésen alapuló témákhoz illeszkedve innovációs brókeri szolgáltatás kerül kialakításra, hogy az alulról jövő innovatív ötletek azonosítása megvalósuljon. A SWOT is rámutatott arra, hogy az innováció sikerességét nagyban befolyásolja a támogató környezet kialakítása, köztük az innovációs tevékenységet hatékonyan segítő intézményrendszer, innovatív tevékenységet támogató ösztönző rendszer. Ezt erősítette meg a 2021-ben elkészült VP „Innovációs hatás” tematikus értékelés, mely javaslatként fogalmazta meg szakmai segítséget nyújtó szerv felállításának és innovációs szolgáltatás nyújtásának a szükségességét: pályázati feltételekkel kapcsolatos információk nyújtása, az adminisztrációs

segítségnyújtás, innovációs brókerek szakmai támogatása, eredménykommunikáció erősítése, honlap kezelése, fejlesztése EIP csoportok mentorálása, segítésük más csoportokkal való kapcsolatfelvételben, jó gyakorlatok megismertetése, nemzetközi szintű projektekben való helytállás érdekében.

Ezen túlmenően a szaktanácsadók számára innovációs brókeri és facilitációs képzési tananyag kerül kialakításra, és rendszeres képzések valósulnak meg, annak érdekében, hogy a szaktanácsadók elsajátítsák azokat a szükséges kompetenciákat, melyek alkalmassá teszik őket, hogy azonosítani tudják az alulról jövő innovatív ötleteket. A képzési módszertan kialakításában a KAP innovációs és digitalizációs hálózatát Támogató Egysége, az Agrárközgazdasági Intézet számára az Innovációt Támogató Szolgálatok (ISS) és a tagállami AKIS-ok kompetenciáinak, eszközeinek és irányítási modelljeinek fejlesztését célzó, 2022-ben elinduló ATTRACTIS projektben való részvétel jelentős hozzáadott értéket fog biztosítani.

A formális együttműködés eredményeként rendszeres információs napok/rendezvények kerülnek megtartásra a tematikákat érintően, így a hazai szereplők és az EIP operatív csoportok is tájékozódhatnak a Horizont Europe kiírásokról, valamint a partnerségek és a Soil Mission által nyújtott lehetőségekről.

Formális együttműködés eredményeként a KAP innovációs és digitalizációs hálózat részéről információs honlap, hírlevél szolgáltatás indul majd útjára, mely tájékoztatást ad a Horizont Europe legfontosabb eseményeiről, projekt eredményekről, valamint átveszi az EIP Support Facility releváns híreit is.

Emellett informális együttműködések kialakítására és megerősítésére is sor kerül, azzal, hogy az operatív csoportok és az érdeklődő magyar szereplők között – beleértve a szaktanácsadókat és a kutatóintézeteket is – napi szintű kapcsolattartás alakul ki, annak érdekében, hogy minél több EIP operatív csoport és hazai AKIS szereplő tudjon bekapcsolódni Horizont Europe konzorciumi munkába. Az Agrárközgazdasági Intézet a saját hálózatán, a BIOEAST hálózaton, valamint az NCP hálózaton keresztül megnyitja az EIP operatív csoportok számára a csatlakozás lehetőségét.

Hazánk az elmúlt időszakban jelentősen növelte a Horizont Európa projektekben való részvételét. Például, hazánk 2022-2027 között megduplázza a delegáltak számát a hazai és nemzetközi ökológiai KFI szakpolitikai érdekképviseletekben, hogy a hazai ökológiai kutatás-fejlesztési érdekek hatékonyan érvényesíthetők legyenek az Európai Unióban (pl. BIOEAST, TP Organics, SCAR AKIS és SCAR AE keretében). Bizottság számára sem ismeretlen, hogy a BIOEAST kezdeményezés milyen eredményeket hozott. A magyar javaslatra 2016 óta működő, és 11 közép-kelet-európai országot összefogó BIOEAST kezdeményezés célja kettős, a fenntarthatóság alapú nemzeti stratégiák létrehozása és az uniós kutatási forrásokhoz való hozzáférésért erőteljes és sikeres lobbitevékenység (https://bioeast.eu/).

Maga az Agrárminisztérium is részt vesz az AKIS, a SCAR és a BIOEAST céljait szolgáló Horizon Europe projektben, amely szervezeti egység lesz az alapja az AKIS koordinációs egységnek, így ezt a tudást és hálózatot biztosítja a KAP ST végrehajtása során.

Az EIP beavatkozásunk is lehetőséget ad arra, hogy legfeljebb 1 nemzetközi partner bevonásra kerüljön a csoportba, azonban a felmerülő költségek kizárólag Magyarország területén számolhatók el.

Továbbá a KAP Hálózat számára meghatározott feladatoknál (4.4. és 8. fejezetekben) szerepelt, hogy segít bekapcsolódni az európai tudásmegosztási és innovációs rendszerekbe, mint pl. a Horizon Europe program vagy az Európai Innovációs Partnerség. A formális és informális hazai és nemzetközi kapcsolatok megerősítésével az a célunk, hogy tovább növeljük az Európai Kutatási Térségbe és a Horizont Europe pályázatokba bevont hazai termelők, kutatóhelyek és EIP operatív csoportok számát és pályázati aktivitását. Ennek érdekében az Agrárminisztérium AKIS koordinációs egysége és KAP Hálózat innovációt és digitalizációt támogató egysége formális megállapodást fog kötni a Horizon Europe Nemzeti Kontakt Pontját (NCP) adó Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatallal, az Express Innovation Agency-vel, valamit a BIOEAST kezdeményezéssel. Ezek, a jelenleg informálisan működő kapcsolatok már az elmúlt években is hatékonyan segítették az ágazatunk nemzetközi kutatási együttműködéseinek erősödését.

A tervek szerint a KAP Hálózat innovációt és digitalizációt támogató egységének feladatát az Agrárközgazdasági Intézet Nkft. (AKI) látja el (https://www.aki.gov.hu/en/societal-challenges-in-the-food-and-rural-economy/).

A hazai szereplők és az EIP operatív csoportok számának és aktivitásának növelését rendszeres AKIS és Horizon Europe információs napok/rendezvények megtartásával, információs honlap, valamint hírlevél szolgáltatás indításával tervezzük elérni, melyek tájékoztatást adnak a Horizon Europe legfontosabb

eseményeiről, projekt eredményekről, valamint átveszik az EU-s EIP Support Facility releváns híreit is.
Emellett informális együttműködések kialakítására és megerősítésére is sor kerül. Az újonnan alakuló és a már működő hazai és nemzetközi EIP operatív csoportok és az egyéb ágazati szereplők között napi szintű kapcsolattartás elérése a cél. Erre az AKI a saját hazai és nemzetközi hálózatát, a BIOEAST hálózatot, valamint az NCP hálózatot is fel kívánjuk használni. Ahogy történt ez 2022. február 28.-án a TOPIC ID: HORIZON-CL6-2022-FARM2FORK-02-04-two-stage kiírásra beadott pályázat esetében is, ahol az, AKI EIP operatív csoport koordinátorral együtt vesz részt a partnerségben.

Az innovációt és digitalizációt támogató egység feladatai az alábbi struktúra mentén értelmezhetőek:

- az együttműködések, valamint tudásátadás ösztönzése
- az együttműködések pályázati előkészítésében való közreműködés
- a pályázást követően, az operatív csoportok előrehaladásának követése
- az együttműködések eredményeinek kommunikációja és közzététele
- szinergiák kialakítása

Az innovációt és digitalizációt támogató egység további kiemelt feladatai:

- digitalizációs törekvések értékelése és a DAS monitoring
- NCP feladatok ellátása, nemzetközi színtéren való innovációs és digitalizációs részvétel ösztönzése, pl. Horizon Europe, EDIH, stb.

Az együttműködések, valamint általános tudásátadás ösztönzése meghatározott tematikák mentén
Különböző típusú, előzetesen kialakított módszertan mentén lebonyolított, online és személyes rendezvények szervezése az agrárgazdasági szereplők számára, beleértve a gazdálkodókat, szaktanácsadókat, kutatókat és az AKIS további releváns szereplőit, annak érdekében, hogy az előre meghatározott tematikák szerint, a gyakorlati problémák, valamint a kutatási gyakorlatok, eredmények összehangolása megvalósuljon. A rendezvények lehetővé teszik a szereplők számára, hogy megismerjék egymást és további együttműködéseket hozzanak létre, akár operatív csoportok formájában, akár egyéb interaktív innovációs együttműködések keretében.
A Támogató egység közreműködik a NAK által által nyilvántartott szaktanácsadók számára kialakított képzések (képzők képzése) innovációs tartalmának módszertani kialakításában, annak érdekében, hogy a szaktanácsadók innovációt támogató szolgáltatást tudjanak biztosítani.

Az együttműködések pályázati előkészítésében való közreműködés
Az innovációt és digitalizációt támogató egység tájékoztatási szolgáltatást alakít ki az EIP operatív csoport támogatás pályázati felhívással kapcsolatban, amely online vagy személyes rendezvények keretében valósul meg, együttműködve a NAK-kal, valamint a KAP hálózat további egységeivel.
Az innovációt és digitalizációt támogató egység (írásban és személyesen) konzultációs lehetőséget biztosít a pályázati felhívással kapcsolatban a megalakuló operatív csoportok számára.
Az innovációt és digitalizációt támogató egység, felhasználva a nemzetközi projektből származó módszertani ismereteket képzést biztosít az alakuló operatív csoportok számára, a saját témájuk/ötletük értékajánlatának kialakítására, modellezve az interaktív innovációs projektek összeállításának menetét és szempontrendszerét.

A pályázást követően az operatív csoportok előrehaladásának követése
Az innovációt és digitalizációt támogató egység szakmai támogatást biztosít az IH számára, azzal, hogy a beérkező EIP operatív csoport pályázatokkal kapcsolatban előminősítési szakvéleményt nyújt. Az előminősítés eljárásrendjét a Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Hivatal (NKFIH) újdonság-elemzés-, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatal (SZTNH) vizsgálati eljárása, illetve az innovációs ötlet gyakorlati alkalmazhatóságának elemzése alapján, az abból nyerhető gyakorlati elemek felhasználásával alakítja ki. Az innovációt és digitalizációt támogató egység az előminősítéshez felhasználja az EU szinten működő tudásbázisokból nyerhető információkat (pl.: EU FarmBook; Eureka; Sherpa projekt; EU

Dashboard), az innovációs ötlet megfelelő megítélése végett.

Az innovációt és digitalizációt támogató egység a nyertes operatív csoportokról nyilvántartást vezet a velük való kapcsolatfenntartás, valamint további tematikus tudásátadás biztosítása céljából, akár hazai, akár EU-s megközelítésben.

További feladat a nyertes operatív csoportok megjelenítése az innovációt és digitalizációt támogató egység által kialakított honlapon, közösségi média felületeken.

Az együttműködések eredményeinek kommunikációja és közzététele

A nyertes operatív csoportok eredményeinek követése, azok online felületen keresztül történő megosztása/elérhetővé tétele a hazai agrárgazdasági szereplők széles köre számára.

Az AKIS koordinációs szervezet által definiált tematikák mentén, az innovációs eredményekkel kapcsolatos online vagy személyes rendezvények megszervezése/megtartása. A rendezvények a NAK-kal, valamint a KAP hálózat további egységeivel együttműködésben kerülnek megszervezésre.

Szinergiák kialakítása

Az innovációt és digitalizációt támogató egység fő célja, hogy a gazdasági szereplők partnerségek keretében találjanak megoldást a szakmát érintő gyakorlati problémákra, hozzájárulva ezzel a KAP specifikus célkitűzéseinek eléréséhez. Éppen ezért az innovációs teljesítmény tág keretek között, elsősorban hazai viszonylatban értelmezhető.

Az innovációt és digitalizációt támogató egység formális megállapodást köt majd a Horizon Europe, a Partnerségek és a Talaj Misszió Nemzeti Kontakt Pontját adó Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatallal, valamint az Express Innovation Agencyel. Ez az együttműködés lesz az alapja a KAP és Horizon Europe közötti szinergia kialakításának. Továbbá szinergia kialakítása az NKFIH-n belül, a Horizont Europe Cluster 6-ért felelős részleggel (NCP-vel) közös rendezvények, információs napok megszervezése keretében, annak érdekében, hogy az operatív csoportok információhoz juthassanak a többszereplős és tematikus hálózatokhoz kapcsolódó Horizont Europe kiírásokról.

Az innovációt és digitalizációt támogató egység az AKIS koordinációs szervezet által meghatározott tematikák mentén, a Horizont 2020 és a Horizont Europe projektek főbb eredményeit megosztja a hazai szereplőkkel.

Az innovációt és digitalizációt támogató egység aktívan együttműködik, a KAP hálózat további egységeivel, annak érdekében, hogy meghatározott tematikák mentén a szereplők közötti megfelelő tudásáramlás kialakuljon, az EIP operatív csoportok eredményei elérjenek a releváns szaktanácsadókhoz, kutatókhoz és további gyakorlati szereplőkhöz. A szaktanácsadókkal való együttműködés azért is fontos, mert számos gyakorlati probléma rajtuk keresztül azonosítható. A NAK szaktanácsadókat koordináló részlegével való szinergia kialakítása az EIP együttműködések egyik záloga.

Az innovációt és digitalizációt támogató egység együttműködik:

- a Magyarországon létrejött innovációs együttműködésekkel (pl. a NAK TechLab inkubációs programmal, melynek célja, hogy a leginnovatívabb megoldások megtalálják helyüket a hazai agráriumban);
- az EIP-AGRI Service Pointtal;
- a BIOEAST kezdeményezéssel, amely 11 (többnyire szomszédos) tagország közötti együttműködésre épülő aktív agrárgazdasági hálózatot alakított ki, lehetőséget adva akár határon átnyúló operatív csoportok létrehozására.

Vidék- és térségfejlesztést támogató egység

A vidék- és térségfejlesztést támogató egység célja az agráriumban, a vidékfejlesztésben és a tudásátadásban érintett kormányzati, önkormányzati és társadalmi szervezetek, szakmai testületek, gazdálkodó tevékenységet végző szervezetek információs és együttműködési hálózatba szervezése, és tevékenységük összehangolása a vidék társadalmi-gazdasági fejlődése, a felzárkóztatás, valamint a támogatási források hatékony felhasználása érdekében.

A LEADER-t és a vidéki hálózatokat segítő funkciók:

- A LEADER intézkedés keretében a helyi akciócsoportok a KAP Stratégiai Terv és a többi operatív program céljaihoz illeszkedő, a helyi fejlesztési céloknak megfelelő Helyi Fejlesztési Stratégiát dolgoznak ki és hajtanak végre. A LEADER-t és a vidéki hálózatokat segítő funkciójával a támogató egység a vidékfejlesztési tevékenységben jelentős szerepet vállaló, az ország térségeiben már működő, vagy megalakulás előtt álló Helyi Akciócsoportok, valamint a vidéki térségek vállalkozásai, civil szervezetei számára biztosít támogatást
- A LEADER-hez kapcsolódó kiemelt feladatok:
- A helyi fejlesztési stratégiák kialakításának támogatása (összhangban az okos falu stratégiákkal)
- A helyi fejlesztési stratégiák megvalósításának támogatása kompetenciafejlesztés, mentorálás által
- A helyi akciócsoportok hálózatosodásának elősegítése a megfelelő kommunikációs csatornák biztosítása, közreműködés együttműködések kialakításában határon belül és kívül
- A helyi akciócsoportok és más helyi fejlesztési struktúrák hálózatba szervezése, a bevált gyakorlatok cseréje
- A helyi akciócsoportok adatbázisának létrehozása, kezelése
- A LEADER/CLLD vagy más helyi fejlesztési struktúrák keretében működő helyi akciócsoportok hálózatba szerveződését támogató tevékenységek, beleértve a transznacionális együttműködést

Az okos falu stratégiák kidolgozását segítő funkciók:

- Segítségnyújtás az okos falu stratégiák kidolgozására és megvalósítására létrejött együttműködéseknek.
- Segítségnyújtás olyan vidéki együttműködések, amelyek gyakorlati megoldásokat keresnek a helyi gazdasági, társadalmi és/vagy környezeti kihívásokra és törekszenek arra, hogy a digitális technológiák felhasználásával lehető legjobbat adják a helyi lakosságnak. Az okos falvak egy vidéki központhoz is kapcsolódhatnak, amely számos szolgáltatással közelebb hozhatja a rendszer elemeit az emberekhez.

Az okos falu stratégiák kidolgozása során összhangot kell teremteni a helyi fejlesztési stratégiákkal.

Az okos falu stratégiákhoz kapcsolódó kiemelt feladatok:

- Az okos falu stratégiák kidolgozásának támogatása
- Mentorálás, képzők-, szaktanácsadók képzése
- Kreatív, vállalkozóbarát, biztonságos gazdasági, önkormányzási környezet kialakítása, „okos” kommunikációs csatornák kialakítása, működtetése.
- Tudásmegosztás ösztönzése, a felsőoktatási intézmények kapacitásainak bevonása
- A vidék-kutatások során feltárt jó gyakorlatok leképezésének ösztönzése

Kisprojektek megvalósítását segítő funkciók:

Olyan rövid időtartamú, és alacsony költségvetésű kisprojektek megvalósításának ösztönzése, amelyek a vidéki térségek közösségi tevékenységeihez nyújtanak gyors, elérhető forrást, tehermentesítve a Kifizetőügynökség apparátusát.

A kisprojektekhez kapcsolódó kiemelt feladatok

- A vidéki tájak és a régiók sokszínűségének, identitásának, értékvilágának bemutatása
- A civil szervezeteket, tudományos műhelyeket, főként a vidéken élő embereket, a vidékfejlesztésben érdekelt összes szereplőt hálózatban összekötő, egy-egy aktuális témára felfűzött műhelymunkák ösztönzése.
- Szakmai tanulmányutak és csereprogramok ösztönzése, ösztöndíjprogramok, gyakorlati és gyakornoki programok támogatása.
- Generációs megújulást támogató projektek ösztönzése.
- Vállalkozói készségfejlesztés, inkubációs programok.
- Rövid ellátási láncok népszerűsítése.

Induló vállalkozásokat és a generációs megújulást segítő funkciók:

- Az induló vidéki vállalkozások bemeneti szűrése a vállalkozások életképessége, fejlődési lehetőségei és a vállalkozói kompetenciák, motiváltság szemszögéből. Az előszűrést követően a lehetőség-orientált (potenciális) vállalkozások számára versenyképes vállalkozói ismeretek és a gyakorlati tudáshoz, tapasztalatszerzéshez történő hozzáférés biztosítása. Ez megvalósulhat a vállalkozói ismeretek bővítése, a vállalkozói kultúra fejlesztése, a vállalkozók digitális szemléletének elmélyítése, üzleti tudatosságának erősítése útján képzések, tréningek, tanácsadás formájában.
- Tudatos alapokra épített vállalkozások létrehozása, illetve már működő vállalkozások fejlesztése, melyek a közvetlenül számukra elérhető pályázati támogatásokat a jelen programban szerzett tudás birtokában megfelelő hatékonysággal tudják felhasználni.
- Generációs megújulás ösztönzése.
- A generációs megújulás mentorálása, a gazdaságátadások megkönnyítése coachinggal, tudásátadással, jó gyakorlatok bemutatásával
- A generációk közötti kommunikáció ösztönzése, illetve a generációk közötti kommunikáció javítása, vagy ösztönzése: gazdaságátadással, agrár-örökléssel, vállalkozásindítással kapcsolatos fórumok, rendezvények, tréningek szervezése, jó gyakorlatok és példák bemutatása
- A KAP Stratégiai Terv keretében támogatott fiatal gazdálkodók mentorálása a programozási időszak alatt, az induló fiatal gazdálkodók felkészítése, tehetséggondozás
- A fiatal gazdálkodók önszerveződő közösségeinek és szervezeteinek támogatása
- Farm Gyakornoki Program: olyan fiatalok előre meghatározott időtartamú foglalkoztatása, akik a közelmúltban fejezték be az agrárképzést, azzal a feltétellel, hogy a támogatási időszakra gyakorlati képzési terv készüljön, amely a fiatal gazdálkodó gyakorlati gazdálkodási ismereteit bővíti.
- Gyakorlati programok: nyári, őszi, tavaszi gyakorlatok. A duális képzés szélesebb körű alkalmazása. A korszerű gépek, munkakörülmények hiteles és élményszerű bemutatásával közelebb lehet hozni a munkavállalói igényeket a munkaadói elvárásokhoz.
- Belföldi és külföldi szakmai tapasztalatcserék: Hazai és külföldi szakmai tanulmányutak szervezése a gazdálkodók számára, amelynek célja a legjobb gazdálkodási gyakorlatok átvétele, a tapasztalat és tudás transzfer.
- Inkubációs, mentorálási program: a fiatal gazdálkodókat segítik szakmai képzések biztosításával, üzleti tervezéssel, szaktanácsadással, bemutató üzemi programok, gyakornoki lehetőségek szervezésével, teljes körű agrár-vállalkozás indítási és fejlesztési szolgáltatásokkal.
- Kommunikációs és pályaorientációs programok: Az ágazat vonzerejének növelése kommunikációs és pályaorientációs programok segítségével.
- Vállalkozói készségfejlesztő programok: A fiatal gazdaságvezetők között az átlagosnál magasabb a közép- és felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkezők aránya. Ugyanakkor életkori sajátosságukból adódóan a piaci, vállalatvezetési tapasztalatok hiánya is jellemzi őket. A vállalkozói készségek fejlesztését célzó programok jelentősen hozzá tudnak járulni az önálló vállalkozások indításához és sikeres működtetéséhez.

A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat eddigi tevékenysége:

Az MNVH szervezeti rendje

Az MNVH céljainak megvalósításáért a 13 tagú Elnökség felel. Az Elnökség feladatkörében eljárva megalkotja az MNVH Cselekvési Tervét, a Cselekvési Terv végrehajtásához szükséges döntéseket és figyelemmel kíséri azok végrehajtását. Javaslatot tesz az MNVH költségvetési forrásaiból finanszírozandó egyes programokra. Évente beszámolót készít a Cselekvési Terv végrehajtásáról az Irányító Hatóság vezetőjének.

Az elnök személye jeleníti meg a Hálózat és a Partnerek szakmaiságát és egységét.

Ellátja az MNVH képviseletét, vezeti az Elnökség, illetve a Tanács üléseit. Figyelemmel kíséri az Állandó Titkárság munkáját és irányt ad a Cselekvési Terv megvalósítása érdekében.

Az MNVH javaslattevő, támogató szerve a 20 tagból álló Tanács, amely segítséget nyújt az általa ellátandó feladatok prioritásainak meghatározásában, a Cselekvési Terv kialakításában és ellenőrzésében, elősegíti a nyilvánosságot, véleményezi a Cselekvési Tervet és az annak végrehajtásáról szóló beszámolót. Tanácsokkal segíti az Állandó Titkárság munkáját.

Az Állandó Titkárság (ÁT) az MNVH operatív szerveként 2020. április 1-től a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. Kiemelt Programok Igazgatósága alatt működik. Az ÁT rendeletben foglalt feladatai szerint munkája során elkészíti a Cselekvési Tervre vonatkozó javaslatot, ellátja az Elnökség és a Tanács titkársági feladatait és az ehhez kötődő adminisztrációt. Szervezi és részt vesz a nemzetközi kapcsolatok kialakításában, ápolásában. Munkáját a 2017. január 1. napjától érvényes a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózatról szóló 11/2016. (IV.21) MvM rendelet alapján végzi, melyet a 11/2020. (IV.3.) AM rendelet módosított. Eszerint a módosítás szerint az Állandó Titkársági feladatok ellátása a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. útján történik, 2020. április 1. napjától.

A titkárságvezető irányítja az Állandó Titkárság és az MNVH operatív működését, fő feladata a Cselekvési Tervben és Feladattervben megfogalmazottak végrehajtásnak felügyelete. Közvetít a Hálózat és Partnerei között, valamint ellátja az elnök általános helyettesítését. Kialakítja az ÁT szervezeti felépítését és személyi összetételét, képviseli az MNVH-t a nemzetközi kapcsolatokban, az Európai Vidékfejlesztési Hálózat (EVH) koordinációs bizottságában, valamint gondoskodik az MNVH képviseletéről az EVH koordinációs bizottságának LEADER albizottságában. Ezen kívül ellátja az MNVH képviseletét az ELARD, az EIP és az ENRD, illetve az ERNA hálózatokban.

A területi felelős hálózat aktívan működik, 2021. december 1-től minden megyében van területi felelős. A kollégák szakmai feladatokkal és vidékfejlesztési információkkal való ellátása folyamatos, tevékenyen részt vesznek az MNVH Cselekvési Tervének megvalósításában, saját megyéjükben és országos szinten egyaránt.

A koronavírus okozta veszélyhelyzet miatt az Állandó Titkárság és a Területi felelősök feladatait át kellett ütemezni. A területi felelősök kevesebb rendezvényen tudtak részt venni személyesen, azonban otthoni munkavégzés, valamint az online tanácsadások, konferenciák során el tudták látni feladataikat. Online formában számos rendezvényen képviselték az MNVH-t és népszerűsítették a Vidékfejlesztési Program nyitva álló pályázati lehetőségeit és eredményeit.

A Vidékfejlesztési Program pályázatainak köszönhetően egyre több beruházás valósult meg, folyamatosan növekszik a gyűjthető és kommunikálható jó gyakorlatok száma több intézkedési területen. Hat jó gyakorlatot a közeljövőben fognak publikálni az ENRD gyűjteményében. A VP eredményeinek kommunikálását kommunikációs referensünk segítette a kormányzati oldalakon megjelent hírek saját honlapunkra való átvételével, ezen kívül a területi felelősök cikkeket, eseménybeszámolókat továbbítottak számunkra, melyek alapján honlapunkon hírek jelennek meg.

Az MNVH törekszik arra, hogy nyomon kövesse az EVH gyakorlatát, összevesse a külföldi tapasztalatokat és a hazai gyakorlatokat, valamint közvetítse az MNVH gyakorlatait az európai hálózatok felé. Az érintett időszakban a Francia és Grúz Vidéki Hálózattal ápoltunk partnerségi kapcsolatot, valamint az Albán Vidékfejlesztési Hálózattal dolgoztunk együtt egy V4 projekt előkészítésében. 2021 júniusa és novembere között munkatársaink szakmai tanulmányutakon vettek részt az **ESPRIT** (Erasmus+) projekt keretében, melynek fő célja innovatív megközelítések és tapasztalatok cseréje a vidéki

lakosság számára nyújtott szolgáltatások terén.

Az MNVH aktív szavazati jogú tagként vesz részt az Európai LEADER Vidékfejlesztési Szövetség, European LEADER Association for Rural Development (ELARD) munkájában. A nemzetközi egyesülettel való együttműködés célja a vidéki területek életminőségének javítása és a népességfenntartás minőségének támogatása nemzetközi tapasztalatokkal és képzésekkel. Az MNVH együttműködésünk évről évre egyre aktívabb, több képzési programban szakértőként vesz rész az ÁT.

A KAP tervezett Támogató egységeihez kapcsolódóan jelenleg is valósít meg projekteket a **digitális komptenciafejlesztés** témakörében, területi felelősei Digitális térségfejlesztési referens végzettséggel, 1 fő pedig Digitális térségfejlesztés szakértő végzettséggel rendelkezik.

A **Vidék-és térségfejlesztést támogató egység** működtetése is nagymértékben alapozható a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat jelenlegi humánerőforrására, a területi felelősök körében szinte minden munkatárs (vidékfejlesztési) agrármérnök, több diplomás gyakorló szakember.

Munkatársaink kiterjedt kapcsolatrendszerrel rendelkeznek megyei és országos szinten egyaránt, az alábbi szereplőkkel szoros kapcsolatot ápolnak:

105 Helyi Akciócsoport munkaszervezete, tagsága (magában foglalja az adott térség önkormányzatait, egyes civil szervezeteit, vállalkozásait, egyházi szervezeteket, magánszemélyeket)

Település és megyei önkormányzatok

Civil szervezetek

Gazdálkodók

Megyei és országos hatókörű szakmai szervezetek (önkormányzati társulások, natúrparkok, falugondnoki egyesületek, stb.)

Kistermelők, kézművesek, szolgáltatók

Zöld támogató egység

A „zöld” a környezet és klímavédelem területén aktív szereplőkre, illetve a a környezet- és klímavédelem célzó beavatkozásokra használt jelző.

A zöld támogató egység működésének a célja a mezőgazdaság általános környezeti és természeti vonatkozásaiban és különösen a KAP zöld felépítményeinek intézkedéseiben a mezőgazdasági termelők segítése gyakorlati tanácsokkal és az adott gazdaság igényeihez szabott támogatási konstrukciók kiajánlásával. Ennek érdekében egy ún. zöld tanácsadó hálózatot szükséges létrehozni, illetve a hálózat tanácsadóit folyamatosan naprakész ismeretekkel kell ellátni egy központi tudásbázis felépítésével, képzések szervezésével.

A zöld támogató egységet (5-10 fős központi szervezeti egységet) a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara fogja működtetni, építkezve a meglévő kapacitásokra és szakértelemre, a jól kialakított és működő (képzési) rendszerekre, megvalósítva a zöld ágazati szakértői és hálózati szintű összefogást, előre kiküszöbölve a potenciális párhuzamosságokat.

A már meglévő hálózati kapacitásokra épül a zöld támogató egység, a meglévő kapacitásokat képzésekkel fejleszti, a szakemberek tudását folyamatos tájékoztatással, illetve további képzésekkel naprakészen tartja.

Hasonlóképp, a tudásbázis létrehozását (pl. tananyagokat, videókat, kiadványokat magában foglalva), és a kapcsolódó események, képzések szervezését is több szervezet együttműködésének keretében, a meglévő szakértői kapacitások kiaknázásával, illetve az esetlegesen már meglévő szakmai anyagok felhasználásával (kibővítésével, teljessé tételével) valósítja meg.

A Zöld támogató egység működtetésében potenciálisan együttműködő szervezetek:

- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
- Erdészeti Ágazati Tudásközpont Non-profit Kft.
- az állami természetvédelem területi szervei (nemzeti park igazgatóságok)
- a vadgazdálkodási szakterület területi szervei (pl. tájegységi fővadászok hálózata, kiválasztott vadászatra jogosultak stb.)
- természetvédelmi civil szervezetek (pl. Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület)
- agrárszervezetek (ŐHGT, MÁSZ, GOSZ, OMME, MOE, MJKSZ stb.)
- az erdészeti szakterület kiválasztott területi szervei
- a környezeti témában jártas kutatóintézetek
- a környezeti témában jártas névjegyzéki szaktanácsadók

A tudásbázis felépítésére és a hálózat működtetésére a partner szervezetek – az általános keretek lefektetésére – együttműködési megállapodást kötnek a támogató egységgel. A konkrét feladatokat vállalkozási szerződések keretében definiálják.

A zöld hálózat munkáját aktív kommunikációs tevékenységgel kell népszerűsíteni. Tájékoztatva a termelőket a tanácsadók elérhetőségéről, a témában szervezett eseményekről és a megjelent kiadványokról, videókról stb., illetve általában a téma jelentőségéről.

A meglévő hálózati kapacitások fejlesztését szem előtt tartva, az elkészült tudástartalmakat (beleértve a részletesebb szakmai anyagokat) elérhetővé tesszük minden – a környezeti témában jelenleg is aktívan működő – tanácsadónak, lehetővé téve számukra a kapcsolódó képzéseken való részvételt is. Emellett figyelmet fordítunk a tanácsadóktól érkező – a rendszerek jobbításának szándékával megosztott – tapasztalatokra, észrevételekre, javaslatokra, amelyeket szintetizálva továbbítunk a szakpolitikai döntéshozók, illetve adott esetben a kutatóintézetek számára.

A Zöld támogató egység feladatai:

Szakértői tevékenység végzése

A KAP Stratégiai Terv környezeti és klímavédelmi fenntarthatóságot célzó (SO4-SO6) hazai beavatkozásai tervezésének és végrehajtásának szakmai támogatása, így – többek között – részvétel a KAP Zöld almunkacsoport, és a témában alakuló egyéb (pl. pályázat előkészítő) munkacsoportok munkájában, továbbá a hazai végrehajtásban érintett szereplők összefogása és a végrehajtási rendszerek fejlesztésének koordinálása. Szükség esetén szakmai anyagok készítése, véleményezése, javaslatok megfogalmazása, kérdőíves felmérések lebonyolítása, különös tekintettel:

• mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentését célzó beavatkozások (trágyatárolás, -kezelés, -kijuttatás, helyes tápanyaggazdálkodás)
• szénmegkötést ill. üvegházhatású gáz kibocsátás csökkenést elősegítő gyakorlatok (földhasználat-váltás, direktvetés, talajtakarás, műtrágya-használat csökkentése, talaj szervesanyag tartalmának növelése, stb.)
• állattartó telepek fejlesztése kibocsátás csökkentés érdekében (takarmányozás, trágyatárolás és kezelés, padozat, szigetelés, légmosó és egyéb kibocsátás csökkentő technológiák, BAT előírások, stb.)
• fenntartható talajgazdálkodás, talajállapot javítása (TCST)
• körkörös biomassza alapú gazdaságot elősegítő projektek megvalósítása
• megújuló energia felhasználás és az energiahatékonyság

A feladat keretében megvalósul a hálózat tagjai felől érkező – a rendszerek jobbításának szándékával megosztott – tapasztalatok, észrevételek, javaslatok szintetizálása és továbbítása is a szakpolitikai döntéshozók számára.

Mindezen túl, a tevékenységek nemzetközi integráltságának a megvalósítása, így kapcsolattartás a többi nemzeti KAP hálózat releváns – a témában illetékes – szakértőivel, illetve más – a témában aktív – külföldi partnerrel; adott esetben bekapcsolódás a KAP Stratégiai Terv végrehajtását segítő, a környezeti és klímavédelmi fenntarthatóságot célzó nemzetközi projektekbe akár saját kapacitásokkal, akár más hazai hálózati szereplők részvételének segítésével.

Részvétel a KAP hálózati egyeztetéseken.

Tudástartalmak fejlesztése és a kapcsolódó tájékoztatási tevékenységek

Tudástartalmak fejlesztése, információ gyűjtésével és szintetizálásával, az alábbi témákban:

- a KAP Stratégiai Terv környezeti és klímavédelmi fenntarthatóságot célzó beavatkozásainak (beleértve a kapcsolódó felhívásoknak) a tartalma, a támogatási rendszer működése
- a KAP Stratégiai Tervhez kapcsolódó – a Termőföldtől az Asztalig és a Biodiverzitás Stratégiákon túlmenő – uniós irányelvek, szabályozások, útmutatók (Fit for 55, RED II., carbon-farming stb.) tartalma
- hazai és nemzetközi (pl. Farmbook-on keresztül elérhető), környezetileg fenntartható gazdálkodási jó gyakorlatokkal, új (innovatív, digitális) technológiákkal (beleértve az EIP-AGRI projektek eredményekkel)

Az elkészített tudástartalmak megjelenítése meglévő csatornákon keresztül a potenciális kedvezményezettek, illetve a támogatások lehívásában közreműködő szakértők és tanácsadók irányába, alkalmazkodva az egyes célcsoportok tudásfelhasználási szokásaihoz. A tájékoztatási tevékenységet figyelemfelkeltő és közérthető módon, az alábbi eszközökkel tervezzük:

- területi, megyei, regionális, országos és nemzetközi online/személyes rendezvények
- kiadványok
- kisfilmek (tájékoztató és oktató videók)
- egyéb információs tartalmak és tevékenységek (pl. sajtóközlemény, NAKlap cikk, portál cikk írása, előadások tartása)
- kalkulátorok

A tájékoztatási tevékenységek során általánosan szem előtt tartott (végső) cél a gazdálkodói szemléletformálás megvalósítása, a környezetileg is fenntartható gazdálkodás ösztönzése.

Szakemberek számára tudásátadás

Szaktanácsadók, falugazdászok, oktatók, egyéb szakértők számára tudásátadás megvalósítása annak érdekében, hogy megfelelő elméleti környezeti és gyakorlati mezőgazdasági ismeretekkel rendelkezzenek, a digitalizációban rejlő lehetőségeket is megismerjék. Mindezáltal képesek legyenek a helyi gazdálkodási gyakorlathoz és a helyi környezeti elvárásokhoz igazítható tanácsadást nyújtani a KAP Zöld felépítményének potenciális kedvezményezettjei (pl. termelők, erdőgazdálkodók) számára. Cél továbbá, hogy a tudásátadásban részt vett szakemberek sikerrel vegyenek részt a gazdálkodói szemléletformálásban, a környezeti elkötelezettség és motiváció kialakítására, a környezetileg is fenntartható gazdálkodás ösztönzésére.

Zöld szakértői és tanácsadói hálózat működtetése

A hazai zöld szakértői és tanácsadói bázis feltérképezése, a tagjaival való kapcsolatfelvételt lehetővé tevő adatok nyilvánossá tétele. Mindezek alapján a zöld szakértői és hálózati összefogás elősegítése, a szereplők (szakértők, tanácsadók, döntéshozók, kutatók) közötti tudásáramlás ösztönzése, a közösség működtetésének a megkezdése. Az Innovációt és digitalizációt támogató egységgel szoros együttműködés kialakítása, többek között a – téma szempontjából releváns – EIP-AGRI operatív csoportok tagjainak hálózatba történő bevonására, illetve az EIP-AGRI projekt eredmények becsatornázására.

Cél a hálózat nemzetközi integráltságának elősegítése is, beleértve a – téma szempontjából releváns –

hazai és külföldi partneri kapcsolódások kialakulásának segítését.

Zöld beavatkozásokkal kapcsolatos monitoring tevékenység támogatása

A KAP Stratégiai Terv zöld beavatkozásainak (beleértve a kapcsolódó felhívásoknak) az előkészítéséhez, illetve a környezeti és klímavédelmi célkitűzések megvalósulásának az értékeléséhez tanulmányok készítése. A zöld beavatkozások keretében (potenciálisan) résztvevő szereplők körében felmérések, adatfelvételezések megvalósítása.

Végső soron a Stratégiai Terv kapcsán elvégzendő monitoring feladatok pontos definiálása, véglegesítése.

A Zöld támogató egység a fentiekben felsorolt feladatok ellátásába bevonja a releváns partner szervezeteket, illetve együttműködik a KAP hálózat további támogató egységeivel, kiküszöbölve így a potenciális párhuzamosságokat, elősegítve a lehetséges szinergiákat.

A KAP hálózatban működő támogató egységek közös működési rendje

1. Menedzsment és tervezés

1.1: A hálózati támogatási eszköz működtetése

A támogató egységeknek fel kell állniuk és meg kell szervezniük a csapatukat. A csapatoknak tapasztalt szakértőkből kell állnia, akik különböző háttérrel és szakértelemmel rendelkeznek a mezőgazdaság, az erdészet és a vidék kutatásában és innovációjában, a gazdálkodási gyakorlatban és tanácsadásban. A csapatoknak tartalmaznia kell elemzőket, hálózati animátorokat, facilitátorokat és kommunikátorokat. A csapatok állandó és nem állandó tagokból állhatnak.

1.2: Hétéves és éves munkaterv

A támogató egységek nyújtják be a hétéves munkatervet a programozási időszak elején és az AKIS koordinációs szervezet ajánlásával az Irányító Hatóság hagyja jóvá.

A támogató egységek nyújtják be az éves munkatervet minden tárgyévet megelőző év december 31-ig, és azt az Irányító Hatóság hagyja jóvá.

A munkatervnek ki kell terjednie a fő és kiegészítő feladatokra is.

2. Együttműködés más szervezetekkel

A támogató egységeknek konstruktívan kell együttműködnie az AKIS koordinációs szervezet által kijelölt bármely más szervezettel a hálózati szolgáltatások nyújtása érdekében.

A támogató egységek segítséget nyújtanak az Irányító Hatóságnak a KAP hálózatirányítási tevékenységében, és aktívan hozzájárulnak a hálózati tevékenységekhez kapcsolódó programok előkészítésében és a lebonyolításában.

3. Hálózatépítési tevékenységek

A támogató egységek feladata a személyes és/vagy online hálózatépítési tevékenységek előkészítése, tartalomszolgáltatása, lebonyolítása és nyomon követése.

3.1: Tudásépítés: képzők képzése, szaktanácsadók képzése,

3.2: Tudáscsere: Hálózatépítési rendezvények – munkamegbeszélések és szemináriumok.

4: Elemzési és monitoring tevékenység

A támogató egységeknek rendszeresen kell végeznie elemzési és monitoring tevékenységet, amelyek az hétéves munkatervben rögzítésre kerülnek, valamint az éves munkatervekben is megjelennek. Ez a munka a kiemelt tématerületek elemzésére összpontosíthat. A kiemelt tématerületeket az AKIS koordinációs szervezet határozza meg.

4.1: Projektportfólió-elemzés

A támogató egységeknek mérföldkövekhez kötődően gyűjtenie, elemeznie és összesítenie kell a releváns

projektekre vonatkozó információkat.

4.2: Kutatási igények a gyakorlatból

A támogató egységek összegyűjtik és elemzik a gyakorlati igényeket a további kutatásokhoz.

4.3: Innovációs potenciál meghatározása

(ahol releváns)

4.4. Monitoring feladatok

KAP Stratégiai terv végrehajtásához és értékeléséhez szükséges adatok kinyerése és elemzése, pl. a beporzók csökkenésének megfordítása.

5: Együttműködés külső szakértőkkel

5.1: Külső szakértők listája

A támogató egységek összeállítják és karbantartják a külső szakértők listáját. Ezeknek a szakértőknek kiváló ismeretekkel kell rendelkezniük a kiemelt tématerületek tevékenységeinek egy meghatározott területén.

5.2: Nemzeti tematikus szakértők listája és hálózata

A támogató egységek létrehozzák és naprakészen vezetik a kiemelt területekkel kapcsolatos szakértők listáját.

5.3: Az adott tématerületeken kapcsolatteremtés külföldi hálózatokkal, a külföldi jó gyakorlatok behozása, meghonosításának ösztönzése.

6: Hálózatépítés az érdekelt felekkel - Információcsere tevékenységek

A támogató egységek proaktív módon kapcsolatokat keresnek azon csoportokkal és szereplőkkel, amelyek a kiemelt területek szempontjából releváns munkát végeznek. Megkönnyítik a rendszeres egyeztetést az érintett csoportokkal és szereplőkkel, valamint az információcserét EU-szinten, ide értve a tevékenységeiből létrejövő eredmények terjesztését is.

6.1: Az érdekelt felek feltérképezése és névjegyzék készítése

6.2: Válaszadás a kérdésekre, információcsere

6.3: Részvétel rendezvényeken

7: Kommunikációs és online hálózati eszközök

A támogató egységek felelősek a kiemelt tématerületekkel kapcsolatos kommunikáció tartalmi és technikai részéért. Az egységek aktívan hozzájárulnak a KAP Hálózat láthatóságának és elérhetőségének biztosításához.

7.1: Tartalom biztosítása kommunikációs termékekhez

7.2: Havi hírlevél tartalmának előállítása

7.3: Médiával kapcsolatos feladatok, beleértve az audiovizuális és a közösségi médiát

7.4: Tartalom és animáció biztosítása a KAP Hálózat webhelyéhez

8: Nyilvántartások vezetése

A támogató egységek indexálják és regisztrálják a birtokukban lévő, a szerződéssel kapcsolatos összes dokumentumot és információt.

9: Részvétel az Európai KAP Hálózat munkájában

10: Kiegészítő feladatok

AKIS koordinációs szervezet számos további feladat végrehajtását kérheti a támogató egységektől, amelyeket az éves munkatervben meghatároznak.

- Konferenciák (előkészítés, tartalomszolgáltatás, támogatás)
- Keresztlátogatások szervezése a projektek között

- Kirándulások, látogatások szervezése innovatív projektekhez és szereplőkhöz fókuszcsoport értekezletei, workshopjai és szemináriumai keretében, vagy önállóan.
- Partnerkeresési (brokerage) tevékenység
- Ad-hoc szakértői találkozók szervezése
- Küldetés a tagállamokba, részvétel rendezvényeken az EU különböző tagállamaiban
- Kiegészítő szakértői munka
- Verseny és díjátadó ünnepség szervezése innovatív projektek / agrár start-upok / okos falu projektek stb. számára
- Tartalom biztosítása kiadványokhoz
- Környezettudatos kompetenciafejlesztés
- Digitális kompetenciafejlesztés

4.5 Az EMVA és a vidéki térségekben működő egyéb uniós alapok közötti koordinációnak és hatáskör-elhatárolásnak, valamint az említett alapok egymást kiegészítő jellegének felülvizsgálata

Az alábbiakban bemutatjuk, hogy az operatív programok és egyéb társfinanszírozott programok milyen módon fejlesztik Magyarország vidéki térségeit, hogyan alkalmazkodnak a Rural Vision 2040 cselekvési területeihez, milyen pontokon kapcsolódnak, egészítik ki a KAP Stratégiai Terv intézkedéseit, illetve milyen formában történik a támogatási konstrukciók lehatárolása, elkerülve a kettős finanszírozás kockázatát.

A támogatáspolitikai programok koordinációjának két alapvető eleme a lehatárolások meghatározása (a potenciálisan átfedő területek kettős finanszírozásának elkerülése érdekében) és a beavatkozások közti lehetséges szinergiák (egymást erősítő hatások) tudatos tervezése.

A lehatárolások lehetnek programszintűek, pályázati felhívás, illetve projekt szinten meghatározottak. A KAP Stratégiai Terv elsősorban a pályázati felhívás és projektszintű lehatárolásokat részesíti előnyben annak érdekében, hogy ne a programszinteken rögzített és így nehezen módosítható, rugalmatlan feltételek határozzák meg egyes felhívások és projektek támogathatóságát, csökkentve annak kockázatát, hogy célcsoportok, fejlesztési igények maradnak finanszírozás nélkül a rugalmatlan szabályok miatt.

A lehatárolások mellett a beavatkozások közti szinergiák azonosítása és tudatos tervezése további lényeges fejlesztéspolitikai feladat. A szinergiák célja a támogatások hatásainak összehangolással történő maximalizálása, vagyis az egységnyi támogatási összegből - a programok közti pozitív externáliákból fakadóan - minél nagyobb hatás elérése.

KEHOP Plusz:

A KEHOP Plusz többek között vízgazdálkodással és katasztrófakockázat-csökkentéssel, környezet- és természetvédelemmel, megújuló energiagazdasággal, klímasemlegességre való igazságos átállással, továbbá körforgásos gazdasági átállással foglalkozik.

Rural Vision 2040:

A többi operatív programhoz hasonlóan a KEHOP Plusz is alkalmazkodik, illetve reflektál a Rural Vision 2040-ben megfogalmazott cselekvési területekre. Jelentős fejlesztéseket tervez és közel 1,6 milliárd euró forrást allokál az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra, ideértve a vízgazdálkodási, vízvédelmi célú beruházásokat, a megújuló energia használatán alapuló beruházásokra, a biológiai sokféleség megőrzésére, természetvédelemre, illetve a vidéki térségekben élő munkavállalók tevékenységének diverzifikációjára.

KEHOP Plusz – KAP Stratégiai Terv:

A KEHOP Plusz 2022.07.22-én a bizottságnak hivatalosan benyújtott verziója alapján az SO2.4 alatt az 1. Vízgazdálkodás és katasztrófakockázat csökkentés prioritás (tervezett keretösszege mintegy 700 MEUR) VÉT és VAV beavatkozásai több olyan vízgazdálkodáshoz kapcsolódó fejlesztést is támogatnak, melyek közvetlenül határosak (komplementerek és szinergikusak, várhatóan kettős finanszírozási probléma nélkül) a KAP Stratégiai Terv tervezett partmenti vízvédelmi sávot, ill. pufferzónát érintő

beavatkozásaival (AÖP, AKG és kondicionalitás).

A KEHOP Plusz VÉT és VAV beavatkozások többek között a következő témák fejlesztéseit is támogathatják: víz közeli területek, holtágak és természetes partszakaszok revitalizációja, visszaállítása, árvízvédelmi- és árvíz levezetési beruházások, mederrendezés, hullámterek növelése és revitalizációja, folyó és ártér kapcsolata, vízpartok természetközelivé alakítása, meglévő műtárgyak és rendszerek fejlesztése, átalakítása, bontása, újak építése, illetve kiváltása zöldinfrastruktúra elemekkel, védvonalak megerősítése, előírásoknak megfelelő kiépítése, áthelyezése.

Szintén megtalálhatók mindkét programban a biomassza és szennyvíz felhasználással kapcsolatos projektek, melyek esetében a Partnerségi Megállapodás szerint a KEHOP Plusz térségi léptékű beruházásokat, míg a KAP Stratégiai Terv egyedi szennyvízkezelési technológiát biztosít települési szintű projektek számára. A helyi szintű szennyvízkezelés megoldása hasznos részét képezheti a térségi szintű fejlesztéseknek.

A természetvédelemmel összefüggő beruházások esetében a KAP Stratégiai Terv elsősorban mezőgazdasági területekre, míg a KEHOP Plusz természetvédelmi területekre koncentrál, ahol például a Natura 2000 területek között lehetne átfedés, mely azonban projektszinten kezelhető.

Ahhoz, hogy a fentebb leírt beavatkozások egymástól finanszírozási szempontból lehatárolva, mégis egymást kiegészítve és erősítve működhessenek, a majdani felhívások, illetve a projektek tartalmának célszerű igazítása szükséges a felhívás- ill. projektszintű lehatárolás biztosítása és a komplementaritás elősegítése érdekében.

A szinergia lehetőségek erősítésére fókuszálva tervezett:

·A víztározással kapcsolatos vízügyi beruházások és az élőhelyfejlesztések pufferterületeinek előnyben részesítése a környezetbarát földhasználatot támogató KAP önkéntes beavatkozásai között, vagyis, a nem termelő beruházások, illetve az agrárkörnyezetgazdálkodási (AKG) felhívásokban szereplő kiválasztási szempontrendszerben, megfontolva ezek támogatási jogosultsági kritériumként történő szerepeltetését.

·a KAP Stratégiai Terv trágyakezelési beruházásai összekapcsolásra kerülhetnek a KEHOP Plusz biogáz fejlesztéseivel.

·a klímaváltozással kapcsolatos beavatkozások hatékonyságának növelése érdekében előírható a HACS-ok számára, hogy a LEADER HFS felülvizsgálatkor vegyék figyelembe az addig elkészült lokális klímaterveket.

TOP Plusz:

A program Magyarország kevésbé fejlett régióinak és fejlett régiójának számító Budapest területi alapú fejlesztéseit támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevésbé fejlett régiók és elmaradott térségek fejlesztésére. Elsősorban helyi önkormányzati fejlesztéseket támogat, fejlesztési tematikája ennek kapcsán kiterjed a gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés és -bővítés, valamint a népességmegtartás és családvédelem térségi és helyi feltételeinek biztosítására, így a helyi gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatásra, a helyi turizmusra, a települési infrastruktúra, településüzemeltetés és helyi közszolgáltatások fejlesztésére.

Rural Vision 2040:

Rural Vision 2040 mind a négy cselekvési területétnek (erősebb, összekapcsolt, virágzó, reziliens vidék) kihívásaira reagál az operatív program több eleme is, közel 4 milliárd euró forrást biztosítva a fejlesztések megvalósítására. A TOP Plusz ezek mentén támogatja:

·az integrált és inkluzív helyi társadalmi, gazdasági és környezeti fejlődést, a kultúra, a természeti örökség, a fenntartható turizmus és a biztonság előmozdításával,

·az aktív befogadás ösztönzését, többek között az esélyegyenlőség, a megkülönböztetésmentesség és az aktív részvétel előmozdításával, valamint a foglalkoztathatóság javítása érdekében, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára,

·helyi gazdasághoz kapcsolódó térségi és helyi közlekedési infrastruktúra és az ezekhez tartozó szolgáltatások fejlesztését,

·az energiahatékonyság előmozdítását és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését,

·az inkluzív és minőségi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés javítását az oktatás és az egészségügyi

ellátássok terén.

TOP+ – KAP Stratégiai Terv:

A korábbi szabályozás, mely szerint 10.000 fő feletti településeket a TOP, 10.000 fő alatti településeket a VP keretében támogatnak a programok, jelenleg nem része a szabályozásnak. A TOP Plusz és a KAP Stratégiai Terv is támogatja a vidéki térségeket. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy a két forrás összehangolásával az egyes projektek egymás hatását megsokszorozva, a teljes értéklánc mentén biztosított lehessen a fejlesztések finanszírozása.

A szinergia lehetőségek hatékonyabb kihasználása érdekében koordinációs mechanizmust működtetünk a két program között, miszerint a vidékfejlesztési beavatkozások esetében a szinergia helyi szintű megvalósításáért felelős szervezetek, a LEADER HFS-ek felülvizsgálata során kötelezően megvizsgálják az érintett megyék Integrált Területi Programját és saját céljait komplementer módon alakítsák ki, törekedve a szinergiára.

A TOP+-ban rögzítjük, hogy a megyéknek kötelező konzultációs lehetőséget biztosítani a megyében működő LEADER HACS-ok számára azzal a céllal, hogy a tervezett fejlesztéseket összehangolják.

A KAP Stratégiai Terv és a TOP Plusz program közötti lehatárolás:

A KAP ST és a TOP közötti lehatárolást megkönnyíti, hogy két program időbeli csúszása miatt a TOP+ pályázatok legtöbb esetben jóval előbb megjelennek, mint a KAP kiírások, így ritkán fordulhat elő, hogy két kiírás egyszerre, vagy közel egymáshoz nyílik meg.

Általános lehatárolási alapelv, hogy a KAP IH mielőtt megnyitna önkormányzatok számára pályázati lehetőséget, előtte adatszolgáltatást kér a TOP IH-tól az átfedő (alább részletezett) beavatkozások esetében, kiemelten kezelve a település és megvalósítási hely beazonosítását. Továbbá a KAP IH az önkormányzatok számára az átfedő (alább részletezett) beavatkozások esetében a pályázati felhívásban rögzíti, hogy azonos településen azonos fejlesztésre nem ad lehetőséget. E két intézkedésnek köszönhetően a KAP és a TOP+ programszintű lehatárolása valósul meg. Ezen felül, ahogy a jelenleg, úgy a jövőben is a végrehajtás önmagában garantálja a kettős finanszírozás elkerülését, informatikai és eljárásrendi biztosítékokkal.

Ahol átfedés lehetséges, ezért demarkáció szükséges a TOP+ és a KAP ST között:

Helyi piacok és vásárterek létrehozása: A TOP+ és a KAP is támogatja az önkormányzati kedvezményezetteket. A fenti általános lehatároláson túl a pályázó önkormányzatoknak nyilatkozniuk kell, hogy vagy csak a KAP ST-re, vagy csak a TOP+-ra pályáznak.

Helyi közétkeztetés: A TOP+ és a KAP is támogatja az önkormányzati kedvezményezetteket. A fenti általános lehatároláson túl a pályázó önkormányzatoknak nyilatkozniuk kell, hogy vagy csak a KAP ST-re, vagy csak a TOP+-ra pályáznak.

Helyi, térségi turisztikai vonzerőfejlesztés: A KAP esetében az "RD11_B07_DVF_73 - Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja" beavatkozás kedvezményezettje csak mezőgazdasági termelő lehet, a TOP+-tól így egyértelmű a lehatárolás kedvezményezetti alapon. A KAP ST esetében az "RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért" beavatkozás egy pilot intézkedés, és kifejezetten az olyan helyi turisztikai együttműködéseket támogatja, amelyek helyi agrár- és élelmiszer termékekre és előállítókra épülő turisztikai szolgáltatásokat fejlesztenek. Ez utóbbi pilot beavatkozásnál a KAP nem zárja ki az együttműködésben részt venni kívánó önkormányzatokat, viszont ez esetben a fenti általános lehatároláson túl a pályázó önkormányzatoknak nyilatkozniuk kell, hogy azonos célra és megvalósítási helyen TOP+ forrást nem vesznek igénybe.

Közösségi terek, sport és rekreációs terek fejlesztése: A közösségi terek fejlesztésének esetében a KAP és a TOP+ között funkció szerinti lehatárolást alkalmazunk. A KAP esetében a funkciót az "RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken" beavatkozás leírása, a TOP+ esetében az 1.2.1. Élhető települések pályázati felhívás határozza meg. A KAP az önkormányzati ingatlanok közül a közigazgatási funkciójúakat (pl. temető, házasságkötő terem) támogatja, a TOP+ pedig a közösségi-, sport-, szabadidős tevékenységhez és kultúrához kötődő funkciókat. A sport és rekreációs funkciók esetében a KAP azon funkciók és tevékenységek támogatását hirdeti meg majd a pályázati felhívásában, amelyek esetében a TOP+ IH vállalja a tevékenységek támogatásának felfüggesztését.

Többfunkciós közösségi terek, szolgáltató központok – gyermekvédelem és egészségügyi funkció: Nincs átfedés, a TOP+ támogatja a bölcsődék, óvodák, helyi egészségügyi alapellátás és járóbeteg szakellátás fejlesztéseit, továbbá a köznevelési intézmények iskolák fejlesztéseit, a KAP ezeket nem támogatja.

Közösségi létesítmények energetikai korszerűsítése: Az önkormányzati kedvezményezetteket főként a TOP+ támogatja. Amennyiben és amikor a KAP IH ezen beavatkozás pályázati meghirdetése mellett dönt, akkor azt a TOP+ IH-val egyeztetve teszi meg (a TOP+ forráskihelyezését és indikátor vállalásainak teljesülését nem veszélyeztetve), továbbá a fenti általános lehatároláson túl a pályázó önkormányzatoknak nyilatkozniuk kell, hogy vagy csak a KAP ST-re, vagy csak a TOP+-ra pályáznak. A KAP és a TOP+ IH vállalja, hogy ezen cél esetében a két program indításának tapasztalatait 2023 végén közösen értékelik, és ha szükséges, a KAP ST-t ennek megfelelően módosítjuk.

Okos falu: A KAP program indulásakor az RD57 LEADER beavatkozás az ENRD (European Network for Rural Development) módszertana alapján kialakítandó okos falu stratégiák létrehozását támogatja, 54 település esetében. Ez a tevékenység nincs átfedésben a TOP+ programmal. A KAP IH ezen 54 település esetében egyeztet a TOP+ IH-val az okos falu stratégiák végrehajtásának finanszírozásáról, és annak illeszkedéséről az 1.2.1. Élhető települések pályázati felhíváshoz. Az okos település funkciók esetében a KAP azon funkciók és tevékenységek támogatását hirdeti meg majd a pályázati felhívásában, amelyek esetében a TOP IH vállalja a tevékenységek támogatásának felfüggesztését.

A Partnerségi Megállapodás is tartalmazza, hogy "a szinergiák kialakítását részben a felhívások szabályrendszerének összehangolása, az egymásra épülő projekteket ösztönző projektkiválasztási szabályok és a közös kommunikációs megoldások fogják szolgálni. Ezek kidolgozása a pályázati felhívások előkészítés során az érintett IH-k, szakpolitikai felelősök közös fórumain (pl.: Pályázat Előkészítő Munkacsoport, MB ülések) kerül majd sor."

A Partnerségi Megállapodás alá tartozó programok elkötelezettek abban, hogy – az EMVA vidékfejlesztést szolgáló beavatkozásai mellett – hozzájáruljanak az EU vidéki térségeinek hosszú távú jövőképében foglaltakhoz, az ott megfogalmazott „erősebb, összekapcsolt, rugalmas és virágzó vidéki területek" cselekvési területek mentén.

EFOP Plusz

Az EFOP Plusz prioritások lefedik a köznevelési, az egészségügyi, a társadalmi felzárkózási, szociális, család- és ifjúságügyi, társadalmi innovációs, valamint leginkább rászoruló személyeket támogató intézkedéseket.

Rural Vision 2040

Az EFOP Plusz elsősorban a „társadalmi innováció, a társadalmi reziliencia, illetve a felelősségvállalással rendelkező közösségek" témakörökben támogatja a Rural Vision 2040 cselekvési területeit, közel 1,5 milliárd euró keretet állítva a fejlesztések mögé.

EFOP Plusz- KAP Stratégiai Terv:

Az EFOP Plusz társadalmi felzárkózási prioritási tengelyén, tervezetten a termelőműhelyek kerülnek támogatásra, míg a KAP Stratégiai Terv keretében a társadalmi vállalkozások fejlesztésére allokálnak forrást. A jelenlegi tervek alapján a termelőműhelyeket bármilyen szektorhoz kötődően létre lehet hozni, akár mezőgazdasági tevékenységekhez kapcsolódóan is, továbbá az intézkedésben a támogatást igénylők között - szektorokra vonatkozó korlátozás nélkül - megjelennek a nonprofit gazdasági társaságok, valamint civil szervezetek is.

GINOP Plusz

GINOP Plusz elősegíti, összhangban a vonatkozó uniós stratégiákkal a magyar vállalkozások technológiaváltásához, digitalizációs és innovációs képességeinek megerősítését, valamint hozzájárul a munkavállalók képzéséhez, termelékenységük és hozzáadott értékük növelése érdekében.

Rural Vision 2040

A GINOP Plusz több, mint 3,5 milliárd eurót fordít többek között a kevésbé fejlett régiókba élők oktatási képzésére, munkaerőpiaci integrálására, illetve a KKV szektor fejlesztésére, ami hozzájárul a Rural Vision

2040 cselekvési területeiben megfogalmazott célokhoz, miszerint a vidék fejlesztésének fontos része a társadalmi reziliencia javítása, a gazdasági tevékenységek diverzifikálása és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése.

GINOP Plusz – KAP Stratégiai Terv:

A Partnerségi Megállapodás alapján a vállalkozásfejlesztést a GINOP Plusz támogatja. 2020-tól a GINOP hagyományos vállalkozásfejlesztési támogatásaiban az élelmiszeripari vállalkozások kizárásra kerültek, ezek 2021-2022-ben a VP-ből, 2023-2027-ben pedig a KAP Stratégiai Tervből kaphatnak támogatást. Ugyanakkor az élelmiszeripari vállalkozások a GINOP Plusz keretében a K+F és ESZA típusú támogatásaikra, élelmiszeripari célú fejlesztendő tevékenységükre továbbra is pályázhatnak.

DIMOP Plusz

A DIMOP Plusz egységes szolgáltatási rétegeken keresztül, adatintenzív megközelítésben járul hozzá az egyes szakpolitikai feladatok digitalizációs beruházásaihoz és ilyen módon átfogó megoldásokat támogat, amelyek egy-egy ágazati célkitűzés megvalósulása mellett egységesen támogatják a digitális transzformáció folyamatát.

Rural Vision 2040:

A DIMOP Plusz digitalizációs beruházások segítségével járul hozzá az ágazati politikák megvalósításához, ezzel támogatva a Rural Vision 2040 cselekvési dimenzióinak jelentős részét (szolgáltatásokhoz való hozzáférés, társadalmi innováció, digitális összekapcsoltság, éghajlatváltozással szembeni reziliencia, környezeti reziliencia, társadalmi reziliencia) közel 1,2 milliárd euró kerettel. A DIMOP Plusz jelentős fejlesztést fog megvalósítani több mint 200 millió euró keretből a szélessávú hálózatok elérhetősége terén. Mivel az eléréssel kapcsolatos problémák a vidéki térségekben jellemzők, ezért várhatóan itt fog megvalósulni a fejlesztések nagy része is.

DIMOP Plusz – KAP Stratégiai Terv:

A DIMOP Plusz jellemzően országos léptékű beruházásokra fókuszál és elsősorban nem mezőgazdasági / vidékfejlesztési témájú fejlesztések végrehajtását tervezi, mégis több szinergia lehetőség azonosítható a két program között.

·A DIMOP Plusz által támogatott kormányzati IT fejlesztések agrár témákat is érintenek. A KAP Stratégiai Terv mezőgazdasági és erdészeti adatokat szolgáltathat a digitalizációt célzó fejlesztéseknek.

·A KAP Stratégiai Terv során végzett élelmiszeripari és mezőgazdasági digitalizáció összekapcsolható a DIMOP által finanszírozott Big Data és Mesterséges Intelligencia fejlesztésekkel.

·A DIMOP Plusz pluszponttal támogatja azokat a fejlesztéseket, amelyek egy, a KAP Stratégiai Terv által finanszírozott okosfalu stratégiával vannak összhangban.

·A DIMOP Plusz országos szinten fejleszti szélessáv elérhetőségét, ami segíthet, hogy a digitalizált mezőgazdasági termelők számára biztosítva legyen az gigabitképes, ill. 5G hálózathoz való hozzáférés, ami szükséges több precíziós eszköz működtetéséhez. Ehhez kapcsolódhat a KAP Stratégiai Terv helyi wifi fejlesztési tevékenysége.

·A DIMOP Plusz közszolgáltatási applikáció fejlesztésével segíti a KAP Stratégiai tervben szereplő vidéki fejlesztéseket (pl.: falubusz, önkéntes tűzoltó eszközfejlesztést).

·A DIMOP Plusz keretein belül történő digitális KKV készségfejlesztés hasznosításra kerülhetne a KAP Stratégiai Terv mezőgazdasági és erdészeti vállalkozások digitalizálásával összekapcsolva.

IKOP Plusz

Az IKOP Plusz felelős a magyarországi közlekedési helyzet fejlesztéséért, ami magába foglalja a kötöttpályás, közúti, kerékpárúti és kikötői beruházásokat.

Rural Vision 2040

Az IKOP Plusz beruházásai segítik a vidéki közlekedési hálózatok fejlesztését, amely hozzájárul a „közlekedési összeköttetések és új mobilitási lehetőségek” célkitűzéshez.

IKOP Plusz -KAP Stratégiai Terv

Az IKOP Plusz fejleszteni fogja a vidék elérhetőségét is biztosító közlekedési hálózatokat, de a beruházásokat tekintve a két program között nincs tartalmi átfedés.

VOP Plusz

A VOP Plusz Magyarország számára rendelkezésre álló kohéziós célú források eredményes és hatékony felhasználását támogatja. Ennek keretében a naprakész tudással rendelkező szakemberállomány, az infrastrukturális feltételek biztosításával, az informatikai, partnerségi, kommunikációs és a nyilvánossághoz kapcsolódó feladatok ellátásával járul hozzá a Partnerségi Megállapodás céljainak teljesüléséhez.

VOP Plusz – KAP Stratégiai Terv

A VOP Plusz kereteiből finanszírozott programértékelések vizsgálati tárgyát fogja képezni a vidékfejlesztés, ahogy a KAP Stratégiai Terv Technikai Segítségnyújtásából finanszírozott programértékelések is i kitekintéssel lesznek a többi fejlesztési program vidékfejlesztési hatásaira. A programok között egyéb kapcsolat nem azonosítható.

Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervének (HET/RRF) tervezete - KAP Stratégiai Terv

A HET terv célja elsősorban a koronavírus járvány gazdasági és társadalmi hatásainak ellensúlyozása, illetve a gazdaság ellenállóképességének, fenntarthatóságának és a zöld és a digitális átmenettel kapcsolatos kihívásokra és lehetőségekre való felkészültségének a növelése.

A HET terv „D komponense” a vízhiányos területek vízpótlásával, a vízvisszatartással, a térségi vízátvezetéssel, felszín alatti vízkészletek védelmével, a vízkészletek térbeni és időbeni egyenetlen eloszlásának kiegyenlítésével foglalkozik. A HET tervezetében szereplő vízgazdálkodás szemléletformálási reformjának egyik célja, hogy a KAP Stratégiai Terv felhívások megismertetésével ösztönözze a gazdálkodókat a fenntartható vízgazdálkodást elősegítő gazdálkodás kialakítására.

A HET terv „F komponense” tartalmazza a lakossági napelemes rendszerek támogatását és fűtési rendszerek elektrifikálását napelemes rendszerekkel kombinálva, melynek célcsoportja az országos átlagbér alatti jövedelmű, jellemzően alacsony hitelképességgel rendelkező, a beruházás elvégzésére fizikai szempontból alkalmas ingatlantulajdonnal rendelkező háztartások. A KAP Stratégiai Tervben szereplő megújuló energetikát támogató beavatkozások elsősorban beruházás központúak, így a HET segítségével kiegészítő támogatáshoz juthatnak a vidéki térségekben élő, mezőgazdasággal foglalkozó személyek is.

A HET terv "C" komponense, a **„Felzárkózó települések” hosszú távú programjának** megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII. 5.) Kormányhatározat a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Kormányrendeletben meghatározott településkörből a Központi Statisztikai Hivatal által készített legalacsonyabb (foglalkoztatási, iskolázottsági, lakhatási, jövedelmi, közbiztonsági viszonyokat és korszerkezetet figyelembe vevő) komplex mutató alapján kiválasztott, mintegy 300 településen – a települések szakaszos bevonásával – hosszú távú fejlesztési program indításáról döntött, a társadalmi, gazdasági, infrastrukturális hátrányok csökkentése, a helyi foglalkoztatás bővítése, a vidék lakosságmegtartó képességének növelése érdekében.

A szóban forgó településeken 312 ezer ember él, kedvezőtlen jövedelmi, lakhatási, munkaerőpiaci körülmények között. A 2019-2021-es években fokozatosan került bevonásra a felzárkóztatásra kijelölt települések egy része az alapos diagnózisra épülő, szükségletalapú, komplex, integrált települési felzárkóztatási programok megvalósításába, melyek célja a településen élők foglalkoztathatóságának, kompetenciáinak, mobilitásának, lakhatási körülményeinek (és lakóhelyük környezeti állapotának), közszolgáltatásokhoz való hozzáférésének javítása. A komponens részét képező ún. „reformok” része a közösségorientált köznevelési intézmények pedagógiai-szakmai fejlesztése, a munkaszocializációs programokban való részvétel, a folyamatos jelenléten alapuló szociális munka és közösségfejlesztés, a gyermekvédelmi eszközök fejlesztése, a mobilizált egészségügyi szűrővizsgálatok szervezése, míg a beruházási elemek közé tartozik a szociális lakások építése és felújítása, a közösségi megújuló energiakapacitások növelése. A beavatkozásokkal érintett települési kör, illetve a kijelölt célok mentén a tevékenységek további kiterjesztéséhez a hazai források mellett az RRF forrásaira, a fenntartáshoz pedig a strukturális alapok támogatására, valamint az új közszolgáltatási elemek hazai közszolgáltatási rendszerbe való beillesztésére lesz szükség.

A Felzárkózó települések programjának területi fókusza a KAP beavatkozásainál jóval szűkebb, hiszen a kormányhatározatban lehatárolt 300 település a településhálózatnak csak mintegy tizedét alkotja, rászorultságuk tényét, mértékét azonban kimunkált módszertan támasztja alá. Ezeken a településeken a

hazai és RRF forrásból finanszírozott, erőteljesen szociális karakterű infrastruktúra-, szolgáltatás- és készségfejlesztő beruházásokat és tevékenységeket hatékonyan kiegészíthetik, és a helyi gazdaság- és társadalomfejlesztést segíthetik a vidéki kistelepülések infrastrukturális fejlesztését (szennyvízelvezetés, biomasszára épülő energetika, internet-hozzáférés, közösségi, sport és rekreációs terek, turizmus, helyi piacok és értékesítést segítő eszközök, közétkeztetés, falu- és tanyagondnoki szolgálat), a társadalmi vállalkozásokat (pl. szociális szövetkezeteket, szociális farmgazdaságokat), illetve egyéb (pl. rövid ellátási lánc) együttműködéseket támogató vidék-fejlesztési beavatkozások.

Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF)

Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) egy 2014-ben létrehozott Európai Uniós pénzügyi alap, amely az unió egész területén megvalósuló közlekedési, energetikai, digitális és távközlési projektek infrastrukturális beruházásaira irányul, és célja az EU tagállamai közötti jobb összeköttetés megteremtése. A vidékfejlesztési beavatkozástípusok közül jellemzően a beruházási jellegű támogatások esetében lehet kapcsolat az eszközzel.

Fontos azonban kihangsúlyozni, hogy a KAP Stratégiai Tervből jellemzően mezőgazdasági üzemek fejlesztése valósul meg, tisztán vagy nagy részben távközlési infrastruktúrafejlesztési projekteket, mint a CEF-ben vagy a DIMOP Pluszban, itt nem támogat Magyarország, és a fejlesztések léptéke is sokkal inkább a mezőgazdasági üzemekre koncentrál. Az infrastruktúrafejlesztést támogató beavatkozások közül a települési infrastruktúrát, így „Okos Falu" programokat is támogató eszközök között lehet kapcsolódás a CEF-fel, azonban a KAP Stratégiai Tervből megvalósuló projektek lokális megoldásokat támogatnak, így sokkal inkább szinergia valósulhat meg, úgy, hogy a helyi digitális / távközlési fejlesztések képesek lesznek kapcsolódni egy össz-európai fejlesztéshez.

Fontos cél a KAP Stratégiai Tervben, hogy kisebb fejlesztések alkalmasak legyenek arra, hogy felkészítsék a kedvezményezetteket egy nagyobb szintű fejlesztés előkészítéséhez. A kettős finanszírozás elkerülésére a támogatási konstrukció kialakítása során kiemelt figyelmet fog fordítani az Irányító Hatóság.

Digitális Európa Program

A Digitális Európa Program egy 2021–2027 között futó Európai Uniós program, amelynek fő célkitűzése, hogy a digitális technológiákat elterjessze a vállalkozások, a polgárok és a közigazgatás számára. A program célja tehát, hogy áthidalja a digitális technológiákkal kapcsolatos kutatás, valamint a végtermékek piaci bevezetése közötti szakadékot. A program az európai polgárok és vállalkozások, különösen a kkv-k javát szolgálja. A Digitális Európa program keretében végrehajtott beruházások támogatják az Unió kettős célkitűzését – a zöld átállást és a digitális transzformációt –, valamint erősítik az Unió ellenálló képességét és digitális szuverenitását. A DEP öt kulcsfontosságú területen nyújt projektfinanszírozást, így szuper-számítástechnika, mesterséges intelligencia, kiberbiztonság, korszerű digitális készségek, a digitális technológiák széles körű használatának biztosítása a gazdaságban és a társadalomban.

A KAP Stratégiai Tervből finanszírozandó digitális technológiák fejlesztése kimondottan az agrár- és élelmiszeripari szektorok digitális kompetenciáinak fejlesztésére irányul. A KAP forrásokkal az agrár-vertikum, illetve a hozzá kapcsolódó vidéki térségek megerősítése a cél.

A vidéki térségekben is jellemzően olyan projektek finanszírozása a cél, amely általánosságban fejleszti az ott lakók életminőségét és segít megakadályozni a térségek elnéptelenedését, azáltal, hogy olyan technológiai fejlesztések valósulnak meg, amelyekkel a vidékies és a városias környezetben is hasonló feltételekkel és életminőséggel találkoznak az emberek.

A KAP forrásból finanszírozott digitális technológiák fejlesztésének célja az, hogy az alapvető agrárinformatikai szolgáltatásokhoz való hozzáférés meg tudjon valósulni. Itt is elmondható, hogy a KAP források célja, hogy a technológiai lépésváltás elinduljon, amelyet aztán később egyéb programokkal,

például a DEF-fel erősíteni lehet. Az agrár-digitalizációt támogató pályázatokban kiválasztási elvként kívánjuk alkalmazni azt, ha a pályázó együttműködik Európai Digitális Innovációs Hubokkal, kiemelten a hamarosan létrehozandó Agrár EDIH-el. Az ilyen jellegű együttműködésekkel tovább lehet erősíteni az egyes fejlesztési programok közötti szinergiákat és egymást kiegészítő hatásokat. Az esetleges átfedések kezelése a pályázati felhívások szintjén is lehetséges.

Magyar Falu Program (MFP)

A Magyar Falu Program (MFP) a településhálózat több mint 90 százalékát, és a népesség mintegy harmadát adó, 5000 főnél nem nagyobb lakosságszámú kisvárosok és községek fejlesztését támogatja a következő területeken: vidéki szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztése, vidéki civil közösségek támogatása, kistelepülésen élők lakhatási feltételeinek javítása, alsóbbrendű úthálózat fejlesztése hazai forrásból, valamint falusi mikrovállalkozások támogatása uniós (GINOP Plusz-1.2.2-22) forrásból.

Bár a Magyar Falu Program legtöbb felhívásában megjelenik valamilyen területi hátrányhoz kapcsolódó értékelési szempont (pl. a megvalósítási hely kedvezményezett járásban vagy településen, hátrányos helyzetű régióban, szabad vállalkozási zónában helyezkedik el, illetve kisebb adóerő-képességű település), a 2019-2021-es évek kifizetési adatai alapján a vidékies besorolású, illetve az alacsonyabb státuszú települések és térségek fokozottabb támogatása nem érhető olyan hangsúlyosan tetten, mint például a 2014-2020-as Vidékfejlesztési Program forráskihelyezésében. A rurális térszerkezetű területeket, az elvándorlással sújtott, leszakadó, önerőből fejleszteni gyakorlatilag képtelen megvalósítási helyeket a KAP beavatkozások tudatosabban célozzák. Az eddigi forrásfelhasználást vizsgálva megállapítható, hogy a Magyar Falu Program elsősorban a VP által kevésbé előnyben részesített, pl. fejlettebb vagy kevésbé vidékies térségekben elhelyezkedő, „belső perifériát" képező településeket juttatta forrásokhoz.

Összességében tehát az új KAP egyes beavatkozási célterületei és az MFP-ben támogatható tevékenységek köre jól elkülönül, illetve a KAP ST célrendszere eleve jóval kiterjedtebb, és a beavatkozások jellegét tekintve változatosabb. Összességében a 2014-2020 közötti időszak tapasztalataira alapozva a két program között gyengén helyettesítő és erősebb kiegészítő, egymást erősítő hatás feltételezhető.

Felzárkózó települések programja

Magyarország Helyreállítási és Ellenálló képességi Tervében a vidéki térségek sérülékenységére a leghangsúlyosabban a „Felzárkózó települések" komponens reagál, melynek intézkedései (reformjai és beruházásai) konzisztensek az uniós Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz társadalmi és területi kohéziót, egészségügyi, társadalmi, gazdasági és intézményi rezilienciát, a jövő generációkra vonatkozó szakpolitikákat, illetve a zöld átállást célzó alappilléreivel.

LIFE program

A LIFE program az Európai Unió olyan pénzügyi eszköze, amely dedikáltan környezet- és természetvédelmi, valamint éghajlat-politikai célkitűzéseket támogat. A 2021-2027 európai uniós pénzügyi időszakra vonatkozó, megújult LIFE programról szóló 2021/783/EU rendelet 2021. május 17-én lépett hatályba. A teljes LIFE program összköltségvetése a hét évre vonatkozóan 5,43 Mrd euró. A program, a korábbi gyakorlattól eltérően, négy, külön költségvetéssel rendelkező alprogramból áll:

Természet és biológiai sokféleség (2,143 Mrd euró),

Körforgásos gazdaság és életminőség (1, 345 Mrd euró),

Az éghajlatváltozás mérséklése és alkalmazkodás (947 M euró),

Tiszta energiára való átállás (997 M euró),

A benyújtott pályázatokat a European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency (CINEA) bírálja el.

A KAP Stratégia Terv leghangsúlyosabban az "Ökológiai gazdálkodásra történő átállás (ÖKO)", az "Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés (AKG)", a klímaváltozással kapcsolatos alkalmazkodási formák támogatásán keresztül kapcsolódik a LIFE program négy alprogramjához. A Life program pályázati konstrukcióival ellentétben ezek a támogatások, termelő beruházások mellett kiegészítő forrásokat

biztosítanak a mezőgazdasági termelők számára a természetvédelem, a biodiverzitás, az élőhelyvédelem, a körforgásos gazdaság, az éghajlatváltozás mérséklése, illetve ahhoz való alkalmazkodás elősegítésében, elsősorban mezőgazdasági területeken. Bár a Life program és a KAP Stratégiai Terv esetében, Natura 2000 besorolású területek között lehet átfedés, a két program tematikáját, fókuszát és kedvezményezetti összetételét tekintve azonban minimális az esélye a kettős finanszírozás lehetőségének. Az esetlegesen felmerülő kettős finanszírozás lehetőségét projekt szintű lehatárolással érdemes kezelni. Összességében, a programokban tervezett hatások várhatóan egymást erősítik.

A programok közötti kapcsolódás kezelését a következő módon tervezzük megvalósítani

A jelen fejezetben érintett témákban az érintett Irányító Hatóságok együttműködést alakítanak ki, amelynek keretében meghívják a másik felet a Pályázat Előkészítő Munkacsoport üléseire, ezzel lehetővé teszik a lehatárolások projektszintű megteremtését és a kettős finanszírozás elkerülését. Az érintett pályázati felhívások kölcsönösen előnyben fogják részesíteni azokat a támogatást igénylőket, akik a társfelhívásra is nyújtottak be támogatási kérelmet:

·A másodikként megjelenő felhívással együtt a pályázati felületen kiírásra kerülhet egy olyan tájékoztató dokumentum, amely mindkét felhívásról egy rövid összefoglalót és a két kiírás közötti kapcsolatot mutatja be. Ez a dokumentum csak a támogatási lehetőségek lényegi bemutatására és a kapcsolatok ismertetésére szorítkozik, a részletes feltételeket továbbra is az egyes pályázati felhívások fogják tartalmazni.

·Mindkét felhívás biztosíthat plusz pontot annak a kedvezményezettnek, aki a bírálatig kérelmet nyújt be a másik felhívásra is, így részt vesz a szinergikusan összepárosított támogatási lehetőségek kihasználásban.

Az Irányító Hatóságok vállalják, hogy a benyújtott társ-kérelmekről kölcsönösen tájékoztatják egymást.

4.6. Pénzügyi eszközök

4.6.1. A pénzügyi eszköz ismertetése

A vidékfejlesztési típusú beavatkozástípusok esetében Magyarország nem alkalmaz pénzügyi eszközöket, így a tervben nem szerepel a pénzügyi eszköz.

4.7. A vidékfejlesztési beavatkozástípusok közös elemei

4.7.1. A nem elszámolható beruházások listája

Purchase of land not built on costing more than 10 % of all the eligible expenditure on the operation concerned.

Investments in means of transport to be used for marketing or distribution by the producer organisation.

Investments in shares or capital of companies if the investment represents a financial investment.

construction of windbreaks and wind protection walls driveways and elevators

Nem elszámolható beruházások és kiadáskategóriák jegyzéke:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra:

i. mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően;
ii. az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett;
iii. az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet(45)2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy
iv. génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Az első albekezdés a), b), d) és f) pontja nem alkalmazandó abban az esetben, ha a támogatást pénzügyi eszközök útján nyújtják.

4.7.2. A „vidéki térség” fogalmának meghatározása és alkalmazhatósága

Vidéki térség definíciója:
Vidéki térség részének minősül az a település, ahol közigazgatási jogállástól (város/község) függetlenül a népesség 10 ezer főnél kevesebb vagy a 10 ezer fő feletti lakossággal rendelkező tanyás települések esetén azok külterületei.

4.7.3 Az ágazati beavatkozások közös kiegészítő elemei, a vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások közös kiegészítő elemei, illetve az ágazati és a vidékfejlesztésre irányuló beavatkozásokkal közös kiegészítő elemei

- A meglévő öntözőberendezések vagy a meglévő öntözőrendszerek részeinek fejlesztésére irányuló beruházások kizárólag akkor támogathatók, ha az előzetes értékelés azt állapítja meg, hogy azok a meglévő berendezés vagy rendszer műszaki paramétereiből kiindulva mikroöntözés tekintetében legkevesebb 10%, lineár és csévélődobos berendezések tekintetében legkevesebb 15% mértékű potenciális vízmegtakarítást eredményeznek majd.
Amennyiben a beruházás olyan felszín alatti vagy felszíni vizekből álló víztesteket érint, amelyek a vonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási tervben vízmennyiséggel kapcsolatos okok miatt jónál rosszabb minősítést kaptak, akkor a beruházásnak az alábbi együttes feltételeknek is meg kell felelnie:
- a projektnek biztosítania kell, hogy a projekt által érintett öntözőberendezések, vagy öntözőrendszerek vonatkozásában legalább a projekt előzetes értékelése által megállapított potenciális vízmegtakarítás 50 %-ának megfelelő mértékű tényleges vízfogyasztás csökkenés történjen; és
- amennyiben a projekt az adott mezőgazdasági üzem öntözött területeinek csak egy részét érinti, a mezőgazdasági üzem teljes – üzemszintű – vízfogyasztása legalább 50% megfelelő mértékben kell, hogy csökkenjen. A mezőgazdasági üzem teljes vízfogyasztásához az üzem által értékesített, vagy bármilyen más módon öntözési célból átadott vízmennyiséget is hozzá kell számítani.
A meghatározott feltételek egyike sem alkalmazandó a meglévő öntözőberendezésekre irányuló olyan

beruházásokra, amelyek csak az energiahatékonyságot érintik, sem a tározók létrehozására irányuló beruházásokra, sem pedig a visszínyert víz felhasználására irányuló olyan beruházásokra, amelyek nem érintenek felszín alatti vagy felszíni víztestet.

Az energiahatékonysághoz kapcsolódó beavatkozás összhangban van a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló európai uniós irányelvvel és az abban foglalt fenntarthatósági kritériumokkal.

A beavatkozás keretében támogatott módon végrehajtott energiahatékonysági beruházások, illetve támogatott módon beszerzett új gépek, berendezések és technológiák túlmutatnak a kötelező szabványokon (amennyiben ezek a szabványok léteznek) vagy a szokásos gyakorlatokon.

4.7.4 A vidékfejlesztési beavatkozásokra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

A nemzeti hozzájárulás mértéke(i)

Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
155(2)(c) - Korkedvezményes nyugdíjazás		20,00%	43,00%
91(2)(a) - Kevésbé fejlett régiók	85,00%	20,00%	85,00%
91(2)(b) - Legkülső régiók és a kisebb égei-tengeri szigeteken		20,00%	80,00%
91(2)(c) - Az (EU) 2021/1060 rendelet 108. cikke (2) bekezdése első albekezdésének b) pontja szerinti átmeneti régiók		20,00%	60,00%
91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%
91(3)(a) - A 71. cikk szerinti, az említett hátrányos természeti adottságok és egyéb területspecifikus hátrányokhoz kapcsolódó kifizetések		20,00%	65,00%
91(3)(b) - A 70. cikk szerinti kifizetések, a 72. cikk szerinti kifizetések, a 73. cikkben említett nem termelő beruházásokhoz nyújtott támogatás, a 77. cikk (1) bekezdésének a) pontja értelmében az európai innovációs partnerség operatív csoportjainak projektjeihez nyújtott támogatás, valamint a LEADER a 77. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerint		20,00%	80,00%
91(3)(c) - Az EMVA-ba a 17. és 103. cikk alkalmazásában átcsoportosított pénzeszközökből finanszírozott műveletek		20,00%	100,00%
91(3)(b) - 70 - A 70. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%
91(3)(b) - 72 - A 72. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%
91(3)(b) - 73 - A 73. cikkben említett nem termelő beruházásokhoz nyújtott támogatás	50,00%	20,00%	80,00%
91(3)(b) - 77(1)(a) - A 77. cikk (1) bekezdésének a) pontja értelmében az európai innovációs partnerségnek nyújtott támogatás	43,00%	20,00%	80,00%
91(3)(b) - 77(1)(b) - A LEADER a 77. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerint	50,00%	20,00%	80,00%
91(3)(c) - 70 - Az EMVA-ba a 17. és 103. cikk alkalmazásában átcsoportosított pénzeszközökből finanszírozott, a 70. cikk szerinti műveletek		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 71 - Az EMVA-ba a 17. és 103. cikk alkalmazásában átcsoportosított pénzeszközökből finanszírozott, a 71. cikk szerinti műveletek		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 72 - Az EMVA-ba a 17. és 103. cikk alkalmazásában átcsoportosított pénzeszközökből finanszírozott, a 72. cikk szerinti műveletek		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 73-74 - Az EMVA-ba a 17. és 103. cikk alkalmazásában átcsoportosított pénzeszközökből finanszírozott, a 73-74. cikk szerinti műveletek		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 75 - Az EMVA-ba a 17. és 103. cikk alkalmazásában átcsoportosított pénzeszközökből finanszírozott, a 75. cikk szerinti műveletek		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 76 - Az EMVA-ba a 17. és 103. cikk alkalmazásában átcsoportosított pénzeszközökből finanszírozott, a 76. cikk szerinti műveletek		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 77 - Az EMVA-ba a 17. és 103. cikk alkalmazásában átcsoportosított pénzeszközökből finanszírozott, a 77. cikk szerinti műveletek		20,00%	100,00%
91(3)(c) - 78 - Az EMVA-ba a 17. és 103. cikk alkalmazásában átcsoportosított pénzeszközökből finanszírozott, a 78. cikk szerinti műveletek		20,00%	100,00%

A regionális hozzájárulás mértéke(i)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU12 - Pest	91(3)(c) - 75 - Az EMVA-ba a 17. és 103. cikk alkalmazásában átcsoportosított pénzeszközökből finanszírozott, a 75. cikk szerinti műveletek	85,00%	20,00%	100,00%
HU21 - Közép-Dunántúl	91(3)(c) - 75 - Az EMVA-ba a 17. és 103. cikk alkalmazásában átcsoportosított pénzeszközökből finanszírozott, a 75. cikk szerinti műveletek	85,00%	20,00%	100,00%
HU22 - Nyugat-Dunántúl	91(3)(c) - 75 - Az EMVA-ba a 17. és 103. cikk alkalmazásában átcsoportosított pénzeszközökből finanszírozott, a 75. cikk szerinti műveletek	85,00%	20,00%	100,00%
HU23 - Dél-Dunántúl	91(3)(c) - 75 - Az EMVA-ba a 17. és 103. cikk alkalmazásában átcsoportosított pénzeszközökből finanszírozott, a 75. cikk szerinti műveletek	85,00%	20,00%	100,00%
HU31 - Észak-Magyarország	91(3)(c) - 75 - Az EMVA-ba a 17. és 103. cikk alkalmazásában átcsoportosított pénzeszközökből finanszírozott, a 75. cikk szerinti műveletek	85,00%	20,00%	100,00%
HU32 - Észak-Alföld	91(3)(c) - 75 - Az EMVA-ba a 17. és 103. cikk alkalmazásában átcsoportosított pénzeszközökből finanszírozott, a 75. cikk szerinti műveletek	85,00%	20,00%	100,00%
HU33 - Dél-Alföld	91(3)(c) - 75 - Az EMVA-ba a 17. és 103. cikk alkalmazásában átcsoportosított pénzeszközökből finanszírozott, a 75. cikk szerinti műveletek	85,00%	20,00%	100,00%

5. A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások

Alap	Beavatkozási forma	A beavatkozás típusa	A beavatkozás kódja (tagállam) – Név	Átvitel	Közös kimeneti mutató	Gen. Renewal	Env.	Agro-ökológiai visszatérítési rendszer	LEADER program
EMGA	Termeléstől független közvetlen kifizetések	BISS(21)	DP01_E01_BISS_16 - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás		O.4				
EMGA	Termeléstől független közvetlen kifizetések	CRISS(29)	DP02_E02_CRIS_16 - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás		O.7				
EMGA	Termeléstől független közvetlen kifizetések	CIS-YF(30)	DP03_B01_YFS_16 - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás		O.6				
EMGA	Termeléstől független közvetlen kifizetések	Eco-scheme(31) / A 31. cikk (7) bekezdésének a) pontja – Kiegészítő kifizetés az alapszintű jövedelemtámogatásba	DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai program		O.8				
EMGA	Termeléstől függő közvetlen kifizetések	CIS(32)	DP04_E03_CISB_16 - Cukorrépa termesztés támogatása		O.10				
EMGA	Termeléstől függő közvetlen kifizetések	CIS(32)	DP05_E04_CISR_16 - Rizstermesztés támogatása		O.10				
EMGA	Termeléstől függő közvetlen kifizetések	CIS(32)	DP06_E05_CISV_16 - Zöldségnövény termesztés támogatása		O.10				
EMGA	Termeléstől függő közvetlen kifizetések	CIS(32)	DP07_E06_CISI_16 - Ipari zöldségnövény termesztés támogatása		O.10				
EMGA	Termeléstől függő közvetlen kifizetések	CIS(32)	DP08_E07_CISO_16 - Ipari olajnövény termesztés támogatása		O.10				
EMGA	Termeléstől függő közvetlen kifizetések	CIS(32)	DP09_E08_CISE_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív)		O.10				

EMGA	Termeléstől függő közvetlen kifizetések	CIS(32)	DP10_E09_CISF_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív)		O.10				
EMGA	Termeléstől függő közvetlen kifizetések	CIS(32)	DP11_E10_CISS_16 - Anyajuhtartás támogatása		O.11				
EMGA	Termeléstől függő közvetlen kifizetések	CIS(32)	DP12_E11_CISC_16 - Anyatehéntartás támogatása		O.11				
EMGA	Termeléstől függő közvetlen kifizetések	CIS(32)	DP13_E12_CISM_16 - Hízott bika támogatás		O.11				
EMGA	Termeléstől függő közvetlen kifizetések	CIS(32)	DP14_E13_CISD_16 - Tejhasznú tehéntartás támogatása		O.11				
EMGA	Termeléstől függő közvetlen kifizetések	CIS(32)	DP15_E14_CISG_16 - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása		O.10				
EMGA	Termeléstől függő közvetlen kifizetések	CIS(32)	DP16_E15_CISP_16 - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása		O.10				
EMGA	Ágazati - Gyümölcs- és zöldségfélék	INVRE(47(1)(a))	SC28_E01_FVI_47 - Beruházások, kutatás valamint kísérleti és innovatív termesztési módszerek és egyéb tevékenységek– zöldség-gyümölcs		O.35				
EMGA	Ágazati - Gyümölcs- és zöldségfélék	ADVI1(47(1)(b))	SC11_A03_FVA_47 - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs		O.35				
EMGA	Ágazati - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRAINCO(47(1)(c))	SC12_A04_FVT_47 - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs		O.35				
EMGA	Ágazati - Gyümölcs- és zöldségfélék	ORGAN(47(1)(d))	SC13_G01_FVO_47 - ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs		O.35				
EMGA	Ágazati - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRANS(47(1)(e))	SC14_B01_FVE_47 - a termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése - zöldség-gyümölcs		O.35				

EMGA	Ágazati - Gyümölcs- és zöldségfélék	PROMO(47(1)(f))	SC15_E10_FVP_47 - promóció, kommunikáció és marketing - zöldség-gyümölcs		O.35				
EMGA	Ágazati - Gyümölcs- és zöldségfélék	QUAL(47(1)(g))	SC16_E11_FVQ_47 - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása		O.35				
EMGA	Ágazati - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRACE(47(1)(h))	SC17_E12_FVC_47 - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs		O.35				
EMGA	Ágazati - Gyümölcs- és zöldségfélék	CLIMA(47(1)(i))	SC18_G02_FVL_47 - az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs		O.35				
EMGA	Ágazati - Gyümölcs- és zöldségfélék	SETUP(47(2)(a))	SC19_I01_FVF_47 - kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs		O.35				
EMGA	Ágazati - Gyümölcs- és zöldségfélék	INVVO(47(2)(b))	SC20_I02_FVV_47 - beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs		O.35				
EMGA	Ágazati - Gyümölcs- és zöldségfélék	STORE(47(2)(c))	SC21_I03_FVS_47 - termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása - zöldség-gyümölcs		O.35				
EMGA	Ágazati - Gyümölcs- és zöldségfélék	ORCHA(47(2)(d))	SC22_I04_FVR_47 - gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs		O.35				
EMGA	Ágazati - Gyümölcs- és zöldségfélék	WITHD(47(2)(f))	SC23_I05_FVW_47 - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára vagy más rendeltetésre - zöldség-gyümölcs		O.35				
EMGA	Ágazati - Gyümölcs- és zöldségfélék	GREEN(47(2)(g))	SC24_I06_FVG_47 - zöldszüret - zöldség-gyümölcs		O.35				
EMGA	Ágazati - Gyümölcs- és zöldségfélék	NOHAR(47(2)(h))	SC25_I07_FVN_47 - be nem takarítás - zöldség-gyümölcs		O.35				

EMGA	Ágazati - Gyümölcs- és zöldségfélék	HARIN(47(2)(i))	SC26_I08_FVH_47 - betakarítási és termelési biztosítás - zöldség-gyümölcs		O.35				
EMGA	Ágazati - Gyümölcs- és zöldségfélék	COACH(47(2)(j))	SC29_I10_FVC_47 - személyre szabott tanácsadás - zöldség-gyümölcs		O.35				
EMGA	Ágazati - Gyümölcs- és zöldségfélék	COMM(47(2)(l))	SC27_I09_FVM_47 - figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-gyümölcs		O.35				
EMGA	Ágazati - Méhészeti termékek	ADVIBEES(55(1)(a))	SC02_A01_BEA_55 - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás		O.37				
EMGA	Ágazati - Méhészeti termékek	INVAPI(55(1)(b))	SC03_E02_BEI_55 - Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése		O.37				
EMGA	Ágazati - Méhészeti termékek	PROMOBEES(55(1)(f))	SC01_A02_BEM_55 - Méhészeti marketing		O.37				
EMGA	Ágazati - Bor	RESTRVINEY(58(1)(a))	SC05_E04_WIR_58 - Szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása		O.36				
EMGA	Ágazati - Bor	INVWINE(58(1)(b))	SC06_E05_WII_58 - Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban		O.36				
EMGA	Ágazati - Bor	GREENWINE(58(1)(c))	SC07_E06_WIG_58 - Zöldszüret támogatása a borágazatban		O.36				
EMGA	Ágazati - Bor	INOVWINE(58(1)(e))	SC04_A01_WIIN_58 - INOVWINE - Innovatív beruházások a borágazatban		O.36				
EMGA	Ágazati - Bor	ADVWINE(58(1)(f))	SC30a_A02_WIA_58 - Tanácsadási szolgáltatások a borágazatban		O.36				
EMGA	Ágazati - Bor	DISTIL(58(1)(g))	SC08_E07_WID_58 - Borászati melléktermékek lepárlása		O.36				
EMGA	Ágazati - Bor	INFOR(58(1)(h))	SC09_E08_WIN_58 - Borágazati belpiaci promóció		O.36				

EMGA	Ágazati - Bor	ACTREPUT(58(1)(i))	SC30b_E10_WIT_58 - Az uniós szőlőültetvények hírnevének növelése a borturizmus előmozdítása révén az elismert szakmaközi szervezetek által		O.36				
EMGA	Ágazati - Bor	ACTMKTKNOW(58(1)(j))	SC30c_E11_WIM_58 - Piacismeret javítása elismert szakmaközi szervezetek által a borágazatban		O.36				
EMGA	Ágazati - Bor	PROMOWINE(58(1)(k))	SC10_E09_WIP_58 - Borágazatban alkalmazott, harmadik országokban folytatott promóció		O.36				
EMVA	Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70)	RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	Teljesen tartalmazza	O.14	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70)	RD19a_G01_AEC_70 - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	Nem tartalmazza	O.14	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70)	RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása	Teljesen tartalmazza	O.17	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70)	RD20a_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása	Nem tartalmazza	O.17	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70)	RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés	Nem tartalmazza	O.14	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70)	RD24_G07_GAX_70 - Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése, valamint szakmai támogatása	Nem tartalmazza	O.19	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70)	RD25_G08_GAI_70 - Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése	Nem tartalmazza	O.19	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70)	RD26_G09_GAV_70 - Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése	Nem tartalmazza	O.19	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70)	RD27_G10_GPX_70 - Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése	Nem tartalmazza	O.19	Nem	Igen	Igen	Nem

EMVA	Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70)	RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése	Nem tartalmazza	O.19	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70)	RD29_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban	Nem tartalmazza	O.18	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70)	RD30_G13_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban	Nem tartalmazza	O.18	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70)	RD31_G14_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a húshasznú szarvasmarha ágazatban	Nem tartalmazza	O.18	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70)	RD32_G15_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban	Nem tartalmazza	O.18	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70)	RD33_G16_ANB_70 - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban	Nem tartalmazza	O.18	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70)	RD33b_G17_AMR_70 - Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése	Nem tartalmazza	O.18	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70)	RD35_F02_FEC_70 - Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)	Részben tartalmazza	O.15	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70)	RD36_F03_GEN_70 - Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások	Nem tartalmazza	O.19	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70)	RD39_F06_AFM_70 - Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása	Részben tartalmazza	O.16	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	ASD(72)	RD23_G06_NAG_72 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések	Nem tartalmazza	O.13	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	ASD(72)	RD34_F01_NAF_72 - Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések	Nem tartalmazza	O.13	Nem	Igen	Igen	Nem

EMVA	Vidékfejlesztés	INVEST(73-74)	RD01a_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése	Nem tartalmazza	O.20	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	INVEST(73-74)	RD01b_E01_FRM_73 - Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatása	Nem tartalmazza	O.20	Igen	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	INVEST(73-74)	RD01c_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása	Nem tartalmazza	O.20	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	INVEST(73-74)	RD01d_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében	Nem tartalmazza	O.20	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	INVEST(73-74)	RD01e_E01_FRM_73 - Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával	Nem tartalmazza	O.20	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	INVEST(73-74)	RD02_D01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása	Nem tartalmazza	O.20	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	INVEST(73-74)	RD04a_E02_FON_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése	Nem tartalmazza	O.24	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	INVEST(73-74)	RD04b_E03_FOF_73 - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása	Nem tartalmazza	O.24	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	INVEST(73-74)	RD09a_B05_SML_73 - Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése	Nem tartalmazza	O.20	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	INVEST(73-74)	RD09b_R14_OGR_73 - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása	Nem tartalmazza	O.24	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	INVEST(73-74)	RD11_B07_DVF_73 - Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja	Nem tartalmazza	O.24	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	INVEST(73-74)	RD12_W01_WTO_73 - Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás	Nem tartalmazza	O.20	Nem	Nem		Nem

EMVA	Vidékfejlesztés	INVEST(73-74)	RD18_I03_JGR_73 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása	Nem tartalmazza	O.20	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	INVEST(73-74)	RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások	Nem tartalmazza	O.21	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	INVEST(73-74)	RD38_F05_AFI_73 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása	Nem tartalmazza	O.24	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	INVEST(73-74)	RD40_F07_INP_73 - Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)	Nem tartalmazza	O.24	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	INVEST(73-74)	RD41_F08_INN_73 - Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)	Nem tartalmazza	O.23	Nem	Igen	Igen	Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	INVEST(73-74)	RD42_R01_RAN_73 - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon	Nem tartalmazza	O.22	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	INVEST(73-74)	RD42a_R01_RAN_73 - Vidéki infrastruktúra fejlesztés zártkerti területeken	Nem tartalmazza	O.22	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	INVEST(73-74)	RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken	Nem tartalmazza	O.22	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	INSTAL(75)	RD05_B01_YFS_75 - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával	Nem tartalmazza	O.25	Igen	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	INSTAL(75)	RD06_B02_YFY_75 - Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával	Nem tartalmazza	O.27	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	INSTAL(75)	RD08_B04_BIS_75 - Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával	Nem tartalmazza	O.27	Nem	Nem		Nem

EMVA	Vidékfejlesztés	RISK(76)	RD14_I03_DMMF_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer I.pillér: Agrárkár-enyhítési Kockázatkezelési Alap	Nem tartalmazza	O.9	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	RISK(76)	RD16_I01_INS_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás	Nem tartalmazza	O.9	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	RISK(76)	RD17_I02_IST_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer	Nem tartalmazza	O.9	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	COOP(77)	RD07_B03_YFO_77 - Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés	Nem tartalmazza	O.30	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	COOP(77)	RD15_W04_COP_77 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító fenntartható vízgazdálkodási közösségek támogatása	Nem tartalmazza	O.32	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	COOP(77)	RD37_F04_FRC_77 - Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása	Nem tartalmazza	O.32	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	COOP(77)	RD44_R03_POG_77 - Termelői csoportok, termelői szervezetek támogatása	Nem tartalmazza	O.28	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	COOP(77)	RD45_R04_GIS_77 - Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására, valamint a minőségrendszer működtetéséhez kapcsolódó új tevékenység ellátására az EU-s minőségrendszerek keretében	Nem tartalmazza	O.29	Nem	Nem		Nem

EMVA	Vidékfejlesztés	COOP(77)	RD46_R05_GIJ_77 - Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT, illetve ökológiai termék esetén	Nem tartalmazza	O.29	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	COOP(77)	RD47_R06_QSJ_77 - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása	Nem tartalmazza	O.32	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	COOP(77)	RD48_R07_QSP_77 - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása	Nem tartalmazza	O.32	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	COOP(77)	RD49_R09_SCC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért	Nem tartalmazza	O.32	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	COOP(77)	RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért	Nem tartalmazza	O.32	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	COOP(77)	RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért	Nem tartalmazza	O.32	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	COOP(77)	RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért	Nem tartalmazza	O.32	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	COOP(77)	RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása	Nem tartalmazza	O.31	Nem	Nem		Igen
EMVA	Vidékfejlesztés	COOP(77)	RD61_A05_EIP_77 - Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés	Nem tartalmazza	O.1	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	KNOW(78)	RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok	Nem tartalmazza	O.33	Nem	Nem		Nem
EMVA	Vidékfejlesztés	KNOW(78)	RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások	Nem tartalmazza	O.33	Nem	Nem		Nem

5.1. Közvetlen kifizetések formájában megvalósuló beavatkozások

BISS(21) - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás

DP01_E01_BISS_16 - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás

A beavatkozás kódja (tagállam)	DP01_E01_BISS_16
A beavatkozás neve	A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás
A beavatkozás típusa	BISS(21) - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.4. Azon hektárok száma, amelyek után alapszintű jövedelemtámogatás jár

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.1.3.	Kis- és közepes gazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.4 Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.6 Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)
R.7 További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás a mezőgazdasági termelők jövedelembiztonságát megteremtő közvetlen támogatási rendszer elsődleges alappillére. Az SO1

specifikus célkitűzést elősegítő olyan beavatkozás, amely különös célzottságot sem területi, sem tevékenységi szempontból nem tartalmaz, egyedül az aktív mezőgazdasági termelői státusz az, ami szűkíti a lehetséges jogosultak körét.

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden termelő számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a kedvezményezetthez, a területhez és adott esetben a más, releváns kötelezettségekhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Alaptámogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki:

• Legalább egy hektár nagyságú jogosult területtel rendelkezik;

• A támogatható földterületre vonatkozóan támogatási kérelmet nyújtott be;

• A kérelmezett terület vonatkozásában a támogatási kérelem beadására nyitva álló határidő utolsó napján földhasználónak minősül;

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Hatály és támogatási összegek

Ismertetés

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden termelő számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

A mezőgazdasági kistermelők részére nyújtott támogatásként valósítják meg ezt az alapszintű jövedelemtámogatást? (28. cikk)

☐ Igen ☑ Nem

Territorialitás (22. cikk (2) bekezdés)

☐ Igen ☑ Nem

9 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 5 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 5. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
DP01_O04_U01_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás fajlagos összege	Egységes		R.4; R.6; R.7

Magyarázat és indoklás (beleértve a rugalmasságot)

DP01_O04_U01_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás fajlagos összege

Az alaptámogatás célja, hogy a mezőgazdasági termelők számára biztosítson egy minimális alapjövedelmet, amely a jövedelembiztonságon keresztül hozzájárulhat a vidéki életminőség javulásához, valamint a vidék népesség megtartó képességének erősödéséhez. A mezőgazdasági jövedelmek nemzetgazdasági átlagtól való elmaradását a SWOT elemzés is feltárta, így a szükségletek beazonosítása egyértelműen alátámasztja e támogatás jogosságát.

A BISS keret és a fajlagos érték meghatározásának módszertana

A BISS éves kerete a tervben 735,4 millió euró, amely az átcsoportosítás utáni közvetlen támogatási boríték 54,7%-át teszi ki. Ezzel a BISS a legnagyobb forrású közvetlen támogatási elem.

Az alaptámogatás (BISS) az SO1 specifikus célkitűzést elősegítő beavatkozás, a mezőgazdasági termelők jövedelembiztonságát megteremtő közvetlen támogatási rendszer elsődleges alappillére. Célja, hogy a mezőgazdasági termelők számára biztosítson egy minimális jövedelmet, amely a jövedelembiztonságon keresztül hozzájárulhat a vidéki életminőség javulásához, valamint a vidék népesség megtartó képességének erősödéséhez.

A mezőgazdasági jövedelmek nemzetgazdasági átlagtól való elmaradását a SWOT elemzés is feltárta, így a szükségletek beazonosítása egyértelműen alátámasztja e támogatás jogosságát.

SO1 SWOT vonatkozó gyengeségei

Gy.1. Mezőgazdasági jövedelmek nemzetgazdasági átlagnál alacsonyabb szintje [SO1/1.1.]

Gy.2. Jövedelmek erős ingadozása több mezőgazdasági ágazatban (pl. egyes zöldség- és gyümölcsfélék, sertéshízlalás, bikahízlalás stb.) [SO1/1.1.] [SO1/1.2.] [SO1/2.3.]

Gy.3. Mezőgazdasági vállalkozások, különösen a kisüzemek és egyes ágazatok jövedelmezőségének erős függősége a közvetlen támogatásoktól

Gy.4. Uniós összevetésben magas termelési költségek és gyenge hatékonyság

1.ábra: Mezőgazdasági munkajövedelem átlagos munkabérhez viszonyított alakulása Magyarországon

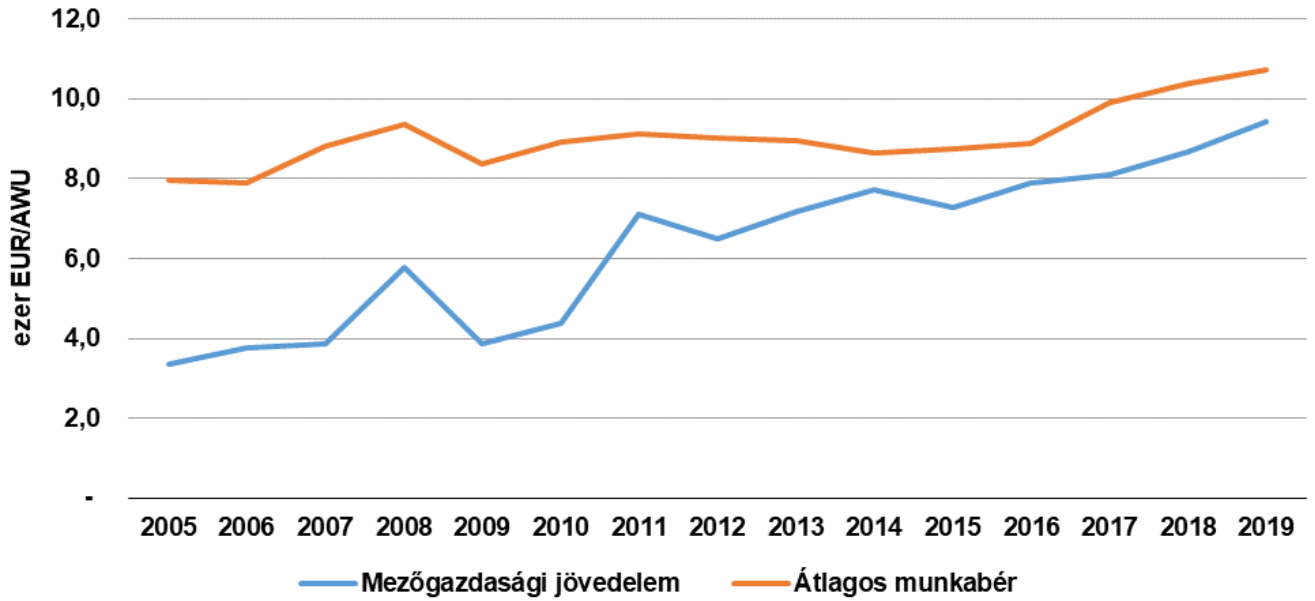

Forrás: EUROSTAT adatok alapján AKI számítás

Az 1. ábra azt mutatja, hogy Magyarország EU-csatlakozását követő 5-6 évben a mezőgazdasági jövedelmek közelítettek a nemzetgazdasági szinten jellemző átlagos munkabérekhez, azonban 2014 óta a különbség nem csökkent tovább. Ez alátámasztja azt az igényt, hogy a közvetlen termelői jövedelemtámogatások jelentős részét továbbra is minden mezőgazdasági termelő megkapja.

A 2. ábrán pedig termelési irányonként is látható, hogy közvetlen támogatások hiányában az üzemek működése milyen arányban lenne veszteséges.

2.Veszteséges mezőgazdasági üzemek aránya Magyarországon, termelési irány szerint (2019)

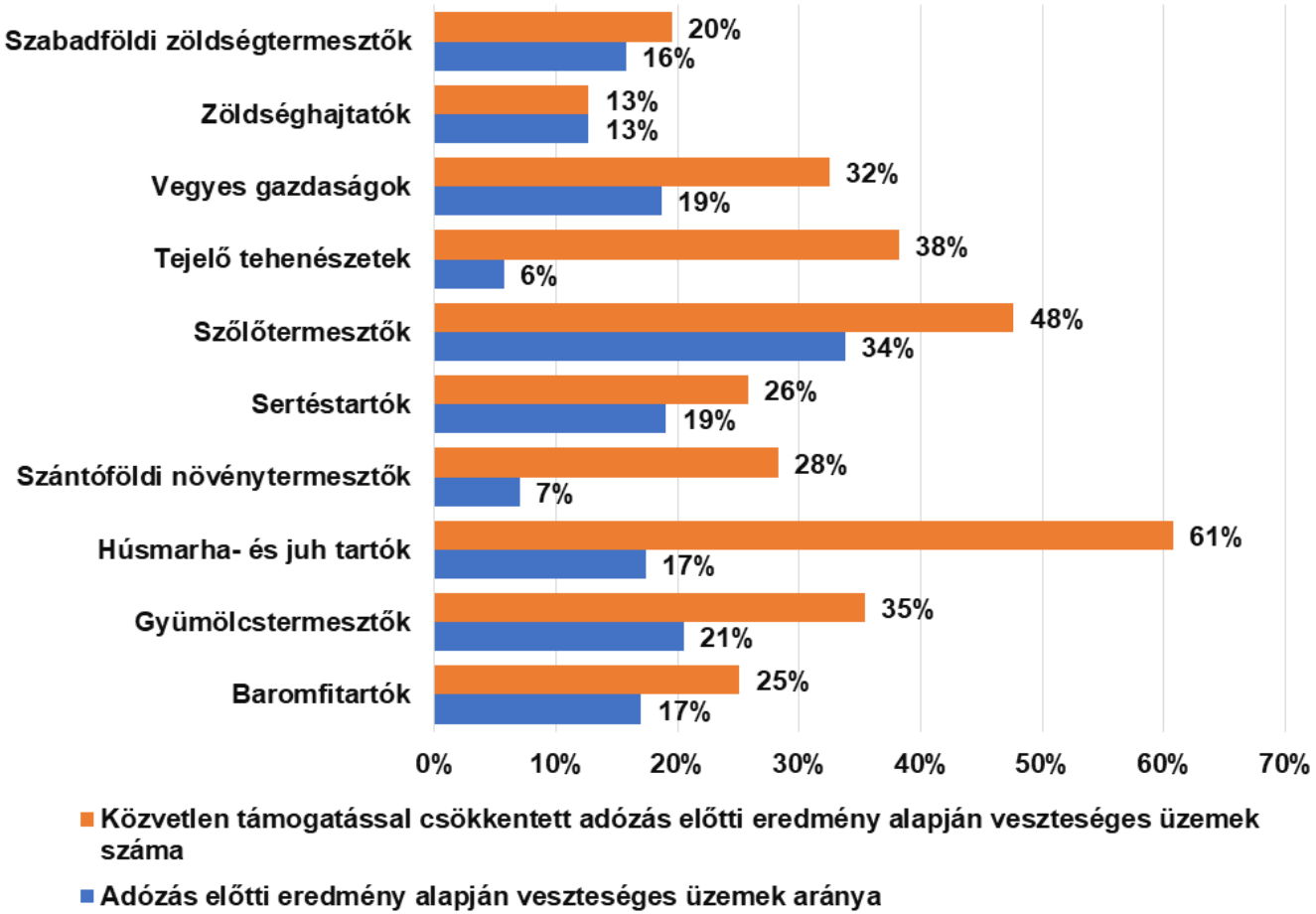

Forrás: AKI tesztüzemi rendszer adatbázisára alapozott számítások

Azonosított szükségletek

1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése

1.1.3 Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	

Magyarországon a BISS támogatás értékének meghatározásában a cél a mezőgazdasági tevékenység jövedelmezőség elfogadható szintre történő emelése. A 2020. évi tesztüzemi (FADN) adatbázison végzett számítások alapján BISS nélkül a nettó hozzáadott érték a tesztüzemek 29%-ánál nem érné el a közvetlen támogatások nélkül számolt bruttó árbevétel 15%-át. Ezek az üzemek a mezőgazdasági földterület 21%-át használják, a számosállatban kifejezett állatállomány 36%-a felett rendelkeznek és az éves munkaerőegységben kifejezett mezőgazdasági munkaerő 23%-át foglalkoztatják. A ~147 euró/hektár BISS mellett az ilyen üzemek (melyek továbbá nettó hozzáadott érték alapján veszteségesek) részaránya 7%-ra, területi részesedésük 5%-ra, részesedésük az állatállományból és a mezőgazdasági munkaerőből 4, illetve 3%-ra csökkenthető. Ebből egyértelműen kirajzolódik a BISS jelentősége a támogatási rendszerben, ezen keresztül pedig az élelmiszerellátás biztosításában, amely az orosz-ukrán konfliktus okán minden eddiginél nagyobb prioritást kell élvezzen.

A forrásvesztés kockázatának elemzése a variancián keresztül

Az alaptámogatás esetében a kimenetek nagy biztonsággal tervezhetőek (lásd a lenti táblázatban), tekintettel arra, hogy azok nagymértékű átfedést mutatnak a 2015-2022 közötti időszak SAPS területeivel. 2023-tól kibővítésre kerül a támogatható hektár fogalma, amelynek hatására a jogosult terület nagysága várhatóan csak minimális mértékben bővül.

	Jóváhagyott terület (ha)					
Intézkedés	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
SAPS	4 832 920	4 819 322	4 875 131	4 905 681	4 917 305	4 929 510
Kistermelői támogatás	109 579	82 725	59 554	45 990	38 773	34 143
Összesen*	**4 942 498**	**4 902 047**	**4 934 685**	**4 951 671**	**4 956 078**	**4 963 652**

*: 2023-tól ez az érték feleltethető meg a potenciális BISS területnek

A támogatható területek bővülése önmagában valóban nem tesz szükségessé 30%-os varianciát. Annak a közvetlen támogatások esetében meglévő pénzügyi rugalmassággal (*2021/2115/EU rendelet 101. cikk*) történő tervezés szempontjából van jelentősége. A magas variancia tehát alapvetően a források maximális felhasználását volt hivatott elősegíteni, mintegy biztonsági hálóként működve a közvetlen támogatási jogcímek között. A tervezési bizonytalanság tehát nem a BISS-nél jelenik meg, de a megoldást annál inkább szolgáltathatja.

A következő potenciális esetekben bizonyulhat hasznosnak egy szélesebb variancia alkalmazása:

1. Az új, nehezen tervezhető *eco-schemes* jogcímen a vártnál jóval kevesebb termelő jelentkezik. Ebben az esetben a fajlagos érték akár a maximum fölé

mehet, és a tanulóidőszak nyújtotta lehetőséggel élve a fel nem használt források átcsoportosíthatóak, akár a BISS-re (*2021/2115/EU rendelet 101. cikk*). Ahhoz, hogy a plusz forrás ne emelje a BISS fajlagos értékét a maximum érték fölé (ezen a jogcímen is forrásvesztési kockázatot előidézve), egy kellően magas maximumot szükséges meghatározni.

2. Ellenkező esetben, azaz ha az *eco-schemes* keretében a vártnál jóval több termelő igényelne támogatást, a fajlagos érték a minimum értékre vagy akár alá csökkenne. Amennyiben az a cél, hogy a környezet- és klímavédelem szempontjából előnyös gyakorlatokat, vállalásokat elismerjük, szükség lehet többletforrások átcsoportosítására. Ellenkező esetben a következő években csökkenhet a termelők motivációja a programban való részvételre.

A 157,94 EUR/ha fajlagos érték mellett ilyen megfontolások alapján került meghatározásra a +/- 15%-os minimum és maximum érték.

12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	**Pénzügyi év**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2024–2028 összesen**
	Naptári év	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP01_O04_U01_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás fajlagos összege	Tervezett egységösszeg	147,06	147,06	147,06	147,06	135,39	
	Minimális tervezett egységösszeg	125,00	125,00	125,00	125,00	115,08	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	169,12	169,12	169,12	169,12	155,70	
	O.4 (egység: Hektár)	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	735 300 000,00	735 300 000,00	735 300 000,00	735 300 000,00	676 950 000,00	3 618 150 000,00
ÖSSZESEN	O.4 (egység: Hektár)	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	**Összesen:** 25 000 000,00 **Max:** 5 000 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	735 300 015,55	735 300 015,55	735 300 015,55	735 300 015,55	676 950 000,37	3 618 150 062,57
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

CRISS(29) - A fenntarthatóságot elősegítő, kiegészítő, átcsoportosítással nyújtható jövedelemtámogatás

DP02_E02_CRIS_16 - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás

A beavatkozás kódja (tagállam)	DP02_E02_CRIS_16
A beavatkozás neve	A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás
A beavatkozás típusa	CRISS(29) - A fenntarthatóságot elősegítő, kiegészítő, átcsoportosítással nyújtható jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.7. Az átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatásban részerülő hektárok száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.1.3.	Kis- és közepes gazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.4 Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.6 Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)
R.7 További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A redisztributív támogatás célja a kis- és közepes gazdaságok első hektárjaira kiegészítő támogatás nyújtása, elismerve a méretükből adódó nehézségeiket, hátrányaikat, egyúttal pedig biztosítani számukra

egy elvárt jövedelemszintet. A SWOT-ból eredő szükségletek között egyértelműen azonosításra került ez az igény.

A magyar modellre vonatkozó szakpolitikai döntések célzottabb közvetlen támogatási rendszert eredményeznek. A 2015–2022-es időszakhoz képest sokkal erőteljesebb jövedelem átcsoportosítás irányul a kis- és közepes méretű gazdaságok irányába (14%, szemben a 2020-as 3%-nál alacsonyabb értékkel). A forrásoknak a kis- és középméretű gazdaságok irányába történő átcsoportosítását, beleértve a közvetlen kifizetések méltányosabb elosztását 2023-tól azzal segítjük elő, hogy a fenntarthatóságot elősegítő kiegészítő átcsoportosítással nyújtható jövedelemtámogatást (CRISS) alkalmazzuk a mezőgazdasági kistermelőknek nyújtott támogatás (korábbi SFS), valamint a degresszió/capping alkalmazása helyett. Ezzel a támogatási rendszer egyszerűsödését várjuk.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a kedvezményezetthez, a területhez és adott esetben a más, releváns kötelezettségekhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Redisztributív támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki alaptámogatásra (BISS) jogosult, tekintettel arra, hogy a kifizetés az alaptámogatás összegére tevődik rá. Ennek megfelelően a jogosultsági kritériumok azonosak az alaptámogatásra való jogosultság feltételeivel:

• Legalább egy hektár nagyságú jogosult területtel rendelkezik;

• A támogatható földterületre vonatkozóan támogatási kérelmet nyújtott be;

• A kérelmezett terület vonatkozásában a támogatási kérelem beadására nyitva álló határidő utolsó napján földhasználónak minősül;

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Hatály és támogatási összegek

Ismertetés

A beavatkozás két lépcsőben kerül bevezetésre, két egységes fajlagos értékkel. A beavatkozásra a közvetlen támogatási boríték 14%-a kerül elkülönítésre. A redisztributív támogatás kedvezményezettjei az első 10 hektárjukra 80 EUR, a 10-150 hektár közötti területükre pedig 40 EUR támogatást kaphatnak. A redisztribúciós hatás erősítése érdekében a kifizetésre csak azon termelők jogosultak, akik legfeljebb 1 200 hektár területtel rendelkeznek. A 2015-2022 közötti időszakban Magyarországon alkalmazott capping szabályainak szellemében – megjegyezve, hogy a degresszió és capping alkalmazásától Magyarország 2023-tól eltekint - az 1 200 hektár feletti üzemek az első hektárjaikra sem kapnak redisztributív támogatást.

Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Alkalmaznak-e területi differenciálást az átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatással kapcsolatban?

☐ Igen ☑ Nem

A különböző hektártartományokra különböző összegeket alkalmaznak? (a 29. cikk (3) bekezdése)

☑ Igen ☐ Nem

Ha igen, milyen hektártartományok alapján? (a 29. cikk (3) bekezdése)

Összegek	
40,00	10,00 ha to 150,00 ha
80,00	1,00 ha to 10,00 ha

Mekkora a mezőgazdasági termelőnkénti maximális hektárszám, amely után az átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatást folyósítják? (a 29. cikk (3) bekezdése)

150,00

– Kizárnak-e mezőgazdasági üzemeket az átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatásból a fizikai méretük alapján?

☑ Igen ☐ Nem

A 2015-2022 közötti időszakban Magyarországon alkalmazott capping szabályainak szellemében – megjegyezve, hogy a degresszió és capping alkalmazásától Magyarország 2023-tól eltekint - az 1200 hektár feletti üzemek az első hektárjaikra sem kapnak redisztributív támogatást. Ez egyben javítja a beavatkozás célzottságát.

– Az átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatással kapcsolatos további szabályok és/vagy magyarázatok

9 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 5 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 5. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
DP02_O07_U01_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összeg 1	Egységes		R.4; R.6; R.7
DP02_O07_U02_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összege 2	Egységes		R.4; R.6; R.7

Magyarázat és indoklás (beleértve a rugalmasságot)

DP02_O07_U01_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összeg 1

1. sáv: 1-10 hektár

• A 2020. évi egységes kérelmek alapján a közvetlen támogatásban részesülő gazdaságok átlagos üzemmérete ~30 hektár volt.

• A magyar üzemszerkezetből az látszik, hogy a közvetlen támogatásban részesülő gazdaságok között több mint 104 000 olyan kistermelő van, aki 10 vagy annál kevesebb hektárnyi területtel rendelkezik, együttesen mintegy 416 000 hektárt lefedve. Ők teszik ki a közvetlen támogatást igénylő termelők 62%-át, a jogosult területnek pedig több mint 8%-át.

• Ez az üzemméret nagyon érzékeny, alacsony alkuerővel bír és így nagyobb a kitettségük a piaci zavarok (pl. árak volatilitása) esetén, mint a közepes és nagygazdaságoknak. Speciális helyzetük miatt indokolt a megkülönböztetett kezelésük, még a redisztributív támogatáson belül is.

• A 10 hektár összhangban áll a GAEC 7. (vetésforgó) és 8. (nem termelési célú tájképi elemek) számú előírásai esetében adható mentességek mérethatárával, ami erősíti a terv különböző elemei közötti szinergiát. Ez indokolja továbbá azt, hogy az első sáv nem az átlagos üzemméretig, hanem az első 10 hektárra célozza a magasabb fajlagos összeget.

• Az egyes kategóriák közötti támogatási szint aránytalan eltolódásának (*„threshold effect”*) enyhítése érdekében a 10 és 1 200 hektár közötti üzemek szintén jogosultak lennének az emelt szintű fajlagos támogatásra az első 10 hektárjuk után.

A variancia mértékének alátámasztása:

A redisztributív támogatást Magyarország mindeddig nem alkalmazta. Ennek megfelelően sem a végrehajtási, sem pedig a termelői oldalról nincs kellő tapasztalat. Ezzel együtt, a korábbi évek kérelmezési adatai - közte az egységes területalapú támogatási (SAPS) jogcímen kapott kifizetéssel érintett mezőgazdasági terület nagysága - alapján viszonylag pontosan megbecsülhető a várható kedvezményezettek köre.

A 30%-os varianciának a közvetlen támogatások esetében meglévő pénzügyi rugalmassággal (*2021/2115/EU rendelet 101. cikk*) történő tervezés szempontjából van jelentősége. A bizottsági álláspont szerint magas variancia alapvetően a források maximális felhasználását hivatott elősegíteni, tekintettel arra, hogy a támogatás jogosultjainak számától, illetve a további – alább részletezett - potenciális hatásoktól függetlenül a 98. cikkben előírt 10%-os minimális kiadási arány (Magyarország esetében 14%) teljesíthető legyen anélkül, hogy más beavatkozásokról forrásokat kelljen átcsoportosítani év közben.

A CRISS jogcím esetében kockázati tényezőként azonosítottuk a következőek:

- A jogosult gazdaságok számát befolyásoló olyan átrendeződések, amelyek nem esnek a mesterséges körülményteremtés kategóriájába (Pl. egy nyugdíjba vonuló termelő a három fia között egyenlő részletekben megosztja a területét, amellyel ezt követően a fiatalok külön-külön rendelkeznek,

akár teljesen különböző profilú tevékenységbe kezdve). Ennek csökkentő hatása lesz a fajlagos értékre nézve.

- A földbérleti szerződések lejáratával kapcsolatos átrendeződések. Tekintettel arra, hogy a földbérleti szerződések magánjogi szerződések, nem áll rendelkezésre a lejárattal érintett szerződések arányára vonatkozó információ, következésképpen arról sincs előzetesen tudomásunk, hogy ezek mekkora földterületet érintenek évente. Ahogy az SO1-re vonatkozó SWOT elemzés is alátámasztja, Magyarországon jelentős a bérelt földterületen gazdálkodók száma, bár tény, hogy jellemzően a gazdaságmérettel együtt növekszik a bérelt területek aránya. (*Lásd a lenti táblázatot.*). Ugyanakkor az 5-150 hektár közötti kategóriában jellemző 50,5% már igen magas, figyelembe véve azt, hogy a redisztributív támogatás jelentős része (a javasolt két lépcsőből a magasabb fajlagos érték) ezen hektárokra érkezik.

Pl.: Egy 150 hektáros terület földbérleti szerződése lejár. Amennyiben nem egy egyszerű szerződéshosszabbítás történik, akkor nem megjósolható, hogy az adott terület egy másik gazdaság méretét növeli-e a következő időszaktól vagy éppen további termelők jutnak bérelt földterülethez, amelynek hatására 8-10 kisebb gazdaság jön létre. Ez jelentős tervezési kockázatnak tekinthető országos szinten.

Bérelt mezőgazdasági földterületek aránya birtokméret szerinti bontásban Magyarországon, 2010-2020

Méretkategória (ha)	**2010 (%)**	**2013 (%)**	**2016 (%)**	**2020 (%)**
<=1	0,1	0,1	0,1	0,1
1–<=5	22,2	18,7	17,5	19,6
5–<=150	52,3	53,4	51,6	50,5
150–<=1200	90,4	90,4	91,6	90,8
1200<	98,8	98,5	99,2	98,9

Forrás: ÁMŐ (2010), GSZÖ (2013, 2016) és Agrárcenzus (2020) adatok alapján, AKI kalkulációk

A tervben jelzett két fajlagos érték mellett ilyen megfontolások alapján került meghatározásra a +/- 30%-os minimum és maximum érték. A terv végrehajtása során, a későbbiekben megszerzett tapasztalatok alapján akár szűkíthető lehet majd a sáv, de jelen ismereteink szerint az induláshoz szükség van e garanciára a jogcím zökkenőmentes végrehajtásához.

DP02_O07_U02_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összege 2

2. sáv: 10-150 hektár

• A redisztributív támogatás célja a Stratégiai Terv rendelet 29. cikk (2) pontja szerint a kis és közepes mezőgazdasági üzemek irányába történő forrásátcsoportosítás.

• A 2. sáv kialakításának céljai:

o Az egyes kategóriák közötti támogatási szint aránytalan eltolódásának (*„threshold effect”*) enyhítése.

o Az életképes, árutermelő családi gazdaságok ne szenvedjenek aránytalan hátrányt a kötelezően alkalmazandó forrásátcsoportosítás következtében, ezért

esetükben ez a sáv a veszteségek minimalizálását célozza. 2023-tól a SAPS és zöldítés jogcímeit felváltó BISS fajlagos értéke mintegy 30%-kal csökken. Ez a kiesés kritikusnak bizonyulhat egy olyan üzemkategória esetében, amelyet 2015-2022 között semmilyen formában nem érintett az igazságosabb forráselosztási cél megvalósítása (kistermelői támogatás vagy degresszió/capping).

• Magyarország az elmúlt évtizedben jelentős erőfeszítéseket tett a közepes méretű családi gazdaságok megerősítése érdekében, így e családok vidéken tartása és gazdálkodásuk, megélhetésük segítése kiemelt politikai célunk. Mivel azonban a kisgazdaságok esetében említett hátrányok itt már kevésbé erősek, a fajlagos támogatás az első lépcsőben alkalmazott összeg fele.

A variancia mértékének alátámasztása:

A redisztributív támogatást Magyarország mindeddig nem alkalmazta. Ennek megfelelően sem a végrehajtási, sem pedig a termelői oldalról nincs kellő tapasztalat. Ezzel együtt, a korábbi évek kérelmezési adatai - közte az egységes területalapú támogatási (SAPS) jogcímen kapott kifizetéssel érintett mezőgazdasági terület nagysága - alapján viszonylag pontosan megbecsülhető a várható kedvezményezettek köre.

A 30%-os varianciának a közvetlen támogatások esetében meglévő pénzügyi rugalmassággal (*2021/2115/EU rendelet 101. cikk*) történő tervezés szempontjából van jelentősége. A bizottsági álláspont szerint magas variancia alapvetően a források maximális felhasználását hivatott elősegíteni, tekintettel arra, hogy a támogatás jogosultjainak számától, illetve a további – alább részletezett - potenciális hatásoktól függetlenül a 98. cikkben előírt 10%-os minimális kiadási arány (Magyarország esetében 14%) teljesíthető legyen anélkül, hogy más beavatkozásokról forrásokat kelljen átcsoportosítani év közben.

A CRISS jogcím esetében kockázati tényezőként azonosítottuk a következőek:

- A jogosult gazdaságok számát befolyásoló olyan átrendeződések, amelyek nem esnek a mesterséges körülményteremtés kategóriájába (Pl. egy nyugdíjba vonuló termelő a három fia között egyenlő részletekben megosztja a területét, amellyel ezt követően a fiatalok külön-külön rendelkeznek, akár teljesen különböző profilú tevékenységbe kezdve). Ennek csökkentő hatása lesz a fajlagos értékre nézve.
- A földbérleti szerződések lejáratával kapcsolatos átrendeződések. Tekintettel arra, hogy a földbérleti szerződések magánjogi szerződések, nem áll rendelkezésre a lejárattal érintett szerződések arányára vonatkozó információ, következésképpen arról sincs előzetesen tudomásunk, hogy ezek mekkora földterületet érintenek évente. Ahogy az SO1-re vonatkozó SWOT elemzés is alátámasztja, Magyarországon jelentős a bérelt földterületen gazdálkodók száma, bár tény, hogy jellemzően a gazdaságmérettel együtt növekszik a bérelt területek aránya. (*Lásd a lenti táblázatot.*). Ugyanakkor az 5-150 hektár közötti kategóriában jellemző 50,5% már igen magas, figyelembe véve azt, hogy a redisztributív támogatás jelentős része (a javasolt két lépcsőből a magasabb fajlagos érték) ezen hektárokra érkezik.

Pl.: Egy 150 hektáros terület földbérleti szerződése lejár. Amennyiben nem egy egyszerű szerződéshosszabbítás történik, akkor nem megjósolható, hogy az adott terület egy másik gazdaság méretét növeli-e a következő időszaktól vagy éppen további termelők jutnak bérelt földterülethez, amelynek hatására 8-10 kisebb gazdaság jön létre. Ez jelentős tervezési kockázatnak tekinthető országos szinten.

Bérelt mezőgazdasági földterületek aránya birtokméret szerinti bontásban Magyarországon, 2010-2020

Méretkategória (ha)	**2010 (%)**	**2013 (%)**	**2016 (%)**	**2020 (%)**

<=1	0,1	0,1	0,1	0,1
1–<=5	22,2	18,7	17,5	19,6
5–<=150	52,3	53,4	51,6	50,5
150–<=1200	90,4	90,4	91,6	90,8
1200<	98,8	98,5	99,2	98,9

Forrás: ÁMŐ (2010), GSZÖ (2013, 2016) és Agrárcenzus (2020) adatok alapján, AKI kalkulációk

A tervben jelzett két fajlagos érték mellett ilyen megfontolások alapján került meghatározásra a +/- 30%-os minimum és maximum érték. A terv végrehajtása során, a későbbiekben megszerzett tapasztalatok alapján akár szűkíthető lehet majd a sáv, de jelen ismereteink szerint az induláshoz szükség van e garanciára a jogcím zökkenőmentes végrehajtásához.

12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	**Pénzügyi év**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2024–2028 összesen**
	Naptári év	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP02_O07_U01_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összeg 1	Tervezett egységösszeg	79,99	79,99	79,99	79,99	73,82	
	Minimális tervezett egységösszeg	55,99	55,99	55,99	55,99	51,67	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	103,99	103,99	103,99	103,99	95,97	
	O.7 (egység: Hektár)	1 004 602,14	1 004 602,14	1 004 602,14	1 004 602,14	1 004 602,14	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	80 358 125,18	80 358 125,18	80 358 125,18	80 358 125,18	74 159 729,97	395 592 230,69
DP02_O07_U02_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összege 2	Tervezett egységösszeg	40,00	40,00	40,00	40,00	36,91	
	Minimális tervezett egységösszeg	28,00	28,00	28,00	28,00	25,84	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	52,00	52,00	52,00	52,00	47,98	
	O.7 (egység: Hektár)	2 720 453,94	2 720 453,94	2 720 453,94	2 720 453,94	2 720 453,94	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	108 818 157,60	108 818 157,60	108 818 157,60	108 818 157,60	100 411 954,93	535 684 585,33
ÖSSZESEN	O.7 (egység: Hektár)	3 725 056,08	3 725 056,08	3 725 056,08	3 725 056,08	3 725 056,08	**Összesen:** 18 625 280,40 **Max:** 3 725 056,08
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat	189 176 282,80	189 176 282,80	189 176 282,80	189 176 282,80	174 571 684,92	931 276 816,12

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2024	2025	2026	2027	2028	2024–2028 összesen
	Naptári év	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027 összesen
	(Uniós hozzájárulás [EUR])						
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

CIS-YF(30) - A fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás

DP03_B01_YFS_16 - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás

A beavatkozás kódja (tagállam)	DP03_B01_YFS_16
A beavatkozás neve	Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás
A beavatkozás típusa	CIS-YF(30) - A fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.6. A fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.1.3.	Kis- és közepes gazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
7.1.1	Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében	1	Igen
7.1.4	Fiatal gazdák hitelhez jutásának könnyítése	2	Részben
7.2.2	A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal generációk számára	1	Igen
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások	1	Részben

	jövedelmezőségének javítása		
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.36 KAP-támogatás segítségével vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelők száma, nemek szerinti bontással együtt
R.37 A KAP-projektek keretében támogatott új munkahelyek
R.4 Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.6 Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)
R.7 További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az I. pilléres fiatal gazda támogatás a fiatal mezőgazdasági termelők indulását hivatott megkönnyíteni, tekintettel arra, hogy a gazdálkodás megkezdése jellemzően magas költségekkel jár, emellett az induló gazdaságok hitelképessége is csekély. A jogosultsági feltételek kiszélesítésével a beavatkozás erősebb ösztönzőerővel bír majd a potenciális jogosultak körében, így javítva a generációváltás elősegítésére irányuló uniós célkitűzés megvalósulását. Az I. Pillérben a pénzügyi források, a fajlagos támogatási összeg és a területi felső határ is érdemben emelkedik, amely kifejezi Magyarország eddiginél erőteljesebb elkötelezettségét.

Demográfiai háttér:

• A 2010 óta rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy fokozatosan csökken az új belépők és ebből következően a 40 évnél fiatalabb termelők száma, míg ez a szám 2019-re történelmi mélypontra esett vissza. Az összes kérelmező létszámának 2,5%-át tették ki az új belépők (4 193 cég és magánszemély), míg ezek közül a 40 évnél fiatalabbak csak 1528-an voltak, ami a teljes sokaság kevesebb, mint 1%-a volt.

• A területi adatokat érintően látható, hogy jelentősen csökkent az új belépőknél lévő területnagyság, ami a teljes támogatható terület 1,3%-át tette ki 2019-ben, míg csak 0,4%-át a 40 évnél fiatalabb kezdő mezőgazdasági vállalkozások esetében.

• Legfontosabb megállapítás ugyanakkor az, hogy a „demográfiai tartalék” kimerülni látszik, 2020-ra érdemi visszaesést lehet tapasztalni a kérelmezők száma és a bejelentett területek nagyságát érintően, mely tendencia a következő években is folytatódhat.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a kedvezményezetthez, a területhez és adott esetben a más, releváns kötelezettségekhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Fiatal gazda kiegészítő jövedelemtámogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki alaptámogatásra jogosult, tekintettel arra, hogy a kifizetés az alaptámogatás összegére tevődik rá. Ennek megfelelően a jogosultsági kritériumok egy része azonos az alaptámogatásra való jogosultság feltételeivel.

Speciális jogosultsági kritériumok:

- Az egységes kérelem szankciómentes benyújtására nyitva álló időszak utolsó napján a kérelmező legalább 18 éves és 40 évnél nem idősebb, „A KAP Stratégiai Terv 4.1.5. Fiatal mezőgazdasági termelő” fejezetében definiált fiatal termelő;
- A támogatás legfeljebb 5 évig igényelhető;
- A támogatást a fiatal mezőgazdasági termelő, vagy egy vagy több, a fiatal mezőgazdasági termelő tényleges és hosszú távú ellenőrzése alatt álló jogi személy, évente az egységes kérelem keretében igényelhet;
- Az alaptámogatási kérelmét első alkalommal benyújtó termelő nyilatkozik arról, hogy mezőgazdasági tevékenységet legkorábban rövid idővel a kérelem benyújtása előtt kezdte meg;

- A támogatott terület nem lehet nagyobb, mint 300 hektár;
- A vonatkozó nemzeti jogszabályban lefektetett, mezőgazdasági vagy erdészeti szakirányú képzettséggel rendelkezik. A képzettségi előírás minimum 2 év releváns mezőgazdasági szakmai gyakorlattal kiváltható;
- A 2023 előtt belépő, de az 5 éves időtartamot még nem letöltő fiatal gazdák („átmeneti fiatal gazdák") a fennmaradó években továbbra is igényelhetik a támogatást, de már az új fajlagos összegekre lesznek jogosultak;

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Hatály és támogatási összegek

Ismertetés

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden termelő számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

A beavatkozás hány évig nyújt támogatást a fiatal mezőgazdasági termelőknek? **5**

Milyen feltételek vonatkoznak a tevékenység megkezdésének meghatározására?

A mezőgazdasági tevékenység megkezdésének azt az időpontot kell tekinteni, amikor a támogatást igénylő fiatal mezőgazdasági termelő (jogi személy esetében a jogi személyben legkorábban tényleges és hosszú távú ellenőrzést gyakorló fiatal mezőgazdasági termelő, vagy a fiatal mezőgazdasági termelő tényleges és hosszú távú ellenőrzése alatt álló bármely jogi személy) első alkalommal alaptámogatás iránti kérelmet nyújtott be.

<u>Az első kérelembenyújtás, mint a mezőgazdasági tevékenység megkezdésének időpontja - Indoklás</u>

1. A közvetlen támogatások hatályán kívül eső mezőgazdasági tevékenység megkezdése nem vagy csak nagy adminisztratív teher mellett állapítható meg.

A magyar tervek alapján a fiatal mezőgazdasági termelőkre vonatkozó támogatást természetes személyek és jogi személyek is igénybe vehetik. Mivel a két kérelmezői kör eltérő jogi hátterű, így a mezőgazdasági tevékenység kezdő időpontját eltérő módon lehet adminisztratív eszközökkel nyomon követni.

·A **természetes személyek** esetében egy minimális mezőgazdasági tevékenység végzéséhez nincs szükség engedélyre, nincs bejelentési kötelezettség. A Kifizető Ügynökséghez sem szükséges regisztrálnia egészen addig, amíg támogatási kérelmet be nem nyújt. A természetes személyek esetében ezért nem határolható el pontosan, hogy mikor végzett először a kérelmező kiegészítő, illetve hobbi tevékenység keretében kedvtelésből mezőgazdasági munkát és mikor vált ez üzletszerű tevékenységgé. Ugyanakkor amint földhasználat kapcsolódik a tevékenységhez, akkor a gazdasági érdekek azt diktálják, hogy az üzleti tevékenysége eredményessége érdekében vegye igénybe a közvetlen támogatási jogcímeket, különösen az alaptámogatást, a redisztributív kifizetést, valamint a fiatal gazda kifizetést. Fontos, hogy a támogatási jogosultságokon alapuló rendszerrel ellentétben a magyar BISS támogatás a jelenlegi SAPS rendszerre hasonlít, ezért minden mezőgazdasági földterület jogosult lehet a támogatásra, ahhoz nincs szükség jogosultságokra. Éppen ezért joggal vélelmezhető, hogy akinek a terület a rendelkezésére áll, az be is jelentkezik a támogatási rendszerbe.

·**A jogi személyek esetében** a vállalkozás indítása adminisztratív úton ugyan nyomon követhető és pontosan dokumentálható (pl. a cég alapítása), de a közhiteles adatbázisok nem rögzítik, hogy üzletszerű

tevékenység keretében mikor kerül sor először a mezőgazdasági tevékenység végzésére. Egy cég megalapítása tehát önmagában még nem jelenti, hogy a megalapítást követően valós termelésre ténylegesen mikor is fog sor kerülni különösen akkor, ha a cég céljai között mezőgazdasági és nem mezőgazdasági tevékenységek is fel vannak sorolva.

2. A fiatal mezőgazdasági termelők kezdeti pénzügyi helyzete

A generációváltást elősegítő uniós szintű közös erőfeszítések legfőbb indoka az elöregedő gazdatársadalom, valamit az, hogy a mezőgazdasági tevékenységet megkezdő termelők jelentős hátrányban vannak a versenytársakhoz képest. A mezőgazdasági tevékenységük megkezdésekor a fiatal gazdáknak magas induló költségekkel kell számolniuk (földhöz jutás, indulás kezdeti költségei, gépbeszerzés, épületek, nehezebb hitelfeltételek). Éppen ez az, amiért a Közös Agrárpolitika a gazdálkodás kezdeti szakaszában nyújt segítséget számukra. Közgazdasági alapon vizsgálva tehát, nem életszerű, hogy egy fiatal gazda a tevékenységét az alaptámogatás (BISS), a redisztributív kifizetés (CRISS) és a fiatal gazda kiegészítő kifizetés nélkül kezdje meg. Ez egész egyszerűen ellentétes lenne a gazdasági érdekeivel, sőt a területhasználat bejelentése kötelezettségként is megjelenik. A benyújtott magyar tervek szerint egy kisebb földterületre akár 370 eurót is kitehet hektáronként ez a három egyszerűen igényelhető jogcím.

3. Az „átmeneti fiatal gazdákkal" kapcsolatos érvek

Élni kívánunk a Stratégiai Terv rendelet 30. cikk 2. pontjának második bekezdésében foglalt lehetőséggel, és a fiatal gazda támogatásba 2023 előtt bejelentkező termelők továbbra is jogosultak lesznek a kifizetésre, immár a magasabb fajlagos összeggel és magasabb területnagyságig. Mind a jogbiztonság védelme, mind pedig az adminisztratív terhek csökkentése érdekében logikus döntés, hogy a két kedvezményezett csoportra egyazon feltételek vonatkozzanak.

4. A fiatal gazdák induló támogatására való jogosultság módosított javaslata

A Kifizető Ügynökség egyszerű adminisztratív ellenőrzés útján képes igazolni, hogy a kérelmet benyújtó termelő adott e már korábban be kérelmet, vagy sem.

Az itt bemutatott érvek és megfontolások alapján született az a döntés, hogy az egységes kérelem első beadását egyben az érdemi mezőgazdasági tevékenység kezdetének tekintjük. Mindazonáltal, a Bizottság érvelését részben elfogadva, beépítünk egy nyilatkozattételi lépést a kérelmezési folyamatba, amelyben a termelő jogi felelősségének tudatában nyilatkozik a mezőgazdasági tevékenységének kezdeti időpontjáról. Ezzel kizárhatóak azon esetek, amikor egy fiatal mezőgazdasági termelő az első területalapú közvetlen támogatási kérelmének benyújtását megelőzően már folytatott valamilyen szintű mezőgazdasági tevékenységet, és adott esetben emiatt már nem minősülhet induló gazdaságnak. Megjegyzendő, hogy a fent leírt érvek alapján ezen esetek inkább elméleti valószínűséggel bírnak.

Ezzel együtt feltételezhető, hogy a tevékenységüket 2023 előtt megkezdő fiatal gazdák legkésőbb a 2022. kérelmezési évben beléptek a rendszerbe.

Fontos itt megemlíteni, hogy a „*newly set up*" követelménye a mostani rendszerben is szerepel „*who are setting up for the first time*" formában (1307/2013/EU, 50. cikk (2) bekezdés), ami megítélésünk szerint hasonló jelentéssel bír. Ezzel kapcsolatban a Bizottság többször is kifejtette, hogy az egységes kérelem benyújtását kell a tevékenység megkezdésének tekinteni[1]. Fontos azt is látni, hogy a rendelet 30. cikk

(3) bekezdése az öt éves támogatás nyújtását a kérelem első benyújtásától számolja. A (61) preambulum bekezdés úgy fogalmaz, hogy **„***That type of intervention should provide young farmers with additional income support after the initial setting-up. (...) Since it should only cover the initial period of the life of the business, such payment should only be granted for a maximum duration after the submission of aid application and shortly after the initial setting-up.”*

Magyarország esetében a fentekben leírtak alapján joggal feltételezhető, hogy az „*inital setting up*” és az első benyújtás egybeesik, vagy a közöttük eltelt idő ténylegesen rövid. **Ezt megerősítendő a termelő jognyilatkozatot tesz.** A jognyilatkozatot a Kifizető Ügynökség mindaddig elfogadja, míg ezzel ellentétes tény nem kerül a birtokába pl. a meglévő adatbázisokkal történő adminisztratív keresztellenőrzés elvégzését követően.

[1] D(2014) 1677491, D(2014) 4122056

Mi a támogatás formája: **támogatható hektáronkénti, éves, termeléstől független kifizetés**

Mennyi a hektáronkénti támogatás összege/az átalányösszeg? **157**

Meghatároztak-e maximális hektárszámot? Igen/Nem

☑ Igen ☐ Nem

Ha igen, mekkora a maximális hektárszám? **300**

Vannak-e egyéb megjegyzései a küszöbértékekre vonatkozóan?

Magyarországon 2013 óta van hatályban a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény. A CXXII. törvény 16. § (1) bekezdése rögzíti, hogy *„a földműves, valamint a 10. § (3) és (3a) bekezdésben meghatározott módon szerző személy a föld tulajdonjogát - a már tulajdonában és a haszonélvezetében lévő föld területnagyságának a beszámításával - 300 hektár mértékig szerezheti meg (földszerzési maximum).”*

A magyar jogszabályi környezet tehát minden magánszemély földműves számára a 300 hektáros birtokmaximumot írta elő. A 2015-től tartó időszakban érvényes – az uniós jog által meghatározott - 90 hektáros területi korlát a hazai törvényi szabályozás által rögzített mérethatár alatt volt. A 2021/2115 EU rendelet 30. cikk (3) bekezdés ugyanakkor érdemi könnyítést eredményezett a birtokhatár kialakítás területén.

A hazai szempontokra figyelemmel a tervezés előkészítése során, a szükségletek felmérésekor egyértelműen megjelent, hogy a 90 hektáros mérethatár növelése segítséget jelentene a fiatal mezőgazdasági termelőknek. Ebből fakadóan a hazai szabályozási környezethez történő igazítás megfelelő válasz a szükségletek kezelése szempontjából és ennek eredményeként a fiatal mezőgazdasági termelőket a maximálisan birtokolható teljes földterület tekintetében célzott támogatással segíthetünk.

További érv a 300 hektáros határ bevezetése mellett, hogy területi korlát hiányában a tervezés nehezebbé vált volna. Egy alacsonyabb korlát pedig ösztönzőként hathatott volna a birtokok mesterséges feldarabolására.

Az előzetes számítások szerint a mérethatár növelése érdemben növelheti a támogatható terület nagyságát is. A mérethatár megemelésnek hatását a legutolsó elérhető, 2020. évi adatok alapján lehet szemléltetni. A jóváhagyott adatokat alapján látható, hogy a támogatható terület (145 ezer hektár) 13,5%-al (19 500 hektárral) nőtt volna, ez a jogi személyek közül minden második számára előnyt jelentett volna.

Az ágazati helyzetértékelés és a szükségletek meghatározása során egyértelműen megjelent, hogy tervezett, a 90 hektárosnál nagyobb birtokméret életképesebb és társadalmilag, valamint környezeti szempontból is fenntarthatóbb gazdálkodási környezet kialakítását eredményezhetné.

A programot a korábbi rendszer (fiatal mezőgazdasági termelők támogatása) folytatásaként hajtják végre?

Igen. A 2023 előtt belépő, de az 5 éves időtartamot még nem letöltő fiatal gazdák („átmeneti fiatal gazdák”) a fennmaradó években továbbra is igényelhetik a támogatást, de már az új, kedvezőbb fajlagos összegre lesznek jogosultak. Az új, kedvezőbb feltételek közé tartozik az is, hogy a területi felső határ 90

hektárról 300 hektárra emelkedik. Emellett természetesen az új feltételek szerinti minimális képzettségi előírásnak is meg kell felelniük.

Egyéb megjegyzések

Nincs további megjegyzés.

9 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 5 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 5. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
DP03_O06_U01_HA - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összege	Egységes		R.36; R.37; R.4; R.6; R.7

Magyarázat és indoklás (beleértve a rugalmasságot)

DP03_O06_U01_HA - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összege

A SWOT elemzés, valamint az érintettekkel történt egyeztetések is egyértelművé tették, hogy a látható negatív folyamatok szükségessé teszik az eddigi erőfeszítések jelentős növelését. Ezért 2023-tól a célra fordított források, a fajlagos összeg, illetve a területi korlát esetében is érdemi bővítésre kerül sor. Az I. pilléres pénzügyi boríték közel másfélszeresére, a területi korlát 90-ről 300 hektárra, a fajlagos összeg pedig 67 EUR-ról 157,33 EUR-ra emelkedik.

A jelentős emelést indokolja, hogy a mezőgazdasági tevékenységük megkezdésekor a fiatal gazdáknak magas induló költségekkel kell számolniuk (földhöz jutás, indulás kezdeti költségei, nehezebb hitelfeltételek).

A beavatkozás tervezését nehezíti, hogy bizonytalanság tapasztalható a termelők általános demográfiai sajátosságait érintően. Az tervezhető és jó pontossággal megbecsülhető, hogy a jelenleg támogatásban részesülő termelők milyen arányban vesznek majd részt a következő évek intézkedéseiben. Ugyanakkor a 2023-tól belépők számát és az általuk művelt terület nagyságát – a demográfiai hatásokra is figyelemmel – kifejezetten nehéz megbecsülni.

Noha a stratégiai terv 3.2 fejezetében felsorolt intézkedések számos lehetőséget biztosítanak a társadalmi megújítás keretében elérendő sikerek elérésére, a forrásvesztés elkerülése, az intézkedés eredményességének fokozása és a KAP céljainak elérése érdekében a realitásokat követő, óvatos tervezés vált indokolttá. Ez teszi szükségessé a fajlagos támogatási összeget érintő széles sáv meghatározását.

Általánosságban megállapítható, hogy a gazdaságok vezetői jellemzően az EU-ban és Magyarországon is döntően férfiak és viszonylag idősek. Csak minden tizedik (9,5%) üzemvezető volt 40 év alatti fiatal gazda és ők uniós szinten a magánszemélyek által kezelt terület 16,9%-át művelték. A magyar arányok némileg kedvezőbbek: a termelők 13,4%-a volt 40 évnél fiatalabb és ők a magánszemélyek által művelt terület 23,1%-kán gazdálkodtak. (Eurostat, 2018[1])

[1] Eurostat (2018): Farmers and the agricultural labour force – statistics

1. táblázat: Termelők kor szerinti megoszlása, 2016

	40 év alatt	40 év felett	a 40 év alattiak aránya
Termelők száma, darab			
EU	256 850	2 717 950	9,5%
HU	13 860	103 410	13,4%
Mezőgazdasági hasznosítású terület, hektár			
EU	3 359 320	19 853 200	16,9%

HU	141 920	615 430	23,1%

Forrás: Eurostat alapján, 2018

Az egységes kérelmet beadó összes termelő adatainak elemzése alapján elmondható, hogy a 2010 óta rendelkezésre álló adatok alapján fokozatosan csökken egyrészt az új belépő mezőgazdasági termelők száma másrészt ezen belül is a 40 évnél fiatalabb termelők száma. A trendszerű folyamat eredményeként 2019-re történelmi mélypontra esett vissza az új belépők száma. Az összes kérelmező létszámának 2,5%-át tették ki az új belépők (2019-ben 4 193 db cég és magánszemély), míg ezek közül a 40 évnél fiatalabbak csak 1 528-an voltak, ami a teljes sokaság kevesebb, mint 1%-a volt. (2. táblázat).

2. táblázat: Új belépők létszámának megoszlása 2010-2019

EK beadás éve	Új belépők (cég+magánszemély)	40 évnél fiatalabb (magánszemély)	Teljes sokaság	Új belépők	40 évnél fiatalabbak
	termelők, fő		termelők, ezer fő	aránya a teljeshez képest %	
2010	6 845	2 467	179,88	3,8%	1,4%
2011	7 406	2 867	187,59	3,9%	1,5%
2012	9 103	3 338	188,98	4,8%	1,8%
2013	10 862	4 096	177,03	6,1%	2,3%
2014	7 833	2 688	176,89	4,4%	1,5%
2015	10 214	4 223	173,8	5,9%	2,4%
2016	8 594	4 823	173,08	5,0%	2,8%
2017	6 592	3 516	172,03	3,8%	2,0%
2018	4 411	1 761	168,96	2,6%	1,0%
2019	4 193	1 528	166,32	2,5%	0,9%

Forrás: Magyar Államkincstár 2020 adatai alapján agrárminisztériumi számítás

Amennyiben a területi adatokat is áttekintjük látható, hogy a 2010 óta tartó időszak alatt jelentősen csökkent az új belépőknél lévő területnagyság, ami a teljes támogatható terület 1,3%-át tette ki 2019-ben, míg csak 0,4%-át a 40 évnél fiatalabb kezdő mezőgazdasági vállalkozások esetében. (3. táblázat)

3. táblázat: Új belépők területének megoszlása 2010-2019

EK beadás éve	Új belépők (cég+magánszemély)	40 évnél fiatalabb (magánszemély)	Teljes sokaság	Új belépők	40 évnél fiatalabbak
	terület 1000 ha		terület millió ha	aránya a teljeshez képest %	

2010	90,9	26,0	4,97	1,8%	0,5%
2011	100,2	28,2	4,96	2,0%	0,6%
2012	118,0	33,0	4,96	2,4%	0,7%
2013	109,0	34,8	4,95	2,2%	0,7%
2014	155,4	25,4	4,94	3,1%	0,5%
2015	165,8	60,7	4,94	3,4%	1,2%
2016	116,8	55,1	4,91	2,4%	1,1%
2017	85,0	31,7	4,94	1,7%	0,6%
2018	56,0	17,5	4,95	1,1%	0,4%
2019	65,3	18,3	4,93	1,3%	0,4%

Forrás: Magyar Államkincstár 2020 adatai alapján agrárminisztériumi számítás

Az ágazatban található demográfiai adatokat érintően látható, hogy fokozatosan csökkenő tendencia eredményeként a fiatal mezőgazdasági termelők száma is mérséklődik és további csökkenés várható. Az időszak alatt megfigyelhető, hogy a termelők száma és a kérelmezett terület is fokozatosan nőtt, majd 2020-ban jelentősen visszaesett. A bevezetést követően nőtt ugyan a jogosult termelők száma, amely 2019-ben megközelítette a 12 ezret, de 2020-ban már 9,5 ezerre esett vissza. Fontos, hogy a rendszer indulásakor nem csak 2015-ben, hanem a 2011-2015 közötti években induló termelők is jogosultak voltak a támogatásra, ami a résztvevők kezdeti magas létszámot magyarázza. (4. táblázat)

4. táblázat: A fiatal mezőgazdasági termelők támogatásának kérelmezési adatai (2015-2020)

Kérelmezési év	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Kérelmezők száma (db)	7 690	10 724	12 558	12 366	14 845	12 114
Kérelmezett terület nagysága a kérelembeadás végén, (ha)	165 909	201 604	220 750	212 196	295 136	228 977
Jóváhagyott kérelemszám (db)	6 729	9 509	11 207	10 957	12 002	9 419
Jóváhagyott terület nagysága, (ha)	144 145	175 216	193 203	186 015	193 561	145 154

Forrás: Magyar Államkincstár, 2021

Az intézkedés bevezetése óta fokozatosan nőtt, majd a vizsgálat időszak végén csökkent a kérelmezett területek nagysága is.

Összefoglalóan elmondható, hogy a 2015-től induló időszak elején kihasznált lehetőséggel élő termelők után várhatóan mérsékelten lehet dinamizálni a lehetséges új belépőket. Ennek eredményeként az öt éves támogathatósági korlátra figyelemmel a „demográfiai tartalék” kimerülni látszik. A 2020-ban tapasztalt érdemi visszaesést követően a későbbi években is ilyen irányú folyamatra lehet számítani. Ennek tompítására szolgál a fajlagos támogatási összeg és a birtokhatár felemelése. A tervezést tehát mind a várható kimenetek, mind pedig az új belépők száma szempontjából bizonytalanság övezi. Emellett a generációváltás esetében minimális kiadási arányt rögzít a jogszabály. A tervezési bizonytalanságok, a forrásvesztés kockázata, valamint a minimális kiadási arány teljesítése indokolttá teszi a tervben meghatározott +/- 50%-os eltérést.

12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	**Pénzügyi év**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2024–2028 összesen**
	Naptári év	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP03_O06_U01_HA - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összege	Tervezett egységösszeg	157,33	157,33	157,33	157,33	157,29	
	Minimális tervezett egységösszeg	78,67	78,67	78,67	78,67	78,65	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	236,00	236,00	236,00	236,00	235,94	
	O.6 (egység: Hektár)	118 800,00	118 800,00	118 800,00	118 800,00	118 800,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	18 690 804,00	18 690 804,00	18 690 804,00	18 690 804,00	18 686 052,00	93 449 268,00
ÖSSZESEN	O.6 (egység: Hektár)	118 800,00	118 800,00	118 800,00	118 800,00	118 800,00	**Összesen:** 594 000,00 **Max:** 118 800,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	18 690 804,00	18 690 804,00	18 690 804,00	18 690 804,00	18 686 052,00	93 449 268,00
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)	18 690 804,00	18 690 804,00	18 690 804,00	18 690 804,00	18 475 671,51	93 238 887,51

Eco-scheme(31) - Az éghajlattal, a környezetvédelemmel és az állatjóléttel kapcsolatos rendszerek

DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai program

A beavatkozás kódja (tagállam)	DP17_G01_ECOS_16
A beavatkozás neve	Agro-ökológiai program
A beavatkozás típusa	Eco-scheme(31) - Az éghajlattal, a környezetvédelemmel és az állatjóléttel kapcsolatos rendszerek / A 31. cikk (7) bekezdésének a) pontja – Kiegészítő kifizetés az alapszintű jövedelemtámogatásba
Közös kimeneti mutató	O.8. Az ökorendszerekből származó támogatásban részesülő hektárok vagy számosállategységek száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

KAP TEVÉKENYSÉGI TERÜLETEK kódja és leírása
AOA-A az éghajlatváltozás mérséklése, többek között a mezőgazdasági gyakorlatokból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése, valamint a meglévő széntárolók megőrzése és a szénmegkötés fokozása
AOA-D a talajdegradáció megelőzése, a talaj helyreállítása, a talaj termőképességének és a táganyag-gazdálkodásnak [és a talajbiótának] a javítása
AOA-E a biológiai sokféleség védelme, az élőhelyek vagy a fajok megőrzése vagy helyreállítása, beleértve a tájképi elemek vagy nem termelési célú területek fenntartását vagy létrehozását
AOA-F a növényvédő szerek, különösen az emberi egészség vagy a környezet számára kockázatot jelentő növényvédő szerek fenntartható és csökkentett mértékű használatát célzó intézkedések

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
4.1.1	A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása	1	Igen
4.4.2	A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata	2	Igen
4.4.3	A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének	1	Igen

	javítása a földhasználatváltás ösztönzésével		
5.1.2	A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása	1	Igen
5.1.3	Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása	1	Igen
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Igen
5.3.1	Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	1	Igen
5.4.1	A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése	3	Igen
5.4.2	Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése	2	Igen
5.5.2	Integrált környezetbarát növényvédelem	1	Igen
6.1.3	Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése	2	Igen
6.2.3	Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitás biztosítása köztes zónák által	1	Igen
6.4.1	Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek fejlesztése a biológiai sokféleség mérésére	1	Részben

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.12 Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
R.14 A kibocsátás csökkentésére és a szén-dioxid-tárolás fenntartására vagy növelésére irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya (beleértve a következőket: állandó gyepterület, állandó kultúrák állandó növénytakaróval, vizes élőhelyeken és tőzeglápokon található mezőgazdasági földterület)
R.19 A talajgazdálkodás számára előnyös, a talajminőség és a talajbióta javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal (mint például a talajművelés csökkentése, a talaj növényi kultúrákkal történő borítása, továbbá a vetésforgó, többek között hüvelyes növényekkel) érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.20 Az ammóniakibocsátás csökkentésére irányuló támogatott kötelezettségvállalással érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.21 A víztestek minőségére vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.22 A tápanyag-gazdálkodás javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
R.23 A vízegyensúly javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
R.24 Azon támogatott egyedi kötelezettségvállalások által érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében
R.31 A biológiai sokféleség megőrzésének vagy helyreállításának támogatására irányuló támogatott kötelezettségvállalások által érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, a magas természeti értékű gazdálkodási gyakorlatokat is beleértve
R.34 A tájképi elemek – a sövényeket és fákat is beleértve – kezelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett

mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.4 Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.6 Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)
R.7 További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A beavatkozás leírása:

Az agro-ökológiai alapprogram keretében a gazdálkodók az éghajlat- és környezetvédelmi célokat szolgáló, önkéntesen vállalt jó gyakorlatok elvégzésért évenként egyösszegű, hektár alapú kifizetésben részesülhetnek az Európai Parlament és Tanács (EU 2021/2115 Rendeletének 31. cikk (7) bekezdés a) pontja alapján az alapszintű jövedelemtámogatást kiegészítő kifizetésként.

A kiegészítő kifizetési forma megválasztását többek közt az indokolja, hogy egyszerűsége miatt a termelők szempontjából vizsgálva is egy könnyebben átlátható és megérthető, tervezhető rendszer jöhet létre, amely kiemelt céljaink között szerepel. Mindemellett a top-up megközelítés a pontozási rendszerrel kombinálva képes különbséget tenni a vállalások ambiciószintje között, miközben mégis egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül kifizetésre a termelők felé.

A 2014-2021 közötti időszakban működő ún. zöldítési kifizetés és a Vidékfejlesztési Program Agrár-környezetgazdálkodási kifizetésének kedvező tapasztalatai alapján olyan választható előírásokat határoztunk meg, melyek a gazdálkodók számára már valamennyire ismertek, érthetőek, ugyanakkor környezeti szempontból is hasznosak. A megfelelően célzott beavatkozással azt kívánjuk elérni, hogy a mezőgazdasági területek viszonylag nagy részén, sok termelő bevonásával valósulhasson meg egy környezeti szempontból is hatékony támogatási program. Annak érdekében, hogy a gazdálkodók többsége megtalálja a számára legkedvezőbb előírást, hasznosítási módonként fogalmaztunk meg választható előírásokat. Ezek az előírásoknak tekinthető mezőgazdasági gyakorlatok a talaj- és vízvédelemre, a biológiai sokféleség védelmére, valamint az éghajlatváltozás mérséklésére fókuszálnak, különös tekintettel az alábbiakra:

- talajok erózió elleni védelme;
- talajszerkezet védelme és javítása;
- a talajpotenciál megőrzése és javítása;
- a talaj biodiverzitásának védelme és javítása;
- talajok vízmegtartó képességének növelése;
- a vízminőség védelme a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése;
- a vízminőség védelme a mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentése által,
- fenntartható vízhasználat;
- a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek - különös tekintettel a szegély élőhelyekre - fenntartása és sokszínűségének növelése, ezáltal a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítása, illetve a tájszerkezet javítása;
- műtrágyahasználat csökkentése, ezáltal az ammónia-emisszió csökkentése;
- mezőgazdasági területek szénmegkötésének növelése;
- fenntartható növényvédőszer-használat, integrált növényvédelem.

A megfelelő súlyú gyakorlatok megvalósulásának érdekében a választható gyakorlatokat pontoztuk és elvárásként jelöltük meg, hogy hasznosítási módonként legalább két pontot teljesíteniük kell a

gazdálkodóknak. A pontozási értékek megválasztásakor figyelemmel voltunk arra, hogy az egyes előírások lehetséges kombinációi is megfelelő erősségű környezeti hasznot jelentsenek.

A támogatás a feltételek és a választott jó gyakorlatok betartása esetén a mezőgazdasági üzem teljes igényelt területére jár hektár alapon az alapszintű jövedelemtámogatást kiegészítő kifizetésként.

Az ökorendszerre vonatkozó kötelezettségvállalások leírása

Követelmények:

Alapelvárás minden támogatást igénybe vevő gazdálkodótól az agronómiai műveletek vezetése és az erre irányuló adatszolgáltatás.

A mezőgazdasági üzemen belül minden tényleges hasznosítási módra (szántó, gyep, különleges állandó kultúra, egyéb állandó kultúra, nem Natura 200 gyep, Natura 2000 gyep) vonatkozóan legalább 2 pont értékű előírást kell választani a meghatározott mezőgazdasági jó gyakorlatok közül.

Amennyiben az üzem szántóterületeinek, illetve nem Natura 2000 gyepterületeinek nagysága nem éri el az 5 ha-t, egyéb állandó kultúra esetében pedig az 1 ha-t, adott hasznosítási módra nem kötelező előírást vállalni, az érintett területre azonban kifizetés nem jár csak abban az esetben, ha ezekre a küszöbérték alatti területekre is választ előírást a gazdálkodó.*

Natura 2000 területekre és különleges állandó kultúra területekre vonatkozóan nem kötelező gyakorlatot választani, azonban kifizetés kizárólag abban az esetben jár a földhasználati kategóriára, ha ezekre a területekre vonatkozóan is vállalást tesz a gazdálkodó.

Hasznosítási mód	Választható jó gyakorlatok	Pont	Hozzájárulás a környezeti célkitűzésekhez
Szántó	Nyári, őszi betakarítású kultúrák után, amennyiben nem őszi vetésű kultúra következik, talajtakarás biztosítása takarónövényekkel, vagy a tarló fennhagyással annak kultúrállapotban tartása mellett a következő évi tavaszi kultúra előkészítő munkálatainak megkezdéséig, de legalább február 28-ig.	1	A gyakorlat a fedett talajfelszín minél hosszabb ideig történő biztosításával növeli a talajok szénmegkötő képességét, a talajtakarás pedig megvédi a talajokat az erózió káros hatásaitól, illetve segít megőrizni a talaj nedvességtartalmát.Az egész télen át tartó talajtakarás hozzájárul ahhoz, hogy a növényvédőszerekből származó hatóanyagok, valamint a tápanyagok a mezőgazdasági területről ne mosódjanak be a víztestekbe. Ez különösen igaz a változatos domborzatú területekre. Mindezek eredményeképpen javul a víztestek minősége. Kapcsolódó specifikus célkitűzés: SO4 és SO5 Kapcsolódó R indikátorok: R12, R14, R19, R21, R23
	Terménydiverzifikációra vonatkozó követelmények szántóföldi növénytermesztés esetén: a) 10 hektár vagy az alatti szántóterületen gazdálkodóknak adott évben a szántóterületeken legalább két különböző növénykultúrát kell termeszteni,	1	A gyakorlat a megfelelően diverz, eltérő igényű kultúrákból álló vetésszerkezet kialakításával hozzájárul a talajzsarolás csökkentéséhez és a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, valamint a peszticidhasználat csökkentéséhez. A szántóterületen termesztett növényfajok számának növekedésével a terménydiverzifikáció hozzájárul ahhoz, hogy mozaikosabb legyen a táj,

	két kultúra esetén a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 80%-át foglalhatja el; b) 10 hektár feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább három féle növénykultúrát kell termeszteni, három növény esetén a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át; c) 30 ha feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább négy féle növénykultúrát kell termeszteni, négy növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át, azzal, hogy a legkisebb kultúra vetésterülete el kell hogy érje az 1 ha-t. d) 300 ha feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább öt féle növénykultúrát kell termeszteni, öt növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át, azzal, hogy a legkisebb kultúra vetésterülete el kell hogy érje az 1 ha-t. e) 1000 ha feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább hat féle növénykultúrát kell termeszteni, hat növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen		ezáltal az ott található élőhelyek is. A mozaikosság mellett azt is elősegíti a terménydiverzifikáció, hogy a több kultúra több táblán foglal helyet, s így szükségszerűen növekszik a táblaszegélyek száma és hossza is. Mindez kedvező hatással van a mezőgazdasági élőhelyekhez kötődő vadon élő fajok populációdinamikájára. Kapcsolódó specifikus célkitűzés: SO5 és SO6 Kapcsolódó R indikátorok: R 19, R 22, R 24 és R 31

	termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át, azzal, hogy a legkisebb kultúra vetésterülete el kell hogy érje az 1 ha-t.		
	Szántóterületek 10%-ának megfelelő kiterjedésében, nem termelő tájképi elemek és területek vagy ezek kombinációjának fenntartása.(Az AKG előírásokkal történő esetleges átfedést úgy kerüljük el, hogy egyazon elem csak egyik jogcímben számolható el.) Ezen vállalás keretében a növényvédő szer használata nélkül termesztett ökológiai jelentőségű másodvetés és nitrogénmegkötő növényekkel bevetett területek együttes aránya nem haladhatja meg a szántóterületek 5 %-át. Kötelezettségvállalási alap a mezőgazdasági termelő által használt szántóterület, ide nem értve az ideiglenes gyep területet. Eltérés a 2024-es kérelmezési évben: Magyarország él a 2024/587/EU végrehajtási rendeletben foglalt eltérés lehetőségével, miszerint az Agro-ökológiai Programban a GAEC 8 keretében alkalmazott derogációhoz igazítjuk a baseline követelményt. Ennek megfelelően a vállalás keretében a 10 százalékpont teljesítéséhez a növényvédő szer használata nélkül termesztett ökológiai jelentőségű másodvetés és nitrogénmegkötő növényekkel bevetett területek együttes aránya nem haladhatja meg a szántóterületek 9 %-át	2	A gyakorlat hozzájárul a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek, tájképi elemek és területek fenntartásához, sokszínűségének növeléséhez, ezáltal segít a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Továbbá a parlagon hagyott területek, kis vizes élőhelyek elősegítik a szénmegkötést, míg az ökológiai határsávok és erózióvédelmi sávok a talajok erózió elleni védelmét szolgálják. Azok a tájelemek, amelyek állandó növényi borítást biztosítanak a táblák szegélyein, vagy folyamatos talajtakarást biztosítanak, hozzájárulnak ahhoz, hogy a növényvédőszerekből származó hatóanyagok, valamint a tápanyagok a mezőgazdasági területről ne mosódjanak be a víztestekbe. Mindezek eredményeképpen javul a víztestek minősége. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO4, SO5 és SO6 Kapcsolódó R indikátorok: R 14, R 19, R 21, R 31, R 34
	Szántóterületek 10%-ának megfelelő kiterjedésében, nem termelő tájképi elemek és területek vagy ezek kombinációjának fenntartása.(Az AKG előírásokkal történő	1	A gyakorlat hozzájárul a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek, tájképi elemek és területek fenntartásához, sokszínűségének növeléséhez, ezáltal segít a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Továbbá a parlagon hagyott

	esetleges átfedést úgy kerüljük el, hogy egyazon elem csak egyik jogcímben számolható el.) Ezen vállalás keretében a 10 százalékpont teljesítéséhez a növényvédő szer használata nélkül termesztett ökológiai jelentőségű másodvetés és nitrogénmegkötő növényekkel bevetett területek együttes aránya nem haladhatja meg a szántóterületek 9 %-át Kötelezettségvállalási alap a mezőgazdasági termelő által használt szántóterület, ide nem értve az ideiglenes gyep területet.		területek, kis vizes élőhelyek elősegítik a szénmegkötést, míg az ökológiai határsávok és erózióvédelmi sávok a talajok erózió elleni védelmét szolgálják. Azok a tájelemek, amelyek állandó növényi borítást biztosítanak a táblák szegélyein, vagy folyamatos talajtakarást biztosítanak, hozzájárulnak ahhoz, hogy a növényvédőszerekből származó hatóanyagok, valamint a tápanyagok a mezőgazdasági területről ne mosódjanak be a víztestekbe. Mindezek eredményeképpen javul a víztestek minősége. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO4, SO5 és SO6 Kapcsolódó R indikátorok: R 14, R 19, R 21, R 31, R 34
	Amennyiben a mezőgazdasági üzemen belül a szántóterületek össznagysága meghaladja az 50 ha-t, a szántóföldi művelésben tartott táblák maximális mérete nem haladhatja meg a 30 hektárt. Az AKG „önkéntes táblaméret korlátozás” előírással történő esetleges átfedést úgy kerüljük el, hogy az az ügyfél, aki AKG-ban választotta ezt az előírást, az AÖP-ben nem választhatja.	1	A gyakorlat hozzájárul a mozaikos tájszerkezet kialakulásához, mely kedvező hatással van a mezőgazdasági élőhelyek biodiverzitására, illetve a táji struktúra diverzitására. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 és SO6 Kapcsolódó R indikátorok: R 19, R 21, R 31
	A növényvédelem során az engedélyokirat alapján méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos besorolású növényvédőszerek használata tilos. A fel nem használható szerek rendszeresen frissített listáját az IH teszi közzé tájékoztató jelleggel.	1	A gyakorlat kedvező hatással van a beporzó rovarokra. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 és SO6 Kapcsolódó R indikátorok: R 24, R 31
	Karbamid műtrágya azonnali bedolgozása, illetve inhibitor alkalmazása a kijuttatás során.	1	A karbamid esetében azonnali bedolgozással, illetve inhibitoros műtrágya alkalmazásával jelentős kibocsátás csökkentést lehet elérni, ami hozzájárul az ammónia-emisszió csökkentéséhez. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 Kapcsolódó R indikátor: R12; R 20
	A szántóterületek legalább 50 %-án mikrobiológiai készítmények alkalmazása vetés előtt, illetve	2	A gyakorlat elősegíti a talajok szervesanyag-készletének helyreállítását, valamint a talajpotenciál és a talaj biodiverzitás javítását,

	vetéssel egy menetben kijuttatva és a talajba dolgozva, illetve származadványokra kijuttatva, majd azokat a talajba keverve.		ezáltal hozzájárul a tápanyagveszteség csökkentéséhez és a talajok vízvisszatartó képességének javításához. Az egészségesebb talaj pedig hozzájárul a műtrágya- és a növényvédőszer-használat csökkentéséhez. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 Kapcsolódó R indikátor: R 19, R 20, R 21, R 24
	A szántóterületek legalább 50 %-án talajkondicionáló, növénykondicionáló, N-megkötő vagy komposzt készítmények alkalmazása.	1	A gyakorlat elősegíti a talajok szervesanyag-készletének helyreállítását, valamint a talajpotenciál és a talaj biodiverzitás javítását, ezáltal hozzájárul a tápanyagveszteség csökkentéséhez és a talajok vízvisszatartó képességének javításához. Az egészségesebb talaj pedig hozzájárul a műtrágya- és a növényvédőszer-használat csökkentéséhez. A talajkondícionálók elsősorban a kedvező talajállapot, a megfelelő humusztartalom és átlevegőzöttség kialakulását segítik. A N-megkötést segítő készítmények pedig hozzájárulnak az ammónia-emisszió csökkentéséhez. A szerves, szervetlen és ásványi eredetű anyagokból álló komposzt készítmények gazdag tápanyagforrást biztosítanak, amely elősegítik a növények egészséges fejlődését és növekedését. Emellett a talaj szerkezetét is javítják, növelve annak vízmegtartó képességét és levegőzését, ami hosszú távon fenntarthatóbb és egészségesebb környezetet teremt a növények számára. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 Kapcsolódó R indikátor: R 19, R 20, R 21, R 24
	Forgatás nélküli művelésmód (minimum művelés, zero-till, direktvetés) alkalmazása a művelésbe vont szántóterület legalább 50 %-án szűkített növényvédőszer hatóanyag használat mellett, ahol nemzeti hatáskörben kizárólag gyomirtásra vagy – amennyiben az időjárási- és talajviszonyok miatt más módon nem megoldható – kivételes esetben takarónövényként vetett növénykultúra terminálására megengedett a glifozát-tartalmú növényvédőszer évente legfeljebb	2	A gyakorlat hozzájárul a talajok szénkészletének megőrzéséhez, ezáltal a szántóterületek ÜHG emissziójának csökkentéséhez, valamint a talajszerkezet romlásának megállításához, illetve visszafordításához, továbbá a humusztartalom javításához, a vízmegtartóképesség fokozásához..A forgatás nélküli talajművelés alkalmazása során a takarónövények év közbeni terminálása a talaj forgatásának elkerülésével nem oldható meg. A kémiai védekezési alternatívákat számba véve hazánkban nincs másik totális hatású hatóanyag. Csak szelektív hatóanyagokkal, legalább 2 hatóanyag kombinálásával lehet legfeljebb hasonló eredményt elérni sokkal magasabb költségszinten és a rezisztencia kialakulásának igen magas kockázatával. A talajkímélő művelés során alkalmazott szelektív hatásmechanizmusú glifozát

	egyszeri használata. A tiltott növényvédőszerek rendszeresen frissített listáját az IH teszi közzé.		készítmények évi egyszeri tudatos használata lehetővé teszi a takarónövények hatékony és célzott eltávolítását, minimális talajbolygatás és minimális talajnedvesség-veszteség mellett. Ez nem sérti a gyakorlat ökológiai hasznosságát. Részletes indoklást csatoltunk a Tervhez az egyéb tagállami dokumentumok között. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO4 és SO5 Kapcsolódó R indikátorok: R 12, R 14, R 19, R 21, R 23
Gyep	A gyepterületek megőrzése üzemi szinten az előző évi gyepterületekhez viszonyítva azzal, hogy az állandó gyepeket parcella szinten kell megőrizni, míg az ideiglenes gyepek elhelyezkedése változhat. A gyepek feltörése, szántása tilos. – Kizárólag nem Natura 2000 gyepterületeken választható	1	A gyepterületek üzemi szintű megőrzése egyszerre fokozza a mezőgazdasági területek szénmegkötését, illetve járul hozzá a biodiverzitás megőrzéséhez tekintettel arra, hogy a magyarországi gyepek jelentős része extenzív művelés alatt áll. Továbbá az ideiglenes gyepek méretének megörzése feltétlenül előrelépést jelent a fenntarthatóság terén. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO4 SO5 és SO6 Kapcsolódó R indikátorok: R 12, R 14, R 31
	Pásztoroló vagy szakaszos legeltetés folytatása a gyepterület legalább 50 %-án. Egy szakasz legeltetése ne haladja meg a 12 napot. - Minden gyepterületen választható.	2	A pásztorló vagy szakaszos legeltetés a különböző legelőterületek használatának váltakoztatásával nagymértékben befolyásolja a terület tápanyagforgalmát, ezen keresztül a gyepet alkotó növényzet összetételét és az éves fűhozamot hozzájárulva így a gyeptípushoz megfelelő biodiverzitás kialakulásához és védelméhez. A szabályozott legeltetés továbbá hozzájárulhat egyes természetvédelmi szempontból fontos növény- és állatfajok védelméhez, illetve egyes nem kívánatos fajok visszaszorításához. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO6 Kapcsolódó R indikátorok: R12; R14; R19; R 31
	Az extenzív gyepek legalább évi egyszeri kaszálása. - Kizárólag nem Natura 2000 gyepterületeken választható.	1	A gyepek kaszálással történő hasznosítása hozzájárul a megfelelő fajösszetétel kialakulásához és nemkívánatos fajok visszaszorításához. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO6 Kapcsolódó R indikátorok: R 31

	Gyepterületek kaszálása során kizárólag alternáló kasza vagy hátsó felfüggesztésű, illetve vontatott, szársértő nélküli kasza használata. - Minden gyepterületen választható.	2	Az alternáló kasza használata során a fű a kaszálás során egyszerűen eldől, a kaszálás síkja felett nem sérülnek az élőlények, a vágásminőség ugyanakkor jó, a fű gyorsabban sarjad. A megfelelően alkalmazott hátsó felfüggesztésű, illetve vontatott kaszák szársértő nélküli használata esetén az élővilág szintén nem sérül, ezáltal az alternáló kasza alternatívájaként alkalmazható. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO6 Kapcsolódó R indikátorok: R 31
	Gyepterületeken a kaszálást követően min. 10 cm-es tarlómagasság meghagyása kötelező. Minden gyeptípuson választható.	1	Gyepterületeken a 10 cm-nél magasabban történő kaszálás jelentős mértékben hozzájárul a fauna védelméhez. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO6 Kapcsolódó R indikátorok: R 31
	Gyepterületek legalább 50%-ának legeltetése őshonos haszonállat-fajtával. Az állatsűrűségnek legalább 0,2 állategységnek kell lennie hektáronként. Minden gyeptípuson választható	1	A javasolt gyakorlat az őshonos fajták nem szelektív legeltetési gyakorlatának köszönhetően kedvező élőhelyi hatású. A helyi állatfajták alkalmazkodása a helyi környezeti feltételekhez tudományosan bizonyított tény. A helyi környezeti feltételekhez való alkalmazkodásuknak kölcsönös hatása van: ezek a fajták a legalkalmasabbak a legelőterületek megfelelő kezeléséhez. A magyarországi Natura 2000 területeken (részben több LIFE Natura projekt által finanszírozott) élőhelykezelési és élőhely-helyreállítási gyakorlatok azt mutatták, hogy a helyi állatfajtákkal történő legeltetés kedvezőbb eredményeket hozott a biológiai sokféleség szempontjából, elsősorban a következők miatt:- A helyi fajták legeltetése kevésbé szelektív, ezért alkalmasabb a gyomfajok visszaszorítására a legelőkön. - Megfelelő legeltetési eljárásokkal az őshonos haszonállatfajták hasznos segítséget nyújtanak az invazív növényfajok(Solidago canadensis, Amorpha fruticosa) visszaszorításában. - A helyi környezeti feltételekhez való alkalmazkodásuknak köszönhetően ellenállóbbak az éghajlatváltozás okozta szélsőséges időjárási viszonyokkal szemben (tartós szárazság, magas UV-sugárzás, időszakos áradások). Emellett a helyi fajták betegségekkel és kórokozókkal szembeni nagyobb ellenálló képessége miatt feltételezhető,hogy a gyepterületek terhelése csökken az antibiotikumok és egyéb szermaradványok tekintetében. Ezeknek az állatgyógyászati készítményeknek a használata

			széles körben dokumentált környezeti problémákat okoz. A javasolt gyakorlat nem tartozik a jelenlegi agrár-környezetgazdálkodási(AKG) rendszerbe, így nem áll fenn a kettős finanszírozás kockázata. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO6 Kapcsolódó R indikátorok: R12; R14; R19; R 31
	Gyepterületek legalább 70%-ának legeltetése őshonos haszonállat-fajtával. Az állatsűrűségnek legalább 0,2 állategységnek kell lennie hektáronként. Minden gyeptípuson választható	2	A javasolt gyakorlat az őshonos fajták nem szelektív legeltetési gyakorlatának köszönhetően kedvező élőhelyi hatású. A helyi állatfajták alkalmazkodása a helyi környezeti feltételekhez tudományosan bizonyított tény. A helyi környezeti feltételekhez való alkalmazkodásuknak kölcsönös hatása van: ezek a fajták a legalkalmasabbak a legelőterületek megfelelő kezeléséhez. A magyarországi Natura 2000 területeken (részben több LIFE Natura projekt által finanszírozott) élőhelykezelési és élőhely-helyreállítási gyakorlatok azt mutatták, hogy a helyi állatfajtákkal történő legeltetés kedvezőbb eredményeket hozott a biológiai sokféleség szempontjából, elsősorban a következők miatt: - A helyi fajták legeltetése kevésbé szelektív, ezért alkalmasabb a gyomfajok visszaszorítására a legelőkön. - Megfelelő legeltetési eljárásokkal az őshonos haszonállatfajták hasznos segítséget nyújtanak az invazív növényfajok (Solidago canadensis, Amorpha fruticosa) visszaszorításában. - A helyi környezeti feltételekhez való alkalmazkodásuknak köszönhetően ellenállóbbak az éghajlatváltozás okozta szélsőséges időjárási viszonyokkal szemben (tartós szárazság, magas UV-sugárzás, időszakos áradások). Emellett a helyi fajták betegségekkel és kórokozókkal szembeni nagyobb ellenálló képessége miatt feltételezhető, hogy a gyepterületek terhelése csökken az antibiotikumok és egyéb szermaradványok tekintetében. Ezeknek az állatgyógyászati készítményeknek a használata széles körben dokumentált környezeti problémákat okoz. A javasolt gyakorlat nem tartozik a jelenlegi agrár-környezetgazdálkodási (AKG) rendszerbe, így nem áll fenn a kettős finanszírozás kockázata.

			Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO6 Kapcsolódó R indikátorok: R12; R14; R19; R 31
Állandó kultúra	Mikroöntözési technológiák alkalmazása az egyéb állandó kultúra terület legalább 50 %-án	2	A gyakorlat hozzájárul a vízkészletek fenntartható használatához. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 Kapcsolódó R indikátorok: R 23
	A növényvédelem során az engedélyokirat alapján a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos besorolású növényvédőszerek használata tilos. A fel nem használható szerek rendszeresen frissített listáját az IH teszi közzé tájékoztató jelleggel. A különleges és egyéb állandó kultúrákban egyarántválasztható gyakorlat.	1	A gyakorlat kedvező hatással van a beporzó rovarokra. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 és SO6 Kapcsolódó R indikátorok: R 24, R 31
	Engedélyezett biológiai ágensek vagy feromonos légtértelítés alkalmazása az egyéb állandó kultúra terület legalább 50 %-án.	2	A gyakorlat hozzájárul a kémiai növényvédőszerek használatának csökkentéséhez a nem ökológiai művelés alatt álló állandó kultúra területeken is. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 és SO6 Kapcsolódó R indikátorok: R 21, R 24, R 31
	Az egyéb állandó kultúra terület legalább 50 %-án mikrobiológiai készítmények alkalmazása talajoltásként, illetve állománykezelésként	2	A gyakorlat elősegíti a talajok szervesanyag-készletének helyreállítását, valamint a talajpotenciál és a talaj biodiverzitás javítását, ezáltal hozzájárul a tápanyagveszteség csökkentéséhez és a talajok vízvisszatartó képességének javításához. Az egészségesebb talaj pedig hozzájárul a műtrágya- és a növényvédőszer-használat csökkentéséhez. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 Kapcsolódó R indikátor: R 19, R 20, R 21, R 24
	Az egyéb állandó kultúra terület legalább 50 %-án talajkondicionáló vagy növénykondicionáló vagy komposzt készítmények alkalmazása.	1	A gyakorlat elősegíti a talajok szervesanyag-készletének helyreállítását, valamint a talajpotenciál és a talaj biodiverzitás javítását, ezáltal hozzájárul a tápanyagveszteség csökkentéséhez és a talajok vízvisszatartó képességének javításához. Az egészségesebb talaj pedig hozzájárul a műtrágya- és a növényvédőszer-használat csökkentéséhez. A talajkondícionálók

			elsősorban a kedvező talajállapot, a megfelelő humusztartalom és átlevegőzöttség kialakulását segítik. A N-megkötést segítő készítmények pedig hozzájárulnak az ammónia-emisszió csökkentéséhez. A szerves, szervetlen és ásványi eredetű anyagokból álló komposzt készítmények gazdag tápanyagforrást biztosítanak, amely elősegítik a növények egészséges fejlődését és növekedését. Emellett a talaj szerkezetét is javítják, növelve annak vízmegtartó képességét és levegőzését, ami hosszú távon fenntarthatóbb és egészségesebb környezetet teremt a növények számára. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 Kapcsolódó R indikátor: R 19, R 20, R 21, R 24
	12% alatti lejtésű területeken található állandó kultúrák talajtakarása mulcsozással, egyéves sorköztakaró növények termesztésével. A különleges és egyéb állandó kultúrákban egyaránt választható gyakorlat.	1	A talajtakarás megvédi a talajokat az erózió káros hatásaitól, illetve segít megőrizni a talaj nedvességtartalmát. Kapcsolódó specifikus célkitűzés: SO4 és SO5 Kapcsolódó R indikátorok: R12, R14, R19
	Állandó kultúrák talajtakarása évelő kultúrák fenntartásával vagy gyepesítéssel. A különleges és egyéb állandó kultúrákban egyaránt választható gyakorlat.	2	A gyakorlat a fedett talajfelszín minél hosszabb ideig történő biztosításával növeli a talajok szénmegkötő képességét, a talajtakarás pedig megvédi a talajokat az erózió káros hatásaitól, illetve segít megőrizni a talaj nedvességtartalmát. Kapcsolódó specifikus célkitűzés: SO4 és SO5 Kapcsolódó R indikátorok: R12, R14, R19, R23
	Karbamid műtrágya azonnali bedolgozása, illetve inhibitor alkalmazása a kijuttatás során egyéb állandó kultúrában.	1	A karbamid esetében azonnali bedolgozással, illetve inhibitoros műtrágya alkalmazásával jelentős kibocsátás csökkentést lehet elérni, ami hozzájárul az ammónia-emisszió csökkentéséhez. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 Kapcsolódó R indikátorok: R12; R 20

Amennyiben az üzem szántóterületeinek, illetve nem Natura 2000 gyepterületeinek nagysága nem éri el az 5 ha-t, egyéb állandó kultúra esetében pedig az 1 ha-t, adott hasznosítási módra nem kötelező előírást vállalni, az érintett területre azonban kifizetés nem jár csak abban az esetben, ha ezekre a küszöbérték alatti területekre is választ előírást a gazdálkodó.*

*A Natura 2000 gyepterületek esetében a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet fogalmaz meg kötelező jellegű előírásokat, amelyekre az SPR 72. cikke alapján kompenzációs támogatás igényelhető. Tekintettel arra, hogy az ott megfogalmazott előírások a nem Natura 2000 gyepterületek esetében is kívánatosak lehetnek, azokat elérhetővé kívánjuk tenni az AÖP választható jó gyakorlatai között is azzal a kitétellel, hogy ezen előírások Natura 2000 területeken nem választhatóak. A Natura 2000 gyepterületeket kötelező hasznosítási előírásaik miatt nem számoljuk be az AÖP teljes gazdasági koncepciójába – hasonlóan az 5, illetve 1 ha-os méretkorlát alatti területekhez – , az érintett területekre kifizetés azonban csak abban az esetben jár, ha ott a derogáció ellenére mégis választanak a számukra elérhető jó gyakorlatok közül.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a kedvezményezetthez, a területhez és adott esetben a más, releváns kötelezettségekhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Agro-ökológiai program szerinti támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki alaptámogatásra jogosult, tekintettel arra, hogy a kifizetés az STR rendelet 31. cikk (7) bekezdés a) pontja alapján az alaptámogatás összegére tevődik rá. Ennek megfelelően a jogosultsági kritériumok egy része azonos az alaptámogatásra való jogosultság feltételeivel, azaz

- legalább egy hektár nagyságú jogosult területtel rendelkezik;
- a támogatható földterületre vonatkozóan támogatási kérelmet nyújtott be;
- a kérelmezett terület vonatkozásában földhasználói minősítést a támogatási kérelem beadására nyitva álló határidő utolsó napján igazolja;

Speciális jogosultsági kritériumok:

- A mezőgazdasági üzemen belül minden tényleges hasznosítási módra (szántó, egyéb gyep, egyéb állandó kultúra) vonatkozóan legalább 2 pont értékű előírást kell választani a meghatározott mezőgazdasági jó gyakorlatok közül.
- Amennyiben az üzem szántóterületeinek, illetve gyepterületeinek nagysága nem éri el az 5 ha-t, állandó kultúra esetében pedig az 1 ha-t, adott hasznosítási módra nem kötelező előírást vállalni, az érintett területre azonban kifizetés nem jár csak abban az esetben, ha ezekre a küszöbérték alatti területekre is választ előírást a gazdálkodó.
- Az Agro-ökológiai Program keretében az alap jogi aktus állandó kultúra definíciójától részben eltérően meghatározunk egy "különleges" állandó kultúra kategóriát. Nevezetesen a rövid vágásfordulójú fásszárú energetikai ültetvények, vagy a mezőgazdasági területeken EMOGA vagy EMVA forrásból létesített, gyors növésű fajokból álló ipari célú alapanyag biztosítására szolgáló faültetvények esetében nem kötelező gyakorlatot választani. A különleges állandó kultúra területeket nem számoljuk be az AÖP teljes gazdasági koncepciójába – hasonlóan az 5, illetve 1 ha-os méretkorlát alatti területekhez – az érintett területekre kifizetés azonban csak abban az esetben jár, ha ott a derogáció ellenére mégis választanak a számukra elérhető jó gyakorlatok közül.

Kapcsolódás az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) kifizetésekhez:

Az agro-ökológiai program és az agrár-környezetgazdálkodási kifizetések előírásai egyértelműen úgy kerültek kialakításra, hogy az egyes előírások különbözzenek. Azoknál az előírásoknál, ahol az egyes előírások jellegük miatt mégis kapcsolódnak, az esetleges átfedést úgy kerüljük el, hogy az az ügyfél, aki AKG-ban választotta az adott előírást, az AÖP-ben nem választhatja a kapcsolódó jó gyakorlatot.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	Ismertetés
GAEC01	Az állandó gyepterület fenntartása az állandó gyepterületnek a mezőgazdasági területhez viszonyított aránya alapján nemzeti, regionális, szubregionális, mezőgazdaságiüzem-csoporti vagy mezőgazdasági üzemi szinten, a 2018-as referenciaévhez képest. A referenciaévhez képest legfeljebb 5%-os csökkenés.
GAEC05	A talajromlás és a talajerózió kockázatát csökkentő talajművelés, ideértve a lejtők dőlésszögének figyelembevételét is
GAEC06	Minimálisan megkövetelt talajborítás a fedetlen talaj elkerülésére a legérzékenyebb időszakokban
GAEC07	Vetésforgó a szántóterületeken, a víz alatt fekvő növények kivételével
GAEC08	A tájképi elemek megőrzése. A sövények és fák kivágásának tilalma a madarak költési és fiókanevelési időszakában. Lehetőségként intézkedések az invazív növényfajok elkerülésére
GAEC09	Környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületként megjelölt gyepterületek átállításának vagy felszántásának tilalma a Natura 2000 területeken
SMR01	Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízvédelmi politika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról: a 11. cikk (3) bekezdésének e) pontja és h) pontja a foszfátok diffúz szennyezőforrásainak ellenőrzésére vonatkozó kötelező követelmények tekintetében
SMR02	A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről: 4. és 5. cikk
SMR03	Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről: 3. cikk (1) bekezdés, 3. cikk (2) bekezdés b) pont, 4. cikk (1), (2) és (4) bekezdés
SMR04	A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről: 6. cikk (1) és (2) bekezdés
SMR08	Az Európai Parlament és a Tanács 2009/128/EK irányelve (2009. október 21.) a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról: 5. cikk (2) bekezdés és 8. cikk (1)–(5) bekezdés; 12. cikk a peszticideknek a 2000/60/EK irányelv és a Natura 2000 hálózatra vonatkozó jogszabályok alapján meghatározott védett területeken való felhasználására vonatkozó korlátozások tekintetében; a 13. cikk (1) és (3) bekezdése a peszticidek kezeléséről és tárolásáról, valamint csomagolásuk és maradékaik kezeléséről

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

NJSZ - *A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§*

A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint:

A földhasználó erózióval veszélyeztetett szántóterületeken a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében köteles a talajfedettséget szolgáló növényeket termeszteni és olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását, és/vagy szintvonalas művelést folytatni;

A földhasználónak vetésváltás alkalmazásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről.

A földhasználónak szerves anyagok kijuttatásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről

A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint:

NJSZ - *A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)*

A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével.

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és az ökorendszer közötti kapcsolat (ismertesse, hogy az ökorendszer miként nyújt többet az alapvetően szükségesnél, különösen a gazdálkodási követelmények és a nemzeti szabványok tekintetében)

Hasznosítási mód	Választható jó gyakorlatok	Kapcsolódó referenciaszabályozás (SMR - jogszabályban foglalt gazdálkodói követelmények, illetve NJSZ - Nemzeti jogszabályokban meghatározott egyéb kötelező erejű követelmények, valamint HMKÁ előírások)	A referenciaszabályozás és az AÖP előírások egymáshoz való viszonya
Szántó	Nyári, őszi betakarítású kultúrák után, amennyiben nem őszi vetésű kultúra következik, talajtakarás biztosítása takarónövény ekkel, vagy a tarló fennhagyással annak kultúrállapotban tartása mellett a következő évi tavaszi	NJSZ - A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§	A referenciaszabályozás egyik eleme sem írja elő a téli időszakban történő talajtakarást. A HMKÁ 6 előírás a Magyarországon legérzékenyebb, nyári, illetve kora őszi időszakra vonatkozó fedettséget írja elő.
		A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint:	
		A földhasználó erózióval veszélyeztetett szántóterületeken a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében köteles a talajfedettséget szolgáló növényeket termeszteni és olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének	

	kultúra előkészítő munkálataina k megkezdéséig , de legalább február 28-ig.	megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását, és/vagy szintvonalas művelést folytatni;	
		JFGK 1 - b) a foszfátok diffúz szennyező forrásainak ellenőrzésére vonatkozó kötelező követelmények	
		JFGK 2 - a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelme – Nitrát HMGY	
		HMKÁ 5 - Talajvédelemre és az erózió korlátozására vonatkozó termőhely-specifikus minimális földgazdálkodással kapcsolatos előírások	
		HMKÁ 6 - Minimális talajborítás az érzékeny időszakokban	
Szántó	Terménydiver zifikációra vonatkozó követelménye k szántóföldi növénytermes ztés esetén: a) 10 hektár vagy az alatti szántóterülete n gazdálkodókn ak adott évben a szántóterülete ken legalább két különböző növénykultúrá t kell termeszteni, két kultúra esetén a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületn ek legfeljebb 80%-át foglalhatja	NJSZ - A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§.	A referenciaszabályozás a HMKÁ 7 előírás keretében fogalmaz meg vetésváltási vagy terménydiverzifikációs szabályokat, amelyet jól egészít ki az AÖP terménydiverzifikációs választható gyakorlata. Ez utóbbi ugyanis jóval ambiciózusabb terménydiverzifikációt jelent, mint a HMKÁ 7 szerinti.
		A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint:	
		A földhasználónak vetésváltás alkalmazásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről.	
		HMKÁ 7 – Vetésváltási szabályok	

	el;b) 10 hektár fölötti szántóterület feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább három féle növénykultúrát kell termeszteni, három növény esetén a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át;c) 30 ha feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább négy féle növénykultúrát kell termeszteni, négy növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el,		

	és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át, azzal, hogy a legkisebb kultúra vetésterülete el kell hogy érje az 1 ha-t.d) 300 ha feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább öt féle növénykultúrát kell termeszteni, öt növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át, azzal, hogy a legkisebb kultúra vetésterülete el kell hogy		

	érje az 1 ha-t.e) 1000 ha feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább hat féle növénykultúrát kell termeszteni, öt növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át, azzal, hogy a legkisebb kultúra vetésterülete el kell hogy érje az 1 ha-t.		
Szántó	Szántóterületek 10%-ának megfelelő kiterjedésben, a nem termelő tájképi elemek és területek vagy ezek kombinációjának fenntartása. (Az AKG előírásokkal történő	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3) A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti	A HMKÁ 8 előírás a nem termelő területek és táji elemek fenntartására a szántóterületek 7 %-át írja elő, melyből a táji elemek és a parlag területének el kell érnie a 3 %-ot,mely arányokat az AÖP előírás mindkét esetben meghaladja. Az előírás 10 ha alatti területekre is választható. 2025-től a HMKÁ8 már nem tartalmaz nem termelő elem vagy terület kötelezettséget.

	esetleges átfedést úgy kerüljük el, hogy egyazon elem csak egyik jogcímben számolható el.) Ezen vállalás keretében a növényvédő szer használata nélkül termesztett ökológiai jelentőségű másodvetés és nitrogénmegkötő növényekkel bevetett területek együttes aránya nem haladhatja meg a szántóterületek 5 %-át. Kötelezettség vállalási alap a mezőgazdasági termelő által használt szántóterület, ide nem értve az ideiglenes gyep területet. Eltérés a 2024-es kérelmezési évben: Magyarország él a 2024/587/EU végrehajtási rendeletben foglalt eltérés lehetőségével, miszerint az Agro-	értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével. HMKÁ 2 – vizes élőhelyek védelme HMKÁ 8 - Biodiverzitás védelme: Nem termelő területek és táji elemek fenntartása	

	ökológiai Programban a GAEC 8 keretében alkalmazott derogációhoz igazítjuk a baseline követelményt. Ennek megfelelően a vállalás keretében a 10 százalékpont teljesítésében a növényvédő szer használata nélkül termesztett ökológiai jelentőségű másodvetés és nitrogénmegkötő növényekkel bevetett területek együttes aránya nem haladhatja meg a szántóterületek 9 %-át.		
	Szántóterületek 10%-ának megfelelő kiterjedésben, a nem termelő tájképi elemek és területek vagy ezek kombinációjának fenntartása.(Az AKG előírásokkal történő esetleges átfedést úgy kerüljük el, hogy egyazon elem csak	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3) A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami	A HMKÁ 8 előírásból 2025-től töröljük a nem termelő területek és táji elemek fenntartására vonatkozó szabályt. Ezért ez az AÖP gyakorlat 1 pontért bevezetésre kerül 2025-től. Az előírás 10 ha alatti területekre is választható.

	egyik jogcímben számolható el.) Ezen vállalás keretében a 10 százalékpont teljesítéséhez a növényvédő szer használata nélkül termesztett ökológiai jelentőségű másodvetés és nitrogénmegkötő növényekkel bevetett területek együttes aránya nem haladhatja meg a szántóterületek 9 %-át Kötelezettségvállalási alap mezőgazdasági termelő által használt szántóterület, ide nem értve az ideiglenes gyep területet	magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével. HMKÁ 2 – vizes élőhelyek védelme. HMKÁ 8 - Biodiverzitás védelme: Nem termelő területek és táji elemek fenntartása.	
Szántó	Amennyiben a mezőgazdasági üzemen belül a szántóterületek össznagysága meghaladja az 50 ha-t, a szántóföldi művelésben tartott táblák maximális mérete nem haladhatja meg a 30	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni,	A referenciaszabályok nem írnak elő táblaméret korlátozást, a szántóterületeken jellemzően nagyobb méretű táblák alakultak ki.

	hektárt. Az AKG „önkéntes táblaméret korlátozás” előírással történő esetleges átfedést úgy kerüljük el, hogy az az ügyfél, aki AKG-ban választotta ezt az előírást, az AÖP-ben nem választhatja.	valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével.	
Szántó	A növényvédelem során az engedélyokirat alapján méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos besorolású növényvédőszerek használata tilos. A fel nem használható szerek rendszeresen frissített listáját az IH teszi közzé tájékoztató jelleggel.	JFGK 8 - Növényvédő szerek fenntartható használatára vonatkozó hazai szabályozás A mezőgazdasági terület fenntartására vonatkozó minimum követelmények az SPR rendelet 4. cikk (2) bekezdés alapján	A referenciaszabályok az engedélyezett növényvédőszerek használatát teszi lehetővé további korlátozások nélkül.
Szántó	Karbamid műtrágya azonnali bedolgozása, illetve inhibitor alkalmazása a kijuttatás során	JFGK 2 - a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelme – Nitrát HMGY: A 12%-nál meredekebb lejtésű terület talajára kijuttatott műtrágyát a kijuttatást követő 4 órán belül a talajba kell dolgozni, kivéve a	A referenciaszabályok csak a 12 %-nál meredekebb lejtésű nitrát-érzékeny területeken írják elő a kijuttatott műtrágyák beforgatását, arra egy 4 órás időablakot hagyva. Az AÖP előírás minden szántóföldre kiterjed és azonnali bedolgozást, illetve inhibitor alkalmazását írja elő.

		fejtrágyázás műveletét.	
Szántó	A szántóterületek legalább 50 %-án mikrobiológiai készítmények alkalmazása vetés előtt, illetve vetéssel egy menetben kijuttatva és a talajba dolgozva, illetve származadványokra kijuttatva, majd azokat a talajba keverve.	NJSZ - A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§. A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint: A földhasználónak szerves anyagok kijuttatásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről	A referenciaszabályok nem írják sehol sem elő ezen készítmények alkalmazását, az általános gazdálkodói gyakorlatra nem jellemző e készítmények használata. A műtrágyahasználat jellemző.
Szántó	A szántóterületek legalább 50 %-án talajkondicionáló, növénykondicionáló, N-megkötő vagy komposzt készítmények alkalmazása.	NJSZ - A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§. A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint:A földhasználónak szerves anyagok kijuttatásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről	A referenciaszabályok nem írják sehol sem elő ezen készítmények alkalmazását, az általános gazdálkodói gyakorlatra nem jellemző e készítmények használata. A műtrágyahasználat jellemző.
Szántó	Forgatás nélküli művelésmód (minimum művelés, zero-till, direktvetés) alkalmazása a művelésbe vont szántóterület legalább 50 %-án szűkített növényvédőszer hatóanyag használat mellett, ahol	NJSZ - A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§. A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint:A földhasználónak talajkímélő művelési módok alkalmazásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről.A földhasználó erózióval veszélyeztetett szántóterületeken a víz- és	A referenciaszabályok nem írnak sehol sem elő forgatásnélküli művelési módot, az általános gazdálkodói gyakorlatra a forgatásos talajművelési módok alkalmazása a jellemző.

	nemzeti hatáskörben kizárólag gyomirtásra vagy – amennyiben az időjárási- és talajviszonyok miatt más módon nem megoldható – kivételes esetben takarónövény ként vetett növénykultúra terminálására megengedett a glifozát-tartalmú növényvédőszer évente legfeljebb egyszeri használata. A tiltott növényvédőszerek rendszeresen frissített listáját az IH teszi közzé.	szélerózió megakadályozása érdekében köteles a talajfedettséget szolgáló növényeket termeszteni és olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását, és/vagy szintvonalas művelést folytatni;	
		HMKÁ 5 - Talajvédelemre és az erózió korlátozására vonatkozó termőhely-specifikus minimális földgazdálkodással kapcsolatos előírások	
Gyepek	Az extenzív gyepterületek megőrzése üzemi szinten az előző évi gyepterületek hez viszonyítva azzal, hogy az állandó gyepeket parcella szinten kell megőrizni, míg az ideiglenes gyepek elhelyezkedés e változhat. A gyepek	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a	A referenciaszabályok nem írják elő az állandó gyepterületek gazdasági, illetve tábla szintű megőrzését, azok feltörése csak a Natura 2000 területek esetében tiltott. Ezeken a területeken azonban ez az előírás nem választható

	feltörése, szántása tilos. Kizárólag nem Natura 2000 gyepterületeken választható.	tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével.	
		HMKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten	
		HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos	Referenciaszabály híján az ideiglenes gyepek megőrzése feltétlenül előrelépést jelent a fenntarthatóság terén.
		JFGK 3 és 4 – az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, illetve a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le.	
		A mezőgazdasági terület fenntartására vonatkozó minimum követelmények az SPR rendelet 4. cikk (2) bekezdés alapján.	
		Az ideiglenes gyepekre nincsen referenciaszabály.	
Gyepek	Pásztoroló vagy szakaszos legeltetés	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. §	A referenciaszabályozás nem írja elő a pásztoroló vagy szakaszos legeltetés folytatását, azok elterjedtsége kevésbé jellemző.

	folytatása a gyepterület legalább 50 %-án. Egy szakasz legeltetése ne haladja meg a 12 napot. Minden gyepterületek en választható.	(1),(3)A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével.	
		JFGK 3 és 4 – az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, illetve a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le.	
Gyepek	A gyepek legalább évi egyszeri kaszálása.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. §	A referenciaszabályozás csak a Natura 2000 gyepterületek estében írja elő a gyepek kaszálással vagy legeltetéssel történő hasznosítását. A gyepterületek egy része

	Kizárólag nem Natura 2000 gyepterületeken választható.	(1),(3)A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével.	gondozatlan, nem hasznosított.
		JFGK 3 és 4 – az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, illetve a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le.	
		A mezőgazdasági terület fenntartására vonatkozó minimum követelmények az SPR rendelet 4. cikk (2)	

		bekezdés alapján:	
Gyepek	Gyepterületek kaszálása során kizárólag alternáló kasza vagy hátsó felfüggesztésű, illetve vontatott, szársértő nélküli kasza használata. Minden gyepterületeken választható.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3) A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével.	A referenciaszabályozás nem tartalmaz előírást a kaszálás során alkalmazható kasza típusáról. A gyakorlatban a gyepek élővilága szempontjából káros dobkasza alkalmazása jellemző
		JFGK 3 és 4 – az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, illetve a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati	

		előírásokat fedik le.	
	Gyepterületeken a kaszálást követően min. 10 cm-es tarlómagasság meghagyása kötelező	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3) A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével. JFGK 3 és 4 – az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, illetve a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati	A referenciaszabályozás nem tartalmaz előírást a kaszálás során meghagyandó tarlómagasságról. A legalább 10 cm-es tarló meghagyása jelentős előrelépést jelent természetmegőrzési szempontból.
	Minden gyeptípuson választható.		

		előírásokat fedik le.	
	Gyepterületek legalább 50%-ának legeltetése őshonos haszonállat-fajtával. Az állatsűrűségnek legalább 0,2 állategységnek kell lennie hektáronként. Minden gyeptípuson választható.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3) A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével. JFGK 3 és 4 – az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, illetve a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati	A referenciaszabályozás nem írja elő az őshonos állatokkal történő legeltetést. A gyepeken legeltetett állatfajták között nem meghatározóak az őshonos fajták.

		előírásokat fedik le	
	Gyepterületek legalább 70%-ának legeltetése őshonos haszonállat-fajtával. Az állatsűrűségnek legalább 0,2 állategységnek kell lennie hektáronként. Minden gyeptípuson választható.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3) A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével. JFGK 3 és 4 – az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, illetve a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati	A referenciaszabályozás nem írja elő az őshonos állatokkal történő legeltetést. A gyepeken legeltetett állatfajták között nem meghatározóak az őshonos fajták.

		előírásokat fedik le	
Állandó kultúra	Mikroöntözési technológiák alkalmazása az egyéb állandó kultúra terület legalább 50 %-án.	JFGK 1 - a) a felszíni édesvizek és a felszín alatti vizek kitermelésének, továbbá a felszíni édesvizek tározásának szabályozása, beleértve a vízkivételek nyilvántartását vagy nyilvántartásait és a vízkivételek, tározások előzetes engedélyeztetésének követelményét. Az általános vízgazdálkodási szabályokat, beleértve többek közt a szennyvíztisztítás és – elhelyezés, az árvízmentesítés, a vízrendezés, illetve a mezőgazdasági vízhasznosítás pl. az öntözés általános előírásait a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet tartalmazza. A vízjogi engedélyköteles tevékenységekre, köztük az öntözési célú vízhasználatra vonatkozó további szabályokat a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet tartalmazza	A referenciaszabályok nem írják elő a mirkoöntözési technológiák alkalmazását, azok elterjedtsége kevésbé jellemző
Állandó kultúra	A növényvédelem során az engedélyokirat alapján a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos besorolású növényvédőszerek használata tilos. A fel nem használható	JFGK 8 - Növényvédő szerek fenntartható használatára vonatkozó hazai szabályozás	A referenciaszabályok az engedélyezett növényvédőszerek használatát teszi lehetővé további korlátozások nélkül.

	szerek rendszeresen frissített listáját az IH teszi közzé tájékoztató jelleggel.		
	A különleges és egyéb állandó kultúrákban egyaránt választható gyakorlat.		
		A mezőgazdasági terület fenntartására vonatkozó minimum követelmények az SPR rendelet 4. cikk (2) bekezdés alapján:	
Állandó kultúra	Engedélyezett biológiai ágensek vagy feromonos légtérterítés alkalmazása az egyéb állandó kultúra terület legalább 50 %-án.	JFGK 8 - Növényvédő szerek fenntartható használatára vonatkozó hazai szabályozás.	A referenciaszabályok az engedélyezett növényvédőszerek használatát teszi lehetővé további korlátozások nélkül. A konvencionális gazdálkodásban nem jellemző az ökológiai gazdálkodásban engedélyezett biológiai ágensek alkalmazása
Állandó kultúra	Az egyéb állandó kultúra terület legalább 50 %-án mikrobiológiai készítmények alkalmazása talajoltásként, illetve állománykezelésként	NJSZ - A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§. A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint:A földhasználónak szerves anyagok kijuttatásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről	A referenciaszabályok nem írják sehol sem elő ezen készítmények alkalmazását, az általános gazdálkodói gyakorlatra nem jellemző e készítmények használata. A műtrágyahasználat jellemző.
Állandó kultúra	Az egyéb állandó kultúra terület legalább 50 %-án talajkondicionáló vagy növénykondicionáló vagy komposzt	NJSZ - A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§. A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint: A földhasználónak szerves	A referenciaszabályok nem írják sehol sem elő ezen készítmények alkalmazását, az általános gazdálkodói gyakorlatra nem jellemző e készítmények használata. A műtrágyahasználat jellemző

	készítmények alkalmazása.	anyagok kijuttatásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről	
Állandó kultúra	A 12% alatti lejtésű területeken található állandó kultúrák talajtakarása mulcsozással, egyéves sorköztakaró növények termesztésével.	NJSZ - A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint:A földhasználó erózióval veszélyeztetett szántóterületeken a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében köteles a talajfedettséget szolgáló növényeket termeszteni és olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását, és/vagy szintvonalas művelést folytatni;	A referenciaszabályozás egyik eleme sem írja elő az ültetvények sorköztakarását. A gyakorlatban a sorközök takarása nem jellemző
	A különleges és egyéb állandó kultúrákban egyaránt választható gyakorlat.	JFGK 1 - b) a foszfátok diffúz szennyező forrásainak ellenőrzésére vonatkozó kötelező követelmények	
		JFGK 2 - a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelme – Nitrát HMGY	
		HMKÁ 5 - Talajvédelemre és az erózió korlátozására vonatkozó termőhely-specifikus minimális földgazdálkodással kapcsolatos előírások	
		HMKÁ 6 - Minimális talajborítás az érzékeny időszakokban	
Állandó kultúra	Állandó kultúrák talajtakarása évelő kultúrák	NJSZ - A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§ A földhasználó a termőhely	A referenciaszabályozás egyik eleme sem írja elő az ültetvények sorköztakarását. A gyakorlatban a sorközök takarása nem jellemző

	fenntartásával vagy gyepesítéssel.	ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint: A földhasználó erózióval veszélyeztetett szántóterületeken a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében köteles a talajfedettséget szolgáló növényeket termeszteni és olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását, és/vagy szintvonalas művelést folytatni;	
	A különleges és egyéb állandó kultúrákban egyaránt választható gyakorlat.	JFGK 1 - b) a foszfátok diffúz szennyező forrásainak ellenőrzésére vonatkozó kötelező követelmények	
		JFGK 2 - a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelme – Nitrát HMGY	
		HMKÁ 5 Talajvédelemre és az erózió korlátozására vonatkozó termőhely-specifikus minimális földgazdálkodással kapcsolatos előírások	
		HMKÁ 6 - Minimális talajborítás az érzékeny időszakokban	
Állandó kultúra	Karbamid műtrágya azonnali bedolgozása, illetve inhibitor alkalmazása a kijuttatás során egyéb állandó kultúrában.	JFGK 2 - a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelme – Nitrát HMGY:A 12%-nál meredekebb lejtésű terület talajára kijuttatott műtrágyát a kijuttatást követő 4 órán belül a talajba kell dolgozni, kivéve a fejtrágyázás műveletét.	A referenciaszabályok csak a 12 %-nál meredekebb lejtésű nitrát-érzékeny területeken írják elő a kijuttatott műtrágyák beforgatását, arra egy 4 órás időablakot hagyva. Az AÖP előírás minden szántóföldre kiterjed és azonnali bedolgozást, illetve inhibitor alkalmazását írja elő

7 Hatály és támogatási összegek

Ismertetés

A támogatás a feltételek és a választott jó gyakorlatok betartása esetén a mezőgazdasági üzem teljes területére jár hektár alapon.

A támogatási összeg indikatív fajlagos nagysága 80,85 euró/ hektár, amit az AÖP pénzügyi kerete (a közvetlen támogatások teljes tagállami átcsoportosítás utáni összegének 15%-a) és a támogatással érintett terület várható becsült nagysága (2,5 millió ha) alapján határoztunk meg azt követően, hogy értékeltük a következőket minden választható gyakorlat esetében:

- a gazdálkodás során felmerülő többletköltségek és/vagy elmaradó haszon milyen nagyságrendben jelentkeznek;
- az adott gyakorlat választása mekkora környezeti előnnyel jár.

Axiómaként rögzítettük, hogy a várható környezeti előny, valamint a felmerülő többletköltségek és/vagy elmaradó haszon mértéke közel egyenes arányban van.

A szakirodalmi adatok alapján nagyobb várható környezeti előnnyel járó gyakorlatok magasabb (2 pont), míg a szerényebb előnnyel járó gyakorlatok alacsonyabb (1 pont) pontértéket kapnak. És mivel minden művelési ágban (szántó, gyep, állandó kultúra) 2-2 pontot kell gyűjteni a termelőnek, ugyanazért az egységes összegű támogatásért hasonló mértékű erőfeszítést, illetve hasonló környezeti előnyt várhatunk.

A kérdést részletesebben kifejtjük a 11. pontban.

8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

N/A

9 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 5 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

Az agro-ökológiai alapprogram az alapszintű jövedelemtámogatást kiegészítő kifizetésként kerül bevezetésre a 31. cikk (7) bekezdés a) pontja alapján, így a kifizetés teljes mértékben független a termeléstől.

A zöld dobozos elvárásoknak való megfelelést biztosítja továbbá, hogy a támogatást igénylőnek a gazdaság minden hasznosítási módjára (szántó, gyep, állandó kultúrák) vonatkozóan kell előírást választania.

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 5. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
DP17_O08_U01_HA - Agro-ökológiai alapprogram	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.34; R.4; R.6; R.7

Magyarázat és indoklás (beleértve a rugalmasságot)

DP17_O08_U01_HA - Agro-ökológiai alapprogram

Matematikai megközelítés:

Az AÖP pénzügyi kerete, a teljes tagállami átcsoportosítás utáni összegének 15%-a, amit 2,5 millió hektár becsült területnagysággal osztunk. Az így kiszámított indikatív fajlagos összeg nagysága 80,85 euró/ hektár.

A minimum fajlagos összeget (40,43 euró/ha) 5 millió hektár AÖP-ben résztvevő területtel kaphatjuk meg. A maximális fajlagos értéket (202,13 euró/ha) pedig akkor kapjuk, ha csak 1 millió hektár után igényelnek ilyen támogatást.

Arányosság:

Fontosnak tartjuk rögzíteni: Magyarország az alap jogi aktus 31. cikk (7) bekezdésének a) pontja szerinti többlettámogatás formájában kívánja nyújtani az *eco-scheme* támogatást, méghozzá a részt vevő termelő teljes gazdaságának területére (ez az ún. *whole farm approach*). Nevezett jogszabályhely alapján ez egy olyan kifizetés, amit a BISS alaptámogatáshoz kiegészítésként nyújtunk, **ösztönző jelleggel**. Mint minden korábbi programozási ciklusban, ezúttal is élesen meg kell különböztetni az ***ösztönző jellegű*** támogatásokat a ***kompenzációs típusú*** támogatásoktól.

Fentiek értelmében a következő **alapelveket** fektettük le az *eco scheme* támogatások egységösszegének kialakításakor:

1.Ösztönző támogatást kívánunk nyújtani, nem kompenzáló típusút.

2.Mivel ösztönző támogatásról van szó, nem lehet cél az egyes gyakorlatok során felmerülő összes költség és/vagy haszonáldozat kompenzálása.

3.Mindenképpen el kell kerülni a „túlkompenzációt”.

4.Teljes területre (*whole farm*) kívánjuk kifizetni a támogatást, ezért minden művelési módra szükséges választható gyakorlatot meghirdetünk. A gyakorlatok törvényszerűen eltérő költségekkel és haszonáldozattal fognak járni, amit ráadásul tovább árnyalnak a különböző földrajzi-üzemi adottságok.

5.Az átláthatóság és az egyszerű végrehajthatóság érdekében egységes egységösszeget fogunk alkalmazni.

6.Az egységes egységösszeg és az eltérő gyakorlatok változó ambíciószintje közötti látszólagos ellentmondást azzal oldjuk fel, hogy pontértéket rendelünk a választható gyakorlatok mellé. Az *eco-scheme* teljesítése tehát nem a választott gyakorlatok darabszámán, hanem azok összesített pontértékén fog múlni minden egyes művelési módon esetében.

7.Statisztikai és szakirodalmi adatokkal is bizonyítható, hogy a meghirdetni szándékozott gyakorlatok mindegyike iránt növekvő érdeklődés tapasztalható Magyarországon – a mindekori támogatásoktól függetlenül is. Ebből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az *eco-scheme* támogatás elegendő, ha a példának kiválasztott gyakorlatok vélelmezett költségeinek/haszonáldozatának 30-50 százalékát fedezi. Más szavakkal: az *eco-scheme* támogatás **ne a célja legyen** a gyakorlat teljesítésének, hanem csak az „utolsó csepp a pohárban”, ami a jelenleg még hezitáló termelőket „elbillenti” a kívánatos irányba. Akik pedig már ma is így gazdálkodnak, azoknak jelentsen elismerést, megerősítést. De ne költségtérítést!

A támogatási összeg indikatív fajlagos nagysága 80,85 euró/ hektár, amit az AÖP pénzügyi kerete (a közvetlen támogatások teljes tagállami átcsoportosítás utáni összegének 15%-a) és a támogatással érintett terület várható becsült nagysága (2,5 millió ha) alapján határoztunk meg azt követően, hogy értékeltük a

következőket minden választható gyakorlat esetében:

- a gazdálkodás során felmerülő többletköltségek és/vagy elmaradó haszon milyen nagyságrendben jelentkeznek;
- az adott gyakorlat választása mekkora környezeti előnnyel jár.

Axiómaként rögzítettük, hogy a várható környezeti előny, valamint a felmerülő többletköltségek és/vagy elmaradó haszon mértéke közel egyenes arányban van.

A szakirodalmi adatok alapján nagyobb várható környezeti előnnyel járó gyakorlatok magasabb (2 pont), míg a szerényebb előnnyel járó gyakorlatok alacsonyabb (1 pont) pontértéket kapnak. És mivel minden művelési ágban (szántó, gyep, állandó kultúra) 2-2 pontot kell gyűjteni a termelőnek, ugyanazért az egységes összegű támogatásért hasonló mértékű erőfeszítést, illetve hasonló környezeti előnyt várhatunk.

Jelenleg nagyon nehéz a választott gyakorlatok effektív költségszintjét több évre előre megbecsülni. A meredeken emelkedő energia- és inputárak ugyanúgy súlyos bizonytalanságot jelentenek, mint a minden korábbinál változékonyabb és szélsőségesebb terményárak.

Az egységösszeg arányosságának objektív alátámasztását az egyes műveletek költségnemeire alapozzuk. Ehhez a Mezőgazdasági Gépesítési Intézet 2020. évi kiadványa szolgáltatta az adatokat. A kiadvány elérhető itt: mezogazdasagi_gepi_munkak_koltsege_2020_ban_20_04.pdf (gmgi.hu)

A választható gyakorlatok a felmerülő többletköltség szempontjából a következők szerint csoportosíthatók:

A.) A mikroökonómiai módszerek alapján számított optimumnál magasabb számú művelet, többszöri kivonulás a területre. Ilyen pl.: terménydiverzifikáció szántón; önkéntes táblaméret korlátozás szántón; takarónövények vagy zöldtrágyanövények alkalmazása a főnövények között; mikrobiológiai készítmények vagy talajkondícionálók kijuttatása, bedolgozása; gyepek legalább egyszeri kaszálása. A felmerülő többletköltségek a magasabb műveleti szám miatt, feltételezve, hogy 100 kW teljesítményű erőgépet használnak: 100-310 euró átlagosan.

B.) A széles körben elterjedtnél szofisztikáltabb anyag, gép vagy technológia alkalmazása. Ilyen pl. az alternáló kasza használata rotációs kasza helyett; mikrobiológiai készítmények vagy talajkondícionálók anyagköltsége; mikroöntözés használata állandó kultúrában; forgatás nélküli talajművelési rendszer alkalmazása szántón. A felmerülő többletköltségek (akár beszerzési, akár üzemeltetési költségek) 150 és 280 euró között alakulnak hektáronként.

C.) Az önkorlátozásból adódó hatékonysági, termésmennyiségbéli vagy minőségbéli veszteségek. Ilyen pl. a méhbarát növényvédelem; az állandó gyepek parcella szintű megőrzése; állandó kultúrák sorköztakarása. Ezek az elmaradó hasznos közvetett módon számíthatók. Évjáratonként szélsőséges értékeket tapasztalhatunk, de mindenképpen 150 euró feletti átlagértékkel kell alapul vennünk.

D.) A mikroökonómiai optimumot egyéb okból rontó gyakorlatok. A fenti három kategóriával analóg módon számított hektáronkénti értékek rendre meghaladják a 150 eurót minden egyes gyakorlatnál.

Rugalmasság:

A hagyományosnak tekinthető közvetlen támogatási beavatkozásoknál (BISS, CIS, CIS-YF) alkalmazott -15% és +25% megközelítés az eco-scheme esetében nem nyújt elegendő biztonságot a tagállamnak. Az eco-scheme bevezetése egy olyan időszakban is komoly végrehajtási kockázatot jelentene, amikor alapvetően nyugodtak és kiszámíthatóak a globális árupiacok. Lehetetlen ugyanis objektív módon előrejelezni, hogy a gazdálkodók milyen kedvvel és

milyen sikerrel fognak részt venni egy teljesen új, s a II. pilléres agrár-környezetgazdálkodási programmal rokonítható beavatkozásban.

Jelenleg viszont azzal a "konkurenciával" is szembe kell néznie minden agrár-környezetgazdálkodási típusú, önkéntes jellegű támogatási formának, miszerint a meredeken emelkedő terményárak miatt kevesebben (vagy éppen az évek között hullámzó létszámban) fognak belépni, bent maradni.

Mindezek miatt a -25% és +50% rugalmasságot kívánjuk alkalmazni az eco-scheme esetében. Amennyiben tartós elmozdulás lesz érzékelhető az eco-scheme hektárszámában, úgy a Terv módosítás keretében az eco-scheme egységösszeg-tartománya is módosítható.

12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	**Pénzügyi év**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2024–2028 összesen**
	Naptári év	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP17_O08_U01_HA - Agro-ökológiai alapprogram	Tervezett egységösszeg	80,85	80,85	80,85	80,85	74,60	
	Minimális tervezett egységösszeg	60,64	60,64	60,64	60,64	55,95	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	105,10	105,10	105,10	105,10	96,98	
	O.8 (egység: Hektár)	2 500 000,00	2 500 000,00	2 500 000,00	2 500 000,00	2 500 000,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	202 125 000,00	202 125 000,00	202 125 000,00	202 125 000,00	186 500 000,00	995 000 000,00
ÖSSZESEN	O.8 (egység: Hektár)	2 500 000,00	2 500 000,00	2 500 000,00	2 500 000,00	2 500 000,00	**Összesen:** 12 500 000,00 **Max:** 2 500 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	202 125 000,00	202 125 000,00	202 125 000,00	202 125 000,00	186 500 000,00	995 000 000,00
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás

DP04_E03_CISB_16 - Cukorrépa termesztés támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	DP04_E03_CISB_16
A beavatkozás neve	Cukorrépa termesztés támogatása
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.1.3.	Kis- és közepes gazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.4 Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.6 Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)
R.7 További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)
R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A cukorrépa termesztéssel foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a kedvezményezetthez, a területhez és adott esetben a más, releváns kötelezettségekhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Cukorrépa termesztés támogatásra az a mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

- Cukorrépa termesztés támogatásának igénybevételére az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely cukorrépát termel, és
- legalább a táblázatban meghatározott, hektáronkénti minimális mennyiségű minősített szaporítóanyagot az általa a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában használ, a szaporítóanyag beszerzését igazolja, és
- a tárgyévben a cukorrépa megtermelésére a cukorrépa feldolgozóval – közvetlenül vagy cukorrépa integrátoron keresztül – kötött cukorrépa szállítási szerződés másolatát benyújtja. Ezzel kezelhető az a termelői bizonytalansági tényező, amely a cukorrépa feldolgozók kis számából ered. Így közösségi forrás csak olyan cukorrépa termesztésére kerül kifizetésre, amely esetében biztosított a további feldolgozás.

A cukorrépa feldolgozóval szemben nem elvárás, hogy magyarországi feldolgozó legyen, így e feltétel nem eredményez diszkriminációt.

Magyar megnevezés	**Latin megnevezés**	**Min. vetőmag** **db/ha***
Cukorrépa	Beta vulagris	100 000

*: A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett. Ez a rugalmasság a középértékek szükség szerinti kiigazítására vonatkozó lehetőség, és nem pedig egy, a kedvezményezettek számára fennálló eltérési lehetőség a rögzített normaértékektől.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Hatály és támogatási összegek

Ismertetés

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden cukorrépát termesztő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) nehézségeinek indokolása.

A magyarországi cukorrépa termesztés célzott támogatását az a **nehézség** indokolja, hogy az ágazatban tevékenykedő termelők számára realizálható jövedelem alacsony, az elérhető jövedelem mértéke évről-évre kiszámíthatatlan.

Ezt a nehézséget az alacsony és ingadozó hozamok, az input árak drasztikus emelkedése, a piaci árak

ingadozása, és az öntözött területek alacsony aránya okozza (**másodlagos érvek**).
A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása vagy akár eltűnése fenyegetne.

Mi a célja a beavatkozásnak a megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) tekintetében?

☐ a versenyképesség javítása
☑ a minőség javítása
☑ a fenntarthatóság javítása

Hogyan kezeli a beavatkozás az e cél keretében azonosított nehézsége(ke)t? (Kérjük, ismertesse a beavatkozás célzottságát.)

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jövedelem ingadozások ellenére is fennmaradjon, hozzájárulva Magyarország cukor önellátottsági szintjének emeléséhez és az élelmezésbiztonsághoz. Emellett fennmaradjanak azon pozitív hatások, amelyek például a biodiverzitás megőrzése vagy az energiafüggőség csökkentése révén jelentkeznek.

Annak érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között szerepel a cukorrépa-termelésre kötött, élő cukorrépa szállítási szerződés a feldolgozóval (kiszámíthatóság biztosítása). Emellett pedig a fenntartható termelés előmozdítása érdekében bevezetjük a minősített vetőmaghasználatot. Célunk ezáltal megoldást találni a hozamingadozásból, illetve az alacsony hozamokból eredő nehézségekre. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

Mely ágazat(ok) érintett(ek)?

Cukorrépa

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) jelentőségének indokolása.

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása vagy akár eltűnése fenyegetne. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **környezeti és társadalmi jelentősége** igen sokrétű.

- Az ágazat látja el az egyetlen magyar cukorgyárat nyersanyaggal, a melléktermékek pedig takarmányként, talajjavítóként és tápanyagként is hasznosulnak.
- A biodiverzitás megőrzésében betöltött szerepét emeli, hogy a szójatermesztéssel vetésforgóban való művelése kölcsönösen pozitív hatásai révén a fehérjefüggőség tekintetében is kedvező hatásokat fejt ki.
- A Magyar Cukor Zrt. biogáz üzeme révén a cukorgyártás energiaigényének egy részét melléktermék felhasználásával, saját termelésű megújuló energiával fedezi. Az előállított és fel nem használt biogázt tisztítják és zöld prémium fejében a földgázhálózatba táplálják, hozzájárulva ezzel egyrészt Kaposvár városának (például a város tömegközlekedésének) fenntartható energiaellátásához, másrészt az energiaimport-függőség mérsékléséhez.

Annak ismertetése, hogy a beavatkozás hogyan van összhangban a vízügyi irányelvvel (2000/60/EK irányelv).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállal. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Emellett a cukorrépa termesztés támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz

ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

Tekintettel arra, hogy az öntözéses művelés releváns ebben a jogcímben, ezért a 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés bevezetésre kerül.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

A beavatkozást a stratégiai tervről szóló rendelet 96. cikkének (3) bekezdésével összhangban részben vagy egészben a fehérjenövényekre rendelkezésre álló (összesen legfeljebb 2%-os) kiegészítésből finanszírozzák?
☐ Igen ☑ Nem
Ha a beavatkozás a hüvelyesek és fűfélék vegyes termesztésére irányul: adja meg, hogy hány százalékban kell hüvelyeseket termeszteni.
N/A
A selyemlepkékre vonatkozó, termeléstől függő jövedelemtámogatás egy állatállomány-alapú támogatás, mely esetében ahhoz, hogy az „egyedszámot” a támogatás alapegységeként lehessen használni, ismertetni kell a következőket:

adja meg ezen egység és az „egyedszám” közötti átváltási arányt (azaz hogy hány ilyen egység felel meg 1 egyednek) pl. a mutatók használata céljából.
N/A
A megjegyzésben további részeltek is megadhatók (pl. a dobozban lévő tojások tömegét).

9 Megfelelés a WTO szabályainak
Sárga doboz
Annak kifejtése, hogy a beavatkozás tiszteletben tartja-e a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodása 6. cikkének (5) bekezdésében vagy 2. mellékletében foglalt vonatkozó rendelkezéseket, és ha igen, hogyan (kék doboz).

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
DP04_O10_U01_HA - Cukorrépa termesztés támogatás fajlagos összege	Egységes		R.4; R.6; R.7; R.8

Magyarázat és indoklás (beleértve a rugalmasságot)

DP04_O10_U01_HA - Cukorrépa termesztés támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy a cukorrépa termesztés bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy a cukorrépa termesztés esetében kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így a cukorrépa termesztés - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos érték számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését vagy más növénykultúrákra történő áttérést (például a magasabb jövedelmet ígérő búza, kukoricára, olajos növények termesztésére). Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása a cukor esetében biztosított legyen (még akkor is, ha az ellátás egy részét az import fedezi). A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

A **hozamkategóriák alkalmazásának** alátámasztását a részletes háttéranyag tartalmazza. A stabilan a magas hozamkategóriákban termelő gazdaságok aránya olyannyira alacsony, hogy az nem veszélyezteti a célzottságot, és nem jelenti tömegesen olyan termelők támogatását, akik támogatás nélkül is boldogulnak. A hozamkategóriák alkalmazásának célja bemutatni azt, hogy a nehézséget nagyban indokolják, az évenkénti besorolás változékonysága miatt azonban nem lehetséges egyes csoportokat megkülönböztetni a jogosultak között.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint a cukorrépa termesztés kibocsátásának szinten tartása, illetve további zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem hat ösztönzően az öntözésre. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

A cukorrépa támogatás esetében a 653,11 EUR/ha fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +/-35%

A fajlagos támogatás összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott területeket illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*a cukorrépa esetében nem releváns*).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és maximum értékek).

-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.

-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: Az egycsatornás értékesítés miatti kockázat kezelése érdekében szükséges egy kellően biztos hálót fenntartani. A cukorrépa magyarországi termőterülete igen alacsony, így néhány ezer hektár kiesése is képes jelentős emelkedést kiváltani a fajlagos értékben. A 2022-es kérelmezés az eddigi legalacsonyabb területet mutatja, amely a külpiaci értékesítés visszaesése mellett vélhetően a benchmark termékek (elsősorban a kukorica) esetében realizálható magas jövedelem hatása.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	**Pénzügyi év**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2024–2028 összesen**
	Naptári év	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP04_O10_U01_HA - Cukorrépa termesztés támogatás fajlagos összege	Tervezett egységösszeg	653,11	653,11	653,11	653,11	602,60	
	Minimális tervezett egységösszeg	424,52	424,52	424,52	424,52	391,69	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	881,70	881,70	881,70	881,70	813,51	
	O.10 (egység: Hektár)	12 120,00	12 120,00	12 120,00	12 120,00	12 120,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	7 915 693,20	7 915 693,20	7 915 693,20	7 915 693,20	7 303 512,00	38 966 284,80
ÖSSZESEN	O.10 (egység: Hektár)	12 120,00	12 120,00	12 120,00	12 120,00	12 120,00	**Összesen:** 60 600,00 **Max:** 12 120,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	7 915 693,20	7 915 693,20	7 915 693,20	7 915 693,20	7 303 512,00	38 966 284,80
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

DP05_E04_CISR_16 - Rizstermesztés támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	DP05_E04_CISR_16
A beavatkozás neve	Rizstermesztés támogatása
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.1.3.	Kis- és közepes gazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.4 Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.6 Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)
R.7 További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)
R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A rizs termesztéssel foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági

hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a kedvezményezetthez, a területhez és adott esetben a más, releváns kötelezettségekhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Rizstermesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

- 1006 10 KN kód alá tartozó rizst termeszt;
- Legalább a táblázatban meghatározott, hektáronkénti minimális mennyiségű minősített szaporítóanyagot az általa a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában használ, a szaporítóanyag beszerzését igazolja, vagy az igényelt terület vonatkozásában rendelkezik a rizs termesztése szempontjából releváns károk elleni biztosítással;
- A rizst legkésőbb május 31-éig elveti;
- 2,5 t/ha minimális hozamot igazoltan elér.

Magyar megnevezés	**Latin megnevezés**	**Min. csíraszám/ha***
Rizs	Oryza sativa	270 000

*: A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett. Ez a rugalmasság a középértékek szükség szerinti kiigazítására vonatkozó lehetőség, és nem pedig egy, a kedvezményezettek számára fennálló eltérési lehetőség a rögzített normaértékektől.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Hatály és támogatási összegek

Ismertetés

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden rizst termesztő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) nehézségeinek indokolása.

A magyarországi rizstermesztés célzott támogatását az a **nehézség** indokolja, hogy az ágazatban tevékenykedő termelők számára realizálható jövedelem termeléshez kötött támogatások nélkül negatív, és még támogatásokkal együtt is elmarad a főbb szántóföldi növények termesztésével realizált jövedelemtől.

Ezt a nehézséget az alacsony hozamok, az input árak drasztikus emelkedése, az alacsony felvásárlási árak, az import függőség, illetve az okozza, hogy termesztése speciális technológiát igényel, emiatt a gabonafélékhez képest magasabb ráfordítással állítható elő (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában a lokális elhelyezkedésű telepekből álló ágazat eltűnése valószínűsíthető.

Mi a célja a beavatkozásnak a megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) tekintetében?

☐ a versenyképesség javítása
☑ a minőség javítása
☑ a fenntarthatóság javítása

Hogyan kezeli a beavatkozás az e cél keretében azonosított nehézsége(ke)t? (Kérjük, ismertesse a beavatkozás célzottságát.)

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy az alacsony jövedelemtermelő képesség ellenére is fennmaradjon, hozzájárulva Magyarország rizs önellátottsági szintjének emeléséhez és az élelmezésbiztonsághoz. Emellett fennmaradjanak az ágazat által nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatások.

Annak érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között szerepel egy minimális elvárt hozam. Emellett pedig a fenntartható termelés előmozdítása érdekében új előírásként előírjuk a minősített vetőmag használatát, amely mellett alternatívaként a kultúra szempontjából releváns biztosítás megkötése választható. Célunk ezáltal megoldást találni az alacsony hozamból eredő nehézségekre. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

Mely ágazat(ok) érintett(ek)?

Rizs

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) jelentőségének indokolása.

A termeléshez kötött támogatások hiányában a lokális elhelyezkedésű telepekből álló ágazat eltűnése valószínűsíthető. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **környezeti jelentősége** igen sokrétű.

- Az ellátásbiztonság szempontjából fontos a hazai szükségletek részbeni fedezése.
- A rizstermelés hozzájárul a biodiverzitás és a tájkép megőrzéséhez és a természeti környezet megóvásához, kiemelt jelentőséggel bír a székicsér (*Glareola pratincola*) magyarországi állományának védelmében.
- Olyan gyenge adottságú területeket hasznosít, amelyek más szántóföldi növények termesztésére kevésbé alkalmasak.
- A rizstelepek vízelvezető hálózata a fő gyűjtőcsatorna mentén húzódó területek belvízmentesítésének fontos eszköze.
- Magyarország délkeleti részében (Szarvas) magas színvonalú rizskutatás folyik.
- Jász-Nagykun-Szolnok megyében, a Nagykunság északi részén termesztik a térség talaj- és éghajlati adottságaihoz alkalmazkodott fajtákból nemesítéssel előállított, uniós oltalom alatt álló földrajzi jelzésű (OFJ) „Nagykun rizs-t”.

Annak ismertetése, hogy a beavatkozás hogyan van összhangban a vízügyi irányelvvel (2000/60/EK irányelv).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállal. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Emellett a rizstermesztés támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé

tétele.

A rizs a hazai éghajlati viszonyok között csak elárasztásos technológiával termeszthető, amire elsősorban a Tisza-völgy és Körös-völgy öntözőrendszereinek körzetében adott a lehetőség. Ezzel együtt az árasztásos időszakot követően a víz gyakorlatilag tisztább formában kerül visszavezetésre.
A már berendezett, elbontatlan rizstelepek vízelvezető hálózata a fő gyűjtőcsatorna mentén húzódó területek belvízmentesítésének fontos eszköze.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

Tekintettel arra, hogy az öntözéses művelés releváns ebben a jogcímben, ezért a 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés bevezetésre kerül.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

Összességében elmondható, hogy az ágazat által nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatások, ideértve a gyenge adottságú területek hasznosítását vagy éppen a földekről visszavezetett víz tisztaságát is, összességében nagyobb környezeti hozzáadott értékkel bír, mint amekkora veszteség a rizstermesztés árasztásos időszakában a párolgás révén keletkezik.

A beavatkozást a stratégiai tervről szóló rendelet 96. cikkének (3) bekezdésével összhangban részben vagy egészben a fehérjenövényekre rendelkezésre álló (összesen legfeljebb 2%-os) kiegészítésből finanszírozzák?
☐ Igen ☑ Nem
Ha a beavatkozás a hüvelyesek és fűfélék vegyes termesztésére irányul: adja meg, hogy hány százalékban kell hüvelyeseket termeszteni.
N/A
A selyemlepkékre vonatkozó, termeléstől függő jövedelemtámogatás egy állatállomány-alapú támogatás, mely esetében ahhoz, hogy az „egyedszámot” a támogatás alapegységeként lehessen használni, ismertetni kell a következőket:

adja meg ezen egység és az „egyedszám” közötti átváltási arányt (azaz hogy hány ilyen egység felel meg 1 egyednek) pl. a mutatók használata céljából.
N/A
A megjegyzésben további részeltek is megadhatók (pl. a dobozban lévő tojások tömegét).

9 Megfelelés a WTO szabályainak
Sárga doboz

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás tiszteletben tartja-e a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodása 6. cikkének (5) bekezdésében vagy 2. mellékletében foglalt vonatkozó rendelkezéseket, és ha igen, hogyan (kék doboz).

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
DP05_O10_U01_HA - Rizstermesztés támogatás fajlagos összege	Egységes		R.4; R.6; R.7; R.8

Magyarázat és indoklás (beleértve a rugalmasságot)

DP05_O10_U01_HA - Rizstermesztés támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos értékek meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy a rizstermesztés bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy a rizstermesztés számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így a rizstermesztés - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos érték számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését vagy más növénykultúrákra történő áttérést (például az alacsonyabb ráfordítás mellett folytatható indiánrizs). Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása a rizs esetében biztosított legyen (még akkor is, ha az ellátás egy részét az import fedezi). A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint a rizstermesztés kibocsátásának szinten tartása, illetve további zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem hat ösztönzően az öntözésre. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

A rizstámogatás esetében a 728,44 EUR/ha fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +/-20%

A fajlagos támogatás összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott területeket illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*a cukorrépa esetében nem releváns*).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és

maximum értékek).
-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.
-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: A sáv szélessége a történelmi adatok fényében indokolt lehet. Emellett kérdés, hogy milyen hatással lesz a minősített vetőmaghasználat vagy biztosítás, mint új elvárás. A rizs magyarországi termőterülete igen csekély, így pár száz hektár kiesése is képes jelentős emelkedést kiváltani a fajlagos értékben.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	**Pénzügyi év**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2024–2028 összesen**
	Naptári év	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP05_O10_U01_HA - Rizstermesztés támogatás fajlagos összege	Tervezett egységösszeg	728,44	728,44	728,44	728,44	672,03	
	Minimális tervezett egységösszeg	582,75	582,75	582,75	582,75	537,62	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	874,13	874,13	874,13	874,13	806,44	
	O.10 (egység: Hektár)	2 717,00	2 717,00	2 717,00	2 717,00	2 717,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	1 979 171,48	1 979 171,48	1 979 171,48	1 979 171,48	1 825 905,51	9 742 591,43
ÖSSZESEN	O.10 (egység: Hektár)	2 717,00	2 717,00	2 717,00	2 717,00	2 717,00	**Összesen:** 13 585,00 **Max:** 2 717,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	1 979 171,48	1 979 171,48	1 979 171,48	1 979 171,48	1 825 905,51	9 742 591,43
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

DP06_E05_CISV_16 - Zöldségnövény termesztés támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	DP06_E05_CISV_16
A beavatkozás neve	Zöldségnövény termesztés támogatása
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.1.3.	Kis- és közepes gazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.4 Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.6 Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)
R.7 További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)
R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A zöldség- és fűszernövények termesztésével foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással

együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az említett időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a kedvezményezetthez, a területhez és adott esetben a más, releváns kötelezettségekhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Zöldségnövény termesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• a lenti táblázat szerinti zöldségnövényt szántóföldi, üvegházi vagy fóliasátras technológiával termeszti azzal, hogy:

- a virágzás kezdetéig megőrzi a mellékletben megjelölt, a virágzás kezdetéig megőrzendő egyes zöldségnövényeket, vagy

- a melléklet szerinti, a virágzás kezdetéig nem megőrzendő zöldségnövényeket a támogatási kérelem benyújtása – vagy a támogatásra jogosult növény módosítása esetén a támogatási kérelem módosítása – után legalább további két hétig a területen tartja

• a tárgyévi igénylés vonatkozásában megvalósuló telepítés vagy vetés esetén legalább a táblázatban meghatározott, hektáronkénti minimális mennyiségű szaporítóanyagot az általa a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában használ, és a szaporítóanyag beszerzését igazolja, illetve

• torma, spárga, borsmenta, tárkony, rozmaring, saját állományról való vegetatív szaporítással történő termesztése esetén, a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában a táblázatban meghatározott, hektáronkénti minimális dugvány vagy tősarj felhasználásáról nyilatkozik, és a ténylegesen felhasznált mennyiséget a gazdálkodási napló vonatkozó betétlapjain rögzíti.

A minősített szaporítóanyag felhasználásának előírásán keresztül a termeléshez kötött támogatás képes hozzájárulni az EU környezet- és klímavédelmi célkitűzéseihez. Az előírás azt a célt szolgálja, hogy a termelők a klímaváltozás negatív hatásait kezelni képes, ellenálló fajtákat termesszenek, ezzel is elősegítve a mezőgazdaság klíma-adaptációját.

Magyar	**Latin**	**Szántóföldi termesztés**	**Hajtatás esetén**	

A növény a virágzás kezdetéig megőrizendő (igen/nem)**

Magyar	Latin	Szántóföldi termesztés						Hajtatás esetén	A növény a virágzás kezdetéig megőrizendő (igen/nem)**
		Min. vetőmag db/ha*	Ezermagtömeg gramm	Min. hagyma, fokhagyma magerezd db/ha*	Min. dugvány, tősarj vagy magonc db/ha*	Min. palánta db/ha*	Minimum gumó kg/hektár*	Min. palánta db/ha*	
Görögdinnye, Tökre oltott görögdin	Citrullus lanatus	2 500	45	-	-	2 300	-	-	igen

nye									
Sárgadinnye	Cucumis melo	2 500	30	-	-	2 300	-	-	igen
Karfiol	Brassica oleracea convar. botrytis	35 000	4	-	-	30 000	-	-	nem
Brokkoli	Brassica cretica convar. botrytis provar. italica	35 000	4	-	-	30 000	-	-	nem
Bimbóskel	Brassica oleracea convar. gemmifera	35 000	4	-	-	30 000	-	-	nem
Fejes káposzta	Brassica oleracea convar. capitata provar. capitata	30 000	4	-	-	27 000	-	-	nem
Kelkáposzta	Brassica oleracea convar. bullata	30 000	4	-	-	27 000	-	-	nem
Vöröskáposzta	Brassica oleracea convar. capitata var. rubra	30 000	4	-	-	27 000	-	-	nem
Karalábé	Brassica oleracea convar. acephala var. gongylodes	50 000	4	-	-	45 000	-	-	nem
Kínai kel	Brassica pekinensis	56 500	4	-	-	50 000	-	-	nem
Zeller	Apium graveolens	72 000	0,8	-	-	60 000	-	-	nem
Póréhagyma	Allium porrum	350 000	4	260 000	-	-	-	-	nem
Fokhagyma (tavaszi	Allium sativum	-	-	200 000	-	-	-		nem

és őszi vetésű)									
Csemege hagyma, lilahagyma, vöröshagyma (tavaszi és őszi vetésű)	Allium cepa (Allium Fitulosum)	800 000	4	600 000	-	-	-		nem
Metélőhagyma	Allium schoenoprasum	1 000 000	2	-	-	-	-		nem
Fejessaláta	Lactuca sativa	56 500	1	-	-	50 000	-	40 000	nem
Endívia	Cichorium endivia	56 500	2	-	-	50 000	-	40 000	nem
Spárga	Asparagus officinalis	17 000	20	-	15 000	-	-	-	nem
Petrezselyem	Petroselinum crispum	800 000	1,5	-	-	-	-	-	nem
Rebarbara	Rheum rhabarbarum	12 000	10	-	-	10 000	-	-	nem
Paradicsom	Lycopersicon esculentum	34 000	1,8	-	-	30 000	-	20 000	igen
Uborka	Cucumis sativus	30 000	30	-	-	27 000	-	11 000	igen
Padlizsán (tojásgyümölcs)	Solanum melongena	30 000	4	-	-	27 000	-	22 000	igen
Főzőtök, spárgatök	Cucurbita pepo var. Fastigata	5 500	150	-	-	5 000	-	-	igen
Sütőtök	Cucurbita maxima var. maxima /Cucurbita moschat	5 500	340	-	-	5 000	-	-	igen

	a								
Káposztatök	Cucurbita pepo var. Fastigata	5 500	200	-	-	5 000	-	-	igen
Csillagtök/patiszon	Cucurbita pepo convar. patissoniana	15 000	100	-	-	8 000	-	-	igen
Cukkini	Cucurbita pepo convar. giromontiina	30 000	120	-	-	25 000	-	-	igen
Paprika	Capsicum annuum	48 000	11	-	-	44 000	-	22 000	igen
Fűszerpaprika	Capsicum annuum var. longum	50 000	8	-	-	44 000	-	-	igen
Sárgarépa	Daucus carota subsp. sativus	800 000	1,5	-	-	-	-	-	nem
Cékla	Beta vulgaris var. conditiva	500 000	14	-	-	-	-	-	nem
Feketegyökér	Scorzonera hispanica	800 000	14	-	-	-	-	-	nem
Retek	Raphanus sativus var. sativus.	200 000	10	-	-	-	-	-	nem
Torma	Armoracia rusticana	-	-	-	25 000	-	-	-	nem
Pasztinák	Pastinaca sativa	800 000	4	-	-	-	-	-	nem
Borsmustár (rukkola)	Eruca sativa	1 875 000	0,8	-	-	850 000	-	-	nem
Borsment	Mentha	-	-	-	55 000	-	-	-	nem

a	piperita								
Citromfű	Melissa officinalis	80 000	0,6	-	-	55 000	-	-	nem
Bazsalikom	Ocimum basilicum	80 000	1,5	-	-	55 000	-	-	nem
Kerti kakukkfű	Thymus vulgaris	80 000	0,25	-	-	55 000	-	-	nem
Orvosi zsálya	Salvia officinalis	70 000	7,5	-	-	45 000	-	-	nem
Rozmaring	Rozmarinus officinalis	70 000	0,9	-	30 000	30 000	-	-	nem
Tárkony	Artemisia dracunculus	-	-	-	55 000	-	-	-	nem
Majoranna	Origanum majorana	80 000	0,2	-	-	55 000	-	-	nem
Közönséges szurokfű	Origanum vulgare	65 000	0,1	-	-	45 000	-		nem
Sóska	Rumex rugosus	2 000 000	1	-	-	-	-	-	nem
Spenót	Spinacia oleracea	850 000	10	-	-	-	-	-	nem
Szárazbab	Phaseolus vulgaris	250 000	500	-	-	-	-	-	igen
Zöldbab, futóbab	Phaseolus vulgaris	250 000	300	-	-	-	-	-	igen
Pattogatni való kukorica	Zea mays convar. mikrosperma	60 000	250	-	-	-	-	-	igen
Csicsóka	Helianthus tuberosus	-	-	-	-	-	500	-	igen

*: A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett. Ez a rugalmasság a középértékek szükség szerinti kiigazítására vonatkozó lehetőség, és nem pedig egy, a

kedvezményezettek számára fennálló eltérési lehetőség a rögzített normaértékektől.
**: Attól függően, hogy az adott zöldségnövény mely részét fogyasztják, szükséges kettéválasztani a zöldségnövényeket. Ennek célja, hogy a termeléshez kötött támogatásban érintett kultúrák esetében a valódi árutermelés biztosítható legyen. Egyes zöldségeknél elég a 2 hetes időszak előírása, mivel ezek termesztését követően a növény levelét fogyasztják el. (Pl.: spenót, sóska) Ezzel szemben a zöldségek másik csoportja esetében a tényleges termelés úgy biztosítható, ha a virágzás kezdetéig történő megőrzés a minimális feltétel, hiszen a virágzást követően alakul ki a termés. (Pl. paradicsom, uborka)

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Hatály és támogatási összegek

Ismertetés

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden zöldségnövény termesztéssel foglalkozó termelő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) nehézségeinek indokolása.

A magyarországi zöldségnövény termesztés célzott támogatását elsősorban az a **nehézség** indokolja, hogy a termőterület csökkenő tendenciát mutat. Emellett az ágazatban tevékenykedő termelők számára elérhető jövedelem mértéke évről-évre jelentősen módosul, olykor kiszámíthatatlan.

Ezt a nehézséget a szélsőséges időjárási körülményekből eredő ingadozó és alacsony hozamok, az input árak drasztikus emelkedése, a termelői árak ingadozása, homogén árualapok hiánya, a fűszernövények esetében a magas belépési korlát, illetve a szántóföldi növénytermesztés benchmark növényeihez (kukorica, búza, napraforgó) képest magasabb hektáronkénti előállítási költség okozza (**másodlagos érvek**).

Mi a célja a beavatkozásnak a megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) tekintetében?

☐ a versenyképesség javítása
☑ a minőség javítása
☑ a fenntarthatóság javítása

Hogyan kezeli a beavatkozás az e cél keretében azonosított nehézsége(ke)t? (Kérjük, ismertesse a beavatkozás célzottságát.)

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jövedelem ingadozások ellenére is fennmaradjon, hozzájárulva a lakosság egészséges élelmiszerrel való ellátásához, így az élelmezésbiztonsághoz. Emellett fennmaradjanak azon pozitív hatások, amelyek például a biodiverzitás vagy a vidéki munkaerő megőrzése terén jelentkeznek. A termeléshez kötött támogatás emellett segít áthidalni azt az időszakot, amíg az ágazatot segítő további beavatkozások pozitív hatásai működni kezdenek (például: a termelők alkupozícióját javító intézkedések).

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között szerepel a minősített vetőmaghasználat, valamint minimális hektáronkénti vetőmag (és ezermagtömeg), palánta, hagyma, tősarj és dugvány számok a szántóföldi zöldségnövényeknél, fűszernövényeknél, illetve hajtatás esetén a palánta darabszámok. Célunk ezáltal

megoldást találni a hozamingadozásból, illetve az alacsony hozamokból eredő nehézségekre. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

Mely ágazat(ok) érintett(ek)?

Gyümölcs- és zöldségfélék

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) jelentőségének indokolása.

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **jelentősége** igen sokrétű.

- A zöldség alapvető élelmiszer, amelyet a lehető legrövidebb ellátási láncon keresztül (a környezetterhelés minimalizálásával) kell a fogyasztókhoz, vagy a feldolgozókhoz eljuttatni, így a helyi termék-előállítás alapvető fontosságú.
- Kiemelt szerepe van az élelmezésbiztonságban és az egészségmegőrzésben.
- A zöldségnövény termeléshez kötött támogatását igénylő üzemek jellemzően 5 hektárnál kisebb területen gazdálkodnak. A termesztett fajok sokfélesége, valamint a kisebb volumenben termesztett fajok termelésben tartása fontos a biodiverzitás megőrzése szempontjából.
- A hektárra vetített magas éves munkaerő-felhasználása miatt az ágazat hozzájárul a vidéki lakosság foglalkoztatásához, helyben tartásához.

Annak ismertetése, hogy a beavatkozás hogyan van összhangban a vízügyi irányelvvel (2000/60/EK irányelv).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállal. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Emellett a zöldségnövény termesztés támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.

Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

Tekintettel arra, hogy az öntözéses művelés releváns ebben a jogcímben, ezért a 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés bevezetésre kerül.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

A beavatkozást a stratégiai tervről szóló rendelet 96. cikkének (3) bekezdésével összhangban részben vagy egészben a fehérjenövényekre rendelkezésre álló (összesen legfeljebb 2%-os) kiegészítésből finanszírozzák?

☐ Igen ☑ Nem

Ha a beavatkozás a hüvelyesek és fűfélék vegyes termesztésére irányul: adja meg, hogy hány százalékban kell hüvelyeseket termeszteni.

N/A

A selyemlepkékre vonatkozó, termeléstől függő jövedelemtámogatás egy állatállomány-alapú támogatás, mely esetében ahhoz, hogy az „egyedszámot” a támogatás alapegységeként lehessen használni, ismertetni kell a következőket:

adja meg ezen egység és az „egyedszám” közötti átváltási arányt (azaz hogy hány ilyen egység felel meg 1 egyednek) pl. a mutatók használata céljából.

N/A

A megjegyzésben további részeltek is megadhatók (pl. a dobozban lévő tojások tömegét).

9 Megfelelés a WTO szabályainak

Sárga doboz

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás tiszteletben tartja-e a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodása 6. cikkének (5) bekezdésében vagy 2. mellékletében foglalt vonatkozó rendelkezéseket, és ha igen, hogyan (kék doboz).

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
DP06_O10_U01_HA - Zöldségnövény termesztés támogatás fajlagos összege	Egységes		R.4; R.6; R.7; R.8

Magyarázat és indoklás (beleértve a rugalmasságot)

DP06_O10_U01_HA - Zöldségnövény termesztés támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott kultúrák körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy a zöldségnövény termesztés bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy a zöldségnövény termesztés számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így a zöldségnövény termesztés - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos érték számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését vagy más növénykultúrákra történő áttérést (például a magasabb jövedelmet ígérő búza, kukoricára, olajos növények termesztésére). Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása a friss zöldségek esetében biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

A **hozamkategóriák alkalmazásának** alátámasztását a háttéranyag tartalmazza. A stabilan a magas hozamkategóriákban termelő gazdaságok aránya olyannyira alacsony, hogy az nem veszélyezteti a célzottságot, és nem jelenti tömegesen olyan termelők támogatását, akik támogatás nélkül is boldogulnak. A hozamkategóriák alkalmazásának célja bemutatni azt, hogy a nehézséget nagyban indokolják, az évenkénti besorolás változékonysága miatt azonban nem lehetséges egyes csoportokat megkülönböztetni a jogosultak között.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint a zöldségnövény termesztés kibocsátásának szinten tartása, illetve további zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem hat ösztönzően az öntözésre. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

A zöldségnövény termesztés támogatása esetében a 292,80 EUR/ha fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +20% /-25%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott területeket illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (például a burgonya kiesése, egyes

kultúrák átsorolása az ipari zöldség borítékból (spenót, sóska, bab, pattogatni való kukorica)).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és maximum értékek).

-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.

-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: A történelmi adatok, piaci kilengések, valamint a szélsőséges időjárási körülmények teszik szükségessé egy megfelelő mértékű mozgástér meghagyását. A zöldség boríték kiegészült néhány kultúrával, amely korábban az ipari zöldség borítékban szerepelt (sóska, spenót, bab, pattogatni való kukorica), ami szintén indokol egyfajta óvatosságot a boríték pénzügyi tervezésében. A területcsökkenés megállításában bízva csökkentettük a maximum eltérési toleranciaszintet.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	**Pénzügyi év**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2024–2028 összesen**
	Naptári év	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP06_O10_U01_HA - Zöldségnövény termesztés támogatás fajlagos összege	Tervezett egységösszeg	241,23	241,23	292,80	292,80	270,19	
	Minimális tervezett egységösszeg	180,92	180,92	219,60	219,60	202,64	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	289,48	289,48	351,36	351,36	324,23	
	O.10 (egység: Hektár)	26 760,00	26 760,00	19 013,00	19 013,00	19 013,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	6 455 314,80	6 455 314,80	5 567 006,40	5 567 006,40	5 137 122,47	29 181 764,87
ÖSSZESEN	O.10 (egység: Hektár)	26 760,00	26 760,00	19 013,00	19 013,00	19 013,00	**Összesen:** 110 559,00 **Max:** 26 760,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	6 455 314,80	6 455 314,80	5 567 006,40	5 567 006,40	5 137 122,47	29 181 764,87
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2024	2025	2026	2027	2028	2024–2028 összesen
	Naptári év	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027 összesen
	hozzájárulás)						

DP07_E06_CISI_16 - Ipari zöldségnövény termesztés támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	DP07_E06_CISI_16
A beavatkozás neve	Ipari zöldségnövény termesztés támogatása
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.1.3.	Kis- és közepes gazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.4 Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.6 Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)
R.7 További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)
R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az ipari zöldségnövény termesztésével foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi

biztonsági hálót alkosson, amely az említett időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a kedvezményezetthez, a területhez és adott esetben a más, releváns kötelezettségekhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Ipari zöldségnövény termesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• a lenti táblázat szerinti növényt termeszt,

• legalább a táblázatban meghatározott hektáronkénti minimális mennyiségű szaporítóanyagot az általa a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában használ, és a szaporítóanyag beszerzését igazolja, és

• a növényállományt rendes növekedési feltételek mellett legalább a virágzás kezdetéig megőrzi.

A minősített szaporítóanyag felhasználásának előírásán keresztül a termeléshez kötött támogatás képes hozzájárulni az EU környezet- és klímavédelmi célkitűzéseihez. Az előírás azt a célt szolgálja, hogy a termelők a klímaváltozás negatív hatásait kezelni képes, ellenálló fajtákat termesszenek, ezzel is elősegítve a mezőgazdaság klíma-adaptációját.

Magyar megnevezés	**Latin megnevezés**	**Min. vetőmag** **darab/hektár***
Zöldborsó (tavaszi, őszi)	Pisum sativum	900 000
Cukorborsó	P. sativum L. ssp. sativum convar. saccharatum	900 000
Csemegekukorica	Zea mays convar. saccharata	55 000

*: A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett. Ez a rugalmasság a középértékek szükség szerinti kiigazítására vonatkozó lehetőség, és nem pedig egy, a kedvezményezettek számára fennálló eltérési lehetőség a rögzített normaértékektől.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Hatály és támogatási összegek

Ismertetés

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden ipari feldolgozás céljára termesztett zöldségnövényt előállító termelő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) nehézségeinek indokolása.

Az ipari zöldségnövény termesztés célzott támogatását Magyarországon az a **nehézség** indokolja, hogy az ágazatban tevékenykedő termelők számára realizálható jövedelem alacsony, az elérhető jövedelem mértéke évről-évre jelentősen módosul, olykor kiszámíthatatlan.

Ezt a nehézséget a szélsőséges időjárási körülményekből eredő ingadozó hozamok, az input árak drasztikus emelkedése, a termelői árak ingadozása, a homogén árualapok hiánya, illetve a szántóföldi növénytermesztés benchmark növényeihez (kukorica, búza, napraforgó) képest magasabb hektáronkénti előállítási költség és magasabb termelési kockázat okozza (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne.

Mi a célja a beavatkozásnak a megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) tekintetében?

☐ a versenyképesség javítása
☑ a minőség javítása
☑ a fenntarthatóság javítása

Hogyan kezeli a beavatkozás az e cél keretében azonosított nehézsége(ke)t? (Kérjük, ismertesse a beavatkozás célzottságát.)

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jövedelem ingadozások ellenére is fennmaradjon, hozzájárulva a lakosság egészséges élelmiszerrel való ellátásához, így az élelmezésbiztonsághoz. Emellett fennmaradjanak azon pozitív hatások, amelyek például a biodiverzitás, a feldolgozóipar alapanyaggal történő ellátása és a vidéki munkaerő megőrzése terén jelentkeznek. A termeléshez kötött támogatás emellett segít áthidalni azt az időszakot, amíg az ágazatot segítő további beavatkozások pozitív hatásai működni kezdenek (például: a termelők alkupozícióját javító intézkedések). A termeléshez kötött támogatás emellett segít áthidalni azt az időszakot, amíg az ágazatot segítő további beavatkozások pozitív hatásai működni kezdenek (például: a termelők alkupozícióját javító intézkedések).

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között szerepel a minősített vetőmaghasználat, valamint minimális hektáronkénti vetőmag (és ezermagtömeg) darabszámok. Célunk ezáltal megoldást találni a hozamingadozásból eredő nehézségekre. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

Mely ágazat(ok) érintett(ek)?

Gyümölcs- és zöldségfélék

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) jelentőségének indokolása.

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **jelentősége** igen sokrétű.

- A zöldborsó és a csemegekukorica a feldolgozóipar felvásárlásának jelentős arányát (*a magyarországi hűtő- és konzervipar kibocsátásának, ill. alapanyag-felvásárlásának 70-80%*) képviseli. E vállalkozások alapanyaggal történő ellátása az élelmezésbiztonságot növeli. Mindezt a lehető legrövidebb ellátási láncon keresztül (a környezetterhelés minimalizálásával) kell a feldolgozókhoz eljuttatni, így a helyi termék-előállítás alapvető fontosságú.
- Kiemelt szerepe van az élelmezésbiztonságban és az egészségmegőrzésben.
- Az igénylő üzemek közel fele 5 hektárnál kisebb területen gazdálkodik. A kisebb volumenben termesztett fajok termelésben tartása fontos a biodiverzitás megőrzése szempontjából.
- A hektárra vetített magas éves munkaerő-felhasználása miatt az ágazat hozzájárul a vidéki lakosság foglalkoztatásához, helyben tartásához.

Annak ismertetése, hogy a beavatkozás hogyan van összhangban a vízügyi irányelvvel (2000/60/EK irányelv).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállal. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a

mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Emellett az ipari zöldségnövény termesztés támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

Tekintettel arra, hogy az öntözéses művelés releváns ebben a jogcímben, ezért a 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés bevezetésre kerül.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

A beavatkozást a stratégiai tervről szóló rendelet 96. cikkének (3) bekezdésével összhangban részben vagy egészben a fehérjenövényekre rendelkezésre álló (összesen legfeljebb 2%-os) kiegészítésből finanszírozzák?

☐ Igen ☑ Nem

Ha a beavatkozás a hüvelyesek és fűfélék vegyes termesztésére irányul: adja meg, hogy hány százalékban kell hüvelyeseket termeszteni.

N/A

A selyemlepkékre vonatkozó, termeléstől függő jövedelemtámogatás egy állatállomány-alapú támogatás, mely esetében ahhoz, hogy az „egyedszámot” a támogatás alapegységeként lehessen használni, ismertetni kell a következőket:

adja meg ezen egység és az „egyedszám” közötti átváltási arányt (azaz hogy hány ilyen egység felel meg 1 egyednek) pl. a mutatók használata céljából.

N/A

A megjegyzésben további részeltek is megadhatók (pl. a dobozban lévő tojások tömegét).

9 Megfelelés a WTO szabályainak

Sárga doboz

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás tiszteletben tartja-e a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodása 6. cikkének (5) bekezdésében vagy 2. mellékletében foglalt vonatkozó rendelkezéseket, és ha igen, hogyan (kék doboz).

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
DP07_O10_U01_HA - Ipari zöldségnövény termesztés támogatás fajlagos összege	Egységes		R.4; R.6; R.7; R.8

Magyarázat és indoklás (beleértve a rugalmasságot)

DP07_O10_U01_HA - Ipari zöldségnövény termesztés támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott kultúrák körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy az ipari zöldségnövény termesztés bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy az ipari zöldségnövény termesztés számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így az ipari zöldségnövény termesztés - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos érték számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését vagy más növénykultúrákra történő áttérést (például a magasabb jövedelmet ígérő búza, kukoricára, olajos növények termesztésére). Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása ezen termékek esetében biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

A **hozamkategóriák alkalmazásának** alátámasztását a háttéranyag tartalmazza. A stabilan a magas hozamkategóriákban termelő gazdaságok aránya olyannyira alacsony, hogy az nem veszélyezteti a célzottságot, és nem jelenti tömegesen olyan termelők támogatását, akik támogatás nélkül is boldogulnak. A hozamkategóriák alkalmazásának célja bemutatni azt, hogy a nehézséget nagyban indokolják, az évenkénti besorolás változékonysága miatt azonban nem lehetséges egyes csoportokat megkülönböztetni a jogosultak között.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja a szándékainkat. Ez pedig nem más, mint az ipari zöldségnövény termesztés kibocsátásának szinten tartása, illetve zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem hat ösztönzően az öntözésre. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

Az ipari feldolgozás céljára termesztett zöldségnövény támogatás esetében a 376,14 EUR/ha fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +/-20%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott területeket illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (egyes kultúrák átsorolása a zöldség borítékba (spenót, sóska, bab, pattogatni való kukorica)).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és maximum értékek).

-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.

-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: A sáv szélessége a történelmi adatok fényében indokolt. A feldolgozóipar erős kereslete, illetve a fegyelmezett szerződéses viszonyok lehetőséget adnak egy viszonylag szűk sáv alkalmazására.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	**Pénzügyi év**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2024–2028 összesen**
	Naptári év	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP07_O10_U01_HA - Ipari zöldségnövény termesztés támogatás fajlagos összege	Tervezett egységösszeg	325,55	325,55	325,55	376,14	347,05	
	Minimális tervezett egységösszeg	260,44	260,44	260,44	300,91	277,66	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	390,66	390,66	390,66	451,37	416,45	
	O.10 (egység: Hektár)	47 980,00	47 980,00	47 980,00	41 527,00	41 527,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	15 619 889,00	15 619 889,00	15 619 889,00	15 619 965,78	14 411 945,35	76 891 578,13
ÖSSZESEN	O.10 (egység: Hektár)	47 980,00	47 980,00	47 980,00	41 527,00	41 527,00	**Összesen:** 226 994,00 **Max:** 47 980,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	15 619 889,00	15 619 889,00	15 619 889,00	15 619 889,00	14 411 752,60	76 891 308,60
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

DP08_E07_CISO_16 - Ipari olajnövény termesztés támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	DP08_E07_CISO_16
A beavatkozás neve	Ipari olajnövény termesztés támogatása
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.1.3.	Kis- és közepes gazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.4 Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.6 Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)
R.7 További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)
R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az ipari olajnövények termesztésével foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi

biztonsági hálót alkosson, amely az említett időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a kedvezményezetthez, a területhez és adott esetben a más, releváns kötelezettségekhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Ipari olajnövény termesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• a lenti táblázat szerinti növényt termeszt,

• legalább a táblázatban meghatározott, hektáronkénti minimális mennyiségű szaporítóanyagot az általa a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában használ, a szaporítóanyag beszerzését igazolja, és

• a növényállományt rendes növekedési feltételek mellett legalább a virágzás kezdetéig megőrzi.

A minősített szaporítóanyag felhasználásának előírásán keresztül a termeléshez kötött támogatás képes hozzájárulni az EU környezet- és klímavédelmi célkitűzéseihez. Az előírás azt a célt szolgálja, hogy a termelők a klímaváltozás negatív hatásait kezelni képes, ellenálló fajtákat termesszenek, ezzel is elősegítve a mezőgazdaság klíma-adaptációját.

Magyar megnevezés	**Latin megnevezés**	**Min. vetőmag db/ha**	**Ezermagtömeg gramm**	**Min. palánta db/ha**
Olajtök	Cucurbita pepo ssp.styrica	5500	200	5000

*: A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett. Ez a rugalmasság a középértékek szükség szerinti kiigazítására vonatkozik, nem pedig arra, hogy a kedvezményezettek számára ekkora eltérés volna engedélyezett a normaértékektől.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Hatály és támogatási összegek

Ismertetés

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden ipari feldolgozás céljára termesztett olajnövényt előállító termelő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) nehézségeinek indokolása.

Az ipari olajnövény termesztés célzott támogatását Magyarországon az a **nehézség** indokolja, hogy az ágazatban tevékenykedő termelők számára realizálható jövedelem alacsony, az elérhető jövedelem mértéke évről-évre jelentősen ingadozik.

Ezt a nehézséget a szélsőséges időjárási körülményekből eredő ingadozó hozamok, az input árak drasztikus emelkedése, a más kultúrákban nem használható speciális eszközök igénye, illetve a szántóföldi növénytermesztés benchmark növényeihez (kukorica, búza, napraforgó) képest magasabb hektáronkénti előállítási költség okozza (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában – a feldolgozás szintjén jelentkező erős importnyomás miatt - az ágazat zsugorodása vagy akár eltűnése fenyegetne.

Mi a célja a beavatkozásnak a megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) tekintetében?

☐ a versenyképesség javítása

☑ a minőség javítása

☑ a fenntarthatóság javítása

Hogyan kezeli a beavatkozás az e cél keretében azonosított nehézsége(ke)t? (Kérjük, ismertesse a beavatkozás célzottságát.)

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jövedelem ingadozások ellenére is fennmaradjon, hozzájárulva az élhető vidék fennmaradásához, a biodiverzitás megőrzéséhez, valamint a feldolgozóipar alapanyaggal történő ellátásához. A termeléshez kötött támogatás emellett segít áthidalni azt az időszakot, amíg az ágazatot segítő további beavatkozások pozitív hatásai működni kezdenek (például: a termelők alkupozícióját javító intézkedések). A termeléshez kötött támogatás emellett segít áthidalni azt az időszakot, amíg az ágazatot segítő további beavatkozások pozitív hatásai működni kezdenek (például: a termelők alkupozícióját javító intézkedések).

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között szerepel a minősített vetőmaghasználat, valamint minimális palánta darabszámok. Célunk ezáltal elősegíteni, hogy a feldolgozók által megkövetelt magas minőség és a stabilabb hozam biztosított lehessen. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

Mely ágazat(ok) érintett(ek)?

Gyümölcs- és zöldségfélék

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) jelentőségének indokolása.

A termeléshez kötött támogatások hiányában – a feldolgozás szintjén jelentkező erős importnyomás miatt - az ágazat zsugorodása vagy akár eltűnése fenyegetne. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **jelentősége** igen sokrétű.

- A termékpálya működésének fenntarthatósága a feldolgozóipar stabil ellátása nélkül nem lehetséges. Az olajtököt a lehető legrövidebb ellátási láncon keresztül (a környezetterhelés minimalizálásával) kell a feldolgozókhoz eljuttatni, így a helyi termék-előállítás alapvető fontosságú.
- Az igénylő üzemek közel fele 5 hektárnál kisebb területen gazdálkodik. A kisebb volumenben termesztett fajok termelésben tartása fontos a biodiverzitás megőrzése szempontjából.
- Az olajtökmag élelmiszerek és étrendkiegészítők alapanyaga mellett gyógyszeripari alapanyagként is felhasználásra kerül. Ez egyben azt is jelenti, hogy a feldolgozásra kerülő olajtökmagnak szigorú minőségi követelményeknek kell megfelelnie.
- Az olajtökmag feldolgozása a magyarországi gyakorlatban csak kisüzemi méretekben történik, így a vidéki életminőség megőrzésében, a vidék népességmegtartó erejének megtartásában is szerepet játszik.

Annak ismertetése, hogy a beavatkozás hogyan van összhangban a vízügyi irányelvvel (2000/60/EK irányelv).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet

Magyarország 2023-tól kezdődően vállal. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Emellett az ipari olajnövény termesztés támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

A 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés erre a jogcímre nem vonatkozik.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

A beavatkozást a stratégiai tervről szóló rendelet 96. cikkének (3) bekezdésével összhangban részben vagy egészben a fehérjenövényekre rendelkezésre álló (összesen legfeljebb 2%-os) kiegészítésből finanszírozzák?

☐ Igen ☑ Nem

Ha a beavatkozás a hüvelyesek és fűfélék vegyes termesztésére irányul: adja meg, hogy hány százalékban kell hüvelyeseket termeszteni.

N/A

A selyemlepkékre vonatkozó, termeléstől függő jövedelemtámogatás egy állatállomány-alapú támogatás, mely esetében ahhoz, hogy az „egyedszámot” a támogatás alapegységeként lehessen használni, ismertetni kell a következőket:

adja meg ezen egység és az „egyedszám” közötti átváltási arányt (azaz hogy hány ilyen egység felel meg 1 egyednek) pl. a mutatók használata céljából.

N/A

A megjegyzésben további részeltek is megadhatók (pl. a dobozban lévő tojások tömegét).

9 Megfelelés a WTO szabályainak

Sárga doboz

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás tiszteletben tartja-e a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodása 6. cikkének (5) bekezdésében vagy 2. mellékletében foglalt vonatkozó rendelkezéseket, és ha igen, hogyan (kék doboz).

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
DP08_O10_U01_HA - Ipari olajnövény termesztés támogatás fajlagos összege	Egységes		R.4; R.6; R.7; R.8

Magyarázat és indoklás (beleértve a rugalmasságot)

DP08_O10_U01_HA - Ipari olajnövény termesztés támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy a különleges zöldségnövény termesztés bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy az ipari olajnövény termesztés számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így az ipari olajnövény termesztés - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos értékek számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését vagy más növénykultúrákra történő áttérést (például a magasabb jövedelmet ígérő búza, kukoricára, olajos növények termesztésére). Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása ezen termék esetében is biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

A **hozamkategóriák alkalmazásának** alátámasztását a háttéranyag tartalmazza. A stabilan a magas hozamkategóriákban termelő gazdaságok aránya olyannyira alacsony, hogy az nem veszélyezteti a célzottságot, és nem jelenti tömegesen olyan termelők támogatását, akik támogatás nélkül is boldogulnak. A hozamkategóriák alkalmazásának célja bemutatni azt, hogy a nehézséget nagyban indokolják, az évenkénti besorolás változékonysága miatt azonban nem lehetséges egyes csoportokat megkülönböztetni a jogosultak között.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint az ipari olajnövény termesztés kibocsátásának szinten tartása, illetve zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem hat ösztönzően az öntözésre. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

Az ipari olajnövény támogatás esetében a 109,59 EUR/ha fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +/-30%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott területeket illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*az ipari olajnövény termesztés esetében*

nem releváns).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és maximum értékek).

-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazatoktól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.

-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: A történelmi adatok komoly kilengéseket mutattak. Emellett a boríték pénzügyi forrásai jelentősen csökkennek, amely szintén indokol egyfajta óvatosságot a tervezésében.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	**Pénzügyi év**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2024–2028 összesen**
	Naptári év	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP08_O10_U01_HA - Ipari olajnövény termesztés támogatás fajlagos összege	Tervezett egységösszeg	109,59	109,59	109,59	109,59	101,15	
	Minimális tervezett egységösszeg	76,71	76,71	76,71	76,71	70,81	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	142,47	142,47	142,47	142,47	131,50	
	O.10 (egység: Hektár)	6 757,00	6 757,00	6 757,00	6 757,00	6 757,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	740 499,63	740 499,63	740 499,63	740 499,63	683 470,55	3 645 469,07
ÖSSZESEN	O.10 (egység: Hektár)	6 757,00	6 757,00	6 757,00	6 757,00	6 757,00	**Összesen:** 33 785,00 **Max:** 6 757,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	740 499,63	740 499,63	740 499,63	740 499,63	683 470,55	3 645 469,07
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

DP09_E08_CISE_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív)

A beavatkozás kódja (tagállam)	DP09_E08_CISE_16
A beavatkozás neve	Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív)
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.1.3.	Kis- és közepes gazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.4 Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.6 Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)
R.7 További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)
R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az extenzív gyümölcstermesztéssel foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi

biztonsági hálót alkosson, amely az említett időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a kedvezményezetthez, a területhez és adott esetben a más, releváns kötelezettségekhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Extenzív gyümölcstermesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

a) aki vagy amely a lenti táblázat szerinti telepített növényt termeszt,

b) akinek vagy amelynek támogatási kérelemmel érintett homogén ültetvénye eléri a táblázatban meghatározott telepítéskori, hektáronkénti minimális tőszámot,

c) az egységes kérelem szankciómentes benyújtására nyitva álló határidő utolsó napján az alábbi feltételek közül bármely kettőt teljesíti:

a. az ültetvény a táblázatban meghatározott életkort nem haladja meg,

b. fix, telepített öntözés megléte,

c. ültetvény esetében legalább 85%-os tőszámbeállottság, és

d) a b–c) pontban foglalt feltételek teljesítéséről nyilatkozik.

Magyar megnevezés	Latin megnevezés	Min. tő/ha*	Max. életkor
Földieper (szamóca)	Fragaria × ananassa	-	2 év
Ribiszke	Ribes rubrum	3000	10 év
Egyéb ribiszke	Ribes nigrum	3000	10 év
Málna	Rubus idaeus	5000	10 év
Piszke, Piszke törzses oltvány	Ribes uva-crispa	3000	10 év
Szeder	Rubus idaeus	1500	10 év
Tüske nélküli szeder	Rubus rusticanus var. inermis	1500	10 év
Homoktövis	Hippophae (Elaegnus) rhamnoides	800	15 év
Fekete bodza	Sambucus nigra	500	15 év
Alma	Malus domestica	400	20 év
Körte	Pyrus communis	400	25 év
Birs	Cydonia oblonga	400	20 év
Őszibarack, Nektarin	Prunus persica	400	20 év
Kajszibarack (sárgabarack)	Prunus armeniaca	280	20 év
Meggy	Prunus cerasus	280	20 év
Cseresznye	Prunus subg. Cerasus	280	20 év
Szilva	Prunus subgenus Prunus	400	20 év
Naspolya	Mespilus germanica	400	20 év
Dió	Juglans regia	100	50 év
Mogyoró	Corylus avellana	400	20 év
Mandula	Prunus amygdalus	400	20 év
Szelídgesztenye	Castanea sativa	100	50 év
Áfonya	Vaccinium corynbosum	-	10 év
Berkenye	Aronia melanocarpa	1400	10 év
Csipkebogyó	Rosa canina	1500	15 év
Kivi	Actinidia deliciosa	-	25 év
Datolyaszilva	Diospyros kaki	270	20 év
Közönséges füge	Ficus carica	330	25 év

Húsos som	Cornus mas	400	25 év

*: A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett. Ez a rugalmasság a középértékek szükség szerinti kiigazítására vonatkozó lehetőség, és nem pedig egy, a kedvezményezettek számára fennálló eltérési lehetőség a rögzített normaértékektől.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Hatály és támogatási összegek

Ismertetés

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden extenzív módon gyümölcsöt termesztő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) nehézségeinek indokolása.

A magyarországi gyümölcstermesztés célzott támogatását elsősorban az a **nehézség** indokolja, hogy a termőterület csökkenő tendenciát mutat. A csökkenés a legjelentősebb vezértermék (alma) esetében különösen szembetűnő, és 2015 óta folyamatos. Az alma mellett olyan jelentős termőterülettel vagy hagyományokkal bíró gyümölcsfélék területe is csökkenő trendet mutat, mint a szilva, a körte, az őszibarack, a nektarin, a ribiszke vagy a málna. A gyümölcstermesztők száma szintén csökkenő tendenciát mutat. Emellett az ágazatban tevékenykedő termelők számára realizálható jövedelem mértéke évről-évre jelentősen módosul, olykor kiszámíthatatlan.

Ezt a nehézséget a szélsőséges időjárási körülményekből eredő ingadozó és alacsony hozamok, az input árak drasztikus emelkedése, a termelői árak ingadozása, homogén árualapok hiánya, az ingadozó minőség, illetve a szántóföldi növénytermesztés benchmark növényeihez (kukorica, búza, napraforgó) képest magasabb hektáronkénti előállítási költség okozza (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne, amely kedvezőtlen hatással járna a feldolgozás számára is.

Mi a célja a beavatkozásnak a megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) tekintetében?

☐ a versenyképesség javítása

☑ a minőség javítása

☑ a fenntarthatóság javítása

Hogyan kezeli a beavatkozás az e cél keretében azonosított nehézsége(ke)t? (Kérjük, ismertesse a beavatkozás célzottságát.)

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jövedelem ingadozások ellenére is fennmaradjon, hozzájárulva a lakosság egészséges élelmiszerrel való ellátásához, így az élelmezésbiztonsághoz. Emellett fennmaradjanak azon pozitív hatások, amelyek például a biodiverzitás vagy a vidéki munkaerő megőrzése terén jelentkeznek. A termeléshez kötött támogatás emellett segít áthidalni azt az időszakot, amíg az ágazatot segítő további beavatkozások pozitív

hatásai működni kezdenek (például: a termelők alkupozícióját javító intézkedések).

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között megjelenik a minimális hektáronkénti tőszám, a fix öntözőrendszer megléte, illetve az ültetvény életkorával kapcsolatos feltétel. Célunk ezáltal megoldást találni a hozamingadozásból, illetve az alacsony hozamokból eredő nehézségekre. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

Az intenzív ültetvények elsősorban a friss fogyasztásra szánt gyümölcsök előállításában játszanak jelentős szerepet, addig az extenzív, jobban gépesíthető ültetvények kibocsátása elsősorban a feldolgozóipar számára biztosítja az alapanyagot, rövid szállítási távolságokból. Éppen ez teszi indokolttá a két külön egységköltséggel létrehozott extenzív és intenzív gyümölcstermesztési borítékokat, ami lehetővé teszi a támogatás célzottságának növelését.

Mely ágazat(ok) érintett(ek)?

Gyümölcs- és zöldségfélék

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) jelentőségének indokolása.

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne, amely kedvezőtlen hatással járna a feldolgozás számára is. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **jelentősége** igen sokrétű.

- A gyümölcs alapvető élelmiszer, amelyet a lehető legrövidebb ellátási láncon keresztül (a környezetterhelés minimalizálásával) kell a fogyasztókhoz, vagy a feldolgozókhoz eljuttatni, így a helyi termék-előállítás alapvető fontosságú.
- Kiemelt szerepe van az élelmezésbiztonságban és az egészségmegőrzésben.
- Az extenzív ültetvényeken többségében feldolgozóipari alapanyag termelése zajlik. A termékpálya működésének fenntarthatósága a feldolgozóipar stabil ellátása nélkül nem lehetséges.
- A termeléshez kötött támogatását igénylő üzemek jellemzően 5 hektárnál kisebb területen gazdálkodnak. A termesztett fajok sokfélesége, valamint a kisebb volumenben termesztett fajok termelésben tartása fontos a biodiverzitás megőrzése szempontjából.
- A gyümölcstermesztés technológiai sajátosságaiból adódóan az ágazat kézi munkaerő szükséglete is jelentős a gépi munka mellett. A hektárra vetített magas éves munkaerő-felhasználása miatt így az ágazat hozzájárul a vidéki lakosság foglalkoztatásához, helyben tartásához.

Annak ismertetése, hogy a beavatkozás hogyan van összhangban a vízügyi irányelvvel (2000/60/EK irányelv).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállal. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Emellett az extenzív gyümölcstermesztés támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.

Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

Tekintettel arra, hogy az öntözéses művelés releváns ebben a jogcímben, ezért a 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés bevezetésre kerül.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

A beavatkozást a stratégiai tervről szóló rendelet 96. cikkének (3) bekezdésével összhangban részben vagy egészben a fehérjenövényekre rendelkezésre álló (összesen legfeljebb 2%-os) kiegészítésből finanszírozzák?

☐ Igen ☑ Nem

Ha a beavatkozás a hüvelyesek és fűfélék vegyes termesztésére irányul: adja meg, hogy hány százalékban kell hüvelyeseket termeszteni.

N/A

A selyemlepkékre vonatkozó, termeléstől függő jövedelemtámogatás egy állatállomány-alapú támogatás, mely esetében ahhoz, hogy az „egyedszámot” a támogatás alapegységeként lehessen használni, ismertetni kell a következőket:

adja meg ezen egység és az „egyedszám” közötti átváltási arányt (azaz hogy hány ilyen egység felel meg 1 egyednek) pl. a mutatók használata céljából.

N/A

A megjegyzésben további részeltek is megadhatók (pl. a dobozban lévő tojások tömegét).

9 Megfelelés a WTO szabályainak

Sárga doboz

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás tiszteletben tartja-e a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodása 6. cikkének (5) bekezdésében vagy 2. mellékletében foglalt vonatkozó rendelkezéseket, és ha igen, hogyan (kék doboz).

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
DP09_O10_U01_HA - Extenzív gyümölcstermesztés támogatás fajlagos összege	Egységes		R.4; R.6; R.7; R.8

Magyarázat és indoklás (beleértve a rugalmasságot)

DP09_O10_U01_HA - Extenzív gyümölcstermesztés támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy az extenzív gyümölcstermesztés bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy az extenzív gyümölcstermesztés számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így az extenzív gyümölcstermesztés - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos értékek számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését vagy más növénykultúrákra történő áttérést. Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása a gyümölcsök esetében biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

A **hozamkategóriák alkalmazásának** alátámasztását a háttéranyag tartalmazza. A stabilan a magas hozamkategóriákban termelő gazdaságok aránya olyannyira alacsony, hogy az nem veszélyezteti a célzottságot, és nem jelenti tömegesen olyan termelők támogatását, akik támogatás nélkül is boldogulnak. A hozamkategóriák alkalmazásának célja bemutatni azt, hogy a nehézséget nagyban indokolják, az évenkénti besorolás változékonysága miatt azonban nem lehetséges egyes csoportokat megkülönböztetni a jogosultak között.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint az extenzív gyümölcstermesztés kibocsátásának szinten tartása, illetve zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem hat ösztönzően az öntözésre. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

Az extenzív gyümölcstermesztés támogatása esetében a 159,49 EUR/ha fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +20% /-10%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott területeket illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*a gyümölcstermesztés esetében nem releváns*).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és maximum értékek).

-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.

-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: A számítások alapján a boríték ingadozásának kockázata viszonylag alacsony. A sávokat ugyanakkor differenciáltan alakítottuk ki. A területcsökkenés megállításában bízva a maximum eltérési toleranciaszint alacsonyabb. Ezzel párhuzamosan a minimum érték esetében látjuk szükségét a nagyobb mozgástérnek, mivel új területek bevonása kevéssé valószínű.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	**Pénzügyi év**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2024–2028 összesen**
	Naptári év	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP09_O10_U01_HA - Extenzív gyümölcstermesztés támogatás fajlagos összege	Tervezett egységösszeg	159,49	159,49	159,49	159,49	147,15	
	Minimális tervezett egységösszeg	143,54	143,54	143,54	143,54	132,44	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	191,39	191,39	191,39	191,39	176,58	
	O.10 (egység: Hektár)	38 017,00	38 017,00	38 017,00	38 017,00	38 017,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	6 063 331,33	6 063 331,33	6 063 331,33	6 063 331,33	5 594 201,55	29 847 526,87
ÖSSZESEN	O.10 (egység: Hektár)	38 017,00	38 017,00	38 017,00	38 017,00	38 017,00	**Összesen:** 190 085,00 **Max:** 38 017,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	6 063 331,33	6 063 331,33	6 063 331,33	6 063 331,33	5 594 201,55	29 847 526,87
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

DP10_E09_CISF_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív)

A beavatkozás kódja (tagállam)	DP10_E09_CISF_16
A beavatkozás neve	Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív)
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.1.3.	Kis- és közepes gazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.4 Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.6 Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)
R.7 További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)
R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az intenzív gyümölcstermesztéssel foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi

biztonsági hálót alkosson, amely az említett időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a kedvezményezetthez, a területhez és adott esetben a más, releváns kötelezettségekhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Intenzív gyümölcstermesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• aki vagy amely a lenti táblázat szerinti telepített növényt termeszt,

• akinek vagy amelynek támogatási kérelemmel érintett homogén ültetvénye eléri a táblázatban meghatározott telepítéskori, hektáronkénti minimális tőszámot,

• az egységes kérelem szankciómentes benyújtására nyitva álló határidő utolsó napján az alábbi feltételek közül bármely kettőt teljesíti:

o az ültetvény a táblázatban meghatározott életkort nem haladja meg,

o fix, telepített öntözés megléte,

o ültetvény esetében legalább 85%-os tőszámbeállottság, és

• d) a b–c) pontban foglalt feltételek teljesítéséről nyilatkozik.

Magyar megnevezés	Latin megnevezés	Min. tő/ha*	Max. életkor
Földieper (szamóca)	Fragaria × ananassa	40 000	2 év
Ribiszke	Ribes rubrum	4700	10 év
Egyéb ribiszke	Ribes nigrum	4700	10 év
Málna	Rubus idaeus	9000	10 év
Piszke, Piszke törzses oltvány	Ribes uva-crispa	4700	10 év
Szeder	Rubus idaeus	-	10 év
Tüske nélküli szeder	Rubus rusticanus var. inermis	-	10 év
Homoktövis	Hippophae (Elaegnus) rhamnoides	990	15 év
Fekete bodza	Sambucus nigra	600	15 év
Alma	Malus domestica	1300	20 év
Körte	Pyrus communis	1000	25 év
Birs	Cydonia oblonga	500	20 év
Őszibarack, Nektarin	Prunus persica	660	20 év
Kajszibarack (sárgabarack)	Prunus armeniaca	400	20 év
Meggy	Prunus cerasus	660	20 év
Cseresznye	Prunus subg. Cerasus	660	20 év
Szilva	Prunus subgenus Prunus	660	20 év
Naspolya	Mespilus germanica	-	20 év
Dió	Juglans regia	200	50 év
Mogyoró	Corylus avellana	410	20 év
Mandula	Prunus amygdalus	410	20 év
Szelídgesztenye	Castanea sativa	200	50 év
Áfonya	Vaccinium corynbosum	2000	10 év
Berkenye	Aronia melanocarpa	-	10 év
Csipkebogyó	Rosa canina	-	15 év
Kivi	Actinidia deliciosa	400	25 év
Datolyaszilva	Diospyros kaki	660	20 év
Közönséges füge	Ficus carica	625	25 év

Húsos som	Cornus mas	800	25 év

*: A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett. Ez a rugalmasság a középértékek szükség szerinti kiigazítására vonatkozó lehetőség, és nem pedig egy, a kedvezményezettek számára fennálló eltérési lehetőség a rögzített normaértékektől.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Hatály és támogatási összegek

Ismertetés

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden intenzív módon gyümölcsöt termesztő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) nehézségeinek indokolása.

A magyarországi gyümölcstermesztés célzott támogatását elsősorban az a **nehézség** indokolja, hogy a termőterület csökkenő tendenciát mutat. A csökkenés a legjelentősebb vezértermék (alma) esetében különösen szembetűnő, és 2015 óta folyamatos. Az alma mellett olyan jelentős termőterülettel vagy hagyományokkal bíró gyümölcsfélék területe is csökkenő trendet mutat, mint a szilva, a körte, az őszibarack, a nektarin, a ribiszke vagy a málna. A gyümölcstermesztők száma szintén csökkenő tendenciát mutat. Emellett az ágazatban tevékenykedő termelők számára realizálható jövedelem mértéke évről-évre jelentősen módosul, olykor kiszámíthatatlan.

Ezt a nehézséget a szélsőséges időjárási körülményekből eredő ingadozó és alacsony hozamok, az input árak drasztikus emelkedése, a termelői árak ingadozása, homogén árualapok hiánya, az ingadozó minőség, a magas belépési korlát, illetve a szántóföldi növénytermesztés benchmark növényeihez (kukorica, búza, napraforgó) képest magasabb hektáronkénti előállítási költség okozza (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne.

Mi a célja a beavatkozásnak a megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) tekintetében?

☐ a versenyképesség javítása

☑ a minőség javítása

☑ a fenntarthatóság javítása

Hogyan kezeli a beavatkozás az e cél keretében azonosított nehézsége(ke)t? (Kérjük, ismertesse a beavatkozás célzottságát.)

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jövedelem ingadozások ellenére is fennmaradjon, hozzájárulva a lakosság egészséges élelmiszerrel való ellátásához, így az élelmezésbiztonsághoz. Emellett fennmaradjanak azon pozitív hatások, amelyek például a biodiverzitás vagy a vidéki munkaerő megőrzése terén jelentkeznek. A termeléshez kötött támogatás emellett segít áthidalni azt az időszakot, amíg az ágazatot segítő további beavatkozások pozitív hatásai működni kezdenek (például: a termelők alkupozícióját javító intézkedések). A termeléshez kötött támogatás emellett segít áthidalni azt az időszakot, amíg az ágazatot segítő további beavatkozások pozitív hatásai működni kezdenek (például: a termelők alkupozícióját javító intézkedések).

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között megjelenik a minimális hektáronkénti tőszám, a fix öntözőrendszer megléte, illetve az ültetvény életkorával kapcsolatos feltétel. Célunk ezáltal megoldást találni a hozamingadozásból, illetve az alacsony hozamokból eredő nehézségekre. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

Az intenzív ültetvények elsősorban a friss fogyasztásra szánt gyümölcsök előállításában játszanak jelentős szerepet, addig az extenzív, jobban gépesíthető ültetvények kibocsátása elsősorban a feldolgozóipar számára biztosítja az alapanyagot, rövid szállítási távolságokból. Éppen ez teszi indokolttá a két külön egységköltséggel létrehozott extenzív és intenzív gyümölcstermesztési borítékokat, ami lehetővé teszi a támogatás célzottságának növelését.

Mely ágazat(ok) érintett(ek)?

Gyümölcs- és zöldségfélék

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) jelentőségének indokolása.

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **jelentősége** igen sokrétű.

- A gyümölcs alapvető élelmiszer, amelyet a lehető legrövidebb ellátási láncon keresztül (a környezetterhelés minimalizálásával) kell a fogyasztókhoz, vagy a feldolgozókhoz eljuttatni, így a helyi termék-előállítás alapvető fontosságú.
- Kiemelt szerepe van az élelmezésbiztonságban és az egészségmegőrzésben.
- Az intenzív ültetvények elsősorban a friss fogyasztásra szánt gyümölcsök előállításában játszanak jelentős szerepet.
- A termeléshez kötött támogatását igénylő üzemek jellemzően 5 hektárnál kisebb területen gazdálkodnak. A termesztett fajok sokfélesége, valamint a kisebb volumenben termesztett fajok termelésben tartása fontos a biodiverzitás megőrzése szempontjából.
- A gyümölcstermesztés technológiai sajátosságaiból adódóan az ágazat kézi munkaerő szükséglete is jelentős a gépi munka mellett. A hektárra vetített magas éves munkaerő-felhasználása miatt így az ágazat hozzájárul a vidéki lakosság foglalkoztatásához, helyben tartásához.

Annak ismertetése, hogy a beavatkozás hogyan van összhangban a vízügyi irányelvvel (2000/60/EK irányelv).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállal. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Emellett az intenzív gyümölcstermesztés támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a

termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.

Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

Tekintettel arra, hogy az öntözéses művelés releváns ebben a jogcímben, ezért a 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés bevezetésre kerül.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

A beavatkozást a stratégiai tervről szóló rendelet 96. cikkének (3) bekezdésével összhangban részben vagy egészben a fehérjenövényekre rendelkezésre álló (összesen legfeljebb 2%-os) kiegészítésből finanszírozzák?

☐ Igen ☑ Nem

Ha a beavatkozás a hüvelyesek és fűfélék vegyes termesztésére irányul: adja meg, hogy hány százalékban kell hüvelyeseket termeszteni.

N/A

A selyemlepkékre vonatkozó, termeléstől függő jövedelemtámogatás egy állatállomány-alapú támogatás, mely esetében ahhoz, hogy az „egyedszámot” a támogatás alapegységeként lehessen használni, ismertetni kell a következőket:

adja meg ezen egység és az „egyedszám” közötti átváltási arányt (azaz hogy hány ilyen egység felel meg 1 egyednek) pl. a mutatók használata céljából.

N/A

A megjegyzésben további részeltek is megadhatók (pl. a dobozban lévő tojások tömegét).

9 Megfelelés a WTO szabályainak

Sárga doboz

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás tiszteletben tartja-e a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodása 6. cikkének (5) bekezdésében vagy 2. mellékletében foglalt vonatkozó rendelkezéseket, és ha igen, hogyan (kék doboz).

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
DP10_O10_U01_HA - Intenzív gyümölcstermesztés támogatás fajlagos összege	Egységes		R.4; R.6; R.7; R.8

Magyarázat és indoklás (beleértve a rugalmasságot)

DP10_O10_U01_HA - Intenzív gyümölcstermesztés támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy az intenzív gyümölcstermesztés bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy az intenzív gyümölcstermesztés számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így az intenzív gyümölcstermesztés - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos érték számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését vagy más növénykultúrákra történő áttérést. Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása a gyümölcsök esetében biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

A **hozamkategóriák alkalmazásának** alátámasztását a háttéranyag tartalmazza. A stabilan a magas hozamkategóriákban termelő gazdaságok aránya olyannyira alacsony, hogy az nem veszélyezteti a célzottságot, és nem jelenti tömegesen olyan termelők támogatását, akik támogatás nélkül is boldogulnak. A hozamkategóriák alkalmazásának célja bemutatni azt, hogy a nehézséget nagyban indokolják, az évenkénti besorolás változékonysága miatt azonban nem lehetséges egyes csoportokat megkülönböztetni a jogosultak között.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint az intenzív gyümölcstermesztés kibocsátásának szinten tartása, illetve zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem hat ösztönzően az öntözésre. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értékei

Az intenzív gyümölcstermesztés támogatása esetében a 373,48 EUR/ha fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +15% /-25%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott területeket illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*a gyümölcstermesztés esetében nem releváns*).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és maximum értékek).

-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.

-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: A történelmi adatok, valamint a piaci kilengések, szélsőséges időjárási körülmények szükségessé teszik egy megfelelő mértékű mozgástér meghatározását. Ezt azonban differenciáltan vezettük be. A területcsökkenés megállításában bízva csökkentettük a maximum eltérési toleranciaszintet, ezzel párhuzamosan a minimum érték esetében látjuk szükségét a nagyobb mozgástérnek.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	**Pénzügyi év**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2024–2028 összesen**
	Naptári év	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP10_O10_U01_HA - Intenzív gyümölcstermesztés támogatás fajlagos összege	Tervezett egységösszeg	373,48	373,48	373,48	373,48	344,58	
	Minimális tervezett egységösszeg	280,11	280,11	280,11	280,11	258,44	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	429,50	429,50	429,50	429,50	396,27	
	O.10 (egység: Hektár)	17 816,00	17 816,00	17 816,00	17 816,00	17 816,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	6 653 919,68	6 653 919,68	6 653 919,68	6 653 919,68	6 139 037,28	32 754 716,00
ÖSSZESEN	O.10 (egység: Hektár)	17 816,00	17 816,00	17 816,00	17 816,00	17 816,00	**Összesen:** 89 080,00 **Max:** 17 816,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	6 653 919,68	6 653 919,68	6 653 919,68	6 653 919,68	6 139 037,28	32 754 716,00
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

DP11_E10_CISS_16 - Anyajuhtartás támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	DP11_E10_CISS_16
A beavatkozás neve	Anyajuhtartás támogatása
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.11. Azon jószágok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.1.3.	Kis- és közepes gazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.4 Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.6 Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)
R.7 További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)
R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A támogatás az ágazat gazdasági és környezeti értelemben vett fenntarthatóságát, a törzskönyvezett apaállat használat előírásával pedig a minőségi árualap biztosítását hivatott elősegíteni.

Az anyajuhtartással foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a kedvezményezetthez, a területhez és adott esetben a más, releváns kötelezettségekhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Anyajuhtartás támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

- Jogosult minden olyan, a juh fajhoz tartozó nőivarú állat, amely a birtokon tartási időszak utolsó napján legalább egyéves;
- Gondoskodik az állattenyésztésről szóló kormányrendeletben foglaltak szerinti apaállat-használatról és kizárólag törzskönyvi kivonattal vagy származási igazolással ellátott kost használ a nőivarú állomány fedeztetésére, biztosítva ezzel a minőségi termeléshez szükséges alapokat.
- Gondoskodik a tenyészetében tartott állatállománynak a Juh ENAR rendelet szerinti tartós jelöléséről, folyamatos nyilvántartásáról és az adatok bejelentéséről, valamint
- vállalja, hogy a támogatási kérelemben bejelentett állatokat tárgyév április 1-jétől kezdődően száz egymást követő napon a birtokában tartja. Nem tekintendő a birtokon tartási kötelezettség megszegésének a kérelmezett állat tenyészállat kiállításra történő szállítása.
- Gondoskodik a közösségi jogban foglalt előírások és határidők betartásáról.
- Támogatható egyedek minimális létszáma: egy. Ennek két oka van. Egyrészt az állatalapú jogcímek esetén következetesen 1 állat a minimális létszám. Másrészt a legkisebb termelők bevonásával növelhető a környezeti hozzáadott érték a kondicionalitásnak való megfelelés révén. Harmadrészt pedig a kistermelők kizárása ellentétes lenne a reform szellemiségével, tekintettel a kisgazdaságok megkülönböztetett kezelésének céljával.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Hatály és támogatási összegek

Ismertetés

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden anyajuhot tartó termelő és kérelmet benyújtó számára állatonként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) nehézségeinek indokolása.

Az anyajuh tartás célzott támogatását Magyarországon az a **nehézség** indokolja, hogy az ágazatban tevékenykedő termelők számára realizálható jövedelem alacsony, az állomány emiatt fokozatosan csökken. Az állomány visszaesése 2015-2020 között jóval nagyobb volt, mint más jelentős juhállománnyal rendelkező európai országokban.

Ezt a nehézséget az uniós állategészségügyi és környezetvédelmi előírásoknak való megfelelés többletköltségei, a saját legelőterületek hiánya, a fajtaszempontból heterogén állomány, az alacsony egy főre jutó fogyasztás, valamint az okozza, hogy a jelenlegi kedvezőtlen jövedelmezőségi viszonyok nem teszik vonzóvá az ágazatot a következő generáció számára. Az input árak drasztikus emelkedése pedig

csak tovább erősíti ezt a folyamatot. (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat további zsugorodása vagy akár eltűnése fenyegetne.

Mi a célja a beavatkozásnak a megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) tekintetében?

☐ a versenyképesség javítása

☑ a minőség javítása

☑ a fenntarthatóság javítása

Hogyan kezeli a beavatkozás az e cél keretében azonosított nehézsége(ke)t? (Kérjük, ismertesse a beavatkozás célzottságát.)

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jelzett nehézségek ellenére is fennmaradjon, az állomány csökkenése ne folytatódjon, javuló jövedelmezőség esetén vonzóbbá váljon a fiatal gazdálkodók számára, és hozzájáruljon az élhető vidék fennmaradásához, az ökológiai egyensúly fenntartásához, a tájkép megőrzéséhez.

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között szerepel a szakszerű apaállat-használat előírása. Célunk ezáltal elősegíteni az állategészségügyi és állatjóléti helyzet és az élelmiszerbiztonság javulását, a minőségi árualap előállítását, ezáltal javítva a termelők piaci helyzetén és jövedelemtermelő képességén. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A stabilabb jövedelem emellett előmozdíthatja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

Mely ágazat(ok) érintett(ek)?

Juh- és kecskehús

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) jelentőségének indokolása.

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat további zsugorodása vagy akár eltűnése fenyegetne. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **környezeti értelemben vett jelentősége** kiemelkedő.

- A juhtenyésztő hagyományokkal bíró vidékek zöme gazdaságilag elmaradott, hátrányos helyzetű térségekben helyezkedik el, ahol a munkanélküliség átlag feletti.
- A juh- és kecsketartás meghatározó a szétaprózott és különösen az állandó legelőterületek hasznosításában, az ökológiai egyensúly fenntartásában, a tájkép megőrzésében, az ágazat szerepe a táj- és környezetvédelemben kimagasló.
- A legelőre alapozott juhtartás elengedhetetlen a mintegy 1 millió hektár legelőterület kultúrállapotban tartásához, a gyepalkotók fajgazdagságának megőrzéséhez, a nemkívánatos – többnyire allergiás panaszokat is okozó – növények terjedésének, illetve az elcserjésedésnek a megakadályozásához.

Annak ismertetése, hogy a beavatkozás hogyan van összhangban a vízügyi irányelvvel (2000/60/EK irányelv).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállalna. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Hasonló mondható el az állattartás szabályaira vonatkozóan, hiszen a nitrát eredetű szennyezés megelőzésére vonatkozó nemzeti joganyag 2006, illetve 2008 óta hatályos. A 91/676/EGK irányelvének egyik alapintézkedése a trágyatárolók kiépítése. Magyarországon a 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet értelmében a nitrátérzékeny területen lévő, vagy annak minősülő állattartó telepek trágyatárolóinak megvalósítási határideje 2014. december 31-én lejárt. Hasonlóan, a nem nitrátérzékeny területen lévő, illetve annak nem minősülő állattartó telepek hígtrágyatárolóinak létesítési határideje 2014. december 31-én, míg az istállótrágya-tárolóinak létesítési határideje 2015. december 22-én járt le. Jelenleg tehát már csak megfelelő trágyatároló kapacitással rendelkező állattartó telep üzemelhet Magyarországon. Az előírás szerint legalább 6 havi trágya tárolására alkalmas szigetelt, az előírt műszaki követelményeknek megfelelő, szivárgásmentes trágya tárolóval kell rendelkezni. A trágyakezelés (tárolás és kihelyezés) tekintetében tehát szintén kijelenthető, hogy a jelenleg aktív állattartó telepek a vízminőség megőrzését biztosító szigorú trágyakezelési előírások alapján kaptak engedélyt a működésre.

Emellett a juhtartás támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Magyarországon az állattartó telepek - köztük a juhtartó telepek - korszerűsítésére a 2015-2022 közötti ciklusban jelentős pályázati források álltak rendelkezésre. A víz minőségi szempontból történő megóvása kiemelt cél, így a trágyatárolás és kihelyezés is a nitrát irányelv előírásaival összhangban történik. Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

A juhtenyésztés jellemzően extenzív formában történik Magyarországon, amely mérsékeltebb vízfelhasználást igényel. Az extenzív tartás esetében a gyepek túllegeltetését megelőző állatsűrűségi előírások biztosítják azt, hogy az állattartás ne okozza a víztestek minőségének romlását. A 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés nem kerül bevezetésre.

A beavatkozást a stratégiai tervről szóló rendelet 96. cikkének (3) bekezdésével összhangban részben vagy egészben a fehérjenövényekre rendelkezésre álló (összesen legfeljebb 2%-os) kiegészítésből finanszírozzák?

☐ Igen ☑ Nem

Ha a beavatkozás a hüvelyesek és fűfélék vegyes termesztésére irányul: adja meg, hogy hány százalékban kell hüvelyeseket termeszteni.

N/A

A selyemlepkékre vonatkozó, termeléstől függő jövedelemtámogatás egy állatállomány-alapú támogatás, mely esetében ahhoz, hogy az „egyedszámot” a támogatás alapegységeként lehessen használni, ismertetni kell a következőket:

adja meg ezen egység és az „egyedszám” közötti átváltási arányt (azaz hogy hány ilyen egység felel meg 1 egyednek) pl. a mutatók használata céljából.
N/A
A megjegyzésben további részeltek is megadhatók (pl. a dobozban lévő tojások tömegét).

9 Megfelelés a WTO szabályainak
Sárga doboz
Annak kifejtése, hogy a beavatkozás tiszteletben tartja-e a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodása 6. cikkének (5) bekezdésében vagy 2. mellékletében foglalt vonatkozó rendelkezéseket, és ha igen, hogyan (kék doboz).

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
DP11_O11_U01_HD - Anyajuhtartás támogatás fajlagos összege	Egységes		R.4; R.6; R.7; R.8

Magyarázat és indoklás (beleértve a rugalmasságot)

DP11_O11_U01_HD - Anyajuhtartás támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy az anyajuh tartás bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy az anyajuh tartás számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így az anyajuh tartás - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos értékek számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését. Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása a juhhús és juhtej esetében biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint az anyajuh tartás kibocsátásának szinten tartása, illetve további zsugorodásuk megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem ösztönzi az intenzívebb állattartást. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

Az anyajuhtartás támogatás esetében a 35,26 EUR/állat fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +25% /-15%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott állatokat illeti.

-A 2023. évi kérelembenyújtás alapján jóváhagyott állatok adatai, amelyek segítségével frissítettük a kimenti mutató értékét, követve a tapasztalt trendeket.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*az anyajuh tartás esetében nem releváns*).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és

maximum értékek).
-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.
-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: Az állomány fokozatos csökkenése a minimum és maximum értékek esetében differenciált megközelítést indokol. Ezért a maximum érték esetében került nagyobb mozgástér meghatározásra.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

A lehetséges piactorzító hatások bemutatása az EU egységes piacán

Az EU egységes piacának egyensúlyára az élőjuh kivitel nem gyakorol negatív hatást. A hazai juhhús fogyasztás alacsony (a juh, kecske, nyúl és egyéb hús együttesen is mindössze 0,2 kg/fő értéket tesznek ki), jelentősen elmarad az uniós átlagtól. Az ágazat kibocsátása ezért elsősorban élőbárányként exportra kerül, jellemzően az EU-n belül, ugyanakkor a juhállomány fajtaszempontból meglehetősen heterogén, amely hátrányt jelent az export kapcsolatok lehetséges bővítése terén, mivel nehezíti a nagyobb, homogén árualapot igénylő piacok kiszolgálását. Emellett fontos körülmény az egységes piaci hatások becslése szempontjából, hogy az állatállomány lassú, fokozatosan csökkenő tendenciát mutat. Végül kiemelendő, hogy a támogatás a jövedelem stabilitását célozza, ezért **az exportpiacok esetében a termeléshez kötött támogatásoknak piactorzító hatása nem valószínűsíthető.**

12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	**Pénzügyi év**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2024–2028 összesen**
	Naptári év	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP11_O11_U01_HD - Anyajuhtartás támogatás fajlagos összege	Tervezett egységösszeg	28,42	28,42	35,26	35,26	32,53	
	Minimális tervezett egységösszeg	24,16	24,16	29,97	29,97	27,65	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	35,53	35,53	44,08	44,08	40,67	
	O.11 (egység: Egyedszám)	765 930,00	765 930,00	642 542,00	642 542,00	642 542,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	21 767 730,60	21 767 730,60	22 656 030,92	22 656 030,92	20 901 891,26	109 749 414,30
ÖSSZESEN	O.11 (egység: Egyedszám)	765 930,00	765 930,00	642 542,00	642 542,00	642 542,00	**Összesen:** 3 459 486,00 **Max:** 765 930,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	21 767 730,60	21 767 730,60	22 656 030,92	22 656 030,92	20 901 891,26	109 749 414,30

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2024	2025	2026	2027	2028	2024–2028 összesen
	Naptári év	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027 összesen
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

DP12_E11_CISC_16 - Anyatehéntartás támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	DP12_E11_CISC_16
A beavatkozás neve	Anyatehéntartás támogatása
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.11. Azon jószágok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.1.3.	Kis- és közepes gazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.4 Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.6 Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)
R.7 További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)
R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A termeléshez kötött húshasznú anyatehéntartással foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti

támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a kedvezményezetthez, a területhez és adott esetben a más, releváns kötelezettségekhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Anyatehéntartás támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• Anyatehén:

a) húshasznú fajtához tartozó vagy húshasznú fajtával való keresztezésből született tehén, amely hústermelésre szánt borjak nevelésére tartott állományhoz tartozik, vagy

b) nyolc hónapnál idősebb, még nem ellett, húshasznú fajtához tartozó vagy húshasznú fajtával való keresztezésből született nőivarú szarvasmarha vagy bivaly;

c) a kérelmezett egyed a 2015. kérelmezési évtől kezdődően csak és kizárólag anyatehén támogatásban részesült.

• A támogatási kérelem benyújtásának napján a tenyészetben lévő olyan anyatehenet tart, amely nem tartozik a lenti listában felsorolt fajtákhoz, és a Szarvasmarha ENAR rendelet szerinti nyilvántartásban 99-es kódon „egyéb tejhasznú”, 88-as kódon Brown Swiss, 03-as kódon Borzderes, vagy 15-ös kódon Kosztromai fajtával bejelentett fajtához tartozik.

• Gondoskodik a tenyészetében lévő állatállománynak a Szarvasmarha ENAR rendelet szerinti jelöléséről, folyamatos nyilvántartásáról és az adatok bejelentéséről. Eleget tesz a közösségi jogban foglalt előírásoknak és határidőknek.

• A kérelmezett állatállományát a támogatási kérelem benyújtásának időpontjától gümőkor-, brucellózis- és leukózismentes tenyészetben tartja.

• Gondoskodik az állattenyésztésről szóló kormányrendeletben foglaltak szerinti apaállat-használatról, és a támogatásra bejelentett állatállományában központi lajstromszámmal ellátott, a táblázat alapján támogatható fajtájú tenyészbikát vagy mélyhűtött spermát, petesejtet vagy embriót használ, valamint gondoskodik a tárgyév január 1. és a birtokon tartási idő lejárata között történt ellésekhez tartozó termékenyítések (fedeztetések), szabad és háremszerű pároztatások és embrió-átültetések központi adatbázisban történő regisztrációjáról.

• A tenyészetében a kérelmezett állatok legalább 30%-ának van ellése a tárgyév során, valamint a kérelmezett állattól a birtokon tartás során született borjakat a születésük napjától kezdődően legalább egy hónapon keresztül az anyjukkal azonos tenyészetben tartja, és

• vállalja, hogy a támogatási kérelemben bejelentett állatokat a támogatási kérelem benyújtását követő naptól számított hat hónapig folyamatosan birtokon tartja.

• A mezőgazdasági termelő tenyészetében a támogatás alapjául szolgáló állatok esetén az üszők aránya a birtokon tartás teljes ideje alatt legfeljebb 40% lehet.

A mezőgazdasági termelő tenyészetében a támogatás alapjául szolgáló állatok esetén a 30%-os ellési arányt és a 40%-os üszőarányt három egyed alatti jogosult állatlétszám esetén nem kell betartani.

A szarvasmarhafajták jegyzéke

1. Angler Rotvieh (Angeln)
2. Armoricaine
3. Ayrshire
4. Black and White Friesian
5. Bretonne pie noire
6. British Friesian
7. Črno-bela
8. Czarno-biała
9. Czerwono-biała

10. Deutsche Schwarzbunte
11. Dutch Black and White
12. Estonian Holstein
13. Estonian Native
14. Estonian Red
15. Française frisonne pie noire (FFPN)
16. Fries-Hollands (FH)
17. Friesian-Holstein
18. Frisona española
19. Frisona Italiana
20. German Red and White
21. German Red
22. Groninger Blaarkop
23. Guernsey
24. Holstein Black and White
25. Holstein
26. Itäsuomenkarja
27. Jersey
28. Länsisuomenkarja
29. Lithuanian Red
30. Magyar Holstein-Friz
31. Malkeborthorn
32. Pohjoissuomenkarja.
33. Red and White Friesian
34. Red Holstein
35. Reggiana
36. Rød dansk mælkerace (RMD)
37. Schwarzbunte Milchrasse (SMR)
38. Sortbroget dansk mælkerace (SDM)
39. Valdostana Nera
40. Zwartbonten van België/pie noire de Belgique

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Hatály és támogatási összegek

Ismertetés

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden anyatehenet tartó termelő és kérelmet benyújtó számára állatonként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) nehézségeinek indokolása.

Az anyatehén tartás célzott támogatását Magyarországon az a **nehézség** indokolja, hogy az ágazat a célzott támogatások ellenére is veszteséges volt az elmúlt évek átlagában.

Ezt a nehézséget az input árak drasztikus emelkedése, az uniós állategészségügyi és környezetvédelmi előírásoknak való megfelelés többletköltségei, az alacsony felvásárlási árak, a saját legelőterületek hiánya, a heterogenitás a fajtahasználat és az üzemméret szempontjából, a fejlesztésre szoruló genetikai alapok, az alacsonyabb és időszakos termelési értékből adódó költségérzékenység, valamint az alacsony egy főre jutó fogyasztás okozza. (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában – a kiszámíthatóság elvesztése miatt - az ágazat zsugorodása fenyegetne.

Mi a célja a beavatkozásnak a megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) tekintetében?

☐ a versenyképesség javítása

☑ a minőség javítása

☑ a fenntarthatóság javítása

Hogyan kezeli a beavatkozás az e cél keretében azonosított nehézsége(ke)t? (Kérjük, ismertesse a beavatkozás célzottságát.)

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jelzett nehézségek ellenére is fennmaradjon, az állomány minősége javuljon, a javuló jövedelmezőség továbbra is vonzóvá tegye a fiatal gazdálkodók számára, és hozzájáruljon az élhető vidék fennmaradásához, az ökológiai egyensúly fenntartásához, a tájkép megőrzéséhez.

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között szerepel a megfelelő apaállat-használat előírása, valamint a húshasznú fajtákra való szűkítés. A megfelelő apaállat-használat és a húshasznú fajtákra történő korlátozás javítja a célzottságot, a genetikai alapok fejlesztésén keresztül elősegíti a minőségi árualap előállítását, ezáltal javítva a termelők piaci helyzetén és jövedelemtermelő képességén. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

Mely ágazat(ok) érintett(ek)?

Marha- és borjúhús

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) jelentőségének indokolása.

A termeléshez kötött támogatások hiányában – a kiszámíthatóság elvesztése miatt - az ágazat zsugorodása fenyegetne. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **jelentősége** szerteágazó.

- A szarvasmarhatartás terén hagyományokkal bíró vidékek zöme gazdaságilag elmaradott, hátrányos helyzetű térségekben helyezkedik el, ahol a munkanélküliség átlag feletti.
- A marhahizlalás alapja a húshasznú anyatehenek tartása, ami a családi vállalkozás keretében folytatható legegyszerűbb extenzív állattartó tevékenység.
- A húshasznú anyatehén termeléshez kötött támogatásban részesülő üzemek jellemzően kisgazdaságok, akik legfeljebb 20 állatot tartanak.
- A húshasznú szarvasmarhatartás meghatározó a szétaprózott és különösen az állandó legelőterületek hasznosításában, az ökológiai egyensúly fenntartásában, a tájkép megőrzésében, az ágazat szerepe a táj- és környezetvédelemben kimagasló.
- A legelőre alapozott szarvasmarhatartás elengedhetetlen a mintegy 1 millió hektár legelőterület kultúrállapotban tartásához, a gyepalkotók fajgazdagságának megőrzéséhez, a nemkívánatos – többnyire allergiás panaszokat is okozó – növények terjedésének, illetve az elcserjésedésnek a megakadályozásához.
- A húsmarhatartás a generációs megújulásban is szerepet játszik, hiszen sok fiatal kezdi meg

húsmarhatartóként a tevékenységét.

- Bár a hazai fogyasztásban nem a marhahús a legmeghatározóbb, mégis alapvető élelmiszer, így a támogatás az élelmezésbiztonság terén is jelentőséggel bír.

Annak ismertetése, hogy a beavatkozás hogyan van összhangban a vízügyi irányelvvel (2000/60/EK irányelv).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállalna. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Hasonló mondható el az állattartás szabályaira vonatkozóan, hiszen a nitrát eredetű szennyezés megelőzésére vonatkozó nemzeti joganyag 2006, illetve 2008 óta hatályos. A 91/676/EGK irányelvének egyik alapintézkedése a trágyatárolók kiépítése. Magyarországon a 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet értelmében a nitrátérzékeny területen lévő, vagy annak minősülő állattartó telepek trágyatárolóinak megvalósítási határideje 2014. december 31-én lejárt. Hasonlóan, a nem nitrátérzékeny területen lévő, illetve annak nem minősülő állattartó telepek hígtrágyatárolóinak létesítési határideje 2014. december 31-én, míg az istállótrágya-tárolóinak létesítési határideje 2015. december 22-én járt le. Jelenleg tehát már csak megfelelő trágyatároló kapacitással rendelkező állattartó telep üzemelhet Magyarországon. Az előírás szerint legalább 6 havi trágya tárolására alkalmas szigetelt, az előírt műszaki követelményeknek megfelelő, szivárgásmentes trágya tárolóval kell rendelkezni. A trágyakezelés (tárolás és kihelyezés) tekintetében tehát szintén kijelenthető, hogy a jelenleg aktív állattartó telepek a vízminőség megőrzését biztosító szigorú trágyakezelési előírások alapján kaptak engedélyt a működésre.

Emellett az anyatehéntartás támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Magyarországon az állattartó telepek – köztük a szarvasmarhatartó telepek - korszerűsítésére a 2015-2022 közötti ciklusban jelentős pályázati források álltak rendelkezésre. A víz minőségi szempontból történő megóvása kiemelt cél, így a trágyatárolás és kihelyezés is a nitrát irányelv előírásaival összhangban történik. Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

A húsmarhatartás jellemzően extenzív formában történik Magyarországon, amely mérsékeltebb vízfelhasználást igényel. Az extenzív tartás esetében a gyepek túllegeltetését megelőző állatsűrűségi

előírások biztosítják azt, hogy az állattartás ne okozza a víztestek minőségének romlását. A 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés nem kerül bevezetésre.

A beavatkozást a stratégiai tervről szóló rendelet 96. cikkének (3) bekezdésével összhangban részben vagy egészben a fehérjenövényekre rendelkezésre álló (összesen legfeljebb 2%-os) kiegészítésből finanszírozzák?

☐ Igen ☑ Nem

Ha a beavatkozás a hüvelyesek és fűfélék vegyes termesztésére irányul: adja meg, hogy hány százalékban kell hüvelyeseket termeszteni.

N/A

A selyemlepkékre vonatkozó, termeléstől függő jövedelemtámogatás egy állatállomány-alapú támogatás, mely esetében ahhoz, hogy az „egyedszámot” a támogatás alapegységeként lehessen használni, ismertetni kell a következőket:

adja meg ezen egység és az „egyedszám” közötti átváltási arányt (azaz hogy hány ilyen egység felel meg 1 egyednek) pl. a mutatók használata céljából.

N/A

A megjegyzésben további részeltek is megadhatók (pl. a dobozban lévő tojások tömegét).

9 Megfelelés a WTO szabályainak

Sárga doboz

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás tiszteletben tartja-e a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodása 6. cikkének (5) bekezdésében vagy 2. mellékletében foglalt vonatkozó rendelkezéseket, és ha igen, hogyan (kék doboz).

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
DP12_O11_U01_HD - Anyatehéntartás támogatás fajlagos összege	Egységes		R.4; R.6; R.7; R.8

Magyarázat és indoklás (beleértve a rugalmasságot)

DP12_O11_U01_HD - Anyatehéntartás támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy az anyatehén tartás bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy az anyatehén tartás számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így az anyatehén tartás - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos értékek számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését. Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása a marhahús esetében biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint az anyatehén tartás kibocsátásának szinten tartása, illetve zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem ösztönzi az intenzívebb állattartást. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

Az anyatehéntartás támogatás esetében a 139,95 EUR/állat fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +25% /-20%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott állatokat illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*az anyatehén tartás esetében nem releváns*).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és

maximum értékek).
-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.
-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: A minimum értéket 20%-ban határoztuk meg, amely a történelmi adatok alapján indokolt. A differenciált megközelítést az indokolja, hogy az állomány növekedése kevéssé valószínű, mint a csökkenése. Ezért a felfele történő eltérés esetében került meghatározásra egy nagyobb mozgástér.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	**Pénzügyi év**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2024–2028 összesen**
	Naptári év	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP12_O11_U01_HD - Anyatehéntartás támogatás fajlagos összege	Tervezett egységösszeg	139,95	139,95	139,95	139,95	129,13	
	Minimális tervezett egységösszeg	111,96	111,96	111,96	111,96	103,30	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	174,94	174,94	174,94	174,94	161,41	
	O.11 (egység: Egyedszám)	247 455,00	247 455,00	247 455,00	247 455,00	247 455,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	34 631 327,25	34 631 327,25	34 631 327,25	34 631 327,25	31 953 864,15	170 479 173,15
ÖSSZESEN	O.11 (egység: Egyedszám)	247 455,00	247 455,00	247 455,00	247 455,00	247 455,00	**Összesen:** 1 237 275,00 **Max:** 247 455,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	34 631 327,25	34 631 327,25	34 631 327,25	34 631 327,25	31 953 864,15	170 479 173,15
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

DP13_E12_CISM_16 - Hízott bika támogatás

A beavatkozás kódja (tagállam)	DP13_E12_CISM_16
A beavatkozás neve	Hízott bika támogatás
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.11. Azon jószágok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.1.3.	Kis- és közepes gazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.4 Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.6 Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)
R.7 További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)
R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A bika hízlalással foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi

biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a kedvezményezetthez, a területhez és adott esetben a más, releváns kötelezettségekhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Hízott bika támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

(1) A hízottbika-tartás támogatása azon, az a) pont szerinti vágás – kivéve a klinikai tünetek miatt elkülönített vágás – vagy a b) pont szerinti export napján kilenc hónapos vagy annál idősebb hímivarú szarvasmarhák vagy bivalyok után igényelhető, amelyeket a tárgyévet megelőző év április 1. és tárgyév március 31. között

a) vágóhídon levágtak, vagy

b) élő állatként az Európai Unión kívüli harmadik országba exportáltak vagy másik európai uniós tagállamba szállítottak állattartó, mesterséges termékenyítő állomás, rakodó állomás vagy gyűjtő állomás típusú tenyészetből.

(2) Hízottbika-tartás támogatására az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely

- a Szarvasmarha ENAR rendeletben meghatározott országos nyilvántartás alapján a hímivarú szarvasmarhát a tenyészetéből az (1) bekezdés szerinti módon történő kikerülése előtt közvetlenül legalább két hónapig tartotta,
- Gondoskodik az Állattenyésztési korm. rendelet szerinti apaállat-használatról, és a hízottbika-tartás támogatásra bejelentett egyedek fogantatása esetében
    - központi lajstromszámmal (KPLSZ) vagy azzal egyenértékű külföldi azonosítóval ellátott tenyészbika vagy mélyhűtött sperma, petesejt, embrió használata igazolható, vagy
    - szabad és háremszerű pároztatások esetében a hízottbika-tartás támogatásra bejelentett egyedek fogantatásának időpontjára vonatkozóan KPLSZ-szel vagy azzal egyenértékű külföldi azonosítóval ellátott apaállat tenyészetben tartása igazolható, és
    - legkésőbb tárgyév augusztus 31-ig gondoskodik az állatállományhoz tartozó termékenyítések (fedeztetések), szabad és háremszerű pároztatások és embrió-átültetések országos állattenyésztési adatbázisban történő regisztrációjáról.
- gondoskodik a tenyészetében lévő szarvasmarha-állománynak a Szarvasmarha ENAR rendelet szerinti jelöléséről és nyilvántartásáról, és
- a Szarvasmarha ENAR rendelet szerinti jelentési kötelezettségnek megfelelően, az állat vágóhídon történő levágásának, illetve exportálásának igazolása megtörténik, és
- eleget tesz a közösségi jogban foglalt előírások és határidők betartásának.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Hatály és támogatási összegek

Ismertetés

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden hízott bikát tartó termelő és kérelmet benyújtó számára állatonként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) nehézségeinek indokolása.

A hízott bika tartás célzott támogatását Magyarországon az a **nehézség** indokolja, hogy az ágazat a célzott támogatások hiányában veszteséges lenne.

Ezt a nehézséget az input árak drasztikus emelkedése, az uniós állategészségügyi és környezetvédelmi előírásoknak való megfelelés többletköltségei, az alacsony felvásárlási árak, a saját legelőterületek hiánya, a heterogenitás a fajtahasználat és az üzemméret szempontjából, a fejlesztésre szoruló genetikai alapok, az alacsonyabb és időszakos termelési értékből adódó költségérzékenység, valamint az alacsony egy főre jutó fogyasztás okozza. (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában – a kiszámíthatóság elvesztése miatt - az ágazat zsugorodása fenyegetne.

Mi a célja a beavatkozásnak a megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) tekintetében?

☐ a versenyképesség javítása

☑ a minőség javítása

☑ a fenntarthatóság javítása

Hogyan kezeli a beavatkozás az e cél keretében azonosított nehézsége(ke)t? (Kérjük, ismertesse a beavatkozás célzottságát.)

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jelzett nehézségek ellenére is fennmaradjon, az állomány minősége javuljon, a javuló jövedelmezőség továbbra is vonzóvá tegye a fiatal gazdálkodók számára, és hozzájáruljon az élhető vidék fennmaradásához, az ökológiai egyensúly fenntartásához, a tájkép megőrzéséhez.

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a támogatás fenntartásával és minimális emelésével az állomány szinten tartása hosszú távú táj- és környezetvédelmi előnyökkel jár (például: biodiverzitás), hosszútávon javíthatja a vidéki foglalkoztatást, a vidéki térség megtartó erejét, a hagyományos, helyi, regionális termékek előállításának megőrzését, emellett elősegítheti a fiatalabb generációk bevonását az alapvetően elöregedő korszerkezetű húsmarhatartó ágazatba. A hosszú távú hatások fenntartása érdekében a jogosultsági kritériumok közé bekerül a megfelelő apaállat használat. **Emellett a jogosultsági feltételek között bevezetjük a megfelelő apaállat-használatot. Ez javítja a célzottságot, a genetikai alapok fejlesztésén keresztül elősegíti a minőségi árualap előállítását, ezáltal javítva a termelők piaci helyzetén és jövedelemtermelő képességén.**

A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

Mely ágazat(ok) érintett(ek)?

Marha- és borjúhús

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) jelentőségének indokolása.

A termeléshez kötött támogatások hiányában – a kiszámíthatóság elvesztése miatt - az ágazat zsugorodása fenyegetne. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **jelentősége** szerteágazó.

- A szarvasmarhatartás terén hagyományokkal bíró vidékek zöme gazdaságilag elmaradott, hátrányos helyzetű térségekben helyezkedik el, ahol a munkanélküliség átlag feletti.
- A hízott bika termeléshez kötött támogatásban részesülő üzemek jellemzően kisgazdaságok, akik legfeljebb 10 állatot tartanak.

- A húshasznú szarvasmarhatartás meghatározó a szétaprózott és különösen az állandó legelőterületek hasznosításában, az ökológiai egyensúly fenntartásában, a tájkép megőrzésében, az ágazat szerepe a táj- és környezetvédelemben kimagasló.
- A legelőre alapozott szarvasmarhatartás elengedhetetlen a mintegy 1 millió hektár legelőterület kultúrállapotban tartásához, a gyepalkotók fajgazdagságának megőrzéséhez, a nemkívánatos – többnyire allergiás panaszokat is okozó – növények terjedésének, illetve az elcserjésedésnek a megakadályozásához.
- A húsmarhatartás a generációs megújulásban is szerepet játszik, hiszen sok fiatal kezdi meg húsmarhatartóként a tevékenységét.
- Bár a hazai fogyasztásban nem a marhahús a legmeghatározóbb, mégis alapvető élelmiszer, így a támogatás az élelmezésbiztonság terén is jelentőséggel bír.

Annak ismertetése, hogy a beavatkozás hogyan van összhangban a vízügyi irányelvvel (2000/60/EK irányelv).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállalna. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Hasonló mondható el az állattartás szabályaira vonatkozóan, hiszen a nitrát eredetű szennyezés megelőzésére vonatkozó nemzeti joganyag 2006, illetve 2008 óta hatályos. A 91/676/EGK irányelvének egyik alapintézkedése a trágyatárolók kiépítése. Magyarországon a 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet értelmében a nitrátérzékeny területen lévő, vagy annak minősülő állattartó telepek trágyatárolóinak megvalósítási határideje 2014. december 31-én lejárt. Hasonlóan, a nem nitrátérzékeny területen lévő, illetve annak nem minősülő állattartó telepek hígtrágyatárolóinak létesítési határideje 2014. december 31-én, míg az istállótrágya-tárolóinak létesítési határideje 2015. december 22-én járt le. Jelenleg tehát már csak megfelelő trágyatároló kapacitással rendelkező állattartó telep üzemelhet Magyarországon. Az előírás szerint legalább 6 havi trágya tárolására alkalmas szigetelt, az előírt műszaki követelményeknek megfelelő, szivárgásmentes trágya tárolóval kell rendelkezni. A trágyakezelés (tárolás és kihelyezés) tekintetében tehát szintén kijelenthető, hogy a jelenleg aktív állattartó telepek a vízminőség megőrzését biztosító szigorú trágyakezelési előírások alapján kaptak engedélyt a működésre.

Emellett a hízott bika tartás támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Magyarországon az állattartó telepek – köztük a szarvasmarhatartó telepek - korszerűsítésére a 2015-2022 közötti ciklusban jelentős pályázati források álltak rendelkezésre. A víz minőségi szempontból történő megóvása kiemelt cél, így a trágyatárolás és kihelyezés is a nitrát irányelv előírásaival összhangban történik. Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb

körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

A húsmarhatartás jellemzően extenzív formában történik Magyarországon, amely mérsékeltebb vízfelhasználást igényel. Az extenzív tartás esetében a gyepek túllegeltetését megelőző állatsűrűségi előírások biztosítják azt, hogy az állattartás ne okozza a víztestek minőségének romlását. A 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés nem kerül bevezetésre.

A beavatkozást a stratégiai tervről szóló rendelet 96. cikkének (3) bekezdésével összhangban részben vagy egészben a fehérjenövényekre rendelkezésre álló (összesen legfeljebb 2%-os) kiegészítésből finanszírozzák?

☐ Igen ☑ Nem

Ha a beavatkozás a hüvelyesek és fűfélék vegyes termesztésére irányul: adja meg, hogy hány százalékban kell hüvelyeseket termeszteni.

N/A

A selyemlepkékre vonatkozó, termeléstől függő jövedelemtámogatás egy állatállomány-alapú támogatás, mely esetében ahhoz, hogy az „egyedszámot” a támogatás alapegységeként lehessen használni, ismertetni kell a következőket:

adja meg ezen egység és az „egyedszám” közötti átváltási arányt (azaz hogy hány ilyen egység felel meg 1 egyednek) pl. a mutatók használata céljából.

N/A

A megjegyzésben további részeltek is megadhatók (pl. a dobozban lévő tojások tömegét).

9 Megfelelés a WTO szabályainak

Sárga doboz

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás tiszteletben tartja-e a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodása 6. cikkének (5) bekezdésében vagy 2. mellékletében foglalt vonatkozó rendelkezéseket, és ha igen, hogyan (kék doboz).

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
DP13_O11_U01_HD - Hízott bika támogatás fajlagos összege	Egységes		R.4; R.6; R.7; R.8

Magyarázat és indoklás (beleértve a rugalmasságot)

DP13_O11_U01_HD - Hízott bika támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy a hízott bika tartás bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy a hízott bika tartás számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így a hízott bika tartás - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos érték számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését. Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása a marhahús esetében biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint a hízott bika tartás kibocsátásának szinten tartása, illetve zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem ösztönzi az intenzívebb állattartást. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

A hízott bika tartás támogatás esetében az 76,20 EUR/állat fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +40% /-25%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott állatokat illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*a hízott bika tartás esetében nem releváns*).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és

maximum értékek).
-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.
-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat:
A maximum eltérést 40%-ban határoztuk meg, amely a történelmi adatok alapján indokolt. Emellett a jellemzően külpiacra (EU-n kívülre) értékesítő ágazat lehetőségeit meghatározzák az aktuális piaci folyamatok (például a török szállítások helyzete), amely az elmúlt időszak tapasztalatai alapján akár éven belül is jelentős fordulatot vehet. A differenciált megközelítést az indokolja, hogy az állomány növekedése kevéssé valószínű, mint a csökkenése.
(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

A lehetséges piactorzító hatások bemutatása az EU egységes piacán

A hazai egy főre jutó marhahús fogyasztás szintje igen alacsony (0,9 kg/fő), jelentősen elmarad az uniós átlagtól. A magyar húsmarha ágazat jelentős élőállat exportot bonyolít. A legfontosabb partnereket felsoroló alábbi táblázatból látható, hogy súlyban kifejezve a legjelentősebb kereskedelmi partnerek ugyan EU-s tagállamok, a teljes export mennyiség azonban szétaprózódik a partnerek között. **Ennek köszönhetően az uniós belső piacra sem kerül olyan mennyiségű élőállat, amely képes lenne a belső piac egyensúlyát veszélyeztetni.** Fontos látni emellett, hogy jelentős partnereink vannak az EU-n kívül, amely a belső piac egyensúlyát szintén nem veszélyezteti.

Rendeltetési ország	**Nettó tömeg (kg)**
Összesen	**73 778 415**
Ausztria	12 365 120
Horvátország	11 167 981
Koszovó	10 688 944
Törökország	5 928 511
Lengyelország	5 780 139
Románia	4 192 052
Spanyolország	3 730 112
Olaszország	3 498 290
Oroszország	2 883 196
Üzbegisztán	1 934 468
Szlovákia	1 534 872
Szlovénia	1 247 172
Görögország	1 067 112

Arab Emírségek	977 720
Albánia	738 171
Azerbajdzsán	699 455
Szerbia	692 815

Forrás: KSH, 2021

12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	**Pénzügyi év**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2024–2028 összesen**
	Naptári év	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP13_O11_U01_HD - Hízott bika támogatás fajlagos összege	Tervezett egységösszeg	54,35	54,35	54,35	76,20	70,31	
	Minimális tervezett egységösszeg	40,76	40,76	40,76	57,15	52,73	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	65,22	65,22	65,22	106,68	98,44	
	O.11 (egység: Egyedszám)	93 122,00	93 122,00	93 122,00	66 420,00	66 420,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	5 061 180,70	5 061 180,70	5 061 180,70	5 061 204,00	4 669 990,20	24 914 736,30
ÖSSZESEN	O.11 (egység: Egyedszám)	93 122,00	93 122,00	93 122,00	66 420,00	66 420,00	**Összesen:** 412 206,00 **Max:** 93 122,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	5 061 180,70	5 061 180,70	5 061 180,70	5 061 180,70	4 670 068,30	24 914 791,10
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

DP14_E13_CISD_16 - Tejhasznú tehéntartás támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	DP14_E13_CISD_16
A beavatkozás neve	Tejhasznú tehéntartás támogatása
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.11. Azon jószágok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.1.3.	Kis- és közepes gazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.4 Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.6 Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)
R.7 További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)
R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A tejtermeléssel foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi

biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a kedvezményezetthez, a területhez és adott esetben a más, releváns kötelezettségekhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Tejhasznú tehéntartás támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

(1) Tejhasznú tehéntartás támogatásra az a mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely

a) nőivarú, legalább egyszer ellett szarvasmarhát tart, amelynek kora a támogatási kérelem benyújtási évének március 31-én legalább huszonhárom hónap,

b) gondoskodik a tenyészetében lévő állatállományának a Szarvasmarha ENAR rendelet szerinti jelöléséről és nyilvántartásáról, és

c) a kérelmezett állatállományát a támogatási kérelem benyújtásának időpontjában gümőkor-, brucellózis- és leukózismentes tenyészetben tartja.

(2) Támogatás azon (1) bekezdés a) pontjában foglaltaknak megfelelő tejhasznú tehenek után igényelhető, amelyek a tárgyév március 31-én a mezőgazdasági termelő tenyészetében találhatóak, de nem a tárgyév március 31-én kerültek a mezőgazdasági termelő tenyészetébe, és

• hivatalos tejtermelés-ellenőrzés alatt állnak vagy

• az ENAR-nyilvántartásban tej- és kettőshasznú fajtakódon nyilvántartott tejhasznú tehenek vagy

• Azon egyedek jogosultak tejhasznú tehéntartás támogatásra, amelyek a 2015. kérelmezési évtől kezdődően csak és kizárólag tejhasznú tehéntartás támogatásban részesültek/voltak jogosultak.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Hatály és támogatási összegek

Ismertetés

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden tejhasznú tehenet tartó termelő és kérelmet benyújtó számára állatonként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) nehézségeinek indokolása.

A tejhasznú tehéntartás célzott támogatását Magyarországon az a **nehézség** indokolja, hogy az ágazatot a célzott támogatások hiányában alacsony jövedelemtermelő képesség és a jövedelmek ingadozása jellemzi.

Ezt a nehézséget az input árak drasztikus emelkedése, a környezetvédelmi, állategészségügyi és állatjólléti előírásainak való megfelelés többletköltségei, az uniós összevetésben rendkívül alacsony felvásárlási árak, a magas önköltség, a feldolgozott termékek irányából érkező importnyomás és az ebből adódó erős verseny, a nyerstej gyenge beltartalmi értékei, valamint a termelési költségeken belül magas takarmányköltség-arány okozza. (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása, az önellátottság, ezzel pedig az élelmezésbiztonság csökkenése fenyegetne.

Mi a célja a beavatkozásnak a megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) tekintetében?

☐ a versenyképesség javítása
☑ a minőség javítása
☑ a fenntarthatóság javítása

Hogyan kezeli a beavatkozás az e cél keretében azonosított nehézsége(ke)t? (Kérjük, ismertesse a beavatkozás célzottságát.)

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jelzett nehézségek ellenére is fennmaradjon, javuljon a minőség, hozzájáruljon az élelmezésbiztonsághoz, az importnyomás enyhítésével pedig csökkentse a környezetterhelést. ***A stabil kimenetek tervezése is alátámasztja, hogy nem várjuk a termelés növekedését, az intenzifikációt nem ösztönzi a támogatás.***

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között szerepel a hivatalos termelés-ellenőrzésben való részvétel. Ez biztosítja a nyerstej megfelelő minőségét (élelmiszerbiztonság), emellett visszajelzést ad a termelőknek a takarmányozás tekintetében. A tejelő fajtákra történő korlátozás pedig javítja a célzottságot, a minőségi árualap előállítását, ezáltal javítva a termelők piaci helyzetén és jövedelemtermelő képességén. Emellett biztosítja, hogy az uniós források a tejtermelésre leginkább alkalmas állatok tartását szolgálják.

A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

Mely ágazat(ok) érintett(ek)?

Tej és tejtermékek

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) jelentőségének indokolása.

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása, az önellátottság, ezzel pedig az élelmezésbiztonság csökkenése fenyegetne.

Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **jelentősége** szerteágazó.

- A tej alapvető élelmiszer, ezért a tejtermelés, a hazai tejfeldolgozó szektor alapanyag-ellátásán keresztül hosszútávon járul hozzá az élelmezésbiztonság fenntartásához.
- Fontos szerepet tölt be a magyarországi szarvasmarha-állomány hármas mentes státuszának (gümőkor-, brucellózis- és leukózismentes állapot) megőrzésében, ezzel a kedvező állategészségügyi, állatjóléti és élelmiszerbiztonsági helyzet megtartásában.
- A tej termékpálya foglalkoztatásban betöltött szerepe jelentős, de az EU-csatlakozás óta drasztikusan visszaesett. A tejtermelés visszaesésével az alapanyag-termelésben és a tejfeldolgozó szektorban foglalkoztatott közel 14 ezer ember megélhetése kerülne veszélybe, súlyos szociális és társadalmi problémákat okozva elsősorban a vidéki térségekben. A tejhasznú tehéntartás hosszútávon biztosíthatja a vidéki foglalkoztatást, a vidéki térség megtartó erejét, a hagyományos, helyi, regionális tejtermékek előállításának megőrzését.
- A szarvasmarhatartás fontos ökológiai feladatokat lát el: a legelőterületek kultúrállapotban tartása, hozzájárulás az ökológiai egyensúly fenntartásához, a gyepalkotók fajgazdagságának megőrzéséhez, a nemkívánatos – többnyire allergiás panaszokat is okozó – növények terjedésének, illetve az elcserjésedésnek a megakadályozásához. A legeltetés emellett hozzájárul a nemzetközi összevetésben magas takarmányköltségek mérsékléséhez.
- A tejtermelés egyik fontos melléktermék az értékes szerves istállótrágya, amely a környezettudatos, fenntartható növénytermesztés fontos, de a piacon alig elismert inputja, a műtrágyákkal ellentétben nem csak a talajok termőképességét, hanem a szerkezetét is javítja, szakszerű tárolásával és talajba juttatásával az üvegházhatású gázok kibocsátása csökkenthető.

- A hazai termelés erősítése, az ellátási láncok rövidülése a környezetterhelés csökkentése érdekében is fontos, ezért cél, hogy a fogyasztás minél nagyobb hányadát a jóval kisebb ökológiai lábnyomú hazai termékekkel elégítsük ki.

Annak ismertetése, hogy a beavatkozás hogyan van összhangban a vízügyi irányelvvel (2000/60/EK irányelv).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállalna. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Hasonló mondható el az állattartás szabályaira vonatkozóan, hiszen a nitrát eredetű szennyezés megelőzésére vonatkozó nemzeti joganyag 2006, illetve 2008 óta hatályos. A 91/676/EGK irányelvének egyik alapintézkedése a trágyatárolók kiépítése. Magyarországon a 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet értelmében a nitrátérzékeny területen lévő, vagy annak minősülő állattartó telepek trágyatárolóinak megvalósítási határideje 2014. december 31-én lejárt. Hasonlóan, a nem nitrátérzékeny területen lévő, illetve annak nem minősülő állattartó telepek hígtrágyatárolóinak létesítési határideje 2014. december 31-én, míg az istállótrágya-tárolóinak létesítési határideje 2015. december 22-én járt le. Jelenleg tehát már csak megfelelő trágyatároló kapacitással rendelkező állattartó telep üzemelhet Magyarországon. Az előírás szerint legalább 6 havi trágya tárolására alkalmas szigetelt, az előírt műszaki követelményeknek megfelelő, szivárgásmentes trágya tárolóval kell rendelkezni. A trágyakezelés (tárolás és kihelyezés) tekintetében tehát szintén kijelenthető, hogy a jelenleg aktív állattartó telepek a vízminőség megőrzését biztosító szigorú trágyakezelési előírások alapján kaptak engedélyt a működésre.

Emellett a tejhasznú tehéntartás támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Magyarországon az állattartó telepek – köztük a tejelő szarvasmarhát tartó telepek - korszerűsítésére a 2015-2022 közötti ciklusban jelentős pályázati források álltak rendelkezésre. A víz minőségi szempontból történő megóvása kiemelt cél, így a trágyatárolás és kihelyezés is a nitrát irányelv előírásaival összhangban történik. Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

Tekintettel arra, hogy a jogcím a víz minőségének védelme releváns és kiemelt jelentőségű ebben a jogcímben, ezért a 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés bevezetésre kerül.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

A beavatkozást a stratégiai tervről szóló rendelet 96. cikkének (3) bekezdésével összhangban részben vagy egészben a fehérjenövényekre rendelkezésre álló (összesen legfeljebb 2%-os) kiegészítésből finanszírozzák?

☐ Igen ☑ Nem

Ha a beavatkozás a hüvelyesek és fűfélék vegyes termesztésére irányul: adja meg, hogy hány százalékban kell hüvelyeseket termeszteni.

N/A

A selyemlepkékre vonatkozó, termeléstől függő jövedelemtámogatás egy állatállomány-alapú támogatás, mely esetében ahhoz, hogy az „egyedszámot” a támogatás alapegységeként lehessen használni, ismertetni kell a következőket:

adja meg ezen egység és az „egyedszám” közötti átváltási arányt (azaz hogy hány ilyen egység felel meg 1 egyednek) pl. a mutatók használata céljából.

N/A

A megjegyzésben további részeltek is megadhatók (pl. a dobozban lévő tojások tömegét).

9 Megfelelés a WTO szabályainak

Sárga doboz

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás tiszteletben tartja-e a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodása 6. cikkének (5) bekezdésében vagy 2. mellékletében foglalt vonatkozó rendelkezéseket, és ha igen, hogyan (kék doboz).

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
DP14_O11_U01_HD - Tejhasznú tehéntartás támogatás fajlagos összege	Egységes		R.4; R.6; R.7; R.8

Magyarázat és indoklás (beleértve a rugalmasságot)

DP14_O11_U01_HD - Tejhasznú tehéntartás támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy a tejhasznú tehéntartás bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy a tejhasznú tehéntartás számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így a tejhasznú tehéntartás - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos érték számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését. Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása a tej és tejtermékek esetében biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint a tejhasznú tehéntartás kibocsátásának szinten tartása, illetve zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem ösztönzi az intenzívebb állattartást. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

A tejhasznú tehéntartás támogatás esetében a 316,99 EUR/állat fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +/-25%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott állatokat illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*a tejhasznú tehéntartás esetében nem releváns*).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és

maximum értékek).
-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.
-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: A sáv 25%-ban került meghatározásra, amely a történelmi adatok alapján indokolt.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

A lehetséges piactorzító hatások bemutatása az EU egységes piacán

A magyar tej- és tejtermék ágazat meglehetősen vegyes képet mutat. Amellett, hogy közel termel az országos önellátottság szintjéhez, jelentős külkereskedelmi forgalmat bonyolít, elsősorban az uniós belül. Sajnálatos módon továbbra is jellemző az az ellentmondás, miszerint a Magyarországon megtermelt tej egy része nyerstej formájában elhagyja az országot, miközben a feldolgozott termékek piacán (sajt, joghurt, tejdesszertek) jelentős import érkezik az országba az uniós tagállamokból.
Az alábbi táblázat mutatja be a legfontosabb célországokat, ami a nyerstej exportot illeti. Ebből látható, hogy a nyerstej jellemzően a belső piacra kerül. A partnerek közül kiemelkedik Románia, ahová a nyerstej 47%-a irányult 2021-ben. Ez önmagában felvetheti a piaci egyensúlyra gyakorolt potenciális negatív hatás kérdését, ugyanakkor a magyar nyerstej export így sem torzítja a belső piac működését. A magyar tejtermelés mintegy 1-1,5% közötti aránnyal rendelkezik az uniós tejtermelésből. Ez önmagában is egy igen csekély arány. A leszállított nyerstej mintegy 10-15%-a – ami a folyadéktej termelés viszonylatában a hazai előállítás mintegy fele - kerül kivitelre, amely az uniós termelés szempontjából gyakorlatilag elhanyagolható. Emellett a román tejtermelés nem képes ellátni alapanyaggal a feldolgozóiparát, ezért importra szorul. Ennek megfelelően a magyar kivitel ez esetben inkább az élelmiszerellátás biztonságát segíti elő.
A kivitel szerkezetében szétaprózódik a partnerek között, így valós veszélyt a belső piac egyensúlyára nem jelent. A magyar kivitelben még említést érdemel a sajt, ugyanakkor annak felvevője jellemzően nem az EU, hanem a közel-keleti piacok.

Rendeltetési ország	**Nyerstej export mennyisége (kg)**	**Megoszlás**
Összesen	**277 621 423**	**100**
Románia	131 179 352	47,3
Horvátország	42 590 798	15,3
Olaszország	25 544 478	9,2
Németország	20 573 752	7,4
Bulgária	12 105 902	4,4
Hollandia	11 817 711	4,3
Lengyelország	10 577 437	3,8

Görögország	8 038 680	2,9
Szlovákia	6 850 990	2,5
Csehország	4 021 181	1,4
Szlovénia	2 948 605	1,1
Bosznia-Hercegovina	1 238 761	0,4
Dánia	103 065	0,0
Dél-Afrika	30 450	0,0

Forrás: KSH, 2021

12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	**Pénzügyi év**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2024–2028 összesen**
	Naptári év	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP14_O11_U01_HD - Tejhasznú tehéntartás támogatás fajlagos összege	Tervezett egységösszeg	316,99	316,99	316,99	316,99	292,47	
	Minimális tervezett egységösszeg	237,74	237,74	237,74	237,74	219,35	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	396,24	396,24	396,24	396,24	365,59	
	O.11 (egység: Egyedszám)	215 383,00	215 383,00	215 383,00	215 383,00	215 383,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	68 274 257,17	68 274 257,17	68 274 257,17	68 274 257,17	62 993 066,01	336 090 094,69
ÖSSZESEN	O.11 (egység: Egyedszám)	215 383,00	215 383,00	215 383,00	215 383,00	215 383,00	**Összesen:** 1 076 915,00 **Max:** 215 383,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	68 274 257,17	68 274 257,17	68 274 257,17	68 274 257,17	62 993 066,01	336 090 094,69
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

DP15_E14_CISG_16 - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	DP15_E14_CISG_16
A beavatkozás neve	Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.1.3.	Kis- és közepes gazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.4 Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.6 Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)
R.7 További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)
R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A szemes fehérjetakarmány-növény termesztésével foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással

együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

A beavatkozás célja emellett a fehérjefüggőség csökkentése, ezáltal az állattartók takarmányigényének részbeni kielégítésének elősegítése.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a kedvezményezetthez, a területhez és adott esetben a más, releváns kötelezettségekhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• a lenti táblázat szerinti növényt termeszt,

• szója, lóbab, édes csillagfürt termesztése esetén 1 tonna/ha, szárazborsó, csicseriborsó, takarmányborsó, mezei borsó termesztése esetén 2 tonna/ha minimális hozamot igazoltan elér, és

• legalább a táblázatban meghatározott, hektáronkénti minimális mennyiségű szaporítóanyagot az általa a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában használ, a szaporítóanyag beszerzését igazolja, illetve

• mezei borsó termesztése esetén a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában a táblázat meghatározott, hektáronkénti minimális mennyiségű szaporítóanyag felhasználásáról nyilatkozik, a felhasznált mennyiséget a gazdálkodási napló vonatkozó betétlapján rögzíti.

A minősített szaporítóanyag felhasználásának előírásán keresztül a termeléshez kötött támogatás képes hozzájárulni az EU környezet- és klímavédelmi célkitűzéseihez. Az előírás azt a célt szolgálja, hogy a termelők a klímaváltozás negatív hatásait kezelni képes, ellenálló fajtákat termesszenek, ezzel is elősegítve a mezőgazdaság klíma-adaptációját.

Megnevezés magyarul	**Megnevezés latinul**	**Minimum vetőmag (kg/hektár)***
Szójabab	Glycine max	70
Lóbab (Disznóbab)	Vicia faba	170
Fehérvirágú édes csillagfürt (takarmány célra)	Lupinus albus	100
Sárgavirágú édes csillagfürt (takarmány célra)	Lupinus luteus	100
Kék virágú édes csillagfürt (takarmány célra)	Lupinus angustifolius	100
Fehérvirágú édes csillagfürt	Lupinus albus	100
Kékvirágú édes csillagfürt	Lupinus angustifolius	100
Sárgavirágú édes csillagfürt	Lupinus luteus	100
Szárazborsó (Sárgaborsó)	Pisum sativum ssp. sativum convar. sativum	100
Csicseriborsó	Cicer arietinum	80
Tavaszi takarmányborsó	Pisum sativum	170
Őszi takarmányborsó	Pisum sativum	100
Mezei borsó	Pisum arvense	100

*: A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett. Ez a rugalmasság a középértékek szükség szerinti kiigazítására vonatkozó lehetőség, és nem pedig egy, a kedvezményezettek számára fennálló eltérési lehetőség a rögzített normaértékektől.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Hatály és támogatási összegek

Ismertetés

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden szemes fehérjetakarmány-növényt termesztő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) nehézségeinek indokolása.

A magyarországi szemes fehérjenövények termesztésének célzott támogatását az a **nehézség** indokolja, hogy a szója és a takarmány-borsó jövedelemtermelő képessége termeléshez kötött támogatások nélkül jóval elmarad a benchmark növényekhez (búza, kukorica, napraforgó, repce) viszonyítva. A jövedelmezőség évről-évre meglehetősen ingadozó.

Ezt a nehézséget a szélsőséges időjárási körülményekből eredő ingadozó hozamok, az input árak drasztikus emelkedése, a megfelelő géppark hiánya, valamint az okozza, hogy a gazdálkodók jelentős része nem rendelkezik a sikeres termesztéséhez szükséges speciális ismeretekkel, a tudásbázis hiányos, a tudásátadás nem hatékony (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne, amely Magyarország és az EU fehérjefüggőségét tovább súlyosbítaná.

Mi a célja a beavatkozásnak a megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) tekintetében?

☐ a versenyképesség javítása

☑ a minőség javítása

☑ a fenntarthatóság javítása

Hogyan kezeli a beavatkozás az e cél keretében azonosított nehézsége(ke)t? (Kérjük, ismertesse a beavatkozás célzottságát.)

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jövedelem ingadozások ellenére is fennmaradjon, hozzájárulva az ország és az EU importfüggőségének enyhítéséhez, az állatok takarmányozásán keresztül pedig az élelmezésbiztonsághoz. Emellett fennmaradjanak azon pozitív hatások, amelyek például a biodiverzitásra vagy a talajok nitrogénkészletére vonatkoznak.

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között szerepel a minősített vetőmaghasználat, valamint minimális hektáronkénti vetőmaghasználat és hozam elvárás. Célunk ezáltal megoldást találni a hozamingadozásból eredő nehézségekre. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

Mely ágazat(ok) érintett(ek)?

Fehérjenövények

Hüvelyesek és fűfélék vegyesen

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) jelentőségének indokolása.

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne, amely Magyarország és az EU fehérjefüggőségét tovább súlyosbítaná. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **jelentősége** igen sokrétű.

- Magyarország és egyben az EU fehérjeimport-függőségét csökkenti, ezáltal az állattenyésztési ágazatok fehérjeigényének részbeni kiváltását is lehetővé teszi.
- Növeli a talaj nitrogénkészletét, ezáltal közvetlenül hozzájárul a műtrágya-felhasználás és a tápanyagveszteség csökkenéséhez.
- Kimagasló jelentőséggel bír a növénytermesztés diverzifikálásában, a biodiverzitás növelésében, elővetemény-értékük nagy.
- Az önellátásra törekvő állattartó kisgazdaságok egyik fő fehérjeforrását jelentik, termelésük környezetkímélő módon, a takarmányozási költségek csökkenése révén járul hozzá ezen üzemek életképességéhez.

Annak ismertetése, hogy a beavatkozás hogyan van összhangban a vízügyi irányelvvel (2000/60/EK irányelv).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállal. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Emellett a szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

A 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés erre a jogcímre nem vonatkozik.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

Az Uniónak az olajos magvakra vonatkozó WTO engedményes listája (a Blair House-megállapodás): A beavatkozás a megállapodás hatálya alá tartozó növény(ek)re (azaz a szójababra, repcemagra, napraforgómagra) irányul?

☑ Igen ☐ Nem

	Igénylési év				
	2023	2024	2025	2026	2027
olajrepce-/repcemag	0	0	0	0	0
olajos magvak (az étkezési napraforgómag kivételével)	0	0	0	0	0
szójabab	56 406	56 406	56 406	56 406	56 406

A beavatkozást a stratégiai tervről szóló rendelet 96. cikkének (3) bekezdésével összhangban részben vagy egészben a fehérjenövényekre rendelkezésre álló (összesen legfeljebb 2%-os) kiegészítésből finanszírozzák?

☑ Igen ☐ Nem

Ha a beavatkozás a hüvelyesek és fűfélék vegyes termesztésére irányul: adja meg, hogy hány százalékban kell hüvelyeseket termeszteni.

50 %

A selyemlepkékre vonatkozó, termeléstől függő jövedelemtámogatás egy állatállomány-alapú támogatás, mely esetében ahhoz, hogy az „egyedszámot” a támogatás alapegységeként lehessen használni, ismertetni kell a következőket:

adja meg ezen egység és az „egyedszám” közötti átváltási arányt (azaz hogy hány ilyen egység felel meg 1 egyednek) pl. a mutatók használata céljából.

N/A

A megjegyzésben további részeltek is megadhatók (pl. a dobozban lévő tojások tömegét).

9 Megfelelés a WTO szabályainak

Sárga doboz

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás tiszteletben tartja-e a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodása 6. cikkének (5) bekezdésében vagy 2. mellékletében foglalt vonatkozó rendelkezéseket, és ha igen, hogyan (kék doboz).

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
DP15_O10_U01_HA - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás fajlagos összege	Egységes		R.4; R.6; R.7; R.8

Magyarázat és indoklás (beleértve a rugalmasságot)

DP15_O10_U01_HA - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy a szemes fehérjenövény termesztés bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy a szemes fehérjenövény termesztés számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így a szemes fehérjenövény termesztés - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos érték számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését vagy más növénykultúrákra történő áttérést (például a magasabb jövedelmet ígérő búza, kukoricára, olajos növények termesztésére). Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszer- és takarmányellátása biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint a szemes fehérjenövény termesztés kibocsátásának szinten tartása, illetve zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem hat ösztönzően az öntözésre. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

A szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása esetében a 232,87 EUR/ha fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +/-30%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott területeket illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*a szemes fehérjenövény termesztés esetében nem releváns*).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és maximum értékek).

-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.

-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: A sávot a történelmi adatok, valamint a szója piaca komoly kilengései indokolják. A pénzügyi boríték mérete ugyanakkor némileg emelkedik, e két tényező együttes hatását pedig egyelőre nehezen megbecsülni.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	**Pénzügyi év**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2024–2028 összesen**
	Naptári év	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP15_O10_U01_HA - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás fajlagos összege	Tervezett egységösszeg	232,87	232,87	232,87	232,87	214,87	
	Minimális tervezett egységösszeg	163,01	163,01	163,01	163,01	150,41	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	302,73	302,73	302,73	302,73	279,33	
	O.10 (egység: Hektár)	68 548,00	68 548,00	68 548,00	68 548,00	68 548,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	15 962 772,76	15 962 772,76	15 962 772,76	15 962 772,76	14 728 908,76	78 579 999,80
ÖSSZESEN	O.10 (egység: Hektár)	68 548,00	68 548,00	68 548,00	68 548,00	68 548,00	**Összesen:** 342 740,00 **Max:** 68 548,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	15 962 772,76	15 962 772,76	15 962 772,76	15 962 772,76	14 728 908,76	78 579 999,80
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

DP16_E15_CISP_16 - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	DP16_E15_CISP_16
A beavatkozás neve	Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.1.3.	Kis- és közepes gazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.4 Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.6 Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)
R.7 További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)
R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A szálas fehérjetakarmány-növény termesztésével foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással

együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az említett időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

A beavatkozás célja emellett a fehérjefüggőség csökkentése, ezáltal a kérődzők állatok takarmányigényének részbeni kielégítésének elősegítése.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a kedvezményezetthez, a területhez és adott esetben a más, releváns kötelezettségekhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

- a lenti táblázat szerinti növényt termeszt,
- az igénylés évét megelőző évben megvalósult őszi, illetve a tárgyévben megvalósult tavaszi telepítés vagy felülvetés esetén a lenti táblázatban meghatározott tömegű hektáronkénti minimális szaporítóanyagot, vagy a minimális csíraszámot biztosító mennyiségű szaporítóanyagot az általa a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában használ, és a szaporítóanyag beszerzését igazolja,
- a többéves művelésre alkalmas kultúra a támogatási kérelemében bejelentett tábla legalább 80%-án összefüggő állományként jelen van, és
- a Legány-féle keverék, a Borsós naprafogrócsalamádé, a Borsós kukoricacsalamádé és a Rozsos szöszösbükköny termesztése tekintetében a táblázatban meghatározott minimum értékektől eltérő alkalmazás esetében is biztosítani kell, hogy a fehérjenövény komponens aránya nem csökken 50% alá.

A minősített szaporítóanyag felhasználásának előírásán keresztül a termeléshez kötött támogatás képes hozzájárulni az EU környezet- és klímavédelmi célkitűzéseihez. Az előírás azt a célt szolgálja, hogy a termelők a klímaváltozás negatív hatásait kezelni képes, ellenálló fajtákat termesszenek, ezzel is elősegítve a mezőgazdaság klíma-adaptációját.

Magyar megnevezés	**Latin megnevezés**	**Minimum vetőmag kg/hektár*** **	**Minimum csíraszám db/hektár*** **	**Minimum palánta db/hektár*** **
Lucerna, Lucerna erjesztett takarmány, Lucerna zöldtakarmány*	Medicago sativa	15	-	-
Komlós lucerna*	Medicago lupulina	15	-	-
Sárkerep lucerna*	Medicago falcata	15	-	-
Tarkavirágú lucerna*	Medicago x. varia	15	-	-
Lucerna* (vetőmag célra)	Medicago sativa	8		
Bíborhere	Trifolium incarnatum	10	-	-
Fehérhere*	Trifolium repens	6	-	-
Korcshere (svédhere)*	Trifolium hybridum	6	-	-
Vöröshere*	Trifolium pratense	10	-	-
Alexandriai here	Trifolium alexandrinum	10	-	-

Legány-féle keverék (pannon- vagy szöszösbükköny, rozs, búza, árpa, tritikálé vagy bíborhere keverék)	Vicia pannonica/Vicia villosa + Triticum aestivum/Secale cerelace/Hordeum vulgare/x Triticosecale + Trifolium incarnatum	búza, rozs, árpa vagy tritikálé: 60, szöszös- bükköny vagy pannon-bükköny: 80 és bíborhere: 20	-	-
Borsós kukoricacsalamádé**	Pisum sativum + zea mays conv. Vulgaris	-	borsó: 600 000 kukorica: 400 000	-
Borsós napraforgó-csalamádé	Pisum sativum + Helianthus annus	120 kg borsó + 25 kg napraforgó	borsó: 600 000 napraforgó: 400 000	-
Szarvaskerep*	Lotus corniculatus	14	-	-
Takarmánybaltacim	Onobrychis viciifolia	hámozott vetőmagból 95 kg hámozatlanból 145 kg	-	-
Takarmánybükköny (Tavaszi bükköny)	Vicia sativa L.	30	-	-
Szöszösbükköny	Vicia villosa	30	-	-
Pannonbükköny	Vicia pannonica	30	-	-
Rozsos szöszösbükköny	Secale cereale + Vicia villosa	60 kg rozs + 105 kg szöszös- bükköny	rozs: 2 000 000 szöszös- bükköny: 3 000 000	-
Szilfium*	Silphium perfoliatum	-	-	20 000
Keleti kecskeruta*	Galega orientalis	12	-	-
Lósóska	Rumex acetosella	40	-	-
Szegletes lednek	Lathyrus sativus	160	100 000	

* Többéves művelésre alkalmas kultúra

** A keverék tömegértékének meghatározása során a Pisum sativum 117 g/ezer mag, a Zea mays conv. vulgaris esetében 250 g/ezer mag értékkel kell számolni.

*** A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett. Ez a rugalmasság a középértékek szükség szerinti kiigazítására vonatkozó lehetőség, és nem pedig egy, a kedvezményezettek számára fennálló eltérési lehetőség a rögzített normaértékektől.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Hatály és támogatási összegek

Ismertetés

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden szálas fehérjetakarmány-növényt termesztő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) nehézségeinek indokolása.

A magyarországi szálas fehérjenövények termesztésének célzott támogatását az a **nehézség** indokolja, hogy a szálas takarmánynövények jövedelemtermelő képessége termeléshez kötött támogatások nélkül jóval elmarad a benchmark növényekhez (búza, kukorica, napraforgó, repce) viszonyítva. A jövedelmezőség évről-évre meglehetősen ingadozó.

Ezt a nehézséget a szélsőséges időjárási körülményekből eredő ingadozó és alacsony hozamok, az input árak drasztikus emelkedése, a megfelelő géppark hiánya, valamint az okozza, hogy a pillangós szálastakarmány-termelés pozitív externáliáit a piac nem ismeri el. (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne, amely Magyarország és az EU fehérjefüggőségét tovább súlyosbítaná. Emellett a terület visszaesése, a vetésforgóból való esetleges kivonása egyaránt okozna gazdasági és ökológiai veszteséget.

Mi a célja a beavatkozásnak a megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) tekintetében?

☐ a versenyképesség javítása

☑ a minőség javítása

☑ a fenntarthatóság javítása

Hogyan kezeli a beavatkozás az e cél keretében azonosított nehézsége(ke)t? (Kérjük, ismertesse a beavatkozás célzottságát.)

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jövedelem ingadozások ellenére is fennmaradjon, hozzájárulva az ország és az EU importfüggőségének enyhítéséhez, az állatok takarmányozásán keresztül pedig az élelmezésbiztonsághoz. Emellett fennmaradjanak azon pozitív hatások, amelyek például a biodiverzitásra vagy a talajok nitrogénkészletére vonatkoznak.

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között szerepel a minősített vetőmaghasználat, valamint hektáronkénti minimális szaporítóanyag vagy a minimális csíraszámot biztosító mennyiségű szaporítóanyag elvárása. Célunk ezáltal megoldást találni a hozamingadozásból és az alacsony hozamokból eredő nehézségekre. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

Mely ágazat(ok) érintett(ek)?

Fehérjenövények

Hüvelyesek és fűfélék vegyesen

A megcélzott ágazat(ok)/termeléstípus(ok) vagy az azok keretében zajló gazdálkodástípus(ok) jelentőségének indokolása.

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne, amely Magyarország és az EU fehérjefüggőségét tovább súlyosbítaná. Emellett a terület visszaesése, a vetésforgóból való esetleges kivonása egyaránt okozna gazdasági és ökológiai veszteséget. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **jelentősége** igen sokrétű.

- Magyarország és egyben az EU fehérjeimport-függőségét csökkenti, ezáltal az állattenyésztési ágazatok fehérjeigényének részbeni kiváltását is lehetővé teszi.
- A pillangós szálastakarmány-növények jelentős szerepet töltenek be a gyenge jövedelemtermelő-képességű földterületek hasznosításában, a szántóföldi növénytermesztés diverzifikálásában és a biodiverzitás növelésében.
- A pillangós szálastakarmány-növények növelik a talaj nitrogénkészletét, ezáltal közvetlenül hozzájárulnak a műtrágya-felhasználás és a tápanyag-veszteség csökkenéséhez, mélyre hatoló, elágazó gyökérzetük javítja a talaj szerkezetét, eróziónak kitett talajokon talajvédő hatásuk is érvényesül.
- A pillangós szálastakarmány-növények termesztése a legkörnyezetkímélőbb megoldás a szarvasmarhatartó kisgazdaságok önálló fehérjeellátására.

Annak ismertetése, hogy a beavatkozás hogyan van összhangban a vízügyi irányelvvel (2000/60/EK irányelv).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállal. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Emellett a szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

A 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés erre a jogcímre nem vonatkozik.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

Az Uniónak az olajos magvakra vonatkozó WTO engedményes listája (a Blair

House-megállapodás): A beavatkozás a megállapodás hatálya alá tartozó növény(ek)re (azaz a szójababra, repcemagra, napraforgómagra) irányul?

☐ Igen ☑ Nem

A beavatkozást a stratégiai tervről szóló rendelet 96. cikkének (3) bekezdésével összhangban részben vagy egészben a fehérjenövényekre rendelkezésre álló (összesen legfeljebb 2%-os) kiegészítésből finanszírozzák?

☑ Igen ☐ Nem

Ha a beavatkozás a hüvelyesek és fűfélék vegyes termesztésére irányul: adja meg, hogy hány százalékban kell hüvelyeseket termeszteni.

50 %

A selyemlepkékre vonatkozó, termeléstől függő jövedelemtámogatás egy állatállomány-alapú támogatás, mely esetében ahhoz, hogy az „egyedszámot” a támogatás alapegységeként lehessen használni, ismertetni kell a következőket:

adja meg ezen egység és az „egyedszám” közötti átváltási arányt (azaz hogy hány ilyen egység felel meg 1 egyednek) pl. a mutatók használata céljából.

N/A

A megjegyzésben további részeltek is megadhatók (pl. a dobozban lévő tojások tömegét).

9 Megfelelés a WTO szabályainak

Sárga doboz

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás tiszteletben tartja-e a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodása 6. cikkének (5) bekezdésében vagy 2. mellékletében foglalt vonatkozó rendelkezéseket, és ha igen, hogyan (kék doboz).

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
DP16_O10_U01_HA - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás fajlagos összege	Egységes		R.4; R.6; R.7; R.8

Magyarázat és indoklás (beleértve a rugalmasságot)

DP16_O10_U01_HA - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy a szemes fehérjenövény termesztés bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy a szemes fehérjenövény termesztés számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így a szemes fehérjenövény termesztés - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos érték számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését vagy más növénykultúrákra történő áttérést (például a magasabb jövedelmet ígérő búza, kukoricára, olajos növények termesztésére). Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszer- és takarmányellátása biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint a szemes fehérjenövény termesztés kibocsátásának szinten tartása, illetve zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem hat ösztönzően az öntözésre. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

A szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása esetében a 64,17 EUR/ha fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +20% /-30%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott területeket és állatokat illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*a szálas fehérjenövény termesztés esetében nem releváns*).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és maximum értékek).

-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.

-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: A történelmi adatok a terület növekedését mutatták, ezért csökkentettük a maximum eltérési toleranciaszintet. A pénzügyi boríték és a fajlagos érték ugyanakkor csökken, e tényezők hatását pedig egyelőre nehezen megbecsülni.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

12 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	**Pénzügyi év**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2024–2028 összesen**
	Naptári év	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP16_O10_U01_HA - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás fajlagos összege	Tervezett egységösszeg	64,17	64,17	64,17	64,17	59,20	
	Minimális tervezett egységösszeg	44,92	44,92	44,92	44,92	41,44	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	77,00	77,00	77,00	77,00	71,04	
	O.10 (egység: Hektár)	171 190,00	171 190,00	171 190,00	171 190,00	171 190,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	10 985 262,30	10 985 262,30	10 985 262,30	10 985 262,30	10 134 448,00	54 075 497,20
ÖSSZESEN	O.10 (egység: Hektár)	171 190,00	171 190,00	171 190,00	171 190,00	171 190,00	**Összesen:** 855 950,00 **Max:** 171 190,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	10 985 262,30	10 985 262,30	10 985 262,30	10 985 262,30	10 134 448,00	54 075 497,20
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

5.2. Ágazati beavatkozások

Gyümölcs- és zöldségfélék

Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
SC11_SC29_O35_A01_OP - Működési Alapok támogatása	Átlagos		R.10; R.11

Leírás

SC11_SC29_O35_A01_OP - Működési Alapok támogatása

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra,

olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027 összesen
SC11_SC29_O35_A01_OP - Működési Alapok támogatása	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	168 101,00	270 834,59	288 394,81	293 787,24	297 572,50	
	O.35 (egység: Operatív programok)	38,00	41,00	41,00	42,00	43,00	
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	6 387 844,00	11 104 218,19	11 824 187,21	12 339 064,80	12 795 617,45	54 450 931,65

INVRE(47(1)(a)) - - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, kutatás, valamint kísérleti és innovatív termelési módszerek és egyéb tevékenységek

SC28_E01_FVI_47 - Beruházások, kutatás valamint kísérleti és innovatív termesztési módszerek és egyéb tevékenységek– zöldség-gyümölcs

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC28_E01_FVI_47
A beavatkozás neve	Beruházások, kutatás valamint kísérleti és innovatív termesztési módszerek és egyéb tevékenységek– zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	INVRE(47(1)(a)) - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, kutatás, valamint kísérleti és innovatív termelési módszerek és egyéb tevékenységek
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
BOOST(46(g)) A termékek kereskedelmi értékének és színvonalának növelése, ideértve a termékminőség javítását és az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott, illetve a tagállamok által választott valamely uniós vagy a tagállamok által elismert nemzeti minőségrendszer hatálya alá tartozó termékek kifejlesztését
CLIMA(46(f)) Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz
COMP(46(c)) A közép- és hosszú távú versenyképesség javítása, különösen korszerűsítés révén
CONC(46(b)) A kínálati oldal koncentrációja és az érintett termékek forgalomba hozatala, többek között közvetlen üzletszerzés révén
EMPL(46(k)) a foglalkoztatási feltételek javítása, valamint a munkáltatói kötelezettségeknek és a munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelés biztosítása a 89/391/EGK, a 2009/104/EK és az (EU) 2019/1152 irányelvvel összhangban
PROD(46(a)) A termelés tervezése és szervezése, a termelés hozzáigazítása a kereslethez, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében, a termelési költségek és a végrehajtott beruházások megtérülésének optimalizálása, valamint a termelői árak stabilizálása
PROMO(46(e)) A következők előmozdítása, kifejlesztése és megvalósítása: i. a környezetet tiszteletben tartó termelési módszerek és technikák; ii. a károsítókkal és a betegségekkel szembeni ellenállást segítő termelési gyakorlatok; iii. az uniós és a tagállami törvényekben meghatározott minimumkövetelményeken túlmutató állategészségügyi és állatjóléti előírások; iv. hulladékcsökkentés, valamint a melléktermékek környezetkímélő felhasználása és kezelése, az újrafelhasználásukat és hasznosításukat is beleértve, v. a biológiai sokféleség védelme és fokozása, valamint a természeti erőforrások fenntartható használata, különösen a víz, a talaj és a levegő védelme.
REDE(46(d)) Kutatás és fejlesztés a fenntartható termelési módszerek terén, ideértve a károsítókkal szembeni ellenálló képesség, az állatbetegségekkel szembeni rezisztencia és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia növelését, valamint az éghajlatváltozás mérséklését szolgáló módszereket, valamint a gazdasági versenyképességet fokozó és a kedvező piaci fejleményeket elősegítő innovatív gyakorlatokat és termelési technikákat is

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén
XCO Az ágazat korszerűsítésére irányuló, az ismeretek gyarapításának és megosztásának, az innovációnak és a digitalizációnak a mezőgazdaságban és vidéki térségekben történő előmozdításán keresztül megvalósítandó átfogó célkitűzés

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Igen
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Igen
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Igen
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Igen
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Igen
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése, válogatás, csomagolástechnológia	2	Igen
2.2.2	Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása	2	Igen
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Igen
2.4.1	Piackutatás	3	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen
3.1.3	Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)	1	Igen
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő megoldások és eszközök fejlesztése	1	Igen
5.1.2	A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása	1	Igen

5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Igen
6.4.1	Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek fejlesztése a biológiai sokféleség mérésére	1	Részben
6.5.1	Mezőgazdaság, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések támogatása	1	Részben
9.3.1	Fogyasztói elvárásokat szem előtt tartó termékfejlesztések és a termékek csomagolásának fejlesztése	3	Igen
9.3.2	Innovatív technológiai megoldások alkalmazása az élelmiszer-előállításban - csomagolásban	2	Részben
9.3.3	Csomagolási és hulladék keretirányelv betartásának elősegítése	2	Igen
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.1 A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlati és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
R.11/Gyümölcs- és zöldségfélék Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya
R.12 Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
R.15 Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a bioalapú energiák termelését is beleértve (megawatt)
R.16 A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya
R.19 A talajgazdálkodás számára előnyös, a talajminőség és a talajbióta javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal (mint például a talajművelés csökkentése, a talaj növényi kultúrákkal történő borítása, továbbá a vetésforgó, többek között hüvelyes növényekkel) érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.23 A vízegyensúly javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
R.24 Azon támogatott egyedi kötelezettségvállalások által érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében
R.26 A KAP keretében a természeti erőforrások védelméhez kapcsolódó, termelő- és nem termelőberuházásokra vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok aránya
R.27 A környezeti fenntarthatósághoz, az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben
R.31 A biológiai sokféleség megőrzésének vagy helyreállításának támogatására irányuló támogatott kötelezettségvállalások által érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, a magas természeti értékű gazdálkodási gyakorlatokat is beleértve
R.32 A KAP keretében a biológiai sokféleséghez hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya
R.39 A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma
R.9 A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő mezőgazdasági termelők aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei
Leírás

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló beruházások, kutatás, valamint kísérleti és innovatív termelési módszerek és egyéb tevékenységek típusú tevékenységek végrehajtása.

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre fordítani.

Egyedi feltételek

A 47. cikk a) pont szerinti beavatkozás típus az i-xiii alpontokban felsoroltakon túl az alábbi területeken is végrehajtható:

- kínálati oldal koncentrációja és a termékek forgalomba hozatala
- a termelés tervezése és szervezése
- a közép- és hosszútávú versenyképesség javítása
- a termékek kereskedelmi értékének és színvonalának növelése

Az Operatív Program keretében végrehajtott beruházások fenntartási időszaka 5 év. Amennyiben a beruházás számviteli értékcsökkenési időszaka rövidebb mint öt év, úgy a fenntartási időszak a kis és közepes vállalkozások esetében 3 év.

A beruházásokat a kedvezményezett telephelyén vagy adott esetben a kedvezményezett szervezet olyan termelő tagjainak vagy leányvállalatainak telephelyén kell végrehajtani, amelyek megfelelnek az e EU/126/2022 rendelet 31. cikkének (7) bekezdésében említett 90%-os követelménynek.

A beruházásokra - ideértve a lízinget is - fizetett támogatások nyújthatók egy összegben vagy az operatív programban jóváhagyott éves részletekben is.

Az energiatermelő rendszerekből álló tárgyi eszközökbe történő beruházások esetén a megtermelt energia mennyisége nem haladja meg azt az energiamennyiséget, amely éves szinten a kedvezményezett szokásos tevékenységeihez felhasználható.

A beruházási és egyéb tevékenységtípusok esetében a (EU)/2115/2021 rendelet 50. cikk (7) bekezdés b) pontja szerinti kiadásokhoz történő számítás feltétele

Az (EU)/126/2022 rendelet 11. cikkében említett beruházások abban az esetben vehetők figyelembe, ha a beruházás számviteli értékcsökkenési időszakában legalább 15%-os csökkenést eredményeznek a korábbi állapothoz képest a 12. cikk (1) bekezdés a) – d) és f) pontok valamelyike tekintetében:

a beruházás számviteli értékcsökkenési időszakában legalább 7%-os csökkenést eredményeznek a korábbi állapothoz képest, amennyiben az említett beruházások több a fentiekben felsorolt környezetvédelmi

előnnyel járnak.

Figyelembe vehetők olyan a termőterületen vagy azon kívül megvalósuló termelő vagy nem termelő beruházások, amelyek hozzájárulnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz.

- A meglévő öntözőberendezések vagy a meglévő öntözőrendszerek részeinek fejlesztésére irányuló beruházások kizárólag akkor támogathatók, ha az előzetes értékelés azt állapítja meg, hogy azok a meglévő berendezés vagy rendszer műszaki paramétereiből kiindulva mikroöntözés tekintetében legkevesebb 10%, lineár és csévélődobos berendezések tekintetében legkevesebb 15% mértékű potenciális vízmegtakarítást eredményeznek majd.

Amennyiben a beruházás olyan felszín alatti vagy felszíni vizekből álló víztesteket érint, amelyek a vonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási tervben vízmennyiséggel kapcsolatos okok miatt jónál rosszabb minősítést kaptak, akkor a beruházásnak az alábbi együttes feltételeknek is meg kell felelnie:

- projektnek biztosítania kell, hogy a projekt által érintett öntözőberendezések, vagy öntözőrendszerek vonatkozásában legalább a projekt előzetes értékelése által megállapított potenciális vízmegtakarítás 50 %-ának megfelelő mértékű tényleges vízfogyasztás csökkenés történjen; és

- amennyiben a projekt az adott mezőgazdasági üzem öntözött területeinek csak egy részét érinti, a mezőgazdasági üzem teljes – üzemszintű – vízfogyasztása legalább 50% megfelelő mértékben kell, hogy csökkenjen. A mezőgazdasági üzem teljes vízfogyasztásához az üzem által értékesített, vagy bármilyen más módon öntözési célból átadott vízmennyiséget is hozzá kell számítani.

A meghatározott feltételek egyike sem alkalmazandó a meglévő öntözőberendezésekre irányuló olyan beruházásokra, amelyek csak az energiahatékonyságot érintik, sem a tározók létrehozására irányuló beruházásokra, sem pedig a visszanyert víz felhasználására irányuló olyan beruházásokra, amelyek nem érintenek felszín alatti vagy felszíni víztestet.

Az (EU)/126/2022 rendelet 12. cikk (1) bekezdés e) g) – i) pontjaihoz kapcsolódó beruházások, valamint az a) – i) pontjaiban felsorolt célkitűzéshez kapcsolódó egyéb beavatkozások akkor számíthatóak az (EU)/2115/2021 rendelet 50. cikk (7) bekezdés a) és b) pontja szerinti kiadásokhoz, ha a kedvezményezettek által az operatív programok vagy azok módosításinak benyújtásakor hitelt érdemlően bizonyítják, hogy az operatív programban foglalt tevékenységek pozitívan járulnak hozzá a célkitűzések megvalósulásához még ha adott esetben azok hatása nem számszerűsíthető is.

A támogatásra jogosult magukban foglalják az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokból eredő többletköltségeket és elmaradt bevételeket. Az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokat a releváns kötelező előírások, követelmények vagy kötelezettségek módosítása esetén felül kell vizsgálni.

Nem minősül a termelési folyamat során keletkező hulladéknak a növényegészségügyi okokból károsodott termék, amennyiben az integrált növényvédelmi technológia alkalmazása nem igazolt, kivéve, ha az adott kultúrában nincs az integrált technológia keretében alkalmazható jóváhagyott készítmény

Kutatási tevékenységtípusok esetében az (EU) 2115/2021 rendelet 50. cikk (7) bekezdés c) pontja szerinti kiadásokhoz történő számítás feltétele

Alkalmazott kutatás

- kutatóhellyel való igazolt együttműködés
- kötelező a tudományos publikáció, továbbá kutatási jelentés, és igazolt disszemináció a Termelői Szervezet tagjai részére

Technológiai fejlesztést célzó kutatás/Technológiai kísérlet/fajta kísérlet

kötelező kutatási jelentés, és igazolt disszemináció a Termelői Szervezet tagjai részére

Piac/marketing kutatás:

Piaci diverzifikációt, piacbővülést szolgáló termék és eljárásfejlesztések

Piackutatás a meglévő és a potenciális piaci igények, a jelenlegi értékesítési csatornák fejlesztési lehetőségei, új értékesítési csatornák kialakításának lehetőségeinek felmérése

Termelési struktúrát befolyásoló piackutatás

Fogyasztói szokásokat felmérő kutatások

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

1. értékesítési és forgalmazási tevékenységekre felhasznált szállítójárművek bérlete és nyílt végű lízingje.
2. az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
3. értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
4. a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése; 44. cikk (1) a)

egységköltségek; 44. cikk (1) b) (2) c)

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek

termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

A beruházások megvalósulhatnak vásárlás, építés, bérlés és lízing útján. Bérlés esetén a támogatás egységköltségek figyelembevételével, egyéb esetében a felmerült költségek alapján kerül kiszámításra.

Talajvédelemmel és tápanyag-gazdálkodással a vízgazdálkodással és a hulladékgazdálkodással kapcsolatos, a klímaváltozás mérséklését célzó, az integrált növényvédelemre és a természetes élőhelyek és a biodiverzitás fenntartására irányuló környezetvédelmi tevékenységek

A várható csökkenéseket és - adott esetben - a várható további környezetvédelmi előnyöket projektleírások vagy egyéb technikai dokumentumok útján előzetesen bizonyítani kell; ezeket a projektleírásokat vagy egyéb technikai dokumentumokat a termelői szervezetnek vagy a termelői szervezetek társulásának a javasolt operatív program vagy az említett program módosításának jóváhagyására irányuló kérelem benyújtásának időpontjában kell bemutatnia, feltüntetve azokat a technikai dokumentumok vagy a tagállam által kijelölt független testület vagy szakértő által igazolt eredményeket, amelyeket a beruházás végrehajtásával el lehetne érni.

A kettős finanszírozás elkerülése érdekében azok a termelők, akik az operatív program keretében

támogatással megvalósított, az agrár-környezetvédelmi-éghajlati kifizetések valamely kötelezettségvállalásával azonos tartalmú tevékenységben részt vesznek, ugyanazon parcellán ugyanazon tevékenységért nyújtott támogatásra az agrár-környezetvédelmi-éghajlati kifizetések keretében nem jogosultak.

Azon környezetvédelmi intézkedéseknek esetében, amelyek egybeesnek vidékfejlesztési beavatkozások szerinti, agrár-környezetvédelmi, illetve éghajlattal vagy ökológiai gazdálkodással kapcsolatos kötelezettségvállalásokkal, a támogatás felső határát az agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos kifizetések, illetve ökológiai gazdálkodással kapcsolatos kifizetések tekintetében megállapított maximális összegekben kell meghatározni. Ez azonban nem vonatkozik az olyan környezetvédelmi tevékenységekre, amelyek sem közvetlenül, sem közvetve nem kapcsolódnak egy meghatározott parcellához.

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére.

ADVI1(47(1)(b)) - - Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás, különösen a következők terén: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, az éghajlatváltozás mérséklése, a foglalkoztatási feltételek és a munkáltatói kötelezettségek, valamint a munkahelyi egészségvédelem és biztonság

SC11_A03_FVA_47 - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC11_A03_FVA_47
A beavatkozás neve	tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	ADVI1(47(1)(b)) - Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás, különösen a következők terén: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, az éghajlatváltozás mérséklése, a foglalkoztatási feltételek és a munkáltatói kötelezettségek, valamint a munkahelyi egészségvédelem és biztonság
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
BOOST(46(g)) A termékek kereskedelmi értékének és színvonalának növelése, ideértve a termékminőség javítását és az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott, illetve a tagállamok által választott valamely uniós vagy a tagállamok által elismert nemzeti minőségrendszer hatálya alá tartozó termékek kifejlesztését
CLIMA(46(f)) Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz
COMP(46(c)) A közép- és hosszú távú versenyképesség javítása, különösen korszerűsítés révén
CONC(46(b)) A kínálati oldal koncentrációja és az érintett termékek forgalomba hozatala, többek között közvetlen üzletszerzés révén
PROD(46(a)) A termelés tervezése és szervezése, a termelés hozzáigazítása a kereslethez, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében, a termelési költségek és a végrehajtott beruházások megtérülésének optimalizálása, valamint a termelői árak stabilizálása
PROMO(46(e)) A következők előmozdítása, kifejlesztése és megvalósítása: i. a környezetet tiszteletben tartó termelési módszerek és technikák; ii. a károsítókkal és a betegségekkel szembeni ellenállást segítő termelési gyakorlatok; iii. az uniós és a tagállami törvényekben meghatározott minimumkövetelményeken túlmutató állategészségügyi és állatjóléti előírások; iv. hulladékcsökkentés, valamint a melléktermékek környezetkímélő felhasználása és kezelése, az újrafelhasználásukat és hasznosításukat is beleértve, v. a biológiai sokféleség védelme és fokozása, valamint a természeti erőforrások fenntartható használata, különösen a víz, a talaj és a levegő védelme.
REDE(46(d)) Kutatás és fejlesztés a fenntartható termelési módszerek terén, ideértve a károsítókkal szembeni ellenálló képesség, az állatbetegségekkel szembeni rezisztencia és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia növelését, valamint az éghajlatváltozás mérséklését szolgáló módszereket, valamint a gazdasági versenyképességet fokozó és a kedvező piaci fejleményeket elősegítő innovatív gyakorlatokat és termelési technikákat is

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések

félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
XCO Az ágazat korszerűsítésére irányuló, az ismeretek gyarapításának és megosztásának, az innovációnak és a digitalizációnak a mezőgazdaságban és vidéki térségekben történő előmozdításán keresztül megvalósítandó átfogó célkitűzés

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Igen
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Igen
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Igen
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Igen
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése, válogatás, csomagolástechnológia	2	Igen
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Igen
2.3.2	Üzemi tevékenység diverzifikációja	2	Igen
2.4.1	Piackutatás	3	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen
4.5.1	Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről	1	Igen
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Igen
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Igen
CCO.1.7	Szaktanácsadók képzése	1	Igen
CCO.4.5	Digitális megoldások fejlesztése a minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, jelölés terén	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.1 A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlati és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény

javítása érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
R.11/Gyümölcs- és zöldségfélék Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya
R.28 A környezeti-éghajlati teljesítmény tekintetében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás típusú tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

− A szaktanácsadási terv, a választott módszerek és eszközök a megfogalmazott célkitűzések tekintetében vett indokoltságának részletes bemutatása

− A szaktanácsadás tartalmának összefoglalója, a tevékenység operatív program célkitűzéseihez való hozzájárulásának indoklása

− A szaktanácsadáson résztvevők száma, alkalmak száma, alkalmak időtartama

Az (EU)/126/2022 rendelet 12. cikk (1) bekezdés a) – i) pontjaiban felsorolt célkitűzéshez kapcsolódó egyéb beavatkozások akkor számíthatóak az (EU)/2115/2021 rendelet 50. cikk (7) bekezdés a) és b) pontja szerinti kiadásokhoz, ha a kedvezményezettek által az operatív programok vagy azok módosításinak benyújtásakor hitelt érdemlően bizonyítják, hogy az operatív programban foglalt tevékenységek pozitívan járulnak hozzá a célkitűzések megvalósulásához még ha adott esetben azok hatása nem számszerűsíthető is.

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése; 44. cikk (1) a) egységköltségek; 44. cikk (1) b) (2) a) i., c)

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt

mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

technológiai, technológia fejlesztési és üzemgazdálkodási tanácsadás típusok támogatása egységköltség alapján

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére.

TRAINCO(47(1)(c)) - - Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is, mindenekelőtt a következők tekintetében: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, továbbá a szervezett kereskedelmi platformok és árutőzsdék használata az azonnali és határidős piacokon

SC12_A04_FVT_47 - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC12_A04_FVT_47
A beavatkozás neve	képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	TRAINCO(47(1)(c)) - Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is, mindenekelőtt a következők tekintetében: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, továbbá a szervezett kereskedelmi platformok és árutőzsdék használata az azonnali és határidős piacokon
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
CLIMA(46(f)) Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz
COMP(46(c)) A közép- és hosszú távú versenyképesség javítása, különösen korszerűsítés révén
CONC(46(b)) A kínálati oldal koncentrációja és az érintett termékek forgalomba hozatala, többek között közvetlen üzletszerzés révén
CONS(46(i)) A friss vagy feldolgozott gyümölcs- és zöldségágazati termékek fogyasztásának növelése
PROD(46(a)) A termelés tervezése és szervezése, a termelés hozzáigazítása a kereslethez, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében, a termelési költségek és a végrehajtott beruházások megtérülésének optimalizálása, valamint a termelői árak stabilizálása
PROMO(46(e)) A következők előmozdítása, kifejlesztése és megvalósítása: i. a környezetet tiszteletben tartó termelési módszerek és technikák; ii. a károsítókkal és a betegségekkel szembeni ellenállást segítő termelési gyakorlatok; iii. az uniós és a tagállami törvényekben meghatározott minimumkövetelményeken túlmutató állategészségügyi és állatjóléti előírások; iv. hulladékcsökkentés, valamint a melléktermékek környezetkímélő felhasználása és kezelése, az újrafelhasználásukat és hasznosításukat is beleértve, v. a biológiai sokféleség védelme és fokozása, valamint a természeti erőforrások fenntartható használata, különösen a víz, a talaj és a levegő védelme.

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
XCO Az ágazat korszerűsítésére irányuló, az ismeretek gyarapításának és megosztásának, az innovációnak és a digitalizációnak

a mezőgazdaságban és vidéki térségekben történő előmozdításán keresztül megvalósítandó átfogó célkitűzés

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Igen
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Igen
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Igen
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Igen
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Igen
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése, válogatás, csomagolástechnológia	2	Igen
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Igen
2.3.2	Üzemi tevékenység diverzifikációja	2	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen
4.5.1	Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről	1	Igen
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Igen
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.1 A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlati és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
R.11/Gyümölcs- és zöldségfélék Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya
R.28 A környezeti-éghajlati teljesítmény tekintetében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

A beavatkozásra voantkozó egyedi követelmények

− A képzési terv, a választott módszerek és eszközök a megfogalmazott célkitűzések tekintetében vett indokoltságának részletes bemutatása

− A képzés tartalmának összefoglalója, a tevékenység operatív program célkitűzéseihez való hozzájárulásának indoklása

− A képzésen résztvevők száma, alkalmak száma, alkalmak időtartama

Az operatív program keretében nyújtott személyre szabott tanácsadásban részt vevő minden termelői szervezet, termelői szervezetek társulása, termelői csoport vagy egyéni termelő tekintetében előzetes igényfelmérést kell készíteni a személyre szabott tanácsadás tartalma, időtartama, elvárt eredményei és dokumentációja tekintetében.

A személyre szabott tanácsadás célja:

·új termelői szervezetek létrehozásának elősegítése, meglévő szervezetek egyesítése, illetve egy meglévő termelői szervezethez való csatlakozás lehetővé tétele az egyéni termelők számára, valamint tanácsadás olyan termelői csoportok számára, amelyek a termelői szervezetként való elismerés előtt állnak az 1308/2013/EU rendelettel összhangban;

·hálózatépítési lehetőségek teremtése a tanácsadási szolgáltatások nyújtói és igénybe vevői számára.

Több termelői szervezet, termelői szervezetek társulása, termelői csoport vagy egyéni termelő részére csak abban az esetben tartható egyszerre személyre szabott tanácsadás, amennyiben az az előzetes igényfelmérés eredményei alapján indokolt.

A személyre szabott tanácsadás esetén az operatív programban be kell mutatni a részt vevő termelői szervezetek, termelői szervezetek társulásai, termelői csoportok vagy egyéni termelők számát, a személyre szabott tanácsadás alkalmainak számát, összesített időtartamát, összesített költségét költségtípusonként, valamint csatolni kell az előzetes igényfelmérés módszertanát, tervezett tartalmát és mintáját.

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra
- értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek,

beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.

- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése; 44. cikk (1) a) egységköltségek; 44. cikk (1) b) (2) a) i., c)

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok

körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

·Szakmai és szakképesítést adó képzések, hosszabb, átlagosan 280 órás időtartamban..

·Egyéb képzések, továbbképzések, tréningek, 24 órás időtartamban.

·Hatósági jellegű képzések, 80 órás időtartamban.

·Clkitűzések megvalósítását szolgáló képzések, 8 órás időtartamban

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére.

ORGAN(47(1)(d)) - - ökológiai vagy integrált termelés

SC13_G01_FVO_47 - ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC13_G01_FVO_47
A beavatkozás neve	ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs
A beavatkozás típusa	ORGAN(47(1)(d)) - ökológiai vagy integrált termelés
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
BOOST(46(g)) A termékek kereskedelmi értékének és színvonalának növelése, ideértve a termékminőség javítását és az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott, illetve a tagállamok által választott valamely uniós vagy a tagállamok által elismert nemzeti minőségrendszer hatálya alá tartozó termékek kifejlesztését
CLIMA(46(f)) Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz
COMP(46(c)) A közép- és hosszú távú versenyképesség javítása, különösen korszerűsítés révén
CONC(46(b)) A kínálati oldal koncentrációja és az érintett termékek forgalomba hozatala, többek között közvetlen üzletszerzés révén
PROMO(46(e)) A következők előmozdítása, kifejlesztése és megvalósítása: i. a környezetet tiszteletben tartó termelési módszerek és technikák; ii. a károsítókkal és a betegségekkel szembeni ellenállást segítő termelési gyakorlatok; iii. az uniós és a tagállami törvényekben meghatározott minimumkövetelményeken túlmutató állategészségügyi és állatjóléti előírások; iv. hulladékcsökkentés, valamint a melléktermékek környezetkímélő felhasználása és kezelése, az újrafelhasználásukat és hasznosításukat is beleértve, v. a biológiai sokféleség védelme és fokozása, valamint a természeti erőforrások fenntartható használata, különösen a víz, a talaj és a levegő védelme.

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen

4.1.1	A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása	1	Igen
6.4.1	Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek fejlesztése a biológiai sokféleség mérésére	1	Részben
9.4.1	Ökológiai termékek belpiaci részesedésének és kapcsolódó feldolgozói kapacitások növelése	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
R.11/Gyümölcs- és zöldségfélék Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya
R.29 A KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló ökológiai vagy integrált termesztés típusú tevékenységek végrehajtása

<u>Kötelezettségek</u>

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

<u>A (EU)/2115/2021 rendelet 50. cikk (7) bekezdés b) pontja szerinti kiadásokhoz történő számítás feltétele</u>

Az (EU)/126/2022 rendelet 12. cikk (1) bekezdés a) – i) pontjaiban felsorolt célkitűzéshez kapcsolódó egyéb beavatkozások akkor számíthatóak az (EU)/2115/2021 rendelet 50. cikk (7) bekezdés b) pontja szerinti kiadásokhoz, ha a kedvezményezettek által az operatív programok vagy azok módosításinak benyújtásakor hitelt érdemlően bizonyítják, hogy az operatív programban foglalt tevékenységek pozitívan járulnak hozzá a célkitűzések megvalósulásához még ha adott esetben azok hatása nem számszerűsíthető is.

A támogatásra jogosult költségek magukban foglalják az éghajlat változáshoz kapcsolódó agrár-

környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokból eredő többletköltségeket és elmaradt bevételeket.
Az éghajlat változáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokat a releváns kötelező előírások, követelmények vagy kötelezettségek módosítása esetén felül kell vizsgálni.

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
- értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben költségtérítéses átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:
a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése; 44. cikk (1) a)
egységköltségek; 44. cikk (1) b) (2) a) i., c)
átalányösszegek; 44. cikk (1) c) (2) a) i c)

Agro-ökológiai Program keretében meghatározott támogatásra jogosult a zöldség-gyümölcs termesztésre hasznosított érintett földterület után önmagában támogatásra jogosult gyakorlatok teljesítése alapján az Agro-ökológiai Program keretében adott évre meghatározott támogatási összeg.
Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.
Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.
E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.
Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:
transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;
egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;
az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;
valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;
az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;
a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

Ökológiai vagy integrált termesztésben használatos növényvédőszer használat csökkentését vagy elkerülését célzó technológiák alkalmazásának támogatása egységköltség és költségtérítés alapon hajtatásban, szabadföldi zöldségtermesztésben és gyümölcstermesztésben.

Agro-ökológiai Program keretében meghatározott feltételek teljesítése esetén támogatásra jogosult olyan gyakorlatok, amelyek teljesítésével mezőgazdasági termelő a zöldség-gyümölcs termesztésre hasznosított érintett földterület után önmagában támogatásra jogosult, azonban amely gyakorlatok teljesítése az adott mezőgazdasági termelő gazdasága tekintetében az Agro-ökológiai Program keretében nem kerültek figyelembe vételre.

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 12 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

When determining the expenditure to be covered, the additional costs incurred and income foregone resulting from the implemented interventions related to agri-environment-climate objectives, shall be taken into account. Point 1 of Annex III of the regulation 126/2022 shall be applied.

TRANS(47(1)(e)) - - a termékek szállításának és tárolásának fenntarthatóságát és hatékonyságát növelő fellépések

SC14_B01_FVE_47 - a termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése - zöldség-gyümölcs

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC14_B01_FVE_47
A beavatkozás neve	a termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	TRANS(47(1)(e)) - a termékek szállításának és tárolásának fenntarthatóságát és hatékonyságát növelő fellépések
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
BOOST(46(g)) A termékek kereskedelmi értékének és színvonalának növelése, ideértve a termékminőség javítását és az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott, illetve a tagállamok által választott valamely uniós vagy a tagállamok által elismert nemzeti minőségrendszer hatálya alá tartozó termékek kifejlesztését
COMP(46(c)) A közép- és hosszú távú versenyképesség javítása, különösen korszerűsítés révén
CONC(46(b)) A kínálati oldal koncentrációja és az érintett termékek forgalomba hozatala, többek között közvetlen üzletszerzés révén
PROMO(46(e)) A következők előmozdítása, kifejlesztése és megvalósítása: i. a környezetet tiszteletben tartó termelési módszerek és technikák; ii. a károsítókkal és a betegségekkel szembeni ellenállást segítő termelési gyakorlatok; iii. az uniós és a tagállami törvényekben meghatározott minimumkövetelményeken túlmutató állategészségügyi és állatjóléti előírások; iv. hulladékcsökkentés, valamint a melléktermékek környezetkímélő felhasználása és kezelése, az újrafelhasználásukat és hasznosításukat is beleértve, v. a biológiai sokféleség védelme és fokozása, valamint a természeti erőforrások fenntartható használata, különösen a víz, a talaj és a levegő védelme.

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Igen
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése, válogatás, csomagolástechnológia	2	Igen
2.2.2	Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása	2	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen

3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
R.11/Gyümölcs- és zöldségfélék Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló termékek szállításának és tárolásának fenntarthatóságát és hatékonyságának növelése típusú tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

Az (EU)/126/2022 rendelet 12. cikk (1) bekezdés a) – i) pontjaiban felsorolt célkitűzéshez kapcsolódó egyéb beavatkozások akkor számíthatóak az (EU)/2115/2021 rendelet 50. cikk (7) bekezdés b) pontja szerinti kiadásokhoz, ha a kedvezményezettek által az operatív programok vagy azok módosításinak benyújtásakor hitelt érdemlően bizonyítják, hogy az operatív programban foglalt tevékenységek pozitívan járulnak hozzá a célkitűzések megvalósulásához még ha adott esetben azok hatása nem számszerűsíthető is.

A támogatásra jogosult költségek magukban foglalják az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokból eredő többletköltségeket és elmaradt bevételeket.

Az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokat a releváns kötelező előírások, követelmények vagy kötelezettségek módosítása esetén felül kell vizsgálni.

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez,

auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.

- értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése; 44. cikk (1) a)

egységköltségek; 44. cikk (1) b) (2) a) i., c)

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek

által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

A tárolásban az energiafelhasználás csökkentését és a termékek tárolási időszakának növelését szolgáló anyagok támogatása egységköltség és költségvisszatérítés alapján

A szállításhoz kapcsolódóan a fenntarthatóság növelését eredményező logisztikai rendszerek alkalmazásból eredő többletköltségek támogatása

A beavatkozás típus keretében beruházás nem számolható el

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére.

PROMO(47(1)(f)) - - Promóció, kommunikáció és marketing, ideértve különösen az uniós minőségrendszerekkel és az egészséges táplálkozás fontosságával kapcsolatos fogyasztói ismeretek gyarapítására, valamint a piacok diverzifikációjára és konszolidációjára irányuló intézkedéseket és tevékenységeket

SC15_E10_FVP_47 - promóció, kommunikáció és marketing - zöldség-gyümölcs

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC15_E10_FVP_47
A beavatkozás neve	promóció, kommunikáció és marketing - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	PROMO(47(1)(f)) - Promóció, kommunikáció és marketing, ideértve különösen az uniós minőségrendszerekkel és az egészséges táplálkozás fontosságával kapcsolatos fogyasztói ismeretek gyarapítására, valamint a piacok diverzifikációjára és konszolidációjára irányuló intézkedéseket és tevékenységeket
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
BOOST(46(g)) A termékek kereskedelmi értékének és színvonalának növelése, ideértve a termékminőség javítását és az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott, illetve a tagállamok által választott valamely uniós vagy a tagállamok által elismert nemzeti minőségrendszer hatálya alá tartozó termékek kifejlesztését
COMP(46(c)) A közép- és hosszú távú versenyképesség javítása, különösen korszerűsítés révén
CONC(46(b)) A kínálati oldal koncentrációja és az érintett termékek forgalomba hozatala, többek között közvetlen üzletszerzés révén
CONS(46(i)) A friss vagy feldolgozott gyümölcs- és zöldségágazati termékek fogyasztásának növelése
MARKET(46(h)) A termékek promóciója és értékesítése

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Igen
2.4.3	Szemléletformálás az egészséges táplálkozás terén	1	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen

9.3.4	Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás	1	Igen
9.4.1	Ökológiai termékek belpiaci részesedésének és kapcsolódó feldolgozói kapacitások növelése	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
R.11/Gyümölcs- és zöldségfélék Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

<u>Kötelezettségek</u>

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

A promóciós kommunikációs és marketing tevékenységeknek a következő célkitűzések valamelyikét kell szolgálniuk:

1. az uniós mezőgazdasági termékek érdemei és az uniós termelési módszerekre alkalmazandó magas minőségi követelmények ismertségének növelése;
2. az Unióban előállított mezőgazdasági termékek és egyes feldolgozott termékek versenyképességének és fogyasztásának növelése, valamint ismertségük növelése az Unión belül és kívül egyaránt;
3. az uniós minőségbiztosítási rendszerek népszerűsítése az Unión belül és azon kívül;
4. az Unióban előállított mezőgazdasági termékek és egyes feldolgozott termékek piaci részesedésének növelése, kiemelt figyelmet fordítva a legnagyobb növekedési potenciállal rendelkező harmadik országok piacaira;
5. adott esetben súlyos piaci zavarok, a fogyasztói bizalom megszűnése vagy egyéb konkrét problémák esetén annak elősegítése, hogy az Unió piacán helyreálljanak a rendes piaci feltételek;
6. a fenntartható termeléssel kapcsolatos ismeretek gyarapítása;
7. a termelői szervezetek, a termelői szervezetek társulásai, a transznacionális termelői szervezetek,

valamint a termelői szervezetek transznacionális társulásai által a gyümölcs- és zöldségágazatban forgalmazott márkák/védjegyek ismertségének növelése a fogyasztók körében

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
- értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:
a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése; 44. cikk (1) a)
egységköltségek; 44. cikk (1) b) (2) a) i., c)

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet

összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

Nem releváns

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére.

QUAL(47(1)(g)) - - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása

SC16_E11_FVQ_47 - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC16_E11_FVQ_47
A beavatkozás neve	uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása
A beavatkozás típusa	QUAL(47(1)(g)) - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
BOOST(46(g)) A termékek kereskedelmi értékének és színvonalának növelése, ideértve a termékminőség javítását és az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott, illetve a tagállamok által választott valamely uniós vagy a tagállamok által elismert nemzeti minőségrendszer hatálya alá tartozó termékek kifejlesztését
COMP(46(c)) A közép- és hosszú távú versenyképesség javítása, különösen korszerűsítés révén
CONC(46(b)) A kínálati oldal koncentrációja és az érintett termékek forgalomba hozatala, többek között közvetlen üzletszerzés révén
MARKET(46(h)) A termékek promóciója és értékesítése
PROMO(46(e)) A következők előmozdítása, kifejlesztése és megvalósítása: i. a környezetet tiszteletben tartó termelési módszerek és technikák; ii. a károsítókkal és a betegségekkel szembeni ellenállást segítő termelési gyakorlatok; iii. az uniós és a tagállami törvényekben meghatározott minimumkövetelményeken túlmutató állategészségügyi és állatjóléti előírások; iv. hulladékcsökkentés, valamint a melléktermékek környezetkímélő felhasználása és kezelése, az újrafelhasználásukat és hasznosításukat is beleértve, v. a biológiai sokféleség védelme és fokozása, valamint a természeti erőforrások fenntartható használata, különösen a víz, a talaj és a levegő védelme.

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Igen
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Igen
2.3.3	Magas hozzáadott értékű termékek piaci részesedésének növelése	1	Igen
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Igen

3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen
9.3.4	Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
R.11/Gyümölcs- és zöldségfélék Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

Az (EU)/126/2022 rendelet 12. cikk (1) bekezdés a) – i) pontjaiban felsorolt célkitűzéshez kapcsolódó egyéb beavatkozások akkor számíthatóak az (EU)/2115/2021 rendelet 50. cikk (7) bekezdés b) pontja szerinti kiadásokhoz, ha a kedvezményezettek által az operatív programok vagy azok módosításinak benyújtásakor hitelt érdemlően bizonyítják, hogy az operatív programban foglalt tevékenységek pozitívan járulnak hozzá a célkitűzések megvalósulásához, még ha adott esetben azok hatása nem számszerűsíthető is.

Az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokat a releváns kötelező előírások, követelmények vagy kötelezettségek módosítása esetén felül kell vizsgálni.

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem

kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.

- értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése; 44. cikk (1) a)

egységköltségek; 44. cikk (1) b) (2) a) i., c)

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

Nem releváns

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére.

TRACE(47(1)(h)) - - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása, különösen a végső fogyasztóknak értékesített termékek minőségének monitorozása

SC17_E12_FVC_47 - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC17_E12_FVC_47
A beavatkozás neve	nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	TRACE(47(1)(h)) - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása, különösen a végső fogyasztóknak értékesített termékek minőségének monitorozása
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
BOOST(46(g)) A termékek kereskedelmi értékének és színvonalának növelése, ideértve a termékminőség javítását és az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott, illetve a tagállamok által választott valamely uniós vagy a tagállamok által elismert nemzeti minőségrendszer hatálya alá tartozó termékek kifejlesztését
CONC(46(b)) A kínálati oldal koncentrációja és az érintett termékek forgalomba hozatala, többek között közvetlen üzletszerzés révén
PROD(46(a)) A termelés tervezése és szervezése, a termelés hozzáigazítása a kereslethez, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében, a termelési költségek és a végrehajtott beruházások megtérülésének optimalizálása, valamint a termelői árak stabilizálása
PROMO(46(e)) A következők előmozdítása, kifejlesztése és megvalósítása: i. a környezetet tiszteletben tartó termelési módszerek és technikák; ii. a károsítókkal és a betegségekkel szembeni ellenállást segítő termelési gyakorlatok; iii. az uniós és a tagállami törvényekben meghatározott minimumkövetelményeken túlmutató állategészségügyi és állatjóléti előírások; iv. hulladékcsökkentés, valamint a melléktermékek környezetkímélő felhasználása és kezelése, az újrafelhasználásukat és hasznosításukat is beleértve, v. a biológiai sokféleség védelme és fokozása, valamint a természeti erőforrások fenntartható használata, különösen a víz, a talaj és a levegő védelme.

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Igen
2.2.1	Post harvest technológia	2	Igen

	fejlesztése, válogatás, csomagolástechnológia		
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen
9.3.4	Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
R.11/Gyümölcs- és zöldségfélék Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás típusú tevékenységek végrehajtása

<u>Kötelezettségek</u>

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

Az (EU)/126/2022 rendelet 12. cikk (1) bekezdés a) – i) pontjaiban felsorolt célkitűzéshez kapcsolódó egyéb beavatkozások akkor számíthatóak az (EU)/2115/2021 rendelet 50. cikk (7) bekezdés b) pontja szerinti kiadásokhoz, ha a kedvezményezettek által az operatív programok vagy azok módosításinak benyújtásakor hitelt érdemlően bizonyítják, hogy az operatív programban foglalt tevékenységek pozitívan járulnak hozzá a célkitűzések megvalósulásához még ha adott esetben azok hatása nem számszerűsíthető is.

A támogatásra jogosult költségek magukban foglalják az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokból eredő többletköltségeket és elmaradt bevételeket.

Az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokat a releváns kötelező előírások, követelmények vagy kötelezettségek módosítása esetén felül kell vizsgálni.

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
- értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése; 44. cikk (1) a)

egységköltségek; 44. cikk (1) b) (2) a) i., c)

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

Minőségtanúsítási környezeti és humánerőforrással kapcsolatos tanúsítási rendszerekhez kapcsolódó felkészülés, rendszerfejlesztés és tanúsítás költségei

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére.

CLIMA(47(1)(i)) - - Az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések

SC18_G02_FVL_47 - az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC18_G02_FVL_47
A beavatkozás neve	az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	CLIMA(47(1)(i)) - Az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
CLIMA(46(f)) Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz
PROD(46(a)) A termelés tervezése és szervezése, a termelés hozzáigazítása a kereslethez, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében, a termelési költségek és a végrehajtott beruházások megtérülésének optimalizálása, valamint a termelői árak stabilizálása
REDE(46(d)) Kutatás és fejlesztés a fenntartható termelési módszerek terén, ideértve a károsítókkal szembeni ellenálló képesség, az állatbetegségekkel szembeni rezisztencia és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia növelését, valamint az éghajlatváltozás mérséklését szolgáló módszereket, valamint a gazdasági versenyképességet fokozó és a kedvező piaci fejleményeket elősegítő innovatív gyakorlatokat és termelési technikákat is

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Igen
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével	3	Igen
4.4.1	A negatív időjárási hatások	1	Igen

	elleni védekezést segítő megoldások és eszközök fejlesztése		
4.6.1	Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segítő regionális adatbázisok fejlesztése.	1	Részben
4.7.1	Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
R.11/Gyümölcs- és zöldségfélék Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya
R.12 Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

Az (EU)/126/2022 rendelet 12. cikk (1) bekezdés a) – i) pontjaiban felsorolt célkitűzéshez kapcsolódó egyéb beavatkozások akkor számíthatóak az (EU)/2115/2021 rendelet 50. cikk (7) bekezdés b) pontja szerinti kiadásokhoz, ha a kedvezményezettek által az operatív programok vagy azok módosításinak benyújtásakor hitelt érdemlően bizonyítják, hogy az operatív programban foglalt tevékenységek pozitívan járulnak hozzá a célkitűzések megvalósulásához még ha adott esetben azok hatása nem számszerűsíthető is.

A támogatásra jogosult költségek magukban foglalják az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokból eredő többletköltségeket és elmaradt bevételeket.

Az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokat a releváns kötelező előírások, követelmények vagy kötelezettségek módosítása esetén felül kell vizsgálni.

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
- értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése; 44. cikk (1) a)

egységköltségek; 44. cikk (1) b) (2) a) i., c)

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program

kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

Nem releváns

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére.

SETUP(47(2)(a)) - - A kölcsönös kockázatkezelési alapoknak az 1308/2013/EU rendelet, illetve az e rendelet 67. cikkének (7) bekezdése alapján elismert termelői szervezetek és termelői szervezetek társulásai általi létrehozása, feltöltése és újrafeltöltése

SC19_I01_FVF_47 - kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC19_I01_FVF_47
A beavatkozás neve	kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	SETUP(47(2)(a)) - A kölcsönös kockázatkezelési alapoknak az 1308/2013/EU rendelet, illetve az e rendelet 67. cikkének (7) bekezdése alapján elismert termelői szervezetek és termelői szervezetek társulásai általi létrehozása, feltöltése és újrafeltöltése
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
RISK(46(j)) Az érintett ágazat piacain bekövetkező válságok elkerülését és kezelését célzó válságmegelőzés és kockázatkezelés

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
1.2.4	Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése	2	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
R.11/Gyümölcs- és zöldségfélék Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya
R.5 Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei
Leírás

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány nyújtható, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

Ahhoz, hogy jogosult legyen uniós pénzügyi támogatásra, az érintett kölcsönös kockázatkezelési alapnak meg kell felelnie a következő feltételeknek:

a) átlátható politikát követ a kölcsönös kockázatkezelési alap az alapba történő befizetések és az onnan kifizetett pénzügyi ellentételezés tekintetében;

b) egyértelmű szabályokkal rendelkezik a felelősség bárminemű felmerülő tartozás vonatkozásában történő megállapítására;

A kölcsönös kockázatkezelési alap olyan, a tagsági viszonnyal rendelkező mezőgazdasági termelők biztosítása céljából működő rendszer, amelynek keretében kompenzációs kifizetésben részesülnek azok a tagsági viszonnyal rendelkező mezőgazdasági termelők, akik kedvezőtlen éghajlati események, állat- vagy növénybetegségek, kártevőfertőzés vagy környezeti esemény következtében gazdasági veszteségeket szenvedtek el, illetve akiknek jövedelme jelentős mértékben visszaesett.

A jövedelem jelentős mértékű visszaesése helyett alapul vehető az érintett termelői szervezet vagy termelői szervezetek társulása által forgalmazott termékek értéke is, ha az összes termelő tagnak vagy a termelői szervezetekből álló társulás összes tagjának, illetve a tagság egy részének jelentős mértékben visszaesik a jövedelme. E célból a forgalmazott termékek értéke kiszámítható a termelői szervezet által történt értékesítési árak alapján, az egyes termékekre vonatkozóan. Azonban a termelők jövedelmének visszaesését ekkor is figyelembe kell venni.

A kölcsönös kockázatkezelési alapokból a kedvezőtlen piaci feltételek miatt jelentős mértékű jövedelem-visszaesést el nem szenvedő tagok számára teljesített kifizetések nem jogosultak pénzügyi támogatásra.

Támogatást nyújtható a kölcsönös kockázatkezelési alapok feltöltéséhez, amennyiben a termelői szervezet által forgalmazott termékek termékenkénti értéke visszaesése a megelőző ötéves időszaknak a legmagasabb és a legalacsonyabb érték kizárásával képzett hároméves átlaga alapján meghaladja a 30%-ot;

Kedvezőtlen piaci feltételek - olyan, adott termék tekintetében objektíven fennálló piaci helyzetet jelölnek, amely a termelő tagok jövedelmének visszaeséséhez vezet.

A kölcsönös kockázatkezelési alapból a termelő tag részére kifizetés abban az esetben teljesíthető, ha az adott termelő esetében a jövedelem visszaesésének mértéke meghaladja a megelőző 3 évnek vagy a

megelőző ötéves időszaknak a legmagasabb és a legalacsonyabb érték kizárásával képzett hároméves átlaga alapján kiszámított, átlagos éves jövedelem 30 százalékát. E bekezdés alkalmazásában a jövedelem a termelő tag által a zöldség-gyümölcs piacon szerzett bevételek összege, amelybe beleértendő minden, a zöldség-gyümölcs termékek tekintetében közpénzből származó támogatás, és amelyből le kell vonni az inputköltségeket. A kölcsönös kockázatkezelési alap által a termelő tag javára teljesített kifizetések a jövedelemveszteség kevesebb, mint 70 százalékának erejéig nyújthatnak ellentételezést abban az évben, amelyben a termelő tag az ilyen támogatásra jogosultságot szerez.

A kölcsönös kockázatkezelési alapokkal kapcsolatos intézkedés hatálya alá tartozó kiadásfajták:

a) a kölcsönös kockázatkezelési alap létrehozásával kapcsolatos adminisztratív költségek közé tartoznak egyebek mellett az alapkezelési költségek, a nyilvántartásba vételi díjak, a személyzeti költségek és az általános költségek; valamint

b) a KAP Stratégia Terv rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások a kölcsönös kockázatkezelési alapok feltöltéséhez azon termelő tagoknak fizetett ellentételezést követően, akiknek a kedvezőtlen piaci feltételek következtében jelentős mértékben visszaesett a nettó jövedelme. Az alapot működési alapon keresztül kell feltölteni. A kölcsönös kockázatkezelési alap feltöltéséhez nyújtott pénzügyi hozzájárulások a működési alap elkülönülő részét képezik.

A kölcsönös kockázatkezelési alapok viszontbiztosítása nem támogatható az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból.

A kölcsönös kockázatkezelési alapok feltöltéséhez nyújtott pénzügyi hozzájárulások az alábbi tételeket fedezik:

a) a kölcsönös kockázatkezelési alapból pénzügyi ellentételezésként kifizetett összegek azoknak a termelő tagoknak, akiknek a kedvezőtlen piaci feltételek következtében jelentős mértékben visszaesett a jövedelme.

b) a mezőgazdasági termelők számára a kölcsönös kockázatkezelési alapból nyújtandó pénzügyi ellentételezés céljára a kölcsönös kockázatkezelési alap által piaci feltételekkel felvett kereskedelmi hitelek kamatai, amennyiben a kölcsönös kockázatkezelési alapban rendelkezésre álló források nem elegendőek az ellentételezési kérelmek kielégítésére.

A kölcsönös kockázatkezelési alapból ellentételezésben részesített jövedelem kiesés nem vehető figyelembe a mezőgazdasági krízisbiztosítás eszköz alkalmazása során, valamint a mezőgazdasági krízisbiztosítás eszköz alkalmazása során ellentételezésben részesített jövedelem kiesés nem részesíthető ellentételezésben a kölcsönös kockázatkezelési alapból. A termelői szervezetnek vagy termelői szervezetek társulásának nem nyújthat ellentételezést termelő tagjaik számára azoknak a termékeknek a piacról való kivonásáért, amelyek tekintetében már fizetett ellentételezést a jövedelem jelentős mértékű visszaesése miatt. A kölcsönös kockázatkezelési alapból ellentételezésben részesülő termékek ugyanakkor értékesíthetők a piacon, vagy feldolgozhatók.

Amennyiben a kölcsönös kockázatkezelési alap más funkciókat is betölt, úgy csak a kifejezetten a kedvezőtlen piaci feltételek miatt jelentős jövedelem-visszaesés ellentételezésére szánt összegeket szabad elkülöníteni, és a támogatás intenzitásának kiszámításához alapul venni.

A tagállamok lehetővé tehetik, hogy a termelői szervezetek termelő tagjai vagy a termelői szervezetek társulásainak tagjai a kölcsönös kockázatkezelési alaphoz való hozzájárulásukat öt év után részlegesen visszaigényelhetik, amennyiben a kölcsönös kockázatkezelési alapot nem használták arra, hogy a ellentételezést fizessenek, és a beszedett összegeket nem használták fel

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

A kölcsönös kockázatkezelési alap olyan, a tagsági viszonnyal rendelkező mezőgazdasági termelők biztosítása céljából működő rendszer, amelynek keretében kompenzációs kifizetésben részesülnek azok a tagsági viszonnyal rendelkező mezőgazdasági termelők, akik kedvezőtlen éghajlati események, állat- vagy növénybetegségek, kártevőfertőzés vagy környezeti esemény következtében gazdasági veszteségeket szenvedtek el, illetve akiknek jövedelme jelentős mértékben visszaesett.

A jövedelem jelentős mértékű visszaesése helyett alapul vehető az érintett termelői szervezet vagy termelői szervezetek társulása által forgalmazott termékek értéke is, ha az összes termelő tagnak vagy a termelői szervezetekből álló társulás összes tagjának, illetve a tagság egy részének jelentős mértékben visszaesik a jövedelme. E célból a forgalmazott termékek értéke kiszámítható a termelői szervezet által történt értékesítési árak alapján, az egyes termékekre vonatkozóan. Azonban a termelők jövedelmének visszaesését ekkor is figyelembe kell venni.

A kölcsönös kockázatkezelési alapokból a kedvezőtlen piaci feltételek miatt jelentős mértékű jövedelem-visszaesést el nem szenvedő tagok számára teljesített kifizetések nem jogosultak pénzügyi támogatásra.

Támogatást nyújtható a kölcsönös kockázatkezelési alapok feltöltéséhez, amennyiben a termelői szervezet által forgalmazott termékek termékenkénti értéke visszaesése a megelőző ötéves időszaknak a legmagasabb és a legalacsonyabb érték kizárásával képzett hároméves átlaga alapján meghaladja a 30%-ot;

Kedvezőtlen piaci feltételek - olyan, adott termék tekintetében objektíven fennálló piaci helyzetet jelölnek, amely a termelő tagok jövedelmének visszaeséséhez vezet.

A kölcsönös kockázatkezelési alapból a termelő tag részére kifizetés abban az esetben teljesíthető, ha az adott termelő esetében a jövedelem visszaesésének mértéke meghaladja a megelőző 3 évnek vagy a megelőző ötéves időszaknak a legmagasabb és a legalacsonyabb érték kizárásával képzett hároméves átlaga alapján kiszámított, átlagos éves jövedelem 30 százalékát. E bekezdés alkalmazásában a jövedelem a termelő tag által a zöldség-gyümölcs piacon szerzett bevételek összege, amelybe beleértendő minden, a zöldség-gyümölcs termékek tekintetében közpénzből származó támogatás, és amelyből le kell vonni az inputköltségeket. A kölcsönös kockázatkezelési alap által a termelő tag javára teljesített kifizetések a jövedelemveszteség kevesebb, mint 70 százalékának erejéig nyújthatnak ellentételezést abban az évben, amelyben a termelő tag az ilyen támogatásra jogosultságot szerez.

A kölcsönös kockázatkezelési alapokkal kapcsolatos intézkedés hatálya alá tartozó kiadásfajták:

a) a kölcsönös kockázatkezelési alap létrehozásával kapcsolatos adminisztratív költségek közé tartoznak egyebek mellett az alapkezelési költségek, a nyilvántartásba vételi díjak, a személyzeti költségek és az általános költségek; valamint

b) a KAP Stratégia Terv rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások a kölcsönös kockázatkezelési alapok feltöltéséhez azon termelő tagoknak fizetett ellentételezést követően, akiknek a kedvezőtlen piaci feltételek következtében jelentős mértékben visszaesett a nettó jövedelme. Az alapot működési alapon keresztül kell feltölteni. A kölcsönös kockázatkezelési alap feltöltéséhez nyújtott pénzügyi hozzájárulások a működési alap elkülönülő részét képezik.

A kölcsönös kockázatkezelési alapok viszontbiztosítása nem támogatható az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból.

A kölcsönös kockázatkezelési alapok feltöltéséhez nyújtott pénzügyi hozzájárulások az alábbi tételeket fedezik:

a) a kölcsönös kockázatkezelési alapból pénzügyi ellentételezésként kifizetett összegek azoknak a termelő tagoknak, akiknek a kedvezőtlen piaci feltételek következtében jelentős mértékben visszaesett a jövedelme.

b) a mezőgazdasági termelők számára a kölcsönös kockázatkezelési alapból nyújtandó pénzügyi ellentételezés céljára a kölcsönös kockázatkezelési alap által piaci feltételekkel felvett kereskedelmi hitelek kamatai, amennyiben a kölcsönös kockázatkezelési alapban rendelkezésre álló források nem elegendőek az ellentételezési kérelmek kielégítésére.

A kölcsönös kockázatkezelési alapból ellentételezésben részesített jövedelem kiesés nem vehető figyelembe a mezőgazdasági krízisbiztosítás eszköz alkalmazása során, valamint a mezőgazdasági krízisbiztosítás eszköz alkalmazása során ellentételezésben részesített jövedelem kiesés nem részesíthető ellentételezésben a kölcsönös kockázatkezelési alapból. A termelői szervezetnek vagy termelői szervezetek társulásának nem nyújthat ellentételezést termelő tagjaik számára azoknak a termékeknek a piacról való kivonásáért, amelyek tekintetében már fizetett ellentételezést a jövedelem jelentős mértékű visszaesése miatt. A kölcsönös kockázatkezelési alapból ellentételezésben részesülő termékek ugyanakkor értékesíthetők a piacon, vagy feldolgozhatók.

Amennyiben a kölcsönös kockázatkezelési alap más funkciókat is betölt, úgy csak a kifejezetten a kedvezőtlen piaci feltételek miatt jelentős jövedelem-visszaesés ellentételezésére szánt összegeket szabad elkülöníteni, és a támogatás intenzitásának kiszámításához alapul venni.

A tagállamok lehetővé tehetik, hogy a termelői szervezetek termelő tagjai vagy a termelői szervezetek társulásainak tagjai a kölcsönös kockázatkezelési alaphoz való hozzájárulásukat öt év után részlegesen visszaigényelhetik, amennyiben a kölcsönös kockázatkezelési alapot nem használták arra, hogy a ellentételezést fizessenek, és a beszedett összegeket nem használták fel

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 7 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 7. pontjában hivatkozott feltételeket.

INVVO(47(2)(b)) - - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, beleértve a közös tárolást is

SC20_I02_FVV_47 - beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC20_I02_FVV_47
A beavatkozás neve	beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	INVVO(47(2)(b)) - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, beleértve a közös tárolást is
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
RISK(46(j)) Az érintett ágazat piacain bekövetkező válságok elkerülését és kezelését célzó válságmegelőzés és kockázatkezelés

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése, válogatás, csomagolástechnológia	2	Igen
2.2.2	Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása	2	Igen
2.3.3	Magas hozzáadott értékű termékek piaci részesedésének növelése	1	Igen
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen

3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
R.11/Gyümölcs- és zöldségfélék Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya
R.5 Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló típusú tevékenységek végrehajtása

<u>Kötelezettségek</u>

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

Az Operatív Program keretében végrehajtott beruházások fenntartási időszaka 5 év. Amennyiben a beruházás adózási értékcsökkenési időszaka rövidebb mint öt év, úgy a fenntartási időszak a kis és közepes vállalkozások esetében 3 év.

A beruházásokra - ideértve a lízinget is - fizetett támogatások nyújthatók, egy összegben vagy az operatív programban jóváhagyott éves részletekben is.

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
- értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a

jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése; 44. cikk (1) a)

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási

intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

Nem releváns

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére.

STORE(47(2)(c)) - - Termelői szervezetek vagy ezek tagjai által előállított termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása a közös tárolás megkönnyítése érdekében

SC21_I03_FVS_47 - termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása - zöldség-gyümölcs

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC21_I03_FVS_47
A beavatkozás neve	termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	STORE(47(2)(c)) - Termelői szervezetek vagy ezek tagjai által előállított termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása a közös tárolás megkönnyítése érdekében
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
RISK(46(j)) Az érintett ágazat piacain bekövetkező válságok elkerülését és kezelését célzó válságmegelőzés és kockázatkezelés

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.2.2	Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása	2	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya

R.11/Gyümölcs- és zöldségfélék Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya
R.5 Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

Az intézkedés alma, meggy, bodza, szilva, paprika, paradicsom, konzervuborka, zöldborsó és csemegekukorica termékekre alkalmazható.

A működési alapból finanszírozható maximális összeg nem haladhatja meg - az adott esetben fagyasztott vagy feldolgozott formában történő - fizikai tárolás költségének, valamint a termék értékének az aktuális piaci áron való rögzítéséből eredő pénzügyi költségnek az összegét. Ez a maximális összeg nem tartalmazhatja az esetleges fagyasztási vagy feldolgozási költségeket, illetve a termék esetleges értékvesztését.

A feldolgozott terméket feldolgozástól számított fél évig, de legfeljebb a termék minőségmegőrzési határidejének harmadáig közraktárba kell letenni.

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- a közraktározás díja, beleértve a zárolás és elektronikus őrzés díját is
- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése; 44. cikk (1) a)

egységköltségek; 44. cikk (1) b) (2) a) i., c)

.

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás

legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

Nem releváns

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Sárga doboz

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

Not relevant

ORCHA(47(2)(d)) - - gyümölcsösök vagy olajfaültetvények újratelepítése, amennyiben erre a tagállami illetékes hatóság által egészségügyi vagy növényegészségügyi okokból elrendelt kötelező kivágást követően, vagy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében szükség van

SC22_I04_FVR_47 - gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC22_I04_FVR_47
A beavatkozás neve	gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	ORCHA(47(2)(d)) - gyümölcsösök vagy olajfaültetvények újratelepítése, amennyiben erre a tagállami illetékes hatóság által egészségügyi vagy növényegészségügyi okokból elrendelt kötelező kivágást követően, vagy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében szükség van
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
RISK(46(j)) Az érintett ágazat piacain bekövetkező válságok elkerülését és kezelését célzó válságmegelőzés és kockázatkezelés

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.

R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
R.11/Gyümölcs- és zöldségfélék Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya
R.5 Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

<u>Kötelezettségek</u>

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

Az Operatív Program keretében végrehajtott beruházások fenntartási időszaka 5 év. Amennyiben a beruházás adózási értékcsökkenési időszaka rövidebb mint öt év, úgy a fenntartási időszak a kis és közepes vállalkozások esetében 3 év.

A beruházásokra - ideértve a lízinget is - fizetett támogatások nyújthatók egy összegben vagy az operatív programban jóváhagyott éves részletekben is.

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
- értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése; 44. cikk (1) a) egységköltségek; 44. cikk (1) b) (2) a) i., c)

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb

10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

Nem releváns

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére. A klímaváltozáshoz történő adaptáció céljából történő újratelepítés esetén az intézkedés nem feleltethető meg a WTO -megállapodás 2. melléklete 8. bekezdésének.

WITHD(47(2)(f)) - - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára és más rendeltetésre, beleértve adott esetben a forgalomból történő ilyen kivonás megkönnyítése céljából történő feldolgozást is

SC23_I05_FVW_47 - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára vagy más rendeltetésre - zöldség-gyümölcs

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC23_I05_FVW_47
A beavatkozás neve	forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára vagy más rendeltetésre - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	WITHD(47(2)(f)) - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára és más rendeltetésre, beleértve adott esetben a forgalomból történő ilyen kivonás megkönnyítése céljából történő feldolgozást is
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
RISK(46(j)) Az érintett ágazat piacain bekövetkező válságok elkerülését és kezelését célzó válságmegelőzés és kockázatkezelés

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
R.11/Gyümölcs- és zöldségfélék Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya
R.5 Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

A piacról kivont termékek fogadó szervezete lehet

- a 2115/2021/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 52. cikk (6) bekezdés a) i) pontja tekintetében a Karitatív Tanács megalakításáról és működésének részletes szabályairól szóló kormányrendelet alapján megalapított Karitatív Tanács, valamint az Európai Élelmiszerbankok Szövetségének tagja;
- az 2115/2021/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 52. cikk (6) bekezdés a) ii) pontja tekintetében
- a büntetés-végrehajtási intézetek kijelöléséről szóló miniszteri rendeletben felsorolt büntetés-végrehajtási intézet,
- a nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján nyilvántartásba vett oktatási intézmény,
- az egészségügyi szolgáltatás gyakorlásának általános feltételeiről, valamint a működési engedélyezési eljárásról szóló kormányrendelet alapján működési engedéllyel rendelkező egészségügyi intézmény,
- a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló kormányrendelet szerint nyilvántartásba vett szolgáltató.
- Ingyenes szétosztástól eltérő egyéb rendeltetésként meghatározott állatokkal történő feletetés esetén fogadó szervezet lehet
- a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló miniszteri rendelet szerint az Országos Adatbázisban nyilvántartásba vett tartási hely,
- az állatok védelméről és kíméletéről szóló törvény alapján nyilvántartásba vett és működési engedéllyel rendelkező állatkert és cirkuszi menazséria,
- a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló törvény szerint nyilvántartásba vett vadászatra jogosult.
- nem élelmiszer jellegű termékekké történő feldolgozás esetén a kivont termékek nem kerülhetnek vissza az élelmiszer-kereskedelmi piacra. A lepárlásból származó alkohol kizárólag ipari vagy energetikai célokra használható fel.

A működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon

követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány nyújtható, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig.

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

A támogatás egységköltségek formájában valósulhat meg. 44. cikk (1) b) (2) a) i., c)

Az EU/2021/2115 rendelet 47. cikk (2) bekezdésének f), g) és h) pontjában említett beavatkozás típusokhoz tartozó beavatkozásokra fordított kiadások nem haladhatják meg az össze kiadás egyharmadát.

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt

szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

Nem releváns

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Sárga doboz

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

Nem releváns

GREEN(47(2)(g)) - - zöldszüret, azaz az olyan, nem forgalmazható éretlen termékek egy adott területen végzett teljes betakarítása, amelyek sem éghajlati okokból, sem betegség miatt, sem egyéb okokból nem károsodtak a zöldszüret előtt

SC24_I06_FVG_47 - zöldszüret - zöldség-gyümölcs

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC24_I06_FVG_47
A beavatkozás neve	zöldszüret - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	GREEN(47(2)(g)) - zöldszüret, azaz az olyan, nem forgalmazható éretlen termékek egy adott területen végzett teljes betakarítása, amelyek sem éghajlati okokból, sem betegség miatt, sem egyéb okokból nem károsodtak a zöldszüret előtt
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
RISK(46(j)) Az érintett ágazat piacain bekövetkező válságok elkerülését és kezelését célzó válságmegelőzés és kockázatkezelés

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
R.11/Gyümölcs- és zöldségfélék Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya
R.5 Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív

programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

Az intézkedés keretében támogatható termékek listája:

1. Alma
2. Bab
3. Bimbóskel
4. Cukkini
5. Csemegeszőlő
6. Cseresznye és meggy
7. Dió
8. Saláta
9. Fokhagyma
10. Kajszi
11. Káposzta
12. Karalábé
13. Karfiol
14. Körte
15. Mandula
16. Mogyoró
17. Őszibarack és nektarin
18. Paradicsom
19. Póréhagyma
20. Retek
21. Sárgarépa, fehérrépa, gumós zeller
22. Spárga
23. Spenót
24. Szamóca
25. Szilva
26. Tojásgyümölcs
27. Uborka
28. Vöröshagyma
29. Zeller

30. Zöldborsó
31. Zöldpaprika
32. Fűszerpaprika
33. Dinnye

A zöldszüret elvégzésének lehetséges időszaka

Growth stages of mono- and dicotyledonous plants, BBCH Monograph (edited by Uwe Meier Julius Kühn-Institut (JKI) (Federal Research Centre for cultivated Plants) Quedlinburg 2018 DOI: 10.5073/20180906-074619 ISBN: 978-3-95547-071-5) alapján:

	Zöldszüret kezdete	Zöldszüret vége
Pome Fruits	BBCH71	BBCH85
Stone Fruits	BBCH71	BBCH85
Currant	BBCH71	BBCH85
Strawberry	BBCH71	BBCH85
Bulb vegetables (onion, garlic, shallot)	BBCH41	BBCH47
Root and stem vegetables (carrot, celeriac, kohlrabi, swede, chicory, radish)	BBCH41	BBCH47
Leaf vegetables - forming heads – (Cabbage, chines cabbage, lettuce)	BBCH41	BBCH47
Leaf vegetables - not forming heads – (loosehead lettuce, spinach, kale	BBCH41	BBCH47
Other brassica vegetables (brussels sprout, cauliflower, broccoli)	BBCH41	BBCH47
Cucurbits (Cucumber, melon, pumpkin, water melon)	BBCH71	BBCH79
Solaneceous fruits (tomato, aubergine, paprika)	BBCH71	BBCH79
Pea	BBCH71	BBCH79
Maize (sweet corn)	BBCH71	BBCH79

A termelői szervezetnek a zöldszüreti intézkedés alkalmazására vonatkozó szándékáról a előzetes értesítést kell benyújtania a Kincstár által rendszeresített és a honlapján közleményben közzétett formanyomtatványon. Az előzetes értesítésnek tartalmaznia kell az intézkedés által érintett termék és területnagyság meghatározására és az intézkedés végrehajtása helyszínének és időpontjának azonosítására alkalmas adatokat. A hiánytalanul kitöltött értesítést az adott termék zöldszüretét megelőzően kell megküldeni a Kincstárnak.

Az igényelhető legmagasabb támogatási összegek (EUR/ha)

Paradicsom 10 422,22
Sárgarépa 2 108,36
Káposzta 864,27
Édes paprika 9 368,01

Karfiol és brokkoli 1 073,04
Uborka és apró uborka 3 993,12
Alma 1 906,39
Körte 1 164,87
Szilva 1 224,61
Bogyós gyümölcs 247,25
Friss csemegeszőlő 1 245,45
Hajtatott paradicsom* 50 862,52
Hajtatott édes paprika* 21 595,40
Hajtatott uborka* 14 870,80
Őszibarack 2 030,41
Nektarin 1 308,95
Cseresznye 1 114,81
Dinnye 3 347,48
* fűtött termesztőberendezésben

Az itt nem szereplő termékek esetében az igényelhető legmagasabb támogatási összegeket a miniszter az operatív programban 1 hektárra vetítve határozza meg.

Az operatív programban szerepeltethető be nem takarítási intézkedések a következők:

a) denaturálás,

b) talajba történő bedolgozás (a bejelentett területen lévő termés lekaszálása, beszántása, betárcsázása, leégetése, valamint egyéb más intézkedés a be nem takarítás elvégzésére),

c) egyéb, a termelői szervezet által megfelelően indokolt és a miniszter által jóváhagyott intézkedés.

Az intézkedést a miniszter akkor hagyja jóvá, ha az nem jár káros környezeti hatással, illetve növényegészségügyi kockázattal.
A zöldszüret intézkedés alapján csak abban az esetben vehető igénybe támogatás, ha a bejelentett terület vonatkozásában a Kincstár a helyszíni ellenőrzés során is megállapítja az intézkedés alkalmazásával összefüggő szabályok maradéktalan betartását.

Nem nyújtható a támogatás zöldszüret esetén, ha a rendes betakarítás jelentős részét végrehajtották
a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány nyújtható, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

A támogatás egységköltségek formában valósulhat meg; 44. cikk (1) b) (2) a) i., c)

Az EU/2021/2115 rendelet 47. cikk (2) bekezdésének f), g) és h) pontjában említett beavatkozás típusokhoz tartozó beavatkozásokra fordított kiadások nem haladhatják meg az össze kiadás egyharmadát.

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.
Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek

értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

Nem releváns

8 Megfelelés a WTO szabályainak
Sárga doboz
Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

Nem releváns

NOHAR(47(2)(h)) - - be nem takarítás, azaz a folyó termelési ciklus megszakítása az érintett területen, úgy, hogy a termék egészséges, ép és piacképes minőségű; nem értendő ide termékek időjárási jelenség vagy betegség miatti megsemmisítése

SC25_I07_FVN_47 - be nem takarítás - zöldség-gyümölcs

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC25_I07_FVN_47
A beavatkozás neve	be nem takarítás - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	NOHAR(47(2)(h)) - be nem takarítás, azaz a folyó termelési ciklus megszakítása az érintett területen, úgy, hogy a termék egészséges, ép és piacképes minőségű; nem értendő ide termékek időjárási jelenség vagy betegség miatti megsemmisítése
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
RISK(46(j)) Az érintett ágazat piacain bekövetkező válságok elkerülését és kezelését célzó válságmegelőzés és kockázatkezelés

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
R.11/Gyümölcs- és zöldségfélék Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya
R.5 Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív

programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

Az intézkedés keretében támogatható termékek listája:

1. Alma
2. Bab
3. Bimbóskel
4. Cukkini
5. Csemegeszőlő
6. Cseresznye és meggy
7. Dió
8. Fokhagyma
9. Gomba
10. Kajszi
11. Káposzta
12. Karalábé
13. Karfiol
14. Körte
15. Mandula
16. Mogyoró
17. Őszibarack és nektarin
18. Paradicsom
19. Póréhagyma
20. Retek
21. Saláta
22. Sárgarépa, fehérrépa, gumós zeller
23. Spárga
24. Spenót
25. Szamóca
26. Szilva
27. Tojásgyümölcs
28. Uborka
29. Vöröshagyma
30. Zeller
31. Zöldborsó

32. Zöldpaprika
33. Fűszerpaprika
34. Dinnye

A termelői szervezetnek a be nem takarítási intézkedés alkalmazására vonatkozó szándékáról a előzetes értesítést kell benyújtania a Kincstár által rendszeresített és a honlapján közleményben közzétett formanyomtatványon. Az előzetes értesítésnek tartalmaznia kell az intézkedés által érintett termék és területnagyság meghatározására és az intézkedés végrehajtása helyszínének és időpontjának azonosítására alkalmas adatokat. A hiánytalanul kitöltött értesítést az adott termék betakarítási periódusát megelőzően kell megküldeni a Kincstárnak.

Az igényelhető legmagasabb támogatási összegek (EUR/ha)
Paradicsom 10 422,22
Sárgarépa 2 108,36
Káposzta 864,27
Édes paprika 9 368,01
Karfiol és brokkoli 1 073,04
Uborka és apró uborka 3 993,12
Agaricus nemhez tartozó ehető gomba 214 997,83
Alma 1 906,39
Körte 1 164,87
Szilva 1 224,61
Bogyós gyümölcs 247,25
Friss csemegeszőlő 1 245,45
Hajtatott paradicsom* 50 862,52
Hajtatott édes paprika* 21 595,40
Hajtatott uborka* 14 870,80
Őszibarack 2 030,41
Nektarin 1 308,95
Cseresznye 1 114,81
Dinnye 3347,48
* fűtött termesztőberendezésben

Az itt nem szereplő termékek esetében az igényelhető legmagasabb támogatási összegeket a miniszter az operatív programban 1 hektárra vetítve határozza meg.

Az operatív programban szerepeltethető be nem takarítási intézkedések a következők:

a) denaturálás,

b) talajba történő bedolgozás (a bejelentett területen lévő termés lekaszálása, beszántása, betárcsázása, leégetése, valamint egyéb más intézkedés a be nem takarítás elvégzésére),

c) egyéb, a termelői szervezet által megfelelően indokolt és a miniszter által jóváhagyott intézkedés.

Az intézkedést a miniszter akkor hagyja jóvá, ha az nem jár káros környezeti hatással, illetve növényegészségügyi kockázattal.

A be nem takarítási intézkedés alapján csak abban az esetben vehető igénybe támogatás, ha a bejelentett terület vonatkozásában a Kincstár a helyszíni ellenőrzés során is megállapítja az intézkedés alkalmazásával összefüggő szabályok maradéktalan betartását.

Nem nyújtható a támogatás ha a kereskedelmi termelés jelentős részét már felhasználták.

a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány nyújtható, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

A támogatás egységköltségek formában valósulhat meg. 44. cikk (1) b) (2) a) i., c)

Az EU/2021/2115 rendelet 47. cikk (2) bekezdésének f), g) és h) pontjában említett beavatkozás típusokhoz tartozó beavatkozásokra fordított kiadások nem haladhatják meg az össze kiadás egyharmadát.

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt

szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

Nem releváns

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Sárga doboz

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

Nem releváns

HARIN(47(2)(i)) - - Betakarítási és termelési biztosítás, amely hozzájárul a termelők jövedelmének védelméhez azokban az esetekben, amikor a termelők természeti katasztrófa, kedvezőtlen éghajlati jelenség, betegség vagy károsító általi fertőzés következtében veszteségeket szenvednek el, ugyanakkor biztosítja, hogy a kedvezményezettek megtegyék a szükséges kockázatmegelőzési intézkedéseket

SC26_I08_FVH_47 - betakarítási és termelési biztosítás - zöldség-gyümölcs

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC26_I08_FVH_47
A beavatkozás neve	betakarítási és termelési biztosítás - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	HARIN(47(2)(i)) - Betakarítási és termelési biztosítás, amely hozzájárul a termelők jövedelmének védelméhez azokban az esetekben, amikor a termelők természeti katasztrófa, kedvezőtlen éghajlati jelenség, betegség vagy károsító általi fertőzés következtében veszteségeket szenvednek el, ugyanakkor biztosítja, hogy a kedvezményezettek megtegyék a szükséges kockázatmegelőzési intézkedéseket
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
RISK(46(j)) Az érintett ágazat piacain bekövetkező válságok elkerülését és kezelését célzó válságmegelőzés és kockázatkezelés

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.4	Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése	2	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya

R.11/Gyümölcs- és zöldségfélék Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya
R.5 Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

Azon mezőgazdasági biztosítások díja foglalható be az operatív programba,

1. amelyet a miniszter a mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok kezeléséről szóló törvény alapján előzetesen jóváhagyott,
2. amely megfelel a mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás igénybevételi feltételeiről szóló miniszteri rendelet által megállapított, a díjtámogatásban részesíthető mezőgazdasági biztosítási szerződés általános feltételeinek, és
3. amelyet a termelő tagok mint biztosítottak javára a termelői szervezet mint szerződő fél köt meg.

A teljes állami támogatás nem haladhatja meg a termelők által a kárbiztosításra fizetett biztosítási díjak 80%-át.

A betakarítási és termelési biztosítási beavatkozások nem terjedhetnek ki olyan biztosítási kifizetésekre, amelyek az elszenvedett bevételkiesés több mint 100%-ára nyújtanak kártérítést a termelőnek, figyelembe véve minden olyan kártérítést, amelyet a termelő a biztosított kockázathoz kapcsolódó más támogatási programokból kap.

A működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése; 44. cikk (1) a) egységköltségek; 44. cikk (1) b) (2) a) i., c)

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

Nem releváns

8 Megfelelés a WTO szabályainak
Sárga doboz
Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

Nem releváns

COACH(47(2)(j)) - - Személyre szabott tanácsadás az 1308/2013/EU rendelet, illetve az e rendelet 67. cikkének (7) bekezdése alapján elismert egyéb termelői szervezeteknek és termelői szervezetek társulásainak vagy egyéni termelőknek

SC29_I10_FVC_47 - személyre szabott tanácsadás - zöldség-gyümölcs

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC29_I10_FVC_47
A beavatkozás neve	személyre szabott tanácsadás - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	COACH(47(2)(j)) - Személyre szabott tanácsadás az 1308/2013/EU rendelet, illetve az e rendelet 67. cikkének (7) bekezdése alapján elismert egyéb termelői szervezeteknek és termelői szervezetek társulásainak vagy egyéni termelőknek
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
RISK(46(j)) Az érintett ágazat piacain bekövetkező válságok elkerülését és kezelését célzó válságmegelőzés és kockázatkezelés

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
R.11/Gyümölcs- és zöldségfélék Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya
R.5 Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Implementation of the activities serving the sectoral objectives included in the operational programs submitted by a producer organisation, association of producer organisations, transnational producer organisation, transnational association of producer organisations and accepted by the responsible authority

Obligations

The implemented activities are the implementation and maintenance of the objectives defined in the operational programs

Preparation and submission of a report on the implementation of operational programs

Participation in mandatory training related to the fulfillment of recognition conditions and the implementation of operational programs.

Eligibility conditions

Compliance with the conditions set by European Union and National legislation for recognition as a producer organization

Submission and implementation of an operational program

15% of the support must be spent on climate and environmental protection measures consisting of at least three activities, and 2% on research and development.

For each producer organization, association of producer organizations, producer group or individual producer participating in the coaching provided by a a producer organisation, association of producer organisations, transnational producer organisation, transnational association of producer organisations within the framework of the operational program, a preliminary needs assessment must be prepared with regard to the content, duration, expected results and documentation of the coaching. The objective of coaching should be

·exchanging best practices related to crisis prevention and management interventions helping the beneficiary to benefit from experience with implementation of crisis prevention and risk management interventions;

·creating networking opportunities for coaching providers and recipients, for the use of marketing channels as a means of crisis prevention and management.

For several producer organizations, associations of producer organizations, producer groups or individual producers, coaching can only be given at the same time if it is justified based on the results of the preliminary needs assessment.

In the case of coaching, the operational program must show the number of participating producer organizations, associations of producer organizations, producer groups or individual producers, the number of occasions of coaching, its total duration, and its total cost per cost type, and the methodology of the preliminary needs assessment must be attached, planned content and pattern.

Coaching interventions shall not be outsourced

The followings can be accounted for in addition to the eligible costs listed in Annex III of the Commission Implementing regulation (EU) 2022/126

·fees for the services used, which are realized in the framework of the activities aimed at contributing to the objective of crisis prevention and risk management, aimed at avoiding and dealing with disturbances in the markets (for example, but not exhaustively: consulting services, specialist consulting services, expert activities, communication, etc.)

·the costs of meetings and training programs, if they are related to the operational program, including per diems, as well as travel and accommodation costs, where applicable on a flat-rate or unit cost reimbursement basis.

·flat-rate staff and administrative costs related to the management of the operating fund or the preparation, implementation and monitoring of the operational program, up to a maximum of 2% of the approved operating fund

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Support can take any of the following forms:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése; 44. cikk (1) a) egységköltségek; 44. cikk (1) b) (2) a) i., c)

The EU financial support is the same as the amount of the financial contributions referred to in point a) of Article 51(1) actually paid, and may not exceed 50% of the actual expenses incurred.

The maximum level of EU financial support: 4.1% of the value of the products marketed by the given producer organization; 4.5% of the value of the products marketed by the given association of producer organizations; 5% of the value of the products marketed by the given transnational producer organization or producer organization association.

These limit values may be increased by 0.5 percentage points if the amount exceeding the relevant percentage value defined in the first subparagraph is used exclusively for one or more interventions related to the objectives referred to in points d), e), f), h) i) and j) of Article 46. In the case of associations of producer organizations, including transnational associations of producer organizations, these interventions can be carried out by the association on behalf of the members.

The upper limit of 50% prescribed in paragraph (1) must be increased to 100% in the following cases:

actions related to personalized coaching provided to other producer organizations recognized under Regulation 1308/2013/EU - provided that the relevant producer organizations operate in the regions referred to in Article 53 (2) of this regulation - or related to personalized coaching provided to individual producers related actions;

In the regions of the Member States where the degree of organization of producers in the fruit and vegetable sector is significantly lower than the EU average, the Member States may provide producer organizations - recognized on the basis of Regulation (EU) 1308/2013 - with a national financial support of up to 80% of the financial support referred to in Article 51(1)(a) of this Regulation and national financial support of up to 10% of the value of the products marketed by any such producer organization. The national financial support supplements the operating fund.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

The intervention shall be implemented in accordance with the Article 13 of the regulation (EU) 2022/126.

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

The support program complies with the terms of the WTO green box, as it fully follows II. conditions referred to in point 2 of the annex. Within the framework of their operational programs, producers create services for agricultural producers who are members of the producer organization.

COMM(47(2)(l)) - - a figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek

SC27_I09_FVM_47 - figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-gyümölcs

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC27_I09_FVM_47
A beavatkozás neve	figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	COMM(47(2)(l)) - a figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
RISK(46(j)) Az érintett ágazat piacain bekövetkező válságok elkerülését és kezelését célzó válságmegelőzés és kockázatkezelés

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
R.11/Gyümölcs- és zöldségfélék Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya
R.5 Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

A promóciós kommunikációs és marketing tevékenységeknek a következő célkitűzések valamelyikét kell szolgálniuk:

1. az uniós mezőgazdasági termékek érdemei és az uniós termelési módszerekre alkalmazandó magas minőségi követelmények ismertségének növelése;
2. az Unióban előállított mezőgazdasági termékek és egyes feldolgozott termékek versenyképességének és fogyasztásának növelése, valamint ismertségük növelése az Unión belül és kívül egyaránt;
3. az uniós minőségbiztosítási rendszerek népszerűsítése az Unión belül és azon kívül;
4. az Unióban előállított mezőgazdasági termékek és egyes feldolgozott termékek piaci részesedésének növelése, kiemelt figyelmet fordítva a legnagyobb növekedési potenciállal rendelkező harmadik országok piacaira;
5. adott esetben súlyos piaci zavarok, a fogyasztói bizalom megszűnése vagy egyéb konkrét problémák esetén annak elősegítése, hogy az Unió piacán helyreálljanak a rendes piaci feltételek;
6. a fenntartható termeléssel kapcsolatos ismeretek gyarapítása;
7. a termelői szervezetek, a termelői szervezetek társulásai, a transznacionális termelői szervezetek, valamint a termelői szervezetek transznacionális társulásai által a gyümölcs- és zöldségágazatban forgalmazott márkák/védjegyek ismertségének növelése a fogyasztók körében

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
- értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
- A kommunikációs intézkedés keretében értékesített zöldség-gyümölcs értékesítési ára és az

intézkedésen kívül értékesített termék értékesítési ára közötti különbségből adódó árkülönbözet, amenyiben az intézkedés keretében értkesített mennyiség legalább 25%-kal meghaladja az intézkedést megelőzően értékesített áru mennyiségét.

- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése; 44. cikk (1) a)

egységköltségek; 44. cikk (1) b) (2) a) i., c)

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok

körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

Nem releváns

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére.

Méhészeti termékek

ADVIBEES(55(1)(a)) - - Tanácsadási szolgáltatások, technikai segítségnyújtás, képzés, tájékoztatás és a legjobb gyakorlatok cseréje a méhészek és a méhészek szervezetei részére, többek között hálózatok kiépítése révén

SC02_A01_BEA_55 - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC02_A01_BEA_55
A beavatkozás neve	Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás
A beavatkozás típusa	ADVIBEES(55(1)(a)) - Tanácsadási szolgáltatások, technikai segítségnyújtás, képzés, tájékoztatás és a legjobb gyakorlatok cseréje a méhészek és a méhészek szervezetei részére, többek között hálózatok kiépítése révén
Közös kimeneti mutató	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy az azzal foglalkozó egységek száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapításához, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
XCO Az ágazat korszerűsítésére irányuló, az ismeretek gyarapításának és megosztásának, az innovációnak és a digitalizációnak a mezőgazdaságban és vidéki térségekben történő előmozdításán keresztül megvalósítandó átfogó célkitűzés

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
6.5.3	Pollinációs rendszerek stabilitásának biztosítása	1	Igen
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Igen
CCO.1.6	Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében	2	Igen
CCO.1.7	Szaktanácsadók képzése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A nemzetközi és regionális szakmai rendezvények szervezése és az azokon való részvétel az ott megszerzett legújabb ismeretek útján elősegíti az ágazat korszerűsítését, az innováció megismerését és

alkalmazását. A szakmai tanulmányutak, valamint a méhészeti képzések és egyéb módon történő ismeretterjesztés (pl. szakmai újság, film, kiadványok, honlap) az ismeretek gyarapítását és megosztását szolgálja. A szakmai szervezetek tevékenységeinek támogatása, (többek között a méhészeti képzés országos koordinálásának költségei, a képzések helyiségbérlete, előadó és tolmács díja, szállás-, utazási-, és étkezési költség, meghívók előállítása, postázása, hirdetés költségei, rendezési költségek), valamint a szaktanácsadó, illetve szolgáltató hálózatok tevékenységének támogatása (pl. szaktanácsadók vállalkozói díja, szolgáltató hálózatok szolgáltatási díja) szintén hozzájárul az ágazat összehangolt működéséhez, az ismeretek gyarapításához, az innováció terjedéséhez és az ágazat korszerűsítéséhez, valamint annak digitalizációjához. A képzés és szervezeti támogatás az ágazat rezilienciáját növeli, amely az élelmezésbiztonságot is segíti.

Szolgáltató hálózatokat képeznek a méhegészségügyi és környezetterhelési, valamint a fenológiai és meteorológiai méhészeti megfigyelést végzők.

A méhegészségügyi és környezetterhelési megfigyelések során támogatásra kerülnek pl. a szolgáltatás díja, az elemzés, a kiadvány megjelentetésének költsége. A szolgáltatás kiterjed mind a szántóföldi növények, mind a méhállomány vizsgálatára. A növény- és méhminták vizsgálata alapján feltárják a mezőgazdasági és méhészeti technológiák hibás gyakorlatát (indokolatlan környezetterhelés permetezés, vagy méhészeti gyógykészítmények alkalmazásával, méhmérgezés, méhegészségügyi helyzet, nem engedélyezett szerek használata, technológiai fegyelem).

A megfigyelések eredményéről (méhállomány egészségi állapota, technológiai értékelések) éves kiadvány készül az ismeretek gyarapítása és megosztása céljából, összefoglalóval, ajánlásokkal, mely mind a méhészek, mind a gazdálkodók, de a hatóság számára is hasznos információkkal szolgál.

A fenológiai és meteorológiai méhészeti megfigyelő hálózat tevékenysége elősegíti a vándorlás idejének tervezését azzal, hogy hozzáférhető információs felületen követhető az egyes méhlegelő növények fenológiai állapota az ország különböző részein. A tevékenység elősegítésére támogatásra kerül a szolgáltatás díja.

A beavatkozás a méhészeti program eddig jól működő intézkedéseinek folytatása azon intézkedésekkel, melyek esetében a támogatást igénylők a méhészeti szervezetek, szolgáltató hálózatok s a támogatások a fenti célokat szolgálják. A beavatkozás végrehajtására részletes belső szabályozás készül.

Az AKIS jellegű intézkedéseket végrehajtó szakértők és szervezetek részben kapcsolódhatnak a tudáshálózathoz és a KAP Hálózathoz.

A rendezvények, ismeretterjesztések, képzések, tanulmányutak szervezésének és részvételi támogatásának feltétele minimális résztvevő számához, illetve tagszervezet szervezése esetén az országos méhészeti szervezet igazolásához köthető, miszerint szakmai színvonala megfelel a támogathatóságnak. A támogatás tárgyától függően a támogatás iránti igény végrehajtási időszakonként egy, illetve több alkalommal nyújtható be a jogosult által azzal, hogy a többszöri benyújtás nem vonatkozhat ugyanannak az eseménynek, programnak a támogatására.

***A beavatkozás kapcsán támogatható költségek*:**

-képzés és képzésszervezés költségei;

-személyi és adminisztrációs költségek;

-előadói díjak;

-szakirodalom és szaklap, valamint szakfilm készítésének, illetve terjesztésének költségei;

-szakmai rendezvény és tanulmányút költségei;

-szaktanácsadás és szolgáltatás költsége.

A támogatás egyedi feltételei:

A szaktanácsadó- és szolgáltató hálózat támogatásának feltétele a tevékenységekről szóló összefoglaló jelentések benyújtása.

Általános támogatási követelmény az igazolt költségek teljesítési igazolása, vagy kifizetési bizonylata is.

A beavatkozás kapcsán nem támogatható költségek:

Nem igényelhető támogatás olyan szakmai lap, tanulmány, statisztika és méhegészségügyi szakirodalom beszerzésére, fordíttatására, amelyet a koordinátor, a koordinátori asszisztens, a méhészeti szaktanácsadók vagy a vezető szaktanácsadó készítettek, vagy nem került közzétételre.

A beavatkozások kedvezményezettjei:

- az országos méhészeti szervezet és tagszervezetei;
- szolgáltató hálózatok.

A beavatkozások a Stratégiai Terv rendelet. 6. cikk (1) bekezdés f) pontjában meghatározott konkrét célkitűzés (SO6) és a (2) bekezdésben említett horizontális célkitűzés (xCO) megvalósítása. Az ágazatspecifikus szaktanácsadási rendszer működtetését, az ismeret- és tudásátadást szolgálják a tanácsadási szolgáltatások, technikai segítségnyújtás, képzés, tájékoztatás és a legjobb gyakorlatok cseréje a méhészek és méhész szervezetek részére [Stratégiai Terv rendelet 55. cikk (1) bekezdés a) pont] melynek eszközei a szaktanácsadási rendszer működtetése, a méhész szakmai szervezetek tevékenységének támogatása, a szakmai képzések és a gyakorlatorientált ismeretátadás. A szervezett tudásátadás ugyanakkor a mezőgazdasági generációváltást is támogatja (CCO). A környezeti megfigyelések és monitoring eredményeiről történő gazdálkodói ismeretek bővítése a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól szóló ismereteket is bővíti, mely erősítheti a természetközeli gazdálkodás motivációját (biométhészet) (SO6).

A KAP 2023. évi kerete felhasználható a 2022. méhészeti év meghosszabbított időszakában (2022.08.01.-2022.12.31.) keletkező támogatási igények kielégítésére is.

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Vissza nem térítendő támogatás az egyes intézkedéseknél az igazolt költségek 100%-áig (pl. rendezvények szervezése esetében vállalkozói, vagy megbízási díjak, ismeretterjesztő anyag készítése, rendezvényhelyszín bérleti költsége) , vagy a költségek egy részét fedező konkrét összeggel (pl. rendezvényújság készítés), más intézkedéseknél felső korláttal (pl. ismeretterjesztő anyag előállítás fordítási költsége, vagy rendezvényen való részvétel étkezési-, utazási- és szállásköltsége).

A 2023 évre tervezett támogatási keret (EU-s része 250 000 EUR, hazai része 250 000 EUR), a 2022-es meghosszabbított méhészeti évre elkülönített összeget már nem tartalmazza. A meghosszabbított méhészeti évre levont összeg EU-s része 500 000 EUR, hazai része 500 000 EUR. A 2024. évre tervezett támogatási keret (EU-s része 634 871 EUR, hazai része 634 871 EUR) –és a 2025-2027 évekre tervezett támogatási keret (EU-s része 627 371 EUR/év, hazai része 627 371 EUR/év) az MMNP 2020-2021. támogatási időszaka megemelt keretének társfinanszírozott tényadata és kihasználtsága alapján került meghatározásra, annak figyelembe vételével, hogy a COVID-járvány idején a rendezvények, képzések egy része elmaradt, illetve online térbe került, s várhatóan az online megoldások a jövőben is tért hódítanak.

Emellett figyelembe vételre kerültek a 2022-2023. évi tapasztalatok, igényváltozások, mely alapján csekély korrekciót kíván a keretfelhasználás, így 3,3 %-kal megemelésre került a tervezett keret a szakmai tanulmányutak támogatásának folytatása céljából, mely a korábbi terv szerint kivezetésre került volna

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

-

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A beavatkozás megfelel a Kereskedelmi Világszervezet mezőgazdasági megállapodása 2. mellékletének 2. bekezdésében található alábbi pontoknak:

c) képzési szolgáltatások, beleértve mind az általános, mind a szakképzési létesítményeket;

d) bővítési és tanácsadási szolgáltatások, beleértve az információknak és a kutatási eredményeknek a termelők és fogyasztók számára történő továbbítását elősegítő eszközök biztosítását;

A beavatkozás megfelel a Kereskedelmi Világszervezet mezőgazdasági megállapodása 2. mellékletében található általános szolgáltatásoknak, úgy mint képzési szolgáltatások, tanácsadási szolgáltatások, vizsgálati szolgáltatások, információk továbbítását szolgáló eszközök biztosítása.

A beavatkozás a közszolgáltatási programok körébe tartozik, nincs hatással sem a kereskedelemre, sem a termelésre, nem jelent ártámogatást a gyártók részére és nem jár fogyasztói átutalással.

Nem tartalmaznak közvetlen kifizetéseket a gyártóknak, vagy forgalmazóknak.

9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
SC02_O37_A01_BN - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás kedvezményezetteknek nyújtott egységnyi támogatás	Átlagos		
SC02_O37_A02_ON - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás kérelemenként nyújtott egységnyi támogatás	Átlagos		

Leírás

SC02_O37_A01_BN - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás kedvezményezetteknek nyújtott egységnyi támogatás

A méhészeti szektorális program a jól működő méhészeti nemzeti program alapján folytatódik, ezért az egységösszeg kalkuláció során a 2021-ben módosult méhészeti program alapján a 2021. évben hatályba lépett hazai jogcímrendeletben ezen beavatkozástípushoz sorolható intézkedésekre vonatkozóan a kifizető ügynökség által legyűjtött, rendelkezésre álló 1 éves történelmi adatokat vettük figyelembe.

A 2024. pénzügyi év első negyedében kedvezményezett outputtal számolunk, a további időszakokban kérelem outputtal. Az utóbbi évek tapasztalatai alapján a KAP terv módosítása során a rendezvények számának előre látható átmeneti csökkenése, valamint a költségtakarékosság miatt a 2024. pénzügyi év első negyedében 64 kedvezményezettel, 2500 EUR/kedvezményezett EU támogatásra jutó egységösszeggel, míg a további három negyedében 270 kérelemmel, 1759 EUR kérelemre eső egységösszeggel, a 2025-2027. években pedig 380/év kérelemmel és 1651 egységösszeggel számolunk

A rendezvények költségemelkedésének bizonytalansága miatt közel 20% eltérést tervezünk az egységösszeg átlagában.

SC02_O37_A02_ON - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás kérelemenként nyújtott egységnyi támogatás

A méhészeti szektorális program a jól működő méhészeti nemzeti program alapján folytatódik, ezért az egységösszeg kalkuláció során a 2021-ben módosult méhészeti program alapján a 2021. évben hatályba lépett hazai jogcímrendeletben ezen beavatkozástípushoz sorolható intézkedésekre vonatkozóan a kifizető ügynökség által legyűjtött, rendelkezésre álló 1 éves történelmi adatokat vettük figyelembe.

A 2024. pénzügyi év első negyedében kedvezményezett outputtal számolunk, a további időszakokban kérelem outputtal. Az utóbbi évek tapasztalatai alapján, valamint a rendezvények számának és költségeinek előre látható emelkedése miatt a 2024. pénzügyi év további három negyedében 270 kérelemmel, 1759 EUR kérelemre eső egységösszeggel, a 2025-2027. években pedig 380/év kérelemmel és 1651 egységösszeggel számolunk.

A rendezvények költségemelkedésének bizonytalansága miatt közel 20% eltérést tervezünk az egységösszeg átlagában.

10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027 összesen
SC02_O37_A01_BN - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás kedvezményezetteknek nyújtott egységnyi támogatás	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	2 500,00	2 500,00	0,00	0,00	0,00	
	O.37 (egység: Kedvezményezettek)	100,00	64,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 164,00 **Max:** 100,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	250 000,00	160 000,00	0,00	0,00	0,00	410 000,00

SC02_O37_A02_ON - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás kérelemenként nyújtott egységnyi támogatás	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	1 759,00	1 651,00	1 651,00	1 651,00	
	O.37 (egység:)	0,00	270,00	380,00	380,00	380,00	**Összesen:** 1 410,00 **Max:** 380,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	474 871,00	627 371,00	627 371,00	627 371,00	2 356 984,00
ÖSSZESEN	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	500 000,00	1 269 742,00	1 254 742,00	1 254 742,00	1 254 742,00	5 533 968,00
	Éves indikatív pénzügyi támogatás (teljes uniós kiadás [EUR])	250 000,00	634 871,00	627 371,00	627 371,00	627 371,00	2 766 984,00
	Az uniós társfinanszírozás mértéke (%-ban)	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	

INVAPI(55(1)(b)) - - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, valamint egyéb fellépések

SC03_E02_BEI_55 - Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC03_E02_BEI_55
A beavatkozás neve	Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése
A beavatkozás típusa	INVAPI(55(1)(b)) - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, valamint egyéb fellépések
Közös kimeneti mutató	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy az azzal foglalkozó egységek száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Igen
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Igen
4.7.1	Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	1	Igen
6.5.3	Pollinációs rendszerek stabilitásának biztosítása	1	Igen
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.35 A KAP keretében támogatott méhkaptárok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A beavatkozás célja a méhészeti tevékenység gyakorlásához szükséges eszközök beszerzésének, a méhcsaládok száma és egészsége megőrzéséhez szükséges állatgyógyászati készítmények és eszközök, valamint az ellenőrzött tenyészanyag beszerzésének elősegítése, továbbá a méhész szervezetek és tagjaik közösségi kapcsolattartásának fejlesztését szolgáló eszközök (pl. irodatechnikai, számítástechnikai eszközök, fénymásoló), illetve a méhészeti termékek egységes megjelenését és minőségét segítő üveg öntőforma beszerzésének elősegítése.

A méhészeti tevékenység gyakorlásához szükséges támogatott eszközök a méz- és méhészeti termékek kinyeréséhez (pl. méhlesöprő, fedelező állvány, fedelező gép, pergető, mézszűrő kád, virágporszedő, virágpor szárító), kiszereléséhez (pl. mézszivattyú, mézkimelegítő, mézletöltő gép, virágpor tisztító, virágpor szárító) és tárolásához (pl. hordó) szükséges eszközök. Továbbá támogatott a léptároláshoz, valamint a tevékenység folytatásához, illetve vándorláshoz szükséges berendezések, segédeszközök köre (pl., léptároló konténer, hűtőberendezés, fagyasztókamra, kompresszor, magasnyomású mosó, villástargonca, emelőszerkezet, méheskonténer, áramellátó berendezés, fűkasza, vagyonvédelmi rendszer, kaptármérleg), továbbá a gépjármű bérlés költsége is.

A méhcsaládok egészségét megőrző, méhészetben használatos gyógyhatású és állatgyógyászati készítmények mellett azok kijuttatásához szükséges vivőanyagok, munkavédelmi eszközök (pl. védőruházat, gázálarc, szűrőbetét) is támogatottak.

Az egészségmegőrző alternatív védekezés címén az atkafertőzöttség felmérésére szolgáló higiénikus alj beszerzése támogatott, míg a megelőző védekezés pl. kaptár, keretléc és műlép, valamint méhanya vásárlással történő cseréjét, ózongenerátor beszerzését, méhlegelő célú facsemeték, félcserjék, cserjék bokrok ültetését támogatja. Utóbbiak a méhészeti telephelyen és környékén telepíthető, így hosszabb távon is segítve a méhcsaládokat a természetes méhlegelő hordástalan időszakának átvészelésében.

A méhészeti termékek egységes megjelenését és minőségét segítő öntőformát az országos méhészeti szervezet készítteti el. Az ezzel készített üvegeket a méhészek vásárolhatják meg, a méhészeti termékek egységes megjelenését szolgálva. A formaüveghez kapcsolódó zárjegy a minőséget garantálja, ezért a fogyasztókat a minőségi termékek választásában segíti.

A méhészeti tevékenység gyakorlásához szükséges eszközök beszerzése hozzájárul a technológia folyamatos újításához, amely a tevékenység hatékonyságát, így a versenyképesség erősödését eredményezi. Hivatalos gyártótól, forgalmazótól származó új eszköz beszerzése támogatható. A támogatás a tőkeellátottság javításával a beruházási aktivitást növeli, mely a technológia fejlődéséhez is hozzájárul. Ez a versenyképesség mellett fokozza a piacorientáltságot is.

A méhállomány egészségügyi és genetikai állapotjavítása a méhcsaládok számának, egészségének és őshonos genetikai állományának megőrzését szolgálja. Mindez hozzájárul az ökoszisztéma védelméhez, az ökoszisztéma-szolgáltatás fenntartásához.

A beavatkozás a méhészeti program eddig jól működő intézkedéseinek folytatása azon intézkedésekkel, melyek esetében a támogatást igénylők a méhészek, s a támogatások a fenti célt szolgálják.

A beavatkozás végrehajtására részletes belső szabályozás készül.

A versenyképesség fokozására tett intézkedések némelyike kapcsolódhat a II. pillér innovációs együttműködési (EIP) beavatkozásaihoz és a kisüzemek támogatásához.

A méhállomány egészségügyi és genetikai állapotjavítását kiegészítheti a II. pillér állatjóléti támogatása a méhészeti ágazatban. Az I. és II. pillér támogatásai jól elhatárolódnak a támogatási célok, vagy a pályázati felhívás szintjén.

Támogatásban kizárólag hatósági engedéllyel rendelkező és hatósági nyilvántartásban szereplő termék, valamint szaporítóanyag részesülhet.

Kedvezményezettek:

b) tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások:

·A méhészeti eszközök támogatására országos méhészeti szervezetben tag méhész, illetve termelői csoport jogosult, amennyiben az igénylő hatósági nyilvántartás szerint méhcsaláddal rendelkezik.

·A szervezetek tevékenységét segítő eszköztámogatásokra a méhészeti szervezetek jogosultak. Az öntőforma támogatásának jogosultja az országos méhészeti szervezet.

i. a méhállományt megtámadó kártevők és betegségek - különösen a varroózis - elleni védekezés,

·A védekezés támogatására országos méhészeti szervezetben tag méhész jogosult, amennyiben az igénylő hatósági nyilvántartás szerint méhcsaláddal rendelkezik.

iii. a méhállomány pótlása az Unióban, a méhtenyésztést is beleértve,

·A méhállomány pótlásának támogatására országos méhészeti szervezetben tag méhész jogosult, amennyiben az igénylő hatósági nyilvántartás szerint méhcsaláddal rendelkezik.

iv. a vándorméhészkedés racionalizálása;

·A vándorméhészkedés racionalizálásának támogatására országos méhészeti szervezetben tag méhész jogosult, amennyiben az igénylő hatósági nyilvántartás szerint méhcsaláddal rendelkezik.

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

b) tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, valamint egyéb fellépések, amelyek többek között a következőkre irányulnak:

-a méhészkedés gyakorlatában használatos új méhészeti eszközök, segédeszközök, berendezések,

-a méz és méhészeti termékek termeléséhez, kinyeréséhez, tárolásához, kiszereléséhez használatos új méhészeti eszközök

-a léptároláshoz szükséges új termékek, eszközök, gépek és berendezések

-irodatechnika, öntőforma

-alternatív védekezéshez higiénikus aljak beszerzése

-preventív intézkedéseknél kaptárcsere, keretléc csere és lépcsere, ózongenerátor, méhlegelő célú facsemeték, bokrok beszerzési költsége stb.

i. a méhállományt megtámadó kártevők és betegségek - különösen a varroózis - elleni védekezés,

-a kártevők és betegségek ellen a méhcsaládok engedélyezett szerrel történő, szakszerű állategészségügyi kezeléséhez szükséges gyógyszerek, gyógyhatású készítmények és vivőanyagok

-a kijuttatáshoz szükséges eszközök, felszerelések beszerzése

iii. a méhállomány pótlása az Unióban, a méhtenyésztést is beleértve,

-méhanya, anyabölcső beszerzés költségei.

iv. a vándorméhészkedés racionalizálása;

-vándorlást segítő eszközök

-vándorméhészkedéshez felhasznált speciális vontatott kocsik lízingje, bérlete, utánfutó vásárlás

-gépjárműbérlés

A támogatás egyedi feltételei:

Kizárólag a hatósági forgalomba hozatali engedéllyel rendelkező eszközök, gépek és berendezések támogathatók.

A támogatott méhészeti eszközöket 5 évig, a támogatott irodai eszközöket 3 évig kötelező birtokban tartani, illetve működtetni.

Azonos típusú méhészeti eszköz beszerzése 5 éven belül, azonos típusú irodai eszköz beszerzése 3 éven belül nem engedélyezett.

A támogatások országos méhészeti szervezeti tagság esetén vehetők igénybe.

A beruházások a kedvezményezett telephelyén kívül is megvalósíthatók.

Az egészségvédelmet szolgáló eszközök és vivőanyagok önállóan nem támogathatók, csak állatgyógyászati készítmények együttes vásárlása esetén.

Méhegészségügyi környezetfejlesztés: az országos méhészeti szervezet honlapján felsorolt méhlegelő célú facsemeték, cserjék, félcserjék és bokrok beszerzése esetén azok vételára támogatható a méhészeti

szervezeti tagsággal rendelkező kérelmezők esetében (http://www.omme.hu/wp-content/uploads/2021/08/MMNP-fajlista_bővített.pdf).

E támogatás elkülönül az erdészeti támogatásoktól.

Az ily módon támogatott méhlegelő célú növények ültetése kis területre korlátozódik, így abból erdőgazdasági, vagy egyéb gazdasági haszon nem származik.

***A beavatkozás kapcsán nem támogatható költségek*:**

- saját előállítású eszközök és használt eszközök beszerzése
- a méhcsaládoknál a magyar hatóságok által nem engedélyezett szerek;
-magyar tenyésztőszervezet által nem törzskönyvezett, vagy nem honosított állományból származó szaporítóanyag.

A beavatkozás a Stratégiai Terv rendelet 6. cikk (1) bekezdés b) d) és f) pontjában foglalt egyedi célkitűzéseket szolgálja a Stratégiai Terv rendelet 55. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján.

A gazdaságok versenyképességének rövid és hosszú távú növelését, ezáltal a piacorientáltság fokozását segíti a méhészeti tevékenység gyakorlásához szükséges eszközök beszerzése. Az új eszközök beszerzése a technológia fejlesztését is eredményezi, amely elősegíti a hozzáadott érték növelését (SO2).

A méhkártevők és kórokozók elleni gyógyszeres, alternatív és preventív intézkedések a méhállomány megőrzését szolgálják, így hozzájárulnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez, az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodáshoz, valamint a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, illetve az ökoszisztéma szolgáltatások gyarapításához. Az ellenőrzött tenyészanyag beszerzésének támogatása útján teljesül a klímareziliens és klímaadaptív állatfajta alkalmazása, illetve génmegőrzés (SO4, SO6).

A KAP 2023. évi kerete felhasználható a 2022. méhészeti év meghosszabbított időszakában (2022.08.01.-2022.12.31.) keletkező támogatási igények kielégítésére is.

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási formák:

-költségtérítés

-bankgarancia

-Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybe vehető a beavatkozáson belül támogatási intenzitás kiegészítésére, amely minden beruházáshoz igénybe vehető kezességet jelent az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány részéről.

A beavatkozás során alkalmazott támogatások az SPR 44. cikk (1) bekezdés a) pontja alapján a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek alapján kerülnek elszámolásra számlával igazolt módon.

Vissza nem térítendő támogatás az egyes intézkedéseknél az igazolt költségek 50-100 %-áig, vagy a költségek egy részét fedező konkrét összeggel, illetve felső korláttal.

A 2023 évre tervezett támogatási keret (EU-s része 3 204 227 EUR/év, hazai része 3 204 227 EUR/év), mert a 2022-es meghosszabbított méhészeti évre elkülönített összeget már nem tartalmazza. A meghosszabbított méhészeti évre levont összeg EU-s része 175 000 EUR/év, hazai része 175 000 EUR/év. A 2024-es pénzügyi évre tervezett 7 027 422 EUR támogatási keret EU-s része 3 513 711 EUR, hazai része 3 513 711 EUR. A 2025-2027 évekre tervezett 7 036 217 EUR támogatási keret (EU-s része 3 518 108,5 EUR/év, hazai része 3 518 108,5 EUR/év)

A tervezett támogatási keret a méhészeti program 2020-2021. támogatási időszaka kerete és kihasználtsága alapján került meghatározásra, annak figyelembe vételével, hogy az új technológiai eszközök, valamint a méhegészségügyi védekezéshez felhasznált anyagok és eszközök, továbbá a

méhanya beszerzése iránti érdeklődés tartósnak tekinthető, s mindezek vonatkozásában jelentős áremelkedés várható, továbbá a méhegészségügyi preventív intézkedésekkel bővül a támogatás lehetősége.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

-

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Figyelem! A 10. cikk és a II. melléklet értelmében az 55. cikk (1) bekezdése (b) pontja i. és ii. alpontja szerinti beavatkozásoknak meg kell felelniük a WTO „zöld dobozos" támogatásokra vonatkozó feltételeinek. Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A méhészeti tevékenység gyakorlásához szükséges eszközök, berendezések, segédeszközök támogatása megfelel a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) mezőgazdasági megállapodása 2. melléklete alábbi pontjainak:

2. melléklet: Belföldi támogatás – A csökkentési kötelezettség alóli felmentés alapja

(1) Azoknak a hazai támogatási intézkedéseknek, amelyekre a csökkentési kötelezettségek alól mentességet kérnek, meg kell felelniük annak az alapvető követelménynek, hogy ne legyen, vagy legfeljebb minimális legyen a kereskedelmet torzító hatása vagy hatása a termelésre. Ennek megfelelően minden olyan intézkedésnek, amelyre mentességet kérnek, meg kell felelnie a következő alapvető kritériumoknak:

a) a szóban forgó támogatást közfinanszírozott kormányzati programon keresztül kell nyújtani (beleértve az állami bevételkiesést is), amely nem jár fogyasztói átutalással; és,

b) a szóban forgó támogatás nem jelenthet ártámogatást a termelőknek;

A méhcsaládok egészségét megőrző gyógyszeres, alternatív és megelőző intézkedések megfelelnek a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) mezőgazdasági megállapodása 2. melléklet 2. bekezdés alábbi pontjának:

b) kártevők és betegségek elleni védekezés, beleértve az általános és termékspecifikus kártevő- és betegségvédelmi intézkedéseket, például korai előrejelző rendszereket, karantént és felszámolást;

Az eszköztámogatás nincs hatással sem a méhészeti termékek kereskedelmére, sem a termelésre, nem jelenti méhészeti termékek ártámogatását a gyártók részére és nem jár fogyasztói átutalással, nem tartalmaznak közvetlen kifizetéseket a gyártóknak, vagy forgalmazóknak.

A méhcsaládok egészségének megőrzésére irányuló beavatkozás célja a WTO mezőgazdasági megállapodás 2. melléklet 2. pontjának b) alpontjában foglalt kártevők és betegségek elleni védekezésnek felel meg.

9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
SC03_O37_A01_BN - A méhészeti ágazat eszközfejlesztésére kedvezményezettenként nyújtott egységnyi támogatás	Átlagos		R.35
SC03_O37_A02_BN - A méhészeti szervezetek tevékenységét segítő eszközök beszerzésének támogatására nyújtott egységnyi támogatás	Átlagos		
SC03_O37_A03_BN - A méhbetegségek és kártevők elleni védekezés támogatásához kedvezményezettenként nyújtott egységnyi támogatás	Átlagos		R.35
SC03_O37_A04_BN - A méhek genetikai állományának fejlesztéséhez kedvezményezettenként nyújtott egységnyi támogatás	Átlagos		R.35
SC03_O37_A05_BN - A vándorlást elősegítő eszközök beszerzéséhez nyújtott kedvezményezettenként egységnyi támogatás	Átlagos		R.35
SC03_O37_A06_ON - A méhészeti ágazat eszközfejlesztésére kérelmenként nyújtott egységnyi támogatás	Átlagos		R.35
SC03_O37_A07_ON - A méhészeti szervezetek tevékenységét segítő eszközök beszerzésének támogatására nyújtott kérelmenkénti egységnyi támogatás	Átlagos		
SC03_O37_A08_ON - A méhbetegségek és kártevők elleni védekezés támogatásához nyújtott kérelmenkénti egységnyi támogatás	Átlagos		R.35
SC03_O37_A09_ON - A méhek genetikai állományának fejlesztéséhez nyújtott kérelmenkénti egységnyi támogatás	Átlagos		R.35
SC03_O37_A10_ON - A vándorlást elősegítő eszközök beszerzéséhez nyújtott kérelmenkénti egységnyi támogatás	Átlagos		R.35

Leírás

SC03_O37_A01_BN - A méhészeti ágazat eszközfejlesztésére kedvezményezettenként nyújtott egységnyi támogatás

A 2021-ben módosult méhészeti program alapján a 2021. évben hatályba lépett hazai jogcímrendeletben ezen beavatkozástípushoz sorolható intézkedésekre vonatkozóan a kifizető ügynökség által legyűjtött, rendelkezésre álló 1 éves történelmi adatok figyelembe vételével, a támogatásokat ténylegesen igénybe vevő méhészekre jutó átlagos uniós támogatási összeg euróban, 2024-től a méhészek kérelmeire jutó átlagos uniós támogatási összeg. [SPR 44. cikk (2) bekezdés *a)* pont *i)* alpontja alapján.]

A 2024. pénzügyi év első negyedében kedvezményezett outputtal számolunk, a további időszakokban kérelem outputtal. A rendelkezésre álló adatok figyelembe vételével az alábbi outputokkal és egységösszegekkel tervezünk.

A méz és méhészeti termékek kinyeréséhez és kiszereléséhez, valamint a léptároláshoz és egyéb, a méhészetben használt tárgyi eszközök korszerűsítésének támogatására a 2024. pénzügyi év első negyedében 274 kedvezményezettel, 250 EUR/kedvezményezett EU támogatásra jutó egységösszeggel, míg a további három negyedében 300 kérelemmel, 188,5 EUR kérelemre eső egységösszeggel, a 2025-2027. években pedig évente 500 kérelemmel és 150 egységösszeggel számolunk.

Az eszközök támogatására tervezett keret, valamint a támogatható kérelmek száma a KAP terv módosítása során jelentősen szűkül és az egységösszeg csökken.

A költségemelkedés mértékének bizonytalansága miatt 20 % eltérést tervezünk az egységösszeg átlagában.

SC03_O37_A02_BN - A méhészeti szervezetek tevékenységét segítő eszközök beszerzésének támogatására nyújtott egységnyi támogatás

A 2021-ben módosult méhészeti program alapján a 2021. évben hatályba lépett hazai jogcímrendeletben ezen beavatkozástípushoz sorolható intézkedésekre vonatkozóan a kifizető ügynökség által legyűjtött, rendelkezésre álló 1 éves történelmi adatok figyelembe vételével, a támogatásokat ténylegesen igénybe

vevő méhészeti szervezetekre jutó átlagos uniós támogatási összeg euróban, 2024-től a méhész szervezetek kérelmeire jutó átlagos uniós támogatási összeg. [SPR 44. cikk (2) bekezdés *a)* pont *i)* alpontja alapján.]

A 2024. pénzügyi év első negyedében kedvezményezett outputtal számolunk, a további időszakokban kérelem outputtal. A rendelkezésre álló adatok figyelembe vételével az alábbi outputokkal és egységösszegekkel tervezünk.

A méhészeti szervezetek tevékenységét segítő eszközök beszerzésének támogatására a 2024. pénzügyi év első negyedében 3 kedvezményezettel, 600 EUR/kedvezményezett EU támogatásra jutó egységösszeggel, míg a további három negyedében 100 kérelemmel, 241,5 EUR kérelemre eső egységösszeggel, a 2025-2027. években pedig évente 100 kérelemmel és 250 egységösszeggel számolunk.

Az eszközök támogatására tervezett keret kevéssé, a támogatható kérelmek száma és az egységösszeg jelentősen csökken a KAP terv módosítása során.

A költségemelkedés bizonytalansága miatt 20 % eltérést tervezünk az egységösszeg átlagában.

SC03_O37_A03_BN - A méhbetegségek és kártevők elleni védekezés támogatásához kedvezményezettenként nyújtott egységnyi támogatás

A 2021-ben módosult méhészeti program alapján a 2021. évben hatályba lépett hazai jogcímrendeletben ezen beavatkozástípushoz sorolható intézkedésekre vonatkozóan a kifizető ügynökség által legyűjtött, rendelkezésre álló 1 éves történelmi adatok figyelembe vételével, a támogatásokat ténylegesen igénybe vevő méhészekre jutó átlagos uniós támogatási összeg euróban, 2024-től a méhészek kérelmeire jutó átlagos uniós támogatási összeg. . [SPR 44. cikk (2) bekezdés *a)* pont *i)* alpontja alapján.]

A 2024. pénzügyi év első negyedében nem számolunk kifizetéssel, a további időszakokban kérelem outputtal számolunk. A rendelkezésre álló adatok és a várható költségnövekedés figyelembe vételével az alábbi outputokkal és egységösszegekkel tervezünk.

A méhbetegségek és kártevők elleni védekezés támogatására a 2024. pénzügyi évben 12 500 kérelemmel és 235,5 EUR, a 2025-2027. pénzügyi évben 8500 kérelemmel és 338 EUR kérelemre eső, EU-s támogatásra jutó egységösszeggel számolunk.

A méhállomány egészségi állapotának fenntartására szolgáló készítmények és eszközök támogatására tervezett keret, valamint az egységösszeg jelentősen emelkedik, a támogatható kérelmek száma a KAP terv módosítása során azonos szinten marad, azzal, hogy 2024. évben jelentős kérelemnövekedés, majd ezt követően a kérelemszám normalizálódása várható, tekintettel az új jogcímrendelet 2024. évi megjelenésére.

A költségemelkedés mértékének bizonytalansága miatt 20 % eltérést tervezünk az egységösszeg átlagában.

SC03_O37_A04_BN - A méhek genetikai állományának fejlesztéséhez kedvezményezettenként nyújtott egységnyi támogatás

A 2021-ben módosult méhészeti program alapján a 2021. évben hatályba lépett hazai jogcímrendeletben ezen beavatkozástípushoz sorolható intézkedésekre vonatkozóan a kifizető ügynökség által legyűjtött, rendelkezésre álló 1 éves történelmi adatok figyelembe vételével, a támogatásokat ténylegesen igénybe vevő méhészekre jutó átlagos uniós támogatási összeg euróban, 2024-től a méhészek kérelmeire jutó átlagos uniós támogatási összeg. [SPR 44. cikk (2) bekezdés *a)* pont *i)* alpontja alapján.]

A 2024. pénzügyi év első negyedében nem számolunk kifizetéssel, a további időszakokban kérelem outputtal számolunk. A rendelkezésre álló adatok

figyelembe vételével az alábbi outputokkal és egységösszegekkel tervezünk.

A méhek genetikai állományának fejlesztésének támogatására a 2024-2027. pénzügyi évben 2800 kérelemmel és 71,5 EUR kérelemre eső, EU-s támogatásra jutó egységösszeggel számolunk. A 2025. évtől kezdődően 116 EUR

A genetikai állomány megújításának támogatására tervezett keret, valamint a támogatható kérelmek száma a KAP terv módosítása során jelentősen szűkül és az egységösszeg csökken.

A költségemelkedés mértékének bizonytalansága miatt 20 % eltérést tervezünk az egységösszeg átlagában.

SC03_O37_A05_BN - A vándorlást elősegítő eszközök beszerzéséhez nyújtott kedvezményezettenként egységnyi támogatás

A 2021-ben módosult méhészeti program alapján a 2021. évben hatályba lépett hazai jogcímrendeletben ezen beavatkozástípushoz sorolható intézkedésekre vonatkozóan a kifizető ügynökség által legyűjtött, rendelkezésre álló 1 éves történelmi adatok figyelembe vételével, a támogatásokat ténylegesen igénybe vevő méhészekre jutó átlagos uniós támogatási összeg euróban, 2024-től a méhészek kérelmeire jutó átlagos uniós támogatási összeg. . [SPR 44. cikk (2) bekezdés *a)* pont *i)* alpontja alapján.]

A 2024. pénzügyi év első negyedében kedvezményezett outputtal számolunk, a további időszakokban kérelem outputtal. A rendelkezésre álló adatok figyelembe vételével az alábbi outputokkal és egységösszegekkel tervezünk.

A vándorlást elősegítő eszközök beszerzésének támogatására a 2024. pénzügyi év első negyedében 150 kedvezményezettel, 250 EUR/kedvezményezett EU támogatásra jutó egységösszeggel, míg a további három negyedében 1000 kérelemmel, 185 EUR kérelemre eső egységösszeggel, a 2025-2027. években pedig évente 1100 kérelemmel és 202 egységösszeggel számolunk.

Az eszközök támogatására tervezett keret, valamint a támogatható kérelmek száma a KAP terv módosítása során jelentősen szűkül és az egységösszeg csökken.

A költségemelkedés mértékének bizonytalansága miatt 20 % eltérést tervezünk az egységösszeg átlagában.

SC03_O37_A06_ON - A méhészeti ágazat eszközfejlesztésére kérelmenként nyújtott egységnyi támogatás

A 2021-ben módosult méhészeti program alapján a 2021. évben hatályba lépett hazai jogcímrendeletben ezen beavatkozástípushoz sorolható intézkedésekre vonatkozóan a kifizető ügynökség által legyűjtött, rendelkezésre álló 1 éves történelmi adatok figyelembe vételével, a támogatásokat ténylegesen igénybe vevő méhészek kérelmére jutó átlagos uniós támogatási összeg euróban. [SPR 44. cikk (2) bekezdés *a)* pont *i)* alpontja alapján.]

A 2024. pénzügyi év első negyedében kedvezményezett outputtal számolunk, a további időszakokban kérelem outputtal. A rendelkezésre álló adatok és a várható költségnövekedés figyelembe vételével az alábbi outputokkal és egységösszegekkel tervezünk.

A méz és méhészeti termékek kinyeréséhez és kiszereléséhez, valamint a léptároláshoz és egyéb, a méhészetben használt tárgyi eszközök korszerűsítésének támogatására a 2024. pénzügyi év további három negyedében 300 kérelemmel, 188,5 EUR kérelemre eső egységösszeggel, a 2025-2027. években pedig évente 500 kérelemmel és 150 egységösszeggel számolunk.

Az eszközök támogatására tervezett keret, valamint a támogatható kérelmek száma a KAP terv módosítása során jelentősen szűkül és az egységösszeg csökken.

A költségemelkedés mértékének bizonytalansága miatt 20 % eltérést tervezünk az egységösszeg átlagában.

SC03_O37_A07_ON - A méhészeti szervezetek tevékenységét segítő eszközök beszerzésének támogatására nyújtott kérelmenkénti egységnyi támogatás

A 2021-ben módosult méhészeti program alapján a 2021. évben hatályba lépett hazai jogcímrendeletben ezen beavatkozástípushoz sorolható intézkedésekre vonatkozóan a kifizető ügynökség által legyűjtött, rendelkezésre álló 1 éves történelmi adatok figyelembe vételével, a támogatásokat ténylegesen igénybe vevő méhészeti szervezetek kérelmére jutó átlagos uniós támogatási összeg euróban. [SPR 44. cikk (2) bekezdés *a)* pont *i)* alpontja alapján.]

A 2024. pénzügyi év első negyedében kedvezményezett outputtal számolunk, a további időszakokban kérelem outputtal. A rendelkezésre álló adatok és a várható költségnövekedés figyelembe vételével az alábbi outputokkal és egységösszegekkel tervezünk.

A méhészeti szervezetek tevékenységét segítő eszközök beszerzésének támogatására a 2024. pénzügyi további három negyedében 100 kérelemmel, 241,5 EUR kérelemre eső egységösszeggel, a 2025-2027. években pedig évente 100 kérelemmel és 250 egységösszeggel számolunk. Az eszközök támogatására tervezett keret kevéssé, a támogatható kérelmek száma és az egységösszeg jelentősen csökken a KAP terv módosítása során a kimeneti egység változás miatt.

A költségemelkedés bizonytalansága miatt 20 % eltérést tervezünk az egységösszeg átlagában.

SC03_O37_A08_ON - A méhbetegségek és kártevők elleni védekezés támogatásához nyújtott kérelmenkénti egységnyi támogatás

A 2021-ben módosult méhészeti program alapján a 2021. évben hatályba lépett hazai jogcímrendeletben ezen beavatkozástípushoz sorolható intézkedésekre vonatkozóan a kifizető ügynökség által legyűjtött, rendelkezésre álló 1 éves történelmi adatok figyelembe vételével, a támogatásokat ténylegesen igénybe vevő méhészek kérelmére jutó átlagos uniós támogatási összeg euróban. [SPR 44. cikk (2) bekezdés *a)* pont *i)* alpontja alapján.]

A 2024. pénzügyi év első negyedében nem számolunk kifizetéssel, a további időszakokban kérelem outputtal számolunk. A rendelkezésre álló adatok és a várható költségnövekedés figyelembe vételével az alábbi outputokkal és egységösszegekkel tervezünk.

A méhbetegségek és kártevők elleni védekezés támogatására a 2024. pénzügyi év további három negyedében 12 500 kérelemmel és 235,5 EUR, a 2025-2027. pénzügyi évben évente 8500 kérelemmel és 338 EUR kérelemre eső, EU-s támogatásra jutó egységösszeggel számolunk. A méhállomány egészségi állapotának fenntartására szolgáló készítmények és eszközök támogatására tervezett keret, valamint az egységösszeg jelentősen emelkedik, a támogatható kérelmek száma a KAP terv módosítása során azonos szinten marad, azzal, hogy 2024. évben jelentős kérelemnövekedés, majd ezt követően a kérelemszám normalizálódása várható, tekintettel az új jogcímrendelet 2024. évi megjelenésére.

A költségemelkedés mértékének bizonytalansága miatt 20 % eltérést tervezünk az egységösszeg átlagában

SC03_O37_A09_ON - A méhek genetikai állományának fejlesztéséhez nyújtott kérelmenkénti egységnyi támogatás

A 2021-ben módosult méhészeti program alapján a 2021. évben hatályba lépett hazai jogcímrendeletben ezen beavatkozástípushoz sorolható intézkedésekre vonatkozóan a kifizető ügynökség által legyűjtött, rendelkezésre álló 1 éves történelmi adatok figyelembe vételével, a támogatásokat ténylegesen igénybe vevő méhészek kérelmére jutó átlagos uniós támogatási összeg euróban. [SPR 44. cikk (2) bekezdés *a)* pont *i)* alpontja alapján.]

A 2024. pénzügyi év első negyedében nem számolunk kifizetéssel, a további időszakokban kérelem outputtal számolunk. A rendelkezésre álló adatok és a várható költségnövekedés figyelembe vételével az alábbi outputokkal és egységösszegekkel tervezünk.

A genetikai állomány megújításának támogatására tervezett, túlméretezettnek bizonyult keret az utóbbi KAP terv módosítás során átmenetileg jelentősen szűkült és az egységösszeg csökkent. A méhek genetikai állománya fejlesztésének támogatására a 2024. pénzügyi évben évi 2.800 kérelemmel és 71,5 EUR kérelemre eső, EU-s támogatásra jutó egységösszeggel számolunk. A 2025-2027. években az újra élénkülő igények alapján szükséges a támogatási keret ismételt felülvizsgálata, annak megemelése, s a támogatás intenzitásának megőrzése céljából a megnövekedett anyaelőállítási költségek miatt az egységösszeg növelése. Így a 2025-2027. pénzügyi években 2800 kérelemmel és 116 EUR kérelemre eső EU-s támogatásra jutó egységösszeggel számolunk.

A költségemelkedés mértékének bizonytalansága miatt 20 % eltérést tervezünk az egységösszeg átlagában

SC03_O37_A10_ON - A vándorlást elősegítő eszközök beszerzéséhez nyújtott kérelmenkénti egységnyi támogatás

A 2021-ben módosult méhészeti program alapján a 2021. évben hatályba lépett hazai jogcímrendeletben ezen beavatkozástípushoz sorolható intézkedésekre vonatkozóan a kifizető ügynökség által legyűjtött, rendelkezésre álló 1 éves történelmi adatok figyelembe vételével, a támogatásokat ténylegesen igénybe vevő méhészek kérelmére jutó átlagos uniós támogatási összeg euróban. [SPR 44. cikk (2) bekezdés *a)* pont *i)* alpontja alapján.]

A 2024. pénzügyi év első negyedében kedvezményezett outputtal számolunk, a további időszakokban kérelem outputtal. A rendelkezésre álló adatok és a várható költségnövekedés figyelembe vételével az alábbi outputokkal és egységösszegekkel tervezünk.

A vándorlást elősegítő eszközök beszerzésének támogatására a 2024. pénzügyi év további három negyedében 1000 kérelemmel, 185 EUR kérelemre eső egységösszeggel, a 2025-2027. években pedig évente 1100 kérelemmel és 202 egységösszeggel számolunk. Az eszközök támogatására tervezett keret, valamint a támogatható kérelmek száma a KAP terv módosítása során jelentősen szűkül és az egységösszeg csökken a kimeneti egység változás miatt.

A költségemelkedés mértékének bizonytalansága miatt 20 % eltérést tervezünk az egységösszeg átlagában.

10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027 összesen
SC03_O37_A01_BN - A méhészeti ágazat eszközfejlesztésére kedvezményezettenként nyújtott egységnyi támogatás	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	250,00	250,00	0,00	0,00	0,00	
	O.37 (egység: Kedvezményezettek)	1 500,00	274,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 1 774,00 **Max:** 1 500,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	375 000,00	68 500,00	0,00	0,00	0,00	443 500,00
SC03_O37_A02_BN - A méhészeti szervezetek tevékenységét segítő eszközök beszerzésének támogatására nyújtott egységnyi támogatás	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	600,00	600,00	0,00	0,00	0,00	
	O.37 (egység: Kedvezményezettek)	50,00	3,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 53,00 **Max:** 50,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	30 000,00	1 800,00	0,00	0,00	0,00	31 800,00
SC03_O37_A03_BN - A méhbetegségek és kártevők elleni védekezés támogatásához kedvezményezettenként nyújtott egységnyi támogatás	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	224,59	224,59	0,00	0,00	0,00	
	O.37 (egység: Kedvezményezettek)	8 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 8 000,00 **Max:** 8 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	1 796 727,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 796 727,00

SC03_O37_A04_BN - A méhek genetikai állományának fejlesztéséhez kedvezményezettenként nyújtott egységnyi támogatás	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	167,50	167,50	0,00	0,00	0,00	
	O.37 (egység: Kedvezményezettek)	3 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 3 000,00 **Max:** 3 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	502 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	502 500,00
SC03_O37_A05_BN - A vándorlást elősegítő eszközök beszerzéséhez nyújtott kedvezményezettenként egységnyi támogatás	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	250,00	250,00	0,00	0,00	0,00	
	O.37 (egység: Kedvezményezettek)	2 000,00	150,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 2 150,00 **Max:** 2 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	500 000,00	37 500,00	0,00	0,00	0,00	537 500,00
SC03_O37_A06_ON - A méhészeti ágazat eszközfejlesztésére kérelmenként nyújtott egységnyi támogatás	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	188,50	150,00	150,00	150,00	
	O.37 (egység:)	0,00	300,00	500,00	500,00	500,00	**Összesen:** 1 800,00 **Max:** 500,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	56 500,00	75 000,00	75 000,00	75 000,00	281 500,00
SC03_O37_A07_ON - A méhészeti szervezetek tevékenységét segítő eszközök beszerzésének támogatására nyújtott kérelmenkénti egységnyi támogatás	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	241,50	250,00	250,00	250,00	
	O.37 (egység:)	0,00	100,00	100,00	100,00	100,00	**Összesen:** 400,00 **Max:** 100,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	23 200,00	25 000,00	25 000,00	25 000,00	98 200,00
SC03_O37_A08_ON - A méhbetegségek és kártevők elleni védekezés támogatásához nyújtott kérelmenkénti egységnyi támogatás	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	235,50	338,00	338,00	338,00	
	O.37 (egység:)	0,00	12 500,00	8 494,00	8 494,00	8 494,00	**Összesen:** 37 982,00 **Max:** 12 500,00

	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	2 940 961,00	2 870 858,50	2 870 858,50	2 870 858,50	11 553 536,50
SC03_O37_A09_ON - A méhek genetikai állományának fejlesztéséhez nyújtott kérelmenkénti egységnyi támogatás	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	71,50	116,00	116,00	116,00	
	O.37 (egység:)	0,00	2 800,00	2 800,00	2 800,00	2 800,00	**Összesen:** 11 200,00 **Max:** 2 800,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	200 500,00	325 000,00	325 000,00	325 000,00	1 175 500,00
SC03_O37_A10_ON - A vándorlást elősegítő eszközök beszerzéséhez nyújtott kérelmenkénti egységnyi támogatás	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	185,00	202,00	202,00	202,00	
	O.37 (egység:)	0,00	1 000,00	1 100,00	1 100,00	1 100,00	**Összesen:** 4 300,00 **Max:** 1 100,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	184 750,00	222 250,00	222 250,00	222 250,00	851 500,00
ÖSSZESEN	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	6 408 454,00	7 027 422,00	7 036 217,00	7 036 217,00	7 036 217,00	34 544 527,00
	Éves indikatív pénzügyi támogatás (teljes uniós kiadás [EUR])	3 204 227,00	3 513 711,00	3 518 108,50	3 518 108,50	3 518 108,50	17 272 263,50
	Az uniós társfinanszírozás mértéke (%-ban)	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	

PROMOBEES(55(1)(f)) - - Promóció, kommunikáció és marketing, ideértve a piacmonitoringhoz kötődő fellépéseket és a különösen a méhészeti termékek minőségével kapcsolatos fogyasztói tudatosság növelésére irányuló tevékenységeket

SC01_A02_BEM_55 - Méhészeti marketing

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC01_A02_BEM_55
A beavatkozás neve	Méhészeti marketing
A beavatkozás típusa	PROMOBEES(55(1)(f)) - Promóció, kommunikáció és marketing, ideértve a piacmonitoringhoz kötődő fellépéseket és a különösen a méhészeti termékek minőségével kapcsolatos fogyasztói tudatosság növelésére irányuló tevékenységeket
Közös kimeneti mutató	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy az azzal foglalkozó egységek száma

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
XCO Az ágazat korszerűsítésére irányuló, az ismeretek gyarapításának és megosztásának, az innovációnak és a digitalizációnak a mezőgazdaságban és vidéki térségekben történő előmozdításán keresztül megvalósítandó átfogó célkitűzés

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.4.1	Piackutatás	3	Igen
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Igen
6.5.2	Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé	2	Igen
CCO.1.10	Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése	1	Részben

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A rendezvényekhez kapcsolódó, illetve önálló marketing és promóciós tevékenységek elsősorban a fogyasztók ismereteinek gyarapítását, a fogyasztói bizalom növelését, az ökológiai termékek előnyeinek megismerését szolgálják. E tevékenység keretében pl. méhészeti találkozókon, mézfesztiválokon,

iskolákban mézkóstoltatás, promóciós és tájékoztató anyagok osztása, avagy gyermekeknek a beporzókkal kapcsolatos játékos vetélkedők, kézügyességi foglalkozások szervezése és kifestők kiosztása történik. A mézlovagrend tagjai rendszeres résztvevői ezen alkalmaknak, ahol puszta megjelenésük is jelentős marketing értékkel bír.

A méhészeti termékek minőségjavulását is szolgáló monitoring intézkedések a piacorientáltságot fokozzák a Magyarországon forgalmazott mézek figyelemmel kísérésével, amely tevékenység eltér a kötelező elemzésektől, illetve hatósági ellenőrzésektől. A minőségjavító intézkedés a méhészek érdekképviseletét ellátó méhészeti szervezet folyamatos monitoring tevékenységén, mintavételezésein és értékelésén alapul, amelynek eredménye bárki számára hozzáférhető, így segítve a tudatos fogyasztás növelését és a minőségi előállítást. Az intézkedés során nem laboratóriumokat kívánunk támogatni, hanem a teljes monitoring tevékenységet, melynek a termékminőség javítására közvetett hatása van a monitoring eredmények nyilvánosságra hozatala miatt.

A fenti tevékenységek országos koordinálását a piacmonitoringgal együtt a méhészeti szervezet végzi egy szakértő bevonásával.

A marketing és promóciós tevékenységek, a méhészeti termékek monitoringja és mindezek koordinálásának, valamint a piacmonitoring fenti tevékenységekkel kapcsolatos költségei támogathatók.

A kereskedelmi forgalomba kerülő mézek monitoringjának támogatási feltétele az eredmények közzététele. A közzététel szakmai lapban és/vagy az országos méhészeti szervezet honlapján történik,, mely adott esetben a technológia fejlesztésére, korszerűsítésére sarkallhatja a forgalmazót.

A méhészeti program eddig jól működő intézkedéseinek folytatása azon intézkedésekkel, melyek esetében a támogatások a fenti célokat szolgálják. A beavatkozás végrehajtására részletes belső szabályozás készül.

A két pilléren belüli egyéb beavatkozásokat nem egészít ki.

Kedvezményezett:

országos méhészeti szervezet.

***A beavatkozás kapcsán támogatható költségek*:**

monitoring, marketing és promóciós költségek, adminisztratív költségek, elemzés és közzététel költségei.

Nem támogatható **költségek:** a nem akkreditált laboratórium vizsgálati költsége.

A beavatkozások a Stratégiai Terv rendelet 6. cikk (1) bekezdés b) és f) pontjaiban foglalt egyedi célkitűzéseket, valamint a (2) bekezdés szerinti horizontális célkitűzést szolgálják. A piacorientáltságot, egyúttal a gazdaság versenyképességét fokozza a promóció, kommunikáció és marketingtevékenység [Stratégiai Terv rendelet 55. cikk (1) bekezdés f) pont]. A fogyasztói tudatosság is erősödik a szemléletformálás révén (SO2, CCO).

A fogyasztók megfelelő tájékoztatása a biológiai sokféleség jelentőségének megismertetését is szolgálja (SO6, CCO).

A KAP 2023. évi kerete felhasználható a 2022. méhészeti év meghosszabbított időszakában (2022.08.01.-2022.12.31.) keletkező támogatási igények kielégítésére is.

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Vissza nem térítendő támogatás az egyes intézkedéseknél az igazolt költségek 100 %-áig, vagy a költségek egy részét fedező konkrét összeggel, más intézkedéseknél felső korláttal.

A 2023 évre tervezett támogatási keret (EU-s része 127 800 EUR/év, hazai része 127 800 EUR/év), mert a 2022-es meghosszabbított méhészeti évre elkülönített összeget már nem tartalmazza. A meghosszabbított méhészeti évre levont összeg EU-s része 14 200 EUR/év, hazai része 14 200 EUR/év.

A 2024-2027. évre tervezett támogatási keret (2024. EU-s része 122 645 EUR, hazai része 122 645 EUR; 2025-2027. EU-s része 125 747,5 EUR, hazai része 125 747,5 EUR) az MMNP 2020-2021. támogatási időszaka megemelt keretének társfinanszírozott tényadata és kihasználtsága alapján került meghatározásra, annak figyelembe vételével, hogy a COVID-járvány idején a rendezvények, képzések egy része elmaradt, illetve online térbe került, s várhatóan az online megoldások a jövőben is tért

hódítanak.
A tervezett támogatási keret az MMNP 2020-2021. támogatási időszaka megemelt keretének társfinanszírozott tényadata és kihasználtsága alapján került meghatározásra, annak figyelembe vételével, hogy a COVID járvány miatt a figyelembe vett időszakban visszaesett a tevékenység, de a járvány elmúltával a marketingtevékenységek újra felélénkülnek. Emellett figyelembe vételre kerültek a 2022-2023. évi tapasztalatok, igényváltozások, mely alapján csekély korrekciót kíván a keretfelhasználás, így 2,5 %-kal megemelésre került a tervezett keret a piacmonitoring tevékenység koordinálása támogatásának bevezetése céljából.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

-

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A beavatkozás a WTO mezőgazdasági megállapodás 2. melléklet 2. pontjának f) alpontjában foglalt marketing és promóciós szolgáltatásoknak felel meg.

9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
SC01_O37_A01_BN - Méhészeti marketingre vonatkozó intézkedések kedvezményezettjeinek nyújtott egységnyi támogatás	Átlagos		
SC01_O37_A02_ON - Méhészeti marketingre vonatkozó intézkedések kérelmenként nyújtott egységnyi támogatás	Átlagos		

Leírás

SC01_O37_A01_BN - Méhészeti marketingre vonatkozó intézkedések kedvezményezettjeinek nyújtott egységnyi támogatás

A méhészeti marketingre vonatkozó intézkedések tervezett akciószáma alapján 1 kérelemre jutó, euróban kifejezett támogatási összeg.

A 2021-ben módosult méhészeti program alapján a 2021. évben hatályba lépett hazai jogcímrendeletben ezen beavatkozástípushoz sorolható intézkedések egy része a KAP terv végrehajtása során nem támogatható, más része a Covid-19 járvány miatt nem került kihasználásra, ezért a tervezést szolgáló történelmi adatokkal a méhészeti nemzeti program vonatkozásában nem rendelkezünk. Ezért áttekintettük a méhészeti egyesületek által korábban végzett méhészeti marketing célú tevékenységek költségeit, figyelembe véve a költségek emelkedését. Továbbá Magyarország tervezi növelni a marketing és promóciós tevékenységét s ez szükségessé teszi a magyar méhészeti ágazathoz kapcsolódó hazai és külföldi marketing tevékenység koordinálását is. A marketing célokat is szolgáló minőségjavító intézkedésekkel együtt e beavatkozások költségeinek átlagolásával nyertünk adatot az egységösszeg megállapításához.

A 2024. pénzügyi év első negyedében kedvezményezett outputtal számolunk, a további időszakokban kérelem outputtal. Az utóbbi évek tapasztalatai alapján a KAP terv módosítása során a rendezvények számának szinten tartása és költségeinek előre látható emelkedése ellenére a költségtakarékosság miatt a 2024. pénzügyi év első negyedében 1 kedvezményezettel, 7100 EUR/kedvezményezett EU támogatásra jutó egységösszeggel, míg a további három negyedében 16 kérelemmel, 7040,5 EUR kérelemre eső egységösszeggel, a 2025-2027. években pedig 19 évenkénti kérelemmel és 6618 egységösszeggel számolunk.

A rendezvények költségemelkedésének bizonytalansága miatt 20 % eltérést tervezünk az egységösszeg átlagában.

SC01_O37_A02_ON - Méhészeti marketingre vonatkozó intézkedések kérelmenként nyújtott egységnyi támogatás

A méhészeti marketingre vonatkozó intézkedések tervezett akciószáma alapján 1 kérelemre jutó, euróban kifejezett támogatási összeg.

A 2021-ben módosult méhészeti program alapján a 2021. évben hatályba lépett hazai jogcímrendeletben ezen beavatkozástípushoz sorolható intézkedések egy része a KAP terv végrehajtása során nem támogatható, más része a Covid-19 járvány miatt nem került kihasználásra, ezért a tervezést szolgáló történelmi adatokkal a méhészeti nemzeti program vonatkozásában nem rendelkezünk. Ezért áttekintettük a méhészeti egyesületek által korábban végzett méhészeti marketing célú tevékenységek költségeit, figyelembe véve a költségek emelkedését. Továbbá Magyarország tervezi növelni a marketing és promóciós tevékenységét s ez szükségessé teszi a magyar méhészeti ágazathoz kapcsolódó hazai és külföldi marketing tevékenység koordinálását is. A marketing célokat is szolgáló minőségjavító intézkedésekkel együtt e beavatkozások költségeinek átlagolásával nyertünk adatot az egységösszeg megállapításához.

A 2024. pénzügyi év első negyedében kedvezményezett outputtal számolunk, a további időszakokban kérelem outputtal. Az utóbbi évek tapasztalatai alapján, valamint a rendezvények számának és költségeinek előre látható emelkedése miatt a 2024. pénzügyi év további három negyedében 16 kérelemmel, 7040,5 EUR kérelemre eső egységösszeggel, a 2025-2027. években pedig 19 évenkénti kérelemmel és 6618 egységösszeggel számolunk.

A rendezvények költségemelkedésének bizonytalansága miatt 20 % eltérést tervezünk az egységösszeg átlagában.

10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027 összesen
SC01_O37_A01_BN - Méhészeti marketingre vonatkozó intézkedések kedvezményezettjeinek nyújtott egységnyi támogatás	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	7 100,00	7 100,00	0,00	0,00	0,00	
	O.37 (egység: Kedvezményezettek)	18,00	1,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 19,00 **Max:** 18,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	127 800,00	7 100,00	0,00	0,00	0,00	134 900,00
SC01_O37_A02_ON - Méhészeti marketingre vonatkozó intézkedések kérelmenként nyújtott egységnyi támogatás	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	7 040,50	6 618,00	6 618,00	6 618,00	
	O.37 (egység:)	0,00	16,00	19,00	19,00	19,00	**Összesen:** 73,00 **Max:** 19,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	115 545,00	125 747,50	125 747,50	125 747,50	492 787,50
ÖSSZESEN	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	255 600,00	245 290,00	251 495,00	251 495,00	251 495,00	1 255 375,00
	Éves indikatív pénzügyi támogatás (teljes uniós kiadás [EUR])	127 800,00	122 645,00	125 747,50	125 747,50	125 747,50	627 687,50
	Az uniós társfinanszírozás mértéke (%-ban)	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	

Bor

RESTRVINEY(58(1)(a)) - - szőlőültetvények szerkezetátalakítása és átállítása

SC05_E04_WIR_58 - Szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC05_E04_WIR_58
A beavatkozás neve	Szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása
A beavatkozás típusa	RESTRVINEY(58(1)(a)) - szőlőültetvények szerkezetátalakítása és átállítása
Közös kimeneti mutató	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

NUTS country 1 - **Magyarország**

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
COMPWINE(57(a)) Az uniós bortermelők körében a gazdasági fenntarthatóság és a versenyképesség javítása

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.9 A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő mezőgazdasági termelők aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A beavatkozás keretében - az SPR rendelet 58. cikk (1) bekezdés a) pontja i., ii, iii., és iv pontjá szerint - kizárólag újratelepítési engedély birtokában történő szőlőültetvények áttelepítése, fajtaváltása vagy átoltása, ültetvények termesztéstechnológiai módszereinek javítására valamint az egészségügyi vagy növény-egészségügyi okokból történő, a tagállam illetékes hatósága által elrendelt kötelező kivágást követő újratelepítése lehetséges. Más beruházási típusú műveletre támogatást nem nyújtunk.

Ültetvények felújítása és korszerűsítése céljából az intézkedés azon fajtákra összpontosít, amelyek a talaj- és éghajlati jellemzőkhöz, valamint a borvidékek szőlőtermesztési hagyományaihoz kapcsolódnak leginkább, és amelyekre hosszú távon van piaci igény. Ezenkívül az egyik célunk a legjobb termőhelyek bevonása; ezért előnyben részesítjük azokat a területeket, ahol magasabb a szőlőterület kataszteri pontja. A felsorolt szempontok figyelembe vételével az ültetvények a termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növeléséhez járulnak hozzá.

Az elmúlt évtizedben növekedést mutatnaka tőkepusztulással járó növényegészségügyi problémák

Magyarországon. Ezért lehetővé kell tenni, hogy a védekezés során elengedhetetlenné váló kényszerkivágás esetén a szőlőtermelőknek lehetőségük legyen a kivágott ültetvény újratelepítését támogatással elvégezni, hogy jövedelmük a legkisebb mértékben csökkenjen.

a) Egyéni terv csak akkor hagyható jóvá, ha a tevékenységek végrehajtására érvényes újratelepítési engedéllyel rendelkeznek.

b) Nem nyújtható be egyéni terv fajtaváltásra vagy területre történő áttelepítésre:

1. ahol a műveletet az egyéni terv benyújtása előtt megkezdték;

2. amelyre szerkezetátalakítási támogatást nyújtottak az egyéni terv benyújtását megelőző 10 borászati évben;

3. amelynek támogatható területe kevesebb, mint 0,12 ha.

c) A szőlőtermesztési technikák fejlesztése esetén nem lehet egyéni tervet benyújtani egy területre:

1. ahol a műveletet az egyéni terv benyújtása előtt kezdték meg;

2. amelyek szerkezetátalakítási támogatást nyújtottak az egyedi terv benyújtását megelőző 10 borászati évben;

3.. amelynek támogatható területe kevesebb, mint 0,21 ha;

4. ahol az egyéni tervben megjelölt terület nem minősül termő szőlőültetvénynek.

Az SPR rendelet (1) bekezdés iii. pontja szerinti intézkedés esetében történő újratelepítés esetén az újratelepítésre vagy áttelepítésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

SPR rendelet 44. cikk (1) b) szerint megállapított egységköltségek alapján kívánjuk számolni a támogatás mértékét. Az egységköltségek megállapításának alapja az SPR rendelet 44. cikk (2) a) i. és ii. pontja szerint beavatkozáshoz készített, a tényleges költségeket igazoló dokumentum. A támogatást az igazoló dokumentum alapján elfogadott költségekből számoljuk az alábbiak szerint:

A támogatás mértéke az igazoló dokumentum alapján alátámasztott költségátalányok és kompenzáció

a) legfeljebb 75%-a, ha az intézkedéssel érintett terület világörökségi területen fekszik, és a világörökségi terület kevésbé fejlett régióban található

b) legfeljebb 60%-a, ha az intézkedéssel érintett terület az a) pontban meghatározott feltételnek nem felel meg, azonban az intézkedéssel érintett terület fekvése szerinti földrajzi árujelző szerkezetátalakítási tervének megfelel,

c) legfeljebb 50%-a, ha az egyéni terv egyetlen szerkezetátalakítási tervnek sem felel meg.

Ez az intézkedés a 2115/2021/EU rendelet 60. cikkének (4) bekezdésében meghatározott cél eléréséhez járul hozzá a betegségekkel szemben ellenálló szőlőfajták telepítésével. A betegségekkel szemben ellenálló szőlőfajták telepítése hozzájárul a 2022/126/EU rendelet 12. cikk (1) bekezdés c) pontjában meghatározott cél eléréséhez azzal, hogy e szőlőfajták termesztése kevesebb vegyszert igényel, ezáltal csökkenti a környezeti terhelést. Az elmúlt 3 borgazdasági évben, 2019/2020 és 2021/2022 között 480 hektár interspecifikus fajtát telepítettek a szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átalakítási intézkedései keretében. Ez idő alatt 270 szőlőtermelő ültetett interspecifikus fajtákat. A 2023/2024-es borgazdasági évtől évente 40 hektár interspecifikus szőlőfajta telepítésére számítunk. Ez 2024 és 2027 között 75 szőlőtermelőt jelent. A RESTVINEY(58(1)a)) tervezett egységnyi mennyiségét figyelembe véve 546.800 EUR adódik, ami hozzájárul a 2021/2115/EU rendelet 60. cikkének (4) bekezdésében meghatározott célhoz.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

A beavatkozással kapcsolatos összes információ a 6. pontban szerepel

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 11 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatás a 11. bekezdés a) pontja alapján objektív módon kimutatható szerkezeti hátrányok felszámolására irányul azáltal, hogy a támogatás feltétele csak objektív módon megállapítható elsőbbségi vagy jogosultsági feltétel, amelyek a szerkezeti hátrányok kiküszöbölésére irányulnak.

9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
SC05_O36_A01_HA - Áttelepítés, fajtaváltás, támrendszer korszerűsítése	Átlagos		R.9

Leírás

SC05_O36_A01_HA - Áttelepítés, fajtaváltás, támrendszer korszerűsítése

Az egységösszeg, amelyet a 2021. év tényadatait (ISAMM 00652 számú jelentések) alapul véve határoztunk meg, az áttelepítés, a fajtaváltás és a termesztéstechnológiai módszerek javítására kifizetett támogatások átlagát mutatja egy hektárra vonatkozóan. Az egységösszegek 2018-óta növekedést mutatnak, 2021-ben meghaladta a 10 200 EUR/hektár összeget. Az inputárakra ható inflációs előrejelzéseket és a várható munkabérnövekedést is figyelembe véve 30%-os egységösszeg növekedést várunk. A maximális tervezett egységösszeg meghatározásánál figyelembe vettük, hogy az igények várhatóan el fognak tolódni a nagyobb támogatásigényű beruházások felé, amely az egységösszeg várható emelkedését eredményezheti. Az egy hektárra jutó egységösszeget és a benyújtott egyéni tervek alapján az adott évre vonatkozó támogatási kérelemösszeg alapján pontosítani fogunk. Az egységösszeget meghatározó egységköltségek megállapításának módját az intézkedéshez készített alátámasztó dokumentum tartalmazza, amelyet a 2021/2115/EU rendelet 44. cikk (2) bekezdés a) pontja alapján készítünk el.

10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027 összesen
SC05_O36_A01_HA - Áttelepítés, fajtaváltás, támrendszer korszerűsítése	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	13 670,00	13 670,00	13 670,00	13 670,00	
	O.36 (egység: Hektár)	0,00	1 299,93	1 299,93	1 299,93	1 299,93	**Összesen:** 5 199,72 **Max:** 1 299,93
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	17 770 000,00	17 770 000,00	14 770 000,00	14 770 000,00	65 080 000,00

INVWINE(58(1)(b)) - - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások a bortermesztési rendszerekben, az a) pontban foglalt beavatkozástípushoz kapcsolódó műveletek, valamint a feldolgozólétesítményekre, a borászati infrastruktúrára és a marketingstruktúrákra és -eszközökre irányuló beruházások kivételével

SC06_E05_WII_58 - Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC06_E05_WII_58
A beavatkozás neve	Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban
A beavatkozás típusa	INVWINE(58(1)(b)) - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások a bortermesztési rendszerekben, az a) pontban foglalt beavatkozástípushoz kapcsolódó műveletek, valamint a feldolgozólétesítményekre, a borászati infrastruktúrára és a marketingstruktúrákra és -eszközökre irányuló beruházások kivételével
Közös kimeneti mutató	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

NUTS country 1 - **Magyarország**

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
MARKETWINE(57(g)) A szőlőből készült uniós termékek piac- és versenyképességének fokozása, különösen innovatív termékek, folyamatok és technológiák kifejlesztése révén, továbbá olyan intézkedések által, amelyek az ellátási lánc bármely szakaszában hozzáadott értéket teremtenek, ideértve a tudástranszferre irányuló intézkedéseket is
PERFWINE(57(d)) Az uniós borászati vállalkozások teljesítményének és a piaci igényekhez való alkalmazkodásának javítása, valamint e vállalkozások hosszú távú versenyképességének fokozása a szőlőből készült termékek előállítása és értékesítése tekintetében, ideértve az energiamegtakarítást, a globális energiahatékonyságot és a fenntartható folyamatokat is

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Igen
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Igen
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével	3	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.15 Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a bioalapú energiák termelését is beleértve (megawatt)
R.16 A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya
R.9 A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő mezőgazdasági termelők aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A szőlő- és borágazat célzott beruházási támogatást igényel, amely hosszú távra, előre megtervezett módon és előre ismert feltételek mellett biztosít forrásokat új modern termelői kapacitások létrehozásával.

A szőlőtermelők munkaerőhiánnyal küzdenek, a szőlőtermelés eredményességét és ezze együtt versenyképességét a művelés gépesítettségének növelésével és korszerűsítésével lehet javítani. Ezért szükség van a szőlőtermelést segítő gépek beszerzésének támogatására.

A szőlőültetvényekben tapasztalt növekvő vadkár megállítása, csökkentése érdekében lehetővé kívánjuk tenni a vadvédelmi kerítések, hálók létesítését. Ezzel is elő tudjuk segíteni a szőlőtermelők jövedelmezőségét.

A termelés üzemi, üzleti hatékonyságának növeléséhez korszerű energiatakarékos eszközök alkalmazására van szükség a borásztokban. A korszerű berendezések, technológiai megoldások lehetővé teszik a feldolgozottsági szint növelését.

Támogatás csak új gépek és berendezések, beleértve a számítógépes szoftvereket is, vásárlására nyújtható. Az összes gépet meg kell vásárolni és telepíteni a támogatás igénylése előtt. Mivel az intézkedések új gépek vásárlására korlátozódnak, az intézkedés keretében nem támogathatóak az olyan műveletek, mint az épület, ingatlan vásárlás vagy lízing.

Ennek az intézkedésnek a célja a vállalkozás általános teljesítményének javítása és a piaci igényekhez való alkalmazkodás javítása, valamint versenyképességének növelése, és az 1308/ 2013/EU cikk 50. cikkének (1) bekezdésében említett szőlőtermékek előállítására vagy forgalmazására vonatkozik.

A támogatás összege a borászati gépek esetében egyetlen kedvezményezettnél nem haladhatja meg a 100 millió forintot. A szőlőtermesztés gépei esetében egy kérelmező esetében legfeljebb 10 millió forint lehet.

Az elszámolható költségek a pályázók által benyújtott igazoló dokumentumokon alapulnak. A javasolt támogatható költségek:

• A szőlőművelést segítő gépek és berendezések beszerzése, beleértve a a hozzá kapcsolódószámítógépes szoftvereket,

Borászati termékek gyártása vagy forgalmazása: új gépek és berendezések vásárlása, beleértve a számítógépes szoftvereket,

• Minőségellenőrzés: új gépek és berendezések vásárlása, beleértve a számítógépes szoftvereket,

• Borászati termékek forgalmazása: új gépek és berendezések, köztük számítógépes szoftverek vásárlása,

• A gazdasághoz általában kapcsolódó beruházások: új gépek és berendezések vásárlása, beleértve a számítógépes szoftvereket is.

Vadvédelmi kerítések, hálók létesítése esetén kizárólag új, még nem használt kerítésoszlopok, hálók, kerítéselemek és azok rögzítéséhez szükséges eszközök, valamint a létesítéshez kapcsolódó munkaerőköltségek támogathatók.

Annak biztosítása érdekében, hogy a termékek javasolt költségei ne haladják meg a szokásos piaci árakat, a pályázóknak részletes költségbecsléseket kell benyújtaniuk a kérelemhez csatolva. A költségbecsléseknek több ajánlaton kell alapulniuk, amelyeket a pályázónak csatolnia kell a pályázathoz.

A szőlőtermesztés gépei beszerzésére irányuló kérelmek esetében alkalmazandó jogosultsági feltételek:

-Támogatás a soraljművelésre, törzstisztításra, csonkázásra, lombbefűzésre, előmetszésre és lombszívásra alkalmas,szőlőművelő fitotechnikai gépekre nyújtható.

-minimális üzemméret 4 hektár (a kérelmező használatában lévő szőlőültetvény nagyságát figyelembe véve)

Kiválasztási szempontok:

-a támogatást igénylők sorrendjét az üzemméret és az árbevétel növekvő sorrendje határozza meg.

A 126/2022/EU rendelet 12. cikk (1) bekezdés a) pontjában foglaltak teljesítését részben ebben az intézkedésben kívánjuk érvényesíteni megújuló energiatermelést szolgáló beruházások támogatásával. Az energiamegtakarítást szolgáló beruházások esetében csak a 2022/126/EU rendelet 11. cikk (3) bekezdésében foglaltak mértékben részesíthető támogatásban.

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

SPR rendelet 44. cikk (1) a) szerint igazolt költségek SPR rendelet 59. cikk (2) bekezdés a) és b) pontja szerint számított összeg a támogatás mértéke.

A vadvédelmet szolgáló eszközök esetében az SPR rendelet 44. cikk (1) b) szerint megállapított egységköltségek alapján kívánjuk számolni a támogatás mértékét. Az egységköltségek megállapításának alapja az SPR rendelet 44. cikk (2) a) i. és ii. pontja szerint beavatkozáshoz készített, a tényleges költségeket igazoló dokumentum.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

A beavatkozással kapcsolatos összes információ a 6. pontban szerepel

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 11 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatás a 11. bekezdés a) pontja alapján objektív módon kimutatható szerkezeti hátrányok felszámolására irányul azáltal, hogy a támogatás feltétele csak objektív módon megállapítható elsőbbségi vagy jogosultsági feltétel, amelyek a szerkezeti hátrányok kiküszöbölésére irányulnak.

9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
SC06_O36_A01_BN - Borágazati beruházás	Átlagos		R.15; R.16; R.9

Leírás

SC06_O36_A01_BN - Borágazati beruházás

Az egységösszeg számításakor a borászati gépek és berendezések esetén a 2021. év egy támogatottra jutó átlagos támogatási összege tényadatát (ISAMM 00652 számú jelentések)vettük figyelembe. A 2021-es évben az átlagos támogatási összeg majdnem elérte a 30 000 EUR összeget. Az inputárakra ható inflációs előrejelzéseket és a várható munkabér növekedést is figyelembe véve 35%-os egységösszeg növekedést várunk. A tervezett egységösszeg meghatározásánál figyelembe vettük, hogy az igények várhatóan el fognak tolódni a nagyobb támogatásigényű beruházások felé, amely az egységösszeg várható emelkedését eredményezheti. Az egységösszegeket a benyújtott támogatási kérelmek alapján az adott évre vonatkozó támogatási igény alapján pontosítani fogunk.

10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027 összesen
SC06_O36_A01_BN - Borágazati beruházás	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	42 857,00	40 000,00	40 000,00	40 000,00	
	O.36 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	175,00	175,00	175,00	175,00	**Összesen:** 700,00 **Max:** 175,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	7 500 000,00	7 000 000,00	7 000 000,00	7 000 000,00	28 500 000,00

GREENWINE(58(1)(c)) - - Zöldszüret, azaz a még éretlen állapotban lévő szőlőfürtök teljes megsemmisítése vagy eltávolítása és ezáltal az érintett terület terméshozamának nullára csökkentése; nem értendő ide a be nem takarítás, ami azt jelenti, hogy a szokásos termelési ciklus végén a kereskedelmi célú szőlőt a tőkéken hagyják

SC07_E06_WIG_58 - Zöldszüret támogatása a borágazatban

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC07_E06_WIG_58
A beavatkozás neve	Zöldszüret támogatása a borágazatban
A beavatkozás típusa	GREENWINE(58(1)(c)) - Zöldszüret, azaz a még éretlen állapotban lévő szőlőfürtök teljes megsemmisítése vagy eltávolítása és ezáltal az érintett terület terméshozamának nullára csökkentése; nem értendő ide a be nem takarítás, ami azt jelenti, hogy a szokásos termelési ciklus végén a kereskedelmi célú szőlőt a tőkéken hagyják
Közös kimeneti mutató	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

NUTS country 1 - **Magyarország**

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
BALWINE(57(e)) Hozzájárulás a kereslet és a kínálat mérlegének helyreállításához az uniós borpiacon a piaci válságok megelőzése érdekében

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.5 Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A terület támogatható, ha

- a kérelmezőnek a bejelentett területen nem nullás szüreti jelentése van legalább egy évről, az előző két évben
- a bejelentett szőlőültetvény termőültetvényként van nyilvántartva az elmúlt két évet tekintve,
- a bejelentett szőlőültetvény esetében az előző évben elvégezte a megfelelő metszést, növényápolást és növényvédelmet,
- ugyanaz a parcella két egymást követő betakarítási évben nem jogosult támogatásra.

Kérelmet nem lehet benyújtani, ha a támogatható terület kisebb, mint 0,2 ha.

A következő tevékenység képezi a zöld szüretet: a szőlőfürtök teljes eltávolítása még éretlen állapotukban, ezáltal nullára csökkentve az érintett terület termését.

Támogatás nyújtható a következő műveletekhez:

- betakarítási költség;
- a szőlő értékesítéséből származó bevételkiesés.

A zöldszüreti intézkedést kézzel vagy géppel lehet végrehajtani, így az intézkedés elvégzésének a szőlőültetvény rendes szüretéhez viszonyítva további környezeti hatása nincs.

A támogatás tényleges összegét az intézkedés alkalmazásának évét megelőző három év szüretelt szőlő mennyiségének átlaga és a támogatható területnagyság hányadosa alapján támogatási átalányösszegként kívánjuk meghatározni. A szőlőültetvényekben végzett zöldszüret keretében a szőlőfürtök tőkéről történő közvetlen eltávolítására, valamint az eltávolításból adódó bevételkiesésre vonatkozik a megállapított átalányösszeg.Az intézkedés igénybevételének feltétele, hogy a támogatással érintett területen a művelésmódnak megfelelő metszést, a vegetációs időszaknak megfelelő növényápolási, növényvédelmi és gyomszabályozási munkákat elvégezték. Az intézkedésbe vont minden terület vonatkozásában a támogatható területnagyság mérését és az intézkedésbe vont terület esetében utólagosan ellenőrizzük.

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

SPR rendelet 44. cikk (1) b) alapján, az SPR rendelet 44. cikk (2) a) i. pontja szerint elkészített igazoló dokumentummal alátámasztott költségeknek az SPR rendelet 59. cikk (3) bekezdése szerinti mértéke a támogatás.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

A beavatkozással kapcsolatos összes információ a 6. pontban szerepel

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Sárga doboz

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

Nem releváns

9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
SC07_O36_A01_HA - A zöldszüreti támogatásban részesített terület nagysága	Átlagos		R.5

Leírás

SC07_O36_A01_HA - A zöldszüreti támogatásban részesített terület nagysága

Az egységösszegek jelenlegi értékét a 2019 és a 2020-ban alkalmazott zöldszüreti intézkedés tényadatai (ISAMM 00652 számú jelentések) alapján számoltuk, amelyet a zöldszüret alkalmazása esetén a benyújtott támogatási igények alapján pontosítani fogunk. A tervezett egységösszeg tervezésekor számolnunk kell a szőlőár jelentősebb növekedésével, amelyet a támogatási összeg meghatározásakor figyelembe kell venni. Az egységösszeget meghatározó egységköltségek megállapításának módját az intézkedéshez készített alátámasztó dokumentum tartalmazza, amelyet a 2021/2115/EU rendelet 44. cikk (2) bekezdés a) pontja alapján készítünk el.

10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027 összesen
SC07_O36_A01_HA - A zöldszüreti támogatásban részesített terület nagysága	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	2 000,00	2 000,00	2 000,00	2 000,00	
	O.36 (egység: Hektár)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 0,00 **Max:** 0,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

INOVWINE(58(1)(e)) - - Tárgyi és immateriális innovációs beruházások, amelyek közé tartoznak a – többek között a borkészítés termékeiből és melléktermékeiből előállított – innovatív termékek, a borászati termékek előállítására irányuló innovatív folyamatok és technológiák kifejlesztését, valamint e folyamatok és technológiák digitalizálását célzó, továbbá olyan egyéb, az ellátási lánc bármelyik szakaszában hozzáadott értéket teremtő beruházások, amelyek az ismeretek cseréjét, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz történő hozzájárulást célozzák

SC04_A01_WIIN_58 - INOVWINE - Innovatív beruházások a borágazatban

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC04_A01_WIIN_58
A beavatkozás neve	INOVWINE - Innovatív beruházások a borágazatban
A beavatkozás típusa	INOVWINE(58(1)(e)) - Tárgyi és immateriális innovációs beruházások, amelyek közé tartoznak a – többek között a borkészítés termékeiből és melléktermékeiből előállított – innovatív termékek, a borászati termékek előállítására irányuló innovatív folyamatok és technológiák kifejlesztését, valamint e folyamatok és technológiák digitalizálását célzó, továbbá olyan egyéb, az ellátási lánc bármelyik szakaszában hozzáadott értéket teremtő beruházások, amelyek az ismeretek cseréjét, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz történő hozzájárulást célozzák
Közös kimeneti mutató	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

NUTS country 1 - **Magyarország**

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
MARKETWINE(57(g)) A szőlőből készült uniós termékek piac- és versenyképességének fokozása, különösen innovatív termékek, folyamatok és technológiák kifejlesztése révén, továbbá olyan intézkedések által, amelyek az ellátási lánc bármely szakaszában hozzáadott értéket teremtenek, ideértve a tudástranszferre irányuló intézkedéseket is

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
XCO Az ágazat korszerűsítésére irányuló, az ismeretek gyarapításának és megosztásának, az innovációnak és a digitalizációnak a mezőgazdaságban és vidéki térségekben történő előmozdításán keresztül megvalósítandó átfogó célkitűzés

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Igen
CCO.1.3	Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködések erősítése	1	Igen
CCO.3.3	Agrár- és élelmiszeripari vállalkozók innovativitásának növelése	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott

eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.1 A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlati és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Új borágazati termék, új eljárás vagy technológia, új csomagolási mód vagy új gyártási technika kidolgozásának támogatása, illetve Magyarországon még nem alkalmazott technológia esetén az adaptáció támogatása. működési szinten, amely hozzájárul az új technológiát vagy eljárást alkalmazó vállalkozások hatékonyságához és a környezetkímélő technológiák fejlesztéséhez.

Támogatásra jogosult intézkedések

A beavatkozáson keresztül támogatni kívánjuk többek között:

- új technológiák kifejlesztését alkoholcsökkentett és alkoholmentesített borászati termékek előállításához,
- a borászati ágazatban új, környezetbarát csomagolás használatával kapcsolatos kutatásokat,
- a Magyarországon még nem használatos új technológiai és informatikai (IT) megoldások kifejlesztését és alkalmazását,
- az egyéb innovatív megoldásokat.

A beavatkozás részeként nem nyújtható támogatás a beruházási intézkedésben - INVWINE(58(1)(b) - támogatható gépekre, berendezésekre, technológiai és informatikai megoldásokra.

Támogatásra jogosultak: bortermelők, egyetemek, kutatóintézetek, illetve az általuk létrehozott konzorciumok.

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Az SPR rendelet 44. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése az alábbiak szerint:

50 %, ha az intézkedés által érintett terület kevésbé fejlett régióban található,

40 %, ha az intézkedéssel érintett terület a kevésbé fejlett régióktól eltérő régióban található.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

A beavatkozásra vonatkozó összes információ a 6. pont alatt található.

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 11 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatás célja a (11) bekezdés a) pontja alapján objektíven kimutatható strukturális hátrányok megszüntetése annak kikötésével, hogy a támogatás feltétele csakis objektíven megállapítható, a strukturális hátrányok felszámolását célzó elsőbbségi, illetve támogathatósági kritérium lehet.

9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
SC04_O36_A01_BN - Innovatív beruházások	Átlagos		R.1

Leírás

SC04_O36_A01_BN - Innovatív beruházások

A borászati innovációs beavatkozást Magyarország még nem alkalmazta, így erre a beavatkozásra nincs tapasztalatunk, történeti adatunk. Várakozásaink szerint a következő években három kedvezményezett részesül majd az új támogatási lehetőségből. Becslésünk a bortermelőkkel folytatott megbeszéléseken alapul.

10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027 összesen
SC04_O36_A01_BN - Innovatív beruházások	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	0,00	166 666,67	166 666,67	166 666,67	
	O.36 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	0,00	3,00	3,00	3,00	**Összesen:** 9,00 **Max:** 3,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	0,00	500 000,00	500 000,00	500 000,00	1 500 000,00

ADVWINE(58(1)(f)) - - Tanácsadási szolgáltatások, különösen a foglalkoztatási feltételekre, a munkáltatói kötelezettségekre, valamint a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozóan

SC30a_A02_WIA_58 - Tanácsadási szolgáltatások a borágazatban

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC30a_A02_WIA_58
A beavatkozás neve	Tanácsadási szolgáltatások a borágazatban
A beavatkozás típusa	ADVWINE(58(1)(f)) - Tanácsadási szolgáltatások, különösen a foglalkoztatási feltételekre, a munkáltatói kötelezettségekre, valamint a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozóan
Közös kimeneti mutató	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

NUTS country 1 - **Magyarország**

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
IMPCONDWINE(57(c)) A foglalkoztatási feltételek javítása, valamint a munkáltatói kötelezettségek és a munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági követelmények betartatása a 89/391/EGK, a 2009/104/EK és az (EU) 2019/1152 irányelvvel összhangban

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
XCO Az ágazat korszerűsítésére irányuló, az ismeretek gyarapításának és megosztásának, az innovációnak és a digitalizációnak a mezőgazdaságban és vidéki térségekben történő előmozdításán keresztül megvalósítandó átfogó célkitűzés

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.1 A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlati és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A borágazatban a piaci szereplőknek a jogszabályi kötelezettségeknek (jogszabályi változásoknak) való megfelelése érdekében történő tájékoztatása kulcsfontosságú szerepet játszik a gazdasági fenntarthatóságban és a versenyképesség növelésében.

A foglalkoztatási feltételekre, a munkáltatói kötelezettségekre vonatkozó előírások teljesítését elősegítő tanácsadás nyújtása –ideértve a szezonális munkavállalók alkalmazásának szabályait, a munkaszerződések típusait, a pihenőidőkre, bérminimumokra vonatkozó előírásokat -a gyorsan változó szabályozásokhoz való alkalmazkodás érdekében kiemelten fontos. A munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági előírások betartására történő felkészítés során csökkenthetők a kockázatok (pl. a szüreti munkák, a vegyszerhasználat, a pinceműveletek során esetlegesen bekövetkező balesetek, egészségkárosodások kockázatai).

A tanácsadás a jogszabályokból eredő kötelezettségekhez kapcsolódó általános tájékoztatásra (pl. foglalkoztatási feltételek, egyszerűsített foglalkoztatás), valamint olyan összetett jogszabályi kötelezettségnek történő megfelelésre terjed ki, mint például a jövedéki jogszabályozás vagy a hulladékgazdálkodás.

A tanácsadási szolgáltatás lehetőséget biztosít olyan jógyakorlatok bemutatására, a borágazat szereplőinek széles körére alkalmazható megoldások kidolgozására és átadására, amely a borágazat szereplőinek napi munkavégzését könnyíti meg, teszi hatékonyabbá.

A tanácsadási szolgáltatások irányulhatnak:

- foglalkoztatási feltételekre, a munkáltatói kötelezettségekre, valamint a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó előírások teljesítését elősegítő tájékoztatásra,
- általános jogszabályi megfelelőség segítésére,
- technikai segítségnyújtás az adminisztratív kötelezettségek teljesítésére,
- termesztéstechnológiai ismeretek átadására,
- üzleti, ügyviteli folyamatokat elősegítésére,
- számviteli szabályok megismertetésére.

A támogatás kedvezményezettje a borágazatban elismert szakmaközi szervezet lehet.

A támogatás intenzitása a közvetlen vagy elszámolható költségek 50 %-a.

Tekintettel arra, hogy a támogatást kizárólag elismert szakmaközi szervezet veheti igénybe, amelyből Magyarországon csak egy található, ezért kiválasztási szempontok megadása nem szükséges.

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

SPR rendelet 44. cikk (1) a)

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

A beavatkozással kapcsolatos összes információ a 5. pontban szerepel

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Sárga doboz

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatás a 11. bekezdés a) pontja alapján objektív módon kimutatható szerkezeti hátrányok felszámolására irányul azáltal, hogy a támogatás feltétele csak objektív módon megállapítható elsőbbségi vagy jogosultsági feltétel, amelyek a szerkezeti hátrányok kiküszöbölésére irányulnak.

9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
SC30a_O36_U01_BN - Tanácsadási szolgáltatások	Egységes		

Leírás

SC30a_O36_U01_BN - Tanácsadási szolgáltatások

Tanácsadási szolgáltatásban 2 000 piaci szereplőt kívánunk részesíteni.

10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027 összesen
SC30a_O36_U01_BN - Tanácsadási szolgáltatások	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	1 000 000,00	1 000 000,00	
	O.36 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	**Összesen:** 1,00 **Max:** 1,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	1 000 000,00	1 000 000,00	2 000 000,00

DISTIL(58(1)(g)) - - A borkészítés melléktermékeinek az 1308/2013/EU rendelet VIII. melléklete II. részének D. szakaszában megszabott korlátozásoknak megfelelően elvégzett lepárlása

SC08_E07_WID_58 - Borászati melléktermékek lepárlása

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC08_E07_WID_58
A beavatkozás neve	Borászati melléktermékek lepárlása
A beavatkozás típusa	DISTIL(58(1)(g)) - A borkészítés melléktermékeinek az 1308/2013/EU rendelet VIII. melléklete II. részének D. szakaszában megszabott korlátozásoknak megfelelően elvégzett lepárlása
Közös kimeneti mutató	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

NUTS country 1 - **Magyarország**

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
COMPWINE(57(a)) Az uniós bortermelők körében a gazdasági fenntarthatóság és a versenyképesség javítása
ENVWINE(57(h)) A borkészítés melléktermékei ipari és energetikai célokra történő felhasználásának fenntartása, az uniós borok minőségének és ezzel egyidejűleg a környezet védelmének biztosítása érdekében

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Részben

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.39 A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A melléktermék lepárlási támogatási program keretében Magyarország évente 20 000-32 000 tonna szőlőtörkölyt és 50 000-150 000 hektoliter borseprő párol le támogatás keretében, amellyel hozzájárul a bortermelők melléktermék kivonási költségeinek csökkentéséhez.

a) A kedvezményezettnek képesnek kell lennie arra, hogy melléktermékből ipari célokra nyers alkoholt állítson elő.

b) A kedvezményezettnek rendelkeznie kell a melléktermékek átvételének technikai és személyi feltételeivel.

Ez a támogatás összege a következő műveletekre nyújtható:

- a melléktermék szállítása a lepárlóba,
- a melléktermék tárolása,
- a melléktermék lepárlása.

Az összes többi művelet nem támogatott.

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

SPR rendelet 44. cikk (1) b) szerint az SPR rendelet 44. cikk (2) a) i. pontja alapjánmeghatározott egységösszeg.
A 126/2022/EU rendelet 12. cikk (1) bekezdés a) pontjában foglaltak teljesítését részben ezen intézkedés keretében kívánjuk érvényesíteni 1 200 000 EUR támogatási összeg erejéig. A támogatással történő lepárlás keretében ellenőrzötten környezetkímélő technológiával, megújuló energia felhasználása mellett, gazdaságos, a kornyezetre kevésbé megterhelő szállítás mellett vonható ki a nagy tömegben keletkező borászati melleéktermékek nagy része. Azon borászati vállalkozások esetében, ahol nagy mennyiségben keletkezik borászati melléktermék, ott a környezetkímélő felhasználása a melléktermékeknek gyakorlatilag kizárt (pl. talajra történő visszajuttatás elegendő szőlőültetvény hiányában). Magyarország nem rendelkezik kapacitással, hogy a borászati melléktermékeket nagy mennyiségének komposztálja. A borászati vállakozások a hulladékfeldogozásra, szennyivízfeldolgozásra történő átadás helyett a környezeti szempontból is megfelelőbb leprlást tudják választani. A lepárlásra szánt melléktermékek nyononkövetése biztosított, így a melléktermékek ellenőrizetlenül nem kerülnek a környeztbe, élővízbe, vagy a szennyvízrendszerbe.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

A beavatkozással kapcsolatos összes információ a 6. pontban szerepel

8 Megfelelés a WTO szabályainak
Sárga doboz
Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

Nem releváns

9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
SC08_O36_A01_HL - Borászati melléktermékek lepárlása	Átlagos		R.39

Leírás

SC08_O36_A01_HL - Borászati melléktermékek lepárlása

Az egységösszeg számításakor a szőlőtörköly és a borseprő lepárlásához nyújtott támogatás 2018 és 2021 közötti évek tényadatainak (ISAMM 00652 számú jelentések) átlagát vettük figyelembe. Az egységösszeg számításakor a szőlőtörköly esetében 1,1 EUR/hlf, míg borseprő esetében 0,5 EUR/hlf lepárlásához adható támogatási összeggel számoltunk. A tervezett egységösszeg meghatározásakor a szőlőtörköly és a borseprő lepárlásához fizetett támogatás egységösszegének átlagát határoztuk meg a referenciaidőszak tényadatai alapján. A maximális tervezett egységösszeg esetében a nagyobb arányú törköly lepárlásának eshetőségét vettük figyelembe, amely növelheti az egységösszeg értékét.

10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027 összesen
SC08_O36_A01_HL - Borászati melléktermékek lepárlása	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	0,85	0,85	0,85	0,85	
	O.36 (egység:)	0,00	1 411 764,70	1 411 764,70	1 411 764,70	1 411 764,70	**Összesen:** 5 647 058,80 **Max:** 1 411 764,70
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	1 200 000,00	1 200 000,00	1 200 000,00	1 200 000,00	4 800 000,00

INFOR(58(1)(h)) - - az uniós borokra vonatkozó, a tagállamokban végrehajtott tájékoztatási tevékenységek, amelyek célja a bor felelősségteljes módon történő fogyasztására való ösztönzés, illetve az eredetmegjelölésekre és a földrajzi jelzésekre vonatkozó uniós minőségrendszerek előmozdítása

SC09_E08_WIN_58 - Borágazati belpiaci promóció

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC09_E08_WIN_58
A beavatkozás neve	Borágazati belpiaci promóció
A beavatkozás típusa	INFOR(58(1)(h)) - az uniós borokra vonatkozó, a tagállamokban végrehajtott tájékoztatási tevékenységek, amelyek célja a bor felelősségteljes módon történő fogyasztására való ösztönzés, illetve az eredetmegjelölésekre és a földrajzi jelzésekre vonatkozó uniós minőségrendszerek előmozdítása
Közös kimeneti mutató	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

NUTS country 1 - **Magyarország**

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
QUALWINE(57(i)) Hozzájárulás a bor felelősségteljes módon történő fogyasztásával és a borra vonatkozó uniós minőségrendszerekkel kapcsolatos fogyasztói ismeretek gyarapításához

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A tagállami tájékoztató kampány nagyban hozzájárul a magyar borágazat versenyképes növekedéséhez. Magyarország kormánya különös figyelmet fordít a munkahelyek fenntartására és létrehozására. A vidéki lakosság megőrzése, a helyi foglalkoztatási lehetőségek védelme és fejlesztése ezért fontos szerepet játszik.

Jogosultsági kritériumok:

-a promóciós tevékenységgel elérni kívánt célok világos bemutatása a kereskedelem alakulásában ténylegesen megmutatkozó hatásait kifejező hatásmutatók alapján

-annak részletes bemutatása, hogy a célok elérését a kiválasztott helyszínek, a program ütemezése és a

tervezett akciók hogyan szolgálják

-annak részletes bemutatása, hogy a támogatást igénylő elegendő humán, technikai és pénzügyi erőforrással rendelkezik a művelet eredményes végrehajtásának biztosításához

-annak bemutatása, hogy a támogatást igénylő megfelelő mennyiségű és minőségű borászati termékkel rendelkezik, vagy azt milyen módon képes biztosítani a program megvalósítása során és az azt követő öt évben

A támogatást igénylő esetében vizsgáljuk, hogy a végrehajtani tervezett promóciós programhoz szükséges önrésszel rendelkezik-e.

Kiválasztási szempontok

-A kérelmező még nem részesült promóciós támogatásban vagy ha igen, akkor olyan új országot vagy adott országbeli új piacot céloz meg, amelynek tekintetében nem végeztek promóciót

-Több célországot érintő borpromóciós program

-A borpromóció programban szereplő kedvezményezett társulásnak hegyközségi szervezet (vagy szakmai szervezet) is tagja

-A borpromóciós program az érintett promóciós tervnek, terveknek megfelel

-A magyar bor arculati kézikönyv arculati elemeinek használatára vonatkozó nyilatkozat

-A borpromóciós program tényleges megvalósítását olyan végrehajtó szervezet végezné, amely a borpormóciós programban szereplő tevékenységet végzett korábban

-A borpromóciós program részletesen tartalmazza a promócióba bevont termékek jelenlegi piaci helyzetének leírását, a program végrehajtásával elérni kívánt piaci helyzetet

-A borpromóciós programban foglalt, a promócióba bevont termékek jelenlegi piaci helyzetének, valamint a program végrehajtásával elérni kívánt piaci helyzet leírása magas színvonala

-A benyújtó vállalja a program hatásait és eredményességét értékelő, a benyújtótól, valamint a végrehajtó szervezettől független szervezet által készített hatástanulmány benyújtását

-A borpromóciós program számszerűsített várt eredményei realitásának foka, továbbá ezen eredmények és a borpromóciós programban meghatározott költségek aránya összhangjának mértéke

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

SPR rendelet 44. cikk (1) a) pontja szerint megállapított ténylegesen felmerült, igazolt és ellenőrzött, elszámolható költségek SPR 59. cikk (7) bekezdése szerinti összeg.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

A beavatkozással kapcsolatos összes információ a 6. pontban szerepel

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A 2. bekezdés f) pontja alapján marketing és reklámszolgáltatások támogatására irányul, amelynek keretében egyértelműen meghatározott a támogatható szolgáltatások köre és ideje is.

9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
SC09_O36_A01_BN - Harmadik országos borpromóciós támogatásban részesített termelők száma	Átlagos		

Leírás

SC09_O36_A01_BN - Harmadik országos borpromóciós támogatásban részesített termelők száma

Az egységösszeg meghatározásához a 2021-es év tényadataiból (ISAMM 00652 számú jelentések) indultunk ki. Ennek alapján az egy kedvezményezettre jutó támogatási összeg majdnem elérte a 20 000 EUR összeget. Az inflációs előrejelzéseket, a várható munkabér növekedést és az üzemanyagok várható költségét is figyelembe véve 50%-os egységösszeg növekedést várunk. A maximális tervezett egységösszeg meghatározása során azzal számolunk, hogy a pályázók a nagyobb költségvetésű, összetettebb promóciós tevékenységeket fogják végrehajtani. Az egységösszeg meghatározását az adott időszakra érvényes költségviszonyok és tényleges kötelezettségvállalások alapján felül fogjuk vizsgálni.

10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027 összesen
SC09_O36_A01_BN - Harmadik országos borpromóciós támogatásban részesített termelők száma	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	
	O.36 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	25,00	25,00	25,00	25,00	**Összesen:** 100,00 **Max:** 25,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	750 000,00	750 000,00	750 000,00	750 000,00	3 000 000,00

ACTREPUT(58(1)(i)) - - A tagállamok által a borágazatban az 1308/2013/EU rendelettel összhangban elismert szakmaközi szervezetek által végrehajtott fellépések, amelyek célja az uniós szőlőültetvények hírnevének növelése a bortermelő régiókban a borturizmus előmozdítása révén

SC30b_E10_WIT_58 - Az uniós szőlőültetvények hírnevének növelése a borturizmus előmozdítása révén az elismert szakmaközi szervezetek által

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC30b_E10_WIT_58
A beavatkozás neve	Az uniós szőlőültetvények hírnevének növelése a borturizmus előmozdítása révén az elismert szakmaközi szervezetek által
A beavatkozás típusa	ACTREPUT(58(1)(i)) - A tagállamok által a borágazatban az 1308/2013/EU rendelettel összhangban elismert szakmaközi szervezetek által végrehajtott fellépések, amelyek célja az uniós szőlőültetvények hírnevének növelése a bortermelő régiókban a borturizmus előmozdítása révén
Közös kimeneti mutató	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

NUTS country 1 - **Magyarország**

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
COMPWINE(57(a)) Az uniós bortermelők körében a gazdasági fenntarthatóság és a versenyképesség javítása

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

Az uniós borágazat nemcsak gazdasági, hanem kulturális örökségi értéket is képvisel. Az európai szőlőültetvények hírneve, történelmi múltja és a borászati hagyományok a világon egyedülálló turisztikai vonzerőt jelentenek. A borturizmus előmozdítása ezért nemcsak diverzifikáció szempontjából fontos, hanem a régiók identitása, a minőségi uniós borok piaci pozíciójának erősítése szempontjából is. Ezért ezek a szolgáltatások kulcsfontosságú szerepet játszanak a gazdasági fenntarthatóságban és a versenyképesség növelésében.

A szőlő-bor ágazat versenyképességének javítása érdekében szükséges a szőlőültetvények hírnevének növelése és a bortermelő régiókban a borturizmus előmozdítása. A termőhelyi jellegzetességekkel rendelkező, egy adott térségre jellemző borászati termékek ismertségének és elfogadottságának növeléséhez jelentősen hozzájárul a borturizmus, amely képes bemutatni, élményszerű módon átadni ezen

borászati termékek készítésének jellegzetességeit, tájhoz kötöttségét, a szőlőültetvények fontosságát az adott régióban. Ezért fontos a fogyasztók tájékoztatása a borturizmusban rejlő lehetőségekről a sajátosságok kiemelésével és az erről szóló pozitív üzenetek eljuttatásával. A borturizmushoz kapcsolódó lehetőségek és szolgáltatások megismertetése és eljuttatása pl. tájékoztató táblák, sajtótermékek, online megjelenések vagy helyi, figyelemfelkeltő megjelenések felhasználásával elősegíti a borturizmus fejlődését, az régió hírnevének növelését. A borturizmus, a termelővel létrejövő közvetlen kapcsolaton keresztül hozzájárul az ismeretterjesztéshez, a fogyasztók ismereteinek bővítéséhez, a borászati termékek kedveltségének erősítéséhez, az ezzel kapcsolatos üzenetek eljuttatásához.

A szakmaközi szervezetek által végezhető tevékenység abban segíti a versenyképesség növelését, hogy az ismeretekkel rendelkező borfogyasztók nagyobb arányban választanak egy régióhoz, dűlőhöz, szőlőültetvényhez jobban kötődő borászati termékeket. A borturizmus előmozdítása elősegíti a közvetlen értékesítést, a személyes kommunikáció lehetőségeit, valamint a szőlőtermesztés és a borkészítés helyén történő élményszerzést.

A kulturális értékekre épülő turizmus támogatása elősegíti az uniós borászatok fenntartható fejlődését, és hozzájárul a tudatosabb fogyasztói attitűd kialakításához, valamint népszerűsíti, megismerteti a borászok életstílusát. A borturizmus fenntartható módon hozzájárul a vidéki térségek élénkítéséhez, új jövedelemszerzési lehetőséget teremt, és növeli a bor iránti keresletet.

Támogatható tevékenységek:

- a borágazati szereplők által használt szőlőültetvények hírnevének növelését célzó, a borturizmus előmozdításához hozzájáruló tevékenységek.

A támogatás intenzitása a KAP ST rendelet 59. cikk (4) bekezdése alapján a közvetlen vagy elszámolható költségek 50 %-a.

Tekintettel arra, hogy a támogatást kizárólag elismert szakmaközi szervezet veheti igénybe, amelyből Magyarországon csak egy található, ezért kiválasztási szempontok megadása nem szükséges.

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

SPR rendelet 44. cikk (1) a)

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

A beavatkozással kapcsolatos összes információ a 5. pontban szerepel

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 11 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatás a 11. bekezdés a) pontja alapján objektív módon kimutatható szerkezeti hátrányok felszámolására irányul azáltal, hogy a támogatás feltétele csak objektív módon megállapítható elsőbbségi vagy jogosultsági feltétel, amelyek a szerkezeti hátrányok kiküszöbölésére irányulnak.

9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
SC30b_O36_U01_BN - A bortermelők gazdasági fenntarthatóságának és versenyképességének javítása	Egységes		

Leírás

SC30b_O36_U01_BN - A bortermelők gazdasági fenntarthatóságának és versenyképességének javítása

A beavatkozás keretében biztosított támogatást csak szakmaközi szervezet veheti igénybe, így a tervezett egységösszeg megegyezik az éves indikatív pénzügyi előirányzat összegével.

10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027 összesen
SC30b_O36_U01_BN - A bortermelők gazdasági fenntarthatóságának és versenyképességének javítása	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	1 000 000,00	1 000 000,00	
	O.36 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	**Összesen:** 1,00 **Max:** 1,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	1 000 000,00	1 000 000,00	2 000 000,00

ACTMKTKNOW(58(1)(j)) - - A tagállamok által a borágazatban az 1308/2013/EU rendelettel összhangban elismert szakmaközi szervezetek által végrehajtott fellépések, amelyek célja a piacismeret javítása

SC30c_E11_WIM_58 - Piacismeret javítása elismert szakmaközi szervezetek által a borágazatban

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC30c_E11_WIM_58
A beavatkozás neve	Piacismeret javítása elismert szakmaközi szervezetek által a borágazatban
A beavatkozás típusa	ACTMKTKNOW(58(1)(j)) - A tagállamok által a borágazatban az 1308/2013/EU rendelettel összhangban elismert szakmaközi szervezetek által végrehajtott fellépések, amelyek célja a piacismeret javítása
Közös kimeneti mutató	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

NUTS country 1 - **Magyarország**

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
COMPWINE(57(a)) Az uniós bortermelők körében a gazdasági fenntarthatóság és a versenyképesség javítása

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.4.1	Piackutatás	3	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A borpiac globalizációja, a fogyasztói szokások gyors változása és az exportpiacokon való megjelenés új ismereteket és stratégiákat igényel a borászatok részéről. A kis- és közepes méretű termelők gyakran nehezen tudnak reagálni ezekre a kihívásokra. A borágazatban a gazdasági fenntarthatóság és a versenyképesség növelésének elengedhetetlen eleme a piaci folyamatok mélyebb megértése. A támogatás a piaci megfigyelésre és ismeretterjesztésre irányul, amely elősegíti a borpiac átláthatóságát és az információn alapuló döntéshozatalt.

A borágazat szereplőinek a fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlati erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítményük javításához hozzájárul, ha az ágazatban keletkező adatok az elemzésüket és feldolgozásukat követően, rendezett formában elérhetővé válnak. A borágazat szereplőinek versenyképességéhez hozzájárul, ha gazdasági döntéseiket naprakész piaci információk, tanulmányok segítik.

A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa, mint az ágazat elismert szakmaközi szervezete az általa tartott

rendezvényeken, elektronikus felületein vagy célzottan ilyen célból szervezett előadásokon ezeket az információkat az ágazat szereplőinek rendelkezésére tudja bocsátani.

Rendelkezésre álló adatforrások:

- hazai, európai uniós és nemzetközi piaci adatok, piaci trendek és azok változásai,
- országspecifikus elemzések az adott ország piaci folyamatainak változásáról,
- az ágazati szereplők hatósági eljárások során megadott, személyes adatokat nem tartalmazó adatai,
- a piaci szereplők kötelező adatszolgáltatatásaiból nyerhető adatok,
- kvantitatív és kvalitatív piackutatások a fogyasztói szokásokról, fogyasztói igényekről.

A rendelkezésre álló adatok feldolgozása és elemzése során kapott eredményekre támaszkodva tanulmányok, prognózisok készítése és eljuttatása válik lehetővé a piaci szereplők számára a piaci folyamatokról, azok várható változásáról.

Ezen intézkedések hozzájárulnak a borpiac stabilitásához, fokozzák az alkalmazkodóképességet, növelik a versenyképességet és megkönnyítik a piacra jutást.

A piaci információátadáshoz kapcsolódó tevékenységek:

- adatgyűjtés,
- adatelemzés,
- kimutatáskészítés,
- kimutatások, jelentések termelők számára történő átadása, hozzáférésének biztosítása.

A támogatás igénylésének feltétele, hogy legalább évente egy alkalommal, a szakmaközi szervezet által benyújtott támogatási kérelemben megjelölt tartalommal és formában az ágazat szereplői számára elérhető módon tanácsadást nyújtson.

A támogatás intenzitása a KAP ST rendelet 59. cikk (4) bekezdése alapján a közvetlen vagy elszámolható költségek 50%-a.

Tekintettel arra, hogy a támogatást kizárólag elismert szakmaközi szervezet veheti igénybe, amelyből Magyarországon csak egy található, ezért kiválasztási szempontok megadása nem szükséges.

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

SPR rendelet 44. cikk (1) a)

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

A beavatkozással kapcsolatos összes információ a 5. pontban szerepel

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 11 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatás a 11. bekezdés a) pontja alapján objektív módon kimutatható szerkezeti hátrányok felszámolására irányul azáltal, hogy a támogatás feltétele csak objektív módon megállapítható elsőbbségi vagy jogosultsági feltétel, amelyek a szerkezeti hátrányok kiküszöbölésére irányulnak.

9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
SC30c_O36_U01_BN - Piacismeret javítása elismert szakmaközi szervezetek által	Egységes		

Leírás

SC30c_O36_U01_BN - Piacismeret javítása elismert szakmaközi szervezetek által

A piaci ismereteket 1 000 piaci szereplőhöz tervezzük eljuttatni.

10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027 összesen
SC30c_O36_U01_BN - Piacismeret javítása elismert szakmaközi szervezetek által	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	1 000 000,00	1 000 000,00	
	O.36 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	**Összesen:** 1,00 **Max:** 1,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	1 000 000,00	1 000 000,00	2 000 000,00

PROMOWINE(58(1)(k)) - - harmadik országokban folytatott promóció

SC10_E09_WIP_58 - Borágazatban alkalmazott, harmadik országokban folytatott promóció

A beavatkozás kódja (tagállam)	SC10_E09_WIP_58
A beavatkozás neve	Borágazatban alkalmazott, harmadik országokban folytatott promóció
A beavatkozás típusa	PROMOWINE(58(1)(k)) - harmadik országokban folytatott promóció
Közös kimeneti mutató	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

NUTS country 1 - **Magyarország**

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

AZ ÁGAZATI KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása
THIRDWINE(57(j)) A szőlőből készült uniós termékek versenyképességének javítása harmadik országokban, beleértve a borpiacok megnyitását és diverzifikálását

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Leírás

A harmadik országokban történő promóció nagyban hozzájárul a magyar borágazat versenyképes növekedéséhez. Magyarországnak új piacokat kell építenie harmadik országokban az új fogyasztók elérése érdekében. Az új kedvezményezettek mellett a korábbi kedvezményezetteket is ösztönözzük.

Jogosultsági kritériumok:

-a promóciós tevékenységgel elérni kívánt célok világos bemutatása a kereskedelem alakulásában ténylegesen megmutatkozó hatásait kifejező hatásmutatók alapján

-annak részletes bemutatása, hogy a célok elérését a kiválasztott helyszínek, a program ütemezése és a tervezett akciók hogyan szolgálják

-annak részletes bemutatása, hogy a támogatást igénylő elegendő humán, technikai és pénzügyi erőforrással rendelkezik a művelet eredményes végrehajtásának biztosításához

-annak bemutatása, hogy a támogatást igénylő megfelelő mennyiségű és minőségű borászati termékkel rendelkezik, vagy azt milyen módon képes biztosítani a program megvalósítása során és az azt követő öt évben

A támogatást igénylő esetében vizsgáljuk, hogy a végrehajtani tervezett promóciós programhoz szükséges önrésszel rendelkezik-e.

Kiválasztási szempontok

-A kérelmező még nem részesült promóciós támogatásban vagy ha igen, akkor olyan új országot vagy adott országbeli új piacot céloz meg, amelynek tekintetében nem végeztek promóciót

-Több célországot érintő borpromóciós program

-A borpromóció programban szereplő kedvezményezett társulásnak hegyközségi szervezet (vagy szakmai szervezet) is tagja

-A borpromóciós program az érintett promóciós tervnek, terveknek megfelel

-A magyar bor arculati kézikönyv arculati elemeinek használatára vonatkozó nyilatkozat

-A borpromóciós program tényleges megvalósítását olyan végrehajtó szervezet végezné, amely a borpormóciós programban szereplő tevékenységet végzett korábban

-A borpromóciós program részletesen tartalmazza a promócióba bevont termékek jelenlegi piaci helyzetének leírását, a program végrehajtásával elérni kívánt piaci helyzetet

-A borpromóciós programban foglalt, a promócióba bevont termékek jelenlegi piaci helyzetének, valamint a program végrehajtásával elérni kívánt piaci helyzet leírása magas színvonala

-A benyújtó vállalja a program hatásait és eredményességét értékelő, a benyújtótól, valamint a végrehajtó szervezettől független szervezet által készített hatástanulmány benyújtását

-A borpromóciós program számszerűsített várt eredményei realitásának foka, továbbá ezen eredmények és a borpromóciós programban meghatározott költségek aránya összhangjának mértéke

6 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

SPR rendelet 44. cikk (1) a) pontja szerint megállapított ténylegesen felmerült, igazolt és ellenőrzött, elszámolható költségek SPR 59. cikk (7) bekezdése szerinti összeg.

7 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő információk

A beavatkozással kapcsolatos összes információ a 6. pontban szerepel

8 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A 2. bekezdés f) pontja alapján marketing és reklámszolgáltatások támogatására irányul, amelynek keretében egyértelműen meghatározott a támogatható szolgáltatások köre és ideje is.

9 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)
SC10_O36_A01_BN - Külpiaci borpromóciós támogatásban részesített kedvezményezettek száma	Átlagos		

Leírás

SC10_O36_A01_BN - Külpiaci borpromóciós támogatásban részesített kedvezményezettek száma

Az egységösszeg meghatározásához a 2021-es év tényadataiból (ISAMM 00652 számú jelentések) indultunk ki. Ennek alapján az egy kedvezményezettre jutó támogatási összeg meghaladta a 150 000 EUR összeget. Az inflációs előrejelzéseket, a várható munkabér növekedést és az üzemanyagok várható költségét is figyelembe véve 33%-os egységösszeg növekedést várunk. A maximális tervezett egységösszeg meghatározása során azzal számolunk, hogy a pályázók a nagyobb költségvetésű, összetettebb promóciós tevékenységeket fogják végrehajtani. Az egységösszeg meghatározását az adott időszakra érvényes költségviszonyok és tényleges kötelezettségvállalások alapján felül fogjuk vizsgálni.

10 Tervezett egységösszegek – A kimenetet tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027 összesen
SC10_O36_A01_BN - Külpiaci borpromóciós támogatásban részesített kedvezményezettek száma	Tervezett egységösszeg (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	187 500,00	187 500,00	187 500,00	187 500,00	
	O.36 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	4,00	4,00	4,00	4,00	**Összesen:** 16,00 **Max:** 4,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	0,00	750 000,00	750 000,00	750 000,00	750 000,00	3 000 000,00

5.3. Vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások

ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások

RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD19_G01_AEC_70
A beavatkozás neve	Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.14. A környezetvédelem vagy az éghajlatváltozás területéhez kapcsolódó, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

A beavatkozás területe Magyarország

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.1.1	A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása	1	Igen
5.1.1	Üzemszintű talajerő- és tápanyag-gazdálkodás kialakítása	1	Igen
5.1.2	A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása	1	Igen
5.1.3	Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása	1	Igen
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek	1.	Igen

	fenntartható használata		
5.3.1	Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	1	Igen
5.4.1	A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése	3	Igen
5.4.2	Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése	2	Igen
5.5.2	Integrált környezetbarát növényvédelem	1	Igen
6.1.2	Magas természeti értékű területek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen
6.1.3	Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése	2	Igen
6.4.1	Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek fejlesztése a biológiai sokféleség mérésére	1	Részben
9.2.1	Okszerű, kizárólag előrejelzésre alapozott célzott növényvédőszer használat elősegítése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.12 Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
R.14 A kibocsátás csökkentésére és a szén-dioxid-tárolás fenntartására vagy növelésére irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya (beleértve a következőket: állandó gyepterület, állandó kultúrák állandó növénytakaróval, vizes élőhelyeken és tőzeglápokon található mezőgazdasági földterület)
R.19 A talajgazdálkodás számára előnyös, a talajminőség és a talajbióta javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal (mint például a talajművelés csökkentése, a talaj növényi kultúrákkal történő borítása, továbbá a vetésforgó, többek között hüvelyes növényekkel) érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.20 Az ammóniakibocsátás csökkentésére irányuló támogatott kötelezettségvállalással érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.21 A víztestek minőségére vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.22 A tápanyag-gazdálkodás javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
R.23 A vízegyensúly javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
R.24 Azon támogatott egyedi kötelezettségvállalások által érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében
R.31 A biológiai sokféleség megőrzésének vagy helyreállításának támogatására irányuló támogatott kötelezettségvállalások által érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, a magas természeti értékű gazdálkodási gyakorlatokat is beleértve
R.33 A támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett összes Natura 2000 terület aránya
R.34 A tájképi elemek – a sövényeket és fákat is beleértve – kezelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás célja:

-a vidéki területek fenntartható fejlődése,

-a környezet (talaj és víz) állapotának megőrzése és javítása a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet kialakításával,

-a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés kiküszöbölése, megelőzése,

-a természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló mezőgazdasági gyakorlat erősítése,

-a biodiverzitás megőrzése,

-a környezettudatos gazdálkodás és fenntartható tájhasználat, tájgazdálkodás kialakításával,

-az agrobiodiverzitás javítása,

-az állattenyésztés és a növénytermesztés arányainak javítása, a külterjes állattartás ösztönzésével,

-a minőségi élelmiszerelőállítás elősegítése környezetkímélő gazdálkodási módszerek ösztönzésével,

-a kedvezőtlen klímaváltozás elleni küzdelem és alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz, megfelelő termelési szerkezet, földhasználat váltás révén.

Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetések olyan önkéntes alapon működő kifizetési rendszer, amelyben a programban résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében a gazdálkodásuk során többlet tevékenységek elvégzését vállalják. A támogatás feltétele a vállalt tevékenységek betartása a kötelezettségvállalás időtartama alatt.

A beavatkozás konkrét, ellenőrizhető előírásokra épít, amelyek közvetett, vagy közvetlen hatásuk által érik el a beavatkozás által meghatározott célokat. Az beavatkozás alapját a területhasználat adja, mely tekintetében az alábbi 8 fő kategóriát különböztetjük meg:

Horizontális:

1. Szántó (sz)
2. Gyep (gy)
3. Ültetvény (u)
4. Nádas (n)

Zonális:

5. MTÉ szántó

a. Túzokvédelmi területek

b. Kék vércse-védelmi területek

c. Alföldi madárvédelemi területek

d. Hegy- és dombvidéki madárvédelem területek

6. MTÉ gyep

a. Túzokvédelmi területek

b. Alföldi madárvédelemi területek

c. Hegy- és dombvidéki madárvédelem területek

d. Nappali lepke-védelmi területek

7. Vízvédelmi célú szántóterületek:

a. Erózió-érzékeny szántó

b. Belvíz-érzékeny szántó

c. Aszály-érzékeny szántó

8. Vízvédelmi célú gyepterületek:

a. Belvíz-érzékeny gyep

A földhasználati kategóriák mindegyikében az előírások az alábbi két kategóriába tartozhatnak:

a. **Agrár-környezetgazdálkodási alapcsomagok (kötelező)***: olyan előírások, amelyek túlmutatnak a*

2021/2115 EU rendelet 70. cikkében *felsorolt egyéb követelményeken.*

Ezeket az előírásokat, illetve előírás kombinációkat földhasználati kategóriánként (szántó, gyep, ültetvény, nádas), illetve területi lehatárolás kategóriánként [horizontális (A), zonális (ZA)] kell teljesíteni és a kifizetés nem előírásonként, hanem az összes előírásra vonatkozóan, egy összegben történik.

b. **Választható előírások (V)***: az alapcsomagon túli olyan előírások, amelyek különböző környezeti kihívásokat (vetésszerkezeti elvárások, talaj- és vízvédelem, biodiverzitás megőrzése, stb.) kezelnek, és amelyekből a támogatásra jogosultak szabadon választanak.*

Tematikus csoportonként (földhasználati kategóriák, illetve területi lehatárolás alapján) amennyiben a választható előírások száma megengedi minimálisan 2 előírást kell választani. A kifizetési összeg előírásonként kerül meghatározásra.

A 70. cikk alapján létrehozott beavatkozástípus keretében végrehajtott műveletek esetében, amennyiben a kötelező előírások, követelmények vagy kötelezettségek (referenciaelemek) módosulnak annak érdekében, hogy az AÖP-vel összhangban legyenek, akkor a kedvezményezett dönthet úgy, hogy nem fogadja el a kiigazítást/módosítást, és akkor az adott kötelezettségvállalás érvényét veszti, és a kötelezettségvállalás érvényességének időtartama tekintetében nem követelhető meg a gazdálkodótól a már kifizetett támogatás visszafizetése.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

A gazdálkodók kiválasztása pontozási rendszer alapján történik, amely azokat részesíti előnyben, akik nagyobb környezeti vállalásokat tesznek a területeikre. Az előírások mindegyike önálló számértékkel rendelkezik, amely kifejezi az előírás – területi kategóriánként eltérő – környezeti hozzáadott értékét.

A választott előírások környezeti értéke a kiválasztási szempontrendszerben szerepet kap, azaz a magasabb környezeti hatást vállaló gazdaságok a források elosztásakor előnyt élveznek.

A kiválasztási kritériumok között a következő elemek szerepelnek:

Általános kiválasztási kritérium, hogy a magasabb környezeti hozzáadott értéket vállaló pályázatok részesüljenek előnyben. Így különösen a

-a választott előírások környezeti hozzáadott értéke;

-a bevont terület környezeti meghatározottsága;

kerül figyelembe vételre.

Natura 2000 gyepterületeken történő agrár-környezetgazdálkodási kifizetések:

A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati előírások és az AKG gyepgazdálkodási előírásai részben vagy egészben átfednek egymással. Amennyiben a gazdálkodó ugyanarra a területre mindkét típusú támogatást igénybe kívánja venni, ugyanazon előírások betartásáért kétszeresen kerülne támogatásra. A túlkompenzáció elkerülése miatt a mindkét helyen szereplő, költségvonzattal járó előírások betartását csak az egyik támogatás keretén belül lehet kompenzálni, ezért a Natura 2000 gyepterület támogatások igénybevétele esetén az ugyanarra a területre vonatkozó AKG támogatások összege csökkentésre kerül a „közös” előírásokra vonatkozó támogatási részösszeggel.

A blokk szintű tervezés során az alábbi lehatárolási kategóriák kerülnek figyelembevételre:

- Natura 2000
- MTÉT területek
- Nitrátérzékeny területek
- Erózió-érzékeny területek
- Belvíz veszélyeztetett területek
- Aszály veszélyeztetett területek

Kapcsolat más beavatkozásokkal:

RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemek támogatása

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible Beneficiaries: mezőgazdasági termelők

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria)

-A támogatással érintett terület minden művelési ág esetében minimum 1 ha, ültetvény művelési ág esetében a “hagyományos gyümölcsös fenntartása” előírás választása esetén maximum 2 ha. A “hagyományos gyümölcsös fenntartása” előírás szőlőültetvény esetében nem választható.

-Ültetvény művelési ág esetében a “hagyományos gyümölcsös fenntartása” előírás választása kivételével a támogatásba behozott ültetvény életkora a pályázat benyújtásának évében nem lehet több, mint 26 év, kivéve dió, gesztenye, szőlő.

-Zonális előírás felvételére a gazdálkodó csak a fizikai blokk szinten lehatárolt, – MePAR-ban feltüntetett területen, vagy a meghatározott szervektől igazolhatóan – a területi kritériumoknak megfelelő területek tekintetében jogosult.

-Biztosítani kell, hogy a 2021/2115/EU Rendelet 31. cikk (Agro-ökológiai alapprogram) támogatástól eltérő kötelezettségvállalások valósuljanak meg.

- Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetés támogatásba bevont kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egyúttal nem vonható be az ökológiai gazdálkodás támogatásba is.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások (commitments):

-A kedvezményezett részt vesz a támogatáshoz kapcsolódó kötelező képzéseken. A támogatást igénylő mentesül a képzési kötelezettség alól, amennyiben azt a támogatási kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül már teljesítette.

-Gazdálkodási Napló vezetése.

Az egyes Tematikus Előíráscsoportokhoz tartozó kötelezettségvállalásokat, támogatási összegeket előírásonként, földhasználati (szántó, gyep, ültetvény, nádas), illetve területi lehatárolás (horizontális, zonális) kategóriánként az alábbi táblázatok tartalmazzák. Szintén az alábbi táblázatokban láthatóak azon referenciaszintek és a szokásos gazdálkodói gyakorlatok beazonosítása, amelyeken az alintézkedés előírásai túlmutatnak.

A referenciaszint jogszabályi azonosításakor használt rövidítések:

- HMKÁ: Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (GAEC)
- JFGK: Jogszabályban Foglalt Gazdálkodási Követelmények (SMR)
- HMGY: Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat kötelező előírásai (Codes of Good Practice)
- NJSZ: Nemzeti jogszabályokban meghatározott egyéb kötelező erejű követelménye

Horizontális szántó földhasználati kategória

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Eltérés típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
1.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	2007. évi CXXIX. Törvény 35. §, 36. § (1) ab), 40. § (NJSZ)	Olyan művelési módot alkalmazni, elősegíti a csapadékvizek talajba jutását a meg kell akadályozni a káros vízhiány vagy belvíz kialakulását.	Talajfelszín esetleges károsodása a szükségszerű mezőgazdasági munkák során.	az alapcsomag előírásaira: 59
2.	Tilos szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	2007. évi CXXIX. Törvény 49. § (1) d), e) (NJSZ); 50/2001. (IV. 3.) Korm. Rendelet 4. § (2) (NJSZ) 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet 1. § (1) g), h), (NJSZ); 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 6. § (3); (JFGK1, HMGY)	Hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap csak talajvédelmi tervre alapozott talajvédelmi hatósági engedély birtokában használható fel mezőgazdasági területen.	A felsorolt anyagok alkalomszerű használata.	
3.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet (5) (HMKÁ 5)	12%-nál nagyobb lejtésű területen az alábbi kultúrák termesztése tilos: dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka.	12 %-nál kisebb lejtésű erózióérzékeny területeken a felsorolt növényeket termesztik.	
4.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	2007. évi CXXIX. Törvény 42. § (NJSZ); 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 6. § (1) (JFGK1, HMGY) 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet 2. § (3) (NJSZ)	A talaj tápanyag-szolgáltatását és a termesztett növények tápanyagigényét figyelembe vevő, környezetkímélő tápanyag-gazdálkodást kell folytatni. A nitrátérzékeny területen a tápanyag-gazdálkodás tervezése során a kijuttatandó tápanyagok mennyiségének meghatározásakor figyelembe kell venni a talaj tápanyag-ellátottságát, a termesztett növények a termőhely adottságaihoz igazított termésszintjéhez tartozó tápanyagigényét. Egyszerűsített talajvédelmi tervet kell készíteni a mezőgazdasági termelés során keletkező nem veszélyes hulladékok termőföldön történő felhasználásának engedélyezésekor,	Nem készül tervszerű tápanyag utánpótlás, talajtani szakértő bevonása nem történik meg.	
5.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya kijuttatása.	A	2007. évi CXXIX. Törvény 35. §, 39. § (1) e), 42. § (NJSZ)	A talaj tápanyag-szolgáltatását és a termesztett növények tápanyagigényét figyelembe vevő, környezetkímélő tápanyag-gazdálkodást kell folytatni. A földhasználónak szerves anyagok kijuttatásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről.	5 éves gyakorisággal ritkábban alkalmaznak, illetve egyáltalán nem alkalmaznak zöldtrágyázást, vagy istállótrágyázást. A műtrágya használat jellemző.	
6.	A talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet	A	2007. évi CXXIX. Törvény 36. § (1) ac) (NJSZ)	A földhasználó erózióval veszélyeztetett területen a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében köteles szántó művelési ágú földrészleten szintvonalas művelést folytatni.	Az erózió veszélyének a maginálése a gyakorlatban szubjektív, a helytelen művelési módok alkalmazása általában csak a terület visszafordíthatatlan károsodását követően válik nyilvánvalóvá.	
7.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	2008. évi XLVI. Törvény 5. § (3) (JFGK4) 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 1/A § (3) (JFGK10)	A növényvédelmi tevékenység során tilos a gazdasági növényekre veszélyt nem jelentő szervezetek pusztítása, élettereik rombolása, elterjedésük növényvédelmi eszközökkel való akadályozása. A növényvédelmi szempontból hasznos élő szervezetek (beleértve a méheket is) minden fejlődési alakját védeni kell. A felhasznált növényvédő szereknek a védekezéssel elérni kívánt célnak leginkább megfelelőnek kell lenniük és a lehető legkevesebb mellékhatással kell járniuk az emberi egészségre, a nem célszervezetekre és a környezetre.	Engedélyezett növényvédő szerek és hatóanyagok alkalmazása jellemző, bármiféle további korlátozás nélkül.	

8.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 6. § (7) (JFG 1, HMGY)	Nitrátérzékeny területeken a kijuttatandó műtrágya hatóanyag mennyiséget talajvizsgálatokra alapozottan kell meghatározni.	Nitrátérzékeny területeken szűkített talajvizsgálatok elvégeztetése jellemző. Nitrátérzékeny területeken kívül nem végeznek talajvizsgálatokat, vagy 5 évnél ritkábban teszik azt meg. A bővített talajvizsgálat elvégeztetése nem gyakorlat.	9
9.	Középmély lazítás elvégzése a kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal.	V	2007. évi CXXIX. Törvény 35. §, 36. § (1) ab), 40. § (NJSZ)	Olyan művelési módot kell alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását a talaj tömörödésének megelőzésével vagy megszüntetésével meg kell akadályozni a káros vízhiány vagy belvíz kialakulását.	A szokásos gazdálkodói gyakorlatot a középmély szántás jelenti. A talajlazítás nem része a szokásos gazdálkodói gyakorlatnak.	18
10.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni. A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jelleget meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. Biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	Jellemzően nagy kiterjedésű szántóterületek alakultak ki. A szántóterületek háromnegyede 40 ha feletti kiterjedésű.	33
11.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke illetve zöldugar vagy méhlegelő betakarítása szénázással során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% mértékben, táblaként, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	V	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Jellemző gyakorlat a teljes termés egy menetben történő betakarítása.	15
12.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve zöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silózása és szénázás során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	V	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Nem gyakorlat a madárbarát kaszálási módok alkalmazása.	6
13.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	2008. évi XLVI. Törvény 5. § (3) (JFGK4); 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 1/A. § (1), (3) (JFGK10);	A növényvédelmi tevékenységet a károsítóra célzottan, térben és időben okszerű módon és eszközzel kell végezni. A védekezésre vonatkozó döntést növényvédelmi előrejelzésre alapozva kell meghozni.	A gyakorlatban növényvédelmi előrejelzés nem ellenőrzött, egyénileg nem szakszerű módon történik, illetve nem történik meg. A jogszabályi előírás összefoglalója, hogy az integrált növényvédelem irányelveinek megvalósításakor mire kell törekedni. Ugyanakkor nem kötelező érvényű, vagyis a gyakorlatban a növényvédelmi előrejelzés alkalmazása elmarad.	1

14.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25 %-án, legalább 3 méter szélességben.	V	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Növényvédőszer-mentes szegélyek, zöldugar, vagy méhlegelő nem kerülnek kialakításra.	16
15.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25 %-án, legalább 6 méter szélességben.	V	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Növényvédőszer-mentes szegélyek, zöldugar, vagy méhlegelő nem kerülnek kialakításra.	33
16.	A vetésszerkezetben legalább 15 % szalas pillangós takarmánynövény, valamint legalább 5 % zöldugar tartása.	V	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni. A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jelleget meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	Jellemzően aránytalan vetésszerkezet a kukorica/búza/napraforgó irányában.	87
17.	Kötelezettségvállalási időszak alatt további egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya kijuttatása.	V	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	39
18.	Kizárólag ellenőrzött (fémzárolt) szaporítóanyag felhasználása szakmailag elvárható mennyiségben adott területegységre vetítve.	V	43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 1/A § (3) (JFGK10)	Rezisztens vagy toleráns növényfajták, fémzárolt vetőmagok és ellenőrzött szaporítóanyagok használata	A jogszabályi előírás összefoglalja, hogy az integrált növényvédelem irányelveinek megvalósításakor mire kell törekedni. Ugyanakkor nem kötelező érvényű, vagyis a gyakorlatban a szaporítóanyag ellenőrzése nem történik meg.	15
19.	Növényvédelmi és talajvédelmi szakirányító bevonása a gazdálkodásba.	V	43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 1/A § (3) (JFGK10)	A károsítókat megfelelő módszerekkel és rendelkezésre álló eszközökkel folyamatosan figyelni kell. A megfelelő eszközök közé tartoznak a helyszínen végzett megfigyelések, tudományosan megalapozott előrejelzési és korai diagnosztikai rendszerek, továbbá szakirányító javaslatainak felhasználása.	A jogszabályi előírás összefoglalja, hogy az integrált növényvédelem irányelveinek megvalósításakor mire kell törekedni. Ugyanakkor nem kötelező érvényű, vagyis a gyakorlatban a szakirányítók bevonása a gazdálkodásba nem történik meg.	4
20.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) visszaforgatása a talajba	V	2007. évi CXXIX. Törvény 36. § (1) ab, 39. § (1) e (NJSZ)	Olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását. A földhasználónak szerves anyagok kijuttatásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről	A szalma és szármaradványok jellemzően elszállításra kerülnek, a tápanyagutánpótlás jellemzően műtrágyával történik	19

Horizontális gyep földhasználati kategória

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Eltérés típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
21.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 109
22.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
23.	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürülékből származhat, trágya kiszórása tilos.	A	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet.	Hozamfokozás szerves vagy műtrágyával megtörténik.	
24.	A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	A	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 10/2015. (III. 13.) FM rendelet 2. § b), c) (NJSZ)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. A gyepterület, a hasznosítás szempontjából nemkívánatos fás szárú növényektől mentes kell legyen, rendszeres legeltetés hiányában tárgyév augusztus 31-éig legalább egyszer tisztító kaszálást kell végezni	A gyepterületek egy része gondozatlan.	
25.	A gyepterület öntözése tilos.	A	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. sz. melléklet 2.1. (HMKÁ 2)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Öntözési célú vízhasználat csak érvényes vízjogi üzemeltetési engedély alapján végezhető.	Hozamfokozás céljából öntözésre sor kerülhet.	
26.	Belvízidőszakos vízelvezetése tilos.	A	1996. évi LIII. törvény, 17. § (3) (NJSZ)	A termőföld hasznosítása, illetve a hasznosításra alkalmatlan területek használata, igénybevétele, melioráció tervek készítése és végrehajtása, egyéb mezőgazdasági tevékenységek folytatása, valamint a vízgazdálkodás és a vízrendezés során a természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növényállományát meg kell őrizni.	Mezőgazdasági termelés számára kedvező területeken a belvíz elvezetés megtörténik.	
27.	Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.	A	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Éjszakai munkavégzés munkaszüneti időben rendszeres.	
28.	Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, őszvér és bivaly legeltethető.	A	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet.	Egyéb hasznosállatokat (lóba) is a gyepre hajtanak.	
29.	Állategység (legeltethető) meglétе: min. 0.2 ÁE/ha.	A	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 10/2015. (III. 13.) FM rendelet 2. § d) (NJSZ)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Nem állhat fenn a gyepterület olyan helytelen legeltetési módból eredő károsodása (túllegeltetés), amelynek során az állományalkotó fűfélék rövidre rágása és taposás következtében a gyep foltokban kiritkult és a talajfelszín fedetlenné vált.	A gyepterületek egy része gondozatlan.	

30.	A terület legalább 5, legfeljebb 10%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	V	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 2 9/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 4. § (1) (JFGK1, 2, JFGK 3); 275/2004. (X. 8.) Korm. Rendelet (JFGK2, JFGK3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a terület legalább 5, legfeljebb 10%-át – beleértve a természetvédelmi érdekből hatósági határozattal elrendelt eseti korlátozással érintett földterületeket is – kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	Natura 2000 gyepterületen kívül a takarmány egy menetben történő betakarítása jellemző.	41
31.	A terület legalább 10, legfeljebb 15%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	V	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	62
32.	Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	V	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (1) (JFGK 2, JFGK, 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. A kaszálást a kaszálandó terület középpontjából indulva vagy a táblaszél mellől, az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül kell elvégezni. A kaszálás során vadriasztó lánc használata kötelező. (Natura 2000 gyepterületeken)	Natura 2000 gyepterületen kívül nem gyakorlat a madárbarát kaszálási módok alkalmazása.	12
33.	Kaszálási korlátozás időben: Kaszálás június 15. után végezhető.	V	1996. évi LIII. törvény 16. (4) (NJSZ); 269/2007 (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (3) (JFGK 2, JFGK, 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti illetékes állami természetvédelmi szervnek.	Natura 2000 gyepterületeken kívül az első kaszálásra általában május elején kerül sor.	21
34.	Legeltetési sűrűség min. 0.2 ÁE/ha, max. 1.5 ÁE/ha a gyepek túllegeltetési tilalmának figyelembe vételével.	V	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 10/2015. (III. 13.) FM rendelet 2. § d) (NJSZ)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Nem állhat fenn a gyepterület olyan helytelen legeltetési módból eredő károsodása (túllegeltetés), amelynek során az állományalkotó fűfélék rövidre rágása és taposás következtében a gyep foltokban kiritkult és a talajfelszín fedetlenné vált.	A gyepterületek egy része gondozatlan.	78

Horizontális ültetvény földhasználati kategória

Sor-szám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
35.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Almatermésűek: 727 Szőlő:886 Egyéb gyümölcs: 582
36.	Tilos szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
37.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
38.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
39.	Gyepes talajfelszín esetén kaszálás legalább évente egy alkalommal.	A	1996. évi LIII. törvény 7. § (1) (NJSZ)	A történelmileg kialakult természetiérték-hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását.	A sorközöket nem fövesítik, nem művelik.	
40.	Akkreditált laboratoriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	15
41.	Levélanalízis elvégzése.	V	2007. évi CXXIX. törvény 42. § (NJSZ); 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 6. § (1) (JFGK1, HMGY)	A talaj tápanyag-szolgáltatását és a termesztett növények tápanyagigényét figyelembe vevő, környezetkímélő tápanyag-gazdálkodást kell folytatni. A nitrátérzékeny területen a tápanyag-gazdálkodás tervezése során a kijuttatandó tápanyagok mennyiségének meghatározásakor figyelembe kell venni a talaj tápanyag-ellátottságát, a termesztett növények a termőhely adottságaihoz igazított termésszintjéhez tartozó tápanyagigényét.	Nem készül tervszerű tápanyag számítás.	21
42.	Előrejelzésen - beleértve a szexferomon csapdák legalább 1 db/2 ha sűrűségű kihelyezését - alapuló növényvédelem alkalmazása.	V	2008. évi XLVI. törvény 5. § (3) (JFGK 4, JFGK 10); 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 1/A. § (1), (3) (JFGK 10)	A növényvédelmi tevékenységet a károsítóra célzottan, térben és időben okszerű módon és eszközzel kell végezni.A védekezésre vonatkozó döntést növényvédelmi előrejelzésre alapozva kell meghozni. A károsítókat megfelelő módszerekkel és rendelkezésre álló eszközökkel folyamatosan figyelni kell. A megfelelő eszközök közé tartoznak a helyszínen végzett megfigyelések, tudományosan megalapozott előrejelzési és korai diagnosztikai rendszerek, továbbá szakirányító javaslatainak felhasználása.	A gyakorlatban növényvédelmi előrejelzés nem ellenőrzött, egyénileg nem szakszerű módon történik, illetve nem történik meg. Nem alkalmaznak szexferomon csapdákat. A jogszabályi előírás összefoglalja, hogy az integrált növényvédelem irányelveinek megvalósításakor mire kell törekedni. Ugyanakkor nem kötelező érvényű, vagyis a gyakorlatban a csapdák alkalmazása elmarad.	48
43.	Madárodú kihelyezése: 3 db/ha sűrűségben, kihelyezési útmutató alapján.	V	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	A szokásos gazdálkodói gyakorlatnak nem része a madárodúk kihelyezése.	36

44.	1 m2/ha hatékony táplálóbó búvóhely kialakítása.	V	1996. évi LIII törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	A szokásos gazdálkodói gyakorlatnak nem része hogy a ragadozó rovarok számára búvóhelyeket alakítanak ki.	24
45.	Hagyományos gyümölcsös fenntartása 30-150 db/ha közötti állománysűrűséggel (szőlőültetvény esetében ez az előírás nem választható).	V	1996. évi LIII. 7. § (1) (NJSZ)	A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását.	A gazdálkodói gyakorlatban a hagyományos gyümölcsösök kivágásra, felújításra kerülnek, és ezeket intenzív, illetve szuperintenzív ültetvények váltják fel.	179
46.	Növényvédelmi és talajvédelmi szakirányító bevonása a gazdálkodásba.	V	ld: 19. számú előírás	ld: 19. számú előírás	ld: 19. számú előírás	45

Horizontális nádas földhasználati kategória						
Sor-szám	Az alintézkedés előírásai	Elő-írás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítás	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támoga-tás mértéke euró/ha
47.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Az alapcso-mag előírá-saira:105
48.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szen-nyvíziszap, szennyvíziszapot tar-talmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
49.	A nád aratása, és egyéb tevékenység végzése (különösen: szállítás, kihúz-ás) kizárólag december 1. és február 28. között engedélyezett.	A	1996. évi LIII. Törvény 17. § (3) (NJSZ); 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet 6.2 (HMKÁ 6)	A termőföld hasznosítása, illetve a hasznosításra alkalmatlan területek használata, igénybevétele, meliorációs tervek készítése és végrehajtása, egyéb mezőgazdasági tevékenységek folytatá-sa, valamint a vízgazdálkodás és a vízrendezés során a természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növény-állományát meg kell őrizni. Tarló, nád, növényi maradvány valamint gyepek égetése tilos.	A nád aratása és szállítása a gyakor-latban december 1. és március 31. között történik.	
50.	A területen nádgazdálkodást kell végezni.	A	1996. évi LIII. Törvény 17. § (3) (NJSZ); 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet (6.2) (HMKÁ 6)	A termőföld hasznosítása, illetve a hasznosításra alkalmatlan területek használata, igénybevétele, meliorációs tervek készítése és végrehajtása, egyéb mezőgazdasági tevékenységek folytatá-sa, valamint a vízgazdálkodás és a vízrendezés során a természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növény-állományát meg kell őrizni. Tarló, nád, növényi maradvány valamint gyepek égetése tilos.	A nádas területek egy része elhanya-golt, gondozatlan.	
51.	A nád rizómájának megsértése tilos.	A	1996. évi LIII. Törvény 17. § (3) (NJSZ); 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet (6.2) (HMKÁ 6)	A természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növényállományát meg kell őrizni. Tarló, nád, növényi maradvány valamint gyepek égetése tilos.	A szokásos gyakor-lat alkalmával az aratás során nem hagynak tarlót.	
52.	A nádas terület 15- 20 %-át 2 évente változó helyen aratatlanul kell hagyni.	A	1996. évi LIII. Törvény 17. § (3) (NJSZ); 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet (6.2) (HMKÁ 6)	A természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növényállományát meg kell őrizni. Tarló, nád, növényi maradvány valamint gyepek égetése tilos.	Az adott területen lévő összes nád egy menetben történő betakarítása jellem-ző.	

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, szántó földhasználati kategória, túzok-védelmi előírásokkal (Zonális)						
Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokáson gazdálkodói gyakorlat meghatároz sa	A támogatás mértéke euró/ha
53.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 392
54.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
55.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	
56.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
57.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya, kijuttatása.	A	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	
58.	A talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet	A	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	
59.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
60.	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év értéket.	ZA	59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 4. § (1) (JFGK1, HMGY)	Nitrátérzékeny területeken az évente mezőgazdasági területre szervestrágyával kijuttatott nitrogén hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 170 kg/ha értéket.	Nitrátérzékeny területeken kívül nincsen korlátozva a kijuttatható hatóanyag mennyiség.	
61.	Tilos az öntözés.	ZA	2007. évi CXXIX. Törvény 50. § (2) e) (NJSZ); 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet 1. § (1) f) (NJSZ); 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet (2.1) (HMKA 2)	Öntözési célú vízhasználat csak érvényes vízjogi üzemeltetési engedély alapján talajvédelmi tervre alapozottan végezhető, a talajvédelmi hatóság engedélyéhez kötött tevékenység.	A szükséges engedélyeztetés alapján öntözés történik, amely az alintézkedés ezen területi lehatárolásánál nem kívánatos.	
62.	Március 1. és július 31. között napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Éjszakai munkavégzés munkacsúcs idején rendszeres.	

63.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén, azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervnek. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Nincs bejelentési kötelezettség, nem alakítanak ki védőzónát madarak fészkei sérülhetnek.	
64.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke illetve zöldugar vagy méhlegelő betakarítása szárzúzása során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% mértékében, táblaként, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	ZA	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	
65.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve zöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silózása és szárzúzás során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	
66.	A július 31-e előtt végzett kaszálás/szárzúzás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	A takarmány érettségi fokának megfelelő betakarítás jellemző, hatósági kontroll nélkül.	
67.	Kaszálás/szárzúzás/silózás legkorábbi időpontja július 1, kivéve az évelő szálas pillangós takarmánynövények telepítését követő első kaszálást, mely a nemzeti park, igazgatóság írásos nyilatkozata alapján korábbi időpontban is elvégezhető.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	A takarmány érettségi fokának megfelelő betakarítás jellemző.	
68.	A tábla szélein legalább 6 méter széles növényvédőszer-mentes táblasszegélyt kell hagyni.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Növényvédőszer-mentes szegélyek nem kerülnek kialakításra.	
69.	Rovartölő szerek nem alkalmazhatóak, kivéve a repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását.	ZA	2008. évi XLVI. Törvény 5. § (6) (JFGK 4, JFGK 10) 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 5. § (3) (JFGK 10)	Engedélyköteles terméket Magyarországon csak az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv által kiadott engedély alapján lehet forgalomba hozni és felhasználni. A növényvédő szert a forgalmazás és a felhasználás szempontjából a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal I., II. és III. forgalmi kategóriába kell sorolja.	Engedélyezett rovartölő szerek rendszeres alkalmazása jellemző.	
70.	Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.	ZA	2008. évi XLVI. Törvény 5. § (6) (JFGK 4, JFGK 10) 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 5. § (3) (JFGK 10)	Engedélyköteles terméket Magyarországon csak az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv által kiadott engedély alapján lehet forgalomba hozni és felhasználni. A növényvédő szert a forgalmazás és a felhasználás szempontjából a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal I., II. és III. forgalmi kategóriába kell sorolja.	Engedélyezett rágcsálószerek rendszeres alkalmazása jellemző.	

71.	A tematikus előírás csoportal érintett teljes területen évelő növénykultúrák (szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar) termesztése, vagy a következő vetésszerkezet betartása fővetésű növények tekintetében: legalább 20% kalászos gabona, legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény (évelő szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20% zöldugar, legalább 10 % őszi káposztarepce, legfeljebb 20% egyéb kultúra	ZA	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni. A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jelleget meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	Jellemzően aránytalan vetésszerkezet a kukorica/búza/napraforgó irányában.	
72.	Repce esetén a teljes repcetérületnek az illetékes állami természetvédelmi szerv által kijelölt legalább 5 legfeljebb 10 %-án a madarak téli táplálékának biztosítása érdekében téli hóeltakarítás.	ZA	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni. A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jelleget meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	A hóeltakarítás nem jellemző, a hóborítás miatt a madarak tápláléka nem biztosított.	
73.	A talajfelszín megértésével járó gépi munkavégzés április 15. és július 15. között nem végezhető, kivéve a betakarítás utáni tarlóhántást.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Jellemző a talajmunkák (pl. mechanikai gyomirtás) végzése a fészkelési időszakban.	

74.	Évelő növénykultúrák, kalászos gabonák, és zöldugar termesztése során növényvédőszerek és műtrágya kijuttatása április 15. és július 1. között nem megengedett.	ZA	2008. évi XLVI. Törvény 5. § (6) (JFGK 4, JFGK 10); 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 5. § (3) (JFGK 10)	Engedélyköteles terméket Magyarországon csak az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv által kiadott engedély alapján lehet forgalomba hozni és felhasználni. A növényvédő szert a forgalmazás és a felhasználás szempontjából a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal I., II. és III. forgalmi kategóriába kell sorolja.	A növényvédőszerek és műtrágya kijuttatása ebben az időszakban nem korlátozott, ezért kijuttatásuk alalomszerűen megtörténik.	
75.	Belvíz/időszakos vízállás levezetése tilos, melynek területe - a vonatkozó kezelési szabályok betartása mellett - az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.	ZA	1996. évi LIII. törvény, 17. § (3) (NJSZ)	A termőföld hasznosítása, illetve a hasznosításra alkalmatlan területek használata, igénybevétele, melioratív tervek készítése és végrehajtása, egyéb mezőgazdasági tevékenységek folytatása, valamint a vízgazdálkodás és a vízrendezés során a természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növényállományát meg kell őrizni.	Mezőgazdasági termelés számára kedvező területeken a belvíz elvezetés megtörténik.	
76.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	9
77.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	33
78.	Kaszálás/szárzúzás/silózás legkorábbi időpontja július 15.	V	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	22
79.	Kaszálás/szárzúzás/silózás legkorábbi időpontja augusztus 15.	V	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	37
80.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	1
81.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25 %-án, legalább 3 m szélességben.	V	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	16
82.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25 %-án, legalább 6 m szélességben.	V	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	33
83.	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg az 50 kg/ha/év értéket.	V	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	33
84.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) visszaforgatása a talajba	V	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	19

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, szántó földhasználati kategória, kék vércse védelmi előírásokkal (Zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A eferenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
85.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírására: 369
86.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
87.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	
88.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
89.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya, kijuttatása.	A	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	
90.	A talaj forgatása – beleértve a szerves trágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet	A	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	
91.	Szőlőben növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
92.	Tápanyag utánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év értéket.	ZA	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	
93.	Tilos az őszi szántás.	ZA	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	
94.	Március 1. és július 31. között napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.	ZA	Id: 62. számú előírás	Id: 62. számú előírás	Id: 62. számú előírás	
95.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén, azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervnek. A megtalált fészek körül min. ½ ha védőzóna kialakítása.	ZA	Id: 63. számú előírás	Id: 63. számú előírás	Id: 63. számú előírás	

96.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, valamint szőlőugar kaszálása/szénázása táblaként eltérő napokon történjen.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Betakarításkor nincs időbeni differenciálás, általában egy menetben történik, ezért a madarak fészkei sérülhetnek.	
97.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke illetve szőlőugar vagy méhlegelő betakarítása/szénázása során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% mértékében, táblaként, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	ZA	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	
98.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve szőlőugar vagy méhlegelő kaszálása, silózása és szénázás során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	
99.	A július 31-e előtt végzett kaszálás/szénázás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	Id: 66. számú előírás	Id: 66. számú előírás	Id: 66. számú előírás	
100.	A szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keverékei, valamint a szőlőugar első kaszálását a teljes területük legalább 50%-án május 31-ig el kell végezni.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kímélete-vel kell végezni.	A takarmány érettségi fokának megfelelő betakarítás jellemző.	
101.	5 ha-nál nagyobb tábla esetén minden kaszálásnál, szénázásnál a táblát két egyenlő részre kell osztani, az első 50 % kaszálásának befejezését követően a másik 50% kaszálását/szénázását csak 10 nappal később lehet elkezdeni.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kímélete-vel kell végezni.	Betakarításkor nincs időbeni differenciálás, általában egy menetben történik.	
102.	A tábla szélein legalább 6 méter széles növényvédőszer-mentes tablaszegélyt kell hagyni.	ZA	Id: 68. számú előírás	Id: 68. számú előírás	Id: 68. számú előírás	
103.	Rovarölő szerek nem alkalmazhatóak.	ZA	Id: 69. számú előírás	Id: 69. számú előírás	Id: 69. számú előírás	
104.	Ragcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.	ZA	Id: 70. számú előírás	Id: 70. számú előírás	Id: 70. számú előírás	

105.	A tematikus előíráscsoporttal érintett teljes területen évelő növénykultúrák (szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar) termesztése, vagy a következő vetésszerkezet betartása fővetésű növények tekintetében: legalább 30% kalászos gabona, legalább 20% évelő szálas pillangós takarmánynövény (évelő szálas pillangósok, vagy azok keveréke illetve füves keveréke), legalább 20% zöldugar, egyéb kultúra legfeljebb 20 %.	ZA	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kímélete-vel kell végezni. A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	Jellemzően aránytalan vetésszerkezet a kukorica/búza/napraforgó irányában.	
106.	Belvíz/időszakos vízállás levezetése tilos, melynek területe - a vonatkozó kezelési szabályok betartása mellett - az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.	ZA	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	
107.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	9
108.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	33
109.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	1
110.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/mélegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25 %-án, legalább 3 m szélességben.	V	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	16
111.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/mélegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25 %-án, legalább 6 m szélességben.	V	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	33
112.	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg az 50 kg/ha/év értéket.	V	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	33
113.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) visszaforgatása a talajba	V	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	19

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, szántó földhasználati kategória, alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Elsőrás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke Ft/ha
114.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 369
115.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
116.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	
117.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
118.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya, kijuttatása.	A	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	
119.	A talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet	A	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	
120.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
121.	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év értéket.	ZA	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	
122.	Tilos az őszi betakarítás.	ZA	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	
123.	Március 1. és július 31. között napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.	ZA	Id: 62. számú előírás	Id: 62. számú előírás	Id: 62. számú előírás	
124.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén, azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervnek. A megtalált fészek köré min. 1 ha védőzóna kialakítása.	ZA	Id: 63. számú előírás	Id: 63. számú előírás	Id: 63. számú előírás	
125.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke illetve zöldugar vagy méhlegelő betakarítása/szerzünása során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% mértékben, táblaként, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	ZA	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	
126.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve zöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silózása és szárításás során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	

127.	A július 31-e előtt végzett kaszálás/szárzúzás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	Id: 66. számú előírás	Id: 66. számú előírás	Id: 66. számú előírás	
128.	A teljes szálas pillangós takarmánynövény, azok füves keveréke, valamint a zöldugar vetéstérület legfeljebb 50%-án az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos formában kíméleti területet jelölhet ki, ahol csak július 1. után folytatható betakarítás/szárzúzás.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	A takarmány érettségi fokának megfelelő betakarítás jellemző, hatósági kontroll nélkül.	
129.	A tábla szélein legalább 6 méter széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni.	ZA	Id: 68. számú előírás	Id: 68. számú előírás	Id: 68. számú előírás	
130.	Rovarölő szerek nem alkalmazhatóak, kivéve a repce, a mustár, illetve olajretek rovarirtását.	ZA	Id: 69. számú előírás	Id: 69. számú előírás	Id: 69. számú előírás	
131.	Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.	ZA	Id: 70. számú előírás	Id: 70. számú előírás	Id: 70. számú előírás	
132.	Növényvédőszerek és műtrágya kijuttatás május 1. és június 15. között nem megengedett.	ZA	2008. évi XLVI. Törvény 5. § (6) (JFGK 4, JFGK 10); 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 5. § (3) (JFGK 10)	Engedélyköteles terméket Magyarországon csak az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv által kiadott engedély alapján lehet forgalomba hozni és felhasználni. A növényvédő szert a forgalmazás és a felhasználás szempontjából a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal I., II. és III. forgalmi kategóriába kell sorolja.	A növényvédőszerek és műtrágya kijuttatása ebben az időszakban nem korlátozott, ezért kijuttatásuk alkalomszerűen megtörténik.	
133.	A tematikus előíráscsoporttal érintett teljes területen évelő növénykultúrák (szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar) termesztése, vagy a következő vetésszerkezet betartása fővetésű növények tekintetében: legalább 20% kalászos gabona, legalább 20% évelő szálas pillangós takarmánynövény (évelő szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20% zöldugar, egyéb kultúra legfeljebb 30 %.	ZA	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni. A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	Jellemzően aránytalan vetésszerkezet a kukorica/búza/napraforgó irányában.	

134.	Repce esetén a teljes repcetertület-nek az illetékes állami természet-védelmi szerv által kijelölt lega-lább 5 legfeljebb 10 %-án a madarak téli táplálékának biztosí-tása érdekében téli hóeltakarítás.	ZA	Id: 72. számú előírás	Id: 72. számú előírás	Id: 72. számú előírás	
135.	Belvíz/időszakos vízállás levezeté-se tilos, melynek területe - a vonatkozó kezelési szabályok betartása mellett - az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.	ZA	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	
136.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	9
137.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	33
138.	Növényvédelmi előrejelzés alkal-mazása.	V	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	1
139.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerüle-tének legalább 25 %-án, legalább 3 m szélességben.	V	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	16
140.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerüle-tének legalább 25 %-án, legalább 6 m szélességben.	V	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	33
141.	Évelő növénykultúrák, kalászos gabonák, és zöldugar termesztése során növényvédőszerek és műtrágya kijuttatása április 15. és július 1. között nem megengedett.	V	Id: 74. számú előírás	Id: 74. számú előírás	Id: 74. számú előírás	11
142.	Kaszálás/szárzúzás/silózás legko-rábbi időpontja július 15.	V	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	22
143.	Kaszálás/szárzúzás/silózás legko-rábbi időpontja augusztus 15.	V	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	37
144.	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg az 50 kg/ha/év értéket.	V	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	33
145.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) visszaforgatása a talajba	V	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	19

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, szántó földhasználati kategória, hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírása	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
146.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 294
147.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
148.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmánycékla, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	
149.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
150.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya, kijuttatása.	A	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	
151.	A talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet	A	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	
152.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
153.	Tápanyag utánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év értéket.	ZA	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	
154.	Tilos az öntözés.	ZA	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	
155.	Március 1. és július 31. között napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.	ZA	Id: 62. számú előírás	Id: 62. számú előírás	Id: 62. számú előírás	
156.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén, azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervnek. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.	ZA	Id: 63. számú előírás	Id: 63. számú előírás	Id: 63. számú előírás	

157.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke illetve zöldugar vagy méhlegelő betakarítása/szárzúzása során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% mértékben, táblaként, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	ZA	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	
158.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve zöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silozása és szárzúzás során madárbarát kaszálás (kisszárnó kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	
159.	A július 31-e előtt végzett kaszálás/szárzúzás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	Id: 66. számú előírás	Id: 66. számú előírás	Id: 66. számú előírás	
160.	A tábla szélein legalább 3 méter széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek,azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kímélete-vel kell végezni.	Növényvédőszer-mentes szegélyek nem kerülnek kialakításra.	
161.	Rovarölő szerek nem alkalmazhatóak.	ZA	Id: 69. számú előírás	Id: 69. számú előírás	Id: 69. számú előírás	
162.	Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.	ZA	Id: 70. számú előírás	Id: 70. számú előírás	Id: 70. számú előírás	
163.	A tematikus előíráscsoporttal érintett teljes területen évelő növénykultúrák (szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar) termesztése, vagy a következő vetésszerkezet betartása fővetésű növények tekintetében: legalább 30% kalászos gabona, legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény (évelő szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 10% zöldugar, legfeljebb 25% egyéb kultúra.	ZA	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kímélete-vel kell végezni. A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jelleget meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	Jellemzően aránytalan vetésszerkezet a kukorica/búza/napraforgó irányában.	

164.	Belvíz/időszakos vízállás levezetése tilos, melynek területe - a vonatkozó kezelési szabályok betartása mellett - az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.	ZA	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	
165.	Akkreditált laboratoriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	9
166.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	33
167.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	1
168.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25%-án, legalább 3 m szélességben.	V	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	16
169.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25%-án, legalább 6 m szélességben.	V	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	33
170.	Kaszálás/szárzúzás/silózás legkorábbi időpontja július 15.	V	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	22
171.	Kaszálás/szárzúzás/silózás legkorábbi időpontja augusztus 15.	v	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	37
172.	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg az 50 kg/ha/év értéket.	V	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	33
173.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) visszaforgatása a talajba	V	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	19

Szántó földhasználati kategória erózió érzékeny tetületi lehatárolással (zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
174.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 133
175.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
176.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmánynyépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	
177.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
178.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya, kijuttatása.	A	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	
179.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
180.	Erózióérzékeny területen a 20 ha-nál nagyobb táblák esetén szintvonal mentén történő művelés.	ZA	2007. évi CXXIX. Törvény 36. § (1) ac) (NJSZ)	A földhasználó erózióval veszélyeztetett területen a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében köteles szántó művelési ágú földrészleten szintvonalas művelést folytatni.	Az erózió veszélyének a megítélése a gyakorlatban szubjektív, a helytelen művelési módok alkalmazása általában csak a terület visszafordíthatatlan károsodását követően válik nyilvánvalóvá.	
181.	Tilos az őszbarás.	ZA	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	
182.	Partvonallal közvetlenül érintkező táblák esetén a partvonallal érintkezően legalább 12 méter szélességű füves mezsgye fenntartása.	ZA	50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet 1. (HMKÁ 1); 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 5. § (1); (JFGK1, HMGY)	Nem juttatható ki műtrágya a MePAR-ban grafikusan megjelölt felszíni vizek partvonalától mért 2 méteres sávban, szervestrágya, a MePAR-ban grafikusan megjelölt 5000 négyzetméter feletti állóvizek partvonalától mért 20 méteres sávban, a völgyzáró gátas halastavak esetében a partvonaltól mért 5 méteres sávban, a MePAR-ban grafikusan megjelölt egyéb felszíni vízfolyások partvonalától mért 5 méteres sávban, azzal, hogy a védőtávolság 3 méterre csökkenthető, ha a mezőgazdasági művelés alatt álló tábla 50 méternél nem szélesebb és 1 ha-nál kisebb területű.	A gyakorlatban füves mezsgyék nem kerülnek kialakításra, erre vonatkozó egyéb jogszabályi kötelezettség nincs.	
183.	A tematikus előíráscsoporttal érintett teljes területen a vetésszerkezetben a kapás növények aránya legfeljebb 20% lehet.	ZA	50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet (5) (HMKÁ 5)	12%-nál nagyobb lejtésű területen az alábbi kultúrák termesztése tilos: dohány, cukorrépa, takarmánynyépa, burgonya, csicsóka.	Egyéb kapás növények (pl kukorica) termesztése megengedett, és jellemző, arányaltan vetésszerkezetben.	
184.	Belvíz/időszakos vízállás levezetése tilos, melynek területe - a vonatkozó kezelési szabályok betartása mellett - az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.	ZA	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	

185.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	9
186.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	33
187.	Pillangós szalas takarmánynövények, azok füves keveréke illetve zöldugar vagy méhlegelő betakarítása szárításra során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% mértékben, táblaként, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	V	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	15
188.	Pillangós szalas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve zöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silozása és szárítása során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	V	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	6
189.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	1
190.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25%-án, legalább 3 m szélességben.	V	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	16
191.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25%-án, legalább 6 m szélességben.	V	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	33
192.	A vetésszerkezetben legalább 15% szalas pillangós takarmánynövény, valamint legalább 5% zöldugar tartása.	V	Id: 16. számú előírás	Id: 16. számú előírás	Id: 16. számú előírás	87
193.	A vetésszerkezetben legalább 20% szalas pillangós takarmánynövény, valamint legalább 20% zöldugar tartása.	V	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni. A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jelleget meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	Erózió érzékeny területen különösen fontos talajborítottság a vetésszerkezet szempontjából a gyakorlatban nem kerül figyelembe vételre.	131
194.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen keletkező melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) visszaforgatása a talajba	V	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	19

Szántó földhasználati kategória belvíz érzékeny területi lehatárolással (zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
195.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 95
196.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
197.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	
198.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
199.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya, kijuttatása.	A	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	
200.	A talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet	A	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	
201.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
202.	Középmély lazítás elvégzése a kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal.	ZA	Id: 9. számú előírás	Id: 9. számú előírás	Id: 9. számú előírás	
203.	Tilos az öntözés.	ZA	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	
204.	Partvonallal közvetlenül érintkező táblák esetén a partvonallal érintkezően legalább 12 méter szélességű füves mezsgye fenntartása.	ZA	Id: 182. számú előírás	Id: 182. számú előírás	Id: 182. számú előírás	
205.	Belvízidőszakos vízállás levezetése tilos, melynek területe - a vonatkozó kezelési szabályok betartása mellett - az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.	ZA	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	
206.	Akkreditált laboratoriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	9
207.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	33

208.	Pillangós szálas takarmánynövé-nyek, azok füves kevereke illetve zöldugar vagy méhlegelő betakarí-tása szárazítása során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% mértékben, táblaként, kaszálá-sonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	V	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	15
209.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves kevereke, illetve zöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silózása és szárazítás során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	V	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	6
210.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	1
211.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerüle-tének legalább 25 %-án, legalább 3 m szélességben.	V	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	16
212.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerüle-tének legalább 25 %-án, legalább 6 m szélességben.	V	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	33
213.	A vetésszerkezetben legalább 15% szálas pillangós takarmánynövény, valamint legalább 5% zöldugar tartása.	V	Id: 16. számú előírás	Id: 16. számú előírás	Id: 16. számú előírás	87
214.	A vetésszerkezetben legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény, valamint legalább 20% zöldugar tartása.	V	Id: 193. számú előírás	Id: 193. számú előírás	Id: 193. számú előírás	131
215.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármarad-ványok) visszaforgatása a talajba	V	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	19

Szántó földhasználati kategória aszály érzékeny tetületi lehatárolással (zonális)						
Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
216.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 95
217.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
218.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	
219.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
220.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya, kijuttatása.	A	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	
221.	A talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet	A	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	
222.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
223.	Tarlóhántás során a talajfelszín azonnali lezárása.	ZA	2007. évi CXXIX. Törvény 39. § (1) d) (NJSZ)	A földhasználónak a tarlómaradványok hasznosításával gondoskodnia kell a talaj szervesanyag tartalmának megőrzéséről.	A talajfelszín azonnali lezárása nem jogszabályi követelmény, ezért gyakran elmarad.	
224.	Tilos az őszbarás.	ZA	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	
225.	Partvonallal közvetlenül érintkező táblák esetén a partvonallal érintkezően legalább 12 méter szélességű füves mezsgye fenntartása.	ZA	Id: 182. számú előírás	Id: 182. számú előírás	Id: 182. számú előírás	
226.	Középmély lazítás elvégzése a kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal.	ZA	Id: 9. számú előírás	Id: 9. számú előírás	Id: 9. számú előírás	
227.	Belvízi időszakos vízállás levezetése tilos, melynek területe - a vonatkozó kezelési szabályok betartása mellett - az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.	ZA	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	
228.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	9
229.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	33

230.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke illetve zöldugar vagy méhlegelő betakarítása szárzúzása során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% mértékben, táblaként, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	V	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	15
231.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve zöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silozása és szárzúzás során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	V	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	6
232.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	1
233.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kertületének legalább 25 %-án, legalább 3 m szélességben.	V	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	16
234.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kertületének legalább 25 %-án, legalább 6 m szélességben.	V	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	33
235.	A vetésszerkezetben legalább 15% szálas pillangós takarmánynövény, valamint legalább 5% zöldugar tartása	V	Id: 16. számú előírás	Id: 16. számú előírás	Id: 16. számú előírás	87
236.	A vetésszerkezetben legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény, valamint legalább 20% zöldugar tartása.	V	Id: 193. számú előírás	Id: 193. számú előírás	Id: 193. számú előírás	131
237.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) visszaforgatása a talajba	V	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	19

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, gyep földhasználati kategória, túzokvédelmi előírásokkal (Zonális)						
Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
238.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	ld: 1. számú előírás	ld: 1. számú előírás	ld: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 294
239.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	ld: 2. számú előírás	ld: 2. számú előírás	ld: 2. számú előírás	
240.	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott területekből származhat, trágya kijuttatása tilos.	A	ld: 23. számú előírás	ld: 23. számú előírás	ld: 23. számú előírás	
241.	A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	A	ld: 24. számú előírás	ld: 24. számú előírás	ld: 24. számú előírás	
242.	A gyeptelület öntözése tilos.	A	ld: 25. számú előírás	ld: 25. számú előírás	ld: 25. számú előírás	
243.	Belvízidőszakos vízállás levezetése tilos.	A	ld: 26. számú előírás	ld: 26. számú előírás	ld: 26. számú előírás	
244.	Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.	A	ld: 27. számú előírás	ld: 27. számú előírás	ld: 27. számú előírás	
245.	Gyeptelületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, ösvér és bivaly legeltethető.	A	ld: 28. számú előírás	ld: 28. számú előírás	ld: 28. számú előírás	
246.	Állategység (legeltethető) megléte: min. 0.2 ÁE/ha.	A	ld: 29. számú előírás	ld: 29. számú előírás	ld: 29. számú előírás	
247.	A terület legalább 10, legfeljebb 15%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	ZA	ld: 30. számú előírás	ld: 30. számú előírás	ld: 30. számú előírás	
248.	Táblánként minimálisan 6 méter szélességű kaszálatlan területet kell kialakítani.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kímélete-vel kell végezni	Jellemző gyakorlat a takarmány egy menetben történő teljes betakarítása, kaszálatlan területek meghagyása nélkül.	

249.	A teljes gyeptertület legfeljebb 50%-án az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos véleménye alapján kíméleti területet kell kijelölni, ahol csak július 1. után folytatható legeltetés illetve kaszálás.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kímélete-vel kell végezni.	A takarmány érettségi fokának megfelelő betakarítás jellemző, hatósági kontroll nélkül.	
250.	Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	
251.	A kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és terve-zett kezdési időpontját.	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (3) (JFGK2, JFGK 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti illetékes állami természetvé-delmi szervnek.	Natura 2000 gyepterületen kívül nincs kaszálásra vonatkozó bejelentési kötelezettség a védett madarak és fészkek gyakran sérülnek.	
252.	Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (4) (JFGK2, JFGK 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	Natura 2000 gyepterületen kívül a balák a tél folyamán a kaszált területen marad-hatnak, a gyepfelszín gyakran sérül.	
253.	Inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.	ZA	269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet 5. § (2) (JFGK2, JFGK 3) 10/2015. (III. 13.) FM rendelet 2. § a), b), c) (NJSZ)	Az inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtele-pedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról gondos-kodni kell mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos. A gyepterületen, a különböző – kémiai, fizikai, biológiai – gyomszabályozási módszerek alkalmazásával meg kell akadályozni a gyomnövé-nyek, beleértve a veszélyes gyomnövények kelését, a szaporító képletek kialakulá-sát. A gyepterület, a hasznosí-tás szempontjából nemkívána-tos fás szárú növényektől mentes kell legyen, rendsze-res legeltetés hiányában tárgyév augusztus 31-éig legalább egyszer tisztító kaszálást kell végezni.	A gyakorlatban sokszor elhanyagolják az idegen-honos növények elterjede-sének megakadályozását.	
254.	Fogasolás/gyepszellőztetés csak az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos engedélye alapján lehetséges.	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet.	A hozam növelése érdeké-ben fogasolást alkalmaz-nak, ami által a gyep felszíne sérül.	

255.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megzavarása, esetén azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervnek. A megzavart fészek körül min. ½ ha védőzóna kialakítása.	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (3) (JFGK2, JFGK 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti illetékes állami természetvédelmi szervnek.	Natura 2000 gyepterületen kívül nincs kaszálásra vonatkozó bejelentési kötelezettség a védett madarak és fészkeik gyakran sérülnek.	
256.	Kaszálás legkorábbi időpontja július 1	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (3) (JFGK2, JFGK 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti illetékes állami természetvédelmi szervnek.	Natura 2000 gyepterületeken kívül az első kaszálásra általában május elején kerül sor.	
257.	Villanypásztor, kerítés, karám csak az illetékes állami természetvédelmi szerv előzetes írásos nyilatkozata alapján létesíthető, illetve alkalmazható.	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet.	Villanypásztor, kerítés, karám létesítéséhez nincs szükség engedélyre, ezért alkalmazása gyakori, az állatok természetes előhelyét szavasja.	
258.	Kaszálás legkorábbi időpontja július 15	V	Id: 256. számú előírás	Id: 256. számú előírás	Id: 256. számú előírás	103
259.	Legeltetési sűrűség min. 0.2 AE/ha, max. 1.5 ÁE/ha a gyepek túllegeltetési tilalmának figyelembe vételével.	V	Id: 34. számú előírás	Id: 34. számú előírás	Id: 34. számú előírás	78

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, gyep földhasználati kategória, alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
260.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 232
261.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
262.	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott területekből származhat, trágya kiszórása tilos.	A	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	
263.	A gyeptertületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	A	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	
264.	A gyeptertület öntözése tilos.	A	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	
265.	Belvízlöszakos vízállás levezetése tilos.	A	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	
266.	Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	
267.	Gyeptertületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, őszvér és bivaly legeltethető.	A	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	
268.	Állategység (legeltethető) meglete: min. 0.2 AE/ha.	A	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	
269.	A terület legalább 10, legfeljebb 15%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	ZA	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	
270.	Táblaként minimálisan 6 méter szélességű kaszálatlan területet kell kialakítani.	ZA	Id: 248. számú előírás	Id: 248. számú előírás	Id: 248. számú előírás	
271.	A teljes gyeptertület legfeljebb 50%-án az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos véleménye alapján kíméleti területet kell kijelölni, ahol csak július 1. után folytatható legeltetés illetve kaszálás.	ZA	Id: 249. számú előírás	Id: 249. számú előírás	Id: 249. számú előírás	
272.	Madárbarát kaszálás (kíszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	

273.	A kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	Id: 251. számú előírás	Id: 251. számú előírás	Id: 251. számú előírás	
274.	Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	ZA	Id: 252. számú előírás	Id: 252. számú előírás	Id: 252. számú előírás	
275.	Inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.	ZA	Id: 253. számú előírás	Id: 253. számú előírás	Id: 253. számú előírás	
276.	Fogasolás/gyepszellőztetés csak az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos engedélye alapján lehetséges.	ZA	Id: 254. számú előírás	Id: 254. számú előírás	Id: 254. számú előírás	
277.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervnek. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.	ZA	Id: 255. számú előírás	Id: 255. számú előírás	Id: 255. számú előírás	
278.	Villanypásztor, kerítés, karám csak az illetékes állami természetvédelmi szerv előzetes írásos nyilatkozata alapján létesíthető, illetve alkalmazható.	ZA	Id: 257. számú előírás	Id: 257. számú előírás	Id: 257. számú előírás	
279.	Legeltetési sűrűség min. 0.2 ÁE/ha , max. 1.5 ÁE/ha a gyepek tűrőképességi tulajdonságainak figyelembe vételével.	V	Id: 34. számú előírás	Id: 34. számú előírás	Id: 34. számú előírás	78

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, gyep földhasználati kategória, hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)						
Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
280.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 274
281.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
282.	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott területekből származhat, trágya kiszórása tilos.	A	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	
283.	A gyeptérületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	A	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	
284.	A gyeptérület öntözése tilos.	A	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	
285.	Belvízidőszakos vízállás levezetése tilos.	A	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	
286.	Naplementétől napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	
287.	Gyeptérületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, őszvér és bivaly legeltethető.	A	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	
288.	Állategység (legeltethető) meglét: min. 0.2 AE/ha.	A	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	
289.	A terület legalább 10, legfeljebb 15%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	ZA	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	
290.	Táblaként minimálisan 6 méter szélességű kaszálatlan területet kell kialakítani.	ZA	Id: 248. számú előírás	Id: 248. számú előírás	Id: 248. számú előírás	
291.	Madárbarát kaszálás (kíszorító kaszálás alkalmazása,vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	
292.	A kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	Id: 251. számú előírás	Id: 251. számú előírás	Id: 251. számú előírás	

293.	Gyeptertületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	ZA	Id: 252. számú előírás	Id: 252. számú előírás	Id: 252. számú előírás	
294.	Inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.	ZA	Id: 253. számú előírás	Id: 253. számú előírás	Id: 253. számú előírás	
295.	Fogasolás/gyepszellőztetés csak az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos engedélye alapján lehetséges.	ZA	Id: 254. számú előírás	Id: 254. számú előírás	Id: 254. számú előírás	
296.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervnek. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.	ZA	Id: 255. számú előírás	Id: 255. számú előírás	Id: 255. számú előírás	
297.	Az első kaszálás a teljes terület legfeljebb 50%-án július 31. után kezdhető el az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos véleménye alapján.	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (3) (JFGK2, JFGK 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti illetékes állami természetvédelmi szervnek.	Natura 2000 gyepterületeken kívül az első kaszálásra általában május elején kerül sor.	
298.	Villanypásztor, kerítés, karám csak az illetékes állami természetvédelmi szerv előzetes írásos nyilatkozata alapján létesíthető, illetve alkalmazható.	ZA	Id: 257. számú előírás	Id: 257. számú előírás	Id: 257. számú előírás	
299.	Legeltetési sűrűség min. 0.2 AE/ha, max. 1.5 AE/ha a gyepek tűrőképességének figyelembe vételével.	V	Id: 34. számú előírás	Id: 34. számú előírás	Id: 34. számú előírás	78

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, gyep földhasználati kategória, nappali lepke védelmi előírásokkal (Zonális)						
Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
300.	Vízzel teltett talajon minden nemű gépi munkavégzés tilos.	A	ld: 1. számú előírás	ld: 1. számú előírás	ld: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 232
301.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	ld: 2. számú előírás	ld: 2. számú előírás	ld: 2. számú előírás	
302.	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürülékből származhat, trágya kiszórása tilos.	A	ld: 23. számú előírás	ld: 23. számú előírás	ld: 23. számú előírás	
303.	A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	A	ld: 24. számú előírás	ld: 24. számú előírás	ld: 24. számú előírás	
304.	A gyepterület öntözése tilos.	A	ld: 25. számú előírás	ld: 25. számú előírás	ld: 25. számú előírás	
305.	Belvízlefolyásos vízállás levezetése tilos.	A	ld: 26. számú előírás	ld: 26. számú előírás	ld: 26. számú előírás	
306.	Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.	A	ld: 27. számú előírás	ld: 27. számú előírás	ld: 27. számú előírás	
307.	Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, őszvér és bivaly legeltethető.	A	ld: 28. számú előírás	ld: 28. számú előírás	ld: 28. számú előírás	
308.	Állategység (legeltethető) megléte: min. 0.2 ÁE/ha.	A	ld: 29. számú előírás	ld: 29. számú előírás	ld: 29. számú előírás	
309.	A terület legalább 10, legfeljebb 15%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	ZA	ld: 30. számú előírás	ld: 30. számú előírás	ld: 30. számú előírás	
310.	Táblánként minimálisan 6 méter szélességű kaszálatlan területet kell kialakítani.	ZA	ld: 248. számú előírás	ld: 248. számú előírás	ld: 248. számú előírás	
311.	Madárbarát kaszálás (kíszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	ld: 32. számú előírás	ld: 32. számú előírás	ld: 32. számú előírás	
312.	A kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	ld: 251. számú előírás	ld: 251. számú előírás	ld: 251. számú előírás	
313.	Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	ZA	ld: 252. számú előírás	ld: 252. számú előírás	ld: 252. számú előírás	

314.	Inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.	ZA	ld: 253. számú előírás	ld: 253. számú előírás	ld: 253. számú előírás	
315.	Fogasolás/gyepszellőztetés csak az illetékes nemzeti park igazgatóság írásos engedélye alapján lehetséges.	ZA	ld: 254. számú előírás	ld: 254. számú előírás	ld: 254. számú előírás	
316.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes nemzeti park igazgatóságnak. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.	ZA	ld: 255. számú előírás	ld: 255. számú előírás	ld: 255. számú előírás	
317.	A támogatásba vont teljes területen június 15-e és augusztus 15-e között tilos a kaszálás. Ettől eltérni kizárólag az illetékes nemzeti park igazgatóság előzetes írásbeli nyilatkozata alapján lehetséges.	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (3) (JFGK2, JFGK 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti illetékes állami természetvédelmi szervnek.	Natura 2000 gyepterületeken kívül az első kaszálásra általában május elején kerül sor.	
318.	A támogatásba vont teljes terület legfeljebb 50%-án az illetékes nemzeti park igazgatóság írásos nyilatkozata alapján kíméleti területet lehet kijelölni, ahol június 15-e és augusztus 15-e között a legeltetés nem megengedett.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését eléőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	A gyepterület teljes hasznosítható része legeltetéssel és/vagy kaszálással hasznosításra kerül	
319.	Villanypásztor, kerítés, karám csak az illetékes nemzeti park igazgatóság előzetes írásos nyilatkozata alapján létesíthető, illetve alkalmazható.	ZA	ld: 257. számú előírás	ld: 257. számú előírás	ld: 257. számú előírás	
320.	Legeltetési sűrűség min. 0.2 ÁE/ha, max. 1.5 ÁE/ha a gyepek túllegeltetési tilalmának figyelembe vételével.	V	ld: 34. számú előírás	ld: 34. számú előírás	ld: 34. számú előírás	78
321.	A teljes gyepterület 30 %-án legeltetéstől elzárt terület kialakítása a nemzeti park igazgatóság írásos nyilatkozata alapján, melybe a kaszálatlan terület beszámítható.	V	ld: 318. számú előírás	ld: 318. számú előírás	ld: 318. számú előírás	41

Gyep földhasználati kategória belvíz érzékeny területi lehatárolással (zonális)						
Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Elő-írás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
322.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	ld: 1. számú előírás	ld: 1. számú előírás	ld: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 171
323.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt és műtrágya felhasználása.	A	ld: 2. számú előírás	ld: 2. számú előírás	ld: 2. számú előírás	
324.	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott területekből származhat, trágya kiszórása tilos.	A	ld: 23. számú előírás	ld: 23. számú előírás	ld: 23. számú előírás	
325.	A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	A	ld: 24. számú előírás	ld: 24. számú előírás	ld: 24. számú előírás	
326.	A betakarított széna lehordását legkésőbb adott év október 31-ig el kell végezni.	A	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (4) (JFGK2, JFGK 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	Natura 2000 gyepterületen kívül a balák a tél folyamán a kaszált területen maradhatnak, a gyepfelszín gyakran sértil.	
327.	Állategység (legeltethető) megléte: min. 0.2 ÁE/ha.	A	ld: 29. számú előírás	ld: 29. számú előírás	ld: 29. számú előírás	
328.	A gyepterület öntözése tilos.	A	ld: 25. számú előírás	ld: 25. számú előírás	ld: 25. számú előírás	
329.	Belvízidőszakos vízállás levezetése tilos.	A	ld: 26. számú előírás	ld: 26. számú előírás	ld: 26. számú előírás	
330.	Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.	A	ld: 27. számú előírás	ld: 27. számú előírás	ld: 27. számú előírás	
331.	Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, ősvér és bivaly legeltethető.	A	ld: 28. számú előírás	ld: 28. számú előírás	ld: 28. számú előírás	
332.	Inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.	ZA	ld: 253. számú előírás	ld: 253. számú előírás	ld: 253. számú előírás	
333.	Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	ZA	ld: 252. számú előírás	ld: 252. számú előírás	ld: 252. számú előírás	
334.	A terület legalább 10, legfeljebb 15%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	ZA	ld: 30. számú előírás	ld: 30. számú előírás	ld: 30. számú előírás	
335.	Táblaként minimálisan 6 méter szélességű kaszálatlan területet kell kialakítani.	ZA	ld: 248. számú előírás	ld: 248. számú előírás	ld: 248. számú előírás	
336.	Kaszálás legkorábbi időpontja július 1.	V	ld: 256. számú előírás	ld: 256. számú előírás	ld: 256. számú előírás	62
337.	Madárbarát kaszálás (kíszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	V	ld: 32. számú előírás	ld: 32. számú előírás	ld: 32. számú előírás	12
338.	Kaszálás legkorábbi időpontja: június 15.	V	ld: 256. számú előírás	ld: 256. számú előírás	ld: 256. számú előírás	21
339.	Legeltetési sűrűség min. 0.2 ÁE/ha, max. 1.5 ÁE/ha a gyepek túllegeltetési tilalmának figyelembe vételével.	V	ld: 34. számú előírás	ld: 34. számú előírás	ld: 34. számú előírás	78

O14 Mely terület támogatható?

☑A KAP-tervhez meghatározott mezőgazdasági terület

☐A mezőgazdasági területet magában foglaló vagy azon kívül eső mezőgazdasági földterület

☐Nem mezőgazdasági terület

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése,

hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)
A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	Ismertetés
GAEC01	Az állandó gyepterület fenntartása az állandó gyepterületnek a mezőgazdasági területhez viszonyított aránya alapján nemzeti, regionális, szubregionális, mezőgazdaságiüzem-csoporti vagy mezőgazdasági üzemi szinten, a 2018-as referenciaévhez képest. A referenciaévhez képest legfeljebb 5%-os csökkenés.
GAEC02	A vizes élőhelyek és a tőzegláp védelme
GAEC03	A tarlóégetés tilalma, kivéve növényegészségügyi okokból
GAEC06	Minimálisan megkövetelt talajborítás a fedetlen talaj elkerülésére a legérzékenyebb időszakokban
GAEC07	Vetésforgó a szántóterületeken, a víz alatt fekvő növények kivételével
GAEC08	A tájképi elemek megőrzése. A sövények és fák kivágásának tilalma a madarak költési és fiókanevelési időszakában. Lehetőségként intézkedések az invazív növényfajok elkerülésére
GAEC09	Környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületként megjelölt gyepterületek átállításának vagy felszántásának tilalma a Natura 2000 területeken
SMR01	Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízvédelmi politika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról: a 11. cikk (3) bekezdésének e) pontja és h) pontja a foszfátok diffúz szennyezőforrásainak ellenőrzésére vonatkozó kötelező követelmények tekintetében
SMR02	A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről: 4. és 5. cikk
SMR03	Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről: 3. cikk (1) bekezdés, 3. cikk (2) bekezdés b) pont, 4. cikk (1), (2) és (4) bekezdés
SMR04	A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről: 6. cikk (1) és (2) bekezdés
SMR06	A Tanács 96/22/EK irányelve (1996. április 29.) az egyes hormon- vagy tireosztatikus hatású anyagoknak és a béta-agonistáknak az állattenyésztésben történő felhasználására vonatkozó tilalomról, valamint a 81/602/EGK, 88/146/EGK és 88/299/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről: 3. cikk a), b), d) és e) pont, 4., 5. és 7. cikk
SMR07	Az Európai Parlament és a Tanács 1107/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a növényvédő szerek forgalomba hozataláról valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről: 55. cikk első és második mondat
SMR08	Az Európai Parlament és a Tanács 2009/128/EK irányelve (2009. október 21.) a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról: 5. cikk (2) bekezdés és 8. cikk (1)–(5) bekezdés; 12. cikk a peszticideknek a 2000/60/EK irányelv és a Natura 2000 hálózatra vonatkozó jogszabályok alapján meghatározott védett területeken való felhasználására vonatkozó korlátozások tekintetében; a 13. cikk (1) és (3) bekezdése a peszticidek kezeléséről és tárolásáról, valamint csomagolásuk és maradékaik kezeléséről

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

A 2021/2115/EU rendelet 70. cikk (3) bekezdésével összhangban minden előírásnak meg kell felelnie a vonatkozó közösségi, illetve nemzeti követelményeknek.

1306/2013/EU rendelet (4) VI. címének I. fejezete alapján meghatározott Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapotra (HMKÁ) vonatkozó előírások, valamint a Jogszabályban Foglalt Gazdálkodási Követelmények (JFGK) az alábbi táblázatból látható megfeleltethetőség alapján átültetésre kerültek a nemzeti joganyagba.

Fő téma	Követelmények és előírások		Nemzeti jogszabály
Víz	SMR 1	A Tanács 1991. december 12-i 91/676/EGK irányelve a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (HL L 375., 1991.12.31., 1. o., magyar nyelvű különkiadás, 15. fejezet, 2. kötet, 68. o.)	59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről 3.§,5.§(1),(2),6.§,(7),(9),8.§(1-11),9. §, 10 §, (1),(2),(6).
	GAEC 1	A vízfolyások mentén védelmi sávok kialakítása	50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer, valamint az állatok állategységre való átváltási arányának meghatározásáról
	GAEC 2	Amennyiben a víz öntözési célú felhasználása engdélykötes, a vonatkozó engedélyezési eljárások betartása	50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer, valamint az állatok állategységre való átváltási arányának meghatározásáról
	GAEC 3	A felszín alatti vizek szennyezés elleni védelme: a felszín alatti vizekbe való közvetlen kibocsátás tilalma és a felszín alatti vizeknek a 80/68/EGK irányelv mellékletének az érvényessége utolsó napján hatályos változatában felsorolt veszélyes anyagok talajra történő kibocsátása és a talajon keresztül való átszivárgása révén okozott közvetett szennyezésének megelőzésére vonatkozó intézkedések, amennyiben ezek mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódnak	50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer, valamint az állatok állategységre való átváltási arányának meghatározásáról
Talaj és szénkészlet	GAEC 4	Minimális talajborítás	50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer, valamint az állatok állategységre való átváltási arányának meghatározásáról
	GAEC 5	Termőhely-specifikus minimális	50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet

		földgazdálkodás az erózió korlátozására	az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer, valamint az állatok állategységre való átváltási arányának meghatározásáról
	GAEC 6	A talaj szervesanyag-tartalmának fenntartása megfelelő gyakorlatok révén, beleértve a tarlóégetés tilalmát, kivéve ha erre növény-egészségügyi okokból kerül sor	50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer, valamint az állatok állategységre való átváltási arányának meghatározásáról
Biológiai sokféleség	SMR 2	Az Európai Parlament és a Tanács 2009. november 30-i 2009/147/EK irányelve a vadon élő madarak védelméről (HL L 20., 2010.1.26., 7. o.)	275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről 9. § (2) a) c), 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználatiszabályairól 3., 4., 5. §.
	SMR 3	A Tanács 1992. május 21-i 92/43/EGK irányelve a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (HL L 206., 1992.7.22., 7. o., magyar nyelvű különkiadás, 15. fejezet, 2. kötet, 102. o.)	275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről 9. § (2) a) c), 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól 3., 4., 5. §.
A táj jellegzetessége, a megőrzés minimális szintje	GAEC 7	A táj jellegzetességeinek megőrzése, beleértve adott esetben a sövényeket, a tavakat, az árkokat, a fasorokat, a facsoportokat, a szórványfákat, a táblaszegélyeket és a teraszokat, továbbá ideértve a sövényeknek és a fáknak a madarak költési és fiókanevelési időszakában történő kivágásának tilalmát, és alternatív lehetőségként az idegenhonos özönnövények megjelenésének megakadályozására irányuló lehetséges intézkedése	50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer, valamint az állatok állategységre való átváltási arányának meghatározásáról
Élelmiszer-biztonság	SMR 4	Az Európai Parlament és a Tanács 2002. január 28-i 178/2002/EK rendelete az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszer-biztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról (HL L 31., 2002.2.1., 1. o., magyar nyelvű különkiadás, 15. fejezet, 6. kötet, 463. o.)	2008. évi XLVI. Törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről
	SMR 5	A Tanács 1996. április 29-i 96/22/EK	24/2004. (III. 2.) FVM rendelet

		irányelve az egyes hormon- vagy tireosztatikus hatású anyagoknak és a ß-agonistáknak az állattenyésztésben történő felhasználására vonatkozó tilalomról, valamint a 81/602/EGK, 88/146/EGK és 88/299/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 125., 1996.5.23., 3. o., magyar nyelvű különkiadás, 3. fejezet, 19. kötet, 64. o.)	az egyes hormon- vagy tireosztatikus hatású anyagok és a béta-agonisták állattenyésztésben történő felhasználásának tilalmáról 3. § a) b) c) e) f), 4., 5., 8. §
Az állatok azonosítása és nyilvántartása	SMR 6	A Tanács 2008. július 15-i 2008/71/EK irányelve a sertések azonosításáról és nyilvántartásáról (HL L 213., 2005.8.8., 31. o.)	116/2003. (XI. 18.) FVM rendelet a sertések jelöléséről, valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről 3. §, 7. §, 8. §, 9. §, 17. §, 21. §, 26. §. 119/2007. (X.18.) FVM rendelet a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről 10. § (4)
	SMR 7	Az Európai Parlament és a Tanács 2000. július 17-i 1760/2000/EK rendelete a szarvasmarhafélék azonosítási és nyilvántartási rendszerének létrehozásáról, továbbá a marhahús és marhahústermékek címkézéséről, valamint a 820/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről, valamint a 820/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 204., 2000.8.11., 1. o., magyar nyelvű különkiadás, 3. fejezet, 30. kötet, 248. o.)	99/2002. (XI. 5.) FVM rendelet a szarvasmarha-fajok egyedeinek jelöléséről, valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről 3. §, 7. §, 8. §, 19. §, 23. §, 31. §.
	SMR 8	A Tanács 2003. december 17-i 21/2004/EK rendelete a juh- és kecskefélék azonosítási és nyilvántartási rendszerének létrehozásáról, valamint az 1782/2003/EK rendelet, továbbá a 92/102/EGK és a 64/432/EGK irányelv módosításáról (HL L 5., 2004.1.9., 8. o., magyar nyelvű különkiadás, 3. fejezet, 42. kötet, 56. o.)	182/2009. (XII. 30.) FVM rendelet a Juh- és kecskefélék egyedeinek Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről 3. § (1), 4. §, 5. §, 6. §, 9. § (8), 10. §, 11. § (1)-(6), 26. § (1)
Állatbetegségek	SMR 9	Az Európai Parlament és a Tanács 2001. május 22-i 999/2001/EK rendelete egyes fertőző szivacsos agyvelőbántalmak megelőzésére, az ellenük való védekezésre és a felszámolásukra vonatkozó szabályok megállapításáról (HL L 147., 2001.5.31., 1. o., magyar nyelvű különkiadás, 3. fejezet, 32. kötet, 289. o.)	179/2009. (XII. 29.) FVM rendelet a fertőző szivacsos agyvelőbántalmak megelőzéséről, az ellenük való védekezésről, illetve leküzdésükről 6. §, 13. §, 18. §, 19. § (1) a)
Növényv	SMR 10	Az Európai Parlament és a Tanács	2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról

édő szerek		2009. október 21-i 1107/2009/EK rendelete a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 309., 2009.11.24., 1. o.)	és hatósági felügyeletéről 5. § (6)
			43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet a növényvédelmi tevékenységről 5. § (2), (4), 6. § (1), 16. §, 27. § , 29. §, 32- 36. §
			89/2004. (V.15.) FVM rendelet a növényvédő szerek forgalomba hozatalának és felhasználásának engedélyezéséről, valamint a növényvédő szerek csomagolásáról, jelöléséről, tárolásáról és szállításáról 19-24. §, 31. §
Állatjólét	SMR 11	A Tanács 2008. december 18-i 2008/119/EK irányelve a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról (HL L 10., 2009.1.15., 7. o.)	32/1999. (III.31.) FVM rendelet, a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól (különös tekintettel annak 1. számú mellékletére)
	SMR 12	A Tanács 2008. december 18-i 2008/120/EK irányelve a sertések védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról (HL L 47., 2009.2.18., 5. o.)	32/1999. (III.31.) FVM rendelet, a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól (különös tekintettel annak 2. számú mellékletére)
	SMR 13	A Tanács 1998. július 20-i 98/58/EK irányelve a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről (HL L 221., 1998.8.8., 23. o., magyar nyelvű különkiadás, 3. fejezet, 23. kötet, 316. o.)	32/1999. (III.31.) FVM rendelet, a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól

A támogatásban kötelező a teljes kötelezettségvállalási időszak alatt a gazdaság teljes területén betartani:

a) az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer, valamint az állatok állategységre való átváltási arányának meghatározásáról szóló 50/2008. (IV. 24.) FVM rendeletben meghatározott Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapotra (HMKÁ) vonatkozó előírásokat és az 1306/2013/EU rendelet II. melléklete alapján meghatározott jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeket (JFGK);

b) az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás igénybevételének szabályairól, valamint a szántóterület, az állandó gyepterület és az állandó kultúrával fedett földterület növénytermesztésre vagy legeltetésre alkalmas állapotban tartásának feltételeiről szóló 10/2015. (III. 13.) FM rendelet (a továbbiakban: 10/2015. (III. 13.) FM rendelet) 2. §-a alapján meghatározott kritériumokat és minimumtevékenységeket.

(2) A teljes kötelezettségvállalási időszak alatt a kötelezettségvállalással érintett teljes területen be kell tartani:

a) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat (HMGY) kötelező előírásait;

b) a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet VIII. mellékletében szereplő integrált növényvédelem általános elveit.

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és a beavatkozás közötti kapcsolat

A kötelezettségvállalások fejezetben szereplő táblázatok előírásonként tartalmazzák a referenciaszintek beazonosítását, amelyeken az alintézkedés előírásai túlmutatnak.

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

☑ **IIER**

☐ **Nem IIER**

IIER szakasz

A kifizetés típusa

☑ A járulékos költségek és az elmaradt bevétel alapján meghatározott egységköltség

☑ Tartalmazza a tranzakciós költséget

☐ Egyszeri kifizetés

☐ Egyösszegű átalány

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A támogatás intenzitása 100%.

Tematikus előíráscsoport megnevezése			**Támogatás maximális összege (euró/ha/év)**
Területi kategória	**Földhasználati és speciális területi kategória**		
Horizontális	Szántó		**338**
	Gyep		**282**
	Ültetvény	almatermésűek	**1095**
		egyéb gyümölcsösök	**950**
		szőlő	**1075**
	Nádas		**105**
Zonális	MTÉT szántó	Túzokvédelmi előírásokkal	**557**
		Kék vércse védelmi előírásokkal	**497**
		Alföldi madárvédelmi előírásokkal	**545**
		Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal	**459**
	Vízvédelmi célú szántó	Erózió-érzékeny területi lehatárolással	**380**
		Belvíz-érzékeny területi lehatárolással	**342**
		Aszály-érzékeny területi lehatárolással	**342**
	MTÉT gyep	Túzokvédelmi előírásokkal	**475**
		Alföldi madárvédelmi előírásokkal	**310**
		Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal	**352**
		Nappali lepke védelmi előírásokkal	**351**
	Vízvédelmi célú gyep	Belvíz-érzékeny területi lehatárolással	**323**

A beavatkozás kapcsán nem támogatható költségek:

- a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 folyamatban lévő kötelezettségvállalással érintett tevékenységei

Számítási módszer

Számítási módszer:

A támogatási összegek meghatározása minden előírás esetében valamilyen objektív adatforrásra támaszkodott. Ennek érdekében a támogatási összegek meghatározása több adatforrás együttes figyelembevételével történt:

1. Agrárközgazdasági Intézet Tesztüzemi Rendszere:

A tesztüzemi rendszerből első sorban a termelési értékre, valamint egyes növénykultúrák ágazati szintű költségeire vonatkozó adatok kerültek figyelembe vételre. A tesztüzemi rendszer a mezőgazdasági művelt területek több mint 90%-ra vonatkozóan gyűjt ágazati adatokat évente a legfontosabb növénykultúrákról, melyek a háttérszámítások fontos alapját képezik, szántó, gyep, zöldség, és ültetvény kultúrákban egyaránt. Az ágazati eredmények a vegetációs időszak időjárásából adódóan, illetve egyéb gazdasági okokból (pl. infláció, stb.) változhatnak, azonban az elmúlt három év adatainak elemzése során folyamatos növekedés volt tapasztalható mind a termelési érték, mind a költségek tekintetében, ezért volt indokolt, hogy a háttérszámításban a 2019 évi adatok 10%-al történő korrekciója megtörtént a 2022-2025 időszakra vonatkozóan.

2. Mezőgazdasági gépmunka költségek meghatározása:

A mezőgazdasági gépi munkavégzés költségeivel kapcsolatban három adatforrás került felhasználásra

- Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ Mezőgazdasági Gépesítési Intézetének kutatási eredményei 2020 évre vonatkozóan;
- Jelenlegi piaci mezőgazdasági bérmunka szolgáltatási díjak 2021 év;
- szakértői kalkulációk.

A két különböző adatforrás átlagának 15%-os korrekciójával került meghatározásra a gépi munkavégzésekre vonatkozó háttér adatbázis, ami a támogatás során felmerülő legfontosabb gépi munka műveleteket tartalmazza. Egyes komplex előírás esetében (pl. méhlegelő szegély kialakítása, zöldugar kialakítása) számos műveleti költség jelenik meg, ezek a számítás során komplett technológiai folyamat figyelembevételével kerültek, szakértők bevonásával meghatározásra.

3. Vetésterületi arányosítás elvégzése:

Mivel a szántóföldi, a zöldség, és az ültetvény kultúrák esetében jelentős ágazati szintű bevételi és művelési költség különbségek merülnek fel, ezért az aggregált számok vetésterületi arányosítása indokolt. A vetésterületi arányok esetében a 2017-2019 évi országos vetésszerkezeti adatok átlaga képezi a számítási korrekció alapját. A számítás során az Agrárközgazdasági Intézet vetésszerkezetre vonatkozó adatai kerültek alkalmazásra. A vetésterületi számításba valamennyi Magyarországon vetett mezőgazdasági kultúra került bevonásra, amelyek együttesen nagyságrendileg 4 300 000 hektárt fednek le a mezőgazdasági művelt területekből, ezzel megfelelően reprezentálva a jelenkori hazai mezőgazdaság ágazati arányait. Az így kapott értékkel kerültek a tesztüzemi rendszerből származó adatok korrigálva.

4.Agronómiai hatások meghatározása:

Az agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetés az Uniós szabályozás alapján kompenzációs kifizetésnek minősül, így a felmerülő többletköltségek, valamint a kieső haszon kompenzálására irányuló támogatási mérték minden előírás tekintetében egyedileg, szakértő bevonásával került megállapításra. Az agronómiai vonatkozások tekintetében a korábbi támogatási időszakok támogatáskalkulációs tapasztalatát figyelembe véve kerültek meghatározásra a várható hatások.

A számítás alapja az előírások által bekövetkezett többletköltség, valamint a jövedelem kiesés mértékének meghatározása. A támogatási összeg kiszámításakor az előírásokat betartó gazdálkodók várható jövedelemalakulása kerül összehasonlításra olyan gazdaságokkal, ahol az AKG előírások nem kerülnek alkalmazásra. Ez által biztosítható, hogy a gyakorlatban elterjedt gazdálkodási formák nem kerülnek támogatásra, csak az emelt szintű előírások képezik a kompenzáció alapját.

Minden előírás esetében 4 kategória szerint kerülnek csoportosításra a jövedelmet meghatározó bevételek és költségek:
-Várható bevételkiesés
-Várható bevételnövekedés
-Várható többletköltség
-Várható költségcsökkenés

Kiegészítő információk

Agrár-környezetvédelmi beavatkozás háttérszámítása, amely részletesen becsatolásra került a mellékletekben is:
Az agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetés szerkezete gazdálkodási előírásokra épül, aminek következtében az egyes előírások mérhetősége, ellenőrizhetősége, valamint várható agronómiai hatásai alapján lehet a támogatás mértékét meghatározni. Az előírások a különféle Tematikus Előíráscsoportokban (TECS) átfedéseket mutatnak, ami alapján egy olyan háttér struktúra került kialakításra, amiben biztosítani lehet egyrészről, hogy a TECS-ek összehasonlíthatók legyenek, másrészről, hogy egy előírás (egy művelési ágon belül) egy támogatási összeggel kerüljön feltüntetésre.

A kompenzáció értékének meghatározása:
A számítás előírásonként külön került meghatározásra a korábbi időszakok rendelkezésre álló adatforrásainak és szakértői becsléseinek alkalmazásával. Minden esetben fontos, hogy mivel a kifizetés évente és hektár alapon történik, ezért a kompenzáció mértékének meghatározásakor korrekció került alkalmazásra. Ilyen esetekben a költségek évente egyenlő arányban kerültek meghatározásra.

A kompenzációs összegek elemzése:
Mivel a következő támogatási időszak agrár-környezetgazdálkodási előírásai nagyban megegyeznek az előző időszak kifizetési rendszerével, ezért a két időszak támogatási mértékének összehasonlító elemzése is megtörtént, amely a mellékletben megtalálható részleteiben.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Melyek a beavatkozás részét képező kötelezettségvállalás(ok) modelljei?

☐ eredményalapú (választási lehetőséggel)
☑ irányításalapú (választási lehetőséggel)
☐ hibrid (irányítás- és eredményalapú)

Ismertesse, hogy a beavatkozásban meghatározott kötelezettségvállalásokhoz a kedvezményezettek részéről milyen kötelezettségek/lehetőséget kapcsolódnak.

Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetés olyan önkéntes alapon működő kifizetési rendszer, amelyben a résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében a gazdálkodásuk során többlet tevékenységek elvégzését vállalják.

A támogatás feltétele a Tematikus Előíráscsoportokban szereplő vállalások közül vállalt tevékenységeket

betartsa a kedvezményezett a kötelezettségvállalás teljes időtartama alatt.

A tematikus előíráscsoportok mindegyikében az előírások az alábbi két kategóriába tartozhatnak:

I.Vannak a kötelező előírások, amelyek olyan előírások, amelyek túlmutatnak a GAEC és SMR minimum követelményeken:

-Ezeket az előírásokat, illetve előírás kombinációkat földhasználati kategóriánként (szántó, gyep, ültetvény, nádas), illetve területi lehatárolás kategóriánként [horizontális (A), zonális (ZA)] kell teljesíteni.

-A kötelező előírásokat az adott tematikus előíráscsoportban támogatott valamennyi kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület (KET) teljes területén be kell tartani.

-A kifizetési összeg meghatározása nem előírásonként, hanem az adott tematikus előíráscsoport összes kötelező előírásra vonatkozóan, egy összegben történik.

II.Vannak továbbá az úgynevezett választható előírások (V), amelyek az alapcsomagon túli olyan előírások, amelyek különböző környezeti kihívásokat (vetésszerkezeti elvárások, talaj- és vízvédelem, biodiverzitás megőrzése, stb.) kezelnek és amelyekből a támogatást igénylők szabadon választanak. A kifizetési összeg előírásonként kerül meghatározásra.

-A támogatást igénylőknek a választható előírások rendszeréből – MTÉT szántó, MTÉT gyep és horizontális nádas tematikus előíráscsoportok kivételével – tematikus előíráscsoportonként kötelező kialakítani legalább egy, de maximum kettő előíráscsomagot valamennyi terület vonatkozásában.

-az adott tematikus előíráscsoportban szereplő minden kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre (KET-re) e két előíráscsomag valamelyikét kell választani, további kombinációs lehetőség nincs.

-amennyiben a választható előírások száma megengedi, úgy az előíráscsomagoknak minimálisan kettő választható előírást kell tartalmaznia és az előíráscsomagoknak legalább az egyik választott előírás tekintetében el kell térniük egymástól.

-Az MTÉT szántó és MTÉT gyep tematikus előíráscsoportok esetében van lehetőség az alapcsomagon felül előírást választani, de az nem kötelező.

-A horizontális nádas tematikus előíráscsoport esetében nincs választható előírás, így nem lehet az alapcsomagon felül előírást választani.

-A támogatást igénylőnek – MTÉT szántó, MTÉT gyep és horizontális nádas tematikus előíráscsoportok kivételével – az adott tematikus előíráscsoportban szereplő valamennyi kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területhez (KET-hez) választania kell egy előíráscsomagot.

A Tematikus Előíráscsoportokkal érintett hektárok kimeneti értéke a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2021/2115

(EU) rendelet 102. cikke (Tervezett egységösszegek és tervezett kimenetek) (5) bekezdése alapján az éves tervezett

kimenetek az összes egységösszegre vonatkozóan összevontan évenként kerültek feltűntetésre.

Mi a szerződések időtartama?

2023-tól a KAP Stratégiai Terv rendelet 70. cikke (Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások), szerint történik a kifizetés ahol 2024. december 31-én jár le a szerződések egy része és 2025-től induló új Agrár-környezetgazdálkodási program esetében valamennyi Tematikus Előíráscsoport esetében a támogatási időszak 2025. január 1-től 2029. december 31-ig tart.

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 12 bekezdése
Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - A 70. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD19_O14_U01_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális szántó egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.34	Igen
RD19_O14_U02_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális gyep egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.31	Igen
RD19_O14_U03_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - almatermésűek	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.22; R.24; R.31	Igen
RD19_O14_U04_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - egyéb gyümölcsösök	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.22; R.24; R.31	Igen
RD19_O14_U05_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - szőlő	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.22; R.24; R.31	Igen
RD19_O14_U06_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális nádas egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.31	Igen
RD19_O14_U07_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Túzokvédelmi előírásokkal	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.33; R.34	Igen
RD19_O14_U08_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Kék vércse védelmi előírásokkal	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.33; R.34	Igen
RD19_O14_U09_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Alföldi madárvédelmi előírásokkal	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.33; R.34	Igen
RD19_O14_U10_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.33; R.34	Igen
RD19_O14_U11_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Erózió-érzékeny területi lehatárolással	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.34	Igen
RD19_O14_U12_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Belvíz-érzékeny területi lehatárolással	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.34	Igen
RD19_O14_U13_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Aszály-érzékeny területi lehatárolással	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.34	Igen

RD19_O14_U14_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Túzokvédelmi előírásokkal	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.31; R.33	Igen
RD19_O14_U15_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Alföldi madárvédelmi előírásokkal	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.31; R.33	Igen
RD19_O14_U16_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.31; R.33	Igen
RD19_O14_U17_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Nappali lepke védelmi előírásokkal	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.31; R.33	Igen
RD19_O14_U18_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú gyep - Belvíz-érzékeny területi lehatárolással	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.31	Igen

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD19_O14_U01_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális szántó egységösszege

- Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális szántó egységösszege” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Horizontális szántó földhasználati kategória” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U02_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális gyep egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok

esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális gyep egységösszege” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Horizontális gyep földhasználati kategória” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U03_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - almatermésűek

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege – almatermésűek” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Horizontális ültetvény földhasználati kategória – ALMATERMÉSŰEK” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U04_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - egyéb gyümölcsösök

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok

esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - egyéb gyümölcsösök” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Horizontális ültetvény földhasználati kategória – EGYÉB GYÜMÖLCS” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U05_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - szőlő

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege – szőlő” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Horizontális ültetvény földhasználati kategória – SZŐLŐ” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U06_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális nádas egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok

esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális nádas egységösszege” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Horizontális nádas földhasználati kategória” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U07_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Túzokvédelmi előírásokkal

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Túzokvédelmi előírásokkal” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, szántó földhasználati kategória, túzokvédelmi előírásokkal (Zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U08_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Kék vércse védelmi előírásokkal

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák

esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Kék vércse védelmi előírásokkal” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, szántó földhasználati kategória, kék vércse védelmi előírásokkal (Zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U09_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Alföldi madárvédelmi előírásokkal

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Alföldi madárvédelmi előírásokkal” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, szántó földhasználati kategória, alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U10_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, szántó földhasználati kategória, hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U11_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Erózió-érzékeny területi lehatárolással

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Erózió-érzékeny területi lehatárolással” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Szántó földhasználati kategória erózió érzékeny területi lehatárolással (zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U12_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Belvíz-érzékeny területi lehatárolással

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Belvíz-érzékeny területi lehatárolással” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Szántó földhasználati kategória belvíz érzékeny területi lehatárolással (zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U13_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Aszály-érzékeny területi lehatárolással

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások

együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Aszály-érzékeny területi lehatárolással” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Szántó földhasználati kategória aszály érzékeny területi lehatárolással (zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U14_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Túzokvédelmi előírásokkal

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Túzokvédelmi előírásokkal” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, gyep földhasználati kategória, túzokvédelmi előírásokkal (Zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U15_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Alföldi madárvédelmi előírásokkal

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus

előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Alföldi madárvédelmi előírásokkal” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, gyep földhasználati kategória, alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U16_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, gyep földhasználati kategória, hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U17_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Nappali lepke védelmi előírásokkal

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Nappali lepke védelmi előírásokkal” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, gyep földhasználati kategória, nappali lepke védelmi előírásokkal (Zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U18_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú gyep - Belvíz-érzékeny területi lehatárolással

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú gyep - Belvíz-érzékeny területi lehatárolással” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Gyep földhasználati kategória belvíz érzékeny területi lehatárolással (zonális)” támogatási összegén alapszik.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD19_O14_U01_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális szántó	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	338,00	338,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

egységösszege (Támogatás - Egységes)	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U02_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális gyep egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	282,00	282,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U03_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - almaterméșűek (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	1 095,00	1 095,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U04_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - egyéb gyümölcsösök (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	950,00	950,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U05_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - szőlő (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	1 075,00	1 075,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U06_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális nádas egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	105,00	105,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								

RD19_O14_U07_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Túzokvédelmi előírásokkal (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	557,00	557,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U08_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Kék vércse védelmi előírásokkal (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	497,00	497,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U09_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Alföldi madárvédelmi előírásokkal (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	545,00	545,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U10_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	459,00	459,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U11_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Erózió-érzékeny területi lehatárolással (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	380,00	380,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U12_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	342,00	342,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

egységösszege - Belvíz-érzékeny területi lehatárolással (Támogatás - Egységes)	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U13_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Aszály-érzékeny területi lehatárolással (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	342,00	342,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U14_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Túzokvédelmi előírásokkal (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	475,00	475,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U15_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Alföldi madárvédelmi előírásokkal (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	310,00	310,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U16_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	352,00	352,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U17_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Nappali lepke védelmi előírásokkal (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	351,00	351,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								

RD19_O14_U18_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú gyep - Belvíz-érzékeny területi lehatárolással (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	323,00	323,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
ÖSSZESEN	O.14 (egység: Hektár)	0,00	961 324,00	961 324,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 1 922 648,00 **Max:** 961 324,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	373 253 569,65	373 253 569,65	0,00	0,00	0,00	0,00	746 507 139,30
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	186 626 784,82	186 626 784,82	0,00	0,00	0,00	0,00	373 253 569,64
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])	0,00	373 253 569,65	373 253 569,65	0,00	0,00	0,00	0,00	746 507 139,30
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	186 626 784,82	186 626 784,82	0,00	0,00	0,00	0,00	373 253 569,64
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD19a_G01_AEC_70 - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD19a_G01_AEC_70
A beavatkozás neve	Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.14. A környezetvédelem vagy az éghajlatváltozás területéhez kapcsolódó, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország területén

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.1.1	A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása	1	Igen
5.1.1	Üzemszintű talajerő- és tápanyag-gazdálkodás kialakítása	1	Igen
5.1.2	A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása	1	Igen
5.1.3	Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása	1	Igen
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Igen
5.3.1	Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	1	Igen
5.4.1	A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése	3	Igen

5.4.2	Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése	2	Igen
5.5.2	Integrált környezetbarát növényvédelem	1	Igen
6.1.2	Magas természeti értékű területek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen
6.1.3	Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése	2	Igen
6.4.1	Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek fejlesztése a biológiai sokféleség mérésére	1	Részben
9.2.1	Okszerű, kizárólag előrejelzésre alapozott célzott növényvédőszer használat elősegítése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.12 Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
R.14 A kibocsátás csökkentésére és a szén-dioxid-tárolás fenntartására vagy növelésére irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya (beleértve a következőket: állandó gyepterület, állandó kultúrák állandó növénytakaróval, vizes élőhelyeken és tőzeglápokon található mezőgazdasági földterület)
R.19 A talajgazdálkodás számára előnyös, a talajminőség és a talajbióta javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal (mint például a talajművelés csökkentése, a talaj növényi kultúrákkal történő borítása, továbbá a vetésforgó, többek között hüvelyes növényekkel) érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.20 Az ammóniakibocsátás csökkentésére irányuló támogatott kötelezettségvállalással érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.21 A víztestek minőségére vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.22 A tápanyag-gazdálkodás javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
R.23 A vízegyensúly javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
R.24 Azon támogatott egyedi kötelezettségvállalások által érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében
R.31 A biológiai sokféleség megőrzésének vagy helyreállításának támogatására irányuló támogatott kötelezettségvállalások által érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, a magas természeti értékű gazdálkodási gyakorlatokat is beleértve
R.33 A támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett összes Natura 2000 terület aránya
R.34 A tájképi elemek – a sövényeket és fákat is beleértve – kezelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

5.1. A beavatkozás céljai:

-a vidéki területek ***fenntartható fejlődésének segítése*** természeti erőforrások környezettudatos használatán alapuló mezőgazdasági gyakorlatok támogatásával, valamint hosszú távon fenntartható földművelési

rendszerek (talajmegújító gazdálkodás) alkalmazásának ösztönzésével;

-a ***környezet állapotának megőrzése és javítása*** olyan termesztéstechnológia és vetésszerkezet kialakításának támogatásával, amely figyelembe veszi az adott terület termőhelyi adottságait, igényeit és természeti hátrányait;

-***a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés csökkentése***, megelőzése a mezőgazdasági input anyagok használatának korlátozásával (növényvédőszer- és műtrágyafelhasználás csökkentése) és az extenzív állattartás támgatásával;

-a ***biodiverzitás megőrzése, növelése*** élőhelyek kialakításával, megőrzésével, valamint fajgazdag vetésszerkezet kialakításával;

-a ***minőségi élelmiszerelőállítás*** elősegítése környezetkímélő gazdálkodási módszerek ösztönzésével;

-a ***klímaváltozás okozta negatív hatások csökkentése*** az éghajlatváltozáshoz alkalmazkodó termelési szerkezet- és földhasználat váltás révén.

5.2. A beavatkozás tartalma, felépítése:

Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetések olyan önkéntes alapon működő kifizetési rendszer, amelyben a programban résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében a gazdálkodásuk során többlet tevékenységek elvégzését vállalják. A támogatás feltétele a vállalt tevékenységek betartása a kötelezettségvállalás időtartama alatt.

A beavatkozás konkrét, ellenőrizhető előírásokra épít, amelyek közvetett, vagy közvetlen hatásuk által érik el a beavatkozás által meghatározott célokat.

A program eléhető ***szántó, gyep, szőlő- és gyümölcs ültetvény és nádas*** művelési ágak esetén is.

Annak érdekében, hogy a kedvezményezettek által vállalt gyakorlatok célzottan, egymás hatásait erősítve kerüljenek vállalásra, a programban választható tevékenységek (továbbiakban: vállalások) tematikus csoportokba, ún. ***Tematikus Előíráscsoportokba (továbbikaban: TECS)*** lettek rendezve. Egy adott terület vonatkozásában egy TECS választható. Ez biztosítja a vállalások területi fókuszáltságát, ami növeli a vállalások hatékonyságát, eredményességét.

A TECS-eket az alábbi két fő csoportba osztjuk, attól függően, hogy milyen területre lehet választani.

-***Horizontális***

-***Zonális***

A horizontális TECS-ek az ország teljes területén választhatók.

A zonális TECS-ek valamilyen természeti területet (natura 2000) kezelnek, vagy egy-egy fokozottan védet faj (túzok, kék vércse stb.) védelmét szolgálják, így ezen TECS-eket csak az érintett területeken lehet választani. Az érintett területek – ahol választható a zonális TECS – lehatárolásra kerültek a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerben (MePAR).

A zonális TECS-ek az alábbi két területi lehatárolást érintik:

-***Magas Természeti Értékű Területek (MTÉT)***

-***NATURA 2000 területek.***

A beavatkozás az alábbi 10 TECS-et tartalmazza.

	Művelési ág	**Területi hatály**	**Területi lehatárolás**	**TECS elnevezése**
1.	szántó	horizontális	-	***Horizontális szántó***
2.	szántó	horizontális	-	***Talajmegújító gazdálkodás***
3.	szántó	zonális	Natura 2000 szántó	***Natura 2000 szántó***

4.	szántó	zonális	MTÉT	***MTÉT Túzokvédelmi szántó***
5.	szántó	zonális	MTÉT	***MTÉT Madárvédelmi szántó***
6.	szántó	zonális	MTÉT	***MTÉT Kék vércse védelmi szántó***
7.	gyep	horizontális	-	***Horizontális gyep***
8.	gyep	zonális	MTÉT	***MTÉT élőhely-védelmi gyep***
9.	ültetvény	horizontális	-	***Horizontális ültetvény***
10.	nádas	horizontális	-	***Horizontális nádas***

A választhatóság jellege alapján a vállalások három csoportra oszthatók:
-***Alap vállalások (A)***: az adott TECS-ben közelező vállalás.
-***Kötelezően választandó vállalások (KV)***: az adott TECS-ben közelezően választandó vállalás.
-***Választható vállalások (V)***: az adott TECS-en belül szabadon választható vállalás.

A TECS alap vállalásai mellett, azon TECS-ek esetén, ahol van kötelezően választandó vállalás, a kedvezményezettnek választania kell 1 kötelezően választandó vállalást. Ezen túl a kedvezményezetteknek minimum 2 választható vállalást kell vállalniuk azon TECS-ek esetén, ahol van legalább 2 szabadon választható vállalás. A minimum vállaláson túl a kedvezményezett tetszőleges számú vállalást választhat.

Az adott TECS alap vállalásai után járó támogatás egy összegben kerül meghatározásra, míg a választható vállalások esetén minden egyes vállalás külön támogatási összeggel rendelkezik,

Az ***alap vállalások (A)*** a TECS-ekkel való érintettségük alapján az alábbi altípusokba sorolhatók:
-***Horizontális alap vállalás (HA)***: az adott művelési ág valamennyi TECS-ében megtalálható
-***Zonális alap vállalás (ZA)***: valamennyi zonális TECS-ben megtalálható
-***MTÉT alap vállalás (MA)***: valamennyi MTÉT TECS-ben megtalálható
-***TECS specifikus alap vállalás (TA)***: csak az adott TECS-ben megtalálható vállalás

Szántó TECS-ek vállalásainak felépítése, vállalások száma:

TECS elnevezése **Vállalás típusa**	Horizontális szántó	Talajmegújító gazdálkodás	NATURA 2000 szántó	MTÉT Túzok-védelmi	MTÉT Madár-védelmi	MTÉT Kék vércse védelmi
HA	10	9	10	10	10	10
ZA			6	6	6	6
MA				6	6	6
TA		1	2	4	2	3
KV		2				
V	12	11	12	8	8	6

5.3. Kiválasztási szempontok (selection criteria)

A gazdálkodók kiválasztása pontozási rendszer alapján történik, amely azokat részesíti előnyben, akik nagyobb környezeti vállalásokat tesznek a területeikre. A TECS-ek, a kötelezően választandó- és a szabadon választható vállalások mindegyike önálló számértékkel rendelkezik, amely kifejezi a TECS vagy előírás – területi kategóriánként eltérő – környezeti hozzáadott értékét. A magasabb környezeti hozzáadott értékkel rendelkező vállalások magasabb, míg az alacsonabb környezeti javulást eredményező vállalások alacsonabb pontértéket kaptak. A környezeti hozzáadott érték a kiválasztási szempontrendszerben kiemelt szerepet kap, azaz a magasabb környezeti hatást vállaló gazdaságok a források elosztásakor előnyt élveznek.

Fontos szempont a kiválasztásnál a területi fókuszáltság, így a kiválasztás során előnyben részesítjük a környezeti szempontból érzékeny területeket, mint a Natura 2000 területek vagy a nitrát-érzékeny területek.

Vannak olyan vállalások, amelyek hosszú távon fejtik ki pozitív hatásukat a környezetre, ezért prioritást élveznek azok a gazdálkodók, akik már a korábbi programokban is részt vettek. Az értékelés nem zárja ki az új belépőket, csak előnyben részesítjük azokat, akik már eleve magasabb környezeti értéken gazdálkodnak. A program célja a minél magasabb környezeti érték támogatása.

A fentiek alapján a kiválasztási kritériumok között a következő elemek szerepelnek:

-vállalások környezeti hozzáadott értéke;

-érintett területek környezeti érzékenysége (Natura 2000 területek, nitrát-érzékeny területek);

-a gazdaság teljes területének nagysága;

-a gazdaság egy adott földhasználati kategóriába tartozó területeinek támogatási kérelemben szereplő aránya;

-meglévő állatállomány;

-korábbi AKG támogatásban való részvétel.

5.4. Vonatkozó jogszabályokkal és egyéb beavatkozásokkal való kapcsolat

A vállalások úgy kerültek kialakításra, hogy azok mutassanak túl:

-a szántóterület, az állandó gyepterület és az állandó kultúrával fedett földterület esetén a növénytermesztésre vagy legeltetésre alkalmas állapotban tartás minimum követelményein,

-jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeken (JFGK – SMR),

-a földterület helyes mezőgazdasági és környezeti állapotára vonatkozó előírásokon (HMKÁ – GAEC), és a

-nemzeti jogszabályokban meghatározott egyéb kötelező erejű követelményeken (NJSZ).

A vállalások között szerepelnek a Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó, a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet által előírt földhasználati előírások. Ezen előírások kompenzálására támogatást lehet igényelni az ***RD23_G06_NAG_72 – Natura 2000 mezőgazdasági területeken nyújtott kompenzációs kifizetések*** elnevezésű beavatkozás (továbbiakban: Natura 2000 gyep támogatás) keretében. A kettős finanszírozás elkerülése érdekében Natura 2000 gyep területeken a Natura 2000 gyep beavatkozásban meghatározott támogatási összeggel csökkentésre kerülnek az AKG kifizetések. A Natura szántóterületek támogatása beépítésre kerül az AKG-ba egy külön TECS formájában. A beépítésnek köszönhetően nem merül fel a kettős finanszírozás kockázata.

A vállalások műszaki tartalma jelentős mértékben átfedésben van az ökológiai gazdálkodás során

betartandó előírásokkal, ezért az ***RD20a_G02_ORT_70 – Ökológiai gazdálkodás támogatása*** elnevezésű beavatkozás (továbbiakban: ÖKO) keretében támogatott terület nem jogosult AKG támogatásra.

Megfogalmazásra kerültek olyan vállalások, amelyek részben vagy egészben átfedésben vannak a ***DP17_G01_ECOS_16 – Agro-ökológiai Program*** elnevezésű beavatkozás (továbbiakban: AÖP) egyes gyakorlataival. Ha a kedvezményezett olyan vállalást választott, amely átfedésben van valamelyik AÖP gyakorlattal, abban az esetben nem választhatja a vonatkozó AÖP gyakorlatot.

Az ***RD21_G04_LCI_73 – Agro-ökológiai nem termelő beruházások beavatkozás*** (továbbiakban: NTB beruházási támogatás) keretében létrehozott beruházás nem vehető figyelembe AKG vállalás teljesítésekor.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

5.5. Kedvezményezettek (Eligible Beneficiaries)

A beavatkozás kedvezményezettjei a mezőgazdasági termelők

5.6. Jogosultsági kritériumok (Eligibility Criteria)

A támogatás jogosultsági kritériumai:

-A támogatással érintett terület minden TECS esetében minimum 1 ha.

-Az érintett tábla minimális mérete 0,25 ha.

-Ültetvény művelési ág esetében a támogatásba behozott ültetvény életkora a pályázat benyújtásának évében nem lehet több, mint 26 év, kivéve dió, gesztenye, szőlő.

-Ültetvény művelési ág esetében meghatározásra kerül a minimális tőszám mind extenzív, mind intenzív ültetvények esetén.

-Zonális előírás felvételére a gazdálkodó csak a fizikai blokk szinten lehatárolt, – MePAR-ban feltüntetett területen – a területi kritériumoknak megfelelő területek tekintetében jogosult.

Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetés támogatásba bevont kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egyúttal nem vonható be ÖKO támogatásba is.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

5.7. Kötelezettségvállalások (commitments)

A kedvezményezetteknek az alábbi kötelezettségeket kell vállalniuk.

-Részvétel a támogatáshoz kapcsolódó ***kötelező képzésen***.

-***Gazdálkodási Napló*** vonatkozó munkalapjainak ***vezetése***.

-Az adott TECS-ez tartozó valamennyi ***alap-, kötelezően választandó- és szabadon választott vállalás betartása***.

Az egyes TECS-ek vállalásait külön táblázat tartalmazza, amely mellékletként kerül feltöltésre.

A korábbi programokhoz képest a jelenlegi vállalások rendszere jelentősen magasabb ambíció szinttel rendelkezik. Az ambíciószint növelést az alábbi eszközökkel érjük el:

-Korábban szabadon választható vállalások alap vállalássá tétele: az alap vállalások köre bővült a Horizontális szántó TECS esetén a „*Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása*” vállalással, míg Horizontális gyep esetén a „Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás, vadriasztó lánc, max. 4 méter vágásszélesség, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása” vállalással.

-Új TECS-ek kerültek bevezetése: Talajmegújító gazdálkodás, Natura 2000 szántó.

-Bővült a választható vállalások köre.

-Az aszály- és erózió védelemmel kapcsolatos vállalások területi hatálya kibővítésre került azzal, hogy a zonális TECS-ekből átkerültek a horizontális TECS-ekbe, így nagyobb területen valósulhatnak meg ezen vállalások.

Az elmúlt időszak aszályos évei rávilágítottak a mezőgazdasági területen megjelenő vizek fontosságára. Megváltozott a belvízzel kapcsolatos szemlélet. Mára a belvizek levezetés helyett azok visszatartása lett a cél. Ennek megfelelően a korábbi belvizes TECS-ek helyett a horizontális TECS-ben megjelent alapvállalásként a belvizek levezetésének tilalma.

Ssz.	E.t.	Vállalások	Kiegészítő szabályok	Euró/ha/év	Környezeti hozzáadott érték
1.	A	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.		68	nr.
2.	A	Tilos szennyvíz, szennyviziszap, szennyviziszapot tartalmazó komposzt, kezelt mederiszap, talajjavító mederanyag felhasználása.			
3.	A	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése			
4.	A	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.			
5.	A	Szűkített növényvédőszer készítmények alkalmazása.			
6.	A	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.			
7.	A	Belvíz, időszakos vízállás vagy vízpótlásból eredő vízborítás levezetése tilos, melynek területe az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.			
8.	A	A kötelezettségvállalási időszak 5 éve alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése és bedolgozása vagy istállótrágya-, vagy biogáz iszap kijuttatása.			
9.	A	12%-nál nagyobb lejtésű táblán a talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet.			
10.	A	12%-nál nagyobb lejtésű táblán dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka, édesburgonya termesztése tilos.			
11.	V	A vállalással érintett területeken a szálas pillangós takarmánynövény, a zöldugar és a méhlegelő együttes aránya évente legalább 20 % legyen, úgy, hogy a zöldugar és/vagy a méhlegelő aránya a vállalással érintett területeken évente elérje legalább az 5 %-ot.		87	6
12.	V	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során táblánként kaszálatlan területet kell hagyni 5-10 % térmértékben, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	Csak az alábbi előírással együtt választható: *A vállalással érintett területeken a szálas pillangós takarmánynövény, a zöldugar és a méhlegelő együttes aránya évente legalább 20 % legyen, úgy, hogy a zöldugar és/vagy a méhlegelő aránya a vállalással érintett területeken évente elérje legalább az 5 %-ot..*	15	4
13.	V	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás , vadriasztó lánc, max. 4 méter vágásszélesség, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása.	Csak az alábbi előírással együtt választható: *A vállalással érintett területeken a szálas pillangós takarmánynövény, a zöldugar és a méhlegelő együttes aránya évente legalább 20 % legyen, úgy, hogy a zöldugar és/vagy a méhlegelő aránya a vállalással érintett területeken évente elérje*	6	2
14.	V	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során legalább 10 cm tarlómagasság meghagyása szükséges.	Csak az alábbi előírással együtt választható: *A vállalással érintett területeken a szálas pillangós takarmánynövény, a zöldugar és a méhlegelő együttes aránya évente legalább 20 % legyen, úgy, hogy a zöldugar és/vagy a méhlegelő aránya a vállalással érintett területeken évente elérje legalább az 5 %-ot..*	15	2
15.	V	Kötelezettségvállalási időszak minden évében zöldugar és/vagy méhlegelő táblaszegély fenntartása legalább 6 méter, legfeljebb 20 méter szélességben az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület legalább 5 %-ával megegyező terület nagyságban.		33	6
16.	V	Kötelezettségvállalási időszak alatt további egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése és bedolgozása vagy istállótrágya-, vagy biogáz iszap kijuttatása.		39	2
17.	V	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) bedolgozása a talajba.		19	1
18.	V	Növényvédelmi szakirányító bevonása a gazdálkodásba.		4	1
19.	V	A kötelezettségvállalási időszakban növénykultúrák létesítéséhez kizárólag ellenőrzött (fémzárolt) szaporítóanyag felhasználása lehetséges.		8	1
20.	V	A vállalással érintett teljes területen - az évelő szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.		33	5
21.	V	Középmély lazítás elvégzése a kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a vállalással érintett teljes területen.		18	2
22.	V	Aszály- vagy erózióérzékeny területeken a vállalással érintett területen a vetésszerkezetben az erózió szempontjából kockázatos kapásnövények aránya legfeljebb 20 %. Erózió szempontjából kockázatos kapásnövények: dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka kukorica, napraforgó, édesburgonya.	Aszály érzékeny vagy erózió veszélyeztetett területen választható.	55	5
23.	A	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.			
24.	A	Tilos szennyvíz, szennyviziszap, szennyviziszapot tartalmazó komposzt, kezelt mederiszap, talajjavító mederanyag felhasználása.			

25.	**A**	Akkreditált laboratóriumban bővitett talajvizsgálat elvégzése		62	nr.
26.	**A**	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.			
27.	**A**	Szűkített növényvédőszer készítmények alkalmazása.			
28.	**A**	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.			
29.	**A**	Belvíz, időszakos vizállás vagy vízpótlásból eredő vízborítás levezetése tilos, melynek területe az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.			
30.	**A**	A kötelezettségvállalási időszak 5 éve alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése és bedolgozása vagy istállótrágya-, vagy biogáz iszap kijuttatása.			
31.	**A**	12%-nál nagyobb lejtésű táblán dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka, édesburgonya termesztése tilos.			
32.	**A**	A vetésszerkezetben a kalászos és kapásnövények együttes aránya legalább 30 %.			
33.	**KV**	A talaj művelése kizárólag sávos műveléssel történhet a teljes kötelezettségvállalási időszak alatt (sávos művelés - strip till)	A 33. és 34. vállalások közül egy választása kötelező valamennyi vállalászcsomagban. A 33. és 34. vállalások együtt nem választhatók egy vállalászcsomagban.	65	5
34.	**KV**	Talajművelés nélküli termesztéstechnológia alkalmazása a teljes kötelezettségvállalási időszak alatt (no-till)	A 33. és 34. vállalások közül egy választása kötelező valamennyi vállalászcsomagban. A 33. és 34. vállalások együtt nem választhatók egy vállalászcsomagban..	146	6
35.	**V**	A vállalással érintett területeken a szálas pillangós takarmánynövény, a zöldugar és a méhlegelő együttes aránya évente legalább 20 % legyen, úgy, hogy a zöldugar és/vagy a méhlegelő aránya a vállalással érintett területeken évente elérje legalább az 5 %-ot.		87	6
36.	**V**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakaritása során táblánként kaszálatlan területet kell hagyni 5-10 % térmértékben, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	Csak az alábbi előírással együtt választható: *A vállalással érintett területeken a szálas pillangós takarmánynövény, a zöldugar és a méhlegelő együttes aránya évente legalább 20 % legyen, úgy, hogy a zöldugar és/vagy a méhlegelő aránya a vállalással érintett területeken évente elérje legalább az 5 %-ot..*	15	4
37.	**V**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakaritása során madárbarát kaszálás (kiszoritó kaszálás , vadriasztó lánc, max. 4 méter vágásszélesség, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása.	Csak az alábbi előírással együtt választható: *A vállalással érintett területeken a szálas pillangós takarmánynövény, a zöldugar és a méhlegelő együttes aránya évente legalább 20 % legyen, úgy, hogy a zöldugar és/vagy a méhlegelő aránya a vállalással érintett területeken évente elérje legalább az 5 %-ot..*	6	2
38.	**V**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakaritása során legalább 10 cm tarlómagasság meghagyása szükséges.	Csak az alábbi előírással együtt választható: *A vállalással érintett területeken a szálas pillangós takarmánynövény, a zöldugar és a méhlegelő együttes aránya évente legalább 20 % legyen, úgy, hogy a zöldugar és/vagy a méhlegelő aránya a vállalással érintett területeken évente elérje legalább az 5 %-ot..*	15	2
39.	**V**	Kötelezettségvállalási időszak minden évében zöldugar és/vagy méhlegelő táblaszegély fenntartása legalább 6 méter, legfeljebb 20 méter szélességben az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület legalább 5 %-kával megegyező terület nagyságban.		33	6
40.	**V**	Kötelezettségvállalási időszak alatt további egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése és bedolgozása vagy istállótrágya-, vagy biogáz iszap kijuttatása.		39	2
41.	**V**	Növényvédelmi szakirányító bevonása a gazdálkodásba.		4	1
42.	**V**	A kötelezettségvállalási időszakban növénykultúrák létesitéséhez kizárólag ellenőrzött (fémzárolt) szaporitóanyag felhasználása lehetséges.		8	1
43.	**V**	A vállalással érintett teljes területen - az évelő szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.		33	5
44.	**V**	Vércseláda vagy madárodú kihelyezése és fenntartása.		3	3
45.	**A**	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.			
46.	**A**	Tilos szennyvíz, szennyviziszap, szennyviziszapot tartalmazó komposzt, kezelt mederiszap, talajjavitó mederanyag felhasználása.			
47.	**A**	Akkreditált laboratóriumban bővitett talajvizsgálat elvégzése			
48.	**A**	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.			

49.	**A**	Szűkített növényvédőszer készítmények alkalmazása.		146	nr.
50.	**A**	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.			
51.	**A**	Belvíz, időszakos vízállás vagy vízpótlásból eredő vízborítás levezetése tilos, melynek területe az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.			
52.	**A**	A kötelezettségvállalási időszak 5 éve alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése és bedolgozása, vagy istállótrágya kijuttatása.			
53.	**A**	12%-nál nagyobb lejtésű táblán a talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet.			
54.	**A**	12%-nál nagyobb lejtésű táblán dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka, édesburgonya termesztése tilos.			
55.	**A**	Tilos hígtrágya kijuttatása			
56.	**A**	A tematikus előíráscsoport teljes területén - az évelő szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar és méhlegelő kivételével - a táblák maximális mérete 20 ha.			
57.	**A**	Tilos az öntözés.			
58.	**A**	Március 1. és július 31. között napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.			
59.	**A**	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén, azt haladéktalanul jelenteni kell a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóságnak. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.			
60.	**A**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás , vadriasztó lánc, max. 4 méter vágásszélesség, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása.			
61.	**A**	A vetésszerkezetben zöldugar és/vagy méhlegelő együttes aránya legalább 10 %			
62.	**A**	Zöldugar és méhlegelő betakarításának legkorábbi időpontja július 1.			
63.	**V**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során táblánként kaszálatlan területet kell hagyni 5-10 % termértékben, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.		15	4
64.	**V**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során legalább 10 cm tarlómagasság meghagyása szükséges.		15	2
65.	**V**	Kötelezettségvállalási időszak minden évében zöldugar és/vagy méhlegelő táblaszegély fenntartása legalább 6 méter, legfeljebb 20 méter szélességben az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület legalább 5 %-kával megegyező terület nagyságban.		33	6
66.	**V**	Kötelezettségvállalási időszak alatt további egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése és bedolgozása vagy istállótrágya kijuttatása.		39	2
67.	**V**	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) bedolgozása a talajba.		19	1
68.	**V**	Növényvédelmi szakirányító bevonása a gazdálkodásba.		4	1
69.	**V**	A kötelezettségvállalási időszakban növénykultúrák létesítéséhez kizárólag ellenőrzött (fémzárolt) szaporítóanyag felhasználása lehetséges.		8	1
70.	**V**	A vállalással érintett teljes területen - az évelő szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.		33	5
71.	**V**	Középmély lazítás elvégzése a kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a vállalással érintett teljes területen.		18	2
72.	**V**	Aszály- vagy erózióérzékeny területeken a vállalással érintett területen a vetésszerkezetben az erózió szempontjából kockázatos kapásnövények aránya legfeljebb 20 %. Erózió szempontjából kockázatos kapásnövények: dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka kukorica, napraforgó, édesburgonya.	Aszály érzékeny vagy erózió veszélyeztetett területen választható.	55	5
73.	**V**	Tápanyag-utánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év értéket.		22	3
74.	**V**	Vércseláda vagy madárodú kihelyezése és fenntartása.		3	3
75.	**A**	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.			

76.	**A**	Tilos szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt, kezelt mederiszap, talajjavító mederanyag felhasználása.			
77.	**A**	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése			
78.	**A**	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.			
79.	**A**	Szűkített növényvédőszer készítmények alkalmazása.			
80.	**A**	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.			
81.	**A**	Belvíz, időszakos vízállás vagy vízpótlásból eredő vízborítás levezetése tilos, melynek területe az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.			
82.	**A**	A kötelezettségvállalási időszak 5 éve alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése és bedolgozása, vagy istállótrágya kijuttatása.			
83.	**A**	12%-nál nagyobb lejtésű táblán a talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet.			
84.	**A**	12%-nál nagyobb lejtésű táblán dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka, édesburgonya termesztése tilos.			
85.	**A**	Tilos hígtrágya kijuttatása			
86.	**A**	A tematikus előíráscsoport teljes területén - az évelő szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar és méhlegelő kivételével - a táblák maximális mérete 20 ha.			
87.	**A**	Tilos az öntözés.			
88.	**A**	Március 1. és július 31. között napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.			
89.	**A**	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén, azt haladéktalanul jelenteni kell a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóságnak. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.			
90.	**A**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során madárbarát kaszálás (kiszoritó kaszálás , vadriasztó lánc, max. 4 méter vágásszélesség, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása.		421	nr.
91.	**A**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során táblánként kaszálatlan területet kell hagyni 5-10 % térmértékben, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.			
92.	**A**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő esetén a július 31-e előtt végzett betakarítás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal elektronikus úton be kell jelenteni a betakarítás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.			
93.	**A**	A tábla szélein 6 méteres sávban tilos növényvédőszert használni.			
94.	**A**	A tematikus előíráscsoporttal érintett teljes területen szálas pillangós takarmánynövény, zöldugar és/vagy méhlegelő termesztése, vagy a következő vetésszerkezet betartása fővetésű növények tekintetében: legalább 20 % kalászos gabona, legalább 20 % szálas pillangós takarmánynövény vagy azok keveréke, legalább 20 % zöldugar és/vagy méhlegelő, legfeljebb 25 % egyéb kultúra.			
95.	**A**	Tápanyag-utánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év értéket.			
96.	**A**	Rágcsálóirtó, rovarölő és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.			
97.	**A**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar vagy méhlegelő betakarításának legkorábbi időpontja július 1„ kivéve az évelő szálas pillangós takarmánynövények telepitését követő első kaszálást, mely a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság irásos hozzájárulása alapján korábbi időpontban is elvégezhető.			
98.	**A**	A talajfelszín megsértésével járó gépi munkavégzés április 1. és július 15. között nem végezhető, kivéve a betakarítás utáni tarlóhántást.			
99.	**A**	Növényvédőszerek és műtrágya kijuttatása április 1. és július 15. között nem megengedett.			
100.	**A**	Repce esetén a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság madarak téli táplálékának biztosítása érdekében téli hóeltakarítást irhat elő a teljes repceterület legfeljebb 10 %-án.			

101.	**V**	Kötelezettségvállalási időszak minden évében zöldugar és/vagy méhlegelő táblaszegély fenntartása legalább 6 méter, legfeljebb 20 méter szélességben az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület legalább 5 %-kával megegyező terület nagyságban.		33	6
102.	**V**	A vállalással érintett teljes területen - az évelő szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.		33	5
103.	**V**	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 50 kg/ha/év értéket.		33	5
104.	**V**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során táblánként kaszálatlan területet kell hagyni 10-15 % térmértékben, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.		22	6
105.	**V**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során legalább 10 cm tarlómagasság meghagyása szükséges.		15	2
106.	**V**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakarításának legkorábbi időpontja július 15., kivéve az évelő szálas pillangós takarmánynövények telepítését követő első kaszálást, mely a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság írásos hozzájárulása alapján korábbi időpontban is elvégezhető.	A 106. és a 107. vállalások együtt nem választhatók egy vállaláscsomagban.	22	6
107.	**V**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakarításának legkorábbi időpontja augusztus 15., kivéve az évelő szálas pillangós takarmánynövények telepítését követő első kaszálást, mely a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság írásos hozzájárulása alapján korábbi időpontban is elvégezhető.	A 106. és a 107. vállalások együtt nem választhatók egy vállaláscsomagban.	37	8
108.	**V**	Vércseláda vagy madárodú kihelyezése és fenntartása.		3	3
109.	**A**	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.			
110.	**A**	Tilos szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt, kezelt mederiszap, talajjavító mederanyag felhasználása.			
111.	**A**	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése			
112.	**A**	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.			
113.	**A**	Szűkített növényvédőszer készítmények alkalmazása.			
114.	**A**	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.			
115.	**A**	Belvíz, időszakos vízállás vagy vízpótlásból eredő vízborítás levezetése tilos, melynek területe az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.			
116.	**A**	A kötelezettségvállalási időszak 5 éve alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése és bedolgozása, vagy istállótrágya kijuttatása.			
117.	**A**	12%-nál nagyobb lejtésű táblán a talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet.			
118.	**A**	12%-nál nagyobb lejtésű táblán dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka, édesburgonya termesztése tilos.			
119.	**A**	Tilos hígtrágya kijuttatása			
120.	**A**	A tematikus előíráscsoport teljes területén - az évelő szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar és méhlegelő kivételével - a táblák maximális mérete 20 ha.			
121.	**A**	Tilos az öntözés.			
122.	**A**	Március 1. és július 31. között napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.			
123.	**A**	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén, azt haladéktalanul jelenteni kell a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóságnak. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.		382	nr.
124.	**A**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás , vadriasztó lánc, max. 4 méter vágásszélesség, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása.			
125.	**A**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során táblánként kaszálatlan területet kell hagyni 5-10 % térmértékben, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.			

126.	**A**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő esetén a július 31-e előtt végzett betakarítás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal elektronikus úton be kell jelenteni a betakarítás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.			
127.	**A**	A tábla szélein 6 méteres sávban tilos növényvédőszert használni.			
128.	**A**	A tematikus előíráscsoporttal érintett teljes területen szálas pillangós takarmánynövény, zöldugar és/vagy méhlegelő termesztése, vagy a következő vetésszerkezet betartása fővetésű növények tekintetében: legalább 20 % kalászos gabona, legalább 20 % szálas pillangós takarmánynövény vagy azok keveréke, legalább 20 % zöldugar és/vagy méhlegelő, legfeljebb 25 % egyéb kultúra.			
129.	**A**	Tápanyag-utánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év értéket.			
130.	**A**	Rágcsálóirtó, rovarölő és talajfertőtlenitő szerek alkalmazása tilos.			
131.	**A**	Július 1. után folytatható betakarítás szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő vetésterületének legalább 50%-án, amely kijelölésében a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság a kaszálási bejelentések során vesz részt.			
132.	**A**	Növényvédőszerek és műtrágya kijuttatás május 1. és június 15. között nem megengedett.			
133.	**V**	Kötelezettségvállalási időszak minden évében zöldugar és/vagy méhlegelő táblaszegély fenntartása legalább 6 méter, legfeljebb 20 méter szélességben az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület legalább 5 %-kával megegyező terület nagyságban.		33	6
134.	**V**	A vállalással érintett teljes területen - az évelő szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.		33	5
135.	**V**	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 50 kg/ha/év értéket.		33	5
136.	**V**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakaritása során táblánként kaszálatlan területet kell hagyni 10-15 % térmértékben, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.		22	6
137.	**V**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakaritása során legalább 10 cm tarlómagasság meghagyása szükséges.		15	2
138.	**V**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakaritásának legkorábbi időpontja július 15., kivéve az évelő szálas pillangós takarmánynövények telepitését követő első kaszálást, mely a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság irásos hozzájárulása alapján korábbi időpontban is elvégezhető.	A 138. és a 139. vállalások együtt nem választhatók egy vállaláscsomagban.	22	6
139.	**V**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakaritásának legkorábbi időpontja augusztus 15., kivéve az évelő szálas pillangós takarmánynövények telepitését követő első kaszálást, mely a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság irásos hozzájárulása alapján korábbi időpontban is elvégezhető.	A 138. és a 139. vállalások együtt nem választhatók egy vállaláscsomagban.	37	8
140.	**V**	Vércseláda vagy madárodú kihelyezése és fenntartása.		3	3
141.	**A**	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.			
142.	**A**	Tilos szennyvíz, szennyviziszap, szennyviziszapot tartalmazó komposzt, kezelt mederiszap, talajjavitó mederanyag felhasználása.			
143.	**A**	Akkreditált laboratóriumban bővitett talajvizsgálat elvégzése			
144.	**A**	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.			
145.	**A**	Szűkitett növényvédőszer készitmények alkalmazása.			
146.	**A**	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.			
147.	**A**	Belvíz, időszakos vizállás vagy vizpótlásból eredő vizboritás levezetése tilos, melynek területe az adott kultúra kiterjedésébe beleszámitható.			
148.	**A**	A kötelezettségvállalási időszak 5 éve alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése és bedolgozása, vagy istállótrágya kijuttatása.			
149.	**A**	12%-nál nagyobb lejtésű táblán a talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet.			

150.	**A**	12%-nál nagyobb lejtésű táblán dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka, édesburgonya termesztése tilos.		387	nr.
151.	**A**	Tilos hígtrágya kijuttatása			
152.	**A**	A tematikus előíráscsoport teljes területén - az évelő szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar és méhlegelő kivételével - a táblák maximális mérete 20 ha.			
153.	**A**	Tilos az öntözés.			
154.	**A**	Március 1. és július 31. között napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.			
155.	**A**	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén, azt haladéktalanul jelenteni kell a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóságnak. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.			
156.	**A**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás , vadriasztó lánc, max. 4 méter vágásszélesség, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása.			
157.	**A**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során táblánként kaszálatlan területet kell hagyni 5-10 % térmértékben, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.			
158.	**A**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő esetén a július 31-e előtt végzett betakarítás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal elektronikus úton be kell jelenteni a betakarítás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.			
159.	**A**	A tábla szélein 6 méteres sávban tilos növényvédőszert használni.			
160.	**A**	A tematikus előíráscsoporttal érintett teljes területen szálas pillangós takarmánynövény, zöldugar és/vagy méhlegelő termesztése, vagy a következő vetésszerkezet betartása fővetésű növények tekintetében: legalább 20 % kalászos gabona, legalább 20 % szálas pillangós takarmánynövény vagy azok keveréke, legalább 20 % zöldugar és/vagy méhlegelő, legfeljebb 25 % egyéb kultúra.			
161.	**A**	Tápanyag-utánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év értéket.			
162.	**A**	Rágcsálóirtó, rovarölő és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.			
163.	**A**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása táblánként eltérő napokon történjen.			
164.	**A**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő első kaszálását a teljes területük legalább 50%-án május 31-ig el kell végezni.			
165.	**A**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakarításakor az 5 ha-nál nagyobb táblákat két egyenlő részre kell osztani. Az első 50 % betakarításának befejezését követően a másik 50% betakarítása csak 10 nappal később lehet elkezdeni.			
166.	**V**	Kötelezettségvállalási időszak minden évében zöldugar és/vagy méhlegelő táblaszegély fenntartása legalább 6 méter, legfeljebb 20 méter szélességben az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület legalább 5 %-kával megegyező terület nagyságban.		33	6
167.	**V**	A vállalással érintett teljes területen - az évelő szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.		33	5
168.	**V**	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 50 kg/ha/év értéket.		33	5
169.	**V**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során táblánként kaszálatlan területet kell hagyni 10-15 % térmértékben, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.		22	6
170.	**V**	Szálas pillangós takarmánynövények, zöldugar, illetve méhlegelő betakarítása során legalább 10 cm tarlómagasság meghagyása szükséges.		15	2
171.	**V**	Vércseláda vagy madárodú kihelyezése és fenntartása.		3	3
172.	**A**	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.			
173.	**A**	Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.			
174.	**A**	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyviziszap, szennyviziszapot tartalmazó komposzt, kezelt mederiszap, talajjavító mederanyag felhasználása.			
175.	**A**	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürülékből származhat, trágya kiszórása tilos.			

176.	**A**	A gyepterület öntözése tilos.		162	nr.
177.	**A**	Belvíz, időszakos vízállás vagy vízpótlásból eredő vízboritás levezetése tilos, melynek területe az adott kultúra kiterjedésébe beleszámitható.			
178.	**A**	A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznositani.			
179.	**A**	Állategység (legeltethető) megléte: min. 0.2 ÁE/ha.			
180.	**A**	Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, öszvér és bivaly legeltethető.			
181.	**A**	Madárbarát kaszálás (kiszoritó kaszálás, vadriasztó lánc, max. 4 méter vágásszélesség, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása.			
182.	**A**	A terület legalább 5, legfeljebb 10 %-át táblánként kaszálatlanul kell hagyni. A kaszálatlan területek minimális szélessége 6 m.			
183.	**V**	A terület legalább 10, legfeljebb 15 %-át táblánként kaszálatlanul kell hagyni. A kaszálatlan területek minimális szélessége 6 m.		21	4
184.	**V**	Kaszálás legkorábbi időpontja június 15.		21	5
185.	**V**	Legeltetés a gyepek alul- és túllegeltetése nélkül.		78	6
186.	**V**	Kaszálás során legalább 10 centiméteres tarlómagasság meghagyása szükséges.		21	2
187.	**A**	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.			
188.	**A**	Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.			
189.	**A**	Tilos higtrágya, szennyvíz, szennyviziszap, szennyviziszapot tartalmazó komposzt, kezelt mederiszap, talajjavitó mederanyag felhasználása.			
190.	**A**	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürülékből származhat, trágya kiszórása tilos.			
191.	**A**	A gyepterület öntözése tilos.			
192.	**A**	Belvíz, időszakos vízállás vagy vízpótlásból eredő vízboritás levezetése tilos, melynek területe az adott kultúra kiterjedésébe beleszámitható.			
193.	**A**	A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznositani.			
194.	**A**	Állategység (legeltethető) megléte: min. 0.2 ÁE/ha.			
195.	**A**	Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, öszvér és bivaly legeltethető.		212	nr.
196.	**A**	Madárbarát kaszálás (kiszoritó kaszálás, vadriasztó lánc, max. 4 méter vágásszélesség, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása.			
197.	**A**	A tábla területének legalább 10, legfeljebb 15%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni. A kaszálatlan területek minimális szélessége 6 m.			
198.	**A**	Kaszálás során legalább 10 centiméteres tarlómagasság meghagyása szükséges.			
199.	**A**	A kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal elektronikus úton be kell jelenteni a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.			
200.	**A**	Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.			
201.	**A**	A 269/2007. (X. 18.) kormányrendelet melléklete szerinti inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.			
202.	**A**	A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszin maradandó károsítása tilos.			
203.	**A**	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén azt haladéktalanul jelenteni kell a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóságnak. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása szükséges.			
204.	**A**	Villanypásztor, kerítés, karám csak a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság előzetes irásos nyilatkozata alapján létesíthető, illetve alkalmazható.			
205.	**KV**	A vállalással érintett teljes területnek legfeljebb 50%-án a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság eseti irásos nyilatkozata alapján kiméleti területet jelölhet ki, ahol csak június 15. után folytatható legeltetés. Alföldi madárvédelmi területeken a kaszálás legkorábbi időpontja június 15. Ettől eltérni kizárólag a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság előzetes irásbeli hozzájárulásával lehet.	A vállalás csak kizárólag "***alföldi madárvédelmi***" területen választható. **A 205. a 206., a 207., a 208. és a 209. számú vállalások közül egy választása kötelező.**	62	6

206.	**KV**	A vállalással érintett teljes területnek legfeljebb 50%-án a működése szerinti nemzeti park igazgatóság eseti írásos nyilatkozata alapján kiméleti területet jelölhet ki, ahol csak július 1. után folytatható legeltetés. Túzokvédelmi területeken a kaszálás legkorábbi időpontja július 1. Ettől eltérni kizárólag a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság előzetes írásbeli hozzájárulásával lehet.	A vállalás csak kizárólag "***túzokvédelmi***" területen választható. **A 205. a 206., a 207., a 208. és a 209. számú vállalások közül egy választása kötelező.**	103	8
207.	**KV**	A vállalással érintett teljes területnek legfeljebb 50%-án a működése szerinti nemzeti park igazgatóság eseti írásos nyilatkozata alapján kiméleti területet jelölhet ki, ahol csak július 31. után folytatható legeltetés, illetve kaszálás.	A vállalás kizárólag "***hegy- és dombvidéki madárvédelmi***" területen választható. **A 205. a 206., a 207., a 208. és a 209. számú vállalások közül egy választása kötelező.**	83	6
208.	**KV**	A vállalással érintett teljes területnek legfeljebb 50%-án a működése szerinti nemzeti park igazgatóság eseti írásos nyilatkozata alapján kiméleti területet jelölhet ki, ahol június 15. és augusztus 15. között nem folytatható legeltetés. Nappali lepke védelmi területeken kaszálás június 15. és augusztus 15. között nem végezhető. Ettől eltérni kizárólag a működése szerint érintett nemzeti park igazgatóság előzetes írásbeli hozzájárulásával lehet.	A vállalás kizárólag "***nappali lepke védelmi***" területen választható. **A 205. a 206., a 207., a 208. és a 209. számú vállalások közül egy választása kötelező.**	42	4
209.	**KV**	A vállalással érintett teljes területnek legfeljebb 70%-án a működése szerinti nemzeti park igazgatóság eseti írásos nyilatkozata alapján kiméleti területet jelölhet ki, ahol csak szeptember 30. után folytatható legeltetés, illetve kaszálás.	A vállalás kizárólag "***gyeprezervátum***" területen választható. **A 205. a 206., a 207., a 208. és a 209. számú vállalások közül egy választása kötelező.**	227	10
210.	**V**	Legeltetés a gyepek alul- és túllegeltetése nélkül.		78	6
211.	**V**	Kaszálás legkorábbi időpontja július 1.	A vállalás csak kizárólag az **205**. számú vállalás vállalásakor választható. A 211. és a 212. vállalások együtt nem választhatók egy vállalascsomagban..	62	4
212.	**V**	Kaszálás legkorábbi időpontja július 15.	A vállalás csak kizárólag az **205**. vagy a **206.** számú vállalás vállalásakor választható. A 211. és a 212. vállalások együtt nem választhatók egy	103	6
213.	**A**	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.		Intenzív gyümölcsültetvény: 713 Extenzív gyümölcsültetvény: 571 Szőlőültetv	nr.
214.	**A**	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt, kezelt mederiszap, talajjavító mederanyag felhasználása.			
215.	**A**	Talajvizsgálaton és levélanalizisen alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.			
216.	**A**	Szűkített növényvédőszer készítmények alkalmazása.			
217.	**A**	Levélanalizis elvégzése.			
218.	**A**	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése			
219.	**V**	Madárodú kihelyezése: 3 db/ha sűrűségben, kihelyezési útmutató alapján.		36	4
220.	**V**	Növényvédelmi szakirányító bevonása a gazdálkodásba.		45	3
221.	**V**	Előrejelzésen alapuló növényvédelem alkalmazása.		48	3
222.	**V**	1 m^2/ha hatékony izeltlábú búvóhely kialakítása.		24	3
223.	**A**	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.		105	nr.
224.	**A**	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt, kezelt mederiszap, talajjavító mederanyag felhasználása.			
225.	**A**	A nád aratása, és egyéb tevékenység végzése (különösen: szállítás, kihúzás) kizárólag december 1. és február 28. között engedélyezett.			
226.	**A**	A területen nádgazdálkodást kell végezni.			
227.	**A**	A nád rizómájának megsértése tilos.			
228.	**A**	A nádas terület 15- 20 %-át 2 évente változó helyen aratatlanul kell hagyni.			

O14 Mely terület támogatható?

☑A KAP-tervhez meghatározott mezőgazdasági terület

☐A mezőgazdasági területet magában foglaló vagy azon kívül eső mezőgazdasági földterület

☐Nem mezőgazdasági terület

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése,

hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)
A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	Ismertetés
GAEC01	Az állandó gyepterület fenntartása az állandó gyepterületnek a mezőgazdasági területhez viszonyított aránya alapján nemzeti, regionális, szubregionális, mezőgazdaságiüzem-csoporti vagy mezőgazdasági üzemi szinten, a 2018-as referenciaévhez képest. A referenciaévhez képest legfeljebb 5%-os csökkenés.
GAEC02	A vizes élőhelyek és a tőzegláp védelme
GAEC03	A tarlóégetés tilalma, kivéve növényegészségügyi okokból
GAEC05	A talajromlás és a talajerózió kockázatát csökkentő talajművelés, ideértve a lejtők dőlésszögének figyelembevételét is
GAEC06	Minimálisan megkövetelt talajborítás a fedetlen talaj elkerülésére a legérzékenyebb időszakokban
GAEC07	Vetésforgó a szántóterületeken, a víz alatt fekvő növények kivételével
GAEC08	A tájképi elemek megőrzése. A sövények és fák kivágásának tilalma a madarak költési és fiókanevelési időszakában. Lehetőségként intézkedések az invazív növényfajok elkerülésére
GAEC09	Környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületként megjelölt gyepterületek átállításának vagy felszántásának tilalma a Natura 2000 területeken
SMR01	Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízvédelmi politika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról: a 11. cikk (3) bekezdésének e) pontja és h) pontja a foszfátok diffúz szennyezőforrásainak ellenőrzésére vonatkozó kötelező követelmények tekintetében
SMR02	A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről: 4. és 5. cikk
SMR03	Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről: 3. cikk (1) bekezdés, 3. cikk (2) bekezdés b) pont, 4. cikk (1), (2) és (4) bekezdés
SMR04	A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről: 6. cikk (1) és (2) bekezdés
SMR07	Az Európai Parlament és a Tanács 1107/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a növényvédő szerek forgalomba hozataláról valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről: 55. cikk első és második mondat
SMR08	Az Európai Parlament és a Tanács 2009/128/EK irányelve (2009. október 21.) a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról: 5. cikk (2) bekezdés és 8. cikk (1)–(5) bekezdés; 12. cikk a peszticideknek a 2000/60/EK irányelv és a Natura 2000 hálózatra vonatkozó jogszabályok alapján meghatározott védett területeken való felhasználására vonatkozó korlátozások tekintetében; a 13. cikk (1) és (3) bekezdése a peszticidek kezeléséről és tárolásáról, valamint csomagolásuk és maradékaik kezeléséről

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

A 2021/2115/EU rendelet 70. cikk (3) bekezdésével összhangban minden előírásnak meg kell felelnie a vonatkozó közösségi, illetve nemzeti követelményeknek. A Helyes Mezőgazdasági és Környezeti

Állapotra (HMKÁ) vonatkozó előírások, valamint a Jogszabályban Foglalt Gazdálkodási Követelmények (JFGK) a következő táblázatból látható megfeleltethetőség alapján átültetésre kerültek a nemzeti joganyagba.

Kód	Nemzeti jogszabály
JFGK01	2007. évi CXXIX. törvény a Termőföld védelméről 36. §, 49. §, 53. § 16/2024. (IV. 9.) AM rendelet a Közös Agrárpolitika Stratégiai Tervből nyújtott támogatások igénybevétele során alkalmazandó feltételekről 38. §
JFGK02	59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát-szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről. 4. §, 5. §, 6. §, 10. §
JFGK03-04	275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről 9. §, 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználatiszabályairól 3. §, 4. §, 5. §.
JFGK07-08	43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet a növényvédelmi tevékenységről 5. §, 6. §, 16. §, 27. § , 29. §, 32 – 36. §
HMKÁ01-09	16/2024. (IV. 9.) AM rendelet a Közös Agrárpolitika Stratégiai Tervből nyújtott támogatások igénybevétele során alkalmazandó feltételekről 9 – 37. §
Minimum-tevékenységek	15/2024. (IV. 9.) AM rendelet az egységes kérelemmel igényelhető egyes agrártámogatások eljárási szabályairól 16. §

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és a beavatkozás közötti kapcsolat

Valamennyi vállalás úgy kerültek kialakításra, hogy az túlmutasson a fenti HMKÁ és JFGK előírásokon, valamint a Minimumtevékenységeken. A lista mellékletként feltöltésre került a programhoz

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

☑ **IIER**

☐ **Nem IIER**

IIER szakasz

A kifizetés típusa

☑ A járulékos költségek és az elmaradt bevétel alapján meghatározott egységköltség

☑ Tartalmazza a tranzakciós költséget

☐ Egyszeri kifizetés

☐ Egyösszegű átalány

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A támogatás intenzitása 100%.

A támogatások maximális összege TECS szinten:

Művelési ág	**TECS elnevezése**		**Támogatás maximális összege (euró/ha/év)**
Szántó	Horizontális szántó		400
	Talajmegújító gazdálkodás		451
	Natura 2000 szántó		410
	MTÉT Túzokvédelmi szántó		597
	MTÉT Madárvédelmi szántó		558
	MTÉT Kék vércse védelmi szántó		526
Gyep	Horizontális gyep		303
	MTÉT élőhely-védelmi gyep		517
Ültetvény	Horizontális ültetvény	Intenzív gyümölcsültetvény	866
		Extenzív gyümölcsültetvény	724
		szőlő	1045
Nádas	Horizontális nádas		105

A beavatkozás kapcsán nem támogatható költségek:
-a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 folyamatban lévő kötelezettségvállalással érintett tevékenységei

Számítási módszer

A támogatási összegek meghatározása minden előírás esetében valamilyen objektív adatforrásra támaszkodott. A támogatási összegek meghatározása során több adatforrás együttesen került figyelembe vételre.

1. Agrárközgazdasági Intézet Tesztüzemi Rendszere:

A tesztüzemi rendszerből első sorban a termelési értékre, valamint egyes növénykultúrák ágazati szintű költségeire vonatkozó adatok kerültek figyelembe vételre. A tesztüzemi rendszer a mezőgazdasági művelt területek több mint 90%-ra vonatkozóan gyűjt ágazati adatokat évente a legfontosabb növénykultúrákról, melyek a háttérszámítások fontos alapját képezik, szántó, gyep, zöldség, és ültetvény kultúrákban egyaránt. Az ágazati eredmények a vegetációs időszak időjárásából adódóan, illetve egyéb gazdasági okokból (pl. infláció, stb.) változhatnak.

2. Mezőgazdasági gépmunka költségek meghatározása:

A mezőgazdasági gépi munkavégzés költségeivel kapcsolatban három adatforrás került felhasználásra
-Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ Mezőgazdasági Gépesítési Intézetének kutatási eredményei 2020 évre vonatkozóan;
-Jelenlegi piaci mezőgazdasági bérmunka szolgáltatási díjak 2023 év;
-szakértői kalkulációk.

A két különböző adatforrás átlagának 15%-os korrekciójával került meghatározásra a gépi munkavégzésekre vonatkozó háttér adatbázis, ami a támogatás során felmerülő legfontosabb gépi munka műveleteket tartalmazza. Egyes komplex előírás esetében (pl. méhlegelő szegély kialakítása, zöldugar kialakítása) számos műveleti költség jelenik meg, ezek a számítás során komplett technológiai folyamat figyelembevételével kerültek, szakértők bevonásával meghatározásra.

3. Vetésterületi arányosítás elvégzése:

Mivel a szántóföldi, a zöldség, és az ültetvény kultúrák esetében jelentős ágazati szintű bevételi és művelési költség különbségek merülnek fel, ezért az aggregált számok vetésterületi arányosítása indokolt. A vetésterületi arányok esetében a 2019 évi országos vetésszerkezeti adatok átlaga képezi a számítási

korrekció alapját. A számítás során az Agrárközgazdasági Intézet vetésszerkezetre vonatkozó adatai kerültek alkalmazásra. A vetésterületi számításba valamennyi Magyarországon vetett mezőgazdasági kultúra került bevonásra amelyek együttesen nagyságrendileg 4 300 000 hektárt fednek le a mezőgazdasági művelt területekből, ezzel megfelelően reprezentálva a jelenkori hazai mezőgazdaság ágazati arányait. Az így kapott értékkel kerültek a tesztüzemi rendszerből származó adatok korrigálva.

4.Agronómiai hatások meghatározása:

Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetés az Uniós szabályozás alapján kompenzációs kifizetésnek minősül, így a felmerülő többletköltségek, valamint kieső haszon kompenzálására irányuló támogatási mérték minden előírás tekintetében egyedileg, szakértő bevonásával került megállapításra. Az agronómiai vonatkozások tekintetében a korábbi támogatási időszakok támogatáskalkulációs tapasztalatát figyelembe véve kerültek meghatározásra a várható hatások.

A számítás alapja az előírások által bekövetkezett többletköltség, valamint jövedelem kiesés mértékének meghatározása. A támogatási összeg kiszámításakor az előírásokat betartó gazdálkodók várható jövedelemalakulása kerül összehasonlításra olyan gazdaságokkal, ahol az AKG előírások nem kerülnek alkalmazásra. Ezáltal biztosítható, hogy a gyakorlatban elterjedt gazdálkodási formák nem kerülnek támogatásra, csak az emelt szintű előírások képezik a kompenzáció alapját.

Minden előírás esetében 4 kategória szerint kerülnek csoportosításra a jövedelmet meghatározó bevétek és költségek:

-Várható bevételkiesés

-Várható bevételnövekedés

-Várható többletköltség

Várható költségcsökkenés

Kiegészítő információk

Agrár-környezetvédelmi beavatkozás részletes háttérszámítása becsatolásra került a mellékletekben is.

Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetés szerkezete gazdálkodási előírásokra épül, aminek következtében az egyes előírások mérhetősége, ellenőrizhetősége, valamint várható agronómiai hatásai alapján lehet a támogatás mértékét meghatározni. Az előírások a különféle TECS-ekben átfedéseket mutatnak, ami alapján egy olyan háttér struktúra került kialakításra, amiben biztosítani lehet egyrészről, hogy a TECS-ek összehasonlíthatók legyenek, másrészről, hogy egy előírás (egy művelési ágon belül) egy támogatási összeggel kerüljön feltüntetésre.

A kompenzáció értékének meghatározása:

A számítás előírásonként külön került meghatározásra a korábbi időszakok rendelkezésre álló adatforrásainak és szakértői becsléseinek alkalmazásával. Mivel a kifizetés évente és hektár alapon történik, ezért a kompenzáció mértékének meghatározásakor korrekció került alkalmazásra. Ilyen esetekben a költségek évente egyenlő arányban kerültek meghatározásra.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Melyek a beavatkozás részét képező kötelezettségvállalás(ok) modelljei?

☐ eredményalapú (választási lehetőséggel)

☑ irányításalapú (választási lehetőséggel)

☐ hibrid (irányítás- és eredményalapú)

Ismertesse, hogy a beavatkozásban meghatározott kötelezettségvállalásokhoz a kedvezményezettek részéről milyen kötelezettségek/lehetőséget kapcsolódnak.

Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetés olyan önkéntes alapon működő kifizetési rendszer, amelyben a résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében a gazdálkodásuk során többlet tevékenységek elvégzését vállalják. A támogatás feltétele, hogy a Tematikus Előíráscsoportokban szereplő vállalásokat betartsa a kedvezményezett a kötelezettségvállalás teljes időtartama alatt. Vállalások bemutatása: lásd 5.7. fejezet.

A vállalások alapján évente kifizetési kérelmet nyújthat be a kedvezményezett, amely alapján évenkénti kifizetésben részesülhet a vállalások teljesítése esetén.

A Tematikus Előíráscsoportokkal érintett hektárok kimeneti értéke a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2021/2115 (EU) rendelet 102. cikke (Tervezett egységösszegek és tervezett kimenetek) (5) bekezdése alapján az éves tervezett kimenetek az összes egységösszegre vonatkozóan összevontan évenként kerültek feltűntetésre.

Mi a szerződések időtartama?

Az AKG-ban Támogatói okirattal jön létre a támogatási jogviszony. A 2025-től induló Agrár-környezetgazdálkodási program esetében valamennyi Tematikus Előíráscsoport esetében a támogatási időszak ***2025. január 1-től 2029. december 31-ig*** tart.

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 12 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - A 70. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD19a_O14_U01_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális szántó egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.33; R.34	Nem
RD19a_O14_U02_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Talajmegújító gazdálkodás egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.33; R.34	Nem
RD19a_O14_U03_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Natura 2000 szántó egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.33; R.34	Nem
RD19a_O14_U04_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) MTÉT Túzokvédelmi szántó egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.33; R.34	Nem
RD19a_O14_U05_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) MTÉT Madárvédelmi szántó egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.33; R.34	Nem
RD19a_O14_U06_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) MTÉT Kék vércse védelmi szántó egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.33; R.34	Nem
RD19a_O14_U07_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális gyep egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.31; R.33; R.34	Nem
RD19a_O14_U08_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) MTÉT élőhely-védelmi gyep egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.31; R.33; R.34	Nem
RD19a_O14_U09_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális ültetvény – Intenzív gyümölcsültetvény egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.22; R.24; R.31	Nem
RD19a_O14_U10_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális ültetvény – Extenzív gyümölcsültetvény egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.22; R.24; R.31	Nem
RD19a_O14_U11_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális ültetvény szőlő egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.22; R.24; R.31	Nem
RD19a_O14_U12_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális nádas egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.31; R.34	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD19a_O14_U01_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális szántó egységösszege

A háttérszámítás az „ AKG_egységösszeg_KAP_ST_20241113” című felcsatolt dokumentumokban (word és excel) meghatározott támogatási összegén

alapszik.

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

RD19a_O14_U02_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Talajmegújító gazdálkodás egységösszege

A háttérszámítás az „ AKG_egységösszeg_KAP_ST_20241113” című felcsatolt dokumentumokban (word és excel) meghatározott támogatási összegén alapszik.

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

RD19a_O14_U03_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Natura 2000 szántó egységösszege

A háttérszámítás az „ AKG_egységösszeg_KAP_ST_20241113” című felcsatolt dokumentumokban (word és excel) meghatározott támogatási összegén alapszik.

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok

esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

RD19a_O14_U04_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) MTÉT Túzokvédelmi szántó egységösszege

A háttérszámítás az „ AKG_egységösszeg_KAP_ST_20241113” című felcsatolt dokumentumokban (word és excel) meghatározott támogatási összegén alapszik.

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

RD19a_O14_U05_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) MTÉT Madárvédelmi szántó egységösszege

A háttérszámítás az „ AKG_egységösszeg_KAP_ST_20241113” című felcsatolt dokumentumokban (word és excel) meghatározott támogatási összegén alapszik.

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott

kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

RD19a_O14_U06_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) MTÉT Kék vércse védelmi szántó egységösszege

A háttérszámítás az „ AKG_egységösszeg_KAP_ST_20241113” című felcsatolt dokumentumokban (word és excel) meghatározott támogatási összegén alapszik.

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

RD19a_O14_U07_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális gyep egységösszege

A háttérszámítás az „ AKG_egységösszeg_KAP_ST_20241113” című felcsatolt dokumentumokban (word és excel) meghatározott támogatási összegén alapszik.

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

RD19a_O14_U08_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) MTÉT élőhely-védelmi gyep egységösszege

A háttérszámítás az „ AKG_egységösszeg_KAP_ST_20241113” című felcsatolt dokumentumokban (word és excel) meghatározott támogatási összegén alapszik.

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

RD19a_O14_U09_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális ültetvény – Intenzív gyümölcsültetvény egységösszege

A háttérszámítás az „ AKG_egységösszeg_KAP_ST_20241113” című felcsatolt dokumentumokban (word és excel) meghatározott támogatási összegén alapszik.

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza,

illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

RD19a_O14_U10_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális ültetvény – Extenzív gyümölcsültetvény egységösszege

A háttérszámítás az „ AKG_egységösszeg_KAP_ST_20241113” című felcsatolt dokumentumokban (word és excel) meghatározott támogatási összegén alapszik.

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

RD19a_O14_U11_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális ültetvény szőlő egységösszege

A háttérszámítás az „ AKG_egységösszeg_KAP_ST_20241113” című felcsatolt dokumentumokban (word és excel) meghatározott támogatási összegén alapszik.

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

RD19a_O14_U12_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális nádas egységösszege

A háttérszámítás az „ AKG_egységösszeg_KAP_ST_20241113” című felcsatolt dokumentumokban (word és excel) meghatározott támogatási összegén alapszik.

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD19a_O14_U01_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális szántó egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	400,00	400,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 0,00 **Max:** 0,00
RD19a_O14_U02_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Talajmegújító gazdálkodás egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	451,00	451,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

	O.14 (egység: Hektár)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 0,00 **Max:** 0,00
RD19a_O14_U03_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Natura 2000 szántó egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	410,00	410,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 0,00 **Max:** 0,00
RD19a_O14_U04_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) MTÉT Túzokvédelmi szántó egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	597,00	597,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 0,00 **Max:** 0,00
RD19a_O14_U05_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) MTÉT Madárvédelmi szántó egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	558,00	558,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 0,00 **Max:** 0,00
RD19a_O14_U06_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) MTÉT Kék vércse védelmi szántó egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	526,00	526,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

	O.14 (egység: Hektár)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 0,00 **Max:** 0,00
RD19a_O14_U07_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális gyep egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	303,00	303,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 0,00 **Max:** 0,00
RD19a_O14_U08_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) MTÉT élőhely-védelmi gyep egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	517,00	517,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 0,00 **Max:** 0,00
RD19a_O14_U09_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális ültetvény – Intenzív gyümölcsültetvény egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	866,00	866,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 0,00 **Max:** 0,00
RD19a_O14_U10_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális ültetvény – Extenzív gyümölcsültetvény egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	724,00	724,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

	O.14 (egység: Hektár)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 0,00 **Max:** 0,00
RD19a_O14_U11_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális ültetvény szőlő egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	1 045,00	1 045,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 0,00 **Max:** 0,00
RD19a_O14_U12_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális nádas egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	105,00	105,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 0,00 **Max:** 0,00
ÖSSZESEN	O.14 (egység: Hektár)	0,00	0,00	0,00	961 324,00	961 324,00	0,00	0,00	**Összesen:** 1 922 648,00 **Max:** 961 324,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	373 253 569,65	80 650 249,95	0,00	0,00	453 903 819,60
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	186 626 784,82	40 325 124,99	0,00	0,00	226 951 909,81

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD20_G02_ORT_70
A beavatkozás neve	Ökológiai gazdálkodás támogatása
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.17. Ökológiai gazdálkodáshoz nyújtott támogatásban részesülő hektárok vagy egyéb egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

A beavatkozás területe Magyarország

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.1.1	A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása	1	Igen
5.1.1	Üzemszintű talajerő- és tápanyag-gazdálkodás kialakítása	1	Igen
5.1.2	A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása	1	Igen
5.1.3	Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása	1	Igen
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Igen
5.4.1	A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése	3	Igen
5.4.2	Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése	2	Igen
5.5.2	Integrált környezetbarát	1	Igen

	növényvédelem		
6.4.1	Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek fejlesztése a biológiai sokféleség mérésére	1	Részben
6.7.1	Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése	2	Igen
9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.14 A kibocsátás csökkentésére és a szén-dioxid-tárolás fenntartására vagy növelésére irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya (beleértve a következőket: állandó gyepterület, állandó kultúrák állandó növénytakaróval, vizes élőhelyeken és tőzeglápokon található mezőgazdasági földterület)
R.19 A talajgazdálkodás számára előnyös, a talajminőség és a talajbióta javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal (mint például a talajművelés csökkentése, a talaj növényi kultúrákkal történő borítása, továbbá a vetésforgó, többek között hüvelyes növényekkel) érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.20 Az ammóniakibocsátás csökkentésére irányuló támogatott kötelezettségvállalással érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.21 A víztestek minőségére vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.24 Azon támogatott egyedi kötelezettségvállalások által érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében
R.29 A KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva
R.31 A biológiai sokféleség megőrzésének vagy helyreállításának támogatására irányuló támogatott kötelezettségvállalások által érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, a magas természeti értékű gazdálkodási gyakorlatokat is beleértve
R.43 Az antimikrobiális szerek használatának korlátozására irányuló, támogatott intézkedésekkel (megelőzés/csökkentés) érintett számosállategységek (száe) aránya
R.44 Az állatjólét javítását célzó, támogatott intézkedésekkel érintett számosállategységek (száe) aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás célja a konvencionális területek ökológiai művelés alá vonásának ösztönzése és az ökológiai művelésbe vont területeken a gazdálkodási mód fenntartása. Az ökológiai gazdálkodás hozzájárul a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez, erősíti a természetes önszabályozó folyamatokat, védi és javítja a talaj biológiai állapotát, csökkenti a növényvédő szerek szakszerűtlen használatából és a helytelen tápanyag-gazdálkodásból eredő kedvezőtlen környezeti hatásokat, valamint segíti az élelmiszerbiztonságot.

A beavatkozás alapján támogatásra jogosult gazdálkodónak minimum öt évig, 2024. december 31-ig tartó kötelezettségvállalás esetén minimum 6 évig, az ökológiai gazdálkodás előírásainak megfelelő gazdálkodást kell folytatni.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

A hazai ökogazdálkodási akciótervben meghatározott területnövekedés elérésének érdekében cél a

beavatkozásban pályázó minden kedvezményezett bevonása a programba. Amennyiben azonban a jelentkezés mértéke meghaladja a beavatkozásra szánt forrás mennyiségét, pontozási rendszert kell kialakítani.

A pontozási rendszert az alábbi alapelvek figyelembevétele mellett kell kialakítani:

• A beavatkozásba vont területek vonatkozásában legalább a kötelezettségvállalás teljes időtartamára fennálló földhasználat igazolása, az érintett területek arányától függően.

• Területi érzékenység figyelembevétele – a Natura2000, MTÉT, valamint országos jelentőségű védett természeti területek;

• Egyéb szempontok – gazdálkodót minősítő egyéb szempontok, mint például ökogazdálkodási tapasztalat, fiatal gazda támogatásban való részvétel, szaktanácsadó alkalmazása, ökológiai állattartás.

Az Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések, valamint az Ökológiai gazdálkodás támogatása az Agrár-ökológiai alapprogrammal együtt és azzal összhangban került kialakításra. Az egyes előírások során különös gondot fordított arra Magyarország, hogy az egyes támogatási programok egymás hatását környezeti szempontból felerősítsék. Az egyes vállalásokat úgy határoztuk meg, hogy azok teljes mértékben lefedjék a művelt területeket és ahol az egyik támogatás már nem tud megjelenni, ott a másik be tudjon kapcsolódni és a gazdálkodók annak megfelelően tudjanak gazdálkodni.

Kapcsolat más beavatkozásokkal:

RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemek támogatása

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible Beneficiaries:

- mezőgazdasági termelők

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria)

• Az érintett tábla minimális mérete 0,25 ha nagyságú.

• Az érintett terület minden földhasználati kategória esetében minimum 1,0 hektár.

• A terület a program időszaka alatt a 834/2007/EK és a 2018/848 Tanácsi rendeletek szerint ellenőrzés alatt van.

• A kedvezményezettnek a beavatkozás alá vont területekre vonatkozóan a támogatás teljes időtartama alatt hazai akkreditációval rendelkező tanúsító szervezettel kötött szerződéssel kell rendelkeznie.

- Az ökológiai gazdálkodás támogatásba bevont kötelezettségvállalással érintett terület egyúttal nem vonható be az agrár-környezetgazdálkodási támogatásba is.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások (commitments):

• A kedvezményezett gazdálkodása megfelel a 834/2007/EK és a 2018/848 Tanácsi rendeleteknek megfelelő hazai jogszabályokban foglaltaknak.

• A kedvezményezett az ökológiai gazdálkodás beavatkozással kapcsolatos kötelező képzésen részt vesz, amennyiben csak ökológiai gazdálkodásra áttérő területei vannak. A támogatást igénylő mentesül a képzési kötelezettség alól, amennyiben azt a támogatási kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül már teljesítette.

• Gazdálkodási Napló vezetése

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	Ismertetés
GAEC01	Az állandó gyepterület fenntartása az állandó gyepterületnek a mezőgazdasági területhez viszonyított aránya alapján nemzeti, regionális, szubregionális, mezőgazdaságiüzem-csoporti vagy mezőgazdasági üzemi szinten, a 2018-as referenciaévhez képest. A referenciaévhez képest legfeljebb 5%-os csökkenés.
GAEC02	A vizes élőhelyek és a tőzegláp védelme
GAEC03	A tarlóégetés tilalma, kivéve növényegészségügyi okokból
GAEC04	A vízfolyások mentén védelmi sávok kialakítása
GAEC05	A talajromlás és a talajerózió kockázatát csökkentő talajművelés, ideértve a lejtők dőlésszögének figyelembevételét is
GAEC06	Minimálisan megkövetelt talajborítás a fedetlen talaj elkerülésére a legérzékenyebb időszakokban
GAEC07	Vetésforgó a szántóterületeken, a víz alatt fekvő növények kivételével
GAEC08	A tájképi elemek megőrzése. A sövények és fák kivágásának tilalma a madarak költési és fiókanevelési időszakában. Lehetőségként intézkedések az invazív növényfajok elkerülésére
GAEC09	Környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületként megjelölt gyepterületek átállításának vagy felszántásának tilalma a Natura 2000 területeken
SMR01	Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízvédelmi politika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról: a 11. cikk (3) bekezdésének e) pontja és h) pontja a foszfátok diffúz szennyezőforrásainak ellenőrzésére vonatkozó kötelező követelmények tekintetében
SMR02	A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről: 4. és 5. cikk
SMR03	Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről: 3. cikk (1) bekezdés, 3. cikk (2) bekezdés b) pont, 4. cikk (1), (2) és (4) bekezdés
SMR04	A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről: 6. cikk (1) és (2) bekezdés
SMR05	Az Európai Parlament és A Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról: 14. és 15. cikk, 17. cikk (1) bekezdés, 18., 19. és 20. cikk
SMR07	Az Európai Parlament és a Tanács 1107/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a növényvédő szerek forgalomba hozataláról valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről: 55. cikk első és második mondat
SMR08	Az Európai Parlament és a Tanács 2009/128/EK irányelve (2009. október 21.) a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról: 5. cikk (2) bekezdés és 8. cikk (1)–(5) bekezdés; 12. cikk a peszticideknek a 2000/60/EK irányelv és a Natura 2000 hálózatra vonatkozó jogszabályok alapján meghatározott védett területeken való felhasználására vonatkozó korlátozások tekintetében; a 13. cikk (1) és (3) bekezdése a peszticidek kezeléséről és tárolásáról, valamint csomagolásuk és maradékaik kezeléséről
SMR09	A Tanács 2008/119/EK irányelve (2008. december 18.) a

	borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról: 3. és 4. cikk

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

- 34/2013. (V. 14.) VM rendelet a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek ökológiai gazdálkodási követelmények szerinti tanúsításáról, előállításáról, forgalmazásáról, jelöléséről és ellenőrzésének eljárásrendjéről;
- Nemzeti Akcióterv az Ökológiai Gazdálkodás Fejlesztéséért

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és a beavatkozás közötti kapcsolat

Az elszámolható költségek a 834/2007/EK Tanácsi rendeletnek, az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/848 rendeletének, valamint a 889/2008/EK Bizottsági rendeletnek megfelelő előírások által felmerülő többletköltségek, valamint kieső haszon kompenzálására irányulnak, amely értelmében a gazdálkodónak a jogszabályok szerinti működés a kötelező.

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

☑ **IIER**

☐ **Nem IIER**

IIER szakasz

A kifizetés típusa

☑ A járulékos költségek és az elmaradt bevétel alapján meghatározott egységköltség

☑ Tartalmazza a tranzakciós költséget

☐ Egyszeri kifizetés

☐ Egyösszegű átalány

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés esetén a támogatás összege:

Szántóföld				
Támogatás mértéke	euró/ha/év		458	
Zöldség				
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.097	
Almafélék				
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.840	
Szőlő				
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.132	
Egyéb gyümölcs				
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.762	
Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év				
Támogatás mértéke	euró/ha/év		204	

Ökológiai gazdálkodás fenntartása esetén a támogatás összege:

Szántóföld			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		349

Zöldség				
Támogatás mértéke	euró/ha/év		664	
Almafélék				
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.136	
Szőlő				
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.097	
Egyéb gyümölcs				
Támogatás mértéke	euró/ha/év		967	
Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év				
Támogatás mértéke	euró/ha/év		204	

Számítási módszer

Ökológiai gazdálkodás beavatkozás háttérszámítása:

Kiindulási alap volt Agrárközgazdasági Intézet Tesztüzemi Rendszerének használata. A tesztüzemi rendszerből első sorban a termelési értékre, valamint egyes növénykultúrák ágazati szintű költségeire vonatkozó adatok kerültek figyelembevételre. A tesztüzemi rendszer a mezőgazdasági művelt területek több mint 90%-ra vonatkozóan gyűjt ágazati adatokat évente a legfontosabb növénykultúrákról, melyek a háttérszámítások fontos alapját képezik, szántó, gyep, zöldség, és ültetvény kultúrákban egyaránt. Az ágazati eredmények a vegetációs időszak időjárásából adódóan, illetve egyéb gazdasági okokból (pl. infláció, stb.) változhatnak, azonban az elmúlt három év adatainak elemzése során folyamatos növekedés volt tapasztalható mind a termelési érték, mind a költségek tekintetében, ezért a háttérszámítás során a 2019 évi adatok 10%-al történő korrekciója indokolt a 2022-2025 időszak vonatkozásában.

A számítás alapja az előírások által bekövetkezett többletköltség, valamint a jövedelem kiesés mértékének meghatározása. A támogatási összeg kiszámításakor az előírásokat betartó gazdálkodók várható jövedelemalakulása kerül összehasonlításra a konvecionális gazdálkodási gyakorlathoz képest. Ez által biztosítható, hogy a gyakorlatban elterjedt gazdálkodási formák nem kerülnek támogatásra, csak az emelt szintű előírások képezik a kompenzáció alapját. A számítások minden esetben tartalmazzák az ellenőrzés/tanúsítás költségeit.

Minden előírás esetében 4 kategória szerint kerülnek csoportosításra a jövedelmet meghatározó bevétek és költségek.

1. Várható bevételkiesés
2. Várható bevételnövekedés
3. Várható többletköltség
4. Várható költségcsökkenés

A kompenzáció értékének meghatározása

A számítás előírásonként külön került meghatározásra a fent ismertetett adatforrások és szakértői becslések alkalmazásával. A számítások minden kategória esetében tartalmazzák az ellenőrzés/tanúsítás költségeit.

Kiegészítő információk

A beavatkozás kapcsán nem támogatható költségek:

- a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 folyamatban lévő kötelezettségvállalással érintett tevékenységei

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Melyek a beavatkozás részét képező kötelezettségvállalás(ok) modelljei?

☑ eredményalapú (választási lehetőséggel)

☑ irányításalapú (választási lehetőséggel)

☑ hibrid (irányítás- és eredményalapú)

Ismertesse, hogy a beavatkozásban meghatározott kötelezettségvállalásokhoz a kedvezményezettek részéről milyen kötelezettségek/lehetőséget kapcsolódnak.

Kötelezettségvállalások (commitments):

• A kedvezményezett gazdálkodása megfelel a 834/2007/EK és a 2018/848 Tanácsi rendeleteknek megfelelő hazai jogszabályokban foglaltaknak.

• A kedvezményezett az ökológiai gazdálkodás beavatkozással kapcsolatos kötelező képzésen részt vesz, amennyiben csak ökológiai gazdálkodásra áttérő területei vannak. A támogatást igénylő mentesül a képzési kötelezettség alól, amennyiben azt a támogatási kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül már teljesítette.

• Gazdálkodási Napló vezetése

Az ökológiai gazdálkodásba vont területek (átállás alatt és fenntartási időszakkal érintett) kimeneti értéke a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2021/2115

(EU) rendelet 102. cikke (Tervezett egységösszegek és tervezett kimenetek) (5) bekezdése alapján az éves tervezett

kimenetek az összes egységösszegre vonatkozóan összevontan évenként kerültek feltüntetésre.

Mi a szerződések időtartama?

5 év, 2024. decmeber 31-ig tartó kötelezettségvállalási időszak esetén 6 év, amely átállás és fenntartás időszakára osztható fel. Amennyiben egy gazdálkodó már több éve folytat az ökológiai gazdálkodás szabályainak megfelelő termelési módot, akkor számára az átállás időszak kevesebb. Főszabály szerint az átállási támogatás maximum 3 évig adható.

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 12 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - A 70. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD20_O17_U01_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szántóföld egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.21; R.24; R.29; R.31	Nem
RD20_O17_U02_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Zöldség egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.24; R.29; R.31	Nem
RD20_O17_U03_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Almafélék egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.24; R.29; R.31	Nem
RD20_O17_U04_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szőlő egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.24; R.29; R.31	Nem
RD20_O17_U05_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Egyéb gyümölcs egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.24; R.29; R.31	Nem
RD20_O17_U06_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.14; R.20; R.29; R.31; R.43; R.44	Nem
RD20_O17_U07_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szántóföld egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.21; R.24; R.29; R.31	Nem
RD20_O17_U08_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Zöldség egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.24; R.29; R.31	Nem
RD20_O17_U09_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Almafélék egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.24; R.29; R.31	Nem
RD20_O17_U10_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szőlő egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.24; R.29; R.31	Nem
RD20_O17_U11_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Egyéb gyümölcs egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.24; R.29; R.31	Nem
RD20_O17_U12_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.14; R.20; R.29; R.31; R.43; R.44	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD20_O17_U01_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szántóföld egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U02_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Zöldség egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U03_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Almafélék egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U04_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szőlő egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U05_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Egyéb gyümölcs egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U06_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U07_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szántóföld egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U08_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Zöldség egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon

kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U09_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Almafélék egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U10_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szőlő egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U11_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Egyéb gyümölcs egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U12_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD20_O17_U01_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szántóföld egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	458,00	458,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20_O17_U02_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Zöldség egységösszege (Támogatás -	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	1 097,00	1 097,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

Egységes)	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20_O17_U03_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Almafélék egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	1 840,00	1 840,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20_O17_U04_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szőlő egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	1 132,00	1 132,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20_O17_U05_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Egyéb gyümölcs egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	1 762,00	1 762,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20_O17_U06_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	204,00	204,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20_O17_U07_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szántóföld egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	349,00	349,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.17 (egység: Hektár)								

RD20_O17_U08_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Zöldség egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	664,00	664,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20_O17_U09_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Almafélék egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	1 136,00	1 136,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20_O17_U10_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szőlő egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	1 097,00	1 097,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20_O17_U11_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Egyéb gyümölcs egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	967,00	967,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20_O17_U12_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	204,00	204,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.17 (egység: Hektár)								
ÖSSZESEN	O.17 (egység: Hektár)	0,00	279 415,00	279 415,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 558 830,00 **Max:** 279 415,00

	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	63 064 332,00	63 064 332,00	0,00	0,00	0,00	0,00	126 128 664,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	31 532 166,00	31 532 166,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63 064 332,00
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])	0,00	63 064 332,00	63 064 332,00	0,00	0,00	0,00	0,00	126 128 664,00
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	31 532 166,00	31 532 166,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63 064 332,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD20a_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD20a_G02_ORT_70
A beavatkozás neve	Ökológiai gazdálkodás támogatása
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.17. Ökológiai gazdálkodáshoz nyújtott támogatásban részesülő hektárok vagy egyéb egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.1.1	A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása	1	Igen
5.1.1	Üzemszintű talajerő- és tápanyag-gazdálkodás kialakítása	1	Igen
5.1.2	A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása	1	Igen
5.1.3	Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása	1	Igen
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Igen
5.4.1	A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése	3	Igen
5.4.2	Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése	2	Igen
5.5.2	Integrált környezetbarát	1	Igen

	növényvédelem		
6.4.1	Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek fejlesztése a biológiai sokféleség mérésére	1	Részben
6.7.1	Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése	2	Igen
9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.14 A kibocsátás csökkentésére és a szén-dioxid-tárolás fenntartására vagy növelésére irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya (beleértve a következőket: állandó gyepterület, állandó kultúrák állandó növénytakaróval, vizes élőhelyeken és tőzeglápokon található mezőgazdasági földterület)
R.19 A talajgazdálkodás számára előnyös, a talajminőség és a talajbióta javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal (mint például a talajművelés csökkentése, a talaj növényi kultúrákkal történő borítása, továbbá a vetésforgó, többek között hüvelyes növényekkel) érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.20 Az ammóniakibocsátás csökkentésére irányuló támogatott kötelezettségvállalással érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.21 A víztestek minőségére vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.24 Azon támogatott egyedi kötelezettségvállalások által érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében
R.29 A KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva
R.31 A biológiai sokféleség megőrzésének vagy helyreállításának támogatására irányuló támogatott kötelezettségvállalások által érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, a magas természeti értékű gazdálkodási gyakorlatokat is beleértve
R.43 Az antimikrobiális szerek használatának korlátozására irányuló, támogatott intézkedésekkel (megelőzés/csökkentés) érintett számosállategységek (szae) aránya
R.44 Az állatjólét javítását célzó, támogatott intézkedésekkel érintett számosállategységek (szae) aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás célja a konvencionális területek ökológiai művelés alá vonásának ösztönzése és az ökológiai művelésbe vont területeken a gazdálkodási mód fenntartása. Az ökológiai gazdálkodás hozzájárul a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez, erősíti a természetes önszabályozó folyamatokat, védi és javítja a talaj biológiai állapotát, csökkenti a növényvédő szerek szakszerűtlen használatából és a helytelen tápanyag-gazdálkodásból eredő kedvezőtlen környezeti hatásokat, valamint segíti az élelmiszerbiztonságot.

A beavatkozás alapján támogatásra jogosult gazdálkodónak minimum öt évig az ökológiai gazdálkodás előírásainak megfelelő gazdálkodást kell folytatni.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

A hazai ökogazdálkodási akciótervben meghatározott területnövekedés elérésének érdekében cél a beavatkozásban pályázó minden kedvezményezett bevonása a programba. Amennyiben azonban a

jelentkezés mértéke meghaladja a beavatkozásra szánt forrás mennyiségét, pontozási rendszer kerül alkalmazásra.

A pontozási rendszert az alábbi alapelvek figyelembevétele mellett kerül kialakításra:

• A támogatásba bevont terület területi érzékenysége – Natura2000-, MTÉT-, nitrátérzékeny területek.

• Egyéb szempontok: többletponttal motiválni a gazdálkodókat arra, hogy az adott földhasználati kategóriában lévő területüket mind nagyobb arányba vonják be az ökológiai gazdálkodásba. Állattartásssal is foglalkozó gazdaságok.

Az Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések, valamint az Ökológiai gazdálkodás támogatása az Agrár-ökológiai alapprogrammal együtt és azzal összhangban került kialakításra. Az egyes előírások során különös gondot fordított arra Magyarország, hogy az egyes támogatási programok egymás hatását környezeti szempontból felerősítsék. Az egyes vállalásokat úgy határoztuk meg, hogy azok teljes mértékben lefedjék a művelt területeket és ahol az egyik támogatás már nem tud megjelenni, ott a másik be tudjon kapcsolódni és a gazdálkodók annak megfelelően tudjanak gazdálkodni.

Kapcsolat más beavatkozásokkal:

RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemek támogatása

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Kedvezményezettek (eligible beneficiaries):

- mezőgazdasági termelők

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria)

• Az érintett tábla minimális mérete 0,25 ha nagyságú.

• Az érintett terület minden földhasználati kategória esetében minimum 1,0 hektár.

• A terület a teljes kötelezettségvállalási időszakalatt a Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/848 rendelet szerint ellenőrzés alatt van.

• A kedvezményezettnek a beavatkozás alá vont területekre vonatkozóan a támogatás teljes időtartama alatt hazai akkreditációval rendelkező tanúsító szervezettel kötött szerződéssel kell rendelkeznie.

• Az ökológiai gazdálkodás támogatásba bevont kötelezettségvállalással érintett terület egyúttal nem vonható be az agrár-környezetgazdálkodási támogatásba is.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások (commitments):

• A kedvezményezett gazdálkodása megfelel a Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/848 rendeletében, valamint annak végrehajtási rendeleteiben és a vonatkozó hazai jogszabályokban (34/2013. (V.14.) VM rendeletbe) foglaltaknak.

• A kedvezményezett az ökológiai gazdálkodás beavatkozással kapcsolatos kötelező képzésen vesz részt.

• Gazdálkodási Napló vezetése.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	Ismertetés
GAEC01	Az állandó gyepterület fenntartása az állandó gyepterületnek a

	mezőgazdasági területhez viszonyított aránya alapján nemzeti, regionális, szubregionális, mezőgazdaságiüzem-csoporti vagy mezőgazdasági üzemi szinten, a 2018-as referenciaévhez képest. A referenciaévhez képest legfeljebb 5%-os csökkenés.
GAEC02	A vizes élőhelyek és a tőzegláp védelme
GAEC03	A tarlóégetés tilalma, kivéve növényegészségügyi okokból
GAEC04	A vízfolyások mentén védelmi sávok kialakítása
GAEC05	A talajromlás és a talajerózió kockázatát csökkentő talajművelés, ideértve a lejtők dőlésszögének figyelembevételét is
GAEC06	Minimálisan megkövetelt talajborítás a fedetlen talaj elkerülésére a legérzékenyebb időszakokban
GAEC07	Vetésforgó a szántóterületeken, a víz alatt fekvő növények kivételével
GAEC08	A tájképi elemek megőrzése. A sövények és fák kivágásának tilalma a madarak költési és fiókanevelési időszakában. Lehetőségként intézkedések az invazív növényfajok elkerülésére
GAEC09	Környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületként megjelölt gyepterületek átállításának vagy felszántásának tilalma a Natura 2000 területeken
SMR01	Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízvédelmi politika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról: a 11. cikk (3) bekezdésének e) pontja és h) pontja a foszfátok diffúz szennyezőforrásainak ellenőrzésére vonatkozó kötelező követelmények tekintetében
SMR02	A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről: 4. és 5. cikk
SMR03	Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről: 3. cikk (1) bekezdés, 3. cikk (2) bekezdés b) pont, 4. cikk (1), (2) és (4) bekezdés
SMR04	A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről: 6. cikk (1) és (2) bekezdés
SMR05	Az Európai Parlament és A Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról: 14. és 15. cikk, 17. cikk (1) bekezdés, 18., 19. és 20. cikk
SMR07	Az Európai Parlament és a Tanács 1107/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a növényvédő szerek forgalomba hozataláról valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről: 55. cikk első és második mondat
SMR08	Az Európai Parlament és a Tanács 2009/128/EK irányelve (2009. október 21.) a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról: 5. cikk (2) bekezdés és 8. cikk (1)–(5) bekezdés; 12. cikk a peszticideknek a 2000/60/EK irányelv és a Natura 2000 hálózatra vonatkozó jogszabályok alapján meghatározott védett területeken való felhasználására vonatkozó korlátozások tekintetében; a 13. cikk (1) és (3) bekezdése a peszticidek kezeléséről és tárolásáról, valamint csomagolásuk és maradékaik kezeléséről
SMR09	A Tanács 2008/119/EK irányelve (2008. december 18.) a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról: 3. és 4. cikk

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

- 34/2013. (V. 14.) VM rendelet a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek ökológiai gazdálkodási követelmények szerinti tanúsításáról, előállításáról, forgalmazásáról, jelöléséről és ellenőrzésének eljárásrendjéről;
- Nemzeti Cselekvési Terv az Ökológiai Gazdálkodás Fejlesztéséért (2022-2027)

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és a beavatkozás közötti kapcsolat

Az elszámolható költségek az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/848 rendeletének, valamint a (EU) 2021/279 Bizottsági rendeletnek megfelelő előírások által felmerülő többletköltségek, valamint kieső haszon kompenzálására irányulnak, amely értelmében a gazdálkodónak a jogszabályok szerinti működés a kötelező.

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

☑ **IIER**

☐ **Nem IIER**

IIER szakasz

A kifizetés típusa

☑ A járulékos költségek és az elmaradt bevétel alapján meghatározott egységköltség

☑ Tartalmazza a tranzakciós költséget

☐ Egyszeri kifizetés

☐ Egyösszegű átalány

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Ökológiai gazdálkodásra történő <u>áttérés</u> esetén a támogatás összege:

Szántóföld			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		491
Zöldség			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.097
Intenzív gyümölcsültetvény			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.801
Szőlő			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.132
Extenzív gyümölcsültetvény			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.562
Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		225

Ökológiai gazdálkodás <u>fenntartása</u> esetén a támogatás összege:

Szántóföld			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		382
Zöldség			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		664
Intenzív gyümölcsültetvény			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.117
Szőlő			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.097
Extenzív gyümölcsültetvény			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		879
Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		225

Számítási módszer

Ökológiai gazdálkodás beavatkozás háttérszámítása:

Kiindulási alap az Agrárközgazdasági Intézet Tesztüzemi Rendszerének használata volt. A tesztüzemi rendszerből elsősorban a termelési értékre, valamint egyes növénykultúrák ágazati szintű költségeire vonatkozó adatok kerültek figyelembevételre. A tesztüzemi rendszer a mezőgazdasági művelt területek több mint 90%-ra vonatkozóan gyűjt ágazati adatokat évente a legfontosabb növénykultúrákról, melyek a háttérszámítások fontos alapját képezik, szántó, gyep, zöldség, és ültetvény kultúrákban egyaránt. Az ágazati eredmények a vegetációs időszak időjárásából adódóan, illetve egyéb gazdasági okokból (pl. infláció, stb.) változhatnak, azonban az elmúlt három év adatainak elemzése során folyamatos növekedés volt tapasztalható mind a termelési érték, mind a költségek tekintetében, ezért a háttérszámítás során a 2019 évi adatok 10%-al történő korrekciója indokolt a 2022-2025 időszak vonatkozásában.

A számítás alapja az előírások által bekövetkezett többletköltség, valamint a jövedelem kiesés mértékének meghatározása. A támogatási összeg kiszámításakor az előírásokat betartó gazdálkodók várható jövedelemalakulása kerül összehasonlításra a konvecionális gazdálkodási gyakorlathoz képest. Ez által biztosítható, hogy a gyakorlatban elterjedt gazdálkodási formák nem kerülnek támogatásra, csak az emelt szintű előírások képezik a kompenzáció alapját. A számítások minden esetben tartalmazzák az ellenőrzés/tanúsítás költségeit.

Minden előírás esetében 4 kategória szerint kerülnek csoportosításra a jövedelmet meghatározó bevétek és költségek.

1. Várható bevételkiesés
2. Várható bevételnövekedés
3. Várható többletköltség
4. Várható költségcsökkenés

A kompenzáció értékének meghatározása

A számítás előírásonként külön került meghatározásra a fent ismertetett adatforrások és szakértői becslések alkalmazásával.

Kiegészítő információk

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Melyek a beavatkozás részét képező kötelezettségvállalás(ok) modelljei?

☑ eredményalapú (választási lehetőséggel)
☑ irányításalapú (választási lehetőséggel)
☑ hibrid (irányítás- és eredményalapú)

Ismertesse, hogy a beavatkozásban meghatározott kötelezettségvállalásokhoz a kedvezményezettek részéről milyen kötelezettségek/lehetőséget kapcsolódnak.

Az ökológiai gazdálkodásba vont területek (átállás alatt és fenntartási időszakkal érintett) kimeneti értéke a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2021/2115(EU) rendelet 102. cikke (Tervezett egységösszegek és tervezett kimenetek) (5) bekezdése alapján az éves tervezett kimenetek az összes egységösszegre vonatkozóan összevontan évenként kerültek feltüntetésre.

Mi a szerződések időtartama?

5 év, amely átállás és fenntartás időszakára osztható fel. Amennyiben egy gazdálkodó már több éve folytat az ökológiai gazdálkodás szabályainak megfelelő termelési módot, akkor számára az átállás időszak

kevesebb. Főszabály szerint az átállási támogatás maximum 3 évig adható.

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 12 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	**Cikk**	**Alkalmazandó százalékos arány**	**Minimális mérték**	**Maximális mérték**
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - A 70. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD20a_O17_U01_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szántóföld egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.21; R.24; R.29; R.31	Nem
RD20a_O17_U02_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Zöldség egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.24; R.29; R.31	Nem
RD20a_O17_U03_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Intenzív gyümölcsültetvény egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.24; R.29; R.31	Nem
RD20a_O17_U04_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szőlő egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.24; R.29; R.31	Nem
RD20a_O17_U05_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Extenzív gyümölcsültetvény egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.24; R.29; R.31	Nem
RD20a_O17_U06_HA - - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.14; R.20; R.29; R.31; R.43; R.44	Nem
RD20a_O17_U07_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szántóföld egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.21; R.24; R.29; R.31	Nem
RD20a_O17_U08_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Zöldség egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.24; R.29; R.31	Nem
RD20a_O17_U09_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Intenzív gyümölcsültetvény egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.24; R.29; R.31	Nem
RD20a_O17_U10_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szőlő egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.24; R.29; R.31	Nem
RD20a_O17_U11_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Extenzív gyümölcsültetvény egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.19; R.20; R.21; R.24; R.29; R.31	Nem
RD20a_O17_U12_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.14; R.20; R.29; R.31; R.43; R.44	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD20a_O17_U01_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szántóföld egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20a_O17_U02_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Zöldség egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20a_O17_U03_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Intenzív gyümölcsültetvény egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20a_O17_U04_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szőlő egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20a_O17_U05_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Extenzív gyümölcsültetvény egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20a_O17_U06_HA - - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20a_O17_U07_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szántóföld egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20a_O17_U08_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Zöldség egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon

kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20a_O17_U09_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Intenzív gyümölcsültetvény egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20a_O17_U10_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szőlő egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20a_O17_U11_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Extenzív gyümölcsültetvény egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20a_O17_U12_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD20a_O17_U01_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szántóföld egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				491,00	491,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20a_O17_U02_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Zöldség egységösszege (Támogatás -	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				1 097,00	1 097,00			

Egységes)	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20a_O17_U03_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Intenzív gyümölcsültetvény egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				1 801,00	1 801,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20a_O17_U04_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szőlő egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				1 132,00	1 132,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20a_O17_U05_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Extenzív gyümölcsültetvény egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				1 562,00	1 562,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20a_O17_U06_HA - - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				225,00	225,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20a_O17_U07_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szántóföld egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				382,00	382,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								

RD20a_O17_U08_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Zöldség egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				664,00	664,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20a_O17_U09_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Intenzív gyümölcsültetvény egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				1 117,00	1 117,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20a_O17_U10_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szőlő egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				1 097,00	1 097,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20a_O17_U11_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Extenzív gyümölcsültetvény egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				879,00	879,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20a_O17_U12_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				225,00	225,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
ÖSSZESEN	O.17 (egység: Hektár)				279 415,00	279 415,00			**Összesen:** 558 830,00 **Max:** 279 415,00

	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])				63 064 332,00	63 064 332,00			126 128 664,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])				31 532 166,00	31 532 166,00			63 064 332,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD22_G05_LCP_70
A beavatkozás neve	Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.14. A környezetvédelem vagy az éghajlatváltozás területéhez kapcsolódó, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.1.1	A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása	1	Igen
4.4.2	A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata	2	Igen
4.4.3	A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás ösztönzésével	1	Igen
5.1.3	Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása	1	Igen
5.1.4	Termőföld védelem agrár-erdészeti rendszerekkel	2	Igen
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Igen
5.2.2	Hullámtereken megfelelő növényzet kialakítása (invazív fajok, háttér-szennyezés)	2	Igen
5.2.3	Vizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja,	2	Igen

	pufferzóna kialakítása		
5.3.1	Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	1	Igen
6.1.1	Natura 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen
6.1.2	Magas természeti értékű területek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen
6.1.3	Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése	2	Igen
6.2.3	Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitás biztosítása köztes zónák által	1	Igen
6.4.1	Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek fejlesztése a biológiai sokféleség mérésére	1	Részben

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.12 Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
R.14 A kibocsátás csökkentésére és a szén-dioxid-tárolás fenntartására vagy növelésére irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya (beleértve a következőket: állandó gyepterület, állandó kultúrák állandó növénytakaróval, vizes élőhelyeken és tőzeglápokon található mezőgazdasági földterület)
R.19 A talajgazdálkodás számára előnyös, a talajminőség és a talajbióta javítására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal (mint például a talajművelés csökkentése, a talaj növényi kultúrákkal történő borítása, továbbá a vetésforgó, többek között hüvelyes növényekkel) érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.21 A víztestek minőségére vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.31 A biológiai sokféleség megőrzésének vagy helyreállításának támogatására irányuló támogatott kötelezettségvállalások által érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, a magas természeti értékű gazdálkodási gyakorlatokat is beleértve
R.34 A tájképi elemek – a sövényeket és fákat is beleértve – kezelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A mezőgazdasági területek és a hozzájuk kapcsolódó élőhelyek és tájalkotó elemek meghatározó részei az ökoszisztéma-rendszereknek, ökoszisztéma szolgáltató képességük jelentős. Szabályozó hatásuknál fogva befolyásolják pl. a klímaviszonyokat, a csapadékmennyiséget, a talaj és a táj vízháztartását. De támogatják a talajok védelmét, a tápanyagok körforgását és élőhelyül, táplálkozóhelyül szolgálhatnak számos, a mezőgazdasághoz kötődő, arra nézve hasznos növény- és állatfajnak, mint pl. beporzók, ragadozó madarak stb.

Az elmúlt évtizedekben azonban ezek a zöldinfrastuktúra hálózat részét képező élőhelyek a tájhasználat átalakulásával – a zöldmezős beruházások térnyerése, illetve a mezőgazdasági termelés intenzifikációja miatt – nagymértékben felszámolásra kerültek, eltűntek. Az így eltűnő füves mezsgyék, sövények, mezővédő erdősávok, fasorok, fás legelők, fás kaszálók és más, félig természetes elemek visszaállítása,

fejlesztése elengedhetetlenné vált a beporzás vagy a kártevők elleni küzdelem, az agrárterületek vízháztartásának javítása, a felszíni és felszín alatti vizek minőségének védelme, a talajvédelem, a helyi éghajlati adottságok javítása, valamint az ÜHG gázok kibocsátásának mezőgazdasági eszközökkel való csökkentésének növelése érdekében.

Az aszályos időszakok előfordulásának növekedése és a csapadék intenzitásának és eloszlásának megváltozása, valamint az eróziós jelenségek erősödése miatt kulcsfontosságú feladattá vált természeti erőforrásaink védelme érdekében a felesleges vizek minél hosszabb ideig történő megőrzése az adott területeken, illetve bizonyos erózióvédelmi létesítmények kialakítása, valamint a vízfolyásokat szegélyező pufferzónák kialakítása. Ezen tevékenységek nagymértékben hozzájárulnak a mezőgazdasági terültek kisléptékű klimatikus viszonyainak kiegyensúlyozásához és a szénmegkötéshez (SO4), a talajkészletek védelméhez, illetve a vizeinket érintő tápanyagterhelések és szennyezések csökkentéséhez (SO5), de az így kialakuló élőhelyek a biodiverzitás védelméhez és a táji elemek védelméhez, állapotjavításához is hozzájárulnak (SO6).

Az élőhelyek újbóli változatossá tétele és a tájképi elemek helyreállítása, valamint a vizek védelmét és az erózió elleni védekezést szolgáló elemek létrehozása tehát elősegíti a mezőgazdaság által okozott káros éghajlati változások mérséklését és azokhoz való alkalmazkodást, a biológiai sokféleség védelme mellett a talaj, a víz és a levegő védelmét is, valamint a táj jellegzetességének megőrzését, helyreállítását. Ugyanakkor e tevékenységek nem „csak” a környezeti és természetvédelmi érdekeket szolgálják, hanem – gazdálkodói szemmel talán elsődleges módon – a fenntartható mezőgazdasági termelést is. A hozamok stabilitását, a nagyobb termésbiztonságot, a termeléshez szükséges természeti erőforrások megőrzését, visszaállítását.

E célkitűzések olyan nem termelő jellegű beruházásokkal, illetve azok hosszú távú fenntartásával érhetőek el, melyek a gazdaságok értékét, jövedelemtermelő képességét közvetlenül nem befolyásolják, de annak természeti, illetve közjóléti értékét, ökoszisztéma szolgáltató képességét nagymértékben növelik, azonban kialakításuk és fenntartásuk bevételkisesét és költségnövekedést jelent, valamint többlet tevékenységet vár el a gazdálkodóktól.

Az agro-ökológiai átállás miatt kívánatos földhasználat-váltás ösztönzéséhez szükség van az újonnan kialakított élőhelyek, kultúrák megfelelő módon történő fenntartásának támogatására is. Az agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés olyan önkéntes alapon működő kifizetés, amelyben a programban résztvevők az agro-ökológiai átállás érdekében több éven keresztül fenntartják az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében megvalósított földhasználatváltást jelentő nem termelő kultúrákat és tájképi elemeket, és gazdálkodásuk során vállalják a vonatkozó alap feltételességi rendszeren, a kondicionalitáson túlmutató többlet tevékenységek elvégzését.

A beavatkozás célterületei:

A beavatkozás keretein belül az alábbi célterületek mentén felsorolt tevékenységekre vehető igénybe támogatás nem termelő beruházásokra:

A.a.) Újonnan szántóterülten telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása

A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése.

Kötelezettségvállalási időszak: 7 év

A.b.) Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása

A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított talajvédelmi célú gyepek fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése.

Kötelezettségvállalási időszak: 7 év

A.c.) Újonnan telepített természetközeli gyepek fenntartása

A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított természetközeli gyepek fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése.

Kötelezettségvállalási időszak: 7 év

A.d.) Újonnan kialakított füves, cserjés sávok fenntartása

A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított füves, cserjés sávok fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése.

Kötelezettségvállalási időszak: 7 év

B.a.) Újonnan kialakított mezővédő fasor ápolása

A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított mezővédő fasorok ápolásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése.

Kötelezettségvállalási időszak: 7 év

B.b.) Újonnan kialakított mezővédő erdősáv ápolása

A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított mezővédő erdősorok ápolásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése.

Kötelezettségvállalási időszak: 7 év

B.c.) Újonnan telepített fás legelők és kaszákók ápolása

A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított fás legelők vagy kaszálók ápolásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése.

Kötelezettségvállalási időszak: 7 év

C.a) Újonnan kialakított partmenti vízvédelmi pufferzóna fenntartása

A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított part menti vízvédelmi pufferzóna fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése.

Kötelezettségvállalási időszak: 7 év

C.b.) Újonnan kialakított vizes élőhely fenntartása

A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított vizes élőhelyek fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése.

Kötelezettségvállalási időszak: 7 év

A kiválasztás szempontrendszere:

A támogatási kérelmek kiválasztása során nem tervezünk pontozásos értékelést bevezetni, mivel a támogatásra csak a RD21_G04_LCI_73 Agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében megvalósult újonnan létrehozott élőhelyek területe jogosult.

Kapcsolódás más KAP ST intézkedéshez:

- A jelen beavatkozás keretében fenntartott nem termelő területek a kötelezettségvállalási időszak alatt nem számolható el a DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai program vonatkozó előírásának teljesítésénél.
- Jelen beavatkozás keretében az A., B. és C. célterületek vonatkozásában kizárólag az RD21_G04_LCI_73 Agro-ökológiai nem termelő beruházások A.a), A.c), A.d), B.a), B.b, B.c), valamint C/I.a. és C/I.b. célterületének keretében létrehozott nem termelő elemek fenntartására igényelhető támogatás.

Kapcsolódás más jogszabályokhoz:

- A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény
- A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
- 1155/2016. (III. 31.) Korm. határozat Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről
- 23/2018. (X. 31.) OGY határozat a 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiáról

Felülvizsgálati záradék:

A beavatkozás keretében végrehajtott műveletek esetében, amennyiben a kötelező előírások, követelmények vagy kötelezettségek (referenciaelemek) módosulnak, akkor a kedvezményezett dönthet úgy, hogy nem fogadja el a kiigazítást/módosítást, és akkor az adott kötelezettségvállalás érvényét veszti, és a kötelezettségvállalás érvényességének időtartama tekintetében nem követelhető meg a gazdálkodótól a támogatás visszafizetése.

A támogatás ütemezése

Ez a beavatkozás az RD21_G04_LCI_73 beavatkozásra épül: a gazdálkodók a beruházás évében az RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások intézkedés keretében kapnak támogatást

a létrehozásra, míg ezt követően az ápolási (B.a, B.b, B.c) vagy a fenntartási időszakra ezen intézkedés keretében igényelhetnek támogatást.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Jogosultsági kritériumok:

Mezőgazdasági termelő

Az A-C célterületek esetén a mezőgazdasági termelő a támogatás igénybevételére akkor jogosult, ha az igénylést megelőző évben az adott területen az adott célterülethez illeszkedő agro-ökológiai nem termelő beruházást valósított meg az RD21_G04_LCI_73 Agro-ökológiai nem termelő beruházások beavatkozás keretében.

A B) célterület esetén a mezőgazdasági termelő a támogatás igénybevételére akkor jogosult, ha az igénylést megelőző évben az adott területen az adott célterülethez illeszkedő agro-ökológiai nem termelő beruházást valósított meg az D21_G04_LCI_73_U03 Agro-ökológiai nem termelő beruházások beavatkozás keretében vagy agrár-erdészeti rendszer léterhozást valósított meg a VP5-8.2.1 művelet keretében, és abból fenntartási időszakra már nem jogosult kifizetésre.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A támogatás típusa:

Vissza nem térítendő támogatás területalapú hektáronkénti vagy darab vagy folyóméter alapú egység-költség kalkuláció alapján.

Általános kötelezettségvállalás:

- Gazdálkodási Napló vezetése kivéve B.a., B.b., B.c. célterületeken

Az egyes célterületek esetében előírt egyedi jogosultsági feltételek és kötelezettségvállalások:

A.a.) Újonnan telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása

Jogosultsági feltétel:

A támogatás igénybevételére akkor jogosult a mezőgazdasági termelő, ha az igénylést megelőző évben az adott területen az agro-ökológiai nem termelő beruházás keretében biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrát telepített.

Kötelezettségvállalások:

- A kötelezettségvállalás időszaka alatt a növényvédő szerek és a műtrágya használata nem megengedett.
- Az első évben

    - június 15. után kötelező egy tisztító kaszálás, amikor a teljes terület lekaszálható;
    - a második kaszálást szeptember 30. után kell elvégezni, úgy, hogy a terület 10-20%-át kaszálatlanul kell hagyni;
- A második évtől évente egy kaszálás kötelező, melyet szeptember 30. után kell elvégezni, úgy, hogy a terület 10-20%-át kaszálatlanul kell hagyni.
- A területen megjelenő inváziós és termőhely-idegen növényfajok, illetve veszélyes gyomnövények megjelenése esetén, azok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.
- Kaszálás során 10 cm magas tarlót kell hagyni.
- Napnyugtától napkeltéig minden munkavégzés tilos.
- A kaszálást madárbarát módon kell végezni, vadriasztó eszköz használata mellett.
- A kötelezettségvállalás időszaka alatt a méhlegelő kultúra újravetése egy alkalommal megengedett a telepítésnél engedélyezett fajokkal.

A kötelezettségvállalás ideje 7 év.

A.b). Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása

Jogosultsági feltétel:

A támogatás igénybevételére akkor jogosult, ha az igénylést megelőző évben az adott területen az agro-ökológiai nem termelő beruházás keretében gyeptelepítést valósított meg.

Kötelezettségvállalások:

- A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.
- Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.
- Belvíz/időszakos vízállás levezetése tilos.
- Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.
- Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása kötelező, melynek során legalább 10 centiméteres tarlómagasság meghagyása szükséges.
- A kaszálás során bálázó silófólia alkalmazása tilos.
- Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.
- Inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.
- A gyep felülvetése a kötelezettségvállalási időszak hét éve alatt egy alkalommal megengedett ellenőrzött, fémzárolt, a hasznosítás céljának is megfelelő hazai fű- és pillangósfajokból álló magkeverékkel.
- A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín károsítása tilos.

- Gyepkímélő legeltetés az alul és túllegeltetés figyelembe vételével .
- A gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, öszvér és bivaly legeltethető.

A kötelezettségvállalás ideje 7 év.

A.c.) Újonnan telepített természetközeli gyepek fenntartása

Jogosultsági feltétel:
A támogatás igénybevételére akkor jogosult, ha az igénylést megelőző évben az adott területen az agro-ökológiai nem termelő beruházás keretében gyeptelepítést valósított meg.

Kötelezettségvállalások:

- A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.
- Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.
- Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.
- Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürülékből származhat, trágya kiszórása tilos.
- A gyepterület öntözése tilos.
- Belvíz/időszakos vízállás levezetése tilos.
- Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.
- A terület legalább 10, legfeljebb 15%-át táblánként kaszálatlanul kell hagyni. A kaszálatlan területek minimális szélessége 6 m.
- Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása kötelező, melynek során legalább 10 centiméteres tarlómagasság meghagyása szükséges.
- A kaszálás során bálázó silófólia alkalmazása tilos.
- Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.
- Inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.
- A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín károsítása tilos.
- Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes nemzeti park igazgatóságnak. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.
- Villanypásztor, kerítés, karám csak az illetékes nemzeti park igazgatóság előzetes írásos nyilatkozata alapján létesíthető illetve alkalmazható védett természeti területen és Natura 2000 területen.
- A kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban vagy elektronikus úton (ügyfélkapu, e-mail) be kell jelenteni az illetékes nemzeti park igazgatóságnak a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját védett természeti területen és Natura 2000 területen.

Kötelezően választandó előírások legeltetéses hasznosítás esetén:

- Gyepkímélő legeltetés az alul és túllegeltetés figyelembe vételével .
- Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, öszvér és bivaly legeltethető.

A kötelezettségvállalás ideje 7 év.

B.a. és B.b) Újonnan, az RD21_G04_LCI_73_U03 támogatással kialakított mezővédő fasor és mezővédő erdősáv ápolása esetén

Jogosultsági feltétel:

A támogatás igénybevételére akkor jogosult, ha az igénylést megelőző évben az adott területen az agro-ökológiai nem termelő beruházás keretében mezővédő fasort vagy mezővédő erdősávot hozott létre.

Kötelezettségvállalások:

- Faegyedek pótlása – a hiány nem haladhatja meg az 30 %-ot.
- Fasor esetén 10 méteres sáv gyommentesen tartása mechanikai módszerekkel,
- Erdősáv esetén 26 20méteres sáv gyommentesen tartása mechanikai módszerekkel,
- Egyedi B.a) célterület esetében egyedi törzsvédelem pótlása
- Agrár-erdészeti napló vezetése
-

A kötelezettségvállalás ideje 7 év.

B.c.) Újonnan, a RD21_G04_LCI_73_U03 támogatással telepített legelő fásítás ápolása

Jogosultsági feltétel:

A támogatás igénybevételére akkor jogosult, ha az igénylést megelőző évben az adott területen az agro-ökológiai nem termelő beruházás keretében fás legelőt vagy kaszálót hozott létre.

Kötelezettségvállalások:

1. Faegyedek pótlása, - a hiány egy évben sem haladhatja meg az 30 %-ot
2. A telepített faegyedek sarjról, vagy magról történő szaporodását meg kell akadályozni, a területen nem lehet az előírt 100 egyed/ha mértéken felüli – vagy amennyiben a természetvédelmi hatóság a fák maximális számát előírta, ezen szám fölötti - sarjról vagy magról kelt, csoportosan megjelenő, 2 évnél idősebb csemete a területen 2 évnél idősebb csemete nem lehet
3. Fák körül legalább 1,0 méter átmérőjűterület gyommentesen tartása mechanikai módszerekkel
4. Egyedi törzsvédelem vagy mikrokerítés javítása, szükség szerint pótlása
5. Agrár-erdészeti napló vezetése
6. A gyepterületeket legeltetéssel, vagy kaszálással kell hasznosítani.

Kötelezően választandó előírások legeltetéses hasznosítás esetén:

- Gyepkímélő legeltetés az alul és túllegeltetés figyelembe vételével .
- A gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, öszvér és bivaly legeltethető.

A kötelezettségvállalás ideje 7 év.

C.a.) Újonnan kialakított partmenti vízvédelmi pufferzóna fenntartása

Jogosultsági feltétel:

A támogatás igénybevételére akkor jogosult, ha az igénylést megelőző évben az adott területen az agro-ökológiai nem termelő beruházás keretében partmenti vízvédelmi pufferzónát hozott létre.

Kötelezettségvállalások:

- A terület csak kaszálással hasznosítható.

- Inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.
- Műtrágya, szerves trágya alkalmazása és növényvédő szerek használata tilos, kivéve az inváziós és termőhely-idegen növényfajok ellen alkalmazott speciális növényvédőszer-kijuttatást;
- Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása kötelező, melynek során legalább 10 centiméteres tarlómagasság meghagyása szükséges.

Kötelezően választandó előírások füves cserjés fás védőterület esetén:

- a területre telepített faállomány egyedi mechanikai védelméről gondoskodni kell
- a területre telepített faállomány ápolási munkáit el kell végezni
- a területre telepített faállomány pótlásáról gondoskodni kell.

A kötelezettségvállalás ideje 7 év.

C.b.) Újonnan kialakított vizes élőhely fenntartása

Jogosultsági feltétel:

A támogatás igénybevételére akkor jogosult, ha az igénylést megelőző évben az adott területen az agro-ökológiai nem termelő beruházás keretében vizes élőhelyet hozott létre.

Kötelezettségvállalások:

- A területen biztosítani kell a megjelenő víz minél hosszabb ideig történő megmaradását, a lecsapolás és a vízelvezetés nem megengedett;
- Inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.
- Műtrágya, szerves trágya alkalmazása és növényvédő szerek használata tilos, kivéve az inváziós és termőhely-idegen növényfajok ellen alkalmazott speciális növényvédőszer-kijuttatást;
- Legeltetni, és gépi munkavégzést folytatni csak megfelelően száraz talajviszonyok mellett lehet;
- Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása kötelező.
- Kaszálás során legalább 15 cm magas tarlót kell hagyni;

A kötelezettségvállalás ideje 7 év.

O14 Mely terület támogatható?
☑A KAP-tervhez meghatározott mezőgazdasági terület
☐A mezőgazdasági területet magában foglaló vagy azon kívül eső mezőgazdasági földterület
☐Nem mezőgazdasági terület

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)
A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	Ismertetés
GAEC01	Az állandó gyepterület fenntartása az állandó gyepterületnek a mezőgazdasági területhez viszonyított aránya alapján nemzeti, regionális, szubregionális, mezőgazdaságiüzem-csoporti vagy mezőgazdasági üzemi szinten, a 2018-as referenciaévhez képest. A referenciaévhez képest legfeljebb 5%-os csökkenés.
GAEC02	A vizes élőhelyek és a tőzegláp védelme
GAEC04	A vízfolyások mentén védelmi sávok kialakítása
GAEC05	A talajromlás és a talajerózió kockázatát csökkentő talajművelés, ideértve a lejtők dőlésszögének figyelembevételét is
GAEC06	Minimálisan megkövetelt talajborítás a fedetlen talaj elkerülésére a legérzékenyebb időszakokban
GAEC08	A tájképi elemek megőrzése. A sövények és fák kivágásának tilalma a madarak költési és fiókanevelési időszakában. Lehetőségként intézkedések az invazív növényfajok elkerülésére
GAEC09	Környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületként megjelölt gyepterületek átállításának vagy felszántásának tilalma a Natura 2000 területeken
SMR01	Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízvédelmi politika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról: a 11. cikk (3) bekezdésének e) pontja és h) pontja a foszfátok diffúz szennyezőforrásainak ellenőrzésére vonatkozó kötelező követelmények tekintetében
SMR02	A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről: 4. és 5. cikk
SMR03	Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről: 3. cikk (1) bekezdés, 3. cikk (2) bekezdés b) pont, 4. cikk (1), (2) és (4) bekezdés
SMR04	A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről: 6. cikk (1) és (2) bekezdés

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

NJSZ - *A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)*

A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével.

NJSZ - *A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 23. § (2)*

A törvény erejénél fogva országos jelentőségű védelem alatt áll valamennyi láp. Lápnak azok a földterületek minősülnek, amelyek tartósan vagy időszakosan ki vannak téve a víz hatásának, illetve talajuk időszakosan vízzel telítettek, továbbá jelentős részükön lápi életközösség, illetve lápi élő szervezetek találhatóak, valamint talajukat változó kifejlődésű tőzegtartalom, illetve tőzegképződési folyamatok jellemzik.

NJSZ - *A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§.*

A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint:

A földhasználó erózióval veszélyeztetett szántóterületeken a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében köteles a talajfedettséget szolgáló növényeket termeszteni és olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását, és/vagy szintvonalas művelést folytatni;

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és a beavatkozás közötti kapcsolat

Előírás	Kapcsolódó referenciaszabályozás (JFGK, NJSZ HMKÁ előírások)	A referenciaszabályozás és az előírások egymáshoz való viszonya
A.a.) Újonnan telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása		
A kötelezettségvállalás időszaka alatt a növényvédő szerek és a műtrágya használata nem megengedett.	JFGK 8 - Növényvédő szerek fenntartható használatára vonatkozó hazai szabályozás	A referenciaszabályok az engedélyezett növényvédőszerek használatát teszi lehetővé további korlátozások nélkül.
Az első évben június 15. után kötelező egy tisztító kaszálás, amikor a teljes terület lekaszálható; a második kaszálást szeptember 30. után kell elvégezni, úgy, hogy a terület 10-20%-át kaszálatlanul kell hagyni;	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	A referenciaszabályozás nem tartalmaz előírást a kaszálás időpontjára, illetve a kaszálatlan terület fennhagyására vonatkozóan. A gyakorlatban nem hagynak a gazdálkodók kaszálatlan területeket, a kaszálás időpontjának megválasztása nem természetvédelmi szempontok alapján történik.
A második évtől évente egy kaszálás kötelező, melyet szeptember 30. után kell elvégezni, úgy, hogy a terület 10-20%-át kaszálatlanul kell hagyni.	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével.	

A területen megjelenő inváziós és termőhely-idegen növényfajok, illetve veszélyes gyomnövények megjelenése esetén, azok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. §	A referenciaszabályozás nem írja elő, hogy inváziós és termőhely-idegen növényfajok, illetve veszélyes gyomnövények megjelenése esetén csak mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással lehet védekezni, a gyakorlatban a teljes növényvédőszeres kezelés jellemző ilyen esetben.
	JFGK 8 - Növényvédő szerek fenntartható használatára vonatkozó hazai szabályozás.	
	A mezőgazdasági terület fenntartására vonatkozó minimumkövetelmények SPR 4.cikk (2) bekezdés	
Kaszálás során 10 cm magas tarlót kell hagyni.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	A referenciaszabályozás nem ír elő minimális tarlómagasságot, a gyakorlat során alacsonyabb tarlómagasság kerül meghagyásra
A kaszálást madárbarát módon kell végezni, vadriasztó eszköz használata mellett.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	A referenciaszabályozás nem tartalmaz előírást a kaszálás módjára vonatkozóan. A gyakorlatban nem jellemző a madárbarát kaszálási mód alkalmazása a méhlegelő területeken.
A kötelezettségvállalás időszaka alatt a méhlegelő kultúra újravetése egy alkalommal megengedett a telepítésnél engedélyezett fajokkal.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	A referenciaszabályok nem írják elő a méhlegelő újratelepítését.

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

☑ **IIER**

☐ **Nem IIER**

IIER szakasz

A kifizetés típusa

☑ A járulékos költségek és az elmaradt bevétel alapján meghatározott egységköltség

☐ Tartalmazza a tranzakciós költséget

☐ Egyszeri kifizetés

☐ Egyösszegű átalány

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A támogatás intenzitása 100%.

Célterület	**Egységköltség**	
A.a.) Újonnan telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása		
szántóterületen	537 EUR/ha/év	
állandó kultúrákban	108 EUR/ha/év	
A.b.) Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása		
szántóterületen	708 EUR/ha/év	

állandó kultúrákban	108 EUR/ha/év	
A.c.) Újonnan kialakított füves, cserjés sávok fenntartása	109 EUR/100m/év	
A.d.) Újonnan telepített természetközeli gyepek fenntartása	833 EUR/ha/év	
B.a) Újonnan kialakított mezővédő fasor ápolása, fenntartása és kieső mezőgazdasági jövedelem pótlása	4.75 EUR / db / év	
B.b) Újonnan telepített mezővédő erdősáv ápolása, fenntartása és kieső mezőgazdasági jövedelem pótlása	2 EUR / folyóméter / év	
B.c) Újonnan telepített fás legelők vagy kaszálók ápoása	3 EUR / db /év	
C.a.) Újonnan kialakított partmenti vízvédelmi pufferzóna fenntartása	911 EUR / ha	
C.b) Újonnan kialakított vizes élőhely fenntartása	911 EUR / ha	

Számítási módszer

Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program beavatkozás egységköltségeinek háttérszámítása:

A független szakértő szervezet által elkészített számítási módszertan kiindulási alapja az Agrárközgazdasági Intézet Tesztüzemi Rendszerének (FADN) használata, illetve a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatbázisai, valamint szakértői becslések voltak. A tesztüzemi rendszerből elsősorban a termelési értékre, valamint egyes növénykultúrák ágazati szintű költségeire vonatkozó adatok kerültek figyelembevételre. A tesztüzemi rendszer a mezőgazdasági művelt területek több mint 90%-ra vonatkozóan gyűjt ágazati adatokat évente a legfontosabb növénykultúrákról, melyek a háttérszámítások fontos alapját képezik, szántó, gyep, zöldség, és ültetvény kultúrákban egyaránt.

A számítás alapja az előírások betartása által a bekövetkezett többletköltség, valamint jövedelem kiesés mértékének meghatározása. A támogatási összeg kiszámításakor az előírásokat betartó gazdálkodók várható jövedelemalakulása kerül összehasonlításra beruházás megvalósítása nélkül folytatott korábbi gazdálkodási gyakorlathoz képest. Minden előírás esetében figyelembevételre kerül a várható bevételkiesés, illetve a várható többletköltség. A kompenzáció értékének meghatározása az egyes előírások során várható bevételkiesések, illetve várható többletköltségek összesítésével történt.

Az agrár-erdészeti rendszerek vonatkozásában támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

Kiegészítő információk

Nem releváns

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☐ Nem ☑ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

A beavatkozás 5.pontban részletezett célkitűzésére tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☐ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet
☐ Csekély összegű (de minimis)
Az állami támogatás esetszáma
SA.112038

További információk:
☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.
☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk
Melyek a beavatkozás részét képező kötelezettségvállalás(ok) modelljei?
☐ eredményalapú (választási lehetőséggel)
☑ irányításalapú (választási lehetőséggel)
☐ hibrid (irányítás- és eredményalapú)

Ismertesse, hogy a beavatkozásban meghatározott kötelezettségvállalásokhoz a kedvezményezettek részéről milyen kötelezettségek/lehetőséget kapcsolódnak.

A támogatást igébevevőnek a célterületenként meghatározott kötelezettségvállalások szerint kell folytatnia a tevékenységét a kötelezettség alá vont területeken.
A kötelezettségvállalások egy része tiltásokat fogalmaz meg, mint pl. a vízzel telített talajon való munkavégzés tilalma, mások pedig konkrét gazdálkodási módot írnak elő pl. a kaszálatlan területrész meghagyásával.
A konkrét kötelezettségvállalásokat az 5. fejezet tartalmazza célterületenkénti bontásban.

Mi a szerződések időtartama?

Az A.a.) célterület esetében 5 év, míg a többi célterület esetében 7 év.

10 Megfelelés a WTO szabályainak
Zöld doboz
A WTO-megállapodás 2. mellékletének 12 bekezdése
Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatás keretében nyújtott támogatás egyértelműen éghajlat-, környezet- és természetvédelmi célokat szolgál. A támogatás kizárólag a kötelezettségek betartásából eredő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezését szolgálja.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - A 70. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD22_O14_U01_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása szántóterületeken	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.21; R.31; R.34	Nem
RD22_O14_U02_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása szántóterületen	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.21; R.31; R.34	Nem
RD22_O14_U03_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített természetközeli gyepek fenntartása	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.21; R.31; R.34	Nem
RD22_O14_U04_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított mezővédő fasor fenntartása	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.21; R.31; R.34	Nem
RD22_O14_U05_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított mezővédő erdősáv fenntartása	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.21; R.31; R.34	Nem
RD22_O14_U06_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített fás legelők vagy kaszálók fenntartása	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.21; R.31; R.34	Nem
RD22_O14_U07_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított partmenti vízvédelmi pufferzóna fenntartása	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.21; R.31; R.34	Nem
RD22_O14_U08_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított vizes élőhely fenntartása	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.21; R.31; R.34	Nem
RD22_O14_U09_HA - - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása állandó kultúrákban	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.21; R.31; R.34	Nem
RD22_O14_U10_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása állandó kultúrákban	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.21; R.31; R.34	Nem
RD22_O14_U11_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított füves, cserjés sávok fenntartása	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.14; R.19; R.21; R.31; R.34	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD22_O14_U01_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása szántóterületeken

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD22_O14_U02_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása szántóterületen

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD22_O14_U03_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített természetközeli gyepek fenntartása

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD22_O14_U04_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított mezővédő fasor fenntartása

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD22_O14_U05_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított mezővédő erdősáv fenntartása

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD22_O14_U06_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített fás legelők vagy kaszálók fenntartása

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD22_O14_U07_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított partmenti vízvédelmi pufferzóna fenntartása

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD22_O14_U08_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított vizes élőhely fenntartása

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD22_O14_U09_HA - - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása állandó kultúrákban

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD22_O14_U10_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása állandó kultúrákban

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban

RD22_O14_U11_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított füves, cserjés sávok fenntartása

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD22_O14_U01_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása szántóterületeken (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	537,00	537,00	537,00	537,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								

RD22_O14_U02_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása szántóterületen (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	708,00	708,00	708,00	708,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD22_O14_U03_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített természetközeli gyepek fenntartása (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	833,00	833,00	833,00	833,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD22_O14_U04_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított mezővédő fasor fenntartása (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	1 373,00	1 373,00	1 373,00	1 373,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD22_O14_U05_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított mezővédő erdősáv fenntartása (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	708,00	708,00	708,00	708,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD22_O14_U06_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített fás legelők vagy kaszálók fenntartása (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	225,00	225,00	225,00	225,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD22_O14_U07_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	911,00	911,00	911,00	911,00	0,00	

partmenti vízvédelmi pufferzóna fenntartása (Támogatás - Egységes)	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD22_O14_U08_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított vizes élőhely fenntartása (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	911,00	911,00	911,00	911,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD22_O14_U09_HA - - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása állandó kultúrákban (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	108,00	108,00	108,00	108,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD22_O14_U10_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása állandó kultúrákban (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	108,00	108,00	108,00	108,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
RD22_O14_U11_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított füves, cserjés sávok fenntartása (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	109,00	109,00	109,00	109,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.14 (egység: Hektár)								
ÖSSZESEN	O.14 (egység: Hektár)	0,00	0,00	5 692,00	11 384,00	11 384,00	11 384,00	0,00	**Összesen:** 39 844,00 **Max:** 11 384,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	4 118 429,71	8 236 859,43	8 236 859,43	8 236 859,43	0,00	28 829 008,00

	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	2 059 214,86	4 118 429,71	4 118 429,71	4 118 429,71	0,00	14 414 503,99
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD24_G07_GAX_70 - Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése, valamint szakmai támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD24_G07_GAX_70
A beavatkozás neve	Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése, valamint szakmai támogatása
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

A beavatkozás területe Magyarország

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
XCO Az ágazat korszerűsítésére irányuló, az ismeretek gyarapításának és megosztásának, az innovációnak és a digitalizációnak a mezőgazdaságban és vidéki térségekben történő előmozdításán keresztül megvalósítandó átfogó célkitűzés

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Igen
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.25 A környezeti fenntarthatóság javítására tett, támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek aránya
R.28 A környezeti-éghajlati teljesítmény tekintetében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Ex situ génmegőrzés támogatása:

A védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták vonatkozásában jóváhagyott tenyésztési programot végrehajtó hímivarú egyedeinek (kivéve baromfifélék) az eredeti tartási, takarmányozási feltételektől eltérő módon, ex situ környezetben történő megőrzését támogatja.

Szakmai támogatás nyújtása:

A védett őshonos, veszélyeztetett helyzetbe került mezőgazdasági állatfajták valamint a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták megőrzését segítő tenyésztési, génmegőrzési feladatok ismertetése a tenyésztőkkel, szakmai támogatás nyújtása. A hasznosítási lehetőségek ismertetése, megteremtése, a hasznosítás elősegítése.

A különböző gazdálkodási rendszerekben a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok és állatfajták kiemelt támogatást élveznek. Ezen fajták megőrzése a biodiverzitás fenntartása szempontjából kiemelten szükséges. A génmegőrzés célja az őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának megőrzése, illetve tenyésztésben történő megőrzése a genetikai állomány megőrzéséről és az adott állatfajták fennmaradását biztosító tenyésztési programokról szóló kötelező jogszabályok keretein belül, továbbá a mezőgazdasági és élelmezésben kiemelt szerepet betöltő növényfajok genetikai erőforrásainak ex situ és in situ megőrzése, jellemzése, begyűjtése és hasznosítása.

Génmegőrzést támogató egyes beavatkozások összefüggése: Az in situ génmegőrzés esetén a nőivarú, valamint baromfifélék esetén vegyes ivarú állományok megőrzését támogatjuk. A szaporításhoz, vagyis a fajta fenntartásához szükséges hímivarú tenyészállatokat az ex situ megőrzésben támogatjuk, a tenyészállatoktól nyert szaporítóanyagot, genetikai anyagot pedig az in vitro génmegőrzés beavatkozásban támogatjuk. Így ez a három beavatkozás együtt képez egy egységet. Célunk ezeknek az értékes, kihalással fenyegetett, a kommersz fajták által a gazdálkodásból kiszorított és háttérbe került fajtáknak a megőrzése.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- több faj, fajta bevonása a génmegőrzés intézkedésbe
- kis egyedszámú vonalak, családok fenntartása;
- kis létszámú, ritka, kiemelt genetikai értékű vonalak, családok fenntartása;
- ritka és/vagy értékes öröklődő tulajdonsággal rendelkező egyedek tenyésztése;
- őshonos állatok aránya a tenyészetben;
- szakmai végzettség;
- környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése;
- állatjóléti szempont;
- ökológiai gazdálkodás
- tenyésztői munka minősítése,
- tenyésztőszervezeti tagság hossza,
- speciális párosítások elvégzése,
- a tenyésztésbe vont, a törzskönyv fő részébe sorolt nőivarú egyedek száma alapján meghatározott fenyegetettségi szintek szerint kritikus vagy védendő fenyegetettségi szintű fajták tenyésztése.

Környezeti ambíciószint bemutatása a három állati génmegőrzés esetén:

A beavatkozások a mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésére irányulnak, céljuk a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok, mikroorganizmusok és állatfajták megőrzésének támogatása. A Vidékfejlesztési Program keretében már támogatott tételek igénylései tekintetében is számítunk növekedésre, továbbá Magyarország - a környezeti ambíciószint növekedése érdekében – már az átmeneti időszaktól kezdődően jelentős változtatásokat tervezett:

- Állati genetikai erőforrások megőrzése esetén az ex situ, in situ és in vitro megőrzés tekintetében a korábban támogatott fajták köre kibővül a fekete mangalica, az akhal teke, a fajtarkonstrukció alatt álló fajtákkal és a magyar óriásnyúl fajtákkal, továbbá in vitro génmegőrzés esetében még új elemként az

embrionális sejtek, és ivarszerv szövetek is támogatható válnak.
A támogatott fajták jegyzéke:

Védett őshonos állatfajták	
Faj	Fajta
Szarvasmarhafélék	magyar szürke szarvasmarha
	magyar házibivaly
	magyartarka szarvasmarha
Ló	gidrán
	hucul
	kisbéri félvér
	lipicai
	furioso-northstar
	nóniusz
	magyar hidegvérű
	shagya arab
Szamár	magyar parlagi szamár
Sertés	szőke mangalica
	fecskehasú mangalica
	vörös mangalica
	fekete mangalica
Juh	hortobágyi (magyar) racka
	gyimesi racka
	tejelő cigája
	cigája
	cikta
Kecske	magyar parlagi kecske
Tyúk	sárga magyar tyúk
	kendermagos magyar tyúk
	fehér magyar tyúk
	fogolyszínű magyar tyúk
	fehér erdélyi kopasznyakú tyúk
	fekete erdélyi kopasznyakú tyúk
	kendermagos erdélyi kopasznyakú tyúk
Gyöngytyúk	magyar parlagi gyöngytyúk
Lúd	fodros tollú magyar lúd
	magyar lúd
Kacsa	fehér magyar kacsa
	tarka magyar kacsa
Pulyka	bronz pulyka
	réz pulyka
Nyúl	Magyar óriás nyúl
Veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták	
Faj	Fajta
Juh	magyar merinó
Ló	akhal-teke
Fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták	
Faj	Fajta

Szarvasmarhafélék	kárpáti borzderes
Ló	muraközi
	székely ló
	kunfakó ló
	turáni ló

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible Beneficiaries: Génmegőrzéssel foglalkozó természetes és jogi személyek

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria)

Ex situ génmegőrzés esetén:

- A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták jegyzékét tartalmazó jogszabályban meghatározott állatfajták, továbbá a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták vonatkozásában jóváhagyott tenyésztési programot végrehajtó egyedek genetikai állományának ex-situ környezetben történő megőrzése

- A fajra vonatkozó jelölési és nyilvántartási, továbbá a tenyészetre vonatkozó nyilvántartási szabályok betartása;

- legalább 1 fajtatiszta és a fajta fenntartásáért felelős tenyésztőszervezetnek az igazolásával rendelkező, törzskönyvezett hímivarú tenyészállat tartása vagy tenyésznövendék tenyésztési célú felnevelése;

- a támogatást igénylőnek a Tenyészet Információs Rendszerben (TIR) a tenyészállat, tenyésznövedék állattartójaként kell szerepelni;

Szakmai támogatás nyújtása esetén:

- a fajta fenntartásáért felelős tenyésztő szervezetek vagy azok szövetsége.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások (commitments):

Ex situ génmegőrzés esetén:

- az adott fajta fenntartásáért felelős, tenyésztőszervezet tenyésztési programjában foglaltak betartása a kötelezettségvállalási időszak alatt

- tenyészetben tartási minimális, és maximális idejének betartása;

- az egyes fajok ENAR, illetve az Országos Állattenyésztési Adatbázisnak megfelelő nyilvántartás szerinti jelölése és nyilvántartása, valamint a TIR nyilvántartás betartása

- az állattartó köteles az adott fajta fenntartásáért tenyésztőszervezet által kijelölt, törzskönyvi nyilvántartásban szereplő tenyészállat ex situ tartási helyen történő tartására vagy felnevelésére;

Szakmai támogatás nyújtása esetén:

a szakmai támogató tevékenységnek

- havonta legalább 10 szakmai támogatás nyújtására kell kiterjednie

- évente legalább 11 hónapig terjedő időszakban

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	**Ismertetés**

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

Nem releváns.

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és a beavatkozás közötti kapcsolat

Nem releváns.

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

☑ **IIER**

☑ **Nem IIER**

IIER szakasz

A kifizetés típusa

☑ A járulékos költségek és az elmaradt bevétel alapján meghatározott egységköltség

☑ Tartalmazza a tranzakciós költséget

☐ Egyszeri kifizetés

☐ Egyösszegű átalány

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Ex-situ génmegőrzés támogatása:

A támogatás tárgya / Egy adott tenyészállat v. apaállat jelölt tenyészetben tartásának minimális és maximális támogatható ideje (nap) 5 év alatt / Támogatás mértéke

Magyar óriásnyúl tenyészbak felnevelése / 180-540 nap/ 1.5 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Magyartarka szarvasmarha bika központi felnevelése/ 180-210 nap / 15,72 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Magyar szürke szarvasmarha bika és kárpáti borzderes szarvasmarha felnevelése / 180-900 nap / 6 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Magyar házi bivaly bika felnevelése / 180-365 nap / 6 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Magyar tarka szarvasmarha bika elhelyezése várományos bikatelepen vagy mesterséges termékenyítő állomáson / 30-1825 nap / 10,5 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Sertés kan központi felnevelése / 180-300 nap / 1,92 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Kos és kecskebak központi felnevelése / 180-550 nap / 2,6 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Ló és szamár mén felnevelése / 180-1095 nap / 4,4 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Ló és szamár mén tartása mesterséges termékenyítő állomáson, illetve kancafedeztető állomáson / 180-1825 nap / 8,4 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Számítási módszer

Módszer

A védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági, valamint a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in-situ és ex-situ megőrzésére az új támogatási ciklusban meghirdetendő intézkedések esetében a jelenlegi egységköltségek felülvizsgálata a 1381/2013. (VI. 27.) Korm. határozat alapján létrehozott, a Kormánynak a védett őshonos mezőgazdasági állatfajták és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajtákkal kapcsolatos döntéseinek előkészítésében közreműködő konzultatív, véleményező, javaslattevő testület az Őshonos Haszonállatok Génerőforrás Tanács (a

továbbiakban: ŐHGT) valamint az adott fajták fenntartásáért felelős, államilag elismert tenyésztőszervezetek bevonásával történt.

Az új költségkalkulációk összeállítása a Központi Statisztikai Hivatal általi, az egyes fajták tartási költségeinek változására vonatkozó árindex alakulásokon, a teljes munkaidőben alkalmazásban állók – összesített nemzetgazdasági ágakra vetített – havi bruttó átlagkeresetére vonatkozó adatok, a gyep haszonbérleti díjak, továbbá a NAIK-PÁIR takarmányárakra vonatkozó adatain, valamint a fajtafenntartásért felelős tenyésztőszervezetek által készített, részletes szakmai indoklással kiegészített tételes költségkalkulációin alapultak.

A tenyésztőszervezetek a költség-kalkulációkban a védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági, valamint a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták génmegőrzési tevékenységéhez kapcsolódó többletköltségekkel, valamint ezen fajták fenntartása során jelentkező, a modern fajtákkal szemben elszenvedett versenyhátrányból keletkező kieső haszon kompenzálására irányuló költségekkel egyaránt számoltak. Az adott fajták biológiai sajátosságai, generációs intervallumuk hossza, átlagos termelési szintjei, költségei és jövedelmezőségi szintjei, a COVID-19 világjárvány általi hatások, valamint a legelő állatok esetében a klímaváltozás következtében az extenzív gyepek állateltartó képességének várható csökkenése szintén figyelembevételre kerültek.

A beavatkozás vonatkozásában a háttérszámítás tartalmazza a szakmai támogatás nyújtásának támogatására vonatkozó információkat. Összességében elmondható, hogy a támogatói tevékenységet ellátó szakemberek sok éves – sok esetben akár több évtizedes – szakmai tapasztalattal és igen speciális szaktudással rendelkeznek az állati génmegőrzés területén. Bár ezen támogatói tevékenységet ellátó személyek más feladatokat is ellátnak, azonban hangsúlyozandó, hogy a támogatási összeg csak töredéke ezen szakemberek munkabérének. Fontos kihangsúlyozni, hogy a támogatásnak nem célja teljes mértékben fedezni a szakmai támogatást végzők bruttó bérét, hanem főleg a szakértelmük és az általuk nyújtott szakmai segítség kerül támogatásra.

A költségkalkulációk a Magyar Nemzeti Bank által 2014-2020. évekre meghatározott éves átlagos euró árfolyamokon alapulnak. A javasolt támogatási összegek esetében az euró/forint átváltási arányt tervezési árfolyamon 350 Ft/euró értéken számoltuk.

Nem IIER szakasz

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☐ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☑ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

A beavatkozás során alkalmazott „egységköltség” kalkuláció a KAP Stratégiai tervekről szóló rendelet „83. cikk A vissza nem térítendő támogatások formái” (1) b) egységköltségek; illetve a (2) a) pontja” alapján került kialakításra a szakmai támogatás, amely szerint a támogatási forma vonatkozásában az alkalmazandó összeg olyan tisztességes, méltányos és ellenőrizhető számítási módszer alapján került kialakításra, statisztikai adatok, egyéb objektív információk illetve szakértői véleményen alapult. A szakmai támogatói tevékenység esetében a jelentősen megnövekedett munkabér és dologi kiadások, az Irányító Hatóságtól és egymástól független tenyésztőszervezeti kalkulációk figyelembevételével az Agrárközgazdasági Intézet elkészítésében került kialakításra

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Szakmai támogatás nyújtása esetén:

1108 eurónak megfelelő forintösszeg /hó/szakmai támogatási tevékenységet végző személy

Kiegészítő információk

A mezőgazdasági genetikai erőforrások – ezen belül kiemelten a védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták, fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták – megőrzésének, valamint fenntartható használatának és fejlesztésének megvalósítására kiírt in-situ és ex-situ támogatások esetében kiemelten fontos a támogatás folytonosságának fenntartása és a támogatási összegek mértékének támogatási ciklusonkénti felülvizsgálata, szükség esetén indokolt mértékű emelése.

Ezen intézkedésekkel biztosítható ugyanis az alacsony létszámmal rendelkező védett őshonos és a veszélyeztetett, valamint a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták nőivarú - baromfifélék esetén vegyes ivarú - állományának a fajták eredeti tartási-, takarmányozási körülményekhez hasonló, in situ feltételek közötti, tenyésztésben történő életképes populációjának fenntartása a genetikai állomány megőrzése.

Az in-vitro génmegőrzés keretében ezen fajták genetikai anyagának begyűjtése, mélyhűtve történő tárolásra előkészítése, laboratóriumi körülmények közötti tárolása mélyhűtéses eljárással, genetikai vizsgálatok elvégzése, továbbá az ex-situ génmegőrzés keretében a védett őshonos és veszélyeztetett helyzetbe került, valamint a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták apaállatainak, illetőleg apaállat jelöltjeinek az eredeti tartási-, takarmányozási feltételektől eltérő módon, ex situ környezetben történő megőrzése.

Szakmailag indokolt a védett őshonos és veszélyeztetett helyzetbe került, valamint a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták megőrzését segítő tenyésztési-, génmegőrzési feladatok tenyésztőkkel történő folyamatos megismertetése, a gyakorlat orientált szaktanácsadás a végrehajtásban, valamint a génhasznosítási feltételek megteremtésének elősegítése egyaránt.

Fentiekre tekintettel az új támogatási ciklusra vonatkozóan meghirdetendő intézkedések esetében azok aktualizálása, továbbá a jelenlegi egységköltségek felülvizsgálata szükségessé vált.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Melyek a beavatkozás részét képező kötelezettségvállalás(ok) modelljei?

☑ eredményalapú (választási lehetőséggel)

☑ irányításalapú (választási lehetőséggel)

☑ hibrid (irányítás- és eredményalapú)

Ismertesse, hogy a beavatkozásban meghatározott kötelezettségvállalásokhoz a kedvezményezettek részéről milyen kötelezettségek/lehetőséget kapcsolódnak.

Kötelezettségvállalások (commitments):

Ex situ génmegőrzés esetén:

- az adott fajta fenntartásáért felelős, tenyésztőszervezet tenyésztési programjában foglaltak betartása a kötelezettségvállalási időszak alatt

- tenyészetben tartási minimális, és maximális idejének betartása;

- az egyes fajok ENAR, illetve az Országos Állattenyésztési Adatbázisnak megfelelő nyilvántartás szerinti jelölése és nyilvántartása, valamint a TIR nyilvántartás betartása

- az állattartó köteles az adott fajta fenntartásáért tenyésztőszervezet által kijelölt, törzskönyvi nyilvántartásban szereplő tenyészállat ex situ tartási helyen történő tartására vagy felnevelésére;

Szakmai támogatás nyújtása esetén:

a szakmai támogató tevékenységnek

- havonta legalább 10 szakmai támogatás nyújtására kell kiterjednie

- évente legalább 11 hónapig terjedő időszakban

Mi a szerződések időtartama?

5 éves kötelezettségvállalási időszak

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 12 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	**Cikk**	**Alkalmazandó százalékos arány**	**Minimális mérték**	**Maximális mérték**
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - A 70. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	IIER/Nem IIER	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD24_O19_U01_DY - Magyartarka szarvasmarha bika központi felnevelése egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	IIER	Egységes		R.25	Nem
RD24_O19_U02_DY - Magyar szürke szarvasmarha és kárpáti borzderes bika felnevelése egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	IIER	Egységes		R.25	Nem
RD24_O19_U03_DY - Magyar házi bivaly bika felnevelése egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	IIER	Egységes		R.25	Nem
RD24_O19_U04_DY - Magyartarka szarvasmarha bika elhelyezése váromány os bika telepen vagy mesterséges termékenyítő állomáson egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	IIER	Egységes		R.25	Nem
RD24_O19_U05_DY - Sertés kan központi felnevelése egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	IIER	Egységes		R.25	Nem
RD24_O19_U06_DY - Kos és kecske bak központi felnevelése egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	IIER	Egységes		R.25	Nem
RD24_O19_U07_DY - Ló és szamár mén felnevelése egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	IIER	Egységes		R.25	Nem
RD24_O19_U08_DY - Ló és szamár mén tartása mesterséges termékenyítő állomáson illetve kancafedeztető állomáson egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	IIER	Egységes		R.25	Nem
RD24_O19_U09_DY - Magyar óriásnyúl tenyészbak egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	IIER	Egységes		R.25	Nem
RD24_O19_U10_PS - Szakmai támogatást végző személy	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Nem IIER	Egységes		R.28	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD24_O19_U01_DY - Magyartarka szarvasmarha bika központi felnevelése egységösszege

A unit amount számítási módszertana: Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Magyartarka szarvasmarha bika központi felnevelése / 5 év alatt 180-210 nap / 15,72 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD24_O19_U02_DY - Magyar szürke szarvasmarha és kárpáti borzderes bika felnevelése egységösszege

A unit amount számítási módszertana: Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Magyar szürke szarvasmarha bika és kárpáti borzderes szarvasmarha felnevelése / 5 év alatt 180-900 nap / 6 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD24_O19_U03_DY - Magyar házi bivaly bika felnevelése egységösszege

A unit amount számítási módszertana: Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Magyar házi bivaly bika felnevelése / 5 év alatt 180-365 nap / 6 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD24_O19_U04_DY - Magyartarka szarvasmarha bika elhelyezése vármányos bika telepen vagy mesterséges termékenyítő állomáson egységösszege

A unit amount számítási módszertana: Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Magyar tarka szarvasmarha bika elhelyezése vármányos bikatelepen vagy mesterséges termékenyítő állomáson / 5 év alatt 30-1825 nap / 10,5 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD24_O19_U05_DY - Sertés kan központi felnevelése egységösszege

A unit amount számítási módszertana: Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Sertés kan központi felnevelése / 5 év alatt 180-300 nap / 1,92 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD24_O19_U06_DY - Kos és kecske bak központi felnevelése egységösszege

A unit amount számítási módszertana: Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Kos és kecskebak központi felnevelése / 5 év alatt 180-550 nap / 2,6 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD24_O19_U07_DY - Ló és szamár mén felnevelése egységösszege

A unit amount számítási módszertana: Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Ló és szamár mén felnevelése / 5 év alatt 180-1095 nap / 4,4 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD24_O19_U08_DY - Ló és szamár mén tartása mesterséges termékenyítő állomáson illetve kancafedeztető állomáson egységösszege

A unit amount számítási módszertana: Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Ló és szamár mén tartása mesterséges termékenyítő állomáson, illetve kancafedeztető állomáson / 5 év alatt 180-1825 nap / 8,4 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD24_O19_U09_DY - Magyar óriásnyúl tenyészbak egységösszege

A unit amount számítási módszertana: Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Magyar óriásnyúl tenyészbak felnevelése / 5 év alatt 180-540 nap/ 1.5 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD24_O19_U10_PS - Szakmai támogatást végző személy

A szakmai tanácsadás egységköltségét az AKI számolta ki, mellékletként feltöltésre került.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen

RD24_O19_U01_DY - Magyartarka szarvasmarha bika központi felnevelése egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	15,72	15,72	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Nap)								
RD24_O19_U02_DY - Magyar szürke szarvasmarha és kárpáti borzderes bika felnevelése egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	6,00	6,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Nap)								
RD24_O19_U03_DY - Magyar házi bivaly bika felnevelése egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	6,00	6,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Nap)								
RD24_O19_U04_DY - Magyartarka szarvasmarha bika elhelyezése vármányos bika telepen vagy mesterséges termékenyítő állomáson egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	10,50	10,50	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Nap)								
RD24_O19_U05_DY - Sertés kan központi felnevelése egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	1,92	1,92	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Nap)								
RD24_O19_U06_DY - Kos és kecske bak központi felnevelése egységösszege (Támogatás -	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	2,60	2,60	0,00	0,00	

Egységes)	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Nap)								
RD24_O19_U07_DY - Ló és szamár mén felnevelése egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	4,40	4,40	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Nap)								
RD24_O19_U08_DY - Ló és szamár mén tartása mesterséges termékenyítő állomáson illetve kancafedeztető állomáson egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	8,40	8,40	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Nap)								
RD24_O19_U09_DY - Magyar óriásnyúl tenyészbak egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	1,50	1,50	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Nap)								
RD24_O19_U10_PS - Szakmai támogatást végző személy (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	1 108,00	1 108,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.19 (egység:)	0,00	0,00	0,00	56,00	56,00	0,00	0,00	**Összesen:** 112,00 **Max:** 56,00
ÖSSZESEN	O.19 (egység: Nap)	0,00	0,00	0,00	182 808,00	182 808,00	0,00	0,00	**Összesen:** 365 616,00 **Max:** 182 808,00

	O.19 (egység: Persons)	0,00	0,00	0,00	56,00	56,00	0,00	0,00	**Összesen:** 112,00 **Max:** 56,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	1 643 835,61	1 643 835,62	0,00	0,00	3 287 671,23
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	821 917,81	821 917,81	0,00	0,00	1 643 835,62
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD25_G08_GAI_70 - Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD25_G08_GAI_70
A beavatkozás neve	Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

A beavatkozás területe Magyarország

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.25 A környezeti fenntarthatóság javítására tett, támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

In situ génmegőrzés támogatása:

Az alacsony egyedszámmal rendelkező védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajtákvonatkozásában jóváhagyott tenyésztési programot végrehajtó nőivarú egyedeinek, baromfifélék esetén vegyes ivarú állományának a fajták eredeti tartási-, takarmányozási körülményekhez hasonló, in situ feltételek közötti, tenyésztésben történő fenntartását támogatja.

A különböző gazdálkodási rendszerekben a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok és állatfajták kiemelt támogatást élveznek. Ezen fajták megőrzése a biodiverzitás fenntartása szempontjából kiemelten szükséges. A génmegőrzés célja az őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának megőrzése, illetve tenyésztésben történő megőrzése a genetikai állomány megőrzéséről és az adott állatfajták fennmaradását biztosító tenyésztési programokról

szóló kötelező jogszabályok keretein belül, továbbá a mezőgazdasági és élelmezésben kiemelt szerepet betöltő növényfajok genetikai erőforrásainak ex situ és in situ megőrzése, jellemzése, begyűjtése és hasznosítása.

Génmegőrzést támogató egyes bevatkozások összefüggése: Az in situ génmegőrzés esetén a nőivarú, valamint baromfifélék esetén vegyes ivarú állományok megőrzését támogatjuk. A szaporításhoz, vagyis a fajta fenntartásához szükséges hímivarú tenyészállatokat az ex situ megőrzésben támogatjuk, a tenyészállatoktól nyert szaporítóanyagot, genetikai anyagot pedig az in vitro génmegőrzés beavatkozásban támogatjuk. Így ez a három beavatkozás együtt képez egy egységet. Célunk ezeknek az értékes, kihalással fenyegetett, a kommersz fajták által a gazdálkodásból kiszorított és háttérbe került fajtáknak a megőrzése.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- több faj, fajta bevonása a génmegőrzésbe;
- kis egyedszámú vonalak, családok fenntartása;
- kis létszámú, ritka, kiemelt genetikai értékű vonalak, családok fenntartása;
- ritka és/vagy értékes öröklődő tulajdonsággal rendelkező egyedek tenyésztése;
- őshonos állatok aránya a tenyészetben;
- szakmai végzettség;
- környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése;
- állatjóléti szempont;
- ökológiai gazdálkodás
- tenyésztői munka minősítése,
- tenyésztőszervezeti tagság hossza,
- speciális párosítások elvégzése
- a tenyésztésbe vont, a törzskönyv fő részébe sorolt nőivarú egyedek száma alapján meghatározott fenyegetettségi szintek szerint kritikus vagy védendő fenyegetettségi szintű fajták tenyésztése
- Tesztüzemi Információs Hálózat (tesztüzemi rendszer) munkájában való részvétel

Környezeti ambíciószint bemutatása a három állati génmegőrzés esetén:

A beavatkozások a mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésére irányulnak, céljuk a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok, mikroorganizmusok és állatfajták megőrzésének támogatása. A Vidékfejlesztési Program keretében már támogatott tételek igénylései tekintetében is számítunk növekedésre, továbbá Magyarország - a környezeti ambíciószint növekedése érdekében – már az átmeneti időszaktól kezdődően jelentős változtatásokat tervezett:

- Állati genetikai erőforrások megőrzése esetén az ex situ, in situ és in vitro megőrzés tekintetében a korábban támogatott fajták köre kibővül a fekete mangalica, az akhal tekea fajtarkonstrukció alatt álló fajtákkal és a magyar óriásnyúl fajtákkal, továbbá in vitro génmegőrzés esetében még új elemként az embrionális sejtek, és ivarszerv szövetek is támogatható válnak.

A támogatható fajták jegyzéke:

Védett őshonos állatfajták	
Faj	Fajta
Szarvasmarhafélék	magyar szürke szarvasmarha
	magyar házibivaly
	magyartarka szarvasmarha
Ló	gidrán
	hucul

	kisbéri félvér
	lipicai
	furioso-northstar
	nóniusz
	magyar hidegvérű
	shagya arab
Szamár	magyar parlagi szamár
Sertés	szőke mangalica
	fecskehasú mangalica
	vörös mangalica
	fekete mangalica
Juh	hortobágyi (magyar) racka
	gyimesi racka
	tejelő cigája
	cigája
	cikta
Kecske	magyar parlagi kecske
Tyúk	sárga magyar tyúk
	kendermagos magyar tyúk
	fehér magyar tyúk
	fogolyszínű magyar tyúk
	fehér erdélyi kopasznyakú tyúk
	fekete erdélyi kopasznyakú tyúk
	kendermagos erdélyi kopasznyakú tyúk
Gyöngytyúk	magyar parlagi gyöngytyúk
Lúd	fodros tollú magyar lúd
	magyar lúd
Kacsa	fehér magyar kacsa
	tarka magyar kacsa
Pulyka	bronz pulyka
	réz pulyka
Nyúl	Magyar óriás nyúl
Veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták	
Faj	Fajta
Juh	magyar merinó
Ló	akhal-teke
Fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták	
Faj	Fajta
Szarvasmarhafélék	kárpáti borzderes
Ló	muraközi
	székely ló
	kunfakó ló
	turáni ló

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible beneficiaries: Génmegőrzéssel foglalkozó természetes és jogi személyek

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

• a védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták jegyzékét tartalmazó jogszabályban meghatározott állatfajták, továbbá a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának megőrzése.

• magyartarka szarvasmarha fajta esetében érvényes ivadékvizsgálati szerződés megléte ;

• a vonatkozó rendeletek előírásainak, továbbá a fajra vonatkozó jelölési és nyilvántartási, illetve a tenyészetre vonatkozó nyilvántartási szabályoknak a betartása

• fajtatiszta, törzskönyvezett, és a fajta fenntartásáért felelős tenyésztőszervezet igazolásával rendelkező nőivarú egyed, illetve baromfifélék esetében vegyes ivarú állomány tartása;

• az adott fajra meghatározott minimum jogosult törzskönyvezett nőivarú állatlétszámnak megfelelő, vagy azt meghaladó egyedszám:

-

-

 szarvasmarhafélék és lófélék esetében fajtánként: 1 egyed,

 juh, kecske és sertés esetében fajtánként: 10 egyed,

 baromfifélék esetében fajtánként: 20 egyed

 nyúl esetén 3 egyed a minimális nőivarú állatlétszám

- • támogatott egyedek Magyarországon történő tartása (kivéve kiállítás, bemutató, verseny)

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások (commitments):

- az adott fajta fenntartásáért felelős, tenyésztőszervezet tenyésztési programjában foglaltak betartása a kötelezettségvállalási időszak alatt

- az egyes fajok ENAR, illetve az Országos Állattenyésztési Adatbázisnak megfelelő nyilvántartás szerinti jelölése és nyilvántartása, valamint a TIR nyilvántartás betartása; az állattenyésztésről szóló Korm. rendeletben foglaltak szerinti apaállat használatról való gondoskodás

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	Ismertetés

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

Nem releváns.

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és a beavatkozás közötti kapcsolat

Nem releváns.

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

☑ **IIER**

☐ **Nem IIER**

IIER szakasz

A kifizetés típusa

☑ A járulékos költségek és az elmaradt bevétel alapján meghatározott egységköltség

☑ Tartalmazza a tranzakciós költséget

☐ Egyszeri kifizetés

☐ Egyösszegű átalány

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A támogatás összege (eurónak megfelelő forintösszeg/egyed/év):

Szarvasmarhafélék: Magyar szürke szarvasmarha, kárpáti borzderes szarvasmarha Magyar házi bivaly: 500

Szarvasmarhafélék Magyartarka szarvasmarha: 700

Ló: 700

Szamár: 400

Sertés: 300

Juh: 77

Kecske: 77

Nyúl: 35

Tyúk: 35

Gyöngytyúk: 39

Kacsa: 53

Pulyka: 68

Lúd: 77

Számítási módszer

Módszer

A védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták valamint a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in-situ és ex-situ megőrzésére az új támogatási ciklusban meghirdetendő intézkedések esetében a jelenlegi egységköltségek felülvizsgálata a 1381/2013. (VI. 27.) Korm. határozat alapján létrehozott, a Kormánynak a védett őshonos mezőgazdasági állatfajták és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajtákkal kapcsolatos döntéseinek előkészítésében közreműködő konzultatív, véleményező, javaslattevő testület az Őshonos Haszonállatok Génerőforrás Tanács (a továbbiakban: ŐHGT) valamint az adott fajták fenntartásáért felelős, államilag elismert tenyésztőszervezetek bevonásával történt.

Az új költségkalkulációk összeállítása a Központi Statisztikai Hivatal általi, az egyes fajták tartási költségeinek változására vonatkozó árindex alakulásokon, a teljes munkaidőben alkalmazásban állók – összesített nemzetgazdasági ágakra vetített – havi bruttó átlagkeresetére vonatkozó adatok, a gyep haszonbérleti díjak, továbbá a NAIK-PÁIR takarmányárakra vonatkozó adatain, valamint a fajtafenntartásért felelős tenyésztőszervezetek által készített, részletes szakmai indoklással kiegészített tételes költségkalkulációin alapultak.

A tenyésztőszervezetek a költség-kalkulációkban a védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági valamint a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták állatfajták génmegőrzési tevékenységéhez kapcsolódó többletköltségekkel, valamint ezen fajták fenntartása során jelentkező, a modern fajtákkal szemben elszenvedett versenyhátrányból keletkező kieső haszon kompenzálására

irányuló költségekkel egyaránt számoltak. Az adott fajták biológiai sajátosságai, generációs intervallumuk hossza, átlagos termelési szintjei, költségei és jövedelmezőségi szintjei, a COVID-19 világjárvány általi hatások, valamint a legelő állatok esetében a klímaváltozás következtében az extenzív gyepek állateltartó képességének várható csökkenése szintén figyelembevételre kerültek.

A költségkalkulációk a Magyar Nemzeti Bank által 2014-2020. évekre meghatározott éves átlagos euró árfolyamokon alapulnak. A javasolt támogatási összegek esetében az euró/forint átváltási arányt tervezési árfolyamon 350 Ft/euró értéken számoltuk.

Kiegészítő információk

A mezőgazdasági genetikai erőforrások – ezen belül kiemelten a védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági valamint a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták állatfajták, – megőrzésének, valamint fenntartható használatának és fejlesztésének megvalósítására kiírt in-situ és ex-situ támogatások esetében kiemelten fontos a támogatás folytonosságának fenntartása és a támogatási összegek mértékének támogatási ciklusonkénti felülvizsgálata, szükség esetén indokolt mértékű emelése.

Ezen intézkedésekkel biztosítható ugyanis az alacsony létszámmal rendelkező védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági valamint a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták állatfajták nőivarú - baromfifélék esetén vegyes ivarú - állományának a fajták eredeti tartási-, takarmányozási körülményekhez hasonló, in situ feltételek közötti, tenyésztésben történő életképes populációjának fenntartása a genetikai állomány megőrzése.

Az in-vitro génmegőrzés keretében ezen fajták genetikai anyagának begyűjtése, mélyhűtve történő tárolásra előkészítése, laboratóriumi körülmények közötti tárolása mélyhűtéses eljárással, genetikai vizsgálatok elvégzése, továbbá az ex-situ génmegőrzés keretében a védett őshonos és veszélyeztetett helyzetbe került mezőgazdasági valamint a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták állatfajták apaállatainak, illetőleg apaállat jelöltjeinek az eredeti tartási-, takarmányozási feltételektől eltérő módon, ex situ környezetben történő megőrzése.

Szakmailag indokolt a védett őshonos és veszélyeztetett helyzetbe került, mezőgazdasági valamint a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták állatfajták megőrzését segítő tenyésztési-, génmegőrzési feladatok tenyésztőkkel történő folyamatos megismertetése, a gyakorlat orientált szaktanácsadás a végrehajtásban, valamint a génhasznosítási feltételek megteremtésének elősegítése egyaránt.

Fentiekre tekintettel az új támogatási ciklusra vonatkozóan meghirdetendő intézkedések esetében azok aktualizálása, továbbá a jelenlegi egységköltségek felülvizsgálata szükségessé vált.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Melyek a beavatkozás részét képező kötelezettségvállalás(ok) modelljei?

☑ eredményalapú (választási lehetőséggel)

☑ irányításalapú (választási lehetőséggel)

☑ hibrid (irányítás- és eredményalapú)

Ismertesse, hogy a beavatkozásban meghatározott kötelezettségvállalásokhoz a kedvezményezettek részéről milyen kötelezettségek/lehetőséget kapcsolódnak.

Kötelezettségvállalások (commitments):

- az adott fajta fenntartásáért felelős, tenyésztőszervezet tenyésztési programjában foglaltak betartása a kötelezettségvállalási időszak alatt

- az egyes fajok ENAR, illetve az Országos Állattenyésztési Adatbázisnak megfelelő nyilvántartás szerinti jelölése és nyilvántartása, valamint a TIR nyilvántartás betartása; az állattenyésztésről szóló Korm. rendeletben foglaltak szerinti apaállat használatról való gondoskodás

Mi a szerződések időtartama?

5 éves kötelezettségvállalás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 12 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	**Cikk**	**Alkalmazandó százalékos arány**	**Minimális mérték**	**Maximális mérték**
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - A 70. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD25_O19_U01_HD - Tyúk egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.25	Nem
RD25_O19_U02_HD - Kacsa egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.25	Nem
RD25_O19_U03_HD - Lúd egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.25	Nem
RD25_O19_U04_HD - Pulyka egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.25	Nem
RD25_O19_U05_HD - Gyöngytyúk egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.25	Nem
RD25_O19_U06_HD - Juh egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.25	Nem
RD25_O19_U07_HD - Kecske egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.25	Nem
RD25_O19_U08_HD - Ló egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.25	Nem
RD25_O19_U09_HD - Szamár egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.25	Nem
RD25_O19_U10_HD - Sertés egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.25	Nem
RD25_O19_U11_HD - Magyar szürke, bivaly, borzderes egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.25	Nem
RD25_O19_U12_HD - Magyartarka egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.25	Nem
RD25_O19_U13_HD - Magyar óriás nyúl egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.25	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás
RD25_O19_U01_HD - Tyúk egységösszege

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Tyúk éves támogatási összege 35 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes

költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U02_HD - Kacsa egységösszege

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Kacsa éves támogatási összege 53 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U03_HD - Lúd egységösszege

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Lúd éves támogatási összege 77 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U04_HD - Pulyka egységösszege

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Pulyka éves támogatási összege 68 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U05_HD - Gyöngytyúk egységösszege

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Gyöngytyúk éves támogatási összege 39 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U06_HD - Juh egységösszege

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Juh éves támogatási összege 77 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U07_HD - Kecske egységösszege

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Kecske éves támogatási összege 77 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U08_HD - Ló egységösszege

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Ló éves támogatási összege 700 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U09_HD - Szamár egységösszege

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Szamár éves támogatási összege 400 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U10_HD - Sertés egységösszege

A unit amount értékeket az alábbi módon számítottuk ki:

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Sertés éves támogatási összege 300 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U11_HD - Magyar szürke, bivaly, borzderes egységösszege

A unit amount értékeket az alábbi módon számítottuk ki:

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Magyar szürke, bivaly,kárpáti borzderes éves támogatási összege 500 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U12_HD - Magyartarka egységösszege

A unit amount értékeket az alábbi módon számítottuk ki:

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Magyartarka szarvasmarha éves támogatási összege 700 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U13_HD - Magyar óriás nyúl egységösszege

A unit amount értékeket az alábbi módon számítottuk ki:

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Magyar óriás nyúl éves támogatási összege 35 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD25_O19_U01_HD - Tyúk egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	35,00	35,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U02_HD - Kacsa egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	53,00	53,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U03_HD - Lúd egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	77,00	77,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U04_HD - Pulyka egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	68,00	68,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U05_HD - Gyöngytyúk egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	39,00	39,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U06_HD - Juh egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	77,00	77,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U07_HD - Kecske egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	77,00	77,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U08_HD - Ló egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	700,00	700,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U09_HD - Szamár egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	400,00	400,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U10_HD - Sertés egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	300,00	300,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U11_HD - Magyar szürke, bivaly, borzderes egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	500,00	500,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U12_HD - Magyartarka egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	700,00	700,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U13_HD - Magyar óriás nyúl egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	35,00	35,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
ÖSSZESEN	O.19 (egység: Egyedszám)	0,00	0,00	0,00	100 560,00	100 560,00	0,00	0,00	**Összesen:** 201 120,00 **Max:** 100 560,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	20 273 972,70	17 534 246,48	0,00	0,00	37 808 219,18
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	10 136 986,35	8 767 123,24	0,00	0,00	18 904 109,59

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD26_G09_GAV_70 - Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD26_G09_GAV_70
A beavatkozás neve	Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

A beavatkozás területe Magyarország

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.27 A környezeti fenntarthatósághoz, az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

In vitro génmegőrzés támogatása:

A védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták vonatkozásában jóváhagyott tenyésztési programot végrehajtó egyedek genetikai anyagának (sperma, petesejt, embrionális sejt, embrió, ivarszervszövet) begyűjtését, mélyhűtve történő tárolásra való előkészítését, laboratóriumi körülmények közötti tárolását mélyhűtéses eljárással, továbbá a védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták vonatkozásában jóváhagyott tenyésztési programot végrehajtó egyedek egyedeinek genetikai vizsgálatát támogatja.

A különböző gazdálkodási rendszerekben a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok és állatfajták

kiemelt támogatást élveznek. Ezen fajták megőrzése a biodiverzitás fenntartása szempontjából kiemelten szükséges. A génmegőrzés célja az őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának megőrzése, illetve tenyésztésben történő megőrzése a genetikai állomány megőrzéséről és az adott állatfajták fennmaradását biztosító tenyésztési programokról szóló kötelező jogszabályok keretein belül, továbbá a mezőgazdasági és élelmezésben kiemelt szerepet betöltő növényfajok genetikai erőforrásainak ex situ és in situ megőrzése, jellemzése, begyűjtése és hasznosítása.

Génmegőrzést támogató egyes bevatkozások összefüggése: Az in situ génmegőrzés esetén a nőivarú, valamint baromfifélék esetén vegyes ivarú állományok megőrzését támogatjuk. A szaporításhoz, vagyis a fajta fenntartásához szükséges hímivarú tenyészállatokat az ex situ megőrzésben támogatjuk, a tenyészállatoktól nyert szaporítóanyagot, genetikai anyagot pedig az in vitro génmegőrzés beavatkozásban támogatjuk. Így ez a három beavatkozás együtt képez egy egységet. Célunk ezeknek az értékes, kihalással fenyegetett, a kommersz fajták által a gazdálkodásból kiszorított és háttérbe került fajtáknak a megőrzése.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- több faj, fajta genetikai anyagának génmegőrzése;
- kis egyedszámú vonalak, családok genetikai anyagának fenntartása;
- kis létszámú, ritka, kiemelt genetikai értékű vonalak, családok genetikai anyagának fenntartása;
- ritka és/vagy értékes öröklődő tulajdonsággal rendelkező egyedek genetikai anyagának fenntartása;
- a tenyésztésbe vont, a törzskönyv fő részébe sorolt nőivarú egyedek száma alapján meghatározott fenyegetettségi szintek szerint kritikus vagy védendő fenyegetettségi szintű fajták genetikai anyagának fenntartása;
- szakmai végzettség;

Környezeti ambíciószint bemutatása a három állati génmegőrzés esetén:

A beavatkozások a mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésére irányulnak, céljuk a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok, mikroorganizmusok és állatfajták megőrzésének támogatása. A Vidékfejlesztési Program keretében már támogatott tételek igénylései tekintetében is számítunk növekedésre, továbbá Magyarország - a környezeti ambíciószint növekedése érdekében – már az átmeneti időszaktól kezdődően jelentős változtatásokat tervezett:

- Állati genetikai erőforrások megőrzése esetén az ex situ, in situ és in vitro megőrzés tekintetében a korábban támogatott fajták köre kibővül a fekete mangalica, az akhal teke, a fajtarkonstrukció alatt álló fajtákkal és a magyar óriásnyúl fajtákkal, továbbá in vitro génmegőrzés esetében még új elemként az embrionális sejtek, és ivarszerv szövetek is támogathatóvá válnak.

A támogatható fajták jegyzéke:

Védett őshonos állatfajták	
Faj	Fajta
Szarvasmarhafélék	magyar szürke szarvasmarha
	magyar házibivaly
	magyartarka szarvasmarha
Ló	gidrán
	hucul
	kisbéri félvér
	lipicai
	furioso-northstar
	nóniusz

	magyar hidegvérű
	shagya arab
Szamár	magyar parlagi szamár
Sertés	szőke mangalica
	fecskehasú mangalica
	vörös mangalica
	fekete mangalica
Juh	hortobágyi (magyar) racka
	gyimesi racka
	tejelő cigája
	cigája
	cikta
Kecske	magyar parlagi kecske
Tyúk	sárga magyar tyúk
	kendermagos magyar tyúk
	fehér magyar tyúk
	fogolyszínű magyar tyúk
	fehér erdélyi kopasznyakú tyúk
	fekete erdélyi kopasznyakú tyúk
	kendermagos erdélyi kopasznyakú tyúk
Gyöngytyúk	magyar parlagi gyöngytyúk
Lúd	fodros tollú magyar lúd
	magyar lúd
Kacsa	fehér magyar kacsa
	tarka magyar kacsa
Pulyka	bronz pulyka
	réz pulyka
Nyúl	Magyar óriás nyúl
Veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták	
Faj	Fajta
Juh	magyar merinó
Ló	akhal-teke
Fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták	
Faj	Fajta
Szarvasmarhafélék	kárpáti borzderes
Ló	muraközi
	székely ló
	kunfakó ló
	turáni ló

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible beneficiaries: Génmegőrzéssel foglalkozó természetes és jogi személyek

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- tenyésztési hatósággal megkötött szerződés;
- megfelelő szakmai, human és technikai háttér
- amennyiben a támogatás igénylője nem az elismert tenyésztő szervezet, abban az esetben az elismert tenyésztőszervezet igazolása arról, hogy a tárolni kívánt sperma, petesejt, embrionális sejt, embrió,

ivarszervszövet mennyisége és genetikai minősége illeszkedik a tenyésztőszervezet által kialakított megőrzési programhoz.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások (commitments):

- a támogatást igénylő köteles a kötelezettségvállalási időszak alatt évente átlagosan legalább 50 genetikai mintát begyűjteni, mélyhűtve történő tárolásra előkészíteni, minősíteni és laboratóriumi körülmények közötti, mélyhűtéses eljárással megőrizni.
- embrió-előállítás csak szarvasmarha faj esetén támogatható. A kötelezettségvállalási időszak alatt egy donoranyától legfeljebb 20 embrió begyűjtése, mélyhűtésre történő előkészítése és mélyhűtve történő megőrzése támogatható.
- adatszolgáltatás biztosítása az Országos Állattenyésztési Adatbázisba;
- a tenyésztőszervezet által meghatározott egyedekre vagy vonalakra vonatkozóan a szükséges genetikai vizsgálatok elvégzése;
- embrionális sejt megőrzésre és az ivarszerv szövet megőrzésre esetében: A támogatást igénylő köteles az embrionálsi sejt vagy ivarszerv szövetet, mélyhűtve történő tárolásra előkészíteni, minősíteni és laboratóriumi körülmények közötti, mélyhűtéses eljárással megőrizni

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	Ismertetés

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

Nem releváns.

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és a beavatkozás közötti kapcsolat

Nem releváns.

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

☐ **IIER**

☑ **Nem IIER**

Nem IIER szakasz

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☐ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☑ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

A kifizetés az STR 83. cikk 1(b) és 2 (a) i. bekezdései alapján történik.

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A támogatás mértéke (euró/egység):

Szarvasmarhafélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése: 45 euró/műszalma

Szarvasmarha embrió mélyhűtve történő megőrzése: 900 euró/embrió

Sertés genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése: 3 euró/műszalma

Juh és kecske genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése: 16 euró/műszalma

Lófélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése: 54 euró/műszalma

Baromfifélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése: 10 euró/ampulla vagy műszalma

Nyúl genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése 15 euró/ampulla vagy műszalma

Genetikai vizsgálat: 45 euró/állat

-*Genetikai anyag: ivarsejtek, embriók, ivarszerv szövet, és embrionális sejt*

Baromfifélék Eembrionális sejteinek megőrzése : 40 euró/minta
Baromfifélék Iivarszerv stzöveteinek megőrzése: 25 euró/minta

Kiegészítő információk

Nem releváns

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Melyek a beavatkozás részét képező kötelezettségvállalás(ok) modelljei?

☑ eredményalapú (választási lehetőséggel)
☑ irányításalapú (választási lehetőséggel)
☑ hibrid (irányítás- és eredményalapú)

Ismertesse, hogy a beavatkozásban meghatározott kötelezettségvállalásokhoz a kedvezményezettek részéről milyen kötelezettségek/lehetőséget kapcsolódnak.

Kötelezettségvállalások (commitments):

- a támogatást igénylő köteles a kötelezettségvállalási időszak alatt évente átlagosan legalább 50 genetikai mintát begyűjteni, mélyhűtve történő tárolásra előkészíteni, minősíteni és laboratóriumi körülmények közötti, mélyhűtéses eljárással megőrizni.
- embrió-előállítás csak szarvasmarha faj esetén támogatható. A kötelezettségvállalási időszak alatt egy donoranyától legfeljebb 20 embrió begyűjtése, mélyhűtésre történő előkészítése és mélyhűtve történő megőrzése támogatható.
- adatszolgáltatás biztosítása az Országos Állattenyésztési Adatbázisba;
- a tenyésztőszervezet által meghatározott egyedekre vagy vonalakra vonatkozóan a szükséges genetikai vizsgálatok elvégzése;
- embrionális sejt megőrzésre és az ivarszerv szövet megőrzésre esetében: A támogatást igénylő köteles az embrionálsi sejt vagy ivarszerv szövetet, mélyhűtve történő tárolásra előkészíteni, minősíteni és laboratóriumi körülmények közötti, mélyhűtéses eljárással megőrizni

Mi a szerződések időtartama?

5 éves kötelezettségvállalás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 12 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	**Cikk**	**Alkalmazandó százalékos arány**	**Minimális mérték**	**Maximális mérték**
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - A 70. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD26_O19_U01_IT - Szarvasmarhafélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése(műszalma)	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem
RD26_O19_U02_IT - Szarvasmarhafélék embrió mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (embrió)	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem
RD26_O19_U03_IT - Sertés genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (műszalma)	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem
RD26_O19_U04_IT - Juh és kecske genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (műszalma)	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem
RD26_O19_U05_IT - Lófélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (műszalma)	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem
RD26_O19_U06_IT - Baromfifélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszeg (műszalma/ampulla)	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem
RD26_O19_U07_HD - Genetikai vizsgálat egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem
RD26_O19_U08_IT - Nyúl genetikai anyagának mélyhűtve történő egységösszege (műszalma)	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem
RD26_O19_U09_IT - Baromfifélék embrionális sejteinek megőrzése egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem
RD26_O19_U10_IT - Baromfifélék ivarszerv szöveteinek megőrzésének egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD26_O19_U01_IT - Szarvasmarhafélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése(műszalma)

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD26_O19_U02_IT - Szarvasmarhafélék embrió mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (embrió)

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD26_O19_U03_IT - Sertés genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (műszalma)

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD26_O19_U04_IT - Juh és kecske genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (műszalma)

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD26_O19_U05_IT - Lófélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (műszalma)

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD26_O19_U06_IT - Baromfifélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszeg (műszalma/ampulla)

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD26_O19_U07_HD - Genetikai vizsgálat egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD26_O19_U08_IT - Nyúl genetikai anyagának mélyhűtve történő egységösszege (műszalma)

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD26_O19_U09_IT - Baromfifélék embrionális sejteinek megőrzése egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD26_O19_U10_IT - Baromfifélék ivarszerv szöveteinek megőrzésének egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD26_O19_U01_IT - Szarvasmarhafélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése(műszalma) (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	45,00	45,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység:)								
RD26_O19_U02_IT - Szarvasmarhafélék embrió mélyhűtve történő megőrzése egységösszege	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	900,00	900,00	0,00	0,00	

(embrió) (Támogatás - Egységes)	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység:)								
RD26_O19_U03_IT - Sertés genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (műszalma) (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	3,00	3,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység:)								
RD26_O19_U04_IT - Juh és kecske genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (műszalma) (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	16,00	16,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység:)								
RD26_O19_U05_IT - Lófélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (műszalma) (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	54,00	54,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység:)								
RD26_O19_U06_IT - Baromfifélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszeg (műszalma/ampulla) (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	10,00	10,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység:)								
RD26_O19_U07_HD - Genetikai vizsgálat egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	45,00	45,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD26_O19_U08_IT - Nyúl genetikai anyagának mélyhűtve történő egységösszege (műszalma) (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	15,00	15,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység:)								
RD26_O19_U09_IT - Baromfifélék embrionális sejteinek megőrzése egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	40,00	40,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység:)								
RD26_O19_U10_IT - Baromfifélék ivarszerv szöveteinek megőrzésének egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	25,00	25,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység:)								
ÖSSZESEN	O.19 (egység: Items)	0,00	0,00	0,00	23 200,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 23 200,00 **Max:** 23 200,00
	O.19 (egység: Egyedszám)	0,00	0,00	0,00	2 800,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 2 800,00 **Max:** 2 800,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	2 191 780,65	1 095 890,58	0,00	0,00	3 287 671,23
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	1 095 890,33	547 945,29	0,00	0,00	1 643 835,62

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD27_G10_GPX_70 - Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD27_G10_GPX_70
A beavatkozás neve	Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

A beavatkozás területe Magyarország

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.7.1	Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	1	Igen
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.27 A környezeti fenntarthatósághoz, az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Ritka és veszélyeztetett növényfajok és fajták növényi genetikai erőforrásainak és mikroorganizmusok ex situ védelme:

A mezőgazdasági- és élelmezési célú növényfajok tájfajtái, házikerti fajtái, termesztésből kiszorult fajtái illetve az egyéb haszonnövények ökotípusai, továbbá ezek vad- és rokonfajai, valamint a mikroorganizmusok védelmét és fenntartását támogatja.

A különböző gazdálkodási rendszerekben a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok és állatfajták kiemelt támogatást élveznek. Ezen fajták megőrzése a biodiverzitás fenntartása szempontjából kiemelten szükséges. A génmegőrzés célja az őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának megőrzése, illetve tenyésztésben történő megőrzése a genetikai állomány megőrzéséről és az adott állatfajták fennmaradását biztosító tenyésztési programokról szóló kötelező jogszabályok keretein belül, továbbá a mezőgazdasági és élelmezésben kiemelt szerepet betöltő növényfajok genetikai erőforrásainak ex situ és in situ megőrzése, jellemzése, begyűjtése és hasznosítása.
A mezőgazdasági- és élelmezési célú növényfajok tájfajtái,házikerti fajtái, termesztésből kiszorult fajtái, illetve az egyéb haszonnövények ökotípusai, továbbá ezek vad- és rokonfajai, valamint a mikroorganizmusok kivétel nélkül veszélyeztetett kategóriába sorolandók, mivel fenntartás és megőrzés nélkül eltűnnek.

Megőrzésük egyik leghatékonyabb módszere az ex situ – termőhelyen kívüli – megőrzés, amelynek módszereit és technikáit Nemzetközi Génbank szabvány részletezi.
A nemesített fajták fajtafenntartó nemesítésben részesülnek, így kevésbé vagy nem veszélyeztetettek.
Mikroorganizmusok esetében a növénytermesztés, az állattenyésztés, az élelmiszeripar, az erdőgazdálkodás, a talajvédelem, a vízgazdálkodás stb. területein hasznos és káros tevékenységet végző mikroorganizmusok (vírusok, baktériumok, élesztőgombák, penészgombák, és egyéb gombák, idesorolva a termeszthető nagygombákat is) megőrzése és hosszú idejű fenntartása a cél, a genetikai tulajdonságaik változatlan állapotban való megtartása mellett.

A jelenlegi mezőgazdasági gyakorlat természetéből fakadóan a résztvevők általános szinten nem foglalkoznak a génmegőrzés problémájával, ezért szükséges az ilyen jellegű, génmegőrzésre irányuló tevékenységek támogatása, majd ellenőrzése a jelenlegi ex situ gyűjtemények megőrzése, fenntartása és fejlesztése érdekében.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):
o a megőrzött tételek mennyisége;
o szakmai végzettség;
o a gyűjtemény mezőgazdasági, kultúrtörténeti és genetikai értéke,
o a kérelmező szakmai és technikai felkészültsége
o Tesztüzemi Információs Hálózat (tesztüzemi rendszer) munkájában való részvétel

Ambíciószint emelkedés bemutatása:

A beavatkozások évenkénti kimeneti célértéke ex situ génmegőrzés esetén 94 131 tétel, in situ génmegőrzés esetén 150 fajta és 30 260 ha támogatása. A beavatkozások a mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésére irányulnak, céljuk a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok és mikroorganizmusok megőrzésének támogatása. A Vidékfejlesztési Program keretében már támogatott tételek igénylései tekintetében is növekedés várható, továbbá Magyarország – a környezeti ambíciószint növekedése érdekében – a Stratégiai Terv időszaktól kezdődően jelentős változtatásokat tervez, mivel új elemként – bevezetésre kerül az „RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése” című beavatkozás.
A 2014-2022 közötti időszakban, a Vidékfejlesztési Programban átlagosan évente 2.832.876 euro forrással valósult meg a növényi génmegőrzés támogatása, ezzel szemben a KAP Stratégiai Terv keretében a növényi génmegőrzés előmozdításának támogatására évente 5.479.452 euro forrást tervez a tagállam.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible Beneficiaries: Génmegőrzéssel foglalkozó természetes és jogi személyek

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria)

- a gyűjtemény rendelkezik Nemzeti Génbank nyilvántartási számmal és az abban megőrzött tételek a Nemzeti Génbank Adatbázisban nyilvántartásba vételre kerültek;
- Növényi Génbank Tanács által kibocsájtott szakmai vélemény megléte.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások (commitments):

Növényfajták/fajok esetében:

- a meghatározott fajok begyűjtése, jellemzése, hasznosításának elősegítése;
- a gyűjtött tételek felszaporítása és fenntartása, valamint a maggal szaporított fajok genetikai erőforrásainak ex situ megőrzése és leírása, a vegetatív úton szaporított fajok genetikai erőforrásainak ültetvényekben és in vitro módszerekkel történő megőrzése és leírása;
- a tételek Nemzetközi Génbank Szabványnak megfelelő megőrzése.
- Meglévő biológiai alapok megőrzése

Mikroorganizmusok esetében:

- Az izolált/begyűjtött, kereskedelmi forgalomba nem kerülő mikroorganizmusok megőrzése és hosszú idejű fenntartása korszerű mélyfagyasztással (krioprezerválás), vagy fagyasztva szárítással (liofilizálás).

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	Ismertetés

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

Nem releváns.

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és a beavatkozás közötti kapcsolat

Nem releváns.

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

☐ **IIER**

☑ **Nem IIER**

Nem IIER szakasz

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☐ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☑ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

A kifizetés az STR 83. cikk 1(b) és 2 (a) i. bekezdései alapján történik.

A beavatkozásban szereplő kifizetések arra vonatkoznak, hogy az egyes genetikai tételeket a kedvezményezett megőrzi, fenntartja vagy felszaporítja. Ezeknek a tevékenységeknek költségei vannak és ez alapján lett meghatározva a támogatási összeg és annak tételenkénti mértéke. A „RD27_G10_GPX_70 - Növényi gén ex situ_háttérszámítás” dokumentumban valamennyi költségtétel megtalálható és azok képzik a támogatási összeg meghatározásának alapját.

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

-a támogatás 100%-os intenzitású

Növényfajták/fajok valamint mikroorganizmusok esetében a lenti táblázatban szerepelnek a támogatási összegek.

A beavatkozás kapcsán nem támogatható költségek:
-a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 folyamatban lévő kötelezettségvállalással érintett tevékenységei

Növényfajták/fajok valamint mikroorganizmusok esetében:

	Tételcsoport		Támogatási összeg eurónak megfelelő forintösszeg/tétel/év (euró)
	Maggal szaporított egyévesek	öntermékenyülők	41
		szélporozta idegentermékenyülő	48
		rovarporozta idegentermékenyülő	59
	Maggal szaporított évelők	tenyészkerti fenntartás	55
		magtárolással fenntartva	41
	Vegetatív szaporítású lágyszárú növények		63
	Évelő fásszárú növények fenntartása ültetvényben	fák cserjék	70
	Merisztéma kultúrákban való fenntartás		37
	Mikroorganizmusok	Krioprezerválás	42
		Liofilizálás	40

Kiegészítő információk

Módszer:
A génbanki struktúrák működése, a részfeladatok megoldási lehetőségei és kiterjedtsége épp annyira sokszínű, amennyire változatos a megőrzött kultúrnövény állományok összessége. A nagy működési felületen tevékenykedő génbankok, azaz a nagy taxon és tételszámú kutúrnövény gyűjtemények számára kimondottan összetett feladat egy költségigény, illetve egy ilyen irányú támogatási normatíva megállapítása. (Az erre a célra 2010-ben kifejlesztett un. Döntés támogató szoftver csak 20 növényfaj bevitelére alkalmas, szemben például az Nemzeti Biodiverzitás- és Génmegőrzési Központnál (továbbiakban: NBGK) megőrzött több mint 1000 fajjal.) (Horna, 2010). Azaz minél fajgazdagabb a gyűjtemény, annál nehezebb a konkrét költségtényezők fajok szerinti rendszerbe állítása. A feladatnak számos olyan összetevője létezik, amelyek nagyon megnehezítik, sőt lehetetlenné teszik a költségek, illetve a támogatási normatívák egyedi eseteken keresztül történő megközelítését. Ezeknek a tényezőknek a változékony hatása végül is az eltérően működő génbankokban látszólag úgyszintén eltérő ráfordítás hatékonysági mutatókat eredményez. (Koo at all. 2004.)

Eredmények értékelése:

Ahogy ez a későbbiekben az NBGK-nál is megállapítható, a ráfordítások három-negyede az élő-munka igényből származik. Egyes felmérések szerint maga a tartós tárolás csak a költségigények-nek 17 százalékát jelenti. A legköltségesebb műveletek az életképesség megállapítása (csíráztatás), a tenyészkerti felszaporítás, a magtisztítás, a tételleírás, és a közreadás. (Pepijn at all., 2014) Ugyanakkor bizonyítható, hogy ezeknek a műveleteknek az egyes kultúrfajokra, esetleg ezek tételeire vetített költségigénye nagyon nagy mértékben eltérhet egymástól. Példaként említhető a fel-szaporításokhoz kapcsolódó izoláció. A génbanki tételek integritásának megőrzésében, azaz idegen megporzás megakadályozása érdekében megkerülhetetlen izolációs lehetőségek (térbeni, sátor alatti, vagy kézzel eszközölt műveletek) költségei nagyságrendekben különböznek egymástól.

Ezért a normatívák megállapításánál egy, a csak ezzel az alapfeladattal foglalkozó működési egység költségtényezőinek visszabontásából indokolt, illetve lehetséges elindulni.

Hazai körülményeink között a közel 300 növénynemzetség több mint ezer fajának 51000 unikális tételével (fajta, tájfajta, stb.), és ezek 110 ezer al- mintájával rendelkező tápiószelei NBGK lehet ebből a szempontból adatforrásnak és iránymutatónak tekinteni.

Az NBGK teljeskörű génbanki tevékenységet folytat a szántóföldi és zöldségnövények vonatkozásában. Ebbe beletartozik a géntartalékok gyűjtése, felszaporítása, leírása, tartós tárolása, dokumentálása, és közreadása. Ezzel párhuzamosan az NBGK fenntart munka-, aktív-, és bázis-gyűjteményeket, (újabban földrajzilag elkülönített biztonsági tárolót is), és a génbanki műveleteit is a nemzetközi szabványnak megfelelően végzi. Az NBGK a szükséges génbanki felszaporításokhoz 150 ha szántóterülettel rendelkezik, és fel van szerelve a feladatokhoz szükséges szokványos és speciális eszközökkel, berendezésekkel. Bár az itt megőrzött gyűjtemények túlnyomó részt a mag-banki tárolásra alkalmas un. ortodox maggal rendelkeznek, a teljes körű tevékenység érdekében ültetvényekben történő megőrzés, és in-vitro tárolás is működik.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Melyek a beavatkozás részét képező kötelezettségvállalás(ok) modelljei?

☑ eredményalapú (választási lehetőséggel)

☑ irányításalapú (választási lehetőséggel)

☑ hibrid (irányítás- és eredményalapú)

Ismertesse, hogy a beavatkozásban meghatározott kötelezettségvállalásokhoz a kedvezményezettek részéről milyen kötelezettségek/lehetőséget kapcsolódnak.

Kötelezettségvállalások (commitments):

Növényfajták/fajok esetében:

- a meghatározott fajok begyűjtése, jellemzése, hasznosításának elősegítése;
- a gyűjtött tételek felszaporítása és fenntartása, valamint a maggal szaporított fajok genetikai erőforrásainak ex situ megőrzése és leírása, a vegetatív úton szaporított fajok genetikai erőforrásainak ültetvényekben és in vitro módszerekkel történő megőrzése és leírása;
- a tételek Nemzetközi Génbank Szabványnak megfelelő megőrzése.
- Meglévő biológiai alapok megőrzése

Mikroorganizmusok esetében:

- Az izolált/begyűjtött, kereskedelmi forgalomba nem kerülő mikroorganizmusok megőrzése és hosszú idejű fenntartása korszerű mélyfagyasztással (krioprezerválás), vagy fagyasztva szárítással (liofilizálás).

Mi a szerződések időtartama?

5 éves kötelezettségvállalás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 12 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	**Cikk**	**Alkalmazandó százalékos arány**	**Minimális mérték**	**Maximális mérték**
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - A 70. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD27_O19_U01_IT - Maggal szaporított egyévesek - öntermékenyülők egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem
RD27_O19_U02_IT - Maggal szaporított egyévesek - szélporozta idegentermékenyülő egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem
RD27_O19_U03_IT - Maggal szaporított egyévesek - rovarporozta idegentermékenyülő - egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem
RD27_O19_U04_IT - Maggal szaporított évelők - tenyészkerti fenntartás egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem
RD27_O19_U05_IT - Maggal szaporított évelők - magtárolással fenntartva egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem
RD27_O19_U06_IT - Vegetatív szaporítású lágyszárú növények egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem
RD27_O19_U07_IT - Évelő fásszárú növények fenntartása ültetvényben - fák egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem
RD27_O19_U08_IT - Évelő fásszárú növények fenntartása ültetvényben - cserjék egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem
RD27_O19_U09_IT - Merisztéma kultúrákban való fenntartás egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem
RD27_O19_U10_IT - Mikroorganizmusok - Krioprezerválás egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem
RD27_O19_U11_IT - Mikroorganizmusok - Liofilizálás egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD27_O19_U01_IT - Maggal szaporított egyévesek - öntermékenyülők egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD27_O19_U02_IT - Maggal szaporított egyévesek - szélporozta idegentermékenyülő egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD27_O19_U03_IT - Maggal szaporított egyévesek - rovarporozta idegentermékenyülő - egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD27_O19_U04_IT - Maggal szaporított évelők - tenyészkerti fenntartás egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD27_O19_U05_IT - Maggal szaporított évelők - magtárolással fenntartva egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD27_O19_U06_IT - Vegetatív szaporítású lágyszárú növények egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD27_O19_U07_IT - Évelő fásszárú növények fenntartása ültetvényben - fák egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD27_O19_U08_IT - Évelő fásszárú növények fenntartása ültetvényben - cserjék egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD27_O19_U09_IT - Merisztéma kultúrákban való fenntartás egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD27_O19_U10_IT - Mikroorganizmusok - Krioprezerválás egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD27_O19_U11_IT - Mikroorganizmusok - Liofilizálás egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD27_O19_U01_IT - Maggal szaporított egyévesek - öntermékenyülők egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	41,00	41,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

	O.19 (egység:)								
RD27_O19_U02_IT - Maggal szaporított egyévesek - szélporozta idegentermékenyülő egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	48,00	48,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység:)								
RD27_O19_U03_IT - Maggal szaporított egyévesek - rovarporozta idegentermékenyülő - egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	59,00	59,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység:)								
RD27_O19_U04_IT - Maggal szaporított évelők - tenyészkerti fenntartás egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	55,00	55,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység:)								
RD27_O19_U05_IT - Maggal szaporított évelők - magtárolással fenntartva egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	41,00	41,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység:)								
RD27_O19_U06_IT - Vegetatív szaporítású lágyszárú növények egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	63,00	63,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység:)								
RD27_O19_U07_IT - Évelő fásszárú növények fenntartása ültetvényben - fák egységösszege (Támogatás -	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	70,00	70,00	0,00	0,00	

Egységes)	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység:)								
RD27_O19_U08_IT - Évelő fásszárú növények fenntartása ültetvényben - cserjék egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	70,00	70,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység:)								
RD27_O19_U09_IT - Merisztéma kultúrákban való fenntartás egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	37,00	37,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység:)								
RD27_O19_U10_IT - Mikroorganizmusok - Krioprezerválás egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	42,00	42,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység:)								
RD27_O19_U11_IT - Mikroorganizmusok - Liofilizálás egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	40,00	40,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység:)								
ÖSSZESEN	O.19 (egység: Items)	0,00	0,00	0,00	188 262,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 188 262,00 **Max:** 188 262,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	3 287 671,05	2 191 781,00	0,00	0,00	5 479 452,05

	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	1 643 835,53	1 095 890,50	0,00	0,00	2 739 726,03
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD28_G11_GPI_70
A beavatkozás neve	Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

A beavatkozás területe Magyarország.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.7.1	Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	1	Igen
6.4.1	Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek fejlesztése a biológiai sokféleség mérésére	1	Részben
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.12 Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
R.27 A környezeti fenntarthatósághoz, az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben
R.31 A biológiai sokféleség megőrzésének vagy helyreállításának támogatására irányuló támogatott kötelezettségvállalások által érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, a magas természeti értékű gazdálkodási gyakorlatokat is beleértve

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése:

A mezőgazdasági- és élelmezési célú növényfajok sokféleségének a használatban való (on farm) megőrzését, a tájfajták, házikerti fajták és termesztésből kiszorult fajták megfelelő méretű állományainak termesztését, illetve a haszonnövények ökotípusainak és vad rokon fajainak természetes élőhelyen (in situ) fellelhető állományainak megőrzését, mindezek szaporítóanyagának előállítását és felhasználását támogatja.

A különböző gazdálkodási rendszerekben a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok és állatfajták kiemelt támogatást élveznek. Ezen fajták megőrzése a biodiverzitás fenntartása szempontjából kiemelten szükséges. A génmegőrzés célja az őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának megőrzése, illetve tenyésztésben történő megőrzése a genetikai állomány megőrzéséről és az adott állatfajták fennmaradását biztosító tenyésztési programokról szóló kötelező jogszabályok keretein belül, továbbá a mezőgazdasági és élelmezésben kiemelt szerepet betöltő növényfajok genetikai erőforrásainak ex situ és in situ megőrzése, jellemzése, begyűjtése és hasznosítása.

A mezőgazdasági- és élelmezési célú növényfajok sokféleségének a használatban való (on farm) megőrzését, a tájfajták, házikerti fajták és termesztésből kiszorult fajták megfelelő méretű állományainak termesztését, illetve a haszonnövények ökotípusainak és vad rokon fajainak természetes élőhelyen (in situ) fellelhető állományainak megőrzését, mindezek szaporítóanyagának előállítását és felhasználását támogatja.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- Növényi Génbank Tanács szakmai véleménye;
- a megpályázott fajták/természetes flóra esetén fajok mezőgazdasági, kultúrtörténeti és genetikai értéke;
- szakmai végzettség;
- a vad rokon fajok, ökotípusok esetében a területileg illetékes Nemzeti Park Igazgatóság szakmai véleménye;
- környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése, terület védettsége, Nemzeti park, Natura 2000;
- ökológiai gazdálkodás folytatása előnyt jelent a kiválasztásnál
-Tesztüzemi Információs Hálózat (tesztüzemi rendszer) munkájában való részvétel

Ambíciószint emelkedés bemutatása:

A beavatkozások évenkénti kimeneti célértéke ex situ génmegőrzés esetén 94 131 tétel, in situ génmegőrzés esetén 150 fajta és 30 260 ha támogatása. A beavatkozások a mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésére irányulnak, céljuk a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok és mikroorganizmusok megőrzésének támogatása. A Vidékfejlesztési Program keretében már támogatott tételek igénylései tekintetében is növekedés várható, továbbá Magyarország – a környezeti ambíciószint növekedése érdekében – a Stratégiai Terv időszaktól kezdődően jelentős változtatásokat tervez, mivel új elemként – bevezetésre kerül az „RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése” című beavatkozás.

A 2014-2022 közötti időszakban, a Vidékfejlesztési Programban átlagosan évente 2.832.876 euro forrással valósult meg a növényi génmegőrzés támogatása, ezzel szemben a KAP Stratégiai Terv keretében a növényi génmegőrzés előmozdításának támogatására évente 5.479.452 euro forrást tervez a tagállam.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible Beneficiaries: Génmegőrzéssel foglalkozó természetes és jogi személyek

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria)

·termesztett növények esetén az adott fajta (tájfajta, házikerti fajta, termesztésből kiszorult fajta) rövid leírása (egyszerűsített deszkriptorok alapján), valamint a fajta származásának ismertetése, a pályázó által való fenntartásának/termesztésének időtartama

·vad rokon fajok, ökotípusok esetén az állomány szerepel az adott országos jelentőségű védett, ill. Natura 2000 területre vonatkozó dokumentumban, ill. adatbázisban;

·a természetes flóra elemeinek begyűjtése esetén gyűjtési engedély megléte

Növényi Génbank Tanács által kibocsájtott szakmai vélemény megléte.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások (commitments):

Termesztett fajok esetén

A (regisztrált) megőrzendő (pl.: tájfajták/házikerti) fajták, genetikai eróziót megakadályozandó, minimális méretű állományának termesztésben tartása, hasznosításuk elősegítése;

Szántóföldi növények termesztése esetén a minimális parcellanagyság 0,25 ha fajtánként (tájfajta, házikerti fajta, termesztésből kiszorult fajta)

Zöldségfélék termesztése esetén a minimális területnagyság 50 m^2 fajtánként

Gyümölcsök termesztése esetén min. 2 egyed fajtánként

Szőlő és bogyós gyümölcsök termesztése esetén min. 5 egyed fajtánként

Lágyszárú évelők termesztése esetén min. 15 m2 fajtánként

Vad rokon fajok, ökotípusok, vad flóra élőhely fenntartása esetén:

A vad rokon fajok, ökotípusok természetes állományainak eredeti élőhelyükön való folyamatos megőrzése

Természetes vad flóra élőhely fenntartása esetén min. 0,25 ha

Természetes flóra elemeinek termesztése esetén a minimális területnagyság fajtól függően 100 – 1000 m2

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	Ismertetés

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

Nem releváns.

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és a beavatkozás közötti kapcsolat

Nem releváns.

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

☑ **IIER**

☐ **Nem IIER**

IIER szakasz

A kifizetés típusa

☑ A járulékos költségek és az elmaradt bevétel alapján meghatározott egységköltség

☑ Tartalmazza a tranzakciós költséget
☐ Egyszeri kifizetés
☐ Egyösszegű átalány

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Szántóföldi növénytermesztés esetén 350 euro/ha
Zöldségfajok esetén 30 euro/fajta/50 m2 0,25 ha felett 350 euro/hektár
Évelő lágyszárú fajok esetén 30 euro/fajta/15 m2, 0,25 ha felett 650 euro/hektár
Ültetvények (szőlő és gyümölcs) esetén 0,25 ha alatt 20 euro/fajta/2 gyümölcsfa vagy 5 szőlőtő vagy bogyós gyümölcs, 0,25 ha felett 1000 Euro/ha
Natura 2000 területen kívüli gyepek 500 Euro/ha
Természetes flóra elemeinek szaporítóanyagának előállítása (termesztése) 500 euró/faj
Természetes flóra lágyszárú elemeinek szaporítóanyagának begyűjtése 500 euró/faj)

Számítási módszer

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Melyek a beavatkozás részét képező kötelezettségvállalás(ok) modelljei?

☑ eredményalapú (választási lehetőséggel)
☑ irányításalapú (választási lehetőséggel)
☑ hibrid (irányítás- és eredményalapú)

Ismertesse, hogy a beavatkozásban meghatározott kötelezettségvállalásokhoz a kedvezményezettek részéről milyen kötelezettségek/lehetőséget kapcsolódnak.

Kötelezettségvállalások (commitments):

Termesztett fajok esetén

A (regisztrált) megőrzendő (pl.: tájfajták/házikerti) fajták, genetikai eróziót megakadályozandó, minimális méretű állományának termesztésben tartása, hasznosításuk elősegítése;

Szántóföldi növények termesztése esetén a minimális parcellanagyság 0,25 ha fajtánként (tájfajta, házikerti fajta, termesztésből kiszorult fajta)

Zöldségfélék termesztése esetén a minimális területnagyság 50 m^2 fajtánként

Gyümölcsök termesztése esetén min. 2 egyed fajtánként

Szőlő és bogyós gyümölcsök termesztése esetén min. 5 egyed fajtánként

Lágyszárú évelők termesztése esetén min. 15 m2 fajtánként

Vad rokon fajok, ökotípusok, vad flóra élőhely fenntartása esetén:

A vad rokon fajok, ökotípusok természetes állományainak eredeti élőhelyükön való folyamatos megőrzése

Természetes vad flóra élőhely fenntartása esetén min. 0,25 ha

Természetes flóra elemeinek termesztése esetén a minimális területnagyság fajtól függően 100 – 1000 m2

Mi a szerződések időtartama?

5 éves a kötelezettségvállalási időszak

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 12 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	**Cikk**	**Alkalmazandó százalékos arány**	**Minimális mérték**	**Maximális mérték**
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - A 70. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD28_O19_U01_HA - Szántóföldi növénytermesztés egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.31	Nem
RD28_O19_U02_HA - Zöldségfajok egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.31	Nem
RD28_O19_U03_HA - Évelő lágyszárú fajok egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.31	Nem
RD28_O19_U04_HA - Ültetvények (szőlő és gyümölcs) egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.31	Nem
RD28_O19_U05_HA - Natura 2000 területen kívüli gyepek egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.12; R.31	Nem
RD28_O19_U06_SP - Természetes flóra elemeinek szaporítóanyagának előállítása (termesztése) egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem
RD28_O19_U07_SP - Természetes flóra lágyszárú elemeinek szaporítóanyagának begyűjtése egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.27	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD28_O19_U01_HA - Szántóföldi növénytermesztés egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD28_O19_U02_HA - Zöldségfajok egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD28_O19_U03_HA - Évelő lágyszárú fajok egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD28_O19_U04_HA - Ültetvények (szőlő és gyümölcs) egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD28_O19_U05_HA - Natura 2000 területen kívüli gyepek egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD28_O19_U06_SP - Természetes flóra elemeinek szaporítóanyagának előállítása (termesztése) egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD28_O19_U07_SP - Természetes flóra lágyszárú elemeinek szaporítóanyagának begyűjtése egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD28_O19_U01_HA - Szántóföldi növénytermesztés egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	350,00	350,00	350,00	350,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Hektár)								
RD28_O19_U02_HA - Zöldségfajok egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	6 000,00	6 000,00	6 000,00	6 000,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Hektár)								
RD28_O19_U03_HA - Évelő lágyszárú fajok egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Hektár)								
RD28_O19_U04_HA - Ültetvények (szőlő és gyümölcs) egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Hektár)								

RD28_O19_U05_HA - Natura 2000 területen kívüli gyepek egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	500,00	500,00	500,00	500,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Hektár)								
RD28_O19_U06_SP - Természetes flóra elemeinek szaporítóanyagának előállítása (termesztése) egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	500,00	500,00	500,00	500,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység:)								
RD28_O19_U07_SP - Természetes flóra lágyszárú elemeinek szaporítóanyagának begyűjtése egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	500,00	500,00	500,00	500,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység:)								
ÖSSZESEN	O.19 (egység: Hektár)	0,00	30 260,00	30 260,00	30 260,00	30 260,00	0,00	0,00	**Összesen:** 121 040,00 **Max:** 30 260,00
	O.19 (egység: Fajta)	0,00	150,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 150,00 **Max:** 150,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	913 242,00	913 242,00	913 242,03	0,00	0,00	0,00	2 739 726,03
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	456 621,00	456 621,00	456 621,02	0,00	0,00	0,00	1 369 863,02

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD29_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD29_G12_AWC_70
A beavatkozás neve	Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatás által érintett számosállategységek (szae) száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Igen
9.1.2	Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	1	Igen
9.1.3	Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	1	Részben

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.44 Az állatjólét javítását célzó, támogatott intézkedésekkel érintett számosállategységek (szae) aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás célja:

A beavatkozás az állattartás fejlesztését célozza meg azáltal, hogy támogatást biztosít az állatok javát szolgáló szigorú állatjóléti, higiéniai és takarmányozási körülmények, feltételek megvalósításához.

A mezőgazdasági haszonállatok tartása az utóbbi évtizedekben jelentősen megváltozott. Ezek a tenyésztés-, tartás- és takarmányozás-technológiai változások éreztetik módosító hatásukat az állatok

egészségi állapotában és fitnesz tulajdonságaikban. Ezért célszerű azon állattartókat támogatni, akik vállalják, hogy az állatoknak szigorúbb higiéniai-, takarmányozási- és tartási körülményeket biztosítanak.
A támogatási körbe vont megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulását célozzák, amelyek kapcsán további intézkedések is szükségesek, hogy csökkenjen a megbetegedések száma, ezáltal a gyógykezelések szükségessége is jelentős mértékben csökkenthető. Új kötelezettségvállalások beépítése is szükséges, amelyek az antimikrobiális szerek használatának csökkentéséhez vezetnek.

A kiskérődző ágazat számára 2019-től voltak elérhetőek először az állatjóléti támogatástok, amelyek segíteni tudták többek között a tejtermelés átalakulását, az akut tőkehiány kezelését. A beavatkozás az állatjóléti feltételek előtérbe helyezését célozza meg azáltal, hogy támogatást nyújt az állatok javát szolgáló szigorú higiéniai és takarmányozási előírások teljesítéséhez a gazdálkodóknak.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók (selection criteria):

• A mezőgazdasági termelő szakképzettsége
• Ökológiai gazdálkodás folytatása
• Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel
• A kérelmező rendelkezik állatjóléti felelőssel a tenyészetében, illetve annak igazolása
• Tesztüzemi Információs Hálózat (tesztüzemi rendszer) munkájában való részvétel

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible Beneficiaries:

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:
- Természetes személyek
- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek))
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- A támogatást igénylő a Tenyészet Információs Rendszerben nyilvántartott tenyészetében támogatható állatot tart.
- A támogatást igénylő tenyészetei maradéktalanul megfelelnek a hatályban lévő állatjóléti előírásoknak.
- Fajra vonatkozó jelölési és nyilvántartási, továbbá a tenyészetre vonatkozó nyilvántartási szabályok betartása.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások (commitments):

• Technológiába épített körömápolás Ennek az előírásnak a keretében a támogatást igénylőknek a támogatott tenyészetekben évente legalább 2 alkalommal a támogatásba bevont valamennyi állaton körömápolást kell végezniük.

• Endoparazita (belső élősködők) fertőzöttség ellenőrzése. Évente legalább 2 alkalommal, a vizsgáló laboratórium által megadott eljárás szerint bélsár mintát kell gyűjteni és a mintákat el kell küldeni a laboratórium részére. A kiskérődzőket a bélsár vizsgálat eredménye alapján – amennyiben szükséges - kell a kezelő állatorvos utasítása szerinti szerrel és dózisban kezelni.

• Ektoparaziták (külső élősködök) valamint legyek, szúnyogok, nyüvek elleni védekezés. A támogatást igénylőknek gyéríteni kell a légy és szúnyog állományt, amelyet a légy és szúnyog inváziónak leginkább kitett hónapokban kell elvégezni. Külső paraziták ellen kezelni kell az állományt, mely kezelést juhok

esetében a nyírást követő két hónapon belül, kecskék esetében adott év május 31-ig kell megtenni.

• Ásványi anyag kiegészítés alkalmazása. A támogatást igénylő köteles a takarmányozás során a szelénes ásványi anyag kiegészítéshez való megfelelő és folyamatos hozzáférést biztosítani, és erről nyilvántartást vezetni.

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

- A vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel ellentételezése
- A körömápolás elvégzésének munkaerő és járulékainak többlet költsége, valamint az alkalmazott fertőtlenítő szer anyagköltsége.
- A fertőzöttség ellenőrzésének munkaerő és járulékainak többletköltsége, a laboratóriumi vizsgálat többletköltsége, valamint a gyógykezelésre alkalmazott szerek anyagköltsége.
- A külső élősködők, valamint legyek szúnyogok és nyűvek gyérítésének anyag és munkaerő többletköltsége.
- Szelénes ásványi anyag kiegészítéshez történő folyamatos hozzájutás többletköltsége.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	Ismertetés
SMR11	A Tanács 98/58/EK irányelve (1998. július 20.) a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről: 4. cikk

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

- 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről;
- A Tanács 1998. július 20-i 98/58/EK irányelve a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről;
- Az Európai Parlament és a Tanács 853/2004/EK rendelete (2004. április 29.) az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályainak megállapításáról;
- 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól;
- 182/2009. (XII.30.) FVM rendelet a juh és kecskefélék egyedeinek Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről.
- 188/2019. (VII.30.) Korm. rendelet az állattenyésztésről;
- 2019. évi LVI. törvény az állattenyésztés szabályozásához szükséges törvényi szintű rendelkezésekről
- 41/1997. (V. 28.) FM rendelet az Állat-egészségügyi Szabályzat kiadásáról

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és a beavatkozás közötti kapcsolat

1.Kötelezettségvállalások részletes indokolása (hogyan mutat túl az uniós kötelező előírásokon):

a) Technológiába épített körömápolás

Mivel az állatjóléti (uniós és nemzeti) szabályok kifejezetten zárt tartású fajokra és tartásrendszerekre lettek eredetileg kidolgozva, ezek a beavatkozási javaslatok (még) nem találhatók meg szó szerint a hatályos jogszabályokban, ugyanakkor ezek levezethetők a klasszikus öt szabadságjogból (5 freedom).

Javaslatunk szerint az érintett állattartónak (támogatást igénylőnek) a technológiába épített körömápoláson felül további egy körömápolási lehetőséget kell évente biztosítani a támogatásba bevont valamennyi állat részére. Hazánkban a kiskérődzők tartása elsősorban legelőre alapozott extenív tartási rendszerekben történik. Mivel a juhok és kecskék legeléssel és a legelőfű keresésével tölti a nap jelentős részét, ezért a lábvégek egészségi állapota kiemelten fontos, hiszen az állatok testsúlya a körmöket terheli, a csülkök elhanyagoltságából, vagy a körömápolás mellőzése miatt bekövetkező lábvég-betegségek akár selejtezési

okok is lehetnek, amely az ágazat gazdaságosságát és az állatok jólétét egyszerre érinti, ezért a körömápolás és körmözés jelentőségét nem lehet elégszer hangsúlyozni.

b) Endoparazita (belső élősködők) fertőzöttség ellenőrzése

c) Ektoparaziták (külső élősködök), valamint legyek, szúnyogok, nyüvek elleni védekezés

A tenyésztés céljából tartott állatok védelméről szóló, a TANÁCS 98/58/EK IRÁNYELVE (1998. július 20.) a „Nem épületben tartott állatok" című mellékletének 12. pontja az alábbiakról rendelkezik:„ A nem épületben tartott állatok számára, ha ez szükséges és lehetséges, védelmet kell biztosítani a káros időjárási hatásokkal, ragadozókkal, és egészségi kockázatokkal szemben." Az Endo és Ekto paraziták elleni védekezés ezeken az irányelveken túlmutatóan fogalmaz meg kötelezettségvállalásokat.

Az endo- és ektoparaziták elleni védekezés egyszerűbb, mert jelenlétük jól érzékelhető és felbukkanásuk is rendszeres és évszakokhoz kötött. Gyérítésük szükséges, mert az állatok zavarása mellett a kórokozók terjesztésével rengeteg betegség kialakulásában van szerepük, amelyek az állatokat súlyosan megbetegíthetik.

Az endoparaziták kimutatása érzékszervi vizsgálatokkal sokszor nem lehetséges, ezért írjuk elő a laborvizsgálatokat, mivel a kiirtásukra használható szerek az állatok szervezetét is megterhelhetik, ezért indokolatlan alkalmazásuk mindenképp kerülendő. A célzott kezeléseknek köszönhetően az állatok egészsége, és ezen keresztül a jólétük és komfortérzetük helyreállítható

Az endo és ektoparaziták elleni védekezés jellegének eltérése miatt kezeljük külön kötelezettségként, de általánosságban elmondható, hogy a paraziták jelenléte az állományokban az állatok komfortérzetének, egészségi állapotának, termékenységi és a termelési mutatóiknak a romlásával jár együtt. Tehát az ellenük való védekezés az ágazat szereplői számára prioritás. Ez egy ismételt példa arra, hogy az állatok jólétének és egészségének megőrzése szoros összefüggésben áll az ágazat gazdaságosságával, és szakmailag sok esetben nem elkülöníthetőek.

d) Ásványi anyag kiegészítés alkalmazása

A tenyésztés céljából tartott állatok védelméről szóló TANÁCS 98/58/EK IRÁNYELVE (1998. július 20.) a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről a „Takarmány, víz és egyéb anyagok" című mellékletének 18. pontja az alábbiakról rendelkezik: „ A terápiás vagy megelőző célból, vagy a 96/22/EGK irányelv (1) 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában meghatározott tenyésztéstechnológiai kezelés céljából adott anyagok kivételével más anyag nem adható állatnak, hacsak nem bizonyított az állatok jólétével kapcsolatos tudományos ismeretek vagy gyakorlati tapasztalatok alapján, hogy az adott anyag hatása nem ártalmas az állatok egészségére vagy jólétére". A szükséges mértékű ásványi anyagok (az egyik legfontosabb a szelénium) és vitaminok biztosítása közvetlenül szolgálja az állatok egészségét, és jólétét, ezek mellett növeli az egyes állatok életteljesítményét. A hosszabb életteljesítmény miatt, az érintett tenyészettek gazdaságossága növekszik, így közvetve az egész magyarországi kiskérődző ágazat eredménye is növekszik, ami hosszútávon az állatjóléti normák önkéntes betartását is eredményezheti.

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

☑ **IIER**

☐ **Nem IIER**

IIER szakasz

A kifizetés típusa

☑ A járulékos költségek és az elmaradt bevétel alapján meghatározott egységköltség

☑ Tartalmazza a tranzakciós költséget

☐ Egyszeri kifizetés

☐ Egyösszegű átalány

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Kötelezettségvállalás	**A támogatás maximális mértéke eurónak megfelelő forintösszeg/ÁE/év**

Technológiába épített körömápolás.	40,44
Endoparazita (belső élősködők) fertőzöttség ellenőrzése	52,72
Ektoparaziták (külső élősködök) valamint legyek, szúnyogok, nyüvek elleni védekezés.	75,42
Ásványi anyag kiegészítés alkalmazása	39,6

A tranzakciós költségek megtérítésének maximális mértéke 7 eurónak megfelelő forintösszeg/ÁE/év átalányköltség (lump sum).

Számítási módszer

Kiskérődző ágazat állatjóléti beavatkozásainak háttérszámítása:

A tervezett intézkedés hozzájárul az állatok egészségi állapotának és jólétének folyamatos javításához és fejlesztéséhez, ezáltal az ágazathoz köthető pozitív környezeti hatások megtartásához.

A juh/kecske állatjóléti támogatás bevezetése szükséges ahhoz, hogy az állatjóléti feltételek javításán keresztül az állat- és egészségvédelem folyamatosan fejlődjön a juh/kecskeágazatban, és megkövetelje a mezőgazdasági termelőktől, hogy túllépjenek a vonatkozó kötelező előírásokon a magyar juh-állomány állatjóléti normáinak javítása érdekében, továbbá a szakszerű tényleges állatjóléti támogatás az ágazati támogatási struktúrába jól illeszkedik

A támogatási körbe vont megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulásához vezetnek, ami csökkenti a megbetegedések számát, ezáltal a gyógykezelések szükségességét, így mérséklődik a gyógyszer rezisztencia kialakulásának kockázata is.

Az állatok szakszerű kezelésének eredményeként továbbá növekszik az alkalmazott eljárások hatékonysága, csökken a környezetbe kijutó vegyszerek mennyisége, javul az állatok jóléte, közérzete.

Ezt a támogatási rendszert különösen az 1305/2013/EK rendelet 33. cikkével, valamint a vidékfejlesztési támogatást támogató európai rendeletekkel összhangban kell kialakítani.

Ez az intézkedés célzott támogatást fog nyújtani azokra az állatjóléti területekre, amelyekről megállapítható, hogy jelentősen hozzájárulnak a juhok és kecskék jólétéhez, tekintettel a hazai termelési rendszerekre és környezetre, amelyben a magyarországi juhtenyésztést és kecsketenyésztést végzik.

A háttérszámítás kiterjed a Technológiába építettkörömápolás, Endoparazita (belső élősködők) fertőzöttség ellenőrzése, ellenük való védekezés- kontrolálása, Ektoparaziták (külső élősködök), valamint legyek, szúnyogok, nyüvek elleni védekezés, Ásványi anyag kiegészítés alkalmazása kötelezettségvállalások ellentételezésére.

Kiegészítő információk

Nem releváns

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Melyek a beavatkozás részét képező kötelezettségvállalás(ok) modelljei?

☑ eredményalapú (választási lehetőséggel)

☑ irányításalapú (választási lehetőséggel)

☑ hibrid (irányítás- és eredményalapú)

Ismertesse, hogy a beavatkozásban meghatározott kötelezettségvállalásokhoz a kedvezményezettek részéről milyen kötelezettségek/lehetőséget kapcsolódnak.

Kötelezettségvállalások (commitments):

• Technológiába épített körömápolás Ennek az előírásnak a keretében a támogatást igénylőknek a támogatott tenyészetekben évente legalább 2 alkalommal a támogatásba bevont valamennyi állaton körömápolást kell végezniük.

• Endoparazita (belső élősködők) fertőzöttség ellenőrzése. Évente legalább 2 alkalommal, a vizsgáló laboratórium által megadott eljárás szerint bélsár mintát kell gyűjteni és a mintákat el kell küldeni a laboratórium részére. A kiskérődzőket a bélsár vizsgálat eredménye alapján – amennyiben szükséges - kell a kezelő állatorvos utasítása szerinti szerrel és dózisban kezelni.

• Ektoparaziták (külső élősködök) valamint legyek, szúnyogok, nyüvek elleni védekezés. A támogatást igénylőnek gyéríteni kell a légy és szúnyog állományt, amelyet a légy és szúnyog inváziónak leginkább kitett hónapokban kell elvégezni. Külső paraziták ellen kezelni kell az állományt, mely kezelést juhok esetében a nyírást követő két hónapon belül, kecskék esetében adott év május 31-ig kell megtenni.

• Ásványi anyag kiegészítés alkalmazása. A támogatást igénylő köteles a takarmányozás során a szelénes ásványi anyag kiegészítéshez való megfelelő és folyamatos hozzáférést biztosítani, és erről nyilvántartást vezetni.

Mi a szerződések időtartama?

5 éves kötelezettségvállalás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 12 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - A 70. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD29_O18_U01_LU - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban beavatkozás egységköltsége	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD29_O18_U01_LU - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban beavatkozás egységköltsége

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD29_O18_U01_LU - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban beavatkozás egységköltsége (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	215,18	215,18	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)	0,00	0,00	0,00	34 700,00	34 700,00	0,00	0,00	**Összesen:** 69 400,00 **Max:** 34 700,00
ÖSSZESEN	O.18 (egység: Számosállategységek)	0,00	0,00	0,00	34 700,00	34 700,00	0,00	0,00	**Összesen:** 69 400,00 **Max:** 34 700,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	7 397 260,50	2 250 246,35	0,00	0,00	9 647 506,85
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	3 698 630,25	1 125 123,18	0,00	0,00	4 823 753,43

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD30_G13_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD30_G13_AWC_70
A beavatkozás neve	Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatás által érintett számosállategységek (szae) száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.1.2	ÜHG és ammónia kibocsátás csökkentése az állattartás technológiai fejlesztésével	2	Igen
9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Igen
9.1.2	Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	1	Igen
9.1.3	Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	1	Részben

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.13 Az üvegházhatásúgáz (ÜHG)- és/vagy ammóniakibocsátás csökkentésére irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek (szae) aránya, ideértve a trágyagazdálkodást
R.44 Az állatjólét javítását célzó, támogatott intézkedésekkel érintett számosállategységek (szae) aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás célja:

A hazai tejelő szarvasmarha állományok általános jólétét, élhetőbb körülményeit a tartástechnológia és a takarmányozás határozzák meg, ezért ezen a két területen különösen indokolt olyan állatjóléti kötelezettségeket, vállalásokat alkalmazni, amelyek az állatok tartási és takarmányozási, összességében pedig az életkörülményeit érdemben javítják. Egyik ilyen tényező a tejtermelő szarvasmarhák esetében az állatsűrűség, ami azon túl, hogy alapvetően meghatározza az állatok lehetséges életterét és életkörülményeit, egyúttal gazdaságossági kérdés is. Ennek megfelelően a kisebb állatsűrűség megvalósítása jelentős jövedelem kieséssel jár, amit egy ilyen irányú kötelezettségvállalás esetén kieső jövedelemként kell kompenzálni. A technológiai rendszer, amelyben az állatok végül is az életüket élik, nagyon meghatározó az állatok jólétének a biztosítása szempontjából, ezért nagyon fontos, hogy a technológia tartalmazzon az állatok jólétét és komfort érzetét növelő elemeket. (fajspecifikus állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelzése, preventív beavatkozásokra vonatkozó kötelezettség, a fejési technológia betartása, valamint természetes körülmények biztosítására vonatkozó kötelezettség, beleértve a legeltetés lehetőségének biztosítását.). A tartási körülmények egy másik meghatározó eleme a takarmányozás, ezen belül is különösen az ásványi anyagokkal történő ellátottság biztosítása, amelynek segítségével, megakadályozható a hiánybetegségek kialakulása, ezáltal jelentősen növelhető az állatok jóléte. A fokozottabb gondozói felügyelet előírásával számos technológiai, takarmányozási, állategészségügyi és viselkedéssel kapcsolatos probléma időben észrevehető és kezelhető, így ez az előírás közvetlenül szolgálja az állatok jólétét. Célszerű tehát azon állattartókat támogatni, akik vállalják, hogy az állatok jólétét szolgáló szigorú kötelezettségeknek eleget tesznek.

A vegyszerek használatának csökkentése valamint az antimikrobiális rezisztencia kialakulásának megakadályozása kiemelt fontosságú, ezért új kötelezettségvállalások beépítése is szükséges, amelyek az antimikrobiális szerek használatának csökkentéséhez vezetnek.

Tejelő szarvasmarha állatjólét

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók (selection criteria):

- A mezőgazdasági termelő szakképzettsége
- Járványvédelemhez kapcsolódó tevékenységek.
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel
- A támogatást igénylő a kötelezettségvállalási időszak alatt állatjóléti felelőssel rendelkezik
- Tesztüzemi Információs Hálózat (tesztüzemi rendszer) munkájában való részvétel

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible Beneficiaries:

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:

- Természetes személyek

- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek))

- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- A támogatást igénylő FELIR (Élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszer) azonosítóval rendelkezik és a Tenyészet Információs Rendszerben nyilvántartott tenyészetében támogatható állatot tart.

- A támogatást igénylő tenyészetei maradéktalanul megfelelnek a hatályban lévő állatjóléti előírásoknak.
- Fajra vonatkozó jelölési és nyilvántartási, továbbá a tenyészetre vonatkozó nyilvántartási szabályok betartása.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások (commitments):

Tejelő szarvasmarha állatjólét:

Kötelező előírások:

• Állatsűrűségre vonatkozó kötelezettség –a tartási helyen négyzetméterenként legfeljebb 0,24 ÁE tartható

• Gondozói felügyeletre vonatkozó kötelezettség –a tejtermelő szarvasmarhák naponta legalább két alkalommal történő ellenőrizésével

• Preventív beavatkozásokra és fejési technológiára vonatkozó kötelezettség - fajspecifikus állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelzése - csülökápolás biztosításával és a fejési szabályzat tartalmának megismertetésével

• Takarmányozásra vonatkozó kötelezettség – takarmány és ivóvíz higiéniai feltételeinek biztosítása, és rendszeres ellenőrzése, megfelelő ásványi anyag ellátottság biztosítása.

Választható előírás:

Természetes körülmények biztosítására vonatkozó kötelezettség Az állatjóléti rendeletben (32/1999. (III. 31.) FVM rendelet) foglaltakon túlmutatóan a legeltetés lehetőségének biztosítása az adott állattartási körülmények között

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	Ismertetés
SMR09	A Tanács 2008/119/EK irányelve (2008. december 18.) a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról: 3. és 4. cikk
SMR11	A Tanács 98/58/EK irányelve (1998. július 20.) a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről: 4. cikk

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

• 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól;

• 99/2002. (XI. 5.) FVM rendelet a szarvasmarha-fajok egyedeinek jelöléséről, valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről;

• 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről;

2019. évi LVI. törvény az állattenyésztés szabályozásához szükséges törvényi szintű rendelkezésekről

.• A Tanács 1998. július 20-i 98/58/EK irányelve a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről

A Tanács 2008/119/EK irányelve. (2008. december 18.) a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról

• az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény

• az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény

• az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszer működéséről szóló 578/2020. (XII. 14.) Korm. rendelet

• az Állat-egészségügyi Szabályzat kiadásáról szóló 41/1997. (V. 28.) FM rendelet

az élő állatok belföldi szállításának állat-egészségügyi szabályairól szóló 87/2012. (VIII. 27.) VM rendelet

• az állatgyógyászati termékekről szóló 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és a beavatkozás közötti kapcsolat

Az állatjóléti 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet előírásain túlmutató a tejágazat számára kialakított állatjóléti követelmények a fogyasztói igények változásához igazodva lettek kialakítva.

A 2007-2013-as majd azt követően a 2014-2020-as költségvetési időszak alatt Magyarországon meghonosodott támogatási forma kimutatható eredményeket hozott a hazai tej és tejtermékek belföldi fogyasztásának emelkedésében is. A program sikerességét tehát elsősorban a fogyasztói magatartás átalakulásában mérhetjük.

A baseline előírásokat és a baseline-on túlmutató tevékenységeket az alábbi táblázat mutatja be:

Kötelezettség	**Jogszabályi alap**	**Kötelező előírás**	**A kötelező előírásokon túlmutató többletvállalás**
Állatsűrűségre vonatkozó kötelezettség	32/1999. (III.31.) FVM rendelet	Egyedi vagy csoportos tartás esetén: Az állatok férőhelyét úgy kell kialakítani, hogy az feleljen meg az állat fajának, fajtájának, korának, ivarának, élettani állapotának és az állat hozzáférjen a pihenő-, etető-, itató-, trágyázó-térhez, valamint láthassa társait. Alapul a 150 kg-os borjú (0,4 ÁE) 1,5 m^2 férőhely igényét véve, ami 1 ÁE esetén 3,75 m^2 - azaz 0,27 ÁE / m^2 - kell az állatok férőhely igényét kialakítani.	Adott tartási helyen egyedi vagy csoportos tartás esetén, minden korcsoportra való tekintettel 0,27 ÁE/m^2 – nél 10%-kal nagyobb férőhely biztosítása, azaz átlagosan legfeljebb 0,24 ÁE/m^2 szükséges, ami 4,17 m^2 férőhelyigénynek felel meg ÁE-ként.
Gondozói felügyeletre vonatkozó kötelezettség	32/1999. (III.31.) FVM rendelet I. Melléklet 8. sor	***Borjak esetében***: Az állattartónak minden egyedileg vagy csoportosan tartott, istállózott borjút legalább naponta kétszer, szabadon tartott borjút legalább naponta egyszer ellenőriznie kell.	Az állatok naponta legalább eggyel több ellenőrzése
	32/1999. (III.31.) FVM rendelet 12.§ (1) bekezdés	***Üszők és tehenek esetében***: Az állatokat a szükséghez képest, de naponta legalább egy alkalommal ellenőrizni kell.	

	32/1999. (III.31.) FVM rendelet 11.§	***A felügyelet hatékonysága***: Csoportosan tartott állatok esetében az állatok gondozására és felügyeletére megfelelő számú személyzetet kell alkalmazni. Az állatok gondozásával és felügyeletével csak olyan személy bízható meg, aki az adott fajról, fajtáról, korcsoportról és az alkalmazott tartástechnológiáról megfelelő elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezik ahhoz, hogy képes legyen felismerni az állatok viselkedésbeli változásának jelentőségét, valamint azt, hogy az állatok egészségesek-e, továbbá megítélni a technológiai feltételek változásának jelentőségét. Az állatok gondozásával és felügyeletével megbízott személyt el kell látni a szükséges utasításokkal és útmutatással, valamint gondoskodni kell arról, hogy ismerje a mezőgazdasági haszonállatok tartására vonatkozó rendelkezéseket.	
Fejési technológiára és preventív beavatkozásokra vonatkozó kötelezettség	853/2004 EK rendelet III. melléklet, IX. szakasz I. fejezet 2. a), b), c) pont	***Fejési technológia***: A fejést higiénikusan kell végezni, különösen annak biztosítása mellett, hogy a fejés megkezdése előtt a tőgybimbók, a tőgy és a környező részek tiszták.	Jó fejési műveletekre való felkészülés, illetve azok alkalmazása, és a megelőző beavatkozásokra (szarv, köröm kezelése).
	32/1999. (III.31.) FVM rendelet 3.§ *b)* pont	***Megelőző beavatkozások***: Az állattartó az állat tartása során köteles a megalapozott tudományos eredmények	

		és tapasztalatok alapján annak fajára, fajtájára, korára, fejlettségére, alkalmazkodási képességére, háziasítottságának fokára, fiziológiai állapotára, etológiai szükségleteire figyelemmel az állat környezeti igényeit megfelelő tartástechnológia kialakításával kielégíteni.	
Természetes körülmények biztosítására vonatkozó kötelezettség	32/1999. (III.31.) FVM rendelet 5.§ (1)–(2) bekezdés	Az állat fajtájának megfelelő mozgásszabadságát nem szabad oly módon korlátozni, hogy az az állatnak szükségtelen szenvedést vagy sérülést okozzon. Ha egy állatot tartósan vagy rendszeresen lekötnek, vagy mozgását más módon jelentősen korlátozzák, annak is – szabadabb mozgása érdekében, élettani és viselkedésbeli szükségleteinek, a bevált gyakorlatnak és a tudományos ismereteknek megfelelően – elegendő teret kell biztosítani ahhoz, hogy akadály nélkül le tudjon feküdni, fel tudjon állni, valamint tisztálkodni tudjon.	A legeltetés lehetőségének biztosítása az adott állattartási körülmények között.
Takarmányo-zásra vonatkozó kötelezettség	32/1999. (III.31.) FVM rendelet 4.§ (2) bekezdés	Az állattartó köteles biztosítani, hogy az állatnak adott takarmány és folyadék ne tartalmazzon olyan anyagot, amely annak szenvedést vagy fájdalmat okozhat. Az állatnak olyan takarmány adható, amely a tudomány jelenlegi állása szerint nem befolyásolja kedvezőtlenül jólétét.	Az eddigi gazdálkodási gyakorlathoz képest átlagosan 1 kg/nap/ÁE többlet széna etetése.

A 32/1999. (III.31.) FVM rendelet a rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést

szolgálja:
a) a Tanács 98/58/EK irányelve (1998. július 20.) a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről,
b) a Tanács 99/74/EK irányelve (1999. július 19.) a tojótyúkok védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról,
c) a Tanács 2007/43/EK irányelve (2007. június 28.) a hústermelés céljából tartott csirkék védelmét szolgáló minimumszabályok megállapításáról,
d) a Tanács 2008/119/EK irányelve (2008. december 18.) a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról,
e) a Tanács 2008/120/EK irányelve (2008. december 18.) a sertések védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról.

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

☑ **IIER**

☐ **Nem IIER**

IIER szakasz

A kifizetés típusa

☑ A járulékos költségek és az elmaradt bevétel alapján meghatározott egységköltség

☑ Tartalmazza a tranzakciós költséget

☐ Egyszeri kifizetés

☐ Egyösszegű átalány

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Kötelezettségvállalás	**A támogatás maximális mértéke eurónak megfelelő forintösszeg/ÁE/év**
Állatsűrűségre vonatkozó kötelezettség: tehenek esetében üszők és borjak esetében	 156 94
Gondozói felügyeletre vonatkozó kötelezettség	8
Preventív beavatkozásokra vonatkozó kötelezettség és fejési technológiára vonatkozó kötelezettség	11
Takarmányozásra vonatkozó kötelezettség	21
Választható előírás:	
Természetes körülmények biztosítására vonatkozó kötelezettség	85

Tranzakciós költségek megtérítésének maximális mértéke 3 eurónak megfelelő forintösszeg/ÁE/év átalányköltség (lump sum).

Számítási módszer

Tejelő szarvasmarha ágazat állatjóléti beavatkozásainak háttérszámítása:

- A számítások alapján az alaptámogatás kötelezettségvállalásai közül:
- Az állatsűrűségnél a 10%-kal nagyobb férőhely esetén új többletköltség elemeként az állandó

költség 10 százaléka is figyelembevételre került.

- A gondozói felügyeletre vonatkozó kötelezettség, az állatok naponta legalább eggyel több ellenőrzésének költsége közel 60 százalékkal nő, a munkabér növekedéséből eredően.
- A fejési technológiára és preventív beavatkozásokra vonatkozó kötelezettség, jó fejési műveletekre való felkészülés, illetve azok alkalmazása és a megelőző beavatkozások, szarv, köröm kezelése) megduplázódik, az állatorvosi vállalási ajánlásoknak megfelelően.
- A természetes körülmények biztosítására vonatkozó kötelezettség, a legeltetés költsége megnő az állategységre jutó havi munkabér növekedése mellett.
- A takarmányozásra vonatkozó kötelezettség, átlagosan 1kg/nap/ÁE többlet széna etetésének költsége megnő.

Kiegészítő információk

A kimenetek meghatározása a háttéranyagban megtalálható állategység értékekből származik.

Az RD30_G13_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban beavatkozás esetében a kifizetés kizárólag állategységben történik. A leírásban szereplő négyzetméter csak az állatsűrűségi előírás ellenőrzésekor számít, hogy valóban megvalósult-e az, hogy nagyobb férőhely jut egy állatnak mint ami a jogszabályban előírt minimum férőhelyméret. A kötelezettségvállalás nem kapcsolódik földterülethez.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Melyek a beavatkozás részét képező kötelezettségvállalás(ok) modelljei?

☑ eredményalapú (választási lehetőséggel)

☑ irányításalapú (választási lehetőséggel)

☑ hibrid (irányítás- és eredményalapú)

Ismertesse, hogy a beavatkozásban meghatározott kötelezettségvállalásokhoz a kedvezményezettek részéről milyen kötelezettségek/lehetőséget kapcsolódnak.

Kötelezettségvállalások (commitments):

Tejelő szarvasmarha állatjólét:

Kötelező előírások:

• Állatsűrűségre vonatkozó kötelezettség –a tartási helyen négyzetméterenként legfeljebb 0,24 ÁE tartható

• Gondozói felügyeletre vonatkozó kötelezettség –a tejtermelő szarvasmarhák naponta legalább két alkalommal történő ellenőrizésével

• Preventív beavatkozásokra és fejési technológiára vonatkozó kötelezettség - fajspecifikus állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelzése - csülökápolás biztosításával és

• A fejési szabályzat tartalmának megismertetésével

• Takarmányozásra vonatkozó kötelezettség – takarmány és ivóvíz higiéniai feltételeinek biztosítása, és rendszeres ellenőrzése, megfelelő ásványi anyag ellátottság biztosítása.

Választható előírás:

- Természetes körülmények biztosítására vonatkozó kötelezettség Az állatjóléti rendeletben (32/1999. (III. 31.) FVM rendelet) foglaltakon túlmutatóan a legeltetés lehetőségének biztosítása az adott állattartási körülmények között

Mi a szerződések időtartama?

5 éves kötelezettségvállalás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 12 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - A 70. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD30_O18_U01_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - tejhasznú marha egységösszege minden vállalás esetén tehenek esetében	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.13; R.44	Nem
RD30_O18_U02_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - Tejhasznú marha egységösszege a választható előírás vállalása nélkül tehenek esetében	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.13; R.44	Nem
RD30_O18_U03_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - Tejhasznú marha egységösszege minden vállalás esetén – üszők, borjak esetében	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.13; R.44	Nem
RD30_O18_U04_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - Tejhasznú marha egységösszege a választható előírás vállalása nélkül - üszők, borjak esetében	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.13; R.44	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD30_O18_U01_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - tejhasznú marha egységösszege minden vállalás esetén tehenek esetében

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD30_O18_U02_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - Tejhasznú marha egységösszege a választható előírás vállalása nélkül tehenek esetében

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD30_O18_U03_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - Tejhasznú marha egységösszege minden vállalás esetén – üszők, borjak esetében

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD30_O18_U04_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - Tejhasznú marha egységösszege a választható előírás vállalása nélkül - üszők, borjak esetében

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken

alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD30_O18_U01_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - tejhasznú marha egységösszege minden vállalás esetén tehenek esetében (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	284,00	284,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD30_O18_U02_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - Tejhasznú marha egységösszege a választható előírás vállalása nélkül tehenek esetében (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	199,00	199,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD30_O18_U03_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - Tejhasznú marha egységösszege minden vállalás esetén – üszők, borjak esetében (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	222,00	222,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD30_O18_U04_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - Tejhasznú marha egységösszege a választható előírás vállalása nélkül - üszők, borjak esetében (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	137,00	137,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								

ÖSSZESEN	O.18 (egység: Számosállategységek)	0,00	0,00	0,00	327 000,00	327 000,00	0,00	0,00	**Összesen:** 654 000,00 **Max:** 327 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	44 383 561,60	13 501 479,50	0,00	0,00	57 885 041,10
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	22 191 780,80	6 750 739,75	0,00	0,00	28 942 520,55
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD31_G14_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a húshasznú szarvasmarha ágazatban

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD31_G14_AWC_70
A beavatkozás neve	Állatjóléti támogatások a húshasznú szarvasmarha ágazatban
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatás által érintett számosállategységek (szae) száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.1.2	ÜHG és ammónia kibocsátás csökkentése az állattartás technológiai fejlesztésével	2	Igen
9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Igen
9.1.2	Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	1	Igen
9.1.3	Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	1	Részben

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.13 Az üvegházhatásúgáz (ÜHG)- és/vagy ammóniakibocsátás csökkentésére irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek (szae) aránya, ideértve a trágyagazdálkodást
R.44 Az állatjólét javítását célzó, támogatott intézkedésekkel érintett számosállategységek (szae) aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás célja: A húsmarhatartás Magyarországon szinte teljes egészében legelőre alapozottan, külterjes (extenzív) módon valósul meg. A beavatkozás során további célunk, hogy minden 7 hónapnál idősebb, közhiteles nyilvántartásban húshasznúként, egyéb húshasznúként vagy kettőshasznúként szereplő nőivarú szarvasmarhaféle (a továbbiakban: szarvasmarha) jogosult legyen az intézkedésben való részvételre.

A támogatási körbe vont megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések, szükséglet kielégítések a húsmarha állományok általános szaporodásbiológiai, egészségi, higiéniai állapotának és kondíciójának javulásához vezetnek, miközben csökken az állattartás fajlagos környezetterhelése (kevesebb gyógyszer felhasználás, hatékonyabb termelés), ami összhangban van az EU Zöld Megállapodás, a Metánstratégia és a Termőföldtől az Asztalig stratégia céljaival.

Az állattartóktól kapott visszajelzések és a jó gyakorlatok elemzése alapján megállapítható, hogy a hazai húsmarha állományok jólétének számottevő javítása érhető el az élettér, a gondozói felügyelet, valamint a beavatkozások pontos dokumentálásával, a jó egészségügyi és higiéniai állapot fenntartásával, a legeltetési időszak meghosszabbításával és ásványi anyag kiegészítés biztosításával.

Ezekkel a többlet vállalásokkal azon túl, hogy javulnak az állatok tartási, takarmányozási és egészségügyi körülményei, a szakszerű legeltetés hatására javul a gyepek biodiverzitása és emelkedik a széndioxid megkötő képességük, ami az ÜHG kibocsátás csökkenését eredményezi.

A húsmarhatartók állatjóléti többletvállalásai túlmutatnak a mezőgazdasági haszonállatok állatvédelmi szabályairól szóló 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet előírásain és igazodnak a megváltozott fogyasztói igényekhez.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók (selection criteria):

- A mezőgazdasági termelő szakképzettsége
- Járványvédelemhez kapcsolódó tevékenységek.
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel
- A támogatást igénylő a kötelezettségvállalási időszak alatt állatjóléti felelőssel rendelkezik
- Komplexitás
- Tesztüzemi Információs Hálózat (tesztüzemi rendszer) munkájában való részvétel

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible Beneficiaries:

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:

- Természetes személyek
- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek))
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- A támogatást igénylő FELIR (Élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszer) azonosítóval rendelkezik és a Tenyészet Információs Rendszerben nyilvántartott tenyészetében támogatható állatot tart.
- A támogatást igénylő tenyészetei maradéktalanul megfelelnek a hatályban lévő állatjóléti előírásoknak.
- Fajra vonatkozó jelölési és nyilvántartási, továbbá a tenyészetre vonatkozó nyilvántartási szabályok betartása.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások (commitments):

Húshasznú szarvasmarha állatjólét:

Kötelező előírások:

1. Több gondozói felügyelet biztosítása

A gondozói felügyeletre vonatkozó kötelezettség betartása a 32/1999 (III.31.) FVM rendelet előírásain túlmutatóan, a támogatást igénylő a húsmarhákat naponta legalább két alkalommal köteles ellenőrizni és a telepi munkanaplót napi rendszerességgel vezetni.

2. Belső élősködő (endoparazita) fertőzöttség ellenőrzése, ellenük való szakszerű védekezés

Endoparazita (belső élősködők) fertőzöttség ellenőrzésének évente legalább 2 alkalommal – legelőre kihajtás előtt és után – kell megtörténnie. A vizsgáló

laboratórium által megadott eljárás szerint bélsár mintát kell gyűjteni és a mintákat el kell küldeni a laboratórium részére. A húsmarhákat a bélsár vizsgálat eredménye alapján kell a kezelő állatorvos utasítása szerinti szerrel és dózisban kezelni.

3.Külső élősködők (ektoparaziták), valamint legyek, szúnyogok, nyüvek elleni védekezés

A külső élősködők (ektoparaziták) elleni állatorvosi kezelésre (injekciós formában adva) évente kétszer, az állattartók által történő, legyek, szúnyogok, nyüvek elleni kezelésre (pour on formában) évente négyszer kell, hogy sor kerüljön, így a külső élősködők, legyek, szúnyogok, nyüvek elleni hatékony védekezés érdekében összesen 6 beavatkozás szükséges évente.

Választható előírások:

1.Ásványi anyag kiegészítés alkalmazása

A támogatást igénylő köteles a takarmányozás során a 32/1999 (III.31) FVM rendelet 3. § c. pont előírásain túlmutatóan célzott – laborvizsgálatok eredményein alapuló - ásványi anyag kiegészítéshez való folyamatos hozzáférést biztosítani.

2.Csülökápolás biztosítása

A támogatást igénylőnek a húsmarhák lábvég betegségeinek megelőzése céljából, a 32/1999 (III.31) FVM rendelet 3. § d. pont előírásain túlmutatóan a technológiába épített csülökápoláson túl további egy csülökápolást és körmölést kell évente biztosítania a támogatási konstrukcióba bevont valamennyi állat részére.

3. Többlet almozás biztosítása

A támogatást igénylő köteles a 32/1999 (III.31) FVM rendelet rendelkezésein túlmutatóan – a legeltetési időszakon kívül – többlet almozást biztosítani, amelynek mértéke el kell, hogy érje az 5 kg többlet alom/ nap / ÁE mértéket.

4. Több élettér, legelő biztosítása

A támogatást igénylő köteles a 32/1999 (III.31) FVM rendelet 5. § (4) bekezdésének rendelkezésein túlmutatóan – a legeltetési időszakon kívül – több pihenőteret biztosítani, amelynek mértéke el kell, hogy érje szabad tartásban az 5m^2 /ÁE, kifutós tartásban legalább a 8m^2/ÁE mértéket. Az intézkedésbe bevont szarvasmarháknak évente legalább 150 napon át kell legelniük

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése,

hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)
A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	Ismertetés
SMR09	A Tanács 2008/119/EK irányelve (2008. december 18.) a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról: 3. és 4. cikk
SMR11	A Tanács 98/58/EK irányelve (1998. július 20.) a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről: 4. cikk

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

• 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól;
• 99/2002. (XI. 5.) FVM rendelet a szarvasmarha-fajok egyedeinek jelöléséről, valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről;
• 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről;
2019. évi LVI. törvény az állattenyésztés szabályozásához szükséges törvényi szintű rendelkezésekről
• A Tanács 1998. július 20-i 98/58/EK irányelve a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről
A Tanács 2008/119/EK irányelve. (2008. december 18.) a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról
• az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény
• az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény
• az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszer működéséről szóló 578/2020. (XII. 14.) Korm. rendelet
• az Állat-egészségügyi Szabályzat kiadásáról szóló 41/1997. (V. 28.) FM rendelet
az élő állatok belföldi szállításának állat-egészségügyi szabályairól szóló 87/2012. (VIII. 27.) VM rendelet
• az állatgyógyászati termékekről szóló 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és a beavatkozás közötti kapcsolat

A baseline előírásokat és a baseline-on túlmutató tevékenységeket az alábbi táblázat mutatja be:

	Kötelezettség	**Jogszabályi alap**	**Kötelező előírás**	**Kötelező előírásokon túlmutató többletvállalás**
Kötelező	Több gondozói felügyelet biztosítása	32/1999 (III.31.) FVM rendelet	Legalább napi egyszeri felügyelete	Naponta legalább 2x felügyelet, valaminttelepi munkanapló napi rendszerességgel történő vezetése.
Kötelező	Belső élősködő (endoparazita) fertőzöttség ellenőrzése, ellenük való szakszerű védekezés Külső élősködők (ektoparaziták), valamint legyek, szúnyogok, nyüvek elleni védekezés	32/1999 (III.31.) FVM rendelet 41/1997. (V. 28.) FM rendelet az Állat-egészségügyi Szabályzat kiadásáról	A legelőre kizárólag parazitózistól mentes/gyógykezelt állatok hajthatók, a védekezés az állattartó kötelezettsége. Szarvasmarha: bőrbagócs lárvák, májmétely, borsóka ellen szervezett	Belső élősködők (endoparazita) fertőzöttség ellenőrzésének évente legalább 2 alkalommal – legelőre kihajtás előtt és után – kell megtörténnie. A vizsgáló laboratórium által

		113/2008. (VIII.30.) FVM rendelet	védekezést kell folytatni. Szarvasmarha esetében bőrbagócs lárvák, májmétely esetében kötelező a gyógykezelés. Egyéb parazitás fertőzöttség esetén, a gyógyszeres beavatkozás szükségességéről a körülmények (a fertőzöttség foka, a parazitózis járványtana, az évszak stb.) mérlegelése alapján, a kezelő állatorvos köteles javaslatot tenni az állattartónak az állat(állomány) gyógykezelésére vonatkozóan. Új állattartó telep létesítése, illetve már működő állattartó telep esetén a betelepítendő, illetőleg az ott tartott szarvasmarha állománynak a bőrbagócs lárváktól és a rühatkától mentesnek kell lennie.	megadott eljárás szerint bélsár mintát kell gyűjteni és a mintákat el kell küldeni a laboratórium részére. A húsmarhákat a bélsár vizsgálat eredménye alapján kell a kezelő állatorvos utasítása szerinti szerrel és dózisban kezelni. Külső élősködők (ektoparaziták) elleni állatorvosi kezelésre (injekciós formában adva) évente kétszer, az állattartók által történő, legyek, szúnyogok, nyüvek elleni kezelésre (pour on formában) évente négyszer kell, hogy sor kerüljön, így a külső élősködők, legyek, szúnyogok, nyüvek elleni hatékony védekezés érdekében összesen 6 be avatkozás szükséges évente.
Választható	Ásványianyag kiegészítés alkalmazása	32/1999 (III.31.) FVM rendelet 3. § c. pont	Az állattartó köteles az állata fajára, fajtájára, korára, fejlettségére, fiziológiai állapotára, figyelemmel az állatot takarmánnyal és folyadékkal ellátni	Laborvizsgálat - talajminta, illetve mikroelem tartalmú takarmánykiegészítő etetése.
Választható	Csülökápolás	32/1999 (III.31.) FVM rendelet 3. § d. pont	az állattartó köteles az állatot jóléte érdekében szakszerűen	technológiába épített csülökápoláson felül plusz egy

			gondozni	csülökápolást és körmölést kell évente biztosítani a támogatásba bevont valamennyi állat részére
Választható	Többlet almozás alom	32/1999 (III.31.) FVM rendelet	Almozás legyen, de nincs minimális mennyiség meghatározva	A többletvállalást a plusz alomanyag biztosítása jelenti úgy, hogy egy almozási napra vetítve ez érje el az 5 kg alom/nap/ÁE mértéket.
Választható	Több élettér, legelő biztosítása	32/1999 (III.31.) FVM rendelet 5. § (4) bekezdés	állatnak legyen pihenőtere, de nincs minimális méret meghatározva	szabad tartásban legalább 5 m^2/ÁE, kifutós tartásban (télen) legalább 8 m^2/ÁE szarvasmarháknak évente legalább 150 napon át kell legelniük

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

☑ **IIER**

☐ **Nem IIER**

IIER szakasz

A kifizetés típusa

☑ A járulékos költségek és az elmaradt bevétel alapján meghatározott egységköltség

☑ Tartalmazza a tranzakciós költséget

☐ Egyszeri kifizetés

☐ Egyösszegű átalány

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Kötelezettségvállalások	A támogatás maximális mértéke eurónak megfelelő forintösszeg/ÁE/év
Gondozói felügyeletre vonatkozó kötelezettség	28,1
Belső élősködő (endoparazita) fertőzöttség ellenőrzése, ellenük való szakszerű védekezés	39,8
Külső élősködők (ektoparaziták), valamint legyek, szúnyogok, nyüvek elleni védekezés	54,6
Ásványi anyag kiegészítés alkalmazása	50,7
Csülökápolás biztosítása	5,5
Többlet almozás biztosítása	39,3
Több élettér, legelő biztosítása	40,5

Számítási módszer

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét.

Minden többletvállalás esetén az egységköltségek tisztességes, méltányos és ellenőrizhető módszer

segítségével kerültek meghatározásra. Az állatorvosi szolgáltatások díjait az Állatorvosi Kamara legfrissebb (2023. évi) ajánlása szerint állapította meg a szakértő szervezet. A gondozói felügyelet többlet munkadíjának, valamint a több alomszalma költségének számításához a releváns KSH adatbázist használták. Mivel az állattartók által elvégzett többletvállalások (adminisztráció, állatok befogása, kezelése, szemlézése, egyéb többlet munkák) költségeivel kapcsolatban nem áll rendelkezésre központi országos adatbázis, ezért az ezekkel, továbbá a készítmények (pl. élősködők elleni szerek) és az ásványianyag kiegészítők költségeivel kapcsolatos számításokhoz a Magyar Állattenyésztők Szövetsége által végzett felmérés számait (ami szakértői véleménynek tekinthető) használták.

Megjegyezzük, hogy a hazai húsmarhatartás költség szerkezete heterogén, az egyes költség elemek értékei nagy szórást mutatnak. Viszonylag kevés a kizárólag húsmarhatartásra szakosodott üzem, továbbá a húsmarhatartó gazdaságok mérete nagyon változatos (egyszerre vannak jelen a 10-20 és a több száz vagy ezernél is több tehenet tartók).

Kiegészítő információk

A kimenetek meghatározása a háttéranyagban megtalálható állategység értékekből származik.

Az "Állatjóléti támogatások a húsmarha ágazatban" beavatkozás esetében a kifizetés kizárólag állategységben történik. A leírásban szereplő négyzetméter csak az állatsűrűségi előírás ellenőrzésekor számít, hogy valóban megvalósult-e az, hogy nagyobb férőhely jut egy állatnak mint ami a jogszabályban előírt minimum férőhelyméret. A kötelezettségvállalás nem kapcsolódik földterülethez.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Melyek a beavatkozás részét képező kötelezettségvállalás(ok) modelljei?

☑ eredményalapú (választási lehetőséggel)

☑ irányításalapú (választási lehetőséggel)

☑ hibrid (irányítás- és eredményalapú)

Ismertesse, hogy a beavatkozásban meghatározott kötelezettségvállalásokhoz a kedvezményezettek részéről milyen kötelezettségek/lehetőséget kapcsolódnak.

Kötelezettségvállalások (commitments):

Húshasznú szarvasmarha állatjólét:

1. Több gondozói felügyelet biztosítása

A gondozói felügyeletre vonatkozó kötelezettség betartása érdekében a 32/1999 (III.31.) FVM rendelet előírásain túlmutatóan, a támogatást igénylő a húsmarhákat naponta legalább két alkalommal köteles ellenőrizni és a telepi munkanaplót napi rendszerességgel vezetni.

A húsmarhatartás hazai gyakorlatában egy állatra egyre kevesebb gondozói felügyelet jut. Ennek oka elsősorban az, hogy a munkaerő költséges. A szabadban tartott állatok napi egyszeri szemlézésénél több felügyelet nem jellemző, kivéve azokat az eseteket, amikor ellési nehézségek fordulnak elő vagy állatorvosi beavatkozásra, kezelésre van szükség.

A gazdálkodó a hazai gyakorlaton túlmutatóan vállalja, hogy állatait naponta legalább két alkalommal megszemlézi, valamint napi rendszerességgel telepi munkanaplót vezet. A hatályos jogszabály (1998. évi XXVIII. törvény 4. § 3.) napi legalább egyszeri ellenőrzést ír elő.

A telepi munkanapló a tartási helyen (legelőn is) a szarvasmarhák gondozásával összefüggő cselekményeket, a cselekmények elvégzésének időpontját, valamint a cselekményt végző személy nevét tartalmazza. A gazdálkodó köteles a szarvasmarhákat naponta legalább két alkalommal ellenőrizni és a telepi munkanaplót napi rendszerességgel vezetni.

2. Belső élősködő (endoparazita) fertőzöttség ellenőrzése, ellenük való szakszerű védekezés

Az élősködőkkel való fertőzöttség esetén az állatok nem tudnak élettani képességeik szerint termelni, romlanak a szaporodási és borjúnevelési mutatók, növekedhet a borjúelhullás, az állatok kondíciója nem megfelelő, az értékesítésre szánt állatok minősége nem éri el a kívánt szintet.

A fertőzöttség problémájával a húsmarhatartók tisztában vannak, viszont annak mértékével már kevésbé. A paraziták elleni védekezés gyakran csak eseti jelleggel történik és azt nem előzi meg a fertőzöttséget feltáró laboratóriumi vizsgálat, ezért sokszor a nem megfelelő kezelést választják.

Az állomány fertőzöttségét felmérő bélsárvizsgálatra azért van szükség, hogy megfelelő spektrummal bíró szert és kezelést válasszanak. Az egyszeri kezelés még abban az esetben sem hatásos hosszútávon, ha a megfelelő készítményt használtuk. Ahhoz, hogy tartós eredményt érjünk el, ismernünk kell az általuk alkalmazott készítmény hatástartósságát, illetve szükségünk van az állomány állapotának megfelelő időközönként elvégzett ellenőrzésére, bélsárvizsgálatára.

A kötelezettségvállalás azért mutat túl a jelenlegi gyakorlaton, mivel napjainkbana húsmarhatartók nem foglalkoznak rendszeresen és szisztematikusan a belső paraziták elleni védekezéssel.

3. Külső élősködők (ektoparaziták), legyek, szúnyogok, nyüvek elleni védekezés

A külső élősködők (ektoparaziták), legyek, szúnyogok, nyüvek elleni védekezést egyrészt a különböző betegségek, kórokozók terjedésének megakadályozása, másrészt a jószág zavarásának csökkentése érdekében végezzük.

Az állategészségügyi kártétel mellett kevés szó esik, a külső élősködők, legyek, szúnyogok azon károkozásáról, ami az állatok jelentős komfortérzet csökkenését idézi elő, ami egyrészt csökkenti a takarmány és vízfelvételt, másrészt folyamatos mozgásra kényszeríti a jószágot.

Elsősorban mechanikai és kémiai védekezéssel csökkentjük a külső élősködők, a legyek, szúnyogok kártételét. A mechanikai védekezés a tenyészőhelyek megszüntetését, csökkentését jelenti. A kémiai védekezéssel ennél nagyobb hatást tudunk elérni.

A külső élősködők (ektoparaziták) elleni állatorvosi kezelésre (injekciós formában adva) évente kétszer, az állattartók által történő, legyek, szúnyogok, nyüvek elleni kezelésre (pour on formában) évente négyszer kell, hogy sor kerüljön, így a külső élősködők, legyek, szúnyogok, nyüvek elleni hatékony védekezés érdekében összesen 6 be avatkozás szükséges évente.

4. Ásványi anyag kiegészítés alkalmazása

A támogatást igénylő köteles a takarmányozás során a 32/1999 (III.31) FVM rendelet 3. § c. pont előírásain túlmutatóan célzott – laborvizsgálatok eredményein alapuló - ásványi anyag kiegészítéshez való folyamatos hozzáférést biztosítani.

Az ásványianyag kiegészítés a jelenlegi korszerű húsmarhatartási gyakorlatban megkerülhetetlen tényező, ez igaz a borjú előállító és a hizlaló gazdaságokra egyaránt, ugyanakkor a gyakorlatban – elsősorban a költségei miatt – kevesen alkalmazzák.

Az állataink szervezetében azért alakul ki ásványianyag hiány, mert talajaink nem tartalmaznak megfelelő mennyiségű mikroelemet (szelén, mangán, réz), illetve a talajban található és feltárható mikro- és makroelemek nem megfelelő mennyiségben épülnek be a takarmánynövényekbe (ez a téli takarmányozáskor jelentkezik). A makro- és mikroelem szükséges mennyisége és egymáshoz viszonyított aránya fontos a jószág megfelelő fejlődéséhez, ezáltal a gazdaságos termeléshez. A magyarországi termőterületek változatos talajszerkezettel, talajösszetétellel rendelkeznek, ezáltal változatos és ami még fontosabb, változó a mikro- és makroelem tartalmuk.

Az ásványanyag pótlás alapja, hogy tisztában legyünk talajaink és az etetett takarmányok ásványianyag tartalmával. Ehhez kell hozzárendelni az állatok igényeit, s így tudjuk meghatározni, hogy mit és mennyit kell pótolnunk.

5. Csülökápolás biztosítása

A támogatást igénylőnek a húsmarhák lábvég betegségeinek megelőzése céljából,a 32/1999 (III.31) FVM rendelet 3. § d. pont előírásain túlmutatóan a technológiába épített csülökápoláson túl további egy csülökápolást és körmölést kell évente biztosítania a támogatási konstrukcióba bevont valamennyi állat részére.

6. **Többlet almozás**

A támogatást igénylő köteles a 32/1999 (III.31) FVM rendelet rendelkezésein túlmutatóan – a legeltetési időszakon kívül – többlet almozást biztosítani, amelynek mértéke el kell, hogy érje az 5 kg alom/ nap / ÁE mértéket.

A gazdálkodó többletkötelezettség-vállalásként a jogszabályban előírtakkal összhangban a megfelelő mennyiségű alom biztosításával kialakított pihenődomb fenntartásával biztosítja a szabadban tartott (különösen az ellő és a szopós borjakat nevelő) állatok számára a megfelelő komfortzónát, ill. az istállózott tartás esetén a megfelelő száraz pihenőteret. A szükséges alom meglétét vagy a saját területen való termelést alátámasztó gazdálkodási naplóval vagy a beszerzést igazoló számlával támassza alá. Rendelkezzen az alomfelhasználást bizonyító naprakész almozási nyilvántartással.

7. Több élettér, legelő biztosítása

A támogatást igénylő köteles a 32/1999 (III.31) FVM rendelet 5. § (4) bekezdésének rendelkezésein túlmutatóan – a legeltetési időszakon kívül – több pihenőteret biztosítani, amelynek mértéke el kell, hogy érje szabad tartásban az $5m^2$ /ÁE, kifutós tartásban legalább a $8m^2$/ÁE mértéket.

A gazdálkodó köteles a kötelezettség teljesítése szempontjából figyelembe vett legelőt az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendeletben meghatározott állapotban tartani. A húsmarháknak évente legalább 150 napon át kell legelniük

A legeltetéséről az állattartónak tartási helyenként kell a gazdálkodási naplóban meghatározott szerinti nyilvántartást vezetni.

Mi a szerződések időtartama?

5 éves kötelezettségvállalás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 12 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(3)(b) - 73 - A 73. cikkben említett nem termelő beruházásokhoz nyújtott támogatás	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD31_O18_U01_LU - Több gondozói felület biztosítása	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.13; R.44	Nem
RD31_O18_U02_LU - Belső élösködő (endoparazatia) fertőzőttség ellenőrzése, ellenük való szakszerű védekezés	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.13; R.44	Nem
RD31_O18_U03_LU - Külső élősködők (ektoparaziták) valamint legyek, szúnyogok, nyüvek ellenei védekezés	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.13; R.44	Nem
RD31_O18_U04_LU - Ásványi anyag kiegészítésének alkalmazása	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.13; R.44	Nem
RD31_O18_U05_LU - Csülökápolás	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.13; R.44	Nem
RD31_O18_U06_LU - Többlet almozás	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.13; R.44	Nem
RD31_O18_U07_LU - Több élettér, legelő biztosítása	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.13; R.44	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD31_O18_U01_LU - Több gondozói felület biztosítása

A támogatás a VP alapján került kialakításra

RD31_O18_U02_LU - Belső élösködő (endoparazatia) fertőzőttség ellenőrzése, ellenük való szakszerű védekezés

A támogatás a VP alapján került kialakításra

RD31_O18_U03_LU - Külső élősködők (ektoparaziták) valamint legyek, szúnyogok, nyüvek ellenei védekezés

A támogatás a VP alapján került kialakításra

RD31_O18_U04_LU - Ásványi anyag kiegészítésének alkalmazása

A támogatás a VP alapján került kialakításra

RD31_O18_U05_LU - Csülökápolás

A támogatás a VP alapján került kialakításra

RD31_O18_U06_LU - Többlet almozás

A támogatás a VP alapján került kialakításra

RD31_O18_U07_LU - Több élettér, legelő biztosítása

A támogatás a VP alapján került kialakításra

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD31_O18_U01_LU - Több gondozói felület biztosítása (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	28,10	28,10	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD31_O18_U02_LU - Belső élősködő (endoparazatia) fertőzőttség ellenőrzése, ellenük való szakszerű védekezés (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	39,80	39,80	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD31_O18_U03_LU - Külső élősködők (ektoparaziták) valamint legyek, szúnyogok, nyüvek ellenei védekezés (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	54,60	54,60	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD31_O18_U04_LU - Ásványi anyag kiegészítésének alkalmazása (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	50,70	50,70	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD31_O18_U05_LU - Csülökápolás (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	5,50	5,50	0,00	0,00	

	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD31_O18_U06_LU - Többlet almozás (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	39,30	39,30	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD31_O18_U07_LU - Több élettér, legelő biztosítása (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	40,50	40,50	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
ÖSSZESEN	O.18 (egység: Számosállategységek)	0,00	0,00	0,00	180 000,00	180 000,00	0,00	0,00	**Összesen:** 360 000,00 **Max:** 180 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	13 698 630,00	13 698 630,00	0,00	0,00	27 397 260,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	6 849 315,00	6 849 315,00	0,00	0,00	13 698 630,00

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD32_G15_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD32_G15_AWC_70
A beavatkozás neve	Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatás által érintett számosállategységek (szae) száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Igen
9.1.2	Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	1	Igen
9.1.3	Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	1	Részben

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.44 Az állatjólét javítását célzó, támogatott intézkedésekkel érintett számosállategységek (szae) aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás célja:

A beavatkozás az állattartás fejlesztését célozza meg azáltal, hogy támogatást biztosít az állatok javát szolgáló szigorú állatjóléti, higiéniai és takarmányozási körülmények, feltételek megvalósításához.

A baromfiállományok általános jólétét, élhetőbb körülményeit a tartástechnológia és a takarmányozás határozzák meg, ezért ezen a két területen indokolt olyan állatjóléti kötelezettségeket, vállalásokat alkalmazni, amelyek az állatok tartási és takarmányozási körülményeit érdemben javítják. Egyik ilyen tényező az állatsűrűség, ami azon túl, hogy alapvetően meghatározza az állatok lehetséges életterét és életkörülményeit, minden ágazatban, de különösen a baromfi ágazatban egyúttal gazdaságossági kérdés is. A BAT útmutató (Útmutató az elérhető legjobb technika meghatározásához az intenzív baromfitartási tevékenység engedélyeztetése során) több baromfi faj és hasznosítási irány esetében pontosan mutatja be a jellemző termelési struktúrát, a telepítési sűrűséget. Meg kell azonban jegyezni, hogy mind a technológiai fejlődés, mind pedig az egyes állatfajok termelési képességei változnak, fejlődnek. E fejlődést is figyelembe véve alakítottuk ki a telepítési sűrűség tekintetében javasolt kötelezettségeket. A magyar baromfiágazat termelése az egyik legszínesebb faj és hasznosítási típus választékkal rendelkezik az EU térségében. Mivel ez nem jellemző az EU más tagországaira, az európai jogi szabályozás nem is terjed ki minden fajra és hasznosítási irányra és korosztályra (jelenleg csak a vágócsirke estében az ún. brojler direktíva, valamint az étkezési tojástermelő állományok (árutojást termelő tyúk) rendelkeznek ilyen szabályozással).

A kisebb állatsűrűség megvalósítása jelentős jövedelem kieséssel jár, amit egy ilyen irányú kötelezettségvállalás esetén kieső jövedelemként kell kompenzálni. A tartási körülmények egy másik meghatározó eleme a tartástechnológiából adódó mechanikai sérülések, amelyek szintén figyelmet érdemelnek, és megfelelő eszközök, tartási feltételek biztosításával jelentősen növelhető az állatok jóléte. A takarmányozás terén általános problémaként jellemezhető a takarmányok mikotoxin tartalma, valamint a víz minősége, ami rendkívül változatos a gyakorlatban. A takarmányozási feltételek javítása terén ezért a takarmányok mikotoxin tartalmának csökkentése, valamint az ivóvíz minőségű víz biztosítása tudják érdemben javítani az állatok életkörülményeit

A baromfi ágazatban is kiemelt fontosságú a vegyszerek használatának csökkentése, valamint az antimikrobiális rezisztencia kialakulásának megakadályozása, ezért új kötelezettségvállalások beépítése is szükséges, amelyek az antimikrobiális szerek használatának csökkentéséhez vezetnek.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók (selection criteria):

- A mezőgazdasági termelő szakképzettsége
- Járványvédelemhez kapcsolódó tevékenységek.
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel.
- A támogatást igénylő a kötelezettségvállalási időszak alatt állatjóléti felelőssel rendelkezik.
- Tesztüzemi Információs Hálózat (tesztüzemi rendszer) munkájában való részvétel

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible Beneficiaries:

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:

- Természetes személyek

- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek))

- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- A támogatást igénylő FELIR (Élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszer) azonosítóval rendelkezik és a Tenyészet Információs Rendszerben nyilvántartott tenyészetében támogatható állatot tart.

- A támogatást igénylő tenyészetei maradéktalanul megfelelnek a hatályban lévő állatjóléti előírásoknak.

- Fajra vonatkozó jelölési és nyilvántartási, továbbá a tenyészetre vonatkozó nyilvántartási szabályok betartása.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások (commitments):

A) célterület: Állatsűrűségre vonatkozó kötelezettség: A kötelezettség betartása érdekében a kedvezményezett köteles a támogatásba bevont állományok esetében - az alkalmazott technológiai sajátosságok figyelembevételével - az előírtnál 10%-kal nagyobb férőhelyet biztosítani.

B) célterület: Mechanikai sérülés megelőzése: A jogszabályi előírásokon túlmutató fajspecikikus követelmények biztosításával szükséges a sérülések elkerüléséről gondoskodni (pl .: több etető és itatóhely biztosítása, hosszabb ülőrúd, hőmérséklet, páratartalom, fény-előírások stb.).

C) célterület: Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása (pl.: A vízminőséget javító intézkedések és különböző víztisztító berendezések alkalmazása)

D) célterület: Baromfiállományok alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozása – tenyészállatok esetén: A kedvezményezett köteles legfeljebb 2,5 mg/kg deoxinivalenol tartalmú tojótápot biztosítani a tenyészbaromfi fajok részére. Az alacsony mikotoxin tartalmú takarmányok hozzájárulnak az állatok általános jólétének fokozásához, sőt a tojásmennyiség és az állatok utódai minőségének és egészségének javításához, valamint a tenyészállomány mortalitásának csökkentéséhez.

E) célterület: Baromfiállományok alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozása – árutermelő állományok esetén: A kedvezményezett köteles legfeljebb 2,5 mg/kg deoxinivalenol tartalmú tojótápot biztosítani az árutermelő baromfi fajok részére. Az alacsony mikotoxin tartalmú takarmányok hozzájárulnak az állatok általános jólétének fokozásához, sőt a tojásmennyiség minőségének és mennyiségének javításához.

Valamennyi célterület és gazdálkodási mód esetében a 4. év végére alkalmaz nem ketreces tartási módot.

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

• csökkenő állatállomány miatt kieső árbevétel;

• többlet munkaerő költsége;

• a többlet munkavégzés és adminisztráció, megelőző beavatkozásokhoz szükséges anyagok költsége;

• preventív beavatkozásokra vonatkozó kötelezettség, többlet eszköz, és anyag és munkaerő költsége

• fajspecifikus állategészségügyi problémák megelőzésének, előrejelzésének többlet anyag, eszköz és munkaerő költsége

• szükséges vizsgálatok elvégzésének többletköltsége

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	Ismertetés
SMR11	A Tanács 98/58/EK irányelve (1998. július 20.) a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről: 4. cikk

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

• • 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól;

• 120/2007. (X. 18.) FVM rendelet a Baromfi Információs Rendszer létrehozásáról és működtetésének rendjéről38/2016. (VI. 6.) FM rendeletaz étkezési tojást termelő tyúkállományok, valamint tenyészbaromfi fajok állatjóléti támogatásának feltételeiről

• 11/2019. (IV. 1.) AM rendelet a baromfi ágazatban igénybe vehető állatjóléti támogatások feltételeiről

• 87/2012. (VIII. 27.) VM rendelet az élő állatok belföldi szállításának állat-egészségügyi szabályairól
• 41/1997. (V. 28.) FM rendelet az Állat-egészségügyi Szabályzat kiadásáról
• 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről;
• 2019. évi LVI. törvény az állattenyésztés szabályozásához szükséges törvényi szintű rendelkezésekről
• A Tanács 1998. július 20-i 98/58/EK irányelve a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről
• Az Európai Parlament és a Tanács 853/2004/EK rendelete (2004. április 29.) az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályainak megállapításáról
• a Tanács 99/74/EK irányelve (1999. július 19.) a tojótyúkok védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról,
• a Tanács 2007/43/EK irányelve (2007. június 28.) a hústermelés céljából tartott csirkék védelmét szolgáló minimumszabályok megállapításáról,
• 5/2023. (I. 12.) Korm. rendelet az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről
• az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény
• Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény
• az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszer működéséről szóló 578/2020. (XII. 14.) Korm. rendelet

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és a beavatkozás közötti kapcsolat

A) célterület Állatsűrűségre vonatkozó kötelezettség

A baseline előírásai:

·A TANÁCS 1999/74/EK IRÁNYELVE (1999. július 19.) a tojótyúkok védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról

·A TANÁCS 2007/43/EK IRÁNYELVE (2007. június 28.) a hústermelés céljából tartott csirkék védelmét szolgáló minimumszabályok megállapításáról

Részletes ismertetése annak, hogy az adott előírás hogyan mutat túl az uniós kötelező előírásokon:

	EU-s szabályozás szerinti maximális egyidejű telepítési sűrűség	Jelen beavatkozás keretében elvárt maximális egyidejű telepítési sűrűség
Vágócsirke és gyöngyös	telepítési sűrűség húshasznú csirke: 33kg/ m^2 alap, bizonyos feltételek teljesülése esetén 39 ill. 42 kg/ m^2	Vágócsirke esetében az állomány kg/m2-ben kifejezett sűrűsége semelyik életkori fázisban nem haladhatja meg a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól szóló 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet 7. számú mellékletének 3.7. pontjában meghatározott maximális érték 90%-át,
Pulyka előnevelés	nincs meghatározva	10,9 db/m2.
Pulyka utónevelés	·*National Turkey Federation (2012) suggests a standard density of 73.2 kg/m^2 ·*AVEC Turkey farm management guide (2020, nem publikált) 63 kg/m^2	
vegyesivarú	nincs meghatározva	4,5 db/m2
bakok	nincs meghatározva	3,6 db/m2,
tojók	nincs meghatározva	5,45 db/m2
Fiatal liba, növendék liba		
előnevelés	nincs meghatározva	9 db/m2,

Pecsenye kacsa		
előnevelés	nincs meghatározva	20 db/m2
Növendék kacsa		
előnevelés	nincs meghatározva	10,9 db/m2
Tyúk növendéknevelés (étkezési tojástermelés, hús és tojó típusú tenyész tyúk):		
végtermék állományoknál növendéknevelés_		
·ketreces tartásban	nincs meghatározva	28 db/ m2
·mélyalmos tartásban	nincs meghatározva	13,5 db/m2
·madárházban	nincs meghatározva	18 db/m2.
Hústípusú tenyész állomány, jérce növendéknevelés	nincs meghatározva	9 db/m2
Hústípusú tenyész állomány, kakas növendéknevelés	nincs meghatározva	5,5 db/m2
Tojó típusú tenyész állomány növendéknevelés sűrűsége vegyes ivarban: mélyalmos tartásban:	nincs meghatározva	11 db/m2
Tojó típusú tenyészállomány ketreces tartásban növendéknevelés	nincs meghatározva	28 db/m2
Tojó típusú tenyészálllomány madárházban növendéknevelés	nincs meghatározva	18 db/m2
Tyúk tojatás időszak (étkezési tojástermelés, hús és tojó típusú tenyész tyúk		
Tojó típusú végtermék tojatás		
ketrec	Tyúkonként legalább 750 cm^2 ketrecterületet, amelyből 600 cm^2 hasznosítható; továbbá a ketrec	12,12 db/m2

	összterülete nem lehet 2000 cm ^{2} -nél kevesebb	
mélyalom	nincs meghatározva	8,2 db/m2
tojóház (volier)	nincs meghatározva	8,2 db/m2
biotartás	nincs meghatározva	5,4 db/m2
Tojó típusú Tenyész tojatás		
ketrec	nincs meghatározva	13,3 db/m2
mélyalom	nincs meghatározva	8,2 db/m2
tojóház (volier) (hasznos rendszer alapterületre számolt db)		10 db/m2
Hústípusú tenyész tojatás mélyalmos (vegyes ivar)	nincs meghatározva	7,2 db/m2

Azon esetekben, ahol nincs uniós előírás, a gazdálkodói gyakorlat, technológiai leírások képezhetik a baseline értékeket

B) célterület Mechanikai sérülés megelőzése

A baseline előírásai:

·A TANÁCS 1999/74/EK IRÁNYELVE (1999. július 19.) a tojótyúkok védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról

·A TANÁCS 2007/43/EK IRÁNYELVE (2007. június 28.) a hústermelés céljából tartott csirkék védelmét szolgáló minimumszabályok megállapításáról

Részletes ismertetése annak, hogy az adott előírás hogyan mutat túl az uniós kötelező előírásokon:

	EU-s szabályozás szerinti előírás	Jelen beavatkozás keretében elvárt előírás
Tyúk - növendék nevelés	nincs meghatározva	Jércénként
		·minimum 4,1 cm etetőfelületet kell biztosítani és
		·1 db itatószelepre maximum 13 növendék telepíthető az állat megfelelő növekedése érdekében.
	nincs meghatározva	A megfelelő, életkorhoz kötött fény, hőmérséklet és páratartalom az elhullásban és a kiegyenlítettségben mérhető. A feltételek

		megléte 3% alatti elhullásnál és 80% feletti unifomitásnál vagy 10% alatti CV%-nál (élősúly kiegyenlítettség) biztosított.
Tyúk - tojástermelés időszaka	-	alternatív, szabad és bio tartás etető 1 tyúkra:
	10 cm-nyi egyenes etető, vagy állatonként	·egyenes: 10,5 cm
	legalább 4 cm-nyi kör alakú etető tyúkonként	·kör alakú: 4,5 cm
		alternatív, szabad és bio tartás itató
	folyamatos: 2,5 cm/tyúk	·folyamatos: 3 cm/tyúk
	kör alakú: 1 cm/tyúk	·kör alakú: 1,5 cm/tyúk
	szelepes: 10 tyúk/szelep vagy csésze	·szelepes: 9 tyúk/szelep, vagy csésze
	itatópont: 2 csésze v. szelep elérhetőség/tyúk	·itatópont: tyúk / 2,5 csésze v. szelep elérhetősége
		alternatív, szabad és bio tartás
	ülőrúd legalább 15 cm/tyúk	·ülőrúd 1 tyúkra 15,5 cm
		feljavított ketrec
	ülőrúd: 15 cm/tyúk	·ülőrúd: 15,5 cm/tyúk
	etetővályú: 12 cm	·etető: 12,5 cm/tyúk
	szelepes: legalább 2 csésze v. szelep tyúkonként	·szelepes: tyúk / 2 csésze v. szelep
	tyúkonként 2,5 cm-nyi folyamatos itatóvályú, vagy tyúkonként 1 cm-nyi kör alakú itatóvályú.	·itatópont: elérhetősége
	Továbbá, szelepes vagy csészés itató használata esetén, minden 10 tyúkra legalább egy szelepes vagy csészés itatónak kell jutnia	
	nincs meghatározva	Az árnyékban mért 30 °C feletti külső hőmérsékletnél a belső hőmérséklet legfeljebb 3 °C-kal haladja meg a külső hőmérsékletet.
	nincs meghatározva	10 °C alatti külső hőmérsékletnél az istállóban 48 órán keresztül mért átlagos relatív páratartalom nem haladhatja meg a

		70%-ot.
	A megvilágítás a 24 órás napi ritmust kövesse, és az utasítások szerint tartalmazzon egy, körülbelül a nap egyharmadát érintő zavartalan sötét időszakot is, hogy a tojótyúkok pihenhessenek, és ezáltal szemrendellenességek ne alakuljanak ki, az ellenállóképesség csökkenése ne következzen be. Gondoskodni kell a megfelelő hosszúságú félhomályos időszakról is, amikor a tyúkok zavartalanul, nyugodtan pihenhetnek anélkül, hogy megsérülnének.	Az istálló megvilágítása: legalább 8 órás megszakítatlan, mesterséges megvilágítás nélkül éjszakai pihenőidőszakot kell biztosítani. A 24 órás napi ritmusnak megfelelően biztosítani kell az 5-20 Lux fényerejű megvilágítást
Növendék csirke, és gyöngyös	2007/43/EKnincs A takarmánynak folyamatosan vagy adagolva kell rendelkezésre állnia, és azt a csirkéktől a várható levágási időpont előtt több mint 12 órával tilos	Etető tányéros
		·65 db baromfi / etető
		Etető vályús
		·10 cm/baromfi
	2007/43/EK Az itatókat úgy kell elhelyezni és tartani, hogy a kicsordulás a lehető legkisebb legyen	Itató
		·harang 100 db baromfi / itató
		Itató szelep/kiscsésze
		·12 db baromfi / itató
		Itató vályú
		·1 cm/baromfi
	nincs meghatározva	Az árnyékban mért 30 °C feletti külső hőmérsékletnél a belső hőmérséklet legfeljebb 3 °C-kal haladja meg a külső hőmérsékletet
	nincs meghatározva	10 °C alatti külső hőmérsékletnél az ólban 48 órán keresztül mért átlagos relatív páratartalom nem haladhatja meg a 70%-ot.
		fényerő/tartam:
Pulyka esetében	nincs meghatározva	Pulyka előnevelés során
		·95 db madárra 1 db harangitató vagy 3 db csepegtetős itató az előírás, valamint
		·egy db etetőre maximum 65 db madár.
		A jogcímben megfogalmazott célok

		elérése érdekében többletfűtés, illetve többletszellőztetés is szükséges.
	nincs meghatározva	Pulyka utónevelés Etető
		·tányéros 55 db pulyka / etető
	nincs meghatározva	Pulyka utónevelés Itató
		·harang 80 db pulyka / itató
	nincs meghatározva	Pulyka utónevelés
		Az árnyékban mért 30 °C feletti külső hőmérsékletnél a belső hőmérséklet legfeljebb 3 °C-kal haladja meg a külső hőmérsékletet.
	nincs meghatározva	Pulyka utónevelés
		10 °C alatti külső hőmérsékletnél az ólban 48 órán keresztül mért átlagos relatív páratartalom nem haladhatja meg a 70%-ot.
	nincs meghatározva	Pulyka utónevelés fény:
		4000 K fényspektrum tartása. A madarak számára napi 8 órás sötét periódust biztosítani kell
Pecsenye-, növendék kacsa esetében:	nincs meghatározva	Etető Etetőhossz
		·1-18. napig 0,8 cm/kg
		·19. naptól 0,4 cm/kg
	nincs meghatározva	Itató
		vályús (átfolyós)
		·1-3 hetes korig 0,5 cm/baromfi
		·3-4 hetesen 1 cm/baromfi
		4.·héttől 1,7 cm/baromfi
		szelepes itató
		·1-5. napig 20 baromfi/szelep
		·6-18. napig 15 baromfi/szelep
		·19. naptól 10

		baromfi/szelep
	nincs meghatározva	Az istállóban tartózkodó kacsák részére 20 lux fényerőt kell biztosítani.
Fiatal, növendék liba esetében	nincs meghatározva	Etető, Etetőhossz
		·ad libitum etetésnél 2 cm/baromfi
		·korlátozott etetésnél 7 cm/baromfi
	nincs meghatározva	Itató Itatóhossz
		·3 cm/baromfi
	nincs meghatározva	Az istállóban tartózkodó libák részére 20 lux fényerőt kell biztosítani.

Azon esetekben, ahol nincs uniós előírás, a gazdálkodói gyakorlat, technológiai leírások képezhetik a baseline értékeket

C) célterület Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása

A baseline előírásai:

·Tanács 98/58/EK irányelve a tenyésztés céljából tartott állatok védelmérőlű

·32/1999. (III.31.) FVM rendelet E rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 98/58/EK irányelve (1998. július 20.) a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről,

b) a Tanács 99/74/EK irányelve (1999. július 19.) a tojótyúkok védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról,

c) a Tanács 2007/43/EK irányelve (2007. június 28.) a hústermelés céljából tartott csirkék védelmét szolgáló minimumszabályok megállapításáról,

d) a Tanács 2008/119/EK irányelve (2008. december 18.) a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról,

e) a Tanács 2008/120/EK irányelve (2008. december 18.) a sertések védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról.

-

Részletes ismertetése annak, hogy az adott előírás hogyan mutat túl az uniós kötelező előírásokon:

A Tanács 98/58/EK irányelve 14. Takarmány, víz és egyéb anyagok: Az állatokat koruknak és fajuknak megfelelő egészséges táplálékon kell tartani, amelyet, jó egészségük megőrzése és táplálkozási szükségleteik kielégítése érdekében, elegendő mennyiségben kell adagolni. Egyetlen állatot sem lehet olyan takarmánnyal vagy folyadékkal ellátni, illetve semmilyen ilyen takarmány vagy folyadék nem tartalmazhat olyan anyagot, amely szükségtelen szenvedést vagy sérülést okoz.

32/1999. (III.31.) FVM rendelet 4. § (2) Az állattartó saját tevékenységi és felelősségi körében köteles biztosítani, hogy az állatnak adott takarmány és folyadék ne tartalmazzon olyan anyagot, amely annak szenvedést vagy fájdalmat okozhat. Az állatnak - a terápiás, megelőzési vagy tenyésztéstechnikai beavatkozás céljából adott anyagok kivételével - csak olyan takarmány adható, amely a tudomány jelenlegi állása szerint nem befolyásolja kedvezőtlenül jólétét.

D) célterület Baromfiállományok alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozása - tenyészállatok esetén

A baseline előírásai:

·A Tanács 98/58/EK irányelve 14. Takarmány, víz és egyéb anyagok: Az állatokat koruknak és fajuknak megfelelő egészséges táplálékon kell tartani, amelyet, jó egészségük megőrzése és táplálkozási szükségleteik kielégítése érdekében, elegendő mennyiségben kell adagolni. Egyetlen állatot sem lehet olyan takarmánnyal vagy folyadékkal ellátni, illetve semmilyen ilyen takarmány vagy folyadék nem tartalmazhat olyan anyagot, amely szükségtelen szenvedést vagy sérülést okoz.

·A Bizottság 2006/576/EK ajánlása a deoxinivalenol, a zearalenon, az ochratoxin-A, a T-2, a HT-2 és a fumonizinek állati takarmányozásra szánt termékekben való előfordulásáról

·32/1999. (III.31.) FVM rendelet E rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 98/58/EK irányelve (1998. július 20.) a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről,

b) a Tanács 99/74/EK irányelve (1999. július 19.) a tojótyúkok védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról,

c) a Tanács 2007/43/EK irányelve (2007. június 28.) a hústermelés céljából tartott csirkék védelmét szolgáló minimumszabályok megállapításáról,

d) a Tanács 2008/119/EK irányelve (2008. december 18.) a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról,

e) a Tanács 2008/120/EK irányelve (2008. december 18.) a sertések védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról.

Részletes ismertetése annak, hogy az adott előírás hogyan mutat túl az uniós kötelező előírásokon:

A Bizottság 2006/576/EK ajánlásában az összetett takarmányokra előírt legfeljebb 5 mg/kg deoxinivalenol irányértékhez képest a vállalásban szereplő legfeljebb 2,5 mg/kg irányérték jelentős előrelépést jelent. A jogcím esetében konkrét laboratóriumi vizsgálattal kell alátámasztani és bizonyítani a jogcím teljesülését.

32/1999 (III.31.) FVM rendelet 4. § (2) Az állattartó saját tevékenységi és felelősségi körében köteles biztosítani, hogy az állatnak adott takarmány és folyadék ne tartalmazzon olyan anyagot, amely annak szenvedést vagy fájdalmat okozhat. Az állatnak - a terápiás, megelőzési vagy tenyésztéstechnikai beavatkozás céljából adott anyagok kivételével - csak olyan takarmány adható, amely a tudomány jelenlegi állása szerint nem befolyásolja kedvezőtlenül jólétét.

E) célterület Baromfiállományok alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozása – árutermelő állományok esetén

A baseline előírásai:

Részletes ismertetése annak, hogy az adott előírás hogyan mutat túl az uniós kötelező előírásokon:

A Bizottság 2006/576/EK ajánlásában az összetett takarmányokra előírt legfeljebb 5 mg/kg deoxinivalenol irányértékhez képest a vállalásban szereplő legfeljebb 2,5 mg/kg irányérték jelentős előrelépést jelent. A jogcím esetében konkrét laboratóriumi vizsgálattal kell alátámasztani és bizonyítani a jogcím teljesülését.

32/1999 (III.31.) FVM rendelet 4. § (2) Az állattartó saját tevékenységi és felelősségi körében köteles biztosítani, hogy az állatnak adott takarmány és folyadék ne tartalmazzon olyan anyagot, amely annak szenvedést vagy fájdalmat okozhat. Az állatnak - a terápiás, megelőzési vagy tenyésztéstechnikai beavatkozás céljából adott anyagok kivételével - csak olyan takarmány adható, amely a tudomány jelenlegi állása szerint nem befolyásolja kedvezőtlenül jólétét.

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

☑ IIER

☐ **Nem IIER**

IIER szakasz

A kifizetés típusa

☑ A járulékos költségek és az elmaradt bevétel alapján meghatározott egységköltség

☑ Tartalmazza a tranzakciós költséget

☐ Egyszeri kifizetés

☐ Egyösszegű átalány

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Kötelezettségvállalás
A támogatás maximális mértéke évente eurónak megfelelő forintösszeg/ÁE
Állatsűrűség
Vágócsirke és gyöngyös
40,34
Pulyka (előnevelés)
18,40
Pulyka (utónevelés)
47,90
Fiatal liba
44,69
Növendék liba
52,41
Pecsenye kacsa
30,56
Növendék kacsa
44,62
Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés
13,58
Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés
33,79
Mechanikai sérülés megelőzése
Vágócsirke és gyöngyös
6,34

Pulyka (előnevelés)
7,52
Pulyka (utónevelés)
33,39
Fiatal liba
31,42
Növendék liba
36,30
Pecsenye kacsa
18,23
Növendék kacsa
35,88
Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés
0,88
Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés
3,76
Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása
Vágócsirke és gyöngyös
3,45
Pulyka (előnevelés)
1,77
Pulyka (utónevelés)
7,88
Fiatal liba
27,27
Növendék liba
26,57
Pecsenye kacsa
14,16
Növendék kacsa

32,15
Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés
0,92
Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés
5,57
Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi
Tyúk- tenyész
39,13
Tenyész pulyka
24,73
Törzskacsa
32,80
Törzsliba
30,82
Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás – árutermelő baromfi
Tyúk - étkezési tojástermelés
39,13

Számítási módszer

Állatjóléti többletvállalás a baromfiágazatban A baromfiágazat EU szinten- mint intenzív állattenyésztési ágazat - több termékpálya esetében olyan állatjóléti szabályozással rendelkezik, mely eddig is túlmutatott a világ más részeihez viszonyítva. Példaképpen említhető a brojlercsirke, valamint az étkezési tojástermelés, ahol az Uniós előírások ma állatjólét tekintetében a legszigorúbbak. Megjegyzendő, hogy ezen elvárásoknak való megfelelés többletköltségekkel jár, azok teljesítése jellemzően rontja a hatékonyságot, növeli a költségeket. A gazdasági haszonállatok tartásának egyik sarkalatos pontja az 1 m^2 felületen elhelyezett/tartott élőtömeg kg, vagy darab mennyisége. A legtöbb esetben ezen paraméter az állati jólét mérőszám, holott ez egy jóval összetettebb fogalomkör. Ugyanakkor tisztában vagyunk azzal, hogy ez kétségtelenül jól mérhető és definiálható szám, mely a baromfiágazatban használt nyomonkövetési és dokumentációs rendszerekkel egyértelműen meghatározható és ellenőrizhető.

Kiegészítő információk

Nem releváns

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Melyek a beavatkozás részét képező kötelezettségvállalás(ok) modelljei?

☑ eredményalapú (választási lehetőséggel)

☑ irányításalapú (választási lehetőséggel)

☑ hibrid (irányítás- és eredményalapú)

Ismertesse, hogy a beavatkozásban meghatározott kötelezettségvállalásokhoz a kedvezményezettek részéről milyen kötelezettségek/lehetőséget kapcsolódnak.

Kötelezettségvállalások (commitments):

A) célterület: Állatsűrűségre vonatkozó kötelezettség betartása érdekében a kedvezményezett köteles a támogatásba bevont állományok esetében - az alkalmazott technológiai sajátosságok figyelembevételével - az előírtnál 10%-kal nagyobb férőhelyet biztosítani.

B) célterület: Mechanikai sérülés megelőzése a jogszabályi előírásokon túlmutató fajspecikikus követelmények biztosításával szükséges a sérülések elkerüléséről gondoskodni (pl. több etető és itatóhely biztosítása, hosszabb ülőrúd, hőmérséklet, páratartalom, fény-előírások stb.).

C) célterület: Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása

A kedvezményezett köteles a 41/1997. (V. 28.) FM rendeletben foglalt előírásokon túlmutatóan - a nemzeti jogszabályi előírásoknak megfelelő - ivóvíz-minőségű vizet használni a baromfiállomány takarmányozásához.

D) célterület: Baromfiállományok alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozása - tenyészállatok esetén

A kedvezményezett köteles legfeljebb 2,5 mg/kg deoxinivalenol tartalmú tojótápot biztosítani a tenyészbaromfi fajok részére.

A kedvezményezett köteles gondoskodni az alacsony mikotoxintartalmú, összetett takarmányok beszerzéséről és azok etetéséről.

E) célterület: Baromfiállományok alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozása – árutermelő állományok esetén

A kedvezményezett köteles legfeljebb 2,5 mg/kg deoxinivalenol tartalmú tojótápot biztosítani az árutermelő baromfi fajok részére. A kedvezményezett köteles gondoskodni az alacsony mikotoxintartalmú, összetett takarmányok beszerzéséről és azok etetéséről.

Mi a szerződések időtartama?

5 éves kötelezettségvállalás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 12 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - A 70. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD32_O18_U01_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Vágócsirke és gyöngyös egységköltsége	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U02_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pulyka (előnevelés) egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U03_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pulyka (utónevelés) egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U04_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Fiatal liba egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U05_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Növendék liba egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U06_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pecsenye kacsa egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U07_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Növendék kacsa egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U08_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U09_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Tyúk étkezési és keltetőtojástermeléstojátermelés egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U10_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Vágócsirke és gyöngyös egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U11_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pulyka (előnevelés) egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U12_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pulyka (utónevelés) egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U13_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Fiatal liba egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U14_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Növendék liba egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U15_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pecsenye kacsa egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U16_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Növendék kacsa egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem

RD32_O18_U17_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U18_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U19_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Vágócsirke és gyöngyös egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U20_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pulyka (előnevelés) egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U21_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pulyka (utónevelés) egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U22_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Fiatal liba egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U23_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Növendék liba egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U24_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pecsenye kacsa egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U25_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Növendék kacsa egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U26_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U27_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U28_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Tyúk - tenyész egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U29_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Tenyész pulyka egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem

RD32_O18_U30_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Törzskacsa egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U31_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Törzsliba egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem
RD32_O18_U32_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás – árutermelő baromfi - Tyúk - tojástermelés egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.44	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD32_O18_U01_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Vágócsirke és gyöngyös egységköltsége

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U02_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pulyka (előnevelés) egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U03_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pulyka (utónevelés) egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U04_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Fiatal liba egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U05_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Növendék liba egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében

felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U06_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pecsenye kacsa egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U07_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Növendék kacsa egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U08_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U09_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Tyúk étkezési és keltetőtojástermeléstojátermelés egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U10_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Vágócsirke és gyöngyös egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U11_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pulyka (előnevelés) egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U12_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pulyka (utónevelés) egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U13_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Fiatal liba egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U14_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Növendék liba egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U15_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pecsenye kacsa egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U16_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Növendék kacsa egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U17_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U18_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon

kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U19_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Vágócsirke és gyöngyös egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U20_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pulyka (előnevelés) egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U21_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pulyka (utónevelés) egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U22_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Fiatal liba egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U23_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Növendék liba egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U24_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pecsenye kacsa egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon

kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U25_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Növendék kacsa egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U26_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U27_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U28_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Tyúk - tenyész egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U29_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Tenyész pulyka egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U30_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Törzskacsa egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U31_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Törzsliba egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18_U32_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás – árutermelő baromfi - Tyúk - tojástermelés egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD32_O18_U01_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Vágócsirke és gyöngyös egységköltsége (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	40,34	40,34	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U02_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pulyka (előnevelés) egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	18,40	18,40	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								

RD32_O18_U03_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pulyka (utónevelés) egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	47,90	47,90	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U04_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Fiatal liba egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	44,69	44,69	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U05_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Növendék liba egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	52,41	52,41	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U06_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pecsenye kacsa egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	30,56	30,56	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U07_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Növendék kacsa egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	44,62	44,62	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								

RD32_O18_U08_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	13,58	13,58	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U09_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Tyúk étkezési és keltetőtojástermeléstojátermelés egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	33,79	33,79	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U10_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Vágócsirke és gyöngyös egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	6,34	6,34	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U11_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pulyka (előnevelés) egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	7,52	7,52	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U12_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pulyka (utónevelés) egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	33,39	33,39	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								

RD32_O18_U13_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Fiatal liba egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	31,42	31,42	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U14_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Növendék liba egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	36,30	36,30	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U15_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pecsenye kacsa egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	18,23	18,23	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U16_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Növendék kacsa egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	35,88	35,88	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U17_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,88	0,88	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								

RD32_O18_U18_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	3,76	3,76	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U19_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Vágócsirke és gyöngyös egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	3,45	3,45	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U20_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pulyka (előnevelés) egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	1,77	1,77	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U21_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pulyka (utónevelés) egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	7,88	7,88	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U22_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Fiatal liba egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	27,27	27,27	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								

RD32_O18_U23_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Növendék liba egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	26,57	26,57	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U24_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pecsenye kacsa egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	14,16	14,16	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U25_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Növendék kacsa egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	32,15	32,15	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U26_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,92	0,92	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U27_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	5,57	5,57	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								

RD32_O18_U28_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Tyúk - tenyész egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	39,13	39,13	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U29_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Tenyész pulyka egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	24,73	24,73	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U30_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Törzskacsa egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	32,80	32,80	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U31_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Törzsliba egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	30,82	30,82	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U32_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás – árutermelő baromfi - Tyúk - tojástermelés egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	39,13	39,13	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)								

ÖSSZESEN	O.18 (egység: Számosállategységek)	0,00	0,00	0,00	825 300,00	825 300,00	0,00	0,00	**Összesen:** 1 650 600,00 **Max:** 825 300,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	35 760 183,00	27 591 778,64	0,00	0,00	63 351 961,64
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	17 880 091,50	13 795 889,32	0,00	0,00	31 675 980,82
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD33_G16_ANB_70 - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD33_G16_ANB_70
A beavatkozás neve	Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatás által érintett számosállategységek (szae) száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
6.5.3	Pollinációs rendszerek stabilitásának biztosítása	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.35 A KAP keretében támogatott méhkaptárok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás célja:

A beavatkozás a méhcsaládok ökoszisztéma-szolgáltató képességének fejlesztését célozza meg azáltal, hogy támogatást nyújt a méhek jólétét szolgáló higiéniai, állatvédelmi körülmények, feltételek biztosításához. A méhcsaládok egészsége, kiegyensúlyozott fejlődése, avagy nyugalma elősegítésével a méhcsalád jobban ellenállhat a betegségeknek, így az egészséges méhcsalád ökoszisztéma-szolgáltatása is fokozható.

A méhcsaládok egészségét a kötelező mézvisszahagyás azzal szolgálja, hogy a mézelvételt követő esetleges méhlegelő szűkösség idején a méhek nem használják fel saját testük tápanyagait, vagy nem a vitaminoktól és ásványi anyagoktól mentes mesterséges élelmet használnak a fiasítás nevelésére, így az egyedek egészségesebbek maradnak, élettartamuk nem csökken. A lépcsere és építtető keret használata is egészségmegőrző beavatkozás a kórokozók és varroa atka rendszeres eltávolítása következtében.

Az utóbbi időszakban a klímaváltozás és a közgazdasági körülmények romlása a méhészet ágazati eredményét is folyamatosan negatívan befolyásolja. Továbbá a fogyasztók részéről az egészséges ételeken

túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került, azonban ezek többletköltségét nehéz a kész termékekben realizálni. Ezért célszerű azon méhtartókat támogatni, akik vállalják, hogy a méhcsaládoknak kedvezőbb higiéniai-, takarmányozási- és tartási körülményeket biztosítanak.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók (selection criteria):

- Agrár-végzettség,
- A méhészetben elismert termelői csoport tagság vagy elismert termelői szervezet tagság,
- Állatjóléti terv kidolgozása,
- A Tenyészet Információs Rendszerben nyilvántartott méhtartás időtartama,
- Az építtető keret mint mechanikai varroa atka gyérítési módszer időszakos alkalmazása,
- Méhcsaládok száma,
- Tanúsítvánnyal rendelkező ökológiai minősítésű méhészet.
- Tesztüzemi Információs Hálózat (tesztüzemi rendszer) munkájában való részvétel

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:

- Természetes személyek
- Nyilvántartásban szereplő méhészek

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- A támogatást igénylő a Tenyészet Információs Rendszerben (TIR) a méhcsaládok tartójaként szerepel.

- A támogatást igénylő tenyészete(i) és a kaptárok maradéktalanul megfelelnek a hatályban lévő állatjóléti előírásoknak.
- A támogatást igénylő érvényes Országos Magyar Méhészeti Egyesületi (OMME) tagsággal rendelkezik

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások (commitments):

- A méz visszahagyására vonatkozó kötelezettség betartása érdekében a támogatást igénylő köteles a támogatott méhészetben, méhcsaládonként, a mézelvételkor (pergetéskor) évente egyszer 4 kg mézet visszahagyni. A méhészetre vonatkozó jogszabályok nem írjnak elő mez visszahagyására vonatkozó kötelezettséget, ezért ennek teljesítése többletvállalásnak tekinthető. A méz visszahagyására vonatkozó kötelezettség teljesülése – a méhek nyugalmi időszakán kívül – az élelemkészlet meglétével ellenőrizhető.

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

- mézvisszahagyás miatti bevételkiesés
- a mézes keretek visszahagyása a fészekben csökkenti a fiasítás terjedelmét, így a népesség fejlődését negatívan befolyásolja, s ez a következő hordási csúcsnál termelési kiesést okoz. A méhcsaládok fenntartásához és fejlődéséhez olyan keretek visszahagyása szükséges, amely legalább 4 kg mézet tartalmaz. A méhésznek lehetősége van dönteni arról, hogy – az adott gazdaság környezetét figyelembe véve – adott évben mely időszak indokolja leginkább a többletméz méhcsaládoknál történő visszahagyását

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	Ismertetés

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

• 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről;

• Az Európai Parlament és a Tanács 853/2004/EK rendelete (2004. április 29.) az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályainak megállapításáról;

• 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet a méhállományok védelméről és a mézelő méhek egyes betegségeinek megelőzéséről és leküzdéséről szóló;

• 15/1969. (XI. 6.) MÉM rendelet a méhészetről;

• 41/1997. (V. 28.) FM rendelet az Állat-egészségügyi Szabályzat kiadásáról.

• 2019. évi LVI. törvény az állattenyésztés szabályozásához szükséges törvényi szintű rendelkezésekről

• 81/2009. (VII. 10.) FVM rendelet a kölcsönös megfeleltetés körébe tartozó ellenőrzések lefolytatásával, valamint a jogkövetkezmények alkalmazásával kapcsolatos szabályokról.

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és a beavatkozás közötti kapcsolat

Kötelezettségvállalások részletes indokolása (hogyan mutat túl az uniós kötelező előírásokon):

A méhészetre vonatkozó hazai és uniós jogszabályok nem írnak elő méz visszahagyására vonatkozó kötelezettséget, ezért ennek teljesítése többletvállalásnak tekinthető, és állatjóléti szempontból a fentiekben részletezett okok miatt, a méz visszahagyására vonatkozó kötelezettség bevezetése a hazai méhészeti gyakorlatba, mindenképpen indokolt.

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

☑ **IIER**

☐ **Nem IIER**

IIER szakasz

A kifizetés típusa

☑ A járulékos költségek és az elmaradt bevétel alapján meghatározott egységköltség

☑ Tartalmazza a tranzakciós költséget

☐ Egyszeri kifizetés

☐ Egyösszegű átalány

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Kötelezettségvállalás	A támogatás maximális mértéke (eurónak megfelelő forintösszeg/méhcsalád/év)
Mézvisszahagyási kötelezettség	30

Számítási módszer

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az eladható méz mennyiségének csökkenéséből adódó bevételkiesés. A bevételkiesés mértéke a méz termelői piaci átlagára alapján lett kalkulálva.

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Melyek a beavatkozás részét képező kötelezettségvállalás(ok) modelljei?

☑ eredményalapú (választási lehetőséggel)

☑ irányításalapú (választási lehetőséggel)

☑ hibrid (irányítás- és eredményalapú)

Ismertesse, hogy a beavatkozásban meghatározott kötelezettségvállalásokhoz a kedvezményezettek részéről milyen kötelezettségek/lehetőséget kapcsolódnak.

Kötelezettségvállalások (commitments):

- A méz visszahagyására vonatkozó kötelezettség betartása érdekében a támogatást igénylő köteles a támogatott méhészetben, méhcsaládonként, a mézelvételkor (pergetéskor) évente egyszer 4 kg mézet visszahagyni. A méhészetre vonatkozó jogszabályok nem írjnak elő mez visszahagyására vonatkozó kötelezettséget, ezért ennek teljesítése többletvállalásnak tekinthető. A méz visszahagyására vonatkozó kötelezettség teljesülése – a méhek nyugalmi időszakán kívül – az élelemkészlet meglétével ellenőrizhető.

Mi a szerződések időtartama?

5 éves kötelezettségvállalás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 12 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - A 70. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD33_O18_U01_LU - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban beavatkozás egységköltsége	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.35	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD33_O18_U01_LU - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban beavatkozás egységköltsége

-Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszeg meghatározása során a mézvisszahagyás költségét a támogatási időszak függvényében meghatároztuk, így kijött az az egységes egységösszeg, amely valamennyi kedvezményezett számára igényelhető. Az egységösszeg és a rendelkezésre álló forrás függvényében határoztuk meg a támogatható számosállategység kimenetét.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD33_O18_U01_LU - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban beavatkozás egységköltsége (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	150,00	150,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.18 (egység: Számosállategységek)	0,00	0,00	0,00	49 315,07	49 315,07	0,00	0,00	**Összesen:** 98 630,14 **Max:** 49 315,07
ÖSSZESEN	O.18 (egység: Számosállategységek)	0,00	0,00	0,00	49 315,07	49 315,07	0,00	0,00	**Összesen:** 98 630,14 **Max:** 49 315,07
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	7 397 260,50	2 250 246,35	0,00	0,00	9 647 506,85
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	3 698 630,25	1 125 123,18	0,00	0,00	4 823 753,43

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD33b_G17_AMR_70 - Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD33b_G17_AMR_70
A beavatkozás neve	Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatás által érintett számosállategységek (szae) száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Igen
9.1.2	Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	1	Igen
9.1.3	Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	1	Részben
9.2.2	Okszerű antibiotikum-felhasználás az állattartásban	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.43 Az antimikrobiális szerek használatának korlátozására irányuló, támogatott intézkedésekkel (megelőzés/csökkentés) érintett számosállategységek (szae) aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás célja:

A különböző antimikrobiális szerekkel szemben ellenálló kórokozók terjedése egyre nagyobb egészségügyi és gazdasági károkat okoz világszerte. Az antimikrobiális rezisztencia (AMR) az állat- és humánegészségügyet egyaránt érinti.

A nemzetközi és Uniós elvárások alapján új, kiemelt feladat az AMR elleni védekezést szolgáló intézkedések finanszírozásának biztosítása.

A fentiekre való tekintettel, összhangban a vonatkozó **nemzetközi, Uniós és hazai szakmai törekvésekkel, stratégiákkal, ajánlásokkal,** szükséges a hazai állattenyésztésben az antimikrobiális szerek, elsősorban az antibiotikumok felelős, fenntartható használatának szorgalmazása, és különösen a humánegészségügyi szempontból kritikus hatóanyagok alkalmazásának visszaszorítása. Hazánk az ún. ESVAC jelentés alapján az 5. legmagasabb adatokkal rendelkezik Európában az állategységre vetített antimikrobiális szereladások tekintetében, az AMR monitoring adatok alapján pedig az élelmiszertermelő állatokból származó szövetekben jelentős a rezisztens zoonotikus és kommenzalista kórokozók előfordulása.

A támogatási program ellentételezi **az uniós és nemzeti szinten megállapított követelményeken túlmutató**, az antimikrobiális rezisztencia visszaszorítására vonatkozóan tett kötelezettségvállalások következtében felmerülő többletköltségeket az élelmiszertermelő állatállományokban.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók (selection criteria):

• A mezőgazdasági termelő szakképzettsége

• Járványvédelemhez kapcsolódó tevékenységek

• Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel

• Komplexitás

• Tesztüzemi Információs Hálózat (tesztüzemi rendszer) munkájában való részvétel

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible Beneficiaries:

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:

- Természetes személyek

- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek)

- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

A támogatást igénylő FELIR azonosító számmal és aktív tenyészetkóddal rendelkezik

- A támogatást igénylő a Tenyészet Információs Rendszerben nyilvántartott tenyészetében támogatható állatot tart.

- A támogatást igénylőnek a feltüntetett, aktív létesítmény azonosítókkal rendelkező tartási helyei maradéktalanul megfelelnek a hatályban lévő állatjóléti előírásoknak.

- Az adott állatfajra vonatkozó jelölési és nyilvántartási, továbbá a tenyészetre vonatkozó nyilvántartási szabályok betartása.

- A támogatást igénylő rendelkezik az állatok állat-egészségügyi felügyelete érdekében szolgáltató állatorvossal kötött, érvényes, írásbeli szerződéssel

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások (commitments):

• Mintavétel és rezisztencia vizsgálat elvégzése sertés, baromfi, szarvasmarha esetében, nagylétszámú állattartó telepeken

•Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása sertés, baromfi, szarvasmarha esetében, nagylétszámú állattartó telepeken és a terv félévente történő felülvizsgálata, dokumentált állatorvosi helyszíni

látogatással.

•Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása sertés, baromfi, szarvasmarha esetében, nagylétszámú állattartó telepeken

.

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

·a bakteriológiai mintavétel, laboratóriumi bakteriológiai és érzékenységi vizsgálatok elvégzésének többletköltsége

·a támogatott intézkedések végrehajtásához szükséges többlet munkaerő költsége;

·a beavatkozásokhoz szükséges anyagok költsége;

·elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazásának többletköltsége.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	**Ismertetés**
SMR09	A Tanács 2008/119/EK irányelve (2008. december 18.) a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról: 3. és 4. cikk
SMR10	A Tanács 2008/120/EK irányelve (2008. december 18.) a sertések védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról: 3. és 4. cikk
SMR11	A Tanács 98/58/EK irányelve (1998. július 20.) a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről: 4. cikk

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

•A Tanács 1998. július 20-i 98/58/EK irányelve a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről;

•Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/429 rendelete (2016. március 9.) a fertőző állatbetegségekről és egyes állategészségügyi jogi aktusok módosításáról és hatályon kívül helyezéséről („Állategészségügyi rendelet”)

• Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/625 rendelete (2017. március 15.) az élelmiszer- és takarmányjog, valamint az állategészségügyi és állatjóléti szabályok, a növényegészségügyi szabályok, és a növényvédő szerekre vonatkozó szabályok alkalmazásának biztosítása céljából végzett hatósági ellenőrzésekről és más hatósági tevékenységekről

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/6 rendelete (2018. december 11.) az állatgyógyászati készítményekről és a 2001/82/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

•Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/4 rendelete (2018. december 11.) a gyógyszeres takarmányok előállításáról, forgalomba hozataláról és felhasználásáról, a 183/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 90/167/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről

•2019. évi LVI. törvény az állattenyésztés szabályozásához szükséges törvényi szintű rendelkezésekről;

• 2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről

• 578/2020. (XII. 14.) Korm. rendelet az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszer működéséről

•128/2009. (X. 6.) FVM rendelet az állatgyógyászati termékekről

• 65/2012. (VII. 4.) VM rendelet a takarmányok előállításának, forgalomba hozatalának és felhasználásának egyes szabályairól

• 41/1997. (V. 28.) FM rendelet az Állat-egészségügyi Szabályzat kiadásáról

•32/1999. (III. 31.) FVM rendelet a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól

•119/2007. (X. 18.) FVM rendelet a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok

országos nyilvántartási rendszeréről;
•45/2019. (IX. 25.) AM rendelet az állattenyésztés részletes szabályairól;
•99/2002. (XI. 5.) FVM rendelet a szarvasmarhafajok egyedeinek jelöléséről, valamint
•Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről;
•83/2015. (XII. 16.) FM rendelet a sertések jelöléséről, valamint Egységes Nyilvántartási
•és Azonosítási Rendszeréről;
•120/2007. (X. 18.) FVM rendelet a Baromfi Információs Rendszer létrehozásáról és
•működtetésének rendjéről;
Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről;
•188/2019. (VII. 30.) Korm. rendelet az állattenyésztésről;

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és a beavatkozás közötti kapcsolat

A) célterület: Rezisztencia vizsgálat elvégzése

Baseline:

·AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2019/6 RENDELETE (2018. december 11.) az állatgyógyászati készítményekről és a 2001/82/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

·Az állatgyógyászati termékekről szóló 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet

Annak részletes ismertetése, hogy az adott előírás hogyan mutat túl az uniós kötelező előírásokon:

A 2019/6/EU rendelet nem írja elő rezisztencia vizsgálat elvégzését az egyes antimikrobiális kezeléseket megelőzően.

Az állatgyógyászati termékekről szóló 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 76. § (13) bekezdése tartalmazza a humánegészségügyi szempontból kiemelten jelentős hatóanyagú készítménnyel való kezelés előtt az adott esetből vett mintán történő laborvizsgálat elvégzését vagy a rendszeres telepi vizsgálat elvégzésének kötelezettségét, ugyanakkor a gyógykezeléshez elegendő az egyik vizsgálat eredménye. Ezen hatóanyagoktól eltérő hatóanyag esetében pedig nem tartalmaz semmilyen kötelezettséget érzékenységi teszt elvégzésére.

A fentiek alapján a rendszeres telepi rezisztencia vizsgálat elvégeztetése, valamint a nem kritikus hatóanyagokkal való kezelések előtt is a laboratóriumi vizsgálatok eredményének figyelembevétele a nemzeti jogszabályon túlmutató vállalás az állattartó telep részéről.

B.) Célterület: Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása

Baseline:

·AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2019/6 RENDELETE (2018. december 11.) az állatgyógyászati készítményekről és a 2001/82/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

·Az állatgyógyászati termékekről szóló 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet

Annak részletes ismertetése, hogy az adott előírás hogyan mutat túl az uniós kötelező előírásokon:

A 2019/6/EU rendelet nem írja elő telepi csökkentési terv elkészítését.

A nemzeti jogszabály, a 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 76. § (14) bekezdése előírja, hogy *„Az állattartó telepet ellátó szolgáltató állatorvos a nagy létszámú állattartó telepek antibiotikum felhasználásának csökkentése érdekében kötelezően végrehajtandó antibiotikumfelhasználás-csökkentési tervet dolgoz ki a telep számára a NÉBIH által kiadott és honlapján közzétett, az antibiotikum-kezelés minimumkövetelményeiről szóló útmutató alapján, amelyet éves önellenőrzés keretében köteles felülvizsgálni. Az antibiotikumfelhasználás-csökkentési terv végrehajtását a szolgáltató állatorvos felügyeli.”*

A támogatott intézkedés célja, hogy a csökkentési tervet, annak végrehajtását az előírtnál gyakrabban, félévente, dokumentált módon ellenőrizze az állatorvos, melyet helyszíni látogatással is össze kell kötnie.

C.) Célterület: Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása

Baseline

·AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2019/6 RENDELETE (2018. december 11.) az állatgyógyászati készítményekről és a 2001/82/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

·A BIZOTTSÁG (EU) 2021/578 RENDELETE az (EU) 2019/6 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az antimikrobiális szerek értékesített mennyiségével és állatokon történő alkalmazásával kapcsolatos adatgyűjtésre vonatkozó követelmények tekintetében történő kiegészítéséről

·BIZOTTSÁG (EU) 2022/209 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE (2022. február 16.) az antimikrobiális szerek értékesített mennyiségének és állatokon történő alkalmazásának meghatározása céljából az (EU) 2019/6 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint gyűjtendő és jelentendő adatok formátumának meghatározásáról

·Az állatgyógyászati termékekről szóló 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet

Annak részletes ismertetése, hogy az adott előírás hogyan mutat túl az uniós kötelező előírásokon:

A 2019/6/EU rendelet és a végrehajtását szolgáló 2021/578/EU és 2022/209/EU rendeletek lefektetik, hogy a tagállamok az antimikrobiális szerek állatokban történő felhasználására vonatkozó adatokat gyűjtik, és arról 2024-től adatokat szolgáltatnak az Európai Gyógyszerügynökség részére.

Ezen kötelezettség teljesítésének előkészítése érdekében a 2021 augusztusában megjelent nemzeti rendeletmódosítás 2022. január 28-tól kötelezően bevezette az élelmiszertermelő állatokban felhasznált antibiotikum hatóanyagú készítményekre vonatkozó adatbejelentést a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) elektronikus rendszerébe.

Ugyanakkor sem az Uniós, sem a nemzeti rendelet nem írja elő azt, hogy az adatok gyűjtését, tárolását milyen módon, milyen technológiával kell teljesíteni az állattartó telepek szintjén.

Az állattartó létesítményekben a kívánt adatok elektronikus rendszerben történő összegyűjtése, az erre alkalmas szoftverek, telepi irányítási rendszerek alkalmazása olyan, plusz költségekkel járó többletvállalás az állattartó részéről, mely megkönnyíti az adatgyűjtést és az adatszolgáltatást is a hatóság felé.

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

☑ **IIER**

☐ **Nem IIER**

IIER szakasz

A kifizetés típusa

☑ A járulékos költségek és az elmaradt bevétel alapján meghatározott egységköltség

☑ Tartalmazza a tranzakciós költséget

☐ Egyszeri kifizetés

☐ Egyösszegű átalány

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Kötelezettségvállalás
Maximális támogatási összeg (euró)
Rezisztencia vizsgálat elvégzése
657 euró/telep/év
Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása
58,7 euró/telep/év
Preventív termékek alkalmazása **Vágócsirke**
4,33 euró/ÁE
Preventív termékek alkalmazása **Szabadtartásos csirke**

4,58 euró/ÁE
Preventív termékek alkalmazása **Tyúk**
3,98 euró/ÁE
Preventív termékek alkalmazása **Növendék pulyka**
10,9 euró/ÁE
Preventív termékek alkalmazása **Pecsenyeliba**
5,13 euró/ÁE
Preventív termékek alkalmazása **Fiatal liba**
6,9 euró/ÁE
Preventív termékek alkalmazása **Növendék liba**
9,6 euró/ÁE
Preventív termékek alkalmazása **Pecsenye kacsa**
7,68 euró/ÁE
Preventív termékek alkalmazása **Növendék kacsa**
12,2 euró/ÁE
Preventív termékek alkalmazása **Előnevelt pulyka**
1,36 euró/ÁE
Preventív termékek alkalmazása **Jérce**
0,53 euró/ÁE
Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása
1643,8 euró/telep/év

Az egységösszegek maximumok, és túligénylés esetén visszaosztásra kerülhet s

Számítási módszer

-Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét.

A számítások alapja

NÉBIH adatok alapján, kerekített állatállomány-adatok azon fajok esetében, melyekre a KAP Stratégiai Terv vonatkozik. Az állategészségügyi szabályok bizonyos esetekben állatlétszámhoz kötött intézkedéseket írnak elő, így szükséges a kis-és nagylétszámú telepek elkülönítése.

Kiegészítő információk

nem releváns

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Melyek a beavatkozás részét képező kötelezettségvállalás(ok) modelljei?

☐ eredményalapú (választási lehetőséggel)

☑ irányításalapú (választási lehetőséggel)

☐ hibrid (irányítás- és eredményalapú)

Ismertesse, hogy a beavatkozásban meghatározott kötelezettségvállalásokhoz a kedvezményezettek részéről milyen kötelezettségek/lehetőséget kapcsolódnak.

Kötelezettségvállalások (commitments):

• Mintavétel és rezisztencia vizsgálat elvégzése

A 27/2021. (VIII. 11.) AM rendelettel módosított, az állatgyógyászati termékekről szóló 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet többek között előírja, hogy élelmiszer-termelő állat esetében gyógykezelés és metafilaxis céljára a 3. és 4. generációs cefalosporin, kolisztin és fluorokinolon hatóanyagú állatgyógyászati készítmények akkor alkalmazhatók, ha az érintett állatállományban az elhullott vagy beteg állatokból vett mintán elvégzett érzékenységi vizsgálat vagy az adott állattartó telep vonatkozásában havi rendszerességgel elvégzett telepi rezisztenciavizsgálat indokolja. A legmegfelelőbb, célzott gyógyszeres terápia kialakítása érdekében különösen fontos legalább a humánegészségügyi szempontból kritikus fontosságú hatóanyagok alkalmazását megelőzően laboratóriumi érzékenységi vizsgálat elvégzése akkreditációval rendelkező vagy belső minőségbiztosítási rendszert működtető állategészségügyi laboratóriumban. A hatásosnak bizonyuló hatóanyaggal végzett célzott terápia csökkenti a rezisztencia kialakulásának kockázatát, és az állati megbetegedés zoonotikus veszélyeit is. Az állatállományok egészségét veszélyeztető kórokozók ellenálló képességének kimutatására irányuló laboratóriumi rezisztencia vizsgálatok elvégzésével lehetővé válik az egyes bakteriális megbetegedések célzottabb gyógykezelése, ezáltal a rezisztencia terjedésének csökkentése, továbbá a humánegészségügyi szempontból kiemelten jelentős antimikrobiális szerek (az Európai Gyógyszerügynökség AMEG B besorolása szerinti szerek) alkalmazásának visszaszorítása.

A kedvezményezettek vállalják, hogy az állattartó telep kezelő állatorvosa által legalább havi rendszerességgel rezisztenciavizsgálatot végeztetnek a telepi rezisztenciatérkép kialakítása érdekében, és/vagy egyedi esetekben érzékenységi vizsgálatokat végeznek, valamint minden antibiotikum-kezelés ezen vizsgálati eredmények figyelembevételével kerül meghatározásra.

A támogatás a bakteriológiai és rezisztencia vizsgálat laboratóriumban történő elvégeztetésére és az ahhoz kapcsolódó állatorvosi mintavételekre terjed ki.

•Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása

A módosított 128/2009. FVM rendelet alapján a nagylétszámú állattartó telepeknek 2022. január 28-tól antibiotikumfelhasználás-csökkentési tervet kell kidolgozniuk, melyet éves önellenőrzés keretében kell felülvizsgálniuk. A jogszabály alapján a tervet a telepeket ellátó szolgáltató állatorvos dolgozza ki. Lényege az adott telepen alkalmazott technológiák, járványvédelmi intézkedések újragondolása annak érdekében, hogy kizárólag indokolt esetben kerüljön sor az antibiotikumok alkalmazására.

A kedvezményezettek félévente dokumentáltan felülvizsgálják a szolgáltató állatorvos által a csökkentési tervüket és a benne foglalt intézkedések hatékonyságát, különösen a telepi antibiotikum felhasználási adatok függvényében, és szükség esetén módosítják

•Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása

A 128/2009. (X. 6.) FVM rendeletet módosító 27/2021. (VIII. 11.) AM rendelet – összhangban az állatgyógyászati készítményekre irányadó, és 2022. január 28-tól alkalmazandó 2019/6/EU rendelet által megállapított adatgyűjtési és adatszolgáltatási kötelezettséggel – előírja az élelmiszertermelő állatokban felhasznált antimikrobiális szerekre vonatkozó adatok gyűjtését és hatóság felé történő jelentését. Az adatgyűjtés és adatszolgáltatás megkönnyítése érdekében szükséges támogatni az állattartó telepeken elektronikus telepirányítási rendszerek használatát, melyek lehetővé teszik az antimikrobiális szerekkel történt gyógykezelések nyomonkövetését, így hozzájárulnak a kívánt adatok összegyűjtéséhez.

Az elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása nem jogszabályi kötelezettség, hanem azon túlmutató, önkéntes vállalás, melynek megvalósítása többletköltséget jelent az állattartó számára.

A kedvezményezettek olyan elektronikus adatgyűjtési rendszert, telepirányítási szoftvert működtetnek és alkalmaznak az állattartó telepen, mely lehetővé teszi a gyógykezelések naprakész nyomonkövetését és megkönnyíti a központi hatóság számára történő adatszolgáltatást, valamint a hatósági ellenőrzések

lefolytatását, továbbá kommunikálni képes a hatósággal. Az elektronikus adatgyűjtés továbbá elősegíti a telep csökkentési tervének elkészítését, végrehajtásának nyomonkövetését is.

Mi a szerződések időtartama?

5 illetve 4 éves kötelezettségvállalás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 12 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	**Cikk**	**Alkalmazandó százalékos arány**	**Minimális mérték**	**Maximális mérték**
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - A 70. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD33b_O18_A01_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Sertés egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Átlagos		R.43	Nem
RD33b_O18_A02_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Baromfi egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Átlagos		R.43	Nem
RD33b_O18_A03_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Szarvasmarha egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Átlagos		R.43	Nem
RD33b_O18_A04_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Sertés egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Átlagos		R.43	Nem
RD33b_O18_A05_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Baromfi egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Átlagos		R.43	Nem
RD33b_O18_A06_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Szarvasmarha egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Átlagos		R.43	Nem
RD33b_O18_A07_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Sertés egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Átlagos		R.43	Nem
RD33b_O18_A08_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Baromfi egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Átlagos		R.43	Nem
RD33b_O18_A09_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Szarvasmarha egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Átlagos		R.43	Nem
RD33b_O18_U01_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Sertés egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.43	Nem
RD33b_O18_U02_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Baromfi egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.43	Nem
RD33b_O18_U03_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Szarvasmarha egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.43	Nem
RD33b_O18_U04_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Sertés egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.43	Nem
RD33b_O18_U05_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Baromfi egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.43	Nem
RD33b_O18_U06_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Szarvasmarha egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.43	Nem
RD33b_O18_U07_LU - Preventív termékek alkalmazása: Vágócsirke egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.43	Nem
RD33b_O18_U08_LU - Preventív termékek alkalmazása: Szabadtartásos csirke egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.43	Nem

RD33b_O18_U09_LU - Preventív termékek alkalmazása: Tyúk egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.43	Nem
RD33b_O18_U10_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék pulyka egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.43	Nem
RD33b_O18_U11_LU - Preventív termékek alkalmazása: Pecsenyeliba egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.43	Nem
RD33b_O18_U12_LU - Preventív termékek alkalmazása: Fiatal liba egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.43	Nem
RD33b_O18_U13_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék liba egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.43	Nem
RD33b_O18_U14_LU - Preventív termékek alkalmazása: Pecsenye kacsa egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.43	Nem
RD33b_O18_U15_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék kacsa egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.43	Nem
RD33b_O18_U16_LU - Preventív termékek alkalmazása: Előnevelt pulyka egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.43	Nem
RD33b_O18_U17_LU - Preventív termékek alkalmazása: Jérce egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.43	Nem
RD33b_O18_U18_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Sertés egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.43	Nem
RD33b_O18_U19_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Baromfi egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.43	Nem
RD33b_O18_U20_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Szarvasmarha egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.43	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD33b_O18_A01_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Sertés egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_A02_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Baromfi egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_A03_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Szarvasmarha egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_A04_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Sertés egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_A05_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Baromfi egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_A06_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Szarvasmarha egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_A07_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Sertés egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_A08_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Baromfi egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_A09_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Szarvasmarha egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja

alá

RD33b_O18_U01_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Sertés egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U02_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Baromfi egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U03_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Szarvasmarha egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U04_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Sertés egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U05_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Baromfi egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U06_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Szarvasmarha egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U07_LU - Preventív termékek alkalmazása: Vágócsirke egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount)

értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U08_LU - Preventív termékek alkalmazása: Szabadtartásos csirke egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U09_LU - Preventív termékek alkalmazása: Tyúk egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U10_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék pulyka egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U11_LU - Preventív termékek alkalmazása: Pecsenyeliba egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U12_LU - Preventív termékek alkalmazása: Fiatal liba egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U13_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék liba egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U14_LU - Preventív termékek alkalmazása: Pecsenye kacsa egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U15_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék kacsa egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U16_LU - Preventív termékek alkalmazása: Előnevelt pulyka egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U17_LU - Preventív termékek alkalmazása: Jérce egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U18_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Sertés egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U19_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Baromfi egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U20_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Szarvasmarha egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon

kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD33b_O18_A01_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Sertés egységösszege (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				2,18	2,18			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_A02_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Baromfi egységösszege (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				7,41	7,41			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_A03_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Szarvasmarha egységösszege (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				5,99	5,99			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_A04_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Sertés egységösszege (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				0,50	0,50			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								

RD33b_O18_A05_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Baromfi egységösszege (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				1,72	1,72			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_A06_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Szarvasmarha egységösszege (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				1,39	1,39			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_A07_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Sertés egységösszege (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				3,03	3,03			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_A08_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Baromfi egységösszege (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				10,30	10,30			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_A09_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Szarvasmarha egységösszege (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				8,32	8,32			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								

RD33b_O18_U01_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Sertés egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		1,25	1,25	1,25	1,25			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U02_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Baromfi egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		1,20	1,20	1,20	1,20			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U03_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Szarvasmarha egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		0,15	0,15	0,15	0,15			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U04_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Sertés egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		0,11	0,11	0,11	0,11			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U05_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Baromfi egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		0,11	0,11	0,11	0,11			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								

RD33b_O18_U06_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Szarvasmarha egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		0,16	0,16	0,16	0,16			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U07_LU - Preventív termékek alkalmazása: Vágócsirke egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		4,34	4,34	4,34	4,34			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U08_LU - Preventív termékek alkalmazása: Szabadtartásos csirke egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		4,58	4,58	4,58	4,58			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U09_LU - Preventív termékek alkalmazása: Tyúk egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		3,98	3,98	3,98	3,98			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U10_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék pulyka egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		10,92	10,92	10,92	10,92			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								

RD33b_O18_U11_LU - Preventív termékek alkalmazása: Pecsenyeliba egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		5,13	5,13	5,13	5,13			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U12_LU - Preventív termékek alkalmazása: Fiatal liba egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		6,94	6,94	6,94	6,94			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U13_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék liba egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		9,69	9,69	9,69	9,69			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U14_LU - Preventív termékek alkalmazása: Pecsenye kacsa egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		7,68	7,68	7,68	7,68			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U15_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék kacsa egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		12,20	12,20	12,20	12,20			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								

RD33b_O18_U16_LU - Preventív termékek alkalmazása: Előnevelt pulyka egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		1,37	1,37	1,37	1,37			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U17_LU - Preventív termékek alkalmazása: Jérce egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		0,53	0,53	0,53	0,53			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U18_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Sertés egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		2,49	2,49	2,49	2,49			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U19_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Baromfi egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		2,41	2,41	2,41	2,41			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U20_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Szarvasmarha egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		3,59	3,59	3,59	3,59			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								

ÖSSZESEN	O.18 (egység: Számosállategységek)		1 600 000,00	1 600 000,00	1 600 000,00	1 600 000,00			**Összesen:** 6 400 000,00 **Max:** 1 600 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		5 359 726,02	5 359 726,02	5 359 726,03	5 359 726,04			21 438 904,11
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		2 679 863,01	2 679 863,01	2 679 863,02	2 679 863,02			10 719 452,06
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD35_F02_FEC_70 - Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD35_F02_FEC_70
A beavatkozás neve	Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.15. A környezetvédelem vagy az éghajlatváltozás területéhez kapcsolódó, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (erdészet) vagy egyéb egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
6.3.2	A folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése	1	Igen
6.3.3	Erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, erdőfelújítások ösztönzése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.30 Az erdővédelemnek és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányításának támogatására tett kötelezettségvállalásokkal érintett erdőterületek aránya
R.33 A támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett összes Natura 2000 terület aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Célok:

A folyamatos erdőborítást biztosító, illetve az erdők biodiverzitásának védelmét jobban szolgáló művelési módokra való áttérés ösztönzése az erdők biodiverzitásának megerősítése mellett az erdők egyéb, védelmi és közjóléti szolgáltatásainak színvonalát is javítja. Az erdőgazdálkodás fenntarthatóságának biztosítása hosszú távon erőforrás-kímélő, az önkéntes erdőgazdálkodási többlet- vállalások pedig az erdők közjóléti és rekreációs szerepét is jelentősen növelhetik.

A beavatkozás jelentősen szélesebb választékot kínál az erdőgazdálkodók számára VP-hez képest,

továbbá a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó új uniós erdőstratégia által követendő erdőgazdálkodási és erdő-kezelési módok irányába is új ösztönzőket kínál.

Tartalom:

Több éves, a törvényi kötelezettségeken túlmenő vállalásokra épülő ösztönzőkkel érhető el az erdőgazdálkodásban olyan több éves gazdálkodási módok és módszerek érdemi elterjedése, amelyek megfelelő választ tudnak adni a klímaváltozás hatásaira, illetve a növekvő ökológiai /ökoszisztéma szolgáltatás elvárásokra.

Célzott támogatás:

A különböző célprogramok lehetőséget biztosítanak a legkülönbözőbb adottságú erdőkben gazdálkodóknak arra, hogy az erdeik adottságaihoz és ambícióikhoz mérten vállalhassanak környezeti vagy klíma célú gazdálkodási többlet-tevékenységet az erdeikben az egyszerű elemekből álló biodiverzitás-védelemtől az üzemmód váltásig.

Kiemelt módon célozza (előnyben részesítéssel) a NATURA 2000 és a hazai védelem alatt álló erdőterületeken gazdálkodók természetközelibb erdőgazdálkodási gyakorlatokba való bekapcsolódását, így különösen az 9110, 9130, 9150, 9180, 91E0, 91F0, 91G0, 91H0, 91 I0, 91K0, 91L0, 91M0, 91N0 állományok élőhely-minőségének javítását.

Célprogramok:

1: Folyamatos erdőborítást biztosító művelési mód ösztönzése:

Örökerdő művelési módra átállás és fenntartás vagy faanyag termelést nem szolgáló művelési módra történő átállás (10 éves)

Az Evt. 29. § (1) bekezdés szerint az üzemmód az erdő faállományával való gazdálkodás során - az erdő természetességi állapotra vonatkozó alapelvárásával, rendeltetéseivel, valamint az erdőgazdálkodás korlátozásaival összhangban - alkalmazandó erdőművelési és faállomány-gazdálkodási módszerek és eljárások átfogó rendszere. Az Evt. 29. § (2) bekezdés b) és c) és d) pontjai szerint az átmeneti, az örökerdő és a faanyag termelést nem szolgáló üzemmód a folyamatos erdőborítást szolgálja. A támogatás 10 éves, örökerdő átállási vagy örökerdő fenntartási terv alapján vehető igénybe.

2: Folyamatos javított felújítás vagy folyamatos szerkezetátalakítás (5–10 éves) Az erdőfelújításban a javított felújítást vagy szerkezet-átalakítást tarvágás nélkül kell elvégezni 5-10 éves időtartam alatt. A támogatás vágásos üzemmódú erdőben, az erdőtervbe foglalt kedvezőbb szerkezetű erdőfelújítási célállomány alapján vehető igénybe.

3. Idegenhonos fajok visszaszorítása (5 éves) Kifejezetten élőhely-védelmi célból történő beavatkozás, az idegen honos fa és cserje fajok visszaszorítása,

4: Tisztás visszaalakítása (5 éves): az Országos Erdőállomány Adattárban tisztásként nyilvántartott, de megkezdődött természetes beerdősüléssel érintett területen a tisztás visszaállítása és fenntartása

5: Kézimunka igényes ápolás (1+4 éves): Az Evt. az erdőfelújítások ápolásával kapcsolatban nem állapít meg külön szakmai szabályokat. Az Evt. Vhr. 36. § (1) bek. azt határozza meg, hogy az erdőfelújítást az egyes célállományok esetében mikor kell befejezni, azaz megfelelően életképes állapotba hozni. A kézimunka igényes ápolással biztosítható az, hogy a természetes erdősítésekben és az erdőszerkezet átalakításokban a biológiai sokféleség érdekében a megfelelő változatosság már a felújítások során kialakuljon és megfelelő ápolás mellett fennmaradjon.

6: Természetkímélő anyagmozgatás (5 éves): pl. ló, vasló, csúszda, kötélpálya közelítő kerékpár alkalmazása. Az Evt. 63. § (1) bekezdés szerint: az erdőgazdálkodó köteles az erdőgazdálkodási tevékenysége során az erdő talajának erózió és tömörödés elleni védelméről gondoskodni. Ezen kötelezettségen túlmutat a támogatott tevékenység során a talaj humuszos felső szintjének, valamint a visszamaradó fák törzsének kímélete érdekében tehető önkéntes vállalás.

7: Moduláris – kis léptékű ökoszisztéma szolgáltatások (5 éves): elemenként választható kisebb léptékű erdőgazdálkodási vállalások: olyan kisebb lépékű gazdálkodási elemek, amelyek az adott állomány egyedi jellegével összhangban vállalhatók. Ezek: 1 mikro-élőhelyek megőrzése (pl. kis vízfelület, nagyon öreg /

biotóp fák, vizes élőhely, gyepfolt, böhönc, álló vagy fekvő holt fa, cserje-csoport); 2: odú kihelyezés; 3: makktálca kihelyezés és feltöltés/év; 4: vizes – gyep – cserje (TN) – biotop fák 5. szórvány elegyfák megőrzése, ritka elegy; 6:kár-előrejelzés adatszolgáltatás; 7 közjóléti infrastruktúra gondozása. Más célprogrammal együtt nem igényelhető.

Kiválasztási kritériumok:

- Előnyben részesülnek a Natura 2000 élőhelyek, különösen a 9110, 9130, 9150, 9180, 91E0, 91F0, 91G0, 91H0, 91K0, 91L0,91M1, 91N0 jelű élőhelyek.
- Védelmi vagy közjóléti rendeltetés
- Magas természetességi kategória
- Erdőgazdálkodó teljes erdőgazdálkodási tevékenységének területe
- Terület védettsége
- Terület turisztikai frekventáltsága

Vonatkozó jogszabályok:

2009. évi XXXVII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

61/2017. (XII.21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

383/2016 Korm. rendelet (XII.2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

Más beavatkozásokkal való összhang: új célprogram és támogatott esetén kötelező képzés, továbbá tudásátadás és tanácsadás folyamatos elérhetősége szükséges a célprogramok megfelelő minőségű megvalósításhoz.

- RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi támogatása

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Jogosult kedvezményezett:

·jogosult erdőgazdálkodó, aki erdőtervvel rendelkezik

Az erdőgazdálkodó fenntartható erdőgazdálkodást folytat, vagyis gazdálkodása megfelel az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényben és a körzeti erdőtervben foglaltaknak, nem áll erdővédelmi vagy természetvédelmi szankció hatálya alatt.

Legkisebb támogatható terület: 0,5 ha, amely az adott célprogramra és időtartamra, évekre lebontott erdő-környezetgazdálkodási tervvel rendelkezik

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve

- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Speciális jogosultsági feltételek:

1. Örökerdő üzemmódra átállás vagy fenntartás esetén az erdőrészlet az Országos Erdőállomány Adattárban átmeneti vagy örökerdő (korábbi megnevezéssel: szálaló) üzemódba van vagy arra áll át, továbbá átalakítási tervvel rendelkezik. Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra átállásesetén az erdőrészlet az Országos Erdőállomány Adattárban faanyagtermelést nem szolgáló üzemódra áll át. Állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő erdők esetében támogatás csak a törvényben meghatározott kötelező hányadon felül folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódokba sorolt és a programba vont erdőre adható. Az erdőrészlet nem állhat erdőfelújítási kötelezettség alatt.

2. Folyamatos javított felújítás vagy folyamatos szerkezetátalakítás: Az erdőrészlet az Országos Erdőállomány Adattárban vágásos üzemmódban van. Az erdőrészlet vágásérett. Az erdőfelújítás módja nem tarvágásos erdőfelújítás. Az erdőfelújítás időszak hossza, az első bontóvágástól kezdődően a végvágásig meghaladja az 5 vegetációs időszakot.

3. Az intenzíven terjedő idegen honos fafajjal való fertőzöttség ténye, mértéke az Országos Erdőállomány Adattárban rögzítésre került.

4. Az érintett terület Országos Erdőállomány Adattárban tisztásként nyilvántartott egyéb részlet és a természetes úton történt becserjésedés vagy beerdősülés ténye, mértéke rögzítésre került

5. A jogosult szerkezetátalakítást hajtott végre az aktuális erdőállományban, vagy a fakitermelést követően természetes mageredetű erdőfelújítást hajtott végre.

6. Az erdőben erdőterv szerinti fahasználati lehetőség végrehajtására kerül sor. Nem jogosult támogatásra a tisztítás, valamint – a fokozatos felújítóvágás bontóvágása, végvágása és a szálaló vágás végvágása kivételével – a véghasználati jellegű fakitermelés során végrehajtott anyagmozgatás , kivéve az Evt. 7.§ (1) d), e) és f) pontja szerinti átmeneti erdő, kultúrerdő vagy faültetvény természetességi kategóriával nyilvántartott erdőrészletek esetében, amennyiben az érintett erdőrészlet egyúttal védelmi rendeltetésű.

7. Legalább 3-féle elem vállalása, összesen minimum 50 euró/ha - maximum 100 euró/ha értékben.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Támogatás típusa: egységköltség/hektár és egyéb kiegészítő elemek

Közös kötelezettségvállalások:

- a vállalt, támogatott gazdálkodási előírásokat dokumentáló erdő-környezetvédelmi napló vezetése
- részvétel évenként egy kötelező képzésen, a kötelezettségvállalás első két évében

Célprogram-specifikus kötelezettségvállalások:

1.A beavatkozás eredményének az utolsó támogatás-kifizetést követően további 10 évig történő fenntartása, azaz a művelés módja nem változtatható (vissza) nem folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra. Örökerdő üzemmódra átállás vagy fenntartás és faanyag-termelést nem szolgáló üzemmódra áttérés esetén az erdőgazdálkodási tevékenységek erdő-környezetvédelmi naplóban való naprakész nyilvántartása.

2.Az erdőfelújítás során a jogosult erdőrészletben szerkezetátalakítást hajt végre vagy annak elegyességét, klíma rezilienciáját növeli (javított felújítás).

3. Idegenhonos egyedek visszaszorítása minden évben, az erdő-környezetvédelmi naplóban a természeti értékekre gyakorolt hatás rögzítése

4.Tisztás fátlan állapotban tartása, valamint az erdő-környezetvédelmi naplóban a természeti értékekre gyakorolt hatás rögzítése

5.Erdőállományok kézimunka igényes ápolása során az újulat szabad fejlődését kézi ápolással kell folyamatosan biztosítani, továbbá az intenzíven terjedő, idegenhonos fa- és cserjefajok egyedeit vissza kell szorítani, a célállománynak megfelelő elegyarányt, továbbá a ritka elegyfajokat meg kell tartani

6.A támogatott eszközökkel a talaj humusz és felső szintjének védelmét, valamint a visszamaradó fatörzsek fokozott védelmét kell megvalósítani

7. A vállalt tevékenységi vagy megőrzési elemek betartása, az erdő-környezetvédelmi naplóban a

természeti értékekre gyakorolt hatás rögzítése

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	Ismertetés

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

Vonatkozó jogszabályok:

2009. évi XXXVII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

1996.évi LIII törvény a természet védelméről

61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

383/2016 Korm. rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és a beavatkozás közötti kapcsolat

A beavatkozásban foglalt, önkéntes vállalások nem képezik részét sem jogszabályi, sem a 10 évre szóló erdőtervekben foglalt gazdálkodási előírásoknak, sem az adott területre releváns Natura fenntartási terv alapján elrendelt gazdálkodási előírásoknak, vagyis minden esetben a kötelező előírásokon túlmutató, önkéntes gazdálkodási többlet-vállalást tartalmaz

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

☑ **IIER**

☐ **Nem IIER**

IIER szakasz

A kifizetés típusa

☑ A járulékos költségek és az elmaradt bevétel alapján meghatározott egységköltség

☐ Tartalmazza a tranzakciós költséget

☐ Egyszeri kifizetés

☐ Egyösszegű átalány

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A háttérkalkulációt a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet készítette a KAP Stratégiai Terv számára 2021-ben.

A kalkulált egységköltség-támogatás több célterület esetében meghaladja a 200 euro/ha (vagy más egység) értéket. Ennek indoklása: a nagy értékű erdő-környezetvédelmi vállalások mindegyike már a korábbi agrár-vidékfejlesztési programoknak is része volt, vagy annak továbbfejlesztése.

Az erdő-környezetvédelmi lehetőségek iránti érdeklődés élénk és folyamatos. Különösen azok járnak igen magas költséggel, amelyek az erdő-szerkezet javítását, fejlesztését, vagy az erdőművelési mód megváltoztatását célozzák, amelyek a klíma-alkalmazkodás sikerének esélyét javítják.

Ezek hosszú távú és igen költséges, tudás-, és munkaigényes eljárások. A többletköltség megtérítése és ösztönző elemek alkamazása erdeményeképpen örvendetesen nagy számban kapcsolódtak be már a korábbi programok során is magán erdőgazdálkodók több éves vállalásokkal, az erdők ökológiai és klimatikus állapotának javítására.

1/a Örökerdő üzemmód átállás és fennntartás

Örökerdő üzemmódra váltás (1.év)	1	236
Örökerdő átállást követő **fenntartás 2 - 10. év**	9	208

Fémkerítés, 10 fok feletti lejtés esetén lékkerítés	**8** **de maximum 1 600 euro/ha.**
Villanypásztor	**5** de legfeljebb 518 euro/ha
Padka, rőzsefonat, fatörzs 10 fok feletti lejtés esetén	**17/100 méter,** **de legfeljebb 749 euro/ha**

A kiegészítő tevékenységek egyszeri kifizetést jelentenek a vállalási időszak alatt.

1/b Örökerdő üzemmód fenntartása (1-10.): 50% támogatási intenzitás figyelembe vételével

Örökerdő fenntartás	**10**	**104**

1/c Faanyag termelést nem szolgáló üzemmódra átállás (10. év):

Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód fenntartása összesen, kerekítve	**10**	**79**

2/a Folyamatos erdőszerkezet átalakítás:

Támogatott tevékenység műveletei (5-10 év)	
	Támogatási egységköltsége (euro/ha)
Első kivitel: Tölgy, bükk és egyéb kemény lomb	**3 427**

1.év ápolási költsége	**356**
Első kivitel: Egyéb lágylomb	**2 392**
1.év ápolási költsége	**328**
Ápolási költség 2. évtől max. 10. évig	**(euro/ha/év)**
Tölgy, bükk és egyéb kemény lomb	**356**
Egyéb lágylomb	**328**

2/b Szerkezetátalakítás alátelepítéssel történő állománykiegészítéssel (10 év):

Támogatott tevékenység műveletei (5-10 év)	**Támogatás mértéke** **(euro/ha/év)**
Támogatási egységköltség átlagos/év (kerekítve):	**487**

2/c Folyamatos javított felújítás az elegyesség növelésével (5-10 év):

Támogatott tevékenység műveletei (5-10 év)	**Támogatási egységköltség** **(euro/ha/év)**
Támogatási egységköltség átlagos: ha/év (kerekítve):	**487**

Kiegészítő elemek a 2/a, 2/b, 2/c műveletekhez:
-kerítés telepítése 8 euro/fm, de maximum 1600 euro/ha.
-villanypásztor: 5 euró/folyóméter, de max. 518 EUR/ha
-padka, rőzsefonat 10 fok feletti lejtés esetén: 17 EUR/100 folyóméter, de max. 749 EUR/ha

-Az akác célállomány típusról történő szerkezet-átalakítás + 10%

3.Intenzíven terjedő idegenhonos fafajok visszaszorítása céllal
évenkénti sarj leverés és naplózás (5 év): 249 euro/ha/év
Kiegészítő egyszeri művelet (szükség szerint): tuskókenés 156 EUR/ha

4.Tisztás visszaalakítása és fenntartása naplózással (5 év): 208 euro/ha/év

5. Kézimunka igényes ápolás természetes felújításban (1+4 év):
1.évben: 466 euro/ha
2.- 5. évben: 137 euro/ha/év

6. Természetkímélő anyagmozgatás (5 év):

Támogatási egységköltség EUR-ban	**18 EUR/m³**
Legfeljebb 50 m³/ha felső korlát alkalmazásával	**900 EUR/ha**

7. Moduláris: kisléptékű ökoszisztéma szolgáltatások (5 éves):
1.mikro élőhelyek megőrzése (pl. holtfa, böhönc, telma): 5 db/ha
2.odú kihelyezés: 1 db/ha
3.makktálca kihelyezés és feltöltése: 1 /db/ha,
4.élőhely-megőrzés: vizes – gyep – cserje (TN) – biotop fák:5 db/ha
5.szórvány elegy megőrzés: ritka elegy: 1db/ha, egyéb elegy: 10 db/ha
6.kár-előrejelzés adatszolgáltatás: 1 db/év
7.közjóléti és erdő-információs útvonal gondozása: útvonal: 100m (= 1 ha megfelelés)
Az egységköltség minden moduláris elemre egyaránt 10 EUR/egység mértékben meghatározva a vállalás többletköltsége és ösztönzése céljából.
A támogatás összege minimum 50 euro/ha/év, maximum 100 EUR/ha/év

Továbbá (moduláris): Minden vállalás esetében kötelező tevékenység, szakszemély bevonásával: egyszeri szakmai tervkészítés és térképi megjelölés, valamint erdő-környezetvédelmi napló vezetése: **36 euro/ha/év**

Számítási módszer

Az egységköltség kalkulációt a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet végezte a korábbi évek tényszámai, valamint saját adatgyűjtése és elemzési módszertana alapján. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

Az erdészeti ágazat részére nyújtott támogatások az EUMSZ 42. cikkén kívül esnek, így a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) alkalmazandóak erre a beavatkozásra.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☐ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☐ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.

☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Melyek a beavatkozás részét képező kötelezettségvállalás(ok) modelljei?

☐ eredményalapú (választási lehetőséggel)

☑ irányításalapú (választási lehetőséggel)

☐ hibrid (irányítás- és eredményalapú)

Ismertesse, hogy a beavatkozásban meghatározott kötelezettségvállalásokhoz a kedvezményezettek részéről milyen kötelezettségek/lehetőséget kapcsolódnak.

A jogosult erdőgazdálkodók hét különböző célprogram közül választhatnak. Ezen belül eredmény-orientált a 2, 3, 4, 5 és 6. célprogram, míg a 7. célprogram kimondottan menedzsment (gazdálkodási gyakorlat) jellegű vállalásokra ad lehetőséget. Az 1. célprogram is eredmény kitűzését célozza (üzemmód váltás), ugyanakkor a vállalás természeténél fogva még a 10 éves vállalási időszak alatt sem érhető el az eredmény, a gazdálkodó a megváltozó gazdálkodási móddal indul el az állandó erdőborítottságot biztosító eredmény felé, amely akár további 30 évet is igénybe vehet.

Mi a szerződések időtartama?

1.célprogram: 10 év

2.célprogram: 5-10 évig (állománytól függően)

3. – 4. célprogram: 5 év

5. célprogram: 1+ 4 év

6.-7. célprogram: 5 év

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 12 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A jelen beavatkozás alapján támogatás olyan környezeti célok megvalósítására nyújtható, amely az állam által egyértelműen meghatározott környezeti célú feltételeken alapul, és a kifizetés függ a meghatározott feltételek és gazdálkodási módszerek teljesítésétől.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - A 70. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD35_O15_A01_HA - Erdő-környezetvédelmi vállalás céllal támogatott erdő hektár	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Átlagos		R.30; R.33	Igen

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD35_O15_A01_HA - Erdő-környezetvédelmi vállalás céllal támogatott erdő hektár

Az egységösszeg (UA) meghatározása “átlagos” módon történik, amelynek alapja a VP 2014-2021 tapasztalati számai.

A 2023 – 2028 időszakra az egy támogatott hektárra jutó átlagos egység-összeg kalkulációt befolyásoló szempontok:

2022. június 19-én a Vidékfejlesztési Program tapasztalati számai: 37.197.348 euró került lekötésre, 9418 hektáron történt kötelezettségvállalás.

Ugyanakkor a 2023-tól kezdődő időszakra a beavatkozás célcsoportja, tartalma és elvárt eredményei jelentősen változnak, amely befolyásolja a célérték és az átlagos egységösszeg kalkulációt.

Módosító szempontok:

a) új elemek beillesztése, különösen a legkisebb, nem kiemelkedő környezeti értékkel bíró erdőterületeken gazdálkodók számára kialakított 7. célterület, amely a természetközelibb erdőgazdálkodás alapjait jelentő, széles körben - akár laikus erdőgazdálkodó álta is - megvalósítható, és egyben edukációs célokat szolgál.

b) új célcsoportok megjelenése: magán erdőgazdálkodók mellett az állami erdőgazdaságok, nemzeti park igazgatóságok

d) az egységköltségek valorizációja: a támogatási egységköltségek emelése a költségek emelkedésének leképezésével

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD35_O15_A01_HA - Erdő-környezetvédelmi vállalás céllal támogatott erdő hektár (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			198,00	198,00	198,00	198,00	198,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)			736,00	736,00	736,00	736,00	736,00	
	O.15 (egység: Hektár)			50 000,00	80 000,00	80 000,00	80 000,00	80 000,00	**Összesen:** 370 000,00 **Max:** 80 000,00

ÖSSZESEN	O.15 (egység: Hektár)			50 000,00	80 000,00	80 000,00	80 000,00	80 000,00	**Összesen:** 370 000,00 **Max:** 80 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			6 082 317,00	9 940 000,00	9 940 000,00	9 940 000,00	9 741 483,00	45 643 800,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			3 041 158,00	4 970 000,00	4 970 000,00	4 970 000,00	4 870 742,00	22 821 900,00
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])			1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	500 000,00		3 500 000,00
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])			500 000,00	500 000,00	500 000,00	250 000,00		1 750 000,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD36_F03_GEN_70 - Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD36_F03_GEN_70
A beavatkozás neve	Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Igen
8.6.2	Erdőállományok növelését és klímaadaptációját biztosító erdészeti szaporítóanyag-előállítás	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.30 Az erdővédelemnek és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányításának támogatására tett kötelezettségvállalásokkal érintett erdőterületek aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Objectives: A klímaváltozási előrejelzések szerint az erdőgazdálkodás szempontjából a klímazónák elmozdulásának sebessége meghaladja az erdő-állományok természets alkalmazkodási képességét. Az erdők hosszú távú fenntarthatóságának kulcskérdése tehát első sorban a klímaváltozás hatásainak ellenálló vagy ahhoz alkalmazkodó, ugyanakkor a szükséges genetikai változatosságát is megőrző szaporítóanyag biztosítása. Ez csak úgy lehetséges, ha mind az in-situ, mind az ex- situ génmegőrzés és fejlesztés eszközeit kihasználjuk és fejlesztjük is.

Content:

Őshonos fafajaink megőrzését elsősorban **in situ** módszerekre kell alapozni. Ezek lényege, hogy a megőrizni kívánt génkészletet annak eredeti környezetében tartják fenn, így a génkészletre ható, azt alakító folyamatok a továbbiakban is akadálytalanul érvényesülhetnek. Alkalmazásuk feltétele, hogy az adott populáció az eredeti, vagy ahhoz hasonló termőhelyen, élőhelyen természetszerű módszerekkel fenntartható és megújítható legyen. Az erdészeti génrezervátum-hálózat olyan in situ megőrzési egységekből áll, amelyekben a célfafajok populációi a termőhelyhez megfelelően alkalmazkodottak, helyi származásúak, jól reprezentálják a fafaj(ok) helyi génkészletét, fennmaradásuk hosszú távon is biztosított.

Amennyiben a génforrás eredeti előfordulási helyén biztonságosan nem tartható fenn (pl. a termőképes egyedek alacsony száma, az élőhely veszélyeztetettsége, a termőhely szélsőséges megváltozása, környezeti kár, kórokozók, károsítók fellépése, rokon fajokkal vagy kultúrformákkal történő kereszteződés lehetősége esetén), a megőrizni kívánt genotípusokat **ex situ** gyűjteményekbe kell helyezni. A megőrzött genetikai anyag későbbi hasznosítása során az így archivált egyedekből szintetikus populációk hozhatók létre. Ezek a továbbiakban szaporítóanyag-forrásként szolgálhatnak klímavédelmi és természetvédelmi célokat szolgáló erdészeti beavatkozásokhoz.

Principles for selection: nem releváns

Kapcsolódás más beavatkozásokhoz: tudásátadás keretében szükséges az ezekben a projektekben megvalósuló tudás és jó gyakorlatok megosztása és továbbadása: KFI-eredmények megosztása, bemutató üzem, szaktanácsadók képzése, kiadványok, AKIS networking). Különösen fontos a) a hazai, minősített szaporítóanyag beszerzés fontosságának tudatosítása a gazdálkodókban az akár alkalmatlan területről származó, olcsó import szaporítóanyaggal szemben; b) a szaporítóanyag-előállításban rejlő (északi irányú) exportlehetőség tudatosítása, szakmai segítése.
- RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi támogatása

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Jogosult kedvezményezettek:
- jogosult (bejegyzett) erdőgazdálkodó
- egyéb közjogi szervezet,
- a 110/2003 (X.21.) FVM rendelet szerint nyilvántartott erdészeti csemetekert és csemete termesztő

Az erdőgazdálkodó fenntartható erdőgazdálkodást folytat, vagyis gazdálkodása megfelel az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényben és a körzeti erdőtervben foglaltaknak, nem áll erdővédelmi vagy természetvédelmi szankció hatálya alatt.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve

- az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Specifikus jogosultsági feltételek:

- az adott erdő-genetikai célterületre kidolgozott gazdálkodási tervvel rendelkezik
- a támogatásra jogosult vagy tervezett területen génrezervátum, magtermesztésre kijelölt törzsállomány, erdészeti géngyűjtemény vagy központi törzsültetvény erdőgazdálkodója vagy kezelője.

Továbbá:

A/ in situ célprogram:
- az érintett erdőrészlet az Országos Erdőállomány Adattárban erdészeti génrezervátum vagy szaporítóanyag termelő rendeltetéssel van nyilvántartva
- az erdészeti génrezervátum rendeltetésű erdő a 95/2003 (VIII. 14.) FVM rendeletben megjelölt növénytermesztési hatóság adatnyilvántartásában szerepel vagy ilyen állomány létrehozását tervezi
- a magtermő állomány rendeltetésű erdő a 110/2003 (X. 21.) FVM rendeletben megjelölt növénytermesztési hatóság adatnyilvántartásában szerepel vagy ilyen állomány létrehozását tervezi

B/ ex situ célprogram:
- a kedvezményezett rendelkezik a nemzeti génvagyon részét képező, a növénytermesztési hatóság által nyilvántartott erdészeti géngyűjteménnyel vagy ilyen állomány létrehozását tervezi
- a kedvezményezett a feladat ellátásához szükséges hatósági engedélyekkel rendelkezik
- törzsültetvény esetében: a kedvezményezett rendelkezik a nemzeti génvagyon részét képező, az a növénytermesztési hatóság által nyilvántartott erdészeti géngyűjteménnyel vagy ilyen állomány létrehozását tervezi, továbbá: A törzsültetvények közül csak az erdészeti célú, magyar állami fajtaelismeréssel, vagy az ezzel egyenértékű magyarországi gazdasági teljesítményvizsgálattal rendelkező 110/2003 (X.21.) FVM rendelet követelményeinek megfelelő VCU vizsgálatok), a Nemzeti Szaporítóanyag-forrás Jegyzékbe bejegyzett, „kiemelt” vagy „vizsgált” kategóriájú klón fajták és magtermesztő ültetvények (plantázsok) támogathatóak

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Erdő-genetikai vállalások (7 éves)

A/ in situ célprogram:
- génrezervátumok létesítése és fenntartása vagy meglévő fenntartása
- magtermesztésre kijelölt törzsállományok létesítése és fenntartása vagy meglévő fenntartása

B/ ex situ célprogram:
- erdészeti géngyűjtemények létesítése és fenntartása vagy meglévő fenntartása
- központi törzsültetvények létesítése és fenntartása

Támogatás ebben a beavatkozásban nem adható a szaporítóanyag kereskedelmi célú termékké alakítását szolgáló tevékenységekre (pl. kitermelés, előkészítés, tárolás, csomagolás), illetve az erdőgazdálkodókra vonatkozó, hatályos jogszabályokban foglalt kötelezettségből eredő erdőgazdálkodási tevékenységekre.

Kötelezettségvállalások:
- a vállalt, támogatott gazdálkodási előírásokat dokumentáló erdő-genetikai napló vezetése
- a támogatott állományok létrehozása és fenntartása, megfelelő ápolása
- a már meglévő állományok fenntartása, megfelelő ápolása

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	Ismertetés

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

Vonatkozó jogszabályok:

2009. évi XXXVII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról
383/2016 Kor. rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről
110/2003 (X. 11). FM rendelet az erdészeti szaporítóanyagokról
95/2003. (VIII. 14.) FVM rendelet a növényi genetikai anyagok megőrzéséről és felhasználásáról

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és a beavatkozás közötti kapcsolat

Nem jelöltünk meg GAEC előírást

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

☐ **IIER**
☑ **Nem IIER**

Nem IIER szakasz

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**
☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☐ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése
☑ Egységköltségek
☐ Egyösszegű átalányok
☐ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

A kifizetés az STR 83. cikk 1(b) és 2 (a) i. bekezdései alapján történik.

A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit cost) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Célterület	Alapegység	Létesítés (1. év) euro	Fenntartás euro/év
In situ formák			
Erdészeti génrezervátum	ha	250	100
Magtermelésre kijelölt törzsállomány	ha	150	55
Ex situ formák			
Géngyűjtemény, juvenilis formában (csemetekert)	tétel	55	50
Géngyűjtemény, oltvány,	tétel	100	40

genotípus (erdőterületen)			
Géngyűjtemény, faalakú, genotípus (erdőterületen)	tétel	100	40
Géngyűjtemény, utódnemzedék, származás, család (erdőterületen)	tétel	120	50
Törzsültetvény, vegetatív szaporítású fajták, elit fokozat	tétel	120	200
Törzsültetvény, vegetatív szaporítású fajták, szuper elit fokozat	fajta	40	210
Törzsültetvény, generatív szaporítású fajták	ha	8600	660
Törzsfa leírólap készítése digitalis és nyomtatott formában	genotípus	20	-
Növényanyag előállítása dugványozással, ill. merisztéma szaporítással	genotípus	270	-
Növényanyag előállítása oltással, szemzéssel	genotípus	300	-
Növényanyag előállítása generatív szaporítással	genotípus	200	-
Szokásostól eltérő talajelőkészítés (tuskózás, talajforgatás és gyökérfésülés stb.) költsége	hektár	1 600	-
Kerítés építés költsége	méter	20	-
Molekuláris genetikai vizsgálat költsége	genotípus	80	-

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

Mivel az erdészeti ágazat az EUMSZ 42. cikkének a hatályán kvüli esik, ezért erre az intézkedésre a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☐ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☐ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☑ A

tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.
☐ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Melyek a beavatkozás részét képező kötelezettségvállalás(ok) modelljei?
☐ eredményalapú (választási lehetőséggel)
☐ irányításalapú (választási lehetőséggel)
☑ hibrid (irányítás- és eredményalapú)

Ismertesse, hogy a beavatkozásban meghatározott kötelezettségvállalásokhoz a kedvezményezettek részéről milyen kötelezettségek/lehetőséget kapcsolódnak.

A jogosultak négy különböző célprogram közül választhatnak. Ezen belül eredmény-orientált az új állomány létrehozása mind az in-situ létesítés, mind az ex-situ létesítés esetén; míg az in-situ vagy ex-situ fenntartási célprogramok jellemzően management-based beavatkozások.

Mi a szerződések időtartama?

7 év

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 12 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A jelen beavatkozás alapján támogatás olyan környezeti célok megvalósítására nyújtható, amely az állam által egyértelműen meghatározott környezeti célú feltételeken alapul, és a kifizetés függ a meghatározott feltételek és gazdálkodási módszerek teljesítésétől.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - A 70. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD36_O19_A01_ON - Az erdők genetikai erőforrásainak megőrzését és fejlesztését célzó hektárok száma	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Átlagos		R.30	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD36_O19_A01_ON - Az erdők genetikai erőforrásainak megőrzését és fejlesztését célzó hektárok száma

Az UA meghatározása "átlagos" módon történik. A kalkuláció alapja a Vidékfejlesztési Program végrehajtási állapota: kötelezettségvállalási adatok (2022. június 19): kötelezettségvállalás 50 db projektre történt összesen 3,3 millió euró értékben, amelynek egyszerű számtani átlaga: 56.000 euró/kérelem. Ugyanakkor a 2023-tól tervezett célértékeket és egységösszeget befolyásoló tényezők:

-átszerkesztésre került a beavatkozás: az 1 éves és 7 éves célterületek helyett minden célterületre 7 éves kötelezettségvállalás lesz tehető,

-a támogatási egységköltségek valorizációra kerültek,

-új belépők is várhatók.

Így kérelmek (operation) várható átlagos mérete: 200.000 euró.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD36_O19_A01_ON - Az erdők genetikai erőforrásainak megőrzését és fejlesztését célzó hektárok száma (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Műveletek)	0,00	20,00	30,00	10,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 60,00 **Max:** 30,00
ÖSSZESEN	O.19 (egység: Műveletek)	0,00	20,00	30,00	10,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 60,00 **Max:** 30,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	1 200 000,00	1 600 000,00	800 000,00	800 000,00	800 000,00	800 000,00	6 000 000,00

	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	600 000,00	800 000,00	400 000,00	400 000,00	400 000,00	400 000,00	3 000 000,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD39_F06_AFM_70 - Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD39_F06_AFM_70
A beavatkozás neve	Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.16. Az erdőtelepítésre és agrárerdészetre vonatkozó fenntartási kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok vagy egyéb egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.2.2	ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	2	Igen
4.4.2	A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata	2	Igen
4.4.3	A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás ösztönzésével	1	Igen
8.6.1	Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növelése, jövedelmezőség javítása	3	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.30 Az erdővédelemnek és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányításának támogatására tett kötelezettségvállalásokkal érintett erdőterületek aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Cél: A rendkívül költséges és hosszú megtérülési idejű erdőtelepítéssel történő földhasználat váltás csak akkor válik vonzóvá a földhasználók számára, ha a befejezettség eléréséig az ápolási munkák is támogatásra, továbbá a kieső mezőgazdasági jövedelem is kompenzációra kerül.

Tartalom: EMVA támogatással telepített erdő ápolási feladatai és kieső mezőgazdasági jövedelem kompenzációja

Célkiválasztás menete: a 4 célállomány csoportban meghatározott erdőállományok ápolásának eltérő költségei alapján az ápolási támogatási egységköltségei, illetve a támogatás folyósításának időintervallumai is eltérnek.

Kiválasztási elvek: nem releváns

Vonatkozó jogszabályok:

2009. évi XXX VII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

383/2016 Korm. rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

Kiegészítő jelleg: új erdőgazdálkodók számára tájékoztatás, képzés és szaktanácsadás szükséges

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Jogosult kedvezményezett:

- Jogosult erdőgazdálkodó

Egyéb jogosultsági feltétel:

- Az EMVA forrásból erdőtelepítési beruházási támogatásban részesült erdő, amelynek legkisebb támogatható területe: 0,5 ha
- Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely aa 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján
- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Támogatás típusa: egységköltség/ hektár

Kötelezettségvállalások:

1. a támogatott ápolási tevékenységeket el kell végezni,
2. legkésőbb az utolsó ápolási támogatás kifizetését megelőzően hatósági igazolás az erdő befejezetté nyilvánításáról
3. Az állomány az erdőállomány adattárba felvett

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése,

hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	Ismertetés

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

2009. évi XXX VII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

383/2016 Korm.rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és a beavatkozás közötti kapcsolat

Nem releváns.

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

☑ **IIER**

☐ **Nem IIER**

IIER szakasz

A kifizetés típusa

☑ A járulékos költségek és az elmaradt bevétel alapján meghatározott egységköltség

☐ Tartalmazza a tranzakciós költséget

☐ Egyszeri kifizetés

☐ Egyösszegű átalány

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Ápolási költségek: a telepített célállomány-típustól függően differenciált támogatási egységköltségek kerültek kialakításra, különböző idő intervallumban. A 2019-ben és 2020-ban valorizált VP támogatási egységköltségeket vettük alapul. A kalkuláció az eltelepítendő ipari célú ültetvények nélkül készült (nincs jövedelempótló támogatása). Az erdőtelepítés létét és sikerét biztosító ápolás célállomány-típustól függően - az elsőkiviteli ápolási támogatást nem számolva - 5-11 évig, a jövedelempótló támogatás pedig minden célállomány esetében 12 évig finanszírozható. A kieső mezőgazdasági jövedelem pótlása egységes átlagos összegben került megállapításra abban az esetben támogatható, amennyiben az adott területen a korábbi év(ek)ben mezőgazdasági termelés folyt.

Támogatási összegek (unit amount/ha/év):

Mind a négy célállomány típus csoport esetében a kieső jövedelem pótlása 432 euró /ha/év. A jövedelempótló támogatás időszaka minden célállomány típus csoport esetében 12 év.

Célállomány-típus csoport	**Erdőtelepítés**	
	2. évtől átlagos ápolási egységköltség	
	ápolási időszak (év)	ápolás átlagos költsége (euro/ha/ év)
Tölgy, bükk és egyéb kemény lomb	11	605
Egyéb lágylomb és fenyő	8	328
Akác	5	320
Nemesnyár	5	320

Számítási módszer

A 2019-ben, 2020-ban valorizált VP támogatási egységköltségeket vettük alapul.

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

Az erdészeti ágazat az EUMSZ 42. cikkén kívül eső ágazat, ezért a részére nyújtott támogatásokra a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) alkamazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☐ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet
☐ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.
☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Melyek a beavatkozás részét képező kötelezettségvállalás(ok) modelljei?

☐ eredményalapú (választási lehetőséggel)
☑ irányításalapú (választási lehetőséggel)
☐ hibrid (irányítás- és eredményalapú)

Ismertesse, hogy a beavatkozásban meghatározott kötelezettségvállalásokhoz a kedvezményezettek részéről milyen kötelezettségek/lehetőséget kapcsolódnak.

A támogatottnak el kell végezni az erdő-ápolási feladatokat, amelynek eredményeképpen az erdészeti hatóság legkésőbb az utolsó kifizetést megelőzően befejezett állapotban átveszi az erdőt.

Mi a szerződések időtartama?

Ápolás: célállomány-csoporttól függően: 5-11 év
Kieső mezőgazdasági jövedelem pótlása: (amennyiben a kérelmező jogosult rá) 12 év egységesen

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 11 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A jelen beavatkozás alapján támogatás olyan környezeti célok megvalósítására nyújtható, amely az állam által egyértelműen meghatározott környezeti célú feltételeken alapul, és a kifizetés függ a meghatározott feltételek és gazdálkodási módszerek teljesítésétől.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - A 70. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD39_O16_A01_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 6.- átvitel NVT	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Átlagos		R.30	Nem
RD39_O16_A02_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 7.- átvitel ÚMVP	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Átlagos		R.30	Nem
RD39_O16_A03_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 8.- átvitel VP	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Átlagos		R.30	Nem
RD39_O16_U01_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 1 - Tölgy, bükk, egyéb kemény lomb ápolása: euro/ha/év	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.30	Igen
RD39_O16_U02_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 2 - Egyéb lágy lomb és fenyő ápolása: euro/ha/év	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.30	Igen
RD39_O16_U03_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 3 - Akác erdő ápolása: euro/ha/év	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.30	Igen
RD39_O16_U04_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 4 - Nemesnyár erdő ápolása: euro/ha/év	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.30	Igen
RD39_O16_U05_HA - Erdőtelepítési beruházás jövedelempótló támogatási egységösszege	Támogatás	91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Egységes		R.30	Igen

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD39_O16_A01_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 6.- átvitel NVT

NVT ápolás és jövedelempótló támogatás

RD39_O16_A02_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 7.- átvitel ÚMVP

ÚMVP ápolás és jövedelempótló

RD39_O16_A03_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 8.- átvitel VP

VP ápolás és jövedelempótló

RD39_O16_U01_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 1 - Tölgy, bükk, egyéb kemény lomb ápolása: euro/ha/év

Az UA meghatározása "egységes" módon történik. Így 5 féle különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön

csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit cost) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

RD39_O16_U02_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 2 - Egyéb lágy lomb és fenyő ápolása: euro/ha/év

Az UA meghatározása "egységes" módon történik. Így 5 féle különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit cost) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

RD39_O16_U03_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 3 - Akác erdő ápolása: euro/ha/év

Az UA meghatározása "egységes" módon történik. Így 5 féle különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit cost) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

RD39_O16_U04_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 4 - Nemesnyár erdő ápolása: euro/ha/év

Az UA meghatározása "egységes" módon történik. Így 5 féle különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit cost) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

RD39_O16_U05_HA - Erdőtelepítési beruházás jövedelempótló támogatási egységösszege

Az UA meghatározása "egységes" módon történik. Így 5 féle különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit cost) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD39_O16_A01_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 6.- átvitel NVT (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	300,00	300,00	300,00	300,00	300,00	300,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.16 (egység: Hektár)								
RD39_O16_A02_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 7.- átvitel	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	250,00	250,00	250,00	250,00	250,00	250,00	

ÚMVP (Támogatás - Átlagos)	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.16 (egység: Hektár)								
RD39_O16_A03_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 8.- átvitel VP (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	950,00	950,00	950,00	950,00	950,00	950,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.16 (egység: Hektár)								
RD39_O16_U01_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 1 - Tölgy, bükk, egyéb kemény lomb ápolása: euro/ha/év (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	605,00	605,00	605,00	605,00	605,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.16 (egység: Hektár)								
RD39_O16_U02_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 2 - Egyéb lágy lomb és fenyő ápolása: euro/ha/év (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	328,00	328,00	328,00	328,00	328,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.16 (egység: Hektár)								
RD39_O16_U03_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 3 - Akác erdő ápolása: euro/ha/év (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	320,00	320,00	320,00	320,00	320,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.16 (egység: Hektár)								
RD39_O16_U04_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 4 - Nemesnyár erdő ápolása: euro/ha/év (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	320,00	320,00	320,00	320,00	320,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.16 (egység: Hektár)								

RD39_O16_U05_HA - Erdőtelepítési beruházás jövedelempótló támogatási egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	432,00	432,00	432,00	432,00	432,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.16 (egység: Hektár)								
ÖSSZESEN	O.16 (egység: Hektár)	0,00	10 000,00	30 000,00	30 000,00	35 000,00	40 000,00	45 000,00	**Összesen:** 190 000,00 **Max:** 45 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	4 561 593,17	32 494 374,33	26 365 732,00	30 761 040,00	35 199 200,00	39 502 840,00	168 884 779,50
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	2 280 796,58	16 247 187,17	13 182 866,00	15 380 520,00	17 599 600,00	19 751 420,00	84 442 389,75
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])	0,00	4 561 593,17	32 494 374,33	8 000 000,00	8 000 000,00	8 000 000,00	8 000 000,00	69 055 967,50
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	2 280 796,58	16 247 187,17	4 000 000,00	4 000 000,00	4 000 000,00	4 000 000,00	34 527 983,75
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

ASD(72) - Bizonyos kötelező követelményekből eredő területspecifikus hátrányok

RD23_G06_NAG_72 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD23_G06_NAG_72
A beavatkozás neve	Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
A beavatkozás típusa	ASD(72) - Bizonyos kötelező követelményekből eredő területspecifikus hátrányok
Közös kimeneti mutató	O.13. A Natura 2000 keretében vagy a 2000/60/EK irányelv alapján támogatásban részesülő hektárok száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
6.1.1	Natura 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.4 Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
R.7 További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás célja

A Natura 2000 hálózat a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmén keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megóvását és hozzájárul kedvező

természetvédelmi helyzetük fenntartásához, illetve helyreállításához.

A Natura 2000 hálózattal kapcsolatos gyepterületekre vonatkozó kifizetések célja, hogy a mezőgazdasági termelők és az egyéb földhasználók számára ellentételezze

- a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK tanácsi irányelv (továbbiakban: Madárvédelmi Irányelv) és
- a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK irányelv (továbbiakban: Élőhelyvédelmi Irányelv)

végrehajtásából eredően felmerülő többlet költségeket és elmaradó bevételeket.

A beavatkozás tartalma

A különböző művelési ágakon végzett földhasznosítások eltérő mértékben járulnak hozzá a Natura 2000 területek élővilágának és az ott előforduló fajok fenntartásához, a biodiverzitás megőrzéséhez, ezért hazánkban a kompenzációs támogatás kifizetésekor a gyep-, illetve az erdőterületek megőrzése az elsődleges, így a kötelezően betartandó jogszabályban, illetve a körzeti erődtervekben foglalt előírások is e két területtípusra vonatkozóan kerültek meghatározásra. A Natura 2000 erdőterületekre járó kompenzációs kifizetések külön beavatkozásként kerül kidolgozásra (*RD23_G06_NAG_72 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések*).

A Natura hálózat **gyep hasznosítású területeire** a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet (továbbiakban: Natura 2000 földhasználati rendelet) értelmében egységes földhasználati előírások vonatkoznak többek közt az alábbi gyakorlatok vonatkozásában:

- gyepfelszín védelme, a károsodás megelőzése;
- tápanyag-utánpótlás szabályozása;
- a gyephez kötődő élővilág védelme;
- inváziós és termőhely-idegen növényfajok terjedésének megelőzése;
- felhagyás elkerülése.

A kompenzációs támogatás a fenti jogszabályi előírások betartásából származó többletköltségek, valamint bevételkiesés alapján kerül meghatározásra azok ellentételezése céljából, melyet a jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők vissza nem térítendő támogatás formájában évenként igényelhetnek.

Tekintettel arra, hogy a KAP Stratégiai Terv benyújtásának pillanatában nincs érvényben olyan hatályos jogszabály, amely a gyepterületeken kívül egyéb mezőgazdasági területekre (pl. szántó) vonatkozóan írna elő egységes, kötelező érvényű földhasználati előírásokat, az egyéb mezőgazdasági hasznosítás alatt lévő területekre nem lehetséges kompenzációs támogatást nyújtani. Amennyiben a kompenzáció alapjául szolgáló jogszabály megszületik és hatályba lép, a kompenzációs támogatás feltételei is rendelkezésre fognak állni és szükség esetén a KAP Stratégia Terv módosításával, valamint a megfelelő forráskeret biztosításával a kompenzációs támogatás bevezethető.
A beavatkozás folytatása, illetve továbbfejlesztése a 2007-2013-as időszakban kidolgozott és működtetett Új Magyarország Vidékfejlesztési Program 213. számú intézkedésének, illetve a 2014-2022 között érvényes Vidékfejlesztési Program M 12.1. alintézkedésnek.

A Natura 2000 hálózat kedvező természeti állapotának megőrzése, illetve javítása érdekében fent kívánjuk tartani az előző időszakokban kialakított háromszintű rendszert, mely a megfelelő eredményt hozza mind a göteborgi törekvéseknek megfelelő mezőgazdasági diverzitás megőrzése, mind a Natura 2000 hálózat társadalmi elfogadása tekintetében:

- 1. szint: Az *európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló*

275/2004. (X.8.) Kormányrendelet tartalmazza a Natura 2000 területek lehatárolásával kapcsolatos szabályokat, illetve az irányelveknek megfelelő alapkövetelményeket, melyek betartása kötelező minden kijelölt Natura 2000 területen a hasznosítás módjától függetlenül. A szabályozás célja a kijelölt Natura 2000 területek kiterjedésének megőrzése, a kijelölés időpontjában végzett tevékenységekhez képest más célú hasznosítás (pl. beépítés, gyepfeltörés) visszaszorítása és a hálózat alapvető feltételeinek megőrzése. A kormányrendelet elsősorban azokat a tevékenységeket szabályozza, amelyek adott esetben a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapotot veszélyeztethetnék. A kormányrendelet hatálya minden Natura 2000 területre kiterjed hasznosítási módtól függetlenül, és mint a JFGK 3. és 4. előírása részét képezi a kondicionalitás rendszerének. Ezen követelmények betartásáért kompenzációs kifizetés nem adható, mivel azok betartásából nem fakad közvetlen, a mezőgazdasági tevékenységet érintő költségnövekedés, illetve bevételkiesés.

- 2. a szint: A mezőgazdasági műveléssel érintett művelési ágak közül a legjelentősebb természeti értéket képviselő gyepterületek természetvédelmi szempontú földhasználati szabályozása, valamint az annak ellentételezését szolgáló kifizetési rendszer működtetése. *A Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Kormányrendelet* és a kompenzáció célja a Natura 2000 gyepterületek kedvező természeti állapotának elérése és megőrzése. A földhasználati előírásokat lsd. később.
- 2. b szint: Az erdő művelési ágban lévő Natura 2000 területek esetében az egyes erdőterületekre kiadott, kötelező érvényű erdőterv határozatokban lévő korlátozások betartásából eredő jövedelemkiesés és többletköltségek ellentételezésére vehetnek igénybe támogatást az erdőgazdálkodók (*RD23_G06_NAG_72* intézkedés)
- 3. szint: Fejlesztési típusú intézkedések - Az egyes Natura 2000 területekre vonatkozóan az ún. Natura 2000 fenntartási tervek tartalmazzák az élőhelyek és fajok védelme érdekében javasolt beavatkozásokat, természetvédelmi kezelési gyakorlatokat. Ezen javaslatok jogi kötőerővel nem bírnak, betartásuk nem kötelező, így nem képezhetik kompenzáció alapját, azonban a javasolt tevékenységek egy részére támogatás igényelhető a földhasználók által önkéntes rendszerben elérhető agrár-környezetgazdálkodási és éghajlatváltozással kapcsolatos intézkedések (*RD19_G01_AEC_70*), az erdő-környezetvédelmi program (*RD35_F02_FEC_70)*, valamint a természetvédelmi vonatkozású agro-ökológiai nem termelő beruházások és fenntartásuk (*RD21_G04_LCI_73 és RD22_G05_LCP_70*) intézkedések keretei között. Ezen intézkedések célja a természeti állapotot javító, élőhelyfejlesztési és fajmegőrzési előírások ellentételezése.

Kapcsolódás más KAP ST beavatkozásokhoz:

- A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati előírások és a *DP17_G01_ECOS_16* - Agro-ökológiai program (AÖP) gyepgazdálkodási előírásai részben átfednek egymással. A túlkompenzáció elkerülése miatt a mindkét helyen szereplő, költségvonzattal járó előírások betartását csak az egyik támogatás keretén belül lehet kompenzálni. Amennyiben a gazdálkodó ugyanarra a területre mindkét típusú támogatást igénybe kívánja venni, ugyanazon előírások betartásáért kétszeresen kerülne támogatásra, ezért az AÖP támogatás igénylése során az átfedő előírások (lsd. az AÖP intézkedés leírásánál) nem választhatóak Natura 2000 gyepterületeken.

- A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati előírások és az AKG gyepgazdálkodási előírásai részben vagy egészben átfednek egymással. Amennyiben a gazdálkodó ugyanarra a területre mindkét típusú támogatást igénybe kívánja venni, ugyanazon előírások betartásáért kétszeresen kerülne támogatásra. A túlkompenzáció elkerülése miatt a mindkét helyen szereplő, költségvonzattal járó előírások betartását csak az egyik támogatás keretén belül lehet kompenzálni, ezért a Natura 2000 gyepterület támogatások igénybevétele esetén az ugyanarra a területre vonatkozó AKG támogatások összege csökkentésre kerül a „közös” előírásokra vonatkozó támogatási részösszeggel.

• RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi támogatása

A kiválasztás szempontrendszere:

A támogatási kérelmek kiválasztása során nem tervezünk pontozásos értékelést bevezetni.

Egyéb releváns információ:

Tekintettel arra, hogy a KAP Stratégiai Terv benyújtásának pillanatában nincs érvényben olyan hatályos jogszabály, amely megfelelő alapját képezné az STR rendelet 72. cikk (3) bekezdés c), illetve (5) bekezdés b) pontjai szerinti ún. VKI (WFD) kompenzációs támogatásnak, a vízgyűjtő-gazdálkodási terv által érintett mezőgazdasági területekre nem lehetséges kompenzációs támogatást nyújtani. A 3. Országos Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv 2022. április 28-án került elfogadásra, azonban az továbbra sem tartalmaz olyan kötelező érvényű földhasználati előírásokat, amelyek alapját képezhetnék egy VKI kompenzációs kifizetésnek. Amennyiben a kompenzáció alapjául szolgáló jogszabály megszületik és hatályba lép, a kompenzációs támogatás feltételei is rendelkezésre fognak állni és szükség esetén a KAP Stratégia Terv módosításával, valamint a megfelelő forráskeret biztosításával a VKI kompenzációs támogatás bevezethető.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Jogosultsági kritériumok:

- Mezőgazdasági termelő, aki az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet alapján kijelölt és a MePAR-ban lehatárolt Natura 2000 gyepterületen gazdálkodik, ideértve az ideiglenes gyepeket és a fás rét, legelőket
- A támogatással érintett terület legalább 1,0 hektár gyep- vagy szántóterület, a legkisebb támogatható tábla méret 0,25 ha.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A támogatás típusa:

- A beavatkozás támogatási intenzitása 100%.
- A kifizetés évenként, a jogosult terület után hektáronként történik.
- A beavatkozás vonatkozásában elszámolható költségnek minősül a Madárvédelmi Irányelv és az Élőhelyvédelmi Irányelv végrehajtásából eredően a felmerülő többlet költségek és elmaradó bevételek ellentételezése, a hektáronként meghatározott kifizetés összegében.
- A támogatást igénylő gazdálkodók garantáltan megkapják a kompenzációt abban az esetben, ha megfelelnek a jogosultsági feltételeknek.
- A beavatkozás keretében térségi differenciálás nem kerül alkalmazásra.
- A kérelmek elbírálása során nem kerül bevezetésre pontozási rendszer, illetve a kérelmeket nem fogják elutasítani forráshiányra történő hivatkozással.
- A túlkompenzáció elkerülése érdekében a Natura 2000 gyep területeken gazdálkodók számára az AKG alintézkedéseken belül csökkentett összeg kerül kifizetésre a nem Natura 2000 gyepeken gazdálkodókhoz képest, mert a Natura gyepterületeken magasabbak az AKG-re vonatkozó alapkövetelmények.
- A kompenzáció mértékének meghatározása során először meghatároztuk a földhasználati előírásokat és azok agronómiai hatásait, majd a jövedelemkiesést/növekedést, illetve költségcsökkenést/növekedést előidéző tényezők hatását értékeltük, végül az előbb említett tényezők hatásait összegezve állapítottuk meg a kompenzáció mértékét.

Kötelezettségek:

- A támogatást igénylőnek be kell tartania
    - a vonatkozó Natura 2000 földhasználati rendeletben megfogalmazott előírásokat;

- A Stratégiai Terv rendelet III. mellékletében foglaltakat;
- a mezőgazdasági terület fenntartására vonatkozóan meghatározott minimumkövetelményeket.

- A támogatást igénylő köteles Natura 2000 gyep tematikájú képzésen részt venni.

- Gyepterületek esetén a Gazdálkodási Napló kötelező vezetése.

- A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer keretében történő biodiverzitás hatásmonitorozással kapcsolatos tevékenység tűrése.

A Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályai (a 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet alapján - a hatályos 2022. május 19-i állapot szerint)

3. § (1) A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.
(2) Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló és bivaly legeltethető.
(3) A gyepterület túllegeltetése tilos.
(4) A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín maradandó károsítása tilos.
(5) Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürülékből származhat, trágya kiszórása tilos.

4. § (1) A terület legalább 5, legfeljebb 10%-át - beleértve a természetvédelmi érdekből hatósági határozattal elrendelt eseti korlátozással érintett földterületeket is - kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.
(2) A belvíz gyepterületről történő elvezetése és a gyepterület öntözése tilos.
(3) Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.

(4) A Natura 2000 gyepterületeken területi természetvédelmi hatóságnak, helyi jelentőségű védett természeti területnek minősülő Natura 2000 gyepterület esetében a települési önkormányzat jegyzőjének, a fővárosban a főjegyzőnek az engedélye szükséges, amelyet természetvédelmi hatósági jogkörében eljárva ad ki:
a) a nád irtásához, valamint
b) az október 31. és április 23. között történő legeltetéshez.
(5) Vadgazdálkodási létesítmények, berendezések kialakításához a vadászati hatóság engedélye szükséges. A vadászati hatósághoz a kérelem elektronikus űrlap útján is benyújtható.

5. § (1) A kaszálást a kaszálandó terület középpontjából indulva vagy a táblaszél mellől, az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül kell elvégezni. A kaszálás során vadriasztó lánc használata kötelező.
(2) Az inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról gondoskodni kell mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos.
(3) A kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak. Amennyiben a (2) bekezdés szerinti védekezés során a földhasználó nem tudja betartani a 4. § (1) bekezdésében előírt 5%-os határértéket, úgy ezt a kaszálás időpontjáról szóló előzetes bejelentésével egy időben jeleznie kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak.
(4) Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.

O13 Mely terület támogatható?
☑Natura 2000 mezőgazdasági terület
☐Natura 2000 erdőterület

☐Egyéb olyan körülhatárolt természetvédelmi területek, amelyeken a gazdálkodásra vagy az erdőkre alkalmazandó környezetvédelmi korlátozások vannak érvényben, és amelyek hozzájárulnak a 92/43/EGK irányelv 10. cikkének a végrehajtásához

☐A vízgyűjtő-gazdálkodási tervekbe felvett mezőgazdasági területek (víz-keretirányelv)

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	**Ismertetés**
GAEC01	Az állandó gyepterület fenntartása az állandó gyepterületnek a mezőgazdasági területhez viszonyított aránya alapján nemzeti, regionális, szubregionális, mezőgazdaságiüzem-csoporti vagy mezőgazdasági üzemi szinten, a 2018-as referenciaévhez képest. A referenciaévhez képest legfeljebb 5%-os csökkenés.
GAEC09	Környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületként megjelölt gyepterületek átállításának vagy felszántásának tilalma a Natura 2000 területeken

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

NJSZ - *A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)*

A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével.

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és a beavatkozás közötti kapcsolat

A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályai (269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet alapján)	Kapcsolódó referenciaszabályozás (SMR - jogszabályban foglalt gazdálkodói követelmények, illetve NJSZ - Nemzeti jogszabályokban meghatározott egyéb kötelező erejű követelmények, valamint HMKÁ előírások)	A referenciaszabályozás és az AÖP előírások egymáshoz való viszonya
3. § (1) A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	A vonatkozó referenciaelemek nem írják elő a legeltetéssel vagy kaszálással történő hasznosítást
(2) Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló és bivaly legeltethető.		A vonatkozó referenciaelemek nem írják elő a legeltethető állatfajokat
(3) A gyepterület túllegeltetése tilos.	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá	A vonatkozó referenciaelemek nem kezelik a túllegeltetés kérdését

	hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével.	
(4) A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín maradandó károsítása tilos.		A vonatkozó referenciaelemek nem kezelik a gyepfelszín károsodásának kérdését
(5) Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürülékből származhat, trágya kiszórása tilos.	GAEC 1 – állandó gyepterület arányának tagállami szintű fenntartása	A vonatkozó referenciaelemek nem írnak elő tápanyag-gazdálkodási szabályokat.
4. § (1) A terület legalább 5, legfeljebb 10%-át - beleértve a természetvédelmi érdekből hatósági határozattal elrendelt eseti korlátozással érintett földterületeket is - kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.		A vonatkozó referenciaelemek nem írnak elő kaszálási korlátozásokat.
(2) A belvíz gyepterületről történő elvezetése és a gyepterület öntözése tilos.	GAEC 9 - Környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületként megjelölt gyepterületek átállításának vagy felszántásának tilalma a Natura 2000 területeken	A vonatkozó referenciaelemek nem írnak elő korlátozásokat a belvíz elvezetésére vonatkozóan.
(3) Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.		A vonatkozó referenciaelemek nem írnak elő korlátozásokat az éjszakai munkavégzésre vonatkozóan.
(4) * A Natura 2000 gyepterületeken területi természetvédelmi hatóságnak, helyi jelentőségű védett természeti területnek	A mezőgazdasági terület fenntartására vonatkozó minimum követelmények az SPR rendelet 4. cikk (2) bekezdés alapján:	A vonatkozó referenciaelemek nem tartalmaznak előírásokat a különböző engedélyekre vonatkozóan.

minősülő Natura 2000 gyepterület esetében a települési önkormányzat jegyzőjének, a fővárosban a főjegyzőnek az engedélye szükséges, amelyet természetvédelmi hatósági jogkörében eljárva ad ki:		
a) a nád irtásához, valamint	Az állandó gyepterület akkor minősül megfelelő állapotban tartottnak, ha azon nem áll fenn az állandó gyepterület olyan helytelen legeltetési módból eredő károsodása (túllegeltetés), amelynek során az állományalkotó fűfélék rövidre rágása és taposás következtében a gyep foltokban kiritkul, és a talajfelszín legalább 50%-ban fedetlenné válik, és az állandó gyepterületen - amennyiben ott tárgyévben mezőgazdasági termelés nem folyik - a gyepalkotó fűfajok - nem beleértve a nádat - és takarmánynövények túlsúlyban vannak, és nem található a tárgyévet megelőző vegetációs időszakból maradt olyan növedék, amelynek szaporító képletei is elnyíltak.	
b) az október 31. és április 23. között történő legeltetéshez.		
(5) * Vadgazdálkodási létesítmények, berendezések kialakításához a vadászati hatóság engedélye szükséges. A vadászati hatósághoz a kérelem elektronikus űrlap útján is benyújtható.		A vonatkozó referenciaelemek nem tartalmaznak előírásokat a különböző engedélyekre vonatkozóan.
5. § (1) A kaszálást a kaszálandó terület középpontjából indulva vagy a táblaszél mellől, az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül kell elvégezni. A kaszálás során vadriasztó lánc használata kötelező.		A vonatkozó referenciaelemek nem írnak elő kaszálási korlátozásokat.
(2) Az inváziós és termőhely-idegen		A vonatkozó referenciaelemek nem tiltják a vegyszerhasználatot, továbbá

növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról gondoskodni kell mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos.		nem szorítják az invazós és termőhely-idegen növényfajok elleni védekezés módszereit a mechanikus védekezésre, illetve a speciális növényvédőszer-kijuttatásra.
(3) A kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak. Amennyiben a (2) bekezdés szerinti védekezés során a földhasználó nem tudja betartani a 4. § (1) bekezdésében előírt 5%-os határértéket, úgy ezt a kaszálás időpontjáról szóló előzetes bejelentésével egy időben jeleznie kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak.		A vonatkozó referenciaelemek nem írnak elő kaszálási korlátozásokat.
(4) Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.		A vonatkozó referenciaelemek nem írnak elő korlátozásokat a szálas takarmány tárolására vonatkozóan.

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

A kifizetés típusa

☑ A járulékos költségek és az elmaradt bevétel alapján meghatározott egységköltség

☐ Tartalmazza a tranzakciós költséget

☐ Egyszeri kifizetés

☐ Egyösszegű átalány

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A támogatás intenzitása 100 %.

Az egységköltség összege évenként 115 euro/ha.

Számítási módszer

<u>Számítási módszertan:</u>

- A beavatkozás vonatkozásában elszámolható költségnek minősül a Madárvédelmi Irányelv és az Élőhelyvédelmi Irányelv végrehajtásából eredően a felmerülő többletköltségek és elmaradó bevételek ellentételezése, a hektáronként meghatározott kifizetés összegében. A kifizetés évenként, a jogosult terület után hektáronként történik.
- A kompenzáció mértékének meghatározása során először meghatároztuk a földhasználati előírások

agronómiai hatásait, majd értékeltük a jövedelemkiesést/növekedést, illetve költségcsökkenést/növekedést előidéző tényezők hatását, végül az előbb említett tényezők hatásait összegezve állapítottuk meg a kompenzáció mértékét.

- Az agronómiai hatás értékeléséhez adatforrásként értékelésre kerültek az Agrárközgazdasági Intézet Tesztüzemi Rendszerének (FADN) a termelési értékre, valamint egyes növénykultúrák ágazati szintű költségeire vonatkozó adatai, továbbá a mezőgazdasági gépi munkavégzés költségeivel kapcsolatban a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ Mezőgazdasági Gépesítési Intézetének kutatási eredményei, a jelenlegi piaci mezőgazdasági bérmunka szolgáltatási díjak, valamint szakértői kalkulációk.
- A számítás alapja az előírások által bekövetkezett többletköltség, valamint jövedelem kiesés mértékének meghatározása. A támogatási összeg kiszámításakor az előírásokat betartó gazdálkodók várható jövedelemalakulása kerül összehasonlításra olyan gazdaságokkal, ahol Natura 2000 előírások nem kerülnek alkalmazásra. Ez által biztosítható, hogy a gyakorlatban elterjedt gazdálkodási formák nem kerülnek támogatásra, csak az emelt szintű előírások képezik a kompenzáció alapját.
- Minden előírás esetében 4 kategória szerint kerülnek csoportosításra a jövedelmet meghatározó bevétek és költségek.

1. Várható bevételkiesés
2. Várható bevételnövekedés
3. Várható többletköltség
4. Várható költségcsökkenés

- A számítás előírásonként külön került meghatározásra a fent ismertetett adatforrások és szakértői becslések alkalmazásával. Amennyiben az előíráshoz nem rendelhető egységesen meghatározható költségnövekedés vagy bevételkiesés, ott az előírás kompenzációja nulla. Ezen előírások jellemzően olyan korlátozásokat fednek le, amelyek esetlegesen előforduló, nem minden területet, illetve gazdálkodót érintő tevékenységeket – mint pl. a belvízelvezetés tilalma – korlátoznak, így nem állapítható meg egységes, minden gazdálkodót érintő költségnövekedés vagy bevételkiesés. Költségnövekedést vagy bevételkiesést nem generáló előírások még továbbá pl. a bejelentési kötelezettségek is.
- Minden esetben fontos, hogy mivel a kifizetés évente és hektár alapon történik, ezért a kompenzáció mértékének meghatározásakor korrekció került alkalmazásra. Példaként említve az istállótrágyázással, vagy talajmintavétellel kapcsolatos költségeket, az előbbi 3 évente egyszer, utóbbi 5 év alatt egyszer kerül elvégzésre. Ilyen esetekben a költségek évente egyenlő arányban kerültek meghatározásra.
- A beavatkozás keretében térségi differenciálás nem kerül alkalmazásra.

A kompenzáció mértékének meghatározása az alábbiak szerint történt (a részletes számítási módszertant mellékletként csatoljuk):

A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályai (269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet alapján)	**Költségnövekedés**	**Bevétel kiesés**	**Előírás kompenzációja összesen (euro/ha)**
3. § (1) A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	0
(2) Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló és bivaly legeltethető.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	0
(3) A gyepterület túllegeltetése tilos.	Költségnövekedés az	Bevétel kiesés az	0

	előíráshoz nem rendelhető	előíráshoz nem rendelhető	
(4) A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín maradandó károsítása tilos.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	0
(5) Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürülékből származhat, trágya kiszórása tilos.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	széna hozamcsökkenés a tápanyagkijuttatás korlátozása miatt	62
4. § (1) A terület legalább 5, legfeljebb 10%-át - beleértve a természetvédelmi érdekből hatósági határozattal elrendelt eseti korlátozással érintett földterületeket is - kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	hozamcsökkenés a kaszálási korlátozás miatt	41
(2) A belvíz gyepterületről történő elvezetése és a gyepterület öntözése tilos.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	0
(3) Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	0
(4) * A Natura 2000 gyepterületeken területi természetvédelmi hatóságnak, helyi jelentőségű védett természeti területnek minősülő Natura 2000 gyepterület esetében a települési önkormányzat jegyzőjének, a fővárosban a főjegyzőnek az engedélye szükséges, amelyet természetvédelmi hatósági jogkörében eljárva ad ki: a) a nád irtásához, valamint b) az október 31. és április 23. között történő legeltetéshez.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	0
(5) * Vadgazdálkodási létesítmények, berendezések kialakításához a vadászati hatóság engedélye szükséges. A vadászati hatósághoz a kérelem elektronikus űrlap útján is benyújtható.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	0
5. § (1) A kaszálást a kaszálandó terület középpontjából indulva vagy a táblaszél mellől, az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül kell elvégezni. A kaszálás során vadriasztó lánc használata kötelező.	Magasabb fajlagos gépimunka költség	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	12
(2) Az inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról gondoskodni kell mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	0
(3) A kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a	Költségnövekedés az előíráshoz nem	Bevétel kiesés az előíráshoz nem	0

földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak. Amennyiben a (2) bekezdés szerinti védekezés során a földhasználó nem tudja betartani a 4. § (1) bekezdésében előírt 5%-os határértéket, úgy ezt a kaszálás időpontjáról szóló előzetes bejelentésével egy időben jeleznie kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak.	rendelhető	rendelhető	
(4) Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	0
Összesen			115

Kiegészítő információk

A túlkompenzáció elkerülése érdekében a Natura 2000 gyep területeken gazdálkodók számára az AKG alintézkedéseken belül csökkentett összeg kerül kifizetésre a nem Natura 2000 gyepeken gazdálkodókhoz képest, mert a Natura gyepterületeken magasabbak az AKG-re vonatkozó alapkövetelmények.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

N/A

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 12 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatás keretében nyújtott támogatás egyértelműen természetvédelmi célokat szolgál. A támogatás kizárólag a kötelezettségek betartásából eredő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezését szolgálja.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(3)(b) - 72 - A 72. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD23_O13_U01_HA - Natura 2000 mezőgazdasági területek kompenzációja	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.4; R.7	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD23_O13_U01_HA - Natura 2000 mezőgazdasági területek kompenzációja

A kompenzáció mértékének meghatározása során először meghatároztuk a földhasználati előírásokat és azok agronómiai hatásait, majd a jövedelemkiesést/növekedést, illetve költségcsökkenést/növekedést előidéző tényezők hatását értékeltük, végül az előbb említett tényezők hatásait összegezve állapítottuk meg a kompenzáció mértékét.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD23_O13_U01_HA - Natura 2000 mezőgazdasági területek kompenzációja (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	115,00	115,00	115,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	115,00	115,00	115,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)	0,00	0,00	287 000,00	287 000,00	287 000,00	0,00	0,00	**Összesen:** 861 000,00 **Max:** 287 000,00
ÖSSZESEN	O.13 (egység: Hektár)	0,00	0,00	287 000,00	287 000,00	287 000,00	0,00	0,00	**Összesen:** 861 000,00 **Max:** 287 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	33 005 000,00	33 005 000,00	33 005 000,00	0,00	0,00	99 015 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	16 502 500,00	16 502 500,00	16 502 500,00	0,00	0,00	49 507 500,00

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD34_F01_NAF_72 - Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD34_F01_NAF_72
A beavatkozás neve	Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések
A beavatkozás típusa	ASD(72) - Bizonyos kötelező követelményekből eredő területspecifikus hátrányok
Közös kimeneti mutató	O.13. A Natura 2000 keretében vagy a 2000/60/EK irányelv alapján támogatásban részesülő hektárok száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
6.3.1	Natura 2000, valamint védett erdei élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.7 További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Targeting: A Natura 2000 erdő hálózattal és a védett és fokozottan védett erdő területekkel kapcsolatos kifizetések célja, hogy az erdőgazdálkodók számára ellentételezze a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK tanácsi irányelv (továbbiakban: Madárvédelmi Irányelv) és a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK irányelv (továbbiakban: Élőhelyvédelmi Irányelv), továbbá a természet védelméről szóló 1996. évi LIII törvény végrehajtásából eredően felmerülő többlet költségeket és elmaradó bevételeket.

A beavatkozás alkalmazásának célja továbbá az is, hogy ez által az erdőgazdálkodók körében az önkéntes jogkövetés egyre elfogadottabb legyen, amely hozzájárulhat a közösségi jelentségű vagy védett élőhelyek és fajok állapotának fenntartásához, javulásához is.

A kompenzáció kifizetése elősegíti az élőhelyek javítását, miközben a kifizetés hiánya állapotromláshoz vezethet/vehet (ha az erdőgazdálkodókat nem ösztönzik a védelmi intézkedések és egyéb Natura 2000 követelmények betartására).

A magyarországi NATURA kijelölésű erdőterület a teljes erdőterület 46%-a, ami - bár az ország magashegyi régiókkal egyáltalán nem rendelkezik - duplája az Európai Unió átlagának. A magyarországi Natura 2000 erdőterület 772 008 ha, a védett és fokozottan védett, 1-4 természetességi kategóriába tartozó erdőállomány területe pedig 26 939 ha, ami 3,49%-os arányt jelent.

A Natura 2000, továbbá a védett és fokozottan védett területeken a közösségi jelentőségű élőhely-típusok (9110 Mészkerülő bükkösök, 9130 Szubmontán és montán bükkösök, 9150 Sziklai bükkösök, 9180 Törmeléklejtő- és szurdokerdők, 91E0 Puhafás ligeterdők, éger- és kőrisligetek, láperdők, 91F0 Keményfás ligeterdők, 91G0 Pannon gyertyános tölgyesek, 91H0 Pannon molyhos tölgyesek, 91I0 Euro-szibériai erdősztyepp tölgyesek, 91N0 Pannon homoki borókás-nyárasok, 91K0 Illír bükkösök, 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek, 91M0 Pannon cseres-tölgyesek), illetőleg fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzéséhez és fenntartásához az erdőkben esetenként az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása szükséges. Az erre vonatkozó előírásokat az illetékes államigazgatási szervek a körzeti erdőtervben állapítják meg.

A KAP által biztosított kompenzációs támogatás eddigi tapasztalatai alátámasztják, hogy a magánerdő-gazdálkodásban kifejezetten edukatív hatással bír, nagyban hozzájárul a korlátozások önkéntes betartásához, valamint növeli az idősebb, értékes erdőállományok - és ezzel a védendő fajok és élőhelyek-megőrzésének hajlandóságát és tudatosságát is.

A leggyakoribb gazdálkodás-korlátozás típusok: távlati célállomány vagy akár üzemmód megváltoztatása vágásosról állandó erdőborítást biztosító üzemmódra; erdőszegély kímélete; az erdőállomány szerkezetének, összetételének javítása érdekében az erdőnevelési beavatkozások során egyes fafajok érintetlenül hagyása és fenntartása; fahasználatok elvégzésének időbeli korlátozása; fahasználatok teljes vagy részleges korlátozása; tisztítás, törzskiválasztó gyérítés korlátozása; növedékfokozó gyérítés korlátozása készletgondozó használat és véghasználat esetén; holtfa visszahagyása és fenntartása; véghasználat esetén hagyásfák, hagyásfa csoportok visszahagyása és fenntartása; egyedi jellegzetességgel bíró (böhöncös, odvas, fészektartó stb.) fák visszahagyása és fenntartása.

Az illetékes államigazgatási szervek soron kívül elvégezték az egyes erdőgazdálkodók működési területére vonatkozó erdőtervi előírásoknak a Natura 2000 szempontok, továbbá a természet védelméről szóló 1996. évi LIII törvény szerinti felülvizsgálatát. Ennek eredményeképpen –, ott ahol az adott Natura 2000, továbá védett vagy fokozottan védett területen szükséges volt, az erdőtervi előírásokat módosították, az erdőgazdálkodó gazdálkodási tevékenységét korlátozták.

2011-től kezdődően minden körzeti erdőterv esetében az illetékes hatóság Natura 2000 hatásvizsgálatot készít, annak figyelembe vételével kerülhet csak sor a körzeti erdőterv jóváhagyására. Az erdőgazdálkodók így az erdőtervi előírások alapján végzett éves erdőgazdálkodási tevékenységük gyakorlása során kötelezően, az illetékes hatóság által felügyelt módon biztosítják a Natura 2000, továbbá védett vagy fokozottan védett erdőkben az azok kijelölését megalapozó közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzését és fenntartását.

A 2009/147/EK és a 92/43/EGK irányelvek, továbbá a természet védelméről szóló 1996. évi LIII törvény

A Natura 2000, továbbá védett vagy fokozottan védett erdőterületekre vonatkozó rendelkezéseinek érvényesítéséből fakadóan az erdőgazdálkodási tevékenység az eddig kialakult gyakorlathoz képest különböző szintű korlátozással folytatható, ami miatt többletköltség és jövedelem kiesés keletkezik az

erdőgazdálkodónál. Ennek ellentételezésére az erdőgazdálkodók területalapú kompenzációs kifizetésben részesülnek.

Kiválasztási kritériumok: nem releváns

Vonatkozó jogszabályok:
2009. évi XXX VII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
1996. évi LIII. törvény a természet védelméről
275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről
61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról
383/2016 Kor. rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

Kapcsolódás más intézkedésekhez:

- az erdőket érintő, a környezeti állapot javítását vagy klíma alkalmazkododást célzó beavatkozásban (RD35, RD41 és RD37) előnyben részesülnek (kiválasztásikritérium) a NATURA 2000 vagy nemzeti jogszabály alapján védett vagy fokozottan védett állományok
- ·az AKIS típusú beavatkozásokban (RD58, RD59, RD60) a tudásbővítés és tudás átadás egyik kulcs-területe a klímaváltozáshoz alkalmazkodó, természetközelibb erdőgazdálkodás módszerei, valamint az EU-ban várható szabályozási és monitorozási jogalkotási folyamat megismertetése, a gazdálkodók felkészítése.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Jogosult kedvezményezettek:

- nyilvántartott erdőgazdálkodók
- Az erdőgazdálkodó fenntartható erdőgazdálkodást folytat, vagyis gazdálkodása megfelel az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényben és a körzeti erdőtervben foglaltaknak, nem áll erdővédelmi vagy természetvédelmi szankció hatálya alatt.

Jogosultsági kritériumok:

- az erdőrészlet a 2009/147/EK irányelv vagy a 92/43/EGK irányelv alapján került kijelölésre a NATURA 2000 hálózat részként vagy a NATURA 2000 hálózat részeként nem kijelölt, de a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján kijelölt védett vagy fokozottan védett erdőrészlet, amely a a 2009. évi XXXVII. törvény 7. cikk (1) bek. a-d) pontjában foglalt természetességű és
- a terület erdőtervvel rendelkezik.
- minimális támogatható terület 1 hektár
- Nem jogosultak támogatásra a fás szárú ültetvényekről szóló, 135/2017. (VI. 9.) Korm. rendelet alapján létrehozott ültetvények

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése

határozza meg) illetve

- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Támogatás típusa: Egységköltség

Kötelezettség: A kedvezményezett a körzeti erdőtervben szereplő Natura 2000 vagy védett vagy fokozottan védettséget biztosító erdőgazdálkodási előírásokat betartja.

O13 Mely terület támogatható?

☐Natura 2000 mezőgazdasági terület

☑Natura 2000 erdőterület

☑Egyéb olyan körülhatárolt természetvédelmi területek, amelyeken a gazdálkodásra vagy az erdőkre alkalmazandó környezetvédelmi korlátozások vannak érvényben, és amelyek hozzájárulnak a 92/43/EGK irányelv 10. cikkének a végrehajtásához

☐A vízgyűjtő-gazdálkodási tervekbe felvett mezőgazdasági területek (víz-keretirányelv)

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

A releváns GAEC-előírások és JFGK-k jegyzéke

Kód	Ismertetés

A releváns kötelező nemzeti szabványok jegyzéke

2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

1996.évi LIII. törvény a természet védelméről

61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

383/2016 Korm. rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről

A GAEC-előírások, JFGK-k, nemzeti szabványok és a beavatkozás közötti kapcsolat

A NATURA 2000, továbbá a nemzeti jogszabályok alapján védelemben részesülő erdőállományok tekintetében a 10 évente kötelező erdőtervezési folyamatban meg kell jeleníteni a védelem tartalmát és az annak megfelelő, speciális, az Erdőtörvényben meghatározott, fenntartható erdőgazdálkodási előírásokon túlmutató korlátozó vagy előíró rendelkezéseket. A tervezési folyamatba ezen esetekben kötelezően bevonásra kerülnek az illetékes társhatóságok (természetvédelem, környezetvédelem, vízügy).

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

A kifizetés típusa

☑ A járulékos költségek és az elmaradt bevétel alapján meghatározott egységköltség

☐ Tartalmazza a tranzakciós költséget

☐ Egyszeri kifizetés

☐ Egyösszegű átalány

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Natura 2000 erdő kifizetés kultúrerdő, vagy faültetvény esetén

Faállomány típus csoportok korcsoportok szerint	Támogatás mértéke euro/ha/év
1.Tölgy-bükk, Őshonos egyéb kemény lombos, Őshonos egyéb lágylombos, Egyéb erdő a 0-5 éves korcsoportban	51
2.Tölgy-bükk 6-20 éves korcsoport	127
3.Őshonos egyéb keménylombos 6-20 éves korcsoport	114
4.Őshonos egyéb lágylombos 6-20 éves korcsoport	101
5.Egyéb erdő 6-60 éves korcsoport	88
6.Tölgy-bükk 21-60 éves korcsoport	191
7.Őshonos egyéb keménylombos 21-vágásérettségi korig korcsoport	152
8.Őshonos egyéb lágylombos 21-tényleges véghasználati korig terjedő (VHK) korcsoport	139
9.Egyéb erdő 61-tényleges VHK korcsoport	114
10.Tölgy-bükk 61-tényleges VHK korcsoport	255
11.Őshonos egyéb keménylombos vágásérettségi kor-tényleges VHK korcsoport	215

Natura 2000 erdő, továbbá védett és fokozottan védett kifizetés származék és átmeneti erdő esetén

Faállomány típus csoportok korcsoportok szerint	Támogatás mértéke euro/ ha/év
12.Tölgy-bükk, Őshonos egyéb kemény lombos, Őshonos egyéb lágylombos, Egyéb erdő a 0-5 éves korcsoportban	55
13.Tölgy-bükk 6-20 éves korcsoport	138
14.Őshonos egyéb keménylombos 6-20 éves korcsoport	123
15.Őshonos egyéb lágylombos 6-20 éves korcsoport	110
16.Egyéb erdő 6-60 éves korcsoport	96
17.Tölgy-bükk 21-60 éves korcsoport	206
18.Őshonos egyéb keménylombos 21-vágásérettségi korig korcsoport	165
19.Őshonos egyéb lágylombos 21-tényleges véghasználati korig terjedő (VHK) korcsoport	151
20.Egyéb erdő 61-tényleges VHK korcsoport	123
21.Tölgy-bükk 61-tényleges VHK korcsoport	276
22.Őshonos egyéb keménylombos vágásérettségi kor-tényleges VHK korcsoport	233

Natura 2000 erdő továbbá védett és fokozottan védett kifizetés természetes és természetszerű erdő esetén

Faállomány típus csoportok korcsoportok szerint	Támogatás mértéke euro megfelelő /ha/év
23.Tölgy-bükk, Őshonos egyéb kemény lombos, Őshonos egyéb lágylombos, Egyéb erdő a 0-5 éves korcsoportban	60

24.Tölgy-bükk 6-20 éves korcsoport	148
25.Őshonos egyéb keménylombos 6-20 éves korcsoport	132
26.Őshonos egyéb lágylombos 6-20 éves korcsoport	118
27.Egyéb erdő 6-60 éves korcsoport	103
28.Tölgy-bükk 21-60 éves korcsoport	222
29.Őshonos egyéb keménylombos 21-vágásérettségi korig korcsoport	178
30.Őshonos egyéb lágylombos 21-tényleges véghasználati korig terjedő (VHK) korcsoport	163
31.Egyéb erdő 61-tényleges VHK korcsoport	132
32.Tölgy-bükk 61-tényleges VHK korcsoport	297
33.Őshonos egyéb keménylombos vágásérettségi kor-tényleges VHK korcsoport	251

Számítási módszer

A 2023-tól induló időszakban élünk a 2021/2115/EU Stratégiai Terv Rendelet által biztosított azon lehetőséggel, amely szerint a NATURA 2000 területek kompenzációs támogatásának 5 % mértékéig nem Natura 2000 besorolású, de védett területek is támogathatóak. Az Agrárminisztérium döntése szerint a védett, de nem Natura 2000 besorolású területekből a kultúrerdő és a faültetvény természetességű területek nem támogathatók, ezek nélkül számított védett vagy fokozottan védett erdők területe 3,49%.

A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

Az erdészeti ágazat részére nyújtott támogatásokra a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☐ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☐ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☑ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.

☐ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

N/A

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 12 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatás erdőterületekre vonatkozik, így nem terjed ki rá a WTO megállapodás 2. melléklete.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	**Cikk**	**Alkalmazandó százalékos arány**	**Minimális mérték**	**Maximális mérték**
HU - Magyarország	91(3)(b) - 72 - A 72. cikk szerinti kifizetések	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD34_O13_U01_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 1	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U02_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 2	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U03_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 3	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U04_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 4	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U05_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 5	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U06_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 6	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U07_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 7	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U08_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 8	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U09_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 9	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U10_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 10	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U11_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 11	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U12_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 12	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U13_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 13	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U14_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 14	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U15_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 15	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U16_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 16	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U17_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 17	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem

RD34_O13_U18_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 18	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U19_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 19	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U20_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 20	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U21_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 21	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U22_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 22	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U23_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 23	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U24_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 24	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U25_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 25	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U26_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 26	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U27_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 27	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U28_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 28	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U29_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 29	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U30_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 30	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U31_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 31	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U32_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 32	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem
RD34_O13_U33_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció euro/hektár, egységköltség 33	Támogatás	91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Egységes		R.7	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD34_O13_U01_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 1

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön

csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U02_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 2

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U03_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 3

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U04_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 4

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U05_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 5

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U06_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 6

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U07_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 7

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U08_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 8

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U09_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 9

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U10_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 10

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U11_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 11

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U12_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 12

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak

esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U13_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 13

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U14_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 14

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U15_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 15

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U16_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 16

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U17_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 17

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U18_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 18

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási

egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U19_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 19

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U20_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 20

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U21_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 21

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U22_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 22

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U23_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 23

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U24_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 24

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U25_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 25

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U26_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 26

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U27_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 27

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U28_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 28

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U29_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 29

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című

dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U30_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 30

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U31_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 31

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U32_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 32

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U33_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció euro/hektár, egységköltség 33

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy maximum támogatási kategória is kialakításra került a magyar állam többségi tulajdonában álló jogosultak esetén(capping): 500.000 euró/év.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD34_O13_U01_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 1	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	51,00	51,00	51,00	51,00	0,00	

(Támogatás - Egységes)	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U02_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 2 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	127,00	127,00	127,00	127,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U03_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 3 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	114,00	114,00	114,00	114,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U04_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 4 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	101,00	101,00	101,00	101,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U05_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 5 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	88,00	88,00	88,00	88,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U06_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 6 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	191,00	191,00	191,00	191,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								

RD34_O13_U07_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 7 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	152,00	152,00	152,00	152,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U08_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 8 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	139,00	139,00	139,00	139,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U09_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 9 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	114,00	114,00	114,00	114,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U10_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 10 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	255,00	255,00	255,00	255,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U11_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 11 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	215,00	215,00	215,00	215,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U12_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 12	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	55,00	55,00	55,00	55,00	0,00	

(Támogatás - Egységes)	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)							0,00	**Összesen:** 0,00 **Max:** 0,00
RD34_O13_U13_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 13 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	138,00	138,00	138,00	138,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U14_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 14 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	123,00	123,00	123,00	123,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U15_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 15 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	110,00	110,00	110,00	110,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U16_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 16 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	96,00	96,00	96,00	96,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U17_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 17	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	206,00	206,00	206,00	206,00	0,00	

(Támogatás - Egységes)	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U18_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 18 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	165,00	165,00	165,00	165,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U19_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 19 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	151,00	151,00	151,00	151,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U20_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 20 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	123,00	123,00	123,00	123,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U21_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 21 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	276,00	276,00	276,00	276,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U22_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 22 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	233,00	233,00	233,00	233,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								

RD34_O13_U23_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 23 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	60,00	60,00	60,00	60,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U24_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 24 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	148,00	148,00	148,00	148,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U25_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 25 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	132,00	132,00	132,00	132,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U26_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 26 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	118,00	118,00	118,00	118,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U27_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 27 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	103,00	103,00	103,00	103,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U28_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 28	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	222,00	222,00	222,00	222,00	0,00	

(Támogatás - Egységes)	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U29_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 29 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	178,00	178,00	178,00	178,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U30_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 30 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	163,00	163,00	163,00	163,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U31_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 31 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	132,00	132,00	132,00	132,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U32_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 32 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	297,00	297,00	297,00	297,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U33_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció euro/hektár, egységköltség 33 (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	251,00	251,00	251,00	251,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.13 (egység: Hektár)								

ÖSSZESEN	O.13 (egység: Hektár)	0,00	0,00	230 000,00	230 000,00	230 000,00	230 000,00	0,00	**Összesen:** 920 000,00 **Max:** 230 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	27 497 427,00	27 497 427,00	27 497 427,00	26 996 592,00	0,00	109 488 873,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	13 748 713,50	13 748 713,50	13 748 713,50	13 498 296,00	0,00	54 744 436,50
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve

RD01a_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD01a_E01_FRM_73
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági üzemek fejlesztése
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve
Közös kimeneti mutató	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Igen
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Igen
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Igen
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Igen
2.1.9	Tartástechnológia átalakítása, fejlesztése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.9 A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő mezőgazdasági termelők aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás alapvető célja a mezőgazdasági üzemek versenyképességének, hozzáadott érték termelésének fokozása új, innovatív termesztési, tenyésztési és termelési technológiák elterjesztésének és fejlesztésének támogatása révén. A beavatkozás a mezőgazdasági ágazat fejlesztésén, versenyképességének javításán keresztül hozzájárul a SWOT-okban azonosított szükségletek kielégítéséhez.

A beavatkozás különösen kiterjed az alábbi tevékenységek támogatására:
-állattartó telepek általános korszerűsítése, beleértve a járványos állatbetegségek állattartó telepeken történő megjelenésének kockázatát csökkentő technológiák beszerzését, új állattartó telepek létesítése,
-kertészeti üzemek általános korszerűsítése, építéssel járó kertészeti technológia kialakítása, kertészeti eszközök beszerzése, ültetvénytelepítés és korszerűsítés, új kertészeti üzemek létesítése,
-terménytárolók, szárítók és tisztítók létesítése és korszerűsítése,
-mezőgazdasági termelők kármegelőző beruházásainak megvalósítása, többek között tavaszi fagykár, esőkár, jégkár elleni védekezést szolgáló technológiák, eszközök beszerzése.

A több intézkedésen átnyúló tematikus cél (Cross-cutting objective) megvalósítása érdekében a kiválasztási kritériumok között az önálló innovatív tartalom, vagy innovációs eredmény elérése beavatkozás szinten biztosítja az innováció teljesülését.

Az egyes mezőgazdasági ágazatok igényei - például a támogatandó tevékenységek, vagy a támogatási összegek tekintetében – eltérőek lehetnek, ezért indokolt esetben külön - ágazati-pályázati felhívások megjelentetése lehet szükséges a beavatkozás végrehajtása során.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása islehetséges (selection criteria):
- Üzleti terv minősége
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel
- A pályázó állami elismeréssel rendelkező együttműködés
- Vállalkozásméret
- Minőségrendszerekben való részvétel
- Térségi szempont
- Társadalmi vállalkozások
- A fejlesztés roma felzárkóztatási program keretében valósul meg
- Digitalizációt előtérbe helyező fejlesztés
- Integrációhoz kapcsolódó fejlesztés
- Foglalkoztatás
- A támogatást igénylő nő
-A beruházás során férőhely növelést hajt végre

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):
- Mezőgazdasági termelő, vagy „A KAP Stratégiai Terv 4.1.5. Fiatal mezőgazdasági termelő” fejezetében definiált fiatal termelő:
- aki/amely a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben a standard termelési érték (STÉ) módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű minimális üzemmérettel rendelkezik.
-akinek/amelynek az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származik.
- Konzorcium esetén a csoportban részt vevő minden mezőgazdasági termelőnek meg kell felelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.
- Szociális szövetkezetnek önmagában kell megfelelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági

feltételeknek.

- A mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezetnek:

- a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben az STÉ módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű üzemmérettel kell rendelkeznie és az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell származnia, vagy

- a szövetkezetben részt vevő tagok előző évi árbevételét össze kell számolni, és az összeszámolt árbevétel legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell, hogy származzon, továbbá a szövetkezetben részt vevő tagok legalább 40 %-ának vonatkozásában igazolni kell a legalább 10.000 euró értékű üzemméretettel való rendelkezést.

Állami elismeréssel rendelkező együttműködés a meghatározott feltételek igazolása nélkül is mezőgazdasági termelőnek minősül.

- Gyógynövénytermesztéshez kapcsolódóan integrátori, vagy feldolgozói tevékenységet folytató vállalkozás a meghatározott feltételek igazolása nélkül is jogosult.

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:

- Természetes személyek

- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövet-kezetek))

- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Mezőgazdasági termelő tevékenységet szolgáló ültetvény kialakítása, épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése. (egynyári növényekből létrehozott ültetvények kialakítása nem támogatott)

b) Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.

c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.

f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kötelezettségvállalás:

Legalább 5 évig, KKV szektor esetén legalább 3 évig terjedő fenntartási kötelezettség

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma
☑ **Vissza nem térítendő támogatás**
☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa
☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése
☑ Egységköltségek
☐ Egyösszegű átalányok
☐ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

- STR 83. cikk 1 (a), 1(b) és 2 (a)(i)

1(a):Ültetvénytelepítés kivételével az összes esetben költség alapú elszámolás történik.
1(b): Ültetvénytelepítés esetén egységköltség alapú elszámolás

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Az alaptámogatás a jogosult költségek legfeljebb 50%-a.

Fiatal mezőgazdasági termelő számára 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.

Gazdaságátadás esetén 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Az ÖKO minősítéssel rendelkező terméket előállító támogatást igénylő esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Kollektív beruházás esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható.

Kamattámogatás esetén maximum 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

A támogatás maximális mértéke tovább növelhető legfeljebb a jogosult költségek 100%-áig, ha a beruházás a mezőgazdasági potenciál helyreállítására természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati jelenségeket vagy katasztrófaeseményeket követően, illetve megfelelő megelőző intézkedésekre irányul.

Az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg: 15 millió EUR

Kiegészítő információk

.Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:
☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Mely beruházások nem támogathatók?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Öntözésre is kiterjed a beruházás?

☐ Igen ☑ Nem

A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok) (százalékban kifejezve)

N/A

A különböző potenciális vízmegtakarításokra vonatkozó részletek a létesítmény vagy infrastruktúra típusa szerint (adott esetben)

A (jónál rosszabb állapotú víztesteket) érintő meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a vízhasználat hatékony csökkentésére vonatkozó követelmény(ek) (százalékban kifejezve)

N/A

Régió szerinti bontás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 11 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD01a_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése fajlagos költsége	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.9	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD01a_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése fajlagos költsége

Történelmi adatokra épül, az előző programozási időszak tapasztalatai alapján. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M04 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD01a_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	525 600,00	525 600,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.20 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	123,00	124,00	675,00	675,00	675,00	**Összesen:** 2 272,00 **Max:** 675,00
ÖSSZESEN	O.20 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	123,00	124,00	675,00	675,00	675,00	**Összesen:** 2 272,00 **Max:** 675,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	65 116 279,07	65 116 279,07	0,00	0,00	0,00	130 232 558,14
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	28 000 000,00	28 000 000,00	0,00	0,00	0,00	56 000 000,00

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD01b_E01_FRM_73 - Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD01b_E01_FRM_73
A beavatkozás neve	Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatása
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve
Közös kimeneti mutató	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Igen Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Igen
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Igen
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Igen
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Igen
2.1.9	Tartástechnológia átalakítása, fejlesztése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.9 A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő mezőgazdasági termelők aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás célja a fiatal mezőgazdasági termelők által vezett üzemek versenyképességének, hozzáadott érték termelésének fokozása új, innovatív és termesztési, tenyésztési és termelési technológiák elterjesztésének és fejlesztésének támogatása révén. A beavatkozás a mezőgazdasági ágazat fejlesztésén, versenyképességének javításán keresztül hozzájárul a SWOT-okban azonosított szükségletek kielégítéséhez.

A több intézkedésen átnyúló tematikus cél (Cross-cutting objective) megvalósítása érdekében a kiválasztási kritériumok között az önálló innovatív tartalom, vagy innovációs eredmény elérése beavatkozás szinten biztosítja az innováció teljesülését.

Az egyes mezőgazdasági ágazatok igényei - például a támogatandó tevékenységek, vagy a támogatási összegek tekintetében – eltérőek lehetnek, ezért indokolt esetben külön - ágazati-pályázati felhívások megjelentetése lehet szükséges a beavatkozás végrehajtása során.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása islehetséges (selection criteria):

- Üzleti terv minősége
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel
- Vállalkozásméret
- Minőségrendszerekben való részvétel
- Térségi szempont
- Társadalmi vállalkozások
- A fejlesztés roma felzárkóztatási program keretében valósul meg
- Digitalizációt előtérbe helyező fejlesztés
- Integrációhoz kapcsolódó fejlesztés
- Foglalkoztatás
- A támogatást igénylő nő

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

„A KAP Stratégiai Terv 4.1.5. Fiatal mezőgazdasági termelő” fejezetében definiált fiatal termelő, aki/amely megfelel az alábbi feltételeknek:

a) legalább 18 és legfeljebb 40 éves természetes személy, aki:

• államilag elismert mezőgazdasági jellegű szakismerettel rendelkezik,

• legfeljebb 5 éve alapított mezőgazdasági üzemet vezet,

• legalább 10.000 STÉ értékű, de legfeljebb 50.000 STÉ értékű mezőgazdasági üzemmérettel rendelkezik.

b) mezőgazdasági tevékenységet a pályázat benyújtásától számított 5 évnél nem régebben főtevékenységként végző jogi személy esetén:

• a jogi személy vezető tisztségviselője és tulajdonosa legalább 18 és legfeljebb 40 éves,

• a jogi személy vezető tisztségviselője és tulajdonosa államilag elismert mezőgazdasági jellegű szakismerettel rendelkezik,

• a jogi személy legalább 10.000 STÉ értékű, a jogi személy és a jogi személy ügyvezetője és tulajdonosa együttesen legfeljebb 50.000 STÉ értékű üzemmérettel rendelkezik.

Legalább 5 évig, KKV szektor esetén legalább 3 évig terjedő fenntartási kötelezettség

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:

- Természetes személyek

- Jogi személyiségű vállalkozások

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Mezőgazdasági termelő tevékenységet szolgáló ültetvény kialakítása, épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése. (egynyári növényekből létrehozott ültetvények kialakítása nem támogatott)

b) Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.

c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.

f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kötelezettségvállalás:

Legalább 5 évig, KKV szektor esetén legalább 3 évig terjedő fenntartási kötelezettség

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☑ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

- STR 83. cikk 1 (a), 1(b) és 2 (a)(i)

1(a):Ültetvénytelepítés kivételével az összes esetben költség alapú elszámolás történik.

1(b): Ültetvénytelepítés esetén egységköltség alapú elszámolás

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Az alaptámogatás a jogosult költségek legfeljebb 80%-a.

A támogatás maximális mértéke tovább növelhető legfeljebb a jogosult költségek 100%-áig, ha a beruházás a mezőgazdasági potenciál helyreállítására természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati jelenségeket vagy katasztrófaeseményeket követően, illetve megfelelő megelőző intézkedésekre irányul.

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható

Kamattámogatásra 10% támogatás vehető figyelembe.

Az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg: 1 millió EUR

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Mely beruházások nem támogathatók?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Öntözésre is kiterjed a beruházás?

☐ Igen ☑ Nem

A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok) (százalékban kifejezve)

N/A

A különböző potenciális vízmegtakarításokra vonatkozó részletek a létesítmény vagy infrastruktúra típusa szerint (adott esetben)

A (jónál rosszabb állapotú víztesteket) érintő meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a vízhasználat hatékony csökkentésére vonatkozó követelmény(ek) (százalékban kifejezve)

N/A

Régió szerinti bontás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 11 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD01b_O20_A01_ON - Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatásának fajlagos költsége	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.9	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD01b_O20_A01_ON - Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatásának fajlagos költsége

Történelmi adatokra épül, az elöző programozási időszak tapasztalatai alapján. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M04 és M06 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD01b_O20_A01_ON - Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatásának fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	150 000,00	150 000,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.20 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	81,00	81,00	189,00	189,00	189,00	**Összesen:** 729,00 **Max:** 189,00
ÖSSZESEN	O.20 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	81,00	81,00	189,00	189,00	189,00	**Összesen:** 729,00 **Max:** 189,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	12 116 641,67	12 116 641,68	0,00	0,00	0,00	24 233 283,35
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	5 210 155,92	5 210 155,92	0,00	0,00	0,00	10 420 311,84

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	12 116 641,67	12 116 641,68	0,00	0,00	0,00	24 233 283,35
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	5 210 155,92	5 210 155,92	0,00	0,00	0,00	10 420 311,84

RD01c_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD01c_E01_FRM_73
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve
Közös kimeneti mutató	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével	3	Igen
4.3.3	Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten	1	Igen
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Részben
8.1.7	Fosszilis eredetű ipari alapanyagok kiváltása zöld forrásból származó helyettesítőkkel	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.15 Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a bioalapú energiák termelését is beleértve (megawatt)
R.16 A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás egyik célja a mezőgazdasági üzemek energia önellátásának növelése és az energiafüggőség csökkentése, melynek keretében az energiahatékonyság javításán és a megújuló energiaforrások támogatásán keresztül támogatni kívánja a mezőgazdasági üzemekben a szén-dioxid kibocsátás, valamint az energiafelhasználás csökkenését. Az ökológiai szempontok figyelembe vétele a környezetbarát technológiák alkalmazásán, valamint az energiahatékonyság javításán keresztül valósul meg. A mezőgazdasági ágazat versenyképességének erősítéséhez az energiaköltségek csökkentése, az energiahatékonyság fokozása, továbbá a megújuló energiaforrások, a biomassza alapú rendszerek előtérbe helyezése, valamint a mezőgazdasági eredetű biogáz hasznosításából származó felhasználás növelése is hozzájárul. A beavatkozás olyan körkörös biomassza alapú gazdaság modellt követő projektek végrehajtását is ösztönzi, melyek a lokális biomasszaforrások felhasználására épülnek és a képződő melléktermékek hasznosítása is fontos szempont (pl.: talajjavítás). Az ország geológiai adottságai alapján kifejezett cél a geotermikus hőenergia-potenciál kiaknázása, amelyhez a beavatkozás a mezőgazdasági üzemek fejlesztéseinek támogatásával járul hozzá például az üvegházak fűtése kapcsán.

A beavatkozás kiterjed a mezőgazdasági üzemekben az energiafelhasználás csökkentésére az ágazat által okozott környezetterhelés csökkentése érdekében: elsősorban épületenergetikai, épületgépészeti és energiaellátást érintő korszerűsítések, felújítások által javítja az állattartó gazdaságok és a kertészeti üzemek energiafelhasználásának hatékonyságát.

Magyarország a bruttó végső energiafogyasztásban 2030-ig legalább 21%-os megújuló energiaforrás részarányt szeretne elérni. A beavatkozás hozzájárul Magyarország ezen célkitűzésének teljesítéséhez is.

A beavatkozás célja továbbá olyan beruházások támogatása, amelyek a mezőgazdasági melléktermékek egyéb, nem élelmiszercélú hasznosítását ösztönzik (pl.: rostkinyerés, biofinomítás, fosszilis alapanyagok kiváltása).

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása islehetséges (selection criteria):

- Üzleti terv minősége
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel
- A pályázó állami elismeréssel rendelkező együttműködés
- Vállalkozásméret
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése (pl.: környezetterhelési szempontból releváns input-hatékonyság javítása, egységnyi szennyezőanyag-kibocsátás csökkentése; újrafelhasználás vagy újrahasznosítás alkalmazása, ökológiai gazdálkodás folytatása, körkörös biomassza alapú gazdaság modell alkalmazása, helyi szükségleteknek való megfelelés, fosszilis alapanyagok kiváltása)
- Fokozott mértékű energia-megtakarítást, fokozott mértékű megújuló energia felhasználást eredményező fejlesztések
- Minőségrendszerekben való részvétel
- Térségi szempont
- Társadalmi vállalkozások
- A fejlesztés roma felzárkóztatási program keretében valósul meg
- Digitalizációt előtérbe helyező fejlesztés
- Integrációhoz kapcsolódó fejlesztés
- Referencia adatok biztosítása
- A támogatást igénylő nő
- Foglalkoztatás

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- Mezőgazdasági termelő és a „A KAP Stratégiai Terv 4.1.5. Fiatal mezőgazdasági termelő" fejezetében definiált fiatal termelő:

- aki/amely a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben a standard termelési érték (STÉ) módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű minimális üzemmérettel rendelkezik.

-akinek/amelynek az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származik.

- Konzorcium esetén a csoportban részt vevő minden mezőgazdasági termelőnek meg kell felelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.

- Szociális szövetkezetnek önmagában kell megfelelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.

- A mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezetnek:

- a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben az STÉ módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű üzemmérettel kell rendelkeznie és az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell származnia, vagy

- a szövetkezetben részt vevő tagok előző évi árbevételét össze kell számolni, és az összeszámolt árbevétel legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell, hogy származzon, továbbá a szövetkezetben részt vevő tagok legalább 40 %-ának vonatkozásában igazolni kell a legalább 10.000 euró értékű üzemméretettel való rendelkezést.

Állami elismeréssel rendelkező együttműködés a meghatározott feltételek igazolása nélkül is mezőgazdasági termelőnek minősül.

- Gyógynövénytermesztéshez kapcsolódóan integrátori, vagy feldolgozói tevékenységet folytató vállalkozás a meghatározott feltételek igazolása nélkül is jogosult.

-Megújuló energia hasznosításához kapcsolódó fejlesztések

-Energiahatékonyság javítását eredményező fejlesztések

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:

- Természetes személyek

- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek))

- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Nem nyújtható támogatás azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet t alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve

- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Zöld célok megvalósulását szolgáló épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése.

b) Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.

c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök

díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.

f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

g) Fiatal mezőgazdasági termelő számára 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalások:

a) Anaerob lebontás (biogáz technológia) alkalmazása esetén a felhasznált gabonafélék, valamint a keményítő- és cukortartalmú növények (hulladékok, aratási maradványok, melléktermékek kivételével) aránya nem érheti el a betáplált inputanyagok mennyiségének 50 %-át.

b) Anaerob lebontás alkalmazása, ill. biofinomítás esetén talajjavításra alkalmas minőségű fermentum előállítása és felhasználása.

c) Mezőgazdasági eredetű biomassza alapú megújuló energia megoldás alkalmazása esetén az alapanyag csak Annex I. termék, valamint Annex I. termék előállítása, felhasználása során keletkező melléktermék lehet.

d) Amennyiben a mezőgazdasági eredetű biomassza alapú energia előállítás esetén az elsődleges cél villamos energia előállítása, úgy a technológiai önfogyasztás felett keletkezett hő legalább 25%-át saját gazdaságon belül hasznosítani kell.

e) Legalább 5 évig, KKV szektor esetén legalább 3 évig terjedő fenntartási kötelezettség

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Az alaptámogatás a jogosult költségek minimum 50%-a, de legfeljebb 80%-a.

Fiatal mezőgazdasági termelő számára 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-

kal megemelt támogatás intenzitás adható.

Kamattámogatás esetén maximum 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg: 15 millió EUR.

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☐ Nem ☑ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

Ezen intézkedésen belül végrehajtot egyes beruházások szintjén kell vizsgálni az uniós versenyszabályok alkamazásának szükségességét. Ha a beruházással érintett megújuló energiaforrás és biomassza alapú rendszerek a gazdaság saját felhasználásán túlmenő mértékben termelnek energiát, az adott beruházásra a versenyszabályok (állami támogatási) alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☑ Általános csoportmentességi rendelet ☐ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☐ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112040

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.

☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Mely beruházások nem támogathatók?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem

térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Öntözésre is kiterjed a beruházás?

☐ Igen ☑ Nem

A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok) (százalékban kifejezve)

N/A

A különböző potenciális vízmegtakarításokra vonatkozó részletek a létesítmény vagy infrastruktúra típusa szerint (adott esetben)

A (jónál rosszabb állapotú víztesteket) érintő meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a vízhasználat hatékony csökkentésére vonatkozó követelmény(ek) (százalékban kifejezve)

N/A

Régió szerinti bontás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 11 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD01c_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása fajlagos költsége	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.15; R.16	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD01c_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása fajlagos költsége

Történelmi adatokra épül, az előző programozási időszak tapasztalatai alapján. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M04 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD01c_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	59 000,00	59 000,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.20 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	1 538,00	1 538,00	1 475,00	833,00	0,00	**Összesen:** 5 384,00 **Max:** 1 538,00
ÖSSZESEN	O.20 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	1 538,00	1 538,00	1 475,00	833,00	0,00	**Összesen:** 5 384,00 **Max:** 1 538,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	35 821 360,47	35 821 360,47	31 973 752,33	0,00	0,00	103 616 473,27
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	15 403 185,00	15 403 185,00	13 748 713,50	0,00	0,00	44 555 083,50

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD01d_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD01d_E01_FRM_73
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve
Közös kimeneti mutató	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.1.2	ÜHG és ammónia kibocsátás csökkentése az állattartás technológiai fejlesztésével	2	Igen
5.4.2	Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.26 A KAP keretében a természeti erőforrások védelméhez kapcsolódó, termelő- és nem termelőberuházásokra vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás célja a mezőgazdasági üzemek ammónia kibocsátásának csökkentését elősegítő, technológiai fejlesztést célzó olyan tevékenységek támogatása, amely által a mezőgazdasági ágazat hozzájárul a hazai NH_3-kibocsátás csökkentési célérték teljesítéséhez. A beavatkozás keretében többek között támogatható a korszerű injektálást és az azonnali bedolgozást lehetővé tevő trágyakijuttatási technológiák beszerzése, istállón belüli és kívüli trágyakezelés korszerűsítése, istállón belüli fejlesztések

(pl. padozat, tetőszigetelés, csepegésmentes itató, légmosó berendezések beszerzése), meglévő trágyatárolók fedése, új, fedett trágyatárolók építése.

A beavatkozás alapján nyújtott támogatásokon keresztül megvalósulhatnak olyan környezetvédelmi célok, melyek által csökken az ammónia és ÜHG gázok kibocsátása, javul a levegő minősége, valamint a felszíni és felszínalatti vizek terhelése.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése (pl.: környezetterhelési szempontból releváns input-hatékonyság javítása, egységnyi szennyezőanyag-kibocsátás csökkentése; újrafelhasználás vagy újrahasznosítás alkalmazása, ökológiai gazdálkodás folytatása, BAT előírások alkalmazásához kapcsolódó fejlesztés, felkészülés az IED irányelv módosításának következtében felmerülő követelmények teljesítésére)
- Üzleti terv minősége
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel
- A pályázó állami elismeréssel rendelkező együttműködés
- Vállalkozásméret
- Minőségrendszerekben való részvétel
- Térségi szempont
- Társadalmi vállalkozások
- A fejlesztés roma felzárkóztatási program keretében valósul meg
- Digitalizációt előtérbe helyező fejlesztés
- Integrációhoz kapcsolódó fejlesztés
- Referencia adatok biztosítása
- A támogatást igénylő nő
- Foglalkoztatás

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- Mezőgazdasági termelő és a „A KAP Stratégiai Terv 4.1.5. Fiatal mezőgazdasági termelő” fejezetében definiált fiatal termelő:

- aki/amely a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben a standard termelési érték (STÉ) módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű minimális üzemmérettel rendelkezik.

-akinek/amelynek az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származik.

- Konzorcium esetén a csoportban részt vevő minden mezőgazdasági termelőnek meg kell felelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.

- Szociális szövetkezetnek önmagában kell megfelelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.

- A mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezetnek:

- a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben az STÉ módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű üzemmérettel kell rendelkeznie és az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell származnia, vagy

- a szövetkezetben részt vevő tagok előző évi árbevételét össze kell számolni, és az összeszámolt árbevétel legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell, hogy származzon, továbbá a szövetkezetben részt vevő tagok legalább 40 %-ának vonatkozásában igazolni kell a legalább 10.000 euró értékű üzemméretettel való rendelkezést.

Állami elismeréssel rendelkező együttműködés a meghatározott feltételek igazolása nélkül is mezőgazdasági termelőnek minősül.

- Legalább 5 évig, KKV szektor esetén legalább 3 évig terjedő fenntartási kötelezettség

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:

- Természetes személyek
- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek))
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Ammónia kibocsátásának csökkentését elősegítő, épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése.

b) Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.

c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.

f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalás

- Éves adatszolgáltatás a mezőgazdasági üzem által alkalmazott technológiákról és az üzem mezőgazdasági NH3 kibocsátásáról.
- A beavatkozás keretében támogatott módon végrehajtott beruházásoknak, illetve támogatott módon beszerzett új gépeknek, berendezéseknek és technológiáknak túl kell mutatniuk a jogszabályokban előírt kötelezettségeken (pl. Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat előírásai) vagy a szokásos gyakorlatokon.
- A trágyakezeléshez kapcsolódó fejlesztéseknek meg kell felelniük a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (91/676/EK) szóló irányelvben ("nitrátirányelv"), illetve a nitrát irányelvnek való megfelelést szolgáló hazai jogszabályokban – különösen az 59/2008. (IV.29.) FVM rendeletben és a 27/2006. (II. 7.) Korm. rendeletben - foglaltaknak.
- Legalább 5 évig, KKV szektor esetén legalább 3 évig terjedő fenntartási kötelezettség

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Az alaptámogatás a jogosult költségek minimum 50%-a, de legfeljebb 80%-a.

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható

Fiatal mezőgazdasági termelő számára 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.

Kamattámogatás esetén maximum 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg: 8 millió EUR

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Mely beruházások nem támogathatók?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel

összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Öntözésre is kiterjed a beruházás?

☐ Igen ☑ Nem

A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok) (százalékban kifejezve)

N/A

A különböző potenciális vízmegtakarításokra vonatkozó részletek a létesítmény vagy infrastruktúra típusa szerint (adott esetben)

A (jónál rosszabb állapotú víztesteket) érintő meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a vízhasználat hatékony csökkentésére vonatkozó követelmény(ek) (százalékban kifejezve)

N/A

Régió szerinti bontás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 11 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD01d_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében fajlagos költsége	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.26	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD01d_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében fajlagos költsége

Történelmi adatokra épül, az előző programozási időszak tapasztalatai alapján. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M04 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD01d_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	355 530,00	355 530,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.20 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	22,00	0,00	44,00	44,00	44,00	**Összesen:** 154,00 **Max:** 44,00
ÖSSZESEN	O.20 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	22,00	0,00	44,00	44,00	44,00	**Összesen:** 154,00 **Max:** 44,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	4 069 768,00	4 069 767,00	0,00	0,00	0,00	8 139 535,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	1 750 000,00	1 750 000,00	0,00	0,00	0,00	3 500 000,00

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD01e_E01_FRM_73 - Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD01e_E01_FRM_73
A beavatkozás neve	Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve
Közös kimeneti mutató	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Igen
2.1.9	Tartástechnológia átalakítása, fejlesztése	1	Igen
9.1.2	Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	1	Igen
9.1.3	Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	1	Részben

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.43 Az antimikrobiális szerek használatának korlátozására irányuló, támogatott intézkedésekkel (megelőzés/csökkentés) érintett számosállategységek (szae) aránya
R.9 A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő mezőgazdasági termelők aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beruházások támogatására nem csak a versenyképesség növelésének alapvető eszközeként lehet tekinteni, hanem olyan lehetőségként, amelyek révén az állattartók képesek napjaink egyik legégetőbb problémakörére, az állategészségügyi kockázatokra ésszerű válaszokat adni. Éppen ezért a magyar KAP Stratégiai terv kiemelt eleme a jobb állatjóléti feltételek javításának támogatása. Ez azért fontos, mert különösen a szarvasmarhák és sertések de egyéb mezőgazdasági hasznosítású állatfaj esetében a termelés egyre erősödő folyamata (intenzifikáció) zajlik. Jelen beavatkozáson keresztül támogatást kapnak a gazdálkodók olyan állatjóléti beruházásokhoz, amelyek túlmutatnak az általános telepi fejlesztésen és túlmutatnak az általánosan alkalmazott gyakorlatokból eredő szabályokon.

Ezeknek a beruházásoknak köszönhetően például az állatok nagyobb mozgásteret kapnak, illetve a mezőgazdasági létesítményekben megfelelő férőhely és mikroklimatikus viszonyok alakulhatnak ki ezáltal javul az állatok egészségi állapota, csökken a di-stressz állapot és sertések esetében az farokrágás veszélye is kiküszöbölhető, mindamellett, hogy a járványos betegségek, mint az ASF kockázata csökkenthető. Az állatok jólétének javítása pozitív hatással lesz a termelés eredményeire és az ezekből az állatokból a későbbiekben előállított mezőgazdasági termékek minőségére, és így közvetett módon az emberi egészségre is. A beavatkozás kiegészíti a „RD01a_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése” valamint szarvasmarha esetében az „RD30_G13_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban” beavatkozásokat.

A beavatkozás kiterjed továbbá a járványos állatbetegségek állattartó telepeken történő megjelenésének kockázatát csökkentő technológiák, eszközök beszerzésére és kapcsolódó épületek kialakítására és fejlesztésére. A különböző járványos állatbetegségek állattartó telepeken történő megjelenésének valószínűsége ugyanis számos elérhető technológia alkalmazásával csökkenthető.

A beavatkozás két célterületet tartalmaz:

·A célterület: Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása

·B célterület: Sertéstartó telepek fejlesztése a farokkurtítás visszaszorítása céljából.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- Üzleti terv minősége
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel
- A pályázó állami elismeréssel rendelkező együttműködés
- Vállalkozásméret
- Minőségrendszerekben való részvétel
- Térségi szempont
- Társadalmi vállalkozások
- A fejlesztés roma felzárkóztatási program keretében valósul meg
- Digitalizációt előtérbe helyező fejlesztés
- Integrációhoz kapcsolódó fejlesztés
- Foglalkoztatás
- A támogatást igénylő nő
- Sertés esetében a farokkurtítás megelőzése, amely a férőhely növeléssel teljesítendő.

- A beavatkozás elsősorban az „SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén” célkitűzéshez járul hozzá. Továbbá az „SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció” célkitűzéshez is hozzájárul a fejlesztés.
-

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria) - Valamennyi célterület esetében:

- Mezőgazdasági termelő, vagy „A KAP Stratégiai Terv 4.1.5. Fiatal mezőgazdasági termelő” fejezetében definiált fiatal termelő:

- aki/amely a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben a standard termelési érték (STÉ) módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű minimális üzemmérettel rendelkezik.

-akinek/amelynek az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származik.

- Konzorcium esetén a csoportban részt vevő minden mezőgazdasági termelőnek meg kell felelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.

- Szociális szövetkezetnek önmagában kell megfelelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.

- A mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezetnek:

- a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben az STÉ módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű üzemmérettel kell rendelkeznie és az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell származnia, vagy

- a szövetkezetben részt vevő tagok előző évi árbevételét össze kell számolni, és az összeszámolt árbevétel legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell, hogy származzon, továbbá a szövetkezetben részt vevő tagok legalább 40 %-ának vonatkozásában igazolni kell a legalább 10.000 euró értékű üzemméretettel való rendelkezést.

Állami elismeréssel rendelkező együttműködés a meghatározott feltételek igazolása nélkül is mezőgazdasági termelőnek minősül.

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők - Valamennyi célterület esetében:

- Természetes személyek

- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek))

- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek - valamennyi célterület esetében:

a) Járványvédelmet szolgáló épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése.

b) Járványvédelmet szolgáló új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.

c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.

f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

“A” célterület esetében:

Támogatott tevékenységnek minősülnek többek között az alábbiak

Építéssel járó, a járványvédelemhez kapcsolódó tevékenységek, többek között:
- Telepi fertőtlenítőkapu telepítése;
- Telepi hullatároló, kéz- és lábfertőtlenítő, gumicsizma mosó kialakítása;
- Telepi létesítmények összekötése zárt folyosóval;
- Kerítésrendszer, kerékfertőtlenítő medence, állatrakodó kialakítása.

Állatbetegségek kockázatát csökkentő eszközök, gépek beszerzése, többek között:
- Telepi hullaégető beszerzése;
- Fertőtlenítő permetező, ózonos fertőtlenítő, mosóberendezések, tisztítógépek beszerzése;
- Ködképző berendezés, UV lámpák, légfüggönyök beszerzése.

“B” célterület esetében:

A sertés mozgási szabadságának növelése karámok építésével vagy átépítésével, amellyel nagyobb férőhely biztosítható. A sertés ágazat részére nyújtott állatjóléti támogatások feltételeiről szóló 39/2018. (XII. 13.) AM rendeletben, valamint a tenyészkoca állatjóléti támogatása igénybevételének feltételeiről szóló 7/2015. (III. 11.) FM rendeletben valamint a sertések védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról szóló a Tanács 2008/120/EK irányelvében (2008. december 18.) előírthoz képest előírtnál legalább 20%-kal nagyobb férőhely biztosítása.

vagy

A 2008/120/EK irányelvben szereplő értékhez képest 15%-al nagyobb férőhely biztosítása az alábbi kötelezettségvállalások legalább egyikével együtt:
a) többlet szalma biztosítása
b) levegőminőség és hőmérséklet szabályozására alkalmas készülék kiépítése,
c) a takarmány összetételének és az ellátásának módjában változtatás,
d) egészségi állapot monitorozása,
e) részben tömör padlózat biztosítása.
Legalább 5 évig, KKV szektor esetén legalább 3 évig terjedő fenntartási kötelezettség
Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok
☐ Átalányfinanszírozás

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Az alaptámogatás a jogosult költségek legfeljebb 70%-a.

A támogatás maximális mértéke tovább növelhető legfeljebb a jogosult költségek 100%-áig, ha a beruházás a mezőgazdasági potenciál helyreállítására természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati jelenségeket vagy katasztrófaeseményeket követően, illetve megfelelő megelőző intézkedésekre irányul.
Legalább 5 évig, KKV szektor esetén legalább 3 évig terjedő fenntartási kötelezettség
Az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg: 85 000 EUR

Kiegészítő információk

Nem releváns

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:
☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Mely beruházások nem támogathatók?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások - valamennyi célterület esetében:
a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;
b) támogatási jogosultságok megvásárlása;
c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;
d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;
e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;
f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;
g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Öntözésre is kiterjed a beruházás?
☐ Igen ☑ Nem

A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok) (százalékban kifejezve)

N/A

A különböző potenciális vízmegtakarításokra vonatkozó részletek a létesítmény vagy infrastruktúra típusa szerint (adott esetben)

A (jónál rosszabb állapotú víztesteket) érintő meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a vízhasználat hatékony csökkentésére vonatkozó követelmény(ek) (százalékban kifejezve)

N/A

Régió szerinti bontás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 11 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD01e_O20_A01_ON - Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával fajlagos költsége	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.43; R.9	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD01e_O20_A01_ON - Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával fajlagos költsége

Történelmi adatokra épül, a 2014-2020-as programozási időszak tapasztalatai alapján. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M04 (Beruházások) Járványvédelmi rendszerek fejlesztése intézkedése alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD01e_O20_A01_ON - Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	21 250,00	21 250,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.20 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	0,00	200,00	300,00	0,00	0,00	**Összesen:** 500,00 **Max:** 300,00
ÖSSZESEN	O.20 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	0,00	200,00	300,00	0,00	0,00	**Összesen:** 500,00 **Max:** 300,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	4 000 000,00	4 000 000,00	0,00	0,00	8 000 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	1 720 000,00	1 720 000,00	0,00	0,00	3 440 000,00

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD02_D01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD02_D01_FRM_73
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve
Közös kimeneti mutató	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
XCO Az ágazat korszerűsítésére irányuló, az ismeretek gyarapításának és megosztásának, az innovációnak és a digitalizációnak a mezőgazdaságban és vidéki térségekben történő előmozdításán keresztül megvalósítandó átfogó célkitűzés

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Igen
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Igen
2.3.5	Vállalatok innovativitásának növelése, gyors reakcióképesség a változó piaci igényekre	2	Igen
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Igen
CCO.4.3	Elektronikus ügyintézés, transzparencia	1	Részben
CCO.4.4	Agrár, -élelmiszeripari és erdőgazdálkodó vállalkozások digitális infrastruktúrájának fejlesztése	1	Igen
CCO.4.5	Digitális megoldások fejlesztése a minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, jelölés terén	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott

eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.3 A KAP keretében a digitális gazdálkodási technológiához nyújtott támogatásban részesülő gazdaságok aránya
R.9 A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő mezőgazdasági termelők aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Kitűzött célok és elvárt hatások:

Az agrárium digitalizációjában rejlő egyértelmű előnyök teljesüléséhez szükséges, hogy a digitális technológiákat, és azon belül a helyspecifikus gazdálkodási formákat, a precíziós eszközöket, valamint a döntéstámogató szoftvereket és szolgáltatásokat minél szélesebb körben alkalmazzák a mezőgazdasági termelők. A helyspecifikus gazdálkodásban a termelési munkafolyamatok végrehajtása során keletkezett adatok a teljes élelmiszer-lánc szempontjából is fontosak, például a termelési és a termék nyomonkövetési rendszerek működtetése során. A beavatkozás támogatási lehetőséget nyújt a mezőgazdasági termelőknek arra, hogy a korszerű technológiák alkalmazásával, adatalapú döntéshozatallal:

- Üzemi eredményeiket javíthassák
- Megfeleljenek az egyre növekvő nyomonkövethetőségi és fenntarthatósági adatszolgáltatási kötelezettségnek (közigazgatás, hitelezés, kereskedelem és felvásárlók)
- Racionalizálják, adott esetben csökkentsék a felhasznált inputanyagok (növényvédőszerek, műtrágyák, gázolaj stb.) mennyiségét
- Csökkentsék az ammónia és ÜHG kibocsátásukat, valamint a felszíni és felszínalatti vizek terhelését
- Javítsák a táp-anyaggazdálkodásikat és így a talajállapotot
- Hozzájáruljanak a klímaváltozás okozta termőhelyi változások mérsékléséhez, és javítsák adaptációs képességüket

A fenti tevékenységek kisléptékű vagy nagyberuházások lehetnek.

Jelen beavatkozás önállóan vagy egyéb beavatkozáshoz kapcsolódóan, digitális pillérként valósítható meg.

Tartalom:

Mezőgazdasági üzem szintű digitalizációs terv megvalósításához szükséges fejlesztések támogatása, különös tekintettel:

A digitális és precíziós gazdálkodáshoz szükséges eszközök beszerzésére

- meglévő és újonnan vásárolt erő- és munkagépek helyspecifikus művelésre való alkalmassá tétele (pl. sorvezető, automata kormány beszerzése; egyéb érzékelők, szenzorok vásárlása; permetezőgépek precíziós szakaszolásának kialakítása; betakarítógépek hozammméréshez szükséges hardver és szoftver eszközeinek beszerzése; automatikus működés/hatékonyság ellenőrzés)
- agrometeorológiai szenzorok és állomások kiépítése
- post-harvest osztályozó, válogató gép digitalizációs fejlesztése
- élelmiszeriparban alkalmazott szenzortechnológiák beszerzése
- precíziós állattenyésztési rendszerek kiépítéséhez szükséges gépek, eszközök beszerzése (pl. álllatokon, vagy állatokban elhelyezett szenzorok: ivarzás-megfigyelés, állategészségügyi előrejelzés céljából; tartási körülmények detektálása (fény, hang, levegő stb.) és automatikus szabályozása: hűtés, szellőzés, energiafelhasználásg stb.)
- precíziós takarmányozás kialakításához szükséges gépek, eszközök beszerzése (pl. automatizált takarmányozási rendszerek, takarmánykiosztó robotok, precíziós etetők stb.); továbbá
- az egyes ágazatokban alkalmazható autonóm robotok (kapálórobot, fejőrobot, takarmánykiosztó

robot stb.), drónok és egyéb hatékonyságnövelő eszközök, gépek beszerzése

A rendszeres és szisztematikus üzemi szintű adatgyűjtés megteremtésére, adatbázisok és adatkapcsolatok létrehozására

1.
   - szigetszerű rendszerek integrációja
   - farmmenedzsment szoftverek és vállalatirányítási rendszerek beszerzése az üzemszintű adatkezelés és döntéstámogatás céljából
   - adatgyűjtésre és elemzésre alkalmas szenzortechnológiák az egyes ágazatok specifikációi szerint

A digitális farm-menedzsment, üzemirányítás, minőségirányítási és nyomonkövetési rendszerek bevezetésére és fejlesztésére

1.
   - "okosfarm" rendszerek kiépítése többek között komplex telepirányítási rendszerek alkalmazása (pl. kamerarendszerek); abiotikus környezeti tényezők automatikus szabályozása (pl. páratartalom, (LED) világítás, szellőztetés)
   - precíziós víz és tápanyag-utánpótlás zárt termesztő-berendezésekben
   - precíziós/energiahatékony szárítás kialakítása
   - raktári terménymonitoring
   - élelmiszer-nyomonkövetési módszerek fejlesztése, minőségbiztosítás

·A digitális átállást segítő szolgáltatások igénybevételére

1.
   - precíziós, georeferált talajmintavétel és az ahhoz kapcsolódó tanácsadási szolgáltatások
   - műholdas és földközeli távérzékelési adatok beszerzése és elemzése
   - menedzsment zónák lehatárolása különböző eljárásokra alapozva
   - differenciált anyagkijuttatási tervek, térképek készítése
   - agrometeorológiai, növényvédelmi előrejelzések elkészítése (kártevő, kórokozó terjedés- és rajzás megfigyelés) és ahhoz kapcsolódó tanácsadási szolgáltatások
   - gyümölcsültetvények esetében éréscsoport azonosítás
   - számítógépes illetve egyéb IKT jellegű szoftverek kifejlesztése, adott gazdasághoz testreszabása
   - mezőgazdasági területek célzó meliorációs tevékenységéhez kapcsolódó szolgáltatások igénybevétele (pl. 3D-s térkép felvétele, árokrendszer digitális tervezése, dréncső lefektetése stb.)
   - és minden egyéb olyan digitalizációt és precíziós gazdálkodást támogató jövőbeli eljárásra, szolgáltatásra, melyek hozzájárulnak a kitűzött célok teljesítéséhez

<u>Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):</u>

·Üzemszintű digitalizációs terv minősége
·Üzleti és pénzügyi terv minősége
·Állami elismeréssel rendelkező együttműködés, vagy abban való részvétel
·Minőségi rendszerekben való részvétel
·Nyomonkövetési rendszerek üzemeltetése
·Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
·Együttműködés EIP operatív csoporttal
·Együttműködés Európai Digitalizációs Innovációs Hubokkal
·Együttműködés precíziós szaktanácsadóval
·Térségi szempontok
·Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése
· Foglalkoztatás

· Vállalkozásméret a kisgazdaságok előnyben részesítésével

Vonatkozó jogszabályok:

1470/2019. (VIII. 1.) Korm. határozat a magyar agrárium digitalizációjának előmozdításáról és összehangolásáról, Magyarország Digitális Agrár Stratégiájáról

38/2021. (II. 2.) Korm. rendelet a pilóta nélküli állami légijárművek repüléséről

A mező- és erdőgazdasági légi munkavégzésről szóló 44/2005. (V. 6.) FVM–GKM–KvVM együttes rendelet módosításáról szóló 4/2022. (II. 8.) AM rendelet

Kapcsolat más beavatkozásokkal:

A beavatkozás önállóan a KAP átfogó célkitűzésének megfelelően hozzájárul a digitalizációs célok eléréséhez, illetve kiegészítő eleme lehet bármely KAP Stratégiai Terv releváns beavatkozásának.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Támogatható kedvezményezettek (eligible beneficieries):

1.
   - Mezőgazdasági termelő, vagy a „A KAP Stratégiai Terv 4.1.5. Fiatal mezőgazdasági termelő” fejezetében definiált fiatal termelő

1. Konzorcium esetén a csoportban részt vevő minden mezőgazdasági termelőnek meg kell felelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.
2. Szociális szövetkezetnek önmagában kell megfelelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.
3. A mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezetnek:
   - a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben az STÉ módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű üzemmérettel kell rendelkeznie és az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell származnia, vagy
   - a szövetkezetben részt vevő tagok előző évi árbevételét össze kell számolni, és az összeszámolt árbevétel legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell, hogy származzon, továbbá a szövetkezetben részt vevő tagok legalább 40 %-ának vonatkozásában igazolni kell a legalább 10.000 euró értékű üzemméretettel való rendelkezést.
4. Állami elismeréssel rendelkező együttműködés a meghatározott feltételek igazolása nélkül is mezőgazdasági termelőnek minősül.
5. Gyógynövénytermesztéshez kapcsolódóan integrátori, vagy feldolgozói tevékenységet folytató vállalkozás a meghatározott feltételek igazolása nélkül is jogosult.

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (specific eligibility criterias):

- Természetes személyek
- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok és szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek))
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)
- Elismeréssel rendelkező termelői csoport (TCS), termelői értékesítő szervezet (TÉSZ), termelői integrációs szervezet (TISZ)

és

- ·Rendelkezik vagy vállaja, hogy megvalósít üzemszintű digitalizációs tervet, amelyben egyéni fejlesztési (környezeti, technológiai, mennyiségi) célokat és mérföldköveket is meghatároz egy

bázis állapot figyelembevételével.

- -A szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételéhez kapcsolódó technológiai átállást célzó beruházások legfeljebb 24 hónapig támogathatók attól a naptól számítva, amikor a követelmények kötelezővé váltak a mezőgazdasági üzemre nézve.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Támogatható költségek:

1. Közvetlenül a digitális technológiához kapcsolódó új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek és eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat, számítógépes szoftvereket és egyéb IKT fejlesztéseket;
2. Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek (például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve).
3. Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.
4. Az 1. ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.
5. Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

- Üzemszintű digitalizációs terv megvalósításához történő hozzájárulás, a projekt végére meghatározott mérföldkövek elérésével
- Legalább 5 évig, KKV szektor esetén legalább 3 évig terjedő fenntartási kötelezettség

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Az alaptámogatás a jogosult költségek legfeljebb 50%-a

Támogatás maximális összege:

1.000.000 EUR/projekt

Támogatás maximális mértéke (intenzitása):

1. A támogatás maximális mértéke legfeljebb a jogosult költségek 65%-a lehet.
2. A támogatás maximális mértéke tovább növelhető legfeljebb a jogosult költségek 80%-ig, amennyiben a beruházás a környezetvédelmi és a klíma specifikus célkitűzéseket, valamint állatjóléti fejlesztéseket szolgálja.
3. Fiatal mezőgazdasági termelő számára 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
4. Gazdaságátadás esetén 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
5. ÖKO minősítéssel rendelkező terméket előállító támogatást igénylő esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
6. Kollektív beruházás esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
7. Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható
8. Kamattámogatás esetén maximum 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Kiegészítő információk

Történelmi adatok alapján számoltunk:
A 2014-2020 Vidékfejlesztési Program keretében kiírt VP2-4.1.8-21 - kódszámú Mezőgazdaság digitális átállásához kapcsolódó precíziós fejlesztések támogatása - című felhívásra 2905 db támogatási kérelmet nyújtottak be, összesen 212 390 759 712 Ft összegben. Ebből egy átlagos projektméret: 73 112 138 Ft, azaz 200 307 EUR. A KAP Stratégiai Terv első hivatalos benyújtása óta azonban az infláció hatására megnövekedtek a beruházási elemek költségei. Ezért 2025-től a korábban meghatározott egységösszeg kerekített értékének kétszeresét alkalmazzuk. Így az egységösszeg 2 x 75 000 000 = 150 000 000 Forintnak megfelelő EUR összegben kerül megállapításra (381 679 EUR).

A digitális átállásra a következő időszakban 15 928 640 EUR összeget fordítunk.

A kiadások KAP Stratégia Terv Rendelet 86. cikk 4 pontja szerint számolhatók el.

A kiadásokhoz akkor biztosítható hozzájárulás az EMVA-ból, ha azok a kedvezményezettnél 2029. december 31-ig merültek fel, és azokat a kedvezményezett addig az időpontig kifizette. A kedvezményezettnél felmerült költségek elszámolhatóságának kezdő időpontja 2023. január 1. lehet

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

A beavatkozás 5.pontban részletezett célkitűzésére tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☑ Általános csoportmentességi rendelet ☐ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☐ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112040

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.
☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Mely beruházások nem támogathatók?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Öntözésre is kiterjed a beruházás?

☐ Igen ☑ Nem

A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok) (százalékban kifejezve)

N/A

A különböző potenciális vízmegtakarításokra vonatkozó részletek a létesítmény vagy infrastruktúra típusa szerint (adott esetben)

A (jónál rosszabb állapotú víztesteket) érintő meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a vízhasználat hatékony csökkentésére vonatkozó követelmény(ek) (százalékban kifejezve)

N/A

Régió szerinti bontás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 11 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD02_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.3; R.9	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD02_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása

Történelmi adatokra épül, az előző programozási időszak tapasztalatai alapján. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M04 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

Kisléptékű beruházások átlagos egységösszege projektenként: 136.986,3 EUR

Nagyberuházások átlagos egységösszege projektenként: 684,931,5 EUR

A 2014-2020 Vidékfejlesztési Program keretében kiírt VP2-4.1.8-21 - kódszámú Mezőgazdaság digitális átállásához kapcsolódó precíziós fejlesztések támogatása - című felhívásra 2905 db támogatási kérelmet nyújtottak be, egy átlagos projektméret: 200 307 EUR volt. az átlagszámításnál a felső és alsó szórást figyelembe véve alakítottuk ki a kis és a nagy projektméreteket. A KAP Stratégiai Terv első hivatalos benyújtása óta azonban az infláció hatására megnövekedtek a beruházási elemek költségei. Ezért 2025-től a korábban meghatározott egységösszeg kerekített értékének kétszeresét alkalmazzuk. Így az egységösszeg 2 x 75 000 000 = 150 000 000 Forintnak megfelelő EUR összegben kerül megállapításra (381 679 EUR).

A maximális tervezett egységösszegeknél pedig az inflációt, valamint egyes innovatív elemet is tartalmazó digitális megoldások tevezhetőségét és támogathatóságát vettük figyelembe megközelítőleg 15 % -kal.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD02_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	381 679,00	381 679,00	381 679,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

	O.20 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	24,00	336,00	335,00	0,00	0,00	**Összesen:** 695,00 **Max:** 336,00
ÖSSZESEN	O.20 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	24,00	336,00	335,00	0,00	0,00	**Összesen:** 695,00 **Max:** 336,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	9 241 450,16	0,00	0,00	0,00	0,00	9 241 450,16
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	3 973 823,57	0,00	0,00	0,00	0,00	3 973 823,57
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD04a_E02_FON_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD04a_E02_FON_73
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági termékek értéknövelése
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve
Közös kimeneti mutató	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Igen
7.3.2	On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából	2	Igen
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	1	Részben
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
8.4.2	Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése	3	Részben
9.3.1	Fogyasztói elvárásokat szem előtt tartó termékfejlesztések és a termékek csomagolásának fejlesztése	3	Igen

9.3.2	Innovatív technológiai megoldások alkalmazása az élelmiszer-előállításban - csomagolásban	2	Részben
9.3.3	Csomagolási és hulladék keretirányelv betartásának elősegítése	2	Igen
9.4.1	Ökológiai termékek belpiaci részesedésének és kapcsolódó feldolgozói kapacitások növelése	2	Igen
9.8.1	A speciális egészségügyi vagy társadalmi okokra visszavezethető táplálkozási igények kielégítése	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.39 A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás célja a mezőgazdasági termékek értéknövelését és a piacra jutást elősegítő, technológiai fejlesztést célzó beruházások támogatása az élelmiszer-feldolgozás vállalati hatékonyságának növelése érdekében, továbbá a mezőgazdasági termékek értéknövelésével összefüggő fejlesztések támogatása.

A beavatkozás a mezőgazdasági termékek értéknövelésén és piacra jutásán, technológiai fejlesztésén, élelmiszer-feldolgozás vállalati hatékonyságának növelésén keresztül hozzájárul a SWOT-ban azonosított szükségletek kielégítéséhez.

A beavatkozás alapján nyújtott támogatásokon keresztül megvalósulhatnak magasabb hozzáadott értékű termékek előállítását célzó, versenyképesebb vállalati, termelési és termékstruktúra kialakítását, optimalizálást, valamint a piacra jutást elősegítő fejlesztések (tárolást és hűtést is beleértve), valamint piaci keresletre és/vagy termékpálya-együttműködésre alapozott kapacitásbővítő fejlesztések.

Kiválasztási szempontok, amelyek részben is alkalmazhatók (selection criteria):

·Üzleti terv minősége

·Állami elismeréssel rendelkező együttműködés, vagy abban való részvétel

·Minőségrendszerekben való részvétel

·Térségi szempont

·A fejlesztés roma felzárkóztatási program keretében valósul meg

·Digitalizációt előtérbe helyező fejlesztés

·Integrációhoz kapcsolódó fejlesztés

·Foglalkoztatás

- A támogatást igénylő nő

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible beneficiaries:

- Természetes személyek

- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társa-ságok+szövetkezetek (szociális szövetkezeteket is beleértve))

- Jogi személyiség nélküli vállalkozások

- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok, stb)

Jogosultsági feltételek (Eligibility criteria):

-Természetes és jogi személyek

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Közvetlenül a technológiához, illetve az üzem működését szolgáló infrastruktúrához kapcsolódó épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése.

b) Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.

c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.

f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalás:

Legalább 5 évig, KKV szektor esetén legalább 3 évig terjedő fenntartási kötelezettség

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Az alaptámogatás a jogosult költségek legfeljebb 50%-a.

Az ÖKO minősítéssel rendelkező terméket előállító támogatást igénylő esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Kollektív beruházás esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható.

Kamattámogatás esetén maximum 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.
Az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg: 15 millió euró

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☐ Nem ☑ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

Ez az intézkedés részben vagy egészben nem Annex I. termék előállítására irányuló beruházásokat, fejlesztéseket támogat, ezért erre a versenyszabályok (állami támogatási) általánosan alkalmazandóak.
ABER: SA.112038

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☑ Általános csoportmentességi rendelet ☐ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet
☑ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038
SA.112040
SA.107119

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.
☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Mely beruházások nem támogathatók?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Öntözésre is kiterjed a beruházás?

☐ Igen ☑ Nem

A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok) (százalékban kifejezve)

N/A

A különböző potenciális vízmegtakarításokra vonatkozó részletek a létesítmény vagy infrastruktúra típusa szerint (adott esetben)

A (jónál rosszabb állapotú víztesteket) érintő meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a vízhasználat hatékony csökkentésére vonatkozó követelmény(ek) (százalékban kifejezve)

N/A

Régió szerinti bontás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 11 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD04a_O24_A01_ON - Mezőgazdasági termékek értéknövelése fajlagos támogatás	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.39	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD04a_O24_A01_ON - Mezőgazdasági termékek értéknövelése fajlagos támogatás

A történelmi adatokra támaszkodva történt a kiszámítás. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M04 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD04a_O24_A01_ON - Mezőgazdasági termékek értéknövelése fajlagos támogatás (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	650 959,00	650 959,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.24 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	89,00	89,00	600,00	600,00	600,00	**Összesen:** 1 978,00 **Max:** 600,00
ÖSSZESEN	O.24 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	89,00	89,00	600,00	600,00	600,00	**Összesen:** 1 978,00 **Max:** 600,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	57 884 676,65	57 884 676,65	0,00	0,00	0,00	115 769 353,30
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	24 890 410,96	24 890 410,96	0,00	0,00	0,00	49 780 821,92

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD04b_E03_FOF_73 - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD04b_E03_FOF_73
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve
Közös kimeneti mutató	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével	3	Igen
4.3.3	Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten	1	Igen
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Részben
8.1.7	Fosszilis eredetű ipari alapanyagok kiváltása zöld forrásból származó helyettesítőkkel	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.15 Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a bioalapú energiák termelését is beleértve (megawatt)
R.16 A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás célja a mezőgazdasági termékek értéknövelését és a piacra jutást elősegítő, technológiai fejlesztést célzó beruházások támogatása, az élelmiszer-feldolgozás vállalati hatékonyságának növelése, kiemelten a mezőgazdasági termékek értéknövelésével összefüggő, erőforrás- és energiahatékonyságot célzó fejlesztések támogatása.

A beavatkozás egyik célja az ágazat energia önellátásának növelése és az energiafüggőség csökkentése, melynek keretében az energiahatékonyság javításán és a megújuló energiaforrások támogatásán keresztül támogatni kívánja a feldolgozó üzemekben a szén-dioxid kibocsátás, valamint az energiafelhasználás csökkenését. Az ökológiai szempontok figyelembe vétele a környezetbarát technológiák alkalmazásán, valamint az energiahatékonyság javításán keresztül valósul meg. A feldolgozó ágazat versenyképességének erősítéséhez az energiaköltségek csökkentése, az energiahatékonyság fokozása, továbbá a megújuló energiaforrások, a biomassza alapú rendszerek előtérbe helyezése, valamint a mezőgazdasági eredetű biogáz hasznosításából származó felhasználás növelése is hozzájárul. A beavatkozás olyan körkörös biomassza alapú gazdaság modellt követő projektek végrehajtását is ösztönzi, melyek a lokális biomasszaforrások felhasználására épülnek és a képződő melléktermékek hasznosítása is fontos szempont (pl.: talajjavítás).

A beavatkozás kiterjed a mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsolódó tevékenységek energiafelhasználásának csökkentésére a feldolgozó ágazat által okozott környezetterhelés csökkentése érdekében: elsősorban épületenergetikai, épületgépészeti és energiaellátást érintő korszerűsítések, felújítások által javítja a feldolgozást végző üzemek energiafelhasználásának hatékonyságát.

Magyarország a bruttó végső energiafogyasztásban 2030-ig legalább 21%-os megújuló energiaforrás részarányt szeretne elérni. A beavatkozás hozzájárul Magyarország ezen célkitűzésének teljesítéséhez is.

A beavatkozás célja továbbá olyan beruházások támogatása, amelyek a mezőgazdasági melléktermékek egyéb, nem élelmiszercélú hasznosítását ösztönzik (pl.: rostkinyerés, biofinomítás, fosszilis alapanyagok kiváltása).

<u>Kiválasztási szempontok, amelyek részben is alkalmazhatók (selection criteria):</u>

·Üzleti terv minősége

·Állami elismeréssel rendelkező együttműködés, vagy abban való részvétel

·Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése (pl. környezetterhelési szempontból releváns inputhatékonyság javítása, egységnyi szennyezőanyag-kibocsátás csökkentése; újrafelhasználás vagy újrahasznosítás alkalmazása, ökológiai gazdálkodás folytatása és/vagy ökológiai termék feldolgozásának folytatása és/vagy)

·Fokozott mértékű energiamegtakarítást, fokozott mértékű megújuló energia felhasználást eredményező fejlesztések

·Minőségrendszerekben való részvétel

·Térségi szempont

·A fejlesztés roma felzárkóztatási program keretében valósul meg

·Digitalizációt előtérbe helyező fejlesztés

·Integrációhoz kapcsolódó fejlesztés

·Foglalkoztatás

·A támogatást igénylő nő,

Referencia adatok szolgáltatása

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible beneficiaries:

- Természetes személyek

- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társa-ságok+szövetkezetek (szociális szövetkezeteket is beleértve))

- Jogi személyiség nélküli vállalkozások

- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok, stb)

Jogosultsági feltételek (Eligibility criteria):

-Természetes és jogi személyek

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Zöld célok megvalósulását szolgáló építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése.

b) Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.

c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.

f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás.

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalások:

a) Anaerob lebontás (biogáz technológia) alkalmazása esetén a felhasznált gabonafélék, valamint a keményítő- és cukortartalmú növények (hulladékok, aratási maradványok, melléktermékek kivételével) aránya nem érheti el a betáplált inputanyagok mennyiségének 50 %-át.

b) Anaerob lebontás alkalmazása, ill. biofinomítás esetén talajjavításra alkalmas minőségű fermentum előállítása és felhasználása.

c) Mezőgazdasági eredetű biomassza alapú megújuló energia megoldás alkalmazása esetén az alapanyag csak Annex I. termék, valamint Annex I. termék előállítása, felhasználása során keletkező

melléktermék lehet.

d) Amennyiben a mezőgazdasági eredetű biomassza alapú energia előállítás esetén az elsődleges cél villamos energia előállítása, úgy a technológiai önfogyasztás felett keletkezett hő legalább 25%-át saját gazdaságon belül hasznosítani kell.

e) Legalább 5 évig, KKV szektor esetén legalább 3 évig terjedő fenntartási kötelezettség

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Az alaptámogatás a jogosult költségek minimum 50%-a, de legfeljebb 80%-a.

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható

Kamattámogatás esetén maximum 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg: 13 millió EUR.

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☐ Nem ☑ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

Ez az intézkedés részben vagy egészben nem Annex I. termék előállítására irányuló fejlesztéseket támogat, így arra a versenyszabályok (állami támogatási) általánosan alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☑ Általános csoportmentességi rendelet ☐ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☑ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

N/A

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A

tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.
☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Mely beruházások nem támogathatók?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Öntözésre is kiterjed a beruházás?

☐ Igen ☑ Nem

A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok) (százalékban kifejezve)

N/A

A különböző potenciális vízmegtakarításokra vonatkozó részletek a létesítmény vagy infrastruktúra típusa szerint (adott esetben)

A (jónál rosszabb állapotú víztesteket) érintő meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a vízhasználat hatékony csökkentésére vonatkozó követelmény(ek) (százalékban kifejezve)

N/A

Régió szerinti bontás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 11 bekezdése
Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD04b_O24_A01_ON - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása fajlagos támogatás	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.15; R.16	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD04b_O24_A01_ON - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása fajlagos támogatás

A történelmi adatokra támaszkodva történt a kiszámítás. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M04 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD04b_O24_A01_ON - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása fajlagos támogatás (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	81 714,00	81 714,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.24 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	163,00	0,00	57,00	57,00	57,00	**Összesen:** 334,00 **Max:** 163,00
ÖSSZESEN	O.24 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	163,00	0,00	57,00	57,00	57,00	**Összesen:** 334,00 **Max:** 163,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	6 690 028,67	6 690 028,67	0,00	0,00	0,00	13 380 057,34
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	2 876 712,33	2 876 712,33	0,00	0,00	0,00	5 753 424,66

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD09a_B05_SML_73 - Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD09a_B05_SML_73
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve
Közös kimeneti mutató	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
7.3.1	Induló mezőgazdasági vállalkozások támogatása a fiatal gazda kategórián kívüliek számára	1	Igen
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.42 A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma
R.9 A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő mezőgazdasági termelők aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás célja az adottságaik és ambícióik alapján fejlődőképes kisméretű mezőgazdasági termelők jövedelemszerzésének és gazdasági több lábon állásának elősegítése. A jövedelemszerzés és a

foglalkoztatás erősítése elengedhetetlen a vidéki térségek stabilitásának és életminőségének megőrzése érdekében. A mezőgazdasági kisüzemek támogatása különösen a következő célok megvalósulását szolgálja: meglévő termékszerkezet piaci pozíciójának stabilizálása, fejlesztése, a piaci igények alapján a termékszerkezet korszerűsítése és változatosabbá tétele, megtermelt alapanyagok feldolgozásával hagyományos, kézműves termékek előállítása, a termelési mód korszerűsítése, környezethatékonyság növelése, magasabb hozzáadott értékű termék előállítása, a digitalizáció előtérbe helyezése.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

Üzleti terv minősége, ezen belül előnyt jelent:

Szakmai végzettség

Magasabb élőmunka igényű termékszerkezet kialakítása

Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése

Térségi szempont

Termelői csoport, vagy termelői szervezeti tagság, illetve kapcsolódó szakmaközi szervezeti tagság

Mezőgazdasági szociális szövetkezet vagy abban való tagság

Foglalkoztatás.

A támogatást igénylő nő

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible Beneficiaries:

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő:

- Természetes személyek
- Jogi személy

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- Működő mezőgazdasági üzem.
- Legalább 5.000, de 10.000 EUR STÉ-nél kisebb üzemméret.
- Üzleti terv készítése.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalások (commitments):

- A kötelezettségvállalási időszak végéig a mezőgazdasági tevékenységből származó üzemméret növelése 50%-kal.
- Üzleti tervben vállalt beruházás megvalósítása

Legalább 5 évig, KKV szektor esetén legalább 3 évig terjedő fenntartási kötelezettség

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa
☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése
☑ Egységköltségek
☐ Egyösszegű átalányok
☐ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

STR 83. cikk 1(a), 1(b) és 2 (a)(i)

1(a) - Ültetvénytelepítés kivételével az összes esetben költség alapú elszámolás történik

1(b) - Ültetvénytelepítés esetén egységköltség alapú elszámolás

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

-A támogatás mértéke maximális 60.000 EUR, ami a projekt teljes elszámolható költségének legfeljebb 85%-a.

Kiegészítő információk

Nem releváns

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:
☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Mely beruházások nem támogathatók?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Öntözésre is kiterjed a beruházás?

☐ Igen ☑ Nem

A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok) (százalékban kifejezve)

N/A

A különböző potenciális vízmegtakarításokra vonatkozó részletek a létesítmény vagy infrastruktúra típusa szerint (adott esetben)

A (jónál rosszabb állapotú víztesteket) érintő meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a vízhasználat hatékony csökkentésére vonatkozó követelmény(ek) (százalékban kifejezve)

N/A

Régió szerinti bontás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 11 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD09a_O20_A01_ON - Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése fajlagos költsége	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.42; R.9	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD09a_O20_A01_ON - Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése fajlagos költsége

Történelmi adatok alapján került kiszámításra.Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M07 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD09a_O20_A01_ON - Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	45 000,00	45 000,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.20 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	54,00	54,00	561,00	561,00	561,00	**Összesen:** 1 791,00 **Max:** 561,00
ÖSSZESEN	O.20 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	54,00	54,00	561,00	561,00	561,00	**Összesen:** 1 791,00 **Max:** 561,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	2 389 295,95	2 389 295,96	0,00	0,00	0,00	4 778 591,91
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	1 027 397,26	1 027 397,26	0,00	0,00	0,00	2 054 794,52

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD09b_R14_OGR_73 - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD09b_R14_OGR_73
A beavatkozás neve	Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve
Közös kimeneti mutató	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
7.3.2	On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából	2	Igen
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.39 A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A díszkertész ágazat szerves részét képezik és a mezőgazdasági termelés volumenének bővülését elősegítik az ágazati szereplők által végzett, mezőgazdasági termelésnek nem minősülő tevékenységek. Ez utóbbiak gyakran meghaladják a teljes árbevétel 50%-át, így a mezőgazdasági üzemfejlesztés jellegű intézkedésekben nem részesülhettek. Ez a probléma elsősorban a vidéki kisvállalkozói szegmensben jelentkezett, hiszen jellemzően ez a réteg jut legnehezebben piaci alapon beruházási forrásokhoz.

A megcélzott kedvezményezetti kör elsősorban a helyi lakosság számára biztosítja az élhető, egészséges lakóhelyhez szükséges növényanyagot és a kapcsolódó szolgáltatásokat, ily módon hozzájárulva a vidéki Magyarország népességmegtartó erejéhez, egyben számottevő mértékben növelve a helyi

foglalkoztatottságot. A saját termelésű növények közvetlen, vagy kertépítési szolgáltatások formájában történő értékesítése javítja a kisvállalkozások eredményességét és válsághelyzeteknek való ellenállóképességét, ami az utóbbi időben nagy jelentőséget kapott.

A kiválasztás során előnyben kell részesüljenek a megfelelő szakképzettséggel vagy jelentős szakmai tapasztalattal rendelkező munkavállalókat alkalmazó vállalkozások, hiszen ez biztosítja a fogyasztók hosszútávú elégedettségét és az ebből fakadó bizalmát.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- Üzleti terv minősége
- Szakmai végzettség
- Igazolható szakmai tapasztalat
- A dísznövény ágazathoz köthető tevékenységek végzésének igazolása a beadást megelőző két teljes naptári év folyamán
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
- Térségi szempont
- Tagság a Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezete valamelyik tagszervezetében
- Foglalkoztatás
-A támogatást igénylő nő

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible Beneficiaries (jogosultak köre)

- Jogosultsági kritériumoknak megfelelő, dísznövény-kereskedelemmel vagy zöldterület-kezeléssel foglalkozó vállalkozások

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (továbbiakban: 2007. évi XVII. törvény) 28. §-a szerinti ügyfél-azonosítóval (Egységes Mezőgazdasági Ügyfél-nyilvántartási Rendszer) rendelkező gazdálkodó
- Támogatási kérelem benyújtásakor 40%-ot meg nem haladó mezőgazdasági vagy 50%-ot meg nem haladó erdőgazdálkodási árbevétel
- A vállalkozás tevékenysége legalább a pályázat benyújtását megelőző két évben magában foglalja a következők legalább egyikét: zöldterület-kezelés, dísznövény-kiskereskedelem, dísznövény-nagykereskedelem
- Mikro-, vagy kisvállalkozásnak minősül
- Vidéki térségben megvalósuló projekt

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése.

b) Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.

c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.

f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalások (commitments):

- A vállalkozás árbevétele nő
- Az üzleti tervben vállalt beruházás megvalósítása.
-Legalább 5 évig, KKV szektor esetén legalább 3 évig terjedő fenntartási kötelezettség

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A támogatás maximális mértéke: 100.000 EUR

- A támogatás maximális mértéke a jogosult költségek 65%-a lehet

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☐ Nem ☑ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

A díszkertész ágazat nem tartozik az EUMSZ 42. cikkének hatálya alá, ezért erre az intézkedésre a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) alkamazandók.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:
☐ Értesítés ☑ Általános csoportmentességi rendelet ☐ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☑ Csekély összegű (de minimis)
Az állami támogatás esetszáma
SA.112040
SA.107119

További információk:
☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.
☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk
Mely beruházások nem támogathatók?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:
a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;
b) támogatási jogosultságok megvásárlása;
c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;
d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;
e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;
f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;
g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Öntözésre is kiterjed a beruházás?
☐ Igen ☑ Nem
A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok) (százalékban kifejezve)

N/A

A különböző potenciális vízmegtakarításokra vonatkozó részletek a létesítmény vagy infrastruktúra típusa szerint (adott esetben)

A (jónál rosszabb állapotú víztesteket) érintő meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a vízhasználat hatékony csökkentésére vonatkozó követelmény(ek) (százalékban kifejezve)

N/A

Régió szerinti bontás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD09b_O24_A01_ON - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatásának fajlagos költsége	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.39	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD09b_O24_A01_ON - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatásának fajlagos költsége

A kalkuláció a történelmi adatok alapján történt. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M04 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD09b_O24_A01_ON - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatásának fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	10 969,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.24 (egység: Műveletek)	0,00	37,00	121,00	121,00	121,00	0,00	0,00	**Összesen:** 400,00 **Max:** 121,00
ÖSSZESEN	O.24 (egység: Műveletek)	0,00	37,00	121,00	121,00	121,00	0,00	0,00	**Összesen:** 400,00 **Max:** 121,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	411 063,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	411 063,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	176 757,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	176 757,09

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD11_B07_DVF_73 - Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD11_B07_DVF_73
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve
Közös kimeneti mutató	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
7.3.2	On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából	2	Igen
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	1	Részben
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.39 A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A vidéki térségekben működő mezőgazdasági termelők vagy erdőgazdálkodók induló vagy már működő nem mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodási tevékenységeinek beindításával és továbbfejlesztésével megteremthető a gazdasági több lábon állás. A beavatkozás keretében azon tevékenységek támogathatóak, amelyek valamilyen módon kapcsolódnak mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodó tevékenységhez. A

beavatkozás a nem mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodó termelő és szolgáltató tevékenységek fejlesztését szolgáló beruházásokat támogatja.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- Üzleti terv minősége
- Szakmai végzettség
- Igazolható szakmai tapasztalat
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
- Térségi szempont
- Társadalmi vállalkozások a pontozás során előnyben részesülnek
- Minőségi, vagy minősítési rendszerben való részvétel
- Foglalkoztatás
- Fiatal gazdák vagy induló fiatalerdőgazdálkodó vállalkozók a pontozás során előnyben részesülnek
- A támogatást igénylő nő

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible Beneficiaries:

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők vagy erdőgazdálkodók

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- Működő mezőgazdasági üzem vagy bejegyzett erdőgazdálkodó
- Támogatási kérelem benyújtásakor 40%-ot meghaladó mezőgazdasági és erdőgazdálkodási árbevétel
- Vidéki térségben megvalósuló projekt

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esiik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve

- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése.

b) Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.

c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az

érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.

f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalások:

- A nem mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodási tevékenységből származó árbevétel nő
- A pályázat tárgyát képező projekthez köthető, nem mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodási tevékenységből származó árbevételnek a kötelezettségvállalási időszak végére a projekt összköltségének legalább 10%-át el kell érnie
-Legalább 5 évig, KKV szektor esetén legalább 3 évig terjedő fenntartási kötelezettség

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

- A támogatás intenzitás legfeljebb 65%
- Vissza nem térítendő támogatás
- Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható
- A támogatás maximális mértéke: 500.000 EUR

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

Ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatálya kívülesik, így arra a versenyszabályok alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☑ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☑ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038
SA.112040
SA.107119

További információk:
☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.
☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk
Mely beruházások nem támogathatók?

A jogosult legalább 40%-os árbevételét képező mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodási tevékenység céljára fordítható beruházási elem vagy beszerzés.
Nem támogatható öntözésfejlesztés semmilyen formában
Nem támogathatóak az alábbi beruházások:
a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;
b) támogatási jogosultságok megvásárlása;
c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;
d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;
e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;
f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;
g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Öntözésre is kiterjed a beruházás?
☐ Igen ☑ Nem
A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok) (százalékban kifejezve)
N/A
A különböző potenciális vízmegtakarításokra vonatkozó részletek a létesítmény vagy infrastruktúra típusa szerint (adott esetben)

A (jónál rosszabb állapotú víztesteket) érintő meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a vízhasználat hatékony csökkentésére vonatkozó követelmény(ek) (százalékban kifejezve)

N/A

Régió szerinti bontás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 11 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD11_O24_A01_ON - Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység diverzifikáció támogatása fajlagos költsége	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.39	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD11_O24_A01_ON - Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység diverzifikáció támogatása fajlagos költsége

A történelmi adatok alapján került kiszámításra. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M06 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD11_O24_A01_ON - Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység diverzifikáció támogatása fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	150 000,00	150 000,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.24 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	57,00	57,00	190,00	190,00	190,00	**Összesen:** 684,00 **Max:** 190,00
ÖSSZESEN	O.24 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	57,00	57,00	190,00	190,00	190,00	**Összesen:** 684,00 **Max:** 190,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	8 601 465,43	8 601 465,44	0,00	0,00	0,00	17 202 930,87
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	3 698 630,13	3 698 630,14	0,00	0,00	0,00	7 397 260,27

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD12_W01_WTO_73 - Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD12_W01_WTO_73
A beavatkozás neve	Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve
Közös kimeneti mutató	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.4	Vízhiány kezelése a szántóföldi növénytermesztésben	1	Igen
5.1.2	A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása	1	Igen
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.26 A KAP keretében a természeti erőforrások védelméhez kapcsolódó, termelő- és nem termelőberuházásokra vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok aránya
R.9 A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő mezőgazdasági termelők aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

1. célterület: Az öntözővíz felhasználásának hatékonyságát javító beruházások támogatása

Az utóbbi néhány évben az aszályok gyakorisága és súlyossága Európa jelentős részén megnövekedett. A klímaváltozás, a területhasználatok és a vízkivételek megváltozásának hatásaként a jövőben ennek fokozódásával kell számolnunk, mindennek jelentős társadalmi, gazdasági és környezeti következményei lesznek.

A mezőgazdasági művelés alatt álló, a klímaváltozás hatásainak leginkább kitett területeken megvalósítandó cél a víz utánpótlásának biztosítása, melynek alapvető eszköze az öntözés. Az öntözött területek növekedése nem feltétlenül jár az öntözővíz mennyiségének növekedésével. A beavatkozás támogatni kívánja a víztakarékos öntözési technológiák bevezetését, az öntözőrendszerek vízfelhasználásának optimalizálását, a víztakarékos öntözési infrastruktúra és a kapcsolódó műtárgyak fejlesztését és rekonstrukcióját, valamint új öntözővíz-szolgáltató művek és -rendszerek létrehozását is. Az optimális vízhasználat és célzott hatékonyság alatt olyan víztakarékosságot célzó komplex módszer bevezetése érthető, amelynek során az öntözendő terület sajátosságait (talajadottságok, növénykultúra, domborzati és csapadékviszonyok) figyelembe vevő, valamint előre jelző rendszer alapján történik az öntözés szükségességének, illetve az öntözővíz mennyiségének meghatározása, illetve az öntözőrendszer automatizálása. Ezeket számítógépes szoftverek beszerzésével, fejlesztésével, valamint szaktanácsadással lehet megvalósítani, melyet a beavatkozás támogat. Amennyiben az érintett öntözendő területre szabott öntözés valósul meg, az hosszútávon mindenképpen kedvező hatással van a vízkészletek megóvására. Ugyancsak támogatandó az energiatakarékos öntözési technológiák bevezetése, az öntözőrendszerek energiafelhasználásának optimalizálása.

A beavatkozáson keresztül aszály-monitoring állomás kiépítése is megvalósítható. Az aszálykárosodás mögött rejlő okok komplex vizsgálatával cél a talajban kialakuló vízhiány vagy -többlet meghatározása a kármegelőzéshez szükséges intézkedések megtételéhez.

A támogatott beruházások elősegítik a termelés biztonságát, száraz években a vízhiány és aszálykárok megelőzését, a klímaváltozás várható kedvezőtlen hatásaihoz való alkalmazkodást.

A célterületen belül lehetőség van a közepes nagyságú tározóktól kisebb, a technológiai igényeket kielégítő, az öntözővíz minőségét javító tározók létesítésére. Az öntözővíz minősége jelentős hatással van az öntözött kultúra fejlődésére, beltartalmi értékeinek alakulására, a növény ellenállóképességének a fenntartásában. Szintén hatással van az optimális talajállapot megőrzésére és javítására. Az öntözővíz magas sótartalma hozzájárul a szikesedés kialakulásához. A víz beszivárgásának lassulását, oxigénhiányos állapot kialakulását eredményezheti például az alacsony sótartalmú víz magas nátrium aránnyal, ami gyökérfulladáshoz vezethet. A negatív hatások kivédéséhez szükség lehet felszíni, vagy felszín alatti vizek előkezelésére, például: sótalanítás, kémhatás beállítás, ülepítés, mielőtt azok kijuttatásra kerülnek.

A közepes nagyságúnál kisebb tározó legfeljebb 10 ezer m^3 vízmennyiség befogadására alkalmas.

2. célterület: A vízvisszatartás létesítményeinek támogatása fenntartható vízkészlet-gazdálkodás biztosításával

A célterület a művelés alatt álló területekről a tűrhetőnél nagyobb károkat okozó csapadékvizek összegyűjtéséhez és későbbi hasznosítását megelőző tározásához szükséges műszaki megoldásokat kívánja támogatni, a többletvizek elvezetése és hasznosítása által is hozzájárulva a mezőgazdasági termelés hozamingadozásának csökkentéséhez, a vízkárelhárítás megvalósításához és a víztakarékos, fenntartható vízkészlet-gazdálkodás biztosításához.

A csapadékvíz-gazdálkodás megköveteli egyrészt az árkokban összegyűjtött vizeket befogadó vízfolyások tápanyag terhelésének csökkentését - többek között természetes szűrőmezők kialakításával - az összegyűjtött vizek befogadóba történő bevezetése előtt. Másrészt – a szárazabb időszakokban a tározókban összegyűjtött vizekből történő öntözést lehetővé tevő - felesleges és a gazdálkodás szempontjából káros vizek összegyűjtését és tározását.

A tározók javítják a térség éghajlatváltozással szembeni ellenállóképességét, csökkentik a klímaváltozásból fakadó kockázatokat, károkat, veszteségeket, valamint kiegyensúlyozzák a vízhiány-víztöbblet egyenetlenségeket, továbbá a vízminőségi és -mennyiségi célok elérése érdekében pufferzónákat alakítanak ki.

Szükséges az olyan közepes nagyságú tározók kialakításának támogatása, amelyek mérete már az

öntözővíz kivételt is lehetővé teszi. A beavatkozáson keresztül továbbá a felesleges és káros felszíni víz elvezetése és víztakarékossági szempontok alapján javasolt hasznosítása érdekében olyan, a víz összegyűjtésére és tározására alkalmas vonalas létesítmények is (vápák) is megvalósíthatóak, amelyek művelésbe vonhatóak és átjárhatóak.

A közepes nagyságú tározó 10 ezer m^3 (sík területen 1 ha) és 1 millió m^3 közötti vízmennyiség befogadására alkalmas.

A vízelvezetés kizárólag a hirtelen lezúduló, a talajt kifejezetten károsító többlet csapadékvíz elvezetésére szolgál. A csapadékvíz tározók feltöltése felszíni, vagy felszín alatti vizekből tilos, erre korábban (VP által finanszírozott projektekben) sem került sor, és ezután sem tervezünk ilyen megengedett tevékenységet

3. célterület: A melioráció és a vízfelhasználás-hatékonyság javításának támogatása

A célterület jellemzően az üzemen belüli mezőgazdasági területekhez kapcsolódó meliorációt és a meliorációs utak kialakítását támogatja. A nagy mennyiségben lehulló csapadékvíz a mezőgazdasági területek útjaira fizikai, ritkán kémiai hatást gyakorol, amely ellen védekezni kell megfelelő vízelvezetési és az út pályaszerkezetének állékonyságát biztosító megoldásokkal.

A mezőgazdasági utat, mint műszaki létesítményt a víz kedvezőtlen hatásától mentesíteni kell, de figyelembe kell venni azt is, hogy az útépítés területe termőterület, amelynek kiszárítását nem lehet megengedni. A vízrendezés során törekednünk kell a hasznosítható vizek visszatartására, valamint arra, hogy csak a felesleges, nem tárolható vízmennyiség kerüljön levezetésre. A mezőgazdasági vízrendezés feladata többek között a vízkárelhárítás érdekében történő beavatkozás.

Támogatási cél, hogy a talajművelés, betakarítás, az egyéb termeléshez kötött szállítás, illetve a táblák biztonságos és gyors megközelítése érdekében mezőgazdasági üzemen belüli kismértékű infrastruktúra fejlesztések valósuljanak meg (pl.: szilárd burkolat nélküli, bogárhátú vagy egyirányú lejtésű, szikkasztó- és/vagy vízelvezető árokkal ellátott pályatest kialakítása). A talaj a legnagyobb víztartó közeg, ahhoz hogy ezt a funkcióját be tudja tölteni, a térség természetes geológiai és talajtani adottságait is rehabilitálni szükséges. A művelésből fakadóan a kialakuló vízzáró réteget fel kell lazítani annak érdekében, hogy a csapadékvizet a talaj képes legyen tárolni. A beavatkozással jelentős mértékben csökkenthetőek a vízhiány és a víztöbblet által okozott károk.

Valamennyi célterület figyelembe veszi a Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv (VGT 2, 2022-től VGT 3) mezőgazdasági intézkedésekkel kapcsolatban megfogalmazott ajánlásait. Ennek megfelelően a beavatkozás alapvető célja a felszíni és felszínalatti víztestek megfelelő jó állapotba hozásához és/vagy a jó állapotának megőrzéséhez szükséges intézkedések támogatása, ezen belül a vízvisszatartás, a vízkészleteinkkel való fenntartható gazdálkodás, takarékos öntözési technológiák elterjesztése, a klímaváltozásnak ellenálló termelési módszerek és fenntartható területhasználat biztosítása.

Mindhárom célterület úgy szolgál ökológiai célokat, hogy közben hozzájárul a kiegyensúlyozottabb mezőgazdasági termeléshez. A vízgazdálkodásnak kétségtelenül egyik kulcsszereplője a gazdálkodó, mint vízfelhasználó. Ennélfogva a gazdálkodók ösztönzése a korszerű vízfelhasználást megvalósító fejlesztésekre kizárólag akkor lehet eredményes, ha üzemi szinten is jelentkező, számszerűsíthető termelési előny is képződik.

A meliorációs művek pontos területi elhelyezkedésére, műszaki állapotára vonatkozó információk és adatok bővítése érdekében kialakítás alatt áll egy országos szintű, a meliorációs művek térbeli elhelyezkedését és leíró adatait tartalmazó, kataszteri szintű adatbázis (Országos Meliorációs Kataszter).

Egyértelmű célja magyar hatóságoknak az, hogy a vízjogi engedélyezés szempontrendszerén keresztül a fenntartható vízgazdálkodást elterjesszék. Ennek következtében az öntözött területek növekedése nem eredményezi a vízhasználat (kiöntözött víz mennyiség) szükségszerű vagy egyenes arányú növekedését. Az öntözéses gazdálkodás esetén azokat a műszaki megoldásokat kell előtérbe helyezni, amelyek figyelembe veszik a felszíni és felszín alatti vízkészletek szűkösségét, és ennek megfelelően maximális víztakarékossággal járnak.

Az engedélyezési eljáráshoz szükséges jogszabályok biztosítják, hogy az öntözőrendszerek működése során az éghajlati hatások figyelembevételre kerülnek (klímaváltozás hatásai).

A támogatási döntések során fontos szempont lesz ezért az energia hatékony, megújuló energiaforrást használó öntözőrendszerek támogatása.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

-Üzleti terv minősége

- a kötelezőnél nagyobb arányú vízhasználat csökkentés érdekében a meglévő öntözőrendszer felújítása, korszerűsítése esetében a minél magasabb szintű vízmegtakarítást elérő projektek előnyben részesítendők
- a mennyiségi okokból stressz alatt lévő víztesteken megvalósuló projektek előnyben részesítendők

-Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel

-Vállalkozásméret

-Környezet-, klímavédelmi, tájgazdálkodási és adaptációs szempontok érvényesítése (pl. környezetterhelési szempontból releváns input-hatékonyság javítása, egységnyi szennyezőanyag-kibocsátás csökkentése; újrafelhasználás vagy újrahasznosítás alkalmazása, ökológiai gazdálkodás folytatása)

-Minőségrendszerekben való részvétel

-Belvíz érzékeny területen megvalósuló beruházások/Aszály érzékeny területen megvalósuló beruházások, árvízi kockázati térkép szerint veszélyeztetett terület (klímaváltozáshoz való alkalmazkodás (aszálykockázatok mérséklése))

-Energia-megtakarítást eredményező fejlesztések

-A fejlesztés közvetlenül vagy közvetve megújuló energia hasznosításához kapcsolódik

-A kötelezőnél nagyobb arányú vízhasználat csökkentés

-Alkalmazott öntézési technológia

-Térségi szempont

-Fiatal gazda minősítésnek való megfelelés

-Digitalizációt, innovációt előtérbe helyező fejlesztés

-Integrációhoz kapcsolódó fejlesztés

-Foglalkoztatás

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- A 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól 4. § 2 bekezdése értelmében a Natura 2000 gyepterületek öntözése tilos, ezért az ezeken a területeken megvalósuló öntözési beruházás nem támogatható. Natura 2000 túzokvédelmi szántóterületeken az öntözési beruházás ugyancsak nem támogatandó tevékenység, mivel annak jelentős negatív hatása van a túzokra, mint jelölő fajra. Az 1996. évi LIII. a természet védelméről szóló törvény 8. § (1) b. pontja szerint védett természeti területen a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges különösen az öntözéshez, így a beruházás megkezdésének előfeltétele az engedély megléte.
- Mezőgazdasági termelő vagy fiatal mezőgazdasági termelő:
    - aki/amely a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben a standard termelési érték (STÉ) módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű minimális üzemmérettel rendelkezik.
    - akinek/amelynek az előző évi árbevételnek legalább 40%-a mezőgazdasági termelésből származik.
- Konzorcium esetén a csoportban részt vevő minden mezőgazdasági termelőnek meg kell felelnie a jogosultsági feltételeknek.
- Szociális szövetkezetnek önmagában kell megfelelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.

- A mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezetnek:
    - a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben az STÉ módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű üzemmérettel kell rendelkeznie és az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell származnia, vagy
    - a szövetkezetben részt vevő tagok előző évi árbevételét össze kell számolni, és az összeszámolt árbevétel legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell, hogy származzon, továbbá a szövetkezetben részt vevő tagok legalább 40%-ának vonatkozásában igazolni kell a legalább 10.000 euró értékű üzemméretettel való rendelkezést.
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködés a meghatározott feltételek igazolása nélkül is mezőgazdasági termelőknek minősül.
- A beavatkozásban az agrárpolitikáért felelős miniszter által elismert fenntartható vízgazdálkodási közösség is jogosult kollektív beruházás végrehajtására, és a fenntartható vízgazdálkodási közösség a meghatározott feltételek igazolása nélkül is mezőgazdasági termelőnek minősül.
- Gyógynövénytermesztéshez kapcsolódóan integrátori, vagy feldolgozói tevékenységet folytató vállalkozás a mezőgazdasági üzemméret, vagy árbevétel igazolása nélkül is jogosult, ugyanakkor elvárt a gyógynövénytermék előállítási tevékenységből származó árbevétel igazolása, és tevékenységének termeltetési és/vagy felvásárlási szerződéssel történő alátámasztása.
- Az öntözésfejlesztési beruházások csak abban az esetben támogathatók, amennyiben megfelelnek a Stratégiai Terv rendelet 74. cikkének követelményeinek.
- A meglévő öntözőberendezések vagy a meglévő öntözőrendszerek részeinek fejlesztésére irányuló beruházások kizárólag akkor támogathatók, ha az előzetes értékelés azt állapítja meg, hogy azok a meglévő berendezés vagy rendszer műszaki paramétereiből kiindulva mikroöntözés tekintetében legkevesebb 10%, lineár és csévélődobos berendezések tekintetében legkevesebb 15% mértékű potenciális vízmegtakarítást eredményeznek majd.
- Amennyiben a beruházás olyan felszín alatti vagy felszíni víztestet érint, amely a vonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási tervben vízmennyiséggel kapcsolatos okok miatt jónál rosszabb minősítést kapott, akkor a beruházásnak az alábbi együttes feltételeknek is meg kell felelnie:
    - a projektnek biztosítania kell, hogy a projekt által érintett öntözőberendezések, vagy öntözőrendszerek vonatkozásában legalább a projekt előzetes értékelése által megállapított potenciális vízmegtakarítás 50 %-ának megfelelő mértékű tényleges vízfogyasztás csökkenés történjen; és
    - amennyiben a projekt az adott mezőgazdasági üzem öntözött területeinek csak egy részét érinti, a mezőgazdasági üzem teljes – üzemszintű – vízfogyasztása legalább 50%-nak megfelelő mértékben kell, hogy csökkenjen. A mezőgazdasági üzem teljes vízfogyasztásához az üzem által értékesített, vagy bármilyen más módon öntözési célból átadott vízmennyiséget is hozzá kell számítani.
    - A meghatározott feltételek egyike sem alkalmazandó a meglévő öntözőberendezésekre irányuló olyan beruházásokra, amelyek csak az energiahatékonyságot érintik, sem a tározók létrehozására irányuló beruházásokra, sem pedig a visszanyert víz felhasználására irányuló olyan beruházásokra, amelyek nem érintenek felszín alatti vagy felszíni víztestet.
- Az öntözött területek nettó növekedését eredményező és adott felszín alatti vagy felszíni víztesteket érintő beruházásokhoz (ide értve a beavatkozás 2. célterületében meghatározott beruházásokat) csak akkor nyújtható támogatás, ha az érintett víztest a vonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási tervben nem kapott jónál rosszabb minősítést vízmennyiséggel kapcsolatos okok miatt; valamint környezeti hatáselemzés bizonyítja, hogy a beruházás nem jár jelentős kedvezőtlen hatással a környezetre nézve. A környezeti hatáselemzést az illetékes hatóságnak kell elvégeznie vagy jóváhagynia, és az mezőgazdasági üzemek csoportjaira is vonatkozhat. (Stratégiai Terv rendelet 74. cikk (6))
- Az öntözött terület nettó növekedését eredményező beruházások esetében (ide értve a 2. célterületben meghatározott beruházásokat) a projekttel érintett terület nagyságától függetlenül a

Stratégiai Terv rendelet 74. cikk (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.)Korm. rendeletben (a továbbiakban: 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet) szabályozott, **a környezeti hatások vizsgálatára irányuló eljárások közül legalább egy lefolytatása kötelező**. A lefolytatásra kerülő eljárás meghatározása során a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 1. és 3. számú mellékletében meghatározott feltételek, illetve küszöbértékek az irányadóak. Amennyiben a tevékenység vízjogi engedély köteles, úgy a környezetvédelmi hatóság vízjogi engedélyezési eljárás során adott szakhatósági állásfoglalásában foglaltak az irányadóak.

·Víztározók létesítése esetén a támogathatóság feltétele a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendeletben szabályozott, **a környezeti hatások vizsgálatára irányuló eljárások közül legalább egy lefolytatása**, abban az esetben is, ha a projekt nem eredményezi az öntözött terület növekedését, és függetlenül a projekt által érintett terület méretétől. A lefolytatásra kerülő eljárás meghatározása során a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 1. és 3. számú mellékletében meghatározott feltételek, illetve küszöbértékek az irányadóak. Amennyiben a tevékenység vízjogi engedély köteles, úgy a környezetvédelmi hatóság vízjogi engedélyezési eljárás során adott szakhatósági állásfoglalásában foglaltak az irányadóak.

- A 2115/2021 (EU) Rendelet 74. cikk (5) alapján a tagállamok csak akkor nyújthatnak támogatást a visszanyert víz alternatív vízellátásként való felhasználására irányuló beruházásokhoz, ha az ilyen víz szolgáltatása és felhasználása megfelel az (EU) 2020/741 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Vízi létesítmények és kapcsolódó építmények rekonstrukciója, építése vagy fejlesztése;

b) Új gépek és berendezések vásárlása, meglévő rendszerek korszerűsítése, beleértve a számítógépes szoftvereket, IKT fejlesztéseket;

c) Az a)-b) pontban említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek;

d) A következő immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok és védjegyek vagy eljárások megszerzése;

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett projekt teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el;

f) Vízmérő eszközök beszerzésének és beüzemelésének költsége.

g) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalás:

Legalább 5 évig, KKV szektor esetén legalább 3 évig terjedő fenntartási kötelezettség

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**
☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa
☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése
☐ Egységköltségek
☐ Egyösszegű átalányok
☐ Átalányfinanszírozás

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Az alaptámogatás a jogosult költségek legfeljebb 50%-a.

A támogatás maximális mértéke a jogosult költségek legfeljebb 70%-a meglévő öntözőberendezés vagy öntözőinfrastrukúra-elem fejlesztése esetén.

Fiatal mezőgazdasági termelő számára 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adhatóaz alaptámogatáshoz képest.

Gazdaságátadás esetén 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Az ÖKO minősítéssel rendelkező terméket előállító támogatást igénylő esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Kollektív beruházás esetén 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Kamattámogatás esetén maximum 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható.

Az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg: 15 millió EUR.

Kiegészítő információk

.Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:
☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Mely beruházások nem támogathatók?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben

meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok):

A 324. számú bizottsági észrevétel alapján a 'mikro-öntözés' esetében minimum 10%, az esőztető öntözés esetében pedig minimum 15%-os vízmegtakarítást kell elérni. Az SFC felület lenti mezőjében csupán egyetlen értéket lehet szerepeltetni, ezért itt rögzítjük a két adatot.

Öntözésre is kiterjed a beruházás?

☑ Igen ☐ Nem

A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok) (százalékban kifejezve)

10 %

A különböző potenciális vízmegtakarításokra vonatkozó részletek a létesítmény vagy infrastruktúra típusa szerint (adott esetben)

A (jónál rosszabb állapotú víztesteket) érintő meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a vízhasználat hatékony csökkentésére vonatkozó követelmény(ek) (százalékban kifejezve)

50 %

Régió szerinti bontás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 11 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD12_O20_A01_ON - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás: meglévő öntözőrendszerek modernizációjának fajlagos költsége	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.26	Nem
RD12_O20_A02_ON - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás: öntözött terület nettó növekedésének fajlagos költsége	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.9	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD12_O20_A01_ON - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás: meglévő öntözőrendszerek modernizációjának fajlagos költsége

A történelmi adatok alapján került kiszámításra. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M16 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

RD12_O20_A02_ON - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás: öntözött terület nettó növekedésének fajlagos költsége

A kalkuláció történelmi adatok alapján történt. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M16 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD12_O20_A01_ON - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás: meglévő öntözőrendszerek modernizációjának fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	120 488,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.20 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	47,00	233,00	234,00	0,00	0,00	**Összesen:** 514,00 **Max:** 234,00

RD12_O20_A02_ON - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás: öntözött terület nettó növekedésének fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	222 862,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.20 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	51,00	253,00	252,00	0,00	0,00	**Összesen:** 556,00 **Max:** 253,00
ÖSSZESEN	O.20 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	98,00	486,00	486,00	0,00	0,00	**Összesen:** 1 070,00 **Max:** 486,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	17 202 930,87	0,00	0,00	0,00	0,00	17 202 930,87
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	7 397 260,27	0,00	0,00	0,00	0,00	7 397 260,27
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD18_I03_JGR_73 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD18_I03_JGR_73
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve
Közös kimeneti mutató	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

A mezőgazdasági jégkármésrséklő rendszer az ország teljes területét lefedi.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő megoldások és eszközök fejlesztése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.27 A környezeti fenntarthatósághoz, az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Magyarországon egy komplex, **négypilléres mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer** működik. Ennek a rendszernek a **harmadik pillér**ét alkotja az **országos jégkármérséklő rendszer**, amely kifejezetten a Magyarországon egyik leggyakrabban kárt okozó időjárási jelenségre koncentrál.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (a továbbiakban: Kamara) által kiépített országos jégkármérséklő rendszer **986 darab talajgenerátorral** 2018 májusában kezdte meg működését. Magyarország területét teljes mértékben lefedő rendszer kb. 10x10 km-es rácsháló mentén telepített berendezések üzemeltetésével valósítja meg a jégeső okozta károk mérséklését **acetonos ezüst-jodid hatóanyag** felhasználásával. A berendezések nagyobb hányada, **767 darab manuális** működtetésű, humán erőforrást igénylő berendezés,

míg **219 darab automata berendezés** távvezérléssel, emberi beavatkozás nélkül üzemel. A talajgenerátorok üzemeltetése a **védekezési időszakban**: **április 15. és szeptember 30.** között történik.

Talajgenerátorok régiónkként megoszlása

Régió	**Manuális Talajgenerátor**	**Automata Talajgenerátor**
Észak-Dunántúl	180 db	39 db
Közép-Magyarország	232 db	97 db
Kelet-Magyarország	178 db	64 db
Dél-Dunántúl	177 db	19 db

A 2018-2021-es években a kárenyhítési alaphoz benyújtott kárstatisztikai adatok alapján kimutatható, hogy a jégesők okozta károk **43 százalékkal csökkentek** a 2015-2017-es adatokhoz képest, annak ellenére, hogy mind a négy védekezéssel töltött évben a klímaváltozás hatására az átlagosnál szélsőségesebb időjárás volt tapasztalható.

A jégkármérséklő rendszer üzemeltetési évei során a riasztásokat kiadó Országos Meteorológiai Szolgálat és a Kamara folyamatos fejlesztéseket végez a **hatóanyag gazdaságosabb felhasználása** érdekében. Az ennek köszönhetően csökkenő hatóanyagfogyás ellenére, az alapanyagok világpiaci drágulása következtében évről évre jóval többet kell költeni hatóanyag beszerzésére. 2022-ben becsléseink szerint 900 millió forintnyi hatóanyagot fogunk felhasználni, ami az éves költségvetés hatvan százaléka. Az idei mennyiség beszerzése 2018-ban 460 millió forint lett volna. A 2018-as indulást megelőzően kalkulált éves üzemeltetési költséghez képest tehát jelentősen megnövekedett a jelenlegi rendszer működtetési költsége, az infláció, a minimálbér, valamint hatóanyagár duplájára történő emelkedése miatt.

A talajgenerátoros jégkármérséklő rendszer üzemeltetésében jelentős szerepe van a **manuális generátorkezelők**nek, akiknek a védekezési időszakban április 15. – szeptember 30. között folyamatosan rendelkezésre kell állniuk (évente 169 napon keresztül. Probléma továbbá, hogy a manuális generátorkezelők körében egyrészt életkoruk miatt, másrészt a csekély díj miatt egyre nagyobb a fluktuáció és egyre nehezebb feladat a kezelők pótlása.

A fent előadottak alapján látható, hogy a rendszer üzemeltetése a jelenlegi **működési környezet változtatás nélkül** már **középtávon sem fenntartható**.

Éppen ezért a rendszer folyamatos és hosszú távú működése érdekében a jelenlegi rendszer megtartása mellett a KAP Stratégiai Terven belül a cél egy olyan új fejlesztés megvalósítása, amellyel egy korszerű automatizált rendszer kerül kiépítésre.

Az automatizálással a működés hatékonysága növelhető, míg a precízebb üzemeléssel csökkenthető a kibocsátott hatóanyag, valamint a karbantartás során felhasznált üzemanyag mennyisége. Továbbá az alább részletezettek szerint a rendszer ökológiai lábnyomának mérséklése mellett az üzemeltetés költségei hosszútávon kontrollálhatók maradnak.

Hatóanyagfelhasználásban az automata generátorok működési mechanizmusának köszönhető precízebb be-és kikapcsolások miatt önmagában nagyságrendileg 10%-os megtakarítással lehet számolni. Az elmúlt évek üzemeltetési tapasztalatai alapján fejlettebb generátort tudunk specifikálni, amely további 10-20%-os megtakarítást is eredményezhet. A kevesebb felhasznált hatóanyag emellett kisebb környezeti terhelést jelent, ami annak ellenére fontos tényező, hogy a hatóanyag nem káros a környezetre. A hatóanyagköltség képezi a költségek legnagyobb részét, kb. 40%-át, így a 10-20%-os megtakarítás jelentős költséghatékonyságot eredményezne.

Logisztikai költségek terén 55%-os megtakarítás érhető el, mivel a generátorokhoz történő kiszállások mennyisége várhatóan 43%-kal mérsékelhető az automata generátorokkal. Ennek oka, hogy a hatékonyabb működés miatt, kevesebb hatóanyag kerül felhasználásra és emiatt kevesebbszer kell utántöltés miatt kimenni a generátorhoz. Ennek következtében mind az üzemanyagköltségek, mind a gépjárművek szervizköltségei (kevesebb km futás) is csökkennek.

***

Az **RD18_I03_JGR_73 beavatkozás célja** tehát egy, korszerű technológián alapuló, teljes mértékben automatizált országos jégkármérséklő rendszer kiépítése.

Az új fejlesztésű automata talajgenerátorokkal szemben támasztott követelmények:

- Pontos be- és kikapcsolás
- Berendezéseken elhelyezett meteorológiai műszerek segítségével a hatóanyag fogyasztás mérséklése
- Mérsékelt karbantartásigény
- Környezetbarát működés megújuló energiaforrással
- Magas fokú rendszerbiztonság

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- Kiválasztási kritériumok nem kerülnek alkalmazásra.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- Az országos jégkármérséklő rendszert üzemeltető Nemzeti Agrárgazdasági Kamara.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Országos jégkármérséklő rendszer fenntartható működésének megteremtése érdekében új fejlesztésű automata talajgenerátorok és gépjárművek beszerzése, regionális telephelyek bővítése;

b) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

c) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

d) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalás:

Legalább 5 évig, KKV szektor esetén legalább 3 évig terjedő fenntartási kötelezettség

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☑ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok
☐ Átalányfinanszírozás

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A támogatás maximális mértéke a jogosult költségek 100%-a.

Kiegészítő információk

.Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Mely beruházások nem támogathatók?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Öntözésre is kiterjed a beruházás?

☐ Igen ☑ Nem

A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok) (százalékban kifejezve)

N/A

A különböző potenciális vízmegtakarításokra vonatkozó részletek a létesítmény vagy infrastruktúra típusa szerint (adott esetben)

A (jónál rosszabb állapotú víztesteket) érintő meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a vízhasználat hatékony csökkentésére vonatkozó követelmény(ek) (százalékban kifejezve)

N/A

Régió szerinti bontás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A WTO Mezőgazdasági Megállapodás II. mellékletének 2.g.) pontja szerinti infrastrukturális szolgáltatás létrehozásáról van szó.

(g) **infrastructural services,** including: electricity reticulation, roads and other means of transport, market and port facilities, water supply facilities, dams and drainage schemes, and infrastructural works associated with environmental programmes. In all cases the expenditure shall be directed to the provision or construction of capital works only, and shall exclude the subsidized provision of on-farm facilities other than for the reticulation of **generally available public utilities**. It shall not include subsidies to inputs or operating costs, or preferential user charges.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD18_O20_A01_ON - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása fajlagos költsége	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.27	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD18_O20_A01_ON - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása fajlagos költsége

A támogatás 767 db, jelenleg manuálisan működő talajgenerátor automatává alakításához, illetve 219 automata generátor felújításához járul hozzá.

·Eszközpark korszerűsítése, új fejlesztésű automata talajgenerátorok: kb. 12,5 millió EUR

·Gépjárművek beszerzése: kb. 400 ezer EUR

·Telephelyfejlesztés -és korszerűsítés: kb. 540 ezer EUR

Ezek az összegek a jelenleg ismert információk alapján becsült nagyságrendi költségek, a pontos megoszlást a megvalósítás előkészítésekor tudjuk véglegesíteni.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD18_O20_A01_ON - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	1 592 863,97	1 592 863,97	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.20 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 1,00 **Max:** 1,00
ÖSSZESEN	O.20 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 1,00 **Max:** 1,00

	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	796 431,98	796 431,99	0,00	0,00	0,00	1 592 863,97
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	342 465,75	342 465,76	0,00	0,00	0,00	684 931,51
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD21_G04_LCI_73
A beavatkozás neve	Agro-ökológiai nem termelő beruházások
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve
Közös kimeneti mutató	O.21. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli nem termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.1.1	A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása	1	Igen
4.4.2	A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata	2	Igen
4.4.3	A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás ösztönzésével	1	Igen
5.1.3	Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása	1	Igen
5.1.4	Termőföld védelem agrár-erdészeti rendszerekkel	2	Igen
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Igen
5.2.2	Hullámtereken megfelelő növényzet kialakítása (invazív fajok, háttér-szennyezés)	2	Igen
5.2.3	Vizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása	2	Igen

5.3.1	Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	1	Igen
6.1.1	Natura 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen
6.1.2	Magas természeti értékű területek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen
6.1.3	Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése	2	Igen
6.2.3	Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitás biztosítása köztes zónák által	1	Igen
6.4.1	Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek fejlesztése a biológiai sokféleség mérésére	1	Részben

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.17 Erdőtelepítés, agrárerdészet és erdő-helyreállítás céljából támogatott terület, továbbá ezek bontása
R.26 A KAP keretében a természeti erőforrások védelméhez kapcsolódó, termelő- és nem termelőberuházásokra vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok aránya
R.32 A KAP keretében a biológiai sokféleséghez hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás keretében nem termelő beruházások valósíthatók meg, amelyek nem eredményeznek közvetlenül termelési érték növekedést.

A mezőgazdasági területek és a hozzájuk kapcsolódó élőhelyek és tájalkotó elemek meghatározó részei az ökoszisztéma-rendszereknek, ökoszisztéma szolgáltató képességük jelentős. Szabályozó hatásuknál fogva befolyásolják pl. a klímaviszonyokat, a csapadékmennyiséget, a talaj és a táj vízháztartását. De támogatják a talajok védelmét, a tápanyagok körforgását és élőhelyül, táplálkozóhelyül szolgálhatnak számos, a mezőgazdasághoz kötődő, arra nézve hasznos növény- és állatfajnak, mint pl. beporzók, ragadozó madarak stb.

Az elmúlt évtizedekben azonban ezek a zöldinfrastuktúra hálózat részét képező élőhelyek a tájhasználat átalakulásával – a zöldmezős beruházások térnyerése, illetve a mezőgazdasági termelés intenzifikációja miatt – nagymértékben felszámolásra kerültek, eltűntek. Az így eltűnő füves mezsgyék, sövények, mezővédő erdősávok, fasorok és más, félig természetes elemek visszaállítása, fejlesztése elengedhetetlenné vált a beporzás vagy a kártevők elleni küzdelem, az agrárterületek vízháztartásának javítása, a felszíni és felszín alatti vizek minőségének védelme, a talajvédelem, a helyi éghajlati adottságok javítása, valamint az ÜHG gázok kibocsátásának mezőgazdasági eszközökkel való csökkentésének növelése érdekében.

Az aszályos időszakok előfordulásának növekedése és a csapadék intenzitásának és eloszlásának megváltozása, valamint az eróziós jelenségek erősödése miatt kulcsfontosságú feladattá vált természeti

erőforrásaink védelme érdekében a felesleges vizek minél hosszabb ideig történő megőrzése az adott területeken, illetve bizonyos erózióvédelmi létesítmények kialakítása, valamint a vízfolyásokat szegélyező pufferzónák kialakítása. Ezen tevékenységek nagymértékben hozzájárulnak a mezőgazdasági terültek kisléptékű klimatikus viszonyainak kiegyensúlyozásához és a szénmegkötéshez (SO4), a talajkészletek védelméhez, illetve a vizeinket érintő tápanyagterhelések és szennyezések csökkentéséhez (SO5), de az így kialakuló élőhelyek a biodiverzitás védelméhez és a táji elemek védelméhez, állapotjavításához is hozzájárulnak (SO6).

Az élőhelyek újbóli változatossá tétele és a tájképi elemek helyreállítása, valamint a vizek védelmét és az erózió elleni védekezést szolgáló elemek létrehozása tehát elősegíti a mezőgazdaság által okozott káros éghajlati változások mérséklését és azokhoz való alkalmazkodást, a biológiai sokféleség védelme mellett a talaj, a víz és a levegő védelmét is, valamint a táj jellegzetességének megőrzését, helyreállítását. Ugyanakkor e tevékenységek nem „csak" a környezeti és természetvédelmi érdekeket szolgálják, hanem – gazdálkodói szemmel talán elsődleges módon – a fenntartható mezőgazdasági termelést is. A hozamok stabilitását, a nagyobb termésbiztonságot, a termeléshez szükséges természeti erőforrások megőrzését, visszaálítását.

E célkitűzések olyan nem termelő jellegű beruházásokkal érhetőek el, melyek a gazdaságok értékét, jövedelemtermelő képességét közvetlenül nem befolyásolják, de annak természeti, illetve közjóléti értékét, ökoszisztéma szolgáltató képességét nagymértékben növelik, azonban kialakításuk és fenntartásuk bevételkisesét és költségnövekedést jelent, valamint többlet tevékenységet vár el a gazdálkodóktól.
A nem termelő beruházásokkal létrehozott élőhelyek, tájalkotó vagy védelmi elemek hatékonyságát és a gazdálkodói hajlandóságot növeli, hogy az így kialakított élőhelyek, tájképi vagy védelmi elemek nem veszítik el a támogatásra jogosultságukat, így jogosultak maradnak a BISS támogatásra is. Továbbá a 70. cikk keretében többéves fenntartási jellegű, az agrár-környezetgazdálkodási programtól (AKG) független támogatást kívánunk kialakítani egyes nem termelő beruházásokhoz kapcsolódóan, míg bizonyos elemek fenntartása az agro-ökológiai program és az AKG esetében számolható el.

A beavatkozás célterületei:

A beavatkozás keretein belül az alábbi célterületek mentén felsorolt tevékenységekre vehető igénybe támogatás nem termelési céllal létrejövő beruházásokra:

A. Földhasználat váltást, illetve az élőhelyek helyreállítását elősegítő nem termelő beruházások

a) Biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése
I. önálló szántóföldi táblákon
II. állandó kultúrák, sorközeibe
III. szántóföldi táblákon vagy állandó kultúrák ökológiai határsávjában

A biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítésének célja a beporzók, illetve az apróvadfajok, mezőgazdasági területhez kötött madárfajok és egyéb állatfajok számára kedvező élőhelyek fejlesztése, a Natura 2000 és magas természeti értékű területek (MTÉT) fejlesztése, az ökológiai rendszerek működésének segítése, valamint az élőhelyi hálózatosság fejlesztése.

b) Erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása szántóterületeken, illetve állandó kultúrákban
I. szántóföldi táblákon vagy állandó kultúrák ökológiai határsávjában
II. a táblákon belül a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon
III. állandó kultúrák sorközeibe

A szántóterületeken, illetve állandó kultúrákban kialakítandó erózióvédelmi célú gyepes sávok elsődlegesen a talajerózió elleni védelmet szolgálják, de egyúttal hozzájárulnak a beporzók, illetve az apróvadfajok, mezőgazdasági területhez kötött madárfajok és egyéb állatfajok számára kedvező élőhelyek, illetve a Natura 2000 és magas természeti értékű területek (MTÉT) fejlesztéséhez, segítik az ökológiai rendszerek működését, valamint javítják az élőhelyi hálózatosságot.

c) Füves, cserjés sávok kialakítása szántóterületeken

I. a táblák ökológiai határsávjában

II.a táblákon belül a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon

A szántóterületeken kialakítandó füves, cserjés sávok kialakítása szintén hozzájárul a beporzók, illetve az apróvadfajok, mezőgazdasági területhez kötött madárfajok és egyéb állatfajok számára kedvező élőhelyek, illetve a Natura 2000 és magas természeti értékű területek (MTÉT) fejlesztéséhez, segíti az ökológiai rendszerek működését, valamint javítja az élőhelyi hálózatosságot.

d) Gyeptelepítés szántóterületeken

I. talajvédelmi célú gyeptelepítés

II.természetközeli gyepek létrehozása

A szántóterületeken végzett gyeptelepítés célja a talajvédelem, illetve a természetvédelmi célok esetében az élőhelyfejlesztés, így hozzájárulva a beporzók, illetve az apróvadfajok, mezőgazdasági területhez kötött madárfajok és egyéb állatfajok számára kedvező élőhelyek, illetve a Natura 2000 és magas természeti értékű területek (MTÉT) fejlesztéséhez, segítve az ökológiai rendszerek működését, valamint javítva az élőhelyi hálózatosságot. A gyeptelepítés egyik kiemelt célterülete a védett tájképi elemként besorolt kunhalmok területe.

B. Környezeti vagy klímavédelmi célú agrár-erdészeti rendszerek telepítése

a) Mezővédő fasor telepítése

A mezővédő fasorok telepítése hozzájárul a talajok szélerózió elleni védelméhez, illetve jelentős hatásuk van az élőhelyek fejlesztésére, az felszíni vizek bemosódás elleni védelmére. A kialakuló új élőhelyek hozzájárulnak a beporzók, illetve az apróvadfajok, mezőgazdasági területhez kötött madárfajok és egyéb állatfajok számára kedvező élőhelyek, illetve a Natura 2000 és magas természeti értékű területek (MTÉT) fejlesztéséhez, segítik az ökológiai rendszerek működését, valamint javítják az élőhelyi hálózatosságot.

b)Több sor fából és cserjéből álló mezővédő erdősáv telepítése

A több sor fából és cserjéből álló mezővédő erdősávok telepítése hozzájárul a talajok szélerózió elleni védelméhez, illetve jelentős hatásuk van az élőhelyek fejlesztésére, a kedvező mikroklíma kialakulására és a felszíni vizek bemosódás elleni védelmére. A kialakuló új élőhelyek hozzájárulnak a beporzók, illetve az apróvadfajok, mezőgazdasági területhez kötött madárfajok és egyéb állatfajok számára kedvező élőhelyek, illetve a Natura 2000 és magas természeti értékű területek (MTÉT) fejlesztéséhez, segítik az ökológiai rendszerek működését, valamint javítják az élőhelyi hálózatosságot.

c) Fás legelő vagy fás kaszáló kialakítása gyepterületeken

A gyepterületeken történő fás legelő vagy fás kaszáló kialakítása elsősorban az árnyék biztosítása révén állatjóléti szempontból kedvező, valamint élőhelyi szempontból. A kialakuló új élőhelyek hozzájárulnak a beporzók, illetve az apróvadfajok, mezőgazdasági területhez kötött madárfajok és egyéb állatfajok számára kedvező élőhelyek, illetve a Natura 2000 és magas természeti értékű területek (MTÉT)

fejlesztéséhez, segítik az ökológiai rendszerek működését, valamint javítják az élőhelyi hálózatosságot.

C. Vízvédelmi célú nem termelő beruházások

C/I. Vízvédelmi célú nem termelő beruházások - területalapú

a) Partmenti vízvédelmi pufferzóna kialakítása, fejlesztése

i) 40 m szélességben gyepes vagy
ii) 20 m szélességben füves cserjés fás védőterület kialakítása

A jellemzően mezőgazdasági területhasználatú vízgyűjtőkön gyakori, hogy a művelt táblák a a vízfolyások partjáig húzódnak. Amennyiben a vízfolyást töltés vagy depónia nem védi, úgy a csapadékesemények után a táblákról vagy az állattartó telepekről lefolyó csapadékvíz a vízfolyást erózióval bemosott lebegőanyaggal és oldott növényi tápanyaggal szennyezi. A megfelelő növényzettel betelepített és szántóföldi művelés alatt nem álló partmenti vízvédelmi pufferzóna kialakítása, fejlesztése hozzájárul a vizek tápanyag- és növényvédőszer-terhelésének csökkentéséhez, azáltal, hogy a bemosódó lebegőanyag kiszűrésével és kiülepítésével, a növényi tápanyagok felvételével, illetve feldolgozásával. A puffersáv továbbá védi a vízfolyást a defláció hatásától is, illetve csökkenti a felszín alatti hozzáfolyás szennyezett alaphozamát. A beruházás hozzájárul az élőhelyek fejlesztéséhez is, javítva egyúttal az élőhelyek hálózatosságát és segítve az ökológiai rendszerek működését. A vízfolyásokra jellemző ártéri növényzet kialakítása a vízfelület árnyékolása révén javítja annak tápanyagforgalmát.

b) Vizes élőhelyek létrehozása a területen megjelenő többletvizek visszatartásával, illetve a területek visszanedvesítésével

Szántóföldi művelésre, illetve gyepgazdálkodásra kevésbé alkalmas mezőgazdasági területen nyílt vízfelületű vagy időszakosan jelenlévő, vizenyős, mocsaras, part menti vegetációval és pufferzónával szegélyezett területek kialakítása. A mezőgazdasági művelésre kevésbé alkalmas területeken megjelenő többletvizek visszatartásával, illetve a területek visszanedvesítésével létrehozott vizes élőhelyek kialakítása egyaránt szolgálja a klímavédelmet a magas kötöttszén tartalmú talajok művelésből való kivonásával és a vízvisszatartás révén kedvező mikroklimatikus környezet kialakításával. A kialakuló új élőhelyek hozzájárulnak a beporzók, illetve az apróvadfajok, mezőgazdasági területhez kötött madárfajok és egyéb állatfajok számára kedvező élőhelyek, illetve a Natura 2000 és magas természeti értékű területek (MTÉT) fejlesztéséhez, segítik az ökológiai rendszerek működését, valamint javítják az élőhelyi hálózatosságot.

C/II. Vízvédelmi célú nem termelő beruházások - területalapú

a)Területi vízvisszatartást szolgáló vízi létesítmények kialakítása, fejlesztése a mélyfekvésű, vízvisszatartásra alkalmas területeken a vizek összegyülekezésének és azok minél hosszabb ideig történő megmaradásának biztosításával, időszakos vagy állandó nyílt vízfelület létrehozásával

Ezek a tevékenységek kizárólag a többletvizek felszíni gyülekezését segítik elő pl. a vizek egy bizonyos területre kormányzásával, de nem a vízfolyásokba való bevezetésével. Azaz a vízmennyiség a területen marad egy bizonyos ideig, csak egy területrészre koncentrálódva, így optimalizálható a földterületek művelése. Ugyanakkor az így összegyülekezett vizek nem alkalmasak öntözésre, kizárólag a beszivárgást és a párologtatást szolgálják, továbbá kedvező élőhelyek alakulhatnak így ki.

i) Vízkormányzási művek kialakítása: vízelvezető árok, csatorna, átművelhető vápa kialakítása a vízvisszatartásra alkalmas terület felé

ii) Vízvisszatartást szolgáló műtárgy kialakítása
iii) Vízvisszatartásra alkalmas terület kialakítása
iv) Kisszelvényű, átművelhető lokalizációs töltés kialakítása

A vízvédelmi célú nem termelő beruházások egy részének célja a mikroklimatikus viszonyok és a talajvízkészletek javítása a többletvizek visszatartásával. Az így összegyülekezett vízkészlet öntözésre nem használható.

b) Erózióvédelmet biztosító létesítmények kialakítása, fejlesztése

Olyan nem termelő beruházások támogatása (különösen: terasz, sánc, padka, bakhát, rőzsefonat, talajfogó gát, gyepes gyűjtőárok, vízmosások feltöltése), amelyek mérséklik a kijuttatott anyagok lemosódását és hozzájárulnak a földhasználatból származó, erózió eredetű tápanyagterhelés csökkentéséhez.
A kötelező fenntartási időszak 5 év.

Az erózióvédelmet biztosító műszaki létesítmények kialakítása, fejlesztése a talajerózió elleni védelmet szolgálják.

Kiválasztási kritériumok, melyek részben is alkalmazhatóak:

A támogatási kérelmek kiválasztási folyamatában előnyt élveznek:

Az A és B célterület esetén
· A választott tevékenységek környezeti hozzáadott értéke
· A zöldinfrastruktúra fejlesztési projekt által javasolt fejlesztési területek
·Natura 2000 területek
·Nitrát-érzékeny területek
·Ártéri, hullámtéri területek
·Erózió-érzékeny területek
·Belvíz-érzékeny területek
·Aszály-érzékeny területek
·12 % feletti lejtésű területek
·Őshonos vagy méhlegelőnek alkalmas fa- és cserjefajok alkalmazása
·A vállalás léptéke
·Multiplikátor hatás
·100 ha feletti táblaméret
·Az A.d. célterület esetén ezen túl előnyt élveznek a gazdálkodáshoz kötődő táji elemekként besorolt kunhalmok területei.
Tesztüzemi Információs Hálózat (tesztüzemi rendszer) munkájában való részvétel

A C/I. és C/II. célterület esetén a
· A választott tevékenységek környezeti hozzáadott értéke
·Nitrát-érzékeny területek
·A tevékenység jónál gyengébb ökológiai és/vagy kémiai állapotú felszíni víztest vízgyűjtő területén valósul meg;
·A tevékenység jónál gyengébb minőségi és/vagy mennyiségi állapotú felszín közeli felszíni alatti víztesten valósul meg
·Továbbá a C/II.a. célterület esetén aszály-érzékeny területek
·A C/I. célterület esetén ezen túl előnyt élveznek

o a zöldinfrastruktúra fejlesztési projekt által javasolt fejlesztési területek
o Ártéri, hullámtéri területek
o Natura 2000 területek
·A C/I.b. célterület esetén a Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése program keretében létesült tározók területe
Tesztüzemi Információs Hálózat (tesztüzemi rendszer) munkájában való részvétel

Kapcsolódás más jogszabályokhoz:

·A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény
·A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
·1155/2016. (III. 31.) Korm. határozat Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről
·23/2018. (X. 31.) OGY határozat a 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiáról

Kapcsolódás más KAP ST intézkedéshez:

·Jelen beruházás A.a), A. b), A.c), B.a), B.b), valamint a C/I.a. és C/I.b.) célterület keretében létrehozott nem termelő elem a kivitelezés évében nem számolható el a DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai program vonatkozó előírásának teljesítésénél.
·Jelen beruházás A.a), A.c), A.d), B.a), B.b, B.c), valamint C/I.a. és C/I.b. célterületének keretében létrehozott nem termelő elem fenntartására támogatás igényelhető RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés keretében

Kapcsolódás más KAP-on kívüli eszközhöz:

Környezet- és Energetikai Hatékonysági Operatív Program (KEHOP) Plusz

3. A Natura 2000 területek és a zöldinfrastruktúra megőrzéséhez és kezeléséhez szükséges ökológiai és infrastrukturális feltételek megteremtése

Az intézkedések célja a külterületi zöldinfrastruktúra kulcselemeit képező védett természeti területek és Natura 2000 területek természetes ökoszisztémáinak – vizes élőhelyek, vízi életközösségek, gyep- és erdőterületek – megőrzéséhez, egészséges működéséhez és az általuk nyújtott ökoszisztéma szolgáltatások fenntartásához szükséges feltételek megteremtése, és a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek természetvédelmi helyzetének javítása, fenntartása összhangban az országos Natura 2000 priorizált intézkedési tervvel, valamint a Natura 2000 területek és védett természeti területek állapotának és kezelésének fejlesztése, a hozzájuk kötődő és fennmaradásukban szerepet játszó biológiai sokféleség komponenseinek (fajok, élőhelyek) in-situ/ex-situ megőrzése. Így különösképp elszámolható:
·Kedvezőtlen állapotú természeti területek élőhelyeinek helyreállítása.
·Zöldinfrastruktúra külterületi elemei közötti ökológiai kapcsolatok fejlesztését célzó élőhelyrekonstrukció.
·Célzott fajmegőrzési beavatkozások.
·Természetvédelmi területkezelés és őrzés feltételrendszerének és infrastrukturális hátterének fejlesztése.

A beavatkozási terület tervezett kimeneti mutatója:
·Védelmi és helyreállító intézkedésekkel kezelt Natura 2000 területek nagysága: 100 000 ha
A beavatkozási terület tervezett forrásallokációja:
·80 961 965 EUR

A KEHOP Plusz jellemzően közepes, illetve nagyobb léptékű állami és önkormányzati tulajdonú és

üzemeltetésű infrastruktúra-fejlesztések területén nyújt támogatási lehetőségeket, míg a KAP Stratégiai Terv jelen intézkedésének keretében kisebb léptékben és más célcsoport (mezőgazdasági termelők) számára biztosítunk támogatási lehetőségeket.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Jogosultsági kritériumok:

·Mezőgazdasági termelő

·Támogatható terület rendelkezésre állása

·Az A/b célterület esetében erózió-érzékeny és 12% feletti lejtős területen helyezkedik el

·A C/I. b célterülek esetében a terület belvíz-veszélyeztetett területen helyezkedik el

·A C/II.b célterületen a terület erózió-érzékeny területen helyezkedik el

·Természetvédelmi oltalom alatt álló, illetve Natura 2000 területek esetén az illetékes nemzeti park igazgatóság támogató nyilatkozata a beruházás természetvédelmi szempontból történő elfogadhatóságáról és a területre érvényben lévő kezelési tervhez, illetve Natura 2000 fenntartási tervhez való illeszkedésről (amennyiben a terv elkészült).

A beruházás keretében létrehozott objektumok túlmutatnak a gazdálkodó jogszabályban foglalt vagy a kondicionalitásból fakadó kötelezettségein.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A támogatás típusa:

Vissza nem térítendő támogatás.

Az A célterületek esetén hektár alapú egységköltség, mely magába foglalja az első kivitel előkészítő és telepítési munkálatainak, valamint a telepítendő fajok szaporítóanyagainak költségeit. A legeltetéses gazdálkodáshoz kapcsolódó beruházási elemek (itató kialakítás, gémeskút kialakítás és szárnyék kialakítás) egységköltség alapon kerültek meghatározásra.

A B.a. és B.c. célterületek esetén faegyed (darab) alapú egységköltség, mely magába foglalja az első kivitel előkészítő és telepítési munkálatainak, valamint a telepítendő fajok szaporítóanyagainak költségeit.

A B.b célterület esetén folyóméter alapú egységköltség, mely magába foglalja az első kivitel előkészítő és telepítési munkálatainak, valamint a telepítendő fajok szaporítóanyagainak költségeit.

A C.I célterületek esetén hektár alapú egységköltség, mely magába foglalja az első kivitel előkészítő és telepítési munkálatainak, valamint a telepítendő fajok szaporítóanyagainak költségeit.

A C.II célterület vízvédelmi célú nem termelő beruházásainak esetében a kialakításra irányuló intézkedések első sorban infrastrukturális beruházásokat tesznek szükségessé, ezért a támogatás során a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése történik meg.

A beavatkozás keretein belül az alábbi célterületek mentén felsorolt tevékenységekre vehető igénybe támogatás nem termelési céllal létrejövő beruházásokra:

A. Földhasználat váltást, illetve az élőhelyek helyreállítását elősegítő nem termelő beruházások

a) Biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése

I. önálló szántóföldi táblákon,
II. állandó kultúrák sorközeibe,
III. szántóföldi táblákon vagy állandó kultúrák ökológiai határsávjában

A megvalósítás követelményei:
·Legalább 6 fajból, abból legalább 1 pillangósból álló, részben önmagukat újravetni képes, a beporzó rovaroknak a lehető leghosszabb időtartamig megfelelő táplálékot biztosító többéves növénykultúra telepítése
·A telepítés során tilos műtrágya és növényvédőszer alkalmazása.

Választható kiegészítő tevékenység: T ülőfák telepítése
A kötelező fenntartási időszak 7 év.

b) Erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása szántóterületeken, illetve állandó kultúrákban
I. szántóföldi táblákon vagy állandó kultúrák ökológiai határsávjában
II.a táblákon belül a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon
III. állandó kultúrák sorközeibe
A megvalósítás követelményei:
·A környezetvédelmi és természetvédelmi igényeknek egyaránt megfelelő, a termőhelyre jellemző legalább 3 őshonos fűfajból álló gyepkeverék telepítése.
·A telepített gyepet kaszálással, illetve legeltetéssel kell hasznosítani.
·A gyeptelepítéshez műtrágya és szerves trágya alkalmazása hektáronként 90 kg nitrogén mennyiségig engedélyezett. A telepítés évében a legeltetés tilos.

Választható kiegészítő tevékenység: T ülőfák telepítése
A kötelező fenntartási időszak 7 év.

c) Füves, cserjés sávok kialakítása szántóterületeken
I. a táblák ökológiai határsávjában
II.a táblákon belül a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon

Választható kiegészítő tevékenység: T ülőfák és madárodúk telepítése
A kötelező fenntartási időszak 7 év.

A megvalósítás követelményei:
·A környezetvédelmi és természetvédelmi igényeknek egyaránt megfelelő, a termőhelyre jellemző legalább 3 őshonos fűfajból álló gyepkeverék és legalább 3 őshonos cserjefajból álló sövény telepítése.
·A sövény szélessége legalább 1,5, de legfeljebb 3 méter széles lehet, két szélén 1-1 méter széles füves mezsgyével.

d) Gyeptelepítés szántóterületeken
I. talajvédelmi célú gyeptelepítés
II.természetközeli gyepek létrehozása

Választható kiegészítő tevékenység: T ülőfák telepítése
A kötelező fenntartási időszak 7 év.

A megvalósítás követelményei:
·A környezetvédelmi és természetvédelmi igényeknek egyaránt megfelelő, a termőhelyre jellemző

legalább 3, természetközeli gyepek létrehozása esetén 8 őshonos fűfajból vagy más gyepalkotó fajból álló gyepkeverék telepítése.
·A telepített gyepet kaszálással, illetve legeltetéssel hasznosítani.
·A gyeptelepítéshez műtrágya és szerves trágya alkalmazása hektáronként 90 kg nitrogén mennyiségig engedélyezett.
·A telepítés évében a legeltetés tilos.

B. Környezeti vagy klímavédelmi célú agrár-erdészeti rendszerek telepítése

a) Mezővédő fasor telepítése

A megvalósítás követelményei:
·legalább 0.5 ha mezőgazdasági művelés alatt álló területen
·1 sor fa telepítése
·maximum 35 egyed/ha telepíthető
·Ültetés előkészítése 10 méter szélességben
·Ültetés: a szomszédos ingatlantól legalább 3 méter tőben mért távolságra, csemete mérete legalább 1 m,
·tőtáv min. 3 - max. 5 méter
·fák egyedi törzsvédelme

A kötelező fenntartási időszak 7 év, melynek során a fasor ápolása és a faegyedek pótlása kötelező. RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés beavatkozás alapján

b)Több sor fából és cserjéből álló mezővédő erdősáv telepítése szántóterületeken

A megvalósítás követelményei:
·legalább 0.5 ha mezőgazdasági művelés alatt álló területen
·20 m széles területen 5 sor fa és 2 sor cserje telepítése
·Ültetés előkészítése legalább 20 méter szélességben
·Ültetés: a szomszédos ingatlantól legalább 3 méter tőben mért távolságra, csemete mérete legalább 1 m,
·sortáv max. 2,5 m, tőtáv a fák esetében max. 3 m, a cserjesor esetében max 1 m

·maximum 100 folyóméter/ha és 165 fa-egyed/ha telepíthető

A kötelező fenntartási időszak 7 év, melynek során a fás sáv ápolása és a fa- és cserje egyedek pótlása kötelező és támogatható a RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés beavatkozás alapján

c) Fás legelő vagy fás kaszáló kaszáló kialakítása gyepterületeken

A megvalósítás követelményei:
·Legalább 0,3 ha gyep művelési ágban lévő területen, maximum 100 fa egyed /ha telepítése
·Talaj-előkészítés, a szomszédos ingatlantól legalább 3 méter tőben mért távolságra, csemete méret legalább 1 m
·csoportos törzsvédelem vagy mikro kerítés
Választható kiegészítő elemek:
·fedett szárnyék létesítése
·itató létesítése

·gémeskút létesítése
A kötelező fenntartási időszak 7 év, melynek során a fák ápolása és pótlása kötelező és támogatható a RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés beavatkozás alapján

C. Vízvédelmi célú nem termelő beruházások

C/I. Vízvédelmi célú nem termelő beruházások - területalapú

a) Partmenti vízvédelmi pufferzóna kialakítása, fejlesztése

i) 40 m szélességben gyepes vagy
ii) 20 m szélességben füves cserjés fás védőterület kialakítása

A kötelező fenntartási időszak 5 év.

A megvalósítás követelményei:

az i) pont esetében
·a környezetvédelmi és természetvédelmi igényeknek egyaránt megfelelő, a termőhelyre jellemző legalább 3 őshonos fűfajból vagy más gyepalkotó fajból álló gyepkeverék telepítése gyeptelepítési útmutató alapján.
·A telepített gyepet kaszálással, illetve legeltetéssel hasznosítani.
·A gyeptelepítéshez műtrágya és szerves trágya alkalmazása hektáronként 90 kg nitrogén mennyiségig engedélyezett azonnali bedolgozás mellett.
·A telepítés évében a legeltetés tilos.

az ii) pont esetében
·A környezetvédelmi és természetvédelmi igényeknek egyaránt megfelelő, a termőhelyre jellemző legalább 3 őshonos fűfajból álló gyepkeverék és legalább 3 őshonos, ártéri cserje, illetve fafaj telepítése, úgy hogy a mederfenntartási munkák számára a part felőli oldalon 5 m széles füves, munkagéppel járható fenntartó utat kell fenntartani tartatni.
·A telepítéshez műtrágya és szerves trágya alkalmazása hektáronként 90 kg nitrogén mennyiségig engedélyezett azonnali bedolgozás mellett.

b) Vizes élőhelyek létrehozása a területen megjelenő többletvizek visszatartásával, illetve a területek visszanedvesítésével

Szántóföldi művelésre, illetve gyepgazdálkodásra kevésbé alkalmas mezőgazdasági területen nyílt vízfelületű vagy időszakosan jelenlévő, vizenyős, mocsaras, part menti vegetációval és pufferzónával szegélyezett területek kialakítása a megjelenő többletvizek visszatartásával, illetve a területek visszanedvesítésével.
A kötelező fenntartási időszak 5 év.

C/II. Vízvédelmi célú nem termelő beruházások -projektalapú

a)Területi vízvisszatartást szolgáló vízi létesítmények kialakítása, fejlesztése a mélyfekvésű, vízvisszatartásra alkalmas területeken a vizek összegyülekezésének és azok minél hosszabb ideig történő megmaradásának biztosításával, időszakos vagy állandó nyílt vízfelület létrehozásával

Ezek a tevékenységek kizárólag a többletvizek felszíni gyülekezését segítik elő pl. a vizek egy

bizonyos területre kormányzásával, de nem a vízfolyásokba való bevezetésével. Azaz a vízmennyiség a területen marad egy bizonyos ideig, csak egy területrészre koncentrálódva, így optimalizálható a földterületek művelése. Ugyanakkor az így összegyülekezett vizek nem alkalmasak öntözésre, kizárólag a beszivárgást és a párologtatást szolgálják, továbbá kedvező élőhelyek alakulhatnak így ki.

i) Vízkormányzási művek kialakítása: vízelvezető árok, csatorna, átművelhető vápa kialakítása a vízvisszatartásra alkalmas terület felé, melyek kizárólag környezetvédelmi célt szolgálnak és határozottan nem termelő céllal kerülnek kialakításra.
ii) Vízvisszatartást szolgáló műtárgy kialakítása
iii) Vízvisszatartásra alkalmas terület kialakítása
iv) Kisszelvényű, átművelhető lokalizációs töltés kialakítása

A kötelező fenntartási időszak 5 év.

b) Erózióvédelmet biztosító létesítmények kialakítása, fejlesztése

Olyan nem termelő beruházások támogatása (különösen: terasz, sánc, padka, bakhát, rőzsefonat, talajfogó gát, gyepes gyűjtőárok, vízmosások feltöltése), amelyek mérséklik a kijuttatott anyagok lemosódását és hozzájárulnak a földhasználatból származó, erózió eredetű tápanyagterhelés csökkentéséhez.
A kötelező fenntartási időszak 5 év.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)
N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**
☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése
☑ Egységköltségek
☐ Egyösszegű átalányok
☐ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

A kifizetés az STR 83. cikk 1(a), 1(b) és 2 (a) i. bekezdései alapján történik.

1(a): C/II célterület esetén
1(b): A,B és C/I célterületek esetén

Az A, B, és C/I célterületek estén:

Egység-költség kalkuláció alapján, mely magába foglalja az első kivitel előkészítő és telepítési munkálatainak, valamint a telepítendő fajok szaporítóanyagainak költségeit.

Célterület	Beruházás	Egységköltség
A. Földhasználat váltást, illetve az	a) Biodiverzitás védelmi célú	

élőhelyek helyreállítását elősegítő nem termelő beruházások	évelő kultúrák telepítése	
	önálló szántóföldi táblákon vagy azok ökológiai határsávjában	1020 EUR/ha
	állandó kultúrák sorközeiben vagy azok ökológiai határsávjában	333 EUR/ha
	b) Erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása szántóterületeken, illetve állandó kultúrákban	
	szántóföldi táblák ökológiai határsávjában	1026 EUR/ha
	állandó kultúrák sorközeiben vagy azok ökológiai határsávjában	340 EUR/ha
	a táblákon belül a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon	1026 EUR/ha
	c) Füves, cserjés sávok kialakítása szántóterületeken	
	táblák ökológiai határsávjában	514 EUR/100m
	a táblákon belül a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon	514 EUR/100m
	d) Gyeptelepítés szántóterületeken	
	talajvédelmi célú gyeptelepítés	1033 EUR/ha
	természetközeli gyepek létrehozása	1075 EUR/ha
B. Környezeti vagy klímavédelmi célú agrár-erdészeti rendszerek telepítése	a) mezővédő fasor telepítése	38 EUR / db
	b) mezővédő erdősáv telepítése	12 EUR / folyóméter
	a) fás legelő vagy kaszáló kialakítása	38 EUR / db
	Kiegészítő elemek	
	fedett szárnyék	180 EUR/db
	itató	135 EUR/db
	gémeskút	297 EUR/db
C/I. Vízvédelmi célú nem termelő beruházások	a) Partmenti vízvédelmi pufferzóna kialakítása, fejlesztése	
	i) 40 m szélességben gyepes vagy	895
	ii) 20 m szélességben füves cserjés fás védőterület kialakítása	1 220
	b) Vizes élőhelyek létrehozása a területen megjelenő többletvizek visszatartásával, illetve a területek visszanedvesítésével	958

A C/II. célterületek esetén:

A C.II célterület vízvédelmi célú nem termelő beruházásainak esetében a kialakításra irányuló

intézkedések első sorban infrastrukturális beruházásokat tesznek szükségessé, ezért a támogatás során a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése történik meg projektalapú elszámolás során, számla alapján. A tevékenységek megvalósítása során a tervezés, az eszközbeszerzés, a földhasználati előírások kivitelezésének, valamint a vízi infrastruktúra fejlesztésének költségei számolhatóak el.

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A támogatás az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2115 rendeletének 73. cikk (4) bekezdés c) pontjának i.) alpontja alapján 100 %-os intenzitású.

Kiegészítő információk

Agro-ökológiai nem termelő beruházások A., és C/I. célterületek egységköltségeinek háttérszámítása:

A számítási módszertan kiindulási alapja Agrárközgazdasági Intézet Tesztüzemi Rendszerének használata (FADN), illetve a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatbázisai, valamint szakértői becslések voltak. A tesztüzemi rendszerből elsősorban a termelési értékre, valamint egyes növénykultúrák ágazati szintű költségeire vonatkozó adatok kerültek figyelembevételre. A tesztüzemi rendszer a mezőgazdasági művelt területek több mint 90%-ra vonatkozóan gyűjt ágazati adatokat évente a legfontosabb növénykultúrákról, melyek a háttérszámítások fontos alapját képezik, szántó, gyep, zöldség, és állandó kultúrákban egyaránt.

B/a-Bb-B/c célterület: a környezeti vagy klímavédelmi célú agrár-erdészeti rendszerek telepítése esetében a támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

A számítás alapja az előírások betartása által bekövetkezett többletköltség, valamint jövedelem kiesés mértékének meghatározása. A támogatási összeg kiszámításakor az előírásokat betartó gazdálkodók várható jövedelemalakulása kerül összehasonlításra beruházás megvalósítása nélkül folytatott korábbi gazdálkodási gyakorlathoz képest. Minden előírás esetében figyelembevételre kerül a várható bevételkiesés, illetve a várható többletköltség. A kompenzáció értékének meghatározása az egyes előírások során várható bevételkiesések, illetve várható többletköltségek összesítésével történt. A legeltetéses gazdálkodáshoz kapcsolódó beruházási elemek (itató kialakítás, gémeskút kialakítás és szárnyék kialakítás) egységköltség alapon kerültek meghatározásra.

A C.II. célterület esetén az átlagos egységösszegek történelmi adatok alapján kerültek meghatározásra. A M04 - VP4-4.4.2.1-16 Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: létesítmények kialakítása, fejlesztése felhívásra a 2014-2020 közötti időszakban beérkezett támogatási kérelmek közül a jóváhagyott támogatási összegekkel rendelkező projekteket vettük alapul. A kisszámú minta átalgértékét vettük az átlagos egységösszegnek, melyre inflációs kalkulációt végeztünk. Maximum értéknek a jóváhagyott legmagasabb projektösszeg inflációval kalkulált mértéke tekinthető. A forint euro átváltás során 365 HUF/EUR árfolyammal számoltunk

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☐ Nem ☑ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

Ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatálya kívülesik, így arra a versenyszabályok alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☐ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet
☐ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

További információk:
☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.
☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Mely beruházások nem támogathatók?

- gépvásárlás költsége
- épületek kivitelezésének vagy felújításának költségei

Öntözésre is kiterjed a beruházás?
☐ Igen ☑ Nem

A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok) (százalékban kifejezve)
N/A

A különböző potenciális vízmegtakarításokra vonatkozó részletek a létesítmény vagy infrastruktúra típusa szerint (adott esetben)

A (jónál rosszabb állapotú víztesteket) érintő meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a vízhasználat hatékony csökkentésére vonatkozó követelmény(ek) (százalékban kifejezve)
N/A

Régió szerinti bontás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 11 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

Az intézkedés keretében megvalósuló agro-ökológiai nem termelő beruházások nincsenek termeléshez kötve, a támogatás kizárólag afelmerült költségek ellentételezésére szolgál.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(3)(b) - 73 - A 73. cikkben említett nem termelő beruházásokhoz nyújtott támogatás	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD21_O21_A01_ON - Agro-ökológiai nem termelő beruházások - Vízvédelmi célú nem termelő beruházások	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Átlagos		R.26; R.32	Nem
RD21_O21_U01_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése önálló szántóterületen földi táblákon vagy azok ökológiai határsávjában	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.26; R.32	Nem
RD21_O21_U02_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése állandó kultúrák sorközeiben vagy azok ökológiai határsávjábanban ültetvényekben	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.26; R.32	Nem
RD21_O21_U03_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása szántóföldi táblák ökológiai határsávjában	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.26; R.32	Nem
RD21_O21_U04_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása állandó kultúrák sorközeiben vagy azok ökológiai határsávjában ültetvényekben	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.26; R.32	Nem
RD21_O21_U05_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások füves, cserjés sávok kialakítása szántóterületeken táblák ökológiai határsávjában	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.26; R.32	Nem
RD21_O21_U06_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások talajvédelmi célú gyeptelepítés	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.26; R.32	Nem
RD21_O21_U07_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások természetközeli gyepek létrehozása	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.26; R.32	Nem
RD21_O21_U08_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások mezővédő fasor telepítése	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.17; R.26; R.32	Nem
RD21_O21_U09_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások mezővédő erdősáv telepítése	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.17; R.26; R.32	Nem
RD21_O21_U10_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások fás legelő vagy kaszálók kialakítása	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.17; R.26; R.32	Nem
RD21_O21_U11_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások gyepes védőterület kialakítása partmenti vízvédelmi pufferzónában	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.26; R.32	Nem
RD21_O21_U12_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások füves cserjés fás védőterület kialakítása partmenti vízvédelmi pufferzónában	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.26; R.32	Nem
RD21_O21_U13_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Vizes élőhelyek létrehozása	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.26; R.32	Nem

RD21_O21_U14_HA - Agroökológiai nem termelő beruházások erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása a táblákon belül a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.26; R.32	Nem
RD21_O21_U15_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások füves cserjés sávok kialakítása szántóterületeken a táblákon belül a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon	Támogatás	91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Egységes		R.26; R.32	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD21_O21_A01_ON - Agro-ökológiai nem termelő beruházások - Vízvédelmi célú nem termelő beruházások

Az átlagos egységösszeg a történelmi adatok alapján került meghatározásra.

A M04 - VP4-4.4.2.1-16 Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: létesítmények kialakítása, fejlesztése felhívásra a 2014-2020 közötti időszakban beérkezett támogatási kérelmek közül a jóváhagyott támogatási összegekkel rendelkező projekteket vettük alapul.

A kisszámú minta átalgértékét vettük az átlagos egységösszegnek, melyre inflációs kalkulációt végeztünk.
Maximum értéknek a jóváhagyott legmagasabb projektösszeg inflációval kalkulált mértéke tekinthető.

A forint euro átváltás során 365 HUF/EUR árfolyammal számoltunk

RD21_O21_U01_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése önálló szántóterületen földi táblákon vagy azok ökológiai határsávjában

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U02_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése állandó kultúrák sorközeiben vagy azok ökológiai határsávjábanban ültetvényekben

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U03_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása szántóföldi táblák ökológiai határsávjában

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U04_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása állandó kultúrák sorközeiben vagy azok ökológiai határsávjában ültetvényekben

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U05_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások füves, cserjés sávok kialakítása szántóterületeken táblák ökológiai határsávjában

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U06_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások talajvédelmi célú gyeptelepítés

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U07_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások természetközeli gyepek létrehozása

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U08_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások mezővédő fasor telepítése

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U09_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások mezővédő erdősáv telepítése

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U10_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások fás legelő vagy kaszálók kialakítása

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U11_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások gyepes védőterület kialakítása partmenti vízvédelmi pufferzónában

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U12_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások füves cserjés fás védőterület kialakítása partmenti vízvédelmi pufferzónában

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U13_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Vizes élőhelyek létrehozása

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U14_HA - Agroökológiai nem termelő beruházások erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása a táblákon belül a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U15_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások füves cserjés sávok kialakítása szántóterületeken a táblákon belül a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD21_O21_A01_ON - Agro-ökológiai nem termelő beruházások - Vízvédelmi célú nem termelő beruházások (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	212 997,71	233 267,50	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	268 257,63	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.21 (egység: Műveletek)								

RD21_O21_U01_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése önálló szántóterületen földi táblákon vagy azok ökológiai határsávjában (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	938,00	1 020,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U02_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése állandó kultúrák sorközeiben vagy azok ökológiai határsávjábanban ültetvényekben (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	375,00	333,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U03_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása szántóföldi táblák ökológiai határsávjában (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	898,00	1 026,00	0,00	0,00	0,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U04_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása állandó kultúrák sorközeiben vagy azok ökológiai határsávjában ültetvényekben (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	335,00	340,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U05_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások füves, cserjés sávok kialakítása szántóterületeken táblák ökológiai határsávjában (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	1 223,00	514,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U06_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások talajvédelmi célú gyeptelepítés	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	898,00	1 033,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

(Támogatás - Egységes)	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U07_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások természetközeli gyepek létrehozása (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	938,00	1 075,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U08_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások mezővédő fasor telepítése (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	11 400,00	11 400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U09_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások mezővédő erdősáv telepítése (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	4 800,00	4 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U10_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások fás legelő vagy kaszálók kialakítása (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	2 850,00	2 850,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U11_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások gyepes védőterület kialakítása partmenti vízvédelmi pufferzónában (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	895,00	895,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.21 (egység: Hektár)								

RD21_O21_U12_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások füves cserjés fás védőterület kialakítása partmenti vízvédelmi pufferzónában (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	1 220,00	1 220,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U13_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Vizes élőhelyek létrehozása (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	958,00	958,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U14_HA - Agroökológiai nem termelő beruházások erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása a táblákon belül a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	1 026,00	1 026,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U15_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások füves cserjés sávok kialakítása szántóterületeken a táblákon belül a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	514,00	514,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.21 (egység: Hektár)								
ÖSSZESEN	O.21 (egység: Műveletek)	0,00	24,00	24,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 48,00 **Max:** 24,00
	O.21 (egység: Hektár)	0,00	6 887,50	6 887,50	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 13 775,00 **Max:** 6 887,50
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	9 955 174,62	9 955 174,63	0,00	0,00	0,00	0,00	19 910 349,25

	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	4 977 587,31	4 977 587,32	0,00	0,00	0,00	0,00	9 955 174,63
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD38_F05_AFI_73 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD38_F05_AFI_73
A beavatkozás neve	Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve
Közös kimeneti mutató	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.2.2	ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	2	Igen
4.4.2	A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata	2	Igen
4.4.3	A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás ösztönzésével	1	Igen
5.1.4	Termőföld védelem agrár-erdészeti rendszerekkel	2	Igen
6.3.2	A folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése	1	Igen
6.4.1	Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek fejlesztése a biológiai sokféleség mérésére	1	Részben

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott

eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.16 A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya
R.17 Erdőtelepítés, agrárerdészet és erdő-helyreállítás céljából támogatott terület, továbbá ezek bontása
R.18 Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás
R.26 A KAP keretében a természeti erőforrások védelméhez kapcsolódó, termelő- és nem termelőberuházásokra vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok aránya
R.27 A környezeti fenntarthatósághoz, az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben
R.32 A KAP keretében a biológiai sokféleséghez hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Célok:

·földhasználat-váltás elősegítése,

·széndioxid-megkötés,

·fenntartható alapanyag biztosítása a bio-based gazdaság számára

A beavatkozás célja :

Az erdőterültek növelése és a fásítások hozzájárulnak a fölhasználat-váltáshoz. Első sorban a mezőgazdasági művelés szempontjából határ-termőterületek esetében, pl. meredek lejtés, gyenge termőképesség, eróziós leromlás vagy erózióveszély. Az erdősítés vagy fásítás csökken, majd teljesen megszűnik a talaj bolygatása, a vegyszer-használat, változatosabb élővilág számára nyújt élőhelyet.

Az erdősítés és fásítás jelentően növeli az organikus széndioxid-megkötést mind a fák növekedése során, mint az állományban megkötött módon .

Az Európai Erdőstratégia egyik nevesített célja az ipari és építőipari anyaghasználatban is a karbon lábnyom csökkentése, az anyagokban hosszú időre tárolt szén arányának javítása, a fa használatának növelése. Az erdőtelepítések és ipari célú fásítások által a megnövekedő faanyag-igény fenntartható módon történő kiszolgálása is biztosítható az ökológiai értékek megóvása mellett is

1. célterület: erdőtelepítés

A hagyományos erdőtelepítés során létrehozott erdő a későbbiekben olyan erdő művelési ágú termőföld lesz, amely esetében a fák első véghasználata után az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény alapján az erdőgazdálkodónak az erdőt fel kell újítania, és azt a későbbiekben is tartósan, a fenntartható erdőgazdálkodásra vonatkozó szabályok szerint kell kezelnie.

2. célterület: ipari célú alapanyag biztosítására szolgáló fás szárú ültevény telepítése

Az ipari célú fás szárú ültevények esetében is érvényesítésre kerül az engedélyező erdészeti hatóság eljárásban az az elvárás, hogy telepítésre csak a termőhelyi adottságoknak megfelelő, a természetes környezetet nem károsító módon kerülhet sor. Az ipari célú fás szárú ültevény a földhasználónak a rendkívül hosszú távon és nagy bizonytalansággal megtérülő erdő művelési ágra való áttérésnél rövidebb, beláthatóbb időn belül kínál alternatív bevételi forrást. Emellett a jellemzően 20 éves vagy annál hosszabb vágásfordulóval rendelkező ültetvények kímélik a talajt, vízvisszatartó és mikroklíma hatással rendelkeznek, valamint mindenképpen magasabb biodiverzitás kialakulásának adnak teret, mint az intenzív talajművelés.

Nem ítélhető oda támogatás rövid vágásfordulójú fás szárú energetikai ültetvények, karácsonyfák, valamint gyors növekedésű fajok energetikai célú faültetvényei telepítéséhez.

Nem támogatható:
intenzíven terjedő fafajjal
erdőtelepítés, fásítás, illetve fás szárú növényekből álló, külön jogszabály szerint létesített ültetvény telepítése
természetes erdő vagy természetszerű erdő természetességi állapotú erdő száz méteres körzetében, valamint bármely védett vagy Natura 2000 természeti terület területén és annak száz méteres körzetében

Kiemelt cél: a beavatkozás földhasználat-váltási lehetőséget kínál mezőgazdasági termelők részére az erdőgazdálkodás melletti hosszú távú elköteleződésre, vagy középtávon piaci alapú jövedelmeik diverzifikálására. Lehetőséget biztosít emellett minden jogosult földhasználónak akár kifejezetten ökoszisztéma szolgáltatás célú erők telepítésére (green belt funkció, vízvisszatartás, talajvédelem, közjólét, stb.)

Kiválasztási kritériumok:
·a védelmi, vagy közjóléti rendeltetés
·magas természetességi kategória
·az alacsony erdősültségű terület
·térségi szempont: klímaadaptációs megfelelőség
·alacsony értékű élelmiszer és takarmánytermő terület földhasználat váltása,
·erdőszegély létesítése

Vonatkozó jogszabályok:
2009. évi XXXVII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról
383/2016 Kor. rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről
135/2017 (VI. 9.) korm. rendelet a fás szárú ültetvényekről

Szinergiák más beavatkozásokkal: tudásátadás és tanácsadás folyamatos elérhetősége szükséges a beavatkozás társadalmi promóciójához és a célprogramok megfelelő minőségű megvalósításhoz

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Jogosult kedvezményezett:

jogosult földhasználó

1. az 1. célterület esetén a kérelmezőnek rendelkeznie kell jóváhagyott erdőtelepítési tervdokumentációval és engedéllyel
2. a 2. célterület esetén rendelkeznie kell a 135/2017. (VI. 9.) Korm. rendelet szerinti igazolással

Legkisebb támogatható földterület 0,5 hektár.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 702/2014/EU bizottsági

rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.
- **Nem támogatható** természetes erdő, vagy természetszerű erdő, természetességi állapotú erdő, valamint nem erdő művelési ágú, védett vagy Natura 2000 természeti terület területén és annak száz méteres körzetében intenzíven terjedő fafajjal borított erdő, fásítás, illetve fásszárú növényekből álló, külön jogszabály szerintl létesített ültetvény telepítése.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Az 1. célterület esetében a földterület művelési ágát "erdő" művelési ágra kell változtatni.

A 2. célterület esetében a telepítés befejezését követő 5. évig köteles a törzsnyesést elvégezni.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☐ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☑ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

Az egységköltség típusú átalányköltség alkalmazásának alapja a 2005. óta ugyanezen beavatkozásra kidolgozott és alkalmazott, folyamatosan felülvizsgált és valorizált KAP forrású támogatási rendszer.

Az egységköltség kalkulációt az Erdészeti Tudományos Intézet végzi a korábbi évek tényszámai, valamint saját adatgyűjtése és elemzési módszertana alapján végeztük. Az Erdészeti Tudományos Intézet szervezetileg és pénzügyileg független az Agrárminisztériumtól.

Az egységköltség számítás alapja az STR 83. cikk 1(b) és 2 (a) i. bekezdései

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Alaptámogatás (első kivitel) állománytípusonként /ha

Támogatási egységköltség – első kivitel	**euro/ha**
Tölgy, bükk és egyéb kemény lomb	3 920
Egyéb lágylomb és fenyő	2 885
Akác	2 628
Nemesnyár	2 299

Ipari célú akác ültetvény	2 233
Ipari célú nemesnyár ültetvény (1. év ápolás nélkül)	2 329

Kiegészítő elemek egységköltsége:

Kiegészítő tevékenység	**mennyiségi egység**	**Euronak megfelelő forintösszeg/mennyiségi egység**
kerítés	fm	8 de maximum 1600 EUR/ ha
villanypásztor	fm	5 de maximum 518 EUR/ ha
padka	fm	0,17 de maximum 749 EUR/ ha
mikorrhizált csemete	db	8
fa és cserjefajokból álló erdőszegély*	fm	2
10 % elegyes állomány létrehozása	ha	500
30% elegyes állomány létrehozása	ha	1000
Ritka elegyfajok telepítése (min. 100 db/ha) csak erdőtelepítésben	ha	1800
Erdőtelepítés 10% vagy nagyobb lejtésű területen	ha	+10%

A “ritka elegyfajok telepítése” kiegészítő tevékenység csak együttesen támogatható a “10 % elegyes állomány létrehozása” vagy a “30 % elegyes állomány létrehozása” elemekkel.

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

Az erdészeti ágazat részére nyújtott támogatásokra a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☐ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☐ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.

☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Mely beruházások nem támogathatók?

Nem ítélhető oda támogatás rövid vágásfordulójú fás szárú energetikai ültetvények, karácsonyfák, valamint gyors növekedésű fajok energetikai célú faültetvényei telepítéséhez.

Öntözésre is kiterjed a beruházás?

☐ Igen ☑ Nem

A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok) (százalékban kifejezve)

N/A

A különböző potenciális vízmegtakarításokra vonatkozó részletek a létesítmény vagy infrastruktúra típusa szerint (adott esetben)

A (jónál rosszabb állapotú víztesteket) érintő meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a vízhasználat hatékony csökkentésére vonatkozó követelmény(ek) (százalékban kifejezve)

N/A

Régió szerinti bontás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 8 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatott beavatkozások a Nemzeti Erdőstratégia által kitűzött földhasználat-váltás erdő- illetve fásított állomány növelésével egybekötött megvalósítását célozzák. A támogatás a mezőgazdasági művelésre kevésbé alkalmas területek alternatív hasznosítását, közcélú erdők létesítését (green belt, szociális funkció), egyúttal a nemzeti szintű, nemzetközi CO2-emissziócsökkentő vállalások teljesítését is szolgálják. A támogatás összege kizárólag a ténylegesen felmerülő költségek alapján került meghatározásra, annak folyósítása kizárólag a beruházás megvalósításához szükséges ideig történik.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD38_O24_A01_HA - Erdősítést vagy ipari célú fásítást tartalmazó projektek területe	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.16; R.17; R.18; R.26; R.27; R.32	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD38_O24_A01_HA - Erdősítést vagy ipari célú fásítást tartalmazó projektek területe

A unit amount kalkuláció alapja a 2014-2021. évi adatok.

Évi átlagban 5.000 hektár új erdő, összesen 20 000 hektár, amin belül összesen kb. 2000 - 3000 iparifa ültetvény telepítését tervezzük kifizetni. Egy kérelem átlagosan 9,7 ha nagyságban érkezett az elmúlt 7 évben, ugyanakkor az egy projektben foglalt erdősítendő területméret szóródása rendkívül széles: 0,5 ha és 25 ha közötti.

A kérelmek kb. 94%-a erdőtelepítés volt, kevesebb, mint 6%-a fásítás.

Az erdőtelepítéseken belül kb. 61% őshonos állomány, amelyből 58% tölgy-bükk állomány, amely a fajlagosan magasabb telepítési költséggel párosul a kiegészítő elemek költségei miatt. A kifizetés utólagos és egyösszegű (100% teljesítés utáni), ezért 2024-től tervezhető megközelítőleg folyamatos és egyenletes az évenkénti forrás-felhasználás (nem számolva az időjárás-függőséggel).

Az átlagos (average) unit amount kalkuláció során a VP kötelezettségvállalási tényszámaiból és belső arányaiból, valamint a KAP Stratégiában alkalmazandó új egységköltség értékekből és várt arányokból képzett, súlyozott átlag módszerrel kalkulálva 4.146 euró/ha költséggel kalkulálunk.

A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD38_O24_A01_HA - Erdősítést vagy ipari célú fásítást tartalmazó projektek területe (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	4 146,00	4 146,00	4 146,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.24 (egység: Hektár)	0,00	0,00	0,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	0,00	**Összesen:** 15 000,00 **Max:** 5 000,00

ÖSSZESEN	O.24 (egység: Hektár)	0,00	0,00	0,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	0,00	**Összesen:** 15 000,00 **Max:** 5 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	15 912 534,30	15 912 534,30	15 912 534,30	0,00	47 737 602,90
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	6 842 389,75	6 842 389,75	6 842 389,75	0,00	20 527 169,25
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD40_F07_INP_73 - Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD40_F07_INP_73
A beavatkozás neve	Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve
Közös kimeneti mutató	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.2.1	Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése	2	Igen
8.6.1	Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növelése, jövedelmezőség javítása	3	Igen
8.6.2	Erdőállományok növelését és klímaadaptációját biztosító erdészeti szaporítóanyag-előállítás	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.18 Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Célok: A magyarországi erdőgazdálkodásnak a klímaváltozásból adódó alkalmazkodási kihívások mellett

kifejezetten vidéki agrárgazdasági ágazatként rendkívül komoly versenyképességi és fenntarthatósági kihívásokkal is meg kell küzdenie, amely csak az ágazati termék-vertikum minden pontján szükséges vállalkozásfejlesztések ösztönzésével érhető el. A beavatkozás célja tehát, hogy az erdőgazdálkodás teljes vállalkozási vertikumában javuljon a versenyképesség, összhangban a fenntarthatósági szempontokkal: a folyamatosan rendelkezésre álló, minőségi szaporítóanyag-ellátás, az elsődleges választék előállítás hatékonysága, a magasabb hozzáadott értékű termék-előállítás

Tartalom: a beavatkozás 5 célterületből áll, így a termékpálya minden gazdálkodója számára lehetőséget biztosít a tevékenységi körében a versenyképesség javítására: szaporítóanyag-termeléstől az erdőművelésen át az elsődleges feldolgozásig.

1. célterület: Erdészeti szaporítóanyag-előállítás fejlesztése: telephely és technológia-fejlesztés

Az erdészeti szaporítóanyag előállítás az erdőtelepítés, fásítás, az agrár-erdészeti rendszerek létrehozásának, valamint az erdőfelújítások és szerkezet-alakítások alapja. Az adott termőhelynek megfelelő, minőségben és mennyiségben megbízhatóan és kiszámíthatóan rendelkezésre álló szaporítóanyag nélkülözhetetlen az erdőgazdálkodásban. A szaporítóanyag előállítás rendkívül sok kockázattal járó, munka- és erőforrás igényes tevékenység. A kockázatok csökkentése, a termelésbiztonság és a hatékonyság javítása megkívánja, hogy az erdészeti csmete-előállítók is együtt tudjanak haladni a kor legújabb vívmányaival, mind technlógiában, mind a termelés helyszínének mint telephelynek a termelő feltételei fejlesztésében.

2. célterület: Az erdőgazdálkodási alaptevékenység fejlesztése: telephely és technológia-fejlesztés

Az erdőgazdálkodásnak egyre több feltételnek és elvárásnak kell megfelelnie egy folyton változó üzleti környezetben. A piaci elvárásokhoz valló alkalmazkodás is megköveteli, hogy kiszámíthatóan és hatékonyan tudjanak működni. A fejlődés iránya ezért egyrészt a terepi technológiák folyamatos fejlesztése, ugyanakkor szükséges és indokolt lehet az erdőgazdálkodó telephelyének fejlesztése is akár költségcsökkentés (karbantartás helyben, energiahatékonysági vagy megújuló energia fejlesztés), akár a bevétel növelése érdekében (tárolási, szárítási kapacitás, telephelyen kiszolgálás, választékbővítés, stb.)

3. célterület: Erdőgazdálkodásból származó termékek hozzáadott értékének fejlesztése (kivéve élelmiszer-termék előállítás): telephely és technológia fejlesztés

Nem csak az erdőgazdálkodási ágazatban működő vállalkozások számára fontos, hogy az erdőgazdálkodás fő és melléktermékei minél magasabb feldolgozottsági formában kerüljenek értékesítésre, a feldolgozás pedig lehetőleg a termőhelyhez minél közelebb történjen meg. Ez előnyös a gazdálkodónak, a helyi gazdaságnak, a szükségtelen alapanyag szállítás elmaradása pedig környezetterhelést takarít meg. Ezért mind az erdőgazdálkodók, mind az elsődleges feldolgozók számára ösztönzést kínálunk a termék-feldolgozás fejlesztésihez, akár technológiai, akár a feldolgozó tevékenységnek otthont adó telephely-fejlesztés formájában.

4. célterület: A korszerű erdőgazdálkodás hatékonyságának javításához szükséges digitalizációs fejlesztések: speciális eszközök, szoftverek, szolgáltatások

Az erdőgazdálkodás hatékonyságát javító digitális műszerek és eszközök már nagy választékban beszerezhetők, a hazai erdőgazdálkodásban még kevéssé elterjedtek. A pontosabb mérést, tervezést, nyilvántartás és a vállalkozást segítő digitális alapú eszközök beszerzését ezért külön támogatjuk.

5. célterület: Erdei termelési potenciál mobilizálása: befejezett ápolás, tisztítás, törzsnevelés jellegű beavatkozás

Az erdők hozam- és értéknövelését szolgáló feladatok ellátásának ösztönzője már bevált, folytatni tervezzük a megszokott módon.

Kiválasztási szempontok, amelyek részben is alkalmazhatók:

1.üzleti terv minősége

2.környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése pl. magasabb feldolgozottsági szint, fenntartható helyettesítő termék előállítása

3.térségi szempont pl. alacsonyabb munkaerő-piaci aktivitással érintett terület

4.digitális eszköz kihasználtsága (pl. szolgáltatás vállalása más erdőgazdálkodók részére is)

Vonatkozó jogszabályok:

2009. évi XXXVII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

61/2017. (XII.21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

383/2016 Korm. rendelet (XII.2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

Összefüggés más intézkedésekkel: korszerű tudásátadás és tanácsadás folyamatos elérhetősége szükséges első sorban a piaci trendek, a bio-gazdasági KFI újdonságok és lehetőségek megismeréséhez, információk, elérhető legjobb technológiák és legjobb gyakorlatok, vállalkozás-fejlesztési és üzleti jó gyakorlatok megosztásához, KAP hálózat.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Az erdőgazdálkodó fenntartható erdőgazdálkodást folytat, vagyis gazdálkodása megfelel az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényben és a körzeti erdőtervben foglaltaknak, nem áll erdővédelmi vagy természetvédelmi szankció hatálya alatt.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

1. célterület:

- olyan őstermelő vagy vállalkozás, aki/amely az erdészeti szaporítóanyagokról szóló 110/2003 (X. 21.) FM rendelet 17. § alapján csemetekerti engedéllyel rendelkezik és ugyanezen rendelet 21. §-a alapján szaporítóanyag forgalmazóként szerepel a szakmai névjegyzékben
- a támogatási kérelem benyújtását megelőző évben vagy a megelőző három év átlagában az árbevételének több mint 50%-a erdészeti szaporítóanyag-előállításból és erdőgazdálkodásból származik vagy
- az előző három év átlagában erdészeti szaporítóanyag termesztésből származó árbevétele legalább 3.000.000 forint volt
- egyszerűsített üzleti terv vagy üzleti terv benyújtása

2. célterület:

- az erdészeti hatóság által nyilvántartásba vett erdőgazdálkodó, amely árbevételének a támogatási kérelem benyújtását megelőző három év átlagában több mint 50%-a erdőgazdálkodásból (TEÁOR 2) származott és az előző három év átlagában erdőgazdálkodásból (TEÁOR 2) származó árbevétele legalább 3.000.000 forint volt

vagy

- olyan vállalkozás, amely erdőgazdálkodási (TEÁOR 2) tevékenységet az elmúlt három év átlagában legalább 50 ha-on végzett és az előző három év átlagában erdőgazdálkodásból (TEÁOR 2) származó árbevétele legalább 3.000.000 forint volt
- egyszerűsített üzleti terv vagy üzleti terv benyújtása

3. célterület:

- az erdészeti hatóság által nyilvántartásba vett erdőgazdálkodó vagy olyan vállalkozás, amelynek az előző három év átlagában erdőgazdálkodásból (TEÁOR 2) és/vagy fűrészáru gyártásból (TEÁOR 16.1) származó árbevétele legalább 3.000.000 forint volt
- üzleti terv vagy egyszerűsített üzleti terv benyújtása

4. célterület

Az erdészeti hatóság által bejegyzett erdőgazdálkodó vagy olyan vállalkozás, amelynek árbevétele a támogatási kérelem benyújtását megelőző három évben 50%-ot meghaladóan erdészeti gazdálkodásból (TEÁOR 2) és/vagy fakitermelésből (TEÁOR 16.1) származott és árbevétele Az ebből származó összeg az előző három évben átlagosan legalább 3 000 000 Ft-ot ért el

• üzleti terv vagy egyszerűsített üzleti terv benyújtása

5. célterület: erdészeti hatóság által nyilvántartásba vett erdőgazdálkodó

A Bizottság 702/2014/EU rendelete értelmében a beavatkozás keretében nem adható támogatás azon vállalkozásoknak, amelyekkel szemben valamely támogatás visszafizetésére kötelező olyan bizottsági határozat van érvényben, amely a támogatást jogellenesnek és a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánította, illetve a nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások

1. célterület:
   - Az erdészeti szaporítóanyag-előállítás fejlesztésének céljára az üzleti tervben vállalt fejlesztés megvalósítása,
   - 5 év fenntartási kötelezettség

2. célterület:
   - Az erdőgazdálkodási alaptevékenység fejlesztése céljára az üzleti tervben vállalt fejlesztés megvalósítása,
   - 5 év fenntartási kötelezettség

3. célterület:
   - Erdőgazdálkodásból származó termékek hozzáadott értékének fejlesztése (kivéve élelmiszertermék előállítás) céljára céljára az üzleti tervben vállalt fejlesztés megvalósítása 5 év fenntartási kötelezettség

4. célterület:
   - A korszerű erdőgazdálkodás hatékonyságának javításához szükséges digitalizációs fejlesztés céljára az üzleti tervben vállalt fejlesztés megvalósítása,
   - 3 év fenntartási kötelezettség

5. célterület:
   - Erdei termelési potenciál mobilizálása céllal vállalt tevékenységek elvégzése,
   - 5 év fenntartási kötelezettség (az állomány nem termelhető le)

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☑ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☑ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(a), 1(b),1 (d) és 2 (a) i. bekezdései

1(a): 1-4 célterület beruházások
1(b): 5 célterület
1(d): 1-4 célterületen 10% erejéig általános költségek

Az 5. célterület esetében a támogatási egységköltség mértékek, hasonlóan az elmúlt 15 évben alkalmazott metódushoz, az Erdészeti Tudományos Intézet adatgyűjtése és kalkulációi alapján kerültek megállapításra. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

Átalányfinanszírozás (flat rate) alkalmazása: az 1-4. célterületi beruházásokhoz kapcsolódó általános költségekre, amelyek összesen maximum 10%-ban elszámolhatók. Alátámasztás: a Vidékfejlesztési Program alapján meghirdetett hasonló beruházási konstrukciókban ebben a körben tételesen elszámolt költségek.

Az 5. célterület (előzménye VP-8.6.2 művelet) támogatására továbbra is egységköltség alapon kerül sor.

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

1-5. célterület: A jogosult kiadások maximum 65%-a számolható el.
Maximálisan adható támogatás: 1.000.000 euró

5.célterület támogatási egységköltségei

Művelet	Támogatási egységköltség (euro/ha)
Befejezett ápolás - kézi	193
Befejezett ápolás - gépi	120
Tisztítás természetszerű, átmeneti és származék természetességi állapotú erdőkben	193
tisztítás faültetvény és kultúrerdő természetességi állapotú erdőkben	99
magas törzsnyesés (5m)	147

A táblázatban feltüntetett összegek a jogosult költségek 65%-os támogatását tartalmazzák.

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

Mivel az erdészeti ágazat az EUMSZ 42. cikkéb kívül eső ágazat, ezért a részére nyújott támogatásokra a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) alkamazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☐ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☑ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112040

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.

☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Mely beruházások nem támogathatók?

Földterület vásárlás

Öntözésre is kiterjed a beruházás?

☐ Igen ☑ Nem

A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok) (százalékban kifejezve)

N/A

A különböző potenciális vízmegtakarításokra vonatkozó részletek a létesítmény vagy infrastruktúra típusa szerint (adott esetben)

A (jónál rosszabb állapotú víztesteket) érintő meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a vízhasználat hatékony csökkentésére vonatkozó követelmény(ek) (százalékban kifejezve)

N/A

Régió szerinti bontás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 11 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatás az állam által egyértelműen definiált kritériumok alapján, a Nemzeti Erdőstratégiában megfogalmazott célok elérése érdekében került kidolgozásra. Célja az erdőgazdálkodók, elsődleges feldolgozók és szolgáltatók fapiaci kitettségének csökkentése fejlesztések által, technológiai és digitalizációs hátrányaik csökkentése. A támogatás az adott beruházás megvalósulásához szükséges időt nem haladja meg.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD40_O24_A01_ON - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházások egységösszege	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.18	Nem
RD40_O24_U01_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: kézi befejezett ápolás egységösszege	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Egységes		R.18	Nem
RD40_O24_U02_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: gépi befejezett ápolás egységösszege	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Egységes		R.18	Nem
RD40_O24_U03_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: tisztítás természetszerű, átmeneti és származék természetességi állapotú erdőkben egységösszege	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Egységes		R.18	Nem
RD40_O24_U04_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: tisztítás faültetvény és kultúrerdő természetességi állapotú erdőkben egységösszege	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Egységes		R.18	Nem
RD40_O24_U05_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: magas törzsnyesés egységösszege	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Egységes		R.18	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD40_O24_A01_ON - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházások egységösszege

Az egyes célterületeken reális projektméret és támogatás széles skálán mozoghat, ezért az átlagos projektméretet részben a 2014–2020 időszak tapasztalati számai alapján, valamint a 2023-tól bevezetendő új lehetőségek potenciális jogosultjaival való konzultációk alapján terveztük meg.

A kalkuláció alapját részeben a VP-ből támogatott átlagos projektméret adja, amely 50 000 euró körül alakult. Ezt három jelentős új körülménnyel módosítottuk:

a) a 2023-tól induló időszakban az egységes “beruházás” beavatkozási eszköz nem korlátoz csak gép/technológia beruházásra, ezért számolunk telephely-infrastruktúra fejlesztések magasabb forrásigényével;

b) az új időszakban nem kerülnek kizárásra az állami vállalkozások;

c) az összes erre a célra fordítható forrás megnövekedése, továbbá évi átlagosan 5% infláció kalkulálva.

RD40_O24_U01_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: kézi befejezett ápolás egységösszege

Az 5. célterület esetében egységes egységösszegek kerülnek megjelenítésre, amelyek megegyeznek a kalkulált támogatási egységköltségekkel. Az UA meghatározása "egységes" módon történik, ami megegyezik a támogatási egységköltség értékével. . A támogatási egységköltség- kalkuláció kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt dokumentumban található

RD40_O24_U02_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: gépi befejezett ápolás egységösszege

AAz 5. célterület esetében egységes egységösszegek kerülnek megjelenítésre, amelyek megegyeznek a kalkulált támogatási egységköltségekkel. Az UA meghatározása "egységes" módon történik, ami megegyezik a támogatási egységköltség értékével. . A támogatási egységköltség- kalkuláció kidolgozása a

Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt dokumentumban található.

RD40_O24_U03_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: tisztítás természetszerű, átmeneti és származék természetességi állapotú erdőkben egységösszege

Az 5. célterület esetében egységes egységösszegek kerülnek megjelenítésre, amelyek megegyeznek a kalkulált támogatási egységköltségekkel. Az UA meghatározása "egységes" módon történik, ami megegyezik a támogatási egységköltség értékével. . A támogatási egységköltség- kalkuláció kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt dokumentumban található.

RD40_O24_U04_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: tisztítás faültetvény és kultúrerdő természetességi állapotú erdőkben egységösszege

Az egyes célterületeken reális projektméret és támogatás széles skálán mozoghat, ezért az átlagos projektméretet részben a 2014–2020 időszak tapasztalati számai alapján, valamint a 2023-tól bevezetendő új lehetőségek potenciális jogosultjaival való konzultációk alapján terveztük meg.

A kalkuláció alapját részeben a VP-ből támogatott átlagos projektméret adja, amely 50.000 euró körül alakult. Ezt három jelentős új körülménnyel módosítottuk:

a) a 2023-tól induló időszakban az egységes “beruházás” beavatkozási eszköz nem korlátoz csak gép/technológia beruházásra, ezért számolunk telephely-infrastruktúra fejlesztések magasabb forrásigényével;

b) az új időszakban nem kerülnek kizárásra az állami vállalkozások;

c) az összes erre a célra fordítható forrás megnövekedése, továbbá évi átlagosan 5% infláció kalkulálva.

Az 5. célterület esetében egységes egységösszegek kerülnek megjelenítésre, amelyek megegyeznek a kalkulált támogatási egységköltségekkel. Az UA meghatározása "egységes" módon történik, ami megegyezik a támogatási egységköltség értékével. . A támogatási egységköltség- kalkuláció kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt dokumentumban található.

RD40_O24_U05_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: magas törzsnyesés egységösszege

Az egyes célterületeken reális projektméret és támogatás széles skálán mozoghat, ezért az átlagos projektméretet részben a 2014–2020 időszak tapasztalati számai alapján, valamint a 2023-tól bevezetendő új lehetőségek potenciális jogosultjaival való konzultációk alapján terveztük meg.

A kalkuláció alapját részeben a VP-ből támogatott átlagos projektméret adja, amely 50.000 euró körül alakult. Ezt három jelentős új körülménnyel módosítottuk:

a) a 2023-tól induló időszakban az egységes “beruházás” beavatkozási eszköz nem korlátoz csak gép/technológia beruházásra, ezért számolunk telephely-infrastruktúra fejlesztések magasabb forrásigényével;

b) az új időszakban nem kerülnek kizárásra az állami vállalkozások;

c) az összes erre a célra fordítható forrás megnövekedése, továbbá évi átlagosan 5% infláció kalkulálva.

Az 5. célterület esetében egységes egységösszegek kerülnek megjelenítésre, amelyek megegyeznek a kalkulált támogatási egységköltségekkel. Az UA meghatározása "egységes" módon történik, ami megegyezik a támogatási egységköltség értékével. . A támogatási egységköltség- kalkuláció kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt dokumentumban található.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD40_O24_A01_ON - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházások egységösszege (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		90 000,00	90 000,00	90 000,00	90 000,00	90 000,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.24 (egység: Műveletek)		50,00	100,00	150,00	300,00	200,00		**Összesen:** 800,00 **Max:** 300,00
RD40_O24_U01_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: kézi befejezett ápolás egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		193,00	193,00	193,00	193,00	193,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.24 (egység: Hektár)		2 000,00	4 000,00	5 000,00	6 000,00	6 000,00		**Összesen:** 23 000,00 **Max:** 6 000,00
RD40_O24_U02_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: gépi befejezett ápolás egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		120,00	120,00	120,00	120,00	120,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.24 (egység: Hektár)		2 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	1 000,00		**Összesen:** 12 000,00 **Max:** 3 000,00
RD40_O24_U03_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: tisztítás természetszerű, átmeneti és származék természetességi állapotú erdőkben egységösszege (Támogatás -	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		193,00	193,00	193,00	193,00	193,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

Egységes)	O.24 (egység: Hektár)		1 000,00	4 000,00	4 000,00	2 000,00	1 000,00		**Összesen:** 12 000,00 **Max:** 4 000,00
RD40_O24_U04_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: tisztítás faültetvény és kultúrerdő természetességi állapotú erdőkben egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		99,00	99,00	99,00	99,00	99,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.24 (egység: Hektár)		1 000,00	3 000,00	3 000,00	2 000,00	1 000,00		**Összesen:** 10 000,00 **Max:** 3 000,00
RD40_O24_U05_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: magas törzsnyesés egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		147,00	147,00	147,00	147,00	147,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.24 (egység: Hektár)		500,00	600,00	800,00	600,00	500,00		**Összesen:** 3 000,00 **Max:** 800,00
ÖSSZESEN	O.24 (egység: Műveletek)		50,00	100,00	150,00	300,00	200,00		**Összesen:** 800,00 **Max:** 300,00
	O.24 (egység: Hektár)		6 500,00	14 600,00	15 800,00	13 600,00	9 500,00		**Összesen:** 60 000,00 **Max:** 15 800,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		236 868,00	948 968,00	1 420 368,00	1 183 668,37	988 716,00		4 778 588,37
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		101 853,24	408 056,24	610 758,24	508 977,40	425 147,88		2 054 793,00

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD41_F08_INN_73 - Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD41_F08_INN_73
A beavatkozás neve	Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve
Közös kimeneti mutató	O.23. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli nem termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételehez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.2.1	Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése	2	Igen
4.2.2	ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	2	Igen
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő megoldások és eszközök fejlesztése	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.18 Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás
R.27 A környezeti fenntarthatósághoz, az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Objectives:

A gyors ütemben változó klimatikus adottságok és az ezzel összefüggő környezeti hatások miatt az erdőállományok komoly kihívásokkal néznek szembe. Az éghajlatváltozás sebessége meghaladja azt a mértéket, amihez a fafajok természetes folyamatok révén alkalmazkodni képesek, így aktív beavatkozások szükségesek. Az erdőállományok egészségi állapotát és ökoszisztéma szolgáltató képességét leginkább befolyásoló tényezők és az azokra adható fejlesztéspolitikai válaszok a következők: a fokozódó és egyre szélsőségesebbé váló abiotikus környezeti károsító körülmények és események (mint pl. vízhiány és aszály következtében kialakuló erdő- és vegetációtüzek, fagykárok és viharkárok) továbbá új biotikus kórokozók és károkozók elterjedésének ellensúlyozása mind az erdőpotenciálban keletkező károk lehetséges megelőzésével, mind azok ellenállóbb irányú helyreállításával, az erdőkárok megelőzése és a károsodott erdő-potenciál helyreállítása mellett azonos fontosságú célként kezeljük az erdők hosszú távú minőségi megújítását is.

Az erdők szerkezet-átalakítása által javítható az erőállományok korstruktúrája, elegyessége és biodiverzitása, így javul az erdei ökoszisztémák ellenálló képessége és környezeti értéke.
A támogatható beavatkozásoknak az ellenálló-képesség és környezeti érték tekintetében meg kell haladniuk az Erdőről az erdő védeleméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. tv. 51-55.§-ban és annak végrehajtási szabályaiban meghatározott, kötelező előírásokat.

Content:

A) célterület: az erdőpotenciált veszélyeztető biotikus és abiotikus károk megelőzése
A/1: tűzpászta, tűzivíz tároló, vízvisszatartást célzó létesítmények (tókák) létrehozása, fejlesztése;
A/2: biotikus károkozók és kórokozók elleni védekezés, például: biológiai vagy vegyszeres védekezés, cserebogár pajor elleni védekezés erdőfelújításban;
A/3 Fenyő tisztítási anyag kihordása;
A/4: kiemelt tűzvédelmi kockázatot jelentő állományokban tuskósorok lehordása vagy talajban történő felaprítása

B) célterület: az erdőpotenciál abiotikus vagy biotikus károkozást követő helyreállítása;

C) célterület: Az erdei ökoszisztémák klímaváltozással szembeni ellenállóképességének, alkalmazkodásának vagy környezeti értékének növelése:
C/1: Erdőszerkezet-átalakítás;
C/2: Javított felújítás az elegyesség növelésével;
C/3: Klímarezisztens szaporítóanyaggal történő felújítás.

Principles for selection:

- magasabb tűzveszélyességi kategóriába sorolt állomány
- NATURA 2000 állomány
- védelmi vagy közjóléti rendeltetés
- az érintett erdő természetességi foka
- területi szempont (pl. településhez vagy országos túraútvonalhoz vagy kiemelt üdülőkörzethez közeliség)
- felhasznált szaporítóanyag minősége
- elegyes állomány létrehozása
- intenzíven terjedő idegenhonos fajok visszaszorítása is megvalósul külön támogatás nélkül
- érintett állomány őshonossága

Relevant legislation:
2009. évi XXX VII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról
383/2016 Kor. rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről
1537/2016. (X. 13.) Kor. határozata 2016-2030 közötti időszakra szóló Nemzeti Erdőstratégiához hozzájáruló hazai szabályozása.

Az erdőkár megelőzés szempontjából legfontosabb releváns károsítók:
- Gyapjaslepke (Lymantria dispar)
- Araszoló lepke hernyók (Operophtera, Erannis, Colotois, Agriopis)
- Sodrómolyfélék (Tortricidae)
- Tölgy búcsújáró lepke (Thaumetopoeas processionea)
- Aranyfarú pille (Euproctis chrysorrhoea)
- Szúfélék tűlevelűeken, különösen a betűzőszú (Ips typographus)
- Cserebogár fajok (Melolontha sp.)
- Őshonos díszbogarak lombos fákon (Agrilus biguttatus, Agrilus viridis, etc.)
- Lisztharmat fajok (Erysiphe sp.)
- Magas kőris hajtáspusztulása (Chalara fraxinea)
- Akác kéregrák (Phomopsis oncostoma)

Potenciálisan veszélyes fajok:
- Smaragd kőris kéregrontó (Agrilus planipennis)
- Simahátú csillagoscincér (Anophlophorag labripennis)
- Fenyőrontó fonálféreg (Bursaphelenchus xylophilus)
-Hirtelen tölgypusztulás (Phytophtora ramorum)
- Egyéb Phytophtora fajok lombos fákon (Fagus, Alnus, etc.)
- “Faszén betegség” (Biscogniauxia mediterranea)
Complementarity with other interventions: tudásátadás és tanácsadás folyamatos elérhetősége szükséges a beavatkozás társadalmi promóciójához és a célprogramok megfelelő minőségű megvalósításhoz

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Jogosult kedvezményezettek:

- jogosult erdőgazdálkodók, aki az érintett erdőrészletre jóváhagyott erdőtervvel rendelkezik

Az erdőgazdálkodó fenntartható erdőgazdálkodást folytat, vagyis gazdálkodása megfelel az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényben és a körzeti erdőtervben foglaltaknak, nem áll erdővédelmi vagy természetvédelmi szankció hatálya alatt.

Legkisebb támogatható terület: 0,5 ha

Nem nyújtható támogatás azon támogatást igénylő részére:

- amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet és a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet) 6. § (4a) és (4b) bekezdése7 alapján nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősült,

- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Speciális jogosultsági feltételek:

A) célterület: erdőkár-megelőzési terv benyújtása, amely alapján az illetékes hatóság megerősíti, hogy a tervezett beavatkozás eredményeképpen javul az érintett erdőállomány klíma-alkalmazkodási és/vagy környezeti minősége és /vagy biológiai változatossága.

B) az illetékes hatóság hivatalosan megerősíti a természeti katasztrófa bekövetkeztét és azt, hogy a katasztrófa, illetve valamely növénybetegség, kórokozó vagy kártevőfertőzés felszámolása vagy tovább-terjedésének megakadályozása céljából a 2000/29/EK irányelv alapján elfogadott intézkedések a vonatkozó erdőgazdálkodási potenciál legalább 50%-ának a pusztulását okozták.

C) célterület: erdőfelújítási vagy erdőszerkezet-átalakítási terv, alapján az illetékes hatóság megerősíti, hogy a tervezett beavatkozás eredményeképpen javul az érintett erdőállomány környezeti minősége, klímaellenállási vagy alkalmazkodási képessége, vagy természetessége

A Bizottság 702/2014/EU rendelete értelmében a beavatkozás keretében nem adható támogatás azon vállalkozásoknak, amelyekkel szemben valamely támogatás visszafizetésére kötelező olyan bizottsági határozat van érvényben, amely a támogatást jogellenesnek és a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánította, illetve a nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Egységköltség típusú átalány (unit cost/ha)

Kötelezettségvállalások:

A) célterület: az erdőpotenciált veszélyeztető biotikus és abiotikus károk megelőzése céllal vállalt beruházás megvalósítása

5 év fenntartás

B) célterület: az erdőpotenciál abiotikus vagy biotikus károkozást követő helyreállítása céllal vállalt beruházás megvalósítása

5 év fenntartás

C) célterület: Az erdei ökoszisztémák klímaváltozással szembeni ellenállóképességének, alkalmazkodásának vagy környezeti értékének növelése céllal vállalt beruházás megvalósítása

5 év fenntartás

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☐ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☑ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(b) és 2 (a) i. bekezdései

A beavatkozás a VP 2014-2020 8.3, 8.4 és 8.5 alintézkedések összevonásával és kibővítésével jött létre. A támogatási egységköltségek kalkulációja alapvetően a már alkalmazott és elszámolt támogatások felülvizsgálatával és valorizációjával készül. Az egységköltség kalkuláció magában foglal minden, az adott művelet megvalósításához szükséges költséget (pl. tervezés, engedélyeztetés, anyagköltség és munkadíjak). Az egységköltség nem foglal magában kieső bevétel kompenzációs elemet.

Az average típusú unit amount kalkuláció részben a VP tényekre, az új elemek tekintetében pedig az Erdészeti Tudományos intézet egységköltség-kalkulációjára alapozva készült. A káresemények előre nem kalkulálhatók, a tapasztalati számok (2016 – 2020): 648 – 2.200 hektár között, a kárkifizetés 352 mFt/év és 1270 mFt/év között alakult. Éves átlagban támogatással érintett káresemény 1200 hektárt érintett. A következő időszakban ugyanakkor az állami erdőgazdálkodók oldalán nagyobb aktivitás várható (VP-re vezetői döntés alapján csak 2020-tól pályáztak), ezért az átlagos éves várakozást 1700 hektárra emeljük.

A támogatási egységköltség mértékek, hasonlóan az elmúlt 15 évben alkalmazott metódushoz, az Erdészeti Tudományos Intézet adatgyűjtése és kalkulációi alapján kerültek megállapításra. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A./ Az erdőpotenciált veszélyeztető biotikus és abiotikus károk megelőzése

A./1 Tűzkár megelőzés

Támogatott tevékenységek	Támogatás mértéke
	EUR/fm/év
„A” típusú keskeny tűzpászta kialakításaés fenntartása	0,1
„A” típusú keskeny tűzpászta „B” vagy „C” típusúvá fejlesztéseés fenntartása	0,4
„B” típusú járható tűzpászta kialakítása és fenntartása	0,5
„C” típusú széles tűzpászta kialakítása és fenntartása	0,5
	EUR/db
„A” típusú víznyerőhely kialakítására 1. típus: vízzáró talaj alkalmazása esetén	40.030
„A” típusú víznyerőhely kialakítására 2. típus: egyéb szigetelés esetén	46.750
„B” típusú víznyerőhely kialakítására 1. típus: vízzáró talaj alkalmazása esetén	47.140
„B” típusú víznyerőhely kialakítására 2. típus: egyéb szigetelés esetén	54.930
„C” típusú víznyerőhely kialakítására 1. típus: vízzáró talaj alkalmazása esetén	60.230
„C” típusú víznyerőhely kialakítására 2. típus: egyéb szigetelés esetén	69.000
“A” típusú tóka kialakítása	40.030
“B” típusú tóka kialakítása	47.140
“C” típusú tóka kialakítása	60.230
	EUR/m3
Fenyő fő-fafajú állományok tisztításából származó fenyő	25

tisztítási anyag eltávolítására (m3: erdőtervben szereplő kitermelendő bruttó fatérfogat)	
Tuskósorok lehordása vagy talajban történő felaprítása	25
	de max. 915 EUR/ha

A./2 Biotikus károkozók és kórokozók kártételének megelőzése

Támogatott tevékenységek	Támogatás mértéke
	EUR/ha
Lisztharmat elleni vegyszeres védekezés (/év)	110
Cserebogár pajor elleni védekezés	
A vegyszer kijuttatását szolgáló csövek telepítése; Létesítés többletköltsége (4000 cső/ha telepítése) és	938
Éves öntözés (vegyszer kijuttatás) az erdőfelújítási első kivitel során és az azt követő 3 évben, évente 3 alkalommal (víz, szer, kijuttatás) (/év) vagy	654
Talajfertőtlenítő szer egyszeri kijuttatása	150

B. Az erdőpotenciálban keletkezett abiotikus vagy biotikus károkozást követő helyreállítás

A károsodott erdőterület helyreállítását célzó beavatkozás egységköltségeinek meghatározásakor az erdősítés támogatásának egységköltségeit vettük alapul. Ennek értelmében az alábbi támogatási összegek kerültek meghatározásra.

a) Helyreállítás csemeteültetéssel: Befejezett vagy annál idősebb korú állományban amennyiben a károsodott terület rész-erdőrészletként lehatárolható és a faállomány károsodása eléri az 50%-t, vagy az egész erdőrészlet faállományát ért károsítás eléri az 70%-ot:

Célállomány-típus csoport befejezett állományban	Helyreállítás Összesen
Tölgy, bükk és egyéb kemény lomb	4692 EUR/ha
Egyéb lágylomb és fenyő	2999 EUR/ha
Akác	2628 EUR/ha
Nemesnyár	2888 EUR/ha

Kiegészítő elem: Károsodott faanyag letakarítása 70%-ot elérő töréskár (szél, hó, jég), széldöntés vagy tűzkár után befejezett állományban: **1 300** EUR/ha

b)Helyreállítás gyökérsarjaztatással

Befejezett vagy annál idősebb korú állományban, amennyiben a károsodott terület rész-erdőrészletként lehatárolható és a faállomány károsodása eléri az 50%-t, vagy az egész erdőrészlet faállományát ért károsítás eléri a 70%-ot:

Gyökérsarjaztatás befejezett állományban: **788** EUR/ha.

Kiegészítő elem: Károsodott faanyag letakarítása 70%-ot meghaladó töréskár (szél, hó, jég), széldöntés vagy tűzkár után befejezett állományban: **1 300** EUR/ha

c)Helyreállítás pótlással befejezett vagy annál idősebb korú állományban

Amennyiben a károsodott terület rész-erdőrészletként lehatárolható, és a faállomány károsodása 70% fölötti, vagy az egész erdőrészlet faállományát ért károsítás a 50%-ot meghaladja:

	Célállomány-típus csoport			
	Tölgy, bükk és egyéb kemény lomb	Egyéb lágylomb és fenyő	Akác	Nemesnyár
Támogatás (EUR/ha)	2089	1643	1438	1433

d) Helyreállítás pótlással: Folyamatos állományban, amennyiben a rész-erdőrészletként lehatárolható terület, vagy az egész erdőrészlet faállományát ért károsodás eléri az 50%-ot:

	Célállomány-típus csoport			
	Tölgy, bükk és egyéb kemény lomb	Egyéb lágylomb és fenyő	Akác	Nemesnyár
Támogatás (EUR/ha)	954	954	954	954

Kiegészítő elemek a B/a) – B/d) esetekhez:
-10 fokot meghaladó lejtésű területen padka létesítése: 0,17 euro /folyóméter, de maximum 749 euro/ha;
-15 fokot meghaladó lejtésű területen rőzsefonat vagy talajfogó gát létesítése: 1,2 euro/ folyóméter, de maximum 200 euro/ha.

C./ Az erdei ökoszisztémák klímaváltozással szembeni ellenállóképeséségnek, - alkalmazkodásának vagy környezeti értékének növelése

C./1 Erdőszerkezet-átalakítás

Célállomány-típus csoport	**Erdőszerkezet átalakítás**		
	Első kivitel költsége	1. év ápolási költsége	Összesen EUR/ha
	euro/ha	euro/ha	
Tölgy, bükk és egyéb kemény lomb	3 427	356	3.783
Egyéb lágylomb	2 392	356	2.720

Kiegészítőelemek:

Akác faállománytípusról történő erdőszerkezet átalakítás esetén 10%-kal növelt támogatási összegeket kell alkalmazni!

C/2 Javított felújítás az elegyesség növelésével:

A javított felújítás célterület célja a tarvágást követő erdőfelújítások diverzitásának növelése, a 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet 2. sz. mellékletében meghatározott, egyes erdészeti tájakon őshonos fafajok elegyfafajként történő alkalmazásával.
A támogatás azokra a mesterséges erdőfelújításokra adható, amelyek esetében minimum két elegyfafaj

meghatározott elegyarányban az első kivitel időpontjában jelen van.
Egységköltsége a többlet technológiai elemek és anyag (csemete) költségelemzéséből adódóan az alábbi:

Támogatott tevékenység	**Támogatás mértéke** **(euro/ha)**
Javított felújítás az elegyesség növelésével	**954**

C/3 Klímarezisztens szaporítóanyaggal történő felújítás

Támogatott tevékenységek	**Támogatás mértéke** **EUR/ha**
csemetével	1.326
tölgy makkal	1.145
cser makkal	1.083
bükk makkal	1.733

C/1 – C/3 célterület esetében egyszeri kifizetésként kiegészítő elemek:
10 fokot meghaladó lejtésű területen padka létesítése: 0,17 euro /folyóméter, de maximum 749 euro/ha;
15 fokot meghaladó lejtésű területen rőzsefonat vagy talajfogó gát létesítése: 1,2 euro/ folyóméter, de maximum 200 euro/ha.
Fémkerítés: 8 EUR/méter, de maximum 1 600 euro/ha.
Villanypásztor: 5 EUR/méter, de maximum 518 EUR/ha

Kiegészítő információk

A támogatási egységköltség mértékek, hasonlóan az elmúlt 15 évben alkalmazott metódushoz, az Erdészeti Tudományos Intézet adatgyűjtése és kalkulációi alapján kerültek megállapításra. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

Ezen intézledés kedvezményezettje nem mezőgazdasági termelő, és a támogatás nem a mezőgazdasági termeléshez járul hozzá, ezért erre a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) alkamazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☐ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☐ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A

tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.
☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Mely beruházások nem támogathatók?

Nem nyújtható támogatás azon támogatást igénylő részére:

- amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet és a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet) 6. § (4a) és (4b) bekezdése7 alapján nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősült,
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Öntözésre is kiterjed a beruházás?

☐ Igen ☑ Nem

A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok) (százalékban kifejezve)

N/A

A különböző potenciális vízmegtakarításokra vonatkozó részletek a létesítmény vagy infrastruktúra típusa szerint (adott esetben)

A (jónál rosszabb állapotú víztesteket) érintő meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a vízhasználat hatékony csökkentésére vonatkozó követelmény(ek) (százalékban kifejezve)

N/A

Régió szerinti bontás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 8 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A jelen beavatkozás célja a természeti katasztrófákkal szemben (biotikus vagy abiotikus) az erdőállomány károsodás megelőzésének vagy a károsodott állomány helyreállításának támogatása, továbbá a jövőbeli jobb ellenállóképesség és magasabb biodiverzitás biztosítása állomány-átalakítással. A károsító vagy káresemény jelenlétét hatóság állapítja meg. A támogatás kizárólag kompenzációt fedez, maximum 100%-ban, egyéb kockázatkezelési eszközzel nem adódik össze.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD41_O23_A01_ON - Az erdőgazdálkodás klíma és környezeti fenntarthatóságát szolgáló nem termelő beruházás egységköltsége	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.18; R.27	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD41_O23_A01_ON - Az erdőgazdálkodás klíma és környezeti fenntarthatóságát szolgáló nem termelő beruházás egységköltsége

Az UA meghatározása " átlagos" módon történik, a Vidékfejlesztési Program tényszámai alapul vételével. A Vidékfejlesztési Program 8.3, 8.4, és 8.5.1 műveletek összes forráskerete 72,229 millió euró volt. Támogatási kötelezettségvállalásban részesült 1254 db kérelem, így az egy kérelemre jutó átlagos támogatási érték 33 392 euró. A konstrukciókban mind az állami, mind a magánerdőgazdálkodók jogosultak, így a célcsoportban nem történik változás. A jelen beavatkozás forráskerete: 65.495.600 millió euró, ezért hasonló nagyságrendben és átlagos értékben várunk sikeres támogatási kérelmeket.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD41_O23_A01_ON - Az erdőgazdálkodás klíma és környezeti fenntarthatóságát szolgáló nem termelő beruházás egységköltsége (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	33 000,00	33 000,00	33 000,00	33 000,00	33 000,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.23 (egység: Műveletek)	0,00	500,00	500,00	300,00	200,00	0,00	0,00	**Összesen:** 1 500,00 **Max:** 500,00
ÖSSZESEN	O.23 (egység: Műveletek)	0,00	500,00	500,00	300,00	200,00	0,00	0,00	**Összesen:** 1 500,00 **Max:** 500,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	947 700,00	1 898 400,37	947 700,00	984 788,00	0,00	0,00	4 778 588,37
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	407 511,00	816 312,16	407 511,00	423 458,84	0,00	0,00	2 054 793,00

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD42_R01_RAN_73 - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD42_R01_RAN_73
A beavatkozás neve	Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve
Közös kimeneti mutató	O.22. A támogatásban részesülő, infrastrukturális beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével	3	Igen
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Részben
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Részben
8.3.1	Vidéki közlekedési infrastruktúra regionális különbségeinek csökkentése	3	Részben
8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	3	Részben

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.15 Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a bioalapú energiák termelését is beleértve (megawatt)
R.41 A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához a KAP-támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás célja:

A vidéki településeken élők életminőségének javítása, a fenntarthatóság növelése olyan kisléptékű infrastruktúra fejlesztések támogatásával, amelyek hozzájárulnak az energiahatékonyság növeléséhez, a helyi gazdaság fejlesztéséhez és az alapvető infrastruktúrával való ellátottság növeléséhez.

A beavatkozás alapvetően a tanyán élők életszínvonalának javítását szolgálja.
A beavatkozás az alábbi alintézkedést tartalmazza:

Az alábbi célok megvalósítására irányuló háztartási léptékű tevékenységekre, beruházásokra lehet pályázatot benyújtani:

- villamos energia,
- megújuló energiahasználat
- vízellátás,
- szennyvízkezelés fejlesztések;
- internet vagy internet hálózat lehetőségének megteremtése és kiépítése.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):
-Fenntartási és üzemeltetési terv minősége: indokoltság, költséghatékonyság, innovativitás, fenntarthatóság
-Térségi szempont
-Megújuló energia hasznosításához kapcsolódó fejlesztések
-Energiahatékonyság javítását eredményező fejlesztések
-A fejlesztés előkészítése/tervezése a közösség bevonásával valósult meg
-A fejlesztési célok/funkciók célzottan a leginkább rászoruló lakosságot szolgálják
-Kistelepülésen (1000 fő alatt) vagy tanyás településen megvalósuló fejlesztések
-A támogatást igénylő nő

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Támogatható kedvezményezettek:
·Magánszemélyek
·Önkormányzatok

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

-fenntartási és üzemeltetési terv elkészítése
- vidéki térségben elhelyezkedő települések

A beavatkozás operatív programokkal való lehatárolása részletesen leírásra került a KAP ST 4.5 “Az

EMVA és a vidéki térségekben működő egyéb uniós alapok közötti koordinációnak és hatáskör-elhatárolásnak, valamint az említett alapok egymást kiegészítő jellegének felülvizsgálata" fejezet keretében. Ennek értelmében általános lehatárolási alapelv, hogy a KAP IH mielőtt megnyitna pályázati lehetőséget, előtte adatszolgáltatást kér a TOP IH-tól az átfedő (alább részletezett) beavatkozások esetében, kiemelten kezelve a település és megvalósítási hely beazonosítását. Továbbá a KAP IH az önkormányzatok számára a pályázati felhívásban rögzíti, hogy azonos településen azonos fejlesztésre nem ad lehetőséget. E két intézkedésnek köszönhetően a KAP és a TOP+ programszintű lehatárolása valósul meg.

Az RD42a zártkert, az RD43 vidéki infrastruktúra és az RD57 LEADER beavatkozásoktól való lehatárolást az szolgálja, hogy a KAP IH a pályázati felhívásban rögzíti, hogy azonos fejlesztésre egy kedvezményezett csak az egyik felhívás alapján részesülhet támogatásban.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

·nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve

- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

Tanya alintézkedés:

a)Épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése.

b)Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.

c)Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

d)Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

e)Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.

f)Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalás:

Legalább 5 évig

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése,

hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)
N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A támogatás intenzitás: Mind magánszemély, mind önkormányzat esetében legfeljebb 95%. Megújuló energia hasznosításához kapcsolódó fejlesztések esetén max. 80%. A támogatás összege max. 25.000.000 Ft

Kiegészítő információk

Nem releváns

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

A beavatkozás az EUMSZ 42. cikkén kívüli esik, mivel annak célja olyan kisléptékű infrastruktúra fejlesztések támogatása, amelyek hozzájárulnak az energiahatékonyság növeléséhez, a helyi gazdaság fejlesztéséhez, a szennyvízkezeléshez és az alapvető infrastruktúrával való ellátottság növeléséhez, így arra a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☑ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☑ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038

SA.112040

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.

☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Mely beruházások nem támogathatók?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások: a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Öntözésre is kiterjed a beruházás?

☐ Igen ☑ Nem

A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok) (százalékban kifejezve)

N/A

A különböző potenciális vízmegtakarításokra vonatkozó részletek a létesítmény vagy infrastruktúra típusa szerint (adott esetben)

A (jónál rosszabb állapotú víztesteket) érintő meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a vízhasználat hatékony csökkentésére vonatkozó követelmény(ek) (százalékban kifejezve)

N/A

Régió szerinti bontás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 11 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A WTO Mezőgazdasági Megállapodás II. mellékletének 11. bekezdése szerinti fejlesztésről van szó. Azért ezt választottuk, mert a tanya álláspontunk szerint on-farm-nak minősül.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD42_O22_A01_ON - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon fajlagos költsége	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.15; R.41	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD42_O22_A01_ON - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon fajlagos költsége

A történelmi adatok alapján történt a kalkuláció. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M07 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD42_O22_A01_ON - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	13 400,00	13 400,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.22 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	416,00	416,00	743,00	743,00	743,00	**Összesen:** 3 061,00 **Max:** 743,00
ÖSSZESEN	O.22 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	416,00	416,00	743,00	743,00	743,00	**Összesen:** 3 061,00 **Max:** 743,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	5 575 024,00	5 575 024,00	0,00	0,00	0,00	11 150 048,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	2 397 260,32	2 397 260,32	0,00	0,00	0,00	4 794 520,64

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD42a_R01_RAN_73 - Vidéki infrastruktúra fejlesztés zártkerti területeken

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD42a_R01_RAN_73
A beavatkozás neve	Vidéki infrastruktúra fejlesztés zártkerti területeken
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve
Közös kimeneti mutató	O.22. A támogatásban részesülő, infrastrukturális beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Részben
8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	3	Részben

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.41 A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához a KAP-támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás célja:

A beavatkozás az elhanyagolt területek újra gondozásba vételét, illetve a területek megközelítését segíti elő. Az ingatlan-nyilvántartásban zártkertként szereplő ingatlanok mezőgazdasági hasznosítását elősegítő fejlesztésekre, valamint a zártkerti ingatlanokhoz kapcsolódó életforma fennmaradásához a zártkerti területek rendezésére és átfogó infrastrukturális fejlesztésére van szükség. A kertek/szőlők megművelése lehetővé teszi a meglévő genetikai sokféleség megőrzését. A hagyományos zártkerti gazdálkodás kiemelt jelentőséggel bír a hátrányos helyzetű térségek felzárkóztatásában, a helyi lakosság önellátási, öngondoskodási, élelmiszer-előállítási feltételeinek javításában. Fontos továbbá az értékmegőrző,

jövedelemteremtő képesség fokozása is.

A beavatkozás a zártkerti területeket magukban foglaló települések infrastruktúra fejlesztését szolgálja. Zártkerti ingatlanoknak nevezzük azokat, amelyek a közhiteles ingatlan-nyilvántartásban ekként kerültek feltüntetésre. A zártkertek kisparcellás, kertjellegű területek, amelyek a települések külterületein helyezkednek el, általában mezőgazdasági művelés alá vont területek, amelyek a nagyüzemi termelésre használt területektől markánsan elkülönülve, tömbszerűen helyezkednek el. A tömbszerű településrészeket zártkerti területeknek nevezzük.

Az alábbi célok megvalósítására irányuló tevékenységekre, beruházásokra lehet pályázatot benyújtani:

- zártkertek megközelítését szolgáló út, földút építése, felújítása, valamint az útszakaszhoz kapcsolódó csapadékvíz elvezetését biztosító csatornahálózathoz kapcsolódó fejlesztések;
- vízvételi hely kialakítása kút létesítésével, illetve víz-visszatartáshoz kapcsolódó kisléptékű víztároló kapacitás kiépítése;
- villamosenergia-ellátáshoz kapcsolódó fejlesztések;
- szennyvízkezelés fejlesztések, vadkerítés létesítése, vadgazdálkodási/vadvédelmi elemek építése;
- helyi jelentőségű kisemlékek (kőkereszt, szobor stb.) felújítása, amennyiben közösségszervező funkció társul a felújításhoz

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- Fenntartási és üzemeltetési terv minősége: indokoltság, költséghatékonyság, innovativitás, fenntarthatóság
- Térségi szempont
- A zártkerti terület vagy annak nagy része igazoltan mezőgazdasági művelés alatt van
- Energiahatékonyság javítását eredményező fejlesztések
- A fejlesztés előkészítése/tervezése a közösség bevonásával valósult meg
- A fejlesztési célok/funkciók célzottan a leginkább rászoruló lakosságot szolgálják

Kistelepülésen (1000 fő alatt) vagy 10.000 fő alatti tanyás településen megvalósuló fejlesztések

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Támogatható kedvezményezettek:

- Önkormányzatok

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- a fejlesztés vidéki térségben történik
- a fejlesztendő zártkerti övezetben lévő ingatlanok tulajdonosai igazolják, hogy mezőgazdasági termelést végeznek
- fenntartási és üzemeltetési terv elkészítése

A beavatkozás operatív programokkal való lehatárolása részletesen leírásra került a KAP ST 4.5 “Az EMVA és a vidéki térségekben működő egyéb uniós alapok közötti koordinációnak és hatáskör-elhatárolásnak, valamint az említett alapok egymást kiegészítő jellegének felülvizsgálata” fejezet keretében. Ennek értelmében általános lehatárolási alapelv, hogy a KAP IH mielőtt megnyitna önkormányzatok számára pályázati lehetőséget, előtte adatszolgáltatást kér a TOP IH-tól az átfedő (alább részletezett) beavatkozások esetében, kiemelten kezelve a település és megvalósítási hely beazonosítását.

Továbbá a KAP IH az önkormányzatok számára a pályázati felhívásban rögzíti, hogy azonos településen azonos fejlesztésre nem ad lehetőséget. E két intézkedésnek köszönhetően a KAP és a TOP+ programszintű lehatárolása valósul meg.

Az RD42 tanyafejlesztés, az RD43 vidéki infrastruktúra és az RD57 LEADER beavatkozásoktól való lehatárolást az szolgálja, hogy a KAP IH a pályázati felhívásban rögzíti, hogy azonos fejlesztésre egy kedvezményezett csak az egyik felhívás alapján részesülhet támogatásban.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve

amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

1. Beruházások
2. A kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.
3. Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalás:
Legalább 5 évig tartó fenntartási kötelezettség

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A támogatás intenzitás:

- legfeljebb 95%

A támogatás összege max. 50.000.000 Ft

Kiegészítő információk

Nem releváns

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

A beavatkozás az EUMSZ 42. cikkén kívüli esik, mivel annak célja olyan kisléptékű infrastruktúra fejlesztések támogatása, amelyek hozzájárulnak az energiahatékonyság növeléséhez, a helyi gazdaság fejlesztéséhez, a szennyvízkezeléshez és az alapvető infrastruktúrával való ellátottság növeléséhez, így arra a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☑ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☑ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.

☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Mely beruházások nem támogathatók?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

1. mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;
2. támogatási jogosultságok megvásárlása;
3. az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10%-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;
4. állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett

kötelezettségvállalások keretében;

5. hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;
6. beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;
7. erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

öntözésfejlesztési beruházások

Öntözésre is kiterjed a beruházás?

☐ Igen ☑ Nem

A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok) (százalékban kifejezve)

N/A

A különböző potenciális vízmegtakarításokra vonatkozó részletek a létesítmény vagy infrastruktúra típusa szerint (adott esetben)

A (jónál rosszabb állapotú víztesteket) érintő meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a vízhasználat hatékony csökkentésére vonatkozó követelmény(ek) (százalékban kifejezve)

N/A

Régió szerinti bontás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 11 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A WTO Mezőgazdasági Megállapodás II. mellékletének 2 (g) és 11. bekezdése szerinti fejlesztésről van szó.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD42a_O22_A01_ON - Vidéki infrastruktúra fejlesztés zártkerti területeken fajlagos költsége	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.41	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD42a_O22_A01_ON - Vidéki infrastruktúra fejlesztés zártkerti területeken fajlagos költsége

A történelmi adatok alapján történt a kalkuláció. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2021-ben, nemzeti költségvetésből kiírt pályázati felhívásra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmeket vettük figyelembe. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amelyet korrigáltunk egy inflációs együtthatóval.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD42a_O22_A01_ON - Vidéki infrastruktúra fejlesztés zártkerti területeken fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	55 000,00	55 000,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.22 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	50,00	50,00	90,00	90,00	90,00	**Összesen:** 370,00 **Max:** 90,00
ÖSSZESEN	O.22 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	50,00	50,00	90,00	90,00	90,00	**Összesen:** 370,00 **Max:** 90,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	232 558,00	0,00	0,00	0,00	0,00	232 558,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100 000,00

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD43_R02_LOC_73
A beavatkozás neve	Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve
Közös kimeneti mutató	O.22. A támogatásban részesülő, infrastrukturális beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével	3	Igen
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Részben
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Részben
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Részben
8.3.1	Vidéki közlekedési infrastruktúra regionális különbségeinek csökkentése	3	Részben
8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	3	Részben
8.4.1	Aprófalvak ellátása gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal	3	Részben
8.4.2	Roma felzárkóztatási programok ösztönzése,	3	Részben

	szegregáció csökkentése		

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.41 A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához a KAP-támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás célja:

A vidéki településeken élők életminőségének javítása, a fenntarthatóság növelése olyan kisléptékű infrastruktúra fejlesztések támogatásával, amelyek hozzájárulnak az energiahatékonyság növeléséhez, a helyi gazdaság fejlesztéséhez, a szennyvízkezeléshez és alapvető infrastruktúrával való ellátottságának növeléséhez. Az intézkedés hozzájárul a vidék lakosságmegtartó képességének erősítéséhez. A tartósan inaktívak társadalmi reintegrációjának leghatékonyabb módja, ha őket a települési fejlesztési/fenntartási tevékenységekbe bevonjuk, lehetőség szerint normál munkaviszonyban. A helyi fejlesztéseknek ezért önmagukon túlnyúló jelentőségük van.

A települések épített környezetének, illetve infrastruktúrájának azon elemei fejleszthetőek, amelyek a helyi szükségletek mértékéhez igazítva tényleges közösségi vagy gazdasági jellegű használattal/funkcióval bírnak. Ezek közül külön is kiemeltük a többfunkciós közösségi tereket, főleg a gyermekvédelem, az egészségügy és az oktatás szolgálatában, a temetőket, a sportlétesítményeket, valamint a turisztikai célú fejlesztéseket.

A vidéki térségekben található közösségi terek, illetve az ott elérhető szolgáltatások színvonala általában elmarad az urbanizáltabb területekétől. A helyi önkormányzatoknak többek között feladata a társadalmi szerveződések színtereinek fejlesztése, bővítése és ezek elérhetőségének egyenlő mértékű biztosítása a lakosság számára.

Az előző programidőszakokhoz hasonlóan továbbra is támogatjuk a helyi piacok fejlesztését, azonban nagyobb hangsúlyt szeretnénk helyezni a helyben készült termékek értékesítésére, ehhez a digitális lehetőségek legszélesebb körének igénybevételét is támogatjuk (bevásárlóközösségek, online marketing stb.).

A földrajzi mobilitás, a munkába járás megkönnyítése, az ügyintézést és a szolgáltatások elérését- segítő külterületi útfelújítás a helyi lakosság részéről legtöbb esetben az életminőséget leginkább meghatározó tényező. A KAP stratégiai terv keretében ezért a korábbiaknál nagyobb léptékű útfelújítást támogatunk.

A helyi közétkeztetés fejlesztése nemcsak a lakosság egészséges, jó minőségű étellel való ellátásához járul hozzá, hanem a helyi alapanyagok felhasználásán keresztül a helyi gazdaság fejlesztéséhez is.

A vagyonbiztonság megteremtése, fenntartása meghatározó eleme az egyes települések élhetőségének. A különböző őrszolgálatok gépjármű- és eszközberuházásainak biztosítása így biztosan hozzájárul a szükségletek kielégítéséhez.

A falugondnokság, tanyagondnokság intézménye jól bejáratott eszköze a nehezen megközelíthető településrészeken élők mindennapi mobilitás igénye (bevásárlás, orvos, meleg étel, ügyintézés stb.) biztosításának. E szolgálatok beruházásainak biztosítása ezért kiemelt szociális előnyökkel jár.

Miután Magyarországon az okos falu stratégiák még nagyon kisszámú településen készültek el, ezek elkészítésére, majd az azokban foglalt beruházások megvalósítására hangsúlyt szeretnénk helyezni. A szélessávú infrastruktúra a magyar települések legnagyobb részén már rendelkezésre áll, amire viszont nagy igény lenne, az egész településen fogható WIFI jel szolgáltatás kiépítése.

A célterület:

- helyi közszolgáltatások elsősorban lokális biomasszára alapozott megújuló energia átállása: közösségi funkciókat ellátó létesítmények energetikai korszerűsítése, erdőgazdálkodásból származó (tűzifa) és egyéb lokális biomassza felhasználása, illetve a biogáz előállítás lehetőségének megteremtése;

- településképet meghatározó épületek energetikai korszerűsítése, ehhez kapcsolódó külső rekonstrukciója;
- többfunkciós közösségi terek/szolgáltató központok fejlesztése és eszközbeszerzése: legalább 3 különböző közösségi szolgáltatás nyújtását kell megvalósítani és működtetni a fejlesztés eredményeként, különös tekintettel a gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokra;
- temetők közfunkciót ellátó egységeinek kialakítása, felújítása;
- sport és rekreációs terek létrehozása, már meglévők fejlesztése és/vagy eszközbeszerzése;
- helyi, térségi jelentőségű, turisztikai/ökoturisztikai vonzerőt képező kulturális, épített, természeti örökség turisztikai hasznosítása, fejlesztése (információ szolgáltatás, helyi termékek értékesítése, programok bevezetése a turisták számára)
- állami vagy önkormányzati funkciót nem magában foglaló közösségi funkciókat ellátó létesítmények energetikai korszerűsítése.

B célterület:
- helyi termékértékesítést szolgáló piacok és vásárterek létrehozása, infrastruktúrájának fejlesztése;
- helyi termék értékesítési pontok létrehozásának támogatása, helyi elosztás lehetőségeinek megteremtése;
- térségi hatókörű, a helyi termékértékesítést támogató együttműködések (pl. védjegy hálózat, térségi fogyasztói kosár, bevásárlóközösség, natúrparkok stb.), infrastrukturális beruházásai;
- a helyi, a vidék minőségét erősítő termék- és szolgáltatások értékesítését támogató együttműködésekhez kapcsolódó eszközbeszerzések és/vagy on- és offline marketing eszközök beszerzése

C célterület:
- külterületi helyi közutak fejlesztése és fenntartása (kizárólag helyrajzi számmal ellátott, a támogatást igénylő tulajdonában, vagy vagyonkezelésében lévő utak);
- az önkormányzati tulajdonú és vagyonkezelésű utak kezeléséhez, állapot javításához és karbantartásához szükséges erő- és munkagépek beszerzése;

D célterület:
- a 25/2002 (II.27.) Korm. rendelet 1. számú mellékletében meghatározott agglomerációs településlistákon nem szereplő 2000 lakos-egyenérték (LE) alatti településeken, illetve a 25/2002 (II.27.) Korm. rendelet 1. számú mellékletében szereplő települések önmagában 2000 LE szennyvízterhelést el nem érő elkülönült településrészein vagy külterületein a megfelelő szintű szennyvíz-elvezetés és - tisztítás, valamint a szennyvíziszap kezelés megvalósítása autonóm természet közeli szennyvíz-kezelési megoldások vagy egyedi szennyvíztisztító kisberendezések megvalósítása révén

E célterület:
- bárki által igénybe vehető közétkeztetést végző intézmények konyhájának és az ehhez kapcsolódó raktározó és/vagy előkészítő helyiségek kialakítása, fejlesztése (többek között: gépek, berendezések, eszközök beszerzése, beépítése), továbbá az ellátáshoz szükséges helyi alapanyag-beszerzés

F célterület:
- köz-, és vagyonbiztonságot szolgáló fejlesztések: polgárőr, mezőőr, önkéntes tűzoltó szolgálat, más közfeladatot ellátó szervezet térítésmentes jármű, és eszközbeszerzései;
- falu- és tanyagondnoki szolgálat fejlesztése térítésmentes jármű-, és eszközbeszerzéssel

G célterület:
- okosfalu projektek infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása, amennyiben szükséges, szélessávú internet kiépítése/fejlesztése;
- falusi WIFI hálózatok kiépítése

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- Fenntartási és üzemeltetési terv, megvalósíthatósági tanulmány minősége: indokoltság, költséghatékonyság, innovativitás, fenntarthatóság
- Térségi szempont.
- Megújuló energia hasznosításához kapcsolódó fejlesztés
- Energiahatékonyság javítását eredményező fejlesztések
- Előnyben részesülnek a digitalizációt és a pályázói tudatosság növelését célzó komponenseket is tartalmazó projektek.
- Együttműködés által megvalósítandó vagy kollektív fejlesztés
- Védett épület fejlesztése, felújítása
- Foglalkoztatási hatás növelése
- A településen nem található közösségi funkciók kiszolgálását ellátó épület
- A fejlesztés előkészítése/tervezése a közösség bevonásával valósult meg
- A fejlesztési célok /funkciók célzottan a leginkább rászoruló lakosságot szolgálják
- Kistelepülésen (1000 fő alatt) vagy tanyás településen megvalósuló fejlesztések

- Külterületi útfejlesztés esetén az 1000 fő vagy afeletti népességgel rendelkező településeken, illetve azok részvételével megvalósuló fejlesztések

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible Beneficiaries:

- Jogi személyiségű vállalkozások
- Jogi személyiség nélküli vállalkozások
- Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek (helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek)
- Egyesületek
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- Fenntartási és üzemeltetési terv elkészítése
- A fejlesztés tárgyára irányuló tulajdoni, használati (vagyonkezelési) vagy fenntartói jogviszony fennáll legalább a fenntartási időszak végéig;
- Vidéki térségben elhelyezkedő települések

Területi hatály: Folytatva a 2014-2020-as programozási időszak gyakorlatát, a beavatkozás területi hatálya lefedi az ország összes vidékinek minősülő települését (vidékinek minősül az a település, ahol közigazgatási jogállástól (város/község) függetlenül a lakónépesség 10 ezer főnél kevesebb; illetve a 10 ezer fő feletti lakónépességgel rendelkező tanyás települések külterületei; nem jogosult a fenti jellemzők ellenére sem: Budapest és a budapesti agglomerációhoz tartozó települések.

A projektek más operatív programokkal való lehatárolása részletesen leírásra került a 4.5 Az EMVA és a vidéki térségekben működő egyéb uniós alapok közötti koordinációnak és hatáskör-elhatárolásnak, valamint az említett alapok egymást kiegészítő jellegének felülvizsgálata fejezet keretében.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése.

b) Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.

c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.

f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalás:

Legalább 5 évig, KKV szektor esetén legalább 3 évig terjedő fenntartási kötelezettség

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

-Maximális támogatás intenzitás: 100%

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-

kal megemelt támogatás intenzitás adható

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

A beavatkozás célja a vidéki településeken élők életminőségének javítása, a fenntarthatóság növelése olyan kisléptékű infrastruktúra fejlesztések támogatásával, amelyek hozzájárulnak az energiahatékonyság növeléséhez, a helyi gazdaság fejlesztéséhez, a szennyvízkezeléshez és alapvető infrastruktúrával való ellátottságának növeléséhez. Mindezekre tekintettel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkéán kívül esik, így arra a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) alkamazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☑ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☑ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038
SA.112040
SA.107119

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.

☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Mely beruházások nem támogathatók?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében

meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Öntözésre is kiterjed a beruházás?

☐ Igen ☑ Nem

A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok) (százalékban kifejezve)

N/A

A különböző potenciális vízmegtakarításokra vonatkozó részletek a létesítmény vagy infrastruktúra típusa szerint (adott esetben)

A (jónál rosszabb állapotú víztesteket) érintő meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a vízhasználat hatékony csökkentésére vonatkozó követelmény(ek) (százalékban kifejezve)

N/A

Régió szerinti bontás

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A WTO Mezőgazdasági Megállapodás II. mellékletének 2.g.) pontja szerinti, kifejezetten vidéki infrastrukturális szolgáltatás létrehozásáról van szó.

(g) **infrastructural services,** including: electricity reticulation, roads and other means of transport, market and port facilities, water supply facilities, dams and drainage schemes, and infrastructural works associated with environmental programmes. In all cases the expenditure shall be directed to the provision or construction of capital works only, and shall exclude the subsidized provision of on-farm facilities other than for the reticulation of generally available public utilities. It shall not include subsidies to inputs or operating costs, or preferential user charges.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD43_O22_A01_ON - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken fajlagos költsége	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.41	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD43_O22_A01_ON - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken fajlagos költsége

A történelmi adatok alapján történt a kalkuláció. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M07 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD43_O22_A01_ON - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	143 430,00	143 430,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.22 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	243,00	242,00	360,00	360,00	360,00	**Összesen:** 1 565,00 **Max:** 360,00
ÖSSZESEN	O.22 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	243,00	242,00	360,00	360,00	360,00	**Összesen:** 1 565,00 **Max:** 360,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	34 847 322,71	34 847 322,72	0,00	0,00	0,00	69 694 645,43
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	14 984 348,77	14 984 348,77	0,00	0,00	0,00	29 968 697,54

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

INSTAL(75) - Fiatal mezőgazdasági termelők és új mezőgazdasági termelők, valamint a vidéki induló vállalkozások tevékenységének megkezdése

RD05_B01_YFS_75 - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD05_B01_YFS_75
A beavatkozás neve	Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával
A beavatkozás típusa	INSTAL(75) - Fiatal mezőgazdasági termelők és új mezőgazdasági termelők, valamint a vidéki induló vállalkozások tevékenységének megkezdése
Közös kimeneti mutató	O.25. Tevékenységkezdési támogatásban részesülő fiatal mezőgazdasági termelők száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Igen Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
7.1.1	Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében	1	Igen
7.1.3	Fiatal gazdák földhöz jutásának könnyítése	2	Részben
7.2.1	Gazdaságindításhoz szükséges komplex vállalkozói ismeretek nyújtása	1	Igen
7.2.2	A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal generációk számára	1	Igen
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Részben

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.36 KAP-támogatás segítségével vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelők száma, nemek szerinti bontással együtt
R.37 A KAP-projektek keretében támogatott új munkahelyek

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás célja:

A mezőgazdaságban tapasztalható elöregedés megállítása, az agrár-nemzedékváltás ösztönzése, valamint a fiatalok vidékről történő elvándorlásának csökkentése érdekében szükséges a Közös Agrárpolitika eszközeivel is olyan támogatásokat biztosítani, amelyek a mezőgazdasági termeléssel élethivatásszerűen foglalkozni kívánó gazdálkodók indulását segítik elő. A mezőgazdasági tevékenység megkezdése feltételezi az önálló üzleti tevékenység megkezdéséhez szükséges alapvető szakismeretek, valamint a termelési potenciál (földterület, állatállomány, stb.) meglétét, amelyre az induló vállalkozás építheti az üzleti tervében megfogalmazott célok elérését.

A fiatalabb generáció tagjaira alapvetően jellemző, hogy életkori sajátosságukból fakadóan jellemzően nem, vagy alacsonyabb összegű felhalmozott tőkével rendelkeznek, ami szintén indokolja támogatásukat.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- üzleti terv minősége,
- szakmai képzettség szintje,
- korábban megszerzett szakmai gyakorlat,
- magasabb hozzáadott értékű gazdálkodási tevékenység vagy gazdálkodási mód,
- ökológiai gazdálkodás folytatása,
- foglalkoztatási hatás,
- a támogatást igénylő nő,

Kapcsolat más beavatkozásokkal:

RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible Beneficiaries:

- Természetes személyek
- Jogi személyiségű vállalkozások

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

„A KAP Stratégiai Terv 4.1.5. Fiatal mezőgazdasági termelő” fejezetében definiált fiatal mezőgazdasági termelő:

a) legalább 18 és legfeljebb 40 éves természetes személy, aki:

• államilag elismert mezőgazdasági jellegű szakismerettel rendelkezik,

• legfeljebb 5 éve alapított mezőgazdasági üzemet vezet,

• legalább 10.000 STÉ értékű, de legfeljebb 50.000 STÉ értékű mezőgazdasági üzemmérettel rendelkezik.

b) mezőgazdasági tevékenységet a pályázat benyújtásától számított 5 évnél nem régebben főtevékenységként végző jogi személy esetén:

• a jogi személy vezető tisztségviselője és tulajdonosa legalább 18 és legfeljebb 40 éves,

• a jogi személy vezető tisztségviselője és tulajdonosa államilag elismert mezőgazdasági jellegű szakismerettel rendelkezik,

• a jogi személy legalább 10.000 STÉ értékű, a jogi személy és a jogi személy ügyvezetője és tulajdonosa együttesen legfeljebb 50.000 STÉ értékű üzemmérettel rendelkezik.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások (commitments):

• a támogatási döntéstől számított legfeljebb 9 hónapon belül megkezdi az üzleti terv végrehajtását,

• az üzleti tervben vállalt kötelezettségek teljesítése legkésőbb a 4. gazdálkodási év végére,

• a kedvezményezett, illetve a jogi személy ügyvezetője és tulajdonosa az üzleti tervben vállalt időszak elteltével legkésőbb a támogatás 4. lezárt gazdálkodási évében mezőgazdasági tevékenységből elért jövedelme eléri legalább az előző évi kötelező bérminimum mértékét, és köteles a gazdaságát személyes közreműködéssel vezetni,

• évenkénti beszámoló benyújtása,

• szaktanácsadóval való együttműködés

- Minimum 10 000 EUR STÉ fenntartása az 5. év végéig.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☐ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☑ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

- STR 83. cikk 1(c) és 2 (a)(i)

A támogatás maximális mértéke 40.000 euró lehet.

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A támogatás maximális mértéke 40.000 euró.

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

N/A

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Sárga doboz

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

Nem releváns.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(a) - Kevésbé fejlett régiók	85,00%	20,00%	85,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD05_O25_U01_BN - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával fajlagos száma	Támogatás	91(2)(a)-HU-85,00%	Egységes		R.36; R.37	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD05_O25_U01_BN - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával fajlagos száma

A történelmi adatok alapján került kiszámításra. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M06 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD05_O25_U01_BN - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával fajlagos száma (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	40 000,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.25 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	1 298,00	1 297,00	25,00	25,00	25,00	25,00	**Összesen:** 2 695,00 **Max:** 1 298,00
ÖSSZESEN	O.25 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	1 298,00	1 297,00	25,00	25,00	25,00	25,00	**Összesen:** 2 695,00 **Max:** 1 298,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	51 901 692,18	51 901 692,19	0,00	0,00	0,00	0,00	103 803 384,37
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	44 116 438,35	44 116 438,36	0,00	0,00	0,00	0,00	88 232 876,71

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	51 781 606,80	51 781 606,80	0,00	0,00	0,00	0,00	103 563 213,60
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	44 014 365,79	44 014 365,78	0,00	0,00	0,00	0,00	88 028 731,57

RD06_B02_YFY_75 - Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD06_B02_YFY_75
A beavatkozás neve	Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával
A beavatkozás típusa	INSTAL(75) - Fiatal mezőgazdasági termelők és új mezőgazdasági termelők, valamint a vidéki induló vállalkozások tevékenységének megkezdése
Közös kimeneti mutató	O.27. Vállalkozásindításhoz nyújtott támogatásban részesülő vidéki vállalkozások száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
7.1.1	Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében	1	Igen
7.1.2	Generációk közötti együttműködések támogatása	2	Igen
7.1.3	Fiatal gazdák földhöz jutásának könnyítése	2	Részben
7.1.5	Agrárvállalkozások generációk közötti átadás-átvétele adminisztratív terheinek csökkentése	2	Részben
7.2.1	Gazdaságindításhoz szükséges komplex vállalkozói ismeretek nyújtása	1	Igen
7.2.2	A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal generációk számára	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.39 A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás célja:

A beavatkozás célja, hogy egy vagy több gazdaság átadótól átvételre kerüljön egy működő gazdaság és a hozzá tartozó támogatási jogosultságok, valamint a kötelezettségek összessége. A beavatkozás a gazdaság átvevőt támogatja a gazdaság megszerzésének céljával, induló támogatás formájában.

A már működő és versenyképes mezőgazdasági üzemek továbbműködtetése és fejlesztése hozzájárul a mezőgazdaság versenyképességének fenntartásához és javításához. A generációváltást elősegít, ha a nyugdíj korhatárhoz közel álló gazdálkodók mezőgazdasági üzemeit fiatalabb gazdálkodók veszik át.

A generációváltás támogatása a mezőgazdasági termelők korszerkezetének javítását célozza, de a generációváltás mellett szintén fontos célkitűzés, hogy a működő mezőgazdasági üzemek ne kerüljenek bezárásra.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges:

Az átvevő(k) részéről:

- projektterv tartalma és minősége (Különösen ki kell térni a következőkre: környezeti- és klíma-alkalmazkodási szempontok érvényesítése, környezeti- és klíma-alkalmazkodási szempontok érvényesítése, minőségrendszerben vagy minőségbiztosítási vagy minőségirányítási rendszerben való részvétel vállalása, ökológiai gazdálkodás folytatása, foglalkoztatási hatás (beleértve: megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása).
- a szakmai képzettség szintje,
- korábban megszerzett szakmai gyakorlat,
- az átvételt menedzselő tanácsadóval való együttműködés,
- magasabb hozzáadott értékű gazdálkodási tevékenység vagy gazdálkodási mód

Vonatkozó jogszabályok:

2021. évi CXLIII. törvény az agrárgazdaságok átadásáról

Kapcsolat más beavatkozásokkal:

„ RD07_B03_YFO_77 - Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés” – beavatkozás.

RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible Beneficiaries:

- Az a személy, aki gazdaságot és annak kötelezettségeit veszi át.
- Csak természetes személyek között jöhet létre a gazdaságátadás.

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- A támogatási kérelem benyújtásakor hatályos gazdaságátadási szerződés.
- Projektterv
- A gazdaságátvevő a gazdaságátadónál legalább tíz évvel fiatalabb, legalább 18 éves és az 50. életévét el nem érő mezőgazdasági őstermelő vagy mező-, erdőgazdasági tevékenységet folytató egyéni vállalkozó, aki az átvenni kívánt gazdaság működtetésére a jogszabályban előírt feltételeknek megfelel
- Az átadandó mezőgazdasági üzem minimum 10 000 euró STÉ üzemmérettel, vagy 10 000 euro mezőgazdasági árbevétellel rendelkezik.
- A gazdaság átvevője esetében szakirányú végzettség.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások (commitments):

- Részvétel kötelező képzésen

- A gazdaság átvevője az átvett gazdaságot legalább 5 évig működteti, ez idő alatt a gazdaságának az üzemmérete, vagy mezőgazdasági árbevétele nem csökkenhet az átadáskori üzemméret, vagy mezőgazdasági árbevétel alá.

- A gazdaság átadásának a támogatói döntést követően legfeljebb 5 évvel le kell záródnia.

- A gazdaság átvevője az átvett termőföldek tulajdonjogának, vagy használatának megszerzését követő 5 éven belül a tulajdonjogot vagy használatot nem engedi át másnak, azt más célra nem hasznosítja és eleget tesz a termőföld védelméről szóló törvényben meghatározott hasznosítási kötelezettségének.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☐ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☑ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

- STR 83. cikk 1(c) és 2 (a)(i)

A kifizetés típusa vissza nem térítendő átalánytámogatás.

Az odaítélhető támogatás objektív kritériumok alapján differenciálható.

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Az átvevő esetében a támogatási összegek:

10 000 – 19 999 EUR STÉ között: 10 000 EUR
20 000 – 29 999 EUR STÉ között: 15 000 EUR
30 000 – 39 999 EUR STÉ között: 20 000 EUR
40 000 – 49 999 EUR STÉ között: 25 000 EUR
50 000 – 59 999 EUR STÉ között: 30 000 EUR
60 000 – 69 999 EUR STÉ között: 35 000 EUR
70 000 – 79 999 EUR STÉ között: 40 000 EUR
80 000 – 89 999 EUR STÉ között: 45 000 EUR
90 000 EUR STÉ felett: 50 000 EUR
Mezőgazdasági árbevétel esetén:
10 000 – 19 999 EUR között: 10 000 EUR
20 000 – 29 999 EUR között: 15 000 EUR
30 000 – 39 999 EUR között: 20 000 EUR
40 000 – 49 999 EUR között: 25 000 EUR
50 000 – 59 999 EUR között: 30 000 EUR

60 000 – 69 999 EUR között: 35 000 EUR
70 000 – 79 999 EUR között: 40 000 EUR
80 000 – 89 999 EUR között: 45 000 EUR
90 000 EUR felett: 50 000 EUR

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

A beavatkozás 5.pontban részletezett célkitűzésére tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☑ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☑ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038
SA.112040
SA.107119

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.

☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

N/A

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Sárga doboz

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

Nem releváns.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD06_O27_A01_BN - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők gazdaságátvevő támogatásával beavatkozás egységösszege	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.39	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD06_O27_A01_BN - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők gazdaságátvevő támogatásával beavatkozás egységösszege

Történelmi adatok nem állnak rendelkezésre a kalkulációhoz, a finanszírozást pedig átalány formában tervezzük megvalósítani, ezért az átlagos egységösszeg meghatározásához a közepes, átlagos értéket vettük alapul (30.000 EUR).

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD06_O27_A01_BN - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők gazdaságátvevő támogatásával beavatkozás egységösszege (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	30 000,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.27 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	0,00	0,00	117,00	448,00	448,00	448,00	**Összesen:** 1 461,00 **Max:** 448,00
ÖSSZESEN	O.27 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	0,00	0,00	117,00	448,00	448,00	448,00	**Összesen:** 1 461,00 **Max:** 448,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	3 504 311,00	0,00	0,00	0,00	3 504 311,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	1 506 853,73	0,00	0,00	0,00	1 506 853,73

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD08_B04_BIS_75 - Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD08_B04_BIS_75
A beavatkozás neve	Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával
A beavatkozás típusa	INSTAL(75) - Fiatal mezőgazdasági termelők és új mezőgazdasági termelők, valamint a vidéki induló vállalkozások tevékenységének megkezdése
Közös kimeneti mutató	O.27. Vállalkozásindításhoz nyújtott támogatásban részesülő vidéki vállalkozások száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
7.1.1	Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében	1	Igen
7.2.1	Gazdaságindításhoz szükséges komplex vállalkozói ismeretek nyújtása	1	Igen
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Részben

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.37 A KAP-projektek keretében támogatott új munkahelyek
R.39 A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

1. célterület: A beavatkozás célja a helyi szükségleteket kiszolgáló árutermelő vagy szolgáltató vállalkozások indításának előmozdítása a vidéki térségekben, különös tekintettel a tanyás településeken és

a vállalkozáshiányos aprófalvas területeken megvalósuló vállalkozás-fejlesztésekre. A beavatkozás a vidéki térségekben megvalósuló vállalkozásindítást ösztönző támogatás, ami hozzájárul a vidéki települések élhetőbbé, vonzóbbá tételéhez.

2. célterület: A mezőgazdasági vállalkozások esetében tapasztalható kedvezőtlen korstruktúrához hasonlóan az erdőgazdálkodók esetében is elöregedés megy végbe, ezért szükséges a fiatal szakemberek önálló vállalkozásindításának célzott ösztönzése is. A fiatalabb erdész generáció tagjaira alapvetően jellemző, hogy életkori sajátosságukból fakadóan jellemzően nem, vagy alacsonyabb összegű felhalmozott tőkével rendelkeznek, ami szintén indokolja speciális támogatásukat. Járulékos cél a gazdálkodó nélküli erdők lehetőség szerinti szakszerű gazdálkodásba vonása. A képzett, gyakorlattal is rendelkező, "jogosult szakszemély" részére előírt elvárásoknak is megfelelő fiatal szakemberek számára is rendkívüli nehézségbe ütközik önálló erdőgazdálkodó vállalkozás elindítása. Az erdőgazdálkodás rendkívül hosszú megtérülési ideje és a racionális üzemméret eléréséhez szükséges tőke és hitel-ellátottság rendkívül nehézkes.

Tartalom: fiatal erdőgazdálkodó szakemberek vállalkozás-indításának elősegítése speciális lump sum jellegű támogatással.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges:

- Üzleti terv minősége
- Térségi szempont
- Társadalmi vállalkozások a pontozás során előnyben részesülnek
- Foglalkoztatás
- Szakmai végzettség
- Gazdálkodó nélküli erdő gazdálkodásba vonása
- Csatlakozás minőség tanúsítási rendszerhez (PEFC, FSC)
- Részvétel mentorálási programban

Kapcsolódás jogszabályokhoz:

2009. évi XXXVII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

61/2017. (XII.21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

383/2016 Kor. rendelet (XII.2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

244/2020 (V.28.) Korm. rendelet az erdészeti szakszemélyzet és az erdészeti szakirányító vállalkozás tevékenységének és nyilvántartásának, valamint az erdészeti szakszemélyzet továbbképzésének szabályairól

A beavatkozás célja: a fiatal vidéki induló vállalkozók és a fiatal erdőgazdálkodók támogatása

Kapcsolat egyéb beavatkozásokkal: tájékoztatás, szakmai továbbképzés (első sorban vállalkozás-menedzsment, speciális mentorálás (támogatott szaktanácsadási téma), EIP, AKIS

RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemek támogatása

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

1.célterület

- Természetes személyek

- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek)

- Jogi személyiség nélküli vállalkozások

- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági

társaságok

2 célterület

Magánszemély esetén: legalább 18 éves és 40 életévét még be nem töltött, jogosult erdészeti szakszemély

Jogi személy esetén:

a) erdőgazdálkodási tevékenységet a pályázat benyújtásától számított 5 évnél nem régebben főtevékenységként végzi

b) a jogi személy önálló aláírási joggal rendelkező vezető tisztségviselője és többségi tulajdonosa legfeljebb 40 éves,

c) a jogi személy önálló aláírási joggal rendelkező vezető tisztségviselője és többségi tulajdonosa jogosult erdészeti szakszemély

Jogosultsági kritériumok:

1.célterület

a) A pályázat benyújtását megelőző 12 hónapban, vidéki térségben életvitelszerű tartózkodási hely igazolása, jogi személy esetén a jogi személy székhelye a pályázat benyújtását megelőző 12 hónapban vidéki térségben helyezkedik el, tulajdonosai és cégvezetője a pályázat benyújtását megelőző 12 hónapban vidéki térségben életvitelszerű tartózkodási hellyel rendelkezik.

b) Vidéki térségben megvalósuló, nem mezőgazdasági tevékenység végzésére irányuló fejlesztés.

c) Nem pályázhat olyan természetes személy vagy egyéni vállalkozó, aki a pályázat beadását megelőző 12 hónapban olyan egyéni vállalkozó volt/akinek volt tulajdonrésze olyan vállalkozásban/aki tagja volt olyan társas vállalkozásnak, amely a pályázatban szereplő tevékenységet végezte.

d) Nem pályázhat olyan jogi személyiségű vállalkozás, amely a pályázat beadását megelőző 12 hónapban a pályázatban szereplő tevékenységet végezte.

e) Nem jogosult az a pályázó, amely ugyanazon településen, ugyanarra a tevékenységre LEADER vagy más Alapból finanszírozott Operatív Programon pályázatot nyert az elmúlt öt évben.

f) A pályázó minimum középfokú szakirányú végzettséggel rendelkezik

g) Üzleti terv benyújtása

2 célterület

Üzleti terv benyújtása

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások (commitments):

1. célterület

- üzleti terv végrehajtása a kötelezettségvállalási időszak végéig.

2. célterület

- a támogatási döntéstől számított legfeljebb 9 hónapon belül megkezdi az üzleti terv végrehajtását,
- a megkezdéstől számított legkésőbb 4. gazdálkodási év végére legalább 20 hektár erdőre jogosult erdőgazdálkodóvá válik
- az üzleti tervben vállalt kötelezettségek teljesítése legkésőbb a 4. gazdálkodási év végére,
- a kedvezményezett legkésőbb a támogatás 4. lezárt gazdálkodási évében erdőgazdálkodási tevékenységből származó jövedelme eléri legalább az előző évi kötelező bérminimum mértékét, és köteles a vállalkozást személyes közreműködéssel vezetni,
- évenkénti szakmai beszámoló benyújtása,
- szaktanácsadóval való együttműködés, évente egy, összesen öt képzésen kötelező részvétel
- kötelező beruházás 4 éven belül, minimum 30.000 EUR értékben,
- a támogatott személye, jogi személy esetén az önálló aláírási joggal rendelkező vezető tisztségviselője és többségi tulajdonosa nem változhat (kivéve öröklés esete)

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☐ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☑ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

STR 83. cikk 1(c), és 2 (a)(i) bekezdései

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

1. célterület: Vissza nem térítendő átalánytámogatás 30.000 EUR-ig.
2. célterület: A támogatás maximális mértéke 100.000 euró lehet, az alábbiak szerint:
    1. vissza nem térítendő átalánytámogatás 5 évre 40.000 EUR

\+ kötelező beruházás a 4. lezárt gazdálkodási év végéig minimum 30.000 EUR értékben

\+ további 30.000 EUR vissza nem térítendő átalánytámogatás további 5 év fenntartási idő vállalása esetén, amely idő alatt a jogosult erdőgazdálkodó terület nem csökkenhet

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

Az erdészeti ágazat az EUMSZ 42. cikkének a hatályán kívül esik, így a részére nyújtott támogatásokra a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:
☐ Értesítés ☑ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☑ Csekély összegű (de minimis)
Az állami támogatás esetszáma
SA.112038
SA.112040

További információk:
☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.
☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk
N/A

10 Megfelelés a WTO szabályainak
Sárga doboz
Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

Nem releváns.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD08_O27_A01_BN - Generációs megújulás induló vidéki vállalkozások támogatásával fajlagos költsége	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.39	Nem
RD08_O27_A02_BN - Fiatal erdőgazdálkodók induló támogatása egységösszege	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.37; R.39	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD08_O27_A01_BN - Generációs megújulás induló vidéki vállalkozások támogatásával fajlagos költsége

Történelmi adatok alapján a Vidékfejlesztési Program M6 intézkedés releváns műveletei alapján került kiszámításra.

RD08_O27_A02_BN - Fiatal erdőgazdálkodók induló támogatása egységösszege

A 2. célterület (FIEG) "átlagos" UA érték (100.000 euró) indoklása: tapasztalat a fiatal mg-i vállalkozás indító támogatása esetében (VP6.1): kevés kivétellel minden pályázó a maximális igényelhető összeget igényelte.

A fiatal induló erdőgazdálkodó vállalakozás esetében pedig azért kalkulálunk 100.000 euró nagyságrenddel, mivel

a) a maximum összeget 5 + további 5 év gazdálkodás vállalással kaphatja meg,

b) erdőgazdálkodás esetén nincs racionalitása 10 évnél rövidebb vállalkozási idővel kalkulálni.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD08_O27_A01_BN - Generációs megújulás induló vidéki vállalkozások támogatásával fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	30 000,00	30 000,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.27 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	0,00	48,00	48,00	181,00	181,00	181,00	**Összesen:** 639,00 **Max:** 181,00
RD08_O27_A02_BN - Fiatal erdőgazdálkodók induló támogatása egységösszege (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	

	O.27 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	70,00	30,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 100,00 **Max:** 70,00
ÖSSZESEN	O.27 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	70,00	78,00	48,00	181,00	181,00	181,00	**Összesen:** 739,00 **Max:** 181,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	1 433 577,57	1 433 577,57	0,00	0,00	0,00	2 867 155,14
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	616 438,35	616 438,36	0,00	0,00	0,00	1 232 876,71
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RISK(76) - Kockázatkezelési eszközök

RD14_I03_DMMF_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer I.pillér: Agrárkár-enyhítési Kockázatkezelési Alap

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD14_I03_DMMF_76
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer I.pillér: Agrárkár-enyhítési Kockázatkezelési Alap
A beavatkozás típusa	RISK(76) - Kockázatkezelési eszközök
Közös kimeneti mutató	O.9. Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.4	Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.5 Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Az agrárkár-enyhítési kockázatkezelési alap (továbbiakban: Kárenyhítési Alap) működését szabályozó jogforrásokat az Agrárminisztérium 2011-ben notifikálta (SA. 61783), az EU Bizottsága pedig jóváhagyta. A Kárenyhítési Alap jelen formájában 2012-ben kezdte meg működését. A Kárenyhítési Alap az aszály, a fagy (téli, tavaszi, őszi), a mezőgazdasági árvíz, belvíz, felhőszakadás, vihar és jégverés kockázatok által kiváltott hozamcsökkenések részbeni ellentételezésére nyújt fedezetet. A kockázatközösségben részt vevők száma az intézkedés elindulása óta 72-75 ezer fő között alakult, az intézkedés által lefedett terület nagysága 3,7 millió hektár volt (ez a teljes szántó-, szőlő-és ültetvény területnek mintegy 86 %-a).

A beavatkozás célja: Magyarország a mezőgazdasági termelők időjárási és más természeti kockázatok következtében fellépő gazdasági kárának mérséklése és a biztosításkötési hajlandóság ösztönzése céljából működteti a Kárenyhítési Alapot. Az intézkedés az egyes növénytermelési ágazatok (szántóföldi növénytermelés, szántóföldi zöldségtermelés és ültetvényművelők) védelmét és időjárási kockázatait hivatott kezelni.

A Kárenyhítési Alap működtetésében a Magyar Államkincstár, mint agrárkár-enyhítési szerv, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, mint mezőgazdasági igazgatási szerv és a vármegyei kormányhivatal, mint agrárkár-megállapító szerv működik közre. A Kárenyhítési Alap pénzügyi forrásai a következők:

a) a Kárenyhítési Alapban tag mezőgazdasági termelők által évente megfizetett kárenyhítési hozzájárulások összege (az Alap teljes éves új forrásának mintegy 30%-a)

b) minden 1 Ft termelői befizetést legalább 1 Ft-tal kiegészítő, nemzeti költségvetésből származó pénzeszköz (az Alap teljes forrásának legalább 30%-a)

c) KAP ST forrásból származó pénzeszköz (RD14 beavatkozás)(az Alap teljes forrásának maximum 40%-a, de

A a b) és c) pontban foglalt forrásoksal együttesen az Alap teljes éves új forrásainak legfeljebb 70%-a lehet)

d) Az Alap korábbi években termelői kárenyhítésre fel nem használt forrásainak maradványa.

A kárenyhítési hozzájárulások mértéke növénytermelési ágazattól függ, a hozzájárulás összege hektáralapú (szántóföldi zöldség- és ültetvényes termelés esetén 4500 Ft/hektár (2024-től 5400 Ft/hektár), egyéb szántóföldi termelés esetén 1500 Ft/hektár (2024-től 1800 Ft/hektár). A Kárenyhítési Alap tagjai a befizetett kárenyhítési hozzájárulás megfizetése mellett a növénykultúra szintjén az elmúlt 5 éves, a legalacsonyabb és legmagasabb érték figyelmen kívül hagyásával képzett referenciahozamhoz képest 30 %-ot meghaladó hozamcsökkenés, illetve 15 %-ot meghaladó hozamérték-csökkenés (hozam és az ár szorzata) esetén kárenyhítési juttatásban részesülhetnek. A kárenyhítő juttatás legfeljebb a hozamérték-csökkenés 80 %-a lehet, amennyiben megfelelő növénybiztosítással (vagy 2024-től krízisbiztosítással) rendelkezik a termelő. Biztosítás hiányában csupán a hozamérték-csökkenés 40 %-ig kompenzálható a termelő

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Kedvezményezettek köre: A kompenzáció kedvezményezettje a Kárenyhítési Alap, végső kedvezményezettje pedig az Alapban tagsággal rendelkező termelők. Kötelező a Kárenyhítési Alaphoz csatlakoznia azoknak az aktív termelőknek, akik alap-jövedelemtámogatásra (BISS) jogosultak és benyújtották egységes kérelmüket (EK), valamint:

- ültetvényterületük a benyújtott EK-ban eléri az 1 hektárt,
- a szántóföldi zöldség termesztésére szolgáló területük a benyújtott EK-ban eléri az 5 hektárt,
- egyéb szántóföldi kultúrák termesztésére szolgáló területük a benyújtott EK-ban eléri a 10 hektárt,
- a szántóföldi zöldség termesztésére szolgáló területük és az ültetvényművelésre szolgáló ültetvényterületük a benyújtott EK-ban együttesen eléri az 5 hektárt,
- a szántóföldi zöldség és az egyéb szántóföldi kultúrák termesztésére szolgáló területük és az ültetvényművelésre szolgáló ültetvényterületük a benyújtott EK-ban eléri a 10 hektárt.

A fenti területméretnél kisebb földterületen gazdálkodó mezőgazdasági termelő önkéntesen, a tárgyévre vonatkozó EK-ban megtett külön nyilatkozattal – 3 év folyamatos tagságot vállalva – csatlakozhat a Kárenyhítési Alaphoz. Kárenyhítő juttatásra jogosultságot szerezhet, aki

- a referenciahozamához képest legalább 30%-ot meghaladó elemi káreseményt szenvedett el és a káreseményt az erre a célra létrehozott elektronikus felületen határidőben bejelentette,
- üzemi szinten az elemi káreseménnyel érintett kultúra vonatkozásában referenciahozamához képest legalább 15%-ot meghaladó mértékű hozamérték-csökkenést szenvedett el,
- a referenciahozamához képest legalább 30%-ot meghaladó elemi káresemény tényét az agrárkár-megállapító szerv döntéssel igazolta,
- a kárenyhítő juttatás megállapítása iránti kérelmet a törvényben meghatározott határidőig benyújtotta,

- a kárenyhítési hozzájárulást határidőben és maradéktalanul megfizette. A végső kedvezményezettek jogosultsági feltételei így megegyeznek az SA. 61783 állami támogatási jogcímben foglalt feltételekkel.

A Kárenyhítési Alapnak, mint kedvezményezettnek az alábbi feltételeknek kell megfelelnie:

— a Kárenyhítési Alapot az illetékes hatóság a nemzeti joggal összhangban legkésőbb 2024. évben akkreditálja,

- a Kárenyhítési Alap átlátható politikát követ az alapba történő befizetések és az onnan történő kifizetések tekintetében és

- a Kárenyhítési Alap egyértelmű szabályok alapján állapítja meg a kötelezettséget bárminemű felmerülő tartozás vonatkozásában.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A 2021/2115 KAP Stratégiai Terv rendelet 76.cikkének (3) b) pontja alapján a Kárenyhítési Alap forrásához a II. pillérből történő pénzügyi hozzájárulás maximális összege a nemzeti költségvetésből igénybevett támogatás figyelmbe vétele mellett az elszámolható költségek legfeljebb 70%-a lehet.

Elszámolható költség:

a mezőgazdasági termelők Kárenyhítési Alaphoz történő éves kárenyhítő hozzájárulása

Az RD 14 számú intézkedés végső kedvezményezettjei a mezőgazdasági termelők, így ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikke hatálya alá tartozik, amelynek következtében az intézkedés további állami támogatási felülvizsgálat alól mentesül. Az RD 14-es intézkedés keretében a kárenyhítő juttatások kifizetésére először 2025.márciusában (2025. március 31-éig) kerül sor. A termelők 2024. áprilisától tudnak majd csatlakozni ehhez a Kockázatkezelési Alaphoz, az éves termelői hozzájárulást pedig 2024. szeptember 15-ig fizetik meg.

A 2024-es naptári évben a 2023. káranyhítési igények után vonatkozásában még a teljes egészében nemzeti forrásból finanszírozott notifikált (SA. 61783) agrárkár-enyhítési rendszert működtetjük, és azon keresztül történik majd a kárenyhítő juttatások kifizetése (2024. március 31-éig). A 2025. naptári évtől viszont —ami a 2024. év kárainak enyhítésére szolgált —a Kárenyhítési Alap igénybe veszi az RD 14 számú intézkedés forrását

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A Kárenyhítési Alap forrásához a II. pillérből történő pénzügyi hozzájárulás maximális összege az állami költségvetésből származó támogatás figyelembe vétele mellett . A támogatásintenzitás az elszámolható költségek maximum 70%-a lehet.

Az intézkedésben 73 000 végső kedvezményezett részvételével számolunk.

Kiegészítő információk

Amennyiben a Kárenyhítési Alapban rendelkezésre álló összeg (korábbi évek fel nem használt forrása + tárgyév termelői befizetése + a termelői befizetések utáni nemzeti kiegészítés + a termelői befizetésekhez kapcsolódó KAP ST támogatás) nem fedezi a tárgyév kárai után megállapított kárenyhítő juttatások összegét, úgy a juttatások mértékét egységesen és arányosan csökkenteni szükséges.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Veszteségek kompenzálása. Mi a kompenzáció nyújtásához szükséges küszöbérték?

A beavatkozás keretében pénzügyi hozzájárulást kap a Kárenyhítési Alap annak érdekében, hogy az Alapból kárenyhítő juttatást lehessen nyújtani az esetben, ha az Alaphoz csatlakozott aktív mezőgazdasági termelő döntésben igazolt elemi káreseményből eredő 30%-ot meghaladó hozamcsökkenést és 15%-ot meghaladó hozamérték-csökkenést szenvedette el a tárgyévet megelőző ötéves időszakból a legmagasabb és a legalacsonyabb hozammal rendelkező kettő év elhagyásával képzett három évhez viszonyítva.

Mi a veszteségek számításának módszertana és melyek a kompenzáció szempontjából figyelembe vehető előidéző tényezők?

A hozamérték-csökkenést a referencia időszak átlagos hozamértékéhez képest a tárgyévi hozamcsökkenés és a miniszteri közleményben közzétett, adott növénykultúrára vonatkozó tárgyévi referencia ár szorzataként határozzák meg. A termelő a kárenyhítő juttatás maximális összegére, azaz a hozamérték-csökkenés 80%-ára csak akkor lehet jogosult, ha adott növénykultúrára jellemző mezőgazdasági káreseményre kiterjedő mezőgazdasági biztosítási szerződéssel rendelkezik. A termelő biztosítás hiányában a kárenyhítő juttatás felére, azaz a hozamérték-csökkenés 40%-ára szerezhet jogosultságot.

Mi a kockázatkezelési eszköz típusa?

☐ Biztosítás

☑ Kölcsönös kockázatkezelési alap

☐ Egyéb

Mi termeléskiesés miatti támogatás alkalmazási köre?

termény

kertészeti növények

Mi jövedelemkiesés miatti támogatás alkalmazási köre?

nem ágazatspecifikus

Milyen rendelkezések akadályozzák meg az adott hozzájárulás túlkompenzálását?

A hatályos agrár-erdészeti iránymutatások 1.2.1.2. alfejezetének (357) pontja alapján a kárenyhítő juttatás összegének meghatározásakor figyelembe veszik a nemzeti vagy uniós intézkedések alapján vagy díjtámogatott biztosítási rendszer keretében a biztosító által ugyanazon növényre, területre illetve káreseményre szolgáltatott összeget. A túlkompenzációt elkerülendő ezen túlmenően csökkentő tényezőként az egyéb módon megtérült költségeket (pl. hozamcsökkenés folytán fel nem merült költségek) is figyelembe veszik.

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 7 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás tiszteletben tartja-e a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében foglalt vonatkozó rendelkezéseket, és ha igen, hogyan (zöld doboz).

A beavatkozás keretében pénzügyi hozzájárulást kap a Kárenyhítési Alap annak értelmében, hogy az Alaphoz csatlakozott aktív mezőgazdasági termelő elemi káreseményből adódóan 30%-ot meghaladó mértékű hozamcsökkenést szenved el a tárgyévet megelőző ötéves időszakból a legmagasabb és a

legalacsonyabb hozammal rendelkező kettő év elhagyásával képzett három évhez viszonyítva.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD14_O09_A01_FN - Vidékfejlesztési támogatható költségek	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.5	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD14_O09_A01_FN - Vidékfejlesztési támogatható költségek

A mezőgazdasági üzemek fennmaradását biztosító jövedelem és rezíliencia támogatása az Európai Unióban az élelmezésbiztonság fenntartása érdekében megnevezésű 1. sz. specifikus célkitűzéshez kapcsolódóan a természeti (időjárás) és piaci kockázatokból fakadó jövedelemingadozások csökkentése megnevezésű 2. sz. főszükséglet, amely indokolja a beavatkozás 2023-2027. időszakban történő továbbvitelét. A beavatkozás konkrétan a következő alszükségletekhez járul hozzá, illetve kezeli:

 2.1 A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta termelői károk kezelése a mezőgazdaságban (növénytermesztés, szántóföldi kertészet, ültetvények),

 2.4 Mezőgazdasági biztosításkötés ösztönzése (öngondoskodás).

Az egységösszeg értéke a kárenyhítő juttatás iránti igények számának és összegének a függvénye. 2024. évben a Kárenyhítési Alap a csatlakozó termelőktől kb. 7,5 milliárd forint hozzájárulás befizetését fogja elrendelni, amit 7,5 milliárd forint pénzeszközzel egészít ki a nemzeti költségvetés. A tervezési időszakban a Kárenyhítési Alap taglétszámát illetően stagnálással számolunk, tekintve a gazdaságméret kötelező tagságot meghatározó voltára.

Átlagos egységösszeget alkalmazunk, mivel végső kedvezményezettenként eltérő összegű kárenyhítő juttatás kerül kifizetésre. Maximális tervezett átlagos egységösszeget is meghatározunk, élve a KAP STR 102. cikk (3) bekezdésében foglalt lehetőségével. Az átlagos egységösszeg a kockázatkezelési eszközzel élő végső kedvezményezettekre jutó fajlagos kárenyhítő juttatás összegét jelenti. Az egységösszeg tervezése szempontjából bizonytalansági tényezőt jelent a kárenyhítő juttatás iránti igények száma és összege, valamint a kockázatkezelési eszközzel élni kívánó termelők száma.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD14_O09_A01_FN - Vidékfejlesztési támogatható költségek (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	1 364 179,07	1 364 179,07	1 364 179,07	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.9 (egység: Alapok)	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 1,00 **Max:** 1,00

ÖSSZESEN	O.9 (egység: Alapok)	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 1,00 **Max:** 1,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	1 364 179,07	1 364 179,07	1 364 179,07	0,00	0,00	4 092 537,21
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	586 597,00	586 597,00	586 597,00	0,00	0,00	1 759 791,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD16_I01_INS_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD16_I01_INS_76
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás
A beavatkozás típusa	RISK(76) - Kockázatkezelési eszközök
Közös kimeneti mutató	O.9. Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

A díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás az egész ország területén egységes feltételek mellett igényelhető.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.4	Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.5 Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A 2012 –től induló komplex mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer II. pilléreként került bevezetésre a szántóföldi kultúrákra (ideértve a szántóföldi zöldségkultúrákat is) és ültetvényekre kiterjedő biztosítási díjtámogatási program, amely 2012-2014 között EMGA forrásból, 2015. évben nemzeti forrásból, 2016. évtől pedig EMVA forrásból került finanszírozásra. A díjtámogatott biztosítások népszerűsége évről évre növekvő tendenciát mutat, és ezt az intézkedésről az Európai Számvevőszék is pozitívan nyilatkozott a jelentésében.

A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta termelői károk kezelése, valamint a termelői öngondoskodás elősegítése és további fenntartása érdekében az időjárási kockázatokból fakadó, 20%-os hozamcsökkenést meghaladó mértékű mezőgazdasági károkat fedező növénybiztosítási szerződések

kötésének ösztönzése a biztosítási díjainak támogatásán keresztül.

Díjtámogatott biztosítások típusai: Az „A” típusú biztosítás egyfajta **csomagbiztosítás**, amely a jégeső, aszály, mezőgazdasági árvíz, téli fagy, tavaszi fagy, őszi fagy, felhőszakadás, vihar időjárási kockázatok mindegyikét együttesen fedezi (ún. összkockázati biztosítás).

„A” típusú biztosítás a felsorolt kárnemekre **kizárólag együttesen** köthető meg. Az összkockázati jellege miatt ez a biztosítási módozat nyújtja a legteljesebb védelmet a természeti kockázatokkal szemben. Ennél a biztosítási típusnál csak a legnagyobb termőterületen és a leggyakrabban termelt szántóföldi növények és ültetvényes kultúrák vonhatók fedezetbe (lásd. 1. táblázat). Az “A” csomagbiztosítások díja az összkockázati jellegük miatt természetesen magasabb, mint a “B” vagy “C” típusú biztosításoké.

1. táblázat Alábbi növénykultúrákra köthető „A” típusú biztosítás

„A” típusú biztosítási fedezetbe vonható kultúrák	***kalászosok közül**: búza, árpa, rozs, tritikálé, kukorica.* ***olajnövények közül:** káposztarepce, napraforgó* ***gyümölcsültetvények közül:** alma, őszi- és kajszibarack, nektarin, szilva, dió, mogyoró, mandula, körte, meggy, cseresznye* ***szőlőültetvények***

A „B” és „C” típusú biztosítások esetében a biztosított választhatja meg, hogy a bevezetőben felsorolt nyolc időjárási kockázati tényező közül külön-külön melyiket vagy akár többet egymással kombinálva kíván biztosítási fedezetbe vonni (ez az ún. **nevesített kockázat**).

A „B” és “C” típusú biztosítások csupán abban különböznek egymástól, hogy mely növénykultúrák vonhatók fedezetbe (2. táblázat).

2. táblázat Növénykultúrák, amelyekre „B” vagy „C” típusú biztosítás köthető

„B” típusú biztosítási fedezetbe vonható kultúrák	***zöldség- és gyümölcsültetvények:** bármely zöldség- és gyümölcsféle*
„C” típusú biztosítási fedezetbe vonható kultúrák	*szántóföldön termesztett **kalászosok**, **ipari-**, **fehérje-**, **takarmány-** és **gyógynövények***

„A” típusú növénybiztosítás: összkockázati biztosítás (**multi-peril**) mind a nyolc (tavaszi fagykár, őszi fagykár, téli fagykár, mezőgazdasági árvízkár, felhőszakadáskár, jégesőkár, viharkár, aszálykár) időjárási kockázatra kiterjedően. A felsorolt kárnemek kizárólag együttesen vonhatók biztosítási fedezetbe.

„B” és „C” típusú növénybiztosítás: a nyolc időjárási kockázat (tavaszi fagykár, őszi fagykár, téli fagykár, mezőgazdasági árvízkár, felhőszakadáskár, jégesőkár, viharkár, aszálykár) közül a biztosított határozhatja meg, hogy külön-külön melyik kárnemet vagy akár több kárnemet egymással kombinálva von biztosítási fedezetbe (ez az ún. nevesített kockázat – **single peril**)

Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás csak azon biztosítási szerződések után igényelhető, amely a mezőgazdasági termelő üzemi szintű növénykultúrájában **20%-ot meghaladó mértékű hozamcsökkenést** okozó kedvezőtlen éghajlati jelenségből (jégesőkár, aszálykár, mezőgazdasági árvízkár, tavaszi/téli/őszi fagykár, felhőszakadás kár, viharkár) eredő kárt fedez. A díjtámogatott biztosítási támogatást tartalmazó biztosítási szerződés tervezetét – a biztosító társaság kérelmére – az agrárminiszter jóváhagyja.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

A díjtámogatás kedvezményezettei kizárólag egységes kérelmet benyújtó, és így aktív mezőgazdasági termelőnek minősülő termelők lehetnek.

Tehát díjtámogatást az a Magyar Államkincstárnál ügyfél-azonosítóval rendelkező termelő igényelhet, akinek az egységes kérelem felületen jelöli, hogy díjtámogatást kér.

• A biztosítási szerződés a következő, kedvezőtlen időjárási jelenségből fakadó károkat fedezi: jégeső, aszály, mezőgazdasági árvíz, téli fagy, tavaszi fagy, őszi fagy, felhőszakadás, vihar.
• A biztosítási szerződés 20%-ot meghaladó hozamcsökkenést okozó károkat fedez.
• A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség (megfizetett éves nettó biztosítási díj) 70%-a.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Azon mezőgazdasági biztosítások díjának támogatása, amely biztosítási szerződések megfelelnek a fentiekben bemutatott feltételeknek.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**
☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése
☐ Egységköltségek
☐ Egyösszegű átalányok
☐ Átalányfinanszírozás

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A támogatás maximális mértéke a megfizetett éves nettó biztosítási díj **70%**-a.

Kiegészítő információk

A tervezett egységösszeg 2027. évről 2028. évre való csökkenésének mértéke arányos a 2027. évről 2028. évre történő kedvezményezettek számának növekedésével (4 százalék).

A maximum tervezett egységösszeg (220 Euro) értékének megállapítása történelmi bázisidőszak figyelembevételével történt: 2017. évtől kezdve megvizsgáltuk, hogy először is hány termelő (kedvezményezett) részesült az előző programozási időszakban díjtámogatásban, majd ebben az **ötéves** időszakban tapasztalt növekedés **átlagával** (17 százalék) határoztuk meg a maximális egységösszeget. Emellett kikértük a Magyar Biztosítók Szövetségének (MABISZ) véleményét is azzal kapcsolatban, hogy milyen prognózisuk van a díjtámogatással élő ügyfelek számát (kedvezményezettek) illetően 2028-cal bezárólag.

Az említett, történelmi bázisidőszak számadatai az alábbiak szerint alakultak:

2017: 10 997

2018: 14 172

2019: 15 132

2020: 17 197

2021: 20 790

Ahogy látható, a történelmi adatok alapján évről-évre dinamikusan nőtt a kedvezményezettek száma (nyolc éves időszak alatt átlagosan 24%-os növekedés). A MABISZ prognózisára és szakmai véleményére támaszkodva az elkövetkezendő években azonban ettől jóval visszafogottabb növekedést várunk: 2024-ig 5%-os, majd 2025-től 2028-cal bezárólag 4%-os emelkedéssel számoltunk. Felső vezetőinktől kapott

információink szerint a Stratégia Terv szempontjából viszont csak a 2027. és 2028-as évek relevánsak
A maximum amount-ok megállapításánál az RD16-os intézkedésre vonatkozóan 35 %-ot számoltunk az egységösszegekre (drasztikusan megemelkedett terményárak, háborús helyzet,-kiszámíthatatlan gazdasági környezet, árfolyam-ingadozás, infláció stb.)

A biztosítási díjtámogatás viszonya a többi mezőgazdasági kockázatkezelési pillérhez:

I. Agrárkár-enyhítés vs. biztosítási díjtámogatás

A hatályos agrár-erdészeti iránymutatások 1.2.1.2. alfejezetének (362) pontja alapján a Bizottság által jóváhagyott, tisztán nemzeti forrásból finanszírozott agrárkár-enyhítési pillér (I. pillér) szerinti támogatás (kárenyhítő juttatás) kiszámítása során figyelembe vételre kerül a biztosítótársaság által az ugyanazon elszámolható költségre (ugyanazon növényre, területre, káreseményre) kifizetett kártérítési összege.

II. Biztosítási díjtámogatás vs. Krízisbiztosítás

A túlkompenzáció a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer krízisbiztosítási pillére (IV. pillér) tekintetében is kizárt, hiszen egyéb mezőgazdasági bevételként fel kell tüntetni és el kell számolni teljes egészében a káreseménnyel kapcsolatosan a biztosítótól kapott kártérítés összeget.

III. Biztosítási díjtámogatás vs. szektorális intézkedés

Az éghajlati kockázatokat érintően a zöldség-gyümölcs ágazatban az Európai Parlamenti és Tanácsi rendelet 46. cikk j) pontjában említett célkitűzés tekintetében a következő a 47. cikk (2) bekezdése i) pontja szerinti betakarítási és termelési biztosítást az SC26_I08_FVH_47 kóddal jelölt beavatkozás típus leírásában kerültek bemutatásra. A **betakarítási és termelési biztosítási beavatkozások nem terjedhetnek ki olyan biztosítási kifizetésekre, amelyek az elszenvedett bevételkiesés több mint 100%-ára nyújtanak kártérítést a termelőnek**, **figyelembe véve minden olyan kártérítést, amelyet a termelő a biztosított kockázathoz kapcsolódó más támogatási programokból kap.**

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Veszteségek kompenzálása. Mi a kompenzáció nyújtásához szükséges küszöbérték?

A biztosítási szerződésben a biztosítási szerződéssel lefedett terület vonatkozásában a kárküszöb mindhárom biztosítástípus ("A", "B" és "C") esetében meghaladja a károsodással érintett területre eső biztosítási összeg 20%-át.

Mi a veszteségek számításának módszertana és melyek a kompenzáció szempontjából figyelembe vehető előidéző tényezők?

A biztosító társaságok helyszíni kárfelméréssel állapítják meg a hozamcsökkenés mértékét.

Díjtámogatés azon biztosítási szerződések díja után vehető igénybe, amely szerződésekben egyértelműen előírásra kerül, hogy kártérítés kizárólag 20%-ot meghaladó mezőgazdasági károk után kerül kifizetésre.

A biztosító társaságok a kármegállapítás szabályait valamint a szolgáltatás mértékét a biztosítási szerződésben rögzítik. A hozamveszteség minden esetben kárszakértő által kerül megállapításra, amelyről jegyzőkönyv készül (fotóval együtt).

A kárfelmérés és kárrendezés folyamatának egyszerűsített lépései a következők:

·helyszíni kárfelmérés: kárbejelentést követően max. 5 napon belül a biztosító kárszakértői helyszíni kárfelméréssel állapítják meg a hozamveszteség mértékét. A helyszíni kárfelmérés során kárszemle jegyzőkönyv készül, amit a biztosított a helyszínen aláír. A jegyzőkönyvben rögzítik, hogy a kárfelmérés során milyen módszerrel állapították meg a terméskiesés mértékét, valamint azt, hogy a biztosított elfogadja-e a kárszakértő által megállapított hozamveszteséget. A kárszemle során földrajzi

koordinátákkal ellátott képi bizonyítékok is készülnek.

·kárrendezés: a kárszemle jegyzőkönyvet és a képi bizonyítékokat a kárszakértő továbbítja a biztosítótársaság kárrendezési részlegének. A kárrendezés első lépése a kárigény jogalapjának, majd a fedezetnek a vizsgálata. Ha ez a vizsgálat eredményes, akkor második lépésben a kárrendező megállapítja a tényleges hozamveszteséget és a kártérítési összeget.

A biztosító-társaságok minden biztosítási módozathoz egyedi díjszabást (ún. tarifát) állapítanak meg, melyből a biztosítási díjakat kalkulálják. A mezőgazdasági növénybiztosítások tarifálása során nem a vagyonbiztosításoknál használt, biztosítási szerződésben rögzített értékkövetési módszert (indexálást) alkalmazzák, hanem az egyedi növényfajoknak az aktuális piaci árán alapuló egységárat. Ezeket az egységárakat a biztosító szakemberei minden biztosítási szezon előtt aktualizálják, hogy az alul- vagy túlbiztosítottságnak és az ebből fakadó kellemetlenségeknek elejét vegyék.

Mi a kockázatkezelési eszköz típusa?

☑ Biztosítás

☐ Kölcsönös kockázatkezelési alap

☐ Egyéb

Mi termeléskiesés miatti támogatás alkalmazási köre?

kertészeti növények

termény

Mi jövedelemkiesés miatti támogatás alkalmazási köre?

ágazatspecifikus

Milyen rendelkezések akadályozzák meg az adott hozzájárulás túlkompenzálását?

Nincs hatályban ezen intézkedéssel ezzel azonos elszámolható költséget (biztosítási díjat) támogató egyéb költségvetési (public) vagy piaci (private) intézkedés.

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Sárga doboz

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás tiszteletben tartja-e a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében foglalt vonatkozó rendelkezéseket, és ha igen, hogyan (zöld doboz).

A **2021/2115 EU rendelet 76. cikk**e alapján :

"*A tagállamok biztosítják, hogy a támogatás nyújtására csak akkor kerülhessen sor, ha az adott mezőgazdasági termelő esetében a jövedelem visszaesésének mértéke meghaladja a megelőző hároméves időszak, illetve a megelőző ötéves időszaknak a legmagasabb és a legalacsonyabb érték kizárásával képzett hároméves átlaga alapján kiszámított átlagos éves termelés vagy jövedelem legalább 20 %-át kitevő küszöböt. Az ágazati termelési kockázatkezelési eszközöknek ki kell számítaniuk a veszteségeket a mezőgazdasági üzem szintjén vagy a mezőgazdasági üzem érintett ágazatban folytatott tevékenységének szintjén*."

A **WTO Mezőgazdasági megállapodás 2. mellékletének 8. pontj**a alapján az ún. csökkentési kötelezettségek alól a mezőgazdasági díjtámogatások abban esetben mentesülnek, ha *termésveszteség meghaladja a megelőző hároméves időszak, illetve a megelőző ötéves időszaknak a legmagasabb és a legalacsonyabb érték kizárásával képzett hároméves átlaga alapján kiszámított átlagos éves termés* 30%-át.

A **2021/2115 EU rendelet 10. cikk második bekezdés második mondata** arra utal, hogy az e rendelet 2. mellékletében fel nem sorolt intézkedések esetében az ebben a mellékletben felsorolt WTO bekezdések indikatív jellegűek, és ezekre a mezőgazdaságról szóló WTO-megállapodás 2. mellékletében foglalt egyéb bekezdésnek is megfelelhetnek.

A mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás intézkedés - a vonatkozó uniós rendeletekben megadott lehetőséggel élve - úgy került kialakításra, hogy az 5 éves termésátlag (kivéve a legmagasabb és

legalacsonyabb termésátlagú 2 évet) 20%-ot meghaladó terméscsökkenést okozó károkat fedező biztosítások díjához lehet igénybe venni a díjtámogatást. A 20%-os éves átlagos termésveszteség miatt kerül ez az intézkedés a WTO "sárga" dobozos intézkedései közé.

Ez az intézkedés egyebekben teljesíti a WTO Mezőgazdasági Megállpodás 8. pontjában foglaltakat, azaz:

- az adott természeti (vagy ahhoz hasonló) katasztrófa a hatóságok által elimerésre kerül,
- a kifizetés az adott természeti katasztrófa következtében keletkezett felmerült és azt meg nem haladó jövedelemveszteségeket fedezi
- és a támogatás a termelő részére ugyanezen kárra kifzetett összeggel sem éri el a kár miatt elszenvedett jövedelemveszteség 100%-át.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD16_O09_A01_BN - Támogatott biztosítási díjösszeg	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.5	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD16_O09_A01_BN - Támogatott biztosítási díjösszeg

Az átlagos egységösszeg a kockázatkezelési eszközzel élő kedvezményezettekre jutó fajlagos biztosítási díjtámogatás összegét jelenti. Az egységösszeg kedvezményezettenként egyedi, mivel a biztosítási díj és ezen keresztül a támogatási összeg is a fedezetbe vont kultúrától, az adott biztosítótársaság díjszabásától, a biztosítási módozattól, veszélynemtől függ. Az egységösszeg tervezése szempontjából bizonytalansági tényezőt jelent a kockázatkezelési eszközzel élni kívánó gazdálkodók száma, az inflációs rátának, a biztosítói áremelésnek a díjakra gyakorolt hatása.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD16_O09_A01_BN - Támogatott biztosítási díjösszeg (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	1 548,00	1 484,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	2 090,00	2 003,00	0,00	0,00	0,00	
	O.9 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	0,00	23 000,00	24 000,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 47 000,00 **Max:** 24 000,00
ÖSSZESEN	O.9 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	0,00	23 000,00	24 000,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 47 000,00 **Max:** 24 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	4 778 591,91	4 778 591,91	0,00	0,00	0,00	9 557 183,82
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	2 054 794,52	2 054 794,52	0,00	0,00	0,00	4 109 589,04

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD17_I02_IST_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD17_I02_IST_76
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer
A beavatkozás típusa	RISK(76) - Kockázatkezelési eszközök
Közös kimeneti mutató	O.9. Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

A mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer az egész ország területén egységes feltételek mellett igényelhető.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
1.2.4	Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.5 Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Magyarország mezőgazdasági jövedelmek stabilizálása céljából 2021. óta mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszert működtet a 1305/2013/EU rendelettel összhangban. A következő KAP periódusban is az így kialakított rendszert szeretnénk továbbvinni (lásd: KAP ST –ben az RD17_I02_IST_76 kódszámmal jelölt beavatkozás).

A mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer finanszírozását egy pénzügyi alap, a Krízisbiztosítási Alap

biztosítja, működtetését pedig a krízisbiztosítási szerv (Magyar Államkincstár) látja el. Az Alap 2 fő pénzügyi forrása

a) a krízisbiztosítási rendszerben tag mezőgazdasági termelők által megfizetett krízisbiztosítási hozzájárulások összege, és

b) az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott támogatás összege.

A termelői befizetésekből és a vidékfejlesztési támogatásból álló Krízisbiztosítási Alap a termelő mezőgazdasági jövedelemcsökkenést okozó kockázatok (többek között időjárási jelenség, állatbetegség, piaci körülmények megváltozása, árfolyam-ingadozás, takarmány árak megemelkedése) széles körét kezeli.

A mezőgazdasági termelő **önkéntesen**, **3 éves időtartam**ra csatlakozhat a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszerhez. A termelő valamennyi mezőgazdasági termékével (növénytermesztés, állattenyésztés) részt vesz a krízisbiztosítási rendszerben.

A csatlakozást követően a termelőnek minden évben pénzügyi hozzájárulást (**krízisbiztosítási hozzájárulás) kell fizetnie a Krízisbiztosítási Alap részére**.Hozzájárulás összege a naturális adatok (termőföld mérete, állatlétszám) és az egységdíjak szorzataként kerül meghatározásra. Egységdíjakat nemzeti jogszabály tartalmazza.

A mezőgazdasági termelőt a tagsági jogviszony fennállása alatt adatszolgáltatási kötelezettség terheli, mely egyrészt a jövedelem adatokra (referenciajövedelem és tárgyévi jövedelem megállapításához szükséges adatok), másrészt az üzemméretre vonatkozó adatokra terjed ki. A termelő által szolgáltatott adatok, valamint az állami adatbázisokban rendkelezésre álló adatok alapján állapítható meg a mezőgazdasági jövedelem, az alábbi képlet alapján:

Mezőgazdasági jövedelem= mezőgazdasági tevékenységekből származó bevétel - Mezőgazdasági tevékenység során felmerült költségek

A mezőgazdasági jövedelem, illetve eredmény kimutatásához szükséges egyes tételeket a mezőgazdasági termelőnek a magyar számviteli szabályok szerinti részletezettséggel kell megadnia. Az éves jövedelem meghatározásakor a teljesség elve alapján szükséges könyvelni a gazdasági eseményeket, amely megfelel a Nemzetközi Számviteli Standardoknak (IAS 20-as szabály).

A mezőgazdasági jövedelem a 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 39. cikk (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően számított jövedelem, mely a mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódó bevételek összegéből a mezőgazdasági tevékenység során felmerülő költségek összegének levonásával kerül megállapításra.

A jövedelemcsökkenés a referenciajövedelem és a tárgyévi mezőgazdasági jövedelem különbsége, ahol a referenciajövedelem a mezőgazdasági termelő mezőgazdasági jövedelmének a tárgyévet megelőző háromévi átlaga.

A túlkompenzáció kizárt, hiszen egyéb mezőgazdasági bevételként fel kell tüntetni és elszámolni

·a teljes egészében nemzeti forrásból finanszírozott (SA.33418) kárenyhítő juttatást,

·káreseménnyel kapcsolatban biztosítótól kapott összeget,

·termelői költségeket csökkentő minden egyéb támogatást is.

Krízisbiztosítási kompenzációra (támogatásra) a **mezőgazdasági termelő akkor jogosult**, ha

- a mezőgazdasági jövedelem 30%-ot meghaladó mértékben csökken,
- a krízisbiztosítási hozzájárulását határidőben és maradéktalanul megfizette,

- krízisbiztosítási kompenzációs kérelmet nyújtott be,
- a csatlakozás évét megelőző három év átlagos mezőgazdasági jövedelme nem negatív,
- a mezőgazdasági és nem mezőgazdasági tevékenységből származó bevételeket és költségeket elkülönítetten tartja nyílván.

Nem kompenzálható:

- üzemméret változásból,
- gondatlanságból (hanyagság, súlyos agrotechnikai hiányosság),
- mesterséges körülményteremtésből adódó jövedelemcsökkenés.

A krízisbiztosítási **kompenzáció összege** a jövedelemcsökkenés **69,9%-**a. A kompenzáció forrását 30%-ban a termelői krízisbiztosítási hozzájárulások összege, 70%-ban pedig vidékfejlesztési támogatás biztosítja.

A 2012-ben bevezetett kockázatkezelési rendszer kezdetben 2 pillérrel (agrár-kárenyhítési rendszer, biztosítási díjtámogatás) indult, amely a 2021-es évre négy pillére bővült. A magyar kockázatkezelési rendszer piléérei az alábbiak:

·I. pillér: az Európai Bizottság által jóváhagyott (notifikált), nemzeti forrásból finanszírozott agrár-kárenyhítési rendszer;

·II. pillér: az uniós társfinanszírozású, mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás (növénybiztosításokra); (RD16_I01_INS_76)

·III. pillér: az uniós forrásból kialakított, nemzeti forrásból működtetett országos jégkármérséklő rendszer (JÉGER); (RD18_I03_JGR_73)

·IV. pillér: mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer (RD17_I02_IST_76)

Amíg az első két pillér a növénytermesztési ágazatra korlátozódik, addig a harmadik pillér nyújtotta előnyöket a nemzetgazdaság teljes egésze illetve a lakosság széles köre is élvezi (vagyonkár megakadályozása). A 2021. évben bevezetett negyedik pillér egy úttörő jellegű támogatási program, amely a növénytermesztés mellett az állattenyésztési ágazatra is kiterjed, továbbá az általa kezelt kockázatok köre is túlmutat az időjárási és klimatikus jelenségek miatti károkon. Mindezek alapján elmondható, hogy a magyar kockázatkezelési rendszer a krízisbiztosítással lett teljes.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Támogatásigénylők köre: A vidékfejlesztési támogatás kedvezményezettje a Krízisbiztosítási Alap (amelynek működtetését a krízisbiztosítási szerv, azaz a Magyar Államkincstár látja el), a támogatás lehívására a krízisbiztosítási szerv jogosult.

Az Alapnak az alábbi feltételeknek kell megfelelnie:

- az Alapot az illetékes hatóság a nemzeti joggal összhangban akkreditálta,

- az Alap átlátható politikát követ az alapba történő befizetések és az onnan történő kifizetések tekintetében és

- az Alap egyértelmű szabályok alapján állapítja meg a felelősséget bárminemű felmerülő tartozás vonatkozásában.

A **krízisbiztosítási szerv kijelölését nemzeti jogszabály tartalmazza**. A Magyar Államkincstáron belül a krízisbiztosítási szerv feladatait egy **elkülönült szervezeti egység** látja el, mely az uniós jognak megfelelően a nemzeti joggal összhangban **akkreditálásra kerül**. Az akkreditációs követelményeket az Agrárminisztérium határozta meg a közösségi jogszabályban foglalt feltételek figyelembevételével.

A vonatkozó szabályokat törvény (2011. évi CLXVIII. tv.) valamint az annak végrehajtására szolgáló rendelet (68/20221.(XII. 23.) AM rendelet), továbbá az akkreditáció során részletesen megvizsgált és jóváhagyott belső eljárásrendek, szabályzatot és egyéb dokumentumok biztosítják.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A kölcsönös kockázatkezelési alap forrásához történő vidékfejlesztési pénzügyi hozzájárulás maximális összege a támogatható költségek legfeljebb 70%-a lehet.

Elszámolható költség

a) a mezőgazdasági termelők részére kifizetett kompenzáció összege, vagy

b) az alapba történő éves befizetések, pótbefizetések kiegészítése

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A kölcsönös kockázatkezelési alap forrásához történő vidékfejlesztési pénzügyi hozzájárulás maximális összege az elszámolható költségek legfeljebb 70%-a lehet.

Az intézkedésben 1 kedvezményezett részvételével számolunk.

A rendszerhez az indulás évében (2021.) mintegy 150 termelő csatlakozott, amelynek mérsékelt ütemű növekedésével számolunk a jövőben.

Kiegészítő információk

Mivel 2021. évben indult el ez az intézkedés, és még kifizetésre az Alapból ezidáig nem került sor, ezért történelmi adaok nem állnak rendelkezésre.

A 150 millió forintos forrásösszeg meghatározásaokr a jelenleg a rendszerhez csatlakozott termelők befizetését vettük alapul.

A maximum egységösszeg megállapításánál 10%-os mértéket láttunk indokoltnak meghatározni, mivel itt a gazdálkodói jövedelem pótlásáról van szó (egy gazdaság esetében egy-egy krízisben lévő ágazat eredményét kompenzálhatja a másik ágazat „jövedelem-többlete”).

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Veszteségek kompenzálása. Mi a kompenzáció nyújtásához szükséges küszöbérték?

A beavatkozás keretében pénzügyi hozzájárulást kap a kölcsönös kockázatkezelési Alap annak érdekében, hogy az Alapból kompenzációt lehessen nyújtani az esetben, ha azAlaphoz csatlakozott aktív mezőgazdasági termelő mezőgazdasági tevékenységből származó tárgyévi jövedelme 30%-ot meghaladó

mértékben esik vissza az előző három év mezőgazdasági tevékenységből származó átlagos jövedelméhez képest.

Mi a veszteségek számításának módszertana és melyek a kompenzáció szempontjából figyelembe vehető előidéző tényezők?

Jövedelem=Bevétel-Költség

Bevétel:

saját előállítású, elsődleges mezőgazdasági termékek értékesítéséből származó árbevétel,
elsődleges mezőgazdasági készletek állományváltozása,
mezőgazdasági termelőtevékenységre tekintettel kapott egyéb bevételek

Költség:

mezőgazdasági termelőtevékenység során felmerült anyagjellegű ráfordítások,
személyi jellegű ráfordítások,
értékcsökkenési leírás

A jövedelem megállapítására 3 módszer alkalmazható:
„A" módszer: kettős könyvvitel szabályai szerint nyilvántartott egyéni adatok alapján
→ minden termelő választhatja, de a kettős könyvvezetésre kötelezettek számára kötelező
„B" módszer: egyszeres könyvvitel szabályai szerint teljes körűen nyilvántartott, készletértékkel korrigált egyéni bevételi és költségadatok alapján
→ csak az az egyszeres könyvelést vezető választhatja, aki teljes körű költségnyilvántartással is rendelkezik
„C" módszer: egyszeres könyvvitel szabályai szerint nyilvántartott, készletértékkel korrigált egyéni bevételi adatok és az AKI által megajánlott költségadatok alapján
→ minden egyszeres könyvelést vezető választhatja

Mi a kockázatkezelési eszköz típusa?
☐ Biztosítás
☑ Kölcsönös kockázatkezelési alap
☐ Egyéb

Mi termeléskiesés miatti támogatás alkalmazási köre?
termény
kertészeti növények
állatállomány

Mi jövedelemkiesés miatti támogatás alkalmazási köre?
nem ágazatspecifikus

Milyen rendelkezések akadályozzák meg az adott hozzájárulás túlkompenzálását?

A kiesett jövedelmeknek csak az uniós jogszabályban (STR) meghatározott hányada kerül kompenzálásra. Nincs ezzel azonos elszámolható költséget támogató intézkedés sem uniós sem nemzeti szinten.

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 7 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás tiszteletben tartja-e a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében foglalt vonatkozó rendelkezéseket, és ha igen, hogyan (zöld doboz).

A beavatkozás keretében pénzügyi hozzájárulást kap a kölcsönös kockázatkezelési alap annak érdekében, hogy az Alapból kompenzációt lehessen nyújtani az esetben, ha a kölcsönös kockázatkezelési Alaphoz csatlakozott aktív mezőgazdasági termelő mezőgazdasági tevékenységből származó tárgyévi jövedelme 30%-ot meghaladó mértékben esik vissza az előző három év mezőgazdasági tevékenységből származó átlagos jövedelméhez képest.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD17_O09_A01_FN - A vidékfejlesztési forrás terhére elszámolható támogatható költségek	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.5	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD17_O09_A01_FN - A vidékfejlesztési forrás terhére elszámolható támogatható költségek

A mezőgazdasági üzemek fennmaradását biztosító jövedelem és rezíliencia támogatása az Európai Unióban az élelmezésbiztonság fenntartása érdekében megnevezésű 1. sz. specifikus célkitűzéshez kapcsolódóan a természeti (időjárás) és piaci kockázatokból fakadó jövedelemingadozások csökkentése megnevezésű 2. sz. főszükséglet, amely indokolja a beavatkozás 2023-2027. időszakban történő továbbvitelét. A beavatkozás konkrétan a következő alszükségletekhez járul hozzá, illetve kezeli:

 2.1 A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta termelői károk kezelése a mezőgazdaságban (növénytermesztés, állattenyésztés, kertészet),

 2.3 Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése,

 2.4 Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése.

Az egységösszeg értéke az Alapba történő termelői befizetések illetve az Alapból történő kompenzációs kifizetések függvénye. 2021. évben az Alap a csatlakozó termelőktől összesen 150 millió forint befizetését rendelte el. A tervezési időszakban a csatlakozási kedv mérsékelt ütemű növekedésével számolunk, tekintve, hogy egy 2021-ben induló intézkedésről van szó. Objektíven mérlegelve a 2026-2027. évre (ST-ből való finaiszírozással érintett évekre) a csatlakozott termelők számát 350 főre becsüljük. Ha állategészségügyi járvány (pl. madárinfluenza, sertéspestis) ütné fel a fejét vagy olyan szektorális szabályozás lépne életbe, mely a krízisbiztosítási tagságot támogatási feltételként jelölné meg, akkor az Alaphoz csatlakozók száma akár kétszerese is lehet az objektív kalkulációval készült tervekhez képest. Azonban megjegyezzük, hogy a pesszimistább szcenárió alapján, a COVID-19 járványhelyzet miatt a 2020-2021. évek alacsonyabb termelői jövedelmet eredményezhetnek, amely a rákövetkező évek csatlakozási hajlandóságát negatívan érinthetik, hiszen ezáltal a referencia időszak jövedelme alacsony lesz.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD17_O09_A01_FN - A vidékfejlesztési forrás terhére elszámolható támogatható költségek (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	796 432,00	796 432,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	820 000,00	820 000,00	0,00	0,00	
	O.9 (egység: Alapok)	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 1,00 **Max:** 1,00

ÖSSZESEN	O.9 (egység: Alapok)	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 1,00 **Max:** 1,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	796 431,99	796 431,98	0,00	0,00	1 592 863,97
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	342 465,76	342 465,75	0,00	0,00	684 931,51
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

COOP(77) - Együttműködés

RD07_B03_YFO_77 - Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD07_B03_YFO_77
A beavatkozás neve	Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.30. A generációs megújulásra irányuló támogatott műveletek és egységek száma (kivéve a tevékenységkezdési támogatást)
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
7.1.2	Generációk közötti együttműködések támogatása	2	Igen
7.1.5	Agrárvállalkozások generációk közötti átadás-átvétele adminisztratív terheinek csökkentése	2	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.39 A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Tekintettel a magyar mezőgazdaság strukturális helyzetére és a közeli valamint távoli jövőben formálódó kihívásokra, a fenntartható mezőgazdaság megvalósulásában a gazdálkodói együttműködéseknek kiemelkedően fontos szerepe van. Tapasztalatok sora azt mutatja ugyanakkor, hogy a gazdálkodókban az együttműködésre való készség szintje rendkívül alacsony ma Magyarországon. Éppen ezért minden eszközzel segíteni kell, hogy az együttműködési hajlandóság erősödjön.

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

A generációváltás – ágazati kereteken túlmutató – kezelése, előmozdítása, az agrár nemzedékváltás gördülékenyebbé tétele a magyar mezőgazdaság jövője szempontjából alapvető fontosságú.

Cél:
A gazdaságátadás ösztönözése, a sikeres utódlási szakaszokon alapuló családi gazdaságok társadalmi és gazdasági fenntarthatóságának elősegítése.

A beavatkozás azokat az öregségi nyugdíj korhatár közelében lévő gazdálkodókat szólítja meg, akik már tervezik a gazdaságuk átadását, de nem rendelkeznek a gazdálkodás lezáráshoz megfelelő felkészültséggel, illetve az átmeneti időre megélhetési biztonsággal. A gazdaságátadási együttműködés keretében a gazdaságot átadó a gazdaság-érték felmérés és gazdálkodás lezárás költségei és az életjáradéki díj-támogatási formáknak a segítségével kaphat ösztönzést a biztos átmenethez, a mentorálás célja pedig segítség nyújtása a gazdaság átadás lebonyolításához.

Tartalom:
Gazdaságátadási együttműködés az öregségi nyugdíjkorhatár közelében lévő gazdálkodó részére:
- a gazdaság átadását, a gazdálkodásának szabályos lezárását szolgáló tevékenységek költségei,
- továbbá az átmenetet támogató, járadék-szerű támogatási érték (amelynek része lehet pl. gazdaság-felmérés díja, életjáradéki díj, mentorálás, coaching stb.)

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):
Együttműködési projekt terv tartalma és minősége. Az együttműködési terv integrált üzleti tervezési modell, amelyben kifejtésre kerül a gazdaságátadásban résztvevők felkészültsége a gazdaságátadásra – gazdasági, környezeti szempontok- és a személyes kompetenciák figyelembe vételével.
Szakmai képzettség szintje,
Korábban megszerzett szakmai gyakorlat,
Magasabb hozzáadott értékű gazdálkodási tevékenység vagy gazdálkodási mód,
Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
Társadalmi szempontok érvényesítése
Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése

Vonatkozó jogszabályok:
2021. évi CXLIII. törvény az agrárgazdaságok átadásáról

Kapcsolat más beavatkozásokkal:
„RD06_B02_YFY_75 - Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával” – beavatkozás.

- RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások

Vidék- és térségfejlesztést támogató egység - generációs megújulást támogató funkciójához kapcsolódás

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Támogatható kedvezményezettek:
A gazdaságátadásban résztvevő, törvény szerinti gazdaság-átadó mezőgazdasági termelők, aki elérték, vagy a művelet befejezésének idejére elérik a nemzeti jogszabályoknak megfelelően meghatározott öregségi nyugdíjkorhatárt.

A támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok:

- Legalább két fő együttműködésén alapuló gazdaságátadás, amelyben teljesülnek a következők:
- Az együttműködő felek rendelkeznek a támogatási kérelem benyújtásakor gazdaságátadási szándéknyilatkozattal, együttműködési projekttervvel
- Az együttműködő átadó gazdálkodó olyan gazdaságot ad át, amelyben a gazdaság átadását megelőzően 10 évig mezőgazdasági termelő tevékenységet folytattak (a gazdaságátadó saját, vagy jogelődje tevékenységével egybeszámítva)
- Az átadni tervezett gazdaság legalább 10 000 EUR STÉ méretű, vagy 10.000 euró mezőgazdasági árbevétellel rendelkezik.
- Az együttműködő gazdaság átvevő partner szakirányú végzettséggel rendelkezik

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

- A gazdaságátadási együttműködés legfeljebb 5 éves kötelezettségvállalással jön létre
- Gazdaságátadási szaktanácsadó igénybevétele, vagy együttműködés a KAP Hálózat vidék- és térségfejlesztés támogató egységével (folyamatsegítés, kommunikáció, konfliktuskezelés stb.)
- Az együttműködési projekt tervben megfogalmazottak teljesítése
- A gazdaság átadója az önellátásra szolgáló földterület és állatállományon felül a teljes gazdaságot átadja az átvevőnek
- Az átadó gazdálkodó az átadást követően - az önellátást szolgáló mértéken felül - nem folytat mezőgazdasági termelést
- A támogatói döntést követően legfeljebb 2 éven belül az együttműködő feleknek hatályos gazdaságátadási szerződéssel kell rendelkezniük.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☐ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☑ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

STR 83. cikk 1(c) és 2 (a)(i)

A beavatkozás keretében kizárólag a gazdaságátadásban résztvevő **gazdaság-átadó** mezőgazdasági termelő támogatható, egyösszegű költségátalány formájában, aki elérte, vagy a művelet befejezésének idejére eléri a nemzeti jogszabályoknak megfelelően meghatározott öregségi nyugdíjkorhatárt.

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A beavatkozás alapján meghatározott gazdaságátadó esetében a támogatási összegek (egyösszegű költségátalány formájában):

Üzemméret esetén:

10 000 – 19 999 EUR STÉ között: 10 000 EUR
20 000 – 29 999 EUR STÉ között: 15 000 EUR
30 000 – 39 999 EUR STÉ között: 20 000 EUR
40 000 – 49 999 EUR STÉ között: 25 000 EUR
50 000 – 59 999 EUR STÉ között: 30 000 EUR
60 000 – 69 999 EUR STÉ között: 35 000 EUR
70 000 – 79 999 EUR STÉ között: 40 000 EUR
80 000 – 89 999 EUR STÉ között: 45 000 EUR
90 000 EUR STÉ felett: 50 000 EUR

Mezőgazdasági árbevétel esetén:

10 000 – 19 999 EUR között: 10 000 EUR
20 000 – 29 999 EUR között: 15 000 EUR
30 000 – 39 999 EUR között: 20 000 EUR
40 000 – 49 999 EUR között: 25 000 EUR
50 000 – 59 999 EUR között: 30 000 EUR
60 000 – 69 999 EUR között: 35 000 EUR
70 000 – 79 999 EUR között: 40 000 EUR
80 000 – 89 999 EUR között: 45 000 EUR
90 000 EUR felett: 50 000 EUR

Kiegészítő információk

A generációs megújulás támogatása új elem a Stratégiai Tervben, korábbi tapasztalat nem áll rendelkezésre.

A támogatási összeg gazdaságátadás ösztönzésére, azzal együtt járó költségek fedezetére, továbbá átmeneti pénzjáradékként szolgál.

A kalkuláció alapja:
https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_zhc034b.html : A különböző megélhetési szintekhez szükségesnek tartott jövedelemösszeg a gyermekes, a gyermek nélküli és az egyszemélyes háztartásokban

A fenti statisztika szerint a szükséges jövedelem egyszemélyes háztartásban 117.800 Ft/fő/hó (kb. 3.200 EUR/év), de ez nagyon szűkös megélhetést biztosít. Az átlagos nyugdíj 4.600 EUR/ év https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/regiok/orsz/nyugdij/nyugdij19.pdf , de a mezőgazdaságból nyugdíjba vonulók átlagos nyugdíja ezen a szinten alul van, így sok esetben azért nem jön létre a gazdaság átadása, mert a lehetséges átadó nem tud lemondani a gazdaság jövedelméről. Ezért a gazdaság-átadás ösztönzése körében szükséges a megélhetés átmeneti támogatása is. A támogatási mértéket arányosan, az átadásra kerülő gazdaság termelőképességéhez igazodva határoztuk meg 5 évre.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

A beavatkozás 5.pontban részletezett célkitűzésére tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:
☐ Értesítés ☑ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☑ Csekély összegű (de minimis)
Az állami támogatás esetszáma
SA.112038
SA.112040
SA.107119

További információk:
☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.
☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk
N/A

10 Megfelelés a WTO szabályainak
Zöld doboz
A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése
Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD07_O30_A01_BN - Gazdaságátadási együttműködések	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.39	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD07_O30_A01_BN - Gazdaságátadási együttműködések

Történelmi adatok nem állnak rendelkezésre a kalkulációhoz, a finanszírozást pedig átalány formában tervezzük megvalósítani, ezért az átlagos egységösszeg meghatározásához a közepes, átlagos értéket vettük alapul (30.000 EUR)

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD07_O30_A01_BN - Gazdaságátadási együttműködések (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	30 000,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.30 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	0,00	0,00	117,00	448,00	448,00	448,00	**Összesen:** 1 461,00 **Max:** 448,00
ÖSSZESEN	O.30 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	0,00	0,00	117,00	448,00	448,00	448,00	**Összesen:** 1 461,00 **Max:** 448,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	3 504 311,00	0,00	0,00	0,00	3 504 311,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	1 506 853,73	0,00	0,00	0,00	1 506 853,73

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD15_W04_COP_77 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító fenntartható vízgazdálkodási közösségek támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD15_W04_COP_77
A beavatkozás neve	Vízfelhasználás hatékonyságát javító fenntartható vízgazdálkodási közösségek támogatása
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Részben

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.39 A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Az együttműködés alapú beavatkozások célja az agrárium és a helyi közösségek tagjainak ösztönzése a közös cselekvésre. Tekintettel a magyar mezőgazdaság strukturális helyzetére és a közeli, valamint távolabbi jövőben formálódó kihívásokra, a fenntartható mezőgazdaság megvalósulásában a gazdálkodói együttműködéseknek kiemelkedően fontos szerepe van. Tapasztalatok sora azt mutatja ugyanakkor, hogy a gazdálkodókban az együttműködésre való készség szintje rendkívül alacsony ma Magyarországon. Éppen ezért minden eszközzel segíteni kell, hogy az együttműködési hajlandóság erősödjön.

A magyar agrárágazat szereplői közötti alacsony fokú együttműködési és innovációs készségek számos módon akadályozzák a versenyképesebb, erőforrás-hatékonyabb vagy a környezeti feltételekhez alkalmazkodóbb, összehangolt gazdálkodási struktúrák fejlődését. Ezért különösen fontosnak tartjuk az együttműködés alapú támogatások nyújtását az agrárium szereplőinek ösztönzése érdekében.

Jelen beavatkozás keretében önkéntes együttműködések, fenntartható vízgazdálkodási közösségek

működésének támogatása a cél. Az együttműködésnek köszönhetően a mezőgazdasági termelés hatékonysága és biztonsága nő, és hozzájárul a fenntartható öntözéses gazdálkodás terjedéséhez. A rendelkezésre álló vízkészlet hatékonyabb felhasználását eredményezi, ha azt az öntözni kívánó gazdák közösen, együttműködve használják fel, továbbá az öntözéshez szükséges infrastruktúrát együtt hozzák létre és együtt üzemeltetik, illetve együtt teszik meg az első lépéseket a beruházások létrejöttének érdekében. Az elismert fenntartható vízgazdálkodási közösség törekszik az öntözési körzet területén a fenntartható vízgazdálkodás érdekében megvalósítható lehető legjobb mezőgazdasági gyakorlat bevezetésére és alkalmazására

Egy nagyobb területet lefedő öntözésfejlesztési beruházás a kistermelői méreteket jóval meghaladó nagyságrendű, hosszútávú tervezést és elköteleződést igényel, ezért ez jellemzően közösségi beruházás keretében tud hatékonyan megvalósulni. A termelői együttműködés elősegítése, koordinációja kiemelten fontos, valamint a fenntartható vízgazdálkodási közösség területein a víz- és energiafelhasználás is hatékonyabb és fenntarthatóbb, ha a tagok a nagyobb területet egy vízelosztórendszeren keresztül víztakarékos öntözőberendezéssel összehangoltan, együttműködésben öntözik.

Az öntözéses gazdálkodás nagy beruházási igénnyel és jelentős üzemeltetési költségekkel jár együtt, de nagyobb területen jobban megéri a tevékenységet folytatni, csökkennek a fajlagos költségek, csökkenek a veszteségek, a munkaszervezés hatékonyabbá válik. Ezek a tényezők mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a fenntartható vízgazdálkodási közösségek területein a rendelkezésre álló vízkészlet optimálisabban kerüljön felhasználásra. A célzott, precíziós öntözéses módszerek elterjesztése - amelyben a vízmennyiség pontosan mérhető, az elszivárgás és a kimosódás csökkenthető, a táblán belüli vízstressz (túlöntözés) elkerülhető – szintén hozzájárul a vízfelhasználás hatékonyság növeléséhez. A közösségek által végrehajtott ilyen jellegű, nagy forrásigényű, jelen beavatkozás alapján támogatással előkészített beruházások alapvetően járulnak hozzá a vízkészletek hatékony használatához. A fenntartható vízgazdálkodási közösségek támogatása víztakarékos öntözési technológiák bevezetését, az öntözőrendszerek vízfelhasználásának optimalizálását, a víztakarékos öntözési infrastruktúra és a kapcsolódó műtárgyak fejlesztését, és optimális üzemeltetését, fenntartását, energiatakarékos öntözési technológiák bevezetését, valamint az öntözőrendszerek energiafelhasználásának optimalizálását is elősegíti. Mindezek alapján a beavatkozás hozzájárul a vízfelhasználás hatékonyságának növeléséhez, a lokális vízfelhasználás és hasznosítás fenntarthatóságához.

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

A beavatkozás a külön jogszabályban meghatározott feltételek alapján elismert fenntartható vízgazdálkodási közösség projekt-előkészítési és működési tevékenységeit kívánja támogatni. A beavatkozás segítségével előkészített és a program keretében támogatott öntözésfejlesztési beruházásoknak meg kell felelniük a Rendelet 74. cikke szerinti valamennyi előírásnak.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók:

Projektterv tartalma és minősége, amelyben értékelése kerülnek az alábbiak:

- Az együttműködések résztvevőinek szakmai tapasztalata
- Környezet-, klímavédelmi, tájgazdálkodási és adaptációs szempontok érvényesítése (pl. környezetterhelési szempontból releváns input-hatékonyság javítása, egységnyi szennyezőanyag-kibocsátás csökkentése; újrafelhasználás vagy újrahasznosítás alkalmazása, ökológiai gazdálkodás folytatása)
- A fenntartható vízgazdálkodási közösség összetétele (pl.: mezőgazdasági termelők vagy fiatal gazdák száma)
- Vízfelhasználás hatékonyságának növelése
- Előnyben részesülnek az alternatív és fenntartható technológiákat alkalmazó közösségek pl: aszálytűrő növények, vagy korszerű öntözéstechnológia alkalmazása

A Stratégiai Terv Rendelet 77. cikkének (4) bekezdése alapján az e beavatkozással "overall amount" formában támogatott műveleteknek meg kell felelni a Stratégiai Terv Rendelet 70-76. és 78. cikkének szabályainak.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- Projektterv készítése.
- Az agrárpolitikáért felelős miniszter által elismert fenntartható vízgazdálkodási közösség.
- A fenntartható vízgazdálkodási közösségek tagjainak figyelembe kell venni az SPR rendelet 74. cikkében foglaltakat
- A Stratégiai Terv Rendelet 77. cikkének 2. bekezdése alapján csak az együttműködések új formáinak nyújtható támogatás, ide értve a már létező együttműködéseket új tevékenység kezdése esetén. - 2021/2115 (EU)

Eligible beneficiaries:

fenntartható vízgazdálkodási közösség

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

• az együttműködést kialakító csoport létrehozásához, fenntartásához kapcsolódó költségek, ide értve a működési költségeket is,

• együttműködési, tervezési, projekt előkészítési és projekt-menedzsment tevékenységek költségei

• a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei,

• egyéb adminisztrációs költségek

Kötelezettségvállalások (commitments):

• Projekttervben foglaltak végrehajtása

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☑ Egységköltségek

☑ Egyösszegű átalányok

☑ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(a), 1(b), 1(c), 1 (d) és 2 (a) i. bekezdései.

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Support rates and possible range of support levels

Az egy projektre adható maximális támogatási összeg: 500.000 EUR

A végrehajtott művelet (projektek) meg fognak felelni a 2021/ 2115 /EU rendelet (STR) 70-76. és 78. cikkben megállapított releváns szabályoknak és követelményeknek.

Kiegészítő információk

Nem releváns

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

A beavatkozás 5.pontban részletezett célkitűzésére tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☐ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☐ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.

☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

N/A

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD15_O32_A01_ON - vízfelhasználás hatékonyságát javító fenntartható vízgazdálkodási közösségek támogatása fajlagos összeg	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.39	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD15_O32_A01_ON - vízfelhasználás hatékonyságát javító fenntartható vízgazdálkodási közösségek támogatása fajlagos összeg

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M16 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD15_O32_A01_ON - vízfelhasználás hatékonyságát javító fenntartható vízgazdálkodási közösségek támogatása fajlagos összeg (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	197 260,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.32 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	7,00	10,00	10,00	0,00	0,00	**Összesen:** 27,00 **Max:** 10,00
ÖSSZESEN	O.32 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	7,00	10,00	10,00	0,00	0,00	**Összesen:** 27,00 **Max:** 10,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	1 274 291,18	0,00	0,00	0,00	0,00	1 274 291,18
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	547 945,21	0,00	0,00	0,00	0,00	547 945,21

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD37_F04_FRC_77 - Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD37_F04_FRC_77
A beavatkozás neve	Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételekhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő megoldások és eszközök fejlesztése	1	Igen
6.3.4	Az erdő- és vegetációtüzek kockázatcsökkentése komplex megelőzéssel	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.27 A környezeti fenntarthatósághoz, az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Az együttműködés alapú beavatkozások célja az agrárium és a helyi közösségek tagjainak ösztönzése a közös cselekvésre. Tekintettel a magyar mezőgazdaság strukturális helyzetére és a közeli, valamint távolabbi jövőben formálódó kihívásokra, a fenntartható mezőgazdaság megvalósulásában a gazdálkodói együttműködéseknek kiemelkedően fontos szerepe van. Tapasztalatok sora azt mutatja ugyanakkor, hogy a gazdálkodókban az együttműködésre való készség szintje rendkívül alacsony ma Magyarországon. Éppen ezért minden eszközzel segíteni kell, hogy az együttműködési hajlandóság erősödjön.

Az agrárágazat – beleértve az erdőgazdálkodást – szereplői közötti alacsony fokú együttműködési és innovációs készségek számos módon akadályozzák a környezeti feltételekhez alkalmazkodóbb, összehangolt gazdálkodási struktúrák fejlődését. A beavatkozás célja, hogy az együttműködésen alapuló fejlesztések eredményeképpen a korábbi gyakorlattól eltérő megoldás jöjjön létre.

Az agráriumra – beleértve az erdőgazdálkodást –, illetve a vidéki térségek egyéb adottságaira épülő lehetőségek számosak, amelyek együttműködésre alapozott, összehangolt fejlesztése jelentősen hozzájárulhat az erdők ökoszisztéma szolgáltatásainak és a vidéki térségek sikerességéhez.

Jelen beavatkozás keretében olyan önkéntes együttműködések létrehozásának támogatása a cél, amelyek az erdőgazdálkodók és szakértő állami szervezetek összefogása által a korszerű, fenntarthatóságot elősegítő, az erdőtüzek megelőzésének és hatásainak mérséklésének területi kiterjedésű, több gazdálkodót érintő komplex tervezése és megvalósítása céljából jönnek létre. Az együttműködés alapja az erdőgazdálkodási tevékenység.
A beavatkozás inspirációját a korábbi évek FIRELIFE, MICACC és LOGOS 4 Waters projektjei adták, amelyek LIFE finanszírozású pilot projektek. A beavatkozás középpontjában a természetközeli megoldások (nature based solutions NBS) állnak, amelyek kék és zöld infrastruktúra elemekkel operálnak (lefolyás lassítás, víz visszatartás a tájban, erózióvédelem, tűz-megelőzés, stb.
A szinergikus hatásokat létrehozó együtt-tervezés és összehangolt megvalósítás alá vont beavatkozási elemek például: tűzpászták, víz-visszatartást szolgáló létesítmények, a környezettudatosabb erdőgazdálkodást is előmozdító, többfunkciós feltáró hálózat korszerű fejlesztése. Az együttműködésnek köszönhetően nő az erdő- és vegetációtüzek megelőzésének biztonsága, továbbá javul az erdőgazdálkodás klíma-biztonsága és fenntarthatósága is.

A magyar mezőgazdaság, valamint erdőgazdálkodás strukturális helyzete az egyre jobban fokozódó és folyamatosan formálódó kihívások miatt sérülékeny. Ebben a bizonytalan helyzetben a fenntartható mező- és erdőgazdaság megvalósulásának érdekében a gazdálkodói együttműködéseknek kiemelkedően fontos szerepe van. Az egyes ágazatokban termelők összefogása eredményeként, a létrejövő együttműködések képesek lesznek biztosítani a magasabb jövedelmezőséget, hozzájárulhatnak a versenyképességhez úgy, hogy közben együttes tevékenységek megvalósításával közös eredményeket érnek el. Magyarországon a gazdálkodókban az együttműködésre való hajlandóság alacsony, amely negatívan befolyásolja az előzőekben említett célokat. Ennek megfelelően tehát a magyar KAP Stratégiai Tervben célzott együttműködések támogatása szükséges, amelyekkel a magyar agrárium és erdőgazdaság teljes vertikuma fejlődni tud és együttes erővel tudnak ellenállni a felmerülő kihívásoknak. Egy-egy gazdaság sokkal nagyobb veszélynek van kitéve, ha egy fejlesztést önállóan kíván megvalósítani, azonban egy együttműködés tagjaként nagyobb eséllyel zárul sikerrel a tevékenység. Magyarország a KAP Stratégiai Tervében olyan együttműködéseket kíván megvalósítani, amelyek egyik része már a gazdák számára ismert és bevált konstrukció, mert a 2014-2020-as időszak tapasztalatai azt mutatják, hogy ezen támogatások együttműködési formában sikeresek.

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók:

- projektterv tartalma és minősége
- fenntartási terv tartalma és minősége
- lakott terület (település vagy településrész közelsége)
- környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése, pl. tűzveszélyességi besorolás, aszálykár-előfordulás, védettség, a Natura 2000 élőhelyek, különösen a 9110, 9130, 9150, 9180, 91E0, 91F0, 91G0, 91H0, 91K0, 91L0,91M1, 91N0 jelű élőhelyek

Vonatkozó jogszabályok:
2009. évi XXXVII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról,
1996. évi LIII törvény a természet védelméről
61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról
383/2016 Kor. rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről
az erdők tűz elleni védelméről szóló 4/2008. (VIII.1.) ÖM rendelet
Kapcsolódás más beavatkozásokhoz: tudásátadás keretében szükséges ezekben a projektekben megvalósuló jó gyakorlatok megosztása és továbbadása (bemutató üzem, tanácsadók képzése, kiadványok, AKIS) Jelen beavatkozás keretében olyan önkéntes együttműködések létrehozásának támogatása a cél, amelyek az erdőgazdálkodók és szakértő állami szervezetek összefogása által a korszerű, fenntarthatóságot elősegítő, az erdőtüzek megelőzésének és hatásainak mérséklésének területi kiterjedésű, több gazdálkodót érintő komplex tervezése és megvalósítása céljából jönnek létre. Az együttműködés alapja az erdőgazdálkodási tevékenység
- RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi támogatása

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Jogosult kedvezményezettek:
előzetes állami elismeréssel rendelkező, erdőtűz megelőzést célzó együttműködő közösség (konzorcium), amelyet legalább 5, egymástól független erdőgazdálkodó és más, közvetlenül érintett földhasználó alkot.

Az erdőgazdálkodó fenntartható erdőgazdálkodást folytat, vagyis gazdálkodása megfelel az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényben és a körzeti erdőtervben foglaltaknak, nem áll erdővédelmi vagy természetvédelmi szankció hatálya alatt.

Jogosultsági kritériumok:

- projektterv és fenntartási terv készítése.
- legalább 1000 hektár projektbe vont erdőterület

Nem nyújtható támogatás azon támogatást igénylő részére:

- amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet és a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet) 6. § (4a) és (4b) bekezdése7 alapján nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősült,
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások

- a projekttervben vállalt kötelezettségek teljesítése és az eredmények közzététele
- évenként (összesen 5 db) kötelező képzésen való részvétel
- az együttműködés maximális időtartama 5 év

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező

követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)
N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☑ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1 (a), 1(d) és 2 (a) i. bekezdései

1(a): Beruházások esetén

1(d): Általános tevékenység (projektköltség max. 15%-a)

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Átlag egységösszeg: 1.140.000 euro/együttműködés.

A teljes projektköltség teljes összegű, amely fedezi az együttműködés és a végrehajtott műveletek költségét.

A végrehajtott művelet (projektek) meg fognak felelni a 2021/ 2115 /EU rendelet (STR) 70-76. és 78. cikkben megállapított releváns szabályoknak és követelményeknek.

A teljes projektköltség maximum 25%-a, minimum 15% „flat rate" típusú költségátalányként fordítható az együttműködési, tervezési és projekt-menedzsment stb. általános tevékenységekre (együttműködési költségek).

A projektköltség max 85%-a, min 75%-a beruházás.

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

Az erdészeti ágazat az EUMSZ 42. cikkén kívül eső ágazat, ezért a részére nyújtott támogatásokra a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) aalkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☐ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☑ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.

☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

N/A

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A beavatkozás általános szolgáltatásokat céloz (2. pont), ötvözve a környezeti programokkal kapcsolatos kutatásokat (2a pont) és a környezeti programokhoz kapcsolódó infrastrukturális beruházásokat (2g pont).

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD37_O32_A01_ON - Erdőtűz megelőzési együttműködések egységköltsége	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.27	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD37_O32_A01_ON - Erdőtűz megelőzési együttműködések egységköltsége

Előzménye nincs, tapasztalati szám nincs. Indoklás: beavatkozás minimális területe 1000 hektár. Ugyanakkor új és bonyolult beavatkozásról van szó, ezért átlagosan kisebb méretű projekteket is várunk a kb.10 db projekt között. A beavatkozás célja legalább 10 db, különböző termőhelyi, klimatikus, vízügyi és erdőgazdálkodási adottságokkal rendelkező területen komplex tűzmegelőzési mintaprojekt megvalósítása az ország különböző pontjain, amelyeknek képzésben "bemutató üzem" funkciót is el kell látniuk a klímaváltozásra való felkészülés/adapáció jó gyakorlataiként. Ennek megfelelően a szakpolitikailag tervezett minimum projektméret (mivel legalább 1000 ha együttes kezelését kell megvalósítani): 1.000.000 euró, a maximum projektméret (mivel kb. 10 projektet várunk az ország különböző pontjairól): 2.000.000 euró.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD37_O32_A01_ON - Erdőtűz megelőzési együttműködések egységköltsége (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	1 140 000,00	1 140 000,00	1 140 000,00	1 140 000,00	1 140 000,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	0,00	
	O.32 (egység: Műveletek)	0,00	1,00	3,00	3,00	2,00	1,00	0,00	**Összesen:** 10,00 **Max:** 3,00
ÖSSZESEN	O.32 (egység: Műveletek)	0,00	1,00	3,00	3,00	2,00	1,00	0,00	**Összesen:** 10,00 **Max:** 3,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	1 279 200,00	2 558 400,00	2 558 400,00	639 560,00	255 138,00	0,00	7 290 698,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	550 056,00	1 100 112,00	1 100 112,00	275 011,00	109 709,00	0,00	3 135 000,00

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD44_R03_POG_77 - Termelői csoportok, termelői szervezetek támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD44_R03_POG_77
A beavatkozás neve	Termelői csoportok, termelői szervezetek támogatása
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.28. Támogatott termelői csoportok és szervezetek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen
3.1.3	Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)	1	Igen
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás célja a termelői csoportok, termelői szervezetek és termelői integrációs szervezet megalakulásának és működésének ösztönzése, ezáltal a termelők jövedelempozíciójának stabilizálása, illetve erősítése, valamint közvetett módon a vidéki életkörülmények javítása. Az együttműködések azért is szükségesek, mert termelői összefogás hiányában a termelők alkupozíciója az ellátási láncban gyenge marad. Az aktuális ágazati problémák egységes kezelésével, a magas minőségű és piacorientált árualap

előállítását segítő termesztési és tenyésztési módszerek ajánlásával az ágazatok fejlődése elősegíthető, az előállított termékek feldolgozottsági szintje növelhető, illetve piacra jutásuk hatékonysága elősegíthető.

A tagság termelésének és eredményeinek a piaci követelményekhez való igazításával, az egységes képviselettel azonban elérhető a piacok befolyásolása és az, hogy a termelőknél magasabb jövedelem realizálódjon. Az együttműködések jelentős szerepet tölthetnek be továbbá a kisebb méretű gazdaságok megerősítésében, egyebek mellett a termelés koordinációjával és az alapanyag-termeléssel összefüggő innováció közvetítéssel. A beavatkozás előmozdítja az egységes minőségű és magasabb feldolgozottságú árualap kialakítását is. A termelői szerveződések a klímavédelmi célok elérését is segítik, mivel jelentős hatékonyságnövelést hajtanak végre az egyes termelők tevékenységének szintjén, illetve az előkészítés, a feldolgozás, és a piacra jutás során.

A beavatkozással létrehozási támogatás nyújtható az újonnan megalakuló termelői csoportoknak és termelői szervezeteknek, ami legfeljebb 5 évig degresszív mértékben adható. A létrehozási támogatás vagy a legalább 5 éves működést követően az 1308/2013/EU rendelet 152. cikk (1) b) pontja szerint új tevékenységet végrehajtó termelői csoportoknak, termelői szervezeteknek adható támogatás legfeljebb öt éves időtartamban nyújtható.

A beavatkozás a termelők együttműködéseinek létrejöttét és hatékony működtetését ösztönzi azzal, hogy a szervezeteik megalakításával és működtetésével kapcsolatosan valamint a specifikus célkitűzések magvalósulását szolgáló az 1308/2013/EU rendelet 152. cikk (1) b) pontja szerinti új tevékenységek végrehajtásának költségeit részben átvállalja.

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása islehetséges (selection criteria):

·megvalósított termelői és termékkoncentráció szintje
·élelmiszerlánc különböző szintjein végzett feladatok együttműködés kereteiben való ellátása
·térségi szempontegyüttműködés szerepe a vidéki foglalkoztatásban
·gazdaságilag fenntartható együttműködés

A Stratégiai Terv Rendelet 77. cikkének (4) bekezdése alapján az e beavatkozással támogatott műveleteknek meg kell felelni a Stratégiai Terv Rendelet 70-76. és 78. cikkének szabályainak.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible Beneficiaries:
- Elismeréssel rendelkező termelői csoportok és az 1308/2013/EU rendelet 154. cikke szerint elismert termelői szervezetek

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):
- Elismert termelői csoport, vagy termelői szervezet

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése

határozza meg) illetve

- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások (commitments):

• A támogatási időszak alatt a kedvezményezettnek meg kell felelnie az elismerés feltételeinek.

• Létrehozás esetén az utolsó támogatási egység kifizetésének feltétele az elismerés részeként elfogadott üzleti terv megelőző éveinek megvalósítása.

• Új tevékenység végrehajtása esetén a támogatási időszak alatt a kedvezményezettnek meg kell valósítania az adott időszakra vonatkozó új tevékenységeket tartalmazó együttműködési tervét.

• Új tevékenység végzése az 1308/2013/EU rendelet 152. cikk (1) b) pontjának megfelelően.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☐ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☑ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(c) és 2 (a) i. bekezdései.

A támogatás egyösszegű átalány, ami magában foglal minden költséget.

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A elismerés évében és az azt követő 4 éves működés esetén a támogatás mértéke a szervezet vagy annak tagjai által a szervezet által meghatározott feltételekkel az

1. évben az éves értékesített termelés 10%-a, de legfeljebb 100.000 EUR

2. évben az éves értékesített termelés 9%-a, de legfeljebb 100.000 EUR

3. évben az éves értékesített termelés 8%-a, de legfeljebb 100.000 EUR

4. évben az éves értékesített termelés 7%-a, de legfeljebb 100.000 EUR

5. évben az éves értékesített termelés 6%-a, de legfeljebb 100.000 EUR.

Új tevékenység végrehajtása esetén a támogatás mértéke a szervezet vagy annak termelő tagjai által a szervezet által lefolytatott tárgyalásoknak megfelelő szerződéses feltételekkel értékesített éves értékesített termelési érték 6%-a, de legfeljebb évente 100.000 EUR szervezetenként.

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☐ Nem ☑ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

A beavatkozás célja a termelői csoportok, termelői szervezetek, termelői integrációs szervezetek megalakulásának és új tevékenységek végrehajtásának ösztönzése, ezáltal a termelők jövedelempozíciójának stabilizálása, illetve erősítése, valamint közvetett módon a vidéki életkörülmények javítása. Amennyiben a támogatható tevékenységek nem csak az EUMSZ I. melléklete szerinti mezőgazdasági termékek elsődleges termeléséhez, feldolgozásához és forgalmazásához kapcsolódnak, úgy az állami támogatásnak minősülő szabályok az alkalmazandóak az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés alapján.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☐ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☐ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.

☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

N/A

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD44_O28_U01_BN - Termelői csoportok és termelői szervezetek támogatása beavatkozás egységköltsége	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Egységes		R.10	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD44_O28_U01_BN - Termelői csoportok és termelői szervezetek támogatása beavatkozás egységköltsége

A KAP Stratégiai Tervben a korábbi programozási időszak gyakorlatát folytatva átalány formában támogatjuk a Termelői Csoportok és Szervezetek együttműködéseit. A támogatás összege az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2115 Rendelete alapján nyújtható maximális támogatási összeg: 100.000 EUR/év, mely megegyezik a max. egységösszeggel.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD44_O28_U01_BN - Termelői csoportok és termelői szervezetek támogatása beavatkozás egységköltsége (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.28 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	0,00	127,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 127,00 **Max:** 127,00
ÖSSZESEN	O.28 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	0,00	127,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 127,00 **Max:** 127,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	12 742 911,76	0,00	0,00	0,00	0,00	12 742 911,76
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	5 479 452,06	0,00	0,00	0,00	0,00	5 479 452,06

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD45_R04_GIS_77 - Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására, valamint a minőségrendszer működtetéséhez kapcsolódó új tevékenység ellátására az EU-s minőségrendszerek keretében

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD45_R04_GIS_77
A beavatkozás neve	Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására, valamint a minőségrendszer működtetéséhez kapcsolódó új tevékenység ellátására az EU-s minőségrendszerek keretében
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.29. A hivatalos minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Igen
9.3.4	Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Az uniós minőségrendszereken belül eredetmegjelölések és földrajzi jelzések OEM/OFJ/FJ-ként történő elismertetésének, illetve hagyományos különleges termékek elismertetésének az értéklánc szereplői között újonnan létrejött együttműködés keretében, azaz új csoportosulás létrehozásával, vagy meglévő

csoportosulás által új tevékenység keretében történő kezdeményezése.

A beavatkozással egyrészt olyan együttműködések létrejöttét ösztönözzük, amelyek arra irányulnak, hogy az **EU-s minőségrendszereken belül új OEM/OFJ/FJ/HKT termékleírások kerüljenek kidolgozásra és új elnevezések kerüljenek bejegyzésre, másrészt olyan új tevékenységek megkezdését mozdítjuk elő, amelyek az eAmbrosia uniós nyilvántartásban "nyilvántartásba került" státusszal szereplő elnevezés szerinti terméket érintik**. A beavatkozás célja az Unió által elismert, az (EU) 2024/1143 rendelete szerinti minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok versenyképességének növelése, a mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban, valamint a minőségrendszerben résztvevő felek közötti együttműködés erősítése.

A minőségrendszerek keretében előállított termékek földrajzi területhez kötődő egyedi tulajdonsággal rendelkeznek, vagy hagyományos előállítási módszerrel készülnek, ezért a minőségrendszerekben való részvétel ösztönzése elősegíti a magasabb hozzáadott értékű termékek előállítását.

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységei támogathatók.

A támogatás maximális időtartama öt év.

Kiválasztási alapelvek, amelyek részben is alkalmazhatók (principles of selection):

- kedvezőbb elbírálásban részesül a projekt, ha
  - a meglévő csoportosulásban legalább 10 szereplő vesz részt
  - az együttműködés legalább egy résztvevője fiatal mezőgazdasági termelő;
- a projektterv értékét növeli
  - szakirányú iskolai végzettség;
  - projektterv minősége.

A Stratégiai Terv Rendelet 77. cikkének (4) bekezdése alapján az e beavatkozással "overall amount" formában támogatott műveleteknek meg kell felelni a Stratégiai Terv Rendelet 70-76. és 78. cikkének szabályainak.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Jogosult kedvezményezettek (eligible beneficiaries):

Az (EU) 2024/1143 rendelete szerinti termelői csoportosulások (a továbbiakban: csoportosulások), amelyek:

1) új eredetmegjelölés, földrajzi jelzés vagy hagyományos különleges termék uniós elismertetését kezdeményezik;

2) az eAmbrosia nyilvántartásban „nyilvántartásba került" státusszal szereplő elnevezés szerinti terméket érintő **új tevékenységbe kezdenek**, amely tevékenységek a minőségrendszer továbbfejlesztését szolgálják.

Egyedi jogosultsági feltételek (specific eligibility criteria):

·**meglévő, jogi személyiséggel rendelkező csoportosulás** támogatható, amelyben legalább két szereplő (tag) vesz részt és amely eredetmegjelölések és földrajzi jelzések OEM/OFJ/FJ-ként történő elismertetését, illetve hagyományos különleges termékek elismertetését kezdeményezi vagy a már bejegyzett és általa előállított földrajzi árujelzőt, illetve hagyományos terméket érintő új tevékenységbe kezd, vagy

·**újonnan, jogi személyiséggel megalakuló csoportosulás** támogatható, amelyben legalább tíz szereplő (tag) vesz részt és amely eredetmegjelölések és földrajzi jelzések OEM/OFJ/FJ-ként történő

elismertetését, illetve hagyományos különleges termékek elismertetését kezdeményezi vagy a már bejegyzett földrajzi árujelzőt, illetve hagyományos termékeket érintő új tevékenységbe kezd, és ahol:

- mezőgazdasági termék esetén a tagok legalább 2/3-a mezőgazdasági termelő, aki/amely az adott eredetmegjelölés, földrajzi jelzés vagy hagyományos különleges termék vonatkozó termékleírás szerinti előállítását végzi vagy azt vállalja;
- élelmiszeripari termék esetén a tagok legalább fele mezőgazdasági termelő, aki az adott eredetmegjelölés, földrajzi jelzés vagy hagyományos különleges termék előállításához szükséges alapanyag vonatkozó termékleírás szerinti előállítását végzi vagy azt vállalja (pl. fűszerpaprika termesztése fűszerpaprika-őrlemény végtermék esetén).

A mezőgazdasági termelők és élelmiszer előállítók egy adott eredetmegjelölést, földrajzi jelzést vagy hagyományos terméket, illetve az ehhez szükséges alapanyagot az együttműködés keretein belül állítják elő.

A tagok vállalják, hogy legalább három évig részt vesznek a minőségrendszerben.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

·nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve

amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A támogatás a csoportosulásnak az eredetmegjelölésre, földrajzi jelzésre vagy hagyományos különleges termékre vonatkozó termékleírás kidolgozásával, az együttműködés létrehozásával és működtetésével, valamint a minőségrendszer működtetéséhez kapcsolódó új tevékenység ellátásával kapcsolatos költségeit finanszírozhatja.

Jogosult költségek:

- az új együttműködés létrehozásával és fenntartásával összefüggő költségek (pl. jogi személy létesítésének költségei, ügyvédi költség), ideértve a működési költségeket is,
- a termékleírás és egyéb kapcsolódó dokumentumok (pl. egységes dokumentum) kidolgozása során igénybe vett szolgáltatások díjai (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, analitikai vizsgálatok költségei stb.),
- egyéb, a bejegyzés iránti kérelem elkészítésével kapcsolatban felmerülő költség,
- kapcsolódó hatósági eljárásokkal kapcsolatban felmerülő költségek,
- az uniós elismertetés költségei,
- projekt-előkészítés költségei,
- az új tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei (pl. ügyvédi költség, piackutatás költsége, belső ellenőrzés költsége, gazdasági elemzések költsége, szaktanácsadás,),
- egyéb adminisztrációs költségek.

Nem támogatható tevékenységek:

Minőségrendszerekkel kapcsolatos tájékoztatási és promóciós tevékenységek jelen beavatkozás alapján nem támogathatók.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☑ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(a), 1 (d) és 2 (a) i. bekezdései.

1(a):Közvetlen költségek esetén

1(d): Általános tevékenység

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A projektköltség teljes összegű, amely fedezi az együttműködés és a végrehajtott műveletek költségét.

A végrehajtott művelet (projektek) meg fognak felelni a 2021/ 2115 /EU rendelet (STR) 70-76. és 78. cikkben megállapított releváns szabályoknak és követelményeknek.

Az egy projektre adható maximális támogatási összeg: 500.000 EUR

A teljes projektköltség maximum 25%-a „flat rate" típusú költségátalányként fordítható az együttműködési, tervezési és projekt-menedzsment stb. általános tevékenységekre (együttműködési költségek).

A projektköltség minimum 75%-a, beruházás ill, más, a projekthez kapcsolódó költség (pl. felmérések és tanulmányok, tudásmegosztási költségek, szakértői költség, ügyvédi költség, fordítás-tolmácsolás, stb.), amely egyedi bizonylatokkal számolható el.

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

A beavatkozás céljára tekintettel (ld. 5. Pont) az EUMSZ 42. cikkén kívül eső tevékenységet támogat, ezért arra a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☐ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☐ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038

További információk:
☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.
☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk
N/A

10 Megfelelés a WTO szabályainak
Zöld doboz
A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése
Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD45_O29_A01_BN - Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására az EU-s minőségrendszerek keretében beavatkozás átlagos egységköltsége	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.10	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD45_O29_A01_BN - Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására az EU-s minőségrendszerek keretében beavatkozás átlagos egységköltsége

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M03 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD45_O29_A01_BN - Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására az EU-s minőségrendszerek keretében beavatkozás átlagos egységköltsége (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	36 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.29 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	0,00	30,00	43,00	43,00	0,00	0,00	**Összesen:** 116,00 **Max:** 43,00
ÖSSZESEN	O.29 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	0,00	30,00	43,00	43,00	0,00	0,00	**Összesen:** 116,00 **Max:** 43,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	1 041 744,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 041 744,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	447 949,86	0,00	0,00	0,00	0,00	447 949,86

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

RD46_R05_GIJ_77 - Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT, illetve ökológiai termék esetén

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD46_R05_GIJ_77
A beavatkozás neve	Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT, illetve ökológiai termék esetén
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.29. A hivatalos minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Igen
9.3.4	Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységei támogathatók.

1. Uniós minőségrendszerek alintézkedés: Az Unióban az (EU) 2024/1143 rendelet szerinti **bejegyzett, oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel, földrajzi jelzéssel vagy hagyományos különleges termék** (a továbbiakban: OEM/OFJ/FJ/HKT) elnevezéssel ellátott termék, illetve az (EU) 2018/848 rendelet szerinti ökológiai termék előállítása új együttműködés keretében.

A beavatkozással ösztönözni kívánjuk új szereplők belépését a minőségrendszerekbe, továbbá elősegítjük, hogy az értéklánc minőségrendszerekben résztvevő szereplői között minél hatékonyabb együttműködés alakuljon ki.

A beavatkozás célja az, hogy javítsuk a minőségrendszerekben résztvevő termelők, előállítók részvételét olyan együttműködésekben, amelyek az uniós szinten elismert, a földrajzi árujelzők, illetve hagyományos különleges termékek hivatalos uniós (eAmbrosia) nyilvántartásaiban „nyilvántartásba került" státusszal szereplő elnevezéssel forgalomba hozott termékek piacra jutását segítik, valamint értékláncban betöltött szerepét erősítik, illetve az uniós minőségrendszerek követelményeinek megfelelően előállított termékek értékét növelik.

A beavatkozás alapja az (EU) 2021/2115 rendelet 77. cikke, amelynek értelmében az együttműködések új formáinak, valamint új tevékenység megkezdése esetén a meglévő együttműködések előmozdítására nyújtható támogatás. Jelen beavatkozásban együttműködő feleknek tekintjük az egy adott minőségrendszerben szereplő termelő tagokat. Ökológiai gazdálkodás esetén együttműködő feleknek tekintjük a termelőket, élelmiszerfeldolgozókat, valamint az akkreditált ellenőrző és tanúsító szervezeteket azzal, hogy utóbbi együttműködő fél támogatásban nem részesülhet.

Az együttműködés új formájának tekintjük amikor:

1) a természetes vagy jogi személy mezőgazdasági termelők az (EU) 2024/1143 rendelet szerinti, **termelői csoportosulás (a továbbiakban: csoportosulás) tagjaivá válnak** azért, hogy az eAmbrosia nyilvántartásban „nyilvántartásba került" státusszal szereplő elnevezés szerinti termék előállítását végezzék vagy az ilyen terméket már előállító csoportosuláshoz csatlakoznak;

2) az ökológiai terméket a gazdasági szereplő az (EU) 2018/848 rendelet szerint, a tanúsító szervezettel újonnan létrejött ellenőrzési és tanúsítási szerződés keretében állítja elő.

Kiválasztási szempontok:

·projektterv minősége

A projekt kedvezőbb elbírálásban részesül, amennyiben:

·a csoportosulásban legalább tíz szereplő vesz részt;

·a csoportosulás legalább egy résztvevője fiatal mezőgazdasági termelő;

·a tagok minél nagyobb része szakirányú iskolai végzettséggel rendelkezik.

2. Elismert nemzeti minőségrendszerek alintézkedés

Az 1305/2013/EU rendelet 16. cikk (1) bekezdés b), illetve c) pontja szerinti, a 26/2018. (X. 1.) AM rendelet alapján elismert és nyilvántartásba vett nemzeti minőségrendszer, illetve önkéntes mezőgazdasági termék-tanúsító rendszer (a továbbiakban együtt: minőségrendszer) keretében előállított termékek magasabb minőséget képviselnek, mint a jogszabályok által támasztott minimum követelményeknek megfelelő, más, hasonló termékek, ezért a minőségrendszerek ismertségének és elismertségének ösztönzése a magasabb hozzáadott értékű termékek előállítását és fogyasztását is ösztönzi.

A beavatkozással ösztönözni kívánjuk a tanúsítottan magasabb minőséget képviselő termékek előállítását.

Kiválasztási szempontok:

A projektek kedvezőbb elbírálásban részesülnek, amennyiben a tagok vagy egy részük

·részt vesznek termelői csoportban (TCS) vagy termelői szervezetben vagy szakmai-szakmaközi szervezetben;

·szakirányú iskolai végzettséggel rendelkeznek
·részt vesznek többféle termékkel a létrehozandó minőségrendszerben,
uniós jogszabály (EU 848/2018 rendelet) alapján ökológiai termelők

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible beneficiaries:

1. Uniós minőségrendszerek alintézkedés:

1) Olyan természetes és jogi személyek, akik/amelyek az adott eredetmegjelölést, földrajzi jelzést vagy hagyományos terméket, illetve az ehhez szükséges alapanyagot együttműködés keretein belül állítják elő úgy, hogy már bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT elnevezéseket kezelő csoportosulásokhoz csatlakoznak vagy a már bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT elnevezések tekintetében új csoportosulás tagjaivá válnak.

2) Ökológiai gazdálkodás esetén olyan természetes és jogi személyek, akik/amelyek az (EU) 2018/848 rendelet szerinti gazdálkodást vagy élelmiszer feldolgozást végeznek az ökológiai tanúsító szervezettel újonnan létrejött ellenőrzési és tanúsítási szerződés keretében.

2. Elismert nemzeti minőségrendszerek alintézkedés:

Olyan, természetes vagy jogi személyek, akik vagy amelyek egy Unió által elismert nemzeti minőségrendszerhez csatlakoznak.

Egyedi jogosultsági feltételek

1. uniós minőségrendszerek alintézkedés esetén:

a) OEM/OFJ/FJ/HKT elnevezéssel ellátott terméket előállító **természetes és jogi személyek**, akik

- az eAmbrosia nyilvántartásban „nyilvántartásba került” státusszal szereplő elnevezés szerinti terméket, illetve az ehhez szükséges alapanyagot az adott csoportosulás keretein belül, a vonatkozó termékleírásnak megfelelően állítják elő és ezt a csoportosulás aláírásra jogosult képviselője igazolja,
- vállalják, hogy legalább három évig részt vesznek a minőségrendszerben és
- tevékenységüket bejelentik az ellenőrzésekért felelős illetékes kormányhivatalhoz vagy a NÉBIH-hez és ennek eredményeként szerepelnek a NÉBIH által vezetett nyilvántartásban;

b) ökológiai terméket előállító **természetes és jogi személyek**, akik

- az ökológiai termelésre vonatkozó (EU) 2018/848 rendelet szerint, az ökológiai ellenőrző és tanúsító szervezettel újonnan kötött szerződés keretében állítják elő termékeiket;
- vállalják, hogy legalább öt évig részt vesznek a minőségrendszerben

2. Elismert nemzeti minőségrendszerek alintézkedés esetén: :

Csak olyan együttműködés támogatható, amelyben legalább két szereplő vesz részt, akik közül legalább egy az elismert nemzeti minőségrendszer szerinti termék előállítását végzi.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

·nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve

amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Eligible type of support:

1. Uniós minőségrendszerek alintézkedés:

A támogatás:

- az ökológiai termelőnek/termékelőállítónak az (EU) 2018/848 rendelet szerinti ökológiai termék megjelölés megszerzésének költségein felül felmerülő, az ökológiai átállás kapcsán fölmerülő költségeit finanszírozhatja (pl. átállási terv készítése, adatszolgáltatási költségek)
- vagy az adott OEM/OFJ/FJ/HKT bejegyzett elnevezéssel ellátott termék termékleírásában foglalt követelményeknek való megfelelés és a formális csatlakozás során felmerülő költségeit finanszírozhatja.

Jogosult költségek:

OEM/OFJ/FJ/HKT bejegyzett elnevezéssel ellátott termék esetén:
- a minőségrendszerben való részvétel költségei,
- a termékleírásban foglalt követelményeknek való megfelelés költségei,
- kapcsolódó hatósági eljárásokkal kapcsolatban felmerülő költségek,
- beruházási költségek.

Ökológiai gazdálkodás esetén:
-új ellenőrzési szerződés esetén átállási terv készítése kapcsán felmerülő költségek
-beruházási költségek

2.Elismert nemzeti minőségrendszerek alintézkedés:

A támogatás a termelőnek/előállítónak nyújtható.

Jogosult költségek:
- a minőségrendszerben való részvétel költségei, követelményeknek való megfelelés költségei,
- kapcsolódó hatósági eljárásokkal kapcsolatban felmerülő költségek,
- az új együttműködés létrehozásával és fenntartásával összefüggő költségek, ideértve a működési költségeket is,
- egyéb adminisztrációs költségek

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☐ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☑ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(c) és 2 (a) i. bekezdései.

Az egyösszegű átalány finanszírozás összegének alátámasztását tartalmazó háttérszámítást az "Minőségrendszerek_háttérszámítás_RD46" c. melléklet tartalmazza.

Átlag egységösszeg: 13 000 euró/együttműködő fél.

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A projektköltség teljes összegű, amely fedezi a végrehajtott műveletek költségét.

A végrehajtott művelet (projektek) meg fognak felelni a 2021/ 2115 /EU rendelet (STR) 70-76. és 78. cikkben megállapított releváns szabályoknak és követelményeknek.

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

A beavatkozás célja , hogy az értéklánc minőségrendszerekben résztvevő szereplői között minél hatékonyabb együttműködés alakuljon ki, így a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső tevékenységet támogat. Mindezekre tekintettel erre a beavatkozásra a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☐ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☑ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.

☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

N/A

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD46_O29_A01_BN - Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén támogatás fajlagos összeg	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.10	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD46_O29_A01_BN - Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén támogatás fajlagos összeg

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M03 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD46_O29_A01_BN - Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén támogatás fajlagos összeg (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	13 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.29 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	0,00	98,00	120,00	119,00	0,00	0,00	**Összesen:** 337,00 **Max:** 120,00
ÖSSZESEN	O.29 (egység: Kedvezményezettek)	0,00	0,00	98,00	120,00	119,00	0,00	0,00	**Összesen:** 337,00 **Max:** 120,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	1 274 302,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 274 302,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	547 949,86	0,00	0,00	0,00	0,00	547 949,86

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD47_R06_QSJ_77 - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD47_R06_QSJ_77
A beavatkozás neve	Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
9.3.4	Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.39 A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Az együttműködés alapú beavatkozások célja az agrárium és a helyi közösségek tagjainak ösztönzése a közös cselekvésre. Tekintettel a magyar mezőgazdaság strukturális helyzetére és a közeli, valamint távolabbi jövőben formálódó kihívásokra, a fenntartható mezőgazdaság megvalósulásában a gazdálkodói együttműködéseknek kiemelkedően fontos szerepe van. Tapasztalatok sora azt mutatja ugyanakkor, hogy a gazdálkodókban az együttműködésre való készség szintje rendkívül alacsony ma Magyarországon. Éppen ezért minden eszközzel segíteni kell, hogy az együttműködési hajlandóság erősödjön.

A magyar agrárágazat szereplői közötti alacsony fokú együttműködési és innovációs készségek számos módon akadályozzák a versenyképesebb, erőforrás-hatékonyabb vagy a környezeti feltételekhez alkalmazkodóbb, összehangolt gazdálkodási struktúrák fejlődését. Ezért különösen fontosnak tartjuk az együttműködés alapú támogatások nyújtását az agrárium szereplőinek ösztönzése érdekében.

A nemzetközi piacok által elfogadott és egyre inkább elvárt minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez való csatlakozás jelentősen képes javítani a gazdálkodók szerepét az értékláncban, új piaci lehetőségek megragadásában, ugyanakkor hozzájárulhat a megtermelt élelmiszerek minőségének, illetve a termelés környezeti és társadalmi körülményeinek javulásához is.

Számos minőségbiztosítási és -irányítási rendszer kínál csoportos tanúsítási lehetőséget is, aminek megragadása elsősorban a kisebb gazdálkodók számára jelenthet reális lehetőséget a minősítésre. A hazai közös megközelítés ugyanakkor mindenképpen ösztönzést igényel, első sorban épen kis méretű gazdálkodók körében.

A minőségbiztosítási/irányítási rendszerekhez való csatlakozás támogatása azért is fontos, mert ezáltal a termelőknek és feldolgozóknak a piac felvásárlóinak igényeit is könnyebb kielégíteniük, ezáltal a kisebb gazdaságok piacra jutását is elősegítheti a beavatkozás.

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

A beavatkozás specifikus célja:

A mezőgazdaság, az élelmiszer-feldolgozás és az erdőgazdálkodás területén működő, nemzetközileg elismert minőségbiztosítási és -irányítási rendszerekhez (Pl. EMAS, ISO, BRC, IFS, GMP, Global G.A.P. illetve FSC, PEFC) való csatlakozásának előmozdítása támogatása horizontális vagy vertikális együttműködés segítéségével. Az együttműködés célja, hogy a gazdálkodók számára jelentősen megkönnyítse a tanúsítási rendszerekhez való hozzáférést: a szükséges tudások és jártasságok megszerzését és megosztását, valamint költségmegosztást is szolgál.

Az együttműködés résztvevői lehetnek:

- az adott tanúsítás megszerzését célzó agrár-gazdálkodók,
- továbbá a kiválasztott tanúsítási rendszer elvárásaiban jártas, a felkészülést segítő, az adott tanúsítással már rendelkező gazdálkodó, vagy olyan szakmai szervezet, amely nem tanúsító szervezet

Az együttműködésben legalább két mezőgazdasági termelő, élelmiszer—feldolgozó vagy erdőgazdálkodó részvételével valósul meg a kitűzött cél teljesítése.

A beavatkozás célja azon mezőgazdasági termelők, élelmiszer-feldolgozók vagy erdőgazdálkodók támogatása, akik először vesznek részt a minőségbiztosítási, vagy -irányítási rendszerek valamelyikében.

Az együttműködés ezen formájának hozzá kell járulnia az (EU) 2021/2115 rendelet 6. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott egy vagy több konkrét célkitűzés (Specific Objective) teljesítéséhez.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók :

• Projektterv vagy fenntartási terv tartalma és minősége
• Meglévő üzleti és társadalmi kapcsolatok megerősödése, újak létrehozása, szinergiák kihasználása
• Az együttműködések résztvevőinek száma
• Térségi szempont
• Foglalkoztatás, ide értve az önkéntes munkavállalást
• Fiatal mezőgazdasági termelői részvétel
• Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Minőségirányítási rendszerekhez (például Good Manufacturing Practices, ISO, BRC, IFS, EMAS, Global G.A.P. FSC, PEFC stb) csatlakozó agrárgazdálkodók, erdőgazdálkodók.

Jogosultsági kritériumok:

• A gazdálkodó első alkalommal vesz részt minőségbiztosítási vagy -/irányítási rendszerben

• A gazdálkodók felkészülését segítő partner: az adott tanúsítással már rendelkező gazdálkodó, vagy az célzott minősítés feltételeiben jártas szakmai szervezet, amely maga nem tanúsító szervezet

• Projektterv vagy fenntartási terv készítése

• Legalább 2, az adott tanúsítással még nem rendelkező mezőgazdasági termelő, élelmiszer-feldolgozó vagy erdőgazdálkodó részvétele az együttműködésben.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével nem nyújtható támogatás azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások (commitments):

- az együttműködés időtartama: maximum 2 év (tanúsítás megszerzésére) + maximum 4 év (tanúsítás fenntartása, megerősítése), összesen maximum 5 év.
- a minőségbiztosítási, minőségirányítási tanúsítás megszerzése és érvényes fenntartása legalább 5 évig .

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☑ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(a), 1 (d) és 2 (a) i. bekezdései.

1(a): Közvetlen költségek esetén

1(d): Közvetett költségekre

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Támogatható költségek a csatlakozás első 5 évében:

Közvetett költségek: Az együttműködést kialakító csoport létrehozásához, fenntartásához kapcsolódó költségek, ide értve a működési költségeket is.

Közvetlen költségek: A minőségbiztosítási/irányítási rendszer kritériumainak való megfeleléssel kapcsolatban felmerülő közvetlen költségek, pl. felmérések és tanulmányok, tudásmegosztási költségek, a tanúsítási eljárást megelőző és a folyamatot a gazdálkodónál segítő szakértői költség, a szükséges speciális nyilvántartások, eljárások, ellenőrzési pontok, stb., audit-trail kialakításának költségei, fordítás-tolmácsolás, stb. , további maximum 4 évben az éves hozzájárulások a minőségbiztosítási/irányítási rendszerben való részvételhez, a minőségbiztosítási/irányítási rendszer speciális feltételeinek való megfelelés tanúsításához és/vagy a hitelesítéshez szükséges ellenőrzések során felmerülő költségek.

A tanúsítás költsége része lehet az elszámolható költségeknek, de önállóan nem támogatható.

A közvetlen költségek a ténylegesen felmerült költségek tételes elszámolásával támogathatók, minimum 75% arányban

A közvetett költségek aránya max. 25% lehet.

Támogatás mértéke: STR 70-76. és 78. cikk szerint.

Kiegészítő információk

Nem támogatható költségek:

- Beruházások
- Ingatlanvásárlás

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

A beavatkozás célja, hogy az együttműködésen alapuló fejlesztések eredményeképpen a korábbi gyakorlattól eltérő megoldás (termék, szolgáltatás, folyamat, gazdálkodási gyakorlat, stb.) jöjjön létre, így a támogatott tevékenység az EUMSZ 42. cikkén kívül esik. Éppen ezért a beavatkozás céljra tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☐ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☐ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.

☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

N/A

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése
Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD47_O32_A01_ON - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása fajlagos összeg	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.39	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD47_O32_A01_ON - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása fajlagos összeg

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M03 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD47_O32_A01_ON - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása fajlagos összeg (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	12 050,00	12 050,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.32 (egység: Műveletek)	0,00	53,00	53,00	129,00	129,00	0,00	0,00	**Összesen:** 364,00 **Max:** 129,00
ÖSSZESEN	O.32 (egység: Műveletek)	0,00	53,00	53,00	129,00	129,00	0,00	0,00	**Összesen:** 364,00 **Max:** 129,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	637 151,00	637 151,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 274 302,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	273 975,00	273 975,00	0,00	0,00	0,00	0,00	547 950,00

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD48_R07_QSP_77 - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD48_R07_QSP_77
A beavatkozás neve	Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Igen
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Igen
9.3.4	Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

1. célterület: Uniós minőségrendszerek népszerűsítése: Az Unió által elismert minőségrendszerek

(földrajzi árujelzők, hagyományos különleges termékek, ökológiai termelés) népszerűsítésére, illetve az uniós szinten elismert, a földrajzi árujelzők, illetve hagyományos különleges termékek hivatalos uniós (eAmbrosia) nyilvántartásaiban „nyilvántartásba került” státusszal szereplő elnevezéssel forgalomba hozott termékekre irányuló tájékoztatási és promóciós tevékenységek.

Célkitűzés, hogy az (EU) 2018/848 és az(EU) 2024/1143 rendeletben, rögzített minőségrendszerek, valamint a földrajzi árujelzők, illetve hagyományos különleges termékek hivatalos uniós eAmbrosia nyilvántartásaiban „nyilvántartásba került” státusszal szereplő elnevezéssel forgalomba hozott termékek ismertek és elismertek legyenek a piacon és a vásárlók körében.

A minőségrendszerek keretében előállított termékek földrajzi területhez kötődő egyedi tulajdonsággal rendelkeznek, illetve hagyományos előállítási módszerrel készülnek, ezért a minőségrendszerek ismertségének elősegítése és elismertségének növelése a magasabb hozzáadott értékű termékek előállítását és fogyasztását is ösztönzi.

Specific targeting:

a) a tevékenység csak a minőségrendszerre – ideértve az ökológiai termelést is –, illetve a bejegyzett elnevezéssel forgalomba hozott termékre irányulhat,

b) promóciós tevékenység kizárólag tájékoztatással együtt végezhető.

2. célterület: Elismert nemzeti minőségrendszerek népszerűsítése

Az 1305/2013/EU rendelet 16. cikk (1) bekezdés b), illetve c) pontja szerinti, a 26/2018. (X. 1.) AM rendelet alapján elismert és nyilvántartásba vett nemzeti minőségrendszerek, illetve önkéntes mezőgazdaságitermék-tanúsító rendszerek (a továbbiakban együtt: minőségrendszerek) által tanúsított termékeket népszerűsítő tájékoztatás és promóciós tevékenység.

A beavatkozás nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy a Magyarország által elismert minőségrendszerek és az azok keretében előállított termékek ismertek és elismertek legyenek a piacok és a vásárlók körében.

Specifikus cél: az állami elismeréssel rendelkező nemzeti minőségrendszerek ismertségének és elismertségének ösztönzése, amely a magasabb hozzáadott értékű termékek előállítását és fogyasztását is ösztönzi.

Indikatív kiválasztási elvek mindkét célterület esetén:

- a promóciós projektterv minősége;
- a promóciós tevékenység által elérhető célcsoport nagysága;
- az alkalmazott promóciós eszközök száma;
- klíma és környezeti szempontok érvényesítése (elérési módok, anyaghasználat, hulladék, stb.)
- költséghatékonyság, az elérendő célcsoporthoz viszonyított egységnyi költségek aránya
- többlettermék értékesítése a promóciót követően;
- ökológiai gazdálkodást folytató tagokkal rendelkező minőségrendszer esetén a minőségrendszer és az uniós ökológiai feltételrendszer együttes promótálása
- esélyegyenlőségi szempontok és megoldások érvényesítése

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible beneficiaries:

1. célterület:

Az (EU) 2024/1143 rendelete szerinti csoportosulások és azok együttműködései, szakmaközi szervezetek és az (EU) 2018/848 rendelete szerinti termelői csoportosulások, egyesületek, szövetségek, közhasznú non-profit szervezetek.

Csak olyan együttműködés támogatható, amely új együttműködésként jön létre és hajtja végre ezt a tevékenységet vagy már meglévő csoportosulás(ok) kezdenek új tevékenységként tájékoztatási és promóciós tevékenységbe.

2. célterület:
A minőségrendszert működtető és a minőségrendszerben tagként részt vevő természetes és jogi személyek csoportosulásai.

Jogosultsági kritériumok (specific eligibility criteria):

- A tájékoztatási és promóciós tevékenységnek
  - 1.célterület: az Unió által elismert minőségrendszerekre - ide értve az ökológiai termelést is -, illetve az uniós szinten elismert, a földrajzi árujelzők, illetve hagyományos különleges termékek hivatalos uniós (eAmbrosia) nyilvántartásaiban „nyilvántartásba került" státusszal szereplő elnevezéssel forgalomba hozott termékekre
  - 2. célterület a 26/2018. (X. 1.) AM rendelet alapján elismert és nyilvántartásba vett minőségrendszerre, illetve az e minőségrendszer által tanúsított termék(ek)re kell irányulnia.

kell irányulnia.

- a tevékenység csak a minőségrendszerre, illetve a bejegyzett elnevezéssel forgalomba hozott termékre irányulhat
- promóciós tevékenység kizárólag tájékoztatással együtt végezhető

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Közvetett költségek: Az együttműködést kialakító csoport létrehozásához, fenntartásához kapcsolódó költségek, ide értve a működési költségeket is.

Közvetlen költségek: A tájékoztatással és promócióval kapcsolatban felmerülő közvetlen költségek, mint pl. projekt-előkészítés, a szakmai megvalósításhoz igénybe vett szolgáltatások költségei, beruházások, projekt-menedzsment költségei, stb.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok
☑ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

Az (EU) 2021/2115 rendelet 77. cikk (8) a) bekezdése alapján a támogatás mértéke nem haladhatja meg az elszámolható költségek 70%-át.
A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1 (a) (d) és 2 (a) i. bekezdései.

1(a): Közvetlen költségek esetén
1(d): Közvetett költségekre

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A projektköltség teljes összegű, amely fedezi az együttműködés és a végrehajtott műveletek költségét.

A végrehajtott művelet (projektek) meg fognak felelni a 2021/ 2115 /EU rendelet (STR) 70-76. és 78. cikkben megállapított releváns szabályoknak és követelményeknek.
Az egy projektre adható maximális támogatási összeg: 500.000 EUR
A közvetlen költségek a ténylegesen felmerült költségek tételes elszámolásával támogathatók, minimum 75% arányban.
A közvetett költségek aránya max. 25% lehet.

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:
☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

a beavatkozás 5. pontjában részletezett célkitűzésekre tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:
☐ Értesítés ☐ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet
☐ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma
SA.112038

További információk:
☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.
☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

N/A

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz
A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

a támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeknek mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételekkel

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD48_O32_A01_ON - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása fajlagos összege	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos			Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD48_O32_A01_ON - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása fajlagos összege

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M03 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD48_O32_A01_ON - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása fajlagos összege (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	106 192,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.32 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	12,00	18,00	18,00	0,00	0,00	**Összesen:** 48,00 **Max:** 18,00
ÖSSZESEN	O.32 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	12,00	18,00	18,00	0,00	0,00	**Összesen:** 48,00 **Max:** 18,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	1 274 302,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 274 302,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	547 949,00	0,00	0,00	0,00	0,00	547 949,00

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD49_R09_SCC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD49_R09_SCC_77
A beavatkozás neve	Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételekhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
3.1.3	Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)	1	Igen
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Az együttműködés alapú beavatkozások célja az agrárium és a helyi közösségek tagjainak ösztönzése a közös cselekvésre. Tekintettel a magyar mezőgazdaság strukturális helyzetére és a közeli, valamint távolabbi jövőben formálódó kihívásokra, a fenntartható mezőgazdaság megvalósulásában a gazdálkodói együttműködéseknek kiemelkedően fontos szerepe van. Tapasztalatok sora azt mutatja ugyanakkor, hogy a gazdálkodókban az együttműködésre való készség szintje rendkívül alacsony ma Magyarországon. Éppen ezért minden eszközzel segíteni kell, hogy az együttműködési hajlandóság erősödjön.

A magyar agrárágazat szereplői közötti alacsony fokú együttműködési és innovációs készségek számos módon akadályozzák a versenyképesebb, erőforrás-hatékonyabb vagy a környezeti feltételekhez alkalmazkodóbb, összehangolt gazdálkodási struktúrák fejlődését. Ezért különösen fontosnak tartjuk az

együttműködés alapú támogatások nyújtását az agrárium szereplőinek ösztönzése érdekében.

Az együttműködéseknek részét képezhetik az együttműködésben résztvevők beruházásai, amelyek nem külön beruházások, hanem közösen létrehozott beruházások, amelyek máshol nem támogathatóak.

Jelen beavatkozás a termelők közös és közvetlen piacra jutását szolgálja, figyelembe véve azt, hogy – megfelelve az európai uniós folyamatoknak – Magyarországon is fokozódó fogyasztói igény mutatkozik a közvetlenül a termelőktől, vagy legfeljebb egy közvetítőtől vásárolt élelmiszerek iránt. A rövid ellátási láncban (REL) való termelői és fogyasztói részvétel a termelők számára kedvezőbb alkupozíciót biztosíthat, társadalmi és környezeti előnyökkel jár, növeli a fogyasztók és a termelők közötti bizalmat. Az együttműködésben egy piacszervező is részt vehet, mivel minél közelebb kerül a termelő a fogyasztóhoz, annál több, a termelő tevékenységen túli munkával kellene számolnia, amelyet egy harmadik szereplő – például eszköz, idő, kompetencia birtokában – magasabb minőségben tud ellátni. Az együttműködésre hajlandó gazdálkodók többnyire nem rendelkeznek megfelelő szállítási, kereskedelmi vagy éppen raktározási feltételekkel, ezek fejlesztésének támogatása feltétlenül indokolt. A fejlesztés magában foglalhat adatbázis- eszköz-, infrastruktúra- és kompetencia fejlesztést, továbbá fejleszti az összefogást a termékelőállítás, a forgalmazás és az értékesítés területén. A támogatásra már jól működő együttműködések is jogosultak. Az együttműködés vonatkozhat csak gazdálkodókra, közös piacrajutás érdekében, vagy gazdálkodók és fogyasztók együttműködésére is (pl. kosárközösség).

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók:

• Projektterv vagy fenntartási terv tartalma és minősége, amelyben értékelésre kerülnek az alábbiak:
• Meglévő üzleti és társadalmi kapcsolatok megerősödése, újak létrehozása, szinergiák kihasználása
• Az együttműködések résztvevőinek szakmai tapasztalata
• Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
• Térségi szempont
• Foglalkoztatás, ide értve az önkéntes munkavállalást
• Az együttműködés összetétele (pl.: fiatal mezőgazdasági termelői részvétel)

A Stratégiai Terv Rendelet 77. cikkének (4) bekezdése alapján az e beavatkozással "overall amount" formában támogatott műveleteknek meg kell felelni a Stratégiai Terv Rendelet 70-76. és 78. cikkének szabályainak.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible beneficiaries:

- Rövid Ellátási Lánc (továbbiakban: REL) együtt-működési csoport tagjai

Eligibility conditions:

- Projektterv vagy Fenntartási terv készítése.
- REL termelői és fogyasztói együttműködés, amelyben legalább 2 szereplő (pl. mezőgazdasági termelő, önkormányzat, egyház, alapítvány, vendéglátás (HORECA), közétkeztetés, stb.) vesz részt.
- A mezőgazdasági termelők és a fogyasztó között legfeljebb egy közvetítő lehet.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás

kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

Közvetett költségek, mint például:

• az együttműködést kialakító csoport létrehozásához, fenntartásához kapcsolódó költségek, ide értve a működési költségeket is

Közvetlen költségek, mint például:

• projekt-előkészítés, a benyújtott projektre vonatkozó tanulmányok költségei,

• promóciós tevékenységek költségei,

• a projekttervben jóváhagyott célok végrehajtásához kapcsolódó egyedi projektek (beruházások) közvetlen költségei, a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó igénybe vett szolgáltatások.

A közvetlen költségek a ténylegesen felmerült költségek tételes elszámolásával támogathatók, minimum 75% arányban.

A közvetett költségek a teljes projekt meghatározott százalékában számolhatók el (flat rate) átalány módon, amelynek aránya maximum 25% lehet.

A támogatás mértéke: STR 70-76. és 78. cikk szerint.

Kötelezettségvállalások:

A projekttervben vállalt feladatok elvégzése.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☑ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(a), 1 (d) és 2 (a) i. bekezdései.

1(a): Közvetlen költségek
1(d): Közvetett költségek

Átlag egységösszeg: 218.472 euró/együttműködés.

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A projektköltség teljes összegű, amely fedezi az együttműködés és a végrehajtott műveletek költségét.
A végrehajtott művelet (projektek) meg fognak felelni a 2021/ 2115 /EU rendelet (STR) 70-76. és 78. cikkben megállapított releváns szabályoknak és követelményeknek.
Az egy projektre adható maximális támogatási összeg: 500.000 EUR
A teljes projektköltség maximum 25%-a „flat rate" típusú költségátalányként fordítható az együttműködési, tervezési és projekt-menedzsment stb. általános tevékenységekre (együttműködési költségek), míg minimum 75%-ot a projekt célját közvetlenül szolgáló költségekre kell fordítani, amelyek a ténylegesen felmerült költségek elszámolási módja alá esnek.

Támogatás mértéke: STR 70-76. és 78. cikk szerint.

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

A beavatkozás 5.pontban részletezett célkitűzésére tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☐ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☑ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.

☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

N/A

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD49_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért fajlagos költsége	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.10	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD49_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért fajlagos költsége

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M16 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD49_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	218 472,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.32 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	8,00	7,00	6,00	0,00	0,00	**Összesen:** 21,00 **Max:** 8,00
ÖSSZESEN	O.32 (egység: Műveletek)	0,00	0,00	8,00	7,00	6,00	0,00	0,00	**Összesen:** 21,00 **Max:** 8,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	1 592 863,97	0,00	0,00	0,00	0,00	1 592 863,97
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	684 931,51	0,00	0,00	0,00	0,00	684 931,51

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD50_R10_SEC_77
A beavatkozás neve	Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételekhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Részben
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Részben
8.4.2	Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése	3	Részben

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.42 A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Az együttműködés alapú beavatkozások célja az agrárium és a helyi közösségek tagjainak ösztönzése a közös cselekvésre. Tekintettel a magyar mezőgazdaság strukturális helyzetére és a közeli, valamint távolabbi jövőben formálódó kihívásokra, a fenntartható mezőgazdaság megvalósulásában a gazdálkodói együttműködéseknek kiemelkedően fontos szerepe van. Tapasztalatok sora azt mutatja ugyanakkor, hogy a gazdálkodókban az együttműködésre való készség szintje rendkívül alacsony ma Magyarországon. Éppen ezért minden eszközzel segíteni kell, hogy az együttműködési hajlandóság erősödjön.

A magyar agrárágazat szereplői közötti alacsony fokú együttműködési és innovációs készségek számos módon akadályozzák a versenyképesebb, erőforrás-hatékonyabb vagy a környezeti feltételekhez

alkalmazkodóbb, összehangolt gazdálkodási struktúrák fejlődését. Ezért különösen fontosnak tartjuk az együttműködés alapú támogatások nyújtását az agrárium szereplőinek ösztönzése érdekében.

Az együttműködéseknek részét képezhetik az együttműködésben résztvevők beruházásai, amelyek nem külön beruházások, hanem közösen létrehozott beruházások, amelyek máshol nem támogathatóak.

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

A beavatkozás célja:

A beavatkozás célja a helyi közösségek vagy egyes sérülékeny csoportok életminőségének javítása, valamint, hogy az együttműködésen alapuló fejlesztések eredményeképpen a korábbi gyakorlattól eltérő megoldás (termék, szolgáltatás, folyamat, gazdálkodási gyakorlat, stb.) jöjjön létre.

Az agráriumra, illetve a vidéki térségek egyéb adottságaira épülő lehetőségek számosak, amelyek együttműködésre alapozott, összehangolt fejlesztése jelentősen hozzájárulhat az agrárgazdaság (beleértve a mezőgazdaságon túl a feldolgozást és az erdőgazdálkodást is) és a vidéki térségek sikerességéhez.

Hangsúlyt kívánunk fektetni a társadalmi innovációt megvalósító együttműködések, a társadalmi vállalkozások, így a szociális farmok és a szociális szövetkezetek támogatására.

A termelők és fogyasztók együttműködése terén támaszkodunk a már bevált együttműködési formák (pl. Kosár Közösségek, Nyitott Porták, Kamratúra stb.) tapasztalataira.

A célterület - Szociális farm típusú együttműködések támogatása

A szociális farm a szociális szolidaritás elveinek megfelelően, a társadalmi és környezeti szemléletformálás érdekében működő kooperatív gazdálkodási forma, amely mezőgazdasági termelő, feldolgozó, szolgáltató tevékenységet végez hátrányos helyzetű személyek bevonásával; illetőleg mezőgazdasághoz kapcsolódó szemléletformáló kiegészítő tevékenységet végez a társadalom szélesebb köre számára.

A hazai tapasztalatok alapján, szociális farmok három altípusát különböztetjük meg:

• rehabilitációs farm vagy szociális/rehabilitációs célú gazdaság: fő jellemzője a hátrányos helyzetű személyek bevonása a szociális intézmény keretei között folytatott foglalkoztatás keretében

• gondoskodó farm vagy gondoskodó gazdaság: fő jellemzője a hátrányos helyzetű személyek bevonása mezőgazdasági tevékenységet végzők által, a mezőgazdasági tevékenység végzésének helyén

• társadalmi farm vagy együttműködő gazdaság: fő jellemzője a szemléletformálás egy meghatározott személyi kör részére és/vagy foglalkoztatásba történő bevonás a mezőgazdasági tevékenységet végző személyek által a mezőgazdasági tevékenység végzésének helyén

A szociális farmok kialakításának egyik lehetséges formája, hogy a segítő szervezetek keresnek a környéken működő földműveseket, akikhez rendszeres (akár napi) jelleggel, aktív tevékenységre „kiviszik” a hátrányos helyzetű célcsoport tagjait. Így a segítő szervezeteknek nem szükséges mezőgazdasági környezetet létrehozniuk, és annak fenntartásához nem szükséges mezőgazdasági szakembert alkalmazniuk. A segítő szervezetek maguk is létrehozhatnak mezőgazdasági egységeket, ahol a saját hátrányos helyzetű célcsoport tagjainak bevonása sokkal intenzívebb. Az így kialakuló szociális farmok fenntartható és szakmailag megalapozott működtetéséhez azonban elengedhetetlen lehet a segítő szervezetek részéről a földműves (jogszabályban előírt végzettségű) szakember alkalmazása.

A szociális farm szolgáltatás nyújtók személyi körét két alapvető kategória szerint lehet meghatározni:

1. szociális farm-gazdaság: olyan mezőgazdasági tevékenységet végző gazdálkodó szervezet, amely aktív tevékenység végzésére fogad hátrányos helyzetűeket és/vagy oktatási/nevelési célból fogad gyermekeket, tanulókat

2. szociális farm-közösség: olyan szociális szolgáltatók, akik (saját) hátrányos helyzetű célcsoportjukat bevonva maguk végeznek mezőgazdasági termelő / szolgáltató és értékesítő tevékenységet.

B célterület - Szociális szövetkezetek támogatása

A szociális szövetkezetek alapvető jellemzői a következők: A tagok - a szövetkezetekről szóló 2006. évi X.tv. 15§ (1) bek. alapján: „A szociális szövetkezetnek a természetes személy **tagjain kívül legalább egy helyi önkormányzat, vagy nemzetiségi önkormányzat, illetve ezek jogi személyiségű társulása (a továbbiakban együtt: önkormányzat), vagy jogszabályban meghatározott karitatív tevékenységet ellátó közhasznú jogállású szervezet tagjának kell lennie**.” - meghatározzák, hogy milyen **vagyoni hozzájárulásából álló** tőkével alapítják meg a nyitott tagságú szövetkezetet. A tagfelvételi kérelemben a tagságra jelentkező személynek **nyilatkoznia kell a szövetkezet alapszabályában foglaltak elfogadásáról** és a vállalt vagyoni hozzájárulásról. Személyes közreműködés vállalása esetén a tagfelvételi kérelemben annak tartalmát is meg kell határozni. A szociális szövetkezet a változó tőke elve szerint működik, ami azt jelenti, hogy változik a tagok be- és kilépésével a tőke nagysága. A szociális szövetkezet célja a tagjai gazdasági, kulturális, oktatási, szociális, egészségügyi szükségleteinek kielégítése, valamint munkanélküli, illetőleg szociálisan hátrányos helyzetben lévő tagjai számára munkafeltételek teremtése. A tagoknak kötelező a személyes közreműködés a szociális szövetkezet tevékenységében (A szövetkezetekről szóló 2006. évi X.tv. 15. § (2) bek alapján:”A szociális szövetkezetnek – az önkormányzat, továbbá karitatív tevékenységet ellátó közhasznú jogállású szervezet kivételével – nem lehet személyes közreműködést nem vállaló tagja). A szociális szövetkezetben lehet tevékenységet végezni tagként, alkalmazottként, vagy vállalkozási/megbízási szerződéssel. A szövetkezet közösségi alapot képezhet, amiből a tagok és családtagjaik számára nyújt kulturális, oktatási, szociális, egészségügyi támogatást. A szövetkezetekről szóló 2006. évi X. tv. 14 § (1) bek alapján. „ A szociális szövetkezet célja a **hátrányos helyzetben lévő tagjai számára munkafeltételek teremtése**, valamint **szociális helyzetük javításának egyéb módon történő elősegítése.”** Ezzel megvalósítja a társadalmi szerepvállalását nem feltétlenül csökkent munkaképességű, de **hátrányos helyzetű személyek esetén**. Ez **kifejezetten társadalmi szerepvállalásnak minősül.** Semmi nem zárja ki, hogy a szociális szövetkezet egyben szociális farm is legyen.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók:

• Projektterv vagy fenntartási terv tartalma és minősége
• Meglévő üzleti és társadalmi kapcsolatok megerősödése, újak létrehozása, szinergiák kihasználása
• Az együttműködések résztvevőinek szakmai tapasztalata
• Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
• Térségi szempont
• Foglalkoztatás, ide értve az önkéntes munkavállalást
• az együttműködés következtében a jövedelemtermelő képesség, önfenntartási képesség javulása
• Fiatal mezőgazdasági termelői részvétel

A Stratégiai Terv Rendelet 77. cikkének (4) bekezdése alapján az e beavatkozással "overall amount" formában támogatott műveleteknek meg kell felelni a Stratégiai Terv Rendelet 70-76. és 78. cikkének szabályainak.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible Beneficiaries:

- Az együttműködésben részt vevő non-profit szervezet, valamint a bevont mezőgazdasági termelő (Többek között: Szociális farm típusú gazdálkodást folytató mezőgazdasági termelők és az együttműködésben részt vevő intézmény, Társadalmi vállalkozások).
- Mezőgazdasági termelő, feldolgozó, szolgáltató tevékenységet végező természetes, vagy jogi személy hátrányos helyzetű személyek bevonásával, vagy szociális szövetkezet.

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

• Projektterv vagy Fenntartási terv készítése.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

- A projekt cél megvalósításához közvetlenül kapcsolódó költségek, például: a benyújtott projektre vonatkozó tanulmányok költségei, a projekttervben jóváhagyott célok végrehajtásához kapcsolódó egyedi projektek (beruházások) költségei, tervezési, projekt előkészítési és projekt-menedzsment tevékenységek költségei, a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei.
- Közvetett költségek, például: az együttműködést kialakító csoport létrehozásához, fenntartásához kapcsolódó költségek, ide értve a működési költségeket is.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☑ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(a), 1 (d) és 2 (a) i. bekezdései.

1(a): Közvetlen költségek

1(d): Közvetett költségek

Átlag egységösszeg: 65.753 euró/együttműködés.

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A projektköltség teljes összegű, amely fedezi az együttműködés és a végrehajtott műveletek költségét.

A végrehajtott műveletek (projektek) meg fognak felelni a 2021/ 2115 /EU rendelet (STR) 70-76. és 78. cikkben megállapított releváns szabályoknak és követelményeknek.

Az egy projektre adható maximális támogatási összeg: 40 millió Ft

A teljes projektköltség maximum 25%-a „flat rate” típusú költségátalányként fordítható az együttműködési, tervezési és projekt-menedzsment stb. általános tevékenységekre (együttműködési költségek), míg minimum 75%-ot kell a projekt célját közvetlenül szolgáló költségekre fordítani, amelyek a ténylegesen felmerült költségek elszámolási módja alá esnek..

Támogatás mértéke: STR 70-76. és 78. cikk szerint.

Kiegészítő információk

Nem releváns

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☐ Nem ☑ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

A beavatkozás 5.pontban részletezett célkitűzésére tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:
☐ Értesítés ☑ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet
☑ Csekély összegű (de minimis)
Az állami támogatás esetszáma
SA.112040
SA.107119

További információk:
☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.
☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk
N/A

10 Megfelelés a WTO szabályainak
Zöld doboz
A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése
Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD50_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért fajlagos összeg	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.42	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD50_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért fajlagos összeg

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M16 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD50_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért fajlagos összeg (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	65 753,00	65 753,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.32 (egység: Műveletek)	0,00	9,00	10,00	23,00	24,00	0,00	0,00	**Összesen:** 66,00 **Max:** 24,00
ÖSSZESEN	O.32 (egység: Műveletek)	0,00	9,00	10,00	23,00	24,00	0,00	0,00	**Összesen:** 66,00 **Max:** 24,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	637 151,00	637 151,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 274 302,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	273 974,93	273 974,93	0,00	0,00	0,00	0,00	547 949,86

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD51_R11_TUC_77
A beavatkozás neve	Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
5.1.4	Termőföld védelem agrár-erdészeti rendszerekkel	2	Igen
6.5.2	Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé	2	Igen
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Részben

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.18 Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás
R.39 A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

Az együttműködés célja mezőgazdasági termelők, erdőgazdálkodók, gazdák, tanyagazdák és egyéb helyi szereplők (pl.: helyi turisztikai szolgáltatók) között agrár-, aktív- és ökoturisztikai együttműködések ösztönzése, a helyi értékek, hagyományok és vonzerők turisztikai célú bemutatását célzó programok megvalósítása, a helyi, egyedi vonzerők és szolgáltatások, helyi termékek versenyképes turisztikai termékké szervezése; tanyahálózatok, a természeti és egyéb helyi értékek komplex bemutatását célzó tematikus témautak, fenntartható, rendszeresen megvalósítható, egyedi jellegű fesztiválok és hagyományőrző programok kialakítása.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók:

- Projektterv vagy fenntartási terv tartalma és minősége
- Az együttműködések résztvevőinek szakmai tapasztalata
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
- Térségi szempont
- Foglalkoztatás, ide értve az önkéntes munkavállalást
- Fiatal mezőgazdasági termelő vagy induló erdőgazdálkodó
- Esélyegyenlőségi szempontok, vállalások

A Stratégiai Terv Rendelet 77. cikkének (4) bekezdése alapján az e beavatkozással támogatott műveleteknek meg kell felelni a Stratégiai Terv Rendelet 70-76. és 78. cikkének.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Eligible beneficiaries:

Mezőgazdasági termelők, erdőgazdálkodók, természetes személyek, jogi személyiségű vállalkozások, jogi személyiség nélküli vállalkozások, jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok) együttműködései

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

• Üzleti terv készítése.

• Legalább egy mezőgazdasági termelő, vagy erdőgazdálkodó és legalább egy, turizmussal foglalkozó, helyi non-profit szervezet vagy helyben működő, turisztikai szolgáltatást nyújtó vállalkozás együttműködése

• Csak olyan együttműködés támogatható, amely új együttműködésként jön létre és hajtja végre ezt a tevékenységet vagy már meglévő csoportosulás(ok) kezdenek új tevékenységet.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével nem nyújtható támogatás azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások (commitments):
• Üzleti tervben vállalt kötelezettségek teljesítése.

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

- A projekt cél megvalósításához közvetlenül kapcsolódó költségek, például: a benyújtott projektre vonatkozó tanulmányok költségei, a projekttervben jóváhagyott célok végrehajtásához kapcsolódó egyedi projektek (beruházások) közvetlen költségei, tervezési, projekt előkészítési és projekt-menedzsment tevékenységek költségei, a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei
- Közvetett költségek, például: az együttműködést kialakító csoport létrehozásához, fenntartásához kapcsolódó költségek, ide értve a működési költségeket is,

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☑ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(a), 1 (d) és 2 (a) i. bekezdései.

1(a): Közvetlen költségek
1(d): Közvetett költségek

Átlag egységösszeg: 218.472 euró/együttműködés.

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A projektköltség teljes összegű, amely fedezi az együttműködés és a végrehajtott műveletek költségét.
A végrehajtott művelet (projektek) meg fognak felelni a 2021/ 2115 /EU rendelet (STR) 70-76. és 78. cikkben megállapított releváns szabályoknak és követelményeknek.
Az egy projektre adható maximális támogatási összeg: 500.000 EUR
A teljes projektköltség maximum 25%-a „flat rate” típusú költségátalányként fordítható az együttműködési, tervezési és projekt-menedzsment stb. általános tevékenységekre (együttműködési költségek), míg a projekt célját közvetlenül szolgáló tevékenységek és beruházások költségei minimum 75%-ot tesznek ki.

Támogatás mértéke a közvetlen költségekben: STR 70-76. és 78. cikk szerint.

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

A beavatkozás 5.pontban részletezett célkitűzésére tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☐ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☑ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.

☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

N/A

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD51_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért fajlagos összeg	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.18; R.39	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD51_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért fajlagos összeg

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M16 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD51_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért fajlagos összeg (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	218 472,00	218 472,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.32 (egység: Műveletek)	0,00	3,00	3,00	8,00	7,00	0,00	0,00	**Összesen:** 21,00 **Max:** 8,00
ÖSSZESEN	O.32 (egység: Műveletek)	0,00	3,00	3,00	8,00	7,00	0,00	0,00	**Összesen:** 21,00 **Max:** 8,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	637 151,00	637 151,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 274 302,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	273 975,00	273 975,00	0,00	0,00	0,00	0,00	547 950,00

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD52_R12_BIC_77
A beavatkozás neve	Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételekhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével	3	Igen
6.5.1	Mezőgazdaság, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések támogatása	1	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Részben
8.1.7	Fosszilis eredetű ipari alapanyagok kiváltása zöld forrásból származó helyettesítőkkel	1	Igen
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Részben

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.15 Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a bioalapú energiák termelését is beleértve (megawatt)
R.18 Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás
R.39 A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A fenntartható agrárgazdálkodás, az erőforrásokkal való felelős gazdálkodás és a körforgásos gazdálkodásra való áttérés célkitűzéseinek megvalósítása érdekében a gazdálkodói együttműködéseknek kiemelkedően fontos szerepe van. A hazai tapasztalatok ugyanakkor azt mutatják, hogy a gazdálkodókban az együttműködésre való készség szintje továbbra is alacsony. A támogatandó együttműködések új típusába olyan együttműködések tartoznak, amelyek eddig nem szerepeltek a vidékfejlesztési támogatások között, de az ágazati szereplők részéről igény mutatkozott rájuk, egyúttal feltételezhető, hogy együttműködési formában lesznek sikeresek.

A lokális erőforrás-áramokban nagy léptékű import anyag és szolgáltatás jelenik meg, olyanok is, amelyek céljukban, rendeltetésükben lokális bio-massza alapú megoldásokkal is kiválthatók. Ugyanakkor utóbbiak nem megszokottak, sok esetben nem ismertek a döntéshozók előtt, megvalósításuk összetettebb, mint a térségbe akár nagy távolságról importált megoldásoké.

A beavatkozás fókuszát a biomassza-alapok lokális felhasználására helyezzük, ezért a gazdálkodók mellett a területi közszolgáltatási szereplők - pl. önkormányzatok, helyi közszolgáltatók – is kulcsszereplők az együttműködésekben. Az együttműködés irányulhat új termék vagy szolgáltatás megoldások közös kialakítására, mint pl. biomassza alapú lokális megújuló energia ellátás, energiaközösség modelljének kialakítására, melléktermék vagy hulladék szakszerű újra felhasználása vagy újrahasznosítása, stb.

Kizárólag új együttműködések vagy már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

A beavatkozás célja:

A beavatkozás célja, hogy az együttműködésen alapuló fejlesztések eredményeképpen a korábbi gyakorlattól eltérő megoldás: termék vagy szolgáltatás jöjjön létre a helyben képződő, eddig nem kihasznált vagy alulhasznosított biomasszák felhasználásával. Az intézkedés további célja a körforgásos bio-alapú és együttműködés alapú szemlélet és jó gyakorlatok alkalmazásának elősegítése (pl. melléktermékek, hulladékok, maradványok hasznosítása) a helyi közszolgáltatások terén.

Az együttműködés szükségessége és hozzáadott értéke: Mind a gazdálkodók, mind a helyi közszolgáltatók oldalán megfigyelhető, hogy döntő módon a megszokott főtermék-piacaikra, illetve beszerzési forrásaikra támaszkodnak, nem keresik aktívan a helyben meglévő erőforrások újszerű felhasználási módjait. Ennek okai között tudás- és információ hiány is jelen van, illetve a hosszú távra közösen kidolgozott, kiszámítható együttműködések kultúrájának fejletlensége és kezdeti többletköltsége is.

A fentiek miatt a biomassza alapú lokális együttműködéseket ösztönözni és segíteni kell, nem csak pénzügyi eszközzel, hanem tudásbővítés, moderálás, stb. formájában is, amely a megszokott értékesítési vagy beszerzési megoldásokhoz képest az első években mindenképpen többletköltséggel jár.

A szinergikus hatásokat létrehozó együtt-tervezés és összehangolt megvalósítás alá vont beavatkozási elemek: nyersanyag- és igényfelmérés; kapacitás- és ellátás-tervezés; hosszú távú együttműködési és

elszámolási szerződéses konstrukció kialakítása;,
A beavatkozás során a kedvezményezetteknek figyelembe kell venniük az Európai Parlament és a Tanács ipari kibocsátásokról szóló 2010/75/EU irányelvében meghatározott Legjobb Elérhető Technológiákat (BATs).

Kiválasztási szempontok:
• Projektterv minősége
• Az együttműködő közösség összetétele
• Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése (pl. levegőminőség, fosszilis vagy szintetikus alapanyag kiváltása, beszállítási távolság csökkenése, talajvédelem, széles körű szemléletformálás vállalása)
• Térségi szempont (adóerő képesség, felzárkózó települések)
• Foglalkoztatási szempont
• A biomassza felhasználás jellege (pl. kaszkád-elv alkalmazása)

A Stratégiai Terv Rendelet 77. cikkének (4) bekezdése alapján az e beavatkozással "overall amount" formában támogatott műveleteknek meg kell felelni a Stratégiai Terv Rendelet 70-76. és 78. cikkének szabályainak az alábbiak szerint:

- Abban az esetben, ha a művelet beruházási elemet tartalmaz, a Stratégiai Terv Rendelet 73. cikkében rögzített szabályok alkalmazandók.
- Abban az esetben, ha a művelet vidéki vállalkozásindítást tartalmaz, a Stratégiai Terv Rendelet 75. cikkében rögzített szabályok alkalmazandók.
- Abban az esetben, ha a művelet tudásátadási és információ terjesztési elemet tartalmaz, a Stratégiai Terv Rendelet 78. cikkében rögzített szabályok alkalmazandók.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Jogosult kedvezményezettek:

- biomassza alapanyagot előállítók és biomassza alapanyagot felhasználók együttműködése

Jogosultsági kritériumok:

- Legalább 2, egymástól független mezőgazdasági termelő, élelmiszer feldolgozó, erdőgazdálkodó, erdőtulajdonos vagy fafeldolgozó (a függetlenség kritériuma megegyezik a kapcsolt vállalkozásokra vonatkozó szabályozással) vagy helyi közszolgáltatást ellátó szolgáltató által alkotott együttműködő közösség (konzorcium).

- Projekt terv benyújtása, amelynek tartalma:

A konkrét igényt kielégítő, biomassza alapú (nem élelmiszer vagy takarmányozási célú) termék vagy szolgáltatás létrehozása legalább 2 együttműködő partnerrel

- Fenntartási terv vagy üzleti terv

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével nem nyújtható támogatás azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás

visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások:

- projektterv vagy fenntartási tervben foglaltak végrehajtása
- a helyi konkrét igényt kielégítő új termék vagy szolgáltatás létrehozása legalább 2 beszállítóval
- legalább a fenntartási időszakra vonatkozó együttműködés vállalása max. 30 km távolságban elérhető biomassza nyersanyag beszállítóval vagy beszállítókkal
- csak olyan beruházások támogathatóak, amelyek megfelelnek az alacsony kibocsátást szolgáló technológiák (legjobb elérhető technológiák, BATs) követelményeinek.
- a megújuló energia termelésnek meg kell felelnie a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló 2018/2001/EU irányelv (REDII) és az annak végrehajtására irányuló hazai jogszabályok (különösen 2010. évi CXVII.tv., 821/2021. (XII. 28.) Korm. rendelet és a 34/2021. (X. 6.) AM rendelet) által meghatározott követelményeknek
- ·kötelezettség vállalás időtartama legalább 3, legfeljebb 5 év

A beavatkozás kapcsán nem támogatható költségek:

• kizárólag kutatóintézetek részvételével létrejött együttműködések

• beruházások esetében a Stratégiai Terv rendelet 73. cikk (Beruházások) 3. pontjában szereplő költségelemek

• ingatlan vásárlás

• öntözési beruházás

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☐ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☑ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(a), 1 (d) és 2 (a) i. bekezdései.

1(a): Közvetlen költségek

1(d): Közvetett költségek

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A projektköltség teljes összegű, amely fedezi az együttműködés és a végrehajtott műveletek költségét.

A végrehajtott művelet (projektek) meg fognak felelni a 2021/ 2115 /EU rendelet (STR) 70-76. és 78. cikkben megállapított releváns szabályoknak és követelményeknek.

A teljes projektköltség maximum 25%-a „flat rate” típusú költségátalányként fordítható az együttműködési, tervezési és projekt-menedzsment stb. általános tevékenységekre (együttműködési költségek), míg minimum 75%-ot a projekt célját közvetlenül szolgáló költségekre kell fordítani, amelyek a ténylegesen felmerült költségek elszámolási módja alá esnek.

Támogatás mértéke: STR 70-76. és 78. cikk szerint.

Átlag egységösszeg: 218.472 euró/együttműködés.

Kiegészítő információk

Nem releváns.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

A beavatkozás 5.pontban részletezett célkitűzésére tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☑ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☑ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

N/A

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☑ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.

☐ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

N/A

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD52_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért fajlagos összeg	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.15; R.18; R.39	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD52_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért fajlagos összeg

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M16 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD52_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért fajlagos összeg (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	218 472,00	218 472,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.32 (egység: Műveletek)	0,00	3,00	3,00	8,00	7,00	0,00	0,00	**Összesen:** 21,00 **Max:** 8,00
ÖSSZESEN	O.32 (egység: Műveletek)	0,00	3,00	3,00	8,00	7,00	0,00	0,00	**Összesen:** 21,00 **Max:** 8,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	637 151,00	637 151,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 274 302,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	273 975,00	273 975,00	0,00	0,00	0,00	0,00	547 950,00

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD57_R15_LDR_77
A beavatkozás neve	LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.31. A támogatott helyi fejlesztési stratégiák (LEADER) vagy előkészítő intézkedések száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Igen

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Folytatva a 2014-2020-as programozási időszak gyakorlatát, a LEADER beavatkozás területi hatálya lefedi az ország összes vidékinek minősülő települését . A kiválasztott Helyi Akció-csoportok (továbbiakban: HACS-ok) várhatóan teljes mértékben lefedik az ország vidéki településeit.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve
XCO Az ágazat korszerűsítésére irányuló, az ismeretek gyarapításának és megosztásának, az innovációnak és a digitalizációnak a mezőgazdaságban és vidéki térségekben történő előmozdításán keresztül megvalósítandó átfogó célkitűzés

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	1	Részben
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Részben
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Részben
8.2.1	Emberi erőforrás a fejlesztéspolitikai programok végrehajtására	2	Részben
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Részben
8.2.3	A helyi fejlesztési programok összhangjának megteremtése, térségi együttműködések	1	Részben
8.3.1	Vidéki közlekedési	3	Részben

	infrastruktúra regionális különbségeinek csökkentése		
8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	3	Részben
8.4.2	Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése	3	Részben
8.6.1	Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növelése, jövedelmezőség javítása	3	Igen
CCO.4.1	Szélessávú internet szolgáltatásokhoz személyes hozzáférés biztosítása	2	Részben
CCO.4.3	Elektronikus ügyintézés, transzparencia	1	Részben

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.10 A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
R.15 Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a bioalapú energiák termelését is beleértve (megawatt)
R.27 A környezeti fenntarthatósághoz, az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben
R.37 A KAP-projektek keretében támogatott új munkahelyek
R.38 A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya
R.39 A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma
R.40 A támogatott „Intelligens falvak” stratégiák száma
R.41 A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához a KAP-támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya
R.42 A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A beavatkozás vidéki térségek és közösségek területileg kiegyensúlyozott fejlesztésében jelentős szerepet vállaló, az ország térségeiben már működő vagy megalakuló Helyi Akciócsoportok (a továbbiakban: HACS) számára biztosít támogatást. Az intézkedés keretében a HACS-ok a Stratégiai Terv céljaihoz illeszkedő, a helyi fejlesztési igényeknek megfelelő Helyi Fejlesztési Stratégiát (a továbbiakban: HFS) dolgoznak ki. Az Irányító Hatóság által jóváhagyott HFS-ben a HACS-ok olyan fejlesztési célokat határoznak meg, amelyeket a térségi szereplők valósítanak meg.

A HFS tartalmazza a HACS rendelkezésére álló fejlesztési keret összegét.

Az intézkedés a HACS-ok működését és animációs tevékenységét,HFS-eik megvalósítását valamint a térségek közötti és nemzetközi együttműködések megvalósítását is támogatja.

A beavatkozás célja a helyi szintű kapacitásfejlesztés, a vidéki szereplők bevonása, aktivizálása közösségi akciók, szemléletformálás és képzések szervezésén keresztül, amely magában foglalja az esélyegyenlőség, a társadalmi befogadás és a szegénység elleni küzdelem témájú érzékenyítést, kapacitásfejlesztést. A beavatkozás keretében a HFS-ek elkészítésének finanszírozására is sor kerül. A HFS elkészítésében segítséget nyújtanak az IH által biztosított képzések és tájékoztatók, illetve a mentorálás. A szakmai

megalapozottságot biztosítja a stratégiakészítés és ennek során a térségre vonatkozó adatgyűjtés, tanulmányok/elemzések felhasználása, továbbá a közösségi szereplők bevonása. A HFS-t annak tartalma és minősége, valamint a megvalósításhoz szükséges kapacitás alkalmassága alapján az IH hagyja jóvá. A HFS-ek tartalmának kialakítása a HACS-ok kizárólagos feladata és felelőssége, amelyhez a művelet biztosítja a szükséges pénzügyi keretet.

A HACS működtetéshez kapcsolódó tevékenységek mellett a HACS legfontosabb feladata a helyi közösség motiválása, aktivizálása és segítése, hogy az új lehetőségek, ötletek felszínre kerüljenek és megvalósuljanak a HFS céljainak megfelelően, továbbá a helyi fejlesztési stratégiák közösség általi kidolgozása és megvalósítása, valamint a hálózatépítés más HACS-okkal belföldön és a határon túl.
Ennek keretében a HACS-ok támogathatják projektötletek pályázattá történő kidolgozását is, amennyiben a projekt megvalósítása a HFS céljaihoz illeszkedik.

A HACS-ok által kizárólagosan elvégzendő feladatok (a 2021/1060 (EU) rendelet 33. (3) szerint) a következők:
"A helyi akciócsoportoknak kizárólagos jelleggel el kell végezniük az összes alábbi feladatot:
a) a helyi szereplők műveletek kidolgozására és végrehajtására vonatkozó kapacitásának kiépítése;
b) olyan megkülönböztetésmentes és átlátható kiválasztási eljárás és kritériumok megállapítása, amelyek kizárják az összeférhetetlenségeket, valamint biztosítják, hogy egyetlen érdekcsoport se irányíthassa a kiválasztási döntéseket;
c) pályázati felhívások előkészítése és közzététele;
d) műveletek kiválasztása és a támogatás összegének rögzítése, továbbá a jóváhagyás előtt a pályázatok benyújtása a felelős szervezethez a támogathatóság végső ellenőrzése céljából (pályázatkezelés);
e) a stratégia célkitűzéseinek elérése terén tett előrelépés monitoringja;
f) a stratégia végrehajtásának értékelése."

A HACS-ok tevékenységét az IH a KAP hálózaton keresztül folyamatos mentorálással és képzéssel segíti.

A legfontosabb célok:
• a vidéki térségekben a mikro- kis- és középvállalkozások indítása, fenntartása, erősítése;
• társadalmi vállalkozások indítása, tevékenységének fejlesztése;
• helyi termékek és szolgáltatások fejlesztése;
• kis eszközigényű élelmiszer-feldolgozási beruházások fejlesztése;
• helyi kézműves-és kisipari réteg fejlesztése (pl: festő, kőműves, asztalos, autószerelő stb);
• helyi gazdaságfejlesztési célú együttműködések létrejöttének elősegítése, ismertségének növelése, értékesítésének támogatása;
• a vidéki térségekben a lakosság humán közszolgáltatásokhoz való hozzájutásának előmozdítása;
• közös termelői értékesítési pont/doboz/szatyor rendszer kialakítása;
• megújuló energia, klímabarát, víz visszatartási, környezetvédelmi megoldások alkalmazása helyi szinten;
• okos falu (smart village) stratégiák elkészítésének elősegítése;
• a vidéki térség, mint vállalkozási tér és lakóhely erősítése;
• helyi összefogásra épülő, a természeti és egyéb értékeket, adottságokat, hagyományokat és egyedi termékeket bemutató komplex, fenntartható turisztikai, vendéglátóipari programok kidolgozása, megvalósítása;
• a helyi közösségek tagjai egyéni aktivitásának, felelősségvállalásának és együttműködési készségeinek erősítése;
• az aktívabb társadalmi összefogás, az erősebb helyi identitás megteremtése, a közösségi gondolkodás és munkavégzés ösztönzése és ezek feltételeinek biztosítása;
• közösségi élet, közösségi marketing, közösségi terek infrastrukturális fejlesztése, épített és kulturális

örökség megőrzése;
• a fiatalok helyben tartásának támogatása, letelepedésük segítése, az elvándorlás megelőzése;
• kedvezőtlen szociális helyzetben élők felzárkóztatásának ösztönzése, esélyegyenlőség és a társadalmi befogadás javítása

A célterület: A HFS elkészítésének támogatása, amely a CPR rendelet 34. cikk a) pontjának felel meg (kapacitásépítés és előkészítő intézkedések, amelyek támogatják a helyi fejlesztési stratégia kialakítását és jövőbeni végrehajtását);

B célterület: HFS megvalósítás, amely a CPR rendelet 34. cikk b) pontjának felel meg (a helyi fejlesztési stratégia alapján kiválasztott műveletek végrehajtása);

C célterület: Térségek közötti és nemzetközi együttműködések megvalósítása, amely a CPR rendelet 34. cikk b) pontjának felel meg (az együttműködési tevékenységek és azok előkészítése);

D célterület: A HFS működtetése és a hozzá kapcsolódó animációs tevékenység, amely a CPR rendelet 34. cikk c) pontjának felel meg (a helyi fejlesztési stratégia kezelése, nyomon követése és értékelése, valamint annak megvalósítása, ideértve a stratégia végrehajtása által érintettek közötti vélemény- és tapasztalatcserék megkönnyítését)
E célterület: Okos falu stratégiák megalkotása és megvalósítása

Az okos falvak olyan vidéki együttműködések, amelyek gyakorlati megoldásokat keresnek a helyi gazdasági, társadalmi és/vagy környezeti kihívásokra és törekszenek arra, hogy a digitális technológiák felhasználásával a lehető legjobbat adják a helyi lakosságnak.

Cél:
- a hátrányos helyzetű, lemaradó térségekben felzárkóztatás a digitális eszközök segítségével
- a települések kidolgozzák saját okos falu stratégiájukat
- a digitalizáció adta lehetőségeket a közösségi fejlesztésekre, közösségfejlesztésre, a kommunikáció erősítésére használják, aktív helyi közösségek alakuljanak
- a vidéki közösségek együttműködése erősödjön, valamint térségi együttműködések alakuljanak,
- a vidéki életminőség, a vidéki ökoszisztéma javuljon,
- a vidék népességmegtartó és népességvonzó ereje növekedjen,
- az okos falu koncepció mentén igényvezérelt vidékfejlesztési beavatkozások valósuljanak meg.

Tartalom:
- okos falu stratégiák kidolgozása
- digitalizációs közösségi megoldások megvalósítása
- helyi, közösségi szolgáltatások fejlesztése, a helyben élőkhöz „közelebb vitele” (pl. e-egészségügy, okosápolás, co-working, carpooling, közösségi wifi-pontok kialakítása, digitális közbiztonság stb.)
- helyi okos piacok, piac-monitoring, e-kereskedelem fejlesztése
- közösségi gazdaság (sharing economy) támogatása digitális eszközökkel
- körforgásos gazdálkodásra való átállás
- energiahatékonyság előmozdítása
- vízgazdálkodás hatékonyabbá tétele, vízmegtartás, vízkészletek megőrzése
- biológiai sokféleség védelme, növelése
- digitális nyilvántartások létrehozása a vidék szolgálatában (pl. adminisztratív terheket csökkentő, pr célú, tevékenységek támogatásához, vidéki közösségeket szolgáló applikációk fejlesztéséhez, stb.)
- településfejlesztést támogató rendszerek beszerzése a megfelelő adatbázisok feldolgozásán alapulva

Magyarország nem él a több alapból finanszírozandó LEADER/CLLD lehetőségével.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- a támogatás igénybevételének feltétele a jogosultsági kritériumok teljesítése,
- a nemek közötti, a társadalmi esélyegyenlőtlenség és a hátrányos helyzet csökkentését célzó kezdeményezések ösztönzése
- illeszkedés a HFS céljaihoz,
- a térség szempontjából újszerű, innovatív megoldások,
- a mérföldkövek és célok realitása, amennyiben lehet, azok mérhetősége,
- ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság,
- fizikai/pénzügyi/környezeti megvalósíthatóság és fenntarthatóság,
- projektterv minősége,
- térségi szempont,
- a területi integritás elve a határon átnyúló együttműködési projekteknél (TNC)
- a működési terület környezeti, gazdasági és társadalmi jellemzőit,
- a közösség bevonásának módjának leírását (projektgyűjtő adatlapok, stb.),
- a tervezés ütemezését (helyi felhívások, források),
- humán erőforrás megléte.

Amennyiben egy HFS a kiválasztási kritériumok alapján nem fogadható el az IH által, az adott HFS visszaküldésre kerül javítás céljából az érintett HACS részére.

A HACS-ok jogosultsági kritérumai az A,B,C,D célterületek esetén:

1. a HFS-sel lefedni kívánt terület lakosságszáma 10 – 150 ezer főig terjedhet;
2. a HACS-ok akcióterülete területileg összefüggő egység, egy település csak egy HACS-hoz tartozhat;
3. A HACS-ok kiválasztásának jogosultsági feltétele, hogy a HFS megvalósítása olyan helyi társadalmi-gazdasági köz- és magánérdekek képviselőiből álló helyi akciócsoportok irányításával történjen, amelyekben nem egyetlen érdekcsoport ellenőrzi a döntéshozatalt;
4. A HFS-ek kiválasztásának jogosultsági kritériuma a Tanács 2021/1060 rendelet 32 cikkének megfelelő tartalom;
5. A LEADER beavatkozás megvalósításának hangsúlyos eleme a HACS-ok animációs tevékenysége, amely támogatja a hálózatépítést, a forrásokhoz való könnyebb hozzáférést, az innovatív jelleget a helyi környezetben, valamint adott esetben a más területi szereplőkkel történő együttműködést;
6. A HFS-ek jóváhagyása az EMVA Irányító Hatóság feladata és felelősségi köre. A HACS területét, döntéshozását és a HFS tartalmát szabályozó jogosultsági kritériumoknak való megfelelés jogosulttá teszi a HACS-ot a működésre és animációra, valamint a HFS megvalósításra allokált forrás felhasználására.
7. Az EMVA Irányító Hatóság a HFS-ek jóváhagyását a KAP Stratégiai Terv elfogadását követő 12 hónapon belül megvalósítja.
8. a HFS-ek megvalósítására készülő helyi felhívásokban a támogatási arányok nem haladhatják meg a program azonos típusú beavatkozásainak támogatási arányait,
9. a más beavatkozásokkal és programokkal való kiegészítő jelleget a HFS-ek tervezésénél helyi szinten határozzák meg a HACS-ok a helyi szükségletek és lehetőségek alapján. A kiegészítő jelleg bemutatása a HFS beavatkozásai leírásának része.
10. a HACS-ok döntéshozó testületeiben legalább egy nőnek és legalább egy fiatalnak szerepelni kell.

Jogosultsági kritériumok az E célterület esetén:

- legalább 2 partner együttműködése keretében megvalósuló okos falu projektek

- az egyik együttműködő partner lehet maga a HACS is
- legalább 1000 fő lakosságot érnek el fejlesztéssel a vidéki térségekben
- az együttműködésben legalább 1 partner települési önkormányzat,
- az együttműködésben megvalósuló projekt kapcsolódik az érintett térség helyi fejlesztési-, településfejlesztési- , környezetvédelmi-, társadalmi felzárkózási-, stb. stratégiájához,
- az együttműködés hozzájárul a KAP Stratégiai Terv specifikus célkitűzéseihez vagy és/vagy átfogó célkitűzéseihez kapcsolódó témák valamelyikéhez.
- egy településre vonatkoztatva kizárólag egy okos falu stratégia támogatható
- az E célterület alkalmazására csak azon HACS-ok esetében van mód, amelyek azt a HFS-eikbe beépítik

(EU) 2021/1060 rendelet 31. cikke alapján:

- Szubregionális területekre vetített együttműködés a nemzetközi projektek keretében, vagy nemzeti szinten tudnak megvalósulni. A magyarországi HACS-ok nemzetközi kapcsolatai említésre méltók, a nagyobb volumenű, határokon átnyúló kezdeményezések adottak.
- A LEADER programban a döntéshozatalnál figyelemmel kell lenni a szférák arányára, egyik sem rendelkezhet a szavazati jogok jelentős hányadával, amelyet külön ügyrendben is le kell fektetni.
- Valamennyi LEADER program keretében megvalósult projekt kapcsolódik az érintett HACS HFS-ben megfogalmazottakhoz.
- A LEADER alapelvek teljesülése alapvető, a HFS-ek is az alapelveket figyelembe véve kerülnek kidolgozásra.

Szubregionális terület (meghatározás): NUTS 3 régióknál kisebb, HACS-ok által lefedett egységes területek. A szubregionális területek által lefedett népességet a HACS-ok a HFS-ekben határolhatják le.

Kapcsolat más beavatkozásokkal:

RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Támogatható kedvezményezettek

A, D célterületek:
Elismert HACS

B célterület:
Elismert HACS
Az IH által elfogadott HFS megvalósításában partner:
§ Természetes személyek
§ Jogi személyiségű vállalkozások
§ Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek
§ Egyesületek
§ Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazda-sági társaságok)

C célterület:
Elismert HACS

Jogi személyiségű vállalkozások

Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek

Egyesületek

Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

A HACS maga is lehet az A-D célterületek jogosultja, és végrehajthat intézkedéseket a stratégiával összhangban, feltéve, hogy a HACS biztosítja a tevékenységek szétválasztásának elvét (CPR 33 (5) cikk).

E célterület:

Magán- és jogi személyek

Non-profit szervezetek

Egyesületek

Szövetkezetek

Önkormányzatok

Elismert HACS

Területi hatály: Folytatva a 2014-2020-as programozási időszak gyakorlatát, a LEADER beavatkozás területi hatálya lefedi az ország összes vidékinek minősülő települését (vidékinek minősül az a település, ahol közigazgatási jogállástól (város/község) függetlenül a lakónépesség 10 ezer főnél kevesebb; illetve a 10 ezer fő feletti lakónépességgel rendelkező tanyás települések külterületei; nem jogosult: Budapest. A kiválasztott helyi akciócsoportok várhatóan teljes mértékben lefedik az ország vidéki településeit.

A LEADER HACS-ok által működtetett irodák kapcsán indokolt esetekben van lehetőség arra, hogy azok 10 ezer fő feletti lakónépességgel rendelkező településen helyezkedjenek el, Budapest kivételével (pl. abban az esetben ha egy HACS által lefedett terület körbezár egy 10 ezer főnél nagyobb települést).

A LEADER HACS-ok más operatív programokkal való lehatárolása részletesen leírásra került a 4.5 Az EMVA és a vidéki térségekben működő egyéb uniós alapok közötti koordinációnak és hatáskör-elhatárolásnak, valamint az említett alapok egymást kiegészítő jellegének felülvizsgálata fejezet keretében.

A HACS maga is lehet a célterületek jogosultja, és végrehajthat intézkedéseket a stratégiával összhangban, feltéve, hogy a HACS biztosítja a tevékenységek szétválasztásának elvét (CPR 33 (5) cikk).

Területi hatály: Folytatva a 2014-2020-as programozási időszak gyakorlatát, a LEADER beavatkozás területi hatálya lefedi az ország összes vidékinek minősülő települését (vidékinek minősül az a település, ahol közigazgatási jogállástól (város/község) függetlenül a lakónépesség 10 ezer főnél kevesebb; illetve a 10 ezer fő feletti lakónépességgel rendelkező tanyás települések külterületei; nem jogosult: Budapest. A kiválasztott helyi akciócsoportok várhatóan teljes mértékben lefedik az ország vidéki településeit.

A LEADER HACS-ok által működtetett irodák kapcsán indokolt esetekben van lehetőség arra, hogy azok 10 ezer fő feletti lakónépességgel rendelkező településen helyezkedjenek el, Budapest kivételével (pl. abban az esetben ha egy HACS által lefedett terület körbezár egy 10 ezer főnél nagyobb települést).

·A LEADER HACS-ok más operatív programokkal való lehatárolása részletesen leírásra került a 4.5 Az EMVA és a vidéki térségekben működő egyéb uniós alapok közötti koordinációnak és hatáskör-elhatárolásnak, valamint az említett alapok egymást kiegészítő jellegének felülvizsgálata fejezet keretében.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

·nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve

- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás.

A HFS előkészületi tevékenységre vonatkozó költség egy összegben odaítélhető.
Az intézkedés végrehajtása során előnyt élvez az egyösszegű átalány támogatási forma alkalmazása.

A CPR rendelet 31. cikkében közösségvezérelt helyi fejlesztésként definiált LEADER esetében az alábbi költségek támogathatók:

• a CPR rendelet 34. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján valamennyi előkészületi tevékenységre vonatkozó költség és a rendelet 32. cikke alapján kiválasztott HFS-k megvalósítása kapcsán nyújtott támogatás egy összegben odaítélhető, illetve
• a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a Stratégiai Terv rendelet 68. (Beruházások), 71. cikk (Együttműködés), 72. cikk (Tudás átadás és tájékoztatás) cikkeiben meghatározott hasonló műveletekre vonatkozó Uniós szabályokat és követelményeket betartják.

(A HACS-oknak lehetőségük van működési költségükre 50% előleget igénybe venni, biztosítéknyújtási kötelezettség nélkül.)

Abban az esetben is elszámolhatóak a 2021-2027-es időszak vonatkozásában stratégia tervezésre fordított költségek, amennyiben a stratégia nem kerül végül kiválasztásra és finanszírozásra (CPR 34 (2)).

Kötelezettségvállalások az E célterület (okos falu stratégiák elkészítése és végrehajtása) esetében:

- az E célterülethez tartozó, tervezett együttműködéseknek szerepelnie kell az adott HACS helyi fejlesztési stratégiájában
- az okos falu stratégia elkészítése és a stratégiában foglaltak egészbeni vagy részbeni megvalósítása, amely során a projekt jellegétől függően a következők közül legalább egy feltételnek teljesülnie kell:
    -
        - a helyi életkörülmények javítása (pl.: e-egészségügy, okosápolás, közbiztonság, közösségi wifi-pontok, stb.) vagy
        - gazdasági viszonyok javítása és a vidéki foglalkoztatás megtartására, vagy bővítésére irányuló fejlesztések (pl.: közösségi gazdaság, távmunka,co-working, carpooling, a társadalom peremére szorult rétegek munkához segítése stb.) vagy,
        - környezeti állapot javulása (pl.: öko-lábnyom csökkentés, klíma-adaptációs megoldások stb.), vagy
        - a közösségek online láthatóságának fejlesztése (pl.: település-marketing, agro-turisztika, stb.).
- kapcsolattartás az adott tématerülethez kapcsolódó KAP-h Hálózat vidék-és térségfejlesztést támogató egységével.

A kötelezettségvállalás időtartama legalább 3, legfeljebb 5 év.

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☑ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☑ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

- STR 83. cikk 1(a), 1(d) és 2 (a) i. bekezdései

1(a): Beruházások esetén

1(b): Rendezvények szervezése esetén

1(d): Általános tevékenységekre, HACS-ok működési költségei esetében

Vissza nem térítendő támogatás.

A rendezvényszervezés keretében alkalmazandó egységköltség 2000 Ft/fő.

Az egységköltség számításának háttere: A VP időszakban készült háttérszámítás alapján meghatározott összeget aktualizáltuk az infláció mértékével.

A támogatás maximális mértéke a jogosult költségek maximum 100%-a lehet.

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

A Helyi Akciócsoportoknak az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2115 rendelete alapján kell meghatároznia a helyi felhívásokban alkalmazható támogatási intenzitást a következők szerint:

- Beruházás jellegű támogatásoknál a támogatás intenzitását a 2021/2115 (EU) 73. cikkének 4. bekezdése alapján kell meghatározni.
- Öntözéssel kapcsolatos beruházási jellegű támogatásoknál a támogatás intenzitását a 2021/2115 (EU) 74. cikkének 8. bekezdése alapján kell meghatározni.
- Vidéki vállalkozásindítás jellegű támogatásoknál a támogatás intenzitását a 2021/2115 (EU) 75. cikkének 4. bekezdése alapján kell meghatározni.
- Együttműködés jellegű támogatásoknál a támogatás intenzitását a 2021/2115 (EU) 77. cikkének 8. bekezdése alapján kell meghatározni.
- Tudásátadás jellegű támogatásoknál (Ismeretek cseréje és információk terjesztése) a támogatás intenzitását a 2021/2115 (EU) 78. cikkének 4. bekezdése alapján kell meghatározni.

E célterület esetén:

- A projektköltség teljes összegű, amely fedezi az együttműködés és a végrehajtott műveletek költségét.
- A végrehajtott művelet (projektek) meg fognak felelni a 2021/ 2115 /EU rendelet (STR) 70-76. és 78. cikkben megállapított releváns szabályoknak és követelményeknek.
- A teljes projektköltség maximum 25%-a „flat rate” típusú költségátalányként fordítható az

együttműködési, tervezési és projekt-menedzsment stb. általános tevékenységekre (együttműködési költségek), míg minimum 75%-ot a projekt célját közvetlenül szolgáló költségekre kell fordítani, amelyek a ténylegesen felmerült költségek elszámolási módja alá esnek.

- Támogatás mértéke: STR 70-76. és 78. cikk szerint.

Kiegészítő információk

A beavatkozás kapcsán **nem támogatható** tevékenységek:

Mezőgazdasági üzemek beruházásai, kivéve azon projekteket, amelyek igazolt LEADER hozzáadott értékkel rendelkeznek.

·Élő állat vásárlás

·Használt árucikkek beszerzése

·Támogatási jogosultságok megvásárlása

Egyéb, a HFS-ekben meghatározott nem támogatható tevékenységek

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

A beavatkozás 5.pontban részletezett célkitűzésére tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☐ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☑ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.

☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

Milyen hozzáadott értéket képvisel a LEADER-megközelítés a megcélzott vidékfejlesztés számára?

A LEADER-megközelítés hozzáadott értékét a vidékfejlesztéshez egyrészt a közösség aktív bevonása a helyi fejlesztési stratégiák kidolgozásába, valamint a helyi igényekre és problémákra reagáló, alulról építkező kezdeményezések megvalósítása biztosítja. Másrészt a helyi akciócsoportok (HACS-ok) többek között azon potenciális kedvezményezettek támogatásán dolgoznak, akik e segítség nélkül nem tudnák megvalósítani fejlesztési elképzeléseiket.

Bizonyos projektek, melyek a LEADER alapján támogathatók, nem lennének támogathatók, vagy megvalósíthatók más beavatkozások alapján, vagy más alapokból. A LEADER hozzáadott értékét a helyi megközelítés adja. A HACS-ok helyi problémákat határoznak meg, HFS-eket készítenek és helyi felhívásokat jelentetnek meg a szubszidiaritás elve alapján. Ez nem lehetséges a LEADER szemlélet nélkül.

A HACS-oknak projektenként szükséges vizsgálniuk, a LEADER hozzáadott érték megvalósulását és igazolniuk szükséges, hogy a beruházási projektek nem jöhettek volna létre a LEADER módszer alkalmazása nélkül.

A LEADER hozzáadott értéke a LEADER-módszer megfelelő alkalmazásával elért előnyöket foglalja magába, összehasonlítva azokkal az előnyökkel, amelyek a módszer alkalmazása nélkül is elérhetőek lettek volna. A LEADER módszer alkalmazásából származó hozzáadott érték az alábbi szempontok teljesülésével érhető el (a lista indikatív és nem teljeskörű):

-A projekt nem valósulhatott volna meg LEADER-en kívüli megvalósítással (pl. más alapból történő támogatással, vagy a KAP Stratégiai Terv egyéb beavatkozásia alapján)

-A projekt hozzájárul a helyi társadalmi tőke javításához, például helyi hálózatok létrehozásával, vagy különböző helyi szereplők együttműködésével

-A projekt szinergiában áll más projektekkel (pl. készségfejlesztés és beruházások kombinációja, ágazatok közötti szinergiák)

-A projekt helyi igényekre és célkitűzésekre reagál közvetlenül

-Kollektív beruházások, vagy egyéb közösségi előnyök egy beruházási projekt eredményeként

-Fenntartható vidéki munkahelyteremtés

-Szociális gazdálkodás, egyéb társadalmi hasznosság a projektből eredően

-A helyi értéklánc több szereplője számára előnyös a projekt

-A projekt helyi egyedi területi javak felbecslését, alkalmazását foglalja magába

-A projekt hozzájárul a helyi társadalom és környezet pozitív irányú alakításához

-Főként a HACS-ok saját projektjei esetén a LEADER módszer jobb végrehajtását eredményező előnyök:

·A HACS átláthatóságának és befogadó készségének fejlesztése

·A HACS-ok kommunikációs eszközeinek fejlesztése

·Jobb projektmenedzsment és monitoring

·**A HACS szervezetének fejlesztése (innováció, oktatás, hálózatfejlesztés)**

Ismertesse, hogy a teljesítési modell hogyan fogja biztosítani a LEADER-megközelítéshez kapcsolódó alapvető követelmények és elvek betartását.

A LEADER program hét alappillérét a következő módszerekkel valósítjuk meg:

1) Területalapú megközelítés: egy LEADER HACS által lefedett terület egy homogén, összefüggő vidéki egység, ami nem minden esetben felel meg a közigazgatási határoknak. A működési terület településeit és lakóit a közös identitás, hagyományok, szokások, történelem vagy akár földrajzi helyzetük köti össze. Ez a megközelítés működőképes, a valós igények jobban körülhatárolhatók és pontosabb fellépéseket tesz lehetővé.

2) Alulról építkező megközelítés: egyes fejlesztések, programok megvalósulása eredményesebb és hatékonyabb, ha a helyi viszonyokat, erőforrásokat ismerő helyi lakosok, szervezetek fogalmazzák meg az elérni kívánt célokat, fejlesztési igényeket. A helyi fejlesztési stratégiák megfogalmazása során a LEADER HACS-ok ösztönzik a helyieket, hogy vegyenek részt a közös munkában, gondolkodjanak közösen térségük jövőjének fejlesztésében. A bottom-up típusú koncepcióknál kiemelt jelentőségű a helyi közösségfejlesztés, az együttműködés, a mindenki számára kezdeményező stratégia kidolgozása és annak végrehajtása.

3) Innovativitás: a sajátos, alulról jövő szükségletek feltárásának kiemelt szerepe van az újítások tekintetében. A LEADER program innovatív jellege a helyi erőforrásokra támaszkodik, valamennyi területen jelennek meg egyedi, új ötletek helyi szinten.

4) Integrált megközelítés: a LEADER program egyik legfontosabb alapja, nem egy ágazat fejlesztési programja, hanem a vidéki térségek fejlesztésére irányuló tevékenységek és ágazatok közötti kapcsolat. A közösen megfogalmazott stratégiákban az intézkedések bármilyen szinten történő, multiszektorális megközelítése, összekapcsolása pozitív hatásokat indukálnak, hozzájárulnak a program sikerességéhez.

5) Sajátos irányítási és finanszírozási módszerek: a LEADER programban a decentralizáltság többek között a döntéshozatalban és a rendelkezésre álló források felhasználásában mutatkozik meg. Ez a sajátosság a helyi igényekre reflektál. Az elv alapja, hogy a térség problémáit a helyi szereplők ismerik leginkább, így ők a legkompetensebbek a fejlesztések kidolgozásában és megvalósításában.

6) Hálózatépítés, együttműködés: a LEADER HACS-ok és egyéb szervezetek közötti hálózatok meglétének alapja a helyi tapasztalatok, jó gyakorlatok és eredmények terjesztése, cseréje, a tudás, akár a

munkamódszerek továbbadása. A hálózatépítés hozzájárul az elszigeteltebb vidéki térségek integrálásához és fejlesztéséhez. A hálózatok révén a HACS-ok együttműködésben is fogalmazhatnak és valósíthatnak meg fejlesztési célokat.

7) Helyi partnerség(ek), HACS-ok helyi szintű szerepvállalása: a háromoldalú partnerségek központi szerepet töltenek be a LEADER programban. A HACS-ok által koordinált stratégiák megfogalmazása és megvalósítása a különböző szervezetek és ágazatok képviselői együttműködésében valósul meg, kiemelve a kölcsönös érdekeken alapuló partnerségek kialakítását, mélyítését.

Egynél több uniós alapot terveznek igénybe venni a támogatáshoz?

☐ Igen ☑ Nem

Rendelkezésre állna a vezető alap, mint opció?

☐ Igen ☑ Nem

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(3)(b) - 77(1)(b) - A LEADER a 77. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerint	50,00%	20,00%	80,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD57_O31_A01_ST - LEADER stratégiák elkészítése, fajlagos összeg	Támogatás	91(3)(b) - 77(1)(b)-HU-50,00%	Átlagos		R.38	Nem
RD57_O31_A02_ST - LEADER HACS-ok működése és HFS-ek végrehajtása, ide értve az okos falu stratégiákat, fajlagos összeg	Támogatás	91(3)(b) - 77(1)(b)-HU-50,00%	Átlagos		R.10; R.15; R.27; R.37; R.38; R.39; R.40; R.41; R.42	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD57_O31_A01_ST - LEADER stratégiák elkészítése, fajlagos összeg

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M19 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval

RD57_O31_A02_ST - LEADER HACS-ok működése és HFS-ek végrehajtása, ide értve az okos falu stratégiákat, fajlagos összeg

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M19 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD57_O31_A01_ST - LEADER stratégiák elkészítése, fajlagos összeg (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	106 397,00	106 397,00	106 397,00	106 397,00	106 397,00	106 397,00	106 397,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.31 (egység: Stratégiák)	0,00	105,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 105,00 **Max:** 105,00
RD57_O31_A02_ST - LEADER HACS-ok működése és HFS-ek végrehajtása, ide értve az okos falu stratégiákat, fajlagos összeg (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	1 450 885,48	1 450 885,48	1 450 885,48	1 471 885,48	1 471 885,48	1 471 885,48	1 471 885,48	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

	O.31 (egység: Stratégiák)	0,00	105,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 105,00 **Max:** 105,00
ÖSSZESEN	O.31 (egység: Stratégiák)	0,00	210,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 210,00 **Max:** 210,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	14 462 789,60	49 683 957,00	50 231 906,86	50 231 906,86	0,00	0,00	164 610 560,32
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	7 231 394,80	24 841 978,50	25 115 953,43	25 115 953,43	0,00	0,00	82 305 280,16
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD61_A05_EIP_77 - Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD61_A05_EIP_77
A beavatkozás neve	Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.1. Az európai innovációs partnerség (EIP) operatív csoportjai projektjeinek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
XCO Az ágazat korszerűsítésére irányuló, az ismeretek gyarapításának és megosztásának, az innovációnak és a digitalizációnak a mezőgazdaságban és vidéki térségekben történő előmozdításán keresztül megvalósítandó átfogó célkitűzés

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Igen
CCO.1.10	Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése	1	Részben
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Igen
CCO.1.3	Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködések erősítése	1	Igen
CCO.1.6	Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében	2	Igen
CCO.2.2	Bemutató üzemek kialakítása	1	Igen
CCO.3.1	A munkaerő képzettségi szintjének növelése, az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	1	Igen
CCO.3.2	Képzett kutatók helyben tartása, KFI szektor támogatása	2	Igen
CCO.3.3	Agrár- és élelmiszeripari vállalkozók innovativitásának növelése	2	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.1 A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlati és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP

által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma
R.2 A mezőgazdasági ismeretek és innovációk rendszerébe (AKIS) való integrálás céljából támogatásban részesülő tanácsadók száma
R.28 A környezeti-éghajlati teljesítmény tekintetében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

Általánosságban az együttműködés alapú beavatkozások célja a Magyar KAP Stratégiai Tervben a gazdák ösztönzése arra, hogy vegyenek részt valamilyen közösségben. Ezen beavatkozások minden más eleme (beruházások, promóció) marginális. Tekintettel a magyar mezőgazdaság strukturális helyzetére és a közeli valamint távoli jövőben formálódó kihívásokra, a fenntartható mezőgazdaság megvalósulásában a gazdálkodói együttműködéseknek kiemelkedően fontos szerepe van. tapasztalatok sora azt mutatja ugyanakkor, hogy a gazdálkodókban az együttműködésre való készség szintje rendkívül alacsony ma Magyarországon. Éppen ezért minden eszközzel segíteni kell, hogy az együttműködési hajlandóság erősödjön, hiszen a nyugati gyakorlatok azt mutatják, hogy a gazdálkodók szövetkezése és együttes fellépése segíti erősíteni a versenypozícióikat, valamint ellenállóképességüket. Egy-egy gazdaság sokkal nagyobb veszélynek van kitéve, ha egy fejlesztést kíván megvalósítani, azonban egy együttműködés tagjaként nagyobb eséllyel valósít meg sikeres programokat. Magyarország a KAP Stratégiai Tervében olyan együttműködéseket kíván megvalósítani, amelyek egyik része már a gazdák számára ismert és bevált konstrukció, mint a fenntartható vízgazdálkodási közösségek támogatása, vagy éppen a Rövid ellátási láncok támogatása. Ezen támogatásokat továbbra is együttműködésben szükséges folytatni, mert a 2014-2020-as időszak tapasztalatai azt mutatják, hogy ezen támogatások együttműködési formában sikeresek. Az együttműködések másik típusába olyan együttműködések tartoznak, amelyek eddig nem szerepeltek a vidékfejlesztési támogatások között, de a KAP Stratégiai Terv tervezése során az ágazati szereplők részéről igény mutatkozott rájuk és az látható, hogy együttműködési formában lennének sikeresek. A támogatások minden esetben az együttműködéseket támogatják és az azzal összefüggő költségeket. Az olyan kiegészítő tevékenységek, mint egy beruházás, az együttműködés létrejötte és működtetése nélkül nem lehetségesek.

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

Az innovációs együttműködések révén a különféle szakmai háttérrel rendelkező szereplők komplementer módon kapcsolódhatnak egymáshoz és megoldásokat kereshetnek egy-egy aktuális problémára, kihívásra. A partnerségek feladata, hogy az innovációval, mezőgazdasággal, erdőgazdálkodással, élelmiszeriparral, vidékfejlesztéssel, kutatással, szaktanácsadással foglalkozó különféle szereplők a meglévő tudásukat olyan innovatív megoldásokra váltsák, amelyek a gyakorlatban is alkalmazhatóak.

Az agrárgazdaság termelékenységét és fenntarthatóságát célzó európai innovációs partnerség (EIP) célja az innováció ösztönzése és az ismeretátadás javítása. Az EIP-nek az innováció felgyorsítása érdekében a szakpolitikák és az eszközök összekapcsolásával támogatnia kell az AKIS-t. Az egyes AKIS szereplők közötti interakciót, valamint a tudásátadási, innovációs, digitalizációs beavatkozások közötti szinergiát a KAP Hálózat segíti elő az – egyes tématerületeken a hálózatosodásért felelős, valamint a beavatkozások végrehajtását segítő támogató egységek által. A KAP Hálózat által lefedett tématerületek, amelyeken belül, illetve amelyek között a hálózatosodás és a releváns intézkedések szinergiájának támogatása megvalósul.

Cél:

- az innovatív gyakorlatok fejlesztését, átadását és megvalósítását segítő együttműködések támogatása és innovációs megoldások alkalmazásának ösztönzése,
- az mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, élelmiszeripari, ágazatok termelékenyebbé és

fenntarthatóbbá váljanak, a versenyképesség javuljon, a vidékfejlesztési szektorban társadalmi innovációk segítsék a közösségeket,

- az egyes szektorok kedvezőbben alkalmazkodjanak olyan aktuális kihívásokhoz, mint az élesebb verseny, a változékony piaci árak, a klímaváltozás és a szigorúbb környezetvédelmi szabályok betartása.

1.CÉLTERÜLET Zöld innovatív megoldások (szakmapolitikai célok elérését támogató innovációk)

Az EIP 1. célterületének operatív csoportjai számára előre meghatározott tématerületeket alakítunk ki. Az előre meghatározott tématerületek a hazai gazdálkodók számára legfontosabb szakpolitikai kihívások köréből kerülnek ki. Az operatív csoportok feladata a szakpolitikai feltételeknek való gazdálkodói megfeleléshez innovatív megoldások kidolgozása, értékelése és szakpolitikai ajánlások kidolgozása amennyiben szükséges. Az alábbi lista nem kizárólagos, további témák kerülhetnek ezen célterület alá, amennyiben új kihívások merülnek fel a jövőben.

1.1. Talaj

- talajvédelem intézkedések és cselekvési terv végrehajtása
- az erózió megelőző együttműködések
- mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentését célzó beavatkozások (trágyatárolás, -kezelés, -kijuttatás, helyes tápanyaggazdálkodás)
- fenntartható talajgazdálkodás, talajállapot javítása (TCST)

1.2 Növényvédelem, ökológiai gazdálkodás

- növényvédelmi intézkedések és cselekvési terv végrehajtása
- az aszály sújtotta területeken jó mezőgazdasági gyakorlatok kidolgozásához (vízelvezetés és a vízigényes növénytermesztés tilalma)peszticidek peszticidek használatának csökkentéséhez, a növényvédő szerek használatának csökkentéséhez közvetlenül kapcsolódó igények és intézkedések kezeléséhez

1.3 Levegővédelem, ÜHG

- mezőgazdasági ammónia és ÜHG kibocsátásának megelőzése és csökkentése
- szénmegkötést ill. üvegházhatású gáz kibocsátás csökkenést elősegítő gyakorlatok (földhasználat-váltás, direktvetés, talajtakarás, műtrágya-használat csökkentése, talaj szervesanyag tartalmának növelése, stb.)
- állattartó telepek fejlesztése kibocsátás csökkentés érdekében (takarmányozás, trágyatárolás és kezelés, padozat, szigetelés, légmosó és egyéb kibocsátás csökkentő technológiák, BAT előírások, stb.)

1.4. Vízvédelem

- vízvédelem intézkedések és a Víz Keretirányelvnek történő megfelelés
- a tápanyagszennyezés csökkentését célzó beavatkozásokhoz, a felszíni vizek nagy arányú eutrofizálódásának mérséklése érdekében

1.5. Állatjólét, AMR

- állatjóléti és AMR intézkedések
- az antimikrobiális szerek (AMR) használatának csökkentésére irányuló intézkedésekhez

1.6. Erdőgazdálkodás és vadgazdálkodás összehangolása

- Országos erdei vadhatás-monitoring rendszer kialakítása és működtetése

1.7 Erdőgazdálkodás és társadalmi igények összehangolása

- Országos erdei látogató-monitoring rendszer kialakítása és működtetése

A fentiek a jelenleg látható társadalmi kihívások és tématerületek. Amennyiben később újabb

szakpolitikai igények merülnek fel (például a Green Deal célok jogszabályi átültetése megtörténik), akkor a tématerületek tovább bővíthetők.

2.CÉLTERÜLET (alulról jövő innovációs kezdeményezések)
Európai Innovációs Partnerség (EIP) innovációs együttműködéseinek támogatása, ahol a projektek innovációs tartalma lehet termék-, szolgáltatás-, eljárási- vagy technológiai fejlesztés, társadalmi-, vagy adaptív innováció a
- mezőgazdasági,
- erdőgazdálkodási, vadgazdálkodási,
- élelmiszeripari, takarmánygyártási,
- vidékfejlesztési szektorban, vagy a
- biomassza alapú gazdaságban (elmozdulva akár az ipari termelés irányába is),valamint
- a fogyasztói és a vidéki társadalmi kérdések területén.

A fenti célterület esetében a projektötleteket alulról jövő kezdeményezésként és a gyarkolati szereplőktől várjuk, amelyek létrejöttét a KAP Hálózat innovációs és digitalizációs támogató egységének munkája és az innovációs szaktanácsadók is segíthetik. Ezzel is megfelelve a 15(4)(e) szerinti kötelező innovációs támogatásnak, különönsen a 127. cikk (3) bekezdésében említett EIP operatív csoportok projektjeinek elkészítéséhez és végrehajtásához.

Projekttémák lehetnek például a fenti célok figyelembe vételével:
1. Állattenyésztés
2. Állatjólét
3. Takarmány és takarmány
4. Szántóföldi növények
5. Szabadföldi kertészet és fás szárú növények (beleértve a szőlészetet, olajbogyót, gyümölcsöt, dísznövényeket).
6. Üvegházi növények
7. Erdőgazdálkodás
8. Vadgazdálkodás
9. Akvakultúra
10. Genetikai erőforrások
11. Növényi kártevők/betegségek elleni védekezés
12. Kártevők/betegségek elleni védekezés állatoknál
13. Növényi tápanyagok
14. Talaj
15. Víz
16. Energia
17. Éghajlatváltozás (beleértve az üvegházhatású gázok csökkentését, az alkalmazkodást és a mérséklést, valamint a levegővel kapcsolatos egyéb kérdéseket, alternatív gazdálkodási módok aszályos területeken)
18. Biogazdálkodás
19. Agro-ökológia
20. Vetésváltás/termesztési diverzifikáció/kettős célú vagy vegyes termesztés
21. Biodiverzitás és természet
22. Fenntartható táj/földgazdálkodás (pl., eróziómegelőző intézkedések)
23. Körforgásos gazdaság, beleértve a hulladékot, melléktermékeket és maradékokat is
24. Berendezések és gépek
25. Versenyképesség/új üzleti modellek

26. A gazdaság diverzifikációja
27. Ellátási lánc, marketing és fogyasztás
28. Élelmiszer-biztonság, biztonság, minőség, feldolgozás és táplálkozás
29. Digitalizáció, beleértve az adatokat és az adattechnológiákat
30. AKIS, beleértve a tanácsadást, a képzést, a mezőgazdasági üzemek bemutatóit, az interaktív innovációs projekteket.

Az Operatív Csoport projektje hozzájárulhat a következő releváns Green Deal, Farm to Fork, Biodiverzitás Stratégia és Európai Erdészeti Stratégia célok valamelyikének eléréséhez:

1. Az éghajlati semlegesség elérése
2. A kémiai növényvédő szerek általános használatának és kockázatának és/vagy a veszélyesebb növényvédő szerek használatának csökkentése
3. Biogazdálkodás és/vagy ökológiai akvakultúra, az elterjedés fokozása céljából
4. Az antimikrobiális szerek használatának csökkentése a tenyésztett állatok és az akvakultúra esetében
5. A tápanyagveszteségek és a műtrágyák használatának csökkentése a talaj termékenységének fenntartása mellett
6. A mezőgazdaság által használt természeti erőforrásokkal, például a vízzel, a talajjal és a levegővel való gazdálkodás javítása
7. A biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások védelme és/vagy helyreállítása az agrár- és erdészeti rendszereken belül
8. A mezőgazdasági területek visszavezetése a nagy változatosságú tájképi jellemzők alá
9. A gyors szélessávú internethez való hozzáférés megkönnyítése a vidéki területeken
10. Az állatjólét javítása
11. Biodiverzitásbarát erdősítés és erdőtelepítés, klimatikus, gazdasági és társdalmi kihívások a jövő erdőgazdálkodásában

Az Operatív Csoport projekt hozzájárulhat az ismeretek bővítéséhez a következő KAP-specifikus célkitűzésekkel kapcsolatban:

1. életképes jövedelem biztosítása
2. a versenyképesség növelése
3. az erőviszonyok újbóli kiegyensúlyozása az élelmiszerláncban
4. éghajlatváltozási ellenállóképesség és alkalmazkodás
5. környezetvédelmi gondoskodás
6. a tájak és a biológiai sokféleség megőrzése
7. a generációs megújulás támogatása
8. élénk vidéki területek
9. az élelmiszerekkel és egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása

Az EIP különösen:

a) hozzáadott értéket hoz létre a kutatás és a gazdálkodási gyakorlat közötti kapcsolat szorosabbá tétele, valamint a rendelkezésre álló innovációs intézkedések szélesebb körben történő felhasználásának előmozdítása révén;

b) összekapcsolja az innovációban részt vevő szereplőket és a projekteket;

c) ösztönzi az innovatív megoldások gyorsabban és szélesebb körben történő gyakorlati megvalósítását, beleértve a mezőgazdasági termelők közötti információcserét; valamint

d) tájékoztatja a tudományos közösséget a gazdálkodási gyakorlathoz kapcsolódó kutatási igényekről.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók a felhívás célja szerint):

1. Minden esetben alkalmazandó kiválasztási elvek:

• Innovációs projekt-terv, pénzügyi-terv minősége, tartalma

• Szatkanácsadó, vagy innovációs segítő szakértő részvétele a projektben

• Az AKIS-rendszerben kialakított többszereplős partnerségek megléte (multiactor approach), amelyek 127(3) cikkben leírt interaktív innovációs modelnek megfelelően működnek

• EIP Operatív Csoport együttműködő partnereinek szakértelembeli kiegészítő jellege (szinergiák)

• Együttműködésekben, vagy a projekt témájában szerzett korábbi szakmai tapasztalat

2. Felhívás célja szerint részben alkalmazható kiválasztási elvek:

• A projekt innovációs potenciálja, az innováció előzményeinek bemutatása a témában (hazai és nemzetközi szinten)

• Az együttműködésbe bevont kis üzemméretű gazdaságok száma

• EIP Operatív Csoport együttműködő partnereinek száma

• Az együttműködésbe bevont szakemberek képzettsége, az adott témakörben szerzett releváns referenciák

• Együttműködés hazai és külföldi oktatási, szaktanácsadási, kutatási intézményekkel, nemzetközi hálózatokban való részvétel, ahol releváns

• A Natura 2000 élőhelyek, különösen a 9110, 9130, 9150, 9180, 91E0, 91F0, 91G0, 91H0, 91K0, 91L0,91M1, 91N0 jelű élőhelyek bevonása.

• Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése

• Társadalmi szempontok érvényesítése

• Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése

Vonatkozó jogszabályok:

2014. évi LXXVI. törvény a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról

2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

1996.évi LV. törvény a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról

Kapcsolat más beavatkozásokkal, intézkedésekkel:

A KAP hálózat keretében az innovációt és digitalizációt támogató egység támogatja az EIP Operatív Csoportokat az innovációs projektötletek kidolgozásától a megvalósításig.

Az RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok, valamint

az RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások beavatkozásokhoz, mint az AKIS rendszer tudásmegosztási alappilléreihez kapcsolódhatnak az EIP projektek, tudás-előállító, illetve tudást gyakorlatra átültető funkcióban.

Az RD02_D01-FRM_73 - Mezőgazdasági Üzemek digitális átállásának támogatása, mint az AKIS rendszerének digitalizációs alappilléréhez kapcsolódhatnak az EIP projektek, digitális kompetenciafejlesztés funkcióban.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Támogatható kedvezményezettek:

1. Mezőgazdasági termelő, mezőgazdasági dolgozó vagy mezőgazdasági termelői szervezet
2. Erdőgazdálkodó, erdőgazdasági dolgozó vagy erdőgazdasági szakmai szervezet
3. Vadászatra jogosultak
4. Tanácsadó, tanácsadó szervezet vagy agrárkamara
5. Kutató vagy kutatási szervezet

6. Oktatási vagy szakmai továbbképző szervezet (beleértve a szakoktatókat is)
7. Klíma/környezet/természetvédelmi szervezet vagy ügynökség
8. A tanácsadókon kívüli szolgáltatók: ide tartozhatnak pl. inputszolgáltatók, szerződéses munkavállalók, facilitátorok, állatorvosok, szociális munkások, gépszállítók/szolgáltatók, IT-szakértők/IT-vállalat, technológiai fejlesztők, jogászok, pénzügyi szakértők, kommunikációs szakértők, speciális tanácsadók stb].
9. Feldolgozó vagy kiskereskedő
10. Fogyasztó/fogyasztói szervezet
11. Hatóság
12. Vezető csoport
13. Egyéb (például: gazdálkodói egyesületek/konzorciumok, termelői szervezetek, technológiai központok, önkormányzatok, helyi fejlesztési társaságok, regionális ügynökségek, iskolák és oktatási/képző központok, multimédiás/kommunikációs cégek, feldolgozó cégek, marketing cégek, szakszervezetek, Nemzeti parkok, egyéb természetvédelmi szervezetek)

A támogatható kedvezményezetthez és a területhez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok:

- az innovációs együttműködési projekt hidat képez a gyakorlati probléma és a kutatás között; valamint egyéb szakterületek között
- az innovációs együttműködési projekt már részt vett az innovációs projektötletek előszűrésén, és alkalmas arra, hogy pályázzon a beavatkozáson alapján kiírt felhívás keretében.
- egy EIP Operatív Csoportban legalább 2 együttműködő partner van, amelyek közül legalább 1 partner a projekt céljának megfelelő szakértelemmel (például mezőgazdasági termelő, vagy élelmiszer-feldolgozó, vagy erdőgazdálkodó, vagy fatermék-, egyéb erdei termék-előállító, vagy vadászatra jogosult, és legalább 1 kutató vagy kutatóhely, vagy szaktanácsadó)
- az EIP Operatív Csoport együttműködési megállapodással rendelkezik (minimális követelmény: a projekt-terv leírása, a téma aktualitása, jelentősége, a gyakorlati probléma és a kihasználandó lehetőségek leírása, az együttműködő csoporton belüli feladat- és felelősségi körök megosztása, ütemterv)
- Minden EIP operatív csoportnak ki kell dolgoznia egy innovatív projekt kialakítására, illetve végrehajtására vonatkozó részletes tervet.
- Az innovatív projektnek olyan innovációs modellen kell alapulnia, amelynek főbb alapelvei a következők: a) a mezőgazdasági termelők és erdőgazdálkodók és vadászatra jogosultak igényeire összpontosító innovatív megoldások kidolgozása, ezzel egyidejűleg a kölcsönhatások kezelése az ellátási lánc egészében, amikor ez hasznosnak bizonyul; b) az egymást kiegészítő ismeretekkel rendelkező partnerek, például mezőgazdasági termelők, erdőgazdálkodók, tanácsadók, kutatók, vállalkozások, kormányzati vagy nem kormányzati szervek összekapcsolása, célzott összetételben, a projekt céljaihoz igazítva, valamint c) közös döntéshozatal és közös alkotás a projekt teljes tartama alatt.
- Az EIP operatív csoportoknak – különösen a nemzeti és európai KAP-hálózatokon keresztül – terjeszteniük kell a terveikről és a projektjeik eredményeiről készült összefoglalót: az innovációs projektek eredményeinek terjesztése, kommunikálása, disszeminációja; kapcsolattartás az Agrárminisztérium AKIS koordinációs szervezetével; együttműködés az innovációt és digitalizációt támogató egységgel;

A kötelezettségvállalás időtartama legalább 2 év, de legfeljebb 7 év

Az EIP együttműködésekbe legfeljebb 1 nemzetközi partner is bevonható.

.Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével nem nyújtható támogatás azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

Az operatív csoport megalakulásának, működésének, promóciójának és kutatási tevékenységének költsége, beleértve a saját teljesítést.
Az operatív csoportok és tagjainak beruházási jellegű költségeit tételes költségelszámolással tervezzük elszámolhatóvá tenni.
Mindkét célterület esetén:
Tételes költségelszámolás a projekt megvalósításával kapcsolatban felmerült tényleges költségek alapján.
Flat-rate: A kutatáshoz szükséges közvetett költségek 20%-os mértékig elszámolhatóak.
Lump sum: Kisméretű projektek esetében lehetséges az egyösszegű átalánytámogatás

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**
☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése
☐ Egységköltségek
☑ Egyösszegű átalányok
☑ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

A kifizetés az STR 83. cikk 1(a), 1(c), 1(d), 2(a) i. és 2(b) bekezdései alapján történik.

1(a): Tételes költségelszámolás a projekt megvalósításával kapcsolatban felmerült tényleges költségek alapján.
1(c) és 1(d): Átalány és százalékos átalány: a kutatáshoz szükséges közvetett költségek 20%-os mértékig elszámolhatóak.

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Mindkét célterület esetén:
Maximum 100% támogatásintenzitás.

Kiegészítő információk

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:
Az operatív csoport megalakulásának, működésének, promóciójának és kutatási tevékenységének

költsége, beleértve a saját teljesítést.
Az operatív csoportok és tagjainak beruházási jellegű költségeit tételes költségelszámolással tervezzük elszámolhatóvá tenni.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☑ Igen ☐ Nem ☐ Vegyes

Az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső támogatási tevékenységek ismertetése

A beavatkozás 5.pontban részletezett célkitűzésére tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Az elszámoláshoz használandó állami támogatási eszköz típusa:

☐ Értesítés ☐ Általános csoportmentességi rendelet ☑ Mezőgazdasági csoportmentességi rendelet ☐ Csekély összegű (de minimis)

Az állami támogatás esetszáma

SA.112038

További információk:

☐ A tagállam még nem választotta ki az eszköz(öke)t, és megjelölte az alternatívákat. A kiválasztott eszköz elszámolásának hatálybalépése előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban. ☐ A tagállam a jelzett módon kiválasztotta az eszközt, de az elszámolás még nem történt meg. Az elszámolás hatálybalépésének időpontja előtt a kedvezményezettek nem részesülnek támogatásban.

☑ A tagállam a megjelölt módon választotta az eszközt, az elszámolás megtörtént, és a bejelentéshez, az általános csoportmentességi rendelethez vagy a mezőgazdasági csoportmentességi rendelethez az SA-számot feltüntették

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

N/A

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD61_O01_A01_PR - Innovatív együttműködések egységösszege a zöld célok elérésére	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.1; R.2; R.28	Nem
RD61_O01_A02_PR - Innovatív együttműködések az alulról jövő kezdeményezésekből	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.1; R.2; R.28	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD61_O01_A01_PR - Innovatív együttműködések egységösszege a zöld célok elérésére

Az egységösszegek a Vidékfejlesztési Program jelenlegi támogatott operatív csoportok költségvetését, valamint az inflációt és a KAP reform következtében kibővült feladatokat figyelembe véve kerültek kialakításra.

Az innovációs operatív csoportok létrehozása és az innovatív projekt megvalósításához szükséges beruházás támogatása című felhívás 2017-ben került meghirdetésre, a felhívásra összesen 169 db kérelmet nyújtottak be, amelyből 82 projekt került támogatásra.
Ezek közül a 7 darab legnagyobb költségvetésű VP EIP projekt, amely az összes projekt 8-10%-át teszi ki, átlagosan 1 852 574,44 EUR költségvetésű.

Ezt az összeg-igényt vesszük figyelembe az EIP beavatkozás 1. célterületénél is, ahol 7 darab az SO4-06 specifikus célkitűzéshez köthető innovatív együttműködést tervezünk nagyobb költségvetéssel. Ezen együttműködések a környezetvédelemmel, a biológiai sokféleséggel és az éghajlatváltozással kapcsolatos, EU-s jogszabályok által meghatározott kihívások megoldására irányuló innovációs partnerségek, melyek a programozási ciklust közel lefedő kötelezettség vállalás mellett valósulnak meg.

Az egységösszeg meghatározásánál az inflációt is figyelembe vesszük, így alakítottuk ki az egy projektre jutó egységösszeget 2.190. 000 EUR értékben.

A maximális egységösszeget pedig 20%-többlettel vettük a projektek innovatív voltára való tekintettel, amelyeknél nehéz előre meghatározni a kitűzött eredmények eléréséhez szükséges inputokat.

RD61_O01_A02_PR - Innovatív együttműködések az alulról jövő kezdeményezésekből

Az egységösszegek a Vidékfejlesztési Program jelenlegi támogatott operatív csoportok költségvetését, valamint az inflációt és a KAP reform következtében kibővült feladatokat figyelembe véve kerültek kialakításra.
Az innovációs operatív csoportok létrehozása és az innovatív projekt megvalósításához szükséges beruházás támogatása című felhívás 2017-ben került meghirdetésre, amelynekkeretében 82 projekt került támogatásra.
Ezek közül 38 darab olyan, amely az alulról jövő kezdeményezéseket jól reprezentálja. Ezek átlagosan 324.956,68 EUR költségvetésűek.
Ezt az igényt vesszük figyelembe az EIP beavatkozás 2. célterületénél is, ahol 63 darab alulról jövő kezdeményezésen alapuló, kisebb költségvetésű innovatív együttműködési projekt támogatását tervezzük.A magyarországi európai innovációs partnerségek létrejöttét és működését segítő innovációs és digitalizációs támogató egység létrehozásával ösztönözzük az új innovációs ötletek kidolgozását. Amennyiben ezen előkészítési folyamat során közelebbi

képet kapunk az aktuális innovációs projekt igényekről, akkor a támogató egység kezdeményezésére az Irányító Hatóság programmódosítással csökkenti a beavatkozás tervezett egységösszegét, ezzel emelve a projektek számát.

Az egységösszeg meghatározásánál az inflációt is figyelembe vesszük, így alakítottuk ki az egy projektre jutó 330.000 EUR egységösszeget.

A maximális egységösszeget pedig 20%-többlettel vettük a projektek innovatív voltára való tekintettel, amelyeknél nehéz előre meghatározni a kitűzött eredmények eléréséhez szükséges inputokat.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD61_O01_A01_PR - Innovatív együttműködések egységösszege a zöld célok elérésére (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	2 190 000,00	2 190 000,00	2 190 000,00	2 190 000,00	2 190 000,00	2 190 000,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	2 740 000,00	2 740 000,00	2 740 000,00	2 740 000,00	2 740 000,00	2 740 000,00	
	O.1 (egység: Projektek)	0,00	3,00	4,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 7,00 **Max:** 4,00
RD61_O01_A02_PR - Innovatív együttműködések az alulról jövő kezdeményezésekből (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	330 000,00	330 000,00	330 000,00	330 000,00	330 000,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	410 000,00	410 000,00	410 000,00	410 000,00	410 000,00	
	O.1 (egység: Projektek)	0,00	0,00	16,00	19,00	17,00	7,00	4,00	**Összesen:** 63,00 **Max:** 19,00
ÖSSZESEN	O.1 (egység: Projektek)	0,00	3,00	20,00	19,00	17,00	7,00	4,00	**Összesen:** 70,00 **Max:** 20,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	6 570 000,00	8 721 516,28	0,00	0,00	0,00	0,00	15 291 516,28
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	2 825 100,00	3 750 252,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 575 352,00

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése

RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD58_A01_TRA_78
A beavatkozás neve	Képzések és bemutatóüzemi programok
A beavatkozás típusa	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése
Közös kimeneti mutató	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
XCO Az ágazat korszerűsítésére irányuló, az ismeretek gyarapításának és megosztásának, az innovációnak és a digitalizációnak a mezőgazdaságban és vidéki térségekben történő előmozdításán keresztül megvalósítandó átfogó célkitűzés

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.5.1	Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről	1	Igen
7.2.1	Gazdaságindításhoz szükséges komplex vállalkozói ismeretek nyújtása	1	Igen
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Igen
CCO.1.10	Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése	1	Részben
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Igen
CCO.1.6	Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében	2	Igen
CCO.1.7	Szaktanácsadók képzése	1	Igen
CCO.1.9	Agrárvállalkozók duális képzésben, fogadó félként való részvételének ösztönzése	2	Igen
CCO.2.2	Bemutató üzemek kialakítása	1	Igen
CCO.3.1	A munkaerő képzettségi szintjének növelése, az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.1 A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlati és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma
R.2 A mezőgazdasági ismeretek és innovációk rendszerébe (AKIS) való integrálás céljából támogatásban részesülő tanácsadók száma
R.28 A környezeti-éghajlati teljesítmény tekintetében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma
R.3 A KAP keretében a digitális gazdálkodási technológiához nyújtott támogatásban részesülő gazdaságok aránya

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A gazdálkodók tudásszintje, a tudásuk minősége, annak korszerűsége, vagy gyakorlatiassága meghatározza a versenyképességüket, amely fontos szerepet játszik a vidéki területek gazdasági növekedésének és társadalmi fejlődésének előmozdításában. A képzési tevékenységnek kapcsolódnia kell egy vagy több, a KAP Stratégiai Terv által lefedett célkitűzéshez.

Az egyes AKIS szereplők közötti interakciót, valamint a tudásátadási, innovációs, digitalizációs beavatkozások közötti szinergiát a KAP Hálózat segíti elő az – egyes tématerületeken a hálózatosodásért felelős, valamint a beavatkozások végrehajtását segítő folyamatos együttműködése által, így a KAP Hálózat által lefedett tématerületeken a hálózatosodás és a releváns intézkedések szinergiája megvalósul, ezzel javítva a tudásátadás hatékonyságát.

Cél:

- az egész életen át tartó tanulásban való részvétel ösztönzése a gazdaság, a vállalkozás, vagy a gazdálkodó speciális szükségleteire reagáló, alkalmazott szakmai tudásátadási szolgáltatás támogatásával,
- a képzési és ismeretátadási lehetőségek széles skálája az aktuális kihívásokra adjon válaszokat, és a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, élelmiszeripar és a vidékfejlesztés szereplői számára személyes és online formában egyaránt elérhető legyen.

Tartalom:

A. célterület - Kötelező képzések

A KAP ST beavatkozásainál előírt kötelező képzések megtartása a kedvezményezettek részére.

-A KAP Stratégiai Terv egyes beavatkozásainál előírt kötelező képzések

·RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) -(a kötelező képzés részeként kötelező elem a digitális kompetencia-fejlesztés pl. WebGN)

·RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása (ÖKO) -(a kötelező képzés részeként kötelező elem a digitális kompetencia-fejlesztés pl. WebGN)

·RD35_F02_FEC_70 - Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)

·RD36_F03_GEN_70 - Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások

-RD37_F04_FRC_77 - Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása

·RD23_G06_NAG_72 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések

·RD06_B02_YFY_75 - Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával

·RD08_B04_BIS_75 - Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók

támogatásával

- **Bemutatóüzemi programok, egyéb képzések, továbbképzések, tárgyi tudást és gyakorlatot ötvöző tréningek, kompetencia- és készségfejlesztő képzések, képzők képzése, szaktanácsadók képzése**, stb., mint pl.:

A generációs megújulást támogató szaktanácsadók képzése

-B. célterület - Egyéb képzések

A nem kötelező, pályázati felhívásokban elő nem írt egyéb agrár képzések, továbbképzések, tárgyi tudást és gyakorlatot ötvöző tréningek, kompetencia- és készségfejlesztő képzések, beleértve a szakképesítést adó és hatósági képzéseket is.

C. célterület - Bemutatóüzemi programok

Az üzemi helyszínen szervezettbemutató, tájékoztató, konzultációsprogramok lebonyolításának támogatása, mely révén megismerhetik a mezőgazdasági termelők és az erdőgazdálkodók többek között az innovatív technológiákat, új fajtákat és a környezetvédelmi-, állatjóléti-,gazdaság irányítási-, szervezési-, és marketingmegoldásokat.

A gyakorlat-vezérelt tudásátadási tevékenységek megvalósulhatnak tantermi (A és B célterület) és gyakorlati/bemutatóüzemi helyszíneken (C célterület), belföldön és külföldön egyaránt

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

Szakmai-, pénzügyi-, képzési terv minősége

Személyes kompetenciák, infrastrukturális és tárgyi feltételek, adottságok minősége

A képzési szolgáltatást nyújtó által a szolgáltatásba bevont szakemberek képzettsége, az adott témakörben szerzett releváns referenciái.

Az AKIS-rendszerben kialakított többszereplős partnerségek megléte (multiactor approach)

Részvétel FarmDemo Hub-ban

Élő együttműködés hazai és külföldi tudásmegosztási platformokkal

Az ismeretátadás gyakorlatorientáltsága

Digitális megoldások alkalmazása

Innovatív megoldások alkalmazása, terjesztése

Területi lefedettség mértéke

Térségi szempontok

Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése

Társadalmi szempontok érvényesítése

Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése

Vonatkozó jogszabályok:

2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről

2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről

12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról

Kapcsolat más beavatkozásokkal:

A képzési beavatkozás keretében végzett tudásmegosztás hozzájárul a KAP Stratégiai Terv minden beavatkozásához.

A KAP Stratégiai Terv keretében az Irányító Hatóság által kiírt pályázati felhívások előírhatnak kötelező képzéseket az egyes beavatkozásokhoz.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Támogatható kedvezményezettek:

A. célterület Kötelező képzések

agrárszakképzési centrumok – kiemelt kiválasztási eljárásban meghirdetett pályázati felhívás alapján a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 91. §-a alapján meghatározott intézmények

B. célterület Egyéb képzések és C. célterület

Bemutatóüzemi programok:tudásátadási tevékenység folytatására jogosult szervezet

A támogatható kedvezményezetthez és a területhez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok mindegyik célterület esetében::

- rendelkezik képzési, tudásátadási tervvel, (amelynek minimum kötelező tartalmi elemei: a tervezett programok szakmai tartalmának leírása, a programok száma, időtartama, tervezett látogatói szám, disszemináció (a projekt eredményeinek terjesztése))
- szaktárca által megjelölt feltételek szerinti akkreditáció (lehet miniszteri- vagy jogszabályi kijelölés), figyelembe véve a tudásátadási tevékenység folytatására jogosult szervezetek sokszínűségét
-a képzők részvétele kötelező képzéseken
-pártatlanság és függetlenség

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások, és más előírások mindhárom célterület esetén:

- kapcsolattartás az Agrárminisztérium AKIS koordinációs szervezetével,
- kapcsolattartás az adott tématerülthez kapcsolódó KAP Hálózat támogató egységeivel,
- a képzési, tudásátadási tervben foglaltak végrehajtása
- 1 képzést szolgáltató személyre 1 munkanap vonatkozásában 8 óránál több támogatott tudásátadási tevékenység nem számolható el.

Lehetséges tématerületek az agráriumhoz és a KAP célokhoz kapcsolódóan B. és C. célterület esetében:

1. Állattenyésztés
2. Állatjólét
3. Takarmány és takarmány
4. Szántóföldi növények
5. Szabadföldi kertészet és fás szárú növények (beleértve a szőlészetet, olajbogyót, gyümölcsöt, dísznövényeket).
6. Üvegházi növények
7. Erdőgazdálkodás, agrár-erdészeti rendszerek, erdészeti szaporítóanyag előállítás, fafeldolgozás, erdő-genetikai erőforrások, erdő-turisztika
8. Vadgazdálkodás
9. Akvakultúra

10. Genetikai erőforrások
11. Növényi kártevők/betegségek elleni védekezés
12. Kártevők/betegségek elleni védekezés állatoknál
13. Növényi tápanyagok
14. Talaj
15. Víz / az öntözéskezeléssel kapcsolatos képzés
16. Energia
17. Éghajlatváltozás (beleértve az üvegházhatású gázok csökkentését, az alkalmazkodást és a mérséklést, valamint a levegővel kapcsolatos egyéb kérdéseket)
18. Biogazdálkodás
19. Agro-ökológia
20. Vetésváltás/termesztési diverzifikáció/kettős célú vagy vegyes termesztés
21. Biodiverzitás és természet
22. Fenntartható táj/földgazdálkodás
23. Körforgásos gazdaság, beleértve a hulladékot, melléktermékeket és maradékokat is
24. Berendezések és gépek
25. Versenyképesség/új üzleti modellek
26. A gazdaság diverzifikációja
27. Ellátási lánc, marketing és fogyasztás
28. Termelői együttműködések fejlesztése és működtetése
29. Élelmiszer-biztonság, biztonság, minőség, feldolgozás és táplálkozás
30. Generációs megújulás
31. Digitalizáció, beleértve az adatokat és az adattechnológiákat
32. AKIS, beleértve a tanácsadást, a képzést, a mezőgazdasági üzemek bemutatóit, az interaktív innovációs projekteket (EIP kiemelt tématerületek)(képzők képzése)

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☑ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☑ Egységköltségek

☐ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(a),(b) és 2 (a) i. bekezdései.

A képzési tevékenység óra alapú egységköltsége a jelenlegi (2020. évi) támogatott képzési adatokon alapul, kiegészítve az inflációval, a képzések koordinációjával megbízott szervezettel történő konzultációval és a KAP reform következtében kibővült feladatokkal. Az egységköltség több képzési típusra került külön-külön kiszámításra (8, 24, 80, 280 órás). A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült

elszámolható költségek visszatérítésére kizárólag a műveletmenedzsment vonatkozásában van lehetőség.

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Támogatási intenzitás mértéke: maximum 100%

Kiegészítő információk

Módszer

A KAP Stratégiai Terv RD58 - *Képzések és bemutatóüzemi programok* beavatkozása alatti képzési tevékenységek óraalapú egységköltsége a 2020. évi VP támogatott képzési költség adatai alapján határozható meg. A képzési beavatkozás egységköltségének meghatározása a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 képzési tapasztalatai alapján, azok eltérő költségszerkezete miatt a négy különböző képzési típusra (8 órás „kötelező", 24 órás „egyéb" és 80 órás „hatósági", átlagosan 280 órás szakképesítést adó képzések) külön készült el. Az egységköltség számítás során figyelembe vett költségtételek a képzés közvetlen költségeit, a szervezés költségeit és a vizsgáztatás költségeit foglalják magukban.

Eredmények

Az egyes képzéstípusok esetében az óraalapú egységköltségek a korábbi évek tapasztalatai alapján tervezett résztvevői létszámok, az összes óraszám, valamint a képzések egy főre jutó teljes költsége alapján határozhatók meg. A számítások szerint így a szakmai és szakképesítést adó, átlagosan 280 órás képzések óraalapú egységköltsége 5,7 euró/óra/képzett fő, a 8 órás KAP Stratégiai Terv egyes beavatkozásainál előírt kötelező képzés egységköltsége 16,6 euró/óra/képzett fő, a 24 órás „egyéb" képzés egységköltsége 11,6 euró/óra/képzett fő, a 80 órás hatósági jellegű képzés egységköltsége pedig 6,5 euró/óra/képzett fő. A támogatott képzések összesített átlagos egységköltsége ezek alapján 8,2 euró/óra/képzett fő.

Szakképesítést adó képzések	2 505	3 987 411	701 400	**5,7**
Egyéb képzések	6 350	1 771 041	152 400	**11,6**
Hatósági képzések	7 100	3 715 342	568 000	**6,5**
Kötelező képzések	31 730	4 224 871	253 840	**16,6**
Összesen	*47 685*	*13 698 666*	*1 675 640*	***8,2***

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

N/A

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD58_O33_A01_HO - Képzés	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Átlagos		R.1; R.2; R.28; R.3	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás
RD58_O33_A01_HO - Képzés

Négy különböző típusú képzést határoztunk meg a jelenlegi támogatott képzési tapasztalatok alapján, amelyek költségszerkezete eltér egymástól, ezért egységes óradíj egységköltség megállapítására nem volt lehetőség. Ezért a négy típusú képzés tervezett óraszámait figyelembe véve számoltuk ki az átlag értéket.

A KAP Stratégiai Terv megvalósítási időszakában elképzelhetőnek tartjuk azt, hogy lesz olyan év, amelyben kizárólag kötelező képzéseket támogatunk, ezért a maximális tervezett egységösszeget is az alapján határoztuk meg.

Az indoklás részletesen az “AKI: A TÁMOGATOTT KÉPZÉS EGYSÉGKÖLTSÉGÉNEK MEGHATÁROZÁSA Háttéranyag”-ban található.

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD58_O33_A01_HO - Képzés (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	8,19	8,19	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	16,60	16,60	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.33 (egység: Óra)	0,00	316 000,00	367 000,00	388 000,00	335 000,00	264 000,00	0,00	**Összesen:** 1 670 000,00 **Max:** 388 000,00
ÖSSZESEN	O.33 (egység: Óra)	0,00	316 000,00	367 000,00	388 000,00	335 000,00	264 000,00	0,00	**Összesen:** 1 670 000,00 **Max:** 388 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	2 460 000,00	2 791 000,00	483 310,29	0,00	0,00	0,00	5 734 310,29
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	1 057 800,00	1 200 130,00	207 823,42	0,00	0,00	0,00	2 465 753,42

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások

A beavatkozás kódja (tagállam)	RD60_A04_ADP_78
A beavatkozás neve	Tanácsadási szolgáltatások
A beavatkozás típusa	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése
Közös kimeneti mutató	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma
Hozzájárulás a következő elkülönítési feltételéhez:	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Agro-ökológiai visszatérítési rendszer: LEADER program: Nem

1 Területi hatály és adott esetben regionális dimenzió

Területi hatály: **Nemzeti**

Kód	Ismertetés
HU	Magyarország

A területi hatály ismertetése

Magyarország teljes területe.

2 Kapcsolódó egyedi célkitűzések, átfogó célkitűzések és releváns ágazati célkitűzések

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása Az ehhez a beavatkozástípushoz ajánlott konkrét KAP-célkitűzések félkövéren szedve jelennek meg.
XCO Az ágazat korszerűsítésére irányuló, az ismeretek gyarapításának és megosztásának, az innovációnak és a digitalizációnak a mezőgazdaságban és vidéki térségekben történő előmozdításán keresztül megvalósítandó átfogó célkitűzés

3 A beavatkozás keretében kezelt igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.5.1	Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről	1	Igen
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Igen
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Igen
CCO.1.6	Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében	2	Igen
CCO.1.7	Szaktanácsadók képzése	1	Igen
CCO.3.1	A munkaerő képzettségi szintjének növelése, az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	1	Igen

4 Eredménymutató(k)

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása A beavatkozáshoz kiválasztott konkrét KAP-célkitűzésekhez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.
R.1 A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlati és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma
R.2 A mezőgazdasági ismeretek és innovációk rendszerébe (AKIS) való integrálás céljából támogatásban részesülő tanácsadók száma
R.28 A környezeti-éghajlati teljesítmény tekintetében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma

5 A beavatkozás egyedi kialakítása, követelményei és a támogatásra való jogosultság egyedi feltételei

Ismertesse a beavatkozás konkrét célkitűzéseit és tartalmát, beleértve a célkiválasztás konkrét menetét, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatot, a két pillérhez tartozó egyéb beavatkozásokkal/műveletcsoportokkal fennálló kiegészítő jelleget és az egyéb releváns információkat

A gazdálkodók számára és a tanácsadói szolgáltatások létrehozására nyújtott, a KAP végrehajtásával kapcsolatos tanácsadó szolgáltatások céljai

A társadalmi, gazdasági és környezeti kihívások nagyfokú rugalmasságot követelnek meg a gazdálkodóktól. A modernizációs folyamatok felgyorsultak, az agráriumban és élelmiszeriparban jelentkező technológiai fejlődést naprakész ismerettel, speciális tudással kell követni ahhoz, hogy a kiélezett piaci versenyben helyt lehessen állni. Elvárt ugyanakkor az is, hogy válaszul a klímaváltozással járó kihívásokra tudatosan alkalmazzanak fenntartható gazdálkodási modelleket. Mindezekhez egy komplex tudásbázis kialakítására és a gazdálkodók készségeinek fejlesztésére van szükség. Ehhez minden segítséget meg kell adnunk, hogy a Közös Agrárpolitika célkitűzéseit közösen elérjük. A beavatkozás azt a célt szolgálja, hogy legyen elegendő független szaktanácsadó minden terület lefedésére.

Minden tanácsadási tevékenység kulcsfontosságú a vidéki területek gazdasági növekedésének és társadalmi fejlődésének előmozdítása, a generációs megújulás segítése, valamint a mezőgazdasági és erdészeti üzemek fenntarthatóságának, versenyképességének, erőforrás-hatékonyságának és környezeti teljesítményének javítása érdekében. A tanácsadási, képzési és innovációs tevékenységek között szinergiákat kell teremtetni az AKIS rendszerében. Ezeknek a tudásátadási tevékenységnek kapcsolódnia kell egy vagy több, a KAP Stratégiai Terv által lefedett célkitűzéshez. A beavatkozás keretében a KAP Stratégiai Terv rendelet 15.cikkében foglalt kötelező tématerületek lefedésre kerülnek.

Az egyes AKIS szereplők közötti interakciót, valamint a tudásátadási, innovációs, digitalizációs beavatkozások közötti szinergiát a KAP Hálózat segíti elő az – egyes tématerületeken a hálózatosodásért felelős, valamint a beavatkozások végrehajtását segítő folyamatos együttműködése által. A KAP Hálózat által lefedett tématerületek, amelyeken belül, illetve amelyek között a hálózatosodás és a releváns intézkedések szinergiájának támogatása megvalósul.

A Tanácsadási szolgáltatások beavatkozás segítséget nyújt azoknak a gazdálkodóknak, akik szeretnének az adott gazdasági viszonyukban egy-egy szakmai problémára választ kapni, hogy a tudásuk elmélyülhessen. Ennél a beavatkozásnál számítunk arra, hogy a korábbi időszakban már a tanácsadást igénybe vevő, a szakmai fejlődésre nyitott gazdálkodó mellett az általános tanácsadási szolgáltatásokat igénybe vevő 110.000 gazdálkodó közül is többeknek felkeltsük az érdeklődését, ezáltal a szakmailag fogékony, kezdeményező gazdálkodók szerepét erősítsük az AKIS-ben. A beavatkozás B és C célterületeinek elszámolási alapjának ezért is az óra alapú elszámolást választottuk.

A beavatkozás tartalma:

A. Új tanácsadási szolgáltatás indítása

(új szolgáltatás létrehozása)

- Új független tanácsadói szolgáltatások létrehozása a szakmai-, szakmaközi szervezetekben és non-profit egyesületekben. A szolgáltatások részben, vagy egészben lefedik a STR 15. cikkének kötelező elemeit.

B. Általános tanácsadási hálózat működése

Egyéni tanácsadási formák Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamaráról szóló 2012. évi CXXVI. törvény szerinti szervezet regionális irodahálózatban – a gazdálkodók a tanácsadókhoz fordulnak –, amelyekben tudásátadás történik:

• személyre szabott tanácsadás a KAP konkrét intézkedéseivel kapcsolatban, az IIER típusú intézkedésekre összpontosítva;

• személyre szabott tanácsadás a gazdálkodási gyakorlat megváltoztatásával kapcsolatban a KAP specifikus célkitűzései, a Zöld Megállapodás (Green Deal) célkitűzései és a kapcsolódó szabályozási és támogatási intézkedések miatt;

• személyre szabott tanácsadás a KAP-hoz kapcsolódó gazdaságirányítási és adminisztratív adatok és jelentéstétel megszervezéséhez és fejlesztéséhez

• tanácsadás más AKIS-intézkedésekben való részvételhez, ezzel is segítve a szakmai ismeretek bővítését (mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, vadgazdálkodás, élelmiszeripar, vidékfejlesztés) és az innováció megjelenését (innovációt támogató szolgáltatások)

• aktív részvétel a KAP hálózat tevékenységeiben

C. Speciális tanácsadási szolgáltatások

Szaktanácsadó szervezetek és egyéni szaktanácsadók által nyújtott egyéni tanácsadási formák amelyek során mélyreható tudástranszfer valósul meg a mezőgazdaság, az erdészet, az élelmiszeripar és a vidéki szereplők sajátos problémáira irányulva, reagálva sajátos gazdasági, környezeti és társadalmi szükségleteikre, elősegítve a hatékony gyakorlati alkalmazást és az innovációt, kulcsfontosságú témákkal, mint (nem teljes lista):

• fenntartható víz-, talaj- és tápanyag-gazdálkodás;

• kockázatmegelőzés és -kezelés;

• környezetbarát növényvédelem;

• a fertőző állatbetegségek elleni fellépés és az antimikrobiális rezisztencia (AMR) kialakulásának megelőzésére irányuló kezelési gyakorlatok az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem érdekében;

• állatjóléti gyakorlatok;

• az országos légköri szennyezőanyag-kibocsátás csökkentése, a levegőminőség javítása;

• a természetes élőhelyek, a vadon élő állat- és növényvilág megőrzése és a beporzók védelme;

• foglalkoztatási feltételek, munkáltatói kötelezettségek, munkahelyi egészség és biztonság, szociális támogatás a mezőgazdasági közösségekben;

• a mezőgazdaságban és a vidéki területeken alkalmazott digitális technológiák;

- ökológiai gazdálkodás

• innovációs támogatások EIP Operatív Csoport projektek előkészítéséhez és megvalósításához stb.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

- A szakmai- és pénzügyi-terv minősége.
- Személyes kompetenciák, infrastrukturális és tárgyi feltételek, adottságok minősége.
- A szolgáltatást nyújtó által a szolgáltatásba bevont szakemberek száma, képzettsége, az adott témakörben szerzett releváns referenciái.
- FaST rendszer alkalmazása
- Digitális megoldások alkalmazása.
- ökológiai mezőgazdaság alkalmazása
- Az ismeretátadás gyakorlatorientáltsága.
- Területi lefedettség mértéke.
- Az AKIS-rendszerben kialakított többszereplős partnerségek megléte (multiactor approach)
- Innovatív megoldások alkalmazása, terjesztése
- Térségi szempontok
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
- Társadalmi szempontok érvényesítése
- Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése

Vonatkozó jogszabályok:

2012. évi CXXVI. törvény a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamaráról

2015. évi XCVII. törvény a mezőgazdasági termékpiacok szervezésének egyes kérdéseiről, a termelői és a szakmaközi szervezetekről

525/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara

által működtetett falugazdász-hálózat igazgatási és egyéb feladatainak a meghatározásáról
1/2022. (I. 14.) AM rendelet az agrárgazdasági és vidékfejlesztési szaktanácsadói tevékenységről és az agrárgazdasági szaktanácsadási rendszerről
2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet a növényvédelmi tevékenységről
24/2020. (VI. 22.) AM rendelet a termelői integrációs szervezetekről
42/2015. (VII. 22.) FM rendelet a termelői csoportok elismeréséről
50/2017. (X. 10.) FM rendelet a zöldség-gyümölcs termelői szervezetekről

Kapcsolat más beavatkozásokkal:
A tanácsadás minden formája hozzájárul a KAP Stratégiai Terv beavatkozásaihoz.

- RD27_G10_GPX_70 - Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése
- RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése
- RD29_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban
- RD30_G13_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban
- RD32_G15_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban
- RD33_G16_ANB_70 - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban
- RD_33b_G17_AMR_70 - Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése

Az RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok, valamint
Az RD61_A05_EIP_77 - Európai Innovációs Partnerség beavatkozásokhoz, mint az AKIS rendszer tudásmegosztási és innovációs alappilléreihez kapcsolódhatnak a tanácsadók tudást gyakorlatra átültető funkcióban.
Az RD02_D01-FRM_73 - Mezőgazdasági Üzemek digitális átállásának támogatása, mint az AKIS rendszerének digitalizációs alappilléréhez kapcsolódhatnak a tanácsadók digitális kompetenciafejlesztés funkcióban.
A RD07_B03_YFO_77 - Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés beavatkozás keretében a gazdaságátadási folyamatok mentorálásában.

Határozza meg a támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a releváns kedvezményezetthez és területhez kapcsolódó, egyedi jogosultsági feltételeket

Támogatható kedvezményezettek:
A. Új tanácsadási szolgáltatás indítása
tanácsadási tevékenységet végző szakmai-, szakmaközi szervezetek, non-profit egyesületek

B. Általános tanácsadási hálózat működése
A Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamaráról szóló 2012. évi CXXVI. törvény szerinti szervezet

C. Speciális tanácsadási szolgáltatások
egyéni szaktanácsadók, tanácsadó szervezetek

A támogatható kedvezményezetthez és a területhez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok:
jogosult az adott téma és szakterületen tanácsadási tevékenység folytatására

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Határozza meg a támogatható támogatástípust (nem IIKR), a kötelezettségvállalást (IIKR) vagy más kötelezettséget

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

- a támogatott tanácsadás során nem lehetnek összeférhetetlenség, és a szolgáltatott tanácsadásnak pártatlannak kell lennie, igazodnia kell a különféle termelési típusokhoz és gazdaságok jellegéhez
- a szaktanácsadó szakterületét érintően rendszeresen részt vesz továbbképzésen, tudását bővíti

rendelkezik tanácsadási tervvel és a tanácsadási tervet végrehajtja

kapcsolattartás az Agrárminisztérium AKIS koordinációs szervezetével

kapcsolattartás a KAP Hálózat adott tématerülethez kapcsolódó támogató egységeivel

a kötelezettségvállalás időtartama legfeljebb 5 év

6 A vonatkozó alapelemek azonosítása

6 Adott esetben vonatkozó alapelemek azonosítása (vonatkozó GAEC-előírások, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények [JKGF], valamint a nemzeti és uniós jog által meghatározott egyéb kötelező követelmények), a releváns, egyedi JKGF szerinti követelmények leírása, valamint annak ismertetése, hogy a kötelezettségvállalás milyen tekintetben mutatnak túl a kötelező követelményeket (a 28. cikk (5) bekezdésében, a 70. cikk (3) bekezdésében és a 72. cikk (5) bekezdésében említettek szerint)

N/A

7 Támogatás formája és aránya/összegek/számítási módszerek

Támogatási forma

☑ **Vissza nem térítendő támogatás**

☐ **Pénzügyi eszköz**

A kifizetés típusa

☐ A kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése

☑ Egységköltségek

☑ Egyösszegű átalányok

☐ Átalányfinanszírozás

A létrehozás alapja

A kifizetés az STR 83. cikk 1(b), 1 (c) és 2 (a) i. bekezdései alapján történik.

1(b): Egységköltség (unit costs) - tanácsadás: tanácsadási tevékenység egységköltsége óra alapú és a jelenlegi szaktanácsadási rendszer 2020. évi adatain alapul, figyelembe véve az infláció és a KAP reform következtében kibővült feladatokat.

1(c): Egyösszegű átalány (lump sum) - új tanácsadási szolgáltatás létrehozása: új tanácsadási tevékenység esetében a maximum 200.000 euró/ új tanácsadó tevékenység kialakítása egyösszegű költségátalány formájában, amely elsősorban a szükséges eszközök és képzettség kialakítására irányulhat

Támogatások köre a kedvezményezettek szintjén

Támogatási intenzitás mértéke: maximum 100%

Kiegészítő információk

A. Új tanácsadási szolgáltatás indítása

művelet: új tanácsadási szolgáltatás létrehozása.

Egyösszegű átalány támogatás 200 000 EUR legfeljebb/5 évre (a KAP ST rendelet szerint)

B. Általános tanácsadási hálózat működtetése és C. Speciális tanácsadási szolgáltatás működtetése

művelet: egy ügyfél és az intézkedés kedvezményezettje között létrejött tanácsadás (mértékegység: óra)

Egységköltség: (óra alapú elszámolás)

Módszer

A KAP Stratégiai Terv „Tanácsadási szolgáltatások" beavatkozása a gazdálkodóknál, a gazdaságukban/üzemükben felmerült problémára adott megoldási lehetőségek, független szakmai tanácsadási tevékenységek támogatására vonatkozik. A tanácsadási szolgáltatás egységköltségének meghatározásához a szaktanácsadók 16/2019. (IV. 29.) AM rendelet alapján elkészített 2020. évi beszámolójában megadott óradíjakat, továbbá a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara által 2021. november 2-3-án végzett anonim kérdőíves felmérés eredményeit vettük alapul. A kalkulált eredmény validálásához felhasználtuk a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 „Mezőgazdasági, erdőgazdálkodási és élelmiszer-feldolgozáshoz kapcsolódó egyéni és csoportos szaktanácsadás" felhívása alatt a támogatott tanácsadó szervezetek által tervezett és megvalósított tanácsadási óradíjakat.

Eredmények

A támogatott szaktanácsadás esetében az óra alapú egységköltség alkalmazása javasolt. Az egyéni szaktanácsadás egységköltség kiszámításának alapját a legfrissebb, 2021. novemberében végzett kérdőíves felmérés eredménye adja, ami alapján a szaktanácsadók óradíja 35 eurónak felel meg. Ez az összeg a validációba bevont forrásoknak – szaktanácsadó szervezetek 2020. évi beszámolója, a VP 2014-2020 tanácsadási intézkedésében szereplő terv- és tényadatai – nagyságrendileg megfelel, így az a KAP Stratégiai Terv szaktanácsadási beavatkozásának tervezéséhez alkalmazható.

8 Az állami támogatás értékelésére vonatkozó információk

Annak jelzése, hogy a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik-e, és alkalmazandó-e rá az állami támogatásokra vonatkozó értékelés:

☐ Igen ☑ Nem ☐ Vegyes

9 A beavatkozás típusára vonatkozó kiegészítő kérdések/információk

N/A

10 Megfelelés a WTO szabályainak

Zöld doboz

A WTO-megállapodás 2. mellékletének 2 bekezdése

Annak kifejtése, hogy a beavatkozás hogyan tartja tiszteletben a WTO mezőgazdaságról szóló megállapodásának 2. mellékletében előírt és e rendelet 10. cikkében, illetve II. mellékletében ismertetett vonatkozó rendelkezéseket (zöld doboz).

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Az e beavatkozásra alkalmazandó hozzájárulási arány(ok)

Régió	Cikk	Alkalmazandó százalékos arány	Minimális mérték	Maximális mérték
HU - Magyarország	91(2)(d) - Egyéb régiók	43,00%	20,00%	43,00%

12 Tervezett egységösszegek – Meghatározás

Tervezett egységösszeg	Támogatástípus	Hozzájárulás mértéke(i)	Tervezett egységösszeg – Típus	Régió(k)	Eredménymutató(k)	Az egységösszeg átvitt kiadáson alapul?
RD60_O33_U01_ON - Új tanácsadási szolgáltatás indítása	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Egységes		R.2	Nem
RD60_O33_U02_HO - Specializált tanácsadási szolgáltatás működtetése	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Egységes		R.1; R.2; R.28	Nem
RD60_O33_U03_HO - Általános tanácsadási szolgáltató hálózat működtetése	Támogatás	91(2)(d)-HU-43,00%	Egységes		R.1; R.2; R.28	Nem

Az egységösszeg értékére vonatkozó magyarázat és indoklás

RD60_O33_U01_ON - Új tanácsadási szolgáltatás indítása

A szakmai szervezetekkel folytatott konzultáció alapján az új tanácsadási tevékenység kialakításához szükséges eszközök és képesítések kialakítása, a KAP reform következtében kibővült elvárásoknak történő megfelelésre szükséges és elégséges a KAP Stratégiai Terv rendelet által biztosított összeg.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/2115 RENDELETE (2021. december 2.) a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről 78. cikk Ismeretek cseréje és információk terjesztése (4) pontja szerint Tanácsadási szolgáltatások létrehozása céljából a tagállamok legfeljebb 200 000 EUR rögzített összegű támogatást nyújthatnak

RD60_O33_U02_HO - Specializált tanácsadási szolgáltatás működtetése

Tanácsadási tevékenység egységköltsége óra alapú és a jelenlegi szaktanácsadási rendszer a szaktanácsadók 2020. évi beszámolója alapján, továbbá a szaktanácsadók által megadott, 2021. november 2-3-án készült anonim kérdőíves felmérésre adott válaszok alapján végeztük el a számítást, figyelembe véve az infláció és a KAP reform következtében kibővült feladatokat.

A szaktanácsadók a beszámolóikat a mezőgazdasági és vidékfejlesztési szaktanácsadói tevékenységről és a mezőgazdasági szaktanácsadási rendszerről szóló 16/2019. (IV. 29.) AM rendeletben előírt adattartalommal készítik el, minden évben. Az online kérdőívet ezen felül, kifejezetten az egységköltség kalkuláció miatt küldtük ki számukra, adatgyűjtés céljából. A kérdőívet névtelenül tölthették ki, vegyesen természetes személy és jog személyiséggel rendelkező szaktanácsadók.

Az alábbi táblázat tartalmazza a fenti két vizsgálat eredményét:

Kalkuláció alapja	Válaszadók száma	Ügyfélszám[1]		Személyes alkalmak / ügyfél / év[2]	Óra / alkalom[3]	Óradíj[4]
2020. évi beszámolók	948	31[5]	112[6]	-	-	11.300, -
2021. évi kérdőív	63	76		17	3	12.845, -

[1] eredeti kérdés: Hány ügyféllel áll Ön vagy a szervezete szerződéses kapcsolatban? (db)

[2] eredeti kérdés: Éves szinten, az Önnel szerződésben álló egy ügyféllel átlagosan hány személyes alkalomból áll a tanácsadás? (db)

[3] eredeti kérdés: Egy személyes tanácsadási alkalom (action) átlagosan mennyi időt vesz igénybe? (óra)

[4] eredeti kérdés: A személyes tanácsadás óradíja mekkora bruttó összeget jelent? (Ft)

[5] Egyéni szaktanácsadó

[6] Szaktanácsadó szervezet

A fentiek alapján, a támogatott szaktanácsadási szolgáltatások esetében mindenképp óra alapú egységköltség alkalmazását tervezzük. A táblázatban feltüntetett óradíjak túlnyomórészt személyi költségekből tevődnek össze, de magukba foglalják a háttértevékenységek rezsiköltségét is.

Az egységköltség meghatározásához a friss adat, azaz 2021. évi kérdőíves felmérésből származó 12.845 forintos érték alkalmazását tervezzük, ami 35 EUR-t jelent (365 Ft/EUR árfolyammal számolva, és kerekítve). Ezt az EUR összeget javasoljuk majd a támogatási határozatokban/szerződésekben is rögzíteni, így biztosítva a támogatás értékállóságát, többek között az infláció, illetve a személyi költségek esetleges emelkedésének és a KAP reform következtében kibővült szaktanácsadói feladatok miatt esetlegesen felmerülő további költségek ellensúlyozására.

A vizsgálatok egyéb fent feltüntetett eredményeit a szaktanácsadási beavatkozás tervezéséhez szükséges további számítások elvégzéséhez tervezzük használni, figyelembe véve, hogy ezek az adatok csak a névjegyzéki szaktanácsadásra vonatkoznak.

Az indoklás részletesen az “AKI: A TÁMOGATOTT SZAKTANÁCSADÁS EGYSÉGKÖLTSÉGÉNEK MEGHATÁROZÁSA Háttéranyag”-ban található

RD60_O33_U03_HO - Általános tanácsadási szolgáltató hálózat működtetése

A VP-s tapasztalatok alapján készült a háttérszámítás

13 Tervezett egységösszegek – A kimeneteket tartalmazó pénzügyi táblázat

Tervezett egységösszeg	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2023–2029 összesen
RD60_O33_U01_ON - Új tanácsadási szolgáltatás indítása (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.33 (egység: Műveletek)	0,00	20,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 20,00 **Max:** 20,00

RD60_O33_U02_HO - Specializált tanácsadási szolgáltatás működtetése (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	35,00	35,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.33 (egység: Óra)	0,00	401 311,15	401 311,15	401 311,15	401 311,15	401 311,15	0,00	**Összesen:** 2 006 555,75 **Max:** 401 311,15
RD60_O33_U03_HO - Általános tanácsadási szolgáltató hálózat működtetése (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	35,00	35,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	O.33 (egység: Óra)	0,00	750 000,00	750 000,00	750 000,00	750 000,00	750 000,00	0,00	**Összesen:** 3 750 000,00 **Max:** 750 000,00
ÖSSZESEN	O.33 (egység: Óra)	0,00	1 151 311,15	1 151 311,15	1 151 311,15	1 151 311,15	1 151 311,15	0,00	**Összesen:** 5 756 555,75 **Max:** 1 151 311,15
	O.33 (egység: Műveletek)	0,00	20,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**Összesen:** 20,00 **Max:** 20,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	0,00	44 295 890,70	13 698 630,23	0,00	0,00	0,00	0,00	57 994 520,93
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	19 047 233,00	5 890 411,00	0,00	0,00	0,00	0,00	24 937 644,00

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

6. Pénzügyi terv

6.1 Áttekintő táblázat

	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Összesen
	Közvetlen kifizetések (N. igénylési év = N + 1. pénzügyi év) az (EU) 2021/2115 rendelet alapján	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	
1	A közvetlen kifizetésekre elkülönített kezdeti előirányzatok (kezdeti, V. melléklet)	N/A	1 243 185 165,00	1 243 185 165,00	1 243 185 165,00	1 243 185 165,00	1 243 185 165,00	6 215 925 825,00
2	Gyapot (VIII. melléklet)	N/A						
3	A közvetlen kifizetésekre elkülönített kezdeti előirányzatok a gyapotágazati összegek nélkül (kezdeti, IX. melléklet)	N/A	1 243 185 165,00	1 243 185 165,00	1 243 185 165,00	1 243 185 165,00	1 243 185 165,00	6 215 925 825,00
4	Termeléstől függő jövedelemtámogatás (96. cikk)	N/A	202 110 349,90	202 110 349,90	202 110 341,82	202 110 341,82	186 477 248,44	994 918 631,88
5	Átcsoportosítás az EMVA-ba, teljes összeg (rugalmasság és csökkentés) Eredményként kapott összeg	N/A					N/A	
6	Teljes rugalmasság – a 103. cikk (1) bekezdésének a) pontja – összeg	N/A					N/A	
7	Ha 25% feletti: ebből a környezetvédelmi és éghajlatpolitikával kapcsolatos célkitűzésekre fordított rész (a 103. cikk (2) bekezdésének a) pontja – összeg)	N/A					N/A	
8	Ha 25% feletti: ebből a fiatal mezőgazdasági termelők tevékenységének megkezdésére fordított rész (a 103. cikk (2) bekezdésének b) pontja) – összeg	N/A					N/A	
9	Teljes rugalmasság %	N/A					N/A	
10	Adott esetben a csökkentésből keletkező becsült összeg átcsoportosítása az EMVA-ba (a 17. cikk (5) bekezdése)	N/A					N/A	
11	Átcsoportosítás egyéb ágazatokban végrehajtandó beavatkozástípusok támogatására (a 88. cikk (6) bekezdése) – összeg	N/A						
12	Átcsoportosítás egyéb ágazatokban végrehajtandó beavatkozástípusok támogatására (a 88. cikk (6) bekezdése) – százalékos érték	N/A						
13	Átcsoportosítás az EMVA-ból: összeg (a 103. cikk (1) bekezdésének b) pontja)	N/A	104 217 287,25	104 217 287,25	104 217 287,25	104 217 287,25	N/A	416 869 149,00
16	A közvetlen kifizetésekre elkülönített kiigazított előirányzatok (V. melléklet)	N/A	1 347 402 452,25	1 347 402 452,25	1 347 402 452,25	1 347 402 452,25	1 243 185 165,00	6 632 794 974,00
17	A közvetlen kifizetésekre elkülönített kiigazított előirányzatok, a gyapotágazati összegek nélkül, a csökkentés átcsoportosítása előtt (IX. melléklet)	N/A	1 347 402 452,25	1 347 402 452,25	1 347 402 452,25	1 347 402 452,25	1 243 185 165,00	6 632 794 974,00

	EMGA, ágazati az (EU) 2021/2115 rendelet alapján	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Összesen
18	Borágazat (VII. melléklet)		27 970 000,00	27 970 000,00	27 970 000,00	27 970 000,00	N/A	111 880 000,00
19	Méhészet (X. melléklet)	3 582 027,00	4 271 227,00	4 271 227,00	4 271 227,00	4 271 227,00	N/A	20 666 935,00
22	Közvetlen kifizetések révén egyéb ágazatokban végrehajtandó beavatkozástípusok (a 42. cikk f) pontja)	N/A						
	EMVA az (EU) 2021/2115 rendelet alapján	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Összesen**
23	Kezdeti tagállami EMVA-előirányzatok (XI. melléklet)	416 869 149,00	416 869 149,00	416 869 149,00	416 869 149,00	416 869 149,00	N/A	2 084 345 745,00
24	Rugalmassági átcsoportosítás a közvetlen kifizetésekre (103. cikk (1) bekezdés b) pont és (2) bekezdés b) pont) – összeg	62 530 000,00	104 217 287,25	104 217 287,25	104 217 287,25	104 217 287,25	N/A	479 399 149,00
25	Százalék	15,00	25,00	25,00	25,00	25,00	N/A	23,00
26	Átcsoportosítás a közvetlen kifizetésekből (rugalmasság és becsült csökkentés)(17. és 103. cikk)	30 200 000,00					N/A	30 200 000,00
27	Az InvestEU programhoz rendelt előirányzatok (81. cikk)						N/A	
28	A LIFE programhoz rendelt előirányzatok (99. cikk) – összeg						N/A	
28a	Az Erasmus programhoz rendelt előirányzatok – (99. cikk) – összeg						N/A	
28b	Korengedményes nyugdíj átvitt összege (a 155. cikk (2) bekezdésének a) pontja) (az 1698/2005/EK rendelet 23. cikke) – összeg						N/A	
30	Kiigazított tagállami EMVA-előirányzatok (XI. melléklet)	384 539 149,00	312 651 861,75	312 651 861,75	312 651 861,75	312 651 861,75	N/A	1 635 146 596,00
	Pénzügyi év, az (EU) 2021/2115 rendelet szerinti minimális ráfordítási kötelezettségek	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Összesen**
31	A LEADER számára elkülönítve (a 92. cikk (1) bekezdése) – az időszak alatt legalább 5% Eredményként kapott százalékérték	3,54	4,36	4,45	4,45	8,72	N/A	5,03
32	A LEADER számára elkülönítve – összeg	13 626 221,75	13 626 221,75	13 900 196,68	13 900 196,68	27 252 443,30	N/A	82 305 280,16
33	Az EMVA (93. cikk) keretében a környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzésekre elkülönített összeg (min. 35%) – A legkülső régiók kivételével Eredményként kapott százalékérték	60,47	74,37	74,37	74,37	74,37	N/A	71,10
34	Az EMVA keretében a környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzésekre elkülönítve – összeg	232 519 195,78	232 519 195,78	232 519 195,78	232 519 195,78	232 519 195,78	N/A	1 162 595 978,90
35	– Ebből a 70. cikk céljára	194 399 679,47	194 399 679,47	194 399 679,47	194 399 679,47	194 399 679,48	N/A	971 998 397,36
36	– Ebből a 71. cikk céljára (50%)						N/A	
37	– Ebből a 72. cikk céljára	20 850 387,30	20 850 387,30	20 850 387,30	20 850 387,30	20 850 387,30	N/A	104 251 936,50
38	– Ebből a 73. cikk céljára, a 6. cikk (1) bekezdésének d), e) és f) pontjában, illetve az állatjólét tekintetében a 6. cikk (1) bekezdésének i) pontjában meghatározott egyedi célkitűzésekhez kapcsolódóan	17 269 129,01	17 269 129,01	17 269 129,01	17 269 129,01	17 269 129,00	N/A	86 345 645,04
38a	– Ebből a 74. cikk céljára, a 6. cikk (1) bekezdésének d), e) és f) pontjában meghatározott egyedi célkitűzésekhez kapcsolódóan						N/A	
39	Különbség a minimális összeghez képest	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	590 294 670,31
39a	A fiatal mezőgazdasági termelők számára elkülönített összeg (XII. melléklet) – (95. cikk) (ha csak közvetlen kifizetés: figyelembe kell venni az éves összegeket)	N/A	37 295 555,00	37 295 555,00	37 295 555,00	37 295 555,00	37 295 555,00	186 477 775,00
39b	A fiatal mezőgazdasági termelők számára elkülönítve		42 051 562,16	42 051 562,16	42 051 562,16	42 051 562,15	18 686 052,00	186 892 300,63
40	A fiatal mezőgazdasági termelők számára elkülönített összeg – a minimális követelmények teljesítéséhez szükséges		42 000 525,88	42 000 525,88	42 000 525,87	42 000 525,86	18 475 671,51	186 477 775,00

41	– a fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás révén (a közvetlen kifizetések keretében)	N/A	18 690 804,00	18 690 804,00	18 690 804,00	18 690 804,00	18 686 052,00	93 449 268,00
42	„amelyből a minimális követelmény teljesítéséhez szükséges” – a fordított felső határ alapja	N/A	18 690 804,00	18 690 804,00	18 690 804,00	18 690 804,00	18 475 671,51	93 238 887,51
43	– a fiatal mezőgazdasági termelők beruházásai révén (50%-os súlyozás) (a vidékfejlesztés keretében)		1 302 538,98	1 302 538,98	1 302 538,98	1 302 538,98	N/A	5 210 155,92
44	„amelyből a minimális követelmény teljesítéséhez szükséges” – a fordított felső határ alapja		1 302 538,98	1 302 538,98	1 302 538,98	1 302 538,98	N/A	5 210 155,92
45	– a fiatal mezőgazdasági termelők tevékenységének megkezdése (a vidékfejlesztés keretében)		22 058 219,18	22 058 219,18	22 058 219,18	22 058 219,17	N/A	88 232 876,71
46	„amelyből a minimális követelmény teljesítéséhez szükséges” – a fordított felső határ alapja		22 007 182,90	22 007 182,90	22 007 182,89	22 007 182,88	N/A	88 028 731,57
47	Az ökorendszerek számára elkülönítendő minimális összegek (97. cikk)	N/A	336 850 613,06	336 850 613,06	336 850 613,06	336 850 613,06	310 796 291,25	1 658 198 743,49
48	Visszatérítés (adott esetben – nem kötelező a tagállamok számára)	N/A	134 725 613,06	134 725 613,06	134 725 613,06	134 725 613,06	124 296 291,25	663 198 743,49
49	Közvetlen kifizetés céljából az éghajlat- és környezetvédelmi célokat szolgáló rendszerek számára elkülönített éves összegek	N/A	202 125 000,00	202 125 000,00	202 125 000,00	202 125 000,00	186 500 000,00	995 000 000,00
50	Ebből az előző év(ek)ben a végrehajtás terén tapasztalt alulteljesítést kompenzáló összegek	N/A	N/A					
51	Az ökorendszerek számára elkülönített teljes összeg, ideértve a visszatérítést	N/A	336 850 613,06	336 850 613,06	336 850 613,06	336 850 613,06	310 796 291,25	1 658 198 743,49
52	Az ökorendszerek alulteljesítését ellentételező vidékfejlesztési összegek (97. cikk (6) bekezdés b) pont, 97. cikk (7) bekezdés b) pont és 97. cikk (9) bekezdés b) pont)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	
52a	Ebből a 70. cikk esetében az ökorendszerek végrehajtásának ellentételezése (97. cikk (6) bekezdés b) pont, 97. cikk (7) bekezdés b) pont és 97. cikk (9) bekezdés b) pont)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	
53	Átcsoportosítással nyújtható támogatás céljára elkülönített összeg (29. cikk) – mentesség hiányában a 17. sornak évente legalább 10%-a	N/A	189 176 282,80	189 176 282,80	189 176 282,80	189 176 282,80	174 571 684,92	931 276 816,12

6.2 Részletes pénzügyi információk beavatkozásonkénti bontásban és a kimenet terve

6.2.1. Közvetlen kifizetések

	Pénzügyi év	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2024–2028 összesen**
	N naptári év = N–1 pénzügyi év	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
	A közvetlen kifizetésekre elkülönített kiigazított előirányzatok (V. melléklet)	1 347 402 452,25	1 347 402 452,25	1 347 402 452,25	1 347 402 452,25	1 243 185 165,00	6 632 794 974,00
	Gyapot (VIII. melléklet)						
	A közvetlen kifizetésekre elkülönített kiigazított előirányzatok, a gyapotágazati összegek nélkül, a csökkentés átcsoportosítása előtt (IX. melléklet)	1 347 402 452,25	1 347 402 452,25	1 347 402 452,25	1 347 402 452,25	1 243 185 165,00	6 632 794 974,00
	Adott esetben a csökkentésből keletkező becsült összeg átcsoportosítása az EMVA-ba (a 17. cikk (5) bekezdése)					N/A	
	Maximális indikatív pénzügyi támogatások (87. cikk (3) bekezdés)	735 300 015,55	735 300 015,55	735 300 015,55	735 300 015,55	676 950 000,37	
	Termelésfüggetlen beavatkozások (16. cikk (2) bekezdés)						
BISS (21)	**A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás**						

DP01_E01_BISS_16	A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027 összesen
DP01_O04_U01_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás fajlagos összege (Egységes)	Tervezett egységösszeg	147,06	147,06	147,06	147,06	135,39	
	Minimális tervezett egységösszeg	125,00	125,00	125,00	125,00	115,08	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	169,12	169,12	169,12	169,12	155,70	
	O.4 (egység: Hektár)	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	735 300 000,00	735 300 000,00	735 300 000,00	735 300 000,00	676 950 000,00	3 618 150 000,00
TOTAL	O.4 (egység: Hektár)	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	25 000 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	735 300 015,55	735 300 015,55	735 300 015,55	735 300 015,55	676 950 000,37	3 618 150 062,57
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)						
	Ebből a szükséges átvitel – kiadás (kizárólag ökorendszerek és „kompenzációs” típusú kifizetések esetében alkalmazandó (a 31. cikk (7) bekezdésének b) pontja), feltéve hogy a beavatkozás tartalmaz átvitelt)						
CRISS (29)	**A fenntarthatóságot elősegítő, kiegészítő, átcsoportosítással nyújtható jövedelemtámogatás**						
DP02_E02_CRIS_16	A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027 összesen
DP02_O07_U01_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összeg 1 (Egységes)	Tervezett egységösszeg	79,99	79,99	79,99	79,99	73,82	
	Minimális tervezett egységösszeg	55,99	55,99	55,99	55,99	51,67	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	103,99	103,99	103,99	103,99	95,97	
	O.7 (egység: Hektár)	1 004 602,14	1 004 602,14	1 004 602,14	1 004 602,14	1 004 602,14	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	80 358 125,18	80 358 125,18	80 358 125,18	80 358 125,18	74 159 729,97	395 592 230,69
DP02_O07_U02_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összege 2 (Egységes)	Tervezett egységösszeg	40,00	40,00	40,00	40,00	36,91	
	Minimális tervezett egységösszeg	28,00	28,00	28,00	28,00	25,84	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	52,00	52,00	52,00	52,00	47,98	
	O.7 (egység: Hektár)	2 720 453,94	2 720 453,94	2 720 453,94	2 720 453,94	2 720 453,94	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	108 818 157,60	108 818 157,60	108 818 157,60	108 818 157,60	100 411 954,93	535 684 585,33
TOTAL	O.7 (egység: Hektár)	3 725 056,08	3 725 056,08	3 725 056,08	3 725 056,08	3 725 056,08	18 625 280,40
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	189 176 282,80	189 176 282,80	189 176 282,80	189 176 282,80	174 571 684,92	931 276 816,12
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)						
	Ebből a szükséges átvitel – kiadás (kizárólag ökorendszerek és „kompenzációs” típusú kifizetések esetében alkalmazandó (a 31. cikk (7) bekezdésének b) pontja), feltéve hogy a beavatkozás tartalmaz átvitelt)						
CIS-YF (30)	**A fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás**						
DP03_B01_YFS_16	Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027 összesen
DP03_O06_U01_HA - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összege (Egységes)	Tervezett egységösszeg	157,33	157,33	157,33	157,33	157,29	
	Minimális tervezett egységösszeg	78,67	78,67	78,67	78,67	78,65	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	236,00	236,00	236,00	236,00	235,94	
	O.6 (egység: Hektár)	118 800,00	118 800,00	118 800,00	118 800,00	118 800,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	18 690 804,00	18 690 804,00	18 690 804,00	18 690 804,00	18 686 052,00	93 449 268,00
TOTAL	O.6 (egység: Hektár)	118 800,00	118 800,00	118 800,00	118 800,00	118 800,00	594 000,00

	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	18 690 804,00	18 690 804,00	18 690 804,00	18 690 804,00	18 686 052,00	93 449 268,00
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)	18 690 804,00	18 690 804,00	18 690 804,00	18 690 804,00	18 475 671,51	93 238 887,51
	Ebből a szükséges átvitel – kiadás (kizárólag ökorendszerek és „kompenzációs” típusú kifizetések esetében alkalmazandó (a 31. cikk (7) bekezdésének b) pontja), feltéve hogy a beavatkozás tartalmaz átvitelt)						
Eco-scheme (31)	**Az éghajlattal, a környezetvédelemmel és az állatjóléttel kapcsolatos rendszerek**						
DP17_G01_ECOS_16	Agro-ökológiai program	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP17_O08_U01_HA - Agro-ökológiai alapprogram (Egységes)	Tervezett egységösszeg	80,85	80,85	80,85	80,85	74,60	
	Minimális tervezett egységösszeg	60,64	60,64	60,64	60,64	55,95	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	105,10	105,10	105,10	105,10	96,98	
	O.8 (egység: Hektár)	2 500 000,00	2 500 000,00	2 500 000,00	2 500 000,00	2 500 000,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	202 125 000,00	202 125 000,00	202 125 000,00	202 125 000,00	186 500 000,00	995 000 000,00
TOTAL	O.8 (egység: Hektár)	2 500 000,00	2 500 000,00	2 500 000,00	2 500 000,00	2 500 000,00	12 500 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	202 125 000,00	202 125 000,00	202 125 000,00	202 125 000,00	186 500 000,00	995 000 000,00
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)						
	Ebből a szükséges átvitel – kiadás (kizárólag ökorendszerek és „kompenzációs” típusú kifizetések esetében alkalmazandó (a 31. cikk (7) bekezdésének b) pontja), feltéve hogy a beavatkozás tartalmaz átvitelt)						
	A termeléstől független beavatkozásokra elkülönített indikatív előirányzatok összege	1 145 292 102,35	1 145 292 102,35	1 145 292 102,35	1 145 292 102,35	1 056 707 737,29	5 637 876 146,69
	Termeléstől függő jövedelemtámogatás (a 16. cikk (3) bekezdésének a) pontja) – összeg – kötelező felső összeghatár						
CIS (32)	**Termeléstől függő jövedelemtámogatás**						
DP04_E03_CISB_16	Cukorrépa termesztés támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP04_O10_U01_HA - Cukorrépa termesztés támogatás fajlagos összege (Egységes)	Tervezett egységösszeg	653,11	653,11	653,11	653,11	602,60	
	Minimális tervezett egységösszeg	424,52	424,52	424,52	424,52	391,69	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	881,70	881,70	881,70	881,70	813,51	
	O.10 (egység: Hektár)	12 120,00	12 120,00	12 120,00	12 120,00	12 120,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	7 915 693,20	7 915 693,20	7 915 693,20	7 915 693,20	7 303 512,00	38 966 284,80
TOTAL	O.10 (egység: Hektár)	12 120,00	12 120,00	12 120,00	12 120,00	12 120,00	60 600,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	7 915 693,20	7 915 693,20	7 915 693,20	7 915 693,20	7 303 512,00	38 966 284,80
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)						
	Ebből a szükséges átvitel – kiadás (kizárólag ökorendszerek és „kompenzációs” típusú kifizetések esetében alkalmazandó (a 31. cikk (7) bekezdésének b) pontja), feltéve hogy a beavatkozás tartalmaz átvitelt)						
CIS (32)	**Termeléstől függő jövedelemtámogatás**						
DP05_E04_CISR_16	Rizstermesztés támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP05_O10_U01_HA - Rizstermesztés támogatás fajlagos összege (Egységes)	Tervezett egységösszeg	728,44	728,44	728,44	728,44	672,03	
	Minimális tervezett egységösszeg	582,75	582,75	582,75	582,75	537,62	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	874,13	874,13	874,13	874,13	806,44	
	O.10 (egység: Hektár)	2 717,00	2 717,00	2 717,00	2 717,00	2 717,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	1 979 171,48	1 979 171,48	1 979 171,48	1 979 171,48	1 825 905,51	9 742 591,43
TOTAL	O.10 (egység: Hektár)	2 717,00	2 717,00	2 717,00	2 717,00	2 717,00	13 585,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	1 979 171,48	1 979 171,48	1 979 171,48	1 979 171,48	1 825 905,51	9 742 591,43
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)						

	Ebből a szükséges átvitel – kiadás (kizárólag ökorendszerek és „kompenzációs” típusú kifizetések esetében alkalmazandó (a 31. cikk (7) bekezdésének b) pontja), feltéve hogy a beavatkozás tartalmaz átvitelt)						
CIS (32)	**Termeléstől függő jövedelemtámogatás**						
DP06_E05_CISV_16	Zöldségnövény termesztés támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP06_O10_U01_HA - Zöldségnövény termesztés támogatás fajlagos összege (Egységes)	Tervezett egységösszeg	241,23	241,23	292,80	292,80	270,19	
	Minimális tervezett egységösszeg	180,92	180,92	219,60	219,60	202,64	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	289,48	289,48	351,36	351,36	324,23	
	O.10 (egység: Hektár)	26 760,00	26 760,00	19 013,00	19 013,00	19 013,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	6 455 314,80	6 455 314,80	5 567 006,40	5 567 006,40	5 137 122,47	29 181 764,87
TOTAL	O.10 (egység: Hektár)	26 760,00	26 760,00	19 013,00	19 013,00	19 013,00	110 559,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	6 455 314,80	6 455 314,80	5 567 006,40	5 567 006,40	5 137 122,47	29 181 764,87
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)						
	Ebből a szükséges átvitel – kiadás (kizárólag ökorendszerek és „kompenzációs” típusú kifizetések esetében alkalmazandó (a 31. cikk (7) bekezdésének b) pontja), feltéve hogy a beavatkozás tartalmaz átvitelt)						
CIS (32)	**Termeléstől függő jövedelemtámogatás**						
DP07_E06_CISI_16	Ipari zöldségnövény termesztés támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP07_O10_U01_HA - Ipari zöldségnövény termesztés támogatás fajlagos összege (Egységes)	Tervezett egységösszeg	325,55	325,55	325,55	376,14	347,05	
	Minimális tervezett egységösszeg	260,44	260,44	260,44	300,91	277,66	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	390,66	390,66	390,66	451,37	416,45	
	O.10 (egység: Hektár)	47 980,00	47 980,00	47 980,00	41 527,00	41 527,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	15 619 889,00	15 619 889,00	15 619 889,00	15 619 965,78	14 411 945,35	76 891 578,13
TOTAL	O.10 (egység: Hektár)	47 980,00	47 980,00	47 980,00	41 527,00	41 527,00	226 994,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	15 619 889,00	15 619 889,00	15 619 889,00	15 619 889,00	14 411 752,60	76 891 308,60
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)						
	Ebből a szükséges átvitel – kiadás (kizárólag ökorendszerek és „kompenzációs” típusú kifizetések esetében alkalmazandó (a 31. cikk (7) bekezdésének b) pontja), feltéve hogy a beavatkozás tartalmaz átvitelt)						
CIS (32)	**Termeléstől függő jövedelemtámogatás**						
DP08_E07_CISO_16	Ipari olajnövény termesztés támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP08_O10_U01_HA - Ipari olajnövény termesztés támogatás fajlagos összege (Egységes)	Tervezett egységösszeg	109,59	109,59	109,59	109,59	101,15	
	Minimális tervezett egységösszeg	76,71	76,71	76,71	76,71	70,81	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	142,47	142,47	142,47	142,47	131,50	
	O.10 (egység: Hektár)	6 757,00	6 757,00	6 757,00	6 757,00	6 757,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	740 499,63	740 499,63	740 499,63	740 499,63	683 470,55	3 645 469,07
TOTAL	O.10 (egység: Hektár)	6 757,00	6 757,00	6 757,00	6 757,00	6 757,00	33 785,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	740 499,63	740 499,63	740 499,63	740 499,63	683 470,55	3 645 469,07
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)						
	Ebből a szükséges átvitel – kiadás (kizárólag ökorendszerek és „kompenzációs” típusú kifizetések esetében alkalmazandó (a 31. cikk (7) bekezdésének b) pontja), feltéve hogy a beavatkozás tartalmaz átvitelt)						
CIS (32)	**Termeléstől függő jövedelemtámogatás**						
DP09_E08_CISE_16	Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP09_O10_U01_HA - Extenzív	Tervezett egységösszeg	159,49	159,49	159,49	159,49	147,15	
	Minimális tervezett egységösszeg	143,54	143,54	143,54	143,54	132,44	

gyümölcstermesztés támogatás fajlagos összege (Egységes)	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	191,39	191,39	191,39	191,39	176,58	
	O.10 (egység: Hektár)	38 017,00	38 017,00	38 017,00	38 017,00	38 017,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	6 063 331,33	6 063 331,33	6 063 331,33	6 063 331,33	5 594 201,55	29 847 526,87
TOTAL	O.10 (egység: Hektár)	38 017,00	38 017,00	38 017,00	38 017,00	38 017,00	190 085,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	6 063 331,33	6 063 331,33	6 063 331,33	6 063 331,33	5 594 201,55	29 847 526,87
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)						
	Ebből a szükséges átvitel – kiadás (kizárólag ökorendszerek és „kompenzációs” típusú kifizetések esetében alkalmazandó (a 31. cikk (7) bekezdésének b) pontja), feltéve hogy a beavatkozás tartalmaz átvitelt)						
CIS (32)	**Termeléstől függő jövedelemtámogatás**						
DP10_E09_CISF_16	Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP10_O10_U01_HA - Intenzív gyümölcstermesztés támogatás fajlagos összege (Egységes)	Tervezett egységösszeg	373,48	373,48	373,48	373,48	344,58	
	Minimális tervezett egységösszeg	280,11	280,11	280,11	280,11	258,44	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	429,50	429,50	429,50	429,50	396,27	
	O.10 (egység: Hektár)	17 816,00	17 816,00	17 816,00	17 816,00	17 816,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	6 653 919,68	6 653 919,68	6 653 919,68	6 653 919,68	6 139 037,28	32 754 716,00
TOTAL	O.10 (egység: Hektár)	17 816,00	17 816,00	17 816,00	17 816,00	17 816,00	89 080,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	6 653 919,68	6 653 919,68	6 653 919,68	6 653 919,68	6 139 037,28	32 754 716,00
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)						
	Ebből a szükséges átvitel – kiadás (kizárólag ökorendszerek és „kompenzációs” típusú kifizetések esetében alkalmazandó (a 31. cikk (7) bekezdésének b) pontja), feltéve hogy a beavatkozás tartalmaz átvitelt)						
CIS (32)	**Termeléstől függő jövedelemtámogatás**						
DP11_E10_CISS_16	Anyajuhtartás támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP11_O11_U01_HD - Anyajuhtartás támogatás fajlagos összege (Egységes)	Tervezett egységösszeg	28,42	28,42	35,26	35,26	32,53	
	Minimális tervezett egységösszeg	24,16	24,16	29,97	29,97	27,65	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	35,53	35,53	44,08	44,08	40,67	
	O.11 (egység: Egyedszám)	765 930,00	765 930,00	642 542,00	642 542,00	642 542,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	21 767 730,60	21 767 730,60	22 656 030,92	22 656 030,92	20 901 891,26	109 749 414,30
TOTAL	O.11 (egység: Egyedszám)	765 930,00	765 930,00	642 542,00	642 542,00	642 542,00	3 459 486,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	21 767 730,60	21 767 730,60	22 656 030,92	22 656 030,92	20 901 891,26	109 749 414,30
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)						
	Ebből a szükséges átvitel – kiadás (kizárólag ökorendszerek és „kompenzációs” típusú kifizetések esetében alkalmazandó (a 31. cikk (7) bekezdésének b) pontja), feltéve hogy a beavatkozás tartalmaz átvitelt)						
CIS (32)	**Termeléstől függő jövedelemtámogatás**						
DP12_E11_CISC_16	Anyatehéntartás támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP12_O11_U01_HD - Anyatehéntartás támogatás fajlagos összege (Egységes)	Tervezett egységösszeg	139,95	139,95	139,95	139,95	129,13	
	Minimális tervezett egységösszeg	111,96	111,96	111,96	111,96	103,30	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	174,94	174,94	174,94	174,94	161,41	
	O.11 (egység: Egyedszám)	247 455,00	247 455,00	247 455,00	247 455,00	247 455,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	34 631 327,25	34 631 327,25	34 631 327,25	34 631 327,25	31 953 864,15	170 479 173,15
TOTAL	O.11 (egység: Egyedszám)	247 455,00	247 455,00	247 455,00	247 455,00	247 455,00	1 237 275,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	34 631 327,25	34 631 327,25	34 631 327,25	34 631 327,25	31 953 864,15	170 479 173,15
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)						

	Ebből a szükséges átvitel – kiadás (kizárólag ökorendszerek és „kompenzációs” típusú kifizetések esetében alkalmazandó (a 31. cikk (7) bekezdésének b) pontja), feltéve hogy a beavatkozás tartalmaz átvitelt)						
CIS (32)	**Termeléstől függő jövedelemtámogatás**						
DP13_E12_CISM_16	Hízott bika támogatás	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP13_O11_U01_HD - Hízott bika támogatás fajlagos összege (Egységes)	Tervezett egységösszeg	54,35	54,35	54,35	76,20	70,31	
	Minimális tervezett egységösszeg	40,76	40,76	40,76	57,15	52,73	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	65,22	65,22	65,22	106,68	98,44	
	O.11 (egység: Egyedszám)	93 122,00	93 122,00	93 122,00	66 420,00	66 420,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	5 061 180,70	5 061 180,70	5 061 180,70	5 061 204,00	4 669 990,20	24 914 736,30
TOTAL	O.11 (egység: Egyedszám)	93 122,00	93 122,00	93 122,00	66 420,00	66 420,00	412 206,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	5 061 180,70	5 061 180,70	5 061 180,70	5 061 180,70	4 670 068,30	24 914 791,10
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)						
	Ebből a szükséges átvitel – kiadás (kizárólag ökorendszerek és „kompenzációs” típusú kifizetések esetében alkalmazandó (a 31. cikk (7) bekezdésének b) pontja), feltéve hogy a beavatkozás tartalmaz átvitelt)						
CIS (32)	**Termeléstől függő jövedelemtámogatás**						
DP14_E13_CISD_16	Tejhasznú tehéntartás támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP14_O11_U01_HD - Tejhasznú tehéntartás támogatás fajlagos összege (Egységes)	Tervezett egységösszeg	316,99	316,99	316,99	316,99	292,47	
	Minimális tervezett egységösszeg	237,74	237,74	237,74	237,74	219,35	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	396,24	396,24	396,24	396,24	365,59	
	O.11 (egység: Egyedszám)	215 383,00	215 383,00	215 383,00	215 383,00	215 383,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	68 274 257,17	68 274 257,17	68 274 257,17	68 274 257,17	62 993 066,01	336 090 094,69
TOTAL	O.11 (egység: Egyedszám)	215 383,00	215 383,00	215 383,00	215 383,00	215 383,00	1 076 915,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	68 274 257,17	68 274 257,17	68 274 257,17	68 274 257,17	62 993 066,01	336 090 094,69
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)						
	Ebből a szükséges átvitel – kiadás (kizárólag ökorendszerek és „kompenzációs” típusú kifizetések esetében alkalmazandó (a 31. cikk (7) bekezdésének b) pontja), feltéve hogy a beavatkozás tartalmaz átvitelt)						
CIS (32)	**Termeléstől függő jövedelemtámogatás**						
DP15_E14_CISG_16	Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP15_O10_U01_HA - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás fajlagos összege (Egységes)	Tervezett egységösszeg	232,87	232,87	232,87	232,87	214,87	
	Minimális tervezett egységösszeg	163,01	163,01	163,01	163,01	150,41	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	302,73	302,73	302,73	302,73	279,33	
	O.10 (egység: Hektár)	68 548,00	68 548,00	68 548,00	68 548,00	68 548,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	15 962 772,76	15 962 772,76	15 962 772,76	15 962 772,76	14 728 908,76	78 579 999,80
TOTAL	O.10 (egység: Hektár)	68 548,00	68 548,00	68 548,00	68 548,00	68 548,00	342 740,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	15 962 772,76	15 962 772,76	15 962 772,76	15 962 772,76	14 728 908,76	78 579 999,80
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)						
	Ebből a szükséges átvitel – kiadás (kizárólag ökorendszerek és „kompenzációs” típusú kifizetések esetében alkalmazandó (a 31. cikk (7) bekezdésének b) pontja), feltéve hogy a beavatkozás tartalmaz átvitelt)						
CIS (32)	**Termeléstől függő jövedelemtámogatás**						
DP16_E15_CISP_16	Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2023–2027 összesen**
DP16_O10_U01_HA -	Tervezett egységösszeg	64,17	64,17	64,17	64,17	59,20	

Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás fajlagos összege (Egységes)	Minimális tervezett egységösszeg	44,92	44,92	44,92	44,92	41,44	
	Maximális tervezett egységösszeg (EUR)	77,00	77,00	77,00	77,00	71,04	
	O.10 (egység: Hektár)	171 190,00	171 190,00	171 190,00	171 190,00	171 190,00	
	Tervezett kimenet * Tervezett egységösszeg	10 985 262,30	10 985 262,30	10 985 262,30	10 985 262,30	10 134 448,00	54 075 497,20
TOTAL	O.10 (egység: Hektár)	171 190,00	171 190,00	171 190,00	171 190,00	171 190,00	855 950,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])	10 985 262,30	10 985 262,30	10 985 262,30	10 985 262,30	10 134 448,00	54 075 497,20
	Ebből az elkülönítésre vonatkozó minimumkövetelmény teljesítéséhez szükséges (XII. melléklet) (csak a 30. cikk vonatkozásában) (uniós hozzájárulás)						
	Ebből a szükséges átvitel – kiadás (kizárólag ökorendszerek és „kompenzációs” típusú kifizetések esetében alkalmazandó (a 31. cikk (7) bekezdésének b) pontja), feltéve hogy a beavatkozás tartalmaz átvitelt)						
	A termeléstől függő beavatkozásokra elkülönített indikatív előirányzatok összege	202 110 349,90	202 110 349,90	202 110 341,82	202 110 341,82	186 477 248,44	994 918 631,88
	Az összes közvetlen kifizetésre elkülönített indikatív előirányzat összege	1 347 402 452,25	1 347 402 452,25	1 347 402 444,17	1 347 402 444,17	1 243 184 985,73	6 632 794 778,57

6.2.2. Ágazati

Pénzügyi év		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Összes pénzügyi allokáció**
Gyümölcs- és zöldségfélék								
SC11_SC29_O35_A01_OP - Működési Alapok támogatása (Átlagos)	O.35 (egység: Operatív programok)	38,00	41,00	41,00	42,00	43,00		
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	6 387 844,00	11 104 218,19	11 824 187,21	12 339 064,80	12 795 617,45		54 450 931,65
Méhészeti termékek								
ADVIBEES (55(1)(a)) - Tanácsadási szolgáltatások, technikai segítségnyújtás, képzés, tájékoztatás és a legjobb gyakorlatok cseréje a méhészek és a méhészek szervezetei részére, többek között hálózatok kiépítése révén								
SC02_A01_BEA_55 - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Összesen**
SC02_O37_A01_BN - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás kedvezményezetteknek nyújtott egységnyi támogatás (Átlagos)	O.37 (egység: Kedvezményezettek)	100,00	64,00					164,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	250 000,00	160 000,00					410 000,00
SC02_O37_A02_ON - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás kérelemenként nyújtott egységnyi támogatás (Átlagos)	O.37 (egység: Operations)		270,00	380,00	380,00	380,00		1 410,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])		474 871,00	627 371,00	627 371,00	627 371,00		2 356 984,00
TOTAL	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	500 000,00	1 269 742,00	1 254 742,00	1 254 742,00	1 254 742,00		5 533 968,00
	Éves indikatív pénzügyi támogatás (teljes uniós kiadás [EUR])	250 000,00	634 871,00	627 371,00	627 371,00	627 371,00		2 766 984,00
	Az uniós társfinanszírozás mértéke (%-ban)	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00		

Pénzügyi év		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Összes pénzügyi allokáció
INVAPI (55(1)(b)) - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, valamint egyéb fellépések								
SC03_E02_BEI_55 - Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Összesen**
SC03_O37_A01_BN - A méhészeti ágazat eszközfejlesztésére kedvezményezettenként nyújtott egységnyi támogatás (Átlagos)	O.37 (egység: Kedvezményezettek)	1 500,00	274,00					1 774,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	375 000,00	68 500,00					443 500,00
SC03_O37_A02_BN - A méhészeti szervezetek tevékenységét segítő eszközök beszerzésének támogatására nyújtott egységnyi támogatás (Átlagos)	O.37 (egység: Kedvezményezettek)	50,00	3,00					53,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	30 000,00	1 800,00					31 800,00
SC03_O37_A03_BN - A méhbetegségek és kártevők elleni védekezés támogatásához kedvezményezettenként nyújtott egységnyi támogatás (Átlagos)	O.37 (egység: Kedvezményezettek)	8 000,00						8 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	1 796 727,00						1 796 727,00
SC03_O37_A04_BN - A méhek genetikai állományának fejlesztéséhez kedvezményezettenként nyújtott egységnyi támogatás (Átlagos)	O.37 (egység: Kedvezményezettek)	3 000,00						3 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	502 500,00						502 500,00
SC03_O37_A05_BN - A vándorlást elősegítő eszközök beszerzéséhez nyújtott kedvezményezettenként egységnyi támogatás (Átlagos)	O.37 (egység: Kedvezményezettek)	2 000,00	150,00					2 150,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	500 000,00	37 500,00					537 500,00
SC03_O37_A06_ON - A méhészeti ágazat eszközfejlesztésére kérelmenként nyújtott egységnyi támogatás (Átlagos)	O.37 (egység: Operations)		300,00	500,00	500,00	500,00		1 800,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])		56 500,00	75 000,00	75 000,00	75 000,00		281 500,00
SC03_O37_A07_ON - A méhészeti szervezetek tevékenységét segítő eszközök beszerzésének támogatására nyújtott kérelmenkénti egységnyi	O.37 (egység: Operations)		100,00	100,00	100,00	100,00		400,00

Pénzügyi év		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Összes pénzügyi allokáció
támogatás (Átlagos)								
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])		23 200,00	25 000,00	25 000,00	25 000,00		98 200,00
SC03_O37_A08_ON - A méhbetegségek és kártevők elleni védekezés támogatásához nyújtott kérelmenkénti egységnyi támogatás (Átlagos)	O.37 (egység: Operations)		12 500,00	8 494,00	8 494,00	8 494,00		37 982,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])		2 940 961,00	2 870 858,50	2 870 858,50	2 870 858,50		11 553 536,50
SC03_O37_A09_ON - A méhek genetikai állományának fejlesztéséhez nyújtott kérelmenkénti egységnyi támogatás (Átlagos)	O.37 (egység: Operations)		2 800,00	2 800,00	2 800,00	2 800,00		11 200,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])		200 500,00	325 000,00	325 000,00	325 000,00		1 175 500,00
SC03_O37_A10_ON - A vándorlást elősegítő eszközök beszerzéséhez nyújtott kérelmenkénti egységnyi támogatás (Átlagos)	O.37 (egység: Operations)		1 000,00	1 100,00	1 100,00	1 100,00		4 300,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])		184 750,00	222 250,00	222 250,00	222 250,00		851 500,00
TOTAL	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	6 408 454,00	7 027 422,00	7 036 217,00	7 036 217,00	7 036 217,00		34 544 527,00
	Éves indikatív pénzügyi támogatás (teljes uniós kiadás [EUR])	3 204 227,00	3 513 711,00	3 518 108,50	3 518 108,50	3 518 108,50		17 272 263,50
	Az uniós társfinanszírozás mértéke (%-ban)	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00		
PROMOBEES (55(1)(f)) - Promóció, kommunikáció és marketing, ideértve a piacmonitoringhoz kötődő fellépéseket és a különösen a méhészeti termékek minőségével kapcsolatos fogyasztói tudatosság növelésére irányuló tevékenységeket								
SC01_A02_BEM_55 - Méhészeti marketing		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Összesen**
SC01_O37_A01_BN - Méhészeti marketingre vonatkozó intézkedések kedvezményezettjeinek nyújtott egységnyi támogatás (Átlagos)	O.37 (egység: Kedvezményezettek)	18,00	1,00					19,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])	127 800,00	7 100,00					134 900,00
SC01_O37_A02_ON - Méhészeti marketingre vonatkozó intézkedések kérelmenként nyújtott egységnyi támogatás (Átlagos)	O.37 (egység: Operations)		16,00	19,00	19,00	19,00		73,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])		115 545,00	125 747,50	125 747,50	125 747,50		492 787,50
TOTAL	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])	255 600,00	245 290,00	251 495,00	251 495,00	251 495,00		1 255 375,00
	Éves indikatív pénzügyi támogatás (teljes	127 800,00	122 645,00	125 747,50	125 747,50	125 747,50		627 687,50

Pénzügyi év		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Összes pénzügyi allokáció
	uniós kiadás [EUR])							
	Az uniós társfinanszírozás mértéke (%-ban)	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00		
A következőre irányuló beavatkozások kimeneteinek és indikatív előirányzatainak összege: méhészeti termékek		3 582 027,00	4 271 227,00	4 271 227,00	4 271 227,00	4 271 227,00		20 666 935,00
Bor								
RESTRVINEY (58(1)(a)) - szőlőültetvények szerkezetátalakítása és átállítása								
SC05_E04_WIR_58 - Szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Összesen**
SC05_O36_A01_HA - Áttelepítés, fajtaváltás, támrendszer korszerűsítése (Átlagos)	O.36 (egység: Hektár)		1 299,93	1 299,93	1 299,93	1 299,93		5 199,72
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])		17 770 000,00	17 770 000,00	14 770 000,00	14 770 000,00		65 080 000,00
INVWINE (58(1)(b)) - Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások a bortermesztési rendszerekben, az a) pontban foglalt beavatkozástípushoz kapcsolódó műveletek, valamint a feldolgozólétesítményekre, a borászati infrastruktúrára és a marketingstruktúrákra és -eszközökre irányuló beruházások kivételével								
SC06_E05_WII_58 - Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Összesen**
SC06_O36_A01_BN - Borágazati beruházás (Átlagos)	O.36 (egység: Kedvezményezettek)		175,00	175,00	175,00	175,00		700,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])		7 500 000,00	7 000 000,00	7 000 000,00	7 000 000,00		28 500 000,00
GREENWINE (58(1)(c)) - Zöldszüret, azaz a még éretlen állapotban lévő szőlőfürtök teljes megsemmisítése vagy eltávolítása és ezáltal az érintett terület terméshozamának nullára csökkentése; nem értendő ide a be nem takarítás, ami azt jelenti, hogy a szokásos termelési ciklus végén a kereskedelmi célú szőlőt a tőkéken hagyják								
SC07_E06_WIG_58 - Zöldszüret támogatása a borágazatban		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Összesen**
SC07_O36_A01_HA - A zöldszüreti támogatásban részesített terület nagysága (Átlagos)	O.36 (egység: Hektár)							
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])							
INOVWINE (58(1)(e)) - Tárgyi és immateriális innovációs beruházások, amelyek közé tartoznak a – többek között a borkészítés termékeiből és melléktermékeiből előállított – innovatív termékek, a borászati termékek előállítására irányuló innovatív folyamatok és technológiák kifejlesztését, valamint e folyamatok és technológiák digitalizálását célzó, továbbá olyan egyéb, az ellátási lánc bármelyik szakaszában hozzáadott értéket teremtő beruházások, amelyek az ismeretek cseréjét, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz történő hozzájárulást célozzák								
SC04_A01_WIIN_58 - INOVWINE - Innovatív beruházások a borágazatban		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Összesen**
SC04_O36_A01_BN - Innovatív beruházások (Átlagos)	O.36 (egység: Kedvezményezettek)			3,00	3,00	3,00		9,00

Pénzügyi év		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Összes pénzügyi allokáció
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])			500 000,00	500 000,00	500 000,00		1 500 000,00
ADVWINE (58(1)(f)) - Tanácsadási szolgáltatások, különösen a foglalkoztatási feltételekre, a munkáltatói kötelezettségekre, valamint a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozóan								
SC30a_A02_WIA_58 - Tanácsadási szolgáltatások a borágazatban		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Összesen**
SC30a_O36_U01_BN - Tanácsadási szolgáltatások (Egységes)	O.36 (egység: Kedvezményezettek)				1,00			1,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])				1 000 000,00	1 000 000,00		2 000 000,00
DISTIL (58(1)(g)) - A borkészítés melléktermékeinek az 1308/2013/EU rendelet VIII. melléklete II. részének D. szakaszában megszabott korlátozásoknak megfelelően elvégzett lepárlása								
SC08_E07_WID_58 - Borászati melléktermékek lepárlása		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Összesen**
SC08_O36_A01_HL - Borászati melléktermékek lepárlása (Átlagos)	O.36 (egység: Hectoliters degrees)		1 411 764,70	1 411 764,70	1 411 764,70	1 411 764,70		5 647 058,80
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])		1 200 000,00	1 200 000,00	1 200 000,00	1 200 000,00		4 800 000,00
INFOR (58(1)(h)) - az uniós borokra vonatkozó, a tagállamokban végrehajtott tájékoztatási tevékenységek, amelyek célja a bor felelősségteljes módon történő fogyasztására való ösztönzés, illetve az eredetmegjelölésekre és a földrajzi jelzésekre vonatkozó uniós minőségrendszerek előmozdítása								
SC09_E08_WIN_58 - Borágazati belpiaci promóció		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Összesen**
SC09_O36_A01_BN - Harmadik országos borpromóciós támogatásban részesített termelők száma (Átlagos)	O.36 (egység: Kedvezményezettek)		25,00	25,00	25,00	25,00		100,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])		750 000,00	750 000,00	750 000,00	750 000,00		3 000 000,00
ACTREPUT (58(1)(i)) - A tagállamok által a borágazatban az 1308/2013/EU rendelettel összhangban elismert szakmaközi szervezetek által végrehajtott fellépések, amelyek célja az uniós szőlőültetvények hírnevének növelése a bortermelő régiókban a borturizmus előmozdítása révén								
SC30b_E10_WIT_58 - Az uniós szőlőültetvények hírnevének növelése a borturizmus előmozdítása révén az elismert szakmaközi szervezetek által		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Összesen**
SC30b_O36_U01_BN - A bortermelők gazdasági fenntarthatóságának és versenyképességének javítása (Egységes)	O.36 (egység: Kedvezményezettek)				1,00			1,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])				1 000 000,00	1 000 000,00		2 000 000,00
ACTMKTKNOW (58(1)(j)) - A tagállamok által a borágazatban az 1308/2013/EU rendelettel összhangban elismert szakmaközi szervezetek által végrehajtott fellépések, amelyek célja a piacismeret								

Pénzügyi év		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Összes pénzügyi allokáció
javítása								
SC30c_E11_WIM_58 - Piacismeret javítása elismert szakmaközi szervezetek által a borágazatban		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Összesen**
SC30c_O36_U01_BN - Piacismeret javítása elismert szakmaközi szervezetek által (Egységes)	O.36 (egység: Kedvezményezettek)				1,00			1,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])				1 000 000,00	1 000 000,00		2 000 000,00
PROMOWINE (58(1)(k)) - harmadik országokban folytatott promóció								
SC10_E09_WIP_58 - Borágazatban alkalmazott, harmadik országokban folytatott promóció		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Összesen**
SC10_O36_A01_BN - Külpiaci borpromóciós támogatásban részesített kedvezményezettek száma (Átlagos)	O.36 (egység: Kedvezményezettek)		4,00	4,00	4,00	4,00		16,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes uniós kiadás [EUR])		750 000,00	750 000,00	750 000,00	750 000,00		3 000 000,00
A következőre irányuló beavatkozások kimeneteinek és indikatív előirányzatainak összege: bor			27 970 000,00	27 970 000,00	27 970 000,00	27 970 000,00		111 880 000,00

6.2.3. Vidékfejlesztés

	Pénzügyi év	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029 (including payments of Q4 2029)	Total 2023 - 2029
ENVCLIM (70)	**Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások**								
RD19_G01_AEC_70	Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD19_O14_U01_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális szántó egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		338,00	338,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U02_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális gyep	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		282,00	282,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U03_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - almaterméűek (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		1 095,00	1 095,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U04_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - egyéb gyümölcsösök (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		950,00	950,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U05_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - szőlő (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		1 075,00	1 075,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U06_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális nádas egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		105,00	105,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U07_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		557,00	557,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

egységösszege - Túzokvédelmi előírásokkal (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U08_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Kék vércse védelmi előírásokkal (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		497,00	497,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U09_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Alföldi madárvédelmi előírásokkal (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		545,00	545,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U10_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		459,00	459,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U11_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		380,00	380,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

szántó egységösszege - Erózió-érzékeny területi lehatárolással (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U12_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Belvíz-érzékeny területi lehatárolással (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		342,00	342,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U13_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Aszály-érzékeny területi lehatárolással (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		342,00	342,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U14_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Túzokvédelmi előírásokkal (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		475,00	475,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U15_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Alföldi madárvédelmi előírásokkal (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		310,00	310,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								

RD19_O14_U16_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		352,00	352,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U17_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Nappali lepke védelmi előírásokkal (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		351,00	351,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19_O14_U18_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú gyep - Belvíz-érzékeny területi lehatárolással (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		323,00	323,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
ÖSSZESEN	O.14 (egység: Hektár)		961 324,00	961 324,00					1 922 648,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		373 253 569,65	373 253 569,65					746 507 139,30
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		186 626 784,82	186 626 784,82					373 253 569,64
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])		373 253 569,65	373 253 569,65					746 507 139,30
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])		186 626 784,82	186 626 784,82					373 253 569,64

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
ENVCLIM (70)	**Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások**								
RD19a_G01_AEC_70	Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD19a_O14_U01_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális szántó egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				400,00	400,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19a_O14_U02_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Talajmegújító gazdálkodás egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				451,00	451,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19a_O14_U03_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Natura 2000 szántó egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				410,00	410,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19a_O14_U04_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) MTÉT Túzokvédelmi	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				597,00	597,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

szántó egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	O.14 (egység: Hektár)								
RD19a_O14_U05_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) MTÉT Madárvédelmi szántó egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				558,00	558,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19a_O14_U06_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) MTÉT Kék vércse védelmi szántó egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				526,00	526,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19a_O14_U07_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális gyep egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				303,00	303,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19a_O14_U08_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) MTÉT élőhely-védelmi gyep egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				517,00	517,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19a_O14_U09_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális ültetvény –	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				866,00	866,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

Intenzív gyümölcsültetvény egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	O.14 (egység: Hektár)								
RD19a_O14_U10_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális ültetvény – Extenzív gyümölcsültetvény egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				724,00	724,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19a_O14_U11_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális ültetvény szőlő egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				1 045,00	1 045,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD19a_O14_U12_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) Horizontális nádas egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				105,00	105,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
ÖSSZESEN	O.14 (egység: Hektár)				961 324,00	961 324,00			1 922 648,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])				373 253 569,65	80 650 249,95			453 903 819,60
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])				186 626 784,82	40 325 124,99			226 951 909,81
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
ENVCLIM (70)	**Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások**								
RD20_G02_ORT_70	Ökológiai gazdálkodás támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD20_O17_U01_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szántóföld egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		458,00	458,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20_O17_U02_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Zöldség egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		1 097,00	1 097,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20_O17_U03_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Almafélék egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		1 840,00	1 840,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20_O17_U04_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szőlő egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		1 132,00	1 132,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20_O17_U05_HA - Ökológiai gazdálkodásra	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		1 762,00	1 762,00					

történő áttérés - Egyéb gyümölcs egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20_O17_U06_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		204,00	204,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20_O17_U07_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szántóföld egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		349,00	349,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20_O17_U08_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Zöldség egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		664,00	664,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20_O17_U09_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Almafélék egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		1 136,00	1 136,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20_O17_U10_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szőlő egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		1 097,00	1 097,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20_O17_U11_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Egyéb gyümölcs egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		967,00	967,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

91(3)(b) - 70-HU-50,00%	O.17 (egység: Hektár)								
RD20_O17_U12_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		204,00	204,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
ÖSSZESEN	O.17 (egység: Hektár)		279 415,00	279 415,00					558 830,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		63 064 332,00	63 064 332,00					126 128 664,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		31 532 166,00	31 532 166,00					63 064 332,00
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])		63 064 332,00	63 064 332,00					126 128 664,00
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])		31 532 166,00	31 532 166,00					63 064 332,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
ENVCLIM (70)	**Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások**								
RD20a_G02_ORT_70	Ökológiai gazdálkodás támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD20a_O17_U01_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szántóföld egységösszege	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				491,00	491,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

(Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	O.17 (egység: Hektár)								
RD20a_O17_U02_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Zöldség egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				1 097,00	1 097,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20a_O17_U03_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Intenzív gyümölcsültetvény egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				1 801,00	1 801,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20a_O17_U04_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szőlő egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				1 132,00	1 132,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20a_O17_U05_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Extenzív gyümölcsültetvény egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				1 562,00	1 562,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20a_O17_U06_HA - - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				225,00	225,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20a_O17_U07_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szántóföld egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				382,00	382,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

91(3)(b) - 70-HU-50,00%	O.17 (egység: Hektár)								
RD20a_O17_U08_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Zöldség egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				664,00	664,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20a_O17_U09_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Intenzív gyümölcsültetvény egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				1 117,00	1 117,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20a_O17_U10_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szőlő egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				1 097,00	1 097,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20a_O17_U11_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Extenzív gyümölcsültetvény egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				879,00	879,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
RD20a_O17_U12_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				225,00	225,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.17 (egység: Hektár)								
ÖSSZESEN	O.17 (egység: Hektár)				279 415,00	279 415,00			558 830,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])				63 064 332,00	63 064 332,00			126 128 664,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])				31 532 166,00	31 532 166,00			63 064 332,00

	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
ENVCLIM (70)	**Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások**								
RD22_G05_LCP_70	Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD22_O14_U01_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása szántóterületeken (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			537,00	537,00	537,00	537,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD22_O14_U02_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása szántóterületen (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			708,00	708,00	708,00	708,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD22_O14_U03_HA - Agro-ökológiai	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			833,00	833,00	833,00	833,00		

földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített természetközeli gyepek fenntartása (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD22_O14_U04_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított mezővédő fasor fenntartása (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			1 373,00	1 373,00	1 373,00	1 373,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD22_O14_U05_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított mezővédő erdősáv fenntartása (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			708,00	708,00	708,00	708,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD22_O14_U06_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített fás legelők vagy kaszálók fenntartása (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			225,00	225,00	225,00	225,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD22_O14_U07_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított partmenti vízvédelmi pufferzóna fenntartása (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			911,00	911,00	911,00	911,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD22_O14_U08_HA - Agro-ökológiai	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			911,00	911,00	911,00	911,00		

földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított vizes élőhely fenntartása (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD22_O14_U09_HA - - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása állandó kultúrákban (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			108,00	108,00	108,00	108,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD22_O14_U10_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása állandó kultúrákban (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			108,00	108,00	108,00	108,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
RD22_O14_U11_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított füves, cserjés sávok fenntartása (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			109,00	109,00	109,00	109,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.14 (egység: Hektár)								
ÖSSZESEN	O.14 (egység: Hektár)			5 692,00	11 384,00	11 384,00	11 384,00		39 844,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			4 118 429,71	8 236 859,43	8 236 859,43	8 236 859,43		28 829 008,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			2 059 214,86	4 118 429,71	4 118 429,71	4 118 429,71		14 414 503,99
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								

	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
ENVCLIM (70)	**Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások**								
RD24_G07_GAX_70	Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése, valamint szakmai támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD24_O19_U01_DY - Magyartarka szarvasmarha bika központi felnevelése egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				15,72	15,72			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Nap)								
RD24_O19_U02_DY - Magyar szürke szarvasmarha és kárpáti borzderes bika felnevelése egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				6,00	6,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Nap)								
RD24_O19_U03_DY - Magyar házi bivaly bika felnevelése egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				6,00	6,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Nap)								
RD24_O19_U04_DY - Magyartarka szarvasmarha bika elhelyezése várományos bika telepen vagy	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				10,50	10,50			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

mesterséges termékenyítő állomáson egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	O.19 (egység: Nap)								
RD24_O19_U05_DY - Sertés kan központi felnevelése egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				1,92	1,92			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Nap)								
RD24_O19_U06_DY - Kos és kecske bak központi felnevelése egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				2,60	2,60			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Nap)								
RD24_O19_U07_DY - Ló és szamár mén felnevelése egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				4,40	4,40			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Nap)								
RD24_O19_U08_DY - Ló és szamár mén tartása mesterséges termékenyítő állomáson illetve kancafedeztető állomáson egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				8,40	8,40			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Nap)								
RD24_O19_U09_DY - Magyar óriásnyúl tenyészbak egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				1,50	1,50			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Nap)								
RD24_O19_U10_PS - Szakmai támogatást végző személy (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				1 108,00	1 108,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

50,00%	O.19 (egység: Persons)				56,00	56,00			112,00
ÖSSZESEN	O.19 (egység: Nap)				182 808,00	182 808,00			365 616,00
ÖSSZESEN	O.19 (egység: null)				56,00	56,00			112,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])				1 643 835,61	1 643 835,62			3 287 671,23
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])				821 917,81	821 917,81			1 643 835,62
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
ENVCLIM (70)	**Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások**								
RD25_G08_GAI_70	Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD25_O19_U01_HD - Tyúk egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				35,00	35,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U02_HD - Kacsa egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				53,00	53,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U03_HD - Lúd egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				77,00	77,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								

RD25_O19_U04_HD - Pulyka egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				68,00	68,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U05_HD - Gyöngytyúk egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				39,00	39,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U06_HD - Juh egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				77,00	77,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U07_HD - Kecske egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				77,00	77,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U08_HD - Ló egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				700,00	700,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U09_HD - Szamár egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				400,00	400,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U10_HD - Sertés egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				300,00	300,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U11_HD - Magyar szürke, bivaly, borzderes egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				500,00	500,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U12_HD - Magyartarka	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				700,00	700,00			

egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD25_O19_U13_HD - Magyar óriás nyúl egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				35,00	35,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Egyedszám)								
ÖSSZESEN	O.19 (egység: Egyedszám)				100 560,00	100 560,00			201 120,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])				20 273 972,70	17 534 246,48			37 808 219,18
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])				10 136 986,35	8 767 123,24			18 904 109,59
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
ENVCLIM (70)	**Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások**								
RD26_G09_GAV_70	Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD26_O19_U01_IT - Szarvasmarhafélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése(műszalma) (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				45,00	45,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Items)								

RD26_O19_U02_IT - Szarvasmarhafélék embrió mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (embrió) (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				900,00	900,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Items)								
RD26_O19_U03_IT - Sertés genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (műszalma) (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				3,00	3,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Items)								
RD26_O19_U04_IT - Juh és kecske genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (műszalma) (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				16,00	16,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Items)								
RD26_O19_U05_IT - Lófélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (műszalma) (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				54,00	54,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Items)								
RD26_O19_U06_IT - Baromfifélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszeg (műszalma/ampulla) (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				10,00	10,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Items)								
RD26_O19_U07_HD - Genetikai vizsgálat egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				45,00	45,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

50,00%	O.19 (egység: Egyedszám)								
RD26_O19_U08_IT - Nyúl genetikai anyagának mélyhűtve történő egységösszege (műszalma) (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				15,00	15,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Items)								
RD26_O19_U09_IT - Baromfifélék embrionális sejteinek megőrzése egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				40,00	40,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Items)								
RD26_O19_U10_IT - Baromfifélék ivarszerv szöveteinek megőrzésének egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				25,00	25,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Items)								
ÖSSZESEN	O.19 (egység: null)				23 200,00				23 200,00
ÖSSZESEN	O.19 (egység: Egyedszám)				2 800,00				2 800,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])				2 191 780,65	1 095 890,58			3 287 671,23
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])				1 095 890,33	547 945,29			1 643 835,62
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
ENVCLIM (70)	**Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások**								
RD27_G10_GPX_70	Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD27_O19_U01_IT - Maggal szaporított egyévesek - öntermékenyülők egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				41,00	41,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Items)								
RD27_O19_U02_IT - Maggal szaporított egyévesek - szélporozta idegentermékenyülő egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				48,00	48,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Items)								
RD27_O19_U03_IT - Maggal szaporított egyévesek - rovarporozta idegentermékenyülő - egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				59,00	59,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Items)								
RD27_O19_U04_IT - Maggal szaporított évelők - tenyészkerti fenntartás egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				55,00	55,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Items)								
RD27_O19_U05_IT - Maggal szaporított évelők - magtárolással fenntartva egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				41,00	41,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Items)								

RD27_O19_U06_IT - Vegetatív szaporítású lágyszárú növények egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				63,00	63,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Items)								
RD27_O19_U07_IT - Évelő fásszárú növények fenntartása ültetvényben - fák egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				70,00	70,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Items)								
RD27_O19_U08_IT - Évelő fásszárú növények fenntartása ültetvényben - cserjék egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				70,00	70,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Items)								
RD27_O19_U09_IT - Merisztéma kultúrákban való fenntartás egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				37,00	37,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Items)								
RD27_O19_U10_IT - Mikroorganizmusok - Krioprezerválás egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				42,00	42,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Items)								
RD27_O19_U11_IT - Mikroorganizmusok - Liofilizálás egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				40,00	40,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Items)								
ÖSSZESEN	O.19 (egység: null)				188 262,00				188 262,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])				3 287 671,05	2 191 781,00			5 479 452,05
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])				1 643 835,53	1 095 890,50			2 739 726,03

	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
ENVCLIM (70)	**Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások**								
RD28_G11_GPI_70	Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD28_O19_U01_HA - Szántóföldi növénytermesztés egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		350,00	350,00	350,00	350,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Hektár)								
RD28_O19_U02_HA - Zöldségfajok egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		6 000,00	6 000,00	6 000,00	6 000,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Hektár)								
RD28_O19_U03_HA - Évelő lágyszárú fajok egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Hektár)								
RD28_O19_U04_HA - Ültetvények (szőlő és gyümölcs) egységösszege (Támogatás - Egységes)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

91(3)(b) - 70-HU-50,00%	O.19 (egység: Hektár)								
RD28_O19_U05_HA - Natura 2000 területen kívüli gyepek egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		500,00	500,00	500,00	500,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Hektár)								
RD28_O19_U06_SP - Természetes flóra elemeinek szaporítóanyagának előállítása (termesztése) egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		500,00	500,00	500,00	500,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Fajta)								
RD28_O19_U07_SP - Természetes flóra lágyszárú elemeinek szaporítóanyagának begyűjtése egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		500,00	500,00	500,00	500,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Fajta)								
ÖSSZESEN	O.19 (egység: Hektár)		30 260,00	30 260,00	30 260,00	30 260,00			121 040,00
ÖSSZESEN	O.19 (egység: null)		150,00						150,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		913 242,00	913 242,00	913 242,03				2 739 726,03
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		456 621,00	456 621,00	456 621,02				1 369 863,02
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
ENVCLIM (70)	**Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások**								
RD29_G12_AWC_70	Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD29_O18_U01_LU - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban beavatkozás egységköltsége (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				215,18	215,18			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)				34 700,00	34 700,00			69 400,00
ÖSSZESEN	O.18 (egység: Számosállategységek)				34 700,00	34 700,00			69 400,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])				7 397 260,50	2 250 246,35			9 647 506,85
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])				3 698 630,25	1 125 123,18			4 823 753,43
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
ENVCLIM (70)	**Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások**								
RD30_G13_AWC_70	Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD30_O18_U01_LU - Állatjóléti támogatások a	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				284,00	284,00			

szarvasmarha ágazatban - tejhasznú marha egységösszege minden vállalás esetén tehenek esetében (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD30_O18_U02_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - Tejhasznú marha egységösszege a választható előírás vállalása nélkül tehenek esetében (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				199,00	199,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD30_O18_U03_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - Tejhasznú marha egységösszege minden vállalás esetén – üszők, borjak esetében (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				222,00	222,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD30_O18_U04_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - Tejhasznú marha egységösszege a választható előírás vállalása nélkül - üszők, borjak esetében (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				137,00	137,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
ÖSSZESEN	O.18 (egység: Számosállategységek)				327 000,00	327 000,00			654 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])				44 383 561,60	13 501 479,50			57 885 041,10
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])				22 191 780,80	6 750 739,75			28 942 520,55
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								

	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
ENVCLIM (70)	**Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások**								
RD31_G14_AWC_70	Állatjóléti támogatások a húshasznú szarvasmarha ágazatban	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD31_O18_U01_LU - Több gondozói felület biztosítása (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				28,10	28,10			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD31_O18_U02_LU - Belső élősködő (endoparazatia) fertőzöttség ellenőrzése, ellenük való szakszerű védekezés (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				39,80	39,80			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD31_O18_U03_LU - Külső élősködők (ektoparaziták) valamint legyek, szúnyogok, nyüvek ellenei védekezés (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				54,60	54,60			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD31_O18_U04_LU - Ásványi anyag	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				50,70	50,70			

kiegészítésének alkalmazása (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD31_O18_U05_LU - Csülökápolás (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				5,50	5,50			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD31_O18_U06_LU - Többlet almozás (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				39,30	39,30			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD31_O18_U07_LU - Több élettér, legelő biztosítása (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				40,50	40,50			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
ÖSSZESEN	O.18 (egység: Számosállategységek)				180 000,00	180 000,00			360 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])				13 698 630,00	13 698 630,00			27 397 260,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])				6 849 315,00	6 849 315,00			13 698 630,00
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

ENVCLIM (70)	Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások								
RD32_G15_AWC_70	Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD32_O18_U01_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Vágócsirke és gyöngyös egységköltsége (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				40,34	40,34			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U02_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pulyka (előnevelés) egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				18,40	18,40			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U03_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pulyka (utónevelés) egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				47,90	47,90			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U04_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Fiatal liba egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				44,69	44,69			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U05_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Növendék liba egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				52,41	52,41			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								

RD32_O18_U06_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pecsenye kacsa egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				30,56	30,56			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U07_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Növendék kacsa egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				44,62	44,62			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U08_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				13,58	13,58			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U09_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Tyúk étkezési és keltetőtojástermeléstojátermelés egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				33,79	33,79			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U10_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Vágócsirke és gyöngyös egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				6,34	6,34			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U11_LU - Állatjóléti támogatások a	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				7,52	7,52			

baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pulyka (előnevelés) egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U12_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pulyka (utónevelés) egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				33,39	33,39			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U13_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Fiatal liba egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				31,42	31,42			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U14_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Növendék liba egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				36,30	36,30			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U15_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pecsenye kacsa egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				18,23	18,23			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U16_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Növendék	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				35,88	35,88			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

kacsa egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U17_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				0,88	0,88			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U18_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				3,76	3,76			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U19_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Vágócsirke és gyöngyös egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				3,45	3,45			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U20_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pulyka (előnevelés) egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				1,77	1,77			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U21_LU - Állatjóléti támogatások a	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				7,88	7,88			

baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pulyka (utónevelés) egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U22_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Fiatal liba egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				27,27	27,27			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U23_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Növendék liba egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				26,57	26,57			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U24_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pecsenye kacsa egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				14,16	14,16			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U25_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Növendék kacsa egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				32,15	32,15			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								

RD32_O18_U26_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				0,92	0,92			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U27_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				5,57	5,57			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U28_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Tyúk - tenyész egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				39,13	39,13			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U29_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Tenyész pulyka egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				24,73	24,73			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U30_LU - Állatjóléti támogatások a	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				32,80	32,80			

baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Törzskacsa egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U31_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Törzsliba egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				30,82	30,82			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD32_O18_U32_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás – árutermelő baromfi - Tyúk - tojástermelés egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				39,13	39,13			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
ÖSSZESEN	O.18 (egység: Számosállategységek)				825 300,00	825 300,00			1 650 600,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])				35 760 183,00	27 591 778,64			63 351 961,64
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])				17 880 091,50	13 795 889,32			31 675 980,82
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
ENVCLIM (70)	**Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások**								
RD33_G16_ANB_70	Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD33_O18_U01_LU - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban beavatkozás egységköltsége (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				150,00	150,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)				49 315,07	49 315,07			98 630,14
ÖSSZESEN	O.18 (egység: Számosállategységek)				49 315,07	49 315,07			98 630,14
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])				7 397 260,50	2 250 246,35			9 647 506,85
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])				3 698 630,25	1 125 123,18			4 823 753,43
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

ENVCLIM (70)	Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások								
RD33b_G17_AMR_70	Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD33b_O18_A01_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Sertés egységösszege (Támogatás - Átlagos) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				2,18	2,18			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_A02_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Baromfi egységösszege (Támogatás - Átlagos) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				7,41	7,41			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_A03_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Szarvasmarha egységösszege (Támogatás - Átlagos) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				5,99	5,99			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_A04_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Sertés egységösszege (Támogatás - Átlagos) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				0,50	0,50			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_A05_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Baromfi egységösszege (Támogatás - Átlagos) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				1,72	1,72			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_A06_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Szarvasmarha	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				1,39	1,39			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

egységösszege (Támogatás - Átlagos) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_A07_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Sertés egységösszege (Támogatás - Átlagos) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				3,03	3,03			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_A08_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Baromfi egységösszege (Támogatás - Átlagos) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				10,30	10,30			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_A09_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Szarvasmarha egységösszege (Támogatás - Átlagos) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				8,32	8,32			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U01_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Sertés egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		1,25	1,25	1,25	1,25			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U02_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Baromfi egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		1,20	1,20	1,20	1,20			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U03_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Szarvasmarha egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		0,15	0,15	0,15	0,15			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								

RD33b_O18_U04_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Sertés egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		0,11	0,11	0,11	0,11			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U05_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Baromfi egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		0,11	0,11	0,11	0,11			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U06_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Szarvasmarha egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		0,16	0,16	0,16	0,16			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U07_LU - Preventív termékek alkalmazása: Vágócsirke egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		4,34	4,34	4,34	4,34			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U08_LU - Preventív termékek alkalmazása: Szabadtartásos csirke egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		4,58	4,58	4,58	4,58			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U09_LU - Preventív termékek alkalmazása: Tyúk egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		3,98	3,98	3,98	3,98			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U10_LU - Preventív termékek	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		10,92	10,92	10,92	10,92			

alkalmazása: Növendék pulyka egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U11_LU - Preventív termékek alkalmazása: Pecsenyeliba egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		5,13	5,13	5,13	5,13			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U12_LU - Preventív termékek alkalmazása: Fiatal liba egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		6,94	6,94	6,94	6,94			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U13_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék liba egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		9,69	9,69	9,69	9,69			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U14_LU - Preventív termékek alkalmazása: Pecsenye kacsa egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		7,68	7,68	7,68	7,68			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U15_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék kacsa egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		12,20	12,20	12,20	12,20			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U16_LU - Preventív termékek alkalmazása: Előnevelt pulyka egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		1,37	1,37	1,37	1,37			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								

RD33b_O18_U17_LU - Preventív termékek alkalmazása: Jérce egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		0,53	0,53	0,53	0,53			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U18_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Sertés egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		2,49	2,49	2,49	2,49			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U19_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Baromfi egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		2,41	2,41	2,41	2,41			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
RD33b_O18_U20_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Szarvasmarha egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		3,59	3,59	3,59	3,59			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.18 (egység: Számosállategységek)								
ÖSSZESEN	O.18 (egység: Számosállategységek)		1 600 000,00	1 600 000,00	1 600 000,00	1 600 000,00			6 400 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		5 359 726,02	5 359 726,02	5 359 726,03	5 359 726,04			21 438 904,11
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		2 679 863,01	2 679 863,01	2 679 863,02	2 679 863,02			10 719 452,06
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
ENVCLIM (70)	**Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások**								
RD35_F02_FEC_70	Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD35_O15_A01_HA - Erdő-környezetvédelmi vállalás céllal támogatott erdő hektár (Támogatás - Átlagos) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			198,00	198,00	198,00	198,00	198,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)			736,00	736,00	736,00	736,00	736,00	
	O.15 (egység: Hektár)			50 000,00	80 000,00	80 000,00	80 000,00	80 000,00	370 000,00
ÖSSZESEN	O.15 (egység: Hektár)			50 000,00	80 000,00	80 000,00	80 000,00	80 000,00	370 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			6 082 317,00	9 940 000,00	9 940 000,00	9 940 000,00	9 741 483,00	45 643 800,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			3 041 158,00	4 970 000,00	4 970 000,00	4 970 000,00	4 870 742,00	22 821 900,00
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])			1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	500 000,00		3 500 000,00
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])			500 000,00	500 000,00	500 000,00	250 000,00		1 750 000,00
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

ENVCLIM (70)	**Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások**								
RD36_F03_GEN_70	Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD36_O19_A01_ON - Az erdők genetikai erőforrásainak megőrzését és fejlesztését célzó hektárok száma (Támogatás - Átlagos) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.19 (egység: Műveletek)		20,00	30,00	10,00				60,00
ÖSSZESEN	O.19 (egység: Műveletek)		20,00	30,00	10,00				60,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		1 200 000,00	1 600 000,00	800 000,00	800 000,00	800 000,00	800 000,00	6 000 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		600 000,00	800 000,00	400 000,00	400 000,00	400 000,00	400 000,00	3 000 000,00
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
ENVCLIM (70)	**Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások**								
RD39_F06_AFM_70	Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD39_O16_A01_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		300,00	300,00	300,00	300,00	300,00	300,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

6.- átvitel NVT (Támogatás - Átlagos) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	O.16 (egység: Hektár)								
RD39_O16_A02_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 7.- átvitel ÚMVP (Támogatás - Átlagos) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		250,00	250,00	250,00	250,00	250,00	250,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.16 (egység: Hektár)								
RD39_O16_A03_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 8.- átvitel VP (Támogatás - Átlagos) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		950,00	950,00	950,00	950,00	950,00	950,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.16 (egység: Hektár)								
RD39_O16_U01_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 1 - Tölgy, bükk, egyéb kemény lomb ápolása: euro/ha/év (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			605,00	605,00	605,00	605,00	605,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.16 (egység: Hektár)								
RD39_O16_U02_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 2 - Egyéb lágy lomb és fenyő ápolása: euro/ha/év (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			328,00	328,00	328,00	328,00	328,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.16 (egység: Hektár)								
RD39_O16_U03_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			320,00	320,00	320,00	320,00	320,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

3 - Akác erdő ápolása: euro/ha/év (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	O.16 (egység: Hektár)								
RD39_O16_U04_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 4 - Nemesnyár erdő ápolása: euro/ha/év (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			320,00	320,00	320,00	320,00	320,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.16 (egység: Hektár)								
RD39_O16_U05_HA - Erdőtelepítési beruházás jövedelempótló támogatási egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 70-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			432,00	432,00	432,00	432,00	432,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.16 (egység: Hektár)								
ÖSSZESEN	O.16 (egység: Hektár)		10 000,00	30 000,00	30 000,00	35 000,00	40 000,00	45 000,00	190 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		4 561 593,17	32 494 374,33	26 365 732,00	30 761 040,00	35 199 200,00	39 502 840,00	168 884 779,50
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		2 280 796,58	16 247 187,17	13 182 866,00	15 380 520,00	17 599 600,00	19 751 420,00	84 442 389,75
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])		4 561 593,17	32 494 374,33	8 000 000,00	8 000 000,00	8 000 000,00	8 000 000,00	69 055 967,50
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])		2 280 796,58	16 247 187,17	4 000 000,00	4 000 000,00	4 000 000,00	4 000 000,00	34 527 983,75
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

ASD (72)	**Bizonyos kötelező követelményekből eredő területspecifikus hátrányok**								
RD23_G06_NAG_72	Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD23_O13_U01_HA - Natura 2000 mezőgazdasági területek kompenzációja (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			115,00	115,00	115,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)			115,00	115,00	115,00			
	O.13 (egység: Hektár)			287 000,00	287 000,00	287 000,00			861 000,00
ÖSSZESEN	O.13 (egység: Hektár)			287 000,00	287 000,00	287 000,00			861 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			33 005 000,00	33 005 000,00	33 005 000,00			99 015 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			16 502 500,00	16 502 500,00	16 502 500,00			49 507 500,00
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
ASD (72)	**Bizonyos kötelező követelményekből eredő területspecifikus hátrányok**								
RD34_F01_NAF_72	Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD34_O13_U01_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 1 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			51,00	51,00	51,00	51,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								

RD34_O13_U02_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 2 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			127,00	127,00	127,00	127,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U03_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 3 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			114,00	114,00	114,00	114,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U04_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 4 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			101,00	101,00	101,00	101,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U05_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 5 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			88,00	88,00	88,00	88,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U06_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 6 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			191,00	191,00	191,00	191,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U07_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 7 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			152,00	152,00	152,00	152,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								

RD34_O13_U08_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 8 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			139,00	139,00	139,00	139,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U09_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 9 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			114,00	114,00	114,00	114,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U10_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 10 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			255,00	255,00	255,00	255,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U11_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 11 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			215,00	215,00	215,00	215,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U12_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 12 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			55,00	55,00	55,00	55,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U13_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 13 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			138,00	138,00	138,00	138,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								

RD34_O13_U14_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 14 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			123,00	123,00	123,00	123,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U15_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 15 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			110,00	110,00	110,00	110,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U16_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 16 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			96,00	96,00	96,00	96,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U17_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 17 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			206,00	206,00	206,00	206,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U18_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 18 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			165,00	165,00	165,00	165,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U19_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 19 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			151,00	151,00	151,00	151,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								

RD34_O13_U20_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 20 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			123,00	123,00	123,00	123,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U21_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 21 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			276,00	276,00	276,00	276,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U22_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 22 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			233,00	233,00	233,00	233,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U23_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 23 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			60,00	60,00	60,00	60,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U24_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 24 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			148,00	148,00	148,00	148,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U25_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 25 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			132,00	132,00	132,00	132,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								

RD34_O13_U26_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 26 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			118,00	118,00	118,00	118,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U27_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 27 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			103,00	103,00	103,00	103,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U28_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 28 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			222,00	222,00	222,00	222,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U29_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 29 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			178,00	178,00	178,00	178,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U30_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 30 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			163,00	163,00	163,00	163,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U31_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 31 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			132,00	132,00	132,00	132,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								

RD34_O13_U32_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 32 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			297,00	297,00	297,00	297,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
RD34_O13_U33_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció euro/hektár, egységköltség 33 (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 72-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			251,00	251,00	251,00	251,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.13 (egység: Hektár)								
ÖSSZESEN	O.13 (egység: Hektár)			230 000,00	230 000,00	230 000,00	230 000,00		920 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			27 497 427,00	27 497 427,00	27 497 427,00	26 996 592,00		109 488 873,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			13 748 713,50	13 748 713,50	13 748 713,50	13 498 296,00		54 744 436,50
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
INVEST (73-74)	**Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve**								
RD01a_E01_FRM_73	Mezőgazdasági üzemek fejlesztése	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD01a_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos)	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			525 600,00	525 600,00				
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

91(2)(d)-HU-43,00%	O.20 (egység: Műveletek)			123,00	124,00	675,00	675,00	675,00	2 272,00
ÖSSZESEN	O.20 (egység: Műveletek)			123,00	124,00	675,00	675,00	675,00	2 272,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			65 116 279,07	65 116 279,07				130 232 558,14
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			28 000 000,00	28 000 000,00				56 000 000,00
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
INVEST (73-74)	**Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve**								
RD01b_E01_FRM_73	Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD01b_O20_A01_ON - Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatásának fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			150 000,00	150 000,00				
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.20 (egység: Műveletek)			81,00	81,00	189,00	189,00	189,00	729,00
ÖSSZESEN	O.20 (egység: Műveletek)			81,00	81,00	189,00	189,00	189,00	729,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			12 116 641,67	12 116 641,68				24 233 283,35
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			5 210 155,92	5 210 155,92				10 420 311,84
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								

	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])			12 116 641,67	12 116 641,68				24 233 283,35
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])			5 210 155,92	5 210 155,92				10 420 311,84
INVEST (73-74)	**Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve**								
RD01c_E01_FRM_73	Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD01c_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			59 000,00	59 000,00				
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.20 (egység: Műveletek)			1 538,00	1 538,00	1 475,00	833,00		5 384,00
ÖSSZESEN	O.20 (egység: Műveletek)			1 538,00	1 538,00	1 475,00	833,00		5 384,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			35 821 360,47	35 821 360,47	31 973 752,33			103 616 473,27
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			15 403 185,00	15 403 185,00	13 748 713,50			44 555 083,50
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

INVEST (73-74)	**Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve**								
RD01d_E01_FRM_73	Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD01d_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			355 530,00	355 530,00				
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.20 (egység: Műveletek)			22,00		44,00	44,00	44,00	154,00
ÖSSZESEN	O.20 (egység: Műveletek)			22,00		44,00	44,00	44,00	154,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			4 069 768,00	4 069 767,00				8 139 535,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			1 750 000,00	1 750 000,00				3 500 000,00
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
INVEST (73-74)	**Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve**								
RD01e_E01_FRM_73	Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD01e_O20_A01_ON - Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				21 250,00	21 250,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

esetén a farokkurtítás visszaszorításával fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	O.20 (egység: Műveletek)				200,00	300,00			500,00
ÖSSZESEN	O.20 (egység: Műveletek)				200,00	300,00			500,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])				4 000 000,00	4 000 000,00			8 000 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])				1 720 000,00	1 720 000,00			3 440 000,00
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
INVEST (73-74)	**Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve**								
RD02_D01_FRM_73	Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD02_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			381 679,00	381 679,00	381 679,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.20 (egység: Műveletek)			24,00	336,00	335,00			695,00
ÖSSZESEN	O.20 (egység: Műveletek)			24,00	336,00	335,00			695,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			9 241 450,16					9 241 450,16
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			3 973 823,57					3 973 823,57
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								

	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
INVEST (73-74)	**Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve**								
RD04a_E02_FON_73	Mezőgazdasági termékek értéknövelése	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD04a_O24_A01_ON - Mezőgazdasági termékek értéknövelése fajlagos támogatás (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			650 959,00	650 959,00				
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.24 (egység: Műveletek)			89,00	89,00	600,00	600,00	600,00	1 978,00
ÖSSZESEN	O.24 (egység: Műveletek)			89,00	89,00	600,00	600,00	600,00	1 978,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			57 884 676,65	57 884 676,65				115 769 353,30
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			24 890 410,96	24 890 410,96				49 780 821,92
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
INVEST (73-74)	**Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve**								
RD04b_E03_FOF_73	Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD04b_O24_A01_ON - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása fajlagos támogatás (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			81 714,00	81 714,00				
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.24 (egység: Műveletek)			163,00		57,00	57,00	57,00	334,00
ÖSSZESEN	O.24 (egység: Műveletek)			163,00		57,00	57,00	57,00	334,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			6 690 028,67	6 690 028,67				13 380 057,34
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			2 876 712,33	2 876 712,33				5 753 424,66
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
INVEST (73-74)	**Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve**								
RD09a_B05_SML_73	Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD09a_O20_A01_ON - Mezőgazdasági	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			45 000,00	45 000,00				

kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.20 (egység: Műveletek)			54,00	54,00	561,00	561,00	561,00	1 791,00
ÖSSZESEN	O.20 (egység: Műveletek)			54,00	54,00	561,00	561,00	561,00	1 791,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			2 389 295,95	2 389 295,96				4 778 591,91
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			1 027 397,26	1 027 397,26				2 054 794,52
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
INVEST (73-74)	**Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve**								
RD09b_R14_OGR_73	Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD09b_O24_A01_ON - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatásának fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		10 969,00						
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.24 (egység: Műveletek)		37,00	121,00	121,00	121,00			400,00
ÖSSZESEN	O.24 (egység: Műveletek)		37,00	121,00	121,00	121,00			400,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		411 063,00						411 063,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		176 757,09						176 757,09

	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
INVEST (73-74)	**Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve**								
RD11_B07_DVF_73	Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD11_O24_A01_ON - Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység diverzifikáció támogatása fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			150 000,00	150 000,00				
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.24 (egység: Műveletek)			57,00	57,00	190,00	190,00	190,00	684,00
ÖSSZESEN	O.24 (egység: Műveletek)			57,00	57,00	190,00	190,00	190,00	684,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			8 601 465,43	8 601 465,44				17 202 930,87
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			3 698 630,13	3 698 630,14				7 397 260,27
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
INVEST (73-74)	**Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve**								
RD12_W01_WTO_73	Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD12_O20_A01_ON - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás: meglévő öntözőrendszerek modernizációjának fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			120 488,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.20 (egység: Műveletek)			47,00	233,00	234,00			514,00
RD12_O20_A02_ON - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás: öntözött terület nettó növekedésének fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			222 862,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.20 (egység: Műveletek)			51,00	253,00	252,00			556,00
ÖSSZESEN	O.20 (egység: Műveletek)			98,00	486,00	486,00			1 070,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			17 202 930,87					17 202 930,87
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			7 397 260,27					7 397 260,27
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								

	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
INVEST (73-74)	**Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve**								
RD18_I03_JGR_73	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD18_O20_A01_ON - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			1 592 863,97	1 592 863,97				
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.20 (egység: Műveletek)			1,00					1,00
ÖSSZESEN	O.20 (egység: Műveletek)			1,00					1,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			796 431,98	796 431,99				1 592 863,97
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			342 465,75	342 465,76				684 931,51
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
INVEST (73-74)	**Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve**								
RD21_G04_LCI_73	Agro-ökológiai nem termelő beruházások	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD21_O21_A01_ON - Agro-ökológiai nem termelő beruházások - Vízvédelmi célú nem termelő beruházások (Támogatás - Átlagos) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		212 997,71	233 267,50					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)			268 257,63					
	O.21 (egység: Műveletek)								
RD21_O21_U01_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése önálló szántóterületen földi táblákon vagy azok ökológiai határsávjában (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		938,00	1 020,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U02_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése állandó kultúrák sorközeiben vagy azok ökológiai határsávjábanban ültetvényekben (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		375,00	333,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U03_HA - Agro-ökológiai nem	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		898,00	1 026,00					

termelő beruházások Erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása szántóföldi táblák ökológiai határsávjában (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U04_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása állandó kultúrák sorközeiben vagy azok ökológiai határsávjában ültetvényekben (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		335,00	340,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U05_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások füves, cserjés sávok kialakítása szántóterületeken táblák ökológiai határsávjában (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		1 223,00	514,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U06_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások talajvédelmi célú gyeptelepítés (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		898,00	1 033,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U07_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások természetközeli gyepek létrehozása (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		938,00	1 075,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U08_HA - Agro-ökológiai nem	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		11 400,00	11 400,00					

termelő beruházások mezővédő fasor telepítése (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U09_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások mezővédő erdősáv telepítése (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		4 800,00	4 800,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U10_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások fás legelő vagy kaszálók kialakítása (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		2 850,00	2 850,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U11_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások gyepes védőterület kialakítása partmenti vízvédelmi pufferzónában (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		895,00	895,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U12_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások füves cserjés fás védőterület kialakítása partmenti vízvédelmi pufferzónában (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		1 220,00	1 220,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U13_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Vizes élőhelyek létrehozása	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		958,00	958,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

(Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U14_HA - Agroökológiai nem termelő beruházások erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása a táblákon belül a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		1 026,00	1 026,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.21 (egység: Hektár)								
RD21_O21_U15_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások füves cserjés sávok kialakítása szántóterületeken a táblákon belül a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon (Támogatás - Egységes) 91(3)(b) - 73-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		514,00	514,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.21 (egység: Hektár)								
ÖSSZESEN	O.21 (egység: Műveletek)		24,00	24,00					48,00
ÖSSZESEN	O.21 (egység: Hektár)		6 887,50	6 887,50					13 775,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		9 955 174,62	9 955 174,63					19 910 349,25
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		4 977 587,31	4 977 587,32					9 955 174,63
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
INVEST (73-74)	**Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve**								
RD38_F05_AFI_73	Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD38_O24_A01_HA - Erdősítést vagy ipari célú fásítást tartalmazó projektek területe (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				4 146,00	4 146,00	4 146,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.24 (egység: Hektár)				5 000,00	5 000,00	5 000,00		15 000,00
ÖSSZESEN	O.24 (egység: Hektár)				5 000,00	5 000,00	5 000,00		15 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])				15 912 534,30	15 912 534,30	15 912 534,30		47 737 602,90
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])				6 842 389,75	6 842 389,75	6 842 389,75		20 527 169,25
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
INVEST (73-74)	**Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve**								
RD40_F07_INP_73	Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**

RD40_O24_A01_ON - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházások egységösszege (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		90 000,00	90 000,00	90 000,00	90 000,00	90 000,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.24 (egység: Műveletek)		50,00	100,00	150,00	300,00	200,00		800,00
RD40_O24_U01_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: kézi befejezett ápolás egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		193,00	193,00	193,00	193,00	193,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.24 (egység: Hektár)		2 000,00	4 000,00	5 000,00	6 000,00	6 000,00		23 000,00
RD40_O24_U02_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: gépi befejezett ápolás egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		120,00	120,00	120,00	120,00	120,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.24 (egység: Hektár)		2 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00	1 000,00		12 000,00
RD40_O24_U03_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: tisztítás természetszerű, átmeneti és származék természetességi állapotú erdőkben egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		193,00	193,00	193,00	193,00	193,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.24 (egység: Hektár)		1 000,00	4 000,00	4 000,00	2 000,00	1 000,00		12 000,00
RD40_O24_U04_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: tisztítás faültetvény és kultúrerdő természetességi állapotú erdőkben egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		99,00	99,00	99,00	99,00	99,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.24 (egység: Hektár)		1 000,00	3 000,00	3 000,00	2 000,00	1 000,00		10 000,00
RD40_O24_U05_HA - Az erdőgazdálkodás	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		147,00	147,00	147,00	147,00	147,00		

versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: magas törzsnyesés egységösszege (Támogatás - Egységes) 91(2)(d)-HU-43,00%	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.24 (egység: Hektár)		500,00	600,00	800,00	600,00	500,00		3 000,00
ÖSSZESEN	O.24 (egység: Műveletek)		50,00	100,00	150,00	300,00	200,00		800,00
ÖSSZESEN	O.24 (egység: Hektár)		6 500,00	14 600,00	15 800,00	13 600,00	9 500,00		60 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		236 868,00	948 968,00	1 420 368,00	1 183 668,37	988 716,00		4 778 588,37
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		101 853,24	408 056,24	610 758,24	508 977,40	425 147,88		2 054 793,00
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
INVEST (73-74)	**Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve**								
RD41_F08_INN_73	Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD41_O23_A01_ON - Az erdőgazdálkodás klíma és környezeti fenntarthatóságát szolgáló nem termelő beruházás egységköltsége (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		33 000,00	33 000,00	33 000,00	33 000,00	33 000,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.23 (egység: Műveletek)		500,00	500,00	300,00	200,00			1 500,00
ÖSSZESEN	O.23 (egység: Műveletek)		500,00	500,00	300,00	200,00			1 500,00

	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		947 700,00	1 898 400,37	947 700,00	984 788,00			4 778 588,37
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		407 511,00	816 312,16	407 511,00	423 458,84			2 054 793,00
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
INVEST (73-74)	**Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve**								
RD42_R01_RAN_73	Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD42_O22_A01_ON - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			13 400,00	13 400,00				
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.22 (egység: Műveletek)			416,00	416,00	743,00	743,00	743,00	3 061,00
ÖSSZESEN	O.22 (egység: Műveletek)			416,00	416,00	743,00	743,00	743,00	3 061,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			5 575 024,00	5 575 024,00				11 150 048,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			2 397 260,32	2 397 260,32				4 794 520,64
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
INVEST (73-74)	**Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve**								
RD42a_R01_RAN_73	Vidéki infrastruktúra fejlesztés zártkerti területeken	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD42a_O22_A01_ON - Vidéki infrastruktúra fejlesztés zártkerti területeken fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			55 000,00	55 000,00				
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.22 (egység: Műveletek)			50,00	50,00	90,00	90,00	90,00	370,00
ÖSSZESEN	O.22 (egység: Műveletek)			50,00	50,00	90,00	90,00	90,00	370,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			232 558,00					232 558,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			100 000,00					100 000,00
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
INVEST (73-74)	**Beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve**								

RD43_R02_LOC_73	Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD43_O22_A01_ON - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			143 430,00	143 430,00				
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.22 (egység: Műveletek)			243,00	242,00	360,00	360,00	360,00	1 565,00
ÖSSZESEN	O.22 (egység: Műveletek)			243,00	242,00	360,00	360,00	360,00	1 565,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			34 847 322,71	34 847 322,72				69 694 645,43
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			14 984 348,77	14 984 348,77				29 968 697,54
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
INSTAL (75)	**Fiatal mezőgazdasági termelők és új mezőgazdasági termelők, valamint a vidéki induló vállalkozások tevékenységének megkezdése**								
RD05_B01_YFS_75	Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD05_O25_U01_BN - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával fajlagos száma (Támogatás - Egységes) 91(2)(a)-HU-85,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		40 000,00	40 000,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.25 (egység: Kedvezményezettek)		1 298,00	1 297,00	25,00	25,00	25,00	25,00	2 695,00

ÖSSZESEN	O.25 (egység: Kedvezményezettek)		1 298,00	1 297,00	25,00	25,00	25,00	25,00	2 695,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		51 901 692,18	51 901 692,19					103 803 384,37
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		44 116 438,35	44 116 438,36					88 232 876,71
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])		51 781 606,80	51 781 606,80					103 563 213,60
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])		44 014 365,79	44 014 365,78					88 028 731,57
INSTAL (75)	**Fiatal mezőgazdasági termelők és új mezőgazdasági termelők, valamint a vidéki induló vállalkozások tevékenységének megkezdése**								
RD06_B02_YFY_75	Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD06_O27_A01_BN - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők gazdaságátvevő támogatásával beavatkozás egységösszege (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				30 000,00				
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.27 (egység: Kedvezményezettek)				117,00	448,00	448,00	448,00	1 461,00
ÖSSZESEN	O.27 (egység: Kedvezményezettek)				117,00	448,00	448,00	448,00	1 461,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])				3 504 311,00				3 504 311,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])				1 506 853,73				1 506 853,73

	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
INSTAL (75)	**Fiatal mezőgazdasági termelők és új mezőgazdasági termelők, valamint a vidéki induló vállalkozások tevékenységének megkezdése**								
RD08_B04_BIS_75	Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD08_O27_A01_BN - Generációs megújulás induló vidéki vállalkozások támogatásával fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			30 000,00	30 000,00				
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.27 (egység: Kedvezményezettek)			48,00	48,00	181,00	181,00	181,00	639,00
RD08_O27_A02_BN - Fiatal erdőgazdálkodók induló támogatása egységösszege (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)		100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	
	O.27 (egység: Kedvezményezettek)		70,00	30,00					100,00
ÖSSZESEN	O.27 (egység: Kedvezményezettek)		70,00	78,00	48,00	181,00	181,00	181,00	739,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			1 433 577,57	1 433 577,57				2 867 155,14
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			616 438,35	616 438,36				1 232 876,71
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								

	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
RISK (76)	**Kockázatkezelési eszközök**								
RD14_I03_DMMF_76	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer I.pillér: Agrárkár-enyhítési Kockázatkezelési Alap	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD14_O09_A01_FN - Vidékfejlesztési támogatható költségek (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			1 364 179,07	1 364 179,07	1 364 179,07			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.9 (egység: Alapok)			1,00					1,00
ÖSSZESEN	O.9 (egység: Alapok)			1,00					1,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			1 364 179,07	1 364 179,07	1 364 179,07			4 092 537,21
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			586 597,00	586 597,00	586 597,00			1 759 791,00
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
RISK (76)	**Kockázatkezelési eszközök**								

RD16_I01_INS_76	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD16_O09_A01_BN - Támogatott biztosítási díjösszeg (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			1 548,00	1 484,00				
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)			2 090,00	2 003,00				
	O.9 (egység: Kedvezményezettek)			23 000,00	24 000,00				47 000,00
ÖSSZESEN	O.9 (egység: Kedvezményezettek)			23 000,00	24 000,00				47 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			4 778 591,91	4 778 591,91				9 557 183,82
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			2 054 794,52	2 054 794,52				4 109 589,04
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
RISK (76)	**Kockázatkezelési eszközök**								
RD17_I02_IST_76	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD17_O09_A01_FN - A vidékfejlesztési forrás terhére elszámolható támogatható költségek (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				796 432,00	796 432,00			
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)				820 000,00	820 000,00			
	O.9 (egység: Alapok)				1,00				1,00
ÖSSZESEN	O.9 (egység: Alapok)				1,00				1,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])				796 431,99	796 431,98			1 592 863,97

	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])				342 465,76	342 465,75			684 931,51
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
COOP (77)	**Együttműködés**								
RD07_B03_YFO_77	Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD07_O30_A01_BN - Gazdaságátadási együttműködések (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])				30 000,00				
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.30 (egység: Kedvezményezettek)				117,00	448,00	448,00	448,00	1 461,00
ÖSSZESEN	O.30 (egység: Kedvezményezettek)				117,00	448,00	448,00	448,00	1 461,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])				3 504 311,00				3 504 311,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])				1 506 853,73				1 506 853,73
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
COOP (77)	**Együttműködés**								
RD15_W04_COP_77	Vízfelhasználás hatékonyságát javító fenntartható vízgazdálkodási közösségek támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD15_O32_A01_ON - vízfelhasználás hatékonyságát javító fenntartható vízgazdálkodási közösségek támogatása fajlagos összeg (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			197 260,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.32 (egység: Műveletek)			7,00	10,00	10,00			27,00
ÖSSZESEN	O.32 (egység: Műveletek)			7,00	10,00	10,00			27,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			1 274 291,18					1 274 291,18
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			547 945,21					547 945,21
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
COOP (77)	**Együttműködés**								

RD37_F04_FRC_77	Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD37_O32_A01_ON - Erdőtűz megelőzési együttműködések egységköltsége (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		1 140 000,00	1 140 000,00	1 140 000,00	1 140 000,00	1 140 000,00		
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)		2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00		
	O.32 (egység: Műveletek)		1,00	3,00	3,00	2,00	1,00		10,00
ÖSSZESEN	O.32 (egység: Műveletek)		1,00	3,00	3,00	2,00	1,00		10,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		1 279 200,00	2 558 400,00	2 558 400,00	639 560,00	255 138,00		7 290 698,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		550 056,00	1 100 112,00	1 100 112,00	275 011,00	109 709,00		3 135 000,00
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
COOP (77)	**Együttműködés**								
RD44_R03_POG_77	Termelői csoportok, termelői szervezetek támogatása	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD44_O28_U01_BN - Termelői csoportok és termelői szervezetek támogatása beavatkozás egységköltsége (Támogatás - Egységes) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			100 000,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.28 (egység: Kedvezményezettek)			127,00					127,00
ÖSSZESEN	O.28 (egység: Kedvezményezettek)			127,00					127,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			12 742 911,76					12 742 911,76
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			5 479 452,06					5 479 452,06

	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
COOP (77)	**Együttműködés**								
RD45_R04_GIS_77	Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására, valamint a minőségrendszer működtetéséhez kapcsolódó új tevékenység ellátására az EU-s minőségrendszerek keretében	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD45_O29_A01_BN - Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására az EU-s minőségrendszerek keretében beavatkozás átlagos egységköltsége (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			36 000,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.29 (egység: Kedvezményezettek)			30,00	43,00	43,00			116,00
ÖSSZESEN	O.29 (egység: Kedvezményezettek)			30,00	43,00	43,00			116,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			1 041 744,00					1 041 744,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			447 949,86					447 949,86
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
COOP (77)	**Együttműködés**								
RD46_R05_GIJ_77	Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT, illetve ökológiai termék esetén	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD46_O29_A01_BN - Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén támogatás fajlagos összeg (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			13 000,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.29 (egység: Kedvezményezettek)			98,00	120,00	119,00			337,00
ÖSSZESEN	O.29 (egység: Kedvezményezettek)			98,00	120,00	119,00			337,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			1 274 302,00					1 274 302,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			547 949,86					547 949,86
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
COOP (77)	**Együttműködés**								
RD47_R06_QSJ_77	Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD47_O32_A01_ON - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása fajlagos összeg (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		12 050,00	12 050,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.32 (egység: Műveletek)		53,00	53,00	129,00	129,00			364,00
ÖSSZESEN	O.32 (egység: Műveletek)		53,00	53,00	129,00	129,00			364,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		637 151,00	637 151,00					1 274 302,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		273 975,00	273 975,00					547 950,00
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
COOP (77)	**Együttműködés**								
RD48_R07_QSP_77	Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD48_O32_A01_ON - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			106 192,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

támogatása fajlagos összege (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	O.32 (egység: Műveletek)			12,00	18,00	18,00			48,00
ÖSSZESEN	O.32 (egység: Műveletek)			12,00	18,00	18,00			48,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			1 274 302,00					1 274 302,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			547 949,00					547 949,00
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
COOP (77)	**Együttműködés**								
RD49_R09_SCC_77	Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD49_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért fajlagos költsége (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			218 472,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.32 (egység: Műveletek)			8,00	7,00	6,00			21,00
ÖSSZESEN	O.32 (egység: Műveletek)			8,00	7,00	6,00			21,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])			1 592 863,97					1 592 863,97
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])			684 931,51					684 931,51
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								

	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
COOP (77)	**Együttműködés**								
RD50_R10_SEC_77	Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD50_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért fajlagos összeg (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		65 753,00	65 753,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.32 (egység: Műveletek)		9,00	10,00	23,00	24,00			66,00
ÖSSZESEN	O.32 (egység: Műveletek)		9,00	10,00	23,00	24,00			66,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		637 151,00	637 151,00					1 274 302,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		273 974,93	273 974,93					547 949,86
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								

	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
COOP (77)	**Együttműködés**								
RD51_R11_TUC_77	Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD51_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért fajlagos összeg (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		218 472,00	218 472,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.32 (egység: Műveletek)		3,00	3,00	8,00	7,00			21,00
ÖSSZESEN	O.32 (egység: Műveletek)		3,00	3,00	8,00	7,00			21,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		637 151,00	637 151,00					1 274 302,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		273 975,00	273 975,00					547 950,00
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
COOP (77)	**Együttműködés**								
RD52_R12_BIC_77	Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD52_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		218 472,00	218 472,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								

fajlagos összeg (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	O.32 (egység: Műveletek)		3,00	3,00	8,00	7,00			21,00
ÖSSZESEN	O.32 (egység: Műveletek)		3,00	3,00	8,00	7,00			21,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		637 151,00	637 151,00					1 274 302,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		273 975,00	273 975,00					547 950,00
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
COOP (77)	**Együttműködés**								
RD57_R15_LDR_77	LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD57_O31_A01_ST - LEADER stratégiák elkészítése, fajlagos összeg (Támogatás - Átlagos) 91(3)(b) - 77(1)(b)-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	106 397,00	106 397,00	106 397,00	106 397,00	106 397,00	106 397,00	106 397,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.31 (egység: Stratégiák)		105,00						105,00
RD57_O31_A02_ST - LEADER HACS-ok működése és HFS-ek végrehajtása, ide értve az okos falu stratégiákat, fajlagos összeg (Támogatás - Átlagos) 91(3)(b) - 77(1)(b)-HU-50,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])	1 450 885,48	1 450 885,48	1 450 885,48	1 471 885,48	1 471 885,48	1 471 885,48	1 471 885,48	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.31 (egység: Stratégiák)		105,00						105,00
ÖSSZESEN	O.31 (egység: Stratégiák)		210,00						210,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		14 462 789,60	49 683 957,00	50 231 906,86	50 231 906,86			164 610 560,32

	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		7 231 394,80	24 841 978,50	25 115 953,43	25 115 953,43			82 305 280,16
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
COOP (77)	**Együttműködés**								
RD61_A05_EIP_77	Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD61_O01_A01_PR - Innovatív együttműködések egységösszege a zöld célok elérésére (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		2 190 000,00	2 190 000,00	2 190 000,00	2 190 000,00	2 190 000,00	2 190 000,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)		2 740 000,00	2 740 000,00	2 740 000,00	2 740 000,00	2 740 000,00	2 740 000,00	
	O.1 (egység: Projektek)		3,00	4,00					7,00
RD61_O01_A02_PR - Innovatív együttműködések az alulról jövő kezdeményezésekből (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])			330 000,00	330 000,00	330 000,00	330 000,00	330 000,00	
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)			410 000,00	410 000,00	410 000,00	410 000,00	410 000,00	
	O.1 (egység: Projektek)			16,00	19,00	17,00	7,00	4,00	63,00
ÖSSZESEN	O.1 (egység: Projektek)		3,00	20,00	19,00	17,00	7,00	4,00	70,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		6 570 000,00	8 721 516,28					15 291 516,28
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		2 825 100,00	3 750 252,00					6 575 352,00
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								

	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
KNOW (78)	**Ismeretek cseréje és információk terjesztése**								
RD58_A01_TRA_78	Képzések és bemutatóüzemi programok	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD58_O33_A01_HO - Képzés (Támogatás - Átlagos) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		8,19	8,19					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)		16,60	16,60					
	O.33 (egység: Óra)		316 000,00	367 000,00	388 000,00	335 000,00	264 000,00		1 670 000,00
ÖSSZESEN	O.33 (egység: Óra)		316 000,00	367 000,00	388 000,00	335 000,00	264 000,00		1 670 000,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		2 460 000,00	2 791 000,00	483 310,29				5 734 310,29
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		1 057 800,00	1 200 130,00	207 823,42				2 465 753,42
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								
KNOW (78)	**Ismeretek cseréje és információk terjesztése**								
RD60_A04_ADP_78	Tanácsadási szolgáltatások	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD60_O33_U01_ON - Új tanácsadási	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		200 000,00						

szolgáltatás indítása (Támogatás - Egységes) 91(2)(d)-HU-43,00%	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)		200 000,00						
	O.33 (egység: Műveletek)		20,00						20,00
RD60_O33_U02_HO - Specializált tanácsadási szolgáltatás működtetése (Támogatás - Egységes) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		35,00	35,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.33 (egység: Óra)		401 311,15	401 311,15	401 311,15	401 311,15	401 311,15		2 006 555,75
RD60_O33_U03_HO - Általános tanácsadási szolgáltató hálózat működtetése (Támogatás - Egységes) 91(2)(d)-HU-43,00%	Tervezett egységösszeg (Teljes közkiadás [EUR])		35,00	35,00					
	Maximális tervezett átlagos egységösszeg (adott esetben) (EUR)								
	O.33 (egység: Óra)		750 000,00	750 000,00	750 000,00	750 000,00	750 000,00		3 750 000,00
ÖSSZESEN	O.33 (egység: Óra)		1 151 311,15	1 151 311,15	1 151 311,15	1 151 311,15	1 151 311,15		5 756 555,75
ÖSSZESEN	O.33 (egység: Műveletek)		20,00						20,00
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Teljes közkiadás [EUR])		44 295 890,70	13 698 630,23					57 994 520,93
	Éves indikatív pénzügyi előirányzat (Uniós hozzájárulás [EUR])		19 047 233,00	5 890 411,00					24 937 644,00
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből pénzügyi eszköz céljára (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből átvitel (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből átvitel (uniós hozzájárulás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (a 95. cikk (1) bekezdésére alkalmazandó a 73. és 75. cikk vonatkozásában) (összes közkiadás [EUR])								
	Ebből a XII. mellékletben meghatározott minimális pénzügyi előirányzat eléréséhez szükséges (uniós hozzájárulás [EUR])								

7. Irányítási és koordinációs rendszer

7.1. Az irányítási, koordinációs és az ellenőrző szervek azonosítása

Hatóság típusa	Intézménynév	EMGA	EMVA	Felelős neve	Cím	E-mail-cím
Irányító hatóság	Ministry of Agriculture	Y	Y	Szigeti Szabolcs	1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.	szabolcs.szigeti@am.gov.hu
Illetékes hatóság	Ministry of Agriculture	Y	Y	dr. Andréka Tamás	1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.	tamas.andreka@am.gov.hu
Kifizető ügynökség	Magyar Államkincstár	Y	Y	Detre Miklós	1095 Budapest, Soroksári út 22-24.	detre.miklos@allamkincstar.gov.hu
Tanúsító szerv	KPMG Magyarország	Y	Y	Huzsvai Dóra	1134 Budapest, Váci út 31.	Dora.Huzsvai@kpmg.hu
Monitoringbizottság	Ministry of Agriculture	N	Y	Szigeti Szabolcs	1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.	szabolcs.szigeti@am.gov.hu
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek, a szerepük leírásával	Baranya Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Főosztály	Y	Y	Tarnai Lívia	7602 Pécs Pf. 365	agrartamogatas@baranya.gov.hu
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek, a szerepük leírásával	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Koleszár Gábor	3501 Miskolc Pf. 646	koleszar.gabor@borsod.gov.hu
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek, a szerepük leírásával	Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal, Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Madari Örs	6001 Kecskemét Pf. 470	videkfejlesztes@bacs.gov.hu
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek, a szerepük leírásával	Békés Megyei Kormányhivatal Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Magyarné Dr. Knap Diána	5620 Békéscsaba Pf. 45	agrarvidekfejlesztes@bekes.gov.hu
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek, a szerepük leírásával	Csongrád-Csanád Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Schultz József	6801 Hódmezővásárhely, Pf. 129	schultz.jozsef@csongrad.gov.hu
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek, a szerepük leírásával	Fejér Megyei Kormányhivatal Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Bögyös Zsolt	8002 Székesfehérvár Pf. 297	bogyos.zsolt@fejer.gov.hu
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek, a szerepük leírásával	Fővárosi és Pest Megyei Kormányhivatal Agár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	dr. Tóth Csaba	1391 Budapest Pf. 248	avtf@pest.gov.hu
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek,	Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Agrár-és	Y	Y	Pénzes István	9002 Győr Pf. 70	agrartam@gyor.gov.hu

a szerepük leírásával	Vidékfejlesztést Támogató Főosztály					
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek, a szerepük leírásával	Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Szigeti Szabolcs	4001 Debrecen Pf. 551	agrartamogatas.ugyfelszolgalat@hajdu.gov.hu
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek, a szerepük leírásával	Heves Megyei Kormányhivatal Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Lucza Zsuzsanna	3301 Eger Pf. 169	agrartamogatas@heves.gov.hu
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek, a szerepük leírásával	Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Szabó Endre	5002 Szolnok Pf. 111	kh.agrar.videkfejlesztes@jasz.gov.hu
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek, a szerepük leírásával	Komarom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Horváth Adrienn	2801 Tatabánya Pf. 1394	avfo@komarom.gov.hu
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek, a szerepük leírásával	Magyar Államkincstár	N	Y	Detre Miklós	1095 Budapest, Soroksári út 22-24.	detre.miklos@allamkincstar.gov.hu
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek, a szerepük leírásával	Nemzeti Földügyi Központ (NFK)	Y	Y	Nagy János	1149 Budapest, Bosnyák tér 5.	nfk@nfk.gov.hu
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek, a szerepük leírásával	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH)	Y	Y	dr. Oravecz Márton	1024 Budapest, Keleti Károly utca 24.	elnok@nebih.gov.hu
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek, a szerepük leírásával	Nógrád Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Bacsa Annamária	3101 Salgótarján Pf. 123	avfo.titkarsag@nograd.gov.hu
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek, a szerepük leírásával	Somogy Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Varga Lívia	7400 Kaposvár, Petőfi tér 1-3.	agrar@somogy.gov.hu
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek, a szerepük leírásával	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Kovács Lajos	4401 Nyíregyháza Pf. 422	agrarvidekfejlesztes@szabolcs.gov.hu
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek, a szerepük leírásával	Tolna Megyei Kormányhivatal Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Máté Erika	7101 Szekszárd Pf. 251	ugyfelszolgalat-videkfejlesztes@tolna.gov.hu
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek, a szerepük leírásával	Vas Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Szabó Levente	9701 Szombathely Pf. 245	agrarvidek@vas.gov.hu
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek,	Veszprém Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató	Y	Y	Boros Gábor István	8202 Veszprém Pf. 791	vemkh.agrar.videkfejlesztes@veszprem.gov.hu

a szerepük leírásával	Főosztály					
A rendeletben nem meghatározott egyéb, felhatalmazott és közreműködő szervezetek, a szerepük leírásával	Zala Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Horváth Gyula	8901 Zalaegerszeg Pf. 142	horvath.gyula@zala.gov.hu
AKIS-koordináció, beleértve a mezőgazdasági tanácsadást is – érintett koordinációs szerv	Nemzeti Agrárgazdasági Kamar (NAK)	Y	Y	Győrffy Balázs	1115 Budapest, Bartók Béla út 105.	gyorffy.balazs@nak.hu

Rövid leírás az illetékes hatóság szerkezetének és szervezeti felépítéséről

Az Illetékes Hatóság felépítésének és szervezetének rövid leírása:

A Bizottság 908/2014/EU végrehajtási rendeletének 1. cikk (1) bekezdésében *[2023-tól (EU) 2022/128 rendelet 1. cikk (1) bekezdésben]* kapott felhatalmazás alapján **kijelölt miniszteri szintű hatóság (Illetékes Hatóság) Magyarországon** – a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 9. § (1) bekezdés 10. pontja, a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások eljárási rendjéről szóló 2022. évi LXV. törvény 12. § (2) bekezdése, valamint a Közös Agrárpolitika és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások végrehajtásának szervezetéről és intézményeiről szóló 601/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése alapján – az agrárpolitikáért felelős miniszter, azaz **az agrárminiszter**. Az Agrárminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2019. (XII. 30.) AM utasítás 1. mellékletének 11. § i) pontja szerinti **feladatdelegálás alapján** az EMVA és az EMGA végrehajtásának felügyeletével kapcsolatos illetékes hatósági feladatokkal összefüggő döntések – a miniszter nevében és megbízásából történő – kiadmányozása **a közigazgatási államtitkár feladata**.

Az illetékes hatósági **funkcionális feladatokat a közigazgatási államtitkár által irányított Illetékes Hatósági Főosztály** látja el.

A közvetlen közigazgatási államtitkári irányítással jelenleg és a jövőben is biztosítható, hogy az illetékes hatósági feladatellátás – az EMGA/EMVA szakmai irányítástól és a kifizető ügynökségi tevékenységgel összefüggő szervezetrendszertől is – elkülönülten, függetlenül, összehangoltan és hatékonyan valósuljon meg. Az Illetékes Hatóság működésbeli függetlensége elengedhetetlen a feladatellátáshoz kapcsolódó ellenőrzési téma meghatározása és teljesítésének elfogadása kapcsán is.

A Magyar Államkincstár mint az egyetlen hazai EMGA/EMVA Kifizető Ügynökség az Illetékes Hatóságtól 2017. október 16-i hatállyal, jelenleg is fennálló teljes körű akkreditációs státuszt kapott, megfelelve azon 1306/2013/EU rendelet *[2023-tól (EU) 2021/2116 rendelet]* szerinti elvárásnak, miszerint kizárólag az akkreditált kifizető ügynökségeknél felmerült kiadásokat lehet visszatéríteni az uniós költségvetésből.

A Kifizető Ügynökség akkreditálási eljárása és folyamatos felügyelete:

A kijelölt Illetékes Hatóság

- a 908/2014/EU rendelet 1-2. cikke *[2023-tól (EU) 2022/128 rendelet 1-2. cikke]* alapján **a Kifizető Ügynökség akkreditációját megadja, felülvizsgálja, illetve visszavonja**; a tanúsító szerv által elkészített jelentéseken és **az akkreditációs felügyeleti vizsgálatokon keresztülfolyamatosan nyomon követi az akkreditációs kritériumoknak való megfelelést,** illetve felügyeli a végrehajtást érintő változásokat; a rendszer bármilyen lényegi változása esetén megvizsgálja, hogy a Kifizető Ügynökség továbbra is megfelel-e a 907/2014/EU rendelet I. mellékletében *[2023-tól (EU) 2022/127 rendelet I. mellékletében]* foglalt akkreditációs kritériumoknak; **az akkreditációs felügyeleti vizsgálatok során feltárt hiányosságok kapcsán az érintett szervektől, szervezeti egységektől intézkedési terv bekérésére kerül sor, és a hiányosságok orvoslása érdekében hozott intézkedések végrehajtásának**

teljesülését, megfelelőségét monitoring vizsgálatok keretében ellenőrzi; felügyeleti és monitoring tevékenységéről – melyhez a Kifizető Ügynökségtől független, külső közreműködőt vesz igénybe – háromévente részletes jelentés készül a Bizottság részére (a következő jelentés esedékessége 2022.06.30.).

- a **908/2014/EU rendelet 5. cikkének** *[2023-tól (EU) 2022/128 rendelet 5. cikkének],* **a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 28/B. §-ának**, **valamint a 601/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet 7. §-ának felhatalmazása alapján kiválasztja az 1306/2013/EU rendelet 9. cikke** *[2023-tól (EU) 2021/2116 rendelet 12. cikke]* **szerinti Tanúsító Szervet**, amely – közbeszerzési eljárás lefolytatása eredményeként – **mind az EMGA, mind az EMVA tekintetében 2025. május 31-ig a KPMG Konzorcium** lett;

A kijelölt Tanúsító Szerv

- a **Kifizető Ügynökséget érintően éves rendszerességgel** nemzetközileg elfogadott auditszabványoknak megfelelően elkészített, jogszabályban meghatározott szempontok szerinti **véleményt ad, melyet három szakaszban (féléves, időközi, éves) megvalósuló ellenőrzési munka eredményeire alapoz**;
- **módszertana** – beleértve a vizsgálatok és jelentéstételek ütemezését – az Európai Bizottság által is elismert jó gyakorlatok között szerepel, mely a mielőbbi korrigálás lehetőségével biztosíthatja a pénzügyi év során feltárt hiányosságok miatti szankciók elkerülését, csökkentését, továbbá összhangban a 908/2014/EU rendelet 2. cikkével *[2023-tól (EU) 2022/128 rendelet 2. cikkével]***hatékonyan támogatja az Illetékes Hatóság felügyeleti tevékenységét is**.

A Monitoring Bizottság az Irányító Hatóság által működtetett döntéshozó szerv, melynek fő feladata a KAP Stratégiai Terv előrehaladásának és a célok elérésének nyomon követése. A Monitoring Bizottság, működésében független az Irányító Hatóságtól (a részére megküldött munkaanyagokat véleményezheti, szavazhat róla, kezdeményezheti ülés összehívását stb.).

A Monitoring Bizottság összetételének meghatározása során Magyarország figyelemmel van az SPR rendelet 106. cikk (3) bekezdésében előírt követelményekre, azaz a partnerség és esélyegyenlőség elvének érvényesítésére a következő szereplők bevonása révén:

- regionális és helyi szintű hatóságok,
- környezetvédelmi és éghajlat-politikai kérdésben illetékes hatóságok,
- gazdasági és szociális partnerek,
- a civil és nem-kormányzati szervezetek (különösen a környezetvédelem, klíma, energia, fenntartható fejlődés, a nemek közti egyenlőség, az esélyegyenlőség, az egyenlő bánásmód, valamint a diszkrimináció-mentesség területéről)

A 2021/2115/EU rendelet 124. cikk (1) bekezdése alapján a tagállamnak a Bizottság KAP Stratégiai Tervet jóváhagyó végrehajtási határozatáról szóló értesítést követően három hónap áll rendelkezésére a monitoring bizottság létrehozására, így a Bizottság konkrét összetételét a későbbiekben tudjuk csak megadni.

7.2. A monitoring- és jelentéstételi struktúra bemutatása

A magyar KAP Stratégiai Terv monitoring és jelentéstételi rendszerének (a továbbiakban **monitoring rendszer**) célja a KAP Stratégiai Terv eredményes és hatásos lebonyolításához szükséges információk biztosítása az Európai Unió és a tagállam döntéshozói, valamint a partnerség számára. A monitoring rendszer funkciói a közösségi jogszabályok által előírt jelentéstételi kötelezettségekre, illetve az agrár- és vidékfejlesztésben a korábbi programozási időszakokban tapasztalt döntéshozói adatigényekre, valamint a tematikus értékelések jellemző igényeire tekintettel kerülnek kialakításra.

A monitoring rendszer részét képezi a kormányzati szervezetek együttműködő hálózata (**szervezeti struktúra**), az intézményrendszer monitoring feladatait szabályozó **eljárásrend** és az adatgyűjtést, adatfeldolgozást támogató **informatikai rendszer**. A rendszer működéséhez szükséges a monitoring rendszerhez közvetlenül nem tartozó **közigazgatási adatbázisok** elérhetősége és a **független külső értékelői kapacitások** rendelkezésre állása is, ezért ezek is részei a rendszerrel kapcsolatos tervezésnek, fejlesztésnek.

A KAP Stratégiai Terv monitoring rendszerének alapjait a korábbi fejlesztési időszakokban kialakult működési mechanizmusok biztosítják, azaz az eddigi támogatási intézkedések végrehajtása során is alkalmazott szervezeti struktúra, informatikai rendszer és értékelési megoldások az új tervezési időszakra irányadó jogszabályi előírások alapján történő továbbfejlesztésével kerül felépítésre az új időszak rendszere.
A monitoring rendszer felépítése során azonosításra kerültek a főbb, tagállami szintű feladatok. Ezek lehatárolása kulcsfontosságú a felelősségrendszer kialakítása során, annak érdekében, hogy a KAP Stratégiai Terv végrehajtása és a KAP Stratégiai Terv céljainak megvalósítása terén elért előrehaladás megbízhatóan nyomon követhető legyen.

A **szervezeti struktúra** egyrészt magában foglalja a monitoring feladatokat ellátó dedikált szervezeti egységeket, ugyanakkor a kizárólag adatszolgáltatási kötelezettséget vállaló egyéb kapcsolódó szervezetek is helyet kapnak benne. A szervezeti struktúra két kulcseleme az Irányító Hatóság monitoring és értékelési divíziója és a Kifizető Ügynökség monitoringért felelős szervezeti egysége.

Az **Irányító Hatóság** a monitoring rendszer kapcsán a következő feladatköröket látja el:
·a monitoring rendszer koncepciójának kialakítása, rendszeres felülvizsgálata és a rendszer működésének felügyelete,
·az intézményrendszer monitoring feladatainak, felelősségi viszonyainak szabályozása,
·a kedvezményezetteket érintő, monitoring szempontú előírások rögzítése a pályázati felhívásokban, illetve a szabályozásokban,
·a pályázati felhívások kiírásában való közreműködés a teljesítmény keretrendszernek, és a tagállam által vállalt mérföldköveknek való megfelelőség szempontjából,
·az Európai Bizottság, a tagállami döntéshozók és a társadalmi partnerek, kiemelten a Monitoring Bizottság információs igényeinek biztosítása,
·az informatikai rendszerekkel kapcsolatos monitoring szempontú igények összegyűjtése, és dokumentálása,
·a tematikus értékelésekhez szükséges adatok biztosítása a közigazgatási és egyéb adatgazdákkal történő megállapodásokon keresztül,
·a tematikus értékelésekhez szükséges független szakértői kapacitások biztosítása, és az értékelések publikálása,
·a LEADER megközelítésre vonatkozó speciális adatok összegyűjtése a Helyi Akciócsoportok jelentéstételi rendszerén keresztül,
·a monitoring rendszer működéséhez szükséges kompetenciák biztosítása képzések, és nemzetközi együttműködések révén,

·együttműködés a Kifizető Ügynökséggel az Éves Teljesítmény Jelentés elkészítése során
·közreműködés a közösségi jogszabályok által előírt jelentéstételi kötelezettségek teljesítésében.

A **Kifizető Ügynökség** a monitoringért rendszer kapcsán a következő feladatköröket látja el:
·a kérelemkezelési, illetve a kifizetési folyamatok során keletkező adatok biztosítása a monitoring rendszer működtetéséhez,
·a monitoring rendszer működéséhez szükséges, az Irányító Hatóság által kijelölt további információk összegyűjtése a kedvezményezettektől,
·a pályázati felhívások véleményezése és javaslattétel a monitoring adatok begyűjthetősége szempontjából
·a monitoring rendszer működéséhez szükséges informatikai megoldások fejlesztése és működtetése,
·közreműködés az Európai Bizottság, a tagállami döntéshozók, a társadalmi partnerek, és a tematikus értékelések információs igényeinek biztosításában,
·közreműködés a közösségi jogszabályok által előírt jelentéstételi kötelezettségek teljesítésében.

A közösségi jogszabályok által előírt jelentéstételi kötelezettségek, többek között az Éves Teljesítmény Jelentés elkészítése, az Irányító Hatóság és a Kifizető Ügynökség szoros együttműködését igénylik.

A Kifizető Ügynökség felelős a kiadások kezeléséért és ellenőrzéséért, míg az Irányító Hatóság felelős a KAP Stratégiai Terv irányításáért és végrehajtásáért. Ennek megfelelően az **éves teljesítményalapú záróelszámolás (kimeneti indikátorok)** összefüggésében a **Kifizető Ügynökség**, míg az **éves teljesítményfelülvizsgálat (eredmény indikátorok)** vonatkozásában az **Irányító Hatóság** tartozik elszámolással a Bizottság felé.
A szervezeti struktúra mellett kiemelkedő fontosságú a **monitoring rendszer eljárásrend**jének meghatározása, ahol elkülönülnek a támogatási intézményrendszeren belüli feladat – és hatáskörök. Mindezek mellett fontos rendszer szinten biztosítani az átláthatóságot és az ellenőrzési szerepköröket. A szervezeti struktúra és az eljárásrendek kialakítása során az irányadó uniós előírások képezik a rendszer alapját, melyet kiegészítenek a hazai, belső tagállami szintű részletszabályok.

A monitoring rendszer **eljárásrendje** egyrészt az intézményrendszeri szereplők közötti feladatmegosztást rögzítő szabályozásból, másrészt az azt kiegészítő, a kimeneti, eredmény és hatásindikátorok definícióit, adatigényeit és előállításukat tartalmazó módszertanból áll.
A támogatásokat érintően keletkezett adatok rögzítésére, tárolására, szolgáltatására és összegyűjtésére **szolgáló informatikai rendszer** az Integrált Igazgatási és Ellenőrzési Rendszeren (IIER) alapul, ezt a Kifizető Ügynökség működteti. A monitoring rendszer adat- és riportigényei a tervezési folyamat során beépítésre kerülnek az informatikai rendszerbe.

A monitoring rendszer alapjait képező **adatok** jellemzően a kérelemből, kérelemkezelés során keletkezett adatból és kedvezményezetti adatszolgáltatásokból származnak. Ezzel párhuzamosan további adatok bevonása történik közhiteles vagy szakmai forrásokból, így – többek között - a Központi Statisztikai Hivatal, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, illetve a Magyar Madártani Egyesület (MME) szolgáltat adatot annak érdekében, hogy eredményesen nyomon követhető legyen a szakpolitikai célkitűzések megvalósítása az eredmény- és hatásindikátorok használatával. Az adatszolgáltató partnerekkel az Irányító Hatóság megállapodásokban rögzíti az együttműködés részletszabályait és a biztosítandó adatok körét.

Az **informatikai rendszer** (IIER) teljeskörűen, minden beavatkozásra kiterjedően (IIER és nem IIER hatálya alá tartozó beavatkozásokra egyaránt) biztosítja, hogy a KAP Stratégiai Terv végrehajtása során minden olyan adat előálljon, amelyre a Teljesítményjelentéshez (APR) szükség van. A rendszer integrált módon biztosítja az intézkedések végrehajtásához, a folyamatos nyomon követéshez, a jelentéstételi kötelezettségekhez és értékelésekhez a megfelelő adatrögzítési, adatfeldolgozási, ellenőrzési és lekérdezési funkciókat.

Az IIER, mint zárt informatikai rendszer biztosítja, hogy a KAP Stratégiai Terv minden beavatkozására a támogatási kérelmek beadásától a fenntartási (működtetési) időszak végéig egységes adatszerkezeti hierarchia érvényesüljön, illetve hogy a KAP Stratégiai Terv egészére biztosított legyen azonos logikájú jelentések elérhetősége.

Az IIER kérelemkezelési alapadataira rácsatlakozva a monitoring és riportálási funkciók által létrehozott jogszabályban előírt jelentések megbízhatóságát a kérelemkezelési folyamat során elvégzett adminisztratív és helyszíni ellenőrzések és a közhiteles nyilvántartások felhasználása biztosítja.

A rendszernek része a 2023-2027 programozási időszakra meghatározott indikátorok valamint egyéb monitoring és értékelési célú adatok széles körű jellemzőinek nyilvántartása, valamint azok különböző szempontok szerinti valós idejű keresési és megjelenítési lehetősége. Az indikátorok, aggregátumok, indikátor-bontások, egységösszegek, egyéb monitoring és értékelési adatok tervezett bázis- és célértékeinek kezelése és karbantartása (ahol ez releváns) is a rendszeren belül történik, továbbá – minden esetben – a tényértékek követése is a rendszeren belül történik.

Az IT rendszer célja egy olyan riportrendszer kialakítása továbbá, amely teljeskörűen támogatja a különböző időszakokban szükséges jelentések, beszámolók, az Európai Bizottság, a minisztériumok és egyéb intézmények, valamint a különböző vezetői szintek által igényelt standard és ad-hoc riportok, továbbá a riportokat alátámasztó analitikus listák elkészítését.

A folyamatos nyomon követés és az output és result indikátorok rendszeres elemzése által biztosított az eredmények és előrehaladás értékelése, amely alapot ad a Stratégiai Terv sikeres végrehajtásához.

Adatbázisok, fejlesztési komponensek:

Az IIER-ben kialakított Monitoring kérelemadatok adatbázisa fog gondoskodni arról, hogy a jelentésekhez, indikátor tényértékek megállapításához szükséges alapadatokat egy helyen tegye elérhetővé a jelentéseket kiszolgáló komponensréteg számára. Ez egy monitoring adatokat tartalmazó analitika, melynek különböző szintű adatstruktúrákat is kell tartalmaznia, és támogatnia kell a különböző aggregált adatok létrehozását és a duplikációk szűrését.

Az egyes intézkedések végrehajtását támogató modulok kötelező jelleggel szolgáltatnak adatot ebbe az adatbázisba a kérelem feldolgozás meghatározott pontjain a paraméterezésnek megfelelő adatszerkezetben, idősorosan.

Ehhez kapcsolódó fejlesztendő lépések:

1.Konstrukció előkészítés, paraméterezés

Minden támogatási beavatkozás/jogcím indítása előtt ki kell tölteni egy monitoring paraméterező felületet. Ennek segítségével a jogcímet el lehet helyezni a KAP stratégiai terv hierarchiájában, meg lehet határozni a hozzá kapcsolódó indikátorokat, indikátor alábontásokat (pl. egységösszeg) és iránymutatást lehet adni a beavatkozás/jogcím számára az ezekhez kapcsolódó adatszolgáltatásokra (számítási módszertanok, alapadatok típusai, szolgáltatásuknak ideje). A paraméterezés határozza meg, hogy az adott jogcím milyen adatokat szolgáltat majd a Monitoring kérelemadatok adatbázisába. A monitoring szempontú paraméterezés támogatja a megbízható, időben nyomon követhető és konzisztens adatok előállítását. A monitoring paraméterező felület alapját képezik a KAP Stratégiai Tervben rögzített adatok és struktúra, valamint a Bizottság által kiadott módszertani leírások, amelyek alapján előállhat egy olyan szabályrendszer amely garantálja az adatok megfelelő forrását, előállítási módszerét és összhangját a kifizetési adatokkal. A kifizetések költségvetési struktúrába történő beazonosítását biztosító költségvetési kódok (ABB kód) szerkezete bizonyos mértékű változásokon esik át a 2023-2027-es programozási időszakban, és a monitoring rendszer kiemelt hivatkozási alapjává válik (pl. tartalmazza nemcsak a beavatkozásra, hanem a kimeneti indikátorra és egységösszegre való hivatkozást). Erre alapítva a monitoring igények kiszolgálása érdekében biztosítani tudja a kérelmek/ kérelemrészletek és kifizetési forgalmak megfelelő szinten történő összekapcsolhatóságát.

2.Kérelem benyújtás

A KAP stratégiai terv keretében indított támogatási beavatkozások/jogcímek benyújtó felületeit a

monitoring adatszükségleteknek megfelelően kell kialakítani. Az adatokat olyan mélységben kell bekérni, ahogy arra majd a jelentéseknek, adatszolgáltatásoknak szüksége lehet, illetve az intézkedések adatszerkezetét úgy kell kialakítani, hogy azok képesek legyenek a teljesítési modell végrehajtásához szükséges struktúrában az adatokat szolgáltatni.

A kérelmek benyújtásához be kell építeni egy adatszolgáltatást a Monitoring kérelemadatok adatbázisa felé, részben ezek az adatok szolgálják majd ki a tervadatokon alapuló előrejelzést szolgáló jelentéseket, elemzéseket. A keretrendszernek gondoskodnia kell arról, hogy minden jogcím kötelezően igénybe vegye ezt a szolgáltatást.

3.Kérelem feldolgozás

A kérelem feldolgozásba be kell építeni egy szolgáltatást a Monitoring kérelemadatok adatbázisa felé. Ez a szolgáltatás fogja az érintett beavatkozás/jogcím monitoring adatait az egységes szerkezetű adatbázisba beírni a paraméterezés során megadott szabályok szerint, amelyek a KAP Stratégiai Terv és a Bizottság által kiadott módszertani útmutatók alapján készülnek. Ezek az adatok lehetnek kérelemmel bekért adatok, lehetnek kérelem bírálata során előállt adatok, és lehetnek kifejezetten a monitoring adatszolgáltatás érdekében számított adatok. A szolgáltatást a kérelem bírálatának bizonyos szakaszaiban kell igénybe venni, illetve biztosítani kell az adatváltozások nyomon követését és adott időszakra történő lekérdezhetőségét. A keretrendszernek gondoskodnia kell arról, hogy minden jogcím kötelezően igénybe vegye ezt a szolgáltatást.

4. Monitoring adatbázis/komponens

Az egyes beavatkozások végrehajtását támogató modulok (forráskeret nyilvántartás, kötelezettségvállalás nyilvántartás, pénzügy) kötelező jelleggel szolgáltatnak adatot ebbe az adatbázisba a kérelem feldolgozás meghatározott pontjain a paraméterezésnek megfelelő adatszerkezetben, idősorosan.

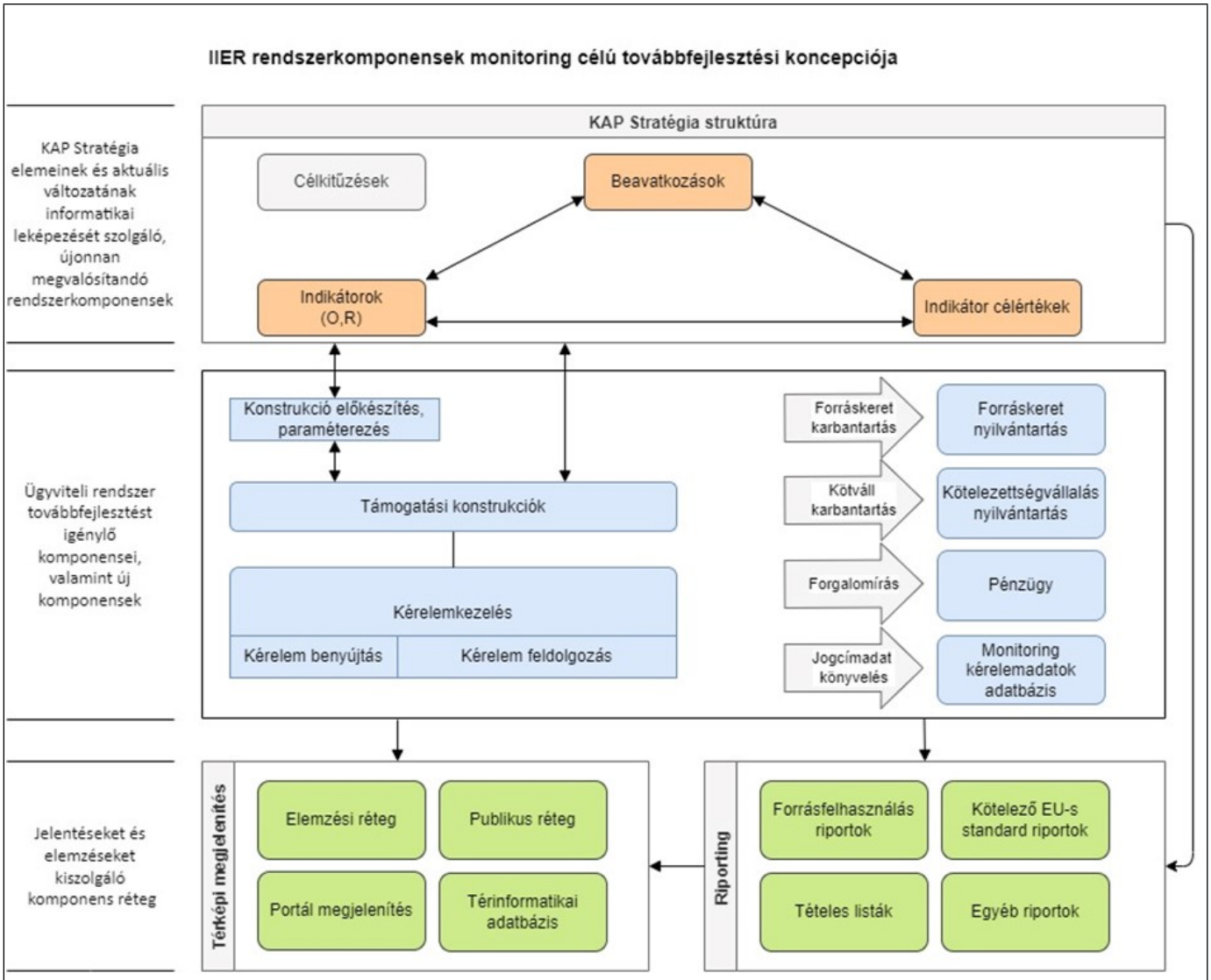

Jelentéseket kiszolgáló komponens réteg

Az Adattárházban felépítésre kerül egy új rendszerkomponens, amely képes kiszolgálni a 2023–2027-es időszakra szóló közös agrárpolitika jelentéseit.

Ezen komponens fő, de nem egyetlen forrása az IIER-ben létrehozandó új Monitoring kérelemadatok adatbázis. Az architektúrát úgy kell kialakítani, hogy képes legyen más adatforrásokból is dolgozni, akár egyedi sql-eket megfuttatni és eredményét riportként, tételes listaként megjeleníteni, ezzel támogatva a gyors ad-hoc munkát.

A transzformáció során az Adattárház historikus rétegében időbélyeggel ellátva kell tárolni az adatokat és azok változásait. Az így historizált adatokat meg kell őrizni, hogy a későbbi ellenőrzések, külső vizsgálatok bármikor kiszolgálhatóak legyenek, továbbá a leadott jelentések a leadás után is reprodukálhatóak legyenek. A tényleges riportokat tartalmazó réteget a lekérdezésekre optimalizálva kell létrehozni. Ezen séma adatai archiválhatóak kell legyenek, visszatölthetőséget biztosítva.

Az indikátorok Adattárházból történő lekérdezhetősége biztosítja a jelentések időben és megfelelő minőségben történő kiszolgálását, a mutatók teljesülésének nyomon követhetőségét. Ennek fontos eleme, hogy ütemezett rendszerességgel hírleveleket küld a rendszer a kifizető ügynökség kollégáinak, azért, hogy a kívánt mértéktől való elmaradás esetén meg tudják hozni a szükséges korrekciós intézkedéseket.

Ellenőrzések

Biztosítani kell a monitoring és jelentési rendszer alapadatainak megbízhatóságát a kérelemkezelési folyamat során elvégzett ellenőrzések és a közhiteles nyilvántartások felhasználásával.

A rendszer működése során alapvető elvárás, hogy biztosítani kell az elsődleges adatforrásokból származó adatok konzisztencia vizsgálatát.

A konzisztens és megbízható adatok előállítását és az azokon alapuló jelentések elkészítését a következő rendszerbe épített ellenőrzési vizsgálatok biztosítják:

·Formai ellenőrzés (megfelelő formátumú adat szerepel-e a mezőben)

·Töltöttségi ellenőrzés (minden mezőben szerepel-e releváns adat)

·Logikai ellenőrzés (bizonyos összefüggések alapján vizsgálja az adatok megfelelőségét).

7.3. A kontrollrendszerre és a szankciókra vonatkozó információk

7.3.1 IACS – Integrált igazgatási és kontrollrendszer

Az (EU) .../... rendelet [a KAP stratégiai tervről szóló rendelet] III. címével összhangban az IIKR-t használják a borágazati ágazatra irányuló beavatkozások igazgatására és ellenőrzésére? : **Nem**

Használják az integrált igazgatási és kontrollrendszert a feltételesség kezelésére és ellenőrzésére? : **Igen**

A horizontális rendelet 65. cikke (4) bekezdésének d) pontja lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy meghatározzák a „mezőgazdasági parcella” fogalmát. Adja meg a „mezőgazdasági parcella” fogalmának az Ön tagállama szerinti meghatározását.

"Mezőgazdasági parcella": egy mezőgazdasági termelő által bejelentett, folyamatos földterület, amely nem terjed ki egynél több terményre/földtakaróra. A mezőgazdasági parcellák bejelentése emellett figyelembe veheti az érintett támogatási intervenció sajátosságait

7.3.1.1 A horizontális rendeletben meghatározott integrált igazgatási és kontrollrendszer valamennyi eleme ki lett alakítva és 2023. január 1-jétől lép működésbe

A horizontális rendeletben meghatározott integrált igazgatási és kontrollrendszer valamennyi eleme ki lett alakítva és 2023. január 1-jétől működésbe lép : **Igen**

7.3.1.1.1 A mezőgazdasági parcellaazonosító rendszer (MePaR)

A magyar LPIS egy fizikai blokkokon alapuló földrajzi információs rendszer. Ez az egyetlen referenciarendszer, amelyet a területalapú közvetlen kifizetések és a vidékfejlesztési beavatkozások ellenőrzésére használnak. Megadja a mezőgazdasági területeket, a nem mezőgazdasági területeket, valamint a nemzeti KAP Stratégiai Tervben szereplő területalapú beavatkozások keretében támogathatónak ítélt különböző területeket. Ezenkívül az LPIS nagyszámú tematikus réteget tartalmaz, és rendszeresen frissítik, ortofotók alapján

7.3.1.1.2 A földrajzi térinformatikai (GSA) és állatállomány-alapú kérelmezési rendszer (GSA)

Magyarországon az egységes támogatási kérelem kiterjed az összes területalapú KAP támogatási programra, valamint számos állat-alapú és egyéb beavatkozásra. Az alkalmazás teljesen elektronikusan működik, a bejelentők felé irányuló és onnan kiépített elektronikus kommunikációs csatornákkal. A pályázat az előző évi pályázati adatok alapján előre kitöltött információkat tartalmaz, különösen mezőgazdasági parcellák esetében. A földrajzi-térbeli felület megjeleníti a rendelkezésre álló grafikai anyagokat (főleg ortofotókat), az LPIS-adatokat és a korábbi alkalmazások adatait. Ez lehetővé teszi a mezőgazdasági parcellák pontos és egyértelmű azonosítását. Az alkalmazás nagyszámú irányító figyelmeztetést és ellenőrzést tartalmaz, amelyek a gazdákat teljes, következetes kérelmek benyújtására irányítják, amelyek mentesek az esetleges meg nem feleléstől és hibáktól.

7.3.1.1.3 Alkalmaz a horizontális rendelet szerinti (65. cikk (4) bekezdésének f) pontja) automatikus kérelmezési rendszert?

Területalapú beavatkozásokhoz? : **Nem**
Állatállomány-alapú beavatkozásokhoz? : **Nem**

7.3.1.1.4 Területmegfigyelő rendszer

Az AMS-t bizonyos mezőgazdasági események és gyakorlatok nyomon követésére és értékelésére fogják használni a támogatható hektárokon. A megfigyelési tevékenység alapját a Sentinel műholdadatok képezik, kiegészítve más, azonos értékű adatforrásokkal. Valamennyi jogosultsági feltételt lefedi az AMS, amely nyomon követhető a távérzékelési adatok automatikus feldolgozásával és elemzésével. Ha a jogosultsági feltételek esetleges megsértését észlelik, közleményt küldenek a gazdáknak, hogy módosíthassák kérelmüket, vagy további adatokat küldhessenek, elsősorban földrajzi címkével ellátott fényképek formájában.

7.3.1.1.5 Ellenőrzési és szankcionálási rendszer

Teljesültek a horizontális rendelet 72. cikkében meghatározott követelmények? : **Igen**
7.3.1.1.5.1 Az IACS-beavatkozásokhoz kapcsolódó ellenőrzési és szankcionálási rendszer(ek)
Lásd a mellékelt dokumentum(ok)at

7.3.1.1.6 Adott esetben a támogatási jogosultságok azonosítására és rögzítésére szolgáló rendszer

Teljesültek a horizontális rendelet 71. cikkében meghatározott követelmények? : **N/A**

7.3.1.1.7 A 65. cikk (4) bekezdésének c) pontja szerinti, az állatok azonosítására és nyilvántartására szolgáló rendszer [a horizontális rendelet 66. cikk (1) bekezdésének g) pontja]

Rendelkeznek a horizontális rendelet 66. cikke (1) bekezdésének g) pontjában említett, az állatok azonosítására és nyilvántartására szolgáló rendszerrel? : **Igen**
az 1760/2000/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet által létrehozott, a szarvasmarhák azonosítására és nyilvántartására szolgáló rendszer : **Igen**
a 21/2004/EK tanácsi rendelet által létrehozott, a juh- és kecskefélék azonosítására és nyilvántartására szolgáló rendszer : **Igen**
a 71/2008/EK tanácsi rendelet által létrehozott, a sertések azonosítására és nyilvántartására szolgáló rendszer : **Igen**

7.3.2 Nem IACS

7.3.2.1 Az eredményesség, arányosság és a visszatartó erő elvének megfelelő, a nem IACS-beavatkozásokra vonatkozó ellenőrzési rendszer rövid leírása

Nem IIKR EMGA

Amennyiben utólagos adminisztratív vagy helyszíni ellenőrzés során, illetve bármely más okból megállapításra kerül, hogy a kedvezményezett jogosulatlanul vett igénybe támogatást, a jogosulatlan támogatás kamattal növelt összegének visszafizetését határozatban rendeli el az illetékes hivatal. A jogosulatlan támogatás összegét a határozatban előírtak szerint kell visszafizetnie a kedvezményezettnek. Amennyiben a kedvezményezett nem fizeti meg a meghatározott határidőn belül az összeget, úgy az illetékes hatóság –visszatartási jogának érvényesítése útján –másik jogosult támogatás összegéből visszatartja azt, így ezzel a tartozás megfizetettnek minősül. A jogosulatlanul igénybe vett támogatás adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül, ezért amennyiben nincs olyan jogosult támogatási összeg, amelynek visszatartásával rendezhető a követelés, a jogosulatlan támogatás összegét az állami adóhatóság hajtja be. Intézkedésben való jogosulatlan részvétel megállapítására a jogosultságot megállapító határozat közlésétől számított öt éven belül van lehetőség. A jogosulatlan támogatás visszafizetését elrendelő

hivatal nyilvántartást vezet az intézkedés(ek)ben jogosulatlanul részt vett kedvezményezettekről

Nem IIKR EMVA

A vidékfejlesztési támogatások tekintetében az uniós szabályozás alapján a nem megfelelés – azaz a támogatásra részben vagy egészben jogosulatlan kiadások - szankcionálása a **kifizetések csökkentése vagy a kifizetések teljes összegéből való kizárás** révén történik.

Alapvetően alkalmazandó, hogy a jogosulatlanul igényelt támogatás nem fizethető ki, a jogosulatlanul kifizetett támogatást vissza kell követelni. Az ezen felül alkalmazandó szankciókat a közösségi és nemzeti jogszabályok, valamint az intézkedésekre vonatkozó speciális szabályok határozzák meg.

Az uniós szabályozás alapján amennyiben a kedvezményezett által a támogatási döntés (támogatói okirat, a továbbiakban TO) alapján a kifizetési igénylésben (kérelemben) igényelt összeg több mint 10 %-kal meghaladja a kedvezményezett részére a kifizetési igénylésben szereplő kiadások támogathatóságának vizsgálatát követően fizetendő összeget, akkor a kifizetési igénylésre jóváhagyott összeg tekintetében - a fenti két összeg különbözetének megfelelő, de legfeljebb a fizetendő összeggel megegyező mértékű - **igazgatási szankció**t kell alkalmazni.

A kötelezettségek, avagy vállalások nem teljesítése esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket az intézkedésekre vonatkozó speciális szabályok határozzák meg.

Az uniós szabályozáshoz kapcsolódóan kialakított, a tagállam által alkalmazott *jogkövetkezmények a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendeletben* (a továbbiakban: 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet), továbbá a felhívásokkal kerültek/kerülnek közzétételre egyrészt magában a felhívásban, másrészt az „*Általános Szerződési Feltételek a Vidékfejlesztési Program keretében támogatásban részesített kedvezményezettekkel kötendő támogatási szerződésekhez*” *(ÁSZF)* c. dokumentumban, az „*ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ az EMVA forrásból finanszírozásra kerülő intézkedésekre vonatkozó felhívásokhoz” (ÁÚF)* c. dokumentumban, és/vagy a jogkövetkezményekre vonatkozó külön dokumentumban. A tartalmi értékelési szempontok kapcsán vállalt kötelezettségeknek való meg nem felelés szankciója a jóváhagyott támogatás (a támogatás TO szerinti összege) százalékában kerül(t) meghatározásra, a felhívásban előírt kötelezettségek megszegése esetén a szabálytalanság mértékétől, illetve súlyától függően az Irányító Hatóság jogosult a Támogatási Szerződéstől való elállásra, vagy eláll a Szerződéstől (a támogatás teljes visszavonása), vagy a támogatást részben visszavonhatja.

Az ÁÚF-ben foglaltak értelmében a biztosítéknyújtási időszaknál (az előleggel történő elszámolás elfogadásáig tartó időszak) rövidebb lejáratú - az előlegigényléssel egyidejűleg nyújtott - biztosíték esetén, a lejárat napját megelőző 45 naptári nappal a kedvezményezettnek igazolnia kell a biztosíték meghosszabbítását vagy cseréjét. Ennek elmulasztása szabálytalanságkezelést, valamint a szabálytalanság jogkövetkezményeként az elszámolatlan támogatási előleg visszakövetelését, illetve – amennyiben a visszafizetést a kedvezményezett nem teljesíti – az elszámolatlan támogatási előleg összegének a biztosítékból történő lehívását vonja maga után, továbbá a Támogató a Szerződéstől elállhat.

272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó támogatási rendszerből történő kizárás határozott időre, de legfeljebb öt évre, mint jogkövetkezmény abban az esetben alkalmazható, ha a kedvezményezett a szabálytalanságot szándékosan vagy ismételten valósítja meg.

A kifizető ügynökség által hozott, szabálytalanság megtörténtét megállapító jogerős döntésekkel kapcsolatos adatok – így adott felhívás keretében érintett projekt kedvezményezettjének neve és a szabálytalanság miatt visszafizetett támogatás összege – közzétételre kerülnek a https://www.mvh.allamkincstar.gov.hu/kozzeteteli-listak-szabalytalansagok linken.

Amennyiben sor kerül a legsúlyosabb szankció – a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet alá tartozó támogatásokból történő kizárás – alkalmazására, akkor az ezen szankcióval érintettek adatai is közzétételre kerülnek.

7.3.2.2. A nem IIER-beavatkozások ellenőrzési rendszerének rövid leírása (ellenőrzési módszerek, keresztellenőrzések, a beruházások tartóssága és a kapcsolódó utólagos ellenőrzések stb.)

Nem IIKR EMGA

A **nem IIER piaci intézkedések** végrehajtása kapcsán általánosságban elmondható, hogy minden

kérelmet 100%-ban adminisztratív ellenőrzésnek vet alá a Kifizető ügynökség, amely minden kérelem egyedi bírálatát jelenti a támogatási jogosultságok megállapítása érdekében. Automatikus (tehát ügyintéző nélküli) bírálat és döntéshozatal nincs.

Adminisztratív ellenőrzés

Az adminisztratív ellenőrzés körében vizsgáljuk a kérelmező általános jogosultságát, amely keretében az eljárásainkat szabályozó 2007. évi XVII. törvényben, illetve a végrehajtási rendeletekben előírt peremfeltételek teljesülését nézzük, így pl. rendelkezik-e az ügyfél a Kincstárnál ügyfél-azonosítóval és megfelelő besorolási adatokkal.

Az adminisztratív ellenőrzés második körében vizsgáljuk a végrehajtási rendeletekben előírt intézkedés specifikus feltételek teljesülését, pl. méhcsalád szám, területméret, támogatott művelet elvégzését alátámasztó dokumentumokon keresztül.

Az adminisztratív ellenőrzés kiterjed a kérelem dokumentációjának formai és tartalmi ellenőrzésére. Megtörténik a kérelembenyújtás módjának, időpontjának vizsgálata, a kérelem dokumentáció megfelelőségének vizsgálata, a csatolt dokumentumok teljességének vizsgálata, a kitöltés hiánytalanságának vizsgálata. Minden kifizetési kérelmet egymástól függetlenül két ügyintéző ellenőriz teljes körűen a „négy szem elvének” betartásával. Az első ügyintéző az adminisztratív ellenőrzés során a kérelem és mellékleteinek adatait ellenőrzi, majd a kérelmet elbírálja és megállapítja a támogatás jogosságát és a jogosult támogatás összegét. Az ellenőrzés eredményét az informatikai rendszer tárolja. A második ügyintéző szintén elvégzi ugyanazon ellenőrzéseket, amennyiben a két ügyintéző döntésének eredménye megegyezik, a második ügyintéző jóváhagyását követően megtörténik a határozathozatal. Amennyiben a két ügyintéző döntése eltérő, egyeztetik az eltérés okát és elvégzik az informatikai rendszerben a szükséges módosításokat. Amennyiben az egyeztetés nem vezet eredményre, a döntést az illetékes vezető hozza meg. Az egyeztetett, végleges eredményt szintén rögzíti az informatikai rendszer.

Fontos körülmény, hogy jelenleg már minden piaci támogatás igénybevételére vonatkozó kérelmet elektronikusan nyújtanak be az ügyfelek, ami lehetővé tette, hogy már a kérelem benyújtás folyamatában kiszűrjön bizonyos hibákat a Kifizető ügynökség. Ez egyik részről a beépített keresztellenőrzések, számoló mezők beépítésével, másik részről (pl. adathiányra) figyelmeztető üzenet megjelenítésével oldható meg.

Az adminisztratív ellenőrzés körében vizsgáljuk meg a jogosultságokat alátámasztó specifikus dokumentumok másolatát, mint pl. a vásárlás tényét/szolgáltatás igénybevételét igazoló számla, szaporítóanyag származási igazolása, hatósági igazolás, gyártói nyilatkozat, stb.

Támogató rendszerek

Az adminisztratív ellenőrzések elvégzését az IIER alá tartozó intézkedések kezelésére is alkalmazott informatikai keretrendszer támogatja. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy az IIER és nem IIER alá tartozó jogcímek ugyanazon ügyféltörzset, vagy pénzügyi keretmodult használják, azzal, hogy a jogcímekhez kialakított bírálati modulok ezen horizontális funkciókhoz kapcsolódnak.

Ilyen horizontális funkció a kettős finanszírozás elkerülése érdekében, hogy minden számla egyedi azonosító száma rögzítésre kerül a kifizető ügynökség zárt informatikai rendszerébe, ahol a beépített keresztellenőrzések segítségével ellenőrzik, hogy az adott számla esetleg rögzítésre került-e már másik jogcím, illetve intézkedés keretében, így könnyen biztosítható, hogy egy számla adott tételére csak egyszer lehessen támogatást kifizetni.

Az informatikai bírálati modulokon keresztül a Kifizető ügynökség képes az egyes jogcím modulok adatai között ellenőrzéseket végezni (pl. szőlő ültetvény támogatás esetén az EK-ba bejelentett terület hasznosítása), emellett a társhatóságoktól is képes adatokat átvenni online vagy offline módon.

Szőlő-bor:

- térképi és térinformatikai (fedvény) adatok a MePar-ból
- hrsz adatok az ingatlan nyilvántartásból
- termelési adatok a HEGYIR-ből

Méztermelés:

- méhcsalád számok az TIR/ENAR-ból
- termelői tagi adatok az OMME-tól

Iskolaprogramok:

- tanulói létszámok az Oktatási Hivataltól
- termőterület adatok az Egységes Kérelemből

Helyszíni ellenőrzés

A helyszíni ellenőrzésre vonatkozó szabályok intézkedésenként eltérőek. A bor szektorban a kérelmek 100%-ára vonatkozóan végzünk helyszíni ellenőrzést, míg a további piaci jogcímek esetén a helyszíni ellenőrzésre történő kiválasztás az előírásoknak megfelelően véletlenszerű és kockázatértékelésen alapuló módszerrel történik meg.

A helyszíni ellenőrzés alkalmával kerül sor a benyújtott dokumentumok másolati példányának az eredeti példánnyal történő összehasonlítására, a beszerzett eszköz pontos beazonosítására, a jogosult terület lemérésére és a megvalósult beruházás részleteinek vizsgálatára (pl. szőlőültetvény telepítés esetén a sortávolságok lemérésére).

A helyszíni ellenőrzést az adminisztratív ellenőrzésért felelős szervezeti egységtől elkülönülő szervezeti egység munkatársai végzik. A vizsgálat eredményét a helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvben rögzítik.

Nem IIKR EMVA

A Vidékfejlesztési Program végrehajtására kialakított hazai ellenőrzési rendszer szereplői az uniós és a tagállami előírásoknak megfelelően:

- Irányító hatóság (feladatai - 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 20. §): Agrárminisztérium, vidékfejlesztési programok végrehajtásáért felelős helyettes államtitkárság
- Kifizető ügynökség (1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikke szerinti szervezet, feladatai - 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 26. §): Magyar Államkincstár, mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatásokért felelős elnökhelyettesség
- Közbenső szervezet (feladatai - 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 27. §): Magyar Államkincstár, mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatásokért felelős elnökhelyettesség
- Tanúsító szerv (KAP rendelet 9. cikk (1) bekezdés szerinti szerv): KPMG
- Illetékes hatóság (feladatai - 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 25. § és 601/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés): Agrárminisztérium, közigazgatásért felelős államtitkár

Az ellenőrzési feladatok ellátására vonatkozó tagállami szabályozást az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból, az Európai Halászati Alapból, valamint az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból támogatott programok és intézkedések pénzügyi, számviteli és ellenőrzési rendszerek kialakításáról, lebonyolításának rendjéről szóló 82/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet rendelkezései tartalmazzák.

A Magyar Államkincstár, mint kifizető ügynökség, illetve közbenső szervezet (a továbbiakban: Kincstár) feladatainak ellátásban részt vesznek a megyei Kormányhivatalok Agrár-vidékfejlesztési támogatások főosztályai (AVTF), valamint egyéb szervezeti egységei az IH által delegált feladatok végrehajtásában bevont szervezetként, a kifizető ügynökségi feladatok végrehajtásában delegált feladatok ellátását végző szervezetként. A Kincstár feladatainak végrehajtási rendjét, felelőseit, az ellenőrzések végrehajtásának módját a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatásokért felelős elnökhelyettes, illetve az irányító hatóság vezetője által jóváhagyott végrehajtási kézikönyvek, segédletek tartalmazzák.

A kifizető ügynökség felelős az Európai Bizottságtól lehívásra kerülő költségek jogos és valós voltáért, ezért megvizsgálja, hogy a kedvezményezett által elszámolt kiadások finanszírozhatók-e az EMVA terhére és megfelelnek-e az EMVA-ra vonatkozó szabályozásnak, csatolták-e a megfelelő számlákat, illetve más szükséges dokumentumokat, továbbá azt, hogy a költség felmerülésének időpontja belül esik-e a elszámolhatósági időszakon.

Az átláthatóság, a vállalkozás mérete szerinti besorolás (kkv), a mezőgazdasági üzemméret megállapításához/ellenőrzéséhez, a kedvezményezett által megadott adatok ellenőrzéséhez a Kincstár többek között felhasználja az egyéb támogatásoknak az IIER-ben rendelkezésre álló adatait, vagy külső nyilvántartások (pl. Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszerből (ENAR) adatait, adatszolgáltatást kér a Nemzeti Agrárkamarától, a NéBIH-től, a Microsec Számítástechnikai Fejlesztő ZRt-től, a Nemzeti Adó- és Vámhivataltól (NAV), stb.

Az adminisztratív ellenőrzések mellett a kifizető ügynökség helyszíni ellenőrzések által is meggyőződik a

kifizetések jogszerűségéről azok teljesítését megelőzően. A helyszíni ellenőrzéseket delegált feladatként végzik a megyei Kormányhivatalok, azok alkalmával az adminisztratív úton végzett vizsgálatok kiegészítéseképpen minden olyan szempont és feltétel ellenőrzésre kerül, melyek a megvalósítás helyszínén fizikailag ellenőrizhetőek. A helyszíni ellenőrzésekről minden esetben jegyzőkönyv készül, melyet a támogatási eljárásban ki kell értékelni és a döntés meghozatala során figyelembe kell venni.

7.3.2.3 Közbeszerzési szabályok?

Rövid leírás a közbeszerzési szabályoknak való megfelelőség biztosítása módjáról

A támogatást igénylő, illetve a kedvezményezett az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezést, továbbá a közbeszerzési eljárás során keletkezett összes dokumentumot és a közbeszerzési szabályzatot az irányító hatóság részére küldi meg. A támogatások felhasználása során lefolytatott közbeszerzési eljárások szabályosságának ellenőrzését - közbeszerzési-jogi, támogathatósági, elszámolhatósági, valamint műszaki szempontú utóellenőrzés - az irányító hatóság folytatja le. A kedvezményezett részére támogatás - a támogatási előleg-kifizetés kivételével - csak a támogató tartalmú utóellenőrzési vagy utólagos ellenőrzésről készült jelentés megléte esetén folyósítható.

7.4. Feltételrendszer

7.4.1 A feltételességhez kapcsolódó ellenőrzési rendszer

7.4.1.1 A feltételességhez kapcsolódó ellenőrzési rendszer leírása

A kondícionalitás hatálya alá tartozó ellenőrzések jelentős részét az a hatóság végzi, amely egyébként az adott szakterületen eljár. A HMKÁ előírások tekintetében a Kifizető Ügynökség a hatáskörrel rendelkező hatóság. Az ellenőrzések eredményéről jegyzőkönyvet vesznek fel, és az abban foglaltak alapján a Kifizető Ügynökség állapítja meg az üzemi szintű jogkövetkezményt, amely a támogatás meghatározott mértékű csökkentésétől a támogatási rendszerből való kizárásig terjedhet. Az érintett a mezőgazdasági, agrárvidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII., illetve az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény rendelkezései szerint élhet a jogorvoslat lehetőségével, mind az ellenőrzés során tett ténymegállapításokkal, mind pedig Kifizető Ügynökség által meghatározott jogkövetkezményekkel kapcsolatban.

A feltételességhez kapcsolódó ellenőrzési rendszer felülvizsgálata éves szinten:

Az agrárpolitikáért felelős miniszter irányítása alatt működő szervezeti egység vezetésével megalakult egy szakmai testület, mely felelős a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról, valamint az 1306/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendelet 83. cikk (4) bekezdése szerinti kontrollrendszerek éves felülvizsgálatáért.

E testület vezetését az Agrárminisztérium látja el, a testület tagjai a Kifizető Ügynökség, a hatáskörrel rendelkező hatóságok, valamint az ellenőrzések koordinációjában és lebonyolításában részt vevő szervezetek által delegált tagok. A testület évente legalább egy alkalommal ülésezik. A testület minden évben az előző évi feltételességi ellenőrzési rendszert teljeskörűen áttekinti az alábbi szempontrendszer alapján:

1. Jogi környezet és szabályozás felülvizsgálata

(többek között

- annak áttekintése, hogy a JFGK-k alapját adó hazai jogszabályokban történt-e olyan módosítás a vizsgált időszakban, ami befolyásolja a feltételességben releváns követelmények megtartását és ellenőrzését;

- a feltételesség jogi alapját biztosító jogszabályok alkalmazása során merült-e fel módosítási, pontosítási igény a vizsgált időszak alatt, valamint ez beépítésre kerül(t)-e a szabályozásba.)

2. a kiválasztás felülvizsgálata

(többek k özött

- rátaemelés szükségességének vizsgálata a 20-30%-os random mintában feltárt meg nem felelések

értékelése szerint;

- a visszamérések eredményeinek figyelembevétele a kockázatelemzési modellek felülvizsgálata és módosítása során.)

3. az ellenőrzés revíziója

(többek között

- az ellenőrzési útmutatók és segédletek felülvizsgálata és aktualizálása;

- az ellenőrzés kivitelezésének áttekintése, minőségbiztosítási ellenőrzések tapasztalatainak áttekintése;

- szükség esetén a szakmai felügyelet biztosítása mellett az ellenőrök oktatási/továbbképzési lehetőségének megvizsgálása.)

4. a szankcionálás módszertanának felülvizsgálata

(többek között

- az elhanyagolható meg nem felelések és a különösen súlyos meg nem felelések arányának, valamint a kiszabott támogatáscsökkentési %-ok arányának összegzése;

- annak áttekintése, hogy az ügyfelek megfelelő módon kaptak-e tájékoztatást elhanyagolható meg nem felelés esetén is arról, hogy milyen módon tudják kijavítani a feltárt meg nem felelést;

- annak a követelménynek a vizsgálata, hogy a kiszabott szankciók arányosak és visszatartó erejűek-e.)

5. kommunikáció felülvizsgálata

(többek között

- a szabályozó szerv és a hatáskörrel rendelkező hatóságok között;

- az ügyfelek felé történő kommunikációs csatornák felülvizsgálata és szükség szerinti módosítása.)

Az ülésről jegyzőkönyv készül, amely tartalmazza a feltételességhez kapcsolódó, az ellenőrzési rendszer optimalizálására irányuló megállapításokat, ajánlásokat, melyeket - a megállapítások természetének függvényében - az ellenőrző hatóságok már a folyó évben beépítenek eljárásaikba, gyakorlatukba.

7.4.1.2 Ellenőrzések típusai

Gazdálkodási követelmény / GAEC	Ellenőrzések típusai
GAEC01 - Az állandó gyepterület fenntartása az állandó gyepterületnek a mezőgazdasági területhez viszonyított aránya alapján nemzeti, regionális, szubregionális, mezőgazdaságiüzem-csoporti vagy mezőgazdasági üzemi szinten, a 2018-as referenciaévhez képest. A referenciaévhez képest legfeljebb 5%-os csökkenés.	Helyszíni ellenőrzés, Távérzékelés
GAEC02 - A vizes élőhelyek és a tőzegláp védelme	
GAEC03 - A tarlóégetés tilalma, kivéve növényegészségügyi okokból	Távérzékelés, Helyszíni ellenőrzés
GAEC04 - A vízfolyások mentén védelmi sávok kialakítása	Helyszíni ellenőrzés, Távérzékelés
GAEC05 - A talajromlás és a talajerózió kockázatát csökkentő talajművelés, ideértve a lejtők dőlésszögének figyelembevételét is	Távérzékelés, Helyszíni ellenőrzés
GAEC06 - Minimálisan megkövetelt talajborítás a fedetlen talaj elkerülésére a legérzékenyebb időszakokban	Helyszíni ellenőrzés
GAEC07 - Vetésforgó a szántóterületeken, a víz alatt fekvő növények kivételével	Távérzékelés, Helyszíni ellenőrzés
GAEC08 - A tájképi elemek megőrzése. A sövények és fák kivágásának tilalma a madarak költési és fiókanevelési időszakában. Lehetőségként intézkedések az invazív növényfajok elkerülésére	Távérzékelés, Helyszíni ellenőrzés
GAEC09 - Környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületként megjelölt gyepterületek átállításának vagy felszántásának tilalma a Natura 2000 területeken	Távérzékelés, Helyszíni ellenőrzés
SMR01 - Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízvédelmi politika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról: a 11. cikk (3) bekezdésének e) pontja és h) pontja a foszfátok diffúz szennyezőforrásainak ellenőrzésére vonatkozó kötelező követelmények tekintetében	Helyszíni ellenőrzés
SMR02 - A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről: 4. és 5. cikk	Helyszíni ellenőrzés
SMR03 - Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről: 3. cikk (1) bekezdés, 3. cikk (2) bekezdés b) pont, 4. cikk (1), (2) és (4) bekezdés	Távérzékelés, Helyszíni ellenőrzés
SMR04 - A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről: 6. cikk (1) és (2) bekezdés	Távérzékelés, Helyszíni ellenőrzés
SMR05 - Az Európai Parlament és A Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról: 14. és 15. cikk, 17. cikk (1) bekezdés, 18., 19. és 20. cikk	Helyszíni ellenőrzés
SMR06 - A Tanács 96/22/EK irányelve (1996. április 29.) az egyes hormon- vagy tireosztatikus hatású anyagoknak és a béta-agonistáknak az állattenyésztésben történő felhasználására vonatkozó tilalomról, valamint a 81/602/EGK, 88/146/EGK és 88/299/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről: 3. cikk a), b), d) és e) pont, 4., 5. és 7. cikk	Helyszíni ellenőrzés
SMR07 - Az Európai Parlament és a Tanács 1107/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a növényvédő szerek forgalomba hozataláról valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről: 55. cikk első és második mondat	Helyszíni ellenőrzés
SMR08 - Az Európai Parlament és a Tanács 2009/128/EK irányelve (2009. október 21.) a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról: 5. cikk (2) bekezdés és 8. cikk (1)–(5) bekezdés; 12. cikk a peszticideknek a 2000/60/EK irányelv és a Natura 2000 hálózatra vonatkozó jogszabályok alapján meghatározott védett területeken való felhasználására vonatkozó korlátozások tekintetében; a 13. cikk (1) és (3) bekezdése a peszticidek kezeléséről és tárolásáról, valamint csomagolásuk és maradékaik kezeléséről	Helyszíni ellenőrzés

SMR09 - A Tanács 2008/119/EK irányelve (2008. december 18.) a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról: 3. és 4. cikk	Helyszíni ellenőrzés
SMR10 - A Tanács 2008/120/EK irányelve (2008. december 18.) a sertések védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról: 3. és 4. cikk	Helyszíni ellenőrzés
SMR11 - A Tanács 98/58/EK irányelve (1998. július 20.) a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről: 4. cikk	Helyszíni ellenőrzés

7.4.2 A feltételességhez kapcsolódó szankcionálási rendszer

7.4.2.1 A feltételességhez kapcsolódó szankcionálási rendszer leírása

A kondícionalitásból eredő szankciót a Kifizető Ügynökség állapítja meg a helyszíni és adminisztratív ellenőrzések eredménye alapján. A helyszíni ellenőrzési jelentés a meg nem felelésre vonatkozóan tartalmazza mindazon szempontok értékelését (szándékosság, súlyosság, mérték, tartósság, újbóli előfordulás, vis maior bírálati eredmény), amelynek alapján a szankció mértéke egyértelműen meghatározható. A kondícionalitás szankciók a kedvezményezett adott évi összes kondícionalitás hatálya alá tartozó támogatás teljes összegére vonatkoznak.

Az elháríthatatlan külső okot (vis maior) – amennyiben azt a gazdálkodó elektronikus úton vagy az erre rendszeresített formanyomtatványon, határidőn belül bejelentette a Kifizető Ügynökség felé – a gazdálkodónak lehetősége van a helyszíni ellenőrzés során is jelezni.

Szándékosnak nem minősülő meg nem felelés

Ha a meghatározott meg nem felelés nem szándékosságból fakad, akkor első alkalommal a teljes kondícionalitás hatálya alá tartozó támogatási összeg 1-10%-kal csökken. A szankció pontos mértékét a Kifizető Ügynökség állapítja meg a helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvben foglaltak alapján. Az értékelést az alábbi szempontok szerint végzik.

Súlyosság: a meg nem felelés következményeinek jelentőségétől függ, tekintetbe véve a szóban forgó követelmény, vagy előírás célját.

Mérték: annak figyelembe vételével kell megállapítani, hogy a meg nem felelés kiterjedt hatással rendelkezik-e, vagy hatása magára a mezőgazdasági üzemre korlátozódik (gazdaságon belüli/gazdaságon kívüli).

Tartósság: függ attól az időtartamtól, ameddig a meg nem felelés által kiváltott hatás érezhető, vagy a szóban forgó hatás ésszerű eszközökkel történő megszüntetésének lehetőségétől.

Amennyiben a feltárt meg nem felelésnek súlyos következményei vannak az adott követelmény vagy előírás célkitűzéseire vonatkozóan, illetve közvetlen veszélyt jelent köz- vagy állategészségügyi szempontból, abban az esetben a Kifizető Ügynökség akár 10%-ig is növelheti a szankció mértékét.

Ha a területi monitoring rendszer segítségével kerül megállapításra egy meg nem felelés, akkor 0,5%-ig csökkenthető a támogatáscsökkentés.

Szándékosnak nem minősülő újból előforduló meg nem felelés

Az előírások ismételt megszegését a rendszer kiemelten szankcionálja. Amennyiben a gazdálkodó három egymást követő naptári éven belül legalább kétszer megszegi ugyanazt a kondícionalitás előírást vagy követelményt, akkor a második alkalommal számított szankció mértéke 10%. Ez a szankciószázalék azonban csak akkor alkalmazható, ha az először előforduló meg nem felelésről értesítést kap a gazdálkodó. Ha az újból feltárt (és 10%-kal szankcionált) meg nem felelés után ugyanazon meg nem felelés ismét előfordul a következő két év valamelyikében, akkor azt szándékosnak kell tekinteni és ennek megfelelően kell a szankció mértékét megállapítani.

Szándékos meg nem felelés

A szándékos meg nem felelés a szándékossággal nem érintetthez képest jóval szigorúbb megítélést kap a kondícionalitás szankcionálási rendszerében. Ha a meghatározott meg nem felelés a mezőgazdasági termelő szándékosságából vezethető le, akkor a kondícinalitással érintett teljes támogatási összeg 15–100%-kal csökken. A szankció pontos mértékét a Kifizető Ügynökség állapítja meg a meg nem felelés helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvbe foglalt értékelése alapján. Az értékelést ugyanazon szempontok alapján végzik, mint a szándékossággal nem érintett esetekben (súlyosság, mérték, tartósság). A 100%- os szankcionálás azt jelenti, hogy a termelőt kizárják a kondícionalitással érintett összes támogatásból az

adott évre.

Összefoglalva, ugyanabban a naptári évben előforduló több meg nem felelés összegzése:

Szándékossággal sem és újbóli előfordulással sem érintett több meg nem felelésért járó szankciók összegzése

► Összegzés módszere: minden egyes meg nem felelés egyedileg értékelendő és a külön-külön megállapított szankció értékek összeadódnak egymással

► Szankciók maximális értéke abban az esetben, ha a meg nem felelések között legalább egy olyan szerepel, melynek súlyos következményei vannak az adott követelmény vagy előírás célkitűzéseire vonatkozóan, illetve közvetlen veszélyt jelent köz- vagy állategészségügyi szempontból: 10%

► Szankciók maximális értéke abban az esetben, ha a meg nem felelések között egyetlen olyan sem szerepel, melynek súlyos következményei vannak az adott követelmény vagy előírás célkitűzéseire vonatkozóan, illetve közvetlen veszélyt jelentene köz- vagy állategészségügyi szempontból: 5%

Újból előforduló, de szándékossággal nem érintett több meg nem felelésért járó szankciók összegzése

► Összegzés módszere: összeadás (megegyezik az előző pontban leírtakkal)

► Szankciók maximális értéke: 20%

Több szándékos meg nem felelésért járó szankciók összegzése

► Összegzés módszere: összeadás (megegyezik az első pontban leírtakkal)

► Szankciók minimális értéke: 15%

► Szankciók maximális értéke: 100%

Több különböző meg nem felelésért járó szankciók összegzése

► Összegzés módszere: amennyiben ugyanabban a naptári évben több különböző meg nem felelés kerül megállapításra, akkor az első három pont alapján megállapított szankció értékek kerülnek összeadásra

► Szankciók maximális értéke: 100%

Az IIER hatálya alá nem tartozó beavatkozások szankciórendszere

A magyar hatóságok feltett szándéka, hogy az új technológiákat (műholdképek elemzése, geo-referált fotók) minél szélesebb körben alkalmazzák a KAP támogatások ellenőrzésének folyamatában. Ennek érdekében meg fogjuk vizsgálni, hogy az említett módszerek hogyan illeszthetők bele az IIER hatálya alá nem tartozó intézkedések bírálatába. Ezzel együtt, jelenleg az új technológiák kötelező alkalmazásának kifejlesztése és bevezetése a prioritás (tehát az IIER-es intézkedések vonatkozásában).

Panaszkezelés, mesterséges körülmények teremtése

A panaszkezelés vonatkozásában: a magyar kifizető ügynökségnél egy jól működő és jól szabályozott, hatékony panaszkezelési rendszert alkalmazunk. A panaszkezelést nemzeti jogszabály (törvény) írja elő, a kifizető ügynökségre vonatkozó operatív szabályokat belső utasítás tartalmazza, amely kötelező a KÜ munkatársaira és a delegált feladatokat ellátó munkatársakra is. A KÜ-höz papíron, e-mailben, online, telefonon és személyesen is lehet benyújtani panaszt, akár anonim módon is. A beérkezett panaszokat az erre kijelölt szervezeti egység koordinálja, tartja nyilván és monitorozza. Minden egyes panasz minősített beadvány, amely a beérkezéstől számított 30 napon beül a szakterületek által kivizsgálásra és megválaszolásra kerül. Amennyiben a panaszban leírtak jogot sértenek, ez esetben szükséges intézkedések megtörténnek.

A mesterséges feltételteremtés vonatkozásában:

Az Európai Parlament és a Tanács 2021. december 2-i, a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról, valamint az 1306/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló

2021/2116 Rendeletének 62. cikkében szabályozott kritériumokkal összhangban az egységes kérelem keretében igényelhető támogatások tekintetében a hazai rendelet (15/2024. (IV. 9.) AM rendelet) iránymutatásként nevesíti, hogy a „körülmények mesterséges megteremtésének kell tekinteni különösen azokat az eseteket, amikor a mezőgazdasági termelő, illetve a Polgári Törvénykönyv szerinti közeli hozzátartozója használatában lévő földterületet az elérhetőlegmagasabb támogatási összeg igénybevétele céljából feldarabolják”.

A kondicionalitással összefüggő ellenőrzési és szankciórendszer

Art. 83(6)(d) (risk analysis including a random part; control sample to cover at least 1 % of the beneficiaries):

A feltételesség rendszerében az érintett ügyfelek legalább 1%-ánál helyszíni ellenőrzést kell végezni. Az ellenőrzésre kiválasztott ügyfelek 20-30%-a véletlenszerű mintavételezéssel kerül kiválasztásra, a maradék 70-80% kockázatelemzéssel. Adott esetben a mintakiválasztás során bizonyos SMR-ek összevonásra kerülhetnek, így a kiválasztás vonatkozásában egy SMR-csoportot alkotnak. Ebben az esetben az SMR csoporthoz tartozó alapsokaság vonatkozásában is teljesülnie kell a 1%-os minimum aránynak.

Art. 85(2) (the reduction shall be as a general rule 3% of the total amount of the payments):

Amennyiben nem szándékos, nem ismétlődő és nem súlyos következményekkel járó szabálytalanság kerül megállapításra, akkor főszabályként 3% támogatáscsökkentés kerül alkalmazásra. Azonban a Bizottság (EU) 2022/1172 felhatalmazáson alapuló rendeletének 7. cikkében meghatározott szempontok alapján történő kiértékelés során alkalmazható 1%, illetve 5% is egy-egy meg nem felelés vonatkozásában.

Art. 85(5) (when the non-compliance has ‘grave consequences’):

Ha egy meg nem felelés a köz- vagy állategészségügy tekintetében súlyos következményekkel jár, akkor minimum 5%, illetve maximum 10% közötti támogatáscsökkentés alkalmazandó.

Hungary is also invited to specify the ‘type of checks’ envisaged for GAEC 2 (information provided for all other GAECs and SMRs):

A magyar tagállam a GAEC2 vonatkozásában – a többi GAEC előíráshoz hasonlóan – távérzékeléses, illetve helyszíni ellenőrzést kíván alkalmazni.

86. cikk A feltételesség kapcsán kiszabott közigazgatási szankciókból eredő összegek:

A tagállamok megtarthatják a 85. cikkben említett csökkentésekből és kizárásokból származó összegek 25 %-át.

7.4.2.2. A „megismétlődés” fogalommeghatározása és alkalmazása (számítás és lefedett időszak):

Szándékosnak nem minősülő újból előforduló meg nem felelés

Az előírások ismételt megszegését a rendszer kiemelten szankcionálja. Amennyiben a gazdálkodó három egymást követő naptári éven belül legalább kétszer megszegi ugyanazt a kondícionalitási előírást vagy követelményt, akkor a második alkalommal számított szankció mértéke 10%. Ez a szankciószázalék azonban csak akkor alkalmazható, ha az először előforduló meg nem felelésről értesítést kap a gazdálkodó. Ha az újból feltárt (és 10%-kal szankcionált) meg nem felelés után ugyanazon meg nem felelés ismét előfordul a következő két év valamelyikében, akkor azt szándékosnak kell tekinteni és ennek megfelelően kell a szankció mértékét megállapítani.

7.4.2.3. A „szándékosság” fogalommeghatározása és alkalmazása

A szándékos meg nem felelés a szándékossággal nem érintetthez képest jóval szigorúbb megítélést kap a kondícionalitás szankcionálási rendszerében. Ha a meghatározott meg nem felelés a mezőgazdasági termelő szándékosságából vezethető le, akkor a kondícinalitással érintett teljes támogatási összeg 15–100%-kal csökken. A szankció pontos mértékét a Kifizető Ügynökség állapítja meg a meg nem felelés helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvbe foglalt értékelése alapján. Az értékelést ugyanazon szempontok

alapján végzik, mint a szándékossággal nem érintett esetekben (súlyosság, mérték, tartósság). A 100%- os szankcionálás azt jelenti, hogy a termelőt kizárják a kondícionalitással érintett összes támogatásból az adott évre.

7.4.3. A mezőgazdasági kistermelőkre vonatkozó egyszerűsített kontrollrendszer alkalmazásának feltüntetése

Az egyszerűsített ellenőrzést NEM alkalmazza Magyarország, mivel a 2024. évi uniós egyszerűsítési csomag értelmében a feltételességi ellenőrzések alól főszabály szerint mentesül valamennyi olyan termelő, aki kevesebb mint 10 hektáron gazdálkodik.

7.4.4. A feltételességhez kapcsolódó gyakorlatokra és a jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményekre vonatkozó ellenőrzésekért felelős illetékes ellenőrző szervezetek

Főszabályként a kifizetőügynökség koordinálja valamennyi ellenőrzést. Ezek egy részét saját maga végzi, egy részét pedig delegálja hatáskörrel rendelkező hatóságokra - amint azt a 7.4.1. alfejezetben bemutattuk.

A kifizetőügynökség koordinatív funkciója miatt mindenhol a Magyar Államkincstár szakterületi vezetőjét tüntettük fel kontaktként.

Gazdálkodási követelmény / GAEC	Kifizető ügynökség neve	Az ellenőrző szervezet neve	Az ellenőrzés felelősének neve	Cím	E-mail-cím

7.5 Szociális feltételesség

7.5.1 A szociális feltételességhez kapcsolódó ellenőrzési rendszer leírása

A közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2021/2115/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 2021/2115/EU rendelet) 14. cikkének, illetvea közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról, valamint az 1306/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2021/2116/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 2021/2116/EU rendelet) 87-89. cikkének való megfelelés érdekében legkésőbb 2025. január 1-jétől kezdődően olyan eljárásrendet vezetünk be, mely által a közvetlen kifizetésekben vagy az éves kifizetésekben részesülő mezőgazdasági termelők és egyéb kedvezményezettek közigazgatási szankciókkal lesznek sújtva, amennyiben nem teljesítenek meghatározott munka- és foglalkozási feltételekre vonatkozó követelményeket.

A 2021/2115/EU rendelet IV. mellékletében szereplő legtöbb szabály tekintetében a foglalkoztatás-felügyeleti, valamint a munkavédelmi hatóság jár el. A foglalkoztatás-felügyeleti és a munkavédelmi hatóságok az ellenőrzések eredményeként kiszabott munkaügyi és munkavédelmi ~~bírságokat~~ szankciókat nyilvános adatbázisban tartják nyilván, amelyben a határozatok főbb adatai megtalálhatóak. A nyilvántartás tartalmazza a rendezett munkaügyi kapcsolatok és a munkavédelmi bírsághatározatok körében a munkáltató/foglalkoztató adószámát/adóazonosító jelét, a munkáltató/foglalkoztató székhelyét/lakcímét, a határozat számát, a határozat keltét, a határozat jogerőre emelkedésének vagy véglegessé válásának dátumát, a határozat végrehajthatóvá válásának napját, a jogsértés megjelölését, az alkalmazott jogkövetkezményt, a bírság összegét és az annak alapjául szolgáló jogszabályhelyet és a bírósági döntést, ha volt ilyen. A nyilvántartás felett a Nemzetgazdasági Minisztérium rendelkezik. A meglévő nyilvántartás megfelelő kiindulási alapot biztosít a szociális feltételesség rendszerének bevezetéséhez és működtetéséhez tekintettel arra, hogy a nyilvántartott adatok megfeleltethetőek a nemzeti kifizető ügynökség nyilvántartásának adataival tekintettel arra, hogy a MÁK az adóazonosító jel vagy adószám alapján azonosítani tudja a regisztrációs számot, azaz az érintett ügyfelet.

Mindezeknek megfelelően a kiszabott munkaügyi és munkavédelmi ~~bírságokról~~ szankciókról a Nemzetgazdasági Minisztérium tud tájékoztatást nyújtani a nemzeti kifizető ügynökség részére. Az adatátadás jogszabályi alapját a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások eljárási rendjéről szóló 2022. évi LXV. törvény és a Közös Agrárpolitika és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások végrehajtásának szervezetéről és intézményeiről szóló 601/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet biztosítja.

A fenti jogszabályok mellett az adatátadás gyakorlati lebonyolításához a Nemzetgazdasági Minisztérium és a nemzeti kifizető ügynökség együttműködési megállapodást köt. A megállapodás tervezetének értelmében a nemzeti kifizető ügynökség hivatalos megkeresés formájában kér a Nemzetgazdasági Minisztériumtól adatszolgáltatást. A Nemzetgazdasági Minisztérium az együttműködési megállapodásban meghatározottak és a szociális feltételesség bevezetéséről szóló miniszteri rendeletnek megfelelően tájékoztatja az egyes munkaügyi és munkavédelmi bírságokról és az egyéb szükséges információkról a nemzeti kifizető ügynökséget. A tájékoztatás csak a meghatározott TEÁOR számokhoz kapcsolódó, azaz mezőgazdasági tevékenységet végző munkáltatókkal kapcsolatos adatokat tartalmazza majd.

7.5.2 A szociális feltételességhez kapcsolódó szankcionálási rendszer leírása

Az egyes meghatározott jogsértések mérték, súlyosság és tartósság szerinti besorolásáról miniszteri rendeletben gondoskodunk. A besorolási rendszer kialakításánál figyelembe vesszük az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból, valamint az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott

támogatások igénybevétele során alkalmazandó feltételekről szóló 14/2023. (IV. 19.) AM rendelet szerint alkalmazott rendszer jellemzőit, megoldásait. Az egyes besorolási típusoknál a következő osztályozásokat alkalmazzuk:
Súlyosság:
-elhanyagolható
-enyhe
-közepes
-súlyos
Mérték:
-gazdaságon belüli
-gazdaságon kívüli
Tartósság:
-rövid távon helyrehozható
-hosszú távon helyrehozható

Az egyes besorolásokhoz a miniszteri rendeletben különböző pontszámokat rendelünk, majd az egyes pontszám-kombinációkhoz százalékban kifejezett támogatás-csökkentést határozunk meg.

Az előző alfejezetben leírtak szerint a Nemzetgazdasági Minisztérium e besorolásoknak és a nemzeti kifizető ügynökséggel kötött együttműködési megállapodásnak megfelelően tájékoztatja a nemzeti kifizető ügynökséget az egyes foglalkoztatási és munkavédelmi meg nem felelésekről és azok besorolásáról.

A nemzeti kifizető ügynökség a kapott tájékoztatás és a miniszteri rendelet alapján kiszámítja az adott kedvezményezett esetén alkalmazandó támogatáscsökkentést.

Az ellenőrzési és a támogatáscsökkentési eljárás kidolgozását az Agrárminisztérium, a foglalkoztatás-felügyeletért és munkavédelemért felelős Nemzetgazdasági Minisztérium és a nemzeti kifizető ügynökség, a Magyar Államkincstár közösen végzi el. A feladatot e három szerv együttműködésben hajtja végre. A rendszer kialakításának egyeztetésére kialakított munkacsoportban aktívan részt vesz a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara. Emellett véleményezési és egyeztetési lehetőséget biztosítunk a Mezőgazdasági, Erdészeti, Élelmiszeripari, Vízügyi és Vendéglátó Dolgozók Szakszervezetének.

8. Korszerűsítés: AKIS és digitalizáció

8.1 AKIS

8.1 A javított AKIS tervezett átfogó szervezeti felépítése

Az AKIS-t támogató beavatkozásokat úgy terveztük meg, hogy azok a végrehajtás során kapcsolódhassanak a Stratégiai Terv más bavatakozásaihoz is. Például a képzés és bemutató üzemi programok, vagy a tanácsadási szolgáltatások beavatkozás hozzájárul azokhoz a zöld beavatkozásokhoz is, amelyeknél kötelező képzéseket, vagy tanácsadási szolgáltatás igénybevételét írtak elő (pl.: agrár-környezetgazdálkodás, Natura, állatjólét, stb.), de ilyen még a digitalizációs fejlesztések támogatása és a képzés és bemutatóüzemi programok együttese is, amelyekkel bármely egyéb beavatkozást erősíteni lehet majd digitalizációs szolgáltatások igénybevételével digitális kompetenciafejlesztés mellett.

A tudásmegosztási rendszerek összefüggésében látni kell, hogy a Tanácsadási szolgáltatások beavatkozás B célterülete az első lépés, amelyet azért teszünk, hogy a nehezen látható és láttatható, kis gazdasági mérettel rendelkező, nehezen elérhető, nagyságrendileg 110.000 fő gazdálkodót az AKIS-be integráljuk. A felszínen mozdulunk el, alapvető ismeretátadásra törekszünk, viszont nagy számú résztvevővel. Alapvető érdekünk, hogy egy egységes AKIS-t hozzunk létre, és ne csak kizárólag azokat a gazdálkodókat szólítsuk meg benne, akik nyitottak az újra, könnyen észrevehetők, láthatók, korábban is aktívan részt vettek az ágazati közéletben, hanem a széles gazdálkodói réteget is . A második lépés a szakmai elmélyítés, hogy az egyébként nyitott gazdálkodókat a szaktanácsadók a Tanácsadási szolgáltatások beavatkozás C célterületének keretében elérjék, velük konkrét válaszokat találjanak az adott problémáikra. A harmadik átfogó lépés pedig, hogy mind a gazdálkodók, mind pedig a tudást megosztó személyek ismeretbővítését a Képzések és bemutatóüzemi programok beavatkozás által támogassuk.

Az innovációs szolgáltatások, az ismeretáramlás, valamint a kutatás és a gyakorlat közti szakadék mérséklésére az EIP beavatkozáson, valamint a KAP Hálózat innovációt és digitalizációt támogató egységén keresztül valósulhat meg a leghatékonyabban.

Továbbá az egyes tudásátadási, innovációs, digitalizációs beavatkozásoknál, minden esetben kitérünk arra, hogy a KAP Hálózat munkájához kötelezően hozzá kell járulniuk az egyes szereplőknek. A nemzeti KAP Hálózat az AKIS egészéhez kapcsolódik, így biztosítjuk a szinergiát a szereplők között. A KAP Hálózat hétéves és éves munkatervét, valamint éves jelentését (ezek esetleges felülvizsgálatát is beleértve), a KAP Stratégiai Terv Irányító Hatósága (a továbbiakban: IH) fogadja el.

Az egyes AKIS szereplők közötti interakciót, valamint a tudásátadási, innovációs, digitalizációs beavatkozások közötti szinergiát a KAP Hálózat segíti elő. Az egyes tématerületeken a hálózatosodásért felelős, valamint a beavatkozások végrehajtását segítő támogató egységek által.

A KAP Hálózat segít összegyűjteni a megfelelő tudást, a SZAK, többek között, felméri a termelői tudásigényeket. A támogató egységek és a SZAK közötti szinergiák kialakításához egyrészt az – AKIS koordinációs szervezet vezetésével megvalósított – havi szintű ülések (lásd lentebb) teremtik meg az alapot, ezen túl, bizonyos feladatok közös ellátása, továbbá a napi szintű kapcsolattartás egymással, illetve az AKIS koordinációs szervezettel. A KAP Hálózat által lefedett tématerületek, amelyeken belül, illetve amelyek között a hálózatosodás és a releváns intézkedések szinergiájának támogatása megvalósul.

Ütemezés és forrás: A fentiekre a pénzügyi keretek is lehetőséget adnak. A Technikai Segítségnyújtás és a KAP Hálózat kerete: 224 657 534 Euró

A SZAK ellátja a back-office funkciót. A SZAK-ot megvalósító Nemzeti Agrárgazdasági Kamara a gyakorlatban már most is biztosít a szaktanácsadóknak szakmai háttértámogatást. E funkciójának finanszírozását jelenleg a befolyt tagdíjakból, valamint nemzeti forrásokból fedezi. A SZAK keretei között

ezt egy magasabb szintre kívánjuk emelni.

A NAK-on belül meglévő szakértői tudásra támaszkodó back-office funkció – a SZAK KAP Hálózatba történő integrálásával – az alábbi feladatokkal bővülne:

·a támogató egységeknél meglévő szakértői tudás hasznosítása;

·a támogató egységek közreműködésével, a nemzetközi projektek által generált tudás hasznosítása (pl. Farmbook-ból kinyerhető információ szintetizálása);

·további szakmai partnerek (egyetemek, kutatóintézetek, vagy közvetlenül a szakértők stb.) tudásának a bevonása.

A Kamara feladata SZAK működtetése, minden fent vázolt funkciót és feladatot a Kamara lát el, a feladata lesz a fenti elképzelések megvalósítása, és a végrehajtás. Ahogy a Kamara vezeti a szaktanácsadói nyilvántartást, az ország összes szaktanácsadójával közvetlen kapcsolatban van. Napi szinten ad számukra tájékoztatást az aktualitásokról, kérdéseikkel a szaktanácsadók a Kamarán belüli illetékeseket már jelenleg is kereshetik.

A szaktanácsadás nemzeti szintű koordinációjáért 2014-től, napjainkig folyamatosan, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) a felelős szervezet. Ennek keretében ellátja a piaci szaktanácsadási tevékenységet végző szaktanácsadók nyilvántartásba (névjegyzékbe) vételét, a szaktanácsadók pártatlanságának vizsgálatát, a nyilvántartás (névjegyzék) vezetését, a szakterületi jogosultságok ellenőrzését, a szaktanácsadók tudásának naprakészen tartását, a hazai szaktanácsadás nemzetközi képviseletét. Működésének felügyeletét az Agrárminisztérium (KAP Stratégiai Terv Irányító Hatósága, illetve 2022-től az AKIS koordinációs szervezet is) látja el, folyamatos kapcsolattartás mellett. Mindemellett a NAK látja el jelenleg a Nemzeti Agrártanácsadási Bizottság (a továbbiakban: NATaB) titkársági feladatait is. A Bizottság tagsága az agrárágazat döntéshozói, felsőoktatási, kutatási, piaci és szakmai szervezeti szereplőiből tevődik össze, gyakorlatilag megtestesítve az AKIS potenciális szereplőit. A NATaB feladata a hazai AKIS fejlesztésére vonatkozó intézkedések véleményezése, és javaslattétel. A Stratégiai Tervben alapján, ennek a testületnek a funkcióját a KAP Hálózat Elnöksége és Tanácsadó Testülete veszik majd át (lásd fentebb: KAP hálózat szervezeti felépítése).

Magyarország AKIS rendszer fejlesztésének ambíciószint növekedése

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a termelők, ha tanácsra van szükségük, jellemzően egy általuk már ismert falugazdászt vagy tanácsadót választanak és nem szívesen osztják meg üzleti adataikat másokkal; ezért kicsi a valószínűsége annak, hogy egy harmadik, illetve további tanácsadó hálózat szolgáltatásait is igénybe vennék. Az AKIS feladata az, hogy ezt a nemzeti sajátosságot mindenek elé helyezve vegye figyelembe a stratégia felállítása során. A "központban a gazda" - szemlélettel alakítjuk ki a nemzeti AKIS rendszer struktúráját. Ezért szükséges az AKIS-t úgy strukturálni, hogy az egyes rendszer-elemek szinergiában működjenek, különös tekintettel arra, hogy a gazdálkodók és a kutatók közötti szakadék csökkenjen, az innovációs és digitalizációs technológiai előrehaladás a gazdálkodók gyakorlati alkalmazásába beépülhessen. Egy jól működő AKIS elérése a cél, amelyben a tudásátadási, kutatási, innovációs együttműködési, tanácsadási szolgáltatások jobban reagálnak a gazdálkodók, a vidéki gazdasági szereplők növekvő információs igényeire.

Szeretnénk megerősíteni az AKIS rendszerét, összhangban a SCAR keretében végzett szakértői munkával és fő célként a kkv termelők agroökológiai átállásának támogatását kitűzve. 2021-ben két igen jelentős intézkedéssel kezdtük, a Digitális Agrárstratégiánk végrehajtásaként elkészült a Digitális Agrárakadémia tananyaga, valamint a 2014-2020 Vidékfejlesztési Program átmeneti időszakának keretében meghirdettünk egy a szántóföldi növénytermesztők digitális átállását szolgáló intézkedést (2900 termelő, 500 millió euró feletti igény, kötelező 7% tudástartalom). Ezután még 2022 év első felében tervezzük megerősíteni az agrár felső, középfokú oktatás és állami fajtakísérleti állomások bemutató üzemi funkcióját.

A három alap AKIS intézkedés (tájékoztatás és tanácsadás, képzés, innováció) forrása az előző

programozási időszak 2,8%-áról 3,2%-ra emelkedne, összegében több mint duplájára 246 millió euró fölé. Ehhez járulnának hozzá, hasonló nagyságrendben a digitalizációra tervezett intézkedések, amelyekben beruházás és együttműködés is szerepelne, így a KAP Hálózaton kívül is összességében a top-upppal kiegészített teljes forráskeret több, mint 6%-a szolgálná a megerősített AKIS rendszeren keresztül az agrárgazdaságunk tudásalapú fejlődését.

A KAP innovációs és digitalizációs hálózatát támogató egység formális megállapodást köt majd a Horizont Europe, a Partnerségek és a Talaj Misszió Nemzeti Kontakt Pontját adó Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatallal, valamint az Express Innovation Agencyvel. Ez az együttműködés lesz az alapja a KAP és Horizont Europe közötti szinergia kialakításának.

KAP Stratégiai terv AKIS beavatkozások megvalósításának tervezett koordinációja

Terveink szerint már 2022-ben megkezdjük a nemzeti KAP Hálózat kialakítását, amely a jelenlegi Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat mellett külön támogató egységet kapna az innovációra és zöld átállásra (részletesen lásd SFC 4.4 fejezet). Erre építve 2023-tól a KAP Stratégiai Tervben bemutatott képzésre, tájékoztatásra, tanácsadásra, innovációra és a digitalizációra tervezett beavatkozások és a KAP hálózat három támogató egység együtt szolgálnál a termelőink fejlődését. Az AKIS koordinációs szervezet felügyeli a KAP Hálózatot, amely egy ernyő szerv, az Agrárminisztérium egy erre a funkcióra dedikált szervezeti egysége. A nemzeti KAP Hálózat három támogató egysége segítő funkciót lát el a KAP beavatkozások minél hatékonyabb kialakításáért és megvalósításáért. A hálózat keretében képzők képzése, szaktanácsadók képzése, mentorálás, kommunikáció, ismeretterjesztés is zajlik.

A KAP Stratégiai Terv beavatkozásai, mint célzott eszközök jelennek meg a képzés, tanácsadás, innováció és digitalizáció támogatására az agrárium (mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, élelmiszeripar) és a vidékfejlesztés terén, átfogó célkitűzést valósítanak meg, támogatják, erősítik a KAP Stratégiai Terv specifikus beavatkozásait a tudásmegosztás által. A tudáselőállítási rendszerek, az adaptációk és a jó gyakorlatok az innovációs együttműködések keretében valósulnak meg, kapcsolódva nemzeti és nemzetközi programokhoz (pl. Horizont Europe, Bioeast, stb.) A tapasztalatokat a KAP Hálózaton keresztül (képzők képzése) – majd a KAP beavatkozásai által közvetlenül a gazdáknak adják át. A cél az, hogy az a szakember, aki eléri a gazdálkodót, minél szélesebb körű és minél mélyebb ismerettel rendelkezzen, továbbá, hogy azok a gazdálkodók is meg legyenek szólítva, akik jelenleg nem jelennek meg sehol sem a rendszerben.

Annak érdekében, hogy a tanácsadáshoz, képzésekhez, bemutató üzemi programokhoz (a továbbiakban: tudásátadási szolgáltatásokhoz) nyújtott támogatásokat a kedvezményezettek hatékonyan, a megfogalmazott célok tényleges megvalósulását szolgálva használják fel, biztosítani kell: a tevékenységek átláthatóságát, nyomon követhetőségét, ellenőrizhetőségét, az egységes szerződési feltételeket, a minőségi szolgáltatásokat, az elvégzett szolgáltatások mennyiségi és minőségi szintjének mérését. A folyamatok nyomon követéséhez, a hatékony tudásátadás fenti elemeinek koordinálásához alapvető feltétel egy, a szereplőket és a folyamatokat integráló rendszer létrehozása és működtetése is. Ez ad ugyanis lehetőséget a nyilvántartásokra, az információk közvetítésére, valamint monitoring adatok gyűjtésére, kiegészítve a szakmai minőséget biztosító, a kedvezményezettek kiválasztását támogató előzetes akkreditációval. Így támogatva a beavatkozások hatékony, eredményes és szabályszerű végrehajtását. A nyilvántartás továbbá lehetővé teszi a szolgáltatói oldalon rendelkezésre álló lehetőségek és a szolgáltatások iránt érdeklődők közös platformra kerülését, így az igénybevétel kiszélesítését.

AKIS a zöld átállás támogatására: az AKIS hozzájárul a képzés, tanácsadás és innováció által (beavatkozások kódja: RD58_A01_TRA_78, RD60_A04_ADP_78, RD61_A05_EIP_77).:

- Az erózió megelőző intézkedésekhez
- A tápanyagszennyezés csökkentését célzó beavatkozásokhoz, a felszíni vizek nagy arányú eutrofizálódásának mérséklése érdekében

- Az aszály sújtotta területeken jó mezőgazdasági gyakorlatok kidolgozásához (vízelvezetés és a vízigényes növénytermesztés tilalma)
- Peszticidek használatának csökkentéséhez:) a növényvédő szerek használatának csökkentéséhez közvetlenül kapcsolódó igények és intézkedések kezeléséhez
- Az antimikrobiális szerek (AMR) használatának csökkentésére irányuló intézkedésekhez

8.2 Annak bemutatása, hogy a tanácsadási szolgáltatások, a kutatás és a KAP-hálózatok hogyan működnek együtt az AKIS keretében (a 114. cikk a) pontjának ii. alpontja)

1.AZ AM AKIS koordinációs egysége és KAP Hálózat együttműködés a tanácsadók tudáshálózatba integrálásának érdekében

A KAP Hálózat szervezeti leírásának fejezetében (SFC4.4 fejezet) részletesen ismertetettnek megfelelőn kiemelt figyelmet tervezünk fordítani a tanácsadók és általánosabban a tudásszolgáltatók együttműködésének erősítésére. A KAP Stratégiai Tervet úgy terveztük, hogy mindig legyen elegendő független szaktanácsadó az egyes tématerületek lefedésére. Ebben a fejezetben elsősorban a tanácsadók többi AKIS szereplővel történő együttműködésének megerősítésére tervezett erőfeszítéseinket foglaljuk össze.

A kutatók, oktatók, szaktanácsadók, termelők, egyéb vidéki szereplők közötti kapcsolatot egyrészt célzott támogatási eszközökkel, másrészt központilag koordinált eseményekkel, együttműködési kezdeményezésekkel kívánjuk erősíteni. Az eszközöket a következő táblázatokban foglaljuk össze (kiemelve, hogy mely szereplők közötti tudásáramlást támogatják), illetve a táblázatok alatt részletesebben is bemutatjuk őket.

A FaST (Farm Sustainability Tool) digitális szolgáltatási platform bevezetését 2024-től tervezzük, amely a mezőgazdasággal, a környezetvédelemmel és a fenntarthatósággal kapcsolatos képességeket teszi elérhetővé az uniós gazdálkodók, a kifizető ügynökség, a mezőgazdasági tanácsadók és a digitális megoldások fejlesztői és felhasználói számára.

2.AKIS együttműködés erősítését szolgáló beavatkozások a KAP Stratégiai tervben

Tehát az **AKIS intézkedések legtöbb eleme** (tanácsadás, képzés, innováció) tehát közvetlenül hozzájárulhat a tanácsadás, kutatás és KAP Hálózat együttműködéséhez(beavatkozások kódja: RD58_A01_TRA_78, RD60_A04_ADP_78, RD61_A05_EIP_77).

Támogatott eszközök					
Eszközök	kutatók	oktatók	szaktanácsadók	gazdálkodók/feldolgozók	egyéb vidéki szereplők
Képzések és bemutatóüzemi programok	x	X	x	X	X
Szaktanácsadás			X	X	X
EIP	X	X	X	X	X

3.AKIS együttműködés erősítését szolgáló AKIS koordinációs és KAP Hálózati feladatok

Az új időszakban a forráskeret emelése mellett a másik fontos ambíciószint növelési tervünk, hogy nem csak a KAP Stratégia Terv II. pillérének, hanem az I. pillér ágazati programjainak AKIS jellegű

intézkedéseit végrehajtó szakértőket és szervezeteket a jelenleginél jobban bevonjuk a tudáshálózatba. Ebben a munkában is komoly szerepet szánunk az **AKIS koordinációs egységnek és a KAP Hálózatnak**, amelyek az alábbi **központilag megvalósított intézkedésekkel** szolgálják majd a tanácsadó szolgáltatások integrálását az AKIS hálózatba.

Központilag megvalósított intézkedések					
Eszközök	kutatók	oktatók	szaktanácsadók	gazdálkodók/feldolgozók	egyéb vidéki szereplők
Szaktanácsadók és kutatók összejövetele	X		X		
Szaktanácsadói kérdések fogadása	X		X		
Szakember képzések	X	X	X		

Szaktanácsadók és kutatók összejövetele: félévenként, aktualitás függvényében, a KAP hálózat Innovációs támogató egységének, Zöld támogató egységének a közös szervezésében. A cél, hogy a szaktanácsadók prezentálják az általuk tapasztalt gyakorlati problémákat, hogy a terepen milyen kihívásokkal szembesülnek, míg a szakterületen kutatást folytatók akár a helyszínen, akár további kutatásokat folytatva, később, megválaszolják azokat. Ez hasznos mind a szaktanácsadóknak, hisz a munkájukhoz naprakész ismereteket szerezhetnek, esetleg konkrét megoldási alternatíváról szerezhetnek tudomást; mind a kutatóknak, hisz betekintést nyerhetnek a gazdálkodói és feldolgozói oldalon jelentkező problémákba, saját kutatásaikat ezek alapján orientálhatják. A rendszeres összejövetelek biztosítják a folyamatos tudásáramlást, illetve erősítik a szereplők közötti kapcsolatot, ösztönözve őket arra, hogy az összejöveteleken kívül is keressék egymást a releváns kérdésekben.

Szaktanácsadói kérdések fogadása: a fenti összejövetelen túl, a szaktanácsadóknak év közben is van rá lehetőségük, folyamatosan, hogy feltegyék a kérdéseiket, egyben a kutatók számára kutatási témákat javasoljanak.

Szakember képzések: szaktanácsadók és oktatók számára, folyamatosan, az AKIS koordinációs egység a tananyagok elkészítésébe, illetve az oktatásba, gyakorlati bemutatók tartásába ágazati szakértők, kutatók bevonásával. Ezáltal biztosítandó a naprakészséget például a legújabb kutatási eredményekről, vagy az elérhető új technológiákról, de általában a tudásáramlást a kutatás irányából a szaktanácsadás és oktatás irányába.

8.3 A mezőgazdasági tanácsadók szervezeteinek leírása a 15. cikk (2), (3) és (4) bekezdésében említett követelményeknek megfelelően

1.Magyarország agrár tanácsadással kapcsolatos jelenlegi szabályozása és az abban lefektetett feltételrendszer

Magyarországon – agrár, erdészeti és élelmiszeripari területen – a szaktanácsadási szolgáltatást piaci szereplők nyújtják (beleértve a nonprofit szereplőket is). A szaktanácsadási rendszer alapvetően két komponensű:

- Egyrészt a térítéses tanácsadásból áll, ahova azok a szolgáltatók (vegyesen természetes személyek és szervezetek) tartoznak, akik önállóan, üzletszerűen - rendszeresen, nyereség elérése érdekében, gazdasági kockázatvállalás mellett – végzik a tevékenységüket, az agrárgazdasági és vidékfejlesztési szaktanácsadói tevékenységről és az agrárgazdasági szaktanácsadási rendszerről szóló 1/2022. (I.14.) AM rendelet (a továbbiakban: 1/2022. AM rendelet), az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Erdőtörvény), a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010 FVM rendelet (a továbbiakban:

43/2010 FVM rendelet) szabta keretek között. Ilyenek a névjegyzéki szaktanácsadók, növényvédelmi szakirányítók.

- Másrészt a térítésmentes tanácsadásból, ami a szakmai és szakmaközi szervezetek által, illetve termelői együttműködések keretében nyújtott szaktanácsadást jelenti, ahol az adott szervezet a saját tagjait, vagy az érintett ágazat szereplőit segítik tanácsadással, és ezért külön térítést nem várnak el. Hozzátéve, hogy azon szakmai szervezetek, amelyek tanácsadói piaci alapon is végzik a tevékenységüket, a névjegyzékben is szerepelnek, ebben az esetben az első besorolásba tartoznak.

A fenti struktúrában, a Magyarországon fennálló szaktanácsadási rendszer már részben jelenleg is megfelel az uniós (rendeleti) elvárásoknak, de a Stratégiai Terv keretében a rendszer további fejlesztését irányoztuk elő, az alábbiak szerint hangsúlyozva, hogy a támogatott szaktanácsadás rendszerében mind az alapesetben térítéses szolgáltatást nyújtó (1.), mind az alap esetben térítésmentes szolgáltatást nyújtó (2.) szaktanácsadóknak lehetősége van részt venni. A rendszer – uniós elvárások szerinti – működtetése a SZAK feladata lesz, az AKIS koordinációs szervezet és a KAP Stratégiai Terv Irányító Hatóságának felügyelete mellett, továbbá az erdő alapú gazdaság témakörében megerősítjük a KAP sikeres végrehajtásának célját támogató képzéseket, képzők képzését.

Szakértelem

Elvárás	Jelenlegi biztosítékok	További fejlesztési tervek
Art. 15(3) a szaktanácsadók jól kvalifikált, megfelelően képzett szakemberek legyenek	a névjegyzéki szaktanácsadóktól alapvető elvárás a megfelelő iskolai végzettség és a minimum 5 éves tapasztalat, naprakész tudásukat továbbá a 1/2022. AM rendeletben meghatározott képzési rendszer (alapképzés, kötelező képzés, támogatott szaktanácsadáshoz kapcsolódó képzés és kreditrendszer) biztosítja	a potenciális pályázóknak át kell esniük egy előzetes akkreditáción, ennek keretében vizsgálva a nem névjegyzéki szaktanácsadók esetén is a megfelelő szakértelemmel rendelkezést az aktuálisan megjelenő uniós stratégiák elvárásainak való megfelelés lehetőségeiről képzések szervezése a szaktanácsadóknak
Art. 15(2) a szaktanácsadók naprakész technológiai tudással és a meglévő gyakorlatok, legújabb kutatási eredmények ismeretével rendelkezzenek	Az erdő alapú gazdálkodás területén kialakítjuk a megfelelő, a KAP sikeres végrehajtását segítő, a támogatott szaktanácsadáshoz kapcsolódó képzés és továbbképzés rendszerét az Erdészeti Ágazati Tudásközpont Non-profit Kft. közreműködésével.	a kutatók és szaktanácsadók összehívása félévente, a célból, hogy a szaktanácsadók prezentálják az általuk tapasztalt gyakorlati problémákat, a szakterületen kutatást folytatók pedig megválaszolhassák azokat mindezt a SZAK szervezésében

Pártatlanság

Elvárás	Jelenlegi biztosítékok	További fejlesztési tervek
Art. 15(3) a szaktanácsadók által adott szaktanács pártatlan, a szaktanácsadók nem minősülnek	a névjegyzékből leszűrhető, hogy ki a „független” szaktanácsadó (azaz nem áll „szoros” kapcsolatban input anyag gyártóval / forgalmazóval), ez alapján biztosítható, hogy támogatott formában csak független	a fent említett akkreditáció keretében (SZAK által) a nem névjegyzéki szaktanácsadók esetén is vizsgálva lesz a pártatlanság, egyben összeférhetetlenség

összeférhetetlennek	szaktanácsadó nyújthasson támogatást szakmaközi szervezetek elismerésének feltétele, hogy nem végezhetnek kereskedelmi tevékenységet, tanácsadásukkal így tisztán az ágazat, a tagjaik érdekét szolgálják Az erdő alapú gazdaság szakterület tekintetében is biztosítani fogjuk a KAP-ból támogatható szaktanácsadók pártalanságát.	

Tematikus lefedettség

Elvárás	Jelenlegi biztosítékok	További fejlesztési tervek
Art. 15(2) a szaktanácsadási szolgáltatásoknak a gazdálkodás gazdasági, környezeti és társadalmi dimenzióit is le kell tudnia fedni Art. 15(4) elérhető kell, hogy legyen szaktanácsadási szolgáltatás a rendeletben meghatározott témák mindegyikében, célzottan az üzem igényeire szabottan	a névjegyzéki tématerületeket és szakterületeket lefednek minden – uniós rendeleti szinten – elvárt témát Az erdő alapú gazdálkodás területén is kialakítjuk a megfelelő, a KAP sikeres végrehajtását segítő tematikus lefedettséget az Erdészeti Ágazati Tudásközpont Non-profit Kft. közreműködésével. a szakmai és szakmaközi szervezetek által nyújtott tanácsadás az adott ágazat, tagi kör szempontjából releváns témákat fedi le	támogatott szaktanácsadást alapvetően csak a szaktárca által meghatározott kiemelt témákban lehet majd nyújtani, amelyek úgy lesznek meghatározva, hogy a rendelet által elvárt témakörök is mindenképp le legyenek fedve

2.Magyarország agrár tanácsadással kapcsolatos irányítási szervezete (governance)

Az alábbiakban a hazai szaktanácsadási tevékenység jelenlegi formáit mutatjuk be. A Stratégiai Terv keretében ezeket kívánjuk továbbfejleszteni a fentiekben meghatározottak szerint.

Mindenekelőtt megemlítendő, hogy a rendszerben fontos koordináló szerepet tölt be a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, amely köztestületként – a kötelező tagság 2013. évi bevezetése óta – a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás és élelmiszerfeldolgozás minden szereplőjét összefogja (körülbelül 400 ezer tagot számlálva). Feladata első sorban a felsorolt szektorok érdekképviselete, illetve a tájékoztatás, tudásátadás, és az utóbbi témában a névjegyzéki szaktanácsadói rendszer működtetése, Országos Szaktanácsadási Központként is funkcionálva (a továbbiakban: OSzK), a szaktanácsadásban koordináló, nyilvántartó és ellenőrző szerepkört is betöltve. Kapcsolódó feladatait a 1/2022.AM rendelet, valamint a

Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamaráról szóló 2012. évi CXXVI. törvény, 15/B. paragrafusa határozza meg. A rendszer bevezetésének célja a hazai agrárszaktanácsadás színvonalának biztosítása a szaktanácsadóktól egy meghatározott szintű képzettséget és gyakorlati tapasztalatokat elvárva, emellett folyamatosan tájékoztatást is adva számukra az aktualitásokról, szükség esetén képezve is őket. A rendszer része a Nemzeti Agrártanácsadási Bizottság (NATaB) is, amely javaslattevő, véleményező jogkörrel közreműködik a mezőgazdasági és vidékfejlesztési szaktanácsadással összefüggő egyes feladatok összehangolásában. A NATaB tagjai között a szaktanácsadási rendszerhez kapcsolódó valamennyi szereplő képviselteti magát, így a döntéshozói szinttől, az agrár-felsőoktatáson, a kutatói, a szakmai és érdekképviseleti szinten át a gyakorlatban résztvevőkig. A tagi összetétel alapján elmondható, hogy a NATaB az AKIS szereplőit fedi le. A Kamara ezen túl saját maga is ellát térítésmentes tanácsadási tevékenységet és szoros kapcsolatot ápol a többi szakmai és szakmaközi szervezettel, általában vezető szerepet vállalva a közös fellépésekben. Saját tanácsadási tevékenységét mintegy 600 fős falugazdász hálózata révén látja el, így segítve tagjait, hogy - többek között – a KAP által meghatározott kötelezettségeket teljesíteni tudják. Emellett különböző eseményekkel, képzésekkel, tanulmányutakkal, illetve kiadványokkal járul hozzá a tagok ismereteinek a bővítéséhez.

3.Magyarország agrár tanácsadási rendszerének legfontosabb szereplői

Térítéses tanácsadói tevékenység

Klasszikus névjegyzéki szaktanácsadók: ide tartoznak, akik önállóan, üzletszerűen végzik a tevékenységüket. Létszámbeli eloszlásukat az alábbi táblázat mutatja be:

	nyilvántartva	aktívan működik
Szaktanácsadók	1014	747
Szaktanácsadó szervezetek	55	47 amelyből támogatott szolgáltatást 13 szervezet nyújt

A szaktanácsadók háromnegyede kizárólag egyénileg, negyede részben vagy egészben szaktanácsadó szervezeten keresztül végzi a tevékenységet. Összesen körülbelül 40 ezer ügyfelet szolgálnak ki, felüket egyénileg, felüket szaktanácsadási szervezeten keresztül. Előbbi esetben átlagosan 31 ügyfél, utóbbi esetben átlagosan 74 ügyfél jut egy szaktanácsadóra. A szaktanácsadási szolgáltatással a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás és élelmiszer-feldolgozás minden témáját lefedik, vegyesen adva szakmai jellegű, így például technológiai szaktanácsot (pl. új technológiák, precíziós gazdálkodási eszközök, ökológiai gazdálkodási megoldások, integrált növényvédelem bevezetése, öntözés javítása), illetve adminisztratív jellegű szaktanácsot (pl. közreműködve az ügyfelek egységes kérelmének beadásában). A szaktanácsadóknak kiemelten fontos szerepe van a Közös Agrárpolitika (KAP) támogatásainak elérésében, a környezetvédelmi- és egyéb szakterületi követelményeknek való megfelelésben. Az ilyen típusú szolgáltatásra nagy szükség van, mivel a gazdák nem minden esetben vannak tisztában a KAP-ban előírt feltételekkel. A névjegyzékben 595 független és 459 kereskedelmi érdek mentén is tevékenykedő szaktanácsadó van nyilvántartva. Bárki fordulhat hozzájuk segítségért.

Mezőgazdasági alapanyagokat gyártó társaságok (inputanyag-gyártók): a névjegyzéki szaktanácsadók egy speciális csoportja (fentebb említett 459 fő). Egyéni érdekeik mentén adnak szaktanácsot, ilyen módon nem pártatlanok, de jelenlétük és befolyásuk számottevő a magyar agrárszektorban. Vezető szerepet töltenek be a technológiai támogatásban, tudásátadásban. Főként herbicidekkel, műtrágyákkal, vetőmagokkal és mezőgazdasági gépek forgalmazásával foglalkoznak.

Az erdők mennyiségi és minőségi megőrzése, továbbá az erdők közérdekű funkcióinak érvényesülése érdekében, amennyiben az erdőgazdálkodó nem rendelkezik az erdőgazdálkodáshoz szükséges

szakértelemmel, a hatályos szabályozás szerint kizárólag erdészeti szakirányító közreműködésével gazdálkodhat. Az erdészeti szakirányítási tevékenység külön jogszabály (244/2020 korm. rendelt) alapján egyes, erdészeti hatóság előtti eljárásokban kötelező szakember közreműködésének előírását jelenti, pl. erdőtervezés, felújítás tervezés, vágás engedélyezés. Főként a területileg elaprózott magán erdőgazdálkodásra (hozzávetőlegesen 850 ezer hektár erdő, 500 ezer erdőtulajdonos és 38 ezer erdőgazdálkodó) jellemző, hogy jelentős részben szakmailag képzetlen kisgazdálkodók gyakorolják az erdőgazdálkodást, akiknek az előbbiek alapján a tevékenységükbe erdészeti szakirányítót szükséges bevonniuk. Ebben a tevékenységben országosan összesen nagyjából 1000 erdészeti szakirányító vállalkozás, illetve kb. 1500 fő úgynevezett „erdészeti szakszemélyzet" vesz részt. Az erdészeti szakszemély nem feltétlenül szakirányító: több száz hivatali, illetve állai erdőgazdaságnál vagy akár NPI-nél alkalmazott erdésznek van ilyen (tudás) minősítése, de nem végez sem szakirányítói, sem szaktanácsadási tevékenységet.

Az az erdő alapú gazdaság témakörében a tanácsadás olyan témákra terjed ki, mint a magán erdőgazdálkodás szerveződését támogató tanácsadás (különösen közös tulajdon esetében van nagy jelentősége), az erdei haszonvételek gyakorlása, az erdők szakszerű felújítása, nevelése és fenntartása, az erdők védelme, illetve ezekkel összefüggésben az erdőgazdálkodási tevékenységek tervezése, szervezése és ellenőrzése.

Növényvédelmi szakirányítók, növényvédelmi szaktanácsadók: növényvédelmi szakirányító az a természetes személy, aki kizárólag a 43/2010 FVM rendelet szerint végzett növényvédelmi szolgáltatást nyújt; míg növényvédelmi szaktanácsadó a 1/2022. AM rendelet szerint jogosultságot szerzett és ez alapján tanácsot adó magánszemély. A növényvédelmi szakirányítás során – hasonlóan az orvosi, állatorvosi tevékenységhez – a szakirányító írja fel az alkalmazandó növényvédő szert (tehát ő hozza meg a döntést) illetve ad utasítást a kijuttatás időpontjára, a dózisra stb. A szaktanácsadói szolgáltatás során a szaktanácsadó alternatívákat állít fel a partnerének egy adott probléma megoldására, technológiai lehetőségekre, bemutatja azok előnyeit és hátrányait, majd ezek alapján az ügyfél – a gazdálkodó – maga hozza meg a döntést. A növényvédelmi szaktanácsadók minden esetben, a növényvédelmi szakirányítók csak abban az esetben szerepelnek a névjegyzékben, ha az ügyfél agrártevékenységéhez kapcsolódóan, a szakirányítási tevékenységen felül, önállóan, üzletszerűen nyújtanak további tanácsadást.

Mindkét szakember csoport a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara (a továbbiakban: Növényorvosi Kamara) szakmai koordinációja mellett működik. A Növényorvosi Kamara célja, hogy segítséget nyújtson a mezőgazdasági termelés szakszerű végzéséhez, az okszerű növényvédelemhez, miközben az egységes és egyetemes környezet semmilyen körülmény között tartósan ne sérüljön, így ügyelve a természet sokféleségének fenntartására, gazdagítására, kiszűrve azokat a károsító szervezeteket, melyek igen erősen korlátozzák a gazdaságos termelést, károsítják a környezetet, megbetegítve az embereket, állatokat (pollen, özönnövények, erdei kártevők, gyapjas lepke stb.). A Növényorvosi Kamara égisze alatt közel 3000 növényvédő szakember végzi tevékenységét, tudásuk naprakészen tartására a szervezet továbbképzéseket szervez, illetve egyéb eszközökkel is segíti a szakmai tevékenység magasabb szintű végzéséhez szükséges ismeretek elsajátítását. A Növényorvosi Kamara a növényvédelem területén háttér tudásbázisként funkcionál, növényvédelmi előrejelzéseiket nem csupán a szaktanácsadók, hanem a termelők is elérhetik és hasznosíthatják.

Egyetemek és kutatóintézetek keretében működő szaktanácsadók: a névjegyzéki szaktanácsadók egy speciális csoportja. A hazai egyetemek és kutatóintézetek keretében az oktatók és kutatók egy része szaktanácsadóként is működik és a legújabb szakmai ismereteket egyéni szaktanácsadás, illetve bemutató üzemi programok keretében adják át az érdeklődő termelőknek. Az utóbbi programokat nem feltétlen az intézmények saját kísérleti üzemeibe szervezik, hanem önmagukban, az intézményektől függetlenül is működő gazdaságokba. Ilyen bemutató üzemi hálózatot működtet például az Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet (ÖMKi) (100-120 gazdasággal), illetve a Széchenyi István Egyetem (SZE) (60 gazdasággal). A hálózat tagjaival szoros kapcsolatot ápolnak, így a termelők kísérletekben vesznek részt, hallgatók számára adnak lehetőséget a gyakorlati tapasztalat szerzésre, illetve készek más termelőket

fogadására is (a már említett bemutató üzemi programok keretében). Ezen túl, egyes egyetemeken a szaktanácsadók számára képzéseket is szerveznek készségeik fejlesztésére. Ebből a szempontból a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) és a SZE emelkednek ki.

Térítésmentes tanácsadói tevékenység

Tenyésztő szervezetek és ezek szövetségei: kiemelten fontos a szerepük a genetika beszűkülést megelőző tanácsadói tevékenység területén. Összesen 20 szervezet (vegyesen tenyésztőszervezet és ezek szövetségei), 80 tanácsadóval végez ezen területhez kapcsolódóan tanácsadói tevékenységet, azaz ismertetik az állattenyésztőknek a védett őshonos, a veszélyeztetett és a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták megőrzését segítő tenyésztési-, génmegőrzési feladatokat, párosítási terveket készítenek a vonalak és családok fenntartása érdekében, elősegítik ezen fajták genetikai állományának védelmét, népszerűsítését, a fajtákhoz kötődő értékes tulajdonságok ismeretterjesztés keretében történő bemutatását, valamint a fajták génmegőrzési elveivel és tenyésztésre vonatkozó szabályozásokkal összhangban álló hasznosítási feltételeknek a megteremtését. A szakmai szervezetek rendelkeznek ezen fajták magas genetikai értékének, a fajták kialakuláskori eredeti geno- és fenotipusos állapotában történő megőrzéséhez, valamint a formagazdagság fenntartásához és a beltenyésztés elkerüléséhez szükséges szakmai-, technikai- (pl. adatbázisok) és humánerőforrással, a tanácsadói tevékenységet ellátó szakemberek pedig sok éves – sok esetben akár több évtizedes – szakmai tapasztalattal és igen speciális szaktudással az állati génmegőrzés területén. A tanácsadás folyamatos, rendszeres. Egy tanácsadóra jutó ügyfelek száma szervezetenként/fenntartott fajtánként változó és területileg is szóródást mutat, átlagos értéke 50-60 ügyfél/tanácsadó. A tanácsadással érintett ügyfelek száma hozzávetőlegesen 4-5 ezer.

Magyarországi Sertéstenyésztők és Sertéstartók Szövetsége (MSTSZ): a szövetség összefogja a sertéstenyésztők és sertéstartók tevékenységét, annak érdekében, hogy a hazai sertéságazat versenyképes, fenntartható, valamint átlátható és szervezett legyen. Ennek érdekében szaktanácsadói hálózatot is működtet, 16 területi felelőst (tanácsadót) alkalmazva. A tanácsadók szakmailag támogatják a tagok tenyésztőmunkáját, ösztönzik az állatállomány költséghatékony, valamint GMO mentes takarmányozását és a piaci igényeknek megfelelő végtermék előállítást, az előállított sertéshús minőségi javulását, valamint segítik a termelők hatóság által előírt adatszolgáltatási kötelezettségeinek teljesítését. Az ismeretek bővítésére közreműködnek hazai és nemzetközi kutatási programokban is. Ezen túl államilag delegált feladatokat is ellátnak, így a sertéstermékpályán kulcsszerepük van az állatjelölési és nyilvántartási feladatokban, a tenyészkoca és hízósertés állatjóléti támogatás jogosultságok igazolásában, valamint a Kiváló Minőségű Sertéshús védjegyhez kapcsolódó egyes részfeladatok ellátásában is. Aktív kapcsolatuk nem csupán a saját tagságukat jelentő 1250 termelővel van, de feladataikból adódóan összesen 1700 partner számára, mintegy 2000 telephelyen végeznek tanácsadást.

Országos Magyar Méhészeti Egyesület (OMME): az egyesület összefogja a magyar méhészeket, tájékoztatja, képezi, tanáccsal látja el őket, érdekvédelmi szerepet is betöltve. A tanácsadás keretében 21 szaktanácsadóval alvállalkozásban támogatja mind a tagok, de a nem tag méhészek tevékenységét is. Több, mint 20 ezer méhésszel vannak így kapcsolatban (70%-uk tag). Kiemelt hangsúlyt fektetnek az új szakmai módszerek átvételére, kidolgozására, a gyors gyakorlati alkalmazás elősegítésére, illetve általában a méhészek gazdasági tevékenységének segítésére, szervezésére. Az ismeretek bővítésére közreműködnek kutatási programokban is, illetve a jó gyakorlatok terjesztésére szakmai bemutatókat tartanak. A tanácsadási tevékenységet alapvetően fogadóórák keretében látják el, de mindig, minden megyei méhészrendezvényen jelen vannak és a méhészek rendelkezésére állnak.

Termelői Értékesítési Szervezetek (TÉSZ-ek), Termelői Integrációs Szervezetek (TISZ-ek): elismerésük feltétele, hogy a tagjaik részére folyamatosan biztosítják a piac igényei alapján összeállított és ellenőrzött tartási, vagy tenyésztési, integrált termesztési, illetve integrált növényvédelmi technológiát, valamint az ezek végrehajtásához és a forgalmazási minőségszabványoknak való megfeleléshez szükséges információs és szaktanácsadási rendszert. A TÉSZ-ek koordinálásában mintegy 70 szaktanácsadó tevékenykedik, tanácsadónként átlagosan 100 termelővel tartva kapcsolatot, évente több alkalommal

helyszíni szaktanácsadást végezve. Egyes szervezetek ugyanakkor kiemelkednek a szerint, hogy a szaktanácsadási tevékenységre mekkora hangsúlyt fektetnek, illetve mennyire törekednek rá, hogy a tagok termesztési, gazdasági és egyéb ismereteit bővítsék, naprakészen tartsák. Így például a Délalföldi Kertészek Szövetkezete (DélKerTÉSZ) együttműködik egyetemekkel is, hogy akár közös kutatási projektek keretében oldják meg a több tagnál is fellépő, így a TÉSZ-t érintő problémákat. Ezen túl közösen szerveznek gyakornoki programokat hallgatóknak. A Gyümölcsért Kft. döntéshozók, kutatók és termelők bevonásával kezdeményezett együttműködést, hogy közösen dolgozzanak ki megoldást a kajszibarack fitoplazmás betegsége ellen. A MEGÉR-TÉSZ Szövetkezet továbbá képzéseket is szervez tagjainak. A TISZ-ek rendszerét nem rég vezették be, a TÉSZ-ek mintájára, szervezeteik egyelőre kialakuló félben vannak.

Egyéb nonprofit szervezetek: egyes tématerületek esetében vannak aktívan tanácsot adó, alulról szerveződő, nonprofit szervezetek is. Így például az agrárerdészet területén a Zsörk Alapítvány ösztönzi az alternatív gazdálkodási rendszerek létrejöttét; a Magyar Szója és Fehérjenövény Egyesület a hazai, génmódosítástól mentes fehérjenövények vetésterületének növelésére, hazai feldolgozására célzott technológiai szaktanácsadással támogatja az érdeklődő termelőket; a Kislépték Egyesület a kistermelők lehetőségeit igyekszik bővíteni, őket tanácsadással segíteni; a Éltető Balaton-felvidékért Egyesület pedig a régiós vidékfejlesztés mellett kötelezte el magát, és ennek keretében segíti a termelőket.

2022. januárban cégbírósági bejegyzésre került az Erdészeti Ágazati Tudásközpont Nonprofit Kft. Többségi tulajdonosa a Soproni Egyetem (SOE), tulajdonosok továbbá: 21 állami erdőgazdaság Zrt-k, TAEG Tanulmányi Erdőgazdaság Zártkörűen Működő Részvénytársaság, Erdészeti és Energetikai Szaporítóanyag Terméktanács, Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége, Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség, és mind az 5 szakképzési centrum: Alföldi Agrárszakképzési Centrum, Déli Agrárszakképzési Centrum, Északi Agrárszakképzési Centrum, Kisalföldi Agrárszakképzési Centrum, Közép Magyarországi Agrárképzési Centrum.
A társaság egyedülálló tulajdonosi háttérével és a tulajdonosok által képviselt szellemi, szervezeti és infrastrukturális tőkével alkalmas és képes az ágazat számára szerteágazó, mégis minőségi tudásátadási, tudásmegosztási feladatainak szervezésére is. Ambíciója továbbá az innováció-menedzsment, első sorban „innovációs bróker" feladat felvállalása, szolgáltatások nyújtása. KAP-relevanciája: kulcsszereplő lesz az erdő alapú gazdaság érdekében az ÚMVP és a VP során ki nem használt „szoft" lehetőségek, úgymint strukturált és minőségi tudásbővítési, tudásátadási és networking bázis és szolgáltatási kínálat pótlásában. Így válik a 2023-2027 KAP Stratégia sikeres megvalósításra való felkészülést segítő, valamint a megvalósítás során a folyamatos és minőségi támogató network működtetésének, az összes érintett és érdekelt megfelelő együttműködésével biztosító, felelős letéteményese. Így az EÁTK képes lesz az AKIS minden szintjén, funkciójában és együttműködésében hatékonyan részt venni.

Az egyes szakmai és szakmaközi szervezetek között hagyományosan szoros a kapcsolat, ismerik és adott esetben segítik egymás tevékenységét. A tanácsadásukra jellemző, hogy a termelőket mind személyesen, mind telefonon és email-en keresztül is támogatják.

8.4 A 114. cikk a) pontjának ii. alpontjában említett innovációs támogatás nyújtásának módja

1.KAP Hálózat Innovációt és digitalizációt támogató egységének tervezett működése

Az innovációs szolgáltatások egy részét Magyarországon az EIP támogató egység biztosítja majd azzal, hogy meghatározott tematikák mentén tudásátadási rendezvényeket szervez, tájékoztatási szolgáltatást nyújt, széleskörűen kommunikálja és közzéteszi a releváns nemzetközi és hazai projektek eredményeit (feladatainak részletes leírását lásd az SFC 4.4 fejezetében a KAP Hálózat leírásánál). Ezen felül az EIP támogató egység minden évben tervezi az innovációs brókerek foglalkoztatását majd (a központban dolgozó további innovációs szakértők mellettmellett) akik az EIP operatív csoportok elindulását követően

facilitátorokká válnak. Az innovációs bróker előre meghatározott témák mentén dolgozik együtt a gazdálkodókkal az innovációs potenciál azonosításán és az operatív csoportok megalakulásának ösztönzésen. Emellett az EIP támogató egység együttműködve a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával - innovációs tartalmú brókeri és facilitátori képzést tart majd a szaktanácsadók számára, hogy a szaktanácsadók a szükséges innovációs alaptudást (innovációhoz kapcsolódó finanszírozási lehetőségeket), valamint technikákat és módszertanokat el tudják sajátítani. Ezzel biztosítható az, hogy a szaktanácsadók egyfajta horizontális témaként felvegyék a portfóliójukba az innovációs tanácsadást is. A képzések elérhetőek lesznek mind a térítéses mind a térítésmentes tanácsadói tevékenységet végző szervezetek számára, akik szerepelnek a szaktanácsadói névjegyzékben és pártatlan szaktanácsadási szolgáltatást nyújtanak. Az AKI a képzési tananyagok kialakításához szintetizálja majd tudáselőállítási rendszerekből (Horizontos projektek, BIOEAST) nyerhető tapasztalatokat, ismereteket, módszertanokat és jó gyakorlatokat a magyar agrárgazdasági sajátosságokhoz igazítva.

Magyarországon egy kombinált rendszer működik majd az innováció terén, hiszen az EIP támogató egység az AKIS koordinációs szervezet által meghatározott témák mentén éves munkaterv szerint szervezi a tudásátadást a szaktanácsadók, kutatók és gyakorlati szereplők között. A témákban rendezvények, nemzetközi projektek eredményeinek becsatornázása, brókeri/facilitációs tevékenység, valamint tájékoztatási szolgáltatás lesz majd elérhető az innovációs irányvonalak erősítése érdekében. A témák évről-évről változnak majd a tudásátadás és az innovációs teljesítmény alakulásának függvényében.

Magyarországon számos kiváló kezdeményezés és szervezet létezik, melyek az agrárgazdaság innovációs teljesítményének ösztönzéséhez hozzájárulnak, akár tematikusan akár horizontálisan. Ezek a kezdeményezések és szervezetek hiánypótló elemei a magyar agráriumnak, melyek számos jövőbeni operatív csoport és innovációs ötlet születését, valamint ahhoz kapcsolódóan a tematikus tudásátadást segíthetik. A cél, hogy a hazai agrár-innovációs ökoszisztémában minden szervezet és szereplő megtalálja a helyét, hogy az innovációs ötletek, partnerségek valós támogatása megvalósuljon.

Ilyenek szervezetek többek között a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, a szaktanácsadó szervezetek, tenyésztőszervezetek, egyetemek és kutatóintézetek keretében működő szaktanácsadók, érdekvédelmi szaktanácsadó szervezetek, egyesületek, melyek tanácsadási tevékenységet folytatnak, és gyakorta tematikus tudásátadási rendezvényeket is szerveznek. Ezen szervezetek számos új EIP operatív csoport és innovációs ötlet azonosítását segíthetik. Az elmúlt években megerősödtek az innovációs start-up inkubációs programok és kezdeményezések is. Több tematikus rendezvényen is teret kapott az innováció/innovációs eredmények bemutatása.

Ahhoz, hogy a hazai kutatási részvételünket erősíteni tudjuk az uniós programokban, már a tervezés során komoly érdekérvényesítést kell végeznünk. Ennek fényében az AM, AKI és NAK szakértői számos nemzetközi KFI-munkacsoportban vesznek részt. Ilyenek az Európai Bizottság égisze alá tartozó Mezőgazdasági Kutatások Állandó Bizottságának (SCAR) munkacsoportjai is. Ezek a munkacsoportok nem csak a Horizont-munkaprogramok kialakítását tudják befolyásolni, hanem más uniós KFI-finanszírozási eszközök kialakítását, konkrét tervezését és szövegezését is. A hazai érdekek hatékony képviseletét megalapozandó, illetve az érintett szereplők közötti információ áramlás elősegítésére, a NAK az AM-mel együttműködve, együttes koordinációval a munkacsoportok leképezéseként hazai tükörmunkacsoportokat is működtet, az állategészségügy és az AKIS területén. Ez utóbbi célja az agrárkutatás, innováció és tudásmegosztás iránt érdeklődő hazai szereplők (pl. kutatók, oktatók, szaktanácsadók, termelők) összegyűjtésével szakember bázis kialakítása (kutatás-oktatás-szaktanácsadás-gyakorlat folyamatos közelítése, közösségépítés). Folyamatos egyeztetés a az aktuális témákban a hazai és nemzetközi szak- és támogatáspolitika, valamint támogató környezet optimális kereteiről, így célzottan megjelenik a Közös Agrárpolitika, Horizon Europe; ágazati kutatási célok, agrárszakképzés, felsőoktatás, agrárszaktanácsadás, innováció ösztönzése, NAK infrastruktúra és potenciál jobb kihasználása. Részt vesznek az információ megosztásában az aktuális lehetőségekről (pl. pályázatok, finanszírozás, képzések, nemzetközi megjelenés) és a jó gyakorlatokról (pl. milyen irányban érdemes technológiát korszerűsíteni vagy hogyan lehet hatékonyan nemzetközi konzorciumot felépíteni); valamint képviselik az általános összefogást a hazai agrárkutatás, innováció és tudásátadás ügyéért, mindezt kiemelten az alábbi tematikus fókuszterületeken: biomassza alapú gazdaság, digitalizáció, Food2030, kertészet, állattenyésztés, fenntartható talaj- és vízgazdálkodás.

Az innovációt és digitalizációt támogató egység kiemelt feladata, hogy ösztönözze és támogassa a tanácsadók részvételét az EIP csoportok munkájában.

2.KAP Stratégiai Terv végrehajtása során felhasználni tervezett innovációt támogató jó gyakorlatok

Tematikus rendezvények, ahol az innováció teret kapott

ÖMKI és a NAK által megrendezett Szántóföldi napok (https://szantofoldinapok.hu/) Több tízezer embert megmozgató, aktív egyetemi háttérrel rendelkező rendezvény, amely évente kerül megszervezésre.

Agrárszektor Konferencia https://www.portfolio.hu/rendezvenyek/konferencia-agrar/agrarszektor-konferencia-2021/1232/attekintes A kétnapos esemény egyedülálló módon veszi napirendre a legfontosabb és legaktuálisabb agrárgazdasági témákat, a legnagyobb kihívásokat

Kaposvári Állattenyésztési Napok (https://kaposvarinapok.hu/) A kiállítás fókuszában az állattenyésztés mellett a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem és a szakiskolák is fókuszt kapnak.

Agromash Expo (https://agromashexpo.hu/) Magyarország legnagyobb agrárgépipari szakmai rendezvénye

Bábolnai Gazdanapok (https://babolnamenes.hu/2021/08/31/34-babolnai-gazdanapok/) A 34 éve meghonosított mezőgazdasági kiállítás bemutatja szántóföldi technológia színe-javát.

Alföldi Állattenyésztési Napok (http://hodmezogazda.hu/bemutatkozas) A küllemében is lenyűgöző állatkiállítói terület nagy létszámú és széles választékú őshonos és sokszor másutt nem látható, különleges tenyészállatnak ad helyet.

PREGA (https://www.prega.hu/) Precíziós gazdálkodást népszerűsítő rendezvény, az ország egyik legnagyobb agrárkonferenciája.

OMÉK (https://omek.amc.hu/) Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás és Vásár, amely felsorakoztatja Magyarország agrárgazdasági szereplőinek széles körét.

Inkubációs programok kezdeményezések, amelyek fő fókuszában az innováció áll

NAK Tech Lab (https://www.naktechlab.hu/) A NAK TechLab inkubációs program célja Magyarország leginnovatívabb megoldásainak megtalálása és felkarolása.

Agrovirtus (https://agrovirtus.hu/) Magyarország szimulációs agrárversenye egyetemisták részére.

Magyar Innovációs Nagydíj. (https://www.nak.hu/kamara/kamarai-hirek/orszagos-hirek/103333-kiemelkedo-hasznot-hozo-vilagszinvonalu-teljesitmenyeket-ismertek-el-a-magyar-innovacios-nagydij-palyazaton) Évente megrendezésre kerülő verseny, melynek keretében keresik kiemelkedő hasznot hozó, világszínvonalú innovációs teljesítményeket.

Az Év Agrárembere kitüntető díj (https://www.agrotrend.hu/tag/az_ev_agrarembere_kitunteto_dij) Minden évben tíz kategóriában keresi az Agrotrend csoport által életre hívott Az Év Agrárember díj a köz számára értékeset alkotó, a társadalom javát szolgáló agrárszakembereket

Hiventures – Tőkebefektető (https://www.hiventures.hu/hu) Kockázati tőkebefektetési programjai új távlatokat nyitnak a hazai korai fázisú, innovatív és hagyományos kkv valamint nagyvállalati finanszírozásban.

Az agrárinnováció beágyazottsága a nemzeti innovációs politikába

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium szakpolitikai támogatásával és felügyelete mellett a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal felel az Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia (S3) kidolgozásáért, koordinációjáért és a megvalósításáért. A 2021–2027 évekre vonatkozó S3 kialakítása 2019 végén kezdődött meg. A horizontális és a nemzetgazdasági prioritások között: a mezőgazdaság és élelmiszeripar mint nemzetgazdasági prioritás is megjelenik. Ez lefedi a teljes mezőgazdasági és élelmiszeripari innovációs láncot, beleértve a következőket: erdészet, kertészeti technológiák,

növénynemesítés, növényvédelem, növénytermesztési technológiák; állatnemesítés, állattenyésztés, takarmányozás és gyepgazdálkodás; agrár-biotechnológia, élelmiszer-biztonsági, feldolgozás-technológiai megoldások és egészséges élelmiszerek. A mezőgazdaság és élelmiszeripar kitettsége a legnagyobb az éghajlat-változásnak a nemzetgazdasági ágak közül, ezért a prioritásban kiemelt szerepe van a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást elősegítő mezőgazdasági technológiákkal kapcsolatos fejlesztéseknek, a stresszrezisztenciát erősítő megoldásoknak. Az erőforrás-hatékony gazdaság és az energia, klíma prioritásokhoz szinergikusan illeszkedve jelen prioritás alapvető eleme a környezeti terhelés csökkentése és a klímaváltozás hatásainak mérséklése. A prioritás a hazai adottságokra építve két irányból kívánja támogatni a terület fejlesztését. Egyrészt a környezeti adottságok, a növénytermesztési és állattenyésztési tapasztalatok ötvözése innovatív megoldásokkal a szektort alkalmassá teszik prémium termékek előállítására. A prioritás másik iránya, hogy a mezőgazdaság és az élelmiszeripar járuljon hozzá a fenntarthatóság előmozdításához, egyúttal a vidék megtartó erejének növeléséhez. Ennek a prioritási iránynak hangsúlyos eleme az egészségmegőrzést támogató, értékes beltartalmú élelmiszerek és gyógyhatású termékek termelésének fejlesztése és a termelésüket hatékonyabbá tevő KFI és agrárkísérletek ösztönzése.

Nemzeti programok, amelyek érintik az agrárinnovációt is

A megújuló Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia átfogó céljai között kiemelt fontosságú az innovációs ökoszisztéma szereplői közötti aktív tudás- és technológiatranszfer ösztönzése, azon belül pedig a felsőoktatási intézmények tudásközvetítő szerepének hatékonyabb kiaknázása. Az ökoszisztéma pályázat (Egyetemi Innovációs Ökoszisztéma (2019-1.2.1-EGYETEMI ÖKO) programja) egy egykapus vállalkozási szolgáltatásra vonatkozott. A program céljai között szerepel egy olyan webes platform létrehozása is, amely támogatja az egyetemek KFI szolgáltatási portfóliójának találkozását az üzleti szférából érkező konkrét igényekkel, szükségletekkel. A kialakításra kerülő közvetítő (match-making) felület elősegíti az egyetemekkel történő kapcsolatfelvételt és az egyetemi-vállalati együttműködéseket. Az S3-hoz 3 tematikus platform kapcsolódik, amelyeknek a hazai elfogadása megtörtént, EU-s jóváhagyásra vár: agrifood, energetika, ipari modernizáció. Agrifood témakörben az egyetemek kapcsolódását ösztönzik, hogy egy hazai tükörcsoport is létrejöhessen. Forrás: https://nkfih.gov.hu/palyazoknak/innovacios-okoszisztema/egyetemi-innovacios

Területi Innovációs Platform (TIP) egy térségi szerveződés, amely térben és időben egyszerre biztosít lehetőséget a közvetlen innovációs szakpolitikai irányok megismerése mellett a helyi- és nemzetközi innovációs ökoszisztéma szereplőivel való együttműködések kialakítására, erősítésére és új szakmai alapok létrehozására, hozzájárulva ezzel a magyar gazdaság versenyképes és fenntartható tudásgazdasággá alakításához. Az innovációs platformok létrehozásának fő célja, hogy az egyetemen lévő kapacitások - beleértve a képzés mellett a kutatásfejlesztést is - érdemben tudjanak szolgáltatni a kis- és közepes vállalkozások felé, a cégek pedig be tudják emelni működésükbe az egyetemeken fellelhető eredményeket, ezáltal tudjanak erősödni, illetve hogy egymással is együttműködjenek ezek a vállalkozások. A célkitűzés megvalósításához tudástranszferre van szükség az egyetemeken belül és egyetemeken kívül is. Szervezett keretek között a hallgatók gyakorlati helyszínként használhatják a partner vállalkozásokat, illetőleg kettős, duális képzésekben vesznek részt. Cél továbbá az, hogy az alapkutatáson túl olyan kutatások is elindulhassanak, amelyek közvetlenül piaci hasznosításra kerülnek. Az egyetemek köré szerveződve jöttek létre, és folyamatos a „beszélgetés” a szereplők között. Egyetemi innovációs ökoszisztéma támogatás.

Aki csatlakozik a TIP-hez, annak oktatáson kell részt vennie, ezt követően kap certifikációt, ami most van kialakítás alatt. A Covid miatt kicsit megállt a lendület, 2019-2020 között aktív volt a csapat, fel lehet ébreszteni. Egyetem a partner és van felelős ember, aki a cégeket összeszedi. A GINOP+ lesz a vonzó erő. Science park alapjai a TIP-ek lesznek. Az innovációs platformok országos hálózata mára gyakorlatilag teljessé vált. A TIP kialakításának 2019 novemberében elindított kezdeményezése a régiók legfontosabb innovációs szereplőit - egyetemeket, kutatóintézeteket, nagyvállalatokat, kkv-kat, startupokat, klasztereket, inkubátorokat, akcelerátorokat, országos kamarai hálózatokat kívánja megszólítani a lehető

legszélesebb körben. A TIP együttműködést teremt a régiókban lévő vállalkozások és az egyetemek között abból a célból, hogy segítse az innovációt és a versenyképességet.

Agrárgazdasághoz kapcsolódóan Debreceni Egyetemen és Gödöllőn, a Magyar Agrár és Élettudományi Egyetemen jött létre Területi Innovációs Platform, melyek számos aktív csatlakozott taggal rendelkeznek már. Forrás: https://nkfih.gov.hu/palyazoknak/innovacios-okoszisztema/teruleti-innovacios

Az erdő alapú gazdaságban az Erdészeti Ágazati Tudásközpont Non-profit Kft. egy olyan együttműködésen alapul, amelynek célja, hogy a gazdasági szereplők bevonásával a korábbinál minden szinten sokkal gyakorlatorientáltabb ismereteket adjon, és egyben lehetőséget teremtsen a különböző szakterületeken zajló továbbképzésre. Ennek érdekében a tudásközpont az oktatási intézmények és a gazdálkodók közötti kapcsolat összehangolását, támogatását, egységes rendszerben történő működtetését, és innovációs törekvéseit is hivatott szolgálni.

Az NKFI Hivatal létrehozta a Nemzeti Laboratóriumok Programját, melynek keretében olyan tudásközpontok létrehozását és működtetését kívánja támogatni, amelyek az egyes szakterületek kiemelkedő tudományos csomópontjává válhatnak. A Nemzeti Laboratórium felfedező és kísérleti megközelítésű kutatásoknak új, nemzetközi dimenzióját nyitó, együttműködésen alapuló kezdeményezései. Ennek keretében létrejött az Agrártechnológiai Nemzeti Laboratórium, melynek fő célja egy talajtani adatbázis, a Tápanyag-gazdálkodási szaktanácsadási rendszer és a digitális talajtani adatbázis (TalajWeb) létrehozása. A konzorciumban az AKI is partner. Forrás: https://nkfih.gov.hu/palyazoknak/innovacios-okoszisztema/nemzeti-laboratoriumok

Az EIP támogató egység együttműködve az NKFI Hivatallal és további hazai agrárgazdasági szereplők bevonásával segíti a fenti kezdeményezések eredményeinek terjesztését, valamint a hálózatok kialakítását. A fent nevezett kezdeményezések, köztük a TIP-ek, többszereplős megközelítés elvárásait biztosító rendszerekké/hálózatokká állhatnak össze.

Nemzetközi kezdeményezések melyek hatással vannak a hazai agrárinnovációra

Horizon Europe

Magyarország a programon keresztül a kutatás és innováció révén alakíthatja a jövőjét. A kutatásnak és az innovációnak az ökológiai, a szociális és a gazdasági változásokra, valamint a kapcsolódó társadalmi kihívásokra kell összpontosulnia. Az tudományos erősségeket kamatoztatva vezető szerepet kell szánni az áttörést hozó és diszruptív innováció területén. Ambiciózus célok kitűzése elengedhetetlen a mindennapjainkat befolyásoló olyan kérdésekben, mint a készségfejlesztés, a káros kibocsátások, a környezet állapota. Összpontosítás az élvonalbeli kutatási és innovációs projektre, a kutatástól és innovációtól kezdve az alkalmazásig.

Soil Mission

Megalakult az EJP SOIL National Hub. Az EJP SOIL projekt az európai kutatóközösségre támaszkodva az ismeretek, eszközök és módszerek felmérését követően olyan kutatási stratégiát alakít ki, amely tudományosan megalapozza a klímatudatos, fenntartható Mezőgazdasági talajhasználathoz szükséges gazdálkodással összefüggő szakpolitika kidolgozását. A projekt mind a kezdeti stratégiai tervezési szakaszában, mind pedig a részletes kutatási feladatok meghatározása során figyelembe veszi az érintett felek – gazdálkodók, kutatók és döntéshozók – szempontjait. Tagállami szinten az érdekelt felek bevonása, a gazdák, a kutatók és a politikai döntéshozók közötti információáramlás biztosítása nemzeti tudásközpontok, ún. national hub-ok megalakításán és működtetésén keresztül zajlik. Az EJP SOIL konzorciuma a hub-okkal együttműködve kaphat pontos képet a valós kutatási igényekről, valamint ily módon készülhetnek olyan tudományos alapú ajánlások, amelyek valamennyi érintett fél számára elfogadhatóak. A hazai national hub 2020. szeptember 16-án, az EJP Soil hazai projektindító rendezvényén alakult meg. A hub tagsága nyitott.

Living Lab-ek

A living labek jelentősége a következő időszakban az agráriumot érintően is megerősödik, hiszen a Soil Mission keretében 100 db living lab kerül majd létrehozásra, de a Agrárökológiai Partnerség is living labek-en keresztül fogja támogatni az agrárökológiai projektek megvalósítását. A living lab megközelítés elfogadottságán jelenleg Magyarország dolgozik, ugyanakkor úgy gondoljuk, hogy a living lab típusú projektek és ökoszisztémák természetüknél fogva nem állnak távol a futó EIP operatív csoportoktól, valamint további innovációs együttműködésektől. Az EIP Támogató Egység az NKFI Hivatallal együttműködve aktív szerepet fog vállalni abban, hogy a Talaj Misszió valamint a különböző partnerségek nyújtotta lehetőségek eljussanak a megfelelő és releváns hazai együttműködések számára. Magyarországon az agrárterületen egy ismert living lab működik, az ÖMKI On-Farm living labje (https://www.biokutatas.hu/hu/page/show/omki-on-farm-elo-laboratorium)

BIOEAST

A karbonsemlegesség nem érthető el a biomassza alapú gazdaság kiépítése nélkül, és fontos, hogy ösztönzést kapjanak a modellváltást segítő programok, különös tekintettel a kutatás-fejlesztésre. Ebben a biomassza alapú gazdaság jelentősége óriási, éppen ezért van szükség nemzeti stratégia kialakítása. Fontos erősíteni a K+F együttműködéseket a karbonsemleges technológiák elterjedése céljából. A BIOEAST kezdeményezés 7 témakörre fókuszál K+F partnerségek kialakítása szempontból: agroökológia, élelmiszerrendszerek, erdészet, édesvízi akvakultúra, bioenergia, oktatás, képzés, fejlett biobázisú vegyi anyagok. A BIOEAST-en belül a definiált tematikák mentén aktív hálózatok alakultak ki melyek alkalmasak további kutatás-fejlesztési partnerségek létrehozására, de a tagországok AKIS szereplőinek, akár EIP operatív csoportjainak együttműködésére is.

Megújuló energia

Megújuló energia tekintetében Magyarország a bruttó végső energiafogyasztásban legalább 21%-os megújuló energiaforrás részarányt szeretne elérni.

A magyar Nemzeti Energia- és Klímaterv (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/hu_final_necp_main_hu.pdf) 196. oldala szemlélteti, hogy a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat szektor energiafelhasználása jelentősen nő, és 2030-ra eléri a 761 ktoe-t.

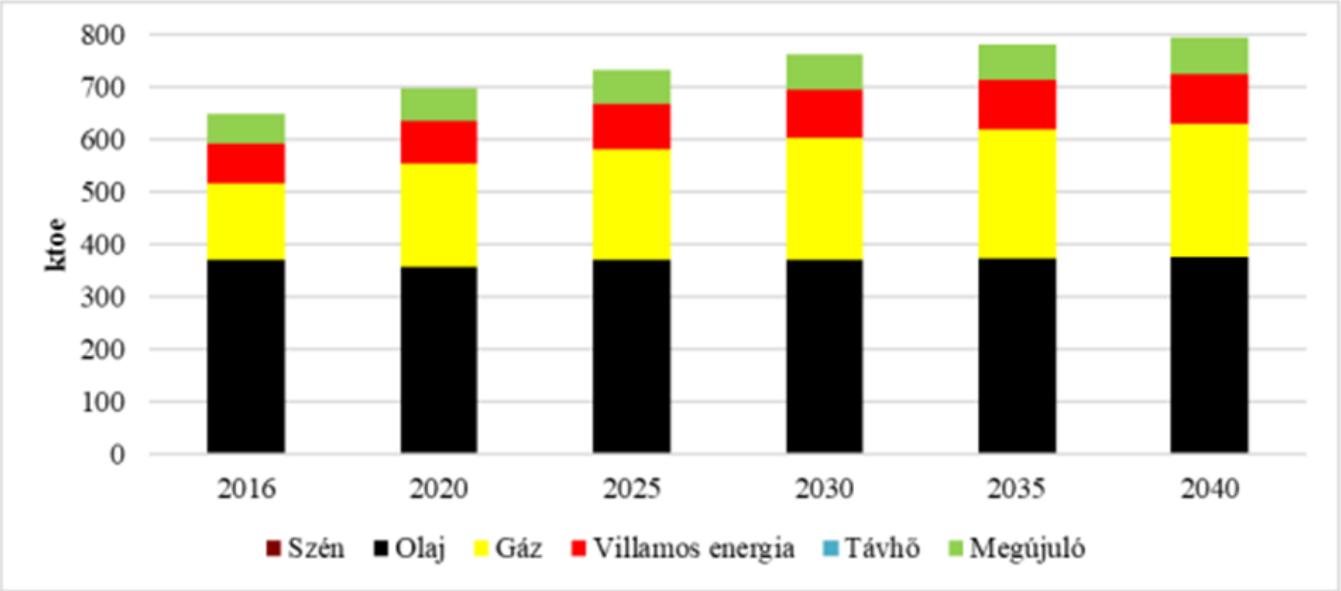

A mezőgazdasági szektor energiafelhasználás tüzelőanyag-összetételének alakulása a jelenlegi intézkedéseket figyelembe véve, ktoe Tényadat forrása: Eurostat

A mezőgazdasági kibocsátások csökkentését jelenleg a helyes mezőgazdasági gyakorlatok előírásán és különféle támogatási eszközökön keresztül kívánjuk elérni. A hulladékgazdálkodás alapvető szabályait a

hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény határozza meg. A 2020 utáni időszakra szóló célokat és intézkedéseket a készülőben lévő új hulladékstratégia fogja meghatározni. A CO2 elnyelő kapacitások fokozása érdekében a Nemzeti Erdőstratégiával összhangban jelentősen növeljük az erdővel és egyéb faállományokkal borított területek arányát, és az erdők szénmegkötő képességének megőrzése érdekében javítjuk az erdőknek a környezeti tényezőkkel szembeni ellenállóképességét. A fentiek mellett a céljaink elérését fogja szolgálni egy energia- és klímatudatos társadalom megteremtését szolgáló program, melynek egyaránt részét képezik a különböző korcsoportokat megcélzó energia- és klímatudatosságot növelő kampányok, valamint a fiatal generációkra fókuszáló oktatási tartalmú szemléletformáló intézkedések (lásd. AKIS beavatkozások tudásátadás, innováció).

8.5 Digitalizációs stratégia (a 114. cikk b) pontja)

1.Stratégiai megközelítés szükségessége a helyzetelemzés alapján

A CCO-val kapcsolatban készített SWOT elemzés bemutatja, hogy az élelmiszer alapanyag-előállítás és az élelmiszeripar teljes területén szükséges a korszerű fenntarthatósági megoldások és eszközök használatának erősítése. Ehhez az Agrár- és élelmiszeripari vállalkozások digitális infrastruktúrájának fejlesztése mellett szükséges egyrészt a Meglévő adatbázisok összekapcsolása, integrálása, monitoring és előrejelző-rendszerek kialakítása, másrészt a Munkaerő képzettségi szintjének növelése az innovatív technológiák alkalmazása érdekében. Magyar agrárium korszerűsítéssel kapcsolatos lehetőségeket támasztja alá, hogy a specifikus célkitűzések jó részében az éghajlatvédelmi szempontokat és egészséges élelmiszer iránti igényeket is szem előtt tartva (de kiemelten SO2, SO3, SO5, SO7, SO9) megjelennek az adatgyűjtéssel, digitális technológiákkal kapcsolatos a következő szükségletelemzésben megjelenő környezeti-gazdasági társadalmi elvárások. SO2: Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése Termesztéstechnológia javítása, Tartástechnológia átalakítása, fejlesztése, Post harvest technológia fejlesztése, Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban; SO3: Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés); SO5: Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével; SO7: A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal generációk számára; SO9: Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével; Digitális megoldások fejlesztése minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomon követhetőség, árujelölés terén.

2.Magyarország stratégiai megközelítése

A magyar kormányzat idejében felismerte a digitalizációban rejlő lehetőségeket, ezért Digitális Jólét Program néven elfogadta azt az országos léptékű, ágazatokra vonatkozó DESI Indexre is reagáló átfogó fejlesztési tervet, mely meghatározza a területtel kapcsolatos jövőbeni feladatokat. A Digitális Jólét Programjáról (https://digitalisjoletprogram.hu/en) rögzített feladatok célja a tudatos, értékteremtő internethasználat támogatása, a magyar gazdaság digitális átalakítása, ezáltal a magyar társadalom és a magyar nemzetgazdaság digitális fejlesztése. A Digitális Jólét Program keretében egy olyan, az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) által működtetett tárcaközi munkacsoport jött létre, amely a különböző szektorok digitalizációs fejlesztéseit hivatott koordinálni. A Digitális Jólét Program keretében a Kormány szakmailag támogatta olyan területek fejlesztési koncepcióját, mint a Digitális Oktatási Stratégia; Digitális Exportfejlesztési Stratégia, Digitális Startup Stratégia és a Digitális Agrárstratégia, Mesterséges Intelligencia Stratégia. Az említett stratégiák és a különböző ágazatok átfogó digitalizációs célkitűzéseit a Nemzeti Digitalizációs Stratégia (NDS) 2021-2030 tartalmazza, amely konkrétan megfogalmazza, hogy Magyarország a digitális átalakulás szükségszerűségét felismerve a digitalizációs törekvéseket kívánja a versenyképességi és modernizációs törekvések középpontjába állítani. Az NDS kiemelt célja, hogy a meghatározott intézkedéseknek köszönhetően hazánk digitális fejlettsége az évtized közepére ne csak elérje, hanem meg is haladja az európai uniós átlagot.

Ezért fogott össze magyar Agrárminisztérium öt évvel ezelőtt az informatikai szakmával és kezdte el közösen kidolgozni Magyarország Digitális Agrárstratégiáját (DAS 2019-2027). Ennek a hosszú és alapos munkának eredményeként 2019-ben, Európában elsők között fogadta el Magyarország Kormánya a Digitális Agrárstratégiát, amely négy pilléren alapul:

1) az ágazati szereplők digitális tudásának, felkészültségének növelésén;

2) az ágazat digitális innovációs lehetőségeinek bővítésén;

3) a közigazgatás adatalapú fejlesztésén és

4) végül, de közel sem utolsó sorban az ágazati szereplők, azaz a termelők digitális átállásának, beruházásainak támogatásán.

A DAS végrehajtásában már mind a négy pillér esetében jelentős előrehaladást sikerült elérnünk nemzeti források, az átmeneti évek KAP intézkedései, valamint az uniós kutatási pályázatok segítségével. Ezen eredményekre építve szeretnénk folytatni a stratégiai végrehajtását, kibővítve a KAP Stratégiai Tervünkben kidolgozott intézkedésekkel. A DAS végrehajtásával célunk volt, hogy a mezőgazdaság adatalapú fejlesztése a termelés, az üzem és a termékpálya szintjén is megvalósuljon, ezért a DAS intézkedési tervében szerepelt a Digitális Élelmiszeripari Stratégia kidolgozása is.

Magyarország Digitális Élelmiszeripari Stratégiája (DÉS 2021-2028) 2021. év végére készült el és így figyelembe tudtuk venni a KAP Stratégiai Terv kidolgozása során. A DÉS két fő pilléren alapul:

1) termelés technológia digitalizálása, amely biztosítja a termelési folyamatok monitorozását, irányítását, a termelési adatok gyűjtésével és a termékek minőségének mérésével

2) képzés digitális átállása, amely a biztosítja a közép- és felsőfokú képzés modernizációját, valamint az élelmiszeripari vállalkozások dolgozóinak és vezetőinek digitális kompetenciafejlesztését. A DÉS végrehajtása 2022 évben indul és jelentős mértékben támaszkodik az átmeneti évek, valamint az új KAP intézkedéseire és az uniós kutatási pályázatok nyújtotta lehetőségekre.

A fenti stratégiákban meghatározott digitalizációs célok eléréséhez hozzájárulnak az egyéb EU-s alapok (ERFA, ESZA) által biztosított támogatások, de ezen fejlesztésektől lehatárolva a KAP Stratégia Terv beavatkozásai hozzájárulnak, a mezőgazdasági, élelmiszeripari, erdészeti digitalizációs törekvésekhez, csakúgy mint a vidéki kistelepülésekről is elérhető digitális szolgáltatások fejlesztésében.

A KAP Stratégiai Terv kialakításához alapul vettük a digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutatóról (DESI) szóló jelentésekben megfogalmazott tagállami eredményeket. A tematikus fejezeteket illetően a DESI 2020 jelentés magában foglalja a széles sávú hozzáférés (59,8%), a digitális készségek (41,8%), az internethasználat (55,9%), a vállalkozások digitalizálása (25,3%), a digitális közszolgáltatások (57,8%), a kialakulóban lévő technológiák, a kiberbiztonság, az IKT-ágazat és annak kutatás-fejlesztési kiadásainak, valamint a Horizont 2020 forrásai tagállamok általi felhasználásának európai szintű elemzését. A 2020-as felmérés alapján Magyarország a 28 uniós tagállam között a 21. helyen áll. Az ország eredményei az elmúlt néhány évben nagyjából az uniós átlagnak megfelelő ütemben javultak.

A fenti DESI indexszel összhangban, a KAP Stratégiai Terv digitalizációs átfogó célkitűzéséhez kapcsolódva fontos kiindulási adat, hogy 2020-ban megvalósult Agrárcenzus célja, hogy felmérje a (közel 234 ezer mezőgazdasági tevékenységet folytató) gazdaságok szerkezetét és hiteles információkat gyűjtsön a magyar agrárium helyzetéről. A felmérés rámutatott, hogy a gazdálkodók jelentős része (72%) nem rendelkezik középfokú végzettséggel sem. A kérdőívben nagy szerep jutott az agrárdigitalizáció és generációváltás témakörének is. Modernizációval kapcsolatban felmérték, hogy a gazdálkodók milyen hatékonyságnövelő digitális eszközöket használnak vagy terveznek használni. Az eredmények azt mutatják, hogy a precíziós technológiák közül a legtöbben a növényállapot-felmérést alkalmazzák saját eszközzel, vagy szolgáltatásként igénybe véve (5,3 %), amit az automata kormányzás követ 3,9 %-al. Differenciált munkaműveletet a gazdálkodók csupán 3,4 %-a, döntéstámogató, illetve vállalatirányítási szoftvert a megkérdezettet mintegy 3%-a alkalmaz a mezőgazdasági termelése során. Mindamellett, fontos hangsúlyozni, hogy döntéstámogató szoftver alkalmazó a kis és közepes gazdaságok aránya növekedési tendenciát mutat, csak úgy mint a differenciált munkaműveletet a nagy gazdaságok esetében. A Green Deal és az uniós klímavédelmi ambíciók növelése, illetve a KAP ST keretében biztosított támogatások és az adatszolgáltatási kötelezettségek ösztönzik a gazdálkodót a hatékony környezetkímélő gazdálkodás folytatására, üzemek modernizálására, digitális technológiák alkalmazására. A KAP ST célja, hogy az eltérő üzemméretek figyelembevételével növekedjenek a fenti mutatók 8 %-ra.

A Elektronikus ügyintézés, transzparencia, nyomon-követhetőség szükséglethez igazodva a Kifizető Ügynökség 2021-ben bevezette a mobilGAZDA alkalmazást, ami mind a termelők, mind a falugazdászok, mind pedig a Kincstár számára előnyös, hiszen mobil applikációval gyorsítja és könnyíti az ügyintézést, adategyeztetést. A KAP ST digitalizációjának fontos kompetencia mutatószámként értelmezhető az alkalmazást letöltők és rendszeresen alkalmazók arányának jövőbeni változása.

A nemzetközi kereskedelem, a globális értékláncok érzékelhető fejlődése miatt már régen nem az egymás mellett élő gazdálkodók versenyeznek egymással, hanem a különböző kontinensek termelői. Ezért az európai és magyar mezőgazdaság, erdőgazdálkodás és élelmiszerrendszer esetében kulcskérdés a termelés hatékonyságának a digitalizáció segítségével történő növelése, vagyis „többet termelni kevesebb ráfordítással", mégpedig úgy, hogy az összhangban legyen az európai és magyar agrármodell kis- és középméretű gazdaságok erősítését szolgáló politikájával és az adatbiztonsággal összefüggő szigorú elvárásokkal, integrálva a digitális ágazati nyilvántartásokat. A mezőgazdaság, erdőgazdálkodás és élelmiszergazdaság egyik legkomolyabb kihívása a generációváltás, mindez nem véletlen, hiszen a gazdálkodás komoly és hosszú távú elköteleződést igényel. A fiatalok számára csak akkor marad vonzó az ágazatunk, ha az jövedelmező, környezet és klímabarát, valamint nem kínál jelentősen rosszabb munkafeltételeket, mint más ágazatok. A digitalizáció és ezen belül a precíziós gazdálkodás épp az, ami mindegyik felsorolt kihívás megválaszolásában segítségünkre lehet. Hiszen megfelelő tudással alkalmazva a digitalizáció növeli a termelés hatékonyságát (SO1-3 és 9), miközben segít megóvni a környezetünket (SO4-6) és vonzóvá teheti az ágazatunkat és a vidéki életformát a technológia-rajongó fiatal generáció számára is (SO 7-8).

Adatbázisok összekapcsolása

Magyarország több párhuzamos projekttel segíti az adatbázisok létrehozását, adatok tisztítását, ezáltal a bürokrácia csökkentését:

- Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszer (ENAR) https://portal.nebih.gov.hu/enar :
  - TIR - Tenyészet Információs Rendszer
  - Szarvasmarha ENAR
  - Sertés ENAR
  - Juh / Kecske ENAR
  - Baromfi Információs Rendszer
  - Lóútlevél
- A szőlő és bor ágazat elektronikus ügyintézési és ellenőrzési rendszerének kialakítása és az elektronikus pincekönyv vezetési lehetőség biztosítása (ePincekönyv) https://kifu.gov.hu/epince
- Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR) https://mepar.mvh.allamkincstar.gov.hu/#/
- Webes Gazdálkodási Napló Program (WebGN) https://gn.eurofarmer.hu/home
- Erdőtérkép https://erdoterkep.nebih.gov.hu/

3.KAP Stratégiai Terv digitális átállást szolgáló beavatkozásai

A 69. cikkben megfogalmazott vidékfejlesztési pillér keretei között hangsúlyos elemként jelenik meg a modernizáció és a digitalizáció kérdése, ennek megfelelően a vidékfejlesztésre irányuló beavatkozás-típusok tekintetében a következő alapvető támogatási célok kerültek rögzítése.

A **KAP Stratégiai Terv rendelet 73. cikk alapján** az alábbi beavatkozásoknál jelennek meg közvetlenül és közvetetten digitalizációs fejlesztések:

Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása keretében mezőgazdasági üzem szintű digitalizációs fejlesztések és élelmiszeripari, valamint takarmánygyártási üzem szintű digitalizációs fejlesztések támogatására biztosítunk forrást az átmeneti időszak tapasztalatai alapján. Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése beavatkozás alapvető célja a mezőgazdasági üzemek

versenyképességének, hozzáadott érték termelésének fokozása új, innovatív és környezetbarát termesztési, tenyésztési és termelési technológiák elterjesztésének és fejlesztésének támogatása révén. A beavatkozás a mezőgazdasági ágazat fejlesztésén, versenyképességének javításán keresztül hozzájárul a SWOT-okban azonosított szükségletek kielégítéséhez. A több intézkedésen átnyúló tematikus cél (Cross-cutting objective) megvalósítása érdekében a kiválasztási kritériumok között az önálló innovatív vagy digitalizációs tartalom közvetetten hozzájárul az átfogó célkitűzésekhez. Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen belül és kívül beavatkozásokon keresztül lehetőséget biztosítunk a magasabb hozzáadott értékű termékek előállítását célzó, versenyképesebb vállalati, termelési és termékstruktúra kialakításához, optimalizálásához, valamint a piacra jutást elősegítő fejlesztésekhez, melyek esetében az egyes projektek hozzájárulhatnak a digitalizációs célokhoz. Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken belül az okosfalu projektek infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása, széles-sávú internet kiépítése/fejlesztése és a falusi WIFI hálózatok kiépítése közvetlenül hozzájárul a digitalizációs törekvésekhez, ezzel is csökkentve a vidéki térségek leszakadását (beavatkozások kódja: RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73, RD03_E02_FON_73, RD04_E03_FOF_73, RD42_R01_RAN_73, RD43_R02_LOC_73) .

A **KAP Stratégiai Terv rendelet** 77. cikke alapján több együttműködési beavatkozásnál megjelenik a digitalizáció, mint átfogó célkitűzés, ennek megfelelő tervezett beavatkozások:

- Erdőgazdálkodás digitális szolgáltatásainak fejlesztése együttműködés a digitalizáció nyújtotta megoldások alkalmazásával biztosítja a tervezhető és nyomon követhető erdészeti tevékenységet, ezzel hozzájárulva a vidéki környezeti infrastruktúra javításához.
- Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu) olyan vidéki együttműködések, amelyek gyakorlati megoldásokat keresnek a helyi gazdasági, társadalmi és/vagy környezeti kihívásokra és törekszenek arra, hogy a digitális technológiák felhasználásával lehető legjobbat adják a helyi lakosságnak. Az okos falvak a társadalmi igények mentén egy vidéki központhoz is kapcsolódhatnak, amely számos szolgáltatással közelebb hozhatja a rendszer elemeit az emberekhez.
- Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés esetében partnerségek feladata, hogy az innovációval, mezőgazdasággal, erdőgazdálkodással, élelmiszeriparral, vidékfejlesztéssel, kutatással, szaktanácsadással foglalkozó különféle szereplők a meglévő tudásukat olyan innovatív, környezeti központú megoldásokra váltsák, amelyek a gyakorlatban is alkalmazhatóak, ezen fejlesztések már digitális eszközök alkalmazásával adat alapú döntéshozatali eljárásokkal valósulhatnak meg. (beavatkozás kódja: RD61_A05_EIP_77) .

A **KAP Stratégiai Terv II. rendelet** 78. cikke alapján megtervezett AKIS intézkedések mindegyike szolgálja a digitalizációt (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadási szolgáltatás, képzés, innováció). A legközvetlenebbül a képzések és bemutató-üzemi programok intézkedés, amelynek keretében az egyéb II. pilléres támogatások igénybe vevői számára – a jelenlegi időszakhoz hasonlóan – kötelező és választható képzéseket is tervezünk biztosítani, 100%-os támogatásintenzitás mellett. (beavatkozások kódja: RD58_A01_TRA_78, RD59_A02_INF_78, RD60_A04_ADP_78)

4.Egyéb kiemelt jelentőségű beavatkozások: Agrár-EDIH

A mezőgazdaság és élelmiszeripar digitalizációja magában foglalja a hardver eszközöket (pl. szenzorok, drónok, robotok), az adatvagyont (pl. nyilvántartások, talajtérképek, időjárási adatok, kártevők- és kórokozók felmérése), az elemzést biztosító módszereket és szoftvereket (pl. mesterséges intelligencia, döntéstámogató szoftverek), a vállalatirányítási rendszereket, valamint az e-kormányzati, e-kereskedelmi és online banki szolgáltatásokat, illetve a logisztikához kapcsolódó digitális megoldásokat. A digitális megoldások segíthetik az erőforrások hatékonyabb felhasználását, a termelés kockázatainak mérséklését, a veszteségek csökkentését, a termelékenység fokozását, a nyomon-követhetőséget és a minőségbiztosítást, valamint egyes területeken megoldást jelenthetnek a munkaerőhiányra. A termelés hatékonyságának növelése kedvező hatású a környezetre és az éghajlatra is. Ugyanakkor az új technológiákkal kapcsolatos információk és a digitális készségek hiánya, valamint a technológiák alkalmazásához fűződő megbízható

költség-haszon elemzések korlátozott elérhetősége kihívást jelent a digitális alkalmazások bevezetése szempontjából. A digitális technológiák vállalkozások, kiemelten az agrár vállalkozások általi integrálása tekintetében Magyarország továbbra is a legrosszabbul teljesítő uniós tagállamok között van. Az AEDIH szolgáltatásainak, tevékenységeinek célja, hogy segítse a vállalkozásokat a magasabb digitalizációs fokra lépni, az elsődleges (mezőgazdasági termelők) és másodlagos célcsoportnál (szaktanácsadók). Tervezett fontosabb céljaink: (1) mezőgazdasági üzem digitális érettségének vizsgálata, (2) digitális fejlesztési terv összeállítása, gazdaságossági számításokkal, (3) humánerőforrás fejlesztéséhez képzések, bemutató üzem látogatások szervezése, (4) a digitális fejlesztési terv alapján az üzem szempontjából prioritással bíró digitális megoldások kipróbálásának, tesztelésének biztosítása (mesterséges intelligencia, szenzor technológia, drón technológia, adat alapú vezetési döntéshozás, precíziós technológia), (5) digitális megoldás és termék katalógus összeállítása, (6) adat-alapú agrár szaktanácsadás biztosítása, (7) digitális agrár szaktanácsadás módszertanának összeállítása, (8) szaktanácsadók felkészítése az elkészült módszertan alapján, (8) a digitális agrár szaktanácsadási módszertan tapasztalatai alapján a start-up vállalkozások részére a CX és UX terv összeállítása, ami tartalmazza az ügyfél oldali folyamatok és a digitális felületek működésével kapcsolatos ügyfél oldali elvárásokat.

Az AEDIH célja továbbá, hogy Magyarország Digitális Agrár Stratégia alapján a következő években létrehozandó digitális közszolgálatásokat, nyílt adatokat tartalmazó adatbázisokat megismertesse a programba bekapcsolódós termelőkkel, szaktanácsadókkal és start-up vállalkozásokkal. Az AEDIH a Digitális Európa Program céljai közül elsősorban a mesterséges intelligencia felhasználását és a kapcsolódó digitális készségek fejlesztését támogatja, valamint az új digitális megoldások kapacitásépítésére összpontosít. Az AEDIH hálózatba kapcsolja a meglévő mesterséges intelligenciához kapcsolódó tesztelő és kísérleti létesítményeket. A szolgáltatások keretében hozzáférést és tesztelési lehetőséget biztosít a mezőgazdasági termelők részére. A digitális agrár szaktanácsadási módszertan fejlesztésével a mesterséges intelligencia alkalmazását fejlesztő startup vállalkozások részére az AEDIH lehetőséget nyújt a felhasználói igények pontos feltárásával és megfogalmazásával. Az AEDIH a digitális érettség vizsgálat alapján képzéseket nyújt a mezőgazdasági termelők és a szaktanácsadók részére, a képzéseket a bemutató üzem látogatások és a digitális megoldás és a termék adatbázis felhasználása egészíti ki. A képzésekhez kapcsolódik a technológiák, a digitális megoldások tesztelésének lehetősége is a termelők részére saját üzemi körülményeik között. Az AEDIH a digitális agrár szaktanácsadási módszertan fejlesztésével és a szolgáltatásaival segíti az új üzleti és közigazgatási digitális megoldások megismerését, elterjedését, a digitális köz- és üzleti szolgáltatások használatát, a nyílt adatok elérését és felhasználását. Az AEDIH hozzájárul a precíziós agrártechnológia elterjedéséhez, az adat alapú agrár döntéshozás fejlődéséhez, amelyek támogatják a klíma- és környezetvédelmi célokat, az energiahatékonyság javítását. Segíti a modern, digitális, nyílt adatokra alapuló közszolgáltatások terjedését, amelyeket Magyarország Digitális Agrár Stratégiája tartalmaz. Az AEDIH működésével, szolgáltatásaival a fejleszteni tervezett digitális agrár szaktanácsadási módszertannal növeli a digitális transzformáció iránti bizalmat a mezőgazdasági termelők körében és erősíti a digitális innovációs központok hálózatát.

Szélessávú internet

A digitális gazdaság erősödéséhez, a polgárok és a vállalkozások digitális kompetenciáinak fejlesztéséhez, illetve az állami digitális szolgáltatások elterjedéséhez és igénybevételéhez alapfeltétel a megfelelő minőségű digitális infrastruktúra rendelkezésre állása. A vezetékes és vezeték nélküli hálózatok minden szintjén és minden alrendszerében olyan áteresztőképességre van szükség, amely az ország minden háztartása, vállalkozása és intézménye számára biztosítja a kompromisszumoktól mentes, hatékony hozzáférést a digitális szolgáltatásokhoz és tartalmakhoz.

A felhasználók számának folyamatos bővülése, illetve az egy felhasználóra jutó átlagos sávszélesség-igény növekedése nyomán a következő néhány évben a többszörösére fog emelkedni a digitális hálózatok forgalma Magyarországon. A növekedés fő mozgatórugója a mobilinternet és az okos telefonok terjedése, valamint a digitális on-demand videó forgalom növekedése lesz, de tömegszerűvé válhatnak a speciális

mobil alkalmazások (navigáció, energia-mérés, távfelügyelet) is.

Noha a magyar digitális ökoszisztéma egyik erőssége nemzetközi összevetésben is a fejlett (vezetékes és vezeték nélküli) digitális infrastruktúra, amely mind lefedettségben, mind szolgáltatás-minőségben eléri, esetenként meg is haladja az uniós átlagot, a célrendszerben megfogalmazottak eléréséhez a Szupergyors Internet Program (SZIP) által támogatott beruházások folytatásaként további jelentős fejlesztések szükségesek a következő években, ezekhez szükség van a piaci szereplők és az állam megfelelő együttműködésére, beruházásokat támogató környezet kialakítására.

A lakossági, vállalkozási, nem állami intézményi végpontokat, felhasználókat érintő, piaci szereplők számára megnyitni kívánt digitális hálózatfejlesztési programok (pályázatok) előkészítésének kiemelt eleme Magyarországon már évek óta a széleskörű konzultáció a fejlesztendő igényhelyek kapcsán annak érdekében, hogy állami támogatás oda ne kerüljön, ahol piaci alapon megéri szélessávú fejlesztést végrehajtani.

A jelenlegi teljes fejlesztési szükséglet Magyarország VHCN lefedéséhez mintegy 1,7 millió háztartást foglal magában. A SZIP keretében kiépített NGA technológiánál magasabb fajlagos költséggel szükséges számolni, így az egy háztartásra jutó összeg átlagosan 250-300 000 Ft körül alakul, így a teljes beruházás költsége mintegy 425-510 Mrd Ft-ra tehető. Ha a SZIP keretében alkalmazott, versenyt ösztönző pályázati rendszer keretében valósulnak meg a következő évek fejlesztései, akkor 75%-os átlagos állami támogatással számolva a támogatás összege 320-380 Mrd Ft várható.
A koncentrált, államilag felügyelt és támogatott fejlesztéseknek köszönhetően Magyarország felzárkózott az EU-s átlaghoz. A DESI 10 hálózati összekapcsoltság mutatója alapján Magyarország a 27 uniós tagállam közül a 12. helyet foglalja el. A SZIP mobil szolgáltatás bevezetésével az ország 30 Mbps újgenerációs hozzáférési hálózati teljes lefedése megvalósult, illetve a vezetékes szélessávú szolgáltatások igénybevétele (háztartások arányára vonatkozóan) 82%, mely 4 % ponttal haladja meg az EU-s átlagot. A SZIP keretében 19 000 km optikai kábel, 3 000 km új hálózati infrastruktúra (alépítmény) került kiépítésére, összességében – a piaci alapon tett vállalásokkal együttvéve – közel 400.000 háztartás számára biztosítva csatlakozási lehetőséget.

Továbbra is probléma azonban a háztartásokban elérhető internet sebességének mértéke, hiszen 2020-ban több mint 38%-kal emelkedett az adatforgalom. Jelenleg a háztartások mindössze 42%-a rendelkezik 1 Gbps sebességű internetkapcsolattal, amely értékkel az EU középmezőnyében foglal helyet Magyarország, ezért is cél 2030-ra a gigabitképes hálózatok országos kiépítése. A 2020. év végi igényhelyi lefedettséget elemezve látható, hogy a gigabitképes hálózatok jellemzően a nagyvárosok környékén épültek ki, ennek okán az igényhelyek megközelítőleg 70%-a esetében nem megoldott a gigabites hálózati csatlakozás lehetősége.

A piaci mechanizmusok számos esetben kínálnak megoldást, egyes esetekben azonban, pl. a kereslet fizetőképessége, vagy az egyszeri beruházás jelentős tétele miatt piaci alapon nem, vagy csak jelentős időveszteséggel valósulhatnak meg a beruházások. Ennek érdekében eltérő támogatási intenzitással, vissza nem térítendő támogatás formájában szükséges beavatkozni.

Az EU minden tagállam számára célként jelölte meg a gigabitképes társadalom megteremtésének ösztönzését. A digitális összekapcsoltság megerősítése érdekében a hálózatok kiépítésének ösztönzése szükséges a hozzáférési esélyegyenlőség biztosítása és a jövőállóság érdekében.

A szükséges beruházások a lakossági és vállalati szélessávú hálózati végpontok gigabitképessé tételét, a szélessávú szolgáltatások minőségének folyamatos javítását, a vezeték nélküli hálózati lefedettség növeléséhez szükséges infrastruktúra fejlesztést és a hírközlési infrastruktúra fejlesztését támogató informatikai rendszer fejlesztését kell, hogy célozzák. A 2030-ig szóló **Nemzeti Digitalizációs Stratégia (NDS)**, amelynek forrása a Digitális Megújulás Operatív Program (**DIMOP)**, illetve a Helyreállítási és

Ellenállási Eszköz (**RRF**) tervezete, célként fogalmazza meg, hogy **2030-ra rendelkezésre álljon a megfelelő szolgáltatási képességű és minőségű vezetékes és vezeték nélküli digitális infrastruktúra** annak érdekében, hogy a digitális ökoszisztéma fejlődésében ne válhasson szűk keresztmetszetté a nagy kapacitású infrastruktúra hiánya.

Az NDS négy specifikus célt fogalmaz meg a hálózatok fejlesztésével kapcsolatban:

· DI1: A gigabites kapcsolatra képes hálózattal lefedett háztartások aránya érje el 2030-ra a 95%-ot

· DI2: Az 5G hálózattal ellátott főbb közlekedési útvonalak és megyei jogú városok aránya 2023-ra érje el a 100%-ot

· DI3: A járási székhelyek Nemzeti Távközlési Gerinchálózati (NTG) végpontokkal való ellátottsága legalább 80%-ban valósuljon meg 2025-ig

· DI4: Legyen a legalább 1 Gbps sávszélességű hálózati kapcsolattal ellátott köznevelési és szakképzési intézmények aránya 100% 2025 végére

A célokat a következő intézkedésekkel kívánjuk elérni:

DI I.1 „Gigabit Magyarország 2030" hálózatfejlesztési program megtervezése és megvalósítása

Az intézkedés célja a „Gigabit Magyarország 2030" országos hálózatfejlesztési program megtervezése és megvalósítása annak érdekében, hogy 2030-ra minden igényhelyen elérhető legyen a legalább szimmetrikus 1 Gbps sebességű internetkapcsolat. Az intézkedés keretében el kell érni, hogy 2025-re a lakossági/ üzleti/közintézményi igényhelyek 75/70/65%-a, 2030-ra a lakossági igényhelyek 95%-a, míg az üzleti és közintézményi igényhelyek 100%-a rendelkezzen legalább 1 Gbps sávszélességű internet-hozzáférés lehetőségével. Az NDS nem különböztet meg vidéki és nem vidéki térségeket, a fejlesztések az egész ország területére vonatkoznak.

Az intézkedés fő elemei:

·Újgenerációs vezetékes és vezetéknélküli hálózatokat kiszolgáló távközlési alapinfrastruktúra fejlesztése;

·Gerinc-, felhordó (körzet) és helyi hálózati fejlesztések pályázati formában történő támogatása azokon a területeken, amelyeken a piac önerőből nem fejleszt;

·Szupergyors Internet Programiroda, felügyelőmérnöki hálózat és Broadband Competence Office (BCO) működtetése a gigabites fejlesztések állami támogatása és szakmai monitoringja érdekében

·Amennyiben a pályázat keretében sem valósul meg a fejlesztés, az állami tulajdonú vállalkozások szerepvállalásának elemzése, szükség esetén pénzügyi eszközök bevonásával is.

DI II.1 A Digitális Jólét Gerinchálózat (DJG) földrajzi kiterjesztése, járási székhelyek, települések bekapcsolása, kapacitásbővítése és intézmények bekötése

Az intézkedés célja a Digitális Jólét Gerinchálózat fejlesztése és kapacitásának növelése oly módon, hogy a DJG használói (pl. a köznevelési és szakképzési intézmények) rövid felhordó hálózat felhasználásával a lehető legközelebbi ponton tudjanak a gerinchálózathoz kapcsolódni. Az állami hálózat fejlesztésével csökkenthető a piaci kitettség és a felügyelt hálózatban költségmegtakarítás érhető el. A fejlesztésnek köszönhetően a sávszélesség-igény folyamatos növekedése nem jár a költségek indokolatlan megugrásával.

Az intézkedés fő elemei:

·Járásközpontokban forgalmi csomópont létrehozása;

·Hálózati probe fejlesztése, aktív forgalom figyelése a rendelkezésre állás növelése érdekében;

·Hálózati monitoring rendszer továbbfejlesztése, az esetleges hibák és azok helyének gyorsabb felderítése és a beavatkozás felgyorsítása érdekében. Ezzel magasabb szintű rendelkezésre állás és költséghatékonyabb működés érhető el;

·Forgalmi irányítás fejlesztése, a legoptimálisabb hálózati forgalom kialakítása érdekében;

·100 GBit/s-os vagy ennél nagyobb kapacitású csatornák létrehozása a gerinchálózati eszközök között, ezzel a hálózat áteresztő képességének növelése. A növekvő végponti igények és a DOS, a kutatás és a közgyűjteményi digitalizáció elvárásainak maradéktalan és zökkenőmentes kiszolgálása érdekében

szükséges a fejlesztés, amellyel elérhető, hogy a végpontokon - földrajzi elhelyezkedéstől függetlenül - egységes szolgáltatás történjen;

·Eszközcserék annak érdekében, hogy a kapacitások növelhetőek legyenek, ehhez modernebb eszközpark beszerzése, melyek felügyelete, üzemeltetése egységesebb módon, költséghatékonyan történhet;

·Csatlakozási pontok létrehozása, az érintett feladat-ellátási helyek mindegyikén;

·Sötétszál-bérlettel biztosított optikai vonalon a végpontok bekötése a hálózatba;

·Pre-aggregációs csomópontok biztosítása;

·Kutatási célú hálózati megoldások (pl. Quantum kommunikáció) lehetőségének megteremtése;

·Digitális oktatási hálózati- és alkalmazásplatform megvalósítása

DI II.2 Köznevelési és szakképzési kollégiumokban az oktatási és közösségi terekben menedzselt WiFi hálózati infrastruktúrák kiépítése

Az intézkedés célja oktatási célú WiFi hálózatok fejlesztésének megvalósítása köznevelési és szakképzési kollégiumokban.

Az intézkedés fő elemei:

·Tanulószobákban, közösségi terekben és lakószobákban elérhető, központilag menedzselt WiFi hálózatok kialakítása;

·Eduroam és Guest hálózatok kialakítása, fejlesztése;

·Online csoportmunkára alkalmas tanulószobák (okos TV, kamera, mikrofon stb.) kialakítása, felszerelése és üzembe helyezése

DI III.1 Nemzeti Távközlési Gerinchálózat (NTG) kiterjesztése, sávszélességének bővítése és kapcsolódó hálózati fejlesztések

Az intézkedés célja az eddig optikai hálózattal nem rendelkező fekvőbeteg-ellátó egészségügyi intézmények, büntetés-végrehajtási intézmények, a Nemzeti Távközlési Gerinchálózati (NTG) végpontokkal nem rendelkező járási helyszínek hálózatfejlesztése. Az önkormányzatok, az állami szervek ennek révén tudnak korszerű e-közigazgatási szolgáltatásokat nyújtani. További fontos cél a lényegesen megemelkedett és emelkedő sávszélesség igények rugalmas kielégítésének biztosítása kapacitásnöveléssel.

Az intézkedés fő elemei:

·Járási aggregációs hálózat továbbfejlesztése;

·NTG gerinchálózati kapacitásának bővítése (beleértve a kormányzati dolgozók otthoni munkavégzéshez szükséges NTG hálózati kapacitások fejlesztését is);

·Kórházak optikai bekötése;

·Büntetésvégrehajtási (BV) intézmények optikai bekötése;

·Az NTG kapcsolatok biztonságos kiszolgálásához szükséges egyéb hálózati és biztonsági fejlesztések.

A célok eléréséért felelős hatóság

A Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség (KIFÜ) az Innovációs és Technológiai Minisztérium irányítása alatt a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökségről szóló 268/2010. (XII. 3.) kormányrendeletben meghatározottak alapján végzi tevékenységét. A KIFÜ tevékenysége két nagy területre bontható:

·uniós és hazai forrásból megvalósuló informatikai projektek vezetési, minőségbiztosítási feladatainak ellátása, a projektek előkészítésétől a megvalósításán keresztül azok lezárásáig,

·informatikai infrastruktúra fejlesztése és üzemeltetése, valamint arra épülő szolgáltatások nyújtása a hazai közoktatási, felsőoktatási, kutatási intézmények, közgyűjtemények számára.

Az ügynökség az elmúlt években közel 50 országos infokommunikációs projekt megvalósításában vállalt kiemelt szerepet. Jelenleg 60 projekt megvalósításában, továbbá 10 projekt előkészítésében vesz részt – ezek összértéke meghaladja a 400 milliárd forintot. Ezen belül a KIFÜ a projektcélok költséghatékony elérése érdekében mintegy 35 összesen 187 Mrd forint támogatásból megvalósuló kiemelt informatikai és

szervezetfejlesztési projektekben független minőségbiztosítást is végez.
A KIFÜ valósítja meg Magyarország eddigi legnagyobb szélessávú infrastruktúra-fejlesztési programját, a Szupergyors Internet Programot (SZIP).
2018-ban egy újabb nagy feladatot kapott a KIFÜ: a Digitális Oktatási Stratégiában meghatározott elvek mentén a Diákháló Program keretében több ezer iskolában korszerűsíti a hálózati hozzáférést a kor igényeinek megfelelő internetelérést, WiFi hozzáférést biztosítva a diákok és pedagógusok számára.

A KIFÜ dolgozta ki a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Programot is, amely a teljes magyarországi kutatási, oktatási és közgyűjteményi intézményrendszer számára biztosít integrált országos hálózati infrastruktúrát és szolgáltatásokat.

A szélessávú hálózat fejlesztését erősítette az Országgyűlés 2015. július 6-án elfogadott törvénymódosító csomagja, amely felszámolta a hírközlési hálózati fejlesztések útjában álló jogi akadályokat, így jelentősen egyszerűsödtek és gyorsabbá váltak az ügyintézési eljárások. Szintén nagy könnyebbség a szolgáltatóknak a közműadó-csökkentés, amely az új nyomvonalon létesített hírközlési közművezetékek, és a már meglévő hálózati szakaszok legalább 100 Mbit/s sebességűre történő fejlesztése esetében öt évig teljes adómentességet biztosít.
5G hálózat

Központi intézkedést, támogatási konstrukciót az 5G hálózat fejlesztésére nem tervezünk, a hálózat fejlesztését magán szolgáltatók fogják végezni.

Együttműködés az adatok felhasználásában a gazdálkodók és az állam között: Az adatok gyűjtésében és felhasználásában a gazdálkodók és az állami szervek partneri viszonyban állnak.
o Az *állam adatot szolgáltat a gazdálkodóknak* a minél hatékonyabb termelés érdekében a különböző monitoring hálózatok és a termeléshez kapcsolódó digitális alapszolgáltatások kiépítésével (pl. agrometeorológia, GNSS, MePAR és az ahhoz kapcsolódó digitális alaptérképek, szőlővédelmi rendszer, gyümölcskataszter stb…)
o A *gazdálkodók* a termelésük során keletkezett *adatok szolgáltatásával* (pl. Okos Tesztüzem, WebGazdálkodási Napló, Nemzeti Élelmiszerlánc Adatszolgáltatási Központ, hal- és vadgazdálkodási szakrendszerek stb.) segítik az államot a tervezési, szabályozási feladatainak ellátásában.

Az agrárpolitika célja, hogy megteremtse azt a környezetet, amelyben a precíziós gazdálkodás során keletkezett adatokat mind a gazdák, mind pedig az állam a lehető leghatékonyabb módon képes hasznosítani.

A mezőgazdaságban alkalmazott döntéstámogató és vállalatirányítási rendszerek jelentősége
Az elmúlt évtizedben az agráriumban olyan jelentős fejlődés zajlott le az informatika térnyerésével, hogy a hatékony és fenntartható gazdálkodás ma már nem képzelhető el a digitalizáció eszközei és a precíziós gazdálkodás technológiai eljárásai nélkül.
A XXI. században a növénytermesztés, állattenyésztés és a többi agrár ágazatban is nagy szerep jut az adatok szisztematikus gyűjtésének, tárolásának és feldolgozásának. A versenyképes gazdálkodás ma már nem valósítható meg a termelés során keletkezett adatokból kinyerhető információk felhasználása nélkül. Azt azonban meg kell jegyezni, hogy olyan nagyszámú adat keletkezik naponta (*időjárási előrejelzések, növényvédelmi értesítések, elvégzett műveletek minősége, gépek működésére vonatkozó adatok stb.*), amelyet a gazdálkodók önállóan nehezen tudnak értelmezni, illetve azokból szakmai döntést könnyítő megállapításokat tenni.
Az említett kihívás megoldása érdekében –, *hogy a gazdák minél egyszerűbben a szükséges információk birtokába juthassanak* – egyre több vállalatirányítási rendszer jelenik meg a mezőgazdaságban is, amelyek gyors és hatékony módon képesek elemezni a gazdáktól beérkező nagyszámú adatot. Az adatokból kinyert információkat könnyen érthető és szemléletes formában (grafikonok, elemzések) továbbítják a gazdálkodóknak, akik így megalapozott döntéseket tudnak hozni. A főbb integrátorok és gépkereskedő

cégek (pl. KITE, AXIÁL, Agrotec, BAYER) is igyekeztek saját rendszert kiépíteni, tapasztalva a gazdálkodói igényt az ilyen jellegű szoftverek iránt. Egy vállalatirányítási rendszer kezeli és értékeli a mezőgazdasági sajátosságokat, egyúttal megkönnyíti a könyvelést, a gazdálkodási napló vezetését, a területek, gépek, inputanyagok rendszerezését, illetve a mért adatok kiértékelése alapján a fejlesztések tervezését is.

Kapcsolódás Magyarország Digitális Agrárstratégiájához: gazdálkodók és állami szervek együttműködése az adatszolgáltatásban

A digitalizáció terjedésével egyre több adat keletkezik az egyes gazdaságok, üzemek, illetve termékpályák szintjén is, amelyek komoly nemzeti értéket képviselnek. Az ágazati adatok gyűjtése, feldolgozása, illetve a közadatokhoz való hozzáférés közvetlen versenytényező a nemzetközi piacon. A gyűjtött – *termeléshez kötődő* – adatokat felhasználva olyan következtetéseket tudunk levonni, amelyek a következő években beépíthetők a termesztésbe. Állami oldalról pedig segítik a megalapozott döntéshozatalt, a támogatások hatékonyabb célzását és a jogszabályalkotást. Ennek következtében az agrárgazdaság tudatos ágazati szintű adatgazdálkodása stratégiai fontosságú. Cél az adatokhoz való hozzáférés költségeinek csökkentése és a jogszabályi környezet szükséges átalakítása. Számos állami fejlesztés valósult már meg, amelyek a digitalizáció segítségével megkönnyítik és gyorsítják a gazdák ügyintézését.

a) A stratégiában több olyan intézkedés is szerepel, amelyek a meglévő adatbázisok digitalizálását, integrációját szolgálják. Ilyen például a *Nemzeti Agrár Adat Központ (NAAK – TS 2021) és a Nemzeti Élelmiszerlánc Adatszolgáltatási Központ (NÉAK) létrehozása is*, melynek célja a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek digitális nyomonkövethetőségének támogatása, az agráriumban keletkezett adatállomány társadalmi hasznosulása, az ágazati adatintegráció kívánt mértékének elérése. Egy nemzeti szintű élelmiszerlánc adatszolgáltatási központ létrehozása – a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal bázisán – hathatósan támogatja a nyomon-követési és élelmiszerlánc-felügyeleti rendszer megerősítését.

b) Elengedhetetlen az állami háttérinfrastruktúra és intézményfejlesztés folytatása is annak érdekében, hogy a szükséges fejlesztések meg tudjanak valósulni a digitalizáció jegyében. Ezek megvalósulása révén csökkenthetővé válnak a gazdák adminisztrációs terhei is.

-*Okos Tesztüzem és Okos PÁIR:* A Mezőgazdasági Adminisztratív Adatpolitika (MAAP) részeként az Okos Tesztüzemi Rendszer (Smart FADN) és az Okos Piaci és Árinformációs Rendszer (Smart PÁIR) szoftveralkalmazás továbbfejlesztése.

A Vidékfejlesztési Program értékeléséhez és monitoringjához adatokat szolgáltató informatikai rendszerek kialakítása, továbbfejlesztése.

A fejlesztés támogatja a Közös Agrárpolitika (KAP) és a kapcsolódó EU-s és hazai szakpolitikák tervezését, megvalósítását, monitoringját és értékelését.

Az Európai Bizottság kezdeményezésére a mezőgazdasági termelőktől gazdasági és pénzügyi adatokat gyűjtő FADN rendszer FSDN (Farm Sustainability Data Network) rendszerré alakul át, az adatgyűjtések kiegészülnek a környezeti és társadalmi fenntarthatósághoz kapcsolódó adatokkal.

Az Európai Unió következő költségvetési ciklusra vonatkozó Közös Agrárpolitikája (KAP) a fenntarthatóságra minden eddiginél nagyobb hangsúlyt fektet, ezzel illeszkedve a szintén 2020-ban elfogadott Zöld Megállapodáshoz (European Green Deal), a Farm to Fork Stratégiához és a Biodiverzitás Stratégiához.

Az FSDN rendszer kialakításához szükséges fenntarthatósági adatok begyűjtése során előnyben kell részesíteni a meglévő adatgyűjtések közötti adatátvételt, elsősorban a mezőgazdasági termelők adminisztratív terheinek csökkentése érdekében. A rendszer az Agrárstatisztikai Információs Rendszer (ASIR), valamint a külső adatbázisok adatait (pl.: Nébih: webalapú gazdálkodási napló (WebGN), nitrát adatlap) adatkapcsolatokon keresztül éri el.

A fejlesztés keretében átvenni tervezett adatok a mezőgazdasági termelők környezeti teljesítményéhez kapcsolódnak:

• növényvédőszer kijuttatás,

• részletes antibiotikum felhasználás,

• korcsoportok szerinti állatlétszám,

• trágyakezelés, trágyatárolás és trágya kijuttatás,

• istállón belüli technológia,
• takarmányozás,
• legeltetés,
• műtrágya kijuttatás,
• agrotechnológiai műveletek.

Az átvett adatok segítségével becsülhető a mezőgazdasági termelők ÜHG-kibocsátása, nitrogénmérlege és ammóniakibocsátása, a környezeti adatokból képzett mutatókat pedig fel lehet használni a KAP indikátorainak számításához.

-*Mobilgazda***:** A Magyar Államkincstár által kifejlesztett Mobilgazda nevű alkalmazás nagy könnyebbséget nyújt az agrár-és vidékfejlesztési támogatásokat kérelmezők számára. Az applikáció a termelők, a falugazdászok, illetve a Kincstár számára is kölcsönösen előnyös, hiszen gyorsítja, könnyíti az ügyintézést, adategyeztetést.

-*E-pincekönyv***:** Az E-pincekönyv nem csak a nyilvántartások elektronizálására korlátozódik, hanem a különböző informatikai rendszerek összekapcsolásával megkönnyíti a hatóságok feladatát, amely hozzájárul a megalapozott ágazati döntések meghozatalához is, illetve a gazdálkodó évekre visszamenőleg látja a tevékenységéhez kapcsolódó adatokat.

-*Földmegfigyelési Információs Rendszer (FIR):* A Copernicus Európai Földmegfigyelési Programba illeszkedő projekt célja, hogy a közigazgatás és a társadalom szereplői számára hasznos, naprakész műholdas földmegfigyelési adatokat szolgáltató, egységes és integrált rendszer valósuljon meg. A földmegfigyelési adatok különösen a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, vízügy, környezetvédelem, honvédelem, katasztrófavédelem területén bírnak kiemelt jelentőséggel, hiszen az online elérhető, naprakész Sentinel űrfelvételek segítségével például nyomon követhető a művelés alá vont területek és az erdőborítottság nagyságának változása vagy akár a belvíz által elöntött területek nagysága is, a Sentinel műholdak által alkalmazott kamerák (pl NDVI) segítségével beazonosíthatók a táblán belüli különböző területek növényfejlettségi viszonyai, melyek több éves összefüggésben biztosíthatják a beavatkozási zónák kialakítását.

Támogatások

Az említett folyamatokat figyelembe véve, illetve a gazdák digitális átállásának elősegítése érdekében került meghirdetésre a Vidékfejlesztési Program (VP 2014-2020) keretében 2021 júliusában a precíziós gazdálkodást támogató felhívás is („*Mezőgazdaság digitális átállásához kapcsolódó precíziós fejlesztések támogatása*”). A VP keretében 100 milliárd forintnyi forráskeret állt rendelkezésre a szántóföldi növénytermesztés és a kertészet ágazatok részére a digitális átállás és a precíziós fejlesztések támogatására. Kiemelt célja volt a pályázatnak, hogy a korszerű gépek, eszközök és az igénybe vehető szolgáltatások révén a mezőgazdasági vállalatok és gazdaságok hatékonyabb, jövedelmezőbb termelést tudjanak kialakítani a környezet megóvását szem előtt tartva.

212 milliárd forintnyi támogatásra nyújtottak be kérelmet a gazdálkodók (összesen 2905 darab pályázat érkezett be). Az eddig meghozott támogatói döntések eredményeként immár 1131 termelő részesült 96 milliárd forint támogatásban, de ezek a számok még folyamatosan emelkedni fognak. A magyar gazdák nyitottak a precíziós technológiák igénybevétele iránt, mivel összesen 8 052 db gép beszerzésére nyújtottak be támogatási igényt, melyek közül eddig 3 360 db gép beszerzése került támogatásra. A táblázat második része mutatja, a pályázat során döntéstámogató szolgáltatásként igénybe vett önállóan nem támogatható tevékenységeket, melyeket a gazdálkodók leginkább igénybe vesznek.

Önállóan támogatott eszközök	**Igényelt (db)**	**Támogatott (db)**
Helyspecifikus, illetve precíziós munkavégzésre alkalmas **mezőgazdasági erőgépek** (beleértve az önjáró permetezőket), **traktorok** beszerzése	3011	1203
Helyspecifikus, illetve precíziós munkavégzésre alkalmas,	819	402

teljesítményfokozó, hozamtérképező rendszerrel felszerelt, szemestermény-betakarításra alkalmas **kombájnok** és a hozzájuk kapcsolódó adapterek, vágóasztalok beszerzése.		
Helyspecifikus, illetve precíziós munkavégzésre alkalmas, teljesítményfokozó, hozamtérképező rendszerrel vagy más, a precíziós gazdálkodás követelményeinek megfelelő egységekkel felszerelt **egyéb betakarítógépek** beszerzése.	93	38
Helyspecifikus, illetve precíziós munkavégzésre alkalmas munkagépek beszerzése (beleértve permetezőgépeket és sorközművelő eszközöket).	4129	1717
10 évnél nem régebben gyártott, mezőgazdasági erőgépek, traktorok, munkagépek helyspecifikus művelésre alkalmassá tétele **modernizálása révén**	999	519
Önállóan nem támogatható tevékenységek (döntéstámogató)	**Igényelt (db)**	**Támogatott (db)**
Precíziós**, georeferált talajmintavétel és az** ahhoz kapcsolódó tanácsadási szolgáltatások igénybevétele	1924	820
Műholdas és földközeli távérzékelési adatok beszerzése és elemzése és az ahhoz kapcsolódó tanácsadási szolgáltatások igénybevétele**,**	1122	545
Menedzsment-zónák lehatárolása különféle eljárásokra alapozva és az ahhoz kapcsolódó tanácsadási szolgáltatások igénybevétele	815	464
Differenciált anyagkijuttatási tervek és térképek készítése és az ahhoz kapcsolódó tanácsadási szolgáltatások igénybevétele	598	261
Farm-menedzsment, mezőgazdasági döntéstámogató szoftverek üzemeltetése és az ahhoz kapcsolódó tanácsadási szolgáltatások igénybevétele	766	400

A precíziós eszközök beszerzésének támogatása a 2023-27-es programozási ciklusban is hangsúlyos szerepet fog betölteni a KAP ST végrehajtásakor.

Társadalmi viszonyok:

A 2020-ban lezajló Agrárcenzus is rákérdezett arra, hogy a gazdálkodók miért nem használnak precíziós eszközöket. Ennek eredményeiből kiderül, hogy

-a legtöbb gazda (123,3 ezer fő) azért nem használ ilyen eszközöket, mert úgy gondolja, hogy *nincs rá szükséges a termelés során,*

-a második legtöbben (22 ezer fő) azt nyilatkozták, hogy *nem rendelkeznek a szükséges ismeretekkel,*

-harmadik helyen szerepel (8,9 ezer fő válaszolta) indokként *a digitális eszközök magas ára,*

-csupán 1500 fő jelölte meg válaszként azt, hogy azért nem alkalmaz precíziós eszközöket, mert *korlátozottan érhető el képzés és szaktanácsadás.*

Mellékletek

Az előzetes értékelésről és a 2001/42/EK irányelvben említett stratégiai környezeti vizsgálatról (SKV) szóló I. melléklet

1. Az előzetes értékelések folyamatának és eredményeinek összefoglalása

Ex ante értékelés összefoglaló

A. HÁTTÉR

A KAP Stratégiai Terv előzetes értékelésének feladata a tervezés nyomon követése és az elkészülő munkaközi változatok értékelése az SPR 139. cikkében meghatározott módon és szempontok szerint.

Jelen dokumentum az előzetes értékelés értékelési jelentése a már teljes és az Európai Bizottság részére 2021. december 30-án hivatalosan benyújtott magyar KAP Stratégiai Terv, a 2022. május 26-i, hivatalosan ex ante értékelésre átadott, nem végleges és nem jóváhagyott SFC export munkaváltozat, illetve számos esetben további, még frissebb dokumentumok alapján készült.

Az Agrárminisztérium (AM), mint megrendelő, egy közbeszerzési eljárás keretében kiválasztott Field Consulting Services Zrt. és Collective-Intelligence Kft. által vezetett konzorciumtól rendelte meg a KAP Stratégiai Terv előzetes értékelés elkészítését az AM által jóváhagyott Indító Jelentésében definiált tartalommal, mely feladatát a nyertes konzorcium külső szakértők bevonásával a 2021. július 5-i határidőre teljesítette. Ezzel lezárult az ex ante értékelés és az SKV folyamat jogi hátterét biztosító szerződés, amely még a KAP reform korábbi lezárásával számolva került előkészítésre 2019-ben. Új jogi háttér biztosítása, így az ex ante értékelés és az SKV folyamat folytatása csak újabb közbeszerzési eljárás lefolytatása után vált újra lehetségessé.

Az Agrárminisztérium (AM), mint megrendelő, a közbeszerzési eljárás keretében kiválasztott Field Consulting Services Zrt. és Collective-Intelligence Kft. által vezetett konzorciummal 2022. április 4-én kötött szerződésének egyik feladataként rendelte meg a KAP Stratégiai Terv előzetes értékelés frissített elkészítését, a 2021. december 30-án hivatalosan az Európai Bizottság részére benyújtott KAP Stratégiai Tervre, majd a 2022. május 26-án hivatalosan ex ante értékelési alapként átadott dokumentumokra vonatkozóan, mely feladatát a nyertes konzorcium külső szakértők bevonásával, határidőre teljesítette.

Jelen dokumentum a megelőző értékelési jelentések tartalmára is támaszkodva, a KAP Stratégiai Terv Európai Bizottság részére benyújtott, hivatalos dokumentumok és munkaváltozatok alapján, valamint a tervezési folyamat munkadokumentumainak figyelembe vételével foglalja össze az értékelők korábbi és jelenlegi tervezéstámogató megállapításait és javaslatait, tevékenysége átöleli a hivatalos ex ante értékelői támogatás nélküli tervezés időszakát (2021. július 6. – 2022. április 3.) is, így egységes keretbe foglalja a KAP Stratégiai Terv 2022. július 15-ig megvalósított előzetes (ex ante) értékelését.

B. MIT ÉS HOGYAN ÉRTÉKELTÜNK?

A KAP Stratégiai Terv tervezéséhez kapcsolódó előzetes értékelés 2020-tól kezdődően folyamatos, formatív értékelésként valósult meg. Az értékelés eredményeképpen előállított három értékelési jelentés lefedte az SPR és az ENRD által elvárt, szükségszerűen vizsgálandó átfogó témákat (1: helyzetelemzés, SWOT és szükségletek; 2: beavatkozási stratégia; 3: monitoring, adatgyűjtés és végrehajtás), majd egy negyedik, szintézis jelentésben összegezte azokat. Ez a szintézis jelentés és a kiemelt beavatkozások koherencia-elemzéseinek eredményei alkották a 2021. év végén a Bizottság részére hivatalosan benyújtott KAP Stratégia Terv 1. sz. mellékletét.

A jelen jelentés részletesen mutatja be az egyes témákhoz kapcsolódó észrevételeket és javaslatokat a hivatalos tervdokumentum és jellemzően a 2022. május 26-i munkaváltozat alapján. Ugyanakkor kiemelendő, hogy a KAP Stratégiai Terv tervezése egészen az Európai Bizottsági elfogadásig még folyamatban van, és amíg ez le nem zárul, addig akár a tervdokumentum korábban már vizsgált elemei is változhatnak.

A dokumentum strukturálása kapcsán szem előtt tartottuk az értékelési folyamat során is maximálisan lekövetett ENRD ajánlásokat, értékelési kérdéseket, javasolt módszereket és értékelés-támogató

eszközöket, melyek jellemzően a dokumentum fejezet-struktúráját adják. Az egyes fejezeteken belül a tematizálás alapját – ahol csak lehetséges és releváns - az SO struktúra, azon belül pedig az ENRD által javasolt értékelési kérdések és szempontok jelentették.

Jelen dokumentum célcsoportja elsősorban a tervezésben közvetlenül részt vevő szakértők, illetve a szakpolitikai döntéshozók, és nem a széles nyilvánosság, mivel célja a tervezési eredményekre történő konstruktív visszajelzéssel a tervezési folyamat támogatása. A jelentés ennél fogva jellemzően szakkifejezéseket használ és számos része kevésbé közérthető.

A jelen dokumentumban bemutatott tartalom az értékelők megrendelővel részeiben már igen, de teljeskörűen még nem egyeztetett álláspontját tükrözi. A megállapítások és javaslatok tervezőkkel való egyeztetése folyamatos, a teljeskörű egyeztetés jelen jelentés benyújtását követően várható.

C. ÖSSZEFOGLALÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK

Az értékelésre átvett munkaanyagok jellemzően jó minőségű szakmai háttér-dokumentumok, amelyek organikus összehangolása és a korábban javasolt ex ante értékelői kiegészítésekkel történt továbbfejlesztése szakértői véleményünk szerint megfelelő alapot szolgáltatott a KAP Stratégiai Terv tervezésének célszerű és ENRD ajánlásokhoz illeszkedő folytatásához.

A KAP Stratégiai Terv tervezése szükségszerűen – a szakpolitikai felelős, illetve a megvalósításért felelős intézményrendszer kapacitásai, tapasztalatai okán – a korábbi, elsősorban a VP, illetve kisebb részben az ÚMVP gyakorlatokra alapoz, ezeket tekinti viszonyítási pontnak. Ez fontos elvi kiindulópont a szervezeti tanuláshoz, és jól tükrözi azt a Bizottsági elvárást, mely a korábbi tapasztalatok használatára vonatkozik. Kivételes lehető¬séget teremtett e korábbi tapasztalatok számbavételére az a VP eredményekre vonatkozó 19 tematikus értékelés, mely 2020-ban és 2021-ben készült el, és amelyek egyik alapvető célja a tényalapú tervezés támogatása volt.

A VP, mint stabil tervezési kiindulópont mellett azonban a KAP Stratégiai Tervnek számos ponton többnek, illetve másnak kell lennie, mint a VP-nek. A szabályozási változások, az új, teljesítményhez kötött megvalósítási rend, a KAP I. tervezési elvárásai, a zöld elvárások jelentős erősödése és a 2021-22-es átmeneti időszakra való külön tervezés mind-mind kihívások elé állítják az intézményrendszeri szereplőket.

Érthető tehát, hogy a tervezési folyamat kapacitásigénye növekedett: a tervezés nem csak számos belső-külső egyeztetést, partnerséget igényelt, hanem egy olyan időszakban történt, amikor a tervezési humán kapacitások leterheltsége rendkívül magas. Az alaptevékenységen túl a 2020 időszak zárása (ÉVJ), a 2021-2022 átmeneti években megjelenő új felhívások megjelentetése, a korábbi időszak értékelése (19 tematikus értékelés), a tervezéssel párhuzamosan folyó ex ante és SKV folyamatok, és a 2022. közepén elindult szervezeti változások mellett a rendszer szereplői egyszerre próbáltak szabályos, megalapozott és végrehajtható, a nemzeti érdekeket jól szolgáló programot és végrehajtási rendszert tervezni 2023-2027-re.

A külső kompetencia és kapacitás bevonása (ex ante értékelők, SKV értékelők, külső szakértők, környezeti hatásmonitoringot végzők) mellett a tervezők munkáját további innovatív, IT alapú tervezés-támogató eszközök is segítették. Olyan informatikai megoldások álltak már rendelkezésre, a közösségi média olyan lehetőségeket kínált a célcsoportok gyors és akár reprezentatív elérésére (pl. társadalmi hatásmonitoring (THM) és a tematikus értékelések eredményeiből fakadóan olyan naprakész, tematikus ismeretek és számadatok álltak a tervezők rendelkezésére, melyek érdemben tudták támogatni az álláspontok kialakítását, az opciók közötti vezetői döntések előkészítését.

Összefoglalóan a 2021.12.30-án hivatalosan benyújtott KAP Stratégiai Terv v.1.0 és a még nem végleges és nem jóváhagyott részanyagok és munkaváltozatok alapján úgy látjuk, hogy a tervezési folyamat a várakozásoknak megfelelően, a szabályozás adta lehetőségek mentén, valamint a tervezési környezet által támasztott kihívások ellenére elfogadható – de amennyiben erre lehetőség van, akkor a megfogalmazott javaslatok mentén még továbbfejleszthető - eredményeket hozott.

D. A HELYZETELEMZÉS, A SWOT ÉS A SZÜKSÉGLETELEMZÉS ÉRTÉKELÉSÉNEK RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSAI

1. Továbbra is agrárdominanciájú a SWOT és a szükségletek köre, vagyis az agrárium erősségei, gyengeségei, lehetőségei és veszélyei és az ezekre épülő igények jellemzően megfelelő alapossággal

megjelennek. Ugyanakkor a vidékfejlesztési, környezeti, természeti szempontok, illetve az erdészet képviselete elmarad ettől, bár ki kell emeljük, hogy e témák megjelenítése jelentősen javult a tervezési folyamat során.

2. A helyzetértékelések és a környezeti stratégiai dokumentumok vonatkozó szakaszainak alapvető összehangolása megtörtént. Az EU Green Deal, az EU Biodiverzitás Stratégia 2030 és az időközben elkészült Natura 2000 PAF témákra a KAP Stratégiai Tervben történő szerepeltetése még tovább erősíthető lett volna.

3. A KAP I-II közötti összhangra az SO-k leírásai csak egy-egy esetben térnek ki, pedig az I. pillér hatásai alapvetően befolyásolják a hazai környezeti állapotokat. A KAP I. pillérére vonatkozó direkt megállapítások a releváns helyeken és hangsúlyosan szerepeltethetők lettek volna.

4. A zöldítés és a jó környezeti és éghajlati teljesítményhez kapcsolódó ösztönző rendszer tervei, a hálózatokra vonatkozó terveket és a mezőgazdasági ismeretek és innovációk és rendszerére (AKIS) vonatkozó tervek megalapozásához szükséges tartalmi elemeket megfelelő minőségben és mennyiségben tartalmaznak. Ezek lényegében megalapozzák a következő programozási időszak szakmailag indokolt újításait ezeken a területeken.

5. A hátrányos régiók kezelése, fejlesztése, KAP stratégiai területi differenciáltsága tekintetében az SO-k leírásai kevés SO kapcsán mutatnak fel valódi elemzési pontokat. A helyzetértékelés és SWOT, és így a szükségletek köre is túlnyomó részt országos megállapításokat tartalmaz, a területileg igen eltérő agrár és egyéb, például iskolázottsági adottságok ellenére.

6. A vidékfejlesztési irányultság – több ezt célzó fejlesztést követően – továbbra is alulreprezentált a SWOT-ban, annak ellenére, hogy a fiatal termelők megtartásának, az agrobiznisz vonzóvá tételének alapvető fontosságú, hosszú távon jelentkező tényezője a vidék, a falvak élhetősége. Ehhez jól kapcsolódik a Magyar Kormány döntése, amely célul tűzte ki, hogy az EU 20 legszegényebb régiója között egy magyar térség se szerepeljen (5. országépítési cél).

7. A KAP Stratégiai Tervnek a hazai Operatív Programokkal való összhangjával és lehatárolásaival, azok lehetséges és javasolt kezelési mechanizmusaival kapcsolatban a SWOT továbbra is minimális támpontot ad. A korábbi időszakban több probléma is adódott pl. az élelmiszeripar, illetve az 5000 fő alatti vidéki települések forrásokkal való kiszolgálásával, melyekben sok esetben nem optimális megoldások születtek, melyek megismétlését javasolt lenne elkerülni.

8. A SWOT-elemzés általánosságban átfogó, koherenciája megfelelő az Európai Bizottság által megadott keretek között értelmezve.

9. Továbbra is fennáll, hogy nem minden SWOT elem következik közvetlenül a helyzetértékelések megállapításaiból, gyakran ezek egy-egy lényegi aspektusára koncentrál csak, egyes esetekben hiányzik. Ez nem meglepő a SWOT hosszú és sokszereplős kidolgozási folyamatát ismerve. A helyzetértékelés és a SWOT megállapítások koherenciája a tervezés során több ütemben lényegesen javult, azonban a tervezés utolsó időszakában a feladatok összetorlódása vélhetően nem tette lehetővé a struktúrák és logikai láncolatok maradéktalan letisztítását.

10. A SWOT dokumentumok minősége különböző, azonban alapvető feladatát mindegyik betölti. A megállapítások alátámasztottsága, részletezettsége nem egyenszilárd, de ez nem is könnyen megvalósítható tekintettel az eltérő komplexitásra, illetve tematikus volumenre.

11. A példamutatóan széles SWOT partnerség mellett a zöld- és környezetvédelmi szervezetek nem hangsúlyos mértékben, a vidékfejlesztési szervezetek csekély mértékben vettek részt az egyeztetésekben. A tervezési folyamatot végig követő partnerségről megállapítható, hogy az agrárszakterületen (itt beleértve az erdészeti és élelmiszeripari szereplőket is) olyan mértékben széleskörű volt a partnerségi bevonás, amely már a SWOT és Helyzetértékelés koherenciáját lehetséges, hogy inkább gyengítette, mint erősítette. Ehhez képest, így e terület partnerségi szempontból is alulreprezentált az agrárterülethez képest, ez is oka lehet a tartalmi hiányoknak, aránytalanságoknak.

12. A szükségletek önmagukban értelmezett minősége és megfelelősége alapvetően jó. A szükségletek rangsorolását megelőző szükséglet újra-besorolás (SO-k között, főszükséglet vs. alszükséglet, összevonások és szétbontások) eredményeképpen a szükségetek minősége jelentősen javult, ahogy a korábbi értékelések eredményei is jelentős arányban beépültek a tervezésbe. Mivel a szükségletek közvetlen megalapozói a beavatkozásoknak, így a tervezés utolsó időszakában vélhetően ezek prioritást élveztek, a távolabbi megalapozást képviselő SWOT és Helyzetelemzési tételekhez képest.

13. A szükségletek kapcsán továbbfejlesztésre azonosított főbb témák – a helyzetelemzés és a SWOT értékelés eredményeivel összhangban és azokat megerősítve – a zöld és környezeti témák, a vidékfejlesztés (benne: hátrányos helyzetű térségek) és az erdészet voltak. Ezekre stratégiai szintű és tematikus fókuszú (tehát nem az egyes SWOT és szükséglet tételekre ill. az azokra adott értékelési észrevételekre tételesen és technokrata módon alapozott, hanem a témát egységként kezelő és csak az adott témára fókuszáló) szakértői – tervezői egyeztetések lefolytatását javasoltuk, ugyanakkor az egyeztetések lefolytatására idő hiányában már nem volt érdemi lehetőség. A dokumentált indokolt és konkrét javaslatot tartalmazó értékelői kérések külön egyeztetések hiányában is átvezetésre kerültek.

14. A szükségletek priorizáláshoz kapcsolódó munkamódszer életszerű és jól dokumentálható volt, ugyanakkor az eredményt önmagában tekintve szükségszerűen szubjektív, mely a tényszerű alátámasztásokkal (SWOT) való egyeztetést követően vált alkalmassá a beavatkozások alátámasztására. A szükségletek priorizálása és annak értékelése (ld. ENRD 1.7. kérdés) következtetni enged az egyes témák súlyára, tekintettel arra, hogy a szükségletek prioritása egyben jelentős tényező a beavatkozások fontosságának, kereteinek meghatározásakor. A nem kötelező rangsorolás ennél még többet mutat: láthatóvá teszi témáktól függetlenül, hogy mely beavatkozási területek várhatóan milyen súllyal képviseltetnek a stratégia portfóliójában. A rangsoroláshoz alkalmazott módszer szerint a munkacsoport résztvevők pontozásainak átlagából (illetve az átlagok átlagából) kerültek meghatározásra a priorizálás alapjául szolgáló értékek úgy, hogy több személyi, illetve szervezeti duplikációs lehetőség is kiszűrésre került.

15. A szükségleti rangsorolás eredménye jól követi az agrár- és vidékfejlesztés evolutív fejlődését és összhangban van a szektorra vonatkozó globális és uniós elvárásokkal és trendekkel. Értékelésünk alapján kifejezetten üdvözölt, hogy a társadalmi aspektus elismerése mellett a versenyképességi, digitalizációs és fenntarthatósági célok egyaránt magas prioritással szerepelnek.

16. A rangsorolásra építhető beavatkozás struktúra nem csak szerves folytatást, hanem történelmi lehetőséget is teremtett: egyedülálló alkalmat, hogy e két szempont, a növekedési-fejlesztési célok és a fenntarthatósági és zöld elvárások kielégítése kivételesen ne egymás kárára, egymással versengve, hanem a digitalizáción és innováción keresztül egymást támogatva állítsák új fejlődési pályára a hazai agráriumot, melyre a Kormánydöntésnek megfelelően kihirdetett, rendkívül magas, 80%-os hazai társfinanszírozási rátából következő többszörösére növekvő (top-up) támogatási volumen példa nélküli lehetőséget teremt.

A fentiek a helyzetelemzés, a SWOT és a rangsorolt szükségletek kapcsán az értékelők legfontosabb megállapításai a hivatalosan értékelésre átadott, hivatalos KAP Stratégiai Terv alapján.

Összefoglalóan úgy látjuk, hogy a KAP Stratégiai Tervben szereplő SWOT az előzetes értékelés korábbi, 2021. július 5-i első jelentéséhez képest érdemben változott és a változtatások előnyére váltak: a SWOT jobban kiforrott, a szükségletek aktualizálásán keresztül a beavatkozás-tervezés alátámasztására alkalmassá vált. Ugyanakkor felhívjuk a figyelmet, hogy a beavatkozások várható további változásaival összhangban a korábban kialakított beavatkozási logikai alátámasztás (helyzetelemzés, SWOT és szükségletek) további változásokat igényelhet, melyek a teljes beavatkozási logikai rendszerre hatást gyakorolhatnak.

E. A BEAVATKOZÁSI LOGIKÁRA, A CÉLOKRA ÉS A MÉRFÖLDKÖVEKRE VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK

A KAP Stratégiai Terv – korábbi tervezési időszakokhoz képest – új kihívása a monitoring rendszert és az éves elszámolást is érintő egységösszeg-rendszer bevezetése. A tervezési szakaszban is nagy jelentőséggel bír ez az elem, hiszen a későbbi tényértéket (néhány jogszabályban rögzített kiegészítő lehetőség kivételével) alapvetően a tervértékekkel vetik majd össze, ezért különösen fontos a megfelelő, körültekintő és később jól hivatkozható tervezési kalkuláció megjelenítése a KAP Stratégiai Tervben.

Az SFC-ben rögzített egységösszeg-számításra vonatkozó módszertanok kialakításra vonatkozóan részletes javaslatot rögzítettünk, melynek legfontosabb elemei: az egységösszeg kalkuláció mellett a minimum és maximum értékek magyarázatára is szükség van (amennyiben megjelennek ilyenek); IACS beavatkozás és átlagos egységösszeg esetében részletesen indokolni kell az egységes egységösszeg elvetésének okát; a kalkulációt megalapozó adatforrásokat és az alkalmazott korrekciós módszereket

pontosan meg kell jelölni. Ezek nagy része jelen dokumentum elkészítésének időszakában még felülvizsgálat alatt volt;

Javasoljuk a részletes háttérszámításokat tartalmazó adatbázisokat és kalkulációs táblázatokat strukturáltan megőrizni, a Monitoring Osztály felügyelete alatt.

Az R indikátorok és a beavatkozások összerendelésével kapcsolatos elvárásokat, jogszabályi előírásokat a KAP ST többségében megnyugtató módon teljesítette. Néhány esetben a követelmény teljesítésének megítéléséhez nem állt rendelkezésre elegendő információ, illetve további néhány esetben kérdés merült fel a teljesítésre vonatkozóan; a kapcsolódó fejezetben ezek a felvetések és javaslatok részletesen rögzítésre kerültek.

A Specifikus Célkitűzések (SO)– R indikátorok – Beavatkozások – Szükségletek összefüggésrendszer minden elemére jellemző a széleskörű összerendelés, amely magában foglalja a kifejezetten releváns kapcsolatok mellett a parciálisabb, kevésbé jelentős kapcsolódásokat is. Ez az összerendelési technika elfedi a valódi, lényegi, esszenciális összefüggéseket. Annak érdekében, hogy a beavatkozási logika és a relevancia egyértelműen kirajzolódjon, javasolt az összerendezések „tisztítása", és – a beavatkozások és R indikátorok mintájára – csak azoknak a kapcsolódásoknak a jelölése, ahol az összefüggés közvetlen és jelentős mértékű. A beavatkozási logika a feltétele annak is, hogy a KAP ST 2. fejezetében a célkitűzések indokoltságának bemutatása koherens módon elkészíthető legyen.

A KAP ST későbbi teljesítményértékelésének középpontjában az R indikátorok, azon belül a „PR" jelölésű eredményindikátorok állnak majd; a tervértékek teljesítésétől való elmaradás komoly szankciókkal jár. Ennek megfelelően mérlegeltük az egyes eredményindikátorok teljesítésének kockázatát több szempontból (pl. erős függés egy beavatkozástól; top-up aránya; újszerű beavatkozásra alapozás; kalkulációs kihívások). Összesen 18 db (köztük 7 db „PR") R indikátor esetében van alapvető kockázat: erősen befolyásolja az értéküket egy beavatkozás, ugyanakkor az értékük eléréséhez – ha jóval kisebb intenzitásban is, de – hozzájárulnak más beavatkozások is.

Ettől jóval magasabb a kockázat 5 db R (mégpedig: R.02, R.11, R.38, R.40, R.43PR) indikátor esetében, amelyek egyetlen beavatkozásra támaszkodnak. A tervezés véglegesítése során megfontolandó legalább még egy – közvetlen és erős kapcsolattal bíró – beavatkozás hozzárendelése a jelzett indikátorokhoz, amennyiben van ilyen. Illetve e kockázat mérséklése a beavatkozások megvalósítása során mindenképp kiemelt figyelmet kell, hogy élvezzen, különösen az R.43PR indikátor esetében.

Jóval 50% feletti top-up arány jelenik a következő „PR" jelölésű indikátorok esetében a következőknél: R.01PR (59%), R.19PR (83%), R.17PR (61%), R.41PR (70%). Forráscsökkenés esetén az eredményindikátorok csökkenése várható; megfontolásra javasolt a jövőbeni szankció elkerülése érdekében az eredményindi¬kátorok elérését kifejezetten befolyásoló beavatkozások top-up forrás arányának jelentős csökkentése.

Minden más beavatkozáshoz képest magasabb kockázatot hordoz (már a korábbiakban is kiemelésre került):

• Az RD33b_G17_AMR_70 Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése beavatkozás az R.43PR indikátor egyedüli felelőse úgy, hogy maga a beavatkozási újszerű.

• Kiemelt figyelmet kíván továbbá 3 beavatkozás ugyancsak a „PR" eredményindikátorok teljesítése miatt:

o DP17_G01_ECOS_16 Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme) – Több beavatkozás között, de az értéket döntően egyedüliként biztosítja az R.14PR és az R.12 kapcsán, e mellett 7 db (!) kiemelt eredményindikátor esetében is fontos szerepet játszik úgy, hogy újszerű maga a beavatkozás.

o RD19_G01_AEC_70 Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) – Egyedüli befolyása az R.33 esetében jelenik meg, de e mellett, ha nem is egyedi, de erős befolyással bír 7 db (!) kiemelt eredményindikátor értékére.

o RD20_G02_ORT_70 Ökológiai gazdálkodás támogatása – Az R.29PR indikátor esetében egyedüli befolyása van, két további kiemelt eredményindikátor erősen épít az eredmény tekintetében rá.

F. A STRATÉGIAI TERV KOHERENCIÁJÁRA VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK

Az ex ante értékelés keretében a koherenciát a teljes tervezési logika mentén, a helyzetelemzés és a

SWOT megállapításain alapuló szükségletekből kiindulva, a beavatkozások ezekre való építettségén keresztül az indikátorok, célértékek, továbbá a szükséges pénzügyi keretek rendelkezésre állásán keresztül vizsgáltuk.

A vizsgálatot kiemelt témák köré csoportosítottuk, annak érdekében, hogy a leggyorsabban tudjunk reagálni, és a leghangsúlyosabb kérdésekben adjunk segítséget, folytatva a 2020-21 években megkezdett ex ante értékelési gondolatmenetet. A témák kiválasztása során korábban figyelemmel voltunk az EU szintű tematikus fókuszokra, a hazai szakpolitikai igényekre és elvárásokra, valamint azokra a beavatkozáscsoportokra, melyek pénzügyi súlyuknál és/vagy a terv megvalósítására vonatkozó potenciális átfogó hatásaiknál, újdonságtartalmuk, valamint multiplikátor hatásuk alapján az ex ante értékelés szempontjából kiemelendő területnek tartottuk.

Ennek megfelelően a koherencia értékelés tematikus tárgyai a következők:

- Megújuló energia
- Antimikrobiális szerek
- Generációváltás
- LEADER
- Digitalizáció
- Zöld beavatkozások
- Beruházások

Az egyes tematikus koherencia-elemzések a legtöbb esetben standard struktúrát követnek – logikusan lekövetik a tervezési folyamat fő mérföldköveit és az azok eredményeképpen előállt eredménytermékeket. Ugyanakkor a zöld architektúra esetében az elemzést egyszerűsítve jelenítettük meg, tekintettel arra, hogy ezzel a témakörrel a Stratégiai Környezeti Vizsgálat párhuzamosan készült jelentése behatóan foglalkozott.

Elemzéseink szerint az egyes témákon belül szereplő beavatkozási koherencia jellemzően sokkal fejlettebb a korábbi verziókhoz képest, ugyanakkor az adattartalom még több ponton hiányos a részletek megítéléséhez. A logikai kapcsolatok megfelelő bemutatásának korlátja a beavatkozási logika végleges verziójának hiánya.

Az egyes beavatkozásokra vonatkozóan részletes visszajelzéseket (pozitív visszajelzéseket és kritikákat) is megfogalmaztunk annak érdekében, hogy a tervezők egy keresztmetszeti elemzés eredményeképpen más szemszögből ellenőrizhessék a beavatkozási tervek koherenciáját.

G. A PÉNZÜGYI TERVRE VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK

A KAP Stratégiai Terv pénzügyi terve még nem végleges, ugyanakkor a vizsgált 20220.05.10-i verzió már olyan vezetői döntések birtokában készült el, melyek alapján lényegi mozgásokra a tervezők és az értékelők akkor nem számítottak.

A pénzügyi terv készítése során a tervezők figyelembe vették és alkalmazták az SPR pénzügyi tervezésre vonatkozó előírásait, korlátait, ring-fencing kritériumait. A vizsgált pénzügyi terv ezeknek a feltételeknek megfelel.

Az uniós abszorpciós elvárások a pénzügyi terv uniós finanszírozású oldalára vonatkoznak. Mivel A KAP I. pillér támogatások kifizetése viszonylag nagy biztonsággal várható (illetve az I. pilléren belül az eddigi tapasztalatok alapján valójában csak az új AÖP beavatkozás kapcsán várható bizonytalanság), így az uniós források (társfinanszírozás és önerő nélkül) KAP I. pillérben való allokációjával alacsony az abszorpciós kockázat és kitettség is. Mivel a kedvezményezetti önerő a KAP II. pillérben elvárás a projektek megvalósításához, így a KAP II. pillér beavatkozásainak esetleges abszorpciós nehézségei nem veszélyeztetik uniós források kifizetését.

A mezőgazdasági szektor 2027-ig tartó periódusának hitelfelvételi helyzetére vonatkozóan nehéz megalapozott becslést készíteni a jelenlegi turbulens időszakban. A tervezők nincsenek könnyű helyzetben, hiszen évekre előre lenne szükséges reális makrogazdasági prognózisokra építő és azokra reagáló pénzügyi modelleket készíteniük a KAP Stratégiai Terv források abszorpciójára vonatkozóan, melyet az önrész biztosításának lehetősége, és így a hitelfelvételi lehetőségek nagy mértékben meghatároznak.

A központi kormányzat által is jelenleg bizonytalannak prognosztizált gazdasági környezetben - melynek részei a COVID időszakot követő keresleti túlsúlyok, a részben az ukrán-orosz háború következtében kialakult magas energiaárak, valamint a korábbi konjunktúra következtében magas bérek közvetlen hatásai, és a többek közt ezek által gerjesztett infláció, továbbá számos külpiac elérésének nehézsége – a vállalatok beruházási kedve a KAP Stratégiai Terv megvalósítási időszak éveiben (2023-27) várhatóan alacsonyabb lesz annál, mint amit a tervezési időszak első éveiben prognosztizáltak.

A vállalatok a VP gyakorlatilag 2014-22 közöttre nyúló megvalósítási időszakában kifejezetten sok beruházást hajtottak végre – köszönhetően az akkori gazdasági konjunktúra időszakában felhalmozott, így rendelkezésre álló és helyét kereső tőkének és a globálisan kedvező, piaci szinten is alacsony kamatkörnyezetnek. A kiköltekezést követően, valamint az előző bekezdésben bemutatott makrogazdasági kilátások és néhány fontos exportpiac bizonytalanságai miatt a vállalatok tőkepozíciója és bevételi várakozása gyengébb, új kapacitásbővítő beruházásaik működésével jellemzően magasabb teljes költségszinten üzemelnek, a hitelkamatok pedig magasak (kivéve az államilag támogatott, elsősorban KKV szektor számára elérhető kedvező hitelfelvételi lehetőségeket, mint például az Agrár Széchenyi Kártya).

A KAP Stratégiai Terv nehéz helyzetben van akkor, amikor évekre előre kellene tervszerűen lekövetnie az előttünk álló évek kihívásait. Ennek néhány jele a szövegben is látszik (pl. a tervezés kezdetekor még az SO2 SWOT tételek között szereplő „Kedvező hitelezési környezet” már most tervezői törlésre került a ma ismert helyzet alapján). Főként a beruházásokat támogató (ÉLIP, mezőgazdasági üzemek, erdészet) beavatkozások esetén félő, hogy a magas keretösszegek megfelelő elköltése nehézségekbe ütközhet. Ezt ellensúlyozza, hogy ezek a beruházási beavatkozások az uniós forrásabszorpciós előírások szempontjából előnyösebb KAP II. pillérben találhatók, és a keretösszeg jelentős részét top-up források adják, melyek rugalmasan, dinamikusan és tagállami szinten igazíthatók a kereslethez.

Bár nem előírt ex ante értékelési feladat, a megvalósítási időszaki AM vezetői mozgástér azonosításának elősegítésére megvizsgáltuk, hogy mely beavatkozás-csoportok érintettek a top-up finanszírozással. A top-up források összege a 2022.05.10-i pénzügyi tervnek megfelelően 4,232 milliárd euró. A forrásallokáció jelentős koncentrációt mutat. A top-up források 55%-a két beavatkozás-csoporthoz köthető (ÉLIP, mezőgazdasági üzemek fejlesztése), míg a források közel 80%-a e két beavatkozáshoz és az erdészeti beavatkozásokhoz, vállalkozásfejlesztéshez és digitalizációhoz kapcsolódik.

E beavatkozások forráskeretének túlnyomó részét a top-up források teszik ki. Az ezekhez rendelt top-up forrás összege mintegy 2,9 milliárd EUR, vagyis folyó áron csaknem 1.200 milliárd forint. A top-up teljes forráskereten belüli aránya a vizsgált beruházási beavatkozástól függően 90% feletti is lehet (a két legnagyobb forráskerettel rendelkező beavatkozás esetén kb. 90%). A kormányok szerte a világon egy globális válságra kezdenek felkészülni, melynek akár hatása lehet a költségvetési forrásokból finanszírozott top-up keretekre is. Amennyiben a hazai költségvetés helyzete kikényszeríti, akár sor kerülhet a túlnyomóan top-up forrásokból tervezett beavatkozások keretének csökkentésére, vagy a keretek felhasználásának halasztására. Mivel általában az O indikátorok, és így közvetve az R indikátorok célértékeinek tervezése során a top-up forrásokat a tervezők figyelembe vették, ezért egy esetleges top-up keret csökkentés a top-up keretre tervezett R indikátor-értékek várható elmaradásával járna, mely egyúttal növelhetné a pénzügyi szankciók kockázatát is.

Javasoljuk a legnagyobb forráskerettel rendelkező mezőgazdasági üzemek támogatása, ÉLIP és erdészeti beavatkozások forráskeretének felülvizsgálatát az aktuális makrogazdasági helyzetnek és prognózisoknak megfelelően, tekintettel a külső környezeti és a vállalati pénzügyi adottságokra és lehetőségekre. Amennyiben ennek eredményeképpen arról születne döntés, hogy a források egy része átcsoportosítható más beavatkozások számára, akkor javasoljuk, hogy ezek kedvezményezettjei az AKG, illetve a nem termelő beruházások (NTB) legyenek. Az AKG kapcsán végzett elemzésünk mintegy 218 milliárd forintos hiányt azonosított a 2025-27 időszakra vonatkozóan (fenntartás), mely megoldásra és forráskeret átcsoportosításra vár a KAP Stratégiai Terv hivatalos újrabenyújtásáig. Az NTB jelenti véleményünk szerint a leghatékonyabb módját a környezet/természet védelmének és egyúttal a kapcsolódó R indikátorok teljesítésének, így a forrásnövekmény fajlagosan előnyös abszorpciót és indikátor-érték növekményt képes előidézni.

Javasoljuk annak átgondolását, hogy a tervezési céllal használt és a megvalósítási időszakban várhatóan gyengébb forint-euró árfolyamból fakadó magasabb forintban értelmezett támogatási forráskeretek felhasználásának milyen javasolt koncepcionális forgatókönyvei lehetségesek. A potenciális

árfolyamnyereség egyik felhasználási módjaként javasoljuk az AKG fenntartás, valamint az NTB finanszírozás átgondolását.

H. AZ INTÉZMÉNYI KAPACITÁSOKRA, AZ ADATGYŰJTÉSRE ÉS VÉGREHAJTÁSRA VONATKOZÓ JAVASLATOK

1. Javasoljuk az új eljárásrendben a kifizető ügynökség (KÜ) és közreműködő szervezeti (KSz) szerepkört egyértelműen szétválasztani és megteremteni a lehetőségét több közreműködő szervezet kijelölésének. A közreműködő szervezeti funkciók esetében biztosítani kell, hogy az IH által igényelt szolgáltatások rugalmas igénybevételének mind jogi-szerződési, mind folyamat-oldali feltételei adottak legyenek. Ez rendkívül fontos, ha ugyanaz a szervezet kerül kijelölésre mindkét szerepkörben, de jelentős előnyei lennének egy olyan felállásnak, amelyben több közreműködő szervezet is az IH rendelkezésére áll.

2. Javasoljuk a tárca irányítása alá tartozó háttérszervezetek közül KSz-eket kijelölni a speciális szakmai kompetenciákat igénylő beavatkozásokhoz, és a MÁK-ot is KSz-ként kijelölni a területalapú és beruhá¬zási beavatkozások kezelésére. Így a KÜ nagyobb kapacitást tudna az egységes kérelmek kezelésére és a kifizetésekre allokálni. Ha több KSz kerülne kijelölésre, akkor a projektkiválasztásba az adott téma¬területnek megfelelő szakértelemmel rendelkező kapacitások vonhatók be, illetve több KSz esetén kevésbé kell tartani egy-két szűk keresztmetszet általános korlátozó hatásától.

3. Javasoljuk a KSz funkciók között feltüntetni a KAP Stratégiai Terv céljainak elérését szolgáló olyan tevékenységeket, amelyekre jelenleg a végrehajtási rendszer nem tud megfelelő kapacitást biztosítani. Ilyen lehet például a potenciális kedvezményezettek célzott tájékoztatása, a projektgenerálás és a projektötletek kidolgozásának támogatása tanácsadással, mentorálással.

4. Javasoljuk, hogy a kedvezményezettek képzettségét, felkészültségét fejlesztő funkciók, kiemelten a Zöld Támogató Hálózat már az új megvalósítási időszak elején rendelkezésre álljon. Ez lehetővé teszi, hogy a kérelmezők megfelelő információk alapján hozzák meg fejlesztési döntéseiket és dolgozzák ki projektjavaslataikat (kiemelten a zöld területen, ahol erre kifejezetten nagy igény mutatkozik).

5. Javasoljuk a jelentéstételi elvárások változásaira (volumenének, részletezettségének növelésére és szigorodására) reagálva a jelenlegi rendszer továbbfejlesztését. Ennek keretében javasoljuk a KAP Stratégiai Terv monitoring feladatai terén folytatott munkamegosztásra vonatkozó együttműködési megállapodás előkészítését és megkötését az IH és a KÜ között, melyben rögzíteni kell az indikátorok előállításának módszertanát a KAP Stratégiai Terv Adatfeldolgozási Kézikönyvre hivatkozva.

6. Javasoljuk miniszteri utasításban vagy a minisztérium SzMSz-ében rögzíteni a KAP Stratégiai Terv indikátoraival kapcsolatos szakmai kapcsolattartásra történő kijelölést. Továbbá javasoljuk az Indikátor almunkacsoport által készített KAP Stratégiai Terv Adatfeldolgozási Kézikönyvet szintén miniszteri utasításként megjelentetni, és ezzel rögzíteni az indikátorok definícióját és a célértékek számítási módszereit.

7. Javasoljuk a megnövekedett és komplexebb adatigények kiszolgálását támogató informatikai fejlesztések mielőbbi elindítása érdekében a tervezett informatikai beszerzések elindítását. Jelenleg a követelmények megfogalmazása zajlik. Az ehhez szükséges projekt erőforrásai és szerződéses keretei biztosítottak. Az informatikai fejlesztés pénzügyi kerete szintén biztosított, a fejlesztő beszerzése előkészítési szakaszban tart.

8. Javasoljuk az eljárásrend mielőbbi kialakítása során a lehető legkisebb változást érvényesíteni a 2014-20 időszakban kialakult és megszilárdult rendszerhez képest, hogy a betanulás és átállás időigénye és az ebből fakadó hibalehetőségek száma minél kisebb legyen. Javasolt olyan szabályozás kialakítása, amely biztosítja a vidékfejlesztés számára fontos szabályozási önállóságot úgy, hogy a lehető legnagyobb mértékben megegyezik a 2014-2020 időszakban alkalmazott jogi megoldással. Ez azért is fontos, mert a jogi háttér jelentős változtatása a Kifizető Ügynökség ügyrendjének jelentős változását, így a támogató informatikai rendszer jelentős átalakítását is igényelné. Ez várhatóan olyan mértékű csúszást okozna, amelyre a KAP Stratégiai Terv feszített végrehajtási ütemezése nem ad lehetőséget.

9. Javasoljuk a KAP Stratégiai Terv eljárásrendjében Pályázat Előkészítő Munkacsoport (PEMCS) fórum szerepeltetését, és annak kötelező tagjaként az IH és a Kifizető Ügynökség Monitoring szervezeti egységének és javasoltan a KSz bevonását. Az új időszak eljárásrendjének kialakítása során úgy kell szabályozni a pályázati felhívások előkészítésének, módosításának folyamatát, hogy ebben az érintett

indikátorok felelősei és a monitoringért felelős szervezetek egyaránt helyet kapjanak.

10. Az eljárásrendben meg kell alapozni a végrehajtási kapacitásokat kímélő és az adminisztratív terheket csökkentő támogatáskezelési megoldások alkalmazását. Ilyen egyszerűsítési lehetőségek például, de nem kizárólag az előminősítési rendszer, objektív („automatikus”) bírálat, biztosíték nélküli előleg és egyszerűsített költségelszámolás.

11. Javasolt a környezeti hatásmonitoring fenntartása és megerősítése 2023-at követően is. Ennek keretében a pályázati felhívásokban, jogcímrendeletekben javasolt előírni a környezeti monitorozással kapcsolatos tevékenységek tűrési kötelezettségét, valamint javasolt az érintett területeket előnyben részesíteni a projektkiválasztás során, hogy a gazdálkodók együttműködési hajlandósága növekedjen.

12. Javasolt magasabb szintű adattranszparencia megvalósítása a monitoring rendszer hatékonyabb működése érdekében. Erre lehetőséget teremthet például a támogatott területek fedvényének biztosítása az adatgyűjtő szervezetek felé.

13. Javasolt a környezeti adatgyűjtésben érintett partnerszervezetekkel (pl. Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület) hosszútávú együttműködési megállapodások kidolgozása és megkötése, még a támogatási ciklus elején.

14. Javasolt az eddig is igénybe vett külső kapacitásoknak (pl.: nemzeti park igazgatóságok) az új támogatási időszakban történő további bevonása a helyszíni ellenőrzésekbe. A Magas Természeti Értékű területek ellenőrzése során például ezzel biztosítható a szükséges kompetencia megléte a környezeti állapot megfelelő megítéléséhez. Indokolt lenne bővíteni az ilyen szakemberek körét, figyelembe véve, hogy ennek önmagában a jelentős szakemberhiány is korlátja.

15. Javasolt a Területi Monitoring Rendszer folyamatos továbbfejlesztése a helyszíni ellenőrzés támogatása érdekében. A rendszer és a módszertanok folyamatos fejlesztésével a jövőben még inkább törekedni kell rá, hogy az előírások legszélesebb köre legyen távérzékeléssel követhető, ellenőrizhető.

16. Javasolt egy dedikált szervezeti egység (például osztály) létrehozása az IH-n belül az értékelések menedzsmentjére, és az új funkció megerősítése legalább három munkatárssal. Az új szervezeti egység feladata lehetne többek között az értékelési terv kidolgozása (a folyamatos értékelés elvének érvényesítésével), a 2014-2022 időszak értékeléseire vonatkozó tudásmenedzsment és disszeminációs tevékenység elindítása, működtetése.

17. Javasolt a monitoring és értékelési funkcióban dolgozó munkatársak számára képzési és fejlesztési lehetőségek biztosítása a monitoring és értékelési jó gyakorlatok tekintetében az ENRD-n keresztül.

18. Javasolt a létszám további bővítése mind az IH, mind a közreműködő szervezeti funkció esetében, összhangban a következő évekre előre tervezhető ügyek volumen-növekedésével.

19. Javasolt a bérek emelése és a szervezeti változások minimalizálása a fluktuáció stabilizálása és visszaszorítása érdekében. A bérek folyamatos igazítása a piaci viszonyokhoz várhatóan önmagában csökkenteni tudja a fluktuáció mértékét. Emellett a szervezeti átalakításokat a legszükségesebb mértékűre javasolt korlátozni, és aktív változáskezeléssel lekísérni a rendszerben tapasztalatokkal rendelkező munkatársak megtartása és motivációjának megteremtése és fenntartása érdekében.

20. Javasolt egy humán erőforrás menedzsment szervezeti egység kialakítása az IH-ban és a közreműködő szervezeti funkciót ellátó szervezetekben a növekvő létszám okozta kihívások és az eddig intézményesített formában nem alkalmazott HR funkciók megvalósítására. Ennek egyik legfontosabb új feladataként teljesítmény¬értékelési rendszer bevezetése javasolt az IH és a KÜ állománya számára (a Technikai Segítségnyújtás források felhasználásával), amely egyben a maradást jutalmazó pénzügyi ösztönzőként is működik.

I. AZ EGYSZERŰSÍTÉSI LEHETŐSÉGEKRE VONATKOZÓ JAVASLATOK

Intézményrendszeri munkaterhelés

1. Javasoljuk, hogy a KAP Stratégiai Terv következő változatának benyújtását követően készüljön egy kapacitásmodell, amelyből előre jelezhetők az egyes intézményrendszeri funkciók kapacitásigényei. E modell rendszeres futtatásával a kapacitás előrejelzések aktualizálhatók. Ezáltal a vezetők pontos képet kaphatnak arról, hogy az egyes döntések (pl.: megjelentetés időpontja) milyen hatást gyakorolnak az igényelt kapacitásokra és azok ütemezésére. Sok esetben apróbb ütemezési változásokkal, vagy a

kapacitások időszakos átcsoportosításával jelentős gyorsítás érhető el az átfutási idők tekintetében. Ilyen kapacitásmodell készült már Magyarországon a Miniszterelnökség megbízásából, így technikai, módszertani előzmény és összevetési alap is rendelkezésre áll.

2. Javasolt a humán erőforrás terhelésnövekedéshez illeszkedő bővítése, lehetőség szerint egy megalapozott kapacitástervezés eredményeképpen (ld. előző javaslatunk). Ugyanakkor ez önmagában a hirtelen megnövekedő munkaterhelés kezelésére megoldás csak, a munkacsúcsok viszont nem állandóak, így felesleges azokra méretezni az állandó kapacitásokat. A hosszú betanítási időigény miatt nem is lehet mindig megfelelő bővítést elérni a rendelkezésre álló idő alatt.

3. Javasolt előminősítési rendszert kialakítani a nagy volumenű forrást érintő, komplex bírálati szempontokkal rendelkező fejlesztési témakörök esetében, mint például élelmiszeripari beruházások, innovációs projektek, állattenyésztési beruházások, kertészeti beruházások, terménytárolók és szárítók, rövid ellátási láncok.

4. Javasolt megvizsgálni annak a lehetőségét, hogy a mezőgazdasági beruházási támogatások esetében az FADN-hez való csatlakozás legyen az előminősítés része, ezzel számos értékes gazdálkodási adat transzparens megismerése válna lehetővé, jobb célzási lehetőséget kínálva a jövőbeni beavatkozások tervezéséhez, pályázati paraméterek finomhangolásához. Javasolt ehhez egy pályázati felhívás kidolgozása és megjelentetése.

Egyszerűsített költségelszámolás

5. 12 vidékfejlesztési beavatkozás esetében javasoljuk megvizsgálni azt, hogy a már megjelölt kifizetési opciók mellett lehet-e alkalmazni az átalányelszámolást, vagy a százalékos átalányelszámolást.

6. 12 vidékfejlesztési beavatkozás esetében javasoljuk felülvizsgálni a kifizetési módokra vonatkozó jelölést, mivel az csak az átalányelszámolásra terjed ki. Lehetségesnek látjuk, hogy az esetek egy részében egyösszegű átalányfinanszírozásról lehet szó, vagy szükséges lehet a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült költségek térítése kategória jelölése is.

7. 2 vidékfejlesztési beavatkozás esetében javasoljuk felülvizsgálni az egységköltség opció szerepeltetését. E beavatkozások jellemzően olyan beruházásokat finanszíroznak, amelyek költségszerkezete koncentrált, relatív kevés bizonylattal lefedhető. Ilyen esetben az egyszerűsített költségelszámolás előnyei nem olyan jelentősek, amely indokolná a többlet erőforrásráfordítást, és kockázatvállalást. Az átalányfinanszírozást ezekben az esetekben is indokoltnak látjuk.

8. 5 vidékfejlesztési beavatkozás esetében javasoljuk az egységköltség megoldás mellőzését az önkormányzati kedvezményezettek várhatóan jelentős számára tekintettel, mivel az önkormányzati számvitelben nehezen kezelhetők az egységköltségek alkalmazása mellett várható veszteségek, nyereségek. Ilyen esetben a tételes elszámolás, átalányköltségek kombináció kevesebb kockázattal jár.

9. Javasoljuk a szektorális beavatkozások esetében a kifizetési megoldásokra vonatkozó jelölések átfogó egyeztetését és felülvizsgálatát. Jelen információink alapján nem látjuk feltétlenül indokoltnak ennyi beavatkozás esetében megjelölni az összes kifizetési opciót.

10. A méhészeti és borászati beavatkozások esetében a jelölések egyelőre hiányoznak, javasoljuk pótolni.

Gazdálkodói kérelmek támogatása

11. Javasolt a monitoring és IT fejlesztés keretében egy olyan funkciót kialakítani még 2022 során, amely testreszabott és megalapozott segítséget nyújt a gazdálkodóknak a zöld architektúra támogatásaival kapcsolatos döntésekben. Ennek keretében javasoljuk e funkció adatigényét a MePAR a természeti értékeket leképező fedvényeire és a már igénybevett korábbi támogatásokra alapozni. Javasolt a funkciót úgy kialakítani, hogy az ajánlások minél közvetlenebb és gyorsabb módon jussanak el a gazdálkodókhoz. Ehhez javasoljuk, hogy legyenek igénybevehetők a Zöld Támogató Hálózatot működtető Nemzeti Agrárgazdasági Kamara csatornái. Javasolt egy ilyen rendszerben egy erős alapcsomagot kialakítani azok számára, akik esetében az adottságok nem indukálnak specifikus ajánlást, mert jellemző, hogy az ügyfelek az alapcsomagot választják.

12. Javasolt a döntéselőkészítő támogatás bevezetését követően a rendszert a szakpolitikai célok további támogatására felhasználni. Ennek keretében javasoljuk a felkínált előírások környezeti teljesítményszintjét évről évre emelni. Jellemző, hogy egy kezdeti vállalás után az ügyfelek könnyebben elfogadják a következő lépcsőt, mintha rögtön kellene nagyobb lépést megtenniük. Javasoljuk továbbá, hogy a rendszer adjon pozitív visszajelzést a döntésekkel kiváltott környezeti hatásokról. A visszajelzések alakítják a teljesítéssel kapcsolatos jóérzéseket, amelyek elvesztése ellen már várhatóan tenni fognak az érintettek.

J. A STRATÉGIAI TERV MÁS (OPERATÍV) PROGRAMOKKAL VALÓ LEHATÁROLÁSAIRA ÉS SZINERGIÁIRA VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK

Gyakorlatilag minden 2021-27 Operatív Program, a Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv, illetve a releváns hazai programok közül a Magyar Falu Program is rendelkezik olyan azonosított területekkel, témákkal, célcsoportokkal, melyek potenciálisan átfednek a KAP Stratégiai Terveben tervezett beavatkozásokkal.

Ezekben az esetekben a megoldást a lehatárolások megfelelő beállítása jelenti, lehetőség szerint úgy, hogy a lehatárolás nem csupán rugalmas, a támogatáspolitikai rendszer keresleti és kínálati oldali szereplői számára egyaránt megnövekedett befogadóképességet hozzon létre, hanem ezek komplementaritásának, egymásra épülésének biztosításával egymást támogató, szinergikus megoldásokat eredményezzenek.

A programok jelenleg még tervezés alatt állnak. A korábbi időszak tapasztalatai alapján a tervezők már rendelkeznek elképzelésekkel a lehatárolásokat illetően, ugyanakkor sem ezek végleges, mindkét érintett programban történő összehangolt szerepeltetése, sem az Európai Bizottság által gyakran hiányolt szinergialehetőségek koordinált egyeztetése és fixálása még nem valósult meg maradéktalanul.

A KAP Stratégiai Terv ex ante értékelésének keretében kezdeményezett, más OP tervezőkkel történő egyeztetésekre irányuló folyamatot minden érintett minisztérium őszintén üdvözölte. A potenciálisan átfedő területek vezetői és szakértői azonosítása megkezdődött, de még nem zárult le, így még van lehetőség konstruktív megoldások közös alkalmazására.

Egy ilyen, összehangolt és szinergiára törekvő megoldásként javasoljuk a KAP Stratégiai Tervben és az Operatív Programokban szereplő egyes felhívások komplex projektekként való kezelését és az ezt támogató innovatív és koordinált eljárásrendi elemek alkalmazását a lehatárolási problémák elkerülése a potenciális – és minden érintett programban az Európai Bizottság felé bemutatható - szinergia lehetőségek kihasználása érdekében.

Több felhívás-pár esetében is alkalmazható eszköz lehet az „egymásra épülő felhívások” alkalmazása: két átfedő beavatkozás esetén a másodikként megjelenő felhívással együtt a pályázati felületen kiírásra kerülhet egy olyan (tájékoztató) dokumentum, amely mindkét felhívásról egy rövid összefoglalót és a két kiírás közötti kapcsolatot mutatja be. A javasolt dokumentum tájékoztató szerepet töltene be, jogi kötelezettséget nem keletkeztetne az Irányító Hatóságok számára. A felhívásokhoz kapcsolódó hivatalos információkat továbbra is az érintett pályázati felhívások tartalmaznák, amelyek hivatkozásra kerülnek a tájékoztatóban. A két program adott kapcsolódásában érintett egy-egy felhívás/jogcímrendelet biztosíthatna plusz pontot a projekt kiválasztás/kérelem bírálat során annak a kedvezményezettnek, aki a bírálatig támogatási kérelmet nyújt be a másik felhívásra is, és ezzel részt vesz a szinergikusan összepárosított támogatási lehetőségek kihasználásában – összhangban a minisztériumok közti koordináció eredményeképpen így megtestesülő szakpolitikai szándékkal. Ez a megoldás előzetes információink szerint több Program esetén is alkalmazható.

SKV összefoglaló

Az SKV társadalmi egyeztetése

A stratégiai környezeti vizsgálat folyamatában az érintett szervezetek és a nyilvánosság bevonásának különösen nagy jelentősége van. Ezt a tevékenységet – az SKV csapat részeként – a témában jelentős referenciákkal és hitelességgel bíró Magyar Természetvédők Szövetsége (MTVSZ) bonyolította.

A társadalmi egyeztetés előkészítési szakaszában az érintett társadalmi csoportok meghatározása valósult meg, mely során a korábbi tapasztalatok és az ENRD vonatkozó ajánlása alapján több mint 300 civil, szakmai, tudományos, mezőgazdasági, üzleti szervezet elérhetőségi adatbázisának elkészítése történt meg. A Magyar Természetvédők Szövetsége, mint a társadalmi egyeztetésért felelős szervezet honlapján (www.mtvsz.hu) aloldalt hozott létre a KAP Stratégiai Terv SKV folyamatának társadalmi egyeztetéséhez, valamint a www.facebook.com közösségi oldalon zárt csoportot alakított ki.

Az SKV tematikai jelentés egyeztetése során a környezet védelméért felelős szervek, illetve az Országos Környezetvédelmi Tanács (továbbiakban: OKT) és a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács (továbbiakban NFFT) szakmai véleményének kikérésére került sor 2021. januárjában. A beérkezett vélemények feldolgozásával és összefoglalásával került véglegesítésre az SKV tematikai jelentése.

Az SKV környezeti értékelés egyeztetése során a KAP Stratégiai Terv elkészítéséért felelős Agrárminisztérium 2022. augusztus végén megküldte a KAP Stratégiai Terv egyeztetési dokumentációját a környezeti értékeléssel együtt a környezet védelméért felelős szerveknek, valamint az OKT-nak és az NFFT-nek. Ezzel párhuzamosan sajtóközlemény adott ki a minisztérium és szeptember 2-án a Magyar Nemzet napilapban sajtóhirdetés jelent meg az egyeztetésről. A folyamatról az Agrárminisztérium honlapján, az egyeztetést végző Magyar Természetvédők Szövetsége honlapján, továbbá az említett Facebook csoportban jelent meg hír. A Minisztérium 317 civil, szakmai, tudományos, mezőgazdasági és üzleti érdekeltet, illetve az Országos Környezetvédelmi Tanács és Vidékfejlesztési Program Monitoring Bizottsága tagjait közvetlen elektronikus levélben is felkérte a véleményezésre. A hatóságoknak és a társadalmi partnereknek a véleményezésre 31 nap állt rendelkezésre.

A személyes véleményezés biztosítására 2022. szeptember 27-én partnerségi műhelytalálkozót szervezett az agrár tárca a minisztérium budapesti épületében. A közel 3 órás fórumon 18 fő vett részt, a fórum részletes emlékeztetőjét a 4. melléklet tartalmazza.

Az egyeztetések során a következő, a környezet védelméért felelős szervek megkeresése valósult meg:

• az országos környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság
• az országos tisztifőorvos
• az erdőgazdálkodásért, talajvédelemért, termőföld mennyiségi védelméért és agrár-környezet védelemért felelős miniszter
• Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság
• a bányászati ügyekért felelős miniszter
• Budapest Főváros Kormányhivatala
• a kulturális örökség védelméért felelős miniszter
• Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

A társadalmi egyeztetés során közvetlenül bevont szervezetek a következők:

• Az Országos Környezetvédelmi Tanács és tagjai
• A Vidékfejlesztési Program Monitoring Bizottságban képviselt szervezetek
• A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács
• Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala
• Természetvédelmi és környezetvédelmi civil szervezetek
• A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara megyei igazgatóságai
• A KAP Stratégiai Terv céljai és beavatkozásai szerint érintett más állami, gazdálkodói, civil és önkormányzati szervezetek és érdekcsoportokat képviselő szervezetek

Az SKV eredmények közzétételének helye

Az SKV benyújtott változata, valamint a beérkezett vélemények összefoglalója és kezelésük módja 2022 október végén megjelenik a www.mtvsz.hu honlapon, a palyazat.gov.hu honlapon, valamint az am.gov.hu honlapon. A folyamatba bevont - fent felsorolt - hatóságok számára észrevételeikre tételes választ készítünk.

A KAP Stratégiai Terv beavatkozásainak hatásai az éghajlatváltozás mérséklésére, az ahhoz való alkalmazkodásra és fenntartható energia hasznosításának terjesztésére

Összességében a KAP Stratégiai Terv várható egyenlege az éghajlatváltozás mérséklése szempontjából

nem állapítható meg egyértelműen jelenleg. A Terv jelentős számban tartalmaz olyan támogatási elemeket, amelyek csökkenthetik a mezőgazdasági kibocsátást, és növelhetik hazán területének szénmegkötő képességét. Ugyanakkor a támogatott beruházások tovább fokozhatják az alapanyag termelés intenzitását, amely nagyobb negatív hatást jelenthet, mint a kibocsátás csökkentés eredménye. Az eredő a támogatott projektek műszaki részleteitől, és a gazdálkodási gyakorlatra kifejtett ösztönzőktől függ. Ezekre a pályázati felhívások lesznek igazán hatással, ilyen szintű részleteket a KAP Stratégiai Terv műfajának megfelelően nem tartalmaz. Ezért fontos a Terv végrehajtása során a támogatási konstrukciók részletszabályainak kidolgozása során kiemelt szempontként kezelni az éghajlatváltozás mérséklését, és ennek eredményességét környezeti hatásmonitoringgal visszamérni.

A KAP Stratégiai Terv beavatkozásainak hatásai a talajminőség védelmére és a talajerózió megelőzésére

A talajminőség védelme és a talaj erózió megelőzése szempontjából várhatóan a KAP Stratégiai Terv előrelépést jelent. Ennek feltétele az, hogy a gazdálkodók jelentős nagyságú területen válasszanak a talaj minőségének megőrzését szolgáló előírásokat, elsősorban az Agroökológiai Alap Program keretében, és a talaj erózióval érintett területek művelése visszaszoruljon a kondicionalítás változása és az Agro-ökológiai földhasználat-váltást és fenntartást ösztönző kifizetések megjelenésének hatására. Mivel a talajok újratermelődése csak hosszú időtávon mérhető, ezért kiemelten fontos, hogy ezen a területen már ebben a támogatási periódusban legyen jelentős előrelépés. Ezért már a megvalósítás első éveitől, a kérelmek támogatása után érdemes majd vizsgálni a potenciális hatásokat, illetve a ciklus második felétől a hatásmonitoringon keresztül figyelni kell a talajállapotban megjelenő valós hatásokat is. A támogatási feltételek szigorítását addig kell fokozni, amíg el nem éri a mezőgazdaság a fenntarthatóságot a talaj állapota szempontjából is.

A KAP Stratégiai Terv beavatkozásainak hatásai a felszíni és felszín alatti vizek tápanyag- és peszticid szennyezésekkel szembeni védelmére és mennyiségi védelmére

Összegzésképpen azt lehet megállapítani, hogy a KAP Stratégiai Terv negatív és pozitív hatást is fog gyakorolni a vizek minőségére. Ezek eredője nem állapítható meg előre. A pozitív összhatás akkor érhető el, ha a vízvédelmi szempontok beépülnek a támogatási konstrukciók részletszabályaiba és bírálati szempontjaiba. Ebben az esetben is fontos mind a potenciális hatások becslése, mind a hatások visszamérése már a megvalósítás során.

A KAP Stratégiai Terv beavatkozásainak hatásai a levegőminőség javítására, a fenntartható hulladékgazdálkodásra és a körforgásos gazdaság előmozdítására

Egyes mezőgazdálkodási gyakorlatok, amennyiben a fenntarthatósági szempontokat irányadónak tekintik, hozzájárulhatnak a levegőszennyezés csökkenéséhez, főként a szilárd szemcsék és a levegőben szállított peszticidek esetében. Ezek közül kiemelendő az „Agro-ökológiai alapprogram”, amely a választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés és az ültetvények sorközének takarása a fedetlen talajfelszín minimalizálásával segíti a levegő minőségének védelmét. „Agro-ökológiai nem termelő beruházások”, az azok fenntartását szolgáló „Agro-ökológiai földhasználat váltás fenntartását ösztönző kifizetések” és a „Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása” egyes elemei a talajfedettség növelésével, a szélsebesség csökkentésével és az öntözhető területek területének növelésén keresztül, lokálisan hozzájárulhatnak a levegő porszennyezettségének mérsékléséhez.
Összességében a KAP Stratégiai Tervtől pozitív hatás várható a levegőminőségre, a fenntartható hulladékgazdálkodásra és a körforgásos gazdaság megvalósítása szempontjából, főleg, ha a szemléletformáló akciókkal az előírások betartása mellett a gazdálkodók hozzáállását is sikerül megváltoztatni és ez érdemben kihat a gazdálkodási gyakorlatra.

A KAP Stratégiai Terv beavatkozásainak hatása a biológiai sokféleség védelmére, az ökoszisztéma

szolgáltatások gyarapítására, valamint az élőhelyek és Natura 2000 hálózat védelmére

A Stratégiai Terv beavatkozásai közül a biodiverzitás és az ökoszisztéma szolgáltatások szempontjából a legmagasabb értékkel azok rendelkeznek, amelyek az ökológiai rendszerekre gyakorolt káros hatások mérséklése, és az élőhelyek helyreállítása felé mutató, igazoltan pozitív hatású intézkedéseket tartalmaznak, ugyanakkor a leginkább kompromisszum-mentesek, kevés bennük a semleges hatású intézkedés, illetve nem járnak együtt a terhelések növekedésével és a termelés intenzifikációjával.

Az AKG célzott intézkedései az elmúlt ciklusok tapasztalatai alapján képesek az élőhelyekre, egyes fajokra gyakorolt káros hatások mérséklésére. Fontos, hogy ebben a ciklusban újra megfelelő hangsúlyt kaphasson, illetve bővülhessen is a „Magas Természeti Értékű Területek” támogatásainak köre, mivel igazoltan ezek a célzott támogatások rendelkeznek a legnagyobb környezeti hozzáadott értékkel. Ezzel összefüggésben a kiválasztás során garantálni kell a legmagasabb szintű vállalásokat tevő termelők előnyben részesítését. Az AKG előírásait össze kell hangolni a KAP zöld felépítményének további elemeivel (kondicionalitás, AÖP, Natura 2000 kompenzáció, nem termelő beruházások) annak érdekében, hogy a kötelező és önkéntes előírások egymást kiegészítve a lehető legnagyobb fokú, legjelentősebb területi lefedettségű és leghosszabb távra ható ösztönzést jelenthessenek a gazdálkodók számára.

A Natura 2000 gyep- és erdőterületek ökológiai állapotának fenntartását, illetve a gyepterületek gyepként való megőrzését célzó kompenzációs kifizetések nemzetközi összevetésben is kiemelkedően sikeres támogatási formát jelentenek.

A mezőgazdasági területek ökológia hálózatának és magas ökológiai értékű tájelemeinek helyreállításában, illetve a szántóföldi művelésre korlátozottan alkalmas területek földhasználat-váltásának ösztönzésében kulcsfontosságú, és minden elemében ökológiai haszonnal járó támogatási forma az agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés. A mezőgazdálkodás környezeti terhelésének mérséklését, kiemelten a kémiai növényvédőszerek körének szűkítését és a kijuttatott mennyiség csökkentését szolgálja az ökológiai gazdálkodás támogatása, illetve a méhészeti beavatkozások egyes intézkedései. Utóbbi esetében külön ki kell emelni a méhegészségügyi és környezetterhelési vizsgálatok támogatását, ami hozzájárul a méhekre veszélyes növényvédőszerek azonosításához, hatásuk monitorozásához.

Az agro-ökológiai alapprogram valamennyi előírása hozzájárulhat a mezőgazdasági gyakorlat megváltoztatásához – így a környezetterhelés csökkentéséhez – a szántók, gyepterületek, illetve az ültetvények esetében, bár a hatás várható mértéke nagyon különböző lehet.

A klímaváltozás hatásai az utóbbi években egyre nyilvánvalóbbá váltak, az ezekhez való alkalmazkodás elképzelhetetlen a változatos biológiai alapok megőrzése, fenntartása nélkül. Ezen célokat a természetes biodiverzitás mellett kiemelkedően szolgálják az agro-biodiverzitás, azaz növényi és állati genetikai erőforrások sokféleségének megőrzését szolgáló beavatkozások.

A várhatóan jelentős negatív természetvédelmi hatással járó beavatkozások között első helyen említendő a mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása, melynek célja a vízfelhasználás hatékonyságának javítása. Az öntözés és a hozzá kapcsolódó infrastruktúra (lineárok, öntöző árkok) közvetlen negatív természetvédelmi hatásokkal bír (pl.: földön fészkelő madárfajok fészkeinek, fiókáinak elpusztítása, ütközésveszély, ökológiai csapdák kialakulása). Az öntözés megnyitja a lehetőségét az intenzív szántóföldi és kertészeti kultúrák termesztése előtt azokon a területeken is, ahol korábban döntően extenzív szántóművelés zajlott, így az alkalmas élőhelyek tovább zsugorodnak. Vízhiányos területeken az öntözés a felszíni és felszín alatti vízkészletek további kimerülésével, a vízhiány fokozódásával járhat.

A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű és átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás egyik alapfeltételeként meghatározott mezőgazdasági tevékenység termelő tevékenységgel történő teljesítése a kedvezőtlen termőhelyi adottságú, így szántóművelésre korlátozottan alkalmas területek (aszályos, belvizes és eróziós) használatára, valamint a megművelt területek maximalizálására – így pl. a mezőgazdasági ökológiai hálózat elemeinek művelési célú igénybevételére – sarkallják az érintetteket, mely közvetlen és jelentős negatív hatásként értékelendő és ellentétes a biodiverzitás-stratégiák céljaival. E hatást tompítja, hogy az említett támogatás igénybevételére a mezőgazdasági termelő a terület kultúrállapotban tartásával („maintenance”) is jogosult.

A mezőgazdasági hulladék (biomassza) energetikai felhasználása a Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért beavatkozás keretében járhat kedvező hatással az ÜHG-

kibocsátás mérséklése szempontjából, ugyanakkor az elsődlegesen energetikai célú biomassza- termelés jelentős többlet környezetterhelést is jelenthet a termelés intenzifikációja (talajdegradáció, növényvédelem), az élőhelyek átalakítása és elvesztése révén.

Közvetlen negatív hatással lehet a mezőgazdasági területek gerinctelen faunájára, valamint az ezekkel táplálkozó védett gerinces állatfajokra a kiskérődző és szarvasmarha-ágazat állatjóléti beavatkozásaiban szereplő endo- és ektoparaziták elleni védekezés támogatása. A nem-szelektív szerekkel (piretroidok) történő rovarirtás a repülő rovarokkal táplálkozó madár- és denevérfajok táplálékforrását gyéríti, az ürülékkel talajba jutó hatóanyagok (pl. ivermectin) pedig a talajban, illetve a talaj felszínén élő faunára lehet káros hatással.

A KAP Stratégiai Tervtől remélhető számos korábban elpusztult mezőgazdasági élőhely visszaállítása, illetve a még megmaradtak érdemi védelme. Ha ez meg tud valósulni – és a közvetlen, valamint közvetett negatív hatással jellemezhető beavatkozások átalakításra kerülnek - az várhatóan kedvező hatással lehet a biodiverzitás alakulására is.

A KAP Stratégiai Terv beavatkozásainak hatása a táj megőrzésére, a táji elemek és kulturális örökség védelmére

Összességében pozitív hatás remélhető a KAP Stratégiai Tervtől a táj megőrzése szempontjából, de ehhez szükség van arra is, hogy a gazdálkodók környezeti, táji tudatossága növekedjen ezen a területen és ne csak az előírások minimális teljesítése legyen a cél, hanem a gazdálkodó is kezelje értékként az általa művel területen fellelhető tájképi, természeti, kulturális értékeket. Ezt a szemléletformáló célú akcióktól lehet várni.

A KAP Stratégiai Terv beavatkozásainak hatása a fenntartható fejlődésre, az emberi egészségvédelemre, a társadalmi igazságosságra és a kulturális örökségre

A KAP Stratégiai Terv több téren járulhat hozzá egy fenntarthatóbb, igazságosabb társadalom kialakulásához. Ugyanakkor az ehhez biztosított források önmagukban nem elegendőek a fennálló problémák kezelésére. Ezért ezen a téren szükség van a többi fejlesztési program hathatós támogatására is.

Általános értékelés

A beavatkozások értékelésének eredményeként általánosságban elmondható, hogy a KAP Stratégiai Terv megvalósítása környezeti biztosítékokat teremt a zöld felépítmény garanciális elemeivel, elsősorban a kibővített kondicionalitás kötelező előírásaival. A környezeti irányelvek és a stratégai jelentőségű környezeti alapfeltételek betartásának megkövetelésével a hasznosított mezőgazdasági területeken a környezeti állapot romlása elvben megakadályozható.

A zöld felépítmény önkéntes elemeinek támogatásaival a Közös Agrárpolitika gazdasági szempontból is reális alternatívát teremt a környezetkímélő földhasználatot folytató mezőgazdasági termelők számára. Ezen támogatások hozzájárulhatnak a környezeti állapot javulásához szinte valamennyi környezeti tényező tekintetében.

Mindezek mellett a Közös Agrárpolitika támogatásai közvetlen vagy közvetett módon hozzájárulhatnak a mezőgazdasági termelés intenzívebbé válásához. A magasabb inputanyag használattal, hatékonyabb technológiával megvalósított agrártermelés számos környezeti probléma okozója. A támogatások által fűtött irracionális földhasználat és a mezőgazdasági ökológiai hálózat elemeinek eróziója szintén részben a terv negatív környezeti hatásaihoz sorolandó.

A KAP Stratégiai Terv nélküli állapot megítélése tehát kettős. Egyrészt a környezeti garanciák és az önkéntes környezeti célú támogatások hiánya a környezetbarát földhasználat terét szűkítené. Másrészt a mezőgazdasági termelés intenzitására gyakorolt hatásának elmaradásával elképzelhető az inputanyagok használatának csökkenése továbbá az arra nem alkalmas földterületek megművelésének elmaradása. Ez bizonyosan környezeti előnyökkel járna. Mindemellett valószínűleg a földhasználat intenzitásának erős differenciálódása is következménye lehetne a terv hiányának: a jó minőségű termőterületek művelési

intenzitása – többek között a környezeti garanciák hiánya miatt – tovább erősödne, míg a gyenge minőségű termőföldeken a művelés fennhagyása is elképzelhető a terv hiányában.

2. Az előzetes értékelésben és a stratégiai környezeti vizsgálatban megfogalmazott ajánlások és azok alkalmazási módja

Cím / Hivatkozás	A javaslat kategóriája	Dátum	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
1.	Külső/belső koherencia	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
10.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X	X				
11.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022						X				
12.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X					
13.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022						X				
14.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022		X		X	X			X		
15.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022		X		X	X			X		
16.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022		X		X	X			X		
17.	Külső/belső koherencia	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
18.	Külső/belső koherencia	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
19.	Külső/belső koherencia	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
191	SKV-specifikus ajánlások	13-10-2022				X	X	X				
192	SKV-specifikus ajánlások	13-10-2022				X	X	X				
193	SKV-specifikus ajánlások	13-10-2022				X	X	X				
2.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X	X				
20.	Külső/belső koherencia	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
21.	Külső/belső koherencia	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
22.	Az adminisztratív teher csökkentésére irányuló intézkedések	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
23.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022				X						
231	Beavatkozási logika/hozzájárulás a célkitűzésekhez	13-10-2022	X							X		
24.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022				X						
25.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X					
26.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X					
27.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-					X	X				

Cím / Hivatkozás	A javaslat kategóriája	Dátum	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
		2022										
28.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X	X				
29.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022						X				
3.	Az adminisztratív teher csökkentésére irányuló intézkedések	15-07-2022				X	X	X				
30.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X					
31.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022				X	X	X				
32.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022				X	X	X				
33.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022				X	X	X				
34.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X					
35	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022						X				
36	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022				X	X	X				
37	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022				X	X	X				
38	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X					
39	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022				X	X	X				
4.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022				X	X	X				
40	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022				X	X	X				
41	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022				X	X	X				
42	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022				X	X	X				
43	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X					
44	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022				X	X	X				
45	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022				X	X	X				
46	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X					
47	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X					
48	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X					
49	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022				X	X	X				
491	SKV-specifikus ajánlások	13-10-2022				X	X	X				
492	SKV-specifikus ajánlások	13-10-2022				X	X	X				

Cím / Hivatkozás	A javaslat kategóriája	Dátum	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
5.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022				X	X					
50	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022									X	
501	SKV-specifikus ajánlások	13-10-2022									X	
51	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022						X			X	
52	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022						X		X		
53	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022						X				
54	Külső/belső koherencia	15-07-2022					X					
55	Külső/belső koherencia	15-07-2022					X					
56	Külső/belső koherencia	15-07-2022						X		X		
57	Külső/belső koherencia	15-07-2022								X	X	
58	Külső/belső koherencia	15-07-2022				X	X	X				
59	Külső/belső koherencia	15-07-2022						X		X		
6.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X	X				
60	Külső/belső koherencia	15-07-2022				X	X			X		
61	Külső/belső koherencia	15-07-2022								X		
62	Külső/belső koherencia	15-07-2022					X			X		
63	Külső/belső koherencia	15-07-2022				X				X		
64	Külső/belső koherencia	15-07-2022					X			X		
65	Külső/belső koherencia	15-07-2022				X	X	X		X		
66	Külső/belső koherencia	15-07-2022				X		X				
661	SKV-specifikus ajánlások	13-10-2022				X		X				
662	Beavatkozási logika/hozzájárulás a célkitűzésekhez	13-10-2022							X			
67	Külső/belső koherencia	15-07-2022					X					
68	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X					
69	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X					
7.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X					
70	SKV-specifikus ajánlások	15-07-						X				

Cím / Hivatkozás	A javaslat kategóriája	Dátum	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
		2022										
71	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X	X				
72	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X					
73	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X					
74	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022				X	X	X				
75	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X					
76	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X					
77	Külső/belső koherencia	15-07-2022					X					
78	Külső/belső koherencia	15-07-2022									X	
79	Külső/belső koherencia	15-07-2022				X	X	X				
8.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X	X				
80	Külső/belső koherencia	15-07-2022									X	
81	Külső/belső koherencia	15-07-2022				X	X	X			X	
82	Külső/belső koherencia	15-07-2022						X				
83	Külső/belső koherencia	15-07-2022				X		X		X		
84	Külső/belső koherencia	15-07-2022				X		X		X		
85	Külső/belső koherencia	15-07-2022						X				
86	Külső/belső koherencia	15-07-2022				X						
87	Külső/belső koherencia	15-07-2022				X						
88	Külső/belső koherencia	15-07-2022				X						
89	Külső/belső koherencia	15-07-2022						X				
9.	SKV-specifikus ajánlások	15-07-2022					X	X				
90	Külső/belső koherencia	15-07-2022					X			X		
91	Külső/belső koherencia	15-07-2022				X	X	X		X		
92	Külső/belső koherencia	15-07-2022						X		X		
93	Külső/belső koherencia	15-07-2022				X				X		
94	Az adminisztratív teher csökkentésére irányuló intézkedések	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Cím / Hivatkozás	A javaslat kategóriája	Dátum	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
95	Az adminisztratív teher csökkentésére irányuló intézkedések	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
96	Külső/belső koherencia	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
97	Az adminisztratív teher csökkentésére irányuló intézkedések	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
98	Az adminisztratív teher csökkentésére irányuló intézkedések	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
99	Az adminisztratív teher csökkentésére irányuló intézkedések	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

1. - Ismertetés

Javasoljuk a beavatkozási logika felülvizsgálatát a következők szerint:

- az SO-t megalapozó szükségletekre reagáló beavatkozásokhoz az 5. fejezetben a szükségletekre épülő célkitűzés kerüljön hozzárendelésre
- az R indikátor beavatkozáshoz rendelése, (3) az SO-k és R indikátorok kapcsolatának rögzítése során kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a célkitűzések elérése érdekében tervezett beavatkozások eredményei reprezentálva legyenek, és igazolható legyen a szükségletekre adott válasz
- a beavatkozási logika bármely két elemének összerendelése esetében a legfontosabb, megalapozó szempont legyen az, hogy kizárólag és kifejezetten a közvetlen és jelentős mértékű kapcsolódások kerüljenek csak nevesítésre

Bár a KAP Stratégiai Terv beavatkozási logikája összességében érthető, az SFC (2022.05.26-i verzió) 2. és 5. fejezete alapján látható, hogy a koherencia még továbbfejleszthető:

- A szükségletek által meghatározott célkitűzésekre reagáló beavatkozások köre, illetve az ennek eredményét bemutató eredményindikátorok visszacsatolása a megfelelő specifikus célkitűzéshez több esetben nem alkot befejezett logikai láncot
- A specifikus célkitűzések alapját szolgáló szükségletekre reagáló beavatkozások eredményeit bemutató indikátorok nem kerültek minden esetben összevezetésre a releváns SO-val

Az ex ante jelentés mellékleteiben külön fejezet és részletes táblázatok mutatják be az egyes beavatkozási témák koherenciáját érintő megállapításokat és javaslatokat.

1. - Indokolás

A részletes javaslatokat a tervezők folyamatosan igyekeznek figyelembe venni a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztése során.

10. - Ismertetés

A forgatás nélküli művelésre vonatkozó gyakorlat környezeti hozzáadott értéke elvitathatatlan, ugyanakkor fontos ezzel párhuzamosan a növényvédőszerek használati korlátozását is előírni.

A forgatás nélküli talajművelés alkalmazása esetenként jelentős növényvédőszer-használattal járhat. Az előírás megfogalmazása során törekedni kell a technológia szempontjából még elfogadható, de a minimális környezeti terheléssel járó növényvédőszer-használat meghatározására.

10. - Indokolás

A javaslat szakmai irányával egyetértenek a tervezők. Az előírások megvalósíthatóságával kapcsolatban további elemzés szükséges a bevezetés előtt.

11. - Ismertetés

A biodiverzitás-csökkenését megállító kiegészítő intézkedéscsomag bevezetése: a Natura 2000 szántóföldi kompenzációs kifizetések bevezetése.

A javasolt hiányzó támogatási elem jelentősen hozzájárulhat a tartósan negatív trendet mutató biodiverzitást érintő folyamatok megváltoztatásához. A javasolt támogatási elem hozzájárul a növényvédőszer-használat csökkentésének stratégiai céljaihoz és több ágazat (vadgazdálkodás, méhészet) számára is kedvező élőhelyi változásokat idéznek elő. A bevezetésre javasolt beavatkozás a KAP Stratégiai Terv és a Natura 2000 PAF közötti magasabb szintű összhang lehetőségét segíti elő. A beavatkozás bevezetése hozzájárul a 28/2017. (X. 25.) AB határozat végrehajtásához.

11. - Indokolás

A javaslat szakmai irányával egyetértenek a tervezők, ugyanakkor a jelenlegi tervezési periódusban a javaslat bevezetésének pénzügyi, végrehajtási feltételei nem adottak. Az új kifizetés bevezetése a következő tervezési ciklusban reális.

12. - Ismertetés

Víz Keretirányelv kompenzációs kifizetés bevezetése.

A hazai felszíni és felszín alatti vizek állapotának megőrzése és javítása érdekében indokolt a Natura 2000 kompenzációs rendszerhez hasonló támogatási intézkedés bevezetése.

12. - Indokolás

A javaslat szakmai irányával egyetértenek a tervezők, ugyanakkor a jelenlegi tervezési periódusban a javaslat bevezetésének pénzügyi, végrehajtási feltételei nem adottak. Az új kifizetés bevezetése a következő tervezési ciklusban reális.

13. - Ismertetés

A biodiverzitás-csökkenését megállító kiegészítő intézkedéscsomag bevezetése:
Hosszú távú parlagon tartás/méhlegelő kialakítás TECS és gyeprezervátum TECS bevezetése a Magas Természeti Értékű Területeken.

A javasolt hiányzó támogatási elem jelentősen hozzájárulhat a tartósan negatív trendet mutató biodiverzitást érintő folyamatok megváltoztatásához. A javasolt támogatási elem hozzájárul a növényvédőszer-használat csökkentésének stratégiai céljaihoz és több ágazat (vadgazdálkodás, méhészet) számára is kedvező élőhelyi változásokat idéznek elő. A Magas Természeti Értékű Területek programjának két fent említett tematikus előíráscsoportjának javaslata az EU Bizottság által támogatott Birds&Farmland Initiative keretében, a hazai partner (MME) kezdeményezésében készült.

13. - Indokolás

A javaslat szakmai irányával egyetértenek a tervezők. Az új AKG elindítására 2024-től kerül sor. A javaslat érvényesítésére akkor lesz lehetőség.
A KAP ST nem zárja ki az új TECS bevezetésének lehetőségét.

14. - Ismertetés

Különálló megújuló energiatermelési beavatkozás

Javasoljuk a megújuló energetikai beruházások támogatására külön beavatkozás indítását, melyet a mezőgazdasági, élelmiszeripari és kistelepülési, tanyasi beruházási beavatkozásokhoz tartozó keretösszegről javasolt leválasztani és amely az R.15-höz kötötten dedikáltan megújuló energiatermelési kapacitást növelő célt szolgál.

Javasolt a beavatkozás keretösszegét legalább 90 milliárd forintban meghatározni annak érdekében, hogy a KAP Stratégiai Terv más programokhoz hasonlóan, a rendelkezésére álló forrásokkal arányosan járuljon hozzá a Nemzeti Energia és Klímatervben (NEKT) a hazai energiatermelés karbonsemlegességéhez kitűzött célokhoz.

Egy új, különálló megújuló energetikai beruházási beavatkozásra allokált 90 milliárd forintos keretösszeg 50%-os támogatási arány mellett mintegy 300 MW megújuló kapacitás (R.15) megvalósítását teszi lehetővé, mely a NEKT jelenlegi- és célérték különbözet 10%-a. Az új beavatkozás az R.15 célérték kétszeresre növelését teszi lehetővé (jelenleg: 151 MW).

Az uniós és hazai szakpolitikai célokkal összhangban és az R.15 indikátorhoz kapcsolódó célérték elérésének biztosítása érdekében javasolt közvetlenül a cél érdekében felhasználható források rendelkezésre bocsátása. A piaci folyamatok – zöld átállás, magas fosszilis energiaárak, ellátásbiztonság – mind növekvő piaci keresletet eredményeznek, így a vállalkozók beruházási hajlandóságát is élénkülő trend jellemzi.

A fenti megközelítésnek megfelelően a különálló megújuló energetikai termelést támogató beruházások modellezésénél a három releváns beavatkozást vettük alapul ((1) Mezőgazdasági üzemek fejlesztése, (2) Élelmiszer-feldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági termékek értéknövelésével, (3) Kistelepülések és tanyák infrastruktúra fejlesztése). A VP energiahatékonyságra és megújuló energetikára vonatkozó tematikus értékelése alapján feltételezzük, hogy a vállalati kedvezményezettek (1-2) 20%-a, míg a kistelepülési kedvezményezettek (3) 80%-a végez majd olyan mértékű ingatlan felújítást vagy új fejlesztést, mely energetikai fejlesztést is megkövetel. Szintén a korábbi értékelések alapján úgy becsüljük, hogy az egyes ingatlan beruházási összegeken belül átlagosan 15%-a lesz a megújuló energetikai fejlesztésre fordított összeg.

E logika mentén egy új, különálló megújuló energetikai beruházási beavatkozásra allokált 90 milliárd forintos keretösszeg 50%-os támogatási arány mellett mintegy 300 MW névleges beépített kapacitás megvalósítását teszi lehetővé. Figyelembe véve a Nemzeti Energia és Klímaterv előírását (mely alapján Magyarország megújuló energiaelőállításának központi elemét a napelemes kapacitások bővítése jelenti, és amelyek nagysága a 2016-os 680 MW-ról 2030-ra 6500 MW-ra kell növelni), ez a 3000 MW-os jelenlegi és a 6500 MW-os célérték különbözetének csaknem 10%-át jelenti.

Tapasztalati alapon és széleskörű alkalmazhatóságánál, egyszerű telepítésénél és elszámolásánál fogva a megújuló energiatermelési kapacitás várhatóan túlnyomó részben napelemes, kisebb részben napkollektoros, biomassza kazán és geotermikus fejlesztéseket támogathat. Ennek megfelelően a javasolt keretösszeg meghatározásánál napelemes fejlesztésből indultunk ki, figyelembe véve, hogy a fejlesztés keretében beépített kapacitás nem haladhatja meg a gazdaság saját energiafelhasználását.

14. - Indokolás

A tervezők elfogadták a javaslatot és a külön beavatkozás létrehozása megtörtént a KAP ST-ben.

15. - Ismertetés

Telephelyfejlesztés (új építés vagy felújítás) esetén kötelező megújuló energia termelés

Javasolt a megújuló energiatermeléssel kapcsolatos előírások specifikus megfogalmazása. Ennek keretében javasolt előírni, hogy a telephelyfejlesztési, épületfelújítási beruházások esetén, mind az új építés, mind a mélyfelújítás esetén javasoljuk előírásként rögzíteni a megújuló energiatermelési fejlesztés használatát, legalább olyan mértékben, amely az új/felújított épület energiafelhasználásának (hő- és / vagy villamos energia) 50%-át fedezi.

A TNM rendelet 2022.06.30-tól az új építésű ingatlanok és minimum 50%-ot elérő felújítás esetén előírja

a közel nulla energiaigény (KNE) követelményszintnek történő megfelelést, mely megújuló energiatermelés használata nélkül gyakorlatilag nem elérhető. A lakóépületek mellett a gazdasági épületek, és önkormányzati ingatlanok kapcsán is indokolt hasonló követelmények érvényesítése. Figyelembe véve az uniós Fit for 55 célokkal összhangban lévő hazai NEKT energiastratégiai célokat (2030-ra 6500 MW névleges napelemes kapacitás), valamint a jelen háborús helyzet kapcsán többszörösére növő fosszilis energiahordozó-költségeket és a felértékelődött ellátásbiztonsághoz és önellátáshoz kapcsolódó szempontokat, indokoltnak látjuk a támogatást a KAP Stratégiai Terv céljai és az ennek hátteréül szolgáló uniós zöldítési elvárások mellett a hazai szakpolitikai és a hosszú távú nemzetgazdasági célok, valamint a vállalkozások biztonságos és fenntartható működésének szolgálatába is állítani. A kötelező előírás biztosíthatná azt, hogy a megújuló energia beavatkozás kerete felhasználásra kerül és az R.15 indikátor célértéke növekszik.

15. - Indokolás

A tervezők egyetértenek a javaslat szakmai irányával.

A zöld beruházási beavatkozásokból finanszírozott fejlesztéseknél kötelező lesz az energetikai fejlesztés.

Ugyanakkor minden beruházásra nem lehet kiterjeszteni ezt a követelményt, mert lesznek olyan fejlesztések, amelyek nem érintenek például építményeket, így a megújuló energia elvárással való összekötés életszerűtlen lenne.

16. - Ismertetés

Fajlagos költségek felhasználása az indikátorszámításban a GINOP benchmark értékei alapján

A megújuló energiatermelést dedikáltan és meghatározó mértékben támogató Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása (RD01c_E01_FRM_73) beavatkozás keretében a beépített megújuló energia termelési kapacitásokra vonatkozóan egységesen az 1100 EUR / kWp fajlagos értékek használatát javasoljuk. Ez az érték a jelenlegi és várható HUF/EUR árfolyammal és az inflációval korrigáltan figyelembe veszi a GINOP-ban alkalmazott fajlagos értékeket, túlnyomórészt napelemes rendszerek telepítésére, mint várhatóan meghatározó technológiára alapoz.

Az R.15 célértékének meghatározásakor a fajlagos érték mellett a tervezők figyelmébe ajánljuk azt a tervezetként már létező szabályozást, melynek hatályba lépése esetén a további napelemes rendszerek engedélyezéséhez – a hálózati anomáliákat és túlterhelést megelőzendő – előírják a megfelelő tárolási kapacitások biztosítását is. Ez rendszermérettől függően az adott rendszer beruházási értékének 30-60%-át is kiteheti, így javasolt egy átlagos, 40-50%-os értékkel kalkulálni.

A fent bemutatott, a GINOP-ban évek óta alkalmazott és több alkalommal felülvizsgált (utolsó verziót ld. GINOP-4.1.5-22) fajlagos értékek használata műszakilag alátámasztott és piaci oldalról validált. Támogatáspolitikai szempontból előnyös, hogy ha az értékek a KAPST-ban és a GINOP-ban hasonlók, mert így nem igényelnek további magyarázatot egyik programban sem (NB: a GINOP Plusz már nem folytatja a vállalkozások megújuló energetikai támogatását) az EU Bizottság felé. A fajlagosok piaci realitásokat tükröznek, melyekhez kapcsolódó általános megtérülési időket a magas fosszilis energiaárak jelentősen leszorították az elmúlt időszakban, így nem tekinthetők a piaci mechanizmusokat korlátok közé szorító értékeknek, csupán a reális árak meghatározását szolgálják.

16. - Indokolás

A javaslatot a tervezők figyelembe vették az érintett beavatkozások pénzügyi keretének és egységösszegének, valamint a kapcsolódó R indikátor tervezésénél.

17. - Ismertetés

HACS kiválósági program a fejlesztési források helyi szinergiájának növelése érdekében

A LEADER Helyi Akciócsoportok a magyar területfejlesztés rendszerének meghatározó elemét képviselik. Az egyetlen olyan szervezetrendszer, amely az ország teljes vidéki területét lefedi, és dedikált feladata a fejlesztési források szinergiájának növelése helyi szinten. A LEADER megközelítés és a HACS

„infrastruktúra” ideális ahhoz, hogy a különböző fejlesztési programok közötti szinergiát növelje helyi szinten. Érdemes ezt itthon a LEADER stratégiai céljai között kiemelten kezelni és a KAP Stratégia szintén, valamint a társminisztériumok felé támogatni.

Ahhoz, hogy a HACS-oknak kellő mértékű hatása legyen a környezetük fejlesztési programjaira ilyen tekintetben több kapacitásra van szükségük.

A HACS-ok szervezetében jelenleg 2 fő teljes állású alkalmazott tevékenykedik, az ország mind a 105 HACS területén. A KAP Stratégiai Terv megvalósítása keretében e HACS-oknak ismételten be kell majd nyújtaniuk a Helyi Fejlesztési Stratégiájukat (HSF) annak érdekében, hogy státuszuk megújításra kerüljön. Fontos, hogy a 2023-2027 időszakra vonatkozó HFS elkészítése során a HACS-ok számára kiemelt előírásként kerüljön előírásra a helyi léptékű szinergia elősegítsége. Javaslatunk alapján a jelenleg 2 fő / HACS rendszert megtartva a jól teljesítő HACS szervezetek a 2014-20 időszakra vonatkozó eredményességi alapon és a 2014-20 közti, nem VP programokkal való helyi összehangolás és szinergia növelése érdekében az igényekhez igazodva további egy-három fővel bővülhetnének 3-5 fő / HACS-ra. Ezt a lehetőséget „HACS kiválósági program” néven meghirdetve, a fő küszöbértékeket elérő HACS-ok számára javasoljuk megnyitni azzal, hogy a HACS-oknak a HFS kapcsán nyilatkozniuk kell a HACS kiválósági programban való részételi szándékukról, bemutatva a 2014-20 időszak releváns eredményeit, mint alátámasztást. A HACS kiválósági programban kiválasztási kritérium lehet a korábbi években a HACS közreműködésével megszerzett (nem csak VP) támogatási összeg, valamint a más OP-kból és hazai programokból megszerzett támogatási összeg), melyhez megfelelően motiváló, a valóban jól teljesítőket premizáló küszöbértéket kell társítani.

Feltéve, hogy a HACS kiválósági program támogathatósági limitjeit úgy határozzuk meg, hogy azon a HACS-ok 30%-a sikerrel szerepeljen, és ezek mindegyikénél átlagosan +2 főt tervez foglalkoztatni (tehát 4 főt a mostani 2 helyett), akkor ennek becsült forrásigénye a következő a KAP ST teljes időhorizontján: 30 HACS x 2 fő x 5 év x 12 MFt évi teljes munkáltatói ráfordítás = 3,6 milliárd forint.

A HACS-ok differenciált fejlesztése indokolt. A jól működő HACS-ok kiválósági alapon, a meglévő HACS-ok szerzett jogait nem sértő módon történő pozitív diszkriminációja elősegítheti a jól teljesítők továbbfejlesztését. A HACS-ok lényeges szerepet tölthetnek be a különböző források helyi és összehangolt megteremtésében, ennek segítségével pedig az Európai Bizottság által a VP kapcsán többször megkérdőjelezett, más programokkal való szinergia decentralizált és helyi igényekre alapozott elősegítése kapcsán.

17. - Indokolás

A tervezők egyetértenek a javaslattal.

A javaslathoz kapcsolódva a HACS-oknak lehetőségük lesz a KAP ST időszakában a fejlesztési projektek a HACS által kezelt forrásból történő megvalósítására. A projektek megvalósítása egyben forrást biztosít a fejlesztő, facilitáló munkában közreműködő kollégák felvételére.

18. - Ismertetés

Összehangoltabb vidékfejlesztés elősegítése.

A LEADER keretében lehetőség van a vidékfejlesztés KAP Stratégiai Terv keretén belül történő koordinációjának és még jobb hasznosulásának elősegítésére is. Amennyiben egy HACS által képviselt HFS-hez való bizonyított illeszkedés plusz pontokat jelenthetne a KAPST II. pillér vidékfejlesztési és mezőgazdasági pályázatainak értékelésénél, akkor ez a helyi beavatkozások igény-alapúságát és összehangoltságát, így meg-valósíthatóságát és fenntarthatóságát is elősegítené.

A HACS-ok által készített HFS szerepének növelésével a HFS-ek célzottsága és helyi elfogadottsága sokat javulhat. A helyi szereplők még inkább kézzel fogható értéket látnának a helyi stratégiához történő illeszkedésben, a helyi stratégiai célok előmozdításában való egyéni részvételben. A HACS-ok a plusz pontok odaítélésével előszűrő szerepet is betöltenek, mely jellemzően emeli a támogatási kérelmek átgondoltságát, általános minőségét és az egyes pályázatok előkészítését nagyobb arányban

decentralizálná. Így a LEADER megközelítés és a HFS a HACS számára biztosított forrásokon túlmutató fejlesztési hatást tudna kifejteni a szociális, foglalkoztatási, helyi életminőség terén tapasztalható problémák kezelése érdekében.

18. - Indokolás

A projektkiválasztási eljárás során problémát okozhat a HFS-hez való illeszkedés megítélése, ezért a javaslatot nem támogatjuk.

19. - Ismertetés

LEADER képzési és mentorálási program elindítása a KAP Hálózat keretein belül

A HACS-okban dolgozó alkalmazottak célzott és folyamatos képzésével lehetőség lenne a helyi szociális, foglalkoztatási és versenyképességi problémák kezelésében való szerepük növelésére a helyi szinergiák kihasználása érdekében. Javasoljuk egy olyan folyamatos képzési és tájékoztatási program biztosítását a HACS munkatársak részére, melynek eredményeképpen a növekednek felkészültségük és ezen keresztül a HACS-ok pozitív hatása ezen területeken.

A képzési és mentorálási programra jó példa és analógia lehet az MKIK által uniós támogatással végzett, 3,6 milliárd forint keretösszeggel 2018 óta folyó Országos Vállalkozói Mentorprogram. Ennek keretében a legkisebb vállalkozások információs, képzési, mentorálási és akár egyéni tanácsadási szolgáltatásokat tudnak igénybe venni. A résztvevő vállalkozások szakértői és mentori (hasonló fejlesztések terén már tapasztalattal rendelkező közepes- vagy nagyvállalat) segítség-gel, iránymutatással, helyi MKIK koordinátori támogatás mellett. Egy LEADER képzési és mentorálási program hasonló elven, folyamatok-kal és keretösszegből lehetne működtethető, mellyel a helyi szinergiák kihasználásának új lehetőségei nyílhatnak meg úgy, hogy ez egyben az Európai Bizottság felé prezentálható szinergia-teremtési eszközt is jelent, melyből valamennyi helyi fejlesztés profitál, programtól és finanszírozási lehetőségtől függetlenül.

A vidékfejlesztés céljaira szánt források jelentős növekedése várható a 2023-2027 időszakban. Ahhoz, hogy ez a forrás eredményesen hasznosuljon szükség van a vidékfejlesztéssel kapcsolatos tudás, jó gyakorlatok megfelelő szintjére az érintettek körében. Ehhez jó platformot nyújt a LEADER HACS hálózat, amely a helyi szereplőkkel fenntartott kapcsolatán keresztül képes lehet az információk átadására, saját forrásai tekintetében pedig azok alkalmazására. Így a HACSok képzésével jelentős multiplikátor hatás érhető el.

19. - Indokolás

A tervezők egyetértenek a javaslattal. A KAP ST időszakában hangsúlyos feladata le a KAP Hálózatnak a LEADER HACS-ok képzése és mentorálása.

191 - Ismertetés

A beavatkozásokhoz kapcsolódó információáramlás biztosítása érdekében – különösen a kis gazdaságméretű pályázók számára – indokolt ingyenes tanácsadás biztosítása.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

191 - Indokolás

Többek között emiatt hozzuk létre az AKIS keretében a Zöld Támogató Hálózatot.

192 - Ismertetés

Megfontolásra javasolt egyes célkitűzések (pl. biodiverzitás megőrzése, vízvisszatartás) esetében az eredményalapú megközelítések bevezetése.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

192 - Indokolás

A végrehajtás során kezeljük.

193 - Ismertetés

Az agrár-környezetgazdálkodási intézkedések segítségével elő kell segíteni az ártéri tájgazdálkodási térnyerését az arra alkalmas területeken.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

193 - Indokolás

A végrehajtás során kezeljük.

2. - Ismertetés

A számos, a természet-, és környezetvédelem területén már érvényesített pozitív előrelépést elismerve, szükségesnek látjuk a KAP Stratégiai Terv környezeti ambíció szintjének további növelését az 1.0-ás változathoz képest.

Erre jó lehetőségnek látjuk az Agro-ökológiai nem termelő beruházások keretének jelentős növelését, mivel ezen keresztül egyszerre javítható a biodiverzitás, a talaj és vízvédelem, valamint a beporzók helyzete is.

Javasoljuk a KAP Stratégiai Terv 05.10-i pénzügyi tervében található 19 910 349 EUR (total public expenditure) keretet a háromszorosára növelni. Ezzel párhuzamosan a kapcsolódó R17, R26, R32 eredmény indikátorok célértékei, valamint az O21 kimeneti indikátor célértéke is megnövelendő. Megfelelő mértékben szükséges ezen beruházások fenntartására szánt keret növelése is.

Az Agro-ökológiai nem termelő beruházások olyan elem a KAP Stratégiai Terv rendszerében, amelynek segítségével fajlagosan az egyik leginkább hatékony módon érhetőek el a természet-, környezetvédelem céljai, és a kapcsolódó indikátorok értékének (így a környezeti ambíciószint) növelése.

További előnye lehet a módosításnak az, hogy nem érinti a zöld-architektúra jelenleg is meglehetősen komplex rendszerét, így kisebb eséllyel bontja meg a támogatások koherenciáját.

2. - Indokolás

A javaslat szakmai irányával a tervezők egyetértenek. A KAP ST-be betervezett AÖNTB keretösszeg több mint hétszer nagyobb a 2014-2020-ban felhasznált forrásnál.

A forrásallokáció jelenlegi kötöttségei mellett további lehetőség nem látszik az AÖNTB keret bővítésére, de ha lesz kellő gazdálkodói érdeklődés és a végrehajtás során keletkezik felhasználható forrás, az AÖNTB prioritást fog élvezni az átcsoportosításoknál.

20. - Ismertetés

A KAP Stratégiai Tervben és az Operatív Programokban szereplő egyes források komplex felhívásokban történő kezelése

A tervezés során azonosításra került több olyan KAP ST beavatkozás, amelynek van olyan párja valamelyik operatív programban, amellyel lehetőség van szinergiák kiaknázására. Azt javasoljuk, hogy ilyen esetekben a szokásos pályázati felhí-vások mellett kerüljön megjelentetésre egy új, tájékoztató dokumentum: felhívás komplex projektekre tárgyban, amely bemutatja a két pályázati felhívást, kiemelve a kapcsolódásokat. Javasoljuk, hogy ezen felhívások bírálati szempont-rendszerében kapjon többlet pontokat az a pályázó, aki a másik pályázati felhívásra is ad be pályázatot.

Javasolt támogatáskezelési lépések:

• A másodikként megjelenő felhívással együtt a pályázati felületen kiírásra kerülhet egy olyan dokumentum, amely mindkét felhívásról egy rövid összefoglalót és a két kiírás közötti kapcsolatot mutatja be (felhívás komplex projektek-re). Ez a dokumentum csak támogatások lényegi bemutatására és a kapcsolatok ismertetésére szorítkozik, a részletes fel-tételeket továbbra is az egyes pályázati felhívások fogják tartalmazni.

• Mindkét felhívás biztosíthatna plusz pontot annak a kedvezményezettnek, aki a bírálatig kérelmet nyújt be a másik felhívásra is, így részt vesz a szinergikusan összepárosított támogatási lehetőségek kihasználásban.

• Az Irányító Hatóságok vállalják, hogy a benyújtott kérelmekről tájékoztatják egymást.

A KAP ST-OP-k egyeztetés során azonosított felhívás párok:

• KAP Stratégiai Terv: mezőgazdasági és erdészeti vállalkozások digitalizálása – DIMOP Plusz: KKV digitális készségfejlesztés

• KAP Stratégiai Terv: állattenyésztéssel kapcsolatos fejlesztések – KEHOP Plusz: trágyára alapuló biogáz termelés

• KAP Stratégiai Terv: vidéki infrastruktúra fejlesztése – DIMOP Plusz: közszolgáltatási applikáció fejlesztés

• KAP Stratégiai Terv: helyi szintű wifi hozzáférés- DIMOP Plusz: szélessáv fejlesztés

• KAP Stratégiai Terv: mezőgazdasági, élelmiszeripari digitalizáció – DIMOP Plusz: Big Data, AI

• KAP Stratégiai Terv: nem termelő beruházások (NTB) fenntartása - KEHOP Plusz: élőhelyfejlesztés, rekonstrukció

Javasoljuk továbbá, hogy ezen együttműködési lehetőségekkel kerüljön kiegészítésre a KAP Stratégiai Terv az alapok közötti koordinációjával foglalkozó 4.5 fejezete.

A KAP Stratégiai Terv, az Operatív Programok és a Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv számos területen fog átfedő módon fejlesztéseket finanszírozni. Ezen esetekben biztosítani kell azt, hogy a támogatások szinergia lehetőségekkel élve vehetők figyelembe. A javasolt módszer relatív egyszerűen megvalósítható és nem igényel se eljárásrendi, sem informatikai fejlesztést egyik oldalról sem.

20. - Indokolás

A javaslatot a tervezők elfogadták. A KAP ST 4.5 fejezete már a javaslattal összhangban került kialakításra.

A KAP ST véglegesítése keretében megtörtént a többi program tervezőinek megkeresése és a kapcsolódások azonosítása.

21. - Ismertetés

A vidékfejlesztési támogatások koordinációjának javítása a LEADER HFS-ek felülvizsgálata során

Javasoljuk a KAP Stratégiai Tervben rögzíteni azt, hogy a vidékfejlesztési beavatkozások esetében a szinergia helyi szintű megvalósítása a LEADER HACS-ok tervezési munkáján keresztül fog megvalósulni. Ennek érdekében a LEADER HFS-ek felülvizsgálata során előírásra kerülne, hogy a LEADER HACS vizsgálja meg az érintett megyék Integrált Területi Programját és saját céljait komplementer módon alakítsa ki, törekedve a szinergiára. Továbbá javasolt a TOP Pluszban is rögzíteni, hogy a megyéknek kötelező konzultációs lehetőséget biztosítani a megyében működő LEADER HACS-ok számára azzal a céllal, hogy a tervezett fejlesztéseket összehangolják.

A vidékfejlesztés terén jelentős átfedés található a KAP Stratégiai Terv és a TOP Plusz által támogatott célok, területek között. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy a két forrás összehangolásával az egyes projektek

egymás hatását megsokszorozva, a teljes értékláncok mentén biztosítsák a fejlesztéseket. Ehhez elengedhetetlen valamilyen koordinációs mechanizmus működtetése. Ennek biztosít fórumot jelen javaslat.

21. - Indokolás

A tervezők elfogadják a javaslatot.

A KAP ST véglegesítése keretében megtörtént a TOP tervezőinek megkeresése, és az együttműködés kezdeményezése.

22. - Ismertetés

Javasoljuk az egyszerűsített költségelszámolási megoldásokkal kapcsolatos tervek felülvizsgálatát a KAP Stratégiai Tervben a következők szerint:

• 12 vidékfejlesztésre irányuló beavatkozás esetében javasoljuk megvizsgálni azt, hogy a már megjelölt kifizetési opciók mellett lehet-e alkalmazni az átalányelszámolást, vagy a százalékos átalányelszámolást.

• 12 vidékfejlesztésre irányuló beavatkozás esetében javasoljuk felülvizsgálni a kifizetési módokra vonatkozó jelölést, mivel az csak az átalányelszámolásra terjed ki. Lehetségesnek látjuk, hogy az esetek egy részében egyösszegű átalányfinanszírozásról lehet szó, vagy szükséges lehet a kedvezményezettnél tény-legesen felmerült költségek térítése kategória jelölése is.

• 2 vidékfejlesztésre irányuló beavatkozás esetében javasoljuk felülvizsgálni az egységköltség opció szerepeltetését. Ezen beavatkozások jellemzően olyan beruházásokat finanszíroznak, amelyek költségszerkezete koncentrált, relatív kevés bizonylattal lefedhető. Ilyen esetben az egyszerűsített költségelszámolás előnyei nem olyan magasak, amely indokolná a szükséges erőforrás ráfordítást, és kockázatvállalást. Az átalányfinanszírozást ezekben az esetekben is indokoltnak látjuk.

• 5 vidékfejlesztésre irányuló beavatkozás esetében javasoljuk az egységköltség megoldás mellőzését az önkormányzati kedvezményezettek várhatóan jelentős számára tekintettel, mivel az önkormányzati számvitelben nehezen kezelhetők az egységköltségek alkalmazása mellett várható veszteségek, nyereségek. Ilyen esetben a tételes elszámolás, átalányköltségek kombináció kevesebb kockázattal jár.

• Javasoljuk a szektorális beavatkozások esetében a kifizetési megoldásokra vonatkozó jelölések átfogó egyeztetését és esetleges felülvizsgálatát. Jelen információink alapján nem látjuk feltétlen indokoltnak ennyi beavatkozás esetében megjelölni az összes kifizetési opciót. méhészeti és borászati beavatkozások esetében ezek a jelölések egyelőre hiányoznak.

A KAP Stratégiai Tervből egyértelműen megállapítható, hogy Magyarország jelentős előrelépést tervez a kifizetések egyszerűsítése terén. A Vidékfejlesztési Programhoz képest jelentősen több beavatkozás esetében várható egyszerűsített kifizetés. Az egyszerűsített kifizetési megoldásokkal kapcsolatos, más operatív programokban szerzett tapasztalatok alapján javasoljuk egyes beavatkozástípusok esetén a jelenlegi terv verzióban alkalmazott jelölések felülvizsgálatát. Az ex ante értékelési jelentésben részeként részletes táblázatot készítettünk a kifizetéstípusokról, és javaslatainkról.

22. - Indokolás

A javaslatok átnézésre kerültek a tervezők részéről az érintett beavatkozásoknál.

23. - Ismertetés

A beavatkozás állattartó ágazatra gyakorolt pozitív hatása mellett a potenciálisan megnövekvő környezeti hatások (ÜHG kibocsátás, zaj-, bűz-, hulladékterhelés növekedése) kezelése a KAP Stratégiai Terv más beavatkozásaival szinergiában fontos feladat (pl. állattartó telepek környezeti terhelését csökkentő beruházások támogatásával).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

23. - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

231 - Ismertetés

Javasoljuk olyan átfogó értékelés készítését, amely megvizsgálja a hazai KAP Stratégiai Terv végrehajtásának társadalmi hatásait és a vissza-csatolás lehetőségét biztosítja a támogatási rend-szer társadalmi igazságossághoz való magasabb szintű hozzájárulása érdekében.

A támogatási rendszer működése kedvezményezettek szintjén változtathat a jövedelmi viszonyokon és befolyásolhatja a gazdálkodás jövedelmezőségét. Bár a támogatási rendszer tartalmaz fékeket és ellensúlyokat pl. a gazdaságméretből adódó torzítások kezelésére, időről időre indokolt a társadalmi hatások felülvizsgálata.

231 - Indokolás

A végrehajtás során kezeljük.

24. - Ismertetés

Indokolt lehet a beavatkozás keretében változó ÜHG kibocsátás mérése a gazdasági/ágazati előnyök és a környezeti terhek egyensúlyának nyomon követése érdekében, ezen kívül az állati eredetű termékdiverzitás növekedésének nyomon követése.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

24. - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

25. - Ismertetés

A hazai zöldségek- és gyümölcsök az uniós átlagnál nagyobb mértékben tartalmaznak veszélyes növényvédőszer-maradványokat. A növényvédőszer-használat érdemi, jelentős csökkentését célzó, illetve az ökológiai átállást segítő beruházások ezért kiemelt hangsúlyt kell, hogy kapjanak a beavatkozások feltételrendszereiben, illetve a pályázatok kiválasztása során.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

25. - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

26. - Ismertetés

A zöldség és gyümölcságazatban az öntözés alapvető eleme a technológiának, ezért elsődlegesen azokat a gazdálkodásokat javasolt támogatni, amelyekben az öntözés tervezése során figyelembe vették a térségi vízgyűjtő-gazdálkodási tervekben foglaltakat, az öntözővíz forrása, volumene, valamint a felszíni és felszín alatti vízkészleteket érintő potenciális szennyezések tekintetében.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

26. - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

27. - Ismertetés

A méhészeti képzési anyagok fejlesztése vonatkozásában indokolt a természetvédelmi ágazat állami és civil szereplőinek bevonása, egyfelől a közös célkitűzések kihangsúlyozása és közös programok kidolgozása (pl. méhek szempontjából veszélyes növényvédőszerek használatának szigorú tilalma), valamint a szakmai ellentétek (pl. egyes jól mézelő idegenhonos és inváziós növényfajok megítélése, egyes védett madárfajok kártétele) tisztázása érdekében.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

27. - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

28. - Ismertetés

Az újratelepítések és ültetvény-átalakítások során javasoljuk előnyben részesíteni a környezetkímélő agrotechnikai megoldásokat: pl. a talajbolygatás minimalizálása, gyepes sorközök kialakítása, csökkentett növényvédőszer-használat.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

28. - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

29. - Ismertetés

Az újratelepítések tervezése és engedélyezése során beállt, természetes élőhelyek (pl. gyepek) megszüntetése nem támogatható, illetve az élő-helyek megszüntetése egykori szőlőterületek visszaállítása érdekében nem tekinthető újratelepítésnek/átalakításnak.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

29. - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

3. - Ismertetés

Javasoljuk az Agro-ökológiai Alapprogram, és az Agro-ökológiai nem termelő beruházások felhasználásával kapcsolatos adminisztratív terhek jelentős csökkentését a kérelmezési megoldás jelentős egyszerűsítésével.
Javasoljuk, hogy ezek a támogatások az egységes kérelemben úgy kerüljenek megjelenítésre, hogy a gazdálkodó az igényelt terület sajátosságai alapján lásson javaslatot előírásokat. Ez megoldható a MePAR fedvényekre alapozó algoritmus kidolgozásával.
Javasoljuk továbbá, hogy az Agro-ökológiai nem termelő beruházások minden évben igényelhető legyen, ameddig a keret kitart. Ezáltal biztosítható, hogy a gazdálkodói érdeklődés elérje azt a mértéket, amely szükséges a tervezett pozitív természeti, környezeti hatások eléréséhez.

A KAP Stratégiai Terv környezeti céljainak elérését szolgáló beavatkozások egy összetett rendszert képeznek, amely számos szabályával nehezen értelmezhető a gazdálkodók számára. Ezek a vállalások, fejlesztések nem feltétlen kapcsolódnak a gazdaság közvetlen érdekeihez, így a kérelmezők kevesebb energiát fordítanak ezek megértésére. Ezért akkor van esély arra, hogy a gazdálkodók is a szükséges számban veszik igénybe ezeket a támogatásokat, ha ezek egyszerűen áttekinthetők és igénybe vehetők. A

javasolt megoldás kialakítható a MePAR megfelelő fedvényei alapján, a támogatások igénybevételének ellenőrzése során pedig jól használhatóak a Területi Monitoring Rendszer adatai. Ezen informatikai fejlesztések fedezete biztosítható a már elindított KAP Stratégiai Terv Monitoring IT fejlesztés keretében.

3. - Indokolás

A javaslat szakmai irányával a tervezők egyetértenek. Ugyanakkor nem javasolt az egységes kérelem rendszerét terhelni ezzel az új funkcióval.
Ezt a funkciót a javaslatnak megfelelően, de külön rendszerként tervezzük megvalósítani, úgy, hogy a gazdálkodó javaslatot kapjon a releváns támogatásokról/előírásokról az IT rendszeren keresztül.
A funkció előkészítése része a már elindult IT előkészítési projektnek.

30. - Ismertetés

Javasoljuk a zöldszüreti támogatás megszüntetését. Ez a tisztán piacszabályozó támogatási forma környezeti fenntarthatósági szempontból nem indokolható, hiszen a művelésből származó környezeti externáliák (gépek kibocsátása, növényvédelem) jelentkeznek, ám ezek nem ellensúlyozódnak semmilyen gazdasági megtérüléssel: a támogatás tehát nettó környezeti terhelést okoz.

30. - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

31. - Ismertetés

Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetések keretében gondoskodni kell a speciális földhasználatot igénylő környezeti problémák kezelésének támogatási lehetőségeiről.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

31. - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

32. - Ismertetés

A továbbiakban is biztosítani kell a Magas Természeti Értékű Területek természetvédelmi célú földhasználatának támogatását. Az MTÉT program szükséges felülvizsgálata és bővítése hozzájárul a biodiverzitás csökkenés lassításához. Indokolt a rendszer bővítése a speciális földhasználatot igénylő fajok védelmét szolgáló tematikus előíráscsomagokkal (pl. rákosi vipera védelmét szolgáló előíráscsomag bevezetése, a túzokvédelmi földhasználatot segítő előíráscsomag továbbfejlesztése, ún. gyeprezervátum előíráscsomag elindítása, Birds@Farmland projekt eredményeinek beillesztése).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

32. - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

33. - Ismertetés

A zonális jellegű környezeti problémák (pl. aszály, belvíz, erózió) megoldási lehetőségeinek további támogatása a beavatkozás keretein belül prioritást kell, hogy élvezzen.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

33. - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

34. - Ismertetés

A vízvisszatartást segítő előíráscsoportok megőrzése és bővítése szükséges, különösen azokon a területeken, ahol a vonatkozó stratégiai dokumentumok (pl. a Vízgyűjtőgazdálkodási Tervek) erre vonatkozóan iránymutatást tesznek.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

34. - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

35 - Ismertetés

A horizontális tematikus előíráscsoportok keretében az apróvad- és beporzóvédelmi előírások markáns megjelenítése szükséges, akár önálló tematikus előíráscsoport formájában is.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

35 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

36 - Ismertetés

Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetések keretében indokoltnak mondható a választható előírások rendszerének megőrzése.

A hatásértékelések előzetes eredményei alapján ezeknek jelentősége lehet a környezeti teljesítmény szempontjából, így megtartásuk/bővítésük indokolt.

36 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

37 - Ismertetés

A környezeti hatások maximalizálása érdekében megfontolandó egy-egy terület hosszabb távú (az öt éves támogatási cikluson túlmutató) támogatásának kivitelezése a beavatkozás keretein belül. Ez vagy a támogatási szerződések időtartamának meghosszabbításával, vagy a kiválasztási szempontrendszerben a korábban támogatott területek előnyben részesítésével megvalósítható.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

37 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

38 - Ismertetés

A pályázati felhívás összehangolása szükséges, célterületi, tartalmi és végrehajtási szempontból a KAP Stratégiai Terv más, környezetbarát földhasználatot és földhasználatváltást szolgáló támogatásokkal (pl. nem termelő beruházások beavatkozás).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

38 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

39 - Ismertetés

A kiválasztási szempontrendszerben a beavatkozás valamennyi előíráscsoportja tekintetében összességében (nem tematikus előíráscsoportonként) garantálni kell a legmagasabb környezeti vállalásokat tévő mezőgazdasági termelők előnyben részesítését.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

39 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

4. - Ismertetés

A KAP Stratégiai Terv vertikális koherenciájának növelése a nem termelő területek kiterjedésének növelése és a környezeti célkitűzések elérése érdekében.

Ennek érdekében a kondicionalitás kötelező szintjeinek emelése szükséges, az alábbiak szerint:

GAEC1 Az állandó gyepterületek megőrzése előírás további szigorítása (nem csupán az országos arányok rögzítése) indokoltnak mondható, az alábbiak szerint:

- *gyepterületek gazdaság szintű megőrzése kötelező, vagy*
- *gyepterületek feltörése tilos*

GAEC4 Vízvédelmi sávokra vonatkozó előírások:

Megítélésünk szerint a vízfolyások mentén védelmi sávok kialakítása során jelenleg érvényben lévő szabályozás szigorítása szükséges. Az előírásnak a tápanyagutánpótlás során felhasznált alapanyagok és a növényvédőszerek kijuttatásának korlátozása mellett vagy

1. a puffersáv szélességének növelésével (min. 5 m általános szabályként), vagy
2. a művelési mód megváltoztatásával (pl. 6 méter szélességű mezsgyék, gyepes sávok létrehozásának kötelezettségével) kell garantálni a közvetlen és diffúz vízszennyezés megakadályozását

A vízvédelmi parti sávok méretét célszerű lenne szinkronba hozni a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvényben, továbbá a 83/2014. (III.14.) Korm. rendelet 1.§ 11. pontjában részletezett meghatározott parti sávokra vonatkozó szélességekkel, amelyek a mederfenntartási és vízkárelhárítási munkák elvégezhetőségét biztosítja. Ennek a közérdekű korlátozásnak a gazdálkodók részéről történő végrehajtását is biztosítaná a támogatás feltételeként történő kötelező kialakítás előírása (a parti sáv szélessége a vizek besorolásától függően a partéltől számított 3, 6, illetve 10 méteres területsáv).

A belvíz veszélyeztetett és aszályérzékeny területeken megfontolandónak tarjuk a belvíz és csapadékvíz elvezetése tilalmának bevezetését, valamint az aszályérzékeny területeken a nagy vízigényű növénykultúrák tilalmának előirányozását.

Az eróziós intézkedésekkel érintett területek bővítése (esetlegesen az aszály- és belvízérzékeny területek bevonásával is) és földhasználatváltási célterületek lehatárolása indokolt az összetett környezeti problémák (erózió, defláció, szárazodás, biodiverzitás csökkenés) csökkentése érdekében. Ezzel az erőltetetten művelésben tartott területek kiterjedésének csökkentése érhető el. Fentiek céljából a HMKÁ5 előírásait kiegészíteni javasoljuk a következő előírással:

„A földhasználatváltási célterületeken a forgatásos talajművelés nem megengedett.”

GAEC 8 esetében indokolt lehet a *tájképi elemek/nem termelő elemek arányának növelése* (3 %-ról

legalább 4 %-ra), valamint a nem termelő beruházásokkal létrehozott területek kellően magas súlyozási tényezővel történő alkalmazása.

Ezzel együtt indokolt a *nitrogén megkötő növények súlyozási tényezőjének csökkentése* (1 pontról maximum 0,5 pontra), mivel feltételezhető, hogy a mezőgazdasági termelők jelentős hányadban ezen növényfajok termesztésével kívánja kielégíteni a hivatkozott HMKÁ előírást – a korábbi zöldítéses tapasztalatok alapján.

A nem termelő tájképi elemek előírásai közé javasoljuk beilleszteni *a mezőgazdasági területeken elhelyezkedő tájképi jelentőségű régészeti lelőhelyek* megőrzésének előírását, mely hozzájárul kulturális örökségünk hosszútávú megőrzéséhez.

Megfontolásra javasoljuk továbbá *a mezőgazdasági hasznosítású területeken elhelyezkedő feszületek és határjelző kőhalmok* megőrzését célzó előírás bevezetését.

A termőhelyi adottságoknak nem megfelelő földhasználat számos környezeti problémát okoz. A javaslat a KAP Stratégiai tervben jelenleg szereplő, a nem termelő területek kialakítását és fenntartását szolgáló több elemből álló eszközrendszer (AÖP, NTB létesítési és fenntartási támogatás) kiegészítése oly módon, mely garantálja a környezeti károk elkerülését és elősegíti a gazdálkodók csatlakozási hajlandóságát.

A nem termelő területek növelése jelentősen hozzájárul a növényvédőszer-használat csökkentésének stratégiai céljainak eléréséhez. A Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot előírásaihoz javasolt módosítások a KAP alapkövetelményeinek magasabb környezeti hozzájárulását eredményezik, melyet a romló környezeti paraméterek indokolnak.

4. - Indokolás

A javaslatok részletes egyeztetésére sor került. A szakmai irányban egyetértés van, de a megvalósítás módjában más irányt javasol a KAP ST.

A földhasználatváltás a kondicionalitás révén történő ösztönzése szociális problémákhoz vezethet, mert jellemzően olyan termelőket érint, akik gyenge jövedelmezőség mellett gazdálkodnak és az érintett területek jelentős szerepet játszanak a megélhetésükben.

A fentiekre tekintettel a földhasználatváltás az AÖP-n és az AÖNTB-n keresztül kívánja ösztönözni a szakpolitika.

40 - Ismertetés

A kiválasztási szempontrendszerben előnyt kell, hogy élvezzenek azon mezőgazdasági termelők, akik környezetvédelmi célú földhasználatváltás fenntartása érdekében igényelnek agrár-környezetgazdálkodási támogatást.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

40 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

41 - Ismertetés

A kiválasztási szempontrendszerben előnyt kell, hogy élvezzenek azon mezőgazdasági termelők, akik olyan területekkel pályáznak, melyek korábban is kaptak agrár-környezetgazdálkodási kifizetést.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

41 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

42 - Ismertetés

Ökológiai gazdálkodás támogatása: Javasoljuk minél nagyobb területi térmérték támogatás alá vonását, a jelentősebb környezeti pozitív hatás elérése érdekében. A tervezési időszak alatt a területek csökkentése elkerülendő.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

42 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

43 - Ismertetés

Előnyben részesíteni a vízvédelmi szempontból érzékeny területet (erózió-, belvíz-, aszály-, nitrát-érzékeny területek), beleértve az ivóvízbázisvédelmi célterületeket is.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

43 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

44 - Ismertetés

Agro-ökológiai földhasználat-váltás: A kiválasztási szempontrendszerben a beavatkozás valamennyi célterülete tekintetében összességében garantálni kell a legmagasabb környezeti vállalásokat tévő mezőgazdasági termelőket.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

44 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

45 - Ismertetés

Agro-ökológiai földhasználat-váltás: Az agro-ökológiai nem termelő beruházások a más operatív programok keretében támogatott tevékenységek (pl. KEHOP élőhelyfejlesztési, illetve vízügyi beruházások) hatásterületeiről jelentkező mezőgazdasági termelők előnyben részesítése a pályázat kiválasztási szempontrendszerében (pl. az érintett természetvédelmi, ill. vízügyi szervek támogató nyilatkozatának becsatolásával).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

45 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

46 - Ismertetés

Agro-ökológiai földhasználat-váltás: A nem termelő beruházások esetében - különösen a felszíni vizek megőrzését célzó intézkedések vonatkozásában – megfontolandó az ún. eredményalapú kifizetési rendszer bevezetése.

Tekintettel arra, hogy a vízmegőrzést célzó beruházások és azok fenntartása egyedi, az adott terület adottságaitól nagyban függő eredménnyel jár, a kifizetési rendszert ehhez lenne szükséges igazítani. Az

eredményalapú kifizetési rendszer potenciális indikátorai lehetnek pl. a megőrzött víz mennyisége (m3) nem releváns vagy a vízborítással és tartós nedvességgel rendelkező talajok kiterjedése (hektár), vagy a vízborítás időtartama.

46 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

47 - Ismertetés

Agro-ökológiai földhasználat-váltás: A vízvédelmi célokat szolgáló nem-termelő beruházások esetében előnyben kell részesíteni a vízvédelmi szempontból érzékeny területen gazdálkodókat, valamint a diffúz szennyezés miatt nem jó állapotú felszíni víztesteken és felszín alatti vizek területén gazdálkodókat a VKI 2027-ig kijelölt céljainak elérése érdekében.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

47 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

48 - Ismertetés

Agro-ökológiai földhasználat-váltás: Megfontolandó, hogy a vízvédelmi célú beavatkozások egy része az öntözésfejlesztési beruházásokkal összevonva kerüljön meghirdetésre, és csak komplex vízgazdálkodási rendszerek fejlesztése kerüljön támogatásra.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

48 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

49 - Ismertetés

Agro-ökológiai földhasználat-váltás: A jogosult területek meghatározásánál, vagy a kiválasztási szempontrendszer alakításánál javasoljuk figyelembe venni az országos stratégiai természetvédelmi tervezési projektek (KEHOP Nösztép, Zöld Infrastruktúra, Tájkarakter) keretében elkészült térinformatikai adatbázisokat és szakmai eredményeket.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

49 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

491 - Ismertetés

Agro-ökológiai föld-használat-váltást és fenntartást ösztönző kifizetés: A beavatkozás segítségével indokolt az ártéri tájgazdálkodás elősegítése a mezőgazdasági és erdőterületeken.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

491 - Indokolás

A végrehajtás során kezeljük.

492 - Ismertetés

Javasolt az állati génmegőrzés keretében támogatott fajták tekintetében ezen fajták gazdasági hasznosításának elősegítése. Ennek megfelelően megfontolandó a kiválasztási feltételek között a márkázott/védjegyes termékelőállítási rendszerekben való részvétel, vagy földrajzi árujelzővel rendelkezés szerepeltetése.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

492 - Indokolás

A végrehajtás során kezeljük.

5. - Ismertetés

A korábbi, kondícionalitásra tett SKV javaslatnak megfelelően a maximális táblaméret csökkentése indokolt lehet 30 hektár körüli értékre.

A gyakorlat bevezetésének komoly jelentősége lehet a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásban, valamint a szélerózió csökkentésében.

5. - Indokolás

A javaslatot a tervezők elfogadják, az átvezetésre került a KAP ST-ben.

50 - Ismertetés

Állatjólét: A belső élősködők elleni védekezés alkalmazása során garantálni kell a káros hatóanyagok (Ivermectin) természetbe jutásának megakadályozását.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

50 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

501 - Ismertetés

A beavatkozás keretében kerülni kell a közvetlen környezeti problémákat okozó tevékenységek támogatását (pl. állattartó telepek rovarirtása).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

501 - Indokolás

A végrehajtás során kezeljük.

51 - Ismertetés

Állatjólét: A beavatkozás keretében indokolt lehet megvizsgálni annak a lehetőségét, hogy milyen módon segítheti az a hazai gyepterületek legeltetéses állattartással történő fenntartását. Ez a megoldás mind állatjóléti, mind pedig környezet- és természetvédelmi szempontból is kedvező lehet. A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

51 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

52 - Ismertetés

Erdő-környezetvédelem: Tisztások visszaalakítása estében a legalább 3 védett faj számára élőhely funkció mellett javasolt bevonni a tájkarakter egység kiemelkedő tájképi adottságának vizuális érzékelésére, kilátópontként funkcionáló tisztások megőrzésének indokát is.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

52 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

53 - Ismertetés

Erdő-környezetvédelem: A NATURA 2000 kijelöléssel nem rendelkező egyes állományokban egyes környezeti értéknövelő gazdálkodói vállalások esetében javasolt a „tájkép és/vagy tájkarakter szempontjából jelentős faegyedek” megőrzésének bevonása a vállalások közé.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

53 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

54 - Ismertetés

Javasolt a talajforgatás nélküli művelés (no till) eszközbeszerzésének támogathatósága.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

54 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

55 - Ismertetés

Mezőgazdasági üzemek fejlesztése: Kiválasztási szempontok között javasolt szerepeltetni a fenntartható vízgazdálkodás, vízfelhasználás és vízvédelem szempontjait érvényesítő megoldásokat.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

55 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

56 - Ismertetés

Mezőgazdasági üzemek fejlesztése: Javasoljuk, hogy épület, építmény építése, fejlesztése, felújítása esetén előnyben részesüljenek a barnamezős beruházások és/vagy az adott tájra jellemző építészeti megoldások (elhelyezés, méret, forma, anyag, szín).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

56 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

57 - Ismertetés

Mezőgazdasági üzemek fejlesztése: Indokolt lehet a kiválasztási szempontok között szerepeltetni a helyi piacra termelés előnyben részesítését, például olyan formában, hogy a termelő részt vesz helyi, közösség által támogatott gazdálkodási rendszerekben, rövid ellátási láncban vagy vállalja a részvételt.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

57 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

58 - Ismertetés

Mezőgazdasági üzemek fejlesztése: A fenntarthatósági szempontok átfogó érvényesítésének jó eszköze és referenciája lehet a DNSH elv alkalmazása.

Az EU 2020/852 rendelete (Taxonómia rendelet) alapján egy gazdasági tevékenység akkor tekinthető fenntarthatónak, ha a tevékenység lényegesen hozzájárul a meghatározott környezeti célkitűzések valamelyikéhez és ezzel egyidejűleg nem okoz jelentős kárt a környezetvédelmi célkitűzések egyikében sem.

58 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

59 - Ismertetés

Erdőtelepítés: A telepítés helyszínének kijelölése, a fafajösszetétel megválasztása és a művelés módjának kialakításának során figyelembe kell venni adott természetes élőhelyre, Natura 2000 területre, védett természeti területre, tájkarakter egységre és zöld infrastruktúra területére vonatkozó minőségi célkitűzéseket és kezelési irányelveket.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

59 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

6. - Ismertetés

A talajkondicionáló, növénykondicionáló vagy mikrobiológiai, illetve N-megkötő készítmények alkalmazása többlet/helyettesítő inputanyagok használatával teszi lehetővé az AÖP előírásainak teljesülését. Az előírás törlése, vagy kiegészítése javasolt, oly módon, hogy az garantálja a felhasznált egyéb tápanyagutánpótló anyagok kizárását.

A gyakorlat kiegészítése nélkül nem garantálható a környezeti szempontból indokol inputanyag bevitel csökkentés.

6. - Indokolás

A javaslat szakmai irányával egyetértenek a tervezők. Az AÖP pontozási rendszere módosításra került a felvetésnek megfelelően.

60 - Ismertetés

Erdőtelepítés: A klimatikus szempontok fokozott figyelembevétele szükséges a telepítések támogatásának meghatározása során.

A nem megfelelő éghajlati adottságokkal jellemezhető területek kivitelezett erdőtelepítések a talaj víztartalmára és a felszín alatti vizek mennyiségére negatív hatást gyakorolhatnak.

60 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

61 - Ismertetés

Erdőtelepítés: A természetközeli, valamint az ökológiai hálózat elemeit összekötő fásszárú növényközösségek telepítésének kiemelt támogatása javasolt, melynek térbeli fókuszai a hazai zöldinfrastruktúra térképezés (NÖSZTÉP) eredményterületei lehetnek.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

61 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

62 - Ismertetés

Erdőtelepítés: Vízvédelmi szempontból alapvető fontosságú, hogy vízvédelmi és vízbázisvédelmi szempontból érzékeny területeken, különösen többszörösen érzékeny területeken megvalósuló telepítések valósuljanak meg, mind a kiválasztási kritériumoknál többlet pontokkal, mind támogatási intenzitás növeléssel.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

62 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

63 - Ismertetés

Erdőtelepítés: A klimatikus viszonyok elsődleges vizsgálata és azok erdőtelepítési támogatások keretében jogosultsági kritériumként történő meghatározása mellett javasoljuk a kiválasztási szempontok esetében előnyben részesíteni az alábbi területeket:

• Natura 2000 hálózat területeit, védett természeti területeket,
• ökológiai- és a zöld infrastruktúra hálózat kijelölt területeit,
• vízvédelmi és vízbázisvédelmi szempontból érzékeny területeket,
• szél- vagy víz erózióval érintett területeket,
• különösen többszörösen érzékeny területeket.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

63 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

64 - Ismertetés

Erdőgazdálkodás: Valamennyi tevékenység esetében fontos a talajminőség védelme, talajerózió szempontjából fontos a kisebb mértékű beavatkozások alkalmazása (pl. kisebb gépek, a lejtőirányú munkák elkerülése). Szintén fontos feladat az erdők megfelelő vízrendezése (inkább vízvisszatartási technikák, kisebb területrendezések megvalósítása).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

64 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

65 - Ismertetés

Vidéki infrastruktúra: Javasolt a kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek között megnevezni, hogy a fenntartási és üzemeltetési tervnek, megvalósíthatósági tanulmánynak tartalmaznia kell, hogy az adott beruházás hogyan szolgálja a környezet- és természetvédelmi és éghajlatvédelmi lokális és regionális célokat.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

65 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

66 - Ismertetés

Vidéki infrastruktúra: Az infrastrukturális fejlesztések környezeti hatékonyságának növelése érdekében javasoljuk a meglévő infrastruktúrákra épülő beruházások (pl. barnamezős területek hasznosítása) előnyben részesítését és a zöld felületek beépítésének korlátozását.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

66 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

661 - Ismertetés

Az IKT technológiák táji hatásai miatt azok tervezése során a tájba illesztés kritériumait kiemelten kell kezelni.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

661 - Indokolás

A végrehajtás során kezeljük.

662 - Ismertetés

Megfontolásra javasoljuk a fiatal gazdák induló támogatása esetén a minimális elvárt gazdaságméret csökkentését, annak érdekében, hogy a kezdő agrárvállalkozókat is támogassa a beavatkozás.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

662 - Indokolás

A végrehajtás során kezeljük.

67 - Ismertetés

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházások és a vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása: Csak az adaptív eljárások, földhasználat váltás és a biológiai alapokban rejlő lehetőségek kimerülése után kerüljön sor az öntözött területek bővítésére, öntözővizet biztosító műszaki berendezések telepítésére.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

67 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

68 - Ismertetés

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházások és a vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása: Kötelezően megvalósítandó tevékenységként javasoljuk a területi adottságoknak leginkább megfelelő vízvisszatartás műszaki feltételeinek megteremtését (pl. tározók építése, szabályozható műtárgyak telepítése, elvezető árkok megszüntetése).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

68 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

69 - Ismertetés

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mező-gazdasági üzemen belüli beruházások és a vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása: Kizárólag víztakarékos vízfelhasználási technológiák támogatása javasolt.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

69 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

7. - Ismertetés

A nitrogénmegkötő növények és az ökológiai másodvetés beszámításának megváltoztatása a HMKÁ 8 alapján meghatározott nem termelő elemek közé, oly módon, hogy azok vagy törlésre kerüljenek, vagy az ezekkel a kultúrákkal történő teljesítés pontértéke 1 pontra csökkenjen.

A zöldítés tapasztalatai alapján a mezőgazdasági termelők előszeretettel váltják ki a termelés csökkentésére vonatkozó kötelezettségeiket (pl. zöldítés ökológiai fókuszterületek kialakítása) nitrogénmegkötő növények, vagy ökológiai másodvetés termelésével. Ez a megoldás nem eredményezi az agrárkörnyezet megfelelő szükséges változását, ezért indokolt a javasolt módosítás.

7. - Indokolás

A javaslat szakmai irányával egyetértenek a tervezők. Az AÖP pontozási rendszere módosításra került a

felvetésnek megfelelően.

70 - Ismertetés

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházások és a vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása: Az öntözésfejlesztés kiegészítő infrastruktúrájának kialakításakor – elsősorban az öntözővizet szállító árok- és csatornarendszer kialakításakor – az ökológiai csapdaként funkcionáló megoldások elkerülése indokolt.

A műanyagfóliával bélelt csatornarézsűk számos állatfaj egyedeinek pusztulását okozhatják.

70 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

71 - Ismertetés

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházások és a vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása: Védett természeti területeken és Natura 2000 területeken az öntözésfejlesztést szolgáló beruházások - azok közvetlen élőhelyátalakító hatása miatt - nem összeegyeztethetők a hazai természetvédelmi célokkal és az EU Madár- és Élőhelyvédelmi Irányelveivel. Az öntözésfejlesztési beruházásokat ezeken a területek nem tartjuk támogathatónak.

71 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

72 - Ismertetés

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházások és a vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása: A pályázati kiválasztási folyamatban nagyobb ösztönző támogatás, a kiválasztási kritériumoknál prioritás biztosítása javasolt, ha a pályázó vállalja a teljes üzemi vízellátó rendszer integrált tájgazdálkodási célú fejlesztését területi vízvisszatartással, vízvisszatartó vízrendezéssel, különösen akkor, ha azt együttműködésben pl. a javasolt tájgazdálkodási közösség valósítja meg.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

72 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

73 - Ismertetés

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházások és a vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása: Az öntözésfejlesztést célzó beavatkozások tekintetében jogosultsági kritériumok meghatározása során a védett és Natura 2000 területek kizárása indokolt.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

73 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

74 - Ismertetés

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházások és a vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása: Kiválasztási elvek között megjelenő, 3. „Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése” szempontot javasoljuk bővíteni a következők szerint: 3. „Környezet-, klímavédelmi, tájgazdálkodási és adaptációs szempontok érvényesítése”

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

74 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

75 - Ismertetés

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházások és a vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása: Vízhiányos területeken csak a nagy vízigényű kultúrák területi korlátozásával legyen támogatható az öntözésfejlesztés, vagy csak akkor, ha a szükséges vízkészlet tározóban történő visszatartása megtörténik.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

75 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

76 - Ismertetés

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházások és a vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása: A kiválasztási feltételek közé szükséges beépíteni, hogy a beruházás abban az esetben támogatható (KAP Stratégiai Terv 74. cikke) ha „az érintett víztest a vonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási tervben nem kapott jónál rosszabb minősítést vízmennyiséggel kapcsolatos okok miatt”.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

76 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

77 - Ismertetés

Erdőtüzek: Javasoljuk, hogy a pályázatok elbírálásának alapját képező projektterv és fenntartási terv térjen ki a várható környezeti hatások felmérésére. A feltáró- és tűzpászták, valamint a víz-visszatartást szolgáló létesítmények tervezése során garantálni kell a természetvédelmi érdekek érvényesülését, továbbá figyelmet kell fordítani a talaj, valamint az erdőállományban található jelentős faegyedek (biotópfák) kíméletére.

77 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

78 - Ismertetés

Együttműködés: Javasoljuk elsődlegesen olyan minőségrendszerek kialakításának, továbbfejlesztésének, illetve bevezetésének támogatását, amelyek a földrajzi eredet vagy hagyományos termesztési/ feldolgozási

eljárás igazolása mellett a termékek előállításának környezeti és társadalmi paramétereiről is számot adnak, azaz a minősítés által megismerhetővé válik a termékeket előállító gazdaságok fenntarthatósági teljesítménye.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

78 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

79 - Ismertetés

Képzés, tanácsadás: A képzési és tanácsadási programok környezeti hatásainak javítása érdekében elvárt, hogy minden képző és tanácsadó rendelkezzen átfogó és szakspecifikus fenntarthatósági és környezeti integrációs ismeretekkel, beleértve az EU mezőgazdasági politikához kapcsolódó környezetvédelmi rendszer ismeretét is.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

79 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

8. - Ismertetés

Az ökológiai gazdálkodásban engedélyezett biológiai ágensek kizárólagos alkalmazása az ültetvényterület legalább 50%-án.

A szántóterületek legalább 30%-án kizárólag talajkondicionáló, növénykondicionáló vagy mikrobiológiai készítmények alkalmazása.

8. - Indokolás

A javaslat szakmai irányával egyetértenek a tervezők. Az előírások megvalósíthatóságával kapcsolatban további elemzés szükséges a bevezetés előtt.

80 - Ismertetés

REL: Javasoljuk előnyben részesíteni azon REL-rendszerek támogatását, amelyekben megfelelő minősítési rendszerek képesek igazolni a termékek eredetét és biztosítani a rövid ellátási lánc teljes átláthatóságát, illetve a fogyasztók számára megismerhetővé teszik a REL-értékesítésben részt vevő gazdálkodók környezeti (illetve társadalmi, gazdasági) fenntarthatósági teljesítményét.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

80 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

81 - Ismertetés

Társadalmi vállalkozások: Javasoljuk előnyben részesíteni azokat a gazdaságokat, illetve szociális szövetkezeteket, amelyek környezetkímélő módon gazdálkodnak (pl. vegyszermentes és/vagy ökológiai termesztés) illetve a feldolgozás, szolgáltatás során tetten érhetően érvényesítenek környezeti szempontokat.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

81 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

82 - Ismertetés

Ökoturisztikai együttműködés: A védett, illetve Natura 2000 területeket érintő fejlesztések esetében a vonatkozó hatásvizsgálatok és hatásbecslések elvégzése kötelező. Ezektől függetlenül javasoljuk a beavatkozáshoz kapcsolódóan egy olyan útmutató elkészítését, amely iránymutatást ad az aktív- és ökoturisztikai fejlesztések természeti és táji adottságokhoz, illetve lokális terhelhetőséghez való illesztésére, a környezeti fenntarthatósági szempontok érvényesítésére vonatkozóan.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

82 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

83 - Ismertetés

Ökoturisztikai együttműködés: A pályázatoknak ki kellene zárnia a táji és környezeti terheléssel járó turisztikai rendezvényeket (pl. nagy térségi fesztiválok).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

83 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

84 - Ismertetés

Ökoturisztikai együttműködés: A beruházásoknál el kell kerülni a nagyléptékű szálláshely kialakításokat.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

84 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

85 - Ismertetés

Ökoturisztikai együttműködés: A védett területeket érintő fejlesztéseknél javasoljuk bekérni az illetékes nemzeti park igazgatóság véleményét a projekttervhez.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

85 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

86 - Ismertetés

Biomassza együttműködés: A bioenergia termelést a lehető legnagyobb mértékben a mezőgazdasági hulladékokra és maradékokra kell alapozni. A kiválasztás kritériumrendszerébe javasoljuk beépíteni, és elsődleges prioritásként figyelembe venni az energiaforrásként felhasznált alapanyagok eredetét,

előállítási körülményeit. Javasoljuk, hogy az intenzív gazdálkodásból származó, elsődlegesen energetikai felhasználásra termelt biomassza negatív értékelést kapjon a mezőgazdasági hulladékokkal szemben.

86 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

87 - Ismertetés

Biomassza együttműködés: Fa eredetű biomassza energetikai felhasználása - a kaszkád-elv alapján - csak akkor támogatható, ha a szóban forgó faanyag (pl. faapríték, faipari hulladék) másodlagos alapanyagként sem hasznosítható tartós termékek előállításához (pl. forgácslapok).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

87 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

88 - Ismertetés

Biomassza együttműködés: Az egyes pályázatok értékelési szempontrendszerébe javasolt beépíteni a várt ÜHG megtakarítás számítását, illetve a kiírásban meg kell fogalmazni egy minimum megtakarítási értéket. A számításhoz a RED II 2018/2001 irányelv mellékletei használhatóak.
A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

88 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

89 - Ismertetés

Vadgazdálkodás: A beavatkozás keretében olyan együttműködések létrehozása indokolt, melynek együttes hasznai vannak mind a mezőgazdasági termelés, mind pedig a biodiverzitás megőrzése szempontjából, ezért elsősorban olyan vadászható fajokkal kapcsolatos konfliktusok megoldására szükséges fókuszálni, melyek állományai érzékenynek mondhatók, és hosszútávon a csökkenés jeleit mutatják (pl. mezei nyúl, vadászható vadlúdfajok).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

89 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

9. - Ismertetés

A gyepterületekre vonatkozó gyakorlatok kiegészítése indokolt (pl. extenzív legeltetéses állattartás, őshonos haszonállatfajták legeltetése), valamint szükséges a jelenlegi előírás kondícionalitás keretében történő előírása, vagy pontértékének csökkentése.

A gyepterületekre vonatkozó gyakorlatok kiegészítése az alábbi területeken lehet indokolt (figyelemmel az AKG intézkedéssel való átfedésre is):

- Az extenzív gyephasználatot előíró szabályozás (kíméletes, gyeptípushoz igazodó legelteltetés)
- Legeltetést alkalmazását elősegítő előírás (pl. őshonos haszonállattal történő legeltetés)
- A természetkímélő kaszálási módok preferálását szolgáló előírás (szársértő kaszák tilalma,

alternáló kaszák előírása)

- A gyepterületek esetében önálló előírásként javasoljuk a minimális tarlómagasság szabályozását, az alábbiak szerint: A kaszálás során minimálisan 10 centiméteres tarlómagasság fennhagyása kötelező.

A gyepterületekre vonatkozó gyakorlat jelenleg csupán a gyepek – egyébként nem kívánatos – kiszántását korlátozza, ezzel lényegében a közvetlen környezeti kár elkerülését eredményezik, ezért az ambíció szintjének emelése szükséges. A felsorolt előírástípusok rugalmasabbá teszik az AÖP gyepekre vonatkozó gyakorlatainak a körét, és egyúttal növelik annak környezeti hozzáadott értékét.

9. - Indokolás

A javaslat szakmai irányával egyetértenek a tervezők. Az AÖP egyes előírásai módosításra kerültek a felvetésnek megfelelően.

90 - Ismertetés

LEADER: Javasoljuk támogatható célként beilleszteni a következőket: a helyi természeti értékek és természeti erőforrások védelme, területek helyi védetté nyilvánításának előkészítése, helyi védett területek fenntartása, természetvédelemmel kapcsolatos helyi szemléletformálás.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

90 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

91 - Ismertetés

LEADER: Javasoljuk, hogy a LEADER csoportok segítése, mentorálása során kiemelt szempont legyen a környezeti és éghajlatvédelmi szempontok integrációja, a specifikus integrációs lehetőségekre fel kell készíteni a mentorokat.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

91 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

92 - Ismertetés

LEADER: A helyi természeti értékek turisztikai attrakcióként való kiaknázása esetén a területileg illetékes nemzetipark-igazgatóságok és a helyben aktív, illetve országos hatókörű természetvédelmi civil szervezetek bevonása a közösségi tervezésbe. Az esetleges jogi kötelezettségeken túl (környezeti hatásvizsgálat, ill. Natura 2000 hatásbecslés) részletes hatásbecslés készítése a fejlesztés következtében várható többletterhelés (pl. a forgalom növekedése) mértékére, hatásaira vonatkozóan, illetve hatásmérséklő intézkedések beemelése a tervezésbe.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

92 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

93 - Ismertetés

LEADER: A jelentősebb területfoglalással járó beruházások esetén a barnamezős fejlesztések előnyben részesítése, a zöld területek csökkenésének minimalizálása, környezetkímélő, fenntartható kivitelezési és üzemeltetési megoldások alkalmazása.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

93 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

94 - Ismertetés

Előminősítési rendszer kialakítása

a) Javasolt előminősítési rendszert kialakítani a nagy forrást érintő, komplex bírálati szempontokkal dolgozó fejlesztési témakörök esetében, mint például:

• élelmiszeripari beruházások,

• innovációs projektek

• állattenyésztési beruházások,

• kertészeti beruházások,

• terménytárolók és szárítók,

• rövid ellátási láncok.

b) Javasolt megvizsgálni annak a lehetőségét, hogy a mezőgazdasági beruházási támogatások esetében az FADN-hez való csatlakozás legyen az előminősítés része, és ehhez egy pályázati felhívás kerüljön megjelentetésre. A 2014-2020 között beérkezett támogatási kérelmeket a forrásigény alapján csökkenő sorrendbe rendezve megállapítható, hogy a legnagyobb 500 támogatási kérelem (kb. 5%) lefedi a kérelmezett támogatás 25%-kát. A koncentráció a regisztrációs számokat vizsgálva még magasabb.

Ez az adottság egyben lehetőséget is jelent, mivel szinte biztosra vehető, hogy a VP-ben jelenleg is aktív kedvezményezettek fognak pályázni a KAP Stratégiai Terv időszakában is.

A vállalkozásfejlesztési operatív programok (GOP, GINOP, GINOP+) végrehajtási rendszerében egyre nagyobb szerepet kap az előminősítés rendszere. Ezt olyan pályázati felhívások esetében alkalmazzák, ahol egyrészt nagy értékű projektek várhatók, másrészt a pályázó alkalmasságát komplex, időigényes tevékenység során lehet megítélni. Az előminősítés jelentős előnye az, hogy a pályázati felhívás részletes kidolgozása előtt megkezdhető, így az időigényes folyamatokra már a benyújtást megelőzően sor kerülhet, és a minősítés birtokában a projektkiválasztás már gyorsan lebonyolítható. További lehetőséget kínál az, ha az előminősítést nem az intézményrendszer végzi, mert így többletkapacitás vonható be a végrehajtásba.

A mezőgazdaság esetében ráadásul kihasználható lenne az az ágazati sajátosság, hogy rendelkezésre áll egy reprezentatív ágazati benchmarkokat biztosító adatbázis, az FADN (Farm Accountancy Data Network – Mezőgazdasági számviteli információs hálózat), amelynek kialakult módszertana, és szervezeti, informatikai és eljárásrendi háttere van.

94 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

95 - Ismertetés

Közreműködő szervezeti (KSZ) szerepkör kialakítása

a) A tárca irányítása alá tartozó háttérszervezetek közül javasolt közreműködő szervezeteket (KSZ-eket) kijelölni a speciális szakmai kompetenciákat igénylő beavatkozásokhoz, és a Magyar Államkincstárt (MÁK) is KSZ-szé kijelölni a területalapú és beruházási beavatkozások tekintetében.

b) Javasolt a KSZ funkciók között feltüntetni a KAP Stratégiai Terv céljainak elérését szolgáló olyan tevékenységeket, amelyekre jelenleg a végrehajtási rendszer nem tud biztosítani megfelelő kapacitást

biztosítani, úgymint:
• projektgenerálás,
• előminősítés
• potenciális kedvezményezettek célzott tájékoztatása,
• projektötletek kidolgozásának támogatása tanácsadással, mentorálással. A 2014-2020 időszakban a projektkiválasztási eljárás működtetését kizárólagosan a KÜ látta el az IH számára. A közösségi jogszabályok alapján ez nem feltétlen dedikált KÜ feladat, az IH delegálhatja ennek elvégzését KSZ-ek számára is.
KSZ-ek kijelölése több okból is célszerű lenne:
• a KÜ nagyobb kapacitást tudna az egységes kérelem kezelésére és a kifizetésekre allokálni,
• ha több KSZ kerül kijelölésre, akkor a projektkiválasztásba az adott tématerületnek megfelelő szakértelemmel rendelkező kapacitások vonhatók be, több KSZ esetén kevésbé kell tartani egy-két szűk keresztmetszet általános „bénító" hatásától.
• A KSZ szerepkör alkalmazása lehetőséget adna egyben arra, hogy a 2014-2020 időszakban erőforrások szempontjából alulpozícionált funkciók, mint például a kedvezményezettek szakmai támogatása, mentorálása (pl.: EIP, REL, LEADER esetében) a KÜ feladatok veszélyeztetése nélkül megvalósulhasson. A KSZ szerepkört szerződéssel, vagy jogszabállyal lehetne létrehozni, ami egyben további szabályozási eszközt adna a tárca kezébe.

95 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

96 - Ismertetés

Az új eljárásrend kidolgozása
Javasolt még 2022 II negyedévében elindítani egy jogszabály előkészítési/felülvizsgálati projektet, amely a 2014-2020 között alkalmazott eljárásrendek alapjait felhasználva előállítja a 2023-2027 időszak vidékfejlesztési támogatásainak eljárásrendjét. A 2014-2020 időszak kezdetén jelentős csúszást okozott a vidékfejlesztési támogatások eljárásrendje körüli bizonytalanság és az informatikai rendszerek emiatt későn indult fejlesztése. Ezt a csúszást szinte csak a programozási időszak végéig tudta ledolgozni az intézményrendszer, az informatikai fejlesztéseknél még ma is megszokott a hosszú várakozási idő. A 2023-2027 időszak sikere szempontjából kritikus fontosságú az, hogy ez a probléma ne ismétlődjön meg. Ehhez arra van szükség, hogy mielőbb kialakításra kerüljön a KAP Stratégiai Terv lebonyolítását szolgáló eljárásrend és megkezdődjön az informatikai háttér igazítása az új program struktúrájához és az új eljárásrendhez. Érdemes még figyelembe venni azt a tapasztalatot, hogy minél kisebb az eljárásrendi változás, annál kisebb átfutási idővel tud átállni az új rendszerre az intézményrendszer, ezért érdemes csak a szükséges változásokat végrehajtani. Ezzel együtt érdemes egy új eljárásrendet kialakítani a KAP II. pillér kezelésére, mert ez biztosíthatja azt, hogy a tárca önállóan kontrollálhassa az eljárásrenden keresztül az intézményrendszer teljesítményét és gyorsan tudjon reagálni az új kihívásokra.

96 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

97 - Ismertetés

A jelentéstételi kötelezettségekhez kapcsolódó feladatok szabályozása

a) Szükséges a KAP Stratégiai Tervre monitoring feladatai terén folytatott munkamegosztásra vonatkozó együttműködési megállapodás előkészítése, és megkötése az IH és a KÜ között, vagy az együttműködés jogszabályi szinten történő részletes szabályozása.
b) A szabályozás során rögzíteni kell az indikátorok előállításának módszertanát a KAP Stratégiai Terv Adatfeldolgozási Kézikönyv dokumentumra hivatkozva. A 2014-2020 időszakban a tervek ellenére nem

került sor arra, hogy a jelentésételi kötelezettségek teljesítéséhez szükséges feladatok kapcsán szabályozásra került volna az érintett szervezeti egységek közötti munkamegosztás.

Ez számos problémát okozott, amelyeket jellemzően a tématerületen dolgozó szakemberek egyéni többletvállalásaival lehetett csak áthidalni. A KÜ például ezen a téren az uniós és hazai jogszabályi kötelezettségeket meghaladó mértékben támogatta a jelentések elkészítését. A szabályozási háttér hiánya miatt a monitoringgal kapcsolatos feladatok nehezen becsülhetők előre, és ez hozzájárult ahhoz, hogy az érintett szervezeti egységek erőforrásai nem megfelelők a feladatok maradéktalan ellátásához. A 2023-2027 időszaknak nem szabad úgy nekikezdeni, hogy ez a szabályozás hiányzik, sőt lehetőség szerint ezt már hamarabb meg kell alkotni. Tekintettel arra, hogy a 2023-2027 időszakban a célértékek eléréséhez a jelenleginél sokkal komolyabb pénzügyi szankciók társulnak, ezért a monitoring, kontrolling területeknek nagyobb hangsúlyt kell kapnia. A szerződéses, vagy kormányrendeleti formában megjelenő szabályozásnak ki kell terjednie arra, hogy az egyes jelentéstételi kötelezettségek során melyik szervezeti egységnek mi a feladata, felelőssége, és milyen határidők mentén kell a feladatokat teljesíteni. A fentiekre tekintettel meg kell kezdeni a monitoring funkcióval kapcsolatos feladatmegosztás szabályozásának kialakítását, mérlegelve azt is, hogy egyes monitoring feladatok közreműködő szervezeti szerepkörben kerüljenek ellátásra.

97 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

98 - Ismertetés

A pályázati felhívások megjelentetési folyamatának szabályozása az új időszak eljárásrendjében

a) A KAP Stratégiai Terv eljárásrendjében javasolt a Pályázat Előkészítő Munkacsoport (PEMCS) fórumot szerepeltetni, és annak kötelező tagjaként az IH és a Kifizető Ügynökség Monitoring szervezeti egységét is bevonni.

b) A támogatási konstrukció előkészítésének folyamatát javasolt workflow szoftvermegoldással támogatni.

Ahhoz, hogy a KAP Stratégiai Terv vállalásai tarthatók legyenek, a pályázati felhívások meghatározása során figyelemmel kell lenni azokra az indikátor célértékekre, amelyek teljesítéséhez az adott felhívások hozzájárulnak. A kiválasztási szempontokat úgy kell meghatározni, hogy az adott keret elköltése biztosítsa a célértékek arányos teljesülését, és az elszámolással kapcsolatos szabályoknak is tekintettel kell lennie a célértékekhez rendelt mérföldkövekre. Ha az adott indikátorokhoz kapcsolódó jelentéstételi kötelezettségek szükségesé teszik, akkor a pályázati felhívásban kedvezményezetti adatszolgáltatást kell előírni.

A VP időszakában – jellemzően a rövid határidők miatt – a pályázati felhívások előkészítése során nem került megfelelő módon mérlegelésre az indikátor célértékek elérésének szempontja, és ehhez kapcsolódóan a projektkiválasztási szempontok, vállalások optimalizációja, illetve a kedvezményezetti adatszolgáltatások előírása sem. Ugyanakkor ezek a szempontok később a felhívás módosítása, illetve a projektzárások lassítása miatt így is a program végrehajtásának lassulásához vezetnek, így célszerűbb már a pályázati felhívás életciklusának elején kezelni mindet. Ahhoz, hogy a pályázati felhívások megfeleljenek a fenti feltételeknek, a pályázati felhívások előkészítésének és jóváhagyásának folyamatába a monitoring funkciót is integrálni kell. Az új időszak eljárásrendjének kialakítása során úgy kell szabályozni a pályázati felhívások előkészítésének, módosításának folyamatát, hogy legyen olyan fórum (pl.: PEMCS), ahol az érintett indikátorok felelősei és a monitoringért felelős szervezeti egységek (IH, KÜ, esetleg Közreműködő Szervezet) is helyet kapnak.

98 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

99 - Ismertetés

Humán erőforrás gazdálkodási funkció kialakítása

a) A Technikai Segítségnyújtás források felhasználásával teljesítményértékelési rendszer bevezetése az IH és a KÜ állománya számára, amely egyben a maradást jutalmazó pénzügyi ösztönzőként is működik.

b) Humán erőforrás menedzsment szervezeti egység kialakítása az IH-ban és a KÜ-ben. Minden támogatáspolitikai intézményrendszer legfontosabb eleme a képzett személyzet, amely működteti a folyamatokat. Az Európai Unió támogatáspolitikája összetett, ezért nagy jelentősége van a megszerzett tapasztalatoknak. A VP intézményrendszere a többszörös szervezeti átalakítások, a fizetések a piaci lehetőségekhez mérten visszafogott mértéke, az IH Kecskemétre költöztetése és a humán erőforrás gazdálkodási funkció szinte teljes hiánya miatt folyamatosan létszámhiánnyal és szinte kezelhetetlen fluktuációval küzdött a 2014-2020 időszakban. Amennyiben ezt nem sikerül felszámolni, az jelentős kockázatot jelentene a 2023-2027 időszak forráslehívási teljesítményére.

Ezért egyrészt fontos a szervezeti stabilitás biztosítása, másrészt egy jól kialakított pénzügyi ösztönző rendszer és egy-egy humán erőforrás gazdálkodási szervezeti egység létrehozása szükséges az IH-ban és a KÜ-ben. Ezek nélkül nehezen képzelhető el a feladatok növekedését lekövető tervezett létszám bővítés sem.

99 - Indokolás

A végrehajtás során kezelendő.

3. Előzetes értékelési jelentés

Lásd a mellékelt dokumentum(ok)at

4. A stratégiai környezeti vizsgálatra vonatkozó jelentés

Lásd a mellékelt dokumentum(ok)at

A GYELV-elemzést tartalmazó II. melléklet

Lásd a mellékelt dokumentum(ok)at

A partnerek konzultációjáról szóló III. melléklet

Lásd a mellékelt dokumentum(ok)at

A gyapotra vonatkozó terményspecifikus támogatásról szóló IV. melléklet (adott esetben)

A KAP-stratégiai terv hatálya alatt nyújtott kiegészítő nemzeti finanszírozásról szóló V. melléklet

Jogalap	Beavatkozás	Költségvetés	a kedvezményezettek számának növekedése	magasabb támogatási intenzitás	a beavatkozáson belüli egyes műveletek finanszírozása	További információk
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	COOP(77) - RD52_R12_BIC_77 Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért	3 109 259,32	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 547 950 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 726 352 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 3 109 259 Total [EUR]: 4 383 562
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD43_R02_LOC_73 Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken	163 182 065,97	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 29 968 698 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 39 725 948 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 163 182 066 Total [EUR]: 232 876 712
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	COOP(77) - RD37_F04_FRC_77 Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása	4 109 302,33	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 3 135 000 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 4 155 698

Jogalap	Beavatkozás	Költségvetés	a kedvezményezettek számának növekedése	magasabb támogatási intenzitás	a beavatkozáson belüli egyes műveletek finanszírozása	További információk
						Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 4 109 302 Total [EUR]: 11 400 000
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	COOP(77) - RD15_W04_COP_77 Vízfelhasználás hatékonyságát javító fenntartható vízgazdálkodási közösségek támogatása	4 205 160,88	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 547 945 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 726 346 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 4 205 161 Total [EUR]: 5 479 452
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD11_B07_DVF_73 Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja	95 125 836,25	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 7 397 260 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 9 805 671 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 95 125 836 Total [EUR]: 112 328 767
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD02_D01_FRM_73 Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása	258 043 963,05	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 3 973 824 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 5 267 626 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 258 043 963 Total [EUR]: 267 285 413
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata	COOP(77) - RD48_R07_QSP_77 Minőségrendszerek tájékoztatási	4 205 149,73	X			Matching funds and additional national aid under this

Jogalap	Beavatkozás	Költségvetés	a kedvezményezettek számának növekedése	magasabb támogatási intenzitás	a beavatkozáson belüli egyes műveletek finanszírozása	További információk
a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	és promóciós tevékenységének támogatása					intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 547 950 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 726 352 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 4 205 150 Total [EUR]: 5 479 452
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD18_I03_JGR_73 Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása	12 105 766,17	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 684 932 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 907 932 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 12 105 766 Total [EUR]: 13 698 630
1003/2021. (I. 11.) Korm. határozat a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD24_G07_GAX_70 Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése, valamint szakmai támogatása	1 095 890,41	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 1 643 836 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 1 643 836 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 1 095 890 Total [EUR]: 4 383 562
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	COOP(77) - RD45_R04_GIS_77 Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására, valamint a minőségrendszer működtetéséhez kapcsolódó új tevékenység ellátására az EU-s minőségrendszerek keretében	3 109 259,32	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 447 950 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 593 794

Jogalap	Beavatkozás	Költségvetés	a kedvezményezettek számának növekedése	magasabb támogatási intenzitás	a beavatkozáson belüli egyes műveletek finanszírozása	További információk
						Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 3 109 259 Total [EUR]: 4 151 003
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	KNOW(78) - RD60_A04_ADP_78 Tanácsadási szolgáltatások	147 484 931,12	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 24 937 643,60 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 33 056 876,40 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 147 484 931,12 Total [EUR]: 205 479 451,11
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	COOP(77) - RD49_R09_SCC_77 Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért	2 790 697,67	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 684 932 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 907 932 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 2 790 698 Total [EUR]: 4 383 562
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási	COOP(77) - RD44_R03_POG_77 Termelői csoportok, termelői szervezetek támogatása	23 969 417,01	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 5 479 452

Jogalap	Beavatkozás	Költségvetés	a kedvezményezettek számának növekedése	magasabb támogatási intenzitás	a beavatkozáson belüli egyes műveletek finanszírozása	További információk
szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről						Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 7 263 459 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 23 969 417 Total [EUR]: 36 712 328
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD01a_E01_FRM_73 Mezőgazdasági üzemek fejlesztése	1 064 818 610,13	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 56 000 000 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 74 232 558,14 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 1 064 818 610,13 Total [EUR]: 1 195 051 168,27
1003/2021. (I. 11.) Korm. határozat a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD19a_G01_AEC_70 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	90 000 000,00	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 226 951 909.81 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 226 951 909.81 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 90 000 000 Total [EUR]: 543 903 819,6
1003/2021. (I. 11.) Korm. határozat a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD28_G11_GPI_70 Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése	1 643 835,62	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 1 369 863 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 1 369 863 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 1 643 836 Total [EUR]: 4 383 562
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar	INVEST(73-74) - RD40_F07_INP_73 Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)	86 015 111,63	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU.

Jogalap	Beavatkozás	Költségvetés	a kedvezményezettek számának növekedése	magasabb támogatási intenzitás	a beavatkozáson belüli egyes műveletek finanszírozása	További információk
versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről						Uniós hozzájárulás [EUR]: 2 054 793 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 2 723 795 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 86 015 112 Total [EUR]: 90 793 700
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	COOP(77) - RD61_A05_EIP_77 Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés	20 872 867,28	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 6 575 352 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 8 716 164 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 20 872 867 Total [EUR]: 36 164 384
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD35_F02_FEC_70 Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)	18 922 843,00	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 22 821 900 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 22 821 900 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 18 922 843 Total [EUR]: 64 566 643
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország	ENVCLIM(70) - RD29_G12_AWC_70 Állatjóléti támogatások a kiskérődző	5 147 013,70	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 4 823 753 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]:

Jogalap	Beavatkozás	Költségvetés	a kedvezményezettek számának növekedése	magasabb támogatási intenzitás	a beavatkozáson belüli egyes műveletek finanszírozása	További információk
megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ágazatban					4 823 753 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 5 147 014 Total [EUR]: 14 794 521
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	COOP(77) - RD57_R15_LDR_77 LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása	13 773 001,00	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 82 483 682,44 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 82 305 280,16 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]:178 383 562 Total [EUR]:178 383 561
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD01b_E01_FRM_73 Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatása	85 355 757,75	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 10 420 312 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 13 812 972 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 85 355 758 Total [EUR]: 109 589 041
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD01e_E01_FRM_73 Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával	12 000 000,00	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 3 440 000 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 4 560 000 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 12 000 000 Total [EUR]: 20 000 000

Jogalap	Beavatkozás	Költségvetés	a kedvezményezettek számának növekedése	magasabb támogatási intenzitás	a beavatkozáson belüli egyes műveletek finanszírozása	További információk
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD01d_E01_FRM_73 Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében	46 654 985,66	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 3 500 000 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 4 639 535 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 46 654 986 Total [EUR]: 54 794 521
1003/2021. (I. 11.) Korm. határozat a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD20_G02_ORT_70 Ökológiai gazdálkodás támogatása	0,00	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 63 064 332 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 63 064 332 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 0 Total [EUR]: 126 128 664
1003/2021. (I. 11.) Korm. határozat a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	RISK(76) - RD14_I03_DMMF_76 Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer I.pillér: Agrárkár-enyhítési Kockázatkezelési Alap	79 859 034,60	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 1 759 791 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 2 332 746,21 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 79 859 034,6 Total [EUR]: 83 951 157,81 SA 61783 alapján ezek az összegek kumulálásra kerülnek a kormányzati pénzforrás összegével (évente kb. 7,5 milliárd Ft)
1003/2021. (I. 11.) Korm. határozat a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD26_G09_GAV_70 Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése	1 095 890,41	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 1 643 836 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 1 643 836 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 1 095 890 Total [EUR]: 4 383 562

Jogalap	Beavatkozás	Költségvetés	a kedvezményezettek számának növekedése	magasabb támogatási intenzitás	a beavatkozáson belüli egyes műveletek finanszírozása	További információk
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD38_F05_AFI_73 Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása	98 830 890,59	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 20 527 169,25 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 27 210 433,57 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 98 830 890,59 Total [EUR]: 146 568 493,34
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD39_F06_AFM_70 Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása	78 740 890,20	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 84 442 389,75 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 84 442 389,75 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 78 740 890,20 Total [EUR]: 247 625 669,70
1003/2021. (I. 11.) Korm. határozat a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD19_G01_AEC_70 Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	0,00	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 373 253 570 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 373 253 570 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 0 Total [EUR]: 746 507 140
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország	COOP(77) - RD50_R10_SEC_77 Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások	3 109 259,32	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall

Jogalap	Beavatkozás	Költségvetés	a kedvezményezettek számának növekedése	magasabb támogatási intenzitás	a beavatkozáson belüli egyes műveletek finanszírozása	További információk
megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	fejlesztéséért					outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 547 950 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 726 352 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 3 109 259 Total [EUR]: 4 383 561
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD27_G10_GPX_70 Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése	1 095 890,41	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 2 739 726 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 2 739 726 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 1 095 890 Total [EUR]: 6 575 342
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD33_G16_ANB_70 Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban	5 147 013,70	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 4 823 753 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 4 823 753 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 5 147 014 Total [EUR]: 14 794 521
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INSTAL(75) - RD08_B04_BIS_75 Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával	16 310 927,05	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 1 232 877 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 1 634 278 Kiegészítő nemzeti finanszírozás

Jogalap	Beavatkozás	Költségvetés	a kedvezményezettek számának növekedése	magasabb támogatási intenzitás	a beavatkozáson belüli egyes műveletek finanszírozása	További információk
						[EUR]: 16 310 927 Total [EUR]: 19 178 082
1003/2021. (I. 11.) Korm. határozat a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD25_G08_GAI_70 Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése	2 739 726,03	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 18 904 110 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 18 904 110 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 2 739 726 Total [EUR]: 40 547 945
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	COOP(77) - RD07_B03_YFO_77 Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés	40 331 305,50	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 1 506 854 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 1 997 457 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 40 331 305,5 Total [EUR]: 43 835 616,5
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	RISK(76) - RD16_I01_INS_76 Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás	61 675 692,90	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 4 109 589 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 5 447 595 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 61 675 693 Total [EUR]: 71 232 877
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es	COOP(77) - RD47_R06_QSJ_77 Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása	3 109 259,32	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 547 950 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]:

Jogalap	Beavatkozás	Költségvetés	a kedvezményezettek számának növekedése	magasabb támogatási intenzitás	a beavatkozáson belüli egyes műveletek finanszírozása	További információk
időszakban történő megőrzéséről						726 352 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 3 109 259 Total [EUR]: 4 383 562
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. Határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének,valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD32_G15_AWC_70 Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban	8 168 404,36	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 31 675 981 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 31 675 981 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 8 168 404 Total [EUR]: 71 520 366
1003/2021. (I. 11.) Korm. határozat a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD20a_G02_ORT_70 Ökológiai gazdálkodás támogatása	53 509 977,00	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 63 064 332 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 63 064 332 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 53 509 977 Total [EUR]: 179 638 641
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. Határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének,valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD42a_R01_RAN_73 Vidéki infrastruktúra fejlesztés zártkerti területeken	5 379 452,00	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 100 000 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 0 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 5 379 452 Total [EUR]: 5 479 452
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a	INVEST(73-74) - RD41_F08_INN_73 Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)	60 720 911,63	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]:

Jogalap	Beavatkozás	Költségvetés	a kedvezményezettek számának növekedése	magasabb támogatási intenzitás	a beavatkozáson belüli egyes műveletek finanszírozása	További információk
2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről						2 054 793 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 2 723 795 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 60 720 912 Total [EUR]: 65 499 500
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	COOP(77) - RD46_R05_GIJ_77 Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT, illetve ökológiai termék esetén	3 109 259,32	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 547 950 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 726 352 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 3 109 259 Total [EUR]: 4 383 561
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD04a_E02_FON_73 Mezőgazdasági termékek értéknövelése	1 171 901 879,58	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 49 780 822 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 65 988 531 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 1 171 901 880 Total [EUR]: 1 287 671 233
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai	INVEST(73-74) - RD09a_B05_SML_73 Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése	75 769 353,30	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 2 054 795 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 2 723 797

Jogalap	Beavatkozás	Költségvetés	a kedvezményezettek számának növekedése	magasabb támogatási intenzitás	a beavatkozáson belüli egyes műveletek finanszírozása	További információk
mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről						Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 75 769 353 Total [EUR]: 80 547 945
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	COOP(77) - RD51_R11_TUC_77 Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért	3 109 259,32	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 547 950 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 726 352 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 3 109 259 Total [EUR]: 4 383 561
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	KNOW(78) - RD58_A01_TRA_78 Képzések és bemutatóüzemi programok	7 964 319,85	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 2 465 753 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 3 268 557 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 7 964 320 Total [EUR]: 13 698 630
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének,	INVEST(73-74) - RD12_W01_WTO_73 Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás	169 098 438,99	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 7 397 260 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 9 805 671 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 169 098 439

Jogalap	Beavatkozás	Költségvetés	a kedvezményezettek számának növekedése	magasabb támogatási intenzitás	a beavatkozáson belüli egyes műveletek finanszírozása	További információk
valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről						Total [EUR]: 186 301 370
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	RISK(76) - RD17_I02_IST_76 Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer	9 366 040,14	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 684 932 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 907 932 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 9 366 040 Total [EUR]: 10 958 904
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD42_R01_RAN_73 Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon	29 945 842,63	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 4 794 521 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 6 355 527 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 29 945 843 Total [EUR]: 41 095 891
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ASD(72) - RD34_F01_NAF_72 Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések	45 326 028,80	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 54 744 436,50 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 54 744 436,50 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 45 326 028,80

Jogalap	Beavatkozás	Költségvetés	a kedvezményezettek számának növekedése	magasabb támogatási intenzitás	a beavatkozáson belüli egyes műveletek finanszírozása	További információk
						Total [EUR]: 154 814 901,80
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD30_G13_AWC_70 Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban	30 882 082,19	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 28 942 521 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 28 942 521 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 30 882 082 Total [EUR]: 88 767 123
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INSTAL(75) - RD05_B01_YFS_75 Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával	3 045 930,70	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 88 232 877 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 15 570 508 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 3 045 931 Total [EUR]: 106 849 315
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD01c_E01_FRM_73 Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása	214 451 704,42	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 44 555 084 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 59 061 390 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 214 451 704 Total [EUR]: 318 068 178
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai	INSTAL(75) - RD06_B02_YFY_75 Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával	40 331 305,50	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 44 555 084 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 59 061 390

Jogalap	Beavatkozás	Költségvetés	a kedvezményezettek számának növekedése	magasabb támogatási intenzitás	a beavatkozáson belüli egyes műveletek finanszírozása	További információk
mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről						Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 214 451 704 Total [EUR]: 318 068 178
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD36_F03_GEN_70 Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások	9 000 000,00	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 3 000 000 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 3 000 000 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 9 000 000 Total [EUR]: 15 000 000
1003/2021. (I. 11.) Korm. határozat a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD33b_G17_AMR_70 Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése	11 437 808,22	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 10 719 452 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 10 719 452 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 11 437 808 Total [EUR]: 32 876 712
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD04b_E03_FOF_73 Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása	14 017 202,93	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 5 753 425 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 7 626 633 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 14 017 203

Jogalap	Beavatkozás	Költségvetés	a kedvezményezettek számának növekedése	magasabb támogatási intenzitás	a beavatkozáson belüli egyes műveletek finanszírozása	További információk
						Total [EUR]: 27 397 260
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD09b_R14_OGR_73 Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása	3 972 498,85	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 176 757 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 234 306 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 3 972 499 Total [EUR]: 4 383 562

A gyümölcs- és zöldségágazatban nyújtott nemzeti pénzügyi támogatás az (EU) 2021/2115 rendelet szerint

	2023. naptári év	2024. naptári év	2025. naptári év	2026. naptári év	2027. naptári év	2023–2027 összesen
A nemzeti pénzügyi támogatás becsült összege (EUR) (53. cikk)	14 741 003,00	19 567 930,00	20 808 274,00	21 714 671,00	22 422 686,00	99 254 564,00

A nemzeti pénzügyi támogatás éves becsült összege a gyümölcs- és zöldségágazatban érintett régiónként, valamint a tagállamonkénti teljes összeg

- Kelet-Magyarország (Budapest, Pest, Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld statisztikai tervezési régiók)
- év 2023 2024 2025 2026 2027
- euro 12757373 16934762 18008198 19792626 19405366
- Nyugat-Magyarország (Dél-Dunántúl, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl statisztikai tervezési régiók)
- év 2023 2024 2025 2026 2027
- euro 2004618 2661028 2829701 2952962 3049244

Az átmeneti nemzeti támogatásról szóló VI. melléklet (adott esetben)

a) az átmeneti nemzeti támogatásban részesülő egyes ágazatok éves ágazatspecifikus pénzügyi keretösszege

Ágazat	Az ágazatspecifikus pénzügyi keretösszeg (EUR)				
	2023	2024	2025	2026	2027
Tej	27 091 500,00	24 382 350,00	21 673 200,00	18 964 050,00	16 254 900,00
Hízott bika	9 563 500,00	8 607 150,00	7 650 800,00	6 694 450,00	5 738 100,00
Anyatehén (termeléshez kötött)	6 946 500,00	6 251 850,00	5 557 200,00	4 862 550,00	4 167 900,00
Szarvasmarha extenzifikáció	6 946 000,00	6 251 400,00	5 556 800,00	4 862 200,00	4 167 600,00
Dohány (Virginia)	5 543 500,00	4 989 150,00	4 434 800,00	3 880 450,00	3 326 100,00
Anyajuh (termeléshez kötött)	53 000,00	47 700,00	42 400,00	37 100,00	31 800,00
Anyajuh kiegészítő	1 050 000,00	945 000,00	840 000,00	735 000,00	630 000,00
Dohány (Burley)	1 908 500,00	1 717 650,00	1 526 800,00	1 335 950,00	1 145 100,00

b) adott esetben a támogatás maximális egységösszege az időszak minden egyes évére vonatkozóan;

Ágazat	A támogatás maximális egységösszege [%]				
	2023	2024	2025	2026	2027
Tej	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00
Hízott bika	112,40	101,16	89,92	78,68	67,44
Anyatehén (termeléshez kötött)	30,31	27,28	24,24	21,21	18,18
Szarvasmarha extenzifikáció	54,31	48,88	43,45	38,02	32,59
Dohány (Virginia)	1 926,16	1 733,55	1 540,93	1 348,31	1 155,70
Anyajuh (termeléshez kötött)	0,05	0,04	0,04	0,03	0,03
Anyajuh kiegészítő	4,83	4,34	3,86	3,38	2,90
Dohány (Burley)	2 603,68	2 343,32	2 082,95	1 822,58	1 562,21

c) adott esetben a 147. cikk (2) bekezdésének második albekezdésével összhangban módosított referencia-időszakra vonatkozó információk

Ágazat	a módosított referencia-időszakra vonatkozó információk

Tej	MEGJEGYZÉS: A fajlagos értékek euróban vannak kifejezve. **<u>MEGJEGYZÉS</u>**: Az indikatív fajlagos értékeket a következőkben adjuk meg, mivel az úrlap csak két tizedesjegyig fogadja az adatokat. 2023: 0,016391 EUR; 2024: 0,014752 EUR; 2025: 0,013113 EUR; 2026: 0,011474 EUR; 2027: 0,009834 EUR. **<u>REFERENCIAIDŐSZAK MÓDOSÍTÁSA</u>**: A tejtámogatás esetében a tényleges múltbeli referencia a termelők számára 2007. március 31-én rendelkezésre álló tejkvóta volt. A referencia-időszak felülvizsgálatát nehezíti, hogy 2015 óta – azaz a tejkvótarendszer megszűnése óta – a mezőgazdasági termelők nem kötelesek jelentést tenni tényleges tejtermelésükről és beszállításukról, ezért 2018-ra vonatkozóan nincs ilyen statisztikai adatforrás. A megfelelő egyenértékű közelítő referencia a tejelő tehenekre vonatkozó, termeléstől függő önkéntes támogatási rendszerben (VCS) rendelkezésre álló adatok felhasználása a megoldás. A gyakorlatban ez a számítási módszer változtatását jelenti. A régi – kvótaalapú – termelési adat helyébe egy számított érték lépne, amely a 2018. évre a Központi Statisztikai Hivatal által megállapított országos átlagos éves tejhozam (7809 liter/egyed) és a 2018-ban a termeléstől függő önkéntes támogatási rendszer keretében kifizetett tejhasznú tehenek számának (211 659) szorzataként áll elő. Az egyes jogosultságok felülvizsgált értéke ezen az új termelési számadaton alapulna. A régi jogosultságok visszavonásra kerülnek, majd azokat újraosztjuk azoknak, akik 2018-ban tejelő tehenekre vonatkozó támogatásban részesültek a termeléstől függő önkéntes támogatási rendszerből, a kifizetéssel érintett állatok számának megfelelően. Elemzésünk szerint ez képviseli a kvótaalapú statisztikákhoz legközelebb álló megközelítést, még akkor is, ha az átlagos tejhozam fajtánként eltérő. MEGJEGYZÉS: A támogatás továbbra is a termeléstől elválasztott maradna, mivel egy korábbi referencia-időszakra (2018) vonatkozna, de mégis lehetővé tenné a kedvezményezettek frissítését, lehetővé téve az ÁNT célzottabbá tételét. Egyéb feltételek nem változnának. A maximális pénzügyi keretet tiszteletben tartjuk. A frissítés hatása: A jogosultságok száma 15%-kal csökken, ez azonban a lehetséges fajlagos értéket minimális mértékben változtatja. ***A 2018-as bázisév alapján frissített történelmi bázisjogosultságok kiosztása során a potenciálisan igényelhető jogosultságok egy kis részét (közel 306 000 jogosultság) a termelők nem igényelték le. Annak érdekében, hogy a bázisfrissítés pozitív hatásait maximálisan kihasználhassuk, az egyébként is jogosult termelők számára - objektív feltételek mentén - lehetőséget biztosítanánk arra, hogy a ki nem osztott***

	jogosultságokat leigényelhessék.
Hízott bika	MEGJEGYZÉS: A fajlagos értékek euróban vannak kifejezve. A jogosultságok elosztása a 2006-os év alapján történt. A mezőgazdasági termelők jogosultak voltak erre a támogatásra, feltéve, hogy 2006-ban termeléstől függő hízott bika támogatásban részesültek. Figyelembe véve, hogy a termeléstől függő önkéntes támogatás keretében működik egy hasonló jogcím, így ez tűnik a legmegfelelőbb közelítő adatforrásnak a referencia-időszak 2018-ra történő aktualizálására. A régi jogosultságokat visszavonjuk, majd azokat újra kiosztjuk azoknak, akik 2018-ban a termeléstől függő hízott bika támogatásban részesültek, a kifizetéssel érintett állatok számának megfelelően. MEGJEGYZÉS: A támogatás továbbra is a termeléstől elválasztott maradna, mivel egy korábbi referencia-időszakra (2018) vonatkozna, de mégis lehetővé tenné a kedvezményezettek frissítését, lehetővé téve az ÁNT célzottabbá tételét. A maximális pénzügyi keretet tiszteletben tartjuk, a támogatás mértéke legfeljebb a keret és a jogosultsággal rendelkező és a támogatási feltételeket tárgyévben teljesítő mezőgazdasági termelők jogosultságainak hányadosa. A frissítés hatása: A jogosultságok száma 10%-kal csökken, ez pedig a lehetséges fajlagos érték emelkedését eredményezi. ***A 2018-as bázisév alapján frissített történelmi bázisjogosultságok kiosztása során a potenciálisan igényelhető jogosultságok egy kis részét (225 jogosultság) a termelők nem igényelték le. Annak érdekében, hogy a bázisfrissítés pozitív hatásait maximálisan kihasználhassuk, az egyébként is jogosult termelők számára - objektív feltételek mentén - lehetőséget biztosítanánk arra, hogy a ki nem osztott jogosultságokat leigényelhessék.***
Anyatehén (termeléshez kötött)	MEGJEGYZÉS: A fajlagos értékek euróban vannak kifejezve. Ezt a borítékot termeléshez kötött formában fizetik ki, a referencia időszak felülvizsgálata így is hasznos lehet és növelheti a célzottságot. A támogatható egységek maximális száma jelenleg 117 000 állat, ami 2003-ban került rögzítésre Magyarország csatlakozási szerződésében, mivel ez volt az a legmagasabb anyatehén-létszám, amely után termeléshez kötött támogatást lehetett nyújtani. Magát az értéket a csatlakozási tárgyalások során az anyatehenek 1998–2000 közötti átlagos száma alapján határozták meg. Magyarország 2004-ben nem a standard, hanem a SAPS rendszert vezette be, viszont az ágazat-specifikus kiegészítő nemzeti támogatások

	(top-up borítékok) kialakításakor a standard rendszerhez megállapított támogatási felsőhatárokat is tiszteletben kellett tartania. Ez tehát több mint 20 éves bázist jelent. Ezt az értéket így mindenképpen érdemes frissíteni. Mivel az elmúlt évtizedben nőtt az anyatehenek száma, az 117 000 egyed a potenciálisan támogatásra jogosult állomány csak mintegy felét teszi ki. Figyelembe véve, hogy a termeléstől függő önkéntes támogatás tartalmaz egy hasonló jogcímet, ez tűnik a legmegfelelőbb közelítő adatforrásnak a referencia-időszak 2018-ra történő aktualizálására. A régi jogosultságokat (egyéni támogatási felsőhatárok) visszavonjuk, majd azokat újra kiosztjuk a 2023-ban anyatehenet tartó mezőgazdasági termelőknek legfeljebb a 2018-ban a termeléstől függő önkéntes támogatási rendszer keretében anyatehén támogatásban részesült állatlétszám mértékéig (229 215). Amennyiben egy termelő a tárgyévben a támogatási feltételek szerint anyatehenet tart állatot, ezen állatok után, de legfeljebb a rendelkezésére álló jogosultságainak mértékéig támogatásra lesz jogosult. Mivel az új jogosultságok száma (229 215) meghaladja a jelenlegi jogosultságok számát a fajlagos támogatás mértéke jelentősen csökkenni fog MEGJEGYZÉS: A frissítés lehetővé tenné a jogosultságok több állatra történő megosztását, így az ÁNT célzottabbá tételét. Egyéb feltételek nem változnának. A maximális pénzügyi keretet, valamint a 2013-as döntésben szereplő fajlagos maximumot egyaránt tiszteletben tartjuk. A frissítés hatása: A jogosultságok száma 118%-kal emelkedik, ez pedig a lehetséges fajlagos maximum érték feleződését eredményezi.
Szarvasmarha extenzifikáció	MEGJEGYZÉS: A fajlagos értékek euróban vannak kifejezve. A jogosultságok elosztása a 2006-os év alapján történt. A mezőgazdasági termelők jogosultak voltak erre a támogatásra, feltéve, hogy 2006-ban termeléstől függő szarvasmarha extenzifikációs támogatásban részesültek. A tartás akkor tekinthető külterjesnek, ha a gazdaságban az állatsűrűség nem haladja meg az 1,4 állategységet hektáronként. A számítást az 1782/2003/EK tanácsi rendelet 132. cikkének (3a) bekezdésében előírt szabályoknak megfelelően végezték el. A takarmánytermő területet a mezőgazdasági üzem SAPS-területéből számították ki a szántóföldi és a CNDP energianövény-területek levonásával. A felülvizsgálatra a 2018. évi hízott bika és anyatehén termeléstől függő önkéntes támogatásokkal kapcsolatos adatok alapján kerülne sor, így a megállapított állatok után kaphatna a termelő támogatási jogosultságot, amennyiben azokat extenzíven tartja. A gazdaságok állatsűrűségét az adott naptári évben az adott naptári évben jelen

	lévő hímivarú szarvasmarhák, tehenek és üszők, valamint azon anyajuhok figyelembevételével határoznák meg, amelyekre ugyanazon naptári évre vonatkozóan a termelő részére termeléshez kötött támogatás került megállapításra (VCS). A régi jogosultságokat visszavonjuk, majd új jogosultságokat osztunk ki azoknak, akik teljesítik a fent említett 1,4 állategység/ha sűrűségi kritériumot. Mivel a térinformatikai kérelem (GSAA) megfelelőbb adatokat ad a tényleges takarmánytermő területről, a sűrűség kiszámításához legelőt használjuk takarmányterületként. MEGJEGYZÉS: A támogatás továbbra is a termeléstől elválasztott maradna, mivel egy korábbi referencia-időszakra (2018) vonatkozna, de mégis lehetővé tenné a kedvezményezettek frissítését, lehetővé téve az ÁNT célzottabbá tételét. Egyéb feltételek nem változnának. A maximális pénzügyi keretet tiszteletben tartjuk. A frissítés hatása: A jogosultságok száma 7%-kal emelkedne, ez pedig a lehetséges fajlagos érték enyhe csökkenését eredményezi. ***A 2018-as bázisév alapján frissített történelmi bázisjogosultságok kiosztása során a potenciálisan igényelhető jogosultságok egy kis részét (közel 1 000 jogosultság) a termelők nem igényelték le. Annak érdekében, hogy a bázisfrissítés pozitív hatásait maximálisan kihasználhassuk, az egyébként is jogosult termelők számára - objektív feltételek mentén - lehetőséget biztosítanánk arra, hogy a ki nem osztott jogosultságokat leigényelhessék.***
Dohány (Virginia)	MEGJEGYZÉS: A fajlagos értékek euróban vannak kifejezve. A jogosultságok elosztása a 2006-os év alapján történt. Azon mezőgazdasági termelők voltak jogosultak erre a támogatásra, akik 2006-ban termeléstől függő dohánytámogatásban részesültek. Bár a szerkezetátalakítási program eredményeként az elmúlt évtizedben a dohánytermelési terület csaknem felére csökkent, ez az ágazat szociális szempontból továbbra is fontos szerepet játszik azáltal, hogy munkalehetőséget biztosít az alacsony képzettségű munkavállalók számára a kevésbé fejlett régiókban. A tényleges termelés nagymértékben eltér a referenciaadatoktól. Virginia dohány esetében 4 058 hektár áll szemben a tényleges ~2 878 hektárral. A régi jogosultságok visszavonásra kerülnek, majd új jogosultságokat osztunk ki azoknak, akik 2018-ban Virginia dohányt állítottak elő. Az egyes termelők dohánytermő területét a 2018. évi jóváhagyott SAPS területen belül Virginia dohánytermő területként jelzett terület alapján állapítjuk meg. MEGJEGYZÉS: A támogatás továbbra is a termeléstől elválasztott maradna, mivel egy korábbi referencia-időszakra (2018) vonatkozna, de mégis lehetővé tenné a kedvezményezettek frissítését, lehetővé téve az ÁNT célzottabbá tételét. Egyéb feltételek nem változnának, vagyis a 2012-ben jóváhagyott feltételeket kellene

	alkalmazni. A maximális pénzügyi keretet tiszteletben tartjuk. A frissítés hatása: A jogosultságok száma 29%-kal csökken, ez pedig a lehetséges fajlagos érték jelentős emelkedését eredményezi. ***A 2018-as bázisév alapján frissített történelmi bázisjogosultságok kiosztása során a potenciálisan igényelhető jogosultságok egy kis részét (132 jogosultság) a termelők nem igényelték le. Annak érdekében, hogy a bázisfrissítés pozitív hatásait maximálisan kihasználhassuk, az egyébként is jogosult termelők számára - objektív feltételek mentén - lehetőséget biztosítanánk arra, hogy a ki nem osztott jogosultságokat leigényelhessék.***
Anyajuh (termeléshez kötött)	MEGJEGYZÉS: A fajlagos értékek euróban vannak kifejezve. **MEGJEGYZÉS**: Az indikatív fajlagos értékeket a következőkben adjuk meg, mivel az úrlap csak két tizedesjegyig fogadja az adatokat. 2023: 0,05 EUR; 2024: 0,045 EUR; 2025: 0,04 EUR; 2026: 0,035 EUR; 2027: 0,03 EUR. Tejtermelés esetén: 2023: 0,04 EUR; 2024: 0,036 EUR; 2025: 0,032 EUR; 2026: 0,028 EUR; 2027: 0,024 EUR. **REFERENCIAIDŐSZAK MÓDOSÍTÁSA**: A referencia időszak módosításával nem élünk, a jogcímet a korábban jóváhagyott feltételekkel folytatjuk.
Anyajuh kiegészítő	MEGJEGYZÉS: A fajlagos értékek euróban vannak kifejezve. A referencia időszak módosításával nem élünk, a jogcímet a korábban jóváhagyott feltételekkel folytatjuk.
Dohány (Burley)	MEGJEGYZÉS:

	A fajlagos értékek euróban vannak kifejezve. A jogosultságok elosztása a 2006-os év alapján történt. Azon mezőgazdasági termelők voltak jogosultak erre a támogatásra, akik 2006-ban termeléstől függő dohánytámogatásban részesültek. az elmúlt évtizedben a dohánytermelési terület csaknem felére csökkent, ez az ágazat szociális szempontból továbbra is fontos szerepet játszik azáltal, hogy munkalehetőséget biztosít az alacsony képzettségű munkavállalók számára a kevésbé fejlett régiókban. A tényleges termelés nagymértékben eltér a referenciaadatoktól. A Burley dohány esetében 1800 hektár áll szemben a tényleges 733 hektárral. A régi jogosultságok visszavonásra kerülnek, majd új jogosultságokat osztunk azoknak, akik 2018-ban Burley dohányt termesztettek. Az egyes termelők dohánytermő területét a 2018. évi jóváhagyott SAPS területen belül Burley dohánytermő területként jelzett terület alapján állapítjuk meg. MEGJEGYZÉS: A támogatás továbbra is a termeléstől elválasztott maradna, mivel egy korábbi referencia-időszakra (2018) vonatkozna, de mégis lehetővé tenné a kedvezményezettek frissítését, lehetővé téve az ÁNT célzottabbá tételét. Egyéb feltételek nem változnának, vagyis a 2012-ben jóváhagyott feltételeket kellene alkalmazni. A maximális pénzügyi keretet tiszteletben tartjuk. A frissítés hatása: A jogosultságok száma 55%-kal csökken, ez pedig a lehetséges fajlagos érték jelentős emelkedését eredményezi. ***A 2018-as bázisév alapján frissített történelmi bázisjogosultságok kiosztása során a potenciálisan igényelhető jogosultságok egy kis részét (46 jogosultság) a termelők nem igényelték le. Annak érdekében, hogy a bázisfrissítés pozitív hatásait maximálisan kihasználhassuk, az egyébként is jogosult termelők számára - objektív feltételek mentén - lehetőséget biztosítanánk arra, hogy a ki nem osztott jogosultságokat leigényelhessék.***

d) az átmeneti nemzeti támogatás és a KAP stratégiai terv beavatkozásai közötti kiegészítő jelleg rövid ismertetése

Az átmeneti nemzeti támogatások (ÁNT) az előző támogatási időszakban, 2015-2022 között is fontos eleme volt a magyar agrártámogatási rendszernek. Annak ellenére, hogy az ÁNT-nek a közvetlen támogatások forráskeretéhez viszonyított mérete kisebb, ezen összegek a kapcsolódó közvetlen támogatásokkal együtt voltak képesek az érintett ágazatokban elérni a kívánt célokat. Fontos látni azonban, hogy e célok jellemzően nem a kibocsátás növelését, hanem az ágazat zsugorodásának (pl. juhtenyésztés) vagy éppen teljes megszűnésének (pl. dohány ágazat) megakadályozását jelentették. A kedvezményezett ágazatok között az állattenyésztési ágazatok vannak túlnyomó többségben, emellett pedig a szociális szempontból, a hátrányos helyzetű területeken biztosított munkahelyek révén (a feldolgozásban foglalkoztatottakkal együtt mintegy 20 ezer fő) kiemelt jelentőségű dohánytermesztés található.

A tejelő és húshasznú szarvasmarha tartás, valamint a juhtenyésztés esetében ezen, nemzeti költségvetésből finanszírozott támogatási forma kiegészíti a hasonló jogcímen a termeléshez kötött támogatásokból érkező forrásokat, bár a kedvezményezettek köre nem teljesen azonos. A már említett dohánytermesztés esetében viszont elmondható, hogy az ágazat célzott támogatásának közel felét az ÁNT adja.

A SWOT elemzések megállapításai, az azonosított szükségletek, illetve a társadalmi konzultáció tapasztalatai alapján az a döntés született, hogy az érzékeny ágazatok támogatása érdekében – élve a 2021/2115/EU rendelet 147. cikkében szereplő lehetőséggel – folytatódik majd az átmeneti nemzeti támogatások nyújtása, fokozatos kivezetés mellett.

Az előzetes elemzések eredményei alapján a 2006-os vagy még korábbra visszanyúló referencia időszakok esetében hasznos lehetőségnek ítéljük meg azok frissítését. Ezáltal az ÁNT célzottsága jelentősen javulhat egyes ágazatok esetében. A célzottság javulása lehetővé teszi, hogy a termeléshez kötött támogatások hatékonyabb kiegészítéseként, valamint a valódi termeléshez közelebbi jogosulti kör elérése által az ÁNT is hozzájárulhasson, a KAP közös célkitűzéseihez, elsősorban az SO1-hez, másodsorban pedig az SO8-hoz.

Tekintettel arra, hogy az ÁNT feltételrendszere összhangban áll a termeléshez kötött támogatásokkal, ezért e források szintén hozzájárulnak a KAP specifikus célkitűzéseinek megvalósulásához, a következő azonosított szükségletekre való válaszként:

- SO1: 1.1.1 alszükséglet: Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak;
- SO1: 1.1.3 alszükséglet: Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása;
- SO1: 1.2. főszükséglet: Természeti (időjárás) és piaci kockázatokból fakadó jövedelemingadozások csökkentése;

A kiegészítő jelleg bemutatása

Általánosságban elmondható, hogy az átmeneti nemzeti támogatások célja, hogy kiegészítő jellegével az azonosított szükségletek teljesítésén keresztül hozzájáruljon az SO1 célkitűzéseinek eléréséhez. Ez a kiegészítő jelleg azonban fokozatosan gyengül, tekintettel arra, hogy az ágazati borítékok lehetséges maximális mérete évről-évre csökken.

1. Anyajuhtartás:

Az anyajuhtartás esetében a jövedelemtámogatások két forrásból, az uniós forrású termeléshez kötött támogatásokból, valamint a nemzeti forrásból finanszírozott átmeneti nemzeti támogatásokon keresztül érkeznek. Mindkét jogcím termeléshez kötött formában működik, így a jogosultak köre gyakorlatilag megegyezik. A két jogcím közül az uniós forrás teszi ki a nagyobb részt (28,4 EUR), az átmeneti nemzeti támogatás fajlagos értéke elenyésző, mindössze 0,05 EUR állatonként. Érdemes megemlíteni, hogy a tejtermelésben részt vevő anyajuhok esetében a fajlagos érték alacsonyabb (0,04 EUR), azonban a juhtejet előállító termelők a II. pillérben, állatjóléti többletvállalások teljesítése esetén további kifizetést igényelhetnek.

Ahogy az anyajuh támogatás bemutatásánál is jeleztük, az anyajuhtartással foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Erre épül rá a termeléstől elválasztott formában nyújtott, kedvezőtlen adottságú területeken tartott állatok után megállapított kiegészítő átmeneti nemzeti támogatási jogcím, amelynek fajlagos összege 4,83 EUR. Ennek kiegészítő jellege ugyanakkor inkább ágazati szinten értelmezhető, hiszen az anyajuhtartóknak csak szűk köréhez jut el.

Az említett három jogcímen érkező támogatás az ágazat gazdasági és környezeti értelemben vett fenntarthatóságát, a törzskönyvezett apaállat használat előírásával pedig a minőségi árualap biztosítását

hivatott elősegíteni.

2. Hízott bika támogatás

A hízott bika tartás esetében a jövedelemtámogatások két forrásból, az uniós forrású termeléshez kötött támogatásokból, valamint a nemzeti forrásból finanszírozott átmeneti nemzeti támogatásokon keresztül érkeznek. Míg az uniós láb termeléshez kötött, addig az átmeneti nemzeti támogatási jogcím termeléstől elválasztott formában működik, így a jogosultak köre nem mutat teljes átfedést. Ezen részben javít majd a referencia időszak módosítása. A két jogcím közül az uniós forrás tervezhető biztosabban (54,35 EUR), az átmeneti nemzeti támogatás fajlagos értéke az aktuális nemzeti költségvetési lehetőségek függvényében változik, az elmúlt 2 évben 60 EUR körül alakult jogosultságonként. Ez azonban jelentősen elmarad az indikatív 101,07 EUR-tól. A jóváhagyott pénzügyi boríték kihasználása nem közelíti a jóváhagyott maximális értéket, az elmúlt években 80% alatt alakult.

Ahogy a hízott bika támogatás bemutatásánál is jeleztük, a bika hízlalással foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Erre épül rá a termeléstől elválasztott formában nyújtott, szarvasmarha extenzifikációs átmeneti nemzeti támogatási jogcím, amelynek összege az aktuális nemzeti költségvetési lehetőségek függvényében változik, az elmúlt 2 évben 60 EUR körül alakult jogosultságonként. Ennek kiegészítő jellege ugyanakkor inkább ágazati szinten értelmezhető, hiszen a hús marhát tartó gazdaságoknak csak egy része tartja extenzíven az állományát.

3. Anyatehéntartás támogatása

A húshasznú anyatehéntartás esetében a jövedelemtámogatások két forrásból, az uniós forrású termeléshez kötött támogatásokból, valamint a nemzeti forrásból finanszírozott átmeneti nemzeti támogatásokon keresztül érkeznek. Mindkét jogcím termeléshez kötött formában működik, ennek ellenére a jogosultak köre nem egyezik meg. Ennek az az oka, hogy az átmeneti nemzeti támogatás esetében korlátként működik a támogatható állatok száma, amely 117 000 egyedben van maximalizálva. A stratégiai terv rendeletben szereplő lehetőséggel élve a jogosult állatlétszám felső korlátja a 2018-ban a termeléstől függő önkéntes támogatási rendszer keretében anyatehén támogatásban részesült állatlétszám mértékére (229 215) emelkedik, amely segítségével a jogosultak köre jelentős mértékben közelít majd egymáshoz. A két jogcím közül az uniós forrás tervezhető biztosabban (~140 EUR), az átmeneti nemzeti támogatás fajlagos értéke az aktuális nemzeti költségvetési lehetőségek függvényében változik, és az említett frissítés okán a felére (30 EUR körüli szintre) csökken.

Ahogy az anyatehéntartás támogatás bemutatásánál is jeleztük, a húshasznú anyatehén tartással foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és a javuló célzottságú átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Erre épül rá a termeléstől elválasztott formában nyújtott, szarvasmarha extenzifikációs átmeneti nemzeti támogatási jogcím, amelynek összege az aktuális nemzeti költségvetési lehetőségek függvényében változik, az elmúlt 2 évben 60 EUR körül alakult jogosultságonként. Ennek kiegészítő jellege ugyanakkor inkább ágazati szinten értelmezhető, hiszen a hús marhát tartó gazdaságoknak csak egy része tartja extenzíven az állományát.

4. Tejtámogatás:

A tejhasznú tehéntartás esetében a jövedelemtámogatások két forrásból, az uniós forrású termeléshez kötött támogatásokból, valamint a nemzeti forrásból finanszírozott átmeneti nemzeti támogatásokon keresztül érkeznek. Míg az uniós láb termeléshez kötött, addig az átmeneti nemzeti támogatási jogcím termeléstől elválasztott formában működik, így a jogosultak köre nem mutat teljes átfedést. A referencia

időszak felülvizsgálatával élve a két jogcím kedvezményezettjei közötti átfedés javul. A két jogcím közül az uniós forrás tervezhető biztosabban (~317 EUR), az átmeneti nemzeti támogatás fajlagos értéke az aktuális nemzeti költségvetési lehetőségek függvényében változik. Az összehasonlítást/kiegészítő jellegének kimutatását nehezíti, hogy a termeléshez kötött támogatás állatalapon, az átmeneti nemzeti támogatás pedig egy kalkulált tej kilogramm alapon kerül kifizetésre.

Ahogy a tejhasznú tehéntartás támogatás bemutatásánál is jeleztük, a tejtermeléssel foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

A beavatkozás célja a tejtermelés jövedelmezőségének szinten tartásával az ágazat által nyújtott gazdasági, társadalmi és környezeti szolgáltatások fenntartása, közvetetten pedig a magyarországi tejfeldolgozás alapanyaggal történő ellátása ésszerű szállítási távolságon belül.

Kiemelendő még, hogy a tejelő tehenet tartó gazdaságok támogatását már 2023 előtt is kiegészítette egy állatjóléti beavatkozás a II. pillérben, ahol állatjóléti többletvállalások teljesítése esetén további kifizetést igényelhetnek. Ez a KAP stratégiai terv keretében tovább folytatódik.

5. A dohány ágazat támogatása:

A kiegészítő jelleg a dohánytermesztés esetében kevéssé értelmezhető, tekintettel arra, hogy célzott támogatást az ágazat a KAP stratégiai terv keretében kizárólag az átmeneti nemzeti támogatásokon keresztül kap. A referencia időszak frissítése ugyanakkor lehetőséget teremt arra, hogy a kapcsolat javuljon a jogosultságok tulajdonosai, valamint a válóban dohánytermeléssel foglalkozó gazdák sokasága között.

Egyéb melléklet: a 2030-ra teljesítendő uniós célkitűzésekkel való összehangoltság és az azokhoz való hozzájárulás

Nemzeti hozzájárulás a tápanyagveszteségnek a termékenység romlása nélküli 50%-os csökkentésére vonatkozó 2030-ra teljesítendő uniós célkitűzésekhez

Magyarország elkötelezett a környezeti- és klímacélokért tett erőfeszítések terén. A KAP Stratégiai Tervben és annak keretein kívül működtetett beavatkozásokról részletesen a 3. fejezetben számolunk be.

Nemzeti hozzájárulás ahhoz a 2030-ra teljesítendő uniós célkitűzésekhez, amely értelmében a mezőgazdasági területek 10%-ának rendelkeznie kell magas biodiverzitású tájképi elemekkel

Magyarország elkötelezett a környezeti- és klímacélokért tett erőfeszítések terén. A KAP Stratégiai Tervben és annak keretein kívül működtetett beavatkozásokról részletesen a 3. fejezetben számolunk be.

Nemzeti hozzájárulás ahhoz a 2030-ra teljesítendő uniós célkitűzésekhez, amely értelmében az Unió mezőgazdasági területeinek legalább 25%-a ökológiai művelés alatt kell állnia

Magyarország elkötelezett a környezeti- és klímacélokért tett erőfeszítések terén. A KAP Stratégiai Tervben és annak keretein kívül működtetett beavatkozásokról részletesen a 3. fejezetben számolunk be.

Nemzeti hozzájárulás a vegyi növényvédő szerek által jelentett kockázat és azok általános használatának, valamint a veszélyesebb növényvédő szerek használatának 50%-kal való csökkentésére vonatkozó, 2030-ra teljesítendő uniós célkitűzésekhez

Magyarország elkötelezett a környezeti- és klímacélokért tett erőfeszítések terén. A KAP Stratégiai

Tervben és annak keretein kívül működtetett beavatkozásokról részletesen a 3. fejezetben számolunk be.

Nemzeti hozzájárulás a haszonállatoknak szánt és az akvakultúrában használt antimikrobiális szerek értékesítésének 50%-os csökkentésére vonatkozó, 2030-ra teljesítendő uniós célkitűzésekhez

Magyarország elkötelezett a környezeti- és klímacélokért tett erőfeszítések terén. A KAP Stratégiai Tervben és annak keretein kívül működtetett beavatkozásokról részletesen a 3. fejezetben számolunk be.

Nemzeti hozzájárulás ahhoz a 2025-re teljesítendő uniós célkitűzésekhez, amely a 100%-os hozzáférés elérése céljából a gyors szélessávú internetnek a vidéki területeken való bevezetésére irányul

Magyarország 2030-ig szóló Nemzeti Digitális Stratégiája (NDS) négy specifikus célt fogalmaz meg a hálózatok fejlesztésével kapcsolatban:

- DI1: A gigabites kapcsolatra képes hálózattal lefedett háztartások aránya érje el 2030-ra a 95%-ot
- DI2: Az 5G hálózattal ellátott főbb közlekedési útvonalak és megyei jogú városok aránya 2023-ra érje el a 100%-ot
- DI3: A járási székhelyek Nemzeti Távközlési Gerinchálózati (NTG) végpontokkal való ellátottsága legalább 80%-ban valósuljon meg 2025-ig
- DI4: Legyen a legalább 1 Gbps sávszélességű hálózati kapcsolattal ellátott köznevelési és szakképzési intézmények aránya 100% 2025 végére

A célokat a következő intézkedésekkel kívánjuk elérni:

DI I.1 „Gigabit Magyarország 2030” hálózatfejlesztési program megtervezése és megvalósítása

Az intézkedés célja a „Gigabit Magyarország 2030” országos hálózatfejlesztési program megtervezése és megvalósítása annak érdekében, hogy 2030-ra minden igényhelyen elérhető legyen a legalább szimmetrikus 1 Gbps sebességű internetkapcsolat. Az intézkedés keretében el kell érni, hogy 2025-re a lakossági/ üzleti/közintézményi igényhelyek 75/70/65%-a, 2030-ra a lakossági igényhelyek 95%-a, míg az üzleti és közintézményi igényhelyek 100%-a rendelkezzen legalább 1 Gbps sávszélességű internet-hozzáférés lehetőségével. **Az NDS nem különböztet meg vidéki és nem vidéki térségeket, a fejlesztések az egész ország területére vonatkoznak.**

Az intézkedés fő elemei:

- Újgenerációs vezetékes és vezetéknélküli hálózatokat kiszolgáló **távközlési alapinfrastruktúra** fejlesztése;
- **Gerinc-, felhordó (körzet) és helyi hálózati fejlesztések** pályázati formában történő támogatása azokon a területeken, amelyeken a piac önerőből nem fejleszt;
- **Szupergyors Internet Programiroda, felügyelőmérnöki hálózat és Broadband Competence Office (BCO) működtetése** a gigabites fejlesztések állami támogatása és szakmai monitoringja érdekében
- Amennyiben a pályázat keretében sem valósul meg a fejlesztés, az **állami tulajdonú vállalkozások** szerepvállalásának elemzése, szükség esetén pénzügyi eszközök bevonásával is.

DI II.1 A Digitális Jólét Gerinchálózat (DJG) földrajzi kiterjesztése, járási székhelyek, települések bekapcsolása, kapacitásbővítése és intézmények bekötése

Az intézkedés célja a Digitális Jólét Gerinchálózat fejlesztése és kapacitásának növelése oly módon, hogy a DJG használói (pl. a köznevelési és szakképzési intézmények) rövid felhordó hálózat felhasználásával a lehető legközelebbi ponton tudjanak a gerinchálózathoz kapcsolódni. Az állami hálózat fejlesztésével csökkenthető a piaci kitettség és a felügyelt hálózatban költségmegtakarítás érhető el. A fejlesztésnek köszönhetően a sávszélesség-igény folyamatos növekedése nem jár a költségek indokolatlan megugrásával.

Az intézkedés fő elemei:

·Járásközpontokban **forgalmi csomópont** létrehozása;

- Hálózati probe fejlesztése, **aktív forgalom figyelése** a rendelkezésre állás növelése érdekében;
- **Hálózati monitoring rendszer** továbbfejlesztése, az esetleges hibák és azok helyének gyorsabb felderítése és a beavatkozás felgyorsítása érdekében. Ezzel magasabb szintű rendelkezésre állás és költséghatékonyabb működés érhető el;
- **Forgalmi irányítás fejlesztése**, a legoptimálisabb hálózati forgalom kialakítása érdekében;
- **100 GBit/s-os vagy ennél nagyobb kapacitású csatornák létrehozása** a gerinchálózati eszközök között, ezzel a hálózat áteresztő képességének növelése. A növekvő végponti igények és a DOS, a kutatás és a közgyűjteményi digitalizáció elvárásainak maradéktalan és zökkenőmentes kiszolgálása érdekében szükséges a fejlesztés, amellyel elérhető, hogy a végpontokon - földrajzi elhelyezkedéstől függetlenül - egységes szolgáltatás történjen;
- **Eszközcserék** annak érdekében, hogy a kapacitások növelhetőek legyenek, ehhez modernebb eszközpark beszerzése, melyek felügyelete, üzemeltetése egységesebb módon, költséghatékonyan történhet;
- **Csatlakozási pontok** létrehozása, az érintett feladat-ellátási helyek mindegyikén;
- **Sötétszál-bérlettel** biztosított optikai vonalon a végpontok bekötése a hálózatba;
- **Pre-aggregációs csomópontok** biztosítása;
- **Kutatási célú hálózati** megoldások (pl. Quantum kommunikáció) lehetőségének megteremtése;
- **Digitális oktatási hálózati- és alkalmazásplatform** megvalósítása

DI II.2 Köznevelési és szakképzési kollégiumokban az oktatási és közösségi terekben menedzselt WiFi hálózati infrastruktúrák kiépítése

Az intézkedés célja oktatási célú WiFi hálózatok fejlesztésének megvalósítása köznevelési és szakképzési kollégiumokban.

Az intézkedés fő elemei:

- Tanulószobákban, közösségi terekben és lakószobákban elérhető, **központilag menedzselt WiFi hálózatok** kialakítása;
- **Eduroam és Guest** hálózatok kialakítása, fejlesztése;
- **Online csoportmunkára** alkalmas tanulószobák (okos TV, kamera, mikrofon stb.) kialakítása, felszerelése és üzembe helyezése

DI III.1 Nemzeti Távközlési Gerinchálózat (NTG) kiterjesztése, sávszélességének bővítése és kapcsolódó hálózati fejlesztések

Az intézkedés célja az eddig optikai hálózattal nem rendelkező fekvőbeteg-ellátó egészségügyi intézmények, büntetés-végrehajtási intézmények, a Nemzeti Távközlési Gerinchálózati (NTG) végpontokkal nem rendelkező járási helyszínek hálózatfejlesztése. Az önkormányzatok, az állami szervek ennek révén tudnak korszerű e-közigazgatási szolgáltatásokat nyújtani. További fontos cél a lényegesen megemelkedett és emelkedő sávszélesség igények rugalmas kielégítésének biztosítása kapacitásnöveléssel.

Az intézkedés fő elemei:

- Járási aggregációs hálózat továbbfejlesztése;
- NTG gerinchálózati kapacitásának bővítése (beleértve a kormányzati dolgozók otthoni munkavégzéshez szükséges NTG hálózati kapacitások fejlesztését is);
- Kórházak optikai bekötése;
- Büntetésvégrehajtási (BV) intézmények optikai bekötése;
- Az NTG kapcsolatok biztonságos kiszolgálásához szükséges egyéb hálózati és biztonsági fejlesztések.

DOKUMENTUMOK

Dokumentum címe	Dokumentumtípus	Dokumentum dátuma	Helyi hivatkozás	Bizottsági hivatkozás	Fájl	Küldés dátuma	Küldő
Átmeneti nemzeti támogatások	VI. melléklet: Átmeneti nemzeti támogatás	2021. dec. 22.		Ares(2025)9161526	Átmeneti nemzeti támogatások	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás	Melléklet, 5. fejezet: A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások	2021. dec. 23.		Ares(2025)9161526	RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás2	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
RD20_G02_ORT_70 - ÖKO_háttérszámítás	Melléklet, 5. fejezet: A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások	2021. dec. 23.		Ares(2025)9161526	RD20_G02_ORT_70 - ÖKO_háttérszámítás RD20_G02_ORT_70 - ÖKO_háttérszámítás2	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
RD28_G11_GPI_70 - Növényi gén in situ_háttérszámítás	Melléklet, 5. fejezet: A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások	2021. dec. 23.		Ares(2025)9161526	RD28_G11_GPI_70 - Növényi gén in situ_háttérszámítás	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
RD29_G12_AWC_70 - Állatjólét kiskérődző_háttérszámítás	Melléklet, 5. fejezet: A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások	2021. dec. 23.		Ares(2025)9161526	RD29_G12_AWC_70 - Állatjólét kiskérődző_háttérszámítás	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
KAP ST Társadalmasítás	III. melléklet: A partnerekkel folytatott konzultáció	2021. dec. 29.		Ares(2025)9161526	KAP ST Társadalmasítás	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
RD30_G12_AWC_70 - Állatjólét szarvasmarha_háttérszámítás 1. - Tejelő szmarha háttérszámítás	Melléklet, 5. fejezet: A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre	2021. dec. 29.		Ares(2025)9161526	RD30_G12_AWC_70 - Állatjólét szarvasmarha_háttérszámítás 1. - Tejelő szmarha háttérszámítás	2025. okt. 27.	Nagy, Attila

Dokumentum címe	Dokumentumtípus	Dokumentum dátuma	Helyi hivatkozás	Bizottsági hivatkozás	Fájl	Küldés dátuma	Küldő
	irányuló beavatkozások						
RD32_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban intézkedés háttérszámítása	Melléklet, 5. fejezet: A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások	2021. dec. 29.		Ares(2025)9161526	RD32_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban intézkedés háttérszámítása3 RD32_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban intézkedés háttérszámítása4 RD32_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban intézkedés háttérszámítása1 RD32_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban intézkedés háttérszámítása2	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
CCO SWOT hatástanulmány	II. melléklet: GYELV-elemzés	2022. jún. 14.		Ares(2025)9161526	CCO SWOT hatástanulmány	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
SO1 SWOT hatástanulmány	II. melléklet: GYELV-elemzés	2022. jún. 14.		Ares(2025)9161526	SO1 SWOT hatástanulmány	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
SO2 SWOT hatástanulmány	II. melléklet: GYELV-elemzés	2022. jún. 14.		Ares(2025)9161526	SO2 SWOT hatástanulmány	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
SO3 SWOT hatástanulmány	II. melléklet: GYELV-elemzés	2022. jún. 14.		Ares(2025)9161526	SO3 SWOT hatástanulmány	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
SO4 SWOT hatástanulmány	II. melléklet: GYELV-elemzés	2022. jún. 14.		Ares(2025)9161526	SO4 SWOT hatástanulmány	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
SO6 SWOT hatástanulmány	II. melléklet: GYELV-elemzés	2022. jún. 14.		Ares(2025)9161526	SO6 SWOT hatástanulmány	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
SO7 SWOT hatástanulmány	II. melléklet: GYELV-elemzés	2022. jún. 14.		Ares(2025)9161526	SO7 SWOT hatástanulmány	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
SO9 SWOT hatástanulmány	II. melléklet: GYELV-elemzés	2022. jún. 14.		Ares(2025)9161526	SO9 SWOT hatástanulmány	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
SO5 SWOT hatástanulmány	II. melléklet: GYELV-elemzés	2022. jún. 20.		Ares(2025)9161526	SO5 SWOT hatástanulmány	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
SO8 SWOT hatástanulmány	II. melléklet: GYELV-elemzés	2022. júl. 1.		Ares(2025)9161526	SO8 SWOT hatástanulmány	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
Consultation of the partners	III. melléklet: A partnerekkel folytatott konzultáció	2022. szept. 14.		Ares(2025)9161526	Consultation of the partners	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
Magyarország KAP Stratégiai Terve 2023-2027 Stratégiai Környezeti Vizsgálat	I. melléklet: Előzetes értékelés és a 2001/42/EK irányelvben említett stratégiai környezeti vizsgálat (SKV)	2022. okt. 13.		Ares(2025)9161526	Magyarország KAP Stratégiai Terve 2023-2027 Stratégiai Környezeti Vizsgálat	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
KAP Stratégiai Terv előzetes (ex ante) értékelés - Értékelési jelentés	I. melléklet: Előzetes értékelés és a 2001/42/EK	2022. okt. 28.		Ares(2025)9161526	KAP Stratégiai Terv előzetes (ex ante) értékelés - Értékelési jelentés	2025. okt. 27.	Nagy, Attila

Dokumentum címe	Dokumentumtípus	Dokumentum dátuma	Helyi hivatkozás	Bizottsági hivatkozás	Fájl	Küldés dátuma	Küldő
	irányelvben említett stratégiai környezeti vizsgálat (SKV)						
Húsmarha állatjólét háttérszámítás	Melléklet, 5. fejezet: A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások	2023. okt. 9.		Ares(2025)9161526	Húsmarha állatjólét háttérszámítás	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
RD24_G07_GAX_70 - Állati gén ex situ_háttérszámítás	Melléklet, 5. fejezet: A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások	2023. nov. 20.		Ares(2025)9161526	RD24_G07_GAX_70 - Állati gén ex situ_háttérszámítás3 RD24_G07_GAX_70 - Állati gén ex situ_háttérszámítás1 RD24_G07_GAX_70 - Állati gén ex situ_háttérszámítás2 Védett őshonos és veszélyeztetett állatfajták_háttérszámítás fajtarekonstrukcios_tamogatas_mellekletek_230310	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
RD25_G08_GAI_70 - Állati gén in situ_háttérszámítás	Melléklet, 5. fejezet: A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások	2023. nov. 20.		Ares(2025)9161526	RD25_G08_GAI_70 - Állati gén in situ_háttérszámítás1 RD25_G08_GAI_70 - Állati gén in situ_háttérszámítás2 RD25_G08_GAI_70 - Állati gén in situ_háttérszámítás3 fajtarekonstrukcios_tamogatas_mellekletek_230310 Védett őshonos és veszélyeztetett állatfajták_háttérszámítás fajtarekonstrukcios_tamogatas_insitu_230310	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
RD26_G09_GAV_70 - Állati gén in vitro_háttérszámítás	Melléklet, 5. fejezet: A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások	2023. nov. 20.		Ares(2025)9161526	fajtarekonstrukcios_tamogatas_invitro_exsitu_230310 Védett őshonos és veszélyeztetett állatfajták_háttérszámítás RD26_G09_GAV_70 - Állati gén in vitro_háttérszámítás1 RD26_G09_GAV_70 - Állati gén in vitro_háttérszámítás2 RD26_G09_GAV_70 - Állati gén in vitro_háttérszámítás3 RD26_G09_GAV_70 - Állati gén in vitro_háttérszámítás4	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
RD27_G10_GPX_70 - Növényi gén ex situ_háttérszámítás	Melléklet, 5. fejezet: A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások	2023. nov. 20.		Ares(2025)9161526	RD27_G10_GPX_70 - Növényi gén ex situ_háttérszámítás fajtarekonstrukcios_tamogatas_mellekletek_230310 fajtarekonstrukcios_tamogatas_invitro_exsitu_230310 Védett őshonos és veszélyeztetett állatfajták_háttérszámítás	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
Erdészeti beavatkozások egységköltség háttérszámításai	Melléklet, 5. fejezet: A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati	2023. dec. 4.		Ares(2025)9161526	Erdészeti beavatkozások egységköltség háttérszámításai	2025. okt. 27.	Nagy, Attila

Dokumentum címe	Dokumentumtípus	Dokumentum dátuma	Helyi hivatkozás	Bizottsági hivatkozás	Fájl	Küldés dátuma	Küldő
	és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások						
RD33_G15_ANB_70 - Állatjólét méhészet_háttérszámítás	Melléklet, 5. fejezet: A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások	2023. dec. 4.		Ares(2025)9161526	RD33_G15_ANB_70 - Állatjólét méhészet_háttérszámítás	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
Tanácsadási Szolgáltatások Egységköltségének Meghatározása – Háttéranyag	Melléklet, 5. fejezet: A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások	2023. dec. 19.		Ares(2025)9161526	Tanácsadási Szolgáltatások Egységköltségének Meghatározása – Háttéranyag	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
AKI_egysegkoltsegszamitas_ontozesi_kozosseg	Melléklet, 5. fejezet: A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások	2024. jún. 4.		Ares(2025)9161526	AKI_egysegkoltsegszamitas_ontozesi_kozosseg	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
AÖNTB_egységköltség	Melléklet, 5. fejezet: A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások	2024. jún. 4.		Ares(2025)9161526	AÖNTB_egységköltség 1 AÖNTB_egységköltség 2	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
Agro-ökológiai nem termelő beruházások, Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés háttérszámítás	Melléklet, 5. fejezet: A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások	2024. jún. 6.		Ares(2025)9161526	AÖNTB_háttérszámítás_2 AÖNTB_háttérszámítás_1	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
Eco-Scheme szankciórendszer	Melléklet, 7. fejezet: Irányítási és koordinációs rendszer	2024. jún. 11.		Ares(2025)9161526	AÖP szankciórendszere 2025	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
CIS Anyajuh Keretemelés háttéranyag	Melléklet, 5. fejezet: A	2024. szept. 3.		Ares(2025)9161526	CIS Anyajuh Keretemelés háttéranyag	2025. okt.	Nagy, Attila

Dokumentum címe	Dokumentumtípus	Dokumentum dátuma	Helyi hivatkozás	Bizottsági hivatkozás	Fájl	Küldés dátuma	Küldő
	stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások					27.	
Allatjoleti_tam_szamitasi_javaslat_OMME_jav	Melléklet, 5. fejezet: A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások	2024. nov. 19.		Ares(2025)9161526	Allatjoleti_tam_szamitasi_javaslat_OMME_jav	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
Minőségrendszerek_háttérszámítás_RD46	Melléklet, 5. fejezet: A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások	2024. nov. 22.		Ares(2025)9161526	Minőségrendszerek_háttérszámítás_RD46	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
RD20_G02a_ORT_70 HU_ÖKO új beavatkozás háttérszámítása	Melléklet, 5. fejezet: A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások	2024. nov. 22.		Ares(2025)9161526	ÖKO_egységösszeg_KAP_ST_20241114_1 ÖKO_egységösszeg_KAP_ST_20241114_2	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
RD19_G01a_AEC_70 – Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	Melléklet, 5. fejezet: A stratégiában megjelölt, közvetlen kifizetések formájában megvalósuló, ágazati és vidékfejlesztésre irányuló beavatkozások	2024. dec. 12.		Ares(2025)9161526	AKG_egységösszeg_KAP_ST_20241113_1 AKG_egységösszeg_KAP_ST_20241113_2 TECS vállalásai TECS_referenciaszint	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
Programme snapshot 2023HU06AFSP001 7.0	Pillanatkép az adatokról küldés előtt	2025. okt. 27.		Ares(2025)9161526	Programme snapshot 2023HU06AFSP001 7.0 Programme snapshot 2023HU06AFSP001 7.0	2025. okt. 27.	Nagy, Attila
Information about corrections to the CAP Strategic Plan of Hungary under Article 119(12) of Regulation (EU) 2021/2115 CCI: 2023HU06AFSP001	Hivatalos kommunikáció a tagállamokkal	2025. nov. 4.		Ares(2025)9466321	HU_CSP_DP06_correction_peppermint_Acknowledgement.docx	2025. nov. 4.	CCEMPL, ccempl